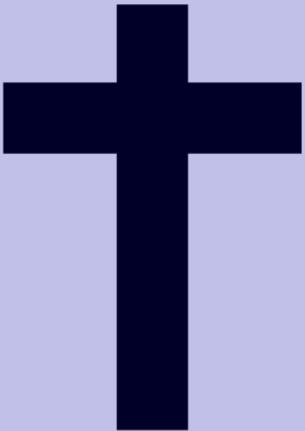

Bible Revizyon 2008

The Holy Bible in the Turkish Language, Revision of 2008

Bible Revizyon 2008

The Holy Bible in the Turkish Language, Revision of 2008

Language: Türkçe (Turkish)

Kutsal Kitap Yeni Çeviri

Kutsal Kitap (Tevrat, Zebur, İncil), Eski ve Yeni Antlaşma olarak üzere iki kısımdan oluşur. Eski Antlaşma, Yahudiler'in kutsal kitabıdır, İbranice ve Aramice olarak yazılmıştır. Yeni Antlaşma (İncil) Grekçe yazılmış ve 27 kitaptan oluşmaktadır. Eski ve Yeni Antlaşma Hristiyanlar'ın kabul ettiği kutsal yazılardır.

Bu tercüme 2001 yılında yayımlanmış ve 2008 yılında küçük düzeltmeler yapılmıştır.

Basılı bir kopyasını temin etmek için Kitabı Mukaddes Şirketi ile irtibata geçebilirsiniz.

Modern Turkish Bible

This is the modern colloquial Turkish translation of the Bible, 2001. It was slightly revised in 2008. The translation has been made in co-operation of The Turkish Bible Society and the Translation Trust.
www.kitabimukaddes.com

2020-10-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
f28fe8d2-2561-5b64-81f0-8e038d6d85b0

Contents

YARATILIS	1
MISIR'DAÑ ÇIKIŞ	61
LEVİLİLER	110
CÖLDE SAYIM	143
ÝASA'NIN TEKRARI	193
YEŞU	238
HAKIMLER	266
RUT	295
1.SAMUEL	300
2.SAMUEL	339
1.KRALLAR	373
2.KRALLAR	412
1.TARİHLER	449
2.TARİHLER	488
EZRA	530
NEHEMYA	543
ESTER	561
EYÜP	570
MEZMURLAR	622
SÜLEYMAN'IN ÖZDEYİŞLERİ	764
VAİZ	806
EZGİLER EZGİSİ	819
YEŞAYA	829
YEREMYA	924
AĞITLAR	1013
HEZEKİEL	1023
DANIEL	1086
HOSEA	1104
YOËL	1120
AMOS	1127
OVADYA	1140
YUNUS	1142
MİKA	1145
NAHUM	1154
HABAKKUK	1158
SEFANYA	1163
HAGAY	1168
ZEKERİYA	1171
MALAKİ	1183
MATTA	1187
MARKOS	1235
LUKA	1266

YUHANNA	1316
ELÇİLERİN İŞLERİ	1352
ROMALILAR	1398
1.KORİNTLİLER	1418
2.KORİNTLİLER	1436
GALATYALILAR	1448
EFESLİLER	1455
FİLİPİLLER	1462
KOLOSELİLER	1467
1. SELANİKLİLER	1472
2.SELANİKLİLER	1477
1.TİMOTEOΣ	1480
2.TİMOTEOΣ	1486
TİTUS	1490
FİLİMON	1493
İBRANİLER	1495
YAKUP	1511
1.PETRUS	1516
2.PETRUS	1522
1.YUHANNA	1526
2.YUHANNA	1532
3.YUHANNA	1533
YAHUDA	1534
VAHİY	1536

YARATILIŞ

GİRİŞ

Yaratılış Kitabı bize evrenin ve insanın yaratışını, günahın ve dünyada çekilen acıların başlangıcını, Tanrı'nın insanlığa yaklaşım biçimini anlatmaktadır. Yaratılış Kitabı'ni iki ana bölüme ayırlabiliriz:

1. 1-11 bölümleri, dünyanın yaratılışı ve ilk insanların öyküsüdür. Adem'le Havva'nın, Kayın'le Habil'in, Nuh'un, Tufan'ın, Babil Kulesi'nin öyküsünü içerir.
2. 12-50 bölümleri, İsraililer'in ilk atalarının öyküsüdür. Önce imanı ve Tanrı'ya itaatıyla bilinen İbrahim'den söz eder. Bunu İbrahim'in oğlu İshak'ın, torunu Yakup'un ve Yakup'un on iki oğlunun öyküsü izler. Bunlardan Yusuf'un öyküsüyle, Yakup ve oğullarını Mısır'da yaşamaya sürükleyen olayların öyküsü özel bir yer tutar.

Kitap insanın öyküsünü anlatmakla birlikte konunun odağında Tanrı vardır. Her şeyi yaratan, günahlıyı yargılayıp cezalandıran, halkına yardım ve öncülük eden hep O'dur. Kitap Tanrı'ya iman eden kişilerin öyküsünü kayda geçirmek ve sonraki kuşakların aynı imanı sürdürmelerini sağlamak için yazıldı.

Geleneksel kanya göre Yaratılış, Mısır'dan Çıkış, Levililer, Çölde Sayım ve Yasa'nın Tekrarı kitaplarının yazarı Musa'dır. Bu beş kitap İbranice "Tora" diye bilinir. Türkçe Tevrat sözcüğü de Tora'dan geliyor.

Ana Hatlar:

- 1:1-2:25 Evrenin ve insanın yaratılışı
- 3:1-24 Günahın ve acı çekmenin başlangıcı
- 4:1-5:32 Adem'den Nuh'a
- 6:1-10:32 Nuh ve Tufan
- 11:1-9 Babil Kulesi
- 11:10-32 Sâm'dan İbrahim'e
- 12:1-35:29 İlk atalar: İbrahim, İshak, Yakup
- 36:1-43 Esav'ın soyu
- 37:1-45:28 Yusuf'la kardeşleri
- 46:1-50:26 İsraililer Mısır'da

Dünyanın Yaratılışı

1 Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı. **2** Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı. Tanrı'nın Ruhu suların üzerinde hareket etdiyordu.

3 Tanrı, "İşik olsun" diye buyurdu ve ışık oldu. **4** Tanrı ışığın iyi olduğunu gördü ve onu karanlıktan ayırdı. **5** İşığa "Gündüz", karanlığa "Gece" adını verdi. Akşam oldu, sabah oldu ve ilk gün oluştu.

6 Tanrı, "Suların ortasında bir kubbe olsun, suları birbirinden ayırsın" diye buyurdu. **7** Ve öyle oldu. Tanrı gökkubbeyi yarattı. Kubbenin altındaki suları üstündeki sulardan ayırdı. **8** Kubbeye "Gök" adını verdi. Akşam oldu, sabah oldu ve ikinci gün oluştu.

9 Tanrı, "Gögün altındaki sular bir yere toplansın, kuru toprak görünsün" diye buyurdu ve öyle oldu. **10** Kuru alana "Kara", toplanan sulara "Deniz" adını verdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü.

¹¹ Tanrı, “Yeryüzü bitkiler, tohum veren otlar, türüne göre tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları üretsın” diye buyurdu ve öyle oldu. ¹² Yeryüzü bitkiler, türüne göre tohum veren otlar, tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları yetiştirdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü. ¹³ Akşam oldu, sabah oldu ve üçüncü gün oluştu.

¹⁴⁻¹⁵ Tanrı şöyle buyurdu: “Gökubbeye gündüzü geceden ayıracak, yeryüzünü aydınlatacak ışıklar olsun. Belirtileri, mevsimleri, günleri, yılları göstersin.” Ve öyle oldu. ¹⁶ Tanrı büyüğü gündüze, küçüğü geceye egemen olacak iki büyük ışığı ve yıldızları yarattı. ¹⁷⁻¹⁸ Yeryüzünü aydınlatmak, gündüze ve geceye egemen olmak, ışığı karanlıktan ayırmak için onları gökkubbeye yerleştirdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü. ¹⁹ Akşam oldu, sabah oldu ve dördüncü gün oluştu.

²⁰ Tanrı, “Sular canlı yaratıklarla dolup taşın, yeryüzünün üzerinde, gökte kuşlar uçuşsun” diye buyurdu. ²¹ Tanrı büyük deniz canavarlarını, sularda kaynaşan canlıları ve uçan çeşitli varlıklarını yarattı. Bunun iyi olduğunu gördü. ²² Tanrı, “Verimli olun, çoğalın, denizleri doldurun, yeryüzünde kuşlar çoğalsın” diyerek onları kutsadı. ²³ Akşam oldu, sabah oldu ve beşinci gün oluştu.

²⁴ Tanrı, “Yeryüzü çeşit çeşit canlı yaratık, evcil ve yabanıl hayvan, sürüngen* türetsin” diye buyurdu. Ve öyle oldu. ²⁵ Tanrı çeşit çeşit yabanıl hayvan, evcil hayvan, sürüngen yarattı. Bunun iyi olduğunu gördü.

²⁶ Tanrı, “Kendi suretimizde, kendimize benzer insan yaratalım” dedi, “Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun.”

²⁷ Tanrı insanı kendi suretinde yarattı, onu Tanrı'nın suretinde yarattı. Onları erkek ve dişi olarak yarattı. ²⁸ Onları kutsayarak, “Verimli olun, çoğalın” dedi, “Yeryüzünü doldurun ve denetiminize alın; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, yeryüzünde yaşayan bütün canlılara egemen olun. ²⁹ İşte yeryüzünde tohum veren her otu, tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağaçını size veriyorum. Bunlar size yiyecek olacak. ³⁰ Yabanıl hayvanlara, gökteki kuşlara, sürüngenlere -soluk alıp veren bütün hayvanlara- yiyecek olarak yeşil otları veriyorum.” Ve öyle oldu. ³¹ Tanrı yaratıklarına baktı ve her şeyin çok iyi olduğunu gördü. Akşam oldu, sabah oldu ve altıncı gün oluştu.

2

¹ Gök ve yer bütün öğeleriyle tamamlandı. ² Yedinci güne gelindiğinde Tanrı yapmakta olduğu işi bitirdi. Yaptığı işten o gün dinlendi. ³ Yedinci günü kutsadı. Onu kutsal bir gün olarak belirledi. Çünkü Tanrı o gün yaptığı, yarattığı bütün işi bitirip dinlendi.

Adem ile Havva

⁴ Göğün ve yerin yaratılış öyküsü: RAB Tanrı göğü ve yeri yarattığında, ⁵ yeryüzünde yabanıl bir fidan, bir ot bile bitmemişi. Çünkü RAB Tanrı henüz yeryüzüne yağmur göndermemişi. Toprağı işleyecek insan da yoktu. ⁶ Yerden yükselen buhar* bütün toprakları suluyordu. ⁷ RAB Tanrı Adem'i topraktan yarattı ve burnuna yaşam soluğunu üfledi. Böylece Adem yaşıyan varlık oldu.

* ^{1:24} “Sürüngen”: İbranice sözcük fare, böcek gibi öteki kara hayvanlarını da kapsıyor. ^{1:26}
1Ko.11:7 ^{1:27} Yar.5:2; Mat.19:4-5; Mar.10:6 ^{1:27} Yar.5:1-2 ^{2:2} İbr.4:4,10 ^{2:2} Çik.20:11

* ^{2:6} “Yerden yükselen buhar” ya da “Yerden çıkan su kaynakları”. ^{2:7} 1Ko.15:45

8 RAB Tanrı doğuda, Aden'de bir bahçe dikti. Yarattığı Adem'i oraya koydu.
9 Bahçede iyi meyve veren türlü türlü güzel ağaç yetiştirdi. Bahçenin ortasında yaşam ağacıyla iyile kötülü bilme ağacı vardı.

10 Aden'den bir ırmak doğuyor, bahçeyi sulayıp orada dört kola ayrıliyordu.
11 İlk ırmağın adı Pişon'dur. Altın kaynakları olan Havila sınırları boyunca akar. **12** Orada iyi altın, reçine ve oniks bulunur. **13** İkinci ırmağın adı Gihon'dur, Kûş sınırları boyunca akar. **14** Üçüncü ırmağın adı Dicle'dir, Asur'un doğusundan akar. Dördüncü ırmak ise Fırat'tır.

15 RAB Tanrı Aden bahçesine bakması, onu işlemesi için Adem'i oraya koydu. **16** Ona, "Bahçede istedigin ağaçın meyvesini yiyebilirsin" diye buyurdu, **17** "Ama iyile kötülü bilme ağacından yeme. Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün."

18 Sonra, "Adem'in yalnız kalması iyi değil" dedi, "Ona uygun bir yardımcı yaratacağım." **19** RAB Tanrı yerdeki hayvanların, gökteki kuşların tümünü topraktan yaratmıştı. Onlara ne ad vereceğini görmek için hepsini Adem'e getirdi. Adem her birine ne ad verdiyse, o canlı o adla anıldı. **20** Adem bütün evcil ve yabanlı hayvanlara, gökte uçan kuşlara ad koydu. Ama kendisi için uygun bir yardımcı bulunmadı.

21 RAB Tanrı Adem'e derin bir uykuya verdi. Adem uyrurken, RAB Tanrı onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı. **22** Adem'den aldığı kaburga kemiginden bir kadın yaratarak onu Adem'e getirdi.

23 Adem,
 "İşte, bu benim kemiklerimden alınmış kemik,
 Etimden alınmış ettir" dedi,
 "Ona 'Kadın'[†] denilecek,
 Çünkü o adamdan alındı."

24 Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. **25** Adem de karısı da çiplaktılar, henüz utanç nedir bilmiyorlardı.

3

İnsanın Günahı

1 RAB Tanrı'nın yarattığı yabanlı hayvanların en kurnazı yıldı. Yılan kadına, "Tanrı gerçekten, 'Bahçedeki ağaçların hiçbirinin meyvesini yemeyin' dedi mi?" diye sordu.

2 Kadın, "Bahçedeki ağaçların meyvelerinden yiyebiliriz" diye yanıtladı, **3** "Ama Tanrı, 'Bahçenin ortasındaki ağaçın meyvesini yemeyin, ona dokunmayın; yoksa ölürsünüz' dedi."

4 Yılan, "Kesinlikle ölmezsiniz" dedi, **5** "Çünkü Tanrı biliyor ki, o ağaçın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyile kötülü bilerek Tanrı gibi olacaksınız."

6 Kadın ağaçın güzel, meyvesinin yemek için uygun ve bilgelik kazanmak için çekici olduğunu gördü. Meyveyi koparıp yedi. Yanındaki kocasına verdi, o da yedi. **7** İkisinin de gözleri açıldı. Çiplak olduklarını anladılar. Bu yüzden incir yaprakları dikip kendilerine önlük yaptılar.

2:9 Yar.3:22; Va.2:7; 22:2,14 [†] **2:23** İbranice kadın (İşşa) sözcüğü adam (İş) sözcüğünden türemiştir.

2:24 Mat.19:4-5; Mar.10:7-8; 1Ko.6:16; Ef.5:31 **3:1** Va.12:9; 20:2 **3:6** Rom.5:12

8 Derken, günün serinliğinde bahçede yürüyen RAB Tanrı'nın sesini duydukları. O'ndan kaçıp ağaçların arasına gizlendiler. **9** RAB Tanrı Adem'e, "Neredesin?" diye seslendi.

10 Adem, "Bahçede sesini duyunca korktum. Çünkü çıplaktım, bu yüzden gizlendim" dedi.

11 RAB Tanrı, "Çıplak olduğunu sana kim söyledi?" diye sordu, "Sana meyvesini yeme dediğim ağaçtan mı yedin?"

12 Adem, "Yanıma koyduğum kadın ağaçın meyvesini bana verdi, ben de yedim" diye yanıldırıldı.

13 RAB Tanrı kadına, "Nedir bu yaptığı?" diye sordu.

Kadın, "Yılan beni aldattı, o yüzden yedim" diye karşılık verdi.

14 Bunun üzerine RAB Tanrı yılana,

"Bu yaptığından ötürü

Bütün evcil ve yabani hayvanların

En lanetli sen olacaksın" dedi,

"Karnının üzerinde sürünecek,

Yaşamın boyunca toprak yiyeceksin.

15 Seninle kadını, onun soyuyla senin soyunu

Birbirinize düşman edeceğim.

Onun soyu senin başını ezecek,

Sen onun topuğuına saldıracaksın."

16 RAB Tanrı kadına,

"Çocuk doğururken sana

Çok acı çektiğeceğim" dedi,

"Ağrı çekerek doğum yapacaksın.

Kocana istek duyacaksın,

Seni o yönetecek."

17 RAB Tanrı Adem'e,

"Karnının sözünü dinlediğin ve sana,

Meyvesini yeme dediğim ağaçtan yediğin için

Toprak senin yüzünden lanetlendi" dedi,

"Yaşam boyu emek vermeden yiyecek bulamayacaksın.

18 Toprak sana diken ve çalı verecek,

Ýaban otu yiyeceksin.

19 Toprağa dönünceye dek

Ekmekini alın teri dökerek kazanacaksın.

Çünkü topraksın, topraktan yaratıldın

Ve yine toprağa döneceksin."

20 Adem karısına Havva^{*} adını verdi. Çünkü o bütün insanların annesiydi.

21 RAB Tanrı Ademle karısı için deriden giysiler yaptı, onları giydirdi.

22 Sonra, "Adem iyile kötüyü bilmekle bizlerden biri gibi oldu" dedi, "Artık yaşam ağaçına uzanıp meyve almasına, yiyeip ölümsüz olmasına izin verilmemeli." **23** Böylece RAB Tanrı, yaratılmış olduğu toprağı işlemek üzere Adem'i Aden bahçesinden çıkardı. **24** Onu kovdu. Yaşam ağaçının yolunu denetlemek için de Aden bahçesinin doğusuna Keruvarlar ve her yana dönen alevli bir kılıç yerleştirdi.

3:13 Rom.7:11; 2Ko.11:3; 1Ti.2:14 **3:15** Va.12:17 **3:17** İbr.6:8 * **3:20** Havva ve insan sözcükleri İbranice'de "Yaşam" anlamına gelen aynı sözcükten türemiştir. **3:22** Yar.2:9; Va.2:7; 22:2,14

4

Kayin ile Habil

¹ Adem karısı Havva ile yattı. Havva hamile kaldı ve Kayin'i doğurdu. "RAB'bin yardımıyla bir oğul dünyaya getirdim" dedi. ² Daha sonra Kayin'in kardeşi Habil'i doğurdu. Habil çoban oldu, Kayin ise çiftçi. ³ Günler geçti. Bir gün Kayin toprağın ürünlerinden RAB'be sunu getirdi. ⁴ Habil de sürtüşünde ilk doğan hayvanlardan bazılarını, özellikle de yağlarını getirdi. RAB Habil'i ve sunusunu kabul etti. ⁵ Kayin'le sunusunu ise reddetti. Kayin çok öfkeleni, suratını astı.

⁶ RAB Kayin'e, "Niçin öfkelendin?" diye sordu, "Niçin surat astın? ⁷ Doğru olanı yapsan, seni kabul etmez miyim? Ancak doğru olanı yapmazsan, günah kapıdapusuya yatmış, seni bekliyor. Ona egemen olmalsın."

⁸ Kayin kardeşi Habil'e, "Haydi, tarlaya gidelim*" dedi. Tarlada birlikteyken kardeşine saldıırıp onu öldürdü.

⁹ RAB Kayin'e, "Kardeşin Habil nerede?" diye sordu.

Kayin, "Bilmiyorum, kardeşimin bekçisi miyim ben?" diye karşılık verdi.

¹⁰ RAB, "Ne yaptın?" dedi, "Kardeşinin kanı topraktan bana sesleniyor.

¹¹ Artık döktüğün kardeş kanını içmek için ağını açan toprağın laneti altındasın. ¹² İşlediğin toprak bundan böyle sana ürün vermeyecek. Yeryüzünde aylak aylak dolaşacaksın."

¹³ Kayin, "Cezam kaldırılamayacağım kadar ağır" diye karşılık verdi,

¹⁴ "Bugün beni bu topraklardan kovdun. Artık huzurundan uzak kalacak, yeryüzünde aylak aylak dolaşacağım. Kim bulsa öldürecek beni."

¹⁵ Bunun üzerine RAB, "Seni kim öldürürse, ondan yedi kez öc alınacak" dedi. Kimse bulup öldürmesin diye Kayin'in üzerine bir nişan koydu. ¹⁶ Kayin RAB'bin huzurundan ayrıldı. Aden bahçesinin doğusunda, Nod[†] topraklarına yerleshti.

Kayin'in Soyu

¹⁷ Kayin karısıyla yattı. Karısı hamile kaldı ve Hanok'u doğurdu. Kayin o sırada bir kent kurmaktaydı. Kente oğlu Hanok'un adını verdi. ¹⁸ Hanok'tan İrat oldu. İrat'tan Mehuyael, Mehuyael'den Metuşael, Metuşael'den Lemek oldu. ¹⁹ Lemek iki kadına evlendi. Birinin adı Âda, öbürünün ise Silla'ydı. ²⁰ Âda Yaval'ı doğurdu. Yaval sürü sahibi göçebelerin atasıydı. ²¹ Kardeşinin adı Yuval'dı. Yuval lir ve ney çalanların atasıydı. ²² Silla Tuval-Kayin'i doğurdu. Tuval-Kayin tunç ve demirden çeşitli kesici aletler yapardı. Tuval-Kayin'in kızkardeşi Naama'ydı.

²³ Lemek karılarına şöyle dedi:

"Ey Âda ve Silla, beni dinleyin,

Ey Lemek'in karıları, sözlerime kulak verin.

Beni yaraladığı için

Bir adam öldürdüm,

Beni hırpaladığı için

Bir genci öldürdüm.

²⁴ Kayin'in yedi kez öcü alınacaksı,

Lemek'in yetmiş yedi kez öcü alınmalı."

^{4:4} İbr.11:4

^{4:8} Mat.23:35; Luk.11:51; 1Yu.3:12

* ^{4:8} "Haydi tarlaya gidelim" sözleri

Septuaginta, Samiriye Tevrati, Süryanic ve Vulgata'dan alındı. ^{4:10} İbr.12:22-24 † ^{4:16} "Nod": "Aylak" anlamına gelir.

²⁵ Adem karısıyla yine yattı. Havva bir erkek çocuk doğurdu. "Tanrı Kayın'ın öldürdüğü Habil'in yerine bana başka bir oğul bağışladı" diyerek çocuğa Şit[‡] adını verdi. ²⁶ Şit'in de bir oğlu oldu, adını Enoş koydu.

O zaman insanlar RAB'bi adıyla çağırmaaya başladı.

5

Adem'den Nuh'a (1Ta.1:1-4)

¹ Adem soyunun öyküsü: Tanrı insanı yarattığında onu kendine benzer kıldı. ² Onları erkek ve dişi olarak yarattı ve kutsadı. Yaratıldıkları gün onlara "İnsan" adını verdi. ³ Adem 130 yaşındayken kendi suretinde, kendisine benzer bir oğlu oldu. Ona Şit adını verdi. ⁴ Şit'in doğumundan sonra Adem 800 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ⁵ Adem toplam 930 yıl yaşadıktan sonra öldü.

⁶ Şit 105 yaşındayken oğlu Enoş doğdu. ⁷ Enoş'un doğumundan sonra Şit 807 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ⁸ Şit toplam 912 yıl yaşadıktan sonra öldü.

⁹ Enoş 90 yaşındayken oğlu Kenan doğdu. ¹⁰ Kenan'ın doğumundan sonra Enoş 815 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ¹¹ Enoş toplam 905 yıl yaşadıktan sonra öldü.

¹² Kenan 70 yaşındayken oğlu Mahalalel doğdu. ¹³ Mahalalel'in doğumundan sonra Kenan 840 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ¹⁴ Kenan toplam 910 yıl yaşadıktan sonra öldü.

¹⁵ Mahalalel 65 yaşındayken oğlu Yeret doğdu. ¹⁶ Yeret'in doğumundan sonra Mahalalel 830 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ¹⁷ Mahalalel toplam 895 yıl yaşadıktan sonra öldü.

¹⁸ Yeret 162 yaşındayken oğlu Hanok doğdu. ¹⁹ Hanok'un doğumundan sonra Yeret 800 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ²⁰ Yeret toplam 962 yıl yaşadıktan sonra öldü.

²¹ Hanok 65 yaşındayken oğlu Metușelah doğdu. ²² Metușelah'in doğumundan sonra Hanok 300 yıl Tanrı yolunda yürüdü. Başka oğulları, kızları oldu. ²³ Hanok toplam 365 yıl yaşadı. ²⁴ Tanrı yolunda yürüdü, sonra ortadan kayboldu; çünkü Tanrı onu yanına almıştı.

²⁵ Metușelah 187 yaşındayken oğlu Lemek doğdu. ²⁶ Lemek'in doğumundan sonra Metușelah 782 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ²⁷ Metușelah toplam 969 yıl yaşadıktan sonra öldü.

²⁸ Lemek 182 yaşındayken bir oğlu oldu. ²⁹ "RAB'bin lanetlediği bu toprak yüzünden çektiğimiz eziyeti, harcadığımız emeği bu çocuk hafifletip bizi rahatlatacak" diyerek çocuğa Nuh^{*} adını verdi. ³⁰ Nuh'un doğumundan sonra Lemek 595 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ³¹ Lemek toplam 777 yıl yaşadıktan sonra öldü.

³² Nuh 500 yıl yaşadıktan sonra Sam, Ham, Yafet adlı oğulları doğdu.

6

Tufan

¹ Yeryüzünde insanlar çoğalmaya başladı, kızlar doğdu. ² İlahi varlıklar*

[‡] **4:25** "Şit": "Bağışlamak" anlamına gelir. **5:1** Yar.1:27-28 **5:2** Yar.1:27; Mat.19:4-5; Mar.10:6

^{*} **5:21** İbr.11:5; Yah.14:15 *** 5:29** "Nuh": "Rahatlık" anlamına gelir. *** 6:2** "İlahi varlıklar": İbranice "Tanrı oğulları". Bunların melek ya da Şit soyundan gelen insanlar olduğu sanılıyor.

insan kızlarının güzelliğini görünce beğendikleriyle evlendiler. ³ RAB, “Ruhum insanda sonsuza dek kalmayacak, çünkü o ölümlüdür” dedi, “İnsanın ömrü yüz yirmi yıl olacak.” ⁴ İlahi varlıkların insan kızlarıyla evlenip çocuk sahibi oldukları günlerde ve daha sonra yeryüzünde Nefiller[†] vardı. Bunlar eski çağ kahramanları, ünlü kişilerdi.

⁵ RAB baktı, yeryüzünde insanın yaptığı kötülik çok, aklı fikri hep kötüülkte. ⁶ İnsanı yarattığına pişman oldu. Yüreği sizladi. ⁷ “Yarattığım insanları, hayvanları, sürüngenleri, kuşları yeryüzünden silip atacağım” dedi, “Çünkü onları yarattığımı pişman oldum.” ⁸ Ama Nuh RAB’bin gözünde lütf buldu.

⁹ Nuh'un öyküsü şöyledir: Nuh doğru bir insandı. Çağdaşları arasında kusursuz biriydi. Tanrı yolunda yürüdü. ¹⁰ Üç oğlu vardı: Sam, Ham, Yafet. ¹¹ Tanrı'nın gözünde yeryüzü bozulmuş, zorbalıkla dolmuştu. ¹² Tanrı her yeryüzine baktı ve her şeyin ne denli bozulduğunu gördü. Çünkü insanlar yoldan çıkmıştı.

¹³ Tanrı Nuh'a, “İnsanlığa son vereceğim” dedi, “Çünkü onlar yüzünden yeryüzü zorbalıkla doldu. Onlarla birlikte yeryüzünü de yok edeceğim. ¹⁴ Kendine gofer[‡] ağacından bir gemi yap. İçini dışını zıftle, içeriye kamaralar yap. ¹⁵ Gemiyi şöyle yapacaksın: Uzunluğu üç yüz[§], genişliği elli*, yüksekliği otuz arşın[†] olacak. ¹⁶ Pencere de yap, boyu yukarıya doğru bir arşını[‡] bulsun. Kapıyı geminin yan tarafına koy. Alt, orta ve üst güverteler yap. ¹⁷ Yeryüzüne tufan göndereceğim. Göklerin altında soluk alan bütün canlıları yok edeceğim. Yeryüzündeki her canlı ölecek. ¹⁸ Ama seninle bir antlaşma yapacağım. Oğulların, karın, gelinlerinle birlikte gemiye bin. ¹⁹ Sağ kalabilmeleri için her canlı türünden bir erkek, bir dişi olmak üzere birer çift gemiye al. ²⁰ Çeşit çeşit kuşlar, hayvanlar, sürüngenler sağ kalmak için çifter çifter sana gelecekler. ²¹ Yanına hem kendin, hem onlar için yenebilecek ne varsa al, ilerde yemek üzere depola.”

²² Nuh Tanrı'nın bütün buyruklarını yerine getirdi.

7

¹ RAB Nuh'a, “Bütün ailenle birlikte gemiye bin” dedi, “Çünkü bu kuşak içinde yalnız seni doğru buldum. ²⁻³ Yeryüzünde soyları tükenmesin diye, yanına temiz sayılan hayvanlardan erkek ve dişi olmak üzere yedişer çift, kirli sayılan hayvanlardan birer çift, kuşlardan yedişer çift al. ⁴ Çünkü yedi gün sonra yeryüzüne kırk gün kırk gece yağmur yağdıracağım. Yarattığım her canlıyı yeryüzünden silip atacağım.” ⁵ Nuh RAB’bin bütün buyruklarını yerine getirdi.

⁶ Yeryüzünde tufan koptuğunda Nuh altı yüz yaşındaydı. ⁷ Nuh, oğulları, karısı, gelinleri tufandan kurtulmak için hep birlikte gemiye bindiler. ⁸⁻⁹ Tanrı'nın Nuh'a buyurduğu gibi temiz ve kirli sayılan her tür hayvan, kuş ve sürüngenden erkek ve dişi olmak üzere birer çift Nuh'a gelip gemiye bindiler. ¹⁰ Yedi gün sonra tufan koptu.

[†] **6:4** “Nefiller”: İbranice sözcük “Düşmüş kişiler” anlamına gelir. Septuaginta bunu “Devler” diye çevirir. Aynı sözcük Say.13:32-33 ayetlerinde de geçer. **6:5** Mat.24:37; Luk.17:26; 1Pe.3:20 **6:9** 2Pe.2:5

[‡] **6:14** “Gofer”: Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Selvi ağaçının olduğu sanılıyor. **§ 6:15** “Üç yüz arşın”: Yaklaşık 135 m. * **6:15** “Elli arşın”: Yaklaşık 22.5 m. † **6:15** “Otuz arşın”: Yaklaşık 13.5 m. [‡] **6:16** “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm. **6:22** İbr.11:7 **7:7** Mat.24:38-39; Luk.17:27

¹¹ Nuh altı yüz yaşındayken, o yılın ikinci ayının on yedinci günü enginlerin bütün kaynakları fişkirdi, göklerin kapakları açıldı. ¹² Yeryüzüne kırk gün kırk gece yağmur yağdı.

¹³ Nuh, oğulları Sam, Ham, Yafet, Nuh'un karısıyla üç gelini tam o gün gemiye bindiler. ¹⁴ Onlarla birlikte her tür hayvan -evcil hayvanların, sürüngenlerin, kuşların, uçan yaratıkların her türlü- gemiye bindi. ¹⁵ Soluk alan her tür canlı çiftler Nuh'un yanına gelip gemiye bindi. ¹⁶ Gemiye giren hayvanlar Tanrı'nın Nuh'a buyurduğu gibi erkek ve dişiydi. RAB Nuh'un ardından kapayı kapadı.

¹⁷ Tufan kırk gün sürdü. Çoğalan sular gemiyi yerden yukarı kaldırdı. ¹⁸ Sular yükseldi, çoğaldıkça çoğaldı; gemi suyun üzerinde yüzmeye başladı. ¹⁹ Sular öyle yükseldi ki, yeryüzündeki bütün yüksek dağlar su altında kaldı. ²⁰ Yükselen sular dağları on beş arşın* aştı. ²¹⁻²² Yeryüzünde yaşayan bütün canlılar yok oldu; kuşlar, evcil ve yabani hayvanlar, sürüngenler, insanlar, soluk alan bütün canlılar öldü. ²³ RAB insanlardan evcil hayvanlara, sürüngenlerden kuşlara dek bütün canlıları yok etti, yeryüzündeki her şey silinip gitti. Yalnız Nuh'la gemidekiler kaldi. ²⁴ Sular yüz elli gün boyunca yeryüzünü kapladı.

8

Tufanın Sonu

¹ Sonra Tanrı Nuh'u ve gemideki evcil ve yabani hayvanları anımsadı. Yeryüzünde bir rüzgar estirdi, sular alçalmaya başladı. ² Enginlerin kaynakları, göklerin kapakları kapandı. Yağmur dindi. ³ Sular yeryüzünden çekilmeye başladı. Yüz elli gün geçtikten sonra sular azaldı. ⁴ Gemi yedinci ayın on yedinci günü Ararat dağılarına oturdu. ⁵ Sular onuncu aya kadar sürekli azaldı. Onuncu ayın birinde dağların doruğu göründü.

⁶ Kırk gün sonra Nuh yapmış olduğu geminin penceresini açtı. ⁷ Kuzgunu dışarı gönderdi. Kuzgun sular kuruyuncaya kadar dönmedi, uçup dardı. ⁸ Bunun üzerine Nuh suların yeryüzünden çekilip çekilmedinin anlamak için güvercini gönderdi. ⁹ Güvercin konacak bir yer bulamadı, çünkü her yer suyla kaplıydı. Gemiye, Nuh'un yanına döndü. Nuh uzanıp güvercini tuttu ve gemiye, yanına aldı. ¹⁰ Yedi gün daha bekledi, sonra güvercini yine dışarı saldı. ¹¹ Güvercin gagasında yeni kopmuş bir zeytin yaprağıyla akşamleyin geri döndü. O zaman Nuh suların yeryüzünden çekilmiş olduğunu anladı. ¹² Yedi gün daha bekledikten sonra güvercini yine gönderdi. Bu kez güvercin geri dönmeli.

¹³ Nuh altı yüz bir yaşındayken, birinci ayın birinde yeryüzündeki sular kuru oldu. Nuh geminin üstündeki kapağı kaldırınca toprağın kurumuş olduğunu gördü. ¹⁴ İkinci ayın yirmi yedinci günü toprak tümüyle kurumuştu.

¹⁵⁻¹⁶ Tanrı Nuh'a, "Karın, oğulların ve gelinlerinle birlikte gemiden çık" dedi, ¹⁷ "Kendinle birlikte bütün canlıları, kuşları, hayvanları, sürüngenleri de çıkar. Üresinler, verimli olsunlar, yeryüzünde çoğalsınlar."

¹⁸ Nuh karısı, oğulları ve gelinleriyle birlikte gemiden çıktı. ¹⁹ Bütün hayvanlar, sürüngenler, kuşlar, yeryüzünde yaşayan her tür canlı da gemiyi terk etti.

²⁰ Nuh RAB'be bir sunak yaptı. Orada bütün temiz sayılışan hayvanlarla kuşlardan yakmalık sunular sundu. ²¹ Güzel kokudan hoşnut olan RAB içinden

şöyledi: “İnsanlar yüzünden yeryüzünü bir daha lanetlemeyeceğim. Çünkü insan yüreğindeki eğilimler çocukluğundan beri kötüdür. Şimdi yaptığım gibi bütün canlıları bir daha yok etmeyeceğim.

22 “Dünya durducka

Ekin ekmek, biçmek,
Sıcak, soğuk,
Yaz, kış,
Gece, gündüz hep var olacaktır.”

9

Tanrı Nuh'la Antlaşma Yapıyor

1 Tanrı, Nuh'u ve oğullarını kutsayarak, “Verimli olun, çoğalıp yeryüzünü doldurun” dedi, **2** “Yerdeki hayvanların, gökteki kuşların tümü sizden korcup ürkecek. Yeryüzündeki bütün canlılar, denizdeki bütün balıklar sizin yönetiminize verilmiştir. **3** Bütün canlılar size yiyecek olacak. Yeşil bitkiler gibi, hepsini size veriyorum.

4 “Yalnız kanlı et yemeyeceksiniz, çünkü kan canı içerir. **5** Sizin de kanınız dökülürse, hakkınızı kesinlikle arayacağım. Her hayvandan hesabını soracağım. Her insandan, kardeşinin canına kıyan herkesten hakkınızı arayacağım.

6 “Kim insan kanı dökerse,
Kendi kani da insan tarafından dökülecektir.
Çünkü Tanrı insanı kendi suretinde yarattı.

7 Verimli olun, çoğalın.
Yeryüzünde üreyin, artın.”

8 Tanrı Nuh'a ve oğullarına şöyle dedi: **9-10** “Sizinle ve gelecek kuşaklarınızla, sizinle birlikteki bütün canlılarla -kuşlar, evcil ve yabanıl hayvanlar, gemiden çıkan bütün hayvanlarla- antlaşmamı sürdürmek istiyorum. **11** Sizinle antlaşmamı südüreceğim: Bir daha tufanla bütün canlılar yok olmayacak. Yeryüzünü yok eden tufan bir daha olmayacak.”

12 Tanrı şöyle sürdürdü konuşmasını: “Sizinle ve bütün canlılarla kuşaklar boyu sonsuza dek sürecek antlaşmamın belirtisi şu olacak: **13** Yayımlı bulutlara yerlestireceğim ve bu, yeryüzüyle aramdağı antlaşmanın belirtisi olacak. **14** Yeryüzüne ne zaman bulut göndersem, yayım bulutlarının arasında ne zaman görünse, **15** sizinle ve bütün canlı varlıklarla yaptığım antlaşmayı anımsayacağım: Canlıları yok edecek bir tufan bir daha olmayacak. **16** Ne zaman bulutlarda yay görünse, ona bakıp yeryüzünde yaşayan bütün canlılarla yaptığım sonsuza dek geçerli antlaşmayı anımsayacağım.”

17 Tanrı Nuh'a, “Kendimle yeryüzündeki bütün canlılar arasında südüreceğim antlaşmanın belirtisi budur” dedi.

Nuh'un Oğulları

18 Gemiden çıkan Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafet idi. Ham Kenan'ın babasıydı. **19** Nuh'un üç oğlu bunlardı. Yeryüzüne yayılan bütün insanlar onlardan üredi.

20 Nuh çiftçiydi, ilk bağı o ditti. **21** Şarap içip sarhoş oldu, çadırının içinde çırılıçıplak uzandı. **22** Kenan'ın babası olan Ham babasının çırılıcoculuğunu görince dışarı çıkip iki kardeşine anlattı. **23** Sam'la Yafet bir giysi alıp omuzlarına attılar, geri yürüyerek çırılıcoculuklarını örttüler. Babalarını çırılıcoculuklarını örttüler.

görmemek için yüzlerini öbür yana çevirdiler. ²⁴ Nuh ayılınca küçük oğlunun ne yaptığıni anlayarak, ²⁵ şöyle dedi:

“Kenan'a lanet olsun,
Köleler kölesi olsun kardeşlerine.

²⁶ Övgüler olsun Sam'in Tanrısi RAB'be,

Kenan Sam'a kul olsun.

²⁷ Tanrı Yafet'e^{*} bolluk versin,

Sam'in çadırlarında yaşasın,

Kenan Yafet'e kul olsun.”

²⁸ Nuh tufandan sonra üç yüz ellı yıl daha yaşadı. ²⁹ Toplam dokuz yüz ellı yıl yaşadıktan sonra öldü.

10

Nuh Oğullarının Soyu (1Ta.1:5-23)

¹ Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafet'in öyküsü şudur:

Tufandan sonra bunların birçok oğlu oldu.

² Yafet'in oğulları: Gomer, Magog, Meday, Yâvan, Tuval, Meşek, Tiras.

³ Gomer'in oğulları: Aşkenaz, Rıfat, Togarma. ⁴ Yâvan'in oğulları: Elişa, Tarış, Kittim, Rodanim. ⁵ Kiyılarda yaşayan insanların ataları bunlardır. Ülkelerinde çeşitli dillere, uluslarında çeşitli boylara bölündüler.

⁶ Ham'in oğulları: Kûş, Misrayim, Pût, Kenan. ⁷ Kûş'un oğulları: Seva, Havila, Savta, Raama, Savteka. Raama'nın oğulları: Şeva, Dedan. ⁸ Kûş'un Nemrut adında bir oğlu oldu. Yiğitliğiyle yeryüzüne ün saldı. ⁹ RAB'bin önünde yiğit bir avcısıydı. “RAB'bin önünde Nemrut gibi yiğit avcı” sözü buradan gelir. ¹⁰ İlkin Şinar topraklarında, Babil, Erek, Akat, Kalne kentlerinde krallık yaptı. ¹¹⁻¹² Sonra Asur'a giderek Ninova, Rehovot-İr, Kalah kentlerini ve Ninova'yla önemli bir kent olan Kalah arasında Resen'i kurdu.

¹³⁻¹⁴ Misrayim Ludlular'ın, Anamlılar'ın, Lehavlılar'ın, Naftuhlular'ın, Patruslular'ın, Filistililer'in ataları olan Kasluhlular'ın ve Kaftorlular'ın atasıydı.

¹⁵⁻¹⁸ Kenan ilk oğlu olan Sidon'un^{*} babası ve Hititler'in*, Yevuslular'ın, Amorlular'ın, Girgaşlılar'ın, Hıvliler'ın, Arklılar'ın, Sinlliler'ın, Arvathılar'ın, Semarlılar'ın, Hamalılar'ın atasıydı. Kenan boyları daha sonra dağıldı. ¹⁹ Kenan sınırı Sayda'dan Gerar, Gazze, Sodom, Gomora, Adma ve Sevoyim'e doğru Laşa'ya kadar uzanıyordu. ²⁰ Ülkelerinde ve uluslarında çeşitli boylara ve dillere bölünen Hamoğulları bunlardı.

²¹ Yafet'in ağabeyi olan Sam'in da çocukları oldu. Sam bütün Ever soyunun atasıydı.

²² Sam'in oğulları: Elam, Asur, Arpakşat, Lud, Aram. ²³ Aram'ın oğulları: Üs, Hul, Geter, Maş. ²⁴ Arpakşat Şelah'in babasıydı†. Şelah'tan Ever oldu. ²⁵ Ever'in iki oğlu oldu. Birinin adı Pelek'ti‡, çünkü yeryüzündeki insanlar onun yaşadığı dönemde bölündü. Kardeşinin adı Yoktan'dı. ²⁶⁻²⁹ Yoktan Almodat'ın, Şelef'in, Hasarmavet'in, Yerah'in, Hadoram'ın, Uzal'ın, Dikla'nın, Oval'ın, Avimael'in, Şeva'nın, Ofir'in, Havila'nın, Yovav'in atasıydı. Bunların hepsi Yoktan'ın soyundandı.

* ^{9:27} “Yafet”: “Bolluk, genislik” anlamına gelir. * ^{10:15-18} “Sidon”: Saydalar'ın atası. † ^{10:24} Masoretik metin “Arpakşat Şelah'in babasıydı”, Septuaginta “Arpakşat Kenan'in babasıydı, Kenan Şelah'in babasıydı.” ‡ ^{10:25} “Pelek”: “Bölünme” anlamına gelir.

³⁰ Doğuda, Meşa'dan Sefar'a uzanan dağlık bölgede yaşarlardı. ³¹ Ülkelerinde ve uluslarında çeşitli boylara ve dillere bölünen Samoğulları bunlardı.

³² Tufandan sonra kayda geçen, ulus ulus, boy boy yeryüzüne yayılan bütün bu insanlar Nuh'un soyundan gelmedir.

11

Babil Kulesi

¹ Başlangıçta dünyadaki bütün insanlar aynı dili konuşur, aynı sözleri kulanırlardı. ² Doğuya göçerlerken Şinar bölgesinde bir ova bulup oraya yerleştiler.

³ Birbirlerine, "Gelin, tuğla yapıp iyice pişirelim" dediler. Taş yerine tuğla, harç yerine zift kullandılar. ⁴ Sonra, "Kendimize bir kent kuralım" dediler, "Gökler erişecek bir kule dikip ün salalım. Böylece yeryüzüne dağılmayız."

⁵ RAB insanların yaptığı kente kuleyi görmek için aşağıya indi. ⁶ "Tek bir halk olup aynı dili konuşarak bunu yapmaya başladıklarına göre, düşündüklerini gerçekleştirecek, hiçbir engel tanımayacaklar" dedi, ⁷ "Gelin, aşağı inip dillerini karıştırılm ki, birbirlerini anlamasınlar." ⁸ Böylece RAB onları yeryüzüne dağıtarak kentin yapımını durdurdu. ⁹ Bu nedenle kente Babil* adı verildi. Çünkü RAB bütün insanların dilini orada karıştırmış ve onları yeryüzünün dört bucagini dağıtmıştı.

Sam'dan Avram'a (1Ta.1:24-27)

¹⁰ Sam'ın soyunun öyküsü: Tufandan iki yıl sonra Sam 100 yaşındayken oğlu Arpakşat doğdu. ¹¹ Arpakşat'ın doğumundan sonra Sam 500 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

¹² Arpakşat 35 yaşındayken oğlu Şelah doğdu. ¹³ Şelah'in doğumundan sonra Arpakşat 403 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu†.

¹⁴ Şelah 30 yaşındayken oğlu Ever doğdu. ¹⁵ Ever'in doğumundan sonra Şelah 403 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

¹⁶ Ever 34 yaşındayken oğlu Pelek doğdu. ¹⁷ Pelek'in doğumundan sonra Ever 430 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

¹⁸ Pelek 30 yaşındayken oğlu Reu doğdu. ¹⁹ Reu'nun doğumundan sonra Pelek 209 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²⁰ Reu 32 yaşındayken oğlu Seruk doğdu. ²¹ Seruk'un doğumundan sonra Reu 207 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²² Seruk 30 yaşındayken oğlu Nahor doğdu. ²³ Nahor'un doğumundan sonra Seruk 200 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²⁴ Nahor 29 yaşındayken oğlu Terah doğdu. ²⁵ Terah'in doğumundan sonra Nahor 119 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²⁶ Yetmiş yaşından sonra Terah'in Avram, Nahor ve Haran adlı oğulları oldu.

²⁷ Terah soyunun öyküsü: Terah Avram, Nahor ve Haran'ın babasıydı. Haran'ın Lut adlı bir oğlu oldu. ²⁸ Haran, babası Terah henüz sağken, doğduğu ülkede, Kildaniler'in* Ur Kenti'nde öldü. ²⁹ Avram'la Nahor evlendiler. Avram'ın karısının adı Saray, Nahor'un kininin adı Milka'ydı. Milka Yiska'nın babası Haran'ın kızıydı. ³⁰ Saray kısrırdı, çocuğu olmuyordu.

* ^{11:9} "Babil": İbranice "Kargaşa" sözcüğünü çağrıştırır. † ^{11:13} Septuaginta "Arpakşat 35 yaşındayken oğlu Kenan doğdu. Kenan'ın doğumundan sonra Arpakşat 430 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. Kenan 130 yaşındayken oğlu Şelah doğdu. Şelah'in doğumundan sonra Kenan 330 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu" (bkz. Luk.3:35-36).

³¹ Terah, oğlu Avram'ı, Haran'in oğlu olan torunu Lut'u ve Avram'ın karısı olan gelini Saray'ı yanına aldı. Kenan ülkesine gitmek üzere Kildaniler'in Ur Kenti'nden ayrıldılar. Harran'a gidip oraya yerleştiler. ³² Terah iki yüz beş yıl yaşadıktan sonra Harran'da öldü.

12

Avram'a Çağrı

¹ RAB Avram'a, "Ülkeni, akrabalarımı, baba evini bırak, sana göstereceğim ülkeye git" dedi,

² "Seni büyük bir ulus yapacağım,
Seni kutsayacak, sana ün kazandıracağım,
Bereket kaynağı olacaksın.

³ Seni kutsayanları kutsayacak,
Seni lanetleyeni lanetleyeceğim.
Yeryüzündeki bütün halklar
Senin aracılığıyla kutsanacak."

⁴ Avram RAB'bin buyurduğu gibi yola çıktı. Lut da onunla birlikte gitti. Avram Harran'dan ayrıldığı zaman yetmiş beş yaşındaydı. ⁵ Karısı Saray'ı, yeğeni Lut'u, Harran'da kazandıkları malları, edindikleri uşakları yanına alıp Kenan ülkesine doğru yola çıktı. Oraya vardılar.

⁶ Avram ülke boyunca Şekem'deki More meşesine kadar ilerledi. O günlerde orada Kenanlılar yaşıyordu. ⁷ RAB Avram'a görünerek, "Bu toprakları senin soyuna vereceğim" dedi. Avram kendisine görünen RAB'be orada bir sunak yaptı. ⁸ Oradan Beytel'in doğusundaki dağlık bölgeye doğru gitti. Çadırını batıdaki Beytel'le doğudaki Ay Kenti'nin arasına kurdu. Orada RAB'be bir sunak yapıp RAB'bi adıyla çağrırdı. ⁹ Sonra kona göçe Negev'e doğru ilerledi.

Avram Mısır'da

¹⁰ Ülkedeki şiddetli kıtlık yüzünden Avram geçici bir süre için Mısır'a gitti. ¹¹ Mısır'a yaklaşıklarında karısı Saray'a, "Güzel bir kadın olduğunu biliyorum" dedi, ¹² "Olur ki Mısırlılar seni görüp, 'Bu onun karısı' diyerek beni öldürür, seni sağ bırakırlar. ¹³ Lütfen, 'Onun kızkardeşim' de ki, senin hatırlın için bana iyi davransınlar, canıma dokunmasınlar."

¹⁴ Avram Mısır'a girince, Mısırlılar karışının çok güzel olduğunu farkettiler. ¹⁵ Kadını gören firavunun adamları, güzelliğini firavuna övdüler. Kadın saraya alındı. ¹⁶ Onun hatırlı için firavun Avram'a iyi davrandı. Avram davar, sĩgır, erkek ve dişi eşek, erkek ve kadın köle, deve sahibi oldu.

¹⁷ RAB Avram'ın karısı Saray yüzünden firavunla ev halukının başına korkunç felaketler getirdi. ¹⁸ Firavun Avram'ı çağırarak, "Nedir bana bu yaptığın?" dedi, "Neden Saray'ın karın olduğunu söylemedin? ¹⁹ Niçin 'Saray kızkardeşimdir' diyerek onunla evlenmemeye izin verdin? Al karımı, git!" ²⁰ Firavun Avram için adamlarına buyruk verdi. Böylece Avram'la karışını sahip olduğu her şeyle birlikte gönderdiler.

13

Avram'la Lut'un Ayrılması

¹ Avram, karısı ve sahip olduğu her şeyle birlikte Mısır'dan ayrılmış Negev'e doğru gitti. Lut da onunla birlikteydi. ² Avram çok zengindi. Sürüler, altınları,

gümüşleri vardi. ³ Negev'den başlayıp bir yerden öbürüne göçerek Beytel'e kadar gitti. Beytel'le Ay Kenti arasında daha önce çadırını kurmuş olduğu yere vardi. ⁴ Önceden yapmış olduğu sunağın bulunduğu yere gidip orada RAB'bi adıyla çağırıldı.

⁵ Avram'la birlikte göçen Lut'un da davarları, sığırları, çadırları vardi. ⁶ Malları öyle çoktu ki, toprak birlikte yaşamalarına elvermedi; yan yana yaşayamadılar. ⁷ Avram'ın çobanlarıyla Lut'un çobanları arasında kavga çıktı. - O günlerde Kenanlılar'la Periziler de orada yaşıyorlardı.-

⁸ Avram Lut'a, "Biz akrabayız" dedi, "Bu yüzden aramızda da çobanlarımız arasında da kavga çekmasın. ⁹ Bütün topraklar senin önünde. Gel, ayrıyalım. Sen sola gidersen, ben sağa gideceğim. Sen sağa gidersen, ben sola gideceğim."

¹⁰ Lut çevresine baktı. Seria Ovası'nın tümü RAB'bin bahçesi gibi, Soar'a doğru giderken Misir toprakları gibiydi. Her yerde bol su vardi. RAB Sodom ve Gomora kentlerini yok etmeden önce ova böyledi. ¹¹ Lut kendine Seria Ovası'nın tümünü seçerek doğuya doğru göctü. Birbirlerinden ayrıldılar. ¹² Avram Kenan topraklarında kaldı. Lut ovadaki kentlerin arasına yerleştii, Sodom'a yakın bir yere çadır kurdu. ¹³ Sodom halkı çok kötüydi. RAB'be karşı büyük günah işliyordu.

¹⁴ Lut Avram'dan ayrıldıktan sonra, RAB Avram'a, "Bulunduğun yerden kuzeeye, güneşe, doğuya, batıya dikkatle bak" dedi, ¹⁵ "Gördüğün bütün toprakları sonsuza dek sana ve soyuna vereceğim. ¹⁶ Soyunu toprağın tozu kadar çoğaltacağım. Öyle ki, biri çıkış da toprağın tozunu sayabilirse, senin soyunu da sayabilecek. ¹⁷ Kalk, sana vereceğim toprakları boydan boya dolaş."

¹⁸ Avram çadırını söktü, gidip Hevron'daki Mamre meşeliğine yerleştii. Orada RAB'be bir sunak yaptı.

14

Avram Lut'u Kurtarıyor

¹ Bu arada Şinar^{*} Kralı Amrafel, Ellasar Kralı Aryok, Elam Kralı Kedorlaomer ve Goyim Kralı Tidal ² Sodom Kralı Bera'ya, Gomora Kralı Birşa'ya, Adma Kralı Şinav'a, Sevoyim Kralı Şemever'e ve Bala -Soar- Kralı'na karşı savaş açtı. ³ Bu son beş kral bugün Lut Gölü olan Siddim Vadisi'nde güçlerini birleştirmiştir. ⁴ Bu krallar on iki yıl Kedorlaomer'in egemenliği altında yaşamış, on üçüncü yıl ona başkaldırılmışlardır. ⁵⁻⁶ On dördüncü yıl Kedorlaomer'le onu destekleyen öbür krallar gelip Aşterot-Karnayim'de Refallilar'ı, Ham'da Zuzlular'ı, Şave-Kiryatayim'de Emliler'i, çöl kenarındaki El-Paran'a kadar uzanan dağlık Seir bölgesinde Horlular'ı bozguna uğrattılar. ⁷ Oradan geri dönüp Eyn-Mişpat'a -Kadeş'e- gittiler. Amalekliler'in bütün topraklarını alarak Haseson-Tamar'da yaşayan Amorlular'ı bozguna uğrattılar.

⁸⁻⁹ Bunun üzerine Sodom, Gomora, Adma, Sevoyim, Bala -Soar- kralları yola çıktı. Bu beş kral dört krala -Elam Kralı Kedorlaomer, Goyim Kralı Tidal, Şinar Kralı Amrafel, Ellasar Kralı Aryok'a- karşı Siddim Vadisi'nde savaş düzenine girdiler. ¹⁰ Siddim Vadisi zift çukurlarıyla doluydu. Sodom ve Gomora kralları kaçarken adamlarından bazıları bu çukurlara düştü. Sağ kalanlara dağlara kaçtı. ¹¹ Dört kral Sodom ve Gomora'nın bütün malını ve

iyiyeğini alıp gitti. ¹² Avram'ın yeğeni Lut'la mallarını da götürdüler. Çünkü o da Sodom'da yaşıyordu.

¹³ Oradan kaçış kurtulan biri gelip İbrani Avram'a durumu bildirdi. Avram Eşkol'la Aner'in kardeşi Amorlu Mamre'nin meşeliğinde yaşıyordu. Bulaların hepsi Avram'dan yanaydılar. ¹⁴ Avram yeğeni Lut'un tutsak alındığını duyunca, evinde doğup yetişmiş üç yüz on sekiz adamını yanına alarak dört kralı Dan'a kadar kovaladı. ¹⁵ Adamlarını gruplara ayırdı, gece saldırip onları bozguna uğratarak Şam'ın kuzeyindeki Hova'ya kadar kovaladı. ¹⁶ Yağmalanın bütün mali, yeğeni Lut'la mallarını, kadınları ve halkı geri getirdi.

Melkisedek Avram'ı Kutsuyor

¹⁷ Avram Kedorlaomer'le onu destekleyen kralları bozguna uğratıp dörnünce, Sodom Kralı onu karşılaşmak için Kral Vadisi olan Şave Vadisi'ne gitti.

¹⁸ Yüce Tanrı'nın kâhini olan Şalem Kralı Melkisedek ekmek ve şarap getirdi.

¹⁹ Avram'ı kutsayarak şöyle dedi:

“Yeri göğü yaratılan yüce Tanrı Avram'ı kutsasın,

²⁰ Düşmanlarını onun eline teslim eden yüce Tanrı'ya övgüler olsun.”

Bunun üzerine Avram her şeyin ondalığını Melkisedek'e verdi.

²¹ Sodom Kralı Avram'a, “Adamlarımı bana ver, mallar sana kalsın” dedi.

²²⁻²³ Avram Sodom Kralı'na, “Yeri göğü yaratılan yüce Tanrı RAB'bin önünde sana ait hiçbir şey, bir iplik, bir çarkı bağı bile almayacağımı ant içerm” diye karşılık verdi, “Öyle ki, ‘Avram'ı zengin ettim’ demeyesin. ²⁴ Yalnız, adamlarımın yedikleri bunun dışında. Bir de beni destekleyen Aner, Eşkol ve Mamre paylarına düşeni alsınlar.”

15

Rab'bin Avram'la Yaptığı Antlaşma

¹ Bundan sonra RAB bir görümde Avram'a, “Korkma, Avram” diye seslendi, “Senin kalkanın benim. Ödülün çok büyük olacak.”

² Avram, “Ey Egemen RAB, bana ne vereceksin?” dedi, “Çocuk sahibi olamadım. Evin Şamlı Eliezer'e kalacak. ³ Bana çocuk vermediğin için evimdeki bir uşak mirasçım olacak.”

⁴ RAB yine seslendi: “O mirasçın olmayacağı, öz çocuğu mirasçın olacak.” ⁵ Sonra Avram'ı dışarı çıkararak, “Göklere bak” dedi, “Yıldızları sayabilir misin? İşte, soyun o kadar çok olacak.”

⁶ Avram RAB'be iman etti, RAB bunu ona doğruluk saidı.

⁷ Tanrı Avram'a, “Bu toprakları sana miras olarak vermek için Kildaniler'in* Ur Kenti'nden seni çikaran RAB benim” dedi.

⁸ Avram, “Ey Egemen RAB, bu toprakları miras alacağımı nasıl bileyecim?” diye sordu.

⁹ RAB, “Bana bir düve, bir keçi, bir de koç getir” dedi, “Hepsi üçer yaşında olsun. Bir de kumruyla güvercin yavrusu getir.”

¹⁰ Avram hepsini getirdi, ortadan kesip parçaları birbirine karşı dizdi. Yalnız kuşları kesmedi. ¹¹ Leşlerin üzerine konan yırtıcı kuşları kovdu.

¹² Güneş batarken Avram derin bir uykuya daldı. Üzerine dehşet verici zifiri bir karanlık çıktı. ¹³ RAB Avram'a şöyle dedi: “Şunu iyi bil ki, senin soyun yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacak. Dört yüz yıl kölelik edip baskı görecek.

¹⁴ Ama soyuna kölelik yaptıran ulusu cezalandıracağım. Sonra soyun oradan

14:17 İbr.7:1-10 **15:5** Rom.4:18; İbr.11:12 **15:6** Rom.4:3,9,22; Gal.3:6; Yak.2:23 **15:13** Çık.1:1-14;

Elç.7:6 **15:14** Çık.12:40-41; Elç.7:7

büyük mal varlığıyla çıkacak. ¹⁵ Sen de esenlik içinde atalarına kavuşacaksın. İleri yaşta ölüp gömüleceksin. ¹⁶ Soyunun dördüncü kuşağı buraya geri dönecek. Çünkü Amorlular'ın yaptığı kötülükler henüz doruğa varmadı.”

¹⁷ Güneş batıp karanlık çökünce, dumanlı bir mangalla alevli bir meşale göründü ve kesilen hayvan parçalarının arasından geçti. ¹⁸⁻²¹ O gün RAB Avram'la antlaşma yaparak ona şöyle dedi: “Mısır Irmağı'ndan büyük Fırat Irmağı'na kadar uzanan bu toprakları -Ken, Keniz, Kadmon, Hitit, Periz, Refa, Amor, Kenan, Girgaş ve Yevus topraklarını- senin soyuna vereceğim.”

16

Hacer ile İsmail

¹ Karşı Saray Avram'a çocuk verememişti. Saray'ın Hacer adında Mısırlı bir cariyesi vardı. ² Saray Avram'a, “RAB çocuk sahibi olmamı engelledi” dedi, “Lütfen, cariyeyle yat. Belki bu yoldan bir çocuk sahibi olabilirim.” Avram Saray'ın sözünü dinledi. ³ Saray Mısırlı cariyesi Hacer'i kocası Avram'a karde olarak verdi. Bu olay Avram Kenan'da on yıl yaşadıktan sonra oldu. ⁴ Avram Hacer'le yattı, Hacer hamile kaldı. Hacer hamile olduğunu anlayınca, hanımını küçük görmeye başladı.

⁵ Saray Avram'a, “Bu haksızlık senin yüzünden başıma geldi!” dedi, “Cariyemi koynuna soktum. Hamile olduğunu anlayınca beni küçük görmeye başladı. Seninle benim aramda RAB karar versin.”

⁶ Avram, “Cariyen senin elinde” dedi, “Neyi uygun görürsen yap.” Böylece Saray cariyesine sert davranışmaya başladı. Hacer onun yanından kaçtı.

⁷ RAB'bin meleği Hacer'i çölde bir pınarın, Şur yolundaki pınarın başında buldu. ⁸ Ona, “Saray'ın cariyesi Hacer, nereden gelip nereye gidiyorsun?” diye sordu.

Hacer, “Hanımım Saray'dan kaçıyorum” diye yanıtladı.

⁹ RAB'bin meleği, “Hanımına dön ve ona boyun eğ” dedi, ¹⁰ “Senin soyunu öyle çoğaltacağım ki, kimse sayamayacak.”

¹¹ “İşte hamilesin, bir oğlu olacak,

Adını İsmail* koyacaksın.

Çünkü RAB sıkıntı içindeki yakarışını işitti.

¹² Oğlun yaban eşeğine benzer bir adam olacak,

O herkese, herkes de ona karşı çıkacak.

Kardeşlerinin hepsiyle çekişme içinde yaşayacak†.”

¹³ Hacer, “Beni gören Tanrı'yi gerçekten gördüm mü?” diyerken kendisiyle konuşan RAB'be “El-Roi‡” adını verdi. ¹⁴ Bu yüzden Kadeş'le Beret arasındaki o kuyuya Beer-Lahay-Roi§ adı verildi.

¹⁵ Hacer Avram'a bir erkek çocuk doğurdu. Avram çocuğun adını İsmail koydu. ¹⁶ Hacer İsmail'i doğurduğunda, Avram seksen altı yaşındaydı.

17

Sünnet: Antlaşma Simgesi

* 15:18-21 Elç.7:5 * 16:11 “İsmail”: “Tanrı işittir” anlamına gelir. † 16:12 “Kardeşlerinin hepsiyle çekişme içinde yaşayacak” ya da “Bütün kardeşlerinin yaşadığı yerin doğusuna yerleşecek”. ‡ 16:13 “El-Roi”: “Beni gören Tanrı” anlamına gelir. § 16:14 “Beer-Lahay-Roi”: “Tanrı'yı görüp sağ kalanın kuyusu” anlamına gelir. 16:15 Gal.4:22

¹ Avram doksan dokuz yaşındayken RAB ona görünerek, "Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'yım" dedi, "Benim yolumda yürü, kusursuz ol. ² Seninle yaptığım antlaşmayı sürdürecek, soyunu alabildiğine çoğaltacağım."

³ Avram yüzüştü yere kapandı. Tanrı, ⁴ "Seninle yaptığım antlaşma şudur" dedi, "Birçok ulusun babası olacaksın. ⁵ Artık adın Avram* değil, İbrahim† olacak. Çünkü seni birçok ulusun babası yapacağım. ⁶ Seni çok verimli kılacağım. Soyundan uluslar doğacak, krallar çıkacak. ⁷ Antlaşmamı seninle ve soyunla kuşaklar boyunca, sonsuza dek südüreceğim. Senin, senden sonra da soyunun Tanrısı olacağım. ⁸ Bir yabancı olarak yaşadığın toprakları, bütün Kenan ülkesini sonsuza dek mülküüz olmak üzere sana ve soyuna vereceğim. Onların Tanrısı olacağım."

⁹ Tanrı İbrahim'e, "Sen ve soyun kuşaklar boyu antlaşmama bağlı kalmalısınız" dedi, ¹⁰ "Seninle ve soyunla yaptığım antlaşmanın koşulu şudur: Aranızdaki erkeklerin hepsi sünnet edilecek. ¹¹ Sünnet olmalısınız. Sünnet aramızdaki antlaşmanın belirtisi olacak. ¹² Evinizde doğmuş ya da soyunuzdan olmayan bir yabancından satın alınmış köleler dahil sekiz günlük her erkek çocuk sünnet edilecek. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürecek bu. ¹³ Evinizde doğan ya da satın aldığıınız her çocuk kesinlikle sünnet edilecek. Bedeninizdeki bu belirti sonsuza dek sürecek antlaşmanın simgesi olacak. ¹⁴ Sünnet edilmemiş her erkek halkın arasından atılacak, çünkü antlaşmamı bozmuş demektir."

¹⁵ Tanrı, "Karin Saray'a gelince, ona artık Saray demeyeceksin" dedi, "Bundan böyle onun adı Sara‡ olacak. ¹⁶ Onu kutsayacak, ondan sana bir oğul vereceğim. Onu kutsayacağım, ulusların anası olacak. Halkların kralları onun soyundan çıkacak."

¹⁷ İbrahim yüzüştü yere kapandı ve güldü. İçinden, "Yüz yaşında bir adam çocuk sahibi olabilir mi?" dedi, "Doksan yaşındaki Sara doğurabilir mi?"

¹⁸ Sonra Tanrı'ya, "Keşke İsmail'i mirasçım kabul etseydin!" dedi.

¹⁹ Tanrı, "Hayır. Ama karın Sara sana bir oğul doğuracak, adını İshak§ koyacaksın" dedi, "Onunla ve soyuyla antlaşmamı sonsuza dek südüreceğim.

²⁰ İsmail'e gelince, seni iştittim. Onu kutsayacak, verimli kılacak, soyunu alabildiğine çoğaltacağım. On iki beyin babası olacak. Soyunu büyük bir ulus yapacağım. ²¹ Ancak antlaşmamı gelecek yıl bu zaman Sara'nın doğuracağı oğlun İshak'la südüreceğim." ²² Tanrı İbrahim'le konuşmasını bitirince ondan ayrılmış yukarıda çekildi.

²³ İbrahim evindeki bütün erkekleri -oğulu İsmail'i, evinde doğanların, satın aldığı uşakların hepsini- Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi o gün sünnet ettirdi. ²⁴ İbrahim sünnet olduğunda doksan dokuz yaşındaydı. ²⁵ Oğlu İsmail on üç yaşında sünnet oldu. ²⁶ İbrahim, oğlu İsmail'le aynı gün sünnet edildi. ²⁷ İbrahim'in evindeki bütün erkekler -evinde doğanlar ve yabancılardan satın alınanlar- onunla birlikte sünnet oldu.

18

Üç Konuk

^{17:5} Rom.4:16-17 * ^{17:5} "Avram": "Yüce Baba" anlamına gelir. † ^{17:5} "İbrahim": İbranice Avrahaham, "Çokların babası" anlamına gelebilir. ^{17:7} Luk.1:54-55 ^{17:8} Elç.7:5 ^{17:10} Elç.7:8; Rom.4:11 ‡ ^{17:15} "Sara": "Prenses" anlamına gelir. § ^{17:19} "İshak": "Güler" anlamına gelir.

¹ İbrahim günün sıcak saatlerinde Mamre meşeliğindeki çadırının önünde oturken, RAB kendisine göründü. ² İbrahim karşısında üç adamın dardığını gördü. Onları görür görmez karşılamaya koştı. Yere kapanarak, ³ “Ey efendim, eğer gözünde lütuf bulduysam, lütfen kulunun yanından ayrılma” dedi, ⁴ “Biraz su getirteym, ayaklarınızı yıkayın. Şu ağaçın altında dinlenin. ⁵ Madem kulunuza konuk geldiniz, bırakın size yiyecek bir şeyler getireyim. Biraz dinlendikten sonra yolumuza devam edersiniz.”

Adamlar, “Peki, dediğin gibi olsun” dediler.

⁶ İbrahim hemen çadırı, Sara'nın yanına gitti. Ona, “Hemen üç sea^{*} ince un al, yoğurup pide yap” dedi. ⁷ Ardından sigirlara koştı. Körpe ve besili bir buzağı seçip usağına verdi. Uşak buzağıyı hemen hazırladı. ⁸ İbrahim hazırlanan buzağıyı yoğurt ve sütle birlikte götürüp konuklarının önüne koydu. Onlar yerken o da yanlarında, ağaçın altında durdu.

⁹ Konuklar, “Karin Sara nerede?” diye sordular.

İbrahim, “Çadırda” diye yanıtladı.

¹⁰ O, “Gelecek yıl bu zamanda kesinlikle yanına döneceğim” dedi, “O zaman karın Sara'nın bir oğlu olacak.”

Sara onun arkasında, çadırın girişinde durmuş, dinliyordu. ¹¹ İbrahim'le Sara kocamışlardı, yaşıları hayli ileriyoğı. Sara âdetten kesilmişti. ¹² İçin için güllererek, “Bu yaştan sonra bu sevinci tadabilir miyim?” diye düşündü, “Üstelik efendim de yaşlı.”

¹³ RAB İbrahim'e sordu: “Sara niçin, ‘Bu yaştan sonra gerçekten çocuk sahibi mi olacağım?’ diyerek güldü? ¹⁴ RAB için olanaksız bir şey var mı? Belirlenen vakti, gelecek yıl bu zaman yanına döndüğümde Sara'nın bir oğlu olacak.”

¹⁵ Sara korktu, “Gülmedim” diyerek yalan söyledi.

RAB, “Hayır, güldün” dedi.

İbrahim Sodom için Yalvarıyor

¹⁶ Adamlar oradan ayrılırken Sodom'a doğru baktılar. İbrahim onları yolcu etmek için yanlarında yürüyordu. ¹⁷ RAB, “Yapacağım şeyi İbrahim'den mi gizleyeceğim?” dedi, ¹⁸ “Kuşkusuz İbrahim'den büyük ve güçlü bir ulus türeyecek, yeryüzündeki bütün uluslar onun aracılığıyla kutsanacak. ¹⁹ Doğru ve adil olanı yaparak yolumda yürümeyi oğullarına ve soyuna buyursun diye İbrahim'i seçtim. Öyle ki, ona verdiğim sözü yerine getireyim.”

²⁰ Sonra İbrahim'e, “Sodom ve Gomora büyük suçlama altında” dedi, “Günahları çok ağır. ²¹ Onun için inip bakacağım. Duyduğum suçlamalar doğru mu, değil mi göreceğim. Bunları yapıp yapmadıklarını anlayacağım.”

²² Adamlar oradan ayrılip Sodom'a doğru gittiler. Ama İbrahim RAB'bin huzurunda kaldı[†]. ²³ RAB'be yaklaşarak, “Haksızla birlikte haklıyı da mı yok edeckesin?” diye sordu, ²⁴ “Kentte elli doğru kişi var diyelim. Orayı gerçekten yok edecek misin? İçindeki elli doğru kişinin hatırı için kenti bağışlamayacak misin? ²⁵ Senden uzak olsun bu. Haklıyı, haksızı aynı kefeye koyarak haksızın yanında haklıyı da öldürmek senden uzak olsun. Bütün dünyayı yargılayan adil olmalı.”

^{18:2} İbr.13:2 * ^{18:6} “Üç sea”: Yaklaşık 13 kg. ^{18:10} Rom.9:9 ^{18:12} 1Pe.3:6 ^{18:14} Luk.1:37 † ^{18:22} “İbrahim RAB'bin huzurunda kaldı”: Bazi eski İbrani din bilginlerine göre “RAB İbrahim'in önünde kaldı.”

26 RAB, “Eğer Sodom'da ellî doğru kişi bulursam, onların hatırlına bütün kenti bağışlayacağım” diye karşılık verdi.

27 İbrahim, “Ben toz ve külüm, bir hicim” dedi, “Ama seninle konuşma yürekliğini göstereceğim. **28** Kırk beş doğru kişi var diyelim, beş kişi için bütün kenti yok mu edeceksin?”

RAB, “Eğer kentte kırk beş doğru kişi bulursam, orayı yok etmeyeceğim” dedi.

29 İbrahim yine sordu: “Ya kırk kişi bulursan?”

RAB, “O kırk kişinin hatırlı için hiçbir şey yapmayacağım” diye yanıtladı.

30 İbrahim, “Ya Rab, öfkelenme ama, otuz kişi var diyelim?” dedi.

RAB, “Otuz kişi bulursam, kente dokunmayacağım” diye yanıtladı.

31 İbrahim, “Ya Rab, lütfen konuşma yürekliğini bağışla” dedi, “Eğer yirmi kişi bulursan?”

RAB, “Yirmi kişinin hatırlı için kenti yok etmeyeceğim” diye yanıtladı.

32 İbrahim, “Ya Rab, öfkelenme ama, bir kez daha konuşacağım” dedi, “Eğer on kişi bulursan?”

RAB, “On kişinin hatırlı için kenti yok etmeyeceğim” diye yanıtladı.

33 RAB İbrahim'le konuşmasını bitirince oradan ayrıldı, İbrahim de çadırına döndü.

19

Sodom ve Gomora'nın Yıkılışı

1 İki melek akşamleyin Sodom'a vardılar. Lut kentin kapısında oturuyordu. Onları görüp görmez karşılaşmak için ayağa kalktı. Yere kapanarak,

2 “Efendilerim” dedi, “Kulunuzun evine buyurun. Ayaklarınızı yıkayın, geceyi bizde geçirin. Sonra erkenden kalkıp yolumuza devam edersiniz.”

Melekler, “Olmaz” dediler, “Geceyi kent meydanında geçireceğiz.”

3 Ama Lut çok diretti. Sonunda onuna birlikte evine gittiler. Lut onlara yemek hazırladı, mayasız ekmek pişirdi. Yediler.

4 Onlar yatmadan, kentin erkekleri -Sodom'un her mahallesinden genç yaşlı bütün erkekler- evi sardı. **5** Lut'a seslenerek, “Bu gece sana gelen adamlar nerede?” diye sordular, “Getir onları da yatalım.”

6 Lut dışarı çıktı, arkasından kapıyı kapadı. **7** “Kardeşler, lütfen bu kötülüğü yapmayın” dedi, **8** “Erkek yüzü görmemiş iki kızım var. Size onları getireyim, ne isterseniz yapın. Yeter ki, bu adamlara dokunmayın. Çünkü onlar konuşugundur, çatının altına geldiler.”

9 Adamlar, “Çekil önemüzden!” diye karşılık verdiler, “Adam buraya dışardan geldi, şimdi yargıçlık taşıyor! Sana daha beterini yaparız.” Lut'u ite kaka kapıyı kırmaya davrandılar. **10** Ama içerdeki adamlar uzanıp Lut'u evin içine, yanlarına aldılar ve kapıyı kapadılar. **11** Kapıya dayanan adamları, büyük küçük hepsini kör ettiler. Öyle ki, adamlar kapıyı bulamaz oldu.

12 İçerdeki iki adam Lut'a, “Senin burada başka kimin var?” diye sordular, “Öğullarını, kızlarını, damatlarını, kentte sana ait kim varsa hepsini dışarı çıkar. **13** Çünkü burayı yok edeceğiz. RAB bu halk hakkında birçok kötü suçlama duydu, kenti yok etmek için bizi gönderdi.”

14 Lut dışarı çıktı ve kızlarıyla evlenecek olan adamlara, “Hemen buradan uzaklaşın!” dedi, “Çünkü RAB bu kenti yok etmek üzere.” Ne var ki damat adayları onun şaka yaptığını sandılar.

15 Tan ağarırken melekler Lut'a, “Karınla iki kızını al, hemen buradan uzaklaş” diye üstelediler, “Yoksa kent cezasını bulurken sen de canından

olursun.”¹⁶ Lut ağır davrandı, ama RAB ona acıdı. Adamlar Lut'la karsısının ve iki kızının elinden tutup onları kentin dışına çıkardılar.¹⁷ Kent dışına çıkışınca, adamlardan biri Lut'a, “Kaç, canımı kurtar, arkana bakma” dedi, “Bu ovanın hiçbir yerinde durma. Dağa kaç, yoksa ölüür gidersin.”

¹⁸ Lut, “Aman, efendim!” diye karşılık verdi, ¹⁹ “Ben kulunuzdan hoşnut kaldınız, canımı kurtarmakla bana büyük iyilik yaptiniz. Ama dağa kaçamam. Çünkü felaket bana yetişir, ölürem. ²⁰ İşte, şurada kaçabileceğim yakın bir kent var, küçük bir kent. İzin verin, oraya kaçip canımı kurtarayım. Zaten küçük bir kent.”

²¹ Adamlardan biri, “Peki, dileğini kabul ediyorum” dedi, “O kenti yıkmayacağım. ²² Çabuk ol, hemen kaç! Çünkü sen oraya varmadan bir şey yapamam.” Bu yüzden o kente Soar* adı verildi.

²³ Lut Soar'a vardığında güneş doğmuştu. ²⁴ RAB Sodom ve Gomora'nın üzerinde gökten ateşli kükürt yağdırdı. ²⁵ Bu kentleri, bütün ovayı, oradaki insanların hepsini ve bütün bitkileri yok etti. ²⁶ Ancak Lut'un peşisira gelen karısı dönüp geriye bakınca tuz kesildi.

²⁷ İbrahim sabah erkenden kalkıp önceki gün RAB'bin huzurunda durduğu yere gitti. ²⁸ Sodom ve Gomora'ya ve bütün ovaya baktı. Yerden, tüten bir ocak gibi duman yükseliyordu.

²⁹ Tanrı ovadaki kentleri yok ederken İbrahim'i anımsamış ve Lut'un yaşadığı kentleri yok ederken Lut'u bu felaketin dışına çıkarmıştı.

Lut ile Kızlar

³⁰ Lut Soar'da kalmaktan korkuyordu. Bu yüzden iki kızıyla kentten ayrılarak dağa yerleşti, onlarla birlikte bir mağarada yaşamaya başladı. ³¹ Büyük kız küçüğüne, “Babamız yaşı” dedi, “Dünya geleneklerine uygun biçimde burada bizimle yatabilecek bir erkek yok. ³² Gel, babamıza şarap içirelim, soyumuzu yaşatmak için onunla yatalım.” ³³ O gece babalarına şarap içirdiler. Büyük kız gidip babasıyla yattı. Ancak Lut yatıp kalktığını farkında değildi. ³⁴ Ertesi gün büyük kız küçüğüne, “Dün gece babamla yattım” dedi, “Bu gece de ona şarap içirelim. Soyumuzu yaşatmak için sen de onunla yat.” ³⁵ O gece de babalarına şarap içirdiler ve küçük kız babasıyla yattı. Ama Lut yatıp kalktığını farkında değildi.

³⁶ Böylece Lut'un iki kızı da öz babalarından hamile kaldılar. ³⁷ Büyük kız bir erkek çocuk doğurdu, ona Moav† adını verdi. Moav bugünkü Moavlular'ın atasıdır. ³⁸ Küçük kızın da bir oğlu oldu, adını Ben-Ammi‡ koydu. O da bugünkü Ammonlular'ın atasıdır.

20

İbrahim ile Avimelek

¹ İbrahim Mamre'den Negev'e göçerek Kadeş ve Şur kentlerinin arasına yerleşti. Sonra gecici bir süre Gerar'da kaldı. ² Karısı Sara için, “Bu kadın kızkardeşimdir” dedi. Bunun üzerine Gerar Kralı Avimelek adam gönderip Sara'yı getirtti. ³ Ama Tanrı gece düşünde Avimelek'e görünerek, “Bu kadını aldigin için öleceksin” dedi, “Çünkü o evli bir kadın.”

^{19:16} 2Pe.2:7 * ^{19:22} “Soar”: “Küçük” anlamına gelir. ^{19:24} Mat.10:15; 11:23-24; Luk.10:12; 17:29; 2Pe.2:6; Yah.7 ^{19:26} Luk.17:32 † ^{19:37} “Moav”: “Babadan” anlamına gelir. ‡ ^{19:38} “Ben-Ammi”: “Halkının oğlu” anlamına gelir. ^{20:2} Yar.12:13; 26:7

⁴ Avimelek henüz Sara'ya dokunmamıştı. "Ya Rab" dedi, "Suçsuz bir ulusu mu yok edeceksin? ⁵ İbrahim'in kendisi bana, 'Bu kadın kızkardeşimdir' demedi mi? Kadın da İbrahim için, 'O kardeşimdir' dedi. Ben temiz vicdanla, suçsuz ellerimle yaptım bunu."

⁶ Tanrı, düşünde ona, "Bunu temiz vicdanla yaptığını biliyorum" diye yanıtladı, "Ben de seni bu yüzden bana karşı günah işlemekten alıkoydum, kadına dokunmmana izin vermedim. ⁷ Şimdi kadını kocasına geri ver. Çünkü o bir peygamberdir. Senin için dua eder, ölmesin. Ama kadını geri vermeyesen, sen de sana ait olan herkes de ölecek, bilesin."

⁸ Avimelek sabah erkenden kalktı, bütün adamlarını çağırarak olup biteni anlattı. Adamlar dehşete düştü. ⁹ Avimelek İbrahim'i çğırtarak, "Ne yaptın bize?" dedi, "Sana ne haksızlık ettim ki, beni ve krallığımı bu büyük günaha sürükledin? Bana bu yaptığı yapılmacak iş değil." ¹⁰ Sonra, "Amacın neydi, niçin yaptın bunu?" diye sordu.

¹¹ İbrahim, "Çünkü burada hiç Tanrı korkusu yok" diye yanıtladı, "Karım yüzünden beni öldürebilirler diye düşündüm. ¹² Üstelik, Sara gerçekten kızkardeşimdir. Babamız bir, annemiz ayrıdır. Onunla evlendim. ¹³ Tanrı beni babamın evinden gurbete gönderdiği zaman karıma, 'Bana sevgini şöyle göstereceksin: Gideceğimiz her yerde kardeşin olduğumu söyle' dedim."

¹⁴ Avimelek İbrahim'e karısı Sara'yı geri verdi. Bunun yanı sıra ona davar, siğır, köleler, cariyeler de verdi. ¹⁵ İbrahim'e, "İşte ülkem önünde, nereye istersen oraya yerleş" dedi. ¹⁶ Sara'ya da, "Kardeşine bin parça gümüş veriyorum" dedi, "Yanındakilere karşı senin suçsuz olduğunu gösteren bir kanittır bu. Herkes suçsuz olduğunu bilsin."

¹⁷ İbrahim Tanrı'ya dua etti ve Tanrı Avimelek'le karısına, cariyelerine şifa verdi. Çocuk sahibi oldular. ¹⁸ Çünkü İbrahim'in karısı Sara yüzünden RAB Avimelek'in evindeki kadınların hamile kalmasını engellemiştir.

21

İshak'ın Doğumu

¹ RAB verdiği söz uyarınca Sara'ya iyilik etti ve sözünü yerine getirdi. ² Sara hamile kaldı; İbrahim'in yaşlılık döneminde, tam Tanrı'nın belirttiği zamanda ona bir erkek çocuk doğurdu. ³ İbrahim Sara'nın doğurduğu çocuğa Ishak* adını verdi. ⁴ Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi oğlu Ishak'ı sekiz günlükken sünnet etti. ⁵ Ishak doğduğunda İbrahim yüz yaşındaydı.

⁶ Sara, "Tanrı yüzümü güldürdü" dedi, "Bunu duyan herkes benimle birlikte gülerek. ⁷ Kim İbrahim'e Sara çocuk emzirecek derdi? Bu yaşında ona bir oğul doğurdum."

Hacer'le İsmail Uzaklaştırılıyor

⁸ Çocuk büyüdü. Sütten kesildiği gün İbrahim büyük bir şölen verdi. ⁹ Ne var ki Sara, Mısırlı Hacer'in İbrahim'den olma oğlu İsmail'in alay ettiğini görünce, ¹⁰ İbrahim'e, "Bu cariyeyle oğlunu kov" dedi, "Bu cariyenin oğlu, oğlum Ishak'ın mirasına ortak olmasın." ¹¹ Bu İbrahim'i çok üzdü, çünkü İsmail de öz oğluydı. ¹² Ancak Tanrı İbrahim'e, "Oğlunla cariyen için üzülme" dedi, "Sara ne derse,

^{21:2} İbr.11:11 * ^{21:3} "İshak": "Güler" anlamına gelir. ^{21:4} Yar.17:12; Elç.7:8 ^{21:9} Gal.4:29-30

^{21:12} Rom.9:7; İbr.11:18

onu yap. Çünkü senin soyun İshak'la sürecektir. ¹³ Cariyenin oğlundan da bir ulus yaratacağıım, çünkü o da senin soyun."

¹⁴ İbrahim sabah erkenden kalktı, biraz yiyecek, bir tulum da su hazırlayıp Hacer'in omuzuna attı, çocuğunu da verip onu gönderdi. Hacer Beer-Şeva Çölü'ne gitti, orada bir süre dolaştı. ¹⁵ Tulumdaki su tükenince, oğlunu bir çalının altına bırakıdı. ¹⁶ Yaklaşık bir ok atımı uzaklaşış, "Oğlumun ölümünü görmeyeyim" diyerek onun karşısına oturup hıçkıra hıçkıra ağladı.

¹⁷ Tanrı çocuğun sesini duydu. Tanrı'nın meleği göklerden Hacer'e, "Nen var, Hacer?" diye seslendi, "Korkma! Çünkü Tanrı çocuğun sesini duydu.

¹⁸ Kalk, oğlunu kaldır, elini tut. Onu büyük bir ulus yapacağım." ¹⁹ Sonra Tanrı Hacer'in gözlerini açtı, Hacer bir kuyu gördü. Gidip tulumunu doldurdu, oğluna içirdi.

²⁰ Çocuk büyürken Tanrı onunlaydı. Çocuk çölde yaşadı ve okçu oldu. ²¹ Paran Çölü'nde yaşarken annesi ona Mısırlı bir kadın aldı.

İbrahim'le Avimelek Arasındaki Antlaşma

²² O sırada Avimelek'le ordusunun komutanı Fikol İbrahim'e, "Yaptığın her Şeyde Tanrı seninle" dediler. ²³ "Onun için, Tanrı'nın önünde bana, oğluma ve soyuma haksız davranışmayacağın ant iç. Bana ve konuk olarak yaşadığın bu ülkeye, benim sana yaptığım gibi iyi davranış."

²⁴ İbrahim, "Ant içерim" dedi.

²⁵ İbrahim Avimelek'e bir kuyuyu zorla ele geçiren adamlarından yakındı.

²⁶ Avimelek, "Bunu kimin yaptığıni bilmiyorum" diye yanıtladı, "Sen de bana söylemedin, ilk kez duyuyorum."

²⁷ Daha sonra İbrahim Avimelek'e davar ve sĩğır verdi. Böylece ikisi bir antlaşma yaptılar. ²⁸ İbrahim sürüsünden yedi dişi kuzu ayırdı. ²⁹ Avimelek, "Bunun anlamı ne, niçin bu yedi dişi kuzuyu ayırdın?" diye sordu.

³⁰ İbrahim, "Bu yedi dişi kuzuyu benim elimden almalısın" diye yanıtladı, "Kuyuyu benim açtığımin kanıtı olsun." ³¹ Bu yüzden oraya Beer-Şeva[†] adı verildi. Çünkü ikisi orada ant içmişlerdi.

³² Beer-Şeva'da yapılan bu antlaşmadan sonra Avimelek, ordusunun komutanı Fikol'la birlikte Filist Yöresine geri döndü. ³³ İbrahim Beer-Şeva'da bir ılgın ağaç dikti; orada RAB'bi, ölümsüz Tanrı'yı adıyla çağrırdı. ³⁴ Filist Yöresinde konuk olarak uzun süre yaşadı.

22

İbrahim'in Denenmesi

¹ Daha sonra Tanrı İbrahim'i denedi. "İbrahim!" diye seslendi. İbrahim, "Buradayım!" dedi.

² Tanrı, "İshak'ı, sevgiğin biricik oğlunu al, Moriya Bölgesine git" dedi, "Orada sana göstereceğim bir dağda oğlunu yakmalık sunu olarak sun."

³ İbrahim sabah erkenden kalktı, eşegine palan vurdu. Yanına usaklılarından ikisini ve oğlu İshak'ı aldı. Yakmalık sunu için odun yardıktan sonra, Tanrı'nın kendisine belirttiği yere doğru yola çıktı. ⁴ Üçüncü gün gideceği yeri uzaktan gördü. ⁵ Uşaklısına, "Siz burada, eşeğin yanında kalın" dedi, "Tapınmak için oğlumla birlikte oraya gidip doneceğiz."

^{21:22} Yar.26:26 [†] ^{21:31} "Beer-Şeva": "Ant Kuyusu" anlamına gelir. ^{22:1} İbr.11:17-19

6-7 Yakmalık sunu için yardiği odunları oğlu İshak'a yükledi. Ateşi ve bıçağı kendisi aldı. Birlikte giderlerken İshak İbrahim'e, "Baba!" dedi.

İbrahim, "Evet, oğlum!" diye yanıldırıldı.

İshak, "Ateşle odun burada, ama yakmalık sunu kuzusu nerede?" diye sordu.

8 İbrahim, "Oğlum, yakmalık sunu için kuzuyu Tanrı kendisi sağlayacak" dedi. İkisi birlikte yürümeye devam ettiler.

9 Tanrı'nın kendisine belirttiği yere varınca İbrahim bir sunak yaptı, üzerine odun dizdi. Oğlu İshak'ı bağlayıp sunaktaki odunların üzerine yatırdı. **10** Onu boğazlamak için uzanıp bıçağı aldı. **11** Ama RAB'bin meleği göklerden, "İbrahim, İbrahim!" diye seslendi.

İbrahim, "İşte buradayım!" diye karşılık verdi.

12 Melek, "Çocuğa dokunma" dedi, "Ona hiçbir şey yapma. Şimdi Tanrı'dan korktuğunu anladım, biricik oğlunu benden esirgemedin."

13 İbrahim çevresine bakınca, boynuzları sık çallara takılmış bir koç gördü. Gidip koçu getirdi. Oğlunun yerine onu yakmalık sunu olarak sundu. **14** Oraya "Yahve yire*" adını verdi. "RAB'bin dağında sağlanacaktır" sözü bu yüzden bugün de söylenileniyor.

15 RAB'bin meleği göklerden İbrahim'e ikinci kez seslendi: **16** "RAB diyor ki, kendi üzerine ant içiyorum. Bunu yaptığı için, biricik oğlunu esirgemediğin için **17** seni fazlasıyla kutsayacağım; soyunu göklerin yıldızları, kıyıların kumu kadar çoğaltacağım. Soyun düşmanlarının kentlerini mülk edinecek. **18** Soyunun aracılığıyla yeryüzündeki bütün uluslar kutsanacak. Çünkü sözüm dinledin."

19 Sonra İbrahim uşaklarının yanına döndü. Birlikte yola çıkip Beer-Şeva'ya gittiler. İbrahim Beer-Şeva'da kaldı.

Nahor'un Oğulları

20 Bir süre sonra İbrahim'e, "Milka, kardeşin Nahor'a çocuklar doğurdu" diye haber verdiler, **21** "İlk oğlu Üs, kardeşi Bûz, Kemuel -Aram'ınbabası- **22** Keset, Hazo, Pildaş, Yidlaf, Betuel." **23** Betuel Rebeka'nın babası oldu. Bu sekiz çocuğu İbrahim'in kardeşi Nahor'a Milka doğurdu. **24** Reuma adındaki cariyesi de Nahor'a Tevah, Gaham, Tahaş ve Maaka'yı doğurdu.

23

Sara'nın Ölümü

1 Sara yüz yirmi yedi yıl yaşadı. Ömrü bu kadardı. **2** Kenan ülkesinde, bugün Hevron denilen Kiryat-Arba'da öldü. İbrahim yas tutmak, ağlamak için Sara'nın ölüsünün başına gitti.

3 Sonra karısının ölüsünün başından kalkıp Hititler'e*, **4** "Ben aranızda konuk ve yabancıyım" dedi, "Bana mezar yapabileceğim bir toprak satın. Ölümü kaldırıp gömeyim."

5-6 Hititler, "Efendim, bizi dinle" diye yanıldırıldı, "Sen aramızda önemli bir beysin. Ölünü mezarlardımızın en iyisine göm. Ölünü gömmen için kimse senden mezarnı esirgemez."

22:9 Yak.2:21 * **22:14** "Yahve yire": "RAB sağlar" anlamına gelir. **22:16** İbr.6:13-14 **22:17** İbr.11:12 **22:18** Elç.3:25 **23:4** İbr.11:9,13 **23:4** Elç.7:16

⁷ İbrahim, ülke halkı olan Hititler'in önünde eğilerek, ⁸ "Eğer ölümü gömmemi istiyorsanız, benim için Sohar oğlu Efron'a ricada bulunun" dedi, ⁹ "Tarlasının dibindeki Makpela Mağarası'ni bana satsın. Fiyati neyse huzurunuda eksiksiz ödeyi orayı mezarlık yapacağım."

¹⁰ Hititli Efron halkın arasında oturuyordu. Kent kapısında toplanan herkesin duyacağı biçimde, ¹¹ "Hayır, efendim!" diye karşılık verdi, "Beni dinle, mağarayla birlikte tarlayı da sana veriyorum. Halkimin huzurunda onu sana veriyorum. Ölünü göm."

¹² İbrahim ülke halkın önünde eğildi. ¹³ Herkesin duyacağı biçimde Efron'a, "Lütfen beni dinle" dedi, "Tarlanın parasını ödeyeceğim. Parayı kabul et ki, ölümü oraya gömeyim."

¹⁴⁻¹⁵ Efron, "Efendim, beni dinle" diye karşılık verdi, "Aramızda dört yüz şekel* gümüşün sözü mü olur? Ölünü göm."

¹⁶ İbrahim Efron'un önerisini kabul etti. Efron'un Hititler'in önünde sözünü ettiği dört yüz şekel gümüşü tüccarların ağırlık ölçülerine göre tarttı.

¹⁷⁻¹⁸ Böylece Efron'un Mamre yakınında Makpela'daki tarlası, çevresindeki bütün ağaçlarla ve içindeki mağarayla birlikte, kent kapısında toplanan Hititler'in huzurunda İbrahim'in mülkü kabul edildi.

¹⁹ İbrahim karısı Sara'yı Kenan ülkesinde Mamre'ye -Hevron'a- yakın Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömdü. ²⁰ Hititler tarlayı içindeki mağarayla birlikte İbrahim'in mezarlık yeri olarak onayladılar.

24

Ishak ile Rebeka

¹ İbrahim kocamış, iyice yaşılmıştı. RAB onu her yönden kutsamıştı. ² İbrahim, evindeki en yaşlı ve her şeyden sorumlu uşağına, "Elini uyluğumun altına koy*" dedi, ³ "Yerin göğün Tanrısı RAB'bin adıyla ant içmeni istiyorum. Aralarında yaşadığım Kenanlılar'dan oğluma kız almayacaksın. ⁴ Oğlum Ishak'a kız almak için benim ülkem, akrabalarımın yanına gideceksin."

⁵ Uşak, "Ya kız benimle bu ülkeye gelmek istemezse?" diye sordu, "O zaman oğlunu geldiğin ülkeye götürreyim mi?"

⁶ İbrahim, "Sakin oğlumu oraya götürme!" dedi, ⁷ "Beni baba ocağından, doğduğum ülkeden getiren, 'Bu toprakları senin soyuna vereceğim' diyerek ant içen Göklerin Tanrısı RAB senin önden meleğini gönderecek. Böylece oradan oğluma bir kız alabileceksin. ⁸ Eğer kız seninle gelmek istemezse, içtiğin ant seni bağlamaz. Yalnız, oğlumu oraya götürme." ⁹ Bunun üzerine uşak elini efendisi İbrahim'in uyluğumun altına koyarak bu konuda ant içti.

¹⁰ Sonra efendisinden on deve alarak en iyi eşyalarla birlikte yola çıktı; Aram-Naharayim'e, Nahor'un yaşadığı kente gitti. ¹¹ Develerini kentin dışındaki kuyunun yanına çöktürdü. Akşamüzeriydi, kadınların su almak için dışarı çıkalıkları zamandı.

¹² Uşak, "Ya RAB, efendim İbrahim'in Tanrısı, yalvarırm bugün beni başarılı kıl" diye dua etti, "Efendim İbrahim'e iyilik et. ¹³ İşte, pınarın başında bekliyorum. Kentin kızları su almaya geliyorlar. ¹⁴ Birine, 'Lütfen testini indir, biraz su içeyim' diyeceğim. O da, 'Sen iç, ben de develerine içireyim' derse,

* **23:14-15** "Dört yüz şekel": Yaklaşık 4.6 kg.

* **24:2** Bu davranış bir andın kesinlikle yerine getirileceğini gösterirdi.

bileceğim ki o kız kulun İshak için seçtiğin kızdır. Böylece efendime iyilik ettiğini anlayacağım.”

¹⁵ O duasını bitirmeden, İbrahim'in kardeşi Nahor'la karısı Milka'nın oğlu Betuel'in kızı Rebeka, omuzunda su testisiyle dışarı çıktı. ¹⁶ Çok güzel bir genç kızdı. Ona erkek eli değmemiştir. Pınara gitti, testisini doldurup geri döndü. ¹⁷ Uşak onu karşılamaya koştı, “Lütfen testinden biraz su ver, içeyim” dedi.

¹⁸ Rebeka, “İç, efendim” diyerek hemen testisini indirdi, içmesi için ona uzattı.

¹⁹ Ona su verdikten sonra, “Develerin için de su çekeyim” dedi, “Kanıncaya kadar içsinler.” ²⁰ Çabucak suyu hayvanların teknesine boşalttı, yine su çekmek için kuyuya koştu. Adamın bütün develeri için su çekti. ²¹ Adam RAB'bin yolunu açıp açmadığını anlamak için sessizce genç kızı süzüyordu.

²² Develer su içtikten sonra, adam bir beka[†] ağırlığında altın bir burun halkasıyla on şekel[‡] ağırlığında iki altın bilezik çıkardı. ²³ “Lütfen söyle, kimin kızısın sen?” diye sordu, “Babanın evinde geceyi geçirebileceğimiz bir yer var mı?”

²⁴ Kız, “Milka'yla Nahor'un oğlu Betuel'in kızıyorum” diye karşılık verdi, ²⁵ “Bizde saman ve yem bol, geceyi geçirebileceğiniz yer de var.”

²⁶ Adam eğilip RAB'be tapındı. ²⁷ “Efendim İbrahim'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun” dedi, “Sevgisini, sadakatini efendimden esirgemedi. Efendimin akrabalarının evine giden yolu bana gösterdi.”

²⁸ Kız annesinin evine koşup olanları anlattı. ²⁹ Rebeka'nın Lavan adında bir kardeşi vardı. Lavan pınarın başındaki adama doğru koştu. ³⁰ Kızkardeşinin burnundaki halkayı, kollarındaki bilezikleri görmüştü. Rebeka adamın kendisine söylediğlerini de anlatınca, Lavan adamın yanına gitti. Adam pınarın başında, develerinin yanında duruyordu. ³¹ Lavan, “Eve buyur, ey RAB'bin kutsadığı adam” dedi, “Niçin dışında bekliyorsun? Senin için oda, develerin içi yer hazırladım.”

³² Böylece adam eve girdi. Lavan develerin kolalarını çözdü, onlara saman ve yem verdi. Adamla yanındakilere ayaklarını yıkamaları için su getirdi. ³³ Önüne yemek konulunca, adam, “Niçin geldiğimi anlatmadan yemek yemeyeceğim” dedi.

Lavan, “Öyleye anlat” diye karşılık verdi.

³⁴ Adam, “Ben İbrahim'in usağıyım” dedi, ³⁵ “RAB efendimi alabildiğine kutsadı. Onu zengin etti. Ona davar, siğır, altın, gümüş, erkek ve kadın köleler, develer, eşekler verdi. ³⁶ Karısı Sara ileri yaşta efendime bir oğul doğurdu. Efendim sahip olduğu her şeyi ogluna verdi. ³⁷⁻³⁸ Ülkelerinde yaşadığım Kenanlılar'dan ogluma kız almayacaksın. Oğluma kız almak için babamın ailesine, akrabalarımın yanına gideceksin” diyerek bana ant içirdi.

³⁹ “Efendime, ‘Ya kız benimle gelmezse?’ diye sordum.

⁴⁰ “Efendim, ‘Yolunda yürüdüğüm RAB meleğini seninle gönderecek, yolunu açacak’ dedi, ‘Akrabalardan, babamın ailesinden ogluma bir kız getireceksin. ⁴¹ İçtiğin anttan ancak akrabalarımın yanına vardığında sana kızı vermezlerse, evet, ancak o zaman özgür olabilirsin.’

⁴² “Bugün pınarın başına geldiğimde şöyle dua ettim: ‘Ya RAB, efendim İbrahim'in Tanrısı, yalvarırm yolumu aç. ⁴³ İşte pınarın başında bekliyorum. Su almaya gelen kızlardan birine, lütfen testinden bana biraz su ver, içeyim,

[†] 24:22 “Bir beka”: Yaklaşık 6 gr. [‡] 24:22 “On şekel”: Yaklaşık 115 gr.

diyeceğim. ⁴⁴ O da, sen iç, develerin için de su çekeyim derse, anlayacağım ki efendimin oğlu için RAB'bin seçtiği kız odur.'

⁴⁵ "Ben içimden dua ederken, Rebeka omuzunda su testisiyle dışarı çıktı. Pınar başına gidip su aldı. Ona, 'Lütfen, biraz su ver, içeyim' dedim.

⁴⁶ "Rebeka hemen testisini omuzundan indirdi, 'İç efendim' dedi, 'Ben de develerine içireyim.' Ben içtim. Develere de su verdi.

⁴⁷ "Ona, 'Kimin kızısin sen?' diye sordum.

"Milka'yla Nahor'un oğlu Betuel'in kızıym' dedi.

"Bunun üzerine burnuna halka, kollarına bilezik taktım. ⁴⁸ Eğilip RAB'be tapındım. Efendimin oğluna kardeşinin torunuunu almak için bana doğru yolu gösteren efendim İbrahim'in Tanrısı RAB'be övgüler sundum. ⁴⁹ Şimdi efendime sevgi ve sadakat mu göstereceksiniz, yoksa olmaz mı diyeceksiniz, bana bildirin. Öyle ki, ben de ne yapacağımı karar vereyim."

⁵⁰ Lavan'la Betuel, "Bu RAB'bin işi" diye karşılık verdiler, "Biz sana ne iyi, ne kötü diyebiliriz. ⁵¹ İşte Rebeka burada. Al götür. RAB'bin buyurduğu gibi efendinin oğluna karı olsun."

⁵² İbrahim'in uşağı bu sözleri duyunca, yere kapanarak RAB'be tapındı.

⁵³ Rebeka'ya altın, gümüş takımlar, giysiler, kardeşiyle annesine de değerli eşyalar çıkarıp verdi. ⁵⁴ Sonra yanındakilerle birlikte yedi, içti. Geceyi orada geçirdiler.

Sabah kalkınca İbrahim'in uşağı, "Beni yolcu edin, efendime döneyim" dedi.

⁵⁵ Rebeka'nın kardeşiyle annesi, "Bırak kız on gün kadar bizimle kalsın, sonra gidersin" diye karşılık verdiler.

⁵⁶ Adam, "Madem RAB yolumu açtı, beni geciktirmeyin" dedi, "İzin verin, efendime döneyim."

⁵⁷ "Kızı çağırıp ona soralım" dediler. ⁵⁸ Rebeka'yı çağırıp, "Bu adamlı gitmek istiyor musun?" diye sordular.

Rebeka, "İstiyorum" dedi.

⁵⁹ Böylece Rebeka'yla dadısını, İbrahim'in uşağıyla adamlarını uğurlamaya çıktılar. ⁶⁰ Rebeka'yı şöyle kutsadılar:

"Ey kızkardeşimiz,

Binlerce, on binlerce kişiye analık et,

Soyun düşmanlarının kentlerini mülk edinsin."

⁶¹ Rebeka'yla genç hizmetçileri hazırlanıp develere binerek İbrahim'in uşağıını izlediler. Uşak Rebeka'yı alıp oradan ayrıldı.

⁶² Ishak Beer-Lahay-Roi'den gelmişti. Çünkü Negev bölgesinde yaşıyordu.

⁶³ Akşamüzeri düşünmek için tarlaya gitti. Başını kaldırıldığından develerin yaklaştığını gördü. ⁶⁴ Rebeka Ishak'ı görünce deveden indi, ⁶⁵ İbrahim'in uşağına, "Tarladan bizi karşılamaya gelen şu adam kim?" diye sordu.

Uşak, "Efendim" diye karşılık verdi. Rebeka peçesini alıp yüzünü örttü.

⁶⁶ Uşak bütün yaptıklarını Ishak'a anlattı. ⁶⁷ Ishak Rebeka'yı annesi Sara'nın yaşamış olduğu çadıra götürüp onunla evlendi. Böylece Rebeka Ishak'ın karısı oldu. Ishak onu sevdi. Annesinin ölümünden sonra onunla avuç buldu.

¹ İbrahim bir kadınlı daha evlendi. Kadınının adı Ketur'aydı. ² Ondan Zimran, Yokşan, Medan, Midyan, Yişbak, Şuah adlı çocukları oldu. ³ Yokşan'dan da Seva, Dedan oldu. Dedan soyundan Aşurlular, Letuşlular, Leumlular doğdu. ⁴ Midyan'ın Efa, Efer, Hanok, Avida, Eldaa adlı oğulları oldu. Bunların hepsi Ketur'nın soyundandır.

⁵ İbrahim sahip olduğu her şeyi İshak'a bıraktı. ⁶ Cariyelerinin oğullarına da armağanlar verdi. Kendisi sağken bu çocukları oğlu İshak'tan uzaklaştıırıp doğuya gönderdi.

⁷ İbrahim yüz yetmiş beş yıl yaşadı. Ömrü bu kadardı. ⁸ Kocamış, yaşama doymuş, iyice yaşılanmış olarak son soluğunu verdi. Ölüm atalarına kavuştu. ⁹ Oğulları İshak'la İsmail onu Hititli Sohar oğlu Efron'un tarlasında Mamre'ye yakın Makpela Mağarası'na gömdüler. ¹⁰ İbrahim o tarlayı Hititler'den satın almıştı. Böylece İbrahim'le karısı Sara oraya gömüldüler. ¹¹ Tanrı İbrahim'in ölümünden sonra oğlu İshak'ı kutsadı. İshak Beer-Lahay-Roi'de yaşıyordu.

İsmailoğulları (1Ta.1:29-31)

¹² Sara'nın cariyesi Mısırlı Hacer'in İbrahim'e doğurduğu İsmail'in öyküsü: ¹³ Doğum sırasına göre İsmail'in oğullarının adları şunlardır: İlk oğlu Nevayot. Sonra Kedar, Adbeel, Mivsam, ¹⁴ Mişma, Duma, Massa, ¹⁵ Hadat, Tema, Yetur, Nafış, Kedema gelir. ¹⁶ İsmail'in oğulları olan bu on iki bey oymakların atalarıydı. Köylerine, obalarına da bu adları verdiler. ¹⁷ İsmail yüz otuz yedi yıl yaşadıktan sonra son soluğunu verdi. Ölüm halkına kavuştu. ¹⁸ İsmailoğulları Aşur'a doğru giderken Mısır sınırı yakınında, Havila ile Şur arasındaki bölgeye yerlesdiler. Kardeşlerinin yaşadığı yerin doğusuna yerleşmişlerdi.

Yakup'la Esav

¹⁹ İbrahim'in oğlu İshak'ın öyküsü: ²⁰ İshak Aramlı Lavan'ın kızkardeşi, Paddan-Aramlı Betuel'in kızı Rebeka'yla evlendiğinde kırk yaşındaydı. ²¹ İshak karısı için RAB'be yakardı, çünkü karısı kısrırdı. RAB İshak'ın yakarışını yanıtladı, Rebeka hamile kaldı. ²² Çocuklar karnunda itişiyordu. Rebeka, "Nedir bu başıma gelen?" diyerek RAB'be danışmaya gitti. ²³ RAB onu şöyle yanıtladı:

"Rahminde iki ulus var,
Senden iki ayrı halk doğacak,
Biri öbüründen güçlü olacak,
Büyüüğü küçüğüne hizmet edecek."

²⁴ Doğum vakti gelince, Rebeka'nın ikiz oğulları oldu. ²⁵ İlk doğan oğlu kıpkırmızı ve tüylüdü; kırmızı bir cüppeyi andırıyordu. Adını Esav^{*} koydular. ²⁶ Sonra kardeşi doğdu. Eliyle Esav'ın topuğunu tutuyordu. Bu yüzden İshak ona Yakup[†] adını verdi. Rebeka doğum yaptığında İshak altmış yaşındaydı.

²⁷ Çocuklar büydü. Esav kırları seven usta bir avcı oldu. Yakup'sa hep çadırda oturan sakin bir adamdı. ²⁸ İshak Esav'ı daha çok severdi, çünkü onun getirdiği av etlerini yerdi. Rebeka ise Yakup'u severdi.

^{25:10} Yar.23:3-16 ^{25:23} Rom.9:11-12 * ^{25:25} "Esav": "Tüylü" anlamına gelir. † ^{25:26} "Yakup": "Topuk tutar" ya da "Hileci" anlamına gelir.

29 Bir gün Yakup çorba pişirirken Esav avdan geldi. Açı ve bitkindi.
30 Yakup'a, "Lütfen şu kızıl çorbadan biraz ver de içeyim. Açı ve bitkinim" dedi. Bu nedenle ona Edom[‡] adı da verildi.

31 Yakup, "Once sen ilk oğulluk hakkını bana ver" diye karşılık verdi.

32 Esav, "Baksana, açlıktan ölmek üzereyim" dedi, "İlk oğulluk hakkının bana ne yararı var?"

33 Yakup, "Önce ant iç" dedi. Esav ant içerek ilk oğulluk hakkını Yakup'a sattı. **34** Yakup Esav'a ekmekle mercimek çorbası verdi. Esav yiyp içikten sonra kalkıp gitti.

Böylece Esav ilk oğulluk hakkını küçümsemiş oldu.

26

İshak ile Avimelek

1 İbrahim'in yaşadığı dönemdeki kıtlıktan başka ülkede bir kılık daha oldu. Ishak Gerar'a, Filist Kralı Avimelek'in yanına gitti. **2** RAB Ishak'a görünerek, "Mısır'a gitme" dedi, "Sana söyleyeceğim ülkeye yerleş. **3** Orada bir süre kal. Ben seninle olacak, seni kutsayacağım: Bütün bu toprakları sana ve soyuna vereceğim. Baban İbrahim'e ant içerek verdığım sözü yerine getireceğim. **4** Soyunu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağım. Bu ülkelerin tümünü onlara vereceğim. Yeryüzündeki bütün uluslar senin soyun aracılığıyla kutsanacak. **5** Çünkü İbrahim sözümüz dinledi. Uyarılarımı, buyruklarımı, kurallarımı, yasalarımı bağlı kaldı."

6 Böylece Ishak Gerar'da kaldı. **7** Yore halkı karısıyla ilgili soru sorunca, "Kızkardeşimdir" diyordu. Çünkü "Karımdır" demekten korkuyordu. Rebeka yüzünden yore halkı beni öldürübilebilir diye düşünüyordu. Çünkü Rebeka güzeldi.

8 Ishak orada uzun zaman kaldı. Bir gün Filist Kralı Avimelek, pencereden dışarı bakarken, Ishak'ın karısı Rebeka'yi okşadığını gördü. **9** Ishak'ı çağırarak, "Bu kadın gerçekten senin karın!" dedi, "Neden kızkardeşin olduğunu söyledin?"

Ishak, "Çünkü onun yüzünden canımdan olurum diye düşündüm" dedi.

10 Avimelek, "Nedir bize bu yaptığın?" dedi, "Az kaldı halkın biri karınla yatacaktı. Bize suç işletecektin." **11** Sonra bütün halka, "Kim bu adama ya da karısına dokunursa, kesinlikle öldürüləceek" diye buyruk verdi.

12 Ishak o ülkede ekin ekti ve o yıl ektiğinin yüz katını biçti. RAB onu kutsamıştı. **13** Ishak bolluğa kavuştu. Varlığı gittikçe büyüyor. Çok zengin oldu. **14** Sürülerle davar, sığır ve birçok uşak sahibi oldu. Filistiler onu kuskanmaya başladilar. **15** Babası İbrahim yaşarken kölelerinin kazmış olduğu bütün kuyuları toprakla doldurup kapadilar.

16 Avimelek Ishak'a, "Ülkemizden git" dedi, "Çünkü gücün bizim gücümüzü astı." **17** Ishak oradan ayrıldı. Gerar Vadisi'nde çadır kurup oraya yerlesdi.

18 Babası İbrahim yaşarken kazılmış olan kuyuları yeniden açtırdı. Çünkü Filistiler İbrahim'in ölümünden sonra o kuyuları kapamışlardı. Kuyulara aynı adları, babasının vermiş olduğu adları verdi.

19 Ishak'ın köleleri vadide kuyu kazarken bir kaynak buldular. **20** Gerar'ın çobanları, "Su bizim" diyerek Ishak'ın çobanlarıyla kavgaya tutuştular. Ishak kendisiyle çekişikleri için kuyuya Esek* adını verdi.

[‡] **25:30** "Edom": "Kızıl" anlamına gelir.

25:33 İbr.12:16

26:3 Yar.22:16-18; Elç.3:25

26:7

Yar.12:13; 20:2

26:20 "Esek": "Çekişme" anlamına gelir.

21 İshak'ın köleleri başka bir kuyu kazdılar. Bu kuyu yüzünden de kavga çıktıncı İshak kuyuya Sitna[†] adını verdi. **22** Oradan ayrıılıp başka bir yerde kuyu kazdırdı. Bu kuyu yüzünden kayga çıkmadı. Bu nedenle İshak ona Rehovot[‡] adını verdi. “RAB en sonunda bize rahatlık verdi” dedi, “Bu ülkede verimli olacağınız.”

23 İshak oradan Beer-Şeva'ya gitti. **24** O gece RAB kendisine görünerek, “Ben baban İbrahim'in Tanrıslı'yım, korkma” dedi, “Seninle birlikteyim. Seni kutsayacak, kulum İbrahim'in hatırları için soyunu çoğaltacağım.” **25** İshak orada bir sunak yaparak RAB'bi adıyla çağrırdı. Çadırını oraya kurdu. Köleleri de orada bir kuyu kazdı.

26 Avimelek, danışmanı Ahuzzat ve ordusunun komutanı Fikol ile birlikte, Gerar'dan İshak'ın yanına gitti. **27** İshak onlara, “Niçin yanımıza geldiniz?” dedi, “Benden nefret ediyorsunuz. Üstelik beni ülkenizden kovdunuz.”

28-29 “Açıkça gördük ki, RAB seninle” diye yanıldılar, “Onun için, aramızda ant olsun: Biz nasıl sana dokunmadıksa, hep iyi davranışarak seni esenlik içinde gönderdirekse, sen de bize kötülük etme. Bu konuda seninle anlaşalım. Sen şimdi RAB'bin kutsadığı bir adamsın.”

30 İshak onlara bir şölen verdi, yiyp içtiler. **31** Sabah erkenden kalkıp karşılıklı ant içtiler. Sonra İshak onları yolcu etti. Esenlik içinde oradan ayrıldılar.

32 Aynı gün İshak'ın köleleri gelip kazdıkları kuyu hakkında kendisine bilgi verdiler, “Su bulduk” dediler. **33** İshak kuyuya Şiva[§] adını verdi. Bu yüzden kent bugüne kadar Beer-Şeva^{*} diye anılır.

34 Esav kırk yaşında Hititli Beeri'nin kızı Yudit ve Hititli Elon'un kızı Basemat'la evlendi. **35** Bu kadınlar İshak'la Rebeka'nın başına dert oldular.

27

İshak Yakup'u Kutsuyor

1 İshak yaşılanmış, gözleri görmez olmuştu. Büyük oğlu Esav'ı çağırıp, “Oğlum!” dedi.

Esav, “Efendim!” diye yanıldı.

2 İshak, “Artık yaşalandım” dedi, “Ne zaman öleceğimi bilmiyorum.

3 Silahlarını -ok kılıfını, yayını- al, kırlara çıkıp benim için bir hayvan avla.

4 Sevdığım lezzetli bir yemek yap, bana getir yiyeşim. Ölmeden önce seni kutsayım.”

5 İshak, oğlu Esav'la konuşurken Rebeka onları dinliyordu. Esav avlanmak için kira çıktıncı, **6** Rebeka oğlu Yakup'a şöyle dedi: “Dinle, babanın ağabeyin Esav'a söylediklerini duydum. **7** Baban ona, ‘Bana bir hayvan avla getir’ dedi, ‘Lezzetli bir yemek yap, yiyeşim. Ölmeden önce seni RAB'bin huzurunda kutsayım.’ **8** Bak oğlum, sana söyleyeceklerimi iyi dinle: **9** Git süründen bana iki seçme oglak getir. Onlarla babanın sevdığı lezzetli bir yemek yapayım. **10** Yemesi için onu babana sen götürreksin. Öyle ki, ölmeden önce seni kutsasın.”

[†] **26:21** “Sitna”: “Düşmanlık” anlamına gelir. [‡] **26:22** “Rehovot”: “Rahatlık, genişlik” anlamına gelir.

26:26 Yar:21:22 [§] **26:33** “Şiva”: “Ant” anlamına gelir. * **26:33** “Beer-Şeva”: “Ant Kuyusu” anlamına gelir.

¹¹ Yakup, "Ama kardeşim Esav'ın bedeni killı, benimkiyse kılısız" diye yanıtla, ¹² "Ya babam bana dokunursa? O zaman kendisini aldattığımı anlar. Kutsama yerine üzerime lanet getirmiş olurum."

¹³ Annesi, "Sana gelecek lanet bana gelsin, oğlum" dedi, "Sen beni dinle, git oglakları getir."

¹⁴ Yakup gidip oglakları annesine getirdi. Annesi babasının sevdigi lezzetli bir yemek yapti. ¹⁵ Büyük oğlu Esav'ın en güzel giysileri o anda evdeydi. Rebeka onları küçük oğlu Yakup'a giydirdi. ¹⁶ Ellerinin üstünü, ensesinin kılısız yerini oglak derisiyle kapladı. ¹⁷ Yaptığı güzel yemekle ekmeği Yakup'un eline verdi.

¹⁸ Yakup babasının yanına varıp, "Baba!" diye seslendi.

Babası, "Evet, kimsin sen?" dedi.

¹⁹ Yakup, "Ben ilk oğlun Esav'ım" diye karşılık verdi, "Söyledigini yaptum. Lütfen kalk, otur da getirdiğim av etini ye. Öyle ki, beni kutsayabilesin."

²⁰ İshak, "Nasıl böyle çabucak buldun, oğlum?" dedi.

Yakup, "Tanrı RAB bana yardım etti" diye yanıtla.

²¹ İshak, "Yaklaş, oğlum" dedi, "Sana dokunayım, gerçekten oğlum Esav misin, değil misin anlayayım."

²² Yakup babasına yaklaştı. Babası ona dokunarak, "Ses Yakup'un sesi, ama eller Esav'ın elleri" dedi. ²³ Onu tanımadı. Çünkü Yakup'un elleri ağabeyi Esav'ın elleri gibi killiydi. İshak onu kutsamak üzereyken, ²⁴ bir daha sordu: "Sen gerçekten oğlum Esav misin?"

Yakup, "Evet!" diye yanıtla.

²⁵ İshak, "Oğlum, av etini getir yiyeşim de seni kutsayayım" dedi. Yakup önce yemeği, sonra şarabı getirdi. İshak yedi, içti. ²⁶ "Yaklaş da beni öp, oğlum" dedi.

²⁷ Yakup yaklaşıp babasını öptü. Babası onun giysilerini kokladı ve kendisini kutsayarak şöyle dedi:

"İşte oğlumun kokusu

Sanki RAB'bin kutsadığı kırların kokusu.

²⁸ Tanrı sana göklerin ciyinden

Ve yerin verimli topraklarından

Bol buğday ve yeni şarap versin.

²⁹ Halklar sana kulluk etsin,

Uluslararası boyun eğsin.

Kardeşlerine egemen ol,

Kardeşlerin sana boyun eğsin.

Sana lanet edenlere lanet olsun,

Seni kutsayanlar kutsansın."

Esav Kutsanma Hakkını Yitiriyor

³⁰ İshak Yakup'u kutsadıktan ve Yakup babasının yanından ayrıldıktan hemen sonra kardeşi Esav avdan döndü. ³¹ Esav da lezzetli bir yemek yaparak babasına götürdü. Ona, "Baba, kalk, getirdiğim av etini ye" dedi, "Öyle ki, beni kutsayabilesin."

³² Babası, "Sen kimsin?" diye sordu.

Esav, "Ben ilk oğlun Esav'ım" diye karşılık verdi.

³³ İshak'ı bir titreme sardı. Tir tir titreyerek, "Öyleyse daha önce avlanıp bana yemek getiren kimdi?" diye sordu, "Sen gelmeden önce yemeğimi yiyp onu kutsadım. Artık o kutsanmış oldu."

³⁴ Esav babasının anlattıklarını duyunca, acı acı haykırdı. “Beni de kutsa, baba, beni de!” dedi.

³⁵ İshak, “Kardeşin gelip beni kandırıldı” diye karşılık verdi, “Senin yerine o kutsandi.”

³⁶ Esav, “Ona boşuna mı Yakup diyorlar?” dedi, “İki kezdir beni aldatıyor. Önce ilk oğulluk hakkımı aldı. Şimdi de benim yerime o kutsandi.” Sonra, “Kutsamak için bana bir hak ayırmadın mı?” diye sordu.

³⁷ İshak, “Onu sana egemen kıldım” diye yanıtladı, “Bütün kardeşlerini onun hizmetine verdim. Onu buğday ve yeni şarapla besledim. Senin için ne yapabilirim ki, oğlum?”

³⁸ Esav, “Sen yalnız bir kişiyi mi kutsayabilirsin baba?” dedi, “Beni de kutsa, baba, beni de!” Sonra hıçkırı hıçkırı ağlamaya başladı.

³⁹ Babası şöyle yanıtladı:

“Göklerin ciyindən,

Zengin topraklardan

Uzak yaşayacaksın.

⁴⁰ Kılıçınla yaşayacak,

Kardeşine hizmet edeceksin.

Ama özgür olmak isteyince,

Onun boyunduruşunu kırıp atacaksın.”

Yakup Lavan'ın Yanına Kaçıyor

⁴¹ Babası Yakup'u kutsadığı için Esav kardeşi Yakup'a kin bağladı. “Nasıl olsa babamın ölümü yaklaştı” diye düşünüyordu, “O zaman kardeşim Yakup'u öldürürüm.”

⁴² Büyük oğlu Esav'ın ne düşündüğü Rebeka'ya bildirilince Rebeka küçük oğlu Yakup'u çağrırttı. “Bak, ağabeyin Esav seni öldürmeyi düşünerek kendini avutuyor” dedi, ⁴³ “Beni dinle, oğlum. Hemen Harran'a, kardeşim Lavan'ın yanına kaç. ⁴⁴⁻⁴⁵ Ağabeyinin öfkesi dinip sana kızgınlığı geçinceye, ona yaptığıni unutuncaya kadar orada kal. Birini gönderir, seni getirtirim. Niçin bir günde ikinizden de yoksun kalayım?”

⁴⁶ Sonra İshak'a, “Bu Hititli kadınlar yüzünden canımdan bezdim” dedi, “Eğer Yakup da bu ülkenin kızlarıyla, Hitit kızlarıyla evlenirse, nasıl yaşarım?”

28

¹ İshak Yakup'u çağırdı, onu kutsayarak, “Kenanlı kızlarla evlenme” diye buyurdu, ² “Hemen Paddan-Aram'a, annenin babası Betuel'in evine git. Orada dayın Lavan'ın kızlarından biriyle evlen. ³ Her Şeye Gücü Yeten Tanrı seni kutsasın, verimli kulsın, soyunu çoğaltsın; soyundan halklar türesin. ⁴ İbrahim'i kutsadığı gibi seni ve soyunu da kutsasın. Öyle ki, Tanrı'nın İbrahim'e verdiği topraklara -üzerinde yabancı olarak yaşadığı bu topraklara- sahip olasın.” ⁵ İshak Yakup'u böyle uğurladı. Yakup Paddan-Aram'a, kendisinin ve Esav'ın annesi Rebeka'nın kardeşi Aramlı Betuel oğlu Lavan'ın yanına gitmek üzere yola çıktı.

⁶⁻⁷ Esav İshak'ın Yakup'u kutsadığını, evlenmek üzere Paddan-Aram'a gönderdiğini öğrendi. Ayrıca Yakup'u kutsarken, babasının, “Kenanlı kızlarla evlenme” diye buyurduğunu, Yakup'un da annesiylebabasını dinleyip

Paddan-Aram'a gittiğini öğrendi. ⁸ Böylece babasının Kenanlı kızlardan hoşlanmadığını anladı. ⁹ İsmail'in yanına gitti. İbrahim oğlu İsmail'in kızı, Nevayot'un kızkardeşi Mahalat'la evlenerek onu karılarının üzerine getirdi.

Yakup'un Düşü

¹⁰ Yakup Beer-Şeva'dan ayrılarak Harran'a doğru yola çıktı. ¹¹ Bir yere varıp orada geceledi, çünkü güneş batmıştı. Oradaki taşlardan birini alıp başının altına koyarak yattı. ¹² Düşte yeryüzüne bir merdiven dikildiğini, başının göklere eriştiğini gördü. Tanrı'nın melekleri merdivenden çıkışın iniyorlardı.

¹³ RAB yanında durup, "Atan İbrahim'in, İshak'ın Tanrı RAB benim" dedi, "Üzerinde yattığın toprakları sana ve soyuna vereceğim. ¹⁴ Yeryüzünün tozu kadar sayısız bir soya sahip olacaksın. Doğuya, batıya, kuzeye, güneye doğru yayılacaksın. Yeryüzündeki bütün halklar sen ve soyun aracılığıyla kutsanacak. ¹⁵ Seninle birlilikteyim. Gideceğin her yerde seni koruyacak ve bu topraklara geri getireceğim. Verdiğim sözü yerine getirinceye kadar senden ayrılmayacağım."

¹⁶ Yakup uyanınca, "RAB burada, ama ben farkına varamadım" diye düşündü. ¹⁷ Korktu ve, "Ne korkunç bir yer!" dedi, "Bu, Tanrı'nın evinden başka bir yer olamaz. Burası göklerin kapısı."

¹⁸ Ertesi sabah erkenden kalkıp başının altına koyduğu taşı anıt olarak diktı, üzerine zeytinyağı döktü. ¹⁹ Oraya Beytel* adını verdi. Kentin önceki adı Luz'du.

²⁰ Sonra bir adak adayarak şöyle dedi: "Tanrı benimle olur, gittiğim yolda beni korur, bana yiyecek, giyecek sağlarsa, ²¹ babamın evine esenlik içinde dönersem, RAB benim Tanım olacak. ²² Anıt olarak diktigim bu taş Tanrı'nın evi olacak. Bana vereceğin her şeyin ondalığını sana vereceğim."

29

Yakup Paddan-Aram'a Varıyor

¹ Yakup yoluna devam ederek doğu halklarının ülkesine vardı. ² Kırda bir kuyu gördü. Kuyunun yanında üç davar sürüsü yatıyordu. Sürülerle o kuyudan su verilirdi. Kuyunun ağzında büyük bir taş vardı. ³ Bütün sürüler oraya toplanınca, çobanlar kuyunun ağzındaki taşı yuvarlar, davarlarını suvardıktan sonra taşı yine yerine, kuyunun ağzına koyarlardı.

⁴ Yakup çobanlara, "Kardeşler, nereisiniz?" diye sordu.

Çobanlar, "Harranlıyız" diye yanıldalar.

⁵ Yakup, "Nahor'un torunu Lavan'ı tanıyor musunuz?" diye sordu.

"Tanıyoruz" dediler.

⁶ Yakup, "İyi midir?" diye sordu.

"İyidir. İşte kızı Rahel davarlarla birlikte geliyor."

⁷ Yakup, "Akşama daha çok var" dedi, "Sürülerin toplanma vakti değil. Davarlarınızı suvarın, götürüp otlatın."

⁸ Çobanlar, "Bütün sürüler toplanmadan, kuyunun ağzındaki taşı yuvarlamadan olmaz" dediler, "Ancak o zaman davarları suvarabiliz."

⁹ Yakup onlarla konuşurken Rahel babasının davarlarını getirdi. Rahel çobanlık yapıyordu. ¹⁰ Yakup dayısı Lavan'ın kızı Rahel'i ve davarları görünce, gidip kuyunun ağzındaki taşı yuvarladı, dayısının davarlarını suvardı. ¹¹ Rahel'i öperek hıçkırı hıçkırı ağladı. ¹² Rahel'e baba tarafından akraba

* ^{28:12} Yu.1:51 ^{28:13} Yar.13:14-15 ^{28:14} Yar.12:3; 22:18; 26:4 * ^{28:19} "Beytel": "Tanrı'nın Evi" anlamına gelir.

olduklarını, Rebeka'nın oğlu olduğunu anlattı. Rahel koşup babasına haber verdi.

¹³ Lavan, yeğeni Yakup'un geldiğini duyunca, onu karşılamaya koştı. Ona sarılıp öptü, evine getirdi. Yakup bütün olanları Lavan'a anlattı. ¹⁴ Lavan, "Sen benim etim, kemiğimsin" dedi.

Yakup Lea ve Rahel'le Evleniyor

Yakup Lavan'ın yanından bir ay kaldiktan sonra, ¹⁵ Lavan, "Akrabamsın diye benim için bedava mı çalışacaksın?" dedi, "Şöyledir, ne kadar ücret istiyorsun?"

¹⁶ Lavan'ın iki kızı vardı. Büyüüğünün adı Lea, küçüğünün adı Rahel'di.

¹⁷ Lea'nın gözleri alımlıydı*, Rahel ise boyu bosu yerinde, güzel bir kızdı.

¹⁸ Yakup Rahel'e aşıktı. Lavan'a, "Küçük kızın Rahel için sana yedi yıl hizmet ederim" dedi.

¹⁹ Lavan, "Onu sana vermek başkasına vermekten daha iyidir" dedi, "Yanında kal." ²⁰ Yakup Rahel için yedi yıl çalıştı. Rahel'i sevdiği için, yedi yıl ona birkaç gün gibi geldi.

²¹ Lavan'a, "Zaman doldu, kızını ver, evleneyim" dedi.

²² Lavan bütün yören halkını toplayıp bir şölen verdi. ²³ Gece kızı Lea'yı Yakup'a götürdü. Yakup onunla yattı. ²⁴ Lavan cariyesi Zilpa'yı kızı Lea'nın hizmetine verdi.

²⁵ Sabah olunca Yakup bir de baktı ki, yanındaki Lea! Lavan'a, "Nedir bana bu yaptığın?" dedi, "Ben Rahel için yanında çalışmadım mı? Niçin beni aldattin?"

²⁶ Lavan, "Bizim buralarda adettir. Büyük kız dururken küçük kız evlendirilmez" dedi, ²⁷ "Bu bir haftayı tamamla, Rahel'i de sana veririz. Yalnız ona karşılık yedi yıl daha yanındır çalışacaksın."

²⁸ Yakup kabul etti. Lea'yla bir hafta geçirdi. Sonra Lavan kızı Rahel'i de ona verdi. ²⁹ Cariyesi Bilha'yı Rahel'in hizmetine verdi. ³⁰ Yakup Rahel'le de yattı. Onu Lea'dan çok sevdi. Lavan'a yedi yıl daha hizmet etti.

Yakup'un Çocukları

³¹ RAB Lea'nın sevilmediğini görünce, çocuk sahibi olmasını sağladı. Oysa Rahel kışındı. ³² Lea hamile kalıp bir erkek çocuk doğurdu. Adını Ruben[†] koydu. "Çünkü RAB mutsuzluğumu gördüm" dedi, "Kuşkusuz artık kocam beni sever."

³³ Yine hamile kaldı ve bir erkek çocuk daha doğurdu. "RAB sevilmediğimi duyduğum için bana bu çocuğu verdi" diyerek adını Şimon[‡] koydu.

³⁴ Üçüncü kez hamile kalıp bir daha erkek çocuk doğurdu. "Artık kocam bana bağlanacak" dedi, "Çünkü ona üç erkek çocuk doğurdum." Onun için çocuğu Levi[§] adı verildi.

³⁵ Dördüncü kez hamile kaldı ve bir erkek çocuk daha doğurdu. "Bu kez RAB'be övgüler sunacağım" dedi. Onun için çocuğu Yahuda* adını verdi. Bir süre doğum yapmadı.

30

¹ Rahel Yakup'a çocuk doğuramayınca, ablasını kıskanmaya başladı. Yakup'a, "Bana çocuk ver, yoksa öleceğim" dedi.

* ^{29:17} "Alımlıydı" ya da "Zayıftı". † ^{29:32} "Ruben": "Bak, erkek çocuk!" anlamına gelir. ‡ ^{29:33}

"Şimon": "Duyar" anlamına gelir. § ^{29:34} "Levi": "Bağılılık" anlamına gelir. * ^{29:35} "Yahuda": "Övgü" anlamına gelir.

² Yakup Rahel'e öfkeliendi. "Çocuk sahibi olmanı Tanrı engelliyor. Ben Tanrı değilim ki!" diye karşılık verdi.

³ Rahel, "İşte cariyem Bilha" dedi, "Onunla yat, benim için çocuk doğursun, ben de aile kurayım."

⁴ Rahel cariyesi Bilha'yı eş olarak kocasına verdi. Yakup onunla yattı.

⁵ Bilha hamile kalıp Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. ⁶ Rahel, "Tanrı beni haklı çıkardı" dedi, "Yakarışımı duyup bana bir oğul verdi." Bu yüzden çocuğa Dan* adını verdi.

⁷ Rahel'in cariyesi Bilha yine hamile kaldı ve Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. ⁸ Rahel, "Ablama karşı büyük savaşım verdim ve onu yendim" diyerek çocuğa Naftali† adını verdi.

⁹ Lea artık doğum yapamadığını görünce, cariyesi Zilpa'yı Yakup'a eş olarak verdi. ¹⁰ Zilpa Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. ¹¹ Lea, "Uğurum!" diyerek çocuğa Gad‡ adını verdi.

¹² Lea'nın cariyesi Zilpa Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. ¹³ Lea, "Mutluyum!" dedi, "Kadınlara bana 'Mutlu' diyecek." Ve çocuğa Aşer§ adını verdi.

¹⁴ Ruben hasat mevsimi tarlaya gitti. Orada adamotu* bulup annesi Lea'ya getirdi. Rahel Lea'ya, "Lütfen oğlunun getirdiği adamotundan bana da ver" dedi.

¹⁵ Lea, "Kocamı aldigitın yetmez mi? Bir de oğlumun adamotunu mu istiyorsun?" diye karşılık verdi.

Rahel, "Öyle olsun" dedi, "Oğlumun adamotuna karşılık kocam bu gece seninle yatsın."

¹⁶ Akşamleyin Yakup tarladan dönerken Lea onu karşılamaya gitti. Yakup'a, "Benimle yatacaksın" dedi, "Oğlumun adamotuna karşılık bu gece benimsin." Yakup o gece onunla yattı.

¹⁷ Tanrı Lea'nın duasını işitti. Lea hamile kalıp Yakup'a beşinci oğlunu doğurdu. ¹⁸ "Cariyemi kocama verdiğim için Tanrı beni ödüllendirdi" diyerek çocuğa İssakar† adını verdi.

¹⁹ Lea yine hamile kaldı ve Yakup'a altıncı oğlunu doğurdu. ²⁰ "Tanrı bana iyi bir armağan verdi" dedi, "Artık kocam bana değer verir. Çünkü ona altı erkek çocuk doğurdum." Ve çocuğa Zevulun‡ adını verdi.

²¹ Bir süre sonra Lea bir kız doğurdu ve adını Dina koydu.

²² Tanrı Rahel'i anımsadı, onun duasını işiterek çocuk sahibi olmasını sağladı.

²³⁻²⁴ Rahel hamile kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. "Tanrı utancımı kaldırı. RAB bana bir oğul daha versin!" diyerek çocuğa Yusuf§ adını verdi.

Yakup'un Sürülerini Artıyor

²⁵ Rahel Yusuf'u doğurduktan sonra Yakup Lavan'a, "Beni gönder, evime, topraklarımı gideyim" dedi, ²⁶ "Hizmetime karşılık karılarımı, çocuklarımı ver de gideyim. Sana nasıl hizmet ettiğimi biliyorsun."

²⁷ Lavan, "Eğer benden hoşnutsan, burada kal" dedi, "Çünkü fala bakarak anladım ki, RAB senin sayende beni kutsadı. ²⁸ Alacağın neyse söyle, ödeyeyim."

* ^{30:6} "Dan": "Haklı" anlamına gelir. † ^{30:8} "Naftali": "Benim savaşım" anlamına gelir. ‡ ^{30:11} "Gad": "Uğur" anlamına gelir. § ^{30:13} "Aşer": "Mutlu" anlamına gelir. * ^{30:14} "Adamotu": İnsanın iki bacagını andıran çatal biçiminde köke sahip, yenildiğinde cinsel gücü artırdığına inanılan bir bitki.

† ^{30:18} "İssakar": "Ödül" anlamına gelir. ‡ ^{30:20} "Zevulun": "Değer" anlamına gelir. § ^{30:23-24} "Yusuf": "Daha çok versin" anlamına gelir.

²⁹ Yakup, "Sana nasıl hizmet ettiğimi, sürülerine nasıl baktığımı biliyorsun" diye karşılık verdi, ³⁰ "Ben gelmeden önce malın azdı. Sayemde RAB seni kutsadı, malın gitgide arttı. Ya kendi evim için ne zaman çalışacağım?"

³¹ Lavan, "Sana ne vereyim?" diye sordu.

Yakup, "Bana bir şey verme" diye yanıtladı, "Eğer şu önerimi kabul edersen, yine sürünyü güder, hayvanlarına bakarım: ³² Bugün bütün sürülerini yoklayıp noktalı veya benekli koyunları, kara kuzuları, benekli veya noktalı keçileri ayırayım. Ücretim bu olsun. ³³ İleride bana verdiklerini denetlemeye geldiğinde, dürüst olup olmadığımı kolayca anlayabilirsin. Noktalı ve benekli olmayan keçilerim, kara olmayan kuzularım varsa, onları çalmışım demekтир."

³⁴ Lavan, "Kabul, söylediğin gibi olsun" dedi. ³⁵ Ama o gün çizgili ve benekli tekeleri, noktalı ve benekli keçileri, beyaz keçilerin hepsini, bütün kara kuzuları ayırıp oğullarına teslim etti. ³⁶ Sonra Yakup'tan üç günlük yol kadar uzaklaştı. Yakup Lavan'ın kalan sürüsünü gütmeye devam etti.

³⁷ Yakup aselbent, badem, çınar ağaçlarından taze dallar kesti. Dalıları soyarak beyaz çentikler açtı. ³⁸ Sodyduğu çubukları koyunların önüne, su içikleri yalaklıra koydu. Koyunlar su içmeye gelince çiftleşiyorlardı. ³⁹ Çubukların önünde çiftleşince çizgili, noktalı, benekli yavrular doğuyorlardı. ⁴⁰ Yakup kuzuları ayırıp sürülerin yüzünü Lavan'ın çizgili, kara hayvanlarına döndürüyordu. Kendi sürülerini ayrı tutuyor, Lavan'ın kilerle karıştırılmıyordu. ⁴¹ Sürüdeki güçlü hayvanlar kızınsınca, Yakup çubukları onların gözü önüne, yalaklıra koyuyordu ki, çubukların yanında çiftleşsinler. ⁴² Sürünün zayıf hayvanlarının önüne丞e çubuk koymuyordu. Böylece zayıf hayvanları Lavan, güçlüleri Yakup aldı. ⁴³ Yakup alabildiğine zenginleşti. Çok sayıda sürü, erkek ve kadın köle, deve, eşek sahibi oldu.

31

Yakup Lavan'dan Kaçıyor

¹ Lavan'ın oğulları, "Yakup babamızın sahip olduğu her şeyi aldı" dediler, "Bütün varlığını babamiza ait şeylerden kazandı." Yakup bu sözleri duyuncaya, ² Lavan'ın kendisine karşı tutumunun eskisi gibi olmadığını anladı.

³ RAB Yakup'a, "Atalarının topraklarına, akrabalarının yanına dön" dedi, "Seninle olacağım."

⁴ Bunun üzerine Yakup Rahel'le Lea'yı sürüsünün bulunduğu kirlara çağırıttı. ⁵ Onlara, "Bakıyorum, babanız bana eskisi gibi davranışmıyor" dedi, "Ama babamın Tanrısı benimle birlikte. ⁶ Var gücümle babanıza hizmet ettiğimi bilirsiniz. ⁷ Ne yazık ki, babanız beni aldattı, ondan alacağımı on kez değiştirdi. Ama Tanrı bana kötülük etmesine izin vermedi. ⁸ Babanız, 'Ücret olarak noktalı hayvanları al' deyince, bütün sürü noktalı doğurdu. 'Ücret olarak çizgili olanları al' deyince de bütün sürü çizgili doğurdu. ⁹ Tanrı babanızın hayvanlarını aldı, bana verdi.

¹⁰ "Sürülerin çiftleştiği mevsimde bir düş gördüm. Çiftleşen tekeler çizgili, noktalı, kırcıldı. ¹¹ Düşümde Tanrı'nın meleği bana, 'Yakup!' diye seslendi. 'Buyur' dedim. ¹² Bana, 'Bak, bütün çiftleşen tekeler çizgili, noktalı ve kırcıl' dedi, 'Çünkü Lavan'ın sana yaptıklarının hepsini gördüm. ¹³ Ben Beytel'in Tanrı'yım. Hani orada bana anıt dikip meshetmiş, adak adamıştin. Kalk, bu ülkeden git, doğduğun ülkeye dön.' "

¹⁴ Rahel'le Lea, "Babamızın evinde hâlâ payımız, mirasımız var mı?" dediler, ¹⁵ "Onun gözünde artık yabancı değil miyiz? Çünkü bizi sattı. Bizim için ödenen bedelin hepsini yedi. ¹⁶ Tanrı'nın babamızdan aldığı varlığın tümü bize ve çocuklarımıza aittir. Tanrı sana ne dediyse öyle yap."

¹⁷ Böylece Yakup çocukların, karlarını develere bindirdi. ¹⁸ Bütün hayvanları önüne kattı; topladığı mallarla, Paddan-Aram'da kazandığı hayvanlarla birlikte Kenan ülkesine, babası İshak'ın yanına gitmek üzere yola çıktı.

¹⁹ Lavan koyunlarını kırkmaya gidince, Rahel babasının putlarını çaldı.

²⁰ Yakup da kaçacağını söylemeyerek Aramlı Lavan'ı kandırdı. ²¹ Böylece kendisine ait her şeyi alıp kaçıtı. Fırat Irmağı'nı geçip Gilat dağlık bölgесine doğru gitti.

Lavan Yakup'un Peşine Düşüyor

²² Üçüncü gün Yakup'un kaçtığını Lavan'a bildirdiler. ²³ Lavan yakınlarını yanına alıp Yakup'un peşine düştü. Yedi gün sonra Gilat dağlık bölgesinde ona yetişti. ²⁴ O gece Tanrı Aramlı Lavan'ın düşüne girerek ona, "Dikkatli ol!" dedi, "Yakup a ne iyi, ne kötü bir şey söyle."

²⁵ Lavan Yakup'a yetişti. Yakup çadırını Gilat dağlık bölgесine kurmuştu. Lavan da yakınlarıyla birlikte çadırını aynı yere kurdu. ²⁶ Yakup'a, "Nedir bu yaptığın?" dedi, "Beni aldattın. Kızlarımı alıp savaş tutsağı gibi götürdün. ²⁷ Neden gizlice kaçtım? Neden beni aldattın? Niçin bana söylemedin? Seni sevinçle, ezzilerle, tefle, lirle yolcu ederdim. ²⁸ Torunlarımla, kızlarımla öpüşüp vedalaşmama izin vermedin. Aptallık ettin. ²⁹ Size kötülük yapacak güçteyim, ama babanın Tanrısı dün gece bana, 'Dikkatli ol!' dedi, 'Yakup'a ne iyi, ne kötü hiçbir şey söyleme.' ³⁰ Babanın evini çok özlediğin için bizden ayrıldın. Ama ilahlarımı niçin çaldın?"

³¹ Yakup, "Korktum" diye karşılık verdi, "Kızlarını zorla elimden alırsın diye düşündüm. ³² İlahalarını kimde bulursan, o öldürülecektir. Yakınlarınızın önünde kendin ara, eşyalarının arasında sana ait ne bulursan al." Yakup ilahaları Rahel'in çalduğunu bilmiyordu.

³³ Lavan Yakup'un, Lea'nın ve iki cariyenin çadırına baktıysa da ilahaları bulamadı. Lea'nın çadırından çıkışıp Rahel'in çadırına girdi. ³⁴ Rahel çaldığı putları devesinin semerine koymuş, üzerine oturmuştu. Lavan çadırını didik didik aradıysa da putları bulamadı.

³⁵ Rahel babasına, "Efendim, huzurunda kalkmadığım için kızma, âdet görürüm da" dedi. Lavan her yeri aradıysa da, putları bulamadı.

³⁶ Yakup kendini tutamadı. Lavan'a çıkışarak, "Suçum ne?" diye sordu, "Ne günah işlemid ki böyle öfkeyle peşime takıldın?" ³⁷ Bütün eşyalarımı aradin, kendine ait bir şey buldun mu? Varsa onu buraya, yakınlarınızın önüne koy. Onlar ikimiz hakkında karar versinler. ³⁸ Yirmi yıl yanında kaldım. Koyunların, keçilerin hiç düşük yapmadı. Sürülerinin içinden bir tek koç yemedim. ³⁹ Yabanıl hayvanların parçalandığını sana göstermedim, zararını ben çektim. Gece ya da gündüz çalınan her hayvanın karşılığını benden istedin. ⁴⁰ Öyle bir durumdaydım ki, gündüz sıcak, gece kırağı yedi bitirdi beni. Gözüme uyku girmeden. ⁴¹ Yirmi yıl evinde böyle yaşadım. İki kızın için on dört yıl, sürüün için altı yıl sana hizmet ettim. On kez alacağımı değiştirdin. ⁴² Babamın ve İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın taptığı* Tanrı benden

* ^{31:42} "Taptığı": İbranice "Korktuğu". Aynı ifade 31:53'te de geçer.

yana olmasaydı, beni eli boş gönderecektin. Tanrı çektiğim zorluğu, verdiğim emeği gördü ve dün gece seni uyardı."

⁴³ Lavan, "Kadınlar benim kızlarım, çocukların benim çocukların, sürüler benim sürülerim" diye karşılık verdi, "Burada gördüğün her şey bana ait. Kızlarına ya da doğurdukları çocuklara bugün ne yapabilirim ki? ⁴⁴ Gel anlaşalım. Aramıza tanık koyalım."

⁴⁵ Yakup bir taş alıp onu anıt olarak dikti. ⁴⁶ Yakınlarına, "Taş toplayın" dedi. Adamlar topladıkları taşları bir yere yığıdilar. Orada, yiğinin yanında yemek yediler. ⁴⁷ Lavan taş yiğinla Yegar-Sahaduta[†], Yakup ise Galet adını verdi.

⁴⁸ Lavan, "Bu yılın bugün aramızda tanık olsun" dedi. Bu yüzden yiğin Galet adı verildi. ⁴⁹ Mispa[‡] diye de anılır. Çünkü Lavan, "Birbirimizden uzak olduğumuz zaman RAB aramızda gözcülük etsin" dedi, ⁵⁰ "Eğer kızlarına kötü davranışır, başka kadınlarla evlenirsen, yanımızda kimse olmasa bile Tanrı tanık olacaktır."

⁵¹ Sonra, "İste taş yiğini, işte aramıza diktiğim anıt" dedi, ⁵² "Bu yılın ve anıt birer tanık olsun. Bu yılının ötesine geçip sana kötülük etmeyeceğim. Sen de bu yılını ve anıtını geçip bana kötülik etmeyeceksin. ⁵³ İbrahim'in, Nahor'un ve babalarının Tanrısı aramızda yargıç olsun."

Yakup babası İshak'ın taptığı Tanrı'nın adıyla ant içti. ⁵⁴ Sonra dağda kurban kesip yakınlarını yemeğe çağırdı. Yemeği yiyp geceyi dağda geçirdiler. ⁵⁵ Lavan sabah erkenden kalktı; torunlarını, kızlarını öpüp kutsadıktan sonra evine gitti.

32

¹ Yakup yoluna devam ederken, Tanrı'nın melekleriyle karşılaştı. ² Onları görünce, "Tanrı'nın ordugahı bu" diyerek oraya Mahanayim* adını verdi.

Yakup Esav'la Karşılaşmaya Hazırlantı

³ Yakup Edom topraklarında, Seir ülkesinde yaşayan ağabeyi Esav'a önceden haberciler gönderdi. ⁴ Onlara şu buyruğu verdi: "Efendim Esav'a şöyle deyin: Kulun Yakup diyor ki, 'Şimdiye kadar Lavan'ın yanında konuk olarak kaldım. ⁵ Öküzlere, eşeklere, davarlara, erkek ve kadın kölelere sahip oldum. Efendimi hoşnut etmek için önceden haber gönderiyorum.'

⁶ Haberciler geri dönüp Yakup'a, "Ağabeyin Esav'ın yanına gittik" dediler, "Dört yüz adamla seni karşılamaya geliyor." ⁷ Yakup çok korktu, sıkıldı. Yanındaki adamları, davarları, sığırları, develeri iki gruba ayırdı. ⁸ "Esav gelir, bir gruba saldırırsa, hiç değilse öteki grup kurtulur" diye düşündü.

⁹ Sonra şöyle dua etti: "Ey atam İbrahim'in, babam İshak'ın Tanrısı RAB! Bana, 'Ülkene, akrabalarının yanına dön, seni başarılı kılacağım' diye söz verdin. ¹⁰ Bana gösterdiğin bunca iyiliğe, güveme layık değilim. Şeria Irmağı'ni geçtiğimde değneğimden başka bir şeyim yoktu. Şimdi iki orduya bölündüm. ¹¹ Yalvarırım, beni ağabeyim Esav'dan koru. Gelip bana, çocukların annelerine saldırmasından korkuyorum. ¹² 'Seni kesinlikle başarılı kılacağım, soyunu denizin kumu gibi sayılamayacak kadar çoğaltacağım' diye söz vermiştin bana."

¹³⁻¹⁵ Yakup geceyi orada geçirdi. Birlikte getirdiği hayvanlardan ağabeyi Esav'a armagan olarak iki yüz keçi, yirmi teke, iki yüz koyun, yirmi koç, yavrularıyla birlikte otuz dişi deve, kırk inek, on boğa, yirmi dişi, on erkek

[†] 31:47 Aramice "Yegar-Sahaduta" ve İbranice "Galet" "Tanıklık yiğini" anlamına gelir. [‡] 31:49

"Mispa": "Gözcüklesi" anlamına gelir. * 32:2 "Mahanayim": "İki ordugah" anlamına gelir. 32:12
Yar.22:17

esek ayırdı. ¹⁶ Bunları ayrı sürüler halinde kölelerine teslim ederek, “Önümüzden gidin, sürüler arasında boşluk bırakın” dedi. ¹⁷ Birinci köleye buyruk verdi: “Ağabeyim Esav’la karşılaşlığında, ‘Sahibin kim, nereye gittiyorsun? Önündeki bu hayvanlar kimin?’ diye sorarsa, ¹⁸ ‘Kulun Yakup’un’ diyeceksin, ‘Efendi Esav’aarmağan olarak gönderiyor. Kendisi de arkamızdan geliyor.’” ¹⁹ İkinci ve üçüncü köleye, sürülerin peşinden giden herkese aynı buyruğu verdi: “Esav’la karşılaşığınızda aynı şeyleri söyleyeceksiniz. ²⁰ ‘Kulun Yakup arkamızdan geliyor’ diyeceksiniz.”

“Önden göndereceğim armağanla onu yataştırır, sonra kendisini görürüm. Belki beni bağışlar” diye düşünüyordu. ²¹ Böylece armağanı önden gönderip geceyi konakladığı yerde geçirdi.

Yakup Güreş Tutuyor

²² Yakup o gece kalktı; iki karısını, iki cariyesini, on bir oğlunu yanına alıp Yabbuk Irmağı'nın sıç yerinden karşıya geçti. ²³ Onları geçirdikten sonra sahip olduğu her şeyi de karşıya geçirdi. ²⁴ Böylece Yakup arkadaş yalnız kaldı. Bir adam gün ağarınca kadar onunla güreşti. ²⁵ Yakup'u yenemeyeceğini anlayınca, onun uyluk kemiğinin başına çarptı. Öyle ki, güreşirken Yakup'un uyluk kemiği çıktı. ²⁶ Adam, “Bırak beni, gün ağarıyor” dedi.

Yakup, “Beni kutsamadıkça seni bırakmam” diye yanıtladı.

²⁷ Adam, “Adın ne?” diye sordu.

“Yakup.”

²⁸ Adam, “Artık sana Yakup değil, İsrail[†] denecek” dedi, “Çünkü Tanrı'yla, insanlarla güreşip yendin.”

²⁹ Yakup, “Lütfen adını söyler misin?” diye sordu.

Ama adam, “Neden adımı soruyorsun?” dedi. Sonra Yakup'u kutsadı.

³⁰ Yakup, “Tanrı'yla yüzyüze görüştüm, ama canım bağışlandı” diyerek oraya Peniel[‡] adını verdi.

³¹ Yakup Peniel'den ayrılırken güneş doğdu. Uylugundan ötürü aksıyordu.

³² Bu nedenle İsailliler bugün bile uyluk kemiğinin üzerindeki siniri yemezler. Çünkü Yakup'un uyluk kemiğinin başındaki sinire çarpılmıştı.

33

Yakup Esav’la Karşılaşıyor

¹ Yakup baktı, Esav dört yüz adamıyla birlikte geliyor. Çocukları Lea'yla Rahel'e ve iki cariye teslim etti. ² Cariyelerle çocukların öne, Lea'yla çocukların arkaya, Rahel'le Yusuf'u da en arkaya dizdi. ³ Kendisi hepsinin önüne geçti. Ağabeyine yaklaşırken yedi kez yere kapandı.

⁴ Ne var ki Esav koşarak onu karşıladı, kucaklayıp boynuna sarıldı, öptü. İkisi de ağlamaya başladı. ⁵ Esav kadınlarla çocuklara baktı. “Kim bu yanındakiler?” diye sordu.

Yakup, “Tanrı'nın kuluna lütfettiği çocuklar” dedi.

⁶ Cariyelerle yanlarındaki çocuklar yaklaşıp eğildiler. ⁷ Ardından Lea çocuklarınla birlikte yaklaşıp eğildi. En son da Yusuf'la Rahel yaklaşıp eğildi.

⁸ Esav, “Karşılaştığım öbür topluluğun anlamı neydi?” diye sordu.

Yakup, “Efendimi hoşnut etmek için” diye yanıtladı.

^{32:28} Yar.35:10 ^{32:28} Hoş.12:4 [†] ^{32:28} “İsrail”: “Tanrı'yla güreşir” anlamına gelir. [‡] ^{32:30} “Peniel”: “Tanrı'nın yüzü” anlamına gelir.

⁹ Esav, “Benim yeterince malım var, kardeşim” dedi, “Senin malın sana kalsın.”

¹⁰ Yakup, “Olmaz, eğer sevgini kazandımsa, lütfen armağanımı kabul et” diye karşılık verdi, “Senin yüzünü görmek Tanrı'nın yüzünü görmek gibi. Çünkü beni kabul ettin. ¹¹ Lütfen sana gönderdiğim armağanı al. Tanrı bana öyle iyilik yaptı ki, her şeyim var.” Armağanı kabul ettirinceye kadar diretti.

¹² Esav, “Haydi yolumuza devam edelim” dedi, “Ben öünsüra gideceğim.”

¹³ Yakup, “Efendim, bilirsın, çocukların narındır” dedi, “Yanımdaki köylülerin, sığırların yavruları var. Hayvanları bir gün daha yürümeye zorlarsak hepsi ölürlər. ¹⁴ Efendim, lütfen sen kulunun önünden git. Ben hayvanlarla çocukların ayak uydurarak yavaş yavaş geleceğim. Seir'de efendime yetişirim.”

¹⁵ Esav, “Yanımdaki adamlardan birkaçını yanına vereyim” dedi.

Yakup, “Niçin?” diye sordu, “Ben yalnızca seni hoşnut etmek istiyorum.”

¹⁶ Esav o gün Seir'e dönmek üzere yola koyuldu. ¹⁷ Yakup'sa Sukkot'a* gitti. Orada kendine ev, hayvanlarına barınaklar yaptı. Bu yüzden oraya Sukkot adını verdi.

¹⁸ Yakup güvenlik içinde Paddan-Aram'dan Kenan ülkesine, Şekem Kenti'ne vardı. Kentin yakınında konakladı. ¹⁹ Çadırını kurduğu arsayı Şekem'in babası Hamor'un oğullarından yüz parça gümüşe† aldı. ²⁰ Orada bir sunak kurarak El-Elohe-İsrail‡ adını verdi.

34

Dina ve Şekemliler

¹ Lea'yla Yakup'un kızı Dina bir gün yöre kadınlarını ziyarete gitti. ² O bölgenin beyi Hivli Hamor'un oğlu Şekem Dina'yı görünce tutup ırzına geçti.

³ Yakup'un kızına gönlünü kaptırdı. Dina'yı sevdi ve ona nazik davrandı.

⁴ Babası Hamor'a, “Bu kızı bana eş olarak al” dedi.

⁵ Yakup kızı Dina'nın kirletildiğini duyduğunda, oğulları kırda hayvanların başındaydı. Yakup onlar gelinceye kadar konuşmadı.

⁶ Bu arada Şekem'in babası Hamor konuşmak için Yakup'un yanına gitti.

⁷ Yakup'un oğulları olayı duyar duymaz kıldan döndüler. Üzüntülü ve çok öfkeliyidiler. Çünkü Şekem Yakup'un kızıyla yatarak İsrail'in onurunu kırmıştı. Böyle bir şey olmamalıydı.

⁸ Hamor onlara, “Oğlum Şekem'in gönlü kızınızda” dedi, “Lütfen onu oğluma eş olarak verin. ⁹ Bizimle akraba olun. Birbirimize kız verip kız alalım.

¹⁰ Bizimle birlikte yaşayın. Ülke önünüzde, nereye isterseniz yerleşin, ticaret yapın, mülk edinin.”

¹¹ Şekem de Dina'nın babasıyla kardeşlerine, “Bana bu iyiliği yapın, ne isterseniz veririm” dedi, ¹² “Ne kadar başlık ve armağan isterseniz isteyin, dilediğiniz her şeyi vereceğim. Yeter ki, kızı bana eş olarak verin.”

¹³ Kızkardeşleri Dina'nın ırzına geçildiği için, Yakup'un oğulları Şekem'le babası Hamor'a aldatıcı bir yanıt verdiler. ¹⁴ “Olmaz, kızkardeşimizi sünnetsiz bir adama veremeyiz” dediler, “Bizim için utanç olur. ¹⁵ Ancak şu koşulla kabul ederiz: Bütün erkekleriniz bizim gibi sünnet olursa, ¹⁶ birbirimize kız verip kız alabiliriz. Sizinle birlikte yaşar, bir halk oluruz. ¹⁷ Eğer kabul etmez, sünnet olmasanız, kızımızı alır gideriz.”

* ^{33:17} “Sukkot”: “Barınaklar” anlamına gelir. ^{33:19} YSu.24:32; Yu.4:5; Elç.7:16 † ^{33:19} “Yüz parça gümüş”: İbranice “Yüz kesita”. Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimi idi. ‡ ^{33:20} “El-Elohe-İsrail”: “Tanrı İsrail'in Tanrıısı” anlamına gelir.

¹⁸ Bu öneri Hamor'la oğlu Şekem'e iyi göründü. ¹⁹ Ailesinde en saygın kişi olan genç Şekem öneriyi yerine getirmekte gecikmedi. Çünkü Yakup'un kızına aşıktı.

²⁰ Hamor'la oğlu Şekem durumu kent halkına bildirmek için kentin kapısına gittiler. ²¹ "Bu adamlar bize dostluk gösteriyor" dediler, "Ülkemizde yaşasınlar, ticaret yapısınlar. Topraklarımız geniş, onlara da yeter, bize de. Birbirimize kız verip kız alabiliriz. ²² Yalnız, şu koşulla bizimle birleşmeyi, birlikte yaşamayı kabul ediyorlar: Bizim erkeklerin de kendileri gibi sünnet olmasını istiyorlar. ²³ Böylece bütün sürüleri, malları, öbür hayvanları da bizim olur, değil mi? Gelin onlarla anlaşalım, bizimle birlikte yaşasınlar." ²⁴ Kent kapısından geçen herkes Hamor'la oğlu Şekem'in söylediklerini kabul etti ve kontteki bütün erkekler sünnet oldu.

²⁵ Üçüncü gün erkekler daha sünnetin acısını çekerken, Yakup'un oğullarından ikisi -Dina'nın kardeşleri Şimon'la Levi- kılıçlarını kuşanıp kuşku uyandırmadan kente girip bütün erkekleri kılıctan geçirdiler. ²⁶ Hamor'la oğlu Şekem'i de öldürdüler. Dina'yı Şekem'in evinden alıp gittiler. ²⁷ Sonra Yakup'un bütün oğulları cesetleri soyup kenti yağmaladılar. Çünkü kızkardeşlerini kirletmişlerdi. ²⁸ Kentteki ve kırdaki davarları, sıgırları, eşekleri ele geçirdiler. ²⁹ Bütün mallarını, çocuklarını, kadınlarını aldılar, evlerindeki her şeyi yağmaladılar.

³⁰ Yakup, Şimon'la Levi'ye, "Bu ülkede yaşayan Kenanlılar'la Perizliler'i bana düşman ettiniz, başımı belaya soktunuz" dedi, "Sayıca azız. Eğer birleşir, bana saldırlırsa, ailemle birlikte yok olurum."

³¹ Şimon'la Levi, "Kızkardeşimize bir fahişe gibi mi davranışmalıydı?" diye karşılık verdiler.

35

Yakup Beytel'e Dönüyor

¹ Tanrı Yakup'a, "Git, Beytel'e yerleş" dedi, "Ağabeyin Esav'dan kaçarken sana görünen Tanrı'ya orada bir sunak yap."

² Yakup ailesine ve yanındakilere, "Yabancı ilahlarınızı atın" dedi, "Kendinizi arındırıp giysilerinizi değiştirin. ³ Beytel'e gidelim. Sıkıntı çektiğim günlerde yakarışımı duyan, gittığım her yerde benimle birlikte olan Tanrı'ya orada bir sunak yapacağım." ⁴ Böylece herkes yabancı ilahlarını, kulaklarındaki küpeleri Yakup'a verdi. Yakup bunları Şekem yakınlarında bir yabanıl fistık ağacının altına gömdü. ⁵ Sonra göçtüler. Çevre kentlerde yaşayan halk peşlerine düşmedi, çünkü hepsini Tanrı korkusu sarmıştır.

⁶ Yakup adamlarıyla birlikte Kenan ülkesindeki Luz -Beytel- Kenti'ne geldi.

⁷ Bir sunak yaparak oraya El-Beytel* adını verdi. Çünkü ağabeyinden kaçarken Tanrı orada kendisine görünmüştü.

⁸ Rebeka'nın dadısı Debora ölünce Beytel'in güneyindeki meşe ağacının altına gömüldü. Bu yüzden ağaca Allon-Bakut† adı verildi.

⁹ Yakup Paddan-Aram'dan döndünce, Tanrı ona yine görünerek onu kutsadı.

¹⁰ "Sana Yakup diyorlar, ama bundan böyle adım Yakup değil, İsrail olacak" diyerek onun adını İsrail‡ koydu. ¹¹ "Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'ym" dedi, "Verimli ol, çoğal. Senden bir ulus ve uluslar topluluğu doğacak. Kralların

^{35:1} Yar.28:11-17 * ^{35:7} "El-Beytel": "Beytel'in Tanrısı" anlamuna gelir. † ^{35:8} "Allon-Bakut": "Ağlama melesi" anlamına gelir. ^{35:10} Yar.32:28 ‡ ^{35:10} "İsrail": "Tanrı'yla güreşir" anlamına gelir. ^{35:11} Yar.17:4-8

atası olacaksın. ¹² İbrahim'e, İshak'a verdiğim toprakları sana verecek, senden sonra da soyuna bağışlayacağım." ¹³ Sonra Tanrı Yakup'tan ayrılarak onunla konuştuğu yerden yukarı çekildi. ¹⁴ Yakup Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yere taş bir anıt dikti. Üzerine dökmelik sunu ve zeytinyağı döktü. ¹⁵ Oraya, Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yere Beytel[§] adını verdi.

Rahel'le Ishak'in Ölümü

¹⁶ Sonra Beytel'den göçtüler. Efrat'a varmadan Rahel doğum yaptı. Doğum yaparken çok sancı çekti. ¹⁷ O sancı çekerken, ebesi, "Korkma!" dedi, "Bir oğlun daha oluyor." ¹⁸ Ama Rahel ölmek üzereydi. Can verirken oğlunun adını Ben-Oni* koydu. Babası ise çocuğa Benyamin† adını verdi.

¹⁹ Rahel öldü ve Efrat -Beytlehem- yolunda gömüldü. ²⁰ Yakup Rahel'in mezarına bir taş dikti. Bu mezar taşı bugüne kadar kaldı.

²¹ İsrail yine göçtü ve Eder Kulesi'nin ötesinde konakladı. ²² İsrail o bölgede yaşarken Ruben babasının cariyesi Bilha'yla yattı. İsrail bunu duyunca çok kızdı‡.

²³ Yakup'un on iki oğlu vardı.

Lea'nın oğulları: Ruben -Yakup'un ilk oğlu- Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Zevulun.

²⁴ Rahel'in oğulları: Yusuf, Benyamin.

²⁵ Rahel'in cariyesi Bilha'nın oğulları: Dan, Naftali.

²⁶ Lea'nın cariyesi Zilpa'nın oğulları: Gad, Aşer. Yakup'un Paddan-Aram'da doğan oğulları bunlardır.

²⁷ Yakup, İshak'la İbrahim'in de yabancı olarak kalmış olduğu, bugün Hevron denen Kiryat-Arba yakınlarındaki Mamre'ye,babası İshak'ın yanına gitti. ²⁸ İshak yüz seksen yıl yaşadı. ²⁹ Kocamış, yaşama doymuş olarak son soluğunu verdi. Ölüp halkına kavuştu. Oğulları Esav'la Yakup onu gömdüler.

36

Esav'ın Soyu

(1Ta.1:35-37)

¹ Esav'ın, yani Edom'un öyküsü: ² Esav şu Kenanlı kızlarla evlendi: Hititli Elon'un kızı Ada; Hivli Sivon'un torunu, Âna'nın kızı Oholivama; ³ Nevayot'un kızkardeşi, İsmail'in kızı Basemat. ⁴ Ada Esav'a Elifaz'ı, Basemat Reuel'i, ⁵ Oholivama Yeuş, Yalam ve Korah'ı doğurdu. Esav'ın Kenan ülkesinde doğan oğulları bunlardı.

⁶ Esav karlarını, oğullarını, kızlarını, evindeki bütün adamlarını, hayvanlarının hepsini, Kenan ülkesinde kazandığı malların tümünü alıp kardeşi Yakup'tan ayrıldı, başka bir ülkeye gitti. ⁷ Birlikte yaşayamayacak kadar çok malları vardı. Yabancı olarak yaşadıkları bu topraklar davarlarına yetmiyorordu. ⁸ Esav -Edom- Seir dağlık bölgесine yerleşti.

⁹ Seir dağlık bölgесine yerleşen Edomlular'ın atası Esav'ın soyu:

¹⁰ Esav'ın oğullarının adları şunlardır:

Esav'ın karılarından Ada'nın oğlu Elifaz, Basemat'ın oğlu Reuel.

^{35:14} Yar.28:18-19 § ^{35:15} "Beytel": "Tanrı'nın evi" anlamına gelir. * ^{35:18} "Ben-Oni": "Kederimin oğlu" anlamına gelir. † ^{35:18} "Benyamin": "Sağ elimin oğlu" ya da "Güneyli oğul" anlamına gelir. ‡ ^{35:22} Septuaginta "Bunu duyunca çok kızdı", Masoretik metin "Bunu duydurdu".

^{35:27} Yar.13:18 ^{36:2} Yar.26:34 ^{36:3} Yar.28:9

¹¹ Elifaz'ın oğulları:

Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz.

¹² Timna Esav'ın oğlu Elifaz'ın cariyesiydi. Elifaz'a Amalek'i doğurdu. Bunlar Esav'ın karısı Âda'nın torunlarıdır.

¹³ Reuel'in oğulları:

Nahat, Zerah, Şamma, Mizza.

Bunlar Esav'ın karısı Basemat'in torunlarıdır.

¹⁴ Sivon'un torunu ve Âna'nın kızı olan Esav'ın karısı Oholivama'nın Esav'a doğurduğu oğullar şunlardır:

Yeuş, Yalam, Korah.

¹⁵ Esavoğulları'nın boy beyleri şunlardır:

Esav'ın ilk oğlu Elifaz'ın oğulları:

Teman, Omar, Sefo, Kenaz, ¹⁶ Korah, Gatam, Amalek. Bunlar Edom ülkesinde Elifaz'ın soyundan beylerdi ve Âda'nın torunlarıydı.

¹⁷ Esav oğlu Reuel'in oğulları şunlardır:

Nahat, Zerah, Şamma, Mizza. Bunlar Edom ülkesinde Reuel'in soyundan gelen beylerdi ve Esav'ın karısı Basemat'in torunlarıydı.

¹⁸ Esav'ın karısı Oholivama'nın oğulları şunlardır:

Yeuş, Yalam, Korah. Bunlar Âna'nın kızı olan Esav'ın karısı Oholivama'nın soyundan gelen beylerdi.

¹⁹ Bunların hepsi Esav'ın -Edom'un- oğullarıdır. Yukardakiler de onların beyleridir.

Seir'in Soyu

(1Ta.1:38-42)

²⁰ Ülkede yaşayan Horlu Seir'in oğulları şunlardı: Lotan, Şoval, Sivon, Âna,

²¹ Dişon, Eser, Dişan. Seir'in Edom'da beylik eden Horlu oğulları bunlardı.

²² Lotan'in oğulları:

Hori, Hemam. Timna Lotan'ın kızkardeşiydi.

²³ Şoval'ın oğulları:

Alvan, Manahat, Eval, Şefo, Onam.

²⁴ Sivon'un oğulları:

Aya ve Âna. Babası Sivon'un eşeklerini güderken çölde sıcak su kaynakları bulan Âna'dır bu.

²⁵ Âna'nın çocukları şunlardı:

Dişon ve Âna'nın kızı Oholivama.

²⁶ Dişon'un oğulları şunlardı:

Hemdan, Eşban, Yitran, Keran.

²⁷ Eser'in oğulları şunlardı:

Bilhan, Zaavan, Akan.

²⁸ Dişan'ın oğulları şunlardı:

Ûs, Aran.

²⁹ Horlu boy beyleri şunlardı:

Lotan, Şoval, Sivon, Âna, ³⁰ Dişon, Eser, Dişan. Seir ülkesindeki Horlu boy beyleri bunlardı.

Edom Kralları

(1Ta.1:43-54)

³¹ İsraililer'i yöneten bir kralın olmadığı dönemde, Edom'u şu krallar yönetti:

³² Beor oğlu Bala Edom Kralı oldu. Kentinin adı Dinhava'ydı.

³³ Bala ölünce, yerine Bosralı Zerah oğlu Yovav geçti.

³⁴ Yovav ölünce, Temanlılar ülkesinden Huşam kral oldu.

³⁵ Huşam ölünce, Midyan'ı Moav kırlarında bozguna uğratan Bedat oğlu Hadat kral oldu. Kentinin adı Avit'ti.

³⁶ Hadat ölünce, yerine Masrekalı Samla geçti.

³⁷ Samla ölünce, yerine Rehovot-Hannaharlı Şaul geçti.

³⁸ Şaul ölünce, yerine Akbor oğlu Baal-Hanan geçti. ³⁹ Akbor oğlu Baal-Hanan ölünce, yerine Hadat geçti. Kentinin adı Pau'ydu. Karısı, Me-Zahav kızı Matret'in kızı Mehetavel'di.

⁴⁰ Boylarına ve bölgelerine göre Esav'ın soyundan gelen beylerin adları şunlardı: Timna, Alva, Yetet, ⁴¹ Oholivama, Ela, Pinon, ⁴² Kenaz, Teman, Mıvsar, ⁴³ Magdiel, İram. Sahip oldukları ülkede yaşadıkları yerlere adlarını veren Edom beyleri bunlardı.

Edomlular'ın atası Esav'dı.

37

Yusuf'un Düşleri

¹ Yakup babasının yabancı olarak kalmış olduğu Kenan ülkesinde yaşadı.

² Yakup soyunun öyküsü:

Yusuf on yedi yaşında bir gençti. Babasının karıları Bilha ve Zilpa'dan olan üvey kardeşleriyle birlikte sürü güdüyordu. Kardeşlerinin yaptığı kötülükleri başınalaştırıldı.

³ İsrail Yusuf'u öbür oğullarının hepsinden çok severdi. Çünkü Yusuf onun yaşılılığında doğmuştu. Yusuf'a uzun, renkli bir giysi yaptırmıştı. ⁴ Yusuf'un kardeşleri babalarının onu kendilerinden çok sevdiğiini görünce, ondan nefret ettiler. Yusuf'a tatlı söz söylemez oldular.

⁵ Yusuf bir düş gördü. Bunu kardeşlerine anlatınca, ondan daha çok nefret ettiler. ⁶ Yusuf, "Lütfen gördüğüm düşü dinleyin!" dedi, ⁷ "Tarlada demet bağlıyorduk. Ansızın benim demetim kalkıp dikildi. Sizinkilerse, çevresine toplanıp önünde eğildiler."

⁸ Kardeşleri, "Başımıza kral mı olacaksın? Bizi sen mi yöneteceksin?" dediler. Düşlerinden, söylediklerinden ötürü ondan büsbütün nefret ettiler.

⁹ Yusuf bir düş daha görüp kardeşlerine anlattı. "Dinleyin, bir düş daha gördüm" dedi, "Güneş, ay ve on bir yıldız önümde eğildiler."

¹⁰ Yusuf babasıyla kardeşlerine bu düşü anlatınca, babası onu azarladı: "Ne biçim düş bu?" dedi, "Ben, annen, kardeşlerin gelip önünde yere mi eğileceğiz yanı?" ¹¹ Kardeşleri Yusuf'u kıskanıyordu, ama bu olay babasının aklına takıldı.

Kardeşleri Yusuf'u Satıyor

¹² Bir gün Yusuf'un kardeşleri babalarının sürüsünü gütmek için Şekem'e gittiler. ¹³ İsrail Yusuf'a, "Kardeşlerin Şekem'de sürü güdüyorlar" dedi, "Gel seni de onların yanına göndereyim."

Yusuf, "Hazırım" diye yanıtladı.

¹⁴ Babası, "Git kardeşlerine ve sürüye bak" dedi, "Her şey yolunda mı, değil mi, bana haber getir." Böylece onu Hevron Vadisi'nden gönderdi.

Yusuf Şekem'e vardı. ¹⁵ Kırda dolaşırken bir adam onu görüp, "Ne ariyorsun?" diye sordu.

¹⁶ Yusuf, "Kardeşlerimi arıyorum" diye yanıtladı, "Buralarda sürü güdüyorlar. Nerede oldukları biliyor musun?"

¹⁷ Adam, "Buradan ayrıldılar" dedi, "‘Dotan'a gidelim' dediklerini duydum."

Böylece Yusuf kardeşlerinin peşinden gitti ve Dotan'da onları buldu.

¹⁸ Kardeşleri onu uzaktan gördüler. Yusuf yanlarına varmadan, onu öldürmek için düzen kurdular. ¹⁹ Birbirlerine, "İşte düş hastası geliyor" dediler, ²⁰ "Hadi onu öldürüp kuyulardan birine atalım. Yabanlı bir hayvan yedi deriz. Bakalım o zaman düşleri ne olacak!"

²¹ Ruben bunu duyuncu Yusuf'u kurtarmaya çalıştı: "Canına kıymayın" dedi, ²² "Kan dökmeyin. Onu şu issız yerdeki kuyuya atın, ama kendisine dokunmayın." Amacı Yusuf'u kurtarıp babasına geri götürmektı.

²³ Yusuf yanlarına varınca, kardeşleri sırtındaki renkli uzun giysiyi çekip çıkardılar ²⁴ ve onu susuz, boş bir kuyuya attılar.

²⁵ Yemek yemek için oturduklarında, Gilat yönünden bir İsmaili kervanının geldiğini gördüler. Develeri kitre, pelesenk,laden yüklüydü. Mısır'a gidiyorlardı. ²⁶ Yahuda, kardeşlerine, "Kardeşimizi öldürür, suçumuzu gizlersek ne kazanırız?" dedi, ²⁷ "Gelin onu İsmaililer'e satalım. Böylece canına dokunmamış oluruz. Çünkü o kardeşimizdir, aynı kanı taşıyoruz." Kardeşleri kabul etti.

²⁸ Midyanlı tüccarlar oradan geçerken, kardeşleri Yusuf'u kuyudan çekip çıkardılar, yirmi gümüşe İsmaililer'e sattılar. İsmaililer Yusuf'u Mısır'a götürdüler.

²⁹ Kuyuya geri dönen Ruben Yusuf'u orada göremeyince üzüntüden giysilerini yırttı. ³⁰ Kardeşlerinin yanına gidip, "Çocuk orada yok" dedi, "Ne yapacağım şimdi ben?"

³¹ Bunun üzerine bir teke keserek Yusuf'un renkli uzun giysisini kanına buladılar. ³² Giysiyi babalarına götürerek, "Bunu bulduk" dediler, "Bak, bakalım, oğlunun mu, değil mi?"

³³ Yakup giysiyi tanıdı, "Evet, bu oğlumun giysisi" dedi, "Onu yabanlı bir hayvan yemiş olmalı. Yusuf'u parçalamış olsa gerek."

³⁴ Yakup üzüntüden giysilerini yırttı, beline çul sardı, oğlu için uzun süre yas tuttu. ³⁵ Bütün oğulları, kızları onu avutmaya çalışıtlarsa da o avunmak istemedi. "Oğlumun yanına, ölüler diyarına yas tutarak gideceğim" diyerek oğlu için ağlamaya devam etti.

³⁶ Bu arada Midyanlılar da Yusuf'u Mısır'da firavunun bir görevlisine, muhafiz birliği komutanı Potifar'a sattılar.

38

Yahuda'yla Tamar

¹ O sıralarda Yahuda kardeşlerinden ayrılarak Adullamlı Hira adında bir adamın yanına gitti. ² Orada Kenanlı bir kızla karşılaştı. Kızın babasının adı Şula'ydı. Yahuda kızla evlendi. ³ Kadın hamile kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. Yahuda ona Er adını verdi. ⁴ Kadın yine hamile kaldı, bir erkek çocuk daha doğurdu, adını Onan koydu. ⁵ Yine bir erkek çocuk doğurdu, adını Şela koydu. Şela doğduğu zaman Yahuda Keziv'deydi.

⁶ Yahuda ilk oğlu Er için bir kadın aldı. Kadının adı Tamar'dı. ⁷ Yahuda'nın ilk oğlu Er, RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu öldürdü.

⁸ Yahuda Onan'a, "Kardeşinin karısıyla evlen" dedi, "Kayınbiraderlik görevini yap. Kardeşinin soyunu sürdür." ⁹ Ama Onan doğacak çocukların kendisine ait olmayacağına biliyordu. Bu yüzden ne zaman kardeşinin karısıyla yatsa,

kardeşine soy yetiştirmemek için menisini yere boşaltıyordu. ¹⁰ Bu yaptığı RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu da öldürdü.

¹¹ Bunun üzerine Yahuda, gelini Tamar'a, "Babanın evine dön" dedi, "Oğlum Şela büyüğünceye kadar orada dul olarak yaşa." Yahuda, "Şela da kardeşleri gibi ölebilir" diye düşünüyordu. Böylece Tamar babasının evine döndü.

¹² Uzun süre sonra Şua'nın kızı olan Yahuda'nın karısı öldü. Yahuda yası bittikten sonra arkadaşı Adullamlı Hira'yla birlikte Timna'ya, sürüsünü kırkanlarının yanına gitti.

¹³ Tamar'a, "Kayımbaban sürüsünü kırkmak için Timna'ya gitdiyor" diye haber verdiler. ¹⁴ Tamar üzerindeki dul giysilerini çıkardı. Peçesini örtti, sarıp Timna yolu üzerindeki Enayim Kapısı'nda oturdu. Çünkü Şela büyüğü halde onunla evlenmesine izin verilmediğini görmüştü.

¹⁵ Yahuda onu görünce fahiş sandı. Çünkü yüzü örtülüydü. ¹⁶ Yolun kenarına, ona doğru seğirterek, kendi gelini olduğunu bilmeden, "Hadi gel, seninle yatmak istiyorum" dedi.

Tamar, "Seninle yatarsam, bana ne vereceksin?" diye sordu.

¹⁷ Yahuda, "Sürümden sana bir oğlak göndereyim" dedi.

Tamar, "Oğlağı gönderinceye kadar rehin olarak bana bir şey verebilir misin?" dedi.

¹⁸ Yahuda, "Ne vereyim?" diye sordu.

Tamar, "Mührünü, kaytanını ve elindeki değneği" diye yanıtladı. Yahuda bunları verip onunla yattı. Tamar hamile kaldı. ¹⁹ Gidip peçesini çıkardı, yine dul giysilerini giydi.

²⁰ Bu arada Yahuda rehin bıraktığı eşyaları geri almak için Adullamlı arkadaşıyla kadına bir oğlak gönderdi. Ne var ki arkadaşı kadını bulamadı. ²¹ O çevrede yaşayanlara, "Enayim'de, yol kenarında bir fahiş vardı, nerede o?" diye sordu.

"Burada öyle bir kadın yok" diye karşılık verdiler.

²² Bunun üzerine Yahuda'nın yanına dönerek, "Kadını bulamadım" dedi, "O çevrede yaşayanlar da 'Burada fahiş yok' dederler."

²³ Yahuda, "Varsın eşyalar onun olsun" dedi, "Kimseyi kendimize güldürmeyeceğim. Ben oğlağı gönderdim, ama sen kadını bulamadın."

²⁴ Yaklaşık üç ay sonra Yahuda'ya, "Gelinin Tamar zina etmiş, şu anda hamile" diye haber verdiler.

Yahuda, "Onu dışarıya çıkarıp yakın" dedi.

²⁵ Tamar dışarı çıkarılınca, kayımbabasına, "Ben bu eşyaların sahibinden hamile kaldım" diye haber gönderdi, "Lütfen şunlara bak. Bu mühür, kaytan, değnek kime ait?"

²⁶ Yahuda eşyaları tanıdı. "O benden daha doğru bir kişi" dedi, "Çünkü onu oğlum Şela'ya almadım." Bir daha onunla yatmadı.

²⁷ Doğum vakti gelince Tamar'in rahminde ikiz olduğu anlaşıldı. ²⁸ Doğum yaparken ikizlerden biri elini dışarı çıkardı. Ebe çocuğun elini yakalayıp bileğine kırmızı bir iplik bağladı, "Bu önce doğdu" dedi. ²⁹ Ne var ki, çocuk elini içeri çekti, o sırada da kardeşi doğdu. Ebe, "Kendine böyle mi gedik açtin?" dedi. Bu yüzden çocuğa Peres* adı kondu. ³⁰ Sonra bileğine kırmızı iplik bağlı kardeşi doğdu. Ona da Zerah† adı verildi.

* **38:29** "Peres": "Gedik açmak" anlamına gelir. † **38:30** "Zerah": "Kırmızı" anlamına gelir.

39

Yusuf'la Potifar'ın Karısı

¹ İsmaililer Yusuf'u Mısır'a götürmüştü. Firavunun görevlisi, muhafiz birliği komutanı Mısırlı Potifar onu İsmaililer'den satın almıştı. ² RAB Yusuf'la birlikteydi ve onu başarılı kılıyordu. Yusuf Mısırlı efendisinin evinde kalmıştı. ³ Efendisi RAB'bin Yusuf'la birlikte olduğunu, yaptığı her işte onu başarılı kıldığını gördü. ⁴ Yusuf'tan hoşnut kalarak onu özel hizmetine aldı. Evinin ve sahip olduğu her şeyin sorumluluğunu ona verdi. ⁵ Yusuf'u evinin ve sahip olduğu her şeyin sorumlusu atadığı andan itibaren RAB Yusuf sayesinde Potifar'ın evini kutsadı. Evini, tarlasını, kendisine ait her şeyi bereketli kıladı. ⁶ Potifar sahip olduğu her şeyin sorumluluğunu Yusuf'a verdi; yediği yemek dışında hiçbir şeyle ilgilenmedi.

Yusuf güzel yapılı, yakışıklıydı. ⁷ Bir süre sonra efendisinin karısı ona göz koyarak, "Benimle yat" dedi. ⁸ Ama Yusuf reddetti. "Ben burada olduğum için efendim evdeki hiçbir şeyle ilgilenme gereğini duymuyor" dedi, "Sahip olduğu her şeyin yönetimini bana verdi. ⁹ Bu evde ben de onun kadar yetkiliyim. Senin dışında hiçbir şeyi benden esirgemedi. Sen onun karısısun. Nasıl böyle bir kötülük yapar; Tanrı'ya karşı günah işlerim?" ¹⁰ Potifar'ın karısı her gün kendisiyle yatması ya da birlikte olması için direttiye de, Yusuf onun isteğini kabul etmedi.

¹¹ Bir gün Yusuf olağan işlerini yapmak üzere eve gitti. İçerde ev halkından hiç kimse yoktu. ¹² Potifar'ın karısı Yusuf'un giysisini tutarak, "Benimle yat" dedi. Ama Yusuf giysisini onun elinde bırakıp evden dışarı kaçtı.

¹³ Kadın Yusuf'un giysisini bırakıp kaçtığını görünce, ¹⁴ uşaklarını çağırıldı. "Bakin şuna!" dedi, "Kocamın getirdiği bu İbrani bizi rezil etti. Yanına geldi, benimle yatmak istedii. Ben de bağırdım. ¹⁵ Bağırdığımı duyuncu giysisini yanımıda bırakıp dışarı kaçtı."

¹⁶ Efendisi eve gelinceye kadar Yusuf'un giysisini yanında alıksındı. ¹⁷ Ona da aynı şeyleri anlattı: "Buraya getirdiğin İbrani köle yanına gelip beni aşağılamak istedi. ¹⁸ Ama ben bağırınca giysisini yanımıda bırakıp kaçtı."

¹⁹ Karısının, "Kölen bana böyle yaptı" diyerek anlattıklarını duyuncu, Yusuf'un efendisinin öfkesi tepesine çıktı. ²⁰ Yusuf'u yakalayıp zindana, kralın tutsaklarının bağlı olduğu yere attı.

Ama Yusuf zindandayken ²¹ RAB onunla birlikteydi. Ona iyilik etti. Zindancıbaşı Yusuf'tan hoşnut kaldı. ²² Bütün tutsakların yönetimini ona verdi. Zindanda olup biten her şeyden Yusuf sorumluydu. ²³ Zindancıbaşı Yusuf'un sorumlu olduğu işlerle hiç ilgilenmezdi. Çünkü RAB Yusuf'la birlikteydi ve yaptığı her işte onu başarılı kılıyordu.

40

Yusuf Tutsakların Düşünüyü Yorumluyor

¹ Bir süre sonra Mısır Kralı'nın sakisiyle firincisi efendilerini gücendirdiler. ² Firavun bu iki görevlisine, baş sakisiyle firincıbasına öfkeli oldu. ³ Onları muhafiz birliği komutanının evinde, Yusuf'un tutsak olduğu zindanda göz altına aldı. ⁴ Muhafiz birliği komutanı Yusuf'u onların hizmetine attı. Bir süre zindanda kaldılar.

⁵ Firavunun sakisiyle firincisi tutsak oldukları zindanda aynı gece birer düş gördüler. Düşleri farklı anımlar taşıyordu. ⁶ Sabah Yusuf yanlarına gittiğinde, onları tedirgin gördü. ⁷ Efendisinin evinde, kendisiyle birlikte zindanda kalan firavunun görevlilerine, "Niçin suratınız asık bugün?" diye sordu.

⁸ "Düş gördük ama yorumlayacak kimse yok" dediler.

Yusuf, "Yorum Tanrı'ya özgü değil mi?" dedi, "Lütfen düşünüzü bana anlatın."

⁹ Baş saki düşünü Yusuf'a anlattı: "Düşümde önumde bir asma gördüm. ¹⁰ Üç çubuğu vardı. Tomurcuklar açar açmaz çiçeklendi, salkım salkım üzüm verdi.

¹¹ Firavunun kâsesi elimdeydi. Üzümleri alıp firavunun kâsesine sıkıtmış. Sonra kâseyi ona verdim."

¹² Yusuf, "Bu şu anlama gelir" dedi, "Üç çubuk üç gün demektir. ¹³ Üç gün içinde firavun seni zindandan çıkaracak, yine eski görevine döneceksin. Geçmişte olduğu gibi yine ona sakilik yapacaksın. ¹⁴ Ama her şey yolunda giderse, lütfen beni anımsa. Bir iyilik yap, firavuna benden söz et. Çıkar beni bu zindandan. ¹⁵ Çünkü ben İbrani ülkesinden zorla kaçırıldım. Burada da zindana atılacak bir şey yapmadım."

¹⁶ Firincibaşı bu iyi yorumu duyunca, Yusuf'a, "Ben de bir düş gördüm" dedi, "Başımın üstünde üç sepet beyaz ekmek vardı. ¹⁷ En üstteki sepette firavun için pişirilmiş çeşitli pastalar vardı. Kuşlar başımın üzerindeki sepetten pastaları yiyeceklerdi."

¹⁸ Yusuf, "Bu şu anlama gelir" dedi, "Üç sepet üç gün demektir. ¹⁹ Üç gün içinde firavun seni zindandan çıkarıp ağaca asacak. Kuşlar etini yiyecekler."

²⁰ Üç gün sonra, firavun doğum gününde bütün görevlilerine bir şölen verdi. Görevlilerinin önünde baş sakisiyle firincibaşını zindandan çıkardı.

²¹⁻²² Yusuf'un yaptığı yorumu uygun olarak baş sakisini eski görevine attı.

Baş saki firavuna şarap sunmaya başladı. Ama firavun firincibaşını astırdı.

²³ Gelgelelim, baş saki Yusuf'u anımsamadı, unuttu gitti.

41

Yusuf Firavunun Düşünü Yorumluyor

¹ Tam iki yıl sonra firavun bir düş gördü: Nil Irmağı'nın kıyısında duruyordu. ² Irmaktan güzel ve semiz yedi inek çıktı. Sazlar arasında otlamaya başladılar. ³ Sonra yedi çirkin ve ciliz inek çıktı. Irmağın kıyısında öbür ineklerin yanında durdular. ⁴ Çirkin ve ciliz inekler güzel ve semiz yedi ineği iyince, firavun uyandı.

⁵ Yine uykuya daldı, bu kez başka bir düş gördü: Bir sapta yedi güzel ve dolgun başak bitti. ⁶ Sonra, ciliz ve doğu rüzgarıyla kavrulmuş yedi başak daha bitti. ⁷ Ciliz başaklar, yedi güzel ve dolgun başlığı yuttular. Firavun uyandı, düş gördüğünü anladı.

⁸ Sabah uyanlığında kaygılıydı. Bütün Mısırlı büyütüleri, bilgeleri çağırıtı. Onlara gördüğü düşleri anlattı. Ama hiçbir firavunun düşlerini yorumlamamadı.

⁹ Bu arada baş saki firavuna, "Bugün suçumu itiraf etmeliyim" dedi,

¹⁰ "Kullarına -bana ve firincibaşına- öfkelenince bizi zindana, muhafiz birliği komutanının evine kapattın. ¹¹ Bir gece ikimiz de düş gördük. Düşlerimiz

farklı anlamlar taşıyordu. ¹² Orada bizimle birlikte muhafiz birliği komutanının kölesi İbrani bir genç vardı. Gördüğümüz düşleri ona anlattık. Bize bir bir yorumladı. ¹³ Her şey onun yorumladığı gibi çıktı: Ben görevime döndüm, firinci başıysa asıldı.”

¹⁴ Firavun Yusuf'u çağırıttı. Hemen onu zindandan çıkardılar. Yusuf tıraş olup giysilerini değiştirdikten sonra firavunun huzuruna çıktı.

¹⁵ Firavun Yusuf'a, “Bir düş gördüm” dedi, “Ama kimse yorumlayamadı. Duyduğum her düşü yorumlayabildiğini iştittim.”

¹⁶ Yusuf, “Ben yorumlayamam” dedi, “Firavuna en uygun yorumu Tanrı yapacaktır.”

¹⁷ Firavun Yusuf'a anlatmaya başladı: “Düşümde bir ırmak kıyısında duruyordum. ¹⁸ Irmaktan semiz ve güzel yedi inek çıktı. Sazlar arasında otlamaya başladılardı. ¹⁹ Sonra arık, çırkin, cılız yedi inek daha çıktı. Mısır'da onlar kadar çırkin inek görmedim. ²⁰ Cılız ve çırkin inekler ilk çıkan yedi semiz inegi yedi. ²¹ Ancak kötü görünüşleri değişmedi. Sanki bir şey yememiş gibi görünüyorlardı. Sonra uydandım.

²² “Bir de düşünmede bir sapta dolgun ve güzel yedi başak bittiğini gördüm. ²³ Sonra solgun, cılız, doğu rüzgarının kavurduğu yedi başak daha bitti. ²⁴ Cılız başaklar yedi güzel başlığı yuttular. Büyüçülere bunu anlattım. Ama hiçbir yorumlayamadı.”

²⁵ Yusuf, “Efendim, iki düş de aynı anlama taşıyor” dedi, “Tanrı ne yapacağı sana bildirmiştir. ²⁶ Yedi güzel inek yedi yıl demektir. Yedi güzel başak da yedi yıldır. Aynı anlama geliyor. ²⁷ Daha sonra çıkan yedi cılız, çırkin inek ve doğu rüzgarının kavurduğu yedi solgun başaksa yedi yıl kılık olacağım anlamına gelir.

²⁸ “Söylediğim gibi, Tanrı ne yapacağını sana göstermiş. ²⁹ Mısır'da yedi yıl bolluk olacak. ³⁰ Sonra yedi yıl öyle bir kılık olacak ki, bolluk yılları hiç anımsanmayacak. Çünkü kılık ülkeyi kasıp kavuracak. ³¹ Ardından gelen kılık bolluğu unutturacak, çünkü çok şiddetli olacak. ³² Bu konuda iki kez düş görmemin anlamı, Tanrı'nın kesin kararını verdığını ve en kısa zamanda uygulayacağımı gösteriyor.

³³ “Şimdi firavunun akıllı, bilgili bir adam bulup onu Mısır'ın başına getirmesi gereklidir. ³⁴ Ülke yanında adamlar görevlendirmeli, bunlar yedi bolluk yılı boyunca ürünlerin beşte birini toplamalı. ³⁵ Gelecek verimli yılların bütün yiyeceğini toplasınlar, firavunun yönetimi altında kentlerde depolayıp korusunlar. ³⁶ Bu yiyecek, gelecek yedi kılık yılı boyunca Mısır'da ihtiyat olarak kullanılacak, ülke kılıktan kırılmayacak.”

Yusuf Mistr'in Yöneticisi Oluyor

³⁷ Bu öneri firavunla görevlilerine iyi göründü. ³⁸ Firavun görevlilerine, “Bu adam gibi Tanrı Ruhu'na sahip birini bulabilir miyiz?” diye sordu.

³⁹ Sonra Yusuf'a, “Madem Tanrı bütün bunları sana açıkladı, senden daha akıllı, bilgilisi yoktur” dedi, ⁴⁰ “Sarayımlın yönetimini sana vereceğim. Bütün halkım buyruklarına uyacak. Tahttan başka senden üstünlüğüm olmayacak. ⁴¹ Seni bütün Mısır'a yönetici atıyorum.” ⁴² Sonra mührünü parmağından çıkarıp Yusuf'un parmağına taktı. Ona ince ketenden giysi giydirdi. Boynuna altın zincir taktı. ⁴³ Onu kendi yardımcısının arabasına bindirdi. Yusuf'un önünde, “Yol açın!” diye bağırdılar. Böylece firavun ona bütün Mısır'ın yönetimini verdi.

44 Firavun Yusuf'a, "Firavun benim" dedi, "Ama Mısır'da senden izinsiz kimse elini ayağını oynatmayacak." **45** Yusuf'un adını Safenat-Paneah koydu. On Kenti'nin^{*} kâhini Potifera'nın kızı Asenat'ı da ona karı olarak verdi. Yusuf ülkeyi boydan boya dolaştı.

46 Yusuf firavunun hizmetine girdiğinde otuz yaşındaydı. Firavunun huzurundan ayrıldıktan sonra bütün Mısır'ı dolaştı. **47** Yedi bolluk yılı boyunca toprak çok ürün verdi. **48** Yusuf Mısır'da yedi yıl içinde yetişen bütün ürünleri toplayıp kentlerde depoladı. Her kente o kentin çevresindeki tarlalarında yetişen ürünler koydu. **49** Denizin kumu kadar çok buğday depoladı; öyle ki, ölçmekten vazgeçti. Çünkü buğday ölçülemeyecek kadar çöktü.

50 Kithlik yılları başlamadan, On Kenti'nin kâhini Potifera'nın kızı Asenat Yusuf'a iki erkek çocuk doğurdu. **51** Yusuf ilk oğlunun adını Manaşşe[†] koydu. "Tanrı bana bütün acılarımı ve babamın ailesini unutturdu" dedi. **52** "Tanrı sıkıntı çektiğim ülkede beni verimli kıldı" diyerek ikinci oğlunun adını Efrayim[‡] koydu.

53 Mısır'da yedi bolluk yılı sona erdi. **54** Yusuf'un söylemiş olduğu gibi yedi kithlik yılı baş gösterdi. Bütün ülkelerde kithlik vardı, ama Mısır'ın her yanında yiyecek bulunuyordu. **55** Mısırlılar aç kalınca, yiyecek için firavuna yakardılar. Firavun, "Yusuf'a gidin" dedi, "O size ne derse öyle yapın." **56** Kithlik bütün ülkeyi sarınca, Yusuf depoları açıp Mısırlılar'a buğday satmaya başladı. Çünkü kithlik Mısır'ı boydan boya kavuruyordu. **57** Bütün ülkelerden insanlar da buğday satın almak için Mısır'a, Yusuf'a geliyordu. Çünkü kithlik bütün dünyayı sarmıştı ve şiddetliydi.

42

Yusuf'un Kardeşleri Mısır'a Gidiyor

1 Yakup Mısır'da buğday olduğunu öğrenince, oğullarına, "Neden birbirinize bakıp duruyorsunuz?" dedi, **2** "Mısır'da buğday olduğunu duydum. Gidin, satın alın ki, yaşayalım, yoksa öleceğiz."

3 Böylece Yusuf'un on kardeşi buğday almak için Mısır'a gittiler. **4** Ancak Yakup Yusuf'un kardeşi Benyamin'i onlarla birlikte göndermedi, çünkü oğlunun başına bir şey gelmesinden korkuyordu. **5** Buğday satın almaya gelenler arasında İsrail'in oğulları da vardı. Çünkü Kenan ülkesinde de kithlik hüküm sürüyordu.

6 Yusuf ülkenin yöneticisiydi, herkese o buğday satıyordu. Kardeşleri gelip onun önünde yere kapandılar. **7** Yusuf kardeşlerini görünce tanıdı. Ama onlara yabancı gibi davranışarak sert konuştu: "Nereden geliyorsunuz?"

"Kenan ülkesinden" diye yanıldılar, "Yiyecek satın almaya geldik."

8 Yusuf kardeşlerini tanıdıysa da kardeşleri onu tanımadılar. **9** Yusuf onlarla ilgili düşlerini anımsayarak, "Siz casussunuz" dedi, "Ülkenin zayıf noktalarını öğrenmeye geldiniz."

10 "Aman, efendim" diye karşılık verdiler, "Biz kulların yalnızca yiyecek satın almaya geldik. **11** Hepimiz aynı babanın çocuklarıyız. Biz kulların dürüst insanız, casus değiliz."

12 Yusuf, "Hayır!" dedi, "Siz ülkenin zayıf noktalarını öğrenmeye geldiniz."

* **41:45** "On Kenti": Heliopolis diye de bilinir. † **41:51** "Manaşşe": "Unutturan" anlamına gelir.

‡ **41:52** "Efrayim": "İki kat verimli" anlamına gelir. **41:54** Elç.7:11 **41:55** Yu.2:5 **42:2**

¹³ Kardeşleri, "Biz kulların on iki kardeşiz" dediler, "Hepimiz Kenan ülkesinde yaşayan aynı babanın çocuklarıyız. En küçüğümüz babamızın yanında kaldı, biri de kayboldu."

¹⁴ Yusuf, "Söylediğim gibi" dedi, "Casussunuz siz. ¹⁵ Sizi sınayacağım. Firavunun başına ant içerim. Küçük kardeşiniz de gelmediğçe, buradan ayrılamazsınız. ¹⁶ Aranızdan birini gönderin, kardeşinizi getirsin. Geri kalanlarınız göz altına alınacak. Anlattıklarınız doğru mu, değil mi, sizi sınayacağız. Değilse, firavunun başına ant içерim ki casussunuz." ¹⁷ Üç gün onları göz altında tuttu.

¹⁸ Üçüncü gün, "Bir koşulla canınızı bağışlarım" dedi, "Ben Tanrı'dan korkarım. ¹⁹ Dürüst olduğunuzu kanıtlamak için, içinizden biri göz altında tutuldugunuz evde kalsın, ötekiler gidip aç kalan ailenize buğday götürsün. ²⁰ Sonra küçük kardeşinizi bana getirin. Böylece anlattıklarınızın doğru olup olmadığı ortaya çıkar, ölümden kurtulursunuz."

Kabul ettiler. ²¹ Birbirlerine, "Besbelli kardeşimize yaptığımızın cezasını çekiyoruz" dediler, "Bize yalvardığında nasıl sıkıntı çektiğini gördük, ama dinlemedi. Bu sıkıntı onun için başımıza geldi."

²² Ruben, "Çocuğa zarar vermeyin diye sizi uyarmadım mı?" dedi, "Ama dinlemediiniz. İşte şimdi kanının hesabı soruluyor." ²³ Yusuf'un konuşuklarını anladığını farketmediler, çünkü onurla çevirmen aracılığıyla konuşuyorlardı.

²⁴ Yusuf kardeşlerinden ayrılip ağlamaya başladı. Sonra dönüp onlarla konuştı. Aralarından Simon'u alarak ötekilerin gözleri önünde bağladı. ²⁵ Sonra torbalarına buğday doldurulmasını, paralarının torbalarına geri konulmasını, yol için kendilerine azık verilmesini buyurdu. Bunlar yapıldıktan sonra ²⁶ buğdayları eşeklerine yükleyip oradan ayrıldılar.

²⁷ Konakladıkları yerde içlerinden biri eşegine yem vermek için torbasını açınca parasını gördü. Para torbanın ağzına konmuştu. ²⁸ Kardeşlerine, "Paramı geri vermişler" diye seslendi, "İşte torbamda!" Yürekleri yerinden oynadı. Titreyerek birbirlerine, "Tanrı'nın bize bu yaptığı nedir?" dediler.

²⁹ Kenan ülkesine, babaları Yakup'un yanına varınca, başlarına gelenleri ona anlattılar: ³⁰ "Mısır'ın yöneticiSİ bizimle sert konuştu. Bize casusmuşuz gibi davrandı. ³¹ Ona, 'Biz dürüst insanız' dedik, 'Casus değiliz. ³² Hepimiz aynı babanın çocuklarıyız. On iki kardeş; biri kayboldu, en küçüğü de Kenan ülkesinde, babamızın yanında.'

³³ "Ülkenin yöneticiSİ, 'Dürüst olduğunuzu şöyle anlayabilirim' dedi, 'Kardeşlerinizden birini yanında bırakın, buğdayı alıp aç kalan ailelerinize götürün. ³⁴ Küçük kardeşinizi de bana getirin. O zaman casus olmadığını, dürüst insanlar olduğunu anlar, kardeşinizi size geri veririm. Ülkede ticaret yapabilirsiniz.'"

³⁵ Torbalarını boşaltınca, hepsi para kesesini torbasında buldu. Para keselerini görünce hem kendileri hem babaları korkuya kapıldı. ³⁶ Yakup, "Beni çocukların yoksun bırakıyorsunuz" dedi, "Yusuf yok, Simon yok. Şimdi de Benyamin'i götürmek istiyorsunuz. Sıkıntıyı çeken hep benim."

³⁷ Ruben babasına, "Benyamin'i geri getirmezsem, iki oğlumu öldür" dedi, "Onu bana teslim et, ben sana geri getireceğim."

³⁸ Ama Yakup, "Oğlumu sizinle göndermeyeceğim" dedi, "Çünkü kardeşi öldü, yalnız o kaldı. Yolda ona bir zarar gelirse, bu acıyla ak saçı başımı ölüler diyarına götürürsünüz."

43

Mistr'a İkinci Yolculuk

¹ Kenan ülkesinde kitlik şiddetlenmişti. ² Mısır'dan getirilen buğday tükenince Yakup, oğullarına, "Yine gidin, bize biraz yiyecek alın" dedi.

³ Yahuda, "Adam bizi sıkı sıkı uyardı" diye karşılık verdi, " 'Kardeşiniz sizin birlikte gelmezse, yüzümü göremezsiniz' dedi. ⁴ Kardeşimizi bizimle gönderirsen, gider sana yiyecek alırız. ⁵ Gondermezsen gitmeyiz. Çünkü o adam, 'Kardeşinizi birlikte getirmezseniz, yüzümü göremezsiniz' dedi."

⁶ İsrail, "Niçin adama bir kardeşiniz daha olduğunu söyleyerek bana bu kötülüğü yaptırın?" dedi.

⁷ Şöyleden yanıldalar: "Adam, 'Babanız hâlâ yaşıyor mu? Başka kardeşiniz var mı?' diye sordu. Bizimle ve akrabalarımızla ilgili öyle sorular sordu ki, yanıt vermek zorunda kaldık. Kardeşinizi getirin diyeceğini nereden bilebilirdik?"

⁸ Yahuda, babası İsrail'e, "Çocuğu benimle gönder, gidelim" dedi, "Sen de biz de yavrularımız da ölmek, yaşarız. ⁹ Ona ben kefil oluyorum. Beni sorumlu say. Eğer onu geri getirmez, önüne çekmazsam, ömrümce sana karşı suçu sayılayım. ¹⁰ Çünkü gecikmeseydik, şimdiye dek iki kez gidip gelmiş olurduk."

¹¹ Bunun üzerine İsrail, "Öyleye gidin" dedi, "Yalnız, torbalarınıza bu ülkenin en iyi ürünlerinden biraz pelesenk, biraz bal, kitre, laden, fistik, badem koyun, Mısır'ın yöneticisinearmağan olarak götürün. ¹² Yanınıza iki kat para alın. Torbalarınızın ağızına konan parayı geri götürün. Belki bir yanlışlık olmuştur. ¹³ Kardeşinizi alıp gidin, o adamın yanına dönün. ¹⁴ Her Şeye Gücü Yeten Tanrı, adamın yüreğine size karşı merhamet koysun da, adam öbür kardeşinizle Benyamin'i size geri versin. Bana gelince, çocuklarınmdan yoksun kalacaksam kalayım."

¹⁵ Böylece kardeşler yanlarınaarmağanlar, iki kat para ve Benyamin'i alarak hemen Mısır'a gidip Yusuf'un huzuruna çıktılar. ¹⁶ Yusuf Benyamin'i yanlarında görünce, kâhyasına, "Bu adamları eve götür" dedi, "Bir hayvan kesip hazırla. Çünkü öğlen benimle birlikte yemek yiyeceklər."

¹⁷ Kâhya Yusuf'un buyurduğu gibi onları Yusuf'un evine götürdü. ¹⁸ Ne var ki kardeşleri Yusuf'un evine götürüldükleri için korktular. "İlk gelişimizde torbalarımıza konan para yüzünden götürülüyoruz galiba!" dediler, "Bize saldırlı egemen olmak, bizi köle edip eşeklerimizi almak istiyor."

¹⁹ Yusuf'un kâhyasına yaklaşıp evin kapısında onunla konuşlardır: ²⁰ "Aman, efendim!" dediler, "Buraya ilk kez yiyecek satın almaya gelmiştim. ²¹ Konakladığımız yerde torbalarımızı açınca, bir de baktık ki, paramız eksiksiz olarak torbalarımızın ağızına konmuş. Onu size geri getirdik. ²² Ayrıca yeniden yiyecek almak için yanımıza başka para da aldık. Paraları torbalarımıza kimin koyduğunu bilmiyoruz."

²³ Kâhya, "Merak etmeyin" dedi, "Korkmanıza gerek yok. Parayı Tanrıınız, babanızın Tanrısı torbalarınıza koydurmuş. Ben paranızı aldım." Sonra Şimon'u onlara getirdi.

²⁴ Kâhya onları Yusuf'un evine götürüp ayaklarını yıkamaları için su getirdi, eşeklerine yem verdi. ²⁵ Kardeşler öglene, Yusuf'un geleceği saat'e kadar armağanlarını hazırladılar. Çünkü orada yemek yiyeceklerini duymuşlardı.

²⁶ Yusuf eve gelince, getirdikleri armağanları kendisine sunup önünde yere kapandılar. ²⁷ Yusuf hatırlarını sorduktan sonra, “Bana sözünü ettiğiniz yaşlı babanız iyi mi?” dedi, “Hâlâ yaşıyor mu?”

²⁸ Kardeşleri, “Babamız kulun iyi” diye yanıldılar, “Hâlâ yaşıyor.” Sonra saygıyla eğilip yere kapandılar.

²⁹ Yusuf göz gezdirirken kendisiyle aynı anneden olan kardeşi Benyamin'i gördü. “Bana sözünü ettiğiniz küçük kardeşin bu mu?” dedi, “Tanrı sana lütfetsin, oğlum.” ³⁰ Sonra hemen oradan ayrıldı, çünkü kardeşini görünce yüreği sizlamişti. Ağlayacak bir yer aradı. Odasına girip orada ağladı.

³¹ Yüzünü yıkadıktan sonra dışarı çıktı. Kendisini toparlayarak, “Yemeği getirin” dedi.

³² Yusuf'a ayrı, kardeşlerine ayrı, Yusuf'la yemek yiyen Mısırlılar'a ayrı hizmet edildi. Çünkü Mısırlılar İbraniler'le birlikte yemek yemez, bunu iğrenç sayarlardı. ³³ Kardeşleri Yusuf'un önünde büyüğen küçüğe doğru yaş sırasına göre oturdular. Şaşın şaşın birbirlerine baktılar. ³⁴ Yusuf'un masasından onlara yemek dağıtıldı. Benyamin'in payı ötekilerden beş kat fazlaydı. İçtiler, birlikte hoş vakit geçirdiler.

44

Kaybolan Kâse

¹ Yusuf kâhyasına, “Bu adamların torbalarına taşıyabilecekleri kadar yiyecek doldur” diye buyurdu, “Her birinin parasını torbasının ağızına koy.” ² En küçüğünün torbasına benim gümüş kâsemi ve buğdayının parasını koy.” Kâhya Yusuf'un buyruğunu yerine getirdi.

³ Sabah erkenden adamlar eşekleriyle yolcu edildi. ⁴ Onlar kentten pek uzaklaşmamıştı ki Yusuf kâhyasına, “Hemen o adamların peşine düş” dedi, “Onlara yetişince, ‘Niçin iyiliğe karşı kötülük yaptınız?’ de, ⁵ ‘Efendimin şarap içmek, fala bakmak için kullandığı kâse değil mi bu? Bunu yapmakla kötülük ettiniz.’ ” ⁶ Kâhya onlara yetişip bu sözleri yineledi.

⁷ Adamlar, “Efendim, neden böyle konuşuyorsun?” dediler, “Bizden uzak olsun, biz kolların böyle şey yapmayız. ⁸ Torbalarımızın ağızında bulduğumuz paraları Kenan ülkesinden sana geri getirdik. Nasıl efendinin evinden altın ya da gümüş çalarız? ⁹ Kullarından birinde çıkarsa öldürüsün, geri kalanlar efendimin kölesi olsun.”

¹⁰ Kâhya, “Peki, dedığınız gibi olsun” dedi, “Kimde çıkarsa kölem olacak, geri kalanlar suçsuz sayılıacak.” ¹¹ Hemen torbalarını indirip açtılar. ¹² Kâhya büyüğen küçüğe doğru hepsinin torbasını aradı. Kâse Benyamin'in torbasında çıktı. ¹³ Kardeşleri üzüntüden giysilerini yırttılar. Sonra torbalarını eşeklerine yükleyip kente geri döndüler.

¹⁴ Yahuda'yla kardeşleri Yusuf'un evine geldiğinde, Yusuf daha evdeydi. Önünde yere kapandılar. ¹⁵ Yusuf, “Nedir bu yaptığınız?” dedi, “Benim gibi birinin fala bakabileceği akliniza gelmedi mi?”

¹⁶ Yahuda, “Ne diyelim, efendim?” diye karşılık verdi, “Nasıl anlatalım? Kendimizi nasıl temize çıkaralım? Tanrı suçumuzu ortaya çıkardı. Hepimiz köleniz artık, efendim; hem biz hem de kendisinde kâse bulunan kardeşimiz.”

¹⁷ Yusuf, “Benden uzak olsun!” dedi, “Yalnız kendisinde kâse bulunan kölem olacak. Siz esenlikle babanızın yanına dönün.”

Yahuda Benyamin için Yalvarıyor

¹⁸ Yahuda yaklaşıp, “Efendim, lütfen izin ver konuşayım” dedi, “Kuluna öfkelenme. Sen firavunla aynı yetkiye sahipsin. ¹⁹ Efendim, biz kullarına sormuşsun: ‘Babanız ya da başka kardeşiniz var mı?’ diye. ²⁰ Biz de, ‘Yaşlı bir babamız ve onun yaşılılığında doğan küçük bir kardeşimiz var’ demiştik, ‘O çocuğun kardeşi öldü, kendisi annesinin tek oğlu. Babamız onu çok sever.’

²¹ “Sen de biz kullarına, ‘O çocuğu bana getirin, gözümle göreyim’ demiştin. ²² Biz de, ‘Çocuk babasından ayrılamaz, ayrılrsa babası ölü’ diye karşılık vermiştık. ²³ Sen de biz kullarına, ‘Eğer küçük kardeşiniz sizinle gelmezse, yüzümüz bir daha göremezsiniz’ demiştin.

²⁴ “Kulun babamızın yanına döndüğümüzde, söylediklerini ona anlattık. ²⁵ Babamız, ‘Yine gidin, bize biraz yiyecek alın’ dedi. ²⁶ Ama biz, ‘Gidemeyiz’ dedik, ‘Ancak küçük kardeşimiz bizimle gelirse gideriz. Küçük kardeşimiz bizimle olmazsa o adamın yüzünü göremeyiz.’

²⁷ “Babam, biz kullarına, ‘Biliyorsunuz, karım bana iki erkek çocuk doğurdu’ dedi, ²⁸ ‘Biri yanından ayrıldı. Besbelli bir hayvan parçaladı, bir daha göremedim onu. ²⁹ Bunu da götürürseniz ve ona bir zarar gelirse, bu acıyla ak saçlı başımı ölüler diyarına götürürsünüz.’

³⁰⁻³¹ “Efendim, şimdi babam kulunun yanına döndüğümde çocuk yanımızda olmazsa, babam onu görmeyince ölü. Çünkü onu yaşama bağlayan bu çocuktur. Biz kulların da acı içinde babamızın ak saçlı başını ölüler diyarına indiririz. ³² Ben kulun bu çocuğa kefil oldum. Babama, ‘Önu sana geri getirmezsem, ömrümce kendimi sana karşı suçlu sayarım’ dedim.

³³ “Lütfen şimdi çocuğun yerine beni kölen kabul et. Çocuk kardeşleriyle birlikte geri dönsün. ³⁴ O yanında olmadan babamın yanına nasıl dönerim? Babamın başına gelecek kötüluğu dayanamam.”

45

Yusuf Kardeşlerine Kim Olduğunu Açıklıyor

¹ Yusuf adamlarının önünde kendini tutamayıp, “Herkesi çıkarın buradan!” diye bağırdı. Kendini kardeşlerine tanıtığında yanında kimse olmasın istiyordu. ² O kadar yüksek sesle ağladı ki, Mısırlılar ağlayışını işitti. Bu haber firavunun ev halkına da ulaştı.

³ Yusuf kardeşlerine, “Ben Yusuf’um!” dedi, “Babam yaşıyor mu?” Kardeşleri donup kaldı, yanıt veremediler.

⁴ Yusuf, “Lütfen bana yaklaşın” dedi. Onlar yaklaşınca Yusuf şöyle devam etti: “Mısır'a sattığınız kardeşiniz Yusuf benim. ⁵ Beni buraya sattığınız için üzülmeyin. Kendinizi suçlamayın. Tanrı insanlığı korumak için beni önden gönderdi. ⁶ Çünkü iki yıldır ülkede kılık var, beş yıl daha sürecek. Kimse çift süremeyecek, ekin biçemeyecek. ⁷ Tanrı yeryüzünde soyunuzu korumak ve harika biçimde canınızı kurtarmak için beni önünüze gönderdi. ⁸ Beni buraya gönderen siz değilsiniz, Tanrı'dır. Beni firavunun başdanışmanı, sarayının efendisi, bütün Mısır ülkesinin yöneticiyi yaptı. ⁹ Hemen babamın yanına gidin, ona oğlun Yusuf söyle diyor deyin: ‘Tanrı beni Mısır ülkesine yönetici yaptı. Durma, yanına gel. ¹⁰ Goşen bölgesine yerleşinsin; çocukların, torunların, davarların, sığırların ve sahip olduğun her şeyle birlikte yakınımda olursun. ¹¹ Orada sana bakarım, çünkü kılık beş yıl daha sürecek. Yoksa sen de ailen ve sana bağlı olan herkes de perişan olursunuz.’

¹² “Hepiniz gözlerinizle görüp orsunuz, kardeşim Benyamin, sen de görüp orsun konuşanın gerçekten ben olduğumu. ¹³ Mısır'da ne denli güçlü olduğumu ve bütün gördüklerinizi babama anlatın. Babamı hemen buraya getirin.”

¹⁴ Sonra kardeşi Benyamin'in boynuna sarılıp ağladı. Benyamin de ağlayarak ona sarıldı. ¹⁵ Yusuf ağlayarak bütün kardeşlerini öptü. Sonra kardeşleri onunla konuşmaya başladı.

¹⁶ Yusuf'un kardeşlerinin geldiği haberi firavunun sarayına ulaşınca, firavunla görevlileri hoşnut oldu. ¹⁷ Firavun Yusuf'a şöyle dedi: “Kardeşlerine de ki, ‘Hayvanlarınızı yükleyip Kenan ülkesine gidin. ¹⁸ Babanızı ve ailelerinizi buraya getirin. Size Mısır'ın en iyi topraklarını vereceğim. Ülkenin kaymağını yiyeceksiniz.’ ¹⁹ Onlara ayrıca söyle demeni de buyuruyorum: ‘Çocuklarınızla karılarınıza için Mısır'dan arabalar alın, babanızla birlikte buraya gelin. ²⁰ Gözünüz arkada kalmasın, çünkü Mısır'da en iyi ne varsa sizin olacak.’”

²¹ İsrail'in oğulları söyleneni yaptı. Firavunun buyruğu üzerine Yusuf onlara araba ve yol için azık verdi. ²² Hepsine birer kat yedek giysi, Benyamin'e ise üç yüz parça gümüşle beş kat yedek giysi verdi. ²³ Böylece babasına Mısır'da en iyi ne varsa hepsiyle yüklü on eşek, yolculuk için buğday, ekmek ve azık yüklü on dişi eşek gönderdi. ²⁴ Kardeşlerini yolcu ederken onlara, “Yolda kavga etmeyein” dedi.

²⁵ Yusuf'un kardeşleri Mısır'dan ayrılp Kenan ülkesine, babaları Yakup'un yanına döndüler. ²⁶ Ona, “Yusuf yaşıyor!” dediler, “Üstelik Mısır'ın yönetici olmuş.” Babaları donup kaldı, onlara inanmadı. ²⁷ Yusuf'un kendilerine bütün söylediıklarını anlattılar. Kendisini Mısır'a götürmek için Yusuf'un gönderdiği arabaları görünce, Yakup'un keyfi yerine geldi. ²⁸ “Tamam!” dedi, “Oğlum Yusuf yaşıyor. Ölmeden önce gidip onu göreceğim.”

46

Yakup Mısır'a Gidiyor

¹ İsrail sahip olduğu her şeyle birlikte yola çıktı. Beer-Şeva'ya varınca, oradababası İshak'ın Tanrı'sına kurbanlar kesti. ² O gece Tanrı bir görüşmde İsrail'e, “Yakup, Yakup!” diye seslendi.

Yakup, “Buradayım” diye yanıtladı.

³ Tanrı, “Ben Tanrı'yım, babanın Tanrısı” dedi, “Mısır'a gitmekten çekinme. Soyunu orada büyük bir ulus yapacağım. ⁴ Seninle birlikte Mısır'a gelecek, soyunu bu ülkeye geri getireceğim. Senin gözlerini Yusuf'un elleri kapayacak.”

⁵ Yakup Beer-Şeva'dan ayrıldı. Oğulları Yakup'u -İsrail'i- götürmek üzere firavunun gönderdiği arabalara onu, kendi çocuklarıyla karılarını bindirdiler. ⁶⁻⁷ Yakup, bütün ailesini -oğullarını, kızlarını, torunlarını- hayvanlarını ve Kenan ülkesinde kazandığı malları yanına alarak Mısır'a gitti.

⁸ İsrail'in Mısır'a giden oğullarının -Yakup'la oğullarının- adları şunlardır: Yakup'un ilk oğlu Ruben.

⁹ Ruben'in oğulları:

Hanok, Pallu, Hesron, Karmi.

¹⁰ Şimon'un oğulları:

Yemuel, Yamin, Ohat, Yakin, Sohar ve Kenanlı bir kadının oğlu Saul.

11 Levi'nin oğulları:

Gerşon, Kehat, Merari.

12 Yahuda'nın oğulları:

Er, Onan, Şela, Peres, Zerah.

Ancak Er'le Onan Kenan ülkesinde ölmüştü.

Peres'in oğulları:

Hesron, Hamul.

13 İssakar'ın oğulları:

Tola, Puvva, Yov, Şimron.

14 Zevulun'un oğulları:

Seret, Elon, Yahleel.

15 Bunlar Lea'nın Yakup'a doğurduğu oğullarıdır. Lea onları ve kızı Dina'yı Paddan-Aram'da doğurmuştu. Yakup'un bu oğullarıyla kızları toplam otuz üç kişiyydi.

16 Gad'ın oğulları:

Sifyon, Hagi, Şuni, Esbon, Eri, Arodi, Areli.

17 Aşer'in çocukları:

Yimna, Yişva, Yişvi, Beria; kızkardeşleri Serah.

Beria'nın oğulları:

Hever, Malkiel.

18 Bunlar Lavan'ın kızı Lea'ya verdiği Zilpa'nın Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam on altı kişiyydiler.

19 Yakup'un karısı Rahel'in oğulları:

Yusuf, Benyamin. **20** Yusuf'un Mısır'da On Kenti* kâhini Potifera'nın kızı Asenat'tan Manaşşe ve Efrayim adında iki oğlu oldu.

21 Benyamin'in oğulları:

Bala, Beker, Âşbel, Gera, Naaman, Ehi, Roş, Muppim, Huppim, Ard.

22 Bunlar Rahel'in Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam on dört kişiyydiler.

23 Dan'ın oğlu:

Huşim.

24 Naftali'nin oğulları:

Yahseel, Guni, Yeser, Şillem.

25 Bunlar Lavan'ın, kızı Rahel'e verdiği Bilha'nın Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam yedi kişiyydiler.

Yakupoğulları Goşen'e Yerleşiyor

26 Oğullarının karıları dışında Yakup'un soyundan gelen ve onunla birlikte Mısır'a gidenler toplam altmış altı kişiyydi. Bunların hepsi Yakup'tan olmuştu.

27 Yusuf'un Mısır'da doğan iki oğluyla birlikte Mısır'a göçen Yakup ailesi toplam yetmiş kişiyydi.

28 Yakup Goşen yolunu göstermesi için Yahuda'yı önden Yusuf'a gönderdi. Onlar Goşen'e varınca, **29** Yusuf arabasını hazırlayıp babası İsrail'i karşılamak üzere Goşen'e gitti. Babasını görür görmez boynuna sarılıp uzun uzun ağladı.

30 İsrail Yusuf'a, "Yüzünü gördüm ya, artık öлsem de gam yemem" dedi, "Yaşıyorsun!"

31 Yusuf kardeşleriyle babasının ev halkına şöyle dedi: "Gidip firavuna haber vereyim, 'Kenan ülkesinde yaşayan kardeşlerimle babamın ev halkı yanına geldi' diyeyim. **32** Çoban olduğunuzu, hayvancılık yaptığınızı, bu yüzden davarlarınızla sigirlarınızı ve her şeyinizi birlikte getirdığınızı anlatayım.

³³ Firavun sizi çağrırip da, ‘Ne iş yaparsınız?’ diye sorarsa, ³⁴ ‘Atalarımız gibi biz de çocukluktan beri hayvancılık yapıyoruz’ dersiniz. Öyle deyin ki, sizi Goşen bölgесine yerleştirsın. Çünkü Mısırlılar çobanlardan iğrenir.’

47

¹ Yusuf gidip firavuna, “Babamla kardeşlerim davarları, sığırları ve bütün eşyalarıyla Kenan ülkesinden geldiler” diye haber verdi, “Şu anda Goşen bölgесindeler.” ² Sonra kardeşlerinden beşini seçerek firavunun huzuruna çıktı.

³ Firavun Yusuf'un kardeşlerine, “Ne iş yapıyorsunuz?” diye sordu.

“Biz kolların atalarımız gibi çobanız” diye yanıtladılar, ⁴ “Bu ülkeye geçici bir süre için geldik. Çünkü Kenan ülkesinde şiddetli kışık var. Davarlarımız için otlağ bulamıyoruz. İzin ver, Goşen bölgесine yerleşelim.”

⁵ Firavun Yusuf'a, “Babanla kardeşlerin yanına geldiler” dedi, ⁶ “Mısır ülkesi senin sayılır. Onları ülkenin en iyi yerine yerleştir. Goşen bölgесine yerleşsinler. Sence aralarında becerikli olanlar varsa, davarlarımıza bakmakla görevlendir.”

⁷ Yusuf babası Yakup'u getirip firavunun huzuruna çıktı. Yakup firavunu kutsadı. ⁸ Firavun, Yakup'a, “Kaç yaşındasın?” diye sordu.

⁹ Yakup, “Gurbet yıllarım yüz otuz yılı buldu” diye yanıtla, “Ama yıllar çabuk ve zorlu geçti. Atalarımın gurbet yılları kadar uzun sürmedi.” ¹⁰ Sonra firavunu kutsayıp huzurundan ayrıldı.

¹¹ Yusuf babasıyla kardeşlerini Mısır'a yerleştirdi; firavunun buyruğu uyarınca onlara ülkenin en iyi yerinde, Ramses bölgесinde mülk verdi. ¹² Ayrıca babasıyla kardeşlerine ve babasının ev halkına, sahip oldukları çocukların sayısına göre yiyecek sağladı.

Kitlik Şiddetleniyor

¹³ Kışık öyle şiddetlendi ki, hiçbir ülkede yiyecek bulunmaz oldu. Mısır ve Kenan ülkeleri kitliktan kırılıyordu. ¹⁴ Yusuf sattığı bugdaya karşılık Mısır ve Kenan'daki bütün paraları toplayıp firavunun sarayına götürdü. ¹⁵ Mısır ve Kenan'da para tükenince Mısırlılar Yusuf'a giderek, “Bize yiyecek ver” dediler, “Gözünün önünde ölelim mi? Paramız bitti.”

¹⁶ Yusuf, “Paranız bittiysse, davarlarınızı getirin” dedi, “Onlara karşılık size yiyecek vereyim.” ¹⁷ Böylece davarlarını Yusuf'a getirdiler. Yusuf atlara, davar ve sığır sürülerine, eşeklere karşılık onlara yiyecek verdi. Bir yıl boyunca hayvanlarına karşılık onlara yiyecek sağladı.

¹⁸ O yıl gecince, ikinci yıl yine geldiler. Yusuf'a, “Efendim, gerçeği senden saklayacak değiliz” dediler, “Paramız tükendi, davarlarımıza da sana verdik. Canımızdan ve toprağımızdan başka verecek bir şeyimiz kalmadı. ¹⁹ Gözünün önünde ölelim mi? Toprağımız çöle mi dönsün? Canımıza ve toprağımıza karşılık bize yiyecek sat. Toprağımızla birlikte firavunun kölesi olalım. Bize tohum ver ki ölmeyelim, yaşayalım; toprak da çöle dönmesin.”

²⁰ Böylece Yusuf Mısır'daki bütün toprakları firavun için satın aldı. Mısırlılar'ın hepsi tarlalarını sattılar, çünkü kışlık onları buna zorluyordu. Toprakların tümü firavunun oldu. ²¹ Yusuf Mısır'ın bir ucundan öbür ucuna kadar bütün halkı köleleştirdi*. ²² Yalnız kâhinlerin toprağını satın almadı.

* ^{47:21} Septuaginta, Samiriye Tevrati “Köleleştirdi”, Masoretik metin “Kentlere götürdü”.

Çünkü onlar firavundan aylık alıyor, firavunun bağladığı aylıkla geçiniyorlardı. Bu yüzden topraklarını satmadılar.

²³ Yusuf halka, "Sizi de toprağınızı da firavun için satın aldım" dedi, "İşte size tohum, toprağı ekin. ²⁴ Ürün devşirdiğinizde, beşte birini firavuna vereceksiniz. Beşte dördünü ise tohumluk olarak kullanacak ve ailelerinizle, çocuklarınla yiyeceksiniz."

²⁵ "Canumuzu kurtardın" diye karşılık verdiler, "Efendimizin gözünde lütfubulalım. Firavunun kölesi oluruz."

²⁶ Yusuf ürünün beşte birinin firavuna verilmesini Mısır'da toprak yasası yaptı. Bu yasa bugün de yürürlüktedir. Yalnız kâhinlerin toprağı firavuna verilmemi.

²⁷ İsrail Mısır'da Goşen bölgесine yerlesdi. Orada mülк sahibi oldular, çoğalıp arttılar.

²⁸ Yakup Mısır'da on yedi yıl yaşadı. Ömrü toplam yüz kırk yedi yıl sürdü. ²⁹ Ölümü yaklaşınca, oğlu Yusuf'u çağırıp, "Eğer benden hoşnut kaldınsa, lütfen elini uyluğumun altına koy" dedi, "Bana sevgi ve sadakat göstereceğine söz ver. Lütfen beni Mısır'da gömmme. ³⁰ Atalarıma kavuştuğum zaman beni Mısır'dan çıkarıp onların yanına göm."

Yusuf, "Dediğin gibi yapacağım" diye karşılık verdi.

³¹ İsrail, "Ant iç" dedi. Yusuf ant içti. İsrail yatağının başı ucunda eğiliip[†] RAB'be tapındı.

48

Yakup Efrayim'le Manasşe'yi Kutsuyor

¹ Bir süre sonra, "Baban hasta" diye Yusuf'a haber geldi. Yusuf iki oğlu Manasşe'yle Efrayim'i yanına alıp yola çıktı. ² Yakup'a, "Oğlun Yusuf geliyor" diye haber verdiler. İsrail kendini toparlayıp yatağında oturdu.

³ Yusuf'a, "Her Şeye Gücü Yeten Tanrı Kenan ülkesinde, Luz'da bana görünerek beni kutsadı" dedi, ⁴ "Bana, 'Seni verimli kilacak, çoğaltacağım' dedi, 'Soyundan birçok ulus doğuracağım. Senden sonra bu ülkeyi şonsuza dek mülk olarak senin soyuna vereceğim.'

⁵ "Ben Mısır'a gelmeden önce burada doğan iki oğlun benim sayılır. Efrayim'le Manasşe benim için Ruben'le Şimon gibidir. ⁶ Onlardan sonra doğacak çocuklar senin olsun. Efrayim'le Manasşe'den onlara miras gelecek. ⁷ Ben Paddan'dan dönerken Rahel Kenan ülkesinde, Efrat'a varmadan yolda yanında öldü. Çok üzüldüm, onu orada Efrat'a -Beytlehem'e- giden yoluñ kenarına gömdüm."

⁸ İsrail, Yusuf'un oğullarını görünce, "Bunlar kim?" diye sordu.

⁹ Yusuf, "Oğullarım" diye yanıtladı, "Tanrı onları bana Mısır'da verdi."

İsrail, "Lütfen onları yanına getir, kutsayıyım" dedi.

¹⁰ İsrail'in gözleri yaşlılıkta zayıflamıştı, göremiyordu. Yusuf oğullarını onun yanına götürdü. Babası onları öpüp kucakladı.

¹¹ Sonra Yusuf'a, "Senin yüzünü göreceğimi hiç sanmıyorum" dedi, "Ama işte Tanrı bana soyunu bile gösterdi."

¹² Yusuf oğullarını babasının kucağından alıp onun önünde yere kapandı.

¹³ Sonra Efrayim'i sağına alarak İsrail'in sol eline, Manasşe'yi soluna alarak

^{47:29} Yar.49:29-32; 50:6 ^{47:31} İbr.11:21 [†] ^{47:31} "Yatağının başı ucunda eğiliip" ya da "Değneğinin ucuna yaslanıp". ^{48:3} Yar.28:13-14 ^{48:7} Yar.35:16-19

İsrail'in sağ eline yaklaştırdı. ¹⁴ İsrail ellerini çapraz olarak uzattı, sağ elini küçük olan Efrayim'in, sol elini Manaşşe'nin başına koydu. Oysa ilkın Manaşşe doğmuştu.

¹⁵ Sonra Yusuf'u kutsayarak şöyle dedi:

"Atalarım İbrahim'in, İshak'ın hizmet ettiği,

Bugüne dek yaşamım boyunca bana çobanlık eden Tanrı,

¹⁶ Beni bütün kötülkülerden kurtaran melek bu gençleri kutsasın!

Adım ve atalarım İbrahim'le İshak'ın adları bu gençlerle yaşasın!

Yeryüzünde çoğaldıkça çoğalsınlar."

¹⁷ Yusuf, babasının sağ elini Efrayim'in başına koyduğunu görünce, bundan hoşlanmadı. Babasının elini Efrayim'in başından kaldırıp Manaşşe'nin başına koymak istedî. ¹⁸ "Baba, öyle değil" dedi, "İlkin Manaşşe doğdu. Sağ elini onun başına koy."

¹⁹ Ancak babası bunu istemedi. "Biliyorum oğlum, biliyorum" dedi, "Manaşşe de büyük bir halk olacak. Ama küçük kardeşi daha büyük bir halk olacak, soyundan birçok ulus doğacak." ²⁰ O gün onları kutsayarak şöyle dedi: "İsrailliler, 'Tanrı seni Efrayim ve Manaşşe gibi yapsın'

Diyerek sizin adınızla kutsayacaklar."

Böylece Yakup Efrayim'i Manaşşe'nin önüne geçirdi.

²¹ İsrail Yusuf'a, "Ben ölmek üzereyim" dedi, "Tanrı sizinle olacak. Sizi atalarınızın toprağına geri götürücek. ²² Sana kardeşlerinden bir pay fazla veriyorum; onu Amorlular'dan kılıcımla, yayıyla aldım."

49

Yakup'un Son Sözleri

¹ Yakup oğullarını çağırarak, "Yanıma toplanın" dedi, "Gelecekte size neler olacağını anlatayım.

² "Yakupoğulları, toplanın ve dinleyin,
Babanız İsrail'e kulak verin.

³ "Ruben, sen benim ilk oğlum, gücümสün,
Kudretimin ilk ürünüسün,
Saygı ve güç bakımından en üstünsün.

⁴ Ama su gibi oynaksın,
Üstün olmayacaksın artık.
Çünkü babanın yatağına girip
Önu kirlettin.
Döşeğimi rezil ettin.

⁵ "Şimon'la Levi kardeşir,
Kılıçları şiddet kusar.

⁶ Gizli tasarılarına ortak olmam,
Toplantılara katılmam.
Çünkü öfkelenince adam öldürdüler,
Çanları istedikçe siğırları sakatladılar.

⁷ Lanet olsun öfkelerine,
Çünkü şiddetlidir.
Lanet olsun gazaplarına,

Çünkü zalimcedir.
Önleri Yakup'ta bölecek
Ve İsrail'de dağıtacağım.

- 8 "Yahuda, kardeşlerin seni övecek,
Düşmanlarının ensesinde olacak elin.
Kardeşlerin önünde eğilecek.
- 9 Yahuda bir aslan yavrusudur.
Oğlum benim! Avından dönüp yere çömelir,
Aslan gibi, dişi bir aslan gibi yatarsın.
Kim onu uyandırmaya cesaret edebilir?
- 10 Sahibi* gelene kadar
Krallık asası Yahuda'nın elinden çıkmayacak,
Yönetim hep onun soyunda kalacak,
Uluslar onun sözünü dinleyecek.
- 11 Eşegini bir asmaya,
Sıpasını seçme bir dala bağlayacak;
Giysilerini şarapta,
Kaftanını üzümün kızıl kanında yıkayacak.
- 12 Gözleri şaraptan kızıl,
Dişleri süttен beyaz olacak.
- 13 "Zevulun deniz kıyısında yaşayacak,
Liman olacak gemilere,
Sınırlı Sayda'ya dek uzanacak.
- 14 "İssakar semerler arasında yatan güçlü eşek gibidir;
- 15 Ne zaman dinlenecek iyi bir yer,
Hoşuna giden bir ülke görse,
Yükləmek için sırtını eger,
Angaryaya katlanır.
- 16 "Dan kendi halkını yönetecek,
Bir İsrail oymağı gibi.
- 17 Yol kenarında bir yılan,
Toprak yolda bir engerek olacak;
Atın topuklarını ıslırıp
Athlı sırtüstü düşüren bir engerek.
- 18 "Ben senin kurtarışını bekliyorum, ya RAB.
- 19 "Gad akıncıların saldırısına uğrayacak,
Ama onların topuklarına saldıracak.
- 20 "Zengin yemekler olacak Aşer'de,
Krallara yaraşır lezzetli yiyecekler yetiştirecek Aşer.
- 21 "Naftali saliverilmiş geyiğe benzer,
Sevimli yavrular doğurur.

49:9 Say.24:9; Va.5:5 * **49:10** "Sahibi" ya da "Şilo" veya "Şilo'ya".

- 22 "Yusuf meyveli bir dal gibidir,
 Kaynak kıyısında verimli bir dal gibi,
 Filizleri duvarların üzerinden aşar.
23 Okçular acımadan saldırdı ona.
 Düşmanca savurdular oklarını üzerine.
24 Ama onun yayı sağlam,
 Kolları esnek çıktı;
 Yakup'un güçlü Tanrısı,
 İsrail'in Kayası, Çobanı olan Tanrı sayesinde.
25 Sana yardım eden babanın Tanrısı'dır,
 Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'dır seni kutsayan.
 Yukarıdaki göklerin
 Ve aşağıdaki denizlerin bereketiyle,
 Memelerin, rahimlerin bereketiyle O'dur seni kutsayan.
26 Babanın kutsamaları ebedi dağların nimetlerinden,
 Ebedi tepelerin bolluğuundan daha yücedir;
 Yusuf'un başı üzerinde,
 Kardeşleri arasında önder olanın üstünde olacak.
27 "Benyamin aç kurda benzer;
 Sabah avını yer,
 Akşam ganimetin paylaşır."

28 İsrail'in on iki oymağı bunlardır. Babaları onları kutsarken bunları söyledi. Her birini uygun biçimde kutsadı.

Yakup'un Ölümü

29-30 Sonra Yakup oğullarına şu buyrukları verdi: "Ben ölmek, halkıma kavuşturmak üzereyim. Beni Kenan ülkesinde atalarımın yanına, Mamre yakınlarında Hititli Efron'un tarlasındaki mağaraya, Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömün. İbrahim o mağarayı mezar yapmak üzere Hititli Efron'dan tarlaşıyla birlikte satın almıştı. ³¹ İbrahim'le karısı Sara, İshak'la karısı Rebeka oraya gömüldüler. Lea'yı da ben oraya gömdüm. ³² Tarla ile içindeki mağara Hititlerden satın alındı."

³³ Yakup oğullarına verdiği buyrukları bitirince, ayaklarını yatağına içine çektı, son soluğunu vererek halkına kavuştu.

50

Yakup'un Gömülüüsü

¹ Yusuf kendini babasının üzerine attı, ağlayarak onu öptü. ² Babasının cesedini mumyalamaları için özel hekimlerine buyruk verdi. Hekimler İsrail'i mumyaladılar. ³ Bu iş kırk gün sürdü. Mumyalama için bu süre gerekliydi. Mısırlılar İsrail için yetmiş gün yas tuttu.

⁴ Yas günleri geçince, Yusuf firavunun ev halkına, "Eğer benden hoşnut kaldınızsa, lütfen firavunla konuşsun" dedi. ⁵ "Babam bana ant içirdi: 'Ölmek üzereyim. Beni Kenan ülkesinde kendim için kazdırıldığım mezara gömeceksin' dedi. Şimdi lütfen firavuna bildirin, izin versin gideyim, babamı gömüp geleyim."

⁶ Firavun, "Git, babanı göm, andını yerine getir" dedi.

⁷ Böylece Yusuf babasını gömmeye gitti. Firavunun bütün görevlileri, sarayın ve Mısır'ın ileri gelenleri ona eşlik etti. ⁸ Yusuf'un bütün ailesi, kardeşleri, babasının ev halkı da onunla birlikteydi. Yalnız çocukları, davarlarla siğirları Göşen'de bıraktılar. ⁹ Arabalarla atlılar da onları izledi. Büyük bir alay oluşturdular.

¹⁰ Şeria Irmağı'nın doğusunda Atat Harmani'na varınca, yüksek sesle, acı acı ağrı yaktılar. Yusuf babası için yedi gün yas tuttu. ¹¹ O bölgede yaşayan Kenanlılar, Atat Harmani'ndaki yası görünce, "Mısırlılar ne kadar hüzünlü yas tutuyor!" dediler. Bu yüzden, Şeria Irmağı'nın doğusundaki bu yere Avel-Misrayim* adı verildi.

¹² Yakup'un oğulları, babalarının vermiş olduğu buyruğu tam tamuna yerine getirdiler. ¹³ Onu Kenan ülkesine götürüp Mamre yakınlarında Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömdüler. O mağarayı mezar yapmak üzere tarlayla birlikte Hititli Efron'dan İbrahim satın almıştı. ¹⁴ Yusuf babasını gömdükten sonra, kendisi, kardeşleri ve onunla birlikte babasını gömmeye gelenlerin hepsi Mısır'a döndüler.

Yusuf Kardeşlerine Güven Veriyor

¹⁵ Babalarının ölümünden sonra Yusuf'un kardeşleri, "Belki Yusuf bize kin besliyordur" dediler, "Ya ona yaptığımız kötülüğe karşılık bizden öz almayı kalkarsa?" ¹⁶⁻¹⁷ Böylece Yusuf'a haber gönderdiler: "Babamız ölmeden önce Yusuf'a söyle deyin diye buyurmuştu: 'Kardeşlerin sana kötülık yaptılar, lütfen onların suçunu, günahını bağışla.' Ne olur şimdi günahımızı bağışla. Biz babanın Tanrısı'nın kollarız." Yusuf bu haberin alınca ağladı.

¹⁸ Bunun üzerine kardeşleri gidip onun önünde yere kapanarak, "Senin köleniz" dediler.

¹⁹ Yusuf, "Korkmayın" dedi, "Ben Tanrı mıymış? ²⁰ Siz bana kötülük düşündünüz, ama Tanrı bugünkü gibi birçok halkın yaşamını korumak için o kötülüğü iyiliğe çevirdi. ²¹ Korkmanıza gerek yok, size de çocukların da bakacağım." Yüreklerine dokunacak güzel sözlerle onlara güven verdi.

Yusuf'un Ölümü

²² Yusuf'la babasının ev halkı Mısır'a yerleştiler. Yusuf yüz on yıl yaşadı. ²³ Efrayim'in üç göbek çocuklarını gördü. Manaşşe'nin oğlu Makir'in çocuklar onun elinde doğdu.

²⁴ Yusuf yakınlarına, "Ben ölmek üzereyim" dedi, "Ama Tanrı kesinlikle size yardım edecek; sizi İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek söz verdiği topraklara götürecek." ²⁵ Sonra onlara ant içirerek, "Tanrı kesinlikle size yardım edecek" dedi, "O zaman kemiklerimi buradan götürürsünüz."

²⁶ Yusuf yüz on yaşında öldü. Onu mumyalayıp Mısır'da bir tabuta koydular.

* ^{50:11} "Avel-Misrayim": "Mısırlılar'ın yası" ya da "Mısırlılar'ın çayırlı" anlamına gelir. ^{50:13} Elç.7:16
^{50:25} Çık.13:19; Yşu.24:32; İbr.11:22

MISIR'DAN ÇIKIŞ

GİRİŞ

Mısır'dan Çıkış Kitabı, İsrail halkın yaklaşı 3 500 yıl önce köle oldukları Mısır'dan ayrılmalarını anlatır. Kitap dört ana bölüme ayrılabilir:

1. İsraililer'in kölelikten kurtulması.
2. Sina Dağı'na yaptıkları yolculuk.
3. Tanrı'nın Sina Dağı'nda halkıyla yaptığı antlaşma.

(Bu antlaşma yaşamlarına ışık tutacak ahlaksal, sosyal ve dinsel yasaları içermektedir.)

4. Tapınma yerinin yapımı, döşenmesi, Tanrı'ya tapınma, kâhinlerle ilgili yasalar.

Kitap, her şeyden önce Tanrı'nın halkını kölelikten kurtarıp geleceğe umutla bakan bir ulus kılmak için neler yaptığını anlatır.

Kitabın odağındaki kişi, Tanrı'nın halkını Mısır'dan çıkarmaya öncülük etsin diye seçtiği Musa'dır. 20. bölümde geçen On Buyruk kitabın en iyi bilinen konularındandır.

Ana Hatlar:

- 1:1-15:21 İsraililer'in Mısır'dan kurtulması

a.1:1-22 Mısır'da kölelik

b.2:1-4:31 Musa'nın doğumlu ve gençlik yılları

c.5:1-11:10 Musa'yla Harun'un firavuna meydan okuması

c.12:1-15:21 Fisih kurbanı ve Mısır'dan çıkış

- 15:22-18:27 Kamy Denizi'nden Sina Dağı'na göç

- 19:1-24:18 Sina Dağı'nda yapılan antlaşma

- 25:1-40:38 Buluşma Çadırı'yla tapınma kuralları

İsraililer Mısır'da Baskı Görüyor

- 1 Yakup'la birlikte aileleriyle Mısır'a giden İsrailoğulları'nın adları şunlardır:
- 2 Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, ³ İssakar, Zevulun, Benyamin, ⁴ Dan, Naftali, Gad, Aşer. ⁵ Yakup'un soyundan gelenler toplam yetmiş kişiydi. Yusuf zaten Mısır'daydı.

⁶ Zamanla Yusuf, kardeşleri ve o kuşağın hepsi öldü. ⁷ Ama soyları arttı; üreyip çoğaldılar, gittikçe büyüdüler, ülke onlarla dolup taştı.

⁸ Sonra Yusuf hakkında bilgisi olmayan yeni bir kral Mısır'da tahta çıktı.

⁹ Halkına, "Bakin, İsraililer sayıca bizden daha çok" dedi, ¹⁰ "Gelin, onlara karşı aklımızı kullanalım, yoksa daha da çoğalarlar; bir savaş çıkarsa, düşmanlarımıza katılıp bize karşı savaşırlar, ülkeyi terk ederler."

¹¹ Böylece Mısırlılar İsraililer'in başına onları ağır işlere koşacak angaryacılar atadılar. İsraililer firavun için Pitom ve Ramses adında ambarlı kentler yaptılar. ¹² Ama Mısırlılar baskı yaptıkça İsraililer daha da çoğalarak bölgeye yayıldılar. Mısırlılar korkuya kapilarak ¹³ İsraililer'i amansızca çalıştırıldılar. ¹⁴ Her türlü tarla işi, harç ve kerpiç yapımı gibi ağır işlerle yaşamı onlara zehir ettiler. Bütün işlerinde onları amansızca kullandılar.

¹⁵ Mısır Kralı, Şifra ve Pua adındaki İbrani ebelere şöyle dedi: ¹⁶ "İbrani kadınlarını doğum sandalyesinde doğurturken iyi bakın; çocuk erkekse

öldürün, kızsa dokunmayın.” ¹⁷ Ama ebeler Tanrı'dan korkan kimselerdi, Misir Kralı'nın buyruğuna uymayarak erkek çocukları sağ bırakıltılar. ¹⁸ Bunun üzerine Misir Kralı ebeleri çağrırtıp, “Niçin yaptınız bunu?” diye sordu, “Neden erkek çocukları sağ bırakınlız?”

¹⁹ Ebeler, “İbrani kadınlar Misırlı kadınlara benzemiyor” diye yanıldırlar, “Çok güclüler. Daha ebe gelmeden doğuruyorlar.”

²⁰ Tanrı ebelere iyilik etti. Halk çoğaldıkça çoğaldı. ²¹ Ebeler kendisinden korkutukları için Tanrı onları ev bark sahibi yaptı.

²² Bunun üzerine firavun bütün halkına buyruk verdi: “Doğan her İbrani erkek çocuk Nil'e atılacak, kızlar sağ bırakılacak.”

2

Musa'nın Doğumu

¹ Levili bir adam kendi oymağından bir kızla evlendi. ² Kadın gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. Güzel bir çocuk olduğunu görünce, onu üç ay gizledi.

³ Daha fazla gizleyemeyeceğini anlayınca, hasır bir sepet alıp katran ve ziftle sıvadı. İçine çocuğu yerleştirdip Nil kıyısındaki sazlığa bıraktı. ⁴ Çocuğun ablası kardeşine ne olacağını görmek için uzaktan gözlüyordu.

⁵ O sırada firavunun kızı yıkamak için ırmağa indi. Hizmetçileri ırmak kıyısında yürüyordular. Sazların arasındaki sepeti görünce, firavunun kızı onu getirmesi için hizmetçisini gönderdi. ⁶ Sepeti açınca ağlayan çocuğu gördü. Ona açıyarak, “Bu bir İbrani çocuğu” dedi.

⁷ Çocuğun ablası firavunun kızına, “Gidip bir İbrani sütnine çağırayım mı?” diye sordu, “Senin için bebeği emzirsin.”

⁸ Firavunun kızı, “Olur” diye yanıldırı. Kız gidip bebeğin annesini çağrırdı.

⁹ Firavunun kızı kadın, “Bu bebeği al, benim için emzir, ücretin neye veririm” dedi. Kadın bebeği alıp emzirdi. ¹⁰ Çocuk büyümüşe, onu geri getirdi. Firavunun kızı çocuğu evlat edindi. “Onu sudan çıkardım” diyerek adını Musa* koydu.

Musa Midyan'a Kaçıyor

¹¹ Musa büyündükten sonra bir gün soydaşlarının yanına gitti. Yaptıkları ağır işleri seyrederken bir Misırlı'nın bir İbrani'yi dövdüğünü gördü. ¹² Çevresine göz gezirdi; kimse olmadığını anlayınca, Misırlı'yı öldürüp kuma gizledi.

¹³ Ertesi gün gittiğinde, iki İbrani'nin kavga ettiğini gördü. Haksız olana, “Niçin kardeşini dövüyorsun?” diye sordu.

¹⁴ Adam, “Kim seni başımıza yönetici ve yargıç atadı?” diye yanıldırı, “Misırlı'yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?” O zaman Musa korkarak, “Bu iş ortaya çıkmış!” diye düşündü. ¹⁵ Firavun olayı duyunca Musa'yı öldürmeye istediler. Ancak Musa ondan kaçıp Midyan yöresine gitti. Bir kuyunun başında otururken ¹⁶ Midyanlı bir kâhinin yedi kızı su çekmeye geldi. Babalarının sürüsünü suvarmak için yalakları dolduruyorlardı. ¹⁷ Ama bazı çobanlar gelip onları kovmak istediler. Musa kızların yardımına koşup hayvanlarını suvardı.

¹⁸ Sonra kızlar babaları Reuel'in yanına döndüler. Reuel, “Nasıl oldu da bugün böyle tez geldiniz?” diye sordu.

^{1:22} Elç.7:19 ^{2:2} Elç.7:20-21; İbr.11:23 ^{2:10} Elç.7:20-21 * ^{2:10} “Musa”: İbranice “Moše”, “Çıkarmak” anlamına gelen “Maşa” sözcüğünü çağrırtır. ^{2:11} İbr.11:24 ^{2:11} Elç.7:23-28,35 ^{2:15} Elç.7:29; İbr.11:27

¹⁹ Kızlar, "Mısırlı bir adam bizi çobanların elinden kurtardı" diye yanıldalar, "Üstelik bizim için su çekip hayvanlara verdi."

²⁰ Babaları, "Nerede o?" diye sordu, "Niçin adamı dışında bıraktınız? Gidin onu yemeğe çağırın."

²¹ Musa Reuel'in yanında kalmayı kabul etti. Reuel de kızı Sippora'yı onunla evlendirdi. ²² Sippora bir erkek çocuk doğurdu. Musa, "Garibim bu yabancı ülkede" diyerek çocuğa Gerşom[†] adını verdi.

²³ Aradan yıllar geçti, bu arada Mısır Kralı öldü. İsailliler hâlâ kölelik altında inliyor, feryat ediyorlardı. Sonunda yakarışları Tanrı'ya erişti. ²⁴ Tanrı iniltilerini duydu; İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmayı anımsadı.

²⁵ İsailliler'e baktı ve onlara ilgi gösterdi.

3

Tanrı Musa'yı Çağırıyor

¹ Musa kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro'nun sürüsünü güdüyordu. Süryüү çölden batısına sürdü ve Tanrı Dağı'na, Horev'e vardı. ² RAB'bin meleği bir çaldan yükselen alevlerin içinde ona göründü. Musa baktı, çal yanıyor, ama tükenmiyor. ³ "Çok garip" diye düşündü, "Gidip bir bakayım, çal neden tükenmiyor!"

⁴ RAB Tanrı Musa'nın yaklaştığını görünce, çalının içinden, "Musa, Musa!" diye seslendi.

Musa, "Buyur!" diye yanıldadı.

⁵ Tanrı, "Fazla yaklaşma" dedi, "Çarıklarını çıkar. Çünkü bastığın yer kutsal topraktır. ⁶ Ben babanın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım." Musa yüzünü kapadı, çünkü Tanrı'ya bakmaya korkuyordu.

⁷ RAB, "Halkımın Mısır'da çektiği sıkıntıyı yakından gördüm" dedi, "Angaryacılar yüzünden etkileri feryadi duydum. Acılarını biliyorum. ⁸ Bu yüzden onları Mısırlılar'ın elinden kurtarmak için geldim. O ülkeden çıkarıp geniş ve verimli topraklara, süt ve bal akan ülkeye, Kenan, Hitit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına götüreceğim. ⁹ İsailliler'in feryadı bana erişti. Mısırlılar'ın onlara yapmakta olduğu baskıyı görüyorum. ¹⁰ Şimdi gel, halkım İsrail'i Mısır'dan çıkarmak için seni firavuna göndereyim."

¹¹ Musa, "Ben kimim ki firavuna gidip İsailliler'i Mısır'dan çıkarayım?" diye kararsızlık verdi.

¹² Tanrı, "Kuşkun olmasın, ben seninle olacağım" dedi, "Seni benim gönderdiğim kanıtı şu olacak: Halkı Mısır'dan çıkardığın zaman bu dağda bana tapınacaksınız."

¹³ Musa şöyle karşılık verdi: "İsailliler'e gidip, 'Beni size atalarınızın Tanrısı gönderdi' dersem, 'Adı nedir?' diye sorabilirler. O zaman ne diyeyim?"

¹⁴ Tanrı, "Ben Ben'im" dedi, "İsailliler'e de ki, 'Beni size Ben Ben'im diyen gönderdi.'

[†] **2:22** "Gerşom": "Orada garip" anlamına gelir. **2:24** Yar.15:13-14 **3:1** Elç.7:30-34 **3:5** YŞU.5:15

3:6 Çık.3:15; Mat.22:32; Mar.12:26; Luk.20:37; Elç.3:13; 7:32 **3:13** Çık.6:2-3 **3:14** Yu.8:24,28,58; Va.1:4,8

¹⁵ “İsrailliler'e de ki, ‘Beni size atalarınızın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı Yahve’ gönderdi.’ Sonsuza dek adım bu olacak. Kuşaklar boyunca böyle anılacağım. ¹⁶ Git, İsrail ileri gelenlerini topla, onlara şöyle de: ‘Atalarınız İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı Yahve bana görünerek şunları söyledi: Sizinle ve Mısır'da size yapılanlarla yakından ilgileniyorum. ¹⁷ Söz verdim, sizi Mısır'da çektiğiniz sıkıntından kurtaracağım; Kenan, Hittit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına, süt ve bal akan ülkeye götürüreceğim.’

¹⁸ “İsrail ileri gelenleri seni dinleyecekler. Sonra birlikte Mısır Kralı'na gidip, ‘İbraniler'in Tanrısı Yahve bizimle görüştü’ diyeceksiniz, ‘Şimdi izin ver, Tanımız Yahve'ye kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım.’ ¹⁹ Ama biliyorum, güçlü bir el zorlamadıkça Mısır Kralı gitmenize izin vermeyecek. ²⁰ Elimi uzatacak ve aralarında şaşılışı işler yaparak Mısır'ı cezalandıracağım. O zaman sizi salverecek.

²¹ “Halkımın Mısırlılar'ın gözünde lütf bulmasını sağlayacağım. Gittiğinizde eli boş gitmeyeceksiniz. ²² Her kadın Mısırlı komşusundan ya da konugündan altın ve gümüş takılar, giysiler isteyecek. Oğullarınızı, kızlarınızı bunlarla süsleyeceksiniz. Mısırlılar'ı soyacaksınız.”

4

Rab Musa'ya Belirtiler Gösteriyor

¹ Musa, “Ya bana inanmazlarsa?” dedi, “Sözümü dinlemez, ‘RAB sana görünmedi’ derlerse, ne olacak?”

² RAB, “Elinde ne var?” diye sordu.

Musa, “Değnek” diye yanıtladı.

³ RAB, “Onu yere at” dedi. Musa değneğini yere atınca, değnek yılan oldu. Musa yıldan kaçtı.

⁴ RAB, “Elini uzat, kuyruğundan tut” dedi. Musa elini uzatıp kuyruğunu tutunca yılan yine değnek oldu. ⁵ RAB, “Bunu yap ki, ataları İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı RAB'bin sana göründüğüne inansınlar” dedi.

⁶ Sonra, “Elini koynuna koy” dedi. Musa elini koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli bir deri hastalığına yakalanmış, kar gibi bembeyaz olmuştu.

⁷ RAB, “Elini yine koynuna koy” dedi. Musa elini yine koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli eski haline dönmüştü.

⁸ RAB, “Eğer sana inanmaz, ilk belirtiyi önemsemelerse, ikinci belirtiyi inanabilirler” dedi, ⁹ “Bu iki belirtiye de inanmaz, sözünü dinlemezlerse, Nil'den biraz su alıp kuru toprağa dök. Irmaktan aldığı su toprakta kana dönecek.”

¹⁰ Musa RAB'be, “Aman, ya Rab!” dedi, “Ben kulun ne geçmişste, ne de benimle konuşmaya başladığından bu yana iyi bir konuşmacı oldum. Çünkü dili ağır, tutuk biriyim.”

¹¹ RAB, “Kim ağız verdi insana?” dedi, “İnsanı sağır, dilsiz, görür ya da görmez yapan kim? Ben değil miyim? ¹² Şimdi git! Ben konuşmana yardımcı olacağım. Ne söylemen gerektiğini sana öğreteceğim.”

¹³ Musa, “Aman, ya Rab!” dedi, “Ne olur, benim yerime başkasını gönder.”

^{3:15} Mat.22:32; Mar.12:26; Luk.20:37; Elç.3:13 * ^{3:15} Yahve sözcüğüyle 14. ayetteki Ehye (Ben'im) sözcüğü aynı filinden (olmak filinden) türetilir. Yahve sözcüğü genellikle RAB diye çevrilir (bkz. Önsöz, Çık.6:2-8).

^{3:21} Çlk.12:35-36

14 RAB Musa'ya öfkeli ve, "Ağabeyin Levili Harun var ya!" dedi, "Bilirim, o iyi konuşur. Hem şu anda seni karşılamaya geliyor. Seni görünce sevinecek.

15 Onunla konuş, ne söylemesi gerektiğini anlat. İkinizin konuşmasına da yardımcı olacak, ne yapacağınızı size öğreteceğim. **16** O sana sözcülük edecek, senin yerine halkla konuşacak. Sen de onun için Tanrı gibi olacaksın. **17** Bu değneği eline al, çünkü belirtileri onunla gerçekleştireceksin."

Musa Mistr'a Dönüyor

18 Musa kayınbabası Yitro'nun yanına döndü. Ona, "İzin ver, Mısır'daki soydaşlarının yanına döneyim" dedi, "Bakayım, hâlâ yaşıyorlar mı?"

Yitro, "Esenlikle git" diye karşılık verdi.

19 RAB Midyan'da Musa'ya, "Mısır'a dön, çünkü canını almak isteyenlerin hepsi öldü" demişti. **20** Böylece Musa karısını, oğullarını eşege bindirdi; Tanrı'nın buyurduğu değneği de eline alıp Mısır'a doğru yola çıktı.

21 RAB Musa'ya, "Mısır'a döndüğünde, sana verdığım güçle bütün şasılı işleri firavunun önünde yapmaya bak" dedi, "Ama ben onu inatçı yapacağım. Halkı salıvermeyecek. **22** Sonra firavuna de ki, 'RAB şöyle diyor: İsrail benim ilk oğlumdur. **23** Sana, bırak oğlum gitsin, bana tatsın, dedim. Ama sen onu salıvermeyi reddettin. Bu yüzden senin ilk oğlunu öldürreceğim.'

24 RAB yolda, bir konaklama yerinde Musa'yla* karşılaştı, onu öldürmek istediler. **25** O anda Sippora keskin bir taş alıp oğlunu sünnet etti, derisini Musa'nın† ayaklarına dokundurdu. "Gerçekten sen bana kanlı güveyсин" dedi.

26 Böylece RAB Musa'yı esirgeli. Sippora Musa'ya sünnetten ötürü "Kanlı güveyсин" demişti.

27 RAB Harun'a, "Çöle, Musa'yı karşılamaya git" dedi. Harun gitti, onu Tanrı Dağı'nda karşılayıp öptü. **28** Musa duyurması için RAB'bin kendisine söylediiği bütün sözleri ve gerçekleştirmesini buyurduğu bütün belirtileri Harun'a anlattı.

29 Musa'yla Harun varıp İsrail'in bütün ileri gelenlerini topladılar. **30** Harun RAB'bin Musa'ya söylemiş olduğu her şeyi onlara anlattı. Musa da halkın önünde belirtileri gerçekleştirdi. **31** Halk inandı; RAB'bin kendileriyle ilgilediğini, çekikleri sıkıntılı görmüş olduğunu duyunca, eğilip tapındılar.

5

Musa'yla Harun Firavunun Huzurunda

1 Sonra Musa'yla Harun firavuna gidip şöyle dediler: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Halkımı bırak gitsin, çölde bana bayram yapsın.'"

2 Firavun, "RAB kim oluyor ki, O'nun sözünü dinleyip İsrail halkını salıvereyim?" dedi. "RAB'bi tanımiyorum. İsailliler'in gitmesine izin vermeyeceğim."

3 Musa'yla Harun, "İbraniler'in Tanrısı bizimle görüştü" diye yanıldalar, "İzin ver, Tanrıımız RAB'be kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım. Yoksa bizi salgın hastalık ya da kılıçla cezalandırabilir."

4 Mısır Firavunu, "Ey Musa ve Harun, niçin halkı işinden alkoyuyorsunuz? Siz de işinizin başına dönün" dedi, **5** "Bakın, halkın Mısırlılar'dan daha kala-balık, oysa siz onların işini engellemeye çalışıyorsunuz."

4:23 Çık.12:29 * **4:24** "Musa'yla": İbranice "Onunla". † **4:25** "Musa'nın": İbranice "Onun".

⁶ Firavun o gün angaryacılara ve halkın başındaki görevlilere buyruk verdi: ⁷ "Kerpiç yapmak için artık halka saman vermeyeceksiniz. Gitsinler, kendi samanlarını kendileri toplasınlar. ⁸ Önceki gibi aynı sayıda kerpiç yapmalarını isteyin, kerpiç sayısını azaltmayın. Çünkü tembel insanlardır; bu yüzden, 'Gidelim, Tanrımız'a kurban keselim' diye bağırlıyorlar. ⁹ İşlerini ağırlaştırın ki, meşgul olsunlar, yalan sözlere kulak asmasınlar."

¹⁰ Angaryacılarla görevliler gidip İsailliler'e şöyle dediler: "Firavun diyor ki, 'Artık size saman vermeyeceğim. ¹¹ Gidin, nerede bulursanız oradan kendinize saman alın. Ancak işiniz hiç hafifletilmeyecek.' " ¹² Böylece halk saman yerine anız toplamak üzere bütün Mısırla dağlıdı. ¹³ Angaryacılar, "Saman verildiği günlerdeki gibi gündelik görevlerinizi eksiksiz yerine getirin" diyerek onlara baskı yapıyordu. ¹⁴ Firavunun angaryacılarının atadığı İsailli görevliler, "Niçin dün ve bugün daha önceki gibi gereken sayıda kerpiç yaptırmadınız?" diyerek dövüldüler.

¹⁵ Bunun üzerine İsailli görevliler firavunun yanına varıp yakındılar: "Neden kollarına böyle davranıştırsun? ¹⁶ Neden bize saman verilmediği halde, 'Kerpiç yapın!' deniyor? İşte kolların dövülüyor, oysa suçu senin kendi halkındır."

¹⁷ Firavun, "Tembelsiniz siz, tembel!" diye karşılık verdi, "Bu yüzden 'Gidip RAB'be kurban keselim' diyorsunuz. ¹⁸ Haydi, işinizin başına dönün. Size saman verilmeyecek; yine de aynı sayıda kerpiç üreteceksiniz."

¹⁹ Kendilerine, "Her gün üretmeniz gereken kerpiç sayısını azaltmaya cağsanız" dediğinde İsailli görevliler zor durumda olduklarını anladılar. ²⁰ Firavunun yanından ayrılnca, kendilerini bekleyen Musa'yla Harun'a çıktılar. ²¹ "RAB yaptığınızı görsün, cezanızı versin!" dediler, "Bizi firavunla görevlilerinin gözünde rezil ettiniz. Bizi öldürmeleri için ellerine bir kılıç verdiniz."

Tanrı Kurtuluş Sözü Veriyor

²² Musa RAB'be döndü ve, "Ya Rab, niçin bu halka kötü davranışın?" dedi, "Beni bunun için mi gönderdin? ²³ Senin adına firavunla konuşmaya gittim gideli firavun bu halka kötü davranışın. Sen de kendi halkını kurtarmak için hiçbir şey yapmadın."

6

¹ RAB Musa'ya, "Firavuna ne yapacağımı şimdi göreceksin" dedi, "Güçlü elimden ötürü İsrail halkını salivererek, güçlü elimden ötürü onları ülkesinden kovacak."

² Tanrı ayrıca Musa'ya, "Ben Yahve'yim*" dedi, ³ "İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a Her Şeye Gücü Yeten Tanrı olarak gördüm, ama onlara kendimi Yahve adıyla tanıtmadım. ⁴ Yabancı olarak yaşadıkları Kenan ülkesini kendilerine vermek üzere onlarla antlaşma yaptım. ⁵ Mısırlılar'ın köleleştirdiği İsailliler'in iniltilerini duydum ve antlaşmamı hep andim.

⁶ "Onun için İsailliler'e de ki, 'Ben Yahve'yim. Sizi Mısırlılar'ın boyundurduğundan çıkaracak, onların kölesi olmaktan kurtaracağım. Onları ağır biçimde yargılayacak ve kudretli elimle sizi özgür kılacağım. ⁷ Sizi kendi halkım yapacak ve Tanrılarınız olacağım. O zaman sizi Mısırlılar'ın boyundurduğundan

çikaran Tanrınız Yahve'nin ben olduğumu bileyecsiniz.⁸ Sizi İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a vereceğime ant içtiğim topraklara götürüreceğim. Orayı size mülk olarak vereceğim. Ben Yahve'ym."

⁹ Musa bunları İsailliler'e anlattı, ama umutları kırıldı ve ağır baskı altında oldukları için onu dinlemediler.

¹⁰⁻¹¹ RAB Musa'ya, "Git, Mısır Firavunu'na İsailliler'i ülkesinden salıvermesini söyle" dedi.

¹² Ama Musa, "İsailliler beni dinlemediğinden sonra, firavun nasıl dinler?" diye karşılık verdi, "Zaten iyi konuşan biri değilim[†]."

¹³ RAB Musa ve Harun'la İsailliler ve Mısır Firavunu hakkında konuştu. İsailliler'i Mısır'dan çıkarmalarını buyurdu.

Musa'yla Harun'un Soy Küfüyü

¹⁴ İsailliler'in aile önderleri şunlardır: Yakup'un ilk oğlu Ruben'in oğulları: Hanok, Pallu, Hesron, Karmi. Ruben'in boyları bunlardır. ¹⁵ Şimon'un oğulları: Yemuel, Yamin, Ohat, Yakin, Sohar ve Kenanlı bir kadının oğlu Şaul. Şimon'un boyları bunlardır. ¹⁶ Kayıtlarına göre Levioğulları'nın adları şunlardır: Gerşon, Kehat, Merari. Levi 137 yıl yaşadı. ¹⁷ Gerşon'un oğulları boylarına göre şunlardır: Livni, Şimi. ¹⁸ Kehat'in oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. Kehat 133 yıl yaşadı. ¹⁹ Merari'nin oğulları: Mahli, Muşı. Kayıtlarına göre Levi boyları bunlardır.

²⁰ Amram halası Yokevet'le evlendi. Yokevet ona Harun'la Musa'yı doğurdu. Amram 137 yıl yaşadı. ²¹ Yishar'in oğulları: Korah, Nefek, Zikri. ²² Uzziel'in oğulları: Mişael, Elsafan, Sitri. ²³ Harun Nahşon'un kızkardeşi ve Amminadav'ın kızı Elişeva'yla evlendi. Elişeva ona Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ı doğurdu. ²⁴ Korah'in oğulları: Assir, Elkana, Aviasaf. Korahlilar'ın boyları bunlardır. ²⁵ Harun'un oğlu Elazar Putiel'in kızlarından biriyle evlendi. Karısı ona Pinehas'i doğurdu. Boylarına göre Levili aile önderleri bunlardır.

²⁶ RAB'bin, "İsailliler'i ordular halinde Mısır'dan çıkarın" dediği Harun ve Musa bunlardır. ²⁷ İsailliler'i Mısır'dan çıkarmak için Mısır Firavunu ile konuşanlar da Musa'yla Harun'dur.

Rab Musa'yla Harun'a Buyruk Veriyor

²⁸⁻²⁹ RAB Mısır'da Musa'yla konuştuğunda, ona, "Ben RAB'bim" dedi, "Sana söylediğim her şeyi Mısır Firavunu'na ilet."

³⁰ Musa RAB'bin huzurunda, "Ben iyi konuşan biri değilim" diye karşılık verdi, "Firavun beni nasıl dinler?"

7

¹ RAB, "Bak, seni firavuna karşı Tanrı gibi yaptım" dedi, "Ağabeyin Harun senin peygamberin olacak. ² Sana buyurduğum her şeyi ağabeyine anlat. O da firavuna İsailliler'i ülkesinden salıvermesini söylesin. ³ Ben firavunu inatçı yapacağım ki, belirtilerimi ve şaşılısı işlerimi Mısır'da artırabileyim. ⁴ Ama firavun sizi dinlemeyecek. O zaman elimi Mısır'ın üzerine koyalcağım ve onları ağır biçimde cezalandırarak halkım İsrail'i ordular halinde Mısır'dan çıkaracağım. ⁵ Mısır'a karşı elimi kaldırduğum ve İsailliler'i aralarından çıkardığım zaman Mısırlılar benim RAB olduğumu anlayacak."

[†] **6:12** "Zaten iyi konuşan biri değilim": İbranice "Ben dudakları sünnetsiz bir adamım." Aynı ifade 6:30'da da geçer. **6:16** Say:3:17-20; 26:57-58; 1Ta:6:16-19 **7:3** Elç:7:36

⁶ Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. ⁷ Firavunla konuşuklarında Musa seksen, Harun seksen üç yaşındaydı.

Harun'un Değneği Yılan Oluyor

⁸ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ⁹ "Firavun size, 'Bir mucize yapın' dediğinde, söyle Harun'a, değneğini alıp firavunun önüne atsın. Değnek yılan olacak."

¹⁰ Böylece Musa'yla Harun firavunun yanına gittiler ve RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun değneğini firavunla görevlilerinin önüne attı. Değnek yılan oluverdi. ¹¹ Bunun üzerine firavun kendi bilgelerini, büyütülerini çağırıldı. Mısırlı büyütüler de büyüleriyle aynı şeyi yaptılar. ¹² Her biri değneğini attı, değnekler yılan oldu. Ancak Harun'un değneği onların değneklerini yuttu. ¹³ Yine de, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Kan Belası

¹⁴ RAB Musa'ya, "Firavun inat ediyor, halkı salıvermeyi reddediyor" dedi, ¹⁵ "Sabah git, firavun Nil'e inerken onu karşılamak için irmak kıyısında bekle. Yilana dönüşen değneği eline al ¹⁶ ve ona de ki, 'Halkımı saliver, çölde bana tapsınlar, demem için İbraniler'in Tanrısı RAB beni sana gönderdi. Ama sen şu ana kadar kulak asmadın. ¹⁷ Benim RAB olduğumu şundan anla, diyor RAB. İşte, elimdeki değneği ırmağın sularına vuracağım, sular kana dönecek. ¹⁸ Irmaktaki balıklar ölecek, irmak leş gibi kokacak, Mısırlılar artık ırmağın suyunu içemeyecekler."

¹⁹ Sonra RAB Musa'ya şöyle buyurdu: "Harun'a de ki, 'Değneğini al ve elini Mısır'ın suları üzerine -irmakları, kanalları, havuzları, bütün su birikintileri üzerine- uzat, hepsi kana dönsün. Bütün Mısır'da tahta ve taş kaplardaki sular bile kana dönecek.'"

²⁰ Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun firavunla görevlilerinin gözü önünde değneğini kaldırıp ırmağın sularına vurdu. Bütün sular kana döndü. ²¹ Irmaktaki balıklar öldü, irmak kokmaya başladı. Mısırlılar ırmağın suyunu içemez oldular. Mısır'ın her yerinde kan vardı.

²² Mısırlı büyütüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar. RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi. ²³ Olanlara alırdımadan sarayına döndü. ²⁴ Mısırlılar içecek su bulmak için irmak kıyısını kazmaya koyuldular. Çünkü ırmağın suyunu içemiyorlardı.

²⁵ RAB'bin ırmağı vurmasının üzerinden yedi gün geçti.

8

Kurbağa Belası

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: "Firavunun yanına git ve ona de ki, 'RAB şöyle diyorsun: Halkımı saliver, bana tapsınlar. ² Eğer halkımı salıvermeyi reddederse, bütün ülkeni kurbağalarla cezalandıracağım. ³ Irmak kurbağalarla dolup taşacak. Kurbağalar çok sarayına, yatak odana, yatağına, görevlilerinin ve halkın evlerine, fırınlarına, hamur teknelerine girecekler. ⁴ Senin, halkın, bütün görevlilerinin üstüne sıçrayacaklar.'

⁵ "Harun'a de ki, 'Elindeki değneği ırmakların, kanalların, havuzların üzerine uzatıp kurbağaları çıkart; Mısır'ı kurbağalar kaplasın.'

⁶ Böylece Harun elini Mısır'ın suları üzerine uzattı; kurbağalar çırıp Mısır'ı kapladı. ⁷ Ancak büyüçüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar ve ülkeye kurbağaları saldılar.

⁸ Firavun Musa'yla Harun'u çağırıp, "RAB'be dua edin, benim ve halkımın üzerinden kurbağaları uzaklaştırırsın" dedi, "O zaman halkınizi RAB'be kurban kessinler diye salvereceğim."

⁹ Musa, "Sen karar ver" diye karşılık verdi, "Bunu sana bırakıyorum. Kurbağalar senden ve evlerinden uzak dursun, yalnız irmakta kalsınlar diye senin, görevlilerin ve halkın için ne zaman dua edeyim?"

¹⁰ Firavun, "Yarın" dedi.

Musa, "Peki, dediğin gibi olsun" diye karşılık verdi, "Böylece bileyecsin ki, Tanrıımız RAB gibisi yoktur. ¹¹ Kurbağalar senden, evlerinden, görevlilerinden, halkından uzaklaşacak, yalnız irmakta kalacaklar."

¹² Musa'yla Harun firavunun yanından ayrıldılar. Musa RAB'bin firavunun başına getirdiği kurbağa belası için RAB'be feryat etti. ¹³ RAB Musa'nın isteğini yerine getirdi. Kurbağalar evlerde, avlularda, tarlalarda ölüdüler.

¹⁴ Kurbağaları yoğun yoğun topladılar. Ülke kokudan geçilmez oldu. ¹⁵ Ancak firavun ülkenin rahatladiğini görünce, RAB'bin söylediği gibi inatçılık etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Sivrisinek Belası

¹⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: "Harun'a de ki, 'Değneğini uzatıp yere vur, yerdeki toz sivrisineğe dönüşün, bütün Mısır'ı kaplasın.' " ¹⁷ Öyle yaptılar. Harun elindeki değneği uzatıp yere vurunca, insanlarla hayvanların üzerine sivrisinekler uçuştu. Mısır'da yerin bütün tozu sivrisineğe dönüştü. ¹⁸ Büyüçüler de kendi büyüleriyle tozu sivrisineğe dönüştürmek istedilerse de başaramadılar. İnsanların, hayvanların üzerine sivrisinek kapladı.

¹⁹ Büyüçüler firavuna, "Bu işte Tanrı'nın parmağı var" dediler. Ne var ki, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti, Musa'yla Harun'u dinlemedi.

At Sineği Belası

²⁰ RAB Musa'ya şöyle dedi: "Sabah erkenden kalk, firavun ırmağı inerken onu karşıla ve şöyle de: 'RAB diyor ki, halkımı saliver, bana tatsınlar.'

²¹ Halkımı salıvermezsen senin, görevlilerinin, halkın, evlerinin üzerine at sineği yağıdıracağım. Mısırlılar'ın evleri ve üzerinde yaşadıkları topraklar at sinekleriyle dolup taşacak.

²² "Ama o gün halkımın yaşadığı Goşen bölgesinde farklı davranışacağım. Orada at sineği olmayacak. Böylece bileyecsin ki, bu ülkede RAB benim."

²³ Kendi halkımla senin halkın arasına fark koyacağım. Yarın bu belirti gerçekleşecek."

²⁴ RAB dediğini yaptı. Firavunun sarayına, görevlilerinin evlerine sürü sürü at sineği gönderdi. Mısır at sineği yüzünden baştan sona harap oldu.

²⁵ Firavun Musa'yla Harun'u çağırıp, "Gidin, bu ülkede Tanrıınız'a kurban kesin" dedi.

²⁶ Musa, "Bu doğru olmaz" diye karşılık verdi, "Çünkü Mısırlılar Tanrıımız RAB'be kurban kesmeye iğrenç sayıyorlar. İğrenç saydıkları bu şeyi gözlerinin önünde yaparsak bizi taşlamazlar mı? ²⁷ Tanrıımız RAB'be kurban kesmek için, bize buyurduğum gibi üç gün çölde yol almalıyız."

²⁸ Firavun, "Çölde Tanrıınız RAB'be kurban kesmeniz için sizi salıveriyorum" dedi, "Yalnız çok uzağa gitmeyeceksiniz. Şimdi benim için dua edin."

²⁹ Musa, "Yarın at sineklerini firavunun, görevlilerinin, halkın üzerinde uzaklaştırsın diye, yanından ayrılrı ayırlırmaz RAB'be dua edeceğim" dedi, "Yalnız firavun RAB'be kurban kesmek için halkın gitmesini önleyerek bizi yine aldatmamalı."

³⁰ Musa firavunun yanından çıkış RAB'be dua etti. ³¹ RAB Musa'nın isteği yerine getirdi; firavunun, görevlilerinin, halkın üzerinde at sineklerini uzaklaştırdı. Tek sinek kalmadı. ³² Öyleyken, firavun bir kez daha inatçılık etti ve halkı salvermedi.

9

Hayvanların Ölümü

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: "Firavunun yanına git ve ona de ki, 'İbraniler'in Tanrısi RAB söyle diyor: Halkımı saliver, bana tapsınlar. ² Salivermeyi redde, onları tutmakta diretirsən, ³ RAB'bin eli kırlardaki hayvanlarınızı -atları, eşekleri, develeri, siğırları, davarları- büyük kırıma uğratarak sizi cezalandırıracak. ⁴ RAB İsailliler'le Mısırlılar'ın hayvanlarına farklı davranışacak. İsailliler'in hayvanlarından hiçbirini ölmeyecek."

⁵ RAB zamanı da belirleyerek, "Yarın ülkede bunu yapacağım" dedi. ⁶ Ertesi gün RAB dediğini yaptı: Mısırlılar'ın hayvanları büyük çapta öldü. Ama İsailliler'in hayvanlarından hiçbirini öldürmedi. ⁷ Firavun adam gönderdi, İsailliler'in bir tek hayvanının bile ölmeyeğini öğrendi. Öyleyken, inat etti ve halkı salvermedi.

Çiban Belası

⁸ RAB Musa'yla Harun'a, "Yanınıza iki avuç dolusu ocak kurumu alın" dedi, "Musa kurumu firavunun önünde göğe doğru savursun. ⁹ Kurum bütün Mısır'ın üzerinde ince bir toza dönüşecektir; ülkenin her yanındaki insanların, hayvanlarının bedenlerinde irinli çibalar çıkacak."

¹⁰ Böylece Musa'yla Harun ocak kurumu alıp firavunun önünde durdu. Musa kurumu göğe doğru savurdu. İnsanlarda ve hayvanlarda irinli çibalar çıktı. ¹¹ Büyücüler çibandan ötürü Musa'nın karşısında duramaz oldular. Çünkü bütün Mısırlılar'da olduğu gibi onlarda da çibalar çıkmıştı. ¹² RAB firavunu inatçı yaptı, RAB'bin Musa'ya söylediği gibi, firavun Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Dolu Belası

¹³ RAB Musa'ya söyle dedi: "Sabah erkenden kalkıp firavunun huzuruna çıkış, de ki, 'İbraniler'in Tanrısi RAB söyle diyor: Halkımı saliver, bana tapsınlar. ¹⁴ Yoksa bu kez senin, görevlilerinin, halkın üzerine bütün belalarımı yağıdıracağım. Öyle ki, bu dünyada benim gibisi olmadığını öğrenesin. ¹⁵ Çünkü elimi kaldırıp seni ve halkın salgın hastalıklla vurmuş olsaydım, yeryüzünden silinmiş olurdun. ¹⁶ Güçümü sana göstermek, adımı bütün dünyaya tanıtım için seni ayakta tuttum. ¹⁷ Hâlâ halkımı salivermiyor, onlara üstünlük taşlıyorsun. ¹⁸ Bu yüzden, yarın bu saatlerde Mısır'a tarihinde görülmemiş ağır bir dolu yağdıracığım. ¹⁹ Şimdi buyruk ver, hayvanların ve kırda neyin varsa hepsi siğınaklara konusun. Dolu yağınca, eve getirilmeyen, kırda kalan bütün insanlarla hayvanlar ölecek."

²⁰ Firavunun görevlileri arasında RAB'bin uyarısından korkanlar köleleriyle hayvanlarını çabucak evlerine getirdiler. ²¹ RAB'bin uyarısını önemsemeyenler ise köleleriyle hayvanlarını tarlada bıraktı.

²² RAB Musa'ya, "Elini göğe doğru uzat" dedi, "Mısır'ın her yerine, insanların, hayvanların, kirdaki bütün bitkilerin üzerine dolu yağşın." ²³ Musa değneğini göğe doğru uzatınca RAB gök gürlemeleri ve dolu gönderdi. Yıldırım düştü. RAB Mısır'a dolu yağdırdı. ²⁴ Şiddetli dolu yağlıyor, sürekli şimşek çakıyordu. Mısır Mısır olalı böylesi bir dolu görmemişti. ²⁵ Dolu Mısır'da insanlarından hayvana dek kirdaki her şeyi, bütün bitkileri mahvetti, bütün ağaçları kirdi. ²⁶ Yalnız İsraililer'in yaşadığı Goşen bölgesine dolu düşmedi.

²⁷ Firavun Musa'yla Harun'u çağırarak, "Bu kez günah işledim" dedi, "RAB haklı, ben ve halkım haksızız. ²⁸ RAB'be dua edin, yeter bu gök gürlemeleri ve dolu. Sizi salivereceğim, artık burada kalmayacaksınız."

²⁹ Musa, "Kentten çıkışınca, ellerimi RAB'be uzatacağım" dedi, "Gök gürlemeleri duracak, artık dolu yağmayıacak. Böylece dünyanın RAB'be ait olduğunu bileyecsin. ³⁰ Ama biliyorum, sen ve görevlilerin RAB Tanrı'dan hâlâ korkmuyorsunuz."

³¹ Keten ve arpa mahvolmuştu; çünkü arpa başak vermiş, keten çiçek açmıştı. ³² Ama buğday ve kızıl buğday henüz bitmediği için zarar görmemişti.

³³ Musa firavunun yanından ayrılp kentten çıktı. Ellerini RAB'be uzattı. Gök gürlemesi ve dolu durdu, yağmur dindi. ³⁴ Firavun yağmurun, dolunun, gök gürlemesinin kesildiğini görünce, yine günah işledi. Hem kendisi, hem görevlileri inat ettiler. ³⁵ RAB'bin Musa aracılığıyla söylediğgi gibi, firavun inat ederek İsraililer'i salivermedi.

10

Çekirge Belası

¹ RAB Musa'ya, "Firavunun yanına git" dedi, "Belirtilerimi aralarında göstermek için firavunla görevlilerini inatçı yaptım. ² Mısır'la nasıl alay ettiğimi, aralarında gösterdiğim belirtileri sen de çocuklarına, torunlarına anlat ki, benim RAB olduğumu bilesiniz."

³ Musa'yla Harun firavunun yanına varıp şöyle dediler: "İbraniler'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ne zamana dek alcakgönüllü olmayı reddedeceksin? Halkımı saliver, bana tapsınlar. ⁴ Halkımı salivermemi reddedersen, yarın ülkene çekirgeler göndereceğim. ⁵ Yeryüzünü öylesine kaplayacaklar ki, toprak görünmez olacak. Doludan kurtulan ürünlerinizi, kırda biten bütün ağaçlarınızı yiyecekler. ⁶ Evlerine, bütün görevlilerinin, bütün Mısırlılar'ın evlerine çekirge dolacak. Ne babaların, ne ataların ömürlерince böylesini görmediler.' Sonra Musa dönüp firavunun yanından ayrıldı.

⁷ Görevlileri firavuna, "Ne zamana dek bu adam bize tuzak kuracak?" dediler, "Bırak gitsinler, Tanrıları RAB'be tapsınlar. Mısır harap oldu, hâlâ anlamıyor musun?"

⁸ Böylece, Musa'yla Harun'u firavunun yanına geri getirdiler. Firavun, "Gidin, Tanrıınız RAB'be tapın" dedi, "Ama kimler gidecek?"

⁹ Musa, "Genç, yaşı hep birlikte gideceğiz" dedi, "Oğullarımızı, kızlarımızı, davarlarımızı, sığırlarımızı yanımıza alacağız. Çünkü RAB'be bayram yapmalıyız."

¹⁰ Firavun, “Alın çoluk çocuğunuza, gidin gidebilirseniz, RAB yardımcıınız olsun!” dedi, “Bakın, kötü niyetiniz ne kadar açık. ¹¹ Olmaz. Yalnız erkekler gidip RAB'be tapsın. Zaten istedığınız de bu.” Sonra Musa'yla Harun firavunun yanından kovuldular.

¹² RAB Musa'ya, “Elini Mısır'ın üzerine uzat” dedi, “Çekirge yağşın; ülkenin bütün bitkilerini, doludan kurtulan her şeyi yesinler.”

¹³ Musa değneğini Mısır'ın üzerine uzattı. Bütün o gün ve gece RAB ülkede doğu rüzgari estirdi. Sabah olunca da doğu rüzgari çekirgeleri getirdi. ¹⁴ Mısır'ın üzerinde uçuşan çekirgeler ülkeyi boydan boya kapladı. Öyle çoktular ki, böylesi hiçbir zaman görülmedi, kuşaklar boyu da görülmeyecek. ¹⁵ Toprağın üzerini öyle kapladılar ki, ülke kapkara kesildi. Bütün bitkileri, dolunun zarar vermediği ağaçlarda kalan meyveleri hepsini yediler. Mısır'ın hiçbir yerinde, ne ağaçlarda, ne de kırdaki bitkilerde yeşillik kalmadı.

¹⁶ Firavun acele Musa'yla Harun'u çağrıldı. “Tanrıınız RAB'be ve size karşı günah işledim” dedi, ¹⁷ “Lütfen bir kez daha günahımı bağışlayın ve Tanrıınız RAB'be dua edin; bu ölümcül belayı üzerinden uzaklaştırsın.”

¹⁸ Musa firavunun yanından çıktı RAB'be dua etti. ¹⁹ RAB rüzgarı çok şiddetli batı rüzgarına döndürdü. Rüzgar çekirgeleri sürükleyip Kamus Denizi'ne* döktü. Mısır'da tek çekirge kalmadı. ²⁰ Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsailliler'i salivermedi.

Karanlık Belası

²¹ RAB Musa'ya, “Elini göğe doğru uzat” dedi, “Mısır'ı hissedilebilir bir karanlık kaplasın.” ²² Musa elini göğe doğru uzattı, Mısır üç gün koyu kararlığa gömüldü. ²³ Üç gün boyunca kimse kimseyi göremez, yerinden kımıldayamaz oldu. Yalnız İsailliler'in yaşadığı yerler aydınlatıldı.

²⁴ Firavun Musa'yı çağrıldı. “Gidin, RAB'be tapın” dedi, “Yalnız davalarınızda sigırlarınız alikonacak. Çoluk çocuğunuz sizinle birlikte gidebilir.”

²⁵ Musa, “Ama Tanrıımız RAB'be kurban kesmemiz için bize kurbanlık ve yakalık sunular da vermelisin” diye karşılık verdi, ²⁶ “Hayvanlarımızı da yanımıza almalıyız. Bir tırnak bile kalmamalı burada. Çünkü Tanrıımız RAB'be tapmak için bazı hayvanları kullanacağız. Oraya varmadıkça hangi hayvanları RAB'be sunacağımızı bilemeyeiz.”

²⁷ Ancak RAB firavunu inatçı yaptı, firavun İsailliler'i salivermeye yanaşmadı. ²⁸ Musa'ya, “Git başımdan” dedi, “Sakın bir daha karşıma çıkma. Yüzümü gördüğün gün ölürsün.”

²⁹ Musa, “Dediğin gibi olsun” diye karşılık verdi, “Bir daha yüzünü görmeyeceğim.”

11

İlk Doğan Çocukların Ölümü

¹ RAB Musa'ya, “Firavunun ve Mısır'ın başına bir bela daha getireceğim” dedi, “O zaman gitmenize izin verecek, sizi buradan adeta kovacak.”

² Halkına söyle, kadın erkek herkes komşusundan altın, gümüş eşya istesin.”

³ RAB İsrail halkın Mısırlılar'ın gözünde lütf bulmasını sağladı. Musa da Mısır'da, firavunun görevlilerinin ve halkın gözünde çok büyüdü.

⁴ Musa firavuna şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Gece yarısı Mısır'ı boydan boya geçeceğim.’ ⁵ Tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan, değirmendeki

kadın kölenin ilk çocuğuna kadar, hayvanlar dahil Mısır'daki bütün ilk doğanlar ölecek.⁶ Bütün Mısır'da benzeri ne görülmüş, ne de görülecek büyük bir feryat kopacak.⁷ İsailliler'e ya da hayvanlarına bir köpek bile havlamayacak.' O zaman RAB'bin İsailliler'le Mısırlılar'a nasıl farklı davranışını anlayacaksınız.⁸ Bu görevlilerinin hepsi gelip önumde eğilecek, 'Sen ve seni izleyenler, gidin!' diyecekler. Ondan sonra gideceğim." Musa firavunun yanından büyük bir öfkeyle ayrıldı.

⁹ RAB Musa'ya, "Mısır'da şaşlası işlerim çoğalsın diye firavun sizi dinlemeyecek" demişti. ¹⁰ Musa'yla Harun firavunun önünde bütün bu şaşlası işleri yaptılar. Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsailliler'i ülkesinden salıvermedi.

12

Fısth Bayramı

¹⁻² RAB Mısır'da Musa'yla Harun'a, "Bu ay sizin için ilk ay, yılın ilk ayı olacak" dedi, ³ "Bütün İsrail topluluğuna bildirin: Bu ayın onunda herkes ailesine göre kendi ev halkına birer kuzu^{*} alacak. ⁴ Eğer bir kuzu bir aileye çok geliyorsa, aile bireylerinin sayısı ve herkesin yiyeceği miktar hesaplanacak ve aile kuzuyu en yakın komşusuyla paylaşabilecek. ⁵ Koyun ya da keçilerden seçeceğiniz hayvan kusursuz, erkek ve bir yaşında olmalı. ⁶ Ayın on dördüncüne kadar ona bakacaksınız. O akşamüstü bütün İsrail topluluğu hayvanları boğazlayacak. ⁷ Hayvanın kanını alıp, etin yeneceği evin yan ve üst kapı söylevine sürecekler. ⁸ O gece ateşte kızartılmış et mayasız ekmek ve acı otlarla yemelidir. ⁹ Eti çiğ veya haşlanmış olarak değil, başı, bacakları, bağırsakları ve işkembesiyle birlikte kızartarak yiyeceksiniz. ¹⁰ Sabaha kadar bitirmelisiniz. Artakalan olursa, sabah ateşte yakacaksınız. ¹¹ Eti şöyle yemelisiniz: Beliniz kuşanmış, çarıklarınız ayağınızda, değneğiniz elinizde olmalı. Eti çabuk yemelisiniz. Bu RAB'bin Fısth kurbanıdır.

¹² "O gece Mısır'dan geçeceğim. Hem insanların hem de hayvanların bütün ilk doğanlarını öldürreceğim. Mısır'ın bütün ilahlarını yargılayacağım. Ben RAB'bim. ¹³ Bulunduğunuz evlerin üzerindeki kan sizin için belirti olacak. Kani görünce üzerinden geçeceğim[†]. Mısır'ı cezalandırırken ölüm saçan size hiçbir zarar vermeyecek. ¹⁴ Bu gün sizin için anma günü olacak. Bu günü RAB'bin bayramı olarak kutlayacaksınız. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürekli bir kural olarak bu günü kutlayacaksınız."

Mayasız Ekmek Bayramı

(Lev.23:4-8; Say.28:16-25; Yas.16:1-8)

¹⁵ "Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. İlk gün evlerinizden mayayı kaldıracaksınız. Kim bu yedi gün içinde mayalı bir şey yerse, İsrail'den atılacaktır. ¹⁶ Birinci ve yedinci günler kutsal toplantı yapacaksınız. O günler hiçbir iş yapılmayacak. Herkes yalnız kendi yiyeğini hazırlayacak. ¹⁷ Mayasız Ekmek Bayramı'nı^{*} kutlayacaksınız, çünkü siz ordular halinde o gün Mısır'dan çıkardım. Bu günü kalıcı bir kural olarak kuşaklarınız boyunca kutlayacaksınız. ¹⁸ Birinci ayın on dördüncü gününün akşamından yirmi birinci gününün akşamına kadar mayasız ekmek yiyeceksiniz. ¹⁹ Evlerinizde

^{12:1-2} Lev.23:5; Say.9:1-5; 28:16; Yas.16:1-2 * ^{12:3} İbranice'den "Kuzu" olarak çevrilen sözcük "Oğlak" anlamına da gelir. [†] ^{12:13} "Geçmek": Bu geçiş olayı Fısth Bayramı olarak kutlanmaktadır. Fısth sözcüğü "Geçmek" anlamına gelir.

yedi gün maya bulunmayacak. Mayali bir şey yiyen yerli yabancı herkes İsrail topluluğundan atılacaktır. ²⁰ Mayali bir şey yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde mayasız ekmek yiyeceksiniz."

İlk Fisih Bayramı

²¹ Musa İsrail'in bütün ileri gelenlerini çağırarak onlara şöyle dedi: "Hemen gidin, aileleriniz için kendinize davarlar seçip Fisih kurbanı olarak boğazlayın. ²² Bir demet mercanköşkotu alın, leğendeki kana batırıp kani kapılarınızın yan ve üst sövelerine sürün. Sabaha kadar kimse evinden çıkmassisn. ²³ RAB Mısırlılar'ı öldürmek için gelecek, kapılarınızın yan ve üst sövelerindeki kani görünce üzerinden geçecek, ölüm saçanın evlerinize girip sizi öldürmesine izin vermeyeceksiniz.

²⁴ "Sen ve çocukların kalıcı bir kural olarak bu olayı kutlayacaksınız. ²⁵ RAB'bin size söz verdiği topraklara girdiğiniz zaman bu töreye uyacaksınız. ²⁶ Çocuklarınız size, 'Bu törenin anlamı nedir?' diye sorduklarında, ²⁷ 'Bu RAB'bin Fisih kurbanıdır' diyeceksiniz, 'Çünkü RAB Mısırlılar'ı öldürürken evlerimizin üzerinden geçerek bizi bağısladı.' " İsailliler eğiliip tapındılar. ²⁸ Sonra gidip RAB'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz uyguladılar.

²⁹ Gece yarısı RAB tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan zindandaki tutsağın ilk çocuğuna kadar Mısır'daki bütün insanların ve hayvanların ilk doğanlarını öldürdü. ³⁰ O gece firavunla görevlileri ve bütün Mısırlılar uyandı. Büyük feryat koptu. Çünkü ölüsü olmayan ev yoktu.

Mistr'dan Çıkış

³¹ Aynı gece firavun Musa'yla Harun'u çağırttı ve, "Kalkın!" dedi, "Siz ve İsailliler halkımın arasından çıkışın gidin, istediğiniz gibi RAB'be tapın. ³² Dediğiniz gibi davarlarınızı, sigırlarınızı da alın götürün. Beni de kutsayın!"

³³ İsailliler'in ülkeyi hemen terk etmesi için Mısırlılar diretti. "Yoksa hepimiz öleceğiz!" diyorlardı. ³⁴ Böylece halk mayası henüz katılmamış hamurunu aldı, giysilere sarılı hamur teknelerini omuzlarında taşıdı.

³⁵ İsailliler Musa'nın dediğini yapmış, Mısırlılar'dan altın, gümüş eşya ve giysi istemişlerdi. ³⁶ RAB İsailliler'in Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Mısırlılar onlara istediklerini verdiler. Böylece İsailliler onları soydular.

³⁷ İsailliler kadın ve çocukların dışında altı yüz bin kadar erkekle yaya olarak Ramses'ten Sukkot'a doğru yola çıktılar. ³⁸ Daha pek çok kişi de onlarla birlikte gitti. Yanlarında çok sayıda davar ve sigır vardı. ³⁹ Mısır'dan getirdikleri hamurla mayasız pide pişirdiler. Maya yoktu. Çünkü Mısır'dan kovulmuşlar, kendilerine azık hazırlayacak zaman bulamamışlardır.

⁴⁰ İsailliler Mısır'da dört yüz otuz yıl yaşadı. ⁴¹ Dört yüz otuz yılın sonuncu günü RAB'bin halkı ordular halinde Mısır'ı terk etti. ⁴² O gece RAB İsailliler'i Mısır'dan çıkarmak için sürekli bekledi. İsailliler de kuşaklar boyunca aynı gece RAB'bi yükseltmek için uyanık olmalıdır.

Fisih Kuralları

⁴³ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: "Fisih Bayramı'nın* kuralları şunlardır: Hiçbir yabancı Fisih etini yemeyecek. ⁴⁴ Ama satın aldığınız köleler sünnet edildikten sonra ondan yiyebilir. ⁴⁵ Konuklar ve ücretli işçiler ondan

yemeyecek. ⁴⁶ Fısih eti evde yenmeli, evin dışına çıkarılmamalı. Kemikleri kırmayacaksınız. ⁴⁷ Bütün İsrail topluluğu Fısih Bayramı'nı kutlayacak. ⁴⁸ Yanınızdaki yabancı bir konuk RAB'bin Fısih Bayramı'nı kutlamak isterse, önceevindeki bütün erkekler sünnet edilmeli; sonra yerel halktan biri gibi İsrail halkına katılıp bayramı kutlayabilir. Ama sünnetsiz biri Fısih etini yemeyecektir. ⁴⁹ Ülkede doğan için de, aranızda yaşayan yabancı için de aynı kural geçerlidir.” ⁵⁰ İsailliler RAB'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz yerine getirdiler. ⁵¹ O gün RAB İsailliler'i ordular halinde Mısır'dan çıkardı.

13

İlk Doğanların Adanması

¹⁻² RAB Musa'ya, “Bütün ilk doğanları bana adayın” dedi, “İsailliler arasında insan olsun, hayvan olsun her rahmin ilk ürünü bana aittir.”

³ Musa halka, “Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıktıığınız bugünü anımsayın” dedi, “Çünkü RAB güçlü eliyle siz oradan çıkardı. Mayalı hiçbir şey yemeyecek. ⁴ Bugün Aviv ayında buradan ayrılyorsunuz. ⁵ RAB siz Kenan, Hittit, Amor, Hiv ve Yevus topraklarına, atalarınıza vereceğine ant içtiği süt ve bal akan ülkeye götürdüğü zaman bu ay şu törelere uyacaksınız: ⁶ Yedi gün mayasız ekmek yiyecek, yedinci gün RAB'be bayram yapacaksınız. ⁷ O yedi gün içinde yalnız mayasız ekmeğin yiyeceksiniz. Aranızda ve ülkenizin hiçbir yerinde mayalı bir şey görülmeyecek. ⁸ O gün oğullarınıza, ‘Mısır'dan çıktıığımızda RAB'bin bizim için yaptıklarından dolayı bunları yapıyoruz’ diye anlatacaksınız. ⁹ Bu elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işaret olacak; öyle ki, RAB'bin yasası hep ağzınızda olsun. Çünkü RAB güçlü eliyle siz Mısır'dan çıkardı. ¹⁰ Siz de her yıl belirlenen tarihte bu kuralı uygulamalısınız.

¹¹ “RAB size ve atalarınıza ant içerek söz verdiği gibi siz Kenan topraklarına getirecektir. Orayı size verdiği zaman, ¹² ilk doğan erkek çocukların ve hayvanlarınızın hepsini RAB'be adayacaksınız. Çünkü bunlar RAB'be aittir. ¹³ İlk doğan her sıvanın bedelini bir kuzuyla ödeyn. Bedelini ödemezseniz, boynunu kirin. Bütün ilk doğan erkek çocukların bedelini ödemelisiniz.

¹⁴ “İlerde oğullarınız size, ‘Bunun anlamı ne?’ diye sorduklarında, ‘RAB bizi güçlü eliyle Mısır'dan, köle olduğumuz ülkeden çıkardı’ diye yanıtlayarsınız, ¹⁵ ‘Firavun bizi salıvermemekte diretince, RAB Mısır'da insanların ve hayvanların bütün ilk doğanlarını öldürdü. İşte bunun için hayvanların ilk doğan erkek yavrularını RAB'be kurban ediyoruz. İlk doğan erkek çocukların bedelini ise bir hayvana ödüyoruz.’ ¹⁶ Bu uygulama elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işaret olacak; RAB'bin bizi Mısır'dan güçlü eliyle çıkardığını anımsatacak.”

Kamış Denizi'ni Geçiş

¹⁷ Firavun İsailliler'i salıverdiğinde, Filist yöreni yakın olmasına karşın, Tanrı onları oradan götürmedi. Çünkü, “Halk savaşla karşılaşınca, düşüncelerini değiştirip Mısır'a geri dönebilir” diye düşündü. ¹⁸ Halkı çöl yolundan Kamış Denizi'ne* doğru dolaştırdı. İsailliler Mısır'dan silahlı çıkmışlardı.

19 Musa Yusuf'un kemiklerini yanına almıştı. Çünkü Yusuf İsrail'in oğullarına, "Tanrı kesinlikle size yardım edecek, kemiklerimi buradan götürüreceksiniz" diye sıkı sıkı ant içirmiştir.

20 Sukkot'tan ayrıılıp çöl kenarında, Etam'da konakladılar. **21** Gece gündüz ilerlemeleri için, RAB gündüzün bir bulut sütunu içinde yol göstererek, geceleyin bir ateş sütunu içinde ışık vererek onlara öncülük ediyordu. **22** Gündüz bulut sütunu, gece ateş sütunu halkın önünden eksik olmadı.

14

1-2 RAB Musa'ya, "İsrailliler'e söyle, dönsünler" dedi, "Pi-Hahirot yakınılarında, Migdol ile deniz arasında, Baal-Sefon'un karşısında deniz kıyısında konaklaşınlar. **3** Firavun şöyle düşünecek: 'İsrailliler ülkede şaşkınlıkla şaşkınlıkla dolaşıyorlardır, çöl onları kuşatmıştır.' **4** Firavunu inatçı yapacağım. Onların peşine düşecek. Böylece firavunla ordusunu yenerek yükselik kazanacağım. Misirlilər bileyecək ki, ben RAB'bim." Israilliler söylemeni yaptılar.

5 Halkın kaçtığı Misir Firavunu'na bildirilince, firavunla görevlileri onlara ilişkin düşüncelerini değiştirdiler: "Biz ne yaptık?" dediler, "İsrailliler'i salivermekle kölelerimizi kaybetmiş olduk!" **6** Firavun savaş arabasını hazırlattı, ordusunu yanına aldı. **7** Seçme altı yüz savaş arabasının yanısıra, Misir'in bütün savaş arabalarını sorumlu sürücülerle birlikte yanına aldı. **8** RAB Misir Firavunu'nu inatçı yaptı. Firavun zafer havası içinde ilerleyen Israilliler'in peşine düştü. **9** Misirlilər firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları, askerleriyle onların ardına düştüler ve deniz kıyısında, Pi-Hahirot yakınılarında, Baal-Sefon'un karşısında konaklarken onlara yetiştiler.

10 Firavun yaklaşırken, Israilliler Misirlilər'in arkalarından geldiğini görünce dehşete kapılıp RAB'be feryat ettiler. **11** Musa'ya, "Misir'da mezar mı yoktu da bizi çöle ölmeye getirdin?" dediler, "Bak, Misir'dan çıkarmakla bize ne yaptın! **12** Misir'dayken sana, 'Bırak bizi, Misirlilər'a kulluk edelim' demedik mi? Çölde ölmektense Misirlilər'a kulluk etsek bizim için daha iyi olurdu."

13 Musa, "Korkmayın!" dedi, "Yerinizde durup bekleyin, RAB bugün sizin nasıl kurtaracak görün. Bugün gördüğünüz Misirlilər'i bir daha hiç görmeyeceksiniz. **14** RAB sizin için savaşacak, siz sakin olun yeter."

15 RAB Musa'ya, "Niçin bana feryat ediyorsun?" dedi, "İsrailliler'e söyle, ilerlesinler. **16** Sen değneğini kaldır, elini denizin üzerine uzat. Sular yarılacak ve Israilliler kuru toprak üzerinde yürüyerek denizi geçeceklər. **17** Ben Misirlilər'i inatçı yapacağım ki, artlarına düşünsünler. Firavunu, bütün ordusunu, savaş arabalarını, atlılarını yenerek yükselik kazanacağım. **18** Firavun, savaş arabaları ve atlılarından ötürü yükselik kazandığım zaman, Misirlilər bileyecək ki, ben RAB'bim."

19-20 İsrail ordusunun önünde yürüyen Tanrı'nın meleği yerini değiştirip arkaya geçti. Önlerindeki bulut sütunu da yerini değiştirip arkalarına, Misir ve İsrail ordularının arasına geldi. Gece boyunca bulut bir yanı karartıyor, öbür yanı aydınlatıyordu. Bu yüzden, bütün gece iki taraf birbirine yaklaşmadı.

21 Musa elini denizin üzerine uzattı. RAB bütün gece güçlü doğu rüzgarıyla suları geri itti, denizi karaya çevirdi. Sular ikiye bölündü, **22** Israilliler kuru toprak üzerinde yürüyerek denizi geçtiler. Sular sağlarında, sollarında onlara

duvar oluşturdu. ²³ Mısırlılar artlarından geliyordu. Firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları denizde onları izliyordu. ²⁴ Sabah nöbetinde RAB ateş ve bulut sütunundan Mısır ordusuna baktı ve onları şaşkına çevirdi. ²⁵ Arabalarının tekerleklerini çikardı*; öyle ki, arabalarını zorlukla sürdüler. Mısırlılar, “İsrailliler'den kaçalım!” dediler, “Çünkü RAB onlar için bizimle savasıyor.”

²⁶ RAB Musa'ya, “Elini denizin üzerine uzat” dedi, “Sular Mısırlılar'ın, savaş arabalarının, atlılarının üzerine dönsün.” ²⁷ Musa elini denizin üzerine uzattı. Sabaha karşı deniz olağan haline döndü. Mısırlılar sulardan kaçarken RAB onları denizin ortasında silkip attı. ²⁸ Geri dönen sular savaş arabalarını, atlıları, İsrailliler'in peşinden denize dalan firavunun bütün ordusunu yuttu. Onlardan bir kişi bile sağ kalmadı.

²⁹ Ama İsrailliler denizi kuru toprakta yürüyerek geçmişlerdi. Sular sağlarında, sollarında onlara duvar oluşturmuştu. ³⁰ RAB o gün İsrailliler'i Mısırlılar'ın elinden kurtardı. İsrailliler deniz kıyısında Mısırlılar'ın ölülerini gördüler. ³¹ RAB'bin Mısırlılar'a gösterdiği büyük gücü gören İsrail halkı RAB'den korkup O'na ve kulu Musa'ya güvendi.

15

Kurtuluş Ezgisi

¹ Musa'yla İsrailliler RAB'be şu ezgiyi söylediler:

“Ezgiler sunacağım RAB'be,
Çünkü yücelikçe yüceldi;
Atları da, atlıları da denize döktü.

² Rab gücüm ve ezgimdir,
O kurtardı beni.
O'dur Tanrı,
Övgüler sunacağım O'na.
O'dur babamın Tanısı,
Yücelteğim O'nu.

³ Savaş eridir RAB,
Adı RAB'dir.

⁴ “Denize attı firavunun ordusunu,
Savaş arabalarını.
Kamış Denizi'nde* boğuldu seçme subayları.

⁵ Derin sulara gömüldüler,
Taş gibi dibe indiler.

⁶ “Senin sağ elin, ya RAB,
Senin sağ elin korkunç güce sahiptir.
Altında düşmanlar kırılır.

⁷ Devrilir sana başkaldıranlar büyük görkemin karşısında,
Gönderir gazabını anız gibi tüketirsin onları.

⁸ Burnunun soluğu karşısında,
Sular yiğildi bir araya.
Kabarank sular duvarlara dönüştü,

* **14:25** “Çikardı”: İbranice fil “Yoldan saptırdı” ya da “Çamura saplanmasını sağladı” anlamına da gelebilir. **15:1** Va.15:3-4 **15:2** Mez.118:14; Yşa.12:2

Denizin göbeğindeki derin sular dondu.

⁹ Düşman böbürlendi:

‘Peşlerine düşüp yakalayacağım onları’ dedi,
‘Bölüşeceğim çapulu,
Dileğimce yağmalayacağım,
Kılıcımı çekip yok edeceğim onları.’

¹⁰ Üfledin solugunu, denize gömüldüler,
Kurşun gibi engin sulara battılar.

¹¹ “Var mı senin gibisi ilahlar arasında, ya RAB?

Senin gibi kutsallıkta görkemli, heybetiyle övgüye değer,
Harikalar yaratan var mı?

¹² Sağ elini uzattın,
Yer yuttu onları.

¹³ Öncülük edeckesin sevginle kurtardığın halka,
Kutsal konutunun yolunu göstereceksin gücünle onlara.

¹⁴ Uluslar duyup titreyecekler,
Filist halkın dehşet saracak.

¹⁵ Edom beyleri korkuya kapılacak,
Moav önderlerini titreme alacak,
Kenan'da yaşayanların tümü korkudan eriyecek.

¹⁶ Korku ve dehşet düşecek üzerlerine,
Senin halkın geçinceye dek, ya RAB,
Sahip olduğun bu halk geçinceye dek,
Bileğinin gücü karşısında taş kesilecekler.

¹⁷ Ya RAB, halkın içeri alacaksın.

Kendi dağına, yaşamak için seçtiğin yere,
Ellerinle kurduğu kutsal yere dikeceksin, ya Rab!

¹⁸ RAB sonsuza dek egemen olacaktır.”

¹⁹ Firavunun atları, savaş arabaları, atlıları denize dalınca, RAB suları onların üzerine çevirdi. Ama İsraililer denizi kuru toprakta yürüyerek geçtiler.

²⁰ Harun'un kızkardeşi Peygamber Miryam tefini eline aldı, bütün kadınlar teflerle, oynayarak onu izlediler. ²¹ Miryam onlara şe ezgiyi söyledi:

“Ezgiler sunun RAB'be,

Cünkü yüceldikçe yükseldi,
Atlası, atları denize döktü.”

Aci Su

²² Musa İsraililer'i Kamış Denizi'nin* ötesine çıkardı. Şur Çölü'ne girdiler. Çölde üç gün yol aldılar da su bulamadılar. ²³ Mara'ya vardılar. Ama Mara'nın suyunu içemediler, çünkü su acıydı. Bu yüzden oraya Mara* adı verildi. ²⁴ Halk, “Ne içeceğiz?” diye Musa'ya yakınımaya başladı.

²⁵ Musa RAB'be yakardı. RAB ona bir ağaç parçası gösterdi. Musa onu suya atınca sular tatlı oldu.

Orada RAB onlar için bir kural ve ilke koydu, hepsini sınadı. ²⁶ “Ben, Tanrıınız RAB'bin sözünü dikkatle dinler, gözümde doğru olanı yapar, buyruklarına kulak verir, bütün kurallarına uyarsanız, Misirlilar'a verdığım hastalıkların hiçbirini size vermeyeceğim” dedi, “Çünkü size şifa veren RAB benim.”

* 15:23 “Mara”: “Aci” anlamına gelir.

27 Sonra Elim'e gittiler. Orada on iki su kaynağı, yetmiş hurma ağacı vardı. Su kıyısında konakladılar.

16

Man ve Bildircin

1 Bütün İsrail topluluğu Elim'den ayrıldı. Mısır'dan çıktıktan sonra ikinci ayın on beşinci günü Elim ile Sina arasındaki Sin Çölü'ne vardılar. **2** Çölde hepsi Musa'yla Harun'a yakınlamaya başladı. **3** "Keşke RAB bizi Mısır'dayken öldürseydi" dediler, "Hiç değilse orada et kazanlarını başına oturur, doyasıyla yerdik. Ama siz bütün topluluğu açlıktan öldürmek için bizi bu çöle getirdiniz."

4 RAB Musa'ya, "Size gökten ekmek yağdıracağım" dedi, "Halk her gün gidip günlük ekmeğini toplayacak. Böylece onları sınayacağım: Benim yasama göre yaşıyorlar mı, yaşamıyorlar mı, göreceğim. **5** Altıncı gün her gün topladıklarının iki katını toplayıp hazırlayacaklar."

6 Musa'yla Harun İsailliler'e, "Bu akşam sizi Mısır'dan RAB'bin çıkardığını bileceksiniz" dediler, **7** "Sabah da RAB'bin görkemini göreceksiniz. Çünkü RAB kendisine söylendiğinizi duydu. Biz kimiz ki, bize söyleniyorsunuz?" **8** Sonra Musa, "Akşam size yemek için et, sabah da dileğiniz kadar ekmek verilince, RAB'bin görkemini göreceksiniz" dedi, "Çünkü RAB kendisine söylendiğinizi duydu. Biz kimiz ki? Siz bize değil, RAB'be söyleniyorsunuz."

9 Musa Harun'a, "Bütün İsrail topluluğuna söyle, RAB'bin huzuruna gelsinler" dedi, "Çünkü RAB söylendiklerini duydu."

10 Harun İsrail topluluğuna bunları anlatırken, çöle doğru baktılar. RAB'bin görkemi bulutta görünmüyordu.

11 RAB Musa'ya şöyle dedi: **12** "İsailliler'in yakınlamalarını duydum. Onlara de ki, 'Akşamüstü et yiyeceksiniz, sabah da ekmekle karnınızı doyuracaksınız. O zaman bileceksiniz ki, Tanrıınız RAB benim.'"

13 Akşam bildircinler geldi, ordugahı sardı. Sabah ordugahın çevresini çiy kaplamıştı. **14** Çiy eriyince, toprakta, çölün yüzeyinde kıraklıya benzer ince pulcuklar göründü. **15** Bunu görünce İsailliler birbirlerine, "Bu da ne?" diye sordular. Çünkü ne olduğunu anlayamamışlardı.

Musa, "RAB'bin size yemek için verdiği ekmektir bu" dedi, **16** "RAB'bin buyruğu şudur: 'Herkes yiyeceği kadar toplasın. Çadırınızdaki her kişi için birer omer* alın.'"

17 İsailliler söyleneni yaptılar. Kimi çok, kimi az topladı. **18** Omerle ölütlüklerinde, çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksigi yoktu. Herkes yiyeceği kadar toplamıştı.

19 Musa onlara, "Kimse sabaha bir parça bile bırakmasın" dedi.

20 Ama bazıları ona aldırmayıp sabaha bırakıldılar. Bıraktıkları kurtulanip kökmaya başlayınca Musa onlara öfkelendi.

21 Her sabah herkes yiyeceği kadar topluyordu. Güneş ortalığı ıslitince, yerde kalanlar eriyordu. **22** Altıncı gün kişi başına iki omer[†], yani iki kat topladılar. Topluluğun önderleri gelip durumu Musa'ya bildirdiler. **23** Musa, "RAB'bin buyruğu şudur" dedi, "Yarın dinlenme günü, RAB için kutsal Şabat Günü'dür*. Pişireceğinizi pişirin, haşlayacağınızı haşlayın. Artakalanı bir kenara koyun, sabaha kalsın."

15:27 Say.33:9 **16:4** Yu.6:31 **16:15** 1Ko.10:3 * **16:16** "Bir omer": Yaklaşık 2.2 litrelik bir ölçek. Aynı ifade 16:18,32,33,36'da da geçer. **16:18** 2Ko.8:13-15 † **16:22** "İki omer": Yaklaşık 4.4 litrelik bir ölçek. **16:23** Çık.20:8-11

²⁴ Musa'nın buyurduğu gibi artakalanı sabaha bırakırlar. Ne koktu, ne kurtlandı. ²⁵ Musa, "Artakalanı bugün yiycin" dedi, "Çünkü bugün RAB için Şabat Günü'dür. Bugün dışarda ekmek bulamayacaksınız. ²⁶ Altı gün ekmek toplayacaksınız, ama yedinci gün olan Şabat Günü ekmek bulunmayacak."

²⁷ Yedinci gün bazıları ekmek toplamak için dışarı çıktı, ama hiçbir şey bulamadılar. ²⁸ RAB Musa'ya, "Ne zamana dek buyruklarına ve yasalarına uymayı reddedeceksiniz?" dedi, ²⁹ "Size Şabat Günü'nü verdim. Bunun için altıncı gün size iki günlük ekmek veriyorum. Yedinci gün herkes neredeyse orada kalsın, dışarı çıkmazın." ³⁰ Böylece halk yedinci gün dinlendi.

³¹ İsailliler o ekmeğe man[‡] adını verdiler. Kişniş tohumu gibi beyazımsı, tadi ballı yufka gibiydi. ³² Musa, "RAB'bin buyruğu şudur" dedi, "Mısır'dan sizi çıkardığında, gelecek kuşakların çölde size yedirdiğim ekmeği görmesi için, bir omer saklansın."

³³ Musa Harun'a, "Bir testi al, içine bir omer man doldur" dedi, "Gelecek kuşaklar için saklanmak üzere onu RAB'bin huzuruna koy."

³⁴ RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun manı saklanmak üzere Antlaşma Levhaları'nın önüne koydu.

³⁵ İsailliler yerleşikleri Kenan topraklarına varıncaya dek kırk yıl man yediler. ³⁶ -Bir omer efanın[§] onda biridir.-

17

Kayadan Çikan Su

¹ RAB'bin buyruğu uyarınca, bütün İsrail topluluğu Sin Çölü'nden ayrıldı, bir yerden öbürüne göçerek Refidim'de konakladı. Ancak orada içecek su yoktu.

² Musa'ya, "Bize içecek su ver" diye çıkıştılar.

Musa, "Niçin bana çıkıştırsınız?" dedi, "Neden RAB'bi deniyorsunuz?"

³ Ama halkın susamıştı. "Niçin bizi Mısır'dan çıkardın?" diye Musa'ya söylendiler, "Bizi, çocuklarımızı, hayvanlarımızı susuzluktan öldürmek için mi?"

⁴ Musa, "Bu halka ne yapayım?" diye RAB'be feryat etti, "Neredeyse beni taşlayacaklar."

⁵ RAB Musa'ya, "Halkın önüne geç" dedi, "Bırkaç İsrail ileri gelenini ve Nil'e vurdugun değneği de yanına alıp yürü. ⁶ Ben Horev Dağı'nda bir kayanın üzerinde, senin önünde duracağım. Kayaya vuracaksın, halk içsin diye su fışkıracak." Musa İsrail ileri gelenlerinin önünde denileni yaptı.

⁷ Oraya Massa* ve Meriva† adı verildi. Çünkü İsailliler orada Musa'ya çıkışmış ve, "Acaba RAB aramızda mı, değil mi?" diye RAB'bi denemişlerdi.

Amalekliler Bozguna Uğrıyor

⁸ Amalekliler gelip Refidim'de İsailliler'e savaş açtılar. ⁹ Musa Yesu'ya, "Adam seç, git Amalekliler'le savaş" dedi, "Yarın ben elimde Tanrı'nın değneğiyle tepenin üzerinde duracağım."

¹⁰ Yesu Musa'nın buyurduğu gibi Amalekliler'le savaştı. Bu arada Musa, Harun ve Hur tepenin üzerine çıktılar. ¹¹ Musa elini kaldırdıkça İsailliler, indirdikçe Amalekliler kazanıyordu. ¹² Ne var ki, Musa'nın elleri yoruldu. Bir taş getirip altına koydular. Musa üzerine oturdu. Bir yanda Harun, öbür

^{16:31} Say.11:7-8 [‡] ^{16:31} "Man": "Bu ne?" anlamına gelir. ^{16:33} İbr.9:4 ^{16:35} Yş.5:12;

^{1Ko.10:3} [§] ^{16:36} "Bir efa": Yaklaşık 22 litrelilik bir ölçük. ^{17:1} Say.20:2-13; 1Ko.10:4 * ^{17:7} "Massa": "Deneme" anlamına gelir. [†] ^{17:7} "Meriva": "Çıkışma" anlamına gelir.

yanda Hur Musa'nın ellerini yukarıda tuttular. Güneş batıncaya dek Musa'nın elleri yukarıda kaldı. ¹³ Böylece Yesu Amalek ordusunu yenip kılıçtan geçirdi.

¹⁴ RAB Musa'ya, "Bunu anı olarak kayda geç" dedi, "Yesu'ya da söyle, Amalekliler'in adını yeryüzünden büsbütün sileceğim."

¹⁵ Musa bir sunak yaptı, adını "Yahve nissi‡" koydu. ¹⁶ "Eller Rab'bin tahtına doğru kaldırıldı" dedi, "RAB kuşaklar boyunca Amalekliler'e karşı savaşacak!"

18

Yitro Musa'yı Ziyaret Ediyor

¹ Musa'nın kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro, Tanrı'nın Musa ve halkı İsrail için yaptığı her şeyi, RAB'bin İsailliler'i Misir'dan nasıl çıkardığını duydı. ²⁻³ Musa'nın kendisine göndermiş olduğu karısı Sippora'yı ve iki oğlunu yanına aldı. Musa, "Garibim bu yabancı diyarda" diyerek oğullarından birine Gerşom* adını vermişti. ⁴ Sonra, "Babamın Tanrısı bana yardım etti, beni firavunun kılıcından esirgedi" diyerek öbürüne de Eliezer† adını koymuştur.

⁵ Yitro Musa'nın karısı ve oğullarıyla birlikte Tanrı Dağı'na, Musa'nın konakladığı çöle geldi. ⁶ Musa'ya şu haberi gönderdi: "Ben, kayınbaban Yitro, karın ve oğlunla birlikte sana geliyoruz."

⁷ Musa kayınbabasını karşılamaya çıktı, önünde eğilip onu öptü. Birbirinin hâtırını sorup çadırı girdiler. ⁸ Musa İsailliler uğruna RAB'bin firavunla Misirlilər'a bütün yaptıklarını, yolda çekikleri sıkıntılıları, RAB'bin kendilerini nasıl kurtardığını kayınbabasına bir bir anlattı.

⁹ Yitro RAB'bin İsailliler'e yaptığı iyiliklere, onları Misirlilərin elinden kurtardığına sevindi. ¹⁰ "Sizi Misirlilərin ve firavunun elinden kurtaran RAB'be övgüler olsun" dedi, "Halkı Misir'in boyunduruğundan O kurtardı. ¹¹ Artık biliyorum ki, RAB bütün ilahlardan büyuktur. Çünkü onların gurur duyduğu şeylerin üstesinden geldi." ¹² Sonra Tanrı'ya yakmalık sunu ve kurbanlar getirdi. Harun'la bütün İsrail ileri gelenleri, Musa'nın kayınbabasıyla Tanrı'nın huzurunda yemek yemeye geldiler.

Yitro'nun Öğüdü

(Yas.1:9-18)

¹³ Ertesi gün Musa halkın davalarına bakmak için yargı kürsüsüne çıktı. Halk sabahdan akşamaya kadar çevresinde ayakta durdu.

¹⁴ Kayınbabası Musa'nın halk için yaptıklarını görünce, "Nedir bu, halka yaptığın?" dedi, "Neden sen tek başına yargı olarak oturuyorsun da herkes sabahdan akşamaya kadar çevrende bekliyor?"

¹⁵ Musa, "Çünkü halk Tanrı'nın istemini bilmek için bana geliyor" diye yanıtladı, ¹⁶ "Ne zaman bir sorunları olsa, bana gelirler. Ben de taraflar arasında karar veririm; Tanrı'nın kurallarını, yasalarını onlara bildiririm."

¹⁷ Kayınbabası, "Yaptığın iş iyi değil" dedi, ¹⁸ "Hem sen, hem delarındaki halk tükeneceksiniz. Bu işi tek başına kaldırıramazsun. Sana ağır gelir. ¹⁹ Beni dinle, sana öğüt vereyim. Tanrı seninle olsun. Tanrı'nın önünde halkı sen temsil etmeli, sorunlarını Tanrı'ya sen iletmelisin. ²⁰ Kuralları, yasaları halka öğret, izlemeleri gereken yolu, yapacakları işi göster. ²¹ Bunun yanısına

17:14 Yas.25:17-19; 1Sa.15:2-9 ‡ **17:15** "Yahve nissi": "Rab sancağımdır" anlamına gelir. **18:2-3**

Çlk.2:21-22 **18:2-3** Elç.7:29 * **18:2-3** "Gerşom": "Orada garip" anlamına gelir. † **18:4** "Eliezer": "Tanrıım yardımcıdır" anlamına gelir.

halkın arasından Tanrı'dan korkan, yetenekli, haksız kazançtan nefret eden dürüst adamlar seç; onları biner, üzericalı, onar kişilik toplulukların başına önder ata.²² Halka sürekli onlar yargılık etsin. Büyük davaları sana getirsinsinler, küçük davaları kendileri çözüsünler. Böylece işini paylaşmış olurlar. Yükün hafifler.²³ Eğer böyle yaparsan, Tanrı da buyurursa, dayanabilirsın. Herkes esenlik içinde evine döner.”

²⁴ Musa kayınbabasının sözünü dinledi. Söylediği her şeyi yerine getirdi. ²⁵ İsraililer arasından yetenekli adamlar seçti. Onları biner, üzericalı, onar kişilik toplulukların başına önder atadı.²⁶ Halka sürekli yargılık eden bu kişiler zor davaları Musa'ya getirdiler, küçük davaları ise kendileri çözdüler. ²⁷ Sonra Musa kayınbabasını uğurladı. Yitro da ülkesine döndü.

19

İsraililer Sina Dağı'nda

¹ İsraililer Mısır'dan çıktıktan tam üç ay sonra Sina Çölü'ne vardılar. ² Refidim'den yola çıkıp Sina Çölü'ne girdiler. Orada, Sina Dağı'nın karşısında konakladılar.

³ Musa Tanrı'nın huzuruna çıktı. RAB dağdan kendisine seslendi: “Yakup soyuna, İsrail halkına söyle diyeceksin: ⁴ Mısırlılar'a ne yaptığımı, siz nasıl kartal kanatları üzerinde taşıyarak yanına getirdiğini gördünüz. ⁵ Şimdi sözümü dikkatle dinler, antlaşmama uyarınsanız, bütün uluslar içinde öz halkım olursunuz. Çünkü yeryüzünün tümü benimdir. ⁶ Siz benim için kâhipler* krallığı, kutsal ulus olacaksınız. İsraililer'e böyle söyleyeceksin.”

⁷ Musa gidip halkın ileri gelenlerini çağırı ve RAB'bin kendisine buyurduğu her şeyi onlara anlattı. ⁸ Bütün halk bir ağızdan, “RAB'bin söylediğinin her şeyi yapacağız” diye yanıldıkları. Musa halkın yanıtını RAB'be ilettiler.

⁹ RAB Musa'ya, “Sana koyu bir bulut içinde geleceğim” dedi, “Öyle ki, seninle konuşurken halk işitsin ve her zaman sana güvensin.” Musa halkın söylemeklerini RAB'be ilettiler.

¹⁰ RAB Musa'ya, “Git, bugün ve yarın halkı arındır” dedi, “Giysilerini yıkasınlar. ¹¹ Üçüncü güne hazır olsunlar. Çünkü üçüncü gün bütün halkın gözü önünde ben, RAB Sina Dağı'na ineceğim. ¹² Dağın çevresine sınır çiz ve halka de ki, ‘Sakın dağa çıkmayın, dağın eteğine de yaklaşmayın! Kim dağa dokunursa, kesinlikle öldürülecektir. ¹³ Ya taşlanacak, ya da okla vurulacak; ona insan eli değimeyecek. İster hayvan olsun ister insan, yaşamasına izin verilmeyecek.’ Ancak boru uzun uzun çalınca dağa çıkabilirler.”

¹⁴ Sonra Musa dağdan halkın yanına inip onları arındırdı. Herkes giysilerini yıkadı. ¹⁵ Musa halka, “Üçüncü güne hazır olun” dedi, “Bu süre içinde cinsel ilişkide bulunmayın.”

¹⁶ Üçüncü gün sabahı gök gürledi, şimşekler çaktı. Dağın üzerinde koyu bir bulut vardı. Derken, çok güçlü bir boru sesi duyuldu. Ordugahta herkes titremeye başladı. ¹⁷ Musa halkın Tanrı'yla görüşmek üzere ordugahta çıkışmasına öncülük etti. Dağın eteğinde durdular. ¹⁸ Sina Dağı'nın her yanında

^{19:5} Yas.4:20; 7:6; 14:2; 26:18; Tit.2:14 ^{19:5} 1Pe.2:9; Va.1:4-6; 5:9-10 * ^{19:6} “Kâhin”: Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyülüklük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır. ^{19:12} İbr.12:20 ^{19:16} Va.4:5 ^{19:16} Yas.4:11-12; İbr.12:18-19

duman tütyordu. Çünkü RAB dağın üstüne ateş içinde inmişti. Dağdan ocak dumanı gibi duman çıkarıyor, bütün dağ şiddetle sarsılıyordu.¹⁹ Boru sesi gitgide yükselsence, Musa konuştu ve Tanrı gök gürlemeleriyle onu yanıtladı.²⁰ RAB Sina Dağı'nın üzerine indi, Musa'yı dağın tepesine çağırdı. Musa tepeye çıktı.²¹ RAB, "Aşağı inip halkı uyar" dedi, "Sakın beni görmek için sınırı geçmesinler, yoksa birçoğu ölü.²² Bana yaklaşan kâhinler de kendilerini kutsasınlar, yoksa onları şiddetle cezalandırırım."

²³ Musa, "Halk Sina Dağı'na çıkamaz" diye karşılık verdi, "Çünkü sen, 'Dağın çevresine sınır çiz, onu kutsal kil'²⁴ diyerek bizi uyardın."

²⁴ RAB, "Aşağı inip Harun'u getir" dedi, "Ama kâhinlerle halk huzuruma gelmek için sınırı geçmesinler. Yoksa onları şiddetle cezalandırırım."²⁵ Bunun üzerine Musa aşağı inip durumu halka anlattı.

20

On Buyruk (Yas.5:6-21)

¹ Tanrı şöyle konuştu:

² "Seni Misir'dan, köle olduğun ülkeden çıkaran Tanrı'nın RAB benim.

³ "Benden başka tanrı olmayacak.

⁴ "Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularда yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın.⁵ Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrı'nın RAB, kuşkanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım.⁶ Ama beni seven, buyruklarına uygun binlerce kuşağa^{*} sevgi gösteririm.

⁷ "Tanrı'nın RAB'bin adını boş yere ağızına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağızına alanları cezasız bırakmayacağı.

⁸ "Şabat Günü'nü^{*} kutsal sayarak anımsa.⁹ Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın.¹⁰ Ama yedinci gün bana, Tanrı'nın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız.¹¹ Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı içinde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim.

¹² "Annene babana saygı göster. Öyle ki, Tanrı'nın RAB'bin sana vereceği ülkede ömrün uzun olsun.

¹³ "Adam öldürmeyeceksin.

¹⁴ "Zina etmeyeceksin.

¹⁵ "Çalmayacaksın.

¹⁶ "Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

¹⁷ "Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşegine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin."

20:4 Çık.34:17; Lev.19:4; 26:1; Yas.4:15-18; 27:15 **20:5** Çık.34:6-7; Say.14:18; Yas.7:9-10 * **20:6** "Kuşağa"^{*} ya da "Kişiye". **20:7** Lev.19:12 **20:8** Çık.16:23-30; 31:12-14 **20:9** Çık.23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3 **20:11** Yar.2:1-3; Çık.31:17 **20:12** Yas.27:16; Mat.15:4; 19:19; Mar.7:10; 10:19; Luk.18:20; Ef.6:2 **20:12** Ef.6:3 **20:13** Yar.9:6; Lev.24:17; Mat.5:21; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 **20:15** Lev.19:11; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9 **20:16** Çık.23:1; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20 **20:17** Rom.7:7; 13:9

İsrailliler Korkuyor (Yas.5:22-23)

¹⁸ Halk gök gürlemelerini, boru sesini duyup şimşekleri ve dağın başındaki dumani görünce korkudan titremeye başladı. Uzakta durarak ¹⁹ Musa'ya, "Bizimle sen konuş, dinleyelim" dediler, "Ama Tanrı konuşmasın, yoksa ölürz."

²⁰ Musa, "Korkmayın!" diye karşılık verdi, "Tanrı sizi denemek için geldi; Tanrı korkusu üzerinde olsun, günah işlemeyesiniz diye."

²¹ Musa Tanrı'nın içinde bulunduğu koyu karanlığa yaklaşırken halk uzakta durdu.

Sunaklara İlişkin Yasalar

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: "İsrailliler'e de ki, 'Göklerden sizinle konuştuğumu gördünüz. ²³ Benim yanımsıra başka ilahlar yapmayacaksınız, altın ya da gümüş ilahlar dökmeyeceksiniz. ²⁴ Benim için toprak bir sunak yapacaksınız. Yakmalık ve esenlik sunularınızı, davarlarınızı, sigırlarınızı onun üzerinde sunacaksınız. Adımı anımsattığım her yere gelip sizi kutsayacağım. ²⁵ Eğer bana taş sunak yaparsanız, yontma taş kullanmayın. Çünkü kulanancağınız alet sunağın kutsallığını bozar. ²⁶ Sunağının üzerine basamakla çıkmayacaksınız. Çünkü çiplak yeriniz görünebilir.'

21

Kölelere Nasıl Davranmalı (Yas.15:12-18)

¹ "İsrailliler'e şu ilkeleri bildir:

² "İbrani bir köle satın alırsan, altı yıl kölelik edecek, ama yedinci yıl karşılık ödemeden özgür olacak. ³ Bekâr geldiyse, yalnız kendisi özgür olacak; evli geldiyse, karısı da özgür olacak. ⁴ Efendisi kendisine bir kadın verir ve o kadından çocukları olursa, kadın ve çocuklar efendisinde kalacak, yalnız kendisi gidecek.

⁵ "Ama köle açıkça, 'Ben efendimi, karımla çocukları seviyorum, özgür olmak istemiyorum' derse, ⁶ efendisi onu yargıç huzuruna* çıkaracak. Kapıya ya da kapı sövesine yaklaştıırıp kulağını bizle delecek. Böylece köle yaşam boyu efendisine hizmet edecek.

⁷ "Eğer bir adam kızını cariye olarak satarsa, kız erkek köleler gibi özgür bırakılmayacak. ⁸ Efendisi kızla nişanlanır, sonra kızdan hoşlanmazsa, kızın geri alınmasına izin vermelidir. Kızı aldattığı için onu yabancılar satamaz. ⁹ Eğer cariyeyi oğluna nişanlarsa, ona kendi kızı gibi davranışmalıdır. ¹⁰ Eğer ikinci bir kadınlı evlenirse, ilk karısını nafakadan, giysiden, karılık haklarından yoksun bırakmamalıdır. ¹¹ Eğer bu üç hakkı ona vermezse, kadın karşılıksız özgür olacaktır."

Siddete Karşı Yasalar

¹² "Kim birini vurup öldürürse, kendisi de kesinlikle öldürülecektir. ¹³ Ama olayda kasıt yoksa, ona ben izin vermişsem, size adamın kaçacağı yeri bildireceğim. ¹⁴ Eğer bir adam komşusuna düzen kurar, kasıtlı olarak saldıırıp onu öldürürse, sunağima bile kaçmış olsa, onu çıkarıp öldürrekeksiniz.

20:18 İbr.12:18-19

20:22 İbr.12:25

20:25 Yas.27:5-7; Yşu.8:31

21:2 Yas.15:12

21:2

Lev.25:39-46 * **21:6** "Yargıç huzuru" ya da "Tanrı huzuru". Tanrı huzuru tapınma yeri anlamına gelebilir. **21:12** Lev.24:17 **21:13** Say.35:10-34; Yas.19:1-13; Yşu.20:1-9

15 “Kim annesini ya da babasını döverse, kesinlikle öldürülecektir.

16 “Kim adam kaçırırsa, onu ister satmış olsun, ister elinde tutsun, kesinlikle öldürülecektir.

17 “Annesine ya da babasına lanet eden kesinlikle öldürülecektir.

18 “Kavga çıkar, bir adam komşusuna taşla ya da yumrukla vurur, vurulan adam ölmeyip yatağa düşer,¹⁹ sonra kalkıp değnekle dışında gezebilirse, vuran adam suçsuz sayılıacaktır. Yalnız yaralının kaybettiği zamanın karşılığını ödeyecek ve tümüyle iyileşmesini sağlayacaktır.

20 “Bir adam erkek ya da kadın kölesini değnekle döverken öldürürse, kesinlikle cezalandırılacaktır. **21** Ama köle hemen ölmez, bir iki gün sonra ölürsen, köle sahibi ceza görmeyecektir. Çünkü köle onun mali sayılır.

22 “İki kişi kavga ederken gebe bir kadına çarpar, kadın erken doğum yapar ama başka bir zarar görmezse, saldırgan, kadının kocasının istediği ve yargıçların onayladığı mikarda para cezasına çarptırılacaktır. **23-25** Ama başka bir zarar varsa, cana karşılık can, göze karşılık göz, dişe karşılık diş, ele karşılık el, ayağa karşılık ayak, yanığa karşılık yanık, yaraya karşılık yara, bereye karşılık bere ödenecektir.

26 “Bir adam erkek ya da kadın kölesini gözüne vurarak kör ederse, gözüne karşılık onu özgür bırakacaktır. **27** Eğer erkek ya da kadın kölesinin dışını kırarsa, dişine karşılık onu özgür bırakacaktır.”

Mal Sahiplerinin Sorumluluğu

28 “Eğer bir boğa bir erkeği ya da kadını boynuzuyla vurup öldürürse, kesinlikle taşlanacak ve eti yenmeyecektir. Boğanın sahibi ise suçsuz sayılıacaktır.

29 Ama saldırganlığı bilinen bir boğanın sahibi uyarılmasına karşın boğasına sahip çıkmazsa ve boğası bir erkeği ya da kadını öldürürse, hem boğa taşlanacak, hem de sahibi öldürülecektir. **30** Ancak, boğanın sahibinden para cezası istenirse, istenen miktarı ödeyerek canını kurtarabilir. **31** Boğa ister erkek, ister kız çocuğunu öldürsün, aynı kural uygulanacaktır. **32** Eğer boğa bir erkek ya da kadın köleyi öldürürse, kölenin efendisine otuz şekel[†] gümüş verilecek ve boğa taşlanacaktır.

33 “Bir adam bir çukur açar ya da kazdığı çukurun üzerini örtmezse ve çukura bir boğa ya da bir eşek düşerse, **34** çukuru kazan hayvanın bedelini ödeyecektir. Parayı hayvanın sahibine verecek, ölü hayvan kendisinin olacaktır.

35 “Bir adamın boğası komşusunun boğasını yaralar, yaralı boğa ölürsen, sağ boğayı satıp parasını paylaşacak, ölü hayvanı da bölüşeceklерdir. **36** Eğer boğanın saldırgan olduğu ve sahibinin ona sahip çıkmadığı biliniyorsa, boğaya karşılık boğa verecek ve ölü hayvan kendisine kalacaktır.”

22

Mala İlişkin Yasalar

1 “Bir adam öküz ya da davar çalıp boğazlar ya da satarsa, bir öküze karşılık beş öküz, bir koyuna karşılık dört koyun ödeyecektir.

2 “Bir hırsız bir eve girerken yakalanıp öldürülürse, öldürären kişi suçu sayılmaz. **3** Ancak olay güneş doğduktan sonra olmuşsa, kan dökmekten sorumlu sayılır.

21:16 Yas.24:7 **21:17** Lev.20:9; Mat.15:4; Mar.7:10 **21:23-25** Lev.24:20; Yas.19:21; Mat.5:38

[†] **21:32** “Otuz şekel”: Yaklaşık 345 gr.

"Hırsız çaldığının karşılığını kesinlikle ödemelidir. Hiçbir şeyi yoksa, hırsızlık yaptığı için köle olarak satılacaktır. ⁴ Çaldığı mal -öküz, eşek ya da koyun- sağ olarak elinde yakalanırsa, iki katını ödeyecektir.

⁵ "Tarlada ya da bağda hayvanlarını otlatan bir adam, hayvanlarının başkasının tarlasında otlamasına izin verirse, zararı kendi tarlasının ya da bağının en iyi ürünlerile ödeyecektir.

⁶ "Birinin yaktığı ateş dikenlere sıçrar, ekin demetleri, tarladaki ekin ya da tarla yanarsa, yangın çıkaran kişi zararı ödeyecektir.

⁷ "Biri komşusuna saklasın diye parasını ya da eşyاسını emanet eder ve bunlar komşusunun evinden çalınırsa, hırsız yakalandığında iki katını ödemelidir.

⁸ Ama hırsız yakalanmazsa, komşusunun eşyasına el uzatıp uzatmadığının anlaşılması için ev sahibi yargıcı^{*} huzuruna çıkmalıdır. ⁹ Emanete ihanet edilen konularda, öküz, eşek, koyun, giysi, herhangi bir kayıp eşya için 'Bu benimdir' diyen her iki taraf sorunu yargıcın huzuruna getirmelidir. Yargıcın suçlu bulduğu kişi komşusuna iki kat ödeyecektir.

¹⁰ "Bir adam komşusuna korusun diye eşek, öküz, koyun ya da herhangi bir hayvan emanet ettiğinde, hayvan ölü, sakatlanır ya da kimse görmeden çalınırsa, ¹¹ komşusu adının malına el uzatmadığına ilişkin RAB'bin huzurunda ant içmelidir. Mal sahibi bunu kabul edecek ve komşusu bir şey ödemeyecektir. ¹² Ama mal gerçekten ondan çalınmışsa, karşılığı sahibine ödenmelidir. ¹³ Emanet hayvan parçalanmışsa, adam parçalarını kanıt olarak gösternmelidir. Parçalanan hayvan için bir şey ödemeyecektir.

¹⁴ "Biri komşusundan bir hayvan ödünç alır, sahibi yokken hayvan sakatlanır ya da ölüse, karşılığını ödemelidir. ¹⁵ Ama sahibi hayvanla birlikteyse, ödünç alan karşılığını ödemeyecektir. Hayvan kiralanmışsa, kayıp ödenen kiraya sayılmalıdır."

Sosyal Sorumluluklar

¹⁶ "Eğer biri nişanlı olmayan bir kızı aldatıp onunla yatarsa, başlık parasını ödemeli ve onunla evlenmelidir. ¹⁷ Babası kızını ona vermeyi reddederse, adam normal başlık parası neyse onu ödemelidir.

¹⁸ "Büyükü kadını yaşatmayacaksınız.

¹⁹ "Hayvanlarla cinsel ilişki kuran herkes öldürülecektir.

²⁰ "RAB'den başka bir ilaha kurban kesen ölüm cezasına çarptırılacaktır.

²¹ "Yabancıya haksızlık ve baskı yapmayacaksınız. Çünkü siz de Mısır'da yabancıyınız.

²² "Dul ve öksüzün hakkını yemeyeceksiniz. ²³ Yerseniz, bana feryat ettiğlerinde onları kesinlikle iştirim. ²⁴ Öfkem alevlenir, sizi kılıçtan geçiririm. Kadınlarınız dul, çocuklarınız öksüz kalır.

²⁵ "Halkıma, aranızda yaşayan bir yoksula ödünç para verirseniz, ona tefeci gibi davranışmayacaksınız. Üzerine faiz eklemeyeceksiniz. ²⁶ Komşunuzun abasını rehin alırsanız, gün batmadan geri vereceksiniz. ²⁷ Çünkü tek örtüsü abasıdır, ancak onunla örtünebilir. Onsuz nasıl yatar? Bana feryat ederse işiteceğim, çünkü ben iyilikseverim.

²⁸ "Tanrı'yı sövmeyeceksiniz. Halkınızın onderine lanet etmeyeceksiniz.

* ^{22:8} "Yargıcı" ya da "Tanrı". ^{22:16} Yas.22:28-29 ^{22:18} Yas.18:10-11 ^{22:19} Lev.18:23; 20:15-16; Yas.27:21 ^{22:20} Yas.17:2-7 ^{22:21} Çık.23:9; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18; 27:19 ^{22:25} Lev.25:35-38; Yas.15:7-11; 23:19-20 ^{22:26} Yas.24:10-13 ^{22:28} Elç.23:5

29 “Ürününüzü ve şiranızı sunmaka gecikmeyeceksiniz. İlk doğan oğullarınızı bana vereceksiniz. **30** Öküzlerinize, davarlarına da aynı şeyi yapacaksınız. Yedi gün analarıyla kalacaklar, sekizinci gün onları bana vereceksiniz.

31 “Benim kutsal halkım olacaksınız. Bunun içindir ki, kırda parçalanmış hayvanların etini yemeyecek, köpeklerin önüne atacaksınız.”

23

Adalet ve Doğruluk Yasaları

1 “Yalan haber taşımayacaksınız. Haksız yere tanıklık ederek kötü kişiye yanıkmayacaksınız.

2 “Kötülük yapan kalabalığı izlemeyeceksiniz. Bir davada çoğuluktan yana konuşarak adaleti saptırmayacaksınız. **3** Duruşmada yoksulu kayırmayacaksınız.

4 “Düşmanınızın yolunu şaşırılmış öküzüne ya da eşegine rastlarsanız, onu kendisine geri götüreceksiniz. **5** Sizden nefret eden kişinin eşegini yük altında çökmüş görürseniz, kendi haline bırakıp gitmeyecek, ona yardımcı olacaksınız.

6 “Duruşmada yoksula karşı adaleti saptırmayacaksınız. **7** Yalandan uzak duracak, suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz. Çünkü ben kötü kişiyi aklamam.

8 “Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet göreni kör eder, haklıyı haksız çıkarır.

9 “Yabancıya baskısı yapmayacaksınız. Yabancılığın ne olduğunu bilirsınız. Çünkü siz de Mısır'da yabancıyınız.

10 “Toprağınızı altı yıl ekcecek, ürününü toplayacaksınız. **11** Ama yedinci yıl nadasa bırakacaksınız; öyle ki, halkınızın arasındaki yoksullar yiyecek bulabilirsin, onlardan artakalarını da yabanıl hayvanlar yesin. Bağınıza ve zeytinliğinize de aynı şeyi yapın.

12 “Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Böylece hem öküzünüz, eşegeniz dinlenir, hem de kadın kölenizin oğulları ve yabancılar rahat eder.

13 “Söylediğim her şeyi yerine getirin. Başka ilahların adını anmayı, ağzınıza almayın.”

Üç Bayram

(Çlk.34:18-26; Yas.16:1-17)

14 “Yılda üç kez bana bayram yapacaksınız. **15** Size buyurduğum gibi, Aviv ayının belirli günlerinde yedi gün mayasız ekmek yiyecek Mayasız Ekmek Bayramı'nu* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan o ay çıktınız.

“Kimse huzuruma eli boş çıkmazın.

16 “Tarlaya ektığınız ürünleri bittiğinizde ilk ürünlerle Hasat Bayramı'nu* kutlayacaksınız.

“Yıl sonunda tarladan ürünlerinizi topladığınızda Ürün Devşirme Bayramı'nu* kutlayacaksınız.

17 “Bütün erkekleriniz yılda üç kez ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar.

18 “Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz.

“Bayramda bana kurban edilen hayvanın yağı sabaha bırakılmamalı.

19 “Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrıınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz.

“Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız.”

Tanrı Meleği Öncülük Ediyor

20 “Yolda sizi koruması, hazırladığım yere götürmesi için önünüzden bir melek gönderiyyorum. **21** Ona dikkat edin, sözünü dinleyin, başkaldırmayın. Çünkü beni temsil ettiği için başkaldırınızı bağışlamaz. **22** Ama onun sözünü dikkatle dinler, bütün söylediklerimi yerine getirirseniz, düşmanlarınıza düşman, hasımlarınıza hasım olacağım. **23** Meleğim önünüzden gidecek, sizi Amor, Hittit, Periz, Kenan, Hiv ve Yevus topraklarına götürecek. Onları yok edeceğim. **24** Onların ilahları önde eğilmeyecek, tapınmayacaksınız; törelerini izlemeyeceksiniz. Tersine, ilahlalarını yok edecek, dikili taşlarını büsbütün parçalayacaksınız. **25** Tanrıınız RAB'be tapacaksınız. Ekmeğinizi, suyunuzu bereketli kılacak, aranızdaki hastalıkları yok edeceğim. **26** Ülkenizde kısr ve çocuk düşüren kadın olmayacak. Size uzun ömür vereceğim.

27 “Dehşetimi önünüzden gönderecek, karşılaşacağınız bütün halkları şækine çevireceğim. Düşmanlarınız önünüzden kaçacak. **28** Hiviller'i, Kenanlılar'i, Hititler'i önünüzden kovmaları için önünzsira eşekarısı* göndereceğim. **29** Ama onları bir yıl içinde kovmayacağım. Yoksa ülke viran olur, yabanlı hayvanlar çoğaldıkça çoğalar, sayıları sizi aşar. **30** Siz çoğalıncaya, toprağı yurt edininceye dek onları azar azar kovacağım.

31 “Sınırlarınızı Kamış Denizi'nden* Filist Denizi'ne†, çölden Fırat Irmağı'na kadar genişleteceğim. Ülke halkını elinize teslim edeceğim. Onları önünüzden kovacaksınız. **32** Onlarla ya da ilahlarıyla antlaşma yapmayacaksınız. **33** Onları ülkenizde barındırmayacaksınız. Yoksa bana karşı günah işlemenize neden olurlar. İlahlarına taparsanız, size tuzak olur.”

24

Antlaşma Onaylanıyor

1 RAB Musa'ya, “Sen, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi bana gelin” dedi, “Bana uzaktan tapın. **2** Yalnız sen bana yaklaşacaksın. Ötekiler yaklaşmamalı. Halk seninle dağa çıkmamalı.”

3 Musa gidip RAB'bin bütün buyruklarını, ilkelerini halka anlattı. Herkes bir ağızdan, “RAB'bin her söylediğini yapacağız” diye karşılık verdi. **4** Musa RAB'bin bütün buyruklarını yazdı. Sabah erkenden kalkıp dağın eteğinde bir sunak kurdu, İsrail'in on iki oymağını simgeleyen on iki taş sütun diki. **5** Sonra İsraili gençleri gönderdi. Onlar da RAB'be yakmalık sunular sundular, esenlik kurbanları olarak boğalar kestiler. **6** Musa kanın yarısını leğenlere doldurdu, öbür yarısını sunağın üzerine döktü. **7** Sonra anlaşma kitabı alıp halka okudu. Halk, “RAB'bin her söylediğini yapacağız, O'nun dinleyeceğiz” dedi.

8 Musa leğenlerdeki kanı halkın üzerine serpti ve, “Bütün bu sözler uyarınca, RAB'bin sizinle yaptığı anlaşmanın kanı budur” dedi.

23:19 Yas.26:2 **23:19** Çık.34:26; Yas.14:21 * **23:28** “Eşekarısı”: İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir. † **23:31** “Filist Denizi”: Akdeniz.

24:8 İbr.9:19-20 **24:8** Mat.26:28; Mar.14:24; Luk.22:20; 1Ko.11:25; İbr.9:20; 10:29

⁹ Sonra Musa, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi dağa çıkararak ¹⁰ İsrail'in Tanrı'sını gördüler. Tanrı'nın ayakları altında laciverttaşını andıran bir döşeme vardı. Gök gibi duruydu. ¹¹ Tanrı İsrail soylularına zarar vermedi. Tanrı'yı gördüler, sonra yiyp içtiler.

¹² RAB Musa'ya, "Dağa, yanına gel" dedi, "Burada bekle, halkın öğrenmesi için üzerine yasalarla buyrukları yazdığım taş levhaları sana vereceğim."

¹³ Musa'yla yardımcısı Yesu hazırlandılar. Musa Tanrı Dağı'na çıkarken, ¹⁴ İsrail ileri gelenlerine, "Geri dönünceye kadar bizi burada bekleyin" dedi, "Harun'la Hur aranızda; kimin sorunu olursa onlara başvurusun."

¹⁵ Musa dağa çıkışınca, bulut dağı kapladı. ¹⁶ RAB'bin görkemi Sina Dağı'nın üzerine indi. Bulut dağı altı gün örttü. Yedinci gün RAB bulutun içinden Musa'ya seslendi. ¹⁷ RAB'bin görkemi İsailliler'e dağın doruğunda yakıcı bir ateş gibi görünyordu. ¹⁸ Musa bulutun içinden dağa çıktı. Kırk gün kırk gece dağda kaldı.

25

Buluşma Çadırı İçin Armağanlar (Çık.35:4-9)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "İsailliler'e söyle, bana armağan getirsinler. Gönülden veren herkesin armağanını alın. ³ Onlardan alacağınız armağanlar şunlardır: Altın, gümüş, tunç; ⁴ lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, ⁵ deri*, kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağaçları, ⁶ kandil için zeytinyağı, mesh yağıyla güzel kokulu buhur için baharat, ⁷ başkâhinin efoduyla göğüslüği için oniks ve öbür kakma taşlar.

⁸ "Aralarında yaşamam için bana kutsal bir yer yapısınlar. ⁹ Konutu ve eşyalarını sana göstereceğim örneğe tıpatıp uygun yapın."

Antlaşma Sandığı (Çık.37:1-9)

¹⁰ "Akasya ağacından bir sandık yapısınlar. Boyu iki buçuk[†], eni ve yüksekliği birer buçuk arşin[‡] olsun. ¹¹ İçini de dışını da saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. ¹² Dört altın halka döküp dört ayağına tak. İkişi bir yanda, ikisi öbür yanda olacak. ¹³ Akasya ağacından sıriklar yapıp altınla kapla. ¹⁴ Sandığın taşınması için sırikları yanlardaki halkalara geçir. ¹⁵ Sırıklar sandığın halkalarında kalacak, çıkarılmayacak. ¹⁶ Antlaşmanın taş levhalarını sana vereceğim. Onları sandığın içine koy.

¹⁷ "Saf altından bir Bağışlanma Kapağı[§] yap. Boyu iki buçuk, eni bir buçuk arşin olacak. ¹⁸ Kapağın iki kenarına dövmeye altından birer Keruv yap. ¹⁹ Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürüne öteki kenara, kapakla tek parça halinde yap. ²⁰ Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtecek. Yüzleri birbirine dönük olacak ve kapağa bakacak. ²¹ Kapağı sandığın üzerine, sana vereceğim taş levhaları ise sandığın içine koy. ²² Seninle orada, Levha

^{24:18} Yas.9:9 * ^{25:5} "Deri": Yunus balığı derisi olabilir. † ^{25:10} "İki buçuk arşin": Yaklaşık 1.1 m. ‡ ^{25:10} "Bir buçuk arşin": Yaklaşık 70 cm. § ^{25:17} "Bağışlanma Kapağı" diye çevrilen İbranice "Kapporet" sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yataştırıldığı, halkın günahlarının bağışlanması Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu.

Sandığı'nın* üstündeki Keruvarlar arasında, Bağışlanma Kapağı'nın üzerinde görüşeceğim ve İsraililer için sana buyruklar vereceğim."

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa (Çık.37:10-16)

²³ "Akasya ağaçından bir masa yap. Boyu iki[†], eni bir[‡], yüksekliği bir buçuk arşin[§] olacak. ²⁴ Masayı saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. ²⁵ Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevir. ²⁶ Masa için dört altın halka yap, dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştir. ²⁷ Masanın taşınması için sırlıkların içinden geçeceği halkalar kenarlığa yakın olmalı. ²⁸ Sırlıkları akasya ağaçından yap, altınla kapla. Masa onlarla taşınacak. ²⁹ Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yap. ³⁰ Ekmekleri sürekli olarak huzuruma, masanın üzerine koyacaksın."

Kandillilik (Çık.37:17-24)

³¹ "Saf altından bir kandillilik yap. Ayağı, gövdesi dövme altın olsun. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendinden olsun. ³² Kandillilik üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kolu olacak. ³³ Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motif bulunacak. Altı kol da aynı olacak. ³⁴ Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motif olacak. ³⁵ Kandillikten yükselen ilk iki kolun, ikinci iki kolun, üçüncü iki kolun altında kendinden birer tomurcuk bulunacak. Toplam altı kol olacak. ³⁶ Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillilik saf dövme altından olacak.

³⁷ "Kandillilik için yedi kandil yap; kandiller karşısını aydınlatacak biçimde yerleştirilsin. ³⁸ Fitil maşaları, tablaları saf altından olacak. ³⁹ Bütün takımları dahil kandilliğe bir talant* saf altın harcanacak. ⁴⁰ Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et."

26

Tanrı'nın Konutu (Çık.36:8-38)

¹ "Tanrı'nın Konutu'nu on perdeden yap. Perdeler lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden olsun, üzeri Keruvarlarla* ustaca süslesin. ² Her perdenin boyu yirmi sekiz*, eni dört arşın[†] olmalı. Bütün perdeler aynı ölçüde olacak. ³ Perdeler beşer beşer birbirine eklenecek iki takım perde yapılacak. ⁴ Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler aç. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yap. ⁵ Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek aç. İlmekler birbirine karşı olmalı. ⁶ Elli altın kopça yap, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştir. Böylece konut tek parça haline gelecek.

⁷ "Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yap. ⁸ Her perdenin boyu otuz[‡], eni dört arşın olacak. On bir perde de aynı

* ^{25:22} "Levhâ Sandığı": Antlaşma Sandığı diye de bilinir. † ^{25:23} "İki arşın": Yaklaşık 90 cm.
 ‡ ^{25:23} "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm. § ^{25:23} "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm. ^{25:30} Lev.24:5-8
 * ^{25:39} "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg. ^{25:40} Elç.7:44; İbr.8:5 * ^{26:2} "Yirmi sekiz arşın": Yaklaşık 12.6 m. † ^{26:2} "Dört arşın": Yaklaşık 1.8 m. ‡ ^{26:8} "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m.

ölçüde olmalı. ⁹ Beş perde birbirine, altı perde birbirine birleştirilecek. Altıncı perdeyi çadırın önünde katla. ¹⁰ Her iki perde takımının kenarlarına ellişer ilmek aç. ¹¹ Elli tunç kopça yap, kopçaları ilmeklere geçir ki, çadır tek parça haline gelsin. ¹² Çadırın perdelerinden artan yarım perde konutun arkasından sarkacak. ¹³ Perdelerin uzun kenarlarından artan kumaş çadırın yanlarından birer arşın[§] sarkarak konutu örtecek. ¹⁴ Çadır için kırmızı boyalı koç derilerinden bir örtü, onun üstüne de deriden* başka bir örtü yap.

¹⁵ “Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yap. ¹⁶ Her çerçevenin boyu on[†], eni bir buçuk arşın[‡] olacak. ¹⁷ Çerçevevlerin birbirine uyan iki paralel çıkıştı olacak. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yapacaksın. ¹⁸ Konutun güneyi için yirmi çerçeve yap. ¹⁹ Her çerçevenin altında iki çıkıştı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yap. ²⁰⁻²¹ Konutun öbür yanı, yani kuzeyi için de yirmi çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yap. ²² Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yap. ²³ Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yap. ²⁴ Bu köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kalacak, üst tarafı ise birinci halkayla birleştirilecek. İki köşeyi oluşturan iki çerçeve aynı biçimde olacak. ²⁵ Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban olacak.

²⁶⁻²⁷ “Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağacından kirişler yap. ²⁸ Çerçevevlerin ortasındaki kiriş çadırın bir ucundan öbür ucuna geçecek. ²⁹ Çerçevevleri ve kirişleri altınla kapla, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yap.

³⁰ “Konutu dağda sana gösterilen plana göre yap.

³¹ “Lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yap; üzerini Keruvlar'la ustaca süsle. ³² Dört gümüş taban üstünde duran akasya ağacından altın kaplı dört direk üzerine as. Çengelleri altın olacak. ³³ Perdeyi kopçaların altına asıp Levha Sandığı'nı perdenin arkasına koy. Perde Kutsal Yer'le* En Kutsal Yer'i* birbirinden ayıracak. ³⁴ Bağışlanma Kapağı'nı En Kutsal Yer'de bulunan Levha Sandığı'nın üzerine koy. ³⁵ Masayı perdenin öbür tarafına, konutun kuzeye bakan yanına yerleştir; kandilliği masanın karşısına, konutun güney tarafına koy.

³⁶ “Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden naklılı bir perde yap. ³⁷ Perdeyi asmak için akasya ağacından beş direk yap, altınla kapla. Çengelleri de altın olacak. Direkler için tunçtan beş taban dök.”

27

Yakmalık Sunu Sunağı (Çık.38:1-7)

¹ “Sunağı akasya ağacından kare biçiminde yap. Eni ve boyu beşer arşın*, yüksekliği üç arşın[†] olacak. ² Dört üst kösesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla kapla. ³ Sunak için yağ ve kül kovaları, kürekler, çanaklar, büyük

§ **26:13** “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm. * **26:14** “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir. † **26:16** “On arşın”: Yaklaşık 4,5 m. ‡ **26:16** “Bir buçuk arşın”: Yaklaşık 70 cm. **26:33** İbr.6:19; 9:3-5 * **27:1** “Beş arşın”: Yaklaşık 2,3 m. † **27:1** “Üç arşın”: Yaklaşık 1,4 m.

çatallar, ateş kapıları yap. Tümü tunç olacak. ⁴ Ağ biçiminde tunç bir ızgara da yap, dört köşesine birer tunç halka tak. ⁵ Izgarayı sunağın kenarının altına koy. Öyle ki, aşağı doğru sunağın yarısına yetişsin. ⁶ Sunak için akasya ağacından sıırıklar yap, tunçla kapla. ⁷ Sıırıklar halkalara geçirilecek ve sunak taşınlıken iki yanında olacak. ⁸ Sunağı tahtadan, içi boş yapacaksın. Tıpkı dağda sana gösterildiği gibi olacak.”

Konutun Avlusu

(Çık.38:9-20)

⁹ “Konuta bir avlu yap. Avlunun güney tarafı için yüz arşin[‡] boyunda, özenle dokunmuş ince keten perdeler yapacaksın. ¹⁰ Perdeler için yirmi direk yapılacak; direklerin tabanları tunç, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş olacak. ¹¹ Kuzey tarafı için yüz arşin boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapılacak. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüşten olacak.

¹² “Avlunun batı tarafı için elli arşin[§] boyunda perde, on direk, on taban yapılacak. ¹³ Doğuya bakan tarafta avlunun eni elli arşin olacak. ¹⁴ Girişin bir tarafında on beş arşin* boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak. ¹⁵ Girişin öbür tarafında da on beş arşin boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak.

¹⁶ “Avlunun girişinde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yirmi arşin[†] boyunda naklılı bir perde olacak. Dört direği ve dört tabanı bulunacak. ¹⁷ Avlunun çevresindeki bütün direkler gümüş çemberlerle donatılacak. Çengelleri gümüş, tabanları tunç olacak. ¹⁸ Avlunun boyu yüz, eni elli, çevresindeki perdelerin yüksekliği beş arşin[‡] olacak. Perdeleri özenle dokunmuş ince ketenden, tabanları tunçtan olacak. ¹⁹ Konutta her türlü hizmet için kullanılacak bütün aletler, konutun ve avlunun bütün kazıkları da tunçtan olacak.”

Rab'bin Huzurunda Yanan Işık

(Lev.24:1-3)

²⁰ “İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanıp ışık vermesi için saf sıkma zeytinyağı getirsinler. ²¹ Harun'la oğulları kandilleri benim huzurumda, Buluşma Çadırı'nda[§], Levha Sandığı'nın önündeki perdenin dışında, akşamdan sabaha kadar yanar tutacaklar. İsailliler için kuşaklar boyunca sürekli bir kural olacak bu.”

28

Kâhin Giysileri

(Çık.39:1-7)

¹ “Bana kâhinlik etmeleri için İsailliler arasından ağabeyin Harun'u, oğulları Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ı yanına al. ² Ağabeyin Harun'a görkem ve saygınlık kazandırmak için kutsal giysiler yap. ³ Bilgelik verdiğim becerikli adamlara söyle, Harun'a giysi yapısınlar. Öyle ki, bana kâhinlik etmek için kutsal kılınmış olsun. ⁴ Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük, efod, kaftan, naklılı mintan, sarık, kuşak. Bana kâhinlik etmeleri için ağabeyin Harun'a ve oğullarına bu kutsal giysileri yapacaklar. ⁵ Altın sırma, lacivert, mor, kırmızı iplik, ince keten kullanacaklar.”

[‡] 27:9 “Yüz arşin”: Yaklaşık 45 m. § 27:12 “Elli arşin”: Yaklaşık 22.5 m. * 27:14 “On beş arşin”: Yaklaşık 6.8 m. † 27:16 “Yirmi arşin”: Yaklaşık 9 m. ‡ 27:18 “Beş arşin”: Yaklaşık 2.3 m. § 27:21 “Buluşma Çadırı”: İnsanların Tanrı'ya danışıkları yer (bkz. Çık.33:7-10).

Efod

(Çık.39:2-7)

⁶ “Efodun* altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden ustaca yapacaklar. ⁷ Bağlanabilmesi için iki köşesine takılmış ikişer omuzluğu olacak. ⁸ Efodun üzerinde efod gibi ustaca dokunmuş bir şerit olacak. Efodun bir parçası gibi lacivert, mor, kırmızı iplikle, altın sırmayla, özenle dokunmuş ince ketenden olacak. ⁹⁻¹⁰ İki oniks taşı alacak, İsrailoğulları'nın adlarını, doğuş sırasına göre altısını birinin, altısını ötekinin üzerine oyacaksın. ¹¹⁻¹² İsrailoğulları'nın adlarını bu iki taşın üzerine usta oyamacıların mühür oyduğu gibi oyacaksın. Taşları altın yuvalar içine koyduktan sonra İsailliler'in anılması için efodun omuzluklarına tak. Harun, anımlarları için onların adlarını RAB'bin önünde iki omuzunda taşıyacak. ¹³⁻¹⁴ Altın yuvalar ve saf altından iki zincir yap. Zincirleri örme kordon gibi yapıp yuvalara yerleştir.”

Göğüslük

(Çık.39:8-21)

¹⁵ “Usta işi bir karar gögüslüğünü yap. Onu da efod gibi, altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yap. ¹⁶ Dört köşe, eni ve boyu birer karış* olacak; ikiye katlanacak. ¹⁷ Üzerine dört sıra taş yuvası kak. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ¹⁸ ikinci sırada firuze, laciverttaş, aytaşı; ¹⁹ üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; ²⁰ dördüncü sırada sarı yakut, oniks ve yeşim olacak. Taşlar altın yuvalara kakılacak. ²¹ On iki taş olacak. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oylacak. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeleyecek.

²² “Göğüslük için saf altından örme zincirler yap. ²³ İki altın halka yap, gögüslüğün üst iki köşesine birer halka koy. ²⁴ İki örme altın zinciri gögüslüğün köşelerindeki halkalara tak. ²⁵ Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağla. ²⁶ İki altın halka daha yap; her birini gögüslüğün alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına tak. ²⁷ İki altın halka daha yap; efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarısına tak. ²⁸ Gögüslüğün halkalarıyla efodun halkaları lacivert kordonla birbirine bağlanacak. Öyle ki, gögüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarısında kalsın ve efoddan ayrılmassisn.”

²⁹ “Harun Kutsal Yer'e* girerken, İsrailoğulları'nın adlarının yazılı olduğu karar gögüslüğünü yüreğinin üzerinde taşıyacak. Öyle ki, ben, RAB halkımı sürekli anımsayıyım. ³⁰ Urim'le Tummim'i* karar gögüslüğünün içine koy; öyle ki, Harun ne zaman huzuruma çırسا yüreğinin üzerinde olsunlar. Böylece Harun İsrailoğulları'nın karar vermek için kullandıkları Urim'le Tummim'i RAB'bin huzurunda sürekli yüreğinin üzerinde taşıyacak.”

Öbür Kâhin Giysileri

(Çık.39:22-31)

³¹ “Efodun* altınla giyilen kaftanı salt lacivert iplikten yap. ³² Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bırak. Yırtılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevir. ³³ Kaftanın kenarını çepçeuvre lacivert, mor, kırmızı iplikten nar motifleriyle beze, aralarına altın çingiraklar tak. ³⁴ Eteğin ucu bir altın

* ^{28:16} “Bir karış”: Yaklaşık 22.5 cm.

çingirak, bir nar, bir altın çingirak, bir nar olmak üzere çepeçevre kaplanacak.
35 Harun hizmet ederken bu kaftanı giyecek. En Kutsal Yer'e*, huzuruma girip çıkarken duyulan çingirak sesi onun ölmeyeğini gösterecek.

36 "Saf altından bir levha yap ve üzerinde mühür oyar gibi 'RAB'be adanmıştır' sözünü oy; **37** lacivert bir kordonla sarığın ön tarafına bağla. **38** Harun onu alanında taşıyacak. İsraililer kutsal bağışlarını getirirken suç işlemişlerse, suçlarını Harun taşıyacak; onlar önumde kabul görsün diye levha sürekli Harun'un alanında bulunacak.

39 "İnce ketenden işlemeli bir mintan doku, ince ketenden bir sarık, bir denakışlı kuşak yap.

40 "Harun'un oğullarına mintanlar, kuşaklar, görkem ve saygınlık kazandıracak başlıklar yap. **41** Bu giysileri ağabeyin Harun'a ve oğullarına giydir; sonra bana kâhinlik etmeleri için onları meshedip ata ve kutsal kul.

42 "Edep yerlerini örtmek için onlara keten donlar yap. Boyu belden uyluğa kadar olacak. **43** Harun'la oğulları Buluşma Çadırı'na girdiklerinde ya da Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere sunağa yaklaştıklarında, suç işleyip ölmemek için bu donları giyecekler. Harun ve soyundan gelenler için sürekli bir kural olacak bu."

29

Kâhinlik Atanma (Lev.8:1-36)

1 "Bana kâhinlik edebilmeleri için, Harun'la oğullarını kutsal kılmak üzere şunları yap: Bir boğa ile iki kusursuz koç al. **2** İnce buğday unundan mayasız ekmek, zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız pideler, üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar yap. **3** Bunları bir sepete koyup boğa ve iki koçla birlikte bana getir. **4** Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde getirip yıka. **5** Giysileri al; mintanı, efodun altına giyilen kaftanı, efodu ve göğüslüği Harun'a giydir. Efodun ustaca dokunmuş şeridini bağla. **6** Başına sarıgi sar, üzerine de kutsal tacı koy. **7** Sonra mesh yağını al, başına dökerek onu meshet. **8** Harun'ın oğullarını öne çıkarıp onlara mintan giydir. **9** Bellerine kuşak bağla, başlarına başlık koy. Kalıcı bir kural olarak kâhinlik onların işi olacak. Böylece Harun'la oğullarını atamış olacaksın.

10 "Boğayı Buluşma Çadırı'nın önüne getir, Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koysunlar. **11** Boğayı huzurunda, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde keseceksin. **12** Kanını parmağıyla sunağın boynuzlarına sür, artan kanı sunağın dibine dök. **13** Hayvanın bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini ve böbrek yağlarını sunağın üzerinde yakacaksın. **14** Etini, derisini, gübresini de ordugahın dışında yak. Bu günah sunusudur.

15 "Bir koç getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. **16** Koçu sen kes. Kanını sunağın her yanına dök. **17** Koçu parçalara ayırip bağırsaklarını, işkembesini, ayaklarını yıka, başla öteki parçaların yanına koy. **18** Sonra koçun tümünü sunağın üzerinde yak. Bu RAB'be sunulan yatkınlık sunu, RAB'bi hoşnut eden koku, O'nun için yakılan sunudur.

19 "Öteki koçu getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. **20** Koçu sen kes. Kanını Harun'la oğullarının sağ kulak memelerine, sağ el ve ayaklarının baş parmaklarına sür. Artan kanı sunağın her yanına dök.

21 Sunağın üzerindeki kanı ve mesh yağını Harun'la oğullarının ve giysilerinin üzerine serp. Böylece Harun'la oğulları ve giysileri kutsal kılmış olacak.

22 “Koçun yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini, böbrek yağlarını ve sağ budunu al. -Çünkü bu, biri görevde atanırken kesilen koctur.- **23** Huzurumda mayasız ekmek sepetinden bir somun, yağlı pide ve yufka al, **24** hepsini Harun'la oğullarının eline ver. Bunları benim huzurumda sallamalıksın sunu olarak salsa, **25** sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sunuya birlikte beni hoşnut eden koku olarak yak. Bu, RAB için yakılan sunudur.

26 “Harun'un atanması için sunulacak koçun döşünü huzurumda sallamalıksın sunu olarak salsa. O döş senin payın olacak. **27** Harun'la oğullarının atanması için kesilen koçun sallanmış olan döşüyle bağış olarak sunulan budunu bana ayır. **28** İsraililer bunları sürekli Harun'la oğullarının payına ayıracak. Bu, İsraililer'in RAB'be sunduğu esenlik kurbanlarından biridir.

29 “Harun'un kutsal giysileri, kendinden sonra oğullarına kalacak. Meshedilip atanırlarken bu giysileri giyecekler. **30** Harun'un yerine kâhin olan oğlu, Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere Buluşma Çadırı'na girdiğinde yedi gün bu giysileri giyecek.

31-32 “Harun'la oğulları görevde atanırken kesilen koçun etini kutsal bir yerde haslayacaktır. Haşlanan eti ve sepetteki ekmeği Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde yiyecekler. **33** Atanıp kutsal kılmaları için günahları bağışlatan bu sunuları yalnız onlar yiyebilir. Yabancı biri yiyemez, çünkü bu sunular kutsaldır. **34** Atanmaları için kesilen kurbanın etinden ya da ekmekten sabaha artan olursa, yakacaksun. Bunlar yenmeyecek, çünkü kutsaldır.

35 “Harun'la oğulları için sana buyurduklarının hepsini yap. Atanmaları yedi gün sürecek. **36** Günah bağışlatmak için günah sunusu olarak her gün bir boğa sunacaksun. Sunağı arındırmak için günah sunusu sun, kutsal kılmak için de meshet. **37** Yedi gün sunağı arındırarak kutsal kılaceksin. Böylece sunak çok kutsal olacak. Ona dokunan her şey de kutsal sayılıcaktır.”

Günlük Sunular (Say.28:1-8)

38 “Düzenli olarak her gün sunağın üzerinde bir yaşında iki erkek kuzu sunacaksunız. **39** Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun.

40 Kuzuya birlikte dörtte bir hin* sıkma zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa† ince un ve dökmelik sunu olarak dörtte bir hin şarap sunacaksunız. **41** Öbür kuzuya akşamüstü, beni hoşnut eden koku, yakılan sunu olarak, sabahki gibi tahlı sunusu ve dökmelik sunuya birlikte bana sunacaksunız.

42 “Bu yakmalık sunu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, RAB'bin huzurunda, kuşaklar boyu sürekli sunulacaktır. Musa'yla konuşmak için İsrail halkıyla orada buluşacağım. **43** İsraililer'le buluşurken çadır görkemimle kutsal kılınacak.

44 “Buluşma Çadırı'ni ve sunağı kutsal kılacek, Harun'la oğullarını bana kâhinlik etmeleri için görevlendireceğim. **45** İsraililer arasında yaşayacak, onların Tanrısı olacağım. **46** Anlayacaklar ki, aralarında yaşamak için onları Mısır'dan çıkarılan Tanrıları RAB benim. Tanrıları RAB benim.”

* **29:40** “Dörtte bir hin”: Yaklaşık 0.9 lt.

† **29:40** “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg.

30

Buhur Sunağı (Çık.37:25-28)

1 “Üzerinde buhur yakmak için akasya ağacından bir sunak yap. **2** Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşin*, yüksekliği iki arşin†, boynuzları kendinden olacak. **3** Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. **4** İki yandaki pervazın altına iki altın halka yap. Bunlar sunağın taşınması için sıırıkların geçmesine yarayacak. **5** Sırıkları akasya ağacından yap ve altınla kapla. **6** Sunağı Levha Sandığı'nın karşısındaki perdenin, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nın önüne, seninle buluşacağım yere koy.

7 “Harun her sabah kandillerin bakımını yaparken sunağın üzerinde güzel kokulu buhur yakacak. **8** Akşamüstü kandilleri yakarken yine buhur yakacak. Böylece huzurumda kuşaklar boyunca sürekli buhur yanacak. **9** Sunağın üzerinde başka buhur, yakmalık sunu ya da tahl sunusu sunmayıacsınız; üzerine dökmelik sunu dökmeyeceksiniz. **10** Harun yılda bir kez sunağın boynuzlarını arındıracak. Kuşaklarınız boyunca yılda bir kez günahları bağıslatmak için sunulan sununun kâniyla sunağı arındıracak. Sunak ben RAB için çok kutsaldır.”

Bağışlanma Bedeli

11 RAB Musa'ya şöyle dedi: **12** “İsrailliler'in sayımını yaptıgın zaman, herkes canına karşılık bana bedel ödeyecektir. Öyle ki, sayım yapılırken başlarına bela gelmesin. **13** Sayılan herkes armağan olarak bana yarılm kutsal yerin şekeli‡ verecektir. -Bir şekel yirmi geradır.- **14** Sayılan yirmi yaşındaki ve daha yukarı yaşındaki herkes bana armağan verecektir. **15** Canlarınızın bedeli olarak bu armağanı verdığınızde, zengin yarılm sekelden fazla, yoksul yarılm sekelden eksik vermeyecek. **16** İsrailliler'den bedel olarak verilen paraları toplayacak, Buluşma Çadırı'nın hizmetinde kullanacaksın. Bu paralar canlarınızın bedeli olarak ben, RAB'be İsrailliler'i hep anımsatacak.”

Yıkanma Kazanı (Çık.38:8)

17 RAB Musa'ya şöyle dedi: **18** “Yıkanmak için tunç bir kazan yap. Ayaklısı da tunçtan olacak. Buluşma Çadırı ile sunağın arasına koyup içine su doldur. **19** Harun'la oğulları ellerini, ayaklarını orada yıkayacaklar. **20-21** Buluşma Çadırı'na girmeden ya da RAB için yakılan sunuyu sunarak hizmet etmek üzere sunağı yaklaşmadan önce, ölmemek için ellerini, ayaklarını yıkamalılar. Harun'la soyunun bütün kuşakları boyunca sürekli bir kural olacak bu.”

Mesh Yağı

22 RAB Musa'ya şöyle dedi: **23** “Şu nadide baharatı al: 500 şekel§ sıvı mür, yarısı kadar, yani 250'şer şekel* güzel kokulu tarçın ve kamış, **24** 500 kutsal yerin şekeli hiyarşembe, bir hin† de zeytinyağı. **25** Bunlardan itriyatçı ustalığıyla güzel kokulu kutsal bir mesh yağı yap. Ona kutsal mesh yağı denenecek. **26-28** Buluşma Çadırı'nı, Levha Sandığı'nı, masaya takımlarını, kandillikle takımlarını, buhur sunağını, yakmalık sunu sunağıyla bütün takımlarını,

* **30:2** “Bir arşin”: Yaklaşık 45 cm. † **30:2** “İki arşin”: Yaklaşık 90 cm. § **30:13** Çık.38:25-26; Mat.17:24

‡ **30:13** “Yarım kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 5 gr. **30:18** Çık.38:8 **30:22** Çık.37:29 § **30:23** “500 kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 5 kg. * **30:23** “250 şekel”: Yaklaşık 2.5 kg. † **30:24** “Bir hin”: Yaklaşık 3.6 lt.

kazanı ve kazan ayaklığını hep bu yağıla meshet. ²⁹ Onları kutsal kıl ki, çok kutsal olsunlar. Onlara degen her şey kutsal sayılacaktır.

³⁰ “Bana kâhin olmaları için Harun'la oğullarını meshedip kutsal kıl. ³¹ İsailliler'e de ki, ‘Kuşaklarınız boyunca bu kutsal mesh yağı yalnız benim için kullanulacak. ³² İnsan bedenine dökülmeyecek. Aynı reçeteyle benzeri yapılmayacak. O kutsaldır ve sizin için kutsal olacaktır. ³³ Onun benzerini yapan ya da kâhin olmayan birinin üzerine döken herkes halkın arasından atılacaktır.”

Buhur

³⁴ Sonra RAB Musa'ya şöyle dedi: “Güzel kokulu baharat -kara günük, onika‡, kasrı ve saf günük- al. Hepsi aynı ölçüde olsun. ³⁵ Bir itriyatçı ustalığıyla bunlardan güzel kokulu bir buhur yap. Tuzlanmış, saf ve kutsal olacak. ³⁶ Birazını çok ince döv, Buluşma Çadırı'nda seninle buluşacağım yere, Levha Sandığı'nın önüne koy. Sizin için çok kutsal olacaktır. ³⁷ Aynı reçeteyle kendinize buhur yapmayacaksınız. Onu RAB için kutsal sayacaksınız. ³⁸ Kim koklamak için aynısını yaparsa halkın arasından atılacaktır.”

31

Besalel ve Oholiav Ustalar

(Çık.35:30-35)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Bak, Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçtim. ³ Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu ruhumla doldurdum. ⁴ Öyle ki, altın, gümüş, tunç işleyerek ustaca yapitlar üretsin; ⁵ taş kesme ve kasmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsin. ⁶ Ayrıca Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'ı onunla çalışması için görevlendirdim. Sana buyurduğum işlerin hepsini yapabilisinler diye öteki becerikli adamlara üstün yetenek verdim. ⁷ Buluşma Çadırı'ni, Levha Sandığı'ni, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'ni, çadırın bütün takımlarını, ⁸ masaya takımlarını, saf altın kandillikle takımlarını, buhur sunağıını, ⁹ yakmalık sunu sunağıyla takımlarını, kazanla kazan ayaklığını, ¹⁰ dokunmuş giysileri -Kâhin Harun'un kutsal giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini- ¹¹ mesh yağını, kutsal yer için güzel kokulu buhuru tam sana buyurduğum gibi yapısınlar.”

Şabat: Dinlenme Günü

¹² RAB Musa'ya şöyle buyurdu: ¹³ “İsailliler'e de ki, ‘Şabat* günlerimi kesinlikle tutmalısınız. Çünkü o sizinle benim aramda kuşaklar boyu sürecek bir belirtidir. Böylece anlayacaksınız ki, sizi kutsal kılan RAB benim.”

¹⁴ “Şabat Günü'nü tutmalısınız, çünkü sizin için kutsaldır. Kim onun kutsallığını bozarsa, kesinlikle öldürülmel. O gün çalışan herkes halkın arasından atılmalı. ¹⁵ Altı gün çalışılacak; ama yedinci gün RAB'be adanmış Şabat'tır, dinlenme günüdür. Şabat Günü çalışan herkes kesinlikle öldürülmelidir.

¹⁶ İsailliler, sonsuza dek sürecek bir antlaşma gereği olarak, Şabat Günü'nü kuşaklar boyu kutlamaya özen gösterecekler. ¹⁷ Bu, İsailliler'le benim aramda sürekli bir belirti olacaktır. Çünkü ben, RAB yeri göğü altı günde yarattım, yedinci gün işe son verip dirlendim.”

‡ **30:34** “Onika”: Kamış Denizi'nde bulunan bir tür midye kabuğuundan yapılan güzel kokulu bir baharat olduğu sanılıyor. **31:15** Çık.20:8-11; 23:12; 34:21; 35:2; Lev.23:3; Yas.5:12-14 **31:17** Çık.20:11

18 Tanrı Sina Dağı'nda Musa'yla konuşmasını bitirince, üzerine eliyle antlaşma koşullarını yazdığı iki taş levhayı ona verdi.

32

Altın Buzağı (Yas.9:7-29)

1 Halk Musa'nın dağdan inmediğini, geciktiğini görünce, Harun'un çevresine toplandı. Ona, "Kalk, bize öncülük edecek bir İlah yap" dediler, "Bizi Mısır'dan çıkarılan adama, Musa'ya ne oldu bilmiyoruz!"

2 Harun, "Karılarınızın, oğullarınızın, kızlarınızın kulağındaki altın küpeleri çıkarıp bana getirin" dedi. **3** Herkes kulağındaki küpeyi çıkarıp Harun'a getirdi. **4** Harun altınları topladı, oymacı aletiyle buzağı biçiminde dökme bir put yaptı. Halk, "Ey İsailliler, sizi Mısır'dan çıkarılan Tanrıınız budur!" dedi.

5 Harun bunu görünce, buzağıının önünde bir sunak yaptı ve, "Yarın RAB'bin onuruna bayram olacak" diye ilan etti. **6** Ertesi gün halk erkenden kalkıp yakmalık sunular sundu, esenlik sunuları getirdi. Yiyip içmeye oturdu, sonra kalkıp çılğınca eğlendi.

7 RAB Musa'ya, "Aşağı in" dedi, "Mısır'dan çıkardığın halkın baştan çıktı. **8** Buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir buzağı yaparak önünde tapındılar, kurban kestiler. 'Ey İsailliler, sizi Mısır'dan çıkarılan İlahunuz budur!' dediler."

9 RAB Musa'ya, "Bu halkın ne inatçı olduğunu biliyorum" dedi, **10** "Şimdi bana engel olma, bırak öfkem alevlensin, onları yok edeyim. Sonra seni büyük bir ulus yapacağım."

11 Musa Tanrısı RAB'be yalvardı: "Ya RAB, niçin kendi halkına karşı öfken alevlensin? Onları Mısır'dan büyük kudretinle, güçlü elinle çıkardın. **12** Neden Mısırlılar, 'Tanrı kötü amaçla, dağlarda öldürmek, yeryüzünden silmek için onları Mısır'dan çıkardı' desinler? Öfkelenme, vazgeç halkına yapacağın kötülükten. **13** Kulların İbrahim'i, İshak'ı, İsrail'i anımsa. Onlara kendi üzerine ant içtin, 'Soyunuzu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağım. Söz verdiği bı ülkenin tümünü soyunuza vereceğim. Sonsuza dek onlara miras olacak' dedin." **14** Böylece RAB halkına yapacağını söyledişi kötülükten vazgeçti.

15 Musa döndü, elinde antlaşma koşulları yazılı iki taş levhayla dağdan indi. Levhaların ön ve arka iki yüzü de yazılıydı. **16** Onları Tanrı yapmıştır, üzerlerindeki oyma yazıları O'nun yazısıydı.

17 Yeşu, bağırgan halkın sesini duyuncu, Musa'ya, "Ordugahtan savaş sesi geliyor!" dedi.

18 Musa şöyle yanıtladı:

"Ne yenenerlerin,

Ne de yenilenlerin sesidir bu;

Ezgiler duyuyorum ben."

19 Musa ordugaha yaklaşınca, buzağılı ve oynayan insanları gördü; çok öfkelendi. Elindeki taş levhaları fırlatıp dağın eteğinde parçaladı. **20** Yaptıkları buzağılı alıp yaktı, toz haline gelinceye dek ezdi, sonra suya serperek İsailliler'e içirdi.

21 Harun'a, "Bu halk sana ne yaptı ki, onları bu korkunç günaha sürüklede?" dedi.

²² Harun, "Öfkelenme, efendim!" diye karşılık verdi, "Bilirsin, halk kötülüğe eğilimlidir. ²³ Bana, 'Bize öncülük edecek bir ilah yap. Bizi Misir'dan çıkarın adama, Musa'ya ne oldu bilmiyoruz' dediler. ²⁴ Ben de, 'Kimde altın varsa çıkışın' dedim. Altınlarını bana verdiler. Ateşe atınca, bu buzağı ortaya çıktı!"

²⁵ Musa halkın başıboş hale geldiğini gördü. Çünkü Harun onları dizginlememiş, düşmanlarına alay konusu olmalarına neden olmuştu. ²⁶ Musa ordugahın girişinde durdu, "RAB'den yana olanlar yanımı gelsin!" dedi. Büttün Levililer çevresine toplandı.

²⁷ Musa şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Herkes kılıçını kuşansın. Ordugahta kapı kapı dolaşarak kardeşini, komşusunu, yakınını öldürsün.' "

²⁸ Levililer Musa'nın buyruğunu yerine getirdiler. O gün halktan üç bine yakın adam öldürdü. ²⁹ Musa, "Bugün kendinizi RAB'be adamış oldunuz" dedi, "Herkes öz oğluna, öz kardeşine düşman kesildiği için bugün RAB sizi kutsadı."

³⁰ Ertesi gün halka, "Korkunç bir günah işlediniz" dedi, "Şimdi RAB'bin huzuruna çıkacağım. Belki günahınızı bağışlatabilirim."

³¹ Sonra RAB'be dönerek, "Çok yazık, bu halk korkunç bir günah işledi" dedi, "Kendilerine altın put yaptılar. ³² Lütfen günahlarını bağışla, yoksa yazdığın kitaptan adımı sil."

³³ RAB, "Kim bana karşı günah işlediyse onun adını sileceğim" diye karşılık verdi, ³⁴ "Şimdi git, halkı sana söylediğim yere götür. Meleğim sana öncülük edecek. Ama zamanı gelince günahlarından ötürü onları cezalandıracığım."

³⁵ RAB halkı cezalandırdı. Çünkü Harun'a buzağı yaptırmışlardı.

33

Horev'den Ayrılma Hazırlığı

¹ RAB Musa'ya, "Buradan git" dedi, "Sen ve Misir'dan çıkışın halk İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, 'Orayı senin soyuna vereceğim' diye ant içtiğim topraklara gidin. ²⁻³ Süt ve bal akan ülkeye senden önce bir melek gönderecek, Kenan, Amor, Hitit, Periz, Hiv ve Yevus halklarını oradan kovacağım. Ben sizinle gelmeyeceğim, çünkü inatçı insanlarınız. Belki sizi yolda yok ederim."

⁴ Halk bu kötü haber duyunca yasa büründü. Kimse takı takmadı. ⁵ Çünkü RAB Musa'ya şöyle demişti: "İsraililer'e de ki, 'Siz inatçı insanlarınız. Bir an aranızda kalsam, sizi yok ederim. Şimdi üzerinizdeki takıları çıkarın, size ne yapacağımı karar vereyim.' " ⁶ Böylece Horev Dağı'ndan sonra İsraililer taklarını çıkardı.

Musa ve Rab'bin Görkemi

⁷ Musa bir çadır alır, ordugahın dışına, biraz öteye kurardı. Ona 'Buluşma Çadırı' derdi. Kim RAB'be danışmak istese, ordugahın dışındaki Buluşma Çadırı'na giderdi. ⁸ Musa ne zaman çadırda gitse, bütün halk kalkar, herkes çadırının girişinde durarak Musa içeri girinceye kadar arkasından bakardı.

⁹ Musa çadırda girince, bulut sütunu aşağı iner, RAB Musa'yla konuştuğu sürece girişi kapardı. ¹⁰ Bulut sütununun çadırın girişinde durduğunu gören herkes kalkar, kendi çadırının girişinde tapınırı. ¹¹ RAB Musa'yla iki arkadaş gibi yüz yüze konuşurdu. Sonra Musa ordugaha dönerdi. Ama genç yardımcısı Nun oğlu Yeşu çadırдан çıkmazdı.

¹² Musa RAB'be şöyle dedi: "Bana, 'Bu halka öncülük et' diyorsun, ama kimi benimle göndereceğini söylemedin. Bana, 'Seni adınla tanıyorum, senden hoşnudum' demiştin. ¹³ Eğer benden hoşnutsan, lütfen şimdi bana yollarını göster ki, seni daha iyi tanıtıp hoşnut etmeye devam edeyim. Unutma, bu ulus senin halkındır."

¹⁴ RAB, "Varlığım sana eşlik edecek" diye yanıtladı, "Seni rahata kavuşturacağım."

¹⁵ Musa, "Eğer varlığın bize eşlik etmeyecekse, bizi buradan çıkarma" dedi,

¹⁶ "Yoksa benden ve halkından hoşnut kaldığın nereden bilinecek? Bize eşlik etmenden, değil mi? Ancak o zaman benimle halkın yeryüzünün öteki halklarından ayırt edilebiliriz."

¹⁷ RAB, "Söylediğin gibi yapacağım" dedi, "Çünkü senden hoşnut kaldım, adınla tanıyorum seni."

¹⁸ Musa, "Lütfen görkemini bana göster" dedi.

¹⁹ RAB, "Bütün iyiliğimi önünden geçireceğim" diye karşılık verdi, "Adımı, RAB adını senin önünde duyuracağım. Merhamet ettiğime merhamet edeceğim, acıdgıma acıyaçağım. ²⁰ Ancak, yüzümü görmene izin veremem.

Çünkü yüzümü gören yaşayamaz." ²¹ Sonra, "Yakınmda bir yer var" dedi,

"Orada, kayanın üzerinde dur. ²² Görkemim oradan geçerken seni kayanın kovuğuna sokup geçinceye kadar elimle örteceğim. ²³ Elimi kaldırdığında,

sırtımı göreceksin. Ama yüzüm görülmeyecek."

34

Antlaşma Yenileniyor

¹ RAB Musa'ya, "Öncekiler gibi iki taş levha kes" dedi, "Kırdağın levhaların üzerindeki sözleri onlara yazacağım. ² Sabaha kadar hazırlan, sabah olunca Sina Dağı'na çık; dağın tepesinde, huzurumda dur. ³ Senden başka kimse dağa çıkmıyor, dağın hiçbir yerinde kimse görülmemesin. Dağın eteğinde davar ya da sığır da otlamasın."

⁴ Musa öncekiler gibi iki taş levha kesti. RAB'bin buyurduğu gibi sabah erkenden kalktı, taş levhaları yanına alarak Sina Dağı'na çıktı. ⁵ RAB bulutun içinde oraya inip onunla birlikte durdu ve adını RAB olarak duyurdu. ⁶ Musa'nın önünden geçerek, "Ben RAB'bim" dedi, "RAB, acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık Tanrı. ⁷ Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışları. Hiçbir suçu cezasız bırakmam. Bağaların işlediği suçun hesabını oğularından, torunlarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım."

⁸ Musa hemen yere kapanıp tapındı. ⁹ "Ya Rab, eğer benden hoşnutsan, lütfen bizimle gel" dedi, "Bunlar inatçı insanlardır. Sen suçlarımızı, günahlarımızı bağışla. Bizi kendi mirasın olarak benimse."

¹⁰ RAB, "Senin halkınla bir antlaşma yapıyorum" dedi, "Onların önünde dünyada ve öteki uluslar arasında görülmemiş harikalar yapacağım. Arasında yaşadığın halk neler yapabileceğimi görecek. Senin için korkunç şeyler yapacağım. ¹¹ Bugün sana verdığım buyruğu tut. Amor, Kenan, Hittit, Periz, Hiv ve Yevus halklarını senin önünden kovacağım. ¹² Gideceğin ülkedeki insanlarla antlaşma yapmaktan kaçın. Çünkü bù senin için bir tuzak olur.

¹³ Onların sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını

keseceksiniz. ¹⁴ Başka ilahlara tapmayacaksınız. Çünkü ben adı Kışkanç bir RAB'bim, kıskanç bir Tanrı'yım. ¹⁵ Ülke halkıyla herhangi bir antlaşma yapmayın. Yoksa onlar başka ilahlara gönül verir, kurban keserken sizi de çağırırlar; siz de gider yersiniz. ¹⁶ Kızlarını oğullarınıza alırsınız. Kızlar başka ilahlara gönül verirken oğullarınızı da artlarından sürükler.

¹⁷ “Dökme putlar yapmayacaksınız.

¹⁸ “Size buyurduğum gibi, Aviv ayının belirli günlerinde yedi gün mayasız ekmek yiyecek Mayasız Ekmek Bayramı'ni* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan Aviv ayında çıktıınız.

¹⁹ “Bütün ilk doğanlar benimdir; ister sığır, ister davar olsun, ilk doğan erkek hayvanlarınızın tümü bana aittir. ²⁰ İlk doğan sıpanın bedelini bir kuzuya ödeyin. Bedelini ödemeyecekseniz, sıpanın boynunu kıracaksınız. Bütün ilk doğan oğullarınızın bedelini ödemelisiniz.

“Kimse huzuruma eli boş çıkmazın.

²¹ “Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Ekim, biçim vakti bile olsa dinleneceksiniz.

²² “İlk buğday biçiminde Haftalar Bayramı, yıl sonunda da Ürün Devşirme Bayramı yapacaksınız. ²³ Bütün erkekleriniz yılda üç kez İsrail'in Tanrısı ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar. ²⁴ Öteki ulusları önünüzden kovacak, sınırlarınızı genişleteceğim. Yılda üç kez Tanrıınız RAB'bin önüne çıktığınız zaman, kimse ülkenize göz dikemeyecek.

²⁵ “Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz. Fısıh kurbanı sabaha bırakılmayacak.

²⁶ “Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrıınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz.

“Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız.”

²⁷ RAB Musa'ya, “Bunları yaz” dedi, “Çünkü seninle ve İsailliler'le bu sözlere dayanarak antlaşma yaptım.” ²⁸ Musa orada kırk gün kırk gece RAB'le birlikte kaldı. Ağzına ne ekmek koydu, ne de su. Antlaşma sözlerini, on buyruğu taşı levhaların üzerine yazdı.

Musa Sina Dağı'ndan İniyor

²⁹ Musa elinde iki antlaşma levhasıyla Sina Dağı'ndan indi. RAB'le konuştuğu için yüzü ışılıyordu, ama kendisi bunun farkında değildi.

³⁰ Harun'la İsailliler Musa'nın ışıldayan yüzünü görünce, ona yaklaşmaya korktular. ³¹ Musa onları yanına çağırdı. Harun'la İsrail topluluğunun bütün önderleri çevresine toplandılar. Musa onlarla konuştu. ³² Sonra herkes ona yaklaştı. Musa RAB'bin Sina Dağı'nda kendisine bildirdiği bütün buyrukları onlara verdi.

³³ Konuşmasını bitirdikten sonra, yüzüne bir peçe taktı. ³⁴ Ama ne zaman konuşmak için RAB'bin huzuruna çıkışa, ayrılmaya kadar peçeyi kaldırırı. Dönunce de kendisine verilen buyrukları İsailliler'e bildirir, ³⁵ İsailliler de onun ışıldayan yüzünü görürlerdi. Sonra Musa içeri girip RAB'le görüşünceye kadar yine peçeyi takardı.

34:17 Çık.20:4; Lev.19:4; Yas.5:8; 27:15 **34:18** Çık.12:14-20; Lev.23:6-8; Say.28:16-25 **34:19** Çık.13:2

34:20 Çık.13:13 **34:21** Çık.20:9-10; 23:12; 31:15; 35:2; Lev.23:3; Yas.5:13-14 **34:22** Lev.23:15-21; Say.28:26-31 **34:22** Lev.23:39-43 **34:25** Çık.12:10 **34:26** Yas.26:2 **34:26** Yas.24:21 **34:29** 2Ko.3:7-16

*Şabat Kuralları
(Çik.31:12-18)*

¹ Musa bütün İsrail topluluğunu çağrıarak, “RAB’bin yapmanızı buyurduğu işler şunlardır” dedi, ² “Altı gün çalışacaksınız. Ama yedinci gün sizin için kutsal Şabat, RAB’be adanmış dinlenme günü olacaktır. O gün çalışan herkes öldürülecektir. ³ Şabat Günü konutlarınızda ateş yakmayacaksınız.”

*Konuta Getirilen Armağanlar
(Çik.25:1-7; 39:32-41)*

⁴ Musa bütün İsrail topluluğuna seslenerek şöyle dedi: “RAB’bin buyruğu şudur: ⁵⁻⁷ Aranızda armağanlar toplayıp RAB’be sunacaksınız. İstekli olan herkes RAB’be altın, gümüş, tunç, lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri*, kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağaçları armağan etsin. ⁸ Kandil için zeytinyağı; mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat; ⁹ başkâhinin efoduyla göğüsliği için oniks ve öbür kakma taşları getirsin.

¹⁰ “Aranızdaki bütün becerikli kişiler gelip RAB’bin buyurduğu her şeyi yapsın. ¹¹ Konutu, çadırın iç ve dış örtüsünü, kopçalarını, çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını; ¹² sandığı ve sırlıklarını, Bağışlanma Kapığı’nı, bölme perdesini, ¹³ masayla sırlıklarını, bütün masa takımlarını, huzura konan ekmekleri; ¹⁴ ışık için kandilliği ve takımlarını, kandilleri, kandiller için zeytinyağını; ¹⁵ buhur sunağını ve sırlıklarını, mesh yağını, güzel kokulu buhuru; konutun giriş bölümündeki perdeyi; ¹⁶ yakmalık sunu sunağını ve tunç ızgarasını, sırlıklarını, bütün takımlarını, kazanı ve kazan ayaklılığını; ¹⁷ avlunun çevresindeki perdeleri, direkleri, direk tabanlarını, avlu kapısındaki perdeyi, ¹⁸ konutun ve avlunun kazıklarıyla iplerini; ¹⁹ kutsal yerde hizmet etmek için dokunmuş giysileri -Kâhin Harun'un giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini - yapsınlar.”

²⁰ İsrail topluluğu Musa'nın yanından ayrıldı. ²¹ Her istekli, hevesli kişi Buluşma Çadırı'nın yapımı, hizmeti ve kutsal giysiler için RAB’be armağan getirdi. ²² Kadın erkek herkes istekle geldi, RAB’be her çeşit altın takı, broş, küpe, yüzük, kolye getirdi. RAB’be armağan ettikleri bütün takılar altındı. ²³ Ayrıca kimde lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri, kırmızı boyalı koç derisi varsa getirdi. ²⁴ Gümüş ve tunç armağanlar sunan herkes onları RAB’be adadı. Herhangi bir işte kullanılmak üzere kimde akasya ağaçları varsa getirdi. ²⁵ Bütün becerikli kadınlar elleriyle eğirdikleri lacivert, mor, kırmızı ipliği, ince keteni getirdiler. ²⁶ İstekli, becerikli kadınlar da keçi kılı eğirdiler. ²⁷ Önderler efod ve göğüslik için oniks, kakma taşlar, ²⁸ kandil, mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat ve zeytinyağı getirdiler. ²⁹ Kadın erkek bütün istekli İsraililer RAB’bin Musa aracılığıyla yapmalarını buyurduğu işler için RAB’be gönülden verilen sunu sundular.

*Besalel ve Oholia Ustalar
(Çik.31:2-6)*

³⁰ Musa İsraililer'e, “Bakın!” dedi, “RAB Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçti. ³¹ Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu kendi Ruhu'yla doldurdu. ³² Öyle ki, altın, gümüş, tunç işleyerek

^{35:2} Çik.20:8-11; 23:12; 31:15; 34:21; Lev.23:3; Yas.5:12-14

* ^{35:5-7} “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir.

ustaca yapıtlar üretsin; ³³ taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsin. ³⁴ RAB ona ve Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'a öğretme yeteneği de verdi. ³⁵ Onlara üstün beceri verdi. Öyle ki, ustalık isteyen her türlü işte, oymacılıkta, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten yapmadı, dokuma ve nakuş işlerinde, her sanat dalında yaratıcı olsunlar.

36

¹ “Besalel, Oholiav ve kutsal yerin yapımında gereken işleri nasıl yapacaklarına ilişkin RAB'bin kendilerine bilgelik ve anlayış verdiği bütün becerikli kişiler her işi tam RAB'bin buyurduğu gibi yapacaklar.”

² Musa Besalel'i, Oholiav'i, RAB'bin kendilerine bilgelik verdiği becerikli adamları ve çalışmaya istekli herkesi iş başına çağırdı. ³ Gelenler kutsal yerin yapımında gereken işleri yapmak üzere İsraililer'in getirmiş olduğu bütünarmağanları Musa'dan aldılar. İsraililer gönülden verdikleri sunuları her sabah Musa'ya getirmeye devam ettiler. ⁴ Öyle ki, kutsal yerdeki işleri yapmakta olan ustalar işlerini bırakıp bir bir Musa'nın yanına gelerek, ⁵ “Halk RAB'bin yapılmasını buyurduğu iş için gereğinden fazla getiriyor” dediler.

⁶ Bunun üzerine Musa buyruk verdi: “Ne erkek, ne kadın hiç kimse kutsal yerearmağan olarak artık bir şey vermesin.” Buyruk ordugalıta ilan edildi. Böylece halkın daha çokarmağan getirmesine engel olundu. ⁷ Çünkü o ana kadar getirilenler işi bitirmek için yeter de artardı bile.

Konutun Yapımı

(Çık.26:1-37)

⁸ Çalışanlar arasındaki becerikli adamlar konutu on perdeden yaptılar. Besalel onları lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptı, üzerini Keruvlarla* ustaca süsledi. ⁹ Her perdenin boyu yirmi sekiz*, eni dört arşındı†. Bütün perdeler aynı ölçüyeydi. ¹⁰ Perdeleri beşer beşer birbirine ekleyerek iki takım perde yaptı. ¹¹ Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler açtı. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yaptı. ¹² Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek açtı; ilmekler birbirine karşıydı. ¹³ Elli altın kopça yaptı, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştirdi. Böylece konut tek parça haline geldi.

¹⁴ Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yaptı. ¹⁵ Her perdenin boyu otuz‡, eni dört arşındı. On bir perde de aynı ölçüyeydi. ¹⁶ Beş perdeyi birbirine, altı perdeyi birbirine bireleştiirdi. ¹⁷ Her iki perde takımının kenarlarına ellişer ilmek açtı. ¹⁸ Çadırı bireleştip tek parça haline getirmek için elli tunç kopça yaptı. ¹⁹ Çadır için kırmızı boyalı koç derisinden bir örtü, onun üstüne de deriden§ başka bir örtü yaptı.

²⁰ Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yaptı. ²¹ Her çerçevenin boyu on*, eni bir buçuk† arşındı. ²² Çerçevelerin birbirine uyan iki paralel çıkıştı varıldı. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yaptı. ²³ Konutun güneyi için yirmi çerçeve yaptı. ²⁴ Her çerçevenin altında iki çıkıştı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yaptı. ²⁵⁻²⁶ Konutun öbür yan,

* ^{36:9} “Yirmi sekiz arşın”: Yaklaşık 12.6 m. † ^{36:9} “Dört arşın”: Yaklaşık 1.8 m. ‡ ^{36:15} “Otuz arşın”: Yaklaşık 13.5 m. § ^{36:19} “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir. * ^{36:21} “On arşın”: Yaklaşık 4.5 m. † ^{36:21} “Bir buçuk arşın”: Yaklaşık 70 cm.

yani kuzeyi için de yirmi çerçeveye ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yaptı. ²⁷ Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yaptı. ²⁸ Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yaptı. ²⁹ Bu köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kaldı, üst tarafı ise birinci halkayla birlleştirildi. İki köşeyi oluşturan iki çerçeveyi aynı biçimde yaptı. ³⁰ Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban yaptı.

³¹⁻³² Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağaçından kirişler yaptı. ³³ Çerçevevlerin ortasındaki kiriş konutun bir ucundan öbür ucuna geçirdi. ³⁴ Çerçevevlerle kirişleri altınla kapladı, kirişlerin gececeği halkaları da altından yaptı.

³⁵ Lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yaptı, üzerini Keruvlar'la ustaca süsledi. ³⁶ Perde için akasya ağaçından dört direk yaparak altınla kapladı. Çengelleri de altındı. Direkler için dört gümüş taban döktü. ³⁷ Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden naklı bir perde yaptı. ³⁸ Perdeyi asmak için çengelli beş direk yaparak başlıklarını, çemberlerini altınla kapladı. Direklere beş tunç taban yaptı.

37

Antlaşma Sandığı'nın Yapımı (Çık.25:10-22)

¹ Besalel Antlaşma Sandığı'nı^{*} akasya ağaçından yaptı. Boyu iki buçuk[†], eni ve yüksekliği birer buçuk arşındı[‡]. ² İçini de dışını da saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ³ İki bir yanında, ikisi öbür yanda olmak üzere sandığın dört köşesindeki ayaklara takmak için birer altın halka döktü. ⁴ Akasya ağaçından sıırıklar yapıp altınla kapladı. ⁵ Sandığın taşınması için sıırıkları yanlardaki halkalara geçirdi. ⁶ Bağışlanma Kapağı[§]'nı saf altından yaptı. Boyu iki buçuk, eni bir buçuk arşındı. ⁷ Kapının iki kenarına dövmeye altından birer Keruv yaptı. ⁸ Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürünü öteki kenara koyarak kapığı tek parça halinde yaptı. ⁹ Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapığı örtüyor, yüzleri birbirine dönük kapıga bakıyorlardı.

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa'nın Yapımı (Çık.25:23-30)

¹⁰ Besalel akasya ağaçından bir masa yaptı. Boyu iki[‡], eni bir[§], yüksekliği bir buçuk arşındı^{*}. ¹¹ Masayı saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ¹² Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevirdi. ¹³ Masa için dört altın halka dökerek dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştirdi. ¹⁴ Masanın taşınması için sıırıkların içinden gececeği halkalar kenarlığa yakındı. ¹⁵ Sıırıkları akasya ağaçından yaptı, altınla kapladı. ¹⁶ Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yaptı.

Kandilliğin Yapımı (Çık.25:31-40)

* ^{37:1} "İki buçuk arşın": Yaklaşık 1.1 m. † ^{37:1} "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm. ‡ ^{37:10} "İki arşın": Yaklaşık 90 cm. § ^{37:10} "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm. * ^{37:10} "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm.

¹⁷ Saf altından bir kandillik yaptı. Ayağı, gövdesi dövme altındı. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendindendi. ¹⁸ Üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kolluydu. ¹⁹ Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi vardı. Altı kol da aynıydı. ²⁰ Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunuyordu. ²¹ Kandillikten yükselen ilk iki kolon, ikinci iki kolon, üçüncü iki kolon altında kendinden birer tomurcuk vardı. Toplam altı koldu. ²² Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altındı. ²³ Kandillik için saf altından yedi kandil, fitil maşaları, tablalar yaptı. ²⁴ Bütin takımları dahil kandilliğe bir talant[†] saf altın harcandı.

Buhur Sunağının Yapımı

(Çık.30:1-5)

²⁵ Akasya ağacından bir buhur sunağı yaptı. Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşın, yüksekliği iki arşındı. Boynuzları kendindendi. ²⁶ Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ²⁷ İki yandaki pervazın altına iki altın halka yaptı. Bunlar sunağın taşınması için sırların geçmesine yarıyordu. ²⁸ Sırılar akasya ağacından yaparak altınla kapladı.

²⁹ İtriyatçı ustalığıyla kutsal mesh yağı ve güzel kokulu saf buhur yaptı.

38

Yakmalık Sunu Sunağının Yapımı

(Çık.27:1-8)

¹ Besalel yakmalık sunu sunağını akasya ağacından kare biçiminde yaptı. Eni ve boyu beşer arşın*, yüksekliği üç arşındı†. ² Dört üst köşesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla kapladı. ³ Sunağın bütün takımlarını - kovaları, kürekleri, çanakları, büyük çatalları, ateş kaplarını- tunçtan yaptı. ⁴ Kenarın altında aşağı doğru sunağın yarısına kadar ağı biçiminde tunç bir izgara yaptı. ⁵ Tunç izgaranın dört köşesine taşıma sırlarını geçirerek için birer halka döktü. ⁶ Sırıları akasya ağacından yaparak tunçla kapladı. ⁷ Sunağın taşınması için yan tarafındaki halkalara geçirdi. Sunağı tahtadan, içi boş yaptı.

Yılanma Kazanının Yapımı

(Çık.30:18)

⁸ Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde hizmet eden kadınların aynalarından tunç ayaklılkı tunç bir kazan yaptı.

Konut Avlusunun Yapımı

(Çık.27:9-19)

⁹ Konuta bir avlu yaptı. Avlunun güney tarafı için yüz arşın‡ boyunda özenle dokunmuş ince keten perdeler yaptı. ¹⁰ Perdeler için tabanları tunç, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş yirmi direk yaptı. ¹¹ Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü.

¹² Avlunun batı tarafı için elli arşın§ boyunda perde, on direk, on taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü. ¹³ Doğuya bakan tarafta

† 37:24 "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg. 37:29 Çık.30:22-38 * 38:1 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.

‡ 38:1 "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m. § 38:9 "Yüz arşın": Yaklaşık 45 m. § 38:12 "Elli arşın": Yaklaşık 22.5 m.

avlunun eni ellî arşındı.¹⁴ Girişin bir tarafında on beş arşın^{*} boyunda perde, üç direk ve üç taban; ¹⁵ öbür tarafında da on beş arşın boyunda perde, üç direk ve üç taban vardı. ¹⁶ Avlunun çevresindeki bütün perdeler özenle dokunmuş ince ketendi. ¹⁷ Direklerin tabanları tunç, çengelleriyle çemberleri gümüştü. Başlıklarını da gümüş kaplamadı. Avlunun bütün direkleri gümüş çemberlerle donatılmıştı.

¹⁸ Avlunun girişindeki perde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş naklı ince ketenden yapılmıştı. Boyu yirmi[†], yükseliği avlunun perdeleri gibi beş arşındı[‡]. ¹⁹ Tunçtan dört direği ve dört tabanı vardı. Direklerin çengelleri, başlıklarının kaplaması ve çemberleri gümüştü. ²⁰ Konutun ve konutu çevreleyen avlunun bütün kazıkları tunçtanı.

Kullanılan Malzemeler

²¹ Antlaşma Levhaları'nın bulunduğu konut için kullanılan malzeme miktarının tümü Musa'nın buyruğu uyarınca, Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimindeki Levililer tarafından kaydedildi. ²² RAB'bin Musa'ya buyurduğu bütün işleri Yahuda oymağından Hur oğlu Uri oğlu Besalel yaptı. ²³ Dan oymağından oymacı, yaratıcı, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten işlemeye ustâ naklıçi Ahisamak oğlu Oholiat da ona yardım etti.

²⁴ Kutsal yerdeki bütün işler için kullanılan adanmış altın miktarı kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekeldi[§]. ²⁵ Topluluğun sayımından elde edilen gümüş, kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekeldi*. ²⁶ Sayımı yapılan yirmi ve daha yukarı yaştaki 603 550 kişiden adam başına bir beka, yani yarımdan kutsal yerin şekeli[†] düşüyordu. ²⁷ Kutsal yer ve perde tabanlarının dökümü için 100 talant[‡] gümüş kullanıldı. Her tabana bir talant[§] olmak üzere, 100 tabana 100 talant gümüş harcandı. ²⁸ Direklerin çengelleri, başlıkların kaplanması ve çemberleri için 1 775 şekel* harcandı. ²⁹ Adanan tunç 70 talant 2 400 şekeldi[†]. ³⁰⁻³¹ Bununla Buluşma Çadırı'nın giriş bölümündeki tabanlar, sunakla izgarası ve bütün takımları, avlu çevresindeki ve girişindeki tabanlar, bütün konut kazıklarıyla avlu çevresindeki kazıklar yapıldı.

39

Kâhin Giysilerinin Yapımı (Çık.28:1-14)

¹ Kutsal yerde hizmet için lacivert, mor, kırmızı iplikten özenle dokunmuş giysiler yaptılar. Ayrıca RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun'a kutsal giysiler yapıldı.

Efodun Yapımı (Çık.28:6-14)

² Efodu altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptılar. ³ Altını ince tabakalar halinde dövüp lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten arasına ustaca işlemek için tel tel kestiler. ⁴ Efodun iki köşesine tutturulmuş omuzluklar yaparak birleştirdiler. ⁵ Efodun üzerindeki

* ^{38:14} "On beş arşın": Yaklaşık 6.8 m. † ^{38:18} "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m. ‡ ^{38:18} "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m. § ^{38:24} "Kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekel": Yaklaşık 880 kg. ^{38:25} Çık.30:11-16 * ^{38:25} "Kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekel": Yaklaşık 3.2 ton. ^{38:26} Mat.17:24 † ^{38:26} "Bir beka, yani yarımdan kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 5 gr. ‡ ^{38:27} "100 talant": Yaklaşık 3 ton. § ^{38:27} "Bir talant": Yaklaşık 30 kg. * ^{38:28} "1 775 şekel": Yaklaşık 17.8 kg. † ^{38:29} "70 talant 2 400 şekel": Yaklaşık 2.1 ton.

ustaca dokunmuş şerit efodun bir parçası gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketendendi; tíkla RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibiydi.

6 Altın yuvalar içine kakılmış, üzerine İsrailoğulları'nın adları mühür gibi oyulmuş oniksi işleyip **7** İsraililer'in anılması için efodun omuzluklarına taktilar. Tíkla RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Göğüslüğün Yapımı

(Çık.28:15-30)

8 Efod gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden ustaya işi bir göğüslik yaptılar. **9** Dört köşe, eni ve boyu birer karıştı*, ikiye katlanmıştı. **10** Üzerine dört sıra taş yuvası kaktılar. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; **11** ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; **12** üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; **13** dördüncü sırada sarı yakut, oniks, yeşim vardı. Taşlar altın yuvalara kakılmıştı. **14** On iki taş vardı. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oyulmuştu. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeliyordu.

15 Göğüslik için saf altından örme zincirler yaptılar. **16** İkişer tane altın yuva ve halka yaptılar. Göğüsliğin üst iki köşesine birer halka koydular. **17** İki örme altın zinciri göğüsliğin köşelerindeki halkalara taktilar. **18** Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağladılar. **19** İki altın halka yaparak göğüsliğin alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına taktilar. **20** İki altın halka daha yaparak efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişle yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarısına taktilar. **21** Göğüsliğin halkalarıyla efodun halkalarını lacivert kordonla birbirine bağladılar. Öyle ki, göğüslik efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarısında kalsın ve efoddan ayrılmassisn. Tíkla RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Öbür Kâhin Giysilerinin Yapımı

(Çık.28:31-43)

22 Efodun altına giyilen kaftanı ustaca dokunmuş salt lacivert iplikten yaptılar. **23** Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bırakırlar. Yırtılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevirdiler. **24** Kaftanın kenarını lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nar motifleriyle bezediler. **25-26** Saf altından çingiraklar yaptılar ve hizmet için kullanılan kaftanın eteğinin ucundaki narların arasına, bir çingirak bir nar, bir çingirak bir nar olmak üzere çepçevre koydular. Tíkla RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

27-29 Harun'la oğulları için ince ketenden ustaca dokunmuş mintanlar, sarıklar, süslü başlıklar, ince keten donlar, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden naklılı kuşak yaptılar; tíkla RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

30 Kutsal tacın levhasını saf altından yaparak üzerine mühür oyar gibi 'RAB'be adanmıştır' sözünü yazdırılar. **31** Üstüne bağlanmak üzere sağa lacivert bir kordon taktilar; tíkla RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

İşin Tamamlanması

(Çık.35:10-19)

* **39:9** "Bir karış": Yaklaşık 22.5 cm.

³² Böylece konutun, yani Buluşma Çadırı'nın bütün işleri tamamlandı. İsailliler her şeyi tipki RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. ³³⁻⁴¹ Konutu, çadırla bütün takımlarını, kopçalarını, çerçevelerini, kırışlarını, direklerini, tabanlarını; kırmızı boyalı koç derisinden örtüyü, deri[†] örtüyü, bölmeye perdesini; Levha Sandığı'yla sıriklarını, Bağışlanma Kapağı'nı; masaya takımlarını, Tanrı'nın huzuruna konan ekmekleri; saf altın kandilliği, üstüne dizilecek kandillerle takımlarını, kandil için zeytinyağını; altın sunağı, mesh yağını, güzel kokulu buhuru, çadırın giriş bölümünün perdesini; tunç sunakla izgarasını, sıriklarını, bütün takımlarını, kazanı, kazan ayaklığını; avlunun perdelerini, direklerini, direk tabanlarını, avlu girişinin perdesini, iplerini, kazıklarını, konutta, yani Buluşma Çadırı'ndaki hizmet için gereklili bütün aletleri; kutsal yerdeki hizmet için dokunmuş giysileri, Kâhin Harun'un kutsal giysilerini, oğullarının kâhin giysilerini Musa'ya gösterdiler. ⁴² Her şeyi tipki RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. ⁴³ Musa baktı, bütün işlerin RAB'bin buyurduğu gibi yapılmış olduğunu görünce onları kutsadı.

40

Buluşma Çadırı'nın Düzenlenmesi ve Adanması

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "Konutu, yani Buluşma Çadırı'ni birinci ayn ilk günü kur. ³ Levha Sandığı'ni oraya getirip perdeyle gizle. ⁴ Masayı içeri getir, gereken her şeyi üzerine diz. Kandilliği getirip kandillerini yak. ⁵ Altın buhur sunağını Levha Sandığı'nın önüne koy, konutun giriş bölümüğe perdesini tak. ⁶ Yakmalık sunu sunağı konutun -Buluşma Çadırı'nın- giriş bölümüğe koy. ⁷ Kazanı çadırla sunak arasına koyup içine su doldur. ⁸ Çadırın çevresini avluya kapat, avlunun girişine perdesini as.

⁹ "Sonra mesh yağıyla konutu ve içindeki bütün eşyaları meshederek kutsal kil. Böylece konutla takımları kutsal olacak. ¹⁰ Yakmalık sunu sunağıyla takımlarını meshet, sunağı kutsal kil. Sunak çok kutsal olacak. ¹¹ Kazan ve kazan ayaklığını meshederek kutsal kil.

¹² "Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüğe getirip yıka. ¹³ Harun'a kutsal giysileri giydir, bana kâhinlik etmesi için onu meshederek kutsal kil. ¹⁴ Oğullarını getirip mintanları giydir. ¹⁵ Bana kâhinlik etmeleri için babaları gibi onları da meshet. Bu mesh onların kuşaklar boyu sürekli kâhin olmalarını sağlayacak."

¹⁶ Musa her şeyi RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı. ¹⁷ Böylece ikinci yılın birinci aynın birinci günü konut kuruldu. ¹⁸ Musa konutu kurdu, tabanlarını koydu, çerçevelerini yerleştirdi, kırışlarını taktı, direklerini dikti. ¹⁹ Çadırı tipki RAB'bin kendisine buyurduğu gibi konutun üzerine gerdi, çadir örtüsünü üzerine örttü. ²⁰ Antlaşma Levhaları'ni sandığa koydu, sandık sıriklarını taktı, Bağışlanma Kapağı'nı sandığın üzerine yerleştirdi. ²¹ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi Levha Sandığı'nı konuta getirdi, bölmeye perdesini asarak sandığı gizledi.

²² Masayı Buluşma Çadırı'na, konutun kuzeyine, perdenin dışına koydu. ²³ RAB'bin huzurunda, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi üzerine ekmekleri dizdi. ²⁴ Kandilliği Buluşma Çadırı'na, masanın karşısına, konutun güneyine koydu. ²⁵ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, RAB'bin huzurunda kandilleri yaktı. ²⁶ Altın sunağı Buluşma Çadırı'na, perdenin önüne koydu. ²⁷ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi üzerinde güzel kokulu buhur yaktı. ²⁸ Konutun

[†] 39:33-41 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.

giriş bölümünün perdesini takti. ²⁹ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yakmalık sunu sunağını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne koydu, üzerinde yakmalık sunu ve tahlil sunusu sundu. ³⁰ Kazanı Buluşma Çadırı ile sunak arasına koydu, yıkamak için içine su doldurdu. ³¹ Musa, Harun ve Harun'un öğrencileri ellerini, ayaklarını orada yıkadılar. ³² Ne zaman Buluşma Çadırı'na girdi sunağın yaklaşalar RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi orada yıkandılar. ³³ Musa konutla sunağı avluya çevirdi. Avlunun girişine perdeyi asarak işi tamamladı.

*Buluşma Çadırı Üstündeki Bulut
(Say.9:15-23)*

³⁴ O zaman bulut Buluşma Çadırı'nı kapladı ve RAB'bin görkemi konutu doldurdu. ³⁵ Musa Buluşma Çadırı'na giremedi; çünkü bulut her yeri kaplamış, RAB'bin görkemi konutu doldurmuştu. ³⁶ İsraililer ancak bulut konutun üzerinden kalkınca göçerlerdi. ³⁷ Bulut durdukça yerlerinden ayrılmaz, kalkacağı günü beklerlerdi. ³⁸ Böylece bütün yolculuklarında konut üzerinde gündüzün RAB'bin bulutu, gece de ateş İsraililer'e yol gösterdi.

LEVİLİLER

GİRİŞ

Levililer Kitabı eski İsrail'deki tapınma düzeni ve bunu yöneten Levi oymağından gelen kâhinlerle ilgili kuralları içerir.

Kitap temel olarak Tanrı'nın kutsallığı ve İsrail halkın kutsal Tanrı'yla ilişkisini sürdürmek için nasıl yaşayıp tapınması gerektiği konusuna açıkkık getirir. Kitabın en çok bilinen ayetlerinden biri, İsa'nın ikinci büyük buyruk olarak söylediği 19:18 ayetindeki "Komşunu kendin gibi seveceksin" sözleridir.

Ana Hatlar:

1:1-7:38 Sunu ve kurbanlarla ilgili yasalar

8:1-10:20 Harun'a ogullarının kâhin olarak atanması

11:1-15:33 Dinsel açıdan kirli ve temiz sayılmayla ilgili yasalar

16:1-34 Günahları Bağışlatma Günü

17:1-27:34 Kutsallık ve tapınmayla ilgili yasalar

Yakmalık Sunu

¹ RAB Musa'yı çağrıp Buluşma Çadırı'ndan* ona şöyle seslendi: ² "İsrail halkıyla konuş, onlara de ki, 'İçinizden biri RAB'be sunu olarak bir hayvan sunacağı zaman, sığır ya da davar sunmalı.

³ "Eğer yakmalık sunu sığırsa, kusursuz ve erkek olmalı. RAB'bin sunuyu[†] kabul etmesi için onu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde sunmalı. ⁴ Elini yakmalık sununun başına koymalı. Sunu kişinin günahlarının bağışlanması için kabul edilecektir. ⁵ Boğayı RAB'bin önünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler[‡] boğanın kanını getirip Buluşma Çadırı'nın giriş bölümündeki sunağın her yanına dökecekler. ⁶ Sonra kişi yakmalık sunuyu yüzüp parçalara ayırmalı. ⁷ Kâhin Harun'un oğulları sunakta ateş yakıp üzerine odun dizecekler. ⁸ Hayvanın başını, iç yağını, parçalarını sunakta yanan odunların üzerine yerlestirecekler. ⁹ Kişi hayvanın işkembesini, bağırsaklarını ve ayaklarını yıkayacak. Kâhin de hepsini yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunağın üzerinde yakacaktır.

¹⁰ "Eğer kişi yakmalık sunu olarak davar, yani koyun ya da keçi sunmak istiyorsa, sunusu kusursuz ve erkek olmalı. ¹¹ Onu sunağın kuzeyinde, RAB'bin önünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler kani sunağın her yanına dökecekler. ¹² Kişi başını, iç yağını kesip hayvanı parçalara ayırmalı. Kâhin bunları sunakta yanan odunların üzerine yerlestirecek. ¹³ Kişi hayvanın işkembesini, bağırsaklarını, ayaklarını yıkamalı. Kâhin bunları sunak üzerinde yakarak sunmalıdır. Bu yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur.

¹⁴ "Eğer kişi yakmalık sunu olarak RAB'be kuş sunmak istiyorsa, kumru ya da güvercin sunmalı. ¹⁵ Kâhin sunuyu sunağa getirecek, başını ayırip sunağın üzerinde yakacak. Kuşun kani sunağın yan tarafından akıtilacak. ¹⁶ Kâhin kuşun kursağını pisliğiyle birlikte çıkarıp sunağın doğusundaki külliye atacak.

* ^{1:1} "Bulusma Çadırı": İnsanların Tanrı'ya danışıkları yer (bkz. Çık.33:7-10). † ^{1:3} "Sunuyu" ya da "Kisiyi". ‡ ^{1:5} "Kâhin": Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyülüük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır.

17 Kanatlarını tutarak kuşu ikiye bölecek, ama tümüyle ayırmayacak. Sonra kuşu sunakta yanan odunların üstünde yakmalı. Bu yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur.”

2

Tahil Sunusu

1 “Biri RAB'be tahil sunusu getirdiği zaman, sunusu ince undan olmalı. Üzerine zeytinyağı dökerek ve günlük koyarak **2** sunuyu Harun soyundan gelen kâhinlere götürmeli. Kâhin avuç dolusu ince un, zeytinyağı ve bütün günübü alıp sunağın üzerinde anma payı olarak yakacak. Bu yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur. **3** Tahil sunusundan artakalan Harun'la oğullarına bırakılmalı. RAB için yakılan bir sunu olduğundan çok kutsaldır.

4 “Eğer fırında pişirilmiş tahil sunusu sunuyorsan, zeytinyağıyla yoğrulmuş ince undan yapılmış mayasız pideler ya da üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar olmalı. **5** Eğer sunu sacda pişirilmiş tahil sunusu ise, zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız ince undan yapılmalı. **6** Onu sunarken parçalara ayırip üzerine zeytinyağı dökeceksin. Bu tahil sunusudur. **7** Eğer sunu tavada pişirilmiş tahil sunusu ise, ince un ve zeytinyağıyla yoğrulmuş olmalı. **8** Böyle yapılmış tahil sunusunu RAB'be sunmak için getirip kâhine vereceksin. Kâhin de onu sunağa götürecek. **9** Anma payı olarak tahil sunusundan bir parça alıp yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunak üzerinde yakacak. **10** Tahil sunusundan artakalan Harun'la oğullarına bırakılmalı. RAB için yakılan bir sunu olduğundan çok kutsaldır.

11 “RAB'be sunacağınız tahil sunularının hiçbirine maya katılmamalı. Çünkü RAB için yakılan sunu içinde hiçbir zaman maya ya da bal yakılmamalı.

12 Bunları ilk ürünlerinizin sunusu olarak RAB'be sunabilirisiniz. Ancak RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunak üzerinde sunulmamaları gereklidir.

13 Bütün tahil sunularını tuzlayacaksınız. Tanrı'nın sizinle yaptığı antlaşmayı simgeleyen tuzu tahil sunularından hiç eksik etmeyeceksiniz. Bütün sunulara tuz katacaksınız.

14 “Eğer RAB'be ilk ürünlerin tahil sunusunu getiriyorsan, kavrulup dövülmüş, taze devşirilmiş buğday başıkları sunacaksın. **15** Üzerine zeytinyağı ve günlük koyacaksın. Tahil sunusudur bu. **16** Kâhin biraz dövülmüş buğday ve zeytinyağı alıp günügün tümüyle birlikte anma payı olarak yakacak. RAB için yakılan sunudur bu.”

3

Esenlik Sunusu

1 “Eğer biri esenlik kurbanı olarak sığır sunmak istiyorsa, RAB'be erkek ya da dişi, kusursuz bir hayvan sunmalı. **2** Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünden kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler kani sunağın her yanına dökecekler. **3** Kişi esenlik sunusunun bazı parçalarını RAB için yakılan sunu olarak sunmalı. Sununun bağırsak ve işkembe yağını, **4** böbreklerini, böbrek üstü yağını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi ayıracak. **5** Harun'un oğulları sunakta yanan odunların üzerinde duran yakmalık sununun üzerinde bunları yakacak. Yakılan sunu, RAB'bi hoşnut eden kokudur.

6 “Eğer kişi esenlik kurbanı olarak RAB'be davar sunmak istiyorsa, erkek ya da dişi, sunusu kusursuz olmalı. **7** Eğer kuzu sunmak istiyorsa, RAB'bin önünde sunmalı. **8** Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı'nın önünde

kesmeli. Harun'un oğulları kani sunağın her yanına dökecekler. ⁹ Kişi esenlik kurbanının bazı parçalarını RAB için yakılan sunu olarak sunmalı. Yağını almalı, kuyruk sokinunun dibinden bütün kuyruk yağğını kesmeli, bağırsak ve işkembe yağlarını, ¹⁰ böbreklerini, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi ayırmalı. ¹¹ Kâhin bunları sunağın üzerinde yakacak. RAB için yakılan yiyecek sunusudur bu.

¹² “Eğer sunusu keçi ise, onu RAB'bin önünde sunmalı. ¹³ Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı'nın önünde kesmeli. Harun'un oğulları kani sunağın her yanına dökecekler. ¹⁴⁻¹⁵ RAB için yakılan sunu olarak sunudan şunları ayırip sunmalı: Bağırsak ve işkembe yağlarını, böbrekleri, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi. ¹⁶ Kâhin bütün bunları sunağın üzerinde yakacak. Yakılan yiyecek sunusudur bu. Kokusu RAB'bi hoşnut eder. Yağın tümü RAB'be aittir. ¹⁷ Hayvan yağı ve kan yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca bu kural hep geçerli olacak.”

4

Günah Sunusu

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına söyle: ‘Biri buyruklarından birinde yasaklıdım bir şeyi yapar, bilmeden günah işlerse; ³ meshedilmiş kâhin günah işleyerek halkını da suçlu kılsrsa, işlediği günahdan ötürü RAB'be günah sunusu olarak kusursuz bir boğa sunmalı. ⁴ Boğayı Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, RAB'bin önüne getirip elini onun başına koymalı ve RAB'bin huzurunda onu kesmeli. ⁵ Meshedilmiş kâhin boğa kanının birazını Buluşma Çadırı'na götürecek. ⁶ Parmağını kana batırıp En Kutsal Yer'in* perdesi önünde, RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. ⁷ Sonra çadırda, RAB'bin huzurunda, buhur sunağının boynuzlarına sürecek. Boğanın artakalan kanını çadırın giriş bölümündeki yakmalık sunu sunağının dibine dökecek. ⁸ Günah sunusu olarak adanan boğanın bütün yağını alacak. Bağırsak ve işkembe yağlarını, ⁹ böbrekleri, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi, ¹⁰ esenlik kurbanı olarak sunulan siğirda olduğu gibi ayıracak. Bunları yakmalık sunu sunağı üzerinde yakacak. ¹¹⁻¹² Boğanın artakalan parçalarını; derisini, etinin tümünü, başını, ayaklarını, işkembesini, bağırsaklarını, gübresini ordugahın dışında küllerin döküldüğü temiz bir yere götürecek; küllerin üzerinde odun ateşiyle yakacak.

¹³ “Eğer bütün İsrail topluluğu bilmeden günah işler, RAB'bin buyruklarından birinde yasaklanmış olanı yaparsa durum gözden kaçsa bile suçlu sayılır. ¹⁴ İşlediği günah açığa çıkınca, topluluk günah sunusu olarak bir boğa sunmalı, onu Buluşma Çadırı'nın önüne getirmeli. ¹⁵ RAB'bin huzurunda topluluğun ileri gelenleri ellerini boğanın başına koyacak ve boğa RAB'bin huzurunda kesilecek. ¹⁶ Meshedilmiş kâhin boğanın kanını Buluşma Çadırı'na götürecek. ¹⁷ Parmağını kana batırıp RAB'bin huzurunda, perdenin önünde yedi kez serpecek. ¹⁸ Sonra çadırda RAB'bin huzurunda bulunan sunağın boynuzlarına sürecek. Boğanın artakalan kanını çadırın giriş bölümündeki yakmalık sunu sunağının dibine dökecek. ¹⁹ Boğanın bütün yağını alıp sunağın üzerinde yakacak. ²⁰ Günah sunusu olarak sunulan boğaya yaptığıının aynısını yapacak. Böylece kâhin halkın günahlarını bağışlatacak ve halk bağışlanacak. ²¹ İlk boğayı yaktığı gibi bunu da ordugahın dışına çıkarıp yakacak. Topluluğun günah sunusudur bu.

22 “Önderlerden biri günah işler, bilmeden Tanrısı RAB'bin buyruklarından birinde yasak olanı yaparsa, suçu sayılır. **23** İşlediği günah kendisine açıklanırsa, sunu olarak kusursuz bir teke getirmeli. **24** Elini tekenin başına koymalı ve yakmalık sunuların kesildiği yerde RAB'bin huzurunda onu kesmeli. Bu bir günah sunusudur. **25** Kâhin günah sunusunun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecek. Artakalan kani yakmalık sunu sunağının dibine dökecek. **26** Tekenin bütünlığını esenlik kurbanının yağı gibi sunak üzerinde yakacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

27 “Eğer halktan biri RAB'bin buyruklarından birinde yasak olanı yapar, bilmeden günah işlerse, suçu sayılır. **28** İşlediği günah kendisine açıklanırsa, günahından ötürü sunu olarak kusursuz bir dişi keçi getirmeli. **29** Elini günah sunusunun başına koymalı ve yakmalık sunuların kesildiği yerde onu kesmeli. **30** Kâhin sunusunun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecek. Artakalan kani sunağın dibine dökecek. **31** Kişi keçinin bütünliğini esenlik kurbanında olduğu gibi ayıracak. Kâhin RAB'bi hoşnut eden koku olarak onu sunakta yakacak, kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

32 “Eğer biri günah sunusu olarak bir kuzu getirirse, kuzu dişi ve kusursuz olmalı. **33** Elini günah sunusunun başına koyacak ve yakmalık sunuların kesildiği yerde onu günah sunusu olarak kesecek. **34** Kâhin sunusunun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecek. Artakalan kani sunağın dibine dökecek. **35** Esenlik kurbanı kuzusunda olduğu gibi kişi sunusun bütünliğini ayırmalı. Kâhin RAB için yakılan sunuların üzerinde hepsini sunakta yakacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

5

1 “*Lanetleneceğini bile bile gördüğüne ya da bildiğine tanıklık etmeyen kişi günah işlemiş olur ve suçunun cezasını çekecektir.*

2 “*Biri bilmeden kirli sayılan herhangi bir şeye, yabanıl, evcil ya da küçük bir hayvan lesine dokunursa, kirlenmiş olur ve suçu sayılır.*

3 “*Biri bilmeden kirli sayılan bir insana ya da insandan kaynaklanan kendisini kirletecek herhangi bir şeye dokunursa, ne yaptığıni anladığı an suçu sayılacaktır.*

4 “*Biri hangi konuda olursa olsun, kötüyük ya da iyilik yapmak için, düşünmeden ve ne yaptığını bilmeden ant içerse, bunu anladığı an suçu sayılacaktır.*

5 “*Kişi bu suçlardan birini işlediği zaman, günahını itiraf etmeli. **6** Günahının bedeli olarak RAB'be bir suç sunusu getirmeli. Bu sunu küçükbaş hayvanlardan olmalı. Dişi bir kuzu ya da keçi olabilir. Kâhin kişinin günahını bağışlatacaktır.*

7 “*Eğer kuzu alacak gücü yoksa, suçuna karşılık biri günah sunusu, öbürü yakmalık sunu olmak üzere RAB'be iki kumru ya da iki güvercin sunmalıdır. **8** Bunları kâhine getirmeli. Kâhin önce günah sunusunu sunacak. Kuşun boynunu kırmalı, ama başını koparmamalı. **9** Sununun kanından birazını sunağın yan yüzüne serpmeli. Artakalan kan sunağın dibine akitilmalı. Bu günah sunusudur. **10** Kâhin bundan sonra ikinci kuşu yakmalık sunu*

olarak kurallara göre sunacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

11 “Eğer iki kumru ya da iki güvercin alacak gücü yoksa, günahına karşılık günah sunusu olarak onda bir efa^{*} ince un getirmeli. Üzerine zeytinyağı dökmemeli, günde de koymamalı; çünkü bu günah sunusudur. **12** Onu kâhine vermelii. Kâhin anma payı olarak bir avuç dolusu alıp sunakta, RAB için yakılan sunuların üzerinde yakacak. Bu günah sunusudur. **13** Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak. Tahil sunusunda olduğu gibi, artakalan un kâhinin olacaktır.”

Suç Sunusu

14 RAB Musa'ya şöyle dedi: **15** “Eğer biri RAB'be adanmış nesnelere el uzatır, bilmeden günah işlerse, suç sunusu olarak RAB'be küçükbaş hayvanlardan kusursuz bir koç getirmeli. Değeri gümüş şekelle, kutsal yerin sekeliyle[†] ölçülmeli. **16** Adanmış nesneler konusunda işlediği günahın karşılığını ödemeli ve beşte birini üzerine ekleyip kâhine vermeli. Kâhin suç sunusu olan koçla kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

17 “Eğer biri günah işler, RAB'bin buyruklarından birinde yasak olanı yaparsa, bilmedenapsa bile, suç işlemiş olur; suçunun cezasını çekecektir. **18** Kâhine suç sunusu olarak küçükbaş hayvanlardan belli değeri olan kusursuz bir koç getirmeli. Kâhin kişinin bilmeden işlediği günahı bağışlatacak ve kişi bağışlanacak. **19** Bu suç sunusudur. Kişi gerçekten RAB'be karşı suç işlemiştir.”

6

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2** “Eğer biri günah işler, RAB'be ihanet eder, kendisine emanet edilen, rehin bırakılan ya da çalıntı bir mal konusunda komşusunu aldatır ya da ona haksızlık ederse, **3** kayıp bir eşya bulup yalan söylese, yalan yere ant içerse, yani insanların işleyebileceği bu suçlardan birini işlerse, **4** günah işlemiş olur ve suçu sayılır. Çaldığı ya da haksızlıkla ele geçirdiği şeyi, kendisine emanet edilen ya da bulduğu kayıp eşyayı, **5** ya da hakkında yalan yere ant içtiği şeyi, üzerine beşte birini de ekleyerek, suç sunusunu getirdiği gün sahibine geri vermeli. **6** RAB'be suç sunusu olarak kâhine belli değeri olan kusursuz bir koç getirmeli. **7** Kâhin RAB'bin huzurunda onun günahını bağışlatacak; işlediği suç ne olursa olsun kişi bağışlanacak.”

Kâhinlerin Sunu Sunma Kuralları

a) Yakmalık Sunu

8 RAB Musa'ya şöyle dedi: **9** “Harun'la oğullarına buyruk ver: ‘Yakmalık sunu yasası şudur: Yakmalık sunu bütün gece, sabaha kadar sunaktaki ateşin üzerinde kalacak. Sunağın üzerindeki ateş sönmeyecek. **10** Kâhin keten giysisini, donunu giyecek. Sunağın üzerindeki yakmalık sunudan kalan külü toplayıp sunağın yanına koyacak. **11** Giysilerini değiştirdikten sonra külü ordugahın dışında temiz bir yere götürerek. **12** Sunağın üzerindeki ateş sürekli yanacak, hiç sönmeyecek. Kâhin her sabah ateşe odun atacak, yakmalık sununun parçalarını odunların üzerine dizecek, onun üzerinde de esenlik sunularının yağını yakacak. **13** Sunağın üzerindeki ateş sürekli yanacak, hiç sönmeyecek.’”

* **5:11** “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. Say:5:5-8

† **5:15** “Bir kutsal yerin sekeli”: Yaklaşık 10 gr.

6:1

b) Tahil Sunusu

¹⁴ “Tahil sunusu yasası şudur: Harun'un oğulları onu sunağın önünde RAB'be sunacaklar. ¹⁵ Kâhin üzerindeki günde birlikte tahil sunusunu ince unundan ve zeytinyağından bir avuç alıp anma payı ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunakta yakacak. ¹⁶ Artakalanı Harun'la oğulları yiyecekler. Onu kutsal bir yerde, Buluşma Çadırı'nın avlusunda mayasız ekmeğin olarak yemeliler. ¹⁷ Mayaya pişirilmemeli. Bunu yakılan sunulardan, kâhînlerin payı olarak verdim. Suç sunusu, günah sunusu gibi bu da çok kutsaldır. ¹⁸ Harun soyundan gelen her erkek ondan yiyebilir. RAB için yakılan sunularda onların kuşaklar boyunca sonsuza dek payları olacak. Sunulara her dokunan kutsal sayılacak.”

¹⁹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁰ “Harun kâhin olarak meschedildiği gün, Harun'la oğulları tahil sunusu olarak RAB'be yarısı sabah, yarısı akşam olmak üzere, onda bir efa* ince un sunacaklar. Bu sürekli bir sunu olacak. ²¹ Zeytinyağıyla iyice yoğrulup sacda pişirilecek. Tahil sunusunu getirip RAB'bi hoşnut eden koku olarak pişmiş parçalar halinde sunacaklar. ²² Bunu Harun soyundan gelen meschedilmiş kâhin RAB'be sunacak. Sürekli bir kural olacak bu. Sununun tümü yakılacak. ²³ Kâhinin sunduğu her tahil sunusu tümüyle yakılmalı, hiç yenmemeli.”

c) Günah Sunusu

²⁴ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁵ “Harun'la oğullarına de ki, ‘Günah sunusu yasası şudur: Günah sunusu yakmalık sununun kesildiği yerde, RAB'bin huzurunda kesilecek. Çok kutsaldır. ²⁶ Hayvanı sunan kâhin onu kutsal bir yerde, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde yiyecek. ²⁷ Sununun etine her dokunan kutsal sayılacak. Kani birinin giysisine sıçarsa, giysi kutsal bir yerde yıkanmalı. ²⁸ İçinde etin haşlandıığı çömlek kirilmalı. Ancak tunç bir kapta haşlanmışsa, kap iyice ovulup suyla durulanmalıdır. ²⁹ Kâhînler soyundan gelen her erkek bu sunuyu yiyebilir. Çok kutsaldır. ³⁰ Ama kutsal yerde günah bağıslatmak için kani Buluşma Çadırı'na getirilen günah sunusunun eti yenmeyecek, yakılacaktır.’”

7

ç) Suç Sunusu

¹ “Çok kutsal olan suç sunusunun yasası şudur: ² Suç sunusu yakmalık sununun kesildiği yerde kesilecek ve kani sunağın her yanına dökülecek. ³⁻⁴ Hayvanın bütün yağı alınacak, kuyruk yağı, bağırsak ve iştikme yağıları, böbrekleri, böbrek üstü yağıları, karaciğerden böbreklere uzanan perde ayrılacak. ⁵ Kâhin bunların hepsini sunak üzerinde, RAB için yakılan sunu olarak yakacak. Bu suç sunusudur. ⁶ Kâhînler soyundan gelen her erkek bu sunuyu yiyebilir. Sunu kutsal bir yerde yenecek, çünkü çok kutsaldır.

⁷ “Suç ve günah sunuları için aynı yasa geçerlidir. Et, sunuyu sunarak günahı bağıslatan kâhinindir. ⁸ Yakmalık sununun derisi de sunuyu sunan kâhinindir. ⁹ Fırında, tavada ya da sacda pişirilen her tahil sunusu onu sunan kâhînin olacak. ¹⁰ Zeytinyağıyla yoğrulmuş ya da kuru tahil sunuları da Harunoğulları'na aittir. Aralarında eşit olarak bölüşülecektir.”

Esenlik Sunusu

¹¹ “RAB'be sunulacak esenlik kurbanının yasası şudur: ¹² Eğer adam sunusunu RAB'be şükretmek için sunuyorsa, sunusunun yanısına

* ^{6:20} “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg.

zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız pideler, üzerine zeytinyağı sürülmüş mayasız yufkalar ve iyice karıştırılmış ince undan yağıla yoğrulmuş mayasız pideler de sunacak. ¹³ RAB'be şükretmek için, esenlik sunusunu mayalı ekmek pideleriyle birlikte sunacak. ¹⁴ Her sunudan birini RAB'be bağış sunusu olarak sunacak ve o sunu esenlik sunusunun kanını sunağa döken kâhinin olacak. ¹⁵ RAB'be şükretmek için sunulan esenlik kurbanının eti, sununun sunulduğu gün yenecek, sabaha bırakılmayacak.

¹⁶ ‘Biri gönülden verilen bir sunu ya da dilediği adağı sunmak istiyorsa, kurbanın eti sununun sunulduğu gün yenecek, artakalırsa ertesi güne bırakılabilicek. ¹⁷ Ancak üçüncü güne bırakılan kurban eti yakılacak. ¹⁸ Esenlik kurbanının eti üçüncü gün yenirse sunu kabul edilmeyecek, geçerli sayılmayacak. Çünkü et kirlenmiş sayılır ve her yiyen suçunun cezasını çekecektir.

¹⁹ ‘Kirli sayılan herhangi bir şeye dokunan et yenmemeli, yakılmalıdır. Öteki etlere gelince, temiz sayılan bir insan o etlerden yiyebilir. ²⁰ Ama biri kirli sayıldığı sürece RAB'be sunulan esenlik kurbanının etini yerse, halkın arasından atılacak. ²¹ Ayrıca kirli sayılan herhangi bir şeye, insandan kaynaklanan bir kirliliğe, kirli bir hayvana ya da kirli ve içgriç bir şeye dokunup da RAB'be sunulan esenlik kurbanının etinden yiyen biri halkın arasından atılacak.’”

Yağ ve Kan Yenmemeli

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: ²³ “İsrail halkına de ki, ‘İster sığır, ister koyun ya da keçi yağı olsun, hayvan yağı yemeyeceksiniz. ²⁴ Kendiliğinden ölen ya da yabani hayvanların parçaladığı bir hayvanın yağı başka şeyler için kullanılabilir, ama hiçbir zaman yenmemeli. ²⁵ Kim yakılan ve RAB'be sunulan hayvanlardan birinin yağını yerse, halkın arasından atılacak. ²⁶ Nerede yaşarsanız yaşayın, hiçbir kuşun ya da hayvanın kanını yemeyeceksiniz. ²⁷ Kan yiyan herkes halkın arasından atılacak.’”

Kâhinlerin Payı

²⁸ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁹ “İsrail halkına de ki, ‘RAB'be esenlik kurbanı sunmak isteyen biri, esenlik kurbanının bir parçasını RAB'be sunmalı. ³⁰ RAB için yakılan sunusunu kendi eliyle getirmeli. Hayvanın yağını döşüyle birlikte getirecek ve döş RAB'bin huzurunda sallamalık bir sunu olarak sallanacak. ³¹ Kâhin yağı sunağın üzerinde yakacak, ama döş Harun'la oğullarının olacak. ³² Esenlik kurbanlarınızın sağ budunu bağış olarak kâhine vereceksiniz. ³³ Harunoğulları arasında esenlik sunusunun kanını ve yağını kim sunuyorsa, sağ but onun payı olacak. ³⁴ İsrail halkın sunduğu esenlik kurbanlarından sallamalık döş ve bağış olarak sunulan budu aldım. İsrail halkın payı olarak bunları sonsuza dek Kâhin Harun'la oğullarına verdim.’”

³⁵ Harun'la oğulları kâhin atandıkları gün RAB için yakılan sunulardan paylarına bu düştü. ³⁶ RAB onları meshettiği gün İsrail halkına buyruk vermişti. Adağın bu parçaları gelecek kuşaklar boyunca onların payı olacaktı.

³⁷ Yakmalık, tahlil, suç, günah, atanma sunularının ve esenlik kurbanlarının yasası budur. ³⁸ RAB, bu buyruğu çölde, Sina Dağı'nda İsrail halkından kendisine sunu sunmalarını istediği gün Musa'ya vermişti.

Harun'la Oğullarının Kâhin Atanması
(Çık.29:1-37)

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2-3** “Harun'la oğullarını, kâhin giysilerini, mesh yağını, günah sunusu olarak sunulacak boğayı, iki koçu ve mayasız ekmek sepetini Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünü getir. Bütün topluluğu da oraya çağır.” **4** Musa RAB'bin buyruğunu yerine getirdi. Herkes Buluşma Çadırı'nın önünde toplandı.

5 Musa topluluğa, “Şimdi RAB'bin buyruğunu yerine getireceğim” dedi. **6** Harun'la oğullarını öne çıkarıp yıkadı. **7** Harun'a mintanı giydirdi, beline kuşağı bağladı, üzerine kaftanı, onun üzerine de efodu giydirdi. Ustaca dokunmuş şeridiyle efodu bağladı. **8** Üzerine göğüslügü taktı, göğüslügün içine Urim ile Tummim'i* koydu. **9** Başına sariği sardı, ön kısmına kutsal tacı, altın levhayı koydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

10 Sonra mesh yağını aldı, Tanrı'nın Konutu'nu ve içindeki her şeyi meshederek kutsal kıldı. **11** Yağı yedi kez sunağın üzerine serpti; sunağı, sunağın bütün aletlerini, kazanı ve ayaklıklarını kutsal kılmak için meshetti. **12** Harun'u kutsal kılmak için başına yağı dökerek meshetti. **13** Harun'un oğullarını öne çıkardı, onlara mintan giydirdi, bellerine kuşak bağladı, başlarını başlık koydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

14 Sonra günah sunusu olarak sunulacak boğayı getirdi. Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koydular. **15** Musa boğayı kesti. Sunağı pak kılmak için kanını parmağıyla sunağın boynuzlarına çepçeuvre sürdürdü. Artan kanı sunağın dibine döktü. Böylece sunağı arındırıp kutsal kıldı. **16** Musa hayvanın bağırsak ve iştikbe yağını, karaciğer perdesini, böbreklerini ve böbrek yağını sunağın üzerinde yaktı. **17** Boğanın geri kalan kısmını da -derisini, etini, gübresini- ordugahın dışında yaktı. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

18 Sonra yakmalık sunu olarak sunulacak koçu getirdi. Harun'la oğulları ellerini koçun başına koydular. **19** Musa koçu kesti, kanını sunağın her yanına döktü. **20** Koçu parçalara ayırip parçaları, başını ve iç yağını yaktı. **21** Bağırsaklarını, iştikbesini, ayaklarını yıkadı ve koçun tümünü sunağın üzerinde yaktı. Bu bir yakmalık sunu, RAB'bi hoşnut eden koku, yakılan sunuydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

22 Sonra öteki koçu, atanma sunusu olarak sunulacak koçu getirdi. Harun'la oğulları ellerini koçun başına koydular. **23** Musa koçu kesti. Kanını Harun'un sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayagının baş parmaklarına sürdürdü. **24** Sonra Harun'un oğullarını öne çıkardı. Onların da sağ kulak memelerine, sağ ellerinin ve ayaklarının baş parmaklarına kan sürdürdü. Artan kanı sunağın her yanına döktü. **25** Hayvanın yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve iştikbe yağını, karaciğer perdesini, böbreklerini, böbrek yağını ve sağ budunu aldı. **26** Sonra RAB'bin huzurunda bulunan mayasız ekmek sepetinden bir ekmek, yağlı pide ve yufka alıp hayvanın yağını ve sağ budunun üzerine koydu. **27** Hepsini Harun'la oğullarının eline verdi. Bunları RAB'bin huzurunda sallamalıksunu olarak salladı. **28** Sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sununun üzerinde yaktı. Bunlar atanma sunusu, RAB'bi hoşnut eden koku ve RAB için yakılan sunuydu. **29** Bundan sonra Musa döşü aldı ve sallamalıksunu olarak RAB'bin huzurunda salladı. Atanma sunusu olarak sunulan koçtan Musa'nın payına düşen buydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

³⁰ Musa mesh yağını ve sunağın üzerindeki kanı alıp Harun'la oğullarının ve giysilerinin üzerine serpti. Böylece Harun'u, oğullarını ve giysilerini kutsal kılmış oldu.

³¹ Sonra Harun'la oğullarına, "Eti Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde haşlayın" dedi, "Eti Harun'la oğulları yiyecek" diye buyurmuştu. Atanma sunularının bulunduğu sepetteki ekmekle birlikte onu orada yiycin. ³² Etten ve ekmekten artanı yakın. ³³ Atanma günleriniz doluncaya kadar, yedi gün boyunca Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünden ayrılmayın. Çünkü atanmanız yedi gün sürecek. ³⁴ Bugün yapılan her şeyi günahlarınızı bağışlatmak için RAB buyurdu. ³⁵ Yedi gün boyunca gece gündüz Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde bekleyecek, RAB'bin buyruğunu yerine getireceksiniz. Öyle ki, ölmeyesiniz. Bana böyle buyruk verildi." ³⁶ Böylece Harun'la oğulları RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği bütün buyrukları yerine getirdiler.

9

Kâhinler Görevlerine Başlıyor

¹ Sekizinci gün Musa Harun'la oğullarını ve İsrail ileri gelenlerini çağırdı. ² Harun'a, "Kendin için günah sunusu olarak kusursuz bir erkek buzağı, yakmalık sunu olarak da kusursuz bir koç al, RAB'be sun" dedi, ³ "Sonra İsrail halkın de ki, 'Günah sunusu olarak bir teke, yakmalık sunu olarak da bir yaşında kusursuz bir buzağı ile bir kuzu alın. ⁴ RAB'bin huzurunda esenlik sunusu olarak kurban edilmek üzere bir sığır ve bir koçla birlikte zeytinyağıyla yoğrulmuş tahlil sunusu getirin. Çünkü RAB bugün size görünecektir.'"

⁵ Musa'nın buyurdukları Buluşma Çadırı'nın önüne getirildi. Herkes yaklaşıp RAB'bin huzurunda toplandı. ⁶ Musa, "RAB şunları yapmanızı buyuruyor, o zaman RAB'bin yüceliği size görünecektir" dedi. ⁷ Sonra Harun'a, "Sunağa git, günah ve yakmalık sunularını sun" dedi, "Hem kendinin, hem de halkın günahlarını bağışlat. RAB'bin buyurduğu gibi halkın sunusunu sun, günahlarını bağışlat."

⁸ Böylece Harun sunağa gidip kendisi için günah sunusu olarak sunulacak buzağı kesti. ⁹ Oğulları buzağının kanını ona getirdiler. Harun parmağını kana batırıp sunağın boynuzlarına sürdü. Artan kani sunağın dibine döktü. ¹⁰ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğa uygun olarak günah sunusunun yağını, böbreklerini, karaciğerinin perdesini sunakta yaktı. ¹¹ Etiyle derisini ise ordugahın dışında yaktı.

¹² Sonra yakmalık sunuyu kesti. Oğulları sununun kanını kendisine verdiler. O da kani sunağın her yanına döktü. ¹³ Sununun bütün parçalarını ve başını Harun'a verdiler. Harun hepsini sunağın üzerinde yaktı. ¹⁴ Sununun iğembesini, bağırsaklarını, ayaklarını yıkayıp sunakta yakmalık sununun üzerinde yaktı.

¹⁵ Bundan sonra Harun halkın sunusunu getirdi. Halkın günahları için sunulacak tekeyi kesti ve ilk sunu gibi bunu da günah sunusu olarak sundu.

¹⁶ Yakmalık sunuyu da kurallara uygun biçimde sundu. ¹⁷ Sonra tahlil sunusunu getirdi. Bir avuç alıp her sabah sunulan yakmalık sunuya ek olarak sunağın üzerinde yaktı.

¹⁸ Halk için esenlik kurbanları olarak sunulacak sığırla koçu da kesti. Oğulları sunuların kanını kendisine verdiler. O da kani sunağın her yanına

döktü. ¹⁹ Siğırla koçun yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve işkembe yağını, böbreklerini ve karaciğerlerinin perdesini ²⁰ döşelerin üzerine koydular. Harun yağını sunakta yaktı. ²¹ Musa'nın buyurduğu gibi döşeri ve sağ budu sallamalı sunu olarak RAB'bin huzurunda salladı.

²² Harun günah, yakmalık, esenlik sunularını sunduktan sonra ellerini halka doğru uzatarak onları kutsadı ve aşağıya indi.

²³ Musa'yla Harun Buluşma Çadırı'na girdiler. Dışarı çıkışına halkı kutsadılar. O zaman RAB'bin yükseliği halka göründü. ²⁴ RAB bir ateş gönderdi. Ateş sunağın üzerindeki yakmalık sununu, yağını yakıp küle çevirdi. Bunu gören halkın tümü sevinçle haykırarak yüzüstü yere kapandı.

10

Nadav'la Avihu'nun Ölümü

¹ Harun'un oğulları Nadav'la Avihu buhurdanlarını alıp içlerine ateş, ateşin üstüne de buhur koydular. RAB'bin buyruklarına aykırı bir ateş sundular.

² RAB bir ateş gönderdi. Ateş onları yakıp yok etti. RAB'bin huzurunda öldüler.

³ Musa Harun'a şöyle dedi: "RAB demişti ki,

'Bana hizmet edenler kutsallığımı saygı duyacak

Ve halkın tümü beni yükseltecek.'

Harun hiçbir şey söylemedi.

⁴ Musa Harun'un amcası Uzziel'in oğullarını, Mişael'le Elsanan'ı çağırdı, "Gelin, kardeşlerinizi kutsal yerin önünden kaldırıp ordugahın dışına çıkarın" dedi. ⁵ Geldiler ve Musa'nın buyurduğu gibi cesetleri üzerlerindeki mintanlarıyla ordugahın dışına çıkardılar.

⁶ Sonra Musa Harun'la oğulları Elazar'la İtamar'a, "Saçlarınızı dağıtmayın, giysilerinizi yırtmayın" dedi, "Yoksa ölürsünüz ve RAB bütün topluluğa öfkelenir. Ama kardeşleriniz, bütün İsrail halkı RAB'bin ateşle yok ettiği bu insanlar için yas tutsun. ⁷ Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünden ayrılmayın, yoksa ölürsünüz. Çünkü RAB'bin mesh yağıyla kutsandınız." Harun'la oğulları Musa'nın dediğine uydular.

⁸ RAB Harun'a şöyle dedi: ⁹ "Sen ve oğulların Buluşma Çadırı'na şarap ya da herhangi bir içki içip girmeyin, yoksa ölürsünüz. Kuşaklar boyunca bir kural olsun bu. ¹⁰ Kutsalla bayağı olanı, kirliyle temizi birbirinden ayırt etmelisiniz. ¹¹ RAB'bin Musa aracılığıyla İsrail halkına bildirdiği bütün kuralları onlara öğretmelisiniz."

¹² Musa Harun'a ve sağ kalan oğulları Elazar'la İtamar'a şöyle dedi: "RAB için yakılan sunulardan artan tahıl sunusunu alın, mayasız ekmeğin yapıp sunağın yanında yiycin. Çünkü çok kutsaldır. ¹³ Onu kutsal bir yerde yemelisiniz. Çünkü RAB için yakılan sunulardan senin ve oğullarının payı olur. Bana böyle buyruk verildi. ¹⁴⁻¹⁵ Sallamalı döşle bağış olarak sunulan budu ise oğulların ve kızlarının birlikte temiz bir yerde yemelisin. Çünkü bunlar İsrail halkın sunduğu esenlik kurbanlarından senin ve çocukların payı olarak ayrıldı. Bağış olarak sunulan butla sallamalı döşü, yakılacak sunu yağılarıyla birlikte getirip RAB'bin önünde sallamalı sunu olarak sunacaklar. RAB'bin buyruğu uyarınca bunlar sonsuza dek senin ve çocukların payı olacak."

¹⁶⁻¹⁷ Musa günah sunusu olarak sunulacak tekeyi soruşturdu, yakılmış olduğunu öğrenince, Harun'un sağ kalan oğulları Elazar'la İtamar'a çok

öfkelendi, "Neden günah sunusunu kutsal bir yerde yemediniz?" diye sordu, "O çok kutsalıdır. Topluluğun suçunu üstlenmesi ve günahlarını bağışlatmanız için RAB onu size vermişti.¹⁸ Tekenin kanı kutsal çadırı getirilmemiş. Buyurdugum gibi tekeyi kesinlikle kutsal yerde yemeniz gerekiirdi."

¹⁹ Harun, "Halk bugün RAB'be günah sunusu ve yakmalık sunu sundu" diye yanıldır, "Benim başıma ise bunlar geldi. Günah sunusunu bugün yemiş olsaydım, RAB bundan hoşnut olur muydu?"²⁰ Musa yanıtı uygun buldu.

11

Eti Yenen ve Yenmeyen Hayvanlar (Yas.14:3-21)

¹ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ² "İsrail halkına deyin ki, 'Karada yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: ³ Çatal ve yarık tırnaklı, gevş getiren hayvanların tümü. ⁴ Ancak gevş getiren ve çatal tırnaklı olan hayvanlardan etini yememeniz gerekenler şunlardır: Deve gevş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. ⁵ Kaya tavşanı gevş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. ⁶ Tavşan gevş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. ⁷ Domuz çatal ve yarık tırnaklıdır, ama gevş getirmez. Sizin için kirli sayılır. ⁸ Bu hayvanların etini yemeyecek, lesine dokunmayacaksınız, sizin için kirlidir.'

⁹ 'Suda yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: Denizde, akarsularda yaşayan pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirsiniz. ¹⁰ Denizdeki ve akarsulardaki bütün pulsuz ve yüzgeçsiz canlılar -suda toplu halde yaşayanlar ve ötekiler- sizin için iğrenç sayılır. ¹¹ Bunlar sizin için iğrenç sayılacak. Etlerini yemeyecek, leslerinden tiksineceksiniz. ¹² Suda yaşayan bütün pulsuz ve yüzgeçsiz canlılar sizin için iğrenç sayılacak.'

¹³ 'Tiksindirici kuşların etini yemeyecek, şunları iğrenç sayacaksınız: Kartal, kuzu kartalı, kara akbaba, ¹⁴ çaylak, doğan türleri, ¹⁵ bütün karga türleri, ¹⁶ baykuş, puhu, martı, atmaca türleri, ¹⁷ kukumav, karabatak, büyük baykuş, ¹⁸ peçeli baykuş, ishakkusu, akbaba, ¹⁹ leylek, balıkçı türleri, ibibik, yarasa.'

²⁰ 'Dört ayaklı ve kanatlı böceklerin hepsi sizin için iğrençtir. ²¹ Ama dört ayaklı ve kanatlı olup ayaklarını sıçramak için kullanan bazlarının etini yiyebilirsiniz. ²² Şunları yiyeceksiniz: Bütün çekirge türleri, küçük çekirge, cırcırböceği, ağustosböceği. ²³ Öbür dört ayaklı, kanatlı böceklerin hepsi sizin için iğrenç sayılır.'

²⁴ 'Sizi kirletecek şeyler şunlardır: Aşağıdaki hayvanların lesine dokunan akşamaya kadar kirli sayılacaktır. ²⁵ Kim aşağıdaki hayvanların lesini taşırsa giysilerini yıkkayacak ve akşamaya kadar kirli sayılacaktır. ²⁶ Çatal tırnaklı ama tırnağı yarık olmayan ve gevş getirmeyen her hayvan sizin için kirlidir. Bunlara dokunan da kirlenmiş sayılır. ²⁷ Dört ayaklı hayvanlardan pençelerini yere basarak yürüyenler sizin için kirlidir. Bunların lesine dokunalar akşamaya kadar kirli sayılacaktır. ²⁸ Bunların lesini taşıyanlar giysilerini yıkkayacak ve akşamaya kadar kirli sayılacaktır. Çünkü bu hayvanlar sizin için kirlidir.'

²⁹⁻³⁰ 'Küçük kara hayvanları içinde sizin için kirli sayılanlar şunlardır: Gelincik, fare, bütün kertenkele türleri -geko, varan, duvar kertenkelesi, düz keler- bukalemun. ³¹ Sizin için kirli sayılan küçük kara hayvanları bunlardır. Bunların lesine dokunan akşamaya kadar kirli sayılacaktır. ³² Bunlardan birinin lesi neyin üzerine düşerse onu da kırletir. İster tahta kap, ister giysi, ister deri, ister çul olsun suya konmalıdır. Akşama kadar kirli sayılacak ve akşam

temizlenmiş olacaktır. ³³ Bunlardan biri toprak kabın içine düşerse, kabın içindekiler kirli sayılacaktır. Toprak kap kırılmalıdır. ³⁴ Toprak kaptaki sulu yiyecek ve her içecek kirli sayılacaktır. ³⁵ Bunlardan birinin leşi neyin üzerine düşerse onu da kirletir. Üzerine düştüğü ister fırın olsun, ister ocak, parçalanmalıdır. Çünkü onlar kirlidir ve sizin için kirli sayılacaktır. ³⁶ Ancak kaynak ya da su sarnıcı temiz sayılacaktır; ama bunların leşine dokunan kirli sayılacaktır. ³⁷ Eğer bu hayvanlardan birinin leşi ekin tohumunun üzerine düşerse, o tohum temiz sayılacaktır. ³⁸ Ama suya konmuş tohumun içine düşerse, tohum sizin için kirlidir.

³⁹ “Eti yenen hayvanlardan biri ölüse, leşine dokunan akşamada kirli sayılacaktır. ⁴⁰ Hayvanın leşinden yiyen giysilerini yıkayacak ve akşamada kirli sayılacaktır. Leş taşıyan da giysilerini yıkayacak ve akşamada kirli sayılacaktır.

⁴¹ “Bütün küçük kara hayvanları iğrençtir. Yenmeyecektir. ⁴² İster karnı üzerinde sürünen, ister dört ayaklı ya da çok ayaklı canlılar olsun, bunların hiçbirini yemeyeceksiniz. Çünkü burlar iğrençtir. ⁴³ Bunların hiçbirile kendinizi kirletmeyin, iğrenç duruma sokmayın, kirli duruma düşmeyin. ⁴⁴ Tanrıınız RAB benim. Kendinizi bana adayın ve kutsal olun. Çünkü ben kutsalim. Murdar küçük kara hayvanlarını yiyecek kendinizi kirletmeyin. ⁴⁵ Tanrıınız olmak için sizi Mısır'dan çıkaran RAB benim. Kutsal olun, çünkü ben kutsalim.

⁴⁶⁻⁴⁷ “Kirli olanı temizden, eti yenen eti yemeyenden ayrıt edebilmeniz için hayvanlar, kuşlar, suda toplu halde yaşayan bütün canlılar ve küçük kara hayvanlarıyla ilgili yasa budur.”

12

Doğum Yapan Kadının Paklanması

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Bir kadın hamile kalıp erkek çocuk doğurursa, âdet gördüğü günlerde olduğu gibi yedi gün kirli sayılacaktır. ³ Çocuk sekizinci gün sünnet edilmeli. ⁴ Kadın kanamasından paklanmak için otuz üç gün bekleyecektir. Pak sayılması için geçmesi gereken bu günler doluncaya dek kutsal bir şeye dokunmayacak, tapınağa girmeyecek. ⁵ Ancak, kız çocuk doğurursa, âdet gördüğü günler gibi iki hafta kirli sayılacaktır. Kanamasından paklanmak için altmış altı gün bekleyecektir.

⁶ “Erkek ya da kız çocuk doğuran kadının temiz sayılması için geçmesi gereken günler dolunca, yakmalık sunu olarak bir yanında bir kuzu, günah sunusu olarak bir güvercin ya da bir kumru getirip Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde kâhine verecektir. ⁷ Kâhin bunu RAB'bin huzurunda sunacak ve kadını arıtacak. Böylece kadın kanamasından temizlenmiş sayılacak. Erkek ya da kız doğuran kadınlara ilgili yasa budur.

⁸ “Eğer kadının kuzu alacak gücü yoksa, biri yakmalık sunu, öbürü günah sunusu olmak üzere, iki kumru ya da iki güvercin yavrusu getirecek. Kâhin kadını arıtacak ve kadın temiz sayılacaktır.”

13

Deri Hastalıkları Yasası

¹ RAB Musa'ya ve Kâhin Harun'a şöyle dedi: ² “Bedeninde deri hastalığına dönüştürebilecek şiş, kabuk ya da parlak leke bulunan kişi Harun'a, ya da

Harun'un kâhin oğullarından birine götürülecek.³ Kâhin derideki yaraya bakacak, yarada kıl ağarması varsa ve yara derine inmişse, kişi deri hastalığına yakalanmış demektir. Hastaya bakan kâhin onu kirli ilan edecek. ⁴ Derideki parlak leke beyazsa, derine inmemişse, üzerindeki kollar ağarmamışsa, kâhin hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacak. ⁵ Yedinci gün yaraya bakacak; yara ilerlememiş, deri yüzeyine yayılmamışsa, hastayı yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak. ⁶ Yedinci gün hastaya bir daha bakacak; yara solmuş, deri yüzeyine yayılmışsa, hastayı temiz ilan edecek. Yara yalnızca kabuktur. Hasta giysilerini yıkayıp temiz sayılacaktır. ⁷ Ancak temiz sayılmak için kâhine muayene olduktan sonra derisindeki kabuk yayılırsa, yine kâhine görünmelidir. ⁸ Kâhin kişiye bakacak, derisindeki kabuk yayılmışsa onu kirli ilan edecek. Kişi deri hastalığına yakalanmış demektir.

⁹ “Deri hastalığına yakalanan kişi kâhine götürülecek. ¹⁰ Kâhin ona bakacak. Derideki şiş beyazlaşmış, üzerindeki kollar ağarmamışsa, şişkin yarada kıızıl et görünenyorsa, ¹¹ bu müzmin bir deri hastalığıdır. Kâhin kişiyi kirli ilan edecek, ama kapalı yerde tutmayacaktır. Çünkü kişi zaten kirlenmiştir.

¹² “Eğer deri hastalığı yayılıp kâhinin görebildiği kadarıyla tepeden tırnağa hastanın bütün bedenini kaplamışsa, ¹³ kâhin hastaya bakacak ve bedenini hastalık saran kişiyi temiz ilan edecektir. Yaralar beyazlaşmış ve temizdir. ¹⁴ Ama kıızıl et görünlüyorrsa, kişi kirli sayılacaktır. ¹⁵ Kâhin kıızıl et görürse, kişiyi kirli ilan edecektir. Kıızıl et kirlidir, deri hastalığıdır. ¹⁶ Eğer kıızıl et iyileşir, beyazlaşarsa, hasta yine kâhine görünmelidir. ¹⁷ Kâhin hastaya bakacak, yara beyazlaşmışsa, yarayı temiz ilan edecek. Kişi temiz sayılacak.

¹⁸ “Derideki çiban iyileşmiş, ¹⁹ ama bir süre sonra çibanın yerinde beyaz bir şiş, ya da kırmızımsı-beyaz parlak bir leke oluşmuşsa, kâhine göstermeli. ²⁰ Kâhin hastaya bakacak, görünen yara derine inmiş, üzerindeki kollar ağarmamışsa, kişiyi kirli ilan edecektir. Çibanda baş gösteren bir deri hastalığıdır bu. ²¹ Ama kâhin hastaya baktığında yarada beyaz kıl yoksa, yara derine inmemiş ve yara solmuşsa, kişiyi yedi gün kapalı bir yerde tutacaktır. ²² Eğer derideki yara yayılıyorsa, kâhin kişiyi kirli ilan edecktir; çünkü kişi hastalığa yakalanmış demektir. ²³ Parlak leke geçmemiş ama yayılmışsa, bu çiban kabuğudur. Kâhin kişiyi temiz ilan edecektir.

²⁴ “Deride ateş yanığı varsa ve et kırmızımsı-beyaz ya da beyaz, parlak bir leke haline gelmişse, ²⁵ kâhin yaraya bakmalı. Parlak lekenin üzerindeki kollar ağarmış, leke derine inmişse, yanıkta deri hastalığı var demektir. Kâhin kişiyi kirli ilan edecektir; çünkü kişi deri hastalığına yakalanmıştır. ²⁶ Ama parlak lekede kıl ağarması yoksa, leke derine inmemiş ve solmuşsa, kâhin hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacaktır. ²⁷ Yedinci gün kişiye yine bakacak, eğer leke deriye yayılmışsa, onu kirli ilan edecek. Çünkü kişi deri hastalığına yakalanmıştır. ²⁸ Eğer derideki parlak leke geçmemiş, ama yayılmış ve solmuşsa, yanıkta doğan bir şısliktir. Kâhin kişiyi temiz ilan edecektir. Çünkü yanık yarasının kabuğudur bu.

²⁹ “Bir erkeğin ya da kadının başında ya da çenesinde yara varsa, ³⁰ kâhin yaraya bakmalı. Yara derine inmişse ve üzerinde ince sarı tüyler varsa, hastayı kirli ilan edecektir. Çünkü hasta uyzadır. Baş ya da çenede görülen bir deri hastalığıdır. ³¹ Ancak kâhin bu tür bir yaraya baktığı zaman, yara derine inmemişse, üzerinde siyah kıl yoksa, hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacak. ³² Yedinci gün yaraya yine bakacak; uyuz deriye yayılmışsa, üzerinde sarı kıl yoksa, uyuz derine inmemişse, ³³ hasta tıraş olacak, ama

uyuz olan yerlere dokunmayacaktır. Kâhin hastayı yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak.³⁴ Yedinci gün uyuza yine bakacak; uyuz deriye yayılmamışsa, derine inmemişse, hastayı temiz ilan edecektr. Hasta giysilerini yıkayacak ve temiz sayılacaktır.³⁵ Ama hasta temiz ilan edildikten sonra uyuz derisine yayılırsa,³⁶ kâhin ona yeniden bakmalı. Uyuz yayılmışsa, yarada sarı kıl olup olmamasına bakılmaksızın kişi kirli sayılacaktır.³⁷ Ama kâhine göre uyuz ilerlememiş, üzerinde siyah kıl bitmişse, hastalık geçmiş demektir. Kişi temizdir. Kâhin onu temiz ilan edecektr.

³⁸ “Bir erkeğin ya da kadının derisinde beyaz parlak lekeler varsa,³⁹ kâhin ona bakmalı. Derideki lekeler beyaz ve solgunsa, sadece deride çıkan kırmızı lekelerdir. Kişi temizdir.

⁴⁰ “Eğer adamın saç dökülmüşse, sadece keldir. Temiz sayılır. ⁴¹ Saçının önü dökülmüşse alnı açılmış demektir. Temiz sayılır. ⁴² Ama saç dökülmüş ya da alnı açılmış adamın başında veya alnında kırmızımsı-beyaz yaralar çıkmışsa, adam deri hastalığına yakalanmış demektir.⁴³ Kâhin adama bakacak. Saç dökülmüş baş ya da alndaki şişler deri hastalığının yol açtığı yaralar gibi kırmızımsı-beyaza,⁴⁴ adam deri hastalığına yakalanmıştır. Kirliidir. Başındaki yaradan ötürü kâhin kesinlikle onu kirli ilan edecektr.

⁴⁵ “Boyle bir hastalığa yakalanan kişinin giysileri yırtık, saçları dağınık olmalı; kişi ağını örtüp, ‘Kirliyim! Kirliyim!’ diye bağırmalı.⁴⁶ Hastalığı devam ettiğe sürece kirli sayılacaktır, çünkü kirlenmiştir. Halktan uzak, ordugahın dışında yaşamalıdır.”

Küfle İlgili Kurallar

⁴⁷ “Yün ya da keten bir giyside,⁴⁸ yün ya da keten bir kumaşta, deri ya da deri eşyada kûf görüülürse,⁴⁹ giyside, deride, deri eşyada, örgü ipinde, kumaşta görülen kûf yeşilimsi ya da kırmızımsı bir renk almışsa, kâhine gösterilmelidir.⁵⁰ Kâhin ona bakacak ve yedi gün kapalı bir yerde tutacak.⁵¹ Yedinci gün ona yine bakacak. Eğer kumaşta, giysideki veya herhangi bir amaçla kullanılan deri eşyadaki kûf yayılmışsa, bu tehlikeli bir küftür. Kirli sayılacaktır.⁵² Üzerinde kûf bulunan yün ya da keten giysi, kumas ya da her türlü deri eşya kâhîn tarafından yakılacaktır. Çünkü önü alnamaz bir küftür ve yakılmalıdır.”

⁵³ “Kâhin giyside, kumaşta ya da herhangi bir deri eşyada bulunan kûfun yayılmadığını görürse,⁵⁴ buyruk verecek ve küflü eşya yıkanaçak. Kâhin onu yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak.⁵⁵ Küflü eşya yıkandıktan sonra yeniden kâhine gösterilmeli. Kûf yayılmasa bile rengi değişmemişse, kirli sayılacak. Yakılmalıdır. Gerek iç yüzünü, gerekse dış yüzünü kûf kemirmiştir.”

⁵⁶ “Küflü eşya yıkandıktan sonra, küfte bir solma varsa, kâhin giysideki, derideki ya da kumaşta kûflü kısmı yırtacak.⁵⁷ Eğer kumaşta, giyside ya da herhangi bir deri eşyada yine kûf görüülürse, kûf yayılıyor demektir; eşyayı yakacaksin.⁵⁸ Yıkanan giysiden, kumaştan ya da deri bir eşyadan kûf geçmişse, yeniden yıkanacak. Sonra temiz sayılacaktır.”

⁵⁹ Küfun bulaştığı yün ya da keten giysiyi, kuması veya deri eşyayı kirli ya da temiz ilan etmenin yasası budur.

14

Deri Hastalarının Paklanması

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi:² “Deri hastasının temiz kılınacağı gün şu yasa geçerlidir: Hasta kâhine götürülecek.³ Kâhin hastaya ordugahın dışında

bakacak. Hastalık iyileşmişse, ⁴ pak kılınacak kişi için iki temiz, canlı kuş, sedir ağacı, kırmızı iplik ve mercanköşkotu getirilmesini buyuracak. ⁵ Kâhinin buyruğuyla kuşlardan biri toprak bir kapta, akarsuyun üzerinde kesilecek. ⁶ Sonra kâhin canlı kuşu, sedir ağacını, kırmızı ipliği ve mercanköşkotunu akarsuyun üzerinde kesilen kuşun kanına batıracak ⁷ ve pak kılınacak kişinin üzerine yedi kez serpecek, onu temiz ilan edip canlı kuşu kira salacak. ⁸ Pak kılınacak kişi giysilerini yıkayacak, bütün killarını tıraş edecek ve yıkanacak. Bundan sonra pak sayılıacak. Artık ordugaha girebilir, ama yedi gün çadırının dışında kalmalı. ⁹ Yedinci gün saçını, sakalını, kaşlarını, bedenindeki bütün kilları tıraş edecek. Giysilerini yıkayacak, kendisi de yıkandıktan sonra temiz sayılıacak.

¹⁰ “Sekizinci gün kusursuz iki erkek kuzu, bir yanında kusursuz bir dişi kuzu, tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa* ince un ve bir log† zeytinyağı getirecek. ¹¹ Paklama işiyle görevli kâhin bütün bunları ve pak kılacağı kişiyi RAB'bin huzurunda, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde bekletecek. ¹² Sonra kâhin erkek kuzulardan birini alıp bir log zeytinyağıyla birlikte RAB'be suç sunusu olarak sunacak. Sallamalı sunu olarak bunları RAB'bin huzurunda sallayacak. ¹³ Erkek kuzuyu günah sunusunun ve yakmalık sununun kesildiği kutsal yerde kesecek. Çünkü günah sunusu gibi suç sunusu da kâhine aittir. Çok kutsaldır. ¹⁴ Kâhin pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına suç sunusunun kanından sürecek. ¹⁵ Sonra bir log zeytinyağını biraz alarak kendi sol avucuna dökecek. ¹⁶ Sağ elinin parmağını zeytinyağına batırıp RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. ¹⁷ Pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına, suç sunusunun kanı üzerine avucunda kalan yağıdan sürecek. ¹⁸ Ayrıca pak kılınacak kişinin başına avucunda kalan yağı sürerek RAB'bin huzurunda onu arıtacak. ¹⁹ Sonra günah sunusunu sunarak pak kılınacak kişiyi kirliliğinden arıtacak ve yakmalık sunuyu kesecek. ²⁰ Yakmalık sunuya tahil sunusunu sunakta sunacak. Böylece kâhin kişiyi arıtacak ve kişi temiz sayılıacaktır.

²¹ “Eğer kişi yoksulsa ve bunları alacak gücü yoksa, arınmak üzere sallamalı suç sunusu olarak bir erkek kuzu, tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa‡ ince un ve bir log zeytinyağı alacak. ²² Gücü oranında biri günah sunusu, öbürü yakmalık sunu olmak üzere iki kumru ya da iki güvercin sunacak. ²³ Pak kılınmak için sekizinci gün hepsini RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde getirip kâhine verecek. ²⁴ Kâhin suç sunusu olan erkek kuzuya bir log zeytinyağını alıp sallamalı sunu olarak RAB'bin huzurunda sallayacak. ²⁵ Suç sunusu olan kuzuyu kesecek. Sununun kanını pak kılınan kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına sürecek. ²⁶ Sonra kendi sol avucuna biraz zeytinyağı dökecek. ²⁷ Sağ parmağını sol avucundaki yağa batırarak RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. ²⁸ Avucundaki yağıdan pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına, suç sunusunun kanını sürdürdüğü yerlere sürecek. ²⁹ RAB'bin huzurunda pak kılınacak kişiyi arıtmak üzere avucunda kalan yağı başına sürecek. ³⁰⁻³¹ Sonra kişinin gücü oranında aldığı kumrulardan ya da güvercinlerden birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu olarak tahil sunusıyla birlikte sunacak. Kâhin böylece pak kılınan

* **14:10** “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. † **14:10** “Bir log”: Yaklaşık 0.3 lt. ‡ **14:21** “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg.

kişiyi RAB'bin huzurunda arıtacak." ³² Deri hastası olup da temiz kılınmaya parasal gücü yetmeyen kişiler için bu yasa geçerlidir.

Küften Kurtulma

³³ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ³⁴ "Size mülk olarak vereceğim Kenan ülkesine gittiğiniz zaman, ülkenizdeki bir eve küf hastalığı gönderirsem, ³⁵ ev sahibi gidip kâhine, 'Evimde küfe benzer bir hastalık gördüm' diye haber vermelii. ³⁶ Kâhin küfe balmaya gitmeden önce, evdeki her şeyin kirli sayılmasını için evin boşaltılmasını buyuracak. Sonra evi görmeye gidecek. ³⁷ Duvarlara yayılan küfe bakacak. Eğer küf yeşilimsi ya da kırmızımsı lekeler halindeyse ve duvarın içine işlemişse, ³⁸ kâhin evi terk edecek ve yedi gün süreyle kapalı tutacak. ³⁹ Yedinci gün geri dönecek ve eve yine bakacak. Eğer küf duvarlara yayılmışsa, ⁴⁰ küflü taşları söküp kentin dışına, kirli sayılan bir yere atmaları için buyruk verecek. ⁴¹ Evin içindeki bütün sıvayı kazdıracak. Moloz kentin dışına, kirli sayılan bir yere dökülecek. ⁴² Sökülen taşların yerine başka taşlar koyup evi yeniden sıvayacaklar.

⁴³ "Taşları sökülp sıvısı kazınan evde yeni sıva yapıldıktan sonra küf yine ortaya çıkarsa, ⁴⁴ kâhin gidip eve bakacak. Küf yayılmışsa, önü alınamaz demektir. Ev kirli sayılır. ⁴⁵ Yıkılmalıdır. Taşları, keresteleri, bütün harcı kent dışına, kirli sayılan bir yere atulmalıdır. ⁴⁶ Evin kapalı olduğu günlerde, eve giren biri akşamda kadar kirli sayılacak. ⁴⁷ O evde yatan ya da yemek yiyen bira giysilerini yıkamalı.

⁴⁸ "Ev sıvandıktan sonra kâhin eve girip bakacak, küf yayılmamışsa evi temiz ilan edecek. Çünkü küf geçmiş demektir. ⁴⁹ Evi paklamak için iki kuş, sedir ağacı, kırmızı iplik ve mercanköşkotu alacak. ⁵⁰ Kuşlardan birini toprak bir kapta, akarsuyun üzerinde kesecék. ⁵¹ Sedir ağacını, mercanköşkotunu, kırmızı ipliği, canlı kuşu alıp kesilen kuşun kanına ve akarsuya batıracak. Yedi kez eve serpecek. ⁵² Böylece kuşun kani, akarsu, canlı kuş, sedir ağacı, mercanköşkotu ve kırmızı iplikle evi paklamış olacak. ⁵³ Sonra canlı kuşu kent dışına, kırısalacak. Böylece evin kirliliğini bağıslatacak ve ev temiz sayılacaktır."

⁵⁴⁻⁵⁶ Her türlü deri hastalığı, uyuz, giysiye ya da eve bulaşan küf, şış, kabuk ya da parlak lekelerle ilgili yasa budur. ⁵⁷ Bunların ne zaman kirli, ne zaman temiz olduğu bu yasaya göre bilinebilir. Deri hastalığı yasası budur.

15

Bedensel Akıntıının Yol Açıtığı Kirlilik

¹ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ² "İsrail halkına deyin ki, 'Adamın erkeklik organında akıntı varsa, akıntı kirlidir. ³ Akıntı ister devam etsin, ister kesilsin adamı kirletir. Akıntıının neden olduğu kirlilikler şunlardır:

⁴ Üzerinde yattığı her yatak ve oturduğu her şey kirli sayılacaktır. ⁵ Kim yatağına dokunursa, giysilerini yıkaracak, yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. ⁶ Adamın üzerine oturduğu bir eşyaya oturan da giysilerini yıkaracak, yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. ⁷ Kim akıntısı olan adamın bedenine dokunursa giysilerini yıkaracak, yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. ⁸ Eğer akıntısı olan adam temiz bir adama tükürürse, o kişi giysilerini yıkaracak, yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. ⁹ Akıntısı olan adamın bindiği her eyer kirli sayılacaktır. ¹⁰ Adamın üzerine oturduğu ya da yattığı herhangi bir eşyaya dokunan, akşamda kadar kirli sayılacaktır. Bu eşyaları taşıyan herkes giysilerini yıkaracak, yıkanacak, akşamda kadar kirli

sayılacaktır. **11** Akıntısı olan adam ellerini yıkamadan kime dokunursa o kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. **12** Akıntısı olan adamın dokunduğu toprak kap parçalanacak, tahta kap ise suyla çalkalanacaktır.

13 “Eğer adamın akıntısı kesilirse, paklanmak için yedi gün bekleyecek. Sonra giysilerini yıkayacak, akarsuda yıkanacak ve temiz sayılacak. **14** Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne gelecek ve bunları kâhine verecek. **15** Kâhin birini günah sunusu, ötekini yakmalık sunu olarak sunacak. Böylece akıntısı olan adamı RAB'bin huzurunda arıtacak.

16 “Eğer bir adamdan meni akarsa, bedeninin tümünü yıkayacak ve akşamda kadar kirli sayılacaktır. **17** Üzerine meni bulaşan her giysi ya da deri eşya yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. **18** Bir adam kadınla cinsel ilişkide bulunurken menisi akarsa, ikisi de yıkanacak ve akşamda kadar kirli sayılacaklardır.

19 “Âdet gördüğü için kan kaybeden kadın yedi gün kirli sayılacak. Ona dokunan da akşamda kadar kirli sayılacak. **20** Âdet gördüğü günlerde kadının üzerinde yattığı ya da oturduğu her şey kirli sayılacaktır. **21** Kim kadının yatağına dokunursa, giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. **22** Kim kadının üzerine oturduğu herhangi bir şeye dokunursa, o da giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşamda kadar kirli sayılacaktır. **23** Kadının yatağındaki ya da oturduğu şeyin üzerindeki herhangi bir eşyaya dokunan herkes akşamda kadar kirli sayılacaktır. **24** Âdet gören kadının kirliliği onunla yatan adama da bulaşır. Adam yedi gün kirli kalır ve yattığı her yatak kirli sayılır.

25 “Eğer bir kadının âdet günleri dışında uzun süreli bir kanaması varsa, ya da kanaması âdet günlerinden sonra da devam ediyorsa, kanaması olduğu sürece âdet günlerinde olduğu gibi kirli sayılır. **26** Kanaması olduğu sürece, âdet günlerinde olduğu gibi, yattığı her yatak ve üzerine oturduğu her şey kirli sayılacaktır. **27** Kim bunlara dokunursa kirli sayılacak. Giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşamda kadar kirli kalacaktır.

28 “Ama kanama durursa, kadın yedi gün bekleyecek, sonra temiz sayılacaktır. **29** Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirecek ve bunları kâhine verecek. **30** Kâhin birini günah sunusu, ötekini yakmalık sunu olarak sunacak. Böylece kadını kanamasından doğan kirlilikten RAB'bin huzurunda arıtacak.

31 “İsrail halkını kirliliğinden arındıracaksın. Öyle ki, aralarında bulunan konutumu kirletip kirlilik içinde ölmesinler.”

32-33 Akıntısı olan, boşalarak kirlenen adam, âdet gören kadın, akıntısı olan erkek ya da kadın ve kirli sayılan kadına yatan erkekle ilgili yasa budur.

16

Günahları Bağışlatma Günü (Lev.23:26-32; Say.29:7-11)

1-2 RAB'bin huzuruna yaklaştıkları için ölen Harun'un iki oğlunun ölümünden sonra RAB Musa'ya şöyle dedi: “Ağabeyin Harun'a de ki, perdenin arkasındaki En Kutsal Yer'e* ikide bir girmesin, Antlaşma Sandığı'nın*

üzerindeki Bağışlanma Kapağı'na^{*} yaklaşmasın. Yoksa ölü. Çünkü ben kapağın üstünde, bulut içinde görüneceğim. ³ Harun En Kutsal Yer'e ancak günah sunusu olarak bir boğa, yakmalık sunu olarak da bir koç sunarak girebilir. ⁴ Kutsal keten mintan, keten don giyecek, keten kuşak bağlayacak, keten sarık saracak. Bunlar kutsal giysilerdir. Bunları giymeden önce yıkanaç. ⁵ İsrail topluluğu günah sunusu olarak Harun'a iki teke, yakmalık sunu olarak bir koç verecek.

⁶ "Harun boğayı kendisi için günah sunusu olarak sunacak. Böylece kendisinin ve ailesinin günahlarını bağışlatacak. ⁷ Sonra iki tekeyi alıp RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünü götürecek. ⁸ İkişini üzerine kura çekicek. Biri RAB için, biri Azazel[†] için. ⁹ Harun kurada RAB'be düşen tekeyi getirip günah sunusu olarak sunacak. ¹⁰ Azazel'e düşen tekeyi ise halkın günahlarını bağışlatmak için canlı olarak RAB'be sunacak. Onu çöle salıp Azazel'e gönderecek.

¹¹ "Harun kendisi için günah sunusu olarak boğayı getirecek. Böylece kendisinin ve ailesinin günahlarını bağışlatacak. Bu günah sunusunu kendisi için kesecek. ¹² RAB'bin huzurunda bulunan sunağın üzerindeki korları buhurdana koyup iki avuç dolusu ince öğütülmüş güzel kokulu buhurla perdenin arkasına geçecek. ¹³ Orada, RAB'bin huzurunda buhuru korların üzerine koyacak; buhurun dumanı Levha Sandığı'nın‡ üzerindeki Bağışlanma Kapağı'ni kaplayacak. Öyle ki, Harun ölmesin. ¹⁴ Sonra boğanın kanını alıp parmağıyla kapağın üzerine, doğuya doğru serpecek. Kapağın önünden yedi kez bunu yineleyecek.

¹⁵ "Bundan sonra, halk için günah sunusu olarak tekeyi kesecek. Kanını perdenin arkasına götürecek. Boğanın kanıyla yaptığı gibi tekenin kanını da Bağışlanma Kapağı'nın üzerine ve önüne serpecek. ¹⁶ Böylece En Kutsal Yer'i İsrail halkın kirliliklerinden, isyanlarından, bütün günahlarından arındırılacak. Buluşma Çadırı için de aynı şeyi yapacak. Çünkü kirli insanların arasında bulunuyor. ¹⁷ Harun kendisi, ailesi ve bütün İsrail topluluğunun günahlarını bağışlatmak için En Kutsal Yer'e girdiğinde, dışarı çıkmaya kadar Buluşma Çadırı'nda hiç kimse bulunmayacak. ¹⁸ Harun RAB'bin huzurunda bulunan sunağa sunağı arındıracak, boğanın ve tekenin kanını sunağın boyunuzlarına çeveçevre sürecek. ¹⁹ Kanı parmağıyla yedi kez sunaga serpecek. Böylece sunağı İsrail halkın kirliliğinden arındırıp kutsal kılacek.

²⁰ "Harun En Kutsal Yer'i, Buluşma Çadırı'nı, sunağı arındırıldıktan sonra, canlı tekeyi sunacak. ²¹ İki elini tekenin başına koyacak, İsrail halkın bütün suçlarını, isyanlarını, günahlarını açıklayarak bunları tekenin başına aktaracak. Sonra bu iş için atanın bir adamlı tekeyi çöle gönderecek. ²² Teke İsrail halkın bütün suçlarını yüklenerek ıssız bir ülkeye taşıyacak. Adam tekeyi çöle salacak.

²³ "Sonra Harun Buluşma Çadırı'na girecek. En Kutsal Yer'e girerken giydiği keten giysileri çıkarıp orada bırakacak. ²⁴ Kutsal bir yerde yıkanaç kendi giysilerini giyecek. Sonra çıkıp kendisi ve halk için getirilen yakmalık sunuları sunacak, kendisinin ve halkın günahlarını bağışlatacak. ²⁵ Günah sunusunun yağını sunakta yakacak.

* **16:1-2** "Bağışlanma Kapağı" diye çevrilen İbranice "Kapporet" sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yataştırıldığı, halkın günahlarının bağışlanması Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu. **16:3** İbr.9:7 † **16:8** "Azazel": "Günah keçisi olarak kira salmak" anlamına gelebilir. ‡ **16:13** "Levha Sandığı": Antlaşma Sandığı diye de bilinir. **16:15** İbr.9:12 **16:23** Hez.44:19

26 “Tekeyi Azazel'e gönderen adam giysilerini yıkayıp kendisi de yıkandıktan sonra ordugaha girecek. **27** Günah sunusu olarak sunulan ve kanları günahları bağışlatmak için En Kutsal Yer'e getirilen boğa ile teke ordugahın dışına çıkarılacak. Derileri, etleri, gübreleri yakılacak. **28** Bunları yakan kişi giysilerini yıkayıp kendisi de yıkandıktan sonra ordugaha girecek.

29 “Aşağıdakiler sizin için sürekli bir yasa olacak: Yedinci ayın onuncu günü isteklerinizi denetleyeceksiniz. Gerek İsraililer'den, gerekse aranızda yaşayan yabancılardan hiç kimse çalışmayaçak. **30** Çünkü o gün, Kâhin Harun sizi pak kılmak için günahlarınızı bağışlatacaktır. RAB'bin huzurunda bütün günahlarınızdan arınacaksınız. **31** O gün Şabat'tır*, sizin için dinlenme günüdür. İsteklerinizi denetleyeceksiniz. Bu sürekli bir yasadır. **32** Babasının meshedip kendi yerine atadığı kâhin günahları bağışlatacak. Kutsal keten giysileri giyecek. **33** En Kutsal Yer'i, Buluşma Çadırı'nı, sunağı arındıracak; kâhînlerin ve bütün topluluğun günahlarını bağışlatacak.

34 “Bu sizin için sürekli bir yasadır: İsrail halkınin bütün günahlarını yılda bir kez bağışlatmak için verildi.”

Ve Harun RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptı.

17

Kan Yemeğin Yasaklığı

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2** “Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına de ki, ‘RAB'bin buyruğu şudur: **3** İsraililer'den kim ordugahın içinde ya da dışında bir sığır, bir kuzu ya da keçi kurban eder **4** ve onu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, RAB'bin Konutu'nun önüne, RAB'be sunmak üzere getirmezse, kan dökmüş sayılacak ve halkın arasından atılacaktır. **5** Öyle ki, İsraililer açık kırlarda kestikleri kurbanları RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, kâhîne getirsinler ve esenlik sunusu olarak RAB'be kurban etsinler. **6** Kâhin sununun kanını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde RAB'bin sunağı üzerine dökecek, yağını da RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakacak. **7** İsrail halkıaptığı teke ilahlara* artık kurban kesmeyecek. Bu yasa kuşaklar boyunca geçerli olacak.”

8 “Onlara de ki, ‘İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim yakmalık sunu veya kurban sunar da, **9** onu RAB'be sunmak için Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde getirmezse, halkın arasından atılacaktır.

10 “ ‘İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim kan yerse, ona öfkeyle bakacağım ve halkın arasından atacağım. **11** Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Ben onu size sunakta kendinizi gınahtan bağışlatmanız için verdim. Kan yaşam karşılığı günah bağışlatır. **12** Bundan dolayı İsrail halkına, Sizlerden ya da aranızda yaşayan yabancılardan hiç kimse kan yemeyecek, dedim.

13 “ ‘İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim eti yenen bir hayvan veya kuş avlarsa, kanını akitip toprakla örtecektir. **14** Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Bundan dolayı İsrail halkına, Hiçbir etin kanını yemeyeceksiniz, dedim. Çünkü her canlıya yaşam veren kandır. Onu yiyen halkın arasından atılacaktır.

* **17:7** “Teke ilahlar” ya da “Teke görünümü cinler.” **17:10** Yar.9:4; Lev.7:26-27; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23 **17:11** İbr.9:22

15 “Yerli olsun, yabancı olsun ölü bulduğu ya da yabanıl hayvanların parçaladığı bir hayvanın leşini yiyen herkes giysilerini yıkayacak, kendisi de yıkanacak, akşamaya kadar kirli sayılıacaktır. Ancak bundan sonra temiz sayılıacaktır. **16** Eğer giysilerini yıkamaz ve yıkanmazsa suçunun cezasını çekecektir.”

18

Yasak İlişkiler

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2** “İsrail halkına de ki, ‘Tanrıınız RAB benim. **3** Mısır'da bir süre yaşadınız; onların törelerine göre yaşamayacaksınız. Sizleri Kenan ülkesine götürüyorum. Onlar gibi de yaşamayacaksınız. Onların kurallarına uymayacaksınız. **4** Benim kurallarımı yerine getirecek, ilkelerime göre yaşayacaksınız. Tanrıınız RAB benim. **5** Kurallarımı, ilkelerime sarılın. Çünkü onları yerine getiren onlar sayesinde yaşayacaktır. RAB benim.

6 “Hiçbiriniz cinsel ilişkide bulunmak için yakın akrabasına yaklaşmayacak. RAB benim. **7** Annenle cinsel ilişkide bulunarak babanın namusuna dokunmayacaksın. O senin annendir. Onunla ilişki kurmayacaksın. **8** Babanın karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Babanın namusuştur o. **9** Annenden ya da babandan olan, ister seninle aynı evde doğmuş olsun, ister olmasın üvey kızkardeşlerinden biriyle cinsel ilişki kurmayacaksın. **10** Kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onların namusu senin namusuştur. **11** Babanın evlendiği kadından doğan kızla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o babandan olmadır, senin kızkardeşin sayılır. **12** Halanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o babanın yakın akrabasıdır. **13** Teyzenle cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o annenin yakın akrabasıdır. **14** Amcanın namusuna dokunmayacaksın. Karısına yaklaşmayacaksın, çünkü o senin yengendir. **15** Gelininle cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü oğlunun karısıdır. Onunla ilişki kurmayacaksın. **16** Kardeşinin karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o kardeşinin namusuştur. **17** Bir kadının hem kendisiyle, hem kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kadının kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onlar kadının yakın akrabasıdır. Onlara yaklaşmak alçaklıktır. **18** Karın yaşadığı sürece onun kızkardeşini kuma olarak almayacak ve onunla cinsel ilişki kurmayacaksın.

19 “Âdet gördüğü için kirli sayılan bir kadına cinsel ilişki kurmayacaksın. **20** Komşunun karısıyla cinsel ilişki kurarak kendini kirletmeyeceksin. **21** İlah Molek'e* ateşe kurban edilmek üzere çocuklarından hiçbirini vermeyeceksin. Tanrı'nın adına leke getirmeyeceksin. RAB benim. **22** Kadınla yatar gibi bir erkekle yatma. Bu iğrençtir. **23** Bir hayvanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kendini kirletmiş olursun. Kadınlar cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşmayacak. Sapıklıklar bu.

24 “Bu davranışların hiçbiriyle kendinizi kirletmeyin. Çünkü öünüüzden kovacağım uluslar böyle kirlendiler. **25** Onların yüzünden ülke bile kirlendi. Günahından ötürü ülkeyi cezalandırdım. Ülke, üzerinde yaşayan halkı kusuyor. **26** İster yerli olsun, ister aranızda yaşayan yabancılar olsun kurallarına ve

18:5 Neh.9:29; Hez.18:9; 20:11-13; Luk.10:28; Rom.10:5; Gal.3:12 **18:8** Lev.20:11; Yas.22:30; 27:20;

1 Ko.5:1 **18:9** Lev.20:17; Yas.27:22 **18:12** Lev.20:19-20 **18:15** Lev.20:12 **18:16** Lev.20:21

18:17 Lev.20:14; Yas.27:23 **18:19** Lev.20:18 **18:20** Lev.20:10 **18:21** Lev.20:1-5 **18:22**

Lev.20:13 **18:23** Çık.22:19; Lev.20:15-16; Yas.27:21

ilkelerime göre yaşayacaksınız. Bu iğrençliklerin hiçbirini yapmayacaksınız. ²⁷ Sizden önce bu ülkede yaşayan insanlar bütün bu iğrençlikleri yaparak ülkeyi kirlettiler. ²⁸ Eğer siz de ülkeyi kirletirseniz, ülke sizden önceki uluslara yaptığı gibi sizi de kusar.

²⁹ “Kim bu iğrençliklerden birini yaparsa halkın arasından atılacaktır. ³⁰ Buyruklarınızı yerine getirin, sizden önceki insanların iğrenç törelerine uyarak kendinizi kirletmeyin. Tanrıınız RAB benim.”

19

Adalet ve Kutsallık Yasaları

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² ‘İsrail topluluğuna de ki, ‘Kutsal olun, çünkü ben Tanrıınız RAB kutsalım.’

³ “Herkes annesine babasına saygı göstersin. Şabat günlerimi tutun. Tanrıınız RAB benim.

⁴ “Putlara tapmayın. Kendinize dökme ilahlar yapmayın. Tanrıınız RAB benim.

⁵ “RAB için esenlik kurbanı keseceğiniz zaman kabul edilecek biçimde* kesin. ⁶ Kurban eti, kestiğiniz gün ya da ertesi gün yenecek. Üçüncü güne kalan et yakılacak. ⁷ Üçüncü gün yenirse iğrenç sayılır. Kabul olmayacağındır. ⁸ Onu yiyan suçunun cezasını çekecektir. Çünkü RAB'bin gözünde kutsal olanı bayğılaştırmıştır. Halkın arasından atılacaktır.

⁹ “Ülkenizdeki ekinleri biçerken tarlanızı sınırlarına kadar biçmeyeceksiniz. Artakalan başakları toplamayacaksınız. ¹⁰ Bağbozumunda bağıınızı tümüyle devşirmeyecek, yere düşen üzümleri toplamayacaksınız. Onları yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız. Tanrıınız RAB benim.

¹¹ “Çalmayacaksınız. Hile yapmayacaksınız. Birbirinize yalan söylemeyeceksiniz. ¹² Benim adımla yalan yere ant içmeyeceksiniz. Tanrıınız'ın adını aşağılamış olursunuz. RAB benim.

¹³ “Komşuna haksızlık etmeyecek, onu soymayacaksın. İşçinin alacağını sabaha bırakmayacaksın. ¹⁴ Sağrı lanet etmeyecek, körün önüne engel koymayacaksın. Tanrı'n dan korkacaksın. RAB benim.

¹⁵ “Yargılarken haksızlık yapmayacaksın. Yoksula ayrıcalık göstermeyecek, güclüyü kayırmayacaksın. Komşunu adaletle yargılacaksun. ¹⁶ Halkının arasında onu bunu çekşitirerek dolaşmayacaksın. Komşunun canına zarar vermeyeceksin. RAB benim.

¹⁷ “Kardeşine yüreğinde nefret beslemeyeceksin. Komşun günah işlerse onu uyaracaksın. Yoksa sen de günah işlemiş olursun. ¹⁸ Öç almayacaksın. Halkından birine kin beslemeyeceksin. Komşunu kendin gibi seveceksin. RAB benim.

¹⁹ “Kurallarımı uygulayın. Farklı cinsten iki hayvanı çiftleştirme. Tarhana iki çeşit tohum ekme. Üzerine iki tür iplikle dokunmuş giysi giyme.

²⁰ “Bir adam bir cariyeyle yatarsa, eğer kadın nişanlı, bedeli ödenmemiş ya da azat edilmemişse, ikisi de cezalandırılacak ama öldürilmeyecek. Çünkü

19:2 Lev.11:44-45; 1Pe.1:16 **19:3** Çık.20:12; Yas.5:16 **19:3** Çık.20:8; Yas.5:12 **19:4** Lev.26:1

19:4 Çık.20:23; 34:17; Yas.7:25 * **19:5** “Kabul edilecek biçimde” ya da “Kabul edilmeniz için”. **19:9**

Lev.23:22; Yas.24:19-22 **19:11** Çık.20:15; Yas.5:19 **19:11** Çık.20:16; Yas.5:20 **19:12** Çık.20:7;

Yas.5:11; Mat.5:33 **19:13** Yas.24:14-15 **19:14** Yas.27:18 **19:15** Çık.23:6-8; Yas.16:19 **19:17**

Mat.18:15 **19:18** Mat.5:43; 19:19; 22:39; Mar.12:31,33; Luk.10:27; Rom.13:9; Gal.5:14; Yak.2:8

19:19 Yas.22:9-11

kadın özgür değildir. **21** Adam RAB'be, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne, suç sunusu olarak bir koç getirecek. **22** Kâhin bu koçla adamın işlediği günahı RAB'bin önünde bağışlatacak ve adam bağışlanacak.

23 “Kenan ülkesine girdiğinizde bir meyve ağacı dikerseniz, ilk üç yıl meyvesini kirli ve yasak sayın, yemeyin. **24** Dördüncü yıl ağacın bütün meyvesi şükran sunusu olarak RAB için kutsal sayılacak. **25** Beşinci yıl ağacın meyvesini yiyebilirsiniz. Böylece ağaç daha bol ürün verir. Tanrıınız RAB benim.

26 “Kanlı et yemeyeceksiniz. Kehanette bulunmayacak, falcılık yapmayacaksınız. **27** Başınızın yan tarafındaki saçları kesmeyecek, sakalınızın kenarlarına dokunmayacaksınız. **28** Ölüler için bedeninizi yaralamayacak, dövme yapmayıp mayacaksınız. RAB benim.

29 “Kızını fahişeliğe sürükleyp rezil etme. Yoksa fahişelik yayılır ve ülke ahlaksızlıkla dolup taşar. **30** Şabat günlerimi tutacaksınız. Tapınağıma saygı göstereceksiniz. RAB benim.

31 “Cincilere, ruh çağrırlara yöneltmeyin. Onlara danışmayın, kirlenirsiniz. Tanrıınız RAB benim.

32 “Ak saçlı insanların önünde ayağa kalkacak, yaşlılara saygı göstereceksin. Tanrı'nın korkacaksın. RAB benim.

33 “Ülkenizde sizinle birlikte yaşayan bir yabanciya kötü davranışmayın. **34** Ona sizden biriymiş gibi davranacak ve onu kendiniz kadar seveceksiniz. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız. Tanrıınız RAB benim.

35 “Yargılarken, uzunluk ve sıvı ölçerken, ağırlık tartarken haksızlık yapmayın. **36** Doğru terazi, ağırlık taşı, efa ve hin kullanın. Mısır'dan sizi çikaran Tanrıınız RAB benim. **37** Kurallarımın, ilkelerimin tümüne uyacak ve onları yerine getireceksiniz. RAB benim.”

20

Günahn Bedeli

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2** “İsrail halkına de ki, ‘İsrailliler’den ya da aranızda yaşayan yabancılardan kim çocuklarından birini ilah Molek'e* sunarsa, kesinlikle öldürülerek. Ülke halkı onu taşlayacak. **3** Kim çocuğunu Molek'e sunarak tapınağımi kirletir, kutsal adıma leke sürerse, ona öfkeyle bakacağım. Onu halkımın arasından atacağım. **4** Adam çocuğunu Molek'e sunar da, ülke halkı bunu görmezden gelir, onu öldürmezse, **5** adama ve ailesine öfkeyle bakacağım. Hem onu, hem de bana ihanet edip onu izleyerek Molek'e tapanların hepsini halkımın arasından atacağım.

6 “Kim cincilere, ruh çağrırlara danışır, bana ihanet ederse, ona öfkeyle bakacak, halkımın arasından atacağım. **7** Kendinizi bana adayın, kutsal olun. Tanrıınız RAB benim. **8** Kurallarımı uyardı, onları yerine getireceksiniz. Sizi kutsal kılan RAB benim.

9 “Annesine ya da babasına lanet eden herkes kesinlikle öldürilecektir. Annesine ya da babasına lanet ettiği için ölümü hak etmiştir.

10 “Biri başka birinin karısıyla, yani komşusunun karısıyla zina ederse, hem kendisi, hem de zina ettiği kadın kesinlikle öldürilecektir. **11** Babasının

karısıyla yatan, babasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de kesinlikle öldürülecektir. Ölümü hak etmişlerdir. ¹² Bir adam geliniyle yatarsa, ikisi de kesinlikle öldürülecektir. Rezillik etmişler, ölümü hak etmişlerdir. ¹³ Bir erkek başka bir erkekle cinsel ilişki kurarsa, ikisi de iğrençlik etmiş olur. Kesinlikle öldürülecekler. Ölümü hak etmişlerdir. ¹⁴ Bir adam hem bir kızla, hem de kızın annesiyle evlenirse, alçaklı etmiş olur. Aranızda böyle alçaklılar olmasın diye üçü de yakılacaktır. ¹⁵ Bir hayvanla cinsel ilişki kuran adam kesinlikle öldürülecek, hayvansa kesilecektir. ¹⁶ Bir kadın cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşırsa, kadını da hayvanı da kesinlikle öldüreceksiniz. Ölümü hak etmişlerdir.

¹⁷ “Bir adam anne ya da baba tarafından üvey olan kızkardeşiley evlenir, cinsel ilişki kurarsa, utançtır. Açıka aşağılanıp halkın arasından atılacaklardır. Adam kızkardeşiley ilişki kurduğu için suçunun cezasını çekecektir. ¹⁸ Âdet gören bir kadına yatıp cinsel ilişki kuran adam kadının akıntılı yerini açığa çıkarmış, kadın da buna katılmış olur. İkisi de halkın arasından atılacaktır.

¹⁹ “Teyzenle ya da halanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü yakın akrabanın namusudur. İkiniz de suçunuzun cezasını çekeceksiniz.

²⁰ “Amcasının karısıyla cinsel ilişki kuran adam, amcasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de günahlarının cezasını çekecek ve çocuk sahibi olmadan öleceklerdir. ²¹ Kardeşinin karısıyla evlenen adam rezillik etmiş olur. Kardeşinin namusunu lekelemiştir. Çocuk sahibi olmayıacaklardır.

²² “Bütün kurallarına, ilkelerime uyacak, onları yerine getireceksiniz. Öyle ki, yaşamak üzere sizi götürüceğim ülke sizi dışarı kusmasın. ²³ Önümüzden kovacağım ulusların törelerine göre yaşamayacaksınız. Çünkü onlar bütün bu kötülükleri yaptılar. Bu yüzden onlardan nefret ettim. ²⁴ Oysa, Siz onların topraklarını sahipleneceksiniz. Bal ve süt akan bu ülkeyi size mülk olarak vereceğim, dedim. Sizi öteki ulusalardan ayrı tutan Tanrıınız RAB benim.

²⁵ “Temiz hayvanlarla kuşları kirli olanlardan ayrı edeceksiniz. Sizin için kirli ilan ettigim hayvanlarla, kuşlarla, küçük kara hayvanlarıyla kendinizi kirletmeyeceksiniz. ²⁶ Benim için kutsal olacaksınız. Çünkü ben RAB kutsalim. Bana ait olmanı için sizi öbür halklardan ayrı tuttum.

²⁷ “Cincilik yapan ve ruh çağrıran ister erkek olsun, ister kadın olsun kesinlikle öldürülecektir. Onları taşlayacaksınız. Ölümlerinden kendileri sorumludur.”

21

Kâhinlerle İlgili Kurallar

¹⁻² RAB Musa'ya şöyle dedi: “Harun soyundan gelen kâhinelere de ki, ‘Kâhinlerden hiçbiri yakın akrabası olan annesi, babası, oğlu, kızı ve kardeşi dışında, halkından birinin ölüsüyle kendini kirletmesin. ³ Yanında kalan evlenmemiş kızkardeşi için kendini kirletebilir. ⁴ Halkı arasında bir büyük olarak kendini kirletmemeli, adına leke getirmemeli.

⁵ “Kâhinler yas tutarken başlarını tıraş etmeyecek, sakallarının uçlarını kesmeyecek, bedenlerini yaralamayacaklar. ⁶ Tanrıları için kutsal olacaklar, Tanrıları'nın adını lekelemeyecekler. Çünkü onlar Tanrıları RAB'be yakılan

sunu ve yiyecek sunusu sunuyorlar. Kutsal olmaları gereklidir. ⁷ Kâhinler fahişelerle, kirletilmiş kadınlarla, boşanmış kadınlarla evlenmeyecek. Çünkü kâhin Tanrı için kutsal olmalıdır. ⁸ Onu kutsal sayın. Çünkü yiyecek sunusunu Tanrı'ınız'a o sunuyor. Sizin için kutsaldır. Çünkü ben kutsal, sizi kutsal kılan RAB benim. ⁹ Bir kâhinin kızı fahişelik yaparak kendini kirletirse, hem kendini hem de babasını rezil etmiş olur. Yakışmalıdır.

¹⁰ “Öbür kâhinler arasından başına mesh yağı dökülen ve özel giysiler giymek üzere atanın başkâhin, saçlarını dağıtmayacak, giysilerini yırtmayacak. ¹¹ Hiçbir ölüye yaklaşmayacak. Ölen annesi, babası bile olsa kendini kirletmeyecek. ¹² Tapınak hizmetinden ayrılmayacak, Tanrı'sının Tapınağı'nı kirletmeyecek. Çünkü Tanrı'nın buyurduğu mesh yağıyla Tanrı'sına adanmıştır. RAB benim. ¹³ Başkâhinin evleneceğii kadın bakire olmalıdır. ¹⁴ Dul, boşanmış, kirletilmiş ya da fahiş bir kadınla evlenmeyecek. Yalnız kendi halkından bakire bir kızla evlenebilir. ¹⁵ Böylece halkın arasında çocuklarına leke sürmemiş olur. Onu kutsal kılan RAB benim.”

¹⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁷ “Harun'a de ki, ‘Soyundan gelecek kuşaklar boyunca kusurlu olan hiç kimse yiyecek sunusu sunmak üzere Tanrı'na yaklaşmasın. ¹⁸ Kusurlu olan, sunağa yaklaşamaz: Kör, topal, yüzü arızalı, organlarından biri aşırı büyümüş, ¹⁹ kolu veya ayağı kırık, ²⁰ kambur, cüce, gözü özürlü, uyuz, yarası kabuk bağılmış ya da hadüm. ²¹ Kâhin Harun'un soyundan bu kusurlara sahip hiç kimse RAB için yakılan sunuyu sunmak üzere sunağa yaklaşmayacak. Çünkü kusurludur. Tanrı'na yiyecek sunusu sunmak üzere sunağa yaklaşamaz. ²² Böyle bir adam Tanrı'na sunulan kutsal ve en kutsal yiyecekleri yiyebilir. ²³ Ancak perdeye ve sunağa yaklaşmayacaktır. Çünkü kusurludur. Tapınağımı kirletmesin. Onları kutsal kılan RAB benim.’”

²⁴ Musa Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına bunları anlattı.

22

Sunuları Kimler Yiyecek

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Harun'a ve oğullarına de ki, ‘İsrail halkın bana sunduğu kutsal sunulardan uzak dursunlar. Kutsal adıma leke sürmesinler. RAB benim. ³ Gelecek kuşaklar boyunca soyunuzdan biri İsrail halkın bana sunduğu kutsal sunulara kirli olarak yaklaşırsa, onu huzurumdan atacağım. RAB benim.

⁴ “Harun soyundan deri hastalığına yakalanmış ya da akıntısı olan biri temiz sayılınca kadar kutsal sunuları yemeyecektir. Bir cesede değiştiği için kirli sayılan bir şeye dokunan, menisi akan, ⁵ insanı kirli kılacak küçük kara hayvanlarından birine ya da herhangi bir nedenle kirli sayılan bir insana dokunan, ⁶ akşamda kadar kirli sayılacak, yıkandığı sürece kutsal sunulardan yemeyecektir. ⁷ Güneş battıktan sonra temiz sayılır, kutsal sunuları yiyebilir. Çünkü bu onun yiyeceğidir. ⁸ Ölüm bulunmuş ya da yabani hayvanlar tarafından parçalanmış bir leşi yiyecek kendini kirletmeyecektir. RAB benim.

⁹ “Kâhinler buyruklarına uymalıdır. Yoksa günahlarının cezasını çeker, buyruklarını çiğnedikleri için ölürlər. Onları kutsal kılan RAB benim.

¹⁰ “Kâhin ailesi dışında hiç kimse kutsal sunuyu yemeyecek; kâhinin konuğu ve işçisi bile. ¹¹ Ama kâhinin parayla satın aldığı ya da evinde doğan köle onun yemeğini yiyebilir. ¹² Kâhinin kâhin olmayan bir erkekle evlenen

kızı bağışlanan kutsal sunuları yemeyecek. ¹³ Ama dul kalmış ya da boşanmış, çocuğu olmamış ve gençliğinde kaldığı baba evine geri dönmüş kâhin kızı babasının ekmeğini yiyebilir. Aile dışından yabancı biri asla yiyemez.

¹⁴ “Bilmeden kutsal sunuyu yiyen biri, beşte birini üzerine katarak kâhine geri verecek. ¹⁵ Kâhinler İsrail halkın RAB'be sunduğu kutsal sunuları bayağılaştırmayacaklar. ¹⁶ Yoksa kutsal sunuları yiyen öbür insanlara büyük suç yüklemiş olurlar. Çünkü sunuları kutsal kılan RAB benim.”

Kabul Edilmeyecek Kurbanlar

¹⁷ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁸ “Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına de ki, ‘İster İsraili olsun, ister İsrail'de yaşayan bir yabancı olsun, biriniz RAB'be dilek adağı ya da gönülden verilen sunu olarak yakmalık sunu sunmak istiyorsa, ¹⁹ sunusunun kabul edilmesi için kusursuz bir erkek sığır, koyun ya da keçi sunmalı. ²⁰ Kusurlu olanı sunmayacaksınız. Çünkü kabul edilmeyecektir. ²¹ Kim gönülden verilen bir sunuyu ya da dilek adağını yerine getirmek için RAB'be esenlik kurbanı olarak sığır veya davar sunmak isterse, kabul edilmesi için hayvan kusursuz olmalı. Hiçbir eksiği bulunmamalı. ²² Kör, sakat, yaralı, yarası irinli, kabuklu ya da uyuz bir hayvani RAB'be sunmayacaksınız. Yakılan sunu olarak sunak üzerinde RAB'be böyle bir hayvan sunmayacaksınız. ²³ Organlarından biri aşırı büyümüş ya da yeterince gelişmemiş bir sığır veya davarı dilek adağı olarak sunabilirsiniz. Ama gönülden verilen bir sunu olarak kabul edilmez. ²⁴ Yumurtaları vurulmuş, ezilmiş, burulmuş ya da kesilmiş hayvani RAB'be sunmayacak, ülkenizde buna yer vermeyeceksiniz. ²⁵ Böyle bir hayvani bir yabancıdan alıp yiyecek sunusu olarak Tanrınız'a sunmayacaksınız. Çünkü sakat ve kusurludur. Kabul edilmeyecektir.”

²⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁷ “Bir buzağı, kuzu ya da oglak doğduğu zaman, yedi gün anasının yanında kalacaktır. Sekizinci günden itibaren yakılan sunu olarak RAB'be sunulabilir. Kabul edilecektir. ²⁸ İster inek, ister davar olsun, hayvanla yavrusunu aynı gün kesmeyeceksiniz.

²⁹ “RAB'be şükran kurbanı sunduğunuz zaman, kabul edilecek biçimde * sunun. ³⁰ Eti aynı gün yenecek, sabaha bırakılmayacak. RAB benim.

³¹ “Buyruklarına uyacak, onları yerine getireceksiniz. RAB benim. ³² Kutsal adıma leke sùrmeyeceksiniz. İsrail halkı arasında kutsal tanınacağım. Sizi kutsal kılan RAB benim. ³³ Tanrıınız olmak için sizi Mısır'dan çıkardım. RAB benim.”

23

Bayramlar

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz bayramlarım, RAB'bin bayramları şunlardır:’”

Şabat Günü

³ “‘Altı gün çalışacaksınız. Ama yedinci gün olan Şabat dinlenme ve kutsal toplantı günüdür. Hiçbir iş yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde Şabat'ı RAB'be ayıracaksınız.’”

Fıstık ve Mayasız Ekmek Bayramı

(Çık.12:15-20; Say.28:16-25; Yas.16:1-8)

^{22:20} Yas.17:1 * ^{22:29} “Kabul edilecek biçimde” ya da “Kabul edilmeniz için”. ^{23:3} Çık.20:8-10; 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Yas.5:12-14

4 “Belirli zamanlarda kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz RAB'bin bayramları şunlardır: **5** Birinci ayın on dördüncü günü akşamüstü RAB'bin Fisih Bayramı başlar. **6** On beşinci gün RAB'bin Mayasız Ekmek Bayramı'dır*. Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. **7** İlk gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. **8** Yedi gün RAB için yakılan sunu sunacaksınız. Yedinci gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.”

İlk Ürünler

9 RAB Musa'ya şöyle dedi: **10** “İsrail halkına de ki, ‘Size vereceğim ülkeye girip ürününü biçtiğiniz zaman, ilk yetişen ürününüzden bir demet kâhine götüreceksiniz. **11** Kabul edilmeniz için, kâhin demeti RAB'bin huzurunda sallayacak. Demet Şabat'tan* sonraki gün sallanacak. **12** Demetin sallandığı gün, yakmalık sunu olarak RAB'be bir yaşında kusursuz bir erkek kuzu sunacaksınız. **13** Kuzuya birlikte tahlil sunusu olarak yağıla yoğrulmuş bir efa ince unun onda ikisi* sunulacak. RAB için yakılan sunu ve O'nun hoşnut eden koku olacak bu. Yakmalık sunuya birlikte dökмелik sunu olarak bir hin sarabın dörtte birini† sunacaksınız. **14** Tanrıınız'a bu sunuyu getireceğiniz güne kadar ekmek, kavrulmuş büğday, taze başak yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu.”

Hasat Bayramı

(Say.28:26-31; Yas.16:9-12)

15 “Şabat'tan* sonraki gün sallamalık demeti götürdiğiniz gündeň başlayarak tam yedi hafta sayın. **16** Yedinci Şabat'tan sonraki güne kadar elli gün sayın: O gün RAB'be yeni tahlil sunusu sunacaksınız. **17** Yaşadığınız yerden RAB'be sallamalık sunu olarak iki ekmek getirin. Ekmekler ilk ürünlerden, onda iki efa‡ ince undan yapılacak. Mayaya pişirilip RAB'be öyle sunulacak. **18** Ekmekle birlikte yakmalık sunu olarak RAB'be bir yaşında kusursuz yedi kuzu, bir boğa ve iki koç sunacaksınız. Tahlil sunusu ve dökмелik sunuya sunulan bu sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur. **19** Günah sunusu olarak bir teke, esenlik kurbanı olarak bir yaşında iki kuzu sunacaksınız. **20** Kâhin iki kuzuyu ilk ürününden yapılmış ekmekle birlikte sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda sallayacak. RAB için kutsal olan bu sunular kâhiniindir. **21** O gün kutsal toplantı ilan edecek ve gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu.

22 “Ülkenizdeki ekinleri biçerken tarlalarınızı sınırlarına kadar biçmeyin. Ar-takan başakları toplamayın. Onları yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız. Tanrıınız RAB benim.”

Anma Günü

(Say.29:1-6)

23 RAB Musa'ya şöyle dedi: **24** “İsrail halkına de ki, ‘Yedinci ayın birinci günü dinlenme günüdür, boru çalınarak anma ve kutsal toplantı günü olacaktır. **25** O gün gündelik işlerinizi yapmayacak, RAB için yakılan sunu sunacaksınız.’”

Günahların Bağıtsızlanma Günü

(Lev.16:2-34; Say.29:7-11)

* Çık.12:1-13; Yas.16:1-2 * **23:13** “Efanın onda ikisi”: Yaklaşık 2.6 kg. † **23:13** “Hinin dörtte biri”: Yaklaşık 0.9 lt. **23:15** Çık.23:16; 34:22 ‡ **23:17** “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. **23:22** Lev.19:9-10; Yas.24:19-22

²⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁷ “Yedinci ayın onuncu günü günahların bağışlanması gündür. Kutsal bir toplantı düzenleyeceksiniz. İsteklerinizi denetleyecek, RAB için yakılan sunu sunacaksınız. ²⁸ O gün hiç iş yapmayacaksınız. Çünkü Tanrıüzün RAB'bin huzurunda günahlarınızı bağışlatacağınız bağışlanması gündür. ²⁹ O gün isteklerini denetlemeyen herkes halkın arasından atılacaktır. ³⁰ O gün herhangi bir iş yapanı halkın arasından yok edeceğim. ³¹ Hiç iş yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli yasa olacak bu. ³² O gün sizin için Şabat, dinlenme günü olacak. İsteklerinizi denetleyeceksiniz. Ayın dokuzuncu günü, akşamdan ertesi akşamaya kadar Şabat'ı kutlayacaksınız.”

Çardak Bayramı (Say.29:12-39; Yas.16:13-17)

³³ RAB Musa'ya şöyle dedi: ³⁴ “İsrail halkına de ki, ‘Yedinci ayın on beşinci günü Çardak Bayramı başlar. Bu bayramı RAB'bin onuruna yedi gün kutlayacaksınız. ³⁵ İlk gün kutsal bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ³⁶ Yedi gün RAB için yakılan sunu sunacaksınız. Sekizinci gün kutsal bir toplantı düzenlemeli, RAB için yakılan sunu sunmalısınız. Bu bayramın son toplantısıdır. Gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.

³⁷ –“Kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz RAB'bin bayramları burlardır. Bayramlarda RAB için yakılan sununu, yakmalık sununu, tahıl sunusunu, kurbanı, dökmeliğ sunuları günün gereğine uygun biçimde sunacaksınız. ³⁸ Bunlar RAB'bin kutlamانızı istediği Şabat günlerinin, RAB'be sunduğunuz armağanların, bütün dilek adaklarının ve gönülden verilen sunuların dışındadır.–

³⁹ “Yedinci ayın on beşinci günü, topraklarınızın ürünlerini devşirdiğiniz zaman RAB için yedi gün bayram yapacaksınız. Birinci ve sekizinci gün dinlenme günleri olacak. ⁴⁰ İlk gün meyve ağaçlarının güzel meyvelerini, hurma dallarını, sık yapraklı ağaç dallarını, vadî kavaklarını toplayıp Tanrıüzün RAB'bin önünde yedi gün şenlik yapacaksınız. ⁴¹ Bunu her yıl yedi gün RAB'bin bayramı olarak kutlayacaksınız. Kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu. Bayramı yedinci ay kutlayacaksınız. ⁴² Yedi gün çardaklarda kalacaksınız. Bütün yerli İsraililer çardaklarda yaşayacak. ⁴³ Öyle ki, gelecek kuşaklar İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım zaman çardaklarda barındırdığımı bilsinler. Tanrıüzün RAB benim.”

⁴⁴ Böylece Musa İsrail halkına RAB'bin bayramlarını bildirdi.

24

Rab'bin Huzurunda Yanan Işık (Çik.27:20-21)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanıp ışık vermesi için saf sikma zeytinyağı getirsinler. ³ Harun kandilleri benim huzurumda, Buluşma Çadırı'nda, Levha Sandığı'nın önündeki perdenin dışında, akşamdan sabaha kadar sürekli yanar biçimde tutacak. Kuşaklar boyunca sürekli bir kural olacak bu. ⁴ RAB'bin huzurunda saf altın kandillikteki kandiller sürekli yanacaktır.”

Rab'be Sunulan Ekmek

⁵ “İnce undan on iki pide pişireceksin. Her biri efanın onda ikisi* ağırlığında

olacak. ⁶ Bunları RAB'bin huzurunda iki sıra halinde, altışar altışar saf altın masanın üzerine dizeceksin. ⁷ İki sıra ekmeğin yanına anma payı olarak saf günkü koyacaksın. Bu RAB için yakılan sunu olacak ve ekmeğin yerini alacak. ⁸ Bu ekmek, İsrail halkı adına sonsuza dek sürecek bir antlaşma olarak, her Şabat Günü aksatılmadan RAB'bin huzurunda dizilecek. ⁹ Ve Harun'la oğullarına ait olacak. Onu kutsal bir yerde yiyecekler. Çünkü çok kutsaldır. RAB için yakılan sunuların onların sürekli bir payı olacak.”

Tanrı'ya Lanet Edenin Sonu

¹⁰ İsailliler arasında annesi İsailli babası Mısırlı bir adam vardı. Ordugahta onunla bir İsailli arasında kavga çıktı. ¹¹ İsailli kadının oğlu RAB'be sövdü, lanet etti. Onu Musa'ya getirdiler. Annesi Dan oymağından Divri'nin kızı Şelomit'ti. ¹² Adamı göz altına alıp RAB'bin kararını beklediler.

¹³ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁴ “Onu ordugahın dışına çıkar. Ettiği laneti duyan herkes elini adının başına koysun ve bütün topluluk onu taşlasın.

¹⁵ İsrail halkına de ki, ‘Kim Tanrısı'na lanet ederse günahının cezasını çekecektir.

¹⁶ RAB'be söven kesinlikle öldürülecektir. Bütün topluluk onu taşlayacak. İster yerli ister yabancı olsun, RAB'be söven herkes öldürülecektir.

¹⁷ “Adam öldüren kesinlikle öldürülecektir. ¹⁸ Başkasının hayvanını öldüren, yerine bir hayvan vererek aldığı canın karşılığını canla ödeyecektir. ¹⁹ Kim komşusunu yaralarsa, kendisine de aynı şey yapılacak. ²⁰ Kırığa karşılık kırık, göze göz, dişe diş olmak üzere, ona ne yaptıysa kendisine de aynı şey yapılacak. ²¹ Hayvan öldüren yerine bir hayvan verecek, adam öldüren öldürülecektir. ²² Yerli yabancı herkes için tek bir yasanız olacak. Tanrıınız RAB benim.”

²³ Musa bunları İsrail halkına bildirdikten sonra, halk RAB'be lanet eden adamı ordugahın dışına çıkardı ve taşlayarak öldürdü. Böylece İsrail halkı RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğu yerine getirmiş oldu.

25

Şabat Yılı

¹ RAB Sina Dağı'nda Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Size vereceğim ülkeye girdiğiniz zaman, ülke RAB için Şabat'* kutlamalı. ³ Altı yıl tarlanı ekeceksin, bağını budayacaksın, ürününü toplayacaksın. ⁴ Ama yedinci yıl toprak dinlenecek. O yıl Şabat Yılı olacak, RAB'be adanacak. Tarlanı ekmemeli, bağını budamamalısın. ⁵ Hasadının ardından süreni bıçmeyecek, budanmamış asmanın üzümelerini toplayamayacaksın. O yıl ülke için dinlenme yılı olacak. ⁶ Şabat Yılı'nda ülke ne ürün verirse, sizin için, köleleriniz, cariyeleriniz, yanınızda çalışan ücretliler ve aranızda yaşayan yabancılar için yiyecek olacak. ⁷ Ülkede yetişen ürünler kendi hayvanlarınızı da yabanlı hayvanları da doyuracak.”

Özgürlik Yılı

⁸ “Yedi yılda bir kutlanan Şabat yıllarının yedi kez geçmesini bekleyin. Yedi kez geçecek Şabat yıllarının toplamı kırk dokuz yıldır. ⁹ Sonra, yedinci ayın onuncu günü, yani günahları bağışlatma günü, bütün ülkede yüksek sesle boru çalınacak. ¹⁰ Ellinci yılı kutsal sayacak, bütün ülke halkı için özgürlük ilan

edeceksiniz. O yıl sizin için özgürlük yılı olacak. Herkes kendi toprağına, ailesine dönecek. ¹¹ Ellinci yıl sizin için özgürlük yılı olacak. O yıl ekmeyecek, ürünün ardından süreni biçmeyecek, budanmamış asmanın üzümlerini toplamayacaksınız. ¹² Çünkü o yıl özgürlük yıldır. Sizin için kutsaldır. Yalnız tarlalarda kendiliğinden yetişeni yiyebilirisiniz.

¹³ “Özgürlük yılında herkes kendi toprağına dönecek. ¹⁴ Bir komşuna tarla satar ya da ondan tarla alırsan, birbirinize haksızlık yapmayacaksınız. ¹⁵ Eğer sen ondan alıyorsan, özgürlük yılından sonraki yılların sayısına göre ödeyeceksin, o da sana ürün yıllarının sayısına göre satacak. ¹⁶ Yılların sayısı çoksa fiyatı artıracak, azsa indireceksin. Çünkü sana yıllık ürünlerini satıyor. ¹⁷ Birbirinize haksızlık yapmayacak, Tanrı'ndan korkacaksınız. Tanrı RAB benim.

¹⁸ “Kurallarına uyacak, ilkelerimi özenle yerine getireceksiniz. Böylece ülkede güvenlik içinde yaşayacaksınız. ¹⁹ Ülke de ürün verecek, sizi doyuracak ve orada güvenlik içinde oturacaksınız. ²⁰ Toprağınızı ekmez, ürünümüzü toplamazsa, yedinci yıl ne yiyeceğiz? diye sorarsanız, ²¹ altıncı yıl size öyle bir bereket göndereceğim ki, toprak üç yıllık ürün verecek. ²² Sekizinci yıl toprağını ekerken, dokuzuncu yıl ürün alıncaya kadar eski ürününüyü yiyeceksiniz.

²³ “Tarlanız temelli olarak satılamaz. Çünkü bana aittir. Sizse yabancısınız, konuğumsunuz. ²⁴ Miras alacağınız ülkenin her yerinde tarlanın asıl sahibine tarlasını geri alma hakkı tanımalsınız. ²⁵ Kardeşlerinizden biri yoksullaşır, toprağının bir parçasını satmak zorunda kalırsa, en yakın akrabası gelip toprağı geri alabilir. ²⁶ Toprağını satın alacak yakın bir akrabası yoksa, sonradan durumu düzelter, yeterli para bulursa, ²⁷ satış yaptıktan sonra geçen yılları hesaplayacak ve geri kalan parayı toprağını sattığı adama ödeyip toprağına dönecek. ²⁸ Ancak toprağını geri alacak parayı bulamazsa, toprak özgürlük yılına kadar onu satın alan adama ait olacak. O yıl toprağı elinden çıkarak, satan adam da toprağına kavuşacak.

²⁹ “Surlu bir kentte evini satan adamin evi sattıktan tam bir yıl sonrasında kadar onu geri alma hakkı olacaktır. ³⁰ Eğer bir yıl içinde evini geri almazsa, ev temelli olarak alıcıya geçecektir, kuşaklar boyunca yeni sahibinin olacaktır. Özgürlük yılında ev yeni sahibinin elinden alınmayacağındır. ³¹ Ama surlarla çevrilmemiş köylerdeki evler tarlalar gibi işlem görecektir. İlk sahibinin evi geri alma hakkı olacak, özgürlük yılında evi satın alan onu geri verecektir.

³² “Ancak Levililer kendilerine ait kentlerde sattıkları evleri her zaman geri alma hakkına sahiptirler. ³³ Eğer bir Levili bu kentlerde sattığı evi geri alamazsa, özgürlük yılında ev kendisine geri verilecektir. Çünkü Levililer'in kentlerindeki evler onların İsrail halkın arasındaki mülkleridir. ³⁴ Kentlerinin çevresindeki otlaklar ise satılamaz. Çünkü bunlar onların kalıcı mülküdür.

³⁵ “Bir kardeşin yoksullaşır, muhtaç duruma düşerse, ona yardım etmelisin. Aranızda kalan bir yabancı ya da konuk gibi yaşayacak. ³⁶ Ondan faiz ve kâr alma. Tanrı'ndan kork ki, kardeşin yanında yaşamını sürdürəbsin. ³⁷ Ona faizle para vermeyeceksin. Ödünç verdığın yiyecekten kâr almayacaksın. ³⁸ Ben Kenan ülkesini size vermek ve Tanrı'ndan olmak için sizleri Mısır'dan çıkarılan Tanrı RAB'bum.

39 “‘Aranızda yaşayan bir kardeşin yoksullaşır, kendini köle olarak sana satarsa, onu bir köle gibi çalışıtmayacaksın. **40** Yanında çalışan bir işçi ya da yabancı gibi davranışacaksın ona. Özgürlik yılına dek yanında çalışacak. **41** Sonra çocuklarınla birlikte yanından ayrılp ailesinin yanına, atalarının toprağına donecek. **42** Çünkü İsraililer benim Mısır'dan çıkardığım kullarımdır. Köle olarak satılamazlar. **43** Ona efendilik etmeyecek, sert davranışmayacaksın. Tanrı'nın korkacaksın.

44 “Köleleriniz, cariyeleriniz çevrenizdeki uluslardan olmalı. Onlardan yaşak ve cariye satın alabilirsiniz. **45** Ayrıca aranızda yaşayan yabancıların çocukların, ister ülkenizde doğmuş olsun ister olmasın, satın alıp onlara sahip olabilirsiniz. **46** Onları miras olarak çocuklarınıza bırakabilirsiniz. Yaşamları boyunca size kölelik edecekler. Ancak bir İsrailî kardeşine efendilik etmeyecek, sert davranışmayacaksın.

47 “Aranızda yaşayan bir yabancı ya da geçici olarak kalan biri zenginleşir, buna karşılık bir İsrailî kardeşin yoksullaşır kendini ona ya da ailesinin bir bireyine köle olarak satarsa, **48-49** satıldıkten sonra geri alma hakkı vardır. Kardeşlerinden biri, amcası, amcasının oğlu veya yakın akrabalarından, ailesinden biri onu geri alabilir. Ya da yeterli para bulursa, kendisi özgürlüğünü geri alabilir. **50** Efendisiyle hesap görmeli. Kendisini sattığı yıldan özgürlük yılına kadar geçen yılları sayacaklar. Özgürlüğünün bedeli, kalan yılların sayısına göre bir işçinin gündelik ücreti üzerinden hesap edilecektir. **51** Eğer geriye çok yıl kalmışsa, buna göre özgürlüğünün bedeli olarak satın alındığı fiyatın bir bölümünü ödeyecek. **52** Eğer özgürlük yılına yalnız birkaç yıl kalmışsa, ona göre hesap ederek özgürlüğünün bedelini ödemelidir. **53** Efendisinin yanında yıllık sözleşmeyle çalışan bir işçi gibi yaşamalıdır. Senin önünde efendisinin ona sert davranışmasını sağlayacaksın.

54 “Bu yollardan özgürlüğüne kavuşamasa bile, özgürlük yılında çocuklarınla birlikte özgür olacaktır. **55** Çünkü İsraililer benim kullarım, Mısır'dan çıkardığım kendi kullarımdır. Tanrı'nız RAB benim.”

26

Tanrı'ya Bağlılığın Ödülü

1 “Put yapmayacaksınız. Oyma put ya da taş sütun dikmeyeceksiniz. Tapmak için ülkenize putları simgeleyen oyma taşlar koymayacaksınız. Çünkü Tanrı'nız RAB benim. **2** Şabat günlerimi tutacak, tapınağıma saygı göstereceksiniz. RAB benim.

3 “Kurallarına göre yaşar, buyruklarımı dikkatle yerine getirseniz, **4** yağmurları zamanında yağdıracıım. Toprak ürün, ağaçlar meyve verecek. **5** Bağbozumuна kadar harman dövecek, ekim zamanına kadar bağlarınızdan üzüm toplayacaksınız. Bol bol yiyecek, ülkenizde güvenlik içinde yaşayacaksınız.

6 “Ülkenize barış sağlayacağım. Korku içinde yatmayacaksınız. Tehlikeli hayvanları ülkenizden kovacağım. Savaş yüzü görmeyeceksiniz. **7** Düşmanlarınızı kovalayacaksınız. Kılıç darbeleriyle önnüzde yere serilecekler. **8** Beşiniz yüz kişinin, yüzünüz on bin kişinin hakkından gelecek. Düşmanlarınız kılıç darbeleriyle önnüzde yere serilecek. **9** Size iyilikle bakacağım. Sizi verimli kılıp çoğaltacağım. Sizinle yaptığım antlaşmayı sürdürüreceğim. **10** Eski ürününü yemekle tükenmeyecek. Yeni türüne yer

bulmak için eskisini boşaltmak zorunda kalacaksınız. ¹¹ Konutumu aranızda kuracak, size sırt çevirmeyeceğim. ¹² Aranızda yaşayacak, Tanrıınız olacağım. Siz de benim halkım olacaksınız. ¹³ Ben sizi Mısır'da köle olmaktan kurtaran Tanrıınız RAB'bim. Boyunduruğunuza kırdım. Sizi başı dik yaştattım.' "

Tanrı'dan Uzaklaşmanın Cezası

¹⁴ "Ama beni dinlemez, bütün bu buyrukları yerine getirmezseniz, ceza landırılacaksınız. ¹⁵ Kurallarımı çiğner, ilkelerimden nefret eder, buyruk-larıma karşı çıkar, antlaşmamı bozarsanız, ¹⁶ sizi şöyle cezalandıracağım: Üzerinize dehşet salacağım. Verem ve sıtmaya gözlerinizin ferini söndürecek, canınızı kemirecek. Boşa tohum ekeceksiniz, çünkü ürünlerinizi düşmanlarınız yiyecek. ¹⁷ Size öfkeyle bakacağım. Düşmanlarınız sizi bozguna uğratacak. Sizden nefret edenler sizi yönetecek. Kovalayan yokken bile kaçacaksınız.

¹⁸ "Bütün bunlara karşın beni dinlemezseniz, günahlarınıza karşılık cezanızı yedi kat artıracağım. ¹⁹ İnatçı gururunuzu kıracağım. Gök demir, yer bakır olacak. ²⁰ Güzünüz tükenecak. Topraklarınız ürün, ağaçlarınız meyve vermeyecek.

²¹ "Eğer karşı çıkmaya devam eder, beni dinlemek istemezseniz, günahlarınıza karşılık cezanızı yedi kat artıracağım. ²² Üzerinize yabanlı hayvanlar göndereceğim. Çocuklarınızı öldürdürecek, hayvanlarınızı yok edecekler. Sayınız azalacak, yollarınız issız kalacak.

²³ "Bununla da yola gelmez, bana karşı çıkmaya devam ederseniz, ²⁴ ben de size karşı çıkacağım, günahlarınıza karşılık sizi yedi kez cezalandıracağım. ²⁵ Bozduğunuz antlaşmamın özünü almak için başınıza savaş getireceğim. Kentlerinize çekildiğinizde aranızı salgın hastalık göndereceğim. Düşman eline düşeceksiniz. ²⁶ Ekmeğinizi kestiğim zaman, on kadın ekmeğinizi bir firında pişirecek. Ekmeğiniz azar azar, tartyyla verilecek. Yiyecek ama doymaya caksınız.

²⁷ "Bütün bunlardan sonra yine beni dinlemez, bana karşı çıkarsanız, ²⁸ bu kez ben de öfkeyle size karşı çıkacağım ve günahlarınıza karşılık sizi yedi kat cezalandıracağım. ²⁹ Açıktan çocukların etini yiyeceksiniz. ³⁰ Tapınma yerlerinizi yıkacak, buhur sunaklarını yok edeceğim. Cesetlerinizi devrilen putların üzerine serecek, sizden nefret edeceğim. ³¹ Kentlerinizi viraneye çevirecek, tapınaklarını yıkacağım. Beni hoşnut etmek için sundığınız kokuları duymayacağım. ³² Ülkenizi viran edeceğim, oraya yerleşen düşmanlarınız bile şaşkına-donecek. ³³ Sizi öteki ulusların arasına dağıtacak, kılıçıyla peşinize düşecekim. Ülkeniz viran olacak, kentleriniz harabeye donecek. ³⁴ Siz düşmanlarınızın ülkesinde yaşarken, ülke issız kaldığı yıllar boyunca Şabatlar'ın* sevincini yaşayacak. Ancak o zaman dinlenip Şabatları'nın tadına varacak. ³⁵ Üzerinde yaşadığınız Şabat yıllarda görümediği rahatı issız kaldığı yıllarda görecek.

³⁶ "Düşman ülkelerinde sağ kalanlarınızın yüreğine öyle bir korku düşüreceğim ki, rüzgarın sürüklendiği yaprakların sesinden bile kaçacaklar. Savaştan kaçarcasına kaçacaklar. Peşlerinde kovalayan olmadığı halde düşecekler. ³⁷ Kovalayan yokken savaştan kaçarcasına birbirlerinin üzerine yıkılacaklar. Düşmanlarınızın karşısında ayakta duramayacaksınız. ³⁸ Öteki ulusların arasında yok olacaksınız. Düşman ülkeler sizi yutacak. ³⁹ Artakalanlarınız gerek kendi, gerekse atalarının suçlarından ötürü düşman ülkelerde eriyip gidecekler.

40 “‘Ama işledikleri suçları, atalarının suçlarını, bana karşı geldiklerini, ihanet ettiklerini itiraf eder **41** -bu yüzden onlara karşı çıkip kendilerini düşman ülkelerine sürmüştüm- inadı bırakıp alçakgönüllü olur^{*}, suçlarının bedelini öderlerse, **42** ben de Yakup'la, İshak'la, İbrahim'le yaptığım antlaşmayı ve onlara söz verdiği ülkeyi anımsayacağım. **43** Ülke önce ıssız bırakılacak ve ıssız kaldığı sürece Şabatlar'ın tadına varacak. Onlar da işledikleri suçların bedelini ödeyecekler; çünkü ilkelerimi reddettiler, kurallarımdan nefret ettiler. **44** Bütün bunlara karşın, düşman ülkelerindeyken yine de onları reddetmeyecek, onlardan nefret etmeyeceğim. Böylece hepsini yok etmeyecek, kendileriyle yaptığım antlaşmayı bozmayacağım. Çünkü ben onların Tanrısı RAB'ım. **45** Tanrıları olmak için öteki ulusların önünde Mısır'dan çıkardığım atalarıyla yaptığım antlaşmayı onlar için anımsayacağım. RAB benim.’”

46 RAB'bin Sina Dağı'nda Musa aracılığıyla kendisiyle İsrail halkı arasına koyduğu kurallar, ilkeler, yasalar bunlardır.

27

Dilek Adaklarıyla İlgili Kurallar

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2** “İsrail halkına de ki, ‘Eğer bir kimse RAB'be birini adamışsa senin biçeceğin değeri ödeyerek adağını yerine getirebilir. **3** Bu değerler söyle olacak: Yirmi yaşından altmış yaşına kadar erkekler için elli kutsal yerin şekeli^{*} gümüş, **4** kadınlar için otuz şekel†. **5** Beş yaşından yirmi yaşına kadar erkekler için yirmi‡, kadınlar için on şekel§. **6** Bir aylıktan beş yaşına kadar oğlanlar için beş*, kızlar için üç şekel† gümüş. **7** Eğer altmış ya da daha yukarı yaşta iseler, erkekler için on beş‡, kadınlar için on şekel. **8** Ancak adakta bulunan kişi belirtilen parayı ödeyemeyecek kadar yoksulsa, adadığı kişiyi kâhine götürecek; kâhin adakta bulunan kişinin ödeme gücünde ona değer biçecektir.

9 “RAB'be sunulacak adak O'na sunu olarak sunulabilecek hayvanlardan biriyse, kabul edilecektir. O'na böyle sunulan her hayvan kutsaldır.

10 Adakta bulunan kişi RAB'be sunacağı adağı değiştirmemeli. İyisinin yerine kötüsünü ya da kötüsünün yerine iyisini koymamalı. Eğer hayvanı değiştirirse, değiştirilen hayvanların ikisi de kutsal sayılacaktır. **11** Eğer adak RAB'be sunulamayacak kirli sayılan hayvanlardan biriyse, kâhine götürülecektir. **12** Hayvan iyi ya da kötü olsun, kâhin ona değer biçecek. Biçilen değer neyse o geçerli olacak. **13** Ama sahibi hayvanı geri almak isterse, kâhinin bıraktığı değerin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödemelidir.

14 “Bir kimse kutsal bir sunu olarak evini RAB'be adarsa, evin iyi ya da kötü olduğuna kâhin karar verecektir. Kâhinin bıraktığı değer geçerli olacaktır. **15** Eğer kişi adadığı evi geri almak isterse, kâhinin bıraktığı değerin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödeyecek, böylece ev kendisine kalacaktır.

16 “Bir kimse ailesinden kalan tarlanın bir bölümünü RAB'be adamak isterse, tarlaya ekilecek tohum miktarına göre değer biçilecektir. Bir homer

* **26:41** “Inadı bırakıp alçakgönüllü olur”: İbranice “Sünnetsiz* yüreklerini alçaltır”. **26:42** Yar.28:13-14

26:42 Yar.26:3-4 **26:42** Yar.17:7-8 **27:3** “Elli kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 500 gr. † **27:4** “Otuz şekel”: Yaklaşık 300 gr. ‡ **27:5** “Yirmi şekel”: Yaklaşık 200 gr. § **27:5** “On şekel”: Yaklaşık 100 gr. * **27:6** “Beş şekel”: Yaklaşık 50 gr. † **27:6** “Üç şekel”: Yaklaşık 30 gr. ‡ **27:7** “On beş şekel”: Yaklaşık 150 gr.

arpa[§] tohumu ekilebilecek tarlanın değeri ellî şekel* gümüş olacaktır. ¹⁷ Eğer tarlasını özgürlük yılinden hemen sonra adarsa, bu fiyat geçerli olacaktır. ¹⁸ Eğer özgürlük yılinden daha sonra adarsa, kâhin bir sonraki özgürlük yılına kadar gelecek yılların sayısına göre tarlaya değer biçecektir. Tarlanın fiyatı daha düşük olacaktır. ¹⁹ Kişi tarlasını geri almak isterse, tarlaya bicilen değerin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödeyecek, böylece tarla kendisine kalacaktır. ²⁰ Ama tarlayı geri almadan başka birine satarsa, tarla geri alınamaz. ²¹ Tarla özgürlük yılında serbest kaldığı zaman, RAB'be koşulsuz adanmış bir tarla gibi kutsal sayılacak ve kâhinlere ait olacaktır.

²² “Bir kimse ailesinin mülkü olmayan, sonradan satın aldığı bir tarlayı RAB'be adarsa, ²³ kâhin özgürlük yılına kadar gelecek yıllara göre ona bir değer biçecektir. O gün kişi bicilen değer üzerinden ödeme yapacak ve para RAB'be ait olacak, kutsal sayılacaktır. ²⁴ Özgürlük yılında tarla ilk sahibine geri vereilecektir. ²⁵ Değer bicilirken kutsal yerin şekeli† esas alınacaktır. Bir şekel yirmi geradır.

²⁶ “İlk doğan hayvan RAB'be aittir. İster sığır, ister davar olsun, kimse onu RAB'be adayamaz. Çünkü o RAB'bindir. ²⁷ Ama ilk doğan hayvan kirli sayılan hayvanlardan biriye, kişi kâhinin biçeceği değerin beşte bir fazlasını ödeyerek hayvanı geri alabilir. Geri alımmazsa, hayvan bicilen değer üzerinden başka birine satılacaktır.

²⁸ “İster insan, ister hayvan, ister aileden kalma tarla olsun, RAB'be koşulsuz adanan hiç bir şey satılmayacak ve geri alınmayacağından. Çünkü RAB'be koşulsuz adanan her şey RAB için çok kutsaldır. ²⁹ RAB'be koşulsuz adanan insan para karşılığında kurtarılmayacak, kesinlikle öldürülecektir.

³⁰ “İster toprağın ürünü, ister ağacın meyvesi olsun, toprakta yetişen her şeyin ondalığı RAB'be aittir. RAB için kutsaldır. ³¹ Kim ondalığının bir bölümünü geri almak isterse, değerinin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödemelidir. ³² Bütün sığırlarla davarların ondalığı, sayımda çoban değneğinin altından geçen her onuncu hayvan RAB için kutsal sayılacaktır. ³³ Hayvan sahibi hayvanları iyi, kötü diye ayırmayacak, birini öbürüyle değiştirmeyecektir. Değiştirirse, değiştirilen hayvanların ikisi de kutsal sayılacak ve karşılığı ödenip geri alınmayacağından.”

³⁴ RAB'bin Sina Dağı'nda İsrail halkı için Musa'ya bildirdiği buyruklar bunlardır.

§ **27:16** “Bir Homer arpa”: Yaklaşık 150 kg. * **27:16** “Ellî şekel”: Yaklaşık 500 gr. † **27:25** “Bir kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 10 gr. **27:28** Say.18:14 **27:30** Say.18:21; Yas.14:22-29

ÇÖLDE SAYIM

GİRİŞ

Çölde Sayım Kitabı, İsrail halkın Sina Dağı'ndan göç edip Tanrı'nın vaat ettiği Kenan topraklarının doğu sınırına ulaşana dek başlarından geçen olayları anlatır. Kitap adını Musa'nın Sina Dağı'nda, göç etmeden önce yaptığı sayımdan almıştır. Musa bir kuşak sonra Moav'da, Şeria Irmağı'nın doğusunda İsrail halkı arasında bir kez daha sayıı yaptı. Bu iki sayıı arasında İsraililer Kenan topraklarının güney sınırında olan Kadeş-Barnea'ya dek ilerlediler. Ne var ki, oradan vaat edilen ülkeye imansızlıklarından ötürü giremediler. Kırk yıl kadar dolaştıktan sonra, Şeria Irmağı'nın doğu bölgésine gittiler. Kenan topraklarına girmek için irmağın karşı yakasına geçmeye hazırlandılar.

Çölde Sayım Kitabı sık sık cesaretsizliğe düşen, sıkıntılarından korkan ve yakınan halkın başından geçen olayları anlatır. Halk Tanrı'ya ve Tanrı'nın onlara önder atadığı Musa'ya karşı başkaldırıp durdu. Bu kitap halkın itaatsizliğine karşın, Tanrı'nın sadakatini ve sürekli kayırcılığını vurguluyor; bazen sabırsız olmuşsa da Musa'nın Tanrıslı'na ve halkına adanmışlığını açıkça dile getiriyor.

Kitap ayrıca hem Sina Dağı'nda, hem de Kenan sınırında Tanrı'nın Musa aracılığıyla verdiği yasaları içerir.

Ana Hatlar:

1:1-9:14 İsraililer Sina Dağı'ndan göç etmeye hazırlanıyor

- a. 1:1-4:49 Birinci sayıı
- b. 5:1-8:26 Çeşitli yasalar, kurallar

c. 9:1-14 İkinci Fısil Bayramı

9:15-21:35 Sina Dağı'ndan Moav'a

22:1-32:42 Moav'da geçen olaylar

33:1-49 Mısır'dan Moav'a yolculuğun özeti

33:50-36:13 Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmeden verilen kurallar

İsrail'de Yapılan İlk Sayım

¹ İsraililer'in Mısır'dan çıkışının ikinci yılı, ikinci ayın birinci günü RAB Sina Çölü'nde, Buluşma Çadırı'nda* Musa'ya şöyle seslendi: ²⁻³“Sen ve Harun İsrail topluluğunun bütün boylarıyla ailelerinin sayımını yapın. Bütün erkekleri bir bir sayıp adlarını yazın. İsraililer'den savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaşındaki bütün erkekleri sayıp bölkelere ayırin. ⁴ Size yardım etmek için yanınızda her oymaktan birer adam bulunsun; bu kişiler aile başı olmalı. ⁵ Size yardımcı olacak adamların adları şunlardır:

“Ruben oymağından: Şedeur oğlu Elisur, ⁶ Şimon oymağından: Surişadday oğlu Şelumiel, ⁷ Yahuda oymağından: Amminadav oğlu Nahşon, ⁸ İssakar oymağından: Suar oğlu Netanel, ⁹ Zevulun oymağından: Helon oğlu Eliav, ¹⁰ Yusufoğulları'ndan Efrayim oymağından: Ammihut oğlu Elişama, Manaşse oymağından: Pedahsur oğlu Gamliel, ¹¹ Benyamin oymağından: Gidoni oğlu Avidan, ¹² Dan oymağından: Ammişadday oğlu Ahiezer, ¹³ Aşer oymağından: Okran oğlu Pagiel, ¹⁴ Gad oymağından: Deuel oğlu Elyasaf, ¹⁵ Naftali oymağından: Enan oğlu Ahira.”

^{1:1} Say.26:1-51

* ^{1:1} “Buluşma Çadırı”: İnsanların Tanrı'ya danışıkları yer (bkz. Çik.33:7-10).

¹⁶ Bunlar İsrail topluluğundan atanmış adamlardı; atalarının soyundan gelen oymak önderleri, İsrail'in boy başlarıydı. ¹⁷ Musa'yla Harun adları bildirilen bu adamları getirttiler. ¹⁸⁻¹⁹ RAB'bin buyruğu uyarınca ikinci ayın birinci günü bütün halkı topladılar. Yirmi ve daha yukarı yaştakileri boylarına, ailelerine göre birer birer sayıp adlarını yazdılar. Böylece Musa Sina Çölü'nde halkın sayımını yaptı.

²⁰ İsrail'in ilk oğlu Ruben'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yukarı yaştaki bütün erkekler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla birer birer kayda geçirildi. ²¹ Ruben oymağından sayılanlar 46 500 kişiydi.

²² Şimon'un soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yukarı yaştaki bütün erkekler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla birer birer belirlenip kayda geçirildi. ²³ Şimon oymağından sayılanlar 59 300 kişiydi.

²⁴ Gad'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ²⁵ Gad oymağından sayılanlar 45 650 kişiydi.

²⁶ Yahuda'nın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ²⁷ Yahuda oymağından sayılanlar 74 600 kişiydi.

²⁸ İssakar'ın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi.

²⁹ İssakar oymağından sayılanlar 54 400 kişiydi.

³⁰ Zevulun'un soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi.

³¹ Zevulun oymağından sayılanlar 57 400 kişiydi.

³² Yusufoğulları'ndan, Efrayim soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ³³ Efrayim oymağından sayılanlar 40 500 kişiydi. ³⁴ Manaş'e'nin soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ³⁵ Manaş oymağından sayılanlar 32 200 kişiydi.

³⁶ Benyamin'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi.

³⁷ Benyamin oymağından sayılanlar 35 400 kişiydi.

³⁸ Dan'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ³⁹ Dan oymağından sayılanlar 62 700 kişiydi.

⁴⁰ Aşer'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ⁴¹ Aşer oymağından sayılanlar 41 500 kişiydi.

⁴² Naftali'nin soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi.

⁴³ Naftali oymağından sayılanlar 53 400 kişiydi.

⁴⁴ Musa, Harun ve İsrail'in on iki önderi tarafından sayılanlar bunlardı. Her önder bağlı olduğu aileyi temsil ediyordu. ⁴⁵ İsrail'de savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakilerin tümü bağlı oldukları aileye göre sayıldılar.

⁴⁶ Sayılanların toplamı 603 550 kişiydi.

47 Ne var ki, Levi oymağından olanlar öbürleriyle birlikte sayılmadı. **48** Çünkü RAB Musa'ya şöyle demişti: **49** “Ancak Levi oymağını sayma, öbür İsraililer arasında yaptığın sayına onları katma. **50** Levililer'i Levha Sandığı'nın[†] bulunduğu konuttan, eşyalardan ve konuta ait her şeyden sorumlu kıl. Konutu ve bütün eşyalarını onlar taşısyn; konutun bakımını onlar yapısın, çevresinde ordugah kursun. **51** Konut taşıırken onu Levililer toplayacak; konaklanacağı zaman da onlar kuracak. Levililer dışında konuta yaklaşan ölüm cezasına çarptırılacak. **52** İsraililer çadırlarını bölküler halinde kuracaklar. Herkes kendi ordugahında, kendi sancağının altında bulunacak. **53** Ancak İsrail topluluğunun gazabına uğramaması için Levililer Levha Sandığı'nın bulunduğu konutun çevresinde konaklayacak ve konuta bekçilik edecekler.”

54 İsraililer bütün bunları tam tamına RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

2

Oymakların Konaklama Düzeni

1-2 RAB Musa'yla Harun'a, “İsraililer sancaklarının altında, aile bayraklarıyla Buluşma Çadırı'ndan biraz ötede çeveçevre konaklasın” dedi.

3 Doğu, gündoğusunda konaklayan bölküler Yahuda ordugahının sancağına bağlı olacak. Yahudaoğulları'nın önderi Amminadav oğlu Nahşon olacak. **4** Bölüğünün sayısı 74 600 kişiydi.

5 İssakar oymağı onların bitişliğinde konaklayacak. İssakaroğulları'nın önderi Suar oğlu Netanel olacak. **6** Bölüğünün sayısı 54 400 kişiydi.

7 Sonra Zevulun oymağı konaklayacak. Zevulunoğulları'nın önderi Helon oğlu Eliav olacak. **8** Bölüğünün sayısı 57 400 kişiydi.

9 Yahuda ordugahına ayrılan bölkelerdeki adam sayısı 186 400 kişiydi. Yola ilk çıkacak olanlar bunlardı.

10 Güneyde Ruben ordugahının sancağı dikilecek, Ruben'e bağlı bölküler orada konaklayacak. Rubenoğulları'nın önderi Şedeur oğlu Elisur olacak.

11 Bölüğünün sayısı 46 500 kişiydi.

12 Şimon oymağı onların bitişliğinde konaklayacak. Şimonoğulları'nın önderi Surişadday oğlu Şelumiəl olacak. **13** Bölüğünün sayısı 59 300 kişiydi.

14 Sonra Gad oymağı konaklayacak. Gadoğulları'nın önderi Deuel oğlu Elyasaf olacak. **15** Bölüğünün sayısı 45 650 kişiydi.

16 Ruben ordugahına ayrılan bölkelerdeki adam sayısı 151 450 kişiydi. İkinci sırada yola çıkacak olanlar bunlardı.

17 Buluşma Çadırı ve Levililer'in ordugahı göç sırasında öbür ordugahların ortasında yola çıkacak. Herkes konakladığı düzende kendi sancağı altında göç edecek.

18 Batıda Efrayim ordugahının sancağı dikilecek, Efrayim'e bağlı bölküler orada konaklayacak. Efrayimoğulları'nın önderi Ammihut oğlu Elişama olacak. **19** Bölüğünün sayısı 40 500 kişiydi.

20 Manaşşe oymağı onlara bitişik olacak. Manaşseoğulları'nın önderi Pedah-sur oğlu Gamliel olacak. **21** Bölüğünün sayısı 32 200 kişiydi.

22 Sonra Benyamin oymağı konaklayacak. Benyaminoğulları'nın önderi Gidoni oğlu Avidan olacak. **23** Bölüğünün sayısı 35 400 kişiydi.

[†] **1:50** “Levha Sandığı”: Antlaşma Sandığı diye de bilinir.

²⁴ Efrayim ordugahına ayrılan bölgelerdeki adam sayısı 108 100 kişiydi. Üçüncü olarak bunlar yola çıkacak.

²⁵ Kuzeyde Dan ordugahının sancağı dikilecek, Dan'a bağlı bölgeler orada konaklayacak. Danogulları'nın önderi Ammişadday oğlu Ahiezer olacak.

²⁶ Bölüğünün sayısı 62 700 kişiydi.

²⁷ Aşer oymağı onların bitişinde konaklayacak. Aşeroğulları'nın önderi Okran oğlu Pagiel olacak. ²⁸ Bölüğünün sayısı 41 500 kişiydi.

²⁹ Sonra Naftali oymağı konaklayacak. Naftalioğulları'nın önderi Enan oğlu Ahira olacak. ³⁰ Bölüğünün sayısı 53 400 kişiydi.

³¹ Dan ordugahına ayrılan adamların sayısı 157 600 kişiydi. Kendi sancakları altında en son onlar yola çıkacak.

³² Ailelerine göre sayılan İsailliler bunlardı. Ordugahlardaki bütün bölgelerin toplamı 603 550 kişiydi. ³³ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Levililer öbür İsailliler'le birlikte sayılmadı.

³⁴ Böylece İsailliler RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. Sancakları altında ordugah kurdular. Göç ederken de herkes boyu ve ailesiyle birlikte yola çıktı.

3

Levililer'in Görevleri

¹ RAB Sina Dağı'nda Musa'ya seslendiği sırada Harun'la Musa'nın çocukları şunlardı. ² Harun'un oğulları: İlk oğlu Nadav, Avihu, Elazar, İtamar. ³ Harun'un kâhin^{*} atanıp meschedilen oğulları bunlardı. ⁴ Nadav'la Avihu Sina Çölü'nde RAB'bin önünde kurallara aykırı bir ateş sunarken öldüler. Oğulları yoktu. Elazar'la İtamar babaları Harun'un yanında kâhinlik ettiler.

⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁶ "Kâhin Harun'a yardım etmek üzere Levi oymağını çağırıp görevlendir. ⁷ Buluşma Çadırı'nda Harun'la bütün topluluk adına konutla ilgili hizmeti yürütüsünler. ⁸ Buluşma Çadırı'ndaki bütün eşyalardan sorumlu olacak, İsailliler adına konuta ilişkin hizmeti yerine getirecekler. ⁹ Levililer'i Harun'la oğullarının hizmetine ver. İsailliler arasında tümüyle onun hizmetine ayrılanlar onlardır. ¹⁰ Kâhinlik görevini sürdürmek üzere Harun'la oğullarını görevlendir. Kutsal yere onlardan başka her kim yaklaşırsa öldürülecektir."

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² "İşte İsailli kadınların doğurduğu ilk erkek çocukların yerine İsailliler arasından Levililer'i seçtim. Onlar benim olacaktır. ¹³ Çünkü bütün ilk doğanlar benimdir. Mısır'da ilk doğanların hepsini yok ettiğim gün, İsrail'de insan olsun hayvan olsun bütün ilk doğanları kendime ayırdım. Onlar benim olacak. Ben RAB'bim."

¹⁴ RAB Musa'ya Sina Çölü'nde söyle dedi: ¹⁵ "Levioğulları'nı ailelerine ve boylarına göre say. Bir aylık ve daha yukarı yaştaki her erkeği sayacaksın."

¹⁶ Böylece Musa RAB'bin buyruğu uyarınca onları saidı.

¹⁷ Levi'nin oğullarının adları şunlardı: Gerşon, Kehat, Merari. ¹⁸ Gerşon'un boy başı olan oğulları şunlardı: Livni, Şimi. ¹⁹ Kehat'ın boy başı olan oğulları:

^{3:2} Say.26:60 * ^{3:3} "Kâhin": Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyülüklük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır. ^{3:4} Lev.10:1-2; Say.26:61 ^{3:13} Çlk.13:2

Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. ²⁰ Merari'nin boy başı olan oğulları: Mahli, Muşı. Ailelerine göre Levi boyları bunlardı.

²¹ Livni ve Şimi boyları Gerşon soyundandı. Gerşon boyları bunlardı. ²² Bir aylık ve daha yukarı yaştáki bütün erkeklerin sayısı 7 500'dü. ²³ Gerşon boyları batıda konutun arkasında konaklayacaktı. ²⁴ Gerşon'a bağlı ailelerin önderi Lael oğlu Elyasaf'tı. ²⁵ Buluşma Çadırı'nda Gerşonoğulları konuttan, çadırın örtüsünden, Buluşma Çadırı'nın girişindeki perdeden, ²⁶ konutla sunağı çevreleyen avlunun perdelerinden, avlunun girişindeki perdeyle iplerden ve bunların kullanımından sorumlu olacaktı.

²⁷ Amram, Yishar, Hevron ve Uzziel boyları Kehat soyundandı. Kehat boyları bunlardı. ²⁸ Bir aylık ve daha yukarı yaştáki bütün erkeklerin sayısı 8 600'dü. Bunlar kutsal yerden sorumluydular. ²⁹ Kehat boyları konutun güney yanında konaklayacaktı. ³⁰ Kehat boylarına bağlı ailelerin önderi Uzziel oğlu Elisafan'dı. ³¹ Kehatlılar Antlaşma Sandığı'ndan*, masaya kandillikten, sunaklıardan, kutsal yerin eşyalarından, perdeden ve bunların kullanımından sorumlu olacaktı. ³² Levili önderlerin başı Kâhin Harun'un oğlu Elazar olacak, kutsal yerden sorumlu olanları o yönetecekti.

³³ Mahli ve Muşı boyları Merari soyundandı. Merari boyları bunlardı. ³⁴ Bir aylık ve daha yukarı yaştáki bütün erkeklerin sayısı 6 200'dü. ³⁵ Merari boylarına bağlı ailelerin önderi Avihayil oğlu Suriel'di. Merari boyları konutun kuzey yanında konaklayacaktı. ³⁶ Merarioğulları konutun çerçevelerinden, kırışlarından, direklerinden, tabanlarından, takımlarından ve bunların kullanımından, ³⁷ konutu çevreleyen avlunun direkleriyle tabanlarından, kazıklarıyla iplerinden sorumlu olacaktı.

³⁸ Musa, Harun ve oğulları konutun önünde, gündoğusu yönünde Buluşma Çadırı'nın önünde konaklayacaklardı. İsraililer adına kutsal yerin bakımından sorumlu olacaklardı. Kutsal yere başka her kim yaklaşırsa öldürülürdü.

³⁹ RAB'bin buyruğu uyarınca Musa'yla Harun'un Levili boylarından saylıkların bir aylık ve daha yukarı yaştáki bütün erkeklerin sayısı 22 000'di.

⁴⁰ Sonra RAB Musa'ya, "İsraililer'in bir aylık ve daha yukarı yaştáki ilk doğan bütün erkeklerini say, adlarını yaz" dedi, ⁴¹ "İsraililer'in bütün ilk doğanlarının yerine Levililer'i, yine İsraililer'in ilk doğan hayvanlarının yerine Levililer'in hayvanlarını bana ayır. Ben RAB'bim."

⁴² Böylece Musa, RAB'bin buyurduğu gibi, İsraililer arasında ilk doğanların tümünü sayıdı. ⁴³ Adlarıyla yazılın, ilk doğan bir aylık ve daha yukarı yaştáki erkeklerin sayısı 22 273'tü.

⁴⁴ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁴⁵ "İsraililer'in ilk doğanları yerine Levililer'i, hayvanları yerine de Levililer'in hayvanlarını ayır. Levililer benim olacak. Ben RAB'bim. ⁴⁶ İsraililer'in ilk doğanlarından olup Levililer'in sayısını aşan 273 kişi için bedel alacaksın. ⁴⁷ Adam başına beşer şekel† al. Kutsal yerin yirmi geradan‡ oluşan şekelini ölçü tut. ⁴⁸ Levililer'in sayısını aşanlardan bedel olarak alınan parayı Harun'la oğullarına ver."

⁴⁹ Böylece Musa, bedeli Levililer olanların sayısını aşan İsraililer'den bedel parasını aldı. ⁵⁰ İsraililer'in ilk doğanlarından 1 365 kutsal yerin şekeli§ aldı. ⁵¹ RAB'bin sözü uyarınca, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, bedel parasını Harun'la oğullarına verdi.

† 3:47 "Beş kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 50 gr. gümüş. ‡ 3:47 "Yirmi gera": Yaklaşık 10 gr. gümüş.

§ 3:50 "1 365 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 13.7 kg.

Kehatoğulları'nın Görevleri

¹⁻² RAB Musa'yla Harun'a, "Levi oymağında Kehatoğulları'na bağlı boy ve aileler arasında sayılm yapın" dedi, ³ "Buluşma Çadırı'nda hizmet etmeye*" gelen otuz ile elli yaş arasındaki adamların hepsini sayın.

⁴ "Kehatoğulları'nın Buluşma Çadırı'ndaki görevi şudur: En kutsal eşyaları taşımak. ⁵ Ordugah taşınaçağı zaman Harun'la oğulları gelip bölme perdesini indirecekler ve Levha Sandığı'ni bununla örtecekler. ⁶ Sonra üzerine deri[†] bir örtü geçiricek, üstüne de salt lacivert bir bez serecek, sıriklarını yerine koyacaklar.

⁷"Kutsal masanın üzerine lacivert bir bez serip üzerine tabakları, sahanları, tasları, dökmenlik sunu testilerini koyacaklar. Masada sürekli ekmek bulunmasını sağlayacaklar. ⁸ Bunların üzerine kırmızı bir bez serip deri bir örtüyle örtecek, sıriklarını yerine koyacaklar.

⁹ "İşik veren kandilliği, kandillerini, filit maşalarını, tablalarını ve zeytinyağı için kullanılan kaplarını lacivert bir bezle örtecekler. ¹⁰ Kandillikle takımlarını deri bir örtüye sarıp sedyenin üzerine koyacaklar.

¹¹ "Altın sunağın üzerine lacivert bir bez serip üzerine deri bir örtü örtecek, sıriklarını yerine koyacaklar. ¹² Kutsal yerde kullanılan bütün eşyaları lacivert bir beze sarıp deri bir örtüyle örtecek, sedyenin üzerine koyacaklar. ¹³ Sunaktan yağı, külü kalıdiracak, sunağı mor bir bezle örtecekler. ¹⁴ Sonra üzerine hizmet için kullanılan bütün takımları, ateş kaplarını, büyük çatalları, kürekleri, çanakları yerleştirdip deri bir örtüyle örtecek, sıriklarını yerine koyacaklar.

¹⁵ "Ordugah başka yere taşınırken Harun'la oğulları kutsal yere ait bütün eşyaları ve takımları örtmeyi bitirdikten sonra, Kehatoğulları onları taşımaya gelecekler. Ölmemek için kutsal eşyalara dokunmayacaklar. Buluşma Çadırı'ndaki bu eşyaların taşınması Kehatoğulları'nın sorumluluğu altındadır.

¹⁶ "Kâhin Harun oğlu Elazar Işık için zeytinyağından, güzel kokulu buhurdan, günlük tahl sunusundan ve mesh yağından -konuttan ve içindeki her şeyden- kutsal yerle eşyalarından sorumlu olacaktır."

¹⁷ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ¹⁸ "Kehat boylarının Levililer'in arasından yok olmasına yol açmayın. ¹⁹ En kutsal eşyalara yaklaşıncı ölmemeleri için şöyle yapın: Harun'la oğulları kutsal yere girecek, her adamı göreceği işe atayıp ne taşıyacağını bildirecek. ²⁰ Ancak Kehatoğulları içeri girip bir an bile kutsal eşyalara bakmamalı, yoksa ölürlər."

Gerşonoğulları'nın Görevleri

²¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²² "Gerşonoğulları'nı da boylarına, ailelerine göre say. ²³ Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri say.

²⁴ "Hizmet etmek ve yük taşımak konusunda Gerşon boylarının sorumluluğu şudur: ²⁵⁻²⁶ Konutun perdelerini, Buluşma Çadırı'ni ve örtüsünü, üzerindeki deri[‡] örtüyü, Buluşma Çadırı'nın girişindeki perdeyi, konutla sunağı çevreleyen avlunun perdelerini, girişindeki perdeyi, ipleri ve bu amaçla kullanılan bütün eşyaları taşıyacaklar. Bu konuda gereken her şeyi Gerşonoğulları yapacak. ²⁷ Yapacakları bütün hizmetler -yük taşıma ya da

* ^{4:3} "Hizmet etmeye": İbranice "Savaşta görev almak" anlamına da gelebilir. Aynı ifade şu ayetlerde geçiyor: 4:23,30,34-35,38-39,42-43 ve 8:24,25. † ^{4:6} "Deri": Yunus balığı derisi olabilir. ‡ ^{4:25-26} "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.

başka bir iş- Harun'la oğullarının yönetimi altında yapılacaktır. Taşıyacakları yükten Gerşonoğulları'nı sorumlu tutacaksınız. ²⁸ Gerşon boyalarının Buluşma Çadırı'yla ilgili görevi budur. Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimi altında hizmet edecekler."

Merarioğulları'nın Görevleri

²⁹ "Boylarına ve ailelerine göre Merarioğulları'nı say. ³⁰ Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri say. ³¹ Buluşma Çadırı'nda hizmet ederken şunları yapacaklar: Konutun çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını, ³² çadırı çevreleyen avlunun direkleriyle tabanlarını, kazıklarını, iplerini ve bunların kullanımıyla ilgili bütün eşyaları taşıyacaklar. Herkesi yapacağı belirli işe ata. ³³ Merari boyalarının Buluşma Çadırı'yla ilgili görevi budur. Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimi altında hizmet edecekler."

Levililer'in Sayımı

³⁴⁻³⁵ Musa, Harun ve topluluğun önderleri, boyalarına ve ailelerine göre Kehatoğulları'ni, Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. ³⁶ Boyalarına göre sayılanlar 2 750 kişiydi. ³⁷ Buluşma Çadırı'nda hizmet gören Kehat boyalarından sayılanlar bunlardı. RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Musa'yla Harun onları saydılar.

³⁸⁻³⁹ Gerşonoğulları'ndan boyalarına ve ailelerine göre Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri sayıldılar. ⁴⁰ Boyalarına ve ailelerine göre sayılanlar 2 630 kişiydi. ⁴¹ Buluşma Çadırı'nda hizmet gören Gerşon boyalarından sayılanlar bunlardı. RAB'bin buyruğu uyarınca Musa'yla Harun onları sayıldılar.

⁴²⁻⁴³ Merari boyalarına ve ailelerine göre Buluşma Çadırı'ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri sayıldılar. ⁴⁴ Boyalarına göre sayılanlar 3 200 kişiydi. ⁴⁵ Buluşma Çadırı'nda hizmet gören Merari boyalarından sayılanlar bunlardı. RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Musa'yla Harun onları sayıldılar.

⁴⁶⁻⁴⁷ Böylece Musa, Harun ve İsrail önderleri, boyalarına ve ailelerine göre Levililer'i, Buluşma Çadırı'nda hizmet gören ve yük taşıma işini yapan otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri sayıldılar. ⁴⁸ Sayılanlar 8 580 kişiydi. ⁴⁹ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, herkes yapacağı hizmete ve taşıyacağı yükle göre atandı. Böylece RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca yazıldılar.

5

Topluluğu Temiz Tutmak

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "İsrail halkına de ki, deri hastalığı veya akıntısı olan ya da ölüye dokunduğundan kirli sayılan herkesi ordugahin dışına çıkarınsınlar. ³ Erkeği de kadını da çıkaracaksınız. Aralarında yaşadığım ordugahlarını kirletmemeleri için onları ordugahin dışına çıkaracaksınız." ⁴ İsrail halkı denileni yaparak RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi onları ordugahin dışına çıkardı.

⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁶ "İsrail halkına de ki, 'Bir erkek ya da kadın, insanın işleyebileceği günahlardan birini işler, RAB'be ihanet ederse o kişi suçlu sayılır. ⁷ İşlediği günahı itiraf etmeli. Karşılığını, beşte birini üzerine ekleyerek

suç işlediği kişiye ödeyecek. ⁸ Eğer kişinin işlenen suçun karşılığını alacak bir yakını yoksa, suçun karşılığı RAB'be ait olacak. Günahın bağışlanması için sunulan bağışlamalı koçla birlikte suçun karşılığı da kâhine verilecek. ⁹ İsrail halkın kâhine sunduğu kutsalarmağanların bağış kısımları kâhinin olacak. ¹⁰ Herkesin kendine ayırdığı sunular kendinin, ama kâhine verdikleri kâhinin olacaktır."

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² "İsrail halkına de ki, 'Eğer bir adamın karısı yoldan çıkar, ona ihanet eder, ¹³ başka bir adamlı yatar, kirlendiği halde bu olayı kocasından gizlerse ve tanık olmadığı için kadının yaptığı ortaya çıkmazsa, ¹⁴ koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kadın suçluysa ya da suçlu olmadığı halde kocası onu kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, ¹⁵ adam karısını kâhine götürecek. Karısı için sunu olarak onda bir efa arpa unu*' alacak. Üzerine zeytinyağı dökmeyecek, günde koymayacak. Çünkü bu kıskançlık sunusudur. Suçu anımsatma sunusudur.

¹⁶ "Kâhin kadını öne çağırıp RAB'bin önünde durmasını sağlayacak. ¹⁷ Sonra, toprak bir kabin içine kutsal su koyacak. Konutun kurulu olduğu yerden biraz toprak alıp suya katacak. ¹⁸ Kadını RAB'bin önünde durdurduktan sonra onun saçını açacak, anımsatma sunusu, yani kıskançlık sunusunu eline verecek. Kendisi de lanet getiren acı suyu elinde tutacak. ¹⁹ Sonra kadına ant içirtip şöyle diyecek: 'Eğer başka bir adam seninle yatmadıysa, kocanla evliyken yoldan çıktı günah işlemeydiyen, lanet getiren bu acı su sana zarar vermesin. ²⁰ Ama kocanla evliyken yoldan çıktı başka biriyle yatarak günah işlemeydiyen ²¹-kâhin kadına lanet andı içirtip şöyle diyecek- RAB sana eriyen kalça, şişen karnı versin. RAB halkın arasında seni lanetli ve iğrenç duruma düşürsin. ²² Lanet getiren bu su karnına girince karnını şişersin, kalçanı eritsin.'

"O zaman kadın, Amin, amin, diyecek.

²³ "Kâhin bu lanetleri bir kitabına yazıp acı suda yıkayacak. ²⁴ Lanet getiren acı suyu kadına içirecek. Su kadının içine girince acılık verecek. ²⁵ Kâhin kadının elinden kıskançlık sunusunu alacak, RAB'bin huzurunda salladıktan sonra sunağa getirecek. ²⁶ Kadının anma payı olarak sunudan bir avuç alıp sunakta yakacak. Sonra kadına suyu içirecek. ²⁷ Eğer kadın kocasına ihanet etmiş, kendini kirletmişse, lanet getiren suyu içinde acı duyacak; karnı şişip kalçası eriyebilecek. Halkı arasında lanetli olacak. ²⁸ Ama kendini kirletmemişse, temizse, zarar görmeyecek, çocuk doğurabilecek.

²⁹ "Kıskançlık yasası budur. Bir kadın yoldan çıkar, kocasıyla evliyken kendini kirletirse, ³⁰ ya da bir koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kâhin kadını RAB'bin önünde durduracak, bu yasayı ona uygulayacak. ³¹ Kocası herhangi bir suçtan suçsuz sayılıacak, kadına suçunun cezasını çekecek."

6

Rab'bin Adanmışı

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "İsrail halkına de ki, 'Eğer bir erkek ya da kadın RAB'be adanmış kişi olarak RAB'be özel bir adak adamak, kendini RAB'be adamak isterse, ³ şaraptan ya da herhangi bir içkiden kaçınacak, şaraptan ya da başka içkilerden yapılmış sirke içmeyecek. Üzüm suyu da içmeyecek. Yaşı ya da

* ^{5:15} "Onda bir efa arpa unu": Yaklaşık 1.5 kg. ^{6:3} Luk.1:15

kuru üzüm yemeyecek. ⁴ RAB'be adanmışlığı süresince çekirdektен kabuğuna dek asmanın ürününden hiçbir şey yemeyecek.

⁵ “RAB'be adanmışlığı süresince başına ustura değimeyecek. Kendini RAB'be adadığı günler tamamlanıncaya dek kutsal olacak, saçını uzatacak. ⁶ Kendini RAB'be adadığı günler boyunca ölüye yaklaşmayacak. ⁷ Annesi, babası, erkek ya da kız kardeşi ölse bile onlar için kendini kirletmeyecek. Çünkü kendini Tanrı'na adama simgesi başı überindedir. ⁸ Adanmışlığı süresince RAB için kutsal olacaktır.

⁹ “Eğer ansızın yanında biri ölü, adamış olduğu başını kirletirse, temizlendiği gün, yedinci gün saçını tıraş edecek. ¹⁰ Sekizinci gün Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde kâhine iki kumru ya da iki güvercin sunacak. ¹¹ Kâhin birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu olarak sunacak. Böylece ölüünün yanında bulunmakla kirlenen adam arınacak. O gün başını yeniden adayacak. ¹² Adanmışlığı süresince kendini RAB'be yeniden adayacak. Suç sunusu olarak bir yaşında bir erkek kuzu getirecek. Önceki günler sayılmayacak, çünkü adanmışlığı kirlenmiş sayıldı.

¹³ “Adanmış kişi için yasa şudur: Kendini adamış olduğu günler tamamlanınca, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde getirilecek. ¹⁴ Orada RAB'be sunularını sunacak: Yakmalık sunu için bir yaşında kusursuz bir erkek kuzu, günah sunusu olarak bir yaşında kusursuz bir dişi kuzu, esenlik sunusu için kusursuz bir koç, ¹⁵ tahil sunusu ve dökmelik sunularla birlikte bir sepet mayasız ekmek, ince undan zeytinyağıyla yoğrulmuş pideler, üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar.

¹⁶ “Kâhin bunları günah sunusu ve yakmalık sunu olarak RAB'bin önünde sunacak. ¹⁷ Esenlik kurbanı olarak da koçu mayasız ekmek sepetiyle birlikte RAB'be sunacak. İlgili tahıl ve dökmelik sunuları da sunacak.

¹⁸ “Sonra adanmış kişi Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde adadığı saçını tıraş edecek, saçını alıp esenlik kurbanının altındaki ateşe koyacak.

¹⁹ “Adanmış kişi adadığı saçını tıraş ettikten sonra, kâhin koçun haşlanmış budunu, sepetten alacağı mayasız pide ve mayasız yufkayı birlikte adanmış kişinin eline koyacak. ²⁰ Sonra sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda bunları sallayacak. Bunlar sallanan döş ve bağış olarak sunulan butla birlikte kutsaldır, kâhin için ayrılacaktır. Bundan sonra adanmış kişi şarap içebilir.

²¹ “Adak adayan adanmış kişiyle ilgili yasa budur. RAB'be sunacağı sunu adağı uyarınca olacak. Elinden geldiğince daha fazlasını verebilir. Adanmışlıkla ilgili yasa uyarınca adadığı adağı yerine getirmelidir.”

Kâhinin Yapacağı Kutsama

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: ²³ “Harun'la oğullarına de ki, ‘İsrail halkını şöyle kutsayacaksınız. Onlara diyeceksiniz ki,

²⁴ RAB sizi kutsasın

Ve korosun;

²⁵ RAB aydın yüzünü size göstersin

Ve size lütfetsin;

²⁶ RAB yüzünü size çevirsin

Ve size esenlik versin.’

²⁷ “Böylece kâhînler İsrail halkını adımı anarak kutsayacaklar. Ben de onları kutsayacağım.”

Önderlerin RAB'be Verdiği Armağanlar

¹ Musa konutu bitirdiği gün onu meshetti. Onu ve içindeki bütün eşyaları, sunağı ve bütün takımlarını da meschedip adadı. ²⁻³ Sonra İsrail ileri gelenleri, sayılanlardan sorumlu olan aile ve oymak önderleri armağanlar sundular. RAB'be armağan olarak üstü kapalı altı araba ve on iki öküz getirdiler: Her iki önder için bir araba, her önder için bir öküz. Bu armağanları konutun önüne getirdiler.

⁴⁻⁵ Sonra RAB Musa'ya, "Bunları Buluşma Çadırı'ndaki hizmetlerde kullanılmak üzere onlardan alıp yapacakları işe göre Levililer'e ver" dedi.

⁶ Musa arabaları, öküzleri alıp Levililer'e verdi. ⁷ Yapacakları işe göre Gerşonoğulları'na iki arabayla dört öküz, ⁸ Merarioğulları'na da dört arabayla sekiz öküz verdi. Bunlar Kâhin Harun oğlu İtamar'ın sorumluluğu altında yapıldı. ⁹ Kehatoğulları'na ise bir şey vermedi. Çünkü onların görevi kutsal eşyaları omuzlarında taşımaktı.

¹⁰ Meshedilen sunağın adanması için önderler armağanlarını sunağın önüne getirdiler. ¹¹ Çünkü RAB Musa'ya, "Sunağın adanması için her gün bir önder kendi armağanını sunacak" demişti.

¹² Birinci gün Yahuda oymağından Amminadav oğlu Nahşon armağanlarını sundu. ¹³ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli* ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel† ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ¹⁴ buhur dolu on şekel‡ ağırlığında altın bir tabak; ¹⁵ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ¹⁶ günah sunusu için bir teke; ¹⁷ esenlik kurbanı için iki siğır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Amminadav oğlu Nahşon'un getirdiği armağanlar bunlardı.

¹⁸ İkinci gün İssakar oymağı önderi Suar oğlu Netanel armağanlarını sundu.

¹⁹ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ²⁰ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ²¹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ²² günah sunusu için bir teke; ²³ esenlik kurbanı için iki siğır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Suar oğlu Netanel'in getirdiği armagânlar bunlardı.

²⁴ Üçüncü gün Zevlulen oymağı önderi Helon oğlu Eliav armağanlarını sundu. ²⁵ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ²⁶ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ²⁷ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ²⁸ günah sunusu için bir teke; ²⁹ esenlik kurbanı için iki siğır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Helon oğlu Eliav'in getirdiği armağanlar bunlardı.

³⁰ Dördüncü gün Ruben oymağı önderi Şedeur oğlu Elisur armağanlarını sundu. ³¹ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahıl

* ^{7:13} "130 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 1,3 kg. Aynı ifade 19,25,31,37,43,49,55,61,67,73,79,85 ayetlerinde de geçer. † ^{7:13} "Yetmiş şekel": Yaklaşık 700 gr. Aynı ifade 19,25,31,37,43,49,55,61,67,73,79,85 ayetlerinde de geçer. ‡ ^{7:14} "On şekel": Yaklaşık 100 gr. Aynı ifade 20,26,32,38,44,50,56,62,68,74,80,86 ayetlerinde de geçer.

sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ³² buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ³³ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ³⁴ günah sunusu için bir teke; ³⁵ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Şedeur oğlu Elisur'un getirdiğiarmağanlar bunlardı.

³⁶ Beşinci gün Şimon oymağı Önderi Surişadday oğlu Şelumiel armağanlarını sundu. ³⁷ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahil sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ³⁸ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ³⁹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁴⁰ günah sunusu için bir teke; ⁴¹ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Surişadday oğlu Şelumiel'in getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁴² Altıncı gün Gad oymağı Önderi Deuel oğlu Elyasaf armağanlarını sundu. ⁴³ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahil sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ⁴⁴ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁴⁵ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁴⁶ günah sunusu için bir teke; ⁴⁷ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Deuel oğlu Elyasaf'ın getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁴⁸ Yedinci gün Efrayim oymağı Önderi Ammihut oğlu Elişama armağanlarını sundu. ⁴⁹ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahil sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ⁵⁰ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁵¹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁵² günah sunusu için bir teke; ⁵³ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Ammihut oğlu Elişama'nın getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁵⁴ Sekizinci gün Manaşşe oymağı Önderi Pedahsur oğlu Gamliel armağanlarını sundu. ⁵⁵ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahil sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ⁵⁶ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁵⁷ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁵⁸ günah sunusu için bir teke; ⁵⁹ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Pedahsur oğlu Gamliel'in getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁶⁰ Dokuzuncu gün Benyamin oymağı Önderi Gidoni oğlu Avidan armağanlarını sundu. ⁶¹ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahil sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ⁶² buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁶³ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁶⁴ günah sunusu için bir teke; ⁶⁵ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Gidoni oğlu Avidan'ın getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁶⁶ Onuncu gün Dan oymağı Önderi Ammişadday oğlu Ahiezer armağanlarını sundu. ⁶⁷ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahil sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ⁶⁸ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁶⁹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında

bir erkek kuzu; ⁷⁰ günah sunusu için bir teke; ⁷¹ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Ammişadday oğlu Ahiezer'in getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁷² On birinci gün Aşer oymağı önderi Okran oğlu Pagiel armağanlarını sundu. ⁷³ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ⁷⁴ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁷⁵ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁷⁶ günah sunusu için bir teke; ⁷⁷ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Okran oğlu Pagiel'in getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁷⁸ On ikinci gün Naftali oymağı önderi Enan oğlu Ahira armağanlarını sundu. ⁷⁹ Getirdiğiarmağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- ⁸⁰ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁸¹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁸² günah sunusu için bir teke; ⁸³ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Enan oğlu Ahira'nın getirdiğiarmağanlar bunlardı.

⁸⁴ Sunak meshedildiğinde İsrail önderlerinin adanması için sunduğuarmağanlar şunlardı: On iki gümüş tabak, on iki gümüş çanak, on iki altın tabak; ⁸⁵ her gümüş tabağın ağırlığı 130 şekel, her çanağın ağırlığı yetmiş şekeldi. Bütün gümüş eşyaların toplam ağırlığı 2 400 kutsal yerin sekeliydi⁸⁵. ⁸⁶ Buhur dolu on iki altın tabağın her birinin ağırlığı on kutsal yerin sekeliydi. Bütün altın tabakların toplam ağırlığı 120 şekeldi*. ⁸⁷ Yakmalık sunu için tahl sunularıyla birlikte sunulan hayvanların sayısı on iki boğa, on iki koç, bir yaşında on iki erkek kuzuydu; günah sunusu için de on iki teke sunuldu. ⁸⁸ Esenlik kurbanı için sunulan hayvanların sayısı yirmi dört sığır, altmış koç, altmış teke, bir yaşında altmış kuzuydu. Sunak meshedildikten sonra, adanması için verilenarmağanlar bunlardı.

⁸⁹ Musa RAB'le konuşmak için Buluşma Çadırı'na girince, Levha Sandığı'nın Bağışlanma Kapağı'nın[†] üstündeki iki Keruv arasından kendisine seslenen sesi duydur. RAB Musa'yla bu şekilde konuştu.

8

Kandillilikle İlgili Kurallar

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "Harun'a de ki, yedi kandili kandilliğin önünü aydınlatacak biçimde yerleştirinsin."

³ Harun söylemeni yaptı. RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, kandilleri kandilliğin önüne yerleştirdi. ⁴ Kandillilik, ayağından çiçek motiflerine dek dövme altından, RAB'bin Musa'ya gösterdiği örneğe göre yapıldı.

Levililer'in Adanması

⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁶ "Levililer'i İsrailliler'in arasından ayırip dinsel açıdan arındır. ⁷ Onları arındırmak için şöyle yapacaksın: Günahtan arındırma suyunu üzerlerine serp; bedenlerindeki bütün kilları tıraş etmelerini, giysilerini yıkamalarını sağla. Böylece arınmış olurlar. ⁸ Sonra bir boğa ile tahl

§ ^{7:85} "2 400 kutsal yerin sekeli": Yaklaşık 24 kg. * ^{7:86} "120 şekel": Yaklaşık 1.2 kg. † ^{7:89} "Bağışlanma Kapağı" diye çevrilen İbranice "Kapporet" sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatasıtırdığı, halkın günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı yeri ifade ediyordu. ^{8:1} Çlk.25:31-40; 37:17-24

sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un alsınlar; günah sunusu için sen de başka bir boğa alacaksın.⁹ Levililer'i Buluşma Çadırı'nın önüne getir, bütün İsrail topluluğunu da topla.¹⁰ Levililer'i RAB'bin huzuruna getireceksin, İsailliler ellerini üzerlerine koyacaklar.¹¹ Harun, RAB'bin hizmetini yapabilmeleri için, İsailliler'in arasından adak olarak Levililer'i RAB'be adayacak.

¹² "Levililer ellerini boğaların başına koyacaklar; günahlarını bağışlatmak için boğalardan birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu olarak RAB'be sunacaksin.¹³ Levililer Harun'la oğullarının önünde duracaklar. Onları adak olarak RAB'be adayacaksin.¹⁴ Levililer'i öbür İsailliler'in arasından bu şekilde ayıracaksın. Levililer benim olacak.

¹⁵ "Sen onları arındırıp adak olarak adadıktan sonra, Levililer Buluşma Çadırı'ndaki hizmeti yerine getirmeye başlayacaklar.¹⁶ Çünkü İsailliler arasından Levililer tümüyle bana verilmiştir. İlk doğanların, İsailli kadınların doğurdukları ilk erkek çocukların yerine onları kendime ayırdım.¹⁷ İsailliler arasında ilk doğan insan ya da hayvan benimdir. Mısır'da ilk doğanları yok ettiğim gün, onları kendime ayırdım.¹⁸ İsrail'de ilk doğan erkek çocukların yerine Levililer'i seçtim.¹⁹ İsailliler kutsal yere yaklaşıklarında belaya uğramamaları için, onların adına Buluşma Çadırı'ndaki hizmeti yerine getirmek ve günahlarını bağışlatmak üzere, onların arasından Levililer'i Harun'la oğullarına armağan olarak verdim."

²⁰ Musa, Harun ve bütün İsrail topluluğu Levililer için söyleneni yaptılar. İsailliler RAB'bin Musa'ya Levililer'le ilgili verdiği her buyruğu yerine getirdiler.²¹ Levililer kendilerini günahdan arındırıp giysilerini yıkadılar. Sonra Harun onları RAB'bin huzurunda adak olarak adadı; onları arındırmak için günahlarını bağışlattı.²² Bundan sonra Levililer Harun'la oğullarının sorumluluğu altında Buluşma Çadırı'ndaki hizmetlerini yapmaya geldiler. RAB'bin Levililer'e ilişkin Musa'ya verdiği buyrukları yerine getirdiler.

²³ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁴ "Levililer'le ilgili kural şudur: Yirmi beş ve daha yukarı yaşta olanlar Buluşma Çadırı'nda hizmet edecekler.²⁵ Ancak elli yaşına gelince yaptıkları hizmetten ayrılp bir daha çadırda çalışmayaçaklar.²⁶ Buluşma Çadırı'nda görev yapan kardeşlerine yardımcı olacaklar, ama kendileri hizmet etmeyecekler. Levililer'in sorumluluklarını böyle düzenleyeceksin."

9

Fısth Kurbanıyla İlgili Kurallar

¹ İsailliler'in Mısır'dan çıkışlarının ikinci yılının birinci ayında RAB Sina Çölü'nde Musa'ya şöyle seslendi: ² "İsailliler Fısth kurbanını belirlenen zamanda kessinler.³ Bütün kurallar, ilkelere uyarınca kurbanı belirlenen zamanda, bu ayın on dördüncü gününün akşamüstü kesecəksiniz."

⁴ Böylece Musa İsailliler'e Fısth kurbanını kesmelerini söyledi. ⁵ Onlar da Sina Çölü'nde birinci ayın on dördüncü gününün akşamüstü Fısth kurbanını kestiler. Her şeyi RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

⁶ Ancak, ölüye dokunduklarından kirli sayılan bazı kişiler o gün Fısth kurbanını kesemediler. Aynı gün Musa'yla Harun'a gelip ⁷ Musa'ya, "Ölüye

dokunduğumuzdan kirli sayılırız” dediler, “Ama öbür İsailliler’le birlikte belirlenmiş zamanda RAB’bin sunusunu sunmamız neden engellensin?”

⁸ Musa, “RAB’bin sizinle ilgili bana neler söyleyeceğini duyuncaya dek bekleyin” dedi.

⁹ RAB Musa’ya şöyle dedi: ¹⁰ “İsailliler'e de ki, ‘Sizlerden ya da soyunuzdan ölüye dokunduğu için kirli sayılan ya da uzak bir yolculukta bulunan biri RAB’bin Fisih kurbanını kesebilir. ¹¹ İkinci ayın on dördüncü gününün akşamüstü Fisih kurbanını kesip mayasız ekmek ve acı otlarla yiyecek. ¹² Sabaha dek kurbandan bir şey bırakmayacak, kemiklerini kırmayacak. Fisih kurbanını bütün kuralları uyarınca kesmelidir. ¹³ Ancak, temiz sayılan ve yolculukta olmayan biri Fisih kurbanını kesmeye savsaklarsa, halkın arasından atılacaktır. Çünkü belirlenen zamanda RAB’bin sunusunu sunmamıştır. Günühanının cezasını çekecektir.

¹⁴ “Aranızda yaşayan bir yabancı RAB’bin Fisih kurbanını kesmek isterse, Fisih'in kuralları, ilkeleri uyarınca kesmelidir. Yerli ya da yabancı için aynı kuralı uygulamalısınız.”

Konutun Üstündeki Bulut (Çık.40:34-38)

¹⁵ Konut, yani Levha Sandığı'nın bulunduğu çadır kurulduğu gün üstünü bulut kapladı. Konutun üstündeki bulut akşamdan sabaha dek ateşi andırdı.

¹⁶ Bu hep böyle sürüp gitti. Konutu kaplayan bulut gece ateşi andırıyordu. ¹⁷ İsailliler ancak bulut çadırın üzerinden kalkınca göçer, bulut nerede durursa orada konaklarlardı. ¹⁸ RAB’bin buyruğu uyarınca göç eder, yine RAB’bin buyruğu uyarınca konaklarlardı. Bulut konutun üzerinde durduktan yerlerinden ayrılmazlardı. ¹⁹ Bulut konutun üzerinde uzun süre durduğu zaman RAB’bin buyruğuna uyar, yola çıkmazlardı. ²⁰ Bazen bulut konutun üzerinde birkaç gün kalındı. Halk da RAB’bin verdiği buyruğa göre ya konakladığı yerde kalır ya da göç ederdi. ²¹ Bazı günler bulut akşamdan sabaha dek kalır, sabah konutun üzerinden kalkar kalkmaz halk yola çıktı. Gece olsun, gündüz olsun, bulut konutun üzerinden kalkar kalkmaz halk yola çıktı. ²² Bulut konutun üzerinde iki gün, bir ay ya da uzun süre kalsa bile, İsailliler konakladıkları yerde kalır, yola koyulmazlardı. Ama bulut kalkar kalkmaz yola çıkarlardı. ²³ RAB’bin buyruğu uyarınca konaklar ya da yola çıkarlardı. Böylece RAB’bin Musa aracılığıyla verdiği buyruğa uydular.

10

Gümüş Borazanlar

¹ RAB Musa’ya şöyle dedi: ² “Dövme gümüşten iki borazan yapacaksın; bunları topluluğu çağırmak ve halkın yola çıkması için kullanacaksın. ³ İki borazan birden çalınınca, bütün topluluk senin yanında, Buluşma Çadırı'nın girişini önünde toplanacak. ⁴ Yalnız biri çalınırsa, Önderler, İsrail'in oymak başları senin yanında toplanacak. ⁵ Borazan kısa çalınınca, doğuda konaklayanlar yola çıkacak. ⁶ İkinci kez kısa çalınınca da güneyde konaklayanlar yola çıkacak. Borazanın kısa çalınması oymakların yola çıkması için bir işarettir. ⁷ Topluluğu toplamak için de borazan çaldırt, ama kısa olmasın.

⁸ “Borazanları kâhin olan Harunoğulları çalacak. Borazan çalınması sizler ve gelecek kuşaklar için kalıcı bir kural olacak. ⁹ Sizi sıkıştıran düşmana

karşı ülkenizde savaşa çıktığınızda, borazan çalın. O zaman Tanrıınız RAB sizin anımsayacak, sizin düşmanlarınızdan kurtaracak. ¹⁰ Sevinçli olduğunuz günler -kutladığınız bayramlar ve Yeni Ay Törenleri'nde- yakmalık sunular ve esenlik kurbanları üzerine borazan çalacaksınız. Böylelikle Tanrıınız'ın önünde anımsanmış olacaksınız. Ben Tanrıınız RAB'ım."

İsrailliler Sina'dan Ayrılıyor

¹¹ İkinci yılın ikinci ayının yirminci günü bulut Levha Sandığı'nın bulunduğu konutun üzerinden kalktı. ¹² Israilliler de Sina Çölü'nden göç etmeye başladılar. Bulut Paran Çölü'nde durdu. ¹³ Bu, RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği buyruk uyarınca ilk göç edişleriyydi.

¹⁴ Önce Yahuda sancağı bölgüleriyle yola çıktı. Yahuda bölgüne Amminadav oğlu Nahşon komuta ediyordu. ¹⁵ İssakar oymağının bölgüne Suar oğlu Netanel, ¹⁶ Zevulun oymağının bölgüne de Helon oğlu Eliav komuta ediyordu. ¹⁷ Konut yere indirilince, onu taşıyan Gerşonoğullarıyla Merarioğulları yola koyuldular.

¹⁸ Sonra Ruben sancağı bölgüleriyle yola çıktı. Ruben bölgüne Şedeur oğlu Elisur komuta ediyordu. ¹⁹ Şimon oymağının bölgüne Surişadday oğlu Şelumiel, ²⁰ Gad oymağının bölgüne de Deuel oğlu Elyasaf komuta ediyordu. ²¹ Kehatlılar kutsal eşyaları taşıarak yola koyuldular. Bunlar varmadan konut kurulmuş olurdu.

²² Efrayim sancağı bölgüleriyle yola çıktı. Efrayim bölgüne Ammihut oğlu Elişama komuta ediyordu. ²³ Manaşşe oymağının bölgüne Pedahsur oğlu Gamliel, ²⁴ Benyamin oymağının bölgüne de Gidoni oğlu Avidan komuta ediyordu.

²⁵ En sonunda Dan sancağı ordunun artçı kolu olan bölgüleriyle yola çıktı. Dan bölgüne Ammişadday oğlu Ahiezer komuta ediyordu. ²⁶ Aşer oymağının bölgüne Okran oğlu Pagiel, ²⁷ Naftali oymağının bölgüne de Enan oğlu Ahira komuta ediyordu. ²⁸ Yola koyulduklarında Israilli bölgüllerin yürüyüş düzeni böyledi.

²⁹ Musa, kayınbabası Midyanlı Reuel oğlu Hovav'a, "RAB'bin, 'Size vereceğim' dediği yere gidiyoruz" dedi, "Bizimle gel, sana iyi davranışız. Çünkü RAB İsrail'e iyilik edeceğine söz verdi."

³⁰ Hovav, "Gelmem" diye yanıtladı, "Ülkeme, akrabalarımın yanına döneceğim."

³¹ Musa, "Lütfen bizi bırakma" diye üsteledi, "Çünkü çölde konaklayacağımız yerleri sen biliyorsun. Sen bize göz olabilirsin. ³² Bizimle gelirsen, RAB'bin yapacağı bütün iyilikleri seninle paylaşıraz."

³³ RAB'bin Dağı'ndan ayrılip üç günlük yol aldılar. Konaklayacakları yeri bulmakları için RAB'bin Antlaşma Sandığı üç gün boyunca önleri sıra gitti.

³⁴ Konaklıdıkları yerden ayrıldıklarında da RAB'bin bulutu gündüzün onların üzerinde duruyordu.

³⁵ Sandık yola çıkışınca Musa,

"Ya RAB, kalk!

Düşmanların dağlılsın,

Senden nefret edenler öňünden kaçşın!" diyordu.

³⁶ Sandık konaklayınca da,

"Ya RAB, binlerce, on binlerce Israilli'ye dön!" diyordu.

11

Halk Yakınıyor

¹ Halk çektiği sıkıntılardan ötürü yakınınmaya başladı. RAB bunu duyunca öfkeliendi, aralarına ateşini göndererek ordugahın kenarlarını yakıp yok etti. ² Halk Musa'ya yalvardı. Musa RAB'be yakarınca ateş söndü. ³ Bu nedenle oraya Tavera* adı verildi. Çünkü RAB'bin gönderdiği ateş onların arasında yanmıştı.

⁴ Derken, halkın arasındaki yabancılar başka yiyeceklerle özlem duymaya başladılar. İsraililer de yine ağlayarak, “Keşke yiyecek biraz et olsaydı!” dediler, ⁵ “Mısır'da parasız yediğimiz balıkları, salatalıkları, karpuzları, pırasaları, soğanları, sarmıslıkları anımsıyoruz. ⁶ Şimdiye yemek yeme isteğimizi yitirdik. Bu mandan başka hiçbir şey gördüğümüz yok.”

⁷ Man kişişi tohumuna benzerdi, görünüşü de reçine gibiydı. ⁸ Halk çıkış onu toplar, dejirmende öğretür ya da havanda döverdi. Çömlekte haşlayıp pide yaparlardı. Tadı zeytinyağında pişirilmiş yiyeceklerle benzerdi. ⁹ Gece ordugaha çiy düşerken, man da birlikte düşerdi.

¹⁰ Musa herkesin, her ailinin çadırının önünde ağladığını duydu. RAB buna çok öfkeliendi. Musa da üzüldü. ¹¹ RAB'be, “Kuluna neden kötü davranışın?” dedi, “Seni hoşnut etmeyen ne yaptım ki, bu halkın yükünü bana yükleyorsun? ¹² Bütün bu halka ben mi gebe kaldım? Onları ben mi doğurdum? Öyleyse neden emzikteki çocuğu taşıyan bir dadi gibi, atalarına ant içerek söz verdiği ülkeye onları kucağımda taşımamı istiyorsun? ¹³ Bütün bu halka verecek eti nereden bulayım? Bana, ‘Bize yiyecek et ver’ diye sizlənəp duruyorlar. ¹⁴ Bu halkı tek başına taşıyamam, bunca yükü kaldırıramam. ¹⁵ Bana böyle davranışacaksan –eğer gözünde lütf buldusam– lütfen beni hemen öldür de kendi yıkımı görmeyeyim.”

¹⁶ RAB Musa'ya, “Halk arasında önder ve yönetici bildiğin İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi topla” dedi, “Onları Buluşma Çadırı'na getir, yanında dursunlar. ¹⁷ Ben inip seninle orada konuşacağım. Senin üzerindeki Ruh'tan alıp onlara vereceğim. Halkın yükünü tek başına taşımaman için sana yardım edeceklər.

¹⁸ “Halka de ki, ‘Yarın için kendinizi kutsayın, et yiyeceksiniz. Keşke yiyecek biraz et olsaydı, Mısır'da durumumuz iyiydi’ diye ağladığınızı RAB duydı. Şimdi yemeniz için size et verecek. ¹⁹ Yalnız bir gün, iki gün, beş, on ya da yirmi gün değil, ²⁰ bir ay boyunca, burnunuzdan gelinceye dek, tiksinsene dek yiyeceksiniz. Çünkü aranızda olan RAB'bi reddettiniz. O'nun önünde, Mısır'dan neden çıktıktı diyerek ağladınız.”

²¹ Musa, “Aralarında bulunduğu halkın 600 000'i yetişkin erkektir” diye karşılık verdi, “Oysa sen, ‘Bu halka bir ay boyunca yemesi için et vereceğim’ diyorsun. ²² Bütün davarlar, sıgırlar kesilse, onları doyurur mu? Denizdeki bütün balıklar tutulsala, onları doyurur mu?”

²³ RAB, “Elim kısalı mı?” diye yanıtladı, “Sana söylediğlerimin yerine gelip gelmeyeceğini şimdi göreceksin.”

²⁴ Böylece Musa dışarı çıkış RAB'bin kendisine söylediğlerini halka bildirdi. Halkın ileri gelenlerinden yetmiş adam toplayıp çadırın çevresine yerleştirdi. ²⁵ Sonra RAB bulutun içinde inip Musa'yla konuştu. Musa'nın üzerindeki Ruh'tan alıp yetmiş ileri gelene verdi. Ruh'u alınca peygamberlik ettilerse de, daha sonra hiç peygamberlik etmediler.

* ^{11:3} “Tavera”: “Yangın” anlamına gelir. ^{11:4} 1Ko.10:6 ^{11:7} Çık.16:31 ^{11:9} Çık.16:13-15

26 Eldat ve Medat adında iki kişi ordugahta kalmıştı. Seçilen yetmiş kişi arasındaydalar ama çadıra gitmemişlerdi. Ruh üzerlerine konunca ordugahta peygamberlik ettiler. **27** Bir genç koşup Musa'ya, "Eldat'la Medat ordugahta peygamberlik ediyor" diye haber verdi.

28 Gençliğinden beri Musa'nın yardımcısı olan Nun oğlu Yeşu, "Ey efendim Musa, onlara engel ol!" dedi.

29 Ama Musa, "Sen benim adıma mı kıskanıyorsun?" diye yanıtladı, "Keşke RAB'bin bütün halkı peygamber olsa da RAB üzerlerine Ruhu'nu göndersel!"

30 Sonra Musa'yla İsrail'in ileri gelenleri ordugaha döndüler.

Rab Bildircin Gönderiyor

31 RAB denizden bildircin getiren bir rüzgar gönderdi. Rüzgar bildircinleri ordugahın her yönünden bir günlük yol kadar uzaklığa, yerden iki arşin[†] yüksekliğe indirdi. **32** Halk bütün gün, bütün gece ve ertesi gün durmadan bildircin topladı. Kimse on homerden[‡] az toplamadı. Bildircinleri ordugahın çevresine serdiler. **33** Et daha halkın işleri arasındayken, çiğnemeye vakit kalmadan RAB öfkeli, onları büyük bir yıkımla cezalandırdı. **34** Bu nedenle oraya Kivrot-Hattaava[§] adı verildi. Başka yiyeceklerle özlem duyanları oraya gömdüler.

35 Halk Kivrot-Hattaava'dan Haserot'a göç edip orada kaldı.

12

Miryam'la Harun'un Yakınmaları

1 Musa Kûşlu bir kadınlı evlenmişti. Bundan dolayı Miryam'la Harun onu yerdiler. **2** "RAB yalnız Musa aracılığıyla mı konuştu?" dediler, "Bizim aracılığımızla da konuşmadı mı?" RAB bu yakınmaları duydu.

3 Musa yeryüzünde yaşayan herkesten daha alçakgönüllüydü.

4 RAB ansızın Musa, Harun ve Miryam'a, "Üçünüz Buluşma Çadırı'na gelin" dedi. Üçü de gittiler. **5** RAB bulut sütununun içinde indi. Çadırın kapısında durup Harun'la Miryam'ı çağrırdı. İkisi ilerlerken **6** RAB onlara seslendi: "Sözlerime kulak verin:

Eğer aranızda bir peygamber varsa,
Ben RAB görümdé kendimi ona tanıtır,
Onunla düşte konuşurum.

7 Ama kulum Musa öyle değildir.

O bütün evimde sadıktır.

8 Onunla bilmecelerle değil,

Açıkça, yüzüze konuşurum.

O RAB'bin suretini görüyor.

Öyleyse kulum Musa'yı yermekten korkmadınız mı?"

9 RAB onlara öfkelenip oradan gitti. **10** Bulut çadırın üzerinden ayrıldığında Miryam deri hastalığına yakalanmış, kar gibi bembeyaz olmuştu. Harun Miryam'a baktı, deri hastalığına yakalandığını gördü. **11** Musa'ya, "Ey efendim, lütfen akılsızca işlediğimiz gınahtan ötürü bizi cezalandırma" dedi, **12** "Miryam etinin yarısı yenmiş olarak ana rahminden çikan ölü bir bebeğe benzemesin."

13 Musa RAB'be, "Ey Tanrı, lütfen Miryam'i iyileştir!" diye yakardı.

[†] **11:31** "İki arşin": Yaklaşık 90 cm. [‡] **11:32** "On homer": Yaklaşık 2 200 litrelilik bir ölçek. "Kivrot-Hattaava": "Özlem mezarları" anlamına gelir. **12:7** İbr.3:2,5

§ **11:34**

¹⁴ RAB, “Babası onun yüzüne tükürseydi, yedi gün utanç içinde kalmayacak mydi?” diye karşılık verdi, “Onu yedi gün ordugahtan uzaklaştırın, sonra geri getirilsin.” ¹⁵ Böylece Miryam yedi gün ordugahtan uzaklaştırıldı, o geri getirilene dek halk yola çıkmadı.

¹⁶ Bundan sonra halk Haserot'tan ayrılp Paran Çölü'nde konakladı.

13

Kenan Ülkesine Casuslar Gönderiliyor (Yas.1:19-33)

¹⁻² RAB Musa'ya, “İsrail halkına vereceğim Kenan ülkesini araştırmak için bazı adamlar gönder” dedi, “Ataların her oymağından bir önder gönder.”

³ Musa RAB'bin buyruğu uyarınca Paran Çölü'nden adamları gönderdi. Hepsi İsrail halkının önderlerindendi. ⁴ Adları şöyleydi:

Ruben oymağından Zakkur oğlu Şammua; ⁵ Şimon oymağından Hori oğlu Şafat; ⁶ Yahuda oymağından Yefunne oğlu Kalev; ⁷ İssakar oymağından Yusuf oğlu Yigal; ⁸ Efrayim oymağından Nun oğlu Hoşa; ⁹ Benyamin oymağından Rafa oğlu Palti; ¹⁰ Zevulun oymağından Sodi oğlu Gaddiel; ¹¹ Yusuf oymağından -Manaşse oymağından- Susi oğlu Gaddi; ¹² Dan oymağından Gemalli oğlu Ammiel; ¹³ Aşer oymağından Mikael oğlu Setur; ¹⁴ Naftali oymağından Vofsı oğlu Nahbi; ¹⁵ Gad oymağından Maki oğlu Geuel.

¹⁶ Ülkeyi araştırmak üzere Musa'nın gönderdiği adamlar bunlardı. Musa Nun oğlu Hoşa'ya * Yesu adını verdi.

¹⁷ Musa, Kenan ülkesini araştırmak üzere onları gönderirken, “Negev'e, dağlık bölgeye gidin” dedi, ¹⁸ “Nasıl bir ülke olduğunu, orada yaşayan halkın güçlü mü zayıf mı, çok mu az mı olduğunu öğrenin. ¹⁹ Yaşadıkları ülke iyi mi kötü mü, kentleri nasıl, surlu mu değil mi anlayın. ²⁰ Toprak nasıl? Verimli mi, kırac mı? Çevre ağaçlı mı, değil mi? Elinizden geleni yapıp orada yetişen meyvelerden getirin.” Mevsim üzümün olgunlaşmaya başladığı zamanı.

²¹ Böylece adamlar yola çıkıp ülkeyi Zin Çölü'nden Levo-Hamat'a doğru Rehov'a dek araştırdılar. ²² Negev'den geçip Anakoğulları'ndan Ahiman, Şeşay ve Talmay'ın yaşadığı Hevron'a vardılar. -Hevron Mısır'daki Soan Kenti'nden[†] yedi yıl önce kurulmuştu.- ²³ Eşkol Vadisi'ne varınca, üzerinde bir salkım üzüm olan bir asma dalı kestiler. Adamlardan ikisi dalı bir sırıkta taşıdılar. Yanlarına nar, incir de aldılar. ²⁴ İsraililer'in kestiği üzüm salkımından dolayı oraya Eşkol[‡] Vadisi adı verildi.

²⁵ Kırk gün dolaştıktan sonra adamlar ülkeyi araştırmaktan döndüler. ²⁶ Paran Çölü'ndeki Kades'e, Musa'yla Harun'un ve İsrail topluluğunun yanına geldiler. Onlara ve bütün topluluğa gördüklerini anlatıp ülkenin ürünlerini gösterdiler. ²⁷ Musa'ya, “Bizi gönderdin ülkeye gittik” dediler, “Gerçekten süt ve bal akıyor orada! İşte ülkenin ürünler! ²⁸ Ancak orada yaşayan halk güçlü, kentler de surlu ve çok büyük. Orada Anak soyundan gelen insanları bile gördük. ²⁹ Amalekliler Negev'de; Hititler, Yevuslular ve Amorlular dağlık bölgelerde; Kenanlılar da denizin yanında ve Şeria Irmağı'nın kıyısında yaşıyor.”

³⁰ Kalev, Musa'nın önünde halkı susturup, “Oraya gidip ülkeyi ele geçirelim. Kesinlikle buna yeteceğim gücüm var” dedi.

^{12:14} Say.5:2-3 * ^{13:16} Hoşa “Kurtuluş”, Yesu “RAB kurtuluştur” anlamına gelir. † ^{13:22} “Soan Kenti”: Tanis Kenti olduğu sanılıyor. ‡ ^{13:24} “Eşkol”: “Salkım” anlamına gelir.

31 Ne var ki, kendisiyle oraya giden adamlar, "Bu halka saldıramayız, onlar bizden daha güçlü" dediler. **32** Araştırdıkları ülke hakkında İsailliler arasında kötü haber yayarak, "Boydan boy'a araştırdığımız ülke, içinde yaşayanları iyip bitiren bir ülkedir" dediler, "Üstelik orada gördüğümüz herkes uzun boyluydu. **33** Nefiller'i, Nefiller'in soyundan gelen Anaklılar'ı gördük. Onların yanında kendimizi çekirge gibi hissettik, onlara da öyle göründük."

14

Halk Başkaldırıyor (Yas.1:26-46)

1 O gece bütün topluluk yüksek sesle bağışıp ağladı. **2** Bütün İsrail halkı Musa'yla Harun'a karşı söylemeye başladı. Onlara, "Keşke Mısır'da ya da bu çölde olseydik!" dediler, **3** "RAB neden bizi bu ülkeye götürür? Kılıçtan geçirilelim diye mi? Karılarımız, çocuklarımız tatsak edilecek. Mısır'a dönmek Mısır'a dönelim" dediler.

5 Bunun üzerine Musa'yla Harun İsrail topluluğunu önünde yüzüstü yere kapandılar. **6** Ülkeyi araştıranlardan Nun oğlu Yeşu'yla Yefunne oğlu Kalev giysilerini yırttılar. **7** Sonra bütün İsrail topluluğuna şöyle dediler: "İçinden geçip araştırdığımız ülke çok iyi bir ülkedir. **8** Eğer RAB bizden hoşnut kalırsa, süt ve bal akan o ülkeye bizi götürecek ve orayı bize verecektir. **9** Ancak RAB'be karşı gelmeyin. Orada yaşayan halktan korkmayın. Onları ekmeğin yer gibi iyiyip bitireceğiz. Koruyucuları onları bırakıp gitti. Ama RAB bizimledir. Onlardan korkmayın!"

10 Topluluk onları taşa tutmayı düşünürken, ansızın RAB'bin görkemi Buluşma Çadırı'nda bütün İsrail halkına göründü. **11** RAB Musa'ya şöyle dedi: "Ne zamana dek bu halk bana saygısızlık edecek? Onlara gösterdiğim bunca belirtiye karşın, ne zamana dek bana iman etmeyecekler? **12** Onları salgın hastalıkla cezalandıracağım, mirastan yoksun bırakacağım. Ama seni onlardan daha büyük, daha güçlü bir ulus kılacağım."

13 Musa, "Mısırlılar bunu duyacak" diye karşılık verdi, "Çünkü bu halkı gücünle onların arasından sen çıkarın. **14** Kenan topraklarında yaşayan halka bunu anlatacaklar. Ya RAB, bu halkın arasında olduğunu, onlarla yüz yüze görüşüğünü, bulutunun onların üzerinde durduğunu, gündüz bulut sütnunu, gece ateş sütnu içinde onlara yol gösterdiğini duymuşlar. **15-16** Eğer bu halkı bir insanmış gibi yok edersen, senin ününü duymuş olan bu uluslar, 'RAB ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkı götüremediği için onları çölde yok etti' diyeceler.

17 "Şimdi gücünü göster, ya Rab. Demiştin ki, **18** 'RAB tez öfkelenmez, sevgisi engindir, suçu ve işyani bağışlar. Ancak suçluyu cezasız bırakmaz; babaların işlemiği suçun hesabını üçüncü, dördüncü kuşak çocuklarından sorar.' **19** Mısır'dan çıkışlarından bugüne dek bu halkı nasıl bağışladıysan, büyük sevgin uyarınca onların suçunu bağışla."

20 RAB, "Dileğin üzerine onları bağışladım" diye yanıtla, **21** "Ne var ki, varlığım ve yeryüzünü dolduran yüceliğim adına ant içerim ki, **22** yüceliğimi, Mısır'da ve çölde gösterdiğim belirtileri görüp de beni on kez sınayan, sözümü dinlemeyen bu kişilerden hiçbir **23** atalarına ant içerek söz verdigim ülkeyi

görmeyecek. Beni küçümseyenlerden hiçbiri orayı görmeyecek. ²⁴ Ama kulum Kalev'de başka bir ruh var, o bütün yüreğimle ardımcı yürüdü. Araştırmak için gittiği ülkeye onu götürüreceğim, onun soyu orayı miras alacak. ²⁵ Amalekliler'le Kenanlılar ovada yaşıyorlar. Siz yarın geri dönen, Kamış Denizi yolundan çöle gidin."

²⁶⁻²⁷ RAB Musa'yla Harun'a da, "Bu kötü topluluk ne zamana dek bana söylenecek?" dedi, "Bana söylenen İsrail halkın yakınmalarını duydum. ²⁸ Onlara RAB şöyle diyor de: 'Varlığım adına ant içerim ki, söylediklerinizin ayını size yapacağım: ²⁹ Cesetleriniz bu çöle serilecek. Bana söylenen, yirmi ve daha yukarı yaşta sayılan herkes çölde ölecek. ³⁰ Sizi yerlestireceğime ant içtiğim ülkeye Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yeşu'dan başkası girmeyecek. ³¹ Ama tutsak edilecek dediğiniz çocukların oraya, sizin reddettiğiniz ülkeye götürüreceğim; orayı tanıyacaklar. ³² Size gelince, cesetleriniz bu çöle serilecek. ³³ Çocuklarınız, hepiniz ölünceye dek kırk yıl çölde çobanlık edecek ve sizin sadakatsızlığını yüzünden sıkıntı çekecekler. ³⁴ Ülkeyi araştırdığınız günler kadar -kırk gün, her gün için bir yıldan kırk yıl- suçunuzun cezasını çekeceksiniz. Sizden yüz çevirdiğimi bileceksiniz!" ³⁵ Ben RAB söylediğim; bana karşı toplanan bu kötü topluluğa bunları gerçekten yapacağım. Bu çölde yıkıma uğrayacak, burada ölecekler."

³⁶ Musa'nın ülkeyi araştırmak üzere gönderdiği adamlar geri dönüp ülke hakkında kötü haber yayarak bütün topluluğun RAB'be söylenmesine neden oldular. ³⁷ Ülke hakkında kötü haber yayan bu adamlar RAB'bin önünde ölümcül hastalıktan öldüler. ³⁸ Ülkeyi araştırmak üzere gidenlerden yalnız Nun oğlu Yeşu'yla Yefunne oğlu Kalev sağ kaldı.

³⁹ Musa bu sözleri İsrail halkına bildirince, halk yasa büründü. ⁴⁰ Sabah erkenden kalkıp dağın tepesine çıktılar. "Günah işledik" dediler, "Ama RAB'bin söz verdiği yere çıkmaya hazırız."

⁴¹ Bunun üzerine Musa, "Neden RAB'bin buyruğuna karşı geliyorsunuz?" dedi, "Bunu başaramazsınız. ⁴² Savaşa gitmeyin, çünkü RAB sizinle olmayacak. Düşmanlarınızın önünde yenilgiye uğrayacaksınız. ⁴³ Amalekliler'le Kenanlılar sizinle orada karşılaşacak ve sizi kılıçtan geçirecekler. Çünkü RAB'bin ardından gitmekten vazgeçtiniz. RAB de sizinle olmayacağı."

⁴⁴ Öyleyken, kendilerine güvenerek dağlık bölgenin tepesine çıktılar. RAB'bin Antlaşma Sandığı da Musa da ordugahta kaldı. ⁴⁵ Dağlık bölgede yaşayan Amalekliler'le Kenanlılar üzerlerine saldırdılar, Horma Kenti'ne dek onları kovalayıp bozguna uğrattılar.

15

Sunularla İlgili Kurallar

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "İsrail halkına de ki, 'Yerleşmek için size vereceğim ülkeye girince, ³ RAB'bi hoşnut eden bir koku yapmak için yakmalık sunu, özel adak kurbanı, gönülden verilen sunu ya da bayram sunusu gibi yakılan sunu olarak RAB'be sığır ya da davar sunacaksınız. ⁴ Sunu sunan kişi RAB'be tahıl sunusu olarak dörtte bir hin* zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa† ince un sunacak. ⁵ Yakmalık sunu ya da kurban için, her kuzuya dökmelik sunu olarak dörtte bir hin şarap hazırla.

* **14:24** Ysh.14:9-12 **14:29** 1Ko.10:5; İbr.3:17 **14:33** Elç.7:36; 13:17-18 ^{*} **15:4** "Dörtte bir hin": Yaklaşık 0.9 lt. † **15:4** "Onda bir efa": Yaklaşık 1.3 kg.

6 “ ‘Koç sunarken tahil sunusu olarak üçte bir hin‡ zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa§ ince un hazırla. **7** Dökmelik sunu olarak da üçte bir hin şarap sun. Bunları RAB’bi hoşnut eden koku olarak sunacaksın. **8** RAB’be yakmalık sunu, özel adak kurbanı ya da esenlik sunusu olarak bir boğa sunduğunda, **9** boğayla birlikte tahil sunusu olarak yarım hin* zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa† ince un sun. **10** Ayrıca dökmelik sunu olarak yarım hin şarap sun. Yakılan bu sunu RAB’bi hoşnut eden bir koku olacak. **11** Sığır, koç, davar –kuzu ya da keçi- böyle hazırlanacak. **12** Kaç hayvan sunacaksan her biri için aynı şeyleri yapacaksın.

13 “ Her İsrail yerlisi RAB’bi hoşnut eden koku olarak yakılan bir sunu sunarken bunları aynen yapmalıdır. **14** Kuşaklar boyunca aranızda yaşayan bir yabancı ya da yerli olmayan bir konuk, RAB’bi hoşnut eden koku olarak yakılan bir sunu sunarken, sizin uyguladığınız kuralları uygulamalıdır. **15** Sizin ve aranızda yaşayan yabancılar için topluluk aynı kuralları uygulamalıdır. Kuşaklar boyunca kalıcı bir kural olacak bu. RAB’bin önünde siz nasılsınız, aranızda yaşayan yabancı da aynı olacak. **16** Size de aranızda yaşayan yabancıya da aynı yasalar ve kurallar uygulanacak.”

17 RAB Musa’ya şöyle dedi: **18** “İsrail halkına de ki, ‘Sizi götürecekim ülkeye girip **19** o ülkenin ekmeğinden yediğinizde, bir kısmını bana sunacaksınız. **20** İlk tahilinizden sunu olarak bir pide sunacaksınız; bunu harmanınızdan bir sunu olarak sunacaksınız. **21** İlk tahilinizden yapılmış bu sunuyu kuşaklar boyunca RAB’be sunacaksınız.’”

Günah için Sunu

22-23 “ Eğer bilmeden günah işlediyseniz, RAB’bin Musa’ya verdiği buyruklardan herhangi birini –RAB’bin buyruk verdiği günden başlayarak Musa aracılığıyla size ve gelecek kuşaklara buyurduğu herhangi bir şeyi- yerine getirmediyerseniz **24** ve bu günah bilmeden işlendiye, bütün topluluk RAB’bi hoşnut eden koku sunmak için yakmalık sunu olarak istenilen tahil ve dökmelik sunuya birlikte bir boğa, günah sunusu olarak da bir teke sunacaktır. **25** Kâhin bütün İsrail topluluğunun günahını bağışlatacak, halk bağışlanacak. Çünkü bilmeyerek günah işlediler. İşledikleri günah yüzünden RAB için yakılan sunu olarak sunularını ve günah sunularını sundular. **26** Bütün İsrail topluluğu da aranızda yaşayan yabancılar da bağışlanacaktır. Çünkü halk bilmeyerek bu günahı işledi.

27 “ Eğer biri bilmeden günah işlerse, günah sunusu olarak bir yaşında bir dişi keçi getirmeli. **28** Kâhin RAB’bin önünde, bilmeden günah işleyen kişinin günahını bağışlatacak. Bağışlatma yapılınca kişi bağışlanacak. **29** Bilmeden günah işleyen İsrail yerlisi için de aranızda yaşayan yabancı için de aynı yasayı uygulayacaksınız.

30 “ Yerli ya da yabancı biri bilerek günah işlerse, RAB’be saygısızlık etmiştir. Bu kişi halkın arasından atılmalı. **31** RAB’bin sözünü küçümsemiş, buyruklarına karşı gelmiştir. Bu nedenle o kişi halkın arasından kesinlikle atılacak, suçunun cezasını çekecektir.”

Şabat Günü'nü Tutmayan Öldürülüyor

‡ **15:6** “Üçte bir hin”: Yaklaşık 1.2 lt. § **15:6** “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg.
Yaklaşık 1.8 lt. † **15:9** “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg.

* **15:9** “Yarım hin”: **15:16** Lev.24:22 **15:27** Lev.4:27-31

³² İsailliler çöldeyken, Şabat Günü odun toplayan birini buldular. ³³ Odun toplarken adamı bulanlar onu Musa'yla Harun'un ve bütün topluluğun önüne getirdiler. ³⁴ Adama ne yapılacağı belirlenmediğinden onu gözaltında tuttular. ³⁵ Derken RAB Musa'ya, "O adam öldürülmeli. Bütün topluluk ordugahın dışında onu taşa tutsun" dedi. ³⁶ Böylece topluluk adamı ordugahın dışına çıkardı. RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, onu taşlayarak öldürdüler.

Püsküllerle İlgili Kural

³⁷ RAB Musa'ya şöyle dedi: ³⁸ "İsrail halkına de ki, 'Kuşaklar boyunca giysisinizin dört yanına püskül dikeceksiniz. Her püskülüն üzerine lacivert bir kordon koyacaksınız. ³⁹ Öyle ki, püsküllerini gördükçe RAB'bin buyruklarını anımsayınız. Böylelikle RAB'bin buyruklarına uyacak, yüreginizin, gözünüzün istekleri ardında gitmeyecek, hainlik etmeyeceksiniz. ⁴⁰ Ta ki, bütün buyruklarını anımsayıp tutasınız ve Tanrıınız için kutsal olasınız. ⁴¹ Tanrıınız olmak için sizi Mısır'dan çıkarılan Tanrıınız RAB benim. Tanrıınız RAB benim.' "

16

Korah, Datan ve Aviram Başkaldırıyor

¹⁻² Levi oğlu Kehat oğlu Yishar oğlu Korah, Ruben soyundan Eli-avoğulları'ndan Datan, Aviram ve Pelet oğlu On toplulukça seçilen, tanınmış iki yüz elli İsailli önderler birlikte Musa'ya başkaldırdı. ³ Hep birlikte Musa'yla Harun'un yanına varıp, "Çok ileri gittiniz!" dediler, "Bütün topluluk, topluluğun her bireyi kutsalırdı ve RAB onların arasındadır. Öyleyse neden kendinizi RAB'bin topluluğundan üstün görüyorsunuz?"

⁴ Bunu duyan Musa yüzüstü yere kapandı. ⁵ Sonra Korah'la yandaşlarına şöyle dedi: "Sabah RAB kimin kendisine ait olduğunu, kimin kutsal olduğunu açıklayacak ve o kişiyi huzuruna çağıracak. RAB seçeceği kişiyi huzuruna çağıracak. ⁶ Ey Korah ve yandaşları, kendinize buhurdanlar alın. ⁷ Yarın RAB'bin huzurunda buhurdanlarınızın içine ateş, ateşin üstüne de buhur koyun. RAB'bin seçeceği kişi, kutsal olan kişidir. Ey Levililer, çok ileri gittiniz!"

⁸ Musa Korah'la konuşmasını şöyle sürdürdü: "Ey Levililer, beni dinleyin! ⁹⁻¹⁰ İsrail'in Tanrısı sizi kendi huzuruna çıkarmak için ayırdı. RAB'bin Konutu'nun hizmetini yapmanız, topluluğun önünde durmanız, onlara hizmet etmeniz için sizi İsrail topluluğunun arasından seçti. Sizi ve bütün Levili kardeşlerinizi huzuruna çıkardı. Bu yetmiyormuş gibi kâhinliği de mi istiyorsunuz? ¹¹ Ey Korah, senin ve yandaşlarının böyle toplanması RAB'be karşı gelmektir. Harun kim ki, ona dil uzatıyorsunuz?"

¹² Sonra Musa Eliavoğulları Datan'la Aviram'ı çağırttı. Ama onlar, "Gelmeyeceğiz" dediler, ¹³ "Bizi çölde öldürmek için süt ve bal akan ülkeyden çıkardın. Bu yetmiyormuş gibi başımıza geçmek istiyorsun. ¹⁴ Bizi süt ve bal akan ülkeye götürmedigün gibi mülk olarak bize tarlalar, bağlar da vermedin. Bu adamları kör mü sanıyorsun? Hayır, gelmeyeceğiz."

¹⁵ Çok öfkelenen Musa RAB'be, "Onların sunularını önemsemeye. Onlardan bir eşek bile almadım, üstelik hiçbirine de haksızlık etmedim" dedi.

¹⁶ Sonra Korah'a, "Yarın sen ve bütün yandaşların -sen de, onlar da- RAB'bin önünde bulunmak için gelin" dedi, "Harun da gelsin. ¹⁷ Herkes

kendi buhurdanını alıp içine buhur koysun. İki yüz elli kişi birer buhurdan alıp RAB'bin önüne getirsin. Harun'la sen de buhurdanlarınızı getirin.”¹⁸ Böylece herkes buhurdanını alıp içine ateş, ateşin üstüne de buhur koydu. Sonra Musa ve Harun'la birlikte Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde durdular.¹⁹ Korah bütün topluluğu Musa'yla Harun'un karşısında Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde toplayınca, RAB'bin görkemi bütün topluluğa göründü.²⁰⁻²¹ RAB, Musa'yla Harun'a, “Bu topluluğun arasından ayrılm da onları bir anda yok edeyim” dedi.

²² Musa'yla Harun yüzüstü yere kapanarak, “Ey Tanrı, bütün insan ruh- larının Tanrisi!” dediler, “Bir kişi günah işledi diye bütün topluluğa mı öfkeleneneceksin?”

²³⁻²⁴ RAB Musa'ya, “Topluluğa söyle, Korah'ın, Datan'ın, Aviram'ın çadırlarından uzaklaşınlar” dedi.

²⁵ Musa Datan'la Aviram'a gitti. İsrail'in ileri gelenleri onu izledi.²⁶ Topluluğu uyararak, “Bu kötü adamların çadırlarından uzak durun!” dedi, “Onların hiçbir şeyine dokunmayın. Yoksa onların günahları yüzünden canınızdan olursunuz.”²⁷ Bunun üzerine topluluk Korah, Datan ve Aviram'ın çadırlarından uzaklaştı. Datan'la Aviram çıkış karıları, küçük büyük çocuklarıyla birlikte çadırlarının önünde durdular.

²⁸ Musa şöyle dedi: “Bütün bunları yapmam için RAB'bin beni gönderdiğini, kendiliğimden bir şey yapmadığımı şuradan anlayacaksınız.”²⁹ Eğer bu adamlar herkes gibi doğal bir ölümle ölüür, herkesin başına gelen bir olayla karşılaşırlarsa, bilin ki beni RAB göndermemiştir.³⁰ Ama RAB yepyeni bir olay yaratırsa, yer yarılıp onları ve onlara ait olan her şeyi yutarsa, ölüler diyarına diri diri inerlerse, bu adamların RAB'be saygısızlık ettiğini anlayacaksınız.”

³¹ Musa konuşmasını bitirir bitirmez Korah, Datan ve Aviram'ın altındaki yer yarıldı.³² Yer yarıldı, onları, ailelerini, Korah'ın adamlarıyla mallarını yuttu.³³ Sahip oldukları her şeyle birlikte diri diri ölüler diyarına indiler. Yer onların üzerine kapandı. Topluluğun arasından yok oldular.³⁴ Çığlıklarını duyan çevredekİ İsailliler, “Yer bizi de yutmasın!” diyerek kaçtılar.

³⁵ RAB'bin gönderdiği ateş buhur sunan iki yüz elli adamı yakıp yok etti.

³⁶ RAB Musa'ya söyle dedi:³⁷ “Kâhin Harun oğlu Elazar'a buhurdanları ateşin içinden çıkarmasını, ateş korlarını az öteye dağıtmasını söyle. Çünkü buhurdanlar kutsaldır.³⁸ İşledikleri gınahtan ötürü öldürülen bu adamların buhurdanlarını levha haline getirip sunağı bunlarla kapla. Buhurdanlar RAB'be sunuldukları için kutsaldır. Bunlar İsailliler için bir uyarı olsun.”

³⁹⁻⁴⁰ Böylece Kâhin Elazar, yanarak ölen adamların getirdiği tunç buhurdanları RAB'bin Musa aracılığıyla kendisine söyledişi gibi alıp döverek sunağı kaplamak için levha haline getirdi. Bu, İsailliler'e Harun'un soyundan gelenlerden başka hiç kimseyin RAB'bin önüne çıkış buhur yakmaması gerektiğini anımsatacaktı. Yoksa o kişi Korah'la yandaşları gibi yok olacaktı.

⁴¹ Ertesi gün bütün İsrail topluluğu Musa'yla Harun'a söylenmeye başladı. “RAB'bin halkını siz öldürdünüz” diyorlardı.

⁴² Topluluk Musa'yla Harun'a karşı toplanıp Buluşma Çadırı'na doğru yönelince, çadırı ansızın bulut kapladı ve RAB'bin görkemi göründü.

⁴³ Musa'yla Harun Buluşma Çadırı'nın önüne geldiler.⁴⁴⁻⁴⁵ RAB Musa'ya, “Bu

topluluğun arasından ayrılin da onları birden yok edeyim" dedi. Musa'yla Harun yüzüstü yere kapandılar.

⁴⁶ Sonra Musa Harun'a, "Buhurdanını alıp içine sunaktan ateş koy, üstüne de buhur koy" dedi, "Günahlarını bağışlatmak için hemen topluluğa git. Çünkü RAB öfkесini yağıdırdı. Öldürücü hastalık başladı." ⁴⁷ Harun Musa'nın dediğini yaparak buhurdanını alıp topluluğun ortasına koştı. Halkın arasında öldürücü hastalık başlamıştı. Harun buhur sunarak topluluğun günahını bağışlattı. ⁴⁸ O ölülerle dirilerin arasında durunca, öldürücü hastalık da dindi. ⁴⁹ Korah olayında ölenler dışında, öldürücü hastalıktan ölenlerin sayısı 14 700 kişiyydi. ⁵⁰ Öldürücü hastalık dindiğinden, Harun Musa'nın yanına, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde döndü.

17

Harun'un Değneği

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "İsrail halkına her oymak önderi için bir tane olmak üzere on iki değnek getirmesini söyle. Her önderin adını kendi değneğinin üzerine yaz. ³ Levi oymağının değneği üzerine Harun'un adını yazacaksın. Her oymak önderi için bir değnek olacak. ⁴ Değnekleri Buluşma Çadırı'nda sizinle buluştuğum Levha Sandığı'nın önüne koy. ⁵ Sececeğim kişinin değneği filiz verecek. İsrail halkın sizden sürekli yakınımasına son vereceğim."

⁶ Musa İsrail halkıyla konuştu. Halkın önderleri, her oymak önderi için bir tane olmak üzere on iki değnek getirdiler. Harun'un değneği de aralarındaydı. ⁷ Musa değnekleri Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırda RAB'bin önüne koydu.

⁸ Ertesi gün Musa Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırda girdi. Baktı, Levi oymağını temsil eden Harun'un değneği filiz vermiş, tomurcuklanıp çiçek açmış, badem yetiştirmiş. ⁹ Musa bütün değnekleri RAB'bin öňünden çıkarıp İsrail halkına gösterdi. Halk değneklerde baktı, her biri kendi değneğini aldı.

¹⁰ RAB Musa'ya, "Başkaldırınlara bir uyarı olsun diye Harun'un değneğini saklanmak üzere Levha Sandığı'nın önüne koy" dedi, "Onların benden yakınlara son vereceksin; öyle ki, ölmesinler." ¹¹ Musa RAB'bin buyruğu uyarınca davrandı.

¹² İsraililer Musa'ya, "Yok olacağız! Öleceğiz! Hepimiz yok olacağız!" dediler, ¹³ "RAB'bin Konutu'na her yaklaşan ölüyor. Hepimiz mi yok olacağız?"

18

Kâhinlerle Levililer'in Görevi

¹ RAB Harun'a, "Sen, oğulların ve ailen kutsal yere ilişkin suçtan sorumlu tutulacaksınız" dedi, "Kâhinlik görevinizle ilgili suçtan da sen ve oğulların sorumlu tutulacaksınız. ² Sen ve oğulların Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırın önünde hizmet ederken, atanız Levi'in oymağından kardeşlerinizin de size katılıp yardım etmelerini sağlayın. ³ Senin sorumluluğun altında çadırda hizmet etsinler. Ancak, siz de onlar da ölmeyesiniz diye kutsal yerin eşyalarına ya da sunağa yaklaşmasınlar. ⁴ Seninle çalışacak ve Buluşma Çadırı'yla ilgili bütün hizmetlerden sorumlu olacaklar. Levililer dışında hiç kimse bulunduğunuz yere yaklaşmayacak.

5 “Bundan sonra İsrail halkına öfkelenmemem için kutsal yerin ve sunağın hizmetinden sizler sorumlu olacaksınız. **6** Ben İsailliler arasından Levili kardeşlerinizi size bir armağan olarak seçtim. Buluşma Çadırı'yla ilgili hizmeti yapmaları için onlar bana adanmıştır. **7** Ama sunaktaki ve perdenin ötesindeki kâhinlik görevini sen ve oğulların üstleneceksiniz. Kâhinlik görevini size armağan olarak veriyorum. Sizden başka kutsal yere kim yaklaşırsa öldürülecektir.”

Kâhinlerle Levililer'in Payı

8 RAB Harun'la konuşmasını şöyle sürdürdü: “Bana sunulan kutsal sunuların bağış kısımlarını sana veriyorum. Bunları sonsuza dek pay olarak sana ve oğullarına veriyorum. **9** Sunakta tümyle yakılmayan, bana sunulan en kutsal sunulardan şunlar senin olacak: Tahil, suç ve günah sunuları. En kutsal sunular senin ve oğullarının olacak. **10** Bunları en kutsal sunu olarak yiyeceksin. Her erkek onlardan yiyebilir. Onları kutsal sayacaksın.

11 “Ayrıca şunlar da senin olacak: İsailliler'in sunduğu sallamalı sunuların bağış kısımlarını sonsuza dek pay olarak sana, oğullarına ve kızlarına veriyorum. Ailende dinsel açıdan temiz olan herkes onları yiyebilir.

12 “RAB'be verdikleri ilk ürünleri -zeytinyağının, yeni şarabin, tahlil en iyisini- sana veriyorum. **13** Ülkede yetişen ilk ürünlerden RAB'be getirdiklerinin tümü senin olacak. Ailende dinsel açıdan temiz olan herkes onları yiyebilir.

14 “İsrail'de RAB'be koşulsuz adanan her şey senin olacak. **15** İnsan olsun hayvan olsun RAB'be adanan her rahmin ilk ürünü senin olacak. Ancak ilk doğan her çocuk ve kırılı sayılan hayvanların her ilk doğanı için kesinlikle bedel alacaksın. **16** İlk doğanlar bir aylıkken, kendi biçeceğin değer uyarınca, yirmi geradan oluşan kutsal yerin şekeline göre beş şekel* gümüş bedel alacaksın.

17 “Ancak siğırın, koyunun ya da keçinin ilk doğanı için bedel almayacaksın. Onlar benim için ayrılmıştır. Kanlarını sunağın üzerine dökeceksin, yağlarını RAB'bi hoşnut eden koku olsun diye yakılan bir sunu olarak yakacaksın. **18** Sallamalı sununun göğsü ve sağ budu senin olduğu gibi eti de senin olacak. **19** İsailliler'in bana sundukları kutsal sunuların bağış kısımlarını sonsuza dek pay olarak sana, oğullarına ve kızlarına veriyorum. Senin ve soyun için bu RAB'bin önünde sonsuza dek sürecek bozulmaz bir antlaşmadır†.”

20 RAB Harun'la konuşmasını şöyle sürdürdü: “Onların ülkesinde mirasın olmayacağı, aralarında hiçbir payın olmayacağı. İsailliler arasında payın ve mirasın benim.

21 “Bulusma Çadırı'yla ilgili yaptıkları hizmete karşılık, İsrail'de toplanan bütün ondalıkları pay olarak Levililer'e veriyorum. **22** Bundan böyle öbür İsailliler Buluşma Çadırı'na yaklaşmamalı. Yoksa günahlarının bedelini canlarıyla öderler. **23** Buluşma Çadırı'yla ilgili hizmeti Levililer yapacak, çadırı karşı işlenen suçtan onlar sorumlu olacak. Gelecek kuşaklarınız boyunca kalıcı bir kural olacak bu. İsailliler arasında onların payı olmayacağı. **24** Bunun yerine İsailliler'in RAB'be armağan olarak verdiği ondalığı miras olarak Levililer'e veriyorum. Bu yüzden Levililer için, ‘İsailliler arasında onların mirası olmayacağı’ dedim.”

* **18:14** Lev.27:28 * **18:16** “Beş kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 50 gr. † **18:19** “Bozulmaz bir antlaşmadır”: İbranice “Tuz antlaşmasıdır”. **18:21** Lev.27:30-33; Yas.14:22-29; İbr.7:5

25 RAB Musa'ya şöyle dedi: **26** “Levililer'e de ki, 'Pay olarak size verdığım ondalıkları İsailliler'den alınca, aldığınız ondalığın ondalığını RAB'be armağan olarak sunacaksınız. **27** Armağanınız harmandan tahlül ya da üzüm sıkma çukurundan bir armağan sayılacaktır. **28** Böylelikle siz de İsailliler'den aldığınız bütün ondalıklardan RAB'be armağan sunacaksınız. Bu ondalıklardan RAB'bin armağanını Kâhin Harun'a vereceksiniz. **29** Aldığınız bütün armağanlardan RAB için bir armağan ayıracaksınız; hepsinin en iyisini, en kutsalını ayıracaksınız.”

30 “Levililer'e şöyle de: 'En iyisini sunduğunuzda, geri kalanı harman ya da asma ürünü olarak size sayılacaktır. **31** Siz ve ailiniz her yerde ondan yiyebilirsiniz. Buluşma Çadırı'nda yaptığınız hizmete karşılık size verilen ücrettir bu. **32** En iyisini sunarsanız, bu konuda günah işlememiş olursunuz. Ölmemek için İsailliler'in sunduğu kutsal sunuları kirletmeyeceksiniz.’”

19

Kirli Sayılanın Arındırılması

1 RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: **2** “RAB'bin buyurduğu yasanın kuralı şudur: İsailliler'e size kusursuz, özürsüz, boyunduruk takmamış kızıl bir inek getirmelerini söyleyin. **3** İnek Kâhin Elazar'a verilsin; ordugahın dışına çıkarılıp onun önünde kesilecek. **4** Kâhin Elazar parmağıyla kanından alıp yedi kez Buluşma Çadırı'nın önüne doğru serpecek. **5** Sonra Elazar'ın gözü önünde inek, derisi, eti, kanı ve gübresiyle birlikte yakılacak. **6** Kâhin biraz sedir ağacı, mercanköşkotu ve kırmızı iplik alıp yanmakta olan ineğin üzerine atacak. **7** Sonra giysilerini yıkayacak, yıkanacak. Ancak o zaman ordugaha girebilir. Ama akşamı dek kirli sayılacaktır. **8** İneği yakan kişi de giysilerini yıkayacak, yıkanacak. O da akşamı dek kirli sayılacak.

9 “Temiz sayılan bir kişi ineğin külüünü toplayıp ordugahın dışında temiz sayılan bir yere koyacak. İsrail topluluğu temizlenme suyu için bu külü saklayacak; bu, günahtan arınmak içindir. **10** İneğin külüünü toplayan adam giysilerini yıkayacak, akşamı dek kirli sayılacak. Bu kural hem İsailliler, hem de aralarında yaşayan yabancılar için kalıcı olacaktır.

11 “Herhangi bir insan ölüsüne dokunan kişi yedi gün kirli sayılacaktır. **12** Üçüncü ve yedinci gün temizlenme suyuyla kendini arındıracak, böylece paklanmış olacak. Üçüncü ve yedinci gün kendini arındırmazsa, paklanmış sayılmayacak. **13** Herhangi bir insan ölüsüne dokunup da kendini arındırmayan kişi RAB'bin Konutu'n'u kirletmiş olur. O kişi İsrail'den atılmalı. Temizlenme suyu üzerine dökülmeliği için kirli sayılır, kirliliği üzerinde kalır.

14 “Çadırda biri öldüğü zaman uygulanacak kural şudur: Çadıra giren ve çadırda bulunan herkes yedi gün kirli sayılacaktır. **15** Kapağı iple bağlanmamış, ağızı açık her kap kirli sayılacaktır.

16 “Kırda kılıçla öldürülümuş ya da doğal ölümle ölmüş birine, insan kemiğine ya da mezara her dokunan yedi gün kirli sayılacaktır.

17 “Kirli sayılan kişi için bir kabın içine yakılan günah sunusunun külünden koyun, üstüne duru su dökeceksiniz. **18** Temiz sayılan bir adam mercanköşkotunu alıp suya batıracak. Sonra çadırın, bütün eşyaların ve orada bulunanların üzerine serpecek. Kemiğe, öldürülümuş ya da doğal ölümle ölmüş

kişije ya da mezara dokunanın üzerine de suyu serpecek. ¹⁹ Temiz sayılan adam, üçüncü ve yedinci gün kirli sayılanın üzerine suyu serpecek. Yedinci gün onu arındıracak. Arınan kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşam temiz sayılacak. ²⁰ Ancak, kirli sayılan biri kendini arındırmazsa topluluğun arasından atılmalı. Çünkü RAB'bin Tapınağı'ni kirletmiştir. Temizlenme suyu üzerine dökülmemiği için kirli sayılır. ²¹ Onlar için bu kural kalıcı olacaktır. Temizlenme suyunu serpen kişi de giysisini yıkamalı. Temizlenme suyuna dokunan kişi akşamda dek kirli sayılacak. ²² Kirli sayılan birinin dokunduğu nesne kirli sayılır; o nesneye dokunan da akşamda dek kirli sayılır.”

20

Kayadan Çikan Su

¹ İsrail topluluğu birinci ay Zin Çölü'ne vardi, halk Kadeş'te konakladı. Miryam orada öldü ve gömüldü.

² Ancak topluluk için içecek su yoktu. Halk Musa'yla Harun'a karşı toplandı. ³ Musa'ya, “Keşke kardeşlerimiz RAB'bin önünde olduğumda biz de ölseydik!” diye çıkıştılar, ⁴ “RAB'bin topluluğunu neden bu çöle getirdiniz? Biz de hayvanlarımız da ölelim diye mi? ⁵ Neden bizi bu korkunç yere getirmek için Mısır'dan çıkardınız? Ne tahlil, ne incir, ne üzüm ne de nar var. Üstelik içecek su da yok!”

⁶ Musa'yla Harun topluluktan ayrılp Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünü gittiler, yüzüstü yere kapandılar. RAB'bin görkemi onlara göründü. ⁷⁻⁸ RAB Musa'ya, “Değneği al” dedi, “Sen ve ağabeyin Harun topluluğu toplayın. Halkın gözü önünde su fışkırması için kayaya buyruk verin. Onlar da hayvanları da içsin diye kayadan onlara su çıkaracaksınız.”

⁹ Musa kendisine verilen buyruk uyarınca değneği RAB'bin önünden aldı.

¹⁰ Musa'yla Harun topluluğu kayanın önüne topladılar. Musa, “Ey siz, başkaldırın beni dinleyin!” dedi, “Bu kayadan size su çıkaralım mı?”

¹¹ Sonra kolunu kaldırıp değneğiyle kayaya iki kez vurdu. Kayadan bol su fışkırdı, topluluk da hayvanları da içti.

¹² RAB Musa'yla Harun'a, “Madem İsraililer'in önünde bana güvenmediniz ve kutsallığımı küçümsediniz” dedi, “Bu topluluğu kendilerine vereceğim ülkeye de götürmeyeceksiniz.”

¹³ Bu sulara Meriva* suları denildi. Çünkü İsrail halkı orada RAB'be çıkışmış, RAB de aralarında kutsallığını göstermişti.

Edom Kralı İsraililer'e Geçiş İzni Vermiyor

¹⁴ Musa Kadeş'ten Edom Kralı'na ulaklarla şu haberi gönderdi: “Kardeşin İsrail söyle diyor: ‘Başımıza gelen güçükleri biliyorsun. ¹⁵ Atalarımız Mısır'a gitmişler. Orada uzun yıllar yaşadık. Mısırlılar atalarımıza da bize de kötü davrandılar. ¹⁶ Ama biz RAB'be yakarınca, yakarışımızı işitti. Bir melek gönderip bizi Mısır'dan çıkardı.

“Şimdi senin sınırlına yakın bir kent olan Kadeş'teyiz. ¹⁷ İzin ver, ülkemden geçelim. Tarlalarдан, bağlardan geçmeyeceğiz, hiçbir kuyudan da su içmeyeceğiz. Sınırdan geçinceye dek, sağa sola sapmadan Kral yolundan yolumuza devam edeceğiz.”

¹⁸ Ama Edom Kralı, “Ülkemden geçmeyeceksiniz!” diye yanıtladı, “Geçmeye kalkışırsanız kılıçla karşınıza çıkarım.”

19 İsailliler, "Yol boyunca geçip gideceğiz" dediler, "Eğer biz ya da hayvanlarımız suyundan içersenek karşılığını Öderiz. Yürüüp geçmek için senden izin istiyoruz, hepsi bu."

20 Edom Kralı yine, "Geçmeyeceksiniz!" yanıtını verdi. Edomlular İsailliler'e saldırmak üzere kalabalık ve gücü bir orduyla yola çıktılar. **21** Edom Kralı ülkesinden geçmelerine izin vermeyince, İsailliler dönüp ondan uzaklaştılar.

Harun'un Ölümü

22 İsrail topluluğu Kadeş'ten ayrılp Hor Dağı'na geldi. **23** RAB, Edom sınırlarındaki Hor Dağı'nda Musa'yla Harun'a şöyle dedi: **24** "Harun ölüp atalarına kavuşacak. İsrail halkına vereceğim ülkeye girmeyecek. Çünkü ikiniz Meriva sularında verdiğim buyruğa karşı geldiniz. **25** Harun'la oğlu Elazar'ı Hor Dağı'na çıkar. **26** Harun'un kâhinlik giysilerini üzerinden çıkarıp oğlu Elazar'a giydir. Harun orada ölüp atalarına kavuşacak."

27 Musa RAB'bin buyurduğu gibi yaptı. Bütün topluluğun gözü önünde Hor Dağı'na çıktılar. **28** Musa Harun'un kâhinlik giysilerini üzerinden çıkarıp oğlu Elazar'a giydirdi. Harun orada, dağın tepesinde öldü. Sonra Musa'yla Elazar dağdan indiler. **29** Harun'un olduğunu öğrenince bütün İsrail halkı onun için otuz gün yas tuttu.

21

Arat Kenti Yok Ediliyor

1 Negev'de yaşayan Kenanlı Arat Kralı, İsailliler'in Atarim yolundan geldiğini duyunca, onlara saldırarak bazlarını tutsak aldı. **2** Bunun üzerine İsailliler, "Eğer bu halkı tümüyle elimize teslim edersen, kentlerini büsbütün yok edeceğiz" diyerek RAB'be adak adadılar. **3** RAB İsailliler'in yalvarışını işitti ve Kenanlılar'ı ellerine teslim etti. İsailliler onları da kentlerini de büsbütün yok ettiler. Oraya Horma* adı verildi.

Tunç Yılan

4 Edom ülkesinin çevresinden geçmek için Kamış Denizi yoluyla Hor Dağı'ndan ayrıldılar. Ama yolda halk sabırsızlandı. **5** Tanrı'dan ve Musa'dan yakınarak, "Çölde ölelim diye mi bizi Mısır'dan çıkardınız?" dediler, "Burada ne ekmeğ var, ne de su. Ayrıca bu iğrenç yiyecekten de tiksınıyoruz!"

6 Bunun üzerine RAB halkın arasına zehirli yılanlar gönderdi. Yılanlar ısrarla İsailliler'den birçok kişi öldürdü. **7** Halk Musa'ya gelip, "RAB'den ve senden yakınımla günah işledik. Yalvar da, RAB aramızdan yılanları kaldırınsın" dedi. Bunun üzerine Musa halk için yalvardı.

8 RAB Musa'ya, "Bir yılan yap ve onu bir direğin üzerine koy. Isırılan herkes ona bakınca yaşayacaktır" dedi. **9** Böylece Musa tunç bir yılan yaparak direğin üzerine koydu. Yılan tarafından isırılan kişiler tunç yılana bakınca yaşadı.

Moav'a Yolculuk

10 İsrail halkı yola koyulup Ovot'ta konakladı. **11** Sonra Ovot'tan ayrılp doğuda Moav'a bakan çölde, İye-Haavarim'de konakladı. **12** Oradan da ayrılp Zeret Vadisi'nde konakladı. **13** Oradan da ayrılp Amorlular'ın sınırına dek uzanan çölde, Arnon Vadisi'nin karşı yakasında konakladılar. Arnon Moav'la

20:28 Çık.29:29 **20:28** Say.33:38; Yas.10:6 **21:1** Say.33:40 * **21:3** "Horma": "Büsbütün yok etmek" ya da "Koşulsuz adamak" anlamına gelir. **21:4** Yas.2:1 **21:5** 1Ko.10:9 **21:9** 2Kr.18:4; Yu.3:14

Amorlular'ın ülkesi arasındaki Moav sınırıdır. ¹⁴ RAB'bin Savaşları Kitabı'nda şöyle yazılıdır:

“... Sufa topraklarında Vahev Kenti, vadiler, Arnon Vadisi, ¹⁵ Ar Kenti'ne dayanan ve Moav sınırı boyunca uzanan vadilerin yamaçları ...”

¹⁶ Oradan RAB'bin Musa'ya, “Halkı bir araya topla, onlara su vereceğim” dediği kuyuya, Beer'e[†] doğru yol aldılar.

¹⁷ O zaman İsailliler şu ezgiyi söylediler:

“Suların fişkrsın, ey kuyu!

Ezgi okuyun ona.

¹⁸ O kuyu ki, onu önderlerle

Halkın soyluları

Asayla, değnekle kazdılar.”

Bundan sonra çolden Mattana'ya, ¹⁹ Mattana'dan Nahaliel'e, Nahaliel'den Bamot'a, ²⁰ Bamot'tan Moav topraklarındaki vadide, çöle bakan Pisga Dağı'nın eteklerine gittiler.

Kral Sihon ve Og'un Yenilgisi

(Yas.2:26-3:11)

²¹ İsailliler Amorlular'ın Kralı Sihon'a ulaklarla şu haberi gönderdi:

²² “İzin ver, ülkemden geçelim. Tarlalardan, bağlardan geçmeyeceğiz, hiçbir kuyudan su içmeyeceğiz. Sınırdan geçinceye dek, Kral yolundan yolumuza devam edeceğiz.”

²³ Ne var ki Sihon, ülkesinden İsailliler'in geçmesine izin vermedi. İsailliler'le savaşmak üzere bütün halkın toplayıp çöle çıktı. Yahesa'ya varınca, İsailliler'e saldırdı. ²⁴ İsailliler onu kılıçtan geçirip Arnon'dan Yabbuk'a, Ammonlular'ın sınırına dek uzanan topraklarını aldılar. Az Kenti Ammon sınırını oluşturuþuyordu. ²⁵ İsailliler Heşbon ve çevresindeki köylerle birlikte Amorlular'ın bütün kentlerini ele geçirerek orada yaşamaya başladilar. ²⁶ Heşbon Amorlular'ın Kralı Sihon'un kentiydi. Sihon eski Moav Kralı'na karşı savaşmış, Arnon'a dek uzanan topraklarını elinden almıştı. ²⁷ Bunun için ozanlar şöyle diyor:

“Heşbon'a gelin,

Sihon'un kenti yeniden kurulsun

Ve sağlamlaþtırılsın.

²⁸ Heşbon'dan ateş,

Sihon'un kentinden alev çıktı;

Moav'ın Ar Kenti'ni,

Arnon tepelerinin efendilerini yakıp yok etti.

²⁹ Vay sana, ey Moav!

İlah Kemoş'un halkı, yok oldun!

Kemoş senin oğullarının Amorlular'ın Kralı Sihon'a kaçmasını,

Kızlarının ona tutsak olmasını önyeþemedi.

³⁰ Onları bozguna uğrattı;

Heşbon Divon'a dek yıkıma uğradı.

Medeva'ya uzanan Nofah'a dek onları yıkıma uğrattık.”

³¹ Böylece İsrail halkı Amorlular'ın ülkesinde yaşamaya başladı.

³² Musa Yazer'i araþırmak için adamlar gönderdi. Sonra İsailliler Yazer çevresindeki köyleri ele geçirerek orada yaşayan Ammonlular'ı kovdular.

[†] **21:16** “Beer”: “Kuyu” anlamuna gelir. **21:28** Yer.48:45-46

33 Bundan sonra dönüp Başan'a doğru ilerlediler. Başan Kralı Og'la ordusu onlarla savaşmak için Edrei'de karşılara çıktı.

34 RAB Musa'ya, "Ondan korkma!" dedi, "Çünkü onu da ordusuya ülkesini de senin eline teslim ettim. Amorlular'ın Heşbon'da yaşayan Kralı Sihon'a yaptığını aynısını ona da yapacaksın."

35 Böylece İsrail halkı kimseyi sağ bırakmadan Og'la oğullarını ve ordusunu yok etti, ülkeyi ele geçirdi.

22

Moav Kralı Balak Balam'ı Çağırıyor

1 İsailliler yollarına devam ederek Moav ovalarında, Şeria Irmağı'nın doğusunda, Eríha karşısında konakladılar.

2 Sippor oğlu Balak İsailliler'in Amorlular'a neler yaptığıni duydu. **3** İsrail halkı kalabalık olduğundan, Moavlilar onlardan korkarak yığışa düştü.

4 Midyan ileri gelenlerine, "Öküz kırda nasıl otu yiyp tüketirse, bu topluluk da çevremizdeki her şeyi yiyp bitirecek" dediler.

O sırada Sippor oğlu Balak Moav Kralı'ydı. **5** Balak, Beor oğlu Balam'ı çağrımak için ulaklar gönderdi. Balam Fırat Irmağı kıyısında, Amav ülkesindeki Petor'da yaşıyordu. Balak şöyle dedi:

"Mısır'dan çıçıp yeryüzünü kaplayan bir halk yanباسıma yerleştı. **6** Lütfen gel de benden daha güçlü olan bu halka benim için lanet oku. Olur ki, onları yener, ülkeden kovarız. Çünkü senin kutsadığın kişinin kutsanacağımı, lanetlediğin kişinin lanetleneceğini biliyorum."

7 Moav ve Midyan ileri gelenleri falcılık ücretini alıp gittiler. Balam'a varınca Balak'ın bildirisini ona ilettiler.

8 Balam onlara, "Geceyi burada geçirin" dedi, "RAB'bin bana söyleyecekleri uyarınca size yanıt vereceğim."

Bunun üzerine Moav önderleri geceyi Balam'ın yanında geçirdiler.

9 Tanrı Balam'a gelip, "Evinde kalan bu adamlar kim?" diye sordu.

10 Balam Tanrı'yı şöyle yanıtladı: "Sippor oğlu Moav Kralı Balak bana şu bildiriyi gönderdi: **11** Mısır'dan çıçıp halk yeryüzünü kapladı. Gel de benim için onlara lanet oku. Olur ki, onlarla savaşmaya gücüm yeter, onları kovarım."

12 Ama Tanrı Balam'a, "Onlarla gitme! Bu halka lanet okuma, onlar kutsanmış halktır" dedi.

13 Sabah Balam kalktı, Balak'ın önderlerine, "Ülkenize dönün. Çünkü RAB sizinle gelmemeye izin vermiyor" dedi.

14 Moav önderleri dönüp Balak'a, "Balam bizimle gelmedi" dediler.

15 Bunun üzerine Balak ilk gidenlerden daha çok ve daha saygın başka önderler gönderdi. **16** Balam'a gidip şöyle dediler:

"Sippor oğlu Balak diyor ki, 'Lütfen yanına gelmene engel olan hiçbir şeye izin verme. **17** Çünkü seni fazlasıyla ödüllendireceğim, ne istersen yapacağım. Ne olur, gel, benim için bu halka lanet oku.'

18 Balam Balak'ın ulaklarına şu yanıt verdi: "Balak sarayını altınla, gümüşle doldurup bana verse bile, Tanrımlı RAB'bin buyruğundan öte küçük büyük hiçbir şey yapamam. **19** Lütfen siz de bu gece burada kalın, RAB'bin bana başka bir diyeceği var mı öğreneyim."

20 O gece Tanrı Balam'a gelip, "Madem bu adamlar seni çağırmaya gelmiş, onlarla git; ancak sana ne söylersem onu yap" dedi.

Balam'ın Eşegi

21 Balam sabah kalkıp eşegine palan vurdu, Moav önderleriyle birlikte gitti. **22** Tanrı onun gidişine öfkeli. RAB'bin meleği engel olmak için yoluna dikkildi. Balam eşegine binmişti, yanında iki uşağı vardı. **23** Eşek, yalnız kılıç yolda durmakta olan RAB'bin meleğini görünce, yoldan sapıp tarlaya girdi. Balam yola döndürmek için eşegi dövdü.

24 RAB'bin meleği iki bağıın arasında iki yanı duvarlı dar bir yolda durdu. **25** Eşek RAB'bin meleğini görünce duvara sıkıştı, Balam'ın ayağını ezdi. Balam eşegi yine dövdü.

26 RAB'bin meleği ilerledi, sağa sola dönüşü olmayan dar bir yerde durdu. **27** Eşek RAB'bin meleğini görünce, Balam'ın altında yıkıldı. Balam öfkeli, değneğeyle eşegi dövdü. **28** Bunun üzerine RAB eşegi konusturdu. Eşek Balam'a, "Sana ne yaptım ki, üç kez beni böyle dövdün?" diye sordu.

29 Balam, "Benimle alay ediyorsun" diye yanıtladı, "Elimde kılıç olsaydı, seni hemen öldürürdüm."

30 Eşek, "Bugüne dek hep üzerine bindiğin eşek değil miyim ben?" dedi, "Daha önce sana hiç böyle davrandım mı?"

Balam, "Hayır" diye yanıtladı.

31 Bundan sonra RAB Balam'ın gözlerini açtı. Balam yalnız kılıç yolda durmakta olan RAB'bin meleğini gördü, eğilip yüzüstü yere kapandı.

32 RAB'bin meleği, "Neden üç kez eşegini dövdün?" diye sordu, "Ben seni engellemeye geldim. Çünkü gittiğin yol seni yıkıma götürüyor. **33** Eşek beni gördü, üç kez öňümden saptı. Eğer yoldan sapmasaydı, seni öldürür, onu sağ bırakırdım."

34 Balam RAB'bin meleğine, "Günah işledim" dedi, "Beni engellemek için yolda dikildiğini anlamadım. Uygun görmüyorsan şimdi evime döneyim."

35 RAB'bin meleği, "Adamlarla git" dedi, "Ama yalnız sana söyleyeceklerimi söyleyeceksin." Böylece Balam Balak'ın önderleriyle gitti.

36 Balak Balam'ın geldiğini duyunca, onu karşılamak için Arnon kıyısında, sınırın en uzak köşesindeki Moav Kenti'ne gitti. **37** Balam'a, "Seni çağırmak için adam gönderdiğimde neden gelmedin?" dedi, "Seni ödüllendirmeye gücüm yetmez mi?"

38 Balam, "İşte şimdi geldim" diye yanıtladı, "Ama ne diyebilirim ki? Ancak Tanrı'nın banâ buyurduklarını söyleyeceğim."

39 Bundan sonra Balam Balak'la yola çıkararak Kiryat-Husot'a gitti. **40** Balak siğırlar, davarlar kurban etti, Balam'la yanındaki önderlere et gönderdi.

41 Sabah Balak Balam'ı Bamot-Baal'a çıkardı. Balam oradan İsrail halkın bir kesimini görebildi.

23

Balam'ın İlk Bildirisi

1 Balam Balak'a, "Burada benim için yedi sunak kur ve yedi boğayla yedi koç hazırla" dedi.

2 Balak onun dediğini yaptı. Balak'la Balam her sunağın üstünde birer boğayla koç sundular.

³ Sonra Balam Balak'a, "Ben az öteye gideceğim, sen yakmalık sununun yanında bekle" dedi, "Olur ki, RAB karşıma çıkar. Bana ne açıklarsa, sana bildirim." Sonra çiplak bir tepeye çıktı.

⁴ Tanrı Balam'a göründü. Balam Tanrı'ya, "Yedi sunak kurdum, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundum" dedi.

⁵ RAB Balam'a ne söylemesi gerektiğini bildirerek, "Balak'a git, ona şu haberi ilet" dedi.

⁶ Böylece Balam Balak'ın yanına döndü. Onun Moav önderleriyle birlikte yakmalık sunusunun yanında durduğunu gördü. ⁷ Sonra şu bildiriyi ilettili:

"Balak beni Aram'dan,

Moav Kralı beni doğu dağlarından getirdi.

'Gel, benim için Yakup soyuna lanet oku' dedi,

'Gel, İsrail'in yıkımını dile.'

⁸ Tanrı'nın lanetlemediğini

Ben nasıl lanetlerim?

RAB'bin yıkımını istemediği kişinin yıkımını

Ben nasıl isteyebilirim?

⁹ Kayaların doruğundan görüyorum onları,

Tepelerden bakıyorum onlara.

Tek başına yaşayan,

Ulislardan kendini soyutlayan

Bir halk görüyorum.

¹⁰ Kim Yakup soyunun tozunu

Ve İsrail'in dörtte birini sayabilir?

Doğru kişilerin ölümüyle öleyim,

Sonum onlarındaki gibi olsun!"

¹¹ Balak Balam'a, "Bana ne yaptın?" dedi, "Düşmanlarımı lanet okuyasın diye seni getirdim. Oysa sen onları kutsadın!"

¹² Balam, "Ben ancak RAB'bin söylememi istediği şeyleri söylemeliyim" diye yanıtladı.

Balam'ın İkinci Bildirisi

¹³ Bunun üzerine Balak, "Ne olur, benimle gel" dedi, "Onları görebileceğin başka bir yere gidelim. Onların hepsini görmeyeceksin, bir kesimini göreceksin. Oradan onlara benim için lanet oku." ¹⁴ Böylece Balak Balam'ı Pisga Dağı'ndaki Gözcüler Yaylası'na götürdü. Orada yedi sunak kurdum, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundu.

¹⁵ Balam Balak'a, "Az ötede RAB'be danışacağım, sen burada yakmalık sununun yanında bekle" dedi.

¹⁶ RAB Balam'a göründü, ne söylemesi gerektiğini bildirerek, "Balak'a git, ona şu haberi ilet" dedi.

¹⁷ Böylece Balam Balak'ın yanına döndü, onun Moav önderleriyle birlikte yakmalık sunusunun yanında durduğunu gördü.

Balak, "RAB ne dedi?" diye sordu.

¹⁸ Balam şu bildiriyi ilettili:

"Ey Balak, uyan ve dinle;

Ey Sippor oğlu, bana kulak ver.

¹⁹ Tanrı insan değil ki,

- Yalan söylesin;
 İnsan soyundan değil ki,
 Düşüncesini değiştirsın.
 O söyler de yapmaz mı?
 Söz verir de yerine getirmez mi?
- ²⁰ Kutsamak için bana buyruk verildi;
 O kutsadı, ben değiştiremem.
- ²¹ Yakup soyunda suç bulunmadı,
 Ne de İsrail'de kötülük.
 Tanrıları RAB aralarındadır,
 Aralarındaki kral olarak
 Adına sevinç çığlıklarla atıyorlar.
- ²² Tanrı onları Mısır'dan çıkardı,
 O'nun yaban öküzü gibi gücü var.
- ²³ Yakup soyuna yapılan büyü tutmaz;
 İsrail'e karşı falcılık etkili olmaz.
 Şimdi Yakup ve İsrail için,
 'Tanrı neler yaptı!' deneyecek.
- ²⁴ İşte halk bir dişi aslan gibi uyanıyor.
 Avını yiyp bitirmedikçe,
 Öldürülenlerin kanını içmedikçe rahat etmeyecek aslan gibi kalkıyor."
- ²⁵ Bunun üzerine Balak, "Onlara ne lanet oku, ne de onları kutsa!" dedi.
²⁶ Balam, "RAB ne derse onu yapmalyım dememiş miydim sana?" diye yanıtladı.

Balam'ın Üçüncü Bildirisи

- ²⁷ Sonra Balak Balam'a, "Ne olur, gel, seni başka bir yere götürreyim" dedi,
 "Olur ki, Tanrı oradan benim için onlara lanet okumana izin verir." ²⁸ Böylece Balam'ı çöle bakan Peor Dağı'nın tepesine götürdü.
²⁹ Balam, "Burada benim için yedi sunak kurup yedi boğayla yedi koç hazırla" dedi. ³⁰ Balak onun dediğini yaptı, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundu.

24

¹ Balam, RAB'bin İsrail halkını kutsamaktan hoşnut olduğunu anlayınca, önceden yaptığı gibi gidip fala başvurmadı, yüzünü çöle çevirdi. ² Baktı, İsrail'in oymak oymak yerleştiğini gördü. Tanrı'nın Ruhu onun üzerine inince, ³ şu bildiriyle iletti:

- "Beor oğlu Balam,
 Gözü açılmış olan,
⁴ Tanrı'nın sözlerini duyan,
 Her Şeye Gücü Yeten'in görümlerini gören,
 Yere kapanan, Tanrı'nın gözlerini açtığı kişi bildiriyor:
⁵ 'Ey Yakup soyu, çadırların,
 Ey İsrail, konutların ne güzel!
⁶ Yayılıyorlar vadiler gibi,
 Irmak kıyısında bahçeler gibi,

- RAB'bin dikiği öd ağaçları gibi,
Su kiyisındaki sedir ağaçları gibi.
- 7** Kovalarından sular akacak,
Tohumları bol suyla sulanacak.
Kralları Agak'tan büyük olacak,
Krallığı yükseltilecek.
- 8** Tanrı onları Mısır'dan çıkardı,
O'nun yaban öküzü gibi gücü var.
Düşmanı olan ulusları yiyp bitirecek,
Kemiklerini parçalayacak,
Oklarıyla onları deşeceler.
- 9** Aslan gibi, dişi aslan gibi
Yere çömelir, yatarlar,
Kim onları uyandırmaya cesaret edebilir?
Seni kutsayan kutsansın,
Seni lanetleyen lanetlensin! ”

10 Balam'a öfkelenen Balak ellerini birbirine vurarak, “Düşmanlarımı lanet okuyasin diye seni çağıldım” dedi, “Oysa üç kez onları kutsadın. **11** Haydi, hemen evine dön! Seni ödüllendireceğimi söylemiştim. Ama RAB seni ödül almaktan yoksun bıraktı.”

12-13 Balam şöyle karşılık verdi: “Bana gönderdiğin ulaklara, ‘Balak sarayını altınla, gümüşle doldurup bana verse bile, RAB'bin buyruğundan öte iyi kötü hiçbir şey yapamam. Ancak RAB ne derse onu söylerim” dememiş miydim?

14 İşte şimdi halkıma dönüyorum. Gel, bu halkın gelecekte halkına neler yapacağını sana bildireyim.”

Balam'ın Dördüncü Bildirisi

15 Sonra Balam şu bildiriyi ilettiler:

- “Beor oğlu Balam,
Gözü açılmış olan,
16 Tanrı'nın sözlerini duyan,
Yüceler Yücesi'nin bilgisine kavuşan,
Her Şeye Gücü Yeten'in görümlerini gören,
Yere kapanan, Tanrı'nın gözlerini açtığı kişi bildiriyor:
17 Onu görüyorum, ama şimdilik değil,
Ona bakıyorum, ama yakından değil.
Yakup soyundan bir yıldız çıkacak,
İsrail'den bir önder* yükselecek.
Moavlilar'ın alınlarını,
Şetoğulları'nın başlarını ezecek.
18 Düşmanı olan Edom ele geçirilecek,
Evet, Seir alınacak,
Ama İsrail güçlenecek.
19 Yakup soyundan gelen kişi önderlik edecek,
Kentte sağ kalanları yok edecek.”

Balam'ın Son Bildirileri

20 Balam Amalekliler'i görünce şu bildiriyi ilettiler:
“Amalek halkı uluslar arasında birinciysi,”

- Ama sonu yıkım olacak.”
- 21** Kenliler'i görünce de şu bildiriyi iletti:
“Yaşadığınız yer güvenli,
Yuvanız kayalarda kurulmuş;
- 22** Ama, ey Kenliler, Asurlular sizi tatsak edince,
Yanıp yok olacaksınız.”
- 23** Balam bildirisini iletmemeyi sürdürdü:
“Ah, bunu yapan Tanrı'ysa,
Kim sağ kalabilir?”
- 24** Kittim[†] kıyılarından gemiler gelecek,
Asur'la Ever'i dize getirecekler,
Kendileri de yıkıma uğrayacak.”
- 25** Bundan sonra Balam kalkıp evine döndü, Balak da kendi yoluna gitti.

25

İsrailliler Peor'da Günaha Giriyor

- 1** İsrailliler Şittim'de yaşarken, erkekleri Moavlı kadınlarla zina etmeye başladı. **2** Bu kadınlar kendi ilahlarına kurban sunarken İsrailliler'i de çağırıldılar. İsrail halkı yiyeceklerden yedi ve onların ilahlarına taptı. **3** Böylece Baal-Peor'a bağlandılar. RAB bu yüzden onlara öfkelendi.
- 4** Musa'ya, “Bu halkın bütün önderlerini gündüz benim önemde öldür” dedi, “Öyle ki, İsrail halkına öfkem yatişsin.”
- 5** Bunun üzerine Musa İsrail yargıçlarına, “Her biriniz kendi adamlarınız arasında Baal-Peor'a bağlanmış olanları öldürün” dedi.
- 6** O sırada İsailli bir adam geldi, Musa'nın ve Buluşma Çadırı'nın girişinde ağlayan İsrail topluluğunun gözü önünde kardeşine Midyanlı bir kadın getirdi. **7** Bunu gören Kâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas topluluktan ayrılp eline bir mızrak aldı. **8** İsailli'nin ardına düşerek çadırı girdi ve mızraqı ikisine birden sapladı. Mızrak hem İsailli'nin, hem de Midyanlı kadının karnını delip geçti. Böylece İsrail'i yok eden hastalık dindi. **9** Hastalıktan ölenlerin sayısı 24 000 kişiydi.

10 RAB Musa'ya şöyle dedi: **11** “Kâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas İsrail halkına öfkemin dinmesine neden oldu. Çünkü o, aralarında benim adıma büyük kıskançlık duydu. Bu yüzden onları kıskançlıktan büsbütün yok etmedim. **12** Ona de ki, ‘Onunla bir esenlik antlaşması yapacağım. **13** Kendisi ve soyundan gelenler için kalıcı bir kâhiilik antlaşması olacak bu. Çünkü o Tanrı için kıskançlık duydu ve İsrail halkın günahlarını bağıışladı.’”

14 Midyanlı kadınla birlikte öldürülen İsailli, Şimonoğulları'nın bir aile başıydı ve adı Salu oğlu Zimri'ydı. **15** Öldürülen kadın ise Midyanlı bir aile başı olan Sur'un kızı Kozbi'ydı.

16-17 RAB Musa'ya, “Midyanlılar'ı düşman say ve yok et” dedi, **18** “Çünkü Peor olayında ve bunun sonucunda ölümcül hastalık çıktıığı gün öldürülen kızkardeşleri Midyanlı önderin kızı Kozbi olayında kurdukları tuzaklarla siz aldatarak düşmanca davrandılar.”

[†] **24:24** “Kittim”: Bugünkü Kıbrıs. **25:1** 1Ko.10:8

26***İkinci Sayım***

¹⁻² Ölümcul hastalık son bulunca RAB, Musa'yla Kâhin Harun oğlu Elazar'a, "İsrail topluluğunun ailelerine göre sayınızı yapın" dedi, "Savaşabilecek durumda kırkı ve daha yukarı yaştaki bütün erkekleri sayın."

³⁻⁴ Bunun üzerine Musa'yla Kâhin Elazar, Şeria Irmağı'nın yanında, Erîha karşısındaki Moav ovalarında halka, "RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, yirmi ve daha yukarı yaştaki erkekleri sayın" dediler.

Misir'dan çıkan İsailliler şunlardı:

⁵ İsrail'in ilk doğanı Ruben'in soyundan gelen Rubenoğulları:

Hanok soyundan Hanok boyu, Pallu soyundan Pallu boyu, ⁶ Hesron soyundan Hesron boyu, Karmi soyundan Karmi boyu.

⁷ Ruben boyları bunlardı, sayıları 43 730 kişiydi.

⁸ Pallu'nun oğlu Eliav, ⁹ Eliav'in oğulları Nemuel, Datân ve Aviram'dı. Bunlar topluluğun seçtiği, Musa'yla Harun'a, dolayısıyla RAB'be başkaldırarak Korah'ın yandaşlarına katılan Datân'la Aviram'dı. ¹⁰ Yer yarılp onları Korah'la birlikte yutunca yok oldular. Ateş Korah'ın iki yüz elli yandaşını yakıp yok etti. Böylece başkalarına bir uyarı oldular. ¹¹ Korah'ın oğulları ise ölmeli.

¹² Boylarına göre Şimonoğulları şunlardı:

Nemuel soyundan Nemuel boyu, Yamin soyundan Yamin boyu, Yakın soyundan Yakın boyu, ¹³ Zerah soyundan Zerah boyu, Şaul soyundan Şaul boyu.

¹⁴ Şimon boyları bunlardı, sayıları 22 200 kişiydi.

¹⁵ Boylarına göre Gadoğulları şunlardı:

Sefon soyundan Sefon boyu, Hagi soyundan Hagi boyu, Şuni soyundan Şuni boyu, ¹⁶ Ozni soyundan Ozni boyu, Eri soyundan Eri boyu, ¹⁷ Arot soyundan Arot boyu, Arelî soyundan Arelî boyu.

¹⁸ Gad boyları bunlardı, sayıları 40 500 kişiydi.

¹⁹ Yahuda'nın iki oğlu Er'le Onan Kenan ülkesinde ölmüşlerdi.

²⁰ Boylarına göre Yahudaoğulları şunlardı:

Şela soyundan Şela boyu, Peres soyundan Peres boyu, Zerah soyundan Zerah boyu.

²¹ Peres soyundan gelenler şunlardı: Hesron soyundan Hesron boyu, Hamul soyundan Hamul boyu.

²² Yahuda boyları bunlardı, sayıları 76 500 kişiydi.

²³ Boylarına göre İssakaroğulları şunlardı:

Tola soyundan Tola boyu, Puvva soyundan Puvva boyu, ²⁴ Yaşuv soyundan Yaşuv boyu, Şimron soyundan Şimron boyu.

²⁵ İssakar boyları bunlardı, sayıları 64 300 kişiydi.

²⁶ Boylarına göre Zevulunoğulları şunlardı:

Seret soyundan Seret boyu, Elon soyundan Elon boyu, Yahleel soyundan Yahleel boyu.

²⁷ Zevulun boyları bunlardı, sayıları 60 500 kişiydi.

²⁸ Boylarına göre Yusuf'un oğulları: Manaşse ve Efrayim.

²⁹ Manaşse soyundan gelenler:

Makir soyundan Makir boyu -Makir Gilat'ın babasıydı- Gilat soyundan Gilat boyu.

³⁰ Gilat soyundan gelenler şunlardı:

İezer soyundan İezer boyu, Helek soyundan Helek boyu,³¹ Asriel soyundan Asriel boyu, Şekem soyundan Şekem boyu,³² Şemida soyundan Şemida boyu, Hefer soyundan Hefer boyu.

³³ Hefer oğlu Selofhat'ın oğulları olmadı; yalnız Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tırsa adında kızları vardı.

³⁴ Manaşse boyları bunlardı, sayıları 52 700 kişiydi.

³⁵ Boyalarına göre Efrayim soyundan gelenler şunlardı:
Şutelah soyundan Şutelah boyu, Beker soyundan Beker boyu, Tahan soyundan Tahan boyu.

³⁶ Şutelah soyundan gelenler şunlardı:

Eran soyundan Eran boyu.

³⁷ Efrayim boyları bunlardı, sayıları 32 500 kişiydi.

Boylarına göre Yusuf'un soyundan gelenler bunlardı.

³⁸ Boyalarına göre Benyamin soyundan gelenler:

Bala soyundan Bala boyu, Aşbel soyundan Aşbel boyu, Ahiram soyundan Ahiram boyu,³⁹ Şufam soyundan Şufam boyu, Hufam soyundan Hufam boyu.

⁴⁰ Bala'nın oğulları Ard'la Naaman'dı.

Ard soyundan Ard boyu,

Naaman soyundan Naaman boyu.

⁴¹ Boyalarına göre Benyamin soyundan gelenler bunlardı, sayıları 45 600 kişiydi.

⁴² Boyalarına göre Dan soyundan gelenler şunlardı:

Şuham soyundan Şuham boyu.

Dan boyu buydu.

⁴³ Hepsi Şuham boyundandı, sayıları 64 400 kişiydi.

⁴⁴ Boyalarına göre Aşer soyundan gelenler:

Yimna soyundan Yimna boyu, Yişvi soyundan Yişvi boyu, Beria soyundan Beria boyu.

⁴⁵ Beria soyundan gelenler:

Hever soyundan Hever boyu,

Malkiel soyundan Malkiel boyu.

⁴⁶ Aşer'in Serah adında bir kızı vardı.

⁴⁷ Aşer boyları bunlardı, sayıları 53 400 kişiydi.

⁴⁸ Boyalarına göre Naftali soyundan gelenler:

Yahseel soyundan Yahseel boyu, Guni soyundan Guni boyu,⁴⁹ Yeser soyundan Yeser boyu, Şillem soyundan Şillem boyu.

⁵⁰ Boyalarına göre Naftali boyları bunlardı, sayıları 45 400 kişiydi.

⁵¹ Sayılan İsrailliler'in toplamı 601 730 erkekti.

⁵² RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁵³ "Adlarının sayısına göre ülke bunlara pay olarak bölüştürilecek.⁵⁴ Sayıca çok olana büyük, sayıca az olana küçük pay vereceksin. Her oymağ'a kişi sayısına göre pay verilecek.⁵⁵ Ancak ülke kura ile dağıtılacak. Herkesin payı, ata oymağının adına göre olacak.⁵⁶ Küçük, büyük her oymağın payı kurayla dağıtılacak."

⁵⁷ Boyalarına göre sayılan Levililer şunlardı:

Gerson soyundan Gerson boyu, Kehat soyundan Kehat boyu, Merari soyundan Merari boyu.

⁵⁸ Şunlar da Levili boylardı:

Livni boyu, Hevron boyu, Mahli boyu, Muşı boyu, Korah boyu.

Kehat Amram'ın babasıydı. ⁵⁹ Amram'ın karısı Mısır'da doğan, Levi soyundan gelme Yokevet'ti. Amram'a Harun'u, Musa'yı ve kızkardeşleri Miryam'ı doğurdu. ⁶⁰ Harun Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ın babasıydı. ⁶¹ Nadav'la Avihu RAB'bin önünde kurallara aykırı bir ateş sunarken öldüler.

⁶² Levililer'den sayılan bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkekler 23 000 kişiydi. Bunlar öbür İsailliler'le birlikte sayılmadılar. Çünkü öbür İsailliler arasında onlara pay verilmemiştir.

⁶³ Şeria Irmağı yanında, Eriha karşısındaki Moav ovalarında Musa'yla Kâhin Elazar'ın saydıkları İsailliler bunlardı. ⁶⁴ Ancak, bu sayılanların arasında Musa'yla Kâhin Harun'un Sina Çölü'nde saymış olduğu İsailliler'den kimse yoktu. ⁶⁵ Çünkü RAB o dönemde sayımı yapılan İsailliler'in kesinlikle çölde öleceğini söylemişti. Onlardan Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yeşu'dan başka kimse sağ kalmamıştı.

27

Selofhat'ın Kızları (Say.36:1-12)

¹⁻² Yusuf oğlu Manaşşe'nin boyalarından Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat oğlu Hefer oğlu Selofhat'ın Mahla, Noa, Hogla, Milka, Tırsa adındaki kızları, Buluşma Çadırı'nın girişinde Musa'nın, Kâhin Elazar'ın, önderlerin ve bütün topluluğun önüne gelip şöyle dediler: ³ "Babamız çölde öldü. RAB'be başkaldıran Korah'ın yandaşları arasında değildi. İşlemiş olduğu gınahtan ötürü öldü. Oğulları olmadı. ⁴ Erkek çocuğu olmadığı için babamızın adı kendi boyu arasından neden yok olsun? Babamızın kardeşleri arasında bize de mülk verin."

⁵ Musa onların davasını RAB'be götürdü. ⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁷ "Selofhat'ın kızları doğru söylüyor. Onlara amcalarıyla birlikte miras olarak mülk verecek, babalarının mirasını onlara aktaracaksın.

⁸ "İsailliler'e de ki, 'Bir adam erkek çocuğu olmadan ölmeye, mirasını kızına vereceksiniz. ⁹ Kızı yoksa mirasını kardeşlerine, ¹⁰ kardeşleri yoksa amcalarına vereceksiniz. ¹¹ Amcaları da yoksa, mirasını bağlı olduğu boyda kendisine en yakın akrabasına vereceksiniz. Yakını mirası mülk edinsin. Musa'ya verdiğim buyruk uyarınca, İsailliler için kesin bir kural olacak bu.' "

Yeşu Musa'nın Yerine Gececek (Yas.31:1-8)

¹² Bundan sonra RAB Musa'ya, "Haavarim dağlık bölgese çik, İsailliler'e vereceğim ülkeye bak" dedi, ¹³ "Ülkeyi gördükten sonra, ağabeyin Harun gibi sen de ölüp atalarına kavuşturacaksın. ¹⁴ Çünkü ikiniz de Zin Çölü'nde buyruğuma karşı çıktınız. Topluluk sularda bana başkaldırdığında, onların önünde kutsallığını önemsemedeniz." -Bunlar Zin Çölü'ndeki Kadeş'te Meriva sularıdır.-

¹⁵⁻¹⁶ Musa, "Bütün insan ruhlarının Tanrısı RAB bu topluluğa bir önder atasın" diye karşılık verdi, ¹⁷ "O kişi topluluğun önünde yürüsun ve topluluğu yönetsin. Öyle ki, RAB'bin topluluğu çobansız koyunlar gibi kalmasın."

18 Bunun üzerine RAB, “Kendisinde RAB'bin Ruhu bulunan Nun oğlu Yesu'yu yanına al, üzerine elini koy” dedi,¹⁹ “Onu Kâhin Elazar'la bütün topluluğun önüne çıkar ve hepsinin önünde görevlendir. **20** Bütün İsrail topluluğu sözünü dinlesin diye ona yetkinden ver. **21** Kâhin Elazar'ın önüne çıkacak; kâhin, Yesu için Urim aracılığıyla RAB'be danışacak. Bu yöntemle Elazar Yesu'yu ve bütün halkı yönlendirecek.”

22 Musa RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı. Yesu'yu Kâhin Elazar'ın ve bütün topluluğun önüne götürdü. **23** RAB'bin buyruğu uyarınca ellerini üzerine koyarak onu görevlendirdi.

28

Günlük Sunular

(Çık.29:38-46)

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2** ‘İsrailliler'e buyur ve de ki, ‘Bana sunacağınız sunuyu -yakılan sunu ve beni hoşnut eden koku olarak sunacağınız yiyeceği- belirlenen zamanda sunmaya dikkat edeceksiniz.’ **3** Onlara de ki, ‘RAB'be sunacağınız yakılan sunu şudur: Günlük yakmalık sunu olarak her gün bir yaşında kusursuz iki erkek kuzu sunacaksınız. **4** Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun. **5** Kuzuyla birlikte tahil sunusu olarak dörtte bir hin^{*} sıkma zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[†] ince un sunacaksınız. **6** Günlük yakmalık sunu, Sina Dağı'nda başlatılan, RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunudur. **7** Kuzuyla birlikte dökmelik sunu olarak dörtte bir hin içki sunacaksınız. Dökmelik sunuyu RAB için kutsal yerde dökeceksiniz. **8** Öbür kuzuyu akşamüstü, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak, sabahki gibi tahil sunusu ve dökmelik sunuya birlikte bana sunacaksınız.’

Şabat Sunuları

9 “‘Şabat Günü bir yaşında kusursuz iki erkek kuzuyla birlikte tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa[‡] ince un ve onun dökmelik sunusunu sunacaksınız. **10** Günlük yakmalık sunuya dökmelik sunusu dışında, her Şabat Günü sunulan yakmalık sunu budur.’”

Yeni Ay Sunuları

11 “‘Her ayın ilk günü, RAB'be yakmalık sunu olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında kusursuz yedi erkek kuzu sunacaksınız. **12** Her boğayla birlikte tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa[§] ince un; koçla birlikte tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa ince un; **13** her kuzuyla da tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa ince un sunacaksınız. Bu, yakmalık sunu, RAB'bi hoşnut eden koku, yakılan sunu olacaktır. **14** Her boğayla dökmelik sunu olarak yarıym hin^{*}, koçla ücçe bir hin[†], her kuzuyla dörtte bir hin[‡] şarap sunacaksınız. Yıl boyunca her Yeni Ay'da yapılacak yakmalık sunu budur. **15** Günlük yakmalık sunuya dökmelik sunusu dışında, RAB'be günah sunusu olarak bir teke sunulacak.’”

27:18 Çık.24:13 **27:23** Yas.31:23 * **28:5** “Dörtte bir hin”: Yaklaşık 0.9 lt. † **28:5** “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 13,20-21,28-29 ayetlerinde de geçer. **28:9** Mat.12:5 ‡ **28:9** “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. Aynı ifade 12,20-21,28-29 ayetlerinde de geçer. § **28:12** “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. Aynı ifade 20-21,28-29 ayetlerinde de geçer. * **28:14** “Yarım hin”: Yaklaşık 1.8 lt. † **28:14** “Ücçe bir hin”: Yaklaşık 1.2 lt. ‡ **28:14** “Dörtte bir hin”: Yaklaşık 0.9 lt.

*Fısih Sunuları
(Çık.12:15-20; Lev.23:4-8; Yas.16:1-8)*

¹⁶ “RAB’bin Fısih kurbanı birinci aynı on dördüncü günü kesilmelidir. ¹⁷ On beşinci gün bayram olacaktır; yedi gün mayasız ekmeğin yiyeceksiniz. ¹⁸ İlk gün kutsal toplantı düzenleyecektir, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ¹⁹ RAB için yakılan sunu, yakmalık sunu olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalıdır. ²⁰⁻²¹ Her boğaya birlikte tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla onda iki efa, her kuzuyla onda bir efa ince un sunacaksınız; ²² günahlarınızı bağışlatmak için de günah sunusu olarak bir teke sunacaksınız. ²³ Her sabah sunacağınız günlük yakmalık sunuya ek olarak bunları da sunacaksınız. ²⁴ Böylece her gün RAB’bi hoşnut eden koku olarak yakılan yiyecek sunusunu yedi gün sunacaksınız. Bunu günlük yakmalık sunuya ek olarak sunusuna ek olarak sunacaksınız. ²⁵ Yedinci gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.”

*Haftalar Bayramı'nda Sunulacak Sunular
(Lev.23:15-22; Yas.16:9-12)*

²⁶ “İlk ürünleri kutlama günü, Haftalar Bayramı'nda* RAB’be yeni tahil sunusu sunduğunuzda kutsal toplantı düzenleyecektir, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ²⁷ RAB’bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. ²⁸⁻²⁹ Her boğaya birlikte tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla birlikte onda iki efa, her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız; ³⁰ günahlarınızı bağışlatmak için de bir teke sunacaksınız. ³¹ Günlük yakmalık sunuya tahil sunusuna ek olarak bunları dökmeliğin sunuya birlikte sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalıdır.”

29

*Boru Çalma Günü
(Lev.23:23-25)*

¹ “Yedinci ayın birinci günü kutsal toplantı düzenleyecektir, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. O gün sizin için boru çalma günü olacak. ² RAB’bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu olarak kusursuz bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. ³⁻⁴ Boğaya birlikte tahil sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa*, koçla birlikte onda iki efa†, her kuzuyla da onda bir efa‡ ince un sunacaksınız. ⁵ Günahlarınızı bağışlatmak için de günah sunusu olarak bir teke sunacaksınız. ⁶ Kurala göre sunacağınız aylık ve günlük yakmalık sunuya dökmeliğin sunulara, tahil sunularına ek olarak bunları sunacaksınız. Bunlar RAB’bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunlardır.”

*Günahları Bağışlatma Günü Sunulacak Sunular
(Lev.16:2-34; 23:26-32)*

⁷ “Yedinci ayın onuncu günü kutsal bir toplantı düzenleyeceksiniz. O gün isteklerinizi denetleyecektir, hiç iş yapmayacaksınız. ⁸ RAB’bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu olarak bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu

* 28:16 Çık.12:1-13; Yas.16:1-2 * 29:3-4 “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. Aynı ifade 9,14-15 ayetlerinde de geçer. † 29:3-4 “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. Aynı ifade 9,14-15 ayetlerinde de geçer. ‡ 29:3-4 “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 10,14-15 ayetlerinde de geçer. 29:7 Lev.23:27

sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalı. ⁹ Boğayla birlikte tahl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla birlikte onda iki efa, ¹⁰ her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız. ¹¹ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Günahlarınızı bağışlatmak için sunulan günah sunusu, günlük yakmalık sunuya dökmelik ve tahl sunularına ek olarak bunları da sunacaksınız.”

*Çardak Bayramı'nda Sunulacak Sunular
(Lev.23:33-43; Yas.16:13-17)*

12 “Yedinci ayın on beşinci günü kutsal bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. Bu bayramı RAB'bin onuruna yedi gün kutlayacaksınız. ¹³ RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunu, yakmalık sunu olarak on üç boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. Bu hayvanlar kusursuz olmalı. ¹⁴⁻¹⁵ Her boğayla birlikte tahl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, her koçla birlikte onda iki efa, her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız. ¹⁶ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

17 “İkinci gün kusursuz on iki boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ¹⁸ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ¹⁹ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

20 “Üçüncü gün kusursuz on bir boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ²¹ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ²² Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

23 “Dördüncü gün kusursuz on boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ²⁴ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ²⁵ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

26 “Beşinci gün kusursuz dokuz boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ²⁷ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ²⁸ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

29 “Altıncı gün kusursuz sekiz boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ³⁰ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ³¹ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

32 “Yedinci gün kusursuz yedi boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ³³ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ³⁴ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

35 “Sekizinci gün bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmaya- caksınız. ³⁶ Yakmalık sunu, yakılan sunu, RAB'bi hoşnut eden koku olarak kusursuz bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız.

³⁷ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahil sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız, ³⁸ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuya tahlil sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

³⁹ “Adadığınız adaklar ve gönülden verdiğiniz sunuların yanısıra, bayramlarınızda RAB'be yakmalık, tahlil, dökmelik ve esenlik sunularınız olarak bunları sunun.”

⁴⁰ Musa RAB'bin kendisine buyurduğu her şeyi İsailliler'e anlattı.

30

Adaklarla İlgili Kurallar

¹ Musa İsrail'in oymak önderlerine şöyle dedi: “RAB şöyle buyurdu: ² ‘Eğer bir adam RAB'be adak adar ya da ant içerek kendini yükümlülük altına sokarsa, verdiği sözü bozmayacak, ağızından her çikarı yerine getirecek.

³ “Genç bir kadın babasının evindeyken RAB'be adak adar ya da kendini yükümlülük altına sokarsa, ⁴ babası da onun RAB'be adadığı adağı ve kendini yükümlülük altına soktuğunu duyar, ona karşı çıkmazsa, kadının adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılacak. ⁵ Ama babası bunları duyduğu gün engel olursa, kadının adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılmayacak; RAB onu bağışlayacak, çünkü babası ona engel olmuştur.

⁶ “Eğer kadın adak adadıktan ya da düşünmeden kendini yükümlülük altına soktuktan sonra evlenirse, ⁷ kocası da bunu duyar ve aynı gün ona karşı çıkmazsa, adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılacak. ⁸ Ama kocası bunu duyduğu gün engel olur, kadının adadığı adağı ya da düşünmeden kendini altına soktuğu yükümlülüğü geçerli saymazsa, RAB kadını bağışlayacaktır.

⁹ “Dul ya da boşanmış bir kadının adadığı adak, kendini yükümlülük altına soktuğu her şey geçerli sayılacak.

¹⁰ “Eğer bir kadın evliyken bir adak adar ya da ant içerek kendini yükümlülük altına sokarsa, ¹¹ kocası da bunu duyar, karşı çıkmaz, ona engel olmazsa, kadının adadığı bütün adaklar ya da kendini altına soktuğu her yükümlülük geçerli sayılacak. ¹² Ama kocası bunları duyduğu gün engel olursa, kadının adadığı bütün adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılmayacak. Kocası geçersiz kılmıştır, RAB kadını bağışlayacak. ¹³ Kocası, kadının kendi isteklerini denetlemesi için adadığı adağı ya da ant içerek kendini altına soktuğu yükümlülüğü onaylayabilir ya da geçersiz kılabilir. ¹⁴ Eğer kocası bir gün içinde bu konuda ona karşı çıkmazsa, bütün adaklarını ya da yükümlülüklerini onaylamış olur. Onları duyduğu gün kadına karşı çıkmamakla onaylamış sayılır. ¹⁵ Eğer onları duyduktan bir süre sonra engel olursa, kadının suçundan kocası sorumlu olacaktır.”

¹⁶ Erkekle karşı, babayla evinde yaşayan genç kızı arasındaki ilişki konusunda RAB'bin Musa'ya buyurduğu kurallar bunlardır.

31

Midyanlılar'dan Öç Alıntıyor

¹⁻² RAB Musa'ya, “Midyanlılar'dan İsailliler'in öcünü al; sonra ölüp atalarına kavuşacaksun” dedi.

³ Bunun üzerine Musa halka, "Midyanlılar'a karşı savaşmak ve onlardan RAB'bin öcünü almak üzere aranızdan adamlar silahlandırın" dedi, ⁴ "Savaşa İsrail'in her oymağından bin kişi gönderin."

⁵ Böylece İsrail'in her oymağından biner kişi olmak üzere 12 000 kişi seçiliip savaşa hazırlandı. ⁶ Musa onları -her oymaktan biner kişiyi- ve Kâhin Elazar oğlu Pinehas'ı savaşa gönderdi. Pinehas yanına kutsal yere ait bazı eşyaları ve çağrı borazanlarını aldı. ⁷ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, Midyanlılar'a savaş açıp bütün erkekleri öldürdüler. ⁸ Öldürdükleri arasında beş Midyan kralı -Evi, Rekem, Sur, Hur ve Reva- da vardi. Beor oğlu Balam'ı da kılıçla öldürdüler. ⁹ Midyanlı kadınlarla çocukların tutsak alıp bütün hayvanlarını, sürülerini, mallarını yağmaladılar. ¹⁰ Midyanlılar'ın yaşadığı bütün kentleri, obaları ateşe verdiler. ¹¹ İnsanları, hayvanları, yağmalanmış bütün malları yanlarına aldılar. ¹² Tutsaklarla yağmalanmış malları Şeria Irmağı'nın yanında, Eriha karşısında, Moav ovalarındaki ordugahta konaklayan Musa'yla Kâhin Elazar'a ve İsrail topluluğuna getirdiler.

¹³ Musa, Kâhin Elazar ve topluluğun önderleri onları karşılaşmak için ordugahın dışına çıktılar. ¹⁴ Musa savaştan dönen ordu komutanlarına -binbaşılırla, yüzbaşılırla- öfkelendi.

¹⁵ Onlara, "Bütün kadınları sağ mı bırakınız?" diye çıktı, ¹⁶ "Bu kadınlar Balam'ın verdiği öğüde uyarak Peor olayında İsailliler'in RAB'be ihanet etmesine neden oldular. Bu yüzden RAB'bin topluluğu arasında ölümcül hastalık baş gösterdi. ¹⁷ Şimdi bütün erkek çocukların ve erkekle yatmış kadınları öldürün. ¹⁸ Yalnız erkekle yatmadıkça genç kızları kendiniz için sağ bırakın."

¹⁹ "Aranızda birini öldüren ya da öldürulen birine dokunan herkes yedi gün ordugahın dışında kalsın. Üçüncü ve yedinci gün kendinizi de tutsaklarınızı da günahdan arındıracaksınız. ²⁰ Her giysiyi, deriden, keçi kılından, tahtadan yapılmış her nesneyi arındıracaksınız."

²¹ Bundan sonra Kâhin Elazar, savaştan dönen askerlere, "RAB'bin Musa'ya buyurduğu yasanın kuralı şudur" dedi, ²²⁻²³ "Altını, gümüşü, tuncu, demiri, kalayı, kurşunu -ateşe dayanıklı her nesneyi- atesten geçireceksiniz; ancak bundan sonra temiz sayılacak. Ayrıca temizlenme suyuyla da arındıracaksınız. Ateşe dayanıklı olmayan nesneleri sudan geçireceksiniz. ²⁴ Yedinci gün giysilerinizi yıkayın. Böylece temiz sayılacaksınız. Sonra ordugaha girebilirsiniz."

Yağmalanan Malin Paylaştırılması

²⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁶ "Sen, Kâhin Elazar ve topluluğun aile başları ele geçirilen insanlarla hayvanları sayacaksınız. ²⁷ Ele geçirilenleri savaşa katılan askerlerle topluluğun geri kalanı arasında paylaşılacaksınız. ²⁸ Savaşa katılan askerlere düşen paydan -insan, siğır, eşek, davardan- vergi olarak RAB'be beş yüzde bir pay ayıracaksın. ²⁹ Bu vergiyi askerlere düşen yarı paydan alacak, RAB'bearmağan olarak Kâhin Elazar'a vereceksin. ³⁰ Öbür İsailliler'e düşen yarıdan, gerek insanlardan, gerek hayvanlardan -siğır, eşek, davardan- ellide birini alıp RAB'bin Konutu'nun hizmetinden sorumlu olan Levililer'e vereceksin." ³¹ Musa'yla Kâhin Elazar RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

³² Savaşa katılan askerlerin ele geçirildiklerinden kalanlar şunlardı:

675 000 davar, ³³ 72 000 siğır, ³⁴ 61 000 eşek, ³⁵ erkekle yatmadıkça 32 000 kız.

³⁶ Savaşa katılan askerlere düşen yarı pay da şuydu: 337 500 davar, ³⁷ bunlardan RAB'be vergi olarak 675 davar verildi; ³⁸ 36 000 sığır, bunlardan RAB'be vergi olarak 72 sığır verildi; ³⁹ 30 500 eşek, bunlardan RAB'be vergi olarak 61 eşek verildi; ⁴⁰ 16 000 kişi, bunlardan RAB'be vergi olarak 32 kişi verildi.

⁴¹ Musa, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, RAB'be ayrılan vergiyi Kâhin Elazar'a verdi.

⁴² Musa'nın savaşa katılan askerlerden alıp İsraililer'e ayırdığı yarı pay şuydu: ⁴³ Topluluğa düşen yarı pay 337 500 davar, ⁴⁴ 36 000 sığır, ⁴⁵ 30 500 eşek, ⁴⁶ 16 000 kişi.

⁴⁷ Musa, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, İsraililer'e düşen yarı paydan her elli kişiden ve hayvandan birini alıp RAB'bin Konutu'nun hizmetinden sorumlu olan Levililer'e verdi.

⁴⁸ Ordu komutanları -binbaşilar ve yüzbaşilar- Musa'ya gidip, ⁴⁹ "Efendimiz, yönetimimiz altındaki askerleri saydık, eksik yok" dediler, ⁵⁰ "İşte, ele geçirdiğimiz altın eşyaları -pazıbetçileri, bilezikleri, yüzükleri, küpeleri, kolyeleri- getirdik. Günahlarımıza bağışlatmak için bunları RAB'be sunuyoruz."

⁵¹ Musa'yla Kâhin Elazar olmasını, her tür işlenmiş altın eşyayı onlardan aldılar. ⁵² Binbaşı ve yüzbaşılardan alıp RAB'bearmağan olarak sundukları altının toplam ağırlığı 16 750 şekeldi*. ⁵³ Savaşa katılan her asker kendine yağışmalanmış maldan almıştı.

⁵⁴ Musa'yla Kâhin Elazar binbaşı ve yüzbaşılardan aldığıları olmasını İsraililer için RAB'bin önünde bir anımsatma sunusu olarak Buluşma Çadırı'na getirdiler.

32

Seria Irmağı'nın Doğusuna Yerleşen Oymaklar (Yas.3:12-22)

¹ Çok sayıda hayvanı olan Rubenliler'le Gadlılar Yazer ve Gilat topraklarının hayvanlar için uygun bir yer olduğunu gördüler. ²⁻⁴ Musa'yla Kâhin Elazar'a ve topluluğun önderlerine giderek, "RAB'bin yardımıyla İsrail halkın ele geçirdiği Atarot, Divon, Yazer, Nimra, Heşbon, Elale, Sevam, Nevo, Beon kentlerini içeren bölge hayvanlar için uygun bir yer" dediler, "Kullarınızın da hayvanları var. ⁵ Bizden hoşnut kaldıysanız, bu ülkeyi mülk olarak bize verin ki, Seria Irmağı'nın karşına yakasına geçmek zorunda kalmayalım."

⁶ Musa, "İsraili kardeşleriniz savaşa giderken siz burada mı kalacaksınız?" diye karşılık verdi, ⁷ "RAB'bin kendilerine vereceği ülkeye giden İsraililer'in neden cesaretini kırıyorsunuz? ⁸ Ülkeyi araştırınsınlar diye Kadeş-Barnea'dan gönderdiğim babalarınız da aynı şeyi yaptılar. ⁹ Eşkol Vadisi'ne kadar gidip ülkeyi gördükten sonra, RAB'bin kendilerine vereceği ülkeye gitmemeleri için İsraililer'in gözünü korkuttular. ¹⁰ O gün RAB öfkelenerek şöyle ant içti: ¹¹ 'Madem bütün yürekleriyle ardımcı yürümediler, Mısır'dan çırkanlardan yirmi ve daha yukarı yaştakilerin hiçbirı İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek söz verdiğim ülkeyi görmeyecek. ¹² Kenaz soyundan Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yesu'dan başkası orayı görmeyecek. Çünkü onlar bütün yürekleriyle ardımcı yürüdüller.' ¹³ İsraililer'e öfkelenen RAB, gözünde kötüyük yapan o kuşak büsbütün yok oluncaya dek kırk yıl onları çölde dolaştırdı.

* ^{31:52} "16 750 şekel": Yaklaşık 190 kg. ^{32:8} Say.13:17-33 ^{32:10} Say.14:26-35

14 “İşte, ey günahkârlar soyu, babalarınızın yerine siz geçtiniz ve RAB'bin İsrail'e daha çok öfkelenmesine neden oluyorsunuz. **15** Eğer O'nun ardından yürümekten vazgeçerseniz, bütün bu halkı yine çölde bırakacak; siz de bu halkın yok olmasına neden olacaksınız.”

16 Gadlılar'la Rubenliler Musa'ya yaklaşıp, “Burada hayvanlarımız için ağilar yapmamıza, çocuklarımız için yeniden kentler kurmamıza izin ver” dediler, **17** “Kendimiz de hemen silahlanıp İsailliler'i kendilerinin olacak ülkeye götürünceye dek onlara öncülük edeceğiz. Ülke halkı yüzünden çocukların surlu kentlerde yaşayacak. **18** Her İsailli mülküne kavuşmadan evlerimize dönmeyeceğiz. **19** Şeria Irmağı'nın karşı yakasında onlarla birlikte mülk almayacağız, çünkü bizim payımız Şeria Irmağı'nın doğu yakasına düştü.”

20 Musa şöyle yanıldadı: “Bu söylediklerini yapar, RAB'bin önünde savaşa gitmek üzere silahlanıp **21** RAB düşmanlarını kovuncaya dek hepiniz O'nun önünde Şeria Irmağı'nın karşı yakasına silahlı olarak geçerseniz, **22** ülke ele geçirildiğinde donebilir, RAB'be ve İsrail'e karşı yükümlülüğünüzden özgür olursunuz. RAB'bin önünde bu topraklar sizin olacaktır.

23 “Ama söylediklerinizi yapmazsanız, RAB'be karşı günah işlemiş olursunuz; günahlarınızın cezasını çekeceğinizi bilmelisiniz. **24** Çocuklarınız için yeniden kentler kurun, davarlarınız için ağilar yapın. Yeter ki, verdiğiniz sözü yerine getirin.”

25 Gadlılar'la Rubenliler, “Efendimiz, bize buyurduğun gibi yapacağız” diye yanıldadılar, **26** “Çoluk çocuğumuz, sigırlarımızla öbür hayvanlarımız burada, Gilat kentlerinde kalacak. **27** Ama buyurduğun gibi, silahlanmış olan herkes RAB'bin önünde savaşmak üzere yakaya gececek.”

28 Musa Gadlılar'la Rubenliler hakkında Kâhin Elazar'a, Nun oğlu Yesu'ya ve İsrail oymaklarının aile başlarına buyruk verdi. **29** Şöyle dedi: “Gadlılar'la Rubenliler'den silahlanmış olan herkes RAB'bin önünde sizinle birlikte Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçerse, ülkeyi de ele geçirirseniz, Gilat bölgesini miras olarak onlara vereceksiniz. **30** Ama silahlanmış olarak sizinle irmagın karşı yakasına geçmezlerse, Kenan ülkesinde sizinle miras alacaklar.”

31 Gadlılar'la Rubenliler, “RAB'bin bize buyurduğunu yapacağız” dediler, **32** “Silahlanmış olarak RAB'bin önünde Kenan ülkesine gideceğiz. Ama alacağımız mülk Şeria Irmağı'nın doğu yakasında olacak.”

33 Böylece Musa Gadlılar'la Rubenliler'e ve Yusuf oğlu Manaşse oymağının yarısına Amorlular'ın Krali Sihon'un ülkesiyle Başan Krali Og'un ülkesini ve çevrelerindeki topraklarla kentleri verdi.

34-36 Gadlılar surlu Divon, Atarot, Aroer, Atrot-Şofan, Yazer, Yogboha, Beytnimra ve Beytharan kentlerini yeniden kurdular, davarları için ağilar yaptılar. **37-38** Rubenliler Heşbon, Elale, Kiryatayim, Nevo, Baal-Meon -bu son iki ad değiştirildi- ve Sivma kentlerini yeniden kurdular. Kurdukları kentlere yeni adalar verdiler.

39 Manaşse oğlu Makir'in soyundan gelenler gidip Gilat'ı ele geçirerek, orada yaşayan Amorlular'ı kovdular. **40** Böylece Musa Gilat'ı Manaşse oğlu Makir'in soyundan gelenlere verdi; onlar da oraya yerleştiler. **41** Manaşse soyundan Yair gidip Amorlular'ın yerleşim birimlerini ele geçirdi ve bunlara Havvot-Yair* adını verdi. **42** Novah da Kenat'la çevresindeki köyleri ele geçirerek oraya kendi adını verdi.

33

Mistr'dan Moav'a Yolculuk

¹ Musa'yla Harun önderliğinde birlikler halinde Mısır'dan çıkan İsraililer sırasıyla aşağıdaki yolculukları yaptılar. ² Musa RAB'bin buyruğu uyarınca sırasıyla yapılan yolculukları kayda geçirdi. Yapılan yolculuklar şunlardır:

³ İsraililer Fısih kurbanının ertesi günü -birinci ayın on beşinci günü- Mısırlıların gözü önünde zafer havası içinde Ramses'ten yola çıktılar. ⁴ O sırada Mısırlılar RAB'bin yok ettiği ilk doğan çocukların gömüyorlardı; RAB onların ilahlarını yargılamıştı.

⁵ İsraililer Ramses'ten yola çıkip Sukkot'ta konakladılar.

⁶ Sukkot'tan ayrılip göl kenarındaki Etam'da konakladılar.

⁷ Etam'dan ayrılip Baal-Sefon'un doğusundaki Pi-Hahirot'a döndüler, Migdol yakınlarında konakladılar.

⁸ Pi-Hahirot'tan ayrılip denizden çöle geçtiler. Etam Çölü'nde üç gün yürüdüktün sonra Mara'da konakladılar.

⁹ Mara'dan ayrılip on iki su kaynağı ve yetmiş hurma ağacı olan Elim'e giderek orada konakladılar.

¹⁰ Elim'den ayrılip Kamış Denizi kıyısında konakladılar.

¹¹ Kamış Denizi'nden ayrılip Sin Çölü'nde konakladılar.

¹² Sin Çölü'nden ayrılip Dofka'da konakladılar.

¹³ Dofka'dan ayrılip Aluş'ta konakladılar.

¹⁴ Aluş'tan ayrılip Refidim'de konakladılar. Orada halk için içecek su yoktu.

¹⁵ Refidim'den ayrılip Sina Çölü'nde konakladılar.

¹⁶ Sina Çölü'nden ayrılip Kivrot-Hattaava'da konakladılar.

¹⁷ Kivrot-Hattaava'dan ayrılip Haserot'ta konakladılar.

¹⁸ Haserot'tan ayrılip Ritma'da konakladılar.

¹⁹ Ritma'dan ayrılip Rimmon-Peres'te konakladılar.

²⁰ Rimmon-Peres'ten ayrılip Livna'da konakladılar.

²¹ Livna'dan ayrılip Rissa'da konakladılar.

²² Rissa'dan ayrılip Kehelata'da konakladılar.

²³ Kehelata'dan ayrılip Şefer Dağı'nda konakladılar.

²⁴ Şefer Dağı'ndan ayrılip Harada'da konakladılar.

²⁵ Harada'dan ayrılip Makhelot'ta konakladılar.

²⁶ Makhelot'tan ayrılip Tahat'ta konakladılar.

²⁷ Tahat'tan ayrılip Terah'ta konakladılar.

²⁸ Terah'tan ayrılip Mitka'da konakladılar.

²⁹ Mitka'dan ayrılip Haşmona'da konakladılar.

³⁰ Haşmona'dan ayrılip Moserot'ta konakladılar.

³¹ Moserot'tan ayrılip Bene-Yaakan'da konakladılar.

³² Bene-Yaakan'dan ayrılip Hor-Hagidgat'ta konakladılar.

³³ Hor-Hagidgat'tan ayrılip Yotvata'da konakladılar.

³⁴ Yotvata'dan ayrılip Avrona'da konakladılar.

³⁵ Avrona'dan ayrılip Esyon-Gever'de konakladılar.

³⁶ Esyon-Gever'den ayrılip Zin Çölü'nde -Kades'te- konakladılar.

³⁷ Kades'ten ayrılip Edom sınırlarındaki Hor Dağı'nda konakladılar.

38 Kâhin Harun RAB'bin buyruğu uyarınca Hor Dağı'na çıktı. İsailliler'in Mısır'dan çıkışlarının kırkinci yılı, beşinci ayın birinci günü orada öldü. **39** Hor Dağı'nda olduğunda Harun 123 yaşındaydı.

40 Kenan ülkesinin Negev bölgesinde yaşayan Kenanlı Arat Kralı İsailliler'in geldiğini duydular.

41 İsailliler Hor Dağı'ndan ayrılip Salmona'da konakladılar.

42 Salmona'dan ayrılip Punon'da konakladılar.

43 Punon'dan ayrılip Ovot'ta konakladılar.

44 Ovot'tan ayrılip Moav sınırlarındaki İye-Haavarim'de konakladılar.

45 İyim'den * ayrılip Divon-Gad'da konakladılar.

46 Divon-Gad'dan ayrılip Almon-Divlatayma'da konakladılar.

47 Almon-Divlatayma'dan ayrılip Nevo yakınlarındaki Haavarim dağlık bölgesinde konakladılar.

48 Haavarim dağlık bölgesinde ayrılip Şeria Irmağı yanında, Eriha karşısındaki Moav ovalarında konakladılar. **49** Şeria Irmağı boyunca Beythayeshimot'tan Avel-Haşşittim'e kadar Moav ovalarında konakladılar.

50 Orada, Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında RAB Musa'ya şöyle dedi: **51** "İsailliler'e de ki, 'Şeria Irmağı'ndan Kenan ülkesine geçince, **52** ülkede yaşayan bütün halkı kovacaksınız. Oyma ve dökme putlarını yok edecek, tapınma yerlerini yıkacaksınız. **53** Ülkeyi yurt edinecek, oraya yerleşeceksiniz; çünkü mülk edinesiniz diye orayı size verdim. **54** Ülkeyi boylarınız arasında kurayla paylaşacaksınız. Büyük boya büyük pay, küçük boya küçük pay vereceksiniz. Kurada kime ne çikarsa, orası onun olacak. Dağıtımımı atalarınızın oymaklarına göre yapacaksınız.

55 "Ama ülkede yaşayanları kovmazsanız, orada bırakığınız halk gözlerinizde kanca, böğürlerinizde diken olacak. Yaşayacağınız ülkede size sıkıntı verecekler. **56** Ben de onlara yapmayı tasarladığımı size yapacağım."

34

Kenan Ülkesinin Sınırları

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: **2** "İsailliler'e de ki, 'Mülk olarak size düşecek Kenan ülkesine girince, sınırlarınız şöyle olacak:

3 "Güney sınırınız Zin Çölü'nden Edom sınırı boyunca uzanacak. Doğuda, güney sınırınız Lut Gölü'nün ucundan başlayacak, **4** Akrep Geçidi'nin güneyinden Zin'e geçip Kadeş-Barnea'nın güneyine dek uzanacak. Oradan Hasar-Addar'a ve Asmon'a, **5** oradan da Mısır Vadisi'ne uzanarak Akdeniz'de son bulacak.

6 "Batı sınırınız Akdeniz ve kıyısı olacak. Batıda sınırınız bu olacak.

7 "Kuzey sınırınız Akdeniz'den Hor Dağı'na dek uzanacak. **8** Hor Dağı'ndan Levo-Hamat'a, oradan Sedat'a, **9** Zifron'a doğru uzanarak Hasar-Enan'da son bulacak. Kuzeyde sınırınız bu olacak.

10 "Doğu sınırınız Hasar-Enan'dan Şefam'a dek uzanacak. **11** Sınırınız Şefam'dan Ayin'in doğusundaki Rivla'ya dek inecek. Oradan Kinneret Gölü'nün * doğu kıyısındaki yamaçlara dek uzanacak. **12** Oradan Şeria Irmağı boyunca uzanacak ve Lut Gölü'nde son bulacak.

"Her yandan ülkenizin sınırları bu olacaktır."

¹³ Musa İsailliler'e, "Miras olarak kurayla paylaştıracığınız ülke budur" dedi, "RAB'bin buyruğu uyarınca ülke dokuz oymakla bir yarım oymak arasında paylaştırılacak. ¹⁴ Çünkü Ruben oymağına bağlı ailelerle Gad oymağına bağlı aileler ve Manasşe oymağının öbür yarısı mülklerini aldılar. ¹⁵ Bu iki oymakla yarım oymak mülklerini Eriha'nın karşısındaki Şeria Irmağı'nın doğusunda aldılar."

¹⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁷ "Ülkeyi mülk olarak aranızda paylaştırılacak adamlar şunlardır: Kâhin Elazar ve Nun oğlu Yeşu. ¹⁸ Ülkeyi mülk olarak paylaştırılmaları için her oymaktan birer önder görevlendirin. ¹⁹ Şu adamları görevlendireceksiniz:

"Yahuda oymağından Yefunne oğlu Kalev, ²⁰ Şimon oymağından Ammihut oğlu Şemuel, ²¹ Benyamin oymağından Kislon oğlu Elidat, ²² Dan oymağından Yogli oğlu önder Bukki, ²³ Yusufoğulları'ndan: Manasşe oymağından Efot oğlu önder Hanniel, ²⁴ Efrayim oymağından Şiftan oğlu önder Kemuel, ²⁵ Zevulun oymağından Parnak oğlu önder Elisafan, ²⁶ İssakar oymağında Azzan oğlu önder Paltiel, ²⁷ Aşer oymağında Selomi oğlu önder Ahihut, ²⁸ Naftali oymağında Ammihut oğlu önder Pedahel."

²⁹ Kenan ülkesinde İsailliler'e mülkü paylaştırımları için RAB'bin görevlendirdiği adamlar bunlardı.

35

Levililer'e Ayrılan Kentler

¹ RAB Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında Musa'ya şöyle dedi: ² "İsailliler'e buyruk ver, alacakları mülktен oturmaları için Levililer'e kentler versinler. Kentlerin çevresinde otlaklar da vereceksiniz. ³ Böylece yaşamak için Levililer'in kentleri olacak; sığırları, sürüleri, öbür hayvanları için otlakları da olacak.

⁴ "Levililer'e vereceğiniz kentlerin çevresindeki otlaklar kent surundan bin arşın^{*} uzaklıktı olacak. ⁵ Kent ortada olmak üzere, kent dışından doğuda iki bin arşın[†], güneyde iki bin arşın, batıda iki bin arşın, kuzeyde iki bin arşın ölçüceksiniz. Bu bölge kentler için otlak olacak."

Sığınak Kentler

(Yas.4:41-43; 19:1-13; YŞU.20:1-9)

⁶ "Levililer'e vereceğiniz kentlerden altısı sığınak kent olacak; öyle ki, adam öldüren biri oraya kaçabilsin. Ayrıca Levililer'e kırk iki kent daha vereceksiniz. ⁷ Levililer'e otlaklarıyla birlikte toplam kırk sekiz kent vereceksiniz. ⁸ İsailliler'in mülkünden Levililer'e vereceğiniz kentler her oymağa düşen pay oranında olsun. Çok kenti olan oymak çok, az kenti olan oymak az sayıda kent verecek."

⁹ RAB Musa'yla konuşmasını söyle sürdürdü: ¹⁰ "İsailliler'e de ki, 'Şeria Irmağı'ndan geçip Kenan ülkesine girince, ¹¹ sığınak kentler olarak bazı kentler seçin. Öyle ki, istemeyerek birini öldüren kişi oraya kaçabilsin; ¹² öç alacak kişiden kaçip sığınacak bir yeriniz olsun. Böylece adam öldüren kişi topluluğun önünde yargılanmadan öldürülmesin. ¹³ Vereceğiniz bu altı kent sizin için sığınak kentler olacak. ¹⁴ Sığınak kentlerin üçünü Şeria Irmağı'nın doğusundan, üçünü de Kenan ülkesinden seçeceksiniz. ¹⁵ Bu altı kent İsailliler ve aralarında yaşayan

^{34:13} Say.26:52-56

^{34:13} YŞU.14:1-5

^{35:1} YŞU.21:1-42

* ^{35:4} "Bin arşın": Yaklaşık 450 m.

[†] ^{35:5} "İki bin arşın": Yaklaşık 900 m.

yabancılarla yerli olmayan konuklar için sığınak kentler olacak. Öyle ki, istemeyerek birini öldüren kişi oraya kaçabilsin.

16 “Eğer biri demir bir aletle başka birine vurur, o kişi de ölürse, adam katıldır ve kesinlikle öldürülecektir. **17** Birinin elinde adam öldürbilecek bir taş varsa, bu taşla başka birine vurursa, o kişi de ölürse, adam katıldır ve kesinlikle öldürülecektir. **18** Ya da elinde adam öldürbilecek tahtadan bir alet varsa, bununla birine vurursa, o kişi de ölürse, adam katıldır ve kesinlikle öldürülecektir. **19** Ölenin öcünü alacak kişi, katili öldürrecek; onunla karşılaşınca onu öldürrecek! **20** Eğer biri başka birine beslediği kinden ötürü onu iter ya da bile bile ona bir nesne fırlatırsa, o kişi de ölürse, **21** ya da beslediği kinden ötürü onu yumruklar, o kişi de ölürse, vuran kişi kesinlikle öldürülecektir; katıldır. Ölenin öcünü alacak kişi katille karşılaşınca onu öldürrecek!

22 “Eğer biri bir başkasına kin beslemediği halde ansızın onu iter ya da istemeyerek ona bir nesne fırlatırsa, **23** ya da onu görmeden üzerine öldürbilecek bir taş döşürse, o kişi de ölürse, öldüren ölene kin beslemediğinden ve ona zarar vermek istemediğinden, **24** topluluk adam öldürenle kan öcünü alacak kişi arasında şu kurallar uyarınca karar verecek: **25** Topluluk adam öldüreni kan öcü alacak kişinin elinden korumalı ve kaçmış olduğu sığınak kente geri göndermeli. Kişi kutsal yağıla meshedilmiş başkâhinin ölümüne dek orada kalmalıdır.

26 “Ama adam öldüren kaçmış olduğu sığınak kentin sınırları geçer, **27** kan öcü alacak kişi de onu sığınak kentin sınırı dışında görür, kan öcü alacak kişi öldüreni öldürürse suçlu sayılmayacaktır. **28** Çünkü adam öldüren, başkâhinin ölümüne dek sığınak kente kalmalı. Ancak onun ölümünden sonra kendi toprağına dönebilir.

29 “Bunlar kuşaklar boyunca yaşadığınız her yerde sizin için kesin kural olacaktır.

30 “Adam öldüren, tanıkların tanıklığıyla öldürülecek, bir tek kişinin tanıklığıyla öldürülmeyecektir.

31 “Ölümü hak etmiş katilin canı için bedel almayacaksınız; o kesinlikle öldürülecektir.

32 “Sığınak kente kaçmış olan birinin başkâhinin ölümünden önce toprağına dönmüp yaşaması için bedel almayacaksınız.

33 “İçinde yaşadığınız ülkeyi kirletmeyeceksiniz. Kan dökme ülkeyi kirletir. İçinde kan dökülen ülke ancak kan dökenin kanıyla bağışlanır.

34 “İçinde oturduğunuz, benim de içinde yaşadığım ülkeyi kirletmeyeceksiniz; çünkü ben İsailliler'in arasında yaşayan RAB'bim.”

36

Selofhat'in Kızlarının Mirası (Say.27:1-11)

1 Yusufogulları boyalarından Manaşše oğlu Makir oğlu Gilat'ın boyunun aile başları gelip Musa'ya ve İsrail'in aile başı olan önderlerine şöyle dediler: **2** “RAB ülkeyi mülk olarak kurayla İsailliler arasında paylaşması için efendimiz Musa'ya buyruk verdi. Kardeşimiz Selofhat'ın mirasının kızlarına verilmesi için de buyruk verildi. **3** Eğer Selofhat'ın kızları başka bir İsrail oymağına bağlı erkeklerle evlenirlerse, mirasları bizim ailelerimizden alınıp kocalarının

bağlı oldukları oymağın mirasına eklenecek. Böylece kurayla bize düşen pay eksilecek. ⁴ İsailliler'in özgürlük yılı kutlandığında, kızların mirası kocalarının bağlı olduğu oymağa eklenecek. Böylece onların mirası atalarımızın oymağına düşen mirastan alınacak."

⁵ Musa, RAB'bin buyruğu uyarınca, İsailliler'e şöyle buyurdu: "Yusuf soyundan gelenlerin söyledikleri doğrudur. ⁶ RAB Selofhat'ın kızları için şöyle diyor: Selofhat'ın kızları babalarının bağlı olduğu oymak ve boydan herhangi bir erkekle evlenmekte özgürdürler. ⁷ İsrail'de miras bir oymaktan öbür oymağa geçmeyecek. Her İsailli atanının bağlı olduğu oymağın mirasına bağlı kalacak. ⁸ Herhangi bir İsrail oymağında miras alan kız, babasının bağlı olduğu oymak ve boydan biriyle evlenmelidir. Öyle ki, her İsailli atanının mirasını sahiplenebilsin. ⁹ Miras bir oymaktan öbür oymağa geçmeyecek. Her İsrail oymağı aldığı mirasa bağlı kalacak."

¹⁰⁻¹¹ Selofhat'ın kızları Mahla, Tirsa, Hogla, Milka, Noa, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca davranışarak amcalarının oğullarıyla evlendiler. ¹² Böylece Yusuf oğlu Manasşe boylarından erkeklerle evlendiler, dolayısıyla mirasları da babalarının bağlı olduğu boy ve oymakta kaldı.

¹³ RAB'bin Musa aracılığıyla Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında İsailliler'e verdiği buyruklar ve ilkeler bunlardı.

YASA'NIN TEKRARI

GİRİŞ

İsrail halkı Kenan topraklarına girmeden önce Moav'da konakladı. Bu kitap Musa'nın halka birkaç kez seslenişini içerir.

Eski çeviride Tesniye diye bilinen Yasa'nın Tekrarı Kitabı'nda yazılan önemli konular şunlardır:

1. Musa son kırk yılın önemli olaylarını anımsatıyor. Çölde dolandıkları sürece Tanrı'nın İsrail halkını nasıl kayırdığını anımsamalarını, Tanrı'ya itaatli ve sadık olmalarını diliyor.
2. Musa On Buyruk'u tekrarlıyor. İlk buyruğun önemini vurguluyor. Yalnız ve yalnız Tanrı'ya adamaları için halka sesleniyor. Vaat edilen Kenan topraklarında İsrail halkına yön verecek çeşitli kural, ilke ve buyrukları yeniden açıklıyor. Bu yüzden kitabı "Yasa'nın Tekrarı" adı verildi.
3. Musa halka Tanrı'nın onurlarla yaptığı antlaşmaının anlamını anımsatıyor, bu antlaşmaya bağlı kalmalarını istiyor.
4. Yeşu Musa'dan sonra halkın önderliğine atanıyor. Tanrı'nın sadakatini hatırlatan bir ezgi okuyup İsrail oymaklarını kutsadıktan sonra Musa Moav'da, Şeria Irmağı'nın doğu kesiminde ölüyor.

Bu kitabın en önemli konusu şudur: Tanrı sevdığı ve seçtiği halkını kurtardı ve kutsadı. Halk bunu unutmamalı, Tanrı'nın bereketlerine kavuşmak için O'nu sevmeli ve itaat etmelidir.

Bu kitabın teması 6:4-5 ayetlerinde özetalenir. İsa'nın en büyük buyruk diye nitelediği bu ayetler şöyle der:

"Dinle, ey İsrail! Tanrıımız RAB tek RAB'dır. Tanrıınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz."

Ana Hatlar:

- 1:1-4:49 Musa'nın halka seslenisi
- 5:1-26:19 Musa yasaları, buyrukları tekrarlıyor
- 27:1-28:68 Bereket ve lanet
- 29:1-30:20 Antlaşma yeniden yapılıyor
- 31:1-33:29 Musa'nın son sözleri
- 34:1-12 Musa'nın ölümü

İsrailliler'in Horev Dağı'ndan Ayrılışı

¹ Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki çölde, Suf'un karşısında Arava'da, Paran ile Tofel, Lavan, Haserot, Di-Zahav arasında Musa İsrailliler'e şunları anlattı.

² Horev'den Seir Dağı yoluyla Kadeş-Barnea'ya gitmek on bir gün sürer.

³ Mısır'dan çıktıktan sonra kırkıncı yılın on birinci ayının birinci günü, Musa RAB'bin, kendisi aracılığıyla İsrailliler'e neler buyurduğunu anlattı. ⁴ Bu olay Musa Heşbon'da yaşayan Amorlular'ın Kralı Sihon'u, Aştarot'ta ve Edrei'de yaşayan Başan Kralı Og'u bozguna uğrattıktan sonra oldu. ⁵ Musa Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki Moav topraklarında bu yasayı şöyle açıklamaya başladı:

⁶ "Tanrıımız RAB Horev'de bize, 'Bu dağda yeteri kadar kaldınız' dedi,

⁷ 'Haydi kalkın, Arava'da, dağlık bölgede, Şefela'da, Negev'de ve Akdeniz kıyısında yaşayan bütün komşu halklara, Amorlular'ın dağlık bölgесine, büyük

Fırat Irmağı'na kadar uzanan Kenanlılar ülkesine ve Lübnan'a gิดin. ⁸ Bu toprakları size verdim. Gidin, atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ve soylarına ant içerek söz verdiğim toprakları mülk edinin.' "

Musa Önderler Atıyor

(Çık.18:13-27)

⁹ "O sırada size, 'Tek başıma yükünüyü taşıyamam' dedim, ¹⁰ 'Tanrıınız RAB sizi çoğalttı. Bugün göklerdeki yıldızlar kadar çoğaldınız. ¹¹ Atalarınızın Tanrısı RAB sizi bin kat daha çoğaltsın ve söz verdiği gibi kutsasın! ¹² Sorunlarınıza, yükünüze, davalarınıza ben tek başıma nasıl katlanabilirim? ¹³ Kendinize her oymaktan bilge, anlayışlı, deneyimli adamlar seçin. Onları size önder atayacağım.'

¹⁴ "Siz de bunun iyi olduğunu onayladınız. ¹⁵ Böylece oymaklarınızın bilge ve deneyimli kişiler olan ileri gelenlerini size önder atadım. Onlara biner, üzer, ellişer, onar kişilik toplulukların sorumluluğunu verdim. Oymaklarınız için de yöneticiler görevlendirdim. ¹⁶ Ayrıca yargıçlarınıza, 'Kardeşleriniz arasındaki sorunları dinleyin' dedim, 'Bir adamla İsailli kardeşi ya da bir yabancı arasındaki davalarda adaletle karar verin. ¹⁷ Yargılarken kimseyi kayırmayın; küçüğe de, büyüğe de aynı gözle bakın. Hiç kimseden korkmayın. Yargı Tanrı'ya özgüdür. Çözemeyeceğiniz bir sorun olursa bana getirin, ben gerekeni yaparım.' ¹⁸ O sırada yapmanız gereken her şeyi size buyurmuşum."

Halk Casuslar Gönderiyor

(Say.13:1-23)

¹⁹ "Sonra Tanrıımız RAB'bin bize buyurduğu gibi Horev'den ayrıldık, Amorlular'ın dağlık bölgесine giden yoldan geçerek gördüğünüz o geniş ve korkunç çölü aşip Kadeş-Barnea'ya vardık. ²⁰ Size, 'Tanrıınız RAB'bin bize vereceği Amorlular'ın dağlık bölgесine vardınız' dedim, ²¹ 'İşte, Tanrıınız RAB size ülkeyi verdi. Haydi, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size söylediğgi gibi, gidip orayı mülk edinin. Korkmayın, yılmayın.'

²² "O zaman hepiniz bana gelip, 'Ülkeyi araştırmak için önümüzden adamlar gönderelim' dediniz, 'Hangi yoldan gideceğiz, hangi kentlere uğrayacağız? Bilgi versinler.'

²³ "Bu düşünçeyi benimsedim. Her oymaktan birer kişi olmak üzere aranzdan on iki kişi seçtim. ²⁴ Bunlar dağlık bölgeye çıkararak Eşkol Vadisi'ne varıp ülkeyi araştırdılar. ²⁵ Dönüşte orada yetişen meyvelerden getirdiler ve, 'Tanrıımız RAB'bin bize vereceği ülke verimlidir' diye haber verdiler.

²⁶ "Ne var ki, siz oraya gitmek istemediniz. Tanrıınız RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. ²⁷ Çadırlarınızda söylenerek, 'RAB bizden nefret ediyor' dediniz, 'Bizi Amorlular'ın eline verip yok etmek için Misir'dan çıkardı. ²⁸ Oraya niye gidelim? Kardeşlerimiz yüre halkın bizden daha güçlü, daha uzun boylu olduğunu söyleyerek cesaretimizi kırdılar. Kentler büyükmiş, göğe dek yükselen surlarla çevrilmiş. Orada Anaklıları da görmüşler.'

²⁹ "Oysa ben size, 'Onlardan korkmayın, yılmayın' dedim, ³⁰⁻³¹ 'Önümüzden giden Tanrıınız RAB sizin için savaşacak. Gözünüzün önünde Misir'da ve çölde sizler için yaptıklarının aynısını yapacak. Tanrıınız RAB'bin buraya varincaya dek, çocuğunu taşıyan bir adam gibi sizi nasıl yol boyunca taşıdığını gördünüz.' ³² Bütün bunlara karşın Tanrıınız RAB'be güvenmediniz. ³³ O RAB

ki, çadırlarınızı kurmanız için size yer aramak, gideceğiniz yolu göstermek için geceleyin ateşte, gündüzün bulutta öünüzsüra gitti.”

Rab İsrail'i Cezalandırmıyor (Say.14:20-38)

34 “RAB yakınlarınızı duyunca öfkeli ve şöyle ant içti: **35-36** ‘Atalarınıza ant içerek söz verdiğim o verimli ülkeyi, bu kötü kuşaktan Yefunne oğlu Kalev dışında hiç kimse görmeyecek. Yalnız o görecek, ayak bastığı toprakları ona ve soyuna vereceğim. Çünkü o bütün yüreğiyle RAB'bin yolunda yürüdü.’

37 “Sizin yüzünüzden RAB bana da öfkelenerek, ‘Sen de o ülkeye girmeyeceksin’ dedi, **38** ‘Ama yardımıcın Nun oğlu Yeşu oraya girecek. Onu yüreklenir. İsraililer'in ülkeyi mülk edinmesini o sağlayacak. **39** Tutsak olacak dedığınız küçükleriniz, bugün iyileştirme ayırt edemeyen çocukların oraya girecekler. Ülkeyi onlara vereceğim, orayı onlar mülk edinecekler. **40** Ama siz geri dönün, Kamış Denizi yolundan çöle gidin.’”

İsrail Horma'da Yenilgiye Uğruyor (Say.14:39-44)

41 “Bunun üzerine bana, ‘RAB'be karşı günah işledik’ dediniz, ‘Tanrıımız RAB'bin buyruğu uyarınca gidip savaşacagız.’ Sonra dağlık bölgede savaşmanın kolay olacağını düşünerek her biriniz silahınızı kuşandınız.

42 “Ama RAB bana şöyle dedi: ‘Şöyleden onlara, savaşa gitmesinler. Çünkü sizinle olmayacağım. Düşmanlarınızın önünde yenilgiye uğrayacaksınız.’

43 “Sizi uyardım, ama dinlemediiniz. RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. Kendinize güvenerek dağlık bölgeye çıktınız. **44** Dağlık bölgede yaşayan Amorlular size karşı çıktılar. Arılar gibi sizi kovaladılar. Seir'den Horma Kenti'ne dek sizi bozguna uğrattılar. **45** Geri döndünüz ve RAB'bin önünde ağladınız. Ama RAB ne ağlayışınızı duydu, ne de size kulak astı. **46** Uzun süre Kadeş'te kaldınız.”

2

İsraililer'in Çölde Geçirdiği Yıllar

1 “Sonunda geri dönüp RAB'bin bana buyurduğu gibi Kamış Denizi yolundan çöle gittik. Uzun süre Seir dağlık bölgesinde dolanıp durduk.

2-3 “RAB bana, ‘Bu dağlık bölgenin çevresinde yeterince dolaştınız’ dedi, ‘Şimdi kuzeye gidin.’ **4** Sonra halka şu buyrukları vermemi söyledi: ‘Seir'de yaşayan kardeşlerinizin, Esavoğulları'nın ülkesinden geçeceksiniz. Sizden korkacıklar. Çok dikkatli davranışın. **5** Onları savaşa kıskırtmayın. Size onların ülkesinden hiçbir toprak parçası, ayağını basacak bir yer bile vermeyeceğim. Çünkü Seir dağlık bölgesini mülk olarak Esav'a verdim. **6** Yiyeceklerinizi, içeceklerinizi onlardan para karşılığında alacaksınız.’

7 “Tanrıınız RAB el attığınız her işte sizi kutsadı. Bu geniş çölde dolanıp durduğunuz sürece sizi korudu. Tanrıınız RAB geçirdiğiniz bu kırk yıl boyunca sizlerleydi ve hiçbir eksığınız olmadı.

8 “Böylece Seir'de yaşayan kardeşlerimizin, Esavoğulları'nın yanından geçtik. Eylat ve Esyon-Gever'den Arava'ya giden yoldan saparak yolculuğumuzu Moav Çölü yolundan sürdürdük.

⁹ “RAB bana, ‘Moavlilar'a düşman gözüyle bakma, onları savaşa kıskırtma’ dedi, ‘Onların ülkesinden hiçbir toprak parçasını sana mülk olarak vermeyeceğim. Çünkü Ar Kenti’ni Lut soyuna verdim.’”

¹⁰ –Daha önce orada Anaklılar kadar uzun boylu, güçlü ve kalabalık olan Emliler yaşıyordu. ¹¹ Emliler Anaklılar gibi Refalılar'dan sayılırdı. Ama Moavlilar onlara Emliler adını takmıştı. ¹² Daha önce Seir'de Horlular yaşadı. Esavoğulları orayı onların elinden aldı. İsailliler'in RAB'bin mülk edinmek için kendilerine verdiği ülkede yaptıkları gibi, Esavoğulları da Horlular'ı yok edip yerlerine yerleştiler.–

¹³ “RAB, ‘Haydi kalkın, Zeret Vadisi'nden geçin’ dedi. Biz de Zeret Vadisi'nden geçtik. ¹⁴ Kadeş-Barnea'dan yola çıkıp Zeret Vadisi'nden geçinceye dek otuz sekiz yıl yol aldık. RAB'bin içtiği ant uyarınca, İsrail halkından o kuşağın bütün savaşçıları yok olmuştu. ¹⁵ RAB, ordugahtaki bütün savaşçıları ortadan kaldırınca dek onları cezalandırmıştı.

¹⁶ “Topluluktaki bütün savaşçılar öldükten sonra, ¹⁷ RAB bana şöyle dedi: ¹⁸ ‘Bugün Moav topraklarından ve Ar Kenti'nden geçeceksin. ¹⁹ Ammonlular'a yaklaştığında onlara düşman gözüyle bakma, onları savaşa kıskırtma. Çünkü mülk edinmen için Ammonlular'ın ülkesinden sana hiçbir toprak parçası vermeyeceğim. O ülke mülk olarak Lut soyuna verdim.’”

²⁰ –Bu bölge Refalılar ülkesi diye bilinir. Refalılar önceden orada yaşıyordu. Ammonlular onlara Zamzumlular adını takmışdı. ²¹ Zamzumlular Anaklılar kadar uzun boylu, gücü ve kalabalıktılar. Ama RAB onları Ammonlular'ın önünde yok etti. Ammonlular Zamzumlular'ın topraklarını alıp yerlerine yerleştiler. ²² RAB Seir'de yaşayan Esavoğulları için de aynısını yapmış, Horlular'ı onların önünde yok etmişti. Esavoğulları Horlular'ın topraklarını almış, yerlerine yerleşmişlerdi. Bugün de orada yaşıyorlar. ²³ Gazze'ye kadar uzanan köylerde yaşayan Avvalılar'ı da Kaftor'dan* gelen Kaftorlular yok edip yerlerine yerleştiler.–

²⁴ “‘Haydi kalkın! Arnon Vadisi'nden geçin! İşte Heşbon Kralı Amorlu Sihon'u ve ülkesini elinize teslim ettim. Ona saldırın ve ülkesini mülk edinmeye başlayın. ²⁵ Bugünden başlayarak göğün altındaki uluslara korkunuzu, dehşetinizi salacağım. Haberinizi duyuncu korkuya titreyecekler.’”

İsailliler Heşbon Kralı Sihon'u Bozguna Uğrattıyo (Say.21:21-30)

²⁶ “Bundan sonra Kedemot Çölü'nden Heşbon Kralı Sihon'a barış önerileriyle ulaklar gönderdim. Öneriler söyleydi: ²⁷ ‘İzin ver, ülkemden geçelim. Dosdoğru ana yoldan, sağa sola sapmadan geçeceğiz. ²⁸⁻²⁹ Yiyeceğimizi, içeceğimizi para karşılığında bize vereceksin. Yeter ki ülkemden geçelim. Seir'de yaşayan Esavoğulları ile Ar Kenti'nde yaşayan Moavlilar sınırlarından geçmemimize izin verdiler. Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrıımız RAB'bin bize vereceği ülkeye gitmemize sen de izin ver.’ ³⁰ Ne var ki, Heşbon Kralı Sihon ülkesinden geçmemize izin vermek istemedi. Tanrıımız RAB, şimdi olduğu gibi, Sihon'u elinize teslim etmek için yüregini duygusuzlaştırdı onu inatçı yaptı.

³¹ “RAB bana, ‘İste Sihon'u ve ülkesini senin eline teslim etmeye başladım. Haydi, ülkeyi ele geçir ve mülk edinmeye başla’ dedi. ³² Sihon bizimle savaşmak için Yahesa'da bütün halkıyla karşıma çıktı. ³³ Tanrıımız RAB onu elimize teslim etti. Onu, oğullarını ve bütün halkını yok etti. ³⁴ Bütün

kentlerini ele geçirdik, hepsini yok ettim. Kadın, erkek, çocuk, kimseyi sağ bırakmadık. ³⁵ Hayvanlara ve ele geçirdiğimiz kentlerdeki mallara ise el koyduk. ³⁶ Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den ve vadideki kentten Gilat'a dek, ele geçirmedigimiz hiçbir kent kalmadı. Tanrıımız RAB hepsini elimize teslim etti. ³⁷ Ama Tanrıımız RAB'bin buyruğu uyarınca, Ammonlular'ın ülkesine - Yabbuk Irmağı kıyılarına, dağlık bölgelerdeki kentlere- yaklaşmadınız.”

3

İsrailliler Başan Kralı Og'u Bozguna Uğratıyor (Say.21:31-35)

1 “Bundan sonra dönüp Başan'a doğru ilerledik. Başan Kralı Og'la ordusu bizimle savaşmak için Edrei'de karşımıza çıktı. **2** RAB bana, ‘Ondan korkma!’ dedi, ‘Çünkü onu da ordusıyla ülkesini de senin eline teslim ettim. Amorlular'ın Heşbon'da yaşayan Kralı Sihon'a yaptığınnen aynısını ona da yapacaksın.’

3 “Böylece Tanrıımız RAB, Başan Kralı Og'u ve halkını da elimize teslim etti. Hiçbirini sağ bırakmadan hepsini yok etti. **4** Bütün kentlerini ele geçirdik. Ele geçirmedigimiz tek kent kalmadı. Hepsi altmış kentti: Başan'da Og'un ülkesi olan bütün Argov bölgesi. **5** Bütün bu kentler yüksek surlarla, kapılarla, sürgülerle sağlanmıştı. Bunlardan başka surla çevrilmemiş birçok köy de vardı. **6** Heşbon Kralı Sihon'a yaptığı gibi hepsini yok etti. Her kenti, kadın, erkek ve çocukların birlikte, tümüyle yok etti. **7** Hayvanlara ve kentlerdeki mallara ise el koyduk.

8 “Arnon Vadisi'nden Hermon Dağı'na kadar Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki toprakları iki Amorlu kralın elinden aldık. **9** -Saydalılar Hermon'a Siryon, Amorlular'sa Senir derler.- **10** Ovadaki bütün kentleri, bütün Gilat'ı, Og'un ülkesine ait kentler olan Salka ve Edrei'ye uzanan bütün Başan'ı ele geçirdik.” **11** -Refalılar'dan yalnız Başan Kralı Og sağ kalmıştı. Og'un Ammonlular'ın Rabba Kenti'ndeki yatağı demirdendi. O gün kullanılan arşın ölçüsüne göre uzunluğu dokuz*, eni dört arşındı†.-

Şeria Irmağı'nın Doğusuna Yerleşen Oymaklar (Say.32:1-42)

12 “O sırada ele geçirdiğimiz topraklardan Arnon Vadisi yakınındaki Aroer Kenti'nin kuzeyini, Gilat dağlık bölgesinin yarısıyla oradaki kentleri Ruben ve Gad oymaklarına verdim. **13** Gilat'ın geri kalan bölümünü ve Og'un ülkesi Başan'ı Manaşse oymağının yarısına verdim. Başan'daki Argov bölgesi Refalılar ülkesi diye bilinirdi. **14** Manaşse soyundan Yair, Geşur ile Maaka sınırına dek uzanan bütün Argov bölgesini aldı. Başan denilen bölgeye kendi adını verdi. Orası bugün de Havvot-Yair‡ diye anılıyor. **15** Makir'e Gilat'ı verdim. **16** Gilat'la Arnon Vadisi arasında kalan toprakları Ruben ve Gad oymaklarına verdim. Vadinin ortası onların sınırlıydı; Ammonlular'la sınırları ise Yabbuk Irmağı'ydı. **17** Arava'da da sınır Şeria Irmağı'ydı; Kinneret'ten Arava -Lut-Gölü'ne, doğuda Pisga yamaçlarının aşağısına kadar uzanıyordu.

18 “O zaman size şöyle buyruk verdim: ‘Tanrıınız RAB mülk edinmek için bu ülkeyi size verdi. Bütün savaşçılarınız silahlı olarak İsrailî kardeşlerinizin önüşüra gitsin. **19-20** Ancak RAB sizi rahata erdirdiği gibi onları da rahata

* **3:11** “Dokuz arşın”: Yaklaşık 4 m. † **3:11** “Dört arşın”: Yaklaşık 1.8 m.

‡ **3:14** “Havvot-Yair”: ‘Yair'in yerleşim birimleri’ anlamına gelir. **3:17** Yşu.1:12-15

erdirene ve onlar Tanrıınız RAB'bin Şeria Irmağı'nın karşı yakasında kendilerine vereceği toprakları ele geçirene kadar, kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız -biliyorum, birçok hayvanınız var- size verdığım kentlerde kalsın. Ondan sonra, her biriniz size verdığım toprağa dönebilir."

Rab Musa'nın Kenan Ülkesine Girmesini Yasaklıyor

21 "O zaman Yesu'ya, 'Tanrı RAB'bin bu iki krala neler yaptığına gözlerinle gördün' dedim, 'RAB gideceğin bütün ülkelere aynısını yapacak. **22** Onlardan korkmayın! Tanrıınız RAB sizin için savaşacak.'

23 "Sonra RAB'be yalvardım: **24** 'Ey Egemen RAB, büyülüğünü ve güçlü elini bana göstermeye başladın. Gökte ve yerde senin yaptığın yüce işleri yapabilecek başka bir tanrı yok! **25** İzin ver de Şeria Irmağı'ndan geçip karşı yakadaki o verimli ülkeyi, o güzel dağlık bölgeyi ve Lübnan'ı göreyim.'

26 'Ama RAB sizin yüzünüzden bana öfkeli, yalvarışma kulak asmadı. Bana, 'Yeter artık!' dedi, 'Bir daha bu konudan söz etme bana. **27** Pisga Dağı'na çok. Batıya, kuzeysi, güneye, doğuya bak. Gözlerinle gör. Çünkü Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceksin. **28** Yesu'ya görev ver. Onu güçlendir ve yürekleştir. Çünkü bu halk Şeria Irmağı'ndan onun onderliğinde geçecektir. Görüğün toprakları halka o miras olarak verecek.' **29** Böylece Beytpeor'un karşısındaki vadide kaldık."

4

İsrailliler'den Söz Dinlemeleri İsteniyor

1 "Şimdi, ey İsrail, size öğrettiğim kurallara, ilkelere kulak verin. Yaşamak, ülkeye girmek ve atalarınızın Tanrısı RAB'bin size vereceği toprakları mülk edinmek için bunlara uyun. **2** Size verdığım buyruklara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın. Ama size bildirdiğim Tanrıınız RAB'bin buyruklarına uyun.

3 "RAB'bin Baal-Peor'da neler yaptığını kendi gözlerinizle gördünüz. Tanrıınız RAB, Baal-Peor'a tapan herkesi aranızdan yok etti. **4** RAB'be bağlı kalan sizler ise hâlâ yaşamaktasınız.

5 "İşte, Tanrım RAB'bin buyruğu uyarınca size kurallar, ilkeler verdim. Öyle ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede bunlara uyasınız. **6** Onlara siksiksiba bağlanın. Çünkü ne denli bilge ve anlayışlı olduğunuzu uluslara bunlar gösterecek. Bu kuralları duyunca, uluslar, 'Bu büyük ulus gerçekten bilge ve anlayışlı bir halk!' diyecek. **7** Tanrımız RAB her çağırduğumuzda bize yakın olur. Tanrısı kendisine yakın olan başka bir büyük ulus var mı? **8** Bugün size verdığım bu yasa gibi adil kuralları, ilkeleri olan başka bir büyük ulus var mı?

9 "Ancak gördüklerinizi unutmamaya, yaşamınız boyunca aklınızdan çıkarmamaya dikkat edin ve uyanık olun. Bunları çocuklarınıza, torunlarınıza anlatın. **10** Horev'de Tanrıınız RAB'bin önünde durduğunuz günü anımsayın. RAB bana söyle dedi: 'Sözlerimi dinlemesi için halkı topla. Öyle ki, yaşamları boyunca benden korkmayı öğrensinler, çocuklarına da öğretsinler.'

11 "Yaklaşıp dağın eteğinde durdunuz. Dağ göklere dek yükselen alevle tutmuştu. Kara bulutlar ve koyu bir karanlık vardı. **12** RAB size ateşin içinden seslendi. Siz konuşulanı duydunuz, ama konuşanı görmediniz. Yalnız bir ses duyduınız. **13** RAB uymانızı buyurduğu antlaşmayı, yani On Buyruk'u size

3:23 Say.27:12-14; Yas.32:48-52 **4:2** Va.22:18-19 **4:3** Say.25:1-9 **4:11** Çık.19:16-18; İbr.12:18-19

4:13 Çık.31:18

açıkladı. Onları iki taş levha üstüne yazdı. ¹⁴ Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uymanız gereken kuralları, ilkeleri size öğretmemi buyurdu.”

Putatapanlara Karşı Uyarı

¹⁵ “RAB Horev'de ateşin içinden size seslendiği gün hiçbir suret görmediniz. Bu nedenle kendinize çok dikkat edin. ¹⁶⁻¹⁸ Öyle ki, kendiniz için erkek ya da kadın, yerde yaşayan hayvan ya da gökte uçan kuş, küçük kara hayvanı ya da aşağıda suda yaşayan balık suretinde, heykel biçiminde put yaparak yoldan sapmayasınız. ¹⁹ Gözlerinizi göklere kaldırıp güneş, aylı, yıldızları -gök cisimlerini- görünce sakın aldanmayın; eğilip onlara tapmayın. Tanrılarınız RAB bunları göğün altındaki halklara pay olarak vermiştir. ²⁰ Size gelince, RAB, bugün olduğu gibi kendi halkı olmanız için, sizi alıp demir eritme ocağından, Mısır'dan çıkardı.

²¹ “RAB sizin yüzünüzden bana öfkeliydi. Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmemem ve Tanrılarınız RAB'bin size mülk olarak vereceği o verimli ülkeye girmemem için ant içti. ²² Ben bu toprakta öleceğim. Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceğim. Ama siz karşıya gelecek ve o verimli ülkeyi mülk edineceksiniz. ²³ Tanrılarınız RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmayı unutmamaya, kendinize Tanrılarınız RAB'bin yasaklılığı herhangi bir şeyin suretinde put yapmamaya dikkat edin. ²⁴ Çünkü Tanrılarınız RAB yaküp yok eden bir ateştir; kıskanç bir Tanrı'dır.

²⁵ “Ülkede uzun zaman oturduktan, çocuk ve torun sahibi olduktan sonra yoldan sapar, kendinize herhangi bir şeyin suretinde put yapar, Tanrılarınız RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak onu öfkelendirirseniz, ²⁶ bugün size karşı yeri göğü tanık gösteririm ki, mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçip gideceğiniz ülkede kesinlikle ve çabucak öleceksiniz. Orada uzun süre yaşamayacak, büsbütün yok olacaksınız. ²⁷ RAB sizi başka halkların arasına dağıtacak. RAB'bin sizi süreceği ulusların arasında sayıca az olacaksınız. ²⁸ Orada görmeyen, duymayan, yemeyen, koku almayan, insan eliyle yapılmış, ağaçtan, taştan tanrıları tapacaksınız. ²⁹ Ama Tanrılarınız RAB'bi arayacaksınız. Bütün yüreğinizle, bütün canınızla ararsınız, O'nu bulacaksınız. ³⁰ Sıkıntıya düşüğünüzde ve bütün bu olaylar başınıza geldiğinde, sonunda Tanrılarınız RAB'be donecek, O'nun sözüne kulak vereceksiniz. ³¹ Çünkü Tanrılarınız RAB acıyan bir Tanrı'dır. Sizi bırakmaz, yok etmez ve atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı unutmaz.

³² “Siz doğmadan önceki geçmiş günleri, Tanrı'nın yeryüzünde insanı yarattığı günden bu yana geçen zamanı soruşturun. Göklerin bir ucundan öbür ucuna sorun. Bu kadar önemli bir olay hiç oldu mu, ya da buna benzer bir olay duyuldu mu? ³³ Ateşin içinden seslenen Tanrı'nın sesini sizin gibi duyup da sağ kalan başka bir ulus var mı? ³⁴ Hiçbir tanrı Tanrılarınız RAB'bin Mısır'da gözlerinizin önünde sizin için yaptığı gibi denemelerle, belirtilerle, şasilası işlerle, savaşla, güçlü ve kudretli elle, büyük ve ürkütücü olaylarla gidip başka bir ulustan kendine bir ulus almaya kalkıştı mı?

³⁵ “Bu olaylar RAB'bin Tanrı olduğunu ve O'ndan başkası olmadığını bilesiniz diye size gösterildi. ³⁶ O sizi yola getirmek için gökten size sesini duyurdu. Yeryüzünde size büyük ateşini gösterdi. Ateşin içinden size sözlerini duyurdu. ³⁷ Atalarınızı sevdigi ve onların soyunu seçtiği için sizi büyük güçüyle Mısır'dan kendisi çıkardı. ³⁸ Amacı sizden daha büyük, daha güçlü

ulusları önnünüzden kovmak, onların ülkelerine girmenizi sağlamak, bugün olduğu gibi mülk edinmeniz için ülkelerini size vermekti.

39 “Bunun için, bugün RAB'bin yukarıda göklerde, aşağıda yeryüzünde Tanrı olduğunu, O'ndan başkası olmadığını bilin ve bunu aklınızdan çıkarmayın.

40 Size ve sizden sonra gelen çocuklarına iyilik sağlamaş ve Tanrıınız RAB'bin sonsuza dek size vereceği bu topraklarda uzun yıllar yaşamamanız için bugün size bildirdiğim RAB'bin kurallarına, buyruklarına uyın.”

Sığınak Kentler

(Say.35:6-28; Yas.19:1-13; Ysu.20:1-9)

41 Bundan sonra Musa Şeria Irmağı'nın doğusunda üç kent ayırdı. **42** Öyle ki, önceden kin beslemediği bir komşusunu istemeyerek öldüren biri bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarabilisin. **43** Bu kentler şunlardı: Rubenliler için o vadaki kırsal bölgede Beser, Gadlılar için Gilat'taki Ramot, Manaşşeliler için Başan'daki Golan.

Yasaya Giriş

44 Musa'nın İsraililer'e anlattığı yasa budur. **45** Mısır'dan çıktıktan sonra Musa'nın İsraililer'e bildirdiği yasalar, kurallar, ilkelere bunlardır. **46** Musa bunları Şeria Irmağı'nın doğu yakasında, Beytpeor karşısındaki vadide bildirdi. Burası daha önce Heşbon'da oturan Amorlular'ın Kralı Sihon'a ait toprakları. Musa ile İsraililer Mısır'dan çıktııklarında Sihon'u bozguna uğratmışlardır. **47** Onun ve Başan Kralı Og'un ülkesini, yani Şeria Irmağı'nın doğusunda yaşayan iki Amorlu kralın ülkesini ele geçirmişlerdi. **48** Bu topraklar, Arnon Vadisi kıyısındaki Aroer Kenti'nden Sion, yani Hermon Dağı'na kadar uzanıyor, **49** Pisga Dağı'nın eteğindeki Arava Gölü'ne dek uzanan, Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki bütün Arava'yı kapsıyordu.

5

On Buyruk

(Çik.20:1-17)

1 Musa bütün İsraililer'i bir araya toplayarak şöyle dedi: “Ey İsrail, bugün size bildireceğim kurallara, ilkelere kulak verin! Onları öğrenin ve onlara uymaya dikkat edin! **2** Tanrıımız RAB Horev Dağı'nda bizimle bir antlaşma yaptı. **3** RAB bu antlaşmayı atalarımızla değil, bizimle, bugün burada sağ kalan hepimizle yaptı. **4** RAB dağda ateşin içinden sizinle yüz yüze konuştu. **5** O zaman RAB'bin sözünü size bildirmek için RAB ile sizin aranızda durdum. Çünkü siz ateşten korkup dağa çıkmadınız. RAB şöyle seslendi:

6 “Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeneden çıkarılan Tanrıın RAB benim.

7 “Benden başka tanrıın olmayacak.

8 “Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. **9** Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrıın RAB, kıskanç bir Tanrı'ym. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklılarından sorarım. **10** Ama beni seven, buyruklarına uyan binlerce kuşağa* sevgi gösteririm.

11 “Tanrıın RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.

4:41 Ysu.20:8-9

5:8 Yas.4:15-18; 27:15

5:9 Çik.34:6-7; Say.14:18; Yas.7:9-10

ya da “Kişiye”.

5:11 Lev.19:12

* **5:10** “Kuşağa”

12 “ Tanrı'nın RAB'bin buyruğu uyarınca Şabat Günü'nü* tut ve kutsal say. **13** Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. **14** Ama yedinci gün bana, Tanrı'nın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, öküzün, eşeğin ya da herhangi bir hayvanın, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. Öyle ki, senin gibi erkek ve kadın kölelerin de dirlensinler. **15** Mısır'da köle olduğunu ve Tanrı'nın RAB'bin seni oradan gücüyle ve kudretli eliyle çıkardığını anımsayacaksın. Tanrı'nın RAB bu yüzden Şabat Günü'nü tutmanı buyurdu.

16 “ Tanrı'nın RAB'bin buyruğu uyarınca annene babana saygı göster. Öyle ki, ömrün uzun olsun ve Tanrı'nın RAB'bin sana vereceği ülkede üzerine iyilik gelsin.

17 “ Adam öldürmeyeceksin.

18 “ Zina etmeyeceksin.

19 “ Çalmayacaksın.

20 “ Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

21 “ Komşunun karısına kötü gözle bakmayacaksın. Komşunun evine, tarlasına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.”

22 “ RAB bu sözleri dağda ateşin, bulutun, koyu karanlığın içinden bütün topluluğunuza yüksek sesle söyledi. Başka bir şey eklememi. Sonra bunları iki taş levha üstüne yazıp bana verdi.

23 “ Dağ alev alev yanarken karanlığın içinden sesi duyduğunda bütün oymak başlarınız ve ileri gelenlerinizle bana yaklaştınız. **24** ‘Tanrı’mız RAB bize yüceliğini ve büyülüüğünü gösterdi’ dediniz, ‘Ateşin içinden sesini duyduk. Bugün Tanrı’nın insanla konuştuğunu ve insanın ölmeyeğini gördük. **25** Neden şimdi ölelim? Bu büyük ateş bizi yakıp yok edecek. Tanrı’mız RAB’bin sesini bir daha duyarsak öleceğiz. **26** Ateşin içinden seslenen, yaşayan Tanrı’nın sesini bizim gibi duyup da sağ kalan var mı? **27** Sen git, Tanrı’mız RAB’bin söyleyeceklerini dinle. Sonra Tanrı’mız RAB’bin bütün söylediklarını bize anlat. Biz de kulak verip uyacağız.’

28 “ RAB benimle yaptığınız konuşmayı duyunca, şöyle dedi: ‘Bu halkın sana neler söylediğini duydum. Bütün söyledikları doğrudur. **29** Keşke benden korksalardı ve bütün buyruklarına uymak için her zaman yürekten istekli olsalardı! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik geldi.’

30 “ Git, çadırlarına dönмелерini söyle. **31** Ama sen burada yanında dur. Sana bütün buyrukları, kuralları, ilkeleri vereceğim. Bunları halka sen öğreteceksin. Öyle ki, mülk edinmek için kendilerine vereceğim ülkede hepsine uysunlar.’

32 “ Tanrı’mız RAB’bin size buyurduklarına uymaya özen gösterin. Onlardan sağa sola sapmayın. **33** Tanrı’mız RAB’bin size buyurduğu yollarda yürüyün. Öyle ki, mülk edineceğiniz ülkede sağ kalasınız, başarılı ve uzun ömürlü olasınız.”

5:12 Çlk.16:23-30; 31:12-14 **5:13** Çlk.23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3 **5:16** Yas.27:16; Mat.15:4; 19:19; Mar.7:10; 10:19; Luk.18:20; Ef.6:2 **5:16** Ef.6:3 **5:17** Yar.9:6; Lev.24:17; Mat.5:21; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 **5:18** Lev.20:10; Mat.5:27; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 **5:19** Lev.19:11; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9 **5:20** Çlk.23:1; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20 **5:21** Rom.7:7; 13:9 **5:22** İbr.12:18-19

En Büyüük Buyruk

1 “Tanrıınız RAB'bin size öğretmek için bana verdiği buyruklar, kuralar, ilkeler bunlardır. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede onlara uyun. **2** Yaşamınız boyunca siz, çocuklarınız ve torunlarınız, size verdığım bütün kurallara, buyruklara uyararak Tanrıınız RAB'den korkun ki, ömrünüz uzun olsun. **3** Kulak ver, ey İsrail! Söz dinleyin ki, üzerinize iyilik gelsin, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği söz uyarınca süt ve bal akan ülkede bol bol çoğalasın.

4 “Dinle, ey İsrail! Tanrıımız RAB tek RAB'dır*. **5** Tanrıınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz. **6** Bugün size verdığım bu buyrukları aklınızda tutun. **7** Onları çocuklarınıza belletin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin. **8** Bir belirti olarak onları ellerinize bağlayın, alın sargası olarak takın. **9** Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın.”

Söz Dinlemezlige Karşı Uyarı

10-11 “Tanrıınız RAB atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca, sizi vereceği ülkeye -inşa etmediğiniz büyük ve güzel kentleri, biriktirmediğiniz iyi eşyalarla dolu evleri, siz emek vermeden kazılmış sarnıçları, dikmediğiniz bağları, zeytinlikleri olan ülkeye- götürecek. Orada yiyp doyacaksunız. **12** O zaman dikkat edin! Sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkarılan RAB'bi unutmayın.

13 “Tanrıınız RAB'den korkacaksınız; O'na kulluk edecek ve O'nun adıyla ant içeceksiniz. **14** Başka ilahların, çevrenezdeki ulusların taptığı hiçbir ilahın ardından gitmeyeceksiniz. **15** Çünkü aranızda olan Tanrıınız RAB kışkıç bir Tanrı'dır. Öfkelenirse sizi yeryüzünden yok eder. **16** Massa'da olduğu gibi, Tanrıınız RAB'bi denemeyeceksiniz. **17** Tanrıınız RAB'bin buyruklarına, size verdiği yasalara, kurallara uymaya dikkat edeceksiniz. **18** RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin, RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği verimli ülkeyi mülk edinesiniz. **19** RAB de sözü uyarınca bütün düşmanlarınızı önünüzdən kovacak.

20 “Gelecekte çocukların size, ‘Tanrıımız RAB'bin size verdiği yasaların, kuralların, ilkelerin anlamı nedir?’ diye sorunca, **21** onlara şöyle diyecesiniz: ‘Mısır'da firavunun köleleriydik. RAB bizi güçlü eliyle oradan çıkardı. **22** Gözlerimizin önünde Mısır'a, firavuna, ailesine karşı belirtiler, büyük ve korkunç işler yaptı. **23** Atalarımıza ant içerek söz verdiği ülkeye götürmek ve orayı bize vermek için bizi Mısır'dan çıkardı. **24** Sürekli üzerimize iyilik gelmesi ve bugün olduğu gibi sağ kalmamız için Tanrıımız RAB bütün bu kurallara uymamızı ve kendisinden korkmamızı buyurdu. **25** Tanrıımız RAB'bin önünde, verdiği bu buyruklara uymaya dikkat edersek, bunu bize doğruluk sayacaktır.”

* **6:4** Mar.12:29 **6:4** “Tanrıımız RAB tek RAB'dır” ya da “RAB Tanrıımızdır, yalnız ve yalnız RAB” veya “RAB Tanrıımızdır, RAB tektir”. **6:5** Mat.22:37; Mar.12:30; Luk.10:27 **6:6** Yas.11:18-20

6:10-11 Yar.12:7; 26:3; 28:13 **6:13** Mat.4:10; Luk.4:8 **6:16** Mat.4:7; Luk.4:12 **6:16** Çık.17:1-7

Tanrı'nın Öz Halkı
(Çık.34:11-16)

1 “Tanrıınız RAB mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkeye sizi götürdüğünde, öünüüzden birçok ulusu -Hititler'i*, Girgaşlılar'ı, Amorlular'ı, Kenanlılar'ı, Perizliler'ı, Hivliler'ı, Yevuslular'ı, sizden daha büyük ve daha güçlü yedi ulusu- kovacak. **2** Tanrıınız RAB bu ulusları elinize teslim ettiğinde, onları bozguna uğrattığınızda, tümünü yok etmelisiniz. Bu uluslarla antlaşma yapmayacaksınız, onlara acımayacaksınız. **3** Kız alıp vermeyeceksiniz. Kızlarınızı oğullarına vermeyeceksiniz; oğullarınıza da onlardan kız almayacaksınız. **4** Çünkü onlar oğullarınızı beni izlemekten saptıracak, başka ilahlara tapmalarına neden olacaklardır. O zaman RAB size öfkelenerek ve sizi çabucak yok edecek. **5** Onlara şöyle yapacaksınız: Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını devirecek, öbür putlarını yakacaksınız.

6 “Siz Tanrıınız RAB için kutsal bir halksınız. Tanrıınız RAB, öz halkı olmanız için, yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti. **7** RAB'bin sizi sevmesinin ve seçmesinin nedeni öbür halklardan daha kalabalık olduğunuzdan değil. Siz sayıca öbür halklardan azdırınız. **8** RAB size sevgisini göstermek ve atalarınıza ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için güçlü eliyle sizi Mısır'dan çıkardı; köle olduğunuz ülkeden, Mısır Firavunu'nun elinden sizi kurtardı. **9** Tanrıınız RAB'bin Tanrı olduğunu bilin. O güvenilir Tanrı'dır. Kendisini sevenlerin, buyruklarına uyanların bininci kuşağına kadar antlaşmasına bağlı kalır. **10** Kendisinden nefret edenlere ise üzerlerine yıkım göndererek karşılık verir. RAB kendisinden nefret edene karşılık vermeyecektir. **11** Onun için, bugün size bildirdiğim buyruklara, kurallara, ilkelere uyymaya dikkat edin.”

Buyruklara Uyanlara Verilecek Ödül
(Yas.28:1-14)

12 “Bu ilkeleri dinler, onlara özenle uyarсанız, Tanrıınız RAB atalarınıza ant içerek verdiği söz uyarınca sizinle yaptığı antlaşmaya bağlı kalacak. **13** Sizi sevecek, kutsayacak, çoğaltacak. Atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede rahminizin meyvesini, toprağınızın ürünü -tahılını, yeni şarabını, zeytinyağını- sığırlarınızın buzağılarını, sürülerinizin kuzularını bereketli kıracak. **14** Öbür halklardan daha çok kutsanmış olacaksınız. Erkekleriniz, kadınlarınız, hayvanlarınız arasında döl vermeyen olmayacak. **15** RAB her türlü hastalığı sizden uzaklaştıracak. Mısır'da gördüğünüz korkunç hastalıklardan hiçbirini size vermeyecek. Bütün bu hastalıkları sizden nefret edenlere verecek. **16** Tanrıınız RAB'bin elinize teslim edeceği halkların tümünü yok edeceksiniz. Onlara acımayacaksınız. İlahlarına tapmayacaksınız. Çünkü bu sizin için tuzak olacaktır.

17 “Bu uluslar bizden daha güçlü. Onları nasıl kovabiliriz?” diye düşünebilirsiniz. **18** Onlardan korkmayacaksınız. Tanrıınız RAB'bin firavuna ve bütün Mısır'a yaptıklarını her zaman anımsayı. **19** Tanrıınız RAB'bin sizi Mısır'dan çıkarmak için yaptığı büyük denemeleri, belirtileri, şasılı işleri, güçlü ve kudretli elini gözlerinizle gördünüz. Tanrıınız RAB şimdi korktuğunuz bütün bu halklara aynısını yapacaktır. **20** Sizden gizlenerek

sağ kalmış olanların üzerine, hepsi yok olana dek eşekarısı* gönderecek. **21** Onlardan yılmayacaksınız. Aranızda olan Tanrıınız RAB ulu ve heybetli bir Tanrı'dır. **22** Bu ulusları önnüzden azar azar kovacak. Onları birden ortadan kaldırılamazsınız. Yoksa çevrelerinde yabani hayvanlar çoğalar. **23** Tanrıınız RAB onları elinize teslim edecek ve hepsi yok oluncaya dek onları şaşkına çevirecek. **24** Krallarını elinize teslim edecek; adalarını göğün altından sileceksiniz. Onları yok edene dek kimse size karşı duramayacak. **25** İlahlarını simgeleyen putları yakacaksınız; üzerlerindeki altınla, gümüşe göz dikmeyecek, bunları kendinize ayırmayacaksınız. Öyle ki, tuzağa düşmeyeceğiniz. Bu putlar Tanrıınız RAB'bin gözünde iğrençtir. **26** Bu iğrenç şeylerin evinize getirmeyeceksiniz, yoksa siz de onlar gibi yok olursunuz. Onlardan çok nefret edecek, tiksineceksiniz; çünkü onlar yok olmaya mahkûmdur.”

8

Rab'bi Unutmayın

1 “Bugün size bildirdiğim buyruklara tam tamına uyun ki, yaşayاسınız, çoğalarınız ve gidip RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği ülkeyi mülk ediniesziniz. **2** Tanrıınız RAB'bin sizi kırk yıl boyunca çölde dolaştırdığı uzun yolculuğu anımsayı! Buyruklarına uyup uymayacağınızı, amacınızın ne olduğunu öğrenmek için sizi sıkıntılarla sokarak sınadı. **3** Sizi aç bırakarak sıkıntıya soktu. Sonra sizin de atalarınızın da bilmediği man ile sizi doyurdu. İnsanın yalnız ekmekle yaşamadığını, RAB'bin ağızından çıkan her söyle yaşadığını size öğretmek için yaptı bunu. **4** Kırk yıl ne giysileriniz eskidi, ne de ayaklarınız sısti. **5** Tanrıınız RAB'bin, çocuğunu eğiten bir baba gibi, sizi nasıl eğittiğini anlayın.

6 “Onun için, Tanrıınız RAB'bin buyruklarına uyun. Yollarında yürüyüün, O'ndan korkun. **7** Tanrıınız RAB sizi verimli bir ülkeye götürüyor. Öyle bir ülke ki, ırmakları, pınarları, derelerden tepelerden çıkan su kaynakları vardır; **8** bugdayı, arpası, üzümü, inciri, narı, zeytinyağı, balı vardır. **9** Sıkıntısız ekmeke yiyebileceğiniz, hiçbir şeye gereksinim duymayacağınız bir ülkedir. Öyle bir ülke ki, kayaları demirdir, dağlarından bakır çıkarılabilirsiniz.

10 “Yiyip doyunca, size verdiği verimli ülke için Tanrıınız RAB'be övgüler sunun. **11** Tanrıınız RAB'bi unutmamaya dikkat edin. Bugün size bildirdiğim buyruklarını, ilkelerini, kurallarını savsaklamayın. **12** Yiyip doydugunuzda, güzel evler yapıp yerleştinizde, **13** sığırlarınız, davranışlarınız çoğaldığında, altınızın, gümüşünüz ve her şeyiniz arttığında, **14** böbürlenmemeye ve sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkarılan Tanrıınız RAB'bi unutmamaya dikkat edin. **15** RAB o büyük ve korkunç çölde, zehirli yılanlarla, akreplerle dolu o kurak, susuz toprakta sizi yürüttü. Size sert kayadan su çakardı. **16** Atalarınızın bilmediği man ile sizi çölde doyurdu. Sizi sıkıntıya soktu, sınadı. Öyle ki, sonunda üzerinize iyilik gelsin. **17** ‘Bu serveti toplayan kendi yeteneğimiz, güçlü elimizdir’ diye düşünebilirsiniz. **18** Ancak bu serveti toplama yeteneğini size verenin Tanrıınız RAB olduğunu anımsayı. Atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı sürdürmek amacıyla bugün de bunu yapıyor.

19 “Tanrıınız RAB'bi unutur, başka ilahların ardınca giderseniz, onlara tapar, önlerinde yere kapanırsanız, bugün size açıkça belirtirim ki, tamamen

* **7:20** “Eşekarısı”: İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir. **8:3** Mat.4:4; Luk.4:4 **8:11** Hoş.13:5-6

yok olacaksınız. ²⁰ Tanrınız RAB öünüüzden ulusları yok ettiği gibi, sözüne kulak vermediğiniz için sizi de yok edecek.

9

1 “Ey İsrail, kulak ver! Bugün sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçeceksiniz. Onların kentleri büyük, surları göye dek yükseliyor. **2** Bu güçlü, uzun boylu halk Anaklılar'dır. Onları biliyorsunuz. ‘Kim Anaklılar'a karşı durabilir?’ deyişini duyduğunuz. **3** Bilin ki, yakıp yok eden ateş olan Tanrınız RAB öünüüzden gidecek. Onları ortadan kaldıracak, size boyun eğmelerini sağlayacak. Onları kovacaksınız, RAB'bin verdiği söz uyarınca bir çırıpta yok edeceksiniz.”

Halkın Söz Dinlemezliği

4 “Tanrınız RAB bu ulusları öünüüzden kovunca, ‘RAB doğruluğumuzdan ötürü bu ülkeyi mülk edinelim diye bizi buraya getirdi’ diye düşünmeyin. Çünkü RAB, bu ulusları yaptıkları kötülükler yüzünden öünüüzden kovuyor. **5** Onların topraklarını mülk edinmeye gitmenizin nedeni doğruluğunuza, erdeminiz değildir. Tanrınız RAB bu ulusları kötüükleri yüzünden ve atasınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için öünüüzden kovacak. **6** Şunu anlayın ki, Tanrınız RAB'bin bu verimli toprakları mülk edinesiniz diye size size vermesinin nedeni doğruluğunuza değildir. Çünkü siz dikbaşlı bir halksınız.

7 “Tanrınız RAB'bi çölde nasıl kızdırdığınızı anımsayın, hiç unutmayın. Mısır'dan çıktıığınız günden buraya varınca dek, RAB'be sürekli karşı geldiniz. **8** Horev Dağı'nda RAB'bi öyle kızdırdınız ki, sizi yok edecek kadar öfkelendi. **9** Daha önce taş levhaları -RAB'bin sizin yaptığını antlaşmanın levhalarını almak için dağa çıkmıştim; orada kırk gün, kırk gece kaldım. Ne yedim, ne içtim. **10** RAB Tanrı parmağıyla yazmış olduğu iki taş levhayı bana verdi. Bu levhalar, dağda toplandığınız gün RAB'bin ateşin içinden size bildirdiği bütün buyrukları içermekteydi. **11** Kırk gün, kırk gece sonra RAB bana iki taş levhayı, antlaşma levhalarını verdi.

12 “‘Haydi, buradan hemen in’ dedi, ‘Çünkü Mısır'dan çıktıığın halkın yoldan çıktı. Onlara buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir put yaptılar.’ **13** Sonra RAB bana, ‘Bu halkı gördüm’ dedi, ‘İşte dikbaşlı bir halk! **14** Bırak da onları yok edeyim; adlarını da göğün altından sileyim. Seni onlardan daha güçlü, daha büyük bir ulus kılayım.’

15 “Dönüp dağdan aşağıya indim. Dağ alev alev yanıyordu. Antlaşmanın iki levhası iki elimdeydi. **16** Tanrınız RAB'be karşı günah işledığınızı gördüm. Kendinize buzağıya benzer bir dökme put yapmıştım. RAB'bin size buyurduğu yoldan hemen sapmıştım. **17** Bu yüzden iki levhayı fırlatıp attım, gözünüzü önünde parçaladım. **18** Bir kez daha RAB'bin huzurunda bir şey yemeden, içmeden kırk gün kırk gece yere kapanıp kaldım. Çünkü günah işlemiştiniz; RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak O'nun öfkelendirmiştiniz. **19** RAB'bin kızgınlığı karşısında korktum. Öfkesi sizi yok edecek kadar alevlenmişti. Ama RAB yakarışımı yine duydı. **20** RAB Harun'a da onu yok edecek kadar öfkelenmişti. O sırada Harun için de yakardım. **21** Yaptığınız günahlı nesneyi, o buzağıya benzer dökme putu alıp yaktım. Parçalayıp ince toz haline getirinceye dek ezdim. Sonra tozu dağdan akan dereye attım.

22 “Tavera'da, Massa'da, Kivrot-Hattaava'da* da RAB'bi öfkelendirdiniz. **23** RAB siz'i Kadeş-Barnea'dan gönderirken, ‘Gidin, size vereceğim ülkeyi mülk edinin’ diye buyurmuştur. Sizse Tanrıınız RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. O'na güvenmediniz, sözüne kulak vermediiniz. **24** Sizi tanıdığım günden bu yana RAB'be sürekli karşı geldiniz.

25 “RAB siz yok edeceğini söylediğ'i için, kırk gün kırk gece O'nun önünde yere kapanıp kaldı. **26** RAB'be şöyle yakardım: ‘Ey Egemen RAB, büyük kudretinle kurtarıp güçlü elinle Mısır'dan çıkardığın halkını, kendi mirasını yok etme. **27** Kulların İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u anımsa. Bu halkın dikbaşılığını, kötüüğünü, günahını dikkate alma. **28** Yoksa bizi çıkardığın ülkenin halkı, ‘RAB söz verdiği ülkeye götürüremediği, onlardan nefret ettiği için çölde yok etmek amacıyla onları Mısır'dan çıkardı’ diyecek. **29** Oysa onlar, büyük güçle ve kudretli elinle Mısır'dan çıkardığın kendi halkın ve mirasındır.’”

10

Musa Buyrukları Yeniden Alyor (Çık.34:1-10)

1 “O zaman RAB bana, ‘Öncekiler gibi iki taş levha kes ve dağa, yanına çok’ dedi, ‘Ağaçtan bir sandık yap. **2** Parçaladığın önceki levhalara yazılı buyrukları yeni levhalara yazacağım. Sonra onları sandığa koyacaksın.’

3 “Böylece akasya ağacından bir sandık yaptım. Öncekiler gibi iki taş levha kesttim. İki levhayı da alıp dağa çıktım. **4** RAB dağda toplandığınız gün atesin içinden size bildirdiği On Buyruk'u, daha önce yaptığı gibi, bu levhalara yazdı ve bana verdi. **5** Sonra dönüp dağdan indim. RAB'bin buyruğu uyarınca, levhaları yaptığı sandığa koydum. Orada duruyorlar.”

6 –İsrailliler Yaakanoğulları'na ait kuyulardan ayrılip Mosera'ya gittiler. Harun orada öldü ve gömülüdü. Yerine oğlu Elazar kâhin oldu. **7** İsrailliler oradan Gudgoda'ya, sonra da akarsular bölgesi olan Yotvata'ya göç ettiler. **8** O zaman RAB, kendi Antlaşma Sandığı'nı* taşıması, kendisine hizmet etmek üzere önünde durması ve O'nun adıyla kutsaması için Levililer oymağını ayırdı. Bugün de aynı görevi yapıyorlar. **9** Bu yüzden Levililer kardeşleri olan öbür oymaklar gibi pay ve mülk almadılar. Tanrıınız RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca onların mirası RAB'dır.-

10 “Daha önce yaptığı gibi dağda kırk gün, kırk gece kaldım. RAB yine yukarısını duydu ve siz yok etmek istemedi. **11** Sonra, ‘Kalk, git’ dedi, ‘Onları atalarına ant içerek söz verdığım ülkeye götür. Gidip orayı mülk edinsinler.’”

Rab'den Korkun

12 “Şimdi, ey İsrail halkı, Tanrıınız RAB sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: Tanrıınız RAB'den korkun, O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin; **13** üzerinize iyilik gelsin diye bugün size bildirdiğim buyruklarına, kurallarına uyun. **14** Gökler de, göklerin gökleri de, yeryüzü ve içindeki her şey Tanrıınız RAB'bindir. **15** Öyleyken RAB atalarınızı sevdi, onlara bağlandı. Bugün olduğu gibi, onların soyu olan sizleri bütün halkların arasından seçti. **16** Yüreklerinizi RAB'be adayın*,

9:22 Say.11:3 **9:22** Çık.17:7 **9:22** Say.11:34 * **9:22** “Kivrot-Hattaava”: “Özlem mezarları” anlamına gelir. **9:23** Say.13:25-14:38 **9:23** Yas.1:21 **9:23** Say.13:31; Yas.1:26; İbr.3:16 **10:6**

Say.20:28; 33:38 **10:8** Say.3:5-8 **10:9** Yas.18:2 **10:10** Çık.34:28 * **10:16** “Yüreklerinizi RAB'be adayın”: İbranice “Yüreklerinizi sünnet edin”.

bundan böyle dikbaşlı olmayın. ¹⁷ Çünkü Tanrıınız RAB, tanrıların Tanrısı, rablerin Rabbi'dir. O kimseyi kayırmayan, rüşvet almayan, ulu, güçlü, heybetli Tanrı'dır. ¹⁸ Öksüzlerin, dul kadınların hakkını gözetir. Yabancıları sever, onlara yiyecek, giyecek sağlar. ¹⁹ Siz de yabancıları seveceksiniz. Çünkü Mısır'da siz de yabancıydınız. ²⁰ Tanrıınız RAB'den korkun, O'na kulluk edin. O'na bağlı kalın ve O'nun adıyla ant için. ²¹ O övgünüzüdür. Gözlerinizle gördüğünüz o büyük, heybetli belirtileri sizin için gerçeklestiren Tanrıınız'dır. ²² Mısır'a giden atalarınız yetmiş kişiydi. Şimdiye Tanrıınız RAB sizi göklerdeki yıldızlar kadar çoğalttı."

11

Rab'bin Büyüklüğü

¹ "Tanrıınız RAB'bi sevin. Uyarılarına, kurallarına, ilkelerine, buyruklarına her zaman uyun. ² Unutmayın ki, Tanrıınız RAB'bin tedibini görüp yaşayanlar çocukların değil, sizsiniz: Büyüklüğünü, güçlü elini, kudretini, ³ belirtilerini, Mısır'da firavuna ve bütün ülkesine yaptıklarını; ⁴ Mısır ordusuna, atalarına, savaş arabalarına neler yaptığı; Misirlilər sizi kovalarken onları nasıl Kamış Denizi'nin* suları altında bıraktığını, onları nasıl yok ettiğini gördünüz. ⁵ Buraya varınca dek RAB'bin çölde sizin için neler yaptığını; ⁶ Rubenogulları'ndan Eliav'ın oğulları Datan'la Aviram'a neler ettiğini; bütün İsrail'in gözü önünde yerin nasıl yarıldığını, onları, ailelerini, çadırlarını ve onlara ait her canlıyı nasıl yuttuğunu gören çocukların değil, sizsiniz. ⁷ RAB'bin yaptığı bu büyük işlerin tümünü gören sizsiniz.

⁸ "Bugün size bildirdiğim buyrukların tümüne uyun ki, güçlü olasınız, mülk edinmek üzere Şeria Irmağı'ndan geçip ülkeyi ele geçiresiniz. ⁹ RAB'bin ant içerek atalarınıza ve soylarına söz verdiği süt ve bal akan ülkede ömrünüz uzun olsun. ¹⁰ Mülk edinmek için gideceğiniz ülke, çökmiş olduğunuz Mısır gibi değildir. Orada tohumunuzu eker, sebze bahçesi gibi zorlukla* sulardınız. ¹¹ Mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkenin ise dağları, dereleri vardır. Toprağı gökten yağan yağmurla sulanır. ¹² Orası Tanrıınız RAB'bin kayırdığı bir ülkedir. Tanrıınız RAB orayı bütün yıl sürekli gözetir.

¹³ "Tanrıınız RAB'bi sevmek, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek için bugün size bildirdiğim buyruklara iyiye kulak verirseniz, ¹⁴ RAB ülkenize ilk ve son yağmuru vaktinde yağıdıracak. Öyle ki, tahlınızı, yeni şarabınızı, zeytinyağını toplayasınız. ¹⁵ RAB tarlalarda hayvanlarınız için ot sağlayacak, siz de yiyecek doyacaksunız. ¹⁶ Sakının, ayartılıp yoldan çıkmayasınız; başka ilahlara tapmayasınız, önlerinde eğilmeyesiniz. ¹⁷ Öyle ki, RAB size öfkelenmesin; yağmur yağmasın, toprak ürün vermesin diye gökleri kapamasın; size vereceği verimli ülkede çabucak yok olmayasınız.

¹⁸ "Bu sözlerimi akliniza ve yüreğinizde tutun. Bir belirti olarak ellerinize bağlayın, alın sargası olarak takın. ¹⁹ Onları çocuklarınıza öğretin. Evinizde otururken, yolda yürüken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin. ²⁰ Evlerinizin kapı söylevine, kentlerinizin kapılarına yazın. ²¹ Öyle ki, RAB'bin atalarınıza vermeye söz verdiği topraklar üzerinde sizin de,

10:17 1Ti.6:15; Va.17:14; 19:16 **10:17** Elç.10:34-35; Rom.2:11; Gal.2:6; Ef.6:9 **10:22** Yar.46:27

10:22 Yar.15:5; 22:17 **11:3** Çık.7:8-12:13 **11:4** Çık.14:28 **11:6** Say.16:31-32 * **11:10** "Zorlukla": İbranice "Ayağınıza". **11:13** Lev.26:3-5; Yas.7:12-16; 28:1-14 **11:18** Yas.6:6-9

çocuklarınızın da ömrü uzun olsun ve yeryüzünün üstünde gökler olduğu sürece orada yaşayınız.

²² "Uymanız için size bildirdiğim bu buyrukları eksiksiz yerine getirir, Tanrıınız RAB'bi sever, yollarında yürü, O'na bağlı kalırsanız, ²³ RAB bu ulusların tümünü önünüzden kovacak. Sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edineceksiniz. ²⁴ Ayak basacağınız her yer sizin olacak. Sınırlarınız çölden Lübnan'a, Fırat Irmağı'ndan Akdeniz'e kadar uzanacak. ²⁵ Hiç kimse size karşı koyamayacak. Tanrıınız RAB, size verdiği söz uyarınca, ayak basacağınız her yere dehşetinizi, korkunuzu saçacaktır.

²⁶ "Bakın, bugün önünüze kutsamayı ve laneti koyuyorum: ²⁷ Bugün size bildirdiğim Tanrıınız RAB'bin buyruklarına uyarsanız kutsanacaksınız. ²⁸ Ama Tanrıınız RAB'bin buyruklarını dinlemez, bilmediğiniz başka ilahların ardında giderek bugün size buyurduğum yoldan saparsanız, lanete uğrayacaksınız. ²⁹ Tanrıınız RAB mülk edinmek için gideceğiniz ülkeye sizi götürdügünde, Gerizim Dağı'nda kutsama yapacak, Eval Dağı'nda lanet okuyacaksınız. ³⁰ Bu iki dağ Şeria Irmağı'nın karşı yakasında, yolunbatisında, Arava'da oturan Kenanlılar ülkesinde, Gilgal karşısında, More meşeli yanındadır. ³¹ Tanrıınız RAB'bin size vereceği ülkeyi mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçmek üzeresiniz. Orayı ele geçirip yerleştinizde, ³² bugün size bildirdiğim bütün kurallara, ilkelere uymaya dikkat edin."

12

Tek Tapınma Yeri

¹ "Atalarınızın Tanrısı RAB'bin mülk edinmek için size verdiği ülkede yaşamınız boyunca uyanız gereken kurallar, ilkelere şunlardır: ² Topraklarını alacağınız ulusların ilahlarına taptıkları yüksek dağlardaki, tepelerdeki, bol yapraklı her ağacın altındaki yerleri tümüyle yıkacaksınız. ³ Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını yakacak, öbür putlarını parça parça edeceksiniz. İlahlarının adlarını oradan sileceksiniz.

⁴ "Siz Tanrıınız RAB'be bu biçimde tapmamalısınız. ⁵ Tanrıınız RAB'bin adını yerleştirmek için bütün oymaklarınız arasından seçeceğiniz yere, konutuna yönelik, oraya gitmelisiniz. ⁶ Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, dilek adaklarınızı, gönülden verdığınız sunuları, sigırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını oraya götürürecekleriniz. ⁷ Orada, siz kutsayan Tanrıınız RAB'bin huzurunda, siz de aileleriniz de yiyeceksiniz ve el attığınız her işte sevinç bulacaksınız.

⁸ "Bugün burada yaptığımızı yapmayın; herkes kendi gözünde doğru olanı yapıyor. ⁹ Çünkü Tanrıınız RAB'bin size vereceği dinlenme yerine, mülke daha ulaşmadınız. ¹⁰ Ama Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrıınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeye yerleşecekleriniz. RAB sizin çevrenizdeki bütün düşmanlarınızdan kurtarıp rahata kavuşturacak. Güvenlik içinde yaşayacaksınız. ¹¹ Tanrıınız RAB adını yerleştirmek için bir yer seçecek. Size buyurduğum her şeyi oraya götürürecekleriniz: Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, RAB'be adadığınız bütün özel adaklarınızı. ¹² Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer Tanrıınız RAB'bin huzurunda sevineceksiniz. Çünkü Levililer'in sizin gibi kendilerine ait payları ve mülkleri yoktur. ¹³ Yakmalık sunularınızı herhangi bir yerde sunmamaya dikkat edin. ¹⁴ Yakmalık sunularınızı RAB'bin oymaklarınızın

birinde seçeceğin yerde sunacaksınız. Size buyurduğum her şeyi orada yapacaksınız.

15 “Tanrıınız RAB'bin sizi kutsadığı ölçüde, yaşadığınız kentlerde dilediğiniz kadar hayvan kesip etini yiyebilirsınız. Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi, bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. **16** Ancak kan yemeyeceksiniz. Kanı su gibi toprağa akitacaksınız. **17** Tahilimizin, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ondalığını, sığırlarınızın, davarlarınızın ilk doğanlarını, adadıklarınızın tümünü, gönülden verdiğiniz sunuları, bağışlarınızı yaşadığınız kentlerde yememelisiniz. **18** Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde oturan Levililer bunları Tanrıınız RAB'bin huzurunda, O'nun seçeceği yerde yiyeceksiniz. Tanrıınız RAB'bin huzurunda el attığınız her işte sevinç bulacaksınız. **19** Ülkede yaşadığınız sürece Levililer'i yüzüstü bırakmamaya dikkat edin.

20 “Tanrıınız RAB size verdiği söz uyarınca sınırlınızı genişlettiginde, et yemeye istek duyup, ‘Et yiyeceğiz’ derseniz, dilediğiniz kadar et yiyebilirsınız. **21** Tanrıınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceğin yer sizden uzaksa, buyruğum uyarınca RAB'bin size verdiği sığırlardan, davarlardan kesebilirsınız. Kentlerinizde dilediğiniz kadar et yiyebilirsınız. **22** Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. **23** Ama kan yememeye dikkat edin. Çünkü ete can veren kandır. Etle birlikte canı yememelisiniz. **24** Kan yememelisiniz; kanı su gibi toprağa akitacaksınız. **25** Kan yemeyeceksiniz. Öyle ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarına iyilik gelsin. Böylece RAB'bin gözünde doğru olanı yapmış olursunuz.

26 “Kutsal sunularınızı, dilek adaklarınızı alıp RAB'bin seçeceği yere gideceksiniz. **27** Yakmalık sunularınızı, eti ve kani Tanrıınız RAB'bin sunağında sunacaksınız. Kurbanınızın kani Tanrıınız RAB'bin sunağına akacak. Ama eti yiyebilirsınız. **28** Size bildirdiğim bütün bu buyruklara iyice uyun ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarına sürekli iyilik gelsin. Böylece Tanrıınız RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapmış olacaksınız.”

Başka İlahlara Tapmayın

29 “Tanrıınız RAB topraklarını alacağınız ulusları öňünüzden yok edecek. Topraklarını miras alıp orada yaşadığınızda **30** ve onları yok ettiğinizde, onların tuzaklarına düşmekten sakının. İlahlarına yöneliip, ‘Bu uluslar ilahlarına nasıl tayıyorlardı? Biz de aynısını yapalım’ demeyin. **31** Tanrıınız RAB'be bu biçimde tapınmayacaksınız. Onlar ilahlarına RAB'bin tihsindiği içeren şeyler sunuyorlar. Oğullarını, kızlarını bile yakarak ilahlarına kurban ediyorlar.

32 “Size bildirdiğim bütün buyruklara iyice uyun. Bunlara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın.

13

1 “Aranızdan bir peygamber ya da düş gören biri çıkarsa, bir belirtiyi ya da şaşılısı bir olayı önceden bildirirse, **2** ‘Bilmemiğiniz başka ilahlara yönelik tapınalım’ derse, söz ettiği belirti, şaşılısı olay gerçekleşse bile, **3** o peygamberi ya da düş göreni dinlememelisiniz. Tanrıınız RAB kendisini bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevip sevmediğinizi anlamak için sizi sınamaktadır. **4** Tanrıınız RAB'bin ardından yürüyen, O'ndan korkun. Buyruklarına uyun,

O'nun sözüne kulak verin. O'na kulluk edin, O'na bağlı kalın.⁵ O peygamber ya da düş gören öldürüləcək. O, sizi Mısır'dan çıkaran, köle olduğunuz ülkeden kurtaran Tanrıınız RAB'be karşı gelmeye kısırttı. Tanrıınız RAB'bin yürümenizi buyurduğu yoldan sizi saptırmaya çalıştı. Aranızdaki kötülüğün ortadan kaldırılmasını.

6-7 “Öz kardeşin, oğlun, kızın, sevdigin karın ya da en yakın dostun seni gizlice ayartmaya çalışır, senin ve atalarının önceden bilmediğiniz, dünyanın bir ucundan öbür ucuna dek uzakta, yakında, çevrenizde yaşayan halkların ilahları için, ‘Haydi gidelim, bu ilahlara tapalım’ derse,⁸ ona uymayacak, onu dinlemeyeceksin. Öna acımayacak, sevecenlik göstermeyecek, onu korumayacaksın.⁹ Onu kesinlikle öldürceksin. Onu önce sen, sonra bütün halk taşa tutsun.¹⁰ Taşlayarak öldürün onu. Çünkü Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden sizi çıkaran Tanrıınız RAB'den sizi saptırmaya çalıştı.¹¹ Böylece bütün İsrail bunu duyup korkacak. Bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar.

12-13 “Tanrıınız RAB'bin yaşamamız için size vereceği kentlerin birinde, içinden kötü kişiler çıktığını ve, ‘Haydi, bilmediğiniz başka ilahlara tapalım’ diyerek kentlerinde yaşayan halkı saptırdıklarını duyarsanız,¹⁴ araştıracak, inceleyecek, iyice soruşturacaksınız. Duyduklarınız gerçekse ve bu iğrenç olayın aranızda yapıldığı kanıtlanırsa,¹⁵ o kente yaşayanları kesinlikle kılıçtan geçireceksiniz. Kenti yok edip orada yaşayan bütün halkı ve hayvanları kılıçtan geçireceksiniz.¹⁶ Yağmalanan malların tümünü toplayıp meydanın ortasına yığın. Kenti ve malları Tanrıınız RAB'be tümüyle yakmalık sunu olarak yakın. Kent sonsuza dek yıkıntı halinde bırakılacak. Yeniden onarılmayacak.¹⁷ Yok edilecek mallardan hiçbir şey almayın. Böylece RAB'bin kızgın öfkesi yataşacak ve RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca size acıယak, sevecenlik gösterecek, sizi çoğaltacaktır.¹⁸ Çünkü Tanrıınız RAB'bin sözünü dinleyeceksiniz. Böylece bugün size bildirdiğim buyruklara uyup O'nun gözünde doğru olanı yapmış olacaksınız.”

14

Eti Yenen ve Yenmeyen Hayvanlar (Lev.11:1-47)

1 “Siz Tanrıınız RAB'bin çocuklarınızın. Ölülere ağıt yakmak için bedenlerinizi yaralamayacaksınız. İki kaş arasındaki tüyleri almayacaksınız.² Tanrıınız RAB için kutsal bir halksınız. RAB öz halkı olmanız için yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti.

3 “İğrenç sayılan hiçbir şey yemeyeceksiniz.⁴ Şu hayvanların etini yiyebilirsiniz: Sığır, koyun, keçi,⁵ geyik, ceylan, karaca, yaban keçisi, gazal, ahu, dağ koyunu.⁶ Çatal ve yarık tırnaklı, gevış getiren her hayvanın etini yiyebilirsiniz.⁷ Ancak gevış getiren, çatal ve yarık tırnaklı hayvanlardan etini yememeniz gerekenler şunlardır: Deve, tavşan, kaya tavşanı. Bunlar gevış getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılırlar.⁸ Domuz çatal tıraklıdır, ama gevış getirmez. Sizin için kirli sayılır. Bu hayvanların etini yemeyecek, leşine dokunmayacaksınız.

9 “Suda yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: Pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirsiniz.¹⁰ Ama pulsuz ve yüzgeçsiz canlıların hiçbirini yemeyeceksiniz. Bunlar sizin için kirli sayılır.

11 “Temiz sayılan bütün kuşları yiyebilirsiniz. **12** Etini yemeyeceğiniz kuşlar sunlardır: Kartal, kuzu kartalı, kara akbaba, **13** çaylak, doğan türleri, **14** bütün karga türleri, **15** baykuş, puhu, martı, atmaca türleri, **16** kukumav, büyük baykuş, peçeli baykuş, **17** ishakkusu, akbaba, karabatak, **18** leylek, balıkçı türleri, ibibik, yarasa. **19** Bütün kanatlı böcekler sizin için kirli sayılır. Hiçbirini yemeyeceksiniz. **20** Ama temiz sayılan kanatlı yaratıkların tümünü yiyebilirsiniz.

21 “Kendiliğinden ölen hiçbir hayvanın etini yemeyeceksiniz. Ölü hayvanı yemesi için kentlerinizde yaşayan bir yabancı verebilir ya da öteki yabancılarla satabilirsiniz. Siz Tanrıınız RAB için kutsal bir halksınız.

“Oğlağı anasının sütünde haşlamayı.”

Ondalıkla İlişkin Kural

22 “Her yıl tarlalarınızda yetişen ürünlerin ondalığını bir yana ayıracaksınız. **23** Tahılınızı, yeni şarabınızı, zeytinyağınızı ondalığını, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını, Tanrıınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceğiniz yerde O'nun önünde yiyeceksiniz. Bunu yapın ki, her zaman O'ndan korumayı öğrenesiniz. **24** Tanrıınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceğiniz yer uzaksa, yol Tanrıınız RAB'bin size verimli kıldığı ürünlerin ondalığını oraya taşıyamayacak kadar uzunsa, **25** ondalığınızı gümüşe çevirin. Gümüşü alıp Tanrıınız RAB'bin seçeceği yere gidin. **26** Gümüşü dileğinizin şekilde kullanın: Sığır, davar, şarap, içki ya da canınızın istediği başka bir şey alın. Siz ve aileniz orada, Tanrıınız RAB'bin önünde yiyecek ve sevineceksiniz.

27 “Kentlerinizde yaşayan Levililer'i yüzüstü bırakmayın. Onların sizin gibi payları ve mülkleri yoktur. **28** Her üç yılın sonunda, o yılın ürününün bütün ondalığını getirip kentlerinizde toplayın. **29** Öyle ki, sizin gibi payları ve mülkleri olmayan Levililer, kentlerinizde yaşayan yabancılar, öksüzler, dul kadınlar gelsinler, yiyp doysunlar. Bunu yaparsanız, Tanrıınız RAB el attığınız her işte sizi kutsayacaktır.”

15

Borçların Bağışlanacağı Yıl

1 “Her yedi yılın sonunda size borçlu olanları bağışlayacaksınız. **2** Borçları bağışlama işini şöyle yapacaksınız: Her alacaklı, komşusunun borcunu bağışlayacak. Borcun ödemesi için komşusunu ya da kardeşini zorlamayacak. Çünkü RAB'bin borçları bağışlama yılı duyurulmuştur. **3** Yabancıdan borcunu alabilirsin. Ama İsrailî kardeşinin borcunu bağışlayacaksın.

4-5 “Aranızda yoksul kimse olmayacak. Tanrıınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede Tanrıınız RAB'bin sözünü can kulağıyla dinler, bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara özenle uyarınca, O sizin kesinlikle kutsayacaktır. **6** Tanrıınız RAB verdiği söz uyarınca sizi kutsayacak. Siz birçok ulusa ödünc vereceksiniz, ama siz ödünc almayacaksınız. Siz birçok ulusu yöneteceksiniz, ama onlar sizi yönetmeyecek.

7 “Tanrıınız RAB'bin size vereceği ülkenin herhangi bir kentinde yaşayan kardeşlerinizden biri yoksulsa, yüreğinizi katılaştırmayın, yoksul kardeşinize elisiği davranışmayın. **8** Tersine, eliniz açık olsun; gereksinimlerini karşılayacak kadar ona ödünc verin. **9** ‘Yedinci yıl, borçları bağışlama yılı yakındır’ diyerek yüreğinizde kötü düşünce barındırmaktan sakının.

Öyle ki, yoksul kardeşinize karşı elisini davranıp ona yardım etmekten kaçınmamasınız. Yoksul kardeşiniz sizden RAB'be yakınabilir, siz de günah işlemiş olursunuz. ¹⁰ Ona bol bol verin, verirken yüreğinizde isteksizlik olmasın. Bundan ötürü Tanrıüzün RAB bütün işlerinizde ve el attığınız her şeye sizi kutsayacaktır. ¹¹ Ülkede her zaman yoksullar olacak. Bunun için, ülkenizde yaşayan kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara eliaçık davranışınızı buyuruyorum.”

Kölelere Yapılacak İşlem (Çık.21:2-6)

¹² “Eğer İbrani kardeşlerinizden bir erkek ya da kadın size satılırsa, altı yıl size kölelik edecek, yedinci yıl onu özgür bırakacaksınız. ¹³ Onu özgür bırakırken, eli boş göndermeyin. ¹⁴ Ona davarlarınızdan, tahlilinizden, şarabınızdan bol bol verin. Tanrıüzün RAB'bin sizi kutsadığı oranda ona vereceksiniz. ¹⁵ Mısır'da köle olduğunuzu, Tanrıüzün RAB'bin sizi kurtardığını anımsayıncı. Bu buyruğu bugün size bunun için veriyorum.

¹⁶ “Eğer köleniz sizi ve ailenizi seviyorsa, sizden hoşnutsa, ‘Yanınızdan ayrılmak istemiyorum’ derse, ¹⁷ bir biz alıp kölenin kulak memesinden sokarak kapıya geçirin; o zaman yaşam boyu köleniz olarak kalacaktır. Kadın kölelerinize de aynı şeyi yapın. ¹⁸ Kölenizi özgür bırakınca üzülmemelisiniz. Size hizmet ettiği bu altı yıl boyunca ücretli bir işçiden iki kat fazla iş görmüşür. Tanrıüzün RAB yaptığıınız her işte sizi kutsayacaktır.”

İlk Doğan Hayvanlar

¹⁹ “Sığır ve davarlarınızın içinde ilk doğan her erkek hayvanı Tanrıüzün RAB'be ayıracaksınız. Sığırlarınızın ilk doğan öküzüyle iş yapmayacak, sürünüzün ilk doğan koyununu kırkmayacaksınız. ²⁰ Siz ve aileniz her yıl Tanrıüzün RAB'bin önünde, O'nun seçeceği yerde onları yiyeceksiniz. ²¹ Bir hayvanın özürü varsa, topal ya da körse, herhangi bir ciddi sakatlığı varsa, onu Tanrıüzün RAB'be kurban etmeyein. ²² Bu durumda hayvanları kentlerinizde yiyebilirisiniz. Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bunların etini ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. ²³ Ancak kan yemeyeceksiniz. Kani su gibi toprağa akıtacaksınız.”

16

Fıstık Bayramı

(Çık.12:1-39; Lev.23:4-8; Say.28:16-25)

¹ “Aviv ayını tutun ve Tanrıüzün RAB'bin Fıstık Bayramı'ni* kutlayın. Tanrıüzün RAB Aviv ayında geceleyin sizi Mısır'dan çıkardı. ² Tanrıüzün RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde davarlardan, sığırlardan Fıstık kurbanlarını keseceksiniz. ³ Kurban etiyle birlikte mayalı ekmek yemeyeceksiniz. Yedi gün mayasız ekmek -sıkıntıda yenilen ekmek- yiyeceksiniz. Siz Mısır'dan aceleye çıktınız. Öyle ki, yaşadığınız sürece Mısır'dan çıktıığınız günü anımsayınız. ⁴ Yedi gün ülkenizin hiçbir yerinde maya bulunmasın. Akşam kurban edeceğiniz hayvanların etinden ilk günün sabahına bir şey bırakmayacaksınız.

⁵ “Fıstık kurbanlarını Tanrıüzün RAB'bin size vereceği kentlerden birinde kesmeyeceksiniz; ⁶ ancak Tanrıüzün RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde keseceksiniz. Kurbanı orada akşam gün batınca, Mısır'dan çıktıığınız

15:11 Mat.26:11; Mar.14:7; Yu.12:8

15:12 Çık.21:2

15:12 Lev.25:39-46

15:19 Çık.13:12

15:23 Yar.9:4; Lev.7:26-27; 17:10-14; 19:26; Yas.12:16,23-25

saatlerde keseceksiniz. ⁷ Eti Tanrıınız RAB'bin seçeceği yerde pişirip yiyeceksiniz. Sabah dönüp çadırlarınıza gideceksiniz. ⁸ Altı gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. Yedinci gün Tanrıınız RAB için bir toplantı düzenleyecek ve iş yapmayacaksınız.”

Haftalar Bayramı

(Lev.23:15-21; Say.28:26-31)

⁹ “Ekin biçme zamanından başlayarak yedi hafta sayacaksınız. ¹⁰ Sonra Tanrıınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda vereceğiniz gönülden sunularla O'nun için Haftalar Bayramı'ni* kutlayacaksınız. ¹¹ Tanrıınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde, O'nun önünde, siz, ogullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer, aranızdaki yabancılardır, öksüzler, dollar hep birlikte sevineceksiniz. ¹² Mısırlı'da köle olduğuunuza anımsayın ve bu kurallara uymaya dikkat edin.”

Çardak Bayramı

(Lev.23:33-43; Say.29:12-39)

¹³ “Tahilinizle ve asmanızın ürününü topladıktan sonra yedi gün Çardak Bayramı'ni* kutlayacaksınız. ¹⁴ Siz, ogullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer, yabancılar, öksüzler, dollar bu bayramda hep birlikte sevineceksiniz. ¹⁵ Tanrıınız RAB'bin seçeceği yerde O'nun için yedi gün bayramı kutlayacaksınız. Tanrıınız RAB ürününüzü tümünü ve el attığınız her işi kutsayacak. Böylece sevinciniz tam olacak.

¹⁶ “Bütün erkekleriniz yilda üç kez -Mayasız Ekmek Bayramı'nda*, Haftalar Bayramı'nda* ve Çardak Bayramı'nda- Tanrıınız RAB'bin önünde bulunmak üzere O'nun seçeceği yere gitmeli. Kimse RAB'bin önüne eli boş gitmemeli. ¹⁷ Her biriniz Tanrıınız RAB'bin sizi kutsadığı orandaarmağanlar götürmeli.”

Yöneticiler Atamak

¹⁸ “Tanrıınız RAB'bin size vereceği kentlerde her oymağınız için yargıçlar, yöneticiler atayacaksınız. Onlar halkın gerçek adaletle yargılacaklardır. ¹⁹ Yargılarken haksızlık yapmayacak, kimseyi kayırmayacaksınız. Rüşvet almamayacaksınız. Çünkü rüşvet bilge kişinin gözlerini kör eder, haklısı haksız çıkarır. ²⁰ Yaşamak ve Tanrıınız RAB'bin size vereceği ülkeyi miras almak için doğruluğun, yalnız doğruluğun ardından gidin.

²¹ “Tanrıınız RAB için yapacağınız sunağın yanına ağaçtan bir Aşera putu dikmeyeceksiniz. ²² Tanrıınız RAB'bin nefret ettiği dikili taş dikmeyeceksiniz.”

17

¹ “Tanrıınız RAB'be herhangi bir özürü, kusuru olan sığır ya da koyun kurban etmeyeceksiniz. Tanrıınız RAB bundan tıksınır.

² “Tanrıınız RAB'bin size vereceği kentlerin birinde aranızdan O'nun antlaşmasını çiğneyip gözünde kötü olanı yapan bir erkek ya da kadın çıkar ³ ve buyruklarına aykırı olarak gidip başka ilahlara tapar, onların, güneşin, ayın ya da gök cisimlerinin önünde eğilirse ⁴ ve bu olay size bildirilirse, duyduklarınızı iyice araştırın. Duyduklarınız doğruyaşa ve bu iğrenç olayın İsrail'de yapıldığı kanıtlanırsa, ⁵ bu kötülüğü yapan erkeği ya da kadını kentinizin kapısına çıkarın ve taşa tutarak öldürün. ⁶ Ölmesi gereken, iki ya da üç kişinin tanıklığıyla öldürülerek; bir kişinin tanıklığıyla öldürülmeyecek. ⁷ O

kişiyi önce tanıklar, sonra bütün halk taşa tutsun. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırımlısınız.

8 “Eğer kentlerinizde adam öldürme, dava, saldırısı konusunda yargılama da sizi aşan sorunlarla karşılaşırısanız, Tanrıınız RAB'bin seçeceği yere gidin.

9 Sorunlarınızı Levili kâhinlere ve o dönemde görevli yargıca götürüp soruşturun. Yargı kararını onlar size bildirecekler. **10** RAB'bin seçeceği yerden size bildirilen karara uymalı, size verilen öğüdü tutmaya dikkat etmelisiniz.

11 Size öğretilen yasa ve verilen karar uyarınca davranışın. Size bildirilenin dışına çıkmayın. **12** Orada, Tanrıınız RAB'bin önünde görev yapan kâhini ya da yargıçı kim dinlemediyip saygısızlık ederse öldürülmeli. İsrail'den kötülüğü atmalısınız. **13** Bütün halk bunu duyup korkacak, bir daha saygısızlık etmeye kalkışmayacaktır.”

Krala İlişkin Kurallar

14 “Tanrıınız RAB'bin size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiğinizde ve, ‘Çevremizdeki ulusların tümü gibi biz de başımıza bir kral atayalım’ dediğinizde, **15** atayacağınız kral Tanrıınız RAB'bin seçtiği kişi olmalıdır. Atayacağınız kral kendi kardeşlerinizden biri olmalı. Soydaşlarınızdan olmayan birini, bir yabancıyı kral seçmeyeceksiniz. **16** Kral çok sayıda at edinmemeli, daha çok at satın almak için halkı Mısır'a göndermemeli. Çünkü RAB size, ‘Bir daha o yoldan dönmeyeceksiniz’ dedi. **17** Atayacağınız kral yüreğinin RAB'den sapmaması için çok kadın edinmemeli, büyük ölçüde altın, gümüş biriktirmemeli.

18 “Kral tahtına oturunca, Levili kâhinlerin koruması altındaki Kutsal Yasa'nın bir örneğini kendisi bir kitaba yazacak. **19** Bu yasa örneğini yanında bulunduracak, yaşamı boyunca her gün onu okuyacak. Öyle ki, Tanrısı RAB'den korkmayı, bu yasanın bütün sözlerine ve kurallarına uymayı öğrensin; **20** kendini kardeşlerinden üstün saymasın, yasanın dışına çıkmassisn; kendinin ve soyunun krallığı İsrail'de uzun yıllar sürsün.”

18

Levililer'in ve Kâhinlerin Payı

1 “Levili kâhinlerin, bütün Levi oymağının öbür İsraililer gibi payı ve mülkü olmayacağı. RAB için yakılan sunularla, RAB'be düşen payla geçinecekler. **2** Kardeşleri arasında mülkleri olmayacağı. RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca, RAB'bin kendisi onlara mirası olacak.

3 “Halktan siğır ya da koyun kurban edenlerin kâhinlere vereceği pay şu olacak: Kol, çene, işkembe. **4** Tahilinizin, yeni şarabınızın, zeytinyağınıñ ilk ürünü ve koyunlarınızdan kırktığınız ilk yünü kâhine vereceksiniz. **5** Çünkü Tanrıınız RAB, önünde dursunlar, her zaman adıyla hizmet etsinler diye bütün oymaklarınız arasından onu ve oğullarını seçti.

6 “Eğer bir Levili, yaşadığı herhangi bir İsrail kentinden RAB'bin seçeceği yere kendi isteğiyle gelirse, **7** orada Tanrısı RAB'bin önünde duran Levili kardeşleri gibi RAB'bin adıyla hizmet edebilir. **8** Aile mülkünün satışından eline geçen para dışında, eşit pay olarak bölüştürler.”

Ulusların İğrenç Töreleri

9 “Tanrıınız RAB'bin size vereceği ülkeye girdiğinizde, oradaki ulusların iğrenç törelerini öğrenip uygulamayın. **10-11** Aranızda oğlunu ya da kızını ateşte kurban eden, falci*, büyücü, muskacı, medyum, ruh çağırın ya da ölülerin ruhlarına danışan kimse olmasın. **12** Çünkü RAB bunları yapanlardan tiksinir. Tanrıınız RAB, bu iğrenç töreleri yüzünden bu ulusları önünüzden kovacaktır. **13** Tanrıınız RAB'bin önünde yetkin olun.”

Peygamber Hakkında

14 “Ülkelerini alacağınız uluslar büyüçülerin, falcıların öğdüne kulak verirler. Ama Tanrıınız RAB buna izin vermiyor. **15** Tanrıınız RAB size aranızdan, kendi kardeşlerinizden benim gibi bir peygamber çıkaracak. Onu dinleyin. **16** Horev'de toplandığınız gün Tanrıınız RAB'den şunu dilemiştiniz: ‘Bir daha ne Tanrıımız RAB'bin sesini duyalım, ne de o büyük ateşi görelim, yoksa ölürz’ **17** RAB bana, ‘Söyledikleri doğrudur’ dedi. **18** ‘Onlara kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım. Sözlerimi onun ağızından işiteceksiniz. Kendisine buyurduklarının tümünü onlara bildirecek. **19** Adıma konuşan peygamberin ilettiği sözleri dinlemeyeni ben cezalandıracağım. **20** Ancak, kendisine buyurmadığım bir sözu benim adıma söylemeye kalkışan ya da başka ilahlar adına konuşan peygamber öldürülecektir.’

21 “Bir sözün RAB'den olup olmadığını nasıl bilebiliriz?” diye düşününebilirisiniz. **22** Eğer bir peygamber RAB'bin adına konuşur, ama konuştuğu söz yerine gelmez ya da gerçekleşmezse, o söz RAB'den değildir. Peygamber saygısızca konuşmuştur. Ondan korkmayın.”

19

Şıgnak Kentler

(Say.35:6-34; Yas.4:41-43; Yşu.20:1-9)

1 “Tanrıınız RAB ülkelerini size vereceği ulusları yok ettiğinde ve siz bu ülkeleri mülk edinip kentlerine ve evlerine yerleştiginizde, **2** Tanrıınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkenin ortasında kendiniz için üç kent ayıracaksınız. **3** Bu kentlere giden yollar yapacak, Tanrıınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi üç bölgeye ayıracaksınız. Öyle ki, birini öldüren bu kentlerden birine kaçabilsin.

4 “Birini öldürüp de canını kurtarmak için oraya kaçan kişiyle ilgili kural şudur: Biri, önceden kin beslemediği komşusunu istemeyerek öldürürse, **5** örneğin odun kesmek üzere komşusuyla ormana gidip ağacı kesmek için baltayı vurduğunda balta demiryi saptan çıkar, komşusuna çarpar, komşusu ölüse, ölüme neden olan kişi bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarsın. **6** Yoksa ölenin öcünü almak isteyen, öfkeyle öldürenin peşine düşebilir, yol uzunsa yetişip onu öldürebilir. Oysa öldüren kişi, öldürdüğü kişiye karşı önceden bir kini olmadığından, ölümü hak etmemiştir. **7** Kendinize üç kent ayrılm dememin nedeni budur.

8-9 “Tanrıınız RAB'bi sevmek, her zaman O'nun yollarında yürümek için bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara uyarsanız, Tanrıınız RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca sınırlınızı genişletir ve onlara söz verdiği bütün ülkeyi size verirse, kendinize üç kent daha ayırin. **10** Öyle ki, Tanrıınız

18:10-11 Çık.22:18; Lev.19:26,31 * **18:10-11** Falci sözcüğü İbranice'deki 3 ayrı terimin karşılığı olarak kullanılıyor. Bu 3 terim falcilığın değişik türlerini içerir. **18:13** Mat.5:48 **18:15** Yu.1:21; 7:40; Elç.3:22; 7:37 **18:19** Elç.3:23

RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkede suçsuz kanı dökülmесin ve siz de kan dökmekten suçu olmayasınız.

11 "Komşusuna kin besleyen biri pusuya yatar, saldırip onu öldürür, sonra da bu kentlerden birine kaçarsa, **12** kentinin ileri gelenleri peşinden adam gönderip onu kaçtığı kentten geri getirecekler. Öldürülmesi için, ölenin öcünü almak isteyen kişiye teslim edecekler. **13** Ona acımayacaksınız. İsrail'i suçsuz kanı dökme günahından arındırılmasınız ki, üzerinize iyilik gelsin.

14 "Tanrıüz RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede payınıza düşen mirasta komşunuzun önceden belirlenen sınırları değiştirmeyeceksiniz."

Tanıklar Hakkında

15 "Herhangi bir suç ya da günah konusunda birini suçlu çıkarmak için bir tanık yetmez. Her sorun iki ya da üç tanığın tanıklığıyla açılığa kavuşturulacaktır.

16 "Eğer yalancı bir tanık kötü amaçla birini suçlarsa, **17** aralarında sorun olan iki kişi RAB'bin önünde kâhinlerin ve o dönemde görevli yargıçların önüne çıkarılmalı. **18** Yargıçlar sorunu iyice araştıracaklar. Eğer tanığın kardeşine karşı yalancı tanıklık yaptığı ortaya çıkarsa, **19** kardeşine yapmayı tasarladığını kendisine yapacaksunız. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırılmasınız. **20** Geri kalanlar olup bitenleri duyup korkacaklar; bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar. **21** Acımayacaksınız: Cana can, göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak."

20

Savaşa Gidince

1 "Düşmanlarınızla savaşmaya gittiğinizde, atlar, savaş arabaları ve sizden daha kalabalık bir ordu görürseniz onlardan korkmayın. Sizi Mısır'dan çıkarılan Tanrıüz RAB sizinledir. **2** Savaşa başlamadan önce kâhin gelip askerlere seslenecek. **3** Onlara şöyle diyecek: 'Ey İsraililer, dinleyin! Bugün düşmanlarınızla savaşmaya gidiyorsunuz. Cesaretinizi yitirmeyin, korkmayın. Onlardan yılmayın, ürkmezin. **4** Çünkü sizi zaferle kavuşturmak üzere sizinle birlikte düşmanlarınıza karşı savaşmaya gelen Tanrıüz RAB'dır.'

5 "Görevliler askerlere söyle diyecekler: 'Yeni ev yapıp da içinde oturmayan biri var mı? Evine geri dönsün. Yoksa savaşta ölebilir, evine bir başkası yerleşir. **6** Bağ dikip de üzümünü toplamayan var mı? Evine dönsün. Olur ya, savaşta ölüür, üzümü bir başkası toplar. **7** Bir kızla nişanlanıp da evlenmeyecek var mı? Evine dönsün. Belki savaşta ölüür, kızı başka biri alır.'

8 "Görevliler konuşmalarını söyle südürecekler: 'Aranızda korkan, cesareti yitiren var mı? Evine dönsün. Öyle ki, kardeşlerinin yürekleri onunki gibi ürpermesin.' **9** Görevliler askerlere seslenmeyi bitirince, orduya komutanlar atayacaklar.

10 "Bir kente saldırmadan önce, kent halkına barış önerin. **11** Barış önerinizi benimser, kapılarını size açıllarsa, kentte yaşayanların tümü sizin için angryasına çalışacak, size hizmet edecekler. **12** Ama barış önerinizi geri çevirir, sizinle savaşmak isterlerse, kenti kuşatın. **13** Tanrıüz RAB kenti elinize teslim edince, orada yaşayan bütün erkekleri kılıçtan geçirin. **14** Kadınları, çocukları, hayvanları ve kentteki her şeyi yağmalayabilirsınız. Tanrıüz RAB'bin size

verdiği düşman malını kullanabilirsiniz. ¹⁵ Yakınınızdaki uluslara ait olmayan sizden çok uzak kentlerin tümüne böyle davranışacaksınız.

¹⁶ “Ancak Tanrıüz RAB'bin miras olarak size vereceği bu halkların kentlerinde soluk alan hiçbir canlıyı yaşatmayacaksınız. ¹⁷ Tanrıüz RAB'bin size buyurduğu gibi, onları -Hittit*, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus halklarını-tümüyle yok edeceksiniz. ¹⁸ Öyle ki, ilahlarına taparken yaptıkları iğrençliklere uymayı size öğretmesinler, siz de Tanrıüz RAB'be karşı günah işlemeyesiniz.

¹⁹ “Bir kente savaşırken, kenti ele geçirmek için kuşatma uzun sürerse, ağaçlarına balta vurup yok etmeyeceksiniz. Ağaçların ürünlerini yiyebilirisiniz, ama onları kesmeyeceksiniz. Çünkü kırda ağaçlar insan değil ki kuşatma altına alısanız. ²⁰ Yalnız ürün vermediğini bildiğiniz ağaçları kesip yok edebilirisiniz. Sizinle savaşan kenti ele geçirirene dek kesilen ağaçları kuşatma içinde kullanabilirsiniz.”

21

Kimin Öldürdüğü Bilinmeyen Ölüler

¹ “Tanrıüz RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede, kırda yere düşmüş, kimin öldürdüğü bilinmeyen birini görürseniz, ² ileri gelenleriniz ve yargıçlarınız gidip ölüünün çevredeki kentlere olan uzaklığını ölçsünler. ³ Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri işe koşulmamış, boyunduruk takmamış bir düve alacaklar. ⁴ Düveyi toprağı surlulmamış, ekilmemiş ve içinde sürekli akan bir dere olan bir vadide getirecekler. Orada, derede düvenin boynunu kıracaklar. ⁵ Levili kâhinler de oraya gidecek. Çünkü Tanrıüz RAB, onları kendisine hizmet etsinler, O'nun adıyla kutsasınlar diye seçti. Kavga, saldırıcı davalarına da onlar bakacak. ⁶ Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri, derede boynu kırlan düvenin üzerinde ellerini yıkayacaklar. ⁷ Sonra şöyle bir açıklama yapacaklar: ‘Bu kani ellişim dökmedi, kimin yaptığı gözlerimiz de görmedi. ⁸ Ya RAB, kurtardığın halkın İsraililer'i bağışla. Halkını dökülen suçsuz kanından sorumlu tutma.’ Böylece kan dökme günahından bağıslanacaklar. ⁹ RAB'bin gözünde doğru olanı yapmakla, suçsuz kani dökme günahından arınacaksınız.”

Tutsak Bir Kadınla Evlenmek

¹⁰ “Düşmanlarınızla savaşmaya çıktığınızda ve Tanrıüz RAB onları elinize teslim ettiğinde, tutsaklar alır ve ¹¹ aralarında sevdiğiniz güzel bir kadın görürseniz, onu kendinize eş olarak alabilirisiniz. ¹² Onu evinize götürün. Başını tıraş etsin, tırnaklarını kessin. ¹³ Üzerinden tutsaklık giysilerini çıkarın. Evinizde otursun. Anne babası için bir ay yas tutsun. Sonra kadını alan kişi onunla yatabilir. Erkek ona koca, kadın da ona karı olacak. ¹⁴ Kadından hoşnut kalmasa, onu özgür bırakınsın. Kadınla yattığı için onu parayla satmasın, ona köle gibi davranışmasın.”

İlk Oğulluk Hakkı

¹⁵ “Eğer bir adamın iki karısı varsa, birini seviyor, öbüründen hoşlanmıyorsa; iki kadın da kendisine oğullar doğurmuşsa; ilk oğul hoşlanmadığı kadının oğluysa; ¹⁶ adam malını miras olarak oğullarına böülüştürdüğü gün sevdiği kadının oğlunu kayırıp ona ilk oğulluk hakkını veremez. ¹⁷ Hoşlanmadığı kadının oğlunu ilk doğan oğul olarak tanıယak ve ona bütün malından iki pay verecektir. Çünkü bu oğul babasının gücünün ilk ürünüdür. İlk oğulluk hakkı onun olacak.”

Söz Dinlemez Oğul

¹⁸ “Eğer bir adamın dikbaşlı, başkaldıran, annesinin ve babasının sözünü dinlemeyen, onların tedibine aldırmayan bir oğlu varsa, ¹⁹ annesiyle babası onu tutup kent kapısında görev yapan kent ileri gelenlerine götürecekler. ²⁰ Onlara şöyle diyecekler: ‘Oğlumuz dikbaşlı, başkaldıran bir çocuktur. Sözümüzü dinlemiyor. Savurgan ve içkicidir.’ ²¹ Bunun üzerine kentin bütün erkekleri onu taşlayarak öldürecekler. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırıracaksınız. Bütün İsrailliler bunu duyup korkacaklar.”

Ceşitli Yasalar

²² “Eğer bir adam bir günahdan ötürü ölüm cezasına çarptırılıp öldürülür ve ölüsü ağaca asılırsa, ²³ ölüyü gece ağaçta asılı bırakmamalısınız. O gün kesinlikle gömmelisiniz. Asılan kişi Tanrı tarafından lanetlenmiştir. Tanrıınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi kirletmeyeceksiniz.

22

¹ “Kardeşinin yolunu yitirmişliğini ya da koyununu görünce, onları görmezlikten gelme. Sığırı ya da koyunu kesinlikle kardeşine geri götüreceksin. ² Kardeşin sana uzaksa ya da hayvanın kime ait olduğunu bilmiyorsan evine götür. Kardeşinliğini ya da koyununu aramaya çıkışcaya dek hayvan evinde kalsın. Sonra ona geri verirsin. ³ Kardeşinin eşegini, giysisini ya da yi-tirdiği başka bir şeyini gördüğünde, aynı biçimde davranışacaksın. Görmezlikten gelmeyeceksin.

⁴ “Kardeşinin eşegini ya dalığını yolda düşmüş gördüğünde, görmezlikten gelme. Hayvanı ayağa kaldırması için kesinlikle kardeşine yardım edeceksin.

⁵ “Kadınlar erkek giysisi, erkekler de kadın giysisi giymesin. Tanrıınız RAB bu gibi şeyler yapanlardan tiksinir.

⁶ “Yolda rastlantıyla ağaçta ya da yerde bir kuş yuvası görürseniz, ana kuş yavruların ya da yumurtaların üzerinde oturuyorsa, anayı yavrularıyla birlikte almayacaksınız. ⁷ Yavruları kendiniz için alabilirsiniz, ama anayı kesinlikle özgür bırakacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin ve ömrünüz uzun olsun.

⁸ “Yeni bir ev yaparken, dama korkuluk yapacaksın. Öyle ki, biri damdan düşüp ölüse ailen sorumlu sayılmasın.

⁹ “Bağına iki çeşit tohum ekmeyeceksin. Yoksa ektiğin tohumun da bağın da ürününü kullanamazsin.

¹⁰ “Çift sürmek için eşegi öküze birlikte koşmayacaksın.

¹¹ “Yünle ketenden dokunmuş karışık kumaştan giysi giymeyeceksin.

¹² “Giysinin dört yerine püskül dikeceksin.”

Cinsel Paklıkla İlgili Kurallar

¹³ “Bir adam bir kadın alır, yattıktan sonra ondan hoşlanmazsa, ¹⁴ ona suç yükler, adını kötüler, ‘Bu kadınla evlendim ama onunla yatınca erden olmadığıni gördüm’ derse, ¹⁵ kadının annesiyle babası kızlarının erden olduğuna ilişkin kanıtı alıp kapıda görevli kent ileri gelenlerine getirecekler. ¹⁶⁻¹⁷ Kadının babası ileri gelenlere, ‘Kızımı bu adamla evlendirdim ama o kızımdan hoşlanmıyorum’ diyecek, ‘Şimdi kızımı suçluyor, onun erden olmadığını söylüyor. İşte kızımın erden olduğunu kanıt!’ Sonra anne-baba

kızlarının erden olduğunu kanıtlayan yatak çarşafını ileri gelenlerin önüne serip gösterecekler.¹⁸ Kent ileri gelenleri de adamı cezalandıracaklar.¹⁹ Ceza olarak ondan yüz gümüş alıp kadının babasına verecekler. Çünkü adam İsaillî bir erden kızın adını kötülemiştir. Kadın adamın karısı kalacak ve adam yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

²⁰ “Ancak bu sav doğruysa, kızın erden olduğuna ilişkin bir kanıt bulunamazsa,²¹ kızı baba evinin kapısına çıkaracaklar. Kent halkı taşlayarak kızı öldürerek. Babasının evindeyken fuhuş yapmakla İsrail'de iğrençlik yapmıştır. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

²² “Eğer bir adam başka birinin karısıyla yatarken yakalanırsa, hem kadınla yatan adam, hem kadın, ikisi de öldürülecek. İsrail'den kötülüğü atacaksınız.

²³ “Eğer bir adam kente başka biriyle nişanlı erden bir kızla karşılaşır ve onunla yatarsa,²⁴ ikisini de kentin kapısına götürecek, taşılayarak öldürceksiniz. Çünkü kız kentte olduğu halde yardım istemek için bağırmadı; adam da komşusunun karısıyla ilişki kurdu. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

²⁵ “Eğer bir adam kırda nişanlı bir kızla karşılaşır, onu yakalayıp tecavüz ederse, yalnız tecavüz eden adam öldürülecek.²⁶ Kız'a hiçbir şey yapmayaçaksınız. Çünkü kızın ölümü hak edecek bir günahı yoktur. Bu, komşusuna saldırap onu öldüren adamın davasına benzer.²⁷ Adam kızı kırda gördüğünde nişanlı kız bağırmışsa da onu kurtaran olmamıştır.

²⁸ “Eğer bir adam nişanlı olmayan erden bir kızla karşılaşır, tutup onunla yatarsa ve bu ortaya çıkarsa,²⁹ kızla yatan adam kızın babasına elli gümüş verecek. Kız'a tecavüz ettiği için onu kararı olarak alacak ve yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

³⁰ “Kimse babasının karısını almayacak, babasının evlilik yatağına leke sürmeyecektir.”

23

Topluluğun Dışında Bırakılanlar

¹ “Erkeklik bezi ezilmiş ya da erkeklik organı kesilmiş kişi RAB'bin topluluğuna girmeyecek.

² “Yasa dışı doğan biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Soyundan gelenler de onuncu kuşağa dek RAB'bin topluluğuna girmeyecektir.

³ “Ammonlu ya da Moavl biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Onların soyundan gelenler de onuncu kuşağa dek asla RAB'bin topluluğuna girmeyecek.⁴ Mısır'dan çıktıığınızda yolda sizi ekmek ve suyla karşılamadılar. Aram-Naharayim'deki Petor Kenti'nden Beor oğlu Balam'ı size lanet okuması için ücretle tuttular.⁵ Ne var ki Tanrılarınız RAB Balam'ı dinlemek istemedi. Sizin için laneti kutsamaya çevirdi. Çünkü Tanrılarınız RAB sizi seviyor.⁶ Kuşaklar boyunca onların esenliği ve iyiliği için çalışmayın.

⁷ “Edomlular'dan iğrenmeyeceksiniz. Onlar kardeşinizdir. Mısırlılar'dan da iğrenmeyeceksiniz. Çünkü onların ülkesinde yabancı olarak yaşıdadınız.

⁸ Onlardan doğan üçüncü kuşak çocukların RAB'bin topluluğuna girebilir.”

Ordugahı Temiz Tutmak

⁹ “Düşmanlarınızla savaşmak üzere ordugah kurduğunuzda, her kötülükten sakınacaksınız.¹⁰ Aranızda gece menisi boşaldığı için dinsel açıdan kirli biri

varsıa, ordugahın dışına çıçıp orada kalsın. **11** Akşama doğru yıkansın, gün batımında ordugaha dönsün.

12 “İhtiyaçlarınızı gidermek için ordugahın dışında bir yeriniz olmalı. **13** Donatımınız arasında yeri kazmak için bir gereç bulunsun. İhtiyacınızı gidereceğiniz zaman bir çukur kazın, sonra da dışınızı örtün. **14** Tanrıınız RAB sizi kurtarmak ve düşmanlarınızı elinize teslim etmek için ordugahın ortasında dolaşır. Ordugahınız kutsal olsun ki, RAB aranızda yakıksız bir şey görüp sizden ayrılmamasın.”

Çeşitli Kurallar

15 “Efendisinden kaçır size sığınan köleyi efendisine teslim etmeyeceksiniz. **16** Bırakın kendi seçeceği yerde, beğendiği bir kentte aranızda yaşasın. Ona baskı yapmayacaksınız.

17 “Putperest törenlerinde fuhuş yapan İsaillî bir kadın ya da erkek olmasın. **18** Fuhuş yapan kadın ya da erkeğin^{*} kazancını adak olarak Tanrıınız RAB'bin Tapınağı¹na götürmeyeceksiniz. İkişi de Tanrıınız RAB'bin gözünde iğrençtir.

19 “Kardeşinize para, yiyecek ya da faiz getiren başka bir şey ödünç verdığınızde, ondan faiz almayıacaksınız. **20** Yabancıdan faiz alabilirsiniz ama kardeşinizden almayıacaksınız. Böyle yapın ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede el attığınız her işte Tanrıınız RAB sizi kutsasın.

21 “Tanrıınız RAB'be bir dilek adağı adadığınızda yerine getirmeyi savsaklamayın. Tanrıınız RAB sizden kesinlikle bunu isteyecektir. Yerine getirmezseniz size günah sayılacaktır. **22** Ama adak adamaktan çekinirse günah sayılmaz. **23** Ağzınızdan çıkanı yapmaya dikkat edin. Çünkü Tanrıınız RAB'be adabı gönülden adadınız.

24 “Komşunuzun bağına girdiğinizde doyuncaya dek üzüm yiyebilirisiniz, ama torbaniza koymayacaksınız. **25** Komşunuzun ekin tarlasına girdiğinizde elinizle başak koparabilirsiniz, ama ekinlere orak salmayacaksınız.

24

1 “Eğer bir adam evlendiği kadında yakıksız bir şey bulur, bundan ötürü ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp ona verir ve onu evinden kovarsa, **2** kadın adamın evinden ayrıldıktan sonra başka biriyle evlenirse, **3** ikinci kocası da ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp verir, onu evinden kovarsa ya da ikinci adam ölürsse, **4** kadını boşayan ilk kocası onunla yeniden evlenemez. Çünkü kadın kirlenmiştir. Bu RAB'bin gözünde iğrençtir. Tanrıınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi günaha sürüklemeyin.

5 “Yeni evli bir adam savaşa gitmeyecek, ona herhangi bir görev verilmeyecek. Bir yıl özgürceevinde kalıp karısını mutlu edecek.

6 “Rehin olarak ne değirmeni, ne de üst taşını alın. Bunu yapmakla adamın yaşamını rehin almış olursunuz.

7 “İsaillî kardeşlerinden birini kaçırıp ona kötü davranan ya da onu satan adam yakalanırsa ölmeli. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırıacaksınız.

8 “Deri hastalığı konusunda, Levili kâhinlerin size bütün öğretiklerini yapmaya çok dikkat edin. Onlara verdiğim buyruklara özenle uyun. **9** Siz

23:17 Lev.19:29 * **23:18** “Erkeğin”: İbranice “Köpeğin”. **23:19** Çık.22:25; Lev.25:36-37; Yas.15:7-11

23:21 Say.30:1-16; Mat.5:33 **23:25** Mat.12:1; Mar.2:23; Luk.6:1 **24:1** Mat.5:31; 19:7; Mar.10:4

24:7 Çık.21:16 **24:8** Lev.13:1-14:54 **24:9** Say.12:10

Mısır'dan çıktıktan sonra Tanrıınız RAB'bin yolda Miryam'a neler yaptığını anımsayın.

10 "Komşuna herhangi bir şey ödünç verdiğinde, vereceği rehini almak için onun evine girmeyeceksin. **11** Dışarıda bekleyeceksin. Ödünç verdiğin kişi rehini kendisi sana getirsin. **12** Eğer yoksul biriyse, onun rehini elinde olduğu sürece yatağa girmeyeceksin. **13** Ondan aldığın giysiyi gün batımında ona kesinlikle geri vereceksin ki, onunla yatabilsin. **14** O da seni kutsayacak. Bu yaptığı, Tanrı RAB'bin önünde sana doğruluk sayılacak.

14 "Ücretle çalışan, gereksinimi olan, yoksul bir soydaşınızı ya da kentlerinizin birinde yaşayan bir yabancıyı sömürmeyeceksiniz. **15** Ücretini her gün, güneş batmadan ödeyeceksiniz. Yoksul olduğu için güvencesi odur. Yoksula sana karşı RAB'be haykırır ve sen de günah işlemiş sayılırsın.

16 "Ne babalar çocukların günahından ötürü öldürülerek, ne de çocuklar babalarının. Herkes kendi günahı için öldürülerek.

17 "Yabancıya ya da öksüze haksızlık etmeyeceksiniz. Dul kadının giysisini rehin almayacaksınız. **18** Mısır'da köle olduğunuzu, Tanrıınız RAB'bin sizi oradan kurtardığını anımsayın. Bunun için böyle davranışınızı buyuruyorum.

19 "Tarlanızdaki ekini biçtiğinizde, gözden kaçan bir demet olursa, almak için geri dönmeyin. Onu yabancıya, öksüze, dul kadına bırakın. Öyle ki, Tanrıınız RAB el attığınız her işte sizi kutsasın. **20** Zeytin ağaçlarınızı dövüp ürününü topladığınızda, dallarda kalanı toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Kalanları yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. **21** Bağbozumunda artakalan üzümleri toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. **22** Mısır'da köle olduğunuzu anımsayın. Bunun için böyle davranışınızı buyuruyorum.

25

1 "Kişiler arasında bir sorun çıktığında, taraflar mahkemeye gittiğinde, yargıçlar davaya bakacak; suçsuzu aklayacak, suçluyu cezaya çaptıracaklar. **2** Eğer suçlu kişi kamçılanmayı hak ettiyse, yargıç onu yere yatırtacak ve önünde suçu oranında sayıyla kamçılatacak. **3** Suçluya kırk kirbaçtan fazla vurulmamalı. Kirbaç sayısı kırkı aşarsa, kardeşiniz gözünüzde aşağılanabilir.

4 "Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın.

5 "Birlikte oturan kardeşlerden biri oğlu olmadan ölüse, ölenin dulu aile dışından biriyle evlenmemeli. Ölenin kardeşi dul kalan kadına gidecek. Onu kendine kari olarak alacak, ona kayınbiraderlik görevini yapacak. **6** Kadının doğuracağı ilk oğul, ölen kardeşin adını sürdürsün. Öyle ki, ölenin adı İsrail'den silinmesin. **7** Ama adam kardeşinin dul karısıyla evlenmek istemiyorsa, dul kadın kent kapısında görev yapan ileri gelenlere gidip şöyle diyecek: 'Kayınbiraderim İsrail'de kardeşinin adını yaşatmayı kabul etmiyor. Bana kayınbiraderlik görevini yapmak istemiyor.' **8** Kentin ileri gelenleri adamı çağırıp onunla konuşacaklar. Eğer adam, 'Onunla evlenmek istemiyorum' diye üstelerse, **9** kardeşinin dul karısı ileri gelenlerin önünde adamın yanına gitdecek, onun ayağındaki çarlığı çıkaracak, yüzüne tükürecek ve, 'Kardeşine soy

yetiştirmek istemeyen adama böyle yapılır' diyecek. ¹⁰ Adamın soyu İsrail'de 'Çarığçı çıkarılanın soyu' diye bilinecek.

¹¹ "Eğer iki adam kavgaya tutuşur da birinin karısı kocasını dövenin elinden kurtarmak için gelip elini uzatır, öbür adamın erkeklik organını tutarsa, ¹² kadının elini keseceksiniz; ona acımayacaksınız.

¹³ "Torbanızda biri ağır, öbürü hafif iki türlü tartı olmayacağı. ¹⁴ Evinizde biri büyük, öbürü küçük iki türlü ölçü^{*} olmayacağı. ¹⁵ Tartınız da ölçünüz de eksiksiz ve doğru olacak. Öyle ki, Tanrıınız RAB'bin size vereceği ülkede ömrünüz uzun olsun. ¹⁶ Tanrıınız RAB bunları yapandan da, haksızlık edenden de tiksir.

¹⁷ "Siz Misir'dan çıktıktan sonra Amalekliler'in yolda size neler yaptığını anımsayın. ¹⁸ Siz yorgun ve bitkinken yolda size saldırdılar; geride kalan bütün güçsüzleri öldürdüler. Tanrı'dan korkmadılar. ¹⁹ Tanrıınız RAB mülk edinmek için miras olarak size vereceği ülkede sizi çevrenizdeki bütün düşmanlardan kurtarıp rahata kavuşturunca, Amalekliler'in anısını gökler altından sileceksiniz. Bunu unutmayın!"

26

İlk Ürün ve Ondalık

¹ "Tanrıınız RAB'bin miras olarak size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiginizde, ² Tanrıınız RAB'bin size vereceği ülkenin topraklarından topladığınız bütün ürünlerin ilk yetişenlerini alıp sepete koyacaksınız. Sonra Tanrıınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceğiniz yere gideceksiniz.

³ O dönemde görevli kâhine gidip, 'RAB'bin bize ant içerek atalarımıza söz verdiği ülkeye geldiğimi Tanrı RAB'be bugün bildiriyorum' diyeceksiniz.

⁴ Kâhin sepeti elinizden alıp Tanrıınız RAB'bin sunağının önüne koyacak.

⁵ Sonra Tanrıınız RAB'bin önünde şu açıklamayı yapacaksınız: 'Atam göçebe bir Aramî'ydı. Sayıca az kişiyle Misir'a gidip orada yaşamaya başladı. Orada büyük, güçlü, kalabalık bir ulus oldu. ⁶ Misirlilar bize kötü davranışarak baskısı yaptılar. Bizi ağır işlerle zorladılar. ⁷ Atalarımızın Tanrısı RAB'be yakardık. RAB yakarışımızı duydu; çektiğimiz sıkıntıyı, emeği, bize yapılan baskıyı gördü.

⁸ Bunun üzerine güçlü elle, kudretle, büyük ve ürkütücü olaylarla, beriltilerle, şanslı işlerle bizi Misir'dan çıkardı. ⁹ Bizi buraya getirdi; bu toprakları, süt ve bal akan ülkeyi bize verdi. ¹⁰ Şimdi, ya RAB, bize verdığın toprağın ürününün ilk yetişenini getiriyorum.' Sonra sepeti Tanrıınız RAB'bin önüne koyup O'nun önünde yere kapanacaksınız. ¹¹ Sizler, Levililer ve aranızda yaşayan yabancılar Tanrıınız RAB'bin size ve aileneze verdiği bütün iyi şeyler için sevineceksiniz.

¹² "Üçüncü yıl, ondalığı verme yılı, bütün ürününüüz ondalığını bir yana ayırin. Ayırma işini bitirdiginizde, ondalığı Levililer'e, yabancılarla, öksüzlere ve dul kadınlarla vereceksiniz. Öyle ki, onlar da kentlerinizde yiyp doysunlar. ¹³ Sonra Tanrıınız RAB'be, 'Bana buyurduğum gibi, RAB'be ayırdıklarımı evden çıkarıp Levililer'e, yabancılarla, öksüzlere ve dul kadınlarla verdim' diyeceksiniz, 'Buyruklarından ayrılmadım, hiç birini unutmadım. ¹⁴ Ne yaş tutarken ayırdıklarımından yedim, ne dinsel açıdan kirliyken onlara dokundum, ne de ölülere sundum. Tanrı RAB'bin sözüne kulak verdim. Bana bütün buyurduklarını yaptım. ¹⁵ Kutsal konutundan, göklerden aşağıya bak! Halkın

^{25:13} Lev.19:35-36 * ^{25:14} "Ölçü": İbranice "Efa", yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. ^{25:17} Çık.17:8-14;
1Sa.15:2-9 ^{26:2} Çık.23:19 ^{26:12} Yas.14:28-29

İsrail'i ve atalarımıza içtiğin ant uyarınca bize verdiğiň ülkeyi, süt ve bal akan ülkeyi kutsa.' "

Tanrı'nın Öz Halkı

16 "Bugün Tanrıüz RAB bu kurallara, ilkelere uymanızı buyuruyor. Onlara bütün yüreğinizle, canınızla uymaya dikkat edin. **17** Bugün RAB'bin Tanrıüz olduğunuz, O'nun yollarında yürüyeceğinizi, kurallarına, buyruklarına, ilkelere uyacağınızı, O'nun sözünü dinleyeceğinizi açıkladınız. **18** Bugün RAB, size verdiği söz uyarınca, öz halkı olduğunuzu açıkladı. Bütün buyruklarına uyacaksınız. **19** Tanrıüz RAB siz övgüde, ünde, onurda yaratığı bütün uluslardan üstün kılacağını, verdiği söz uyarınca kendisi için kutsal bir halk olacağını açıkladı."

27

Eval Dağı'ndaki Sunak

1 Musa ile İsrail ileri gelenleri halka şöyle dediler: "Bugün size ilettığım bütün buyruklu uyun. **2** Şeria Irmağı'ndan Tanrıüz RAB'bin size vereceği ülkeye geçince, büyük taşlar dikip kireçleyeciksiz. **3** Atalarınızın Tanrıüz RAB'bin size verdiği söz uyarınca O'nun size vereceği ülkeye, süt ve bal akan ülkeye girince, bu yasanın bütün sözlerini taşlara yazacaksınız. **4** Şeria Irmağı'ndan geçince, bugün size buyurdugum gibi, bu taşları Eval Dağı'na dikip kireçleyeciksiz. **5** Orada Tanrıüz RAB'be taşlardan bir sunak yapacaksınız. Bu taşlara demir alet uygulamayacaksınız. **6** Tanrıüz RAB'bin sunağını yontulmamış taşlardan yapacak, üzerinde Tanrıüz RAB'be yakmalık sunular sunacaksınız. **7** Esenlik sunularını orada kesip yiyecek ve Tanrıüz RAB'bin önünde sevineceksiniz. **8** Taşlara bu yasanın bütün sözlerini okunaklı bir biçimde yazacaksınız."

9 Sonra Musa ile Levili kâhinler bütün İsraililer'e, "Ey İsrail, sus ve kulak ver!" diye seslendiler, "Bugün Tanrıüz RAB'bin halkı oldunuz. **10** Tanrıüz RAB'bin sözüne kulak verin, bugün size ilettığım buyruklarına, kurallarına uyun."

Eval Dağı'ndan Lanetler

11 O gün Musa halka şöyle dedi: **12** "Şeria Irmağı'ndan geçince, halkı kutsamak için Gerizim Dağı'nda duracak oymaklar şunlardır: Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Yusuf, Benyamin. **13** Lanetlemek için Eval Dağı'nda şu oymaklar duracak: Ruben, Gad, Aşer, Zevulun, Dan, Naftali. **14** Levililer bütün İsrail halkına yüksek sesle şöyle diyecekler:

15 " 'RAB'bin tiksindiği el işi oyma ya da dökme put yapana ve onu gizlice diken lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diye karşılık verecek.

16 " 'Annesine, babasına saygısızca davranışana lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

17 " 'Komşusunun sınırını değiştirenə lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

18 " 'Kör olanı yoldan saptırana lanet olsun!'

"Bütün halk, 'Amin!' diyecek.

19 " 'Yabancıya, öksüze, dul kadına haksızlık edene lanet olsun!'

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

20 “ ‘Babasının karısıyla yatana lanet olsun! Çünkü o babasının evlilik yatağına leke sürmüştür’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

21 “ ‘Herhangi bir hayvanla cinsel ilişki kurana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

22 “ ‘Annesinden ya da babasından olan kızkardeşileyatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

23 “ ‘Kaynanasıyla yatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

24 “ ‘Komşusunu gizlice öldürrene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

25 “ ‘Suçsuz birini öldürmek için rüşvet alana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

26 “ ‘Bu yasanın sözlerine uymayan ve onları onaylamayana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.”

28

Bereketler

1 “Eğer Tanrıınız RAB'bin sözünü iyice dinler ve bugün size ilettığım bütün buyruklarına uyarsanız, Tanrıınız RAB sizi yeryüzündeki bütün uluslardan üstün kılacaktır. **2** Tanrıınız RAB'bin sözünü dinlerseniz, şu bereketler üzerinize gelecek ve sizinle olacak:

3 “Kente de tarlada da kutsanacaksınız.

4 “Rahminizin meyvesi kutsanacak. Toprağınızın ürünü, hayvanlarınızın döldü -sığırlarınızın buzağları, sürülerinizin kuzuları- bereketli olacak.

5 “Sepetiniz ve hamur tekneniz bereketli olacak.

6 “İçeri girdiğinizde de dışarı çıktıığınızda da kutsanacaksınız.

7 “RAB size saldıran düşmanlarınızı önünüzde bozguna uğratabilir. Onlar size bir yoldan saldırılacak, ama önünüzdən yedi yoldan kaçacaklar.

8 “RAB'bin buyruğuyla ambarlarınız dolu olacak. El attığınız her işte RAB sizi kutsayacak. Tanrıınız RAB size vereceği ülkede siz kutsayacak.

9 “Tanrıınız RAB'bin buyruklarına uyar, O'nun yollarında yürürseniz, RAB size içtiği ant uyarınca siz kendisi için kutsal bir halk olarak koruyacaktır.

10 Yeryüzündeki bütün uluslar RAB'be ait olduğunuzu görecektir, sizden korkacıklar. **11** RAB atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede bolluk içinde yaşamanızı sağlayacak: Rahminizin meyvesi kutsanacak; hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü verimli olacak. **12** RAB ülkemize yağmuru zamanında yağdırarak ve bütün emeğinizi verimli kılmak için göklerdeki zengin hazinesini açacak. Birçok ulusa ödünc vereceksiniz; siz ödünc almayaçksınız. **13** RAB sizi kuşruk değil baş yapacak. Eğer bugün size ilettığım Tanrıınız RAB'bin buyruklarını dinler, onlara iyice uyarsanız, alitta değil, her zaman üstte olacaksınız. **14** Bugün size ilettığım buyrukların dışına çıkmayacak, başka lahların ardına gitmeyecek, onlara tapmayacaksınız.”

Lanetler

27:20 Lev.18:8; 20:11; Yas.22:30; 1Ko.5:1 **27:21** Çık.22:19; Lev.18:23; 20:15 **27:22** Lev.18:9; 20:17 **27:23** Lev.18:17; 20:14 **27:26** Gal.3:10 **28:1** Yas.11:13-17

15 “Ama Tanrıınız RAB'bin sözünü dinlemez, bugün size ilettiğim buyrukların, kuralların hepsine uymazsanız, şu lanetler üzerinize gelecek ve size ulaşacak:

16 “Kentte de tarlada da lanetli olacaksınız.

17 “Sepetiniz ve hamur tekneniz lanetli olacak.

18 “Rahminizin meyvesi, toprağınızın ürünü, sığırlarınızın buzağıları, sürülerinizin kuzuları lanetli olacak.

19 “İçeri girdiğinizde lanetli olacaksınız; dışarı çıktıığınızda da lanetli olacaksınız.

20 “RAB'be sırt çevirmekle yaptığınız kötülükler yüzünden el attığınız her işte O siz lanete uğratabilir, şaşkına çevirebilir, paylayabilir. Sonunda üzerinize yıkım gelecek ve çabucak yok olacaksınız. **21** RAB, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede siz yok edinceye dek salgın hastalıkla cezalandırılacak. **22** Veremle, sıtmayla, iltihapla, yakıcı sıcaklıkla, kuraklığa, samyeliyle, küfle cezalandırılacak. Siz yok oluncaya dek bunlar siz kovalayacak. **23** Başınızın üstündeki gök tunç, ayağınızın altındaki yer demir olacak. **24** RAB siz yok oluncaya dek gökten yağmur yerine ülkenize toz ve kum yağıdırılacak.

25 “RAB siz düşmanlarınızın önünde bozguna uğratabilir. Onlara bir yoldan saldıracak, ama önlerinden yedi yoldan kaçacaksınız. Yeryüzündeki bütün uluslar için dehşet verici bir örnek olacaksınız. **26** Ölüleriniz bütün kuşlara, yabani hayvanlara yem olacak; onları korkutup kaçırın kimse olmayaçak. **27** RAB siz iyileşmeyeceğiniz Mısır çibarıyla, urlarla, kaşıntıyla, uyuza vuracak. **28** RAB siz delilikle, körlükle, şaşkınlıkla cezalandırılacak. **29** Öğle vakti körlerin karanlıkta el yordamıyla yürüdüğü gibi yürekeksiniz. Yaptığınız her şeide başarısız olacak, sürekli sıkıştırılacak, yağmalanacaksınız. Sizi kurtaran olmayacak.

30 “Bir kuzla nişanlanacaksınız, ama başka biri onunla yatacak. Ev yapacak ama içinde oturmayaçacaksınız. Bağ dikecek ama üzümünü toplamayacaksınız. **31** Özüğünüz gözünüzün önünde kesilecek ama etini yemeyeceksiniz. Eşegeniz zorla sizden alınacak, geri getirilmeyecek. Davarlarınız düşmanlarınıza verilecek. Sizi kurtaran olmayacağı. **32** Oğullarınız, kızlarınız gözlerinizin önünde başka bir ulusa verilecek. Her gün onları gözlemekten gözlerinizin gücü tükenenecek. Elinizden bir şey gelmeyecek. **33** Tanımadığınız bir halk toprağınızın ürününe ve bütün emeğinizi yiyecek. Sürekli sıkıştırılacak, ezileceksiniz. **34** Gözlerinizle gördükleriniz siz çıldırtacak. **35** RAB dizlerinizi, bacaklarınızı tepeden tırnağa iyileşmeyen ağırlı çibarlarla vuracak.

36 “RAB siz ve başınıza atayacağınız kralı sizin de atalarınızın da bilmemiği bir ulusa sürecek. Orada ağaçtan, taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız.

37 RAB'bin sizin süreceği bütün uluslar başınıza gelenlerden dehşete düşecek; siz aşağılayacak, sizinle eğlenecekler.

38 “Çok tohum ekecek, ama az toplayacaksınız. Çünkü ürününüüzü çekirge yiyecek. **39** Bağlar dikecek, bakımını yapacak, ama şarap içmeyecek, üzüm toplamayacaksınız. Onları kurt yiyecek. **40** Ülkenizin her yerinde zeytinlikleriniz olacak, ama zeytinyağı sürünmeyeceksiniz. Zeytin ağaçlarınız ürününe yere dökecek. **41** Oğullarınız, kızlarınız olacak, ama sizinle kalmayacaklar, sürgüne gönderilecekler. **42** Bütün ağaçlarınızı, toprağınızın ürününe çekirgeler yiyecek.

43 “Aranızdaki yabancılar yükseldikçe yükselecek, sizse alçaldıkça alçalacaksınız. **44** O sana ödünc verecek, ama sen ona ödünc vermeyeceksin. O baş, sen kuyruk olacaksın.

45 “Bütün bu lanetler başınıza yağacak. Yok oluncaya dek sizi kovalayacak ve size erișecek. Çünkü Tanrıınız RAB'bin sözünü dinlemediiniz, size verdiği buyrukları, kuralları yerine getirmediniz. **46** Bu lanetler siz ve soyunuz için sonsuza dek bir belirti, şansları bir olay olarak kalacak. **47** Madem bolluk zamanında Tanrıınız RAB'be sevinçle, hoşnutlukla kulluk etmediniz, **48** RAB'bin üzerinize göndereceği düşmanlara kölelik edeceksiniz. Açı, susuz, çıplak kalacaksınız; her şeye gereksinim duyacaksınız. RAB sizi yok edinceye dek boynunuza demir boyunduruk vuracak.

49-50 “RAB uzaktan, dünyanın öbür ucundan bir ulusu -dilini bilmediğiniz bir ulusu, yaşlılara saygı, küçüklere sevgi beslemeyen acımasız bir ulusu- birden çullanan bir kartal gibi başınıza getirecek. **51** Siz yok oluncaya dek hayvanlarınızın yavrularını, toprağınızın ürününü yiip bitirecekler. Size ne tahlil, ne şarap, ne zeytinyağı, ne sigırlarınızın buzağılarını, ne de sürülerinizin kuzularını bırakacaklar; ta ki, siz ortadan kalkincaya dek. **52** Gündoğündüz yükseklere, dayanıklı surlar yerle bir oluncaya dek ülkenizdeki bütün kentlerde sizi kuşatacaklar. Tanrıınız RAB'bin size verdiği ülkedeki bütün kentleri kuşatacaklar.

53 Kuşatma sırasında düşmanlarınız vereceği sıkıntılardan rahminizin meyvesini, Tanrıınız RAB'bin size verdiği öğüllerin, kızların etini yiyeceksiniz.

54 Aranızdaki en yumuşak, en duyarlı adam bile öz kardeşine, sevdiği karısına, sağ kalan çocuklarına acımayacak; **55** yediği çocukların etini onların hiçbirile paylaşmayacak. Çünkü düşmanın kuşatma sırasında sizi sıkıştırması yüzünden kentlerinizde hiç yiyecek kalmayacak. **56-57** Aranızda en yumuşak, en duyarlı kadın -yumuşaklığından ve duyarlılığından ayağının tabanını yere basmak istemeyen kadın- bile sevdiği kocasından, öz oglundan, kızından, plasentayı ve doğuracağı çocukları esirgeyecek. Çünkü kuşatma sırasında düşmanın kentlerinizde size vereceği sıkıntıdan, yokluktan onları gizlice yiyecek.

58 “Bu kitapta yazılı yasanın bütün sözlerine uymaz, Tanrıınız RAB'bin yüce ve heybetli adının korkmazsanız, **59** RAB sizi ve soyunuzu korkunç belalarla, büyük ve sürekli belalarla, ağır, iyileşmez hastalıklarla vuracak. **60** Sizi ürkütmen Mısır'ın bütün hastalıklarını yeniden başınıza getirecek; size yapışacaklar. **61** Siz yok oluncaya dek RAB bu Yasa Kitabı'nda yazılmamış her türlü hastalığı ve belayı da başınıza getirecek. **62** Gökteki yıldızlar kadar çok olan sizler, sayıca az bırakılamazsınız. Çünkü Tanrıınız RAB'bin sözüne kulak vermediniz. **63** Size iyilik yapmak, sizi çoğaltmak RAB'bi nasıl sevindirdiyse, sizi yıkmak ve yok etmek de öyle sevindirecektir. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkeden sökülüp atılacaksınız.

64 “RAB sizi dünyanın bir ucundan öbür ucuna, bütün halklar arasına dağıtan. Orada sizin de atalarınızın da tanımadığı, ağaçtan ve taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız. **65** Bu uluslar arasında ne esenliğiniz ne de dirlenecek bir yeriniz olacak. Orada RAB size titreyen yürekler, umutsuzluk ve bakmaktan yorulmuş gözler verecek. **66** Sürekli can kaygısı içinde yaşayacaksınız. Gece gündüz dehşet içinde olacaksınız. Yaşamınızın güvenliği olmayacağı. **67** Yüreğinizi kaplayan dehşet ve gözlerinizin gördüğü olaylar yüzünden, sabah, ‘Keşke akşam olsa!’, akşam, ‘Keşke sabah olsa!’ diyeceksiniz. **68** Bir daha görmeyeceksiniz dediğim yoldan RAB sizi gemilerle Mısır'a geri

gönderecek. Orada erkek ve kadın köle olarak kendinizi düşmanlarınızda satmaya kalkışacaksınız; ama satın alan olmayacak."

29

Antlaşmanın Yinelenmesi

1 RAB'bin İsailliler'le Horev Dağı'nda yaptığı antlaşmaya ek olarak, Moav'da Musa'ya onlarla yapmayı buyurduğu antlaşmanın sözleri bunlardır.

2 Musa bütün İsailliler'i bir araya toplayarak şöyle dedi: "RAB'bin Mısır'da gözlerinizin önünde firavuna, görevlilerine, ülkesine yaptıklarını gördünüz.

3 Büyük denemeleri, belirtileri, o büyük ve şaşılısı işleri gözlerinizle gördünüz.

4 Ne var ki, RAB bugüne dek size kavrayan yürek, gören göz, duyan kulak vermedi. **5** RAB, "Sizi kirk yıl çölde dolaştırdım; ne sizin içindeki giysi eskidi, ne ayağınızdaki çarık. **6** Ekmek yemediniz, şarap ya da başka içki içmediniz. Bütün bunları Tanrılarınız RAB'bin ben olduğumu anlayasınız diye yaptım" diyor.

7 "Buraya ulaştığınızda, Heşbon Kralı Sihon ile Başan Kralı Og bizimle savaşa tutuştular. Ama onları bozguna uğrattık. **8** Ülkelerini ele geçirerek mülk olarak Rubenliler'e, Gadlılar'a, Manasşe oymağının yarısına verdik. **9** El attığınız her işte başarılı olmak için bu antlaşmanın sözlerini yerine getirmeye dikkat edin.

10-11 "Bugün hepiniz -önderleriniz, oymak başlarınız, ileri gelenleriniz, görevlileriniz, bütün öbür İsaillili erkekler, çocukların, karılarınız, aranızda yaşayan ve odununuzu kesen, suyunuzu taşıyan yabancılar- Tanrılarınız RAB'bin önünde duruyorsunuz. **12** Bugün Tanrılarınız RAB'bin ant içerek sizinle yaptığı bu antlaşmayı geçerli kılmak için burada duruyorsunuz. **13** Öyle ki, bugün siz kendi halkı olarak belirlesin ve size söylediğimi gibi, atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca Tanrılarınız olsun. **14-15** Antla yapılan bu antlaşmayı yalnız sizinle, bugün burada bizimle birlikte Tanrıımız RAB'bin önünde duranlarla değil, yanınızda olmayanlarla da yapıyorum.

16 "Mısır'da nasıl yaşadığımızı, öteki ulusların ortasından geçerek buraya nasıl geldiğimizi kendiniz de biliyorsunuz. **17** Onların arasında iğrenç suretleri, ağaçtan, taştan, altından, gümüşten yapılmış putları gördünüz. **18** Dikkat edin, bugün aranızda bu ulusların ilahlarına tapmak için Tanrıınız RAB'den sapan erkek ya da kadın, boy ya da oymak olmasın; aranızda acılık, zehir veren kök olmasın.

19 "Bu andın sözlerini duyup da kimse kendi kendini kutlamasıın ve, 'Kendi isteklerim uyarınca yaşamam da güvenlikte olurum' diye düşünmesin. Bu herkese* yıkım getirir. **20** RAB böyle birini bağışlamak istemez. RAB'bin öfkesi ve kıskançlığı o kişiye karşı alevlenecek. Bu kitapta yazılı bütün lanetler başına yağacak ve RAB onun adını günün altından silecektir. **21** Bu Yasa Kitabı'nda yazılı antlaşmada yer alan bütün lanetler uyarınca, RAB onu felakete uğraması için İsrail'in bütün oymakları arasından ayıracaktır.

22 "Sizden sonraki kuşak, çocukların ve uzak ülkeden gelen yabancılar ülkenizin uğradığı belalari, RAB'bin ülkeye gönderdiği hastalıkları göreceker.

23 Bütün ülke yanacak, tuz ve kükürtle örtülecek; tohum ekilmeyecek, filiz sürmeyecek, ot bitmeyecek. Ülke RAB'bin kızgın öfkesiyle yerle bir ettiği Sodom, Gomora, Adma ve Sevoyim gibi yıkıma uğrayacak. **24** Bütün uluslar,

29:7 Say.21:21-35 **29:8** Say.32:33 **29:18** İbr.12:15 * **29:19** "Herkes": İbranice "Hem yaş, hem kuru". **29:23** Yer.19:24-25 **29:24** Yer.22:8-9

'RAB bu ülkeye neden bunu yaptı?' diye soracaklar, 'Bu büyük öfke neden alevlendi?'

²⁵ "Yanıt şöyle olacak: 'Atalarının Tanrısı RAB kendilerini Mısırlı'dan çıkardığında onlarla yaptığı antlaşmayı bıraktılar. ²⁶ Tanımadıkları, RAB'bin kendilerine pay olarak vermediği başka ilahlara yöneldiler; onlara tâtip önerinde eğildiler. ²⁷ İşte bu yüzden RAB'bin öfkesi bu ülkeye karşı alevlendi; bu kitapta yazılı bütün lanetleri oraya yağırdı. ²⁸ RAB büyük kızgınlıkla, şiddetle öfkeyle onları ülkelerinden söküp attı; bugün olduğu gibi başka ülkeye sürdür.'

²⁹ "Gizlilik Tanrımız RAB'be özgürdür. Ama bu yasanın bütün sözlerine uymamız için aşağı çıkarılanlar sonsuza dek bize ve çocuklarımıza aittir."

30

İyileşmenin ve Kutsanmanın Koşulları

¹ "Bütün bu olaylar -önünüze serdiğim kutsama ve lanetler- başınıza geldiğinde, Tanrıınız RAB'bin sizi dağıttığı uluslar arasında bunları anımsayacaksınız. ² Bugün size ilettığım buyruklar uyarınca siz ve çocuklarınız Tanrıınız RAB'be döner, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na uyarsanız, ³ Tanrıınız RAB size acıယacak, sizi sürgünden geri getirecek. Sizi dağıttığı ulusların arasından yeniden toplayacak. ⁴ Dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile, Tanrıınız RAB sizleri toplayıp geri getirecek. ⁵ Sizi atalarınızın mülk edindiği ülkeye ulaştıracak. Örayı miras alacaksınız. Tanrıınız RAB üzerinize iyilik getirecek ve sizi atalarınızdan daha çok çoğaltacak. ⁶ Sizin ve çocuklarınızın yüreğini değiştirecek*. Öyle ki, O'nun bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevesiniz ve yaşayısınız. ⁷ Tanrıınız RAB bütün bu lanetleri sizden nefret edenlerin, size baskı yapan düşmanlarınızın üzerine yağıracak. ⁸ Siz yine RAB'bin sözüne kulak verecek, bugün size ilettığım buyrukların hepsine uyacaksınız. ⁹ Tanrıınız RAB el attığınız her işte sizi başarılı kilacak; çok sayıda çocuğu olacak, hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü bol olacak. RAB atalarınızdan nasıl hoşnut kaldisa, sizden de öyle hoşnut kalacak ve sizi başarılı kilacak. ¹⁰ Yeter ki, Tanrıınız RAB'bin sözünü dinleyin, bu Yasa Kitabı'nda yazılı buyruklarına, kurallarına uyın ve bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na döñün.

¹¹ "Bugün size ilettığım bu buyruk ne tutamayacağınız kadar zor, ne de ulaşamayacağınız kadar uzaktır. ¹² O göklerde değil ki, 'Kim bizim için göge çıkacak?' Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?' diyesiniz. ¹³ Denizin ötesine değil ki, 'Kim bizim için denizin ötesine gidecek? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?' diyesiniz. ¹⁴ Tanrı sözü size çok yakındır; uymamanız için ağzınızda ve yüreğinizdedir.

¹⁵ "İste bugün önünüze yaşamla iyiliği, ölümle kötülüğü koyuyorum. ¹⁶ Bugün size Tanrıınız RAB'bi sevmeyi, yollarında yürümeyi, buyruklarına, kurallarına, ilkelerine uymayı buyuruyorum. Öyle ki, yaşayısınız, çoğalısınız ve mülk edinmek için gideceğiniz ülkede Tanrıınız RAB tarafından kutsanınız.

¹⁷ "Eğer yoldan döner, kulak vermezseniz, ayartılır, başka ilahlara eğilip taparsanız, ¹⁸ bugün size kesinlikle yok olacağınızı bildiriyorum. Şeria İrmâğı'ndan geçip mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uzun yaşamayacaksınız.

¹⁹ "Önünüze yaşamla ölümü, kutsamıyla laneti koyduğuma bugün yeri gögü size karşı tanık gösteriyorum. Yaşamı seçin ki, siz de çocuklarınız da yaşayısınız.

20 Tanrınız RAB'bi sevin, sözüne uyup O'na bağlanın. RAB yaşamınızdır; kendilerine vereceğine ilişkin atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a söz verdiği ülkede uzun yaşamınızı sağlayacaktır."

31

Yeşu Musa'nın Yerine Geçeceğ (Say.27:15-23)

1 Musa İsailliler'e şöyle dedi: **2** "Yüz yirmi yaşındayım. Bundan böyle size önderlik edemem. Üstelik RAB bana, 'Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmeyeceksin' dedi. **3** Tanrınız RAB önünüzdən geçecek. Bu ulusları önünüzdən yok edecek. Ülkelerini mülk edineceksiniz. RAB'bin sözü uyarınca Yeşu size önderlik edecek. **4** RAB Amorlular'ın kralları Sihon'u ve Og'u yok edip ülkemelerine yaptığınnı aynısını bu uluslara da yapacak. **5** RAB onları size teslim edecek. Onlara size verdiğim buyruklar uyarınca davranışmalısınız. **6** Güçlü ve yürekli olun! Onlardan korkmayın, yılmayın. Çünkü sizinle birlikte giden Tanrınız RAB'dır. O sizi terk etmeyecek, sizi yüzüstü bırakmayacaktır."

7 Sonra Musa Yeşu'yu çağrııp bütün İsailliler'in gözü önünde ona şöyle dedi: "Güçlü ve yürekli ol! Çünkü RAB'bin, atalarına ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkla birlikte sen gideceksin. Ülkeyi miras olarak onlara sen vereceksin. **8** RAB'bin kendisi sana öncülük edecek, seninle birlikte olacak. Seni terk etmeyecek, seni yüzüstü bırakmayacak. Korkma, yılma."

Yasanın Okunması

9 Musa bu yasayı yazıp RAB'bin Antlaşma Sandığı'ni* taşıyan Levili kâhinlere ve bütün İsrail ileri gelenlerine verdi. **10** Sonra onlara şöyle buyurdu: "Her yedi yılın sonunda, borçları bağışlama yılında, Çardak Bayramı'nda*, **11** bütün İsailliler Tanrınız RAB'bin önünde bulunmak üzere seçeceği yere geldiğinde, bu yasayı onlara okuyacaksınız. **12** Halkı -erkekleri, kadınları, çocukları ve kentlerinizde yaşayan yabancılari- toplayın. Öyle ki, herkes duyup öğrensin, Tanrınız RAB'den korksun. Bu yasanın bütün sözlerine uymaya dikkat etsin. **13** Yasayı bilmeyen çocuklar da duysunlar, mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçip gideceğiniz ülkede yaşadığınız sürece Tanrınız RAB'den korkmayı öğrensinler."

Rab'bin Musa'ya Son Buyruğu

14 RAB Musa'ya, "Ölümüne az kaldı" dedi, "Yeşu'yu çağır. Ona buyruklarını bildirmem için Buluşma Çadırı'nda hazır olun." Böylece Musa ile Yeşu gidip Buluşma Çadırı'nda beklediler. **15** Sonra RAB Çadırda bulut sütununun içinde göründü; bulut çadırın kapısı üzerinde durdu. **16** RAB Musa'ya şöyle seslendi: "Yakında ölüp atalarına kavuşacaksın. Bu halk da gideceği ülkenin ilahlarına bağlanıp bana hainlik edecek. Beni bırakacak, kendileriyle yaptıgım anlaşmayı bozacaklar. **17** O gün onlara öfkelenecğim, onları terk edeceğim. Yüzümü onlardan çevireceğim. Başlarına yem olacaklar, başlarına sayısız kötülükler, sıkıntılar gelecek. O gün, 'Tanrıımız bizimle olmadığı için bu kötülükler başımıza geldi' diyecekler. **18** Başka ilahlara yönelmekle yaptıkları kötülük yüzünden o gün kesinlikle onlardan yüzümüzü çevireceğim.

19 “Şimdi kendiniz için şu ezgiyi yazın ve İsrailliler'e öğretin; onu okusunlar. Öyle ki, bu ezgi İsrailliler'e karşı benim tanığım olsun. **20** Onları atalarına ant içerek söz verdığım süt ve bal akan ülkeye getirdiğimde yiyp doyacaklar; semirince başka ilahlara yöneliip onlara tapacaklar. Beni tepecek, antlaşmamı bozacaklar. **21** Başlarına sayısız kötülükler, sıkıntılar geldiğinde, bu ezgi onlara karşı tanıklık edecek. Çünkü çocukları bu ezgiyi unutmayacak. Ant içerek söz verdığım ülkeye onları getirmeden önce neler tasarladıklarını biliyorum.” **22** O gün Musa bu ezgiyi yazıp İsrailliler'e öğretti.

23 RAB Nun oğlu Yeşu'ya şu buyruğu verdi: “Güçlü ve yürekli ol! Çünkü İsrailliler'i, ant içerek söz verdığım ülkeye sen götürrecessin ve ben seninle birlikte olacağım.”

24 Musa yasanın sözlerini eksiksiz olarak kitaba yazmayı bitirince, **25** RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levililer'e şu buyruğu verdi: **26** “Bu Yasa Kitabı'ni alın, Tanrıınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın yanına koyun. Orada size karşı bir tanık olarak kalsın. **27** Çünkü sizin başkaldırın, dikbaşılı kişiler olduğunuzu biliyorum. Bugün ben sağken, aranızdayken bile RAB'be karşı geliyorsunuz; ölümünden sonra daha ne kadar çok başkaldırıracaksınız. **28** Oymaklarınızın bütün ileri gelenlerini, görevlilerinizi bana getirin. Bu sözleri onlara duyuracağım. Yeri göğü onlara karşı tanık tutacağım. **29** Ölümünden sonra büsbütün yozlaşacığınızı, size buyurdduğum yoldan sapacağınızı biliyorum. Son günlerde kötülüklerle karşılaşạcaksınız. Çünkü RAB'bin gözünde kötü olanı yapacak ve yaptıklarınızla O'nu öfkelendireceksiniz.”

Musa'nın Ezgisi

30 Musa şu ezginin sözlerini eksiksiz olarak bütün İsrail topluluğuna okudu:

32

- 1** “Ey gökler, kulak verin, sesleneyim;
Ey dünya, ağızından çıkan sözleri işit!
- 2** Öğretişim yağmur gibi damlasın;
Sözlerim çiçek gibi düşsun,
Çimen üzerine çiseleyen yağmur gibi,
Bitkilere yağan sahanak gibi.
- 3** RAB'bin adını duyuracağım.
Ululuğu için Tanrıımız'ı övün!
- 4** O Kaya'dır, işleri kusursuzdur,
Bütün yolları doğrudur.
O haksızlık etmeye güvenir Tanrı'dır.
Doğru ve adildir.
- 5** Bu eğri ve sapık kuşak,
O'na bağlı kalmadı.
O'nun çocukları değiller.
Bu onların utancıdır.
- 6** RAB'be böyle mi karşılık verilir,
Ey akılsız ve bilgelikten yoksun halk?
Sizi yaratanan, size biçim veren,
Babanız, Yaratıcınız O değil mi?

- 7** “Eski günleri anımsayın;
 Çoktan geçmiş çağları düşünün.
 Babanız sorun, size anıtsın,
 Yaşlılarınız size açıklasın.
- 8** Yüceler Yücesi uluslara paylarına düşeni verip
 İnsanları böldüğünde,
 Ulusların sınırlarını
 İsrailoğulları'nın^{*} sayısına göre belirledi.
- 9** Çünkü RAB'bin payı kendi halkıdır
 Ve Yakup soyu O'nun payına düşen mirastır.
- 10** “Onu kurak bir ülkede,
 Issız, uluyan bir çölde buldu,
 Onu kuşattı, kayırdı,
 Gözbebeği gibi korudu.
- 11** Yuvasında yavrularını uçmaya kısırtan,
 Onların üzerinde kanat çırpan bir kartal gibi,
 Kanatlarını gerip onları aldı
 Ve kanatları üzerinde taşıdı.
- 12** Ona yalnız RAB yol gösterdi,
 Yanında yabancı ilah yoktu.
- 13** “Onu yeryüzünün yüksekliklerinde gezirdi,
 Tarlada yetişen ürünlerle doyurdu.
 Onu kayadan akan balla,
 Çakmaktaşından çıkardığı yağla besledi.
- 14** İneklerin yağıyla,
 Koyunların sütüyle,
 Besili kuzularla,
 Başan cinsi en iyi koçlarla, tekelerle,
 En iyi buğdayla onu besledi.
 Halk üzümün kırmızı kanını içti.
- 15** “Yeşurun[†] semirdi ve sahibini tepti;
 Doyunca yağ bağlayıp ağırlaştı,
 Kendisini yaratan Tanrı'ya sırt çevirdi,
 Kurtarıcısını, Kaya'yı küçümsedi.
- 16** Yabancı ilahlarla Tanrı'yı kışkırdııp
 İğrençlikleriyle O'nu öfkelendirdiler.
- 17** Tanrı olmayan cinlere,
 Tanımadıkları ilahlara,
 Atalarınızın korkmadıkları,
 Son zamanlarda ortaya çıkan
 Yeni ilahlara kurban kestiler.
- 18** Seni oluşturan Kaya'yı savsaklıdın,
 Seni yaratan Tanrı'yı unuttun.
- 19** “RAB bunu görünce onları reddetti;
 Çünkü oğulları, kızları O'nu öfkelendirmişlerdi.

32:8 Elç.17:26 * **32:8** Masoretik metin “İsrailoğulları”, Septuaginta “Tanrı'nın melekleri”, Kumran “Tanrı'nın oğulları”. † **32:15** “Dürüst” anlamına gelen “Yeşurun” İsrail halkına verilen bir addır.

- 20 'Yüzümü onlardan çevirecek
 Ve sonlarının ne olacağını göreceğim' dedi,
 'Çünkü onlar sapık bir kuşak
 Ve güvenilmez çocuklarındır.'
- 21 Tanrı olmayan ilahılarla
 Beni kışkırdılar;
 Değersiz putlarıyla beni öfkelendirdiler.
 Ben de halk olmayan bir halkla
 Onları kışkıracığım.
 Anlayışsız bir ulusla
 Onları öfkelendireceğim.
- 22 Çünkü size karşı öfkeyi ateş gibi tutuşup
 Ölüler diyarının derinliklerine dek yanacak.
 Yeryüzünü ve ürününü yutup yok edecek
 Ve dağların temellerini tutuşturacak.
- 23 "Üzerlerine kötülükler yiğacağım,
 Oklarımı onlara karşı kullanacağım.
- 24 Kavurucu kılık, tüketici hastalık,
 Öldürücü salgın vuracak onları.
 Gönderdiğim canavarlar düşleriyle onlara saldıracak,
 Toprakta sürünen zehirli yılanlar onları ısıracak.
- 25 Sokakta kılıç onları çocuksuz bırakacak;
 Evlerinde dehşet egemen olacak.
 Delikanlısı, genç kızı,
 Emzikteki çocuğu, aksaçısı ölecek.
- 26 Onları darmadağın etmeyi,
 İnsanlar arasından anılarını silmeyi düşündüm.
- 27 Ama düşmanın alay etmesinden çekindim.
 Öyle ki, düşman yanlış anlayıp da,
 Bütün bunları yapan RAB değil,
 Başarı kazanan biziz, demesin.'
- 28 "Onlar anlayışsız bir ulustur,
 Onlarda sezgi yoktur.
- 29 Keşke bilge kişiler olsalardı, anlasalardı,
 Sonlarının ne olacağını düşünelerdi!
- 30 Onların Kayası kendilerini satmamus
 Ve RAB onları ele vermemiş olsaydı,
 Nasıl bir kişi bin kişiyi kovar,
 İki kişi on bin kişiyi kaçırırdı?
- 31 Çünkü bizim Kayamız[‡] onların kayasına benzemez,
 Düşmanlarımız bu konuda yargıç olabilir.
- 32 Onların asması Sodom asmasından,
 Gomora bağlarındandır.
 Üzümleri zehirle dolu,
 Salkımları acıdır.
- 33 Şarapları yılan zehiri,
 Kobraların öldürücü zehiridir.

- 34** “Bu kötülkileri yazmadım mı?
HazineLERimde mühürlemedim mi?

35 Öc benimdir, karşılığını ben vereceğim,
Zamanı gelince ayakları kayacak,
Onların yıkım günü yakındır,
Ceza günü hızla yaklaşıyor.”

36 “RAB kendi halkın hakkını koruyacak,
Onların gücünün tükenliğini,
Ülkede genç yaşlı kimsenin kalmadığını görünce,
Kullarına acıယaktır.

37 ‘Hani siğindiğiniz kaya,
Hani İlahlarınız nerede?’ diyecek,

38 ‘Kurbanlarınızın yağını yiyen,
Dökмелik sununuzu içen
İlahlarınız hani nerede?
Kalksınlar da size yardım etsinler!
Size barınak olsunlar!

39 “Artık anlayın ki, ben, evet ben O'yum,
Benden başka tanrı yoktur!
Öldüren de, yaşatan da,
Yaralayan da, iyileştiren de benim.
Kimse elimden kurtaramaz.

40 Elimi göge kaldırır
Ve sonsuzluk boyunca varlığım hakkı için derim ki,

41 Parlayan kılıçımı bileyip
Yargılamak için elime alınca,
Düşmanlarımdan öz alacağım,
Benden nefret edenlere karşılığını vereceğim.

42 Oklarımı kanla sarhoş edeceğim,
Kılıçım vurulanların, tutsaklärın kanyyla,
Düşman önderlerinin başlarıyla
Ve etle beslenecek.’

43 “Ey uluslar, O'nun halkını kutlayın,
Çünkü O kullarının kanının ocunu alacak,
Düşmanlarından öz alacak,
Ülkesinin ve halkın günahını bağışlayacak.”

44 Musa, Nun oğlu Hoşa ile birlikte gelip bu ezginin sözlerini halka okudu.

45-46 Musa sözlerini bitirince, İsraililer'e şöyle dedi: “Bugün size bildirdiğim
bu uyarıcı sözlerin tümünü benimseyin. Bu yasanın bütün sözlerine dikkat
etmeleri ve yerine getirmeleri için çocukların buyruk verin. **47** Bunlar
sizin için boş sözler değildir, sizin yaşamınızdır. Seria Irmağı'ndan geçerek mülk
edineceğiniz ülkede Ömrünüz bu sözler sayesinde uzun olacaktır.”

Musa'ya Ölümü Önceden Bildiriliyor

- ⁴⁸ RAB aynı gün Musa'ya şöyle seslendi: ⁴⁹ "Haavarim dağlık bölgese, Eriha karşısında Moav ülkesindeki Nevo Dağı'na çık. Mülk olarak İsraililer'e

vereceğim Kenan ülkesine bak. ⁵⁰ Ağabeyin Harun Hor Dağı'nda ölüp atalarına kavuştuğu gibi, sen de çıkışının dağda ölüp atalarına kavuşturacaksın. ⁵¹ Çünkü ikiniz de Zin Çölü'nde, Meriva-Kadeş sularında, İsailliler'in önünde bana ihanet ettiniz, kutsallığımı önemsemediniz. ⁵² Bu nedenle ülkeyi ancak uzaktan göreceksin. Ama oraya, İsrail halkına vereceğim ülkeye girmeyeceksin."

33

Musa İsrail Oymaklarını Kutsuyor

¹ Tanrı adamı Musa, ölümünden önce İsailliler'i kutsadı. ² Şöylededi:

"RAB Sina Dağı'ndan geldi,

Halkına Seir'den doğdu

Ve Paran Dağı'ndan parladı.

On binlerce kutsalıyla birlikte geldi,

Sağ elinde halkı için alev alev yanın ateş vardi.

³ Ya RAB, halkları gerçekten seversin,

Bütün kutsallar elinin altındadır.

Ayaklarına kapanır,

Sözlerini dinlerler.

⁴ Yakup'un topluluğuna miras olarak,

Musa bize yasayı verdi.

⁵ İsrail'in oymaklarıyla

Halkın önderleri bir araya geldiğinde

RAB Yeşurun'un* kralı oldu†.

⁶ "Ruben yaşasın, ölmesin,

Halkının sayısı az olmasın."

⁷ Musa Yahuda için de şunları söyledi:

"Ya RAB, Yahuda'nın yakarışını duy

Ve onu kendi halkına getir.

Kendisi için elleriyle savaştı.

Düşmanlarına karşı ona yardımcı ol."

⁸ Levi için de şöylededi:

"Ya RAB, senin Tummim'in ve Urim'in*

Sadık kulun içindir.

Onu Massa'da denedin,

Meriva sularında onunla tartışın.

⁹ O annesi ve babası için,

'Onları saymıyorum' dedi.

Kardeşlerini tanımadı,

Çocuklarını bilmeli.

Āma senin sözünü tuttu

Ve antlaşmaya bağlı kaldı.

¹⁰ İlkelerini Yakup soyuna,

Yasası İsrail'e Öğretecekler.

Senin önünde buhur,

Sunağında tümüyle yakmalık sunular sunacaklar.

* ^{33:5} "Dürüst" anlamına gelen "Yeşurun" İsrail halkına verilen bir addır. Aynı ifade 33:26'da da geçer.

† ^{33:5} "Kralı oldu" ya da "Kraliydi". ^{33:8} Çık.28:30 ^{33:8} Çık.17:7; Say.20:13

11 Ya RAB, onları el attıkları her işte kutsa,
Yaptıklarından hoşnut ol.
Ona karşı ayaklananların
Ve ondan nefret edenlerin belini kır,
Bir daha ayağa kalkmasınlar!"

12 Benyamin için de şöyle dedi:
"RAB'bin sevgilisi,
O'nun yanında güvenlikte yaşasın;
RAB bütün gün onu korur,
O da RAB'bin kucağında[‡] oturur."

13 Yusuf için de şöyle dedi:
"RAB onun ülkesini
Gökten yağan değerli çiyle
Ve yeraltındaki derin su kaynaklarıyla kutsasın.

14 Ülkesi güneş altında yetişen ürünlerin en iyisiyle,
Her ay yetişen en iyi meyvelerle,

15 Yaşlı dağların en seçkin armağanlarıyla,
Kalcı tepelerin bolluğuyla,

16 Yerin en değerli ürünü ve doluluğuyla,
Çalıda oturanın lütfıyla bereketli olsun.
Yusuf'un başı üzerine,
Kardeşlerinden ayrı olanın başı üzerine bereket yağsyn.

17 İlk doğan bir boğa kadar
Görkemlidir o;
Boynuzları yaban öküzünün boynuzları gibidir.
Bu boynuzlarla ulusları,
Yeryüzünün dört bucağındaki ulusları yaralayacak.
İşte böyledir Efrayim'in on binleri,
İşte bunlardır Manaşşe'nin binleri."

18 Zevlun için de şöyle dedi:
"Ey Zevlun, sevinç duy yola çıkışına,
Ve sen, İssakar, çadırlarında sevin!

19 Ulusları dağa çağıracak,
Orada doğruluk kurbanları kesecekler.
Denizlerin bolluğuyla
Ve kumlarda saklı hazineleler doyacaklar."

20 Gad için de şöyle dedi:
"Gad'ın sınırlını genişleten kutsansın;
Gad orada kol ve baş parçalayan
Bir aslan gibi oturuyor.

21 Kendine ilk toprağı seçti;
Önderlik payı ona verilmiştir.
Halkın önderleri bir araya geldiğinde,
RAB'bin doğru isteğini
Ve İsrail'e ilişkin ilkelerini,

[‡] **33:12** "Kucağında": İbranice "Omuzlar arasında". **33:16** Çık.3:2

O yerine getirdi."

²² Dan için de şöyle dedi:

"Dan Başan'dan sıçrayan
Aslan yavrusudur."

²³ Naftali için de şöyle dedi:

"Ey sen, RAB'bin lütfu ve
Kutsamasiyla dolu olan Naftali!
Sen batayı ve güneyi mülk edineceksin."

²⁴ Aşer için de şöyle dedi:

"Öğullar arasında en çok kutsanan Aşer olsun,
Kardeşlerinin beğenisini kazanan o olsun.
Ayağını zeytinyağına batırsın."

²⁵ Kapı sürgülerin demir ve tunç olacak

Ve gücün yaşamın boyunca sürecektr"

²⁶ "Ey Yesurun, sana yardım için

Göklere ve bulutlara görkemle binen,
Tanrı'ya benzer biri yok.

²⁷ Siğnağın çağlar boyu var olan Tanrı'dır,

Seni taşıyan O'nun yorulmaz kollarıdır.
Düşmanı öňünden kovacak
Ve sana, 'Onu yok et!' diyecek.

²⁸ Böylece İsrail güvenlik içinde yaşayacak;

Tahıl ve yeni şarap ülkesinde,
Yakup'un pinarı güvenlikte kalacak.
Gökler oraya çiy damlatacak.

²⁹ Ne mutlu sana, ey İsrail!

Var mı senin gíbisi?
Sen RAB'bin kurtardığı bir halsin.
RAB seni koruyan kalkan
Ve şanlı kılıcındır.
Düşmanların senin önünde küçülecek
Ve sen onları çiğneyeceksin."

34

Musa'nın Ölümü

¹ Bundan sonra Musa Moav ovalarından Nevo Dağı'na giderek Eriha Kenti karşısındaki Pisga Dağı'na çıktı. RAB ona bütün ülke gösterdi: ² Dan'a kadar uzanan Gilat'i, bütün Naftali'yi, Efrayim ve Manaşse bölgelerini, Akdeniz'e kadar uzanan bütün Yahuda bölgesini, ³ Negev'i, hurma kenti Eriha Vadisi'nin Soar'a kadar uzanan ovasını. ⁴ Sonra Musa'ya şöyle dedi: "İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, 'Senin soyuna vereceğim' diye ant içtiğim ülke budur. Ülkeyi sana gösterdim, ama oraya gitmeyeceksin."

⁵ Böylece RAB'bin sözü uyarınca RAB'bin kulu Musa orada, Moav ülkesinde öldü. ⁶ RAB onu Moav ülkesinde, Beytpeor karşısındaki vadide gömdü. Bugün de mezarinin nerede olduğunu kimse bilmiyor. ⁷ Musa öldüğünde yüz yirmi

yaşındaydı; ne gözleri zayıflamıştı, ne de gücü tükenmişti. **8** İsrailliler Moav ovalarında Musa için otuz gün yas tuttular.

Sonra Musa için ağlama ve yas tutma günleri sona erdi. **9** Nun oğlu Yesu bilgelik ruhuyla doluydu. Çünkü Musa ellerini üzerine koymuştu. İsrailliler onu dinliyor ve RAB'bin Musa'ya verdiği buyruklar uyarınca davranışıyorlardı.

10 O günden bu yana İsrail'de Musa gibi RAB'bin yüz yüze görüştüğü bir peygamber çıkmadı. **11** RAB onu Mısır'da firavuna, görevlilerine ve bütün ülkesine bir sürü belirtiler, şaşılışı işler yapması için göndermişti. **12** Musa İsrailliler'in gözleri önünde güçlü, büyük ve ürkütücü işler yapmıştır.

YEŞU

GİRİŞ

Bu kitap Musa'nın yerine geçen Yesu'nun önderliğinde çoğu Kenan topraklarının İsraililer tarafından ele geçirilisinin tarihidir. Kitapta sözü edilen önemli olaylar arasında Şeria Irmağı'nın geçilmesi, Eriha'nın düşüşü, Ay Kenti'nin ele geçirilmesi, Tanrı ile İsrail arasındaki antlaşmanın yenilenmesi sayılabilir.

Kitabın iyi bilinen ayetlerinden biri 24:15'tir. Yesu bu ayette şöyle diyor: "Kime kulluk edeceksiniz, bugün karar verin. Ben ve ev halkım RAB'be kulluk edeceğiz."

Ana Hatlar:

1:1-12:24 Kenan topraklarının ele geçirilmesi

13:1-21:45 Toprakların bölüştürülmesi

a.13:1-33 Şeria Irmağı'nın doğusundaki topraklar

b.14:1-19:51 Şeria Irmağı'nın batısındaki topraklar

c.20:1-9 Sığınak kentler

ç.21:1-45 Levililer'e ayrılan kentler

22:1-34 Doğu'da yerleşen oymakların kendi topraklarına dönmesi

23:1-16 Yesu'nun veda konuşması

24:1-33 Antlaşmanın Şekem'de yenilenmesi

Rab'bin Yesu'ya Buyruğu

¹ RAB, kulu Musa'nın ölümünden sonra onun yardımcısı Nun oğlu Yesu'ya söyle seslendi: ² "Kulum Musa öldü. Şimdi kalk, bütün halkla birlikte Şeria Irmağı'nı geç. Size, İsrail halkına vereceğim ülkeye girin. ³ Musa'ya söylediğim gibi, ayak basacağınız her yeri size veriyorum. ⁴ Sınırlarınız çölden Lübnan'a, büyük Fırat Irmağı'ndan -bütün Hittit ülkesi dahil- batıdaki Akdeniz'e kadar uzanacak. ⁵ Yaşamın boyunca hiç kimse sana karşı koyamayacak; nasıl Musa ile birlikte oldumsa, seninle de birlikte olacağım. Seni terk etmeyeceğim, seni yüzüstü bırakmayacağım.

⁶ "Güçlü ve yürekli ol. Çünkü halkı, atalarına vereceğime ant içtiğim ülkeyi miras almaya sen götüreceksin. ⁷ Yeter ki, güçlü ve yürekli ol. Kulum Musa'nın sana buyurduğu Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmeye dikkat et. Gittiğin her yerde başarılı olmak için bu yasadан ayrılma, sağa sola sapma. ⁸ Yasa Kitabı'nda yazılanları dilinden düşürme. Tümünü özenle yerine getirmek için gece gündüz onu düşün. O zaman başarılı olacak ve amacına ulaşacaksın. ⁹ Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü Tanrı'nın RAB gideceğin her yerde seninle birlikte olacak."

Yesu'nun Halka Buyruğu

¹⁰ Bunun üzerine Yesu, halkın görevlilerine söyle buyurdu: ¹¹ "Ordugahın ortasından geçip halka şu buyruğu verin: 'Kendinize kumanya hazırlayın. Çünkü Tanrı'nız RAB'bin size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinmek için üç gün sonra Şeria Irmağı'nı geçeceksiniz.' "

¹² Yeşu, Ruben ve Gad oymaklarına ve Manaşçe oymağının yarısına da söyle dedi: ¹³ "RAB'bin kulu Musa'nın, 'Tanrı'nız RAB bu ülkeyi size verip sizin rahata erdirecek' dediğini anımsayın. ¹⁴ Kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız Şeria Irmağı'nın doğusunda, Musa'nın size verdiği topraklarda kalsın. Ama

1:3 Yas.11:24-25

1:5 Yas.31:6,8; İbr.13:5

1:6 Yas.31:6,7,23

1:12 Say.32:28-32; Yas.3:18-20;

Yşu.22:1-6

sizler, bütün yiğit savaşçılar, silahlı olarak kardeşlerinizden önce Irmağı geçip onlara yardım edin. ¹⁵ RAB sizi rahata erdirdiği gibi, onları da rahata erdirecek. Onlar Tanrıınız RAB'bin vereceği ülkeyi mülk edindikten sonra siz de mülk edindiğiniz topraklara, RAB'bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusunda size verdiği topraklara dönüp oraya yerleşin."

¹⁶ Önderler Yesu'ya, "Bize ne buyurduysan yapacağız" diye karşılık verdiler, "Bizi nereye gönderirsen gideceğiz. ¹⁷ Her durumda Musa'nın sözünü dinlediğim gibi, senin sözünü de dinleyeceğiz. Yeter ki, Musa'yla birlikte olmuş olan Tanrıın RAB seninle de birlikte olsun. ¹⁸ Sözünü dinlemeyen, buyruklarına karşı gelip başkaldıran ölümle cezalandırılacaktır. Yeter ki, sen güçlü ve yürekli ol."

2

Rahav ve Casuslar

¹ Nun oğlu Yesu Şittim'den gizlice iki casus gönderdi. "Gidip ülkeyi, özellikle de Eriha'yı araştırın" dedi. Böylece yola çıkan casuslar, Rahav adında bir fahişenin evine gidip geceyi orada geçirdiler.

² Bu arada Eriha Kralı'na, "Ülkemizi araştırmak üzere bu gece İsrail halkından buraya adamlar geldi" diye haber verildi. ³ Bunun üzerine Eriha Kralı, Rahav'a, "Sana gelip evinde kalan o adamları dışarı çıkar" diye haber gönderdi, "Çünkü onlar ülkemizi araştırmak için geldiler."

⁴ İki adamı saklamış olan Rahav, "Adamların bana geldikleri doğru" dedi, "Ama ben nereli olduklarını bilmiyordum. ⁵ Karanlık basar basmaz, kentin kapısı kapanmak üzereyken çıktılar. Nereye gittiklerini bilmiyorum. Hemen peşlerinden giderseniz yetişirsiniz." ⁶ Aslında kadın onları dama çıkarmış, oraya sermiş olduğu keten saplarının altına gizlemiştir. ⁷ Kralın adamlarıysa casusları Şeria Irmağı'nın geçitlerine giden yol boyunca kovaladılar. Onlar kentten çıkışın kapı sürgülenmişti.

⁸ Damdaki adamlar yatmadan önce kadın yanlarına çıktı. ⁹ "RAB'bin bu ülkeyi size verdığını biliyorum" dedi, "Sizden ötürü dehşete kapıldık; ülkede yaşayan herkesin korkudan dizlerinin bağı çözüldü. ¹⁰ Çünkü Mısır'dan çıktığınızda RAB'bin Kamış Denizi^{*} önünüzde nasıl kuruttuğunu, Şeria Irmağı'nın ötesindeki Amorlu iki krala -Sihon ve Og'a- neler yaptığınızı, onları nasıl yok ettiğinizi duyduk. ¹¹ Bunları duyduğumuzda korkudan dizlerimizin bağı çözüldü. Sizin korkunuzdan kimsede derman kalmadı. Çünkü Tanrıınız RAB hem yukarıda göklerde, hem de aşağıda yeryüzünde Tanrı'dır. ¹²⁻¹³ Size iyilik ettiğim gibi, siz de aileme iyilik edeceğinize lütfen RAB adına ant için. Annemi, babamı, erkek ve kız kardeşlerimle ailelerini ölümden kurtarıp hepimizi sağ bırakacağınızla ilişkin bana güvenilir bir işaret verin."

¹⁴ Adamlar, "Eğer bu yaptıklarımızı açığa vurmazsanız, yerinize ölmeye hazırlız" dediler, "RAB bu ülkeyi bize verdiğinde sana iyilik edip sözümüzü tutacağız."

¹⁵ Kent surlarında bir evde oturan Rahav, adamları iple pencereden aşağı indirdi. ¹⁶ Onlara, "Dağa çılayın, yoksa sizi kovalayanlarla karşılaşabilirsiniz" dedi, "Onlar dönene kadar üç gün orada saklanın. Sonra yolunuza devam edersiniz."

¹⁷ Adamlar Rahav'a, "Bize içirdiğin andı tutmasına tutarız" dediler, ¹⁸ "Ama ülkeye girdiğimizde şu kırmızı ipi bizi indirdiğin pencereye bağla. Anneni, babani, kardeşlerinle babanın bütün ev halkını yanına, kendi evine topla.

19 Evinin kapısından dışarıya çıkan, kendi kanından sorumlu olacak; böyle biri için sorumluluk kabul etmeyeiz. Ama seninle birlikte evinde olan herhangi birine gelecek zarardan biz sorumluyuz. **20** Ancak bu yaptıklarımızı açığa vurursan, içirdiğin ant bizi bağlamaz.”

21 Kadın, “Dediğiniz gibi olsun” diye karşılık verdi. Onları yola çıkarıp uğurladıktan sonra kırmızı ipi pencereye bağlı.

22 Adamlar ayrılip dağa çıktılar; kendilerini kovalayanlar dönençeye dek üç gün orada kaldılar. Kovalayanlar yol boyu onları aradılsa da bulamadılar.

23 İki adam geri dönmek üzere dağdan indi. Irmağı geçip Nun oğlu Yeşu'nun yanına vardılar ve başlarından geçen her şeyi ona anlattılar. **24** Yeşu'ya, “RAB gerçekten bütün ülkeyi elimize teslim etti” dediler, “Orada yaşayan herkesin korkudan dizlerinin bağı çözüldü.”

3

İsrailliler Şeria Irmağı'nı Geçiyor

1 Sabah erkenden kalkan Yeşu, bütün İsrail halkıyla birlikte Şittim'den yola çıkıp Şeria Irmağı'na kadar geldi. Irmağı geçmeden orada konakladılar.

2 Üçüncü günün sonunda ordugahı baştan başa geçen görevliler **3** halka, “Levili kâhinlerin Tanrıınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'ni* yüklen diklerini gördüğünüzde siz de yerinizden kalkıp sandığı izleyin” diye buyurdular, **4** “Böylece hangi yöne gideceğinizi bileceksiniz. Çünkü daha önce bu yoldan hiç geçmediniz. Ama Antlaşma Sandığı'na yaklaşmayın; sandıkla aranızda iki bin arşın* kadar bir aralık kalsın.”

5 Yeşu halka, “Kendinizi kutsayın” dedi, “Çünkü RAB yarın aranızda mucizeler yaratacak.”

6 Yeşu kâhinlere, “Antlaşma Sandığı'ni yüklenip halkın önüne geçin” dedi. Böylece kâhinler sandığı yüklenip halkın önünde yürümeye başladılar.

7 Bu arada RAB Yeşu'ya şöyle dedi: “Musa'yla birlikte olduğum gibi, seninle de birlikte olduğumu anlamaları için bugün seni bütün İsrail halkın gözünde yüceltmeye başlayacağım. **8** Antlaşma Sandığı'ni taşıyan kâhinlere, ‘Şeria Irmağı'nın kıyısına varınca suda biraz ilerleyip durun’ diye buyruk ver.”

9 Yeşu İsrail halkına, “Yaklaşın, Tanrıınız RAB'bin söylediğimizi dinleyin” dedikten sonra ekledi: **10** “Yaşayan Tanrı'nın aranızda olduğunu, Kenan, Hittit, Hiv, Periz, Girgaş, Amor ve Yevus halklarını kesinlikle önnüüzden süreceğini şundan anlayacaksınız: **11** Bütün yeryüzünün Egemeni'ne ait olan Antlaşma Sandığı, sizden önce Şeria Irmağı'ni geçecektir. **12** Şimdi her oymaktan birer kişi olmak üzere İsrail oymaklarından kendinize on iki adam seçin. **13** Bütün yeryüzünün Egemeni RAB'bin Antlaşma Sandığı'ni taşıyan kâhinlerin ayakları Şeria Irmağı'nın sularına değer degmez, yukarıdan aşağıya akan sular kesilip bir yığın halinde birikecek.”

14 Halk Şeria Irmağı'ni geçmek üzere konakladığı yerden yola çıktı. Antlaşma Sandığı'ni taşıyan kâhinler önden gidiyorlardı. **15** Sandığı taşıyan kâhinler Irmağın kıyısına varıp suya ayak bastıklarında -Şeria Irmağı, ekin biçme zamanında kabarır, kıyılarını basar- **16** ta yukarıdan gelen sular durdu, çok uzaklarda, Saretan yakınında bulunan Adam Kenti'nde bir yığın halinde yükselmeye başladı. Öyle ki, Arava -Lut- Gölü'ne akan sular tümüyle kesildi.

* **3:4** “İki bin arşın”: Yaklaşık 900 m.

Halk Eriha'nın karşısından ırmağı geçti. ¹⁷ RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinler, halkın tamamı ırmağı geçinceye dek kurumuş ırmak yatağının ortasında kırıldamadan durdular. Böylece bütün İsrail halkı kurumuş ırmak yatağından geçti.

4

Irmaktan Alınan Taşlar

¹ Halkın tümü Şeria Irmağı'ni geçtikten sonra RAB Yesu'ya şöyle seslendi: ² "Her oymaktan birer kişi olmak üzere halktan on iki adam seçin. ³ Onlara şunu buyurun: 'Buradan, Şeria Irmağı'nın ortasından, kâhinlerin ayaklarını sağlam biçimde bastıkları yerden birer taş alın. Bu taşları yanınızda götürüp geceyi geçireceğiniz yere koyun.' "

⁴ Böylece Yesu İsrail'in her oymağından birer kişi olmak üzere seçtiği on iki adamı çağrırdı. ⁵ Onlara, "İrmağın ortasına, Tanrıınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'na*" kadar gidin" diye buyurdu, "İsrail halkın oymak sayısına göre her biriniz omuzuna birer taş alsın. ⁶ Bunlar sizin için bir anı olacak. Çocuklarınız ilerde, 'Bu taşların sizin için anlamı ne?' diye sorduklarında, ⁷ onlara diyeceksiniz ki, 'Şeria Irmağı'nın suları RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın önünde kesildi. Antlaşma Sandığı ırmaktan geçerken akan sular durdu. Bu taşlar sonsuza dek İsrail halkı için bu olayın anısı olacak.' "

⁸ İsailliler Yesu'nun buyruğunu yerine getirdiler. RAB'bin Yesu'ya söylediği gibi, İsrail oymaklarının sayısına göre Şeria Irmağı'nın ortasından aldıkları on iki taşı konaklayacakları yere götürüp bir araya yıldılar. ⁹ Yesu ayrıca Şeria Irmağı'nın ortasına, Antlaşma Sandığı'ni taşıyan kâhinlerin durduğu yere on iki taş diktirdi. Bu taşlar bugün de oradadır.

¹⁰ Böylece RAB'bin Yesu'ya, halka iletilmek üzere buyurduğu her şey yerine getirilinceye dek, sandığı taşıyan kâhinler Şeria Irmağı'nın ortasında durdular. Her şey Musa'nın Yesu'ya buyurduğu gibi yapıldı. Halk da çabucak ırmağı geçti. ¹¹ Halkın tümü geçtikten sonra kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'yla birlikte halkın önüne geçtiler. ¹² Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaş'e oymağının yarısı, Musa'nın kendilerine buyurduğu gibi, silahlı olarak İsrail halkın önüne geçtiler. ¹³ Böylece kırk bin kadar silahlı adam savaşmak üzere RAB'bin önünde Eriha ovalarına girdi.

¹⁴ RAB o gün Yesu'yı bütün İsrail halkın gözünde yüceltti. Musa'ya yaşamı boyunca nasıl saygı gösterdilerse, Yesu'ya da öyle saygı göstermeye başladilar.

¹⁵⁻¹⁶ RAB Yesu'ya, "Levha Sandığı'ni taşıyan kâhinlerin Şeria Irmağı'ndan çıkışlarını buyur" dedi.

¹⁷ Yesu da kâhinlere, "Şeria Irmağı'ndan çıkin" diye buyurdu.

¹⁸ RAB'bin Antlaşma Sandığı'ni taşıyan kâhinler Şeria Irmağı'nın ortasından ayrıılıp karaya ayak basar basmaz ırmağın suları eskisi gibi akmaya ve kıyıları basmaya başladı.

¹⁹ Halk Şeria Irmağı'nı birinci ayın onuncu günü geçip Gilgal'da, Eriha'nın doğu sınırlında konakladı. ²⁰ Yesu ırmaktan alınan on iki taşı Gilgal'a diktii.

²¹ Sonra İsrail halkına şöyle dedi: "Çocuklarınız bir gün size, 'Bu taşların anlamı nedir?' diye soracak olurlarsa, ²² onlara, 'İsrail halkı Şeria Irmağı'nın kurumuş yatağından geçti' diyeceksiniz. ²³ 'Tanrıınız RAB Kamiş Denizi'ni* geçişimiz boyunca öümüzde nasıl kuruttuysa, Şeria Irmağı'ni da geçişiniz

boyunca öünüüzde kuruttu. ²⁴ Öyle ki, yeryüzünün bütün halkları RAB'bin ne denli güçlü olduğunu anlasın; siz de Tanrıınız RAB'den her zaman korkasınız!"

5

¹ RAB'bin Şeria Irmağı'nın sularını İsailliler'in önünde, halkın geçiği boyunca nasıl kuruttığını duyan batı yakasındaki Amorlu krallarla Akdeniz kıyısındaki Kenanlı krallar, İsailliler'den ötürü can derdine düştüler; korkudan dizlerinin bağı çözüldü.

Gilgal'daki Sünnet Olayı

² Bu arada RAB, Yesu'ya şöyle seslendi: "Kendine taştan bıçaklar yap ve İsailliler'i eskisi gibi sünnet et."

³ Böylece Yesu taştan yaptığı bıçaklarla İsailliler'i Givat-Haaralot'ta sünnet etti. ⁴ Bunu yapmasının nedeni şuydu: İsailliler Mısır'dan çıktıklarında savaşabilecek yaştaki bütün erkekler, Mısır'dan çıktıktan sonra çolden geçerken ölmüşlerdi. ⁵ Mısır'dan çıkan erkeklerin hepsi sünnetliydi. Ama Mısır'dan çıktıktan sonra yolda, çölde doğan erkeklerin hiçbirini sünnet olmamıştı. ⁶ İsailliler Mısır'dan çıktıklarında savaşacak yaşıta olanların tümü ölünceye dek çölde kırk yıl dolaştılar. Çünkü RAB'bin sözünü dinlememişlerdi. RAB bize verilmek üzere atalarımıza söz verdiği süt ve bal akan ülkeyi onlara göstermeyeceğine ant içmişti. ⁷ RAB onların yerine çocuklarını yaşıttı. Sünnetsiz olan bu çocukları Yesu sünnet etti. Çünkü yolda sünnet olmamışlardı. ⁸ Büttün erkekler sünnet edildikten sonra yaraları iyileşinceye dek ordugahta kaldılar.

⁹ RAB Yesu'ya, "Mısır'da uğradığınız utancı bugün üzerinizden kaldırımdım" dedi. Bugün de oraya Gilgal* denmesinin nedeni budur.

¹⁰ Gilgal'da, Eriha ovalarında konaklamış olan İsrail halkı, ayın on dördüncü gününün akşamı Fisih Bayramu'nu* kutladı. ¹¹ Bayramın ertesi günü, tam o gün, Ülkenin ürününden mayasız ekmek yaptılar ve kavrulmuş başak yediler. ¹² Ülkenin ürününden yemeleri üzerine ertesi gün man kesildi. Man kesilince İsailliler o yıl Kenan topraklarının ürünüyle beslendiler.

Eriha'nın Düşüsü

¹³ Yesu Eriha'nın yakınındaydı. Başını kaldırınca önünde, kılıçını çekmiş bir adam gördü. Ona yaklaşarak, "Sen bizden misin, karşı taraftan mı?" diye sordu.

¹⁴ Adam, "Hiçbir" dedi, "Ben RAB'bin ordusunun komutanıyım. Şimdi geldim."

O zaman Yesu yüzüstü yere kapanıp ona tapındı. "Efendimin kuluna buyruğu nedir?" diye sordu. ¹⁵ RAB'bin ordusunun komutani, "Çarığını çıkar" dedi, "Çünkü bastığın yer kutsaldır." Yesu söyleneni yaptı.

6

¹ Eriha Kenti'nin kapıları İsailliler yüzünden sımsıkı kapatılmıştı. Ne giren vardı, ne de çıkan. ² RAB Yesu'ya, "İşte Eriha'yı, kralını ve yiğit savaşçılarını senin eline teslim ediyorum" dedi, ³ "Siz savaşçılar, kentin çevresini günde

^{5:6} Say.14:28-35 * ^{5:9} "Gilgal": İbranice "Galal" (kaldırmak, yuvarlamak) fiilinden türetilmiştir.

^{5:10} Çık.12:1-13 ^{5:12} Çık.16:35 ^{5:15} Çık.3:5

bir kez olmak üzere altı gün dolanacaksınız. ⁴ Koç boynuzundan yapılmış birer boru taşıyan yedi kâhin sandığın önünden gitsin. Yedinci gün kentin çevresini yedi kez dolanın; bu arada kâhinerler borularını çalsınlar. ⁵ Kâhinerlerin koç boynuzu borularını uzun uzun çaldıklarını işittiğinizde, bütün halk yüksek sesle bağırsın. O zaman kentin surları çökecek ve herkes bulunduğu yerden dosdoğru kente girecek.”

⁶ Nun oğlu Yesu kâhinerleri çağrıp, “RAB’bin Antlaşma Sandığı’nı* alın” dedi, “Yedi kâhin, ellerinde koç boynuzu borularla sandığın önünde yürüsun.” ⁷ Sonra halka, “Kalkın, kentin çevresini dolanmaya başlayın” dedi, “Silahlı öncüler RAB’bin Sandığı’nın önünden gitsin.”

⁸ Yesu'nun bunları halka söylemesinden sonra, koç boynuzu birer boru taşıyan yedi kâhin borularını çalarak RAB’bin önünde ilerlemeye başladılar. Onları RAB’bin Antlaşma Sandığı izliyordu. ⁹ Silahlı öncüler boru çalan kâhinerlerin önünden, artçılar da sandığın arkasından ilerliyor, bu arada borular çalınıyordu. ¹⁰ Yesu halka şu buyruğu verdi: “Savaş naraları atmayın, sesinizi yükseltmeyin. ‘Bağırsın’ diyeceğim güne dek ağızınızdan tek bir söz çıkmاسın. Buyruğumu duyunca bağırsın.” ¹¹ Halk RAB’bin Sandığı'yla birlikte kentin çevresini bir kez dolandı, sonra ordugaha döndüp geceyi orada geçirdi.

¹² Ertesi sabah Yesu erkenden kalktı. Kâhinerler de RAB’bin Sandığı'nı yüklediler. ¹³ Koç boynuzu borular taşıyan yedi kâhin RAB’bin Sandığı'nın önünde ilerliyor, bir yandan da borularını çalıyorlardı. Silahlı öncüler onların önünden gidiyor, artçılar da RAB’bin Sandığı'nı izliyordu. Bu arada borular sürekli çalınıyordu. ¹⁴ Böylece ikinci gün de kentin çevresini bir kez dolanıp ordugaha döndüler. Aynı şeyi altı gün yinelediler.

¹⁵ Yedinci gün erkenden, şafak sökerken kalkıp kentin çevresini aynı şekilde yedi kez dolandılar. Kentin çevresini yalnız o gün yedi kez dolandılar. ¹⁶ Kâhinerler yedinci turda borularını çalınca, Yesu halka, “Bağırsın! RAB kenti size verdi” dedi, ¹⁷ “Kent, içindeki her şeyle birlikte, RAB’be koşulsuz adanmıştır. Yalnız gönderdiğimiz ulakları saklamış olan fahişe Rahav'la evindekiler sağ bırakılacak. ¹⁸ Sakın RAB’be adanan herhangi bir şeye el sürmeyin. Adadığınız şeyleri alırsanız İsrail'in ordugahını felakete ve yıkına sürüklersiniz. ¹⁹ Bütün altınla gümüş, tunç ve demir eşya RAB’be ayrılmıştır. Bunlar RAB’bin hazinesine girecek.”

²⁰ Halk bağırmaya başladı, kâhinerler de borularını çaldılar. Boru sesini işten halk daha yüksek sesle bağırdı. Kentin surları çöktü. Herkes bulunduğu yerden dosdoğru kente girdi. Böylece kenti ele geçirdiler. ²¹ Kadın erkek, genç yaşı, küçük ve büyük baş hayvanlardan eşeklere dek, kente ne kadar canlı varsa, hepsini kılıçtan geçirip yok ettiler.

²² Yesu ülkeye casus olarak gönderdiği iki adama, “O fahişenin evine gidin, ant içtiğiniz gibi, kadını ve bütün yakınlarını dışarı çıkarın” dedi. ²³ Eve giren genç casuslar Rahav'ı, annesini, babasını, erkek kardeşleriyle bütün akrabalarını ve kendisine ait olan her şeyi alıp İsrail ordugahının yakınına getirdiler. ²⁴ Sonra kenti içindekilerle birlikte ateşe verdiler. Ancak altını ve gümüşü, tunç ve demir eşyayı RAB’bin Tapınağı'nın hazinesine koyduklar. ²⁵ Yesu fahişe Rahav'a, babasının ev halkıyla yakınlarına dokunmadı. Yesu'nun Eriha'yı araştırmak için gönderdiği ulakları saklayan Rahav, bugün de İsailliler'in arasında yaşıyor.

²⁶ Bundan sonra Yesu şöyleden ant içti: "Bu kenti, Eriha'yı yeniden kurmaya kalkışan, RAB'bin lanetine uğrasın. Buna kalkışan kişi büyük oğlunu kaybetme pahasına temel atacak, en küçük oğlunu kaybetme pahasına da kentin kapılarını yerine takacak."

²⁷ RAB Yesu'yla birlikteydi. Yesu'nun ünü ülkenin her yanına yayıldı.

7

Akan'in Günahı

¹ Ne var ki, İsailliler adanan eşyalar konusunda RAB'be ihanet ettiler. Yahuda oymağından Zerah oğlu, Zavdi oğlu, Karmi oğlu Akan adanmış eşyaların bazılarını alınca, RAB İsailliler'e öfkelendi.

² Yesu, Eriha'dan Beytel'in doğusunda, Beytaven yakınındaki Ay Kenti'ne adamlar göndererek, "Gidip ülkeyi araştırın" dedi. Adamlar da gidip Ay Kenti'ni araştırdılar. ³ Sonra Yesu'nun yanına dönerek ona, "Bütün halkın oraya gidip yorulmasına gerek yok" dediler, "Sayısı az olan Ay halkını yemeye iki üç bin kişi yeter." ⁴ Kentin üzerine yürüyen üç bin kadar İsailli, Ay halkın önünden kaçmaya başladı. ⁵ Ay halkı onlardan otuz altı kadарını öldürdü, sağ kalanları da kentin kapısından Şevirim'e dek kovaladı. Bayırдан aşağı kaçanları öldürdü. Korkudan İsailliler'in dizlerinin bağı çözüldü.

⁶ Bunun üzerine Yesu giysilerini yırtarak İsrail'in ileri gelenleriyle birlikte başından aşağı toprak döküp RAB'bin Sandığının önünde yüzüstü yere kapandı ve akşamda dek bu durumda kaldı. ⁷ Ardından şöylede dedi: "Ey Egemen RAB, bizi Amorlular'ın eline teslim edip yok etmek için mi Şeria Irmağı'ndan geçirdin? Keşke halimize razi olup İrmagın ötesinde kalsaydık. ⁸ Ya Rab, İsrail halkı dönüp düşmanlarının önünden kaçtıktan sonra ben ne diyebilirim! ⁹ Kenanlılar ve ülkede yaşayan öbür halklar bunu duyunca çevremizi kuşatacak, adımızı yeryüzünden silecekler. Ya sen, ya Rab, kendi yüce adın için ne yapacaksın?"

¹⁰ RAB Yesu'ya şöyleden karşılık verdi: "Ayağa kalk! Neden böyle yüzüstü yere kapanıyorsun? ¹¹ İsailliler günah işlediler. Onlarla yaptığım ve yerine getirmelerini buyurduğum antlaşmayı bozdular. Koşulsuz adanmış eşyaların bir kısmını çalıp kendi eşyaları arasına gizlediler ve yalan söylediler. ¹² İşte bu yüzden İsailliler düşmana karşı tutunamıyor, arkalarını dönüp düşmanlarının önünden kaçıyor. Çünkü lanete uğradılar. Sizde bulunan adanmış eşyaları yok etmezseniz, artık sizinle birlikte olmayacağım. ¹³ Kalk, halkı kutsa ve onlara de ki, 'Kendinizi yarın için kutsayın. Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB şöylediğinden: Ey İsrail, adanmış eşyaların bir kısmını aldınız. Bunları yok etmedikçe düşmanlarınızın karşısında dayanamazsınız.' ¹⁴ Sabah olunca oymak oymak dizilip sırayla öne çıkacaksınız. RAB'bin belirleyeceği boy, boy boy öne çıkacak. RAB'bin belirleyeceği boy, aile aile öne çıkacak. Yine RAB'bin belirleyeceği ailenin erkekleri teker teker öne çıkacak. ¹⁵ Adanmış eşyaları aldığı belirlenen kişi, kendisine ait her şeyle birlikte ateşe atacak. Çünkü RAB'bin Antlaşması'nı bozup İsrail'de iğrenç bir günah işledi."

¹⁶ Sabah erkenden kalkan Yesu, İsrail halkını oymak oymak öne çıkardı. Bunlardan Yahuda oymağı belirlendi. ¹⁷ Yahuda boyalarını teker teker öne çıkardığında, Zerah boyu belirlendi. Zerahlılar aile aile öne çıkarıldığında Zavdi

ailesi belirlendi. ¹⁸ Zavdi ailesinin erkekleri teker teker öne çıkarıldığında Yahuda oymağından Zerah oğlu, Zavdi oğlu, Karmi oğlu Akan belirlendi.

¹⁹ O zaman Yeşu Akan'a, "Oğlum" dedi, "İsrail'in Tanrısı RAB'bin hakkı için doğruyu söyle*, ne yaptın, söyle bana, benden gizleme."

²⁰ Akan, "Doğru" diye karşılık verdi, "İsrail'in Tanrısı RAB'be karşı günah işledim. Yaptığım şu: ²¹ Ganimetin içinde Shinar† işi güzel bir kaftan, iki yüz şekel‡ gümüş, elli şekel§ ağırlığında bir külçe altın görünce dayanamayıp aldım. En alitta gümüş olmak üzere, tümünü çadırının ortasında toprağa gömdüm."

²² Yeşu'nun görevlendirdiği adamlar hemen çadıra koştular. Gömülülmüş eşyaları orada buldular. Gümüş en alttáydi. ²³ Tümünü çadırдан çıkardılar, Yeşu'ya ve İsrail halkına getirip RAB'bin önünde yere serdiler.

²⁴ Yeşu ile İsrail halkı, Zerah oğlu Akan'ı, gümüşü, altın külçeyi, kaftanı, Akan'ın oğullarıyla kızlarını, sığır ve davarlarıyla eşegini, çadırıyla bütün eşyalarını alıp Akor* Vadisi'ne götürdüler. ²⁵ Yeşu Akan'a, "Bizi neden bu felakete sürükledin?" dedi, "RAB de bugün seni felakete sürükleyecek." Ardından bütün İsrail halkı Akan'ı taşa tuttu; kendisine ait ne varsa taşlayıp yaktı. ²⁶ Akan'ın üzerine taşlardan büyük bir yiğin yaptılar. Bu yiğin bugün de duruyor. Bunun üzerine RAB'bin öfkesi dindi. Oranın bugün de Akor Vadisi diye anılmasının nedeni budur.

8

Ay Kenti'nin Yıkılması

¹ RAB Yeşu'ya, "Korkma, yılma" dedi, "Bütün savaşçılarını yanına alip Ay Kenti'nin üzerine yürü. Ay Kralı'nı, halkını ve kenti bütün topraklarıyla birlikte sana teslim ediyorum. ² Eriha'ya ve kralına ne yaptıysan, Ay Kenti'ne ve kralına da aynısını yap. Ama mal ve hayvanlardan oluşan ganimeti kendinize ayırin. Kentin gerisinde pusu kur."

³ Böylece Yeşu bütün savaşçılarıyla birlikte Ay Kenti'nin üzerine yürümeye hazırlandı. Seçtiği otuz bin yiğit savaşçıyı geceleyin yola çıkarırken ⁴ onlara söyle buyurdu: "Gidip kentin gerisinde pusuya yatin. Kentin çok uzağında durmayın. Hepiniz her an hazır olun. ⁵ Ben yanındaki halkla birlikte kente yaklaşacağım. Bir önceki gibi, düşman kentten çıkıştırımıze gelince, önlere kaçar gibi yapıp ⁶ onları kentten uzaklaştırıncaya dek ardımızdan sürükleneceğiz. Önceki gibi onlardan kaçtığımızı sanacaklar. Biz kaçar gibi yaparken, ⁷ siz de pusu kurduğunuz yerden çıkış kenti ele geçirirsiniz. Tanrımız RAB orayı elinize teslim edecek. ⁸ Kenti ele geçirince ateşe verin. RAB'bin buyruğuna göre hareket edin. İşte buyruğum budur."

⁹ Ardından Yeşu onları yolcu etti. Adamlar gidip Beytel ile Ay Kenti arasında, Ay Kenti'nin batısında pusuya yattılar. Yeşu ise geceyi halkla birlikte geçirdi.

¹⁰ Yeşu sabah erkenden kalkarak halkı topladı. Sonra kendisi ve İsrail'in ileri gelenleri önde olmak üzere Ay Kenti'ne doğru yola çıktılar.

¹¹ Yeşu, yanındaki bütün savaşçılarla kentin üzerine yürüdü. Yaklaşık kentin kuzeyinde ordugah kurdular. Kentle aralarında bir vadi vardı. ¹² Yeşu beş bin kişi kadar bir güçle Beytel ile Ay Kenti arasında, kentin batısında pusu

* ^{7:19} "İsrail'in Tanrısı RAB'bin hakkı için doğruyu söyle": İbranice "İsrail'in Tanrısı RAB'bi yükselt ve O'nu öv". Bu deyim birine ant içirmek için kullanıldı. † ^{7:21} "Shinar", yani "Babil". ‡ ^{7:21} "İki yüz şekel": Yaklaşık 2.3 kg. § ^{7:21} "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr. * ^{7:24} "Akor": "Sıkıntı" anlamına gelir.

kurdurdu. ¹³ Ardından hem kuzeyde ordugah kuranlar, hem batıda pusuya yatanlar savaş düzenine girdiler. Yesu o gece vadide ilerledi.

¹⁴ Bunu gören Ay Kralı, kent halkıyla birlikte sabah erkenden kalktı. Zaman yitirmeden, İsailliler'e karşı savaşmak üzere Arava bölgesinin karşısında belirlenen yere çıktı. Ne var ki, kentin gerisinde kendisine karşı kurulan pusudan habersizdi. ¹⁵ Yesu ile yanındaki İsailliler, kent halkı önünde bozguna uğramış gibi, çöle doğru kaçmaya başladilar. ¹⁶ Kentteki bütün halk İsailliler'i kovalamaya çağrıldı. Ama Yesu'yu kovalarken kentten uzaklaştılar. ¹⁷ Ay Kenti'yle Beytel'den İsailliler'i kovalamaya çıkmayan tek kişi kalmamıştı. İsailliler'i kovalamaya çırınlarda kent kapılarını açık bıraktılar.

¹⁸ RAB Yesu'ya, "Elindeki palayı Ay Kenti'ne doğru uzat; orayı senin eline teslim ediyorum" dedi.

Yesu elindeki palayı kente doğru uzattı. ¹⁹ Elini uzatır uzatmaz, pusudakiler yerlerinden fırlayıp kente girdiler; kenti ele geçirip hemen ateşe verdiler.

²⁰ Kentliler arkalarına dönüp bakınca, yanın kentten göklere yükselen dumanı gördüler. Çöle doğru kaçan İsailliler de geri dönüp onlara saldırınca artık kaçacak hiçbir yerleri kalmadı. ²¹ Pusuya yatomış olanların kenti ele geçirdiğini, kentten dumanlar yükseldiğini gören Yesu ile yanındaki İsailliler, geri dönüp Ay halkına saldırdılar. ²² Kenti ele geçirilenler de çıkıştı saldırlıya katılmınca, kent halkı iki yönden gelen İsailliler'in ortasında kaldı. İsailliler tek canlı bırakmadan hepsini öldürdüler. ²³ Sağ olarak tutsak aldıkları Ay Kralı'nı Yesu'nun önüne çıkardılar.

²⁴ İsailliler Ay Kenti'nden çıkış kendilerini kırsal alanlarda ve çölde kovalayanların hepsini kılıçtan geçirdikten sonra kente dönüp geri kalanları da kılıçtan geçirdiler. ²⁵ O gün Ay halkın tümü öldürüldü. Öldürülenlerin toplamı, kadın erkek, on iki bin kişiydi. ²⁶ Yesu kentte yaşayanların tümü yok edilinceye dek pala tutan elini indirdi. ²⁷ İsailliler, RAB'bin Yesu'ya verdiği buyruk uyarınca, kentin yalnız hayvanlarıyla mallarını yağmaladılar. ²⁸ Ardından Yesu Ay Kenti'ni ateşe verdi, yakıp yıkıp viraneye çevirdi. Yıkıntıları bugün de duruyor. ²⁹ Ay Kralı'nı ağaca asıp akşamda dek orada bırakınca Yesu, güneş batarken cesedi ağaçtan indirerek kent kapısının dışına attırdı. Cesedin üzerine taşlardan büyük bir yığın yaptılar. Bu yığın bugün de duruyor.

Kutsal Yasa Halka Okunuyor

³⁰ Bundan sonra Yesu Eval Dağı'nda İsrail'in Tanrısı RAB'be bir sunak yaptı. ³¹ Sunak, RAB'bin kulu Musa'nın İsrail halkına verdiği buyruk uyarınca, Musa'nın Yasa Kitabı'nda yazıldığı gibi yontulmamış, demir alet değmemiş taşlardan yapıldı. RAB'be orada yakmalık sunular sundular, esenlik kurbanları kestiler. ³² Yesu Musa'nın İsrail halkın önde yazmış olduğu Kutsal Yasa'nın kopyasını orada taş levhalara yazdı. ³³ Bütün İsailliler, ileri gelenleriyle, görevlileriyle ve hâkimleriyle birlikte -yabancılar dahil- RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* iki yanında, yüzleri, sandığı taşıyan Levili kâhinlere dönük olarak dizildiler. Halkın yarısı sırtını Gerizim Dağı'na, öbür yarısı da Eval Dağı'na verdi. Çünkü RAB'bin kulu Musa kutsanmaları için bu şekilde durmalarını daha önce buyurmuştu. ³⁴ Ardından Yesu yasanın tümünü, kutsama ve lanetle ilgili bölümleri Yasa Kitabı'nda yazılı olduğu gibi okudu. ³⁵ Böylece Yesu'nun, yabancıların da aralarında bulunduğu kadınlı, çocuklu

bütün İsrail topluluğuna, Musa'nın buyruklarından okumadığı tek bir söz kalmadı.

9

Givonlular'ın Hilesi

¹ Şeria Irmağı'nın ötesinde, dağlık bölgede, Şefela'da ve Lübnan'a kadar uzanan Akdeniz kıyısındaki bütün krallar -Hittit*, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus kralları- olup bitenleri duyunca, ² Yesu'ya ve İsrail halkına karşı hep birlikte savaşmak için bir araya geldiler. ³ Givon halkı ise Yesu'nun Eriha ve Ay kentlerine yaptıklarını duyunca ⁴ hiley'e başvurdu. Kendilerine elçi süsü vererek eşeklerinin sırtına yıpranmış heybeler, eski, yırtık ve yamalı şarap tulumları yüklediler. ⁵ Ayaklarında yıpranmış, yamalı çarıklar, sırtlarda da eski püskü giysiler vardı. Azik torbalarındaki bütün ekmekler kurumuş, küflenmişti. ⁶ Adamlar Gilgal'daki ordugaha, Yesu'nun yanına gittiler. Ona ve İsrail halkına, "Uzak bir ülkeden geldik" dediler, "Bizimle bir barış antlaşması yapmanızı istiyoruz."

⁷ Ama İsailliler Hiv'liler'e*, "Sizinle neden antlaşma yapalım?" diye karşılık verdiler, "Belki de yakınımızda yaşıyorsunuz."

⁸ Givonlular Yesu'ya, "Biz senin kullarınız" dediler.

Yesu, "Kimsiniz, nereden geliyorsunuz?" diye sordu.

⁹ Onlar da, "Çok uzak bir ülkeden kalkıp geldik" dediler. "Çünkü Tanrı'nın RAB'bin ününü duyduk. Tanrı'la ilgili haberleri, Mısır'da yaptığı her şeyi, ¹⁰ Şeria Irmağı'nın ötesindeki Amorlu iki krala, Heşbon Kralı Sihon'a ve Aştarot'ta egemenlik süren Başan Kralı Og'a neler yaptığını da duyduk. ¹¹ Bunun üzerine önderlerimiz ve ülkemizin bütün halkı bize şöyle dediler: 'Onları karşılaşmak için yanımıza yiyecek alıp yola çıkm ve onlara, biz sizin kullarınız; bunun için bizimle bir barış antlaşması yapmanızı istiyoruz deyin.' ¹² Size gelmek için yola çıktığımız gün azik olarak evden aldığımız şu ekmekler sicacıktı. Bakın şimdi, kurumuş, küflenmişler. ¹³ Şarap doldurduğumuz şu tulumlarenydi, bakın nasıl sıyrılp yırtılmış. Bunca yol geldiğimiz için giysilerimiz ve çarıklarımız yıprandı."

¹⁴ İsailliler, RAB'be danışmadan Givonlular'ın sunduğu yiyecekleri aldılar.

¹⁵ Yesu da onları sağ bırakacağına söz verip onlarla bir barış antlaşması yaptı. Topluluğun önderleri de antlaşmaya bağlı kalacaklarına ant içtiler. ¹⁶ Ne var ki, antlaşmadan üç gün sonra Givonlular'ın yakında, komşu topraklarda yaşadıklarını öğrendiler. ¹⁷ Bunun üzerine yola çıkıp üç gün sonra onların kentlerine vardılar. Bu kentler Givon, Kefira, Beerot ve Kiryat-Yearim'di. ¹⁸ Ancak İsailliler bunlara dokunmadılar. Çünkü topluluğun önderleri, İsrail'in Tanrısı RAB adına ant içmişlerdi.

Bu yüzden topluluk önderlere karşı söylemeye başladı. ¹⁹ Önderler ise, "Biz İsrail'in Tanrısı RAB adına ant içtiğimizde onlara el süremeyiz" diye karşılık verdiler, ²⁰ "Ant içtiğimiz için onları sağ bırakacağız; yoksa Tanrı'nın gazabına uğrazırız." ²¹ Sonra halka, "Onları sağ bırakalım" dediler, "Ama bütün topluluk için odun kesip su çekmekle görevlendirilsinler." Böylece önderler vermiş oldukları sözü tuttular.

²² Ardından Yesu Givonlular'ı çağrıp, "Yakınımızda yaşadığınız halde neden çok uzaktan geldiğinizi söyleyip bizi aldattınız?" dedi, ²³ "Bunun için artık

^{9:7} Çik.23:32; 34:12; Yas.7:2

* ^{9:7} "Hiv'liler": Givonlular Hiv halkındandı.

^{9:10} Say.21:21-35

lanetlisiniz. Hep köle kalacaksınız. Tanrım'ın Tapınağı için odun kesip su çekeceksiniz."

²⁴ Givonlular, "Efendimiz, Tanrı'nın RAB'bin kulu Musa'ya verdiği buyruğu duyduk" diye karşılık verdiler, "Musa'ya bütün ülkeyi size vermesini, ülkede yaşayanların hepsini yok etmenizi buyurduğunu duyduk. Sizden çok korktuk, can korkusuya böyle davrandık. ²⁵ Şimdi senin elindeyiz. Sana göre adil ve doğru olanı yap."

²⁶ Bunun üzerine Yesu onları İsailliler'in elinden kurtardı, öldürülmelerine izin vermedi. ²⁷ O gün onları topluluk için ve gelecekte RAB'bin seçeceği yerde yapılacak RAB'bin sunağı için odun kesip su çekmekle görevlendirdi. Bugün de bu işi yapıyorlar.

10

Amorlular'ın Yenilgiye Uğratılması

¹ Yeruşalim Kralı Adoni-Sedek, Yesu'nun Eriha'yı ele geçirip kralını ortadan kaldırdığı gibi, Ay Kenti'ni de ele geçirip tümüyle yıktığını, kralını öldürdüğüünü, Givon halkın da İsailliler'le bir barış antlaşması yapıp onlarla birlikte yaşadığıını duyunca, ² büyük korkuya kapıldı. Çünkü Givon, kralların yaşadığı kentler gibi büyük bir kentti; Ay Kenti'nden de büyütü ve yiğit bir halkı vardı. ³ Bu yüzden Yeruşalim Kralı Adoni-Sedek, Hevron Kralı Hoham, Yarmut Kralı Piram, Lakiş Kralı Yafia ve Eglon Kralı Devir'e şu haberi gönderdi: ⁴ "Gelin bana yardım edin, Givon'a saldıralım. Çünkü Givon halkı Yesu ve İsrail halkıyla bir barış antlaşması yaptı."

⁵ Böylece Amorlu beş kral -Yeruşalim, Hevron, Yarmut, Lakiş ve Eglon kralları- ordularını topladılar, hep birlikte gidip Givon'un karşısında ordugah kurdular; sonra saldıriya geçtiler.

⁶ Givonlular Gilgal'da ordugahta bulunan Yesu'ya şu haberi gönderdiler: "Biz kollarını yalnız bırakma. Elini çabuk tutup yardımımıza gel, bizi kurtar. Çünkü dağlık bölgedeki bütün Amorlu krallar bize karşı birleşti."

⁷ Bunun üzerine Yesu bütün savaşçıları ve yiğit adamlarıyla birlikte Gilgal'dan yola çıktı. ⁸ Bu arada RAB Yesu'ya, "Onlardan korkma" dedi, "Onları eline teslim ediyorum. Hiçbir sana karşı koyamayacak." ⁹ Gilgal'dan çıkış bütün gece yol alan Yesu, Amorlular'a ansızın saldırdı. ¹⁰ RAB Amorlular'ı İsailliler'in önünde şaşkına çevirdi. İsailliler de onları Givon'da büyük bir bozguna uğrattılar; Beython'a çıkan yol boyunca, Azeka ve Makkeda'ya dek kovalayıp öldürdüler. ¹¹ RAB İsailliler'den kaçan Amorlular'ın üzerinde Beython'dan Azeka'ya inen yol boyunca gökten iri iri dolu yağdırdı. Yağan dolunun altında can verenler, İsailliler'in kılıçla öldürüklerinden daha çoktu.

¹² RAB'bin Amorlular'ı İsailliler'in karşısında bozguna uğrattığı gün Yesu halkın önünde RAB'be şöyle seslendi:

"Dur, ey güneş, Givon üzerinde

Ve ay, sen de Ayalon Vadisi'nde."

¹³ Halk, düşmanlarından öcünü alıncaya dek güneş durdu, ay da yerinde kaldı. Bu olay Yaşar Kitabı'nda da yazılıdır. Güneş, yaklaşık bir gün boyunca göğün ortasında durdu, batmakta gecikti. ¹⁴ Ne bundan önce, ne de sonra RAB'bin bir insanın dileğini işittiği o günkü gibi bir gün olmamıştır. Çünkü RAB İsrail'den yana savaştı.

¹⁵ Yesu bundan sonra İsrail halkıyla birlikte Gilgal'daki ordugaha döndü.

Amorlu Kralların Öldürülmesi

¹⁶ Amorlu beş kral kaçıp Makkeda'daki bir mağarada gizlenmişlerdi. ¹⁷ Yesu'ya, "Beş kral Makkeda'daki bir mağarada gizlenirken bulundu" diye haber verildi. ¹⁸ Yesu, "Mağaranın ağızına büyük taşlar yuvarlayın, orayı korumak için adamlar görevlendirin" dedi, ¹⁹ "Ama siz durmayın, düşmanı kovalayın; arkadan saldırıp kentlere ulaşmalarına engel olun. Tanrıınız RAB onları elinize teslim etmiştir." ²⁰ Yesu ve İsailliler düşmanı çok ağır bir yenilgiye uğratıp tamamını yok ettiler. Kurtulabilenler surlu kentlere sığındı. ²¹ Sonra bütün halk güvenlik içinde Makkeda'daki ordugaha, Yesu'nun yanına döndü. Hiç kimse ağını açıp İsailliler'e karşı bir şey söyleyemedi.

²² Sonra Yesu adamlarına, "Mağaranın ağızını açın, beş kralı çıkarıp bana getirin" dedi. ²³ Onlar da beş kralı -Yeruşalim, Hevron, Yarmut, Lakiş ve Eglon krallarını- mağaradan çıkarıp Yesu'ya getirdiler. ²⁴ Krallar getirilince, Yesu bütün İsrail halkını topladı. Savaşta kendisine eşlik etmiş olan komutanlara, "Yaklaşın, ayaklarınızı bu kralların boyunları üzerine koyn" dedi. Komutanlar yaklaşıp ayaklarını kralların boyunları üzerine koydular. ²⁵ Yesu onlara, "Korkmayın, yılmayın; güçlü ve yürekli olun" dedi, "RAB savaşacağınız düşmanların hepsini bu duruma getirecek." ²⁶ Ardından beş kralı vurup öldürdü ve her birini bir ağaçta astı. Akşama dek öylece ağaçlara asılı kaldılar.

²⁷ Yesu'nun buyruğu üzerine gün batımında kralların cesetlerini ağaçlardan indirdiler, gizlendikleri mağaraya atıp mağaranın ağızını büyük taşlarla kapadilar. Bu taşlar bugün de orada duruyor.

²⁸ Yesu aynı gün Makkeda'yı aldı, kralını ve halkın kılıçtan geçirdi. Kentte tek canlı bırakmadı, hepsini öldürdü. Makkeda Kralı'na da Eriha Kralı'na yaptığıının aynısını yaptı.

Güneydeki Kentlerin Ele Geçirilmesi

²⁹ Yesu İsrail halkıyla birlikte Makkeda'dan Livna'nın üzerine yürüyüp kente saldırdı. ³⁰ RAB kenti ve kralını İsailliler'in eline teslim etti. Yesu kentin bütün halkın kılıçtan geçirdi. Tek canlı bırakmadı. Kentin kralına da Eriha Kralı'na yaptığıının aynısını yaptı.

³¹ Bundan sonra Yesu İsrail halkıyla birlikte Livna'dan Lakiş üzerine yürüdü. Kentin karşısında ordugah kurup saldırıyla geçti. ³² RAB Lakiş'i İsailliler'in eline teslim etti. Yesu ertesi gün kenti aldı. Livna'da yaptığı gibi, halkın ve kentteki bütün canlıları kılıçtan geçirdi. ³³ Bu arada Gezer Kralı Horam Lakiş'e yardıma geldi. Yesu onu ve ordusunu yenilgiye uğrattı; kimseyi sağ bırakmaksızın hepsini öldürdü.

³⁴ İsrail halkıyla birlikte Lakiş'ten Eglon üzerine yürüyen Yesu, kentin karşısında ordugah kurup saldırıyla geçti. ³⁵ Kenti aynı gün ele geçirdiler. Lakiş'te yaptığı gibi, halkın ve kentteki bütün canlıları o gün kılıçtan geçirip yok ettiler.

³⁶ Ardından Yesu İsrail halkıyla birlikte Eglon'dan Hevron üzerine yürüüp saldırıyla geçti. ³⁷ Kenti aldılar, kralını, halkın ve köylerindeki bütün canlıları kılıçtan geçirdiler. Eglon'da yaptıkları gibi, herkesi öldürdüler; kimseyi sağ bırakmadılar.

³⁸ Bundan sonra Yesu İsrail halkıyla geri dönüp Devir'e saldırdı. ³⁹ Kralıyla birlikte Devir'i ve köylerini alıp bütün halkın kılıçtan geçirdi; tek canlı

bırakmadı, hepsini öldürdü. Hevron'a, Livna'ya ve kralına ne yaptıysa, Devir'e ve kralına da aynısını yaptı.

⁴⁰ Böylece Yesu dağlık bölge, Negev, Şefela ve dağ yamaçları dahil, bütün ülkeyi ele geçip buralardaki kralların tümünü yenilgiye uğrattı. Hiç kimseyi esirgemedi. İsrail'in Tanrısı RAB'bin buyruğu uyarınca kimseyi sağ bırakmadı, hepsini öldürdü. ⁴¹ Kadeş-Barnea'dan Gazze'ye kadar, Givon'a kadar uzanan bütün Goşen bölgesini egemenliği altına aldı. ⁴² Bütün bu kralları ve topraklarını tek bir savaşta ele geçirdi. Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB İsrail'den yana savaşmıştı. ⁴³ Ardından Yesu İsrail halkıyla birlikte Gilgal'daki ordugaha döndü.

11

Kuzeydeki Kentlerin Ele Geçirilmesi

¹ Olup bitenleri duyan Hasor Kralı Yavin, Madon Kralı Yovav'a, Şimron ve Akşaf krallarına, ² dağlık kuzey bölgesinde, Kinneret Gölü'nün* güneyindeki Arava'da, Şefela'da ve batıda Dor Kenti sırtlarındaki krallara, ³ doğu ve batı bölgelerindeki Kenan, Amor, Hittit, Periz halklarına ve dağlık bölgelerdeki Yevuslularla Hermon Dağı'nın eteğindeki Mispa bölgesinde yaşayan Hivliler'e haber gönderdi. ⁴ Bu krallar bütün ordularıyla, kiyıların kumu kadar sayısız askerleriyle, çok sayıdaki at ve savaş arabalarıyla yola çıktılar. ⁵ Bütün bu krallar İsailliler'e karşı savaşmak üzere birleşerek Merom suları kıyısına gelip hep birlikte ordugah kurdular.

⁶ Bu arada RAB Yesu'ya, "Onlardan korkma" diye seslendi, "Onların hepsini yarın bu saatlerde İsrail'in önünde yere sereceğim. Atlarını sakatlayıp savaş arabalarını ateşe ver." ⁷ Böylece Yesu bütün ordusuyla birlikte Merom suları kıyısındaki kralların üzerine beklenmedik bir anda yürüdü ve onlara saldırdı. ⁸ RAB onları İsailliler'in eline teslim etti. Onları bozguna uğratınca İsailliler, kaçanları Büyük Sayda'ya, Misrefot-Mayim'e ve doğuda Mispe Vadisi'ne kadar kovalayıp öldürdüler; kimseyi sağ bırakmadılar. ⁹ Yesu, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı, atlarını sakatladı, savaş arabalarını ateşe verdi.

¹⁰ Yesu bundan sonra geri dönüp Hasor'u ele geçirdi, Hasor Kralı'nı kılıçla öldürdü. Çünkü Hasor eskiden bütün bu krallıkların başıydı. ¹¹ İsailliler kentteki bütün canlıları kılıçtan geçirip yok ettiler. Soluk alan bir tek kişiyi esirgemediler. Ardından Yesu Hasor'u ateşe verdi. ¹² Böylece bütün bu kentlerle krallarını ele geçirdi. RAB'bin kulu Musa'nın buyruğu uyarınca hepsini kılıçtan geçirip yok etti. ¹³ Ancak, İsailliler, Yesu'nun ateşe verdiği Hasor dışında, tepe üzerinde kurulu kentlerden hiçbirini ateşe vermediler. ¹⁴ Bu kentlerdeki bütün mal ve hayvanları ganimet olarak aldılar, insanların tümünü ise kılıçtan geçirip öldürdüler; soluk alan bir tek kişiyi esirgemediler. ¹⁵ RAB'bin kulu Musa RAB'den aldığı buyrukları Yesu'ya aktarmıştı. Yesu bunlara uydı ve RAB'bin Musa'ya buyurduklarını eksiksiz yerine getirdi.

¹⁶⁻¹⁷ Böylece Yesu, dağlık bölge, bütün Negev ve Goşen bölgesi, Şefela, Arava ve İsrail dağlarıyla bu dağların etekleri, Seir yönünde yükselen Halak Dağı'ndan Hermon Dağı'nın altındaki Lübnan Vadisi'nde bulunan Baal-Gat'a varincaya dek bütün toprakları ele geçirdi. Buraların krallarını yakalayıp öldürdü. ¹⁸ Yesu bu krallarla uzun süre savaştı. ¹⁹ Givon'da yaşayan Hivliler dışında,

* ^{11:2} "Kinneret Gölü", yani "Celile Gölü".

İsrailliler'le barış antlaşması yapan bir kent olmadı. İsrailliler öbür kentlerin hepsini savaşarak aldılar. ²⁰ Çünkü onları İsrail'e karşı savaşmaya kararlı yapan RAB'bin kendisiydi. Böylece RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, İsrailliler onlara acımadı, hepsini öldürüp yok ettiler.

²¹ Yeşu bundan sonra Anaklular'ın üzerine yürüdü. Onları dağlık bölgeden, Hevron, Devir ve Anav'dan, Yahuda ve İsrail'in bütün dağlık bölgelerinden söküp attı. Kentleriyle birlikte onları tümüyle yok etti. ²² İsrailliler'in elindeki topraklarda hiç Anakl kalmadı. Yalnız Gazze, Gat ve Aşdot'ta sağ kalanlar oldu. ²³ RAB'bin Musa'ya söyledişi gibi, Yeşu bütün ülkeyi ele geçirdi ve İsrail oymakları arasında mülk olarak bölüştürdü. Böylece savaş sona erdi, ülke barışa kavuştu.

12

Yenilgiye Uğratılan Krallar

¹ İsrailliler'in bozguna uğrattığı, Şeria Irmağı'nın doğusunda, Arava'nın bütün doğusu ile Arnon Vadisi'nden Hermon Dağı'na kadar topraklarını ele geçirdiği krallar şunlardır: ²⁻³ Heşbon'da oturan Amorlular'ın Kralı Sihon: Krallığı Arnon Vadisi kıyısındaki Aroer'den -vadinin ortasından- başlıyor, Ammonlular'ın sınırı olan Yabbuk Irmağı'na dek uzanıyor, Gilat'ın yarısını içine alıyordu. Arava bölgesinin doğusu da ona aitti. Burası Kinneret Gölü'nden Arava -Lut-Gölü'ne uzanıyor, doğuda Beytyeşimot'a, güneyde de Pisga Dağı'nın yamaçlarına varıyordu. ⁴ Sağ kalan Refahilar'dan, Aştarot ve Edrei'de oturan Başan Kralı Og: ⁵ Kral Og, Hermon Dağı, Salka, Geşurlular'la Maakalilar'ın sınırına kadar bütün Başan'ı ve Heşbon Kralı Sihon'un sınırına kadar uzanan Gilat'ın yarısını yönetiyordu.

⁶ RAB'bin kulu Musa'nın ve İsrailliler'in yenilgiye uğrattığı krallar bunlardı. RAB'bin kulu Musa bunların topraklarını Ruben ve Gad oymaklarıyla Manasse oymağının yarısına mülk olarak verdi.

⁷⁻⁸ Lübnan Vadisi'ndeki Baal-Gat'tan, Seir yönünde yükselen Halak Dağı'na kadar Şeria Irmağı'nın batısında bulunan toprakların kralları -Yeşu ve İsrailliler'in yenilgiye uğrattığı kralları- şunlardır: -Yeşu, Hittit, Amor, Kenan, Periz, Hir ve Yevus halklarına ait dağlık bölgeyi, Şefela'yı, Arava bölgesini, dağ yamaçlarını, çölü ve Negev'i İsrail oymakları arasında mülk olarak bölüştürdü.-

⁹ Eriha Kralı, Beytel yakınındaki Ay Kenti'nin Kralı, ¹⁰ Yeruşalim Kralı, Hevron Kralı, ¹¹ Yarmut Kralı, Laklı Kralı, ¹² Eglon Kralı, Gezer Kralı, ¹³ Devir Kralı, Geder Kralı, ¹⁴ Horma Kralı, Arat Kralı, ¹⁵ Livna Kralı, Adullam Kralı, ¹⁶ Makkeda Kralı, Beytel Kralı, ¹⁷ Tappuah Kralı, Hefer Kralı, ¹⁸ Afek Kralı, Sharon Kralı, ¹⁹ Madon Kralı, Hasor Kralı, ²⁰ Şimron-Meron Kralı, Akşaf Kralı, ²¹ Taanak Kralı, Megiddo Kralı, ²² Kedes Kralı, Karmel'deki Yokneam Kralı, ²³ Dor sırılarındaki Dor Kralı, Gilgal'daki Goyim Kralı ²⁴ ve Tırsa Kralı. Toplam otuz bir kral.

13

Alınacak Yerler

¹ Yeşu kocamış, yaşı hayli ilerlemiştir. RAB ona, "Artık yaşandın, yaşın hayli ilerledi" dedi, "Ama mülk olarak alınacak daha çok toprak var."

² “Alınacak topraklar şunlardır: Bütün Filist ve Geşur bölgeleri; ³ -Mısır'ın doğusundaki Şihor Irmağı'ndan, kuzeyde Ekron sınırlarına kadar uzanan bölge Kenanlılar'a ait sayılırdı.- Gazze, Aşdot, Aşkelon, Gat ve Ekron adlı beş Filist beyliği ve Avlilar'in toprakları; ⁴ güneyde bütün Kenan toprakları; Afek'e, yani Amor sınırına kadar, Saydalilar'a ait olan Meara; ⁵ Gevallilar'ın toprakları; Hermon Dağı eteğindeki Baal-Gat'tan Levo-Hamat'a kadar doğu yönündeki bütün Lübnan toprakları. ⁶ Lübnan'dan Misrefot-Mayim'e dek uzanan dağlık bölgede yaşayanları, bütün Saydalilar'ı İsailliler'in öňünden söküp atacağım. Sana buyurduğum gibi, buraları kura ile İsailliler arasında mülk olarak bölüştür.

⁷ “Bu toprakları şimdiden dokuz oymakla Manaşse oymağının yarısı arasında mülk olarak bölüştür.”

Seria Irmağı'nın Doğuşundaki Topraklar

⁸ Manaşse oymağının öbür yarısı ile Ruben ve Gad oymakları, RAB'bin kulu Musa'nın Seria Irmağı'nın doğusundaki toprakları kendilerine vermesiyle mülkten paylarını almışlardı.

⁹ Bu topraklar şunlardır: Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den vadinin ortasındaki kentle Divon'a kadar uzanan Medeva Yaylası; ¹⁰ Heşbon'da egemenlik sürdürmüş olan Amor Kralı Sihon'un Ammon sınırına kadar uzanan bütün kentleri; ¹¹ Gilat, Geşur ve Maaka toprakları, Hermon Dağı'yla Salka'ya kadar bütün Başan; ¹² sağ kalan Refalilar'dan biri olup Aştarot ve Edrei'de egemenlik sürdürmiş olan Kral Og'un Başan'da kalan topraklarının tümü. Musa'nın, kralalarını yenilgiye uğratıp ele geçirdiği topraklar bunlardı. ¹³ İsailliler Geşurlular'ı ve Maakkalar'ı topraklarından sürmediler; bunlar bugün de İsailliler arasında yaşıyorlar.

¹⁴ Musa, yalnız Levi oymağına topraktan pay vermedi. RAB'den aldığı buyruğa göre, Levililer'in payı İsrail'in Tanrısı RAB için yakılan sunulardı.

Rubenoğulları'na Verilen Topraklar

¹⁵ Musa'nın boy sayısına göre Ruben oymağına verdiği topraklar şunlardır: ¹⁶ Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den vadinin ortasındaki kente kadar uzanan bölgeyle Medeva'nın çevresindeki yaylanın tümü; ¹⁷ Heşbon ve buna bağlı yayladaki bütün kentler; Divon, Bamot-Baal, Beytbaal-Meon, ¹⁸ Yahsa, Kedemot, Mefaat, ¹⁹ Kiryatayim ve Sivma, vadideki tepede kurulu Seret-Şahar, ²⁰ Beytpeor, Pisga yamaçları, Beytyeşimot, ²¹ yayladaki kentlerle Heşbon'da egemenlik sürdürmiş olan Amor Kralı Sihon'un bütün ülkesi. Musa Sihon'u ve Sihon'un egemenliği altındaki topraklarda yaşayan Midyan beylerini - Evi, Rekem, Sur, Hur ve Reva'yı- yenilgiye uğratmıştı. ²² Öldürülenler arasında İsailliler'in kılıçtan geçirdiği Beor oğlu falcı Balam davardı. ²³ Rubenoğulları'nın sınırı Seria Irmağı'na dayanıyordu. Rubenoğulları'na, boy sayısına göre köyleriyle birlikte mülk olarak verilen kentler bunlardı.

Gadoğulları'na Verilen Topraklar

²⁴ Musa Gad oymağına da boy sayısına göre miras verdi. ²⁵ Verdiği topraklar şunlardı: Yazer bölgesi, bütün Gilat kentleri, Rabba yakınındaki Aroer'e kadar uzanan Ammonlular'a ait toprakların yarısı; ²⁶ Heşbon'dan Ramat-Mispe'ye ve Betonim'e, Mahanayim'den Devir sınırına kadarki bölge; ²⁷ Seria Ovası'ndaki Beytharam, Beytnimra, Sukkot, Safon, Heşbon Kralı Sihon'un

toplaklarından geri kalan bölüm, Kinneret Gölü'nün güney ucuna kadar uzanan Şeria Irmağı'nın doğu yakası.²⁸ Gadoğulları'na, boy sayısına göre köyleriyle birlikte mülk olarak verilen kentler bunlardı.

²⁹ Musa, Manaşse oymağının yarısına boy sayısına göre topraktan miras vermişti.³⁰ Bu topraklar Mahanayim'den başlıyor, Başan Kralı Og'un ülkesini -bütün Başan'ı- ve Yair'in Başan'daki yerleşim birimlerinin tümünü, yani toplam altmış kenti,³¹ Gilat'ın yarısını, Başan Kralı Og'un egemenliğindeki Aştarot ve Edrei kentlerini içine alıyordu. Buralar, Manaşse oğlu Mâkir'in soyuna, boy sayısına göre Makiroğulları'nın yarısına ayrılmıştı.

³² Musa'nın, Eriha'nın doğusunda, Şeria Irmağı'nın ötesinde kalan Moav ovalarındayken bölüştürdüğü topraklar bunlardır.³³ Ama Levi oymağına topraktan pay vermedi. Söz verdiği gibi, onların mirası İsrail'in Tanrısı RAB'bin kendisidir.

14

Şeria Irmağı'nın Batisındaki Toprakların Bölüşülmesi

¹ İsraillilerin Kenan'da mülk edindiği topraklara gelince, bu topraklar Kâhin Elazar, Nun oğlu Yesu ve İsrail oymaklarının boy başları tarafından miras olarak İsrailliler arasında bölüştürülmüştür.² RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi, paylar dokuz oymakla bir oymağın yarısı arasında kura ile bölüştürüldü.³ Çünkü Musa iki oymakla yarılm oymağın payını Şeria Irmağı'nın doğusunda vermişti. Ama onlarla birlikte Levililer'e mülkten pay vermemiştir.⁴ Yusuf'un soyundan gelenler, Manaşse ve Efrayim diye iki oymak oluşturuyordu. Levililer'e de yerleşecekleri kentler ve bu kentlerin çevresinde büyük ve küçük baş hayvanlarına ayrılan otlaklar dışında topraktan pay verilmedi.⁵ İsrailliler, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğa göre hareket edip ülkeyi paylaştılar.

Hevron Kalev'e Veriliyor

⁶ Bu arada Yahudaogulları Gilgal'da bulunan Yesu'nun yanına geldiler. Kenizli Yefunne oğlu Kalev Yesu'ya şöyle dedi: "RAB'bin Kadeş-Barnea'da Tanrı adımı Musa'ya senin ve benim hakkunda neler söylediğini biliyorsun.⁷ RAB'bin kulu Musa ülkeyi araştırmak üzere beni Kades-Barnea'dan gönderdiğinde kırk yaşındaydım. Gördüklerimi ona açık yürekliyle ilettim.⁸ Ne var ki, benimle gelmiş olan soydaşlarım halkı korkuya düşürdü. Ama ben tümüyle Tanrı RAB'bin yolundan gittim.⁹ Bu nedenle Musa o gün, 'Tümüyle Tanrı RAB'bin yolundan gittiğin için ayak bastığın topraklar sonsuza dek sana ve oğullarına mülk olacak' diye ant içti.¹⁰ RAB sözünü tuttu, beni yaşıttı. İsrailliler çölden geçerken RAB'bin Musa'ya bu sözleri söylediğinden bu yana kırk beş yıl geçti. Şimdi seksen beş yaşındayım.¹¹ Bugün de Musa'nın beni gönderdiği günü kadar güçlüyüm. O günü gibi hâlâ savaşa gidip gelecek güçteyim.¹² RAB'bin o gün söz verdiği gibi, bu dağlık bölgeyi şimdi bana ver. Orada Anaklılar'ın yaşadığı ve surlarla çevrili büyük kentleri olduğunu o gün sen de duymuşsun. Belki RAB bana yardım eder de, O'nun dediği gibi, onları oradan sürerim."

¹³ Yeşu Yefunne oğlu Kalev'i kutsadı ve Hevron'u ona mülk olarak verdi.¹⁴ Böylece Hevron bugün de Kenizli Yefunne oğlu Kalev'in mülküdür. Çünkü o,

tümüyle İsrail'in Tanrısı RAB'bin yolundan gitti. ¹⁵ Hevron'un eski adı Kiryat-Arba'ydı. Arba, Anaklılar'in en güçlü adamının adıydı.

Böylece savaş sona erdi ve ülke barışa kavuştu.

15

Yahudaoğulları'na Verilen Topraklar

¹ Boy sayısına göre Yahuda oymağınla verilen bölge, güneyde Edom sınırına, en güneyde de Zin Çölü'ne kadar uzanıyordu. ² Güney sınırları, Lut Gölü'nün güney ucundaki körfezden başlayıp ³ Akrep Geçidi'nin güneyine, oradan da Zin Çölü'ne geçiyor, Kadeş-Barnea'nın güneyinden Hesron'a ve Addar'a çıkıyor, oradan da Karka'ya kıvrılıyor, ⁴ Asmon'u aşip Mısır Vadisi'ne uzanıyor ve Akdeniz'de son buluyordu. Güney sınırları buydu. ⁵ Doğu sınırı, Lut Gölü kıyısı boyunca Şeria Irmağı'nın ağzına kadar uzanıyordu. Kuzey sınırı, Şeria Irmağı'nın göl ağzındaki körfezden başlıyor, ⁶ Beythogla'ya ulaşıp Beytarava'nın kuzeyinden geçiyor, Ruben oğlu Bohan'ın taşına varıyordu. ⁷ Sınır, Akor Vadisi'nden Devir'e çıkıyor, vadinin güneyinde Adummim Yokuşu karşısındaki Gilgal'a doğru kuzeye yöneliyor, buradan Eyn-Şemeş sularına uzanarak Eyn-Rogel'e dayanıyordu. ⁸ Sonra Ben-Hinnom Vadisi'nden geçerek Yevus Kenti'nin -Yeruşalim'in- güney sırtlarına çıkıyor, buradan Refaim Vadisi'nin kuzey ucunda bulunan Hinnom Vadisi'nin batisındaki dağın dorugu yükseliyor, ⁹ oradan da Neftoah sularının kaynağına kıvrılıyor, Efron Dağı'ndaki kentlere uzanarak Baala'ya -Kiryat-Yearim'e- dönüyor. ¹⁰ Baala'dan batıya, Seir Dağı'na yönelen sınır, Yearim -Kesalon- Dağı'nın kuzey sırtları boyunca uzanarak Beytşemeş'e iniyor, Timna'ya varıyordu. ¹¹ Sonra Ekron'un kuzey sırtlarına uzanıyor, Şikeron'a doğru kıvrılarak Baala Dağı'na ulaştıktan sonra Yavneel'e çıkıyor, Akdeniz'de son buluyordu.

¹² Batı sınırı Akdeniz'in kıyılarıydı. Yahudaoğulları'ndan gelen boyların çepçe çevre sınırları buydu.

¹³ Yesù, RAB'den aldığı buyruk uyarınca, Yahuda bölgesindeki Kiryat-Arba'yi -Hevron'u- Yefunne oğlu Kalev'e miras olarak verdi. Arba, Anaklılar'ın atasıydı. ¹⁴ Kalev, Anak'ın üç torunuunu, onun soyundan gelen Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı oradan sürdürdü. ¹⁵ Oradan eski adı Kiryat-Sefer olan Devir Kenti halkın üzerine yürüdü. ¹⁶ Kalev, "Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Aksa'yı eş olarak vereceğim" dedi.

¹⁷ Kenti Kalev'in kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kalev kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi. ¹⁸ Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kalev, eşeginden inen kızına, "Bir isteğin mi var?" diye sordu. ¹⁹ Kız, "Bana bir armağan ver" dedi, "Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver." Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

²⁰ Boy sayısına göre Yahudaoğulları oymağının payı buydu.

²¹ Yahudaoğulları oymağının Edom sınırlarına doğru en güneyde kalan kentleri şunlardı:

Kavseel, Eder, Yagur, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedeş, Hasor, Yitnan, ²⁴ Zif, Telem, Bealot, ²⁵ Hasor-Hadatta, Keriyot-Hesron -Hasor- ²⁶ Amam, Şema, Molada, ²⁷ Hasar-Gadda, Heşmon, Beytpelet, ²⁸ Hasar-Şual, Beer-Şeva, Bizyota, ²⁹ Baala, İyim, Esem, ³⁰ Eltolat, Kesil, Horma, ³¹ Ziklak, Madmanna,

Sansanna, ³² Levaot, Şilhim, Ayin ve Rimmon; köyleriyle birlikte yirmi dokuz kent.

³³ Şefela'dakiler, Eştaol, Sora, Aşna, ³⁴ Zanoah, Eyn-Gannim, Tappuah, Enam, ³⁵ Yarmut, Adullam, Soko, Azeka, ³⁶ Shaarayim, Aditayim, Gedera ve Gedero-tayim; köyleriyle birlikte on dört kent.

³⁷ Senan, Hadaşa, Migdal-Gad, ³⁸ Dilan, Mispe, Yokteel, ³⁹ Lakiş, Boskat, Eglon, ⁴⁰ Kabbon, Lahmas, Kitliş, ⁴¹ Gederot, Beytdagon, Naama ve Makkeda; köyleriyle birlikte on altı kent.

⁴² Livna, Eter, Aşan, ⁴³ Yiftah, Aşna, Nesiv, ⁴⁴ Keila, Akziv ve Mareşa; köyleriyle birlikte dokuz kent.

⁴⁵ Kasaba ve köyleriyle birlikte Ekrone; ⁴⁶ Ekrone'un batısı, Aşdot'un çevresindeki bütün köyler; ⁴⁷ kasaba ve köyleriyle birlikte Aşdot; Misir Vadisi'ne ve Akdeniz'in kıyısına kadar kasaba ve köyleriyle birlikte Gazze.

⁴⁸ Dağlık bölgede Şamir, Yattir, Soko, ⁴⁹ Danna, Kiryat-Sanna -Devir- ⁵⁰ Anav, Eştemo, Anim, ⁵¹ Goşen, Holon ve Gilo; köyleriyle birlikte on bir kent.

⁵² Arav, Duma, Eşan, ⁵³ Yanum, Beyttappuah, Afeka, ⁵⁴ Humta, Kiryat-Arba -Hevron- ve Sior; köyleriyle birlikte dokuz kent.

⁵⁵ Maon, Karmel, Zif, Yutta, ⁵⁶ Yizreel, Yokdeam, Zanoah, ⁵⁷ Kayin, Giva ve Timna; köyleriyle birlikte on kent.

⁵⁸ Halhul, Beytsur, Gedor, ⁵⁹ Maarat, Beytanot ve Eltekon; köyleriyle birlikte altı kent.

⁶⁰ Kiryat-Baal -Kiryat-Yearim- ve Rabba; köyleriyle birlikte iki kent.

⁶¹ Çölde Beytarava, Middin, Sekaka, ⁶² Nivşan, Tuz Kenti ve Eyn-Gedi; köyleriyle birlikte altı kent.

⁶³ Yahudaogulları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'ı oradan çıkartamadılar. Yevuslular bugün de Yeruşalim'de Yahudaogulları'yla birlikte yaşıyorlar.

16

Efrayimoğulları'na Verilen Topraklar

¹ Kurada Yusufoğulları'na düşen toprakların sınırları, doğuda Eriha sularının doğusundan, Eriha'daki Şeria Irmağı'ndan başlayarak çöle geçiyor, Eriha'dan Beytel'in dağlık bölgесine çıkıyor, ² Beytel'den Luz'a geçerek Arklılar'ın sınırına, Atarot'a uzanıyordu. ³ Sınır batıda Yafletliler'in topraklarına, Aşağı Beythonon bölgесine, oradan da Gezer'e iniyor ve Akdeniz'de son buluyordu.

⁴ Böylece Yusuf'un soyundan gelen Manaşşe ve Efrayim paylarını almış oldular.

⁵ Boy sayısına göre Efrayimoğulları'na pay olarak verilen toprakların sınırları, doğuda Atrot-Addar'dan yukarı Beythonon'a kadar uzanarak

⁶ Akdeniz'e varıyordu. Sınır kuzeyde Mikmetat'ta doğuya, Taanat-Şilo'ya dönüyor, kentin doğusundan geçip Yanoah'a uzanıyor, ⁷ buradan Atarot ve Naara'ya iniyor, Eriha'yı aşarak Şeria Irmağı'na ulaşıyordu. ⁸ Sınır Tappuah'tan batıya, Kana Vadisi'ne uzanıp Akdeniz'de son buluyordu. Boy sayısına göre Efrayimoğulları oymağının payı buydu. ⁹ Ayrıca Manaşeoğulları'na düşen payda da Efrayimoğulları'na ayrılan kentler ve bunlara bağlı köyler vardı.

¹⁰ Ne var ki, Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar bugüne kadar Efrayimoğulları arasında yaşayıp onlara ücretsiz hizmet etmek zorunda kaldılar.

17

Manaşşeogulları'na Düşen Topraklar

¹ Yusuf'un büyük oğlu Manaşşe'nin oymağı için kura çekildi. –Gilat ve Başan, Manaşşe'nin ilk oğlu Makir'e verilmişti. Çünkü Gilatlılar'ın atası olan Makir büyük bir savaşçıydı. – ² Manaşşe soyundan gelen öbürleri –Aviezer, Helek, Asriel, Şekem, Hefer ve Şemidaoğulları– bu kuranın içindedeydi. Bunlar boylarına göre Yusuf oğlu Manaşşe'nin erkek çocuklarıydı.

³ Bunlardan Manaşşe oğlu, Makir oğlu, Gilat oğlu, Hefer oğlu Selofhat'ın erkek çocuğu olmadı; yalnız Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirs'a adında kızları vardı. ⁴ Bunlar, Kâhin Elazar'a, Nun oğlu Yesu'ya ve önderlere gidip şöyle dediler: "RAB, Musa'ya erkek akrabalarımızla birlikte bize de mirastan pay verilmesini buyurdu." RAB'bin bu buyruğu üzerine Yesu, amcalarıyla birlikte onlara da mirastan pay verdi. ⁵ Böylece Manaşşe oymağına Şeria Irmağı'nın doğusundaki Gilat ve Başan bölgelerinden başka on pay verildi. ⁶ Çünkü Manaşşe'nin kız torunları da erkek torunların yanı sıra mirastan pay almışlardır. Gilat bölgesi ise Manaşşe'nin öbür oğullarına verilmiştir.

⁷ Manaşşe sınırı Aşer sınırından Şekem yakınındaki Mikmetat'a uzanıyor, buradan güneye kıvrılarak Eyn-Tappuah halkın topraklarına varıyordu.

⁸ Tappuah Kenti'ni çevreleyen topraklar Manaşşe'hindi. Ama Manaşşe sınırındaki Tappuah Kenti Efrayimoğulları'na aitti. ⁹ Sonra sınır Kana Vadisi'ne iniyordu. Vadinin güneyinde Manaşşe kentleri arasında Efrayim'e ait kentler de vardı. Manaşşe sınırları vadinin kuzeysi boyunca uzanarak Akdeniz'de son buluyordu. ¹⁰ Güneydeki topraklar Efrayim'in, kuzyedeki topraklarda Manaşşe'hindi. Böylece Manaşşe bölgesi Akdeniz'le, kuzyede Aşer'le ve doğuda İssakar'la sınırlanmıştı.

¹¹ İssakar ve Aşer'e ait topraklardaki Beytsean ve köyleri, Yivleam'la köyleri, Dor, yanı Dor sırtları halkıyla köyleri, Eyn-Dor halkıyla köyleri, Taanak halkıyla köyleri, Megiddo halkıyla köyleri Manaşşe'ye aitti. ¹² Ne var ki, Manaşeoğulları bu kentleri tümüyle ele geçiremediler. Çünkü Kenanlılar buralarda yaşamaya kararlıydı. ¹³ İsraililer güçlenince, Kenanlılar'ı sürecek yerde, onları angaryasına çalıştırılmaya başladılar.

¹⁴ Yusufoğulları Yesu'ya gelip, "Mülk olarak bize neden tek kurayla tek pay verdin?" dediler, "Çok kalabalıkız. Çünkü RAB bizi bugüne dek alabildiğine çoğalttı."

¹⁵ Yesu, "O kadar kalabalıksınız ve Efrayim'in dağlık bölgesi size dar geliyorsa, Perizüler'in ve Refallilar'ın topraklarındaki ormanlara çıkip kendinize yer açın" diye karşılık verdi.

¹⁶ Yusufoğulları, "Dağlık bölge bize yetmiyor" dediler, "Ancak hem Beytsean ve köylerinde, hem de Yizreel Vadisi'nde oturanların, ovada yaşayan bütün Kenanlılar'ın demirden savaş arabaları var."

¹⁷ Yesu Yusufoğulları'na, Efrayim ve Manaşşe oymaklarına şöyle dedi: "Kalabalıksınız ve çok güçlüsünüz. Tek kuraya kalmayacaksınız. ¹⁸ Dağlık bölge de sizin olacak. Orası ormanlıktır, ama ağaçları kesip açacağınız bütün topraklar sizin olur. Kenanlılar güçlüdür, demirden savaş arabalarına sahiptirler ama, yine de onları sürersiniz."

18*Öbür Toprakların Bölüşülmesi*

1 Ülkenin denetimini eline geçiren İsrail topluluğu Şilo'da bir araya geldi. Orada Buluşma Çadırı'ni kurdular. **2** Ne var ki, mülkten henüz paylarını almamış yedi İsrail oymağı vardı.

3 Yesù İsailliler'e, "Bu uyuşukluğu überinizden ne zaman atacaksınız, atasızın Tanrı RAB'bin size verdiği toprakları ele geçirmek için daha ne kadar bekleyeceksiniz?" dedi. **4** "Her oymaktan üçer adam seçin. Onları, ülkeyi incelemeye göndereceğim. Mülk edinecekleri yerlerin sınırlarını belirleyip kayda geçirerek yanına dönsünler. **5** Bu toprakları yedi bölgeye ayırsınlar. Yahuda güney bölgesinde, Yusufoğulları kuzey bölgesinde kalsın. **6** Yedi bölgeyi belirleyip kayda geçirildikten sonra, sonucu bana getirin. Burada, Tanrı RAB'bin önünde aranızda kura çekeceğim. **7** Levililer'e gelince, onların aranızda payı yoktur; mirasları RAB için kâhihilik yapmaktadır. Gad ve Ruben oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısı ise RAB'bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusunda kendilerine verdiği mülkü almış bulunuyorlar."

8 Yesù, toprakları kayda geçirmek için yola çıkmak üzere olan adamlara, "Gidip toprakları inceleyin, kayda geçirip yanına dönün" diye buyurdu, "Sonra burada, Şilo'da, RAB'bin önünde sizin için kura çekeceğim." **9** Adamlar yola çıkıp ülkeyi dolaştılar; kent kent, yedi bölge halinde kayda geçirildikten sonra Şilo'da, ordugahta bulunan Yesù'nun yanına döndüler. **10** Yesù Şilo'da RAB'bin önünde onlar için kura çekti ve toprakları İsrail oymakları arasında bölüşürdü.

Benyaminoğulları'na Verilen Topraklar

11 Boy sayısına göre Benyaminoğulları oymağı için kura çekildi. Paylarına düşen bölge Yahudaoğulları'yla Yusufoğulları'nın toprakları arasında kalmıştı.

12 Topraklarının sınırı kuzeyde Şeria Irmağı'ndan başlıyor, Eriha'nın kuzey sırtlarına doğru yükserek batıda dağlık bölgeye uzanıyor, Beytaven kırlarında son buluyordu. **13** Sınır oradan Luz'a -Beytel'e -Luz'un güney sırtlarına geçiyor, Aşağı Beythonon'un güneyindeki dağın üzerinde kurulu Atrot-Addar'a iniyor, **14** bölgenin batısında Beythonon'un güneyindeki dağdan güneye dönüyor ve Yahudaoğulları'na ait Kiryat-Baal -Kiryat-Yearim- Kenti'nde son buluyordu. Bu batı tarafındaydı.

15 Güney tarafı Kiryat-Yearim'in batı varoşlarından başlıyor*, Neftoah sularının kaynağına uzanıyordu. **16** Sınır buradan Refaim Vadisi'nin kuzeyindeki Ben-Hinnom Vadisi'ne bakan dağın yamaçlarına varıyor, Hinnom Vadisi'ni geçip Yevus'un güney sırtlarına, oradan da Eyn-Rogel'e iniyordu. **17** Kuzeye kırılan sınır Eyn-Şemeş ve Adummim Yokuşu'nun karşısındaki Gelilot'a çıkıyor, Ruben oğlu Bohan'ın taşına iniyor, **18** sonra Arava Vadisi'nin kuzey sırtlarından geçip Arava'ya sarkıyor, **19** buradan Beythogla'nın kuzey yamaçlarına geçiyor, Lut Gölü'nün kuzey körfesinde, Şeria Irmağı'nın güney ağzında bitiyordu. Güney sınırı buydu. **20** Şeria Irmağı doğu sınırını oluşturuyordu. Boy sayısına göre Benyaminoğulları'nın payına düşen mülkün sınırları çepeçevre buydu.

21 Boy sayısına göre Benyaminoğulları oymağının payına düşen kentler şunlardı: Eriha, Beythogla, Emek-Kesis, **22** Beytarava, Semarayim, Beytel,

* **18:15** "Batı varoşlarından başlıyor" ya da "Varoşlarından başlayıp batuya yöneliyor."

²³ Avvim, Para, Ofra, ²⁴ Kefar-Ammoni, Ofni, Geva; köyleriyle birlikte on iki kent. ²⁵ Givon, Rama, Beerot, ²⁶ Mispe, Kefira, Mosa, ²⁷ Rekem, Yirpeel, Tarala, ²⁸ Sela, Haelef, Yevus -Yeruşalim- Givat ve Kiryat; köyleriyle birlikte on dört kent. Boy sayısına göre Benyaminoğulları'nın payı buydu.

19

Şimonoğulları'na Verilen Topraklar

¹ İkinci kura Şimon'a, boy sayısına göre Şimonoğulları oymağına düştü. Onların payı Yahudaoğulları'na düşen payın sınırları içinde kalıyordu. ² Bu pay Beer-Şeva ya da Şeva, Molada, ³ Hasar-Şual, Bala, Esem, ⁴ Eltolat, Betul, Horma, ⁵ Ziklak, Beytmarkavot, Hasar-Susa, ⁶ Beytlevaoet ve Şaruhen'i içeriyordu. Köyleriyle birlikte toplam on üç kent. ⁷ Ayin, Rimmon, Eter ve Aşan; köyleriyle birlikte dört kent.

⁸ Baalat-Beer, yani Negev'deki Rama'ya kadar uzanan bu kentlerin çevresindeki bütün köyler de Şimonoğulları'na aitti. Boy sayısına göre Şimonoğulları oymağının payı buydu. ⁹ Şimonoğulları'na verilen pay Yahudaoğulları'nın payından alınmıştı. Çünkü Yahudaoğulları'nın payı ihtiyaçlarından fazlaydı. Böylece Şimonoğulları'nın payı Yahuda oymağının sınırları içinde kalıyordu.

Zevlunoğulları'na Verilen Topraklar

¹⁰ Üçüncü kura boy sayısına göre Zevlunoğulları'na düştü. Topraklarının sınırı Sarit'e kadar uzanıyordu. ¹¹ Sınır batıda Marala'ya doğru çıkıyor, Dabbeşet'e erişip Yokneam karşısındaki vadide uzanıyor, ¹² Sarit'ten doğuya, gün doğusuna, Kislot-Tavor sınırına dönüyor, oradan Daverat'a dayanıyor ve Yafia'ya çıkıyor. ¹³ Buradan yine doğuya, Gat-Hefer ve Et-Kasin'e geçiyor, Rimmon'a uzanıyor, Nea'ya kıvrılıyordu. ¹⁴ Kuzey sınırı buradan Hannaton'a dönüyor ve Yiftahel Vadisi'nde son buluyordu. ¹⁵ Kattat, Nahalal, Şimron, Yidala ve Beytlehem; köyleriyle birlikte on iki kentti. ¹⁶ Boy sayısına göre Zevlunoğulları'nın payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

İssakaroğulları'na Verilen Topraklar

¹⁷ Dördüncü kura İssakar'a, boy sayısına göre İssakaroğulları'na düştü. ¹⁸ Yizreel, Kesullot, Şunem, ¹⁹ Hafarayim, Şion, Anaharat, ²⁰ Rabbit, Kişyon, Eves, ²¹ Remet, Eyn-Gannim, Eyn-Hadda ve Beytpasses bu sınırların içinde kalıyordu. ²² Sınır Tavor, Şahasima ve Beytşemeş boyunca uzanarak Şeria Irmağı'nda son buluyordu. Köyleriyle birlikte on altı kentti. ²³ Boy sayısına göre İssakaroğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Aşeroğulları'na Verilen Topraklar

²⁴ Beşinci kura boy sayısına göre Aşeroğulları oymağına düştü. ²⁵ Sınırları içindeki kentler Helkat, Hali, Beten, Akşaf, ²⁶ Allammelek, Amat ve Mişal'dı. Sınır batıda Karmel ve Şihor-Livnat'a erişiyordu. ²⁷ Buradan doğuya, Beytdagon'a dönüyor, Zevlun sınırı ve Yiftahel Vadisi boyunca uzanarak kuzyede Beytemek ve Neiel'e ulaşıyordu. Kavul'un kuzyeyinden, ²⁸ Evron, Rehov, Hammon ve Kana'ya geçerek Büyük Sayda'ya kadar çıktıyordu. ²⁹ Buradan Rama'ya dönüyor, sonra surlarla çevrili Sur Kenti'ne uzanıyor, Hosa'ya dönerek Akziv yöresinde, Akdeniz'de son buluyordu. ³⁰ Umma, Afek

ve Rehov; köyleriyle birlikte yirmi iki kent, ³¹ boy sayısına göre Aşeroğulları oymağına verilen payın içinde kalyordu.

Naftaliogulları'na Verilen Topraklar

³² Altıncı kura Naftali'ye, boy sayısına göre Naftaliogulları'na düştü. ³³ Sınırları Helef ve Saanannim'deki büyük meşe ağacından başlayarak Adami-Nekev ve Yavneel üzerinden Lakkum'a uzanıyor, Şeria Irmağı'nda son buluyordu. ³⁴ Sınır buradan batıya yöneliyor, Aznot-Tavor'dan geçerek Hukok'a eriyor. Güneyde Zevulun toprakları, batıda Aşer toprakları, doğuda ise Şeria Irmağı* vardı.

³⁵ Surlu kentler şunlardı: Siddim, Ser, Hammat, Rakkat, Kinneret, ³⁶ Adama, Rama, Hasor, ³⁷ Kedeş, Edrei, Eyn-Hasor, ³⁸ Yiron, Migdal-El, Horem, Beytanat, Beytşemeş; köyleriyle birlikte toplam on dokuz kent. ³⁹ Boy sayısına göre Naftaliogulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Danoğulları'na Verilen Topraklar

⁴⁰ Yedinci kura boy sayısına göre Danoğulları oymağına düştü. ⁴¹ Mülklerinin sınırı içinde kalan kentler şunlardı: Sora, Eştaol, İr-Şemeş, ⁴² Shaalabbin, Ayalon, Yitla, ⁴³ Elon, Timna, Ekron, ⁴⁴ Elteke, Gibbeton, Baalat, ⁴⁵ Yehut, Bene-Berak, Gat-Rimmon, ⁴⁶ Me-Yarkon ve Yafa'nın karşısındaki topraklarla birlikte Rakkon. ⁴⁷ Topraklarını yitiren Danoğulları gidip Leşem'e saldırdılar. Kenti alıp halkını kılıçtan geçirdikten sonra tümüyle işgal ederek oraya yerlestiler. Ataları Dan'ın anısına buraya Dan adını verdiler. ⁴⁸ Boy sayısına göre Danoğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Yeşu'nun Payı

⁴⁹ İsraililer bölgelere göre toprakları bölüştürme işini bitirdikten sonra, kendi topraklarından Nun oğlu Yeşu'ya pay verdiler. ⁵⁰ RAB'bin buyruğu uyarınca, ona istediği kenti, Efrayim'in dağlık bölgesindeki Timnat-Serah'ı verdiler. Yeşu kenti onarıp oraya yerleştii.

⁵¹ Kähin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başları tarafından Silo'da RAB'bin önünde, Buluşma Çadırı'nın kapısında kura ile pay olarak bölüştürülen topraklar bunlardı. Böylece ülkeyi bölüştürme işini tamamladılar.

20

Sığınak Kentler

(Say.35:9-34; Yas.4:41-43; 19:1-14)

¹⁻² Bundan sonra RAB Yeşu'ya, "Musa aracılığıyla size buyurduğum gibi, İsraililer'e kendileri için sığınak olacak kentler seçmelerini söyle" dedi. ³ "Öyle ki, istemeyerek, kazaya birini öldüren oraya kaçın. Sizin de öç alacak kişiden kaçip sığınacak bir yeriniz olsun.

⁴ "Bu kentlerden birine kaçan kişi, kentin kapısına gidip durumunu kent ileri gelenlerine anlatsın. Onlar da onu kente, yanlarına kabul edip kendi-leriyle birlikte oturacağı bir yer versinler. ⁵ Öç almak isteyen kişi adam öldürenin peşine düşerse, kent ileri gelenleri onu teslim etmesinler. Çünkü adam öldüren öldürdüğü kişiye önceden kin beslemiyordu, onu istemeyerek öldürdü. ⁶ Bu kişi topluluğun önüne çıkip yargılanıncaya ve o dönemde görevli başkâhin ölünceye dek o kentte kalmalıdır. Ondan sonra kaçip geldiği kente, kendi evine dönebilir."

* **19:34** Septuaginta "Şeria Irmağı", Masoretik metin "Yahuda, Şeria Irmağı". **19:47** Hâk.18:27-29

⁷ Böylece Naftali'nin dağlık bölgesinde bulunan Celile'deki Kedeş'i, Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şekem'i ve Yahuda'nın dağlık bölgesindeki Kiryat-Arba'yi -Hevron'u- seçtiler. ⁸ Ayrıca Şeria Irmağı'nın kıyısındaki Eriha'nın doğusunda, Ruben oymağının sınırları içindeki kırsal bölgede bulunan Beser Kenti'ni, Gad oymağının sınırları içinde Gilat'taki Ramot'u, Manaşse oymağı sınırları içinde de Başkan'daki Golan'ı belirlediler. ⁹ Birini kazaya öldürüp kaçan bir İsrail'i'nin ya da İsailliler arasında yaşayan bir yabancının, topluluğun önünde yargılanmadan öç almak isteyenlerce öldürülmesini önlemek için belirlenen kentler bunlardı.

21

Levililer'e Ayrılan Kentler (1Ta.6:54-80)

¹⁻² Levili boy başları, Kenan topraklarında, Şilo'da, Kâhin Elazar, Nun oğlu Yesù ve İsrail oymaklarının boy başlarına giderek, "RAB, Musa aracılığıyla bize oturmak için kentler, hayvanlarımız için de otlaklar verilmesini buyurmuştu" dediler. ³ Bunun üzerine İsailliler RAB'bin buyruğu uyarınca kendi paylarından Levililer'e otlaklarıyla birlikte şu kentleri verdiler:

⁴ İlk kura Kehat boylarına düştü. Levililer'den olan Kâhin Harun'un oğullarına kurayla Yahuda, Şimon ve Benyamin oymaklarından on üç kent verildi. ⁵ Geri kalan Kehatoğulları'na Efrayim, Dan ve Manaşse oymağının yarısına ait boylardan alınan on kent kurayla verildi.

⁶ Gerşonoğulları'na kurayla İssakar, Aşer, Naftali oymaklarına ait boylardan ve Başkan'da Manaşse oymağının yarısından alınan on üç kent verildi.

⁷ Merarioğulları'na boy sayılara göre Ruben, Gad ve Zevulun oymaklarından alınan on iki kent verildi.

⁸ Böylece RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi, İsailliler otlaklarıyla birlikte bu kentleri kurayla Levililer'e verdiler.

⁹ Yahuda, Şimon oymaklarından alınan ve aşağıda adları verilen kentler, ¹⁰ ilk kurayı çeken Levili Kehat boylarından Harunoğulları'na ayrıldı. ¹¹ Yahuda'nın dağlık bölgesinde, Anaklılar'ın atası Arba'nın adıyla anılan Kiryat-Arba'yla -Hevron'la- çevresindeki otlaklar onlara verildi. ¹² Kentin tarlalarıyla köyleri ise Yefunne oğlu Kalev'e mülk olarak verilmişti.

¹³ Kâhin Harun'un oğullarına kazaya adam öldürenler için sığınak kent seçilen Hevron, Livna, ¹⁴ Yattir, Eştemoa, ¹⁵ Holon, Devir, ¹⁶ Ayin, Yutta ve Beytsemeş kentleriyle bunların otlakları -iki oymaktan toplam dokuz kent- verildi. ¹⁷ Benyamin oymağından da Givon, Geva, ¹⁸ Anatot, Almon ve bunların otlakları, toplam dört kent verildi.

¹⁹ Böylece Harun'un soyundan gelen kâhn'lere otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı on üçü buldu.

²⁰ Kehatoğulları'ndan geri kalan Levili ailelere gelince, kurada onlara düşen kentler Efrayim oymağından almıştı. ²¹ Bunlar, Efrayim dağlık bölgesinde bulunan ve kazaya adam öldürenler için sığınak kent seçilen Şekem, Gezer, ²² Kivsaim ve Beython olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kentti. ²³⁻²⁴ Dan oymağından Elteke, Gibbeton, Ayalon ve Gat-Rimmon olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ²⁵ Manaşse oymağının yarısından da Taanak, Gat-Rimmon ve otlakları olmak üzere iki kent alındı. ²⁶ Böylece

Kehatoğulları'ndan geri kalan boylara otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı onu buldu.

²⁷ Levili boylardan Gerşonoğulları'na, Manaşşe oymağının yarısına ait Başan'da kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Golan ve Beeştera, otlaklarıyla birlikte iki kent; ²⁸⁻²⁹ İssakar oymağından alınan Kişyon, Daverat, Yarmut ve Eyn-Gannim olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ³⁰⁻³¹ Aşer oymağından alınan Mişal, Avdon, Helkat ve Rehov olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ³² Naftali oymağından alınan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Celile'deki Kedeş, Hammot-Dor, Kartan ve otlakları olmak üzere toplam üç kent. ³³ Boy sayısına göre Gerşonoğulları'na otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı on üçü buldu.

³⁴ Merarioğulları boylarına, geri kalan Levililer'e, Zevulun oymağından alınan Yokneam, Karta, ³⁵ Dimna ve Nahalal olmak üzere otlaklarıyla birlikte toplam dört kent; ³⁶⁻³⁷ Ruben oymağından alınan Beser, Yahsa, Kedemot ve Mefaat olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ³⁸⁻³⁹ Gad oymağından alınan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Gilat'taki Ramot, Mahanayim, Heşbon ve Yazer olmak üzere otlaklarıyla birlikte toplam dört kent verildi. ⁴⁰ Boy sayısına göre Merarioğulları'na, yani Levili boyların geri kalanlarına kurayla verilen kentlerin sayısı on ikiydi.

⁴¹ İsraililer'in toprakları içinde olup otlaklarıyla birlikte Levililer'e verilen kentlerin toplamı kırk sekizi buluyordu. ⁴² Bu kentlerin hepsinin çevresinde otlakları vardı. Otlaksız kent yoktu.

⁴³ Böylece RAB atalarına vermeye ant içtiği bütün ülkeyi İsraililer'e vermiş oldu. İsraililer de ülkeyi mülk edinip buraya yerlestiler. ⁴⁴ RAB atalarına ant içtiği gibi, onları her yönden rahata erdirdi. Düşmanlarından hiçbir onların önünde tutunamadı. RAB hepsini onların eline teslim etti. ⁴⁵ RAB'bin İsrail halkına verdiği sözlerden hiçbir boş çıkmadı; hepsi yerine geldi.

22

Doğuda Yerleşen Oymakların Dönüşü

¹ Bundan sonra Yesu, Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısını topladı. ² Onlara, "RAB'bin kulu Musa'nın size buyurduğu her şeyi yaptınız" dedi, "Benim bütün buyruklarımı da yerine getirdiniz. ³ Bugüne dek, bunca zaman kardeşlerinizi yalnız bırakmadınız; Tanrıınız RAB'bin sizi yükümlü saydığı buyruğu yerine getirdiniz. ⁴ Görüyorsunuz, Tanrıınız RAB, kardeşlerinizi söylediğ gibi, onları rahata kavuşturdu. Şimdi kalkın, RAB'bin kulu Musa'nın, Şeria Irmağı'nın ötesinde size mülk olarak verdiği topraklar-daki evlerinize dönün. ⁵ RAB'bin kulu Musa'nın size verdiği buyrukları ve Kutsal Yasa'yı yerine getirmeye çok dikkat edin. Tanrıınız RAB'bi sevin, tümüyle gösterdiği yolda yürüyün, buyruklarını yerine getirin, O'na bağlı kalın, O'na candan ve yürekten hizmet edin." ⁶ Sonra onları kutsayıp yolcu etti. Onlar da evlerine döndüler.

⁷ Musa Manaşşe oymağının yarısına Başan'da toprak vermişti. Yesu da oymağın öbür yarısına Şeria Irmağı'nın batısında, öbür kardeşleri arasında toprak vermiştir.

Bu oymakları kutsayıp evlerine gönderirken, ⁸ "Evlerinize büyük servetle, çok sayıda hayvanla, altın, gümüş, tunç, demir ve çok miktarda giysiyle

dönün" dedi, "Düşmanlarınızdan elde ettiğiniz ganimeti kardeşlerinizle paylaşın."

⁹ Böylece Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşse oymağının yarısı, Kenan topraklarındaki Şilo'dan, İsailliler'in yanından ayrıldılar; RAB'bin buyruğu uyarınca, Musa aracılığıyla yurt edindikler Gilat topraklarına -kendi mülkleri olan topraklara- dönmek üzere yola çıktılar.

¹⁰ Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşse oymağının yarısı, Şeria Irmağı'nın Kenan topraklarında kalan kesimine varınca, İrmak kıyısında büyük ve göstergili bir sunak yaptılar. ¹¹ Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşse oymağının yarısının Kenan sınırında, Şeria Irmağı kıyısında, İsailliler'e ait topraklarda bir sunak yaptıklarını ¹² duyan İsrail topluluğu, onlara karşı savaşmak üzere Şilo'da toplandı.

¹³ Ardından İsailliler Kâhin Elazar'ın oğlu Pinehas'ı Gilat bölgesine, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşse oymağının yarısına gönderdiler. ¹⁴ İsrail'in her oymağından birer temsilci olmak üzere on yomak önerini de onunla birlikte gönderdiler. Bunların her biri bir İsrail boyunun başydı. ¹⁵ Gilat topraklarına, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşse oymağının yarısına gelen temsilciler şunları bildirdiler: ¹⁶ "RAB'bin topluluğu, 'Bugün kendinize bir sunak yaparak RAB'be başkaldırınız, O'nu izlemekten vazgeçtiniz' diyor, 'İsrail'in Tanrısı'na karşı bu hainliği nasıl yaparsınız? ¹⁷ Peor'un günahı bize yetmedi mi? RAB'bin topluluğu onun yüzünden felakete uğradı. Bugüne dek kendimizi bu günahtan temizleyebilmeli değiliz. ¹⁸ Bugün RAB'bi izlemekten vazgeç mi geçiyorsunuz? Eğer bugün RAB'be isyan ederseniz, O da yarın bütün İsrail topluluğuna öfkelenir. ¹⁹ Eğer size ait olan topraklar murdarsa, RAB'bin Tapınağı'nın bulunduğu RAB'be ait topraklara gelip aramızda mülk edinin. Kendinize, Tanrıımız RAB'bin sunağından başka bir sunak yaparak RAB'be ve bize karşı isyan etmeyin. ²⁰ Zerah oğlu Akan RAB'be adanan ganimete ihanet ettiğinde, bütün İsrail topluluğu RAB'bin öfkesine uğramadı mı? Akan'ın günahı yalnız kendisini ölümme görmekle kalmadı!"

²¹ Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşse oymağının yarısı, İsrail boy başlarına şöyle karşılık verdiler: ²² "Tanrıların Tanrısı RAB, tanrıların Tanrısı RAB her şeyi biliyor; İsrail de bilecek. Eğer yaptığımızı, RAB'be isyan etmek ya da O'na ihanet etmek için yaptysak, ya RAB, bugün bizi esirgeme! ²³ Eğer sunağı, RAB'bi izlemekten vazgeçip yakmalık sunular ve tahıl ya da esenlik sunuları sunmak için yaptysak, RAB bizden hesap sorsun. ²⁴ Bunu yaparken kaygımız şuydu: Oğullarınız ilerde bizim oğullarımıza, 'İsrail'in Tanrısı RAB ile ne ilginiz var? ²⁵ Ey Rubenliler ve Gadlılar, RAB Şeria Irmağı'ni sizinle bizim aramızda sınır yaptı. Sizin RAB'de hiçbir payınız yoktur' diyebilir, oğullarımızı RAB'be tapmaktan alıkoyabilirler. ²⁶ Bu nedenle, kendimize bir sunak yapalım dedik. Yakmalık sunu ya da kurban sunmak için değil, ²⁷ yalnız sizinle bizim aramızda ve bizden sonra gelecek kuşaklar arasında bir tanık olması için yaptık. Böylece RAB'bin Tapınağı'nda yakmalık sunularla, kurbanlarla ve esenlik sunularıyla RAB'be tapınacağız. Oğullarınız da ilerde bizim oğullarımıza, 'RAB'de hiçbir payınız yok' diyemeyecekler. ²⁸ Şöyleden düşündük: İlerde bize ya da gelecek kuşaklarımıza böyle bir şey diyecek olurlarsa, biz de, 'Atalarımızın RAB için yaptığı sunağın örneğine bakın' deriz. 'Yakmalık sunu ya da kurban sunmak için değildir bu. Sizinle bizim aramızdaki birliğin tanığıdır.' ²⁹ RAB'be

isyan etmek, bugün RAB'bi izlemekten vazgeçmek, yakmalık sunu, tahlil sunusu ya da kurban sunmak için Tanrıımız RAB'bin sunağından, tapınağının önündeki sunaktan başka bir sunak yapmak bizden uzak olsun."

³⁰ Kâhin Pinehas ve onunla birlikte olan topluluk önderleri, yani İsrail'in boy başları, Rubenliler'le Gadlılar'ın ve Manaşşeliler'in söylediklerini duyunca hoşnut kaldılar. ³¹ Bunun üzerine Kâhin Elazar'ın oğlu Pinehas, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşşeliler'e, "Şimdi RAB'bin aramızda olduğunu biliyoruz" dedi, "Çünkü O'na ihanet etmediniz. Böylece İsraililer'i O'nun elinden kurtardınız." ³² Kâhin Elazar'ın oğlu Pinehas ve önderler, Rubenliler'le Gadlılar'ın bulunduğu Gilat topraklarından Kenan topraklarına, İsraililer'in yanına dönüp olan biteni anlattılar. ³³ Anlatılanlardan hoşnut kalan İsraililer Tanrı'ya övgüler sundular. Rubenliler'le Gadlılar'ın yaşadıkları toprakların üzerine yürüyüp savaşmaktan ve orayı yakıp yıkmaktan bir daha söz etmediler. ³⁴ Rubenliler'le Gadlılar, "Bu sunak RAB'bin Tanrı olduğuna sizinle bizim aramızda tanık" diyerek sunağ "Tanık" adını verdiler.

23

Yeşu'nun Veda Konuşması

¹ RAB İsrail'i çevresindeki bütün düşmanlarından kurtarıp esenliğe kavuşturdu. Aradan uzun zaman geçmişti. Yeşu kocamış, yaşı hayli ilerlemişti. ² Bu nedenle ileri gelenleri, boy başlarını, hâkimleri, görevlileri, bütün İsrail halkını topladı. Onlara, "Kocadım, yaşam hayli ilerledi" dedi, ³ "Tanrıınız RAB'bin sizin yararınıza bütün bu uluslara neler yaptığına gördünüz. Çünkü sizin için savaşan Tanrıınız RAB'di. ⁴ İşte Şeria Irmağı'ndan gün batısındaki Akdeniz'e dek yok ettiğim bütün bu uluslarla birlikte, geri kalan ulusların topraklarını da kurayla oymaklarınıza mülk olarak böldüm. ⁵ Tanrıınız RAB bu ulusları öňünüzden püskürtüp sürecektr. Tanrıınız RAB'bin size söz verdiği gibi, onların topraklarını mülk edineceksiniz. ⁶ Musa'nın Yasa Kitabı'nda yazılı olan her şeyi korumak ve yerine getirmek için çok güçlü olun. Yazılanlardan sağa sola sapmayın. ⁷ Aranızda kalan uluslarla hiçbir iliğiniz olmasın; ilahlarının adını anmayın; kimseye onların adıyla ant içirmeyin; onlara kulluk edip tapmayın. ⁸ Bugüne dek yaptığınız gibi, Tanrıınız RAB'be simsliki bağlı kalın. ⁹ Çünkü RAB büyük ve güçlü ulusları öňünüzden sürdürdü. Bugüne dek hiçbir öňünüzde tutunamadı. ¹⁰ Biriniz bin kişiyi kovalayacak. Çünkü Tanrıınız RAB, size söylediğimi gibi, yerinize savaşacak. ¹¹ Bunun için Tanrıınız RAB'bi sevmeye çok dikkat edin. ¹² Çünkü O'na sırt çevirir, sağ kalıp aranızda yaşayan bu uluslara birlik olur, onlara kız verip onlardan kız alır, onlarla oturup kalkarsanız, ¹³ iyi bilin ki, Tanrıınız RAB bu ulusları artık öňünüzden sormeyecek. Ve sizler Tanrıınız RAB'bin size verdiği bu güzel topraklardan yok oluncaya dek bu uluslar sizin için tuzak, kapan, sırtınızda kirbaç, gözlerinizde diken olacaklar.

¹⁴ "İşte her insan gibi ben de bu dünyadan göçüp gitmek üzereyim. Bütün varlığınızla ve yüreğinizle biliyorsunuz ki, Tanrıınız RAB'bin size verdiği sözlerden hiçbir boş çıkmadı; hepsi gerçekleşti, boş çıkan olmadı. ¹⁵ Tanrıınız RAB'bin size verdiği sözlerin tümü nasıl gerçekleştiyse, Tanrıınız RAB verdiği bu güzel topraklardan siz yok edene dek sözünü ettiği bütün kötülükleri de öylece başınıza getirecektir. ¹⁶ Tanrıınız RAB'bin size buyurduğu antlaşmayı bozarsanız, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, RAB'bin öfkesi size

karşı alevlenecek; RAB'bin size verdiği bu güzel ülkeden çabucak yok olup gideceksiniz."

24

Şekem'de Yenilenen Antlaşma

¹ Yesu İsrail oymaklarının tümünü Şekem'de topladıktan sonra, İsrail'in ileri gelenlerini, boy başlarını, hâkimlerini, görevlilerini yanına çağırıldı. Hepsi gelip Tanrı'nın önünde durdular. ² Yesu bütün halka, "İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor" diye söze başladı, "İbrahim'in ve Nahor'un babası Terah ve öbür atalarınız eski çağlarda Fırat Irmağı'nın ötesinde yaşar, başka ilahlara kulluk ederlerdi. ³ Ama ben atanız İbrahim'i Irmağın öte yakasından alıp bütün Kenan topraklarında dolaştırdım; soyunu çoğalttım, ona İshak'ı verdim. ⁴ İshak'a da Yakup ve Esav'ı verdim. Esav'a mülk edinmesi için Seir dağlık bölgesini bağışladım. Yakup'la oğulları ise Mısır'a gittiler. ⁵ Ardından Musa ile Harun'u Mısır'a gönderdim. Orada yaptıklarımla Mısırlılar'ı felakete uğrattım; sonra sizi Mısır'dan çıkardım. ⁶ Evet, atalarınızı Mısır'dan çıkardım; gelip denize dayandılar. Mısırlılar savaş arabalarıyla, atlılılarıyla atalarınızı Kamus Denizi'ne* dek kovaladılar. ⁷ Atalarınız bana yakarınca, onlarla Mısırlılar'ın arasına karanlık çöktürdüm. Mısırlılar'ı deniz sularıyla örttüm. Mısır'da yaptıklarımı gözlerinize gördünüz.

"Uzun zaman çölde yaşadınız. ⁸ Sonra sizi Şeria Irmağı'nın ötesinde yaşayan Amorlular'ın topraklarına götürdüm. Size karşı savaşlıklarında onları elinize teslim ettim. Topraklarını yurt edindiniz. Onları önünüzden yok ettim. ⁹ Moav Kralı Sippor oğlu Balak, İsrail'e karşı savaşmaya hazırlandığında, haber gönderip Beor oğlu Balam'ı size lanet etmeye çağırıldı. ¹⁰ Ama ben Balam'ı dinlemeyi reddettim. O da sizi tekrar tekrar kutsadı; böylece sizi onun elinden kurtardım. ¹¹ Sonra Şeria Irmağı'nı geçip Eriha'ya geldiniz. Size karşı savaşan Erihalilər'ı, Amor, Periz, Kenan, Hittit, Girgaş, Hiv ve Yevus halklarını elinize teslim ettim. ¹² Önden gönderdiğim eşekarısı* Amorlu iki kralı önünüzden kovdu. Bu işi kılıçınız ya da yayınız yapmadı. ¹³ Böylece, emek vermediğiniz toprakları, kurmadığınız kentleri size verdim. Buralarda yaşıyor, dikmediğiniz bağlardan, zeytinliklerden yiyeceksiniz."

¹⁴ Yesu, "Bunun için RAB'den korkun, içtenlik ve bağlılıkla O'na kulluk edin" diye devam etti, "Atalarınızın Fırat Irmağı'nın ötesinde ve Mısır'da kulluk ettikleri ilahlari atın, RAB'be kulluk edin. ¹⁵ İçinizden RAB'be kulluk etmek gelmiyorsa, atalarınızın Fırat Irmağı'nın ötesinde kulluk ettikleri ilahlara mı, yoksa topraklarında yaşadığınız Amorlular'ın ilahlarına mı kulluk edeceksiniz, bugün karar verin. Ben ve ev halkım RAB'be kulluk edeceğiz."

¹⁶ Halk, "RAB'bi bırakıp başka ilahlara kulluk etmek bizden uzak olsun!" diye karşılık verdi, ¹⁷ "Çünkü bizi ve atalarımızı Mısır'da kölelikten kurtarıp oradan çıkarılan, gözümüzün önünde o büyük mucizeleri yaratılan, bütün yolculuğumuz ve uluslar arasından geçişimiz boyunca bizi koruyan Tanrıımız RAB'dır. ¹⁸ RAB bu ülkede yaşayan bütün ulusları, yani Amorlular'ı önümüzden kovdu. Biz de O'na kulluk edeceğiz. Çünkü Tanrıımız O'dur."

24:2 Yar.11:27 **24:3** Yar.12:1-9 **24:3** Yar.21:1-3 **24:4** Yar.25:24-26 **24:4** Yar.36:8; Yas.2:5

24:4 Yar.46:1-7 **24:5** Çık.3:1-12:42 **24:6** Çık.14:1-31 **24:8** Say.21:21-35 **24:9** Say.22:1-24:25

24:11 Yşu.3:14-17 **24:11** Yşu.6:1-21 * **24:12** "Eşekarısı": İbranice sözcüğün anlamını kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir. **24:13** Yas.6:10-11

19 Yesu, "Ama sizler RAB'be kulluk edemeyeceksiniz" dedi, "Çünkü O kutsal bir Tanrı'dır, kıskanç bir Tanrı'dır. Günahlarınızı, suçlarınızı bağışlamayacak. **20** RAB'bi bırakıp yabancı ilahlara kulluk ederseniz, RAB daha önce size iyilik etmişken, bu kez size karşı döner, sizi felakete uğratıp yok eder."

21 Halk, "Hayır! RAB'be kulluk edeceğiz" diye karşılık verdi.

22 O zaman Yesu halka, "Kulluk etmek üzere RAB'bi seçtiğinize siz kendiniz tanıksınız" dedi.

"Evet, biz tanıız" dediler.

23 Yesu, "Öyleyse şimdi aranızdaki yabancı ilahları atın. Yüreğinizi İsrail'in Tanrısı RAB'be verin" dedi.

24 Halk, "Tanrıımız RAB'be kulluk edip O'nun sözünü dinleyeceğiz" diye karşılık verdi.

25 Yesu o gün Şekem'de halkın adına bir antlaşma yaptı. Onlar için kurallar ve ilkeler belirledi. **26** Bunları Tanrı'nın Yasa Kitabı'na da geçirdi. Sonra büyük bir taş alıp oraya, RAB'bin Tapınağı'nın yanındaki yabanıl fistık ağacının altına ditti. **27** Ardından bütün halka, "İşte taş bize tanık olsun" dedi, "Çünkü RAB'bin bize söylediği bütün sözleri işitti. Tanrıınız'ı inkâr ederseniz bu taş size karşı tanıklık edecek."

Yeşu'nun Ölümü

(Hâk.2:6-9)

28 Bundan sonra Yesu halkı mülk aldıkları topraklara gönderdi.

29 RAB'bin kulu Nun oğlu Yesu bir süre sonra yüz on yaşında öldü. **30** Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağı'nın kuzeyine, kendi mülküün sınırları içinde kalan Timnat-Serah'a gömdüler. **31** Yesu yaşadıkça ve Yesu'dan sonra yaşayan ve RAB'bin İsrail için yaptığı her şeyi bilen ileri gelenler durduğunca İsrail halkı RAB'be kulluk etti.

32 İsraililer Mısır'dan çıkarken Yusuf'un kemiklerini de yanlarında getirmişlerdi. Bunları Yakup'un Şekem'deki tarlasına gömdüler. Yakup bu tarlayı Şekem'in babası Hamor'un torunlarından yüz parça gümüşe[†] satın almıştı. Burası Yusuf soyundan gelenlerin mülkü oldu.

33 Harun'un oğlu Elazar ölünce, onu Efrayim'in dağlık bölgesinde oğlu Pinehas'a verilen tepeye gömdüler.

24:30 Ysu.19:49-50 **24:32** Yar.50:24-25; Çik.13:19 **24:32** Yar.33:19; Yu.4:5; Elç.7:16 [†] **24:32** "Yüz parça gümüş": İbranice "Yüz kesita". Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimiydı.

HÂKİMLER

GİRİŞ

Hâkimler Kitabı, İsrail halkın çoğu Kenan topraklarını ele geçirdiği tarihle İsrail krallığının kurulduğu tarih arasında kalan düzensiz dönemin olaylarından oluşur. Bu olaylar "Hâkimler" diye adlandırılan, halk önderlerinden oluşan kahramanların yaptıklarını yansıtır.

Kitabın önemli bir bildirisisi vardır: İsrail halkın ayakta kalması Tanrı'ya itaatlerine bağlıdır; itaatsizlikleriye hep felaket getirmiştir. Ama Tanrı tövbe edip kendisine yönelen halkı her zaman kurtarmaya hazırlıdır.

Ana Hatlar:

1:1-2:9 Yesu'nun ölümüne dek geçen olaylar

2:10-16:31 İsrail'in hâkimleri

17:1-21:25 Değişik olaylar

Kenanlılar'la Savaş

(Yşu.15:15-19)

¹ İsraililer, Yesu'nun ölümünden sonra RAB'be, "Bizim için Kenanlılar'la savaşmaya ilk kim gidecek?" diye sordular.

² RAB, "Yahuda oymağı gidecek" dedi, "Kenan ülkesini onun eline teslim ediyorum."

³ Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'na, "Kenanlılar'la savaşmak için payımıza düşen bölgeye bizimle birlikte gelin" dediler, "Sonra biz de payımıza düşen bölgeye sizinle geliriz." Böylece Şimonoğulları Yahudaoğulları'yla birlikte gitti.

⁴ Yahudaoğulları saldırıyla geçti. RAB Kenanlılar'la Periziler'i ellerine teslim etti. Bezek'te onlardan on bin kişiyi öldürdüler. ⁵ Adoni-Bezek'le* orada karşılaşıp savaşa tutuştular, Kenanlılar'la Periziler'i yenilgiye uğrattılar. ⁶ Adoni-Bezek kaçtı, ama peşine düşüp onu yakaladılar; elleriyle ayaklarının başparmaklarını kestiler.

⁷ O zaman Adoni-Bezek şöyle dedi: "Elleriyle ayaklarının başparmakları kesilmiş yetmiş kral, soframdan düşen kııntıları toplayıp yerdı. Tanrı bana onlara yaptıklarımın karşılığını veriyor."

Adoni-Bezek'i Yeruşalim'e götürdüler; orada öldü.

⁸ Yahudaoğulları Yeruşalim'e saldırıp kenti aldılar; halkı kılıçtan geçirerek kenti ateşe verdiler. ⁹ Sonra dağlık bölgede, Negev'de ve Şefela'da yaşayan Kenanlılar'la savaşmak üzere güneşe yöneldiler. ¹⁰ Eski adı Kiryat-Arba olan Hevron'da yaşayan Kenanlılar'ın üzerine yürüyerek Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı yenilgiye uğrattılar. ¹¹ Oradan eski adı Kiryat-Sefer olan Devir Kenti halkınin üzerinde yürüdüler.

¹² Kaled, "Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Aksa'yı eş olarak vereceğim" dedi. ¹³ Kenti Kaled'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kaled kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi. ¹⁴ Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kaled, eşeğinden inen kızına, "Bir isteğin mi var?" diye sordu. ¹⁵ Kız, "Bana bir

* ^{1:5} "Adoni-Bezek": "Bezek Beyi" anlamına gelir. ^{1:10} Yşu.15:14-19

armağan ver" dedi, "Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver." Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

¹⁶ Musa'nın kayımbabasının torunları olan Kenliler, Yahudaoğulları'yla birlikte Hurma Kenti'nden[†] ayrılp Arat'ın güneyindeki Yahuda Çölü'nde yaşamaya gittiler.

¹⁷ Bundan sonra Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'yla birlikte gidip Sefat Kenti'nde oturan Kenanlılar'ı yenilgiye uğrattılar. Kenti tümüyle yıkılar ve oraya Horma[‡] adını verdiler. ¹⁸ Yahudaoğulları Gazze'yı, Ashkelon'u, Ekrone'u ve bunlara bağlı toprakları da ele geçirdiler.

¹⁹ RAB Yahudaoğulları'yla birlikteydi. Yahudaoğulları dağınık bölgeyi ele geçirdilerse de ovada yaşayan halkı kovmadılar. Çünkü bunların demirden savaş arabaları vardı. ²⁰ Musa'nın sözü uyarınca Hevron'u Kalev'e verdiler. Kalev'de Anak'in üç torunu oradan sürdü.

²¹ Bununla birlikte Benyaminoğulları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'ı kovmadılar. Yevuslular bugün de Yeruşalim'de Benyaminoğulları'yla birlikte yaşıyorlar.

²² Yusuf'un soyundan gelenler Beytel'in üzerine yürüdüler. RAB onlarla birlikteydi. ²³⁻²⁴ Eski adı Luz olan Beytel Kenti hakkında bilgi toplamak için gönderdikleri casuslar kentten çıkan bir adam gördüler. Ona, "Kentin girişini bize gösterirsen, sana iyi davranışız" dediler. ²⁵ Kentin girişini gösteren adamlı ailesini serbest bıraktılar, kent halkını ise kılıçtan geçirdiler. ²⁶ Adam Hittit topraklarına göç ederek Luz adında bir kent kurdu; kent bugün de bu adla anılıyor.

²⁷ Manaşleoğulları Beytsean, Taanak, Dor, Yivleam, Megiddo ve bunların çevre köylerindeki halkı kovmadı. Çünkü Kenanlılar bu topraklarda kalmakta kararlıydı. ²⁸ İsailliler Kenan halkını tümüyle kovmadılar; ama zamanla güçlenince onları angaryasına çalışırdılar.

²⁹ Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar Gezer'de İsailliler'in arasında yaşadılar.

³⁰ Zevulun da Kitron ve Nahalol halklarını kovmadı. İsailliler arasında yaşayan bu Kenanlılar angarya işler yaptılar.

³¹ Aşeroğulları'na gelince, onlar da Akko, Sayda, Ahlav, Akziv, Helba, Afek ve Rehov halklarını kovmadılar. ³² Bu topraklardaki Kenanlılar'ı kovmayıp onlarla birlikte yaşadılar.

³³ Naftali Beytsemeş ve Beytanat halkını kovmadı. Buraların halkı olan Kenanlılar'la birlikte yayıp onları angaryasına çalışırdı.

³⁴ Amorlular Danoğulları'ni ovaya inmekten alıkoyarak dağınık bölgelerde tuttular. ³⁵ Amorlular Heres Dağı'nda, Ayalon'da ve Shaalvim'de kalmakta kararlıydılar. Yusuf'un torunları güçlenince onları angaryasına çalışırmaya başladılar.

³⁶ Amorlular'ın sınırı Akrep Geçidi'nden Sela'ya ve ötesine uzanıyordu.

2

Rab'bin Meleği İsailliler'i Azarlıyor

¹ RAB'bin meleği Gilgal'dan Bokim'e gitti ve İsailliler'e şöyle dedi: "Sizi Misir'dan çıkarıp atalarınıza söz verdiğim toprağa getirdim. 'Sizinle yaptığım

[†] **1:16** "Hurma Kenti": Eriha. [‡] **1:17** "Horma": "Yıkılmış" anlamına gelir. **1:21** YŞU.15:63; 2SA.5:6; 1TA.11:4 **1:27** YŞU.17:11-13 **1:29** YŞU.16:10

antlaşmayı hiçbir zaman bozmayacağım' dedim. ² Dedim ki, 'Bu topraklarda yaşayanlarla antlaşma yapmayın; sunaklarını yıkın.' Ama sözümü dinlemediğiniz. Bunu neden yaptınız? ³ Onun için şimdi, 'Bu halkları öünüüzden kovmayacağım; onlar böğrenizde diken, ilahları da size tuzak olacak' diyorum."

⁴ RAB'bin meleği sözlerini bitirince bütün İsrail halkı hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. ⁵ Bu yüzden oraya Bokim^{*} adını verdiler ve orada RAB'be kurban sundular.

Yeşu'nun Ölümü (Ysu.24:28-31)

⁶ Bundan sonra Yeşu halkı gönderdi. İsraililer paylarına düşen toprakları miras edinmek için yola çıktılar. ⁷ Yeşu yaşadıkça ve RAB'bin İsrail için yaptığı büyük işleri görmüş olup Yeşu'dan sonra sağ kalan ileri gelenler durduktan halk RAB'be kulluk etti. ⁸ RAB'bin kulu Nun oğlu Yeşu yüz on yanında öldü. ⁹ Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağı'nın kuzeyine, kendi mülkünün sınırları içinde kalan Timnat-Heres'e gömdüler.

İsraililer Rab'den Uzaklaşıyor

¹⁰ Bu kuşaktan olanların hepsi ölüp atalarına kavuşuktan sonra, RAB'bi tanımayan ve O'nun İsrail için yaptıklarını bilmeyen yeni bir kuşak yetişti.

¹¹ İsraililer RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, Baallar'a^{*} taptılar.

¹² Kendilerini Mısır'dan çikaran atalarının Tanrısı RAB'bi terk ettiler. Çevrelerinde yaşayan ulusların değişik ilahlarına bağlanıp onlara taparak RAB'bi öfkelendirdiler. ¹³ Çünkü RAB'bi terk edip Baal'a ve Aştoretler'e^{*} taptılar.

¹⁴ Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkeli oldu. Onları, her şeylerini alan yağmacıların eLINE teslim etti; artık karşı koyamadıkları çevredeki düşmanlarının kölesi yaptı. ¹⁵ RAB söylediğİ ve ant içtiği gibi, onlara karşı olduğundan, savaşa her gittiklerinde yenilgiye uğradılar. Büyüük sıkıntı içindeydiler.

¹⁶ Sonra RAB onları yağmacıların elinden kurtaran hâkimler çıktı. ¹⁷ Ama hâkimlerini de dinlemediler. RAB'be vefasızlık ederek başka ilahlara taptılar. RAB'bin buyruklarını yerine getiren atalar gibi davranışmadılar, onların izlediği yoldan çabucak saptılar. ¹⁸ RAB onlar için ne zaman bir hâkim çıktıysa, onunla birlikte oldu; hâkim yaşadığı sürece onları düşmanlarının elinden kurtardı. Baskı ve zulüm altında inledikleri zaman RAB onlara acıyordu. ¹⁹ Ne var ki, hâkimleri ölürmeye başka ilahlara bağlıyor, onlara kulluk edip tapiyorlardı. Bu yolda atalarından beter oldular. Yaptıkları kötülüklerden ve inatçılıktan vazgeçmediler.

²⁰ RAB bu yüzden İsrail'e öfkelenerek şöyle dedi: "Madem bu ulus atalarının uymasını buyurduğum antlaşmayı bozdu ve sözümü dinlemedi, ²¹ ben de Yeşu olduğunda bu topraklarda bıraktığı ulusların hiçbirini artık önlerinden kovmayacağım. ²² Ataları gibi özenle RAB'bin yolundan gidip gitmeyeceklerini görmek için onları bu uluslarla sınayacağım."

²³ RAB o ulusları hemen kovmamış, Yeşu'nun eLINE teslim etmeyerek ülkelerinde kalmalarına izin vermişti.

^{2:2} Çlk.34:12-13; Yas.7:2-5

^{*}

^{2:5} "Bokim": "Ağlama yeri" anlamına gelir.

^{2:9} Ysu.19:49-50

3

¹⁻² Kenan'daki savaşların hiçbirine katılmamış olan İsailliler'i sınamak ve hiç savaş deneyimi olmayan yeni kuşaklılara savaş eğitimi vermek için RAB'bin dokunmadığı uluslar sunlardır: ³ Beş Filist Beyliği, bütün Kenanlılar, Saydalar, Baal-Hermon Dağı'ndan Levo-Hamat'a kadar uzanan Lübnan dağlarında yaşayan Hivliler. ⁴ RAB İsailliler'i sınamak, Musa aracılığıyla ata-larına verdiği buyrukları yerine getirip getirmeyeceklerini görmek için bu ulusları ülkelereinde bıraktı.

⁵ Böylece İsailliler Kenan, Hitit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus halkları arasında yaşadılar. ⁶ Onlardan kız aldılar, kızlarını onların oğullarına verdiler ve onların ilahlarına taptılar.

Otniel

⁷ RAB'bin gözünde kötü olanı yapan İsailliler Tanrıları RAB'bi unutup Baal-lar'a* ve Aşera putlarına taptılar. ⁸ Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkeli ve onları Aram-Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'in eline teslim etti. İsailliler sekiz yıl Kuşan-Rişatayim'in boyundurduğunda kaldılar. ⁹ Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlara Otniel adında bir kurtarıcı çıkardı. Kalev'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel onları kurtardı. ¹⁰ RAB'bin Ruhu Otniel'in üzerine indi. Otniel İsailliler'i yönetti, onlar için savaştı. RAB Aram-Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'i onun eline teslim etti. Artık Otniel ondan daha güçlüydü. ¹¹ Ülke Kenaz oğlu Otniel'in ölümüne dek kırk yıl barış içinde yaşadı.

Ehut

¹² Sonra İsailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB gözünde kötü olanı yaptıkları için Moav Kralı Eglon'u onlara karşı güçlendirdi. ¹³ Kral Eglon Ammonlular'la Amalekliler'i kendi tarafına çekerek İsrail'e saldırdı. Onları bozguna uğratarak Hurma Kenti'ni ele geçirdi. ¹⁴ İsailliler on sekiz yıl Moav Kralı Eglon'un boyunduruğu altında kaldılar.

¹⁵ Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlar için Ehut adında bir kurtarıcı çıktı. Benyaminli Gera'nın oğlu Ehut solaktı. İsailliler Ehut'un eliyle Moav Kralı Eglon'a haraç gönderdiler. ¹⁶ Ehut kendine bir arşin* uzunluğunda iki ağızlı bir kama yaptı ve bunu sağ kalçası üzerine, giysisinin altına sakladı. ¹⁷ Varıp haracı Moav Kralı Eglon'a sundu. Eglon çok şışman bir adamdı. ¹⁸ Ehut haracı sunduktan sonra, haracı taşmış olan adamlarını saliverdi. ¹⁹ Ama kendisi Gilgal yakınındaki taş putlardan† geri döndü. "Ey kral, sana gizli bir haberim var" dedi. Kral ona, "Sus" diyerek yanındaki adamların hepsini dışarı çıkardı.

²⁰ Ehut, üst kattaki serin odasında yalnız kalan krala yaklaşarak, "Tanrı'dan sana bir haber getirdim" deyince kral tahtından kalktı. ²¹ Ehut sol eliyle sağ kalçası üzerindeki kamayı çektı ve kralın karnına sapladı. ²² Kamanın ucu kralın sırtından çıktı. Bıçağın ardından kabza daete saplanmıştı. Ehut kamayı çekmeyince kama kralın yağlı karnına gömüldü. ²³ Ehut sofaya çıktı, üst kattaki odanın kapısını ardından çekip kilitledi. ²⁴ O çıktıktan sonra, geri gelen kralın hizmetkarları üst kattaki odanın kapılarını kilitli buldular. Birbirlerine, "Su döküyör olmalı" dediler. ²⁵ Uzun süre bekledilerse de kral odanın kapılarını açmadı. Bunun üzerine bir anahtar bulup kapıyı açtılar. Efendilerinin ölüsü yerde yatıyordu.

* ^{3:16} "Bir arşin": İbranice "Gomet", yaklaşık 37 cm. † ^{3:19} "Taş putlar" ya da "Taş ocakları".

26 Onlar beklerken Ehut kaçmış, taş putları geçerek Seira'ya yönelmişti. **27** Oraya varınca Efrayim'in dağlık bölgесine çıktı ve boru çaldı. İsailliler onunla birlikte dağlardan indiler. Ehut önden gidiyordu. **28** Onlara, "Beni izleyin" dedi, "RAB düşmanlarınızı, Moavlıları' elinize teslim etti."

Ehut'u izleyen İsailliler, Moav'a giden Şeria geçitlerini tuttular, kimseyi geçirmediler. **29** Moav'ın güçlü yiğitlerinden on bin kadarını vurup öldürdüler; hiç kurtulan olmadı. **30** Moav o gün İsailliler'in boyunduruğuna girdi. Ülke seksen yıl barış içinde yaşadı.

Şamgar

31 Ehut'tan sonra Anat oğlu Şamgar başa geçti. Şamgar Filistililer'den altı yüz kişiyi üvendireyle öldürerek İsailliler'i kurtardı.

4

Debora

1 Ehut'un ölümünden sonra İsailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. **2** RAB de İsailliler'i Hasor'da egemenlik süren Kenanlı kral Yavin'in eline teslim etti. Yavin'in Sisera adında bir ordu komutanı vardı; Haroşet-Goyim'de yaşırdı. **3** Dokuz yüz demir savaş arabasına sahip olan Yavin, yirmi yıldır İsailliler'i acımasızca eziyordu. Bu yüzden İsailliler RAB'be yakardılar.

4 O sırada İsrail'i Lappidot'un karısı Peygamber Debora yönetiyordu. **5** Debora Efrayim'in dağlık bölgesinde, Rama ile Beytel arasındaki hurma ağacının altında oturur, kendisine gelen İsailliler'in davalarına bakardı. **6** Debora bir gün adam gönderip Avinoam oğlu Barak'ı Kedeş-Naftali'den çağırttı. Ona, "İsrail'in Tanrısı RAB, yanında Naftali ve Zevulunoğulları'ndan on bin kişi alıp Tavor Dağı'na gitmeni buyuruyor" dedi, **7** "RAB, 'Kral Yavin'in ordu komutanı Sisera'yi, savaş arabalarını ve ordusunu Kişon Vadisi'ne, senin yanına çekip eline teslim edeceğim' diyor."

8 Barak Debora'ya, "Eğer benimle gelersen giderim" dedi, "Benimle gelmezsen gitmem."

9 Debora, "Seninle gelmesine gelirim, ama böyle bir yol tuttuğun için onurlandırılmayacaksın" dedi, "Çünkü RAB Sisera'yi bir kadının eline teslim etmiş olacak." Böylece Debora kalkıp Barak'la birlikte Kedeş'e gitti. **10** Barak Zevulun ve Naftali oğullarını Kedeş'te topladı. Ardında on bin kişi vardı. Debora da onunla birlikte gitti.

11 Kenliler'den Hever, Musa'nın kayınbiraderi Hovav'ın torunlarından, yanı Kenliler'den ayrılmış, cadırını Kedeş yakınında Saanannim'deki meşe ağacının yanına kurmuştu.

12 Avinoam oğlu Barak'ın Tavor Dağı'na çıktığini duyan Sisera, **13** dokuz yüz demir savaş arabasını ve yanındaki halkı Haroşet-Goyim'den çıkarıp Kişon Vadisi'nde topladı.

14 Debora Barak'a, "Haydi kalk! Çünkü RAB'bin Sisera'yi senin eline teslim ettiği gün bugündür" dedi, "RAB senin önden gidiyor." Bunun üzerine Barak ardında on bin kişiyle Tavor Dağı'ndan indi. **15** RAB, Sisera'yi, savaş arabalarını sürenleri ve ordusunu Barak'ın önünde şaşkına çevirerek bozguna uğrattı. Sisera savaş arabasından indi ve yaya olarak kaçtı. **16** Barak savaş arabalarını ve orduyu Haroşet-Goyim'e kadar kovaladı. Sisera'nın bütün ordusu kılıçtan geçirildi, tek kişi bile kurtulamadı.

17 Yaya olarak kaçan Sisera ise Kenliler'den Hever'in karısı Yael'in çadırına sığındı. Çünkü Hasor Kralı Yavin'le Kenliler'den Hever'in arası iyiydi.

18 Yael Sisera'yı karşılamaya çıktı. Ona, "Korkma, efendim, gel çadırına sığın" dedi. Çadırına sığınan Sisera'nın üzerine bir yorgan örttü.

19 Sisera, "Susadım, lütfen biraz su ver de içeyim" dedi. Yael süt tulumunu açıp ona içirdikten sonra üzerini yine örttü.

20 Sisera kadına, "Çadırın kapısında dur" dedi, "Biri gelir de çadırda kimse var mı diye sorarsa, yok de." **21** Hever'in karısı Yael eline bir çadır kazığı ile tokmak aldı. Yorgunluktan derin bir uykuya dalmış olan Sisera'ya sessizce yaklaşarak kazığı şakağına dayadı ve yere saplanıncaya dek çaktı. Sisera hemen öldü.

22 Yael Sisera'yı kovalayan Barak'ı karşılamaya çıktı. "Gel, aradığın adamı sana göstereyim" dedi.

Barak kadını izledi ve şakağına kazık çakılmış Sisera'yı ölü buldu.

23 Böylece Tanrı o gün Kenanlı kral Yavin'i İsraililer'in önünde bozguna uğrattı. **24** Giderek güçlenen İsraililer sonunda Kenanlı kral Yavin'i ortadan kaldırdılar.

5

Debora'nın Ezgisi

1 Debora ile Avinoam oğlu Barak o gün şu ezgiyi söylediler:

2 'İsrail'in Önderleri başı çekince,

Halk gönüllü olarak savaşınca

RAB'be övgüler sunun.

3 Dinleyin, ey krallar!

Ey yönetenler, kulak verin!

RAB'be ezgiler söyleyip

İsrail'in Tanrısı RAB'bi ilahilerle öveceğim.

4 Seir'den çıktığında, ya RAB,

Edom kırlarından geçtiğinde,

Yer sarsıldı, göklерden yağmur boşandı,

Evet, bulutlar yağmur yağdırdı.

5 Sina Dağı'nda olan RAB'bin,

İsrail'in Tanrısı RAB'bin önünde

Dağlar sarsıldı.

6 Anat oğlu Şamgar zamanında,

Yael zamanında kervanların ardı kesildi.

Yolcular sapa yollardan gider oldu.

7 Bomboştu İsrail'in köyleri,

Ben İsrail'de ana olarak ortaya çıkıncaya dek,

Ben Debora ortaya çıkıncaya dek

İsrail'in köyleri bomboştu.

8 Yeni ilahlar seçtikleri zaman

Savaş kentin kapılarına dayandı.

İsrail'deki kurk bin askerin elinde

Ne kalkan ne de mızrak vardı.

9 Yüreğim İsrail'i yönetenlerle

Ve halkın arasındaki gönüllülerledir.

- RAB'be övgüler sunun!
- ¹⁰ Ey semerleri pahali boz eşeklere binenler,
Ey yoldan yaya gidenler, dinleyin!
- ¹¹ Kuyu başındaki kalabalıklar
RAB'bin zaferlerini,
İsrail savaşçılarının zaferlerini anlatıyorlar.
Ardından RAB'bin halkı kent kapılarına
Akın etmeye başladı.
- ¹² Uyan, uyan Debora, uyan uyan!
Söyle, ezmeler söyle!
Ey Avinoam oğlu Barak,
Kalk, götür tutsaklarını.
- ¹³ Geriye kalanlar soyularının yanına geldi,
RAB'bin halkı yiğitleriyle bana geldi.
- ¹⁴ Amalek kökünden olanlar Efrayim'den geldi,
Benyaminliler de seni izleyenlerin arasındaydı.
Yöneticiler Makir'den,
Başbuğ asasını taşıyanlar Zevulun'dan geldi.
- ¹⁵ Debora'yla birlikteydi İssakar'in beyleri.
Evet, İssakaroğulları da Barak'ın ardından
Hızla ovaya indi.
Ama Ruben oymağının böyükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
- ¹⁶ Sürülerine kaval çalan çobanları
Dirlemek için neden ağıllarda kaldılar?
Evet, Ruben oymağının böyükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
- ¹⁷ Gilatlılar Şeria Irmağı'nın ötesinde kaldı,
Dan oymağıysa gemilerde oyalandı.
Aşer oymağı deniz kıyısında dirlendi,
Koylarda yan gelip oturdu.
- ¹⁸ Ama Zevulun ve Naftali halkları
Tehlikeye attılar canlarını savaş alanında.
- ¹⁹ Taanak'ta ve Megiddo sularının kıyısında
Krallar gelip savaştılar.
Kenan kralları da savaştı.
Ancak ne gümüş ne ganimet aldılar.
- ²⁰ Yıldızlar göklerden savaşa katıldı.
Göğü bir baştan öbür başa geçerken,
Sisera'ya karşı savaştı.
- ²¹ Kişon Irmağı, o eski ırımkı,
Süpürüp götürdü onları.
Yürü, ey ruhum, üzerlerine güçle yürü!
- ²² O zaman atlar dörtnala koştu.
Güçlü atların toynakları
Yerde izler bıraktı.
- ²³ RAB'bin meleği, 'Meroz Kenti'ni lanetleyin' dedi,
'Halkına lanetler yağdırın.
Çünkü RAB'bin yardımına,
Žorbalara karşı RAB'bin yardımına koşmadılar.'
- ²⁴ Kenliler'den Hever'in karısı Yael

- Kadınlar arasında alabildiğine kutsansın.
 Çadırlarda yaşayan kadınlar arasında
 Alabildiğine kutsansın.
- 25** Sisera su istedi, Yael ona süt verdi.
 Soylulara yaraşır bir çanakla ayran sundu.
- 26** Sol eline çadır kazığını,
 Sağ eline işçi tokmağını aldı.
 Vurdu, Sisera'nun başını ezdi.
 Şakağına çıktı kazığı, deldi geçirdi.
- 27** Ayaklarının dibine çöktü,
 Yere serildi Sisera.
 Düşüp yiğildi Yael'in ayakları dibine,
 Yiğildiği yerde cansız kaldı.
- 28** Sisera'nın annesi parmaklıkların ardından,
 Pencereden bakıp feryat etti:
 'Oğlumun savaş arabası
 Neden bu kadar gecikti,
 Nal sesleri neden duyulmuyor?'
- 29** Bilge kadınlar onu yanıtladılar.
 O da şöyle düşündü:
- 30** 'Ganimeti bulmuş, paylaşıyor olmalılar.
 Her yiğide bir ya da iki kız,
 Sisera'ya ganimet olarak rengarenk giysiler,
 Evet, işlemeli, rengarenk giysiler.
 Yağmacıların boyunları için
 İki yanı işlemeli renkli giysiler,
 Hepsi ganimet.'
- 31** Ya RAB, bütün düşmanların böyle yok olsun.
 Seni sevenlerse,
 Bütün gücüyle doğan güneş gibi olsunlar."
 Bundan sonra ülke kırk yıl barış içinde yaşadı.

6

Gidyon

1 İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları yedi yıl süreyle Midyanlılar'ın eline teslim etti. **2** Midyan boyunduruğu İsraililer'e öyle ağır geldi ki, dağlarda kendilerine sığınaklar, mağaralar, kaleler yaptılar. **3** Ekin ektikleri vakit, Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar topraklarına girip **4** ordugah kurarlardı. Gazze'ye dek ekinleri yok eder, koyun, sığır, eşek gibi geçim kaynağı olan her şeyi alırlardı. **5** Hayvanları ve çadırlarıyla birlikte çekirge sürüsü gibi gelirlerdi. Adamları, develeri saymak olanaksızdı. Yaküp yıkmak amacıyla toprakları işgal ederlerdi. **6** Midyanlılar İsrail'i öyle yoksul düşürdüler ki, İsraililer RAB'be yakarmaya başladılar.

7 İsraililer Midyanlılar'dan ötürü RAB'be yakarınca, **8** RAB onlara bir peygamber gönderdi. Peygamber onlara şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Sizi Mısır'dan ben çıkardım, köle olduğunuz ülkeden ben getirdim. **9** Mısırlılar'ın elinden, size baskın yapanların hepsinin elinden sizi ben kurtardım. Onları öňünüzden kovdum, topraklarını size verdim. **10** Size dedim ki, Ben Tanrıınız RAB'ım. Topraklarında yaşadığınız Amorlular'ın ilahlarına tapmayın. Ama sözümüz dinlemediiniz.' "

11 RAB'bin meleği gelip Aviezerli Yoaş'ın Ofra Kenti'ndeki yabani fistık ağacının altında oturdu. Yoaş'ın oğlu Gidyon, buğdayı Midyanlılar'dan kurtarmak için üzüm sıkma çukurunda dövüyordu. **12** RAB'bin meleği ona görünerek, "Ey yiğit savaşçı, RAB seninledir" dedi.

13 Gidyon, "Ey Efendim, eğer RAB bizimleyse bütün bunlar neden başımıza geldi?" diye karşılık verdi, "Atalarımız RAB'bin bizi Mısır'dan çıkardığını söylemediler mi? Bize anlattıkları RAB'bin bütün o harikaları nerede? RAB bizi terk etti, Midyanlılar'ın eline teslim etti."

14 RAB Gidyon'a dönüp, "Kendi gücünle git, İsrail'i Midyanlılar'ın elinden kurtar" dedi, "Seni ben gönderiyorum."

15 Gidyon, "Ey Efendim, ben İsrail'i nasıl kurtarabilirim?" diye karşılık verdi, "Ait olduğum boy Manaşşe oymağının en zayıf boyudur. Ben de ailemin en genç adamıymım."

16 RAB, "Ben seninle olacağım" dedi, "Midyanlılar'ı tek bir adamı yener gibi bozguna uğratıcasın."

17 Gidyon, "Benden hoşnutsan, benimle konuşanın sen olduğuna dair bana bir belirti göster" dedi, **18** "Lütfen gelip sana adağımı sununcaya, öününe koyuncaya dek buradan ayrılmaya."

RAB, "Sen dönençeye dek kalırm" diye yanıtlandı.

19 Gidyon eve gidip bir oglak kesti, bir efa^{*} undan mayasız pide yaptı. Eti sepete, et suyunu tencereye koydu; bunları getirip yabani fistık ağacının altında meleğe sundu.

20 Tanrı'nın meleği, "Eti ve mayasız pideleri al, şu kayanın üzerine koy. Et suyunu ise dök" dedi. Gidyon söyleneni yaptı. **21** RAB'bin meleği elindeki değneğin ucuya ete ve mayasız pidelere dokununca kayadan ateş fışkırdı. Ateş eti ve mayasız pideleri yakıp kül etti. Sonra RAB'bin meleği gözden kayboldu. **22** Gidyon, gördüğü kişinin RAB'bin meleği olduğunu anlayınca, "Evvah, Egemen RAB! Meleğinin yüzünü gördüm" dedi.

23 RAB ona, "Sana esenlik olsun. Korkma, ölmeyeceksin" dedi.

24 Gidyon orada RAB için bir sunak yaptı. Sunağı "Yahve şalom[†]" adını verdi. Sunak bugün de Aviezerliler'in Ofra Kenti'nde duruyor.

25 Aynı gece RAB, Gidyon'a, "Babanın boğasını, yedi yaşındaki ikinci boğayı al" dedi, "Sonra babanın Baal için yaptırdığı sunağı yık. Sunağın yanındaki Aşera putunu kes. **26** Tanrı'nın RAB için bu höyükün üstünde uygun bir sunak yap. İkinci boğayı al, keseceğin Aşera putunun odunlarıyla yakmalık sunu olarak sun." **27** Gidyon adamlarından onunu yanına alarak RAB'bin kendisine buyurduklarını yerine getirdi. Ne var ki, ailesinden ve kent halkından korktuğu için bunu gündüz yerine gece yaptı.

28 Sabah erkenden kalkan kent halkı, Baal'a ait sunağın yıkıldığını, yanındaki Aşera putunun kesildiğini, ikinci boğanın yeni yapılan sunak üzerinde sunulduğunu gördü. **29** Birbirlerine, "Bu işi kim yaptı?" diye sorular. Araştırp soruşturuktan sonra, bu işi Yoaş oğlu Gidyon'un yaptığını anladılar. **30** Bunun üzerine Yoaş'a, "Oğlunu dışarı çıkar" dediler, "Ölmesi gereklidir. Çünkü Baal'ın sunağını yıktı, yanındaki Aşera putunu kesti."

31 Yoaş çevresindeki öfkeli kalabalığa, "Baal'ı savunmak size mi düştü?" dedi, "Siz mi onu kurtaracaksınız? Onu savunan şafak sökmeden ölecek. Baal tanrıysa, bırakın kendini savunsun. Yıkılan sunak onun!"

* **6:19** "Bir efa": Yaklaşık 13,2 kg. † **6:24** "Yahve şalom": "RAB esenliktir" anlamına gelir.

³² O gün Yoaş, “Baal kendini savunsun, yıkılan sunak onun sunağıdır” diyerek Gidyon'a Yerubbaal[‡] adını verdi.

³³ Bu arada Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar birleşerek Şeria Irmağı'ni geçtiler, gidip Yizreel Vadisi'nde ordugah kurdular. ³⁴ RAB'bin Ruhu Gidyon'u yönlendirmeye başladı. Gidyon borusunu çalınca Aviezeriler onun çevresinde toplandı. ³⁵ Gidyon bütüt Manaşse'ye ulaklar göndererek oranın halkını da topladı. Aşer, Zevulun ve Naftali'ye de ulaklar gönderdi. Onlar da onu karşılamaya çıktılar.

³⁶ Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: “Söz verdığın gibi İsrail'i benim aracıyla kurtaracağın doğruysa, ³⁷ çiy yalnızca harman yerine koyduğum yün yapağının üzerine düşün, topraksa kuru kalsın. Böylece, söylediğin gibi İsrail'i berüm aracıyla kurtaracağımı bileyecim.”

³⁸ Ve öyle oldu. Ertesi gün erkenden kalkan Gidyon yapayı alıp siki. Yapağıdan bir tas dolusu çiy süzüldü.

³⁹ Bunun üzerine Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: “Bana kızma, bir istekte daha bulunmak istiyorum. Yapayıyla bir deneme daha yapmama izin ver. Lütfen bu kez yalnızca yapayı kuru kalsın, topraksa çiyle İslansın.”

⁴⁰ Tanrı o gece Gidyon'un dediğini yaptı. Yapayı kuru kaldı, toprağın her yanısı çiyle kaplandı.

7

Gidyon Midyanlılar'ı Yeniyor

¹ Yerubbaal -Gidyon- ile yanındaki halk erkenden kalkıp Harot Pınarı'nın başında ordugah kurdular. Midyanlılar'ın ordugahısa onların kuzeyinde, More Tepesi'nin yanındaki vadideydi.

² RAB Gidyon'a şöyle dedi: “Yanında fazla adam var; Midyan'ı onların eline teslim etmem. Yoksa İsailliler, ‘Kendi gücümüzle kurtulduk’ diyerek bana karşı övünebilirler. ³ Şimdi halka şunu söyle: ‘Korkudan titreyen dönsün, Gilat Dağı'ndan geri gitsin.’” Bunun üzerine halktan yirmi iki bin kişi döndü, on bin kişi orada kaldı.

⁴ RAB Gidyon'a, “Adamların sayısı hâlâ fazla” dedi, “Kalanları suyun başına götür, onları orada senin için sinayayım. ‘Bu seninle gidecek’ dediğim adam seninle gidecek; ‘Bu seninle gitmeyecek’ dediğim gitmeyecek.”

⁵ Gidyon halkı suyun başına götürdü. RAB Gidyon'a, “Köpek gibi diliyle su içenleri bir yana, su içmek için dizleri üzerine çökenleri öbür yana ayır” dedi.

⁶ Ellerini ağızlarına götürerek dilleriyle su içenlerin sayısı üç yüzü buldu. Geri kalanların hepsi su içmek için dizleri üzerine çöktüler. ⁷ RAB Gidyon'a, “Sizi diliyle su içen üç yüz kişinin eliyle kurtaracağım” dedi, “Midyanlılar'ı senin eline teslim edeceğim. Öbürleri yerlerine dönsün.”

⁸ Gidyon yalnız üç yüz kişiyi alıkoyarak geri kalan İsailliler'i çadırlarına gönderdi. Bu üç yüz kişi, gidenlerin kumanyalarıyla borularını da aldılar. Midyanlılar'ın ordugahı Gidyon'un aşağısında, vadideydi.

⁹ RAB aynı gece Gidyon'a, “Kalk, ordugaha saldır” dedi, “Çünkü orayı senin eline teslim ediyorum. ¹⁰ Ordugaha yalnız gitmekten korkuyorsan, usağın Pura'yı da yanına al. ¹¹ Midyanlılar'ın söylediklerine kulak kabart. O zaman ordugahlarına saldırımıza cesaret bulursun.”

[‡] **6:32** “Yerubbaal”: “Baal kendini savunsun” anlamına gelir.

7:3 Yas.20:8

Böylece Gidyon uşağı Pura ile ordugahın yanına kadar sokuldu. ¹² Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar çekirge sürüsü gibi vadide yayılmışlardı. Kıyıların kumu kadar çok, sayısız develeri vardı. ¹³ Gidyon ordugahın yanına vardığında, adamlardan biri arkadaşına gördüğü düşü anlatıyordu. "Bir düş gördüm" diyordu, "Arpa unundan yapılmış bir somun ekmek, Midyan ordugahına doğru yuvarlanarak çadırın kollarına geldi, çadırın çarşılığını devirdi, altüst etti. Çadır yerle bir oldu."

¹⁴ Adamın arkadaşı şöyle karşılık verdi: "Bu, İsraili Yoaş oğlu Gidyon'un kılıcından başka bir şey değildir. Tanrı Midyan'ı ve bütün ordugahını onun eline teslim edecek."

¹⁵ Gidyon düşü ve yorumunu duyuncu Tanrı'ya tapındı. İsrail ordugahına döndü ve adamlarına, "Kalkın! RAB Midyan ordugahını elinize teslim etti" dedi. ¹⁶ Sonra üç yüz adamını üç bölgeye ayırdı. Hepsine borular, boş testiler ve testilerin içinde yakılmak üzere çıralar verdi. ¹⁷ Onlara, "Gözünüz bende olsun" dedi, "Ben ne yaparsam siz de onu yapın. Ordugahın yanına vardığında ne yaparsam siz de aynışını yapın. ¹⁸ Ben ve yanındaki borularımızı çalınca, siz de ordugahın çevresinde durup borularınızı çalın ve, 'RAB için ve Gidyon için' diye bağırın."

¹⁹ Gidyon ile yanındaki yüz kişi gece yarısından az önce, nöbetçi değişiminden hemen sonra ordugahın yanına vardılar; borularını çalmaya başlayıp elerindeki testileri kırdılar. ²⁰ Üç bölük de borularını çalıp testileri kırdı. Çalacakları boruları sağ ellerinde, çıralarıyla sol ellerinde tutuyorlardı. "Yaşasın RAB'bin ve Gidyon'un kılıcı!" diye bağırıldı. ²¹ Onlar ordugahın çevresinde dururken, ordugahtakilerin hepsi koşuşmaya, bağırap kaçışmaya başladı.

²² Üç yüz boru birden çalınca RAB ordugahtakilerin hepsini kılıçla birbirlerine saldırttı. Midyan ordusu Serera'ya doğru, Beytşitta'ya, Tabbat yakınındaki Avel-Mehola sınırına dek kaçtı. ²³ Naftali, Aşer ve bütün Manashe'den çağrılan İsraililer Midyanlıları kovalamaya başladılar.

²⁴ Gidyon, Efrayim'in dağlık bölgесine gönderdiği ulaklar aracılığıyla, "İnip Midyanlı'lara saldırın" dedi, "Önlerini kesmek için Şeria Irmağı'nın Beytbara'ya kadar uzanan bölümünü tutun." Efrayimoğulları Şeria Irmağı'nın Beytbara'ya kadarki bölümünü ele geçirdiler. ²⁵ Midyanlı iki önderi, Orev ile Zeev'i tutساk aldılar. Orev'i Orev Kayası'nda, Zeev'i ise Zeev'in üzüm sıkma çukurunda öldürerek Midyanlı'lari kovalamaya devam ettiler. Orev'le Zeev'in kesik başlarını Şeria Irmağı'nın karşı yakasından Gidyon'a getirdiler.

8

Zevah ile Salmunna

¹ Efrayimoğulları Gidyon'a, "Midyanlı'lara savaşmaya gittiğinde bizi çığırmadın; bize neden böyle davranışın?" diyerek onu sert bir dille eleştirdiler.

² Gidyon, "Sizin yaptığınızın yanında benim yaptığım ne ki?" diye karşılık verdi, "Efrayim'in bağbozumundan artakalan üzümler, Aviezer'in bütün bağbozumu ürününden daha iyi değil mi? ³ Tanrı Midyan önderlerini, Orev'i ve Zeev'i elinize teslim etti. Sizin yaptıklarınıza kıyasla ben ne yapabildim ki?" Gidyon'un bu sözleri onların öfkelerini yataştırdı.

⁴ Gidyon bitkin olmalarına karşın Midyanlı'lari kovalamayı sürdürdü üç yüz adamıyla Şeria Irmağı'na ulaşıp karşılığa geçti. ⁵ Sukkot'a vardıklarında kent

halkına, "Lütfen ardımdaki adamlara ekmek verin, bitkin haldeler" dedi, "Ben Midyan kralları Zevah ve Salmunna'yı kovalıyorum."

⁶ Sukkot önderleri, "Zevah ile Salmunna'yı tutsak aldın mı ki, orduna ekmek vereлим?" dediler.

⁷ Gidyon, "Öyle olsun!" diye karşılık verdi, "RAB Zevah ile Salmunna'yı elime teslim edince, bedenlerinizi çöl dikenleriyle, çalışmaları yaracağım."

⁸ Gidyon oradan Penuel'e gitti ve oranın halkından da aynı şeyi istedi. Penuel halkı da Sukkot halkın verdiği yanıtını aynısını verdi. ⁹ Gidyon onlara, "Esenlik içinde döndüğüm zaman bu kuleyi yıkacağım" dedi.

¹⁰ Zevah ile Salmunna doğulu halkların ordularından artakalan yaklaşık on beş bin kişilik bir orduyla birlikte Karkor'daydilar. Eli kılıç tutan yüz yirmi bin savaşçı ölmüşü. ¹¹ Gidyon, Novah ve Yogboha'nın doğusundan, göçebelerin yolundan geçerek düşman ordugahına saldırdı. Adamlar hazırlıksız yakalandılar. ¹² Zevah ile Salmunna kaçtıysa da Gidyon peşlerine düştü. Bu iki Midyan kralını, Zevah ile Salmunna'yı yakalayıp bütün ordularını bozguna uğrattı.

¹³ Yoaş oğlu Gidyon Heres Geçidi yoluyla savaştan döndü. ¹⁴ Yolda Sukkot'tan genç bir adamı yakalayıp sorguya çekti. Adam Sukkot önderleriyle ileri gelenlerinin adlarını, toplam yetmiş yedi kişinin adını yazıp Gidyon'a verdi.

¹⁵ Gidyon Sukkot'a gidip halka şöyle dedi: "Zevah ile Salmunna'yı tutsak aldın mı ki bitkin adamlarına ekmek vereлим" diyerek beni aşağıladınız. İşte Zevah ile Salmunna!" ¹⁶ Sonra kentin ileri gelenlerini topladı; Sukkot halkını çöl dikenleriyle, çalışmaları döverecek cezalandırdı. ¹⁷ Ardından Penuel Kulesi'ni yıkıp kent halkını kılıçtan geçirdi.

¹⁸ Sonra Zevah ile Salmunna'ya, "Tavor'da öldürdükleriniz nasıl adamlardır?" diye sordu.

"Tıpkı senin gibiydiler, hepsi kral oğullarına benziyordu" yanıtını verdiler.

¹⁹ Gidyon, "Onlar kardeşlerimdi, öz annemin oğullarıydı" dedi, "Yaşayan RAB'bin adıyla ant içermiş ki, onları sağ bırakırsınız siz'i öldürmezdim." ²⁰ Sonra büyük oğlu Yeter'e, "Haydi, öldür onları" dedi. Ne var ki, henüz genç olan Yeter korktu, kılıcını çekmedi.

²¹ Bunun üzerine Zevah ile Salmunna Gidyon'a, "Sen öldür bizi" dediler, "Erkeğin işini ancak erkek yapar."

Böylece Gidyon varıp Zevah ile Salmunna'yı öldürdü. Develerinin boyunlarındaki hilal biçimli süsleri de aldı.

²² İsraililer Gidyon'a, "Sen, oğlun ve torunun bize önderlik edin" dediler. "Çünkü bizi Midyanlılar'ın elinden sen kurtardın."

²³ Ama Gidyon, "Ben size önderlik etmem, oğlum da etmez" diye karşılık verdi, "Size RAB önderlik edecek." ²⁴ Sonra, "Yalnız sizden bir dileğim var" diye sözünü sürdürdü, "Ele geçirdığınız ganimetin içindeki küpeleri bana verin." -İsmaililer altın küpeler takarlardı.-

²⁵ İsraililer, "Seve seve veririz" diyerek yere bir üstlük serdiler. Herkes ele geçirdiği küpeleri üstlüğün üzerine attı. ²⁶ Hilaller, kolyeler, Midyan krallarının giydiği mor giysiler ve develerin boyunlarından alınan zincirler dışında, Gidyon'un aldığı altın küpelerin ağırlığı bin yedi yüz şekel* tuttu. ²⁷ Gidyon bu altından bir efod yaparak onu kendi kenti olan Ofra'ya yerleştirdi. Bütün

* ^{8:26} "Bin yedi yüz şekel": Yaklaşık 19.5 kg.

İsrailliler bu put yüzünden RAB'be vefasızlık ettiler. Böylece efod Gidyon ile ailesi için bir tuzak oldu.

²⁸ Israilliler'e yenilen Midyanlılar bir daha toparlanamadılar. Ülke Gidyon zamanında kırk yıl barış içinde yaşadı.

Gidyon'un Ölümü

²⁹ Yoşa oğlu Yerubbaal dönüp kendi evinde yaşamını sürdürdü. ³⁰ Çok sayıda kadımla evlendi ve yetmiş oğlu oldu. ³¹ Ayrıca Şekem'de bir cariyesi vardı. Bundan da bir oğlu oldu, adını Avimelek koydu. ³² Yoşa oğlu Gidyon iyice yaşılanıp öldü. Aviezerliler'e ait Ofra Kenti'nde, babası Yoşa'nın mezarına gömüldü.

³³ Gidyon ölünce Israilliler yine RAB'be vefasızlık ettiler. Baallar'a* taptılar. Baal-Berit'i ilah edinerek ³⁴ kendilerini çevrelerindeki düşmanlarının elinden kurtaran Tanrıları RAB'bi unuttular. ³⁵ İsrail'e büyük iyilikler yapan Yerubbaal'ın -Gidyon'un- ev halkına vefasızlık ettiler.

9

Avimelek

¹ Yerubbaal'ın oğlu Avimelek, dayalarının bulunduğu Şekem Kenti'ne giderek onlara ve annesinin boyundan gelen herkese şöyle dedi: ² "Şekem halkına şunu duyurun: 'Sizin için hangisi daha iyi? Gidyon'un yetmiş oğlu tarafından yönetilmek mi, yoksa bir kişi tarafından yönetilmek mi?' Unutmayın ki ben sizinle aynı etten, aynı kandanım."

³ Dayıları Avimelek'in söylediğini Şekem halkına ilettiler. Halkın yüreği Avimelek'ten yanaydı. "O bizim kardeşimizdir" dediler. ⁴ Ona Baal-Berit Tapınağı'ndan yetmiş parça gümüş verdiler. Avimelek bu parayla kiraladığı belâli serserileri peşine takti. ⁵ Sonra Ofra'ya, babasının evine dönüp kardeşlerini, Yerubbaal'ın yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdü. Yalnız Yerubbaal'ın küçük oğlu Yotam kaçış gizlendiği için sağ kaldı.

⁶ Şekem ve Beytmillo halkları toplanarak hep birlikte Şekem'de dikili taş meşesinin olduğu yere gittiler; Avimelek'i orada kral ilan ettiler.

⁷ Olup biteni Yotam'a bildirdiklerinde Yotam Gerizim Dağı'nın tepesine çıkıp yüksek sesle halka şöyle dedi: "Ey Şekem halkı, beni dinleyin, Tanrı da sizi dinleyecek. ⁸ Bir gün ağaçlar kendilerine bir kral meshetmek istediler; zeytin ağacına gidip, 'Gel kralımız ol' dediler.

⁹ "Zeytin ağacı, 'İlahları ve insanları onurlandırmak için kullanılan yağımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?' diye yanıtladı.

¹⁰ "Bunun üzerine ağaçlar incir ağacına, 'Gel sen kralımız ol' dediler.

¹¹ "İncir ağacı, 'Tatlılığımı ve güzel meyvemi bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?' diye yanıtladı.

¹² "Sonra ağaçlar asmeye, 'Gel sen bizim kralımız ol' dediler. ¹³ Asma, 'İlahlarla insanlara zevk veren yeni şarabımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?' dedi.

¹⁴ "Sonunda ağaçlar karaçalya, 'Gel sen kralımız ol' dediler.

¹⁵ "Karaçaly, 'Eğer gerçekten beni kendinize kral meshetmek istiyorsanız, gelin gölgemeliğinin' diye karşılık verdi, 'Eğer siğınmazsanız, karaçalıdan çıkan ates Lübnan'ın bütün sedir ağaçlarını yakıp kül edecektr.'

¹⁶ "Şimdi siz Avimelek'i kral yapmakla içten ve dürüst davrandığınızı mı sanıyorsunuz? Yerubbaal'la ailesine iyilik mi ettiniz? Ona hak ettiği gibi mi davranışınız? ¹⁷ Oysa babam siz Midyanlılar'ın elinden kurtarmak için canını

tehlikeye atarak sizin için savaştı. ¹⁸ Ama bugün siz babamın ailesine karşı yakalandınız, yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdünüz. Cariyesinden doğan Avimelek kardeşiniz olduğu için onu Şekem'e kral yapınız. ¹⁹ Eğer bugün Yerubbaal'la ailesine içten ve dürüst davranışlarınızda inanıyorsanız, Avimelek'le sevinin, o da sizinle sevinsin! ²⁰ Ama öyle değilse, dilerim, Avimelek ateş olsun, Şekem ve Beytmillo halkını yakıp kül etsin. Ya da Şekem ve Beytmillo halkı ateş olsun, Avimelek'i yakıp kül etsin."

²¹ Ardından Yotam kardeşi Avimelek'ten korktuğu için kaçtı, gidip Beer'e yerleşti.

²² Avimelek İsrail'i üç yıl yönetti. ²³ Sonra Tanrı Avimelek'le Şekem halkını birbirine düştürdü; halk Avimelek'e başkaldırdı. ²⁴ Tanrı bunu Avimelek'i Yerubbaal'ın yetmiş oğluna yapılan zorbalığın aynısına uğratmak, kardeşlerini öldüren Avimelek'ten ve onu bu kırima isteklendiren Şekem halkından akıttıkları kanın öcünü almak için yaptı. ²⁵ Şekem halkı dağ başlarında Avimelek'e pusu kurdu. Oradan geçen herkesi soyuyorlardı. Bu durum Avimelek'e bildirildi.

²⁶ Ebet oğlu Gaal kardeşleriyle birlikte gelip Şekem'e yerleşti. Şekem halkı ona güvendi. ²⁷ Bağlara çırıp üzümleri topladıktan, ezip şarap yaptıktan sonra bir şenlik düzenlediler. İlahlarının tapınağına gittiler; orada yiyp içерken Avimelek'e lanetler yağırdılar. ²⁸ Ebet oğlu Gaal kalkıp şöyle dedi: "Avimelek kim ki, biz Şekem halkı ona hizmet edelim? Yerubbaal'ın oğlu değil mi o? Zevul da onun yardımcısı değil mi? Şekemliler'inbabası Hamor'un soyundan gelenlere hizmet edin. Neden Avimelek'e hizmet edelim? ²⁹ Keşke bu halkı ben yönetseydim! Avimelek'i uzaklaştırır ve, 'Ordunu güçlendir de öyle ortaya çıkl' derdim."

³⁰ Kentin yönetici olan Zevul, Ebet oğlu Gaal'in sözlerini duyunca öfkeliendi.

³¹ Avimelek'e gizlice gönderdiği ulaklar aracılığıyla şöyle dedi: "Ebet oğlu Gaal ve kardeşleri Şekem'e geldiler. Kenti sana karşı ayaklandırmıyorlar. ³² Gel, adamlarınla birlikte gece kırda pusuya yat. ³³ Sabah güneş doğar doğmaz kalk, kenti bas. Gaal ile adamları sana saldırdığında onlara yapacağımı yap."

³⁴ Böylece Avimelek'le adamları gece kalkıp dört bölüm halinde Şekem yakınında pusuya yattılar.

³⁵ Ebet oğlu Gaal çıkış kentin giriş kapısında durunca, Avimelek'le yanındakiler pusu yerinden fırladılar.

³⁶ Gelenleri gören Gaal, Zevul'a, "Dağların tepesinden inip gelenlere bak!" dedi.

Zevul, "Adam sandığın aslında dağların gölgesidir" diye karşılık verdi.

³⁷ Ama Gaal ısrar etti: "Bak, topraklarımızın ortasında ilerleyenler var. Bir kısmı da Falcilar Meşesi yolundan geliyor."

³⁸ Bunun üzerine Zevul, "Avimelek kim ki, ona hizmet edelim" diye övünen sen değil miydin?" dedi, "Küçümsediğin halk bu değil mi? Haydi şimdi git, onları savas!"

³⁹ Şekem halkına öncülük eden Gaal, Avimelek'le savaşa tutuştı. ⁴⁰ Ama tutunamayıp kaçmaya başladı. Avimelek ardına düştü. Kentin giriş kapısına dek çok sayıda ölü yerde yatıyordu.

⁴¹ Avimelek Aruma'da kaldı. Zevul ise Gaal'ı ve kardeşlerini Şekem'den kovdu, kente yaşamalarına izin vermedi.

⁴² Savaşın ertesi günü Avimelek Şekemliler'in tarlalarına gittiklerini haber aldı. ⁴³ Adamlarını üç bölge ayırip kırda pusuya yattı. Halkın kentten çıktıığını görünce saldırdı onları öldürdü. ⁴⁴ Sonra yanındaki bölgüle hızla

ilerleyerek kentin giriş kapısına dayandı. Öbür iki bölükse tarlalardakilere saldırip onları öldürdü. ⁴⁵ Avimelek gün boyu kente karşı savaştı; kenti ele geçirdikten sonra halkını kılıçtan geçirdi. Kenti yıkıp üstüne tuz serpi.

⁴⁶ Şekem Kulesi'nde halk olup biten duyunca, El-Berit Tapınağı'nın kaleşinesgiındı. ⁴⁷ Onların Şekem Kulesi'nde toplandığını haber alan Avimelek, ⁴⁸ yanındaki halkla birlikte Salmon Dağı'na çıktı. Eline bir balta alıp ağaçtan bir dal kesti, dalı omuzuna atarak yanındakilere, "Ne yaptığımı gördünüz" dedi, "Çabuk olun, siz de benim gibi yapın." ⁴⁹ Böylece hepsi birer dal kesip Avimelek'i izledi. Dalları kalenin dibinde yiğip ateşe verdiler. Şekem Kulesi'ndeki bin kadar kadın, erkek yanarak öldü.

⁵⁰ Bundan sonra Avimelek Teves üzerine yürüdü, kenti kuşatıp ele geçirdi.

⁵¹ Kentin ortasında sağlam bir kule vardı. Kadın erkek bütün kent halkı orayasgiındı. Kapıları kapayıp kulenin damına çıktılar. ⁵² Avimelek gelip kuleyi kuşattı. Ateşe vermek için kapısına yaklaştığında, ⁵³ bir kadın değirmenin üst taşını Avimelek'in üzerine atıp başını yaradı.

⁵⁴ Avimelek hemen silahlarını taşıyan usağını çağırıldı ve, "Kılıcını çek, beni öldür" dedi, "Hiç kimse, 'Avimelek'i bir kadın öldürdü' demesin." Uşak kılıcını Avimelek'e saplayıp onu öldürdü. ⁵⁵ Avimelek'in olduğunu görünce İsraililer evlerine döndüler.

⁵⁶ Böylece Tanrı yetmiş kardeşini öldürerek babasına büyük kötülük eden Avimelek'i cezalandırdı. ⁵⁷ Tanrı Şekem halkını da yaptıkları kötülüklerden ötürü cezalandırdı. Yerubbaal'ın oğlu Yotam'ın lanetine uğradılar.

10

Tola

¹ Avimelek'in ölümünden sonra İsrail'i kurtarmak için İssakar oymağından Dodo oğlu Pua oğlu Tola adında bir adam ortaya çıktı. Tola Efrayim'in dağlık bölgelerindeki Şamir'de yaşırdı. ² İsrail'i yirmi üç yıl yönettiğinden sonra öldü, Şamir'de gömüldü.

Yair

³ Ondan sonra Gilatlı Yair başa geçti. Yair İsrail'i yirmi iki yıl yönetti. ⁴ Otuz oğlu vardı. Bunlar otuz eşege biner, otuz kenti yönettiler. Gilat yöresindeki bu kentler bugün de Havvot-Yair* diye anılır. ⁵ Yair ölünce Kamon'da gömüldü.

Yiftah

⁶ İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar; Baallar'a*, Aştoretler'e*, Aram, Sayda, Moav, Ammon ve Filist ilahlarına kulluk ettiler. RAB'bi terk ettiler, O'na kulluk etmediler. ⁷ Bu yüzden İsraililer'e öfkelenen RAB, onları Filistililer'e ve Ammonlular'a tatsak etti. ⁸ Bunlar o yıldan başlayarak İsraililer'i baskı altında ezdiler; Şeria Irmağı'nın ötesinde, Gilat'taki Amorlular ülkesinde yaşayan bütün İsraililer'i on sekiz yıl baskı altında tuttular. ⁹ Ammonlular Yahuda, Benyamin ve Efrayim oymaklarıyla savaşmak için Şeria Irmağı'nın ötesine geçtiler. İsrail büyük sıkıntı içindeydi. ¹⁰ İsraililer RAB'be, "Sana karşı günah işledik" diye seslendiler, "Seni, Tanrıımız'ı terk edip Baallar'a kulluk ettik."

¹¹ RAB, "Sizi Mısırlılar'dan, Amorlular'dan, Ammonlular'dan, Filistililer'den kurtaran ben değil miyim?" diye karşılık verdi, ¹² "Saydalılar, Amalekliler,

* ^{10:4} "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir. ^{10:10} 1Sa.12:10

Maonlular size baskı yaptıklarında bana yakardınız, ben de sizi onların elinden kurtardım.¹³ Sizse beni terk ettiniz, başka ilahlara kulluk ettiniz. Bu yüzden sizi bir daha kurtarmayacağım.¹⁴ Gidin, seçtiğiniz ilahlara yakarın; sıkıntıya düştüğünüzde sizi onlar kurtarsın."

¹⁵ İsailliler, "Günah işledik" dediler, "Bize ne istersen yap. Yalnız bugün bizi kurtar." ¹⁶ Sonra aralarındaki yabancı putları atıp RAB'be tapındılar. RAB de onların daha fazla acı çekmesine dayanamadı.

¹⁷ Ammonlular toplanıp Gilat'ta ordugah kurunca İsailliler de toplanarak Mispa'da ordugah kurdular. ¹⁸ Gilat halkın Önderleri birbirlerine, "Ammonlular'a karşı ilk saldırıyı başlatan kişi, bütün Gilat halkın önderi olacak" dediler.

11

¹ Yiftah adında yiğit bir savaşçı vardı. Bir fahişenin oğlu olan Yiftah'ın babasının adı Gilat'tı. ² Gilat'ın karısı da ona erkek çocuklar doğurmuştu. Bu çocuklar büyütüncé Yiftah'ı kovmuşlardı. Ona, "Babamızın evinden miras almayacaksın. Çünkü sen başka bir kadının oğlusun" demişlerdi. ³ Yiftah kardeşlerinden kaçıp Tov yöresine yerleştı. Çevresinde toplanan serserilere önderlik etmeye başladı.

⁴ Bir süre sonra Ammonlular İsailliler'e savaş açtı. ⁵ Savaş patlak verince Gilat ileri gelenleri Yiftah'ı almak için Tov yöresine gittiler. ⁶ Ona, "Gel, komutanımız ol, Ammonlular'la savaşalım" dediler.

⁷ Yiftah, "Benden nefret eden, beni babamın evinden kovan siz değil miyiniz?" diye yanıtla, "Sıkıntıya düşunce neden bana geldiniz?"

⁸ Gilat ileri gelenleri, "Sana başvuruyoruz; çünkü bizimle gelip Ammonlular'la savaşmayı, bize, Gilat halkına önderlik etmeni istiyoruz" dediler.

⁹ Yiftah, "Ammonlular'la savaşmak için beni götürürseniz, RAB de onları elim'e teslim ederse, sizin önderiniz olacak mıymış?" diye sordu.

¹⁰ Gilat ileri gelenleri, "RAB aramızda tanık olsun, kesinlikle dediğin gibi yapacağız" dediler. ¹¹ Böylece Yiftah Gilat ileri gelenleriyle birlikte gitti. Halk onu kendine önder ve komutan yaptı. Yiftah bütün söylediklerini Mispa'da, RAB'bin önünde yineledi.

¹² Sonra Ammon Kralı'na ulaklar göndererek, "Aramızda ne var ki, ülkem'e saldırımı kalkıyorsun?" dedi.

¹³ Ammon Kralı, Yiftah'ın ulaklarına şu karşılığı verdi: "İsailliler Mısır'dan çıktıktan sonra Arnon Vadisi'nden Yabbuk ve Şeria ırmaklarına kadar uzanan topraklarımı aldılar. Şimdi buraları bana savaşsız geri ver."

¹⁴ Yiftah yine Ammon Kralı'na ulaklar göndererek ¹⁵ şöyle dedi: "Yiftah diyor ki, İsailliler ne Moav ülkesini, ne de Ammon topraklarını aldı. ¹⁶ Mısır'dan çıktıkları zaman Kamış Denizi'ne* kadar çölde yürüyerek Kadeş'e ulaştılar. ¹⁷ Sonra Edom Kralı'na ulaklar göndererek, 'Lütfen topraklarından geçmemize izin ver' dediler. Edom Kralı kulak asmadı. İsailliler Moav Kralı'na da ulaklar gönderdi, ama o da izin vermedi. Bunun üzerine Kadeş'te kaldılar.

¹⁸ "Çölü izleyerek Edom ile Moav topraklarının Çevresinden geçtiler; Moav bölgesinin doğusunda, Arnon Vadisi'nin öbür yakasında konakladılar. Moav sınırlarından içeri girmediler. Çünkü Arnon Vadisi sınırdı.

¹⁹ “Sonra Heşbon'da egemenlik süren Amorlular'ın Kralı Sihon'a ulaklar göndererek, 'Ülkeden geçip topraklarımıza ulaşmamıza izin ver' diye rica ettiler. ²⁰ Ama Sihon İsailliler'in topraklarından geçip gideceklerine inanmadı. Bu nedenle bütün halkını toplayıp Yahesa'da ordugah kurdı ve İsailliler'le savaşa tutuştu.

²¹ “İsrail'in Tanrısı RAB, Sihon'u ve bütün halkını İsailliler'in eline teslim etti. İsailliler Amorlular'ı yenip o yöredeki halkın bütün topraklarını ele geçirdiler. ²² Arnon Vadisi'nden Yabbuk Irmağı'na, çolden Şeria Irmağı'na kadar uzanan bütün Amor topraklarını ele geçirdiler.

²³ “İsrail'in Tanrısı RAB Amorlular'ı kendi halkı İsrail'in öbünden kovduktan sonra, sen hangi hakla buraları geri istiyorsun? ²⁴ İlaha Kemoş sana bir yer verse oraya sahip çıkmaz musun? Biz de Tanrıımız RAB'bin önumüzden kovduğu halkın topraklarını sahipleneneceğiz. ²⁵ Sen Moav Kralı Sippor oğlu Balak'tan üstün müsün? O hiç İsailliler'le çekişti mi, hiç onlarla savaşmaya kalkıştı mı? ²⁶ İsailliler üç yüz yıldır Heşbon'da, Aroer'de, bunların çevre köylerinde ve Arnon kıyısındaki bütün kentlerde yaşarken neden buraları geri almaya çalışmadınız? ²⁷ Ben sana karşı suç işlemedim. Ama sen benimle savaşmaya kalkışmakla bana haksızlık ediyorsun. Hâkim olan RAB, İsailliler'le Ammonlular arasında bugün hakemlik yapısın.”

²⁸ Ne var ki Ammon Kralı, Yiftah'ın kendisine ilettiği bu sözlere kulak asmadı.

²⁹ RAB'bin Ruhu Yiftah'ın üzerine indi. Yiftah, Gilat ve Manaşşe'den geçti, Gilat'taki Mispa'dan geçerek Ammonlular'a doğru ilerledi. ³⁰ RAB'bin öbünde ant içerek şöyle dedi: “Gerçekten Ammonlular'ı elime teslim edersen, ³¹ onları yenip sağ salım döndüğümde beni karşılaşamak için evimin kapısından ilk çıkan, RAB'be adanacaktır. Onu yakmalık sunu olarak sunacağım.”

³² Yiftah bundan sonra Ammonlular'la savaşmaya gitti. RAB onları Yiftah'ın eline teslim etti. ³³ Yiftah, başta Avel-Keramim olmak üzere, Aroer'den Minnit'e kadar yirmi kenti yakıp yıkarak Ammonlular'a çok büyük kayıplar verdirdi. Böylece Ammonlular İsailliler'in boyunduruğuna girdi.

³⁴ Yiftah Mispa'ya, kendi evine döndüğünde, kızı tef çalıp dans ederek onu karşılamaya çıktı. Tek çocuğu oydu, ondan başka ne oğlu ne de kızı vardı. ³⁵ Yiftah, kızını görünce giysilerini yırtarak, “Eyvahlar olsun, kızım!” dedi, “Beni perişan ettin, umarsız bıraktın! Çünkü RAB'be verdığım sözden dönenem.”

³⁶ Kız, “Baba, RAB'be ant içtin” dedi, “Madem RAB düşmanların olan Ammonlular'dan senin öünü aldı, ağzından ne çıktıysa bana öyle yap.” ³⁷ Sonra ekledi: “Yalnız bir dileğim var: Beni iki ay serbest bırak, gidip arkadaşlarımla kırlarda gezineyim, kızlığıma ağlayayım.”

³⁸ Babası, “Gidebilirsin” diyerek onu iki ay serbest bıraktı. Kız arkadaşlarıyla birlikte kırlara çıkıp erdenliğine ağladı. ³⁹ İki ay sonra babasının yanına döndü. Babası da içtiği andı yerine getirdi. Kızı erkek eli değimemiştir.

Bundan sonra İsrail'de bir gelenek oluştu. ⁴⁰ İsrail kızları her yıl kirlara çıkıp Gilatlı Yiftah'ın kızı için dört gün yas tutar oldular.

12

Yiftah ile Efrayim

¹ Efrayimli erkekler toplanıp Safon'a geçtiler. Yiftah'a, "Ammonlular'la savaşmaya gittiğinde bizi neden çağırmadın?" dediler, "Seni de evini de yakacağız."

² Yiftah, "Halkımla ben Ammonlular'a karşı amansız bir savaşa tutmuştu" diye yanıtladı, "Sizi çağrırdım, ama gelip beni onların elinden kurtarmadınız. ³ Beni kurtarmak istemediğinizi görünce canımı düşime takıp Ammonlular'a karşı harekete geçtim. Sonunda RAB onları elime teslim etti. Neden bugün benimle savaşmaya kalkışıyorsunuz?"

⁴ Bundan sonra Yiftah Gilat erkeklerini toplayarak Efrayimoğulları'yla savaşa girdi. Gilatlilar Efrayimoğulları'na saldırdılar. Çünkü Efrayimoğulları onlara, "Ey Efrayim ve Manaşे halkları arasında yaşayan Gilatlilar, siz Efrayim'den kaçan döneklersiniz!" demişlerdi. ⁵ Seria Irmağı'nın Efrayim'e yol veren geçitlerini tutan Gilatlilar, geçmek isteyen Efrayimli kaçaklara, "Efrayimli misin?" diye sorarlardı. Adamlar, "Hayır" derlerse, ⁶ o zaman onlara, "Şibboleth' deyin bakalım" derlerdi. Adamlar "Şibboleth" derdi. Çünkü "Şibboleth" sözcüğünü doğru söyleyemezlerdi. Bunun üzerine onları yakalayıp Seria Irmağı'nın geçitlerinde öldürülerdi. O gün Efrayimliler'den kırk iki bin kişi öldürüldü.

⁷ Gilatl Yiftah İsrail'i altı yıl yönetti. Ölünce Gilat kentlerinden birinde gömüldü.

İvsan, Elon ve Avdon

⁸ Ondan sonra İsrail'in başına Beytlehemli İvsan geçti. ⁹ İvsan'ın otuz oğlu, otuz kızı vardı. İvsan kızlarını başka boylara verdi, oğullarına da başka boylardan kızlar aldı. İsrail'i yedi yıl yönetti. ¹⁰ Ölünce Beytlehem'de gömüldü.

¹¹ Ondan sonra İsrail'in başına Zevulun oymağından Elon geçti. Elon İsrail'i on yıl yönetti. ¹² Ölünce Zevulun topraklarında, Ayalon'da gömüldü.

¹³ Onun ardından İsrail'in başına Piratonlu Hillel oğlu Avdon geçti. ¹⁴ Avdon'un kırk oğlu, otuz torunu ve bunların bindiği yetmiş eşiği vardı. İsrail'i sekiz yıl yönetti. ¹⁵ Piratonlu Hillel oğlu Avdon ölünce Amalekliler'e ait dağlık bölgenin Efrayim yöresindeki Piraton'da gömüldü.

13

Şimşon'un Doğumu

¹ İsailliler yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları kırk yıl süreyle Filistililer'in boyunduruğuna terk etti.

² Dan oymağından SoraLİ bir adam vardı. Adı Manoah'tı. Karısı kısrıda ve hiç çocuğu olmamıştı. ³ RAB'bin meleği kadına görünerek, "Kısır olduğun, çocuk doğurmadiğin halde gebe kalıp bir oğul doğuracaksın" dedi, ⁴ "Bundan böyle şarap ya da içki içmemeye dikkat et, murdar bir şey yeme. ⁵ Çünkü gebe kalıp bir oğul doğuracaksın. Onun başına ustura değimeyecek. Çünkü o daha rahmindeyken Tanrı'ya adanmış olacak. İsrail'i Filistililer'in elinden kurtarmaya başlayacak olan odur."

⁶ Kadın kocasına gidip, "Yanına bir Tanrı adamı geldi" dedi, "Tanrı'nın meleğine benzer görkemli bir görünüşü vardı. Nereden geldiğini sormadım. Bana adını da söylemedi. ⁷ Ama, 'Gebe kalıp bir oğul doğuracaksın' dedi, 'Bundan böyle şarap ve içki içme, murdar bir şey yeme. Çünkü çocuk ana rahmine düştüğü andan öleceği güne dek Tanrı'nın adanmış olacak.' "

⁸ Manoah RAB'be şöyle yakardı: "Ya Rab, gönderdiğin Tanrı adamının yine gelmesini, doğacak çocuk için ne yapmamız gerektiğini bize öğretmesini dilerim."

⁹ Tanrı Manoah'ın yakarışını duydı. Kadın tarladayken Tanrı'nın meleği yine ona göründü. Ne var ki, Manoah karısının yanında değildi. ¹⁰ Kadın haber vermek için koşa koşa kocasına gitti. "İşte geçen gün yanına gelen adam yine bana göründü!" dedi.

¹¹ Manoah kalkıp karısının ardisıra gitti. Adamın yanına varınca, "Karımla konuşan adam sen misin?" diye sordu.

Adam, "Evet, benim" dedi.

¹² Manoah, "Söylediklerin yerine geldiğinde, çocuğun yaşamı ve göreviyle ilgili yargı ne olacak?" diye sordu.

¹³ RAB'bin meleği, "Karin kendisine söylediğim her şeyden sakınsın" diye karşılık verdi. ¹⁴ "Asmanın ürününden üretilen hiçbir şey yemesin, şarap ve içki içmesin. Murdar bir şey yemesin. Buyurduklarımın hepsini yerine getirsin."

¹⁵ Manoah, "Seni alikoymak, onuruna bir oğlak kesmek istiyoruz" dedi.

¹⁶ RAB'bin meleği, "Beni alikoysan da hazırlayacağın yemeği yemem" dedi, "Yakmalık bir sunu sunacaksan, RAB'be sunmalısın." Manoah onun RAB'bin meleği olduğunu anlamamıştı.

¹⁷ RAB'bin meleğine, "Adın ne?" diye sordu, "Bilelim ki, söylediklerin yerine geldiğinde seni onurlandırıralım."

¹⁸ RAB'bin meleği, "Adımı niçin soruyorsun?" dedi, "Adım tanımlanamaz."

¹⁹ Manoah bir oğlakla tahlil sunusunu aldı, bir kayanın üzerinde RAB'be sundu. O anda Manoah'la karısının gözü önünde şaşılacak şeyler oldu: ²⁰ RAB'bin meleği sunaktan yükselen alevle birlikte göye yükseldi. Bunu gören Manoah'lakarısı yüzüstü yere kapandılar. ²¹ RAB'bin meleği Manoah'la karısına bir daha görünmeyeince, Manoah onun RAB'bin meleği olduğunu anladı. ²² Karısına, "Kesinlikle öleceğiz" dedi, "Çünkü Tanrı'yı gördük."

²³ Karısı, "RAB bizi öldürmek isteseydi, yakmalık sunuyu ve tahlil sunusunu kabul etmezdi" diye karşılık verdi, "Bütün bunları bize göstermezdi. Bugün söylediklerini de işitmeyez."

²⁴ Ve kadın bir erkek çocuk doğurdu. Adını Şimşon koydu. Çocuk büyüp gelişti. RAB de onu kutsadı. ²⁵ RAB'bin Ruhu Sora ile Eştaol arasında, Mahane-Dan'da bulunan Şimşon'u yönlendirmeye başladı.

14

Şimşon'un Evlenmesi

¹ Şimşon bir gün Timna'ya gitti. Orada Filistli bir kadın gördü. ² Geri dönüşünce annesiyle babasına, "Timna'da Filistli bir kadın gördüm" dedi, "Onu hemen bana eş olarak alın."

³ Annesiyle babası, "Akrabalarının ya da halkımızın kızları arasında kimse yok mu ki, sünnetsiz Filistililer'den kız almaya kalkıyorsun?" diye karşılık verdiler.

Ama Şimşon babasına, "Bana o kadını al, ondan hoşlanıyorum" dedi.

⁴ Şimşon'un annesiyle babası bunu isteyenin RAB olduğunu anlayamadılar. Çünkü RAB o sırada İsraililer'e egemen olan Filistililer'e karşı fırsat kolluyordu.

⁵ Böylece Şimşon annesi ve babasıyla Timna'ya doğru yola koyuldu. Timna bağlarına vardıklarında, genç bir aslan kükreyerek Şimşon'un karşısına çıktı.

⁶ Şimşon üzerine inen RAB'bin Ruhu'yla güçlendi ve aslanı bir oğlak parçalar gibi çiplak elle parçaladı. Ama yaptığıne ne annesine ne de babasına bildirdi.

⁷ Sonra gidip kadınla konuştu ve ondan çok hoşlandı. ⁸ Bir süre sonra kadınla evlenmek üzere yine Timna'ya giderken, aslanın leşini görmek için yoldan saptı. Bir arı sürüsünün aslanın leşini kovana çevirdiğini gördü. ⁹ Kovandaki bali avuçlarına doldurdu, yiye yiye oradan uzaklaştı. Annesiyle babasının yanına varınca baldan onlara da verdi, onlar da yedi. Ama bali aslanın leşinden aldığıni söylemedi.

¹⁰ Babası kadın görmeye gidince, Şimşon da damat geleneğine uyarak orada bir şölen düzenledi. ¹¹ Filistililer onu görünce ona eşlik etmek üzere otuz genç getirdiler. ¹² Şimşon onlara, "Size bir bilmecə sorayım" dedi, "Şölenin yedi günü içinde kesin yanıtını bulup bana bildirirseniz, size otuz keten mintan, otuz takım da üst giysi vereceğim. ¹³ Ama bilmecəyi çözemezseniz, o zaman da siz bana otuz keten mintanla otuz takım üst giysi vereceksiniz."

Ona, "Seni dinliyoruz" dediler, "Söyle bakalım bilmeceni."

¹⁴ Şimşon,
"Yiyenden yiyecek,
Güçlüden tatlı çıktı"

dedi. Üç gün geçtiye de bilmecəyi çözemediler.

¹⁵ Dördüncü* gün gençler Şimşon'un karısına, "Kocanı kandır da bize bilmecenin yanıtını versin" dediler, "Yoks'a, seni de babanın evini de yakarız. Bizi soymak için mi buraya çağırıldınız?"

¹⁶ Şimşon'un karısı ağlayarak ona, "Benden nefret ediyorsun" dedi, "Beni sevmiyorsun. Soydaşlarımı bir bilmecə sordun, yanıtını bana söylemedin."

Şimşon karısına, "Bak" dedi, "Anneme babama bile söylemedim, sana mı söyleyeceğim?"

¹⁷ Kadın şölen boyunca yedi gün ağlayıp durdu. Kadının sürekli sıkıştırması üzerine Şimşon yedinci gün bilmecenin yanıtını ona söyledi. Kadın da yanıtını soydaşlarına ilettili.

¹⁸ Yedinci gün, gün batmadan kentli gençler Şimşon'a geldiler.
"Baldan tatlı,

Aslanдан güçlü ne var?"

dediler. Şimşon, "Düvemle çift sürmüş olmasaydınız, bilmecemi çözemezdiniz" diye karşılık verdi.

¹⁹ RAB'bin Ruhu üzerine inince güçlenen Şimşon Aşkelon'a gitti; otuz kişi vurup mallarını yağmaladı, giysilerini de bilmecəyi çözenlere verdi. Öfkeden kudurmuş bir halde babasının evine döndü.

²⁰ Şimşon'un karısı ise Şimşon'a eşlik eden sağıdıcı verildi.

15

Şimşon Öz Aiyor

¹ Bir süre sonra, buğday biçimini sırasında Şimşon bir oğlak alıp karısını ziyarete gitte. "Karımın odasına girmek istiyorum" dedi.

Ama kızın babası Şimşon'un girmesine izin vermedi. ² "Ondan gerçekten nefret ettiğini sanıyorum" dedi, "Bu nedenle onu senin sağıdıcına verdim. Küçük kızkardeşi ondan daha güzel değil mi? Ablasının yerine onu al."

³ Şimşon, "Bu kez Filistililer'e kötülük etsem de buna hakkım var" dedi. ⁴ Kira çırıp üç yüz çakal yakaladı. Sonra çakalları çifter çifter kuyruk kuyruğa bağladı. Kuyruklarının arasına da birer çira sıkıştırdı. ⁵ Çıraları tutuşturup çakalları

* **14:15** Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice "Dördüncü", Masoretik metin "Yedinci".

Filistliler'in ekinlerinin arasına salıverdi. Böylece demetleri, ekinleri, bağları, zeytinlikleri yaktı.

⁶ Filistliler, "Bunu kim yaptı?" dediler, "Yapsa yapsa, Timnalı'nın damadı Şimşon yapmıştır. Çünkü Timnalı karısını elinden alıp sağıdıcına verdi." Sonra gidip kadınla babasını yaktılar.

⁷ Şimşon onlara, "Madem böyle yaptınız, sizden öcümü almadan duramam" dedi. ⁸ Onlara acımasızca saldırarak çوغunu öldürdü, sonra Etam Kayalığı'na çeklip bir mağaraya sığındı. ⁹ Filistliler de gidip Yahuda'da ordugah kurdular, Lehi yöresine yayıldılar.

¹⁰ Yahudalılar, "Neden bizimle savaşmaya geldiniz?" diye sorunca, Filistliler, "Şimşon'u yakalamaya geldik, bize yaptığının aynısını ona yapmak için buradayız" diye karşılık verdiler. ¹¹ Yahudalılar'dan üç bin kişi, Etam Kayalığı'ndaki mağaraya giderek Şimşon'a, "Filistliler'in bize egemen olduğunu bilmiyor musun? Nedir bu bize yaptığı?" dediler.

Şimşon, "Onlar bana ne yaptırla ben de onlara öyle yaptım" diye karşılık verdi.

¹² "Seni yakalayıp Filistliler'e teslim etmek için geldik" dediler.

Şimşon, "Beni öldürmeyeceğinize ant içün" dedi.

¹³ Onlar da, "Olur, ama seni sıkça bağlayıp onlara teslim edeceğiz" dediler, "Söz veriyoruz, seni öldürmeyeceğiz." Sonra onu iki yeni urgancı bağlayıp mağaradan çıkardılar.

¹⁴ Şimşon Lehi'ye yaklaşınca, Filistliler bağırarak ona yöneldiler. RAB'bin Ruhu büyük bir güçle Şimşon'un üzerine indi. Şimşon'un kollarını saran urgancı yananan keten gibi dağıldı, elindeki bağlar çözüldü. ¹⁵ Şimşon yeni ölmüş bir eşeğin çene kemiğini eline alıp bununla bin kişiyi öldürdü. ¹⁶ Sonra şöyle dedi:

"Bir eşeğin çene kemiğiyle,

İki eşek yiğini yaptım,

Eşeğin çene kemiğiyle bin kişiyi öldürdüm."

¹⁷ Bunları söyledikten sonra çene kemiğini elinden attı. Oraya Ramat-Lehi* adı verildi.

¹⁸ Şimşon ölesiye susamıştı. RAB'be şöyle yakardı: "Kulunun eliyle büyük bir kurtuluş sağladın. Ama şimdi susuzluktan ölüp sünnetsizlerin eline mi düşeceğim?" ¹⁹ Bunun üzerine Tanrı Lehi'deki çukuru yardı. Çukurdan su fışkırdı. Şimşon suyu içince canlanıp güçlendi. Suyun çıktığı yere Eyn-Hakkore† adını verdi. Pınar bugün de Lehi'de duruyor.

²⁰ Şimşon Filistliler'in egemenliği sırasında İsraililer'e yirmi yıl önderlik yaptı.

16

Şimşon ile Delila

¹ Şimşon bir gün Gazze'ye gitti. Orada gördüğü bir fahişenin evine girdi. ² Gazzeliler'e, "Şimşon buraya geldi" diye haber verilince çevreyi kuşattılar. Bütün gece kentin kapısında pusuya yattılar. "Gün ağarınca onu öldürürüz" diyerek gece boyunca yerlerinden kimildamadılar.

³ Şimşon gece yarısına dek yattı. Gece yarısı kalktı, kent kapısının iki kanadıyla iki direğini tutup sürgüyle birlikte yerlerinden söktü. Hepsini omuzlayıp Hevron'un karşısındaki tepeye çıktı.

* ^{15:17} "Ramat-Lehi": "Çene kemiği Tepesi" anlamına gelir. † ^{15:19} "Eyn-Hakkore": "Yalvaranın pınarı" anlamına gelir.

4 Bir süre sonra Şimşon Serek Vadisi'nde yaşayan Delila adında bir kadına aşık oldu. **5** Filist beyleri kadına gelip, "Şimşon'un üstün gücünün kaynağı nedir, onu kandırıp öğrenmeye bak" dediler, "Böylece belki onu bağlar, etkisiz hale getirip yenebiliriz. Her birimiz sana bin yüler parça gümüş^{*} vereceğiz."

6 Bunun üzerine Delila Şimşon'a, "Lütfen, söyle bana, bu üstün gücü nereden alıyorsun?" diye sordu, "Seni bağlayıp yenmek olası mı?"

7 Şimşon, "Beni kurumamış yedi taze sırimla bağlarlarsa sıradan bir adam gibi gücsüz olurum" dedi.

8 Bunun üzerine Filist beyleri Delila'ya kurumamış yedi taze sırim getirdiler. Delila bunlarla Şimşon'u bağladı. **9** Adamları bitişik odada pusuya yatmıştı. Delila, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Şimşon sırimları ateş deðdiginde daðlıveren kendir lifleri gibi koparıp attı. Gücünün sırrını vermemiþti.

10 Delila, "Beni kandırdın, bana yalan söyledin" dedi, "Lütfen söyle bana, seni neyle bağlamalı?"

11 Şimşon, "Beni hiç kullanılmamış yeni urganla sımsıkı bağlarlarsa sıradan bir adam gibi gücsüz olurum" dedi.

12 Böylece Delila yeni urgan alıp Şimşon'u bağladı. Sonra, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Adamlar hâlâ bitişik odada pusu kurmuş bekliyorlardı. Şimşon urganları iplik koparır gibi koparıp kollarından sıyırıldı.

13 Delila ona, "Şimdiye kadar beni hep kandırdın, bana yalan söyledin" dedi, "Söyle bana, seni neyle bağlamalı?"

Şimşon, "Baþımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaþla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi gücsüz olurum" dedi.

14 Şimşon uyurken Delila onun baþındaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaþla birlikte dokuyup kazıkla burdu[†]. Sonra, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Şimşon uykusundan uyandı, saçını tezgah kazığından ve kumaþtan çekip kurtardı.

15 Delila, "Bana güvenmiyorsan nasıl olur da, 'Seni seviyorum' diyorsun?" dedi, "Üç kezdir beni kandırıyorsun, üstün gücün nereden geldiğini söylemiyorsun." **16** Bu sözlerle Şimşon'u sıkıştırıp günlerce baþını ağritti. Sonunda Şimşon dayanamayıp **17** yüreğini kadına tümüyle açtı. "Baþıma hiç ustura deðmedi" dedi, "Çünkü ben ana rahmindeyken Tanrı'ya adanmışım. Tiraþ olursam gücüm yitiririm. Sıradan bir adam gibi gücsüz olurum."

18 Delila Şimşon'un gerçeği söylediğini anlayınca haber gönderip Filist beylerini çağırttı. "Bir kez daha gelin" dedi, "Şimşon bana gerçeği söyledi." Kadının yanına gelen Filist beyleri gümüşü de birlikte getirdiler. **19** Delila Şimşon'u dizleri üzerinde uyuttuktan sonra adamlardan birini çağırtıp baþındaki yedi örgüyü kestirdi. Sonra alay ederek onu dürtüklemeye başladı. Çünkü Şimşon gücünü yitirmiþti.

20 Delila, "Şimşon, Filistliler geldi!" dedi. Şimşon uyandı ve, "Her zamanki gibi kalkıp silkinirim" diye düşündü. RAB'bin kendisinden ayrıldığını bilmeyordu.

* **16:5** "Bin yüz parça gümüş": Yaklaşık 12.7 kg. gümüş. † **16:14** Septuaginta "Şimşon 'Baþımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaþla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi gücsüz olurum' dedi. Şimşon uyurken Delila onun baþındaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaþla birlikte dokuyup kazıkla burdu", Masoretik metin "Şimşon kadına, 'Baþımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaþla birlikte dokursan' dedi. Kadın dokuyup kazıkla burdu".

²¹ Filistliler onu yakalayıp gözlerini oydular. Gazze'ye götürüp tunç zincirlerle bağladılar, cezaevinde değirmen taşına koştular. ²² Bu arada Şimşon'un kesilen saçları uzamaya başladı.

Şimşon'un Ölümü

²³ Filist beyleri ilahları Dagon'un onuruna çok sayıda kurban kesip eğlenmek için toplandılar. "İlahımız, düşmanımız Şimşon'u elimize teslim etti" dediler. ²⁴ Halk Şimşon'u görünce kendi ilahlarını övmeye başladı.

"İlahımız ülkemizi yakıp yıkan,
Birçoğumuzu öldüren
Düşmanımızı elimize teslim etti"
diyorlardı.

²⁵ İyice coşunca, "Şimşon'u getirin, bizi eğlendirsin" dediler. Şimşon'u cezaevinden getirip oynatmaya başladılar, sonra sütunların arasında dardurdular. ²⁶ Şimşon, elinden tutan gence, "Beni tapınağın damını taşıyan sütunların yanına götür de onlara yaslanayım" dedi. ²⁷ Tapınak erkeklerle, kadınlarla doluydu. Bütün Filist beyleri de oradaydı. Üç bin kadar kadın erkek Şimşon'un oynayışını damdan seyrediyordu.

²⁸ Şimşon RAB'be yakarmaya başladı: "Ey Egemen RAB, lütfen beni anımsa. Ey Tanrı, bir kez daha beni güçleştir! Filistliler'den bir vuruşa iki gözümün öcünü alayım." ²⁹ Sonra tapınağın damını taşıyan iki ana sütunun ortasında durup sağ eliyle birini, sol eliyle ötekini kavradı. ³⁰ "Filistliler'le birlikte öleyim" diyerek bütün gücüyle sütunlara yüklendi. Tapınak Filist beylerinin ve bütün içindekilerin üzerine çöktü. Böylece Şimşon ölüren, yaşamı boyunca öldürdüğünden daha çok insan öldürdü.

³¹ Şimşon'un kardeşleriyle babası Manoah'ın bütün ailesi onun ölüsünü almaya geldiler. Şimşon'u götürüp babasının Sora ile Eştaol arasındaki mezarına gömdüler. Şimşon İsrail'i yirmi yıl süreyle yönetmişti.

17

Mika'nın Putları

¹ Efrayim'in dağlık bölgesinde Mika adında bir adam vardı. ² Mika annesine, "Senden alınan, lanetlediğini duydugum bin yüz parça gümüş var ya, işte o gümüşler bende, onları ben çaldım" dedi.

Annesi, "RAB seni kutsasın, oğlum!" dedi. ³ Mika bin yüz parça gümüşü annesine geri verdi.

Annesi, "Oğlumun bir oyma put, bir de dökme put yaptırabilmesi için gümüşün tamamını RAB'be adıyorum" dedi, "Gümüşü sana geri veriyorum."

⁴ Gümüşü Mika'dan geri alan kadın, iki yüz parçasını ayırip kuyumcuya verdi. Kuyumcu bundan bir oyma, bir de dökme put yaptı. Putlar Mika'nın evine götürüldü.

⁵ Mika'nın bir tapınma yeri vardı. Özel aile putları ve bir efod yaptırmış, oğullarından birini de kâhinliğe atamıştı. ⁶ O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes kendince doğru olanı yapıyordu.

⁷ Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nde, Yahudalı bir ailenen yanında geçici olarak yaşayan genç bir Levili vardı. ⁸ Adam yerleşecek başka bir yer bulmak üzere Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden ayrıldı. Efrayim'in dağlık bölgесinden geçerken Mika'nın evine geldi.

⁹ Mika, "Nereden geliyorsun?" diye sorunca adam, "Yahuda'nın Beytlemi Kenti'nden geliyorum, Levili'yim, yerleşecek yer arıyorum" dedi.

¹⁰ Mika, "Benimle kal" dedi, "Bana danışmanlık ve kâhinlik yap. Seni döyür, yılda bir takım giysi, on parça da gümüş veririm." Levili kabul etti. ¹¹ Mika ile kalmaya razı oldu. Mika da ona oğlu gibi davrandı. ¹² Genç Levili'yi kâhinliğe atayarak evine aldı. ¹³ Mika, "Şimdi biliyorum ki, RAB bana iyi davranışacak" dedi, "Çünkü bir Levili kâhinim var."

18

Danoğulları Layış'e Yerleşiyor

¹ O dönemde İsrail'de kral yoktu ve Dan oymağından olanlar yerleşecek yer arıyorlardı. Çünkü İsrail oymakları arasında kendilerine düşen payı henüz almamışlardı. ² Böylece kendi boyalarından, Sora ve Eştaol kentlerinden beş cesur savaşçıyı toprakları araştırp bilgi toplamak üzere yola çıktılar. Onlara, "Gidin, toprakları araştırın" dediler.

Adamlar Efrayim'in dağlık bölgesinde bulunan Mika'nın evine gelip geceyi orada geçirdiler. ³ Mika'nın evinin yanında genç Levili'nin sesini tanıdıklarını. Eve yaklaşarak ona, "Seni buraya kim getirdi? Burada ne yapıyorsun? Burada ne işin var?" diye sordular.

⁴ Levili Mika'nın kendisi için yaptıklarını anlattı. "Bana verdiği ücrette karşılık ona kâhinlik ediyorum" dedi.

⁵ Adamlar, "Lütfen Tanrı'ya danış, bu yolculuğumuz başarılı olacak mı, bileyim" dediler.

⁶ Kâhin, "Esenlikle gidin, Tanrı yolculuğunuza onaylıyor" diye yanıtladı.

⁷ Böylece beş adam yola çııp Layış'e vardılar. Kent halkın Saydalılar gibi kayğıdan uzak, esenlik ve güvenlik içinde yaşadığına gördüler. Yörede onlara egenen, baskın yapan kimse yoktu. Saydalılar'dan uzaktaydalar, başka kimseyle de ilişkileri yoktu.

⁸ Sonra adamlar Sora ve Eştaol'a, soydaşlarının yanına döndüler. Soydaşları, "Ne öğrendiniz?" diye sordular.

⁹ Adamlar, "Haydi, onlara saldıralım" dediler, "Ülkeyi gördük, toprağı çok güzel. Ne duruyorsunuz? Gecikmeden gidip ülkeyi sahiplenin. ¹⁰ Oraya vardığınızda halkın her şeyden habersiz olduğunu göreceksiniz. Tanrı'nın elinize teslim ettiği bu ülke çok geniş, öyle bir yer ki, hiçbir eksiği yok."

¹¹ Bunun üzerine Dan oymağından altı yüz kişi silahlarını kuşanıp Sora ve Eştaol'dan yola çıktı. ¹² Gidip Yahuda'nın Kiryat-Yearim Kenti yakınında ordugah kurdular. Bu nedenle Kiryat-Yearim'in batısındaki bu yer bugün de Mahane-Dan* diye anılıyor. ¹³ Buradan Efrayim'in dağlık bölgесine geçip Mika'nın evine gittiler.

¹⁴ Layış yöresini araştırmaya gitmiş olan beş adam soydaşlarına, "Bu evlerden birinde bir efod, özel aile putları, bir oyma, bir de dökme put olduğunu biliyor musunuz?" dediler, "Ne yapacağınızı siz karar verin." ¹⁵ Bunun üzerine halk genç Levili'nin kaldığı Mika'nın evine yöneldi. Eve girip Levili'ye hal hatır sordular. ¹⁶ Silahlarını kuşanmış altı yüz Danlı dış kapının önüne yığılmıştı. ¹⁷ Yöreyi araştırmış olan beş adam içeri girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldılar. Kâhinle silah kuşanmış altı yüz kişiyse dış kapının önünde duruyordu.

* **18:12** "Mahane-Dan": "Dan ordugahı" anlamına gelir.

18 Adamların Mika'nın evine girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldığıni gören kâhin, "Ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

19 Adamlar, "Sus, sesini çekarma" dediler, "Bizimle gel. Bize danışmanlık ve kâhinlik yap. Bir adamın evinde kâhinlik etmek mi iyi, yoksa İsrail'in bir boyuna, bir oymağına kâhinlik etmek mi?" **20** Kâhinin yüreği sevinçle doldu. Efodu, özel putları, oyma putu alıp topluluğun ortasında yürümeye başladı.

21 Topluluk çocuklarını, hayvanlarını, değerli eşyalarını alıp yola çıktı.

22 Danoğulları Mika'nın evinden biraz uzaklaştıktan sonra, Mika'nın komşuları toplanıp onlara yetiştiler. **23** Bağırıp çağırılmaya başladilar. Danoğulları dönüp Mika'ya, "Ne oldu, neden adamlarını toplayıp geldin?" dediler.

24 Mika, "Kâhinimi, yaptırdığım putları alıp gittiniz" dedi, "Bana ne kaldı ki? Bir de, 'Ne oldu?' diye soruyorsunuz."

25 "Kes sesini!" dediler, "Yoksa öfkeli adamlarımız saldırıp seni de, aileni de öldürür." **26** Sonra yollarına devam ettiler. Mika onların kendisinden daha güçlü olduğunu görünce dönüp evine gitti.

27 Danoğulları Mika'nın yaptırdığı putları ve kâhini yanlarına alarak Layış üzerine yürüdüler. Barışçıl ve her şeyden habersiz olan kent halkını kılıçtan geçirip kenti ateşe verdiler. **28** Beytrehov yakınındaki vadide bulunan Layış Kenti'nin yardımına gelen olmadı. Çünkü kent Sayda'dan uzaktı, başka bir kentle ilişkisi yoktu.

Danoğulları kenti yeniden inşa ederek oraya yerleştiler. **29** Yakup'un oğlu olan ataları Dan'ın anısına kente Dan adını verdiler. Kentin eski adı Layış'tı.

30 Oyma putu oraya diktiler. Musa oğlu[†] Gerşom oğlu Yonatan ile oğulları sürgüne kadar onlara kâhinlik ettiler. **31** Tanrı'nın Tapınağı Silo'da olduğu sürece Mika'nın yaptırdığı puta taptılar.

19

Levili ile Cariyesi

1 İsrail'in kralsız olduğu o dönemde Efrayim'in dağlık bölgesinin ücra yerinde yaşayan bir Levili vardı. Adam Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden kendisine bir cariye almıştı. **2-3** Ama kadın onu başka erkeklerle aldattı. Sonra adamı bırakıp Yahuda'ya, babasının Beytlehem'deki evine döndü. Kadın dört ay orada kaldiktan sonra kocası kalkıp onun yanına gitti. Gönülnü hoş edip onu geri getirmek istiyordu. Yanında usağı ve iki de eşek vardı. Kadın onu babasının evine götürdü. Kayınbaba damadını görünce onu sevinçle karşıladı. **4** Yanında alıkoydu. Adam onların evinde üç gün kaldı, onlarla birlikte yedi, içti ve orada geceledi.

5 Dördüncü gün sabahı erkenden kalktılar. Kızın babası gitmeye hazırlanan damadına, "Rahatına bak, bir lokma ekmeğe, sonra gidersiniz" dedi. **6** İkişi oturup birlikte yiyp içtiler. Kayınbaba, "Lütfen bu gece de kal, keyfine bak" dedi. **7** Damat gitmek üzere ayağa kalkınca kayınbabası ısrarla kalmasını istedi; damat da geceyi orada geçirdi. **8** Beşinci gün gitmek üzere erkenden kalktı. Kayınbaba, "Rahatına bak, bir şeyle ye; öğleden sonra gidersiniz" dedi. İkişi birlikte yemek yediler.

9 Damat, cariyesi ve usağıyla birlikte gitmek için ayağa kalkınca, kayınbaba, "Bak, akşam oluyor, lütfen geceyi burada geçirin" dedi, "Gün batmak üzere. Geceyi burada geçirin, keyfinize bakın. Yarın erkenden kalkıp yola çıkar,

[†] **18:30** Bazı Septuaginta elyazmaları, Vulgata ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre "Musa oğlu", Masoretik metin "Manasşe oğlu".

evine gidersin.” ¹⁰ Ama adam orada gecelemek istemedi. Cariyesini alıp palan vurulmuş iki eşekle yola çıktı. Yevus'un -Yeruşalim'in- karşısında bir yere geldiler.

¹¹ Yevus'a yaklaştıklarında gün batmak üzereydi. Uşak efendisine, “Yevusuların bu kentine girip geceyi orada geçirelim” dedi.

¹² Efendisi, “İsrailliler'e ait olmayan yabancı bir kente girmeyeceğiz” dedi, “Giva'ya gideceğiz.” ¹³ Sonra ekledi: “Haydi Giva'ya ya da Rama'ya ulaşmaya çalışalım. Bunlardan birinde gecelez.” ¹⁴ Böylece yollarına devam ettiler. Benyaminliler'in Giva Kenti'ne yaklaştıklarında güneş batmıştı. ¹⁵ Geceyi geçirmek için Giva'ya giden yola saptılar. Varıp kentin meydanında konakladılar. Çünkü hiç kimse onları evine almadı.

¹⁶ Akşam saatlerinde yaşlı bir adam tarladaki işinden dönüyordu. Efrayim'in dağlık bölgesinde uzak bir yere gidiyoruz” dedi, “Ben oralıyorum. Beytlehem'e gitmiştim. Şimdi RAB'bin evine dönüyorum. Ama kimse bizi evine almadı.

¹⁷ Yaşı adam kent meydanındaki yolcuları görünce Levili'ye, “Nereden geliyor, nereye gidiyorsunuz?” diye sordu.

¹⁸ Levili, “Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden geliyor, Efrayim'in dağlık bölgesinde uzak bir yere gidiyoruz” dedi, “Ben oralıyorum. Beytlehem'e gitmiştim. Şimdi RAB'bin evine dönüyorum. Ama kimse bizi evine almadı. ¹⁹ Eşeklerimiz için yem ve saman, kendim, cariyem ve usağım için ekmek ve şarap var. Hepimiz sana hizmet etmeye hazırız. Hiçbir eksikliğimiz yok.”

²⁰ Yaşı adam, “Gönlün rahat olsun” dedi, “Her ihtiyacı ben karşılayacağım. Geceyi meydanda geçirmeyin.” ²¹ Onları evine götürdü, eşeklerine yem verdi. Konuklar ayaklarını yıkadıktan sonra yiyp içtiler.

²² Onlar dinlenirken kentin serserileri evi kuşattı. Kapıya var güçleriyle vurarak yaşlı ev sahibine, “Evine gelen o adamı dışarı çıkar, onunla yatalım” diye bağırdılar.

²³ Ev sahibi dışarıya çıkıp onların yanına gitti. “Hayır, kardeşlerim, rica ediyorum böyle bir kötülük yapmayın” dedi, “Madem adam evime gelip konुğum oldu, böyle bir alçaklık yapmayın.” ²⁴ Bakın, daha erkek eli değmemiş kızımlı admanın cariyesi içerde. Onları dışarı çıkarayım, onlarla yatin, onlara dilediğinizi yapın. Ama adama bu kötülüğü yapmayın.”

²⁵ Ne var ki, adamlar onu dinlemediler. Bunun üzerine Levili cariyesini zorla dışarı çıkarıp onlara teslim etti. Adamlar bütün gece, sabaha dek kadınla yattılar, onun ırzına geçtiler. Şafak sökerken onu salverdiler. ²⁶ Kadın gün ağarırken efendisinin kaldığı evin kapısına geldi, düşüp yere yığıldı. Ortalık aydınlanıncaya dek öylece kaldı.

²⁷ Sabahleyin kalkan adam, yoluna devam etmek üzere kapayı açtı. Elleri eşinin üzerinde, yerde boylu boyunca yatan cariyesini görünce, ²⁸ kadına, “Kalk, gidelim” dedi. Kadın yanıt vermedi. Bunun üzerine adam onu eşege bindirip evine doğru yola çıktı.

²⁹ Eve varınca eline bir bıçak aldı, cariyesinin cesedini on iki parçaya bölüp İsrail'in on iki oymağına dağıttı. ³⁰ Bunu her gören, “İsrailliler Mısır'dan çıktıktan beri böyle bir şey olmamış, görülmemiştir” dedi, “Düşünün taşının, ne yapmamız gereklidir, söyleyin.”

20

Benyaminogulları'na Karşı Savaş

¹ Gilat başta olmak üzere Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar, bütün İsrail halkı yola çıkıp Mispa'da, RAB'bin önünde tek beden gibi toplandı. ² Tanrı halkı

İsrail'in bütün oymak önderleri bu toplantıda hazır bulundular. Eli kılıç tutan dört yüz bin yayaydilar.³ -Bu arada Benyaminoğulları İsailliler'in Mispa'da toplandığını duydular.- İsailliler, "Anlatın bize, bu korkunç olay nasıl oldu?" diye sordular.

⁴ Öldürülen kadının Levili kocası şöyle yanıtladı: "Cariyemle birlikte geceyi geçirmek üzere Benyamin bölgесinin Giva Kenti'ne girdik.⁵ Giva'dan bazı adamlar gece beni öldürmeye tasarlayarak gelip evi kuşattılar. Cariyemin ırzına geçtiler, ölümüne neden oldular.⁶ Onun ölüsünü alıp parçaladım, her bir parçasını İsrail'in mülk aldığı bir bölgeye gönderdim. Çünkü bu alçakça rezalet İsrail'de işlendi.⁷ Ey İsailliler! İşte hepiniz buradasınız. Düşünceniz, kararınız nedir, söyleyin."

⁸ Oradakilerin hepsi ağız birliği etmişcesine, "Bizden hiç kimse çadırına gitmeyecek, evine dönmeyecek" dediler,⁹ "Yapacağımız şu: Giva'ya kura ile saldıracagız.¹⁰ Halka yiyecek sağlamak için bütün İsrail oymaklarından nüfuslarına göre, her yüz kişiden on, bin kişiden yüz, on bin kişiden bin kişi seçeceğiz. Bunlar Benyamin'in Giva Kenti'ne geldiklerinde kentlilerden İsrail'de yaptıkları bu alçaklığa öncünü alsınlar."

¹¹ Giva'ya karşı toplanmış olan İsailliler tam bir birlik içindeydi.

¹² İsrail oymakları, Benyamin oymağını adamlar göndererek, "Aranızda yapılan bu alçaklı nedir?" diye sordular,¹³ "Giva'daki o serserileri bize hemen teslim edin. Onları öldürüp İsrail'deki kötüluğun kökünü kaziyalım."

Ama Benyaminoğulları İsailleri kardeşlerini dinlemediler.¹⁴ İsailliler'le savaşmak üzere öbür kentlerden akın akın Giva'ya geldiler.¹⁵ Giva halkından olan yedi yüz seçme adam dışında, öbür kentlerden gelen ve eli kılıç tutan Benyaminoğulları'nın sayısı o gün yirmi altı bini buldu.¹⁶ Solak olan yedi yüz seçme adam da bunların arasındaydı. Hepsi de bir kılı sapanla vuracak kadar iyi nişancıydı.

¹⁷ Benyaminoğulları'nın yanısıra İsailliler de sayıldı. Eli kılıç tutan dört yüz bin askerleri vardı. Hepsi de yaman savaşçılardı.

¹⁸ Beytel'e çıkan İsailliler Tanrı'ya, "Benyaminoğulları'na karşı önce hangimiz savaşacak?" diye sordular.

RAB, "Önce Yahudaogulları savaşacak" dedi.

¹⁹ İsailliler sabah kalkıp Giva'nın karşısında ordugah kurdular.²⁰ Benyaminoğulları'yla savaşmak üzere ilerleyip Giva'da savaş düzenine girdiler.²¹ Giva'dan çıkan Benyaminoğulları, o gün İsailliler'den yirmi iki bin kişiyi yere serdiler.²² Ama İsailliler birbirlerini yüreklevlendirek önceki gün savaş düzenine girdikleri yerde mevzilendiler.²³ Sonra Beytel'de RAB'bin önünde akşamda dek ağladılar. RAB'be, "Kardeşlerimiz olan Benyaminoğulları'yla yine savaşmaya çıkalım mı?" diye sordular.

RAB, "Evet, onlarla savaşın" dedi.

²⁴ Bunun üzerine İsailliler ikinci gün yine Benyaminoğulları'na yaklaştılar.²⁵ Benyaminoğulları da aynı gün Giva'dan onların üzerine yürüyerek on sekiz bin kişiyi daha yere serdiler. Ölenlerin hepsi eli kılıç tutan savaşçılardı.

²⁶ Bütün İsailliler, bütün halk çekilip Beytel'e döndü. Orada, RAB'bin önünde durup ağladılar, o gün akşamda dek oruç tuttular. RAB'be yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundular.²⁷⁻²⁸ Tanrı'nın Antlaşma Sandığı o sırada Beytel'deydi. Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas o sırada sandığın önünde görev

yapıyordu. İsailliler RAB'be, "Kardeşimiz Benyaminoğulları'yla savaşmaya devam edelim mi, yoksa vaz mı geçelim?" diye sordular.

RAB, "Savaşın" dedi, "Çünkü onları yarın elinize teslim edeceğim."

²⁹ İsailliler dört bir yandan Giva'nın çevresinde pusuya yattılar. ³⁰ Üçüncü gün Benyaminoğulları'na karşı harekete geçerek önceki gibi kentin karşısında savaş düzenine girdiler. ³¹ Saldırıya geçen Benyaminoğulları kentten epey uzaklaştılar. Beytel'e ve Giva'ya giden ana yollarda, kırlarda önceki çarışmalarda olduğu gibi İsailliler'e kayıplar verdirmeye başladılar; otuz kadarını öldürdüler.

³²⁻³³ "Geçen seferki gibi onları yine bozguna uğratıyoruz" dediler. İsailliler ise birbirlerine, "Kaçalım da onları kentten uzağa, ana yollara çekelim" diyerek bulundukları yerden çıkış Baal-Tamar'da savaş düzenine girdiler. Giva'nın batısında* pusuya yatanlar da birden yerlerinden fırladı. ³⁴ Böylece bütün İsrail'den seçme on bin kişi Giva'ya cepheden saldırdı. Savaş iyice kızışmıştı. Benyaminoğulları başlarına gelecek felaketten habersizdi. ³⁵ RAB onları İsrail'in önünde bozguna uğrattı. İsailliler o gün Benyaminoğulları'ndan eli kılıç tutan yirmi beş bin yüz kişiyi öldürdüler.

³⁶ Benyaminoğulları yenildiklerini anladılar. İsailliler onların geçmesine izin verdiler; çünkü Giva çevresinde pusuda yatanlara güveniyorlardı.

³⁷ Pusudakiler ansızın Giva'ya saldırdılar. Bütün kente dağılarak halkın kılıçtan geçirdiler. ³⁸ Pusuya yatanlarla öbür İsailliler arasında bir işaret kararlaştırılmıştı: Kenti ateşe verip büyük bir duman bulutu oluşturacakları.

³⁹ O zaman savaş alanındaki İsailliler birden geri dönecekti.

Bu arada Benyaminoğulları İsailliler'e kayıplar verdirmeye başlamış, otuz kadarını vurmuşlardı. Daha önceki savaşta olduğu gibi, İsailliler'i kesin bir bozguna uğrattıklarını sandılar. ⁴⁰ Ama dönüp kente baktıklarında orada hortum gibi göye yükselen duman bulutunu gördüler. Yanan kentin dumanı göğü kaplamıştı. ⁴¹ İsailliler'in döndüğünü gören Benyaminoğulları paniğe kapıldı. Çünkü başlarına gelecek felaketi sezmişlerdi. ⁴² İsailliler'in Önüşra kırlara doğru yöneldilerse de savaştan kaçamadılar. Çeşitli kentlerden çıkış gelen İsailliler onları kuşatıp yok etti. ⁴³ Geri kalan Benyaminoğulları'nı kovaladılar. Giva'nın doğusunda konakladıkları yere dek onları yol boyunca vurup yere serdiler. ⁴⁴ Benyaminoğulları'ndan on sekiz bin kişi vuruldu. Hepsi de yiğit savaşçılardı. ⁴⁵ Sağ kalanlar dönüp kırlara, Rimmon Kayalığı'na doğru kaçmaya başladı. İsailliler yol boyunca bunlardan beş bin kişi daha öldürdü. Gidom'a kadar onları adım adım izleyerek iki binini daha vurup yere serdiler.

⁴⁶ O gün Benyaminoğulları'ndan öldürülülerin toplam sayısı yirmi beş bin kişiyi buldu. Hepsi de eli kılıç tutan yiğit savaşçılardı. ⁴⁷ Kırlara kaçıp Rimmon Kayalığı'na sığınanların sayısı altı yüzdü. Kayalıkta dört ay kaldılar. ⁴⁸ İsailliler Benyamin kentlerine döndüler; insanları, hayvanları ve oradaki bütün canlıları kılıçtan geçirdiler, rastladıkları bütün kentleri ateşe verdiler.

21

Benyaminoğulları'nın Evlendirilmesi

¹ İsailliler Mispa'da, "Bizden hiç kimse Benyaminoğulları'na kız vermeyecek" diye ant içmişlerdi.

* ^{20:32-33} Bazı Septuaginta elyazmaları "Giva'nın batısında", Masoretik metin "Geva'nın açıklığında".

² Halk Beytel'e geldi. Akşama dek orada, Tanrı'nın önünde oturup hiçkira hiçkira ağladılar. ³ "Ey İsrail'in Tanrısı RAB!" dediler, "Bugün İsrail'den bir oymağın eksilmesine yol açan böyle bir şey neden oldu?"

⁴ Ertesi gün erkenden kalkıp bir sunak yaptılar, orada yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundular.

⁵ İsailliler, "RAB'bin önüne çıkmak üzere toplantıımızda İsrail oymaklarından bize kimler katılmadı?" diye sordular. Çünkü Mispa'da, RAB'bin önünde toplantılarında kendilerine katılmayanların kesinlikle öldürüleceğine dair ant içmişlerdi.

⁶ İsailliler Benyaminli kardeşleri için çok üzülüyordular. "İsrail bugün bir oymağını yitirdi" dediler, ⁷ "Sağ kalanlara eş olacak kızları bulmak için ne yapsak? Çünkü kızlarımızdan hiçbirini onlara eş olarak vermeyeceğimize RAB'bin adına ant içtik."

⁸ Sonra, "Mispa'ya, RAB'bin önüne İsrail oymaklarından kim çıktı?" diye sordular. Böylece Yaveş-Gilat'tan toplantıya, ordugaha kimsenin gelmediği ortaya çıktı. ⁹ Çünkü gelenler sayıldığında Yaveş-Gilat'tan kimsenin olmadığı anlaşılmıştı.

¹⁰ Bunun üzerine topluluk Yaveş-Gilat halkın üzerine on iki bin yiğit savaşçı gönderdi. "Gidin, Yaveş-Gilat halkını, kadın, çocuk demeden kılıçtan geçirin" dediler, ¹¹ "Yapacağınız şu: Her erkeği ve erkek eli geçmiş her kadını öldürmeyin." ¹² Yaveş-Gilat halkı arasında erkek eli değmemiş dört yüz kız bulup Kenan topraklarında bulunan Şilo'daki ordugaha getirdiler.

¹³ Ardından bütün topluluk Rimmon Kayalığı'ndaki Benyaminoğulları'na araçlar göndererek barış yapmayı önerdi. ¹⁴ Bunun üzerine Benyaminoğulları döndü. Topluluk Yaveş-Gilat halkından sağ bırakılan kızları onlara eş olarak verdi. Ama kızların sayısı Benyaminoğulları için yine de yeterli değildi.

¹⁵ İsrail halkı Benyaminoğulları'nın durumuna çok üzülüyordu. Çünkü RAB İsrail oymakları arasında birliği bozmuştu. ¹⁶ Topluluğun ileri gelenleri, "Benyaminoğulları'nın kadınları öldürülüğüne göre, kalan erkeklerle eş bulmak için ne yapsak?" diyorlardı, ¹⁷ "İsrail'den bir oymağın yok olup gitmemesi için sağ kalan Benyaminoğulları'nın mirasçıları olmalı. ¹⁸ Biz onlara kızlarımızdan eş veremeyiz. Çünkü Benyaminoğulları'na kız veren her İsailli lanetlenecek diye ant içtik." ¹⁹ Sonra, "Bakın, Şilo'da her yıl RAB adına bir şölen düzenleniyor" diye eklediler. Şilo Beytel'in kuzeyinde, Beytel'den Şekem'e giden yoluñ doğusunda, Levona'nın güneyindedir.

²⁰ Böylece Benyaminoğulları'na, "Gidip bağlarda gizlenin" diye öğüt verdiler, ²¹ "Gözünüüz açık tutun. Şilolu kızlar dans etmeye kalkınca bağlardan fırlayıp onlardan kendinize birer eş kapın ve Benyamin topraklarına götürün. ²² Kızların babaları ya da erkek kardeşleri bize yakınmaya gelirse, 'Benyaminoğulları'nı hatırlımız için bağışlayın' diyeceğiz, 'Savaşarak aldigımız kızlar hepsine yetmedi. Siz de kendi kızlarınızı isteyerek vermediğinizde görre suçlu sayılımazsınız.'"

²³ Benyaminoğulları da böyle yaptılar. Kızlar dans ederken her erkek bir kız kapıp götürdü. Kendi topraklarına gittiler, kentlerini onarıp yerlestiler.

²⁴ Ardından İsailliler de oradan ayrılp kendi topraklarına, oymaklarına, ailelerine döndüler.

²⁵ O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes kendince doğru olanı yapıyordu.

RUT

GİRİŞ

Rut'un öyküsü, hâkimler zamanında hüküm süren şiddet döneminde geçer. Rut, Tanrı halkından sayılmayan Moavlular'dandi. Kitlik sonucu Moav'a yerleşen bir İsrail'iyle evlenir. Kocası ölünce Rut, görülmemiş bir sadakatle İsrail'i kaynanası Naomi'ye, derin bir adanma duygusuyla da İsrail'in Tanrı'sına bağlanır. Sonunda kocasının akrabalarından biriyle evlenerek İsrail'in en büyük kralı Davut'un dedesinin annesi olur.

Hâkimler Kitabı'ndaki olaylar Tanrı'ya itaat etmeyen İsraililer'in başına gelen felaketleri yansıtır. Rut'un öyküsü ise İsrail'in Tanrı'sına dönen bir yabancının aldığı bereketleri sergiler.

Ana Hatlar:

1:1-22 Naomi'nin Rut'la birlikte Beytlemhem'e dönüşü

2:1-3:18 Rut'la Boaz'ın karşılaşması

4:1-22 Boaz'ın Rut'la evlenmesi

Kitlik ve Göç

¹ Hâkimlerin egemenlik sürdüğü günlerde İsrail'de kitlik başladı. Yahuda'nın Beytlemhem Kenti'nden bir adam, karısı ve iki oğluyla birlikte geçici bir süre kalmak üzere Moav topraklarına doğru yola çıktı. ² Adamın adı Elimelik, karısının adı Naomi, oğullarının adları da Mahlon ve Kilyon'du. Yahuda'nın Beytlemhem Kenti'nden, Efrat boyundan olan bu kişiler, Moav topraklarına gidip orada yaşamaya başladılar.

³ Naomi, kocası Elimelik ölünce iki oğluyla yalnız kaldı. ⁴ İki oğul Moav kızlarından kendilerine birer eş aldılar. Kızlardan birinin adı Orpa, ötekinin adı Rut'tu. Orada on yıl kadar yaşadıktan sonra, ⁵ Mahlon da, Kilyon da öldü. Böylece kocasıyla iki oğlunu yitiren Naomi yapayalnız kaldı.

Beytlemhem'e Dönüş

⁶ Naomi, Moav topraklarındayken RAB'bin kendi halkın yardımına yetişip yiyecek sağladığını duyunca gelinleriyle oradan dönmeye hazırlandı. ⁷ Onlarla birlikte bulunduğu yerden ayrıldı ve Yahuda ülkesine dönmek üzere yola koyuldu.

⁸ Yolda onlara, "Analarınızın evine dönün" dedi. "Ölmüşlerimize ve bana nasıl iyilik ettinizse, RAB de size iyilik etsin. ⁹ RAB her birinize evinde rahat edeceğiniz birer koca versin!"

Sonra onları öptü. İki gelin hıckırı hıckırı ağlayarak, ¹⁰ "Hayır, seninle birlikte senin halkına döneceğiz" dederler.

¹¹ Naomi, "Geri dönün, kızlarınız" dedi. "Niçin benimle gelesiniz? Size koca* olacak oğullarım olabilir mi bundan sonra? ¹² Dönen kızlarınız, yolunuza gidin. Ben kocaya varamayacak kadar yaşlandım. Umudum var desem, bu gece kocaya varıp oğullar doğursam, ¹³ onlar büyüğe kadar bekler miydiniz, kocaya varmaktan vazgeçer miydiniz? Hayır, kızlarınız! Benim acım sizinkinden de büyütür. Çünkü RAB beni felakete uğrattı."

* ^{1:11} Kutsal Yasa'ya göre ölen bir adamın soyunun sürmesi için erkek kardeşi ya da en yakın akrabası dul eşiyle evlenirdi (bkz. Yas.25:5-6).

14 Gelinler yine hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Sonunda Orpa kaynanaşını öpüp vedalaştı, Rut'ısa ona sarılıp yanında kaldı.

15 Naomi Rut'a, "Bak, eltin kendi halkına, kendi ilahına dönüyor. Sen de onun ardından git" dedi.

16 Rut şöyle karşılık verdi: "Seni bırakıp geri dönmemi isteme! Sen nereye gidersen ben de oraya gideceğim, sen nerede kalırsan ben de orada kala-cağım. Senin halkın benim halkım, senin Tanrıın benim Tanrıım olacak. **17** Sen nerede ölürsen ben de orada öleceğim ve orada gömüleceğim. Eğer ölümden başka bir nedenle senden ayrılrısam, RAB bana daha kötüsünü yapsın."

18 Naomi, Rut'un kendisiyle gitmeye kesin kararlı olduğunu görünce üstelemekten vazgeçti. **19** Böylece ikisi Beytlehem'e kadar yola devam ettiler. Dönüşleri bütün kenti ayağa kaldırıldı. Kadınlar birbirlerine, "Naomi bu mu?" diye sordular.

20 Naomi onlara, "Beni, Naomi[†] değil, Mara diye çağırın" dedi. "Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Tanrı bana çok acı verdi. **21** Giderken her şeyimvardı, ama RAB beni eli boş döndürdü. Beni niçin Naomi diye çağırısanız ki? Görüyorsunuz, RAB beni sıkıntıya soktu, Her Şeye Gücü Yeten Tanrı başına felaket getirdi."

22 İşte Naomi, Moavlı gelini Rut'la birlikte Moav topraklarından böyle döndü. Beytlehem'e gelişleri, arpanın biçilmeye başlandığı zamana rastlamıştı.

2

Rut'la Boaz'in Karşılaşması

1 Naomi'nin Boaz adında bir akrabası vardı. Kocası Elimelek'in boyundan olan Boaz, ileri gelen, varlıklı bir adamdı.

2 Bir gün Moavlı Rut, Naomi'ye şöyle dedi: "İzin ver de tarlalara gideyim, iyiliksever bir adamın arasında başak devşireyim."

Naomi, "Git, kızım" diye karşılık verdi.

3 Böylece Rut gidip tarlalarda, orakçıların arasında başak devşirmeye başladı. Bir rastlantı sonucu, kendini Elimelek'in boyundan Boaz'in tarlasında buldu.

4 Bu arada Beytlehem'den gelen Boaz orakçılara, "RAB sizinle olsun" diye seslendi.

Onlar da, "RAB seni kutsasın" karşılığını verdiler.

5 Boaz, orakçıların başında duran adamina, "Kim bu genç kadın?" diye sordu.

6 Orakçıların başında duran adam şu karşılığı verdi: "Naomi ile birlikte Moav topraklarından gelen Moavlı genç kadın budur. **7** Bana gelip, 'İzin ver de başak devşireyim, orakçıların ardından gidip demetlerin arasındaki artıkları toplayayım' dedi. Sabahтан şimdije kadar tarlada çalışıp durdu, çardağın altında pek az dinlendi."

8 Bunun üzerine Boaz Rut'a, "Dinle, kızım" dedi, "Başak devşirmek için başka tarlaya gitme; buradan ayrılma. Burada, benim hizmetçi kızlarla birlikte kal. **9** Gözün, orakçıların birliği tarlada olsun; kızların ardından git. Sana ilişmesinler diye adamlarımıma buyruk verdim. Susayınca var git, kuyudan çekikleri suylá doldurdukları testilerden iç."

10 Rut eğilip yüzüstü yere kapandı. Boaz'a, "Bir yabancı olduğum halde bana neden yakınlık gösteriyor, bu iyiliği yapıyorsun?" dedi.

[†] **1:20** Naomi "Tatlı", Mara "Aci" anlamına gelir. **2:2** Lev.19:9-10; Yas.24:19

¹¹ Boaz şöyle karşılık verdi: “Kocanın ölümünden sonra kaynanan için yaptığın her şey bana bir bir anlatıldı. Anneni babanı, doğduğun ülkeyi bıraktın; önceden hiç tanımadığın bir halkın arasına geldin. ¹² RAB yaptıklarının karşılığını versin. Kanatları altına sığınmak için kendisine geldiğin İsrail'in Tanrısı RAB seni cömertçe ödüllendirsün.”

¹³ Rut, “Bana çok iyi davrandın, efendim” dedi. “Kölelerinden biri olmadığım halde, söylediğin sözlerle beni teselli ettin, yüreğimi okşadın.”

¹⁴ Yemek vakti gelince Boaz Rut'a, “Buraya yaklaş, ekmek al, pekmeze batırıp ye” dedi.

Rut varıp orakçuların yanına oturdu. Boaz ona kavrulmuş başak verdi. Rut bir kısmını yedikten sonra doydu, birazını da artırdı. ¹⁵ Başak devşirmek için kalkınca, Boaz adamlarına, “Demetler arasında da başak devşirsin, ona dokunmayın” diye buyurdu. ¹⁶ “Hatta onun için demetlerden başak ayırip yere bırakın da devşirsin. Sakın onu azarlamayın.”

¹⁷ Böylece Rut akşamı dek tarlada başak devşirdi. Devşirdiği başakları dövünce bir efa kadar arpası* oldu. ¹⁸ Bunu yüklenip kente döndü. Devşirdiklerini gören kaynanaşına ayrıca, tarlada doyduktañ sonra artırdığı başakları da çıkarıp verdi.

¹⁹ Naomi, “Bugün nerede başak devşirdin, nerede çalıştin?” diye sordu. “Sana buna yakınık göstermiş olan her kimse, kutsansın!”

Rut tarlasında çalıştığı adamdan söz ederek kaynanaşına, “Bugün tarlasında çalıştığım adamın adı Boaz” dedi.

²⁰ Naomi gelinine, “RAB, sağ kalanlardan da ölmüşlerden de iyiliğini esirgemeyen Boaz'ı kutsasın” dedi. Sonra ekledi: “O adam akrabalarımızdan, yakın akrabalarımızdan[†] biridir.”

²¹ Moavlı Rut şöyle konuştu: “Üstelik bana, ‘Adamlarım bütün biçme işini bitirinceye kadar onlarla birlikte kal’ dedi.”

²² Naomi, gelini Rut'a, “Kızım, onun kızlarıyla gitmen daha iyi. Başka bir tarlada sana zarar gelebilir” dedi.

²³ Böylece Rut arpa ile buğday biçimi sonuna kadar Boaz'ın hizmetçi kızlarından ayrılmadı; başak devşirip kaynanaşıyla oturmaya devam etti.

3

Rut ile Boaz

¹ Kaynanası Naomi bir gün Rut'a, “Kızım, iyiliğin için sana rahat edecek in bir yer aramam gerekmek mi?” dedi. ² “Hizmetçileriyle birlikte bulunduğu Boaz akrabamız değil mi? Bak şimdi, bu akşam Boaz harman yerinde arpa savuracak. ³ Yikan, kokular sürünen, giyinip harman yerine git. Ama adam yemeyi içmemi bitirene dek orada olduğunu belli etme. ⁴ Adam yatıp uyuduğunda, nerede yattığını belle; sonra gidip onun ayaklarının üzerindeki örtüyü kaldır ve oracıkta yat*. Ne yapman gerektiğini o sana söyley.”

⁵ Rut ona, “Söylediğin her şeyi yapacağım” diye karşılık verdi. ⁶ Harman yerine giderek kaynanaşının her dediğini yaptı.

⁷ Boaz yiyp içti, keyfi yerine geldi. Sonra harman yiğininin dibinde uyumaya gitti. Rut da gizlice yaklaştı, onun ayaklarının üzerindeki örtüyü

* ^{2:17} “Bir efa arpa”: Yaklaşık 14.7 kg. ^{2:20} Lev.25:25 † ^{2:20} “Yakın akraba”: İbranice “Goel”. Kutsal Yasa'ya göre ailenin muhtaç kalan üyelerini korumakla yükümlü yakın akraba (Yar.38:8; Lev.25:25; Yas.25:5-10; Rut 3:9,12; 4:1,3,6,8,14). * ^{3:4} Eski İsrail geleneğine göre bu davranış evlenme teklifi anlamına gelirdi.

kaldırıp yattı. ⁸ Gece yarısı adam ürktü; yattığı yerde dönençce ayaklarının dibinde yatan kadını ayrımsadı.

⁹ Ona, "Kimsin sen?" diye sordu.

Kadın, "Ben kölen Rut'um" diye yanıtladı. "Kölenle evlen[†]. Çünkü sen yakın akrabamızsun" dedi.

¹⁰ Boaz, "RAB seni kutsasın, kızım" dedi. "Bu son iyiliğin, ilkinden de büyük. Çünkü yoksul olsun, zengin olsun, gençlerin peşinden gitmedin. ¹¹ Ve şimdi, korkma kızım; her istedığını yapacağım. Bütün kent halkı senin erdemli bir kadın olduğunu biliyor. ¹² Yakın akrabanız olduğum doğrudur. Ama benden daha yakın biri var. ¹³ Geceyi burada geçir. Sabah olduğunda eğer adam senin için akrabalık görevini yaparsa ne âlâ, varsın yapsın. Ama o, akrabalık görevini yapmak istemezse, yaşayan RAB'be ant içерim ki, bu görevi ben üstlenirim. Sen sabaha kadar yat."

¹⁴ Böylece Rut sabaha kadar Boaz'ın ayakları dibinde yattı. Ama ortalık insanların birbirini seçebileceği kadar aydınlanmadan önce kalktı. Çünkü Boaz, 'Harman yerine kadın geldiği bilinmemeli' demişti.

¹⁵ Boaz Rut'a, "Sırtındaki şalı çıkar, aç" dedi. Rut şalı açınca Boaz içine altı ölçek arpa boşaştı onun sırtına yükledi. Sonra Rut kente döndü.

¹⁶ Rut geri döñünce kaynanası, "Nasıl geçti kızım?" diye sordu.

Rut, Boaz'ın kendisi için yaptığı her şeyi anlattı. ¹⁷ Sonra ekledi: " 'Kayanana eli boş dönme' diyerek bana bu altı ölçek arpayı da verdi."

¹⁸ Naomi, "Kızım, bu işin ne olacağını öğreninceye kadar evde kal" dedi. "Çünkü Boaz bugün bu işi bitirmeden rahat edemeyecek."

4

Boaz Rut'la Evleniyor

¹ Bu arada Boaz kent kapısına * gidip oturdu. Sözünü ettiği yakın akraba oradan geçerken ona, "Arkadaş, gel şuraya otur" diye seslendi. Adam da varıp Boaz'ın yanına oturdu.

² Sonra Boaz kentin ileri gelenlerinden on adam topladı. Onlara, "Siz de gelin, oturun" dedi. Adamlar da oturdular. ³ Boaz, yakın akrabadan olan adama söyle dedi: "Moav topraklarından dönmüş olan Naomi, akrabamız Elimlek'in tarlasını satıyor. ⁴ Ben de burada oturanların ve halkın ileri gelenlerinin önünde bunu satın almanın durumu sana açayılm dedim. Yakın akrabalık görevini yapmak istiyorsan, yap. Ama sen akrabalık görevini yerine getirmeyeceksen, söyle de bileyim. Çünkü bu görevi yapmak önce sana düşer. Senden sonra ben gelirim."

Adam, "Yakın akrabalık görevini ben yaparım" diye karşılık verdi.

⁵ Bunun üzerine Boaz, "Yalnız, tarlayı Naomi'den satın aldığı gün, ölen Mahlon'un adının bıraktığı mirasla sürmesi için dul eşi Moavlı Rut'u da almalısın" dedi.

⁶ Adam, "Bu durumda yakın akrabalık görevini yapamam; yaparsam kendi mirasımı tehlkiye atmiş olurum" dedi. "Bana düşen akrabalık görevini sen yüklen. Çünkü ben yapamam."

⁷ Eskiden İsrail'de akrabalık görevinin yerine getirildiğini ve mülk alım satımının onaylandığını göstermek için tarafından biri çarlığını çıkarıp ötekine verirdi. Alışveriş yasallaştırmannın yolu buydu.

* 3:9 "Kölenle evlen": İbranice "Köleni eteğinle ört". 3:12 Rut 2:20 * 4:1 O dönemde kent kapısı sorunların konuşulup çözümendiği yerdi. 4:7 Yas.25:9

8 Bu nedenle yakın akrabadan olan adam, “Sen kendin satın al” diyerek çarığını çıkarıp Boaz'a verdi.

9 Boaz, ileri gelenlere ve bütün halka, “Elimelek'in, Kilyon ile Mahlon'un bütün mülkünü Naomi'den satın aldığıma bugün siz tanık oldunuz” dedi. **10** “Mahlon'un dul karısı Moavlı Rut'u da kendime eş olarak alıyorum. Öyle ki, ölen Mahlon'un adı bırakıldığı mirasla birlikte sürsün; kardeşlerinin arasından ve yaşadığı kentten adı silinmesin. Bugün siz buna tanık oldunuz.”

11 Kent kapısında bulunan bütün halk ve ileri gelenler, “Evet, biz tanığız” dediler. “RAB senin evine gelen kadını, İsrail soyunun o iki ana direğine – Rahel ve Lea'ya- benzer kilsin. Efrat boyunda varlıklı, Beytlehem'de ünlü olasın. **12** RAB'bin bu genç kadından sana vereceği çocukların soyun, Tamar'in Yahuda'ya doğurduğu Peres'in soyu gibi olsun.”

Davut'un Soyu

(1Ta.2:10-12; Mat.1:3-6; Luk.3:31-33)

13 Böylece Boaz, Rut'u kendine eş olarak aldı ve onunla birleşti. RAB'bin kutsamasiyla gebe kalan Rut bir oğlu doğurdu.

14 O zaman kadınlar Naomi'ye, “Bugün seni yakın akrabasız bırakmamış olan RAB'be övgüler olsun. Doğan çocuğun ünү İsrail'de yayılsın” dediler. **15** “O seni yaşama döndürecek, yaşılığında doyuracak. Çünkü onu, seni seven ve senin için yedi oğuldan bile daha değerli olan gelinin doğurdu.”

16 Naomi çocuğu alıp başına bastı ve ona dadılık yaptı.

17 Komşu kadınlar, “Naomi'nin bir oğlu oldu” diyerek çocuğu ad koydular; ona, Ovet adını verdiler. Ovet, İshay'inbabası; İshay ise Davut'unbabasıdır.

18 Peres'in soyu söyledir: Peres Hesron'un babası, **19** Hesron Ram'in babası, Ram Amminadav'in babası, **20** Amminadav Nahşon'un babası, Nahşon Salmon'un[†] babası, **21** Salmon Boaz'in babası, Boaz Ovet'in babası, **22** Ovet İshay'inbabası, İshay da Davut'unbabasıdır.

4:10 Yas.25:5-6

4:11 Yar.29:31

4:12 Yar.38:27-30

4:20 Bazı Septuaginta elyazmaları

“Salmon”, Masoretik metin “Salma”.

1.SAMUEL

GİRİŞ

Bu kitap adını, ilk bölümlerinde konu edilen Peygamber Samuel'den alır. İsrail'in "Hâkimler" döneminden krallığa geçiş olaylarını konu eder. İsrail yönetiminde meydana gelen bu değişiklik üç kişisinin çevresinde yoğunlaşır: Hâkimlerin sonucusu Samuel, İsrail'in ilk kralı Saul ve Davut.

Bu kitabın konusu Eski Antlaşmanın öbür kitaplarındaki gibi, Tanrı'ya bağlılığın başarısı, Tanrı'ya itaatsizliğin yıkımı getireceğinin vurgulanmasıdır. Bu konu Kâhin Eli'ye 2:30 ayetinde açıklanmıştır: "Beni onurlandırın ben de onurlandırırım. Ama beni saymayan küçük düşürülecek."

Kitapta krallığın kuruluşuyla ilgili değişik tepkilerden söz edilir. Rab'bin kendisi İsrail'in kralı olarak bilinirdi. Halkın bir kral istemesi karşısında Rab yine de onlar için bir kral seçti. Ama gerçek şu ki, kral da halk da Tanrı'nın yönetimi altında yaşıyordu (2:7-10). Yoksul zengin, bütün halkın hakyları Tanrı'nın Yasası uyarınca eşit bir şekilde korunuyordu.

1. ve 2. Samuel kitapları Septuaginta'da 1. ve 2. Krallar diye bilinir.

Ana Hatlar:

- 1:1-7:17 Hâkim olarak Samuel
- 8:1-10:27 Saul'un kral oluşu
- 11:1-15:35 Kral Saul'un ilk yılları
- 16:1-30:31 Davut ile Saul
- 31:1-13 Saul'la oğullarının ölümü

Samuel'in Doğumu

¹ Efrayim dağlık bölgesindeki Ramatayim Kasabası'nda yaşayan, Efrayim oymağının Suf boyundan Yeroham oğlu Elihu oğlu Tohu oğlu Suf oğlu Elkana adında bir adam vardı. ² Elkana'nın Hanna ve Peninna adında iki karısı vardı. Peninna'nın çocukları olduğu halde, Hanna'nın çocuğu olmuyordu.

³ Elkana Her Şeye Egemen RAB'be tapınıp kurban sunmak üzere her yıl kendi kentinden Şilo'ya giderdi. Eli'nin RAB'bin kâhinleri olan Hofni ve Pinehas adındaki iki oğlu da oradaydı. ⁴ Elkana kurban sunduğu gün karısı Peninna'ya ve oğullarıyla kızlarına etten birer pay verirken, ⁵ Hanna'ya iki pay verirdi. Çünkü RAB Hanna'nın rahmini kapamasına karşın, Elkana onu severdi. ⁶ Ama RAB Hanna'nın rahmini kapadığından, kuması Peninna Hanna'yi öfkelendirmek için ona sürekli sataşırıldı. ⁷ Bu yllarca böyle sürdü. Hanna RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde kuması ona sataşırıldı. Böylece Hanna ağlar, yemek yemezdii. ⁸ Kocası Elkana, "Hanna, neden ağlıyorsun, neden yemek yemiyorsun?" derdi, "Neden bu kadar üzgünsün? Ben senin için on oğuldan daha iyi değil miyim?"

⁹ Bir gün onlar Şilo'da yiyp içtikten sonra, Hanna kalktı. Kâhin Eli RAB'bin Tapınağı'nın kapı sövesi yanındaki sandalyede oturuyordu. ¹⁰ Hanna, gönlü buruk, acı acı ağlayarak RAB'be yakardı ¹¹ ve şu adağı adadı: "Ey Her Şeye Egemen RAB, kulunun üzüntüsüne gerçekten bakıp beni anımsar, kulunu unutmayıp bana bir erkek çocuk verirsen, yaşamı boyunca onu sana adayacağım. Onun başına hiç ustura deðmeyecek*."

^{1:11} Say:6:5 * ^{1:11} Eski Antlaşma'da saçın kesilmemesi, Tanrı'ya adanmış kişisinin belirtisiydi (bkz. Say:6:5).

¹² Hanna RAB'be yakarışını sürdürürken, Eli onun dudaklarını gözetliyordu. ¹³ Hanna içinden yakarıyor, yalnız dudakları kılmıyor, sesi duyulmuyordu. Bu yüzden Eli, Hanna'yı sarhos sanarak, ¹⁴ "Sarhoşluğunun ne zamana dek sürdürreceksin? Artık şarabı bırak" dedi.

¹⁵ Hanna, "Ah, öyle değil efendim!" diye yanıtladı, "Ben yüreği acılarla dolu bir kadınım. Ne şarap içtim, ne de başka bir içki. Sadece yüreğimi RAB'be döküyordum. ¹⁶ Kulunu kötü bir kadın sanma. Yakarışımı şimdiye dek sürdürmemin nedeni çok kaygılı, üzüntülü olmamadır."

¹⁷ Eli, "Öyleyse esenlikle git" dedi, "İsrail'in Tanrısı dileğini yerine getirsin."

¹⁸ Hanna, "Senin gözünde lütuf bulayım" deyip yoluna gitti. Sonra yemek yedi. Artık üzgün değildi.

¹⁹ Ertesi sabah erkenden kalkıp RAB'be tapındılar. Ondan sonra Rama'daki evlerine döndüler. Elkana karısı Hanna'yla birleşti ve RAB Hanna'yı animsadı.

²⁰ Zamanı gelince Hanna gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. "Onu RAB'den diledim" diyerek adını Samuel[†] koydu.

Hanna Samuel'i Tanrı'ya Adyor

²¹ Elkana RAB'be yıllık kurbanını ve adağını sunmak üzere ev halkıyla birlikte Şilo'ya gitti. ²² Ama Hanna gitmedi. Kocasına, "Çocuk süttен kesildikten sonra onu RAB'bin hizmetinde bulunmak üzere götüreceğim. Yaşamı boyunca orada kalacak" dedi.

²³ Kocası Elkana, "Nasıl istersem öyle yap" diye karşılık verdi, "Çocuk sütten kesilinceye dek burada kal. RAB sözünü yerine getirsin." Böylece Hanna oğlu sütten kesilinceye dek evde kalıp onu emzirdi.

²⁴ Küçük çocuk sütten kesildikten sonra Hanna üç yaşında bir boğa[‡], bir efa[§] un ve bir tulum şarap alarak onu kendisiyle birlikte RAB'bin Şilo'daki tapınağına götürdü. ²⁵ Boğayı kestikten sonra çocuğu Eli'ye getirdiler.

²⁶ Hanna, "Ey efendim, yaşamın hakkı için derim ki, burada yanında durup RAB'be yakaran kadınım ben" dedi, ²⁷ "Bu çocuk için yakarışım; RAB dileğimi yerine getirdi. ²⁸ Ben de onu RAB'be adıyorum. Yaşamı boyunca RAB'be adanmış kalacaktır." Sonra orada RAB'be tapındılar.

2

Hanna'nın Duası

¹ Hanna şöyle dua etti:

"Yüreğim RAB'de bulduğum sevinçle coşuyor;

Güçümü* yükseltsen RAB'dır.

Düşmanlarımın karşısında övünüyor,

Kurtarışınla seviniyorum!

² Kutsallıkta RAB'bin benzeri yok,

Evet, senin gibisi yok, ya RAB!

Tanrıımız gibi dayanak yok.

³ Artık büyük konuşmayın,

Ağzınızdan küstahça sözler çıkmasnın.

Çünkü RAB her şeyi bilen Tanrı'dır;

O'dur davranışları tartan.

[†] **1:20** "Samuel": "Tanrı duyar" anlamına gelir. [‡] **1:24** Septuaginta, Kumran, Süryanice "Üç yaşında bir boğa", Masoretik metin "Üç boğa". [§] **1:24** "Bir efa": Yaklaşık 13.2 kg. **2:1** Luk.1:46-55 ^{*} **2:1** "Güçümü": İbranice "Boynuzumu".

- ⁴ Güçlülerin yayları kırılır;
Güçsüzlerse güçle donatılır.
- ⁵ Toklar yiyecek uğruna gündelikçi olur,
Açlar döyürülür.
Kısır kadın yedi çocuk doğururken,
Çok çocuklu kadın kimsesiz kalır.
- ⁶ RAB öldürür de diriltir de,
Ölüler diyarına indirir ve çıkarır.
- ⁷ O kimini yoksul, kimini varsız kilar;
Kimini alçaltır, kimini yükseltir.
- ⁸ Düşkünü yerden kaldırır,
Yoksulu çöplükten çıkarır;
Soylularla oturtsun
Ve kendilerine onur tahtını miras olarak bağışlasın diye.
Çünkü yeryüzünün temelleri RAB'bindir,
Ö dünyayı onların üzerine kurmuştur.
- ⁹ RAB sadık kullarının adımlarını korur,
Ama kötüler karanlıkta susturulur.
Çünkü güçle zafere ulaşamaz insan.
- ¹⁰ RAB'be karşı gelenler paramparça olacak,
RAB onlara karşı gökleri gürletecek,
Bütün dünyayı yargılayacak,
Kralını güçle donatacak,
Meshettiği kralın gücünü yükseltecek."
- ¹¹ Sonra Elkana Rama'ya, evine döndü. Küçük Samuel ise Kâhin Eli'nin gözetiminde RAB'bin hizmetinde kaldı.

Eli'nin Oğullarının Yaptığı Kötülükler

¹²⁻¹³ Eli'nin oğulları degersiz kişilerdi. RAB'bi ve kâhinlerin halkla ilgili kurallarını önemsemiyordular. Biri sunduğu kurbanın etini haşlarken, kâhinin hizmetkârı elinde üç dişli büyük bir çatalla gelir, ¹⁴ çatalı kap, tencere, tava ya da kazana daldırırırdı. Çatalla çıkarılan her şey kâhin için ayrırlırdı. Şilo'ya gelen İsailliler'in hepsine böyle davranışlarırdı. ¹⁵ Üstelik kurbanın yağları yakılmadan önce, kâhinin hizmetkârı gelip kurban sunan adama, "Kâhine kızartmalık et ver. Senden haşlanmış et değil, çiğ et alacak" derdi.

¹⁶ Kurban sunan, "Önce hayvanın yağları yakılmalı, sonra dilediğin kadar al" diyecek olsa, hizmetkâr, "Hayır, şimdi vereceksin, yoksa zorla alırım" diye karşılık verirdi. ¹⁷ Gençlerin RAB'be karşı işledikleri günah çok büyülü; çünkü RAB'be sunulan sunuları küçümüşüyorlardı.

¹⁸ Bu arada genç Samuel, keten efod giymiş, RAB'bin önünde hizmet ediyordu. ¹⁹ Yıllık kurbanı sunmak için annesi her yıl kocasıyla birlikte oraya gider, diktığı cüppeyi ogluna getirirdi. ²⁰ Kâhin Eli de, Elkana ile karısına iyi dilekte bulunarak, "Dilediği ve RAB'be adadığı çocuğun yerine RAB sana bu kadından başka çocuklar versin" derdi. Bundan sonra evlerine dönerlerdi. ²¹ RAB'bin lütfuna eren Hanna gebe kalıp üç erkek, iki kız daha doğurdu. Küçük Samuel ise RAB'bin hizmetinde büydü.

²² Eli artık çok yaşılmıştı. Oğullarının İsailliler'e bütün yaptıklarını, Buluşma Çadırı'nın girişinde görevli kadınlarla düşüp kalkıklarını duymuştı. ²³ Onlara, "Neden böyle şeyler yaptırsınız?" dedi, "Yaptığınız kötülükleri herkesten

işitiyorum. **24** Olmaz bu, oğullarım! RAB'bin halkı arasında yayıldığıni duyduğum haber iyi değil. **25** İnsan insana karşı günah işlerse, Tanrı onun için aracılık eder. Ama RAB'be karşı günah işleyeni kim savunacak?” Ne var ki, onlar babalarının sözünü dinlemediler. Çünkü RAB onları öldürmek istiyordu.

26 Bu arada giderek büyüyen genç Samuel RAB'bin de halkın da beğenisini kazanmaktadır.

Eli'nin Oğullarına Karşı Peygamberlik Sözü

27 O sıralarda bir Tanrı adamı Eli'ye gelip şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Atan ve soyu Mısır'da firavunun halkına kölelik ederken kendimi onlara açıkça göstermedim mi? **28** Sunağımı çikması, buhur yakıp önumde efod giymesi için bütün İsrail oymakları arasından yalnız atanı kendime kâhin seçtim. Üstelik İsraililer'in yakılan bütün sunularını da atanın soyuna verdim. **29** Öyleyse neden konutum için buyurduğum kurbanı ve sunuyu küçümsüyorsunuz? Halkım İsrail'in sunduğu bütün sunuların en iyi kısımlarıyla kendinizi semirterek neden oğullarını benden daha çok önemsiyorsun?”

30 “Bu nedenle İsrail'in Tanrısı RAB söyle diyor: ‘Gerçekten, ailen ve atanın soyu sonsuza dek bana hizmet edecekler demiştim.’ Ama şimdi RAB söyle buyuruyor: ‘Bu benden uzak olsun! Beni onurlandırın ben de onurlandırırmım. Ama beni saymayan küçük düşürülecek. **31** Soyundan hiç kimsenin yaşılanacak kadar yaşamaması için senin ve atanın soyunun gücünü kıracığım günler yaklaşıyor. **32** İsrail'e yapılacak bütün iyiliğe karşın, sen konutumda sıkıntı göreceksin. Artık soyundan hiç kimse yaşılanacak kadar yaşamayacak. **33** Sunağımızdan bütün soyunu yok edeceğim, yalnız bir kişiysi esirgeyeceğim. Gözleri ağlamaktan kör olacak, yüreği yanacak[†]. Ama soyundan gelenlerin hepsi kılıçla[‡] ölecekler. **34** İki oğluñ Hofni ile Pinehas'ın başına gelecek olay senin için bir belirti olacak: İkisi de aynı gün ölecek. **35** İsteklerimi ve amaçlarımı yerine getirecek güvenilir bir kâhin çıkaracağım kendime. Onun soyunu sürdürceğim; o dameshettiğim kişinin önünde sürekli hizmet edecek. **36** Ailenden sağ kalan herkes bir parça gümüş ve bir somun ekmek için gelip ona boyun eğecek ve, Ne olur, karın toklığına beni herhangi bir kâhinlik görevine ata! diye yalvaracak.”

3

Tanrı'nın Samuel'e Seslenişi

1 Genç Samuel Eli'nin yönetim altında RAB'be hizmet ediyordu. O günlerde RAB'bin sözü seyrek geliyordu; görümler de azalmıştı.

2 Bir gece Eli yatağında uyuyordu. Gözleri öyle zayıflamıştı ki, güçlükle görebiliyordu. **3** Samuel ise RAB'bin Tapınağı'nda, Tanrı'nın Sandığı'nın bulunduğu yerde uyuyordu. Tanrı'nın kandili daha sönmemişti.

4 RAB Samuel'e seslendi. Samuel, “Buradayım” diye karşılık verdi. **5** Ardından Eli'ye koşup, “Beni çağırın, işte buradayım” dedi.

2:26 Özd.3:4; Luk.2:52 **2:28** Çık.28:1-4 **2:28** Lev.7:35-36 [†] **2:33** Septuaginta, Kumran “Sunağımızdan bütün soyunu yok edeceğim, yalnız bir kişiysi esirgeyeceğim. Gözleri ağlamaktan kör olacak, yüreği yanacak”, Masoretik metin “Gözlerini körlestirmek ve sana sıkıntı vermek için sunağımızdan bütün soyunu yok etmeyeceğim, yalnız birini esirgeyeceğim”. [‡] **2:33** Septuaginta, Kumran “Kılıçla”, Masoretik metin “Adamlar olarak”.

Ama Eli, "Ben çağrımadım, dön yat" diye karşılık verdi. Samuel de dönüp yattı.

⁶ RAB yine, "Samuel!" diye seslendi. Samuel kalkıp Eli'ye gitti ve, "İşte, buradayım, beni çağırın" dedi.

Eli, "Çağırmadım, oğlum" diye karşılık verdi, "Dön yat." ⁷ Samuel RAB'bi daha tanımiyordu; RAB'bin sözü henüz ona açıklanmamıştı.

⁸ RAB yine üçüncü kez Samuel'e seslendi. Samuel kalkıp Eli'ye gitti. "İşte buradayım, beni çağırın" dedi.

O zaman Eli genç Samuel'e RAB'bin seslendiğini anladı. ⁹ Bunun üzerine Samuel'e, "Git yat" dedi, "Sana yine seslenirse, 'Konuş, ya RAB, kulun dinliyor' dersin." Samuel gidip yerine yattı.

¹⁰ RAB gelip orada durdu ve önceki gibi, "Samuel, Samuel!" diye seslendi.

Samuel, "Konuş, kulun dinliyor" diye yanıtlaştı.

¹¹ RAB Samuel'e şöyle dedi: "Ben İsrail'de her duyanı şaşkına çevirecek bir şey yapmak üzereyim. ¹² O gün Eli'nin ailesine karşı söylediğim her şeyi baştan sona dek yerine getireceğim. ¹³ Çünkü farkında olduğu günahdan ötürü ailesini sonsuza dek yargılacakımı Eli'ye bildirdim. Oğulları Tanrı'ya saygısızlık ettiler*. Eli de onlara engel olmadı. ¹⁴ Bu nedenle, 'Eli'nin ailesinin günahı hiçbir zaman kurban ya da sunuya bile bağışlanmayacaktır' diyerek Eli'nin ailesi hakkında ant içtim."

¹⁵ Samuel sabaha kadar yattı, sonra RAB'bin Tapınağı'nın kaplarını açtı. Gördüğü görünü Eli'ye söylemekten çekinmedi. ¹⁶ Ama Eli ona, "Oğlum Samuel!" diye seslendi.

Samuel, "İşte buradayım" diye yanıtlaştı.

¹⁷ Eli, "RAB sana neler söyledi?" diye sordu, "Lütfen benden gizleme. Sana söylediğlerinden birini bile benden gizlersen, Tanrı sana aynısını, hatta daha kötüşünü yapsın!" ¹⁸ Bunun üzerine Samuel hiçbir şey gizlemeden ona her şeyi anlattı. Eli de, "O RAB'dır, gözünde iyi olanı yapsın" dedi.

¹⁹ Samuel büyürken RAB onuna birlikteydi. RAB ona verdiği sözlerin hiçbirinin boşça çıkışmasına izin vermedi. ²⁰ Samuel'in RAB'bin bir peygamberi olarak onaylandığını Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar bütün İsrail anladı. ²¹ RAB Silo'da görünmeyi sürdürdü. Orada sözü aracılıyla kendisini Samuel'e tanıttı.

4

¹ Samuel'in sözü bütün İsrail'de yayıldı*.

Antlaşma Sandığı Ele Geçiriliyor

İsrailliler Filistlilerle savaşmak üzere yola çıktılar. İsrailliler Even-Ezer'de, Filistliler de Afek'te ordugah kurdu. ² Filistliler İsrail'e karşı savaş düzenine girdiler. Savaş her yere yayılınca, Filistliler İsrailliler'i bozguna uğrattı. Savaş alanında dört bine yakın İsrailli'yi öldürdüler. ³ Askerler ordugaha dönünce, İsrail'in ileri gelenleri, "Neden bugün RAB bizi Filistliler'in önünde bozguna uğrattı?" diye sordular, "RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Silo'dan buraya getirelim ki, aramiza geldiğinde bizi düşmanlarımızın elinden kurtarsın."

* ^{3:13} Septuaginta ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre "Tanrı'ya saygısızlık ettiler", Masoretik metin "Başlarına lanet getirdiler". * ^{4:1} Masoretik metin "Samuel'in sözü bütün İsrail'de yayıldı", Septuaginta "O günlerde Filistliler İsraillilerle savaşmak üzere toplandılar".

⁴ Halk Şilo'ya adamlar gönderdi. Keruvarlar arasında taht kurmuş, Her Şeye Egemen RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı oradan getirdiler. Eli'nin iki oğlu, Hofni ile Pinehas da Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nın yanındaydilar.

⁵ RAB'bin Antlaşma Sandığı ordugaha varınca, bütün İsailliler öyle yüksek sesle bağırıldılar ki, yer yerinden oynadı. ⁶ Filistliler bağışmaları duyunca, "İbraniler'in ordugahındaki bu yüksek bağışmaların anlamı ne?" diye sordular. RAB'bin Sandığı'nın ordugaha getirildiğini öğrenince, ⁷ korkarak, "Tanrılar ordugaha gelmiş" dediler, "Vay başımız! Daha önce buna benzer bir olay olmamıştı. ⁸ Vay başımıza! Bu güçlü tanrıların elinden bizi kim kurtarabilir? Çölde Misiriler'i her tür belaya çarptıran tanrılar bunlar. ⁹ Güçlü olun, ey Filistliler! Yiğitçe davranışın! Yoksa, İbraniler size nasıl boyun eğdiye, siz de onlara öyle boyun eğeceksiniz. Bu yüzden yiğitçe davranışın ve savaşın!"

¹⁰ Böylece Filistliler savaşıp İsailliler'i bozguna uğrattılar. İsailliler'in hepsi evlerine kaçtı. Yenilgi öyle büyütü ki, İsailliler otuz bin yaya asker yitirdi, ¹¹ Tanrı'nın Sandığı alındı, Eli'nin iki oğlu, Hofni ile Pinehas öldü.

Eli'nin Ölümü

¹² Benyaminlini bir adam savaş alanından koşarak aynı gün Şilo'ya ulaştı. Giysileri yürülmüş, başı toz toprak içindeydi. ¹³ Adam Şilo'ya vardığında, Tanrı'nın Sandığı için yüreği titreyen Eli, yol kenarında bir sandalyeye oturmuş, kaygıyla bekliyordu. Adam kente girip olup bitenleri anlatınca, kenttekilerin tümü haykırdı.

¹⁴ Eli haykırışları duyunca, "Bu gürültünün anlamı ne?" diye sordu.

Adam olanları Eli'ye bildirmek için hemen onun yanına geldi. ¹⁵ O sırada Eli doksan sekiz yaşındaydı. Gözleri zayıflaşmış, göremiyordu. ¹⁶ Adam Eli'ye, "Ben savaş alanından geliyorum" dedi, "Savaş alanından bugün kaçtım."

Eli, "Ne oldu, oğlum?" diye sordu.

¹⁷ Haber getiren adam şöyle yanıtladı: "İsailliler Filistliler'in önünden kaçtı. Askerler büyük bir yenilgiye uğradı. İki oğlu, Hofni'yle Pinehas öldü. Tanrı'nın Sandığı da ele geçirildi."

¹⁸ Adam Tanrı'nın Sandığı'ndan söz edince, Eli sandalyeden geriye, kapının yanına düştü. Yaşılı ve şişman olduğundan boynu kırlılıp öldü. İsrail halkını kırk yıl süreyle yönetmişti.

¹⁹ Eli'nin gelini -Pinehas'ın karısı- gebeydi, doğurmak üzereydi. Tanrı'nın Sandığı'nın ele geçirildiğini, kayınbabasıyla kocasının öldüğünü duyunca bir den sancıları tuttu, yere çömelip doğurdu. ²⁰ Ölmek üzereyken ona yardım eden kadınlar, "Korkma, bir oğlun oldu" dediler. Ama o alırdımadı, karşılık da vermedi. ²¹ Tanrı'nın Sandığı ele geçirilmiş, kayınbabasıyla kocası ölmüştü. Bu yüzden, "Yücelik İsrail'den ayrıldı!" diyerek çocuğu İkavot[†] adını verdi.

²² "Yücelik İsrail'den ayrıldı!" dedi, "Çünkü Tanrı'nın Sandığı ele geçirildi."

5

Antlaşma Sandığı Aşdot'a ve Ekon'a Taşıntıyor

¹ Filistliler, Tanrı'nın Sandığı'nı ele geçirdikten sonra, onu Even-Ezer'den Aşdot'a götürdüler. ² Tanrı'nın Sandığı'nı Dagon Tapınağı'na taşııp Dagon heykelinin yanına yerleştirdiler. ³ Ertesi gün erkenden kalkan Aşdotlular, Dagon'u RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere düşmüş buldular. Dagon'u

^{4:4} Çık.25:22 [†] ^{4:21} "İkavot": "Yücelik yok" anlamına gelir.

alıp yerine koydular. ⁴ Ama ertesi sabah erkenden kalktıklarında, Dagon'u yine RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere düşmüş buldular. Bu kez Dagon'un başıyla iki eli kırılmış, eşigin üzerinde duruyordu; yalnızca gövdesi kalmıştı. ⁵ Dagon kâhinleri de, Aşdot'taki Dagon Tapınağı'na bütün gelenler de bu yüzden bugün de tapınağın eşigine basmıyorlar.

6 RAB Aşdotlular'ı ve çevrelerindeki halkı ağır biçimde cezalandırdı; onları urlarla cezalandırıp sıkıntılıya soktu*.

7 Aşdotlular olup bitenleri görünce, "İsrail Tanrı'sının Sandığı yanımızda kalmamalı; çünkü O bizi de, ilahimiz Dagon'u da ağır bir biçimde cezalandırıyor" dediler. **8** Bunun üzerine ulaklar gönderip bütün Filist beylerini çağırtilar ve, "İsrail Tanrı'sının Sandığı'ni ne yapalım?" diye sordular.

Filist beyleri, "İsrail Tanrı'sının Sandığı Gat'a götürülsün" dediler. Böylece İsrail Tanrı'sının Sandığı'ni Gat'a götürdüler.

9 Ama sandık oraya götürüldükten sonra, RAB o kenti de cezalandırdı. Kenti çok büyük bir korku sardı. RAB kent halkını, büyük küçük herkesi urlarla cezalandırdı. **10** Bu yüzden Tanrı'nın Sandığı'ni Ekron'a gönderdiler.

Tanrı'nın Sandığı kente girer girmez Ekrnlular, "Bizi ve halkımızı yok etmek için İsrail Tanrı'sının Sandığı'ni bize getirdiler!" diye bağırdılar. **11** Bütün Filist beylerini toplayarak, "İsrail Tanrı'sının Sandığı'ni buradan uzaklaştırın" dediler, "Sandık yerine geri gönderilsin; öyle ki, bizi de halkımızı da yok etmesin." Çünkü kentin her yanını ölüm korkusu sarmıştı. Tanrı'nın onlara verdiği ceza çok ağırdı. **12** Sağ kalanlarda urlar çıktı. Kent halkın haykırışı göklere yükseldi.

6

Antlaşma Sandığı'nın İsrail'e Geri Verilişi

1 RAB'bin Sandığı Filist ülkesinde yedi ay kaldıktan sonra, **2** Filistliler kâhinlerle falçları çağırıp, "RAB'bin Sandığı'ni ne yapalım? Onu nasıl yerine göndereceğimizi bize bildirin" dediler.

3 Kâhinlerle falçilar, "İsrail Tanrı'sının Sandığı'ni geri gönderecekseniz, boş göndermeyin" diye yanıldalar, "O'na bir suç sunusu sunmalısınız. O zaman iyileşecék ve O'nun sizi neden sürekli cezalandırdığını anlayacaksınız."

4 Filistliler, "Ona suç sunusu olarak ne göndermeliyiz?" diye sordular.

Kâhinlerle falçilar, "Suç sununuz Filist beylerinin sayısına göre beş altın ur ve beş altın fare olsun" diye yanıldalar, "Çünkü aynı bela hepinizin de, beylerinizin de üzerindedir. **5** Onun için, urların ve ülkeyi yılan farelerin benzerlerini yapın. Böylelikle İsrail'in Tanrı'sını onurlandırın. Belki sizin, ilahlarınızın ve ülkenizin üzerindeki cezayı hafifletir. **6** Neden Mısırlılar'ın ve firavunun yaptığı gibi inat ediyorsunuz? Tanrı Mısırlılar'ı alaya aldıktan sonra, İsrail halkın Mısırları bırakmadılar mı?

7 "Şimdi yeni bir arabaya boyunduruk vurulmamış, süt veren iki inek hazırlayın. İnekleri arabaya koşun; buzağılarını artlarından ayırip ahıra götürün. **8** RAB'bin Sandığı'ni alıp arabaya koyun; suç sunusu olarak O'na göndereceğiniz altın eşyaları da bir kutuya koyup yanına yerleştirin. Sonra bırakın arabayı yoluna gitsin. **9** Ama ardından gözetleyin. Eğer kendi ülkesine,

* **5:6** Masoretik metin "Soktu", Septuaginta "Soktu... Ülkelerinde fareler göründü. Kentin her yanına ölüm saçmaya başladı."

Beytşemeş'e giden yoldan ilerlerse, demek ki, üzerimize bu büyük yıkımı getiren O'dur. Yoksa bu yıkımın O'ndan gelmediğini, bize bir rastlantı olduğunu anlayacağız."

10 Adamlar denileni yaptılar. Süt veren iki inek getirip arabaya koştular, buzağılarını da ahıra kapadılar. **11** İçinde fareelerle urların altın benzerlerinin bulunduğu kutuyu RAB'bin Sandığı'yla birlikte arbabayla koydular. **12** İnekler dosdoğru Beytşemeş yolundan gittiler. Sağa sola sapmadan, böğüre böğüre ana yoldan ilerlediler. Filist beyleri onları Beytşemeş sınıra dek izledi.

13 O sırada Beytşemeşliler vadide buğday biçiyorlardı. Gözlerini kaldırıp sandığı görünce sevindiler. **14** Beytşemeşli Yeşu'nun tarlasına giren araba oradaki büyük bir taşın yanında durdu. Beytşemeşliler arabanın odunuunu yurdalar, inekleri de RAB'be yakmalık sunu olarak sundular. **15** Levililer RAB'bin Sandığı'nı ve içinde altını eşyaların bulunduğu yanındaki kutuyu indirip büyük taşın üzerine koymuşlardır. O gün Beytşemeşliler RAB'be yakmalık sunular sunup kurbanlar kestiler. **16** Filistliler'in beş beyi olup bitenleri gördükten sonra aynı gün Ekron'a döndüler.

17 Filistliler Aşdot, Gazze, Aşkelon, Gat ve Ekron kentleri için RAB'be suç sunusu olarak ur biçiminde birer altın gönderdiler. **18** Altın farelerse, surlu kentlerle çevre köyler dahil beş Filistli beye ait kentlerin sayısı kadardı. Beytşemeşli Yeşu'nun tarlasında RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* üzerine konduğu büyük taş tanık olarak bugün de duruyor.

19 RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın içine baktıkları için, RAB Beytşemeşliler'den bazlarını cezalandırıp yetmiş kişiyi* yok etti. Halk RAB'bin başlarına getirdiği bu büyük yıkımdan dolayı yas tuttu. **20** Beytşemeşliler, "Bu kutsal Tanrı'nın, RAB'bin önünde kim durabilir? Bizden sonra kime gidecek?" diyorlardı. **21** Sonunda Kiryat-Yearim'de oturanlara ulaklar göndererek, "Filistliler RAB'bin Sandığı'nı geri getirdiler; gelin, onu alıp götürün" dediler.

7

1 Bunun üzerine Kiryat-Yearim halkı varıp RAB'bin Sandığı'nı aldı. Onu Avinadav'ın tepedeki evine götürdüler. RAB'bin Antlaşma Sandığı'na bakması için Avinadav oğlu Elazar'ı görevlendirdiler.

Samuel İsrail'e Önderlik Ediyor

2 Sandık uzun bir süre, yirmi yıl boyunca Kiryat-Yearim'de kaldı. Bu arada bütün İsrail halkı RAB'bin özlemini çekti.

3 Samuel İsrail halkına şöyle dedi: "Eğer bütün yüreğinizle RAB'be dönmeye istekliyseñiz, yabancı ilahları ve Aştoret'in* putlarını aranızdan kaldırın. Kendinizi RAB'be adayıp yalnız O'na kulluk edin. RAB de sizi Filistliler'in elinden kurtaracaktır." **4** Bunun üzerine İsraililer Baal'ın* ve Aştoret'in putlarını atıp yalnızca RAB'be kulluk etmeye başladılar.

5 O zaman Samuel, "Bütün İsrail halkını Mispa'da toplayın, ben de sizin için RAB'be yakaracağım" dedi. **6** Mispa'da toplanan İsraililer kuyudan su çekip RAB'bin önüne döktüler. O gün oruç tuttular ve, "RAB'be karşı günah işledik" dediler. Samuel Mispa'da İsrail halkına önderlik etti.

* **6:19** Bazi İbranice elyazmaları "Yetmiş kişi", çoğu İbranice elyazmaları "Yetmiş kişi, ellî bin kişi".

7:1 2Sa.6:2-4; 1Ta.13:5-7

⁷ Filistliler İsrail halkın Mispa'da toplandığını duydu. Filist beyleri İsailliler'e karşı savaşmaya çıktılar. İsailliler bunu duyunca Filistliler'den korktular. ⁸ Samuel'e, "Bizi Filistliler'in elinden kurtarması için Tanrı'mız RAB'be yakarmayı bırakma" dediler. ⁹ Bunun üzerine Samuel bir süt kuzusu alıp RAB'be tümüyle yakmalık sunu olarak sundu ve İsailliler adına RAB'be yakardı. RAB de ona karşılık verdi. ¹⁰ Samuel yakmalık sunuyu sunarken, Filistliler, İsailliler'e saldırmak üzere yaklaşmışlardı. Ama RAB o an korkunç bir sesle gürleyerek Filistliler'i öyle şaşkına çevirdi ki, İsailliler'in önünde bozguna uğradılar. ¹¹ Mispa'dan çıkan İsailliler Filistliler'i Beytkar'ın altına kadar kovalayıp öldürdüler.

¹² Samuel bir taş alıp Mispa ile Şen arasına dikti. "RAB buraya kadar bize yardım etmiştir" diyerek taşa Even-Ezer* adını verdi. ¹³ Yenilgiye uğrayan Filistliler bir daha İsrail topraklarına saldırmadılar. Samuel yaşadığı sürece RAB Filistliler'in saldırmasını engelledi. ¹⁴ Ekron'dan Gat'a kadar Filistliler'in ele geçirdiği kentler İsrail'e geri verildi. Bunun yanısıra İsrail'in sınır toprakları da Filistliler'in elinden kurtarıldı. İsailliler'le Amorlular arasında ise barış vardı.

¹⁵ Samuel yaşadığı sürece İsrail'e önderlik yaptı. ¹⁶ Her yıl gidip Beytel'i, Gilgal'ı, Mispa'yı dolaşır, bu kentlerden İsrail'i yönetirdi. ¹⁷ Sonra Rama'daki evine döner, İsrail'i oradan yönetirdi. Orada RAB'be bir sunak yaptı.

8

İsrail Halkı Bir Kral İstiyor

¹ Samuel yaşlanınca oğullarını İsrail'e önder atadı. ² Beer-Şeva'da görev yapan ilk oğlunun adı Yoel, ikinci oğlunun adıysa Aviya'ydı. ³ Ama oğulları onun yolunda yürümediler. Tersine, haksız kazanca yönelik rüşvet alır, yargıda yan tutarlardı.

⁴ Bu yüzden İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanıp Rama'ya, Samuel'in yanına vardılar. ⁵ Ona, "Bak, sen yaşalandın" dediler, "Oğulların da senin yolunda yürümüyor. Şimdi, öteki uluslarda olduğu gibi, bizi yönetecek bir kral ata." ⁶ Ne var ki, "Bizi yönetecek bir kral ata" demeleri Samuel'in hoşuna gitmedi. Samuel RAB'be yakardı.

⁷ RAB, Samuel'e şu karşılığı verdi: "Halkın sana bütün söylediklerini dinle. Çünkü reddettikleri sen değilsin; kralları olarak beni reddettiler. ⁸ Onları Mısır'dan çıkardığım günden bu yana bütün yaptıklarının aynısını sana da yapıyorlar. Beni bırakıp başka ilahlara kulluk ettiler. ⁹ Şimdi onları dinle. Ancak onları açıkça uyar ve kendilerine krallık yapacak kişisin onları nasıl yöneteceğini söyle."

¹⁰ Samuel kendisinden kral isteyen halka RAB'bin bütün söylediklerini bildirdi: ¹¹ "Size krallık yapacak kişinin yönetimi şöyle olacak: Oğullarınızı alıp savaş arabalarında ve atlı birliklerinde görevlendirecek. Onun savaş arabalarının önünde koşacaklar. ¹² Bazlarını biner, bazlarını elliser kişilik birliklere komutan atayacak. Kimisini toprağını sürüp ekinini biçmek, kimisini de silahların ve savaş arabalarının donatımını yapmak için görevlendirecek. ¹³ Kızlarınızı itiriatçı, aşçı, fırıncı olmak üzere alacak. ¹⁴ Seçkin tarlalarınızı, bağlarınızı, zeytinliklerinizi alıp hizmetkârlarına

* ^{7:12} "Even-Ezer": "Yardım taşı" anlamına gelir. ^{8:5} Yas.17:14

verecek. ¹⁵ Tahıllarınızın, üzümlerinizin ondalığını alıp saray görevlileriyle öbür hizmetkârlarına dağıtacak. ¹⁶ Kadın erkek kölelerinizi, seçkin boğalarınızı*, eşeklerinizi alıp kendi içinde çalıştıracak. ¹⁷ Sürülerinizin de ondalığını alacak. Sizler ise onun köleleri olacaksınız. ¹⁸ Bunlar gerçekleştiğinde, seçtiğiniz kral yüzünden feryat edeceksiniz. Ama RAB o gün size karşılık vermeyecek.”

¹⁹ Ne var ki, halk Samuel'in sözünü dinlemek istemedi. “Hayır, bizi yönetecek bir kral olsun” dediler, ²⁰ “Böylece biz de bütün uluslar gibi olacağız. Kralımız bizi yönetecek, önumüzden gidip savaşlarımızı sürdürcek.”

²¹ Halkın bütün söylediklerini dinleyen Samuel, bunları RAB'be aktardı. ²² RAB Samuel'e, “Onların sözünü dinle ve başlarına bir kral ata” diye buyurdu.

Bunun üzerine Samuel İsailliler'e, “Herkes kendi kentine dönsün” dedi.

9

Saul'un Kral Atanması

¹ Benyamin oymağından Afiyah oğlu Bekorat oğlu Seror oğlu Aviel oğlu Kiş adında bir adam vardı. Benyaminli Kiş sözü geçen biriydi. ² Saul adında genç, yakışıklı bir oğlu vardı. İsrail halkı arasında ondan daha yakışıklı yoktu. Boyu herkesten bir baş daha uzundu.

³ Bir gün Saul'un babası Kiş'in eşekleri kayboldu. Kiş, oğlu Saul'a, “Hizmetkârlardan birini yanına al da git, eşekleri ara” dedi. ⁴ Saul Efrayim dağılık bölgесinden geçip Şalisha topraklarını dolaştı. Ama eşekleri bulamadılar. Şaalim bölgесine geçtiler. Eşekler orada da yoktu. Sonra Benyamin bölgесinden geçtilerse de, hayvanları bulamadılar.

⁵ Suf bölgесine varınca, Saullarındaki hizmetkârına, “Haydi dönelim! Yoksa babam eşekleri düşünmekten vazgeçip bizim için kayıtlanmaya başlar” dedi.

⁶ Hizmetkâr, “Bak, bu kente saygın bir Tanrı adamı vardır” diye karşılık verdi, “Bütün söyledikleri bir bir yerine geliyor. Şimdi ona gidelim. Belki gideceğimiz yolu o bize gösterir.”

⁷ Saul, “Gidersek, adama ne götüreceğiz?” dedi, “Torbalarımızdaki ekmek tükendi. Tanrı adamina götürecek bir arımağanımız yok. Neyimiz kaldı ki?”

⁸ Hizmetkâr, “Bak, bende çeyrek şekel* gümüş var” diye karşılık verdi, “Gideceğimiz yolu bize göstermesi için bunu Tanrı adamina vereceğim.” ⁹ – Eskiden İsrail'de biri Tanrı'ya bir şey sormak istediğiinde, “Haydi, biliciye gidelim” derdi. Çünkü bugün peygamber denilene o zaman bilici denirdi.–

¹⁰ Saul hizmetkârına, “İyi, haydi gidelim” dedi. Böylece Tanrı adamının yaşadığı kente gittiler.

¹¹ Yokuştan kente doğru çıkışlarken, kuyudan su çekmeye giden kızlarla karşılaştılar. Onlara, “Bilici burada mı?” diye sordular.

¹² Kızlar, “Evet, ilerde” diye karşılık verdiler, “Şimdi çabuk davranışın. Kentimize bugün geldi. Çünkü halk bugün tapınma yerinde bir kurban sunacak.

¹³ Kente girer girmez, yemek için tapınma yerine çıkmadan önce onu bulacaksınız. Kurbanı o kutsayacağı için, kendisi gelmeden halk yemek yemez. Çağrılı olanlar o geldikten sonra yemeye başlar. Şimdi gidin, onu hemen bulursunuz.” ¹⁴ Saul'la hizmetkâr kente gittiler. Kente girdiklerinde, tapınma yerine çıkmaya hazırlanan Samuel onlara doğru ilerliyordu.

* **8:16** Septuaginta “Boğalarınızı”, Masoretik metin “Gençlerinizi”. * **9:8** “Çeyrek şekel”: Yaklaşık 3 gr.

15 Saul gelmeden bir gün önce RAB Samuel'e şunu açıklamıştı: **16** "Yarın bu saatlerde sana Benyamin bölgesinden birini göndereceğim. Onu halkım İsrail'in önderi olarak meshedeceksin. Halkımı Filistliler'in elinden o kurtaracak. Halkının durumuna baktım; çünkü haykırışları bana ulaştı." **17** Samuel Saul'u görünce, RAB, "İşte sana sözünü ettigim adam!" dedi, "Halkıma o önderlik edecek."

18 Saul kent kapısında duran Samuel'e yaklaştı. "Bilicinin evi nerede, lütfen söyler misin?" dedi.

19 Samuel, "Bilici benim" diye yanıtladı, "Önümüzden tapınma yerine çıkışın. Bugün benimle birlikte yemek yiyeceksiniz. Yarın sabah düşündüğün her şeyi sana bildirip seni geri gönderirim. **20** Üç gün önce kaybolan eşeklerin için kaygılanma. Onlar bulundu. İsrail'in özlemi kime yönelik? Sana ve babanın ailesine değil mi?"

21 Saul şu karşılığı verdi: "Ben İsrail oymaklarının en küçüğü olan Benyamin oymağından değil miyim? Ait olduğum boy da Benyamin oymağına bağlı bütün boyların en küçüğü değil mi? Bana neden böyle şeyler söyleyorsun?"

22 Samuel Saul ile hizmetkârını alıp yemek odasına götürdü; yaklaşık otuz çağrılı arasında ilk sırayı onlara verdi. **23** Sonra aşçıya, "Sana verdiğim ve bir kenara ayırmamı söylediğim payı getir" dedi. **24** Aşçı budu getirip Saul'un önüne koydu. Samuel, "İşte senin için ayrılan parça, buyur ye!" dedi, "Çünkü bunu belirtilen gün çağırduğum halıyla birlikte yemen için sakladım." O gün Saul Samuel'le yemek yedi.

25 Tapınma yerinden kente indikten sonra Samuel evinin damında Saul'la konuştu[†]. **26** Sabah erkenden, şafak sökerken kalktılar. Samuel, damdan Saul'u çağırıp, "Hazırlan, seni göndereceğim" dedi. Saul kalktı. Samuel'le birlikte dışarı çıktılar. **27** Kentin sınırlarına yaklaşıırken Samuel Saul'a, "Hizmetkâra önumüzden gitmesini söyle" dedi. Hizmetkâr öne geçince, Samuel, "Ama sen dur" diye ekledi, "Sana Tanrı'nın sözünü bildireceğim."

10

1 Sonra Samuel yağ kabını alıp yağı Saul'un başına döktü. Onu öpüp şöyle dedi: "RAB seni kendi halkına önder olarak meshetti. **2** Bugün benden ayrıldıktan sonra Benyamin sınırında, Selsah'taki Rahel'in mezarı yanında iki kişiyle karşılaşacaksın. Sana, 'Aramaya çıktığın eşekler bulundu' diyecekler, 'Baban eşekleri düşünmekten vazgeçti, oğlum için ne yapsam diye sizin için kaygılanmaya başladı.' **3** Oradan daha ilerleyip Tavor'daki meşe ağaçına varacacağın. Orada biri üç oglak, biri üç somun ekmek, öbürü de bir tulum şarapla Tanrı'nın huzuruna, Beytel'e çıkan üç adamlı karşılaşacağın. **4** Seni selamlayıp iki somun ekmek verecekler. Sen de kabul edeceksin. **5** Sonra Filist ordugahının bulunduğu Givat-Elohim'e varacacağın. Kente girince, önlerinde çenk, tef, kaval ve lir çalanlarla birlikte peygamberlik ederek tapınma yerinden inen bir peygamber topluluğuyla karşılaşacağın. **6** RAB'bin Ruhu senin üzerine güçlü bir biçimde inecek. Onlarla birlikte peygamberlikte bulunacak ve başka bir kişiliğe bürünecesin. **7** Bu belirtiler gerçekleştiğinde, duruma göre gerekeni yap. Çünkü Tanrı seninledir. **8** Şimdi benden önce

[†] 9:25 Masoretik metin "Samuel evinin damında Saul'la konuştu", Septuaginta "Saul için damda bir döşek serildi, o da orada yattı."

Gilgal'a git. Yakmalık sunuları sunmak ve esenlik kurbanlarını kesmek için ben de yanına geleceğim. Ancak, ben yanına gelip ne yapacağını bildirene dek yedi gün beklemen gerekecek."

⁹ Saul, Samuel'in yanından ayrılmak üzere ona sırtını döner dönmez, Tanrı ona başka bir kişilik verdi. O gün bütün bu belirtiler gerçekleşti. ¹⁰ Giva'ya varınca, Saul'u bir peygamber topluluğu karşıladı. Tanrı'nın Ruhu güçlü bir biçimde üzerine indi ve Saul onlarla birlikte peygamberlikte bulunmaya başladı. ¹¹ Onu önceden tanıyanların hepsi, peygamberlerle birlikte peygamberlikte bulunduğu görünce, birbirlerine, "Ne oldu Kiş oğluna? Saul da mı peygamber oldu?" diye sordular.

¹² Orada oturanlardan biri, "Ya onların babası kim?" dedi. İşte, "Saul da mı peygamber oldu?" sözü buradan gelir. ¹³ Saul peygamberlikte bulunduktan sonra tapınma yerine çıktı.

¹⁴ Amcası, Saul ile hizmetkârına, "Nerede kaldınız?" diye sordu.

Saul, "Eşekleri arıyordu" diye karşılık verdi, "Onları bulamayınca, Samuel'e gittik."

¹⁵ Amcası, "Samuel sana neler söyledi, lütfen bana da anlat" dedi.

¹⁶ Saul, "Eşeklerin bulunduğu bize açıkça bildirdi" diye yanıtladı. Ama Samuel'in krallıkla ilgili sözlerini amcasına açıklamadı.

¹⁷⁻¹⁸ Sonra Samuel, İsrail halkın Mispa'da RAB için bir araya getirip şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben İsraililer'i Mısır'dan çıkardım. Mısırlılar'ın ve size baskı yapan bütün krallıkların elinden sizi kurtardım.' ¹⁹ Ama siz bugün bütün zorluk ve sıkıntılarınızdan sizi kurtaran Tanrıınız'a sırt çevirdiniz ve, 'Hayır, bize bir kral ata' dediniz. Şimdi RAB'bin önünde oymak oymak, boy boy dizilin."

²⁰ Samuel bütün İsrail oymaklarını bir bir öne çıkardı. Bunlardan Benyamin oymağı kurayla seçildi. ²¹ Sonra Benyamin oymağını boy boy öne çağrırdı. Matri'nin boyu seçildi. En sonunda da Matri boyundan Kişi oğlu Saul seçildi. Onu aradılar da bulamadılar. ²² Yine RAB'be, "O daha buraya gelmedi mi?" diye sordular.

RAB de, "O burada, eşyaların arasında saklanıyor" dedi.

²³ Bunun üzerine koşup Saul'u oradan getirdiler. Saul halkın arasına geldi. Boyu hepsinden bir baş uzundu. ²⁴ Samuel halka, "RAB'bin seçtiği adamı görüyor musunuz?" dedi, "Bütün halkın arasında bir benzeri yok."

Bunun üzerine halk, "Yaşasın kral!" diye bağırdı.

²⁵ Samuel krallığın ilkelerini halka açıkladı. Bunları kitap haline getirip RAB'bin önüne koydu. Sonra herkesi evine gönderdi. ²⁶ Saul da Giva'ya, kendi evine döndü. Tanrı'nın isteklendirdiği yiğitler ona eşlik ettiler. ²⁷ Ama bazı kötü kişiler, "O bizi nasıl kurtarabilir?" diyerek Saul'u küçümsediler ve onaarmağan vermediler. Saul ise buna aldırmadı.

11

Saul Ammonluları Bozguna Uğrattı

¹ Ammon Krallı Nahaş Yaveş-Gilat üzerine yürüyüp kenti kuşattı. Bütün Yaveşliler, Nahaş'a, "Bizimle bir antlaşma yap, sana kulluk ederiz" dediler.

² Ama Ammonlu Nahaş, "Ancak bir koşulla sizinle antlaşma yaparım" diye karşılık verdi, "Bütün İsrail halkını küçük düşürmek için her birinizin sağ gözünü oyup çıkaracağım."

³ Yaveş Kenti'nin ileri gelenleri ona, "İsrail'in her bölgесine ulaklar göndermemiz için bize yedi günlük bir süre tanı" dediler, "Eğer bizi kurtaracak kimse çıkmazsa o zaman sana teslim oluruz."

⁴ Ulaklar Saul'un yaşadığı Giva Kenti'ne gelip olanları halka bildirince, herkes hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. ⁵ Tam o sırada Saul, öküzlerinin ardında, tarladan dönüyordu. "Halka ne oldu? Neden böyle ağlıyorlar?" diye sordu. Yaveşliler'in söylediklerini ona anlattılar.

⁶ Saul bu sözleri duyunca, Tanrı'nın Ruhu güclü bir biçimde onun üzerine indi. Saul çok öfkелendi. ⁷ Bir çift öküz alıp parçaladı. Ulaklar aracılığıyla İsrail'in her bölgесine bu parçaları gönderip şöyle dedi: "Saul ile Samuel'in ardında gelmeyen herkesin öküzlerine de aynı şey yapılacaktır."

Halk RAB korkusuya sarsıldı ve tek beden halinde yola çıktı. ⁸ Saul onları Bezek'te topladı. İsrail halkı üç yüz bin, Yahudalılar ise otuz bin kişiydi. ⁹ Oraya gelen Yaveşli ulaklara şöyle dediler: "Yaveş-Gilat halkına, 'Yarın öğleye doğru kurtarılacaksınız' deyin."

Ulaklar gidip bu haberiiletince Yaveşliler sevindi. ¹⁰ Ammonlular'a, "Yarın size teslim olacağız" dediler, "Bize ne dilseniz yapın."

¹¹ Ertesi gün Saul adamlarını üç bölge ayırdı. Adamlar sabah nöbetinde Ammonlular'ın ordugahına girdi. Kırım günün en sıcak zamanına dek sürdürdü. Sağ kalanlar dağıldı; iki kişi bile bir arada kalmadı.

¹² Bundan sonra halk Samuel'e, "Saul mu bize krallık yapacak?" diyenler kimdi? Getirin onları, öldürelim" dedi.

¹³ Ama Saul, "Bugün hiç kimse öldürülmeyecek" diye yanıtladı, "Çünkü RAB bugün İsrail halkına kurtuluş verdi."

¹⁴ Samuel halka, "Haydi, Gilgal'a gidip orada krallığı yeniden onaylayalım" dedi. ¹⁵ Böylece bütün halk Gilgal'a gidip RAB'bin önünde Saul'un kral olduğunu onayladı. Orada, RAB'bin önünde esenlik kurbanları kestiler; Saul da bütün İsailliler de büyük bir sevinç yaşadılar.

12

Samuel'in Söylevi

¹ Bundan sonra Samuel İsrail halkına şöyle dedi: "Bana söylediğiniz her şeye kulak verdim: Size bir kral atadum. ² Şimdi size önderlik yapan bir kralınız var. Bense yaşlandım, saçım ağardı. Oğullarım da sizlerle birlikte. Gençliğimden bu güne dek size önderlik yaptım. ³ İşte karşınızda duruyorum. Hanginizin öküzüünü aldım? Kimin eşeğine el koydum? Kimi dolandırdım? Kime baskın yaptım? Göz yummak için kimden rüşvet aldım? RAB'bin ve O'nun meshettiğinin önünde bana karşı tanıklık edin de size karşılığını vereyim."

⁴ Halk, "Bizi dolandımadın" diye karşılık verdi, "Bize baskı da yapmadın. Kimsenin elinden hiçbir şey almadın."

⁵ Samuel, "Bana karşı bir şey bulamadığınıza bugün hem RAB, hem de O'nun meshettiği kral tanıktır" dedi.

"Evet, tanıktır" dediler.

⁶ Samuel konuşmasını şöyle sürdürdü: "Musa ile Harun'u görevlendiren, atalarınızı Mısır'dan çıkarılan RAB'dır. ⁷ Şimdi burada durun, RAB'bin önünde, O'nun sizi ve atalarınızı tekrar tekrar nasıl kurtardığına dair kanıtlar göstereyim size.

8 “Yakup Mısır'a gittikten sonra, atalarınız RAB'be yakardı. O da atalarınızı Mısır'dan çıkarıp burada yerleşmelerini sağlayan Musa ile Harun'u gönderdi.

9 Ama atalarınız Tanrıları RAB'bi unuttular. Bu yüzden RAB onları Hasor ordusunun komutanı Sisera'nın, Filistiler'in ve Moav Kralı'nın eline teslim etti. Bunlar atalarınıza karşı savaştılar. **10** Atalarınız RAB'be, 'Günah işledik; RAB'bi bırakıp Baal'ın* ve Aştoret'in* putlarına kulluk ettik. Ama şimdi bizi düşmanlarınızın elinden kurtar, sana kulluk edeceğiz' diye seslendiler. **11**

RAB de Yerubbaal'†, Bedan'‡, Yiftah'ı ve ben Samuel'i‡ gönderdi. Güvenlik içinde yaşamanız için sizى saran düşmanlarınızın elinden kurtardı.

12 “Ama siz Ammon Kralı Nahaş'ın üzerinde yürüdügüne göründü, Tanrılarınız RAB kralınız olduğu halde bana, 'Hayır, bize bir kral önderlik yapacak' dediniz. **13** İşte seçtiğiniz, dilediğiniz kral! Evet, RAB size bir kral verdi. **14** Eğer RAB'den korkar, O'na kulluk ederseniz, O'nun sözünü dinleyip buyruklarına karşı gelmezseniz, hem siz hem de önderiniz olacak kral Tanrılarınız RAB'bin ardına giderseniz, ne âlâ! **15** Ama RAB'bin sözünü dinlemez, buyruklarına karşı gelirsəniz, RAB kralınızı§ cezalandırdığı gibi siz de cezalandırılacaktır.

16 “Şimdi olduğunuz yerde durun ve RAB'bin gözlerinizin önünde yapacağı şu olağanüstü olayı görün. **17** Bugün buğday biçme zamanı değil mi? Göğü gürletsin, yağmur yağdırsın diye RAB'be yalvaracağım. Böylece bir kral istemekle yaptığınız kötüluğun RAB'bin üzerinde ne denli büyük olduğunu iyice anlayacaksınız.”

18 Samuel RAB'be yalvardı ve RAB o gün göğü gürletti, yağmur yağdırdı. Halk RAB'den de Samuel'den de çok korktu. **19** Bunun üzerine Samuel'e, "Yok olmayağım diye, biz kulların için Tanrı RAB'be yakar" dediler, "Çünkü bütün günahlarımıza kendimize bir kral istemek kötülüğünü de ekledik."

20 Samuel halka, "Korkmayın" dedi, "Siz bu büyük kötülüğü yaptınız, ama yine de RAB'bin ardına gitmekten vazgeçmeyein; tersine, bütün yüreğinizle RAB'be kulluk edin. **21** Kimseyi kurtaramayan yararsız putların ardına gitmeyin; çünkü onlar degersizdir. **22** RAB görkemli adının hatırlına halkın bırakmayacağı. Çünkü sizi kendi halkın kılmaktan hoşnut kaldı. **23** Bana gelince, sizin için RAB'be yalvarmaktan vazgeçip O'na karşı günah işlemek benden uzak olsun! Ancak size iyi ve doğru yolu öğreteceğim. **24** Yalnız RAB'den korkun, O'na bağlılıkla ve bütün yüreğinizle kulluk edin. O'nun sizler için ne görkemli işler yaptığı bir düşünün! **25** Ama kötülük yapmayı sürdürürseniz, hem siz yok olacaksınız, hem de kralınız.”

13

Samuel Saul'u Paylıyor

1 Saul* İsrail'de iki yıl krallık yaptıktan sonra **2** halktan üç bin kişi seçti. Bunalardan iki binini Mikmas ve Beytel'in dağlık bölgesinde yanına aldı. Binini de Benyamin oymağına ait Giva Kenti'nde Yonatan'ın yanına bıraktı. Halktan geri kalanları evlerine gönderdi. **3** Yonatan Giva'daki Filist birliğini yendi. Filistiler bunu duydular. Saul, bütün ülkede boru çaldırarak, "İbraniler

12:8 Çık.2:23 **12:9** Hâk.4:2 **12:9** Hâk.13:1 **12:9** Hâk.3:12 **12:10** Hâk.10:10 **12:11** Hâk.7:1

12:11 Hâk.11:29 **12:11** 1Sa.3:20 * **12:11** "Yerubbaal", yani "Gidyon". † **12:11** Masoretik metin "Bedan", Septuaginta, Süryanice "Barak". ‡ **12:11** Masoretik metin "Ben Samuel'i", Septuaginta "Şimşon'u". **12:12** 1Sa.8:19 § **12:15** Septuaginta "Kralınızı", Masoretik metin "Atalarımızı".

* **13:1** "Saul": Masoretik metinde "... yaşında kral olan Saul" cümlesiindeki rakamın düştüğü sanlıyor.

bu haberi duysun" dedi. ⁴ Böylece İsailliler'in hepsi Saul'un Filist birliğini yendiğini ve Filistliler'in İsailliler'den iğrendiğini duydu. Bunun üzerine halk Gilgal'da Saul'un çevresinde toplandı.

⁵ Filistliler İsailliler'le savaşmak üzere toplandılar. Otuz bin[†] savaş arabası, altı bin atlı asker ve kuyillardaki kum kadar kalabalık bir orduya sahiptiler. Gidip Beytaven'in doğusundaki Mikmas'ta ordugah kurdular. ⁶ Durumlarının tehlikeli olduğunu ve askerlerinin sıkıştırıldığını gören İsailliler, mağaralarda, çallıklarda, kayalıklarda, çukurlarda, sarnıçlarda gizlendiler. ⁷ Bazı İbraniler de Şeria Irmağı'ndan Gad ve Gilat bölgésine geçti. Ama Saul daha Gilgal'daydı. Bütün askerler onu titreyerek izliyordu.

⁸ Saul, Samuel tarafından belirlenen süreye uyarak, yedi gün bekledi. Ama Samuel Gilgal'a gelmeyince, halk Saul'un yanından dağılmaya başladı. ⁹ Saul, "Yakmalık sunuları ve esenlik sunularını bana getirin" dedi. Sonra yakmalık sunuyu sundu. ¹⁰ Saul yakmalık sununun sunulmasını bitirir bitirmez Samuel geldi. Saul selamlamak için onu karşılamaya çıktı.

¹¹ Samuel, "Ne yaptı?" diye sordu.

Saul, "Halk yanından dağılıyordu" diye karşılık verdi, "Sen de belirlenen gün gelmedin. Üstelik Filistliler Mikmas'ta toplandılar. Bunları görünce, ¹² 'Şimdi Filistliler Gilgal'da üzerime yüryecek; oysa ben RAB'bin yardımını dilememiştüm' diye düşündüm. Bu nedenle, yakmalık sunuyu sunma gerekliliğini duydum."

¹³ Samuel, "Akılsızca davrandın" dedi, "Tanrı RAB'bin sana verdiği buyruğa uymadın; yoksa, RAB İsrail üzerinde senin krallığının sonsuza dek sürmesini sağlayacaktı. ¹⁴ Ama artık krallığın sürdürmeyecek. RAB kendi gönlüne uygun birini arayıp onu kendi halkına önder olarak atamaya kararlı. Çünkü sen RAB'bin buyruğunu tutmadın."

¹⁵ Bundan sonra Samuel Gilgal'dan ayrılarak Benyaminogulları'nın Giva Kenti'ne gitti[‡]. Saul yanında kalan halkı saydı; yaklaşık altı yüz kişiydi. ¹⁶ Saul, oğlu Yonatan ve yanlarındaki halk Benyaminogulları'nın bölgesindeki Giva'da kalyorlardı. Filistliler ise Mikmas'ta ordugah kurmuşlardır. ¹⁷ Akıncılar üç koldan Filistliler'in ordugahından çıktılar. Kollardan biri Şual bölgesindeki Ofra'ya, ¹⁸ biri Beython'a, öbürü ise çöle, Sevoyim Vadisi'ne bakan sınıra doğru ilerledi.

¹⁹ Bütün İsrail ülkesinde bir tek demirci yoktu. Filistliler, "İbraniler kılıç, mızrak yapmasın" demişlerdi. ²⁰ Bu nedenle bütün İsailliler saban demirlerini, kazma, balta ve oraklarını[§] biletmek için Filistliler'e gitmek zorundaydılar. ²¹ Saban demiriyle kazmanın bileme fiyatı, şekelin üçte ikisi* kadardı. Beller, baltalar, üvendireler için istenilen fiyat ise şekelin üçte biriydi[†]. ²² İşte bu yüzden, savaş sırasında Saul ile Yonatan dışında, yanlarındaki hiç kimseñin elinde kılıç, mızrak yoktu.

Filstliler'e Karşı Savaş

²³ O sırada Filistliler'in bir kolu Mikmas Geçidi'ne çıktı.

[†] 13:5 Masoretik metin "Otuz bin", Süryaniçe "Üç bin". ^{13:8} 1Sa.10:8 ^{13:14} Elç.13:22 [‡] 13:15 Masoretik metin "Benyaminogulları'nın Giva Kenti'ne gitti", Septuaginta "Yoluna gitti. Halkın kalan kısmı ise orduya katılmak üzere Saul'u izledi. Gilgal'dan ayrılp Benyaminogulları'nın Giva Kenti'ne gittiler."

[§] 13:20 Septuaginta "Oraklarını", Masoretik metin "Saban demirlerini". ^{*} 13:21 "Şekelin üçte ikisi": Yaklaşık 8 gr. [†] 13:21 "Şekelin üçte biri": Yaklaşık 4 gr.

14

¹ Bir gün Saul oğlu Yonatan, silahını taşıyan genç hizmetkârına, "Gel, karşı taraftaki Filist ordugahına geçelim" dedi. Ama bunu babasına haber vermedi. ² Saul, Giva Kenti yakınındaki Migron'da bir nar ağacının altında oturmaktaydı. Yanında altı yüz kadar asker vardı. ³ Efod giymiş olan Ahiya da aralarındaydı. Ahiya Şilo'da RAB'bin kâhini olan Eli oğlu Pinehas oğlu İkavot'un erkek kardeşi Ahituv'un oğluydu. Halk Yonatan'ın gittiğini farketmemiştir. ⁴ Yonatan'ın Filist ordugahına ulaşmak için geçmeyi tasarladığı geçidin her iki yanında iki sıvri kaya vardı; birine Boses, öbürüne Sene denirdi. ⁵ Kayalardan biri kuzeyde Mikmas'a, öbürü güneyde Giva'ya bakardı.

⁶ Yonatan silahını taşıyan genç hizmetkârına, "Gel, şu sünnetsizlerin ordugahına gidelim" dedi, "Belki RAB bizim için bir şeyle yapar. Çünkü gerek çoklukta, gerekse azlıktı RAB'bin zaferle ulaştırmamasına engel yoktur."

⁷ Silahını taşıyan genç, "Ne düşünüyorsan öyle yap" diye yanıtladı, "Haydi yürü! Düşündüğün her şeye seninleyim."

⁸ Yonatan, "Bu adamlara gidelim, bizi görsünler" dedi, ⁹ "Eğer bize, 'Yanımıza gelene dek bekleyin' derlerse, olduğumuz yerde kalırız, gitmeyez. ¹⁰ Ama, 'Yanımıza gelin' derlerse, gideriz. Çünkü bu, RAB'bin Filistliler'i elimize teslim ettigine ilişkin bir belirti olacak bizim için."

¹¹ Böylece ikisi de Filistliler'in askerlerine göründüler. Filistliler, "Bakın! İbraniler gizlendikleri çukurlardan çıkmaya başlıyor!" dediler. ¹² Sonra Yonatan'la silahını taşıyan gence, "Buraya, yanımıza gelin, size bir şey söyleyeceğiz" diye seslendiler.

Bunun üzerine Yonatan silahını taşıyana, "Ardımdan gel" dedi, "RAB onları İsraililer'in eline teslim etti."

¹³ Yonatan elleriyle ayaklarını kullanarak yukarıya tırmadı; silahını taşıyan genç de onu izledi. Yonatan Filistliler'i yenilgiye uğrattı. Silahını taşıyan genç de onu izliyor ve Filistliler'i öldürdüyordu. ¹⁴ Yonatan'la silahını taşıyan genç bu ilk saldırında iki dönümlük* bir alanda yirmi kadar asker öldürdüler. ¹⁵ Ordugahta ve kırsal alanda bütün Filist halkı arasında dehşet hüküm sürüyordu. Askerlerle akıncılar bile titriyordu. Derken yer sarsıldı; sanki Tanrı'dan gelen bir titremeydi bu.

¹⁶ Benyamin topraklarındaki Giva Kenti'nde Saul'un nöbetçileri büyük bir kalabalığın oraya buraya dağıldığını gördüler. ¹⁷ Bunun üzerine Saul yanındaki adamlara, "Yoklama yapın da aramızdan kimin ayrıldığını görün" dedi. Yoklama yapılınca Yonatan'la silahını taşıyan gencin orada olmadığını anladılar. ¹⁸ Saul Ahiya'ya, "Tanrı'nın Sandığı'nı† getir" dedi. O sırada Tanrı'nın Sandığı İsrail halkındaydı.

¹⁹ Saul kâhinle konuşurken, Filistliler'in ordugahındaki kargaşa da giderek artmaktadır. Bunun üzerine Saul kâhine, "Elimi çek" dedi. ²⁰ Saul'la yanındaki askerlerin tümü toplanıp savaş alanına gittiler. Orada büyük bir kargaşa vardı. Herkes birbirine kılıç çekiyordu. ²¹ Daha önce Filistliler'in yanında yer alıp onların ordugahına katılan İbraniler bile saf değiştirerek Saul'la Yonatan'ın yanındaki İsrail birliklerine katıldılar. ²² Efrayim dağlık bölgesinde gizlenen İsraililer de Filistliler'in kaçtığını duyuncu onları savaş alanında kovalamaya

* ^{14:14} "İki dönüm": İbranice "Yarım semet". † ^{14:18} Masoretik metin "Tanrı'nın Sandığı", Septuaginta "Efod".

başladılar. ²³ Böylece RAB İsrail'i o gün zafere ulaştırdı. Savaş Beytaven'in ötesine dek yayıldı.

²⁴ O gün İsailliler bitindi. Çünkü Saul, "Ben düşmanlarından öç alıncaya kadar, akşam dek kim yemek yerse lanetli olsun!" diye halka ant içirmiştir. Bu yüzden de kimse bir şey yememişti.

²⁵⁻²⁶ Derken, her yanı bal dolu bir ormana vardılar. Askerler ormana girince, toprakta akan balları gördüler. Ne var ki, içikleri anttan korkutuları için hiçbiri bala dokunmadı. ²⁷ Yonatan babasının halka ant içirdiğini duymamıştı. Elindeki değneği uzatıp ucunu bal gümecine batırıldı. Bırak bal tadar tatmad gözleri parladı. ²⁸ Bunun üzerine oradakilerden biri Yonatan'a, "Baban askerlere, 'Bugün kim yemek yerse lanetli olsun' diye ant içirdi" dedi, "Askerlerin bitkin düşmesi de bundan."

²⁹ Yonatan, "Babam halka sıkıntı verdi" diye yanıtladı, "Bakin, bu baldan biraz tadınca gözlerim nasıl da parladi! ³⁰ Bugün halk düşmanlarından yağmaladığı yiyeceklerden özgürce yeseydi, çok daha iyi olurdu! O zaman Filistililer'in yenilgisi de daha ağır olmaz mıydı?"

³¹ O gün İsailliler, Filistililer'i Mikmas'tan Ayalon'a kadar yenilgiye uğrattılar. Ama İsrail askerleri o kadar bitindi ki, ³² yağmaladıkları mallara saldırdılar; davarları, sığırları, buzağıları yakaladıkları gibi hemen oracıkta kesip kanını akıtmadan yediler. ³³ Durumu Saul'a bildirerek, "Bak, askerlerin kanlı eti yemekle RAB'be karşı günah işliyor!" dediler.

Bunun üzerine Saul, "Hainlik ettiniz!" dedi, "Hemen büyük bir taş yuvarlayın bana." ³⁴ Sonra ekledi: "Halkın arasına varıp herkesin öküzünü, koyununu bana getirmesini söyleyin. Onları burada kesip yesinler. Eti kanıyla birlikte yiyecek RAB'be karşı günah işlemeyin." O gece herkes öküzünü getirip orada kesti. ³⁵ O sırada Saul RAB'be bir sunak yaptı. RAB'be yaptığı ilk sunaktı bu.

³⁶ Saul adamlarına, "Haydi, bu gece Filistililer'e saldıralım" dedi, "Tan ağarcaya dek mallarını yağmalayalım, onlardan bir tekini bile sağ bırakmayalım."

Adamlar, "Sence uygun olan neyse onu yap" diye karşılık verdiler.

Ama kâhin, "Burada Tanrı'ya danışalım" dedi.

³⁷ Bunun üzerine Saul Tanrı'ya, "Filistililer'e saldırmaya gideyim mi? Onları İsailliler'in eline teslim edecek misin?" diye sordu. Ama Tanrı o gün yanıt vermedi. ³⁸ Bunun için Saul, "Ey halkın önderleri! Buraya yaklaşın da bugün işlenen bu günahın nasıl işlendiğini ortaya çıkaralım" dedi, ³⁹ "İsrail'i kurtaran yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bu günaha yol açan oğlum Yonatan bile olsa kesinlikle öldürülecektir." Ama kimse bir şey söylemedi. ⁴⁰ Bunun üzerine Saul halka, "Siz bir yanda durun, oğlum Yonatan'la ben öbür yanda duracağız" dedi.

Halk, "Sence uygun olan neyse onu yap" diye karşılık verdi.

⁴¹ Saul İsrail'in Tanrısı RAB'be, "Bana doğru yanıtı ver" dedi. Kura Yonatan'la Saul'a düştü, halk aklandı. ⁴² Saul bu kez, "Benimle oğlum Yonatan arasında kura çekin" dedi. Kura Yonatan'a düştü. ⁴³ Bunun üzerine Saul Yonatan'a, "Söyle bana, ne yaptın?" diye sordu.

^{14:33} Yar.9:4; Lev.7:26-27; 17:10-14; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23 [‡] ^{14:41} Masoretik metin "Saul İsrail'in Tanrısı RAB'be, 'Bana doğru yanıt ver' dedi.", Septuaginta "Saul, 'Ey İsrail'in Tanrısı RAB, bugün neden kuluna yanıt vermedin? Suç bende ya da oğlum Yonatan'daysa, ey İsrail Tanrısı RAB, Urim'i* ver. Yok eğer suç halkın İsrail'deyse Tummim'i ver' dedi."

Yonatan, "Ben yalnızca elimdeki değneğin ucuyla biraz bal alıp tattım. Şimdi ölmem mi gerek?" diye karşılık verdi.

44 Saul, "Yonatan, eğer seni öldürmezsem, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsınsın!" dedi.

45 Ama halk Saul'a, "İsrail'i bu büyük zaferde ulaştıran Yonatan'ı mı öldürteceksin?" dedi, "Asla! Yaşayan RAB'bin adıyla deriz ki, saçının bir teline bile zarar gelmeyecektir. Çünkü bugün o ne yaptığına Tanrı'nın yardımıyla yapmıştır." Böylece halk Yonatan'ı öldürülmemekten kurtardı.

46 Bundan sonra Saul Filistliler'i kovalamaktan vazgeçti. Filistliler de yerlerine döndüler.

47 Saul İsrail'e kral atandıktan sonra, her yandaki düşmanlarına -Moav, Ammon, Edom halkları, Sova kralları ve Filistliler'e- karşı savaştı. Gittiği her yerde zafer kazandı. **48** Yiğitçe savaşarak Amalekliler'i yenilgiye uğrattı, İsailliler'i düşmanın yağışından kurtardı.

49 Saul'un oğulları Yonatan, Yişvi ve Malkişaua idi. İki kızından büyüğünün adı Merav, küçüğünün adı Mikal'dı. **50** Karısı, Ahimaas'ın kızı Ahinoam'dı. Ordusunun başkomutanı amcası Ner oğlu Avner'di. **51** Saul'un babası Kiş'le Avner'in babası Ner, Aviel'in oğullarıydı.

52 Saul yaşamı boyunca Filistliler'le kıyasıyla savaştı. Nerede yiğit, güçlü birini görse kendi ordusuna kattı.

15

Saul'un Kral Olarak Reddedilmesi

1 Samuel Saul'a şöyle dedi: "RAB seni kendi halkı İsrail'in Kralı olarak meshetmek için beni gönderdi. Şimdi RAB'bin sözlerine kulak ver. **2** Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'İsailliler'e yaptıkları kötülükten ötürü Amalekliler'i cezalandıracağım. Çünkü Mısır'dan çıkan İsailliler'e karşı koydular. **3** Şimdi git, Amalekliler'e saldır. Onlara ait her şeyi tümüyle yok et*, hiçbir şeyi esirgeme. Kadın erkek, çoluk çocuk, öküz, koyun, deve, eşek hepsini öldür."

4 Bunun üzerine Saul askerlerini toplayıp Telaim Kenti'nde saydı. İki yüz bin yaya askerin yanısıra Yahudalılar'dan da on bin kişi vardı. **5** Saul Amalek Kenti'ne varıp vadidepusunu kurdu. **6** Sonra Kenliler'e şu uyarıyı gönderdi: "Haydi gidin, Amalekliler'i bırakın; öyle ki, sizi de onlarla birlikte yok etmeyeyim. Çünkü siz Mısır'dan çıkan İsrail halkına iyilik ettiniz." Bunun üzerine Kenliler Amalekliler'den ayrıldılar.

7 Saul Havila'dan Mısır'ın doğusundaki Şur'a dek Amalekliler'i yenilgiye uğrattı. **8** Amalek Kralı Agak'ı sağ olarak yakaladı. Halkının tümünü de kılıçtan geçirdi. **9** Ne var ki, Saul ile adamları Agak'ı ve en iyi koyunları, sığırları, besili danaları, kuzuları -iyi olan ne varsa hepsini- esirgediler. Bunları tümüyle yok etmek istemediler. Ancak degersiz ve zayıf ne varsa hepsini yok ettiler.

10 RAB Samuel'e şöyle seslendi: **11** "Saul'u kral yaptığıma pişmanım. Beni izlemekten vazgeçti. Buyruklarımı yerine getirmedi." Samuel öfkelenmedi ve bütün geceyi RAB'be yakarmakla geçirdi.

§ **14:47** Septuaginta "Zafer kazandı", Masoretik metin "Zarar verdi". **15:1** 1Sa.10:1 **15:2**

Çık.17:8-14; Yas.25:17-19 * **15:3** İbranice "Tümüyle yok etmek" filii insanları, malları bir daha alınmamak üzere RAB'be adamat anlamını içerir. İbranice'de aynı ifade 8. ve 21. ayetlerde geçer.

¹² Ertesi sabah Samuel Saul'la görüşmek için erkenden kalktı. Saul'un Karmel Kenti'ne gittiğini, orada kendisine bir anıt diktilen sonra aşağı inip Gilgal'a döndüğünü öğrendi. ¹³ Saul kendisine gelen Samuel'e, "RAB seni kutsasın! Ben RAB'bin buyruğunu yerine getirdim" dedi.

¹⁴ Samuel, "Öyleyse nedir kulağıma gelen bu koynu melemesi? Nedir bu duyduğum siğır böğürmesi?" diye sordu.

¹⁵ Saul şöyle yanıldı: "Halk bunları Amalekliler'den getirdi. Tanrı'nın RAB'be kurban sunmak üzere davarlarım, siğirların en iyilerini esirgediler. Ama geri kalanları tümüyle yok ettim."

¹⁶ Samuel, "Dur da bu gece RAB'bin bana neler söylediğini sana bildireyim" dedi.

Saul, "Söyle" diye karşılık verdi.

¹⁷ Samuel konuşmasını şöyle sürdürdü: "Kendini önemsiz saydığını halde, sen İsrail oymaklarının önderi olmadın mı? RAB seni İsrail'e kral meshetti. ¹⁸ RAB seni bir görevde gönderip, 'Git, o günahlı Amalekliler'i tümüyle yok et; hepsini ortadan kaldırınca dek onlarla savaş' dedi. ¹⁹ Öyleyse neden RAB'bin sözüne kulak asmadın? Neden yağmalanan mallara saldırarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptın?"

²⁰ Saul, "Ama ben RAB'bin sözüne kulak verdim!" diye yanıldı, "RAB'bin beni gönderdiği yere gittim. Amalekliler'i tümüyle yok ettim, Amalek Kralı Agak'ı da buraya getirdim. ²¹ Ne var ki askerler, Gilgal'da Tanrı'nın RAB'be kurban sunmak üzere yağmalanmış bazı malları, yok edilmeye adanmış en iyi davarlarla siğirları aldılar."

²² Samuel şöyle karşılık verdi:

"RAB kendi sözünün dinlenmesinden hoşlandığı kadar
Yakmalık sunulardan, kurbanlardan hoşlanır mı?

İşte söz dinlemek kurbandan,

Sözü önemsemek de koçların yağlarından daha iyidir.

²³ Çünkü başkalırma, falcılık kadar günahtr

Ve dikbaşılık, putperestlik[†] kadar kötüdür.

Sen RAB'bin buyruğunu reddettiğin için,

RAB de senin kral olmanı reddetti."

²⁴ Bunun üzerine Saul, "Günah işledim! Evet, RAB'bin buyruğunu da, senin sözlerini de çiğnedim" dedi, "Halktan korktuğum için onların sözünü dinledim.

²⁵ Ama şimdi yalvarırm, günahımı bağışla ve benimle birlikte dön ki, RAB'be tapınayım."

²⁶ Samuel, "Seninle dönmem" dedi, "Çünkü sen RAB'bin buyruğunu reddettin, RAB de İsrail Kralı olmanı reddetti!"

²⁷ Samuel dönüp gitmeye davranışınca, Saul onun cüppesinin eteğini tuttu. Cüppe yırtıldı. ²⁸ Samuel, "Bugün RAB İsrail Krallığı'nı elinden alды ve senden daha iyi birine verdi" dedi, ²⁹ "İsrail'in yüce Tanrısı yalan söylemez, düşüncesini de değiştirmez. Çünkü O insan değil ki, düşüncesini değiştirsün."

³⁰ Saul, "Günah işledim!" dedi, "Ama ne olur halkimin ileri gelenleri ve İsailliler karşısında beni onurlandır. Tanrı'nın RAB'be tapınmam için benimle dön." ³¹ Böylece Samuel Saul'la birlikte geri döndü ve Saul RAB'be tapındı.

³² Samuel, "Amalek Kralı Agak'ı bana getirin" diye buyurdu.

Agak güvenle geldi. Çünkü, "Ölüm tehlikesi kesinlikle geçti" diye düşünüyordu.

[†] **15:23 "Putperestlik": İbranice "Özel aile putlarına danışmak".**

³³ Ama Samuel,
 "Kılıçın kadınları nasıl çocuksuz bırakılsın
 Senin annen de kadınlar arasında
 Çocuksuz bırakılacak"
 diyerek Agak'ı Gilgal'da RAB'bin önünde kılıçla parçaladı.
³⁴ Samuel Rama'ya, Saul da Giva'daki[‡] evine gitti. ³⁵ Samuel ölümüne dek Saul'u bir daha görmemiye de, onun için üzüldü. RAB de Saul'u İsrail Kralı yaptığına pişmandı.

16

Davut Kral Olarak Meshediliyor

¹ RAB Samuel'e, "Ben Saul'un İsrail Kralı olmasını reddettim diye sen daha ne zamana dek onun için üzüleceksin?" dedi, "Yağ boynuzunu yağla doldurup yola çık. Seni Beytlehemli İşay'ın evine gönderiyorum. Çünkü onun oğullarından birini kral seçtim."

² Samuel, "Nasıl gidebilirim? Saul bunu duyarسا beni öldürür!" dedi. RAB şöyle yanıtladı: "Yanına bir düve al ve, 'RAB'be kurban sunmak için geldim' de. ³ İşay'ı kurban törenine çağır. O zaman ne yapman gerektiğini ben sana bildireceğim. Sana belirteceğim kişiyi benim adıma kral olarak meshedeceksin."

⁴ Samuel RAB'bin sözüne uyarak Beytlehem Kenti'ne gitti. Kentin ileri gelenleri onu titreyerek karşıladılar ve, "Barış için mi geldin?" diye sordular.

⁵ Samuel, "Evet, barış için" diye yanıtladı, "RAB'be kurban sunmaya geldim. Kendinizi kutsayıp benimle birlikte kurban törenine gelin." Sonra İşay ile oğullarını kutsayıp kurban törenine çağrırdı.

⁶ İşay ile oğulları gelince Samuel Eliav'ı gördü ve, "Gerçekten RAB'bin önünde duran bu adam O'nunmeshettiği kişidir" diye düşündü.

⁷ Ama RAB Samuel'e, "Onun yakışıklı ve uzun boylu olduğuna bakma" dedi, "Ben onu reddettim. Çünkü RAB insanın gördüğü gibi görmez; insan dış görünüşe, RAB ise yüreğe bakar." ⁸ İşay, oğlu Avinadav'ı çağırıp Samuel'in öbünden geçirdi.

Ama Samuel, "RAB bunu da seçmedi" dedi. ⁹ Bunun üzerine İşay Şamma'yı da geçirdi. Samuel yine, "RAB bunu da seçmedi" dedi. ¹⁰ Böylece İşay yedi oğlunu da Samuel'in öbünden geçirdi. Ama Samuel, "RAB bunlardan hiçbirini seçmedi" dedi. ¹¹ Sonra İşay'a, "Oğullarının hepsi bunlar mı?" diye sordu.

İşay, "Bir de en küçüğü var" dedi, "Sürüyü güdüyor."

Samuel, "Birini gönder de onu getirsin" dedi, "O buraya gelmeden yemeğe oturmayacağız."

¹² İşay birini gönderip oğlunu getirtti. Çocuk kızıl saçlı, yakışıklı, gözleri pırıl pırıl bir delikanlıydı.

RAB Samuel'e, "Kalk, onu meshet. Seçtiğim kişi odur" dedi. ¹³ Samuel yağ boynuzunu alıp kardeşlerinin önünde çocuğu meshetti. O günden başlayarak RAB'bin Ruhu Davut'un üzerine güçlü bir biçimde indi. Bundan sonra Samuel kalkıp Rama'ya döndü.

Davut Saul'a Lir Çaltyor

[‡] 15:34 Septuaginta "Giva'daki", Masoretik metin "Saul Givası'ndaki".

14 Bu sıralarda RAB'bin Ruhu Saul'dan ayrılmıştı. RAB'bin gönderdiği kötü bir ruh ona sıkıntı çektiyor.

15 Hizmetkârları Saul'a, "Bak, Tanrı'nın gönderdiği kötü bir ruh sana sıkıntı çektiyor" dediler, **16** "Efendimiz, biz hizmetkârlarına buyruk ver, iyi lir çalan birini bulalım. Öyle ki, Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh üzerine gelince, o lir çalar, sen de rahatlarsın."

17 Saul hizmetkârlarına, "İyi lir çalan birini bulup bana getirin" diye buyurdu.

18 Hizmetkârlardan biri, "Beytlemeli İşay'in oğullarından birini gördüm" dedi, "İyi lir çalar. Üstelik yürekli, güçlü bir savaşçıdır; akıllıca konuşur, yakışıklıdır. RAB de onunladır."

19 Bunun üzerine Saul İshay'a ulaklar göndererek, "Sürüyü güden oğlun Davut'u bana gönder" dedi. **20** İshay ekmek yüklü bir eşek, bir tulum şarap, bir de oğlak alıp oğlu Davut'la birlikte Saul'a gönderdi. **21** Davut Saul'un yanına varıp onun hizmetine girdi. Saul Davut'u çok sevdi ve ona silahlarını taşıma görevini verdi. **22** Saul İshay'a şu haberi gönderdi: "İzin ver de Davut hizmetimde kalsın; ondan hoşnudum."

23 O günden sonra, Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh ne zaman Saul'un üzerine gelse, Davut liri alıp çalar, Saul rahatlayıp kendine gelirdi. Kötü ruh da ondan uzaklaşırıdı.

17

Davut'un Golyat'ı Öldürmesi

1 Savaşmak üzere ordularını bir araya getiren Filistliler, Yahuda'nın Soko Kenti'nde toplandılar. Soko ile Azeka Kenti arasındaki Efes-Dammim'de ordugah kurdular. **2** Saul ile İsraililer de toplandılar. Ela Vadisi'nde ordugah kurup Filistliler'e karşı savaş düzeni aldılar. **3** Filistliler tepenin bir yanında, İsraililer de karşı tepede yerlerini aldı. Aralarında vadî vardı.

4 Filist ordugahından Gath Golyat adında usta bir dövüşçü ortaya çıktı. Boyu altı arşın bir karıştı*. **5** Başına tunç miğfer takmış, pullu bir zırh kuşanmıştı. Tunç zırhın ağırlığı beş bin sekeldi†. **6** Baldırları zırhlarla korunmuştu. Omuzları arasında tunç bir pala asılıydi. **7** Mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırıği gibiydi. Mızrağın demir başının ağırlığı altı yüz sekeldi‡. Golyat'ın önüşra kalkanını taşıyan bir adam yürüyordu.

8 Golyat durup İsrail ordusuna, "Neden savaş düzeni aldınız?" diye haykırdı, "Ben Filistliyim, sizse Saul'un köleleriniz. Aranızdan çalışma çıkacak birini seçin. **9** Dövüşte beni yenip öldürebilirse, biz sizin köleniz oluruz. Ama ben üstün gelip onu yok edebilirsem, siz bizim kölemiz olur, bize kulluk edersiniz." **10** Filistli Golyat konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bugün İsrail ordusuna meydan okuyorum! Benimle dövüşecek birini çıkarın karşıma!" **11** Filistli'nin bu sözlerini duyunca, Saul da İsraililer de çok korkup dehşet içinde kaldılar.

12 Davut Yahuda'nın Beytlemeli Kenti'nden Efratlı İshay adında bir adamın oğluydu. İshay'in sekiz oğlu vardı. Saul'un krallığı döneminde İshay'in yaşı oldukça ilerlemişti. **13** İshay'in üç büyük oğlu Saul'la birlikte savaşa katılmıştı. Savaşa giden en büyük oğlunun adı Eliav, ikincisinin adı Avinadav,

* **17:4** "Altı arşın bir karış": Yaklaşık 2.9 m. † **17:5** "Beş bin sekel": Yaklaşık 57.5 kg. ‡ **17:7** "Altı yüz sekel": Yaklaşık 6.9 kg.

üçüncüsünün adıysa Şamma'ydi. ¹⁴ Davut en küçükleri idi. Üç büyük oğul Saul'un yanındaydı. ¹⁵ Davut ise babasının sürüsüne bakmak için Saul'un yanından ayrılp Beytlehem'e gider gelirdi.

¹⁶ Filistli Golyat kırk gün boyunca sabah akşam ortaya çıkip meydan okudu.

¹⁷ Bir gün İsay, oğlu Davut'a şöyle dedi: "Kardeşlerin için şu kavrulmuş bir efa buğdayla[§] on somun ekmeği al, çabucak ordugaha, kardeşlerinin yanına git. ¹⁸ Şu on parça peyniri de birlik komutanına götür. Kardeşlerinin ne durumda olduğunu öğren ve iyi olduklarına ilişkin bir belirti getir. ¹⁹ Kardeşlerin Saul ve öbür İsraililer'le birlikte Ela Vadisi'nde Filistilere karşı savaşıyorlar."

²⁰ Ertesi sabah Davut erkenden kalktı. Sürüyü bir çobana bıraktı. İsay'ın buyurduğu gibi erzağı alıp yola koyuldu. Ordugaha vardığı sırada askerler savaş naraları atarak savaş düzenine giriyorlardı. ²¹ İsraililer'le Filistilere karşı karşıya savaş düzeni almışlardı. ²² Davut getirdiklerini levazım görevlisine bırakıp cepheye koştu; kardeşlerinin yanına varıp onları selamladı. ²³ Davut onlarla konuşurken, Gath Filistli, Golyat adındaki dövüşçü Filist cephesinden ileri çıkararak daha önce yaptığı gibi meydan okudu. Davut bunu duydı. ²⁴ İsraililer Golyat'ı görünce büyük korkuya öňünden kaçtılar.

²⁵ Birbirlerine, "İsrail'e meydan okumak için ortaya çıkan şu adamı görüp varsunuz ya!" diyorlardı, "Kral onu öldürene büyük birarmağanın yanısıra kızını da verecek. Babasının ailesini de İsrail'e vergi ödemekten muaf tutacak."

²⁶ Davut yanındakilere, "Bu Filistli'yi öldürüp İsrail'den bu utancı kaldıracak kişiye ne verilecek?" diye sordu, "Bu sünnetsiz Filistli kim oluyor da yaşayan Tanrı'nın ordusuna meydan okuyor?"

²⁷ Adamlar daha önce verilmiş olan söze göre Golyat'ı öldürecek kişiye neler vereceğini anlattılar.

²⁸ Ağabeyi Eliav Davut'un adamlarla konuştuğunu duyunca öfkeli oldu. "Ne işin var burada?" dedi, "Çöldeki üç beş koyunu kime bırakın? Ne kadar kendini beğenmiş ve ne kadar kötü yürekli olduğunu biliyorum. Sadece savaşı görmeye geldim."

²⁹ Davut, "Ne yaptım ki?" dedi, "Bir soru sordum, o kadar." ³⁰ Sonra başka birine dönüp aynı soruyu sordu. Adamlar öncekine benzer bir yanıt verdiler.

³¹ Davut'un söylediklerini duyanlar Saul'a ilettiler. Saul onu çağırıttı.

³² Davut Saul'a, "Bu Filistli yüzünden kimse yılmasın! Ben kulun gidip onunla dövüşeceğim!" dedi.

³³ Saul, "Sen bu Filistli'yle dövüşemezsin" dedi, "Çünkü daha gençsin, o ise gençliğinden beri savaşçıdır."

³⁴ Ama Davut, "Kulun babasının sürüsünü güder" diye karşılık verdi, "Bir aslan ya da ayı gelip sürüden bir kuzu kaçırınca, ³⁵ peşinden gidip ona saldırır, kuzuyu ağzından kurtarırmı. Eğer aslan ya da ayı üzerime gelirse, boğazından tuttuğum gibi vurur öldürürüm. ³⁶ Kulun, aslan da ayı da öldürmüştür. Bu sünnetsiz Filistli de onlar gibi olacak. Çünkü yaşayan Tanrı'nın ordusuna meydan okudu. ³⁷ Beni aslanın, aymın pençesinden kurtaran RAB, bu Filistli'nin elinden de kurtaracaktır."

Saul, "Öyleyse git, RAB seninle birlikte olsun" dedi. ³⁸ Sonra kendi giysilerini Davut'a verdi; başına tunç miğfer taktı, ona bir zırh giydirdi. ³⁹ Davut giysilerinin üzerine kılıçını kuşanıp yürümeye çalıştı. Çünkü bu giysilere alışık değildi.

[§] 17:17 "Bir efa buğday": Yaklaşık 17.6 kg.

Saul'a, "Bunlarla yürüyemiyorum" dedi, "Çünkü alışık değilim." Sonra giysileri üzerinden çıktı. ⁴⁰ Değneğini alıp dereden beş çakıl taşı seçti. Bunları çoban dağarcığının cebine koyduktan sonra sapanını alıp Filistli Golyat'a doğru ilerledi.

⁴¹ Filistli de, önünde kalkan taşıyıcısı, Davut'a doğru ilerliyordu. ⁴² Davut'u tepeden tırnağa süzdü. Kızıl saçlı, yakışıklı bir genç olduğu için onu küçümsedi. ⁴³ "Ben köpek miyim ki, üzerime değnekle geliyorsun?" diyerek kendi ilahalarının adıyla Davut'u lanetledi. ⁴⁴ "Bana gelsene! Bedenimi gökteki kuşlara ve kirdaki hayvanlara yem edeceğim!" dedi.

⁴⁵ Davut, "Sen kılıçla, mızrakla, palayla üzerime geliyorsun" diye karşılık verdi, "Bense meydan okuduğun İsrail ordusunun Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla senin üzerinde geliyorum. ⁴⁶ Bugün RAB seni elime teslim edecek. Seni vurup başını gövdenden ayıracığım. Bugün Filistli askerlerin leslerini gökteki kuşlarla yerdeki hayvanlara yem edeceğim. Böylece bütün dünya İsrail'de Tanrı'nın var olduğunu anlayacak. ⁴⁷ Bütün bu topluluk RAB'bin kılıçla, mızrakla kurtarmadığını anlayacak. Çünkü savaş zaten RAB'bindir! O sizi elimize teslim edecek."

⁴⁸ Golyat saldırmak amacıyla Davut'a doğru ilerledi. Davut da onuna dövüşmek üzere hemen Filist cephesine doğru koştu. ⁴⁹ Elini dağarcığına sokup bir taş çıktı, sapanla fırlattı. Taş Filistli'nin alnına çarpıp saplandı. Filistli yüzükoyun yere düştü. ⁵⁰ Böylece Davut Filistli Golyat'ı sapan ve taşla yendi. Elinde kılıç olmaksızın onu yere serdi. ⁵¹ Sonra koşup üzerine çıktı. Golyat'ın kılıcını tutup kininden çektiği gibi onu öldürdü ve başını kesti.

Kahraman Golyat'ın öldüğünü gören Filistliler kaçtılar. ⁵² İsailliler'e Yahudililer kalkıp Gat'ın* girişine ve Ekron kapılarına kadar nara atarak onları kovaladılar. Filistliler'in ölüleri Gat'a, Ekron'a kadar Shaarayim yolunda yerlere serildi. ⁵³ Filistliler'i kovaladıktan sonra geri dönen İsailliler Filist ordugahını yağmaladılar. ⁵⁴ Davut Filistli Golyat'ın başını alıp Yeruşalim'e götürdü, silahlarını da kendi çadırına koydu.

⁵⁵ Saul, Davut'un Golyat'la dövüşmeye çıktığını görünce, ordu komutanı Avner'e, "Ey Avner, kimin oğlu bu genç?" diye sormuştur.

Avner de, "Yaşamın hakkı için, ey kral, bilmiyorum" diye yanıtlamıştı.

⁵⁶ Kral Saul, "Bu gencin kimin oğlu olduğunu öğren" diye buyurmuştı. ⁵⁷ Davut Golyat'ı öldürüp ordugaha döner dönmez, Avner onu alıp Saul'a götürdü. Golyat'ın kesik başı Davut'un elindeydi. ⁵⁸ Saul, "Kimin oğlusun, delikanlı?" diye sordu.

Davut, "Kulun Beytlehemli İşay'in oğluyum" diye karşılık verdi.

18

Yonatan Davut'la Bir Antlaşma Yapıyor

¹ Saul'la Davut'un konuşması sona erdiğinde, Saul oğlu Yonatan'ın yüreği Davut'a bağlandı. Yonatan onu canı gibi sevdi. ² O günden sonra Saul Davut'u yanında tuttu ve babasının evine dönmesine izin vermedi. ³ Yonatan, Davut'a beslediği derin sevgiden ötürü, onunla bir dostluk antlaşması yaptı. ⁴ Üzerinden kaftanını çıkarıp zırhi, kılıcı, yayı ve kuşağıyla birlikte Davut'a verdi.

* ^{17:52} Septuaginta "Gat", Masoretik metin "Vadi".

5 Davut Saul'un kendisini gönderdiği her yere gitti ve başarılı oldu. Bu yüzden Saul ona ordusunda üstün bir rütbe verdi. Bu olay bütün halkı, Saul'un görevlilerini bile hoşnut etti.

Saul Davut'u Kiskantyor

6 Davut'un Filistli Golyat'ı öldürmesinden sonra, askerler geri dönerken, İsrail'in bütün kentlerinden gelen kadınlar, tef ve çeşitli çalgılar çalarak, sevinçli ezgiler söyleyip oynayarak Kral Saul'u karşılamaya çıktılar. **7** Bir yandan oynuyor, bir yandan da şu ezgiyi söylüyorlardı:

"Saul binlercesini öldürdü,

Davut'sa on binlercesini."

8 Bu sözlerin Saul çok öfkelendi. "Davut'a on binlercesini, banaya ancak binlercesini verdiler. Artık kral olmaktan başka onun ne eksiği kaldı ki?" diye düşündü. **9** Böylece o günden sonra Saul Davut'u kıskanmaya başladı.

10 Ertesi gün Tanrı'nın gönderdiği kötü bir ruh Saul'un üzerine güclü bir biçimde indi. Saul evinde sayıklamaya başladı. Davut her zamanki gibi yine lir çalışıyordu. Saul'un elinde bir mızrak vardı. **11** "Davut'u vurup duvara çakacağım" diye düşünerek mızrağı ona fırlattı. Ama Davut iki kez ondan kurtuldu.

12 Saul Davut'tan korkuyordu. Çünkü RAB Davut'laydı, oysa kendisinden ayrılmıştı. **13** Bu yüzden Saul Davut'u yanından uzaklaştırdı. Onu bin kişilik birlikte komutan atadı. Davut askerlere öncülük yapıyordu. **14** RAB onunla birlikte olduğundan, yaptığı her işte başarılıydı. **15** Davut'un büyük başarısını gördükçe Saul'un korkusu daha da artıyordu. **16** Ne var ki, bütün İsrail ve Yahuda halkı Davut'u seviyordu; çünkü Davut onlara öncülük ediyordu.

17 Saul Davut'a, "İşte büyük kızım Merav" dedi, "Onu sana eş olarak vereceğim. Yalnız hatırlım için yiğitçe davranış ve RAB'bin savaşlarını sürdür." Çünkü, "Davut'un ölümü benim elimden değil, Filistliler'in elinden olsun" diye düşünüyordu.

18 Davut, "Ben kim oluyorum, İsrail'de ailem ve babamın oymağı ne ki, krala damat olayım?" diye karşılık verdi. **19** Ne var ki, Saul'un kızı Merav'ın Davut'a verileceği zaman geldiğinde, kız Davut yerine Meholalı Adriel'e eş olarak verildi.

20 Bu arada Saul'un öbür kızı Mikal Davut'a gönül vermişti. Bunu duyan Saul sevindi. **21** "Davut'a Mikal'i veririm" diye düşündü, "Öyle ki, Mikal Davut'u tuzağa düşürür; Filistliler de onu öldürür." Davut'a, "Bugün damadım olmak için yine fırsatın var" dedi.

22 Sonra görevlilerine, Davut'a gizlice şunları söylemelerini buyurdu: "Bak, kral senden hoşnut, bütün görevlileri de seni seviyor. Kralın damadı olmanın zamanı geldi."

23 Saul'un görevlileri bu sözleri Davut'a ilettiler. Davut, "Yoksul ve önelsiz biriyken kralın damadı olmak sizce küçük bir şey mi?" diye karşılık verdi.

24 Görevliler Davut'un dediklerini Saul'a bildirdiler. **25** Saul şöyle buyurdu: "Davut'a deyin ki, 'Kral düşmanlarından öz almak için başlık parası olarak yüz Filistli'nin sünnet derisinden başka bir şey istemiyor.' " Davut'un Filistliler'in eline düşüp öleceğini tasarlıyordu.

26 Görevliler Saul'un söylediğini Davut'a ilettiler. Davut, kralın damadı olacağına sevindi. Tanınan süre dolmadan **27** Davut'la adamları gidip iki yüz Filistli öldürdüler. Kralın damadı olabilmek için Davut, öldürülen Filistliler'in

sünnet derilerini tam tamına getirip krala sundu. Saul da buna karşılık kızı Mikal'ı eş olarak ona verdi. ²⁸ Saul, RAB'bin Davut'la birlikte olduğunu ve kızı Mikal'ın onu sevdiğini apaçık gördü. ²⁹ Bu yüzden Davut'tan daha çok korktu ve yaşamı boyunca ona düşmanlık besledi.

³⁰ Filistli komutanlar saldırıkça Davut Saul'un öbür komutanlarından daha başarılı oluyordu. Bu yüzden büyük bir üne kavuştu.

19

Saul Davut'u Öldürmeyeći Tasarlıyor

¹⁻² Saul, oğlu Yonatan'a ve bütün görevlilerine Davut'u öldürmeleri için buyruk verdi. Ama Davut'u çok seven Yonatan ona, "Babam Saul seni öldürmek için fırsat kolluyor" diye haber verdi, "Lütfen yarın sabah dikkatli ol; gizlenebileceğin bir yere gidip saklan. ³ Ben de saklandığın tarlaya gidip babamın yanında duracağım ve onunla senin hakkında konuşacağım. Bir şey öğrenirsem, sana bildirim."

⁴ Yonatan babası Saul'a Davut'u övereş şunları söyledi: "Kral kulu Davut'a haksızlık etmesin. Çünkü o sana hiç haksızlık etmedi ve yaptığı her şeye sana büyük yararı dokundu. ⁵ Yaşamını tehlikeye atarak Filistli'yi öldürdü. RAB de bütün İsrail'i büyük bir zaferle ulaştırdı. Sen de bunu görüp sevindin. Öyleyse neden Davut'u yok yere öldürerek suçsuz birine haksızlık edesin?"

⁶ Saul Yonatan'ın söylediğlerinden etkilenderek ant içti: "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, Davut öldürülmeyecektir." ⁷ Bunun üzerine Yonatan Davut'u çağırıp ona her şeyi anlattı. Sonra Davut'u Saul'un yanına getirdi. Davut da önceden olduğu gibi kralın hizmetine girdi.

⁸ Savaş yine patlak verdi. Davut gidip Filistliler'e karşı savaştı. Onları öyle büyük bir bozguna uğrattı ki, öbünden kaçtılar.

⁹ Bir gün Saul, mızrağı elinde evinde oturuyor, Davut da lir çalıyordu. Derken RAB'bin gönderdiği kötü bir ruh Saul'u yakaladı. ¹⁰ Saul mızrağıyla Davut'u duvara çakmaya çalıştı. Ancak Davut yana kaçınca Saul'un mızrağı duvara saplandı. O gece Davut kaçıp kurtuldu.

¹¹ Saul, Davut'u gözetlemeleri, ertesi sabah da öldürmeleri için evine ulaklar gönderdi. Ama karısı Mikal Davut'a, "Bu gece kaçıp kurtulamazsan, yarın öldürüleceksin" dedi. ¹² Sonra Davut'u pencereden aşağıya indirdi. Böylece Davut kaçıp kurtuldu. ¹³ Mikal aile putunu alıp yatağa koydu, üstüne yorganı örttü, baş tarafına da keçi kılından bir yastık yerleştirdi. ¹⁴ Saul'un gönderdiği ulaklar Davut'u yakalamaya geldiğinde, Mikal, "Davut hasta" dedi.

¹⁵ Saul Davut'u görmeleri için ulakları yeniden göndererek, "Onu yatağıyla buraya getirin de öldüreyim" diye buyurdu. ¹⁶ Ulaklar eve girince, yataktakı başında keçi kılından yastık olan putu gördüler. ¹⁷ Saul Mikal'a "Neden beni böyle kandırıp düşmanımın kaçmasını sağladın?" diye sordu.

Mikal, "Davut bana, 'Bırak beni gideyim, yoksa seni öldürürüm' dedi" diye yanıtladı.

¹⁸ Kaçıp kurtulan Davut, Rama'da yaşayan Samuel'in yanına gitti. Saul'un kendisine bütün yaptıklarını ona anlattı. Sonra Samuel'le birlikte Nayot Mahallesi'ne gidip orada kaldı. ¹⁹ Davut'un Rama'nın Nayot Mahallesi'nde olduğu haberi Saul'a ulaştırdı. ²⁰ Bunun üzerine Saul Davut'u yakalamaları için ulaklarını oraya gönderdi. Ulaklar Samuel'in onderliğinde bir peygamber

topluluğunun oynayıp coştugunu* gördüler. İşte o zaman Tanrı'nın Ruhu Saul'un ulaklarının üzerine indi. Onlar da oynayıp coşmaya başladılar. ²¹ Saul olup bitenleri duyurdu, başka ulaklar gönderdi. Onlar da oynayıp coştular. Saul'un üçüncü kez gönderdiği ulaklar da öncekiler gibi yaptı. ²² Sonunda Saul kendisi Rama'ya doğru yola çıktı. Seku'daki büyük sarnıcı varınca, "Samuel'le Davut neredeler?" diye sordu.

Biri, "Rama'nın Nayot Mahallesi'nde" dedi. ²³ Saul Rama'daki Nayot'a doğru ilerlerken, Tanrı'nın Ruhu onun üzerine de indi. Nayot'a varınca dek yol boyunca oynayıp coştı. ²⁴ Giysilerini de çıkarıp Samuel'in önünde oynayıp coştı. Bütün gün ve gece çiplak yattı. Halkın, "Saul da mı peygamber oldu?" demesi bundandır.

20

Yonatan'la Davut'un Dostluğu

¹ Davut Rama'nın Nayot Mahallesi'nden kaçtıktan sonra Yonatan'a gitti. Ona, "Ne yaptım? Suçum ne?" diye sordu, "Babana karşı ne günah işledim ki, beni öldürmek istiyor?"

² Yonatan, "Bu senden uzak olsun, ölmeyeceksin!" diye yanıtladı, "Babam bana bildirmeden ister büyük, ister küçük olsun hiçbir iş yapmaz. Neden bunu benden gizlesin? Olmaz öyle şey!"

³ Ancak Davut ant içerek, "Senin beni sevdığını baban çok iyi biliyor" diye yanıtladı, "Yonatan ne yapacağımı bilmemeli, yoksa üzülür" diye düşünmüştür. RAB'bin ve senin yaşamın hakkını derim ki, ölüm ile aramda yalnız bir adım var."

⁴ Yonatan Davut'a, "Ne dilersen dile, senin için yaparım" diye karşılık verdi.

⁵ Davut Yonatan'a, "Bak, yarın Yeni Ay Töreni" dedi, "Kralla birlikte yemeğe oturmam gereklidir. Ama izin ver, ertesi günün akşamına dek tarlada gizleniyim. ⁶ Eğer baban yokluğumu sezerse ona, 'Davut aceleye kendi kenti Beytlehem'e gitmek için benden Israrla izin istedii; orada bütün ailenin yıllık kurban töreni var' dersin. ⁷ Baban, 'İyi' derse, kulun güvenlikte demektir. Ama öfkelenirse, bil ki, bana kötülık yapmaya karar vermişdir. ⁸ Sana gelince, bana yardım et; çünkü RAB'bin önünde benimle antlaşma yaptın. Suçluysam, beni sen öldür! Neden beni babana teslim edesin?"

⁹ Yonatan, "Olmaz öyle şey!" diye yanıtladı, "Babamın sana kötülik yapmaya karar verdiği bilsem, sana söylemez miydim?"

¹⁰ Davut, "Baban sana sert bir karşılık verirse, kim bana bildirecek?" diye sordu.

¹¹ Yonatan, "Gel, tarlaya gidelim" dedi. Böylece ikisi tarlaya gittiler.

¹² Yonatan Davut'la konuşmasını sürdürdü: "İsrail'in Tanrısı RAB tanık olsun! Yarın ya da öbür gün bu saate kadar babamın ne düşündüğünü araştıracağım. Babamın sana karşı tutumu olumluysa, sana haber göndereceğim. ¹³ Ama babam seni öldürmeye tasarlıyorsa, bunu sana bildirip güvenlik içinde gitmeni sağlamazsam, RAB bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın! RAB önceden babamla olduğu gibi seninle de birlikte olsun! ¹⁴ Ama sen yaşamın boyunca RAB'bin iyiliğini bana göster ki ölmeyeyim. ¹⁵ RAB Davut'un bütün düşmanlarını yeryüzünden yok edeceği zaman bile, sen soyuma iyiliklerini sonsuza dek esirgeme."

* **19:20** İbranice'den "Oynayıp coşmak" diye çevrilen ifade "Peygamberlik etmek" sözcüğünden türemiştir. **19:24** 1Sa.10:11-12 **20:5** Say.28:11 **20:15** 2Sa.9:1

16 Böylece Yonatan Davut soyuyla bir antlaşma yaptı ve, “RAB Davut'un düşmanlarını cezalandırsın” dedi. **17** Davut'a beslediği sevgiden ötürü Yonatan ona bir daha ant içirtti. Çünkü onu canı kadar seviyordu.

18 Yonatan Davut'a, “Yarın Yeni Ay Töreni” dedi, “Yerin boş kalacağından, yokluğun anlaşılacak. **19** Öbür gün, geçen sefer gizlendiğin yere çabucak git. Ezel Taşı'nın yanında bekle. **20** Ben hedefe atar gibi taşın bir yanına üç ok atacağım. **21** Sonra hizmetkârimi gönderip, ‘Git okları bul’ diye buyruk vereceğim. Eğer özellikle ona, ‘Bak, oklar senin bu yanında, onları alıp buraya getir’ dersem, gel. Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, güvenliktesin, tehlike yok. **22** Ama hizmetkâra, ‘Bak, oklar ötende’ dersem, git; çünkü RAB seni uzaklaştırmıştır. **23** Birbirimizle yaptığımız antlaşmaya gelince, RAB sonsuza dek seninle benim aramda tanık olsun.”

24 Böylece Davut tarlada gizlendi. Yeni Ay Töreni başlayınca, Kral Saul gelip yemeğe oturdu. **25** Her zamanki gibi duvarın yanındaki yerine oturmuştu. Yonatan karşısında*, Avner de yanında yerlerini aldılar. Davut'un yeri yese boş kaldı. **26** Ama Saul o gün bir şey söylemedi. “Davut'un başına bir şey gelmiş olmalı. Dinsel açıdan kirli olsa gerek, evet dinsel açıdan temiz değildir” diye düşündü. **27** Ertesi gün, aynı ikinci günü, Davut'un yeri yine boştu. Bunun üzerine Saul, oğlu Yonatan'a, “İşay'ın oğlu neden dün de, bugün de yemeğe gelmedi?” diye sordu.

28 Yonatan, “Davut Beytlem'e gitmek için benden ısrarla izin istedii” diye karşılık verdi, **29** “Lütfen izin ver. Çünkü ailemizin kente bir kurbanı var, ağabeyim orada bulunmamı buyurdu. Gözünde lütf bulduysam gidip kardeşlerimi göreyim” dedi. İşte bu yüzden kralın sofrasına gelemedi.”

30 Saul Yonatan'a öfkelenerek, “Seni sapık ve dikbaşlı kadının oğlu!” diye bağırdı, “İşay'ın oğlunu desteklediğini bilmiyor muyum? Bu kendin için de, seni doğuran annen için de utanç verici. **31** Çünkü İşay'ın oğlu yeryüzünde yaşadıkça ne sen güvenlikte olabilirsin, ne de krallığın. Şimdi adam gönder, onu bana getir. O ölmeli!”

32 Yonatan babası Saul'a, “Neden ölmeli? Ne yaptı ki?” diye karşılık verdi. **33** Ama Saul Yonatan'ı öldürmek amacıyla mızrağını ona fırlattı. Böylece Yonatan babasının Davut'u öldürmeye kararlı olduğunu anladı. **34** Büyük bir öfkeyle sofradan kalktı ve aynı ikinci günü hiç yemek yemedi. Babasının Davut'u böyle aşağılamasına üzüldü.

35 Sabahleyin Yonatan Davut'la buluşmak üzere tarlaya gitti. Yanına bir uşak almıştı. **36** Uşağa, “Haydi koş, atacağım okları bul” dedi. Uşak koşarken, Yonatan onun ötesine bir ok attı. **37** Uşak Yonatan'ın attığı okun düştüğü yere varınca, Yonatan, “Ok ötende!” diye seslendi, **38** “Çabuk ol! Koş, yerinde durma!” Yonatan'ın uşağı oku alıp efendisine getirdi. **39** Olup bitenden habersizdi. Olanları yalnız Yonatan'la Davut biliyordu. **40** Yonatan, silahlarını yanındaki uşağa vererek, “Al bunları kente götür” dedi.

41 Uşak gider gitmez, Davut taşın güney yanından ayağa kalktı ve yüzüstü yere kapanarak üç kez eğildi. İki arkadaş birbirlerini öpüp ağladılar; ancak Davut daha çok ağladı.

42 Yonatan, “Esenlikle yoluna git” dedi, “İkimiz RAB'bin adıyla ant içmiştik. RAB seninle benim aramda ve soyularımız arasında sonsuza dek tanık olsun.” Bundan sonra Davut yoluna gitti. Yonatan da kente döndü.

* **20:25** Septuaginta “Karşısında”, Masoretik metin “Ayağa kalktı”.

21

Davut Saul'dan Kaçıyor

1 Davut Nov Kenti'ne, Kâhin Ahimelek'in yanına gitti. Ahimelek titreyerek Davut'u karşılamaya çıktı. "Neden yalnızsan? Neden yanında kimse yok?" diye sordu.

2 Davut şöyle yanıtladı: "Kral bana bir görev verdi. 'Sana verdiğim görevden ve buyruklardan kimsenin haberi olmasın' dedi. Adamlarına gelince, belli bir yere gitmelerini söyledim. **3** Şu an elinde ne var? Bana beş somun ekmek ya da başka ne varsa ver."

4 Kâhin, "Taze ekmeğim yok" diye karşılık verdi, "Ama adamların kadından uzak kaldılarسا kutsanmış ekmek^{*} var."

5 Davut, "Yola çıktığımızdan her zaman olduğu gibi, kadından uzak kaldık" dedi, "Sıradan bir yolculuğa çıktığımızda bile adamlarım kendilerini temiz tutarlar; özellikle bugün ne kadar daha çok temiz olacaklar." **6** Bunun üzerine kâhin ona kutsanmış ekmek verdi; çünkü orada huzura konan ekmekten başka ekmek yoktu. Bu ekmek RAB'bin huzurundan alındığı gün yerine sıcak ekmek konurdu.

7 O gün Saul'un görevlilerinden Edomlu Doek adındaki baş çoban RAB'bin önünde dinsel görevini yerine getirmek üzere[†] orada bulunuyordu. **8** Davut Ahimelek'e, "Yanında mızrak ya da kılıç yok mu?" diye sordu, "Kralın işi acele olduğundan, yanına ne kılıcımı aldım, ne de başka bir silah."

9 Kâhin, "Ela Vadisi'nde öldürüdürün Filistli Golyat'ın kılıcı var" diye karşılık verdi, "Efodun^{*} arkasında beze sarılı duruyor. Burada başka silah yok. İstersen onu alabilirsin."

Davut, "Onun gibisi yoktur, onu bana ver" dedi.

10 Saul'dan kaçan Davut o gün Gat Kralı Akiş'e gitti. **11** Akiş'in görevlileri, "Bu İsrail Kralı Davut değil mi?" dediler,

"Çalıp oynarken,
Saul birleresini öldürdü,
Davut'sa on binlercesini'
diye hakkında ezgiler okudukları kişi bu değil mi?"

12-13 Bu sözler Davut'u derin derin düşündürdü. Gat Kralı Akiş'ten çok korkan Davut, onların önünde tutumunu değiştirmek deli gibi davranıştı. Kentin kapılarını tırmaladı, salyasını sakalına akıttı.

14 Akiş görevlilerine, "Şu adama bakın!" dedi, "Delinin biri! Onu neden bana getirdiniz? **15** Bizde deliler eksik mi ki, önumde delilik yapsın diye bu adamı getirdiniz? Bu adamın sarayıma girmesi şart mı?"

22

1 Davut Gat'tan ayrılp Adullam Mağarası'na kaçtı. Bunu duyan kardeşleri ve ailesinin öteki bireyleri yanına gittiler. **2** Sıkıntısı, borcu, hoşnutsuzluğu olan herkes Davut'un çevresinde toplandı. Davut sayısı dört yüzे varan bu adamlara önderlik yaptı.

3 Davut oradan Moav'daki Mispa Kenti'ne gitti. Moav Kralı'ndan, "Tanrı'nın bana ne yapacağı belli oluncaya dek annemle babamın gelip yanınızda

21:1 Mat.12:3-4; Mar.2:25-26; Luk.6:3-4 * **21:4** "Kutsanmış ekmek": Adak ekmeği ya da Tanrı'nın huzuruna konan ekmek diye de bilinir. **21:6** Lev.24:5-9 † **21:7** "Dinsel görevini yerine getirmek üzere": İbranice "Ahkonulmuş". **21:9** 1Sa.17:51 **21:11** 1Sa.18:7; 29:5 **21:12-13** Mez.56:0; Mez.34:0 **22:1** Mez.57:0; Mez.142:0

* **21:4** "Kutsanmış ekmek": Adak ekmeği ya da Tanrı'nın huzuruna konan ekmek diye de bilinir. **21:6** Lev.24:5-9 † **21:7** "Dinsel görevini yerine getirmek üzere": İbranice "Ahkonulmuş". **21:9** 1Sa.17:51 **21:11** 1Sa.18:7; 29:5 **21:12-13** Mez.56:0; Mez.34:0 **22:1** Mez.57:0; Mez.142:0

kalmasına izin verir misin?” diye bir istekte bulundu. ⁴ Böylece Davut annesiyle babasını Moav Kralı'nın yanına bıraktı. Davut sığınakta kaldığı sürece onlar da Moav Kralı'nın yanında kaldılar. ⁵ Ne var ki, Peygamber Gad Davut'a, “Sığınakta kalma. Yahuda ülkesine git” dedi. Bunun üzerine Davut oradan ayrıılıp Heret Ormanı'na gitti.

Saul Nov Kenti'nin Kâhinlerini Öldürüyor

⁶ Bu sırada Saul Davut'la yanındakilerin nerede olduğunu öğrendi. Saul elinde mızrağıyla Giva'da bir tepedeki* ilgin ağacının altında oturuyordu. Askerleri de çevresinde duruyordu. ⁷ Saul onlara şöyle dedi: “Ey Benyaminliler, şimdi dinleyin! İshay'ın oğlu her birinize tarlalar, bağlar mı verecek? Her birinizi binbaşı, yüzbaşı mı yapacak? ⁸ Hepiniz bana karşı düzen kurdunuz. Çünkü oğlum İshay'ın oğluyla antlaşma yaptığından bana haber veren olmadı. İçinizden bana acıyan tek kişi çıkmadı. Bugün olduğu gibi, bana pusu kurması için oğlumun kulum Davut'u kıskırttığını bana bildiren olmadı.”

⁹ Bunun üzerine Saul'un askerlerinin yanında duran Edomlu Doek, ‘İshay oğlu Davut'un Nov Kenti'ne, Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'in yanına geldiğini gördüm” dedi, ¹⁰ “Ahimelek Davut için RAB'be danişti. Ona hem yiyecek sağladı, hem de Filistli Golyat'ın kılıcını verdi.”

¹¹ Kral Saul, Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'i ve babasının ailesinden Nov'da yaşayan bütün kâhinleri çağırmak için ulaklar gönderdi. Hepsini kralın yanına geldi. ¹² Saul Ahimelek'e, “Ey Ahituv oğlu, beni dinle!” dedi.

Ahimelek, “Buyur, efendim” diye yanıtladı.

¹³ Saul, “Neden sen ve İshay oğlu bana karşı düzen kurdunuz?” dedi, “Çünkü ona ekmek, kılıç verdin ve onun için Tanrı'ya daniştın. O da bana karşı ayaklandı ve bugün yaptığı gibi pusu kurdu.”

¹⁴ Ahimelek, “Bütün görevlilerin arasında Davut kadar sana bağlı biri var mı?” diye karşılık verdi, “Davut senin damadın, muhafiz birliği komutanın ve ailende saygın biridir. ¹⁵ Ben Davut için Tanrı'ya danışmaya o gün mü başladım? Kesinlikle hayır! Kral ben kulunu ve babasının ailesini suçlamasın. Çünkü kulun bu konuda hiçbir şey bilmiyor.”

¹⁶ Ama Saul, “Ey Ahimelek, sen de bütün ailen de kesinlikle öleceksiniz” dedi. ¹⁷ Sonra yanında duran nöbetçi askerlere, “Gidin ve Davut'u destekleyen RAB'bin kâhinlerini öldürün!” dedi, “Çünkü onun kaçtığını bildikleri halde bana haber vermediler.” Ne var ki, kralın görevlileri el kaldırıp RAB'bin kâhinlerini öldürmek istemediler.

¹⁸ Bunun üzerine kral, Doek'e, “Sen git, kâhinleri öldür” diye buyurdu. Edomlu Doek de gidip kâhinleri öldürdü. O gün Doek keten efod giymiş seksen beş kişi öldürdü. ¹⁹ Kadın erkek, çoluk çocuk demeden kâhinler kenti Nov'un halkını kılıçtan geçirdi. Sığırları, eşekleri, koyunları da öldürdü.

²⁰ Yalnız Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'in oğullarından Aviyatar adında biri kurtulup Davut'a kaçtı. ²¹ Aviyatar Saul'un RAB'bin kâhinlerini öldürüğünü Davut'a söyledi. ²² Davut Aviyatar'a, “O gün orada bulunan Edomlu Doek'in olup biteni Saul'a bildireceğini anlamamıştım zaten” dedi, “Babanın bütün aile bireylerinin ölümüne ben neden oldum. ²³ Yanımda kal ve korkma! Seni öldürmek isteyen beni de öldürmek istiyor. Yanımda güvenlikte olursun.”

* ^{22:6} Septuaginta “Tepedeki”, Masoretik metin “Rama'daki”. ^{22:9} Mez.52:0

23

Davut Keila Kenti'ni Kurtarıyor

1 Davut'a, "Filistliler Keila Kenti'ne saldırip harmanları yağmaları" diye haber verdiler.

2 Davut RAB'be, "Gidip şu Filistliler'e saldirayım mı?" diye danıştı.

RAB, "Git, Filistliler'e saldır ve Keila Kenti'ni kurtar" diye yanıtladı.

3 Ama adamları Davut'a, "Bak, biz burada Yahuda'dayken korkuyoruz" dediler, "Keila'ya Filist ordusuna karşı savaşmaya gidersek büsbütün korkarız."

4 Bunun üzerine Davut RAB'be bir kez daha danıştı. RAB ona yine, "Kalk, Keila'ya git! Çünkü Filistliler'i senin eline ben teslim edeceğim" dedi. **5** Böylece Davut'la adamları Keila'ya gidip Filistliler'e karşı savastılar. Davut onların hayvanlarını ele geçirdi. Filistliler'i ağır bir yenilgiye uğratarak Keila halkını kurtardı.

6 Ahimelek'in oğlu Aviyatar kaçıp Keila'da bulunan Davut'a gittiğinde, efodu da birlikte götürmüştü.

Saul Davut'u Kovalıyor

7 Saul, Davut'un Keila Kenti'ne gittiğini duyunca, "Tanrı Davut'u elime teslim etti" dedi, "Davut sürgülü kapıları olan bir kente girmekle kendini hapsetmiş oldu." **8** Böylece Saul, Keila'ya yürüyüp Davut'la adamlarını kuşatmak amacıyla bütün halkı savaşa çağırdı.

9 Davut, Saul'un kendisine bir düzen kurduğunu duyunca, Kâhin Aviyatar'a, "Efodu* getir" dedi. **10** Sonra şöyle yakardı: "Ey İsrail'in Tanrısı RAB! Ben kulun yüzünden Saul'un gelip Keila'yı yıkmayı tasarladığını dair kesin haber aldım. **11** Keila halkı beni onun eline teslim eder mi? Kulunun duymuş olduğu gibi Saul gelecek mi? Ey İsrail'in Tanrısı RAB, yalvarırım, kuluna bildir!"

RAB, "Saul gelecek" yanıtını verdi.

12 Davut RAB'be, "Keila halkı beni ve adamlarımı Saul'un eline teslim edecek mi?" diye sordu.

RAB, "Teslim edecek" dedi.

13 Bunun üzerine Davut ile yanındaki altı yüz kadar kişi Keila'dan ayrılip oradan oraya yer değiştirmeye başladılar. Davut'un Keila'dan kaçtığını öğrenen Saul oraya gitmekten vazgeçti.

14 Davut kırsal bölgelerdeki sığınaklarda ve Zif Çölü'nün dağlık kesiminde kaldı. Saul her gün Davut'u aradığı halde, Tanrı onu Saul'un eline teslim etmedi.

15 Davut Zif Çölü'nde, Horeş'teyken, Saul'un kendisini öldürmek için yola çıktıığını öğrendi. **16** Bu arada Saul oğlu Yonatan kalkıp Horeş'e, Davut'un yanına gitti ve onu Tanrı'nın adıyla yüreklandırdı. **17** "Korkma!" dedi, "Babam Saul sana dokunmayacak. Sen İsrail Kralı olacaksın, ben de senin yardımcın olacağım. Babam Saul da bunu biliyor." **18** İkişi de RAB'bin önünde aralarındaki antlaşmayı yenilediler. Sonra Yonatan evine döndü, Davut ise Horeş'te kaldı.

19 Zifliler Giva'ya gidip Saul'a, "Davut aramızda" dediler, "Yeşimon'un güneyinde, Hakila Tepesi'ndeki Horeş sığınaklarında gizleniyor. **20** Ey kral, ne zaman gelmek istersen gel! Davut'u kralın eline teslim etmeyi ise bize bırak."

21 Saul, "RAB sizi kutsasın! Bana acıdınız" dedi, **22** "Gidin ve bir daha araştırın; Davut'un genellikle nerelerde gizlediğini, orada onu kimin

gördüğünü iyice öğrenin. Çünkü onun çok kurnaz olduğunu söylüyorlar. ²³ Gizlendiği yerlerin hepsini öğrenip bana kesin bir haber getirin. O zaman ben de sizinle gelirim. Eğer Davut o bölgедeysе, bütün Yahuda boyları içinde onu arayıp bulacağım."

²⁴ Böylece Zifliler kalkıp Saul'dan önce Zif'e gittiler. O sırada Davut'la adamları Yeşimon'un güneyindeki Arava'da, Maon Çölü'ndeydiler. ²⁵ Saul ile adamlarının kendisini aramaya geldiklerini öğrenince Davut aşağıya inip Maon Çölü'ndeki kayalığa sığındı. Saul bunu duyurca Davut'un ardından Maon Çölü'ne gitti. ²⁶ Saul dağın bir yanından, Davut'la adamları ise öbür yanından ilerliyordu. Davut Saul'dan kaçış kurtulmaya çalışıyordu. Saul'la askerleri Davut'la adamlarını yakalamak üzere yaklaşıranken, ²⁷ bir ulak gelip Saul'a şöyle dedi: "Çabuk gel! Filistililer ülkeye saldırıyor." ²⁸ Bunun üzerine Saul Davut'u kovalamayı bırakıp Filistililer'le savaşmaya gitti. Bu yüzden oraya Sela-Hammahlekot* adı verildi. ²⁹ Davut oradan ayrılp Eyn-Gedi bölgesindeki sığınaklara gizlendi.

24

Davut Saul'un Canını Bağışlıyor

¹ Saul Filistililer'i kovalamaktan dönünce, Davut'un Eyn-Gedi Çölü'nde olduğu haberini aldı. ² Saul da Davut'la adamlarını Dağ Keçisi Kayalığı dolaylarında arayıp bulmak için, bütün İsrail'den üç bin seçme asker alıp yola çıktı.

³ Yolda koyun ağıllarına rastladı. Yakında bir de mağara vardı. Saul ihtiyacını gidermek için mağaraya girdi. Davut'la adamları mağaranın en iç bölümünde kalıyorlardı. ⁴ Adamları, Davut'a, "İşte RAB'bin sana, 'Dilediğini yapabilmen için düşmanını eline teslim edeceğim' dediği gün bugündür" dediler.

Davut kalkıp Saul'un çüppesinin eteğinden gizlice bir parça kesti. ⁵ Ama sonradan Saul'un eteğinden bir parça kestigi için kendini suçu buldu. ⁶ Adamlarına, "Efendime, RAB'bin meshettiği kişiye karşı böyle bir şey yapmaktan, el kaldırımdan RAB beni uzak tutsun" dedi, "Çünkü o RAB'bin meshettiği kişidir." ⁷ Davut bu sözlerle adamlarını engelledi ve Saul'a saldırmalarına izin vermedi. Saul mağaradan çıkış yoluna koyuldu.

⁸ O zaman Davut da mağaradan çıktı. Saul'a, "Efendim kral!" diye seslendi. Saul arkasına bakınca, Davut eğilip yüzüstü yere kapandı. ⁹ "Davut sana kötüül yapmak istiyor" diyenlerin sözlerini neden önemsiyorsun?" dedi, ¹⁰ "Bugün RAB'bin mağarada seni elime nasıl teslim ettiğini gözünle görüyorsun. Bazları seni öldürmemi istediler. Ama ben seni esirgeyiip, 'Efendime el kaldırımayacağım, çünkü o RAB'bin meshettiği kişidir' dedim. ¹¹ Ey baba, çuppenin eteğinden kesilmiş, elimdeki şu parçaya bak; evet, bak! Cüppenden bir parça kestim, ama seni öldürmedim. Bundan ötürü içimde kötüül ve başkaldırma düşüncesi olmadığını iyice bilesin. Sana kötüül yapmadığım halde sen beni öldürmeye çalışıyorsun. ¹² RAB aramızda yargıcı olsun ve benim öcümü senden O alsın. Ama ben elimi sana karşı kaldırımayacağım. ¹³ Eskilerin şu, 'Kötülüük kötü kişilerden gelir' deyişi uyarınca elim sana karşı kalkmayacaktır. ¹⁴ İsrail Kralı kime karşı çıkmış? Sen kimi kovalıyorsun? Ölü bir köpek mi? Bir pire mi? ¹⁵ RAB yargıcı olsun ve hangimizin haklı

* ^{23:28} "Sela-Hammahlekot": "Ayrılış Kayası" anlamına gelir. ^{24:3} Mez.57:0; Mez.142:0

olduğuna O karar versin. RAB davama baksın ve beni savunup senin elinden kurtarsın."

¹⁶ Davut söylediklerini bitirince, Saul, "Davut oğlum, bu senin sesin mi?" diye sordu ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. ¹⁷ Sonra, "Sen benden daha doğru bir adamsın" dedi, "Sana kötülük yaptığım halde sen bana iyilikle karşılık verdin. ¹⁸ Bugün bana iyi davranışını kanıtladın: RAB beni eline teslim ettiğim halde beni öldürmedin. ¹⁹ Düşmanını yakalayan biri onu güvenlik içinde saliverir mi? Bugün bana yaptığı iyiliğe karşılık RAB de seni iyilikle ödüllendirsin. ²⁰ Şimdi anladım ki, sen gerçekten kral olacaksın ve İsrail Krallığı senin egemenliğin altında sürecek. ²¹ Benden sonra soyumu ortadan kaldırımayacağına, babamın ailesinden adımı silmeyeceğine dair RAB'bin önünde ant iç." ²² Davut Saul'un istediği gibi ant içti. Sonra Saul evine döndü. Davut'la adamları da sıgunağa gittiler.

25

Davut, Naval ve Avigayil

¹ Bu sırada Samuel öldü. Bütün İsailliler toplanıp onun için yas tuttular. Onu Rama'daki evine gömdüler.

Bundan sonra Davut Maon* Çölü'ne gitti. ² Maon'da çok varlıklı bir adam vardı; işi Karmel'deydi. Üç bin koyunu, bin keçisi vardı. O sırada Karmel'de koyunlarını kırıkmaktaydı. ³ Adamın adı Naval, karısının adı da Avigayil'di. Kadın sağırrorlu ve güzeldi. Ama Kalev soyundan gelen kocası kaba, kötü huylu biriydi.

⁴ Davut kirdayken, Naval'ın koyunlarını kırktığını duydu. ⁵ On sağa şu buyrukla ona gönderdi: "Karmel'de Naval'in yanına gidin. Benden ona selam söyleyip ⁶ şöyle deyin: 'Ömrün uzun olsun! Sana, ailene ve sana bağlı olan herkese esenlik olsun!' ⁷ Şimdi koyunların kırkma zamanı olduğunu duydum. Çobanların bizimle birlilikteyken, onları incitmediğim. Karmel'de kaldıkları sürece hiçbir kayıpları olmadı. ⁸ Uşaklarına sor, sana söyleyecekler. Bunun için adamlarına yakınlık göster. Çünkü sana şenlik zamanında geldik. Lütfen kullarına ve oğlun Davut'a elinden geleni ver."

⁹ Davut'un adamları varıp Davut adına bu sözleri Naval'a ilettiler ve beklemeye başladilar. ¹⁰ Ne var ki, Naval Davut'un adamlarına şu karşılığı verdi: "Bu Davut da kim? İshay'ın oğlu da kim oluyor? Bu günlerde birçok köle efendilerini bırakıp kaçıyor. ¹¹ Ekmeğimi, suyumu, kırkıclarım için kestiğim hayvanların etini alıp nereden geldiklerini bilmemişim kişilere mi vereyim?"

¹² Davut'un adamları geldikleri yoldan döndüler ve Naval'ın bütün söylediklerini Davut'a bildirdiler. ¹³ Davut adamlarına, "Herkes kılıçını kuşansın!" diye buyruk verdi. Davut da, adamları da kılıçlarını kuşandılar. Yaklaşık dört yüz adam Davut'la birlikte gitti; iki yüz kişi de erzağın yanında kaldı.

¹⁴ Naval'ın uşaklarından biri, Naval'ın karısı Avigayil'e, "Davut efendimiz Naval'a esenlik dilemek için kırda ulaklar gönderdi" dedi, "Ama Naval onları tersledi. ¹⁵ Oysa adamlar bize çok iyi davranışlar. Bizi incitmediler. Kırda onlarla birlikte kaldığımız sürece hiçbir şeyimiz kaybolmadı. ¹⁶ Koyunlarımızı güderken, yanlarında kaldığımız sürece gece gündüz bizi korudular. ¹⁷ Şimdi ne yapmanın gerektiğini iyi düşün. Çünkü efendimize ve bütün ailesine kötüülük

* ^{25:1} Septuaginta "Maon", Masoretik metin "Paran".

yapmayı tasarlıyorlar. Üstelik efendimiz o kadar kötü ki, kimse ona bir şey söyleyemiyor.”

¹⁸ Bunun üzerine Avigayil, hiç zaman yitirmeden, iki yüz ekmek, iki tulum şarap, hazırlanmış beş koyun, beş sea kavrulmuş bugday[†], yüz salkım kuru üzüm ve iki yüz parça incir pestili alıp eşeklere yükledi. ¹⁹ Sonra uşaklarına, “Önümüzden gidin, ben arkanızdan geliyorum” dedi. Kocası Naval'a hiçbir şey söylemedi. ²⁰ Avigayil eşege binmiş, dağın öbür yolundan inerken, Davut'la adamları da ona doğru ilerliyorlardı. Avigayil onlarla karşılaştı.

²¹ Davut, “Bu adamın kırdaki malını doğrusu boş yere korudum” demişti, “Onun mallarından hiçbir şey eksilmedi. Öyleyken bana iyilik yapacağına kötülükle karşılık verdi. ²² Eğer sabaha dek adamlarından tek birini bile sağ bırakırsam, Tanrı bana[‡] aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!”

²³ Avigayil Davut'u görünce hemen eşekten indi; Davut'un önünde eğilip yüzüstü yere kapandı. ²⁴ Onun ayaklarına kapanarak şöyle yalvardı: “Efendim, suçu ben, yalnız ben üstüme alıyorum. İzin ver, ben kölen seninle konuşsun, onun söyleyeceklerini dinle. ²⁵ Yalvarırım, efendim, o kötü adam Naval'a aldırma. Çünkü kişiliği tipki adı gibidir. Adı akılsız anlamına gelir; kendisi de akılsızın biridir. Ben kulun, efendim Davut'un gönderdiği ulakları görmedim.

²⁶ “Ama şimdi, ey efendim, RAB senin kan dökmenye ve kendi elinle öç almana engel oldu. Yaşayan RAB'bin adı ve senin yaşamın hakkı için yalvarırım, düşmanların ve efendime kötülük tasarlayanların tümü Naval gibi olsun. ²⁷ Ben kölenin efendime getirdiği buarmağan, seni izleyen adamlarına verilsin. ²⁸ Lütfen kölenin suçunu bağıشا. RAB kesinlikle efendimin soyunu sürdürrektir; çünkü efendim RAB'bin savaşlarını sürdürür. Yaşadığın sürece sende hiçbir haksızlık bulunmasın. ²⁹ Biri kalkıp seni öldürmek amacıyla ardına düşerse, yaşamını Tanrı'nın RAB güven altında tutacaktır; düşmanlarını sapanla taş atar gibi fırlatıp atacaktır. ³⁰ RAB, efendime söz verdiği bütün iyilikleri yerine getirip onu İsrail'e önder atadığında, ³¹ kendi öcünü almak uğrunda boş yere kan dökmediğin için pişmanlık ve üzüntü duymayacaksın. RAB efendimi başarıyla ulaştırdığında köleni anımsa.”

³² Davut, “Bugün seni karşıma çıkarılan İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun!” diye karşılık verdi, ³³ “Anlayışını kutlارım! Bugün kan dökmemi ve öcümü elimle almamı engellediğin için seni kutlارım. ³⁴ Doğrusu sana kötülük etmemi önleyen İsrail'in Tanrısı yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, beni karşılamak için hemen gelmemiş olsaydın, gün doğuncaya dek Naval'ın adamlarından hiçbirini sağ kalmayacaktı.”

³⁵ Avigayil'in kendisine getirdiklerini kabul eden Davut, “Esenlikle evine dön. Sözlerine kulak verip dileğini kabul ettim” dedi.

³⁶ Avigayil Naval'ın yanına döndü. Naval evinde krallara yaraşır bir şölen düzenlemiştir. Çok sarhoş olduğundan neşeliydi. Bu yüzden Avigayil sabaha dek ona bir şey söylemedi. ³⁷ Ama ertesi sabah Naval ayılınca karısı ona olup bitenleri anlattı. İşte o an Naval'ın kalbi sıkıştı ve felç oldu. ³⁸ Yaklaşık on gün sonra da RAB Naval'ı cezalandırıp öldürdü.

[†] **25:18** “Beş sea bugday”: Yaklaşık 30 kg. [‡] **25:22** “Bana”: Septuaginta “Davut'a”, Masoretik metin “Davut'un düşmanlarına”.

39 Davut, Naval'ın olduğunu duyunca, “Beni küfürmeyen Naval'a karşı davama bakan, kulunu kötülük etmekten alıkoyan RAB'be övgüler olsun!” dedi, “RAB Naval'ın kötülüğünü onun başına döndürdü.”

Sonra Davut Avigayil'e evlenme teklifinde bulunmak için ulaklar gönderdi. **40** Davut'un ulakları Karmel'e, Avigayil'in yanına varıp, “Davut sana evlenme teklifinde bulunmak için bizi gönderdi” dediler.

41 Avigayil yüzüstü yere kapanarak, “Ben kölen sana hizmet etmeye ve efendimin ulaklarının ayaklarını yıkamaya hazırlım” diye yanıtladı. **42** Hemen kalkıp eşege bindi. Yanına beş hizmetçisini alıp Davut'un ulaklarını izleyerek yola koyuldu. Sonra Davut'un karısı oldu.

43 Davut Yizreelli Ahinoam'ı da eş olarak almıştı. Böylece ikisi de onun karısı oldular. **44** Bu arada Saul, Davut'un karısı olan kızı Mikal'ı Gallimli Layış oğlu Palti'ye vermişti.

26

Davut Yine Saul'un Canını Bağışlıyor

1 Zifliler Giva'ya, Saul'un yanına gidip, “Davut Yeşimon'a bakan Hakila Tepesi'nde gizleniyor” dediler. **2** Bunun üzerine Saul üç bin seçme İsraili askerle Zif Çölü'nde Davut'u aramaya çıktı. **3** Yeşimon'a bakan Hakila Tepesi'nde, yol kenarında ordugah kurdu. Kırda bulunan Davut, Saul'un peşine düştüğünü anlayınca, **4** gözü gonderdi. Böylece Saul'un oraya geldiğini saptadı.

5 Bunun üzerine Davut, Saul'un ordugah kurduğu yere gitti ve Saul'la ordusunun başkomutanı Ner oğlu Avner'in nerede yattıklarını gördü. Saul ordugahın ortasında, askerler de çevresinde yatıyordu.

6 O zaman Davut, Hititli Ahimelek ile Yoav'ın kardeşi, Seruya oğlu Avışay'a, “Kim benimle ordugaha, Saul'un yanına gelecek?” diye sordu.

Avışay, “Ben seninle geleceğim” diye karşılık verdi.

7 Davut'la Avışay o gece ordugaha girdiler. Saul, mızrağı başucunda yere saplanmış, ordugahın ortasında uyuyordu. Avner'le askerler de çevresinde uyuyorlardı.

8 Avışay Davut'a, “Bugün Tanrı düşmanını senin eline teslim etti” dedi, “Şimdi bırak da, onu kendi mızrağıyla bir atışta yere çakayılm. İkinci kez vurmama gerek kalmayıacak.”

9 Ne var ki Davut, “Onu öldürme!” dedi, “RAB'bin meshattığı kişiye kim el uzatırsa, suçu çıkar. **10** Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, RAB kendisi onu öldürecektir; ya günü gelince ölecek, ya da savaşta vurulup yok olacak. **11** Ama RAB'bin meshattığı kişiye el uzatmaktan RAB beni uzak tutsun! Haydi, Saul'un başucundaki mızrakla su matarasını al da gidelim.”

12 Böylece Davut Saul'un başucundan mızrağını ve su matarasını aldı. Sonra oradan uzaklaştılar. Onları gören olmadı. Kimse olup bitenin farkına varmadı, uyanan da olmadı. Hepsi uyuyorlardı, çünkü RAB onlara derin bir uyku vermişti.

13 Davut karşı yakaya geçip tepenin üstünde, onlardan uzak bir yerde durdu. Aralarında epeyce mesafe vardı. **14** Davut askerlere ve Ner oğlu Avner'e, “Ey Avner, bana yanıt vermeyecek misin?” diye seslendi.

Avner, “Sen kimsin ki krala sesleniyorsun?” diye karşılık verdi.

15 Davut, “Sen yiğit biri değil misin?” dedi, “İsrail'de senin gibisi var mı? Öyleyse neden efendin kralı korumadın? Çünkü biri onu öldürmek için

ordugaha girdi. ¹⁶ Görevini iyi yapmadın. Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, hepiniz ölümü hak ettiniz; çünkü efendinizi, RAB'bin meshettiği kişiyi korumadınız. Bak bakalım, kralın başucundaki mızrağıyla su matarası nerede?"

¹⁷ Davut'un sesini tanıyan Saul, "Davut, oğlum, bu senin sesin mi?" diye sordu.

Davut, "Evet, efendim kral, benim sesim" diye karşılık verdi, ¹⁸ "Efendim, ben kulunu neden kovalıyorsun? Ne yaptım? Ne suç işledim? ¹⁹ Lütfen, efendim kral, kulunun sözlerine kulak ver. Eğer seni bana karşı kıskırtan RAB ise, bir sunu O'nun yataştırır. Ama bunu yapan insanlarsa, RAB'bin önünde lanetli olsunlar! Çünkü, 'Git, başka ilahlara kulluk et' diyerek, RAB'bin mirasından bana düşen paydan bugün beni uzaklaştırdılar. ²⁰ Ne olur, kanım RAB'den uzak topraklara dökülmesen. İsrail Kralı, dağlarda keklik avlayan avcı gibi, bir pireyi avlamaya çıkmış!"

²¹ Bunun üzerine Saul, "Günah işledim" diye karşılık verdi, "Davut, oğlum, geri dön. Bugün yaşamıma değer verdığın için sana bir daha kötülük yapmayacağım. Gerçekte akılsızca davranışım, çok büyük yanlışlık yaptım."

²² Davut, "İşte kralın mızrağı!" dedi, "Adamlarından biri gelip alsin. ²³ RAB herkesi doğruluğuna ve bağlılığını göre ödüllendirir. Bugün RAB seni elime teslim ettiği halde, ben RAB'bin meshettiği kişiye elimi uzatmak istemedim. ²⁴ Bugün ben senin yaşamına nasıl değer verdiysem, RAB de benim yaşamıma öyle değer versin ve beni her sıkıntından kurtarsın."

²⁵ Saul, "Davut, oğlum, RAB seni kutsasın!" dedi, "Sen kesinlikle büyük işler yapacak, başarılı olacaksın!" Bundan sonra Davut yoluna koyuldu, Saul da evine döndü.

27

Davut Filistliler Arasında

¹ Davut, "Bir gün Saul'un eliyle yok olacağım" diye düşündü, "Benim için en iyisi hemen Filist topraklarına kaçmak. O zaman Saul İsrail'in her yanında beni aramaktan vazgeçer; ben de onun elinden kurtulmuş olurum."

² Böylece Davut'lalarındaki altı yüz kişi kalkıp Gat Kralı Maok oğlu Akiş'in tarafına geçtiler. ³ Aileleriyle birlikte Gat'ta Akiş'in yanına yerleştiler. İki karısı Yizreelli Ahinoam'la Karmelli Naval'in dulkarısı Avigail de Davut'un yanındaydı. ⁴ Saul Davut'un Gat'a kaçtığını duyuncu, artık onu aramaktan vazgeçti.

⁵ Davut Akiş'e, "Benden hoşnut kaldıysan, çevre kentlerden birinde bana bir yer versinler de orada oturayım" dedi, "Çünkü ben kulunun seninle birlikte kral kentinde yaşamamasına gerek yok." ⁶ Akiş o gün ona Ziklak Kenti'ni verdi. Bundan ötürü Ziklak bugün de Yahuda krallarına aittir. ⁷ Davut Filist topraklarında bir yıl dört ay yaşadı.

⁸ Bu süre içinde Davut'la adamları gidip Geşurlular'a, Girizliler'e ve Amalekliler'e baskınlar yaptılar. Bunlar uzun zamandan beri Şur'a, hatta Mısır'a dek uzanan topraklarda yaşıyorlardı. ⁹ Davut bir bölgeye saldırdığında kadın erkek demez, kimseyi sağ bırakmazdı; yalnız davarları, sığırları, eşekleri, devleri ve giysileri alıp Akiş'e dönerdi.

¹⁰ Akiş, "Bugün nereelere baskın düzenlediniz?" diye sorardı.

Davut da, "Yahuda'nın güneyine, Yerahmeelliler'in ve Kenliler'in güneye bölgесine saldırdık" derdi. ¹¹ Davut, kendisiyle Gat'a kimseyi götürmemek için kadın erkek kimseyi sağ bırakmadı. Çünkü, "Gat'a gidip, 'Davut şöyle yaptı,

böyle yaptı' diyerek bize karşı bilgi aktarmasınlar" diye düşünürdü. Davut, Filist topraklarında yaşadığı sürece bu yöntemi uyguladı.

¹² Akiş Davut'a güven duymaya başladı. "Davut kendi halkı olan İsailliler'in nefretine uğradı. Bundan böyle benim hizmetimde kalacak" diye düşünüyordu.

28

¹ O sırada Filistliler İsrail'le savaşmak için askeri birliklerini topladılar. Akiş Davut'a, "Adamlarla birlikte benim yanımda savaşacağımı bilmelisin" dedi.

² Davut, "O zaman sen de kulunun neler yapabileceğini görecessin!" diye karşılık verdi.

Akiş, "İyi!" dedi, "Yaşadığın sürece seni kendime koruma görevlisi atayacağım."

Saul Ruhlara Danışıyor

³ Samuel ölmüş, bütün İsrail halkı onun için yas tutmuştu. Onu kendi kenti Rama'da gömmüşlerdi. Saul da cincilerle ruhlara danışanları ülkeden kovmuştu.

⁴ Filistliler toplanıp Şunem'e gittiler ve orada ordugah kurdular. Saul da bütün İsailliler'i toplayıp Gilboa Dağı'nda ordugah kurdu. ⁵ Saul Filist ordusunu görünce korkup büyük dehşete kapıldı. ⁶ RAB'be danıştıysa da, RAB ona ne düşlerle, ne Urim, ne de peygamberler aracılığıyla yanıt verdi. ⁷ Bunun üzerine Saul görevlilerine, "Bana bir cinci kadın bulun da varıp ona danışayım" diye buyruk verdi.

Görevliler, "Eyn-Dor'da bir cinci kadın var" dediler.

⁸ Böylece Saul başka giysilere bürünüp kılığını değiştirdi. Geceleyin yanına iki kişi alıp kadının yaşadığı yere gitti. Kadına, "Lütfen benim için ruhlara danış ve sana söyleyeceğim kişiyi çağır" dedi.

⁹ Ama kadın ona şu karşılığı verdi: "Saul'un neler yaptığımı, cincilerle ruhlara danışanları ülkeden kovduğunu biliyorsun. Öyleyse neden beni öldürmek için tuzak kuruyorsun?"

¹⁰ Saul, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bundan sana bir kötülük gelmeyecek" diye ant içti.

¹¹ Bunun üzerine kadın, "Sana kimi çağırırayım?" diye sordu.

Saul, "Bana Samuel'i çağır" dedi.

¹² Kadın, Samuel'i görünce çığlık atarak, "Sen Saul'sun! Neden beni kandırdın?" dedi.

¹³ Kral ona, "Korkma!" dedi, "Ne görüyorsun?"

Kadın, "Yerin altından çıkan bir ilah görüyorum" diye karşılık verdi.

¹⁴ Saul, "Neye benziyor?" diye sordu.

Kadın, "Çüppe giymiş yaşlı bir adam yukarıya çıkıyor" dedi. O zaman Saul onun Samuel olduğunu anladı; eğilip yüzüstü yere kapandı.

¹⁵ Samuel Saul'a, "Neden beni çağırırtı rahatsız ettin?" dedi.

Saul, "Büyük sıkıntı içindeyim" diye yanıldırı, "Filistliler bana karşı savaşıyor ve Tanrı da beni terk etti. Artık bana ne peygamberler aracılığıyla, ne de düşlerle yanıt veriyorum. Bu yüzden, ne yapmam gerektiğini bana bildirmen için seni çağırırtım."

16 Samuel, "RAB seni terk edip sana düşman olduğuna göre, neden bana danişiyorsun?" dedi, **17** "RAB benim aracılığımla söylediğini yaptı, krallığı senden alıp soydaşın Davut'a verdi. **18** Çünkü sen RAB'bin buyruğuna uymadın, O'nun alevlenen öfkesini Amalekliler'e uygulamadın. RAB bugün bunları bu yüzden başına getirdi. **19** RAB seni de, İsrail halkını da Filistliler'in eline teslim edecek. Yarın sen ve oğulların bana katılacaksınız. RAB İsrail ordusunu da Filistliler'in eline teslim edecek."

20 Saul birden boylu boyunca yere düştü. Samuel'in sözlerinden ötürü büyük korkuya kapıldı. Güçü de kalmamıştı; çünkü bütün gün, bütün gece yemek yememişti. **21** Kadın Saul'a yaklaştı. Onun büyük şaşkınlık içinde olduğunu görünce, "Bak, kölen sözünü dinledi" dedi, "Canımı tehlikeye atarak benden istedığını yaptım. **22** Şimdi lütfen kölenin söyleyeceğini dinle. İzin ver de, önüne biraz yemek koyayım. Yoluna devam edecek gücün olması için yemek yemelisin."

23 Ama Saul, "Yemem" diyerek reddetti. Ancak hizmetkârlarıyla kadın zorlayınca, onların dediğini yaptı. Yerden kalkıp yatağına üzerine oturdu. **24** Kadının evinde besili bir dana vardı. Kadın onu hemen kesti. Un alıp yoğurdu ve mayasız ekmek pişirdi. **25** Sonra Saul'la görevlilerinin önüne koydu. Onlar da yediler. Sonra o gece kalkıp gittiler.

29

Akiş Davut'u Ziklak'a Gönderiyor

1 Filistliler bütün ordularını Afek'te topladılar. İsailliler ise Yizreel'deki pınarın yanına kurdukları ordugahta kalyılordı. **2** Filist beyleri yüzey ve biner kişilik birliklerle ilerliyordu. Davut'la adamlarıysa Akiş'le birlikte geriden geliyorlardı. **3** Filistli komutanlar, "Bu İbraniler'in burada ne işi var?" diye sorunca, Akiş şu karşılığı verdi: "Bu, İsrail Kralı Saul'un görevlisi Davut'tur. Bir yıldan uzun süredir yanında kalyor. Bana geldiğinden beri kendisinde hiçbir kötülük bulamadım."

4 Ama Filistli komutanlar Akiş'e öfkelendiler. "Adamı geri gönder, kendisine verdığın yere dönsün" dediler, "Bizimle birlikte savaşa gelmesin; yoksa savaş sırasında bize karşı çıkar. Efendisinin başarısını nasıl kazanabilir? Adamlarımızın başını ona vermekten daha iyi bir yol bulabilir mi?" **5** Çalıp oynarken,

'Saul binlercesini öldürdü,

Davut'sa on binlercesini'

diye hakkında egziler okudukları Davut değil mi bu?"

6 Bunun üzerine Akiş, Davut'u çağrıp, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, sen dürüst bir kişisin" dedi, "Benimle birlikte savaşa katılmayı isterdim. Yanıma geldiğin günden bu yana ters bir davranışını görmedim. Ama Filist beyleri seni uygun görmediler. **7** Şimdi geri dön ve esenlikle git. Filist beylerinin gözünde ters bir davranışta bulunma."

8 Davut, "Ama ben ne yaptım?" diye sordu, "Yanına geldiğimden bu yana bende ne buldun ki, gidip efendim kralın düşmanlarına karşı savaşmayılmış?"

9 Akiş, "Biliyorum, sen benim gözümde Tanrı'nın bir meleği gibi iyisin" diye yanıtlaşı, "Né var ki Filistli komutanlar, 'Bizimle savaşa gelmesin' diyorlar.

10 Seninle gelmiş olan efendin Saul'un kullarıyla birlikte sabah erkenden kalkın ve tan ağarır ağrmasın gidin."

1 Böylece Davut'la adamları Filist ülkesine dönmek üzere sabah erkenden kalktılar. Filistliler ise Yizreel'e gittiler.

30

Davut Amalekliler'i Bozguna Uğrattı

1 Davut'la adamları üçüncü gün Ziklak Kenti'ne vardılar. Bu arada Amalekliler Negev bögesiyle Ziklak'a baskın yapmış, Ziklak Kenti'ni yakıp yıkmışlardı. **2** Kimseyi öldürmemişlerdi, ama kadınlarla orada yaşayan genç, yaşlı herkesi tutsak etmişlerdi. Sonra onları da yanlarına alıp yollarına gitmişlerdi.

3 Davut'la adamları oraya varınca kentin ateşe verildiğini, karlarının, oğullarının, kızlarının tutsak olduğunu anladılar. **4** Güçleri tükeninceye dek hiçkâra hiçkâra ağladılar. **5** Davut'un iki karısı, Yizreelli Ahinoam ile Karmelli Naval'ın dulu Avigail de tutsak edilmişti.

6 Davut büyük sıkıntı içindeydi. Çünkü herkes oğulları, kızları için acı çekiyor ve, "Davut'u taşlayalım" diyordu. Ama Davut, Tanrısı RAB'de güç bularak, **7** Ahimelek oğlu Kâhin Aviyatar'a, "Bana efodu getir" dedi. Aviyatar efodu getirdi. **8** Davut RAB'be danişarak, "Bu akıncıların ardına düşersem, onlara yetişir miyim?" diye sordu.

RÂB, "Artlarına düş, kesinlikle onlara yetişip tutsakları kurtaracaksın" diye yanıtladı.

9-10 Bunun üzerine Davut yanındaki altı yüz kişiyle yola çıktı. Besor Vadisi'ne geldiler. Vadıyi geçemeyecek kadar bitkin düşen iki yüz kişi orada kaldı. Davut dört yüz kişiyle akıncıları kovalamayı sürdürdü.

11 Kırda bir Mısırlı bulup Davut'a getirdiler. Yiyip içmesi için ona yiyecek, içecek verdiler. **12** Bir parça incir pestili ile iki salkım kuru üzüm de verdiler. Adam yiince canlandı. Üç gün üç geceden yiyip içmemiştir. **13** Davut ona, "Kime bağılsın? Nerelisin?" diye sordu.

Genç adam, "Mısırlı'yım, bir Amalekli'nin kölesiym" diye yanıtladı, "Üç gün önce hastalanınca, efendim beni bıraktı. **14** Keretiler'in güney sınırlarına, Yahuda topraklarına, Kalev'in güneyine baskınlar düzenlemiş, Ziklak Kenti'ni de ateşe vermişik."

15 Davut, "Beni bu akıncılara götürürebilir misin?" diye sordu.

Mısırlı genç, "Beni öldürmeyeceğine ya da efendimin eline teslim etmeyeceğine dair Tanrı'nın önünde ant içersen, seni akıncıların olduğu yere götürürüm" diye karşılık verdi.

16 Böylece Mısırlı Davut'u götürdü. Akıncılar dört bir yana dağılmışlardı. Filist ve Yahuda topraklarından topladıkları büyük yağmadan yiyip içiyor, eğlenip oynuyorlardı. **17** Davut ertesi gün tan vaktinden akşamaya dek onları öldürdü. Develere binip kaçan dört yüz genç dışında içlerinden kurtulan olmadı. **18** Davut Amalekliler'in ele geçirdiği her şeyi, bu arada da iki karısını kurtardı. **19** Gençler, yaşlılar, oğullar, kızlar, yağmalanan mallar, kısacası Amalekliler'in aldıklarından hiçbir şey eksik kalmadı. Davut tümünü geri aldı. **20** Bütün koyunlarla sığırları da aldı. Adamları, bunları öbür hayvanların önünden sürerek, "Bunlar Davut'un yağmaladıkları" diyorlardı.

21 Bundan sonra Davut, daha ileriye gidemeyecek kadar bitkin düşüp Besor Vadisi'nde kalan iki yüz kişinin bulunduğu yere vardi. Onlar da Davut'la yanındakileri karşılamaya çıktılar. Davut yaklaşınca onlara esenlik

diledi. ²² Ama Davut'la giden adamlardan kötü ve degersiz olanların tümü, "Madem bizimle birlikte gitmediler, geri aldigımız yağmadan onlara hiçbir pay vermeyeceğiz" dediler, "Her biri yalnız karısıyla çocukların alıp gitsin."

²³ Ama Davut, "Hayır, kardeşlerim!" dedi, "RAB'bin bize verdikleri konusunda böyle davranışamayız! O bizi korudu ve bize saldıran akıncıları elimize teslim etti. ²⁴ Sizin bu söylemeklerinizi kim kabul eder? Savaşa gidenle eşyanın yanında kalanın payı aynıdır. Her şey eşit paylaşılacak!" ²⁵ O günden sonra Davut bunu İsrail için bugüne dek geçerli bir kural ve ilke haline getirdi.

²⁶ Davut Ziklak'a döñünce, dostları olan Yahuda ileri gelenlerine yağma mallardan göndererek, "İşte RAB'bin düşmanlarından yağmalanan mallardan size bir armağan" dedi. ²⁷ Sonra Beytel, Negev'deki Ramot, Yattir, ²⁸ Aroer, Sifmot, Eştemoa, ²⁹ Rakal, Yerahmeeliler'in, Kenliler'in kentlerinde, ³⁰ Horma, Bor-Aşan, Atak, ³¹ Hevron'da oturanlara ve adamlarıyla birlikte sık sık uğradığı yerlerin tümüne yağmalanan mallardan gönderdi.

31

Saul'la Oğullarının Ölümü (1Ta.10:1-12)

¹ Filistliler İsailliler'le savaşa tutuştı. İsailliler Filistliler'in öünden kaçtı. Birçوغ Gilboa Dağı'nda ölüp yere serildi. ² Filistliler Saul'la oğullarının ardına düştüler. Saul'un oğulları Yonatan'ı, Avinadav'ı ve Malkışua'yı yakalayıp öldürdüler. ³ Saul'un çevresinde savaş kızıştı. Derken Saul Filistli okçular tarafından vuruldu ve ağır yaralandı.

⁴ Saul, silahını taşıyan adama, "Kılıcını çek de bana sapla" dedi, "Yoksa bu sünnetsizler gelip bana kılıç saplayacak ve benimle alay edecekler."

Ama silah taşıyıcısı büyük bir korkuya kapılarak bunu yapmak istemedi. Bunun üzerine Saul kılıcını çekip kendini üzerine attı. ⁵ Saul'un öldüğünü görünce, silah taşıyıcısı da kendini kılıcının üzerine attı ve Saul'la birlikte öldü. ⁶ Böylece Saul, üç oğlu, silah taşıyıcısı ve bütün adamları aynı gün öldüler.

⁷ Vadinin öbür tarafında ve Şeria Irmağı'nın karşı yakasında oturan İsailliler, İsrail ordusunun kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü anlayınca, kentlerini terk edip kaçmaya başladılar. Filistliler gelip bu kentlere yerlesdiler.

⁸ Ertesi gün Filistliler, öldürülənləri soymak için geldiklerinde, Saul'la üç oğlunun Gilboa Dağı'nda öldüğünü gördüler. ⁹ Saul'un başını kesip silahlarını aldılar. Sonra bu iyi haberin putlarının tapınağında ve halk arasında duyurulması için Filist ülkesinin her yanına ulaklar gönderdiler. ¹⁰ Saul'un silahlarını Aştoret'in* tapınağına koyup cesedini Beytsean Kenti'nin suruna çaktılar.

¹¹ Yaveş-Gilat halkı Filistliler'in Saul'a yaptıklarını duyuğ. ¹² Bütün yiğitler geceleyin yola koyularak Beytsean'a gittiler. Saul'la oğullarının cesetlerini Beytsean surundan indirip Yaveş'e götürdüler, orada yaktılar. ¹³ Sonra kemiklerini toplayıp Yaveş'teki ilgin ağacının altına gömdüler ve yedi gün oruç tuttular.

2.SAMUEL

GİRİŞ

1. Samuel'in devamı olan 2. Samuel Kitabı Kral Davut'un krallığının bir tarihçesidir. Davut önce Yahuda oymağının (1-4 bölümleri), sonra bütün İsrail'in kralı oldu (5-24 bölümleri).

2. Samuel Kitabı Davut'un krallığını pekiştirmek ve birliği sağlamak için içte ve dışında düşmanlarıyla nasıl bir mücadeleye girdiğini canlı bir şekilde anlatır. Ayrıca Tanrı'nın Davut'la yaptığı antlaşmayı ve Davut'un yerine tahta kimin geleceğini anlatır.

Davut imanlı, Tanrı'ya bağlı ve halkın saygısını kolayca kazanan biri olarak tanıtılıyor bu kitapta. Bazen de acımasız, bencil duygularına kapılıp günah işleyen biri olarak da tanıtılıyor. Ama Rab'bin Peygamberi Natan günahını ortaya çıkarınca, itiraf etti ve Tanrı'nın ona vereceği cezayı kabul etti.

Davut'un yaşamı ve başarıları İsrail halkını o denli çok etkiledi ki, kendiinden sonra halk sıkıntıya düştüğünde onun soyundan gelecek ve ona benzeyecek bir kral için özlem duydu.

Ana Hatlar:

1:1-4:12 Davut'un Yahuda krallığı

5:1-24:25 Davut'un bütün İsrail krallığı

a. 5:1-10:19 İlk yıllar

b. 11:1-12:25 Davut'la Bat-Şeva olayı

c. 12:26-20:26 Sıkıntılar ve zorluklar

ç. 21:1-24:25 Son yıllar

Davut Saul'un Ölüm Haberini Duyuyor

1 Saul'un ölümünden sonra Amalekliler'e karşı kazandığı zaferden dönen Davut Ziklak'ta iki gün kaldı. 2 Üçüncü gün, Saul'un ordugahından giysileri yırtılmış, başı toz toprak içinde bir adam geldi. Adam Davut'a yaklaştıcağında önüne yere kapandı. 3 Davut, "Nereden geliyorsun?" diye sordu.

Adam, "İsrail ordugahından kaçıp kurtuldum" dedi.

4 Davut, "Ne oldu? Bana anlat" dedi.

Adam askerlerin savaş alanından kaçtığını, birçoğunun düşüp olduğunu, Saul'la oğlu Yonatan'ın da ölüler arasında olduğunu anlattı.

5 Davut, kendisine haberi veren genç adama, "Saul'la oğlu Yonatan'ın olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordu.

6 Genç adam şöyle yanıtladı: "Bir rastlantı sonucu Gilboa Dağı'ndaydım. Saul mızrağına dayanmıştı. Atlilarla savaş arabaları ona doğru yaklaşıyordu.

7 Saul arkasına dönüp beni görünce seslendi. Ben de, 'Buyrun, buradayım' dedim.

8 "Saul, 'Sen kimsin?' diye sordu.

" 'Ben bir Amalekli'yim' diye yanıtladım.

9 "Saul, 'Ne olur üstüme var ve beni öldürür!' dedi, 'Çünkü çektiğim acılardan kurtulmak istiyorum.' 10 Bu yüzden varıp onu öldürdüm. Çünkü yere düşükten sonra yaşayamayacağını biliyordum. Başındaki taçla kolundaki bileziği aldım ve onları buraya, efendime getirdim."

11 Bunun üzerine Davut'la yanındakiler giysilerini yırttılar. **12** Kılıçtan geçirilen Saul, oğlu Yonatan ve RAB'bin halkı olan İsailliler için akşamda dek yas tutup ağladılar, oruç tuttular.

13 Davut, kendisine haber getiren genç adama, "Nerelişin?" diye sordu. Adam, "Ben yabancıyım, bir Amalekli'nin oğluyum" dedi.

14 Davut, "RAB'bin meshettiği kişiye el kaldırıp onu yok etmekten korkmadın mı?" diye sordu. **15** Sonra adamlarından birini çağırıp, "Git, öldür onu!" diye buyurdu. Böylece adam Amalekli'yi vurup öldürdü. **16** Davut Amalekli'ye, "Kanından sen kentin sorumlusun" demişti, "Çünkü 'RAB'bin meshettiği kişiyi ben öldürdüm" demekle kendine karşı ağızıyla tanıklıkta bulundundu."

Davut'un Saul ve Yonatan için Yaktığı Ağrı

17 Davut Saul'la oğlu Yonatan için ağıt yaktı. **18** Sonra Yaşar Kitabı'nda yazılan Yay adındaki ağıtin Yahuda halkına öğretilemesini buyurdu:

19 "Ey İsrail, senin yükseliğin yüksek tepelerinde yok oldu!
Güçlüler nasıl da yere serildi!

20 Haberi ne Gat'a duyurun,
Ne de Aşkelon sokaklarında yayın.
Öyle ki, ne Filistililer'in kızları sevinsin,
Ne de sünnetsizlerin kızları coşsun.

21 Ey Gilboa dağları,
Üzerinize ne çiy ne de yağmur düşsün.
Ürün veren tarlalarınız olmasın.
Çünkü güçlünün kalkanı,
Bir daha yağ sürülmeyecek olan Saul'un kalkanı
Orada bir yana atıldı!

22 Yonatan'ın yayı yere serilmişlerin kanından,
Yığitlerin bedenlerinden hiç geri çekilmedi.
Saul'un kılıcı hiç boşa savrulmadı.

23 Saul'la Yonatan tatlı ve sevimliydiler,
Yaşamda da ölümde de ayrılmadılar.
Kartallardan daha çevik,
Aslanlardan daha güçlüydüler.

24 Ey İsrail kızları!
Sizi al renkli, süslü giysilerle donatan,
Giysinizi altın süslerle bezeyen Saul için ağlayın!

25 Güçlüler nasıl da yere serildi savaşta!
Yonatan senin yüksek tepelerinde ölü yatıyor.

26 Senin için üzgünüm, kardeşim Yonatan.
Benim için çok değerliydim.
Sevgin kadın sevgisinden daha üstündü.

27 Güçlüler nasıl da yere serildi!
Savaş silahları yok oldu!"

2

Davut'un Yahuda Kralı Oluşu

1 Bundan sonra Davut RAB'be, "Yahuda kentlerinden birine gideyim mi?" diye sordu.

RAB, "Git" dedi.

Davut, "Nereye gideyim?" diye sorunca, RAB, "Hevron'a" diye karşılık verdi. ² Bunun üzerine Davut, iki eşiley -Yizreelli Ahinoam ve Karmelli Naval'in dulu Avigayill'e- birlikte oraya gitti. ³ Aileleriyle birlikte adamlarını da götürdü. Hevron'a bağlı kentlere yerleştiler. ⁴ Yahudalılar Hevron'a giterek orada Davut'u Yahuda Kralı olarak meshettiler.

Saul'u gömenlerin Yaves-Gilathlar olduğu Davut'a bildirildi. ⁵ Davut onlara ulaklar göndererek şöyle dedi: "Efendiniz Saul'u gömmekle ona yaptığınız iyilikten dolayı RAB siz kutsasın. ⁶ RAB şimdi size bağlılıklarla, iyilikle davransın. Bunu yaptığınız için ben de size aynı şekilde iyilik yapacağım. ⁷ Şimdi güçlü ve yürekli olun, çünkü efendiniz Saul öldü. Yahuda halkı beni kralları olarak meshetti."

İsrail'le Yahuda Arasındaki Savaş

⁸ Saul'un ordu komutanı Ner oğlu Avner, Saul oğlu İş-Boşet'i yanına alıp Mahanayim'e götürmüştü. ⁹ Avner onu orada Gilat,AŞurlular, Yizreel, Efrayim, Benyamin ve bütün İsrail'in kralı yaptı. ¹⁰ Saul oğlu İş-Boşet kırk yaşında kral oldu ve İsrail'de iki yıl krallık yaptı. Ancak Yahuda halkı Davut'u destekledi. ¹¹ Davut Hevron'da Yahuda halkına yedi yıl altı ay krallık yaptı.

¹² Ner oğlu Avner, Saul oğlu İş-Boşet'in adamlarıyla birlikte Mahanayim'den Givon'a gitti. ¹³ Seruya oğlu Yoav'la Davut'un adamları varıp Givon Havuzu'nun yanında onları karşıladılar. Taraflardan biri havuzun bir yanına, öteki öbür yanına oturdu. ¹⁴ Avner Yoav'a, "Ne olur gençler kalkıp önmüzde ölüyüssünler" dedi.

Yoav, "Olur, kalkıp ölüyüssünler" diye karşılık verdi.

¹⁵ Böylece Benyamin oyuna girmeyen Saul oğlu İş-Boşet'ten yana olanlardan on iki kişiyle Davut'un adamlarından on iki kişi kalkıp ileri atıldı. ¹⁶ Her biri karşısının başından tuttuğu gibi kılıçını böğrüne sapladı; birlikte yere serildiler. Bu yüzden Givon'daki o yere Helkat-Hassurim* adı verildi.

¹⁷ O gün savaş çok çetin oldu. Davut'un adamları Avner'le İsraililer'i yenilgiye uğrattılar. ¹⁸ Seruya'nın üç oğlu -Yoav, Avişay ve Asahel- de oradaydilar. Bir kır ceylanı kadar hızlı koşan Asahel ¹⁹ sağa sola sapmadan Avner'i kovaladı.

²⁰ Avner arkasına bakınca, "Asahel sen misin?" diye sordu.

Asahel, "Evet, benim" diye karşılık verdi.

²¹ Avner, "Sağa ya da sola dön. Gençlerden birini yakala ve kendin için silahlarını al" dedi. Ama Asahel Avner'i kovalamaktan vazgeçmek istemedi.

²² Avner Asahel'i bir daha uyardı: "Beni kovalamaktan vazgeç! Neden seni yere sereyim? Sonra kardeşin Yoav'in yüzüne nasıl bakarım?"

²³ Asahel peşini bırakmayı reddedince Avner mızrağının arka ucuya onu karnundan vurdu. Mızrak Asahel'in sırtından çıktı. Asahel orada düşüp öldü. Asahel'in düşüp olduğu yere varanların tümü orada durup beklediler.

²⁴ Ama Yoav'la Avişay Avner'i kovalamayı sürdürdüler. Güneş batarken Givon kırsal bölgесine giden yolun üzerindeki Giah'a bakan Amma Tepe'sine vardılar. ²⁵ Benyaminliler Avner'in çevresinde toplanarak bir birlik oluşturduklar. Bir tepenin başında durup beklediler.

26 Avner Yoav'a, "Kılıç sonsuza dek mi insanları yok etsin?" diye seslendi, "Bu olayın acıyla sona ereceğini anlamıyor musun? Kardeşlerini kovalamakтан vazgeçmeleri için askerlere ne zaman buyruk vereceksin?"

27 Yoav şöyle karşılık verdi: "Yaşayan Tanrı'nın adıyla derim ki, seslenmeyedin askerler sabaha dek kardeşlerini kovalamaktan vazgeçmeyecekti."

28 Sonra Yoav boru çaldı. Herkes durdu. Bundan böyle İsrail halkını ne kovaladılar, ne de onlarla savaştılar.

29 Avner'le adamları bütün gece Arava Vadisi'nde yürüdüler. Şeria Irmağı'nı geçerek Bitron yolundan[†] Mahanayim'e vardılar.

30 Yoav Avner'i kovalamaktan döndükten sonra orduyu topladı. Asahel'den başka, Davut'un adamlarından on dokuz kişi eksikti. **31** Oysa Davut'un adamları Avner'i destekleyen Benyaminliler'i bozguna uğratıp üç yüz altmış kişiyi öldürmüştürlerdi. **32** Yoav'la adamları Asahel'i götürüp Beytlehem'de babasının mezarına gömdüler. Sonra bütün gece yürüyerek gün doğumunda Hevron'a vardılar.

3

1 Saul'un soyuyla Davut'un soyu arasındaki savaş uzun sürdü. Davut giderek güçlenirken, Saul'un soyu gitgide zayıf düşüyordu.

Davut'un Hevron'da Doğan Çocukları (1Ta.3:1-4)

2 Davut'un Hevron'da doğan oğulları şunlardı: İlk oğlu Yizreelli Ahinoam'dan Amnon, **3** ikincisi Karmelli Naval'in dulu Avigayil'den Kilav, üçüncüsü Geşur Kralı Talmay'ın kızı Maaka'dan Avşalom, **4** dördüncüsü Hagit'ten Adoniya, beşincisi Avital'ın oğlu Şefatya, **5** altıncısı Davut'un eşi Egla'dan Yitream. Davut'un bu oğullarının hepsi Hevron'da doğdular.

Avner Davut'a Katılıyor

6 Saul'un soyuyla Davut'un soyu arasındaki savaş sürerken, Avner Saul'un soyu arasında güçleniyordu.

7 Saul'un Aya kızı Rispa adında bir cariyesi vardı. Bir gün İş-Boşet Avner'e, "Neden babamın cariyesiyle yattın?" diye sordu.

8 İş-Boşet'in sorusuna çok öfkelenen Avner şu karşılığı verdi: "Ben Yahuda tarafına geçen bir köpek başı mıymış? Bugün bile baban Saul'un ailesine, kardeşlerine, dostlarına bağlıyım. Seni Davut'un eline teslim etmedim. Ama bugün bu kadın yüzünden beni suçluyorsun. **9-10** RAB krallığı Saul'un soyundan alıp Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar uzanan İsrail ve Yahuda'da Davut'un krallığını kuracağın ant içti. Ben de bunu Davut için yapmazsam Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" **11** İş-Boşet Avner'den korktuğu için ona başka bir şey söyleyemedi.

12 Avner kendi adına Davut'a ulaklar gönderip şöyle dedi: "Ülke kimin ülkesi? Benimle bir antlaşma yap; o zaman İsrail'in tümünün sana bağlanması için ben de senden yana olurum."

13 Davut, "İyi" diye yanıtladı, "Seninle bir antlaşma yaparım. Yalnız senden şunu istiyorum: Beni görmeye geldiğinde Saul'un kızı Mikal'ı da getir. Yoksa ben görmeyeceksin."

14 Öte yandan Davut Saul oğlu İş-Boşet'e de ulaklar aracılığıyla şu haberi

[†] **2:29** "Bitron yolundan" ya da "Sabah boyunca yürüyerek". **3:9-10** 1Sa.15:28 **3:14** 1Sa.18:27

gönderdi: "Yüz Filistili'nin sünnet derisi karşısında nişanlandığım karım Mikal'ı bana ver." ¹⁵ Bunun üzerine İş-Boşet, kadının kocası Layış oğlu Paltiel'den alınıp getirilmesi için adamlar gönderdi. ¹⁶ Kocası kadını ağlaya ağlaya Bahurim'e kadar izledi; sonra Avner ona, "Geri dön" deyince döndü.

¹⁷ Avner İsrail'in ileri gelenleriyle görüşüp onlara şöyle demişti: "Siz bir süredir Davut'un kralınız olmasını istiyorsunuz. ¹⁸ Şimdi bunu gerçekleştirin! Çünkü RAB, Davut hakkında, 'Halkım İsrail'i kulum Davut aracılığıyla Filistiler'in ve bütün düşmanlarının elinden kurtaracağım' demişti." ¹⁹ Avner Benyaminliler'le de görüştü, İsrail'in ve bütün Benyamin halkın uygun gördüğü her şeyi Davut'a bildirmek üzere Hevron'a gitti.

²⁰ Avner yirmi kişiyle birlikte Hevron'a, Davut'un yanına vardi. Davut Avner'le yanındakilere bir şölen verdi.

²¹ Avner Davut'a, "Hemen gidip bütün İsrail halkını efendim kralın yanına toplayayım" dedi, "Öyle ki, seninle bir antlaşma yapısınlar. Sen de dilediğin her yeri yönetebilesin." Bunun üzerine Davut Avner'i yoluna gönderdi. O da esenlikle gitti.

Yoav Avner'i Öldürüyor

²² Tam o sırada Davut'un adamlarıyla Yoav, bir baskından dönmüş, yanlarında birçok yağmalanmış mal getirmişlerdi. Ama Avner Hevron'da Davut'un yanında değildi. Çünkü Davut onu göndermiş, o da esenlikle gitmişti. ²³ Yoav'la yanındaki bütün askerler Hevron'a vardığında, Ner oğlu Avner'in krala geldiğini, kralın onu gönderdiğini, onun da esenlikle gittiğini Yoav'a bildirdiler. ²⁴ Yoav krala gidip, "Ne yaptın?" dedi, "Baksana Avner ayağına kadar gelmiş! Neden onu salverdin? Çoktan gitmiş!" ²⁵ Ner oğlu Avner'i tanırsın; seni kandırmak, nereye gidip geldiğini, neler yaptığıni öğrenmek için gelmiştir."

²⁶ Davut'un yanından çıkan Yoav, Avner'in arkasından ulaklar gönderdi. Ulaklar Avner'i Sira Sarnıcı'ndan geri getirdiler. Davut ise bundan habersizdi. ²⁷ Avner Hevron'a döndünce, Yoav onunla özel bir görüşme yapmak bahanesiyle, onu kent kapısına çekti. Kardeşi Asahel'in kanını döktüğü için, Avner'i orada karnından vurup öldürdü. ²⁸ Davut bu haberin işitince şöyle dedi: "RAB'ın önünde ben de, krallığım da Ner oğlu Avner'in kanından sonsuza dek suçsuzuz. ²⁹ Bu suçun sorumlusu Yoav'la babasının bütün soyu olsun. Yoav'ın soyundan irinli, deri hastalığına yakalanmış, koltuk degneğine dayanan, kılıçla öldürülen, açlık çeken kişiler hiç eksik olmasın!" ³⁰ Böylece Yoav'la kardeşi Avışay, Givon'daki savaşta kardeşleri Asahel'i öldürmen Avner'i öldürdüler.

³¹ Sonra Davut Yoav'la yanındakilere şu buyruğu verdi: "Giysilerinizi yırtıp çula sarının ve Avner'in ölüsü önünde yas tutun!" Kral Davut da cenazenin ardısına yürüdü. ³² Avner'i Hevron'da gömdüler. Kral, Avner'in mezarı başında hıçkırı hıçkırı ağladı. Oradaki herkes de ağladı. ³³ Sonra kral, Avner için şu ağıtı yaktı:

"Avner, bir budala gibi mi ölmeliydi?

³⁴ Ellerin bağlı değildi, ayaklarına zincir vurulmamıştı.

Ama sen kötülerin önünde düşen biri gibi düştün!"

Herkes Avner için yine ağladı.

³⁵ Halk Davut'un yanına varıp akşam olmadan bir şeyler yemesi için üstelediyse de, Davut ant içerek şöyle dedi: "Güneş batmadan ekmek ya da başka herhangi bir şey tatmayacağım. Yoksa Tanrı bana aynısını, hatta

daha kötüsünü yapsın!” ³⁶ Herkes bunu benimsedi ve kralın yaptığı her şeyden hoşnut oldukları gibi, bundan da hoşnut oldular. ³⁷ Ner oğlu Avner'in öldürülmesinde kralın parmağı olmadığını o gün bütün İsrail halkı anladı.

³⁸ Kral adamlarına, “Bugün İsrail'de bir önderin, büyük bir adamın öldüğünü bilmiyor musunuz?” dedi, ³⁹ “Meschedilmiş* bir kral olduğum halde bugün gücsüzüm. Seruya'nın oğulları benden daha zorlu. RAB kötülük edene yaptığı kötülüğe göre karşılık versin!”

4

İş-Boşet'in Öldürülmesi

¹ Avner'in Hevron'da öldürüldüğünü duyan Saul oğlu İş-Boşet korkuya kapıldı. Bütün İsrail halkı da dehşet içindeydi. ² Saul oğlu İş-Boşet'in iki akıncı önderi vardi; bunlar Benyamin oymağından Beerotlu Rimmon'un oğullarıydı. Birinin adı Baana, öbürününki Rekav'dı. -Beerot Benyamin oymağından sayılırdı. ³ Beerotlular Gittayim'e kaçmışlardı. Yabancı olan bu halk bugün de orada gurbette yaşıyor.-

⁴ Saul oğlu Yonatan'ın Mefiboşet adında bir oğlu vardı; iki ayağı da topaldı. Saul'la Yonatan'ın ölüm haberi Yizreel'den ulaştığında, Mefiboşet beş yaşındaydı. Dadısı onu alıp kaçmıştı. Ne var ki, aceleyle kaçmaya çalışırken çocuk düşüp sakatlanmıştır.

⁵ Beerotlu Rimmon'un oğulları Rekav'la Baana yola koyuldular. Öğle sığlığında İş-Boşet'in evine vardıklarında İş-Boşet uzanmış dinlenmekteydi. ⁶⁻⁷ Buğday alacakmış gibi yaparak eve girdiler. O sırada İş-Boşet yatak odasında yatağında uzanıyordu. Adamlar İş-Boşet'in karnını desip öldürdüler. Başını gövdesinden ayırip yanlarına aldılar.

Rekav'la kardeşi Baana kaçıp bütün gece Arava yolundan ilerlediler. ⁸ İş-Boşet'in başını Hevron'da Kral Davut'a getirip, “İşte seni öldürmek isteyen düşmanın Saul'un oğlu İş-Boşet'in başı!” dediler, “RAB bugün Saul'dan ve onun soyundan efendimiz kralın öcünü aldı.”

⁹⁻¹⁰ Ama Davut Beerotlu Rimmon'un oğulları Rekav'la kardeşi Baana'ya şöyle karşılık verdi: “Beni her türlü sıkıntından kurtaran yaşayan RAB adıyla derim ki, iyi haber getirdiğini sanarak bana Saul'un öldüğünü bildiren adamı yakalayıp Ziklak'ta yaşamına son verdim. Getirdiği iyi haber için verdiğim ödül buydu! ¹¹ Doğru birinievinde, yatağında öldüren kötü kişilerin ölümü çok daha kesindir! Şimdi sizi yeryüzünden yok ederek onun öcünü sizden almayacak mıyım?” ¹² Sonra adamlarına buyruk verdi. İki kardeşi öldürüp ellerini, ayaklarını kestiler ve Hevron'daki havuzun yanına astılar. İş-Boşet'in başını ise götürüp Hevron'da Avner'in mezarına gömdüler.

5

Davut İsrail Kralı Oluyor (1Ta.11:1-9)

¹ İsrail'in bütün oymakları Hevron'da bulunan Davut'a gelip şöyle dediler: “Biz senin etin, kemiğiniz. ² Geçmişte Saul kralımızken, savaşta İsrail'e komuta eden sendin. RAB sana, ‘Halkım İsrail'i sen güdecek, onlara sen önder olacaksın’ diye söz verdi.” ³ İsrail'in bütün ileri gelenleri Hevron'a, Kral Davut'un

yanına gelince, kral RAB'bin önünde orada onlarla bir antlaşma yaptı. Onlar da Davut'u İsrail Kralı olarak meshettiler.

⁴ Davut otuz yaşında kral oldu ve kırk yıl krallık yaptı. ⁵ Hevron'da yedi yıl altı ay Yahuda'ya, Yeruşalim'de otuz üç yıl bütün İsrail'e ve Yahuda'ya krallık yaptı.

⁶ Kral Davut'la adamları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'a saldırmak için yola çıktılar. Yevuslular Davut'a, "Sen buraya giremezsin, körlerle topallar bile seni geri püskürtebilir" dediler. "Davut buraya giremez" diye düşünüyorlardı. ⁷ Ne var ki, Davut Siyon Kalesi'ni ele geçirdi. Daha sonra bu kaleye "Davut Kenti" adı verildi.

⁸ Davut o gün adamlarına şöyle demişti: "Yevuslular'ı kim yenilgiye uğratırsa Davut'un nefret ettiği 'Topallarla kör'lere' su kanalından ulaşmalı!" "Körlerle topallar saraya giremeyecek" denmesinin nedeni işte budur.

⁹ Bundan sonra Davut "Davut Kenti" adını verdiği kalede oturmaya başladı. Çevredeki bölgeyi, Millo'dan* içeriye doğru uzanan bölümү inşa etti. ¹⁰ Davut giderek güçleniyordu. Çünkü Her Şeye Egemen Tanrı RAB onunlaydı.

¹¹ Sur Krah Hiram Davut'a ulaklar, sedir kütükleri, marangozlar ve taşçılar gönderdi. Bu adamlar Davut için bir saray yaptılar. ¹² Böylece Davut RAB'bin kendisini İsrail Kralı atadığını ve halkı İsrail'in hatırlı için krallığını yükselttiğini anladı.

¹³ Davut Hevron'dan ayrıldıktan sonra Yeruşalim'de kendine daha birçok cariye ve karı aldı. Davut'un erkek ve kız çocukları oldu. ¹⁴ Davut'un Yeruşalim'de doğan çocukların adları şunlardı: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, ¹⁵ Yivhar, Elişua, Nefek, Yafia, ¹⁶ Elişama, Elyada ve Elifelet.

Filikliler Yenilgiye Uğrıyor

(1Ta.14:8-17)

¹⁷ Filikliler Davut'un İsrail Kralı olarak meshedildiğini duyunca, bütün Filist ordusu onu aramak için yola çıktı. Bunu duyan Davut kaleye sığındı.

¹⁸ Filikliler gelip Refaim Vadisi'ne yayılmışlardı. ¹⁹ Davut RAB'be danıştı: "Filikliler'e saldırıyorum mı? Onları elime teslim edecek misin?"

RAB Davut'a, "Saldır" dedi, "Onları kesinlikle eline teslim edeceğim."

²⁰ Bunun üzerine Davut Baal-Perasim'e gidip orada Filikliler'i bozguna uğrattı. Sonra, "Her şeyi yarıp geçen sular gibi, RAB düşmanlarını önemden yarıp geçti" dedi. Bundan ötürü oraya Baal-Perasim* adı verildi. ²¹ Davut'la adamları, Filikliler'in orada bıraktığı putları alıp götürdüler.

²² Filikliler bir kez daha gelip Refaim Vadisi'ne yayıldılar. ²³ Davut RAB'be danıştı. RAB söyle karşılık verdi: "Buradan saldırma! Onları arkadan çevirip pelesenk ağaçlarının önünden saldır." ²⁴ Pelesenk ağaçlarının tepesinden yürüyüş sesi duyar duymaz, acele et. Çünkü ben Filist ordusunu bozguna uğratmak için öünsüra gitmişim demektir." ²⁵ Davut RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı ve Filikliler'i Gezer'e kadar bozguna uğrattı.

6

Antlaşma Sandığı'nın Yeruşalim'e Getirilişi

(1Ta.13:1-14; 15:25-16:3,43)

5:4 1Kr.2:11; 1Ta.3:4; 29:27 **5:6** Yşu.15:63; Hâk.1:21 * **5:20** "Baal-Perasim": "Yarıp geçen Efendi" anlamına gelir.

1 Davut İsrail'deki bütün seçme adamları topladı. Sayıları otuz bin kişiyoğdi.
2 Böylece Davut'la ordusu, sandığın üzerindeki Keruvlar arasında taht kuran Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla anılan Tanrı'nın Sandığı'ni getirmek için Baale-Yahuda'ya gittiler. **3-4** Tanrı'nın Sandığı'ni Avinadav'ın tepedeki evinden alıp yeni bir arabaya koydular. Tanrı'nın Sandığı'ni taşıyan yeni arabayı Avinadav'ın oğulları Uzza'yla Ahyo sürüyordu. Ahyo sandığın önünden yürüyordu. **5** Bu arada Davut'la bütün İsrail halkı da RAB'bin önünde lir, çenk, tef, çingirak ve ziller eşliğinde ezgiler okuyarak var gücüyle* bu olayı kutluyorlardı.

6 Nakon'un harman yerine vardıklarında öküzler tökezledi. Bu nedenle Uzza elini uzatıp Tanrı'nın Sandığı'ni tuttu. **7** RAB Tanrı saygısızca davranan Uzza'ya öfkelenerek onu orada yere çaldı. Uzza Tanrı'nın Sandığı'nın yanında öldü.

8 Davut, RAB'bin Uzza'yı cezalandırmasına öfkelendi. O günden bu yana oraya Peres-Uzza† denilir.

9 Davut o gün RAB'den korkarak, "RAB'bin Sandığı nasıl olur da bana gelir?" diye düşündü. **10** RAB'bin Sandığı'ni Davut Kenti'ne götürmek istemedi. Bunun yerine sandığı Gath Ovet-Edom'un evine götürdü. **11** RAB'bin Sandığı Gath Ovet-Edom'un evinde üç ay kaldı. RAB Ovet-Edom'u ve bütün ailesini kutsadı.

12 "Tanrı'nın Sandığı'ndan ötürü RAB Ovet-Edom'un ailesini ve ona ait her şeyi kutsadı" diye Kral Davut'a bildirildi. Böylece Davut gidip Tanrı'nın Sandığı'ni Ovet-Edom'un evinden Davut Kenti'ne sevinçle getirdi. **13** RAB'bin Sandığı'ni taşıyanlar altı adım atınca, Davut bir boğayla besili bir dana kurban etti.

14 Keten efod kuşanmış Davut, RAB'bin önünde var gücüyle oynuyordu.

15 Davut'la bütün İsrail halkı, sevinç naraları ve boru sesi eşliğinde RAB'bin Sandığı'ni getiriyorlardı. **16** RAB'bin Sandığı Davut Kenti'ne varınca, Saul'un kızı Mikal pencereden baktı. RAB'bin önünde oynayıp zıplayan Kral Davut'u görünce, onu küçümsedi.

17 RAB'bin Sandığı'ni getirip Davut'un bu amaçla kurduğu çadırın içindeki yerine koydular. Davut RAB'be yakmalık sunular ve esenlik sunularını sundu.

18 Yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunmayı bitirince, Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla halkı kutsadı. **19** Ardından kadın erkek herkese, bütün İsrail topluluğuna birer somun ekmekle birer hurma ve üzüm pestili dağıttı. Sonra herkes evine döndü.

20 Davut ailesini kutsamak için eve döndüğünde, Saul'un kızı Mikal onu karşılamaya çıktı. Davut'a şöyle dedi: "İsrail Kralı bugün ne güzel bir ün kazandırdı kendine! Değersiz biri gibi, kullarının cariyeleri önünde soyundun."

21 Davut, "Baban ve bütün soyu yerine beni seçen ve halkı İsrail'e önder atayan RAB'bin önünde oynadım!" diye karşılık verdi, "Evet, RAB'bin önünde oynayacağım. **22** Üstelik kendimi bundan daha da küçük düşüreceğim, hiçe söyleyeceğim. Ama sözünü ettığın o cariyeler beni onurlandıracaklar."

23 Saul'un kızı Mikal'ın ölene dek çocuğu olmadı.

6:2 Çık.25:22

6:3-4 1Sa.7:1-2

*

6:5 Olası metin "Lir, çenk, tef, çingirak ve ziller eşliğinde ezgiler okuyarak var gücüyle" (bkz. Septuaginta, Kumran, 1Ta.13:8); Masoretik metin "Çam ağacından yapılmış her türlü çalgılar, lir, çenk, tef, çingirak ve ziller çalarak". † **6:8** "Peres-Uzza": "Uzza'nın cezası" anlamına gelir.

6:11 1Ta.26:4-5

6:19 1Ta.16:43

*Tanrı'nın Davut'a Verdiği Söz
(1Ta.17:1-15)*

¹ Kral sarayına yerleşmişti. RAB de onu çevresindeki bütün düşmanlarından koruyarak rahata kavuşturdu.

² O sırada kral, Peygamber Natan'a, "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa Tanrı'nın Sandığı bir çadırda duruyor!" dedi.

³ Natan, "Git, tasarladığın her şeyi yap, çünkü RAB seninledir" diye karşılık verdi.

⁴ O gece RAB Natan'a şöyle seslendi: ⁵ "Git, kulum Davut'a şöyle de: 'RAB diyor ki, oturmam için bana sen mi tapınak* yapacaksın? ⁶ İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım günden bu yana konutta oturmadım. Bir çadırda orada burada konaklayarak dolaşıyordum. ⁷ İsraililer'le birlikte dolaştığım yerlerin herhangi birinde, halkın İsrail'i gütmesini buyurduğum İsrail önderlerinden birine, neden bana sedir ağacından bir konut yapmadınız diye hiç sordum mu?'

⁸ "Şimdi kulum Davut'a şöyle diyecesin: 'Her Şeye Egemen RAB diyor ki, halkın İsrail'e önder olasın diye seni otlaklıdan ve koynu gütmekten aldım. ⁹ Her nereye gittiysen seninleydim. Önünden bütün düşmanlarını yok ettim. Adını dünyadaki büyük adamların adı gibi büyük kılacağım. ¹⁰⁻¹¹ Halkım İsrail için bir yurt sağlayıp onları oraya yerlestireceğim. Bundan böyle kendi yurtlarında otursunlar, bir daha rahatsız edilmesinler. Kötü kişiler de halkın İsrail'e hâkimler atadığım günden bu yana yaptıkları gibi, bir daha onlara baskı yapmasınlar. Seni bütün düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturacağım.'

"RAB senin için bir soy yetiştireceğini belirtiyor: ¹² Sen ölüp ata-larına kavuşsunca, senden sonra soyundan birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. ¹³ Adıma bir tapınak kuracak olan odur. Ben de onun krallığının tahtını sonsuza dek sürdürceğim. ¹⁴ Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Kötülük yapınca, onu insanların degneğiyle, insanların vuruşlarıyla yola getireceğim. ¹⁵ Ama senin önünden kaldirdığım Saul'dan esirgediğim sevgiyi hiçbir zaman esirmeyeceğim. ¹⁶ Soyun ve krallığın sonsuza dek önemde duracak; tahtın sonsuza dek sürecektil."

¹⁷ Böylece Natan bütün bu sözleri ve görümleri Davut'a aktardı.

*Davut'un Duası
(1Ta.17:16-27)*

¹⁸ Bunun üzerine Kral Davut gelip RAB'bin önünde oturdu ve şöyle dedi: "Ey Egemen RAB, ben kimim, ailem nedir ki, beni bu duruma getirdin? ¹⁹ Ey Egemen RAB, sanki bu yetmezmiş gibi, kulunun soyunun geleceği hakkında da söz verdin. Ey Egemen RAB, insanlarla hep böyle mi ilgilensin? ²⁰ Ben sana başka ne diyebilirim ki! Çünkü, ey Egemen RAB, kulunu tanıyorsun. ²¹ Sözünün hatrı için ve isteğin uyarınca bu büyülüüğü gösterdin ve kuluna bildirdin.

²² "Yücesin, ey Egemen RAB! Bir benzerin yok, senden başka Tanrı da yok! Bunu kendi kulaklarımıza duyduk. ²³ Halkın İsrail'e benzer tek bir ulus yok dünyada. Kendi halkın olsun diye onları kurtarmaya gittin. Çünkü onlar için de, ülken için de büyük ve görkemli işler yapmakla ün saldın. Mısır'dan kendin

* ^{7:5} Bu bölümdeki 5,6,7,10-11,13,16,19,25,26,27 ve 29 ayetlerinde geçen İbranice "Beyt" sözcüğü, "tapınak", "konut" ve "soy" olarak çevrildi. ^{7:12} Mez.132:11; Elç.2:30 ^{7:14} 1Ta.17:13; 2Ko.6:18; İbr.1:5; Va.21:7

için kurtardığıñ halkın öňünden ulusları ve tanrılarını kovdun. ²⁴ Halkın İsrail'i sonsuza dek kendi halkın olarak benimsedin ve sen de, ya RAB, onların Tanrısı oldun.

²⁵ "Şimdi, ya RAB Tanrı, kuluna ve onun soyuna ilişkin verdiğin sözü sonsuza dek tut, sözünü yerine getir. ²⁶ Öyle ki, insanlar, 'Her Şeye Egemen RAB İsrail'in Tanrısı'dır!' diyerek adını sonsuza dek yüceltsinler ve kulun Davut'un soyu da öňünde sürsün.

²⁷ "Ey Her Şeye Egemen RAB, İsrail'in Tanrısı! 'Senin için bir soy çıkaracağım' diye kuluna açıkladın. Bundan dolayı kulun sana bu duayı etme yürekliliğini buldu. ²⁸ Ey Egemen RAB, sen Tanrı'sın! Sözlerin gerçektir ve kuluna bu iyilikleri söz verdin. ²⁹ Şimdi öňünde sonsuza dek sürmesi için kulunun soyunu kutsamani diliyorum. Çünkü, ey Egemen RAB, sen böyle söz verdin ve kulunun soyu kutsamalı sonsuza dek kutlu kılınacak."

8

Davut'un Başarılıları (1Ta.18:1-13)

¹ Bir süre sonra Davut Filistliler'i yenip boyunduruğu altına aldı ve Meteg-Amma'yı Filistliler'in yönetiminden çıkardı.

² Moavlılar'ı da bozguna uğrattı. Onları yere yatırıp iple ölçüdü. Ölctüğü iki sırayı öldürdü, bir bütün sırayı sağ bıraktı. Moavlılar Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular.

³ Davut Fırat'a kadar krallığını yeniden kurmaya giden Sova Kralı Rehov oğlu Hadadezer'i de yendi. ⁴ Bin yedi yüz atlıyla yirmi bin yaya askerini ele geçirdi. Yüz savaş arabası için gereken atların dışındaki bütün atları da sakatladı.

⁵ Sova Kralı Hadadezer'e yardıma gelen Şam Aramlıları'ndan yirmi iki bin kişiyi öldürdü. ⁶ Sonra Şam Aramlıları'nın ülkesine askeri birlikler yerleştirdi. Onlar da Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zaferle ulaştırdı.

⁷ Davut Hadadezer'in komutanlarının taşıdığı altın kalkanları alıp Yeruşalim'e götürdü. ⁸ Ayrıca Hadadezer'in yönetimindeki Betah ve Berotay kentlerinden bol miktarda tunç aldı.

⁹ Hama Kralı Toi, Davut'un Hadadezer'in bütün ordusunu bozguna uğrattığını duydu. ¹⁰ Toi Kral Davut'u selamlamak ve Hadadezer'le savaşıp yendiği için onu kutlamak üzere oğlu Yoram'ı ona gönderdi. Çünkü Toi Hadadezer'le sürekli savaşmıştı. Yoram Davut'a altın, gümüş, tunç armağanlar getirdi. ¹¹⁻¹² Kral Davut buarma  anları yendiği bütün uluslardan -Aram, Moav, Ammonlular, Filistliler ve Amalekliler'den- ele geçirdiği altın ve gümüşle birlikte RAB'be adadı. Bunun yanısira Sova Kralı Rehov oğlu Hadadezer'den yağmalanan altınla gümüşü de RAB'be adadı.

¹³ Davut Tuz Vadisi'nde on sekiz bin Edomlu öldürüp dönen  e üne kavuştu.

¹⁴ Edom'un her yanına askeri birlikler yerleştirdi. Edomlular'ın tümü Davut'un köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zaferle ulaştırdı.

Davut'un Görevlileri (1Ta.18:14-17)

¹⁵ Bütün İsrail'de krallık yapan Davut halkına doğruluk ve adalet sağladı.

¹⁶ Seruya oğlu Yoav ordu komutanı, Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi.

17 Ahituv oğlu Sadok'la Aviyatar oğlu Ahimelek kâhin, Seraya yazmandı.

18 Yehoyada oğlu Benaya Keretiler'le Peletliler'in* komutanıydı. Davut'un oğullarıysa kâhindi.

9

Davut'un Mefiboşet'e Yaptığı İyilik

1 Davut, "Saul'un ailesinden daha sağ kalan, Yonatan'ın hatırı için iyilik edebileceğim kimse var mı?" diye sordu.

2 Saul'un ailesinin Siva adında bir hizmetkârı vardı. Onu Davut'un yanına çağırıldılar. Kral, "Siva sen misin?" diye sordu.

Siva, "Evet, ben kulunum" diye yanıldı.

3 Kral, "Saul'un ailesinden sağ kalan kimse yok mu?" diye sordu, "Tanrı'nın iyiliğini ona göstereyim."

Siva, "Yonatan'ın iki ayağı sakat bir oğlu var" diye yanıldı.

4 Kral, "Nerede o?" diye sordu.

Siva, "Ammiel oğlu Makir'in Lo-Devar'daki evinde" diye karşılık verdi.

5 Böylece Kral Davut, Lo-Devar'dan Ammiel oğlu Makir'in evinden onu yanına getirtti.

6 Saul oğlu Yonatan oğlu Mefiboşet, Davut'un yanına gelince, onun önünde yere kapandı.

Davut, "Mefiboşet!" diye seslendi.

Mefiboşet, "Evet, ben kulunum" diye yanıldı.

7 Davut ona, "Korkma!" dedi, "Çünkü baban Yonatan'ın hatırı için, sana kesinlikle iyilik edeceğim. Atan Saul'un bütün toprağını sana geri vereceğim. Ve sen her zaman soframda yemek yiyeceksin."

8 Mefiboşet yere kapanıp şöyle dedi: "Kulun ne ki, benim gibi ölmüş bir köpekle ilgileniyorsun?"

9 Kral Davut, Saul'un hizmetkârı Siva'yı çağırıp, "Önceden efendin Saul ile ailesine ait her şeyi torunu Mefiboşet'e verdim" dedi, **10** "Sen, oğulların ve kölelerin onun için toprağı işleyip ürünü getireceksiniz. Öyle ki, efendinizin torununun yiyecek gereksinimi sağlanınsın. Efendinin torunu Mefiboşet her zaman benim soframda yemek yiyecektir." Siva'nın on beş oğlu ve yirmi kolesi vardı.

11 Siva, "Efendim kralın buyurduğu her şeyi yapacağım" dedi. Mefiboşet kralın çocuklarından biri gibi onun sofrasında yemek yedi. **12** Mefiboşet'in Mika adında küçük bir oğlu vardı. Siva'ya bağlı herkes Mefiboşet'e hizmet ediyordu. **13** İki ayağı sakat Mefiboşet hep kralın sofrasında yemek yediğinden Yeruşalim'de oturuyordu.

10

Davut Ammonlular'la Aramlıclar'ı Yenilgiye Uğratıyor (1Ta.19:1-19)

1 Bir süre sonra Ammon Kralı öldü, yerine oğlu Hanun kral oldu. **2** Davut, "Babası bana iyilik ettiği gibi ben de Nahaş oğlu Hanun'a iyilik edeceğim" diye düşünerek, babasının ölümünden dolayı baş sağlığı dilemek için Hanun'a görevliler gönderdi.

Davut'un görevlileri Ammonlular'ın ülkesine varınca, **3** Ammon önderleri, efendileri Hanun'a şöyle dediler: "Davut sana bu adamları gönderdi diye

babana saygı duyduğunu mu sanıyorsun? Davut, kenti araştırmak, casusluk etmek, yıkmak için adamlarını sana gönderdi.”

⁴ Bunun üzerine Hanun Davut'un görevlilerini yakalattı. Sakallarının yarısını tıraş edip giysilerinin kalçayı kapatan kesimini ortadan kesti ve onları öylece gönderdi.

⁵ Davut bunu duyunca, onları karşılamak üzere adamlar gönderdi. Çünkü görevliler çok utanıyorlardı. Kral, “Saklıınız uzayincaya dek Eriha'da kalın, sonra dönün” diye buyruk verdi.

⁶ Ammonlular, Davut'un nefretini kazandıklarını anlayınca, haber gönderip Beytrehov ve Sova'dan yirmi bin Aramlı yaya asker, Maaka Kralı'yla bir adamını ve Tov halkından on iki bin adamı kiraladılar. ⁷ Davut bunu duyunca, Yoav'ı ve güçlü adamlardan oluşan bütün ordusunu onlara karşı gönderdi. ⁸ Ammonlular çıkış kent kapısında savaş düzeni aldılar. Aramlı Sova'yla Rehov, Tov halkı ve Maaka'nın adamları da kırdaavaş düzenine girdiler.

⁹ Önde, arkada düşman birliklerini gören Yoav, İsrail'in iyi askerlerinden bazılarını seçerek Aramlılar'a karşı yerleştirdi. ¹⁰ Geri kalan birlikleri de kardeşi Avışay'ın komutasına vererek Ammonlular'a karşı yerleştirdi. ¹¹ Yoav, “Aramlılar benden güçlü çıkarsa, yardımına gelirsin” dedi, “Ama Ammonlular senden güçlü çıkarsa, ben sana yardımına gelirim. ¹² Güçlü ol! Halkımızın ve Tanrımızın kentleri uğruna yürekli olalım! RAB gözünde iyi olanı yapsun!”

¹³ Yoav'la yanındakiler Aramlılar'a karşı savaşmak için ileri atılıncı, Aramlılar onlardan kaçtı. ¹⁴ Onların kaçıştığını gören Ammonlular da Avışay'dan kaçarak kente girdiler. Bunun üzerine Yoav Ammonlular'la savaşmaktan vazgeçerek Yeruşalim'e gitti.

¹⁵ İsailliler'in önünde bozguna uğradıklarını gören Aramlılar bir araya geldiler. ¹⁶ Hadadezer, haber gönderip Fırat Irmağı'nın karşı yakasındaki Aramlılar'ı çağırkıttı. Aramlılar Hadadezer'in ordu komutanı Şovak'ın komutasında Helam'a gittiler.

¹⁷ Davut bunu duyunca, bütün İsrail ordusunu topladı. Şeria Irmağı'ni geçerek Helam'a vardılar. Aramlılar Davut'a karşı düzen alarak onuna savaştılar. ¹⁸ Ne var ki, Aramlılar İsailliler'in önünden kaçtılar. Davut onlardan yedi yüz savaş arabası sürücüsü ile kırk bin atlı asker öldürdü. Hadadezer'in ordu komutanı Şovak'ı da vurdu. Şovak savaş alanında öldü. ¹⁹ Hadadezer'in buyruğundaki kralların hepsi bozguna uğradıklarını görünce, İsailliler'le barış yaparak onlara boyun eğdiler.

Aramlılar bundan böyle Ammonlular'a yardım etmekten kaçındılar.

11

Davut'la Bat-Şeva

¹ İlkbaharda, kralların savaşa gittiği dönemde, Davut kendi subaylarıyla birlikte Yoav'ı ve bütün İsrail ordusunu savaşa gönderdi. Onlar Ammonlular'ı yenilgiye uğratıp Rabba Kenti'ni kuşatırken, Davut Yeruşalim'de kalyordu.

² Bir akşamüstü Davut yatağından kalktı, sarayın damına çıkış gezinmeye başladı. Damdan yıkanan bir kadın gördü. Kadın çok güzeldi. ³ Davut onun kim olduğunu öğrenmek için birini gönderdi.

Adam, “Kadın Eliam'ın kızı Hititli Uriya'nın karısı Bat-Şeva'dır” dedi. ⁴ Davut kadını getirmeleri için ulaklar gönderdi. Kadın Davut'un yanına geldi. Davut

aybaşı kirliliğinden yeni arınmış olan kadınla yattı. Sonra kadın evine döndü. ⁵ Gebe kalan kadın Davut'a, "Gebe kaldım" diye haber gönderdi.

⁶ Bunun üzerine Davut Hititli Uriya'yı kendisine göndemesi için Yoav'a haber yolladı. Yoav da Uriya'yı Davut'a gönderdi. ⁷ Uriya yanına varınca, Davut Yoav'ın, ordunun ve savaşın durumunu sordu. ⁸ Sonra Uriya'ya, "Evine git, rahatına bak" dedi.

Uriya saraydan çıkışınca, kral ardından bir armağan gönderdi. ⁹ Ne var ki, Uriya evine gitmedi, efendisinin bütün adamlarıyla birlikte sarayın kapısında uyudu. ¹⁰ Davut Uriya'nın evine gitmediğini öğrenince, ona, "Yolculuktan geldin. Neden evine gitmedin?" diye sordu.

¹¹ Uriya, "Sandık da, İsrailliler'e Yahudalılar da çardaklarda kahiyor" diye karşılık verdi, "Komutanım Yoavla efendimin adamları kırkıda konaklıyor. Bu durumda nasıl olur da ben yiyp içmek, karımla yatmak için evime giderim? Yaşamın hakkı için, böyle bir şeyi kesinlikle yapmayacağım."

¹² Bunun üzerine Davut, "Bugün de burada kal, yarın seni göndereceğim" dedi. Uriya o gün de, ertesi gün de Yeruşalim'de kaldı. ¹³ Davut Uriya'yı çağrırdı. Onu sarhoş edene dek yedirip içirdi. Akşam olunca Uriya efendisinin adamlarıyla birlikte uyumak üzere yattığı yere gitti. Yine evine gitmedi.

¹⁴ Sabahleyin Davut Yoav'a bir mektup yazıp Uriya aracılığıyla gönderdi. ¹⁵ Mektupta şöyle yazdı: "Uriya'yı savaşın en şiddetli olduğu cepheye yerleştir ve yanından çekil ki, vurulup ölsün."

¹⁶ Böylece Yoav kenti kuşatırken Uriya'yı yiğit adamların bulunduğu yere yerleştirdi. ¹⁷ Kent halkı çıkışip Yoav'ın askerleriyle savaşı. Davut'un askerlerinden ölenler oldu. Hititli Uriya da ölenler arasındaydı.

¹⁸ Yoav savaşla ilgili ayrıntılı haberleri Davut'a iletme bir ulak gönderdi. ¹⁹ Ulağa söyle uyardı: "Sen savaşla ilgili ayrıntılı haberleri krala iletmemi bitirdikten sonra, ²⁰ kral öfkelenip sana şunu sorabilir: 'Onlarla savaşmak için kente neden o kadar çok yaklaştınız?' Surdan ok atacaklarını bilmiyor muydunuz? ²¹ Yerubbeşet* oğlu Avimelek'i kim öldürdü? Teves'te surun üstünden bir kadın üzerine bir değirmen üst taşını atıp onu öldürmedi mi? Öyleyse niçin sura o kadar çok yaklaştınız?' O zaman, 'Kulun Hititli Uriya da öldü' dersin."

²² Ulak yola koyuldu. Davut'un yanına varınca, Yoav'ın kendisine söylemeklerinin tümünü ona ilettili. ²³ "Adamlar bizden üstün çıktılar" dedi, "Kentten çıkışip bizimle kırda savaştılar. Ama onları kent kapısına kadar geri püskürdü. ²⁴ Bunun üzerine okçular adamlarına surdan ok attılar. Kralın adamlarından bazıları öldü; kulun Hititli Uriya da öldü."

²⁵ Davut ulağa söyle dedi: "Yoav'a de ki, 'Bu olay seni üzmesin! Savaşta kimin geleceği belli olmaz. Kente karşı saldırınızı güçlendirin ve kenti yerle bir edin!' Bu sözlerle onu yüreklenirdir."

²⁶ Uriya'nın karısı, kocasının olduğunu duyunca, onun için yas tuttu. ²⁷ Yas süresi geçince, Davut onu sarayına getirtti. Kadın Davut'un karısı oldu ve ona bir oğul doğurdu.

Ancak, Davut'un bu yaptığı RAB'bin hoşuna gitmedi.

12

Natan Davut'u Paylıyor

¹ RAB Natan'ı Davut'a gönderdi. Natan Davut'un yanına gelince ona, "Bir kentte biri zengin, öbürü yoksul iki adam vardı" dedi, ² "Zengin adamın birçok koyunu, sığırı vardı. ³ Ama yoksul adamın satın alıp beslediği küçük bir dişi kuzudan başka bir hayvanı yoktu. Kuzu adaman yanında, çocuklarınla birlikte büydü. Adamın yemeğinden yer, tasından içер, koynunda uyurdu. Yoksulun kızı gibiydi. ⁴ Derken, zengin adama bir yolcu uğradı. Adam gelen konuğa yemek hazırlamak için kendi koyunlarından, sığırlarından birini almaya kiyamadığından yoksulun kuzusunu alıp yolcuya yemek hazırladı."

⁵ Zengin adama çok öfkelenen Davut Natan'a, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bunu yapan ölümü hak etmiştir!" dedi, ⁶ "Bunu yaptığı ve acımadığı için kuzuya karşılık dört katını ödemeli."

⁷ Bunun üzerine Natan Davut'a, "O adam sensin!" dedi, "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben seni İsrail'e kral olarak meshettim ve Saul'un elinden kurtardım. ⁸ Sana efendinin evini verdim, karilarını da koynuna verdim. İsrail ve Yahuda halkını da sana verdim. Bu az gelseymi, sana daha neler neler verirdim! ⁹ Öyleyse neden RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak, O'nun sözünü küçümsedin? Hititli Uriya'yı kılıçla öldürdün, Ammonlular'ın kılıçıyla canına kıydın. Karısını da kendine eş olarak aldın. ¹⁰ Bundan böyle, kılıç senin soyundan sonsuza dek eksik olmayacak. Çünkü beni küçümsedin ve Hititli Uriya'nın karısını kendine eş olarak aldın.'

¹¹ "RAB şöyle diyor: 'Sana kendi soyundan kötülük getireceğim. Senin gözünün önünde karilarını alıp bir yakınına vereceğim; güpegündüz karilarının koynuna girecek. ¹² Evet, sen o işi gizlice yaptın, ama ben bunu bütün İsrail halkın gözü önünde güpegündüz yapacağım!'"

¹³ Davut, "RAB'be karşı günah işledim" dedi.

Natan, "RAB günahını bağıtladı, ölmeyeceksin" diye karşılık verdi, ¹⁴ "Ama sen bunu yapmakla, RAB'bin düşmanlarının O'nu küçümsemesine neden oldun. Bu yüzden doğan çocuğun kesinlikle ölecek." ¹⁵ Bundan sonra Natan evine döndü.

RAB Uriya'nın karısının Davut'tan doğan çocuğunun hastalanmasına neden oldu. ¹⁶ Davut çocuk için Tanrı'ya yalvarıp oruç tuttu; evine gidip gecelerini yerde yatarak geçirdi.

¹⁷ Sarayın ileri gelenleri onu yerden kaldırılmaya geldiler. Ama Davut kalkmak istemedi, onlarla yemek de yemedi. ¹⁸ Yedinci gün çocuk öldü. Davut'un görevlileri çocuğun olduğunu Davut'a bildirmekten çekindiler. Çünkü, "Çocuk daha yaşarken onunla konuştuk ama bizi dinlemedi" diyorlardı, "Şimdi çocuğun olduğunu ona nasıl söyleyiz? Kendisine zarar verebilir!"

¹⁹ Davut görevlilerinin fisıldığını görünce, çocuğun olduğunu anladı. Onlara, "Çocuk öldü mü?" diye sordu.

"Evet, öldü" dediler.

²⁰ Bunun üzerine Davut yerden kalktı. Yıkandı, güzel kokular sürüp giysilerini değiştirdi. RAB'bin Tapınağı'na gidip tapındı. Sonra evine döndü ve yemek istedi. Önune konan yemeği yedi. ²¹ Hizmetkârları, "Neden böyle davranışlıyorsun?" diye sordular, "Çocuk yaşarken oruç tuttur, ağladın; ama ölünce kalkıp yemeye başladın."

²² Davut şöyle yanıldızdı: "Çocuk yaşarken oruç tutup ağladım. Çünkü, 'Kim bilir, RAB bana lütfeder de çocuk yaşar' diye düşünüyordum. ²³ Ama çocuk öldü.

Artık neden oruç tutayım? Onu geri getirebilir miyim ki? Ben onun yanına gideceğim, ama o bana geri dönmeyecek.”

24-25 Davut karısı Bat-Şeva'yı avuttu. Yanına girip onunla yattı. Bat-Şeva bir oğul doğurdu. Çocuğun adını Süleyman koydu. Çocuğu seven RAB Peygamber Natan aracılığıyla haber gönderdi ve hatırı için çocuğun adını Yedidyah* koydu.

26 Bu sırada Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne karşı savaşı süren Yoav, saray semtini ele geçirdi. **27** Sonra Davut'a ulaklar göndererek, “Rabba Kenti'ne karşı savaşıp su kaynaklarını ele geçirdim” dedi, **28** “Şimdi sen ordunun geri kalanlarını topla, kenti kuşatıp ele geçir; öyle ki, kenti ben ele geçirmeyeşim ve kent adımla anılmasın.” **29** Davut bütün askerlerini toplayıp Rabba Kenti'ne gitti, kente karşı savaşıp ele geçirdi. **30** Ammon Kralı'nın† başındaki tacı aldı. Değerli taşlarla süslü, ağırlığı bir talant‡ altını bulan tacı Davut'un başına koydular. Davut kentten çok miktarda mal yağmaları p götürdü. **31** Orada yaşayan halkı dışarı çıkarıp testereyle, demir kazma ve baltayla yapılan işlerde, tuğla yapımında çalışıyordu. Davut bunu bütün Ammon kentlerinde uyguladı. Sonra bütün ordusuyla birlikte Yeruşalim'e döndü.

13

Amnon'la Tamar

1 Davut'un oğlu Avşalom'un Tamar adında güzel bir kızkardeşi vardı. Davut'un başka bir oğlu, Amnon Tamar'a gönül verdi. **2** Amnon üvey kızkardeşi Tamar yüzünden yatağa düşecek kadar üzüntüye kapıldı. Çünkü Tamar erden bir kızdı ve Amnon ona bir şey yapmayı olanaksız görüyordu. **3** Amnon'un Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonadav adında çok akıllı bir arkadaşı vardı. **4** Yonadav Amnon'a, “Ey kral oğlu, neden böyle her sabah üzgün görünyorsun?” diye sordu, “Bana anlatamaz mısın?”

Amnon, “Üvey kardeşim Avşalom'un kızkardeşi Tamar'a gönül verdim” diye yanıtlandı.

5 Yonadav, “Yatağa yat ve hastaymış gibi yap” dedi, “Baban seni görmeye gelince ona şöyle dersin: ‘Lütfen kızkardeşim Tamar gelip bana yiyecek versin. Yemeği önemde hazırlasın ki, ona bakayım, elinden yiyeşim.’”

6 Böylece Amnon yatağa yatıp hastaymış gibi yaptı. Kral onu görmeye gelince, Amnon, “Lütfen kızkardeşim Tamar gelip önemde iki gözleme hazırlasın da elinden yiyeşim” dedi.

7 Davut, sarayda yaşayan Tamar'a, “Haydi kardeşin Amnon'un evine gidip ona yiyecek hazırla” diye haber gönderdi. **8** Tamar yatkınlıkta olan kardeşi Amnon'un evine gitti. Hamur alıp yoğurdu, önünde gözleme yapıp pişirdi. **9** Tavayı alıp gözlemyi önüne koyduysa da Amnon yemek istemedi. “Yanımdan herkesi çıkarın” diye buyruk verdi. Herkes çıktı. **10** Sonra Amnon Tamar'a, “Yemeği yatak odama getir de, elinden yiyeşim” dedi. Tamar hazırladığı gözlemleri kardeşi Amnon'un yatak odasına götürdü. **11** Yesin diye yemeği ona yaklaştırınca, Amnon Tamar'ı yakalayarak, “Gel, benimle yat, kızkardeşim” dedi.

12 Ama Tamar, “Hayır, kardeşim, beni zorlama!” dedi, “İsrail'de böyle şey yapılmamalıdır! Bu ığrençliği yapma! **13** Sonra ben utancımı nasıl üstünden atarım? Sense İsrail'de alçak biri durumuna düşersin. Ne olur krala söyle; o

* **12:24-25** “Yedidyah”: “RAB tarafından sevilen” anlamına gelir. † **12:30** “Ammon Kralı'nın” ya da “Ammon'un ilahı Molek'in”*. ‡ **12:30** “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg.

beni senden esirgemez.” ¹⁴ Ne var ki, Amnon Tamar'ı dinlemek istemedi. Daha güçlü olduğu için onunla zorla yattı.

¹⁵ Bundan sonra Amnon Tamar'dan öylesine nefret etti ki, ona duyduğu nefret, beslemiş olduğu sevgiden daha güçlündü. Amnon Tamar'a, “Kalk, git!” dedi.

¹⁶ Tamar, “Hayır” dedi, “Çünkü beni kovman, bana yaptığın öbür kötülükten daha büyük bir kötülüğtür.” Ama Amnon onu dinlemek istemedi.

¹⁷ Hizmetindeki usağı çağrırip, “Bu kadını yanından dışarı çıkar, ardından da kapılıyı sürgüle” dedi. ¹⁸ Uşak Tamar'ı dışarı çıkarıp ardından kapılıyı sürgüledi.

Tamar uzun kollu bir giysi giymişti. Kralın erden kızları böyle giyinirlerdi. ¹⁹ Tamar başına kül saçıp sırtındaki uzun kollu giysiyi yırttı. Elini başına koyup ağlaya ağlaya gitti.

²⁰ Kardeşi Avşalom ona, “Seninle birlikte olan kardeşin Amnon muydur?” diye sordu, “Haydi, kızkardeşim, sesini çıkarma. O senin üvey kardeşindir. Bu olayın üzerinde durma.” Böylece Tamar, kardeşi Avşalom'un evinde yalnız ve üzgün yaşadı.

²¹ Kral Davut olup bitenleri duyunca çok öfkelenindi. ²² Avşalom ise Amnon'a iyi kötü hiçbir şey söylemedi. Kızkardeşi Tamar'a tecavüz ettiği için Amnon'dan nefret ediyordu.

Avşalom Amnon'u Öldürüyor

²³ Tam iki yıl sonra, Avşalom kralın bütün oğullarını kendi koyun kırkıcalarının bulunduğu Efrayim Kenti yakınındaki Baal-Hasor'a çağırıldı.

²⁴ Avşalom krala gelip, “Koyunlarımı kırktırıyorum” dedi, “Lütfen kral ve görevlileri de kuluna katılsın.”

²⁵ Kral Davut, “Hayır, oğlum, hepimiz gelmeyelim, sana yük oluruz” diye yanitladı. Avşalom üstelediye de kral gitmek istemedi, ama onu kutsadı.

²⁶ Bunun üzerine Avşalom, “Öyleyse izin ver de kardeşim Amnon bizimle gelsin” dedi.

Kral, “Amnon neden seninle gelsin?” diye sordu. ²⁷ Ancak Avşalom üsteyince, kral Amnon'u ve bütün öbür oğullarını onunla gönderdi.

²⁸ Avşalom hizmetkârlarına şöyle buyurdu: “Dinleyin! Amnon'un şaraptan iyice keyiflendiği anı bekleyin. Size ‘Amnon'u vurun’ dediğim an onu öldürün. Korkmayın! Size buyruğu ben veriyorum. Güçlü ve yürekli oln!”

²⁹ Hizmetkârlar Avşalom'un buyruğuna uyararak Amnon'u öldürdüler. Kralın öbür oğulları katıllarına atlayıp kaçtılar.

³⁰ Onlar yoldayken, Avşalom'un kralın bütün oğullarını öldürdüğü, hiçbirinin sağ kalmadığı söylentisi Davut'a ulaştı. ³¹ Kral kalkıp giysilerini yırttı, yere kapandı. Bütün görevlileri de, giysileri yırtılmış, yanibaşındaydilar.

³² Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonadav şöyle dedi: “Efendim kral bütün oğullarının öldürüldüğünü sanmasın; yalnız Amnon öldü. Çünkü o üvey

kızkardeşi Tamar'a tecavüz ettiği günden bu yana, Avşalom buna kararlıydı. ³³ Onun için, ey efendim kral, bütün oğullarının öldüğü haberini dikkate alma; çünkü yalnız Amnon öldü.”

³⁴ Bu arada Avşalom kaçtı.

Nöbetçi tepenin yamacındaki batı yolundan büyük bir kalabalığın geldiğini gördü. ³⁵ Yonadav krala, “İşte oğulların geliyor! Kulunun dediği gibi oldu” dedi. ³⁶ O konuşmasını bitirir bitirmez, kralın oğulları oraya varıp hiçkra hiçkra ağlamaya başladılar. Kral ve görevlileri de acı acı ağladılar.

37 Avşalom Geşur Kralı Ammihut oğlu Talmay'ın yanına kaçtı. Davut ise oğlu Amnon için sürekli yas tutuyordu. **38** Geşur'a kaçan Avşalom orada üç yıl kaldı. **39** Kral Davut Avşalom'un yanına gitmeyi çok istiyordu. Çünkü Amnon'un ölümü konusunda avunu bulmuştu.

14

Avşalom Yeruşalim'e Dönüyor

1-2 Kral Davut'un Avşalom'u özlediğini anlayan Seruya oğlu Yoav, birini gönderip Tekoa'da yaşayan bilge bir kadını getirtti. Yoav kadına, "Lütfen yasa bürün" dedi. "Yas giysilerini giy. Yağ sürme ve ölü için günlerdir yas tutan bir kadın gibi davranış. **3** Krala git ve ona söyleyeceklerimi ilet." Sonra kadına neler söyleyeceğini bildirdi.

4 Tekoali kadın krala gitti. Önünde yüzüstü yere kapanarak, "Ey kral, yardım et!" dedi.

5 Kral, "Neyin var?" diye sordu.

Kadın, "Ben zavallı dul bir kadınım" diye yanıtladı, "Kocam öldü. **6** Ben kölenin iki oğlu vardım. İkisi tarlada kavgaya tutuştular. Orada onları ayıracak kimse yoktu. Biri öbürüne vurup öldürdü. **7** Şimdi bütün boy halkı cariyene karşı çıkip, 'Kardeşini öldürünü bize teslim et' diyor. 'Öldürdüğü kardeşinin canına karşılık onu öldürsem. Böylece mirasçıyı da ortadan kaldırılmış oluruz.' İşte geri kalan közümüz de söndürecekler; yeryüzünde kocamın adını sürdürerek soy kalmayıacak."

8 Kral, "Evine dön, ben davanla ilgili buyruk vereceğim" dedi.

9 Tekoali kadın, "Efendim kral, bu olayın suçlusu ben ve babamın ev halkı olsun" dedi, "Kral ve tahtı suçsuz olsun."

10 Kral, "Kim sana bir şey derse, onu bana getir" dedi, "Bir daha canını sıkma."

11 Kadın, "Öyleyse kral Tanrısi RAB'bin adına ant içsin de kanınlığını alacak kişi yıkımı büyütmesin" diye karşılık verdi, "Yoksa oğlumu yok edecekler."

Kral, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, oğlunun saçının bir teline bile zarar gelmeyecektir" dedi.

12 Kadın, "İzin ver de, efendim krala bir söz daha söyleyeyim" dedi.

Kral, "Söyle" dedi.

13 Kadın konuşmasını şöyle sürdürdü: "Neden Tanrı'nın halkına karşı böyle bir şey tasarladın? Kral böyle konuşmakla sanki kendini suçlu çıkarıyor. Çünkü sürgüne gönderdiği kişiyi geri getirmedи. **14** Hepimizin geleceği kesin, toprağa dökülp yeniden toplanamayan su gibiyiz. Ama Tanrı can almaz; sürgüne gönderilen kişi kendisinden uzak kalmasın diye çözüm yolları düşünür.

15 "Halk beni korkuttuğu için efendim krala bunları söylemeye geldim. 'Kralla konuşayım, belki kölesinin dileğini yerine getirir' diye düşündüm,

16 'Belki kral oğlumla beni öldürüp Tanrı'nın halkından yoksun bırakmak isteyenin elinden kurtarmayı kabul eder.' **17** Efendim kralın sözü beni rahatlatmış dedim. Çünkü efendim kral iyi, kötüyü ayırt etmekte Tanrı'nın meleği gibidir. Tanrı RAB seninle olsun!"

18 Kral, "Sana bir soru soracağım, benden gerçeği saklama" dedi.

Kadın, "Efendim kral, buyur" diye karşılık verdi.

19 Kral, "Bütün bunları seninle birlikte tasarlayan Yoav mı?" diye sordu.

Kadın şöyle yanıtladı: "Yaşamın hakkı için derim ki, ey efendim kral, hiçbir sorunu yanıtlamaktan kaçamam. Evet, bana buyruk veren ve kölene bütün bunları söyleten kulun Yoav'dır.²⁰ Kulun Yoav duruma bir çözüm getirmek için yaptı bunu. Efendim, Tanrı'nın bir meleği gibi bilgedir. Ülkede olup biten her şeyi biliyor."

²¹ Bunun üzerine kral Yoav'a, "İstediğini yapacağım" dedi, "Git, genç Avşalom'u geri getir."

²² Yoav yüzüstü yere kapanarak onu kutsadı ve, "Ey efendim kral, bugün benden hoşnut olduğumu biliyorum, çünkü kulunun isteğińi yaptın" dedi.

²³ Yoav hemen Geşur'a gidip Avşalom'u Yeruşalim'e getirdi. ²⁴ Ne var ki, kral, "Avşalom evine gitsin, yanına gelmesin" diye buyruk verdi. Bu yüzden Avşalom evine gitti; kral görmedti.

²⁵ Bütün İsrail'de Avşalom kadar yakışıklılığı için övülen kimse yoktu; tepe-den tırnağa kusursuz biriydi. ²⁶ Avşalom saçını kestirdiği zaman tartardı. Saç ona ağırlık verdiği için her yıl kestirirdi. Saçının ağırlığı krallık ölçüsüne göre iki yüz şekel* çekerdi. ²⁷ Avşalom'un üç oğlu ve Tamar adında çok güzel bir kızı vardı.

²⁸ Avşalom kralı görmeden Yeruşalim'de iki yıl yaşadı. ²⁹ Sonra Yoav'ı krala göndermek için ona haber saldı. Ama Yoav gelmek istemedi. Avşalom ikinci kez haber gönderdi, Yoav yine gelmek istemedi. ³⁰ Avşalom kullarına, "Bakın, Yoav'ın arpa tarlası benimkine bitişiktir" dedi, "Gidin, tarlayı ateşe verin." Bunun üzerine gidip tarlayı ateşe verdiler.

³¹ Yoav kalkıp Avşalom'un evine gitti. "Kulların neden tarlamı ateşe verdi?" diye sordu.

³² Avşalom şöyle yanıtladı: "Bak, sana, 'Buraya gel, seni krala göndereyim' diye haber yolladım. Ona şunları söylemeni isteyecektim: 'Neden Geşur'dan geldim? Orada kalsaydım benim için daha iyi olurdu. Artık kralı görmek istiyorum. Bir suçum varsa, beni öldürsün.'"

³³ Bunun üzerine Yoav gidip Avşalom'un söylediğlerini krala iletti. Kral Avşalom'u çağırırttı. Avşalom kralın yanına gelip önünde yüzüstü yere kapandı. Kral da onu öptü.

15

Avşalom Davut'a Karşı Ayaklanıyor

¹ Bundan sonra Avşalom kendisine bir savaş arabası, atlar ve önünde koşacak elli kişi hazırladı. ² Sabah erkenden kalkıp kent kapısına giden yoluñ kenarında durdurdu. Davasına baktırmak için krala gelen herkese seslenip, "Nerelisin?" diye sorardı.

Adam hangi İsrail oymağından geldiğini söylerdi.

³ Avşalom ona şöyle derdi: "Bak, ileri sürdüğün savlar doğru ve haklı. Ne var ki, kral adına seni dinleyecek kimse yok." ⁴ Sonra konuşmasını şöyle sürdürdü: "Keşke kral beni ülkeye yargıç atasa! Davası ya da sorunu olan herkes bana gelse, ben de ona hakkını versem!" ⁵ Biri önünde yüzüstü yere kapanmak üzere yaklaştı mı, Avşalom elini uzatıp adamı tutar, öperdi. ⁶ Davasına baktırmak için krala gelen İsailliler'in hepsine böyle davrandı. Böylelikle İsailliler'in gönlünü çeldi.

* **14:26** "Krallık ölçüsüne göre iki yüz şekel": Yaklaşık 2.5 kg.

⁷ Dört yıl^{*} sonra Avşalom krala, “İzin ver de Hevron'a gidip RAB'be adağımı yerine getireyim” dedi, ⁸“Çünkü ben kulun Aram'ın Geşur Kenti'nde yaşarken, ‘RAB beni Yeruşalim'e geri getirirse, O'na Hevron'da[†] tapınacağım” diye adak adamıştım.”

⁹⁻¹⁰ Kral, “Esenlikle git” dedi. Ne var ki, Hevron'a giden Avşalom bütün İsrail oymaklarına gizlice ulaklar göndererek şöyle dedi: “Boru sesini duyar duyamaz, ‘Avşalom Hevron'da kral oldu’ diyeceksiniz.” ¹¹ Yeruşalim'den çağrılan iki yüz kişi olup bitenden haberleri olmaksızın, iyi niyetle Avşalom'la birlikte gittiler. ¹² Avşalom kurbanları keserken, Davut'un danışmanı Gilolu Ahitofel'i de Gilo Kenti'nden getirtti. Böylece ayaklanma güç kazandı. Çünkü Avşalom'u izleyen halkın sayısı giderek çoğalıyordu.

Davut Yeruşalim'den Kaçıyor

¹³ Bir ulak gelip Davut'a, “İsraililer Avşalom'a yürekten bağlandı” dedi.

¹⁴ Bunun üzerine Davut Yeruşalim'de kendisiyle birlikte olan bütün görevlilerine şöyle dedi: “Haydi kaçalım! Yoksa Avşalom'dan kaçıp kurtulamayacağız. Hemen gidelim! Yoksa Avşalom ardımızdan çabucak yetişip bizi yıkıma uğratır. Kenti de kılıçtan geçirir.”

¹⁵ Kralın görevlileri, “Efendimiz kral ne karar verirse yapmaya hazırız” diye yanıtladılar.

¹⁶ Böylece kral ardisra gelen bütün ev halkıyla birlikte yola koyuldu. Ancak saraya baksınlar diye on cariyesini orada bıraktı. ¹⁷ Kralla yanındakiler kentin en son evinde durdular. ¹⁸ Bütün kulları, Keretliler'le Peletliler kralın yanından geçtiler. Gat'tan ardisra gelmiş olan altı yüz Gatlı asker de kralın önünden geçti.

¹⁹ Kral Gatlı İttay'a, “Neden sen de bizimle geliyorsun?” dedi, “Geri dön ve yeni kralla kal. Çünkü sen yurdundan sürülmüş bir yabancısın. ²⁰ Daha gün geldin. Bugün nereye gideceğimi kendim bilmezken, seni de bizimle birlikte mi dolaştırıym? Kardeşlerinle birlikte geri dön. Tanrı'nın sevgisi ve sadakatî üzerinde olmuş!”

²¹ Ama İttay şöyle yanıtladı: “Efendim kral, yaşayan RAB'bin adıyla ve yaşamın hakkı için derim ki, ister yaşam, ister ölüm için olsun, sen neredeyesen kulun ben de orada olacağım.”

²² Davut İttay'a, “Yürü, geç!” dedi. Böylece Gatlı İttay yanındaki bütün adamları ve çocuklarıyla birlikte geçti. ²³ Halk geçerken, bütün yöre halkı hıçkıra hıçkıra ağıyordu. Kral Kidron Vadisi'ni geçti. Halk da kirlara doğru ilerledi.

²⁴ Kâhin Sadok'la Tanrı'nın Antlaşma Sandığı[‡]'ni taşıyan Levililer de oradaydı. Tanrı'nın Sandığı[‡]'nı yere koydular. Bütün halk kentten çıkışa dek Aviyatar sunular sundu.

²⁵ Sonra kral, Sadok'a, “Tanrı'nın Sandığı[‡]'nı kente geri götür” dedi, “RAB benden hoşnut kalırsa, beni geri getirir, sandığı ve konduğu yeri bana gösterir.

²⁶ Ama, ‘Senden hoşnut değilim’ derse, işte buradayım, bana uygun gördüğünü yapsın.” ²⁷ Kral Kâhin Sadok'la konuşmasını şöyle sürdürdü: “Sen bilici değil misin[§]? Oğlun[§] Ahimaas'ı ve Aviyatar oğlu Yonatan'ı yanına al; Aviyatar'la birlikte esenlikle kente dönün. ²⁸ Sizden aydınlatıcı bir haber alana dek

* ^{15:7} Bazi Septuaginta elyazmaları ve Süryanicde “Dört yıl”, Masoretik metin “Kırk yıl”. † ^{15:8} Bazi Septuaginta elyazmaları “Hevron'da”. Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir. ‡ ^{15:27} Masoretik metin “Sen bilici değil misin?”, Septuaginta “Bakın”. § ^{15:27} “Oğlun”: Masoretik metin “Oğlun ... iki oğlunu”.

ben kırda, Irmağın sıg yerinde bekleyeceğim.” ²⁹ Böylece Sadok'la Aviyatar Tanrı'nın Sandığı'nı Yeruşalim'e geri götürüp orada kaldılar.

³⁰ Davut ağlaya ağlaya Zeytin Dağı'na çıktıyordu. Başı örtülüydü, yalnızak yürüyordu. Yanındaki herkesin başı örtülüydü ve ağlayarak dağa çıktıyordu.

³¹ O sırada biri Davut'a, “Ahitofel Avşalom'dan yana olan suikastçıların arasında” diye bildirdi.

Bunun üzerine Davut, “Ya RAB, Ahitofel'in öğündünü boşça çıkar” diye dua etti.

³² Davut Tanrı'ya tapan tepenin dorugu varınca, Arkılı Huşay giysisi yırtılmış, başı toz toprak içinde onu karşıladı. ³³ Davut ona, “Benimle birlikte gelirsen, bana yük olursun” dedi, ³⁴ “Ama kente döner ve Avşalom'a, ‘Ey kral, senin kulun olacağım; geçmişte babana nasıl kulluk ettiysem, şimdi de sana öyle kulluk edeceğim’ dersen, Ahitofel'in öğündünü benim için boşça çıkarırsın.” ³⁵ Kâhin Sadok ile Kâhin Aviyatar orada seninle birlikte olacaklar. Kralın sarayında duydugun her şeyi onlara bildir. ³⁶ Sadok oğlu Ahimaas ile Aviyatar oğlu Yonatan da oradalar. Bütün duyduklarınızı onların aracılığıyla bana iletebilirsiniz.”

³⁷ Böylece Davut'un dostu Huşay Yeruşalim'e gitti. Tam o sırada Avşalom da kente giriyor.

16

Davut'la Siva

¹ Davut tepenin doruğunu biraz geçince, Mefiboşet'in hizmetkârı Siva palan vurulmuş ve üzerlerine iki yüz ekmek, yüz salkım kuru üzüm, yüz tane taze meyve ve bir tulum şarap yüklü iki eşekle onu karşıladı. ² Kral, Siva'ya, “Bunları niçin getirdin?” diye sordu.

Siva, “Eşekler kral ailesinin birnesini, ekmekle taze meyve hizmetkârlarının yemesi, şarapsa kırda yorgun düşenlerin içmesi için” diye yanıtlandı.

³ Kral, “Efendin Saul'un tonunu nerede?” diye sordu.

Siva, “Yeruşalim'de kalyor” diye yanıtladı, “Çünkü İsrail halkı bugün atamın krallığını bana geri verecek” diye düşünüyor.”

⁴ Kral, “Mefiboşet'in her şeyi senindir” dedi.

Siva, “Önünde eğilirim, efendim kral! Dilerim her zaman benden hoşnut kalırsın” dedi.

Davut'la Şimi

⁵ Kral Davut Bahurim'e vardığında, Saul ailesinin geldiği boydan Gera oğlu Şimi adında biri lanetler okuyarak ortaya çıktı. ⁶ Bütün askerler ve koruyucular Kral Davut'un sağında, solunda olmasına karşın, Şimi Davut'la askerlerini taşıyordu. ⁷ Şimi lanetler okuyarak, “Çekil git, ey eli kanlı, alçak adam!” diyordu, ⁸ “RAB, yerine kral olduğun Saul ailesinin dökülen kanlarının karşılığını sana verdi. RAB krallığı oğlun Avşalom'a verdi. Sen eli kanlı bir adam olduğun için bu yıkıma uğradın!”

⁹ Seruya oğlu Avışay krala, “Bu ölü köpek neden efendim krala lanet okusun?” dedi, “İzin ver de gidip başını uçurayım.”

¹⁰ Ama kral, “Bu sizin işiniz değil, ey Seruya oğulları!” dedi, “RAB ona, ‘Davut'a lanet oku’ dediği için lanet okuyorsa, kim, ‘Bunu neden yapıyorsun’ diye sorabilir?”

¹¹ Sonra Davut Avışay'la askerlerine, “Öz oğlum beni öldürmeye çalışırken, şu Benyaminli'nin yaptığına şaşmamalı” dedi, “Bırakın onu, lanet okusun, çünkü

ona böyle yapmasını RAB buyurmuştur. ¹² Belki RAB sıkıntımı görür de, bugün okunan lanetlerin karşılığını iyilikle verir.”

¹³ Davut'la adamları yollarına devam ettiler. Davut'un karşısında, dağın yamacında yürüyen Şimi, giderken ona lanet okuyor, taş, toprak atıyordu. ¹⁴ Gidecekleri yere yorgun argın varan kralla yanındaki halk orada dinlendiler.

¹⁵ Avşalom'la İsrail halkı Yeruşalim'e girmişlerdi. Ahitofel de Avşalom'la birlikteydi. ¹⁶ Davut'un dostu Arkılı Huşay, Avşalom'un yanına varınca, “Yaşasın kral! Yaşasın kral!” diye bağırdı.

¹⁷ Avşalom Huşay'a, “Dostuna bağlılığın bu mu? Neden dostunla gitmedin?” diye sordu.

¹⁸ Huşay, “Hayır” diye yanıtladı, “Ben RAB'bin, bu halkın ve bütün İsraililer'in seçtiği kişiden yana olacağım, onun yanında kalacağım. ¹⁹ Üstelik Davut oğlu Avşalom'dan başka kime hizmet edeceğim? Babana nasıl hizmet ettiysem, sana da öyle hizmet edeceğim.”

²⁰ Avşalom Ahitofel'e, “Ne yapmalyız, bize öğüt ver” dedi.

²¹ Ahitofel, “Babanın saraya bakmak için bırakıldığı cariyelerle yat” diye karşılık verdi, “Böylece bütün İsrail babanın nefretini kazandığını duyacak ve seni destekleyenlerin tümü kendilerini daha da güçlenmiş bulacaklar.”

²² Sarayın damında Avşalom için bir çadır kurdular. Avşalom bütün İsraililer'in gözü önünde babasının cariyelerinin yanına girdi.

Huşay Ahitofel'in Öğüdünü Bozuyor

²³ O günlerde Ahitofel'in verdiği öğüt, Tanrı sözünü iletten bir adamınki gibi idi. Davut da, Avşalom da onun öğüdünü öyle kabul ederlerdi.

17

¹ Ahitofel Avşalom'a şöyle dedi: “İzin ver de on iki bin kişi seçeyim, bu gece kalkıp Davut'un peşine düşeyim. ² Davut yorgun ve gücsüzken ona saldırıp gözünü korkutayım. Yanındakilerin hepsi kaçacaktır. Ben de yalnız Kral Davut'u öldürürüm. ³ Sonra bütün halkı sana geri getiririm. Halkın dönmesi, öldürmek istediği adamın ölümüne bağlıdır. Böylece halk da esenlikte olur.”

⁴ Bu öğüt Avşalom'u ve İsrail ileri gelenlerini hoşnut etti.

⁵ Avşalom, “Arkılı Huşay'ı da çağırın, neler söyleyeceğini duyalım” dedi.

⁶ Huşay gelince Avşalom, “Ahitofel bu öğüdü verdi” dedi, “Onun öğüdünə uyalmış mı? Yoksa, sen öğüt ver.”

⁷ Huşay Avşalom'a, “Bu kez Ahitofel'in verdiği öğüt iyi değil” dedi, ⁸ “Baban Davut'la adamlarının güçlü savaşçıları olduklarını biliyorsun. Kırda yavrularından yoksun bırakılmış bir ayı gibi öfkeler. Baban deneyimli bir savaşçıdır, geceyi askerlerle geçiremez. ⁹ Şu anda ya bir mağarada ya da başka bir yerde gizlenmiştir. Davut askerlerine karşı ilk saldırıyı yapınca, bunu her duyan, ‘Avşalom'u destekleyenler arasında kırım var’ diyecek. ¹⁰ O zaman aslan yürekli yiğitler bile korkuya kapılacak. Çünkü bütün İsraililer babanın güçlü, yanındakilerin de yiğit olduğunu bilir.”

¹¹ “Onun için sana öğüdüm şu: Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar, kıyıların kumu kadar olan İsraililer çevrene toplansın, sen de savaşa katıl. ¹² O zaman gizlendiği yerlerden birinde Davut'un üstüne yürüruz; yeryüzüne düşen çiy gibi üzerine gideriz. Onu da, yanındakilerin hiçbirini de yaşatmayız. ¹³ Eğer bir

kente çekilirse, İsrailliler o kente halatlar getirir, tek bir taş kalmayınca dek kenti vadide indiririz."

¹⁴ Avşalom'la İsrailliler, "Arklı Huşay'ın öğüdü Ahitofel'in öğündünden daha iyi" dediler. Çünkü RAB, Avşalom'u yıkıma uğratmak için, Ahitofel'in iyi öğündünü boşça çıkarmayı tasarlamıştı.

¹⁵ Huşay Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'a şöyle dedi: "Ahitofel Avşalom'a ve İsrail'in ileri gelenlerine böyle öğüt verdi, bense söyle öğüt verdim. ¹⁶ Şimdi siz Davut'a hemen şu haberin gönderin: 'Geceyi kirdaki Irmağın sığ yerinde geçirme, duraksamadan karşı yakaya geç; yoksa kral da yanındakilerin tümü de yok olabilir.'"

¹⁷ Bu sırada Yonatan'la Ahimaas Eyn-Rogel'de kahiyordular. Bir hizmetçi kız gidip onlara olup bitenleri haber veriyor, onlar da gidip duyduklarını Kral Davut'a bildiriyorlardı. Çünkü kendileri kente girerken görünmeyi göze alamıyorlardı. ¹⁸ Ama bir genç onları görüp Avşalom'a bildirdi. Bunun üzerine Yonatan'la Ahimaas hemen oradan ayrılip Bahurim'de bir adamın evine gittiler. Evin avlusunda bir kuyu vardı. Yonatan'la Ahimaas kuyuya indiler. ¹⁹ Adamın karısı bir örtü alıp kuyunun ağzına serdi. Bir şey belli olmasın diye örtünün üstüne başak yaydı. ²⁰ Avşalom'un görevlileri eve, kadının yanına varınca, "Ahimaas'la Yonatan nerede?" diye sordular.

Kadın, "İrmâğın karşı yakasına geçtiler" diye yanıtladı. Avşalom'un görevlileri onları aramaya gittiler, bulamayınca Yeruşalim'e döndüler.

²¹ Adamlar gittikten sonra, Ahimaas'la Yonatan kuyudan çıktılar ve olup bitenleri bildirmek üzere Kral Davut'a gittiler. Ona, "Haydi, hemen Irmağı geçin" dediler, "Çünkü Ahitofel size karşı böyle öğüt verdi." ²² Bunun üzerine Davut'la yanındaki bütün halk Şeria Irmağı'nı çabucak geçti. Şafak söktüğünde Şeria Irmağı'nı geçmeyen bir kişi bile kalmamıştı.

²³ Ahitofel, verdiği öğüde uyulmadığını görünce, eşegine palan vurdu; yola koyulup kentine, evine döndü. İşlerini düzene koyduktan sonra kendini astı. Ölüsünü babasının mezarına gömdüler.

²⁴ Davut Mahanayim'e vardığı sırada Avşalom'la yanındaki İsrail askerleri Şeria Irmağı'nı geçtiler. ²⁵ Avşalom Yoav'ın yerine Amasa'yı ordu komutanı atamıştı. Amasa Yitra adında bir İsmaili'nin* oğluyu. Annesi Nahaş'ın kızı Avigayil'di; Yoav'ın annesi Seruya'nın kızkardeşiydi. ²⁶ Avşalom'la İsrailliler Gilat bölgesinde ordugah kurdular.

²⁷⁻²⁹ Davut Mahanayim'e vardığında, Ammonlular'ın Rabba Kenti'nden Nahaş oğlu Şovi, Lo-Devarlı Ammiel oğlu Makir ve Rogelim'den Gilath Barzillay ona yataklar, taslar, toprak kaplar getirdiler. Ayrıca Davut'la yanındakilerin yemesi için buğday, arpa, un, kavrulmuş buğday, bakla, mercimek, bal, tereyağı, inek peyniri ve koyun da getirdiler. "Halk kırda yorulmuştur, aç ve susuzdur" diye düşünmüşlerdi.

18

Avşalom'un Ölümü

¹ Davut kendini destekleyen askerleri bir araya topladı. Onlara binbaşılık ve yüzbaşılar atadı. ² Sonra ordunu Seruya oğlu Yoav'ın, kardeşi Avışay'ın ve Gatlı İttay'ın denetiminde üç kol halinde gönderdi. Kral askerlere, "Ben de sizinle birlikte gideceğim" dedi.

* ^{17:25} Bazı Septuaginta elyazmaları ve 1Ta.2:17 "İsmaili", Masoretik metin "İsrailli".

³ Ancak askerler, "Bizimle gelmemelisin" diye karşılık verdiler, "Çünkü kaçmak zorunda kalırsak düşmanlarımız bizi umursamaz; yarımız ölse bile umursamazlar. Sen bizim gibi on bin adama değersin. Sen kentten bize yardım et, daha iyi."

⁴ Kral, "Gözünüzde iyi olanı yapacağım" dedi.

Adamları yüzler ve biner kişilik birlikler halinde kentten çıkışken kral kapının yanında duruyordu. ⁵ Kral, Yoav'a, Avışay'a ve İttay'a, "Benim hatırlım için genç Avşalom'a sert davranışmayın" diye buyurdu. Bütün askerler kralın komutanlarına Avşalom'a ilişkin buyruk verdiğiğini duydular.

⁶ Davut'un ordusu İsailliler'e savaşmak üzere tarlalara çıktı. Savaş Efrayim Ormanı'nda başladı. ⁷ İsrail ordusu Davut'un adamları önünde yenilgiye uğradı. Büyük bir kırımdı. O gün yirmi bin kişi öldü. ⁸ Savaş her yana yayıldı. O gün ormanda yok olanların sayısı kılıçtan geçirilenlerin sayısından daha çoktu.

⁹ Avşalom ansızın Davut'un adamlarıyla karşılaştı. Avşalom katırı binmişti. Katır büyük bir yabani fistık ağacının sık dalları altından geçerken, Avşalom'un başı dallara takıldı. Katır yoluna devam edince, Avşalom havada asılı kaldı. ¹⁰ Adamlardan biri bunu gördü. Yoav'a, "Avşalom'u bir yabani fistık ağacına asılı gördüm" diye bildirdi.

¹¹ Yoav, haberini verene, "Onu gördün mü? Neden onu orada öldürmedin? Sana on parça gümüşle bir kemeri verirdim" dedi.

¹² Ama adam, "Elime bin parça gümüş saysan bile, kralın ogluna elimi kalmırmam" diye yanıtladı, "Çünkü kralın sana, Avışay'a ve İttay'a, 'Benim hatırlım için genç Avşalom'u koruyun' diye buyruk verdiğiğini duyduk. ¹³ Oysa Avşalom'u öldürseydim -hiçbir şey kraldan gizli kalmaz- o zaman sen de beni savunmazdın."

¹⁴ Yoav, "Seninle böyle vakit kaybedemem" dedi. Üç kargı aldı, yabani fistık ağacında asılı duran ve hâlâ sağ olan Avşalom'un yüreğine sapladı.

¹⁵ Bunun üzerine Yoav'ın silahlarını taşıyan on genç Avşalom'un çevresini sarıp onu öldürdüler.

¹⁶ Yoav boru çaldırınca, askerler İsailliler'i kovalamayı bırakıp geri döndüler. Yoav onları savaşı sürdürmelerine engel oldu. ¹⁷ Yoav'ın askerleri Avşalom'u alıp ormanda derin bir çukura attılar; üzerine büyük bir taş yığını yaptılar. Bütün İsailliler evlerine kaçtılar.

¹⁸ Avşalom daha sağıken bir direk alıp kendisi için Kral Vadisi'ne dikmişti. Çünkü, "Adımı anımsatacak bir oğlum yok" diye düşünmüştü. Direğe kendi adını vermişti. Bu direk bugün de Avşalom Anıtı diye bilinir.

Davut Yas Tutuyor

¹⁹ Sadok oğlu Ahimaas Yoav'a, "İzin ver de koşup krala RAB'bin onu düşmanlarının elinden kurtardığını haber vereyim" dedi.

²⁰ Yoav, "Olmaz, bugün haberi götüren sen olmayıacsın" dedi, "Başka bir zaman haber götürürsün, ama bugün değil. Çünkü kralın oğlu öldü." ²¹ Sonra bir Kûşlu'ya*, "Sen git, gördüklerini krala bildir" dedi. Kûşlu Yoav'ın önünde yere kapandı, sonra koşmaya başladı.

²² Ama Sadok oğlu Ahimaas yine, "Ne olursa olsun, izin ver, ben de Kûşlu'nun ardisıra koşayım" dedi.

Yoav, "Oğlum, neden koşmak istiyorsun?" dedi, "Sana ödül kazandıracak bir haberin yok ki!"

²³ Ahimaas, "Ne olursa olsun koşacağım" diye karşılık verdi.

Yoav, "Koş öyleyse" dedi. Böylece Ahimaas Şeria Ovası yolundan koşarak Kûşlu'yu geçti.

²⁴ Davut kentin iç ve dış kapıları arasında oturuyordu. Nöbetçi surun yanındaki kapının tepesine çıktı. Çevreye göz gezdirince, tek başına koşan birini gördü. ²⁵ Krala seslenerek gördüğünü bildirdi.

Kral, "Tek başına geliyorsa, iyi haber getiriyor demektir" dedi. Adam gitgide yaklaşıyordu.

²⁶ Nöbetçi koşan başka birini görünce, kapıcıya, "İşte tek başına koşan bir adam daha!" diye seslendi.

Kral, "O da iyi haber getiriyor" dedi.

²⁷ Nöbetçi, "Sanırım birinci adamın koşusu Sadok oğlu Ahimaas'ın koşusuna benziyor" dedi.

Kral, "Ahimaas iyi adamdır" diye karşılık verdi, "İyi haberle gelir."

²⁸ Ahimaas krala, "Her şey yolunda!" diye seslendi. Kralın önünde yüzüstü yere kapanarak, "Efendimiz krala el kaldırımları teslim eden Tanrı'nın RAB'be övgüler olsun!" dedi.

²⁹ Kral, "Genç Avşalom güvenlikte mi?" diye sordu.

Ahimaas şöyle yanıtladı: "Yoav kralın hizmetkârı Kûşlu'yla beni gönderdiği sırada büyük bir karışıklık gördüm, ama ne olduğunu anlamadım."

³⁰ Kral, "Bir yana çekilipli burada bekle" dedi. Ahimaas da çekilipli beklemeye başladı.

³¹ Tam o sırada Kûşlu geldi. "Efendimiz krala müjde!" dedi, "Bugün RAB sana karşı bütün ayaklananların elinden seni kurtardı."

³² Kral Kûşlu'ya, "Genç Avşalom güvenlikte mi?" diye sordu.

Kûşlu, "Efendimiz kral!" diye yanıtladı, "Düşmanlarının ve kötü amaçla sana karşı ayaklananların hepsinin sonu bu gencin sonu gibi olsun."

³³ Kral sarsıldı. Giriş kapısının üstündeki odaya çıkıp ağladı. Giderken, "Ah oğlum Avşalom! Ah oğlum, oğlum Avşalom!" diye inliyordu, "Keşke senin yerine ben ölseydim, oğlum! Ah oğlum Avşalom!"

19

Yoav Davut'u Paylıyor

¹ Yoav'a, "Kral Davut Avşalom için ağlayıp yas tutuyor" diye bildirdiler.

² O gün zafer ordu için yasa dönüştü. Çünkü kralın oğlu için acı çektiğini duymuşlardı. ³ Bu yüzden askerler, savaş kaçakları gibi, o gün kente utanarak girdiler. ⁴ Kral ise yüzünü örtmüş, yüksek sesle, "Ah oğlum Avşalom! Avşalom, oğlum, oğlum!" diye bağıriyordu.

⁵ Yoav kralın bulunduğu odaya giderek ona şöyle dedi: "Bugün senin canını, oğullarının, kızlarının, eşlerinin, cariyelerinin canlarını kurtaran adamlarının hepsini utandırdın. ⁶ Çünkü senden nefret edenleri seviyor, seni sevenlerden nefret ediyorsun: Bugün komutanlarının ve adamlarının senin gözünde değersiz olduğunu gösterdin. Evet, bugün anladım ki, Avşalom sağ kalıp hepimiz ölseydik senin için daha iyi olurdu!

⁷ "Haydi kalk, gidip adamlarını yürekleştir! RAB'bin adıyla ant içерim ki, gitmezsen bu gece bir kişi bile seninle kalmayacak. Bu da, gençliğinden simdiye dek başına gelen yıkımların tümünden daha kötü olacak."

⁸ Bunun üzerine kral gidip kentin kapısında oturdu. Bütün askerlere, "İşte kral kentin kapısında oturuyor" diye haber salındı. Onlar da kralın yanına geldiler.

Davut Yeruşalim'e Dönüyor

Bu arada İsraililer evlerine kaçmışlardı. ⁹ İsrail oymaklarından olan herkes birbiriyle tartışıyor ve, "Kral bizi düşmanlarınızın elinden kurtardı" diyordu, "Bizi Filistililer'in elinden kurtaran da odur. Şimdiye Avşalom yüzünden ülkeyi bırakıp kaçtı. ¹⁰ Bizi yönetmesi için meshettiğimiz Avşalom'a savaşta öldü. Öyleyse neden krali geri getirme konusunda susup duruyorsunuz?"

¹¹ Kral Davut Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'a şu haberi gönderdi: "Yahuda'nın ileri gelenlerine deyin ki, 'Bütün İsrail'de konuşulanlar kralın konutuna dek ulaştığına göre, krali sarayına geri getirmekte siz neden sonuncu oluyorsunuz? ¹² Siz kardeşlerimsiniz; etim, kemiğimsiniz! Kralı geri getirmekte neden en son siz davraniyorsunuz?"

¹³ "Amasa'ya da şöyle deyin: 'Sen etim, kemiğimsin! Seni Yoav'ın yerine ordunun sürekli komutanı atamazsam, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsin!' "

¹⁴ Böylece Davut bütün Yahudalıları derinden etkiledi. Yahudalılar krala, "Bütün adamlarınla birlikte dön!" diye haber gönderdiler. ¹⁵ Kral dönüp Şeria Irmağı'na vardi.

Yahudalılar kralı karşılaşmak ve Şeria Irmağı'ndan geçirmek için Gilgal'a geldiler. ¹⁶ Bahurim'den Benyaminli Gera oğlu Şimi de Kral Davut'u karşılaşmak için Yahudalılar'la birlikte çıktı. ¹⁷ Yanında Benyamin oyväğından bin kişi vardı. Saulevinin hizmetkarı Siva da on beş oğlu ve yirmi kölesiyle birlikte hemen Şeria Irmağı'na, kralın yanına geldi. ¹⁸ Kralın ev halkını karşıya geçirmeye ve onun istedğini yapmak için Irmağın sağ yerinden karşı yakaya geçtiler. Kral Şeria Irmağı'ni geçmek üzereydi ki, Gera oğlu Şimi kendini onun önüne attı. ¹⁹ Krala, "Efendim, beni suçlu sayma" dedi, "Ey efendim kral, Yeruşalim'den çıktığın gün işlediğim suçu anımsama, göz önünde tutma. ²⁰ Çünkü kulun günah işlediğini biliyor. Efendim kralı karşılaşmak için bugün bütün Yusuf soyundan ilk gelen benim."

²¹ Seruya oğlu Avışay, "Şimi öldürülmeli, çünkü RAB'bin meshettiği kişiye lanet okudu" dedi.

²² Davut, "Ey Seruya oğulları, bu sizin işiniz değil!" dedi, "Bugün bana düşman oldunuz. İsrail'de bugün bir tek kişi öldürülmeyecek! İsrail'in Kralı olduğumu bilmiyor muyum?" ²³ Sonra ant içerek Şimi'ye, "Ölmeyeceksin!" dedi.

²⁴ Saul'un torunu Mefiboşet de kralı karşılaşmaya gitti. Kralın gittiği günden esenlikle geri döndüğü güne dek ayaklarını da, giysilerini de yıkamamış, biyigini kesmemiştir. ²⁵ Kralı karşılaşmak için Yeruşalim'den geldiğinde, kral, "Mefiboşet, neden benimle gelmedin?" diye sordu.

²⁶ Mefiboşet şöyle yanıtladı: "Ey efendim kral! Kulun topal olduğundan, kulum Siva'ya, 'Eşege palan vur da binip kralla birlikte gideyim' dedim. Ama o beni kandırdı. ²⁷ Ayrıca efendim kralın önünde kuluna kara çaldı. Ama sen, ey efendim kral, Tanrı'nın bir meleği gibisin; gözünde doğru olanı yap. ²⁸ Çünkü atamın ailesinin bütün bireyleri ölümü hak etmişken, kuluna sofrandakilerle birlikte yemek yeme ayrıcalığını tanındın. Artık senden daha başka bir şey dilemeye ne hakkım var, ey kral?"

²⁹ Kral, "İşlerin hakkında daha fazla konuşmama gerek yok" dedi, "Sen ve Siva toprakları paylaşın diye buyruk veriyorum."

³⁰ Mefiboşet, "Madem efendim kral sarayına esenlikle döndü, bütün toprakları Siva alsın" diye karşılık verdi.

³¹ Gilath Barzillay da Şeria Irmağı'nı geçişte krala eşlik edip onu uğurlamak üzere Rogelim'den gelmişti. ³² Barzillay çok yaşlıydı, seksen yaşındaydı. Kral Mahanayim'de kaldığı sürece, geçimini o sağlamişti. Çünkü Barzillay çok varlıklıydı. ³³ Kral Barzillay'a, "Benimle karşıya geç, Yeruşalim'de ben senin geçimini sağlayacağım" dedi.

³⁴ Ama Barzillay, "Kaç yıl ömrüm kaldı ki, seninle birlikte Yeruşalim'e gideyim?" diye karşılık verdi, ³⁵ "Şu anda seksen yaşıdayım. İyi ile kötüyü ayırt edebilir miyim? Yediğimin, içtiğimin tadını alabilir miyim? Kadın erkek şarkıcıların sesini duyabilir miyim? Öyleyse neden efendim krala daha fazla yük olayım? ³⁶ Kulun Şeria Irmağı'nı kralla birlikte geçerek sana birazcık eşlik edecek. Kral beni neden böyle ödüllendirsin? ³⁷ İzin ver de döneyim, kentimde, annemin babamın mezarı yanında öleyim. Ama kulun Kimham burada; o seninle karşıya geçsin. Uygun gördüğünü ona yaparsın."

³⁸ Kral, "Kimham benimle karşıya geçeceğ ve ona senin uygun gördüğünü yapacağım" dedi, "Benden ne dilsen yapacağım." ³⁹ Bundan sonra kralla bütün halk Şeria Irmağı'nı geçti. Kral Barzillay'ı öpüp kutsadı. Sonra Barzillay evine döndü.

⁴⁰ Kral Gilgal'a geçti. Kimham da onunla birlikte gitti. Bütün Yahudalar'la İsailliler'in yarısı krala eşlik ettiler. ⁴¹ Sonra İsailliler krala varıp şöyle dediler: "Neden kardeşlerimiz Yahudalar seni çaldı? Neden seni, aile bireylerini ve bütün adamlarını Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçirdiler?"

⁴² Bunun üzerine Yahudalar İsailliler'e, "Çünkü kral bizden biri!" dediler, "Buna neden kızınız? Kralın yiyeceklerinden bir şey yedik mi? Kendimize bir şey aldıkt mı?"

⁴³ İsailliler, "Kralda on payımız var" diye yanıldılardı, "Davut'ta sizden daha çok hakkımız var. Öyleyse neden bizi küçümsüyorsunuz? Kralımızı geri getirmekten ilk söz eden biz değil miydi?"

Ne var ki, Yahudalar'ın tepkisi İsailliler'inkinden daha sert oldu.

20

Şeva Başkaldırıtor

¹ O sırada Benyamin oymağından Bikri oğlu Şeva adında kötü bir adam bir rastlantı sonucu Gilgal'daydı. Şeva boru çalıp,

"İşay oğlu Davut'la ne ilgimiz

Ne de payımız var" dedi,

"Ey İsailliler, herkes kendi evine dönsün!"

² Bunun üzerine bütün İsailliler Davut'u bırakıp Bikri oğlu Şeva'nın ardından gitti. Yahudalar ise krallarına bağlı kalıp Şeria Irmağı'ndan Yeruşalim'e dek ona eşlik ettiler.

³ Kral Davut Yeruşalim'deki sarayına varınca, saraya bakmak için bıraktığı on cariyeyi gözetim altına aldı, onların geçimini sağladı. Ancak yataklarına girmeden. Onlar da ölünceye dek göz altında dul kadınlar gibi yaşadılar.

⁴ Davut Amasa'ya, "Üç gün içinde Yahudalar'lı yanımı çağır. Sen de burada ol" dedi. ⁵ Amasa Yahudalar'ı çağrımaya gitti. Ama belirlenen zamanda dönmeli.

6 Bunun üzerine Davut Avışay'a, "Şimdi Bikri oğlu Şeva bize Avşalom'dan daha büyük kötülük yapacak" dedi, "Efendinin adamlarını al ve onu kovala. Yoksa kendine surlu kentler bulup bizden kaçar." **7** Böylece Yoav'ın adamları, Keretliler'le Peletliler ve bütün koruyucular Bikri oğlu Şeva'yı kovalamak için Avışay'ın komutasında Yeruşalim'den çıktılar.

8 Givon'daki büyük kayanın yanına varınca, Amasa onları karşılamaya geldi. Yoav savaş giysisini giymişti. Giysisinin üzerine bir kemeri kuşanmış, kemere kininde duran bir kılıç bağlamıştı. Yoav ilerlerken kılıcı kininden çıktı.

9 Yoav Amasa'ya, "İyi misin, kardeşim?" diye sordu. Onu öpmek için sağ eliyle Amasa'nın sakalından tuttu. **10** Amasa Yoav'ın elindeki kılıcı farketmedi. Yoav kılıcı karnına saplayınca, Amasa'nın bağırsakları yere döküldü. İkinci vuruşa gerek kalmadan Amasa öldü.

Bundan sonra Yoav'la kardeşi Avışay, Bikri oğlu Şeva'yı kovalamayı sürdürdüler. **11** Yoav'ın adamlarından biri, Amasa'nın ölüsü yanında durup, "Yoav'ı tutan ve Davut'tan yana olan herkes Yoav'ın ardından gitsin" dedi. **12** Amasa'nın ölüsü yolun ortasında kanlar içinde duruyordu. Yoav'ın adamı, ölüye yaklaşan herkesin orada durduğunu görünce, Amasa'yı yoldan sürükleyip tarlaya götürdü ve üzerine bir örtü attı. **13** Ölü yoldan kaldırıldıktan sonra herkes Bikri oğlu Şeva'yı kovalamak için Yoav'ın ardından gitti.

14 Şeva bütün İsrail oymaklarından ve Berliler'in bölgesinden geçip Avel-Beytmaaka'ya geldi. Berliler de toplanıp onu izleyerek kente girdiler. **15** Yoav'la bütün adamları varıp Avel-Beytmaaka Kenti'nde Şeva'yı kuşattılar. Topraktan kentin suruna bitişik bir yığın yaptılar ve suru devirmek için yıkisma başladılar.

16 O sırada bilge bir kadın kentin içinden seslendi: "Dinleyin! Dinleyin! Yoav'a buraya gelmesini söyleyin, onunla konuşacağım." **17** Yoav kadına yaklaştı.

Kadın, "Yoav sen misin?" diye sordu.

Yoav, "Benim" diye yanıtladı.

Kadın, "Kölenin sözlerini dinle" dedi.

Yoav, "Dinliyorum" dedi.

18 Kadın konuşmasını şöyle sürdürdü: "Eskiden, 'Avel Kenti'ne danışın' derlerdi ve sorunları böyle çözerlerdi. **19** Biz İsrail'in esenliğini isteyen güvenilir kişileriz. Sense İsrail'e ana gibi kucak açan kentlerden birini yokmaya çalışıyorsun. Neden RAB'bin halkını yok etmek istiyorsun?"

20 Yoav, "Asla!" diye yanıtladı, "Ne yokmak, ne de yok etmek istiyorum. **21** Durum öyle değil. Efrayim dağlık bölgesinden Bikri oğlu Şeva adındaki adam Kral Davut'a başkaldırıdı. Yalnız onu verin, ben de kentten geri çekileyim."

Kadın, "Onun başı surun üzerinden sana atılacak" dedi.

22 Sonra kadın bilgece öğüdüyle bütün halka gitti. Halk Bikri oğlu Şeva'nın başını kesip Yoav'a attı. Bunun üzerine Yoav boru çaldı. Adamları kenti bırakıp evlerine gittiler. Yoav da Yeruşalim'e, kralın yanına döndü.

Davut'un Görevlileri

23 Yoav İsrail ordusunun komutanıydı. Yehoyada oğlu Benaya ise Keretliler'le Peletliler'in* komutanıydı. **24** Adoram angaryasına çalışanlardan sorumluydu. Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi. **25** Şeva yazman, Sadok'la Aviyatar kâhindi. **26** Yairlı İra ise Davut'un kâhiniydi.

21

Givonlular Öç Alyor

¹ Davut'un döneminde, üç yıl art arda kılık oldu. Davut RAB'be danıştı. RAB şöyle yanıtlaştı: "Buna kan döken Saul ile ailesi neden oldu. Çünkü Saul Givonlular'ı öldürdü." ² Kral Givonlular'ı çağrıtıp onlarla konuştu. -Givonlular İsrail soyundan değildi. Amorlular'dan sağ kalan bir halktı. İsailliler onları sağ bırakacaklarına ant içmişlerdi. Ne var ki, İsrail ve Yahuda halkı için büyük gayret gösteren Saul onları yok etmeye çalışmıştı.- ³ Davut Givonlular'a, "Sizin için ne yapabilirim? RAB'bin halkını kutsamanız için bu suçu nasıl bağıslatabilirim?" diye sordu.

⁴ Givonlular ona şöyle karşılık verdi: "Saul'la ailesinden ne altın ne de gümüş isteriz; İsrail'de herhangi birini öldürmek de istemeyiz."

Davut, "Ne isterseniz yaparım" dedi.

⁵⁻⁶ Şöyle karşılık verdiler: "Bizi yok etmeye çalışan ve İsrail ülkesinin hiçbir yerinde yaşamamamız için bizi ortadan kaldırmayı tasarlayan adamın oğullarından yedisi bize verilsin. RAB'bin seçilmişsi Saul'un Giva Kenti'nde RAB'bin önünde onları asalim."

Kral, "Onları vereceğim" dedi.

⁷ Kral, Saul oğlu Yonatan'la RAB'bin önünde içtiği anttan ötürü, Yonatan oğlu Mefiboşet'i esirgedi. ⁸ Onun yerine, Aya kızı Rispa'nın Saul'dan doğurduğu Armoni ve Mefiboşet adındaki iki oğlunu ve Saul kızı Merav'ın Meholah Barzillay oğlu Adriel'den doğurduğu beş oğlunu aldı. ⁹ Davut onları Givonlular'ın eline teslim etti. Givonlular onları dağda, RAB'bin önünde astalar. Yedisi de aynı anda öldüler. Biçme zamanının ilk günlerinde, arpa biçme zamanının başlangıcında öldürdüler.

¹⁰ Aya kızı Rispa bir çul alıp kendisi için bir kayanın üzerine serdi. Biçme zamanının ilk günlerinden cesetlerin üzerine gökten yağmur yağana dek Rispa orada kaldı; cesetleri gündüzün yırtıcı kuşlardan, geceleyin yabanıl hayvanlardan korudu.

¹¹ Saul'un cariyesi Aya kızı Rispa'nın yaptıkları Davut'a bildirildi. ¹² Davut gidip Saul'un ve oğlu Yonatan'ın kemiklerini Yaveş-Gilatlılar'dan aldı. Filistliler Gilboa Dağı'nda Saul'u öldürdükleri gün, onun ve oğlunun cesetlerini Betyşean alanında asmışlardı. Yaveş-Gilat halkı da cesetleri gizlice oradan almıştı. ¹³ Davut Saul'un ve oğlu Yonatan'ın kemiklerini oradan getirdi. Asılmış yedi kişinin kemikleri de toplandı. ¹⁴ Saul'la oğlu Yonatan'ın kemiklerini Benyamin bölgesindeki Selâ'da Saul'un babası Kiş'in mezarına gömdüler. Kralın bütün buyruklarını yerine getirdiler. Bundan sonra Tanrı ülkeyle ilgili yakışları yanıtlaştı.

Filikliler'e Karşı Savaş (1Ta.20:4-8)

¹⁵ Filistlilerle İsailliler arasında yeniden savaş çıktı. Davut'la adamları gidip Filistliler'e karşı savaştılar. O sıralarda Davut bitkin düştü. ¹⁶⁻¹⁷ Ucu üç yüz şekel* ağırlığında bir tunç mızrak taşıyan ve yeni kılıç kuşanan Rafaogulları'ndan Filistli Yişbi-Benov Davut'u öldürmeyi amaçlıyordu. Ama Seruya oğlu Avişay Davut'un yardımına koştu; saldırip onu öldürdü. Bundan sonra Davut'un adamları ant içerek, Davut'a, "İsrail'in ışığını söndürmemek için bir daha bizimle birlikte savaşa gelmeyeceksin" dediler.

18 Bir süre sonra Filistliler'le Gov'da yine savaş çıktı. Bu savaş sırasında Huşalı Sibbekay Rafa soyundan Saf adındaki adamı öldürdü.

19 İsraililer'le Filistliler arasında Gov'da bir savaş daha çıktı. Beytlehemli Yareoregim'in oğlu Elhanan, Gatlı Golyat'ı öldürdü. Golyat'ın mızrağının sapi dokumacı tezgahının sıriği gibiydı.

20 Gat'ta bir kez daha savaş çıktı. Orada dev gibi bir adam vardı. Elleri, ayakları altışar parmaklıydı. Toplam yirmi dört parmağı vardı. O da Rafa soyundandı. **21** Adam İsraililer'e meydan okuyunca, Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonatan onu öldürdü.

22 Bunların dördü de Gat'taki Rafa soyundandı. Davut'la adamları tarafından öldürüldüler.

22

Davut'un Zafer Ezgisi (Mez.18:1-50)

1 RAB, Davut'u bütün düşmanlarının ve Saul'un elinden kurtardığı gün Davut RAB'be şu ezgiyi okudu. **2** Şöylededi:

"RAB benim kayam, siğnağım, kurtarıcımızdır,

3 Tanrım, kayamdır. O'na sığınırım,

Kalkanım, güçlü kurtarıcım,

Korunağım, sığınacak yerimdir.

Kurtarıcım, zorbalıktan beni sen kurtarırsın!

4 Övgüye değer RAB'be seslenir,

Kurtulurum düşmanlarımдан.

5 Çünkü ölüm dalgaları beni kuşattı,

Yıkım selleri bastı,

6 Ölüler diyarının bağları sardı,

Ölüm tuzakları çıktı karşıma.

7 Sıkıntı içinde RAB'be yakardım,

Tanrım'a seslendim.

Tapınağından sesimi duydu,

Haykırışım kulaklarına ulaştı.

8 O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı,

Titreyip sarsıldı göklerin temelleri,

Çünkü RAB öfkelenmişti.

9 Burnundan duman yükseldi,

Ağzından kavurucu ateş

Ve korlar fişkirdi.

10 Kara buluta basarak

Gökleri yarıp indi.

11 Bir Keruv'a* binip uçtu,

Rüzgarın kanatları üzerinde belirdi.

12 Karanlığı örtündü,

Kara bulutları kendine çardak yaptı.

13 Varlığının parıltısından

Korlar savruluyordu.

14 RAB göklerden gürledi,

Duyurdu sesini Yücesi.

15 Savurup oklarını düşmanlarını dağıttı,

Şimşek çaktırarak onları şaşkına çevirdi.

- 16** RAB'bin azarlamasından,
Burnundan çıkan güçlü soluktan,
Denizin dibi göründü,
Yeryüzünün temelleri açığa çıktı.
- 17** RAB yukarıdan elini uzatıp tuttu,
Çıkardı beni derin sulardan.
- 18** Beni zorlu düşmanımdan,
Benden nefret edenlerden kurtardı,
Çünkü onlar benden daha güçlüydü.
- 19** Felaket günümde karşıma dikildiler,
Ama RAB bana destek oldu.
- 20** Beni huzura kavuşturdu,
Kurtardı, çünkü benden hoşnut kaldı.
- 21** RAB doğruluğumun karşılığını verdi,
Beni temiz ellerime göre ödüllendirdi.
- 22** Çünkü RAB'bin yolunda yürüdüm,
Tanrı'mdan uzaklaşarak kötülük yapmadım.
- 23** O'nun bütün ilkelerini göz önünde tuttum,
Kurallarından ayrılmadım.
- 24** O'nun önünde kusursuzdum,
Suç işlemekten sakındım.
- 25** Bu yüzden RAB beni doğruluğuma
Ve gözünde pak yaşayışma göre ödüllendirdi.
- 26** Sadık kuluna sadakat gösterir,
Kusursuz olana kusursuz davranışırın.
- 27** Pak olanla pak olur,
Eğriye eğri davranışırın.
- 28** Alçakgönüllülerı kurtarır,
Gururluları gözler, gururunu kırarsın.
- 29** Ya RAB, ışığım sensin!
Karanlığını aydınlatırsın.
- 30** Desteğinle akıncılara saldırır,
Seninle surları aşarım, Tanrı'm.
- 31** Tanrı'nın yolu kusursuzdur,
RAB'bin sözü arıdır.
O kendisine sağlanan herkesin kalkanıdır.
- 32** Var mı RAB'den başka tanrı?
Tanrı'mdan başka kaya var mı?
- 33** Sağınagım Tanrı'dır,
Yolumu doğru kılan O'dur.
- 34** Ayaklar verdi bana, geyiklerinki gibi,
Doruklarda tutar beni.
- 35** Bana savaşmayı Öğretti,
Kollarımla tunç bir yayı gereyim diye.
- 36** Bana zafer kalkanını bağışlarsın,
Alçakgönüllülüğün beni yükseltir.
- 37** Bastığım yerleri genişletirsın,
Burkulmaz bileklerim.
- 38** Düşmanlarımı kovalayıp yok ettim,
Hepsi yok olmadan geri dönmédim.
- 39** Onları ezip yok ettim, kalkamaz oldular,

- Ayaklarımın altına serildiler.
- 40** Savaş için beni güçle donattın,
Bana başkaldıranları önumde yere serdin.
- 41** Düşmanları kaçımak zorunda bıraktın,
Benden nefret edenleri yok ettim.
- 42** Feryat ettiler, ama kurtaran çıkmadı;
RAB'bi çağırıldılar, ama O yanıt vermedi.
- 43** Yerin tozu gibi onları ezdim,
Sokak çamuru gibi ayağımın altında çığnedim.
- 44** Halkımın çekişmelerinden beni kurtardın,
Uluslara önder olarak beni korudun,
Tanımadığım halklar bana kulluk ediyor.
- 45** Yabancılar bana boyun eğiyor,
Duyar duymaz sözümü dinliyorlar.
- 46** Yabancıların betleri benizleri attı,
Titreyerek* çıktılar kalelerinden.
- 47** RAB yaşıyor! Kayam'a övgüler olsun!
Yücelsin kurtarıcım, Kayam Tanrıım!
- 48** O'dur öcümü alan,
Halkları bana bağımlı kılan.
- 49** Düşmanlarından kurtarır,
Başkaldıranlardan üstün kilar beni,
Zorbaların elinden alır.
- 50** Bunun için uluslar arasında sana şükredeceğim, ya RAB,
Adını ilahilerle öveceğim.
- 51** RAB kralını büyük zaferlere ulaştırır,
Meshettiği krala, Davut'a ve soyuna
Sonsuza dek sevgi gösterir.”

23

Davut'un Son Sözleri

- 1** Davut'un son sözleri şunlardır:
- “İşay oğlu Davut,
Tanrı'nın yükselttiği adam,
Yakup'un Tanrısı'nın meshettiği,
İsrail'in sevilen ezgi okuyucusu şöyle diyor:
- 2** RAB'bin Ruhu benim aracılığımıyla konuşuyor,
Sözü dilimin ucundadır.
- 3** İsrail'in Tanrısı konuştu,
İsrail'in kayası bana dedi ki,
‘İnsanları doğrulukla
Ve Tanrı korkusuyla yöneten kişi,
- 4** Bulutsuz bir sabah,
Şafakta görünen gün ışığı gibidir,
Parlaklılığı yağmurdan sonra topraktan ot bitirir.’
- 5** Soyum da Tanrı'yla böyle değil mi?
O benimle sonsuza dek kalıcı,
Her yönüyle düzenli ve güvenilir bir antlaşma yaptı.

* **22:46** Olası metin “Titreyerek” (bkz. Mez.18:45), Masoretik metin “Silah kuşanarak”.
Rom.15:8-9

Kesin kurtuluşa ve her dileğime kavuşmamı O sağlanayacak mı?

⁶ Kötülere gelince,
Elle tutulamayan dikenler gibi
Tümü bir yana atılacak.

⁷ Dikenlere dokunan kişi,
Demir bir araçla
Ya da mızrağın sapıyla dokunur.
Dikenler oldukları yerde bütünüyle yakılacak."

*Davut'un Yiğit Askerleri
(1Ta.11:10-41)*

⁸ Davut'un yiğit askerlerinin adları şunlardır:
Esnili Adino diye de bilinen üç kişinin önderi Tahkemonlu Yoşeb-Başşevet
bir saldırırda sekiz yüz kişiyi öldürdü.

⁹ İkincisi, Ahohlu Dodo oğlu Elazar. Pas-Dammim'de* savaşmak için
toplunan Filistliler'e meydan okuyan Davut'un yanındaki üç yiğitten biriydi.
İsrailliler o sırada geri çekilmişlerdi. ¹⁰ Ama Elazar yerinde durdu; eli yorulup
kilic yapışıcaya dek Filistliler'i öldürdü. O gün RAB büyük bir zafer sağladı.
İsrailliler yalnız yere serilenleri yağmalamak üzere Elazar'a döndüler.

¹¹ Üçüncüsü, Hararlı Age oğlu Şamma'ydı. Filistliler Lahay'daki bir mercimek tarlasının yanında toplandıklarında, Israilli askerler onların önünden kaçmıştı. ¹² Ama Şamma tarlanın ortasında durup orayı savunmuş, Filistliler'i
oldurmıştı. RAB büyük bir zafer sağlamıştı.

¹³ Biçme zamanı Otuzlar'dan üçü Davut'un yanına, Adullam Mağarası'na
gittiler. Bir Filist birliği Refaim Vadisi'nde ordugah kurmuştu. ¹⁴ Bu sırada
Davut hisarda, ikinci Filist birliğiye Beytlehem'deydi. ¹⁵ Davut özlemle,
"Keşke biri Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan bana su getirse!"
dedi. ¹⁶ Bu Üçler Filist ordugahının ortasından geçerek Beytlehem'de kapının
yanındaki kuyudan su çekip Davut'a getirdiler. Ama Davut içmek istemedi;
suyu yere dökerek RAB'be sundu. ¹⁷ "Ya RAB, bunu yapmak benden uzak
olsun!" dedi, "Canlarını tehlikeye atıp giden bu üç kişinin kanını mı içeyim?"
Bu yüzden suyu içmek istemedi.

Bu üç kişinin yiğitliği işte böyledi.

¹⁸ Yoav'ın kardeşi, Seruya oğlu Avişay Üçler'in önderiydi. Mızrağını kaldırıp
uç yüz kişiyi öldürdü. Bu yüzden Üçler kadar ünlendi. ¹⁹ Üçler'in en saygın
kişisiyi ve onların önderi oldu. Ama Üçler'den sayılmadı.

²⁰ Yehoyada oğlu Kavseelli Benaya yürekli bir savaşçıydı. Büyük işler
başardı. Aslan yürekli iki Moavlı'yı öldürdü. Ayrıca karlı bir gün çukura
inip bir aslan öldürdü. ²¹ İki yarı bir Mısırlı'yı da öldürdü. Mısırlı'nın elinde
mızrak vardı. Benaya sopayla onun üzerine yürüdü. Mızraqı elinden kaptığı
gibi onu kendi mızraqıyla öldürdü. ²² Yehoyada oğlu Benaya'nın yaptıkları
bunlardır. Bu sayede o da üç yiğitler kadar ünlendi. ²³ Benaya Otuzlar arasında
saygın bir yer edindiye de, Üçler'den sayılmadı. Davut onu muhafiz birliği
komutanlığına atadı.

²⁴ Otuzlar'ın arasında sayılan ötekiler şunlardır:
Yoav'ın kardeşi Asahel,

Beytlehemli Dodo oğlu Elhanan,

²⁵ İkişi de Harotlu olan Şamma ve Elika,

* ^{23:9} "Pas-Dammim'de": Masoretik metin "Orada" (bkz. 1Ta.11:13).

- 26 Paletli Heles, Tekoali İkkeş oğlu İra,
 27 Anatolu Aviezer, Huşalı Mevunnay,
 28 Ahohlu Salmon, Netofalı Mahray,
 29 Netofalı Baana oğlu Helev,
 Benyaminoğulları'ndan Givalı Rivay oğlu İttay,
 30 Piratonlu Benaya, GaaS vadilerinden Hidday,
 31 Arvalı Avialvon, Barhumlu Azmavet,
 32 Şaalbonlu Elyahba, Yaşan'in oğulları ve Yonatan,
 33 Hararlı Şamma, Hararlı Şarar oğlu Ahiam,
 34 Maakali Ahasbay oğlu Elifelet,
 Gilolu Ahitofel oğlu Eliam,
 35 Karmelli Hesray, Aravlı Paaray,
 36 Sovalı Natan oğlu Yigal, Gathlı Bani,
 37 Ammonlu Selek, Seruya oğlu Yoav'ın silah taşıyıcısı Beerotlu Nahray,
 38 Yattırılı İra ve Garev,
 39 Hititli Uriya.

Tümü otuz yedi kişiydi.

24

Davut Sayım Yapıyor (1Ta.21:1-26)

1 RAB İsrail halkına yine öfkeliendi. Davut'u onlara karşı kışkırtarak, "Git, İsrail ve Yahuda halkını say" dedi. **2** Kral, yanında bulunan ordu komutanı Yoav'a şu buyruğu verdi: "Dan'dan Beer-Şeva'ya dek İsrail'in bütün oymaklarına gidip halkı sayın ki, halkın sayısını bileyim."

3 Ama Yoav, "RAB Tanrı'nı halkını yüz kat daha çoğaltınsın, efendim kralım da bunu görsün!" diye karşılık verdi, "Ancak, efendim kralım neden bunu istiyor?"

4 Gelgelelim kralın sözü Yoav'la birlik komutanlarının sözünden baskın çıktı. Böylece kralın yanından ayrılip İsrail'de sayım yapmaya gittiler.

5-6 Şeria Irmağı'ndan geçerek Aroer yakınında, vadinin ortasındaki kentin güneyinde konakladılar. Oradan Gat'ı, Yazer'i, Gilat'ı, Tahtim-Hodşî topraklarını, Dan-Yaan'ı geçip Sayda'ya vardılar. **7** Sonra Sur Kalesi'ne, Hivliler'le Kenanlılar'ın bütün kentlerine uğradılar. Sonunda Yahuda ülkesinin Negev bölgesindeki Beer-Şeva'ya ulaştılar. **8** Dokuz ay yirmi gün ülkeyi baştan başa dolaştıktan sonra Yeruşalim'e döndüler. **9** Yoav sayımın sonucunu krala bildirdi: İsrail'de kılıç kuşanabilen sekiz yüz bin, Yahuda'daysa beş yüz bin kişi vardı.

10 Davut sayım yaptıktan sonra kendisini suçlu buldu ve RAB'be, "Bunu yapmakla büyük günah işledim!" dedi, "Ya RAB, lütfen kulunun suçunu bağışla. Çünkü çok akılsızca davrandım."

11-12 Ertesi sabah Davut uyandığında, RAB Davut'un bilicisi Peygamber Gad'a şöyle dedi: "Gidip Davut'a de ki, 'RAB şöyle diyor: Önüne üç seçenek koyuyorum. Bunlardan birini seç de sana onu yapayım.'"

13 Gad Davut'a gidip durumu anlattı ve şöyle dedi: "Ülkende yedi yıl kılık mı olsun? Yoksa seni kovalayan düşmanlarının önünden üç ay kaçmak mı istersin? Ya da ülkende üç gün salgın hastalık mı olsun? Beni gönderene ne yanıt vereyim, şimdi iyice düşün."

14 Davut, “Sıkıntıım büyük” diye yanıtladı. “İnsan eline düşmektense, RAB'bin eline düşelim. Çünkü O'nun acıması büyuktur.”

15 Bunun üzerine RAB o sabahdan belirlenen zamana dek İsrail ülkesine salgın hastalık gönderdi. Dan'dan Beer-Şeva'ya dek halktan yetmiş bin kişi öldü. **16** Melek Yeruşalim'i yok etmek için elini uzatınca, RAB göndereceği yıkımdan vazgeçti. Halkı yok eden meleğe, “Yeter artık! Elini çek” dedi. RAB'bin meleği Yevuslu Aravna'nın harman yerinde duruyordu. **17** Davut, halkı öldüren meleği görünce, RAB'be, “Günah İşleyen benim, ben suç işledim” dedi, “Bu koyunlar ne yaptı ki? Ne olur beni ve babamın soyunu cezalandır.”

18 O gün Gad Davut'a gitti. Ona, “Gidip Yevuslu Aravna'nın harman yerinde RAB'be bir sunak kur” dedi. **19** Davut Gad'ın sözü uyarınca RAB'bin buyurduğu gibi gitti. **20** Aravna bakınca kralla görevlilerinin kendisine doğru yaklaştıklarını gördü. Varıp kralın önünde yüzüstü yere kapandı. **21** Sonra, “Efendim kral niçin kulunun yanına geldi?” diye sordu.

Davut, “RAB'be bir sunak kurmak üzere harman senden satın almak için” diye yanıtladı, “Öyle ki, salgın hastalık halkın üzerinden kalksun.”

22 Aravna, “Efendim kral uygun gördüğünü alıp RAB'be sunsun” dedi, “İşte yakmalık sunu için öküzler ve odun için düvenelerle öküzlerin takımları! **23** Ey kral, Aravna bütün bunları sana veriyor.” Sonra ekledi: “RAB Tanrı'n senden hoşnut olsun!”

24 Ne var ki kral, “Olmaz!” dedi, “Senden malını kesinlikle bir ücret karşılığında satın alacağım. Çünkü Tanrı'm RAB'be karşılığını ödemeden yak-malık sunular sunmam.”

Böylece Davut harman yerini ve öküzleri elli şekel* gümüş karşılığında satın aldı. **25** Davut orada RAB'be bir sunak kurup yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sundu. RAB de ülkeyle ilgili yakarıyı yanıtladı ve salgın hastalık İsrail'den kaldırıldı.

* **24:24** “Elli şekel”: Yaklaşık 575 gr.

1.KRALLAR

GİRİŞ

İsrail'de Samuel kitaplarıyla başlayan krallığın tarihine 1.Krallar Kitabı'nda devam edilir. Kitabı üç bölüme ayrılabiliriz:

1. Süleyman'ın İsrail Kralı olması,babası Davut'un ölümü.
2. Süleyman'ın krallığı ve yaptığı işler, özellikle Yeruşalim'de yaptırdığı tapınak.
3. Krallığın kuzey (İsrail) ve güney (Yahuda) krallığı olarak ikiye bölünmesi ve İ.Ö. 9. yüzyılın ortalarına kadar krallıkları yöneten kralların tarihi.

1.ve 2.Krallar kitaplarında her kral Tanrı'ya bağlı olup olmamasına göre değerlendiriliyor, ulusal başarı bu bağlılığa dayanıyor, putperestlikle sadakatsızlık felaketin öncüsü olarak görülüyor. Kuzey kralları zorluklar karşısında Tanrı'ya bağlı kalmayıp başarısız olurken, güney kralları yer yer daha başarılı olur.

Kitaplardaki önemli olaylardan biri Rab'bin yürekli peygamberlerinin halkı putlara tapmamaları ve Tanrı'ya itaatsizlik etmemeleri için uyarmalarıdır. Özellikle İlyas'ın, Baal'ın peygamberleriyle yaptığı savaşının öyküsü büyük önem taşır (18. bölüm).

1. ve 2. Krallar kitapları Septuaginta'da 3. ve 4. Krallar diye bilinir.

Ana Hatlar:

1:1-2:12 Davut'un krallığının sonu

2:13-46 Süleyman'ın kral olması

3:1-11:43 Süleyman'ın krallığı

a. 3:1-4:34 Krallığın ilk yılları

b. 5:1-8:66 Tapınağın yapımı

c. 9:1-11:43 Krallığın son yılları

12:1-22:53 Bölünen krallıklar

a. 12:1-14:20 Kuzeydeki oymakların ayaklanması

b. 14:21-16:34 Yahuda ve İsrail krallıkları

c. 17:1-19:21 Peygamber İlyas

ç. 20:1-22:40 İsrail Kralı Ahav

d. 22:41-53 Yahuda Kralı Yehoşafat'la İsrail Kralı Ahazya

Kral Davut'un Son Yılları

¹ Yıllar geçmiş, Kral Davut yaşlanmıştı. Üstünü örtülerle örtmelerine karşın ıslanmıyordu. ² Görevlileri, "Efendimiz kral!" dediler, "Yanında kalıp sana bakacak, koynunda yatıp seni ısıtacak genç bir kız arayalım."

³ Görevliler bütün İsrail'i aradılar; sonunda Şunemli Avışak adında genç ve güzel bir kız bulup krala getirdiler. ⁴ Çok güzel olan genç kız, krala bakıp hizmet etti. Ama kral ona hiç dokunmadı.

Adoniya Kendini Kral İlan Ediyor

⁵ Hagit'in oğlu Adoniya kral olmayı düşünüyordu. Bu amaçla ortaya çıkış kendine savaş arabaları, atlılar ve önünde koşacak elli muhafiz buldu. ⁶ Babası Davut hiçbir zaman, "Neden şöyledir ya da böyle davranışlıyorsun?" diye ona karşı çıkmamıştı. Avşalom'dan sonra dünyaya gelen Adoniya çok yakışıklıydı.

⁷ Adoniya, Seruya oğlu Yoav ve Kâhin Aviyatar'la görüşüp onların desteğini sağladı. ⁸ Ama Kâhin Sadok, Yehoyada oğlu Benaya, Peygamber Natan, Şimi, Rei ve Davut'un muhafizleri ona katılmadılar.

⁹⁻¹⁰ Adoniya, Eyn-Rogel yakınlarında Sohelet Kayası denilen yerde davar, sığır ve besili buzağılar kurban edip bütün kardeşlerini, yani kralın oğullarını ve krala hizmet eden bütün Yahudalıları çağrırdı. Ama Peygamber Natan'ı, Benaya'yı, muhafizleri ve kardeşi Süleyman'ı çağrırmadı.

Süleyman'ın Kral İlan Edilmesi

¹¹ Bunun üzerine Natan, Süleyman'ın annesi Bat-Şeva'ya, "Hagit oğlu Adoniya efendimiz Davut'un haberi olmadan kendini kral ilan etmiş, duymadın mı?" dedi, ¹² "Şimdi izin ver de sana kendi canınlı oğlun Süleyman'ın canını nasıl kurtaracağına ilişkin öğüt vereyim." ¹³ Git Kral Davut'a söyle, 'Efendim kral, benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma o oturacak diye bana ant içmedin mi? O halde neden Adoniya kral oldu?' ¹⁴ Sen krala konuşmanı bitirmeden ben içeri girip sözlerini doğrulayacağım."

¹⁵ Bat-Şeva yaşı çok ilerlemiş olan kralın odasına girdiğinde Şunemli Avışak ona hizmet ediyordu. ¹⁶ Bat-Şeva, kralın önünde diz çöküp yere kapandı. Kral, "Ne istiyorsun?" diye sordu.

¹⁷ Bat-Şeva söyle karşılık verdi: "Efendim, 'Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma oturacak' diye bana Tanrı'nın RAB adıyla ant içtin. ¹⁸ Efendim kral, şu anda senin haberin olmadan Adoniya krallığını ilan etti. ¹⁹ Sayısız sığır, davar ve besili buzağı kurban edip kralın bütün oğullarını, Kâhin Aviyatar'ı ve ordu komutanı Yoav'ı çağrırdı, ama kulun Süleyman'ı çağrırmadı. ²⁰ Efendim kral, bütün İsrail'in gözü sende. Senden sonra tahtına kimin geleceğini öğrenmek istiyorlar. ²¹ Yoksa sen ölüp atalarına kavuşunca, ben ve oğlum Süleyman suçlu sayılıcagız."

²² Bat-Şeva daha kralla konuşurken Peygamber Natan geldi. ²³ Krala, "Peygamber Natan geldi" dediler. Natan kralın huzuruna çıkıp yüzüstü yere kapandı.

²⁴ Sonra, "Efendim kral, senden sonra Adoniya'nın kral olup tahtına geleceğini söyledin mi?" dedi, ²⁵ "Adoniya bugün gidip sayısız sığır, davar ve besili buzağı kurban etmiş; kralın bütün oğullarını, ordu komutanlarını ve Kâhin Aviyatar'ı çağrırmış. Şu anda hepsi onun önünde yiyp içiyor ve, 'Yaşasın Kral Adoniya!' diye bağırlıyor. ²⁶ Ama Adoniya beni, Kâhin Sadok'u, Yehoyada oğlu Benaya'yı ve kulun Süleyman'ı çağrırmadı. ²⁷ Efendim ve kralım, gerçekten bütün bunlara sen mi karar verdin? Yoksa senden sonra tahtına kimin geleceğini biz kullarına bildirmeden mi bunu yaptın?"

²⁸ Kral Davut, "Bana Bat-Şeva'yı çağırın!" dedi. Bat-Şeva kralın huzuruna çıkıp önünde durdu.

²⁹ Kral Bat-Şeva'ya, "Beni bütün sıkıntılardan kurtaran, yaşayan RAB'bin adıyla ant içiyorum" dedi, ³⁰ " 'Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma geçecek' diye İsrail'in Tanrı'sı RAB'bin adıyla içtiğim andı bugünkü getireceğim."

³¹ O zaman Bat-Şeva kralın önünde diz çöküp yüzüstü yere kapandı ve, "Efendim Kral Davut sonsuza dek yaşasın!" dedi.

³² Kral Davut, "Kâhin Sadok'u, Peygamber Natan'ı ve Yehoyada oğlu Benaya'yı bana çağırın" dedi. Hepsini önüne gelince, ³³ kral onlara söyle dedi:

"Efendinizin görevlilerini yanınızda alın ve oğlum Süleyman'ı benim katırma bindirip Gihon'a götürün.³⁴ Orada Kâhin Sadok ve Peygamber Natan onu İsrail Kralı olarak meshetsinler. Boru çalıp, 'Yaşasın Kral Süleyman!' diye bağırin.³⁵ Onun ardından gidin; çünkü o gelip tahtımı oturacak ve yerime kral olacak. Onu İsrail ve Yahuda'ya yönetici atadım."

³⁶ Yehoyada oğlu Benaya, "Amin" diye karşılık verdi, "Efendim kralın Tanrısı RAB de bu kararı onaylasın.³⁷ RAB, efendim kralla birlikte olduğu gibi Süleyman'la da birlikte olsun ve onun krallığını Davut'un krallığından daha başarılı kılın."

³⁸ Kâhin Sadok, Peygamber Natan, Yehoyada oğlu Benaya, Keretliler'le Peletliler gidip Süleyman'ı Kral Davut'un katırına bindirdiler ve Gihon'a kadar ona eşlik ettiler.³⁹ Kâhin Sadok, Kutsal Câdir'dan yağ dolu boynuz kabı alıp Süleyman'ı meshetti. Boru çalınca bütün halk "Yaşasın Kral Süleyman!" diye bağırdı.⁴⁰ Herkes kaval çalarak Süleyman'ın ardından yürüdü. Öyle sevinçliydiler ki, seslerinden adeta yer sarsılıyordu.

⁴¹ Adoniya ve yanındaki konuklar yemeklerini bitirirken kalabalığın gürültüsünü duyduklar. Boru sesini duyan Yoav, "Kentten gelen bu gürültü de ne?" diye sordu.⁴² Yoav daha sorusunu tamamlamadan, Kâhin Aviyatar oğlu Yonatan çıkışındı. Adoniya ona, "İçeri gir, sen yiğit bir adamsın. İyi haberler getirmiş olmalısın" dedi.

⁴³ Yonatan, "Hayır, bu kez farklı" diye karşılık verdi, "Efendimiz Kral Davut, Süleyman'ı kral atadı.⁴⁴ Kral, Kâhin Sadok, Peygamber Natan, Yehoyada oğlu Benaya ve Keretliler'le Peletliler'in Süleyman'ı kendi katırına bindirip götürmelerini istedi.⁴⁵ Gihon'a götürülen Süleyman orada Kâhin Sadok'la Peygamber Natan tarafından kral olarak meshedildi. Oradan sevinçle döndüler ve sesleri kente yankılanmaya başladı. Duyduğunuz sesler onların sesleridir.⁴⁶ Üstelik Süleyman krallık tahtına oturdu bile.⁴⁷ Ayrıca efendimiz Kral Davut'u kutlamaya gelen görevlileri, Tanrı'nın, Süleyman'ın adını senin adından daha yüce, krallığını senin krallığından daha başarılı kılın" diyorlar. Kral yatağıının üzerine kapanarak,⁴⁸ "Henüz gözlerim açıkken bugün tahtımı oturacak birini veren İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun" diyor."

⁴⁹ Bunun üzerine Adoniya'nın bütün konukları korkuya kapılıp kalktılar, her biri kendi yoluna gitti.⁵⁰ Adoniya ise, Süleyman'dan korktuğu için, gidip sunağın boynuzlarına sarıldı*.⁵¹ Durumu Süleyman'a anlattılar. "Adoniya senden korkuyor" dediler, "Sunağın boynuzlarına sarılmış ve 'İlk önce Kral Süleyman ben kulunu kılıçla öldürmeyeceğine dair ant içsin' diyor."

⁵² Süleyman, "Eğer bana bağlı kalırsa, saçının bir teline bile zarar gelmez" diye yanıtladı, "Ama içinde bir kötülük varsa öldürülür."⁵³ Sonra Kral Süleyman'ın gönderdiği adamlar Adoniya'yı sunaktan indirip getirdiler. Adoniya gelip önünde yere kapanınca, ona, "Evine dön!" dedi.

2

Davut'un Süleyman'a Verdiği Görevler

¹ Davut'un ölümü yaklaşınca, oğlu Süleyman'a şunları söyledi: ² "Herkes gibi ben de yakında bu dünyadan ayrılaceğim. Güçlü ve kararlı ol.³ Tanrı'nın RAB'bin verdiği görevleri yerine getir. Onun yollarında yürü ve Musa'nın yasasında yazılıdığı gibi Tanrı'nın kurallarına, buyruklarına, ilkelerine ve öğretelere uy

* ^{1:50} Sunağın boynuzlarına sarılan öldürülmezdi (bkz. Çık.21:13-14).

ki, yaptığın her şeyde ve gittiğin her yerde başarılı olasın.⁴ O zaman RAB bana verdiği şu sözü yerine getirecektir: 'Eğer soyun nasıl yaşadığına dikkat eder, candan ve yürekten bana bağlı kalarak yollarımda yürüse, İsrail tahtından senin soyunun ardi arkası kesilmeyecektir.'

⁵ "Seruya oğlu Yoav'ın bana ve İsrail ordusunun iki komutanı Ner oğlu Avner'le Yeter oğlu Amasa'ya neler yaptığıni biliyorsun. Sanki savaş varmış gibi onları öldürerek barış döneminde kan döktü. Belindeki kemerle ayagındaki çarıklara kan bulaştırdı.⁶ Sen aklına uyanı yap, ama onun ak saçı başının esenlik içinde ölüler diyarına gitmesine izin verme.

⁷ "Gilatlı Barzillay'ın oğullarına iyi davranış, sofranda yemek yiyeceklerin arasında onlara da yer ver. Çünkü ben ağabeyin Avşalom'un öünden kaçtığım zaman onlar bana yardım etmişlerdi.

⁸ "Mahanayim'e gittiğim gün beni çok ağır biçimde lanetleyen Benyamin oymağından Bahurimli Gera'nın oğlu Şimi de yanında. Beni Şeria Irmağı kıyısında karşılamaya geldiğinde, 'Seni kılıçla öldürmeyeceğim' diye RAB'bin adıyla ona ant içmiştim.⁹ Ama sen sakin onu cezasız bırakma. Ona ne yapacağımı bilecek kadar akıllısın. Onun ak saçlı başını ölüler diyarına kanlar içinde gönder."

Davut'un Ölümü (1Ta.29:26-28)

¹⁰ Davut ölüp atalarına kavuşunca, kendi adıyla bilinen kente gömüldü.¹¹ Yedi yıl Hevron'da, otuz üç yıl Yeruşalim'de olmak üzere toplam kırk yıl İsrail'de krallık yaptı.¹² Babası Davut'un tahtına geçen Süleyman'ın krallığı çok sağlam temellere oturmuştu.

Adoniya'nın Ölümü

¹³ Hagit oğlu Adoniya, Süleyman'ın annesi Bat-Şeva'nın yanına gitti. Bat-Şeva ona, "Dostça mı geldin?" diye sordu.

Adoniya, "Dostça" diye karşılık verdi. ¹⁴ Ve ekledi: "Sana söyleyeceklerim var."

Bat-Şeva, "Söyle!" dedi.

¹⁵ Adoniya, "Bildiğin gibi, daha önce krallık benim elimdeydi" dedi, "Bütün İsrail benim kral olmamı bekliyordu. Ancak her şey değişti ve krallık kardeşimin eline geçti. Çünkü RAB'bin isteği buydu.¹⁶ Ama benim senden bir dileğim var. Lütfen geri çevirme."

Bat-Şeva, "Söyle!" dedi.

¹⁷ Adoniya, "Kral Süleyman seni kırmaz" dedi, "Lütfen ona söyle, Şunemli Avişak'ı bana eş olarak versin."

¹⁸ Bat-Şeva, "Peki, senin için kralla konuşacağım" diye karşılık verdi.

¹⁹ Bat-Şeva, Adoniya'nın dileğini iletmek üzere Kral Süleyman'ın yanına gitti. Süleyman annesini karşılamak için ayağa kalkıp önünde eğildikten sonra tahtına oturdu. Annesi için de sağ tarafına bir taht koydurdu.²⁰ Tahtına oturan annesi, "Senden küçük bir dileğim var, lütfen beni boş çevirme" dedi.

Kral, "Söyle anne, seni kırmam" diye karşılık verdi.

²¹ Bat-Şeva, "Şunemli Avişak ağabeyin Adoniya'ya eş olarak verilsin" dedi.

22 Kral Süleyman, "Neden Şunemli Avışak'ın Adoniya'ya verilmesini istiyorsun?" dedi, "Krallığı da ona vermemi iste bari! Ne de olsa o benim büyüğüm. Üstelik Kâhin Aviyatar'la Seruya oğlu Yoav da ondan yana."

23 Bu olay üzerine Kral Süleyman RAB'bin adıyla ant içti: "Eğer Adoniya bu dileğini hayatıla ödemeyeceğim, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapısın!"

24 Beni güclendirip babam Davut'un tahtına oturtan, verdiği sözü tutup bana bir hanedan kuran, yaşıyan RAB'bin adıyla ant içermi ki, Adoniya bugün öldürülerek!" **25** Böylece Kral Süleyman Yehoyada oğlu Benaya'yı Adoniya'yı öldürmekle görevlendirdi. Benaya da gidip Adoniya'yı öldürdü.

Aviyatar'ın Sürgüne Gönderilmesi, Yoav'ın Ölümü

26 Kral, Kâhin Aviyatar'a, "Anatot'taki tarlana dön" dedi, "Aslında ölümü hak ettin. Ama seni şimdi öldürmeyeceğim. Çünkü sen babam Davut'un önünde Egemen RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıdin ve babamın çektiği bütün sıkıntıları onunla paylaştın." **27** Eli'nin ailesi hakkında RAB'bin Silo'da söylediği sözün gerçekleşmesi için, Süleyman Aviyatar'ı RAB'bin kâhinliğinden uzaklaştırdı.

28 Haber Yoav'a ulaştı. Yoav daha önce ayaklanan Avşalom'u desteklemediği halde Adoniya'yı destekledi. Bu nedenle RAB'bin Çadırı'na kaçtı ve sunağın boynuzlarına sarıldı. **29** Yoav'ın RAB'bin Çadırı'na kaçip sunağın yanında olduğu Kral Süleyman'a bildirildi. Süleyman, Yehoyada oğlu Benaya'ya, "Git, onu vur!" diye buyruk verdi.

30 Benaya RAB'bin Çadırı'na gitti ve Yoav'a, "Kral dışarı çıkmayı buyuruyor!" dedi.

Yoav, "Hayır, burada ölmek istiyorum" karşılığını verdi.

Benaya gidip Yoav'ın kendisini nasıl yanıtladığını krala bildirdi.

31 Kral, "Onun istediği gibi yap" dedi, "Onu orada öldür ve göm. Yoav'ın boş yere döktüğü kanın sorumluluğunu benim ve babamın soyu üstünden kaldırılmış olursun. **32** RAB döktüğü kandan ötürü onu cezalandıracaktır. Çünkü Yoav babam Davut'un bilgisi dışında, kendisinden daha iyi ve doğru olan iki kişiyi -İsrail ordusunun komutanı Ner oğlu Avner'le Yahuda ordusunun komutanı Yeter oğlu Amasa'yı- kılıçla öldürdü. **33** Böylece dökülen kanların sorumluluğu sonsuza dek Yoav'ın ve soyunun üstünde kalacaktır. Ama RAB, Davut'a, soyuna, ailesine ve tahtına sonsuza dek esenlik verecektir."

34 Yehoyada oğlu Benaya gidip Yoav'ı öldürdü. Onu issız bir bölgede bulunan kendi evine gömdüler. **35** Kral, Yoav'ın yerine Yehoyada oğlu Benaya'yı ordu komutanı yaptı. Aviyatar'ın yerine de Kâhin Sadok'u atadı.

Şimi'nin Ölümü

36 Sonra kral haber gönderip Şimi'yi çağırttı. Ona, "Yeruşalim'de kendine bir ev yap ve orada otur" dedi, "Hiçbir yere gitme. **37** Oradan ayrılp Kidron Vadisi'nden öteye geçtiğin gün bil ki öleceksin. Sorumluluk sana ait."

38 Şimi krala, "Efendim kral, peki" diye karşılık verdi, "Kulun olarak söylediklerini aynen yapacağım." Şimi Yeruşalim'de uzun süre yaşadı.

39 Aradan üç yıl geçmişti, Şimi'nin iki kölesi Gat Kralı Maaka oğlu Akiş'in yanına kaçtı. Kölelerin Gat'a kaçtığını Şimi'ye haber verdiler. **40** Bunun üzerine Şimi kalkıp eşeğine palan vurdur ve kölelerini aramak üzere Gat'a Akiş'in yanına gitti. Kölelerini bulup Gat'tan geri getirdi.

⁴¹ Şimi'nin Yeruşalim'den Gat'a gidip döndüğü Süleyman'a anlatılınca, ⁴² Süleyman Şimi'yi çağırttı. "Sana RAB'bin adıyla ant içirmedim mi?" dedi, "Kalkıp herhangi bir yere gittiğin gün öleceğini bil!" diye seni uyarmadım mı? Sen de bana: 'Peki, sözünü dinleyeceğim' demedin mi? ⁴³ Öyleyse neden RAB'bin adına içtiğin anda ve buyruğuma uymadın?"

⁴⁴ Kral, Şimi'ye karşı sözlerini söyle sürdürdü: "Babam Davut'a yaptığın bütün kötülükleri çok iyi biliyorsun. Bu yaptıklarından dolayı RAB seni cezalandıracak. ⁴⁵ Ama Kral Süleyman kutsanacak ve Davut'un tahtı RAB'bin önünde sonsuza dek kurulu kalacaktır."

⁴⁶ Kral, Yehoyada oğlu Benaya'ya buyruk verdi. O da gidip Şimi'yi öldürdü. Böylece Süleyman'ın krallığı iyice pekişti.

3

Süleyman Tanrı'dan Bilgelik İstiyor

(2Ta.1:3-12)

¹ Süleyman, Mısır Firavunu'nun kızıyla evlendi. Böylece firavunla müttefik oldu. Eşini Davut Kenti'ne götürdü. Kendi sarayı, RAB'bin Tapınağı ve Yeruşalim'in çevre surları tamamlanıncaya kadar orada yaşıdalar. ² Halk, hâlâ çeşitli tapınma yerlerinde RAB'be kurban sunuyordu. Çünkü o güne dek RAB'bin adına yapılmış bir tapınak yoktu. ³ Süleyman babası Davut'un kurallarına uyarak RAB'be olan sevgisini gösterdi. Ancak hâlâ çeşitli tapınma yerlerinde kurban sunuyor, buhur yakıyordu.

⁴ Tapınma yerlerinin en ünlüsü Givon'daydı. Kral Süleyman oraya giderek sunakta bin yakmalık sunu sundu. ⁵ RAB Tanrı, Givon'da o gece rüyada Süleyman'a görünüp, "Sana ne vermemi istersin?" diye sordu.

⁶ Süleyman, "Kulun babam Davut'a büyük iyilikler yaptı" diye karşılık verdi, "O sana bağlı, doğru, bütün yüreğeyle dürüst biri olarak yolunda yürüdü. Bugün tahtına oturacak bir oğul vermekle ona büyük bir iyilik daha yapmış oldun.

⁷ "Ya RAB Tanrım! Ben henüz çocuk denecek bir yaşta, yöneticilik nedir bilmezken bu kulunu babam Davut'un yerine kral atadin. ⁸ İşte kulun kendi seçtiğin kalabalık halkın, sayılamayacak kadar büyük bir kalabalığın ortasındadır. ⁹ Bu yüzden bana öyle sezgi dolu bir yürek ver ki, iyi ile kötüyü ayırt edip halkını yönetebileşim. Başka türlü senin bu büyük halkını kim yönetebilir!"

¹⁰ Süleyman'ın bu isteği Rab'bi hoşnut etti. ¹¹⁻¹² Tanrı ona şöyle dedi: "Madem kendin için uzun ömür, zenginlik ve düşmanlarının ölümünü istemedin, bunların yerine adil bir yönetim için bilgelik istedin; isteğini yerine getireceğim. Sana öyle bir bilgelik ve sezgi dolu bir yürek vereceğim ki, benzeri ne senden öncekilerde görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir. ¹³ Sana istemediklerini de vereceğim: Yaşadığın sürece öbür kralların erişmeyeceği bir zenginlik ve onura ulaşacaksın. ¹⁴ Eğer sen de baban Davut gibi kurallarına ve buyruklarına uyup yollarında yürürsen, sana uzun ömür de vereceğim."

¹⁵ Süleyman uyanınca bunun bir rüya olduğunu anladı. Sonra Yeruşalim'e gitti, Rab'bin Antlaşma Sandığı'nın* önünde durup yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundu. Ayrıca bütün görevlilerine de bir şölen verdi.

Süleyman Bilgece Yargılıyor

¹⁶ Bir gün iki fahiş gelip kralın önünde durdu. ¹⁷ Kadınlardan biri krala şöyle dedi: "Efendim, bu kadınla ben aynı evde kalyoruz. Birlikte kaldığımız sırada ben bir çocuk doğurdum. ¹⁸ İki gün sonra da o doğurdu. Evde yalnızdık, ikimizden başka kimse yoktu. ¹⁹ Bu kadın geceleyin çocuğunuñ üzerine yattığı için çocuk ölmüş. ²⁰ Gece yarısı, ben kulun uyurken, kalkıp çocuğumu almış, koynuna yatarmış, kendi ölü çocuğunu da benim koynuma koymuş. ²¹ Sabahleyin oğlumu emzirmek için kalktıgında, onu ölmüş buldum. Ama sabah aydınlığında dikkatle bakınca, onun benim doğurduğum çocuk olmadığını anladım."

²² Öbür kadın, "Hayır! Yaşayan çocuk benim, ölü olan senin!" diye çıktı.

Birinci kadın, "Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan çocuk benim!" diye diretti. Kralın önünde böyle tartışıp durdular.

²³ Kral, "Biri, 'Yaşayan çocuk benim, ölü olan senin' diyor, öbürü, 'Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan benim' diyor. ²⁴ O halde bana bir kılıç getirin!" dedi. Kılıç getirilince, ²⁵ kral, "Yaşayan çocuğu ikiye bölüp yarısını birine, yarısını öbürüne verin!" diye buyurdu.

²⁶ Yüreği oğlunun acısıyla sızlayan, çocuğun gerçek annesi krala, "Aman efendim, sakın çocuğu öldürmeyin! Ona verin!" dedi.

Öbür kadınsa, "Çocuk ne benim, ne de senin olsun, onu ikiye bölsünler!" dedi.

²⁷ O zaman kral kararını verdi: "Sakın çocuğu öldürmeyin! Birinci kadına verin, çünkü gerçek annesi odur."

²⁸ Kralın verdiği bu kararı duyan bütün İsraililer hayranlık içinde kaldı. Herkes adil bir yönetim için Süleyman'ın Tanrı'dan gelen bilgeliğe sahip olduğunu anladı.

4

Süleyman'ın Görevlileri

¹ Süleyman bütün İsrail'in kraliydi. ² Görevlileri ise şunlardı:

Kâhin: Sadok oðlu Azarya. ³ Yazmanlar: Şîşa'nın oðulları Elihoref ve Ahiya. Devlet tarihçisi: Ahilut oðlu Yehoðafat. ⁴ Ordu komutanı: Yehoyada oðlu Benaya. Kâhinler: Sadok ve Aviyatar. ⁵ Baş vali: Natan oðlu Azarya. Kralın özel danışmanı: Natan oðlu Kâhin Zavut. ⁶ Saray sorumlusu: Ahişar. Angaryacıların başı: Avda oðlu Adoniram.

⁷ Süleyman'ın İsrail'de on iki bölge valisi vardı. Bunlar kralın ve sarayın yiyecek içecek gereksinimini karşıladı. Her vali yılda bir ay bu gereksinimleri karşılamakla yükümlüydü.

⁸ Bu valiler şunlardı: Efrayim'in daðlık bölgesinde Ben-Hur; ⁹ Makaz, Shaalvim, Beytsemeş ve Elon-Beythanın bölgelerinde Ben-Deker; ¹⁰ Arubbot, Soko ve bütün Hefer bölgesinde Ben-Heset; ¹¹ Nafat-Dor bölgesinde Süleyman'ın kızı Tafat'la evli olan Ben-Avinadav; ¹² Taanak, Megiddo, Yizreel'in altında Saretan'ın yanındaki bütün Beytsean ve Beytsean'dan Avel-Mehola ve Yokmoam'ın ötelerine kadar uzanan bölgede Ahilut oðlu Baana; ¹³ Ramot-Gilat, Gilat'ta Manaşse oðlu Yair'in yerleşim birimleri ve Baan'a Argov yöresinde surlar ve tunç sürüplerle güçlendirilmiş altmış büyük kentin başında Ben-Gevez; ¹⁴ Mahanayim bölgesinde İddo oðlu Ahinadav; ¹⁵ Naftali bölgesinde Süleyman'ın kızı Basemat'la evlenen Ahimaas; ¹⁶ Aşer ve Bealot bölgelerinde Huşay oðlu Baana; ¹⁷ İssakar bölgesinde Paruah oðlu Yehoðafat; ¹⁸ Benyamin bölgesinde

Ela oğlu Şimi; ¹⁹ Gilat bölgesinde, yani Amorlular'ın Kralı Sihon'la Başan Kralı Og'un eski topraklarında Uri oğlu Gever. Ayrıca Yahuda bölgesinin* tek valisi vardı.

Süleyman'ın Bir Günlük Gereksinimleri

²⁰ Yahuda ve İsrail halkı kıyıların kumu kadar kalabalıktı. Herkes yiyp içip sevinç içinde yaşıyordu. ²¹ Süleyman, Fırat Irmağı'ndan Filist'e, oradan Mısır sınırlına kadar bütün ülkelere egemendi. Bu ülkeler Süleyman'ın yaşamı boyunca ona haraç ödeyip hizmet ettiler.

²² Süleyman'ın sarayının bir günlük yiyecek gereksinimi şunlardı: Otuz kor† ince, altmış kor‡ kepekli un; ²³ onu ahırdı, yirmisi çayırda yetiştirilmiş siğır ve yüz koyun; ayrıca geyikler, ceylanlar, karacalar ve semiz kuşlar. ²⁴ Tıfsah'tan Gazze'ye kadar, Fırat Irmağı'nın batısındaki bütün krallıkları Süleyman yönetiyordu. Her tarafta barış vardı. ²⁵ Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar Yahuda ve İsrail halkın her bireyi Süleyman'ın yaşamı boyunca kendi asması ve incir ağacı altında güvenlik içinde yaşadı.

²⁶ Süleyman'ın savaş arabalarının atları için dört bin§ ahırı ve on iki bin atlısı vardı.

²⁷ Bölge valilerinin her biri kendine düşen bir ay boyunca, Kral Süleyman'a ve sofrasına oturan herkese yiyecek sağılar, hiçbir şeyi eksik etmezdi. ²⁸ Her vali kendisine verilen buyruk uyarınca, savaş arabalarının atlarıyla öbür atlar için belirli bir yere arpa ve saman getirirdi.

Süleyman'ın Eşsiz Bilgeliği

²⁹ Tanrı, Süleyman'a bilgelik, derin bir sezgi, kıyılardaki kum kadar anlayış verdi. ³⁰ Süleyman'ın bilgeliği, bütün doğuluların ve Mısırlıların bilgeliğinden daha üstündü. ³¹ O, Ezrahlı Etan, Mahol'un oğulları Heman, Kalkol ve Darda dahil herkesten daha bilgeydi. Ünү çevredeki bütün uluslara yayılmıştı. ³² Üç bin özdeyişi ve bin beş ezgisi vardı. ³³ Lübnan sedir ağacından duvarlarda biten mercanköşkotuna kadar bütün ağaçlardan söz ettiği gibi, hayvanlar, kuşlar, sürüngenler ve balıklardan da söz edebiliyordu. ³⁴ Süleyman'ın bilgeliğini duyan dünyanın bütün kralları ona adamlarını gönderirdi. Bütün uluslardan insanlar gelir, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlerdi.

5

Tapınağın Yapım Hazırlıkları (2Ta.2:1-18)

¹ Sur Kralı Hiram, Süleyman'ın babası Davut'un yerine kral olarak meschedildiğini duyurdu, elçilerini Süleyman'a gönderdi. Çünkü Davut'la hep dostça geçinmişti. ² Süleyman Hiram'a şu haberi gönderdi: ³ "Bildiğin gibi, babam Davut çevresindeki savaşlar yüzünden Tanrısi RAB'bin adına bir tapınak yapamadı. Bu savaşlarda RAB, Davut'un düşmanlarını onun ayakları altına serdi. ⁴ Oysa şimdi Tanrıım RAB her yönden bana rahatlık verdi. Ne bir

* ^{4:19} Septuaginta "Yahuda bölgesi", Masoretik metin "Ülke". ^{4:21} Yar.15:18; 2Ta.9:26 † ^{4:22} "Otuz kor": Yaklaşık 4 ton. ‡ ^{4:22} "Altmış kor": Yaklaşık 8 ton. ^{4:26} 1Kr.10:26; 2Ta.1:14; 9:25

§ ^{4:26} Septuaginta "Dört bin", Masoretik metin "Kırk bin". ^{4:31} Mez.89:0 ^{4:32} Özd.1:1; 10:1; 25:1; Ezg.1:1

düşmanım var, ne de kötü bir olay. ⁵ RAB, babam Davut'a, 'Tahtına oturtaçağım oğlun benim adıma bir tapınak yapacak' diye söz verdi. Ben de Tanrıım RAB'bin adına bir tapınak yapmaya karar verdim.

⁶ "Şimdi bana Lübnan'dan sedir ağaçları kesmeleri için adamlarına buyruk ver. Benim adamlarım da senin kilerle birlikte çalışın. Adamların için istediğin ücreti vereceğim. Aramızda Saydalılar kadar ağaç kesmede ustalar olmadığını biliyorsun."

⁷ Hiram, Süleyman'dan bu haberin alınca çok sevindi ve, "Bugün, o büyük ulusu yönetmek üzere Davut'a bilge bir oğul veren RAB'be övgüler olsun!" dedi.

⁸ Sonra Hiram Süleyman'a şu haberi gönderdi: "Gönderdiğin haberi aldım. Sedir ve çam ağaçlarıyla ilgili bütün dileklerini yerine getireceğim. ⁹ Adamlarım tomrukları Lübnan'dan denize indirecekler, ben de onları sallar halinde bağılatıp belirteceğin yere kadar yüzdüreceğim. Orada adamlarım onları çözer, sen de alıp götürürsün. Sarayımlın yiyecek gereksinimini karşılamakla, sen de benim dileğimi yerine getirmiş olursun."

¹⁰ Hiram Süleyman'a istediği kadar sedir ve çam tomruğu sağladı. ¹¹ Süleyman her yıl Hiram'a sarayıının yiyecek gereksinimi olarak yirmi bin kor bugday*, yirmi kor† saf zeytinyağı verirdi. ¹² RAB, verdiği söz uyarınca, Süleyman'a bilgelik verdi. Süleyman'la Hiram arasında barış vardı. Aralarında bir antlaşma yaptılar.

¹³ Kral Süleyman angaryasına çalıştırmak üzere bütün İsrail'den otuz bin adam topladı. ¹⁴ Sırayla her ay on binini Lübnan'a gönderiyordu. Bir ay Lübnan'da, iki ay evlerinde kalyorlardı. Angaryasına çalışan adamların başında Adoniram vardı. ¹⁵ Süleyman'ın yük taşıyan 70 000, dağlarda taş kesen 80 000 adamı vardı. ¹⁶ Ayrıca, işin yürütmesini sağlayan ve işçileri yöneten 3 300 görevlisi vardı. ¹⁷ İşçiler, kralın buyruğu uyarınca, tapınağın temelini yontma taşlarla atmak üzere ocaktan büyük ve kaliteli taşlar kesip çıkardılar. ¹⁸ Süleyman'ın ve Hiram'ın yapıcılarıyla Gevallilar, tapınağın yapımı için taşlarla keresteleri kesip hazırladılar.

6

Tapınağın Yapılışı (2Ta.3:1-14)

¹ İsrail halkı Mısır'dan çıktıktan dört yüz seksen yıl sonra, Süleyman, krallığının dördüncü yılının ikinci ayı olan Ziv ayında RAB'bin Tapınağı'nın yapımına başladı.

² Kral Süleyman'ın RAB için yaptığı tapınağın uzunluğu almış*, genişliği yirmi†, yüksekliği otuz arşındı‡. ³ Tapınağın ana bölümünün önündeki eyvan tapınağın genişliğinde olup yirmi arşındı. Eyvan tapınağın önünden ileriye doğru on arşındı§. ⁴ Süleyman tapınakta dışa doğru daralan kafesli pencereler yaptırdı. ⁵ Tapınağın dış cephesine bitişik, ana bölümün ve iç odanın çevresindeki duvarlara bitişik, odalardan oluşan katlar yaptırdı. ⁶ Alt kat beş arşın*, orta kat altı arşın†, üst kat yedi arşın‡ genişliğindedi. Kirişler

* 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12 * 5:11 "Yirmi bin kor bugday": Yaklaşık 3 500 ton. † 5:11 "Yirmi kor": Yaklaşık 4 400 lt. * 6:2 "Almış arşın": Yaklaşık 27 m. † 6:2 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m.

‡ 6:2 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m. § 6:3 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m. * 6:6 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m. † 6:6 "Altı arşın": Yaklaşık 2.7 m. ‡ 6:6 "Yedi arşın": Yaklaşık 3.2 m.

tapınağın duvarlarına girmesin diye duvarların çevresinde dışarıya doğru çıktılar bıraktı.

⁷ Tapınağın yapımında kullanılan taşlar taş ocaklarında yontulmuştu. Onun için yapım halindeki tapınakta çekiç ve balta dahil hiçbir demir aletin sesi duyulmadı. ⁸ Aşağı⁸ yan katın girişи tapınağın güneyindeydi. Döner bir merdivenle orta kata, oradan da üçüncü kata çıktıları. ⁹ Süleyman tapınağı yapıp tamamladı. Üstünü sedir ağacından direklerle, kalın tahtalarla kapattı. ¹⁰ Dış duvarlara bitişik katlar tapınağın çevresini kapsıyordu. Her birinin yüksekliği beş arşındı*. Bunlar sedir ağacından kırışelerle tapınağa eklendi.

¹¹ RAB, Süleyman'a şöyle seslendi: ¹²"Bu tapınağı yapmactasın. Kurallarımı, ilkelerime ve bütün buyruklarımı uyup onlara bağlı kalırsan, baban Davut'a verdiğim sözü senin aracılığıyla yerine getireceğim. ¹³Halkım İsrail'in arasında yaşayıp onları hiç terk etmeyeceğim."

¹⁴ Süleyman tapınağı yapıp bitirdi. ¹⁵ Tapınağın iç duvarlarının yüzeyini sedir ağaçlarıyla döşeyip üstlerini tabandan tavana kadar tahtalarla kapladı. Tapınağın zeminini ise çam tahtalarla döşetti. ¹⁶ En Kutsal Yer olarak adlandırılan iç oda, tapınagın arka bölümünde yapıldı. Tabandan tavana kadar sedir tahtasından oluşan bir duvarla öbür bölmelerden ayrıldı. Bu bölümün uzunluğu yirmi arşındı. ¹⁷ Bu iç odanın önündeki ana bölümün uzunluğu ise kirk arşındı†. ¹⁸ Taşlar görünmesin diye tapınağın içi, üzerine su kabuğu ve çiçek motifleri oyulmuş sedir tahtalarıyla kaplandı.

¹⁹ Tapınağın içinde RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* konacağı iç oda hazırlandı. ²⁰ Bu odanın içten içe uzunluğu, genişliği ve yüksekliği yirmi arşındı. Süleyman odayı saf altınla kaplattı. Sunağı da sedir tahtalarla döşettil. ²¹ Tapınağın içini saf altınla kaplattı; iç odanın önüne altın zincirler asıp orayı da altınla kaplattı. ²² Böylece iç odadaki sunak dahil, tapınağın içini tamamen altınla kaplatmış oldu.

²³ İç odada her biri on arşın yüksekliğinde, içde ağacından iki Keruv yaptı. ²⁴ Her kanadı beşer arşın olan Keruv'un açık kanatları bir uçtan öbür uca toplam on arşındı. ²⁵ Öbür Keruv'un kanat açıklığı da on arşındı. Her iki Keruv'un da ölçüsü ve görünüşü aynıydı. ²⁶ İkisinin de yüksekliği on arşındı. ²⁷ Süleyman Keruvlar'ı tapınağın iç odasına yerleştirdi. Keruvlar'dan birinin açık kanadı bir duvara, ötekinin kanadı karşı duvara erişirken, öbür kanatları da odanın ortasında birbirine deıyordu. ²⁸ Süleyman Keruvlar'ı da altınla kaplattı.

²⁹ Tapınağın iç ve dış odalarının bütün duvarlarını kabartma Keruvlar, hurma ağaçları ve çiçek motifleriyle süsletti. ³⁰ Tapınağın hem iç, hem de dış odasının dösemelerini altınla kaplattı.

³¹ İç odanın girişine içde ağacından iki kanatlı söveli bir kapı yaptırdı. Söveli kapının genişliği tapınağın genişliğinin beşte biriydi‡. ³² İçde ağacından yapılan iki kapı kanadının üstüne kabartma Keruvlar, hurma ağaçlarını ve çiçek motifleri oyordurdu. Keruvlar ve hurma ağaçlarını altınla kaplattı. ³³ Aynı biçimde ana bölümün girişine de içde ağacından kapı söveleri yaptırdı. Bu söveli kapı tapınağın genişliğinin dörtte biriydi. ³⁴ Ayrıca, çam ağacından, her biri iki

§ **6:8** Septuaginta "Aşağı", Masoretik metin "Orta". * **6:10** "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m. **6:16** Çık.26:33-34 † **6:17** "Kirk arşın": Yaklaşık 18 m. **6:22** Çık.30:1-3 **6:23** Çık.25:18-20 ‡ **6:31** "Söveli kapının genişliği tapınağın genişliğinin beşte biriydi" ya da "Kapı söveleri beş köşeliydi." Benzer ifade 33. ayette de geçmektedir.

kanatlı, katlanabilen iki kapı yaptırdı. ³⁵ Bunların da üstüne Keruylar, hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydurdu. Oymaların üzerini düzgün biçimde altınla kaplattı.

³⁶ İç avlunun duvarlarını üç sıra yontma taş ve bir sıra sedir ağaçları kırışlarıyla yaptırdı.

³⁷ RAB'bin Tapınağı'nın temeli dördüncü yılın Ziv ayında atıldı. ³⁸ On birinci yılın sekizinci ayı olan Bul ayında tapınak tasarlandığı biçimde bütün ayrıntılarıyla tamamlandı. Tapınağın yapımı Süleyman'ın yedi yılını almıştı.

7

Süleyman'ın Sarayı

¹ Süleyman kendine, yapımı on üç yıl süren bir saray yaptırdı.

² Uzunluğu yüz^{*}, genişliği ellit[†], yüksekliği otuz arşin[‡] olan Lübnan Ormanı adında bir saray daha yaptırdı. Saray sedir kırışları yerleştirilmiş dört sıra halindeki sedir sütunlarının üzerine yapılmıştı. ³ Sütunların üstündeki kırk beş kırışın üstü sedir tahtalarıyla kaplanmıştı. Bir sıra on beş kırışen oluşuyordu. ⁴ Kafesli pencereler üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı. ⁵ Kapılar ve kapı söveleri dört köşeliydi. Pencereler ise üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı.

⁶ Süleyman elli arşın uzunluğunda otuz arşın genişliğinde sütunlu bir eyvan yaptırdı. Eyvanın önünde sütunlarla desteklenmiş asma tavan vardı.

⁷ Taht Eyvanı'nı, yani kararların verileceği Yargı Eyvanı'ni da yaptırdı. Bu eyvan da baştan aşağı sedir tahtalarıyla kılıfydı. ⁸ Eyvanın arkasında öbür avludaki kendi oturacağı saray da aynı biçimde yapılmıştı. Süleyman, karısı olan firavunun kızı için de bu eyvanın benzeri bir saray yaptırdı.

⁹ Dışarıdan büyük avluya, temelden çatıya kadar bütün bu yapılar kaliteli taşlarla yapılmıştı. Taşlar testereyle kesilmiş, ön ve arka yüzleri yontulmuş, belirli ölçülere göre hazırlanmıştı. ¹⁰ Temeller sekiz[§] ve on arşin^{*} uzunluğunda büyük, seçme taşlarından atılmıştı. ¹¹ Üstlerinde belirli ölçülere göre kesilmiş kaliteli taşlar ve sedir kırışları vardı. ¹² Büyük avlu üç sıra yontma taş ve bir sıra sedir kırışlarından oluşan bir duvarla çevrilmişti. RAB'bin Tapınağı'nın iç avlusuya eyvanın duvarları da aynı yapıdaydı.

Hiram'ın Görevi

(2Ta.3:17; 4:2-6; 10-5:1)

¹³ Kral Süleyman haber gönderip Sur'dan Hiram'ı getirtti. ¹⁴ Hiram'ın annesi Naftali oymağından dul bir kadın, babası ise Surlu bir tunç işçisiydi. Hiram tunç işlemede bilgili, deneyimli, usta biriydi. Gelip Kral Süleyman'ın bütün işlerini yaptı.

¹⁵ Hiram her birinin yüksekliği on sekiz[†] arşın ve çevresi on iki arşin[‡] olan iki tunç sütun döktü. ¹⁶ Sütunların üzerine koymak için beşer arşin[§] yüksekliğinde dökme tunçtan iki sütun başlığı yaptı. ¹⁷⁻¹⁸ Sütun başlıklarının her biri ayla kaplanmıştı. Ağın üzeri yedi sıra örgülü zincirle ve iki sıra nar motifiyle bezenmişti. ¹⁹ Eyvanda bulunan dört arşin^{*} yüksekliğindeki sütun başlıklarını

* **7:2** "Yüz arşin": Yaklaşık 45 m. † **7:2** "Elli arşin": Yaklaşık 22.5 m. ‡ **7:2** "Otuz arşin": Yaklaşık 13.5 m. § **7:8** 1Kr.3:1 § **7:10** "Sekiz arşin": Yaklaşık 3.6 m. * **7:10** "On arşin": Yaklaşık 4.5 m. † **7:15** "On sekiz arşin": Yaklaşık 8.1 m. ‡ **7:15** "On iki arşin": Yaklaşık 5.4 m. § **7:16** "Beş arşin": Yaklaşık 2.3 m. * **7:19** "Dört arşin": Yaklaşık 1.8 m.

da nilüfer biçimindeydi. ²⁰ Her iki sütun başlığında, örgülü ağa yakın çıkışının yukarıısında çepeçevre diziler halinde iki yüz nar motifi vardı.

²¹ Hiram sütunları tapınağın eyvanına dikip sağdakine Yakin[†], soldakine Boaz[‡] adını verdi. ²² Sütun başlıklarını nilüfer biçimindeydi. Böylece sütunların işi tamamlanmış oldu.

²³ Hiram dökme tunçtan on arşin[§] çapında, beş arşin derinliğinde, çevresi otuz arşin^{*} yuvarlak bir havuz yaptı.

²⁴ Havuz, kenarlarının altındaki iki sıra sukabağı motififyle birlikte dökülmüşü. Her arasında onar tane olan bu motifler havuzu çepeçevre kuşatıyordu.

²⁵ Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuştu. Boğaların saqrıları içe dönüktü. ²⁶ Havuzun çeperi dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kâse kenarlarını, nilüferleri andırıyordu. İki bin bat[†] su alıyordu.

²⁷ Hiram her biri dört arşin uzunluğunda, dört arşin genişliğinde ve üç arşin[‡] yüksekliğinde on adet tunç ayaklık yaptı. ²⁸ Ayaklıklar aynalıkla döşenmiş, aynalıkla da çerçeveye içine alınmıştı. ²⁹ Aynalıkla aslan, boğa, Keruv motifleriyle süslenmişti. Çerçeve de böyledi, yalnız aslanlarla boğaların üstünde ve altında sarkık çelenk işlemeleri vardı. ³⁰ Her bir ayaklılığın dört tunç tekerleği ve dingilleri vardı. Dört köşeye de kazan için destekler yapılmıştı. Her dökme destek çelenklerle süslenmişti. ³¹ Ayaklılığın üst yüzeyinde kazan için bir arşin[§] yüksekliğinde yuvarlak çerçeveli bir boşluk vardı. Boşluğun tabanı bir buçuk arşin^{*} genişliğindeydi. Çevresinde oymalar vardı. Ayaklıların aynalıkla yuvarlak değil, kareydi.

³² Aynalıkla altındaki dört tekerlein dingilleri ayaklıklara bağlıydı. Her tekerlein çapı bir buçuk arşındı. ³³ Tekerlekler savaş arabalarının tekerlekleri gibiydi. Dingilleri, jantları, parmakları ve göbeklerinin hepsi dökümdü.

³⁴ Her ayaklılığın dört köşesinde de kendinden dört destek vardı. ³⁵ Ayaklıklärin üstünde yarım arşin[†] yüksekliğinde yuvarlak birer halka vardı. Ayaklıklärin başında dayanaklar ve yan aynalıkla da ayaklıklär bitişikti. ³⁶ Hiram dayanaklarının ve aynalıklarının genişliği oranında her birinin yüzeyine Keruvlar, aslanlar, hurma ağaçları, çevrelerine de çelenkler oydular. ³⁷ Böylece on ayaklılığı yaptı; hepsinin dökümü, ölçüsü ve biçimini aynıydı.

³⁸ Hiram ayrıca on ayaklılığın üzerine oturan dörder arşin genişliğinde on tunç kazan yaptı. Her kazan kırk bat[‡] su alıyordu. ³⁹ Ayaklıların beşini tapınağın güneyine, beşini kuzeyine yerleştirdi. Havuzu ise tapınağın güneydoğu köşesine yerleştirdi.

⁴⁰ Hiram kazanlar, kürekler, çanaklar yaptı. Böylece Kral Süleyman için üstlenmiş olduğu RAB'bin Tapınağı'yla ilgili bütün işleri tamamlamış oldu:

⁴¹ İki sütun ve iki yuvarlak sütun başlığı, bu başlıklarını süsleyen iki örgülü ağaç,

⁴² Sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağaçın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi,

⁴³ On kazan ve ayaklıkları,

[†] 7:21 "Yakin": "Pekiştirir" anlamına gelir. [‡] 7:21 "Boaz": "Güç O'ndadır (Tanrı'dadır)" anlamına gelebilir. [§] 7:23 "On arşin": Yaklaşık 4.5 m. ^{*} 7:23 "Otuz arşin": Yaklaşık 13.5 m. [†] 7:26 "İki bin bat": Yaklaşık 44 000 lt. [‡] 7:27 "Üç arşin": Yaklaşık 1.4 m. [§] 7:31 "Bir arşin": Yaklaşık 45 cm. ^{*} 7:31 "Bir buçuk arşin": Yaklaşık 70 cm. [†] 7:35 "Yarım arşin": Yaklaşık 22.5 cm. ^{7:38}

44 Havuz ve havuzu taşıyan on iki boğa heykeli,

45 Kovalar, kürekler, çanaklar.

Hiram'ın Kral Süleyman için RAB'bin Tapınağı'na yaptığı bütün bu eşyalar parlak tunçtanı.

46 Kral bunları Şeria Ovası'nda, Sukkot ile Saretan arasındaki killi topraklarda döktürmüştü. **47** Eşyalar o kadar çoktu ki, Süleyman hepsini tartmadı. Kullanılan tuncun hesabı tutulmadı.

48 Süleyman'ın RAB'bin Tapınağı için yaptırdığı altın eşyalar şunlardı:

Sunak, ekmeklerin Tanrı'nın huzuruna konduğu masa,

49 İç odanın girişine, beşi sağa, beşi sola yerleştirilen saf altın kandillikler, çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar,

50 Saf altın taslar, fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar.

Tapınaktaki iç odanın, yani En Kutsal Yer'in* ve ana bölümün kapı menteşeleri de altındandı.

51 RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanınca Kral Süleyman, babası Davut'un adadığı altın, gümüş ve öbür eşyaları getirip tapınağın hazine odalarına yerleştirdi.

8

Antlaşma Sandığı'nın Tapınağa Getirilmesi (2Ta.5:2-6:2)

1 Kral Süleyman RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Davut Kenti olan Siyon'dan getirmek üzere İsrail halkın ileri gelenleriyle bütün oymak ve boy başlarını Yeruşalim'e çağırıldı. **2** Hepsi yedinci ay olan Etanim ayındaki bayramda Kral Süleyman'ın önünde toplandı. **3** İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanınca, bazı kâhinler Antlaşma Sandığı'nı yerden kaldırıldılar. **4** Sandığı, Buluşma Çadırı'nı ve çadırda bütün kutsal eşyaları kâhinlerle Levililer tapınağa taşıdılar. **5** Kral Süleyman ve bütün İsrail topluluğu Antlaşma Sandığı'nın önünde sayısız davar ve sigır kurban etti.

6 Kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı tapınağın iç odasına, En Kutsal Yer'e* taşıyıp Keruvlar'ın* kanatlarının altına yerleştirdiler. **7** Keruvlar'ın kanatları sandığın konduğu yerin üstüne kadar uzanıyor ve sandığı da, sırlarını da örtüyordu. **8** Sırıklar öyle uzundu ki, uçları iç odanın önündeki Kutsal Yer'den* görünüyordu. Ancak dışarıdan görünmüyordu. Bunlar hâlâ oradadır. **9** Sandığın içinde Musa'nın Horev Dağı'nda koyduğu iki taş levhadan başka bir şey yoktu. Bunlar Misir'dan çıkışlarında RAB'bin İsraililer'le yaptığı antlaşmanın taş levhalarıydı.

10 Kâhinler Kutsal Yer'den çıkışınca, RAB'bin Tapınağı'nı bir bulut doldurdu.

11 Bu bulut yüzünden kâhinler görevlerini sürdüremediler. Çünkü RAB'bin görkemi tapınağı doldurmuştu.

Süleyman'ın Halka Verdiği Söylen (2Ta.6:1-11)

12 O zaman Süleyman şöyle dedi:

"Ya RAB, karanlık bulutlarda otururum demiştin. **13** Senin için görkemli bir tapınak, sonsuza dek yaşayacağın bir konut yaptım."

14 Kral ayakta duran bütün İsrail topluluğuna dönerek onları kutsadıktan sonra şöyle dedi: **15** “Babam Davut'a verdiği sözü tutan İsrail'in Tanrı'sı RAB'be övgüler olsun! RAB demişti ki, **16** ‘Halkım İsrail'i Mısır'dan çıkardığım günden bu yana, içinde bulunacağım* bir tapınak yaptmak için İsrail oymaklarına ait kentlerden hiçbirini seçmedim. Ancak halkım İsrail'i yönetmesi için Davut'u seçtim.’

17 “Babam Davut İsrail'in Tanrı'sı RAB'bin adına bir tapınak yapmayı yürekten istiyordu. **18** Ama RAB, babam Davut'a, ‘Adıma bir tapınak yapmayı yürekten istemen iyi bir şey’ dedi, **19** ‘Ne var ki, adıma yapılacak bu tapınağı sen değil, öz oğlun yapacak.’

20 “RAB verdiği sözü yerine getirdi. RAB'bin sözü uyarınca, babam Davut'tan sonra İsrail tahtına ben geçtim ve İsrail'in Tanrı'sı RAB'bin adına tapınağı ben yaptırdım. **21** Ayrıca, RAB'bin atalarımızı Mısır'dan çıkardığında onlarla yaptığı antlaşmanın içinde korunduğu sandık için tapınakta bir yer hazırladım.”

Süleyman'ın Duası

(2Ta.6:12-42)

22 Süleyman RAB'bin sunağının önünde, İsrail topluluğunun karşısında durup ellerini göklere açtı. **23** “Ya RAB, İsrail'in Tanrı'sı, yerde ve gökte sana benzer başka tanrı yoktur” dedi, “Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarınla yaptığı antlaşmaya bağlı kalırsın. **24** Ağızınla kulun babam Davut'a verdiği sözü bugün ellerinle yerine getirdin.

25 “Şimdi, ya RAB, İsrail'in Tanrı'sı, kulun babam Davut'a verdiğiin öbür sözü de tutmanı istiyorum. Ona, ‘Senin soyundan İsrail tahtına oturacakların ardi arkası kesilmeyecektir; yeter ki, çocukların önemde senin gibi dikkatle yürüsünler’ demiştin. **26** Ey İsrail'in Tanrı'sı, şimdi kulun babam Davut'a verdiğiin sözleri yerine getirmeni istiyorum.

27 “Tanrı gerçekten varyüzünde yaşar mı? Sen göklere, göklerin göklerine bile sızmazsin. Benim yaptığım bu tapınak ne ki! **28** Ya RAB Tanım, kulunun bugün ettiği duayı, yalvarışı işit; duasına ve yakarışına kulak ver. **29** Gözlerin gece gündüz, ‘Orada bulunacağım!’ dediğin bu tapınağın üzerinde olsun. Kulunun buraya yönelerken ettiği duayı işit. **30** Buraya yönelerek dua eden kulunun ve halkın İsrail'in yalvarışını işit. Göklerden, oturduğun yerden kulak ver; duyuncu bağıışla.

31 “Biri komşusuna karşı günah işleyip ant içmek zorunda kaldıgında, gelip bu tapınakta, senin sunağının önünde ant içerse, **32** göklerden kulak ver ve gereğini yap. Suçlunun cezasını vererek, suçsuzu haklı çıkararak kullarını yargıla.

33 “Sana karşı günah işlediği için düşmanlarına yenik düşen halkın İsrail yine sana döner, adını anar, bu tapınakta dua edip yakararak önüne çıkarsa, **34** göklerden kulak ver, halkın İsrail'in günahını bağıışla. Onları atalarına verdiğiin ülkeye yine kavuştur.

35 “Halkın sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelip dua eder, adını anar ve günahlarından dönerse, **36** göklerden kulak ver; kullarının, halkın İsrail'in günahlarını bağıışla.

8:16 2Sa.7:4-11; 1Ta.17:3-10

* **8:16** “İçinde bulunacağım”: İbranice “Adım orada bulunacak”.

Benzer ifadeler 8:29,44; 9:3; 11:36'da da geçer. **8:17** 2Sa.7:1-3; 1Ta.17:1-2 **8:19** 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12 **8:25** 1Kr.2:4 **8:27** 2Ta.2:6 **8:29** Yas.12:11

Onlara doğru yolda yürümeyi öğret, halkına mülk olarak verdiğiin ülkene yağmurlarını gönder.

37 “Ülkeyi kıtlık, salgın hastalık, samyeli, küf, tırtıl ya da çekirgeler kavurduğunda, düşmanlar kentlerden birinde halkını kuşattığında, herhangi bir felaket ya da hastalık ortalığı sardığında, **38** halkın从中 bir kişi ya da bütün halkın İsrail başına gelen felaketi ayrımsar, dua edip yakararak ellerini bu tapınağa doğru açarsa, **39** göklerden, oturduğun yerden kulak ver ve bağışla. İnsanların yüreklerini yalnızca sen bilirsin. Onlara yaptıklarına göre davranış kıl, **40** atalarımıza verdiğiin bu ülkede yaşadıkları sürece senden korksunlar.

41 “Halkın İsrail'den olmayan, ama senin yüce adını, **42** gücünü, kudretini duyup uzak ülkelerden gelen yabancılar bu tapınağa gelip dua ederlerse, **43** göklerden, oturduğun yerden kulak ver, yalvarışlarını yanıtla. Öyle ki, dünyanın bütün ulusları, halkın İsrail gibi, senin adını bilsin, senden korksun ve yaptığım bu tapınağın sana ait olduğunu† öğrensün.

44 “Halkın düşmanlarına karşı gösterdiğiin yoldan savaşa giderken sana, seçtiğin bu kente ve adına yaptığım bu tapınağa yönelp dua ederse, **45** dualarına, yakarışlarına göklerden kulak ver ve onları kurtar.

46 “Sana karşı günah işlediklerinde -günah işlemeyen tek kişi yoktur- sen öfkelenip onları yakın ya da uzak bir ülkeye tutsak olarak götürecek düşmanlarının eline teslim edersen, **47** onlar da tutsak oldukları ülkede pişmanlık duyup günahlarından döner, ‘Günah işledik, yoldan sapıp kötülük yaptı’ diyerek sana yakarırlarsa, **48** tutsak oldukları ülkede candan ve yürekten sana dönerlerse, atalarına verdiğiin ülkelerine, seçtiğin kente ve adına yaptığım tapınağına yönelp dua ederlerse, **49** göklerden, oturduğun yerden dualarına, yakarışlarına kulak ver, onları kurtar. **50** Sana karşı günah işlemiş olan halkın ve işledikleri bütün suçları bağışla. Düşmanlarının onlara acısını sağla. **51** Çünkü onlar demir eritme ocağından, Mısır'dan çıkardığın kendi halkın, kendi mirasındır.

52 “Sana her yalvarışlarında onlara kulak ver, bu kulunun ve halkın İsrail'in yalvarışlarını dinle. **53** Ey Egemen RAB, atalarımızı Mısır'dan çıkardığında kulun Musa aracılığıyla dediğin gibi, onları dünyanın bütün halkları arasından kendine miras olarak seçtin.”

54 Süleyman, RAB'be duasını ve yalvarışını bitirince, elleri göklere açık, dizleri üzerine çökmüş olduğu RAB'bin sunağının önünden kalktı. **55** Ayakta durup bütün İsrail topluluğunu yüksek sesle şöyle kutsadı:

56 “Sözünü tutup halkı İsrail'e esenlik veren RAB'be övgüler olsun. Kulu Musa aracılığıyla verdiği iyi sözlerin hiçbirini boşça çıkmadı. **57** Tanrıımız RAB atalarımızla olduğu gibi bizimle de olsun ve bizi hiç bırakmasın, bizden ayrılması. **58** Bütün yollarını izlememiz, atalarımıza verdiği buyruklara, kurallara, ilkelere uymamız için RAB yüreklerimizi kendine yöneltsin. **59** Ya RAB Tanrıımız, önünde yalvarırken söylediğim bu sözleri gece gündüz anımsa. Kulunu ve halkın İsrail'i her durumda koru. **60** Sonunda dünyanın bütün ulusları bilsinler ki, tek Tanrı RAB'dir ve O'ndan başka Tanrı yoktur. **61** Bugünkü gibi O'nun kurallarına göre yaşamak ve buyruklarına uymak için bütün yüreğinizi Tanrıınız RAB'be adayın.”

† **8:43** “Sana ait olduğunu”: İbranice “Senin adını çağrıldığını.” **8:56** Yas.12:10; YŞU.21:44-45

*Tapınağın Adanması
(2Ta.7:4-10)*

⁶² Kral ve bütün İsrail halkı RAB'bin önünde kurban kestiler. ⁶³ Süleyman, esenlik kurbanı olarak RAB'be yirmi iki bin sığır, yüz yirmi bin davar kurban etti. Böylece kral ve bütün İsrail halkı, RAB'bin Tapınağı'nı adama işini tamamlamış oldu. ⁶⁴ Aynı gün kral, tapınağın önündeki aylunun orta kısmını da kutsadı. Yakmalık sunuları, tahlil sunularını ve esenlik sunularının yağlarını orada sundu. Çünkü RAB'bin önünde tunç sunak yakmalık sunuları, tahlil sunularını ve esenlik sunularının yağlarını alamayacak kadar küçüktü.

⁶⁵ Süleyman, Levo-Hamat'tan Mısır Vadisi'ne kadar her yerden gelen İsailliler'in oluşturduğu büyük toplulukla birlikte Tanrıımız RAB'bin önünde art arda yedişer gün, toplam on dört gün bayram yaptı. ⁶⁶ Kral sekizinci gün halkı evlerine gönderdi. Onlar da kralı kutsayıp RAB'bin, kulu Davut ve halkı İsrail için yapmış olduğu bütün iyiliklerden dolayı sevinç duyarak mutluluk içinde evlerine döndüler.

9

*Rab Süleyman'a Yine Görünüyor
(2Ta.7:11-22)*

¹ Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve yapmayı istediği bütün işleri bitirince, ² RAB daha önce Givon'da olduğu gibi ona yine görünerek ³ şöyle dedi: "Duani ve yakarışımı duyдум. Adım sürekli orada bulunsun diye yaptığın bu tapınağı kutsal kıldım. Gözlerim onun üstünde, yüreğim her zaman orada olacaktır. ⁴ Sana gelince, baban Davut'un yaptığı gibi, bütün yüreğinle ve doğrulukla yollarımı izler, buyurduğum her şeyi yapar, kurallarına ve ilkelerime uyarsan, ⁵ baban Davut'a, 'İsrail tahtından senin soyunun ardı arkası kesilmeyecektir' diye verdiğim sözü tutup krallığını sonsuza dek pekiştireceğim.

⁶ "Ama siz ya da çocuklarınız yollarından sapar, buyruklarına ve kuralarına uymaz, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, ⁷ size verdiğim bu ülkeden sizi söküp atacağım, adıma kutsal kıldığım bu tapınağı terk edeceğim; İsrail bütün uluslar arasında aşağılanıp alay konusu olacak. ⁸ Bu gösterişli tapınağın önünden geçenler, hayret ve dehşet içinde, 'RAB bu ülkeyi ve tapınağı neden bu duruma getirdi?' diye soracaklar. ⁹ Ve, diyecekler ki, 'İsrail halkı, atalarını Mısır'dan çıkarılan Tanrıları RAB'bi terk etti; başka ilahların ardından gitti, onlara tapıp kulluk etti. RAB bu yüzden bütün bu kötülükleri başlarına getirdi.'

*Süleyman'ın Öbür Etkinlikleri
(2Ta.8:1-18)*

¹⁰ Süleyman iki yapıyı -RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayını- yirmi yılda bitirdi. ¹¹ Bu yapılar için istediği sedir ve çam ağaçlarıyla altını sağlayan Sur Krалı Hiram'a Celile bölgesinde yirmi kent verdi. ¹² Hiram gidip Süleyman'ın kendisine verdiği kentleri görünce onları beğenmedi. ¹³ Süleyman'a, "Bunlar mı bana verdığın kentler, kardeşim!" dedi. Bu yüzden o bölge bugün de "Kavul*" diye bilinir. ¹⁴ Oysa Hiram, Kral Süleyman'a yüz yirmi talant[†] altın göndermişti.

* 9:2 1Kr.3:5; 2Ta.1:7 9:5 1Kr.2:4 * 9:13 "Kavul": "Değersiz" anlamına gelir. † 9:14 "Yüz yirmi talant": Yaklaşık 4.1 ton.

¹⁵ Kral Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, kendi sarayı, Millo'yu* ve Yeruşalim'in surlarını yaptırmak; ayrıca Hasor, Megiddo ve Gezer kentlerini onarıp güçlendirmek amacıyla angaryacıları toplamıştı. ¹⁶ Mısır Firavunu gidip Gezer'i ele geçirmiş ve ateşe vermişti. Orada yaşayan Kenanlılar'ı öldürerek kenti Süleyman'la evlenen kızına armağan etmişti. ¹⁷ Süleyman Gezer'i, Aşağı Beythonon'u, ¹⁸ Baalat'ı ve kırsal bir bölgede bulunan Tamar'la birlikte ¹⁹ bütün ambarlı kentleri, ayrıca savaş arabalarıyla atların bulunduğu kentleri de onarıp güçlendirdi. Böylece Yeruşalim'de, Lübnan'da, yönetimi altındaki bütün topraklarda her istediği yaptırmış oldu.

²⁰ İsrail halkından olmayan Amorlular, Hititler, Perizliler, Hivliler ve Yevslular'dan artakalanlara gelince, ²¹ Süleyman İsrail halkın tamamen yok edemediği bu insanların soyundan gelip ülkede kalanları angaryaya koştı. Bu durum bugün de sürüyor. ²² Ancak Süleyman İsrail halkından hiç kimseye kölelik yaptırmadı. Onlar savaşçı, görevli, komutan, subay, savaş arabalarıyla atlıkların komutanı olarak görev yaptılar. ²³ Süleyman'ın yapılan işlerin başında duran ve çalışanları denetleyen beş yüz elli görevlisi vardı.

²⁴ Firavunun kızı, Davut Kenti'nden Süleyman'ın kendisi için yaptırdığı saraya taşındıktan sonra, Süleyman Millo'yu yaptırdı.

²⁵ Süleyman RAB için yaptırdığı sunakta yılda üç kez yakmalık sunular ve esenlik sunuları sunardı. Ayrıca RAB'bin önündeki sunağın üstünde buhur da yakkadı. Böylece Süleyman tapınağın yapımını tamamlamış oldu.

²⁶ Kral Süleyman Edomlular'ın ülkesinde, Kamış Denizi kıyısında Eylat yakınlarındaki Esyon-Gever'de gemiler yaptırdı. ²⁷ Hiram denizi bilen gemicilerini Süleyman'ın adamlarıyla birlikte Ofir'e gönderdi. ²⁸ Ofir'e giden bu gemiciler, Kral Süleyman'a 420 talant[‡] altın getirdiler.

10

Saba Kralıçesi Süleyman'ı Ziyaret Ediyor

(2Ta.9:1-12)

¹ Saba Kralıçesi, RAB'bin adından ötürü Süleyman'ın artan ününü duyunca, onu çetin sorularla sınamaya geldi. ² Çeşitli baharat, çok miktarda altın ve değerli taşlarla yüklü büyük bir kervan eşliğinde Yeruşalim'e gelen kraliçe, akıldan geçen her şeyi Süleyman'la konuştu. ³ Süleyman onun bütün sorularına karşılık verdi. Kralın ona yanıt bulmakta güçlük çektiği hiçbir konu olmadı. ⁴⁻⁵ Süleyman'ın bilgeliğini, yaptırdığı sarayı, sofrasının zenginliğini, görevlilerinin oturup kalkışını, hizmetkarlarının özel giysileriyle yaptığı hizmeti, sakillerini ve RAB'bin Tapınağı'nda sunduğu yakmalık sunuları gören Saba Kralıçesi hayranlık içinde kaldı.

⁶ Krala, "Ülkemdeyken yaptıklarınla ve bilgeliğinle ilgili duyduklarım doğrumsu" dedi, ⁷ "Ama gelip kendi gözlerimle görünçeye dek inanmamamışım. Bunların yarısı bile bana anlatılmadı. Bilgeliğin de, zenginliğin de duyduklarımdan kat kat fazla. ⁸ Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu sana hizmet eden görevlilere! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar. ⁹ Senden hoşnut kalan, seni İsrail tahtına oturtan Tanrı RAB'be övgüler olsun! RAB İsrail'e sonsuz sevgi duyduğundan, adaleti ve doğruluğu saglaman için seni kral yaptı."

10 Saba Kralıçesi krala 120 talant* altın, çok büyük miktarda baharat ve değerli taşlar armağan etti. Krala o kadar baharat armağan etti ki, bir daha bu kadar çok baharat görülmeli.

11 Bu arada Hiram'ın gemileri Ofir'den altın ve büyük miktarda almug† kerestesiyle değerli taşlar getirdiler. **12** Kral, RAB'bin Tapınağı'yla sarayın tırbazanlarını, çalgıcıların lirleriyle çeneklerini bu almug kerestesinden yaptırdı. Bugüne dek o kadar almug ağacı ne gelmiş, ne de görülmüştür.

13 Kral Süleyman Saba Kralıçesi'nin her isteğini, her dileğini yerine getirdi. Ayrıca ona gönülden kopan birçok armağan verdi. Bundan sonra kraliçe adamlarıyla birlikte oradan ayrılop kendi ülkesine döndü.

*Kral Süleyman'ın Zenginliği
(2Ta.1:14-17; 9:13-28)*

14 Süleyman'a bir yılda gelen altının miktarı 666 talanti‡ buluyordu. **15** Alım satımıla uğraşanlarla tüccarların kazançlarından ve Arabistan'ın bütün krallarıyla İsrail valilerinden gelenler bunun dışındaydı.

16 Kral Süleyman her biri altı yüz şekel§ ağırlığında dövme altından iki yüz büyük kalkan yaptırdı. **17** Ayrıca her biri üç mina* ağırlığında dövme altından üç yüz küçük kalkan yaptırdı. Kral bu kalkanları Lübnan Ormanı adındaki saraya koydu.

18 Kral fildişinden büyük bir taht yaptııp saf altınla kaplattı. **19** Tahtın altı basamağı, arka kısmında yuvarlak bir başlığı vardı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu. **20** Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir kralikta böylesi yapılmamıştı. **21** Kral Süleyman'ın kadehleriyle Lübnan Ormanı adındaki sarayın bütün eşyaları saf altından yapılmış, hiç gümüş kullanılmamıştı. Çünkü Süleyman'ın döneminde gümüşün değeri yoktu. **22** Hiram'ın gemilerinin yanısıra, kralın da denizde ticaret gemileri vardı. Bu gemiler üç yılda bir altın, gümüş, fildiği ve türlü maymunlarla† yüklü olarak dönerlerdi.

23 Kral Süleyman dünyanın bütün krallarından daha zengin, daha bilgeydi.

24 Tanrı'nın Süleyman'a verdiği bilgeliği dinlemek için bütün dünya onu görmek isterdi. **25** Onu görmeye gelenler her yıl armağan olarak altın ve gümüş eşya, giysi, silah, baharat, at, katır getirirlerdi.

26 Süleyman savaş arabalarıyla atlarını topladı. Bin dört yüz savaş arabası, on iki bin atı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanuna, Yeruşalim'e yerleştirdi. **27** Krallığı döneminde Yeruşalim'de gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanlı incir ağaçları kadar bollaştı. **28** Süleyman'ın atları Mısır ve Keve'den‡ getirildi. Kralın tüccarları atları Keve'den satın alırdı. **29** Mısır'dan bir savaş arabası altı yüz§, bir yüz ellî şekel* gümüse getirilirdi. Bunları bütün Hitit ve Aram krallarına satarlardı.

* **10:10** "120 talant": Yaklaşık 4.1 ton. † **10:11** "Almug": Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağaç olduğu sanılıyor. ‡ **10:14** "666 talant": Yaklaşık 23 ton. § **10:16** "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg. * **10:17** "Üç mina": Yaklaşık 1.7 kg. † **10:22** "Türlü maymunlarla" ya da "Maymunlar ve tavuskuşlarıyla". **10:26** 1Kr.4:26 **10:27** Yas.17:17 **10:28** Yas.17:16 ‡ **10:28** "Keve": Büyük bir olasılıkla "Kilikya", yani "Çukurova bölgesi". § **10:29** "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg. * **10:29** "Yüz ellî şekel": Yaklaşık 1.7 kg.

11

Süleyman Tanrı'dan Uzaklaştıyo

¹ Kral Süleyman firavunun kızının yanısına Moavlı, Ammonlu, Edomlu, Saydalu ve Hititli birçok yabancı kadın sevdi. ² Bu kadınlar RAB'bin İsrail halkına, "Ne siz onların arasına girin, ne de onlar sizin aranızı girsinler; çünkü onlar kesinlikle sizi kendi ilahlarının arasında yürümek üzere saptıracaklardır" dediği uluslardandı. Buna karşın, Süleyman onlara sevgiyle bağlandı. ³ Süleyman'ın kral kızlarından yedi yüz kardeşi ve üç yüz cariyesi vardı. Karıları onu yolundan saptırdılar. ⁴ Süleyman yaşılandıkça, karıları onu başka ilahların arasında yürümek üzere saptırdılar. Böylece Süleyman bütün yüreğini Tanrı'sı RAB'be adayan babası Davut gibi yaşamadı. ⁵ Saydalar'ın tanrıçası Aştoret'e* ve Ammonlular'ın iğrenç ilahi Molek'e* taptı. ⁶ Böylece RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı, RAB'bin yolunda yürüyen babası Davut gibi tam anlamıyla RAB'bi izlemedi. ⁷ Yeruşalim'in doğusundaki tepede Moavlilar'ın iğrenç ilahi Kemoş'a ve Ammonlular'ın iğrenç ilahi Molek'e tapmak için bir yer yaptırdı. ⁸ İlahlarına buhur yakıp kurban kesen bütün yabancı karıları için de aynı şeyleri yaptı.

⁹⁻¹⁰ İsrail'in Tanrı'sı RAB, kendisine iki kez görünüp, "Başka ilahlara tapma!" demesine karşın, Süleyman RAB'bin yolundan saptı ve O'nun buyruğuna uymadı. Bu yüzden RAB Süleyman'a öfkelenerek, ¹¹ "Seninle yaptığım抗laşmaya ve kurallarımı bilerek uymadığın için krallığı elinden alacağım ve görevlilerinden birine vereceğim" dedi, ¹² "Ancak baban Davut'un hatrı için, bunu senin yaşadığın sürede değil, oğlun kral olduktan sonra yapacağım. ¹³ Ama oğlunun elinden bütün krallığı almayacağım. Kulum Davut'un ve kendi seçtiğim Yeruşalim'in hatrı için oğluna bir oymak bırakacağım."

Süleyman'ın Düşmanları

¹⁴ RAB kral soyundan gelen bir düşmanı, Edomlu Hadat'ı Süleyman'a karşı ayaklandırdı. ¹⁵ Daha önce, Davut Edomlular'la savaşırken, ölüleri gömmeye giden ordu komutanı Yoav Edom'daki bütün erkekleri öldürmüştü. ¹⁶ Yoav ile İsailliler Edom'daki erkeklerin hepsini yok edinceye dek, altı ay orada kalmışlardı. ¹⁷ Ancak genç Hadat, babasının görevlilerinden bazı Edomlular'la birlikte Mısır'a kaçmıştı. ¹⁸ Sonra Midyan'dan ayrılp Paran'a gitmişler, oradan bazı Paranlılar'ı da yanlarına alıp Mısır'a, firavunun yanına gelmişlerdi. Firavun Hadat'a barınak, yiyecek ve toprak sağlamlıktı.

¹⁹ Hadat firavunun dostluğunu kazandı. Bunun üzerine firavun, kendi kardeşi Kraliçe Tahpenes'in kızkardeşini Hadat'la evlendirdi. ²⁰ Tahpenes'in kızkardeşi Hadat'a Genuvat adlı bir oğul doğurdu. Tahpenes çocuğu sarayda firavunun çocuklarıyla birlikte büyüttü*.

²¹ Hadat Davut'la ordu komutanı Yoav'ın ölüm haberini Mısır'da duydu. Firavuna, "İzin ver, kendi ülkem döneyim" dedi.

²² Firavun, "Bir eksigin mi var, neden ülkem dönmek istiyorsun?" diye sordu.

Hadat, "Hayır, ama lütfen gitmemeye izin ver" diye yanıtladı.

²³ Tanrı, efendisi Sova Kralı Hadadezer'den kaçan bir düşmanı, Elyada oğlu Rezon'u Süleyman'a karşı ayaklandırdı. ²⁴ Davut Sovalular'a saldırdığında, Rezon çevresine haydutları toplayıp onlara önderlik etmişti. Birlikte Şam'a gitmişler, orada kalıp yönetimi ele geçirmişlerdi. ²⁵ Hadat'ın yaptığı kötüluğun

^{11:1} Yas.17:17

^{11:2} Çık.34:16; Yas.7:3-4

*

^{11:20} Septuaginta "Büyüttü", Masoretik metin "Sütten kesti".

yanısra, Rezon Süleyman yaşadığı sürece İsrail'in düşmanı oldu; Aram'da krallık yaparak İsrail'den nefret etti.

Yarovam'ın Süleyman'a Karşı Ayaklanması

²⁶ Efrayim oymağından Nevat oğlu Seredali Yarovam Kral Süleyman'a karşı ayaklandı. Yarovam Süleyman'ın görevlilerindendi. Annesi Serua adlı dul bir kadındı.

²⁷ Yarovam'ın krala karşı ayaklanması öyküsü söyleyi: Süleyman Millo'yu* yaptıırıbabası Davut'un Kenti'ndeki surların gediğini kapatmıştır. ²⁸ Yarovam çok yetenekli biriydi. Süleyman bu genç adamın ne denli çalışkan olduğunu görünce, Yusuf soyunun bütün ağır işlerinin sorumluluğunu ona verdi.

²⁹ Bir gün Yarovam Yeruşalim'in dışına çıktı. Yolda Şilolu Peygamber Ahiya ile karşılaştı. Ahiya yeni giysisini giymişti. İki kent dışında yalnızdılar. ³⁰ Ahiya üzerindeki giysiyi yırtıp on iki parçaya ayırdı ³¹ ve Yarovam'a, "On parçayı kendine al" dedi, "Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben, Süleyman'ın elinden krallığı alip on oymağı sana vereceğim. ³² Ama kulum Davut'un ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruşalim Kenti'nin hatırı için bir oymağı onda bırakacağım. ³³ Çünkü Süleyman bana sırt çevirip Saydalilar'ın tanrıçası Aştoret'e*, Moavlılar'ın ilahi Kemoş'a ve Ammonlular'ın ilahi Molek'e* taptı. Kurallarımı, ilkelerime uyup gözümde doğru olanı yapan babası Davut gibi yollarımı izlemedi. ³⁴ Ama buyruklarına, kurallarına bağlı kalan, seçtiğim kulum Davut'un hatırı için Süleyman'ın elinden bütün krallığı almayacağım. Yaşamı boyunca onu onder yapacağım. ³⁵ Ancak krallığı oğlunun elinden alıp on oymağı sana vereceğim. ³⁶ Adımı yerleştirmek için kendime seçtiğim Yeruşalim Kenti'nde kulum Davut için önemde sönmeye bir ışık olmak üzere Süleyman'ın oğluna bir oymak vereceğim. ³⁷ Sana gelince, seni İsrail Kralı yapacağım. İsrail'i dilediğin gibi yöneteceksin. ³⁸ Kulum Davut gibi isteklerimi yerine getirir, kurallarına ve buyruklarına uyar, gözümde doğru olanı yapar, yollarımı izlersen, seninle birlikte olacağım. Davut'a yaptığı gibi senin için de güçlü bir hanedan kurup İsrail'i sana vereceğim. ³⁹ Süleyman'ın günahından ötürü Davut soyunun gururunu kıracağım, ancak sonsuza dek değil."

Süleyman'ın Ölümü

(2Ta.9:29-31)

⁴⁰ Süleyman Yarovam'ı öldürmeye çalıştı. Ama Yarovam Mısır'a kaçip Mısır Kralı Şişak'a siyindi. Süleyman'ın ölümüne kadar orada kaldı.

⁴¹ Süleyman'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve bilgeliği Süleyman'ın tarihinde yazılıdır. ⁴² Süleyman kırk yıl süreyle bütün İsrail'i Yeruşalim'den yönetti. ⁴³ Süleyman ölüp atalarına kavuşsunca babası Davut'un Kenti'nde gömüldü. Yerine oğlu Rehavam kral oldu.

12

İsrailliler Rehavam'a Başkaldırıyor

(2Ta.10:1-19)

¹ Rehavam Şekem'e gitti. Çünkü bütün Israilliler kendisini kral ilan etmek için orada toplanmışlardı. ² Kral Süleyman'dan kaçip Mısır'a yerleşen Nevat

oğu Yarovam bunu duyunca Mısır'da kalmaya karar verdi. ³ İsrail topluluğu Yarovam'ı çağrırttı. Birlikte gidip Rehavam'a şöyle dediler: ⁴ "Baban üzerimize ağır bir boyunduruk koydu. Ama babanın üzerimize yüklediği ağır yükü ve boyunduruğu hafifletirsən sana kul köle oluruz."

⁵ Rehavam, "Şimdi gidin, üç gün sonra yine gelin" yanıtını verince halk yanından ayrıldı.

⁶ Kral Rehavam, babası Süleyman'a sağlığında danışmanlık yapan ileri gelenlere, "Bu halka nasıl yanıt vermemi öğütlersiniz?" diye sordu.

⁷ İleri gelenler, "Bugün bu halka hizmet eder, olumlu yanıt verirsen, sana her zaman kul köle olurlar" diye karşılık verdiler.

⁸ Ne var ki, Rehavam ileri gelenlerin öğündünü reddederek birlikte büyüdüğü genç görevlilerine danişti: ⁹ "Siz ne yapmamı öğütlersiniz? Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen bu halka nasıl bir yanıt verelim?"

¹⁰ Birlikte büyüdüğü gençler ona şu karşılığı verdiler: "Sana 'Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen halka de ki, 'Benim küçük parmağım babamın belinden daha kalındır. ¹¹ Babam size ağır bir boyunduruk yüklediyse, ben boyunduruğunuza daha da ağırlaştıracığım. Babam sizi kirbaçla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.'"

¹² Yarovam'la bütün halk, kralın, "Üç gün sonra yine gelin" sözü üzerine, üçüncü gün Rehavam'ın yanına geldiler. ¹³⁻¹⁴ İleri gelenlerin öğündünü reddeden Kral Rehavam, gençlerin öğündüne uyararak halka sert bir yanıt verdi: "Babamın size yüklediği boyunduruğu ben daha da ağırlaştıracığım. Babam sizi kirbaçla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim." ¹⁵ Kral halkı dinlemedi. Çünkü Şilolu Ahiya aracılığıyla Nevat oğlu Yarovam'a verdiği sözü yerine getirmek için RAB bu olayı düzenlemiştir.

¹⁶ Kralın kendilerini dinlemediğini görünce, bütün İsailliler,
"İşay oğlu, Davut'la ne ilgimiz,

Ne de payımız var!" diye bağırıldılar,

"Ey İsrail halkı, haydi evimize dönemlim!

Davut'un soyu başının çaresine baksın."

Böylece herkes evine döndü.

¹⁷ Rehavam da yalnızca Yahuda kentlerinde yaşayan İsailliler'e krallık yapmaya başladı.

¹⁸ İsailliler Kral Rehavam'ın gönderdiği angaryacıbaşı Adoram'ı taşa tutup öldürdüler. Bunun üzerine Kral Rehavam savaş arabasına atlayıp Yeruşalim'e kaçı. ¹⁹ İsrail halkı, Davut soyundan gelenlere hep başkaldırdı.

²⁰ Yarovam'ın Mısır'dan döndüğünü duyunca, bütün İsailliler haber gönderip kendisini toplantıya çağırıldılar ve onu İsrail Kralı ilan ettiler. Yahuda oy mağından başka hiç kimse Davut soyunu izlemedi.

Şemaya'nın Peygamberliği (2Ta.11:1-4)

²¹ Süleyman oğlu Rehavam Yeruşalim'e varınca, İsrail oymaklarıylaavaşıp onları yeniden egemenliği altına almak amacıyla bütün Yahuda ve Benyamin oymaklarından yüz seksen bin seçkin savaşçı topladı.

²² Bu arada Tanrı adamı Şemaya'ya Tanrı şöyle seslendi: ²³ "Süleyman oğlu Yahuda Kralı Rehavam'a, bütün Yahudalılar'a, Benyaminliler'e ve orada

yaşayan öteki insanlara şunu söyle: ²⁴ 'RAB diyor ki, İsraili kardeşlerinize saldırmayın, onlarla savaşmayın. Herkes evine dönsün! Çünkü bu olayı ben düzenledim.' RAB'bin bu sözlerini duyan halk O'nun buyruğuna uyup evine döndü.

Beytel ve Dan'daki Altın Buzağılar

²⁵ Yarovam Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şekem Kenti'ni onarıp orada yaşamaya başladı. Daha sonra oradan ayrılp Penuel Kenti'ni onardı. ²⁶ Yarovam, "Şimdi krallık yine Davut soyunun eline gelebilir" diye düşündü, ²⁷ "Eğer bu halk Yeruşalim'e gidip RAB'bin Tapınağı'nda kurbanlar sunarsa, yürekleri efendileri, Yahuda Kralı Rehavam'a döner. Beni öldürüp yeniden Rehavam'a bağlanırlar."

²⁸ Kral, danışmanlarına danıştıktan sonra, iki altın buzağı yaptııp halkına, "Tapınmak için artık Yeruşalim'e gitmenize gerek yok" dedi, "Ey İsrail halkı, işte sizi Mısır'dan çıkarılan ilahlarınız!" ²⁹ Altın buzağılardan birini Beytel, ötekini Dan Kenti'ne yerleştirdi. ³⁰ Bu günüpta. Böylece halk buzağıyla tapmak için Dan'a kadar gitmeye başladı. ³¹ Yarovam ayrıca tapınma yerlerinde tapınaklar yaptırdı. Levililer'in dışında her türlü insanlardan kâhinler atadı.

³² Yarovam sekizinci ayın on beşinci günü Yahuda'daki bayrama benzer bir bayram başlattı. Dan'daki sunakta ve Beytel'de yaptırdığı altın buzağılla kurbanlar sundu; orada kurmuş olduğu tapınma yerlerine kâhinler yerleştirdi. ³³ Kendi kendine uydurduğu sekizinci ayın on beşinci günü, Beytel'de yaptırdığı sunağa gitti, kurban sunup buhur yaktı. Ve o günü İsrail halkı için bayram ilan etti.

13

Yahudalı Tanrı Adamı

¹ Yarovam buhur yaktıktan sonra sunağın yanında dururken, bir Tanrı adamı RAB'bin buyruğu üzerine Yahuda'dan Beytel'e geldi. ² RAB'bin buyruğu uyarınca sunağa karşı söyle seslendi: "Sunak, ey sunak! RAB diyor ki, 'Davut'un soyundan Yoşa adında bir erkek çocuk doğacak. Buhur yakan, tapınma yerlerinde görevli kâhinleri senin üstünde kurban edecek. Üstünde insan kemikleri yakılacak.' " ³ Aynı gün Tanrı adamı bir belirti göstererek konuşmasını söyle sürdürdü: "RAB'bin bana açıkladığı belirti şudur: Bu sunak parçalanacak, üstündeki küller çevreye savrulacak."

⁴ Kral Yarovam, Tanrı adamının Beytel'de sunağa karşı söylediğini duyunca, elini ona doğru uzatarak, "Yakalayın onu!" diye buyruk verdi. Ancak Tanrı adamına uzattığı eli felç oldu ve düzeltmedi. ⁵ Tanrı adamının RAB'bin buyruğuyla gösterdiği belirti uyarınca, sunak parçalandı, üstündeki küller çevreye savruldu.

⁶ O zaman Kral Yarovam, Tanrı adamina, "Lütfen benim için dua et, Tanrı RAB'be yalvar ki, elim eski halimi alsın" dedi. Tanrı adami RAB'be yalvarınca kralın eli iyileşip eski halini aldı.

⁷ Kral, Tanrı adamina, "Benimle eve kadar gel de bir şeyler ye" dedi, "Sana birarmağan vereceğim."

⁸ Tanrı adami, "Varlığının yarısını bile versen, seninle gelmem" diye karşılık verdi, "Burada ne yer, ne de içерim. ⁹ Çünkü RAB bana, 'Orada hiçbir

şey yiyp içme ve gittiğin yoldan dönme' diye buyruk verdi." ¹⁰ Böylece Tanrı adamı, Beytel'e gelmiş olduğu yoldan değil, başka bir yoldan gitti.

Beytelli Yaşlı Peygamber

¹¹ O sıralarda Beytel'de yaşayan yaşlı bir peygamber vardı. Çocukları gelip o gün Tanrı adamının Beytel'de yaptıklarını ve krala söylediklarını balarına anlattılar. ¹² Yaşlı baba, "Tanrı adamı hangi yoldan gitti?" diye sordu. Çocuklar Yahuda'dan gelen Tanrı adamının hangi yoldan gittiğini ona gösterdiler. ¹³ Bunun üzerine yaşlı baba, "Eşegimi hazırlayın" dedi. Çocuklar eşege palan vurunca, binip ¹⁴ Tanrı adamının ardına düştü. Onun bir yabanıl fistık ağacının altında oturduğunu görünce, "Yahuda'dan gelen Tanrı adamı sen misin?" diye sordu.

Adam, "Evet, benim" diye karşılık verdi.

¹⁵ Yaşlı peygamber, "Gel benimle eve gidelim, bir şeyler ye" dedi.

¹⁶ Tanrı adamı şöyle karşılık verdi: "Yolumdan dönüp seninle gelemem. Burada ne yer, ne de içерim. ¹⁷ Çünkü RAB bana, 'Orada hiçbir şey yiyp içme ve gittiğin yoldan dönme' diye buyruk verdi."

¹⁸ Bunun üzerine yaşlı peygamber, "Ben de senin gibi peygamberim" dedi, "RAB'bin buyruğu üzerine bir melek bana, 'Onu evine götür ve yiyp içmesini sağla' dedi." Ne var ki yalan söyleyerek Tanrı adamını kandırdı. ¹⁹ Böylece Tanrı adamı onunla birlikte geri döndü ve evinde yiyp içmeye başladı.

²⁰ Sofrada otururlarken, RAB, Tanrı adamını yolundan döndüren peygamberi seslendi. ²¹ O da Yahuda'dan gelen Tanrı adamına şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Madem RAB'bin sözünü dinlemedin, Tanrı'nın RAB'bin sana verdiği buyruğa uymayıp ²² yolundan döndün; sana yiyp içme dediği yerde yiyp içtin, cesedin atalarının mezarlığını gömülümeyecek.'

²³ Tanrı adamı yiyp içtiğinden sonra yaşlı peygamber onun için eşeği hazırladı. ²⁴ Tanrı adamı giderken yolda bir aslanla karşılaştı. Aslan onu oracıkta öldürdü. Eşekle aslan yere serilen cesedin yanında duruyordu. ²⁵ Yoldan geçenler yerde yatan cesetle yanında duran aslanı gördüler. Gidip yaşlı peygamberin yaşadığı kentte gördüklerini anlattılar.

²⁶ Tanrı adamını yolundan döndüren yaşlı peygamber olanları duyunca, şöyle dedi: "RAB'bin sözünü dinlemediğim Tanrı adamı budur. Bu yüzden RAB, sözü uyarınca, onun üzerine bir aslan gönderdi. Aslan onu parçalayıp öldürdü." ²⁷⁻²⁸ Peygamber, çocuklarına, "Eşegi hazırlayın!" dedi. Çocukların hazırladığı eşege binip gitti. Eşekle aslanı yerde yatan Tanrı adamının cesedi başında buldu. Ancak aslan cesedi yemediği gibi eşege de dokunmamıştı. ²⁹ Yaşlı peygamber Tanrı adamının cesedini eşegin sırtına attı ve ona ağıt yakıp gömmek için kendi kentine götürdü. ³⁰ Cesedi kendi mezarına gömdü. "Ah kardeşim!" diyerek ardından ağıt yaktılar.

³¹ Tanrı adamını gömdükten sonra, yaşlı peygamber çocuklarına şöyle dedi: "Ben ölünce beni bu Tanrı adamının yanına gömün, kemiklerimi de onun kemiklerinin yanına koyn." ³² Çünkü onun Beytel'deki sunağa ve Samiriye kentlerindeki tapınma yerlerinde bulunan bütün tapınaklara karşı RAB'bin buyruğuya yaptığı uyarilar kesinlikle yerine gelecektir."

Yarovam'ın Büyük Günahı

³³ Bu olaya karşın Yarovam gittiği kötü yoldan ayrılmadı. Yine her türlü insanı tapınma yerlerine kâhin olarak atadı ve buralara kâhin olmak isteyen herkese görev verdi. ³⁴ Yarovam'ın soyu günah işledi. Bu günahlar onların varyüzünden silinip yok edilmesine neden oldu.

14

Yarovam'in Oğlunun Ölümü

¹ O sıralarda İsrail Kralı Yarovam'ın oğlu Aviya hastalandı. ² Yarovam, karısına, "Kalk, Yarovam'ın karısı olduğunu anlamamaları için kılığını değiştirip Şilo'ya git" dedi, "Bu halkın kralı olacağımı bana bildiren Peygamber Ahiya orada oturuyor. ³ Ona on ekmek, birkaç çörek, bir tulum bal götür. Çocuğa ne olacağını o sana bildirecektir."

⁴ Yarovam'ın karısı denileni yaptı; kalkıp Şilo'ya, Ahiya'nın evine gitti. Ahiya'nın gözleri yaşlılıktañ görmez olmuştu. ⁵ RAB, Ahiya'ya şöyle dedi: "Şimdi Yarovam'ın karısı gelecek. Hastalanın oğlunun durumunu senden soracak. Onu söylediğin gibi yanıtlayacaksın. O geldiğinde kendini sana başka biriyim gibi gösterecek."

⁶ Ahiya, kapıdan içeri giren kadının ayak seslerini duyuncu, "Gel, Yarovam'ın karısı!" dedi, "Neden başka kılığa giriyorsun? Sana kötü haberlerim var. ⁷ Git Yarovam'a de ki, 'İsrail'in Tanrısı RAB, Ben seni halkın arasından seçip kendi halkıma, İsraililer'e önder yaptım, diyor, ⁸ Krallığı Davut'un soyundan alıp sana verdim. Ama sen buyruklarımı uyan, gözümde yalnız doğru olanı yapan ve bütün yüreğimle yollarımı izleyen kulum Davut'a benzemedin. ⁹ Senden önce yaşayanların hepsinden çok kötülük yaptı. Beni reddettin; kendine başka ilahlar buldun, dökme putlar yaparak beni öfkelendirdin.

¹⁰ "Bundan dolayı Yarovam'ın ailesini sıkıntılarla sokup İsrail'de onun soyundan gelen genç yaşılı^{*} bütün erkekleri öldürüreceğim. Yarovam'ın ailesini gübre yakarcasına kökünden kurutacağım. ¹¹ Yarovam'ın ailesinden kente ölenleri köpekler, kırda ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek." RAB böyle konuştu.

¹² "Sana gelince, kalk, evine dön. Kente ayak basar basmaz çocuk ölecek. ¹³ Bütün İsrail halkı ağıt yakıp onu gömecek. Yarovam'ın ailesinden yalnız o gömülecek. Çünkü Yarovam ailesi içinde İsrail'in Tanrısı RAB'bi hoşnut eden nitelikler yalnız onda bulundu.

¹⁴ "RAB İsrail'e bir kral atayacak. Bu kral aynı gün Yarovam'ın ailesine son verecek. Ne zaman mı? Hemen şimdi. ¹⁵ RAB İsrail halkını cezalandıracak. İsrail halkı suda sallanan bir kamışa dönecek. RAB onları atalarına vermiş olduğu bu iyi topraklardan söküp Fırat Irmağı'nın ötelerine dağıtacak. Çünkü Aşera putlarını dikerek RAB'bi öfkelendirdiler. ¹⁶ Yarovam'ın işlediği ve İsrail halkını sürüklediği günahlar yüzünden RAB İsrail'i terk edecek."

¹⁷ Yarovam'ın karısı oradan ayrılp Tırsa'ya döndü. Evinin eşigine varınca çocuk öldü. ¹⁸ Bütün İsrail halkı, RAB'bin kulu Peygamber Ahiya aracılığıyla söylediğい söz uyarınca, çocuğu gömüp onun için ağıt yaktı.

Yarovam'in Ölümü

¹⁹ Yarovam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, nasıl savaştığı, ülkesini nasıl yönettiği İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁰ Yarovam yirmi iki yıl krallık yaptı. Ölüm atalarına kavuşunca, yerine oğlu Nadav kral oldu.

Rehavam'ın Krallığı

(2Ta.11:5-12:15)

²¹ Süleyman oğlu Rehavam Yahuda Kralı olduğunda kırk bir yaşındaydı. RAB'bin adını yerleştirmek için bütün İsrail oymaklarının yaşadığı kentler

^{14:10} 1Kr15:29 * ^{14:10} "Genç yaşı" ya da "Köle olsun, özgür olsun".

arasından seçtiği Yeruşalim Kenti'nde on yedi yıl krallık yaptı. Annesi Ammonlu Naama'ydi.

²² Yahudalılar RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak, işledikleri günahlarla Tanrı'yı atalarından daha çok öfkelendirdiler. ²³ Ayrıca kendilerine her yüksek tepenin üstüne ve bol yapraklı her ağacın altına tapınma yerleri, dikili taşlar ve Aşera putları yaptılar. ²⁴ Ülkedeki putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkekler bile vardı. Yahudalılar RAB'bin İsrail halkın öbünden kovduğu ulusların yaptığı bütün iğrençlikleri yaptılar.

²⁵ Rehavam'ın krallığının beşinci yılında Mısır Kralı Şişak Yeruşalim'e saldırdı. ²⁶ Süleyman'ın yaptırmış olduğu altın kalkanlar dahil RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın bütün hazinelerini boşaltıp götürdü. ²⁷ Kral Rehavam bunların yerine tunç kalkanlar yaptıarak sarayın kapı muhafizlerinin komutanlarına emanet etti. ²⁸ Kral RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde, muhafizler bu kalkanları taşır, sonra muhafiz odasına götürürlerdi.

²⁹ Rehavam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ³⁰ Rehavam'la Yarovam arasında sürekli savaş vardı. ³¹ Rehavam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Annesi Ammonlu Naama'ydi. Rehavam'ın yerine oğlu Aviyam kral oldu.

15

Aviyam'ın Krallığı (2Ta.13:1-14:1)

¹ Nevat oğlu İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının on sekizinci yılında Aviyam Yahuda Kralı oldu. ² Yeruşalim'de üç yıl krallık yaptı. Annesi Avşalom'un kızı Maaka'ydi.

³ Babasının kendisinden önce işlemiş olduğu bütün günahlara Aviyam da katıldı. Bütün yüreğini Tanrı RAB'be adayan atası Davut gibi değildi. ⁴ Buna karşın Tanrı RAB, Davut'un hatırlına Yeruşalim'i güçlendirmek için kendisinden sonra oğlunu kral atayarak ona Yeruşalim'de bir ışık verdi. ⁵ Çünkü RAB'bin gözünde doğru olanı yapan Davut, Hittit Uriya olayı dışında, yaşamı boyunca RAB'bin buyruklarının hiçbirinden sapmamıştı.

⁶ Rehavam'la Yarovam arasındaki savaş Aviyam'ın yaşamı boyunca sürüp gitti. ⁷ Aviyam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Aviyam'la Yarovam arasındaki savaş sürüp gitti. ⁸ Aviyam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü, yerine oğlu Asa kral oldu.

Asa'nın Krallığı (2Ta.15:16-16:6)

⁹ İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının yirminci yılında Asa Yahuda Kralı oldu. ¹⁰ Yeruşalim'de kırk bir yıl krallık yaptı. Büyükkennesi Avşalom'un kızı Maaka'ydi. ¹¹ Atası Davut gibi RAB'bin gözünde doğru olanı yapan Asa, ¹² putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkekleri ülkeden kovdu. Atalarının yapmış olduğu bütün putları yok etti. ¹³ Kral Asa annesi Maaka'nın kraliçeliğini elinden aldı. Çünkü o Aşera için iğrenç bir put yaptırmıştı. Asa bu iğrenç putu kesip Kidron Vadisi'nde yaktı. ¹⁴ Ancak puta yapılan yerleri

14:23 2Kr.17:9-10 **14:24** Yas.23:17 **14:25** 2Ta.12:2-8 **14:26** 1Kr.10:16-17; 2Ta.9:15-16

15:4 1Kr.11:36; 2Kr.8:19; 2Ta.21:7; Mez.13:2:17 **15:5** 2Sa.11:1-27 **15:6** 2Ta.13:3-21 **15:12**

kaldırmadı. Ama yaşamı boyunca yüreğini RAB'be adadı. ¹⁵ Babasının ve kendisinin adadığı altını, gümüşü ve eşyaları RAB'bin Tapınağı'na getirdi.

¹⁶ Asa'yla İsrail Kralı Baaşa arasındaki savaş yaşamları boyunca sürüp gitti. ¹⁷ İsrail Kralı Baaşa Yahuda'ya saldırmaya hazırlanıyordu. Yahuda Kralı Asa'nın topraklarına giriş çıkış engellemek amacıyla, Rama Kenti'ni güçlendirmeye başladı.

¹⁸ Bunun üzerine Asa, Şam'da oturan Hezyon oğlu Tavrimmon oğlu Aram Kralı Ben-Hadat'a, RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın hazinelerindeki bütün altın ve gümüşü görevlileri aracılığıyla şu haberle birlikte gönderdi: ¹⁹ "Babamla baban arasında olduğu gibi seninle benim aramızda da bir antlaşma olsun. Sana armağan olarak gönderdiğim bu altınlara, gümüşlere karşılık, sen de İsrail Kralı Baaşa ile yaptığı antlaşmayı boz, topraklarımdan askerlerini çeksin."

²⁰ Kral Asa'nın önerisini kabul eden Ben-Hadat, komutanlarını İsrail kentlerinin üzerine gönderdi. İyon'u, Dan'ı, Avel-Beytmaaka'yı ve bütün Naftali bölgesiyle birlikte Kinrot'u ele geçirdi. ²¹ Baaşa bunu duyuncu Rama'nın yapımını durdurup Tirs'a'ya çekildi. ²² Kral Asa istisnásız bütün Yahudaları kapsayan bir çağrı yaptı. Baaşa'nın Rama'nın yapımında kullandığı taşlarla keresteleri alıp götürdürlər. Kral Asa bunlarla Benyamin bölgesindeki Geva ve Misraim kentlerini onardı.

²³⁻²⁴ Asa'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, başarıları, bütün yaptıkları ve kurduğu kentler Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Yaşlılığında ayaklarından hastalanan Asa, ölüp atalarına kavuşunca, atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü; yerine oğlu Yehoşafat kral oldu.

Nadav'in Krallığı

²⁵ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının ikinci yılında Yarovam oğlu Nadav İsrail Kralı oldu ve İsrail'de iki yıl krallık yaptı. ²⁶ O da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babasının yolunu izledi ve babasının İsrail'i sürüklendiği günahlara katıldı.

²⁷ Nadav ve İsrail ordusu Filistililer'in Gibbeton Kenti'ni kuşatırken, İssakar oymağından Ahiya oğlu Baaşa, Nadav'a düzen kurup onu Gibbeton'da öldürdü.

²⁸ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının üçüncü yılında Nadav'ı öldüren Baaşa, onun yerine kral oldu.

²⁹ Baaşa kral olur olmaz, Yarovam'ın bütün ailesini ortadan kaldırdı. RAB'bin, kulu Şilolu Ahiya aracılığıyla söyledişi söz uyarınca, Yarovam'ın bütün ailesi yok edildi; sağ kalan olmadı. ³⁰ Bütün bunlar İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelenen Yarovam'ın işlediği ve İsrail'i sürüklendiği günahlar yüzünden oldu.

³¹ Nadav'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ³² Yahuda Kralı Asa ile İsrail Kralı Baaşa arasındaki savaş yaşamları boyunca sürüp gitti.

Baaşa'nın Krallığı

³³ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının üçüncü yılında Ahiya oğlu Baaşa Tirs'a'da bütün İsrail'in Kralı oldu ve yirmi dört yıl krallık yaptı. ³⁴ Baaşa, RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Yarovam'ın yolunu izledi ve onun İsrail'i sürüklendiği günahlara katıldı.

16

¹ RAB Hanani oğlu Yehu aracılığıyla İsrail Kralı Baaşa'ya şunları bildirdi: ² "Sen önemsiz biriyken, ben seni halkım İsrail'e önder yaptım. Ama sen Yarovam'ın yolunu izleyip halkım İsrail'i günaha sürükledin. Günahlarınız beni öfkelendirdi. ³ Onun için Nevat oğlu Yarovam'a yaptığım gibi, senin ve ailenen kökünü kurutacağım. ⁴ Baaşa'nın ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırda ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek."

⁵ Baaşa'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ⁶ Baaşa ölüp atalarına kavuşsunca, Tirsa'da gömülü ve yerine oğlu Ela kral oldu.

⁷ Baaşa'nın RAB'bin gözünde yaptığı her kötülükten ötürü RAB, Hanani oğlu Peygamber Yehu aracılığıyla ona ve ailesine karşı yargısını bildirdi. Baaşa yaptığı kötülıklarla RAB'bi öfkelendirmiş, Yarovam'ın ailesine benzemiş ve bu aileyi ortadan kaldırmıştı.

Ela'nın Krallığı

⁸ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi altıncı yılında Baaşa oğlu Ela Tirsa'da İsrail Kralı oldu ve iki yıl krallık yaptı. ⁹ Savaş arabalarının yarısına komuta eden Zimri adındaki bir görevlisi ona düzen kurdu. Ela o sırada Tirsa'da sarayının sorumlusu Arsa'nın evinde içip sarhoş olmuştu. ¹⁰ Zimri içeri girip Ela'yı öldürdü ve onun yerine kral oldu. Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi yedinci yılıydı.

¹¹ Zimri İsrail Kralı olup tahta geçince, Baaşa'nın bütün ailesini yok etti. Dost ve akrabalarından hiçbir erkeği sağ bırakmadı. ¹²⁻¹³ Baaşa'yla oğlu Ela, degersiz putlaraaptıkları için İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelendirmişlerdi. Onların işlediği ve İsrail'i sürüklendirdikleri günahlardan dolayı RAB'bin Peygamber Yehu aracılığıyla Baaşa'ya karşı söylediği söz uyarınca, Zimri Baaşa'nın bütün ailesini ortadan kaldırdı.

¹⁴ Ela'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail kralarının tarihinde yazılıdır.

Zimri'nin Krallığı

¹⁵ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi yedinci yılında Zimri Tirsa'da yedi gün krallık yaptı. İsrail ordusu Filistiler'in Gibbeton Kenti yakınında ordugah kurmuştu. ¹⁶ Ordugahta bulunan İsailliler, Zimri'nin düzel kurup kralı öldürdüğünü duyunca, ordu komutanı Omri'yi o gün orada İsrail Kralı yaptılar. ¹⁷ Omri ve yanındaki bütün İsailliler Gibbeton'dan çıkış Tirsa'yı kuşattılar. ¹⁸ Zimri kentin alındığını görünce, sarayın kalesine girip sarayı ateşe verdi ve orada öldü. ¹⁹ Çünkü o RAB'bin gözünde kötü olanı yapmış, Yarovam'ın yolunu izlemiş, onun işlediği ve İsrail'i sürüklendiği günahlara katılmıştı.

²⁰ Zimri'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar ve krala kurduğu düzen İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Omri'nin Krallığı

²¹ İsrail halkı ikiye bölündü. Halkın yarısı Ginat'ın oğlu Tivni'yi kral yapmak isterken, öbür yarısı Omri'yi destekliyordu. ²² Sonunda Omri'yi destekleyenler Ginat oğlu Tivni'yi destekleyenlerden daha güçlü çıktı. Tivni öldü, Omri kral oldu.

²³ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz birinci yılında Omri İsrail Kralı oldu ve altı yılı Tırsa'da olmak üzere toplam on iki yıl krallık yaptı. ²⁴ Omri, Şemer adlı birinden Samiriye Tepesi'ni iki talant^{*} gümüşe satın alıp üstüne bir kent yaptırdı. Tepenin eski sahibi Şemer'in adından dolayı kente Samiriye adını verdi.

²⁵ RAB'bin gözünde kötü olanı yapan Omri, kendisinden önceki bütün krallardan daha çok kötülük yaptı. ²⁶ Nevat oğlu Yarovam'ın bütün yollarını izledi ve onun İsrail'i sürüklendiği günahlara katılıp değeriz putlara taparak İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelendirdi.

²⁷ Omri'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁸ Omri ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü ve yerine oğlu Ahav kral oldu.

Ahav'in Krallığı

²⁹ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz sekizinci yılında Omri oğlu Ahav İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de yirmi iki yıl krallık yaptı. ³⁰ RAB'bin gözünde kötü olanı yapan Omri oğlu Ahav, kendisinden önceki bütün krallardan daha çok kötülük yaptı. ³¹ Nevat oğlu Yarovam'ın günahlarını izlemek yetmezmiş gibi, bir de Sayda Kralı Etbaal'ın kızı İzebel'le evlendi. Gidip Baal'a* hizmet ederek ona taptı. ³² Baal için Samiriye'de yaptırdığı tapınağın içine bir sunak kurdu. ³³ Ayrıca bir Aşera putu yaptırdı. Ahav İsrail'in Tanrısı RAB'bi kendisinden önceki bütün İsrail krallarından daha çok öfkelendirdi.

³⁴ Ahav'in krallığı döneminde, Beytelli Hiel Eriha Kenti'ni yeniden inşa etti. RAB'bin Nun oğlu Yeşu aracılığıyla söylediğii söz uyarınca, Hiel ilk oğlu Aviram'ı kaybetme pahasına kentin temelini attı; en küçük oğlu Seguv'u kaybetme pahasına da kentin kapılarını taktı.

17

İlyas ve Kuraklık

¹ Gilat'ın Tişbe Kenti'nden olan İlyas, Ahav'a şöyle dedi: "Hizmet ettiğim İsrail'in Tanrısı yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, ben söylemedikçe önumüzdeki yıllarda ne yağmur yağacak, ne de çiy düşecektir."

² O zaman RAB, İlyas'a şöyle seslendi: ³ "Buradan ayrıl, doğuya git. Şeria Irmağı'nın doğusundaki Kerit Vadisi'nde gizlen. ⁴ Dereden su içeceksin ve buyruk verdigim kargaların getirdiklerini yiyeceksin."

⁵ RAB'bin söylediğini yapan İlyas, gidip Şeria Irmağı'nın doğusundaki Kerit Vadisi'ne yerlesti. ⁶ Dereden su içiyor, kargaların sabah akşam getirdiği et ve ekmekle besleniyordu. ⁷ Ancak ülkede yağmur yağmadığı için bir süre sonra dere kurudu.

İlyas ve Sarefatlı Dul Kadın

⁸ O zaman RAB, İlyas'a, ⁹ "Şimdi kalk git, Sayda yakınlarındaki Sarefat Kenti'ne yerleş" dedi, "Orada sana yiyecek sağlamaası için dul bir kadına buyruk verdim." ¹⁰ Sarefat'a giden İlyas kentin kapısına varınca, orada dul bir kadının odun topladığını gördü. Kadına: "Bana içmek için biraz su verebilir misin?" dedi. ¹¹ Kadın su getirmeye giderken İlyas yine seslendi: "Lütfen bir parça da ekmeğin getir."

* **16:24** "İki talant": Yaklaşık 69 kg. **16:34** Ysu.6:26 **17:1** Yak.5:17 **17:9** Luk.4:25-26

¹² Kadın, "Senin Tanrı'nın yaşayan RAB'bin adıyla ant içерim, hiç ekmeğim yok" diye karşılık verdi, "Yalmız küpte bir avuç un, çömleğin dibinde de açık yağ var. Görüyorsun, bir iki parça odun toplayorum. Götürüp oğlumla kendim için bir şeyler hazırlayacağım. Belki de son yemeğimiz olacak, ölüp gideceğiz."

¹³ İlyas kadına, "Korkma, git yiyeğini hazırla" dedi, "Yalnız önce bana küçük bir pide yapıp getir. Sonra oğluna kendin için yaparsın. ¹⁴ İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Toprağa yağmur düşünceye dek küpten un, çömlekten yağ eksilmeyecek.'"

¹⁵ Kadın gidip İlyas'ın söylediklerini yaptı. Hep birlikte günlerce yiyp içtiler.

¹⁶ RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, küpten un, çömlekten yağ eksilmemiyecek.

¹⁷ Bir süre sonra ev sahibi dul kadın oğlu gittikçe ağırlaşan kötü bir hastalığa yakalandı, sonunda öldü. ¹⁸ Kadın İlyas'a, "Ey Tanrı adamı, alıp veremediğimiz nedir?" dedi, "Günahlarımı Tanrı'ya anımsatıp oğlumun ölümüne neden olmak için mi buraya geldin?"

¹⁹ İlyas, "Oğlunu bana ver" diyerek çocuğu kadının kucağından aldı, kaldığı yukarı odaya çıkardı ve yatağına yatırdı. ²⁰ Sonra RAB'be şöyle yalvardı: "Ya RAB Tanım, neden yanında kaldığım dul kadın oğlunu öldürerek ona bu kötülüğü yaptı?" ²¹ İlyas üç kez çocuğun üzerine kapanıp RAB'be şöyle dua etti: "Ya RAB Tanım, bu çocuğa yeniden can ver."

²² RAB İlyas'ın yalvarışını duydı. Çocuk dirilip yeniden yaşama döndü.

²³ İlyas çocuğu yukarı odadan indirip annesine verirken, "İşte oğlun yaşıyor!" dedi.

²⁴ Bunun üzerine kadın, "Şimdi anladım ki, sen Tanrı adamısın ve söylediğin söz gerçekten RAB'bin sözüdür" dedi.

18

İlyas ile Ovadya

¹ Uzun bir süre sonra kuraklığın üçüncü yılında RAB İlyas'a, "Git, Ahav'ın huzuruna çık" dedi, "Toprağı yağmursuz bırakmayacağım." ² İlyas Ahav'ın huzuruna çıkmaya gitti.

Samiriye'de kitlik şiddetlenmişti. ³ Ahav sarayının sorumlusu Ovadya'yı çağırdı. -Ovadya RAB'den çok korkardı. ⁴ İzabel RAB'bin peygamberlerini öldürdüğünde, Ovadya yüz peygamberi yanına alıp ellişer ellişer mağaralara gizlemiş ve yiyecek, içecek gereksinimlerini karşılamıştı. -⁵ Ahav, Ovadya'ya, "Haydi gidip ülkedeki bütün su kaynaklarıyla vadilere bakalım" dedi, "Belki atlarla katırların yaşamاسını sağlayacak kadar ot buluruz da onları ölüme terk etmemiş oluruz." ⁶ Ahav'la Ovadya, araştırma yapmak üzere ülkeyi aralarında böülüştükten sonra, her biri yalnız başına bir yöne gitti.

⁷ Ovadya giderken yolda İlyas'la karşılaştı. İlyas'ı tanıyticı yüzüstü yere kapanarak, "Efendim İlyas sen misin?" diye sordu.

⁸ İlyas, "Evet, benim. Git efendine, 'İlyas burada' de" diye karşılık verdi.

⁹ Ovadya, "Ne günah işledim ki, beni öldürsün diye Ahav'a gönderiyorsun?" dedi ve ekledi: ¹⁰ "Tanrı'nın yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, efendimin seni aramak için adam göndermediği ulus ve krallık kalmadı. Ahav ülkelerinde olmadığını söyleyen herkese, seni bulmadıklarına dair ant içirdi. ¹¹ Oysa sen şimdiki, 'Git, efendine İlyas burada de' diyorsun. ¹² Ben senin yanından

ayrıldığında, RAB'bin Ruhu seni bilmediğim bir yere götürebilir. Durumu Ahav'a bildirince, gelip seni bulamazsa beni öldürür. Ben kulan gençliğimden beri RAB'den korkan biriyim. ¹³ Efendim, İzebel RAB'bin peygamberlerini öldürdüğünde yaptıklarımı duymadın mı? RAB'bin peygamberlerinden yüzünü ellişer ellişer iki mağaraya saklayıp onların yiyecek, içecek gereksinimlerini karşıladım. ¹⁴ Ama sen şimdi, 'Git, efendine İlyas burada de' diyorsun. O zaman beni öldürür!"

¹⁵ İlyas şöyle karşılık verdi: "Hizmetinde bulunduğum yaşayan ve Her Şeye Egemem RAB'bin adıyla diyorum, bugün Ahav'in huzuruna çıkacağım."

İlyas Karmel Dağı'nda

¹⁶ Ovadya gidip Ahav'i gördü, ona durumu anlattı. Bunun üzerine Ahav İlyas'ı karşılaşmaya gitti. ¹⁷ İlyas'ı görünce, "Ey İsrail'i sıkıntıya sokan adam, sen misin?" diye sordu.

¹⁸ İlyas, "İsrail'i sıkıntıya sokan ben değilim, seninle babanın ailesi İsrail'i sıkıntıya soktunuz" diye karşılık verdi, "RAB'bin buyruklarını terk edip Baal'lar'ın* arsında gittiniz. ¹⁹ Şimdi haber sal: Bütün İsrail halkı, İzebel'in sofrasında yiyp içen Baal'ın dört yüz elli peygamberi ve Aşera'nın* dört yüz peygamberi Karmel Dağı'na gelip önemde toplansın."

²⁰ Ahav bütün İsrail'e haber salarak peygamberlerin Karmel Dağı'nda toplanmalarını sağladı. ²¹ İlyas halka doğru ilerleyip, "Daha ne zamana kadar böyle iki taraf arasında dalgalanacaksınız?" dedi, "Eğer RAB Tanrı'ysa, O'nun izleyin; yok eğer Baal Tanrı'ysa, onun arsında gidin." Halk İlyas'a hiç karşılık vermedi.

²² İlyas konuşmasını şöyle sürdürdü: "RAB'bin peygamberi olarak sadece ben kaldım. Ama Baal'ın dört yüz elli peygamberi var. ²³ Bize iki boğa getirin. Birini Baal'ın peygamberleri alıp kessinler, parçalayıp odunların üzerine koysunlar; ama odunları yakmasınlar. Öbür boğayı da ben kesip hazırlayacağım ve odunların üzerine koyacağım; ama odunları yakmayacağım. ²⁴ Sonra siz kendi ilahınızı adıyla çağırın, ben de RAB'bi adıyla çağırayım. Hangisi atesle karşılık verirse, Tanrı odur."

Bütün halk, "Peki, öyle olsun" dedi.

²⁵ İlyas, Baal'ın peygamberlerine, "Kalabalık olduğunuz için önce siz boğalardan birini seçip hazırlayın ve ilahınızı adıyla çağırın" dedi, "Ama ateş yakmayın."

²⁶ Kendilerine verilen boğayı alıp hazırlayan Baal'ın peygamberleri sabah-tan öğlene kadar, "Ey Baal, bize karşılık ver!" diye yalvardılar. Ama ne bir ses vardı, ne de bir karşılık. Yaptıkları sunağın çevresinde zıplayıp oynadılar.

²⁷ Öğleyin İlyas onlarla alay etmeye başladı: "Bağırın, yüksek sesle bağırın! O tanrıymış. Belki dalgındır, ya da heladadır, belki de yolculuk yapıyor! Yahut uyuyordur da uyanırmak gereklidir!" ²⁸ Böylece yüksek sesle bağırıldılar. Adetleri uyarınca, kılıç ve mızraklarla kanlarını akitincaya dek bedenlerini yaraladılar. ²⁹ Öğleden akşam sunusu saatine kadar kıvrıldılar. Ama hâlâ ne bir ses, ne ilgi, ne de bir karşılık vardı.

³⁰ O zaman İlyas bütün halka, "Bana yaklaşın" dedi. Herkes onun çevresinde toplandı. İlyas RAB'bin yıkılan sunağını onarmaya başladı. ³¹ On iki taş aldı. Bu sayı RAB'bin Yakup'a, "Senin adın İsrail olacak" diye bildirdiği

Yakupoğulları oymaklarının sayısı kadardı. ³² İlyas bu taşlarla RAB'bin adına bir sunak yaptırdı. Çevresine de iki sea* tohum alacak kadar bir hendek kazdı. ³³ Sunağın üzerine odunları dizdi, boğayı parça parça kesip odunların üzerine yerleştirdi. “Dört küp su doldurup yakmalık sunuya odunların üzerine dökün” dedi.

³⁴ Sonra, “Bir daha yapın” dedi. Bir daha yaptılar.

“Bir kez daha yapın” dedi. Üçüncü kez aynı şeyi yaptılar. ³⁵ O zaman sunağın çevresine akan su hendeği doldurdu.

³⁶ Akşam sunusu saatinde, Peygamber İlyas sunağa yaklaşıp şöyle dua etti: “Ey İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısal RAB! Bugün bilinsin ki, sen İsrail'in Tanrısalı'sın, ben de senin kulunum ve bütün bunları senin buyruklarıyla yaptım. ³⁷ Ya RAB, bana yanıt ver! Yanıt ver ki, bu halk senin Tanrı olduğunu anlasın. Onların yine sana dönümlerini sağla.”

³⁸ O anda gökten RAB'bin ateşi düştü. Düşen ateş yakmalık sunuyu, odunları, taşları ve toprağı yakıp hendeekteki suyu kuruttu.

³⁹ Halk olanları görünce yüzüstü yere kapandı. “RAB Tanrı'dır, RAB Tanrı'dır!” dediler.

⁴⁰ İlyas, “Baal'ın peygamberlerini yakalayın, hiçbirini kaçırmamayın” diye onlara buyruk verdi. Peygamberler yakalandı, İlyas onları Kişon Vadisi'ne götürüp orada öldürdü.

Kuraklığın Sonu

⁴¹ Sonra İlyas, Ahav'a, “Git, yemene içmene bak; çünkü güçlü bir yağmur sesi var” dedi. ⁴² Ahav yiyecek içmek üzere oradan ayrılınca, İlyas Karmel Dağı'nın tepesine çıktı. Yere kapanarak başını dizlerinin arasına koydu.

⁴³ Sonra uşağına, “Haydi git, denize doğru bak!” dedi.

Uşağı gidip denize baktı ve, “Hiçbir şey görmedim” diye karşılık verdi.

İlyas, uşağına yedi kez, “Git, bak” dedi.

⁴⁴ Yedinci kez gidip bakan uşak, “Denizden avuç kadar küçük bir bulut çeker” dedi.

İlyas şöyle dedi: “Git, Ahav'a, ‘Yağmura yakalanmadan arabanı al ve geri dön’ de.”

⁴⁵ Tam o sırada gökyüzü bulutlarla karardı, rüzgar çıktı, şiddetli bir yağmur başladı. Ahav hemen arabasına binip Yizreel'e gitti. ⁴⁶ Üzerine RAB'bin gücünen İlyas kemeri kuşanıp Yizreel'e kadar Ahav'ın önünde koştu.

19

İlyas'ın Kaçışı

¹ Ahav, İlyas'ın bütün yaptıklarını, peygamberleri nasıl kılıçtan geçirdiğini İzebel'e anlattı. ² İzebel, İlyas'a, “Yarın bu saate kadar senin peygamberlere yaptığını ben de sana yapmazsam, ilahlar bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın” diye haber gönderdi.

³ İlyas can korkusuyla Yahuda'nın Beer-Şeva Kenti'ne kaçıp uşağıını orada bıraktı. ⁴ Bir gün boyunca çölde yürüdü, sonunda bir retem çalışısının altına oturdu ve ölmek için dua etti: “Ya RAB, yeter artık, canımı al, ben atalarımdan daha iyi değilim.”

* **18:32** “İki sea”: Yaklaşık 14.7 litrelilik bir ölçuk. **18:42** Yak.5:18

⁵ Sonra retem çalışının altına yatıp uykuya daldı. Ansızın bir melek ona dokunarak, "Kalk yemek ye" dedi. ⁶ İlyas çevresine bakınca yanlarında, kızgın taşların üstünde bir pideyle bir testi su gördü. Yiyip içtikten sonra yine uzandı.

⁷ RAB'bin meleği ikinci kez geldi, ona dokunarak, "Kalk yemeğini ye. Gideceğin yol çok uzun" dedi. ⁸ İlyas kalktı, yiye içti. Yediklerinden aldığı güçle kırk gün kırk gece Tanrı Dağı Horev'e kadar yürüdü. ⁹ Geceyi orada bulunan bir mağarada geçirdi.

Rab İlyas'a Görünüyor

RAB, "Burada ne yapıyorsun, İlyas?" diye sordu.

¹⁰ İlyas, "RAB'be, Her Şeye Egemen Tanrı'ya büyük bir istekle kulluk ettim" diye karşılık verdi, "Ama İsrail halkı senin antlaşmanı reddetti, sunaklarını yıktı ve peygamberlerini kılıçtan geçirdi. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar."

¹¹ RAB, "Dağa çıktı ve önmde dur, yanından gececeğim" dedi.

RAB'bin önünde çok güçlü bir rüzgar dağıları yarıp kayaları parçaladı. Ancak RAB rüzgarın içinde değildi. Rüzgarın ardından bir deprem oldu, RAB depremin içinde de değildi. ¹² Depremden sonra bir ateş çıktı, ancak RAB ateşin içinde de değildi. Ateşten sonra ince, yumuşak bir ses duyuldu. ¹³ İlyas bu sesi duyunca, cüppesiyle yüzünü örttü, çıkış mağaranın girişinde durdu.

O sırada bir ses, "Burada ne yapıyorsun, İlyas?" dedi.

¹⁴ İlyas, "RAB'be, Her Şeye Egemen Tanrı'ya büyük bir istekle kulluk ettim" diye karşılık verdi, "Ama İsrail halkı senin antlaşmanı reddetti, sunaklarını yıktı ve peygamberlerini kılıçtan geçirdi. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar."

¹⁵⁻¹⁶ RAB, "Geldiğin yoldan geri dön, Şam yakınındaki kırlara git" dedi, "Oraya vardığında, Hazaël'i Aram Kralı olarak, Nimşî oğlu Yehu'yu İsrail Kralı olarak, Avel-Meholâl Şafat'ın oğlu Elişa'yı da kendi yerine peygamber olarak meshedeceksin. ¹⁷ Hazaël'in kılıcından kurtulanı Yehu, Yehu'nun kılıcından kurtulanı Elişa öldürecek. ¹⁸ Ancak İsrail'de Baal'ın* önünde diz çöküp onu öpmemiş yedi bin kişiyi sağ bırakacağım."

Elişa'ya Çağrı

¹⁹ İlyas oradan ayrılip gitti, Şafat oğlu Elişa'yı buldu. Elişa, on iki çift öküzle saban sürenlerin ardından on ikinci çifti sürüyordu. İlyas Elişa'nın yanından geçerek kendi cüppesini onun üzerine attı. ²⁰ Elişa öküzleri bırakıp İlyas'ın ardından koştu ve, "İzin ver, annemle babamı öpeyim, sonra seninle geleyim" dedi.

İlyas, "Geri dön, ben sana ne yaptım ki?" diye karşılık verdi.

²¹ Böylece Elişa gidip sürdüğü çiftin öküzlerini kesti. Boyunduruklarıyla ateş yakıp etleri pişirdikten sonra, yesinler diye halka dağıttı. Sonra, İlyas'ın ardından gidip ona hizmet etti.

20

Ben-Hadat Samiriye'ye Saldırıyor

¹ Aram Kralı Ben-Hadat bütün ordusunu topladı. Atları, savaş arabaları ve kendisini destekleyen otuz iki kralla birlikte Samiriye'nin üzerine yürüyerek

kenti kuşattı. ² Ben-Hadat, kente bulunan İsrail Kralı Ahav'a haberciler göndererek şöyle buyruk verdi: ³ "Ben-Hadat diyor ki, 'Altınıni, gümüşünü, karlarını ve en gürbüz çocukların bana teslim et.'"

⁴ İsrail Kralı, "Efendim kralın dediklerini kabul ediyorum" diye karşılık verdi, "Beni ve sahip olduğum her şeyi alabilirsin."

⁵ Haberciler yine gelip Ahav'a şöyle dediler: "Ben-Hadat diyor ki, 'Sana altınını, gümüşünü, karlarını ve çocukların bana vereceksin' diye haber gönderdim. ⁶ Ayrıca yarın bu saatlerde sarayında ve görevlilerinin evlerinde arama yapmak üzere kendi görevlilerimi göndereceğim. Değerli olan her şeyini alıp getirecekler.'

⁷ İsrail Kralı ülkenin bütün ileri gelenlerini toplayarak, "Bakın, bu adam nasıl bela arıyor!" dedi, "Bana haber gönderip altınımı, gümüşümü, karlarımı, çocukların istedim, reddetmedim."

⁸ Bütün ileri gelenler ve halk, "Onu dinleme, isteklerini de kabul etme" diye karşılık verdiler.

⁹ Böylece Ahav, Ben-Hadat'ın habercilerine, "Efendimiz krala ilk isteklerinin hepsini kabul edeceğimi, ama ikincisini kabul edemeyeceğimi söyleyin" dedi. Haberciler gidip Ben-Hadat'a durumu bildirdiler.

¹⁰ O zaman Ben-Hadat Ahav'a başka bir haber gönderdi: "O kadar çok adamla senin üstüne yürüyeceğim ki, Şamiriye'yi yerle bir edeceğim. Kentin tozları askerlerimin avuçlarını bile dolduramayacak. Eğer bunu yapmazsam, ilahlar bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!"

¹¹ İsrail Kralı şöyle karşılık verdi: "Kralımıza deyin ki, 'Zırhını kuşanmadan önce değil, kuşandıktan sonra övünsün.'

¹² Ben-Hadat bunu duyduğunda, kendisini destekleyen krallarla birlikte çadırda içki içiyordu. Hemen adamlarına buyruk verdi: "Saldırıya hazırlanın." Böylece Şamiriye'ye karşı saldırı hazırlıklarına giriştiler.

Ahav Ben-Hadat'ı Bozguna Uğrattı

¹³ O sırada bir peygamber gelip İsrail Kralı Ahav'a şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Bu büyük orduyu görüyor musun? Onları bugün senin eline teslim edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.'

¹⁴ Ahav, "Kimin aracılığıyla olacak bu?" diye sordu.

Peygamber şu karşılığı verdi: "RAB diyor ki, 'İlçe komutanlarının genç askerleri bunu başaracak.'

Ahav, "Savaşa kim başlayacak?" diye sordu.

Peygamber, "Sen başlayacaksın" dedi.

¹⁵ Ahav ilçe komutanlarının genç askerlerini çağırıp saydı. İki yüz otuz iki kişiydiler. Sonra bütün İsrail ordusunu toplayıp saydı, onlar da yedi bin kişiydiler.

¹⁶ Öğleyin Ben-Hadat ile kendisini destekleyen otuz iki kral çadırlarda içip sarhoş olmuşken İsrail saldırısı başladı. ¹⁷ Önce genç askerler saldırıyla geçti. Ben-Hadat'ın gönderdiği gözcüler, "Şamiriyeliler geliyor" diye ona haber getirdiler.

¹⁸ Ben-Hadat, "İster barış, ister savaş için gelsinler, onları canlı yakalayın" dedi.

¹⁹ Genç askerler arkalarındaki İsrail ordusuyla birlikte kentten çıkıştı. saldırıyla geçtiler. ²⁰ Herkes önüne geleni öldürdü. Aramlılar kaçmaya başlayınca, İsraililer peşlerine düştü. Ama Aram Kralı Ben-Hadat, atına

binerek atlılarla birlikte kaçıp kurtuldu. ²¹ İsrail Kralı atlarla savaş arabalarına büyük zararlar vererek Aramlılar'ı ağır bir yenilgiye uğrattı.

²² Daha sonra peygamber gelip İsrail Kralı'na, "Git, gücünü pekiştir ve neler yapman gerektiğini iyi düşün" dedi, "Çünkü önmüzdeki İlkbaharda Aram Kralı sana yine saldıracak."

Aramlılar'in İkinci Saldırısı

²³ Bu arada görevlileri Aram Kralı'nın kendisine, "İsrail'in ilahi dağ ilahıdır" dediler, "Bu nedenle bizden güçlü çıktılar. Ama ovada savaşırsak, onları kesinlikle yeneriz." ²⁴ Şimdi bütün kralları görevlerinden al, onların yerine yeni komutanlar ata. ²⁵ Kaybettigin kadar at ve savaş arabası toplayarak kendine yeni bir ordu kur. İsailliler'le ovada savaşalım. O zaman onları kesinlikle yeneriz." Aram Kralı Ben-Hadat bütün söylenenleri kabul edip yerine getirdi. ²⁶ İlkbaharda Aramlılar'ı toplayıp İsailliler'le savaşmak üzere Afek Kenti'ne gitti. ²⁷ İsrail halkı da toplanıp yiyeceğini hazırladı. Aramlılar'la savaşmak üzere yola çıkış onların karşısına ordugah kurdu. Ülkeyi dolduran Aramlılar'ın karşısında İsailliler iki küçük oglak sürüsü gibi kalyordu.

²⁸ Bir Tanrı adamı gidip İsrail Kralı Ahav'a şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar, RAB dağların Tanrı'sıdır, ovaların değil, dedikleri için bu güçlü ordunun tümünü senin eline teslim edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.'"

²⁹ Birbirlerine karşı ordugah kuran Aramlılar'la İsailliler yedi gün beklediler. Yedinci gün savaş başladı. İsailliler bir gün içinde yüz bin Aramlı yaya asker öldürdü. ³⁰ Sağ kalanlar Afek Kenti'ne kaçtılar. Orada da yirmi yedi bin kişinin üstüne surlar yıkıldı. Ben-Hadat kentin içine kaçip bir iç odaya saklandı.

³¹ Görevlileri Ben-Hadat'a şöyle dediler: "Duyduğumuza göre, İsrail kralları iyi yürekli krallarmış. Haydi bellerimize çul kuşanıp başlarımıza ip saralım ve İsrail Kralı'nın huzuruna çıkalım. Belki senin canını bağışlar."

³² Bellerine çul kuşanıp başına da ip bağladılar ve İsrail Kralı'nın huzuruna çıkarak, "Kulun Ben-Hadat 'Canımı bağışla' diye yalvarıyor" dediler.

Ahav, "Ben-Hadat hâlâ yaşıyor mu? O benim kardeşim sayılır" diye karşılık verdi.

³³ Adamlar bunu olumlu bir belirti sayarak hemen sözü ağızından aldılar ve, "Evet, Ben-Hadat kardeşin sayılır!" dediler.

Kral, "Gidin, onu getirin" diye buyruk verdi. Ben-Hadat gelince, Ahav onu kendi savaş arabasına aldı.

³⁴ Ben-Hadat, "Babamın babandan almış olduğu kentleri geri vereceğim" dedi, "Babam nasıl Samiriye'de çarşılardan kurduya, sen de Şam'da çarşılardan kurbalırsın."

Bunun üzerine Ahav, "Ben de bu şartlara dayanarak sana özgürlüğünü veriyorum" dedi. Böylece onunla bir antlaşma yaparak gitmesine izin verdi.

Bir Peygamberin Ahav'i Suçlaması

³⁵ Peygamberlerden biri, RAB'bin sözüne uyararak arkadaşa, "Lütfen, beni vur!" dedi. Ama arkadaşı onu vurmak istemedi.

³⁶ O zaman peygamber arkadaşına şöyle dedi: "Sen RAB'bin buyruğunu dinlemediğin için, yanıldan ayrılrılsın ayrılmaz bir aslan seni öldürmeyecek." Adam oradan ayrıldıktan sonra aslan onu yakalayıp öldürdü.

³⁷ Bunun üzerine aynı peygamber, başka bir adama giderek, "Lütfen beni vur!" dedi. Adam da onu vurup yaraladı. ³⁸ Peygamber gitti, kılığını

değiştirmek için gözlerini bağladı. Yol kenarında kralın geçmesini beklemeye başladı.³⁹ Kral oradan geçerken, peygamber ona şöyle seslendi: “Ben kulun, tam savaşın içindeyken, askerin biri bana bir tutsak getirip, ‘Bu adamı iyi koru’ dedi, ‘Kaçacak olursa, karşılığını ya canıyla, ya da bir talant^{*} gümüşle ödersin.’⁴⁰ Ama ben oraya buraya bakarken, adam kayboldu.”

İsrail Kralı, “Sen kendini yargılamış oldun” diye karşılık verdi, “Cezanı çekeceksin.”

⁴¹ Peygamber, hemen gözlerindeki sargılı çıktı. O zaman İsrail Kralı onun bir peygamber olduğunu anladı. ⁴² Bunun üzerine peygamber krala söyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Ölüme mahkûm ettiğim adamı saliverdiğim için onun yerine sen öleceksin. Onun halkın başına gelecekler senin halkın başına gelecek.’” ⁴³ Keyfi kaçan İsrail Kralı öfkeyle Samiriye'deki sarayına döndü.

21

Navot'un Bağı

¹⁻² Yizreel'de Samiriye Kralı Ahav'in sarayının yanında Yizreelli Navot'un bir bağı vardı. Bir gün Ahav, Navot'a şunu önerdi: “Bağını bana ver. Sarayıma yakın olduğu için orayı sebze bahçesi olarak kullanmak istiyorum. Karşılığında ben de sana daha iyi bir bağ vereyim, ya da isterSEN değerini gümüş olarak ödeyeyim.”

³ Ama Navot, “Atalarımın bana bıraktığı mirası sana vermekten RAB beni esirgesin” diye karşılık verdi.

⁴ “Atalarımın bana bıraktığı mirası sana vermem” diyen Yizreelli Navot'un bu sözlerine sıkılıp öfkelenen Ahav sarayına döndü. Asık bir yüze yatağına uzanıp hiçbir şey yemedi.

⁵ Karısı İzebel yanına gelip, “Neden bu kadar sıkılıyorsun? Neden yemek yemiyorsun?” diye sordu.

⁶ Ahav karısına söyle karşılık verdi: “Yizreelli Navot'a, ‘Sen bağımlı gümüş karşılığında bana sat, isterSEN ben de onun yerine sana başka bir bağ vereyim’ dedim. Ama o, ‘Hayır, bağımlı sana vermem’ dedi.”

⁷ İzebel, “Sen İsrail'e böyle mi krallık yapıyorsun?” dedi, “Kalk, yemeğini ye, keyfini bozma. Yizreelli Navot'un bağımlı sana ben vereceğim.”

⁸ İzebel Ahav'in mührünü kullanarak onun adına mektuplar yazdı, Navot'un yaşadığı kentin ileri gelenleriyle soylularına gönderdi.

⁹ Mektuplarda şunları yazdı:

“Oruç^{*} ilan edip Navot'u halkın önüne oturtun. ¹⁰ Karşısına da, ‘Navot Tanrı'ya ve krala sövdü’ diyen iki yalancı tanık koyn. Sonra onu dışarı çıkarıp taşlayarak öldürün.”

¹¹ Navot'un yaşadığı kentin ileri gelenleriyle soyluları İzebel'in gönderdiği mektuplarda yazdıklarını uyguladılar. ¹² Oruç ilan edip Navot'u halkın önüne oturttular. ¹³ Sonra iki kötü adam gelip Navot'un karşısına oturdu ve halkın önünde: “Navot, Tanrı'ya ve krala sövdü” diyerek yalan yere tanıklık etti. Bunun üzerine onu kentin dışına çıkardılar ve taşlayarak öldürdüler. ¹⁴ Sonra İzebel'e, “Navot taşlanarak öldürüldü” diye haber gönderdiler.

¹⁵ İzebel, Navot'un taşlanıp öldürülüğünü duyar duymaz, Ahav'a, “Kalk, Yizreelli Navot'un sana gümüş karşılığında satmak istemediği bağıni

* **20:39** “Bir talant”: Yaklaşık 34,5 kg.

sahiplen” dedi, “Çünkü o artık yaşamıyor, öldü.” ¹⁶ Ahav, Yizreelli Navot'un olduğunu duyunca, onun bağıını almaya gitti.

¹⁷ O zaman RAB, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: ¹⁸ “Kalk, Samiriyeli İsrail Kralı Ahav'ı karşılamaya git. Şu anda Navot'un bağındadır. Orayı almaya gitti. ¹⁹ Ona de ki, RAB şöyle diyor: ‘Hem adamı öldürdün, hem de bağıını aldın, değil mi? Navot'un kanını köpekler nerede yaladıysa, senin kanını da orada yalayacak.’”

²⁰ Ahav, İlyas'a, “Ey düşmanım, beni buldun, değil mi?” dedi.

İlyas şöyle karşılık verdi: “Evet, buldum. Çünkü sen RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak kendini sattın. ²¹ RAB diyor ki, ‘Seni sıkıntılarla sokacak ve yok edeceğim. İsrail'de senin soyundan gelen genç yaşı^{*} bütün erkeklerin kökünü kurutacağım. ²² Beni öfkelendirip İsrail'i günaha sürüklendiğin için senin ailen de Nevat oğlu Yarovam'ın ve Ahiya oğlu Baaşa'nın ailelerinin akibetine uğrayacak.’

²³ “RAB İzebel için de, ‘İzebel’i Yizreel Kenti'nin surları dibinde köpekler yiyecek’ diyor. ²⁴ ‘Ahav'in ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırda ölenleri yirtıcı kuşlar yiyecek.’”

²⁵ –Ahav kadar, RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak kendini satan hiç kimse olmadı. Karısı İzebel onu her konuda kıskırtıyordu. ²⁶ Ahav RAB'bin İsrail halkın önünden kovduğu Amorlular'ın her yaptığına uyarak putların ardına yürüdü ve içgenc işler yaptı.–

²⁷ Ahav bu sözleri dinledikten sonra, giysilerini yırttı, çula sarıp oruç tutmaya başladı. Çul içinde yatıp kalkarak, alçakgönüllü bir yol tuttu.

²⁸ RAB, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: ²⁹ “Ahav'in önümde ne denli alçakgönüllü davrandığını gördün mü? Bu alçakgönüllülüğünden ötürü yaşamı boyunca ben de onu sıkıntıya sokmayacağım. Ama oğlunun zamanında ailesine sıkıntı vereceğim.”

22

Peygamber Mikaya Ahav'ı Uyarıyor (2Ta.18:2-27)

¹ Üç yıl boyunca Aram ile İsrail arasında savaş çıkmadı. ² Üçüncü yıl Yahuda Kralı Yehoşafat, İsrail Kralı'nı görmeye gitti. ³ İsrail Kralı Ahav, görevlilerine, “Ramot-Gilat'ın bize ait olduğunu bilmiyor musunuz?” dedi, “Biz onu Aram Kralı'ndan geri almak için bir şey yapmadık.”

⁴ Sonra Yehoşafat'a, “Ramot-Gilat'a karşı benimle birlikte savaşır mısın?” diye sordu.

Yehoşafat, “Beni kendin, halkımı halkın, atlarımı atların say” diye yanıtladı, ⁵ “Ama önce RAB'be danışalm” diye ekledi.

⁶ İsrail Kralı dört yüz kadar peygamberi toplayıp, “Ramot-Gilat'a karşı savaşayım mı, yoksa vazgeçiyim?” diye sordu.

Peygamberler, “Savaş, çünkü Rab kenti senin eline teslim edecek” diye yanıtladılar.

⁷ Ama Yehoşafat, “Burada danışabileceğimiz RAB'bin başka peygamberi yok mu?” diye sordu.

* ^{21:21} “Genç yaşı” ya da “Köle olsun, özgür olsun”. ^{21:23} 2Kr.9:36

8 İsrail Kralı, "Yimla oğlu Mikaya adında biri daha var" diye yanıtladı, "Onun aracılığıyla RAB'be danışabilirim. Ama ben ondan nefret ederim. Çünkü benimle ilgili hiç iyi peygamberlik etmez, yalnız kötü şeyler söyler."

Yehoşafat, "Böyle konuşmaman gereklidir, ey kral!" dedi.

9 İsrail Kralı bir görevli çağrırip, "Hemen Yimla oğlu Mikaya'yı getir!" diye buyurdu.

10 İsrail Kralı Ahav ile Yahuda Kralı Yehoşafat kral giysileriyle Samiriye Kapısı'nın girişinde, harman yerine konan tahtlarında oturuyorlardı. Bütün peygamberler de onların önünde peygamberlik ediyordu. **11** Kenaana oğlu Sidkiya, yaptığı demir boynuzları göstererek şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar' yok edinceye dek onları bu boynuzlarla vuracaksın."

12 Öteki peygamberlerin hepsi de aynı şeyi söylediler: "Ramot-Gilat'a saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek."

13 Mikaya'yı çağrımaya giden görevli ona, "Bak! Peygamberler bir ağızdan kral için olumlu şeyler söyleyiyorlar" dedi, "Rica ederim, senin sözün de onlarinkine uygun olsun; olumlu bir şey söyle."

14 Mikaya, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, RAB bana ne derse onu söyleyeceğim" diye karşılık verdi.

15 Mikaya gelince kral, "Mikaya, Ramot-Gilat'a karşı savaşa gidelim mi, yoksa vazgeç mi?" diye sordu.

Mikaya, "Saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek" diye yanıtladı.

16 Bunun üzerine kral, "RAB'bin adına bana gerçeğin dışında bir şey söylemeyeceğime ilişkin sana kaç kez ant içireyim?" diye sordu.

17 Mikaya şöyle karşılık verdi: "İsrailliler'i dağlara dağılmış çobansız koyunlar gibi gördüm. RAB, 'Bunların sahibi yok. Herkes güvenlik içinde evine dönsün' dedi."

18 İsrail Kralı Yehoşafat'a, "Benimle ilgili iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyleyip dememiş miydim?" dedi.

19 Mikaya konuşmasını sürdürdü: "Öyleyse RAB'bin sözünü dinle! Gördüm ki, RAB tahtında oturuyor, bütün göksel varlıklar da sağında, solunda duruyordu.

20 RAB sordu: 'Ramot-Gilat'a saldırıp ölsün diye Ahav'i kim kandıracak?'

"Kimi söyle, kimi böyle derken, **21** bir ruh çıkıp RAB'bin önünde durdu ve, 'Ben onu kandıracığım' dedi.

"RAB, 'Nasıl?' diye sordu.

22 "Ruh, 'Aldatıcı ruh olarak gidip Ahav'in bütün peygamberlerine yalan söyleyeceğim' diye karşılık verdi.

"RAB, 'Onu kandırmayı başaracaksın!' dedi, 'Git, dedığını yap.'

23 "İşte RAB bütün bu peygamberlerin ağızına aldatıcı bir ruh koydu. Çünkü sana kötülük etmeye karar verdi."

24 Kenaana oğlu Sidkiya yaklaşıp Mikaya'nın yüzüne bir tokat attı. "RAB'bin Ruhu nasıl benden çıkıp da seninle konuştu?" dedi.

25 Mikaya, "Gizlenmek için bir iç odaya girdiğin gün göreceksin" diye yanıtladı.

26 Bunun üzerine İsrail Kralı, "Mikaya'yı kentin yönetici Amon'a ve kralın oğlu Yoaş'a götürün" dedi, **27** "Ben güvenlik içinde dönünceye dek bu adamı cezaevinde tutmalarını, ona su ve ekmekten başka bir şey vermemelerini söyleyin!"

²⁸ Mikaya, “Eğer sen güvenlik içinde dönersen, RAB benim aracılığımıla konuşmamış demektir” dedi ve, “Herkes bunu duysun!” diye ekledi.

Ahav'in Ölümü (2Ta.18:28-34)

²⁹ İsrail Kralı Ahav'la Yahuda Kralı Yehoşafat Ramot-Gilat'a saldırmak için yola çıktılar. ³⁰ İsrail Kralı, Yehoşafat'a, “Ben kılık değiştirip savaşa öyle gireceğim, ama sen kral giysilerini giy” dedi. Böylece İsrail Kralı kılığını değiştirip savaşa girdi.

³¹ Aram Kralı, savaş arabalarının otuz iki komutanına, “İsrail Kralı dışında, büyük küçük hiç kimseye saldırmayın!” diye buyruk vermişti. ³² Savaş arabalarının komutanları Yehoşafat'ı görünce, İsrail Kralı sanıp saldırmak için ona döndüler. Yehoşafat yakarmaya başladı. ³³ Komutanlar onun İsrail Kralı olmadığını anlayınca peşini bırakıtlar.

³⁴ O sırada bir asker rasgele attığı bir okla İsrail Kralı'nı zırhının parçalarının birlleştiği yerden vurdu. Kral arabacısına, “Dönüp beni savaş alanından çıkar, yaralandım” dedi. ³⁵ Savaş o gün şiddetlendi. İsrail Kralı, arabasında Aramlılar'a karşı akşam kadar dayandı ve akşamleyin öldü. Yarasından akan kanlar arabasının içinde kaldı. ³⁶ Güneş batarken ordugahta, “Herkes kendi kentine, ülkesine dönsün!” diye bağırdılar.

³⁷ Kral ölmüştü. Onu Samiriye'ye getirip orada gömdüler. ³⁸ Arabası fahişelerin yıkadığı Samiriye Havuzu'nun kenarında temizlenirken RAB'bin sözü uyarınca köpekler kanını yaladı.

³⁹ Ahav'in krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, yaptırdığı fildişi süslemeli saray ve bütün kentler İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

⁴⁰ Ahav ölüp atalarına kavuşunca yerine oğlu Ahazya kral oldu.

Yehoşafat'in Krallığı (2Ta.20:31-21:1)

⁴¹ İsrail Kralı Ahav'in krallığının dördüncü yılında Asa oğlu Yehoşafat Yahuda Kralı oldu. ⁴² Yehoşafat otuz beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi beş yıl krallık yaptı. Annesi Şilhi'nin kızı Azuva'ydı. ⁴³ Babası Asa'nın bütün yollarını izleyen ve bunlardan sapmayan Yehoşafat RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Ancak alışlagelen tapınma yerleri kaldırılmadı. Halk hâlâ oralarda kurban kesip buhur yakıyordu. ⁴⁴ Yehoşafat İsrail Kralı ile barış yaptı.

⁴⁵ Yehoşafat'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, başarıları ve savaşları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁴⁶ Yehoşafat babası Asa'nın döneminden kalan, putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkeklerin hepsini ülkeden süpürüp attı. ⁴⁷ Edom'da kral yoktu, yerine bir vekil bakıyordu.

⁴⁸ Yehoşafat altın almak için Ofir'e gitmek üzere ticaret gemileri yaptırdı. Ancak gemiler oraya gidemeden Eşyon-Gever'de parçalandı. ⁴⁹ O zaman Ahav oğlu Ahazya, Yehoşafat'a, “Benim adamlarım gemilerde seninkilerle birlikte gitsinler” dedi. Ama Yehoşafat kabul etmedi.

⁵⁰ Yehoşafat ölüp atalarına kavuştu ve atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yehoram kral oldu.

Ahazya'nın Krallığı

⁵¹ Yahuda Kralı Yehoşafat'ın krallığının on yedinci yılında Ahav oğlu Ahazya Samiriye'de İsrail Kralı oldu. İki yıl krallık yaptı. ⁵² RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babasının, annesinin ve İsrail'i günaha sürükleyen Nevat oğlu

Yarovalam'ın yolunda yürüdü. ⁵³ Baal'a* hizmet edip taptı. Babasının her yaptığına uyararak İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelendirdi.

2.KRALLAR

GİRİŞ

2.Krallar Kitabı İsrail ve Yahuda krallıklarının tarihine 1.Krallar Kitabı'nda kaldığı yerden devam eder. Kitap iki bölüme ayrılabilir:

1. İki krallığın tarihi, İ.O. 9. yüzyıl ortalarından Samiriye'nin düşüşü ve İsrail (kuzey krallığı) halkın Asur'a sürgün edilmesine kadar (İ.O. 722).
2. Yahuda krallığının tarihi, İsrail krallığının yıkılışından Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yeruşalim'i ele geçirip yıkmasına, Yahuda halkını Babil'e sürmesine kadar (İ.O. 586). Kitap Babil yönetimindeki Yahuda Valisi Gedalya'nın öldürülmesiyle ve Yahuda Kralı Yehoyakin'in Babil'deki tutukevinden saliverilmesi haberiyile son buluyor.

Bu ulusal felaketler Yahuda ve İsrail krallarının ve halklarının sadakatsizliği yüzünden yaşanmaktadır. Yeruşalim'in yıkılışıyla Yahudalar'dan birçok kişinin sürgüne gitmesi İsrail tarihinde büyük dönüm noktalarından biridir.

2.Krallar Kitabı'nda en önemli iki peygamber İlyas'ın yerine geçen Elişa ve Yeşaya'dır.

Ana Hatlar:

- 1:1-17:41 Bölünen krallıklar
 - a. 1:1-8:15 Peygamber Elişa
 - b. 8:16-17:4 Yahuda ve İsrail kralları
 - c. 17:5-41 Samiriye'nin düşüşü
- 18:1-25:30 Yahuda krallığı
 - a. 18:1-21:26 Hizkiya'dan Yoşa'ya
 - b. 22:1-23:30 Yoşa'nın krallığı
 - c. 23:31-24:20 Yahuda'nın son kralları
 - ç. 25:1-30 Yeruşalim'in düşüşü

Rab Kral Ahazyayı Cezalandırıyor

¹ İsrail Kralı Ahav'in ölümünden sonra Moavlular İsrail'e karşı ayaklandı.

² İsrail Kralı Ahazya Samiriye'de yaşadığı sarayın üst katındaki kafesli pencereden düşüp yaralandı. Habercilerine, "Gidin, Ekron ilahi Baalzevuv'a* danışın, yaralarımın iyileşip iyileşmeyeceğini öğrenin" dedi.

³ Ama RAB'bin meleği, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: "Kalk, Samiriye Kralı'nın habercilerini karşıla ve onlara de ki, 'İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahi Baalzevuv'a danışmaya gidiyorsunuz?' ⁴ Kralınıza deyin ki, 'RAB, Yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!' diyor." Böylece İlyas oradan ayrıldı. ⁵ Haberciler kralın yanına döndüler. Kral, "Neden geri döndünüz?" diye sordu.

⁶ Şöyleder karşılık verdiler: "Yolda bir adamla karşılaştık. Bize dedi ki, 'Gidin, sizi gönderen krala RAB söyle diyor deyin: İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahi Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!'"

⁷ Kral, "Sizi karşılayın bu sözleri söyleyen nasıl bir adamdı?" diye sordu.

⁸ "Üzerinde tüülü bir giysi, belinde deri bir kuşak vardı" diye yanıldıkları.

Kral, "O Tişbeli İlyas'tır" dedi.

9 Sonra bir komutanla birlikte ellı adamını İlyas'a gönderdi. Komutan tepenin üstünde oturan İlyas'ın yanına çıkip ona, "Ey Tanrı adamı, kral aşağı inmeni istiyor" dedi.

10 İlyas, "Eğer ben Tanrı adamıysam, şimdi göklerden ateş yağacak ve senin birlikte ellı adamını yok edecek!" diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte ellı adamını yakıp yok etti.

11 Bunun üzerine kral, İlyas'a başka bir komutanla birlikte ellı adam daha gönderdi. Komutan İlyas'a, "Ey Tanrı adamı, kral hemen aşağı inmeni istiyor!" dedi.

12 İlyas, "Eğer ben Tanrı adamıysam, göklerden ateş yağacak ve senin birlikte ellı adamını yok edecek!" diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte ellı adamını yakıp yok etti.

13 Kral üçüncü kez bir komutanla ellı adam gönderdi. Üçüncü komutan çıkış İlyas'ın önünde diz çöktü ve ona şöyle yalvardı: "Ey Tanrı adamı, lütfen bana ve adamlarına acı, canımızı bağısla! **14** Göklерden yağan ateş daha önce gelen iki komutanla elliser adamını yakıp yok etti, ama lütfen bana acı."

15 RAB'bin meleği, İlyas'a, "Onunla birlikte aşağı in, korkma" dedi. İlyas kalkıp komutanla birlikte kralın yanına gitti **16** ve ona şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'İsrail'de danışacak Tanrı yok mu ki Ekron ilahi Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin! "

17 RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediğī söz uyarınca Kral Ahazya öldü. Oğlu olmadığı için yerine kardeşi Yoram geçti. Bu olay Yahuda Kralı Yehoşafat oğlu Yehoram'ın krallığının ikinci yılında oldu.

18 Ahazya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları İsrail kralarının tarihinde yazılıdır.

2

İlyas'ın Göklere Alınısı

1 RAB İlyas'ı kasırgaya göklere çıkarmadan önce, İlyas ile Elişa Gilgal'dan ayrılp yola çıkmışlardı. **2** İlyas Elişa'ya, "Lütfen sen burada kal, çünkü RAB beni Beytel'e gönderdi" dedi.

Elişa, "Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam" diye karşılık verdi. Böylece Beytel'e birlikte gittiler.

3 Beytel'deki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. "RAB bugün efendini senin başından alacak, biliyor musun?" diye ona sordular.

Elişa, "Evet, biliyorum, konuşmayı!" diye karşılık verdi.

4 İlyas, "Elişa, lütfen burada kal, çünkü RAB beni Eriha'ya gönderdi" dedi.

Elişa, "Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam" diye karşılık verdi. Böylece birlikte Eriha'ya gittiler.

5 Eriha'daki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. "RAB efendini bugün senin başından alacak, biliyor musun?" diye ona sordular.

Elişa, "Evet, biliyorum, konuşmayı!" diye karşılık verdi.

6 Sonra İlyas, "Lütfen, burada kal, çünkü RAB beni Şeria Irmağı kıyısına gönderdi" dedi.

Eliş, "Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerm ki, senden ayrılmam" diye karşılık verdi. Böylece ikisi birlikte yollarına devam etti.⁷ Elli peygamber de onları Şeria Irmağı'na kadar izledi. İlyas ile Eliş Şeria Irmağı'nın kıyısında durdular. Peygamberler de biraz ötede, onların karşısında durdu.⁸ İlyas cüppesini dürüp sulara vurunca, sular ikiye ayrıldı. Eliş ile İlyas kuru toprağın üzerinden yürüyerek karşıya geçtiler.⁹ Karşı yakaya geçtikten sonra İlyas Eliş'a, "Şöyle, yanından alımadan önce senin için ne yapabilirim?" dedi.

Eliş, "İzin ver, senin ruhundan iki pay miras^{*} alayım" diye karşılık verdi.

¹⁰ İlyas, "Zor bir şey istedin" dedi, "Eğer yanından alındığımı görürsen olur, yoksa olmaz."

¹¹ Onlar yürüyüp konuşurlarken, ansızın ateşten bir atlı araba göründü, onları birbirinden ayırdı. İlyas kasırgayla göklere alındı. ¹² Olanları gören Eliş şöyledir: "Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!" İlyas'ı bir daha göremedi. Giysilerini yırtıp paramparça etti. ¹³ Sonra İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi alıp geri döndü ve Şeria Irmağı'nın kıyısında dardu. ¹⁴ İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi sulara vurarak, "İlyas'ın Tanrısı RAB nerede?" diye seslendi. Cüppeyi sulara vurunca irmak ikiye ayrıldı, Eliş karşı yakaya geçti.

¹⁵ Erihalı peygamberler tarafından Eliş'ı görünce, "İlyas'ın ruhu Eliş'ının üzerinde!" dediler. Sonra onu karşılaşmaya giderek önünde yere kapandılar.

¹⁶ "Yanımızda ellî güçlü adam var" dediler, "İzin ver, gidip efendini arayalım. Belki RAB'bin Ruhu onu dağların ya da vadilerin birine atmıştır."

Eliş, "Hayır, onları göndermeyin" dedi.

¹⁷ Ama o kadar direttiler ki, sonunda Eliş dayanamadı, "Peki, gönderin" dedi. Elli adam gidip üç gün İlyas'ı aradılsa da bulamadılar. ¹⁸ Sonra Eriha'ya, Eliş'ının yanına döndüler. Eliş onlara, "Ben size gitmeyin demedim mi?" dedi.

Eliş Suları Paklıyor

¹⁹ Erihalılar Eliş'ı, "Efendimiz, gördüğün gibi bu kentin yeri iyi ama suyu kötü, toprağı da verimsiz" dediler.

²⁰ Eliş, "Yeni bir kabın içine tuz koyup bana getirin" dedi. Kap getirilince,

²¹ Eliş suyun kaynağına çıktı, tuzu suya atıp şöyledi: "RAB diyor ki, 'Bu

suyu paklıyorum, artık onda ölüm ve verimsizlik olmayacak.'"²² Eliş'ının

söylediği gibi, su bugüne dek temiz kaldı.

Eliş'ı Alaya Alan Çocuklar

²³ Eliş oradan ayrılip Beytel'e giderken kentin çocukları yola döküldüler. "Defol, defol, kel kafal!" diyerek onunla alay ettiler.

²⁴ Eliş arkasına dönüp çocuklara baktı ve RAB'bin adıyla onları lanetledi. Bunun üzerine ormandan çıkan iki dişi ayı çocuklardan kırk ikisini parçaladı.

²⁵ Eliş oradan Karmel Dağı'na gitti, sonra Samiriye'ye döndü.

3

Moavlılar'ın Ayaklanması

¹ Yahuda Kralı Yehoşafat'ın krallığının on sekizinci yılında Ahav oğlu Yoram Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on iki yıl krallık yaptı. ² Yoram RAB'bin

^{2:9} Yas.21:17 * ^{2:9} Kutsal Yasa'ya göre ilk doğan çocuk iki pay miras alır (bkz. Yas.21:17). ^{2:12}
2Kr.13:14

gözünde kötü olanı yaptıysa da annesiyle babası kadar kötü değildi. Çünkü babasının yaptırdığı Baal'ı* simgeleyen dikili taşı kaldırıp attı. ³ Bununla birlikte Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklendiği günahlara o da katıldı ve bu günahlardan ayrılmadı.

⁴ Moav Kralı Meşa koyun yetiştirdi. İsrail Kralı'na her yıl yüz bin kuzu, yüz bin de koç yünü sağlamak zorundaydı. ⁵ Ama Ahav'in ölümünden sonra, Moav Kralı İsrail Kralı'na karşı ayaklandı. ⁶ O zaman Kral Yoram Samiriye'den ayrıldı ve bütün İsailliler'i bir araya topladı. ⁷ Yahuda Kralı Yehoşafat'a da şu haberini gönderdi: "Moav Kralı bana başkaldırdı, benimle birlikte Moavlular'a karşı savaşır mısun?"

Yehoşafat, "Evet, savaşırım. Beni kendin, halkımı halkın, atlarımı atların say" dedi. ⁸ Sonra, "Hangi yönden saldırılalım?" diye sordu.

Yoram, "Edom kırlarından" diye karşılık verdi.

⁹ İsrail, Yahuda ve Edom kralları birlikte yola çıktılar. Dolambaçlı yollarda yedi gün ilerledikten sonra suları tükendi. Askerler ve hayvanlar susuz kaldı.

¹⁰ İsrail Kralı, "Eyyah!" diye bağırdı, "RAB, Moavlular'ın eline teslim etmek için mi üçümüzü bir araya topladı?"

¹¹ Yehoşafat, "Burada RAB'bin peygamberi yok mu? Onun aracılığıyla RAB'be danışalım" dedi.

İsrail Kralı'nın adamlarından biri, "Şafat oğlu Elişə burada. İlyas'ın ellerine o su dökerdi" diye yanıtladı.

¹² Kral Yehoşafat, "O, RAB'bin ne düşündüğünü bilir" dedi. Bunun üzerine Yehoşafat, İsrail ve Edom kralları birlikte Elişə'nın yanına gittiler.

¹³ Elişə İsrail Kralı'na, "Ne diye bana geldin?" dedi, "Git, annenle babanın peygamberlerine danış."

İsrail Kralı, "Olmaz! Demek RAB üçümüzü Moavlular'ın eline teslim etmek için bir araya toplamış" diye karşılık verdi.

¹⁴ Elişə şöyle dedi: "Hizmetinde olduğum, Her Şeye Egemen, yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, Yahuda Kralı Yehoşafat'a saygımlı olmasaydı, sana ne bakardum, ne de ilgilendirdim. ¹⁵ Şimdi bana lir çalan bir adam getirin."

Getirilen adam lir çalarken, RAB'bin gücü Elişə'nın üzerine indi. ¹⁶ Elişə şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Bu vadinin başından sonuna kadar hendekler kazın.'

¹⁷ Ne rüzgar göreceksiniz, ne yağmur. Öyleyken vadi suyla dolup taşacak. Sizler, sürüleriniz ve öteki hayvanlarınız doyasıya içeceksiniz. ¹⁸ RAB için bunu yapmak kolaydır. O, Moavlular'ı da sizin elinize teslim edecek. ¹⁹ Onların önemli surlu kentlerinin tümünü ele geçireceksiniz. Meyve ağaçlarının hepsini kesecek, su kaynaklarını kurutacak, verimli tarlalarına taş dolduracaksınız."

²⁰ Ertesi sabah, sununun sunulduğu saatte, Edom yönünden akan sular her yeri doldurdu.

²¹ Moavlular kralların kendilerine saldırmak üzere yola çıktılarını duydular. Genç, yaşlı eli silah tutan herkes bir araya toplanıp sınırdá beklemeye başladı.

²² Ertesi sabah erkenden kalktılar. Güneş ışınlarının kızıllaştığı suyu kan sanarak, ²³ "Kan bu!" diye haykırdılar, "Krallar kendi aralarında savaşıp birbirlerini öldürmüştürler. Haydi, Moavlular, yağmaya!"

²⁴ Ama Moavlular İsrail ordugahına vardıklarında, İsailliler saldırıp onları püskürttü. Moavlular kaçmaya başladı. İsailliler peşlerine düşüp onları öldürdüler. ²⁵ Kentlerini yıktılar. Her İsraili verimli tarlalara taş attı. Bütün tarlalar taşı doldu. Su kaynaklarını kuruttular, meyve ağaçlarınıkestiler.

Yalnız Kır-Hereset'in taşları yerinde kaldı. Sapancılar kenti kuşatıp saldırıyla geçti.

²⁶ Moav Kralı, savaşı kaybettiğini anlayınca, yanına yedi yüz kılıçlı adam aldı; Edom kuvvetlerini yarip kaçmak istediyse de başaramadı. ²⁷ Bunun üzerine tahtına gelecek en büyük oğlunu surların üzerine götürüp yakmalık sunu olarak sundu. İsrailliler bu olaydan doğan büyük öfke sırasında oradan ayrılip ülkelerine döndüler.

4

Elişa'nın Yoksul Bir Dula Yardımı

¹ Bir gün, peygamber topluluğundan bir adamın karısı gidip Elişa'ya şöyle yakardı: "Efendim, kocam öldü! Bildiğin gibi RAB'be tapınırdı*. Şimdi bir alacaklısı geldi, iki oğlumu benden alıp köle olarak götürmek istiyor."

² Elişa, "Senin için ne yapsam?" diye karşılık verdi, "Şöyledir bana, evinde neler var?"

Kadın, "Azıcık zeytinyağı dışında, kulunun evinde hiçbir şey yok" dedi.

³ Elişa, "Bütün komşularına git, ne kadar boş kapıları varsa iste" dedi,

⁴ "Sonra oğullarınla birlikte eve git. Kapıyı üzerinize kapayın ve bütün kapıları yağıla doldurun. Doldurduklarınızı bir kenara koyun."

⁵ Kadın oradan ayrılip oğullarıyla birlikte evine gitti, kapıyı kapadı. Oğullarının getirdiği kapıları doldurmaya başladı. ⁶ Bütün kapılar dolunca oğullarından birine, "Bana bir kap daha getir" dedi.

Oğlu, "Başka kap kalmadı" diye karşılık verdi. O zaman zeytinyağının akışı durdu. ⁷ Kadın gidip durumu Tanrı adamı Elişa'ya bildirdi. Elişa, "Git, zeytinyağını sat, borcunu öde" dedi, "Kalan parayla da oğullarınla birlikte yaşamını sürdür."

Elişa ile Şunemli Zengin Kadın

⁸ Elişa bir gün Şunem'e gitti. Orada zengin bir kadın vardı. Elişa'yı yemeğe alıksındı. O günden sonra Elişa ne zaman Şunem'e gitse, yemek için oraya uğradı. ⁹ Kadın kocasına, "Bize sık sık gelen bu adamın kutsal bir Tanrı adamı olduğunu anladım" dedi. ¹⁰ "Gel, damda onun için küçük bir oda yapalım; içine yatak, masa, sandalye, bir de kandil koymalı. Bize geldiğinde orada kalsın."

¹¹ Bir gün Elişa geldi, yukarı odaya çıkıp uzandı. ¹² Uşağı Gehazi'ye, "Şunemli kadını çağır" dedi. Gehazi kadını çağrırdı. Kadın gelince, ¹³ Elişa Gehazi'ye şöyle dedi: "Ona de ki, 'Bizim için katlandığın bunca zahmetlere karşılık ne yapabilirim? Senin için kralla ya da ordu komutanıyla konuşmayı mı?'"

Kadın, "Ben halkımın arasında mutlu yaşıyorum" diye karşılık verdi.

¹⁴ Elişa, "Öyleyse ne yapabilirim?" diye sordu.

Gehazi, "Kadının oğlu yok, kocası da yaşlı" diye yanıtladı.

¹⁵ Bunun üzerine Elişa, "Kadını çağır" dedi. Gehazi kadını çağrırdı. Kadın gelip kapının eşiğinde durdu. ¹⁶ Elişa, kadına, "Gelecek yıl bu zaman kucağında bir oğlu olacak" dedi.

Kadın, "Olamaz, efendim!" diye karşılık verdi, "Sen ki bir Tanrı adamısın, lütfen kuluna yalan söyleme!"

¹⁷ Ama kadın gebe kaldı ve bir yıl sonra, Elişa'nın söylediği günlerde bir oğul doğurdu.

* ^{4:1} "RAB'be tapınırdı": İbranice "RAB'den korkardı".

18 Çocuk büydü. Bir gün orakçıların başında bulunan babasının yanına gitti.
19 "Başım ağrıyor, başım!" diye bağırmaya başladı.

Babası uşağına, "Onu annesine götür" dedi. **20** Uşak çocuğu alıp annesine götürdü. Çocuk öğlene kadar annesinin dizlerinde yattıktan sonra öldü. **21** Annesi onu yukarı çıkardı, Tanrı adamının yatağına yatırıldı, sonra kapayı kapayıp dışarıya çıktı. **22** Kocasını çağrıp şöyle dedi: "Lütfen bir eşekle birlikte usaklılarından birini bana gönder. Tanrı adamının yanına gitmeliyim. Hemen dönerim."

23 Kocası, "Neden bugün gidiyorsun?" dedi, "Ne Yeni Ay, ne de Şabat bugün." Kadın, "Zarar yok" karşılığını verdi.

24 Eşege palan vurup uşağına, "Haydi yürü, ben sana söylemedikçe yavaşlama" dedi.

25 Karmel Dağı'na varıp Tanrı adamının yanına çıktı.

Tanrı adamı, kadını uzaktan görünce, uşağı Gehazi'ye, "Bak, Şunemli kadın geliyor!" dedi, **26** "Haydi koş, onu karşıla, 'Nasilsın, kocanla oğlun nasıllar?' diye sor."

Kadın Gehazi'ye, "Herkes iyi" dedi.

27 Kadın dağa çıkışın Tanrı adamının yanına varınca, onun ayaklarına sarıldı. Gehazi kadını uzaklaştmak istediyse de Tanrı adamı, "Kadını rahat bırak!" dedi, "Çünkü acı çekiyor. RAB bunun nedenini benden gizledi, açıklamadı."

28 Kadın ona, "Efendim, ben senden çocuk istedim mi?" dedi, "Beni umutlandırma demedim mi?"

29 Elişa Gehazi'ye, "Hemen kemerini kuşan, değneğimi al, koş" dedi, "Biriyle karşılaşırsan selam verme, biri seni selamlarsa karşılık verme. Git, değneğimi çocuğun yüzüne tut."

30 Çocuğun annesi, "Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmayacağım" dedi. Sonra Gehazi'yle birlikte yola çıktı. **31** Gehazi önden gidip değneği çocuğun yüzüne tuttu, ama ne bir ses vardi, ne de bir yanıt. Bunun üzerine Gehazi geri dönüp Elişa'yı karşıladı ve ona, "Çocuk dirilmedi" diye haber verdi.

32 Elişa eve vardığında, çocuğu yatağında ölü buldu. **33** İçeri girdi, kapayı kapayıp RAB'be yalvarmaya başladı. **34** Sonra ağızı çocuğun ağızının, gözleriyle elleri de çocuğun gözleriyle ellerinin üzerine gelecek biçimde yatağa, çocuğun üzerine kapandı. Çocuğun bedeni ısınmaya başladı. **35** Elişa kalkıp odanın içinde sağa sola gezindi, sonra yine dönüp çocuğun üzerine kapandı. Çocuk yedi kez aksırdı ve gözlerini açtı. **36** Elişa Gehazi'ye, "Şunemli kadını çağır" diye seslendi. Gehazi kadını çağırıldı. Kadın gelince, Elişa, "Al oğlunu" dedi. **37** Kadın Elişa'nın ayaklarına kapandı, yirlere kadar eğildi, sonra çocuğunu alıp gitti.

İki Mucize Daha

38 Elişa Gilgal'a döndü. Ülkede kitlik vardı. Elişa bir peygamber topluluğuyla otururken uşağına, "Büyük tencereyi ateşe koy, peygamberlere çorba pişir" dedi. **39** Biri ot toplamak için tarlaya gitti ve yabanıl bir bitki buldu. Bitkiden bir etek dolusu yaban kabağı topladı, getirip tencereye doğradı. Bunların ne olduğunu kimse bilmiyordu. **40** Çorba yenmek üzere boşaltıldı. Ama adamları çorbayı tadar tatmadı, "Ey Tanrı adamı, zehirli bu!" diye bağırıldılar ve yiye mediler.

41 Elişa, "Biraz un getirin" dedi. Unu tencereye atıp, "Koy önlerine, yesinler" dedi. Tencerede zararlı bir şey kalmadı.

42 Baal-Şalişa'dan bir adam geldi. Tanrı adamına o yıl ilk biçilen arpadan yapılmış yirmi ekmekle taze buğday başlığı getirdi. Elişâ uşağına, "Bunları halka dağıt, yesinler" dedi.

43 Uşak, "Nasıl olur, bu yüz kişinin önüne konur mu?" diye sordu. Elişâ, "Halka dağıt, yesinler" diye karşılık verdi, "Çünkü RAB diyor ki, 'Yiyecekler, birazı da artacak.'"**44** Bunun üzerine uşak yiyecekleri halkın önüne koydu. RAB'bin sözü uyarınca halk yedi, birazı da arttı.

5

Naaman Deri Hastalığından Nasıl Kurtuldu

1 Aram Krallı'nın ordu komutanı Naaman efendisinin gözünde saygın, değerli bir adamdı. Çünkü RAB onun aracılığıyla Aramlılar'ı zafere ulaştırmıştı. Naaman yiğit bir askerdi, ama bir deri hastalığına yakalanmıştı.

2 Aramlılar düzenledikleri akińılar sırasında İsrail'den küçük bir kızı tutsak almışlardı. Bu kız Naaman'ın karısının hizmetine verilmişti.**3** Bir gün hanımına, "Keşke efendim Samiriye'deki peygamberin yanına gitse! Peygamber onu deri hastalığından kurtarırdı" dedi.

4 Naaman gidip İsraili kızın söylediklerini efendisi krala anlattı. **5** Aram Krallı şöyle karşılık verdi: "Kalk git, seninle İsrail Krallı'na bir mektup göndereceğim." Naaman yanına on talant* gümüş, altı bin şekel† altın ve on takım giysi alıp gitti. **6** Mektubu İsrail Krallı'na verdi. Mektupta şunlar yazılıydı: "Bu mektupla birlikte sana kulum Naaman'ı gönderiyorum. Onu deri hastalığından kurtarmanı dilerim."

7 İsrail Krallı mektubu okuyunca giysilerini yırtıp şöyle haykırdı: "Ben Tanrı mıyım, can alıp can vereyim? Nasıl bana bir adam gönderip onu deri hastalığından kurtar der? Görüyor musunuz, açıkça benimle kavga çıkarmaya çalışıyorum!"

8 İsrail Krallı'nın giysilerini yırttığını duyan Tanrı adamı Elişâ ona şu haberi gönderdi: "Neden giysilerini yırttin? Adam bana gelsin, İsrail'de bir peygamber olduğunu anlasın!"

9 Böylece Naaman atları ve savaş arabalarıyla birlikte gidip Elişâ'nın evinin kapısı önünde durdu. **10** Elişâ ona şu haberi gönderdi: "Git, Şeria Irmağı'nda yedi kez yıkın. Tenin eski halini alacak, tertemiz olacaksın."

11 Gelgelelim Naaman oradan öfkeyle ayrıldı. "Sandım ki dışarı çıkip yanımı gelecek, Tanrısı RAB'bi adıyla çağırarak eliyle hastalıklı derime dokunup beni iyileştirecek" dedi, **12** "Şam'ın Avana ve Farpar ırımkaları İsrail'in bütün ırımkalarından daha iyi değil mi? Oralarda yıkılan paklanamaz mıydım sanki?" Sonra öfkeyle dönüp gitti.

13 Naaman'ın görevlileri yanına varıp, "Efendim, peygamber senden daha zor bir şey istemiş olsaydı, yapmaz mıydın?" dediler, "Oysa o sana sadece, 'Yıkın, temizlen' diyor." **14** Bunun üzerine Naaman Tanrı adının sözü uyarınca gidip Şeria Irmağı'nda yedi kez suya daldı. Teni eski haline döndü, bebek teni gibi tertemiz oldu.

15 Naaman adamlarıyla birlikte Tanrı adının yanına döndü. Onun önünde durup şöyle dedi: "Şimdi anladım ki, İsrail dışında dünyanın hiçbir yerinde Tanrı yoktur. Lütfen, bu kulununarmağanını kabul et."

5:1 Luk.4:27

* **5:5** "On talant": Yaklaşık 345 kg.

† **5:5** "Altı bin şekel": Yaklaşık 69 kg.

16 Elişa, "Hizmetinde olduğum yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, hiçbir şey alamam" diye karşılık verdi. Naaman direttiye de, Elişa almak istemedi.

17 Bunun üzerine Naaman, "Mademarmağan istemiyorsun, öyleyse buralan iki katır yükü toprak almama izin ver" dedi, "Çünkü bu kulun artık RAB'bin dışında başka ilahlara yakımlık sunu ve kurban sunmayıacaktır.

18 Ama RAB kulunu bir konuda bağılaşın. Efendim tapınmak için Rimmon Tapınağı'na girip kendisine eşlik etmemi isteyince, tapınakta onunla birlikte yere kapandığında RAB bu kulunu bağılaşın."

19 Elişa ona, "Esenlikle git" dedi.

Naaman oradan ayrılp biraz uzaklaşınca, **20** Tanrı adamı Elişa'nın sağı Gehazi, "Efendim, Aramlı Naaman'a çok yumuşak davrandı; getirdiğiarmağanları kabul etmedi" dedi, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, peşinden koşup ondan bir şey alacağım."

21 Böylece Gehazi Naaman'ın peşine düştü. Naaman ardından birinin koştugunu görünce, arabasından inip onu karşıladı ve, "Ne oldu?" diye sordu.

22 Gehazi, "Bir şey yok" dedi, "Yalnız efendimin bir ricası var. Biraz önce Efrayim'in dağlık bölgesinden iki genç peygamber geldi. Efendim onlara bir talant[‡] gümüşle iki takım giysi vermen için beni gönderdi."

23 Naaman, "Lütfen iki talant[§] al!" dedi ve ısrarla iki talant gümüşü iki torbaya koyup bağladı. Ayrıca iki sağına da birer takım giysi verdi. Uşaklar Gehazi'nin önünsüra bunları taşıdılar. **24** Tepeye varınca Gehazi eşyaları ellerinden alıp eve koydu, adamları da geri gönderdi. **25** Sonra gidip efendisi Elişa'nın huzuruna çıktı. Elişa, "Neredeydin, Gehazi?" diye sordu.

Gehazi, "Kulun hiçbir yere gitmedi" diye karşılık verdi.

26 Bunun üzerine Elişa, "O adam arabasından inip seni karsılarken ruhum seninle değil miydi?" diye sordu, "Şimdi gümüş ya da giysi, zeytinlik, bağ, koyun, sığır, erkek ve kadın köle almanın zamanı mı? **27** Bu yüzden Naaman'ın deri hastalığı sonsuza dek senin ve soyunun üzerinde kalacak." Böylece Gehazi Elişa'nın huzurundan kar gibi beyaz bir deri hastalığıyla ayrıldı.

6

Balta Demirinin Su Yüzüne Çıkması

1 Bir gün peygamber topluluğu Elişa'ya, "Bak, yaşadığımız yer bize küçük geliyor" dedi, **2** "Lütfen izin ver, Şeria Irmağı kıyısına gidelim, ağaç kesip kendimize ev yapalım."

Elişa, "Gidin" dedi.

3 Peygamberlerden biri, "Lütfen kullarınla birlikte sen de gel" dedi.

Elişa, "Olur, gelirim" diye karşılık verdi **4** ve onlarla birlikte gitti.

Şeria Irmağı kıyısına varınca ağaç kesmeye başladılar. **5** Biri ağaç keserken balta demirini suya düşürdü. "Eyvah, efendim! Onu ödünç almıştım" diye bağırdı.

6 Tanrı adamı, "Nereye düştü?" diye sordu. Adam ona demirin düştüğü yeri gösterdi. Elişa bir dal kesip oraya atınca, balta demiri su yüzüne çıktı.

7 Elişa, "Al onu!" dedi. Adam elini uzatıp balta demirini aldı.

Aram Ordusu ve Elişa

8 Aram Kralı İsrail'le savaş halindeydi. Görevlilerine danıştıktan sonra, "Ordugahımı kuracak bir yer seçtim" dedi.

[‡] **5:22** "Bir talant": Yaklaşık 34,5 kg. [§] **5:23** "İki talant": Yaklaşık 69 kg.

9 Tanrı adamı Elişा, İsrail Kralı'na şu haberi gönderdi: "Sakın oradan geçmeyin, çünkü Aramlılar oraya doğru iniyorlar." **10** İsrail Kralı adam gönderip oradaki durumu denetledi. Böylece Tanrı adamı İsrail Kralı'nı birkaç kez uyardı. Kral da önlem aldı.

11 Bu durum Aram Kralı'nı çok öfkelendirdi. Görevlilerini çağırıp, "İçinizden hangininiz İsrail Kralı'ndan yana olduğunu söylemeyecek misiniz?" dedi.

12 Görevlilerden biri, "Hiçbirimiz, efendimiz kral" diye karşılık verdi, "Yalnız İsrail'de yaşayan Peygamber Elişा senin yatak odanda söylediklerini bile İsrail Kralı'na bildiriyor."

13 Aram Kralı şöyle buyurdu: "Gidip onun nerede olduğunu öğrenin. Adam gönderip onu yakalayacağım." Elişा'nın Dotan'da olduğu bildirilince, **14** kral oraya atlılar, savaş arabaları ve büyük bir kuvvet gönderdi. Geceleyin varıp kenti kuşattılar.

15 Tanrı adamının sağa erkenden kalktı. Dışarıya çıkışınca kentin askerler, atlılar ve savaş arabalarınca kuşatıldığını gördü. Dönüp Elişा'ya, "Eyyah, efendim, ne yapacağız?" diye sordu.

16 Elişा, "Korkma, çünkü bizim yandaşlarımız onlarındandır daha çok" diye karşılık verdi.

17 Sonra şöyle dua etti: "Ya RAB, lütfen onun gözlerini aç, görsün!" RAB sağın gözlerini açtı. Uşak Elişा'nın çevresindeki dağların atlılarla, ateşten savaş arabalarıyla dolu olduğunu gördü.

18 Aramlılar kendisine doğru ilerleyince Elişा RAB'be şöyle yalvardı: "Ya RAB, lütfen bu halkı kör et." RAB Elişा'nın yalvarışını duydu ve onları kör etti.

19 Bunun üzerine Elişा onlara, "Yanlış yoldasınız" dedi, "Aradığınız kent bu değil. Beni izleyin, sizi aradığınız adama götüreyim." Sonra onları Samiriye'ye götürdü.

20 Samiriye'ye girdiklerinde Elişा şöyle dua etti: "Ya RAB, bu adamların gözlerini aç, görsünler." RAB gözlerini açınca adamlar Samiriye'nin ortasında olduklarını anladılar.

21 İsrail Kralı adamları görünce Elişा'ya, "Onları öldürsem mi? Öldüreyim mi, baba?" dedi.

22 Elişा, "Hayır, öldürme" diye karşılık verdi, "Kendi kılıç ve yayıyla tutsak aldığı insanları nasıl öldürürsün. Önlerine yiyecek içecek bir şeyler koy, yiyp içiktiken sonra izin ver, krallarına dönsünler."

23 Bunun üzerine İsrail Kralı adamlara büyük bir şölen verdi, yedirip içirdikten sonra da onları krallarına gönderdi. Aramlı akıncılar bir daha İsrail topraklarına ayak basmadılar.

Samiriye'de Kitlik

24 Bir süre sonra, Aram Kralı Ben-Hadat bütün ordusunu toplayıp İsrail'e girdi ve Samiriye'yi kuşattı. **25** Samiriye'de büyük bir kitlik oldu. Kuşatma sonunda bir eşek kellesinin fiyatı seksen şekel^{*} gümüşe, dörtte bir kav[†] güvercin gübresinin[‡] fiyatı ise beş şekel[§] gümüşe çıktı.

26 İsrail Kralı surların üzerinde yürüken, bir kadın, "Efendim kral, bana yardım et!" diye seslendi.

* **6:25** "Seksen şekel": Yaklaşık 920 gr. † **6:25** "Dörtte bir kav": Yaklaşık 0.3 litrelilik bir ölçuk. ‡ **6:25** "Güvercin gübresi" ya da "Keçiboynuzu tohumu". § **6:25** "Beş şekel": Yaklaşık 57.5 gr.

²⁷ Kral, "RAB sana yardım etmiyorsa, ben nasıl yardım edebilirim ki?" diye karşılık verdi, "Buğday mı, yoksa şarap mı istsersin? ²⁸ Derdin ne?"

Kadın şöyle yanıldırı: "Geçen gün şu kadın bana dedi ki, 'Oğlunu ver, bugün yiyeлим, yarın da benim oğlumu yeriz.' ²⁹ Böylece oğlumu pişirip yedik. Ertesi gün ona, 'Oğlunu ver de yiyeлим' dedim. Ama o, oğlunu gizledi."

³⁰ Kadının bu sözlerini duyan kral giysilerini yırttı. Surların üzerinde yürüken, halk onun giysilerinin altına çul giydiğiini gördü. ³¹ Kral, "Eğer bugün Şafat oğlu Eliş'anın başı yerinde kalırsa, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" dedi.

³² Eliş o sıradı halkın ileri gelenleriyle birlikte evinde oturuyordu. Kral önden bir haberci gönderdi. Ama daha haberci gelmeden, Eliş ileri gelenlere, "Görüyor musunuz caniyi?" dedi, "Kalkmış, başımı kestirmek için adam gönderiyor! Haberci geldiğinde kapıyı kapayın, onu içeri almayın. Çünkü ardından efendisi kral da gelecek."

³³ Eliş konuşmasını bitirmeden, haberci yanına geldi ve, "Bu felaket RAB'dendir" dedi, "Neden hâlâ RAB'bi bekleyeyim?"

7

¹ Eliş, "RAB'bin sözüne kulak verin!" dedi, "RAB diyor ki, 'Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı'nda bir sea ince un^{*} da, iki sea arpa[†] da birer şekele[‡] satılacak.'

² Kralın özel yardımcısı olan komutan, Tanrı adamına, "RAB göklerin kapaklarını açsa bile olacak şey değil bu!" dedi.

Eliş, "Sen her şeyi gözlerinle göreceksin, ama onlardan hiçbir şey yiymeyeceksin!" diye karşılık verdi.

Kuşatmanın Caldırılması

³ Kent kapısının girişinde deri hastalığına yakalanmış dört adam vardı. Birbirlerine, "Ne diye ölene dek burada kalalım?" diyorlardı. ⁴ "Kente girelim desek, orada kılık var, ölüruz; burada kalsak da öleceğiz. Bari gidip Aram ordugahına teslim olalım. Canımızı bağışlarsa yaşarız, öldürülerse de öldürsünler."

⁵ Akşam karanlığında kalkıp Aram ordugahına doğru gittiler. Ordugaha yaklaştıklarında, orada kimseyi göremediler. ⁶ Çünkü Rab Aram ordugahında savaş arabalarıyla, atllarıyla yaklaşan büyük bir ordunun çıktıgı seslerin duyulmasını sağlamıştı. Aramlılar da birbirlerine, "Bakın, İsrail Kralı bize saldırmak için Hitit ve Mısır krallarını kiralamış!" demişlerdi. ⁷ Böylece, gün batarken çadırlarını, atlarını, eşeklerini bırakıp kaçmışlar, canlarını kurtarmak için ordugahı olduğu gibi bırakmışlardır.

⁸ Deri hastalığına yakalanmış adamlar ordugaha varıp çadırların birine girdiler. Yiyip içtikten sonra oradaki altın, gümüş ve giysileri götürüp giylediler. Sonra döndüp başka bir çadıra girdiler, orada bulduklarını da götürüp gizlediler.

⁹ Ardından birbirlerine, "Yaptığımız doğru değil" dediler, "Bugün müjde günü. Oysa biz susuyoruz. Gün doğuncaya kadar beklersek, cezaya çarptırılacağımız kesin. Haydi saraya gidip durumu bildirelim."

¹⁰ Böylece gidip kent kapısındaki nöbetçilere seslendiler. "Aram ordugahına gittik" dediler, "Hiç kimseyi göremedik; ne de bir insan sesi duyduk. Yalnızca

^{6:29} Yas.28:57 * ^{7:1} "Bir sea ince un": Yaklaşık 7.5 lt. † ^{7:1} "İki sea arpa": Yaklaşık 15 lt. ‡ ^{7:1} "Bir şekel": Yaklaşık 11.5 gr. gümüş.

bağlı atlar, eşekler vardı. Çadırları da olduğu gibi bırakıp gitmişler.” ¹¹ Kapı nöbetçileri haberini duyurdu. Haber kralın sarayına ulaştırdı.

¹² Kral gece kalkıp görevlilerine, “Aramlılar’ın ne tasarladığını size söyleyeyim” dedi, “Aç kaldığımızı biliyorlar. Onun için ordugahları bırakıp kırda gizlenmişler. Kentin dışına çıktıığımızda, bizi canlı yakalayıp kenti ele geçirmeyi düşünüyorlar.”

¹³ Görevlilerden biri, “Kentte kalan beş atla birkaç adam gönderelim, o zaman durumu anlarız” dedi, “Nasıl olsa gidecek olanlar da burada, kentte kalan nice İsraili gibi ölüme mahküm!”

¹⁴ Adamlar yanlarına iki atlı araba aldılar. Kral, “Gidin, ne olduğunu öğrenin” dierek onları Aram ordusunun ardından gönderdi. ¹⁵ Adamlar Şeria Irmağı’na kadar Aram ordusunu izlediler. Yol baştan sona kadar Aramlılar’ın kaçarken attıkları giysi ve eşyalarla doluydu. Haberciler dönüp krala durumu bildirdiler. ¹⁶ Bunun üzerine halk kentten çıkmış Aram ordugahını yağmaladı. RAB’bin dediği gibi, bir sea[§] ince unun da, iki sea arpanın* da fiyatı bir şekele† düştü.

¹⁷ Kral özel yardımcısı olan komutanı kentin kapısında bırakmıştı. Halk onu kapının ağzında çiğneyerek öldürdü. Kral Elişa’nın evine gittiğinde, Tanrı adamı ona olacakları önceden bildirmiştir. ¹⁸ Her şey Tanrı adamının krala dediği gibi oldu. “Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı’nda bir sea ince un da, iki sea arpa da birer şekele satılacak” demişti.

¹⁹ Komutan da Tanrı adamina şöyle karşılık vermişti: “RAB göklerin kapaklarını açsa bile, olacak şey değil bu!” Elişa, “Sen her şeyi gözlerinle görecek, ama onlardan hiçbir şey yiymeyeceksin!” demişti. ²⁰ Tam dediği gibi oldu. Komutan kentin kapısında halk tarafından çiğnenerek öldü.

8

Şunemli Kadının Dönüşü

¹ Elişa, oğlunu diriltmiş olduğu Şunemli kadına şöyle demişti: “Kalk, ailenle birlikte buradan git, geçici olarak kalabileceğin bir yer bul. Çünkü RAB ülkeye yedi yıl sürecek bir kitlik göndermeye karar verdi.” ² Kadın Tanrı adaminın öğüdüne uyararak ailesiyle birlikte kalkıp Filist ülkesine gitti ve orada yedi yıl kaldı.

³ Yedi yıl sonra Filist’ten döndü. Evini, tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye gitti. ⁴ O sırada kral Tanrı adaminın uşağı Gehazi’yle konuşuyor, “Bana Elişa’nın yaptığı bütün mucizeleri anlat” diyorodu. ⁵ İşte Gehazi tam Elişa’nın ölüyü nasıl dirittiğini krala anlatırken, oğlu diriltilen kadın eviyle tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye geldi. Gehazi krala, “Efendim kral, sözünü ettigim kadın budur. Yanındaki oğlu da Elişa’nın dirittiği çocuktur” dedi. ⁶ Kral kadına sorunca kadın her şeyi anlattı. Bunun üzerine kral bir görevli çağırıp şu buyruğu verdi: “Bu kadına her şeyini, ülkeden ayrıldığı günden bugüne kadar biriken bütün geliriyle birlikte tarlasını geri verin.”

Elişa ile Aram Kralı Ben-Hadat

⁷ Aram Kralı Ben-Hadat hastalandığı sırada Elişa Şam'a gitti. Tanrı adaminın Şam'a geldiği krala bildirildi. ⁸ Kral, Hazaël'e, “Bir armağan al, Tanrı adamını

§ **7:16** “Bir sea”: Yaklaşık 7,5 lt. * **7:16** “İki sea arpa”: Yaklaşık 15 lt. † **7:16** “Bir şekel”: Yaklaşık 11,5 gr. gümüş. **8:1** 2Kr:4:8-37

karşılamaya git" dedi, "Onun aracılığıyla RAB'be danış, bu hastalıktan kurtulup kurtulamayacağımı sor."

⁹ Hazaël, Şam'ın en iyi mallarından oluşan kırk deve yükü armağanı yanına alarak, Tanrı adamını karşılamaya gitti. Elişa'nın önünde durup şöyle dedi: "Kulun Aram Kralı Ben-Hadat, hastalığından kurtulup kurtulamayacağını sormam için beni gönderdi."

¹⁰ Elişa, "Git ona, 'Kesinlikle iyileşeceksin' de; ama RAB bana onun kesinlikle öleceğini açıkladı" diye karşılık verdi. ¹¹ Tanrı adamı, Hazaël'i utandırıncaya kadar dik dik yüzüne baktı. Ardından ağlamaya başladı.

¹² Hazaël, "Efendim, niçin ağlıyorsun?" diye sordu.

Elişa, "Senin İsrail halkına yapacağın kötülükleri biliyorum" diye yanıtladı, "Kalelerini ateşe verecek, gençlerini kılıçtan geçirecek, çocuklarını yere çalıp öldürecek, gebe kadınlarının karınlarını deseceksin."

¹³ Hazaël, "Bir köpektен farksız olan bu kulun, bütün bu işleri nasıl yapabilir?" dedi.

Elişa, "RAB bana senin Aram Kralı olacağını gösterdi" diye yanıtladı.

¹⁴ Bunun üzerine Hazaël Elişa'dan ayrılp efendisi Ben-Hadat'ın yanına döndü. Ben-Hadat ona, "Elişa sana ne söyledi?" diye sordu.

Hazaël, "Kesinlikle iyileşeceğini söyledi" diye yanıtladı. ¹⁵ Gelgelelim ertesi gün Hazaël İslattiği bir örtüyü kralın yüzüne kapatıp onu boğdu. Böylece kral öldü, yerine Hazaël geçti.

Yehoram'ın Yahuda Krallığı (2Ta.21:1-20)

¹⁶ İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının beşinci yılında, Yehoşafat'ın Yahuda Kralı olduğu sırada, Yehoşafat'ın oğlu Yehoram Yahuda'yı yönetmeye başladı. ¹⁷ Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de sekiz yıl krallık yaptı. ¹⁸ Karısı Ahav'in kızı olduğu için, o da Ahav'in ailesi gibi İsrail krallarının yolunu izledi ve RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ¹⁹ Ama RAB kulu Davut'un hatrı için Yahuda'yı yok etmek istemedi. Çünkü Davut'a ve soyuna sönümeyen bir ışık vereceğine söz vermişti.

²⁰ Yehoram'ın krallığı döneminde Edomlular Yahudalılar'a karşı ayaklanarak kendi krallıklarını kurdular. ²¹ Yehoram bütün savaş arabalarıyla Sair'e gitti. Edomlular onu ve savaş arabalarının komutanlarını kuşattılar. Ama Yehoram gece kalkıp kuşatmayı yararak kaçtı. Askerleri de kaçarak evlerine döndü. ²² O sırada Livna Kenti ayalandı. Edomlular'ın Yahuda'ya karşı başkaldırması bugün de sürüyor.

²³ Yehoram'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁴ Yehoram ölüp atalarına kavuştu ve Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahazya kral oldu.

Ahazya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.22:1-6)

²⁵ İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on ikinci yılında Yehoram oğlu Ahazya Yahuda Kralı oldu. ²⁶ Ahazya yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de bir yıl krallık yaptı. Annesi İsrail Kralı Omri'nin torunu Atalya'ydı. ²⁷ Ahazya evlilik yoluya Ahav'a akraba olduğu için Ahav ailesinin yolunu izledi ve onlar gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²⁸ Ahazya, Aram Kralı Hazaël'le savaşmak üzere Ahav oğlu Yoram'la birlikte Ramot-Gilat'a gitti. Aramlılar Yoram'ı yaraladılar. ²⁹ Kral Yoram

Ramot-Gilat'ta Aram Krallı Hazael'le savaşırken aldığı yaraların iyileşmesi için Yizreel'e döndü. Yahuda Krallı Yehoram oğlu Ahazya da yaralanan Ahav oğlu Yoram'ı görmek için Yizreel'e gitti.

9

Yahu'nun İsrail Krallı Oluşu

¹ Peygamber Eliş, peygamberler topluluğundan bir adam çağırıp, "Kemerini kuşan, bu yağ kabını alıp Ramot-Gilat'a git" dedi, ² "Oraya varınca Nimşî oğlu, Yehoşafat oğlu Yehu'yu ara. Onu kardeşlerinin arasından alıp başka bir odaya götür. ³ Zeytinyağını başına dök ve ona RAB şöyle diyor de: 'Seni İsrail Krallı olarakmeshettim.' Sonra kapayı aç ve koş, oyalanma!"

⁴ Böylece peygamberin usağı Ramot-Gilat'a gitti. ⁵ Oraya vardığında ordu komutanlarının bir arada oturduklarını gördü. "Komutanım, sana bir haberim var" dedi.

Yehu, "Hangimize söyleyorsun?" diye sordu.

Uşak, "Sana, efendim" diye yanıldı.

⁶ Yehu kalkıp eve girdi. Uşak yağı Yehu'nun başına döküp ona şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Seni halkım İsrail'in kralı olarak meshettim.'

⁷ Efendin Ahav'ın ailesini öldürerekse. Bana hizmet eden peygamberlerin ve bütün kullarımın dökülen kanının öcünü İzebel'den alacağım. ⁸ Ahav'ın bütün soyu ortadan kalkacak. İsrail'de genç yaşı* Ahav'ın soyundan gelen bütün erkeklerin kökünü kurutacağım. ⁹ Nevat oğlu Yarovam'la Ahiya oğlu Başa'nın ailelerine ne yaptımsa, Ahav'ın ailesine de aynısını yapacağım. ¹⁰ Yizreel topraklarında İzebel'in ölüsünü köpekləri yiyecek ve onu gömen olmayacak." Uşak bunları söyledikten sonra kapayı açıp kaçı.

¹¹ Yehu komutan arkadaşlarının yanına döndü. İçerinden biri, "Her şey yolunda mı? O delinin seninle ne işi vardı?" diye sordu.

Yehu, "Onu tanıyorsunuz, neler saçılığını biliyoruz" diye karşılık verdi.

¹² "Hayır, bilmiyoruz, ne söyledi? Anlat bize!" dediler.

Yehu şöyle yanıldı: "Bana RAB şöyle diyor dedi: 'Seni İsrail Krallı olarak meshettim.'"

¹³ Bunun üzerine hepsi hemen cüppelerini çıkarıp merdivenin başında duran Yehu'nun ayaklarına serdi. Boru çalarak, "Yehu kraldır!" diye bağırdılar.

Yahu'nun Yoram'ı Öldürmesi

¹⁴ Nimşî oğlu Yehoşafat oğlu Yehu Yoram'a karşı bir düzen kurdu. O sıralarda Yoram ile İsrail halkı Aram Krallı Hazael'e karşı Ramot-Gilat'ı savunuyordu. ¹⁵ Ancak Kral Yoram, Aram Krallı Hazael'le savaşırken Aramlılar onu yaralamıştı. Yoram da yaraların iyileşmesi için Yizreel'e dönmüştü. Yehu arkadaşlarına, "Eğer siz de benimle aynı görüşteyseniz, hiç kimseňin kentten kaçmasına ve gidip durumu Yizreel'e bildirmesine izin vermeyin" dedi. ¹⁶ Yehu savaş arabasına binip Yizreel'e gitti. Çünkü Yoram orada hasta yatıyordu. Yahuda Krallı Ahazya da Yoram'ı görmek için oraya gitmişti.

¹⁷ Yizreel'de kulede nöbet tutan gözcü, Yehu'nun ordusuya yaklaştığını görünce, "Bir kalabalık görüyorum!" diye bağırdı.

Yoram, "Bir atlı gönder, onu karşılaşın, barış için gelip gelmediğini sorsun" dedi.

18 Atlı Yehu'yu karşılamaya gitti ve ona, "Kralımız, 'Barış için mi geldin?' diye soruyor" dedi.

Yehu, "Barıştan sana ne! Sen beni izle" diye karşılık verdi.

Gözcü durumu krala bildirdi: "Ulak onlara vardi, ama geri dönmedi."

19 Bu kez ikinci bir atlı gönderildi. Atlı onlara varıp, "Kralımız, 'Barış için mi geldin?' diye soruyor" dedi.

Yehu, "Barıştan sana ne! Sen beni izle" diye karşılık verdi.

20 Gözcü durumu krala bildirdi: "Ulak onlara vardi, ama geri dönmedi. Komutanları savaş arabasını Nimşî oğlu Yehu gibi delicesine sürüyor."

21 Kral Yoram, "Arabamı hazırlayın!" diye buyruk verdi. Arabası hazırlandı. İsrail Kralı Yoram ile Yahuda Kralı Ahazya arabalarına binip Yehu'yu karşılamaya gittiler. Yizreelli Navot'un topraklarında onunla karşılaştılar.

22 Yoram Yehu'yu görünce, "Barış için mi geldin?" diye sordu.

Yehu, "Annen İzebel'in yaptığı bunca putperestlik ve büyüğülük sürüp giderken barıştan söz edilir mi?" diye karşılık verdi.

23 Yoram, "Hainlik bu, Ahazya!" diye bağırdı ve arabasının dizginlerini çevirip kaçtı.

24 Yehu var gücüyle yayımı çekip Yoram'ı sırtından vurdu. Ok Yoram'ın kalbini delip geçti. Yoram arabasının içine yığılıp kaldı. **25** Yehu yardımcısı Bidkar'a, "Onun cesedini al, Yizreelli Navot'un toprağına at" dedi, "Animsa, senle ben birlikte Yoram'ın babası Ahav'in ardından savaş arabasıyla giderken, RAB Ahav'a, **26** 'Dün Navot'la oğullarının kanını gördüm. Seni de bu topraklarda cezalandıracağım' demişti. Şimdi RAB'bin sözü uyarınca, Yoram'ın cesedini al, Navot'un toprağına at!"

Yahuda Kralı Ahazya'nın Öldürülmesi (2Ta.22:7-9)

27 Yahuda Kralı Ahazya olanları görünce Beythaggan'a doğru kaçmaya başladı. Yehu ardına takılıp, "Onu da öldürün!" diye bağırdı. Ahazya'yı Yivleam yakınlarında, Gur yolunda, arabasının içinde vurdular. Yaralı olarak Megiddo'ya kadar kaçıp orada öldü. **28** Adamları Ahazya'nın cesedini bir savaş arabasına koyup Yeruşalim'e götürdüler. Onu Davut Kenti'nde atanlarının yanına, kendi mezarına gömdüler.

29 Ahazya Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on birinci yılında Yahuda Kralı olmuştu.

İzebel'in Öldürülmesi

30 Sonra Yehu Yizreel'e gitti. İzebel bunu duyunca, gözlerine sürme çekti, saçlarını tarayıp pencereden dışarıyı gözlemeye başladı. **31** Yehu kentin kapısından içeri girince, İzebel, "Ey efendisini öldüren Zimri, barış için mi geldin?" diye seslendi.

32 Yehu pencereye doğru bakıp, "Kim benden yana?" diye bağırdı. İki üç görevli yukarıdan ona baktı. **33** Yehu, "Atın onu aşağı!" dedi. Görevliler İzebel'i aşağıya attılar. Kanı surların ve bedenini çiğnayan atların üzerine sıçradı.

34 Yehu içeri girip yedi, içti. Sonra, "O lanet olası kadını alıp gömün, ne de olsa bir kral kızıdır" dedi. **35** Ama İzebel'i gömmeye giden adamlar başından, ayaklarından, ellerinden başka bir şey bulamadılar. **36** Geri dönüp durumu Yehu'ya bildirdiler. Yehu onlara şöyle dedi: "Kulu Tişbeli İlyas aracılığıyla konuşan RAB'bin sözü yerine geldi. RAB, 'Yizreel topraklarında İzebel'in

ölüsünü köpekler yiyecek' demişti. ³⁷ 'İzbel'in leşi Yizreel topraklarına gübre olacak ve kimse, bu Izbel'dir, diyemeyecek.' "

10

Ahav'in Ailesinin Öldürülmesi

¹ Ahav'in Samiriye'de yetmiş oğlu vardı. Yehu mektuplar yazıp Samiriye'ye gönderdi. Yizreel'in yöneticilerine, ileri gelenlere ve Ahav'in çocuklarını koruyanlara yazdığı mektuplarda Yehu şöyle diyordu: ² "Efendinizin oğulları sizinle birliktedir. Savaş arabalarınız, atlarınız, silahlarınız var. Surlu bir kentte yaşıyorsunuz. Bu mektup size ulaşır ulaşmaz, ³ efendinizin oğullarından en iyi ve en uygun olanı seçip babasının tahtına oturtun. Ve efendinizin ailesini korumak için savaşın."

⁴ Ama onlar dehşete düştüler. "İki kral Yehu'yla başa çıkamadı, biz nasıl çıkarız?" dediler.

⁵ Saray sorumlusu, kent valisi, ileri gelenler ve Ahav'in çocuklarını koruyanlar Yehu'ya şu haberi gönderdi: "Biz senin kullarınız, söyleyeceğin her şeyi yapmaya hazırız. Kimseyi kral yapmaya niyetimiz yok. Kendin için en iyi olan neyse onu yap."

⁶ Yehu onlara ikinci bir mektup yazdı: "Eğer siz benden yana ve bana bağlısanız, efendinizin oğullarının başını kesip yarın bu saatlerde Yizreel'e, bana getirin."

Kral Ahav'in yetmiş oğlu, onları yetiştirmekle görevli kent ileri gelenlerinin koruması altındaydı. ⁷ Yehu'nun mektubu kent ileri gelenlerine ulaşınca, Ahav'in yetmiş oğlunu öldürüp başlarını küfelerde koydular ve Yizreel'e, Yehu'ya gönderdiler. ⁸ Ulak gelip Yehu'ya, "Kral oğullarının başlarını getirdiler" diye haber verdi.

Yehu, "Onları iki yiğin halinde kent kapısının girişine bırakın, sabaha kadar orada kalsınlar" dedi.

⁹ Ertesi sabah Yehu halkın önüne çırpı şöyledi dedi: "Efendime düzen kurup onu öldüren benim, sizin suçunuz yok. Ama bunları kim öldürdü? ¹⁰ Bu olay gösteriyor ki, RAB'bin Ahav'in ailesine ilişkin söylediği hiçbir söz boşça çıkmayacaktır. RAB, kulu İlyas aracılığıyla verdiği sözü yerine getirdi." ¹¹ Sonra Yizreel'de Ahav'in öteki akrabalarının hepsini, bütün yüksek görevlilerini, yakın arkadaşlarını ve kâhinlerini öldürdü. Sağ kalan olmadı.

Kral Ahazya'nın Akrabalarının Öldürülmesi (2Ta.22:8)

¹² Yehu Yizreel'den ayrılp Samiriye'ye doğru yola çıktı. Yolda çobanların Beyteket adını verdiği yerde, ¹³ Yahuda Kralı Ahazya'nın akrabalarıyla karşılaştı. Onlara, "Siz kimsiniz?" diye sordu.

"Biz Ahazya'nın akrabalarız" diye karşılık verdiler, "Kralın ve ana kralice Izbel'in çocuklarına saygılarını sunmaya gidiyoruz."

¹⁴ Yehu adamlarına, "Bunları diri yakalayın!" diye buyruk verdi. Onları diri yakalayıp Beyteket Kuyusu yakınında kılıçtan geçirdiler. Öldürülenler kırk iki kişiydi. Sağ kalan olmadı.

Ahav'in Öteki Akrabalarının Öldürülmesi

¹⁵ Yehu oradan ayrıldı. Yolda kendisine doğru gelen Rekav oğlu Yehonadav'la karşılaştı. Ona selam vererek, "Ben sana karşı iyi duygular besliyorum, sen de aynı duygulara sahip misin?" diye sordu.

Yehonadav, "Evet" diye yanıtladı.

Yehu, "Öyleyse elini ver" dedi. Yehonadav elini uzattı. Yehu onu arabasına alarak, ¹⁶ "Benimle gel ve RAB için nasıl çaba harcadığımı gör" dedi. Sonra onu arabasıyla Samiriye'ye götürdü. ¹⁷ Samiriye'ye varınca Yehu RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Ahav'in orada kalan akrabalarının hepsini öldürdü.

Baal'a Tapanların Öldürülmesi

¹⁸ Yehu, bütün halkı toplayarak, "Ahav Baal'a* az kulluk etti, ben daha çok edeceğim" dedi, ¹⁹ "Baal'ın bütün peygamberlerini, kâhinlerini, ona tapan herkesi çağırın. Hiçbirini gelmemezlik etmesin. Çünkü Baal'a büyük bir kurban sunacağım. Kim gelmezse öldürülecek." Gerçekte Yehu Baal'a tapanları yok etmek için bir düzen kurmaktaydı.

²⁰ Yehu, "Baal'ın onuruna bir toplantı yapılacağını duyurun" dedi. Duyuru yapıldı. ²¹ Yehu bütün İsrail'e haber saldı. Baal'a tapanların hepsi geldi, gelmeyen kalmadı. Baal'ın tapınağı hincahıncı doldu. ²² Yehu, kutsal giysiler görevlisine, "Baal'a tapanların hepsine giysi çıkar" diye buyruk verdi. Görevli herkese giysi getirdi. ²³ O zaman Yehu Rekav oğlu Yehonadav'la birlikte Baal'ın tapınağına girdi. İçerdekilere, "Çevrenize iyi bakın" dedi, "Aranızda RAB'be tapanlardan kimse olmasın, sadece Baal'a tapanlar olsun." ²⁴ Ardından Yehu'yla Yehonadav kurban ve yakmalık sunu sunmak üzere içeri girdiler. Yehu tapınağın çevresine seksen kişi yerleştirmiş ve onlara şu buyruğu vermişti: "Elimize teslim ettiğim bu adamlardan biri kaçarsa, bunu canınızla ödersiniz!"

²⁵ Yakmalık sununun sunulması biter bitmez, Yehu muhafizlerla komutanlara, "İçeriye girin, hepsini öldürün, hiçbirini kaçmasın!" diye buyruk verdi. Muhafizlerla komutanlar hepsini kılıçtan geçirip ölülerini dışarı attılar. Sonra Baal'ın tapınağının iç bölümüğe girdiler. ²⁶ Baal'ın tapınağındaki dikili taşları çıkarıp yaktılar. ²⁷ Baal'ın dikili taşını ve tapınağını ortadan kaldırdılar. Halk orayı helaya çevirdi. Orası bugüne kadar da öyle kaldı.

²⁸ Böylece Yehu İsrail'de Baal'a tapmaya son verdi. ²⁹ Ne var ki, Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan –Beytel ve Dan'daki altın buzağılara tapmaktan– vazgeçmedi.

³⁰ RAB Yehu'ya, "Gözümde doğru olanı yaparak başarılı oldun" dedi, "Ahav'in ailesine istedigim her şeyi yaptı. Bunun için senin soyun dört kuşak İsrail tahtında oturacak." ³¹ Gelgelelim Yehu İsrail'in Tanrısı RAB'bin yasasını yürekten izlemedi, önemsemedi. Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

Yehu'nun Ölümü

³²⁻³³ RAB O günlerde İsrail topraklarını küçültmeye başladı. Aram Krallı Hazael Şeria Irmağı'nın doğusunda Gadlılar, Rubenliler ve Manasseler'in yaşadığı bütün Gilat bölgesini, Arnon Vadisi'ndeki Aroer'den Gilat ve Başan'a kadar bütün İsrail topraklarını ele geçirdi.

³⁴ Yehu'nun krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

³⁵ Yehu ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü. Yerine oğlu Yehoahaz kral oldu. ³⁶ Yehu Samiriye'de yirmi sekiz yıl İsrail krallığı yaptı.

11

Atalya Yönetime El Koyuyor (2Ta.22:10-23:15)

¹ Ahazya'nın annesi Atalya, oğlunun öldürülüğünü duyunca, kral soyunun bütün bireylerini yok etmeye çalıştı. ² Ne var ki, Kral Yehoram'ın kızı, Ahazya'nın üvey kızkardeşi Yehoşeva, Ahazya oğlu Yoşa'ı kralın öldürülmek istenen öteki oğullarının arasından alıp kaçırdı ve dadısıyla birlikte yatak odasına gizledi. Çocuğu Atalya'dan gizleyerek kurtarmış oldu. ³ Atalya ülkei yönetirken, çocuk altı yıl boyunca RAB'bin Tapınağı'nda dadısıyla birlikte gizlendi.

Atalya'ya Karşı Ayaklanma (2Ta.23:1-16)

⁴ Yedinci yıl Yehoyada haber gönderip Karyalılar'ın* ve muhafizlerin yüzbaşlarını çağırtı. Onları RAB'bin Tapınağı'nda toplayarak onlarla bir antlaşma yaptı. Hepsine RAB'bin Tapınağı'nda ant içirdikten sonra kralın oğlu Yoşa'ı kendilerine gösterdi. ⁵ Onlara şu buyrukları verdi: "Şabat Günü görevde gidenlerin üçte biri kral sarayını koruyacak, ⁶ üçte biri Sur Kapısı'nda, üçte biri de muhafizlerin arkasındaki kapıda bulunacak. Sırayla tapınak nöbeti tutacaksınız. ⁷ Şabat Günü görevleri biten öbür iki bölükteki askerlerin tümü RAB'bin Tapınağı'nın çevresinde durup kralı koruyacak. ⁸ Herkes yalnız kılıç kralın çevresini sarsın, yaklaşan olursa öldürün. Kral nereye giderse, ona eşlik edin."

⁹ Yüzbaşilar Kâhin Yehoyada'nın buyruklarını tam tâmina uyguladılar. Şabat Günü görevde gidenlerle görevi biten adamlarını alıp Yehoyada'nın yanına gittiler. ¹⁰ Kâhin RAB'bin Tapınağı'ndaki Kral Davut'tan kalan mızraklarla kalkanları yüzbaşılara dağıttı. ¹¹ Kralı korumak için sunağın ve tapınağın çevresine tapınağın güneyinden kuzeyine kadar silahlı muhafizler yerleştirildi. ¹² Yehoyada kralın oğlu Yoşa'ı dışarı çıkarıp başına taç koydu. Tanrı'nın Yasası'nda ona verip krallığını ilan ettiler. Onu mëshedip alkışlayarak, "Yaşasın kral!" diye bağırdılar.

¹³ Atalya muhafizlerla halkın çkarlığı gürültüyü duyunca, RAB'bin Tapınağı'nda toplananların yanına gitti. ¹⁴ Baktı, kral geleneğe uygun olarak sütunun yanında duruyor; yüzbaşilar, borazan çalanlar çevresine toplanmış. Ülke halkı sevinç içindeydi, borazanlar çalınıyordu. Atalya giysilerini yırtarak, "Hainlik! Hainlik!" diye bağırdı.

¹⁵ Kâhin Yehoyada yüzbaşılara, "O kadını aradan çıkarın. Ardından kim giderse kılıctan geçirin" diye buyruk verdi. Çünkü kadının RAB'bin Tapınağı'nda öldürülmesini istemiyordu. ¹⁶ Atalya yakalandı ve sarayın At Kapısı'na götürüülüp öldürdü.

Kâhin Yehoyada'nın Yaptığı Yenilikler (2Ta.23:16-21)

¹⁷ Yehoyada RAB'bin halkı olmaları için RAB ile kral ve halk arasında bir antlaşma yaptı. Ayrıca halkla kral arasında da bir antlaşma yaptı. ¹⁸ Ülke halkı gidip Baal'ın* tapınağını yıktı. Sunaklarını, putlarını parçaladılar; Baal'ın Kâhini Mattan'ı da sunaklarının önünde öldürdüler.

Kâhin Yehoyada RAB'bin Tapınağı'na nöbetçiler yerleştirdi. ¹⁹ Sonra yüzbaşları, Karyalılar'ı, muhafizleri ve halkın yanına aldı. Kralı RAB'bin Tapınağı'ndan getirdiler. Muhafizler Kapısı'ndan geçerek sarayına götürdüler,

* ^{11:4} "Karyalılar": O dönemde güneybatı Anadolu'dan gelen parali askerler.

kral tahtına oturttular. ²⁰ Ülke halkı sevinç içindeydi, ancak kent suskundu. Çünkü Atalya sarayda kılıçla öldürülmüştu.

12

Yoaş Tapınağı Onarıyor (Ta.24:1-27)

¹ İsrail Kralı Yehu'nun krallığının yedinci yılında Yoaş Yahuda Kralı oldu. Yedi yaşında* kral oldu ve Yeruşalim'de kırk yıl krallık yaptı. Annesi Beer-Şevali Sivya'ydı. ² Yoaş Kâhin Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Çünkü Kâhin Yehoyada ona yol gösteriyordu. ³ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halkın oralarda hâlâ kurban kesip bûhur yakıyordu.

⁴ Yoaş kâhinlere şöyle dedi: "RAB'bin Tapınağı için yapılan bağışları: Nüfus sayımından elde edilen geliri, kişi başına düşen vergiyi ve halkın gönüllü olarak RAB'bin Tapınağı'na sunduğu paraları toplayın. ⁵ Her kâhin bunları hazine görevlilerinden alsin. Tapınağın neresinde yatkın bir yer varsa, onarılsın."

⁶ Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında kâhinler tapınağı hâlâ onarmadılar. ⁷ Bunun üzerine Kral Yoaş, Kâhin Yehoyada ile öbür kâhinleri çağrıp, "Neden RAB'bin Tapınağı'ni onarmuyorsunuz?" diye sordu, "Hazine görevlilerinden artık para almayın. Aldığınız paraları da RAB'bin Tapınağı'nın onarımına devredin." ⁸ Böylece kâhinler halktan para toplamamayı ve tapınağın onarım işlerine karışmamayı kabul ettiler.

⁹ Kâhin Yehoyada bir sandık aldı. Kapığına bir delik açıp sunağın yanına, RAB'bin Tapınağı'na girenlerin sağına yerleştirdi. Kapıda görevli kâhinler RAB'bin Tapınağı'na getirilen bütün paraları sandığa atıyorlardı. ¹⁰ Sandıkta çok para biriktiğini görünce kralın yazmanıyla başkâhin RAB'bin Tapınağı'na getirilen paraları sayıp torbalara koyarlardı. ¹¹ Sayılan paralar RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verilirdi. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'nda çalışan marangozlara, yapıcılara, ¹² duvarcılara, taşçılara öder, tapınağı onarmak için kereste ve yontma taş alımında kullanır ve onarım için gereken öbür malzemelere harcarlardı. ¹³ RAB'bin Tapınağı'nda toplanan paralar, tapınak için gümüş tas, fitil maşaları, çanak, borazan, altın ya da gümüş eşya yapımında kullanılmadı. ¹⁴ Bu para yalnız işçilere ödendi ve tapınağın onarımına harcandı. ¹⁵ Tapınakta çalışanlara para ödemekle görevli kişiler öyle dürüst insanlardı ki, onlara hesap bile sorulmazdı. ¹⁶ Suç ve günah sunusu olarak verilen paralarla RAB'bin Tapınağı'na getirilmezdi; bunlar kâhnlere aitti.

¹⁷ O sırada Aram Kralı Hazaël, Gat Kenti'ne saldırip kenti ele geçirdi. Sonra Yeruşalim'e saldırmaya karar verdi. ¹⁸ Yahuda Kralı Yoaş, ataları olan öbür Yahuda krallarından Yehoşafat'ın, Yehoram'ın, Ahazya'nın ve kendisinin RAB'be adamış olduğu bütün kutsal armağanları, RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan bütün altınları Aram Kralı Hazaël'e gönderdi. Bunun üzerine Hazaël Yeruşalim'e saldırmaktan vazgeçti.

¹⁹ Yoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

²⁰ Kral Yoaş'ın görevlileri düzen kurup onu Silla'ya inen yolda, Beytmillo'da öldürdüler. ²¹ Yoaş'ı öldürenler, görevlilerinden Şimat oğlu Yozakar'la Şomer oğlu

* ^{12:1} 11.bölümün son cümlesi 12.bölümün ilk ayetine eklenmiştir. ^{12:4} Çık.30:11-16; Lev.27:1-25

^{12:16} Lev.7:7

Yehozavat'tı. Yoaş Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Amatsya kral oldu.

13

Yehoahaz'in İsrail Krallığı

¹ Yahuda Kralı Ahazya oğlu Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında Yehu oğlu Yehoahaz Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on yedi yıl krallık yaptı. ² Yehoahaz RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı. Bu günahlardan ayrılmadı. ³ İşte bu yüzden RAB'bin İsrail'e karşı öfkesi alevlendi ve RAB onları uzun süre Aram Kralı Hazaël'le oğlu Ben-Hadat'ın egemenliği altına soktu. ⁴ Bunun üzerine Yehoahaz RAB'be yakardı. RAB onun yakarışını kabul etti. Çünkü İsrail'in çektiği sıkıntıyı, Aram Kralı'nın onlara neler yaptığına göründü. ⁵ RAB İsrail'e bir kurtarıcı gönderdi. Böylece halk Aramlılar'ın egemenliğinden kurtuldu ve önceki gibi evlerinde yaşamaya başladı. ⁶ Ne var ki Yarovam ailesinin İsrail'i sürüklediği günahları izlediler, bu günahlardan ayrılmadılar. Aşera putu da Samiriye'de dikili kaldı.

⁷ Yehoahaz'ın ellî atlî, on savaş arabası, on bin de yaya asker dışında gücü kalmamıştı. Çünkü Aram Kralı ötekileri harman tozu gibi ezip yok etmişti. ⁸ Yehoahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ⁹ Yehoahaz ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü ve yerine oğlu Yehoşaş kral oldu.

Yehoşaş'ın İsrail Krallığı

¹⁰ Yahuda Kralı Yeoşaş'ın krallığının otuz yedinci yılında Yehoahaz oğlu Yehoşaş Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on altı yıl krallık yaptı. ¹¹ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı; onun yolunu izledi. ¹² Yehoşaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹³ Yehoşaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü ve tahtına Yarovam* geçti.

Elişa'nın Ölümü

¹⁴ Elişa ölümcül bir hastalığa yakalandı. İsrail Kralı Yehoşaş gidip onu ziyaret etti, "Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!" diyerek ağladı.

¹⁵ Elişa ona, "Bir yayla birkaç ok al" dedi. Kral yayla okları aldı. ¹⁶ Elişa, "Yayı hazırla" dedi. Kral yayı hazırlayınca, Elişa ellerini kralın elleri üzerine koydu. ¹⁷ "Doğuya bakan pencereyi aç" dedi. Kral pencereyi açtı. Elişa, "Oku at!" dedi. Kral oku atınca, Elişa, "Bu ok Aramlılar'a karşı sizi zafere ulaştıracak RAB'bin kurtarış okudur" dedi, "Afek'te onları kesin bozguna uğratacaksınız."

¹⁸ Sonra, "Öbür okları al" dedi. İsrail Kralı okları alınca, Elişa, "Onları yere vur" dedi. Kral okları üç kez yere vurdur ve durdu. ¹⁹ Buna öfkelenen Tanrı adamı Elişa, "Beş altı kez vurmalydın, o zaman Aramlılar'a karşı kesin bir zafer kazanırdın" dedi, "Ama şimdî Aramlılar'ı ancak üç kez bozguna uğratabacaksın."

²⁰ Elişa öldü ve gömüldü.

* **13:13** II.Yarovam. **13:14** 2Kr.2:12

Her ilkbaharda Moav akıncıları İsrail topraklarına girerlerdi. ²¹ Bir keresinde İsailliler, ölü gömerken akıncıların geldiğini görünce, ölüyü Elişanın mezarına atıp kaçtılar. Ölü Elişanın kemiklerine dokununca dirilip ayağa kalktı.

İsrail ile Aram Arasındaki Savaş

²² Aram Kralı Hazael Yehoahaz'ın krallığı boyunca İsailliler'e baskı yaptı. ²³ Ama RAB, İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmadan ötürü, İsailliler'e iyilik etti. Onlara acıyp yardım etti. Yok olmalarına izin vermedi. Onları şimdide kadar huzurundan atmadi.

²⁴ Aram Kralı Hazael ölünce yerine oğlu Ben-Hadat kral oldu. ²⁵ Bunun üzerine İsrail Kralı Yehoşa, babası Yehoahaz'ın krallığı döneminde Hazael oğlu Ben-Hadat'ın savaşta ele geçirmiş olduğu kentleri geri aldı. Onu üç kez bozguna uğratıp İsrail kentlerine yeniden sahip oldu.

14

Amatsya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.25:1-24)

¹ İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoşa'ın krallığının ikinci yılında Yoaş oğlu Amatsya Yahuda Kralı oldu. ² Amatsya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yehoaddan'dı. ³ Amatsya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptıysa da atası Davut gibi değildi. Her konuda babası Yoaş'ı örnek aldı. ⁴ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

⁵ Amatsya krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren görevlileri ortadan kaldırdı. ⁶ Ancak Musa'nın Kitabı'ndaki yasaaya uyarak katillerin çocuklarını öldürmedi. Çünkü RAB, "Ne babalar çocukların yerine öldürülerek, ne de çocuklar babalarının yerine. Herkes kendi günahı için öldürülerek" diye buyurmuştu.

⁷ Amatsya Tuz Vadisi'nde on bin Edomlu asker öldürdü. Savaşarak Sela'yı ele geçirdi ve oraya Yokteel adını verdi. Orası hâlâ aynı adla anılmaktadır.

⁸ Bundan sonra Amatsya, Yehu oğlu Yehoahaz oğlu İsrail Kralı Yehoşa'a, "Gel, yüz yüze görüşelim" diye haber gönderdi.

⁹ İsrail Kralı Yehoşa da karşılık olarak Yahuda Kralı Amatsya'ya şu haberi gönderdi: "Lübnan'da dikenli bir çalı, sedir ağacına, 'Kızını oğluma eş olarak ver' diye haber yollar. O sırada oradan geçen yabani bir hayvan basıp çalyı çiğner."

¹⁰ Edomlular'ın bozguna uğrattın diye böbürleniyorsun. Bu zafer sana yeter. Otur evinde! Niçin bela arıyorsun? Kendi başını da, Yahuda halkının başını da derde sokacaksın."

¹¹ Ne var ki, Amatsya dinlemek istemedi. Derken İsrail Kralı Yehoşa Yahuda Kralı Amatsya'nın üzerine yürüdü. İki ordu Yahuda'nın Beytsemeş Kenti'nde karşılaştı. ¹² İsailliler'in önünde bozguna uğrayan Yahudalılar evlerine kaçtı. ¹³ İsrail Kralı Yehoşa, Ahazyaya* oğlu Yoaş oğlu Yahuda Kralı Amatsya'yı Beytsemeş'te yakaladı. Sonra Yeruşalim'e girip Efrayim Kapısı'ndan Köşe Kapısı'na kadar Yeruşalim surlarının dört yüz arşinlik[†] bölümünü yıktırdı.

¹⁴ RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayı hazinelerinde bulduğu altını, gümüşü

^{14:6} Yas.24:16; 2Ta.25:4; Hez.18:20 * ^{14:13} "Ahazyaya": Yehoahaz diye de bilinir. † ^{14:13} "Dört yüz arşin": Yaklaşık 180 m.

ve bütün eşyaları aldı. Ayrıca bazı adamları da rehine olarak yanına alıp Samiriye'ye döndü.

¹⁵ Yehoşaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

¹⁶ Yehoşaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yarovam kral oldu.

Yahuda Kralı Amatsya'nın Ölümü (2Ta.25:25-28)

¹⁷ Yahuda Kralı Yoşaş oğlu Amatsya, İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoşaş'ın ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı. ¹⁸ Amatsya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

¹⁹ Yeruşalim'de Amatsya'ya bir düzen kurulmuştu. Amatsya Lakiş'e kaçtı. Ardından adam göndererek onu öldürdü. ²⁰ Ölüsü sırtında Yeruşalim'e getirildi, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü.

²¹ Yahuda halkı Amatsya'nın yerine on altı yaşındaki oğlu Azarya'yı[‡] kral yaptı. ²² Babası Amatsya ölüp atalarına kavuşuktan sonra Azarya Eylat Kenti'ni onarıp Yahuda topraklarına kattı.

II.Yarovam'in İsrail Krallığı

²³ Yahuda Kralı Yoşaş oğlu Amatsya'nın krallığının on beşinci yılında Yehoşaş oğlu Yarovam Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve kırk bir yıl krallık yaptı.

²⁴ Yarovam RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın[§] İsrail'i sürüklendiği günahlardan ayrılmadı. ²⁵ İsrail'in Tanrısı RAB'bin, kulu Gat-Heferli Amitay oğlu Yunus Peygamber aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yarovam Levo-Hamat'tan Arava Gölü^{*}'ne kadar İsrail topraklarını yeniden ele geçirdi.

²⁶ RAB İsrail'in çektiği sıkıntıyı görmüştü. Genç yaşı[†] herkes acı içinde kıvrılıyordu. İsrail'e yardım edecek kimse yoktu. ²⁷ RAB İsrail'in adını yeryüzünden silmek istemiyordu. Onun için, Yehoşaş oğlu Yarovam aracılığıyla onları kurtardı.

²⁸ Yarovam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, askeri başarıları, eskiden Yahuda'ya ait olan Şam ve Hama kentlerini yeniden İsrail topraklarına katışı İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁹ Yarovam ölüp ataları olan İsrail krallarına kavuştu. Yerine oğlu Zekeriya kral oldu.

15

Azarya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.26:1-23)

¹ İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının yirmi yedinci yılında Amatsya oğlu Azarya Yahuda Kralı oldu. ² Azarya on altı yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de elli iki yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yekolya'ydı. ³ Babası Amatsya gibi, Azarya da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁴ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmıştı ve halkın orallarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

[‡] **14:21** "Azarya": Uzziya diye de bilinir.

[§] **14:24** "Nevat oğlu Yarovam": I.Yarovam. **14:25**

^{*} **14:25** "Arava Gölü": Lut Gölü.

[†] **14:26** "Genç yaşı" ya da "Köle olsun özgür olsun".

⁵ RAB Kral Azarya'yı cezalandırdı. Kral ölünceye kadar deri hastalığından kurtulamadı. Bu yüzden ayrı bir evde yaşadı. Sarayı ve ülke halkını oğlu Yotam yönetti.

⁶ Azarya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁷ Azarya ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yotam kral oldu.

Zekeriya'nın İsrail Krallığı

⁸ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz sekizinci yılında Yarovam oğlu Zekeriya Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve altı ay krallık yaptı. ⁹ Ataları gibi, RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ¹⁰ Yaveş oğlu Şallum Zekeriya'ya bir düzen kurdu; halkın önünde saldırdı onu öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

¹¹ Zekeriya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹² Böylece RAB'bin Yehu'ya, "Senin soyun dört kuşak İsrail tahtında oturacak" diye verdiği söz yerine gelmiş oldu.

Şallum'un İsrail Krallığı

¹³ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Yaveş oğlu Şallum İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de bir ay krallık yaptı. ¹⁴ Gadi oğlu Menahem Tırsa'dan Samiriye'ye gelip Yaveş oğlu Şallum'a saldırdı. Onu öldürüp yerine kendisi kral oldu.

¹⁵ Şallum'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve kurduğu düzen İsrail kralarının tarihinde yazılıdır.

¹⁶ O sırada Menahem, Tırsa Kenti'nden başlayarak, Tifsah Kenti'ne ve çevresinde yaşayan herkese saldırdı. Çünkü kentin kapısını kendisine açmamışlardı. Herkesi öldürüp gebe kadınların karınlarını bile yaradı.

Menahem'in İsrail Krallığı

¹⁷ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Gadi oğlu Menahem İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de on yıl krallık yaptı. ¹⁸ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve yaşamı boyunca Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

¹⁹ Asur Kralı Tiglat-Pileser* İsrail'e saldırdı. Menahem, Tiglat-Pileser'in desteğini sağlayıp krallığını güçlendirmek için, ona bin talant† gümüş verdi. ²⁰ İsrail'deki bütün zenginleri adam başı elli şekel‡ gümüş ödemekle yükümlü kılarken Asur Kralı'na verilen gümüşü karşıladı. Böylece Asur Kralı İsrail topraklarından çekiliplik ülkesine döndü.

²¹ Menahem'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²² Menahem ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Pekahya kral oldu.

Pekahya'nın İsrail Krallığı

²³ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının ellinci yılında Menahem oğlu Pekahya Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve iki yıl krallık yaptı. ²⁴ Pekahya RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ²⁵ Komutanlarından biri olan Remalya'nın oğlu Pekah

^{15:7} Yşa.6:1 ^{15:12} 2Kr.10:30 * ^{15:19} "Tiglat-Pileser": Pül diye de bilinir. (Tiglat-Pileser'in Babilce adı.) † ^{15:19} "Bin talant": Yaklaşık 34.5 ton. ‡ ^{15:20} "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr.

kendisine düzen kurdu. Argov ve Arye'nin işbirliğiyle yanına Gilatlı ellî adam alarak Pekahya'yı Samiriye'deki sarayın kalesinde öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

²⁶ Pekahya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Pekah'in İsrail Krallığı

²⁷ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının ellî ikinci yılında Remalya oğlu Pekah Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve yirmi yıl krallık yaptı. ²⁸ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i suckinglediği günahlardan ayrılmadı.

²⁹ İsrail Kralı Pekah'ın krallığı sırasında, Asur Kralı Tiglat-Pileses İsrail'in İyon, Avel-Beytmaaka, Yanoah, Kedeş, Hasor kentleriyle Gilat, Celile ve Naftali bölgelerini ele geçirerek halkı Asur'a sürdü. ³⁰ Yahuda Kralı Azarya oğlu Yotam'ın krallığının yirminci yılında Ela oğlu Hoşa, Remalya oğlu Pekah'a düzen kurdu ve onu öldürüp yerine kendisi kral oldu. ³¹ Pekah'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Yotam'in Yahuda Krallığı

(2Ta.27:1-9)

³² İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının ikinci yılında Azarya oğlu Yotam Yahuda Kralı oldu. ³³ Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Annesi Sadok'un kızı Yeruşa'ydı. ³⁴ Babası Azarya gibi, Yotam da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ³⁵ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmıştı ve halkın oralarında hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu. Yotam RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Kapısı'ni onardı.

³⁶ Yotam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ³⁷ RAB işte o günlerde Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ı Yahuda üzerine göndermeye başladı. ³⁸ Yotam ölüp atalarına kavuşunca, atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahaz kral oldu.

16

Ahaz'in Yahuda Krallığı

(2Ta.28:1-27)

¹ İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının on yedinci yılında Yotam oğlu Ahaz Yahuda Kralı oldu. ² Ahaz yirmi yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Tanrısı RAB'bin gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi davranışmadı. ³ İsrail krallarının yolunu izledi; hatta RAB'bin İsrail halkın önünden kovmuş olduğu ulusların içgrenç törelerine uyarak oğlunu ateşe kurban etti. ⁴ Puta tapılan yerlerde, tepelerde, bol yapraklı her ağacın altında kurban kesip buhur yaktı.

⁵ Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah Yeruşalim'e yürüdüler. Kenti kuşattılarسا da Ahaz'ı yenemediler. ⁶ O sırada Aram Kralı Resin Eylat'ı geri alıp Yahudalılar'ı oradan sürdü. Edomlular Eylat'a yerlesdi. Bugün de orada yaşıyorlar.

⁷ Ahaz, Asur Kralı Tiglat-Pileser'e: "Senin kulun kölenim; gel, bana saldıran Aram ve İsrail krallarının elinden beni kurtar" diye ulaklar gönderdi.

⁸ RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan altın ve gümüşü armağan olarak Asur Kralı'na gönderdi. ⁹ Asur Kralı Ahaz'ın isteğini olumlu karşıladı, saldırdı Şam'ı ele geçirdi. Kent halkın Kır'e sürüp Resin'i öldürdü.

¹⁰ Kral Ahaz, Asur Kralı Tiglat-Pileser'i karşılamak için Şam'a gittiğinde, oradaki sunağı gördü. Aynısını yaptırmak için sunağın bütün ayrıntılarını gösteren bir planı ve maketi Kâhin Uriya'ya gönderdi. ¹¹ Kâhin Uriya, Kral Ahaz Şam'dan dönünceye kadar, onun göndermiş olduğu maketen tipkisi bir sunak yaptı. ¹² Kral Şam'dan dönünce sunağı gördü, yaklaşıp üzerinde sunular sundu. ¹³ Yakmalık sunuları ve tahil sunularını sundu, dökmelik sunuyu boşalttı, esenlik sunusunun kanını sunağın üzerine döktü. ¹⁴ RAB'bin huzurundaki tunç sunağı tapınağın önünden, yeni sunakla tapınağın arasındaki yerinden getirtip yeni sunağın kuzeyine yerleştirdi.

¹⁵ Kral Ahaz Kâhin Uriya'ya şu buyrukları verdi: "Sabahın yakmalık sunusuyla akşamın tahil sunusunu, kralın yakmalık ve tahil sunusunu, ayrıca ülke halkın yakmalık, tahil ve dökmelik sunularını bu büyük sunağın üzerinde sun; yakmalık sunuların ve kurbanların kanını onun üzerine dök. Ama tunç sunağı geleceğe bilmek için kendim kullanacağım." ¹⁶ Kâhin Uriya Kral Ahaz'ın bütün buyruklarını yerine getirdi.

¹⁷ Kral Ahaz tapınaktaki kazanların üzerine oturduğu ayaklıların yan aynalıklarını söküp kazanları kaldırıldı. Havuzu tunç boğaların üzerinden indirip taş bir dösemeye üzerine yerleştirdi. ¹⁸ Asur Kralı'ni hoşnut etmek için RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün setini* kaldırıp kralın tapınağa girmek için kullandığı özel kapıyı kapattı.

¹⁹ Ahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁰ Ahaz ölüp atalarına kavuşsunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

17

İsrail'in Son Kralı Hoşa

¹ Yahuda Kralı Ahaz'ın krallığının on ikinci yılında Ela oğlu Hoşa Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve dokuz yıl krallık yaptı. ² RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı, ama kendisinden önceki İsrail kralları kadar kötü değildi.

³ Asur Kralı Şalmaneser Hoşa'ya savaş açtı. Hoşa teslim olup haraç ödemeye başladı. ⁴ Ancak Asur Kralı Hoşa'nın hainlik yaptığı öğrendi. Çünkü Hoşa Mısır Firavunu So'nun destegini sağlamak için ona ulaklar göndermiş, üstelik her yıl ödemesi gereken haraçları da Asur Kralı'na ödememişti. Bunun üzerine Asur Kralı onu yakalayıp cezaevine kapadı.

Samiriye'nin Düşmesi

⁵ Asur Kralı İsrail topraklarına saldırdı. Samiriye'yi kuşattı. Kuşatma üç yıl sürdü. ⁶ Hoşa'nın krallığının dokuzuncu yılında Asur Kralı Samiriye'yi ele geçirdi. İsrail halkın Asur'a sordu. Onları Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi.

⁷ Bütün bunlar kendilerini Mısır Firavunu'nun boyunduruğundan kurtarıp Mısır'dan çıkarılan Tanrıları RAB'be karşı günah işledikleri için İsailliler'in başına geldi. Çünkü başka ilahlara tapmışlar, ⁸ RAB'bin İsrail halkın önünden

^{16:14} Çik.27:1-2; 2Ta.4:1 ^{16:17} 1Kr.7:23-39; 2Ta.4:2-6 * ^{16:18} Septuaginta "RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün seti", Masoretik metin "Şabat günleri RAB'bin Tapınağı'na gitmek için kullanılan üstü kapalı yol." ^{16:20} Yşa.14:28

kovmuş olduğu ulusların törelerine ve İsrail krallarının koyduğu kurallara göre yaşamışlardı.⁹ Tanrıları RAB'bin onaylamadığı bu işleri gizlilik içinde yapmışlar, gözü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde tapınma yerleri kurmuşlardır.¹⁰ Her yüksek tepeinin üzerine, bol yapraklı her ağacın altına dikili taşlar, Aşera putları diktiler.¹¹ RAB'bin onların önden kovmuş olduğu ulusların yaptığı gibi, bütün tapınma yerlerinde buhur yaktılar. Yaptıkları kötülüklerle RAB'bi öfkelendirdiler.¹² RAB'bin, "Bunu yapmayaçaksınız" demiş olmasına karşın putlara taptılar.¹³ RAB İsrail ve Yahuda halkını bütün peygamberler ve biliciler aracılığıyla uyarmış, onlara, "Bu kötü yollarınızdan dönün" demişti, "Atalarınıza buyurduğum ve kullarım peygamberler aracılığıyla size gönderdiğim Kutsal Yasa'nın tümüne uyarak buyruklarımı, kurallarımı yerine getirin."

¹⁴ Ama dinlemediler, Tanrıları RAB'be güvenmeyen ataları gibi inat ettiler.¹⁵ Tanrı'nın kurallarını, uyarılarını ve atalarıyla yaptığı antlaşmayı hiçe sayarak değerlez putların ardına gittiler, böylece kendi değerlerini de yitirdiler. Çevrelerindeki uluslar gibi yaşamamaları için RAB kendilerine buyruk verdiği halde, ulusların törelerine göre yaşıdalar.

¹⁶ Tanrıları RAB'bin bütün buyruklarını terk ettiler. Tapınmak için kendilerine iki dökme buzağı ve Aşera putu yaptırdılar. Gök cisimlerine taptılar. Baal'a* kulluk ettiler.¹⁷ Oğullarını, kızlarını ateşe kurban ettiler. Falcılık, büyülüklük yaptılar. RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, kendilerini kötülüğe adayarak O'nun öfkelendirdiler.¹⁸ RAB İsailliler'e çok kızdı, Yahuda oymağı dışında hepsini huzurundan kovdu.

¹⁹ Yahudalılar bile Tanrıları RAB'bin buyruklarına uymadılar. İsailliler'in benimsediği törelere göre yaşıdalar.²⁰ Bundan dolayı RAB İsrail soyundan olan herkesi reddetti. Çapulcuların eline teslim ederek onları cezalandırdı. Hepsini huzurundan kovdu.

²¹ RAB İsrail'i Davut soyunun elinden aldıktan sonra, İsailliler Nevat oğlu Yarovam'ı kral yaptılar. Yarovam İsailliler'i RAB'bin yolundan saptırarak büyük günaha sürükledi.²² İsailliler Yarovam'ın işlediği bütün günahlara katıldılar ve bunlardan ayrılmadılar.²³ Sonunda RAB kulları peygamberler aracılığıyla uymış olduğu gibi, onları huzurundan kovdu. İsailliler kendi topraklarından Asur'a sürüldüler. Bugün de orada yaşıyorlar.

Samiriye'ye Yerleşenler

²⁴ Asur Kralı İsailliler'in yerine Babil, Kuta, Avva, Hama ve Sefarvayim'den insanlar getirtip Samiriye kentlerine yerleştirdi. Bunlar Samiriye'yi mülk edinip oradaki kentlerde yaşamaya başladılar.²⁵ Oralara ilk yerleşiklerinde RAB'be tapınmadılar. Bu yüzden RAB aslanlar göndererek bazlarını öldürdü.²⁶ Asur Kralı'na, "Sürdüğün ve Samiriye kentlerine yerlestirdiğin uluslar Samiriye ilahının yasasını bilmiyorlar. O da üzerlerine aslanlar gönderiyor" diye haber salındı, "Bu yüzden aslanlara yem oluyorlar. Çünkü ülke ilahının yasasından haberleri yok."

²⁷ Bunun üzerine Asur Kralı şu buyruğu verdi: "Samiriye'den sürülen kâhinlerden birini geri gönderin, gidip orada yaşasın ve ülke ilahının yasasını onlara öğretsin."²⁸ Samiriye'den sürülen kâhinlerden biri gelip Beytel'e yerleşti ve RAB'be nasıl tapınacaklarını onlara öğretmeye başladı.

²⁹ Gelgelelim Samiriye kentlerine yerleşen her ulus kendi ilahlarını yaptı. Samiriyyeliler'in yapmış olduğu tapınma yerlerindeki yapılara bu ilahları koydular. ³⁰ Babil halkı Sukkot-Benot, Kuta halkı Nergal, Hama halkı Aşima, ³¹ Avva halkı ise Nivhaz ve Tartak adındaki ilahlarını yaptılar. Sefarvayim halkı ise oğullarını ilahları Adrammelek ve Anammelek'e yakarak kurban ettiler. ³² Bir yandan RAB'be tapınıyor, öte yandan tapınma yerlerindeki yapılarda görev yapmak üzere aralarından rasgele kâhinler seçiyorlardı. ³³ Böylece hem RAB'be tapınıyorlar, hem de aralarından geldikleri ulusların törelerine göre kendi ilahlarına kulluk ediyorlardı.

³⁴ Bugün de eski törelerine göre yaşıyorlar. Ne RAB'be tapınıyorlar, ne de RAB'bin İsrail adını verdiği Yakup'un oğulları için koymuş olduğu kuralara, ilkelere, yasalara, buyruklara uyuyorlar. ³⁵ RAB Yakupoğullarıyla antlaşma yapmış ve onlara şöyle buyurmuştur: "Başka ilahlara tapmayacak, önlerinde eğilmeyecek, onlara kulluk etmeyecek, kurban kesmeyeceksiniz. ³⁶ Yalnızca ulu gücüyle her yere erişen eliyle sizleri Mısır'dan çıkaran RAB'be tapınacaksınız. O'nun önünde eğilip O'na kurban keseceksiniz. ³⁷ Sizler için yazmış olduğu kuralları, ilkeleri, yasaları, buyrukları her zaman yerine getirmeye özen gösterecek ve başka ilahlara tapmayacaksınız. ³⁸ Sizinle yaptığı antlaşmayı unutmayacak ve başka ilahlara tapmayacaksınız. ³⁹ Yalnız Tanrıınız RAB'be tapacaksınız. O sizi bütün düşmanlarınızın elinden kurtaracak."

⁴⁰ Ne var ki Samiriye'ye yerleşenler buna kulak asmadılar ve eski törelerine göre yaşamaya devam ettiler. ⁴¹ Bu uluslar aynı zamanda hem RAB'be, hem de putlarına tayıyorlardı. Çocukları ve torunları da bugüne dek ataları gibi yaşıyorlar.

18

Hizkiya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.29:1-2; 31:1)

¹ İsrail Kralı Ela oğlu Hoşa'nın krallığının üçüncü yılında Ahaz oğlu Hizkiya Yahuda Kralı oldu. ² Hizkiya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Zekeriya'nın kızı Aviya'ydı. ³ Atası Davut gibi, o da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁴ Alışlagelen tapınma yerlerini kaldırdı, dikili taşları, Aşera putlarını parçaladı. Musa'nın yapmış olduğu Nehuştan* adındaki tunç yılansı da parçaladı. Çünkü İsailliler o güne kadar ona buhur yakıyorlardı.

⁵ Hizkiya İsrail'in Tanrısı RAB'be güvendi. Kendisinden önceki ve sonraki Yahuda kralları arasında onun gibisi yoktu. ⁶ RAB'be çok bağlıydı, O'nun yolundan ayrılmadı, RAB'bin Musa'ya vermiş olduğu buyrukları yerine getirdi. ⁷ RAB onunla birlikteydi. Yaptığı her işte başarılı oldu. Asur Kralı'na karşı ayaklandı ve ona kulluk etmedi. ⁸ Gazze ve çevresine, gözcü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde Filistililer'i bozguna uğrattı.

⁹ Hizkiya'nın krallığının dördüncü yılında -İsrail Kralı Ela oğlu Hoşa'nın krallığının yedinci yılı- Asur Kralı Salmaneser Samiriye'ye yürüyerek kenti kuşattı. ¹⁰ Kuşatma üç yıl sürdü. Sonunda Samiriye'yi ele geçirdiler. Hizkiya'nın krallığının altıncı yılı, İsrail Kralı Hoşa'nın krallığının dokuzuncu yılında Samiriye

alındı. ¹¹ Asur Kralı İsailliler'i Asur'a sürerek Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi. ¹² Çünkü Tanrıları RAB'bin sözünü dinlememişler, O'nun antlaşmasını ve RAB'bin kulu Musa'nın buyruklarını çiğnemişlerdi. Ne kulak asmışlar, ne de buyrukları yerine getirmişlerdi.

*Sanherib'in Tehdidi
(2Ta.32:9-19; Yşa.36:1-22)*

¹³ Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırdı ve hepsini ele geçirdi. ¹⁴ Yahuda Kralı Hizkiya, Lakiş Kenti'ndeki Asur Kralı'na şu haberi gönderdi: "Suçluyum, üzerimden kuvvetlerini çek, ne istersem ödeyeceğim." Asur Kralı Yahuda Kralı Hizkiya'yı üç yüz talant[†] gümüş ve otuz talant[‡] altın ödemekle yükümlü kııldı. ¹⁵ Hizkiya RAB'bin Tapınağı'nda ve kral sarayının hazinelerinde bulunan bütün gümüş ona verdi. ¹⁶ Daha önce yaptırmış olduğu RAB'bin Tapınağı'nın kapılılarıyla kapı pervazlarının üzerindeki altın kaplamaları da çıkarıp Asur Kralı'na verdi. ¹⁷ Asur Kralı başkomutan, askeri danışman ve komutanını büyük bir orduyla Lakiş'ten Yeruşalim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi. Yeruşalim'e varan ordu Çırıcı Tarlası yolunda, Yukarı Havuz'un su yolunun yanında durdu. ¹⁸ Haber gönderip Kral Hizkiya'yı çağırıldılar. Saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah Asurlular'ı karşılamaya çıktı.

¹⁹ Komutan onlara şöyle dedi: "Hizkiya'ya söyleyin. 'Büyük kral, Asur Kralı diyor ki: Güvendiğin şey ne, neye güveniyorsun? ²⁰ Savaş tasarıların ve gücün olduğunu söylüyorsun, ama bunlar boş sözler. Kime güveniyorsun da bana karşı ayaklanıyorsun? ²¹ İşte sen şu kırık kamış değneğe, Mısır'a güveniyorsun. Bu değnek kendisine yaslanan herkesin eline batar, deler. Firavun da kendisine güvenenler için böyledir. ²² Yoksa bana, Tanrıımız RAB'be güveniyor mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim halkına, yalnız Yeruşalim'de, bu sunağın önünde tapınacaksınız diyerek tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırıldığı Tanrı değil mi bu?"

²³ "Haydi, efendim Asur Kralı'yla bahse giriş. Binicileri sağlayabilersen sana iki bin at veririm. ²⁴ Mısır'ın savaş arabalarıyla atlıları sağlayacağına güvensen bile, efendimin en küçük rütbeli komutanlarından birini yenemezsin! ²⁵ Dahası var: RAB'bin buyruğu olmadan mı saldırdı burayı yıkmak için yola çıktığımı sanıyorsun? RAB, 'Git, o ülkeyi yık' dedi."

²⁶ Hilkiya oğlu Elyakim, Şevna ve Yoah, "Lütfen biz kullarınla Aramice konuş" diye karşılık verdiler, "Çünkü biz bu dili anlarız. Yahudi dilinde konuşma. Surların üzerindeki halk bizi dinliyor."

²⁷ Komutan, "Efendim bu sözleri yalnız size ve efendinize söyleyeyim diye mi gönderdi beni?" dedi, "Surların üzerinde oturan bu halka, sizin gibi dışkınızı yemek, idrarını içmek zorunda kalacak olan herkese gönderdi."

²⁸ Sonra ayağa kalkıp Yahudi dilinde bağırdı: "Büyük kralın, Asur Kralı'nın söylediğini dinleyin! ²⁹ Kral diyor ki, 'Hizkiya sizi aldatmasın, o sizi benim elimden kurtaramaz. ³⁰ RAB bizi mutlaka kurtaracak, bu kent Asur Kralı'nın eline geçmeyecek diyen Hizkiya'ya kanmayın, RAB'be güvenmeyin. ³¹⁻³² Hizkiya'yı dinlemeyin.' Çünkü Asur Kralı diyor ki, 'Teslim olun, bana gelin. Böylece ben gelip sizi zeytinyağı ve bal ülkesi olan kendi ülkeniz gibi bir ülkeye -tahıl ve yeni şarap, ekmek ve üzüm dolu bir ülkeye- götürüre kadar herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yiyecek, kendi sarnıcından

[†] **18:14** "Üç yüz talant": Yaklaşık 10.4 ton. [‡] **18:14** "Otuz talant": Yaklaşık 1 ton. **18:21** Hez.29:6-7

içecek. Yaşamı seçin, ölümü değil. RAB bizi kurtaracak diyerek sizi aldatmaya çalışan Hizkiya'yı dinlemeyin. ³³ Ulusların ilahları ülkelerini Asur Kralı'nın elinden kurtarabildi mi? ³⁴ Hani nerede Hama'nın, Arpat'ın ilahları? Sefarvayim'in[§], Hena ve İvva'nın ilahları nerede? Samiriye'yi elimden kurtarabildiler mi? ³⁵ Bütün ülkelerin ilahlarından hangisi ülkesini elimden kurtardı ki, RAB Yeruşalim'i elimden kurtarabilse?"

³⁶ Halk sustu, komutana tek söyle bile karşılık veren olmadı. Çünkü Kral Hizkiya, "Karşılık vermeyin" diye buyurmuştu. ³⁷ Sonra saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah giysilerini yırttılar ve gidip komutanın söylediklerini Hizkiya'ya bildirdiler.

19

Hizkiya Yeşaya'ya Başvuruyor (Ysa.37:1-13)

¹ Kral Hizkiya olanları duyunca giysilerini yırttı, çul kuşanıp RAB'bin Tapınağı'na girdi. ² Saray sorumlusu Elyakim'i, Yazman Şevna'yı ve ileri gelen kâhinleri Amots oğlu Peygamber Yeşaya'ya gönderdi. Hepsi çul kuşanmıştı. ³ Yeşaya'ya şöyle dediler: "Hizkiya diyor ki, 'Bugün sıkıntı, azar ve utanç günü. Çünkü çocukların doğum vakti geldi, ama doğuracak güç yok. ⁴ Yaşayan Tanrı'yı aşağılamak için efendisi Asur Kralı'nın gönderdiği komutanın söylediklerini belki Tanrı'nın RAB duyar da duyduğu sözlerden ötürü onları cezalandırır. Bu nedenle sağ kalanlarımıza iğne dua et.'"

⁵⁻⁶ Yeşaya, Kral Hizkiya'dan gelen görevlilere söyle dedi: "Efendinize şunları söyleyin: 'RAB diyor ki, Asur Kralı'nın adamlarından benimle ilgili duyduğunuz kükürlerden korkma. ⁷ Onun içine öyle bir ruh koyacağım ki, bir haber üzerine kendi ülkesine dönecek. Orada onu kılıçla öldürceğim.'"

⁸ Komutan, Asur Kralı'nın Lakiş'ten ayrılmış Livna'ya karşı savaşlığını duydu. Krala danışmak için oraya gitti. ⁹ Kûş Kralı Tirhaka'nın kendisiyle savaşmak üzere yola çıktığını haber alan Asur Kralı, Hizkiya'ya yine ulaklar göndererek söyle dedi: ¹⁰ "Yahuda Kralı Hizkiya'ya deyin ki, 'Güvendiğin Tanrı, Yeruşalim Asur Kralı'nın eline teslim edilmeyecek diyerek seni aldatmasın. ¹¹ Asur krallarının bütün ülkelerde neler yaptığı, onları nasıl yerle bir ettiğini duymuşsundur. Sen kurtulacağını mı sanıyorsun? ¹² Atalarımın yok ettiği ulusları -Gozanlılar'ı, Harranlılar'ı, Reseffliler'ı, Telassar'da yaşayan Edenliler'i- ilahları kurtarabildi mi? ¹³ Hani nerede Hama ve Arpat kralları? Lair, Sefarvayim, Hena, İvva kralları nerede?'"

Hizkiya'nın Duası (Ysa.37:14-20)

¹⁴ Hizkiya mektubu ulakların elinden alıp okuduktan sonra RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin önünde mektubu yere yayarak ¹⁵ söyle dua etti: "Ey Keruvlar arasında taht kurulan İsrail'in Tanrısı RAB, bütün dünya krallıklarının tek Tanrı sensin. Yeri, göğü sen yarattın. ¹⁶ Ya RAB, kulak ver de işit, gözlerini aç da gör, ya RAB; Sanherib'in söylediklerini, yaşayan Tanrı'yı nasıl aşağıladığını duy. ¹⁷ Ya RAB, gerçek şu ki, Asur kralları birçok ulusu ve ülkelerini vîraneye çevirdiler. ¹⁸ İlahlarını yakıp yok ettiler. Çünkü onlar tanrı değil, insan eliyle

§ 18:34 "Sefarvayim": Asurlular'ın Samiriye'ye sürgün ettiği halk (bkz. 2Kr.17:24,31).

19:15

büçümlendirilmiş tahta ve taşlardı. ¹⁹ Ya RAB Tanrıımız, şimdi bizi Sanherib'in elinden kurtar ki, bütün dünya krallıkları senin tek Tanrı olduğunu anlasın."

Yeşaya'nın Sözleri Gerçekleşiyor

(*2Ta.32:20-21; Yşa.37:21-38*)

²⁰⁻²¹ Bunun üzerine Amots oğlu Yeşaya, Hizkiya'ya şu haberi gönderdi: "İsrail'in Tanrısı RAB söyle diyor: 'Asur Kralı Sanherib'le ilgili olarak bana yalvardığın için diyorum ki,

" 'Erden kız Siyon seni hor görüyor,

Alay ediyor seninle.

Yeruşalim kızı ardından alayla baş sallıyor.

²² Sen kimi aşağıladın, kime küfrettin?

Kime sesini yükselttin?

İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!

²³ Ulakların aracılığıyla Rab'bi aşağıladın.

Bir sürü savaş arabamla dağların tepesine,

Lübnan'ın doruklarına çıktıım, dedin.

Yüksek sedir ağaçlarını, seçme çamlarınıkestim,

Lübnan'ın en iç noktalarına,

Gür ormanlarına ulaştım.

²⁴ Yabancı ülkelerde kuyular kazdım, sular içtim,

Mısır'ın bütün kanallarını ayağımın tabanıyla kuruttum, dedin.

²⁵ "Bütün bunları çoktan yaptığımı,

Çok önceden tasarladığımı duymadın mı?

Surlu kentleri enkaz yığınlarına çevirmeni

Şimdi ben gerçekleştirdim.

²⁶ O kentlerde yaşayanların kolu kanadı kırıldı.

Yılınlık ve utanç içindeydiler;

Kır otuna, körpe filizlere,

Damlarda büyümenden kavrulup giden ota döndüler.

²⁷ Senin oturuşunu, kalkışını,

Ne zaman gidip geldiğini,

Bana nasıl öfkelenliğini biliyorum.

²⁸ Bana duyduğun öfkeden,

Kulağıma erişen küstahlığından ötürü

Halkımı burnuna, gemimi ağızına takacak,

Seni geldiğin yoldan geri çevireceğim.

²⁹ "Senin için belirti şu olacak, ey Hizkiya:

Bu yıl kendiliğinden yetişen yiyeceksiniz,

İkinci yıl ise ardından biteni.

Üçüncü yıl ekip biçin,

Bağlar dikip ürününü yiyin.

³⁰ Yahudalılar'ın kurtulup sağ kalanları

Yine aşağıya doğru kök salacak,

Yukarıya doğru meyve verecek.

³¹ Çünkü sağ kalanlar Yeruşalim'den,

Kurtulanlar Siyon Dağı'ndan çıkacak.

Her Şeye Egemen RAB'bin gayretiyle olacak bu.'

³² "Bundan dolayı RAB Asur Kralı'na ilişkin söyle diyor:

'Bu kente girmeyecek, ok atmayacak.
Kente kalkanla yaklaşmayacak,
Karşısında rampa kurmayacak.

³³ Geldiği yoldan dönecek ve kente girmeyecek' diyor RAB,

³⁴ 'Kendim için ve kulum Davut'un hatrı için
Bu kenti savunup kurtaracağım' diyor."

³⁵ O gece RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü. Ertesi sabah uyananlar salt cesetlerle karşılaşlardır. ³⁶ Bunun üzerine Asur Kralı Sanherib ordugahını bırakıp çekildi. Nînova'ya döndü ve orada kaldı. ³⁷ Bir gün ilahi Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek'le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.

20

Hizkiya'nın Hastalığı (2Ta.32:24-26; Yşa.38:1-8; 21-22)

¹ O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı. Amots oğlu Peygamber Yeşaya ona gidip şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Ev işlerini düzene sok. Çünkü iyileşmeyecek, öleceksin.'"

² Hizkiya yüzünü duvara dönüp RAB'be yalvardı: ³ "Ya RAB, yürekten bir sadakatle önünde nasıl yaşadığımı, gözünde iyi olanı yaptığımı anımsa lütfen." Sonra acı acı ağlamaya başladı.

⁴ Yeşaya sarayı orta avlusundan çıkmadan önce RAB ona şöyle dedi: ⁵ "Geri dön ve halkımı yöneten Hizkiya'ya şunu söyle: 'Atan Davut'un Tanrısı RAB diyor ki: Duani iştittim, gözüşlerini gördüm, seni sağlığına kavuşturacağım. Üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacaksın. ⁶ Ömrünü on beş yıl daha uzatacağım. Seni de kenti de Asur Kralı'nın elinden kurtaracağım. Kendim için ve kulum Davut'un hatrı için bu kenti savunacağım.'

⁷ Sonra Yeşaya, "İncir pestili getirin" dedi. Getirip çibarına koydular ve Hizkiya iyileşti.

⁸ Hizkiya Yeşaya'ya, "RAB'bin beni iyileştireceğine ve üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacağımı ilişkin belirti nedir?" diye sormuştur.

⁹ Yeşaya şöyle karşılık vermiştir: "RAB'bin verdiği sözü tutacağınma ilişkin belirti şu olacak: Gölge on basamak uzasın mı, kısalınsın mı?"

¹⁰ Hizkiya, "Gölgenin on basamak uzaması kolaydır, on basamak kısaltınsın" demiştir.

¹¹ Bunun üzerine Peygamber Yeşaya RAB'be yakardı ve RAB Ahaz'ın merdiveninden aşağı düşmüş olan gölgeyi on basamak kısaltmıştı.

Hizkiya'nın Akılsızlığı (2Ta.32:32-33; Yşa.39:1-8)

¹² O sırada Hizkiya'nın hastalandığını duyan Baladan oğlu Babil Kralı Merodak-Baladan, ona mektuplarla birlikte bir armağan gönderdi. ¹³ Hizkiya elçileri kabul etti. Deposundaki bütün değerli eşyaları –altını, gümüşü, baharati, değerli yağı, silah deposunu ve hazine odalarındaki her şeyi– elçilere gösterdi. Sarayında da krallığında da onlara göstermediği hiçbir şey kalmadı.

¹⁴ Peygamber Yeşaya Kral Hizkiya'ya gidip, "Bu adamlar sana ne dediler, nereden gelmişler?" diye sordu.

Hizkiya, "Uzak bir ülkeden, Babil'den gelmişler" diye karşılık verdi.

¹⁵ Yeşaya, "Sarayında ne gördüler?" diye sordu.

Hizkiya, "Sarayımdaki her şeyi gördüler, hazinelerimde onlara göstermediğim hiçbir şey kalmadı" diye yanıtladı.

¹⁶ Bunun üzerine Yesaya şöyle dedi: "RAB'bin sözüne kulak ver. ¹⁷ RAB diyor ki, 'Gün gelecek, sarayındaki her şey, atalarının bugüne kadar bütün biriktirdikleri Babil'e taşınacak. Hiçbir şey kalmayacak. ¹⁸ Soyundan gelen bazı çocuklar alınıp götürülecek, Babil Kralı'nın sarayında hadim edilecek.'"

¹⁹ Hizkiya, "RAB'den ilettiğin bu söz iyi" dedi. Çünkü, "Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak" diye düşünüyordu.

²⁰ Hizkiya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün başarıları, bir havuz ve tünel yaparak suyu kente nasıl getirdiği, Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²¹ Hizkiya ölüp atalarına kavuşsunca, yerine oğlu Manaşşe kral oldu.

21

Manaşşe'nin Yahuda Krallığı (2Ta.33:1-20)

¹ Manaşşe on iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de ellî beş yıl krallık yaptı. Annesinin adı Hefsivah'tı. ² RAB'bin İsrail halkın önünden kovmuş olduğu ulusların içeren törelerine uyarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ³ Babası Hizkiya'nın yok ettiği puta yapılan yerleri yeniden yaptırdı. İsrail Kralı Ahav gibi, Baal için sunaklar kurdu, Aşera putu yaptı. Gök cisimlerine taparak onlara kulluk etti. ⁴ RAB'bin, "Yeruşalim'de bulunacağım" dediği RAB'bin Tapınağı'nda sunaklar kurdu. ⁵ Tapınağın iki avlusunda gök cisimlerine tapmak için sunaklar yaptırdı. ⁶ Oğlunu ateşte kurban etti; falcılık ve büyülüklük yaptı. Medyumlara, ruh çağırınlara danıştı. RAB'bin gözünde çok kötülük yaparak O'nun öfkelendirdi.

⁷ Manaşşe yaptırdığı Aşera putunu RAB'bin Tapınağı'na yerleştirdi. Oysa RAB tapınağa ilişkin Davut'la oğlu Süleyman'a şöyle demişti: "Bu tapınakta ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruşalim'de adım sonsuza dek anılacak. ⁸ Buyruklarımı dikkatle yerine getirir ve kulum Musa'nın kendilerine verdiği Kutsal Yasa'yı tam uygularlarsa, İsrail halkın ayağını bir daha atalarına vermiş olduğum ülkenin dışına çıkarmayacağım." ⁹ Ama halk kulak asmadı. Manaşşe onları öylesine yoldan çiğndı ki, RAB'bin İsrail halkın önünden yok ettiği uluslararası daha çok kötülük yaptılar.

¹⁰ RAB, kulları peygamberler aracılığıyla şöyle dedi: ¹¹⁻¹² "Yahuda Kralı Manaşşe bu içeren işleri yaptı, kendisinden önceki Amorlular'dan daha çok kötülük etti, putlar dikerek Yahudalılar'ı günaha sürüklediği için İsrail'in Tanrısı RAB, 'Yeruşalim'in ve Yahuda'nın başına öyle bir felaket getireceğim ki, duyanların hepsi şaşkına-donecek' diyor, ¹³ 'Samiriye'yi ve Ahav'in soyunu nasıl cezalandırdımsa, Yeruşalim'i cezalandırırken de aynı ölçü ipini, aynı çeküllü kullanacağım. Bir adam tabağını nasıl temizler, silip yüzüstü kapatırsa, Yeruşalim'i de öyle silip süpureceğim. ¹⁴ Halkımdan sağ kalanları terk edeceğim ve düşmanlarınıneline teslim edeceğim. Yeruşalim halkı yağmalanıp ganimet olarak götürülecek. ¹⁵ Çünkü gözümde kötü olanı yaptılar. Atalarının Misir'dan çıktıığı günden bugüne kadar beni öfkelendirdiler."

¹⁶ Manaşşe RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak Yahudalılar'ı günaha sürüklemekle kalmadı, Yeruşalim'i bir uçtan öbür uca dolduracak kadar çok sayıda suçsuzun kanını döktü.

¹⁷ Manaşşe'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve işlediği günahlar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ¹⁸ Manaşşe ölüp atalarına kavuşunca, sarayının Uzza adındaki bahçesine gömüldü. Yerine oğlu Amon kral oldu.

Amon'un Yahuda Krallığı (2Ta.33:21-25)

¹⁹ Amon yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de iki yıl krallık yaptı. Annesi Yotvali Harus'un kızı Meşullemet'ti. ²⁰ Amon da babası Manaşşe gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²¹ Babasının yürüdüğü yollarda yürüdü, aynı putlara taptı ve hizmet etti. ²² Atalarının Tanrısı RAB'bi terk etti, O'nun yolunda yürümedi.

²³ Kral Amon'un görevlileri düzel kurup onu sarayında öldürdü. ²⁴ Ülke halkı Amon'a düzel kuranların hepsini öldürdü. Yerine oğlu Yoşa'yı kral yaptı.

²⁵ Amon'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁶ Amon Uzza bahçesinde kendi mezarına gömüldü. Yerine oğlu Yoşa kral oldu.

22

Yoşa'nın Yahuda Krallığı (2Ta.34:1-2; 8-28)

¹ Yoşa sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de otuz bir yıl krallık yaptı. Annesi Boskatlı Adaya'nın kızı Yedida'ydı. ² Yoşa RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Sağa sola sapmadan atası Davut'un bütün yollarını izledi.

³ Kral Yoşa, krallığının on sekizinci yılında Meşullam oğlu Asalya oğlu Yazman Şafan'ı RAB'bin Tapınağı'na gönderirken ona şöyle dedi: ⁴ "Başkâhin Hilkiya'nın yanına çık. Kapı nöbetçilerinin halktan toplayıp RAB'bin Tapınağı'na getirdikleri paraları saysın. ⁵⁻⁶ RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan denetçilere versin. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'ndaki çatıtlakları onaranlara, marangozlara, yapıcılara, duvarcılara ödesinler. Tapınağın onarımı için gerekli keresteyi, yontma taşı da bu parayla alınsınlar. ⁷ Onlara verilen paranın hesabı sorulmasın, çünkü dürüstçe çalışıyorlar."

⁸ Başkâhin Hilkiya Yazman Şafan'a, "RAB'bin Tapınağı'nda Yasa Kitabı'nı buldum" diyerek kitabı ona verdi. Şafan kitabı okudu. ⁹ Sonra krala giderek, "Görevlilerin tapınaktaki paraları alıp RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verdiler" diye durumu bildirdi. ¹⁰ Ardından, "Kâhîn Hilkiya bana bir kitap verdi" diyerek kitabı krala okudu. ¹¹ Kral Kutsal Yasa'daki sözleri duyunca giysilerini yırttı. ¹² Kâhîn Hilkiya'ya, Şafan oğlu Ahikam'a, Mikaya oğlu Akbor'a, Yazman Şafan'a ve kendi özel görevlisi Asaya'ya söyle buyurdu: ¹³ "Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için de, bütün Yahuda halkı için de RAB'be danışın. RAB'bin bize karşı alevlenen öfkesi büyütür. Çünkü atalarımız bu kitabın sözlerine kulak asmadılar, bizler için yazılan bu sözlere uymadılar."

¹⁴ Kâhîn Hilkiya, Ahikam, Akbor, Şafan ve Asaya varıp tapınaktaki giysilerin nöbetçisi Harhas oğlu Tikva oğlu Şallum'un karısı Peygamber Hulda'ya danıştılar. Hulda Yeruşalim'de, İkinci Mahalle'de oturuyordu.

¹⁵ Hulda onlara şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB, 'Sizi bana gönderen adama şunları söyleyin' diyor: ¹⁶ 'Yahuda Kralı'nın okuduğu kitapta yazılı olduğu gibi,

buraya da, burada yaşayan halkın başına da felaket getireceğim. ¹⁷ Beni terk ettikleri, elliyeyle yaptıkları başka ilahlara buhur yakıp beni kızdırıldıkları için buraya karşı öfkem alevlenecek ve sönmeyecek.'

¹⁸ "RAB'be danışmak için sizi gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: 'İsrail'in Tanrısi RAB duyduğun sözlerle ilişkin diyor ki: ¹⁹ Madem yıkılıp lanetle anılacak olan burası ve burada yaşayanlarla ilgili sözlerimi duyunca yüreğin yumuşadı, önemde kendini alçaltın, giysilerini yırtıp huzurumda ağladın, ben de yalvarışını işittim. ²⁰ Seni atalarına kavuşturacağım, esenlik içinde mezarına gömüleceksin. Buraya getireceğim büyük felaketi görmeyeceksin.' " Hilkiya ile yanındakiler bu sözleri krala ilettiler.

23

Yoşıya Putperestliği Kaldırıyor (2Ta.34:3-7; 29-33)

¹ Kral Yoşıya haber gönderip Yahuda ve Yeruşalim'in bütün ileri gelenlerini yanına topladı. ² Sonra Yahudalılar, Yeruşalim'de yaşayanlar, kâhinler, peygamberler, büyük küçük herkesle birlikte RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin Tapınağı'nda bulunmuş olan Antlaşma Kitabı'nı baştan sona kadar herkesin duyacağı biçimde okudu. ³ Sütunun yanında durarak RAB'bin yolunu izleyeceğini, buyruklarını, öğütlerini, kurallarını candan ve yürekten uygulayacağına, bu kitapta yazılı antlaşmanın koşullarını yerine getireceğine ilişkin RAB'bin huzurunda antlaşma yaptı. Bütün halk bu antlaşmayı onayladı.

⁴ Kral Yoşıya Baal, Aşera ve gök cisimleri için yapılmış olan bütün eşyaları RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarmak üzere Başkâhin Hilkiya'ya, kâhin yardımcılarına ve kapı nöbetçilere buyruk verdi. Bunları Yeruşalim'in dışına çıkarıp Kidron Vadisi'nde yaktı, küllerini Beytel'e götürdü. ⁵ Yahuda krallarının kentlerde ve Yeruşalim'in çevresindeki tapınma yerlerinde buhur yaksınlar diye atamış olduğu putperest kâhinleri, Baal'a, güneşe, aya, takımıyıldırla -bütün gök cisimlerine- buhur yanaları ortadan kaldırdı. ⁶ Aşera putunu RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarıp Yeruşalim'in dışında Kidron Vadisi'nde yaktı, ezip toza çevirdi. Bu tozu sıradan halkın mezarlara serpti. ⁷ Fuhuş yapan kadın ve erkeklerin RAB'bin Tapınağı alanındaki odalarını yaktı. Kadınlardan orada Aşera için kumaş dokurlardı.

⁸ Yoşıya Yahuda kentlerinden bütün kâhinleri getirtti. Geva'dan Beer-Şeva'ya kadar kâhinlerin buhur yaktıkları tapınma yerlerini kirletti. Adını kent yöneticisinden alan Yeşu Kapısı'nın girişinde, kentin ana kapısının solunda kalan kapılardaki tapınma yerlerini de yaktı. ⁹ Tapınma yerlerinin kâhinleri, Yeruşalim'deki RAB'bin sunağına çıkmaz, ancak öbür kâhinlerle birlikte mayasız ekmek yerlerdi.

¹⁰ Yoşıya, kimse oğlunu ya da kızını ilah Molek için ateşe kurban etmesin diye, Ben-Hinnom Vadisi'ndeki Tofet'i* kirletti. ¹¹ Yahuda krallarının güneşe adamış olduğu atları RAB'bin Tapınağı'nın girişinden kaldırdı. Atlar tapınağın avlusunda, nadir Natan-Melek'in odasının yanındaydı. Yoşıya güneşe adamış savaş arabalarını da ateşe verdi.

¹² Ahaz'ın yukarı odasının damında Yahuda krallarının yaptırdığı sunakları da, RAB'bin Tapınağı'nın iki avlusunda Manaşçe'nin yaptırdığı sunakları da yıktı; onları kırıp parçalayarak tozlarını Kidron Vadisi'ne saçtı. ¹³ Yeruşalim'in

doğusunda, Yıkım Dağı'nın* güneyinde İsrail Kralı Süleyman'ın Saydalular'ın iğrenç putu AştoRET, Moavlılar'ın iğrenç putu Kemoş ve Ammonlular'ın iğrenç putu Molek için yapmış olduğu tapınma yerlerini kirletti. ¹⁴ Dikili taşları, Aşera putlarını parçaladı; yerlerini insan kemikleriyle doldurdu.

¹⁵ Bundan başka İsrail'i günaha sürükleyen Nevat oğlu Yarovam'ın yaptırdığı Beytel'deki tapınma yerini ve sunağı bile yıktı. Tapınma yerini ateşe verip toz duman etti. Aşera putunu yaktı.

¹⁶ Yoşa Çevresine bakındı. Tepedeki mezarlari görünce, adamlarını gönderip mezarlardaki kemikleri çıkarttı. Olacakları önceden bildiren Tanrı adamının açıkladığı RAB'bin sözü uyarınca, kemikleri sunağın üzerinde yakarak sunağı kirletti.

¹⁷ Kral, "Orada görünen anıt nedir?" diye sordu.

Kent halkı, "Orası Yahuda'dan gelen ve senin Beytel'deki sunağı yaptıklarını bildiren Tanrı adamının mezarıdır" diye yanıldırı.

¹⁸ Kral, "Ona dokunmayın" dedi, "Kimse onun kemiklerini rahatsız etmesin." Böylece Tanrı adamının kemiklerine de, Samiriye'den gelmiş olan peygamberin kemiklerine de dokunmadılar.

¹⁹ Yoşa Beytel'de yaptığı gibi, İsrail krallarının Samiriye kentlerinde yaptırdığı RAB'bi öfkelendiren tapınma yerlerindeki bütün yapıları ortadan kaldırdı. ²⁰ O kentlerdeki tapınma yerlerinin bütün kâhinlerini sunakların üzerinde kurban etti. Sunakların üzerinde insan kemikleri yaktıktan sonra Yeruşalim'e döndü.

Yoşa Fıstık Bayramını Kutluyor

(2Ta.35:1-19)

²¹ Kral, "Tanrıınız RAB için Fıstık Bayramı'm* bu Antlaşma Kitabı'nda yazılınlara uygun biçimde kutlayın" diye halka buyruk verdi. ²² İsrail'e önderlik etmiş olan hâkimler döneminden bu yana, ne İsrail, ne de Yahuda kralları döneminde, böyle bir Fıstık Bayramı kutlanmamıştı. ²³ RAB için düzenlenen bu Fıstık Bayramı Kral Yoşa'nın krallığının on sekizinci yılında Yeruşalim'de kutlandı.

Yoşa'nın Getirdiği Öteki Yenilikler

²⁴ Bundan başka Yoşa, Kâhin Hilkiya'nın RAB'bin Tapınağı'nda bulduğu kitapta yazılı yasanın ilkelerini yerine getirmek amacıyla, cincileri, ruhçuları, aile putlarını, öteki putları, ayrıca Yahuda ve Yeruşalim'de görülen bütün iğrençlikleri silip süpürdü. ²⁵ Ne oдан önce, ne de sonra onun gibi candan ve yürekten var gücüyle RAB'be yönelen ve Musa'nın yasasına uyan bir kral çıktı.

²⁶ Oysa Manaşse işlediği suçlarla RAB'bi öyle öfkelendirmiştir ki, RAB Yahuda'ya karşı alevlenen öfkesinden vazgeçmedi ²⁷ ve "İsrail'i nasıl huzurumdan attımsa, Yahuda'yı da öyle atacağım" dedi, "Seçtiğim bu kenti, Yeruşalim'i ve 'Orada bulunacağım' dediğim tapınağı kendimden uzaklaştıracağım."

Yoşa'nın Ölümü

(2Ta.35:20-36:1)

²⁸ Yoşa'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

* ^{23:13} "Yıkım Dağı": Zeytin Dağı olduğu sanılıyor. ^{23:15} 1Kr.12:33 ^{23:16} 1Kr.13:2 ^{23:17} 1Kr.13:30-32

29 Yoşa'nın krallığı sırasında Mısır Firavunu Neko Asur Kralı'na yardım etmek üzere Fırat'a doğru yola çıktı. Kral Yoşa da Neko'nun üzerine yürüdü. Megiddo'da karşılaştılar. Neko Yoşa'yı öldürdü. **30** Görevlileri Yoşa'nın cesedini savaş arabasıyla Megiddo'dan Yeruşalim'e getirip mezarına gömdüler. Yahuda halkı Yoşa'nın oğlu Yehoahaz'ı meshederek babasının yerine kral yaptı.

Yehoahaz'ın Yahuda Krallığı (2Ta.36:2-4)

31 Yehoahaz yirmi üç yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Livnali Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. **32** Yehoahaz ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. **33** Yeruşalim'de krallık yapmasın diye, Firavun Neko, Hama Ülkesinde, Rivla'da Yehoahaz'ı zincire vurdu. Ülke halkını yüz talant[†] gümüş ve bir talant[‡] altın ödemekle yükümlü kııldı. **34** Firavun Neko Yoşa'nın oğlu Elyakim'i babasının yerine kral yaptı ve adını değiştirdip Yehoyakim koydu. Sonra Yehoahaz'ı alıp Mısır'a döndü. Yehoahaz orada öldü. **35** Yehoyakim firavunun istediği altın ve gümüşü ödedi. Bu parayı bulmak için firavunun buyruğuna uyarak ülkeyi vergiye bağladı. Firavun Neko'ya verilmek üzere Yahuda halkından herkesin gücü oranında altın ve gümüş topladı.

Yehoyakim'in Yahuda Krallığı (2Ta.36:5-8)

36 Yehoyakim yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Rumali Pedaya'nın kızı Zevuda'ydı. **37** Yehoyakim ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

24

1 Yahuda Kralı Yehoyakim'in krallığı döneminde Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'ya saldırdı. Yehoyakim üç yıl ona boyun eğdiyse de sonradan fikrini değiştirerek Nebukadnessar'a başkaldırdı. **2** RAB, kolları peygamberler aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yahuda'yı yok etmek üzere Kıldani, Aramlı, Moavlı ve Ammonlu akıncıları ona karşı gönderdi. **3-4** Bütün bunlar RAB'bin buyruğuyla Yahudalılar'ın başına geldi. Manaşşe'nin işlediği bütün günahlar, döktüğü suçsuz kan yüzünden RAB Yahudalılar'ı huzurundan atmak istedi. Çünkü Manaşşe Yeruşalim'i suçuzların kâmiyle doldurmuştu ve RAB bunu bağışlamak niyetinde değildi.

5 Yehoyakim'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. **6** Yehoyakim ölüp atalarına kavuşsunca, yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

7 Mısır Kralı bir daha ülkesinden dışarı çıkmadı. Çünkü Babil Kralı Mısır Vadisi'nden Fırat'a kadar daha önce Mısır Firavunu'na ait olan bütün toprakları ele geçirmiştir.

Yehoyakin'in Yahuda Krallığı (2Ta.36:9-10)

8 Yehoyakin on sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Yeruşalimalı Elnathan'ın kızı Nehuşt'a'ydı. **9** O da babası gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

23:29 Zek.12:11; Va.16:16 [†] **23:33** "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton. [‡] **23:33** "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg. **23:34** Yer.22:11-12 **23:36** Yer.22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 **24:1** Yer.25:1-38; Dan.1:1-2

10 O sırada Babil Kralı Nebukadnessar'ın askerleri Yeruşalim'in üzerine yürüyüp kenti kuşattı. **11** Kuşatma sürerken Nebukadnessar geldi. **12** Yahuda Kralı Yehoyakin, annesi, görevlileri, yöneticileri ve hadımlarıyla birlikte, Nebukadnessar'a teslim oldu. Babil Kralı krallığının sekizinci yılında Yehoyakin'i tutsak etti. **13** RAB'bin sözü uyarınca, Nebukadnessar RAB'bin Tapınağı'nın ve kral sarayının bütün hazineelerini boşalttı, İsrail Kralı Süleyman'ın RAB'bin Tapınağı için yaptırdığı altın eşyaların tümünü parçaladı. **14** Bütün Yeruşalim halkını, komutanları, yiğit savaşçıları, zanaatçıları, demircileri, toplam on bin kişiyi sürgün etti. Yahuda halkın en yoksul kesimi dışında kimse kalmadı.

15-16 Babil Kralı Nebukadnessar Yehoyakin'i tutsak olarak Babil'e götürdü. Onunla birlikte annesini, karlarını, hadımlarını ve ülkenin ileri gelenlerini de Yeruşalim'den Babil'e sürdü. Ayrıca yedi bin deneyimli yiğit savaşçıyı ve bin zanaatçıyla demirciyi Babil'e sürgün etti. **17** Yehoyakin'in yerine amcası Mattanya'yı kral yaptı ve adını değiştirdip Sidkiya koydu.

Sidkiya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.36:11-12; Yer.52:1-3a)

18 Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. **19** Yehoyakim gibi Sidkiya da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. **20** RAB Yeruşalim'le Yahuda'ya öfkelendiği için onları huzurundan attı.

Yeruşalim'in Düşüsü (2Ta.36:13-21; Yer.39:1-8; 52:3b-11)

Sidkiya Babil Kralı'na karşı ayaklandı.

25

1 Sidkiya'nın krallığının dokuzuncu yılında, onuncu ayın onuncu günü, Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelip ordugah kurdu. Kentin çevresine rampa yaptılar. **2** Kral Sidkiya'nın krallığının on birinci yılina kadar kent kuşatma altında kaldı. **3** Dördüncü ayın dokuzuncu günü kentte kılık öyle şiddetlendi ki, halk bir lokma ekmek bulamaz oldu. **4** Sonunda kentin surlarında bir gedik açıldı. Kildaniler kenti çeveçvre kuşatmış olmasına karşın, bütün askerler gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. **5** Ama Kildani ordusu kralın ardına düşerek Eriha ovalarında ona yetişti. Sidkiya'nın bütün ordusu dağıldı. **6** Kral Sidkiya yakalanıp Rivla'da Babil Kralı'nın huzuruna çıkarıldı ve hakkında karar verildi. **7** Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını öldürdüler; kendisinin de gözlerini oyduklar, zincire vurup Babil'e götürdüler.

Tapınağın Yıkılışı (Yer.52:12-23)

8 Babil Kralı Nebukadnessar'ın krallığının on dokuzuncu yılında, beşinci ayın yedinci günü muhafiz birliği komutanı, Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yeruşalim'e girdi. **9** RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yeruşalim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. **10** Muhafiz birliği komutanı önderliğindeki Kildani ordusu Yeruşalim'i çevreleyen surları yıktı. **11** Komutan Nebuzaradan kentte sağ kalanları, Babil Kralı'nın safına geçen kaçakları ve

geri kalan halkı sürgün etti. ¹² Ancak bağcılık, çiftçilik yapsınlar diye bazı yoksulları orada bıraktı.

¹³ Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç sütunları, ayaklıları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler. ¹⁴ Tapınak törenlerinde kullanılan kovaları, kürükleri, fitil maşalarını, tabakları, bütün tunç eşyaları alıdılar. ¹⁵ Muhamfiz birliği komutanı saf altın ve gümüş buhurdanları, çanakları alıp götürdü.

¹⁶ RAB'bin Tapınağı için Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz ve ayaklılar için hesapsız tunç harcanmıştı. ¹⁷ Her sütun on sekiz arşın* yükseliğindeydi, üzerlerinde tunç birer başlık vardı. Başlığın yükseliği üç arşındı†, çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da ağ motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu.

Yahuda Halkı Babil'e Sürülmüştür

(Yer:52:24-27)

¹⁸ Muhamfiz birliği komutanı Nebuzaradan Başkâhin Seraya'yi, Başkâhin Yardımcısı Sefanya'yi ve üç kapı nöbetçisini tatsak aldı. ¹⁹ Kente kalan askerlerin komutanını, kralın beş danışmanını, ayrıca ülke halkını askere yayan ordu komutanının yazmanını ve ülke halkından kente bulunan altmış kişiyi tatsak etti. ²⁰ Hepsini Rivla'ya, Babil Kralı'nın yanına götürdü. ²¹ Babil Kralı Hama ülkesinde, Rivla'da onları idam etti.

Böylece Yahuda halkı ülkesinden sürülmüş oldu.

Yahuda Valisi Gedalya

(Yer:40:7-9; 41:1-3; 16-18)

²² Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'da kalan halkın üzerine Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı vali atadı. ²³ Ordu komutanlarıyla adamları, Babil Kralı'nın Gedalya'yı vali atadığını duyuncu, Mispa'ya, Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah oğlu Yohanan, Netofali Tanhumet oğlu Seraya, Maakali oğlu Yaazanya ve adamlarıydı. ²⁴ Gedalya onlara ve adamlarına ant içerek, "Kildani* yetkililerden korkmayın" dedi, "Ülkeye yerleşip Babil Kralı'na hizmet edin. Böyleleri sizin için daha iyi olur."

²⁵ O yılın yedinci ayında kral soyundan Netanya oğlu İsmail on adıyla birlikte Mispa'ya gidip Gedalya'yı öldürdü. Ayrıca, Gedalya'yı destekleyen Yahudiler'i ve Kildaniler'i de kılıçtan geçirdi. ²⁶ Bunun üzerine büyük küçük bütün halk ordu komutanlarıyla birlikte Mısır'a kaçtı. Çünkü Kildaniler'den korkuyorlardı.

Yehoyakin Serbest Bıraklıyor

(Yer:52:31-34)

²⁷ Yahuda Kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılı Evil-Merodak Babil Kralı oldu. Evil-Merodak o yılın on ikinci ayının yirmi yedinci günü, Yahuda Kralı Yehoyakin'i cezaevindeń çıkardı. ²⁸ Kendisiyle tatlî konuştı ve ona Babil'deki öteki sürgün krallardan daha üstün bir yer verdi. ²⁹ Yehoyakin cezaevi giysilerini üstünden çıkardı. Yaşadığı sürece Babil Kralı'nın sofrasında yer aldı. ³⁰ Yaşamı boyunca kral tarafından günlük yiyeceği sürekli karşılandı.

^{25:13} 1Kr.7:15-22; 2Ta.3:15-17

^{25:13} 1Kr.7:23-26; 2Ta.4:2-5

^{25:14} 1Kr.7:45; 2Ta.4:16

* ^{25:17}

"On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m.

† ^{25:17} "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m.

^{25:22} Yer:40:7-9

^{25:25}

Yer:41:1-3

^{25:26} Yer:43:5-7

1.TARİHLER

GİRİŞ

Tarihler diye bilinen kitaplar Samuel ve Krallar kitaplarında geçen olayların başka bir görüş açısından tekrarıdır. Tarihler kitaplarında İsrail'in krallık tarihinin öyküsü gerisinde önemli bir amaç vardır:

İsrail ve Yahuda üzerinde gelen felaketlere karşı Tanrı kendi halkına olan vaatlerini koruyor ve onları reddetmiyor.

1.Tarihler Kitabı'nın baş kısmı Adem'den Davut'a kadarki tarihi soyağacı biçiminde özetler (1-9 bölümleri). Kitabın ikinci kısmı (10-29 bölümleri) Davut'un krallığını, özellikle tapınağın Yeruşalim'de inşası için yaptığı hazırlıkları vurgular.

Ana Hatlar:

1:1-9:44 Soy listeleri

10:1-14 Saul'un ölümü

11:1-29:30 Davut'un krallığı

a. 11:1-22:1 Zorluklar ve başarılar

b. 22:2-29:30 Tapınağı kurma hazırlıkları

Adem'in Soyu

(Yar:10:2-31; 11:10-26)

¹ Adem, Şit, Enoş, ² Kenan, Mahalalel, Yeret, ³ Hanok, Metușelah, Lemek, ⁴ Nuh.

Nuh'un oğulları*: Sam, Ham, Yafet.

⁵ Yafet'in oğulları: Gomer, Magog, Meday, Yâvan, Tuval, Meşek, Tiras.

⁶ Gomer'in oğulları: Aşkenaz, Difat, Togarma.

⁷ Yâvan'in oğulları: Elişa, Tarşış, Kittim, Rodanim.

⁸ Ham'in oğulları: Kûş, Misrayim, Pût, Kenan.

⁹ Kûş'un oğulları: Seva, Havila, Savta, Raama, Savteka.

Raama'nın oğulları: Şeva, Dedan.

¹⁰ Kûş'un Nemrut adında bir oğlu oldu. Yiğitliğiyle yeryüzüne ün saldı.

¹¹⁻¹² Misrayim Ludlular'ın, Anamlilar'ın, Lehavlılar'ın, Naftuhlular'ın, Patruslular'ın, Filistililer'in ataları olan Kasluhlular'ın ve Kaftorlular'ın atasıydı.

¹³⁻¹⁶ Kenan ilk oğlu Sidon'un[†] babası ve Hititler'in*, Yevuslular'ın, Amorlular'ın, Girgaşilar'ın, Hiviler'in, Arklilar'ın, Sinliler'in, Arvathilar'ın, Semarlilar'ın, Hamalilar'ın atasıydı.

¹⁷ Sam'in oğulları: Elam, Asur, Arpakşat, Lud, Aram, Üs, Hul, Geter, Meşek.

¹⁸ Arpakşat Şelah'in babasıydı‡. Şelah'tan Ever oldu. ¹⁹ Ever'in iki oğlu oldu.

Birinin adı Pelek'ti§, çünkü yeryüzündeki insanlar onun yaşadığı dönemde böldündü. Kardeşinin adı Yuktan'dı.

²⁰⁻²³ Yuktan Almodat'ın, Şelef'in, Hasarmavet'in, Yerah'in, Hadoram'ın, Uzal'ın, Dikla'nın, Eval'in, Avimael'in, Şeva'nın, Ofir'in, Havila'nın, Yovav'ın atasıydı. Bunların hepsi Yuktan'ın soyundandı.

* ^{1:4} Septuaginta "Nuh'un oğulları". Bu sözler Masoretik metinde geçmemektedir. † ^{1:13-16} "Sidon": Saydalilar'ın atası. ‡ ^{1:18} Masoretik metin "Arpakşat Şelah'in babasıydı", Septuaginta "Arpakşat Kenan'in babasıydı, Kenan Şelah'in babasıydı." § ^{1:19} "Pelek": "Bölünme" anlamına gelir.

²⁴ Sam, Arpakşat, Şelah, ²⁵ Ever, Pelek, Reu, ²⁶ Seruk, Nahor, Terah, ²⁷ Avram -İbrahim-.

İbrahim'in Soyu
(Yar.25:1-4; 12-16)

²⁸ İbrahim'in oğulları: İshak, İsmail.

²⁹ İsmailoğulları'nın soyu: İsmail'in ilk oğlu Nevayot. Sonra Kedar, Adbeel, Mıvsam, ³⁰ Mişma, Duma, Massa, Hadat, Tema, ³¹ Yetur, Nafış, Kedema gelir. Bunlar İsmail'in oğullarıydı.

³² İbrahim'in cariyesi Ketura'nın oğulları: Zimran, Yokşan, Medan, Midyan, Yısbak, Şuah.

Yokşan'ın oğulları: Şeva, Dedan.

³³ Midyan'ın oğulları: Efa, Efer, Hanok, Avida, Eldaa. Bunların hepsi Ketura'nın soyundandır.

Esav'in Soyu
(Yar.36:10-18)

³⁴ İshak İbrahim'in oğluydu.

İshak'ın oğulları: Esav, İsrail.

³⁵ Esav'ın oğulları: Elifaz, Reuel, Yeuş, Yalam, Korah.

³⁶ Elifaz'ın oğulları: Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenaz ve Timna'dan doğan Amalek*.

³⁷ Reuel'in oğulları: Nahat, Zerah, Şamma, Mizza.

Seir'in Soyu
(Yar.36:20-28)

³⁸ Seir'in oğulları: Lotan, Şoval, Sivon, Âna, Dişon, Eser, Dişan.

³⁹ Lotan'ın oğulları: Hori, Homam. Timna Lotan'ın kızkardeşiydi.

⁴⁰ Şoval'ın oğulları: Alyan, Manahat, Eval, Şefi, Onam.

Sivon'un oğulları: Aya, Âna.

⁴¹ Âna'nın oğlu: Dişon.

Dişon'un oğulları: Hamran, Eşban, Yitran, Keran.

⁴² Eser'in oğulları: Bilhan, Zaavan, Yaakan.

Dişan'ın oğulları şunlardı: Üs, Aran.

Edom Kralları
(Yar.36:31-43)

⁴³ İsraililer'i yöneten bir kralın olmadığı dönemde, Edom'u şu krallar yönetti: Beor oğlu Bala. Kentinin adı Dinhava'ydı. ⁴⁴ Bala ölünce, yerine Bosralı Zerah oğlu Yovav geçti. ⁴⁵ Yovav ölünce, Temanlılar ülkesinden Huşam kral oldu. ⁴⁶ Huşam ölünce, Midyan'ı Moav kırlarında bozguna uğratan Bedat oğlu Hadat kral oldu. Kentinin adı Avit'ti. ⁴⁷ Hadat ölünce, yerine Masrekali Samla geçti. ⁴⁸ Samla ölünce, yerine Rehovot-Hannaharlı Şaul geçti. ⁴⁹ Şaul ölünce, yerine Akbor oğlu Baal-Hanan geçti. ⁵⁰ Baal-Hanan ölünce, yerine Hadat geçti. Kentinin adı Pai'ydı. Karısı, Me-Zahav kızı Matret'in kızı Mehetavel'di.

⁵¹ Sonunda Hadat da öldü.

Edom beyleri şunlardı: Timna, Alva, Yetet, ⁵² Oholivama, Ela, Pinon,

⁵³ Kenaz, Teman, Mıvsar, ⁵⁴ Magdiel, İram. Edom beyleri bunlardı.

* ^{1:36} Bazi Septuaginta elyazmaları "Timna'dan doğan Amalek", Masoretik metin "Timna ve Amalek" (bkz. Yar.36:12).

İsrailoğulları

¹ İsrail'in oğulları şunlardır: Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Zevulun,
² Dan, Yusuf, Benyamin, Naftali, Gad, Aşer.

Yahudaoğulları

(Rut 4:18-22; Mat.1:3-6; Luk.3:31-33)

³ Yahuda'nın oğulları: Er, Onan, Şela. Bu üç oğulu Yahuda'ya Kenanlı Şua'nın kızı doğurdu. Yahuda'nın ilk oğlu Er, RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu öldürdü. ⁴ Yahuda'nın gelini Tamar ona Peres ve Zerah'i doğurdu. Yahuda'nın toplam beş oğlu vardı.

⁵ Peres'in oğulları: Hesron, Hamul.

⁶ Zerahoğulları: Zimri, Etan, Heman, Kalkol, Darda. Toplam beş kişiyledi.

⁷ Karmi'nin oğlu: Yok edilmeye adanmış eşyalar konusunda RAB'be ihanet etmekle İsrail'i yıkıma sürükleyen Akan.

⁸ Etam'ın oğlu: Azarya.

⁹ Hesron'un oğulları: Yerahmeel, Ram, Kalev.

¹⁰ Amminadav Ram'ın oğluydu.

Yahudalılar'ın önderi Nahşon Amminadav'ın oğluydu.

¹¹ Salma * Nahşon'un oğluydu.

Boaz Salma'nın,

¹² Ovet Boaz'ln,

İsay Ovet'in oğluydu.

¹³ İsay'ın yedi oğlu oldu: Birincisi Eliav, ikincisi Avinadav, üçüncüsü Şima,

¹⁴ dördüncüsü Netanel, beşincisi Radday, ¹⁵ altıncısı Osem, yedincisi Davut.

¹⁶ Kızkardeşleri Seruya ile Avigayil'di.

Seruya'nın üç oğlu vardı: Avişay, Yoav, Asahel. ¹⁷ İsmaili Yeter'le evlenen Avigayil Amasa'yı doğurdu.

¹⁸ Hesron oğlu Kalev'in, karısı Azuva'dan ve Yeriot'tan oğulları oldu.

Karısından doğan oğullar şunlardır: Yeşer, Şovav, Ardon. ¹⁹ Azuva ölünce, Kalev kendisine Hur'u doğuran Efrat'a evlendi.

²⁰ Uri Hur'un oğluydu,

Besalel Uri'nin oğluydu.

²¹ Daha sonra Hesron, Gilat'ın babası Makir'in kızıyla yattı. Altmış yaşındayken evlendiği bu kadın ona Seguv'u doğurdu. ²² Yair Seguv'un oğluydu; Gilat ülkesinde yirmi üç kenti vardı. ²³ Ama Geşur'la Aram Havvot-Yair'ı† ve Kenat ile çevresindeki köyleri, toplam altmış kenti ele geçirdiler. Buralarda yaşayan bütün halk Gilat'ın babası Makir'in soyundandı. ²⁴ Hesron Kalev-Efrata'da öldükten sonra, karısı Aviya Tekoa'nın kurucusu‡ olan Aşur'u doğurdu.

²⁵ Hesron'un ilk oğlu Yerahmeel'in oğulları: İlk oğlu Ram, Buna, Oren, Osem, Ahiya. ²⁶ Yerahmeel'in Atara adında başka bir karısı vardı; O da Onam'ın annesiydi.

²⁷ Yerahmeel'in ilk oğlu Ram'in oğulları: Maas, Yamin, Eker.

²⁸ Onam'ın oğulları: Şammay, Yada.

* 2:7 Ysh.7:1 ** 2:11 "Salma": Septuaginta "Salmon" (bkz. Rut 4:21). † 2:23 "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir. ‡ 2:24 "Kurucusu" ya da "Atası".

Şammay'ın oğulları: Nadav, Avışur. ²⁹ Avışur'un Avihayil adında bir karısı vardı; ona Ahban'ı ve Molit'i doğurdu.

³⁰ Nadav'ın oğulları: Selet, Appayim. Selet çocuksuz öldü.

³¹ Appayim'in oğlu: Yişi.

Yişi'nin oğlu: Şeşan.

Şeşan'ın oğlu: Ahlay.

³² Şammay'ın kardeşi Yada'nın oğulları: Yeter ve Yonatan. Yeter çocuksuz öldü.

³³ Yonatan'ın oğulları: Pelet, Zaza. Bunlar Yerahmeel'in soyundan geliyordu. ³⁴ Şeşan'ın oğlu olmadıysa da kızları vardı. Şeşan'ın Yarha adında Misirli bir uşağı vardı. ³⁵ Şeşan kızını uşağı Yarha'yla evlendirdi. Kadın ona Attay'i doğurdu.

³⁶ Natan Attay'ın oğluydu.

Zavat Natan'ın,

³⁷ Eflal Zavat'ın,

Ovet Eflal'ın,

³⁸ Yehu Ovet'İN,

Azarya Yehu'nun,

³⁹ Heles Azarya'nın,

Elaşa Heles'in,

⁴⁰ Sismay Elasa'nın,

Şallum Sismay'İN,

⁴¹ Yekamya Şallum'İN,

Elişama Yekamya'nın oğluydu.

⁴² Yerahmeel'in kardeşi Kalev'in oğulları: İlk oğlu Zif'in kurucusu Meşa ve Hevron'un kurucusu Meraşa.

⁴³ Hevron'un oğulları: Korah, Tappuah, Rekem, Şema.

⁴⁴ Raham Şema'nın oğluydu.

Yorkoam Raham'İN,

Şammay Rekem'İN,

⁴⁵ Maon Şammay'ın oğluydu. Beytsur'un kurucusu Maon'du.

⁴⁶ Kalev'in cariyesi Efa ona Haran'ı, Mosa'yı ve Gazez'i doğurdu. Gazez Haran'ın oğluydu.

⁴⁷ Yahday'ın oğulları: Regem, Yotam, Geşan, Pelet, Efa, Şaaaf.

⁴⁸ Kalev'in öbür cariyesi Maaka ona Şever'i ve Tirhana'yı doğurdu. ⁴⁹ Maaka Madmanna'nın kurucusu Şaaaf'ı, Makbena ve Giva'nın kurucusu Şeva'yı da doğurdu. Kalev'in Aksa adında bir de kızı oldu.

⁵⁰ Kalev'in soyundan gelenler: Efrat'ın ilk oğlu Hur'un oğulları:

Kiryat-Yearim'in kurucusu Şoval,

⁵¹ Beytlehem'in kurucusu Salma,

Beytgader'in kurucusu Haref.

⁵² Kiryat-Yearim'in kurucusu Şoval, Haroeliler'in ve Menuhot'ta yaşayan halkın yarısının atasıdır.

⁵³ Kiryat-Yearim'in boyları: Yeterliler, Pütlular, Şumatlılar, Mişralılar. Sorallar'la Eştaollular da bu boyların soyundan geldi.

⁵⁴ Salma'nın soyundan gelenler: Beytlehemliler, Netofalılar, Atrot-Beytyoavlılar, Manahatlılar'ın yarısı ve Sorular.

⁵⁵ Yabes'te yaşayan yazmanların boyları: Tiratlular, Şimatlılar, Sukatlılar. Bunlar Rekav halkın atası Hammat'in soyundan gelen Kenliler'dir.

3

*Davut'un Çocukları
(2Sa.3:2-5; 5:14-16; 1Ta.14:4-7)*

¹ Davut'un Hevron'da doğan oğulları şunlardı: İlk oğlu Yizreelli Ahinoam'dan Amnon, ikincisi Karmelli Avigayil'den Daniel, ² üçüncüsü Geşur Kralı Talmay'in kızı Maaka'dan Avşalom, dördüncüsü Hagit'ten Adoniya, ³ beşincişi Avital'dan Şefatya, altıncısı karısı Eгла'dan Yitream. ⁴ Davut'un bu altı oğlu Hevron'da doğdular. Davut orada yedi yıl altı ay, Yeruşalim'de de otuz üç yıl krallık yaptı.

⁵ Davut'un Yeruşalim'de doğan oğulları: Şima, Şovav, Natan, Süleyman. Bu dördü Ammiel'in kızı Bat-Şeva'dan doğdular. ⁶ Öbür oğulları: Yivhar, Elişama, Elifelet, ⁷ Nogah, Nefek, Yafia, ⁸ Elişama, Elyada, Elifelet. Toplam dokuz kişiydiler.

⁹ Bütün bunlar, Davut'un cariyelerinden doğanlar dışındaki oğullarıydı. Tamar onların kızkardeşidir.

Yahuda Krallarının Soyu

¹⁰ Rehavam Süleyman'ın oğluydu.

Aviya Rehavam'ın,
Asa Aviya'nın,
Yehoşafat Asa'nın,

¹¹ Yehoram Yehoşafat'ın,
Ahazya Yehoram'ın,
Yoaş Ahazya'nın,

¹² Amatsya Yoaş'ın,
Azarya Amatsya'nın,
Yotam Azarya'nın,

¹³ Ahaz Yotam'ın,
Hizkiya Ahaz'ın,
Manaşse Hizkiya'nın,

¹⁴ Amon Manaşse'nin,
Yoşa Amon'un oğluydu.

¹⁵ Yoşa'nın oğulları:
İlk oğlu Yohanana,
İkincisi Yehoyakim,
Üçüncüsü Sidkiya,
Dördüncüsü Şallum.

¹⁶ Yehoyakim'in oğulları: Yehoyakin ve Sidkiya.

¹⁷ Sürgün edilen Yehoyakin'in torunları: Şealtiel, ¹⁸ Malkiram, Pedaya, Şenassar, Yekamyा, Hoşama, Nedavya.

¹⁹ Pedaya'nın oğulları: Zerubbabil, Şimi.
Zerubbabil'in çocukları: Meşullam, Hananya ve kızkardeşleri Şelomit.
²⁰ Zerubbabil'in beş oğlu daha vardı: Haşuva, Ohel, Berekyā, Hasadya, Yuşav-Heset.

²¹ Hananya'nın oğulları: Pelatyā, Yeşaya.
Yeşaya Refaya'nın,
Refaya Arnan'ın,
Arnan Ovadya'nın,
Ovadya Şekanya'nın babasıydı.

²² Şekanya'nın oğlu: Şemaya.

Şemaya'nın oğulları: Hattuş, Yigal, Bariah, Nearya, Şafat. Toplam altı kişiydi.

²³ Nearya'nın oğulları: Elyoenay, Hizkiya, Azrikam. Toplam üç kişiydi.

²⁴ Elyoenay'in oğulları: Hodavya, Elyaşiv, Pelaya, Akkuv, Yohanana, Delaya, Anani. Toplam yedi kişiydi.

4

Yahuda'nın Söyu

¹ Yahuda oğulları: Peres, Hesron, Karmi, Hur, Şoval. ² Şoval oğlu Reaya Yahat'ın babasıydı. Yahat Ahumay'ın ve Lahat'ın babasıydı. Sorali boyalar buları.

³ Etam'ın oğulları*: Yizreel, Yişma, Yidbaş. Kızkardeşlerinin adı Hasel-lelponi'dir. ⁴ Penuel Gedor'un babasıydı. Ezer Huşa'nın babasıydı. Bunlar Beytlemeh'in kurucusu ve Efrat'ın ilk oğlu Hur'un torunlarıydı.

⁵ Tekoa'nın kurucusu Aşhur'un Helah ve Naara adında iki karısı vardı.

⁶ Naara ona Ahuzzam, Hefer, Temeni ve Haahaştari'yi doğurdu. Bunlar Naara'nın oğullarıydı.

⁷ Helah'ın oğulları: Seret, Yishar, Etnan ⁸ ve Anuv'la Hassoveva'nınbabası Kos. Kos Harum oğlu Aharhel boyalarının atasıydı.

⁹ Yabes† kardeşlerinden daha saygın biriydi. Annesi, "Onu acı çekerek doğurdum" diyerek adını Yabes koymuştur. ¹⁰ Yabes, İsrail'in Tanrısı'na, "Ne olur, beni kutsa, sınırlarımı genişlet!" diye yakardı, "Elin üzerinde olsun, beni kötülükten koru. Öyle ki, acı çekmeyeyim." Tanrı onun yakarışını duydu.

¹¹ Şuha'nın kardeşi Keluv, Eston'un babası Mehir'in babasıydı. ¹² Eston Beytrafa'nın, Paseah'ın ve İr-Nahaş'ın kurucusu Tehinna'nın babasıydı. Bunlar Rekalilar'dır.

¹³⁻¹⁴ Kenaz'ın oğulları: Otniel, Seraya.

Otniel'in oğulları: Hatat ve Meonotay. Meonotay Ofra'nın babasıydı. Seraya Ge-Haraşim'in kurucusu Yoav'ın babasıydı. Bunlar el işlerinde becerikli kişilerdi.

¹⁵ Yefunne oğlu Kalev'in oğulları: İru, Ela, Naam.

Ela'nın oğlu: Kenaz.

¹⁶ Yehallelel'in oğulları: Zif, Zifa, Tirya, Asarel.

¹⁷ Ezra'nın oğulları: Yeter, Meret, Efer, Yalon. Meret'in karılarından biri Miryam'ı, Şamma'yı ve Eştemoa'nın kurucusu Yişbah'ı doğurdu. ¹⁸ Bunlar Meret'in evlendiği firavunun kızı Bitya'nın doğduğu çocuklardır. Meret'in Yahudali karısı, Gedor'un kurucusu Yeret'i, Soko'nun kurucusu Hever'i, Zanoah'in kurucusu Yekutiel'i doğurdu.

¹⁹ Hodiya Naham'ın kızkardeşile evlendi. Ondan doğan oğulları Keila'da yaşayan Garm ve Eştemoa'da yaşayan Maaka boyalarının atasıydı.

²⁰ Simon'un oğulları: Amnon, Rinna, Ben-Hanan, Tilon.

Yişi'nin torunları: Zohet ve Ben-Zohet.

²¹ Yahuda oğlu Sela'nın oğulları: Leka'nın kurucusu Er, Mareşa'nın kurucusu Lada, Beytaşbe'a'da ince keten işinde çalışanların boyları, ²² Yokim, Kozevalılar, Moavlî kadınlarla evlenen Yoşaş'la Saraf ve Yaşuve-Lehem. Bu kayıtlar eskidir.

²³ Netayim ve Gedera'da oturur, çömlekçilik yapar ve kral için çalışırlardı.

* ^{4:3} Septuaginta, Vulgata "Oğulları", Masoretik metin "Atası" ya da "Kurucusu". † ^{4:9} "Yabes": İbranice "Aci" sözcüğünün kökünden gelmektedir.

Şimon Soyu

(Yşu.19:2-10)

²⁴ Şimonoğulları: Nemuel, Yamin, Yariv, Zerah, Şaul. ²⁵ Şallum Şaul'un oğluydu. Mıvsam Şallum'un, Mişma da Mıvsam'ın oğluydu.

²⁶ Mişma'nın torunları: Hammuel Mişma'nın oğluydu. Zakkur Hammuel'in, Şimi de Zakkur'un oğluydu. ²⁷ Şimi'nin on altı oğlu, altı kızı vardı. Ancak kardeşlerinin çok sayıda çocukları yoktu. Bu yüzden Şimon oymağı, sayıca Yahuda oymağı kadar artmadı. ²⁸⁻³¹ Şimonoğulları Beer-Şeva, Molada, Hasar-Şual, Bilha, Esem, Tolat, Betuel, Horma, Ziklak, Beytmarkavot, Hasar-Susim, Beytbiri ve Şaarayim kentlerinde yaşadılar. Davut dönemine dek kentleri burlardı. ³² Ayrıca şu beş ilçede de yaşadılar: Etam, Ayin, Rimmon, Token, Aşan. ³³ Baalat'a[‡] kadar uzanan bu kentlerin çevresindeki bütün köyler Şimonoğulları'na aitti. Ailelerinin soy kutوغünü de tuttular.

³⁴ Meşovav, Yamlek, Amatsya oğlu Yoşa, ³⁵ Yoel, Asiel oğlu Seraya oğlu Yoşivya oğlu Yehu, ³⁶ Elyoenay, Yaakova, Yeşohaya, Asaya, Adiel, Yesimiel, Benaya ³⁷ ve Şemaya oğlu Şimri oğlu Yedaya oğlu Allon oğlu Şifi oğlu Ziza. ³⁸ Yukarıda adı geçenlerin her biri, ait olduğu boyun başydı. Aileleri sayıca çoğaldılar. ³⁹ Sürülerine otlak aramak için Gedor yakınlarına, vadinin doğusuna kadar gittiler. ⁴⁰ Orada çok zengin otlaklar buldular. Ülke geniş, rahat ve huzur doluydu. Eskiden orada Ham'ın soyundan gelenler yaşırdı.

⁴¹ Yukarıda adı yazılı olanlar, Yahuda Kralı Hizkiya döneminde geldiler. Hamlular'ın çadırlarına ve orada yaşayan Meunlular'a saldırlıp tümünü öldürdüler. Sonra ülkelerine yerlestiler. Bugün de oradalar. Çünkü orada sürüleri için otlak vardı. ⁴² Yişi'nin oğulları Pelatyा, Nearya, Refaya, Uzziel Önderliğinde Şimon oymağından beş yüz kişi Seir dağlık bölgésine gidip ⁴³ Amalekliler'den sağ kalanları öldürdüler. Bugün de orada yaşıyorlar.

5

Ruben Soyu

¹ İsrail'in ilk oğlu Ruben'in oğulları. -Ruben ilk doğandır. Babasının yatağına yatıp onu kirlettiği için ilk oğulluk hakkı İsrail oğlu Yusuf'un oğullarına verildi. Bu yüzden Ruben soy kutüğüne ilk oğulluk hakkına göre yazılmadı. ² Yahuda kardeşleri arasında en güçlü olandı, Önderlik hep onun soyundan çıktı. Ama ilk oğulluk hakkı Yusuf'a aitti.-

³ İsrail'in ilk oğlu Ruben'in oğulları: Hanok, Pallu, Hesron, Karmi.

⁴⁻⁶ Yoel'in soyu:

Şemaya Yoel'in,
Gog Şemaya'nın,
Şimi Gog'un,
Milka Şimi'nin,
Reaya Mika'nın,
Baal Reaya'nın,
Beera Baal'in oğluydu.

Asur Kralı Tiglat-Pileser'in sürgüne gönderdiği Beera Rubenliler'in önderiydi.

⁷ Boylarına göre aile soy kutüğüne yazılan akrabaları şunlardır: Önder Yeiel,

[‡] 4:33 Bazi Septuaginta elyazmaları "Baalat", Masoretik metin "Baal" (bkz. Yşu.19:8). 5:1 Yar.35:22; 49:3-4 5:2 Yar.49:8-10 5:4-6 2Kr.15:29

Zekeriya,⁸ Yoel oğlu Şema oğlu Azaz oğlu Bala. Bunlar Aroer'de, Nevo ve Baal-Meon'a kadar uzanan topraklarda yaşıdilar.⁹ Doğu'da Fırat'tan çöle kadar uzanan topraklara yayıldılar. Çünkü Gilat bölgesinde siğırları çoğalmışti.

¹⁰ Rubenliler Saul döneminde Hacerliler'e karşı savaş açtı. Onları yenilgiye uğratıp Gilat'ın doğusunda kalan topraklardaki çadırlarını ele geçirdiler.

Gad Soyu

¹¹ Gadlılar, Başan'da, Selka'ya kadar uzanan topraklarda Rubenliler'in karşısında yaşıdilar.¹² Önderleri Yoel'di; ikinci derecede önemli Şafam, Başan'da ise Yanay ve Şafat'ti.

¹³ Boyalarına göre akrabaları şunlardır: Mikael, Meşullam, Şeva, Yoray, Yakan, Zia, Ever. Toplam yedi kişiydi.¹⁴ Bunlar Bûz oğlu Yahdo oğlu Yeşışay oğlu Mikael oğlu Gilat oğlu Yaroah oğlu Huri oğlu Avihayil'in oğullarıydı.

¹⁵ Guni oğlu Avdiel oğlu Ahi bu boyaların başıydı.¹⁶ Gadlılar Gilat'ta, Başan'da, çevredeki köylerde ve Sharon'un bütün otlaklarında yaşadilar.¹⁷ Bunların hepsi Yahuda Kralı Yotam'ın ve İsrail Kralı Yarovam'ın döneminde soy kutüğüne yazıldılar.

¹⁸ Rubenliler'in, Gadlılar'ın ve Manaşşe oymağının yarısının kalkan ve kılıç kullanabilen, ok atabilen, savaş için eğitilmiş 44 760 yiğit askeri vardı.

¹⁹ Hacerliler'e, Yetur'a, Nafîş'e, Nodav'a karşı savaş açtılar.²⁰ Onlarla savaşırken yardım gördüler. Tanrı Hacerliler'i ve onlarla birlikte olanları ellerine teslim etti. Çünkü savaş sırasında Tanrı'ya yalvarmışlar, O'na güvenmişlerdi. Bu yüzden Tanrı yalvarışlarını yanıtladı.²¹ Hacerliler'in hayvanlarını ele geçirdiler: Elli bin deve, iki yüz ellî bin davar, iki bin eşek. Tutsak olarak da yüz bin kişi aldılar.²² Savaş Tanrı'nın isteğiyle olduğu için düşmandan birçok kişiyi öldürdüler. Sürgün dönemine dek Hacerliler'in topraklarında yaşadılar.

Manaşşe Oymağının Yarısı

²³ Manaşşe oymağının yarısı Başan'dan Baal-Hermon'a, Senir, yani Hermon Dağı'na kadar uzanan topraklarda yaşıdi ve sayıca çoğaldı.²⁴ Boy başları şunlardı:

Efer, Yişi, Eliel, Azriel, Yeremya, Hodavya, Yahdiel. Bunlar yiğit savaşçılar, ünlü kişiler ve boy başlarıydı.²⁵ Ne var ki atalarının Tanrısına bağlı kalmadılar. Tanrı'ya ihanet ederek önlerinden yok ettiği ulusların ilahlarına yöneldiler.²⁶ Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Tiglat-Pileser diye bilinen Asur Kralı Pûl'u harekete geçirdi. Asur Kralı Rubenliler'i, Gadlılar'ı, Manaşşe oymağının yarısını tutsak edip Halah'a, Habur'a, Hara'ya, Gozan Irmağı'na sürdü. Onlar bugün de oralarda yaşıyorlar.

6

Levi Soyu

¹ Levi'nin oğulları: Gerşon, Kehat, Merari.

² Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel.

³ Amram'ın çocukları: Harun, Musa, Miryam.

Harun'un oğulları: Nadav, Avihu, Elazar, İtamar.

⁴ Pinehas Elazar'ın oğluydü.

Avişa Pinehas'ın,

⁵ Bukki Avişa'nın,

- Uzzi Bukki'nin,
⁶ Zerahya Uzzi'nin,
 Merayot Zerahya'nın,
⁷ Amarya Merayot'un,
 Ahituv Amarya'nın,
⁸ Sadok Ahituv'un,
 Ahimaas Sadok'un,
⁹ Azarya Ahimaas'ın,
 Yohanana Azarya'nın,
¹⁰ Azarya Yohanana'nın oğluydu.
 -Süleyman'ın Yeruşalim'de yaptığı tapınakta kâhinlik eden oydu.-
¹¹ Amarya Azarya'nın,
 Ahituv Amarya'nın,
¹² Sadok Ahituv'un,
 Şallum Sadok'un,
¹³ Hilkiya Şallum'un,
 Azarya Hilkiya'nın,
¹⁴ Seraya Azarya'nın,
 Yehosadak Seraya'nın oğluydu.
¹⁵ RAB Nebukadnessar aracılığıyla Yahuda ve Yeruşalim halkını sürdüğünde
 Yehosadak da sürgünne gitmişti.
¹⁶ Levi'nin oğulları: Gerşon, Kehat, Merari.
¹⁷ Gerşon'un oğulları: Livni, Şimi.
¹⁸ Kehat'in oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel.
¹⁹ Merari'nin oğulları: Mahli, Muş.
 Soylarına göre yazılan Levi oymağının boyları şunlardır:
²⁰ Gerşon'un soyu:
 Livni Gerşon'un,
 Yahat Livni'nin,
 Zimma Yahat'in,
²¹ Yoah Zimma'nın,
 İddo Yoah'in,
 Zerah İddo'nun,
 Yeateray Zerah'in oğluydu.
²² Kehat'in soyu:
 Amminadav Kehat'in,
 Korah Amminadav'in,
 Assir Korah'in,
²³ Elkana Assir'in,
 Evyasaf Elkana'nın,
 Assir Evyasaf'in,
²⁴ Tahat Assir'in,
 Uriel Tahat'in,
 Uzziya Uriel'in,
 Şaul Uzziya'nın oğluydu.
²⁵ Elkana'nın öbür oğulları: Amasay, Ahimot.
²⁶ Elkana Ahimot'un,
 Sofay Elkana'nın,
 Nahat Sofay'in,
²⁷ Eliav Nahat'in,

- Yeroham Eliav'ın,
Elkana Yeroham'ın,
Samuel* Elkana'nın oğluydu.
- ²⁸ Samuel'in oğulları: İlk oğlu Yoel[†], ikincisi Aviya.
²⁹ Merari'nin soyu:
Mahli Merari'nin,
Livni Mahli'nin,
Şimi Livni'nin,
Uzza Şimi'nin,
³⁰ Şima Uzza'nın,
Hagiya Şima'nın,
Asaya Hagiya'nın oğluydu.

Tapınağı Ezgicileri

³¹ Antlaşma Sandığı RAB'bin Tapınağı'na taşındıktan sonra Davut'un orada görevlendirdiği ezgiciler şunlardır. ³² Bunlar Süleyman Yeruşalim'de RAB'bin Tapınağı'ni kurana dek Buluşma Çadırı'nda ezgi okuyarak hizmet eder, belirlenmiş kurallar uyarınca görevlerini yerine getirirlerdi.

³³⁻³⁸ Oğullarıyla birlikte görev yapan kişiler şunlardır:

Kehatoğulları'ndan: Ezgici Heman. Heman, İsrail oğlu Levi oğlu Kehat oğlu Yishar oğlu Korah oğlu Evyasaf oğlu Assir oğlu Tahat oğlu Sefanya oğlu Azarya oğlu Yoel oğlu Elkana oğlu Amasay oğlu Mahat oğlu Elkana oğlu Suf oğlu Toah oğlu Eliel oğlu Yeroham oğlu Elkana oğlu Samuel oğlu Yoel'in oğluydu.

³⁹⁻⁴³ Heman'ın sağ yanında görev yapan akrabası Asaf. Asaf, Levi oğlu Gerşon oğlu Yahat oğlu Şimi oğlu Zimma oğlu Etan oğlu Adaya oğlu Zerah oğlu Etni oğlu Malkiya oğlu Baaseya oğlu Mikael oğlu Şima oğlu Bereky'a'nın oğluydu.

⁴⁴⁻⁴⁷ Heman'ın solunda görev yapan kardeşleri Merarioğulları'ndan: Etan, Etan, Levi oğlu Merari oğlu Muşı oğlu Mahli oğlu Şemer oğlu Bani oğlu Amsi oğlu Hilkiya oğlu Amatsya oğlu Haşavya oğlu Mallük oğlu Avdi oğlu Kiyşi'nin oğluydu.

⁴⁸ Bunların Levili akrabaları, çadırın, Tanrı'nın Tapınağı'nın bütün görevlerini yerine getirmek üzere atandılar. ⁴⁹ Ancak, Tanrı kulu Musa'nın buyruğu uyarınca, yakmalık sunu sunağında ve buhur sunağında sunu sunanlar Harun'la oğullarıydı. En Kutsal Yer'de* yapılan hizmetlerden ve İsailliler'in bağışlanması için sunulan kurbanlardan onlar sorumluydu.

Harun'un Soyu

⁵⁰ Harunoğulları şunlardır: Harun'un oğlu Elazar, onun oğlu Pinehas, onun oğlu Avışua, ⁵¹ onun oğlu Bukki, onun oğlu Uzzi, onun oğlu Zerahya, ⁵² onun oğlu Merayot, onun oğlu Amarya, onun oğlu Ahituv, ⁵³ onun oğlu Sadok, onun oğlu Ahimaas.

Levililer'in Yaşadığı Kentler (Yşu.21:4-39)

* ^{6:27} Bazı Septuaginta elyazmaları "Samuel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir. Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice "Yoel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir.

† 6:28

54 İlk kurayı çeken Kehat boyundan Harunoğulları'nın sınırlarına göre yerleşim yerleri şunlardır: **55** Yahuda topraklarındaki Hevron'la çevresindeki otlaklar onlara verildi. **56** Kentin tarlalarıyla köyleri ise Yefunne oğlu Kalev'e verildi.

57-59 Sığınak kent seçilen Hevron, Livna, Yattir, Eştemoa, Hilen, Devir, Aşan, Yutta[‡], Beytsemeş kentleriyle bunların otlakları Harunoğulları'na verildi.

60 Benyamin oymağından da Givon[§], Geva, Alemet, Anatot ve bunların otlakları verildi. Kehat boyalarına verilen bu kentlerin toplam sayısı on üçü.

61 Geri kalan Kehatoğulları'na Manaşşe oymağının yarısına ait boylardan alınan on kent kurayla verildi.

62 Gerşonoğulları'na boy sayısına göre İssakar, Aşer, Naftali ve Başan'daki Manaşşe oymağından alınan on üç kent verildi.

63 Merarioğulları'na boy sayısına göre Ruben, Gad ve Zevulun oymaklarından alınan on iki kent kurayla verildi.

64 İsraililer bu kentleri otlaklarıyla birlikte Levililer'e verdiler. **65** Yahuda, Simon, Benyamin oymaklarından alınan ve yukarıda adları sayılan kentler kurayla verildi.

66 Kehat boyundan bazı ailelere Efrayim oymağından alınan kentler verildi.

67-69 Efrayim dağlık bölgesinde sığınak kent seçilen Şekem, Gezer, Yokmoam, Beythoron, Ayalon, Gat-Rimmon ve bunların otlakları verildi.

70 İsraililer Manaşşe oymağının yarısından alınan Aner, Bilam ve bunların otlaklarını Kehat boyunun öbür ailelerine verdiler.

71 Aşağıdaki kentler Gerşonoğulları'na verildi: Manaşşe oymağının yarısına ait Başan'daki Golan, Aştarot ve bunların otlakları.

72-73 İssakar oymağından Kedeş, Daverat, Ramot, Anem ve bunların otlakları.

74-75 Aşer oymağından Maşal, Avdon, Hukok, Rehov ve bunların otlakları.

76 Naftali oymağından Celile'deki Kedeş, Hammon, Kiryatayim ve bunların otlakları.

77 Merarioğulları'na -geri kalan Levililer'e- aşağıdaki kentler verildi:

Zevulun oymağından Rimmono, Tavor ve bunların otlakları.

78-79 Ruben oymağından Eriha'nın ötesinde, Şeria Irmağı'nın doğusundaki kırda bulunan Beser, Yahsa, Kedemot, Mefaat ve bunların otlakları.

80-81 Gad oymağından Gilat'taki Ramot, Mahanayim, Heşbon, Yazer ve bunların otlakları.

7

İssakar Soyu

1 İssakar'ın dört oğlu vardı: Tola, Pua, Yaşuv, Şimron.

2 Tola'nın oğulları: Uzzi, Refaya, Yeriel, Yahmay, Yıvsam, Samuel. Bunlar Tola boyunun başlarıydı. Soy kütüğüne göre yiğit savaşçıları. Davut döneminde sayıları 22 600'dü.

3 Uzzi'nin oğlu: Yizrahya.

Yizrahya'nın oğulları: Mikael, Ovadya, Yoel, Yişşıya. Beşi de boy başıydı.

4 Soy kütüğüne göre, aralarında savaşa hazır 36 000 kişi vardı. Hepsinin çok sayıda karısı ve çocuğu vardı. **5** Soy kütüğüne göre İssakar boyalarına bağlı akrabalarından savaşacak durumda olanların sayısı 87 000'di.

[‡] **6:57-59** Süryanice "Yutta". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. Ysh.21:16). "Givon" Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. Ysh.21:17).

[§] **6:60**

Benyamin Soyu

⁶ Benyamin'in üç oğlu vardı: Bala, Beker, Yediael.

⁷ Bala'nın beş oğlu vardı: Esbon, Uzzi, Uzziel, Yerimot, İyri. Bunlar boy başıydı. Soy kütüğüne kayıtlı yiğit savaşçıların sayısı 22 034 kişiydi.

⁸ Beker'in oğulları: Zemira, Yoşa, Eliezer, Elyoenay, Omri, Yeremot, Aviya, Anatot, Alemet. Hepsi Beker'in oğullarıydı. ⁹ Bunların soy kütüğüne kayıtlı aile başlarının ve yiğit savaşçıların sayısı 20 200'dü.

¹⁰ Yediael'in oğlu: Bilhan.

Bilhan'ın oğulları: Yeuş, Benyamin, Ehut, Kenaana, Zetan, Tarşış, Ahişahar.

¹¹ Yediael'in bütün oğulları boy başlarıydı. Aralarında savaşa hazır 17 200 yiğit savaşçı vardı. ¹² Şuppim ve Huppim İr'in, Huşim ise Aher'in* oğluydu.

Naftali Soyu

¹³ Naftali'nin oğulları: Yahasiel, Guni, Yeser, Şallum. Bunlar Bilha'nın soyundandı.

Manaşşe Soyu

¹⁴ Manaşşe'nin oğulları: Aramî cariyenin doğurduğu Asriel, Makir. Makir Gilat'ın babasıydı. ¹⁵ Makir Huppim'le Şuppim'in kızkardeşi Maaka'yı karı olarak aldı. Makir'in ikinci oğlunun adı Selofhat'tı. Selofhat'ın yalnız kızları oldu.

¹⁶ Makir'in karısı Maaka, Pereş ve Şereş adında iki oğul doğurdu. Şereş'in de Ulam ve Rekem adında iki oğlu oldu.

¹⁷ Ulam'ın oğlu: Bedan.

Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat'ın oğulları bunlardır.

¹⁸ Gilat'ın kızkardeşi Hammoleket İshot'u, Aviezer'i, Mahla'yı doğurdu.

¹⁹ Şemida'nın oğulları: Ahyan, Şekem, Likhi, Aniam.

Efrayim Soyu

²⁰⁻²¹ Efrayim'in oğulları: Şutelah, Ezer ve Elat.

Beret Şutelah'ın,

Tahat Beret'ın,

Elada Tahat'ın,

Tahat Elada'nın,

Zavat Tahat'ın,

Şutelah da Zavat'ın oğluydu.

Ülkede doğup büyüyen Gathlılar Ezer'le Elat'ı öldürdüler. Çünkü onların sürülerini çalmaya gitmişlerdi. ²² Babaları Efrayim günlerce yas tuttu. Akrabaları onu avutmaya geldiler. ²³ Efrayim karısıyla yine yattı. Kadın gebe kalıp bir oğul doğurdu. Evinde talihsizlik var diyebabası oğlana Beria[†] adını verdi.

²⁴ Kızı Aşağı ve Yukarı Beythonon'u, Uzzen-Şeera'yı kuran Şeera'ydı.

²⁵⁻²⁷ Beria'nın Refah adında bir oğlu vardı.

Refah Beria'nın,

Reşef Refah'ın,

Telah Reşef'ın,

Tahan Telah'ın,

Ladan Tahan'ın,

Ammihut Ladan'ın,

Elişama Ammihut'un,

Nun Elişama'nın,

* ^{7:12} "Başkası" anlamına gelen "Aher" büyük bir olasılıkla "Dan" yerine kullanılmıştır. "Beria": "Talihsizlik" anlamına gelir.

† 7:23

Yeşu da Nun'un oğluydu.

- ²⁸ Efrayimliler'in yerleşikleri topraklar Beytel'i ve çevresindeki köyleri, doğuda Naaran'ı, batıda Gezer'i ve köylerini, Şekem, Aya ve köylerini kapsıyordu. ²⁹ Manaşşe oymağının sınırında Beytşean, Taanak, Megiddo, Dor ve bunlara ait köyler vardı. İsrail oğlu Yusuf'un soyu buralarda yaşadı.

Aşer Soyu

- ³⁰ Aşer'in oğulları: Yimna, Yişva, Yişvi, Beria; kızkardeşleri Serah. ³¹ Beriaoğulları: Hever ve Birzayit'in kurucusu Malkiel. ³² Hever Yaflét, Şomer, Hotam ve kızkardeşleri Şua'nınbabasıydı. ³³ Yafletoğulları: Pasak, Bimhal, Aşvat. Yaflét'in oğulları bunlardı. ³⁴ Şomeroğulları: Ahi, Rohga, Yehubba, Aram. ³⁵ Kardeşi Helem'in oğulları: Sofah, Yimna, Şeles, Amal. ³⁶ Sofahoğulları: Suah, Harnefer, Şual, Beri, Yimra, ³⁷ Beser, Hod, Şamma, Şilşa, Yitran, Beera. ³⁸ Yeteroğulları: Yefunne, Pispa, Ara. ³⁹ Ulla'nın oğulları: Arah, Hanniel, Risya. ⁴⁰ Bunların hepsi Aşer soyundandı. Boy başları, seçkin kişiler, yiğit savaşçılar ve tanınmış önderlerdi. Soy kütüğüne kayıtlı savaşa hazır olanların sayısı yirmi altı bindi.

8

Benyamin Soyu

- ¹ Benyamin'in ilk oğlu Bala,
İkinci oğlu Aşbel,
Üçüncü oğlu Ahrah, ² Dördüncü oğlu Noha,
Beşinci oğlu Rafa'ydı.
³ Bala'nın oğulları: Addar, Gera, Avihut, ⁴ Avışua, Naaman, Ahoah, ⁵ Gera, Şefufan, Huram.
⁶ Ehutoğulları Geva'da yaşayan ailelerin başlarıydı. Oradan Manahat'a sürüldüler. Adları şunlardır: ⁷ Naaman, Ahiya ve onları sürgüne gönderen Gera. Gera Uzza'yla Ahihut'unbabasıydı.
⁸ Şaharayim, karıları Huşim'le Baara'yı boşadıktan sonra, Moav kırında çocuk sahibi oldu. ⁹ Yeni karısı Hodes'ten doğan oğulları şunlardır: Yovav, Sivya, Meşa, Malkam, ¹⁰ Yeus, Sakeya, Mirma. Bunlar Şaharayim'in oğullarıydı. Hepsi de boy başlarıydı. ¹¹ Şaharayim'in karısı Huşim'den de Avituv ve Elpaal adında iki oğlu vardı.

¹²⁻¹³ Elpaal'ın oğulları: Ever, Mişam, Ono ve Lod kentleriyle çevrelerindeki köyleri yeniden kuran Şemet, Beria, Şema. Beria'yla Şema Ayalon'da yaşayan halkın boy başlarıydı. Bunlar Gat'ta yaşayan halkı sürdürdüler.

¹⁴ Ahyo, Şaşak, Yeremot, ¹⁵ Zevadya, Arat, Eder, ¹⁶ Mikael, Yişpa ve Yoha Beria'nın oğullarıydı.

¹⁷ Zevadya, Meşullam, Hizki, Hever, ¹⁸ Yişmeray, Yizliya ve Yovav Elpaal'ın oğullarıydı.

¹⁹ Yakim, Zikri, Zavdi, ²⁰ Elienay, Silletay, Eliel, ²¹ Adaya, Beraya ve Şimrat Şimi'nin oğullarıydı.

²² Şaşak'ın oğulları: Yişpan, Ever, Eliel, ²³ Avdon, Zikri, Hanan, ²⁴ Hananya, Elam, Antotyi, ²⁵ Yifdeya, Penuel.

²⁶ Yeroham'ın oğulları: Şamşeray, Şeharya, Atalya, ²⁷ Yaareşya, Eliya, Zikri.

²⁸ Bunların hepsi soy kütüğüne göre boy başları ve önderlerdi. Yeruşalim'de yaşıdilar.

*Kral Saul'un Soyu
(1Ta.9:34-44)*

²⁹ Givon'un kurucusu Yeiel* Givon'da yaşadı. Karısının adı Maaka'ydı.
³⁰ Yeiel'in ilk oğlu Avdon'du. Öbürleri şunlardı: Sur, Kiş, Baal, Ner†, Nadav,
³¹ Gedor, Ahyo, Zeker ³² ve Şima'nın babası Miklot. Bunlar Yeruşalim'deki akrabalarının yanında yaşıarlardı.

³³ Ner Kiş'in, Kiş Saul'un babasıydı.

Saul Yonatan, Malkışua, Avinadav ve Eşbaal'ın‡babasıydı.

³⁴ Yonatan Merib-Baal'ın§, Merib-Baal Mika'nın babasıydı.

³⁵ Mika'nın oğulları: Piton, Melek, Tarea, Ahaz.

³⁶ Ahaz Yehoadda'nın babasıydı.

Yehoadda Alemet, Azmavet, Zimri'nin,
Zimri Mosa'nın,

³⁷ Mosa Binea'nın,
Binea Rafa'nın,
Rafa Elasa'nın,
Ela da Asel'in babasıydı.

³⁸ Asel'in altı oğlu vardı. Adları şöyledir: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Ovadya, Hanan. Bütün bunlar Asel'in oğullarıydı.

³⁹ Asel'in kardeşi Esek'in oğulları: İlk oğlu Ulam, ikincisi Yeuş, üçüncüsü Elifelet.

⁴⁰ Ulamoğulları ok atmakta usta, yiğit savaşçılardı. Ulam'ın birçok oğlu, torunu vardı. Sayıları yüz elli kişiydi. Hepsi Benyamin soyundandı.

9

¹ Bütün İsailliler soylarına göre kaydedilmiştir. Bu kayıtlar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

*Sürgünden Yeruşalim'e Dönenler
(Neh.11:3-19)*

Yahudalılar RAB'be ihanet ettikleri için Babil'e sürüldüler. ² Kentlerindeki mülklerine dönüp ilk yerleşenler bazı İsailliler, kâhinler, Levililer ve tapınak görevlileriydi.

³ Yahuda, Benyamin, Efrayim ve Manaşşe soyundan Yeruşalim'de yaşayanlar şunlardır:

⁴ Yahuda oğlu Peres soyundan Bani oğlu İmri oğlu Omri oğlu Ammihut oğlu Utay.

⁵ Şelaogulları'ndan: İlk oğlu Asaya ve oğulları.

⁶ Zerahoğulları'ndan: Yeuel.

Yahudalılar'ın toplamı 690 kişiydi.

⁷ Benyamin soyundan gelenler:

Hassenua oğlu Hodavya oğlu Meşullam oğlu Sallu, ⁸ Yeroham oğlu Yivneya, Mikri oğlu Uzzi oğlu Ela, Yivniya oğlu Reuel oğlu Şefatya oğlu Meşullam.

* ^{8:29} Septuaginta "Yeiel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. 9:35). † ^{8:30} "Ner": Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. 9:36). ‡ ^{8:33} "Eşbaal": 2Sa.2:8'de İş-Boşet diye de bilinir.

§ ^{8:34} "Merib-Baal": Mefiboşet diye de bilinir. ^{9:2} Ezr.2:70; Neh.7:73

⁹ Soylarına göre kaydedilenlerin toplamı 956 kişiydi. Bunların hepsi aile başlarıydı.

¹⁰ Kâhinler:

Yedaya, Yehoyeriv, Yakin, ¹¹ Ahituv oğlu Merayot oğlu Sadok oğlu Meşullam oğlu Hilkiya oğlu tapınak baş görevlisi Azarya, ¹² Malkiya oğlu Paşur oğlu Yeroham oğlu Adaya, İmmer oğlu Meşillemet oğlu Meşullam oğlu Yahzera oğlu Adiel oğlu Maasay. ¹³ Aile başları olan kâhin kardeşlerinin toplamı 1 760'tı. Tanrı'nın Tapınağı'ndaki hizmetlerden sorumlu yetenekli kişilerdi.

¹⁴ Levililer:

Merarioğulları'ndan Haşavya oğlu Azrikam oğlu Haşşuv oğlu Şemaya, ¹⁵ Bakbakkar, Hereş, Galal, Asaf oğlu Zikri oğlu Mika oğlu Mattanya, ¹⁶ Yedutun oğlu Galal oğlu Şemaya oğlu Ovadya ve Netofalilar'ın köylerinde yaşayan Elkana oğlu Asa oğlu Berekyra.

¹⁷ Tapınak kapı nöbetçileri:

Şallum, Akkuv, Talmon, Ahiman ve kardeşleri. Şallum başlarıydı. ¹⁸ Bugüne kadar doğuya bakan Kral Kapısı'nda görevlidirler. Levili bölgelere bağlı kapı nöbetçileri bunlardı. ¹⁹ Korah oğlu Evyasaf oğlu Kore oğlu Şallum ve ailesinden -Korahoğulları'ndan- olan çalışma arkadaşları Çadır'ın* giriş kapısının nöbetçileriydi. Bunların ataları da RAB'bin ordugahının giriş kapısının nöbetçileriydi. ²⁰ Önceleri Elazar oğlu Pinehas onların başıydı. RAB onunlaydı. ²¹ Buluşma Çadırı'nın kapısında Meşeleyma oğlu Zekeriya nöbet tutardı.

²² Giriş kapısına nöbetçi seçilenlerin toplamı 212'ydi. Bunlar, köylerinde bağlı oldukları soy kütüğüne yazılıdır. Davut'la Bilici Samuel tarafından bu görevde atanmışlardır. ²³ Oğullarıyla birlikte RAB'bin Tapınağı'nın, yani Çadır'ın kaplarında nöbet tutarlardı. ²⁴ Nöbetçiler dört yanda -doğuda, batıda, kuzeyde ve güneyde- nöbet tutardı. ²⁵ Köylerdeki kardeşleri zaman zaman gelir, yedi günlük bir süre için görevi onlarla paylaştırdı. ²⁶ Dört kapının baş nöbetçileri Levili'ydı. Bunlar Tanrı'nın Tapınağı'ndaki odalardan ve hazinelelerden sorumluydu. ²⁷ Geceyi Tanrı'nın Tapınağı'nın çevresinde geçirirlerdi. Çünkü tapınağı koruma ve her sabah kapılarını açma görevi onlarındı.

²⁸ Bazıları da tapınak hizmetinde kullanılan eşyalardan sorumluydü. Eşyaları sayarak içeri alır, sayarak dışarıya çıkarırlardı. ²⁹ Öbürleri eşyalardan, kutsal yere ait nesnelerden, ince undan, şaraptan, zeytinyağından, günükten, baharattan sorumluydü. ³⁰ Ancak baharatı karıştırıp hazırlama görevi kâhinlerindendi. ³¹ Korahoğulları'ndan Şallum'un ilk oğlu Levili Mattitya sacda pide pişirme görevine atanmıştı. ³² Kardeşleri Kehatoğulları'ndan bazıları da her Şabat Günü adak ekmeklerini hazırlamakla görevliydi.

³³ Levililer'in boy başları olan ezciciler tapınağın odalarında yaşırdı. Başka iş yapmazlardı. Çünkü yaptıkları işten gece gündüz sorumluydular.

³⁴ Bunların hepsi soy kütüğüne göre Levililer'in boy başları, önderleriyydi ve Yeruşalim'de yaşarlardı.

*Kral Saul'un Soyu
(1Ta.8:28-38)*

³⁵ Givon'un kurucusu Yeiel, Givon'da yaşıdı. Karısının adı Maaka'ydı.

³⁶ Yeiel'in ilk oğlu Avdon'du. Öbürleri şunlardı: Sur, Kiş, Baal, Ner, Nadav,

³⁷ Gedor, Ahyo, Zekeriya, Miklot. ³⁸ Miklot Shimam'ın babasıydı. Bunlar Yeruşalim'de akrabalarının yanında yaşarlardı.

* ^{9:19} "Çadır", yani "Tapınak". Aynı ifade 21,23 ayetlerinde de geçmektedir.

³⁹ Ner Kiş'in, Kişi Saul'un babasıydı.

Saul Yonatan, Malkışua, Avinadav ve Eşbaal'ın babasıydı.

⁴⁰ Yonatan Merib-Baal'ın, Merib-Baal Mika'nın babasıydı.

⁴¹ Mika'nın oğulları: Piton, Melek, Tahrea, Ahaz[†].

⁴² Ahaz Yada'nın babasıydı.

Yada Alemet, Azmavet ve Zimri'nin,

Zimri Mosa'nın,

⁴³ Mosa Binea'nın,

Binea Refaya'nın,

Refaya Elasa'nın,

Elaşa da Asel'in babasıydı.

⁴⁴ Asel'in altı oğlu vardı. Adları şöyledir: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Ovadya, Hanan. Bütün bunlar Asel'in oğullarıydı.

10

Saul'la Oğullarının Ölümü (1Sa.31:1-13)

¹ Filistliler İsraililer'le savaşa tutuştı. İsraililer Filistliler'in önünden kaçtı. Birçogu Gilboa Dağı'nda ölüp yere serildi. ² Filistliler Saul'la oğullarının ardına düştüler. Saul'un oğulları Yonatan'ı, Avinadav'ı ve Malkışua'yı yakalayıp öldürdüler. ³ Saul'un çevresinde savaş kızıştı. Derken Saul Filistli okçular tarafından vuruldu ve yaralandı.

⁴ Saul silahını taşıyan adama, "Kılıcını çek de bana sapla" dedi, "Yoksa bu sünnetsizler gelip benimle alay edecekler."

Ama silah taşıyıcısı büyük bir korkuya kapılarak bunu yapmak istemedi. Bunun üzerine Saul kılıcını çekip kendini üzerine attı. ⁵ Saul'un öldüğünü görünce, silah taşıyıcısı da kendini kılıcının üzerine atıp öldü. ⁶ Böylece Saul, üç oğlu ve bütün ev halkı birlikte öldüler.

⁷ Vadide oturan İsraililer, İsrail ordusunun kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü anlayınca, kentlerini terk edip kaçmaya başladılar. Filistliler gelip bu kentlere yerlestiler.

⁸ Ertesi gün Filistliler, öldürülenleri soymak için geldiklerinde, Saul'la oğullarının Gilboa Dağı'nda öldüğünü gördüler. ⁹ Saul'u soyduktan sonra başına kesip silahlarını aldılar. Sonra bu iyi haberi putlarına ve halka duyurmaları için Filist ülkesinin her yanına ulaklar gönderdiler. ¹⁰ Saul'un silahlarını ilahlarının tapınağına koyup başını Dagon Tapınağı'na çaktılar.

¹¹ Yaveş-Gilat halkı Filistliler'in Saul'a yaptıklarını duyu. ¹² Bütün yiğitler gidip Saul'la oğullarının cesetlerini Yaveş'e getirdiler. Sonra kemiklerini Yaveş'teki yabanlı fistık ağacının altına gömdüler ve yedi gün oruç tuttular.

¹³⁻¹⁴ Saul RAB'be ihanet ettiği için öldü. RAB'bin sözünü yerine getirmemi. Yol göstermesi için RAB'be danişacagına bir cinciyeye danişti. Bu yüzden RAB onu öldürdü. Krallığını da İşay oğlu Davut'a devretti.

11

Davut İsrail Kralı Oluyor (2Sa.5:1-10)

[†] 9:41 8:35, bazı Septuaginta ve Vulgata elyazmaları, Süryanice "Ahaz". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir. **10:13-14** 1Sa.13:8-14; 15:1-24 **10:13-14** Lev.19:31; 20:6; 1Sa.28:7-8

¹ İsailliler'in tümü Hevron'da bulunan Davut'a gelip şöyle dediler: "Biz senin etin, kemiğiniz. ² Geçmişte Saul kralımızken, savaşta İsrail'e komuta eden sendin. Tanrı'nın RAB sana, 'Halkım İsrail'i sen güdecek, onlara sen önder olacaksın' diye söz verdi." ³ İsrail'in bütün ileri gelenleri Hevron'a, Kral Davut'un yanına gelince, Davut RAB'bin önünde orada onlarla bir antlaşma yaptı. Onlar da RAB'bin Samuel aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Davut'u İsrail Kralı olarak meshettiler.

⁴ Kral Davut'la İsailliler Yevus diye bilinen Yeruşalim'e saldırmak için yola çıktılar. Orada yaşayan Yevuslular ⁵ Davut'a, "Sen buraya giremezsin" dediler. Ne var ki, Davut Siyon Kalesi'ni, Davut Kenti'ni ele geçirdi.

⁶ Davut, "Yevuslular'a ilk saldırın kişi komutan ve önder olacak" demişti. İlk saldırıyı Seruya oğlu Yoav yaptı, böylece ordu komutanı oldu.

⁷ Bundan sonra Davut kalede oturmaya başladı. Bunun için oraya "Davut Kenti" adı verildi. ⁸ Çevredeki bölgeyi, Millo'dan* çevre surlara kadar uzanan kesimi inşa etti. Yoav da kentin geri kalan bölümünü onardı. ⁹ Davut giderek güçleniyordu. Çünkü Her Şeye Egemen RAB onunlaydı.

Davut'un Yiğit Askerleri (2Sa.23:8-39)

¹⁰ RAB'bin İsrail'e verdiği söz uyarınca Davut'un yiğit askerlerinin komutanları İsrail halkıyla birlikte Davut'u kral yaptılar ve krallığının güçlenmesi için onu desteklediler. ¹¹ Bunların adları şöyledir:

Üçler'in* önderi Hakmonlu Yaşovam, mızrağını üç yüz kişiye karşı kaldırıp bir saldırırda hepsini öldürdü.

¹² İkincisi, üç yiğitlerden biri olan Ahohlu Dodo oğlu Elazar. ¹³ Filistiller savaş için Pas-Dammim'de toplandıklarında Elazar Davut'un yanındaydı. Orada bir arpa tarlası vardı. İsailliler Filistiller'in önünden kaçmıştı. ¹⁴ Ama Elazar'la Davut tarlanın ortasında durup orayı savunmuş, Filistiller'i öldürmüşteler. RAB onlara büyük bir zafer sağlamıştı.

¹⁵ Otuzlar'dan üçü Davut'un yanına, Adullam Mağarası'ndaki kayaya gittiler. Bir Filist birliği Refaim Vadisi'nde ordugah kurmuştu. ¹⁶ Bu sırada Davut hisarda, başka bir Filist birliği ise Beytlemhem'deydi. ¹⁷ Davut özlemle, "Keşke biri Beytlemhem'de kapının yanındaki kuyudan bana su getirse!" dedi. ¹⁸ Bu Üçler Filist ordugahının ortasından geçerek Beytlemhem'de kapının yanındaki kuyudan su çekip Davut'a getirdiler. Ama Davut içmek istemedi; suyu yere dökerek RAB'be sundu. ¹⁹ "Ey Tanrıım, bunu yapmak benden uzak olsun!" dedi, "Canlarını tehlkiye atıp giden bu üç kişinin kanını mı içeyim?" Canlarını tehlkiye atarak suyu getirdikleri için Davut içmek istemedi.

Bu üç kişinin yiğitliği işte böyledi.

²⁰ Yoav'ın kardeşi Avişay Üçler'in önderiydi. Mızrağını kaldırıp üç yüz kişiyi öldürdü. Bu yüzden Üçler kadar ünlendi. ²¹ Üçler'in en saygın kişisiydi ve onların önderi oldu. Ama Üçler'den sayılmadı.

²² Yehoyada oğlu Kavseelli Benaya yürekli bir savaşçıydı. Büyük işler başardı. Aslan yürekli iki Moavlı'yı öldürdü. Ayrıca karlı bir gün çukura inip bir aslan öldürdü. ²³ Beş arşin[†] boyunda iri yarı bir Misırlı'yı da öldürdü. Misırlı'nın elinde dokumacı sıriği gibi bir mızrak vardı. Benaya sopayla onun

^{11:4} Ysh.15:63; Hâk.1:21 * ^{11:11} Bazı Septuaginta elyazmaları "Üçler", Masoretik metin "Otuzlar".

† ^{11:23} "Beş arşin": Yaklaşık 2,3 m.

üzerine yürüdü. Mızrağı elinden kaptığı gibi onu kendi mızrağıyla öldürdü. ²⁴ Yehoyada oğlu Benaya'nın yaptıkları bunlardır. Bu sayede o da üç yiğitler kadar ünlendi. ²⁵ Benaya Otuzlar arasında saygın bir yer edindiye de, Üçler'den sayılmadı. Davut onu muhafiz birliği komutanlığına atadı.

²⁶ Öteki yiğitler şunlardır:

Yoav'ın kardeşi Asahel,
Beytلهemli Dodo oğlu Elhanan,

²⁷ Harorlu Sammot, Pelonlu Heles,

²⁸ Tekoalı İkkeş oğlu İra, Anatotlu Aviezer,

²⁹ Huşalı Sibbekay, Ahollu İlay,

³⁰ Netofali Mahray ve Baana oğlu Helet,

³¹ Benyaminoğulları'ndan Givalı Rivay oğlu İttay, Piratonlu Benaya,

³² Gaaş vadilerinden Huray, Arvalı Aviel,

³³ Baharumlu Azmavet, Şaalbonlu Elyahba,

³⁴ Gizonlu Haşem'in oğulları, Hararlı Şage oğlu Yonatan,

³⁵ Hararlı Sakâr oğlu Ahiam, Ur oğlu Elifal,

³⁶ Mekeralli Hefer, Pelonlu Ahiya,

³⁷ Karmelli Hesro, Ezbay oğlu Naaray,

³⁸ Natan'ın kardeşi Yoel, Hacer oğlu Mivhar,

³⁹ Ammonlu Selek, Seruya oğlu Yoav'ın silah taşıyczısı Berotlu Nahray,

⁴⁰ Yattırılı İra ve Garev,

⁴¹ Hititli Uriya, Ahlay oğlu Zavat,

⁴² Rubenliler'in önderi Rubenli Şiza oğlu Adina ve ona eşlik eden otuz kişi,

⁴³ Maaka oğlu Hanan, Mitanlı Yoşafat,

⁴⁴ Aşterali Uzziya, Aroerli Hotam'in oğulları Şama ve Yeiel,

⁴⁵ Shimri oğlu Yediael ve kardeşi Tisli Yoha,

⁴⁶ Mahavlı Eliel, Elnaam'ın oğulları Yerivay ve Yoşavya, Moavlı Yitma,

⁴⁷ Eliel, Ovet, Mesovali Yaasiel.

12

Davut'un Ziklak'taki Yardımcıları

¹ Davut'un Kiş oğlu Saul'dan gizlendiği Ziklak'ta yanına gelenler şunlardır. Bunlar savaşta onu destekleyen yiğitlerdi. ² Benyamin oymağından, Saul'un ailesindendiler. Yay taşır ve yayla ok, sapanla taş atmak için hem sağ, hem sol ellerini kullanabilirlерdi. ³ Givalı Şemaa'nın oğulları Ahiezer'le Yoas'ın komutası altındaydilar. Adları şunlardır: Azmavet'in oğulları Yeziel'le Pelet, Beraka, Anatotlu Yehu, ⁴ Otuzlar'dan bir yiğit ve Otuzlar'ın önderi olan Givonlu Yişmaya, Yeremya, Yahaziel, Yohanen, Gederalı Yozavat, ⁵ Eluzay, Yerimot, Bealya, Şemarya, Haruflu Şefatyा, ⁶ Elkana, Yişşıya, Azarel, Yoezer, Yaşovam, Korahlilar, ⁷ Yoela, Zevadya, Gedorlu Yeroham'in oğulları.

⁸ Davut çölde saklandığı yerdeyken bazı Gadlılar da ona katıldı. Bunlar savaşa hazır, kalkan ve mızrak kullanabilecek yiğit adamlardı. Yüzleri aslan yüzü gibiydi, dağlardaki ceylanlar kadar çeviktiler.

⁹ Önderleri Ezer'di. İkincisi Ovadya, üçüncüsü Eliav, ¹⁰ dördüncüsü Mişmanna, beşinci Yeremya, ¹¹ altıncısı Attay, yedinci Eliel, ¹² sekizinci Yohanen, dokuzuncusu Elzavat, ¹³ onuncusu Yeremya, on birinci de Makbannay'dı.

¹⁴ Bu Gadlılar ordu komutanlarıydı. En gücsüzleri yüz, güçlülerin bin kişisinin yerini tutardı. ¹⁵ Birinci ay, Şeria Irmağı her yana taşmışken, karşı yakaya getiler. Oradaki vadilerde oturanların tümünü doğuya, batıya kaçırdılar.

¹⁶ Benyamin ve Yahudaoğulları'ndan bazı kişiler de Davut'un yanına, saklandığı yere gittiler. ¹⁷ Onları karşılaşmaya çıkan Davut şöyle dedi: "Eğer bana yardım etmek için esenlik geldiyseniz, buyrun bize katılın. Ama ben haksızlık yapmamışken beni düşmanlarımın eline teslim etmeye geldiyseniz, atalarımızın Tanrısı bunu görsün ve sizи yargılasın."

¹⁸ Tanrı'nın Ruhu Otuzlar'ın önderi Amasay'ın üzerine indi. Amasay şöyle dedi:

"Ey Davut, seniniz biz!

Ey İşay oğlu, seninleyiz!

Esenlik olsun sana, esenlik!

Seni destekleyenlere de esenlik olsun!

Tanrı sana yardım edecektir."

Davut onları iyi karşıladı ve akıncıların başı yaptı.

¹⁹ Davut Filistililer'le birlikte Saul'a karşı savaşmaya gidince, Manaşse oymağından da bazı kişiler onun yanına geçtiler. Ne var ki Davut'la adamları Filistililer'e yardım etmediler. Çünkü Filist beyleri birbirlerine danışıp, "Davut efendisi Saul'a dönerse başımızdan oluruz" diyerek onu geri göndermişlerdi.

²⁰ Davut Ziklak'a gittiğinde yanına geçen Manaşşeliler şunlardır: Adna, Yozavat, Yediael, Mikael, Yozavat, Elihu, Silletay. Bunlar Manaşşe'de bin kişilik birliklerin komutanlarıydı. ²¹ Düşman akıncılarına karşı Davut'a yardım ettiler. Hepsi de yiğit savaşçılar, ordu komutanlarıydı. ²² Her gün insanlar Davut'a yardım etmeye geliyorlardı. Davut büyük, güçlü bir orduya sahip oluncaya dek bu böyle sürdürdü.

Davut'un Hevron'daki Ordusu

²³ RAB'bin sözü uyarınca Saul'un krallığını Davut'a vermek için Hevron'a, Davut'un yanına gelen savaşçıların sayısı şudur:

²⁴ Savaşa hazır, kalkan ve mızrak taşıyan Yahudaoğulları'ndan 6 800 kişi.

²⁵ Savaşa hazır, yiğit Şimonoğulları'ndan 7 100 kişi.

²⁶ Levioğulları'ndan 4 600 kişi.

²⁷ Harun ailesinin başı Yehoyada ve onunla birlikte olanlar 3 700 kişi.

²⁸ Genç yiğit Sadok'la ailesinden 22 subay.

²⁹ Saul'un soyu Benyaminliler'den 3 000 kişi. Benyaminliler'in çoğu o zamana dek Saul'un ailesine bağlı kalmışlardı.

³⁰ Efrayimoğulları'ndan yiğit savaşçı ve boylarında ün salmış 20 800 kişi.

³¹ Davut'u kral yapmak için Manaşse oymağının yarısından özel olarak seçilip gelenler 18 000 kişi.

³² İssakaroğulları'ndan 200 kişi. Bunlar İsraililer'in ne zaman ne yapması gerektiğini bilen kişilerdi. Boy başlarıydı ve bütün akrabalarını yönetirlerdi.

³³ Zevulun'dan 50 000 kişi. Bunlar savaşa hazır, deneyimli askerlerdi. Her tür silah kullanmada ustaydılar. Davut'a candan ve yürekten yardım ettiler.

³⁴ Naftali'den 1 000 subay ile kalkan ve mızrak taşıyan 37 000 kişi.

³⁵ Danlılar'dan savaşa hazır 28 600 kişi.

³⁶ Aşer'den savaşa hazır, deneyimli 40 000 asker.

³⁷ Şeria Irmağı'nın doğusunda yaşayan, savaş için her tür silahla donatılmış Rubenliler'den, Gadlılar'dan ve Manaşse oymağının yarısından 120 000 kişi.

³⁸ Bunların hepsi savaşa hazır yiğit askerlerdi. Büyük bir kararlılıkla Davut'u bütün İsrail'in kralı yapmak için Hevron'a geldiler. Geri kalan İsailliler de Davut'u kral yapma konusunda aynı düşündeydiler. ³⁹ Adamlar Davut'un yanında üç gün kaldılar. Orada yiyp içtiler. Gereksinimlerini yakınları sağlamıştı. ⁴⁰ İssakar, Zevulun ve Naftali'ye kadar yayılmış olan yakınları da yiyecek yüklü eşeklerle, develerle, katırlarla, öküzlerle geldiler. Bol miktarda un, incir pestili, kuru üzüm salkımları, şarap, zeytinyağı, çok sayıda sığır ve davar getirdiler. Çünkü İsrail'de sevinçvardı.

13

Antlaşma Sandığı'nın Kiryat-Yearim'den Taşınması (2Sa.6:1-11)

¹ Davut binbaşılara, yüzbaşılara ve subaylarına danıştı. ² Sonra bütün İsrail topluluğuna şöyle seslendi: "Eğer onaylarsanız ve Tanrıımız RAB'bin isteğiye, İsrail ülkesinin her yanına yayılmış öbür soydaşlarımıza ve onlarla birlikte kendi kentlerinde ve otlaklarında yaşayan kâhinlerle Levililer'e haberciler gönderelim. Onlar da gelip bize katılsınlar. ³ Tanrıımız'ın Sandığı'ni geri getirelim. Çünkü Saul'un krallığı döneminde ona gereken önemi vermedik."

⁴ Topluluk bu öneriyi benimserek sandığı geri getirmeye karar verdi.

⁵ Davut Tanrı'ının Antlaşma Sandığı'ni* Kiryat-Yearim'den geri getirmek için Mısır'daki Şihor Irmağı'ndan Levo-Hamat'a kadar bütün İsailliler'i topladı.

⁶ Böylece Davut'la İsailliler Keruvarlar arasında taht kuran RAB Tanrı'nın adıyla anılan Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'ni getirmek için Yahuda'daki Baala Kenti'ne -Kiryat-Yearim'e- gittiler.

⁷ Tanrı'nın Sandığı'ni Avinadav'ın evinden alıp yeni bir arabaya koydular. Arabayı Uzza'yla Ahyo sürüyordu. ⁸ Bu arada Davut'la bütün İsrail halkı da Tanrı'nın önünde lir, çenk, tef, zil ve borazanlar eşliğinde ezgiler okuyarak, var gücüyle bu olayı kutluyorlardı.

⁹ Kidon'un harman yerine vardıklarında öküzler tökezledi. Bu nedenle Uzza elini uzatıp sandığı tuttu. ¹⁰ RAB sandığa elini uzatan Uzza'ya öfkelenerek onu yere çaldı. Uzza orada, Tanrı'nın önünde öldü.

¹¹ Davut, RAB'bin Uzza'yı cezalandırmasına öfkelendi. O günden bu yana oraya Peres-Uzza* denilir.

¹² Davut o gün Tanrı'dan korkarak, "Tanrı'nın Sandığı'ni nasıl yanına getirsem?" diye düşündü. ¹³ Sandığı yanına, Davut Kenti'ne götüreceğine Gatlı Ovet-Edom'un evine götürdü. ¹⁴ Tanrı'nın Sandığı Gatlı Ovet-Edom'un evinde üç ay kaldı. RAB Ovet-Edom'un ailesini ve ona ait her şeyi kutsadı.

14

Davut'un Ailesi (2Sa.5:11-16)

¹ Sur Krali Hiram Davut'a ulaklar ve bir saray yapmak için sedir tomrukları, taşçılar, marangozlar gönderdi. ² Böylece Davut RAB'bin kendisini İsrail Kralı atadığını ve halkı İsrail'in hatırları için krallığını çok yükseltilğini anladı.

³ Davut Yeruşalim'de kendine daha birçok karı aldı; bunlardan erkek ve kız çocukları oldu. ⁴ Davut'un Yeruşalim'de doğan çocukların adları şunlardır:

^{13:5} 1Sa.7:1-2

^{13:6} Çık.25:22

* ^{13:11} "Peres-Uzza": "Uzza'nın cezası" anlamına gelir. ^{13:14}

1Ta.26:4-5

Şammua, Şovav, Natan, Süleyman,⁵ Yivhar, Elişa, Elpelet,⁶ Nogah, Nefek, Yafia,⁷ Elişama, Beelyada, Elifelet.

Filistliler Yenilgiye Uğrıyor (2Sa.5:17-25)

⁸ Filistliler Davut'un İsrail Kralı olarak meshedildiğini duyunca, bütün Filist ordusu onu aramak için yola çıktı. Bunu duyan Davut onları karşılamaya gitti. ⁹ Filistliler gelip Refaim Vadisi'nde baskın yapmışlardı. ¹⁰ Davut Tanrı'ya danişti: "Filistliler'e saldırayım mı? Onları elime teslim edecek misin?"

RAB, "Saldır" dedi, "Onları eline teslim edeceğim."

¹¹ Bunun üzerine Davut'la adamları Baal-Perasim'e gittiler. Davut orada Filistliler'i bozguna uğrattı. Sonra, "Her şeyi yarıp geçen sular gibi, Tanrı düşmanlarını benim elimle yarıp geçti" dedi. Bundan ötürü oraya Baal-Perasim* adı verildi. ¹² Filistliler putlarını orada bıraktılar. Davut'un buyruğu uyarınca putlar yakıldı.

¹³ Filistliler bir kez daha gelip vadide baskın yaptılar. ¹⁴ Davut yine Tanrı'ya danişti. Tanrı söyle karşılık verdi: "Buradan saldırma! Onları arkadan çevirip pelesenk ağaçlarının önünden saldır. ¹⁵ Pelesenk ağaçlarının tepesinden yürüyüş sesi duyar duymaz, saldırıyla geç. Çünkü ben Filist ordusunu bozguna uğratmak için ölünsüza gitmişim demektir." ¹⁶ Davut Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi yaptı ve Filist ordusunu Givon'dan Gezer'e kadar bozguna uğrattı.

¹⁷ Böylece Davut'un ünü her yana yayıldı. RAB bütün ulusların ondan korkmasını sağladı.

15

Antlaşma Sandığı'nın Yeruşalim'e Getirilişi (2Sa.6:12-19)

¹ Davut kendisine Davut Kenti'nde evler yaptı. Ardından Tanrı'nın Antlaşma Sandığı için bir yer hazırlayıp çadır kurdu. ² Sonra, "Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'ni yalnız Levililer taşıyacak" dedi, "Çünkü sandığı taşımak ve sonsuza dek kendisine hizmet etmek için RAB Levililer'i seçti."

³ Davut RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı hazırlmış olduğu yere getirmek için bütün İsraililer'i Yeruşalim'de topladı. ⁴ Sonra Harunoğulları'yla Levililer'i bir araya getirdi:

⁵ Kehatoğulları'ndan: Önder Uriel'le 120 yakını,

⁶ Merarioğulları'ndan: Önder Asaya'yla 220 yakını,

⁷ Gerşenoğulları'ndan: Önder Yoel'le 130 yakını,

⁸ Elisafanoğulları'ndan: Önder Şemaya'yla 200 yakını,

⁹ Hevronoğulları'ndan: Önder Eliel'le 80 yakını,

¹⁰ Uzzieloğulları'ndan: Önder Amminadav'la 112 yakını.

¹¹ Bundan sonra Davut Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'ı, Levili Uriel'i, Asaya'yı, Yoel'i, Şemaya'yı, Eliel'i, Amminadav'ı yanına çağırıldı. ¹² Onlara söyle dedi: "Siz Levili boyaların başlarınız. Levili kardeşlerinizle birlikte kendinizi kutsayın, sonra İsrail'in Tanrısı RAB'bin Antlaşma Sandığı'ni hazırlamış olduğum yere getirin. ¹³ Çünkü geçen sefer sandığı siz taşımadığınız ve biz de kurala uygun davranışmadığımız için Tanrıımız RAB bize öfkeleni."

* **14:11** "Baal-Perasim": "Yarıp geçen Efendi" anlamına gelir. **15:2** Yas.10:8

14 Böylece kâhinlerle Levililer İsrail'in Tanrısı RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı getirmek için kendilerini kutsadılar. **15** RAB'bin sözü uyarınca ve Musa'nın onlara buyurduğu gibi, Tanrı'nın Sandığı'nın sıriklarını omuzları üzerinde taşıdılar.

16 Davut Levili önderlere, kardeşlerinden çenk, lir ve zil gibi çalgılar eşliğinde yüksek sesle sevinçli ezgiler okuyacak ezgiciler atamalarını söyledi.

17 Levililer de Yoel oğlu Heman'ı, akrabalarından Berekyo oğlu Asaf'ı, akrabaları Merarioğulları'ndan Kuşaya oğlu Etan'ı atadılar. **18** Onlara yardımcı olarak da kapı nöbetçileri kardeşlerinden Zekeriya'yı, Yaaziel'i, Şemiramot'u, Yehiel'i, Unni'yi, Eliav'ı, Benaya'yı, Maaseya'yı, Mattitya'yı, Elifelehu'yı, Mikneya'yı, Ovet-Edom'u, Yeiel'i atadılar. **19** Ezgicilerden Heman, Asaf, Etan tız zil; **20** Zekeriya, Aziel, Şemiramot, Yehiel, Unni, Eliav, Maaseya, Benaya tız perdeli çenk çalmak; **21** Mattitya, Elifelehu, Mikneya, Ovet-Edom, Yeiel, Azazya sekiz telli* lirle önderlik yapmak üzere seçildiler. **22** Levililer'in önderi Kenanya ise ezgilerden sorumluydu. Bu konuda yetenekliydi.

23 Berekyo ile Elkana Antlaşma Sandığı'nın bulunduğu yerin kapı nöbetçileriydi. **24** Şevanya, Yoşafat, Netanel, Amasay, Zekeriya, Benaya, Eliezer adındaki kâhinler Tanrı'nın Antlaşma Sandığı önünde borazan çalyordu. Ovet-Edom ile Yehiya da Antlaşma Sandığı'nın bulunduğu yerin kapı nöbetçileriydi.

25 Böylece Davut, İsrail ileri gelenleri ve binbaşilar RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı Ovet-Edom'un evinden sevinçle getirmeye gittiler. **26** Tanrı, RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan Levililer'e yardım ettiği için, yedi boğa ile yedi koç kurban ettiler. **27** Davut, sandığı taşıyan Levililer, ezgiciler ve ezgilerden sorumlu olan Kenanya ince ketenden cüppeler giyinmişlerdi. Davut ince keten efod da kuşanmıştı. **28** Böylece İsraililer sevinç naraları atarak, boru, borazan, zil, çenk ve lirler çalarak RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı getiriyorlardı. **29** RAB'bin Antlaşma Sandığı Davut Kenti'ne varınca, Saul'un kızı Mikal pencereden baktı. Öynayıp ziplayan Kral Davut'u görünce, onu içinden kücümsemişti.

16

1 Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı getirip Davut'un bu amaçla kurduğu çadırın içine koydular. Tanrı'ya yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundular.

2 Davut yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunmayı bitirince, RAB'bin adıyla halkı kutsadı. **3** Ardından erkek, kadın her İsrailî'ye birer somun ekmekle birer hurma ve üzüm pestili dağıttı.

4 RAB'bin Antlaşma Sandığı önünde hizmet etmek, İsrail'in Tanrısı RAB'bi anmak, O'na şükretmek ve övgüler sunmak için bazı Levililer'i atadı.

5 Bunların önderi Asaf, yardımcı Zekeriya'ydı. Öbürleri Yeiel, Şemiramot, Yehiel, Mattitya, Eliav, Benaya, Ovet-Edom ve Yeiel'di. Bunlar çenk ve lir, Asaf yüksek sesli zil, **6** Kâhin Benaya ile Yahaziel de Tanrı'nın Antlaşma Sandığı önünde sürekli borazan çalacaklardı.

Davut'un Şükür Ezgisi

(Mez.96:1-13; 105:1-15; 106:1,47-48)

7 O gün Davut RAB'be şükretme işini ilk kez Asaf'la kardeşlerine verdi.

8 RAB'be şükredin, O'nun adıyla çağırın,

15:15 Çık.25:14 * **15:21** "Sekiz telli": İbranice sözcük "Pes perdeli" ya da "Oktavlî" anlamına da gelebilir. **16:8** Mez.105:1; Yşa.12:4

- Halklara duyurun yaptıklarını!
 9 O'nu ezgilerle, ilahilerle övün,
 Bütün harikalarını anlatın!
 10 Kutsal adıyla övünün,
 Sevinsin RAB'be yönelerler!
 11 RAB'be ve O'nun gücüne bakın,
 Durmadan O'nun yüzünü arayın!
 12-13 Ey sizler, kulu İsrail'in soyu,
 Seçtiği Yakupoğulları,
 O'nun yaptığı harikaları,
 Olağanüstü işlerini
 Ve ağzından çıkan yargıları anımsayıñ!
- 14 Tanrımız RAB O'dur,
 Yargıları bütün yeryüzünü kapsar.
 15-16 O'nun antlaşmasını,
 Bin kuşak için verdiği sözü,
 İbrahim'le yaptığı antlaşmayı,
 İshak için içtiği andı sonsuza dek anımsayıñ.
 17-18 "Hakkınıza düşen mülk olarak
 Kenan ülkesini size vereceğim" diyerek,
 Bunu Yakup için bir kural,
 İsrail'le sonsuza dek geçerli bir antlaşma yaptı.
- 19 O zaman bir avuç insandınız,
 Sayıca az ve ülkeye yabancıydınız.
 20 Bir ulustan öbürüne,
 Bir ülkeden ötekine dolaşıp durdular.
 21 RAB kimsenin onları ezmeye izin vermedi,
 Onlar için kralları bile payladı.
 22 "Meshettiklerime* dokunmayın,
 Peygamberlerime kötülük etmeyin!" dedi.
 23 Ey bütün dünya, ezgiler söyleyin RAB'be!
 Her gün duyurun kurtarışım!
 24 Görkemini uluslara,
 Harikalarını bütün halklara anlatın!
- 25 Çünkü RAB uludur, yalnız O övgüye değer,
 İlahılardan çok O'ndan korkulur.
 26 Halkların bütün ilahları bir hiçtir,
 Oysa gökleri yaratan RAB'dır.
 27 Yücelik, ululuk O'nun huzurundadır,
 Güç ve sevinç O'nun konutundadır.
 28 Ey bütün halklar, RAB'bi övün,
 RAB'bin gücünü, yükseliğini övün,
 29 RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün,
 Sunular getirip O'nun önüne çıkin!
 Kutsal giysisler içinde RAB'be tapının!

- 30** Titreyin O'nun önünde, ey bütün yeryüzündekiler!
Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz.
- 31** Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü,
Uluslararası arasında, "RAB egemenlik sürüyor!" densusin.
- 32** Gürlesin deniz içindekilerle birlikte,
Bayram etsin kırlar ve üzerindekiler!
- 33** O zaman RAB'bin önünde ormanın ağaçları
Sevinçle haykıracak.
Çünkü O yeryüzünü yargılamaya geliyor.
- 34** RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
- 35** Şöyle seslenin:
"Kurtar bizi, ey kurtarıcımız Tanrı,
Topla bizi, uluslararası arasından çıkar.
Kutsal adına şükredelim,
Yüceliğinle övünelim."
- 36** İsrail'in Tanrısı RAB'be
Önceszlikten sonsuza dek övgüler olsun!"
Bütün halk, "Amin!" diyerek RAB'be övgüler sundu.

Levililer Antlaşma Sandığı'nın Hizmetine Atanıyor

37 Davut RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* önünde günlük işlerde sürekli hizmet etmeleri için Asaf'la Levili kardeşlerini atadı. **38** Onlarla birlikte hizmet etmeleri için Ovet-Edom'la almış sekiz Levili akrabasını da atadı. Yedutun oğlu Ovet-Edom'la Hosa kapı nöbetçileriydi.

39 Davut Kâhin Sadok'la öbür kâhin kardeşlerini Givon'daki tapınma yerinde, RAB'bin Çadırı'nın bulunduğu yerde görevlendirdi. **40** Bunlar RAB'bin İsrail'e verdiği yasada yazılınlar uyarınca, sabah akşam, düzenli olarak yakmalık sunu sunağında RAB'be sunular sunacaklardı. **41** Onlarla birlikte Heman'la Yedutun'u ve RAB'bin sonsuz sevgisi için şükretsinler diye özel olarak seçilen öbürlerini de görevlendirdi. **42** Heman'la Yedutun borazanlardan, zillerden ve Tanrı'yi öven ezgiler için gereken öbür çalgılardan sorumluydu. Yedutunoğulları'nı da kapıda nöbetçi olarak görevlendirdi. **43** Sonra herkes evine döndü. Davut da ailesini kutsamak için evine döndü.

17

Tanrı'nın Davut'a Verdiği Söz (2Sa.7:1-17)

1 Davut sarayına yerleştiğten sonra Peygamber Natan'a, "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa RAB'bin Antlaşma Sandığı bir çadırın altında duruyor!" dedi.

2 Natan, "Tasarladığın her şeyi yap, çünkü Tanrı seninledir" diye karşılık verdi.

3 O gece Tanrı Natan'a şöyle seslendi: **4** "Git, kulum Davut'a şöyle de: 'RAB diyor ki, oturmam için bana tapınak yapmayacaksın.' **5** İsrail halkının Mısır'dan çıkışlığım günden bu yana tapınakta oturmadım. Bir çadırдан öbür çadıra, orada burada konaklayarak dolaştım. **6** İsailliler'le birlikte dolaştığım yerlerin herhangi birinde, halkımı gütmesini buyurduğum İsrail önderlerinden

birine, neden bana sedir ağacından bir konut yapmadınız diye hiç sordum mu?’

⁷ ‘Şimdi kulum Davut'a şöyle diyecəksin: ‘Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Halkım İsrail'e önder olasın diye seni otlaklılardan ve koynun gütmekten aldım. ⁸ Her nereye gittiysen seninleydim. Önünden bütün düşmanlarını yok ettim. Adını dünyadaki büyük adamların adı gibi büyük kilacağım. ⁹⁻¹⁰ Halkım İsrail için bir yurt sağlayıp onları oraya yerlestireceğim. Bundan böyle kendi yurtlarında otursunlar, bir daha rahatsız edilmesinler. Kötü kişiler de halkım İsrail'e hâkimler atadığım günden bu yana yaptıkları gibi, bir daha onlara baskı yapmasınlar. Bütün düşmanlarının sana boyun eğmesini sağlayacağım. RAB'bin senin için bir soy yetiştirecek, bilesin.’

¹¹ ‘Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra oğullarından birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. ¹² Benim için tapınak kuracak olan odur. Ben de onun tahtını sonsuza dek sürdürceğim. ¹³ Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Senden önceki kraldan esirgediğim sevgiyi hiçbir zaman esirgemeyeceğim. ¹⁴ Onu sonsuza dek tapınağımın ve krallığımın üzerine atayacağım; tahti sonsuza dek sürecektil.’’

¹⁵ Böylece Natan bütün bu sözleri ve görümleri Davut'a aktardı.

Davut'un Duası (2Sa.7:18-29)

¹⁶ Bunun üzerine Kral Davut gelip RAB'bin önünde oturdu ve şöyle dedi: ‘Ya RAB Tanrı, ben kimim, ailem nedir ki, beni bu duruma getirdin? ¹⁷ Ey Tanrı, sanki bu yetmezmiş gibi, kulunun soyunun geleceği hakkında da söz verdin. Benimle de büyük bir adamdım gibi ilgilendin, ya RAB Tanrı! ¹⁸ Kulunu onurlandırdın, ben sana başka ne diyebilirim ki! Çünkü sen kulunu tanıyorsun. ¹⁹ Ya RAB, kulunun hatırlı için ve isteğin uyarınca bu büyülüyü gösterdin ve bu büyük vaatleri bildirdin.

²⁰ ‘Ya RAB, bir benzerin yok, senden başka tanrı da yok! Bunu kendi kulaklarımıza duyduk. ²¹ Halkın İsrail'e benzer tek bir ulus yok dünyada. Kendi halkın olsun diye onları kurtarmaya gittin. Büyük ve görkemli işler yapmakla ün saldın. Mısır'dan kurtardığın halkın önünden ulusları kovdun. ²² Halkın İsrail'i sonsuza dek kendi halkın olarak seçtin ve sen de, ya RAB, onların Tanrısı oldun.

²³ ‘Şimdi, ya RAB, kuluna ve onun soyuna ilişkin verdığın sözü sonsuza dek tut, sözünü yerine getir. ²⁴ Öyle ki, insanlar, İsrail'i kayıran, Her Şeye Egemen RAB Tanrı İsrail'in Tanrı'sıdır!’ diyerek adını sonsuza dek anınlar, yükseltsinler ve kulun Davut'un soyu da önünde sürsün.

²⁵ ‘Sen, ey Tanrım, ben kulun için bir soy çıkaracağımı bana açıkladın. Bundan dolayı kulun önünde sana dua etme yürekliğimi buldu. ²⁶ Ya RAB, sen Tanrı'sın! Kuluna bu iyi sözü verdin. ²⁷ Şimdi önünde sonsuza dek sürmesi için kulunun soyunu kutsamayı uygun gördün. Çünkü, ya RAB, onu kutsadığın için sonsuza dek kutlu kılınacak.’’

18

Davut'un Başarılıları (2Sa.8:1-14)

¹ Bir süre sonra, Davut Filistliler'i yenip boyunduruğu altına aldı; Gat'ı ve çevresindeki köyleri Filistliler'in yönetiminden çıkardı.

² Moavlilar'ı da bozguna uğrattı. Onlar Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular.

³ Davut Fırat'a kadar krallığını pekiştirmeye giden Sova Kralı Hadadezer'i de Hama yakınılarında yendi. ⁴ Bin savaş arabasını, yedi bin atlısını, yirmi bin yaya askerini ele geçirdi. Yüz savaş arabası için gereken atların dışındaki bütün atları da sakatladi.

⁵ Sova Kralı Hadadezer'e yardıma gelen Şam Aramlıları'ndan yirmi iki bin kişiyi öldürdü. ⁶ Sonra Şam Aramlıları'nın ülkesine askeri birlikler yerleştirdi. Onlar da Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zaferle ulaştırdı.

⁷ Davut Hadadezer'in komutanlarının taşıdığı altın kalkanları alıp Yeruşalim'e götürdü. ⁸ Ayrıca Hadadezer'in yönetimindeki Tivhat ve Kun kentlerinden bol miktarda tunç aldı. Süleyman bunu havuz, sütunlar ve çeşitli eşyalar yapmak için kullandı.

⁹ Hama Kralı Tou, Davut'un Sova Kralı Hadadezer'in bütün ordusunu bozguna uğrattığını duydı. ¹⁰ Tou Kral Davut'u selamlamak ve Hadadezer'leavaşıp yendiği için kutlamak üzere oğlu Hadoram'ı ona gönderdi. Çünkü Tou Hadadezer'le sürekli savaşmıştı. Hadoram Davut'a her türlü altın, gümüş, tunç armağanlar getirdi. ¹¹ Kral Davut bu armağanları bütün uluslardan - Edom, Moav, Ammonlular, Filistliler ve Amalekliler'den- ele geçirdiği altın ve gümüşle birlikte RAB'be adadı.

¹² Seruya oğlu Avışay Tuz Vadisi'nde on sekiz bin Edomlu öldürdü.

¹³ Edom'a askeri birlikler yerleştirdi. Edomlular'ın tümü Davut'un köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zaferle ulaştırdı.

Davut'un Görevlileri (2Sa.8:15-18)

¹⁴ Bütün İsrail'de krallık yapan Davut halkına doğruluk ve adalet sağladı.

¹⁵ Seruya oğlu Yoav ordu komutanı, Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi.

¹⁶ Ahituv oğlu Sadok'la Aviyatar oğlu Ahimelek kâhin, Şavşa yazmandı.

¹⁷ Yehoyada oğlu Benaya Keretliler'le Peletliler'in* komutanıyordu. Davut'un oğulları da sarayda yüksek görevlere atanmışlardır.

19

Davut Ammonlular'la Aramlılar'ı Yenilgiye Uğratıyor (2Sa.10:1-19)

¹ Bir süre sonra Ammon Kralı Nahaş öldü, yerine oğlu kral oldu. ² Davut, "Babası bana iyilik ettiği için ben de Nahaş oğlu Hanun'a iyilik edeceğim" diye düşünerek, babasının ölümünden dolayı baş sağlığı dilemek için Hanun'a ulaklar gönderdi.

Davut'un ulakları Hanun'a baş sağlığı dilemek için Ammonlular'ın ülkesine varınca, ³ Ammon önderleri Hanun'a şöyle dediler: "Davut sana baş sağlığı dileyen bu adamları gönderdi diye babana saygı duyduğunu mu sanıyorsun? Bu ulaklar ülkeyi araştırmak, casusluk etmek, yıkmak için buraya geldiler."

⁴ Bunun üzerine Hanun Davut'un ulaklarını yakalattı. Sakallarını tıraş edip giysilerinin kalçayı kapatan kesimini ortadan kesti ve onları öylece gönderdi.

⁵ Davut bunu duyunca, ulakları karşılamak üzere adamlar gönderdi. Çünkü ulaklar çok utanıyorlardı. Kral, "Sakalınız uzayıncaya dek Eriha'da kalın, sonra dönün" diye buyruk verdi.

⁶ Ammonlular Davut'un nefretini kazandıklarını anlayınca, Hanun'la Ammonlular Aram-Naharayim, Aram-Maaka ve Sova'dan savaş arabalarıyla atlılar kiralamak için bin talant^{*} gümüş gönderdiler. ⁷ Otuz iki bin savaş arabası ve Maaka Kralı'yla askerlerini kiraladılar. Maaka Kralı'yla askerleri gelip Medeva'nın yakınında ordugah kurdular. Ammonlular da savaşmak üzere kentlerinden çıkış bir araya geldiler. ⁸ Davut bunu duyunca, Yoav'ı ve güçlü adamlardan oluşan bütün ordusunu onlara karşı gönderdi. ⁹ Ammonlular çıkış kent kapısında savaş düzeni aldılar. Yardıma gelen krallar da kırda savaş düzenine girdiler.

¹⁰ Önde, arkada düşman birliklerini gören Yoav, İsrail'in en iyi askerlerinden bazlarını seçerek Aramlılar'ın karşısına yerleştirdi. ¹¹ Geri kalan birlikleri de kardeşi Avışay'ın komutasına vererek Ammonlular'a karşı yerleştirdi. ¹² Yoav, "Aramlılar benden güçlü çıkarsa, yardımına gelirsin" dedi, "Ama Ammonlular senden güçlü çıkarsa, ben sana yardım gelirim. ¹³ Güçü ol! Halkımızın ve Tanrıımız'ın kentleri uğruna yürekli olalım! RAB gözünde iyi olanı yapsın."

¹⁴ Yoav'la yanındakiler Aramlılar'a karşı savaşmak için ileri atlinca, Aramlılar onlardan kaçtı. ¹⁵ Aramlılar'ın kaçışlığını gören Ammonlular da Yoav'ın kardeşi Avışay'dan kaçarak kente girdiler. Yoav ise Yeruşalim'e döndü.

¹⁶ İsailliler'in önünde bozguna uğradıklarını gören Aramlılar, ulaklar gönderip Fırat Irmağı'nın karşısında, Hadadezer'in ordu komutanı Şofak'ın komutasındaki Aramlılar'ı çağırıldılar.

¹⁷ Davut bunu duyunca, bütün İsrail ordusunu topladı. Şeria Irmağı'ndan geçerek onlara doğru ilerleyip kollarında savaş düzeni aldı. Davut savaşmak için düzen alınca, Aramlılar onunla savaştılar. ¹⁸ Ne var ki, Aramlılar İsailliler'in öünden kaçtılar. Davut onlardan yedi bin savaş arabası sürücüsü ile kırk bin yaya asker öldürdü. Ordu komutanı Şofak'ı da öldürdü. ¹⁹ Hadadezer'in buyruğundaki krallar İsailliler'in önünde bozguna uğradıklarını görünce, Davut'la barış yaparak ona boyun eğdiler.

Aramlılar bundan böyle Ammonlular'a yardım etmekten kaçındılar.

20

Rabba Kenti Ele Geçiriliyor (2Sa.11:1; 12:26-31)

¹ İlkbaharda, kralların savaşa gittiği dönemde Yoav, komutasındaki orduyla birlikte yola çıktı. Ammonlular'ın ülkesini yerle bir edip Rabba Kenti'ni kuşatırken Davut Yeruşalim'de kalyordu. Yoav Rabba Kenti'ne saldırip onu yerle bir etti. ² Davut Ammon Kralı'nın^{*} başındaki tacı aldı. Değerli taşlarla süslü, ağırlığı bir talant[†] altını bulan tacı Davut'un başına koydular. Davut kentten çok miktarda mal yağmalayıp götürdü. ³ Orada yaşayan halkı dışarı çıkarıp testereyle, demir kazma ve baltayla yapılan işlerde çalışırdı[‡]. Davut bunu bütün Ammon kentlerinde uyguladı. Sonra ordusuyla birlikte Yeruşalim'e döndü.

* ^{19:6} "Bin talant": Yaklaşık 34.5 ton.

^{20:1} 2Sa.11:1

* ^{20:2} "Ammon Kralı'nın" ya da

"Ammon'un ilahı Molek'in"**.

† ^{20:2} "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.

‡ ^{20:3} "Yapılan işlerde çalışırdı" (bkz. 2Sa.15:31), Masoretik metin "Kesti".

Filistliler'e Karşı Savaş
(2Sa.21:15-22)

⁴ Bir süre sonra Filistliler'le Gezer'de savaş çıktı. Bu savaş sırasında Huşali Sibbekay, Rafa soyundan Sippay'ı öldürünce, Filistliler boyun eğdiler.

⁵ İsailliler'le Filistliler arasında çıkan bir başka savaşta Yair oğlu Elhanan, Gatlı Golyat'ın kardeşi Lahmi'yi öldürdü. Golyat'ın mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırıği gibiydi.

⁶ Gat'ta bir kez daha savaş çıktı. Orada dev gibi bir adam vardı. Elleri, ayakları altışar parmaklıydı. Toplam yirmi dört parmağı vardı. O da Rafa soyundandı. ⁷ Adam İsailliler'e meydan okuyunca, Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonatan onu öldürdü.

⁸ Bunlar Gat'taki Rafa soyundandı. Davut'la adamları tarafından öldürüldüler.

21

Davut Sayım Yapıyor
(2Sa.24:1-25)

¹ Şeytan İsailliler'e karşı çıkip İsrail'de sayım yapması için Davut'u kuşkurttu.

² Davut Yoav'la halkın önderlerine, "Gidin, Beer-Şeva'dan Dan'a dek İsailliler'i sayın" dedi, "Sonra bana bilgi verin ki, halkın sayısını bileyim."

³ Ama Yoav, "RAB halkını yüz kat daha çoğaltsın" diye karşılık verdi, "Ey efendim kral, bunlar hepsi senin kulların değil mi? Efendim neden bunu istiyor? Neden İsrail'i suça sürüklüyor?"

⁴ Gelgelelim kralın sözü Yoav'ın sözünden baskın çıktı. Böylece Yoav kralın yanından ayrılop İsrail'in her yanını dolaşmaya gitti. Sonra Yeruşalim'e dönerek ⁵ sayımın sonucunu Davut'a bildirdi: İsrail'de kılıç kuşanabilen bir milyon yüz bin, Yahuda'daysa dört yüz yetmiş bin kişi vardı.

⁶ Yoav Levililer'le Benyaminliler'i saymadı; çünkü kralın bu konudaki buyruğunu benimsememişti. ⁷ Tanrı da yapılanı uygun görmedi ve bu yüzden İsailliler'i cezalandırdı.

⁸ Davut Tanrı'ya, "Bunu yapmakla büyük günah işledim!" dedi, "Lütfen kulunun suçunu bağışla. Çünkü çok akılsızca davrandım."

⁹ RAB Davut'un bilicisi Gad'a şöyle dedi: ¹⁰ "Gidip Davut'a de ki, 'RAB şöyle diyor: Önune üç seçenek koyuyorum. Bunlardan birini seç de sana onu yapayım.'"

¹¹ Gad Davut'a gidip şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Hangisini istiyorsun? ¹² Üç yıl kılık mı? Yoksa kılıçla seni kovalayan düşmanlarının önünde üç ay kaçır yok olmak mı? Ya da RAB'bin kılıcının ve RAB'bin meleğinin bütün İsrail ülkesine üç gün salgın hastalık salmasını mı?' Beni gönderene ne yanıt vereyim, şimdi iyice düşün."

¹³ Davut, "Sıkıntımda büyük" diye yanıtladı, "İnsan eline düşmektense, RAB'bin eline düşeyim. Çünkü O'nun acıması çok büyütür."

¹⁴ Bunun üzerine RAB İsrail ülkesine salgın hastalık gönderdi. Yetmiş bin İsailli öldü. ¹⁵ Tanrı Yeruşalim'i yok etmek için bir melek gönderdi. Ama melek yıkıma başlayacağı sırada RAB onu gördü. Göndereceği yıkımdan vazgeçerek halkı yok eden meleğe, "Yeter artık! Elini çek" dedi. RAB'bin meleği Yevuslu Ornan'ın harman yerinde duruyordu.

16 Davut başını kaldırıp baktı. Elinde yalın bir kılıç olan RAB'bin meleğini gördü. Melek elini Yeruşalim'in üzerine uzatmış, yerle gök arasında duruyordu. Çula sarılmış Davut'la halkın ileri gelenleri yüzüstü yere kapandılar.

17 Davut Tanrı'ya şöyle seslendi: "Halkın sayılmasını buyuran ben değil miydim? Günah işleyen benim, kötülük yapan benim. Ama bu koyunlar ne yaptı ki? Ya RAB Tanrım, ne olur beni ve babamın soyunu cezalandır. Bu salgın hastalığı halkın üzerinden kaldı."

18 RAB'bin meleği Gad'a, Davut'un Yevuslu Ornan'ın harman yerine gidip RAB'be bir sunak kurmasını buyurdu. **19** Davut RAB'bin adıyla konuşan Gad'in sözü uyarınca oraya gitti. **20** Harman yerinde buğday döverken, Ornan arkasına dönüp meleği gördü. Yanındaki dört oğlu gizlendi. **21** Davut'un yaklaştığını gören Ornan, harman yerinden çıktı, varıp Davut'un önünde yüzüstü yere kapandı.

22 Davut Ornan'a, "RAB'be bir sunak kurmak üzere harman yerini bana sat" dedi, "Öyle ki, salgın hastalık halkın üzerinden kalksın. Harman yerini bana tam değerine satacaksın."

23 Ornan, "Senin olsun!" diye karşılık verdi, "Efendim kral uygun gördüğünü yapsın. İşte yakmalık sunular için öküzleri, odun olarak düvenleri, tahl sunusu olarak buğday veriyorum. Hepsini veriyorum."

24 Ne var ki, Kral Davut, "Olmaz!" dedi, "Tam değerini ödeyip alacağım. Çünkü senin olanı RAB'be vermem. Karşılığını ödemeden yakmalık sunu sunmam."

25 Böylece Davut harman yeri için Ornan'a altı yüz şekel* altın ödedi. **26** Davut orada RAB'be bir sunak kurup yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sundu. RAB'be yakardı. RAB' yakmalık sunu sunağında gökten gönderdiği atesle onu yanıtladı.

27 Bundan sonra RAB meleğe kılıçını kınına koymasını buyurdu. Melek buyruğa uydı. **28** RAB'bin kendisine Yevuslu Ornan'ın harman yerinde yanıt verdigini gören Davut, orada kurbanlar kesti. **29** Musa'nın çölde RAB için yaptığı çadırla yakmalık sunu sunağı o sırada Givon'daki tapınama yerindeydi. **30** Ama Davut Tanrı'ya danışmak için oraya gidemedi. Çünkü RAB'bin meleğinin kılıcından korkuyordu.

22

1 Davut, "RAB Tanrı'nın Tapınağı ve İsrail için yakmalık sunu sunağı burada olacak" dedi.

Tapınak için Hazırlıklar

2 Davut İsrail'de yaşayan yabancıların toplanmasını buyurdu. Tanrı'nın Tapınağı'ni kurmak için onları yontma taşlar hazırlamakla görevlendirdi. **3** Giriş kapılarının civileri ve kenetleri için çok miktarda demir, tارتılamayacak kadar çok tunç sağladı. **4** Ayrıca sayılısız sedir tomuruğu da sağladı. Çünkü Saydalılar'la Surlular Davut'a çok sedir tomuruğu getirmişlerdi.

5 Davut, "Oğlum Süleyman genç ve deneyimsiz" dedi, "RAB için kurulacak tapınak bütün ulusların gözüne çok büyük, ünlü ve görkemli olmalı. Onun için hazırlık yapmaliyım." Böylece, ölmeden önce, tapınağın yapımı için büyük hazırlık yaptı.

* **21:25** "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.

6 Davut, oğlu Süleyman'ı yanına çağırdı. Onu İsrail'in Tanrısi RAB için bir tapınak kurmakla görevlendirdi. **7** Sonra Süleyman'a şöyle dedi: "Oğlum, Tanrım RAB'bin adına bir tapınak kurmak istedim. **8** Ama RAB bana, 'Sen çok kan döktün, büyük savaşlara katıldın' dedi, 'Benim adıma tapınak kurmayacaksın. Çünkü yeryüzünde gözümün önünde çok kan döktün.' **9** Ama barışsever bir oğlu olacak. Onu her yandan kuşatan düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturacağım. Adı Süleyman* olacak. Onun döneminde İsrail'in barış ve güvenlik içinde yaşamasını sağlayacağım. **10** Adıma bir tapınak kuracak olan odur. O bana oğul olacak, ben de ona baba olacağım. Onun krallığının tahtını İsrail'de sonsuza dek sürdürceğim."

11 "Şimdi, oğlum, RAB seninle olsun; Tanrı RAB kendisine tapınak kurman için verdiği söz uyarınca, seni başarılı kılsın. **12** Tanrı RAB seni İsrail'e Önder atadığı zaman yasasını yerine getirmen için sana sağıgörü ve anlayış versin.

13 RAB'bin İsrail'e Musa aracılığıyla verdiği kurallara, ilkelere dikkatle uyarsan, başarılı olacaksın. Güçlü ve yürekli ol! Korkma, yılma!

14 "İste sıkıntılar içinde RAB'bin Tapınağı için yüz bin talant[†] altın, bir milyon talant[‡] gümüş, tartılamayacak kadar çok miktarda tunc, demir, tomrak ve taş sağladım. Sen de bunlara ekleyebilirsin. **15** Birçok işin var. Taşçıların, duvarcıların, marangozların ve her tür işte hünerli adamların var. **16** Ölçülemeyecek kadar altının, gümüşün, tuncun, demirin de var. Haydi, işi başlat. RAB seninle olsun!"

17 Davut bütün İsrail Önderlerine oğlu Süleyman'a yardım etmelerini buyurdu. **18** Onlara, "Tanınız RAB sizinle değil mi?" dedi, "Her yanda sizi rahata kavuşturmazı mı? Çünkü bu ülkede yaşayanları elime teslim etti. Bu yüzden ülke RAB'bin ve halkın yönetimi altındadır. **19** Şimdi yüreğinizi ve canınızı Tanrı'nız RAB'be adayarak O'na yönelin. RAB Tanrı'nın Tapınağı'ni yapmaya başlayın. Öyle ki, RAB'bin adına kuracağınız tapınağa RAB'bin Antlaşma Sandığı'ni* ve Tanrı'ya ait kutsal eşyaları getiresiniz."

23

1 Davut çok yaşılanınca, oğlu Süleyman'ı İsrail Kralı yaptı.

Levililer'in Görevleri

2 Davut İsrail'in bütün Önderlerini, kâhinleri, Levililer'i bir araya topladı. **3** Otuz ve daha yukarı yaştaki Levililer sayıldı. Toplamı otuz sekiz bin erkekti. **4** Bunnardan yirmi dört bini RAB'bin Tapınağı'nın işlerini gözetecik, altı bini memur ve yargıç olacaktı; **5** dört bini kapı nöbetçisi olacak, dört bini de Davut'un RAB'bi övmek için sağladığı çalgıları çalacaktı.

6 Davut Levililer'i Levi'nin oğullarına göre bölgelere ayırdı: Gerşon, Kehat, Merari.

7 Gerşonlular: Ladan, Şimi.

8 Ladan'ın oğulları: İlk oğlu Yehiel, Zetam, Yoel. Toplam üç kişiyydi.

9 Bunlar Ladan boyunun boy başlarıydı. Şimi'nin oğulları: Şelomit, Haziel, Haran. Toplam üç kişiyydi.

22:7 2Sa.7:1-16; 1Ta.17:1-14 * **22:9** "Süleyman": İbranice "Barış" sözcüğüyle aynı kökten gelmektedir.

22:13 YŞU.1:6-9 † **22:14** "Yüz bin talant": Yaklaşık 3450 ton. ‡ **22:14** "Bir milyon talant": Yaklaşık 34500 ton. **23:1** 1Kr.1:1-40

¹⁰ Şimi'nin öbür oğulları: Yahat, Ziza, Yeuş, Beria. Bu dördü Şimi'nin oğullarydı. ¹¹ Yahat ilk, Ziza ikinci oğuldu. Ancak Yeuş'la Beria'nın çok sayıda oğulları olmadığı için bir boy sayıldır.

¹² Kehat'in oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. Toplam dört kişi.

¹³ Amram'ın oğulları: Harun, Musa.

Harun'la oğulları en kutsal eşyaları korumak, RAB'bin önünde buhur yakmak, O'na hizmet etmek ve sonsuza dek O'nun adına halkı kutsamak için atandılar. ¹⁴ Tanrı adamı Musa'nın oğulları da Levi oymağından sayıldı.

¹⁵ Musa'nın oğulları: Gerşom, Eliezer.

¹⁶ Gerşom'un oğulları: Önder Şevuel.

¹⁷ Eliezer'in oğlu: Önder Rehavya. Eliezer'in başka oğlu yoktu. Rehavya'nınsa birçok oğlu vardı.

¹⁸ Yishar'in oğulları: Önder Şelomit.

¹⁹ Hevron'un oğulları: İlk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yahaziel, dördüncüsü Yekamam.

²⁰ Uzziel'in oğulları: İlk oğlu Mika, ikincisi Yişşıya.

²¹ Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi.

Mahli'nin oğulları: Elazar, Kişi.

²² Elazar oğul sahibi olmadan öldü. Ama kızları vardı. Amcaları Kişi'in oğulları onlarla evlendi.

²³ Muşi'nin oğulları: Mahli, Eder, Yeremot. Toplam üç kişi.

²⁴ Boyalarına göre Leviogulları bunlardı. Boy başlarının her biri kendi adıyla sayıldı. Yirmi ve daha yukarı yaşındaki Levililer, RAB'bin Tapınağı'nın işlerinde görev aldılar. ²⁵ Çünkü Davut, "İsrail'in Tanrısı RAB halkın rahata kavuşturdu" demişti, "Yeruşalim'i de sonsuza dek kendine konut seçti. ²⁶ Onun için Levililer'in RAB'bin Çadırı'ni ve tapınma hizmetinde kullanılan eşyaları taşımalarına artık gerek yok." ²⁷ Davut'un son buyruğu uyarınca, yirmi ve daha yukarı yaşındaki Levililer sayıldı.

²⁸ Levililer'in görevi RAB'bin Tapınağı'nın hizmetinde Harunoğulları'na yardım etmektı: Avlulardan, odalardan, kutsal eşyaların arınmasından ve Tanrı'nın Tapınağı'ndaki öbür hizmetlerden sorumluydular. ²⁹ Adak ekmeklerinden, tahlil sunusu için kullanılan ince undan, mayasız ince ekmekten, sacda pişirilen yiyeceklerden ve zeytinyağıyla karıştırılan sunulardan, her tür hacim ve uzunluk ölçülerinden onlar sorumluydu. ³⁰ RAB'be şükretmek, övgüler sunmak üzere her sabah ve akşam tapınakta hazır bulunacaklardı. ³¹ Şabat Günü, Yeni Ay Töreni ve öbür bayramlarda RAB'be yakmalık sunular sunulduğunda da hazır bulunacaklardı. RAB'bin önünde, kendileri için belirlenen ilkeler uyarınca uygun sayıda sürekli hizmet edeceklerdi.

³² Böylece Levililer Buluşma Çadırı'na ve kutsal yere bakma, RAB'bin Tapınağı'nın hizmetinde kardeşleri Harunoğulları'na yardım etme görevini üstlendiler.

24

Kâhinlerin Görevleri

¹ Harunoğulları'nın bağlı oldukları bölgeler: Harun'un oğulları: Nadav, Avihu, Elazar, İtamar. ² Nadav'la Avihu babalarından önce, oğul sahibi olamadın öldüler. Onun için Elazar'la İtamar kâhinlik yaptılar. ³ Davut Elazar soyundan Sadok'la İtamar soyundan Ahimelek'in yardımıyla

Harunoğulları'ni yaptıkları göreve göre böülüklere ayırdı. ⁴ Elazaroğulları arasında İtamaroğulları'ndan daha çok önder olduğundan, buna göre bölündüler: Elazaroğulları'ndan on altı boy başı, İtamaroğulları'ndan ise sekiz boy başı çıktı. ⁵ Gerek Elazaroğulları, gerekse İtamaroğulları arasında kutsal yerden ve Tanrı'yla ilgili hizmetlerden sorumlu önderler vardı. Bu yüzden atanmaları kayırılmaksızın kurayla yapıldı.

⁶ Levili Netanel oğlu Yazman Şemaya, kralın ve görevlileri Kâhin Sadok, Aviyatar oğlu Ahimelek, kâhinler ve Levililer'in boy başlarının gözü önünde kura çekimini kaydetti. Kura sırayla, bir Elazar ailesinden, bir İtamar ailesinden çekildi.

⁷ Birinci kura Yehoyariv'e düştü,

İkincisi Yedaya'ya.

⁸ Üçüncüsü Harim'e,
Dördüncüsü Seorim'e,

⁹ Beşincisi Malkiya'ya,
Altıncısı Miyamin'e,

¹⁰ Yedincisi Hakkos'a,
Sekizincisi Aviya'ya,

¹¹ Dokuzuncusu Yeşu'ya,
Onuncusu Şekanya'ya,

¹² On birincisi Elyaşiv'e,
On ikincisi Yakim'e,

¹³ On üçüncüsü Huppa'ya,
On dördüncüsü Yeşevav'a,

¹⁴ On beşincisi Bilga'ya,
On altıncısı İmmer'e,

¹⁵ On yedincisi Hezir'e,
On sekizincisi Happises'e,

¹⁶ On dokuzuncusu Petahya'ya,
Yirmincisi Yehezkel'e,

¹⁷ Yirmi birincisi Yakin'e,
Yirmi ikincisi Gamul'a,

¹⁸ Yirmi üçüncüsü Delaya'ya,
Yirmi dördüncüsü Maazya'ya düştü.

¹⁹ İsrail'in Tanrısı RAB'bin buyruğu uyarınca ataları Harun'un verdiği ilkelere göre RAB'bin Tapınağı'na gidip görev yapma sırası buydu.

²⁰ Öbür Levililer:

Amramoğulları'ndan Şuvael,
Şuvaelogulları'ndan Yehdeya.

²¹ Rehavyaoğulları'ndan önder Yişşıya.

²² Yisharoğulları'ndan Şelomot,
Şelomotoğulları'ndan Yahat.

²³ Hevron'un oğulları: İlk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yahaziel, dördüncüsü Yekamam.

²⁴ Uzziel'in oğlu: Mika.

Mika'nın oğlu: Şamir.

²⁵ Mika'nın kardeşi: Yişşıya.

Yişşıya'nın oğlu: Zekeriya.

²⁶ Merarioğulları: Mahli, Muşî, Yaaziya.

²⁷ Merari'nin torunlarından Yaaziya'nın oğulları: Şoham, Zakkur, İvri.

²⁸ Mahli'den: Elazar. Elazar'ın oğlu olmadı.

²⁹ Kiş'ten: Kişi oğlu Yerahmeel.

³⁰ Muşı'nın oğulları: Mahli, Eder, Yerimot.

Levi soyundan gelen boyalar bunlardır. ³¹ Bunlar da kardeşleri Harunoğulları gibi, Kral Davut'un, Sadok'un, Ahimelek'in, kâhinler ve Levililer'in boy başlarının gözü önünde kura çekti. Büyük boy başları da, kardeşleri olan küçük boy başları da kura çektiler.

25

Ezgiciler

¹ Davut'la ordu komutanları hizmet için Asaf'ın, Heman'ın, Yedutun'un bazı oğullarını ayırdılar. Bunlar lir, çenk ve ziller eşliğinde peygamberlikte bulunacaklardı. Bu görevde atanınanların listesi şuydu:

² Asaf'ın oğullarından: Zakkur, Yusuf, Netanya, Aşarela. Bunlar kralın buyruğu uyarınca peygamberlikte bulunan Asaf'ın yönetimi altındaydılar.

³ Yedutun'un oğullarından: Gedalya, Seri, Yeşaya, Şimi, Haşavya, Mattitya. Toplam altı kişiydi. Lir eşliğinde peygamberlikte bulunan, RAB'be şükür ve övgü sunan babaları Yedutun'un sorumluluğu altındaydılar.

⁴ Heman'ın oğullarından: Bukkiya, Mattanya, Uzziel, Şevuel, Yerimot, Hananya, Hanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoşbekaşa, Malloti, Hotir, Mahaziot. ⁵ Hepsi kralın bilicisi Heman'ın oğullarıydı. Tanrı'nın sözü uyarınca bu oğullar Heman'ı güçlendirmek için ona verilmişti. Tanrı Heman'a on dört oğulla üç kız verdi. ⁶ Bunların tümü babalarının sorumluluğu altında RAB Tanrı'nın Tapınağı'nda hizmet etmek için zil, çenk ve lirler eşliğinde ezgi söylerdi. Asaf, Yedutun, Heman kralın sorumluluğu altındaydı. ⁷ RAB'be ezgi okumak için eğitilmiş yetenekli Levililer'in toplamı 288 kişiydi. ⁸ Bunların her biri, büyük küçük, öğretmen öğrenci ayrimı yapılmaksızın, görev dağılımı için kura çekti.

⁹ Birinci kura Asaf soyundan Yusuf'a düştü; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi*.

İkincisi Gedalya'ya; kendisi, kardeşleri ve oğullarıyla birlikte 12 kişi.

¹⁰ Üçüncüsü Zakkur'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹¹ Dördüncüsü Yisri'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹² Beşincisi Netanya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹³ Altıncısı Bukkiya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹⁴ Yedincisi Yesarela'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹⁵ Sekizincisi Yeşaya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹⁶ Dokuzuncusu Mattanya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹⁷ Onuncusu Şimi'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹⁸ On ikincisi Azarel'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

¹⁹ On üçüncüsü Haşavya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

²⁰ On dördüncüsü Şuval'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

²¹ On beşincisi Mattitya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

²² On altıncısı Yeremot'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

²³ On altıncısı Hananya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

* ^{25:9} Septuaginta "Oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi". Bu tümce Masoretik metinde geçmemektedir.

- ²⁴ On yedincisi Yoşbekaşa'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
²⁵ On sekizincisi Hanani'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
²⁶ On dokuzuncusu Malloti'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
²⁷ Yirminci Eliata'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
²⁸ Yirmi birincisi Hotir'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
²⁹ Yirmi ikincisi Giddalti'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
³⁰ Yirmi üçüncüsü Mahaziot'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
³¹ Yirmi dördüncüsü Romamti-Ezer'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

kişi.

26

Tapınak Kapı Nöbetçileri

- ¹ Kapı nöbetçilerinin bölgeleri:
 Korahlılar'dan: Asafoğulları'ndan Kore oğlu Meşeleya.
² Meşeleya'nın oğulları: İlk oğlu Zekeriya, ikincisi Yediael, üçüncüsü Zevadya, dördüncüsü Yatniel, ³ beşincisi Elam, altıncısı Yehohanen, yedincisi Elyəhoenay.

⁴ Ovet-Edom'un oğulları: İlk oğlu Şemaya, ikincisi Yehozavat, üçüncüsü Yoah, dördüncüsü Sakâr, beşincisi Netanel, ⁵ altıncısı Ammiel, yedincisi İssakar, sekizincisi Peulletay. Çünkü Tanrı Ovet-Edom'u kutsamıştı.

⁶ Ovet-Edom'un oğlu Şemaya'nın oğulları vardı. Bunlar yetenekli olduklarından boy başlarıydılar. ⁷ Şemaya'nın oğulları: Otni, Refael, Ovet, Elzavat. Şemaya'nın akrabaları Elihu ile Şemakya da yiğit adamlardı. ⁸ Bunların tümü Ovet-Edom soyundandı. Onlar da, oğullarıyla akrabaları da yiğit, görevlerinde becerikli kişilerdi. Ovet-Edom soyundan 62 kişi vardı.

⁹ Meşeleya'nın 18 becerikli oğlu ve akrabası vardı.

¹⁰ Merarioğulları'ndan Hosa'nın oğulları: İlkı Shimri'ydı. -Şimri ilk oğul olmadığı halde babası onu önder atamıştı.- ¹¹ İkincisi Hilkiya, üçüncüsü Tevalya, dördüncüsü Zekeriya. Hosa'nın oğullarıyla akrabalarının toplamı 13 kişiydi.

¹² RAB'bin Tapınağı'nda Levili kardeşleri gibi görev yapan kapı nöbetçi bölgeler ve başlarındaki adamlar bunlardır. ¹³ Her kapı için her aile büyük, küçük ayırmadan kura çekti.

¹⁴ Kurada Doğu Kapısı Şeleya'ya düştü. Sonra bilge bir danışman olan oğlu Zekeriya için kura çekildi. Ona Kuzey Kapısı düştü. ¹⁵ Güney Kapısı Ovet-Edom'a, depo için çekilen kura da oğullarına düştü. ¹⁶ Batı Kapısı ile yukarı yol üzerindeki Şalleket Kapısı için çekilen kuralar Şuppim'le Hosa'ya düştü.

Her ailenin nöbet zamanları sırayla birbirini izliyordu.

¹⁷ Doğu Kapısı'nda günde altı, Kuzey Kapısı'nda dört, Güney Kapısı'nda dört, depolarda da ikişerden dört Levili nöbetçi vardı. ¹⁸ Batı Kapısı'na bakan avlu içine, yolda dört, avluda iki nöbetçi bekliyordu.

¹⁹ Korah ve Merari soyundan gelen kapı nöbetçilerinin bölgeleri bunlardı.

Hazinelерden Sorumlu Kişiler

²⁰ Levili Ahiya Tanrı'nın Tapınağı'nın hazinelerinden ve Tanrı'ya adanmış armağanlardan sorumluydu.

²¹ Ladanogulları: Ladan soyundan gelen Gerşonoğulları, Ladan boyunun boy başları Gerşonlu Yehieli ve oğullarıydı.

²² Yehieli'nin oğulları: Zetam'la kardeşi Yoel. Bunlar RAB'bin Tapınağı'nın hazinelarından sorumluydu.

²³ Amram, Yishar, Hevron, Uzziel soylarından şu kişilere görev verildi:

²⁴ Musa oğlu Gerşom'un soyundan Şevuel tapınak hazinelerinin baş sorumlusuydu.

²⁵ Eliezer soyundan gelen kardeşleri: Rehavya Eliezer'in oğlu ydu, Yeşaya Rehavya'nın oğlu ydu, Yoram Yeşaya'nın oğlu ydu, Zikri Yoram'ın oğlu ydu, Şelomit Zikri'nin oğlu ydu. ²⁶ Şelomit'le kardeşleri boy başlarının, Kral Davut'un binbaşlıklarının, yüzbaşlıklarının ve öbür ordu komutanlarının verdiğiarmağanların saklandığı hazinelerden sorumluydular. ²⁷ Bunlar savaşta yağmalanan mallardan bir kısmını RAB'bin Tapınağı'nın onarımı için ayırdılar. ²⁸ Bilici Samuel'in, Kiş oğlu Saul'un, Ner oğlu Avner'in, Seruya oğlu Yoav'ın verdiği armağanlarla öbürarmağanlardan da Şelomit'le kardeşleri sorumluydu.

Levililer'in Öbür Görevleri

²⁹ Yisharlılar'dan: Kenanya ile oğulları İsrail'de memur ve yargıç olarak tapınak dışındaki işlere bakmakla görevlendirildiler.

³⁰ Hevronlular'dan: Haşavya ile kardeşleri -bin yedi yüz yiğit adam-RAB'bin işlerine ve kralın hizmetine bakmak için İsrail'in Şeria Irmağı'nın batı yakasında kalan bölgесine atanmışti. ³¹ Aile soy kütüğündeki kayıtlara göre Yeriya Hevronlular'ın boy başydı. Davut'un krallığının kırkinci yılında kayıtlar incelendi ve Gilat'taki Yazer'de Hevronlular arasında yiğit savaşçilar bulundu. ³² Yeriya'nın aile başları olan iki bin yedi yüz akrabası vardı. Kral Davut bu yiğit adamları Tanrı'nın ve kralın işlerine bilmek için Rubenliler'e, Gadlılar'a, Manaşse oymağının yarısına yönetici olarak atadı.

27

Ordudaki Görevliler

¹ İsrail'de görev yapan İsaillî boy başlarının, binbaşalarla yüzbaşaların ve görevlilerin listesi. Bunlar değişen birliliklerde yıl boyunca aydan aya her konuda krala hizmet ederlerdi. Her birlilik 24 000 kişiden oluşuydu.

² Birinci ay için birinci birlliğin komutanı Zavdiel oğlu Yaşovam'dı. Komutasındaki birlilik 24 000 kişiden oluşuyordu. ³ Birinci ay için görevlendirilen ordunun başkomutanı Yaşovam, Peres soyundandı.

⁴ İkinci ay için ikinci birlliğin komutanı Ahohlu Doday'dı. Miklot bu birlliğin baş görevlisiydi. Doday komutasındaki birlilik 24 000 kişiden oluşuyordu.

⁵ Üçüncü ay için üçüncü birlliğin komutanı Kâhin Yehoyada oğlu Önder Benaya'ydı. Komutasındaki birlilik 24 000 kişiden oluşuyordu. ⁶ Otuz yiğitlerden biri ve Otuzlar'ın önderi olan Benaya'ydı bu. Oğlu Ammizavat da onun birlüğinde görevliydi.

⁷ Dördüncü ay için dördüncü birlliğin komutanı Yoav'ın kardeşi Asahel'di. Sonradan yerine oğlu Zevadya geçti. Birlüğinde 24 000 kişi vardı.

⁸ Beşinci ay için beşinci birlliğin komutanı Yizrahîl Şamhut'u. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

⁹ Altıncı ay için altıncı birlliğin komutanı Tekoali İkkeş oğlu İra'ydı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹⁰ Yedinci ay için yedinci birlliğin komutanı Efrayimoğulları'ndan Pelonlu Heles'ti. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹¹ Sekizinci ay için sekizinci birlliğin komutanı Zerahîller'dan Huşalı Sibbekay'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹² Dokuzuncu ay için dokuzuncu birliğin komutanı Benyaminogulları'ndan Anatollu Aviezer'di. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹³ Onuncu ay için onuncu birliğin komutanı Zerahlılar'dan Netofali Mahr'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹⁴ On birinci ay için on birinci birliğin komutanı Efrayimoğulları'ndan Piratonlu Benaya'ydı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹⁵ On ikinci ay için on ikinci birliğin komutanı Otniel soyundan Netofali Helday'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

İsrail Oymaklarının Yöneticileri

¹⁶ İsrail oymaklarının yöneticileri:

Ruben oymağı: Zikri oğlu Eliezer.

Şimon oymağı: Maaka oğlu Şefatya.

¹⁷ Levi oymağı: Kemuel oğlu Haşavya.

Harunoğulları: Sadok.

¹⁸ Yahuda oymağı: Davut'un kardeşlerinden Elihu.

İssakar oymağı: Mikael oğlu Omri.

¹⁹ Zevulun oymağı: Ovadya oğlu Yişmaya.

Naftali oymağı: Azriel oğlu Yerimot.

²⁰ Efrayimoğulları: Azazya oğlu Hoşa.

Manaşçe oymağının yarısı: Pedaya oğlu Yoel.

²¹ Gilat'taki Manaşçe oymağının öbür yarısı: Zekeriya oğlu Yiddo.

Benyamin oymağı: Avner oğlu Yaasiel.

²² Dan oymağı: Yeroham oğlu Azarel.

İsrail oymaklarının yöneticileri bunlardı.

²³ Davut yirmi ve daha aşağıdaki yaşlıklerin sayısını yapmadı. Çünkü RAB İsrail'i gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağına söz vermişti. ²⁴ Seruya oğlu Yoav da başladığı sayımı bitirdi. Bu sayılmdan ötürü RAB İsrail'e öfkелendi. Bu yüzden sayımın sonucu Kral Davut'un tarihinde yazılmadı.

Kralın Yöneticileri

²⁵ Kralın hazinelerine yönetici olarak Adiel oğlu Azmavet atanmıştı. Açık bölgelerdeki, kentlerdeki, köylerdeki, kalelerdeki depolardan da Uzziya oğlu Yehonatan sorumluydu.

²⁶ Toprağı süren tarım işçilerinden: Keluv oğlu Ezri,

²⁷ Bağlardan: Ramalı Shimî,

Üzümelerden ve şarap mahzenlerinden: Şefamlı Zavdi,

²⁸ Şefela bölgesindeki zeytinliklerden ve yabani incir ağaçlarından: Gederli Baal-Hanan,

Zeytinyağı depolarından: Yoaş,

²⁹ Sharon'da otlatılan sığırlardan: Sharonlu Şitray,

Vadilerdeki sığırlardan: Adlay oğlu Şafat,

³⁰ Develerden: İsmaili Ovil,

Eşeklerden: Meronotlu Yehdeya,

³¹ Davarlardan: Hacerli Yaziz sorumluydu.

Bunların hepsi Kral Davut'un servetinden sorumlu yöneticilerdi.

³² Davut'un amcası Yehonatan anlayışlı bir yazman ve danışmandı.

Hakmoni oğlu Yehiel kralın oğullarına bakardı.

³³ Ahitofel kralın danışmanıydı.

Arkılı Huşay kralın dostuydu.

³⁴ Ahitofel'den sonra yerine Benaya oğlu Yehoyada'yla Aviyatar geçti. Yoav kralın ordu komutanydı.

28

Davut'un Tapınakla İlgili Tasarıları

¹ Davut İsrail'deki bütün yöneticilerin -oymak başlarının, kralın hizmetindeki birlik komutanlarının, binbaşılınarın, yüzbaşıların, kralla oğullarına ait servetten ve sürüden sorumlu kişilerin, saray görevlilerinin, bütün güçlü adamların ve yiğit savaşçıların- Yeruşalim'de toplanmasını buyurdu.

² Kral Davut ayağa kalkıp onlara şöyle dedi: "Ey kardeşlerim ve halkım, beni dinleyin! RAB'bin Antlaşma Sandığı, Tanrıımız'ın ayak basamağı için kalıcı bir yer yapmak istedim. Konutun yapımı için hazırlık yaptım. ³ Ama Tanrı bana, 'Adıma bir tapınak kurmayacaksın' dedi, 'Çünkü sen savaşçı birisin, kan döktün.'

⁴ "İsrail'in Tanrısı RAB, sonsuza dek İsrail Kralı olmam için bütün ailem arasından beni seçti. Önder olarak Yahuda'yı, Yahuda oymağından da babamın ailesini seçti. Babamın oğulları arasından beni bütün İsrail'in kralı yapmayı uygun gördü. ⁵ Bütün oğullarım arasından -RAB bana birçok oğul verdi- İsrail'de RAB'bin krallığının tahtına oturtmak için oğlum Süleyman'ı seçti. ⁶ RAB bana şöyle dedi: 'Tapınağımı ve avlularımı yapacak olan oğlun Süleyman'dır. Onu kendime oğul seçtim. Ben de ona baba olacağım. ⁷ Bugün yaptığı gibi buyruklarına, ilkelerime dikkatle uyarsa, krallığını sonsuza dek sürdürouceğim.'

⁸ "Şimdi, Tanrıımız'ın önünde, RAB'bin topluluğu olan bütün İsrail'in gözü önünde size sesleniyorum: Tanrıınız RAB'bin bütün buyruklarına uymaya dikkat edin ki, bu verimli ülkeyi mülk edinip sonsuza dek çocuklarınıza miras olarak veresiniz.

⁹ "Sen, ey oğlum Süleyman, babanın Tanrısı'nı tanı. Bütün yüreğinle ve istekle O'na kulluk et. Çünkü RAB her yüreği araştırır, her düşüncenin ardından amacı saptar. Eğer O'na yönelsin, kendisini sana buldurur. Ama O'nu bırakırsın, seni sonsuza dek reddeder. ¹⁰ Şimdi dinle! Tapınağı yapmak için RAB seni seçti. Yürekli ol, işe başla!"

¹¹ Davut tapınağa ait eyvanın, binaların -hazine odalarının, yukarıyla iç odaların ve Bağışlanma Kapığı'nın bulunduğu yerin- tasarılarını oğlu Süleyman'a verdi. ¹² Ruh aracılığıyla kendisine açıklanan bütün tasarıları verdi: RAB'bin Tapınağı'nın avlularıyla çevredeki bütün odaların, Tanrı'nın Tapınağı'nın hiznelerinin, adanmış armağanların konulacağı yerlerin ölçülerini verdi. ¹³ Kâhinlerle Levililer'in böülüklereine ilişkin kuralları, RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet ve hizmette kullanılan bütün eşyalarla ilgili ilkeleri, ¹⁴ değişik hizmetlerde kullanılan altın eşyalar için saptanan altın miktarını, değişik hizmetlerde kullanılan gümüş eşyalar için saptanan gümüş miktarını, ¹⁵ altın kandilliklerle kandiller -her bir altın kandillikle kandil- için saptanan altını, her kandilliğin kullanış biçimine göre gümüş kandilliklerle kandiller için saptanan gümüşü, ¹⁶ adak ekmeklerinin dizildiği masalar için belirlenen altını, gümüş masalar için gümüşü, ¹⁷ büyük çatallar, çanaklar ve testiler için belirlenen saf altını, her altın tas için saptanan altını, her gümüş tas için saptanan gümüşü, ¹⁸ buhur sunağı için saptanan saf altın miktarını bildirdi.

Davut arabanın -RAB'bin Antlaşma Sandığı'na kanatlarını yayarak onu örten altın Keruvlar'ın*- tasarısını da verdi. ¹⁹ “Bütün bunlar RAB'bin eli üzerinde olduğu için bana bildirildi” dedi, “Ben de tasarımın bütün ayrıntılarını yazılı olarak veriyorum.”

²⁰ Sonra oğlu Süleyman'a, “Güçlü ve yürekli ol!” dedi, “İşe giriş. Korkma, yılma. Çünkü benim Tanrıım, RAB Tanrı seninledir. RAB'bin Tapınağı'nın bütün yapım işleri bitinceye dek seni başarısızlığa uğratmayacak, seni bırakmayacaktır. ²¹ Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işleri için kâhinlerle Levîliler'in bölgeleri burada hazır bekliyor. Her tür yapım işinde usta ve istekli adamlar sana yardım edecek. Önderler de bütün halk da senin buyruklarını bekliyor.”

29

Tapınağın Yapımı İçin Verilen Armağanlar

¹ Kral Davut bütün topluluğa şöyle dedi: “Tanrı'nın seçtiği oğlum Süleyman genç ve deneyimsizdir. İş büyüktür. Çünkü bu tapınak insan için değil, RAB Tanrı içindir. ² Tanrı'ın Tapınağı'na gereç sağlamak için var gücümle çalıştım. Altın eşyalar için altın, gümüş için gümüş, tunç için tunç, demir için demir, ahşap için ağaç sağladım. Ayrıca oniks, kakma taşlar, süs taşları, çeşitli renklerde değerli taşlar ve çok miktarda mermer sağladım. ³ Bu kutsal tapınak için sağladıklarının yanısıra, Tanrı'ın Tapınağı'na sevgim yüzünden, kişisel servetimden de altın ve gümüş de veriyorum: ⁴ Üç bin talant^{*} Ofir altını ve tapınağın duvarlarını kaplamak için yedi bin talant[†] kaliteli gümüş. ⁵ Bunları altın, gümüş gerektiren işlerde ve sanatkârların el işçiliğinde kullanılmak üzere veriyorum. Kim bugün kendini RAB'be adamak istiyor?”

⁶ Bunun üzerine boy başları, İsrail'in oymak önderleri, binbaşilar, yüzbaşilar ve saray yöneticileri gönülden armağanlar verdiler. ⁷ Tanrı'nın Tapınağı'nın yapımı için beş bin talant[‡], on bin darik[§] altın, on bin talant^{*} gümüş, on sekiz bin talant[†] tunç, yüz bin talant[‡] demir bağışladılar. ⁸ Değerli taşları olanlar, Gerşonlu Yehiel'in denetiminde, bunları RAB'bin Tapınağı'nın hazinesine verdi. ⁹ Halk verdiği armağanlar için seviniyordu. Çünkü herkes RAB'be içtenlikle ve gönülden vermişti. Kral Davut da çok sevinçliydi.

Davut'un Övgüsü

¹⁰ Davut bütün topluluğun gözü önünde RAB'bi övdü. Şöyledi:

“Ey atamız İsrail'in Tanrısı RAB,

Sonsuzluk boyunca sana övgüler olsun!

¹¹ Ya RAB, büyülük, güç, yükselik,

Zafer ve görkem senindir.

Gökte ve yerde olan her şey senindir.

Egemenlik senindir, ya RAB!

Sen her şeyden yücesin.

¹² Zenginlik ve onur senden gelir.

Her şeye egemensin.

Güç ve yetki senin elindedir.

^{29:1} 1Ta.22:5 * ^{29:4} “Üç bin talant”: Yaklaşık 100 ton. † ^{29:4} “Yedi bin talant”: Yaklaşık 240 ton. ‡ ^{29:7} “Beş bin talant”: Yaklaşık 170 ton. § ^{29:7} “On bin darik”: Yaklaşık 85 kg. * ^{29:7} “On bin talant”: Yaklaşık 345 ton. † ^{29:7} “On sekiz bin talant”: Yaklaşık 620 ton. ‡ ^{29:7} “Yüz bin talant”: Yaklaşık 3450 ton. ^{29:11} Mat.6:13

Birini yükseltmek ve güçlendirmek
Senin elindedir.

¹³ Şimdi, ey Tanrıımız, sana şükrederiz,
Görkemli adını överiz.

¹⁴ “Ama ben kimim, halkım kim ki, böyle gönülden armağanlar verebilelim? Her şey sendendir. Biz ancak senin elinden alındıklarımızı sana verdik. ¹⁵ Senin önünde garibiz, yabancınız atalarımız gibi. Yeryüzündeki günlerimiz bir gölge gibidir, kalıcı değildir. ¹⁶ Ya RAB Tanrıımız, kutsal adına bir tapınak yapmak için sağladığımız bu büyük servet senin elindendir, hepsi senindir. ¹⁷ Üreyeğini nadığını, doğruluktan hoşlandığını bilirim. Her şeyi içtenlikle, gönülden verdim. Şimdi burada olan halkın sana nasıl istekle bağışlar verdiği sevinçle gördüm. ¹⁸ Ya RAB, atalarımız İbrahim'in, İshak'in, İsrail'in Tanrısı, bu isteği sonsuza dek halkın yüreğinde ve düşüncesinde tut, onların sana bağlı kalmalarını sağla. ¹⁹ Oğlum Süleyman'a bütün buyruklarına, uyarularına, kurallarına uymak, hazırlığını yaptığı tapınağı kurmak için istekli bir yürek ver.”

²⁰ Sonra Davut bütün topluluğu, “Tanrıınız RAB'bi övün!” dedi. Böylece hepsi atalarının Tanrısı RAB'bi övdü; Tanrı'nın ve kralın önünde başlarını ekip yere kapandı.

Süleyman Kral Olarak Yağla Kutsanıyor

²¹ Ertesi gün halk RAB'be kurbanlar kesip yakmalık sunular sundu: Bin boğa, bin koç, bin kuzunun yanısıra, bütün İsailliler için dökmelik sunular ve birçok başka kurban. ²² O gün İsailliler büyük bir sevinçle RAB'bin önünde iyiyi içtiler.

Bundan sonra Davut oğlu Süleyman'ı ikinci kez kral olarak onayladılar. Süleyman'ı RAB'bin önünde önder, Sadok'u da kâhin olarak meshattılar. ²³ Böylece Süleyman babası Davut'un yerine RAB'bin tahtına oturdu. Başarılı oldu. Bütün İsrail halkı onun sözüne uydu. ²⁴ Yöneticilerin, güçlü kişilerin ve Davut'un oğullarının tümü Kral Süleyman'a bağlı kalacaklarına söz verdiler. ²⁵ RAB bütün İsailliler'in gözünde Süleyman'ı çok yükseltti ve daha önce İsrail'de hiçbir kralın erişemediği bir krallık görkemiyle donattı.

Davut'un Ölümü (1Kr:2:10-12)

²⁶ İsay oğlu Davut bütün İsrail'de krallık yaptı. ²⁷ Yedi yıl Hevron'da, otuz üç yıl Yeruşalim'de olmak üzere toplam kırk yıl İsrail'de krallık yaptı. ²⁸ Güzel bir yaşlılık döneminde öldü. Zenginlik ve onur dolu günler yaşadı. Yerine oğlu Süleyman kral oldu.

²⁹ Kral Davut'un krallığı dönemindeki öteki olaylar, başından sonuna dek Bilici Samuel'in, Peygamber Natan'in, Bilici Gad'in tarihinde yazılıdır. ³⁰ Krallığı dönemindeki bütün ayrıntılar, ne denli güclü olduğu, başından geçen olaylar, İsrail'de ve çevredeki ülkelerde olup bitenler bu tarihte yazılıdır.

2.TARIHLER

GİRİŞ

1.Tarihler'in devamı olan 2.Tarihler Kral Süleyman'ın yaptığı işleri ve dönenindeki olayları anlatır. Yarovaları önderliğindeki kuzey oymakları Kral Süleyman'ın yerine geçen oğlu Rehavam'a karşı ayaklanır ve krallık ikiye bölünür. İ.O. 586 yılında Yeruşalim'in düşüşüne ve Babil sürgününe dek olaylar güneydeki Yahuda krallığı etrafında gelişir. Kitap Pers Kralı Koreş'in Yahudiler'in Babil'den Yeruşalim'e dönмелere izin vermesiyle son bulur.

Ana Hatlar:

1:1-9:31 Süleyman'ın krallığı

- a.1:1-17 İlk yıllar
- b.2:1-7:10 Tapınak kuruluyor
- c.7:11-9:31 Son yıllar

10:1-19 Kuzeydeki oymakların başkaldırısı

11:1-36:12 Yahuda kralları

36:13-21 Yeruşalim'in düşüşü

36:22-23 Pers Kralı Koreş'in duyurusu

Süleyman Bilgelik Diliyor

(1Kr.3:4-15)

¹ Davut oğlu Süleyman krallığını sağlamlaştırdı. Çünkü Tanrı RAB onunlaydı ve onu çok yücelti.

² Süleyman bütün İsailliler'i -binbaşları, yüzbaşları, yargıçları, İsrail'in boy başları olan önderleri- çağırıyordu. ³ Sonra bütün toplulukla birlikte Givon'daki tapınma yerine gitti. Çünkü RAB'bin kulu Musa'nın çölde yaptığı Tanrı'yla Buluşma Çadırı oradaydı. ⁴ Ancak Davut Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'ni* Kiryat-Yearim'den getirip Yeruşalim'de hazırladığı çadıra koymuştur. ⁵ Hur oğlu Uri oğlu Besalel'in yaptığı tunç sunağı da Givon'da RAB'bin Konutu'nun önüne yerleştirmiştir. Süleyman'la topluluk orada RAB'be danıştılar. ⁶ Süleyman RAB'bin önüne, Buluşma Çadırı'nın önündeki tunç sunağá çıkararak üzerinde bin yakmalık sunu sundu.

⁷ Tanrı o gece Süleyman'a görünüp, "Sana ne vermeme istersin?" diye sordu.

⁸ Süleyman, "Babam Davut'a büyük iyilikler yaptı" diye karşılık verdi, "Beni de onun yerine kral atadin." ⁹ Ya RAB Tanrı, babam Davut'a verdiği söz yerine gelsin! Beni yeryüzünün tozu kadar çok olan bir halkın kralı yaptı. ¹⁰ Şimdi bu halkın yönetebilmem için bana bilgi ve bilgelik ver. Başka türlü senin bu büyük halkın kim yönetebilir!"

¹¹ Tanrı Süleyman'a, "Demek yüreğinin dileği bu" dedi, "Zenginlik, mal mülk, onur ya da senden nefret edenlerin ölümünü istemedin, kendin için uzun ömür de istemedin. Bunların yerine seni başına kral yaptığım halkımı yönetmek için bilgi ve bilgelik istedin. ¹² Sana bilgi ve bilgelik verilecektir. Sana ayrıca öyle bir zenginlik, mal mülk ve onur vereceğim ki, benzeri ne senden önceki krallarda görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir."

Süleyman'ın Gücü ve Zenginliği

(1Kr.10:26-29; 2Ta.9:25-28)

13 Bundan sonra Süleyman Givon'daki tapınma yerinden, Buluşma Çadırı'ndan ayrıılıp Yeruşalim'e gitti. İsrail'i oradan yönetti.

14 Kral Süleyman savaş arabalarıyla atlarını topladı. Bin dört yüz savaş arabası, on iki bin atı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. **15** Krallığı döneminde Yeruşalim'de altın ve gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanlı incir ağaçları kadar bollaşıtı. **16** Süleyman'ın atları Mısır ve Keve'den* getirilirdi. Kralın tüccarları atları Keve'den satın aldı. **17** Mısır'dan bir savaş arabası altı yüz†, bir yüz elli şekel‡ gümüşe getirilirdi. Bunları bütün Hitit ve Aram krallarına satarlardı.

2

Tapınağın Yapım Hazırlıkları (1Kr.5:1-18)

1 Süleyman RAB adına bir tapınak, kendisi için de bir saray yaptırmaya karar verdi. **2** Yük taşımak için yetmiş bin, dağlarda taş kesmek için seksen bin, bunlara gözcülük etmek için de üç bin altı yüz kişi görevlendirdi. **3** Sur Krali Hiram'a da şu haberi gönderdi: "Babam Davut'un oturması için saray yapılrken kendisine gönderdiği sedir tomruklarından bana da gönder. **4** Tanrıma RAB'be adamak üzere, O'nun adına bir tapınak yapıyorum. Bu tapınakta hoş kokulu buhur yakıp adak ekmeklerini sürekli olarak masaya dizeceğiz. Sabah akşam, her Şabat Günü, her Yeni Ay ve Tanrıımız RAB'bin belirlediği bayramlarda orada yakmalık sunular sunacağız. İsrail'e bunları sürekli yapması buyruldu.

5 "Yapacağım tapınak büyük olacak. Çünkü Tanrıımız bütün tanrılarından büyüğütür. **6** Ama O'na bir tapınak yapmaya kimin gücü yeter? Çünkü O göklere, göklerin göklerine bile sızmaz. Ben kimim ki O'na bir tapınak yapayım! Ancak önünde buhur yakılabilcek bir yer yapabilirim.

7 "Bana bir adam gönder; Yahuda ve Yeruşalim'de babam Davut'un yetiştirdiği ustalarımla çalışsin. Altın, gümüş, tunç ve demiri işlemeye; mor, kırmızı, lacivert kumaş dokumada, oymacılıkta usta olsun.

8 "Bana Lübnan'dan sedir, çam, algum* tomrukları da gönder. Adamlarının oradaki ağaçları kesmeye usta olduklarını biliyorum. Benim adamlarım da seninkilerle birlikte çalışsin. **9** Öyle ki, bana çok sayıda tomruk sağlayabilsinler. Çünkü yapacağım tapınak büyük ve görkemli olacak. **10** Ağaç kesen adamlarına yirmi bin kor bulgur†, yirmi bin kor arpa‡, yirmi bin bat§ şarap, yirmi bin bat zeytinyağı vereceğim."

11 Sur Krali Hiram Süleyman'a mektupla şu yanıtçı gönderdi: "RAB halkın sevdigi için, seni onların kralı yaptı."

12 Hiram mektubunu şöyle sürdürdü:

"Yeri göğü yaratılan İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun! Kral Davut'a bilge bir oğul verdi; RAB için bir tapınak, kendisi için de bir saray yapacak akıllı ve anlayışlı bir oğul.

13 "Sana Huram-Avi adında usta ve akıllı birini gönderiyorum. **14** Annesi Danlı, babası Surlu'dur. Altın, gümüş, tunç, demir, taş ve tahta işlemekte;

1:14 1Kr.4:26 **1:15** Yas.17:17 **1:16** Yas.17:16 * **1:16** "Keve": Büyük bir olasılıkla "Kilikya", yani "Çukurova bölgesi". † **1:17** "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg. ‡ **1:17** "Yüz elli şekel": Yaklaşık 1.7 kg. **2:6** 1Kr.8:27; 2Ta.6:18 * **2:8** "Algum": Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağaç olduğu sanılıyor. † **2:10** "Yirmi bin kor bulgur": Yaklaşık 3 500 ton. ‡ **2:10** "Yirmi bin kor arpa": Yaklaşık 2 900 ton. § **2:10** "Yirmi bin bat": Yaklaşık 440 000 lt.

ince keten, mor, lacivert ve kırmızı kumaş dokumakta ustadır. Her türlü oymacılıkta usta olduğu gibi her tasarımını uygulayabilecek yetenektedir. Ustalarına ve babanın, efendim Davut'un yetiştirdiği ustalarla çalışacak.

¹⁵ "Efendim, sözünü ettığın buğday, arpa, zeytinyağı ve şarabı kullarına gönder. ¹⁶ Biz de sana gereken bütün tomrukları Lübnan'da keser, deniz yoluyla, sallarla Yafa'ya kadar yüzdürürüz. Sonra sen tomrukları alıp Yeruşalim'e götürürsün."

¹⁷ Babası Davut'un yaptığı sayıldan sonra, Süleyman da İsrail'de yaşayan bütün yabancılar arasında bir sayılmıştı. Yabancıların sayısı 153 600 kişi olarak belirlendi. ¹⁸ Buntardan 70 000'ine yük taşıma, 80 000'ine dağlarda taş kesme, 3 600'üne de işçileri çalıştırma görevi verildi.

3

Tapınağın Yapılışı (1Kr:6:1-29; 7:21)

¹ Süleyman bundan sonra RAB'bin Yeruşalim'de babası Davut'a göründüğü Moriya Dağı'nda RAB'bin Tapınağı'nı yaptırmaya başladı. Yevuslu Ornan'ın olan bu harman yerini Davut sağlamıştı. ² Süleyman krallığının dördüncü yılının ikinci ayının ikinci gününde yapıyı başlattı. ³ Tanrı'nın Tapınağı için attığı temel, eski ölçülere göre altmış arşın^{*} uzunluğunda, yirmi arşın[†] genişliğindedeydi. ⁴ Tapınağın ön cephesini boydan boya kaplayan eyvanının genişliği yirmi arşın, yüksekliği yüz yirmi arşındı[‡]. Süleyman iç duvarları saf altınla kaplattı. ⁵ Ana bölümün duvarlarını da önce çam tahtasıyla, sonra saf altınla kaplattı; hurma ağacı ve zincir motifleriyle süsletti. ⁶ Tapınağı değerli taşlarla bezetti. Kullanılan altın Parvayim'den getirilmişti. ⁷ Kirişleri, kapı eşiklerini, duvarlarla kapıları altınla kaplattı. Duvarlara Keruvlar oyndurdu.

⁸ En Kutsal Yer'i^{*} yaptı: Uzunluğu tapınağın genişliğine eşitti; uzunluğu da genişliği de yirmi arşındı[§]. En Kutsal Yer'in iç duvarlarını altı yüz talant^{*} saf altınla kaplattı. ⁹ Altın civilerin ağırlığı ellî sekeldi[†]. Süleyman yukarı odaları da altınla kaplattı.

¹⁰ En Kutsal Yer'de iki Keruv heykeli yaptıarak altınla kaplattı. ¹¹ Keruvlar'ın kanatlarının uzunluğu yirmi arşındı. Keruvlar'dan birinin kanadı beş arşındı[‡] ve tapınağın duvarına erişiyordu. Öbür kanat da beş arşındı ve öteki Keruv'un kanadına deıyordu. ¹² Aynı şekilde öteki Keruv'un da kanadı beş arşındı ve tapınağın duvarına erişiyordu. Öbür kanat da beş arşındı ve birinci Keruv'un kanadına deıyordu. ¹³ Ayakta duran ve açılmış kanatlarının uzunluğu yirmi arşın olan Keruvlar'ın yüzü ana bölüme bakıyordu.

¹⁴ En Kutsal Yer'in perdesi lacivert, mor, kırmızı kumaştan ve ince ketenden yapılmıştı. Üzerinde Keruv işlemeleri vardı.

¹⁵ Süleyman otuz beş arşın[§] yüksekliğinde iki sütun yaptııp tapınağın önüne dikti. Sütun başlıklarını beşer arşın yüksekliğindedeydi. ¹⁶ Gerdanlığa benzer^{*} zincirler yaptıarak sütunların üzerine koydurdur. Yüz nar motifi yaptııp

* 3:3 "Altmış arşın": Yaklaşık 27 m. † 3:3 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m. ‡ 3:4 "Yüz yirmi arşın": Yaklaşık 54 m. § 3:8 Çık.26:33-34 § 3:8 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m. * 3:8 "Alti yüz talant": Yaklaşık 20.7 ton. † 3:9 "Ellî sekel": Yaklaşık 575 gr. 3:10 Çık.25:18-20 ‡ 3:11 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m. 3:14 Çık.26:31 § 3:15 "Otuz beş arşın": Yaklaşık 15.8 m. * 3:16 "Gerdanlığa benzer" ya da "İç odada".

zincirlere taktirdi. ¹⁷ Sütunları tapınağın önüne diktirip sağdakine Yakin[†], soldakine Boaz[‡] adını verdi.

4

Tapınağın Eşyaları (1Kr.7:23-51)

¹ Süleyman tunçtan bir sunak yaptırdı. Sunağın eniyle uzunluğu yirmișer arşin^{*}, yüksekliği on arşındı[†]. ² Dökme tunçtan on arşın çapında, beş arşin[‡] derinliğinde, çevresi otuz arşin[§] yuvarlak bir havuz yaptırdı. ³ Havuzun duşı boğa kabartmalarıyla kuşatılmıştı. Her arasında^{*} onar tane olan bu kabartmalar iki sıra halindeydi ve gövdeyle birlikte dökülmüştü. ⁴ Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneşe, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuştu. Boğaların sağırları içe dönüktü. ⁵ Havuzun çeperi dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kâse kenarlarını, nilüferleri andırıyordu. Üç bin bat[†] su alıyordu.

⁶ Süleyman yıkama işleri için on kazan yaptırdı. Beşini sunağın güneyine, beşini kuzeyine yerleştirdi. Yakmalık sunuların parçaları bunlarda yıkanırdı. Havuz ise kâhinlerin yıkanması içindı.

⁷ Süleyman tanrıma uygun biçimde yaptırdığı on altın kandilliği tapınağın içine, beşi sağda, beşi solda olmak üzere yerleştirdi. ⁸ Yaptırdığı on masanın beşini de tapınağın sağına, beşini soluna yerleştirdi. Ayrıca yüz altın çanak yaptırdı.

⁹ Kâhinlerin avlusunu, büyük avluyla kapılarını yaptırdı. Kapıları tunçla kaplattı. ¹⁰ Havuzu ise tapınağın güneydoğu köşesine yerleştirdi.

¹¹ Hiram kovalar, kürekler, çanaklar yaptı. Böylece Kral Süleyman için üstlenmiş olduğu Tanrı'nın Tapınağı'yla ilgili işleri tamamlamış oldu:

¹² İki sütun ve iki yuvarlak sütün başlığı, bu başlıklarla süsleyen iki örgülü ağ,

¹³ Sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi,

¹⁴ On kazan ve ayaklıkları,

¹⁵ Havuz ve havuzu taşıyan on iki boğa heykeli,

¹⁶ Kovalar, kürekler, büyük çatallar.

Horam-Avi'nin Kral Süleyman için RAB'bin Tapınağı'na yaptığı bütün eşyalar parlak tunçtanı.

¹⁷ Kral bunları Şeria Ovası'nda, Sukkot ile Seredata arasındaki killi topraklarda döktürmüştü. ¹⁸ Süleyman'ın yaptırdığı eşyalar o kadar çoktu ki, kullanılan tuncun hesabı tutulmadı.

¹⁹ Süleyman'ın Tanrı'nın Tapınağı için yaptırdığı altın eşyalar şunlardı:

Altın sunak ve ekmeklerin Tanrı'nın huzuruna konduğu masalar,

²⁰ İç odanın önüne yerleştirilen ve kurala uygun olarak yakılan saf altından kandillişlerle kandilleri,

²¹ Çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar. -Bunlar saf altındandı.-

²² Saf altın fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar ve tapınağın altın kapıları. En Kutsal Yer'in* ve ana bölümün kapıları da altındandı.

* 3:17 "Yakin": "Pekiştirir" anlamına gelir. † 3:17 "Boaz": "Güç O'ndadır (Tanrı'dadır)" anlamına gelebilir. 4:1 Çık.27:1-2 * 4:1 "Yirmi arşin": Yaklaşık 9 m. † 4:1 "On arşin": Yaklaşık 4.5 m. ‡ 4:2 "Beş arşin": Yaklaşık 2.3 m. § 4:2 "Otuz arşin": Yaklaşık 13.5 m. * 4:3 "Bir arşin": Yaklaşık 45 cm. † 4:5 "Üç bin bat": Yaklaşık 66 000 lt. 4:6 Çık.30:17-21 4:7 Çık.25:31-40 4:8 Çık.25:23-30

5

¹ RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanınca Süleyman, babası Davut'un adadığı altın, gümüş ve öbür eşyaları getirip Tanrı'nın Tapınağı'nın hazine odalarına yerleştirdi.

*Antlaşma Sandığı'nın Tapınağa Getirilmesi
(1Kr:8:1-11)*

² Süleyman RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Davut Kenti olan Siyon'dan getirmek üzere İsrail halkın ileri gelenleriyle bütün oymak ve boy başlarını Yeruşalim'e çağırıldı. ³ Hepsi yedinci aydaki bayramda kralın önünde toplandı. ⁴ İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanınca, Levililer Antlaşma Sandığı'nı yerden kaldırdılar. ⁵ Sandığı, Buluşma Çadırı'nı ve çadırdaki bütün kutsal eşyaları Levili kâhinler tapınağa taşıdılar. ⁶ Kral Süleyman ve bütün İsrail topluluğu Antlaşma Sandığı'nın önünde sayısız davar ve sığır kurban etti.

⁷ Kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı tapınağın iç odasına, En Kutsal Yer'e* taşıyıp Keruvlar'ın* kanatlarının altına yerleştirdiler. ⁸ Keruvlar'ın kanatları sandığın konduğu yerin üstüne kadar uzanıyor ve sandığı da, sıriklarını da örtüyordu. ⁹ Sırıklar öyle uzundu ki, uçları iç odanın önünden görünüyordu. Ancak dışarıdan görünmüyordu. Bunlar hâlâ oradadır. ¹⁰ Sandığın içinde Musa'nın Horev Dağı'nda koyduğu iki levhadan başka bir şey yoktu. Bunlar Mısır'dan çıkışlarında RAB'bin İsailliler'le yaptığı antlaşmanın levhalarıydı.

¹¹ Kâhinler Kutsal Yer'den* çıktılar. Orada bulunan kâhinlerin hepsi, bölgüklerinin sırasını beklemeden, kendilerini kutsamışlardı. ¹² Bütün Levili ezgiciler -Asaf, Heman, Yedutun, oğullarıyla kardeşleri-zillerle, çenk ve lîrlilerle, ince keten kuşanmış olarak sunağın doğusunda yerlerini almışlardı. Borazan çalan yüz yirmi kâhin onlara eşlik ediyordu. ¹³ Borazan çalanlarla ezgiciler tek ses halinde RAB'be şükredip övgüler sunmaya başladılar. Borazan, zil ve çalgıların eşliğinde seslerini yükselterek RAB'bi şöyle övdüler: "RAB iyidir; Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır."

O anda RAB'bin Tapınağı'nı bir bulut doldurdu. ¹⁴ Bu bulut yüzünden kâhinler görevlerini sürdürmediler. Çünkü RAB Tanrı'nın görkemi tapınağı doldurmuştu.

6

*Süleyman'ın Halka Verdiği Söylev
(1Kr:8:12-21)*

¹ O zaman Süleyman şöyle dedi:

"Ya RAB, karanlık bulutlarda otururum demiştin. ² Senin için görkemli bir tapınak, sonsuza dek yaşayacağın bir konut yaptım."

³ Kral ayakta duran bütün İsrail topluluğuna dönerek onları kutsadıktan sonra ⁴ şöyle dedi: "Babam Davut'a verdiği sözü tutan İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun! RAB demişti ki, ⁵ 'Halkımı Mısır'dan çıkardığım günden bu yana, içinde bulunacağım'* bir tapınak yaptmak için İsrail oymaklarına ait kentlerden hiçbirini seçmedim. İçlerinden halkım İsrail'i yönetecek birini de

5:1 2Sa.8:11; 1Ta.18:11 **5:2** 2Sa.6:12-15; 1Ta.15:25-28 **5:10** Yas.10:5 **5:13** 1Ta.16:34; 2Ta.7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

5:13 Çlk.40:34-35 **6:4** 2Sa.7:1-13;
1Ta.17:1-12 * **6:5** "İçinde bulunacağım": İbranice "Adım orada bulunacak". Benzer ifadeler 6:6,20'de de geçer.

seçmedim. ⁶ Ancak adımlın içinde bulunacağı yer olarak Yeruşalim'i, halkım İsrail'i yönetmesi için Davut'u seçtim.

⁷ "Babam Davut İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına bir tapınak yapmayı yürekten istiyordu. ⁸ Ama RAB, babam Davut'a, 'Adıma bir tapınak yapmayı yürekten istemen iyi bir şey' dedi, ⁹ 'Ne var ki, adıma yapılacak bu tapınağı sen değil, öz oğlun yapacak.'

¹⁰ "RAB verdiği sözü yerine getirdi. RAB'bin sözü uyarınca, babam Davut'tan sonra İsrail tahtına ben geçtim ve İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına tapınağı ben yaptırdım. ¹¹ Ayrıca RAB'bin İsrail halkıyla yaptığı antlaşmanın içinde korunduğu sandığı oraya yerleştirdim."

Süleyman'in Duası

(1Kr8:22-53; Mez.132:8-10)

¹² Süleyman RAB'bin sunağının önünde, İsrail topluluğunun karşısında durup ellerini göklere açtı. ¹³ Beş arşin[†] uzunluğunda, beş arşin eninde, üç arşin[‡] yüksekliğinde tunç bir kürsü yaptııp avlunun ortasına kurdurmuştu. Bu kürsünün üstünde durdu, İsrail topluluğunun önünde diz çöküp ellerini göklere açtı. ¹⁴ "Ya RAB, İsrail'in Tanrısı, yerde ve gökte sana benzer başka tanrı yoktur" dedi, "Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarınla yaptığı antlaşmaya bağlı kalırsın. ¹⁵ Aşzınla kulun babam Davut'a verdiğin sözü bugün ellerinle yerine getirdin.

¹⁶ "Şimdi, ya RAB, İsrail'in Tanrısı, kulun babam Davut'a verdiğin öbür sözü de tutmanı istiyorum. Ona, 'Senin soyundan İsrail tahtına oturacakların ardı arkası kesilmeyecektir; yeter ki, çocukların yaşam uyarınca önumde senin gibi dikkatle yürüsünler' demiştin. ¹⁷ Ya RAB, İsrail'in Tanrısı, şimdi kulun Davut'a verdiğin sözü yerine getirmeni istiyorum.

¹⁸ "Tanrı gerçekten yeryüzünde, insanlar arasında yaşar mı? Sen göklere, göklerin göklerine bile sızmazsun. Benim yaptığım bu tapınak ne ki! ¹⁹ Ya RAB Tanrim, kulunun ettiği duayı, yalvarışı işit; duasına ve yakarışına kulak ver. ²⁰ Gözlerin gece gündüz, 'Adımı oraya yerlestireceğim!' dediğin bu tapınağın üzerinde olsun. Kulunun buraya yönelerek ettiği duayı işit. ²¹ Buraya yönelerek dua eden kulunun ve halkın İsrail'in yakarışını işit. Göklerden, oturduğun yerden kulak ver; duyunca bağışla.

²² "Biri komşusuna karşı günah işleyip ant içmek zorunda kaldığında, gelip bu tapınakta, senin sunağının önünde ant içerse, ²³ göklerden kulak ver ve gereğini yap. Suçluya karşılığını vererek, suçsuzu haklı çıkararak kullarını yargıla.

²⁴ "Sana karşı günah işlediği için düşmanlarına yenik düşen halkın İsrail yine sana döner, adını anar, bu tapınakta dua edip yakararak önüne çıkarsa, ²⁵ göklerden kulak ver; halkın İsrail'in günahını bağışla. Onları kendilerine ve atalarına verdiğin ülkeye yine kavuştur.

²⁶ "Halkın sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelik dua eder, adını anar ve günahlarından dörnerse, ²⁷ göklerden kulak ver; kullarının, halkın İsrail'in günahlarını bağışla. Onlara doğru yolda yürümeyi öğret, halkına mülk olarak verdiğin ülkene yağmurlarını gönder.

²⁸ "Ülkeyi kıtlık, salgın hastalık, samyeli, küf, tırtıl ya da çekirgeler kavurduğunda, düşmanlar kentlerden birinde halkın kuşattığında, herhangi bir

[†] 6:13 "Beş arşin": Yaklaşık 2.3 m. [‡] 6:13 "Üç arşin": Yaklaşık 1.4 m. 6:16 1 Kr.2:4 6:18

felaket ya da hastalık ortalığı sardığında, ²⁹ halkın bir kişi ya da bütün halkın İsrail başına gelen felaketi, acıyi kavrar, dua edip yakararak ellerini bu tapınağa doğru açarsa, ³⁰ göklerden, oturduğun yerden kulak ver ve bağışla. İnsanların yüreklerini yalnızca sen biliyorsun. Onlara yaptıklarına göre davran ki, ³¹ atalarımıza verdiği bu ülkede yaşadıkları sürece senden korksunlar ve senin yolunda yürütürsünler.

³² “Halkın İsrail'den olmayan, ama senin yüce adını, gücünü, kudretini duyup uzak ülkelerden gelen yabancılar bu tapınağa gelip dua ederlerse, ³³ göklerden, oturduğun yerden kulak ver, yalvarışlarını yanıtla. Öyle ki, dünyanın bütün ulusları, halkın İsrail gibi, adını bilsin, senden korksun ve yaptırdığın bu tapınağın sana ait olduğunu § öğrensin.

³⁴ “Halkın, düşmanlarına karşı gösterdiğin yoldan savaşa giderken sana, seçtiğin bu kente ve adına yaptırdığın bu tapınağa yönelik dua ederse, ³⁵ dualarına, yakarışlarına göklerden kulak ver ve onları kurtar.

³⁶ “Sana karşı günah işlediklerinde -günah işlemeyen tek kişi yoktur- öfkelenip onları yakın ya da uzak bir ülkeye tutsak olarak götürücek düşmanlarının eline teslim edersen, ³⁷ onlar da tutsak oldukları ülkede pişmanlık duyup günahlarından döner, ‘Günah işledik, yoldan sapıp kötülik yaptık’ diyerek sana yakarırlarsa, ³⁸ tutsak oldukları ülkede candan ve yürekten sana dönerlerse, atalarına verdiği ülkelerine, seçtiğin kente ve adına yaptırdığın tapınağa yönelik dua ederlerse, ³⁹ göklerden, oturduğun yerden dualarına, yakarışlarına kulak ver, onları kurtar. Sana karşı günah işlemiş olan halkını bağışla.

⁴⁰ “Şimdi, ey Tanrım, bizi gör ve burada edilen duaya kulak ver.

⁴¹ “Çık, ya RAB Tanrı, yaşayacağın yere,

Güçünü simgeleyen Sandık'la birlikte.

Ya RAB Tanrı, kâhinlerin kurtuluşu kuşansın,

Sadık kulların iyiliklerinle sevinsinler.

⁴² Ya RAB Tanrı, meshettiğin krala yüz çevirme.

Kulun Davut'a yaptığı iyilikleri anımsa *.”

7

Tapınağın Adanması (1Kr.8:62-66)

¹ Süleyman duasını bitirince, gökten ateş yağıdı; yakmalık sunularla kurbanları yiyeip bitirdi. RAB'bin görkemi tapınağı doldurdu. ² RAB'bin Tapınağı O'nun görkemiyle dolunca kâhinler tapınağa giremediler. ³ Gökten yağan ateşi ve tapınağın üzerindeki RAB'bin görkemini gören İsailliler avluda yüzüstü yere kapandılar; RAB'be tapınarak O'nu övdüler:

“RAB iyidir;

Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır.”

⁴ Kral ve bütün halk RAB'bin önünde kurban kestiler. ⁵ Kral Süleyman yirmi iki bin sığır, yüz yirmi bin davar kurban etti. Böylece kral ve halk Tanrı'nın Tapınağı'ni adamış oldular. ⁶ Kâhinler yerlerini almışlardı. Kral Davut'un

§ 6:33 “Sana ait olduğunu”: İbranice “Senin adıyla çağrıdığını.”
iyilikleri anımsa” ya da “Kulun Davut'un yaptığı iyilikleri anımsa”.
2Ta:5:13; Ezr:3:11; Mez:100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer:33:11

* 6:42 “Kulun Davut'a yaptığı
7:1 Lev:9:23-24 7:3 1Ta:16:34;

RAB'bi övmek için yaptırdığı ve "RAB'bin sevgisi sonsuza dek kalıcıdır" diyerek överken kullandığı çalgıları alan Levililer de yerlerini almıştı. Levililer'in karşısında duran kâhinler borazanlarını çalyorlardı. Bu sırada bütün İsailliler ayakta duruyordu. ⁷ Süleyman RAB'bin Tapınağı'nın önündeki avlunun orta kısmını kutsadı. Yakmalık sunularla esenlik sunularının yağlı parçalarını orada sundu. Çünkü yaptırdığı tunç sunak yakmalık sunuları, tahıl sunularını ve yağlı parçaları almadı.

⁸ Süleyman, Levo-Hamat'tan Mısır Vadisi'ne kadar her yerden gelen İsailliler'in oluşturduğu çok büyük bir toplulukla birlikte bayramı yedi gün kutladı. ⁹ Sekizinci gün kutsal bir toplantı yaptılar. Sunağı adamaya yedi gün, bayramı kutlamaya da yedi gün ayırdılar. ¹⁰ Kral yedinci ayın yirmi üçüncü günü halkı evlerine gönderdi. RAB'bin, Davut, Süleyman ve halkı İsrail için yapmış olduğu iyilikten dolayı hepsi mutluydu, sevinçle coşuyordu.

*Rab Süleyman'a Yine Görünüyor
(1Kr:9:1-9)*

¹¹ Süleyman RAB'bin Tapınağı'ni, sarayı ve RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayında yapmayı istediği bütün işleri başarıyla bitirince, ¹² RAB geceleyin ona görünerek şöyle dedi: "Duani duydum. Burayı kendime kurban sunulan tapınak olarak seçtim.

¹³ "Yağmur yağmasın diye göğü kapadığında, toprağım ürününü yiyp bitirmesi için çekirgelerle buyruk verdiğimden ya da halkimin arasına salgın hastalık gönderdiğimde, ¹⁴ adımla çağrılan halkım alçakgönüllülüğü takınır, bana yönelik dua eder, kötü yollarından dönerse, gökten onları duyacağım, günahlarını bağışlayıp ülkelerini sağlığa kavuşturacağım. ¹⁵ Gözlerim burada edilen duaya açık, kulaklarım işitici olacak. ¹⁶ Adım sürekli orada bulunsun diye bu tapınağı seçip kutsal kıldım. Gözlerim onun üstünde, yüreğim her zaman orada olacaktır. ¹⁷ Sana gelince, baban Davut'un yaptığı gibi yollarımı izler, buyurduğum her şeyi yapar, kurallaruma ve ilkelerime uyarsan, ¹⁸ baban Davut'la, 'İsrail tahtından senin soyunun ardi arkası kesilmeyecektir' diye yaptığım antlaşmaya bağlı kalıp krallığını pekiştireceğim.

¹⁹ "Ama siz yollarımdan sapar, kurallarımı, buyruklarımı bırakır, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, ²⁰ size verdiğimden sizi söküp atacağım, adıma kutsal kıldığım bu tapınağı terk edeceğim; burayı bütün ulusların aşağılayıp alay ettiği bir yer durumuna getireceğim. ²¹ Bu gösterişli tapınağın önünden geçenler hayretle, 'RAB bu ülkeyi ve tapınağı neden bu duruma getirdi?' diye soracaklar. ²² Ve diyecekler ki, 'İsrail halkı, atalarını Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'bi terk etti; başka ilahların ardından gitti, onlara tapıp kulluk etti. RAB bu yüzden bu kötülükleri başlarına getirdi.'"

8

*Süleyman'ın Öbür Etkinlikleri
(1Kr:9:10-28)*

¹ Süleyman RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayını yirmi yılda bitirdi. ² Sonra Hiram'ın kendisine verdiği kentleri onarıp İsailliler'in buralara yerleşmesini sağladı. ³ Ardından Hamat-Sova üzerine yürüyerek orayı ele geçirdi. ⁴ Çölde Tadmor Kenti'ni onardı. Hama yöresinde yaptırdığı bütün ambarlı kentlerin yapımını bitirdi. ⁵ Yukarı ve Aşağı Beython'u yeniden kurup çevrelerini

surlarla, sürgülü kapılarla sağlamıştı. ⁶ Baalat'ı ve yönetimindeki bütün ambarlı kentleri, savaş arabalarıyla atların bulunduğu kentleri de onarıp güçlendirdi. Böylece Yeruşalim'de, Lübnan'da, yönetimi altındaki bütün toprakları her istediğini yaptırmış oldu.

⁷ İsrail halkından olmayan Hititler, Amorlular, Perizliler, Hivliler ve Yevuslular'dan artakalanlara gelince, ⁸ Süleyman İsrail halkın yok etmediği bu insanların soyundan gelip ülkede kalanları angaryaya koştı. Bu durum bugün de sürüyor. ⁹ Ancak İsrail halkından hiç kimseye kölelik yaptırmadı. Onlar savaşçı, birlik komutanı, savaş arabalarıyla atlıkların komutanı olarak görev yaptılar. ¹⁰ Kral Süleyman adına halkı denetleyen iki yüz elli görevli de İsrail halkından.

¹¹ Süleyman, "Karım İsrail Kralı Davut'un sarayında kalmamalı. Çünkü RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* girdiği yerler kutsalıdır" diyerek firavunun kızını Davut Kenti'nden kendisi için yaptırdığı saraya getirtti.

¹² Tapınağın eyvanının önünde, yaptırdığı sunakta RAB'be yakmalık sunular sundu. ¹³ Sabat Günü, Yeni Ay, yılın üç bayramı -Mayasız Ekmek, Haftalar ve Çardak bayramları- için Musa'nın buyurduğu sunuları günün gününne sundu. ¹⁴ Babası Davut'un koyduğu kural uyarınca, kâhin bölgüklerine ayrı ayrı görevler verdi. Levililer'i Tanrı'yı övmeye ve her günün gerektirdiği işlerde kâhinlere yardım etmeye görevine atadı. Kapı nöbetçilerini de bölgüklerine göre değişik kapılarda görevlendirdi. Çünkü Tanrı adamı Davut böyle buyurmuştu. ¹⁵ Bunlar, hazine odalarına ilişkin konular dahil, hiçbir konuda kralın kâhinlerle Levililer'e verdiği buyruklardan ayrılmadılar.

¹⁶ RAB'bin Tapınağı'nın temelinin atıldığı günden bitime dek Süleyman'ın yapmak istediği her iş yerine getirildi. Böylece RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanmış oldu.

¹⁷ Bundan sonra Süleyman Esyon-Gever'e, Edom kıyısındaki Eylat'a gitti. ¹⁸ Hiram ona denizi bilen gemiciler ve kendi görevlileri aracılığıyla gemiler gönderdi. Kral Süleyman'ın adamlarıyla birlikte Ofir'e giden bu gemiciler, dört yüz elli talant* altın getirdiler.

9

Saba Kralıçesi Süleyman'ı Ziyaret Ediyor

(1Kr.10:1-13)

¹ Saba Kralıçesi, Süleyman'ın ününu duyunca, onu çetin sorularla sınamak için Yeruşalim'e geldi. Çeşitli baharat, çok miktarda altın ve değerli taşlarla yüklü büyük bir kervan eşliğinde gelen kraliçe, aklından geçen her şeyi Süleyman'la konuştu. ² Süleyman onun bütün sorularına karşılık verdi. Kralın ona yanıt bulmakta güçlük çektiği hiçbir konu olmadı. ³⁻⁴ Süleyman'ın bilgeliğini, yaptırdığı sarayı, sofrasının zenginliğini, görevlilerinin oturup kalkışını, hizmetkârlarının ve sakilerinin özel giysileriyle yaptığı hizmeti, RAB'bin Tapınağı'nda sunduğu yakmalık sunuları gören Saba Kralıçesi hayranlık içinde kaldı.

⁵ Krala, "Ülkemdeyken, yaptıklarınla ve bilgeliğinle ilgili duyduklarım doğrumsu" dedi, ⁶ "Ama gelip kendi gözlerimle görünçeye dek anlatılanlara inanmamışım. Büyük bilgeliğinin yarısı bile bana anlatılmadı. Duyduklarından daha üstünsün. ⁷ Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu sana hizmet eden

görevlilere! Çünkü sürekli bilgeligi tanik oluyorlar. ⁸ Senden hoşnut kalan, adina egemenlik sürmen için seni tahta oturtan Tanrin RAB'be övgüler olsun! Tanrin İsrail'i sevdigi, sonsuza dek korumak istedigi için, adaleti ve doğruluğu saglaman için seni İsrail'e kral yaptı."

⁹ Saba Kralicesi krala 120 talant^{*} altın, çok büyük miktarda baharat ve değerli taşlar armağan etti. Krala armağan ettiği baharatın benzeri yoktu.

¹⁰ Bu arada Hiram'ın adamlarıyla Süleyman'ın adamları Ofir'den altın, algum[†] kerestesiyle değerli taşlar getirdiler. ¹¹ Kral, RAB'bin Tapınağı'yla sarayın basamaklarını, çalgcıların lırleriyle çeneklerini bu algum kerestesinden yaptırdı. Yahuda bölgesinde daha önce böylesi görülmemişti.

¹² Kral Süleyman Saba Kralicesi'nin her isteği, her dileğini yerine getirdi. Kralicenin kendisine getirdiklerinden daha fazlasını ona verdi. Bundan sonra kralice adamlarıyla birlikte oradan ayrılp kendi ülkesine döndü.

Kral Süleyman'ın Zenginliği (1Kr:10:14-29; 2Ta:1:14-17)

¹³ Süleyman'a bir yilda gelen altının miktarı 666 talanti[‡] buluyordu.

¹⁴ Tüccarların ve alım satımla uğraşanların getirdiği altın bunun dışındaydı. Arabistan'ın bütün krallarıyla İsrail valileri de Süleyman'a altın, gümüş getiriyordular.

¹⁵ Kral Süleyman dövme altından her biri altı yüz şekel[§] ağırlığında iki yüz büyük kalkan yaptırdı. ¹⁶ Ayrıca her biri üç yüz şekel^{*} ağırlığında dövme altından üç yüz küçük kalkan yaptırdı. Kral bu kalkanları Lübnan Ormanı adındaki saraya koydu.

¹⁷ Kral fildişiinden büyük bir taht yaptııp saf altına kaplattı. ¹⁸ Tahtın altı basamağı, bir de altın ayak taburesi vardı. Bunlar tahta bağlıydı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu.

¹⁹ Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı. ²⁰ Kral Süleyman'ın kadehleriyle Lübnan Ormanı adındaki sarayın bütün eşyaları saf altından yapılmış, hiç gümüş kullanılmamıştı. Çünkü Süleyman'ın döneminde gümüşün değeri yoktu. ²¹ Kralın gemileri Hiram'ın adamlarının yönetiminde Tarşis'e[†] giderdi. Bu gemiler üç yılda bir altın, gümüş, fildişi ve türülü maymunlarla[‡] yüklü olarak dönerlerdi.

²² Kral Süleyman dünyanın bütün krallarından daha zengin, daha bilgeydi.

²³ Tanrı'nın Süleyman'a verdiği bilgeligi dinlemek için dünyanın bütün kralları onu görmek isterlerdi. ²⁴ Onu görmeye gelenler her yıl armağan olarak altın ve gümüş eşya, giysi, silah, baharat, at, katır getirirlerdi.

²⁵ Süleyman'ın atlarla savaş arabaları için dört bin ahırı, on iki bin atlısı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. ²⁶ Fırat Irmağı'ndan Filist bölgebine, oradan da Mısır sınırlına dek uzanan bölgedeki bütün krallara egemendi. ²⁷ Onun krallığı döneminde Yeruşalim'de gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanıl incir ağaçları kadar bollaştı. ²⁸ Süleyman'ın atları Mısır'dan ve bütün öbür ülkelerden getirilirdi.

* **9:9** "120 talant": Yaklaşık 4.1 ton. † **9:10** "Algum": Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağaç olduğu sanılıyor. ‡ **9:13** "666 talant": Yaklaşık 23 ton. § **9:15** "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg.

* **9:16** "Üç yüz şekel": Yaklaşık 3.5 kg. † **9:21** "Tarşis'e" ya da "Uzun yola". ‡ **9:21** "Türlü maymunlarla" ya da "Maymunlar ve tavuskuşlarıyla". **9:25** 1Kr:4:26 **9:26** Yar:15:18; 1Kr:4:21

Süleyman'ın Ölümü
(1Kr:11:41-43)

²⁹ Süleyman'ın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, Peygamber Natan'ın tarihinde, Şilolu Ahiya'nın peygamberlik yazlarında ve Bilici İddo'nun Nevat oğlu Yarovam'a ilişkin görüşlerinde yazılıdır. ³⁰ Süleyman kırk yıl süreyle bütün İsrail'i Yeruşalim'den yönetti. ³¹ Süleyman ölüp atalarına kavuşunca babası Davut'un Kenti'nde gömüldü. Yerine oğlu Rehavam kral oldu.

10

İsrailliler Rehavam'a Başkaldırıyor
(1Kr:12:1-20)

¹ Rehavam Şekem'e gitti. Çünkü bütün Israilliler kendisini kral ilan etmek için orada toplanmışlardı. ² Kral Süleyman'dan kaçış Mısır'a yerleşen Nevat oğlu Yarovam bunu duyunca Mısır'dan döndü. ³ Israilliler Yarovam'ı çağırırlar. Birlikte gidip Rehavam'a şöyle dediler: ⁴ "Baban üzerimize ağır bir boyunduruk koydu. Ama babanın üzerimize yüklediği ağır yükü ve boyunduruğu hafifletirsen sana kul köle oluruz."

⁵ Rehavam, "Üç gün sonra yine gelin" yanıtını verince halk yanından ayrıldı.

⁶ Kral Rehavam, babası Süleyman'a sağlığında danışmanlık yapan ileri gelenlere, "Bu halka nasıl yanıt vermemi öğütlersiniz?" diye sordu.

⁷ İleri gelenler, "Halka iyi davranış, onları hoşnut eder, olumlu yanıt verirsen, sana her zaman kul köle olurlar" diye karşılık verdiler.

⁸ Ne var ki, Rehavam ileri gelenlerin öğündünü reddederek birlikte büyüğü genç görevlilerine danıştı: ⁹ "Siz ne yapmamı öğütlersiniz? 'Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen bu halka nasıl bir yanıt verelim?"

¹⁰ Birlikte büyüğü gençler ona şu karşılığı verdiler: "Sana, 'Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet' diyen halka de ki, 'Benim küçük parmağım, babamın belinden daha kalındır. ¹¹ Babam size ağır bir boyunduruk yüklediyse, ben boyunduruğunu daha da ağırlaştıracığım. Babam sizi kirbacla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.'"

¹² Yarovam'la bütün halk, kralın, "Üç gün sonra yine gelin" sözü üzerine, üçüncü gün Rehavam'ın yanına geldiler. ¹³⁻¹⁴ İleri gelenlerin öğündünü reddeden Kral Rehavam, gençlerin öğündüne uyarak halka sert bir yanıt verdi: "Babamın size yüklediği boyunduruğu ben daha da ağırlaştıracığım. Babam sizi kirbacla yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim." ¹⁵ Kral halkı dinlemedi. Bu Tanrı'dandı. Çünkü Şilolu Ahiya aracılığıyla Nevat oğlu Yarovam'a verdiği sözü yerine getirmek için RAB bu olayı düzenlemiştir.

¹⁶ Kralın kendilerini dinlemediğini görünce, bütün Israilliler,
"İşay oğlu Davut'la ne ilgimiz,

Ne de payımız var!" diye bağırıldılar,

"Ey İsrail halkı, haydi evimize dönelim!

Davut'un soyu başının çaresine baksın!"

Böylece herkes evine döndü.

¹⁷ Rehavam da yalnızca Yahuda kentlerinde yaşayan Israilliler'e krallık yapmaya başladı.

¹⁸ İsailliler Kral Rehavam'ın gönderdiği angaryacıbaşı Hadoram'ı taşa tutup öldürdüler. Bunun üzerine Kral Rehavam savaş arabasına atlayıp Yeruşalim'e kaçıtı. ¹⁹ İsrail halkı, Davut soyundan gelenlere hep başkaldırdı.

11

Şemaya'nın Peygamberliği (1Kr.12:21-24)

¹ Rehavam Yeruşalim'e varınca, İsailliler'le savaşıp onları yeniden egemenliği altına almak amacıyla Yahuda ve Benyamin oymaklarından yüz seksen bin seckin savaşçı topladı.

² Bu arada RAB, Tanrı adamı Şemaya'ya şöyle seslendi: ³ "Süleyman oğlu Yahuda Kralı Rehavam'a, Yahuda ve Benyamin bölgesinde yaşayan bütün İsailliler'e şunu söyle: ⁴ 'RAB diyor ki, İsailli kardeşlerinize saldırmayın, onlarla savaşmayın. Herkes evine dönsün! Çünkü bu olayı ben düzenledim.' " RAB'bin bu sözlerini duyan halk Yarovam'a karşı savaşmaktan vazgeçti.

Rehavam Yahuda'yı Güçlendiriyor

⁵ Rehavam Yeruşalim'de yaşadı ve savunma amacıyla Yahuda'daki şu kentleri onardı: ⁶ Beytlehem, Etam, Tekoa, ⁷ Beytsur, Soko, Adullam, ⁸ Gat, Mareşa, Zif, ⁹ Adorayim, Lakiş, Azeka, ¹⁰ Sora, Ayalon, Hevron. Bunlar Yahuda ve Benyamin bölgesinde surlu kentlerdi. ¹¹ Rehavam bu kentlerin surlarını güçlendirerek buralara komutanlar atadı; yiyecek, zeytinyağı, şarap depoladı. ¹² Her kent için kalkanlar, mızraklar sağladı. Kentleri iyice güçlendirdi. Böylece Yahuda ve Benyamin bölgeleri onun denetimi altında kaldı.

¹³ İsrail'in her bölgesinden kâhinlerle Levililer Rehavam'dan yana geçtiler.

¹⁴ Levililer otlaklarını, mallarını bırakıp Yahuda ve Yeruşalim'e gelmişlerdi. Çünkü Yarovam'la oğulları onları RAB'bin kâhinliğinden uzaklaştırmıştı. ¹⁵

Yarovam tapınağı yerleri ve yaptırdığı teke ve buzağı biçimindeki putlar için kâhinler atamıştı. ¹⁶ İsrail'in her oymağından RAB'be, İsrail'in Tanrı'sına yönelmeye yürekten kararlı olanlar ise, atalarının Tanrı'sı RAB'be kurban sunmak için kâhinlerle Levililer'in ardından Yeruşalim'e geldiler. ¹⁷ Üç yıl Davut'la Süleyman'ın izinde yürüyen bu kişiler, Süleyman oğlu Rehavam'ı destekleyerek Yahuda Krallığı'nı güçlendirdiler.

Rehavam'in Ailesi

¹⁸ Rehavam Davut oğlu Yerimot'un kızı Mahalat'la evlendi. Mahalat'ın annesi Avihayil, İshay oğlu Eliav'ın kızıydı. ¹⁹ Mahalat Rehavam'a şu oğulları doğurdu: Yeuş, Şemarya, Zaham. ²⁰ Rehavam Mahalat'tan sonra Avşalom'un kızı Maaka ile evlendi. Maaka ona Aviya'yı, Attay'ı, Ziza'yı, Selomit'i doğurdu. ²¹ Rehavam Avşalom'un kızı Maaka'yı öbür eşleriyle cariyelerinin hepsinden daha çok severdi. Rehavam'ın on sekiz karısı, altmış cariyesi vardı. Bunlardan yirmi sekiz erkek, altmış kız çocuğu oldu.

²² Rehavam Maaka'dan doğan Aviya'yı kral yapmak amacıyla onu kardeşleri arasında önder ve tahta geçecek aday atadı. ²³ Bilgece davranışarak oğullarının bazılarını Yahuda ve Benyamin topraklarına, surlu kentlere dağıttı. Onlara bol yiyecek sağladı ve birçok kadıyla evlendirdi.

12

Şişak Yeruşalim'e Saldırıyor (1Kr.14:21-31)

¹ Rehavam krallığını pekiştirdip güçlenince, İsrail* halkıyla birlikte RAB'bin Yasası'na sırt çevirdi. ² Rehavam'ın krallığını beşinci yılında Mısır Kralı Şişak Yeruşalim'e saldırdı. Çünkü Rehavam'la halkın RAB'be ihanet etmişti. ³ Şişak'ın bin iki yüz savaş arabası, altmış bin atlısı ve Mısır'dan onunla birlikte gelen Luvlu, Suklu, Kûşlu sayısız askeri vardı. ⁴ Şişak Yahuda'nın surlu kentlerini ele geçirerek Yeruşalim'e kadar geldi.

⁵ Bu sırada Peygamber Şemaya, Rehavam'a ve Şişak yüzünden Yeruşalim'de toplanan Yahuda önderlerine gelip şöyle dedi: "RAB, 'Siz beni bırakınız. Ben de sizin bırakıp Şişak'ın eline teslim ettim' diyor."

⁶ İsrail önderleriyle kral alçakgönüllü bir tutum takınarak, "RAB adildir" dediler.

⁷ RAB onların alçakgönüllü bir tutum takındıklarını görünce, Şemaya'ya şöyle dedi: "Madem alçakgönüllü bir tutum takındılar, onları yok etmeyeceğim; biraz da olsa onları huzura kavuşturacağım. Öfkemi Şişak aracılığıyla Yeruşalim üzerine boşaltmayacağım. ⁸ Ama onları Şişak'a köle edeceğim. Öyle ki, bana hizmet etmekle öbür ulusların krallarına hizmet etmek arasındaki farkı anlayabilsinler."

⁹ Mısır Kralı Şişak Yeruşalim'e saldırdığında, Süleyman'ın yaptırmış olduğu altın kalkanlar dahil RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın bütün hazinelarını boşaltıp götürdü. ¹⁰ Kral Rehavam bunların yerine tunç kalkanlar yaptıracak sarayın kapı muhafizlerinin komutanlarına emanet etti. ¹¹ Kral RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde, muhafizler bu kalkanları taşıyarak ona eşlik eder, sonra muhafiz odasına götürürlerdi.

¹² Rehavam'ın alçakgönüllü bir tutum takınması üzerine RAB'bin öfkesi dindi, onu büsbütün yok etmekten vazgeçti. Yahuda'da bazı iyi davranışlar da vardı.

¹³ Kral Rehavam Yeruşalim'de krallığını pekiştirek sürdürdü. Kral olduğunda kırk bir yaşındaydı. RAB'bin adını yerleştirmek için bütün İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiği Yeruşalim Kenti'nde on yedi yıl krallık yaptı. Annesi Ammonlu Naama'ydı. ¹⁴ Rehavam RAB'be yönelmeye yürekten kararlı olmadığı için kötülük yaptı.

¹⁵ Rehavam'ın yaptığı işler, başından sonuna dek, Peygamber Şemaya ve Bilici İddo'nun soyla ilgili tarihinde yazılıdır. Rehavam'la Yarovam arasında sürekli savaş vardı. ¹⁶ Rehavam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü. Rehavam'ın yerine oğlu Aviya kral oldu.

13

Aviya'nın Yahuda Krallığı (1Kr.15:1-8)

¹ İsrail Kralı Yarovam'ın krallığını on sekizinci yılında Aviya Yahuda Kralı oldu. ² Yeruşalim'de üç yıl krallık yaptı. Annesi Givali Uriel'in kızı Mikaya'ydı.

Aviya'yla Yarovam arasında savaş vardı. ³ Aviya seçme yiğit askerlerden oluşan dört yüz bin kişilik bir orduyla savaşa çıktı. Yarovam da sekiz yüz bin seçme yiğit savaşçıdan oluşan bir orduyla ona karşı savaş düzenine girdi.

* ^{12:1} "İsrail", yani "Yahuda". ^{12:9} 1Kr.10:16-17; 2Ta.9:15-16

⁴ Aviya Efrayim dağlık bölgesindeki Semarayim Dağı'na çıktı şöyledi: "Ey Yarovam ve bütün İsailliler, beni dinleyin! ⁵ İsrail'in Tanrısı RAB'bin bozulmaz bir antlaşmaya^{*} İsrail Krallığı'nı sonsuza dek Davut'a ve soyuna verdiğini bilmiyor musunuz? ⁶ Nevat oğlu Yarovam efendisi Davut oğlu Süleyman'a başkaldırıldı. ⁷ Bir takım işe yaramaz kötü kişiler çevresinde toplanıp Süleyman oğlu Rehavam'a baskın yaptılar. O sırada Rehavam onlara karşı koyamayacak kadar genç ve deneyimsizdi.

⁸ "Şimdi de siz Davut soyunun elindeki RAB'bin Krallığı'na karşı gelmeyi tasarlıyorsunuz. Büyük bir ordusunuz. Üstelik Yarovam'ın ilahalarınız olsun diye yaptırdığı altın buzağılar da yanınızda. ⁹ RAB'bin kâhinlerini, Harunoğullarıyla Levililer'i kovmadınız mı? Onların yerine öbür halklar gibi kendinize kâhinler atmadınız mı? Atanmak için bir boğa ve yedi koçla gelen herkes, tanrı olmayanlara kâhin olabiliyor.

¹⁰ "Ama bizim Tanrıımız RAB'dir, O'nu bırakmadık. RAB'be hizmet eden kâhinler Harun soyundandır. Levililer de onlara yardımcıdır. ¹¹ Onlar her sabah, her akşam RAB'be yakınlık sunular sunar, hoş kokulu buhur yakar, dinsel açıdan temiz masanın üzerine adak ekmeklerini dizerler. Her akşam altın kandilliğin kandillerini yakarlar. Biz Tanrıımız RAB'bin buyruklarını yerine getiriyoruz. Oysa siz O'na sırt çevirdiniz. ¹² Tanrı bizimledir, O önderimizdir. O'nun kâhinleri borazanlarla size karşı savaş çagensi yapacaklar. Ey İsrail halkı, atalarınızın Tanrısı RAB'be karşı savaşmayın; çünkü başaramazsınız."

¹³ Yarovam askerlerinin bir bölümüyle Yahudalılar'ı önden karşılarken, öbür bölümünü arkalarında pusu kurmaya gönderdi. ¹⁴ Yahudalılar önden, arkadan kuşatıldıklarını görünce, RAB'be yakardılar. Kâhinler borazanlarını çaldı. ¹⁵ Yahudalılar savaş çığlıklar attığı anda, Tanrı Yarovam'la İsailliler'i Aviya'yla Yahudalılar'ın önünde yenilgiye uğrattı. ¹⁶ İsailliler Yahudalılar'ın önyünden kaçtı. Tanrı onları Yahudalılar'ın eline teslim etti. ¹⁷ Aviya'yla ordusu İsailliler'i bozguna uğrattı. İsailliler'den beş yüz bin seçme asker öldürdü. ¹⁸ Böylece İsailliler yenilgiye uğradı, Yahudalılar'sa zafer kazandı. Çünkü Yahudalılar atalarının Tanrısı RAB'be güvenmişlerdi.

¹⁹ Aviya Yarovam'ı kovaladı. Yarovam'a ait Beytel, Yeşana, Efron kentleriyle çevrelerindeki köyleri ele geçirdi. ²⁰ Aviya'nın krallığı döneminde Yarovam bir daha eski gücünü toparlayamadı. Sonunda RAB onu cezalandırdı, Yarovam öldü.

²¹ Aviya ise gitgide krallığını güçlendirdi. On dört kadınlı evlenip yirmi iki erkek, on altı kız babası oldu.

²² Aviya'nın yaptığı öbür işler, uygulamaları ve söyledikleri, Peygamber İddo'nun yorumunda yazılıdır.

14

¹ Aviya ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü, yerine oğlu Asa kral oldu. Ülke Asa'nın yönetimi altında on yıl barış içinde yaşadı.

Asa'nın Yahuda Krallığı (1Kr:15:9-12)

* ^{13:5} "Bozulmaz bir antlaşma": İbranice "Tuz antlaşması".

² Asa Tanrısı RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yaptı. ³ Yabancı ilahların sunaklarını, puta tapılan yerleri kaldırdı. Dikili taşları parçaladı, Aşera putlarını devirdi. ⁴ Yahudalılar'dan atalarının Tanrısı RAB'be yönelmelerini, O'nun yasasına ve buyruklarına uymalarını istediler. ⁵ Yahuda'nın bütün kentlerinden puta tapılan yerlerle buhur sunaklarını kaldırdı. Ülke onun yönetimi altında barış içinde yaşadı. ⁶ Ülke barış içinde olduğu için Asa Yahuda'daki bazı kentleri surlarla çevirdi. O yıllarda kimse ona karşı savaş açmadı. Çünkü RAB ona esenlik vermişti.

⁷ Asa Yahudalılar'a, "Bu kentleri onaralım" dedi, "Onları surlarla kuşatıp kulelerle, kapılarla, sürgülerle güçlendirelim. Ülke hâlâ bizim elimizde, çünkü Tanrıımız RAB'be yöneldik, O da bizi her yandan esenlikle kuşattı."

Böylece yapım işlerini başarıyla bitirdiler.

⁸ Asa'nın Yahudalılar'la Benyaminliler'den oluşan bir ordusu vardı. Yahudalılar büyük kalkan ve mızraklarla donanmış üç yüz bin kişiydi. Benyaminliler ise küçük kalkan ve yay taşıyan iki yüz seksen bin kişiydi. Bunların hepsi yiğit savaşçılardı.

⁹ Kûşlu Zerah binlerce asker ve üç yüz savaş arabasıyla Mareşa'ya ilerledi.

¹⁰ Asa ona karşı durmak için yola çıktı. İki ordu Mareşa yakınılarında Sefata Vadisi'nde savaş düzeni aldı.

¹¹ Asa, Tanrısı RAB'be, "Ya RAB, güclünün karşısında gücsüze yardım edebilecek senden başka kimse yoktur" diye yakardı, "Ey Tanrıımız RAB, bize yardım et, çünkü sana güveniyoruz. Senin adınla bu kalabalığa karşı çıktık. Ya RAB, sen bizim Tanrıımız'sın. İnsanlar sana karşı zafer kazanmasın."

¹² RAB Kûşlular'ı Asa'yla Yahudalılar'ın önünde bozguna uğrattı. Kûşlular kaçmaya başladı. ¹³ Asa ordusuya onları Gerar'a kadar kovaladı. Kûşlular'dan kurtulan olmadı. RAB'bin ve ordusunun önünde kırıldılar. Yahudalılar çok miktarda mal yağmalayıp götürdüler. ¹⁴ Gerar'ın çevresindeki bütün köyleri yerle bir ettiler. Çünkü RAB'bin dehşeti onları sarmıştı. Bu köylerde çok mal olduğundan onları yağmaladılar. ¹⁵ Çobanların çadırlarına da saldırdılar. Çok sayıda davar ve deveyi alıp Yeruşalim'e döndüler.

15

Asa'nın Yaptığı Yenilikler (1Kr.15:13-15)

¹ Tanrı'nın Ruhu Odet oğlu Azarya'nın üzerine indi. ² Azarya, Kral Asa'ya gidip şöyle dedi: "Ey Asa, ey Yahuda ve Benyamin halkı, beni dinleyin! RAB'le birlikte olduğunuz sürece, O da sizinle olacaktır. O'nu ararsanız bulursunuz. Ama O'nu bırakırsanız, O da sizin bırakır. ³ İsrail halkı uzun süre gerçek Tanrı'dan, eğitici kâhinlerden ve yasadandan uzak yaşadı. ⁴ Ama sıkıntıya düştüklerinde İsrail'in Tanrısı RAB'be döndüler, O'nu arayıp buldular. ⁵ O günlerde yolcuların güvenliği yoktu. Çünkü çevre ülkelerde yaşayanların tümü büyük kargaşa içindeydi. ⁶ Ulus ulusu, kent kenti ezmeye çalışıyordu. Çünkü Tanrı onları çeşitli sıkıntılarla tedirgin ediyordu. ⁷ Ama siz güçlü olun, cesaretinizi ytirmeyin. Yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız."

⁸ Asa bu sözleri, Peygamber Odet'in oğlu Azarya'nın^{*} peygamberliğini duyunca, cesaret buldu. Yahuda ve Benyamin topraklarından, Efrayim'in

* ^{15:8} Bazi Vulgata elyazmaları "Peygamber Odet'in oğlu Azarya'nın", Masoretik metin "Peygamber Odet'in" (bkz. 15:1).

dağlık bölgesinde ele geçirdiği kentlerden iğrenç putları kaldırdı. RAB'bin Tapınağı'nın eyvanının önündeki RAB'bin sunağı onardı.

⁹ Efrayim'den, Manaşşe'den, Şimon'dan gelen birçok İsaillî, Tanrısi RAB'bin Asa'yla birlikte olduğunu görünce onun tarafına geçti. Asa bu gelenlerle Yahuda ve Benyamin halkını bir araya topladı. ¹⁰ Asa'nın krallığının on beşinci yılının üçüncü ayında Yeruşalim'de toplandılar. ¹¹ Yağmalamış oldukları hayvanlardan yedi yüz sığırla yedi bin davarı o gün RAB'be kurban ettiler. ¹² Bütün yürekleriyle, bütün canlarıyla atalarının Tanrısi RAB'be yönelmek için antlaşma yaptılar. ¹³ Büyük küçük, kadın erkek, kim İsrail'in Tanrısi RAB'be yönelmezse öldürülecekti. ¹⁴ Yüksek sesle bağırarak, borazan ve boru çalarak RAB'bin önünde ant içtiler. ¹⁵ Yahudalılar bütün yürekleriyle içikleri ant için sevindiler. RAB'bi istekle arayıp buldular. O da onları her yandan esenlikle kuşattı.

¹⁶ Kral Asa annesi Maaka'nın krallığını elinden aldı. Çünkü o Aşera için iğrenç bir put yaptırmıştı. Asa bu iğrenç putu kesip parçaladıktan sonra Kidron Vadisi'nde yaktı. ¹⁷ Ancak İsrail[†] den putta tapılan yerleri kaldırmadı. Ama yaşamı boyunca yüreğini RAB'be adadı. ¹⁸ Babasının ve kendisinin adadığı altını, gümüşü ve eşyaları Tanrı'nın Tapınağı'na getirdi.

¹⁹ Asa'nın krallığının otuz beşinci yılına kadar savaş olmadı.

16

Asa'nın Son Yılları (1Kr:15:16-24)

¹ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz altıncı yılında İsrail Kralı Baaşa Yahuda'ya saldırmaya hazırlanıyordu. Asa'nın topraklarına giriş çıkışını engellemek amacıyla, Rama Kenti'ni güçlendirmeye başladı.

² Bunun üzerine Asa, RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayı hazinelerindeki altın ve gümüşü çıkararak şu haberle birlikte Şam'da oturan Aram Kralı Ben-Hadat'a gönderdi: ³ "Babamla baban arasında olduğu gibi seninle benim aramızda da bir antlaşma olsun. Sana gönderdiğim bu altınlara, gümüşlere karşılık, sen de İsrail Kralı Baaşa ile yaptığı antlaşmayı boz, topraklarından askerlerini çeksin."

⁴ Kral Asa'nın önerisini kabul eden Ben-Hadat, ordu komutanlarını İsrail kentlerinin üzerine gönderdi. İyon'u, Dan'ı, Avel-Mayim'i, Naftali'nin bütün ambarlı kentlerini ele geçirdiler. ⁵ Baaşa bunu duyunca Rama'nın yapımını durdurup işe son verdi. ⁶ Kral Asa bütün Yahudalılar'ı çağırıttı; Baaşa'nın Rama'nın yapımında kullandığı taşlarla keresteleri alıp götürdüler. Asa bunlarla Geva ve Mispa kentlerini onardı.

⁷ O sırada Bilici Hanani Yahuda Kralı Asa'ya gelip şöyle dedi: "Tanrı RAB'be güveneceğine Aram Kralı'na güvendin. Bu yüzden Aram Kralı'nın ordusu elinden kurtuldu. ⁸ Kûşlular'la* Luvlular, çok sayıda savaş arabaları, atlılarıla büyük bir ordu değil miyidiler? Ama sen RAB'be güvendin, O da onları eline teslim etti. ⁹ RAB'bin gözleri bütün yürekleriyle kendisine bağlı olanlara güç vermek için her yeri görür. Akılsızca davrandın. Bundan böyle hep savaş içinde olacaksın."

¹⁰ Asa biliciye öfkelenip onu cezaevine attırdı. Çünkü söyledikleri onu kızdırmıştı. Halktan bazı kişilere de baskın yaptı.

[†] 15:17 "İsrail", yani "Yahuda".

¹¹ Asa'nın yaptığı işler, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹² Asa, krallığının otuz dokuzuncu yılında ayaklarından hastalandı. Durumu çok ağırdı. Hastalığında RAB'be yönelegeceğine hekimlere başvurdu. ¹³ Asa krallığının kırk birinci yılında ölüp atalarına kavuştu. ¹⁴ Onu özel olarak hazırlanmış, güzel kokulu çeşit çeşit baharat dolu bir sedyeyle yatrarak Davut Kenti'nde kendisi için yaptırdığı mezara gömdüler. Onuruna çok büyük bir ateş yaktılar.

17

Yehoşafat'in Yahuda Krallığı

¹ Asa'nın yerine oğlu Yehoşafat kral oldu. Yehoşafat İsrail'e karşı krallığını pekiştirdi. ² Yahuda'nın bütün surlu kentlerine askeri birlikler yerleştirdi; Yahuda'ya vebabası Asa'nın ele geçirmiş olduğu Efrayim kentlerine de asker yerleştirdi.

³ RAB Yehoşafat'laydı. Çünkü Yehoşafat atası Davut'un başlangıçtaki yolunu izledi; Baallar'a* yonelegeçine, ⁴ babasının Tanrısı'na yöneldi; İsrail halkın yapıklarına değil, Tanrı'nın buyruklarına uydı. ⁵ RAB onun yönetimi altındaki krallığı pekiştirdi. Bütün Yahudalar onaarmağanlar getirdi. Böylece Yehoşafat büyük zenginliğe ve onura kavuştu. ⁶ Yüreği RAB'de* cesaret buldu, puta tapılan yerleri ve Aşera putlarını Yahuda'dan kaldırdı.

⁷ Yehoşafat krallığının üçüncü yılında halka öğretmek amacıyla görevlilerinden Ben-Hayil'i, Ovadya'yı, Zekeriya'yı, Netanel'i, Mikaya'yı Yahuda kentlerine gönderdi. ⁸ Onlarla birlikte şu Levililer'i de gönderdi: Şemaya, Netanya, Zevadya, Asahel, Şemiramot, Yehonatan, Adoniya, Toviya, Tov-Adoniya. Kâhinlerden Elişama ile Yehoram'ı gönderdi. ⁹ RAB'bin Yasa Kitabı'nı yanlarına alıp Yahuda'da halka öğrettiler. Bütün Yahuda kentlerini dolaşarak halka ders verdiler.

¹⁰ Yahuda'yı çevreleyen ülkelerin krallıklarını RAB korkusu sardı. Bu yüzden Yehoşafat'a karşı savaşmadılar. ¹¹ Bazı Filistiller Yehoşafat'a haraç olarakarmağanlar ve gümüş verdiler. Araplar da ona davar getirdiler: Yedi bin yedi yüz koçla yedi bin yedi yüz teke. ¹² Yehoşafat giderek güçlendi. Yahuda'da kaleler, ambarlı kentler yaptırdı. ¹³ Yahuda kentlerinde birçok işler yaptı. Yeruşalim'e deneyimli yiğit savaşçılar yerleştirdi. ¹⁴ Bunlar boylarına göre şöyle kaydedilmişlerdi:

Yahuda'dan binbaşilar: Komutan Adna ve komutasında 300 000 yiğit asker;

¹⁵ Yanında Komutan Yehohanen ve komutasında 280 000 asker;

¹⁶ Onun yanında kendini RAB'bin hizmetine adayan Zikri oğlu Amatsya ve komutasında 200 000 yiğit asker.

¹⁷ Benyamin oymağından: Yiğit bir savaşçı olan Elyada ile komutasında yay ve kalkanla silahlanmış 200 000 asker;

¹⁸ Yanında Yehozavat ve komutasında savaşmak üzere donatılmış 180 000 asker.

¹⁹ Bunlar kralın surlu Yahuda kentlerine yerleştirdiği askerlerin yanısıra, ona hizmet ediyorlardı.

18

Peygamber Mikaya Ahav'i Uyarıyor (1Kr.22:1-28)

* ^{17:6} "RAB'de": İbranice "RAB'bin yollarında".

¹ Büyük bir zenginlik ve onura kavuşan Yehoşafat, evlilik bağıyla Ahav'a akraba oldu. ² Birkaç yıl sonra Samiriye Kenti'nde yaşayan Ahav'ı görmeye gitti. Ahav onun ve yanındakilerin onuruna birçok davar, siğır keserek Ramot-Gilat'a saldırmak için onu kuşkurttu.

³ İsrail Kralı Ahav, Yahuda Kralı Yehoşafat'a, "Ramot-Gilat'a karşı benimle birlikte savaşır mısın?" diye sordu.

Yehoşafat, "Beni kendin, halkımı halkın say. Savaşta sana eşlik edeceğiz" diye yanıtladı, ⁴ "Ama önce RAB'be danışalım" diye ekledi.

⁵ İsrail Kralı Ahav dört yüz peygamber toplayıp, "Ramot-Gilat'a karşı savaşalım mı, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Peygamberler, "Savaş, çünkü Tanrı kenti senin eline teslim edecek" diye yanıldılar.

⁶ Ama Yehoşafat, "Burada danışabileceğimiz RAB'bin başka peygamberi yok mu?" diye sordu.

⁷ İsrail Kralı, "Yimla oğlu Mikaya adında biri daha var" diye yanıtladı, "Onun aracılığıyla RAB'be danışabilirim. Ama ben ondan nefret ederim. Çünkü benimle ilgili hiç iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyler."

Yehoşafat, "Böyle konuşmaman gereklidir, ey kral!" dedi.

⁸ İsrail Kralı bir görevli çağrııp, "Hemen Yimla oğlu Mikaya'yı getir!" diye buyurdu.

⁹ İsrail Kralı Ahav ile Yahuda Kralı Yehoşafat kral giysileriyle Samiriye Kapısı'nın girişinde, harman yerine konan tahtlarında oturuyorlardı. Bütün peygamberler de onların önünde peygamberlik ediyordu. ¹⁰ Kenaana oğlu Sidkiya, yaptığı demir boynuzları göstererek şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar'ı yok edinceye dek onları bu boynuzlarla vuracaksın."

¹¹ Öteki peygamberlerin hepsi de aynı şeyi söylediler: "Ramot-Gilat'a saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek."

¹² Mikaya'yı çağrırmaya giden görevli ona, "Bak! Peygamberler bir ağızdan kral için olumlu şeyler söyleyiyorlar" dedi, "Rica ederim, senin sözün de onlarinkine uygun olsun; olumlu bir şey söyle."

¹³ Mikaya, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, Tanrım ne derse onu söyleyeceğim" diye karşılık verdi.

¹⁴ Mikaya gelince kral, "Mikaya, Ramot-Gilat'a karşı savaşa gidelim mi, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Mikaya, "Saldırın, kazanacaksınız! Çünkü onlar sizin elinize teslim edilecek" diye yanıldı.

¹⁵ Bunun üzerine kral, "RAB'bin adına bana gerçeğin dışında bir şey söylemeyeceğine ilişkin sana kaç kez ant içireyim?" diye sordu.

¹⁶ Mikaya şöyle karşılık verdi: "İsrailliler'i dağlara dağılmış çobansız koyunlar gibi gördüm. RAB, 'Bunların sahibi yok. Herkes güvenlik içinde evine dönsün' dedi."

¹⁷ İsrail Kralı Ahav Yehoşafat'a, "Benimle ilgili iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyle dememiş miydim?" dedi.

¹⁸ Mikaya konuşmasını sürdürdü: "Öyleyse RAB'bin sözünü dinleyin! Gördüm ki, RAB tahtında oturuyor, bütün göksel varlıklar da sağında, solunda duruyordu. ¹⁹ RAB sordu: 'Ramot-Gilat'a saldırıp ölsün diye İsrail Kralı Ahav'ı kim kandırıracak?'

"Kimi şöyle, kimi böyle derken, ²⁰ bir ruh çıktı RAB'bin önünde durdu ve, 'Ben onu kandıracağım' dedi.

"RAB, 'Nasıl?' diye sordu.

²¹ "Ruh, 'Aldatıcı ruh olarak gidip Ahav'in bütün peygamberlerine yalan söyleyeceğim' diye karşılık verdi.

"RAB, 'Onu kandırmayı başaracaksın' dedi, 'Git, dediğini yap.'

²² "İşte RAB bu peygamberlerinin ağızına aldatıcı bir ruh koydu. Çünkü sana kötüülük etmeye karar verdi."

²³ Kenaana oğlu Sidkiya yaklaşıp Mikaya'nın yüzüne bir tokat attı. "RAB'bin Ruhu nasıl benden çıktı da seninle konuşmuş?" dedi.

²⁴ Mikaya, "Gizlenmek için bir iç odaya girdiğin gün göreceksin" diye yanıtladı.

²⁵ Bunun üzerine İsrail Kralı, "Mikaya'yı kentin yöneticiSİ Amon'a ve kralın oğlu Yoaş'a götürün" dedi, ²⁶ "Ben güvenlik içinde dönüşunce dek bu adamı cezaevinde tutmalarını, ona su ve ekmekten başka bir şey vermemeLerini söyleyin!"

²⁷ Mikaya, "Eğer sen güvenlik içinde dönerSEN, RAB benim aracılığıMLA konuŞmamış demektir" dedi ve, "Herkes bunu duysun!" diye ekledi.

Ahav'in Ölümü (1Kr:22:29-35)

²⁸ İsrail Kralı Ahav'la Yahuda Kralı Yehoşafat Ramot-Gilat'a saldırmak için yola çıktılar. ²⁹ İsrail Kralı, Yehoşafat'a, "Ben kılık değiştirip savaşa öyle gireceğim, ama sen kral giysilerini giy" dedi. Böylece İsrail Kralı kılığını değiştirdi, sonra savaşa girdiler.

³⁰ Aram Kralı, savaş arabalarının komutanlarına, "İsrail Kralı dışında, büyük küçük hiç kimseye saldırın!" diye buyruk vermişti. ³¹ Savaş arabalarının komutanları Yehoşafat'ı görünce, İsrail Kralı sanıp saldırmak için ona döndüler. Yehoşafat yakarmaya başladı. RAB Tanrı ona yardım edip saldırınların yönünü değiştirdi. ³² Komutanlar onun İsrail Kralı olmadığını anlayınca peşini bırakıtlar.

³³ O sırada bir asker rasgele attığı bir okla İsrail Kralı'nı zırhının parçalarının bireleştiği yerden vurdu. Kral arabacısına, "Dönüp beni savaş alanından çıkar, yaralandım" dedi. ³⁴ Savaş o gün şiddetlendi. Arabasında Aramlılar'a karşı akşamda kadar dayanan İsrail Kralı gün batımında öldü.

19

Bilici Yehu Yehoşafat'ı Paylıyor

¹ Yahuda Kralı Yehoşafat ise Yeruşalim'deki sarayına güvenlik içinde döndü.

² Hanani oğlu Bilici Yehu, Kral Yehoşafat'ı karşılaşmaya giderek ona şöyle dedi: "Kötülere yardım edip RAB'den nefret edenleri mi sevmen gereklİr? Bunun için RAB'bin öfkesi senin üstünde olacak. ³ Ancak, bazı iyi yönlerin de var. Ülkeden Aşera putlarını kaldırıp attın ve yürekten Tanrı'ya yönelmeye karar verdin."

Yehoşafat'ın Yaptığı Yenilikler

⁴ Yehoşafat Yeruşalim'de yaşadı. Beer-Şeva'dan Efrayim dağılık bölgесine kadar yine halkın arasında dolaşarak onları atalarının Tanrısı RAB'be döndürdü. ⁵ Ülkeye, Yahuda'nın bütün surlu kentlerine yargıçlar atadı.

6 Onlara, "Yaptıklarınıza dikkat edin" dedi, "Çünkü insan adına değil, yargı verirken sizinle olan RAB adına yargılacaksunuz. **7** Onun için RAB'den korkun, dikkatle yargılın. Çünkü Tanrı'mız RAB kimseňin haksızlık yapmasına, kimseyi kayırmamasına, rüşvet almasına göz yummaz."

8 RAB'bin yargılarını uygulamak, davalara bakmak için Yehoşafat Yeruşalim'e de bazı Levililer'i, kâhinleri, İsrail* boy başlarını atadı. Bunlar Yeruşalim'de yaşadılar†. **9** Yehoşafat onlara şu buyrukları verdi: "Görevinizi RAB korkusuyla, bağlılıkla, bütün yüreğinizle yapmalısınız. **10** Kentlerde yaşayan kardeşlerinizden gelen her davada -kan davası, Kutsal Yasa, buyruklar, kurallar ya da ilkelere ilgili her konuda- onları RAB'be karşı suç işlememeleri için uyarın; öyle ki RAB size de kardeşlerinize de öfkelenmesin. Böyle yaparsanız suç işlememiş olursunuz.

11 "RAB'be ilişkin her konuda Başkâhin Amarya, krala ilişkin her konuda ise Yahuda oymağının önderi İsmail oğlu Zevad'a size başkanlık edecek. Levililer de görevli olarak size yardımcı olacaklar. Yürekli olun, bu buyrukları uygulayın. RAB doğru kişiyle olsun!"

20

Moavlilar'la Ammonlular'a Karşı Savaş

1 Bundan sonra Moavlilar, Ammonlular ve Meunlular'ın* bir kısmı Yehoşafat'la savaşmak için yola çıktılar. **2** Birkaç kişi Yehoşafat'a gidip, "Gölün öbür yakasından, Edom'dan sana saldırmak için büyük bir ordu geliyor. Şu anda Haseson-Tamar'da -Eyn-Gedi'de-" dediler. **3** Korkuya kapılan Yehoşafat RAB'be danışmaya karar verdi ve bütün Yahuda'da oruç ilan etti. **4** RAB'be yönelik için Yahuda'nın bütün kentlerinden gelen halk toplanıp RAB'den yardım diledi.

5 Yehoşafat RAB'bin Tapınağı'nda, yeni avlunun önünde, Yahuda ve Yeruşalim topluluğunun arasına gidip durdu.

6 "Ey atalarımızın Tanrı'sı RAB, sen göklerde oturan Tanrı değil misin?" dedi, "Ulusların bütün krallıklarını yöneten sensin. Güç, kudret senin elinde. Kimse sana karşı duramaz. **7** Ey Tanrı'mız, bu ülkede yaşayanları halkın İsrail'in önünden kovan ve ülkeyi sonsuza dek dostun İbrahim'in soyuna veren sen değil misin? **8** Onlar orada yaşadılar, adına bir tapınak kurdular ve, **9** 'Başımıza bela, savaş, yargı, salgın hastalık, kılık gelirse, adının bulunduğu bu tapınağın ve senin önünde duracağız' dediler; 'Sıkıntıya düştüğümüzde sana yakaracağız, sen de duyup bizi kurtaracaksın.'

10 "İşte Ammonlular, Moavlilar ve Seir dağlık bölgesinde yaşayanlar! Mısır'dan çıktıktan sonra İsraililer'in onların ülkesine girmelerine izin vermedin. Bu yüzden atalarımız başka yöne döndü, onları yok etmedi. **11** Ama bak, bunun karşılığını bize nasıl ödüyorlar! Bize miras olarak vermiş olduğun mülükünden bizi kovmayı geliyorlar. **12** Ey Tanrı'mız, onları yargılamayacak misin? Çünkü bize saldıran bu büyük orduya karşı koyacak gücümüz yok. Ne yapacağımızı bilemiyoruz. Gözümüz sende."

13 Bütün Yahudalılar, çoluk çocuklarıyla birlikte RAB'bin önünde duruyordu.

14 RAB'bin Ruhu topluluğun ortasında duran Asaf soyundan Mattanya oğlu Yeiel oğlu Benaya oğlu Zekeriya oğlu Levili Yahaziel'in üzerine indi. **15**

* **19:8** "İsrail", yani "Yahuda". † **19:8** "Bunlar Yeruşalim'de yaşadılar" ya da "Yeruşalim'e döndüler".

* **20:1** Septuaginta "Meunlular", Masoretik metin "Ammonlular" (bkz. 26:7). **20:7** Ysa.41:8; Yak.2:23 **20:10** Yas.2:4-19 **20:15** Yas.20:1-4

Yahaziel şöyle dedi: "Ey Kral Yehoşafat, ey Yahuda halkı ve Yeruşalim'de oturanlar, dinleyin! RAB size şöyle diyor: 'Bu büyük ordudan korkmayın, yılmayın! Çünkü savaş sizin değil, Tanrı'nındır. ¹⁶ Yarın onlara savaşmaya çıkin. Onları vadinin sonunda, Yeruel kırlarında, Sits Yokuşu'nu çıkarlarken bulacaksınız. ¹⁷ Bu kez savaşmak zorunda kalmayacaksınız. Yerinizde durup bekleyin, RAB'bin size sağlayacağı kurtuluşu görün, ey Yahuda ve Yeruşalim halkı! Korkmayın, yılmayın. Yarın onlara karşı savaşa çıkin. RAB sizinle olacak!'"

¹⁸ Yehoşafat yüzüstü yere kapandı. Yahuda halkıyla Yeruşalim'de oturanlar da RAB'bin önünde yere kapanıp O'na tapındılar. ¹⁹ Sonra Kehatoğulları'ndan ve Korahoğulları'ndan bazı Levililer ayağa kalkıp İsrail'in Tanrısı RAB'bi yüksek sesle övdüler.

²⁰ Ertesi sabah erkenden kalkıp Tekoa kırlarına doğru yola çıktılar. Yola koyulduklarında Yehoşafat durup şöyle dedi: "Beni dinleyin, ey Yahuda halkı ve Yeruşalim'de oturanlar! Tanrıınız RAB'be güvenin, güvenlikte olursunuz. O'nun peygamberlerine güvenin, başarılı olursunuz." ²¹ Yehoşafat halka danıştıktan sonra RAB'be ezgi okumak, O'nun kutsallığının görkemini övmek için adamlar atadı. Bunlar ordunun önünde yürüyerek şöyle diyorlardı: "RAB'be şükredin, Çünkü sevgisi sonsuza dek kalıcıdır!"

²² Onlar ezgi okuyup övgüler sunmaya başladığında, RAB Yahuda'ya saldıran Ammonlular'a, Moavlilar'a ve Seir dağlık bölgesinde yaşayanlara pusu kurmuştu. Hepsi bozguna uğratıldı. ²³ Ammonlular'la Moavlilar, Seir dağlık bölgesinde yaşayan halkı büsbütün yok etmek için onlara saldırdılar. Seirliler'i yok ettikten sonra da birbirlerini öldürmeye başladılar.

²⁴ Yahudalılar kirdaki gözcü kulesine varınca, o büyük orduya baktılar, ama sadece yere serilmiş cesetler gördüler. Tek kişi kurtulmamıştı. ²⁵ Malları yağmalamaya giden Yehoşafat'la askerleri, ölülerin arasında çok miktarda mal, giysi ve değerli eşya buldular. Taşıyabileceklerinden çok mal topladılar. Yağma edilecek o kadar çok mal vardı ki, toplama işi üç gün sürdü. ²⁶ Dördüncü gün Beraka[†] Vadisi'nde toplanarak RAB'be övgüler sundular. Bu yüzden oranın adı bugün de Beraka Vadisi olarak kaldı.

²⁷ Bundan sonra bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı Yehoşafat'ın önderliğinde sevinçle Yeruşalim'e döndü. Çünkü RAB düşmanlarını bozguna uğratarak onları sevindirmiştir. ²⁸ Çenk, lir ve borazan çalarak Yeruşalim'e, RAB'bin Tapınağı'na gittiler. ²⁹ RAB'bin İsrail'in düşmanlarına karşı savastığını duyan ülkelerin krallıklarını Tanrı korkusu sardı. ³⁰ Yehoşafat'ın ülkesi ise barış içindeydi. Çünkü Tanrısı her yandan onu esenlikle kuşatmıştır.

Yehoşafat'ın Krallığının Sonu (1Kr.22:41-50)

³¹ Yehoşafat Yahuda'yı yönetti. Otuz beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi beş yıl krallık yaptı. Annesi Şilhi'nin kızı Azuva'ydı. ³² Babası Asa'nın yollarını izleyen ve bunlardan sapmayan Yehoşafat RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ³³ Ancak alıslagelen tapınma yerleri kaldırılmıştı. Halk hâlâ atalarının Tanrı'sı'na bütün yüreğiyle yönelmemiştir.

³⁴ Yehoşafat'ın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, İsrail kralları tarihinin bir bölümü olan Hanani oğlu Yahu'nun tarihinde yazılıdır.

[†] **20:26** "Beraka": "Övgü" ya da "Kutsama" anlamına gelir.

³⁵ Yahuda Kralı Yehoşafat bir süre sonra kendini günaha veren İsrail Kralı Ahazya ile anlaşmaya vardı. ³⁶ Tarşış'e gidecek gemiler[‡] yapmak için anlaştılar. Gemileri Esyon-Gever'de yaptılar. ³⁷ Maresalı Dodavahu oğlu Eliezer, Yehoşafat'a karşı şöyle peygamberlik etti: "Ahazya ile anlaşmaya vardığın için RAB işini bozacak." Gemiler Tarşış'e[§] gidemeden parçalandı.

21

¹ Yehoşafat ölüp atalarına kavuştu ve Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yehoram kral oldu.

Yehoram'ın Yahuda Krallığı (2Kr8:17-24)

² Yehoşafat oğlu Yehoram'ın kardeşleri şunlardı: Azarya, Yehiel, Zekeriya, Azaryahu, Mikael, Şefatyा. Bunların tümü İsrail^{*} Kralı Yehoşafat'ın oğullarıydı.

³ Babaları onlara çok miktarda altın, gümüş, değerli eşyalar armağan etmiş, ayrıca Yahuda'da surlu kentler vermiştii. Ancak, Yehoram ilk oğlu olduğundan, krallığı ona bırakmıştı.

⁴ Babasının yerine geçen Yehoram güçlenince, bütün kardeşlerini ve bazı İsrail önderlerini kılıçtan geçirtti. ⁵ Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de sekiz yıl krallık yaptı. ⁶ Karısı Ahav'in kızı olduğu için, o da Ahav'in ailesi gibi İsrail krallarının yolunu izledi ve RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ⁷ Ama RAB Davut'la yaptığı antlaşmadan ötürü onun soyunu yok etmek istemedi. Çünkü Davut'a ve soyuna sönmeye bir ışık vereceğine söz vermişdi.

⁸ Yehoram'ın krallığı döneminde Edomlular Yahudalıları'na karşı ayaklanarak kendi krallıklarını kurdular. ⁹ Yehoram komutanları ve bütün savaş arabalarıyla oraya gitti. Edomlular onu ve savaş arabalarının komutanlarını kuşattılar. Ama Yehoram gece kalkıp kuşatmayı yararak kaçtı. ¹⁰ Edomlular'ın Yahuda'ya karşı başkaldırması bugün de sürüyor.

O sırada Livna Kenti de ayaklandı. Çünkü Yehoram atalarının Tanrısi RAB'bi bırakmıştı. ¹¹ Yahuda tepelerinde puta tıpalan yerler bile yapmış, Yeruşalim halkın putlara bağlanmasıma önyak olmuş, Yahuda halkını günaha sürükleme*ti*.

¹² Yehoram Peygamber İlyas'tan bir mektup aldı. Mektup şöyleydi:

"Atan Davut'un Tanrısi RAB şöyle diyor: 'Baban Yehoşafat'ın ve Yahuda Kralı Asa'nın yollarını izlemedi. ¹³ İsrail krallarının yolunu izledin. Ahav'in ailesinin yaptığı gibi Yahuda ve Yeruşalim halkın putlara bağlanmasıma önyak oldun. Üstelik kendi ailenden, senden daha iyi olan kardeşlerini öldürdü. ¹⁴ Bu yüzden RAB halkını, oğullarını, karılarını ve senin olan her şeyi büyük bir yıkımla vuracak. ¹⁵ Sen de korkunç bir bağırsak hastalığına yakalanacaksın. Bu hastalık yüzünden bağırsakların dışarı dökülene dek günlerce sürüneceksin.'"

¹⁶ RAB Filistililer'i ve Kûşlular'ın^{*} yanında yaşayan Araplar'ı Yehoram'a karşı kıskırttı. ¹⁷ Saldırıp Yahuda'ya girdiler. Sarayda bulunan her şeyi, kralın oğullarıyla karılarını alıp götürdüler. Kralın en küçük oğlu Yehoahaz'dan[†] başka oğlu kalmadı.

[‡] 20:36 "Tarşış'e gidecek gemiler" ya da "Uzun yol gemileri". [§] 20:37 "Tarşış'e" ya da "Uzun yola".

^{*} 21:2 "İsrail", yani "Yahuda". ^{21:7} 1Kr11:36; 15:4; 2Kr8:19; Mez.132:17 ^{21:8} Yar.27:40

[†] 21:17 "Yehoahaz": Ahazya diye de bilinir.

¹⁸ Sonra RAB Yehoram'ı iyileşmez bir bağırsak hastalığıyla cezalandırdı.
¹⁹ Zaman geçti, ikinci yılın sonunda hastalık yüzünden bağırsakları dışarı döküldü. Şiddetli acılar içinde öldü. Halkı ataları için ateş yaktığı gibi onun onuruna ateş yakmadı.

²⁰ Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de sekiz yıl krallık yaptı. Ölümüne kimse üzülmeli. Onu Davut Kenti'nde gömdülerse de, kralların mezarlığına gömmediler.

22

Ahazya'nın Yahuda Krallığı (2Kr.8:25-29; 9:21-28)

¹ Yeruşalim halkı Yehoram'ın en küçük oğlu Ahazya'yı babasının yerine kral yaptı. Çünkü Araplar'la ordugaha gelen akıncılar büyük kardeşlerinin hepsini öldürmüştü. Dolayısıyla Yehoram oğlu Ahazya Yahuda Kralı oldu.

² Ahazya yirmi iki* yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de bir yıl krallık yaptı. Annesi Omri'nin torunu Atalya'ydı.

³ Ahazya da Ahav ailesinin yollarını izledi. Annesi onu kötülüğe itiyordu. ⁴ Ahav ailesi gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Çünkü babasının ölümünden beri Ahav ailesi onu yıkma götürecek ögütler veriyordu. ⁵ Ahazya onların ögütlerine uyararak, Aram Kralı Hazael'le savaşmak üzere İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'la birlikte Ramot-Gilat'a gitti. Aramlılar Yoram'ı yaraladılar. ⁶ Yoram Ramot-Gilat'ta Aram Kralı Hazael'le savaşırken aldığı yaraların iyileşmesi için Yizreel'e döndü. Yahuda Kralı Yehoram oğlu Ahazya da yaralanın Ahav oğlu Yoram'ı görmek için Yizreel'e gitti.

⁷ Yoram'ı ziyaret eden Ahazya'yı Tanrı yıkıma uğrattı. Ahazya oraya varınca, Yoram'la birlikte Nimşî oğlu Yahu'yu karşılamaya gitti; RAB Yahu'yu Ahav soyunu ortadan kaldırırmak için meshetmişti. ⁸ Yahu, Ahav soyunu cezalandırırken, Ahazya'ya hizmet eden Yahuda önderleriyle Ahazya'nın yegenlerini bulup hepsini öldürdü. ⁹ Sonra Ahazya'yı aramaya koyuldu. Onu Samiriye'de gizlenirken yakalayıp Yahu'ya getirdiler, sonra öldürdüler. Ahazya'yı, "Bütün yüreğiley RAB'be yönelen Yehoşafat'in torunuudur" diyerken gömdüler. Böylece Ahazya'nın soyunda krallığı yönetebilecek güçte kimse kalmadı.

Atalya Yönetime El Koyuyor (2Kr.11:1-3)

¹⁰ Ahazya'nın annesi Atalya, oğlunun öldürülüğünü duyunca, Yahuda'da kral soyunun bütün bireylerini yok etmeye çalıştı. ¹¹ Ne var ki, Kral Yehoram'ın kızı Yehoşavat, Ahazya oğlu Yoas'ı krallın öldürülmem istenen öteki oğullarının arasından alıp kaçırdı ve dadisiyla birlikte yatak odasına gizledi. Yehoşavat Kral Yehoram'ın kızı, Kâhin Yehoyada'nın karısı, Ahazya'nın da üvey kızkardeşiydi. Öldürülmесin diye çocuğu Atalya'dan gizledi. ¹² Atalya ülkeyi yönetirken, çocuk altı yıl boyunca Tanrı'nın Tapınağı'nda onların yanında gizlendi.

23

Atalya'ya Karşı Ayaklanma (2Kr.11:4-16)

* ^{22:2} 2Kr.8:26, bazı Septuaginta elyzamları ve Süryanice "Yirmi iki", Masoretik metin "Kırk iki".

^{22:6} 2Kr.9:15-16

¹ Yedinci yıl gücünü gösteren Yehoyada yüzbaşı olan Yeroham oğlu Azarya, Yehohanın oğlu İsmail, Ovet oğlu Azarya, Adaya oğlu Maaseya, Zikri oğlu Elişafat'la bir antlaşma yaptı. ² Yahuda'yı dolaşarak bütün kentlerden Levililer'le İsrail* boy başlarını topladılar. Yeruşalim'e dönen ³ topluluk Tanrı'nın Tapınağı'nda kralla bir antlaşma yaptı. Yehoyada onlara şöyle dedi: "Davut'un soyuna ilişkin RAB'bin verdiği söz uyarınca, kralın oğlu kral olacak. ⁴ Siz şunları yapacaksınız: Şabat Günü görevde giden kâhinlerle Levililer'in üçte biri kapılarda nöbet tutacak, ⁵ üçte biri sarayda, üçte biri de Temel Kapısı'nda duracak. Bütün halk RAB'bin Tapınağı'nın avlularında toplanacak. ⁶ Kâhinlerle görevli Levililer'in dışında RAB'bin Tapınağı'na kimse girmesin. Onlar kutsal oldukları için girebilirler. Halk da RAB'bin buyruğunu yerine getirmeye özen gösterecek. ⁷ Levililer yalnız kılıç kralın çevresini saracaklar. Tapınağa yaklaşan olursa öldürün. Kral nereye giderse, ona eşlik edin."

⁸ Levililer'le Yahudalılar Kâhin Yehoyada'nın buyruklarını tam tamına uyguladılar. Şabat Günü görevde gidenlerle görevi biten adamlarını aldılar. Çünkü Kâhin Yehoyada bölkere izin vermemiştir. ⁹ Kâhin Yehoyada Tanrı'nın Tapınağı'ndaki Kral Davut'tan kalan mızrakları ve büyük küçük kalkanları yüzbaşılara dağıttı. ¹⁰ Kralı korumak için sunağın ve tapınağın çevresine tapınağın güneyinden kuzeyine kadar bütün silahlı adamları yerleştirdi. ¹¹ Yehoyada'yla öğülleri kralın oğlu Yoaş'ın dışarı çıkarıp başına taç koydular. Tanrı'nın Yasası'ni da ona verip krallığını ilan ettiler. "Onu meshederek, "Yaşasın kral!" diye bağırdılar.

¹² Atalya koşusun, kralı öven halkın çıktıığı gürültüyü duyunca, RAB'bin Tapınağı'nda toplananların yanına gitti. ¹³ Baktı, kral tapınağın girişinde sütunun yanında duruyor; yüzbaşilar, borazan çalanlar çevresine toplanmış. Ülke halkı sevinç içindeydi, borazanlar çalınıyor, ezgiciler çalgılarıyla övgülerini yönetiyordu. Atalya giysilerini yırtarak, "Hainlik! Hainlik!" diye bağırdı.

¹⁴ Kâhin Yehoyada yüzbaşları çağırarak, "O kadını aradan çıkarın. Ardından kim giderse kılıctan geçirin" diye buyruk verdi. Çünkü, "Onu RAB'bin Tapınağı'nda öldürmeyin" demişti. ¹⁵ Atalya yakalandı ve sarayın At Kapısı'na varır varmaz öldürüldü.

Kâhin Yehoyada'nın Yaptığı Yenilikler (2Kr:11:17-20)

¹⁶ Yehoyada RAB'bin halkı olmaları için kendisiyle halk ve kral arasında bir antlaşma yaptı. ¹⁷ Bütün halk gidip Baal'ın* tapınağını yaktı. Sunaklarını, putlarını parçaladılar; Baal'ın Kâhini Mattan'ı da sunakların önünde öldürdüler.

¹⁸ Yehoyada Levili kâhinleri RAB'bin Tapınağı'ndaki işin başına getirdi. Onları Davut tarafından atanmış oldukları görevleri yerine getirmek, Musa'nın Yasası'nda yazılanlar uyarınca RAB'be yakmalık sunular sunmak ve Davut'un koyduğu düzene göre sevinçle ezgiler okumakla görevlendirdi. ¹⁹ Ayrıca din-sel açıdan herhangi bir nedenle kirli birinin içeri girmemesi için RAB'bin Tapınağı'nın kaplarına da nöbetçiler yerleştirdi. ²⁰ Sonra yüzbaşiları, soyuları, halkın yöneticilerini ve ülke halkını yanına alarak kralı RAB'bin Tapınağı'ndan getirdi. Yukarı Kapı'dan geçip saraya girerek kralı tahta oturtular. ²¹ Ülke halkı sevinç içindeydi, ancak kent suskundu. Çünkü Atalya kılıçla öldürülmüştü.

* ^{23:2} "İsrail", yani "Yahuda". ^{23:3} 2Sa.7:12

24

Yoşa Tapınağı Onarıyor (2Kr:12:1-16)

¹ Yoşa yedi yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de kırk yıl krallık yaptı. Annesi Beer-Şevali Sivya'ydı. ² Yoşa Kâhin Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ³ Yehoyada onu iki kadınlara evlendirdi. Yoşa'nın onlardan oğulları, kızları oldu.

⁴ Bir süre sonra Yoşa RAB'bin Tapınağı'ni onarmaya karar verdi. ⁵ Kâhinlerle Levililer'i toplayarak şöyle dedi: "Yahuda kentlerine gidip Tanrı'nın Tapınağı'ni onarmak için gerekli yıllık parayı bütün İsrail halkından toplayın. Bunu hemen yapın." Ama Levililer hemen işe girişmediler.

⁶ Bunun üzerine kral, Başkâhin Yehoyada'yı çağırıp, "RAB'bin kulu Musa'nın ve İsrail topluluğunun Levha Sandığı'nın bulunduğu çadır için koyduğu vergiyi Yahuda ve Yeruşalim'den toplasınlar diye Levililer'i neden uyarmadın?" diye sordu.

⁷ Çünkü o kötü kadının, Atalya'nın oğulları, RAB Tanrı'nın Tapınağı'na zorla girerek bütün adanmış eşyaları Baallar için kullanmışlardır.

⁸ Kralın buyruğu uyarınca bir sandık yapılarak RAB'bin Tapınağı'nın kapısının dışına yerleştirildi. ⁹ Tanrı'nın kulu Musa'nın çölde İsrail halkına koyduğu vergiyi RAB'be getirmeleri için Yahuda ve Yeruşalim halkına bir çağrı yapıldı. ¹⁰ Bütün önderlerle halk vergilerini sevinçle getirdiler, doluncaya dek sandığın içine attılar. ¹¹ Levililer, sandığı kralın görevlilerine getiriyorlardı. Çok para biriktiğini görürse kralın yazmanıyla başkâhinin görevlisine haber veriyor, onlar da gelip sandığı boşaltıyor, sonra yine yerine koyuyorlardı. Bunu her gün yaptılar ve çok para topladılar. ¹² Kral Yoşa'la Yehoyada parayı RAB'bin Tapınağı'nda yapılan işlerden sorumlu olanlara veriyorlardı. RAB'bin Tapınağı'ni onarmak için ücretle taşçılar, marangozlar, demir ve tunç işçileri tuttular.

¹³ İşten sorumlu kişiler çalışıyordu, onarım işi onlar sayesinde ilerledi. Tanrı'nın Tapınağı'ni eski durumuna getirip sağlamışlardır. ¹⁴ Onarım işi bitince, geri kalan parayı krala ve Yehoyada'ya getirdiler. Bununla RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet ve yakmalık sunuları sunmak için gereçler, tabaklar, altın ve gümüş eşyalar yaptılar. Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin Tapınağı'nda sürekli yakmalık sunu sunuldu.

¹⁵ Yehoyada uzun yıllar yaşadıktan sonra yüz otuz yaşında öldü. ¹⁶ İsrail'de Tanrı'ya ve Tanrı'nın Tapınağı'na yaptığı yararlı hizmetlerden dolayı kendisini Davut Kenti'nde kralların yanına gömdüler.

Yoşa'ın Kötülüğü

¹⁷ Yehoyada'nın ölümünden sonra Yahuda önderleri gelip kralın önünde eğildiler. Kral da onları dinledi. ¹⁸ Atalarının Tanrısı RAB'bin Tapınağı'ni terk ederek Aşera putlarıyla öbür putlara taptılar. Suçları yüzünden RAB Yahuda ve Yeruşalim halkına öfkeli oldu. ¹⁹ Kendisine dönmeleri için aralarına peygamberler gönderdi. Bu peygamberler halkı uyardılar da, onlara kulak asmadılar.

²⁰ O zaman Tanrı'nın Ruhu Kâhin Yehoyada oğlu Zekeriya'nın üzerine indi*. Zekeriya, halkın önünde durup seslendi: "Tanrı şöyle diyor: 'Niçin

^{24:6} Çık.30:11-16 ^{24:20} Mat.23:35; Luk.11:51; İbr.11:37 * ^{24:20} "Zekeriya'nın üzerine indi": İbranice "Zekeriya'yı kuşandı".

buyruklarına karşı geliyorsunuz? İşleriniz iyi gitmeyecek. Çünkü siz beni bırakınız, ben de sizı bırakıtm.”

²¹ Bunun üzerine Zekeriya'ya düzel kurdular. Kralın buyruğuyla RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda taşa tutup onu öldürdüler. ²² Kral Yoşa Zekeriya'nın babası Yehoyada'nın kendisine yaptığı iyiliği unutup oğlunu öldürdü. Zekeriya ölürlen, “RAB bu yaptığınızı görüp hesabını sorsun” dedi.

²³ Yıl sonunda[†] Aram ordusu Yoşa' saldırip Yahuda ve Yeruşalim'e girdi. Halkın bütün önderlerini öldürdüler. Yağmaladıkları malların hepsini Şam Kralı'na gönderdiler. ²⁴ Aram ordusu küçük bir ordu olmasına karşın, RAB çok büyük bir orduyu ellerine teslim etmişti. Çünkü Yahuda halkı, atalarının Tanrısı RAB'bi bırakmıştı. Böylece Aram ordusu Yoşa'ı cezalandırmış oldu. ²⁵ Aramlılar Yoşa'ı ağır yaralı durumda bırakıp gittiler. Yoşa'ın görevlileri, Kâhin Yehoyada'nın oğlunun kanını döktüğü için, düzen kurup onu yatağında öldürdüler. Yoşa'ı Davut Kenti'nde gömdülerse de, kralların mezarlığında gömmüdiler.

²⁶ Yoşa' düzel kuranlar şunlardı: Ammonlu Şimat adlı kadının oğlu Zavat, Moavlı Şimrit adlı kadının oğlu Yehozavat. ²⁷ Yoşa'ın oğullarının öyküsü, kendisine Tanrı'dan defalarca gelen bildiriler, Tanrı'nın Tapınağı'nın onarımıyla ilgili konular kralların tarihine ilişkin yorumda yazılıdır. Yerine oğlu Amatsya kral oldu.

25

Amatsya'nın Yahuda Krallığı (2Kr:14:1-22)

¹ Amatsya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimalı Yehoaddan'dı. ² Amatsya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptıysa da bütün yüreğiley yapmadı. ³ Krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren görevlileri öldürdü. ⁴ Ancak Musa'nın kitabındaki yasaaya uyarak çocuklarını öldürmedi. Çünkü RAB, “Ne babalar çocukların günahından ötürü öldürülecek, ne de çocuklar babalarının. Herkes kendi günahı için öldürülecek” diye buyurmuştu.

⁵ Amatsya Yahudalılar'ı topladı. Bütün Yahudalılar'la Benyaminliler'i boylarına göre binbaşiların ve yüzbaşaların denetimine verdi. Yaşları yirmi ve yirmenin üstünde olanların sayımını yaptı. Savaşa hazır, mızrak ve kalkan kullanabilen üç yüz bin seçme asker olduğunu saptadı. ⁶ Ayrıca İsrail'den yüz talant* gümüş karşılığında, yüz bin yiğit savaşçı tuttu.

⁷ Bu sırada bir Tanrı adamı gelip krala şöyle dedi: “Ey kral, İsrail'den gelen askerler seninle savaşa gitmesin. Çünkü RAB İsailliler'le, yani Efrayimliler'le birlikte değil. ⁸ Gidersen, yiğitçe savaşsan bile Tanrı seni düşmanın önünde bozguna uğratabilir. Tanrı'nın yardım etmeye de, bozguna uğratmaya da gücü vardır.”

⁹ Amatsya, “Ya İsrail askerleri için ödediğim yüz talant ne olacak?” diye sordu.

Tanrı adamı, “RAB sana bundan çok daha fazlasını verebilir” diye karşılık verdi.

¹⁰ Bunun üzerine Amatsya Efrayim'den gelen askerlerin evlerine dönmelerini buyurdu. Yahudalılar'a çok kızan askerler büyük bir öfke içinde evlerine döndüler.

[†] 24:23 “Yıl sonunda”: O çağda kullanılan iki ayrı takvime göre ya “Sonbahar” ya da “İlkbahar” olabilir.

^{25:4} Yas.24:16; Hez.18:20

^{*} 25:6 “Yüz talant”: Yaklaşık 3.45 ton.

¹¹ Amatsya cesaretini toplayarak ordusunu Tuz Vadisi'ne götürdü. Yahudalılar orada on bin Seirli'yi öldürdü. ¹² Sağ olarak ele geçirdikleri on bin kişiyi de uçurumun kenarına götürüp oradan aşağıya attular. Hepsi parçalandı.

¹³ Bu arada Amatsya'nın kendisiyle birlikte savaşa katılmamaları için geri gönderdiği askerler, Samiriye ile Beythonor arasındaki Yahuda kentlerine saldırdılar. Üç bin kişi öldürüp çok miktarda mal yağmaladılar.

¹⁴ Amatsya, Edomlular'ı bozguna uğrattıktan sonra, dönüşte Seir halkın putlarını yanında getirdi. Kendisine ilah olarak diktiği putlara taptı ve buhur yaktı. ¹⁵ RAB Amatsya'ya öfkeliydi. Ona bir peygamber göndererek, "Halkını senin elinden kurtaramayan bu halkın ilahlarına neden tayıyorsun?" diye sordu. ¹⁶ Peygamber konuşmasını sürdürmekten Amatsya ona, "Seni krala danışman mı atadık? Sus! Yoksa öldürüleceksin" dedi.

Peygamber, "Tanrı'nın seni yok etmeye karar verdiği biliyorum. Çünkü sen bu kötülüğü yaptın, öğündüme de aldirış etmedin!" dedikten sonra sustu.

¹⁷ Yahuda Kralı Amatsya, danışmanlarıyla konuştuktan sonra Yehu oğlu Yehoahaz oğlu İsrail Kralı Yehoşa'a, "Gel, yüz yüze görüşelim" diye haber gönderdi.

¹⁸ İsrail Kralı Yehoşa da karşılık olarak Yahuda Kralı Amatsya'ya şu haberi gönderdi: "Lübnan'da dikenli bir çalı, sedir ağacına, 'Kızını ogluma eş olarak ver' diye haber yollar. O sırada oradan geçen yabanıl bir hayvan basıp çalayı çiğner.

¹⁹ İşte Edomlular'ı bozguna uğrattı diye böbürleniyorsun. Otur evinde! Niçin bela arıyorsun? Kendi başını da, Yahuda halkın başını da derde sokacaksın."

²⁰ Ne var ki, Amatsya dinlemek istemedi. Bunun böyle olması Tanrı'nın isteğiymi. Edom'un ilahlarına taptıkları için Tanrı onları düşmanın eline teslim etmeye karar vermişti. ²¹ Derken İsrail Kralı Yehoşa Yahuda Kralı Amatsya'nın üzerine yürüdü. İki ordu Yahuda'nın Beytşemeş Kenti'nde karşılaştı. ²² İsraililer'in önünde bozguna uğrayan Yahudalılar evlerine kaçtı. ²³ İsrail Kralı Yehoşa, Yehoahaz[†] oğlu Yoşa oğlu Yahuda Kralı Amatsya'yı Beytşemeş'te yakalayıp Yeruşalim'e götürdü. Efrayim Kapısı'ndan Köşe Kapısı'na kadar Yeruşalim surlarının dört yüz arşinlik[‡] bölümünü yıktırdı. ²⁴ Tanrı'nın Tapınağı'nda Ovet-Edom soyunun gözetimi altındaki altını, gümüşü, eşyaları, sarayın hazinelarını ve bazı adamları da rehine olarak yanına alıp Samiriye'ye döndü.

Yahuda Kralı Amatsya'nın Ölümü (2Kr:14:17-20)

²⁵ Yahuda Kralı Yoşa oğlu Amatsya, İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoşa'ın ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı. ²⁶ Amatsya'nın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁷ RAB'bin ardından yürümekten vazgeçtiği andan başlayarak Yeruşalim'de Amatsya'ya bir düzen kurulmuştu. Amatsya Lakiş'e kaçtı. Ardından adam göndererek onu öldürdü. ²⁸ Ölüsü at sırtında getirildi, Yahuda Kenti'nde[§] atalarının yanına gömüldü.

26

Uzziya'nın Yahuda Krallığı (2Kr:14:21-22; 15:1-7)

[†] **25:23** "Yehoahaz": Ahazya diye de bilinir.

[‡] **25:23** "Dört yüz arşin": Yaklaşık 180 m.

[§] **25:28**

"Yahuda Kenti", yani "Yeruşalim".

¹ Yahuda halkı Amatsya'nın yerine on altı yaşındaki oğlu Uzziya'yı* kral yaptı. ² Babası Amatsya ölüp atalarına kavuşuktan sonra Uzziya Eylat Kenti'ni onarıp Yahuda topraklarına kattı. ³ Uzziya on altı yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de ellî iki yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yekolya'ydı. ⁴ Babası Amatsya gibi, Uzziya da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁵ Kendisine Tanrı korkusunu öğreten Zekeriya'nın günlerinde Tanrı'ya yöneldi. RAB'be yöneldiği sürece Tanrı onu başarılı kıldı.

⁶ Uzziya Filistiler'e savaşı açtı. Gat, Yavne ve Aşdot'un surlarını yıktırdı. Sonra Aşdot yakınılarında ve Filist bölgesinde kentler kurdu. ⁷ Filistliler'e, Gur-Baal'da yaşayan Araplar'a ve Meunlular'a karşı Tanrı ona yardım etti. ⁸ Ammonlular Uzziya'ya haraç vermeye başladılar. Gitgide güçlenen Uzziya'nın ünü Misir sınırlarına dek ulaştı.

⁹ Uzziya Yeruşalim'de Köşe Kapısı, Dere Kapısı ve surun köşesi üzerinde kuleler kurup bunları sağlamıştı. ¹⁰ Şefela'da ve ovada çok sayıda hayvanı olduğundan, kırda gözetleme kuleleri yaptırarak birçok sarnıç açtırdı. Dağlık bölgelerde, verimli topraklarda da ırgatları, bağcılar vardı; çünkü toprağı severdi. ¹¹ Uzziya'nın savaşa hazır bir orduyu vardı. Kralın komutanlarından Hananya'nın denetiminde Yazman Yeiel'le görevli Maaseya'nın yaptığı sayımın sonuçlarına göre, bu ordu böyük böyük savaşa girerdi. ¹² Yiğit savaşçıları yöneten boy başlarının sayısı 2 600'dü. ¹³ Bunların komutası altında krala yardım etmek için düşmanla yiğitçe savaşacak 307 500 askerden oluşan bir ordu vardı. ¹⁴ Uzziya bütün ordu için kalkan, mızrak, miğfer, zırh, yay, sapan taşı sağladı. ¹⁵ Yeruşalim'de becerikli adamlarca tasarlanmış gereçler yaptırdı. Okları, büyük taşları fırlatmak için bu gereçleri kulelere ve köşelere yerleştirdi. Uzziya'nın ünü uzaklara kadar yayıldı; çünkü gördüğü olağanüstü yardım sayesinde büyük güçe kavuşmuştu.

¹⁶ Ne var ki, güçlenince kendisini yıkma sürükleyecek bir gurura kapıldı. Tanrısı RAB'be ihanet etti. Buhur sunağı üzerinde buhur yakmak için RAB'bin Tapınağı'na girdi. ¹⁷ Kâhin Azarya ile RAB'bin yürekli seksen kâhini de ardisra tapınağa girdiler. ¹⁸ Kral Uzziya'ya karşı durarak, "Ey Uzziya, RAB'be buhur yakmaya hakkın yok!" dediler, "Ancak Harun soyundan kutsanmış kâhinler buhur yakabilir. Tapınaktan çıksın! Çünkü sen RAB'be ihanet ettin; RAB Tanrı da seni onurlandırmayacak!" ¹⁹ Buhur yakmak için elinde buhurdan tutan Uzziya kâhnlere öfkelenindi. Öfkelenir öfkelenmez de kâhnlerin önünde, RAB'bin Tapınağı'ndaki buhur sunağının yanında duran Uzziya'nın alnında deri hastalığı belirdi. ²⁰ Başkâhin Azarya ile öbür kâhnlar ona bakınca alnında deri hastalığı belirdiğini gördüler. Onu çabucak oradan çıkardılar. Uzziya da çıkmaya istekliydi, çünkü RAB onu cezalandırmıştı. ²¹ Kral Uzziya ölünceye kadar deri hastalığından kurtulamadı. Bu yüzden ayrı bir evde yaşadı ve RAB'bin Tapınağı'na sokulmadı. Sarayı ve ülke halkını oğlu Yotam yönetti.

²² Uzziya'nın yaptığı öbür işleri, başından sonuna dek, Amots oğlu Peygamber Yeşaya yazmıştır. ²³ Uzziya ölüp atalarına kavuşunca, deri hastalığını yakalandığı için onu atalarının yanına, kral mezarlığının ayrı bir yerine gömdüler. Yerine oğlu Yotam kral oldu.

* ^{26:1} "Uzziya": Azarya diye de bilinir.

^{26:18} Çık.30:7-8; Say.3:10

^{26:23} Yşa.6:1

¹ Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Annesi Sadok'un kızı Yeruşa'ydı. ² Babası Uzziya gibi, Yotam da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Ancak RAB'bin Tapınağı'na girmeden. Ne var ki, halk kötülük yapmayı sürdürmektedir. ³ Yotam RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Kapısı'ni onardı. Ofel Tepesi'ndeki surun üzerinde de birçok iş yaptı. ⁴ Yahuda'nın dağlık bölgesinde kentler, ormanlık tepelerinde kaleler ve kuleler kurdu.

⁵ Ammon Krallı'yla savaşarak Ammonluları yendi. Ammonlular o yıl için kendisine yüz talant^{*} gümüş, on bin kor buğday[†], on bin kor arpa[‡] verdiler. İkinci ve üçüncü yıllar için de aynı miktarı ödediler. ⁶ Tanrısı RAB'bin önünde kararlı bir şekilde yürüyen Yotam giderek güçlendi.

⁷ Yotam'ın yaptığı öbür işler, bütün savaşları ve uygulamaları, İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁸ Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. ⁹ Yotam ölüp atalarına kavuşunca, onu Davut Kenti'nde gömdüler. Yerine oğlu Ahaz kral oldu.

28

Ahaz'in Yahuda Krallığı (2Kr:16:1-20)

¹ Ahaz yirmi yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. RAB'bin gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi davranışmadı. ² İsrail krallarının yollarını izledi; Baallar'a* tapmak için dökme putlar bile yaptırdı.

³ Ben-Hinnom Vadisi'nde buhur yaktı. RAB'bin İsrail halkın önden kovmuş olduğu ulusların içgrič törelerine uyararak oğullarını ateşe kurban etti. ⁴ Puta tapılan yerlerde, tepelerde, bol yapraklı her ağacın altında kurban kesip buhur yaktı.

⁵ İşte bu nedenle Tanrısı RAB Ahaz'ı Aram Krallı'nın eline teslim etti. Aramlılar onu bozguna uğrattılar, halkından birçoğunu tutsak alıp Şam'a götürdüler.

Ayrıca onu ağır bir yenilgiye uğratınca İsrail Krallı'nın eline de teslim edildi.

⁶ Remalya oğlu İsrail Krallı Pekah, Yahuda'da bir günde yüz yirmi bin yiğit askeri öldürdü. Çünkü Yahuda halkı atalarının Tanrısı RAB'be sırt çevirmiştir.

⁷ Efrayimli yiğit Zikri, kralın oğlu Maaseya'yı, saray sorumlusu Azrikam'ı ve kraldan sonra ikinci adam olan Elkana'yı öldürdü.

⁸ İsrailliler kardeşleri olan Yahudalılar'dan iki yüz bin kadınla çocuğu tutsak aldı. Bu arada çok miktarda malı da yağmalayıp Samiriye'ye taşıdilar. ⁹ Orada RAB'bin Odet adında bir peygamberi vardı. Odet Samiriye'ye dönmekte olan ordunun karşısına çıçıp şöyle dedi: "Atalarınızın Tanrısı RAB, Yahuda halkına öfkeliendiği için onları elinize teslim etti. Ama siz göklere erişen bir öfkeyle onları öldürdünüz. ¹⁰ Şimdi de Yahuda ve Yeruşalim halkını kendinize kadın ve erkek köleler yapmayı düşünüyorsunuz. Tanrıınız RAB'be karşı siz hiç suç işlemeniz mi? ¹¹ Şimdi beni dinleyin! Kardeşlerinizden aldığıınız tutsakları geri gönderin, çünkü RAB'bin kızgınlığı sizin üzerindedir."

¹² Efrayim halkın önderlerinden Yehohan'an oğlu Azarya, Meşillemot oğlu Bereky'a, Şallum oğlu Yehizkiya ve Hadlay oğlu Amasa savaştan dönenlerin karşısına çıkararak, ¹³ "Tutsakları buraya getirmeyin, yoksa RAB'be karşı suç

* ^{27:5} "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton. † ^{27:5} "On bin kor buğday": Yaklaşık 1 800 ton. ‡ ^{27:5} "On bin kor arpa": Yaklaşık 1 500 ton. 28:5 2Kr:16:5; Yşa:7:1

işlemiş olacağız” dediler, “Suçlarımızı, günahlarımıza çoğaltmak mı istiyorsunuz? Şimdiden yeterince suçumuz var zaten. RAB'bin kızgın öfkesi İsrail halkının üzerindedir.”

¹⁴ Bunun üzerine savaşçılar tutusklarla yağmalanın malları önderlerin ve topluluğun önüne bıraktılar. ¹⁵ Görevlendirilen belirli kişiler tutuskları aldılar, yağmalanmış giysilerle aralarındaki çiplakların hepsini giydirdiler. Onlara giysi, çarık, yiyecek, içecek sağladılar. Yaralarına zeytinyağı sürdüler. Yürüyemeyecek durumda olanları eşeklere bindirdiler. Onları hurma kenti Eriha'ya, kardeşlerine geri götürdüktן sonra Samiriye'ye döndüler.

¹⁶ O sırada Kral Ahaz yardım istemek için Asur Kralı'na haber gönderdi.

¹⁷ Edomlular yine Yahuda'ya saldırmış, onları yenip tutusak almışlardı.

¹⁸ Filistililer ise Şefela bögesiyle Yahuda'nın Negev bölgesindeki kentlere akınlar düzenleyip Beytşemeş, Ayalon, Gederot ile Soko, Timna, Gimzo ve çevre köylerini ele geçirerek buralara yerleşmişlerdi. ¹⁹ RAB İsrail* Kralı Ahaz yüzünden Yahuda halkını bu ezik duruma düşürmüştü. Çünkü Ahaz Yahuda'yı günaha özendirmiş ve RAB'be ihanet etmişti. ²⁰ Asur Kralı Tiglat-Pileser Ahaz'a geldi, ama yardım edeceğine onu sıkıntıya düşürdü. ²¹ Ahaz RAB'bin Tapınağı'ndan, saraydan ve önderlerden alındıklarını Asur Kralı'na arماğan ettiye de ona yaranamadı.

²² İşte Ahaz denen bu kral, sıkıntılı günlerinde RAB'be ihanetini artırdı.

²³ Daha önce kendisini bozguna uğratan Şam ilahlarına kurbanlar sundu. “Madem ilahları Aram krallarına yardım etti, onlara kurban sunayımda bana da yardım etsinler” diye düşünüyordu. Ne var ki, bu ilahlar onun da, bütün İsrail halkın da yıkımına neden oldu. ²⁴ Ahaz Tanrı'nın Tapınağı'ndaki eşyaları toplayıp parçaladı. RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını kapatıp Yeruşalim'in her köşesinde sunaklar yaptırdı. ²⁵ Başka ilahlara buhur yakmak için Yahuda'nın her kentinde tapınma yerleri yaparak atalarının Tanrısı RAB'bi öfkeli dirdi.

²⁶ Ahaz'ın yaptığı öbür işler ve bütün uygulamaları, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁷ Ahaz ölüp atalarına kavuşsunca, onu İsrail krallarının mezarlığına gömeceklerine Yeruşalim Kenti'nde gömdüler. Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

29

Hizkiya'nın Yahuda Krallığı (2Kr:18:1-3)

¹ Hizkiya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Zekeriya'nın kızı Aviya'ydı. ² Atası Davut gibi, o da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı.

Hizkiya Tapınağı Onarıp Kutsuyor

³ Hizkiya krallığının birinci yılının birinci ayında RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını açıp onardı. ⁴ Sonra kâhinlerle Levililer'i çağırıp tapınağın doğusundakı alanda topladı. ⁵ Onlara, “Ey Levililer, beni dinleyin!” dedi, “Şimdi kendinizi kutsayın; atalarınızın Tanrısı RAB'bin Tapınağı'ni da kutsayın. İğrenç olan her şeyi kutsal yerden çıkarın. ⁶ Atalarımız Tanrı'ya ihanet ettiler. Tanrıımız RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak O'nun bırakıtları. Yüzlerini RAB'bin Konutu'ndan ayırip ona sırt çevirdiler. ⁷ Tapınağın eyvana

* **28:19** “İsrail”, yani “Yahuda”. **28:27** Yşa.14:28

açılan kapılarını kapattılar, kandilleri sönmeye bıraktılar. Kutsal yerde İsrail'in Tanrı'sına buhur yakmadılar, yakmalık sunu da sunmadılar.⁸ Yahuda ve Yeruşalim halkı bu yüzden RAB'bin öfkесine uğradı. Gözlerinizle gördüğünüz gibi, RAB'bin onlara yaptığı, başkalarını korkuya, dehşete düşürdü. Alay konusu oldular.⁹ İşte bu yüzden, babalarımız kılıçtan geçirildi; oğullarımız, kızlarımız, karılarımız tutsak alındı.¹⁰ Şimdi, bize duyduğu kızgın öfkeyi yataştırmak için, İsrail'in Tanrı'sı RAB'le bir antlaşma yapmayı tasarlıyorum.¹¹ Oğullarım, artık işi savsaklamayın! Çünkü RAB önünde durmanız, hizmet etmeniz, hizmetkârları olmanız ve buhur yakmanız için sizi seçti."

¹² İşe başlayan Levililer şunlardı:

Kehat boyundan Amasay oğlu Mahat, Azarya oğlu Yoel;
Merari boyundan Avdi oğlu Kiş, Yehallel oğlu Azarya;
Gerşon boyundan Zimma oğlu Yoah, Yoah oğlu Eden;

¹³ Elisafan soyundan Şimri, Yeiel;

Asaf soyundan Zekeriya, Mattanya;

¹⁴ Heman soyundan Yehiel, Şimi;

Yedutun soyundan Şemaya ve Uzziel.

¹⁵ Bu Levililer kardeşlerini topladılar. Kendilerini kutsadıktan sonra, RAB'bin sözü uyarınca kralın büyüğüyle RAB'bin Tapınağı'ni dinsel açıdan arındırmak için içeri girdiler.¹⁶ RAB'bin Tapınağı'ni arındırmak için içeri giren kâhinler tapınakta buldukları bütün kirli sayılan şeyleri tapınağın avlusuna çıkardılar. Levililer bunları dışarı çıkarıp Kidron Vadisi'ne götürdüler.¹⁷ Birinci ayın ilk günü kutsamaya başladılar; ayın sekizinci günü tapınağın evvanına vardılar. Tapınağı kutsamayı sekiz gün daha sürdürerek, birinci ayın on altıncı günü işi bitirdiler.

¹⁸ Sonra Kral Hizkiya'ya giderek, "Bütün RAB'bin Tapınağı'ni, yakmalık sunu sunağıyla takımlarını, adak ekmeklerinin dizildiği masaya takımlarını arındırdık" dediler,¹⁹ "Ayrıca krallığı döneminde ihanet eden Ahaz'ın attıldığı bütün takımları da hazırlayıp kutsadık. Hepsi RAB'bin sunağının önünde duruyor."

²⁰ Ertesi gün Kral Hizkiya erkenden kentin ileri gelenlerini toplayıp onlarla birlikte RAB'bin Tapınağı'na gitti.²¹ Kral ailesi, tapınak ve Yahuda halkı için günah sunusu olarak yedi boğa, yedi koç, yedi kuzu, yedi teke getirdiler. Hizkiya bunları RAB'bin sunağının üzerinde sunmaları için Harun soyundan gelen kâhinlere buyruk verdi.²² Önce boğalar kesildi, kâhinler boğaların kanını sunağın üzerine döktüler. Sonra sırasıyla koçları ve kuzuları keserek kanlarını sunağın üzerine döktüler.²³ Tekeleri günah sunusu olarak kralla topluluğun önüne getirdiler. Kralla topluluk ellerini tekelerin üzerine koydu.²⁴ Sonra kâhinler tekeleri kestiler. Bütün İsrail halkın günahlarını bağışlatmak için tekelerin kanını sunağın üzerinde günah sunusu olarak sundular. Çünkü kral yakmalık sunu ve günah sunusunu bütün İsrail halkı adına sunmaları için buyruk vermişti.²⁵ Sonra kral Davut'un, bilicisi Gad'ın ve Peygamber Natan'ın düzenen göre Levililer'i ziller, çenekler ve lirlerle RAB'bin Tapınağı'na yerleştirdi. RAB bu düzeni peygamberlerleri aracılığıyla vermişti.²⁶ Böylece Levililer Davut'un çalgılarıyla, kâhinler de borazanlarıyla yerlerini aldılar.²⁷ Hizkiya yakmalık sununun sunağın üzerinde yakılmasını buyurdu. Sunu sunulmaya başlayınca, borazanlar ve İsrail Kralı Davut'un çalgıları eşliğinde RAB'be ezgiler okumaya koyuldular.²⁸ Ezgiciler ezgi söyleyip, borazancılar

borazan çalıyor, bütün topluluk tapınıyordu. Yakmalık sunu bitinceye dek bu böyle sürüp gitti.

²⁹ Yakmalık sunular sunulduktan sonra, kralla yanındakiler yere kapanıp tapındılar. ³⁰ Kral Hizkiya ile önderler, Levililer'e Davut'un ve Bilici Asaf'ın sözleriyle RAB'bi övmelerini söylediler. Onlar da sevinçle övgüler sundular, başlarını eğip tapındılar.

³¹ Hizkiya, "Artık kendinizi RAB'be adamış bulunuyorsunuz" dedi, "Gelin, RAB'bin Tapınağı'na kurbanlar, şükran sunuları getirin." Bunun üzerine topluluk kurban ve şükran sunuları getirdi. İçerindeki istekli kişiler de yakmalık sunular getirdiler.

³² Topluluğun yakmalık sunu olarak getirdiği hayvanların sayısı yetmiş sığır, yüz koc, iki yüz kuzuydı. Bunların tümü RAB'be yakmalık sunu olarak sunulmak içindi. ³³ Kurban olarak adanan hayvanlar altı yüz sığır, üç bin davardı. ³⁴ Yakmalık sunu olarak kesilen hayvanların derilerini yüzecek kâhinlerin sayısı yetersizdi. Bu nedenle kardeşleri Levililer iş bitene ve öbür kâhinler kutsanana dek onlara yardım etti. Çünkü Levililer kendilerini kutsamaya kâhinlerden daha çok özen göstermişlerdi. ³⁵ Çok sayıda yakmalık sununun yanısıra esenlik sunularının yağlı ve yakmalık sunularla birlikte sunulan dökmelik sunular da vardı.

Böylece RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet düzeni yeniden kurulmuş oldu. ³⁶ Hizkiya'yla bütün halk, Tanrı'nın halk için yaptıkları karşısında sevinç içindeydi; çünkü her şey çabucak tamamlanmıştı.

30

Fısth Bayramı Kutlanıyor

¹ Hizkiya, bütün İsrail ve Yahuda halkına haber göndererek, Efrayim ve Manashe halkına da mektup yazarak, İsrail'in Tanrısı RAB için Fısth Bayramı'ni* kutlamak amacıyla Yeruşalim'deki RAB'bin Tapınağı'na gelmelerini bildirdi. ² Kralla önderleri ve Yeruşalim'deki topluluk Fısth Bayramı'ni ikinci ay kutlamaya karar verdiler. ³ Bayramı zamanında kutlayamamışlardı; çünkü ne kendini kutsamış yeterli sayıda kâhin vardı, ne de halk Yeruşalim'de toplanabilmişti. ⁴ Bu tasarı krala da topluluğa da uygun göründü. ⁵ Herkes Yeruşalim'e gelip İsrail'in Tanrısı RAB için Fısth Bayramı'ni kutlasın diye Beer-Şeva'dan Dan'a kadar bütün İsrail ülkesine duyuru yapmaya karar verdiler. Çünkü bayram, yazılı olduğu gibi çok sayıda insanla kutlanmamıştı. ⁶ Kralın buyruğu uyarınca ulaklar, kral ve önderlerinden aldıkları mektuplarla bütün İsrail ve Yahuda'yi koşa koşa dolaşarak şu duyuruyu yaptılar: "Ey İsrail halkı! İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısı RAB'be dönün. Öyle ki, O da sağ kalanlارınıza, Asur krallarının elinden kurtulanlarınıza dönsün. ⁷ Atalarının Tanrısı RAB'be ihanet eden atalarınıza, kardeşlerinize benzemeyin; gördüğünüz gibi RAB onları dehşet verici bir duruma düşürdü. ⁸ Atalarınız gibi inatçı olmayın, RAB'be boyun eğin. O'nun sonsuza dek kutsal kıldıği tapınağa gelin. Kızgınlığınızın sizden uzaklaşması için Tanrıınız RAB'be kulluk edin. ⁹ RAB'be dönerseniz, kardeşlerinizi, oğullarınızı tutsak edenler onlara acıyla bu ülkeye dönmelerine izin vereceklerdir. Çünkü Tanrıınız RAB lütfedan, acıyan bir Tanrı'dır. O'na dönerseniz, O da yüzünü sizden çevirmeyecektir."

¹⁰ Ulaklar Efrayim ve Manashe bölgelerinde Zevulun'a dek kent kent dolaştılar. Ne var ki, halk güllererek onlarla alay etti. ¹¹ Ama Aşer, Manashe ve

Zevulun halkından bazıları alçakgönüllü bir tutum takınarak Yeruşalim'e gitti. ¹² Birlik ruhu vermek için Tanrı'nın eli Yahuda'nın üzerindeydi. Öyle ki, Tanrı kral ve önderlerin RAB'bin sözü uyarınca verdikleri buyruğa halkın uymasını sağladı.

¹³ İkinci ay Mayasız Ekmek Bayramı'ni* kutlamak için çok büyük bir topluluk Yeruşalim'de toplandı. ¹⁴ İşe Yeruşalim'deki sunakları kaldırılmak başladılar. Bütün buhur sunaklarını kaldırıp Kidron Vadisi'ne attılar. ¹⁵ İkinci ayın on dördüncü günü Fisih kurbanını kestiler. Kâhinlerle Levililer utanarak kendilerini kutsadılar, sonra RAB'bin Tapınağı'na yakmalık sunular getirdiler. ¹⁶ Bunun ardından, Tanrı adamı Musa'nın Yasası uyarınca, geleneksel yerlerini aldılar. Kâhinler Levililer'in elinden aldığı kurban kanını sunağın üstüne döktüler. ¹⁷ Topluluk arasında kendini kutsamamış birçok kişi vardı; bu nedenle arınmamış olanların Fisih kurbanını kesme ve RAB'be adama görevini Levililer üstlendi. ¹⁸⁻¹⁹ Çok sayıda insan, Efrayim, Manaşşe, İssakar ve Zevulun'dan gelen halkın birçoğu kendisini dinsel açıdan arındırmamıştı; öyleyken yazılına ters düşerek Fisih kurbanını yediler. Hizkiya onlar için şöyle dua etti: "Kutsal yerin kuralları uyarınca arınmamış bile olsa, RAB Tanrı'ya, atalarının Tanrı'sına yönelik yürekten kararlı olan herkesi iyi olan RAB bağışlasın." ²⁰ RAB Hizkiya'nın yakarışını duydu ve halkı bağıışladı*.

²¹ Yeruşalim'deki İsraililer Mayasız Ekmek Bayramı'ni yedi gün büyük sevincle kutladılar. Levililer'le kâhinler RAB'bi yüceltmek amacıyla kullanılan yüksek sesli çalgılarla her gün O'nun övülüyorlardı.

²² Hizkiya RAB'be hizmetlerini başarıyla yerine getiren Levililer'i övdü. Yedi gün boyunca herkes esenlik kurbanlarını kesip atalarının Tanrı'sı RAB'be şükrederek bayramda kendisine ayrılan paydan paydaydı.

²³ Topluluk bayramı yedi gün daha kutlamaya karar verdi. Böylece herkes bayramı yedi gün daha sevinçle kutladı. ²⁴ Yahuda Kralı Hizkiya topluluğa bin boğaya yedi bin davar sağladı; önderler de topluluğa bin boğaya on bin davar daha verdiler. Birçok kâhin kendini kutsadı. ²⁵ Bütün Yahuda topluluğu, kâhinler, Levililer, İsrail'den gelen topluluk, İsrail'den gelip Yahuda'ya yerleşen yabancılardır sevindi. ²⁶ Yeruşalim'de büyük sevinç vardı. Çünkü İsrail Kralı Davut oğlu Süleyman'ın günlerinden bu yana Yeruşalim'de böylesi bir olay yaşanmamıştı. ²⁷ Levili kâhiner ayağa kalkıp halkı kutsadılar. Tanrı onları duydu. Çünkü duaları O'nun kutsal konutuna, göklere erişmişti.

31

Hizkiya Dinsel Kuralları Düzenliyor

¹ Bütün bunlar sona erince, oradaki İsraililer Yahuda kentlerine giderek dikili taşları parçalayıp Aşera putlarını devirdiler. Yahuda, Benyamin, Efrayim ve Manaşşe bölgelerindeki puta tapılan yerlerin ve sunakların hepsini yıktılar. Sonra herkes kendi kentine, toprağına döndü.

² Hizkiya kâhinerlerle Levililer'i görevlerine göre bölküklere ayırdı. Kimine yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunma, kimine hizmet etme, kimine de RAB'bin Konutu'nun kapılarında şükredip övgüler söyleme görevini verdi.

³ Kral da RAB'bin Yasası uyarınca sabah akşam sunulmak üzere yakmalık sunular, Şabat günleri, Yeni Ay ve bayramlarda sunulacak yakmalık sunular

* ^{30:20} "Bağıışladı": İbranice "Sağlığı kavuşturdu" (bkz. 7:14). ^{31:3} Say.28:1-29:39

icin sürüsünden hayvanlar verdi. ⁴ Yeruşalim'de yaşayan halka da kâhinlerle Levililer'in paylarına düşeni vermelerini buyurdu; öyle ki, RAB'bin Yasası'na kendilerini adayabilisinler. ⁵ Kralın bu buyruğunu duyar duymaz İsailliler ilk yetişen tahlil, yeni şarap, zeytinyağı, bal ve bütün tarla ürünlerinden bol bol verdiler. Bunun yanısıra her şeyin ondalığını da bol bol getirdiler. ⁶ Yahuda kentlerinde yaşayan İsailliler'le Yahudalar da sigirlarının, davalarının, Tanrıları RAB'be adamış oldukları kutsalarmağanların ondalığını getirip bir araya yıldılar. ⁷ Ondalıkların toplanması üçüncü aydan yedinci aya kadar sürdü. ⁸ Hizkiya ile önderler gelip yiğinları görünce, RAB'be övgüler sunup halkı İsrail'i kutsadılar.

⁹ Hizkiya kâhinlerle Levililer'e yiğinları sorunca, ¹⁰ Sadok soyundan Başkâhin Azarya şu yanıt verdi: "Halk RAB'bin Tapınağı'na bağış getirmeye başladıkтан bu yana yiyp doyduk; üstelik artırdık da. Çünkü RAB halkını kutsadı. Bu büyük yiğin da artakalandır."

¹¹ Hizkiya RAB'bin Tapınağı'ndaki depoların hazırlanması için buyruk verdi. Depolar hazırlandı. ¹² Bağışlar, ondalıklar, adanan armağanlar sadakatle içeri getirildi. Bütün bu işlerin sorumlusu olarak Levili Konanya atandı; kardeşi Şimi de yardımıcısı oldu. ¹³ Kral Hizkiya ile Tanrı'nın Tapınağı'nın sorumlusu Azarya, Konanya ile kardeşi Şimi'nin yönetimindeki şu denetçileri atadılar: Yehiel, Azazya, Nahat, Asahel, Yerimot, Yozavat, Eliel, Yismakya, Mahat, Benaya. ¹⁴ Tapınağın Doğu Kapısı'nın nöbetçisi Yimna'nın oğlu Levili Kore, Tanrı'ya gönülden verilen sunuların sorumlusuydu. RAB'be adanan bağışları ve kutsal yiyecekleri dağıtmak için bu görevde getirilmişti. ¹⁵ Eden, Minyamin, Yeşua, Şemaya, Amarya ve Şekanya kâhinlerin yaşadıkları kentlerde bölgeleri uyarınca büyük küçük bütün kardeşlerine bağışları dağıtmaya içinde Kore'ye sadakatle yardım ettiler. ¹⁶⁻¹⁸ Ayrıca soyağacında adı kayıtlı üç ve daha yukarı yaştáki erkeklerle, bölgelerine ve sorumluluklarına göre RAB'bin Tapınağı'na girip günün gerektirdiği değişik görevleri yapanların tümüne; bağlı oldukları boylara göre死去e kayıtlı kâhinlere, bölgelerine ve sorumluluklarına göre yirmi ve daha yukarı yaştáki Levililer'e; kâhinlerle Levililer'in soyağacında kayıtlı küçük çocuklara, kadınlara, oğullarla kızlara, yani topluluğa yiyecek dağıtıyorlardı. Çünkü kendilerini sadakatle Tanrı'ya adamışlardı. ¹⁹ Kentlerinin çevresindeki kırlarda ya da herhangi bir kente yaşayan Harun soyundan kâhinlere gelince, onlardan olan bütün erkeklerle ve Levililer'in soyağacında kayıtlı herkese yiyecek dağıtmak için belirli kişiler atanmıştı.

²⁰ Hizkiya bütün Yahuda'da böyle davrandı; Tanrısı RAB'bin önünde iyi, doğru ve hakça olanı yaptı. ²¹ Tanrı'nın Tapınağı'nda üstlendiği görevi bütün yüreğiley yerine getirdi; Kutsal Yasa'ya, buyruklara uydı; Tanrısı'na yöneldi. Bu sayede başarılı oldu.

32

Sanherib'in Tehdidi (2Kr:18:13-19:13; Yşa:36:1-37:13)

¹ Hizkiya'nın RAB'be bağlılıkla yaptığı bu hizmetlerden sonra Asur Kralı Sanherib gelip Yahuda'ya saldırdı. Surlu kentleri ele geçirmek amacıyla onları kuşattı. ² Sanherib'in Yeruşalim'le savaşmaya hazırladığını duyan Hizkiya, ³ kentin dışındaki pınarları kapatma konusunda önderlerine ve ordu komutanlarına danıştı. Onlar da onu desteklediler. ⁴ Böylece birçok kişi toplandı. "Neden Asur Kralı gelip bol su bulsun?" diyerek bütün pınarları

ve ülkenin ortasından akan dereyi kapadılar. ⁵ Hizkiya gücünü toplayarak surun yıkılmış bölgelerini onarttı, üstüne kuleler yaptırdı. Dışardan bir sur daha yaptırmaz Davut Kenti'nde Millo'yu* sağlamıştı. Bunların yanısıra, çok sayıda silah ve kalkan hazırladı.

⁶ Halka komutanlar atadı. Sonra onları kent kapısı yakınındaki alanda toplayarak şöyle yürekledirdi: ⁷ “Güçlü ve yürekli olun! Asur Kralı'ndan ve yanındaki büyük ordudan korkmayın, yılmayın. Çünkü bizimle olan onunla olandan daha üstün dür. ⁸ Ondaki güç insansaldır; bizdeki güç ise bize yardım eden ve bizden yana savaşan Tanrıımız RAB'dir.” Yahuda Kralı Hizkiya'nın bu sözleri halka güven verdi.

⁹ Asur Kralı Sanherib, bütün ordusuyla Lakiş Kenti'ni kuşatırken, subayları aracılığıyla Yahuda Kralı Hizkiya'ya ve Yeruşalim'de yaşayan Yahuda halkına şu haberı gönderdi:

¹⁰ “Asur Kralı Sanherib şöyle diyor: ‘Neye güvenerek Yeruşalim'de kuşatma altında kalyorsunuz?’ ¹¹ Hizkiya, ‘Tanrıımız RAB bizi Asur Kralı'nın elinden kurtaracak’ diyerek sizi kandırıyor. Sizi kılığa ve susuzluğa terk edip ölüme sürüklüyor. ¹² Tanrı'nın tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırın, Yahuda ve Yeruşalim halkına, ‘Tek bir sunağın önünde tapınacak, onun üzerinde buhur yakacaksınız’ diyen Hizkiya değil mi bu? ¹³ Benim ve atalarımın öbür ülkelerin halklarına neler yaptığımızı bilmiyor musunuz? Ulusların ilahlarından hangisi ülkesini benim elimden kurtarabildi? ¹⁴ Atalarımın büsbütün yok ettiği bu ulusların ilahlarından hangisi halkını elimden kurtarabildi ki, Tanrıınız sizi elimden kurtarabilsin? ¹⁵ Hizkiya'nun sizi kandırıp aldatmasına izin vermeyin! Ona güvenmeyin! Çünkü hiçbir ulusun, krallığın ilahlarından bir teki bile halkını elimden ya da atalarımın elinden kurtaramamıştır! Tanrıınız kim ki sizi elimden kurtarsın?’”

¹⁶ Sanherib'in subayları RAB Tanrı'ya ve kulu Hizkiya'ya karşı daha birçok şey söylediler. ¹⁷ Sanherib İsrail'in Tanrısı RAB'bi aşağılamak için yazdığı mektuplarda da şöyle diyordu: “Öteki ulusların tanrıları halklarını elimden kurtaramadıkları gibi, Hizkiya'nın Tanrısı da halkını elimden kurtaramayacak.” ¹⁸ Sonra kenti ele geçirmek amacıyla surun üstündeki Yeruşalim halkını korkutup yıldırmak için Yahudi dilinde bağırdılar. ¹⁹ Üstelik dünyanın öteki uluslarının insan eliyle yapılmış ilahlarından söz edercesine Yeruşalim'in Tanrı'ndan söz ettiler.

Rab Hizkiya'yı Kurtarıyor (2Kr.19:14-37; Yşa.37:14-38)

²⁰ Bunun üzerine Kral Hizkiya ile Amots oğlu Peygamber Yeşaya dua edip Tanrı'ya yalvardılar. ²¹ RAB bir melek göndererek Asur Kralı'nın ordugahındaki bütün yiğit savaşçıları, önderleri, komutanları yok etti. Asur Kralı utanç içinde ülkesine döndü. Bir gün kendi ilahının tapınağına girdiğiinde de oğullarından bazıları onu orada kılıçla öldürdüler. ²² Böylece RAB Hizkiya'yla Yeruşalim'de yaşayanları Asur Kralı Sanherib'in ve öbür düşmanlarının elinden kurtararak her yanda güvenlik içinde yaşamalarını sağladı. ²³ Yeruşalim'e gelen birçok kişi RAB'be sunular, Yahuda Kralı Hizkiya'ya da değerli armağanlar getirdi. O günden sonra Hizkiya bütün uluslar arasında saygınlık kazandı.

Hizkiya'nın Hastalığı, İyileşmesi ve Ölümü (2Kr.20:1-21; Yşa.38:1-3)

²⁴ O günlerde Hizkiya ölümcul bir hastalığa yakalanınca, RAB'be yalvardı.

RAB yakarışını duyarak ona bir belirti verdi. ²⁵ Ne var ki, Hizkiya kendisine yapılan bu iyiliğe yaraşır biçimde davranışmayıp büyükledi. Bu yüzden RAB hem ona, hem Yahuda'ya, hem de Yeruşalim'e öfkelendi. ²⁶ Hizkiya ile Yeruşalim'de yaşayanlar gururu bırakıp alçakgönüllü davranışmaya başladilar. Bu sayede Hizkiya'nın krallığı boyunca RAB'bin öfkesine uğramadilar.

²⁷ Hizkiya çok zengin ve onurlu biriydi. Altını, gümüşü, değerli taşları, baharatı, kalkanları ve çeşit çeşit değerli eşyayı için hazineyi yaptırdı. ²⁸ Ayrıca tahıl ambarları, yeni şarap ve zeytinyağı depoları, siğirlar için ahırlar, sürüler için ağıllar yaptırdı. ²⁹ Bunların yanısıra kendisi için kentler kurdurdu ve çok sayıda davar, siğır edindi. Tanrı ona çok büyük zenginlik vermişti. ³⁰ Gihon Pınarı'nın yukarı ağını kapayıp suyun Davut Kenti'nin batı yakasından aşağıya akmasını sağlayan da Hizkiya'dır. Üstlendiği her işte başarılı oldu. ³¹ Ama Babil Önderlerinin ülkede gerçekleştirilen belirtiyi araştırmak için gönderdiği elçiler gelince, Tanrı Hizkiya'yı denemek ve aklından geçenlerin hepsini öğrenmek için onu bırakı.

³² Hizkiya'nın yaptığı öbür işler ve RAB'be bağlılığı Amots oğlu Peygamber Yeşa'a'nın Yahuda ve İsrail krallarının tarihindeki görmümde yazılıdır. ³³ Hizkiya ölüp atalarına kavuşunca, Davutoğulları'nın mezarlарının üst kesimine gömüldü. Bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı onu saygıyla andı. Yerine oğlu Manaşçe kral oldu.

33

Manaşçe'nin Yahuda Krallığı (2Kr:21:1-18)

¹ Manaşçe on iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de ellî beş yıl krallık yaptı. ² RAB'bin İsrail halkın öünden kovmuş olduğu ulusların içrenç törelerine uyarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ³ Babası Hizkiya'nın ortadan kaldırdığı puta tapan yerleri yeniden yaptırdı. Baallar için sunaklar kurdu, Aşera putları yaptı. Gök cisimlerine taparak onlara kulluk etti. ⁴ RAB'bin, "Adım sonsuza dek Yeruşalim'de bulunacaktır" dediği RAB'bin Tapınağı'nda sunaklar kurdu. ⁵ Tapınağın iki avlusunda gök cisimlerine tapmak için sunaklar yaptırdı. ⁶ Oğullarını Ben-Hinnom Vadisi'nde ateşe kurban etti; falçılık ve büyülüklük yaptı. Medyumlara, ruh çağırınlara danıştı. RAB'bin gözünde çok kötülük yaparak O'nun öfkelendirdi.

⁷ Manaşçe yaptırdığı puta Tanrı'nın Tapınağı'na yerleştirdi. Oysa Tanrı tapınağa ilişkin Davut'la oğlu Süleyman'a şöyle demişti: "Bu tapınakta ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruşalim'de adım sonsuza dek anılacak. ⁸ Kendilerine Musa aracılığıyla buyurduğum Kutsal Yasa'yı, kuralları, ilkeleri dikkatle yerine getirirlerse, İsrail halkın ayağını bir daha atalarına vermiş olduğum ülkenin dışına çıkarmayacağım." ⁹ Ancak Manaşçe Yahudalılar'la Yeruşalim'de yaşayanları öylesine yoldan çıkardı ki, RAB'bin İsrail halkın öünde yok ettiği uluslararasıdan daha çok kötülük yaptılar.

¹⁰ RAB Manaşçe'yle halkın uyardıysa da alırdış etmediler. ¹¹ Bunun üzerine RAB Asur Kralı'nın ordu komutanlarını onların üzerine gönderdi. Manaşçe'yi tutsak alıp burnuna çengel taktılar; tunç zincirlerle bağlayıp Babil'e götürdüler. ¹² Ne var ki, Manaşçe sıkıntısında Tanrı RAB'be yakardı ve atalarının Tanrı'sı öünde son derece alçakgönüllü davrandı. ¹³ RAB'be

yalvarınca RAB yakarışını, duasını duydu ve onu yine Yeruşalim'e, krallığına getirdi. İşte o zaman Manaşşe RAB'bin Tanrı olduğunu anladı.

¹⁴ Sonra Davut Kenti için vadideki Gihon Pınarı'nın batısından Balık Kapısı'nın girişine kadar yüksek bir dış sur yaptı; Ofel Tepesi'ni de bu surla çevirdi. Yahuda'nın bütün surlu kentlerine komutanlar yerleştirdi. ¹⁵ RAB'bin Tapınağı'ndan yabancı ilahları ve diktirdiği puta çekardi; tapınağın bulunduğu tepede ve Yeruşalim'de yaptırdığı bütün sunakları kaldırıp kentin dışına attı. ¹⁶ RAB'bin sunağına yeniden kurup üzerinde esenlik ve şükran kurbanları kesti; Yahuda halkına İsrail'in Tanrısı RAB'be kulluk etmeleri için buyruk verdi. ¹⁷ Ne var ki, halk tapınma yerlerinde kurban sunmayı sürdürdü; ancak yalnız Tanrıları RAB'be kurban sunuyorlardı.

¹⁸ Manaşşe'nin yaptığı öbür işler, Tanrı'na yakarışı ve İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına onu uyaran bilicilerin sözleri, İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹⁹ Duası, Tanrı'nın ona yanıtı, gururundan dönmeden önce işlediği bütün günahlar, ihaneti, yaptırdığı tapınma yerleri, Aşera putlarıyla öbür putları diktirdiği yerler Hozay'in^{*} tarihinde yazılıdır. ²⁰ Manaşşe ölüp atalarına kavuşunca, kendi sarayına gömüldü. Yerine oğlu Amon kral oldu.

Amon'un Yahuda Krallığı (2Kr.21:19-26)

²¹ Amon yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de iki yıl krallık yaptı. ²² Amon da babası Manaşşe gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babası Manaşşe'nin yaptırdığı putlara kurban sundu, onlara taptı. ²³ Ancak RAB'bin önünde alçakgönüllülüğü takınan babası Manaşşe'nin tersine, giderek suçunu artırdı. ²⁴ Görevlileri düzen kurup onu sarayında öldürdüler. ²⁵ Ülke halkı Kral Amon'a düzen kuranların hepsini öldürdü. Yerine oğlu Yoşa'yı kral yaptı.

34

Yoşa'nın Yahuda Krallığı (2Kr.22:1-2)

¹ Yoşa sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de otuz bir yıl krallık yaptı. ² RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Sağa sola sapmadan atası Davut'un yollarını izledi.

Yoşa'nın Yaptığı Yenilikler (2Kr.23:4-20)

³ Yoşa krallığının sekizinci yılında, daha gençken, atası Davut'un Tanrısı'na yönelikçe başladı. Krallığının on ikinci yılında da Yahuda ve Yeruşalim'i puta tapılan yerlerden, Aşera putlarından, oyma ve dökme putlardan arındırmaya başladı. ⁴ Yoşa'nın gözetiminde Baallar'ın^{*} sunaklarını yıktırıp üzerlerindeki buhur sunaklarını parçalattı. Aşera putlarını, oyma ve dökme putları da parçalayıp ezdikten sonra tozlarını onlara kurban sunanların mezarlara serpti. ⁵ Kâhinlerin kemiklerini kendi sunaklarının üstünde yaktı. Böylece Yahuda ve Yeruşalim'i arındırdı. ⁶ Naftali'ye dek Manaşşe, Efrayim ve Şimon oymaklarının kentleriyle çevredeki yıkıntıarda bulunan ⁷ sunakları, Aşera putlarını yıktı; toz haline gelinceye dek putları ezdî. İsrail ülkesinin her yanındaki buhur sunaklarını paramparça etti. Sonra Yeruşalim'e döndü.

* ^{33:19} Masoretik metin "Hozay'in", bir İbranice elyazması ve Septuaginta "Bilicilerin". ^{34:1}
Yer.3:6 ^{34:4} 2Kr.21:3; 2Ta.33:3 ^{34:5} 1Kr.13:2

*Yasa Kitabı'nın Bulunuşu
(2Kr:22:3-23:3)*

⁸ Yoşa ülkeyi ve tapınağı arındırdıktan sonra, krallığının on sekizinci yılında Asalya oğlu Şafan'ı, kent yöneticiSİ Maaseya'yı ve Yoahaz oğlu devlet tarihçisi Yoah'ı TanrıSI RAB'bin Tapınağı'ni onarmaya gönderdi. ⁹ Bunlar Tanrı'ının Tapınağı'na getirilen paraları götürüp Başkâhin Hilkiya'ya verdiler. Kapi nöbetçileri olan Levililer bu parayı Manaşşe ve Efrayim halkından, İsrail'in geri kalanından, bütün Yahudalılarla Benyaminliler'den, Yeruşalim'de yaşayanlardan toplamışlardı. ¹⁰ Paraları RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan denetçilere verdiler. Onlar da tapınağı yenileme ve onarma içinde çalışan işçilere ödediler. ¹¹ Yontma taş, Yahuda kıllarının yıkılmaya terk ettiği yapılarının kırış ve bağlantı yerlerinin onarımı için kereste almaları için marangozlara, yapıcılara ödeme yapıldı. ¹²⁻¹³ Çalışanlar işi özenle yaptılar. Başlarında yönetici olalar Levililer'den şu denetçiler vardı: Merari boyundan Yahat'la Ovadya, Kehat boyundan Zekeriya'yla Meşullam. Çalrı calmakta usta olan Levililer yük taşıyan işçilerin sorumluluğunu aldılar ve her işi yapan işçileri denetlediler. Levililer'den bazıları da yazman, görevli, kapı nöbetçisi olarak çalışılar.

¹⁴ RAB'bin Tapınağı'na getirilen parayı çıkarırlarken, Kâhin Hilkiya Musa aracılığıyla verilmiş olan RAB'bin Yasa Kitabı'nı buldu. ¹⁵ Yazman Şafan'a, "RAB'bin Tapınağı'nda Yasa Kitabı'ni buldum" diyerek kitabı ona verdi. ¹⁶ Şafan kitabı krala götürerek, "Görevlilerin kendilerine verilen her işi yapıyorlar" diye haber verdi, ¹⁷ "RAB'bin Tapınağı'ndaki paraları alıp denetçilere işçilere verdiler." ¹⁸ Ardından, "Kâhin Hilkiya bana bir kitap verdi" diyerek kitabı krala okudu. ¹⁹ Kral Kutsal Yasa'daki sözleri duyunca giysilerini yırttı. ²⁰ Hilkiya'ya, Şafan oğlu Ahikam'a, Mika oğlu Avdon'a, Yazman Şafan'a ve kendi özel görevlisi Asaya'ya söyle buyurdu: ²¹ "Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için de, İsrail ve Yahuda halkın geri kalanı için de RAB'be danışın. RAB'bin bize karşı alevlenen öfkesi büyütür. Çünkü atalarımız RAB'bin sözüne kulak asmadular, bu kitapta yazılanlara uymadılar."

²² Hilkiya ile kralın gönderdiği adamlar varıp tapınaktaki giysilerin nöbetçisi Hasra oğlu Tokhat oğlu Şallum'un karısı Peygamber Hulda'ya danıştılar. Hulda Yeruşalim'de, İkinci Mahalle'de oturuyordu.

²³ Hulda onlara söyle dedi: "İsrail'in TanrıSI RAB, 'Sizi bana gönderen adama şunları söyleyin' diyor: ²⁴ 'Yahuda Kralı'nın önünde okunan kitapta yazılı bütün lanetleri, felaketi buraya da, burada yaşayan halkın başına da getireceğim. ²⁵ Beni terk ettiğleri, elliyeyle yaptıkları başka ilahlara buhur yakup beni kızdırıldıkları için buraya karşı öfkem alevlenecek ve sönmeyecek.'

²⁶ "RAB'be danışmak için sizi gönderen Yahuda Kralı'na söyle deyin: 'İsrail'in TanrıSI RAB duyduğun sözlere ilişkin diyor ki: ²⁷ Madem burası ve burada yaşayanlarla ilgili sözlerimi duyunca yüreğin yumuşadı, kendini alçaltın, evet, önemde kendini alçaltın, giysilerini yırtıp huzurumda ağladın, ben de yalnızlığını işittim. Böyle diyor RAB. ²⁸ Seni atalarına kavuşturacağım, esenlik içinde mezarına gömüleceksin. Buraya ve burada yaşayanlara getireceğim büyük felaketi görmeyeceksin.' " Hilkiya ile yanındakiler bu sözleri krala ilettiler.

²⁹ Kral Yoşa haber gönderip Yahuda ve Yeruşalim'in bütün ileri gelenlerini topladı. ³⁰ Sonra Yahudalılar, Yeruşalim'de yaşayanlar, kâhinler, Levililer,

büyük küçük herkesle birlikte RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin Tapınağı'nda bulunmuş olan Antlaşma Kitabı'nı baştan sona kadar herkesin duyacağı biçimde okudu.³¹ Özel yerinde durarak RAB'bin yolunu izleyeceğine, buyruklarını, öğütlerini, kurallarını candan ve yürekten uygulayacağının, bu kitapta yazılı antlaşmanın koşullarını yerine getireceğine ilişkin RAB'bin huzurunda antlaşma yaptı.³² Sonra oradaki Yeruşalim ve Benyamin halkına bu antlaşmaya bağlı kalacaklarına ilişkin ant içirtti. Yeruşalim'de yaşayanlar Tanrı'nın, atalarının Tanrı'sının antlaşmasını bağlı kaldılar.³³ Yoşa İsrail topraklarından bütün iğrenç putları kaldırttı. İsrail'de kalan halkın Tanrıları RAB'be kulluk etmelerini sağladı. Kral yaşadığı sürece halk atalarının Tanrı RAB'bin ardından yürümekten vazgeçmedi.

35

Yoşa Fisih Bayramı'nı Kutluyor (2Kr:23:21-23)

¹ Yoşa Yeruşalim'de RAB için Fisih Bayramı'nı^{*} kutladı. Birinci ayın on dördüncü günü Fisih kurbanı kesildi. ² Yoşa kâhinleri görevlerine atayarak RAB'bin Tapınağı'nda hizmet etmeleri için yüreklandırdı. ³ Bütün İsrail halkın eğiten RAB'be adanmış Levililer'e, "Kutsal sandığı İsrail Kralı Davut oğlu Süleyman'ın yaptırdığı tapınağa koyun" dedi, "Bundan böyle onu omuzlarınızın üzerinde taşımayacaksınız. Şimdi Tanrıız RAB'be ve halkı İsrail'e hizmet edin. ⁴ İsrail Kralı Davut'a oğlu Süleyman'ın yazılı düzeni uyarınca, boyalarınıza, böülüklere göre hazırlın. ⁵ Kardeşleriniz olan halkın boyalarına bağlı böülüklere yardım etmek üzere siz Levililer takımlar halinde kutsal yerde durun. ⁶ Kendinizi kutsayın ve RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi Fisih kurbanlarını kesip kardeşiniz için hazırlayın."

⁷ Yoşa Fisih kurbanını sunmaları için oradaki halka sürüsünden otuz bin kuzuyla oğlak, üç bin de siğır bağışladı. ⁸ Kralın önderleri de halka, kâhinlere ve Levililer'e gönülden bağısta bulundular. Tanrı Tapınağı'nın yöneticileri olan Hilkiya, Zekeriya, Yehiel de Fisih kurbanı olarak kâhinlere iki bin altı yüz kuzuyla oğlak, üç yüz siğır verdiler. ⁹ Konanya, kardeşler Şemaya ile Netanel, Levililer'in önderleri Haşavya, Yeiel ve Yozavat da Fisih kurbanı olarak Levililer'e beş bin kuzuyla oğlak, beş yüz de siğır bağışladılar.

¹⁰ Hizmetle ilgili hazırlıklar tamamlanınca, kralın buyruğu uyarınca kâhinlerle böülüklere göre Levililer yerlerini aldılar. ¹¹ Fisih kurbanları kesildi. Kâhinler kendilerine verilen kanı sunağın üzerine döktüler; Levililer de hayvanlarını derisini yüzdüler. ¹² Musa'nın kitabından yazılanlar uyarınca, RAB'be sunsunlar diye yakmalık sunular halk boyalarının böülüklere verilmek üzere bir yana koyuldu. Siğirlara da aynısını yaptılar. ¹³ Kural uyarınca, Fisih kurbanlarını ateşe kızarttılar; kutsal sunuları da tencereerde, kazanlarda, tavallarda haşlayıp çabucak halka dağıttılar. ¹⁴ Bundan sonra Levililer hem kendileri, hem de kâhinler adına hazırlık yaptılar. Çünkü Harun soyundan kâhinler akşam geç vakte kadar yakmalık sunu ve yağ sunmakla uğraşıyorlardı. Bu nedenle Levililer hem kendileri, hem de Harun soyundan gelen kâhinler için hazırlık yaptılar.

¹⁵ Asaf soyundan gelen ezgiciler Davut, Asaf, Heman ve kralın bilicisi Yedutun'un buyruğu uyarınca yerlerinde durdular. Kapı nöbetçileri de

görevlerini bırakmak zorunda kalmadı, çünkü onlar için hazırlığı kardeşleri Levililer yapmıştı.¹⁶ Böylece o gün Kral Yoşa'nın buyruğu doğrultusunda Fısh Bayramı'ni kutlamak ve RAB'bin sunağı üzerinde yakmalık sunular sunmak için RAB'bin hizmetiyle ilgili bütün çalışmalar tamamlandı.¹⁷ O gün orada bulunan İsrail halkı Fısh Bayramı'ni kutladı. Mayasız Ekmek Bayramı'ni* da yedi gün boyunca kutladular.¹⁸ Peygamber Samuel'in döneminden bu yana, İsrail'de böyle bir Fısh Bayramı kutlanmamıştı. Hiçbir İsrail* kralı da Yoşa'nın, kâhinlerin, Levililer'in, bütün Yahuda halkıyla oradaki İsailliler'in ve Yeruşalim'de yaşayanların kutladığı gibi bir Fısh Bayramı kutlamamıştı.¹⁹ Bu Fısh Bayramı Yoşa'nın krallığının on sekizinci yılında kutlandı.

Yoşa'nın Ölümü (2Kr:23:28-30)

²⁰ Yoşa'nın tapınağı düzenlemesinden sonra, Mısır Kralı Neko savaşmak üzere Fırat kıyısındaki Karkamış'a yürüdü. Yoşa da onunla savaşmak için yola çıktı.²¹ Ama Neko ulaklar aracılığıyla şu haberı gönderdi: "Benimle senin aranda bir anlaşmazlık yok, ey Yahuda Kralı! Bugün sana değil, savaş açtığım ülkeye karşı savaşmaya geldim. Tanrı ivedi davranışmamı buyurdu. Benden yana olan Tanrı'dan sakın. Yoksa seni yok eder!"²² Ne var ki, Yoşa onunla savaşmaktan vazgeçmediği gibi, Tanrı'nın Neko aracılığıyla söylediği sözlere de aldrış etmedi. Kılık değiştirip Megiddo Ovası'nda Neko ile savaşmak üzere yola çıktı.²³ Okçular Kral Yoşa'yı vurunca, kral görevlilerine, "Beni buradan götürün, ağır yaralıyorum!" dedi.²⁴ Görevlileri onu savaş arabasından çıkarıp kendisine ait başka bir arabaya koyarak Yeruşalim'e götürdüler. Yoşa öldü ve atalarının mezarlığına gömüldü. Bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı onun için yas tuttu.²⁵ Yeremya Yoşa için bir ağıt yazdı. Kadın, erkek bütün ozanlar bugüne dek ağıtlarında Yoşa'yı anarlar. İsrail'de bir gelenek haline gelen bu ağıtlar Ağıtlar Kitabı'nda yazılıdır.

²⁶ Yoşa'nın yaptığı öbür işler, RAB'bin Yasası'nda yazılınlara uygun bağlılığı,²⁷ uygulamaları, başından sonuna dek İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

36

Yehoahaz'ın Yahuda Krallığı (2Kr:23:30-35)

¹ Yahuda halkı babası Yoşa'nın yerine oğlu Yehoahaz'ı Yeruşalim'e kral yaptı.² Yehoahaz yirmi üç yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı.³⁻⁴ Mısır Kralı Neko Yeruşalim'de onu tahttan indirerek ülke halkını yüz talant* gümüş ve bir talant† altın ödemekle yükümlü kıydı. Yehoahaz'ın ağabeyi Elyakim'i de Yahuda'yla Yeruşalim Kralı yaptı ve adını değiştirdip Yehoyakim koydu. Sonra kardeşi Yehoahaz'ı alıp Mısır'a döndü.

Yehoyakim'ın Yahuda Krallığı (2Kr:23:36-24:7)

⁵ Yehoyakim yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Tanrısı RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.⁶ Yehoyakim'e saldıran

^{35:17} Çik.12:1-20 * ^{35:18} "İsrail", yani "Yahuda". ^{36:3-4} Yer.22:11-12 * ^{36:3-4} "Yüz talant": Yaklaşık 3.45 ton. † ^{36:3-4} "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg. ^{36:5} Yer.22:18-19; 26:1-6; 35:1-19
^{36:6} Yer.25:1-38; 36:1-32; 45:1-5; Dan.1:1-2

Babil Kralı Nebukadnessar Babil'e götürmek için onu tunç zincirlerle bağladı. **7** RAB'bin Tapınağı'ndaki bazı eşyaları da alıp Babil'de kendi tapınağına yerleştirdi.

8 Yehoyakim'in yaptığı öbür işler, iğrençlikleri, onunla ilgili açığa çıkan kötülükler İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

Yehoyakin'in Yahuda Krallığı (2Kr.24:8-17)

9 Yehoyakin on sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay on gün krallık yaptı. O da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. **10** İlkbaharda Kral Nebukadnessar onu ve RAB'bin Tapınağı'ndaki bazı değerli eşyaları Babil'e getirtti. Yehoyakin'in yerine akrabası Sidkiya'yı Yahuda ve Yeruşalim Kralı yaptı.

Sidkiya'nın Yahuda Krallığı (2Kr.24:18-20; Yer.52:1-3a)

11 Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. **12** Tanrısı RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. RAB'bin sözünü bildiren Peygamber Yeremya'nın karşısında alçakgönlü davranmadı.

Yeruşalim'in Düşüsü (2Kr.25:1-21; Yer.52:3b-27)

13 Sidkiya Tanrı adıyla kendisine bağlı kalacağına ant içiren Kral Nebukadnessar'a karşı ayağlandı. İsrail'in Tanrısı RAB'be dönmemek için direnerek inat etti. **14** Üstelik kâhînlerin ve halkın önderleri de öteki ulusların iğrenç törelerine uyarak ihanetlerini gitgide artırdılar ve RAB'bin Yeruşalim'de kutsal kıldıği tapınağını kirlettiler.

15 Atalarının Tanrısı RAB, halkına ve konutuna acıldığı için onları ulakları aracılığıyla defalarca uyardı. **16** Ama onlar Tanrı'nın ulaklarıyla alay ederek sözlerini küçümsediler, peygamberlerini aşağıladılar. Sonunda RAB'bin halkına karşı öfkesi kurtuluş yolunu bırakmayacak kadar alevlendi.

17 RAB Kildan Kralı'nı onların üzerine saldırttı. Kildani ordusu gençlerini tapınakta kılıçtan geçirdi. Ne delikanliya, ne genç kızı, ne yaşlıya, ne aksaçılıya acidi. RAB hepsini Kildan Kralı'nın eline teslim etti. **18** Kral, RAB Tanrı'nın Tapınağı'ndaki büyük küçük bütün eşyaları, tapınağın, Yahuda Kralı'nın ve önderlerinin hazinelerini Babil'e taşıtti. **19** Tanrı'nın Tapınağı'ni ateşe verdiler, Yeruşalim surlarını yıkıp bütün sarayları yaktılar, değerli olan her Şeyi yok ettiler. **20** Kildan Kralı kılıçtan kurtulanları Babil'e sürdü. Bunlar Pers krallığı egemen oluncaya dek onun ve oğullarının köleleri olarak yaşadılar. **21** Böylece RAB'bin Yeremya aracılığıyla söylediği söz yerine geldi: "Ülke tutulmayan Şabat yıllarını[‡] tamamlayincaya, yetmiş yıl doluncaya kadar issız kalıp dinlenecek."

Koreş'in Duyurusu (Ezr.1:1-3)

36:10 Yer.22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; Hez.17:12 **36:10** Yer.37:1; Hez.17:13 **36:11** Yer.27:1-22; 28:1-17 **36:13** Hez.17:15 **36:16** Mat.5:12; Luk.6:23; Elç.7:52-53 **36:17** Yer.21:1-10; 34:1-5

36:21 Yer.25:11; 29:10 [‡] **36:21** "Şabat yolları": RAB, İsailliler'e her yedi yılda bir topraklarını bir yıl dinlendirmesini buyurdu. Halk buna uymadı (bkz. Lev.26:33-35; Yer.25:8-11).

22 Pers Kralı Koreş'in ſkrallığının birinci yılında RAB, Yeremya aracılığıyla bildirdiği sözü yerine getirmek amacıyla, Pers Kralı Koreş'i harekete geçirdi. Koreş yönetimi altındaki bütün halklara şu yazılı bildiriyi duyurdu:

23 "Pers Kralı Koreş söyle diyor: 'Göklerin Tanrıſı RAB yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi. Beni Yahuda'daki Yeruşalim Kenti'nde kendisi için bir tapınak yapmakla görevlendirdi. Aranızda O'nun halkından kim varsa oraya gitsin. Tanrıſı RAB onunla olsun!'"

EZRA

GİRİŞ

Ezra Kitabı Tarihler kitaplarının devamıdır. İ.O. 538 yıllarında Babil'den dönen ve Yeruşalim'de tapınmayı yeniden başlatan Yahudiler'in yaptıklarını açıklıyor. Bu yapılanlar şu aşamalardan geçti:

1. Pers Kralı Koreş'in buyruğu uyarınca ilk kesim Yahudi sürgünler Babil'den dönüyor.
2. Tapınak yeniden kuruluyor ve adanıyor. Yeruşalim'de Tanrı'ya tapınma yeniden başlıyor.
3. Yıllar sonra Yasa Bilgini Ezra önderliğinde başka bir Yahudi kesimi Yeruşalim'e dönüyor. Ezra İsrail'in kutsal yasası uyarınca halkın dinsel ve sosyal yaşamını düzene sokmasına yardım ediyor.

Ana Hatlar:

1:1-2:70 Sürgünden ilk dönenler

3:1-6:22 Tapınak yeniden kuruluyor ve adanıyor

7:1-10:44 Ezra öbür sürgünlerle dönüyor

Koreş'in Duyurusu

(2Ta.36:22-23)

¹ Pers Kralı Koreş'in^{*} krallığının birinci yılında RAB, Yeremya aracılığıyla bildirdiği sözü yerine getirmek amacıyla, Pers Kralı Koreş'i harekete geçirdi. Koreş yönetimi altındaki bütün halklara şu yazılı bildiriyi duyurdu:

² "Pers Kralı Koreş şöyle diyor: 'Göklerin Tanrısı RAB yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi. Beni Yahuda'daki Yeruşalim Kenti'nde kendisi için bir tapınak yapmakla görevlendirdi. ³ Aranızda O'nun halkından kim varsa Tanrısı onunla olsun. Yahuda'daki Yeruşalim Kenti'ne gidip İsrail'in Tanrısı RAB'bin, Yeruşalim'deki Tanrı'nın Tapınağı'ni yeniden yapsınlar. ⁴ Krallığında yaşayan yerliler, sürgün oldukları yerlerde sağ kalmış olanlara altın, gümüş, mal ve hayvanlar sağlamakla birlikte Yeruşalim'deki Tanrı'nın Tapınağı'na gönülden sunular sunsun.'"

Sürgündekilerin Yeruşalim'e Dönüşü

⁵ Böylece Yahuda ve Benyamin oymaklarının boy başları, kâhinler, Levililer ve ruhları Tanrı tarafından harekete geçirilen herkes, RAB'bin Yeruşalim'deki Tapınağı'ni yeniden yapmak için gidiş hazırlıklarına girdi. ⁶ Komşuları gönülden verdikleri armağanların yanısına, altın, gümüş kaplar, mal, hayvan ve değerli armağanlarla onları desteklediler. ⁷⁻⁸ Pers Kralı Koreş de Nebukadnessar'ın Yeruşalim'deki RAB'bin Tapınağı'ndan alıp kendi ilahinin tapınağına koymuş olduğu kapları çıkardı. Bunları hazine görevlisi Mitredat'a getirterek sayılını yaptırdı ve Yahuda önderi Şeşbassar'a verdi.

⁹ Sayım sonucu şuydu:

30 altın leğen,

1 000 gümüş leğen,

29 tas,

¹⁰ 30 altın tas

ve birbirinin benzeri 410 gümüş tas,

1 000 parça değişik kap.

¹ Altın ve gümüş eşyaların toplamı 5 400 parçaydı. Sürgünler Babil'den Yeruşalim'e dönerken Şeşbassar bunların hepsini birlikte getirdi.

2

Sürgünden Dönenlerin Listesi (Neh.7:6-73)

¹ Babil Kralı Nebukadnessar'ın Babil'e sürgün ettiği insanlar yaşadıkları ilden Yeruşalim ve Yahuda'daki kendi kentlerine döndü. ² Bunlar Zerubbabil, Yesù, Nehemya, Seraya, Reelaya, Mordekay, Bilşan, Mispar, Bigvay, Rehum ve Baana'nın önderliğinde geldiler.

Sürgünden dönen İsraililer'in sayıları şöyledi:

- ³ Paroşogulları: 2 172
- ⁴ Şefatyaogulları: 372
- ⁵ Arahoğulları: 775
- ⁶ Yesù ve Yoav soyundan Pahat-Moavoğulları: 2 812
- ⁷ Elamoğulları: 1 254
- ⁸ Zattuoğulları: 945
- ⁹ Zakkayoğulları: 760
- ¹⁰ Banioğulları: 642
- ¹¹ Bevayoğulları: 623
- ¹² Azgatoğulları: 1 222
- ¹³ Adonikamoğulları: 666
- ¹⁴ Bigvayoğulları: 2 056
- ¹⁵ Adinoğulları: 454
- ¹⁶ Hizkiya soyundan Ateroğulları: 98
- ¹⁷ Besayoğulları: 323
- ¹⁸ Yoraoğulları: 112
- ¹⁹ Haşumoğulları: 223
- ²⁰ Gibbaroğulları: 95
- ²¹ Beytلهemliler: 123
- ²² Netofalilar: 56
- ²³ Anatotlular: 128
- ²⁴ Azmavetliler: 42
- ²⁵ Kiryat-Yearimililer, Kefiralilar ve Beerotlular: 743
- ²⁶ Ramallilar ve Gevalilar: 621
- ²⁷ Mikmaslilar: 122
- ²⁸ Beytel ve Ay kentlerinden olanlar: 223
- ²⁹ Nevular: 52
- ³⁰ Magbişililer: 156
- ³¹ Öbür Elam Kenti'nden olanlar: 1 254
- ³² Harimliler: 320
- ³³ Lod, Hadit ve Ono kentlerinden olanlar: 725
- ³⁴ Erihalilar: 345
- ³⁵ Senaalilar: 3 630.
- ³⁶ Kâhinler:
Yesù soyundan Yedayaogulları: 973
- ³⁷ İmmeroğulları: 1 052
- ³⁸ Paşhuroğulları: 1 247
- ³⁹ Harimoğulları: 1 017.

40 Levililer:

Hodavya soyundan Yesu ve Kadmielogullari: 74.

41 Ezgiciler:

Asafogullari: 128.

42 Tapinak kapı nöbetçileri:

Şallumoğullari, Ateroğullari,
Talmonoğullari, Akkuvoğullari,
Hatitaoğullari, Şovayoğullari, toplam 139.

43 Tapinak görevlileri:

Sihaoğullari, Hasufaoğullari, Tabbaotoğullari,
44 Kerosoğullari, Siahaoğullari, Padonoğullari,
45 Levanaoğullari, Hagavaoğullari, Akkuvoğullari,
46 Hagavoğullari, Şalmayoğullari, Hananoğullari,
47 Giddelogoğullari, Gaharoğullari, Reayaoğullari,
48 Resinoğullari, Nekodaogullari, Gazzamoğullari,
49 Uzzaoğullari, Paseahoğullari, Besayoğullari,
50 Asnaoğullari, Meunimoğullari, Nefusimoğullari,
51 Bakbukoğullari, Hakufaoğullari, Harhuroğullari,
52 Baslutoğullari, Mehidaogullari, Harşaoğullari,
53 Barkosoğullari, Siseraoğullari, Temahoğullari,
54 Nesiahoğullari, Hatifaoğullari.

55 Süleyman'in kullarının soyu:

Sotayoğullari, Hassoferetoğullari, Perudaoğullari,
56 Yalaoğullari, Darkonoğullari, Giddelogoğullari,
57 Şefatyaogullari, Hattiloğullari,
Pokeret-Hassevayimoğullari, Amioğullari.

58 Tapinak görevlileriyle Süleyman'in kullarının soyundan olanlar: 392.

59 Tel-Melah, Tel-Harşa, Keruv, Addan ve İmmer'den dönen, ancak hangi aileden olduklarını ve soylarının İsrail'den geldiğini kanıtlayamayanlar şunlardır:

60 Delayaoğullari, Toviyaogullari, Nekodaogullari: 652.

61 Kâhinlerin soyundan:

Hovayaogullari, Hakkosoğullari ve Gilatlı Barzillay'ın kızlarından biriyle evlenip kayınbabasının adını alan Barzillay'ın oğulları. **62** Bunlar soy kütüklerini aradılar. Ama yazılı bir kayıt bulamayınca, kâhinlik görevi ellerinden alındı. **63** Vali, Urim ile Tummim'i* kullanan bir kâhin çıkışcaya dek en kutsal yiyeceklerden yememelerini buyurdu.

64 Bütün halk toplam 42 360 kişiydi.

65-67 Ayrıca 7 337 erkek ve kadın köle,
kadınlı erkekli 200 ezgici,

736 at,

245 katır,

435 deve,

6 720 eşek vardı.

68 Bazı aile başları Yeruşalim'deki RAB Tanrı'nın Tapınağı'na varınca, tapınağın bulunduğu yerde yeniden kurulması için gönülden armağanlar verdiler. **69** Her biri gücü oranında hazineye bu iş için toplam 61 000 darik* altın, 5 000 mina† gümüş, 100 kâhin mintanı bağıtladı.

* **2:69** "61 000 darik": Yaklaşık 520 kg. † **2:69** "5 000 mina": Yaklaşık 2.9 ton.

70 Kâhinler, Levililer, halktan bazı kişiler -ezgiciler, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri- kendi kentlerine yerlestiler. Böylece bütün İsrailliler kentlerinde yaşamaya başladılar.

3

Sunak Yeniden Kuruluyor

1 İsrailliler kendi kentlerine yerlestikten sonra, yedinci ay Yeruşalim'de tek vücut halinde toplandılar. **2** Yosadak oğlu Yeşu ve kâhin olan kardeşleri, Şealtiel oğlu Zerubbabil'le kardeşleri İsrail'in Tanrısı'nın sunağıni yeniden kurdular. Amaçları, Tanrı adamı Musa'nın yasası uyarınca, sunağın üzerinde yakmalık sunular sunmaktı. **3** Çevrelerinde yaşayan halklardan korkmalarına karşın, sunağı eski temeli üzerine yeniden kurdular. Üzerinde RAB'be sabah, akşam öngörülen yakmalık sunuları sundular. **4** Sonra yazılınlara uygun biçimde Çardak Bayramı'ni* kutladılar. Kural uyarınca, her gün için belirlenen sayıya göre, yakmalık sunuları sundular. **5** Bundan sonra da günlük yakmalık sununu, Yeni Ay sunularını, RAB'bin belirlediği bütün kutsal bayramların sunularını ve RAB'be gönülden verilen sunuları sundular. **6** RAB'bin Tapınağı'nın temeli henüz atulmadığı halde, yedinci ayın birinci günü RAB'be yakmalık sunular sunmaya başladılar.

Tapınağın Temelleri Atılıyor

7 İsrailliler taşçılarla marangozlara para ödediler. Ayrıca sedir tomruklarını Lübnan'dan denize indirerek Yafa'ya getirmeleri için Saydalilar'a ve Surlular'a yiyecek, içecek, zeytinyağı sağladılar. Bütün bunlara Pers Kralı Koreş izin vermişti. **8** Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'na vardiktan sonra, ikinci yılın ikinci ayında Şealtiel oğlu Zerubbabil, Yosadak oğlu Yeşu ve bütün öteki kardeşleri, kâhinler, Levililer ve sürgünden Yeruşalim'e dönenlerin tümü işe başladılar. RAB'bin Tapınağı'nın yapımını denetlemek için yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer'i görevlendirdiler. **9** Levililer'den Yeşu, oğulları ve kardeşleri, Yahuda* soyundan Kadmiel ile oğulları, Henadat'ın oğullarıyla torunları Tanrı'nın Tapınağı'nın yapımında çalışanları denetleme işini hep birlikte yüklediler.

10 Yapıcılar RAB'bin Tapınağı'nın temelini atınca, İsrail Kralı Davut'un kuralı uyarınca kâhinler RAB'bi övmek için tören giysilerini giymiş olarak ellerinde borazanlarla, Levili Asafoğulları da zillerle yerlerini aldılar. **11** RAB'be övgüler, şükranlar sunarak ezgi okudular:

“RAB iyidir;

İsrail'e sevgisi sonsuzdur.”

RAB'bin Tapınağı'nın temeli atıldığı için herkes yüksek sesle RAB'bi övmeye başladı. **12** Eski tapınağı görmüş birçok yaşlı kâhin, Levili ve boy başı tapınağın temelinin atıldığını görünce hıçkıra hıçkıra ağladılar. Birçokları da sevinç çığlıklar attı. **13** Sevinç çığlıklarını ağlama sesinden ayırt edilemiyordu. Çünkü halk avaz avaz bağıriyordu. Ses uzak yerlerden bile duyuluyordu.

2:70 1Ta.9:2; Neh.11:3 **3:1** Neh.8:1 **3:2** Çık.27:1 **3:3** Say.28:1-8 **3:4** Say.29:12-38 **3:5**

Say.28:11-29:39 * **3:9** “Yahuda”, yani “Hodavya” (bkz. 2:40). **3:10** 1Ta.25:1 **3:11** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

4

Düşmanlar Tapınağın Yapımına Karşı Koyuyor

¹ Yahudalilar'la Benyaminliler'in düşmanları, sürgünden dönenlerin İsrail'in Tanrısı RAB için bir tapınak yaptığını duyunca, ² Zerubbabil'in ve boy başlarının yanına vardılar. "Tapınağı sizinle birlikte kuralım" dediler, "Çünkü biz de, sizin gibi Tanrıınız'a tapiyoruz; bizi buraya getiren Asur Kralı Esarhad-don'un döneminden bu yana sizin Tanrıınız'a kurban sunuyoruz."

³ Ne var ki Zerubbabil, Yeşu ve İsrail'in öteki boy başları, "Tanrıımız'a bir tapınak kurmak size düşmez" diye karşılık verdiler, "Pers Kralı Koreş'in buyruğu uyarınca, İsrail'in Tanrısı RAB için tapınağı yalnız biz kuracağız."

⁴ Bunun üzerine çevre halkı Yahudalıları' tapınağın yapımından caydırılmak için korkutmaya, cesaretlerini kırmaya girdi. ⁵ Tasarılarına engel olmak için Pers Kralı Koreş'in döneminden Pers Kralı Darius'un krallığına dek rüşvetle danışmanlar tuttular.

Yeruşalim'in Yeniden Kuruluşuna Karşı Engeller

⁶ Ahaşveroş'un^{*} krallığının başlangıcında, Yahudalilar'ın düşmanları Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayanları suçlayan bir belge düzenlediler.

⁷ Pers Kralı Artahşasta'nın[†] krallığı döneminde, Bişlam, Mitredat, Taveel ve öbür çalışma arkadaşları Artahşasta'ya bir mektup yazdılar. Mektup Aramice[‡] yazılıp çevrildi.

⁸ Vali Rehum ile Yazman Shimşay Kral Artahşasta'ya Yeruşalim'i suçlayan bir mektup yazdılar. Mektup söyleydi:

"Vali Rehum, Yazman Shimşay ve öbür çalışma arkadaşları, yargıçlar, yöneticiler, görevliler, Persler, Ereklier, Babililer, Elam topraklarından gelen Sus halkı,¹⁰ büyük ve onurlu Asurbanipal'ın[§] sürüp Samiriye Kenti'yle Fırat'ın batı yakasındaki bölgeye yerleştirdiği öbür halklarından."

¹¹ İşte Kral Artahşasta'ya gönderilen mektubun örneği:

"Kral Artahşasta'ya,

"Fırat'ın batı yakasındaki bölgede yaşayan kullarından:

¹² "Yönetimindeki öbür bölgelerden çok bize gelen Yahudiler Yeruşalim'e yerleşerek o ası ve kötü kenti yeniden kurmaya başladılar. Bunu bilgine sunuyoruz. Temelini pekiştiriyor, surlarını tamamlıyorlar. ¹³ Ey kral, bilmelisin ki, bu kent yeniden kurulur, surları tamamlanırsa, Yahudiler yine vergi ödemeyecek; krallığının geliri de azalacak. ¹⁴ Biz sarayının ekmeğini yedik*. Sana zarar gelmesine izin veremeyiz. Bunun için, haberin olsun diye bu mektubu gönderiyoruz. ¹⁵ Atalarının belgeleri araştırılsın. Kayıtlarda bu kentin ası, krallara, valilere zarar veren bir kent olduğunu göreceksin. Bu kent öteden beri başkaldıran bir kenttir. Yerle bir edilmesinin nedeni de budur. ¹⁶ Bu yüzden, ey kral, sana bildiriyoruz: Bu kent yeniden kurulur, surları tamamlanırsa, Fırat'ın batı yakasındaki bölgede hiçbir payın kalmayacak."

¹⁷ Kral şu yanıtını gönderdi:

"Samiriye'de ve Fırat'ın batı yakasındaki öbür yerlerde yaşayan Vali Rehum'a, Yazman Shimşay'a ve öbür çalışma arkadaşlarına selamlar.

^{4:2} 2Kr.19:37; Yşa.37:38 ^{4:6} Est.1:1 *

^{4:6} "Ahaşveroş": Kserkses diye bilinir. [†] 4:7

"Artahşasta": Artakserkses diye bilinir. [‡] 4:7 4:8-6:18 ayetleri o dönemin resmi dili Aramice yazılmıştır.

[§] 4:10 "Asurbanipal": Aramice "Osnappar". * 4:14 "Sarayının ekmeğini yedik": Aramice "Sarayın tuzunu yedik."

18 “Bize gönderdiğiniz mektup çevrilip bana okundu. **19** Buyruğum üzerine araştırma yapıldı. Bu kentin öteden beri krallara başkaldırığı, isyan ettiği, ayaklandığı saptandı. **20** Yeruşalim'i güçlü krallar yendi. Fırat'ın batı yakasındaki bütün bölgede egemenlik sürdürüler. Oradaki halktan vergi topladılar. **21** Şimdi işi durdurmaları için bu adamlara bir buyruk çıkarın. Öyle ki, ben buyruk vermedikçe kent yeniden kurulmasın. **22** Bu konuya özen gösterin; krallığımı daha fazla zarar gelmesin.”

23 Kral Artahasta'nın mektubunun örneği kendilerine okunur okunmaz, Rehum, Yazman, Shimşay ve öbür çalışma arkadaşları hemen Yeruşalim'e Yahudiler'in yanına gittiler ve zorla onları durdurdular.

24 Böylece Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nın yapımı, Pers Kralı Darius'un krallığının ikinci yılina dek askida kaldı.

5

Tapınak Yeniden Kuruluyor

1 O sırada Peygamber Hagay ile İddo oğlu Peygamber Zekeriya, Yahuda ve Yeruşalim'deki Yahudiler'e İsrail Tanrı'sının adıyla peygamberlikte bulunuyorlardı. **2** Bunun üzerine Şealtiel oğlu Zerubbabil ile Yosadak oğlu Yesu Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nı yeniden kurmaya giriştiler. Tanrı'nın peygamberleri de onlarla birlikteydi ve onlara yardım ediyordu.

3 Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin valisi Tattenay, Şetar-Bozenay ve çalışma arkadaşları onlara gidip, “Bu tapınağı yeniden kurmak ve yapımını tamamlamak için size kim yetki verdi?” diye sordular. **4** Yapıyı kuranların adlarını da sordular. **5** Ama Tanrıları Yahudi ileri gelenlerini koruyordu. Bu yüzden, Darius'a bir haber gönderilip ondan yazılı bir yanıt alınınca dek Yahudiler durdurulmadı.

6 Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin valisi Tattenay, Şetar-Bozenay, çalışma arkadaşları ve oradaki görevlilerin Kral Darius'a gönderdikleri mektubun örneği aşağıdadır. **7** Gönderdikleri belge şöyledir:

“Kral Darius'a candan selamlar. **8** Yahuda İli'ne, yüce Tanrı'nın Tapınağı'na gittiğimizi krala bildiririz. Tapınağı büyük taşlarla kuruyor, duvarlarına kirişler yerleştiriyorlar. Tapınağın yapımında canla başla çalışılıyor ve yapım işi başarıyla ilerliyor.

9 “Halkın ileri gelenlerine, ‘Bu tapınağı yeniden kurmak ve yapımını tamamlamak için size kim yetki verdi?’ diye sorduk. **10** Bilgine sunmak üzere önerlerinin kim olduğunu sana yazabilmek için adlarını da sorduk.

11 “İşte bize verdikleri yanıt:

“Biz yerin ve gögün Tanrı'sının kullarıyız. Uzun yıllar önce İsrail'in büyük bir kralının kurup yapımını tamamladığı tapınağı yeniden kuruyoruz. **12** Ama atalarımız Gölülerin Tanrı'sını öfkelendirdi. Bu yüzden Tanrı onları Babil Kralı Kildani Nebukadnessar'ın eline teslim etti. Nebukadnessar tapınağı yıktı, halkı da Babil'e sürdü. **13** Ama Babil Kralı Koreş, krallığının birinci yılında Tanrı'nın Tapınağı'nın yeniden yapılması için buyruk verdi. **14** Ayrıca Nebukadnessar'ın Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'ndan çıkarıp Babil'deki tapınağa götürdüğü altın ve gümüş kapları da oradan çıkararak vali atadığı Şe'bassar adlı kişiye verdi. **15** Koreş ona, Bu kapları al, gidip Yeruşalim'deki tapınağa yerleştir dedi, Tanrı'nın Tapınağı'nı eski yerinde yeniden kur.

16 Böylece Şeşbassar gelip Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nın temelini attı. O günden bu yana yapım işleri sürdürmekte, ama daha bitmedi.

17 "Kral uygun görüyorsa, Babil Sarayı'ndaki arşivde bir araştırma yapılsın. Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nın yeniden kurulması için Kral Koreş'in bir buyruk verip vermediği saptansın. Sonra kral bu konuya ilişkin kararını bize bildirsin."

6

Darius'un Buyruğu

1 Kral Darius'un buyruğu uyarınca, Babil'de kayıtların saklandığı odada araştırma yapıldı. **2** Medya İli'ndeki Ahmeta* Kalesi'nde bir tomar bulundu. Tomarın içinde şunlar yazılıydı:

3-4 "Kral Koreş, krallığının birinci yılında, Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'na ilişkin söyle buyruk verdi: 'Kurban kesmek üzere bu tapınağın yeniden kurulması için temel atılsın. Üç sıra büyük taş, bir sıra kırış döşensin. Yüksekliği ve genişliği altmış arşın[†] olsun. Giderler saraydan karşılaşansın. **5** Nebukadnessar'ın Yeruşalim'deki Tanrı'nın Tapınağı'ndan çıkarıp Babil'e getirdiği altın ve gümüş kaplar da geri verilsin. Yeruşalim'deki tapınakta özel yerlerine götürülsün. Hepsi Tanrı'nın Tapınağı'na konsun.' "

6 "Onun için siz, Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisi Tattenay, Şetar-Bozenay, çalışma arkadaşları ve oranın görevlileri, tapınaktan uzak durun!

7 Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işlerine karışmayın. Bırakın, Yahudiler'in valisiyle ileri gelenleri Tanrı'nın Tapınağı'ni eski yerinde yeniden kursunlar. **8** Ayrıca Tanrı'nın Tapınağı'nın yeniden kurulması için Yahudi ileri gelenlerine neler yapmanız gerektiğini de size buyuruyorum: Bu adamların bütün giderleri kralın hazinesinden, Fırat'ın batı yakasındaki bölgeden toplanan vergilerden ödünsin. Öyle ki, yapım işleri aksamasın. **9** Yeruşalim'deki kâhinlerin bütün gereksinimlerini hiç aksatmadan her gün vereceksiniz: Göklerin Tanrı'sına sunulacak yakımalık sunular için genç boğalar, koçlar, kuzular ve bügday, tuz, şarap, zeytinyağı. **10** Öyle ki, Göklerin Tanrı'sı hoşnut eden sunular sunsunlar, ben ve oğullarım sağ kalalım diye dua etsinler. **11** Bundan başka buyuruyorum ki, bu kararı değiştirenen evinden bir kırış çıkarılacak ve o kişi kirişin üzerine asılacak. Evi de bu suçtan ötürü çöplüğe çevrilecek. **12** Yeruşalim'i adına konut seçen Tanrı, bu kararı değiştirmeye, oradaki Tanrı Tapınağı'ni yıkma kalkışan her kralı ve ulusu yok etsin. Ben Darius böyle buyurdum. Buyruğum özenle yerine getirilsin."

Tapınağın Adanması

13 Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisi Tattenay, Şetar-Bozenay ve çalışma arkadaşları Kral Darius'un buyruğunu özenle yerine getirdiler. **14** Peygamber Hagay ile İddo oğlu Zekeriya'nın yaptıkları peygamberlik sayesinde Yahudi ileri gelenleri yapım işlerini başarıyla ilerlettiler. İsrail Tanrı'sının buyruğu ve Pers kralları Koreş'in, Darius'un, Artahşasta'nın buyrukları uyarınca tapınağın yapımını bitirdiler. **15** Tapınak Kral Darius'un krallığının altıncı yılı, Adar ayının üçüncü günü tamamlandı.

16 İsrail halkı -kâhinler, Levililer ve sürgünden dönenlerin tümü- Tanrı'nın Tapınağı'nın adanmasını sevinçle kutladılar. **17** Tanrı'nın Tapınağı'nın adanması için yüz boğa, iki yüz koç, dört yüz kuzu kurban ettiler. Oymakların

* **6:2** "Ahmeta": Bugünkü "Hemedan". † **6:3-4** "Altmış arşın": Yaklaşık 27 m. **6:14** Ezr.5:1; Hag.1:1; Zek.1:1

sayısına göre, bütün İsailliler için günah sunusu olarak on iki teke sundular. 18 Musa'nın Kitabı'daki kural uyarınca Tanrı'nın Yeruşalim'deki hizmeti için kâhinlerle Levililer'i bağlı oldukları bölgelere göre görevlere atadılar.

Fısh Bayramı Kutlanıyor

19 Sürgünden dönenler birinci ayın on dördüncü günü Fısh Bayramı'ni* kutladılar. 20 Kâhinlerle Levililer hep birlikte kendilerini arındırdılar; din-sel açıdan hepsi arındı. Levililer sürgünden dönenlerin tümü, kardeşleri olan kâhinler ve kendileri için Fısh kurbanını kestiler. 21 Sürgünden dönen İsailliler'e İsrail'in Tanrısı RAB'be yönelmek amacıyla kendilerini çevredeki halkların kötü alışkanlıklarından ayırip onlara katılanların hepsi kurban etinden yedi. 22 Mayasız Ekmek Bayramı'ni* yedi gün sevinçle kutladılar. Çünkü RAB onları sevindirdi ve Asur Kralı'nın onlara iyi davranışmasını, İsrail'in Tanrısı Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işlerinde onlara yardım etmesini sağladı.

7

Ezra Yeruşalim'e Geliyor

1-6 Bu olaylardan sonra, Pers Kralı Artahşasta'nın krallığı döneminde, Başkâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas oğlu Avişa oğlu Bukki oğlu Uzzi oğlu Zerahya oğlu Merayot oğlu Azarya oğlu Amarya oğlu Ahituv oğlu Sadok oğlu Şallum oğlu Hilkiya oğlu Azarya oğlu Seraya oğlu Ezra adında biri Babil'den geldi. Ezra İsrail'in Tanrısı RAB'bin Musa'ya verdiği yasayı iyi bilen bir bilgindi. Tanrısı RAB'bin yardımıyla kral ona her istedığını verdi. 7 Kral Artahşasta'nın krallığının yedinci yılında İsrail halkından, kâhinlerden, Levililer'den, ezgicilerden, tapınak görevlilerinden ve kapı nöbetçilerinden bazıları Yeruşalim'e gitti.

8 Ezra, Artahşasta'nın krallığının yedinci yılının beşinci ayında Yeruşalim'e vardi. 9 Birinci ayın birinci günü Babil'den ayrılmıştı. Tanrı'sının koruyucu eli sayesinde beşinci ayın birinci günü Yeruşalim'e vardi. 10 Ezra kendini RAB'bin Yasası'ni inceleyip uygulamaya ve İsrail'de kuralları, ilkeleri öğretmeye adamıştı.

Kral Artahşasta'nın Ezra'ya Verdiği Mektup

11 Kral Artahşasta'nın RAB'bin buyruklarını, İsrail için koyduğu kuralları iyi bilen Kâhin ve Bilgin Ezra'ya verdiği mektubun bir örneği şudur:*

12 "Kralların Kralı Artahşasta'dan Göller Tanrı'sının Yasası'nın bilgini Kâhin Ezra'ya selamlar!

13 "Krallığında yaşayan İsrail halkından, kâhinlerden ve Levililer'den Yeruşalim'e gitmek isteyen herkesin seninle gidebilmesi için buyruk veriyorum. 14 Elindeki Tanrı'nın Yasası'nın uygulanıp uygulanmadığı konusunda Yahuda ve Yeruşalim'de araştırma yapman için, ben ve yedi danışmanım seni görevlendirdik. 15 Benim ve danışmanlarımın Yeruşalim'de konut kuran İsrail'in Tanrı'sına gönülden verdığımız altını, gümüşü birlikte götürmelisin. 16 Babil İli'nden elde edeceğin altının, gümüşün tümünü, halkın ve kâhinlerin Tanrıları'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'na gönülden verdikleri armağanları da alıp götürmelisin.

6:19 Çik.12:1-20 * 7:11 7:11-26 ayetleri Aramice yazılmıştır.

17 “Bu parayla hemen boğalar, koçlar, kuzular, tahlil sunuları ve dökmelik sunular satın alacak ve hepsini Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nın sunağı üzerinde sunacaksın. **18** Sen ve kardeşlerin artan altını, gümüşü Tanrı'nın isteği uyarınca dilediğiniz gibi kullanın. **19** Tanrı'nın Tapınağı'nın hizmetinde kullanılmak üzere sana verilen kapların hepsini Yeruşalim'in Tanrı'sına sun. **20** Tanrı'nın Tapınağı için ödemen gereken başka bir şey varsa, giderleri kralın hazinesinden karşılaşırsın.

21 “Ben, Kral Artahasta, Fırat'ın batı yakasındaki bölgenden bütün hazine görevlilerine buyruk veriyorum: Gökler Tanrı'sının Yasası'nın bilgini Kâhin Ezra'nın sizden her istediğini özenle yerine getirin. **22** Kendisine gerektiğinde yüz talanta[†] kadar gümüş, yüz kor buğday[‡], yüz bat[§] şarap, yüz bat zeytinyağı ve istediği kadar tuz sağlayın. **23** Göklerin Tanrı'sı kendi tapınağı için ne buyurursa, özenle yerine getirin. Öyle ki, bana ve oğullarına öfkelenmesin. **24** Şunu da bilesin ki, kâhinlerden, Levililer'den, ezgicilerden, tapınak görevlilerinden ve kapı nöbetçilerinden, Tanrı'nın Tapınağı'nın öbür hizmetkârlarından vergi almaya yetkiniz yoktur.

25 “Sana gelince, Ezra, sendeki Tanrı bilgeliği uyarınca yargıçlar ata. Bunlar Fırat'ın batı yakasındaki bölgede yaşayan bütün halka, Tanrı'nın yasalarını bilenlerin hepsine adalet sağlasınlar. Yasayı bilmeyenlere de siz öğreteceksiniz. **26** Tanrı'nın Yasası'na ve kralın buyruklarına uymayanlar ya ölümle, ya sürgünle, ya mallarına el konarak, ya da hapsedilerek cezalandırılsın.”

Ezra Tanrı'yı Övüyor

27 Atalarımızın Tanrısı RAB'be övgüler olsun! Kralın yüreğine Yeruşalim'deki tapınağını onurlandırma isteğini koydu. **28** Kralın, danışmanlarının, güçlü komutanlarının bana iyi davranışlarını sağladı. Tanrı RAB'bin eli üzerimde olduğundan yüreklemdim. İsrail ileri gelenlerinin bazlarını toplayıp benimle Yeruşalim'e dönmelerini sağladım.

8

Ezra ile Yeruşalim'e Dönendenlerin Listesi

1 Artahasta'nın krallığı döneminde ben Ezra'yla birlikte Babil'den dönen boy başlarının ve onlarla birlikte kayıtlı olanların listesi:

2 Pinehasogulları'ndan Gerşom,

İtamarogulları'ndan Daniel,

Davutogulları'ndan Hattuş.

3 Şekanyaogulları'ndan, Paroşoogulları'ndan Zekeriya ve onunla birlikte bu boydan kaydedilen 150 erkek.

4 Pahat-Moavoogulları'ndan Zerahya oğlu Elyehoenay ve onunla birlikte 200 erkek.

5 Yahaziel oğlu Şekanya'nın oğullarından 300 erkek.

6 Adinoogulları'ndan Yonatan oğlu Ebet ve onunla birlikte 50 erkek.

7 Elamoogulları'ndan Atalya oğlu Yeşaya ve onunla birlikte 70 erkek.

8 Şefatyaogulları'ndan Mikael oğlu Zevaduya ve onunla birlikte 80 erkek.

9 Yoavoogulları'ndan Yehiel oğlu Ovadya ve onunla birlikte 218 erkek.

10 Yosifya oğlu Şelomit'in oğullarından 160 erkek.

[†] **7:22** “Yüz talant”: Yaklaşık 3.45 ton. [‡] **7:22** “Yüz kor buğday”: Yaklaşık 17.6 ton. [§] **7:22** “Yüz bat”: Yaklaşık 2 000 lt.

- 11 Bevayoğulları'ndan Bevay oğlu Zekeriya ve onunla birlikte 28 erkek.
 12 Azgatoğulları'ndan Hakkatan oğlu Yohanen ve onunla birlikte 110 erkek.
 13 Adonikam'in küçük oğullarından adları Elifelet, Yeiel, Şemaya olanlar ve onlarla birlikte 60 erkek.
 14 Bigvayoğulları'ndan Utay, Zakkur ve onlarla birlikte 70 erkek.

Yeruşalim'e Dönüş

15 Onları Ahava Kenti'ne doğru uzanan kanalın yanına topladım. Orada üç gün konakladık. Halkın ve kâhinlerin arasında yoklama yaptığında orada Levililer'den kimse olmadığını gördüm. 16 Bunun üzerine Eliezer, Ariel, Şemaya, Elnatan, Yariv, Elnatan, Natan, Zekeriya, Meşullam adındaki önderleri, Öğretmen Yoyeriv'i ve Elnatan'ı çağırıldım. 17 Sonra onları Kasifya'da bulunan Önder İddo'ya gönderdim. İddo'ya ve tapınak görevlisi olan kardeşlerine neler söylemeleri gerektiğini bildirdim. Öyle ki, bize Tanrımız'ın Tapınağı'nda görev yapacak adamlar göndersinler. 18 Tanrımız'ın iyiliği sayesinde İsrail oğlu Levi oğlu Mahliogulları'ndan Şerevya adında bilge bir kişiyi bize gönderdiler. Kendisiyle birlikte oğulları ve kardeşleri toplam on sekiz kişi geldi. 19 Haşavya'yı, Merarioğulları'ndan Yeşa'yı ve kardeşleriyle oğullarını, toplam yirmi kişiyi de gönderdiler. 20 Ayrıca Levililer'e yardım etmek üzere Davut'la görevlilerinin attadığı tapınak görevlilerinden iki yüz yirmi kişi gönderdiler. Hepsinin adı listeye yazılmıştı.

21 Tanrımız'ın önünde alçakgönüllü davranmak, O'ndan kendimiz, çocuklarınımız, mallarımız için güvenli bir yolculuk dilemek üzere orada, Ahava Kanalı yanında oruç ilan ettim. 22 Yolculüğümüz sırasında herhangi bir düşmandan bizi korumaları için, kraldan asker ve atlı istemeye utanıyorum. Çünkü krala, "Tanrımız kendisine yönelerlerin hepsine iyilik eder, ama kızgın öfkesi kendisini bırakanların üzerinde dir" demiştik. 23 Oruç tuttuk ve bu konuda Tanrımız'a yakardık. O da yakarışımızı yanıtladı.

24 Şerevya, Haşavya ve kardeşlerinden on kişiyle birlikte on iki önde gelen kâhin seçtim. 25 Kralın, danışmanlarının, komutanlarının ve orada bulunan İsraililer'in Tanrımız'ın Tapınağı'na bağıışladığı altını, gümüşü, kapları tartıp onlara verdim. 26 Tartıp verdiklerim şunlardır:

650 talant^{*} gümüş,
 100 talant[†] gümüş kap,
 100 talant altın,

27 bin darilik[‡] yirmi altın tas ve altın kadar değerli, kaliteli, parlak tunçtan iki kap.

28 Onlara, "Siz RAB için kutsalsınız, bu kaplar da öyle" dedim, "Altın ve gümüş, atalarınızın Tanrısi RAB'be gönülden sunulan sunudur. 29 RAB'bin Yeruşalim'deki Tapınağı'nın odalarında, önde gelen kâhinlerin, Levililer'in, İsrail'in boy başlarının önünde tartıncaya dek bunları iyi koruyun." 30 Böylece kâhinlerle Levililer Yeruşalim'e, Tanrımız'ın Tapınağı'na götürülmek için tartılan altını, gümüşü, kapları aldılar.

31 Birinci ayın on ikinci günü Yeruşalim'e gitmek üzere Ahava Kanalı'ndan ayrıldık. Tanrımız'ın eli üzerimizdeydi; yol boyunca düşmandan, pusuya yatanların saldırısından bizi korudu. 32 Sonunda Yeruşalim'e vardık. Orada üç gün kaldıktı.

* 8:26 "650 talant": Yaklaşık 22.4 ton. † 8:26 "100 talant": Yaklaşık 3.45 ton. ‡ 8:27 "Bin darik": Yaklaşık 8.5 kg.

³³ Dördüncü gün, Tanrı'mızın Tapınağı'na gidip altını, gümüşü, kapları tarttıktı ve Uriya oğlu Kâhin Meremot'a verdik. Pinehas oğlu Elazar, Levîli Yesu oğlu Yozavat ve Binnuy oğlu Noadya da onunla birlikteydi. ³⁴ Her şey sayıldı, tartıldı; tartılanların tümü anında kayda geçirildi.

³⁵ Sürgünden dönenler İsrail'in Tanrı'sına yakmalık sunular sundular: Bütün İsrail için on iki boğa, doksan altı koç, yetmiş yedi kuzu ve günah sunusu olarak on iki teke. Bütün bunlar RAB'be yakmalık sunu olarak sunuldu.

³⁶ Ayrıca kralın buyruklarını içeren belgeyi kralın satraplarına ve Fırat'ın batı yakasındaki valilere verdiler. Bunlar İsrail halkına ve Tanrı'nın Tapınağı'na yardım etmişlerdi.

9

Ezra'nın Duası

¹ Bütün bunlardan sonra, önderler yanına gelerek şöyle dediler: "İsrail halkı, kâhinlerle Levîliler dahil, çevredeki halkların -Kenanlılar'ın, Hititler'in*, Perizliler'in, Yevuslular'ın, Ammonlular'ın, Moavlular'ın, Misirlilar'ın, Amorlular'ın- içgriç alışkanlıklarından kendilerini ayrı tutmadı. ² Kendilerine ve oğullarına bu halklardan kız aldılar. Böylece kutsal soy çevredekî halklarla karşıtı. Önderlerle görevliler bu hainlikte öncülük etti."

³ Bunu duyunca giysimi ve cüppemi yırttım, saçımı sakalımı yoldum, dehşet içinde oturakaldım. ⁴ Sürgünden dönenlerin bu hainliğinden ötürü İsrail'in Tanrı'sının sözlerinden titreyenlerin hepsi çevremde toplandı. Bense akşam sunusu sunulana dek dehşet içinde kaldım.

⁵ Akşam sunusu saatı gelince üzüntümü bir yana bırakıp kalktım. Giysimle cüppem hâlâ yırtıktı. Diz çöküp ellerimi Tanrı'ım RAB'be açtım. ⁶ Şöyle dua ettim:

"Ey Tanrı'ım, yüzümü sana çevirmeye utanıyorum, sıkılıyorum. Ey Tanrı'ım, günahlarımın başımızdan aşkin. Suçlarımız göklere ulaştı. ⁷ Atalarımızın günlerinden bugüne dek suçlarım içinde bogulduk. Günahlarım yüzünden biz de, krallarımızla kâhinlerimiz de yabancı kralların eline teslim edildik. Kılıçtan geçirildik, sürgüne gönderildik. Yağmalandık. Bugün de olduğu gibi aşağılandıktı.

⁸ "Şimdiyse Tanrı'ımız RAB bir an için bize acıdı. Sürgünden kurtulan bir azınlık baktı bize. Kutsal yerinde bize sarsılmaz bir destek verdi. Gözlerimizi aydınlattı. Köleliğimizde bize yenilenme fırsatı sağladı. ⁹ Köle olduğumuz halde Tanrı'ımız bizi köle bırakmadı. Pers krallarının bize iyi davranışmalarını sağladı: Tanrı'mızın Tapınağı'ni yeniden kurmak, yıkık yerleri onarmak için bize yenilenme fırsatı verdi. Yeruşalim'de ve Yahuda'da bize bir korunma duvarı verdi.

¹⁰⁻¹¹ "Ey Tanrı'ımız, bundan başka ne diyebiliriz? Kulların peygamberler aracılığıyla verdığın buyruklara uymadık. Şöyle demiştin: 'Mülk edinmek için gitmekte olduğunuz ülke, orada yaşayan halkların içgriçlikleriyle kirlenmiştir. İçgriçlikleri yüzünden ülke baştan başa murdarlıklarla doldu. ¹² Bunun için kızlarınızı onların oğullarına vermeyin. Onların kızlarını da oğullarınıza almayın. Hiçbir zaman onların esenliği ve iyiliği için çalışmayın. Öyle ki, güç bulasınız, ülkenin iyi ürünlerini yiyesiniz ve ülkeyi sonsuza dek oğullarınıza miras bırakasınız.'

13 “Başımıza gelenlere yaptığımız kötülükler ve büyük suçumuz neden oldu. Sen, ey Tanrımız, bizi hak ettiğimizden daha az cezalandırdın ve bize sürgünden kurtulan böyle bir azınlık bırakın.”

14 “Yine buyruklarına karşı gelecek miyiz? Bu iğrençlikleri yapan halklarla evliliklarıyla karışacak mıyız? Bunu yaparsak, tek kişi sağ kalmadan yok edinceye dek bize öfkelenmeyecek misin? **15** Ey İsrail'in Tanrısı RAB, sen adilsin! Bugün sürgünden kurtulan bir azınlık olarak bırakıldık. Senin önünde durmaya hakkımız olmadığı halde, suçlarımızın içinde önünde duruyoruz.”

10

İsrail Halkı Günahlarını Açıklıyor

1 Ağlayarak kendini Tanrı'nın Tapınağı'nın önünde yere atan Ezra dua edip günahlarını açıkladı. Bu arada erkek, kadın, çocuk, İsraililer'den çok büyük bir topluluk Ezra'nın çevresine toplandı. Onlar da hiçkira hiçkira ağlıyordu.

2 Elamoğulları'ndan Yehiel oğlu Şekanya, Ezra'ya şöyle dedi: “Çevremizdeki halklardan yabancı karilar aldığımız için Tanrı'mız'a ihanet ettik. Buna karşın İsrail için hâlâ umut var. **3** Senin ve Tanrı'mız'ın buyrukları karşısında titreyenlerin öğretleri uyarınca, bütün yabancı kadınları ve çocukların uzaklaştırmak için Tanrı'mız'a şimdi bir antlaşma yapalım. Bu antlaşma yasaya uygun olsun. **4** Haydi kalk! Sorumluluk senin üzerinde. Biz seni destekleyeceğiz. Güçlü ol ve gerekeni yap!”

5 Bunun üzerine yerden kalkan Ezra önde gelen Levili kâhinlere ve öbür İsraililer'e söylemeni yapmaları için ant içirdi. Hepsini ant içti. **6** Sonra Ezra Tanrı'nın Tapınağı'nın önünden ayrılp Elyaşiv oğlu Yehohan'an'ın odasına gitti. Orada gecelerken ne yemek yedi, ne su içti. Sürgünden dönenler Tanrı'ya bağlı kalmadığı için yas tutuyordu.

7 Sürgünden dönenlerin hepsinin Yeruşalim'de toplanması için Yahuda ve Yeruşalim'de bir duyuru yapıldı. **8** Halkın Önderlerinin ve ileri gelenlerinin kararı uyarınca, üç gün içinde gelmeyenin bütün malını el konulacak, kendisi de sürgünden dönenler topluluğundan atılacaktı.

9 Bütün Yahudalı ve Benyaminli erkekler üç gün içinde Yeruşalim'de toplandılar. Dokuzuncu ayın yirminci günü hepsi Tanrı'nın Tapınağı'nın önündeki alandaydı. Hem durumun öneminden, hem de yağmurdan ötürü herkes titriyordu. **10** Kâhin Ezra kalkıp, “Siz Tanrı'ya ihanet ettiniz” dedi, “Yabancı kadınlarla evlendiniz. İsrail'in suçuna suç kattınız. **11** Şimdi atalarınızın Tanrısı RAB'be suçunuza açıklayın. O'nun istedığını yapın. Çevredeki halklardan ve yabancı karılardan ayrılın.”

12 Topluluk yüksek sesle şöyle karşılık verdi: “Bütün söylediğimizi yapacağız.”

13 Yalnız kalabalık çok, üstelik hava da yağmurlu. Dışarda duracak gücümüz kalmadı. Hem bu bir iki günde çözülecek iş değil. Çünkü bu konuda çok günah işledik. **14** Bütün topluluk adına Önderlerimiz bu konuya ilgilensin. Sonra kentlerimizde yabancı kadın evli olan herkes saptanan bir zamanda kentin ileri gelenleri ve yargıçlarıyla birlikte gelsin. Yeter ki, Tanrı'mız'ın bu konudaki kızgınlığı öfkesi üzerimizden kalksin.” **15** Ancak, Asahel oğlu Yonatan, Tikva oğlu Yahzeya ve onları destekleyen Meşullam ile Levili Şabbetay buna karşı çıktılar.

16 Sürgünden dönenler bu önerİYE göre davrandılar. Kâhin Ezra adlarını belirterek her boydan boy başlarını seçti. Onuncu ayın birinci günü oturup

konuyu incelemeye başladılar. ¹⁷ Birinci ayın birinci günü yabancı kadınlarla evlenen bütün erkeklerin durumunu incelemeyi bitirdiler.

Yabancı Kadınlarla Evlenenler

¹⁸ Kâhinlerin soyundan gelip yabancı kadınlarla evlenenler şunlardı: Yosadak oğlu Yeşu'nun öğrencilerinden ve kardeşlerinin soyundan Maaseya, Eliezer, Yariv, Gedalya. ¹⁹ Bunlar karılarını kovacaklarına söz verdiler. İşledikleri suç için suç sunusu olarak sürüden bir koç sundular.

²⁰ İmmeroğulları'ndan: Hanani, Zevadya.

²¹ Harimoğulları'ndan: Maaseya, Eliya, Şemaya, Yehiel, Uzziya.

²² Paşhuroğulları'ndan: Elyoenay, Maaseya, İsmail, Netanel, Yozavat, Elasa.

²³ Levililer'den: Yozavat, Şimi, Kelaya -Kelita- Petahya, Yahuda, Eliezer.

²⁴ Ezgicilerden: Elyaşiv.

Tapınak kapı nöbetçilerinden: Şallum, Telem, Uri.

²⁵ Öbür İsailliler'den:

Paroşoğulları'ndan: Ramya, Yizziya, Malkiya, Miyamin, Elazar, Malkiya, Benaya.

²⁶ Elamoğulları'ndan: Mattanya, Zekeriya, Yehiel, Avdi, Yeremot, Eliya.

²⁷ Zattuoğulları'ndan: Elyoenay, Elyaşiv, Mattanya, Yeremot, Zavat, Aziza.

²⁸ Bevayoğulları'ndan: Yehohanany, Hananya, Zabbay, Atlay.

²⁹ Banioğulları'ndan: Meşullam, Malluk, Adaya, Yaşuv, Şeal, Yeremot.

³⁰ Pahat-Moavoğulları'ndan: Adna, Kelal, Benaya, Maaseya, Mattanya, Besalel, Binnuy, Manaşşe.

³¹ Harimoğulları'ndan: Eliezer, Yişşıya, Malkiya, Şemaya, Şimon, ³² Benyamin, Malluk, Şemarya.

³³ Haşumoğulları'ndan: Mattenay, Mattatta, Zavat, Elifelet, Yeremay, Manaşşe, Şimi.

³⁴ Banioğulları'ndan: Maaday, Amram, Uel, ³⁵ Benaya, Bedeya, Keluhu,

³⁶ Vanya, Meremot, Elyaşiv, ³⁷ Mattanya, Mattenay, Yaasay, ³⁸ Bani, Binnuy, Şimi, ³⁹ Şeleyma, Natan, Adaya, ⁴⁰ Maknadvay, Şaşay, Saray, ⁴¹ Azarel, Şeleyma, Şemarya, ⁴² Şallum, Amarya, Yusuf.

⁴³ Nevoogulları'ndan: Yeiel, Mattitya, Zavat, Zevina, Yadday, Yoel, Benaya.

⁴⁴ Bunların hepsi yabancı kadınlarla evlenmişti. Bazılarının bu kadınlarından çocukları da vardı.

NEHEMYA

GİRİŞ

Nehemya Kitabı'ndaki olaylar, İ.O. 5. yüzyılda yer alıyor. Bu dönemde Yahudiler'in çoğu Babil'de sürgündeydi. Nehemya Kitabı'nı dört bölüme ayıralım:

1. Yahuda'yı yönetmesi için Pers Kralı'nın Nehemya'yı vali olarak Yeruşalim'e göndemesi.
2. Yeruşalim surlarının onarılması.
3. Kutsal Yasa'nın Ezra tarafından yüksek sesle okunması ve halkın günahlarını itiraf etmesi.
4. Nehemya'nın vali olarak yaptığı öbür etkinlikler.

Kitapta geçen en önemli noktalardan biri Nehemya'nın Tanrı'ya derin bir bağlılık duyması ve sık sık O'na dua etmesidir.

Ana Hatlar:

1:1-2:20 Nehemya'nın Yeruşalim'e dönüşü

3:1-7:73 Yeruşalim surlarının onarılması

8:1-10:39 Yasa Kitabı'nın okunması ve Antlaşma'nın yenilenmesi

11:1-13:31 Nehemya'nın öbür etkinlikleri

Nehemya'nın Duası

¹ Hakalya oğlu Nehemya'nın anlattıkları:

Pers Kralı Artahşasta'nın krallığının yirminci yılı, Kislev ayında Sus Kalesi'ndeydim. ² Kardeşlerimden Hanani ve bazı Yahudiler yanına geldi. Onlara sürgünden kurtulup sağ kalan Yahudiler'i ve Yeruşalim'in durumunu sordum. ³ "Sürgünden kurtulup Yahuda İli'ne dönenler büyük sıkıntı ve utanç içinde" diye karşılık verdiler, "Üstelik Yeruşalim surları yıkılmış, kapıları yakılmış."

⁴ Bunları duyunca oturup ağladım, günlerce yas tuttum. Oruç tutup Göklerin Tanrı'sına dua ettim: ⁵ "Ey Göklerin Tanrısı RAB! Yüce ve görkemli Tanrı! Seni sevenlerle, buyruklarına uyanlarla yaptığı antlaşmaya bağlı kalırsın. ⁶ Ya RAB, halimi gör, gece gündüz kulların İsrail halkı için ettiğim duaya kulak ver. İtiraf ediyorum, İsrail halkı günah işledi, ben ve atalarım günah işledik. ⁷ Sana çok kötülük yaptık. Kulun Musa'ya verdiği buyrukla, kurallara, ilkelere uymadık.

⁸ "Kulun Musa'ya söylediğini anımsa. Dedin ki, 'Eğer bana ihanet ederseniz, sizi ulusların arasına dağıtacağım. ⁹ Ama bana döner, buyruklarımı özenle yerine getirirseniz, dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile sizleri toplayıp seçtiğim yere, bulunacağım yere getireceğim.'

¹⁰ "Onlar senin kulların, kendi halkındır. Yüce kudretin ve güçlü elinle onları kurtardın. ¹¹ Ya Rab, bu kulunun, adını yükseltmekten sevinç duyan öbür kullarının dualarına kulak ver. Beni bugün başarılı kıl ve kralım önerimi kabul etmesini sağla."

O günlerde kralın sakisiydim.

2

Nehemya Yeruşalim'e Gidiyor

¹ Kral Artahasta'nın^{*} krallığının yirminci yılı, Nisan[†] aylıydı. Krala getirilen şarabı alıp kendisine sundum. O güne kadar beni hiç üzgün görmemişti. ² Bu yüzden, "Neden böyle üzgün görünüyorsun?" diye sordu, "Hasta olmadığına göre, bir derdin olmalı."

Çok korktum. ³ Krala, "Tanrı sana uzun ömürler versin" dedim, "Atalarımın gömüldüğü kent yıkıldı, kapıları yakıldı. Nasıl üzülmem?"

⁴⁻⁵ Kral, "Dileğin ne?" diye sordu.

Göklerin Tanrı'sına dua edip krala şöyle dedim: "Eğer uygun görüyorsan, benden hoşnut kaldınsa, lütfen beni Yahuda'ya, atalarımın gömüldüğü kente gönder; kenti onarayım."

⁶ Kral kraliceyle birlikte oturuyordu. "Yolculüğün ne kadar süre?" diye sordu, "Ne zaman dönersin?" Böylece kral dileğimi uygun buldu ve beni göndermeye kabul etti. Ona ne zaman döneceğini söyledim.

⁷ Sonra şöyle dedim: "Uygun görüyorsan, Yahuda'ya varmamı sağlamaları için, Fırat'ın batı yakasındaki valilere birer mektup yazılsın.⁸ Bir de kralın orman sorumlusu Asaf'a bir mektup götürmek istiyorum. Tapınağın yanındaki kalenin kapıları, kent surları ve oturacağım evin yapımı için bana kereste versin." Tanrı'm bana destek olduğu için kral dileklerimi yerine getirdi.

⁹ Fırat'ın batı yakasındaki valilere gidip kralın mektuplarını verdim. Kral benimle birlikte komutanlar ve atlılar göndermişti. ¹⁰ Horonlu Sanballat ile Ammonlu görevlilerden Toviya, İsrail halkın iyiliği için birinin çalışmaya geldiğini duyunca çok sıkıldılar.

¹¹ Yeruşalim'e gittim. Orada üç gün kaldıktan sonra, ¹² gece kalkıp birkaç adamlı birlikte işe koyuldum. Yeruşalim için yapacaklarımıza ilişkin Tanrı'dan aldığım esini kimseye açıklamadım. Bindiğim hayvandan başka hayvan götürmemiştüm.

¹³ Hâlâ karanlıktı. Dere Kapısı'ndan Ejder Pınarı'na, oradan Gübre Kapısı'na gittim. Yeruşalim'in yıkılan surlarını, yanıp kül olan kapılarını gözden geçirdim. ¹⁴ Sonra Pınar Kapısı'na, Kral Havuzu'na doğru gittim. Ne var ki, yol bindiğim hayvanın geçmesine uygun değildi. ¹⁵ Gece karanlığında dere boyunca ilerledim, surları gözden geçirip geri geldim. Sonunda Dere Kapısı'ndan girip yerime döndüm. ¹⁶ Yetkililer nereye gittiğimi, ne yaptığımı bilmeyorlardı. Çünkü Yahudiler'e, kâhinlere, soylulara, yetkililere ve öteki görevlilere henüz hiçbir şey söylememiştüm.

¹⁷ Sonra onlara, "İçine düştüğümüz yıkımı görüyorsunuz" dedim, "Yeruşalim yıkılmış, kapıları ateşe verilmiş. Gelin, Yeruşalim surlarını onaralım, utancımıza son verelim." ¹⁸ Onlara Tanrı'nın bana nasıl destek olduğunu ve kralın söylediğini anlattım.

Onlar da, "Haydi, onarmaya başlayalım" dediler. Var güçleriyle bu hayırlı işe başladilar.

¹⁹ Ama Horonlu Sanballat, Ammonlu görevlilerden Toviya, Arap Geşem yapacaklarımızu duyunca, bizi küfürseyip alay ettiler. "Ne yapıyorsunuz? Krala baş mı kaldırıyorsunuz?" dediler.

²⁰ Onları şöyle yanıtladım: "Göklerin Tanrı'sı bizi başarılı kılacaktır. Biz O'nun kulları olarak onarımı başlatacağız. Ama sizin Yeruşalim üzerinde ne hakkınız, ne de payınız olacak, adınız bile anılmayacak."

* ^{2:1} "Artahasta": Artakserkses diye de bilinir. † ^{2:1} "Nisan" ayı o dönemde Mart sonuyla Nisan başlangıcı kapsardı. ^{2:3} 2Kr.25:8-10; 2Ta.36:19; Yer.52:12-14

3

Surların Onarımı

¹ Başkâhin Elyaşiv ile öbür kâhinler işe koyulup Koyun Kapısı'ni onardılar, kapı kanatlarını kutsayıp yerine taktılar. Hammea^{*} Kulesi'ne ve Hananel Kulesi'ne kadar surları kutsadılar. ² Bitişik bölümü Erihalilar, onun yanındakini de İmri oğlu Zakkur onardı.

³ Balık Kapısı'nlı Senaalılar onardı. Kırışleri yerleştirdiğinde kapı kanatlarını yerine koydular, sürgülerle kapı kollarını taktılar. ⁴ Bitişik bölümü Hakkos oğlu Uriya oğlu Meremot onardı. Onun yanındakini Meşezavel oğlu Berekyea oğlu Meşullam onardı. Onun yanındakini Baana oğlu Sadok onardı. ⁵ Onun yanındakini Tekoalılar onardı; ama soylular efendilerinin buyurduğu işlere el atmadılar.

⁶ Eski Kapı'yı Paseah oğlu Yoyada ile Besodya oğlu Meşullam onardı. Kırışları yerleştirdiğinde kapı kanatlarını yerine koydular, sürgülerle kapı kollarını taktılar. ⁷ Bitişik bölümü Givonlu Melatyat, Meronotlu Yadon ve Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisinin yönetiminde yaşayan Givonlular'la Mispalılar onardı. ⁸ Onların yanındakini kuyumcularından biri olan Harhaya oğlu Uzziel onardı. Onun yanındakini baharatçı Hananya onardı. Yeruşalim surlarını Geniş Duvar'a kadar onardılar. ⁹ Onların yanındaki bölümü Yeruşalim'in yarısını yöneten Hur oğlu Refayah onardı. ¹⁰ Bunun yanındaki bölüm Harumaf oğlu Yedaya'nın evinin karşısına düşüyordu. O bölüm Yedaya onardı. Onun yanındakini Haşavneya oğlu Hattuş onardı. ¹¹ Harim oğlu Malkiya ile Pahat-Moav oğlu Haşşuv başka bir bölüm ve Fırınlar Kulesi'ni onardılar. ¹² Onların yanındaki bölümü Yeruşalim'in öbür yarısını yöneten Halloheş oğlu Şallum kızlarıyla birlikte onardı.

¹³ Dere Kapısı'ni Hanun ve Zanoah'ta yaşayanlar onardı. Kapı kanatlarını yerlerine yerleştirdiğinde sürgülerle kapı kollarını taktılar. Ayrıca Gübre Kapısı'na kadar uzanan surlarda bin arşınlık[†] yer onardılar.

¹⁴ Gübre Kapısı'ni Beythakkerem bölgesini yöneten Rekav oğlu Malkiya onardı. Kapı kanatlarını yerine yerleştirdiğinde sürgülerle kapı kollarını taktılar.

¹⁵ Pınar Kapısı'ni Mispa bölgesini yöneten Kol-Hoze oğlu Şallun onardı. Üzerini bir saçaklı kapadı. Kapı kanatlarını yerine yerleştirdiğinde sürgülerle kapı kollarını taktı. Kral Bahçesi'nin yanındaki Şelah[‡] Havuzu'nun duvarını Davut Kenti'nden inen merdivenlere kadar onardı. ¹⁶ Oradan ötesini Beytsur bölgesinin yarısını yöneten Azbuk oğlu Nehemya, Davut'un aile mezarlığından yapay havuza ve Yiğitler Evi'ne kadar onardı.

¹⁷ Surların sonraki bölümünü aşağıdaki Levililer onardı: Bani oğlu Rehum bir sonraki bölümü onardı. Bitişliğini Keila bölgesinin yarısını yöneten Haşavya kendi bölgesi adına onardı. ¹⁸ Ondan sonraki bölüm, Keila bölgesinin öbür yarısını yöneten Henadat oğlu Bavvay yönetiminde kardeşleri onardılar. ¹⁹ Onun bitişğini -silah deposuna, surun döndüğü yere kadar çıkan yolun karşısını- Mispa'yı yöneten Yeşu oğlu Ezer onardı. ²⁰ Ondan sonraki, surun döndüğü yerden Başkâhin Elyaşiv'in evinin kapısına kadar uzanan bölüm büyük çaba harcayarak Zakkay oğlu Baruk onardı. ²¹ Ondan sonrası, Elyaşiv'in evinin kapısından evin sonuna kadar uzanan bölüm Hakkos oğlu Uriya oğlu Meremot onardı.

* ^{3:1} "Hammea": "100" anlamına gelir. † ^{3:13} "Bin arşın": Yaklaşık 450 m. ‡ ^{3:15} "Şelah" ya da "Şiloah".

²² Surların sonraki bölümünü çevrede yaşayan kâhinler onardı. ²³ Evlerinin karşısına düşen bölümü Benyamin ile Haşşuv onardılar. Onlardan sonra, evinin bitiği olan bölümü Ananya oğlu Maaseya oğlu Azarya onardı. ²⁴ Ondan sonraki, Azarya'nın evinden surun döndüğü köşeye kadar uzanan bölümü Henadat oğlu Binnuy onardı. ²⁵ Uzay oğlu Palal surun döndüğü köşeden sonraki bölümü ve yukarı saray muhafiz avlusunun yanındaki gözetleme kulesini onardı. Ondan sonraki bölümü Paroş oğlu Pedaya onardı; ²⁶ Pedaya ile Ofel Tepesi'nde yaşayan tapınak görevlileri doğuya doğru Su Kapısı'nın önüne ve gözetleme kulesine kadarki bölümü onardılar.

²⁷ Ondan sonraki, büyük gözetleme kulesinden Ofel surlarına kadar uzanan bölümü Tekoahıllar onardı. ²⁸ At Kapısı'nın yukarısını kâhinler onardı. Her biri kendi evinin karşısını yaptı. ²⁹ Onlardan sonra, evinin karşısına düşen bölümü İmmer oğlu Sadok onardı. Ondan sonrası Doğu Kapısı'nın nöbetçisi Şekanya oğlu Şemaya onardı. ³⁰ Ondan sonraki bölümü Şelemya oğlu Hananya ile Salaf'ın altıncı oğlu Hanun onardı. Ondan sonra, odasının karşısına düşen bölümü Berekyea oğlu Meşullam onardı. ³¹ Ondan sonraki bölümü, tapınak görevlileriyle tüccarların kaldığı eve, oradan Mifkat Kapısı'na, surun yukarı köşesindeki odaya kadar, kuyumcuların biri olan Malkiya onardı. ³² Surun köşesindeki odayla Koyun Kapısı arasındaki bölümü kuyumcularla tüccarlar onardılar.

4

Onarıma Karşı Çıkanlar

¹ Sanballat surları onardığımızı duyunca öfkeden deliye döndü. Bizimle alay etmeye başladı. ² Dostlarının ve Samiriye ordusunun önünde, "Bu zavallı Yahudiler ne yaptıklarını sanıyorlar?" dedi, "Onlara izin verirler mi? Kurban mı kesecekler? Bir günde mi bitirecekler? Küle dönmüş molozların arasından taşları mı canlandıracaklar?"

³ Yanında duran Ammonlu Toviya, "Yaptıkları şu taş duvara bak!" dedi, "Üzerine bir tilki çıksa yıkılır."

⁴ O zaman şöyle dua ettim: "Ey Tanrıımız, bize kulak ver! Hor görüyorum bizi. Onların aşağılamalarını kendi başlarına döndür. Sürülüdükleri ülkede yağmaya uğrasınlar. ⁵ Suçlarını bağışlama, günahlarını unutma. Çünkü biz çalışanları aşağıladılar."

⁶ Surun onarımıma devam ettim; yarı yüksekliğe kadar suru tamamladık. Çünkü herkes canla başla çalışıyordu.

⁷ Sanballat, Toviya, Araplar, Ammonlular ve Aşdotlular Yeruşalim surlarındaki onarımın ilerlediğini, gediklerin kapanmaya başladığını duyunca çok öfkelendiler. ⁸ Hepsi bir araya gelerek Yeruşalim'e karşı savaşmak ve kente karışıklık çıkarmak için düzen kurdular. ⁹ Ama biz Tanrıımız'a dua ettik ve gece gündüz onları gözetlesinler diye nöbetçiler diktik.

¹⁰ O sırada Yahudililer, "Yük taşıyanların gücü tükendi" dediler, "O kadar moloz var ki, artık surların onarımını sürdürmemiyoruz."

¹¹ Düşmanlarımız ise, "Onlar anlamadan, bizi görmeden aralarına girip hepsini öldürerek bu işe son verelim" diye düşünüyorlardı.

¹² Çevrede yaşayan Yahudiler gelip on kez bizi uyardılar. "Yanımıza gelin, yoksa size her yönden saldıracaklar" dediler.

¹³ Bu yüzden, surların en alçak yerlerinin arkasına, tamamlanmamış yerlere, çeşitli boylardan kılıçlı, mızraklı, yaylı adamlar yerleştirdim. ¹⁴ Durumu

görünce ayağa kalktım; soylulara, görevlilere ve geri kalan herkese, "Onlardan korkmayın!" dedim, "Yüce ve görkemli Rab'bi anımsayıñ. Kardeşleriniz, oğullarınız, kızlarınız, karilarınız, evleriniz için savaşın."

¹⁵ Kardukları düzene anladığımız düşmanlarımızın kulağına gitti. Tanrı düñenlerini boşça çıkarmıştı. O zaman hepimiz surlara, işimizin başına döndük.

¹⁶ O günden sonra adamlarımın yarısı çalışırken öbür yarısı mızraklı, kalkanlı, yaylı ve zırhlı olarak nöbet tuttu. Önderler Yahudalılar'ın arkasında yer almıştı. ¹⁷ Duvarcılar, yükleri taşıyanlar, yükleyenler bir eliyle çalışıyor, bir eliyle silah tutuyordu. ¹⁸ Yapıclar kılıç kuşanmış, öyle çalışıyorlardı. Boru çalansa benim yanımıdaydı. ¹⁹ Soylulara, görevlilere ve geri kalan herkese, "İş çok büyük ve dağınık" dedim, "Surların üzerinde her birimiz ayrı yerde, birbirimizden uzaktayız. ²⁰ Nereden boru sesini iştırseniz, orada bize katılın. Tanrımız bizim için savaşacak."

²¹ İşte böyle çalışıyorduk. Yarımız gün doğumundan yıldızlar görünene kadar mızraklarla nöbet tutuyordu. ²² O sırada halka, "Herkes geceyi yardımcıyla birlikte Yeruşalim'de geçirsin" dedim, "Gece bizim için nöbet tutsunlar, gündüz de çalışınlar." ²³ Ne ben, ne kardeşlerim, ne adamlarım, ne de yanındaki nöbetçiler, giysilerimizi çıkarmadık. Herkes suya bile silahıyla gitti.

5

Nehemya Yoksullara Yardım Ediyor

¹ Bir süre sonra kadınlu erkekli halk Yahudi kardeşlerinden şiddetle yakınımaya başladı. ² Bazıları, "Biz kalabalıkız" diyordu, "Oğullarımız, kızlarımız çok. Yaşamak için buğdaya ihtiyacımız var."

³ Bazıları da, "Kıtlıkta buğday almak için tarlalarımızı, bağlarını, evlerimizi ipotek ediyoruz" diyordu.

⁴ Bazıları ise, "Krala vergi ödemek için tarlalarımızı, bağlarını karşılık gösterip borç para aldık" diyordu, ⁵ "Yahudi kardeşlerimizle aynı kanı taşımıyor muyuz? Bizim çocuklarımızın onlarinkinden ne farkı var? Oğullarımızı kızlarımızı köle olarak satmak zorunda kaldık. Kızlarımızdan bazıları cariye olarak satıldı bile. Çaresiz kaldık. Çünkü tarlalarımız, bağlarımız başkalarının elinde."

⁶ Onların bu dertlerini, yakınmalarını duyunca çok öfkelendim. ⁷ Düşünunce soylularla yetkilileri suçu buldum. Onlara, "Kardeşlerinizden faiz alıyorsunuz!" dedim. Onlara karşı herkesi bir araya topladım. Sonra şöyle dedim: ⁸ "Biz yabancılara satılan Yahudi kardeşlerimizi elimizden geldiğince geri almaya çalışırken siz kardeşlerinizi satıyorsunuz. Yine bize satılsınlar diye mi?" Sustular, söyleyecek söz bulamadılar.

⁹ Sonra, "Yaptığınız doğru değil" dedim, "Düşmanlarınız olan öteki ulusların aşağılamalarından kaçınmak için Tanrı korkusuyla yaşamanız gerekmeye mi? ¹⁰ Kardeşlerim, adamlarım ve ben ödünc olarak halka para ve buğday veriyorum. Lütfen faiz almaktan vazgeçelim! ¹¹ Tarlalarını, bağlarını, zeytinliklerini, evlerini onlara hemen geri verin. Bir de faiz olarak aldiğiniz gümüşün, buğdayın, yeni şarabin, zeytinyağının yüzde birini verin."

¹² "Veririz" dediler, "Artık onlardan hiçbir şey istemeyeceğiz. Ne diyorsan öyle yapacağız."

Kâhinleri çağrırdım ve yetkililere kâhinlerin önünde verdikleri sözü tutacaklarına ilişkin ant içirdim. ¹³ Sonra eteğimi silktim ve dedim ki, "Kim verdiği

sözü tutmazsa, Tanrı da onu böyle silksin; malını mülkünü elinden alsin; tam takır bırakın.” Herkes buna, “Amin” dedi ve RAB’be övgüler sundu. Ve sözlerini tuttular.

¹⁴ Yahuda’da valilik yaptığım on iki yıl boyunca, ilk atandığım günden son güne kadar, Artahasta’nın krallığının yirminci yılından otuz ikinci yılına dek, ne ben, ne kardeşlerim valiliğe ayrılan yiyecek bütçesine dokunmadık.

¹⁵ Benden önce görev yapan valiler halka yük oldular. Onlardan kırk şekel* gümüşün yanısıra yiyecek ve şarap da aldılar. Uşakları bile halkı ezdi. Ama ben Tanrı’dan korktuğum için böyle davranışmadım. ¹⁶ Surların onarımını sürdürdüm. Adamlarımın hepsi işin başında durdu. Bir tarla bile satın almadık.

¹⁷ Çevremizdeki uluslardan bize gelenlerin dışında Yahudiler'den ve yetkililерden yüz elli kişi soframaya otururdu. ¹⁸ Benim için her gün bir boğa, altı seçme koyun, tavuklar kesilir, on günde bir de her türden bolca şarap hazırlanır. Bütün bunlara karşın valiliğin yiyecek bütçesine dokunmadım. Çünkü halk ağır yük altındaydı.

¹⁹ Ey Tanrım, bu halk uğruna yaptıklarım için beni iyilikle an.

6

Nehemya'ya Kurulan Düzenler

¹ Surları onardığım, gediklerini kapadığım haberini Sanballat'a, Toviya'ya, Arap Geşem'e ve öbür düşmanlarımıza ulaştı. O sırada kapı kanatlarını henüz takmamıştım. ² Sanballat ile Geşem bana haber göndererek, “Gel, Ono Ovası’ndaki köylerden birinde buluşalım” dediler. Bana kötülük yapmayı düşünüyorlardı. ³ Onlara haberciler göndererek, “Büyük bir iş yapıyorum, gelemem” dedim, “Yanıtına gelirsem işi bırakmış olurum; niçin iş dursun?” ⁴ Bana dört kez bu haberini gönderdiler, ben de hep aynı yanıt verdim.

⁵ Sanballat beşinci kez aynı öneriyile habercisini gönderdi. Habercinin elinde açık bir mektup vardı. ⁶ İçinde şunlar yazılıydı:

“Çevredekiler arasında Geşem'in de doğruladığı bir söylenti var. Sen ve Yahudiler ayaklanmayı düşündüğünüz için surları onarıyormuşsunuz. Anlatılanlara göre kral olmak izesiniz. ⁷ Yahuda Kralı olduğunu Yeruşalâm'ı duyurmak için peygamberler bile atamışsını. Bütün bunlar kralın kulağına gidecek. Onun için, gel de görüşelim.”

⁸ Ona şu yanıt gönderdim: “Söylediklerinin hiçbirini doğru değil. Hepsini kendin uyduruyorsun.”

⁹ Hepsini bizi korkutmaya çalışıyorlardı. “İşi bırakacaklar, onarım duracak” diye düşünüyorlardı. Ama ben, “Tanrım, ellerime güç ver” diye dua ettim.

¹⁰ Bir gün Mehetavel oğlu Delaya oğlu Şemaya'nın evine gittim. Evine kapanmıştı. Bana, “Tanrı'nın evinde, tapınakta buluşalım” dedi, “Tapınağın kapılarını kapatalım, çünkü seni öldürmeye gelecekler. Gece seni öldürmeye gelecekler.”

¹¹ Ona, “Ben kaçacak adam değilim” dedim, “Benim gibi biri canını kurtarmak için tapınağa sığınır mı? Gelmeyeceğim.” ¹² Anladım ki, onu Tanrı göndermemiştir. Bu sözleri bir peygamber gibi, benim kötülüğüm için söylemiştir. Toviya ile Sanballat onu satın almışlardı. ¹³ Bu yolla gözümü korkutup bana günah işleteceklerini düşünüyorlardı. Böylece beni kötülemek için ellere fırsat geçmiş olacaktı.

* ^{5:15} “Kırk şekel”: Yaklaşık 460 gr.

14 “Ey Tanrım, Toviya'yla Sanballat'ın yaptığı kötülüğü unutma” diye dua ettim, “Beni korkutmak isteyen kadın peygamber Noadya'yla öbür peygamberlerin yaptıklarını da unutma.”

Surların Onarımı Bitiyor

15 Surların onarımı elli iki günde, yirmi beş Elul'da* bitti. **16** Bütün düşmanlarımız bunu duydular, çevremizdeki ulusları korku sardı. Böylece düşmanlarımız özgüvenlerini büsbütün yitirdiler. Çünkü bu işi Tanrımız'ın yardımıyla başardığımızı anladılar.

17 O günlerde Yahuda soylularıyla Toviya sık sık yazışıyorlardı. **18** Birçok Yahudalı Toviya'ya bağlı kalacağına ant içmişti. Çünkü Toviya, Arah oğlu Şekanya'nın damadıydı. Oğlu Yehohanen da Berekyah oğlu Meşullam'ın kızını almıştı. **19** Soylular Toviya'nın iyiliklerini bana anlatıyor, benim söylediğimde de ona iletiyorlardı. Toviya beni yıldırmak için sürekli mektup gönderiyordu.

7

1 Surların onarımı bitip kapılar yerine takıldıktan sonra, kapı nöbetçileri, ezciciler ve Levililer görevde atandı. **2** Kardeşim Hanani'yle kale komutanı Hananya'yı Yeruşalim'e yönetici atadım. Hananya güvenilir bir kişiydi. Çoğu insandan daha çok Tanrı'dan korkardı. **3** Onlara, “Güneş ortalığı ısitıncaya kadar Yeruşalim kapıları açılmasın” dedim, “Kapı nöbetçileri görev başındayken kapıları kapalı tutsunlar. Kapıları siz sürgüleyin ve Yeruşalim'de oturanlara nöbet görevi verin. Bazıları bu görevi yapsın, bazıları da evlerinin çevresinde nöbet tutsun.”

Sürgünden Dönenerin Listesi

(Ezr.2:1-70)

4 Yeruşalim geniş, büyük bir kentti, ama nüfusu azdı. İçindeki evler henüz onarılmamıştı. **5** Tanrım soylarına göre halkın sayımı yapılabilsin diye soyluları, yetkilileri ve bütün halkı toplamamı istedim. Sürgünden ilk dönenerin soy kutüğünü buldum. İçinde şunlar yazılıydı:

6 Babil Kralı Nebukadnessar'ın sürgün ettiği insanlar yaşadıkları ilden Yeruşalim ve Yahuda'daki kendi kentlerine döndü. **7** Bunlar Zerubbabil, Yesu, Nehemya, Azarya, Raamya, Nahamanı, Mordekay, Bilşan, Misperet, Bigvay, Nehum ve Baana'nın onderliğinde geldiler.

Sürgünden dönen İsrailliler'in sayıları söyleydi:

8 Paroşogulları: 2 172

9 Şefatyaogulları: 372

10 Arahoğulları: 652

11 Yesu ve Yoav soyundan Pahat-Moavoğulları: 2 818

12 Elamoğulları: 1 254

13 Zattuoğulları: 845

14 Zakkayoğulları: 760

15 Binnuyoğulları: 648

16 Bevayoğulları: 628

17 Azgatoğulları: 2 322

18 Adonikamoğulları: 667

19 Bigvayoğulları: 2067

* **6:15** “Elul” ayı o dönemde Eylül sonuyla Ekim başlangıcını kapsardı.

- 20 Adinoğulları: 655
 21 Hizkiya soyundan Ateroğulları: 98
 22 Haşumoğulları: 328
 23 Besayoğulları: 324
 24 Harifoğulları: 112
 25 Givonlular: 95
 26 Beytلهemililer ve Netfalılar: 188
 27 Anatotlular: 128
 28 Beytazmavetiler: 42
 29 Kiryat-Yearimliler, Kefiralılar ve Beerotlular: 743
 30 Ramahılar ve Gevalılar: 621
 31 Mikmaslılar: 122
 32 Beytel ve Ay kentlerinden olanlar: 123
 33 Öbür Nevo Kenti'nden olanlar: 52
 34 Öbür Elam Kenti'nden olanlar: 1254
 35 Harimliler: 320
 36 Erihalılar: 345
 37 Lod, Hadit ve Ono kentlerinden olanlar: 721
 38 Senaalılar: 3 930
 39 Kâhinler:
 Yesù soyundan Yedayaoğulları: 973
 40 İmmeroğulları: 1 052
 41 Paşhuroğulları: 1 247
 42 Harimoğulları: 1017
 43 Levililer:
 Kadmiel ve Hodeva soyundan gelen Yeşuoğulları: 74
 44 Ezgiciler:
 Asafoğulları: 148
 45 Tapınak kapı nöbetçileri:
 Şallumoğulları, Äteroğulları,
 Talmonoğulları, Akkuvoğulları,
 Hatitaoğulları, Şovayoğulları: 138
 46 Tapınak görevlileri:
 Sihaoğulları, Hasufaoğulları, Tabbaotoğulları,
 47 Kerosoğulları, Siaoğulları, Padonoğulları,
 48 Levanaoğulları, Hagavaoğulları, Şalmayoğulları,
 49 Hananoğulları, Giddeloğulları, Gaharoğulları,
 50 Reayaoğulları, Resinoğulları, Nekodaoğulları,
 51 Gazzamoğulları, Uzzaoğulları, Paseahoğulları,
 52 Besayoğulları, Meunimoğulları, Nefişesimoğulları,
 53 Bakbukoğulları, Hakufaoğulları, Harhuroğulları,
 54 Baslıtoğulları, Mehidaoğulları, Harşaoğulları,
 55 Barkosoğulları, Siseraoğulları, Temahoğulları,
 56 Nesiahogulları, Hatifaogulları.
 57 Süleyman'ın kullarının soyu:
 Sotayogulları, Soferetogulları, Peridaoğulları,
 58 Yalaogulları, Darkonoğulları, Giddeloğulları,
 59 Şefatyaogulları, Hattilogulları,
 Pokeret-Hassevayimoğulları, Amonoğulları.
 60 Tapınak görevlileriyle Süleyman'ın kullarının soyundan olanlar: 392

61 Tel-Melah, Tel-Harşa, Keruv, Addon ve İmmer'den dönen, ancak hangi aileden olduklarını ve soylarının İsrail'den geldiğini kanıtlayamayanlar şunlardır:

62 Delayaoğulları, Toviyaogulları, Nekodaoğulları: 642

63 Kâhinlerin soyundan:

Hovayaogulları, Hakkosoğulları ve Gilath Barzillay'ın kızlarından biriyle evlenip kayınbabasının adını alan Barzillay'ın oğulları. **64** Bunlar soy kütüklerini aradılar. Ama yazılı bir kayıt bulamayınca, kâhinlik görevi ellerinden alındı. **65** Vali, Urim ile Tummim'i* kullanan bir kâhin çıkışcaya dek en kutsal yiyeceklerden yememelerini buyurdu.

66 Bütün halk toplam 42 360 kişiydi.

67-69 Ayrıca 7 337 erkek ve kadın köle,

kadınlı erkekli 245 ezgici,

736 at,

245 katır*,

435 deve,

6 720 eşek vardi.

70 Bazı aile başları onarım işi için bağısta bulundu: Vali hazineye 1 000 darik† altın, 50 çanak, 530 kâhin mintanı bağışladı.

71 Bazı aile başları da iş için hazineye 20 000 darik‡ altın, 2 200 mina§ gümüş verdiler. **72** Halkın geri kalanı ise, toplam 20 000 darik altın, 2 000 mina* gümüş ve 67 kâhin mintanı verdi.

73 Kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri, ezgiciler, sıradan insanlar ve bütün İsraililer kentlerine yerleştiler.

8

Ezra Yasa Kitabı'nı Halka Okuyor

1 İsraililer kentlerine yerlestikten sonra, yedinci ay tek vücut halinde Su Kapısı'nın karşısındaki alanda toplandılar. Bilgin Ezra'ya RAB'bin Musa aracılığıyla İsrail halkına verdiği buyrukları içeren Yasa Kitabı'nı getirmesini söylediler. **2** Yedinci ayın birinci günü Kâhin Ezra Yasa Kitabı'nı halkın toplandığı yere getirdi. Dinleyip anlayabilecek kadın erkek herkes oradaydı. **3** Ezra Su Kapısı'nın karşısındaki alanda kadınların, erkeklerin ve anlayabilecek yaşındaki çocukların önünde, sabahdan öğlene kadar Yasa Kitabı'nı okudu. Herkes dikkatle dinledi.

4 Bilgin Ezra toplantı için hazırlanmış ahşap bir zemin üzerinde duruyordu. Sağında Mattitya, Şema, Anaya, Uriya, Hilkiya ve Maaseya vardi. Solunda ise Pedaya, Mişael, Malkiya, Haşum, Haşbaddana, Zekeriya ve Meşullam duruyordu.

5 Ezra halkın gözü önünde kitabı açtı. Halktan daha yüksek bir yerde duruyordu. Kitabı açar açmaz herkes ayağa kalktı. **6** Ezra yüce Tanrı'ya, RAB'be övgüler sundu. Bütün halk ellerini kaldırarak, "Amin! Amin!" diye karşılık verdi. Hep birlikte eğilip yere kapanarak RAB'be tapındılar.

7 Levililer'den Yeşu, Bani, Şerevya, Yamin, Akkuv, Şababetay, Hodiya, Maaseya, Kelita, Azarya, Yozavat, Hanan ve Pelaya ayakta duran halka

* **7:67-69** "736 at, 245 katır" sözleri Ezr:2:66'dan alınmıştır. † **7:70** "1 000 darik": Yaklaşık 8.5 kg.

‡ **7:71** "20 000 darik": Yaklaşık 170 kg. § **7:71** "2 200 mina": Yaklaşık 1.3 ton. * **7:72** "2 000 mina": Yaklaşık 1.15 ton. **7:73** 1Ta:9:2; İbr:11:3 **8:1** Ezr:3:1

yasayı anlattılar. ⁸ Tanrı'nın Yasa Kitabı'nı okuyup açıkladılar, herkesin anlamasını sağlayacak biçimde yorumladılar.

⁹ Vali Nehemya, Kâhin ve Bilgin Ezra ve halka öğretmenlik yapan Levililer, "Bugün Tanrı'nız RAB için kutsal bir gündür. Yas tutup ağlamayın" dediler. Çünkü bütün halk Kutsal Yasa'yı dinlerken ağlıyordu.

¹⁰ Nehemya da, "Gidin, yağılı yiyp tatlı için" dedi, "Hazırlığı olmayanlara da bir pay gönderin. Çünkü bugün Rabbimiz için kutsal bir gündür. Üzülmeyin. RAB'bin verdiği sevinç siz güclü kilar."

¹¹ Levililer, "Sakin olun, bugün kutsal bir gündür, üzülmeyin" diyerek halkı yarıştırdılar. ¹² Böylece herkes yiyp içmek, yiyeceklerini başkalarıyla paylaşmak ve büyük şenlik yapmak üzere evinin yolunu tuttu. Çünkü kendilerine okunanları anlamışlardı.

¹³ Ertesi gün bütün aile başları, kâhinler ve Levililer Kutsal Yasa'nın buyruklarını öğrenmek için Bilgin Ezra'nın çevresine toplandılar. ¹⁴ Yasada RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği şu buyruğu buldular: Yedinci ayda kutlanan bayramda İsailliler çardaklarda oturmali. ¹⁵ Bütün kentlerde ve Yeruşalim'de şu duyuru yapulsın: "Dağlara çokin; yasada yazılına uygun olarak, çardak yapmak üzere zeytin, iğde, mersin ve hurma dalları, sık yapraklı ağaç dalları getirin."

¹⁶ Böylece halk dalları getirip damlarında, evlerinin ve Tanrı Tapınağı'nın avlularında, Su Kapısı ve Efrayim Kapısı alanlarında çardaklar yaptı.

¹⁷ Sürgünden dönen herkes yaptığı çardakta oturdu. İsailliler Nun oğlu Yesu'nun döneminden beri böyle bir kutlama yapmamışlardı. Herkes büyük sevinç içindeydi. ¹⁸ Ezra ilk günden son güne kadar, her gün Tanrı'nın Yasa Kitabı'nı okudu. Yedi gün bayram yaptılar. Sekizinci gün kural uyarınca kutsal toplantı yaptıları.

9

İsrail Halkı Günüahlarını İtiraf Ediyor

¹ Aynı ayın yirmi dördüncü günü İsailliler toplandı. Hepsi oruç tutmuş, çul kuşanmış, başına toprak serpmiştir. ² İsrail soyundan gelenler bütün yabancılardan ayrılmıştı. Günüahlarını ve atalarının yaptığı kötülükleri ayakta itiraf ettiler. ³ Oldukları yerde durup günün dörtte biri boyunca Tanrıları RAB'bin Yasa Kitabı'nı okudular. Günün öbür dörtte birindeyse günüahlarını itiraf ederek Tanrıları RAB'be tapındılar. ⁴ Levililer'e yüksekçe bir yer ayrılmıştı. Yesu, Bani, Kadmiel, Şevanya, Banni, Şerevya, Bani ve Kenani orada oturuyordu. Ayağa kalkıp yüksek sesle Tanrıları RAB'be yakardılar.

⁵ Levililer'den Yesu, Kadmiel, Bani, Haşavneya, Şerevya, Hodiya, Şevanya ve Petahya halka, "Ayağa kalkın!" dediler, "Başlangıçtan sonsuza kadar var olan Tanrı'nız RAB'be övgüler olsun. 'Ya Rab senin kutsal adın öyle yücedir ki, bizim yükseltmelerimiz, övgülerimiz yetersiz kalır.'"

⁶ Halk şöyle dua etti: "Tek RAB sensin. Gökleri, göklerin göklerini, bütün gök cisimlerini, yeryüzünü ve içindeki her şeyi, denizleri ve içindeki her şeyi sen yaratın. Hepsine sen can verdin. Bütün gök cisimleri sana tapınır.

⁷ "Ya RAB, Avram'ı seçen, onu Kildaniler'in* Ur Kenti'nden çikaran, ona İbrahim adını veren Tanrı sensin. ⁸ Onu kendine yürekten bağlı bulsun ve onunla bir antlaşma yapın. Kenanlı, Hittit, Amorlu, Perizli, Yevus ve

Girgaş topraklarını onun soyuna vereceğim deyip sözünü tuttun. Çünkü sen doğrusun.

9 “Atalarımızın Mısır'da çekiklerini gördün, Kamiş Denizi'nde* yakarışlarını iştittin. **10** Firavuna, görevlilerine ve ülkesinin halkına karşı mucizeler, harikalar yaratın. Çünkü atalarımıza nasıl ezdiklerini biliyorundur. Bugün olduğu gibi ün kazandın. **11** Denizi yararak atalarımıza yol açtin. Denizin ortasından, kuru topraktan geçip gittiler. Onları kovalayanları ise bir taş gibi azgın derin sulara fırlattın. **12** Gündüzün bir bulut sütunuyla, geceleyin yollarına ışık tutmak için bir ateş sütunuyla atalarımıza yol gösterdin.

13 “Sina Dağı'na indin, onlarla göklerden konuştun. Onlara doğru ilkeler, adil yasalar, iyi kurallar, buyruklar verdin. **14** Kutsal Şabat Günü'nü* bildirdin. Kulun Musa aracılığıyla buyruklar, kurallar, yasalar verdin. **15**

Açıktıklarında gökten ekmek verdin, susadıklarında kayadan su çıkardın. Onlara vermeye ant içtiğin ülkeye girmelerini, orayı mülk edinmelerini buyurdun.

16 “Ama atalarımız gurura kapıldı; dikbaşılık edip buyruklarına uymadılar. **17** Söz dinlemek istemediler, aralarında yaptığı harikaları unuttular. Dikbaşılık ettiler, eski kölelik yaşamlarına dönmek için kendilerine bir Önder bularak başkaldırdılar. Ama sen bağışlayan, iyilik yapan, acıyan, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin bir Tanrı'sın. Onları terk etmedin. **18** Kendilerine buzağı biçiminde dökme bir put yaptılar, ‘Sizi Mısır'dan çıkarılan Tanrıınız budur!’ diyerek seni çok aşağıladılar. **19** Yine de, yüce merhametinden ötürü onları çölde bırakmadın. Gündüzün yol göstermek için bulut sütununu, geceleyin yollarına ışık tutmak için ateş sütununu Önlərinden eksik etmedi. **20** Onları eğitmek için iyi Ruhun'u verdin. Ağızlarından manı eksiltmedi. Susadıklarında onlara su verdin. **21** Kırk yıl onları çölde besledin. Hiç eksikleri olmadı. Ne giysileri eksidi, ne de ayakları şitti.

22 “Onlara ülkeler, uluslar verdin, aralarında bölüştürdün. Heşbon Kralı Sihon'un, Başan Kralı Og'un ülkesini mülk edindiler. **23** Onlara gökteki yıldızlar kadar çocuk verdin. Onları, mülk edinmek üzere atalarına söz verdığın ülkeye getirdin. **24** Çocukları Kenan ülkesini ele geçirip mülk edindiler. Ülke halkın onlara boyun eğmesine sağladın. Krallarını ve ülkedeki halkları istediklerini yapsınlar diye ellerine teslim ettin. **25** Surlu kentler, verimli topraklar ele geçirdiler. Güzel eşyalarla dolu evlere, kazılmış sarnıçlara,agliara, zeytinliklere, çok sayıda meyve ağacına sahip oldular. Yediler, doydular, beslendiler ve onlara yaptığın büyük iyiliklere sevindiler.

26 “Ama halkın söz dinlemedi, sana başkaldırdı. Yasana sırt çevirdiler, sana dönmeleri için kendilerini uyaran peygamberleri öldürdüler. Seni çok aşağıladılar. **27** Bu yüzden onları düşmanlarının eline teslim ettin. Düşmanları onları ezdi. Sıkıntıya düşünce sana feryat ettiler. Onları göklerden duydu, yüce merhametinden ötürü kurtarıcılar gönderdin. Bunlar halkı düşmanlarının elinden kurtardı.

28 “Ne var ki İsrail halkı rahata kavuşunca yine senin gözünde kötü olanı yaptı. Bu yüzden onları düşmanlarının eline terk ettin. Düşmanları onlara

egemen oldu. Yine sana yönelik feryat ettiler. Onları göklerden duydun ve merhametinden ötürü defalarca kurtardın.

²⁹ “Onları Kutsal Yasan'a dönmemeleri için uyardınsa da, gurura kapilarak buyruklarına karşı geldiler. Kurallarını çiğneyip günah işlediler. Oysa kim kurallarına bağlı kalırsa yaşam bulur. İnatla sana sırt çevirdiler, dinlemek istemediler. ³⁰ Yıllarca onlara katlandı. Ruhun'la, peygamberlerin aracılığıyla onları uyardın. Ama kulak asmadılar. Bunun üzerine onları çeşitli ülke halklarının ellerine teslim ettin. ³¹ Yüce merhametinden ötürü yok olmalarına izin vermedin. Onları terk etmedin. Çünkü sen iyilik yapan, acıyan bir Tanrı'sın.

³² “Ey Tanrımız! Sen antlaşmana bağlı kalırsın. Güçlü, görkemli, yüce bir Tanrı'sın. Asur krallarının döneminden bugüne kadar krallarımız, önderlerimiz, kâhinlerimiz, peygamberlerimiz, atalarımız ve bütün halk acı çekti. Çekitiklerimi küçümseme. ³³ Başımıza gelen bütün olaylarda sen hep adil davrandın, doğru olanı yaptın, bizse kötülük yaptık. ³⁴ Krallarımız, önderlerimiz, kâhinlerimiz, atalarımız yasana göre yaşamadılar. Verdiğin buyrukları, yaptıgın uyarıları dinlemediler. ³⁵ Ülkelerinde onlara sağladığın bolluk içinde, Önlere serdiğin geniş, verimli topraklarda sana kulluk etmediler, kötüüklerinden dönmediler.

³⁶ “Bak, bugün köleyiz. Meyvelerini, iyi ürünlerini yesinler diye atalarımıza verdiğin ülkede köle olduk. ³⁷ Günahlarımız yüzünden ürünlerimizin çoğunu başımıza getirdiğin krallara veriyoruz. Bizi de, hayvanlarınıza da istedikleri gibi kullanıyorlar. Büyüük sıkıntı içindeyiz.”

Halk Antlaşmayı Onaylıyor

³⁸ “Bütün bu olanlardan ötürü biz İsrail halkı olarak kesin bir yazılı antlaşma yapıyoruz. Önderlerimiz, Levililerimiz ve kâhinlerimiz de antlaşmayı mühürlüyor.”

10

¹ Antlaşmayı mühürleyenler şunlardı:
Hakalya oğlu Vali Nehemya ve Sidkiya.

Kâhinler:

Seraya, Azarya, Yeremya, ³ Paşhur, Amarya, Malkiya, ⁴ Hattuş, Şevanya, Malluk, ⁵ Harim, Meremot, Ovadya, ⁶ Daniel, Ginneton, Baruk, ⁷ Meşullam, Aviya, Miyamin, ⁸ Maazya, Bilgay, Şemaya.

Levililer:

Azanya oğlu Yeşu, Henadat oğullarından Binnuy, Kadmiel; ¹⁰ arkadaşları Şevanya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan, ¹¹ Mika, Rehov, Haşavya, ¹² Zakkur, Şerevyा, Şevanya, ¹³ Hodiya, Bani, Beninu.

Halk Önderleri:

Paroş, Pahat-Moav, Elam, Zattu, Bani, ¹⁵ Bunni, Azgat, Bevay, ¹⁶ Adoniya, Bigvay, Adin, ¹⁷ Ater, Hizkiya, Azzur, ¹⁸ Hodiya, Haşum, Besay, ¹⁹ Harif, Anatot, Nevay, ²⁰ Magpias, Meşullam, Hezir, ²¹ Meşezavel, Sadok, Yaddua, ²² Pelatyat, Hanan, Anaya, ²³ Hoşa, Hananya, Haşşuv, ²⁴ Hallohes, Pilha, Şovek, ²⁵ Rehum, Haşavna, Maaseya, ²⁶ Ahiya, Hanan, Anan, ²⁷ Malluk, Harim, Baana.

²⁸ “Halkın geri kalanı, kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri, ezciciler, Tanrı'nın Yasası uğruna çevre halklardan ayrılmış olan

herkes, karıları ve anlayıp kavrayacak yaştaki oğullarıyla, kızlarıyla birlikte 29 soylu kardeşlerine katıldılar. Tanrı'nın, kulu Musa aracılığıyla verdiği yasaya göre yaşamak, Egemenimiz RAB'bin bütün buyruklarına, ilkelerine, kurallarına uymak üzere ant içtiler, uymayacaklara lanet okudular.

30 "Çevremizdeki halklara kız verip kız almayacağız.

31 "Çevre halklardan Şabat Günü ya da kutsal bir gün eşya veya tahlil satmak isteyen olursa almayacağız. Yedi yılda bir toprağı sürmeyeceğiz ve bütün alacaklarımıza sileceğiz.

32-33 "Tanrı'mızın Tapınağı'nın giderlerini karşıslamak üzere hepimiz sorumluluk alıyoruz. Her yıl şekelin üçte birini* vereceğiz. Bu para adak ekmekleri, günlük tahlil sunusu ve yakmalık sunular, Şabat günleri, Yeni Aylar ve öbür bayramlarda sunulan kurbanlar, kutsal sunular, İsrail'in günahlarını bağıslatacak sunular ve Tanrı'mızın Tapınağı'nın öteki işleri için harcanacak.

34 "Kâhinler, Levililer ve halk hep birlikte kura çektil. Aileler her yıl Kutsal Yasa'ya uygun olarak Tanrı'mız RAB'bin sunağında yakılmak üzere belirli zamanlarda odun getirecek.

35 "Ayrıca her yıl toprağımızın ve meyve ağaçlarımızın ilk ürününü RAB'bin Tapınağı'na götüreceğiz.

36 "Yasaya uygun olarak, ilk doğan oğullarımızı, hayvanlarımızı, ilk doğan sığırlarımızı ve davarlarımızı Tanrı'mızın Tapınağı'na, tapınakta hizmet eden kâhinlere götüreceğiz.

37 "Hamurlu yiyeceklerimizin, kaldığımız ürünlerin, bütün ağaçlarımızın meyvelerinin, yeni şarabımızın, zeytinyağımızın ilkini Tanrı'mızın Tapınağı'nın depolarına getirip kâhinlere vereceğiz. Toprağımızın ondalığını Levililer'e vereceğiz, çünkü çalıştığımız bütün kentlerde ondalıkları onlar toplayıyor. **38** Levililer ondalıkları toplarken Harun soyundan bir kâhin yanlarında bulunacak. Levililer topladıkları ondalığın onda birini Tanrı'mızın Tapınağı'ndaki depolara, hazine odalarına bırakacak.

39 İsrail halkıyla Levililer, bugdaydan, yeni şaraptan, zeytinyağınından verilen armağanları, tapınak eşyalarının, kâhinlerin, tapınak kapı nöbetçilerinin ve ezgicilerin bulunduğu odalara koyacaklar.

"Artık Tanrı'mızın Tapınağı'ni göz ardı etmeyeceğiz."

11

Yeruşalim'de Yaşayanlar

(*1Ta.9:3-17*)

1 Halkın önderleri Yeruşalim'e yerleştirdi. Geri kalanlar arasında kura çektiler. Her on kişiden biri kutsal kente, Yeruşalim'e yerleşecekti, öteki dokuz kişiye kendi kentlerinde kalacaklardı. **2** Halk Yeruşalim'de yaşamaya gönüllü olanların hepsini kutladı.

3 Yeruşalim'e yerleşen bölge önderleri şunlardır: -Ancak bazı İsraililer, kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri, Süleyman'ın kullarının soyundan gelenler Yahuda kentlerine, her biri kendi kentindeki kendi mülküne yerleşti.

4 Yahuda ve Benyamin halkından bazıları Yeruşalim'de kaldı.-

Yahuda soyundan gelenler:

10:30 Çık.34:16; Yas.7:3 **10:31** Çık.23:10-11; Lev.25:1-7 **10:31** Yas.15:1-2 **10:32-33** Çık.30:11-16

* **10:32-33** "Şekelin üçte biri": Yaklaşık 4 gr. **10:35** Çık.23:19; 34:26; Yas.26:2 **10:36** Çık.13:2
10:37 Say.18:21 **10:38** Say.18:26 **11:3** Neh.7:73

Peres soyundan Mahalalel oğlu Şefatya oğlu Amarya oğlu Zekeriya oğlu Uzziya oğlu Ataya,⁵ Şela soyundan Zekeriya oğlu Yoyeriv oğlu Adaya oğlu Hazaya oğlu Kol-Hoze oğlu Baruk oğlu Maaseya.⁶ Peresoğulları'ndan Yeruşalim'e 468 yiğit yerleştii.

⁷ Benyamin soyundan gelenler:

Yeşaya oğlu İtel oğlu Maaseya oğlu Kolaya oğlu Pedaya oğlu Yoet oğlu Meşullam oğlu Sallu.⁸ Onu Gabbay ve Sallay izledi; toplam 928 yiğit.⁹ Zikri oğlu Yoel onlara önderlik ediyordu, Hassenua oğlu Yahuda ise kentte vali yardımıcısıydı.

¹⁰ Kâhinler:

Yoyeriv oğlu Yedaya, Yakin, ¹¹ Ahituv oğlu Merayot oğlu Sadok oğlu Meşullam oğlu Hilkiya oğlu tapınak baş görevlisi Seraya ¹² ve tapınağa hizmet eden kardeşleri; toplam 822 kişi. Malkiya oğlu Paşhur oğlu Zekeriya oğlu Amsi oğlu Pelalya oğlu Yeroham oğlu Adaya ¹³ ve aile başları olan kardeşleri; toplam 242 kişi. İmmer oğlu Meşillemot oğlu Ahzay oğlu Azarel oğlu Amaşsay ve ¹⁴ kardeşlerinden oluşan 128 cesur yiğit. Haggedolim oğlu Zavdiel onlara önderlik ediyordu.

¹⁵ Levililer:

Bunni oğlu Haşavya oğlu Azrikam oğlu Haşşuv oğlu Şemaya.¹⁶ Levililer'in önderlerinden Şabbetay'la Yozavat Tanrı Tapınağı'nın dış işlerini yönetiyordu. ¹⁷ Asaf oğlu Zavdi oğlu Mika oğlu Mattanya sükran duasını okuyan tapınak korosunu yönetiyordu. Kardeşlerinden Bakbuuya ise ikinci derecede göreviydi. Ayrıca Yedutun oğlu Galal oğlu Şammua oğlu Avda vardı.¹⁸ Kutsal kente yaşayan Levililer 284 kişiydi.

¹⁹ Tapınak kapı nöbetçileri:

Kapılarda Akkuv, Talmon ve kardeşleri nöbet tutardı. Toplam 172 kişiydiler.

²⁰ İsraililer'in geri kalanı, kâhinlerle Levililer ise Yahuda'nın öbür kentlerine dağılmıştı. Herkes kendi mülküne yerleşmişti.

²¹ Tapınak görevlileri Ofel'de yaşıyordu. Önderleri Siha ile Gişa idi.

²² Tanrı'nın Tapınağı'nda ezgi söyleyenlere Asaf soyundan gelenler önderlik ediyordu. Bu soydan Mika oğlu Mattanya oğlu Haşavya oğlu Bani oğlu Uzzi Yeruşalim'de, Levililer'in başında bulunuyordu.²³ Pers Kralı'nın ezcicilerle ilgili buyruğu vardı. Düzenli olarak her gün ücretlerini alacaklardı.

²⁴ Yahuda oğlu Zerah'ın soyundan Meşezavel oğlu Petahya İsrail halkının genel temsilcisi olarak Pers Kralı'na yardımcı oluyordu.

Yeruşalim Dışındakiler

²⁵ Kırsal bölgelerde, köylerde yaşayanlara gelince: Bazı Yahudalılar Kiryat-Arba ve köylerinde, bazıları Divon ve köylerinde, bazıları Yekavseel ve köylerinde,²⁶ bazıları Yesua'da, Molada'da, Beytpelet'te,²⁷ Hasar-Şual'da, Beer-Şeva ve köylerinde,²⁸ bazıları Ziklak'ta, Mekona ve köylerinde,²⁹ bazıları Eyn-Rimmon'da, Sora'da, Yarmut'ta,³⁰ Zanoah'ta, Adullam ve köylerinde, bazıları Lakiş ve çevresinde, bazıları da Azeka ve köylerinde yaşıyordu. Yahudalılar'ın yaşadığı bu yerler Beer-Şeva ile Hinnom Vadisi arasındaki toprakları kapsıyordu.

³¹ Benyamin soyundan olanlar Geva'da, Mikmas'ta, Aya'da, Beytel ve köylerinde,³² Anatot'ta, Nov'da, Ananya'da,³³ Hasor'da, Rama'da, Git-tayim'de,³⁴ Hadit'te, Sevoim'de, Nevallat'ta,³⁵ Lod'da, Ono'da ve Esnaf Vadisi'nde yaşıyordu.³⁶ Bölükler halinde Yahuda'dan gelen bazı Levililer de Benyamin'e yerleştii.

12

Kâhinler ve Levililer

¹ Şealtiel oğlu Zerubbabil ve Yesu ile birlikte sürgünden dönen kâhinlerle Levililer şunlardır:

Kâhinler: Seraya, Yeremya, Ezra, ² Amarya, Malluk, Hattuş, ³ Şekanya, Rehum, Meremot, ⁴ İddo, Ginneton, Aviya, ⁵ Miyamin, Maadya, Bilga, ⁶ Şemaya, Yoyeriv, Yedaya, ⁷ Sallu, Amok, Hilkiya, Yedaya. Bunlar Yesu'nun döneminde kâhinlere ve öbür kardeşlerine önderlik ediyorlardı.

⁸ Levililer:

Yesu, Binnuy, Kadmiel, Şerevy, Yahuda ve şükran ezcileri sorumluşu Matanya ile kardeşleri. ⁹ Öbür kardeşleri Bakbukya ile Unni ezciler söylenilken onların karşısında dururdu.

¹⁰ Yesu Yoyakim'in babasıydı. Yoyakim Elyaşiv'in babası, Elyaşiv Yoyada'nın babası, ¹¹ Yoyada Yonatan'ın babası, Yonatan Yaddua'nın babasıydı.

¹² Yoyakim'in döneminde, kâhin ailelerinin başları şunlardır:

Seraya ailesinin başında Meraya, Yeremya'nın Hananya, ¹³ Ezra'nın Meşullam, Amarya'nın Yehohanana, ¹⁴ Meliku'nun Yonatan, Şevanya'nın Yusuf, ¹⁵ Harim'in Adna, Merayot'un Helkay, ¹⁶ İddo'nun Zekeriya, Ginneton'un Meşullam, ¹⁷ Aviya'nın Zikri, Minyamin'in, Moadya'nın Piltay, ¹⁸ Bilga'nın Şammua, Şemaya'nın Yehonatan, ¹⁹ Yoyeriv'in Mattenay, Yedaya'nın Uzzi, ²⁰ Sallay'in Kallay, Amok'un Ever, ²¹ Hilkiya'nın Haşavya, Yedaya'nın Netanel.

²² Levililer'den Elyaşiv, Yoyada, Yohanan ve Yaddua'nın yaşadığı günlerde, Pers Kralı Darius'un döneminde, Levili aile başlarının ve kâhinlerin kaydı tutuldu. ²³ Levili aile başlarının listesi Elyaşiv oğlu Yohanan'ın yaşadığı döneme kadar tarihler kitabına yazıldı.

²⁴ Levili önderlerden Haşavya, Şerevy ve Kadmiel oğlu Yesu bir yanda, kardeşleri öbür yanda durur, Tanrı adamı Davut'un buyruğu uyarınca karşılıklı övgüler ve şükürler sunarlardı.

²⁵ Mattanya, Bakbukya, Ovadya, Meşullam, Talmon ve Akkuv kapılarda nöbet tutarak kapılara yakın ambarları korumakla görevliydi.

²⁶ Yosadak oğlu Yesu oğlu Yoyakim'in ve Vali Nehemya ile Kâhin ve Bilgin Ezra'nın yaşadığı dönemde bu insanlar görev yaptı.

Yeruşalim Surlarının Kutsanması

²⁷ Yeruşalim surları Tanrı'ya adanacağı zaman, nerede bir Levili varsa aranıp bulundu ve Yeruşalim'e getirildi. Çünkü surları sevinçle, şükranla, ezcilerle, zil, çenk ve lırılderle adamak istiyorlardı. ²⁸⁻²⁹ Ezgiciler Yeruşalim çevresindeki bölgelerden, Netofallilar'ın köylerinden, Beytgilgal'dan, Geva ve Azmavet çevresinden toplandı. Yeruşalim çevresinde köyler kurmuşlardı. ³⁰ Kâhinlerle Levililer önce kendilerini, sonra halkı, kapıları ve surları paklama görevini yerine getirdiler.

³¹ Yahudalı önderleri surların üzerine çiğndım. Şükrerek yürüşünler diye iki büyük gruba ayırdım. Birinci grup sağdan Gübre Kapısı'na doğru yürüdü. ³² Arkalarından Hoşa ve Yahudalı önderlerin yarısı, ³³ Azarya, Ezra, Meşullam, ³⁴ Yahuda, Benyamin, Şemaya, Yeremya ³⁵ ve borazan çalan bazı kâhinler izliyordu. Asaf oğlu Zakkur oğlu Mikaya oğlu Mattanya oğlu Şemaya oğlu Yonatan oğlu Zekeriya ³⁶ ve kardeşleri Şemaya, Azarel, Milalay, Gilalay, Maay, Netanel, Yahuda ve Hanani Tanrı adamı Davut gibi çalgılarıyla yürüyorlardı. Bilgin Ezra onlara öncülük ediyordu. ³⁷ Pınar Kapısı'ndan Davut

Kenti'nin merdivenlerinden dosdoğru surlara çıktılar; Davut'un sarayının üst tarafından geçerek doğuya doğru, Su Kapısı'na kadar yürüdüler.

³⁸ Şükürler sunarak yürüyen öbür grupsa surların üzerinde sola doğru ilerliyordu. Halkın yarısıyla birlikte ben de onları izledim. Firınlar Kulesi'nden geçip Geniş Duvar'a kadar yürüdü. ³⁹ Efrayim Kapısı'nı, Eski Kapı'yı, Balık Kapısı'nı, Hananel Kulesi'nı, Hammea* Kulesi'ni geçip Koyun Kapısı'na kadar gittik. Muhafizler Kapısı'nda durduk.

⁴⁰ Şükürler sunarak yürüyen bu iki grup Tanrı Tapınağı'nda durdu. Görevlilerin yarısıyla birlikte ben de durdum. ⁴¹ Benim grubumda borazan çalan şu kâhinler vardı: Elyakim, Maaseya, Minyamin, Mikaya, Elyoenay, Zekeriya, Hananya. ⁴² Ayrıca Maaseya, Şemaya, Elazar, Uzzi, Yehohanani, Malkiya, Elam, Ezer. Ezgiciler Yizrahya'nın öncülüğünde yüksek sesle ezgiler söylediler. ⁴³ O gün pek çok kurban kesildi. Halk coşku içindeydi, çünkü Tanrı onlara büyük sevinç vermişti. Kadınlarla çocuklar da bu sevince katıldılar. Yeruşalim'den gelen sevinç sesleri uzaklardan duyulabiliyordu.

⁴⁴ Bu arada bağışların, ilk ürünlerin ve ondalıkların konacağı ambarları gözetecik bazı kişiler görevlendirildi. Bunlar Kutsal Yasa'nın kâhinler ve Levililer için öngördüğü yardımçıları kentlerin çevresindeki kırsal bölgelerden toplayıp ambarlara getirmekle sorumluydu. Yahudalar kâhinlerle Levililer'in hizmetinden hoşnuttu. ⁴⁵ Çünkü onlar Tanrıları'nın hizmetini ve paklama görevini yerine getiriyorlardı. Ezgicilerle kapı nöbetçileri de Davut'la oğlu Süleyman'ın buyruğuna uygun olarak sorumluluklarını yerine getirdiler. ⁴⁶ Çünkü eskiden, Davut'un ve Asaf'in yaşadığı yıllarda, ezgicileri yönetenler vardı. Tanrı'ya övgü ve şükür ezgileri söylenirdi. ⁴⁷ Zerubbabil'in ve Nehemya'nın yaşadığı dönemde bütün İsrail halkı bağışlarıyla ezgicilerin ve kapı nöbetçilerinin ücretlerini gündünde karşıladı. Levililer'in hakkını ayırdılar, Levililer de Harun soyundan gelenlerin hakkını ayırdı.

13

Nehemya'nın Son Yenilikleri

¹ O gün Musa'nın Kitabı halka okundu. Kitapta Ammonlular'la Moavlılar'ın sonsuza dek Tanrı'nın topluluğuna giremeyeceği yazılıydı. ² Çünkü onlar İsrail halkına ekmek ve su vermemekle kalmamış, İsailliler'e lanet okuması için Balam'a da para vermişlerdi. Ancak Tanımız laneti kutsamaya çevirmiştir. ³ İsrail halkı bu yasayı duyunca, bütün yabancılari ayrı tutmaya başladı.

⁴ Tanımız'ın Tapınağı'nın ambarlarına Kâhin Elyaşiv bakıyordu. Elyaşiv Toviya'nın akrabasıydı. ⁵ Bu yüzden ona büyük bir oda verdi. Eskiden bu odaya tahlil sunuları, günde, tapınak eşyaları, ayrıca Kutsal Yasa uyarınca Levililer'e, ezgicilere, tapınak kapı nöbetçilerine verilen bugdayın, yeni şarabin, zeytinyağını ondalıkları ve kâhnlere verilen bağışlar konuldu. ⁶ Ama bütün bunlar olup biterken ben Yeruşalim'de değildim. Babil Kralı Artahşasta'nın krallığını otuz ikinci yılında, onun yanına gitmiştim. Bir süre sonra yine izin istedim ⁷ ve Yeruşalim'e döndüm. O zaman Elyaşiv'in yaptığı kötülüğü öğrendim. Tanrı Tapınağı'nın avlusunda Toviya'ya oda vermişti. ⁸ Buna çok canım sıkıldı. Toviya'nın bütün eşyalarını odadan attım.

* ^{12:39} "Hammea": "100" anlamına gelir. ^{12:45} 1Ta.25:1-8; 1Ta.26:12 ^{13:1} Yas.23:3-5 ^{13:2} Say.22:1-6

9 Odaları temizlemeleri için buyruk verdim. Tanrı Tapınağı'nın eşyalarını, tahıl sunularını, gündeği yine oraya koydurdum.

10 Ayrıca öğrendim ki, Levililer'in alacakları verilmemiş. Hizmeti yürüten Levililer'le ezgiciler tarlalarına geri dönmüşler. **11** Görevlileri azarladım. "Tanrı'nın Tapınağı neden ihmali edilmiş?" diye sordum. Sonra bütün gidenleri toplayıp işlerinin başına koydum. **12** Bütün Yahuda halkı bugdayın, yeni şarabın, zeytinyağının ondalığını yine ambarlara getirmeye başladı. **13** Bu kez ambarların başına Kâhin Selemya'yı, Bilgin Sadok'u ve Levililer'den Pedaya'yı koydum. Mattanya oğlu Zakkur oğlu Hanan onların yardımcısıydı. Bunlar güvenilir insanlardı. Görevleri kardeşlerinin paylarını bölüştürmekte.

14 Ey Tanrım, beni anımsa. Tapınağın için ve oradaki hizmetler için yaptığım iyi işleri hiçe sayma.

15 O günlerde Yahuda'da bazı adamların Şabat Günü üzüm sıktıklarını gördüm. Bazıları da demet demet tahılları eşeklere yüklüyor, şarap, üzüm, incir ve çeşitli yüklerle birlikte Şabat Günü Yeruşalim'e getiriyorlardı. Şabat Günü bunları sattıkları için onları azarladım. **16** Yeruşalim'de yaşayan Surlular balık ve çeşitli mallar getirip Şabat Günü kente Yahudalılar'a satıyorlardı. **17** Yahudalı soyluları azarlayarak, "Yaptığınız kötülüğe bakın!" dedim, "Şabat Günü'nu hiçe sayıyorsunuz. **18** Atalarınız da aynı şeyi yapmadı mı? Bu yüzden Tanrımız başımıza ve bu kente bela yağdırmadı mı? Siz Şabat Günü'nü hiçe sayarak Tanrı'nın öfkesini İsrail'e karşı alevlendiriyorsunuz."

19 Şabat'tan önceki akşam Yeruşalim kapılarına gölge düşünce, kapıların kapatılması ve Şabat sona erinceye kadar açılmaması için buyruk verdim.

Şabat Günü kente yük sokulmasın diye bazı adamları kapılarla yerlestirdim. **20** Tüccarlarla çeşitli eşya satıcıları bir iki kez geceyi Yeruşalim'in dışında geçirdiler. **21** Onları uyardım: "Niçin surun dibinde geçeliyorsunuz? Bir daha yaparsanız size karşı zor kullanacağım." Bir daha Şabat Günü gelmediler.

22 Şabat Günü'nün kutsallığını korumak için Levililer'e kendilerini paklaşınlar ve gidip kapıarda nöbet tutsunlar diye buyruk verdim.

Ey Tanrım, bunun için de beni anımsa ve yüce sevgin uyarınca bana merhamet et.

23 Ayrıca o günlerde Aşdotlu, Ammonlu, Moavlı kadınlarla evlenmiş Yahudiler gördüm. **24** Çocuklarının yarısı Aşdot dilini ya da öbür halkların dilini konuşuyor, Yahudi dilini bilmiyorlardı. **25** Adamları azarladım, lanet okudum. Bazlarını dövüp saçlarını yoldum. Tanrı'nın adıyla onlara ant içirdim ve, "Yabancılara kız verip kız almayacaksınız" dedim, **26** "Kral Süleyman bu yabancı kadınlar yüzünden günaha girmeden mi? Onca ulusun kralları arasında Süleyman gibisi yoktu. Tanrı onu öyle sevdii ki, bütün İsrail'e kral yaptı. Ama yabancı kadınlar onu bile günaha sürükledi. **27** Şimdi de siz yabancı kadınlarla evlenerek Tanrımız'a ihanet ediyorsunuz. Yaptığınız bu büyük kötülüğe göz mü yumalımlı?"

28 Başkâhin Elyaşiv oğlu Yoyada'nın oğullarından biri Horonlu Sanballat'ın kızıyla evliydi. Bu yüzden onu yanından kovdum.

29 Ey Tanrım, onları anımsa; çünkü kâhinliği lekelediler, kâhinlerle ve Levililer'le yaptığı antlaşmayı bozduklar.

³⁰ Halkı bütün yabancılardan arındırıldım. Kâhinlerle Levililer'e görevlerini tek tek bildirdim. ³¹ Belirli zamanlarda yakulmak için armağan edilen odunları, getirilen ilk ürünleri düzene koydum.

Ey Tanrım, bütün bunları iyiliğim için anımsa.

ESTER

GİRİŞ

Ester Kitabı'nda anlatılan olaylar İ.O. 5. yüzyılın başlarında Pers Kralı olan Ahaşveroş'un kışlık sarayında geçer. Olayların merkezinde Ester adlı Yahudi kraliçe yer alır. Kraliçe Ester cesareti sayesinde İsrail halkın düşmanlarının tasarıladığı büyük bir katliamdan kurtulmasına önyak olur. Ardından akrabası Mordekay kralın başbakanı olur. Kitap, Purim adlı Yahudi bayramının temelindeki olayları ve anlamını anlatır.

Ana Hatlar:

- 1:1-2:23 Ester kraliçe oluyor
- 3:1-5:14 Haman'in kötü planları
- 6:1-7:10 Haman öldürülüyor
- 8:1-10:33 Yahudiler düşmanlarını yenilgiye uğratıyor

Ahaşveroş'un Şölenleri

1 Ahaşveroş^{*} Hoddu'dan Kûş'a[†] uzanan bölgedeki yüz yirmi yedi ilin kraliydi. **2** O sırada ülkeyi Sus Kalesi'ndeki tahtından yönetiyordu. **3** Krallığının üçüncü yılında bütün önderlerinin ve görevlilerinin onuruna bir şölen verdi. Pers ve Med ordu komutanları, ileri gelenler ve il valileri de oradaydı. **4** Ahaşveroş tam yüz seksen gün süren şenliklerle krallığının sonsuz zenginliğini, büyülüğünün görkemini ve yüceliğini gösterdi.

5 Bunun ardından, sarayının avlusunda küçük büyük ayırmadan, Sus Kalesi'nde bulunan bütün halka yedi gün süren bir şölen verdi. **6** Mermer sütunlar üzerindeki gümüş çemberlere mor ve beyaz renkli iplikten yapılmış siccimlerle bağlanmış beyaz ve lacivert kumaşlar asılmıştı. Somaki, mermer, sedef ve pahali taşlar döşenmiş avluya altın ve gümüş sedirler yerleştirilmişti. **7** Sarayın en iyi şarabı kralın cömertliğine yaraşır biçimde bol bol ve her biri değişik altın kupalar içinde sunuluyordu. **8** Kralın buyruğu uyarınca, konuklar içki içmeye zorlanmadı. Kral saray hizmetkârlarına konukların dileklerini yerine getirmeleri için buyruk vermişti.

Kraliçe Vaştı'nın Tacını Yitirmesi

9 O sırada Kraliçe Vaştı de Kral Ahaşveroş'un sarayındaki kadınlara bir şölen veriyordu.

10-11 Yedinci gün, şarabın etkisiyle keyiflenen Kral Ahaşveroş, hizmetindeki yedi haremağasına -Mehuman, Bizta, Harvona, Bigta, Avagta, Zetar ve Karkas'a- Kraliçe Vaştı'yı başında tacıyla huzuruna getirmelerini buyurdu. Kraliçe Vaştı güzeldi. Kral halka ve önderlere onun ne kadar güzel olduğunu göstermek istiyordu. **12** Ama Kraliçe Vaştı haremağalarının kraldan getirdiği buyruğu reddedip gitmedi. Bunun üzerine kral çok kızdı, öfkesinden küplere bitti.

13 Kral yasaları‡ bilen bilge kişilere görüştü. Çünkü kralın, yasaları ve adaleti bilen kişilere danışması gelenektedi. **14** Kendisine en yakın olan Karşena, Şetar, Admata, Tarşış, Meres, Marsena ve Memukan onunla yüzüze görüşebiliyorlardı. Pers ve Med İmparatorluğu'nun bu yedi önderi krallığın en üst yöneticileriydi.

1:1 Ezr:4:6 * **1:1** "Ahaşveroş": Kserkses diye de bilinir. † **1:1** "Hoddu'dan Kûş'a": Bugünkü Pakistan'dan Sudan'a. ‡ **1:13** "Yasaları": İbranice "Zamanları".

¹⁵ Kral Ahaşveroş onlara, "Kralın haremağaları aracılığıyla gönderdiği buyruğa uymayan Kraliçe Vaştı'ye yasaya göre ne yapmalı?" diye sordu.

¹⁶ Memukan, kralın ve önderlerin önünde şu yanıt verdi: "Kraliçe Vaştı yalnız krala karşı değil, bütün önderlere ve kralın bütün illerindeki halklara karşı suç işledi. ¹⁷ Bütün kadınlar, kraliçenin davranışıyla ilgili haberi duyunca, 'Kral Ahaşveroş Kraliçe Vaştı'nın huzuruna getirilmesini buyurdu, ama kraliçe gitmedi' diyerek kocalarını küçümsemeye başlayacaklar. ¹⁸ Bugün kraliçenin davranışını öğrenen Pers ve Medli soylu kadınlar da kralın soylu adamlarına aynı biçimde davranışacak. Bu da alabildiğine kadınların küçümsemesine, erkeklerin de öfkelenmesine yol açacak. ¹⁹ Kral uygun görüyorsa ferman çıkarın; bu ferman Persler'le Medler'in değişmeyen yasalarına eklensin. Buna göre Vaştı bir daha Kral Ahaşveroş'un huzuruna çıkışın ve kral ondan daha iyi birini kraliçeliğe seçsin. ²⁰ Kralın fermanı büyük krallığının dört bir yanına ulaşınca, ister soylu ister halktan olsun, bütün kadınlar kocalarına saygı gösterecektir."

²¹ Bu sözler kralın ve önderlerinin hoşuna gitti. Kral, Memukan'ın önerisine uyarak, ²² krallığın bütün illerine yazılı buyruklar gönderdi. Her ile kendi işaretleriyle ve her halka kendi diliyle yazıldı. Her erkeğin kendi evinin egemeni olduğu her dilde vurgulandı.

2

Ester Kraliçe Oluyor

¹ Bu olaylardan sonra öfkesi dinen Kral Ahaşveroş, Vaştı'yi, yaptıklarını ve ona karşı alınan kararı anımsadı. ² Kralın özel hizmetkârları, "Kral için genç, güzel, el değiirmemiş kızlar aransın" dediler, ³ "Kral, egemen olduğu bütün illerde görevliler atasın. Bu görevliler bütün genç, güzel, el değiirmemiş kızları toplayıp Sus Kalesi'ndeki harem'e getirsinler, kralın kızlarından sorumlu haremağası Hegay'a teslim etsinler. Güzelleşmeleri için ne gerekiyorsa verilsin. ⁴ Sonunda kralın hoşuna giden kız, Vaştı'nın yerine kraliçe olsun." Kral bu öneriyi beğendi ve söyleneni yaptı.

⁵ Sus Kalesi'nde Mordekay adında bir Yahudi vardı. Benyamin oymağından olan Mordekay, Kiş oğlu Şimi oğlu Yair'in oğluydu. ⁶ Kişi, Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yahuda Kralı Yehoyakin ile birlikte Yeruşalim'den sürgün ettiği kişilerden biriydi. ⁷ Mordekay'ın Hadassa adında bir amca kızı vardı. Annesiyle babasını yitiren Hadassa'yı Mordekay evlat edinip büyütmüştü. Hadassa'nın öbür adı Ester'di; endamı ve yüzü güzeldi.

⁸ Kralın buyruğu ve fermanı yayınlandıktan sonra çok sayıda genç kız Sus Kalesi'ne getirilip harem sorumlusu Hegay'a teslim edildi. Saraya getirilen kızlar arasında Ester de vardı. ⁹ Hegay Ester'i begendi ve ona ayrıcalık tanıdı. En iyi biçimde beslenip güzelleşmesi için ne gerekiyorsa hemen sağladı; ayrıca kralın sarayından seçilen yedi hizmetçiye buyruğunu verdi. Sonra onu hizmetçileriyle birlikte harem'in en güzel bölümünde yerleştirdi.

¹⁰ Ester halkını da, soyunu da açıklamadı. Çünkü Mordekay bunları açıklamasını yasaklamıştı. ¹¹ Mordekay, Ester'in nasıl olduğunu ve ona nasıl davranışlığını öğrenmek için her gün haremın avlusunun önünde gezinip durdurdu.

¹² Her genç kız sırası geldiğinde Kral Ahaşveroş'un huzuruna çıkacaktı. Ama kızlarla ilgili kurallar uyarınca, önce on iki ay süren güzellik bakımını tamamlaması gerekiyordu. Altı ay süreyle her kızın mür yağı sürülüyor, altı

ay da kremler, losyonlar uygulanıyordu. ¹³ Kralın yanına girme sırası gelen genç kız, haremden her istedigini alıp birlikte saraya götürdü. ¹⁴ Akşam kralın yanına giren kız, ertesi sabah ikinci hareme, cariyelerden sorumlu haremağası Shaşgaz'ın yönetimiindeki hareme dönerdi. Yalnız kralın beğendiği, adıyla çağırıldığı kız yeniden onun yanına girebilirdi.

¹⁵ Kralın yanına girme sırası Mordekay'ın evlat edindiği Ester'e - Mordekay'ın amcası Avihayıl'ın kızına- gelince, Ester, kralın kızlarından sorumlu haremağası Hegay'ın kendisine önerdiklerinden başka bir şey istemedi. Kendisini gören herkesin beğenisini kazandı. ¹⁶ Ahaşveroş'un krallığının yedinci yılında, Tevet diye adlandırılan onuncu ayda, Ester saraya, kralın yanına götürüldü.

¹⁷ Kral Ester'i öbür kızlardan daha çok sevdi, en çok ondan hoşlandı, en çok ona ayricalık tanıdı. Kraliçelik tacını ona giydirip Vaştı'nın yerine kraliçe yaptı. ¹⁸ Ardından Ester'in onuruna büyük bir şölen verdi. Bu şölende bütün Önderler ve görevliler hazır bulundu. Kral bütün illerde bayram ilan etti ve krallara yaraşır cömertliklearmağanlar dağıtı.

Mordekay Kralın Hayatını Kurtartıyor

¹⁹ Kızlar ikinci kez toplandıklarında Mordekay, kralın kapı görevlilerinden biri olmuştu. ²⁰ Ester, Mordekay'ın verdiği buyruk uyarınca, soyunu ve halkını henüz açıklamamıştı; kendisini büyütüğü günlerde olduğu gibi, Mordekay'ın sözünü dinlemeye devam etti.

²¹ Mordekay kralın kapı görevlisiyken, kapı nöbetçilerinden ikisi, Bigtan ve Tereş, Kral Ahaşveroş'a öfkelendiler; onu öldürmek için fırsat kollamaya başladilar. ²² Durumu öğrenen Mordekay bunu Kraliçe Ester'e ilettili; o da Mordekay adına krala bildirdi. ²³ Durum araştırıldı; doğru olduğu anlaşılnca da iki adam darağacına asıldı ve olay kralın önünde tarih kayıtlarına geçirildi.

3

Haman'ın Kötü Tasarıları

¹ Bu olaylardan sonra Kral Ahaşveroş, Agaklı Hammedata'nın oğlu Haman'ı yüksek bir göreve atayıp onurlandırdı. Onu bütün Önderlerden daha yetkili kıldı. ² Kralın buyruğu üzerinde saray kapısında çalışan herkes Haman'ın önünde eğilip yere kapanırdı. Ama Mordekay ne eğildi, ne de yere kapandı.

³ Kralın kapı görevlileri Mordekay'a, "Kralın buyruğuna neden karşı geliyorsun?" diye sordular. ⁴ Görevliler ona bu soruyu her gün sordularsa da Mordekay onlara kulak asmadı. Bunun üzerine durumu Haman'a bildirdiler. Çünkü Mordekay onlara kendisinin Yahudi olduğunu söylemişti ve böyle davranışmaya devam edip etmeyeceğini görmek istiyorlardı. ⁵ Haman, Mordekay'ın eğilip yere kapanmadığını görünce öfkeden kudurdu. ⁶ Yalnız onu öldürmeyi düşünmekle kalmadı, onun hangi halktan geldiğini bildiği için bütün halkını, Ahaşveroş'un egemenliğinde yaşayan bütün Yahudiler'i ortadan kaldırılmaya karar verdi.

⁷ Bu işe en uygun ayı ve günü belirlemek için Ahaşveroş'un krallığının on ikinci yılında, birinci ay olan Nisan* ayında Haman'ın önünde pur, yani kura çekildi. Kura, on ikinci ay olan Adar aynına düştü.

⁸ Haman Kral Ahaşveroş'a şöyle dedi: "Krallığının bütün illerinde, öbür halkların arasına dağılmış, onlardan ayrı yaşayan bir halk var. Yasaları bütün öbür halklarından farklı; kendileri de kralın yasalarına uymazlar.

* ^{3:7} "Nisan" ayı o dönemde Mart sonuyla Nisan başlangıcını kapsardı.

Onları kendi hallerine bırakmak kralın çıkarlarına uygun düşmez.⁹ Kral uygun görürorsa, yok edilmeleri için yazılı bir buyruk verilsin. Ben de hazineye ödemek üzere kralın memurlarına on bin talant[†] gümüş vereceğim.”

¹⁰ Bunun üzerine kral mülhür yüzüğünü parmağından çıkartıp Agaklı Hammedata'nın oğlu Yahudi düşmanı Haman'a verdi. ¹¹ Ona, “Para sende kalsın; o halka da ne istersen yap” dedi.

¹² Birinci ayın on üçüncü günü kralın yazmanları çağrıldı ve Haman'ın buyruğu her ile kendi işaretleriyle ve her halka kendi diliyle yazılarak satraplara, il valilerine ve bütün halk önderlerine gönderildi. Buyruk Kral Ahaşveroş'un adını ve yüzüğünün mührünü taşıyordu. ¹³ Krallığın bütün illerine ulaklar aracılığıyla mektuplar gönderildi. Bu mektuplar, on ikinci ay olan Adar ayının on üçüncü günü, genç, yaşlı, kadın, çocuk, bütün Yahudiler'in bir günde öldürülüp yok edilmesini, kökünün kurutulup mal mülklerinin de yağışlanmasını buyuruyordu. ¹⁴ Bu fermanın metni her ilde yasa olarak duyurulacak ve bütün halklara bildirilecekti. Öyle ki, herkes belirlenen gün için hazır olsun.

¹⁵ Ulaklar kralın buyruğuyla hemen yola çıktılar. Ferman Sus Kalesi'nde de duyuruldu. Sus halkı şaşkınlık içindeyken kral ile Haman oturmuş içki içiyorlardı.

4

Mordekay Ester'den Yardım İstiyor

¹ Mordekay olup bitenleri öğrenince giysilerini yırttı, çula sarınıp başından aşağı kül döktü, yüksek sesle ve acıyla feryat ederek kent merkezine geldi. ² Varıp sarayın kapısında durdu. Çünkü çula sarılmış hiç kimse bu kapıdan içeri giremezdi. ³ Kralın buyruğunun ve fermanının ulaştığı her ilde Yahudiler büyük yas tuttular, ağlayıp feryat ettiler, oruç tuttular. Birçoğu da çula sarınıp kül içinde yattı.

⁴ Hizmetçileriyle haremagaşaları gelip Mordekay'ın durumunu anlatınca, Kralice Ester çok sarsıldı. Çulunu çıkartıp giyinmesi için Mordekay'a giysiler gönderdi, ama Mordekay bunları kabul etmedi. ⁵ Bunun üzerine Ester kralın kendi hizmetine atadığı haremagaşalarından biri olan Hatak'ı çağırttı; Mordekay'dan ne olup bittigini ve nedenini öğrenmesini buyurdu. ⁶ Hatak saray kapısının açıldığı kent meydanına, Mordekay'ın yanına gitti. ⁷ Mordekay başına gelen her şeyi ona anlattı. Yahudiler'in yok edilmesi için Haman'ın saray hazinesine vaat ettiği paranın miktarını bile tam tamına ona bildirdi. ⁸ Ester'e gösterip açıklaması için Sus'ta yayımlanan, Yahudiler'in kökünün kurutulmasını isteyen fermanın bir kopyasını da ona verdi. Ester'in krala çıkışmasını, oandan merhamet dileyi kendi halkı için yalvarmasını istedi.

⁹ Hatak geri dönüp Mordekay'ın söylediklerini Ester'e bildirdi. ¹⁰ Ester Mordekay'a şu haberi götürmesini buyurdu: ¹¹ “Kralın bütün adamları ve illerinde yaşayan halk biliyor ki, çağrılmadan sarayın iç avlusuna girip kralın yanına yaklaşan her erkek ya da kadın için tek bir ceza vardır. Kral altın asasını uzatıp canlarını bağıtlamadıkça bu kişiler ölüme çarptırılır. Ben de otuz gündür kralın huzuruna çağrılmış değilim.”

¹² Ester'in bu sözleri kendisine iletilince, ¹³ Mordekay ona şu yanıtını götürmelerini istedti: “Sarayda yaşadığın için bütün Yahudiler içinde kurtulacak tek kişisin sen olacağını sanma. ¹⁴ Şu anda susarsan, Yahudiler'e

[†] 3:9 “On bin talant”: Yaklaşık 345 ton.

yardım ve kurtuluş başka yerden gelecektir; ama sen ve babanın ev halkı yok olacaksınız. Kim bilir, belki de böyle bir gün için kraliçe oldun."

¹⁵ Bunun üzerine Ester Mordekay'a şu yanıt gönderdi: ¹⁶ "Git, Sus'taki bütün Yahudiler'i topla; benim için oruç tutun; üç gün, üç gece hiçbir şey yemeyin, içmeyin. Hizmetçilerimle ben de sizin gibi oruç tutacağız. Ardından, kurala aykırı olduğu halde kralın huzuruna çıkacağım; ölürsen ölürem."

¹⁷ Mordekay oradan ayrıldı ve Ester'in söylediği her şeyi yaptı.

5

Ester Dileğini Krala Bildiriyor

¹ Üçüncü gün Ester kraliçe giysilerini kuşanıp sarayın iç avlusunda, taht odasının önünde durdu. Kral bu odanın giriş kapısının karşısındaki tahtında oturuyordu. ² Avluda bekleyen Kraliçe Ester'i görünce onu hoşgörüyle karşılayıp elindeki altın asayı ona doğru uzattı. Ester yaklaşıp asanın ucuna dokundu.

³ Kral ona, "Ne istiyorsun Kraliçe Ester, dileğin ne?" diye sordu. "Krallığın yarısını bile istesen sana verilecektir."

⁴ Ester, "Kral uygun görüyorsa, bugün kendisi için vereceğim şölene Haman'la birlikte gelsin" diye karşılık verdi.

⁵ Kral adamlarına, "Ester'in isteği yerine getirmek için Haman'ı hemen çağırın" dedi.

Böylece kralla Haman Ester'in verdiği şölene gittiler. ⁶ Şarap içerlerken kral yine Ester'e sordu: "Söyle, ne istiyorsun? Ne isterSEN verilecek. Dileğin nedir? Krallığın yarısını bile istesen sana bağışlanacak."

⁷ Ester, "İsteğim ve dileğim şu" diye yanıtladı, ⁸ "Kral benden hoşnutsa, istedığımı vermek, dileğimi yerine getirmek istiyorsa, kral ve Haman yarınlık kendileri için vereceğim şölene gelsinler, o zaman kralın sorusunu yanıtlarım."

Haman'ın Öfkesi

⁹ Haman o gün şölenden mutlu ve sevinçli ayrıldı. Ama Mordekay'ı sarayın kapısında görünce ve onun ayağa kalkmadığını, kendisine saygı göstermedigini farkedince öfkeden kudurdu. ¹⁰ Yine de kendini tuttu ve evine gitti.

Sonra dostlarını ve eşi Zereş'i çağrırttı. ¹¹ Onlara sonsuz zenginliğinden, çok sayıdaki oğullarından, kralın, kendisini nasıl onurlandırdığından, öbür Önderlerinden ve görevlilerinden üstün tuttuğundan söz etti. ¹² "Üstelik, Kraliçe Ester, verdiği şölene kralın yanısıra yalnız beni çağrırdı" diye ekledi, "Yarınki şölene de kralla birlikte beni davet etti. ¹³ Ne var ki, o Yahudi Mordekay'ı sarayın kapısında otururken gördükçe bunlardan hiçbirinin gözümde değeri kalmiyor."

¹⁴ Karşı Zereş ve bütün dostları Haman'a şöyle dediler: "Elli arşın* yükseklüğünde bir darâğacı kurulsun. Sabah olunca kraldan Mordekay'ı oraya astırmaması iste. Sonra da sevinç içinde kralla birlikte şölene gidersin."

Haman öneriyi beğendi ve darâğacını hemen kurdurdu.

6

Mordekay'ın Onurlandırılması

¹ O gece kralın uykusu kaçtı; tarih kayıtlarının getirilip kendisine okunmasını buyurdu. ² Kayıtlar Kral Ahaşveroş'u öldürmeyi tasarlamış olan iki

* **5:14** "Elli arşın": Yaklaşık 23 m. **6:2** Est.2:21-22

görevliden söz ediyordu. Kapı nöbetçisi olarak görev yapmış olan Bigtan ve Tereş adındaki bu iki adamı Mordekay ele vermişti.

³ Kral, "Bu yaptıklarından dolayı Mordekay nasıl onurlandırıldı, ona ne ödül verildi?" diye sordu.

Hizmetkârlar, "Onun için hiçbir şey yapılmadı" diye yanıtладılar.

⁴ Kral, "Avluda kim var?" diye sordu. O sırada Haman sarayın dış avlusuna yeni girmişti. Kraldan, hazırlattığı darağacına Mordekay'ın asılmasını isteyecekti.

⁵ Hizmetkârlar krala, "Hamanavluda bekliyor" dediler.

Kral, "Buraya gelsin" dedi.

⁶⁻⁸ Haman içeri girince kral ona, "Kralın onurlandırmak istediği biri için ne yapılmalı?" diye sordu.

"Kral benden başka kimi onurlandırmak isteyebilir ki?" diye düşünen Haman şu yanıtı verdi: "Kral onurlandırmak istediği kişi için kendi giydiği bir kral giysisini ve üzerine bindiği sorguçlu atı getirtir,⁹ giysiyi ve atı en üst yöneticilerinden birine verir; o da kralın onurlandırmak istediği kişiyi giydirip atın üstünde kent meydanında gezdirir. Önden giderek, 'Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle davranışlır' diye bağırrır."

¹⁰ Kral Haman'a, "Hemen git" dedi, "Giysiyle atı al ve söylediklerini kralın kapı görevlisi Yahudi Mordekay için yap. Söylediklerinin hiçbirinde kusur etme."

¹¹ Böylece Haman giysiyi ve atı aldı, Mordekay'ı giydirip atın üstünde kent meydanında gezdirmeye başladı. Önden giderek, "Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle davranışlır" diye bağırrıyordu.

¹² Sonra Mordekay saray kapısına döndü. Haman ise utanç içinde başını örterek çabucak evine gitti. ¹³ Başına gelenleri karısı Zeres'e ve bütün dostlarına anlattı.

Karısı Zeres ve danışmanları ona şöyle dediler: "Önünde gerilemeye başladığın Mordekay Yahudi soyundansa, ona gücün yetmeyecek, önünde yok olup gideceksin."

¹⁴ Onlar daha konuşurken, kralın haremağaları gelip Haman'ı apar topar Ester'in vereceği şölene götürdüler.

7

Haman'in Ölümü

¹ Böylece kral ve Haman, Kraliçe Ester'in şölenine gittiler. ² O gün şarap içerlerken kral Ester'e yine sordu: "İsteğin nedir, Kraliçe Ester? Ne isterse verilecek. Dileğin nedir? Krallığın yarısını bile istesen sana bağışlanacak."

³ Kraliçe Ester şöyle yanıtladı: "Ey kralım, eğer benden hoşnutsan ve uygun görüyorsan, isteğim canımı bağışlamam, dileğim de halkımı esircemendir.

⁴ Çünkü ben ve halkım öldürülüp yok edilmek, veryüzünden silinmek üzere satıldık. Eğer köle ve cariye olarak satılmış olsaydım sesimi çıkartmadım; böyle bir sorun için kralı rahatsız etmek uygun olmazdı."

⁵ Kral Ahaşveroş Kraliçe Ester'e, "Boyle bir şeyi yapmaya curet eden kim, nerede bu adam?" diye sordu.

⁶ Ester, "Düşmanımız, hasmımız, işte bu kötü Haman'dır!" dedi.

Haman kralla kraliçenin önünde dehşete kapıldı. ⁷ Kral öfkeyle içki masasından kalkıp sarayın bahçesine çıktı. Haman ise Kraliçe Ester'den canını bağışlamasını istemek için içerde kaldı. Çünkü kralın kendisini yok etmeye kararlı olduğunu anlamıştı.

8 Kral sarayın bahçesinden şölen salonuna dönünce, Haman'ı Ester'in uzandığı sedire kapanmış olarak gördü ve, "Bu adam sarayda, gözümün önünde kraliçeye bile el uzatmaya mı kalkıyor?" diye bağırdı. Kral sözlerini bitirir bitirmez Haman'ın yüzünü örttüler.

9 Krala hizmet eden haremağalarından biri olan Harvona şöyle dedi: "Bakın, kralı uyarıp hayatını kurtaran Mordekay için Haman'ın hazırlattığı elli arşin^{*} yükseklüğindeki darağacı Haman'ın evinin önünde hazır duruyor."

Kral, "Haman o darağacına asılsın!" diye buyurdu. **10** Böylece Haman Mordekay için hazırlattığı darağacına asıldı; kralın öfkesi de yatiştı.

8

Yahudiler Kurtuluyor

1 O gün Kral Ahaşveroş Yahudi düşmanı Haman'ın malını mülkünü Kraliçe Ester'e verdi. Ester'in Mordekay'a yakınılığını açıklaması üzerine Mordekay kralın huzuruna kabul edildi. **2** Kral, Haman'dan geri almış olduğu mühür yüzüğünü parmağından çıkarıp Mordekay'a verdi. Ester de onu Haman'ın malının mülkünün yöneticiyi atadı.

3 Ester yine kralla görüştü. Ağlayarak onun ayaklarına kapandı. Agaklı Haman'ın Yahudiler'e karşı kurduğu düzene ve kötü tasarıya engel olması için yalvardı. **4** Kral altın asasını Ester'e doğru uzatınca Ester ayaga kalkıp kralın önünde durdu **5** ve şöyle dedi: "Kral benden hoşnutsa ve uygun görüyorsa, benden hoşlanıyorsa ve dileğimi uygun buluyorsa, Agaklı Hammedata oğlu Haman'ın krallığın bütün illerinde yaşayan Yahudiler'in yok edilmesini buyurmak için yazdırdığı mektupları yazılı olarak geçersiz kılsın. **6** Halkının felakete uğradığını görmeye nasıl dayanırım? Soydaşlarının öldürülmesine tanık olmaya nasıl dayanırım?"

7 Kral Ahaşveroş, Kraliçe Ester'e ve Yahudi Mordekay'a, "Bakın" dedi, "Haman'ın malını mülkünü Ester'e verdim ve Yahudiler'i yok etmeye tasarladığım için Haman'ı darağacına astırdım. **8** Ama kral adına yazılmış ve onun yüzüğüyle mühürlenmiş yazılı kimse geçersiz kılamaz. Bunun için, uygun gördüğünüz biçimde kral adına Yahudi sorunu konusunda şimdî siz yazın ve kralın yüzüğüyle mühürleyin."

9 Bunun üzerine üçüncü ay olan Sivan ayının yirmi üçüncü günü kralın yazmanları çağrıldı. Mordekay'ın buyurduğu her şey, Hoddu'dan Kûş'a^{*} dek uzanan bölgedeki yüz yirmi yedi ilde yaşayan Yahudiler'e, satraplara, vali ve önderlere yazıldı. Her İl için kendi işaretleri, her halk için kendi dili kullanıldı. Yahudiler'e de kendi alfabelerinde ve kendi dillerinde yazıldı. **10** Mordekay Kral Ahaşveroş adına yazdırdığı mektupları kralın yüzüğüyle mühürledi ve kralın hizmetinde kullanılmak üzere yetiştirilen atlara binmiş ulaklarla her yere gönderdi.

11 Kral mektuplarda Yahudiler'e bütün kentlerde toplanma ve kendilerini koruma hakkını veriyordu. Ayrıca kendilerine, çocuklarına ve kadınlarına saldıracabilecek herhangi bir düşman halkın ya da ilin silahlı güçlerini öldürüp yok etmelerine, köküňü kurutmalarına ve mallarını mülklerini yağmalamalarına izin veriyordu. **12** Bu izin Kral Ahaşveroş'un bütün illerde tek bir gün -on ikinci ayın, yani Adar ayının on üçüncü günü- geçerli olacaktır. **13** Bütün halklara duyurulan bu fermanın metni her ilde yasa

* **7:9** "Elli arşin": Yaklaşık 23 m. * **8:9** "Hoddu'dan Kûş'a": Bugünkü Pakistan'dan Sudan'a.

yerine geçecekti. Böylece Yahudiler belirlenen gün düşmanlarından öç almaya hazır olacaklardı.

¹⁴ Kralın hizmetindeki atlara binen ulaklar, kralın buyruğuna uyarak hemin dörtnal yola koyuldular. Ferman Sus Kalesi'nde de okundu.

¹⁵ Mordekay, lacivert ve beyaz bir krallık giysisiyle, başında büyük bir altın taç ve sırtında ince ketenden mor bir pelerinle kralın huzurundan ayrıldı. Sus Kenti sevinç çığlıklarıyla yankıldı. ¹⁶ Yahudiler için aydınlık ve sevinç, mutluluk ve onur dolu günler başlamıştı. ¹⁷ Kralın buyruğu ve fermanı ulaştığı her ilde ve her kentte Yahudiler arasında sevinç ve mutluluğa yol açtı. Şölenler düzenlendi, bir bayram havası doğdu. Ülkedeki halklardan çok sayıda kişi Yahudi oldu; çünkü Yahudi korkusu hepsini sarmıştı.

9

Yahudiler'in Zaferi

¹ Kralın buyruğu ve fermanı, on ikinci ay olan Adar ayının on üçüncü günü yerine getirilecekti. Yahudi düşmanları o gün Yahudiler'i alt etmeye ummuşlardı, ama tam tersi oldu; Yahudiler kendilerinden nefret edenleri alt ettiler. ² Yahudiler kendilerini yok etmeye tasarlayanlara saldırmak üzere Kral Ahaşverş'un bütün illerindeki kentlerde bir araya geldiler. Hiç kimse onlara karşı koyamadı. Çünkü Yahudi korkusu bütün halkları sarmıştı. ³ İl önderleri, satraplar, valiler ve kralın memurları, Mordekay'dan korkutukları için Yahudiler'i desteklediler. ⁴ Mordekay sarayda güçlü biriydi artık; ünү bütün illere ulaşmıştı. Gücü gittikçe artıyordu.

⁵ Yahudiler bütün düşmanlarını kılıçtan geçirdiler, öldürdüler, yok ettiler. Kendilerinden nefret edenlere dilediklerini yaptılar. ⁶ Sus Kalesi'nde beş yüz kişiyi öldürüp yok ettiler. ⁷⁻¹⁰ Yahudi düşmanı Hammedata oğlu Haman'ın on oğlunu -Parşandata, Dalfon, Aspata, Porata, Adalya, Aridata, Parmaşa, Arisay, Ariday ve Vayzata'yı- öldürdüler. Ama yağmaya girişmediler.

¹¹ Sus Kalesi'nde öldürülenlerin sayısı aynı gün krala bildirildi. ¹² O da Kraliçe Ester'e, "Yahudiler Sus Kalesi'nde Haman'ın on oğlu dahil beş yüz kişiyi öldürüp yok etmişler" dedi, "Kim bilir, öbür illerimde neler yapmışlardır? İstediğin nedir, sana vereyim; başka dileğin var mı, yerine getirilecektir."

¹³ Ester, "Eğer kral uygun görüyorrsa, Sus'taki Yahudiler bugünkü fermanını yarın da uygulasınlar" dedi, "Haman'ın on oğlunun cesetleri de darağacına asılsın."

¹⁴ Kral bu isteklerin yerine getirilmesini buyurdu. Sus'ta ferman çıkarıldı ve Haman'ın on oğlu asıldı. ¹⁵ Sus'taki Yahudiler Adar ayının on dördüncü günü yeniden toplanarak kentte üç yüz kişi daha öldürdüler; ama yağmaya girişmediler.

¹⁶ Krallığın illerinde yaşayan öbür Yahudiler de canlarını korumak ve düşmanlarından kurtulmak için bir araya geldiler. Kendilerinden nefret edenlerden yetmiş beş bin kişiyi öldürdüler, ama yağmaya girişmediler. ¹⁷ Bütün bunlar Adar ayının on üçüncü günü oldu. Yahudiler on dördüncü gün dinlendiler ve o günü şölen ve eğlence günü ilan ettiler.

Purim Kutlamaları

¹⁸ Sus'taki Yahudiler ise kendilerini savunmak için on üçüncü ve on dördüncü günler bir araya geldiler. On beşinci gün de dinlendiler. O günü şölen ve eğlence günü ilan ettiler. ¹⁹ Taşradaki kentlerde yaşayan Yahudiler

İşte bu nedenle Adar ayının on dördüncü gününü şölen ve eğlence günü olarak kutlarlar ve birbirlerine yemek sunarlar.

²⁰ Mordekay bu olayları kayda geçirdi. Ardından Kral Ahaşveroş'un uzak, yakın bütün illerinde yaşayan Yahudiler'e mektuplar gönderdi. ²¹ Her yıl Adar ayının on dördüncü ve on beşinci günlerini kutlamalarını buyurdu. ²² Çünkü o günler, Yahudiler'in düşmanlarından kurtulduğu günlerdir. O ay kederlerinin sevince, yaslarının mutluluğa dönüştüğü aydır. Mordekay o günlerde şölenler düzenleyip eğlenmelerini, birbirlerine yemek sunmalarını, yokullaraarmağanlar vermeklerini buyurdu.

²³ Böylece Yahudiler, Mordekay'ın buyruğunu kabul ederek başlattıkları kutlamaları sürdürdüler. ²⁴ Çünkü bütün Yahudiler'in düşmanı Agaklı Hammedata oğlu Haman onları yok etmek için düzen kurmuştu. Onları ezip yok etmek için pur, yani kura çekmişti. ²⁵ Ama kral durumu öğrenince, Haman'ın Yahudiler'e karşı kurduğu düzen geri tepti; kral, Haman'ın ve oğullarının darağacına asılmaları için yazılı buyruklar verdi. ²⁶⁻²⁷ Pur sözcüğünden ötürü bu günlere Purim* adı verildi. Böylece Yahudiler, Mordekay'ın mektubunda yazılı olanlardan, görüp geçirildiklerinden ve başlarına gelenlerden ötürü bu iki günü buyruuluğu biçimde ve günlerde her yıl kutlamayı kabul ettiler. Bu gelenek kendileri için, soylarından olanlar ve onlara katılan herkes için geçerli olacaktı. ²⁸ Böylece bu günler her ilde, her kente ve her ailede kuşaktan kuşağa anımsanacak ve kutlanacaktı. Purim günleri Yahudiler için son bulmayacak ve bu günlerin anısı kuşaklar boyu sürecekti.

²⁹ Avihayil'in kızı Kraliçe Ester ve Yahudi Mordekay Purim'le ilgili bu ikinci mektubu tam yetkiyle yazıp uygulamaya koydular. ³⁰ Mordekay, Ahaşveroş'un egemenliği altındaki yüz yirmi yedi ilde yaşayan Yahudiler'e esenlik ve güvenlik dilekleriyle dolu mektuplar gönderdi. ³¹ Kraliçe Ester'le birlikte daha önce kararlaştırdıkları gibi, Purim günlerini belirlenen tarihe kutlamalarını buyuruyordu. Bu kutlamalara kendilerinin de, soylarından gelenlerin de katılmalarını, oruç tutmadı ve ağıt yaktımda belirlenen kuralara uymalarını istedi. ³² Purim'e ilişkin bu düzenlemeler Ester'in buyruğuya onaylandı ve kayda geçirildi.

10

Ahaşveroş ve Mordekay'a Övgü

¹ Kral Ahaşveroş ülkeyi en uzak kıyılara dek haraca bağlamıştı.

² Büyüklüğü, kahramanlıklar ve Mordekay'ı her bakımdan nasıl onurlandırdığı Pers ve Med krallarının tarihinde yazılıdır. ³ Yahudi Mordekay, Kral Ahaşveroş'tan sonra ikinci adam olmuştu. Yahudi soydaşları arasında saygı gören ve coğunluk tarafından sevilen biriydi. Çünkü halkın iyiliğini düşünüyor, bütün soydaşlarının esenliği için çaba gösteriyordu.

EYÜP

GİRİŞ

Eyüp Kitabı büyük felakete uğrayan doğru bir adamın çektiği acıları anlatır. Eyüp bütün çocukların, malını mülkünü yitirir, korkunç bir hastalığa yakalanır. Kitap, Eyüp ve üç arkadaşının bu felaketlere karşı gösterdikleri tepkiyi karşılıklı üç konuşmaya açıklamaktadır. İnsanlara yaklaşımı tartışılan Tanrı'nın bizzat kendisi sonunda Eyüp'e görünüyor.

Arkadaşları Eyüp'ün çektiği acıyi geleneksel dini kavramlarla açıklıyor. Tanrı'nın her zaman iyiliği ödüllendirdip kötülüğü cezalandırdığını varsayıyor, Eyüp'ün günah işlediği için bu acıları çektiğini düşünüyorlar. Ama bu düşünce Eyüp'ün durumunu açıklamak için çok yetersiz kalıyor. Eyüp bu acımasız cezayı hak etmemiştir. Çünkü alışılmışın ötesinde iyi ve doğru bir insandır. Kendisi gibi birisinin başına bu denli kötülik gelmesine Tanrı'nın nasıl izin verdiğini anlayamıyor, Tanrı'ya cesurca meydan okuyor. İmanını yitirmiyor, ama Tanrı'nın önünde aklanıp yeniden iyi insan olarak onuruna kavuşmak istiyor.

Tanrı Eyüp'ün sorularına yanıt vermez, ama ilahi güç ve bilgeliginin şiirseliğle imanına karşılık verir. O zaman Eyüp Tanrı'nın yücelik ve bilgelliğini kabul eder, öfkeli ve kaba sözlerden ötürü tövbe eder.

Kitap, sonuç olarak Eyüp'ün eski gönencine nasıl kavuştuğunu, hatta daha da zengin olduğunu anlatır. Tanrı Eyüp'ün çektiği acıların nedenini anlamayan arkadaşlarını azarlar. Yalnız Eyüp Tanrı'nın üstünlüğünü sezебilmiştir.

Ana Hatlar:

1:1-2:13 Öndeyiş

3:1-31:40 Eyüp ve üç arkadaşı

- a. 3:1-26 Eyüp'ün yakınması
- b. 4:1-14:22 İlk karşılıklı konuşma
- c. 15:1-21:34 İkinci karşılıklı konuşma
- c. 22:1-27:23 Üçüncü karşılıklı konuşma
- d. 28:1-28 Bilgeliğe övgü
- e. 29:1-31:40 Eyüp'ün son söyledikleri

32:1-37:24 Elihu'nun konuşması

38:1-42:6 Tanrı'nın Eyüp'e yanıt

42:7-17 Sonsöz

¹ Üs ülkesinde Eyüp adında bir adam yaşardı. Kusursuz, doğru bir adamdı. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınırdı. ² Yedi oğlu, üç kızı vardı. ³ Yedi bin koyuna, üç bin deveye, beş yüz çift öküze, beş yüz çift eşege ve pek çok köleye sahipti. Doğudaki insanların en zengini oydı.

⁴ Oğulları sırayla evlerinde şölen verir, birlikte yiyp içmek için üç kızkardeşlerini de çağrırlardı. ⁵ Bu şölen dönemi bitince Eyüp onları çağırıp kutsardı. Sabah erkenden kalkar, "Çocuklarım günah işlemiş, içlerinden Tanrı'ya sövmüş olabilirler" diyerek her biri için yakmalık sunu sunardı. Eyüp hep böyle yapardı.

6 Bir gün ilahi varlıklar* RAB'bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde, Şeytan da onlarla geldi. **7** RAB Şeytan'a, "Nereden geliyorsun?" dedi.

Şeytan, "Dünyada gezip dolaşmaktan" diye yanıtladı.

8 RAB, "Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?" dedi, "Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınır."

9 Şeytan, "Eyüp Tanrı'dan boşuna mı korkuyor?" diye yanıtladı. **10** "Onu, ev halkını, sahip olduğu her şeyi sen çitle çevirip korumadın mı? Elleriyle yaptığı her şeyi bereketli kıldın. Sürüleri bütün ülkeye yayıldı. **11** Ama elini uzatır da sahip olduğu her şeyi yok edersen, yüzüne karşı söylecektir."

12 RAB Şeytan'a, "Peki" dedi, "Sahip olduğu her şeyi senin eline bırakıyorum, yalnız kendisine dokunma." Böylece Şeytan RAB'bin huzurundan ayrıldı.

13 Bir gün Eyüp'ün oğullarıyla kızları ağabeylerinin evinde yemek yiyp şarap içerken **14** bir ulak gelip Eyüp'e şöyle dedi: "Öküzler çift sürüyor, eşekler onların yanında otluyordu. **15** Sabalular baskın yaptı, hepsini alıp götürdü. Uşaklıları kılıçtan geçirdiler. Yalnız ben kaçıp kurtuldum sana durumu bildirmek için."

16 O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, "Tanrı ateş yağırdı" dedi, "Koyunlarla uşakları yakıp küle çevirdi. Yalnızca ben kaçıp kurtuldum durumu sana bildirmek için."

17 O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, "Kildaniler* üç bölgük halinde develere saldırdı" dedi, "Hepsini alıp götürdüler, uşakları kılıçtan geçirdiler. Yalnızca ben kurtuldum durumu sana bildirmek için."

18 O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, "Oğullarınla kızların ağabeylerinin evinde yemek yiyp şarap içerken **19** ansızın çölden şiddetli bir rüzgar esti" dedi, "Evin dört köşesine çarptı; ev gençlerin üzerine yıkıldı, hepsi öldü. Yalnız ben kurtuldum durumu sana bildirmek için."

20 Bunun üzerine Eyüp kalktı, kaftanını yırtıp saçını sakalını kesti, yere kapanıp tapındı. **21** Dedi ki,

"Bu dünyaya çiplak geldim, çiplak gideceğim.

RAB verdi, RAB aldı,

RAB'bin adına övgüler olsun!"

22 Bütün bu olaylara karşın Eyüp günah işlememi ve Tanrı'yı suçlamadı.

2

Eyüp'ün İkinci Sınavı

1 Başka bir gün ilahi varlıklar RAB'bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde Şeytan da RAB'bin huzuruna çıkmak için onlarla gelmişti. **2** RAB Şeytan'a, "Nereden geliyorsun?" dedi.

Şeytan, "Dünyada gezip dolaşmaktan" diye yanıtladı.

3 RAB, "Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?" dedi, "Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınır. Senin kuşkırtmaların sonucunda onu boş yere yıkıma uğrattım, ama o doğruluğunu hâlâ sürdürüyor."

4 "Cana can!" diye yanıtladı Şeytan, "İnsan canı için her şeyini verir. **5** Elini uzat da, onun etine, kemiğine dokun, yüzüne karşı söylecektir."

6 RAB, "Peki" dedi, "Onu senin eline bırakıyorum. Yalnız canına dokunma."

* **1:6** "İlahi varlıklar": İbranice "Tanrı oğulları". **1:9** Va.12:10

⁷ Böylece Şeytan RAB'bin huzurundan ayrıldı. Eyüp'ün bedeninde tepeden tırnağa kadar kötü çibalar çıktı. ⁸ Eyüp çibalarını kaçırmak için bir çomlek parçası aldı. Kül içinde oturuyordu.

⁹ Karısı, "Hâlâ doğruluğunu sürdürüyor musun?" dedi, "Tanrı'ya söv de öl bari!"

¹⁰ Eyüp, "Aptal kadınlar gibi konuşuyorsun" diye karşılık verdi, "Nasıl olur? Tanrı'dan gelen iyiliği kabul edelim de kötülüğü kabul etmeyeelim mi?"

Bütün bu olaylara karşın Eyüp'ün ağızından günah sayılabilecek bir söz çıkmadı.

Eyüp'ün Üç Arkadaşı

¹¹ Eyüp'ün üç dostu -Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildat, Naamali Sofar- Eyüp'ün başına gelen bunca kötülüğü duyunca kalkıp bir araya geldiler. Acısını paylaşmak, onu avutmak için yanına gitmek üzere anlaştılar. ¹² Uzaktan onu tanıymadılar; yüksek sesle ağlayıp kaftanlarını yırtarak başlarına toprak saçtılar. ¹³ Yedi gün yedi gece onunla birlikte yere oturdular. Kimse ağını açmadı, çünkü ne denli acı çektiğini görürülerdi.

3

Eyüp Konuşuyor

¹⁻² Sonunda Eyüp ağını açtı ve doğduğu güne lanet edip şöyle dedi:

³ "Doğduğum gün yok olsun,
'Bir oğul doğdu' denen gece yok olsun!

⁴ Karanlığa bürünsün o gün,
Yüce Tanrı onunla ilgilenmesin,
Üzerine ışık doğmasın.

⁵ Karanlık ve ölüm gölgesi sahip çıksın o güne,
Bulut çöksün üzerine;
İşığını karanlık söndürsin.

⁶ Zifiri karanlık yutsun o geceyi,
Yılın günleri arasında sayımasın,
Aylardan hiçbirine girmesin.

⁷ Kısır olsun o gece,
Sevinç sesi duyulmasın içinde.

⁸ Günleri lanetleyenler,
Livyat'anⁱ* uyandırmaya hazır olanlar,
O günü lanetlesin.

⁹ Akşamının yıldızları kararsın,
Boş yere aydınlığı beklesin,
Tan atışını görmesin.

¹⁰ Çünkü sıkıntı yüzü görmemem için
Anamın rahminin kaplarını üstüme kapamadı.

¹¹ "Neden doğarken ölmembedim,
Rahimden çıkarken son soluğu vermedim?

¹² Neden beni dizler,
Emeyim diye memeler karşıladı?

¹³ Çünkü şimdi huzur içinde yatmış,
Uyuyup dinlenmiş olurdum;

- 14** Yaptırdıkları kentler şimdi viran olan
Dünya kralları ve danışmanlarıyla birlikte,
15 Evlerini gümüşle dolduran
Altın sahibi Önderlerle birlikte.
16 Neden düşük bir çocuk gibi,
Gün yüzü görmemiş yavrular gibi toprağa gömülümedim?
17 Orada kötüler kargaşayı bırakır,
Yorgunlar rahat eder.
18 Tutsaklar huzur içinde yaşıar,
Angaryacının sesini duymazlar.
19 Küçük de büyük de oradadır,
Köle efendisinden özgürdür.
20 “Niçin sıkıntı çekenlere ışık,
Açı içindekilerle yaşam verilir?
21 Oysa onlar gelmeyen ölümü özler,
Onu define arar gibi ararlar;
22 Mezara kavuşunca
Neşeden coşar, sevinç bulurlar.
23 Neden yaşam verilir nereye gideceğini bilmeyen insana,
Çevresini Tanrı'nın çitle çevirdiği kişiye?
24 Çünkü iniltim ekmekten önce geliyor,
Su gibi dökülmekte feryadım.
25 Korktuğum,
Çekindiğim başıma geldi.
26 Huzur yok, sükünet yok, rahat yok,
Yalnız kargaşa var.”

4*Elifaz*

1 Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:

- 2** “Biri sana bir şey söylemeye çalıssa gücenir misin?
Kim konuşmadan durabilir?
3 Evet, pek çoklarına sen ders verdin,
Zayıf elleri güçlendirdin,
4 Tökezleyeni senin sözlerin ayakta tuttu,
Titreyen dizleri sen pekiştirdin.
5 Ama şimdi senin başına gelince gücüne gidiyor,
Sana dokununca yıldınlığa düşüyorsun.
6 Senin güvendiğin Tanrı'dan korkun değil mi,
Umutun kusursuz yaşamında değil mi?
7 “Düşün biraz: Hangi suçsuz yok oldu,
Nerede doğrular yıkıma uğradı?
8 Benim gördüğüm kadariyla, fesat sürenler,
Kötülük tohumu ekenler ektiklerini biçiyor.
9 Tanrı'nın soluğuyla yok oluyor,
Öfkelerinin rüzgarıyla tükeniyorlar.

- 10** Aslanın kükremesi, homurtusu kesildi,
Dişleri kirildi genç aslanların.
11 Aslan av bulamadığı için yok oluyor,
Dişi aslanın yavruları dağılıyor.
- 12** “Bir söz gizlice eriştı bana,
Fısıltısı kulağıma ulaştı.
13 Gece rüyaların doğurduğu düşünceler içinde,
İnsanları ağır uyku bastığı zaman,
14 Beni dehşet ve titreme aldı,
Bütün kemiklerimi sarstı.
15 Önümden bir ruh geçti,
Tüyürem ürperdi.
16 Durdu, ama ne olduğunu seçemedim.
Bir suret duruyordu gözümün önünde,
Çit çıkmazken bir ses duyдум:
17 Tanrı karşısında insan doğru olabilir mi?
Kendisini yaratının karşısında temiz çıkabilir mi?
18 Bakın, Tanrı kullarına güvenmez,
Meleklerinde hata bulur da,
19 Çamur evlerde oturanlara,
Mayası toprak olanlara,
Güveden kolay ezilenlere mi güvenir?
20 Ömürleri sabahtan akşamaya varmaz,
Kimse farkına varmadan sonsuza dek yok olurlar.
21 İçlerindeki çadır ipleri çekilince,
Bilgelikten yoksun olarak ölüp giderler.’

5

- 1** “Haydi çağır, seni yanıtlayan çıkacak mı?
Meleklerin hangisine yöneleceksin?
2 Aptalı üzüntü öldürür,
Budalayı kıskançlık bitirir.
3 Ben aptalın kök saldığını görünce,
Hemen yurduna lanet ettim.
4 Çocukları güvenlikten uzak,
Mahkeme kapısında ezilir,
Savunan çıkmaz.
5 Ürününü açlar yer,
Dikenler arasındakini bile toplarlar;
Mallarını susamışlar* yutmak ister.
6 Çünkü dert topraktan çıkmaz,
Sıkıntı yerden bitmez.
7 Havaya uçusan kıvılcımlar gibi
Sıkıntı çekmek için doğar insan.
8 “Oysa ben Tanrı'ya yönelir,
Davamı O'na bırakırdım.
9 Anlayamadığımız büyük işler,

* **5:5** Süryanice ve Vulgata “Susamışlar”, Masoretik metin “Tuzak”.

- Sayısız şaşılışı işler yapan O'dur.
- ¹⁰ Yeryüzüne yağmur yağdırır,
Tarlalara sular gönderir.
- ¹¹ Düşkünleri yükseltir,
Yaşlıları esenliğe çıkarır.
- ¹² Kurnazların oyununu bozar,
Düzenlerini gerçekleştirememesinler diye.
- ¹³ Bilgeleri kurnazlıklarında yakalar,
Düzenbazlarının oyunu son bulur.
- ¹⁴ Gündüz karanlığa toslar,
Öğlen, geceymiş gibi el yordamıyla ararlar.
- ¹⁵ Yoksulu onların kılıç gibi ağızından
Ve güçlünün elinden O kurtarır.
- ¹⁶ Yoksul umutlanır,
Haksızlık ağzını kapar.
- ¹⁷ “İste, ne mutlu Tanrı'nın eğittiği insana!
Bu yüzden Her Şeye Gücü Yeten'in yola getirişini küçümseme.
- ¹⁸ Çunkü O hem yaralar hem sarar,
O incitir, ama elleri sağaltır.
- ¹⁹ Altı kez sıkıntıya düşsen seni kurtarır,
Yedinci kez de sana zarar vermez.
- ²⁰ Kitlıkta ölümden,
Savaşta kılıçtan seni O koruyacak.
- ²¹ Kamçılayan dillerden uzak kalacak,
Yıkım gelince korkmayacaksın.
- ²² Yıkıma, aclağa gülüp geçecek,
Yabanıl hayvanlardan ürkmeyeceksin.
- ²³ Çunkü tarladaki taşlarla anlaşacaksın,
Yabanıl hayvanlar seninle barışacak.
- ²⁴ Çadırının güvenlik içinde olduğunu bilecek,
Yurdunu yoklayınca eksik bulmayacaksın.
- ²⁵ Çocuklarının çoğalacağını bileceksin,
Soyun ot gibi bitecek.
- ²⁶ Zamanında toplanan demetler gibi,
Mezara dinç gireceksin.
- ²⁷ “İste araştırdık, doğrudur,
Onun için bunu dinle ve belle.”

6*Eyüp*

¹ Eyüp şöyle yanıtladı:

- ² “Keşke üzüntüm tartılabilsse,
Acım teraziye konabilseydi!
- ³ Denizlerin kumundan ağır gelirdi,
Bu yüzden abuk sabuk konuşustum.
- ⁴ Çunkü Her Şeye Gücü Yeten'in okları içimde,

- Ruhum onların zehirini içiyor,
Tanrı'nın dehşetleri karşısında dizildi.
- ⁵ Otu olan yaban eşegi anırır mı,
Yemi olan öküz böğürür mü?
- ⁶ Tatsız bir şey tuzsuz yenir mi,
Yumurta akında tat bulunur mu?
- ⁷ Böyle yiyeceklerle dokunmak istemiyorum,
Beni hasta ediyorlar.
- ⁸ "Keşke dileğim yerine gelse,
Tanrı özlediğimi bana verse!
- ⁹ Kerem edip beni ezse,
Elini çabuk tutup yaşam bağımlı kesse!
- ¹⁰ Yine avunur,
Amansız derdime karşın sevinirdim,
Çünkü Kutsal Olan'ın sözlerini yadsımadım.
- ¹¹ Gücüm nedir ki, bekleyeyim?
Sonum nedir ki, sabredeyim?
- ¹² Taş kadar güçlü müyüm,
Etim tunçtan mı?
- ¹³ Çaresiz kalınca
Kendimi kurtaracak gücüm mü olur?
- ¹⁴ "Kederli insana dost sevgisi gereklidir,
Her Şeye Gücü Yeten'den korkmaktan vazgeçe bile.
- ¹⁵ Kardeşlerim kuru bir dere gibi beni aldattı;
Hani gürül gürül akan dereler vardır,
- ¹⁶ Eriyen buzlarla taşan,
Kar sularıyla beslenen,
- ¹⁷ Ama kurak mevsimde akmayan,
Sıcakta yataklarında tükenen dereler...
İşte öyle aldattılar beni.
- ¹⁸⁻¹⁹ O dereler için kervanlar yolundan sapar,
Cöle çıcip yok olurlar.
Tema'nın kervanları su arar,
Saba'dan gelen yolcular umutla bakar.
- ²⁰ Ama oraya varınca umut bağladıkları için utanır,
Hayal kırıklığına uğrarlar.
- ²¹ Artık siz de bir hiç oldunuz,
Dehşete kapılıp korkuyorsunuz.
- ²²⁻²³ 'Benim için bir şey verin'
Ya da, 'Rüşvet verip
Beni düşmanın elinden kurtarın,
Acımasızların elinden alın' dedim mi?
- ²⁴ "Bana öğretin, susayım,
Yanlışımı gösterin.
- ²⁵ Doğru söz acıdır!
Ama tartışmalarınız neyi kanıtıyor?
- ²⁶ Sözlerimi düzeltmek mi istiyorsunuz?
Çaresizin sözlerini boş laf mı sayıyorsunuz?

27 Öksüzün üzerine kura çeker,
Arkadaşınızın üzerine pazarlık ederdiniz.

28 "Şimdi lütfedip bana bakın,
Yüzünüze karşı yalan söyleyecek değilim ya.

29 Bırakın artık, haksızlık etmeyin,
Bir daha düşünün, davamda haklıyım.

30 Ağızmdan haksız bir söz çıkiyor mu,
Damağım kötü niyeti ayırt edemiyor mu?

7

1 'Yeryüzünde insan yaşamı savası andırmıyor mu,
Günleri gündelikçinin günlerinden farklı mı?

2 Gölgeyi özleyen köle,
Ücretini bekleyen gündelikçi gibi,

3 Miras olarak bana boş aylar verildi,
Payına sıkıntılı geceler düştü.

4 Yatarken, 'Ne zaman kalkacağım' diye düşünüyorum,
Ama gece uzadıkça uzuyor,
Gün doğana dek dönüp duruyorum.

5 Bedenimi kurt, kabuk kaplamış,
Çatlayan derimden irin akiyor.

6 "Günlerim dokumacının mekiğinden hızlı,
Umutsuz tükenmekte.

7 Ey Tanrı, yaşamımın bir soluk olduğunu anımsa,
Gözüm bir daha mutluluk yüzü görmeyecek.

8 Şu anda bana bakan gözler bir daha beni görmeyecek,
Senin gözlerin üzerimde olacak,
Ama ben yok olacağım.

9 Bir bulutun dağılıp gitmesi gibi,
Ölüler diyarına inen bir daha çıkmaz.

10 Bir daha evine dönmez,
Bulunduğu yer artık onu tanımadır.

11 "Bu yüzden sessiz kalmayacak,
İçimdeki sıkıntıyı dile getireceğim;
Canımın acısıyla yakınıcağım.

12 Ben deniz ya da deniz canavarı mıyım ki,
Başına bekçi koydun?

13 Yatağım beni rahatlatar,
Döşeğim acılarımı dindirir diye düşündüğümde,

14 Beni düşlerle korkutuyor,
Görülerle yıldıryorsun.

15 Öyle ki, boğulmayıl,
Ölmeyi şu yaşama yeğliyorum.

16 Yaşamımdan tiksniyor,
Sonsuza dek yaşamak istemiyorum;
Çek elini benden, çünkü günlerimin anlamı kalmadı.

- 17 “İnsan ne ki, onu büyütесин,
Üzerinde kafa yorasın,
18 Her sabah onu yoklayاسىن،
Her an onu sinayaسىن؟
19 Gözünü üzerinden hiç ayırmayacak мисин،
Tükürüгүмү yutacak kadar bile beni rahat bırakmayacak мисин?
20 Günah işledimse, ne yaptım sана،
Ey insan göçüsü?
Niçin beni kendine hedef seçtin?
Sana yük mü oldum?
21 Niçin isyanımı bağışlamaz,
Suçumu affetmezsin?
Çünkü yakında toprağa gireceğim,
Beni çok arayacakсын, ama ben artık olmayacağım.”

8

Bildat

1 Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:

- 2 “Ne zamana dek böyle konuşacsın?
Sözlerin sert rüzgar gibi.
3 Tanrı adaleti saptırır mı,
Her Şeye Gücü Yeten doğru olanı çarpitır mı?
4 Oğulların ona karşı günah işlediyse,
İşyanlarının cezasını vermiştir.
5 Ama sen gayretle Tanrı'yı arar,
Her Şeye Gücü Yeten'e yalvarırsan,
6 Temiz ve doğruysan,
O şimdi bile senin için kolları sıvayıp
Seni hak ettiğin yere geri getirecektir.
7 Başlangıçın küçük olsa da,
Sonun büyük olacak.
8 “Lütfen, önceki kuşaklara sor,
Atalarının neler öğrendiğini iyice araştır.
9 Çünkü biz daha dün doğduk, bir şey bilmeyiz,
Yeryüzündeki günlerimiz sadece bir gölge.
10 Onlar sana anlatıp öğretmeyecek,
İçlerindeki sözleri dile getirmeyecek mi?
11 “Bataklık olmayan yerde kamış biter mi?
Susuz yerde saz büyür mü?
12 Henüz yeşilken, kesilmeden,
Otlardan önce kururlar.
13 Tanrı'yı unutan herkesin sonu böyledir,
Tanrısız insanın umudu böyle yok olur.
14 Onun güvendiği şey kırılır,
Dayanağı ise bir örümcek ağıdır.
15 Örümcek ağına yaslanır, ama ağ çöker,

- Ona tutunur, ama ağ taşımaz.
 16 Tanrısızlar güneşe iyi sulanmış bitkiyi andırır,
 Dalları bahçenin üzerinden aşar;
 17 Kökleri taş yığınına sarılır,
 Çakılların arasında yer aranır.
 18 Ama yerinden sökülsürse,
 Yeri, 'Seni hiç görmedim' diyerek onu yadsır.
 19 İşte sevinci böyle son bulur,
 Yerinde başka bitkiler biter.
- 20 "Tanrı kusursuz insanı reddetmez,
 Kötülük edenlerin elinden tutmaz.
 21 O senin ağızını yine gülüşle,
 Dudaklarını sevinç haykırışıyla dolduracaktır.
 22 Düşmanlarını utanç kaplayacak,
 Kötülerin çadırı yok olacaktır."

9

Eyüp

¹ Eyüp şöyle yanıtladı:

- 2 "Biliyorum, gerçekten öyledir,
 Ama Tanrı'nın önünde insan nasıl haklı çıkabilir?
 3 Biri O'nunla tartışmak istese,
 Binde bir bile O'na yanıt veremez.
 4 O'nun bilgisi derin, gücü eşsizdir,
 Kim O'na direndi de ayakta kaldı?
 5 O dağları yerinden oynatır da,
 Dağlar farkına varmaz,
 Öfkeyle altüst eder onları.
 6 Dünyayı yerinden oynatır,
 Direklerini titretir.
 7 Güneşe buyruk verir, doğmaz güneş,
 Yıldızları mühürler.
 8 O'dur tek başına gökleri geren,
 Denizin dalgaları üzerinde yürüyen.
 9 Büyük Ayı'yı, Oryon'u, Ülker'i,
 Güney takımyıldızlarını yaratan O'dur.
 10 Anlayamadığımız büyük işler,
 Sayısız şaşılışı işler yapan O'dur.
 11 İşte, yanından geçer, O'nu göremem,
 Geçip gider, farkına bile varmam.
 12 Evet, O avını kaparsa, kim O'nu durdurabilir?
 Kim O'na, 'Ne yapıyorsun' diyebilir?
 13 Tanrı öfkесini dizginlemez,
 Rahav'ın* yardımcıları bile
 O'nun ayağına kapanır.

^{9:9} Eyü.38:3; Amo.5:8 * ^{9:13} "Rahav": Kenan efsanelerinde geçen kaos ve kötülük güçlerini simgeleyen bir deniz canavarı.

- ¹⁴ “Nerde kaldı ki, ben O'na yanıt vereyim,
O'nunla tartışmak için söz bulayım?
- ¹⁵ Haklı olsam da O'na yanıt veremeye,
Merhamet etmesi için yargıçma yalvarırdım ancak.
- ¹⁶ O'nu çağırısam, O da bana yanıt verseydi,
Yine de inanmazdım sesime kulak verdiğine.
- ¹⁷ O beni kasırgaya eziyor,
Nedensiz yaralarımı çoğaltıyor.
- ¹⁸ Soluk almama izin vermiyor,
Ancak beni acıya doyuruyor.
- ¹⁹ Sorun güç sorunuysa, O güclüdür!
Adalet sorunuysa, kim O'nu mahkemeye çağrırlabilir?
- ²⁰ Suçsuz olsam ağızım beni suçlar,
Kusursuz olsam beni suçlu çıkarır.
- ²¹ “Kusursuz olsam da kendime alındırdığım yok,
Yaşamımı hor görüyorum.
- ²² Hepsi bir, bu yüzden diyorum ki,
'Ö suçluyu da suçsuzu da yok ediyor.'
- ²³ Kirbaç ansızın ölüm saçınca,
O suçsuzların sıkıntısıyla eğlenir.
- ²⁴ Dünya kötülerin eline verilmiş,
Yargıçların gözünü kapayan O'dur.
O değilse, kimdir?
- ²⁵ “Günlerim koşucudan çabuk,
İyilik görmeden geçmekte.
- ²⁶ Kamış sandal gibi kayıp gidiyor,
Avının üstüne süzülen kartal gibi.
- ²⁷ ‘Acılarımı unutayım,
Üzgün çehremi değiştirip gülümseyeyim’ desem,
- ²⁸ Bütün dertlerimden yilarım,
Çünkü beni suçsuz saymayacağını biliyorum.
- ²⁹ Madem suçlanacağım,
Neden boş yere uğraşayım?
- ³⁰ Sabun otuya yıkansam,
Ellerimi kül suyuyla temizlesem,
- ³¹ Beni yine pisliğe batırırsın,
Giysilerim bile benden tiksinir.
- ³² O benim gibi bir insan değil ki,
O'na yanıt vereyim,
Birlikte mahkemeye gideyim.
- ³³ Keşke aramızda bir hakem olsa da,
Elini ikimizin üstüne koysa!
- ³⁴ Tanrı sopasını üzerinden kaldırırsın,
Dehşeti beni yıldırmasın.
- ³⁵ O zaman konuşur, O'ndan korkmazdım,
Ama bu durumda bir şey yapamam.

10

- 1** "Yaşamımdan usandım,
 Özgürce yakınacak,
 İçimdeki acıyla konuşacağım.
- 2** Tanrı'ya: Beni suçlama diyeceğim,
 Ama söyle, niçin benimle çekişiyorsun.
- 3** Hoşuna mı gidiyor gaddarlık etmek,
 Kendi ellerinin emeğini reddedip
 Kötülerin tasarılarını onaylamak?
- 4** Sende insan gözü mü var?
 İnsanın gördüğü gibi mi görüyorsun?
- 5** Günlerin ölümlü birinin günleri gibi,
 Yılların insanın yılları gibi mı ki,
- 6** Suçumu arıyor,
 Günahımı araştırıyorsun?
- 7** Kötü olmadığını,
 Senin elinden beni kimsenin kurtaramayacağını biliyorsun.
- 8** "Senin ellerin bana biçim verdi, beni yarattı,
 Şimdi dönüp beni yok mu edeckesin?"
- 9** Lütfen anımsa, balçık gibi bana sen biçim verdin,
 Beni yine toprağa mı döndüreceksin?
- 10** Beni süt gibi dökmedin mi,
 Peynir gibi katıştırmadın mı?
- 11** Bana et ve deri giydirdin,
 Beni kemiklerle, sınırlarla ördün.
- 12** Bana yaşam verdin, sevgi gösterdin,
 İlgin ruhumu korudu.
- 13** "Ama bunları yüreğinde gizledin,
 Biliyorum aklındakini:
- 14** Günah işleseydim, beni gözlerdin,
 Suçumu cezasız bırakmadın.
- 15** Suçluysam, vay başıma!
 Suçsuzken bile başımı kaldırılamıyorum,
 Çünkü utanç doluyum, çaresizim.
- 16** Başımı kaldırısam, aslan gibi beni avlar,
 Şaşılışı gücünü yine gösterirsın üstümde.
- 17** Bana karşı yeni tanıklar çıkarır,
 Öfkeni artırırsın.
 Orduların dalga dalga üzerine geliyor.
- 18** "Niçin doğmama izin verdin?
 Keşke olseydim, hiçbir göz beni görmeden!"
- 19** Hiç var olmamış olurdum,
 Rahimden mezara taşınirdım.
- 20** Birkaç günlük ömrüm kalmadı mı?
 Beni rahat bırak da biraz yüzüm gülsün;
- 21** Dönüşü olmayan yere gitmeden önce,
 Karanlık ve ölüm gölgesi diyarına,

²² Zifiri karanlık diyarına,
Ölüm gölgesi, kargaşa diyarına,
Aydınlığın karanlığı andırdığı yere.”

11

Sofar

¹ Naamali Sofar şöyle yanıtladı:

- ² “Bunca söz yanıtsız mı kalsın?
Çok konuşan haklı mı sayılsın?
- ³ Saçmalıkların karşısında sussun mu insanlar?
Sen alay edince kimse seni utandırmamasın mı?
- ⁴ Tanrı'ya, ‘İnancım arıdır’ diyorsun,
‘Senin gözünde temizim.’
- ⁵ Ama keşke Tanrı konuşsa,
Sana karşı ağızını açsa da,
- ⁶ Bilgeliğin sırlarını bildirse!
Çünkü bilgelik çok yönlüdür.
Bil ki, Tanrı günahlarından bazlarını unuttu bile.
- ⁷ “Tanrı'nın derin sırlarını anlayabilir misin?
Her Şeye Gücü Yeten'in sınırlarına ulaşabilir misin?
- ⁸ Onlar gökler kadar yüksektir, ne yapabilirsin?
Ölüler diyarından derindir, nasıl anlayabilirsin?
- ⁹ Ölçüleri yeryüzünden uzun,
Denizden geniştir.
- ¹⁰ “Gelip seni hapsetse, mahkemeye çağırısa,
Kim O'na engel olabilir?
- ¹¹ Çünkü O yalancıları tanır,
Kötülüğü görür de dikkate almaz mı?
- ¹² Ne zaman yaban eşği insan doğurursa,
Aptal da o zaman sağduyulu olur.
- ¹³ “O'na yüreğini adar,
Ellerini açarsan,
- ¹⁴ İşlediğin günahı kendinden uzaklaştırır,
Çadırında haksızlığa yer vermezsen,
- ¹⁵ Utanmadan başını kaldırır,
Sağlam ve korkusuz olabilirsin.
- ¹⁶ Sıkıntılarını unutur,
Akıp gitmiş sular gibi anarsın onları.
- ¹⁷ Yaşamın öğlen güneşinden daha parlak olur,
Karanlık sabaha döner.
- ¹⁸ Güven duyarsın, çünkü umudun olur,
Çevrene bakıp güvenlik içinde yatarsın.
- ¹⁹ Uzanırsın, korkutan olmaz,
Birçokları senden lütuf diler.
- ²⁰ Ama kötülerin gözlerinin feri sönecek,
Kaçacak yer bulamayacaklar,
Tek umutları son soluklarını vermek olacak.”

12*Eyüp*

1 Eyüp şöyle yanıtladı:

- 2** “Kendinizi bir şey sandığınız belli,
Ama bilgelik de sizinle birlikte ölecek!
- 3** Sizin kadar benim de aklım var,
Sizden aşağı kalmam.
Kim bilmez bunları?
- 4** “Gülünç oldum dostlarımı,
Ben ki, Tanrı'ya yakarırdım, yanıldırı beni.
Doğru ve kusursuz adam gülünç oldu.
- 5** Kaygısızlar felaketi küçümser,
Ayağı kayanı umursamaz.
- 6** Soyguncuların çadırlarında rahatlık var,
Tanrı'yi gazaba getirenler güvenlik içinde,
Tanrı'ya değil, kendi bileklerine güveniyorlar.
- 7** “Ama şimdî sor hayvanlara, sana öğretsinler,
Gökte uçan kuşlara sor, sana anlatınlar,
- 8** Toprağa söyle, sana öğretsin,
Denizdeki balıklara sor, sana bilgi versinler.
- 9** Hangisi bilmek
Bunu RAB'bin yaptığını?
- 10** Her yaratığın canı,
Bütün insanlığın soluğu O'nun elindedir.
- 11** Damağın yemeği tattığı gibi
Kulak da sözleri denemez mi?
- 12** Bilgelik yaşıllarda,
Akıl uzun yaşamdadır.
- 13** “Bilgelik ve güç Tanrı'ya özgüdür,
O'ndadır öğüt ve akıl.
- 14** O'nun yıktığı onarılamaz,
O'nun hapsettiği kişi özgür olamaz.
- 15** Suları tutarsa, kuraklık olur,
Saliverirse dünyayı sel götürür.
- 16** Güç ve zafer O'na aittir,
Aldanan da aldatan da O'nundur.
- 17** Danışmanları çaresiz kilar,
Yargıcıları çıldırtır.
- 18** Kralların bağıladığı bağlı çözter,
Bellerine kuşak bağlar.
- 19** Kâhinleri çaresiz kilar,
Koltuklarında yılananları devirir.
- 20** Güvenilir danışmanları susturur,
Yaşlıların aklını alır.
- 21** Rezalet saçar soylular üzerine,
Güçlülerin kuşağıını gevşetir.

- ²² Karanlıkların derin sırlarını açar,
Ölüm gölgesini aydınlığa çıkarır.
²³ Ulusları büyütür, ulusları yok eder,
Ulusları genişletir, ulusları sürgün eder.
²⁴ Dünya Önderlerinin aklını başından alır,
Yolu izi belirsiz bir çölde dolaştırır onları.
²⁵ Karanlıkta el yordamıyla yürüر, ışık yüzü görmezler;
Sarhoş gibi dolaştırır onları.

13

- ¹ “İşte, gözlerim her şeyi gördü,
Kulağım duydu, anladı.
² Sizin bildiğini ben de biliyorum,
Sizden aşağı kalmam.
³ Ama ben Her Şeye Gücü Yeten'le konuşmak,
Davamı Tanrı'yla tartışmak istiyorum.
⁴ Sizlerse yalan düzüyorsunuz,
Hepiniz degersiz hekimlersiniz.
⁵ Keşke büsbütün sussanız!
Sizin için bilgelik olurdu bu.
⁶ Şimdi davamı dinleyin,
Yakınmama kulak verin.
⁷ Tanrı adına haksızlık mı edeceksiniz?
O'nun adına yalan mı söyleyeceksiniz?
⁸ O'nun tarafını mı tutacaksınız?
Tanrı'nın davasını mı savunacaksınız?
⁹ Sizi sorguya çekerse, iyi mi olur?
İnsanları aldattığınız gibi O'nun da mı aldatacaksınız?
¹⁰ Gizlice O'nun tarafını tutarsanız,
Kuşkusuz sizi azarlar.
¹¹ O'nun görkemi sizi yıldırmaz mı?
Dehşeti üzerinize düşmez mi?
¹² Anlattıklarınız kül kadar degersizdir,
Savunduklarınızıza çamurdan farksız.
¹³ “Susun, bırakın ben konuşayım,
Başıma ne gelirse gelsin.
¹⁴ Hayatım tehlikeye girecekse gırsın,
Canım zora düşecekse düşsun.
¹⁵ Beni öldürcek, umudum kalmadı*,
Hiç olmazsa yürüdüğüm yolun doğruluğunu yüzüne karşı savunayım.
¹⁶ Aslında bu benim kurtuluşum olacak,
Çünkü tanrısız bir adam O'nun karşısına çıkamaz.
¹⁷ Sözlerimi iyi dinleyin,
Kulaklarınızıdan çıkışın söyleyeceklerim.
¹⁸ İşte davamı hazırladım,
Haklı çıkışımı biliyorum.

* ^{13:15} “Beni öldürcek, umudum kalmadı” ya da “Beni öldürse bile O'na güvenim sarsılmaz.”

19 Kim suçlayacak beni?
Biri varsa susar, son soluğumu veririm.

20 "Yalnız şu iki şeyi lütfet, Tanrıım,
O zaman kendimi senden gizlemeyeceğim:

21 Elini üstümden çek
Ve dehşetinle beni yıldırmaya.

22 Sonra beni çağır, yanıtlayayım,
Ya da bırak ben konuşayım, sen yanıtla.

23 Suçlarım, günahlarım ne kadar?
Bana suçumu, günahımı göster.

24 Niçin yüzünü gizliyorsun,
Beni düşman[†] gibi görüyorsun?

25 Rüzgarın sürüklediği yaprağa dönmüşüm,
Beni mi korkutacaksın?

Kuru samanı mı kovalayacaksın?

26 Çünkü hakkımda acı şeyler yazıyor,
Gençliğimde işlediğim günahları bana miras veriyorsun.

27 Ayaklarını tomruba vuruyor,
Yollarımı gözetliyor,
İzimi sürüyorsun.

28 "Oysa insan telef olmuş, çürük bir şey,
Güve yemiş giysi gibidir.

14

1 "İnsanı kadın doğurur,
Günleri sayılı ve sıkıntı doludur.

2 Çiçek gibi açıp solar,
Gölge gibi gelip geçer.

3 Gözlerini böyle birine mi dikiyorsun,
Yargılamak için önüne çağırıyorsun?

4 Kim temizi kirliden çıkarabilir?
Hiç kimse!

5 Madem insanın günleri belirlenmiş,
Aylarının sayısı saptanmış,
Sınır koymuşsun, öteye geçemez;

6 Gözünü ondan ayırdı,
Çalışma saatini dolduran gündelikçi gibi rahat etsin.

7 "Oysa bir ağaç için umut vardır,
Kesilse, yeniden sürgün verir,
Eksilmez filizleri.

8 Kökü yerde kocasa,
Kütüğü toprakta olse bile,

9 Su kokusu alır almaz filizlenir,
Bir fidan gibi dal budakalar.

10 İnsan ise ölüp yok olur,

[†] **13:24** İbranice "Düşman" sözcüğü "Eyüp" sözcüğünü çağrıştırıyor, bu yolla bir söz sanatı yapılmış.

- Son soluğunu verir ve her şey biter.
- ¹¹ Suyu akıp giden göl
 Ya da kuruyan irmak nasıl çöle dönerse,
- ¹² İnsan da öyle, yatar, bir daha kalkmaz,
 Gökler yok oluncaya dek uyanmaz,
 Uyandırılmaz.
- ¹³ “Keşke beni ölüler diyarına gizlesen,
 Öfken geçinceye dek saklasan,
 Bana bir süre versen de, beni sonra anımsasan.
- ¹⁴ İnsan ölürlü de dirilir mi?
 Başka biri nöbetimi devralıncaya dek
 Savaş boyunca umutla beklerdim.
- ¹⁵ Sen çağrırdın, ben yanıtlardım,
 Ellerinle yaptığın yaratığı özlerdin.
- ¹⁶ O zaman adımlarımı sayar,
 Günahimin hesabını tutmazdın.
- ¹⁷ İsyanimi torbaya koyup mühürler,
 Suçumu örterdin.
- ¹⁸ “Ama dağın yıkılıp çöktüğü,
 Kayanın yerinden taşındığı,
- ¹⁹ Suyun taşı aşındırıldığı,
 Selin toprağı sürükleyip götürdüğü gibi,
 İnsanın umudunu yok ediyorsun.
- ²⁰ Onu hep yenersin, yok olup gider,
 Çehresini değiştirir, uzağa gönderirsin.
- ²¹ Oğulları saygı görür, onun haberi olmaz,
 Aşağılanırlar, anlamaz.
- ²² Ancak kendi canının acısını duyar,
 Yalnız kendisi için yas tutar.”

15

Elifaz

¹ Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:

- ² “Bilge kişi boş sözlerle yanıtlar mı,
 Karnını doğu rüzgarıyla doldurur mu?
- ³ Boş sözlerle tartışır,
 Yararsız söylevler verir mi?
- ⁴ Tanrı korkusunu bile ortadan kaldırıyor,
 Tanrı'nın huzurunda düşünmeyi engelliyor.
- ⁵ Çünkü suçun ağzını kıskırtıyor,
 Hilekârların diliyle konuşuyorsun.
- ⁶ Kendi ağzin seni suçluyor, ben değil,
 Dudakların sana karşı tanıklık ediyor.
- ⁷ “İlk doğan insan sen misin?
 Yoksa dağlardan önce mi var oldun?
- ⁸ Tanrı'nın sırrını mı dinledin de,

- Yalnız kendini bilge görüyorsun?
 9 Senin bildiğin ne ki, biz bilmeyelim?
 Senin anladığın ne ki, bizde olmasın?
 10 Bizde ak saçlı da yaşlı da var,
 Babandan bile yaşlı.
 11 Az mı geliyor Tanrı'nın avutması sana,
 Söylediği yumuşak sözler?
 12 Niçin yüreğin seni sürüklüyor,
 Gözlerin parıldıyor,
 13 Tanrı'ya öfkeni gösteriyorsun,
 Ağzından böyle sözler dökülüyor?

 14 “İnsan gerçekten temiz olabilir mi?
 Kadından doğan biri doğru olabilir mi?
 15 Tanrı meleklerine güvenmiyorsa,
 Gökler bile O'nun gözünde temiz değilse,
 16 Haksızlığı su gibi içen
 İğrenç, bozuk insana mı güvenecek?

 17 “Dinle beni, sana açıklayayım,
 Gördüğümü anlatayım,
 18 Bilgelerin atalarından Öğrenip bildirdiği,
 Gizlemediği gerçekleri;
 19 O atalar ki, ülke yalnız onlara verilmişti,
 Aralarına henüz yabancı girmemişti.
 20 Kötü insan yaşamı boyunca kıvrır,
 Zorbaya ayrılan yıllar sayılıdir.
 21 Dehşet sesleri kulağından eksilmez,
 Esenlik içindeyken soyguncunun saldırısına uğrar.
 22 Karanlıktan kurtulabileceğine inanmaz,
 Kılıç onu gözler.
 23 ‘Nerede?’ diyerek ekmek ardında dolaşır,
 Karanlık günün yanibaşında olduğunu bilir.
 24 Açı ve sıkıntı onu yıldırrır,
 Savaşa hazır bir kral gibi onu yener.
 25 Çünkü Tanrı'ya el kaldırmış,
 Her Şeye Gücü Yeten'e meydan okumuş,
 26 Kalın, yumrulu kalkanıyla
 O'na inatla saldırmıştı.

 27 “Yüzü semirdiği,
 Göbeği yağ bağladığı halde,
 28 Yıkılmış kentlerde,
 Taş yiğinına dönmüş oturulmaz evlerde oturacak,
 29 Zengin olmayacağı, serveti tüketenecek,
 Malları ülkeye yayılmayacaktır.
 30 Karanlıktan kaçamayacak,
 Filizlerini alev kurutacak,
 Tanrı'nın ağzından çıkan solukla yok olacaktır.
 31 Boş şeye güvenerek kendini aldatmasın,

Çünkü ödülü de boş olacaktır.
 32 Gününden önce işi tamamlanacak,
 Dali yeşermeyecektir.
 33 Asma gibi koruğunu dökecek,
 Zeytin ağacı gibi çiçeğini dağıtacaktır.
 34 Çünkü tanrıslızlar sürüsü kısır olur,
 Rüşvetçilerin çadırlarını ateş yakıp yok eder.
 35 Fesada gebe kalıp kötülük doğururlar,
 İçleri yalan doludur."

16

Eyüp

1 Eyüp şöyle yanıtladı:

- 2 "Buna benzer çok şey duydum,
 Oysa siz avutmuyor, sıkıntı veriyorsunuz.
 3 Boş sözleriniz hiç sona ermeyecek mi?
 Nedir derdiniz, boyuna karşılık veriyorsunuz?
 4 Yerimde siz olsaydınız,
 Ben de sizin gibi konuşabilirdim;
 Size karşı güzel sözler dizer,
 Başımı sallayabilirdim.
 5 Ağzımdan çıkan sözlerle yüreklendirir,
 Dudaklarından dökülen avutucu sözlerle yataştırdım sizi.
 6 "Konuşsam bile acım dinmez,
 Sussam ne değişir?
 7 Ey Tanrı, beni tükettin,
 Bütün ev halkımı dağıttın.
 8 Beni sıkıp buruşturdu, bana karşı tanık oldu bu;
 Zayıflığım kalkmış tanıklık ediyor bana karşı.
 9 Tanrı öfkeyle saldırdı parçalıyor beni,
 Dişlerini gıcırdatıyor bana,
 Düşmanım gözlerini üzerime dikiyor.
 10 İnsanlar bana dudak bükyör,
 Aşağılayarak tokat atıyor,
 Birleşiyorlar bana karşı.
 11 Tanrı haksızlara teslim ediyor beni,
 Kötülerin kucağına atıyor.
 12 Ben rahat yaşıyordum, ama Tanrı paraladı beni,
 Boynumdan tutup yere çaldı.
 Beni hedef yaptı kendine.
 13 Okçuları beni kuşatıyor,
 Acımadan böbreklerimi deşiyor,
 Ödümü yerlere döküyor.
 14 Bedenimde gedik üstüne gedik açıyor,
 Dev gibi üzerime saldırıyor.
 15 "Giymek için çul diktim,

- Gururumu ayak altına aldım.
16 Ağlamaktan yüzüm kızardı,
 Gözlerimin altı morardı.
17 Yine de ellerim şiddetten uzak,
 Duam içtendir.
- 18** “Ey toprak, kanımı örtme,
 Feryadım asla dinmesin.
19 Daha şimdiden tanığım göklerde,
 Beni savunan yücelerdedir.
20 Dostlarım benimle eğleniyor,
 Gözlerim Tanrı'ya yaş döküyor;
21 Tanrı kendisiyle insan arasında
 İnsanoğluyla komşusu arasında hak arasın diye.
- 22** “Çünkü birkaç yıl sonra,
 Dönüşü olmayan yolculuğa çıkacağım.

17

- 1** “Yaşama gücüm tükendi, günlerim kısaldı,
 Mezar gözlüyor beni.
2 Çevremi alaycılar kuşatmış,
 Gözümü onların aşağılamasıyla açıp kapıyorum.
- 3** “Ey Tanrı, kefili ol kendine karşı,
 Başka kim var bana güvence verecek?
4 Çünkü onların aklını anlayışa kapadın,
 Bu yüzden onları zafere kavuşturmayacaksın.
5 Para için dostlarını satan adamın
 Çocuklarının gözünün feri söner.
- 6** “Tanrı beni insanların diline düşürdü,
 Yüzüme tükrümketeler.
7 Kederden gözümün feri söndü,
 Kollarım bacaklarım çırrı gibi.
8 Dürüst insanlar buna şaşıyor,
 Suçsuzlar tanrıslara saldırıyor.
9 Doğrular kendi yolunu tutuyor,
 Elleri temiz olanlar gittikçe güçleniyor.
- 10** “Ama siz, hepiniz gelin yine deneyin!
 Aranızda bir bilge bulamayacağım.
11 Günlerim geçti, tasarılarım,
 Dileklerim suya düştü.
12 Bu insanlar geceyi gündüze çeviriyorlar,
 Karanlığa ‘İşik yakındır’ diyorlar.
13 Ölüler diyarını evim diye gözüyorsam,
 Yatağıımı karanlığa seriyorsam,
14 Çukura ‘Babam’,
 Kurda ‘Annem, kızkardeşim’ diyorsam,

15 Umutum nerede?

Kim benim için umut görebilir?

16 Umut benimle ölüler diyarına mı inecek?

Toprağa birlikte mi gireceğiz?"

18

Bildat

1 Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:

2 "Ne zaman bitecek bu sözler?

Biraz anlayışlı olun da konuşalım.

3 Niçin hayvan yerine konuyoruz,

Gözünüzde aptal sayılıyoruz?

4 Sen kendini öfkenle paralıyorsun,

Senin uğruna dünyadan vaz mı geçilecek?

Kayalar yerini mi değiştirecek?

5 "Evet, kötüünün işiği sönecek,

Ateşinin alevi parlamayacak.

6 Çadırındaki ışık karanlığa-donecek,

Yanındaki kandil sönecek.

7 Adımlarının gücü zayıflayacak,

Kurduğu düzene kendi düşecek.

8 Ayakları onu ağa götürerek,

Kendi ayağıyla tuzağa basacak.

9 Topuğu kapana girecek,

Tuzak onu kapacak.

10 Toprağa gizlenmiş bir ilmek,

Yoluna koyulmuş bir kapan bekliyor onu.

11 Dehşet saracak onu her yandan,

Her adımda onu kovalayacak.

12 Gücünü kılaklı kemirecek,

Tökezleyince, felaket yanında bitiverecek.

13 Derisini hastalık yiyecek,

Kollarıyla bacaklarını ölüm yutacak.

14 Güvenli çadırından atılacak,

Dehşet kralının önüne sürüklenecek.

15 Çadırında ateş oturacak*,

Yurdunun üzerine kükürt saçılacak.

16 Kökleri dipten kuruyacak,

Dalları üstten solacak.

17 Ülkede anısı yok olacak,

Adı dünyadan silinecek.

18 İşıktan karanlığa sürülecek,

Dünyadan kovulacak.

19 Ne çocuğu ne torunu kalacak halkı arasında,

Yaşadığı yerde kimsesi kalmayacak.

20 Batıdakiler onun yıkımına şaşacak,

Doğudakiler dehşet içinde bakacak.

* **18:15** "Ateş oturacak" ya da "Hiç bir şey kalmayacak."

21 Evet, kötülerin yaşamı işte böyle son bulur,
Tanrı'yı tanımayanların varacağı yer budur."

19

Eyüp

1 Eyüp şöyle yanıtladı:

- 2** "Ne zamana dek beni üzecek,
Sözlerinizle ezeceksiniz?
- 3** On kez oldu beni aşağılıyor,
Hiç utanmadan saldıryorsunuz.
- 4** Yanlış yola sapmışsam,
Bu benim suçum.
- 5** Kendinizi gerçekten benden üstün görüyor,
Utancımı bana karşı kullanıyorsanız,
- 6** Bilin ki, Tanrı bana haksızlık yaptı,
Beni ağıyla kuşattı.

- 7** "İşte, 'Zorbalık bu!' diye haykırıyorum, ama yanıt yok,
Yardım için bağırlıyorum, ama adalet yok.
- 8** Yoluma set çekti, geçemiyorum,
Yollarımı karanlığa boğdu.
- 9** Üzerimden onurumu soydu,
Başimdaki tacı kaldırıldı.
- 10** Her yandan yıktı beni, tükkendim,
Umudumu bir ağaç gibi kökünden söktü.
- 11** Öfkesi bana karşı alev alev yanıyor,
Beni hasım正在說。
- 12** Orduları üstüme üstüme getiyor,
Bana karşı rampalar yapıyor,
Çadırımın çevresinde ordugah kuruyorlar.

- 13** "Kardeşlerimi benden uzaklaştırdı,
Tanıdıklarım bana büsbütün yabancılarda.
- 14** Akrabalarım uğramaz oldu,
Yakın dostlarım beni unuttu.
- 15** Evindeki konuklarla hizmetçiler
Beni yabancı正在說。
- 16** Kölemi çağırıyorum, yanıtlamıyor,
Dil döksem bile.
- 17** Soluğu karımı tiksindiriyor,
Kardeşlerim benden iğreniyor.
- 18** Çocuklar bile beni küçümsüyor,
Ayağa kalksam benimle eğleniyorlar.
- 19** Bütün yakın dostlarım benden iğreniyor,
Sevdiklerim yüz çeviriyor.
- 20** Bir deri bir kemiğe döndüm,
Ölümün eşigine geldim.

- 21 “Ey dostlarım, acıyın bana, siz acıyın,
Çünkü Tanrı'nın eli vurdu bana.
- 22 Neden Tanrı gibi siz de beni kovalıyor,
Etme doymuyorsunuz?
- 23 “Keşke şimdi sözlerim yazılısa,
Kitaba geçseydi,
- 24 Demir kalemlle, kurşunla
Sonsuza dek kalsın diye kayaya kazılsayı!
- 25 Oysa ben kurtarıcının yaşadığını,
Sonunda yeryüzüne geleceğini biliyorum.
- 26 Derim yok olduktan sonra,
Yeni bedenimle* Tanrı'yı göreceğim.
- 27 O'nu kendim göreceğim,
Kendi gözlerimle, başkası değil.
Yüreğim bayılıyor bağırımda!
- 28 Eğer, ‘Sıkıntıının kökü onda olduğu için
Onu kovalım’ diyorsanız,
- 29 Kılıçtan korkmalısınız,
Çünkü kılıç cezası öfkeli olur
Ö zaman adaletin var olduğunu göreceksiniz.”

20

Sofar

- 1 Naamali Sofar şöyle yanıtladı:
- 2 “Sıkıntı düşüncelerim beni yanıt vermeye zorluyor,
Bu yüzden çok heyecanlıyım.
- 3 Beni utandıran bir azar işitiyorum,
Anlayışım yanıt vermemi gerektiriyor.
- 4 “Bilmiyor musun eskiden beri,
İnsan dünyaya geldiğinden beri,
- 5 Kötünün zafer çığılığı kısadır,
Tanrısızın sevinciyse bir anlıktır.
- 6 Boyu göklere erişse,
Başı bulutlara değse bile,
- 7 Sonsuza dek yok olacak, kendi pisliği gibi;
Onu görmüş olanlar, ‘Nerede o?’ diyecekler.
- 8 Düş gibi uçacak, bir daha bulunamayacak,
Gece görülmü gibi yok olacak.
- 9 Kendisini görmüş olan gözler bir daha onu görmeyecek,
Yaşadığı yerde artık görünmeyecektir.
- 10 Çocukları yoksulların lütfunu dileyecek,
Malını kendi eliyle geri verecektir.
- 11 Kemiklerini dolduran gençlik ateşi
Kendisiyle birlikte toprakta yatacak.
- 12 “Kötülük ağızında tatlı gözükse,

* 19:26 “Yeni bedenimle” ya da “Etim olmadan.”

- Onu dilinin altına gizlese bile,
 13 Tutsa, bırakmasa,
 Damağının altına saklasa bile,
 14 Yediği yiyecek midesinde ekşiyecik,
 İçinde kobra zehirine dönüşecek.
 15 Yuttuğu servetleri kusacak,
 Tanrı onları midesinden çıkaracak.
 16 Kobra zehiri emecek,
 Engereğin zehir dişi onu öldürerek.
 17 Akarsuların, bal ve ayran akan derelerin
 Sefasını süremeyecek.
 18 Zahmetle kazandığını
 Yemeden geri verecek,
 Elde ettiği kazancın tadını çıkaramayacak.
 19 Çünkü yoksulları ezip yüzüstü bıraktı,
 Kendi yapmadığı evi zorla aldı.
 20 "Hırsı yüzünden rahat nedir bilmedi,
 Serveti onu kurtaramayacak.
 21 Yediğinden artakalan olmadı,
 Bu yüzden bolluğu uzun sürmeyecek.
 22 Varlık içinde yokluk çeker,
 Sıkıntı tepesine binecek.
 23 Karnını tuka basa doyurduğunda,
 Tanrı kızın öfkesini ondan çıkaracak,
 Üzerine gazap yağıracak.
 24 Demir silahтан kaçacak olsa,
 Tunç ok onu delip geçecek.
 25 Çekilince ok sırtından,
 Parıldayan ucu ödünden çıkaracak,
 Dehşet çökecek üzerine.
 26 Koyu karanlık onun hazinelerini gözlüyor.
 Körüklenmemiş ateş onu yiyp bitirecek,
 Çadırında artakaları tüketetecek.
 27 Suçunu gökler açığa çıkaracak,
 Yeryüzü ona karşı ayaklanacak.
 28 Varlığını seller,
 Azgın sular götürürek Tanrı'nın öfkeli olduğu gün.
 29 Budur kötüünün Tanrı'dan aldığı pay,
 Budur Tanrı'nın ona verdiği miras."

21

Eyüp

¹ Eyüp şöyle yanıtladı:

- 2 "Sözümü dikkatle dinleyin,
 Bana verdığınız avunu bu olsun.
 3 Bırakın ben de konuşayım,
 Ben konuştuktan sonra alay edin.

- 4** “Yakınmam insana mı karşı?
Niçin sabırsızlanmamayım?
- 5** Bana bakın da şaşın,
Elinizi ağızınıza koyun.
- 6** Bunu düşündükçe içimi korku sarıyor,
Bedenimi titreme alıyor.
- 7** Kötüler niçin yaşıyor,
Yaşlandıktan sonra güçleri artıyor?
- 8** Çocukları sapasağlam çevrelerinde,
Soyları gözlerinin önünde.
- 9** Evleri güvenlik içinde, korkudan uzak,
Tanrı'nın sopası onlara dokunmuyor.
- 10** Boğalarının çifteleşmesi hiç boşça çıkmaz,
İnekleri hep doğurur, hiç düşük yapmaz.
- 11** Çocuklarını sürü gibi saliverirler,
Yavruları oynasır.
- 12** Tef ve lir eşliğinde şarkı söyleyler,
Ney sesiyle eğlenirler.
- 13** Ömürlerini bolluk içinde geçirir,
Esenlik içinde ölüler diyarına inerler.
- 14** Tanrı'ya, ‘Bizden uzak dur!’ derler,
‘Yolunu öğrenmek istemiyoruz.
- 15** Her Şeye Gücü Yeten kim ki, O'na kulluk edelim?
Ne kazancımız olur O'na dua etsek?’
- 16** Ama zenginlikleri kendi ellerinde değil.
Kötülerin öğüdü benden uzak olsun.
- 17** “Kaç kez kötülerin kandili söndü,
Başlarına felaket geldi,
Tanrı öfkeliendiğinde paylarına düşen kederi verdi?
- 18** Kaç kez rüzgarın sürüklediği saman gibi,
Kasırganın uçurduğu saman çöpü gibi oldular?
- 19** ‘Tanrı babaların cezasını çocuklarına çekтир’ diyorsunuz,
Kendilerine çektişsin de bilsinler nasıl olduğunu.
- 20** Yıkımlarını kendi gözleriyle görsünler,
Her Şeye Gücü Yeten'in gazabını içsinler.
- 21** Çünkü sayılı ayları sona erince
Geride bıraktıkları aileleri için niye kaygı çeksinler?
- 22** “En yüksektekileri bile yargılanan Tanrı'ya
Kim akıl öğretebilir?
- 23** Biri gücünün doruğunda ölüür,
Büşbüütün rahat ve kaygisız.
- 24** Bedeni iyi beslenmiş,
İlikleri dolu.
- 25** Ötekiyse acı içinde ölüür,
İyilik nedir hiç tatmamıştır.
- 26** Toprakta birlikte yatarlar,
Üzerlerini kurt kaplar.

- 27 “Bakin, düşüncelerinizi,
Bana zarar vermek için kurduğunuz düzenleri biliyorum.
- 28 ‘Büyük adamın evi nerede?’ diyorsunuz,
‘Kötülerin çadırları nerede?’
- 29 Yolculara hiç sormadınız mı?
Anlattıklarına kulak asmadınız mı?
- 30 Felaket günü kötü insan esirgenir,
Gazap günü ona kurtuluş yolu gösterilir.
- 31 Kim davranışını onun yüzüne vurur?
Kim yaptığının karşılığını ona ödetir?
- 32 Mezarlığa taşınır,
Kabri başında nöbet tutulur.
- 33 Vadı toprağı tatlı gelir ona,
Herkes ardından gider,
Önüsüra gidenlerse sayısızdır.
- 34 “Boş laflarla beni nasıl avutursunuz?
Yanıtlarınızdan çıkan tek sonuç yalandır.”

22

Elifaz

1 Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:

- 2 “İnsan Tanrı'ya yararlı olabilir mi?
Bilge kişinin bile O'na yararı dokunabilir mi?
- 3 Doğruluğun Her Şeye Gücü Yeten'e ne zevk verebilir,
Kusursuz yaşamın O'na ne kazanç sağlayabilir?
- 4 Seni azarlaması, dava etmesi
O'ndan korktuğun için mi?
- 5 Kötülüğün büyük,
Günahların sonsuz değil mi?
- 6 Çünkü kardeşlerinden nedensiz rehin alıyor,
Onları soyuyordun.
- 7 Yorguna su içirmedin,
Açtan ekmeği esirgedin;
- 8 Ülkeye bileğinle sahip oldun,
Saygın biri olarak orada yașadin.
- 9 Dul kadınları eli boş çevirdin,
Öksüzlerin kolunu kanadını kırdın.
- 10 Bu yüzden her yanın tuzaklarla çevrili,
Ansızın gelen korkuya yahiyorsun,
- 11 Her şey kararlıyor, göremez oluyorsun,
Seller altınına alıyor seni.
- 12 “Tanrı göklerin yükseklerinde değil mi?
Yıldızlara bak, ne kadar yükselteler!
- 13 Sen ise, ‘Tanrı ne bilir?’ diyorsun,
‘Zifiri karanlığın içinden yargılabilir mi?’
- 14 Koyu bulutlar O'na engeldir, göremez,

- Gökkubbenin üzerinde dolaşır.’
- ¹⁵ Kötülerin yürüdüğü
Eski yolu mu tutacaksın?
- ¹⁶ Onlar ki, vakitleri gelmeden çekilipli alındılar,
Temellerini sel bastı.
- ¹⁷ Tanrı'ya, ‘Bizden uzak dur!’ dediler,
‘Her Şeye Gücü Yeten bize ne yapabilir?’
- ¹⁸ Ama onların evlerini iyilikle dolduran O'ydu.
Bunun için kötülerin öğüdü benden uzak olsun.
- ¹⁹ “Doğrular onların yıkımını görüp sevinir,
Suçsuzlar şöyle diyerek eğlenir:
- ²⁰ •Düşmanlarımız yok edildi,
Malları yanıp kül oldu.’
- ²¹ “Tanrı'yla dost ol, barış ki,
Bolluğa eresin.
- ²² Ağzından çıkan Öğretiyi benimse,
Sözlerini yüreğinde tut.
- ²³ Her Şeye Gücü Yeten'e dönersen, eski haline kavuşursun.
Kötülüğü çadırından uzak tutar,
- ²⁴ Altınını yere,
Ofir altınını vadideki çakılların arasına atarsan,
- ²⁵ Her Şeye Gücü Yeten senin altının,
Değerli gümüşün olur.
- ²⁶ O zaman Her Şeye Gücü Yeten'den zevk alır,
Yüzünü Tanrı'ya kaldırırsın.
- ²⁷ O'na dua edersin, dinler seni,
Adaklarını yerine getirirsın.
- ²⁸ Neye karar verirsen yapılır,
Yollarını ışık aydınlatır.
- ²⁹ İnsanlar seni alçaltınca, güvenini yitirme,
Çünkü Tanrı alçakgönüllülerini kurtarır.
- ³⁰ O suçsuz olmayanı bile kurtarır,
Senin ellerinin temizliği sayesinde kurtulur suçu.”

23

Eyüp

¹ Eyüp şöyle yanıtladı:

- ² “Bugün de acı acı yakınacağım,
İnlitime karşın Tanrı'nın üzerimdeki eli ağırdır.
- ³ Keşke O'nu nerede bulacağımı bilseydim,
Tahtına varabilseydim!
- ⁴ Davamı önünde dile getirir,
Kanıtlarımı art arda sıralardım.
- ⁵ Bana vereceği yanımı öğrenir,
Ne diyeceğini anlardım.
- ⁶ Eşsiz gücüyle bana karşı mı çıktı?
Hayır, yalnızca dinlerdi beni.

- 7** Haklı kişi davasını oraya, O'nun önüne getirebilirdi,
Ben de yargılanmaktan sonsuza dek kurtulurdum.
- 8** “Doğuya gitsem orada değil,
Batiya gitsem O'nu bulamıyorum.
- 9** Kuzeyde iş görse O'nu seçemiyorum,
Güneye dönense O'nu göremiyorum.
- 10** Ama O tuttuğum yolu biliyor,
Beni sınadığında altın gibi çıkacağım.
- 11** Adımlarını yakından izledim,
Sapmadan yolunu tuttum.
- 12** Ağızından çıkan buyruklardan ayrılmadım,
Günlük ekmeğimden çok ağzından çıkan sözlere değer verdim.
- 13** “O tek başınadır, kim O'nu caydırabilir?
Canı ne isterse onu yapar.
- 14** Benimle ilgili kararını yerine getirir,
Daha nice tasarısı vardır.
- 15** Bu yüzden dehşete düşerim huzurunda,
Düşündükçe korkarım O'ndan.
- 16** Tanrı cesaretimi kırdı,
Her Şeye Gücü Yeten beni yıldırdı.
- 17** Karanlık beni susturamadı,
Yüzümü örten koyu karanlık.

24

- 1** “Niçin Her Şeye Gücü Yeten yargı için vakit saptamıyor?
Neden O'nu tanıyanlar bu günleri görmesin?
- 2** İnsanlar sınır taşlarını kaldırıyor,
Çaldıkları sürüleri otlatıyorlar.
- 3** Öksüzlerin eşegini kovuyor,
Dul kadının öküzungü rehin alıyorlar.
- 4** Yoksulları yoldan saptırıyor,
Ülkenin düşkünlerini gizlenmeye zorluyorlar.
- 5** Bakın, yoksullar çöldeki yaban eşekleri gibi
Yiyecek bulmak için erkenden işe çıkyorlar,
Çocuklarına yiyeceği kırlar sağlıyor.
- 6** Yemlerini tarlalarдан topluyor,
Kötülerin bağındaki artıkları eşeliyorlar.
- 7** Geceyi giysisiz, çıplak geçiriyorlar,
Örtünecek şeyleri yok soğukta.
- 8** Dağlara yağan sağanaktan ıslanıyor,
Sigınakları olmadığı için kayalara sarılıyorlar.
- 9** Öksüz memeden uzaklaştırılıyor,
Düşkünün bebeği rehin alınıyor.
- 10** Giysisiz, çıplak dolaşıyor,
Aç karnına demet taşıyorlar.
- 11** Teraslar arasında zeytin eziyor,
Susuzluktan kavrularken

- Şarap için üzüm sıkıyorlar.
- ¹² Kentlerden insan iniltileri yükseliyor,
Yaralı canlar feryat ediyor,
Ama Tanrı haksızlığı önemsemiyor.
- ¹³ “Bunlar ışığa başkaldırırlardır;
Onun yolunu tanımaz,
İzinde yürümezler.
- ¹⁴ Gün ağarınca^{*} katil kalkar,
Düşkünen, yoksulu öldürür,
Hırsız gibi sıvışır geceleyin.
- ¹⁵ Zina edenin gözü alaca karanlıktadır,
'Beni kimse görmez' diye düşünür,
Yüzünü örtüyle gizler.
- ¹⁶ Hırsızlar karanlıkta evleri deler,
Gündüz gizlenir, ışık nedir bilmezler.
- ¹⁷ Çünkü zifiri karanlık, sabahıdır onların,
Karanlığı dehsetiyle dostturlar.
- ¹⁸ “Diyorsunuz ki, 'Suyun üstündeki köpüktür onlar,
Lanetlidir ülkeydeki payları,
Kimse bağlara gitmez.
- ¹⁹ Kuraklık ve sığlığın eriyen karı alıp götürdüğü gibi
Ölüler diyarı da günahlıları alıp götürür.
- ²⁰ Rahim onları unutacak,
Kurtlara yem olacak,
Bir daha anılmayacaklar.
Haksızlık bir ağaç gibi kırılacak.
- ²¹ Onlar çocuğu olmayan kısır kadınları yolar,
Dul kadına iyilik etmezler.
- ²² Tanrı, gücüyle zorbaları yok eder,
Harekete geçince zorbaların yaşama umudu kalmaz.
- ²³ Tanrı onlara güven verir, O'na güvenirler,
Ama gözü yürüdükleri yoldadır.
- ²⁴ Kısa süre yükselir, sonra yok olurlar,
Düşerler, tipki ötekiler gibi alınıp götürülür,
Başak başı gibi kesilirler.’
- ²⁵ “Boyle değilse, kim beni yalancı çıkarabilir,
Söylediklerimin boş olduğunu gösterebilir?”

25

Bildat

¹ Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:

² “Egemenlik ve heybet Tanrı'ya özgündür,
Yüce göklerde düzen kuran O'dur.

³ Orduları sayılabilir mi?
Işığı kimin üzerine doğmaz?

* **24:14** “Gün ağarınca”: İbranice “Işıktır”.

- 4** İnsan Tanrı'nın önünde nasıl doğru olabilir?
Kadından doğan biri nasıl temiz olabilir?
5 O'nun gözünde ay parlak,
Yıldızlar temiz değilse,
6 Nerede kaldı bir kurtçuk olan insan,
Bir böcek olan insanoğlu!"

26

Eyüp

- 1** Eyüp şöyle yanıtladı:

- 2** "Çaresize nasıl yardım ettin!
Güçsüz paziyi nasıl kurtardın!
3 Bilge olmayana ne öğretler verdin!
Sağlam bilgiyi pek güzel öğrettin!
4 Bu sözleri kime söyledin?
Senin ağzından konuşan ruh kimin?
5 "Suların ve sularda yaşayanların altında
Ölüler titriyor.
6 Tanrı'nın önünde ölüler diyarı çiplaktır,
Yıkım diyarı örtüsüz.
7 O boşluğun üzerine kuzey göklerini yayar,
Hiçliğin üzerine dünyayı asar.
8 Bulutların içine suları sarar,
Bulutlar yırtılmaz onların ağırlığı altında.
9 Dolunayın yüzünü örter,
Üstüne bulutlarını serper.
10 Suların yüzeyine sınır çizer
İşikla karanlığın ayrıldığı yerde.
11 Gökerin direkleri sarsılır,
Şaşkına dönerler O azarlayınca.
12 Gücüyle denizi çalkalar,
Ustaca Rahav'ı* vurur.
13 Gökler O'nun soluğuyla açılır,
O'nun eli parçalar kaçan yılanı.
14 Bunlar yaptıklarının küçükük parçaları,
O'ndan duyduğumuz hafif bir fisiltıdır.
Gürleyen gücünü kim anlayabilir?"†

27

- 1** Eyüp anlatmaya devam etti:

- 2** "Hakkımı elimden alan Tanrı'nın varlığı hakkı için,
Bana acı çekiren Her Şeye Gücü Yeten'in hakkı için,
3 İçimde yaşam belirtisi olduğu sürece,
Tanrı'nın soluğu burnumda olduğu sürece,

* **26:12** "Rahav": Kenan efsanelerinde geçen kaos ve kötülük güçlerini simgeleyen bir deniz canavarı.

† **26:14** Birçok uzmana göre 26:5-14 ayetleri Bildat'ın sözleridir.

- ⁴ Ağzımdan kötü söz çıkmayacak,
Dilimden yalan dökülmeyecek.
- ⁵ Size asla hak vermeyecek,
Son soluğuumu verene dek suçsuz olduğumu söyleyeceğim.
- ⁶ Doğruluğuma sarılacak, onu bırakmayacağım,
Yaşadığım sürece vicdanım beni suçlamayacak.
- ⁷ “Düşmanlarım kötüler gibi,
Bana saldıranlar haksızlar gibi cezalandırılsın.
- ⁸ Tanrısız insanın umudu nedir
Tanrı onu yok ettiğinde, canını aldığında?
- ⁹ Başına sıkıntı geldiğinde,
Tanrı feryadını duyar mı?
- ¹⁰ Her Şeye Gücü Yeten'den zevk alır mı?
Her zaman Tanrı'ya yakarır mı?
- ¹¹ “Tanrı'nın gücünü size öğreteceğim,
Her Şeye Gücü Yeten'in tasarısını gizlemeyeceğim.
- ¹² Aslında siz, hepiniz gördünüz bunu,
Öyleyse ne diye boş boş konuşuyorsunuz?
- ¹³ “Kötünün Tanrı'dan alacağı pay,
Zorbanın Her Şeye Gücü Yeten'den alacağı miras şudur:
- ¹⁴ Çocukları ne kadar çok olursa olsun, kılıçla öldürülecek,
Soyu yeterince ekmek bulamayacaktır.
- ¹⁵ Sağ kalanlar hastalıktan ölüp gömülecek,
Dul karıları ağlamayacaktır.
- ¹⁶ Kötü insan kum gibi gümüş yiğsa,
Yığınla giysi biriktirse,
- ¹⁷ Onun biriktirdiğini doğru insan giyecek,
Gümüşü suçsuz paylaşacak.
- ¹⁸ Evini güve kozası gibi inşa eder,
Bekçinin kurduğu çardak gibi.
- ¹⁹ Zengin olarak yatar, ama bu öyle sürmez,
Gözlerini açtığında hepsi yok olup gitmiştir.
- ²⁰ Dehşet onu sel gibi basar,
Kasırga gece kapar götürür.
- ²¹ Doğu rüzgarı onu uçurup götürür,
Yerinden silip süpürür.
- ²² Acımasızca üzerine eser,
Elinden kaçmaya çalışırken.
- ²³ Onunla alay ederek el çırpar,
Yerinden ıslık çalar.”*

28

Bilgelik Üzerine

- ¹ Gümüş maden ocağından elde edilir,
Altını aritmak için de bir yer vardır.

* 27:23 Bazı uzmanlara göre 27:13-23 ayetleri Sofar'in sözleridir.

- 2** Demir topraktan çıkarılır,
Bakırsa taştan.
- 3** İnsan karanlığa son verir,
Koyu karanlığın, ölüm gölgesinin taşlarını
Son sınırına kadar araştırır.
- 4** Maden kuyusunu insanların oturduğu yerden uzakta açar,
İnsan ayağının unuttuğu yerlerde,
Herkesten uzak iplere sarılıp sallanır.
- 5** Ekmek topraktan çıkar,
Toprağın altı ise yanmış, altüst olmuştur.
- 6** Kayalarından laciverttaşçı çıkar,
Yüzeyi altın tozunu andırır.
- 7** Yırtıcı kuş yolu bilmez,
Doğanın gözü onu görmemiştir.
- 8** Güçlü hayvanlar oraya ayak basmamış,
Aslan oradan geçmemiştir.
- 9** Madenci elini çakmak taşına uzatır,
Dağları kökünden altüst eder.
- 10** Kayaların içinden tüneller açar,
Gözleri değerli ne varsa görür.
- 11** Irmakların kaynağını tıkar,
Gizli olanı ışığa çıkarır.
- 12** Ama bilgelik nerede bulunur?
Aklın yeri neresi?
- 13** İnsan onun değerini bilmez,
Yaşayanlar diyarında ona rastlanmaz.
- 14** Engin, "Bende değil" der,
Deniz, "Yanında değil."
- 15** Onun bedeli saf altınla ödenmez,
Değeri gümüşle ölçülmez.
- 16** Ona Ofir altınıyla, değerli oniksle,
Laciverttaşıyla değer biçilmez.
- 17** Ne altın ne cam onunla karşılaşılabilir,
Saf altın kaplara değişilmez.
- 18** Yanında mercanın billurun sözü edilmez,
Bilgeliğin değeri mücevherden üstünür.
- 19** Kuş topazı onunla denk sayılmaz,
Saf altıyla ona değer biçilmez.
- 20** Öyleyse bilgelik nereden geliyor?
Aklın yeri neresi?
- 21** O bütün canlıların gözünden uzaktır,
Gökte uçan kuşlardan bile saklıdır.
- 22** Yıkım'la Ölüm:
"Kulaklarımıza ancak fisiltisini duydu" der.
- 23** Onun yolunu Tanrı anlar,
Yerini bilen O'dur.
- 24** Çünkü O yeryüzünün uçlarına kadar bakar,
Göklerin altındaki her şeyi görür.

- 25 Rüzgara güç verdiği,
Suları ölçtügü,
26 Yağmura kural koyduğu,
Yıldırıma yol açtığı zaman,
27 Bilgeligi görüp değerini biçti,
Önu onaylayıp araştırdı.
28 İnsana, “İşte Rab korkusu, bilgelik budur” dedi,
“Kötülükten kaçınmak akıllılıktır.”

29

Eyüp

1 Eyüp yine anlatmaya başladı:

- 2 “Keşke geçen aylar geri gelseydi,
Tanrı'nın beni kolladığı,
3 Kandilinin başının üstünde parladığı,
Işığıyla karanlıkta yürüdüğüm günler,
4 Keşke olgunluk günlerim geri gelseydi,
Tanrı'nın çadırımı dostça koruduğu,
5 Her Şeye Gücü Yeten'in henüz benimle olduğu,
Çocuklarımın çevremde bulunduğu,
6 Yollarımın sütle yıkandığı,
Yanındaki kayanın zeytinyağı akıttığı günler!
7 “Kent kapısına gidip
Kürsumü meydana koyduğumda,
8 Gençler beni görüp gizlenir,
Yaşlılar kalkıp ayakta dururlardı;
9 Önderler konuşmaktan çekinir,
Elleriyle ağızlarını kaparlardı;
10 Soyluların sesi kesilir,
Dilleri damaklarına yapışırı.
11 Beni duyan kutlar,
Beni gören överdi;
12 Çünkü yardım isteyen yoksulu,
Desteği olmayan öksüzü kurtarırdım.
13 Ölmeye olanın hayır duasını alır,
Dul kadının yüreğini sevinçten coştururdum.
14 Doğruluğu giysi gibi giyindim,
Adalet kaftanım ve sarığımı sanksi.
15 Kör'lere göz,
Topaflara ayaktım.
16 Yoksullara babalık eder,
Garibin davasını üstlenirdim.
17 Haksızın çenesini kırar,
Avını dişlerinin arasından kapardım.
18 “ ‘Son soluğumu yuvamda vereceğim’ diye düşünüyordum,
'Günlerim kum taneleri kadar çok.

- 19** Köküm sulara erişecek,
Çiy geceyi dallarında geçirecek.
20 Aldığım övgüler tazelenecek,
Elimdeki yay yenilenecek.'
- 21** "İnsanlar beni saygıyla dinler,
Öğüdümü sessizce beklerlerdi.
22 Ben konuşuktan sonra onlar konuşmazdı,
Sözlerim üzerlerine damlardı.
23 Yağmur beklercesine beni bekler,
Son yağmurları içercesine sözlerimi içlerlerdi.
24 Kendilerine gülümsemiğimde gözlerine inanmazlardı,
Güler yüzünlüğüm onlara cesaret verirdi.
25 Onların yolunu ben seçer, başlarında dururdum,
Askerlerinin ortasında kral gibi otururdum,
Yaslıları avutan biri gibiydim.

30

- 1** "Ama şimdi, yaşı benden küçük olanlar
Benimle alay etmeyecektir,
Oysa babalarını sürümün köpeklerinin
Yanına koymaya tenezzül etmezdim.
2 Çünkü güçleri tükenmişti,
Bileklerinin gücü ne işime yarardı?
3 Yoksulluktan, açlıktan bitkindiler,
Akşam çölde, issız çorak yerlerde kök kemiriyorlardı.
4 Çalılıklarda karapazı toplayıyor,
Retem kökü yiyorlardı.
5 Toplumdan kovuluyorlardı,
İnsanlar hırsızlıklar gibi onlara bağıryordu.
6 Korkunç vadilerde, yerdeki deliklerde,
Kaya kovuklarında yaşıyorlardı.
7 Çalıların arasında anılır,
Çalı altında birbirine sokulurlardı.
8 Aptalların, adı sanı belirsiz insanların çocuklarıydılar,
Ülkeden kovulmuşlardır.
9 "Şimdiye destan oldum dillerine,
Ağızlarına doladılar beni.
10 Benden tiksiniyor, uzak duruyorlar,
Yüzüme tükürmekten çekinmiyorlar.
11 Tanrı ipimi çözüp beni alçalttığı için
Dizginsiz davranışmaya başladılar bana.
12 Sağimdaki ayak takımı üzerime yürüyor,
Ayaklarımı kaydırıyor,
Bana karşı rampalar kuruyorlar.
13 Yolumu kesiyor,
Kimseden yardım görmeden
Beni yok etmeye çalışıyorlar.
14 Koca bir gedikten girer gibi ilerliyor,

Yıkıntılar arasından üzerime yuvarlanıyorlar.

- ¹⁵ Dehşet çöktü üzerime,
Onurum rüzgara kapılmış gibi uçtu,
Mutluluğum bulut gibi geçip gitti.

- ¹⁶ “Şimdi tükeniyorum,
Aci günler beni ele geçirdi.
¹⁷ Geceleri kemiklerim sizliyor,
Beni kemiren acılar hiç durmuyor.
¹⁸ Tanrı'nın şiddetini
Üzerimdeki giysiye dönüştü,
Gömleğimin yakası gibi beni sıkıyor.
¹⁹ Beni çamura fırlattı,
Toza, küle döndüm.

- ²⁰ “Sana yakarıyorum, ama yanıt vermiyorsun,
Ayağa kalktığında gözünü bana dikiyorsun.
²¹ Bana acımasız davranışlıyım,
Bileğinin gücüyle beni eziyorsun.
²² Beni kaldırıp rüzgara bindiriyorsun,
Fırtınanın içinde darmadağın ediyorsun.
²³ Biliyorum, beni ölüme,
Bütün canlıların toplanacağı yere götüreceksin.
²⁴ “Kuşkusuz düşenin dostu olmaz,
Felakete uğrayıp yardım istediğiinde.
²⁵ Sıkıntıya düşen için ağlamaz mıydım?
Yoksullar için üzülmez miydim?
²⁶ Ama ben iyilik beklerken kötülük geldi,
İşik umarken karanlık geldi.
²⁷ İçim kaynıyor, rahatım yok,
Önümde acı günler var.
²⁸ Yaslı yaslı dolaşıyorum, güneş yok,
Topluluk içinde kalkıp feryat ediyorum.
²⁹ Çakallarla kardeş,
Baykuşlarla arkadaş oldum.
³⁰ Derim karardı, soyuluyor,
Kemiklerim ateşten yanıyor.
³¹ Lirimin sesi yas feryadına,
Neyimin sesi ağlayanların sesine döndü.

31

- ¹ “Gözlerimle antlaşma yaptım
Şehvetle bir kızı bilmemek için.
² Çünkü insanın yukarıdan, Tanrı'dan payı nedir,
Yücelerden, Her Şeye Gücü Yeten'den mirası ne?
³ Kötüler için felaket,
Haksızlık yapanlar için bela değil mi?
⁴ Yürüdüğüm yolları görmüyor mu,

Attığım her adımı saymıyor mu?

- 5 “Eğer yalan yolunda yürüdümse,
Ayağım hileye seğırttiyse,
6 Tanrı beni doğru teraziyle tartsın,
Kusursuz olduğumu görsün-
7 Adımım yoldan saptıysa,
Yüreğim gözüme izlediyse,
Ellerim pisliğe bulaştıysa,
8 Ektiğimi başkaları yesin,
Ekinlerim kökünden sökülsün.

- 9 “Eğer gönlümü bir kadına kaptırdıysam,
Komşumun kapısında pusuya yattıysam,
10 Karım başkasının buğdayını öğütsün,
Onunla başka erkekler yatsın.
11 Çünkü bu utanç verici,
Yargılanması gereken bir suç olurdu.
12 Yıkım diyarına dek yakan bir ateşтир o,
Bütün ürünümü kökünden kavururdu.

- 13 “Benimle ters düştüklerinde
Kölemin ve hizmetçimin hakkını yemişsem,
14 Tanrı yargıladığında ne yaparım?
Hesap sordduğunda ne yanıt veririm?
15 Beni ana karnında yaratılan onu da yaratmadı mı?
Rahimde bize biçim veren O değil mi?

- 16 “Eğer yoksulların dileğini geri çevirdimse,
Dul kadının umudunu kırdımsa,
17 Ekmeğimi yalnız yedim,
Öksüzle paylaşmadımsa,
18 Gençliğimden beri öksüzü baba gibi büyütmedimse,
Doğduğumdan beri dul kadına yol göstermedimse,
19 Giysisi olmadığı için can çekisen birini
Ya da örtüsü olmayan bir yoksulu gördüm de,
20 Koyunlarımın yünüyle ıstımadıysam,
O da içinden beni kutsamadıysa,
21 Mahkemedede sözümün geçtiğini bilerek
Öksüze el kaldırımdısa,
22 Kolumnumdan düşün,
Kol kemiğim kırılsın.
23 Çünkü Tanrı'dan gelecek beladan korkarım,
O'nun görkeminden ötürü böyle bir şey yapamam.

- 24 “Eğer umudumu altınına bağladımsa,
Saf altını, ‘Güvencim sensin’ dedimse,
25 Servetim çok,
Varlığımı bileğimle kazandım diye sevindimse,
26 İşıldayan güneşe,
Parıldayarak hareket eden aya bakıp da,

- 27 İçimden ayartıldığma,
Elim onlara taptığımı gösteren bir öpüçük yolladıysa,
28 Bu da yargılanacak bir suç olurdu,
Çünkü yücelerdeki Tanrı'yı yadsımiş olurdum.
- 29 “Eğer düşmanımın yıkımına sevindim,
Başına kötülük geldi diye keyiflendimse,
30 Kimsenin canına lanet ederek
Ağzımın günah işlemesine izin vermedim-
31 Evimdeki insanlar, ‘Eyüp’ün verdiği etle
Karnını doyurmayan var mı?’ diye sormadıysa,
32 -Hiçbir yabancı geceyi sokakta geçirmezdi,
Çünkü kapım her zaman yolculara açıktı-
33-34 Kalabalıktan çok korktuğum,
Boyların aşağılamasından yıldıgım,
Susup dışarı çıkmadığım için
Suçumu bağırmada gizleyip
Adem gibi isyanımı örttümse,
- 35 -“Keşke beni dinleyen biri olsa!
İşte savunmamı imzalıyorum,
Her Şeye Gücü Yeten bana yanıt versin!
Hasmimin yazdığı tomar elimde olsa,
36 Kuşkusuz onu omuzumda taşır,
Taç gibi başıma koyardım.
37 Attığım her adımı ona bildirir,
Kendisine bir önder gibi yaklaşırımd.-
- 38 “Toprağım bana feryat ediyorsa,
Sabanın açtığı yarıklar bir ağızdan ağlıyorsa,
39 Ürününü para ödemeden yedimse
Ya da üzerinde oturanların kalbini kırdımsa,
40 Orada buğday yerine diken,
Arpa yerine delice bitsin.”

Eyüp'ün konuşması sona erdi.

32

Elihu

¹ Böylece bu üç kişi Eyüp'e yanıt vermekten vazgeçti, çünkü Eyüp kendi doğruluğundan emindi. ² Ram ailesinden Bûzlu Barakel oğlu Elihu Eyüp'e çok öfkelendi. Çünkü Eyüp kendini Tanrı'dan haklı görüyordu. ³ Elihu Eyüp'ün üç arkadaşına da öfkelendi, çünkü Eyüp'ü* suçlamalarına karşın sağlam bir yanıt bulamamışlardı. ⁴ Elihu Eyüp'le konuşmak için sırasını beklemiştir, çünkü ötekiler yaşça kendisinden büyüktü. ⁵ Bu üç kişinin başka bir şey söyleyemeyeceğini görünce öfkesi alevlendi.

⁶ Bûzlu Barakel oğlu Elihu şöyle konuştu:

* ^{32:3} “Eyüp'ü”: Bazı eski İbranî din bilginlerine göre “Tanrı'yı”.

“Ben yaşa küçüğüm, sizse yaşılsınız.

Bu yüzden çekindim, bildiğimi söylemekten korktum.

⁷ ‘Çok gün görenler konuşsun’ dedim,

‘Çok yıl yaşayanlar bilgeliği öğretsin.’

⁸ Oysa insana ruh,

Her Şeye Gücü Yeten'in soluğu akıl verir.

⁹ Akıl yaşta değil baştadır.

Adaleti anlamak yaşa bakmaz.

¹⁰ “Bu yüzden, ‘Beni dinleyin’ diyorum,

Ben de bildiğimi söyleyeyim.

¹¹ Siz konuşurken ben bekledim,

Siz ne diyeceğiniz araştırırken

Düşüncelerinizi dinledim.

¹² Bütün dikkatimi size çevirdim.

Ama hiçbirini Eyüp'ün haksızlığını kanıtlayamadı,

Onun söylediğillerine karşılık veremedi.

¹³ ‘Biz bilgelige eristik,

Bırakın Tanrı onu haksız çikarsın, insan değil’ demeyin.

¹⁴ Ama Eyüp'ün sözlerinin hedefi ben değildim,

Bu yüzden onu sizin sözlerinizle yanıtlamayacağım.

¹⁵ “Onlar yıldı, yanıt veremiyorlar artık,

Söyledeyecek şeyleri kalmadı.

¹⁶ Onlar konuşmuyor diye ben beklemeli miyim,

Duruyor, yanıt vermiyorlar diye?

¹⁷ Benim de söyleyecek sözüm var,

Ben de bildiğimi söyleyeceğim.

¹⁸ Çünkü içim dolu,

İçimdeki ruh beni zorluyor.

¹⁹ İçim açılmamış şarap gibi,

Yeni şarap tulumları gibi patlamak üzere.

²⁰ Konuşup rahatlamalıyım,

Ağzımı açıp yanıtlamalıyım.

²¹ Kimseye ayrıcalık göstermeyecek,

Kimseye yaltaklanmayacağım.

²² Çünkü yaltaklanmayı bilsen,

Yaratıcı beni hemen yok ederdi.

33

¹ “Ama şimdi lütfen sözümü dinle, Eyüp,
Söyledeyeceğim her şeye kulak ver.

² Ağzımı açtım açacağım,
Söyledeyeceklerim dilimin ucunda.

³ Sözlerim temiz bir yürekten çıkyor,
Dudaklarım bildiklerini içtenlikle söylüyor.

⁴ Beni Tanrı'nın Ruhu yarattı,
Her Şeye Gücü Yeten'in soluğu yaşam veriyor bana.

⁵ Elinden gelirse beni yanıtla,
Kendini hazırla, karşısında dur.

- 6** Tanrı'nın önünde ben de tipki senin gibiym,
Ben de balıktan yaratıldım.
- 7** Onun için dehşetim seni yıldırmasın,
Baskım sana ağır gelmesin.
- 8** “Sesin hâlâ kulaklarında,
Şöyle demiştin:
- 9** ‘Ben kusursuz ve günahsızım,
Temiz ve suçsuzum.
- 10** Yine de Tanrı bana karşı bahane arıyor,
Beni düşman görüyor.
- 11** Ayaklarımı tomruğa vuruyor,
Yollarımı gözetliyor.’
- 12** “Ama sana şunu söyleyeyim,
Bu konuda haksızsun.
Çünkü Tanrı insandan büyüktür.
- 13** İnsanın hiçbir sözünü yanıtlamıyor diye
Niçin O'nunla çekişiyorsun?
- 14** Çünkü insan anlamasa da,
Tanrı şu ya da bu yolla konuşur.
- 15** Rüyada, geceleyin görümde,
İnsanları ağır uyku basınca,
Yataktakalarla,
- 16** Kulaklarına konuşur,
Uyarısıyla onları korkutur;
- 17** Onları yaptıkları kötülükten döndürmek,
Gururdan uzak tutmak,
- 18** Canlarını çukurdan,
Hayatlarını ölümden kurtarmak için.
- 19** İnsan yatağında açılarla,
Kemiklerinde dinmez sizilarla yola getirilir.
- 20** Öyle ki, içi yemek kaldırırmaz,
En lezzetli yiyecekten tiksir.
- 21** Eti erir, görünmez olur,
Gözükmenen kemikleri ortaya çıkar.
- 22** Canı çukura,
Hayati ölüm meleklerine yaklaşır.
- 23** “Yine de insana doğruya bildirmek için
Yanında bir melek, bin melekten biri
Arabulucu olarak bulunursa,
- 24** Ona lütfeder de,
'Onu ölüm çukuruna inmekten kurtar,
Ben fidyeyi buldum' derse,
- 25** Eti çocuk eti gibi yenilenir,
Gençlik günlerine döner.
- 26** Dua ettiğinde Tanrı ondan hoşnut kalır,
O da Tanrı'nın yüzünü görüp sevinir.
Tanrı onun durumunu düzeltir.
- 27** Sonra insanların önünde türkü çağırır:

‘Günah işleyip doğru yoldan saptım,
Ama Tanrı hak ettiğim cezayı vermedi bana,
28 Canımı çukura inmekten O kurtardı,
İşığı görmek için yaşayacağım.’

29-30 “İşte, insanın canını çukurdan çıkarmak,
Onu yaşam ışığıyla aydınlatmak için
Tanrı bütün bunları iki kez,
Hatta üç kez yapar.

31 “İyi dinle, Eyüp, kulak ver,
Sen sus, ben konuşacağım.

32 Söyledeyeceğin bir şey varsa söyle,
Çünkü seni haklı çıkarmak isterim.

33 Yoksa, beni dinle,
Sus da sana bilgelik öğretiyim.”

34

¹ Elihu konuşmasına şöyle devam etti:

2 “Ey bilgeler, sözlerimi dinleyin,
Kulak verin bana, ey bilgi sahipleri.

3 Çünkü damak nasıl yemeği tadarsa,
Kulak da sözleri sinar.

4 Gelin, doğruya seçelim,
İyi birlikte öğrenelim.

5 “Çünkü Eyüp, ‘Ben suçsuzum’ diyor,
‘Tanrı hakkımı elimden aldı.

6 Haklı olduğum halde yalancı sayılıyorum,
Suçsuz olduğum halde okunla yaraladın beni.’

7 Eyüp gibisi var mı?
Alayı su gibi içiyor!

8 Kötülük yapanlarla dostluk edip geziyor,
Kötülerle aynı yolda yürüyor.

9 Çünkü, ‘Tanrı’yı hoşnut etmeye çalışmak
İnsana yarar getirmez’ diyor.

10 “Bu yüzden, ey sağduyulu insanlar, beni dinleyin!
Tanrı kötüyük yapar mı,
Her Şeye Gücü Yeten haksızlık eder mi? Asla!

11 Çünkü O herkese yaptığıının karşılığını öder,
Hak ettiğini başına getirir.

12 Tanrı kesinlikle kötüyük etmez,
Her Şeye Gücü Yeten adaleti saptırmaz.

13 Kim yeryüzünü O’na emanet etti?
Kim O’nu bütün dünyanın başına atadı?

14 Eğer niyet eder de
Ruhunu ve soluğunu geri çekerse,

- 15** Bütün insanlık bir anda yok olur,
İnsan yine toprağa döner.
- 16** “Aklın varsa dinle,
Kulak ver sözlerime.
- 17** Adaletten nefret eden hiç hükmü sürebilir mi?
Adil ve güçlü olanı suçlayacak mısan?
- 18** Krallara, ‘Değersizsiniz’,
Soylulara, ‘Kötüsünüz’ diyen,
- 19** Önderlere ayrıcalık tanımayan,
Zengini yoksuldan çok önemsemeyen O değil mi?
Çünkü hepsi O'nun ellerinin işidir.
- 20** Gece yarısı bir anda ölürlər,
Herkes sarsılır, ölüp gider,
Güçlüler de insan eli deðmeden alınıp götürülür.
- 21** “Tanrı'nın gözleri insanların yolundan ayrılmaz,
Attıkları her adımı görür.
- 22** Kötülük yapanların gizlenebileceği
Ne karanlık bir yer vardır, ne de ölüm gölglesi.
- 23** Yargılanmak için önüne gelsinler diye,
Tanrı insanları sorgulamaya pek gereklidir.
- 24** Araştırmadan güclü insanları kırar,
Onların yerine başkalarını diker.
- 25** Çünkü ne yaptıklarını bilir,
Gece onları deviriverir, ezilirler.
- 26** Herkesin gözü önünde
Kötülükleri yüzünden onları cezalandırır;
- 27** Artık O'nun ardından gitmedikleri,
Yollarının hiçbirini dikkate almadıkları için.
- 28** Yoksulun feryadını O'na duyurdular;
Düşkünlerin feryadını işitti.
- 29** Ama Tanrı sessiz kalırsa kim O'nu suçlayabilir?
Yüzünü gizlerse kim O'nu görebilir?
Bir ulusa karşı da bir insana karşı da O hep aynıdır,
- 30** Tanrısız insan krallık etmesin,
Halka tuzak kurmasın diye.
- 31** “Kimse Tanrı'ya,
‘Suçluyum, artık kötülük yapmayacağım’ dedi mi,
- 32** Göremediğini sen bana öğret,
Haksızlık ettimse, bir daha etmem?”
- 33** O'nu reddettiğin halde,
Senin keyfince mi seni ödüllendirmeli?
Çünkü karar verecek olan sensin, ben değil,
Öyleyse anlat bana bildiğini.
- 34** “Sağduyulu insanlar,
Beni dinleyen bilgeler diyecekler ki,
- 35** Eyüp bilsizce konuşuyor,
Sözlerinin değeri yok.”

- 36** Kötü biri gibi yanıtladığı için
Keşke Eyüp'ün sinanması sonsuza dek sürse!
37 Çünkü günahına isyan da ekliyor,
Önümüzde alay edercesine el çırpatıyor,
Tanrı'ya karşı konuşukça konuşuyor."

35

- 1** Elihu konuşmasına şöyle devam etti:
2 " Tanrı'nın önünde haklıyım" diyorsun.
Doğru buluyor musun bunu?
3 Ama hâlâ, 'Günah işlemezsem
Yararım ne, kazancım ne?' diye soruyorsun.
4 "Ben yanıtlayayım seni
Ve arkadaşlarını.
5 Göklere bak da gör,
Üzerinde yükselen bulutlara göz gezdir.
6 Günah işlersen, Tanrı'ya ne zararı olur?
İsyanların çoksa ne olur O'na?
7 Doğrusan, O'na verdığın nedir,
Ya da ne alır O senin elinden?
8 Kötülüğün ancak senin gibi birine zarar verir,
Doğruluğun ise yalnız insanoğlu içindir.
9 "İnsanlar ağır baskı altında feryat ediyor,
Güçlülere karşı yardım istiyor.
10 Ama kimse, 'Nerede Yaratıcıcm Tanrı?' demiyor;
O Tanrı ki, gece bize ezgiler verir,
11 Yeryüzündeki hayvanlardan çok bize öğretir
Ve bizi gökteki kuşlardan daha bilge kilar.
12 Kötülerin gururu yüzünden insanlar feryat ediyor,
Ama yanıtlayan yok.
13 Gerçek şu ki, Tanrı boş feryadı dinlemez,
Her Şeye Gücü Yeten bunu önemsemeyez.
14 O'nu görmediğini söylediğin zaman bile
Davan O'nun öündedir, bekle;
15 Madem bu öfkeyle şimdî cezalandırmadı,
İsyana da pek aldırmaz diyorsun.
16 Bu yüzden Eyüp ağzını boş yere açıyor,
Bilgisizce konuşukça konuşuyor."

36

- 1** Elihu konuşmasına şöyle devam etti:
2 "Biraz bekle, sana açıklayayım,
Çünkü Tanrı için söylenecek daha çok söz var.

- ³ Bilgimi geniş kaynaklardan toplayacağım,
Yaratıcıma hak vereceğim.
- ⁴ Kuşkusuz söylediğim hiçbir şey yalan değil,
Karşında bilgide yetkin biri var.
- ⁵ "Tanrı güçlündür, ama kimseyi hor görmez,
Güçlü ve amacında kararlı.
- ⁶ Kötülerin yaşamaz,
Ezilenin hakkını verir.
- ⁷ Gözlerini doğru kişiden ayırmaz,
Onu krallarla birlikte tahta oturtur,
Sonsuza dek yükseltir.
- ⁸ Ama insanlar zincire vurulur,
Baskı altında tutulurlarsa,
- ⁹ Onlara yaptıklarını,
Gurura kapılıp isyan ettiklerini bildirir.
- ¹⁰ Öğdüünü dinletir,
Kötülükten dönmelerini buyurur.
- ¹¹ Eğer dinler ve O'na kulluk ederlerse,
Kalan günlerini bolluk,
Yıllarını rahatlık içinde geçirirler.
- ¹² Ama dinlemezlerse ölürlər,
Ders almadan yok olurlar.
- ¹³ "Tanrısızlar öfkelerini içlerinde gizler,
Kendilerini bağıladıında Tanrı'dan yardım istemezler.
- ¹⁴ Genç yaşıta ölüp giderler,
Yaşamları putperest tapınaklarında fuhuş iş edinmiş erkekler arasında
sona erer.
- ¹⁵ Ama Tanrı acı çekenleri acı çektileri için kurtarır,
Düşkünlere kendini dinletir.
- ¹⁶ "Evet, seni sıkıntıdan çeker çıkarırı;
Darlığın olmadığı geniş bir yere,
Zengin yiyeceklerle bezenmiş bir sofraya.
- ¹⁷ Oysa şimdi kötülerin hak ettiği cezayı çekiyorsun,
Yargı ve adalet yakalamış seni.
- ¹⁸ Dikkat et, para seni baştan çıkarmasın,
Büyük bir rüşvet seni saptırmasın.
- ¹⁹ Zenginliğin ya da bütün gücün yeter mi
Sıkıntı çekmeni önlemeye?
- ²⁰ Halkların yeryüzünden
Yok edildiği geceyi özleme.
- ²¹ Dikkat et, kötülige dönme,
Çünkü sen onu düşkünlüğe yeğledin.
- ²² "İşte Tanrı gücüyle yükselir,
O'nun gibi öğretmen var mı?
- ²³ Kim O'na ne yapması gerektiğini söyleyebilir?
Kim O'na, 'Haksızlık ettin' diyebilir?
- ²⁴ O'nun işlerini yüceltmelisin, anımsa bunu,

- İnsanların ezbellerle övdüğü işlerini.
 25 Bütün insanlar bunları görmüştür,
 Herkes onları uzaktan izler.
 26 Evet, Tanrı öyle büyktür ki, O'nu anlayamayız,
 Varlığının süresi hesaplanamaz.
- 27 "Su damalarını yukarı çeker,
 Buharından yağmur damlatır.
 28 Bulutlar nemini döker,
 İnsanların üzerine bol yağmur yağdırır.
 29 Bulutları nasıl yaydığını,
 Göksel konutundan nasıl gürlediğini kim anlayabilir?
 30 Şimşekleri çevresine nasıl yaydığını,
 Denizin dibine dek nasıl ulaştırdığına bakın.
 31 Tanrı halkları böyle yönetir,
 Bol yiyecek sağlar.
 32 Şimşegi elliyle tutar,
 Hedefine vurmasını buyurur.
 33 O'nun gürleyışı fırtınayı haber verir,
 Şıgırlar bile fırtına kopacağını bildirir.

37

- 1 "Yüreğim titrer buna,
 Yerinden oynar.
 2 Dinleyin, gürleyen sesini dinleyin,
 Ağzından çıkan sesi!
 3 Şimşegini göğün altındaki her yere,
 Yeryüzünün dört bucagına salar.
 4 Ardından bir ses gümbürder,
 Görkemli sesiyle gürler.
 Sesi duyulunca şimşekleri alikoymaz.
 5 Tanrı'nın sesi şaşılacak biçimde gürler,
 O, anlayışımızın ötesinde büyük işler yapar.
 6 Çünkü kara, 'Yere düş' der,
 Sağanağa, 'Bütün şiddetin boşal.'
 7 Yarattığı bütün insanlar ne yaptığıni bilsin diye,
 Herkese işini bırakır.
 8 Hayvanlar kovuklarına girer,
 İnlerinde otururlar.
 9 Kasırga yuvasından kopar,
 Soğuk saçılıan rüzgarlardan.
 10 Tanrı'nın soluğu suları dondurur,
 Geniş sular buz tutar.
 11 Bulutlara nem yükler,
 Şimşegini her yana yayar.
 12 Yeryüzünde ne buyurursa yapmak üzere
 Bulutlar O'nun istediği yönde döner durur.
 13 Ya insanları cezalandırmak
 Ya da yeryüzünü sulayıp sevgisini göstermek için
 Yağmur gönderir.

- 14** “Dinle, Eyüp,
Dur da düşün Tanrı'nın şaşılısı işlerini.
- 15** Tanrı'nın bulutları nasıl düzenlediğini,
Şimşegini nasıl çaktırdığını biliyor musun?
- 16** Bulutların dengesini,
Bilgisi kusursuz olanın şaşılısı işlerini biliyor musun?
- 17** Dünyanın soluğu kesildiğinde
Güneyin kavurucu rüzgarı altında
Giysilerin seni terletmez mi?
- 18** Dökme tunç bir ayna kadar sert olan gökkubbeyi
O'nunla birlikte yayabilir misin?
- 19** “O'na ne söyleyeceğimizi öğret bize,
Çünkü karanlık yüzünden sözümüzü düzten veremiyoruz.
- 20** Konuşmak istedigim O'na söylenebilir mi?
Kimse yutulmak ister mi?
- 21** Rüzgar geçip göğü temizlediğinde
Gökte parıldayan ışığa kimse bakamaz.
- 22** Altın parıltısı geliyor kuzyeden,
Tanrı korkunç görkeme bürenmiş.
- 23** Her Şeye Gücü Yeten'e biz ulaşamayız.
Gücü yücedir,
Adaleti ve eşsiz doğruluğuyla kimseyi ezmez.
- 24** Bu yüzden insanlar O'na saygı duyar,
Çünkü O, bilgeleri dikkate almaz.”

38

Tanrı Konuşuyor

1 RAB kasırganın içinden Eyüp'ü şöyle yanıtladı:

- 2** “Bilsizce sözlerle
Tasarımı karartan bu adam kim?
- 3** Şimdi erkek gibi kuşağına beline vur da,
Ben sorayım, sen anlat.
- 4** “Ben dünyanın temelini atarken sen neredeydin?
Anlıyorsan söyle.
- 5** Kim saptadı onun ölçülerini? Kuşkusuz biliyorsun!
Kim çekti ipi üzerine?
- 6** Neyin üstüne yapıldı temelleri?
Kim koydu köşe taşını,
- 7** Sabah yıldızları birlikte şarkı söyleken,
İlahi varlıklar* sevinçle çığrışırken?

- 8** “Denizin ardından kapıları kim kapadı,
Ana rahminden fişkırdığı zaman;
- 9** Ona bulutları giysi,
Koyu karanlığı kundak yaptığım,
- 10** Sınırını koyduğum,

38:2 Eyüp.42:3 * **38:7** “İlahi varlıklar”: İbranice “Tanrı oğulları”.

38:8 Yer.5:22

- Kapılarıyla sürgülerini yerleştirdiğim,
 11 'Buraya kadar gelip öteye geçmeyeceksin,
 Gururlu dalgaların şurada duracak' dediğim zaman?
- 12 "Sen ömründe sabaha buyruk verdin mi,
 Şafağa yerini gösterdin mi;
 13 Yeryüzünün uçlarını tutsun,
 Oradaki kötüler silkilip atılsın diye?
 14 Mühür basılan balık gibi biçim değiştir yeryüzü,
 Giysi kıvrımları gibi göze çarpar.
 15 Kötülerin ışıkları alınır,
 Kalkan kolları kırılır.
- 16 "Denizin kaynaklarına vardın mı,
 Gezdin mi enginin diplerinde?
 17 Ölüm kapıları sana gösterildi mi?
 Gördün mü ölüm gölgesinin kapılarını?
 18 Dünyanın genişliğini kavradın mı?
 Anlat bana, bütün bunları biliyorsan.
- 19 "Işığın bulunduğu yerin yolu nerede?
 Ya karanlık, onun yeri neresi?
 20 Onları yerlerine götürübilir misin?
 Evlerinin yolunu biliyor musun?
 21 Bilmediğin şey yok zaten,
 Çünkü onlarla aynı zamanda doğmuşsun!
 Ö kadar yaşılsın!
- 22 "Karın ambarlarına girdin mi,
 Dolunun ambarlarını gördün mü?
 23 Ben onları sıkıntılı günler için,
 Kavga ve savaş günleri için saklıyorum.
 24 Nerede işığın dağıtıldığı,
 Doğu rüzgarının yeryüzüne saçıldığı yere giden yol?
 25 Kim sellere kanal,
 Yıldırımlara yol açtı;
 26 Kimsenin yaşamadığı toprakları,
 İnsanın bulunmadığı çölü sulasın diye;
- 27 Kurak ve ıssız yeri doyursun,
 Ot bitirsin diye?
 28 Yağmurun babası var mı?
 Çiy damallarını kim yarattı?
 29 Buz kimin rahminden çıktı?
 Göklerden düşen kıraklı kim doğurdu,
 30 Sular taş gibi katılışıp
 Enginin yüzü donunca?
- 31 "Ülker yıldızlarını bağlayabilir misin?
 Oryon'un bağlarını çözebilir misin?
 32 Mevsimlerinde çıkartabilir misin takımıydırlar?

- Büyük ve Küçük Ayl'a yol gösterebilir misin?
- ³³ Biliyor musun göklerin yasalarını?
Tanrı'nın yönetimini yeryüzünde kurabilir misin?
- ³⁴ "Başına bol yağmur yağşın diye
Bulutlara sesini duyurabilir misin?
- ³⁵ Varıp da, 'Buradayız' desinler diye,
Şimşekleri gönderebilir misin?
- ³⁶ Kim misırturasına bilgelik,
Horoza[†] anlayış verdi?
- ³⁷ Kimin bulutları sayacak bilgisi var?
Kim göklerin tulumlarını boşaltabilir,
- ³⁸ Toprak sertleşip
Parçaları birbirine yapışınca?
- ³⁹ "Dışı aslanlar için sen avlanabilir misin,
Genç aslanların karnını doyurabilir misin,
- ⁴⁰ İnlerine sindikleri,
Çalılıkta pusuya yattıkları zaman?
- ⁴¹ Kuzgunu yiyeceğini kim sağlıyor,
Yavruları Tanrı'ya feryat edip
Açılıktan kıvrandığı zaman?

39

- ¹ "Dağ keçilerinin ne zaman doğurduğunu biliyor musun?
Geyiklerin yavruladığı zamanı sen mi gözlüyorsun?
- ² Sen mi sayiyorsun doğuruncaya dek geçirdikleri ayları?
Doğurdukları zamanı biliyor musun?
- ³ Çöküp yavrularını doğurur,
Kurtulurlar sancılarından.
- ⁴ Güçlenir, kırda büyür yavrular,
Gider, bir daha dönmezler.
- ⁵ "Kim yaban eşegini başı boş gönderdi,
Kim bağlarını çözdü?
- ⁶ Yurt olarak ona bozkırı,
Barınak olarak tuzlayı verdim.
- ⁷ Kentteki kargaşa güller o,
Sürücünün bağırdığını duymaz.
- ⁸ Otlamak için tepeleri dolaşır,
Yeşillik arar.
- ⁹ "Yaban öküzü sana kulluk etmek ister mi?
Geceyi senin yemliğinin yanında geçirir mi?
- ¹⁰ Sabanla yarık açın diye ona bağ vurabilir misin?
Arkanda, ovalarda tırmık çeker mi?
- ¹¹ Çok güçlü diye ona bel bağlayabilir misin?
Ağır işini ona bırakabilir misin?

[†] 38:36 Misırturasıyla horozun havadaki olası değişikliği sezdirilerini sanılırdı. Bu iki sözcük "yüreğimiz" ve "aklımız" anlamuna da gelebilir.

- 12** Ekinini getireceğine,
 Buğdayını harman yerinde toplayacağına güvenir misin?
- 13** “Devekuşunun kanatları sevinçle dalgalanır,
 Ama leyleğin kanatları ve tüyleriyle kıyaslanamaz.
- 14** Devekuşu yumurtalarını yere bırakır,
 Onları kumda ısıtır,
- 15** Ayak altında ezilebileceklerini,
 Yabanıl hayvanlarca çığnenebileceklerini düşünmez.
- 16** Yavrularına sert davranır, kendinin değilmiş gibi,
 Çektiği zahmetin boş gideceğine üzülmmez.
- 17** Çünkü Tanrı ona bilgelik bağışlamamış,
 Anlayıştan pay vermemiştir.
- 18** Yine de koşmak için kabarınca
 Ata ve bincisine güler.
- 19** “Sen mi ata güç verdin,
 Dalgalanan yeleyi boynuna giydirdin?
- 20** Sen misin onu çekirge gibi sıçratan,
 Gururlu kişnemesiyle korku saçtıran?
- 21** Ayaklıları toprağı şiddetle eşer,
 Güçünden ötürü sevinçle coşar,
 Savaşçının üstüne yürür.
- 22** Korkuya güler, hiçbir şeyden yılmaz,
 Kılıç önünde geri adım atmaz.
- 23** Ok kılıfı, parıldayan mızrak ve pala
 Üzerinde takırdar atın.
- 24** Coşku ve heyecanla uzaklıklarını yutar,
 Boru çalınca duramaz yerinde.
- 25** Boru çaldıkça, ‘Hil’ diye kişişer,
 Savaş kokusunu, komutanların gürleyen sesini,
 Savaş çığlıklarını uzaklardan duyar.
- 26** “Atmaca senin bilgeliğinle mi süzülüyor,
 Kanatlarını güneye doğru açıyor?
- 27** Kartal senin buyruğunla mı yükseliyor,
 Yuvasını yüksekklere kuruyor?
- 28** Uçurum kenarlarında konaklıyor,
 Sivri kayalar onun kaleşi.
- 29** Oradan gözetliyor yiyeceğini,
 Gözleri avını uzaktan seçiyor.
- 30** Onun yavruları kanla beslenir,
 Leşler neredeyse, o da oradadır.”

40

1 RAB Eyüp'e şöyle dedi:

2 “Her Şeye Gücü Yeten'le çatışan O'nun yola getirebilir mi?
 Tanrı'yı suçlayan yanıtlasın.”

3 O zaman Eyüp RAB'bi şöyle yanıtladı:

4 "Bak, ben degersiz biriyim,
Sana nasıl yanıt verebilirim?
Ağzımı elimle kaptıyorum.

5 Bir kez konuştum, yanıt almadım,
İkinci kez konuşamam artık."

6 RAB kasırganın içinden Eyüp'ü şöyle yanıtladı:

7 "Şimdi erkek gibi kuşağıını beline vur da,
Ben sorayım, sen anlat.

8 "Adaletimi boşça mı çıkaracaksın?
Kendini haklı çıkarmak için beni mi suçlayacaksın?

9 Sende Tanrı'nın bileği gibi bilek var mı?
Sesin O'nunki gibi gürleyebilir mi?

10 Öyleyse şan ve şeref'e bürün,
Görkem ve yükseltik kuşan.

11 Gazabının ateşini saç,
Gururluya bakıp onu alçalt.

12 Gururluya bakıp onu çökert,
Kötüler bulundukları yerde ez.

13 Hepsini birlikte toprağa göm,
Mezarda yüzlerini kefenle sar.

14 O zaman sağ kolunun seni kurtarabileceğini
Ben de kabul ederim.

15 "Seninle birlikte yarattığım Behemot'a* bak,
Şığır gibi ot yiyor.

16 Bak, ne güç var belinde,
Karnının kasları ne güçlü!

17 Kuyruğunu sedir ağacı gibi sallıyor,
Simsıkıdır uyluk lifleri.

18 Kemikleri tunç borular,
Kaburgaları demir çubuklar gibidir.

19 Tanrı'nın yapıtları arasında ilk sırayı alır,
Yalnız Yaratıcısı ona kılıçla yaklaşırlar.

20 Tepeler ürünlerini ona getirir,
Bütün yabani hayvanlar yanında oynasırlar.

21 Hünnap çalıları altında,
Kamışlarla örtülü bir bataklıkta yatar.

22 Hünnaplar onu gölgelerinde saklar,
Vadideki kavaklar kuşatır.

23 Irmak coşsa bile o ürkmez,
Güvenlik içindedir,
Seria Irmağı boğazına dayansa bile.

24 Gözleri açıkken kim onu tutabilir,
Kim kancayla burnunu delebilir?

* **40:15** "Behemot": Behemot'un hangi hayvan olduğu kesin bilinmiyor. Su aygırı, fil, timsah ya da soyu tükenmiş bir hayvan olduğu sanılır.

41

- ¹ “Livyatan’ı* çengelle çekebilir misin,
Dilini halatla bağlayabilir misin?
- ² Burnuna sazdan ip takabilir misin,
Kancayla çenesini delebilir misin?
- ³ Yalvarıp yakarır mı sana,
Tatlı tatlı konuşur mu?
- ⁴ Seninle antlaşma yapar mı,
Onu ömür boyu köle edesin diye?
- ⁵ Kuşla oynar gibi onunla oynayabilir misin,
Hizmetçilerin eğlensin diye ona tasma takabilir misin?
- ⁶ Balıkçılar onun üzerine pazarlık eder mi?
Tüccarlar aralarında onu böler mi?
- ⁷ Derisini zipkinlərlə,
Başını mızraklarla doldurabilir misin?
- ⁸ Elini üzerine koy da, çıkacak çingarı gör,
Bir daha yapmayacaksın bunu.
- ⁹ Onu yakalamak için umutlanma,
Görünüşü bile insanın ödüünü patlatır.
- ¹⁰ Onu uyandıracak kadar yürekli adam yoktur.
Öyleyse benim başında kim durabilir?
- ¹¹ Kim benden hesap vermemi isteyebilir?
Göklerin altında ne varsa bana aittir.
- ¹² “Onun kolları, bacakları,
Zorlu gücü, güzel yapısı hakkında
Konuşmadan edemeyeceğim.
- ¹³ Onun giysisinin öünü kim açabilir?
Kim onun iki katlı zırhını delebilir†?
- ¹⁴ Ağızının kapılarını açmaya kim yeltenebilir,
Dehşet verici dişleri karşısında?
- ¹⁵ Sımsıkı kenetlenmiş
Sırtındaki‡ sıra sıra pullar,
- ¹⁶ Öyle yakındır ki birbirine
Aralarından hava bile geçmez.
- ¹⁷ Birbirlerine geçmişler,
Yapışmış, ayrılmazlar.
- ¹⁸ Aksırmazı ışık saçar,
Gözleri şafak gibi parıldar.
- ¹⁹ Ağızından alevler fışkırır,
Kıvılcımlar saçılır.
- ²⁰ Kaynayan kazandan,
Yanan sazdan çıkan duman gibi
Burnundan duman tüter.
- ²¹ Soluğu kömürleri tutuşturur,
Alev çıkar ağzından.

* **41:1** “Livyatan”: Livyatan’ın hangi hayvan olduğu kesin olarak bilinmiyor. Timsah ya da soyu tükenmiş bir hayvan olduğu sanılıyor. **41:11** Rom.11:35 † **41:13** Olası metin “Kim onun iki katlı zırhını delebilir?” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Kim çift gem takmak için ona yaklaşabilir?” ‡ **41:15** Olası metin “Sırtındaki” (bkz. Septuaginta, Vulgata), Masoretik metin “Gurur duyduğu”.

- ²² Boynu güclüdür,
Dehşet önü sıra gider.
- ²³ Etinin katmerleri birbirine yapışmış,
Sertleşmiş üzerinde, kimildamazlar.
- ²⁴ Göğüsü taş gibi serttir,
Değirmenin alt taşı gibi sert.
- ²⁵ Ayağa kalktı mı güçüler dehşete düşer,
Çıkardığı gürültüden ödleri patlar.
- ²⁶ Üzerine gidildi mi ne kılıç işler,
Ne mızrak, ne cirit, ne de kargı.
- ²⁷ Demir saman gibi gelir ona,
Tunç çürük odun gibi.
- ²⁸ Oklar onu kaçırmasın,
Anız gibi gelir ona sapan taşları.
- ²⁹ Anız sayılır onun için topuzlar,
Vinlayan palaya güler.
- ³⁰ Keskin çömlük parçaları gibidir karnının altı,
Düven gibi uzanır çamura.
- ³¹ Derin suları kaynayan kazan gibi fokurdatır,
Denizi merhem çömlek gibi karıştırır.
- ³² Ardında parlak bir iz bırakır,
İnsan enginin saçları ağarmış sanır.
- ³³ Yeryüzünde bir eşи daha yoktur,
Korkusuz bir yaratıktır.
- ³⁴ Kendini büyük gören her varlığı aşağılar,
Gururlu her varlığın kralı odur.”

42

Eyüp'ün Yeni Bir Yaşama Dönüşü

¹ O zaman Eyüp RAB'bi şöyle yanıtladı:

- ² “Senin her şeyi yapabileceğini biliyorum,
Hiçbir amacına engel olunmaz.
- ³ ‘Tasarımı bilgisizce karartan bu adam kim?’ diye sordun.
Kuşkusuz anlamadığım şeyleri konuştum,
Beni aşan, bilmemişim şaşılısı işleri.
- ⁴ ‘Dinle de konuşmayı’ dedin,
‘Ben sorayım, sen anlat.’
- ⁵ Kulaktan duymayı bildiklerim senin hakkında,
Şimdiye gözlerimle gördüm seni.
- ⁶ Bu yüzden kendimi hor görüyorum,
Toz ve kül içinde tövbe ediyorum.”

Rab'bin Kararı

⁷ RAB Eyüp'le konuşuktan sonra, Temanlı Elifaz'a: “Sana ve iki dostuna karşı öfkem alevlendi” dedi, “Çünkü kulum Eyüp gibi hakkında doğruyu konuşmadınız.” ⁸ Şimdi yedi boğa, yedi koç alıp kulum Eyüp'ün yanına gidin, kendiniz için yakmalık sunu sunun. Kulum Eyüp sizin için dua etsin. Çünkü onun duasını kabul eder, aptallığınızı karşılığını vermem. Kulum Eyüp gibi

hakkında doğruya konuşmadınız.”⁹ Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildat, Naamalı Sofar gidip RAB'bin söylediğini yaptılar. RAB de Eyüp'ün duasını kabul etti.

Tanrı Eyüp'ü Yeniden Bolluğa Kavuşturuyor

¹⁰ Eyüp dostları için dua ettikten sonra, RAB onu eski gönencine kavuşturup ona önceki varlığının iki katını verdi. ¹¹ Bütün erkek ve kız kardeşleri, eski tanıdıklarının hepsi Eyüp'ün yanına gelip evinde onunla birlikte yemek yediler. Acısını paylaşıp RAB'bin başına getirmiş olduğu felaketlerden ötürü onu avuttular. Her biri ona bir parça gümüş*, bir de altın halka verdi. ¹² RAB Eyüp'ün sonunu başından bereketli kıldı. On dört bin koyuna, altı bin deveye, bin çift öküze, bin eşeğe sahip oldu. ¹³ Yedi oğlu, üç kızı oldu. ¹⁴ İlk kızının adını Yemima, ikincisinin Kesia, üçüncüsünün Keren-Happuk koydu. ¹⁵ Ülkenin hiçbir yerinde Eyüp'ün kızları kadar güzel kızlar yoktu. Babaları, kardeşlerinin yanısıra onlara da miras verdi.

¹⁶ Bundan sonra Eyüp yüz kırk yıl daha yaşadı, oğullarını, dört göbek torunlarını gördü. ¹⁷ Kocayıp yaşama doyarak öldü.

^{42:10} *Eyü.1:1-3* * ^{42:11} “Bir parça gümüş”: İbranice “Bir kesita”. Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimi idi.

MEZMURLAR

GİRİŞ

Mezmurlar (Zebur diye de bilinir) ilahi ve dua kitabıdır. Uzun bir süre içinde farklı yazarlar tarafından yazılmıştır. İsaaililer bu dua ve ilahileri kendi tapınmalarında kullanıyorlardı.

Bu ilahileri birkaç sınıfa ayıralım: Övgü ve tapınma ilahileri, ağıtlar; yardım, korunma ve kurtuluş için edilen dualar; bağışlanmak için yalvarışlar; Tanrı'nın kutsamasına karşı şükran ilahileri; düşmanın cezalandırılması için dilekler. Bu dualar kişi ve ulus adına edildi. Bazıları kişinin en derin duygularını yansıtırken, bazıları da Tanrı halkın duygusu ve gereksinimlerini dile getirir.

Mezmurlar şiir kitabıdır. İbrani şiirinin en belirgin özelliği paralelizmdir. Paralelizm birinci dizedeki konuyu ikinci ya da üçüncü dizelerde de farklı biçimlerde tekrarlamaktır. İkinci ve üçüncü dizeler aynı konuyu karşıt biçimde geliştirir, tasvir eder ya da doruğa ulaştırır.

9+10, 34, 37, 111, 112, 119 ve 145. mezmurlar akrostiş biçimde yazılmıştır, yani ayetler sırasıyla İbrani alfabetesinin harfleriyle başlar.

1. KİTAP

1

1. Mezmur

- 1 Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğdüyle yürümez,
Günahkârların yolunda durmaz,
Alaycılar arasında oturmaz.
- 2 Ancak zevkini RAB'bin Yasası'ndan alır
Ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür.
- 3 Böylesi akarsu kıyılara dikilmiş ağaca benzer,
Meyvesini mevsiminde verir,
Yaprağı hiç solmaz.
Yaptığı her işi başarırlar.
- 4 Köprüler böyle değil,
Rüzgarın savurduğu saman çöpüne benzerler.
- 5 Bu yüzden yargılanınca aklanamaz,
Doğrular topluluğunda yer bulamaz günahkârlar.
- 6 Çünkü RAB doğruların yolunu gözetir,
Kötülerin yolu ise ölüme götürür.

2

2. Mezmur

- 1 Nedir uluslar arasındaki bu kargaşa,
Neden boş düzenler kurar bu halklar?
- 2 Dünyanın kralları saf bağlıyor,
Hükümdarlar birleşiyor
RAB'be ve meshettiği krala* karşı.

3 “Koparalım onların kayışlarını” diyorlar,
“Atalım überimizden bağlarını.”

4 Göklerde oturan Rab gülüyör,
Onlarla eğleniyor.

5 Sonra öfkeyle uyarıyor onları,
Gazabıyla dehşete düşürüyor

6 Ve, “Ben kralımı
Kutsal dağım Siyon'a oturttum” diyor.

7 RAB'bin bildirisini ilan edeceğim:
Bana, “Sen benim oğlumsun” dedi,
“Bugün ben sana baba oldum.”

8 Dile benden, miras olarak sana ulusları,
Mülk olarak yeryüzünün dört bucağını vereyim.

9 Demir çomakla kıracaksın[†] onları,
Çömlük gibi parçalayacaksn.”

10 Ey krallar, akıllı olun!
Ey dünya önderleri, ders alın!

11 RAB'be korkuya hizmet edin,
Titreyerek sevinin.

12 Oğulu öpün ki öfkelenmesin,
Yoksa izlediğiniz yolda mahvolursunuz.
Çünkü öfkesi bir anda alevleniverir.
Ne mutlu O'na sięgınanlara!

3

3. Mezmur

Davut'un oğlu Avşalom'dan kaçtığı zaman yazdığı mezmur

1 Ya RAB, düşmanlarım ne kadar çoğaldı,
Hele bana karşı ayaklananlar!

2 Birçoğu benim için:
“Tanrı katında ona kurtuluş yok!” diyor.

Sela

*

3 Ama sen, ya RAB, çevremde kalkansın,
Onurum, başımı yukarı kaldırın sensin.

4 RAB'be seslenirim,
Yanıtlar beni kutsal dağından.

Sela

5 Yatar uyurum,
Uyanır kalkarı, RAB destektir bana.

6 Korkum yok
Çevremi saran binlerce düşmandan.

7 Ya RAB, kalk, ey Tanrım, kurtar beni!

2:7 Elç.13:32-33; İbr.1:5; 5:5 **2:9** Va.2:26-28; 12:5; 19:15 [†] **2:9** Masoretik metin “Kıracaksın”, Septuaginta, Süryanice “Güdeceksin”. **3:** 2Sa.15:13-17:22 * **3:2** “Sela”: Müzikte duruş ifade eden bir terim olduğu sanılıyor.

Vur bütün düşmanların çenesine,
Kir kötülerin dişlerini.

⁸ Kurtuluş RAB'dedir,
Halkının üzerinde olsun bereketin!

Sela

4*4. Mezmur*

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Davut'un mezmuru

¹ Sana seslenince yanıtla beni,
Ey adil Tanrı!
Ferahlat beni sıkıntıya düştüğümde,
Lütfet bana, kulak ver duama.

² Ey insanlar, ne zamana dek
Onurumu utanca çevireceksiniz?
Ne zamana dek boş şeylere gönül verecek,
Yalan peşinde koşacaksınız?

Sela*

³ Bilin ki, RAB sadık kulunu kendine ayırmıştır,
Ne zaman seslensem, duyar beni.

⁴ Öfkelenebilrsiniz, ama günah işlemeyin;
İyi düşünün yatağınızda, susun.

Sela

⁵ Doğruluk kurbanları sunun RAB'be,
O'na güvenin.

⁶ “Kim bize iyilik yapacak?” diyen çok.
Ya RAB, yüzünün ışığıyla bizi aydınlat!

⁷ Öyle bir sevinç verdin ki bana,
Onların bol tahlil ve yeni şaraptan aldığı sevinçten fazla.

⁸ Esenlik içinde yatar uyunurum,
Çünkü yalnız sen, ya RAB,
Güvenlik içinde tutarsın beni.

5*5. Mezmur*

Müzik şefi için - Ney için - Davut'un mezmuru

¹ Sözlerime kulak ver, ya RAB,
İniltilerimi işit.

² Feryadımı dinle, ey Kralım ve Tanrı!
Duam sanadır.

³ Sabah sesimi duyarsın, ya RAB,
Her sabah sana duamı sunar, umutla beklerim.

⁴ Çünkü sen kötülükten hoşlanan Tanrı degilsin,
Kötülük senin yanında barınmaz.

- 5** Böbürlenenler önünde duramaz,
Bütün suç işleyenlerden nefret duyar,
6 Yalan söyleyenleri yok edersin;
Ya RAB, sen eli kanlılardan,
Aldaticılardan tıksınırsın.
- 7** Bense bol sevgin sayesinde
Kutsal tapınağına gireceğim;
Oraya doğru saygıyla eğileceğim.
8 Yol göster bana doğruluğunla, ya RAB,
Düşmanlarımıza karşı!
Yolunu önumde düzle.
- 9** Çünkü onların sözüne güvenilmez,
Yürekleri yıkım dolu.
Ağızları açık birer mezardır,
Yaltaklanır dururlar.
10 Ey Tanrı, onları suçlu çıkar!
Kurdukları düzen yıkımlarına yol açın.
Kov onları sayısız isyanları yüzünden.
Çünkü sana karşı ayaklandılar.
- 11** Sevinsin sana sığınan herkes,
Sevinç çığlıklarını atsın sürekli,
Kanat ger üzerlerine;
Sevinçle coşsun adını sevenler sende.
12 Çünkü sen doğru kişiyi kutsarsın, ya RAB,
Çevresini kalkan gibi lütfunla sararsın.

6

6. Mezmur

Müzik şefi için - Sekiz telli sazlarla*
Davut'un mezmuru

- 1** Ya RAB, öfkeyle azarlama beni,
Gazapla yola getirme.
2 Lütfet bana, ya RAB, bitkinim;
Şifa ver bana, ya RAB, kemiklerim sizliyor,
3 Çok acı çekiyorum.
Ah, ya RAB!
Ne zamana dek sürecek bu?
4 Gel, ya RAB, kurtar beni,
Yardım et sevginden dolayı.
5 Çünkü ölüler arasında kimse seni anmaz,
Kim şükür sunar sana ölüler diyarından?
6 İnleye inleye bitti,
Döşeğim su içinde bütün gece ağlamaktan,
Yatağım sırlısklam gözyaşlarından.
7 Kederden gözlerimin feri söñüyor,

5:9 Rom.3:13 * **6:** "Sekiz telli sazlarla": İbranice "Sekizinciye göre", anlamı kesin olarak bilinmiyor. **6:1** Mez.38:1

Zayıflıyor gözlerim düşmanlarım yüzünden.

- ⁸ Ey kötülük yapanlar,
Uzak durun benden,
Çünkü RAB ağlayışımı işitti.
- ⁹ Yalvarışımı duydu,
Duamı kabul etti.
- ¹⁰ Bütün düşmanlarım utanacak,
Hepsini dehşet saracak,
Ansızın geri donecekler utanç içinde.

7

7. Mezmur

- Benyaminli Kûş'un sözlerine ilişkin
Davut'un RAB'be okuduğu şigayon*
- ¹ Sana sığınıyorum, ya RAB Tanrım!
Peşime düşenlerden kurtar beni,
Özgür kıl.
- ² Yoksa aslan gibi parçalayacaklar beni,
Kurtaracak biri yok diye,
Lime lime edecekler etimi.
- ³ Ya RAB Tanrım, eğer şunu yaptıysam:
Birine haksızlık ettiysem,
- ⁴ Dostuma ihanet ettiysem,
Düşmanımı nedensiz soyduysam,
- ⁵ Ardıma düşsün düşman,
Yakalasın beni,
Canımı yerde çığnesin,
Ayak altına alsın onurumu.

Sela*

- ⁶ Öfkeyle kalk, ya RAB!
Düşmanlarının gazabına karşı çık!
Benim için uyan!
Buyur, adalet olsun.
- ⁷ Uluslar topluluğu çevreni sarsın,
Onları yüce katından yönet.
- ⁸ RAB halkları yargılar;
Beni de yargıla, ya RAB,
Doğruluğuma, dürüstlüğüme göre.
- ⁹ Ey adil Tanrım!
Kötülerin kötülüğü son bulsun,
Doğrular güvene kavuşsun,
Sen ki akılları, gönülleri sınarsın.
- ¹⁰ Tanrı kalkan gibi yanibaşında,
Temiz yürekleri O kurtarır.
- ¹¹ Tanrı adil bir yargıçıdır,

* 6:8 Mat.7:23; Luk.13:27 7: "Şigayon": Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi.
Va.2:23

- Öyle bir Tanrı ki, her gün öfke saçar.
- 12** Kötüler yola gelmezse,
Tanrı kılıçını biler,
Yayımı gerip hedefine kurar.
- 13** Hazır bekler ölümcül silahları,
Alevli okları.
- 14** İşte kötü insan kötülük sanıları çekiyor,
Fesada gebe kalmış,
Yalan doğuruyor.
- 15** Bir kuyu açıp kazıyor,
Kazdığı kuyuya kendisi düşüyor.
- 16** Kötülüğü kendi başına gelecek,
Zorbalığı kendi tepesine inecek.
- 17** Şükredeyim doğruluğu için RAB'be,
Yüce RAB'bin adını ilahilerle öveyim.

8

8. Mezmur

Müzik şefi için - Gittit* üzerine - Davut'un mezmuru

- 1** Ey Egemenimiz RAB,
Ne yüce adın var yeryüzünün tümünde!
Gökyüzünü görkeminle kapladın.
- 2** Çocukların, hatta emziktekilerin sesiyle
Set çektin hasımlarına,
Düşmanı, öç alanı yok etmek için.
- 3** Seyrederken ellerinin eseri olan gökleri,
Oraya koyduğun ayı ve yıldızları,
- 4** Soruyorum kendi kendime:
“İnsan ne ki, onu anasın,
Ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi gösteresin?”
- 5** Nerdeyse bir tanrı yaptı onu†,
Başına yücelik ve onur tacını koydun.
- 6** Ellerinin yapıtları üzerine onu egemen kıldın,
Her şeyi ayağlarının altına serdin;
- 7** Davarları, sıgırları,
Yabanıl hayvanları,
- 8** Gökteki kuşları, denizdeki balıkları,
Denizde kırıdaşan bütün canlıları.
- 9** Ey Egemenimiz RAB,
Ne yüce adın var yeryüzünün tümünde!

* **7:14** Eyü.15:35; Yşa.59:4 ** **8:** “Gittit”: Bir müzik terimi ya da üzüm sıkma mevsiminde okunan bir ilahi olabilir. **8:2** Mat.21:16 **8:4** Eyü.7:17-18; Mez.144:3; İbr.2:6-8 † **8:5** “Nerdeyse bir tanrı yaptı onu” (bkz. Yar.1:26-28): Septuaginta'da “Onu meleklerden biraz aşağı kıldın” (bkz. İbr.2:6-8).

8:6 1Ko.15:27; Ef.1:22; İbr.2:8

9

*9. Mezmur**

Müzik şefi için - "Oğulun Ölümü" makamında -
Davut'un mezmuru

¹ Ya RAB, bütün yüregimle sana şükredeceğim,
Yaptığın harikaların hepsini anlatacağım.
² Sende sevinç bulacak, coşacağım,
Adını ilahilerle öveceğim, ey Yüceler Yücesi!

³ Düşmanlarım geri çekilirken,
Sendeleyip ölüyorlar senin önünde.

⁴ Çünkü hakkımı, davamı sen savundun,
Adil yargıç olarak tahta oturdun.

⁵ Ulusları azarladın, kötüleri yok ettin,
Sonsuza dek adlarını sildin.

⁶ Yok olup gitti düşmanlar sonsuza dek,
Kökünden söktün kentlerini,
Anıları bile silinip gitti.

⁷ Oysa RAB sonsuza dek egemenlik sürer,
Yargı için kurmuştur tahtını;

⁸ O yönetir doğrulukla dünyayı,
O yargular adaletle halkları.

⁹ RAB ezilenler için bir sığınak,
Sıkıntılı günlerde bir kaledir.

¹⁰ Seni tanıyanlar sana güvenir,
Çünkü sana yönelerleri hiç terk etmedin, ya RAB.

¹¹ Siyon'da oturan RAB'bi ilahilerle övün!
Yaptıklarını halklar arasında duyurun!

¹² Çünkü dökülen kanın hesabını soran anımsar,
Ezilenlerin feryadını unutmaz.

¹³ Acı bana, ya RAB!
Ey beni ölümün eşigidinden kurtaran,
Benden nefret edenler yüzünden çektiğim sıkıntıya bak!

¹⁴ Öyle ki, övgüye değer işlerini anlatayım,
Siyon Kenti'nin kapılarında
Sağladığı kurtuluşla sevineyim.

¹⁵ Uluslar kendi kazdıkları kuyuya düştü,
Ayakları gizledikleri ağa taktıldı.

¹⁶ Adil yargırlarıyla RAB kendini gösterdi,
Kötüler kendi kurdukları tuzağa düştü.

Higayon
sela*

†

¹⁷ Kötüler ölüler diyarına gidecek,

* **9:** Birçok İbranice el yazmasında 9. ve 10. Mezmur birleşik yazılır. kesin olarak bilinmeyen bir müzik terimi.

† **9:16** "Higayon": Anlamı

- Tanrı'yi unutan bütün uluslar...
- ¹⁸ Ama yoksul büsbütün unutulmayacak,
Mazlumun umudu sonsuza dek kırılmayacak.
- ¹⁹ Kalk, ya RAB! İnsan galip çıkmasın,
Huzurunda yargılansın uluslar!
- ²⁰ Onlara dehşet saç, ya RAB!
Sadece insan olduklarını bilsin uluslar.

Sela

10*10. Mezmur*

- ¹ Ya RAB, neden uzak duruyorsun,
Sıkıntılı günlerde kendini gizliyorsun?
- ² Kötüler gururla mazlumları avlıyor,
Mazlumlar kötülerin kurduğu tuzağa düşüyor.
- ³ Kötü insan içindeki isteklerle övünür,
Açgözlü insan RAB'be lanet okur, O'nu hor görür.
- ⁴ Kendini beğenmiş kötü insan Tanrı'ya yönelmez,
Hep, "Tanrı yok!" diye düşünür.
- ⁵ Kötülerin yolları her zaman başarıya götürür.
Öyle yucedir ki senin yargıların,
Kötüler anlayamaz, düşmanına burun kıvirır.
- ⁶ İçinden, "Ben sarsılmam" der,
"Hiçbir zaman sıkıntıya düşmem."
- ⁷ Ağızı lanet, hile ve zulüm dolu,
Dilinin altında kötülük ve fesat saklı.
- ⁸ Köylerin çevresinde pusu kurar,
Masumu gizli yerlerde öldürür,
Çaresizi sinsice gözler.
- ⁹ Gizli yererde pusuya yatar
Çalılıktaki aslan gibi,
Kapmak için mazlumu bekler
Ve ağına düşürüp yakalar.
- ¹⁰ Kurbanları çaresiz çöker,
Saldırının üstün gücü altında ezilir.
- ¹¹ Kötü insan içinden, "Tanrı unuttu" der,
"Örttü yüzünü, asla göremez."
- ¹² Kalk, ya RAB, kaldır elini, ey Tanrı!
Mazlumları unutma!
- ¹³ Neden kötü insan seni hor görsün,
İçinden, "Tanrı hesap sormaz" desin?
- ¹⁴ Oysa sen sıkıntı ve acı çekenleri görüsün,
Yardım etmek için onları izlersin;

Çaresizler sana dayanır,
Öksüzün yardımcı sensin.

15 Kötünün, haksızın kolunu kır,
Sormadık hesap kalmasın yaptığı kötülükten.

16 RAB sonsuza dek kral kalacak,
Uluslar O'nun ülkesinden temizlenecek.

17 Mazlumların dileğini duyarsın, ya RAB,
Yüreklendirirsın onları,
Kulağın hep üzerlerinde;

18 Öksüze, düşküne hakkını vermek için,
Bir daha dehşet saçmasın ölümlü insan.

11

11. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

1 Ben RAB'be sıyınlırm,
Nasıl dersiniz bana,
“Kuş gibi kaç dağlara.

2 Bak, kötüler yaylarını geriyor,
Temiz yürekli insanları
Karankılıta vurmak için
Oklarını kirişine koyuyor.

3 Temeller yıkılırsa,
Ne yapabilir doğru insan?”

4 RAB kutsal tapınağındadır,
O'nun tahtı göklerdedir,
Bütün insanları görür,
Herkesi sınar.

5 RAB doğru insanı sınar,
Kötüden, zorbalığı sevenden tıksınır.

6 Kötülerin üzerine kızgın korlar ve kükürt yağdıracak,
Paylarına düşen kâse kavurucu rüzgar olacak.

7 Çünkü RAB doğrudur, doğruları sever;
Dürüst insanlar O'nun yüzünü görecek.

12

12. Mezmur

Müzik şefi için - Sekiz telli sazlarla* -
Davut'un mezmuru

1 Kurtar beni, ya RAB, sadık kulun kalmadı,
Güvenilir insanlar yok oldu.

2 Herkes birbirine yalan söylüyor,
Dalkavukluk, ikiyüzlülük ediyor.

3 Sustursun RAB dalkavuklarının ağızını,

* **12:** “Sekiz telli sazlarla”: İbranice “Sekizinciye göre”, anlamı kesin olarak bilinmiyor.

Büyüklenen dilleri.

- ⁴ Onlar ki, "Dilimizle kazanırız,
Dudaklarımız emrimizde,
Kim bize efendilik edebilir?" derler.

⁵ "Şimdi kalkacağım" diyor RAB,
"Çünkü mazlumlar eziliyor,
Yoksullar inliyor,
Özledikleri kurtuluşu vereceğim onlara."

⁶ RAB'bin sözleri pak sözlerdir;
Toprak ocakta eritilmiş,
Yedi kez arıtlılmış gümüşe benzer.

⁷ Sen onları koru, ya RAB,
Bu kötü kuşaktan hep uzak tut!

⁸ İnsanlar arasında alçaklık rağbet görünce,
Kötüler her yanda dolaşır oldu.

13

13. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ne zamana dek, ya RAB,
Sonsuza dek mi beni unutacaksın?
Ne zamana dek yüzünü benden gizleyeceksin?
² Ne zamana dek içimde tasa,
Yüreğimde hep keder olacak?
Ne zamana dek düşmanım bana üstün çıkacak?

³ Gör halimi, ya RAB, yanıtla Tanrıım,
Gözlerimi aç, ölüm uykusuna dalmayayım.

⁴ Düşmanıım, "Onu yendik!" demesin,
Sarsıldığında hasımlarım sevinmesin.

⁵ Ben senin sevgine güveniyorum,
Yüreğim kurtarışınla coşsun.

⁶ Ezgiler söyleyeceğim sana, ya RAB,
Çünkü iyilik ettin bana.

14

14. Mezmur (Mez.53)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Akılsız içinden, "Tanrı yok!" der.
İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı yürüdü,
İyilik eden yok.

² RAB göklerden bakar oldu insanlara,
Akıllı, Tanrı'yı arayan biri var mı diye.

³ Hepsi saptı,

Tümü yozlaştı,
İyilik eden yok,
Bir kişi bile!

- ⁴ Suç işleyenlerin hiçbiri görmüyor mu?
Halkımı ekmek yer gibi yiyor,
RAB'be yakarmıyorlar.
- ⁵ Dehşete düşenler yeryüzünde,
Çünkü Tanrı doğruların yanındadır.
- ⁶ Mazlumun tasarılarını boş çıkarıldınız,
Ama RAB onun sığınağıdır.
- ⁷ Keşke İsrail'in kurtuluşu Siyon'dan gelse!
RAB halkını eski gönencine kavuşturunca,
Yakup soyu sevinecek, İsrail halkı coşacak.

15

15. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, çadırına kim konuk olabilir?
Kutsal dağında kim oturabilir?
- ² Kusursuz yaşam süren, adil davranışları,
Yürekten gerçeği söyleyen.
- ³ İftira etmez,
Dostuna zarar vermez,
Komşusuna kara çalmaz böylesi.
- ⁴ Aşağılık insanları hor görür,
Ama RAB'den korkanlara saygı duyar.
Kendi zararına ant içse bile, dönmez andından.
- ⁵ Parasını faize vermez,
Suçsuzu karşı rüşvet almaz.
Böyle yaşayan asla sarsılmayacak.

16

16. Mezmur

Davut'un Miktamu*

- ¹ Koru beni, ey Tanrı,
Çünkü sana sığınıyorum.
- ² RAB'be dedim ki, "Efendim sensin.
Senden öte mutluluk yok benim için."
- ³ Ülkedeki kutsallara gelince,
Soyludur onlar, bircik zevkim onlardır.
- ⁴ Başka ilahların ardından koşanların derdi artacak.
Onların kan sunularını dökmeyeceğim,
Adlarını ağızma almayacağım.

* **16:** "Miktam": Bir edebiyat ya da müzik terimi.

5 Benim payıma,
 Benim kâseme düşen sensin, ya RAB;
 Yaşamım senin ellerinde.

6 Payıma ne güzel yerler düştü,
 Ne harika bir mirasım var!

7 Övgüler sunarım bana öğüt veren RAB'be,
 Geceleri bile vicdanım uyarır beni.

8 Gözümü RAB'den ayırmam,
 Sağımda durduğu için sarsılmam.

9 Bu nedenle içim sevinç dolu, yüreğim coşuyor,
 Bedenim güven içinde.

10 Çünkü sen beni ölüler diyarına terk etmezsin,
 Sadık kulunun çürümesine izin vermezsin[†].

11 Yaşam yolunu bana bildirirsin.
 Bol sevinç vardır senin huzurunda,
 Sağ elinden mutluluk eksilmez.

17

17. Mezmur

Davut'un duası

1 Haklı davamı dinle, ya RAB,
 Feryadımı işit!
 Hilesiz dudaklardan çıkan duama kulak ver!

2 Haklı çıkar beni,
 Çünkü sen gerçeği görürsun.

3 Yüreğimi yokladın,
 Gece denedİN,
 Sinadın beni,
 Kötü bir şey bulmadın;
 Kararlıyım, ağızından kötü söz çıkmaz,

4 Başkalarının yaptıklarına gelince,
 Ben senin sözlerine uyarak
 Şiddet yollarından kaçındım.

5 Sıkı adımlarla senin yollarını tuttum,
 Kaymadı ayağlarım.

6 Sana yakarıyorum, ey Tanrı,
 Çünkü beni yanıtlaysın;
 Kulak ver bana, dinle söylediklerimi!

7 Göster harika sevgini,
 Ey sana siğmanları saldırganlardan sağ eliyle kurtaran!

8 Koru beni gözbebeği gibi;
 Kanatlarının gölgésine gizle

9 Kötülerin saldırısından,
 Çevremi saran ölümcül düşmanlarımdan.

16:8 Elç.2:25-28 **16:10** Elç.2:31; 13:35 [†] **16:10** "Sadık kulunun çürümesine izin vermezsin" ya da "Sadık kulunun ölüm çukurunu görmesine izin vermezsin."

- 10** Yürekleri yağ bağlamış,
Ağızları büyük laflar ediyor.
11 İzimi buldular, üzerime geliyorlar,
Yere vurmak için gözetliyorlar.
12 Tıpkı parçalamak için sabırsızlanan bir aslan,
Pusuya yatan genç bir aslan gibi.

- 13** Kalk, ya RAB, kes önlerini, eğ başlarını!
Kılıcınla kurtar canımı kötülerden,
14 Elinle bu insanlardan, ya RAB,
Yaşam payı bu dünyada olan insanlardan.
Varsın karınları vereceğin cezalara doysun,
Çocukları da yiyp doysun,
Artanı torunlarına kalsın!

- 15** Ama ben doğruluk sayesinde yüzünü göreceğim senin,
Uyanınca suretini görmeye doyacağım.

18. Mezmur
(2Sa.22:1-51)

Müzik şefi için - RAB'bin kulu Davut'un mezmuru -
RAB kendisini bütün düşmanlarının pençesinden ve
Saul'un elinden kurtardığı gün Davut
RAB'be şu ezgiyi okudu:

18

- 1** Seni seviyorum, gücüm sensin, ya RAB!
2 RAB benim kayam, sıığınağım, kurtarıcımdır,
Tanrıım, kayam, sıiginacak yerimdir,
Kalkanım, güçlü kurtarıcım, korunağımdır!
3 Övgüye değer RAB'be seslenir,
Kurtulurum düşmanlarından.
4 Ölüm iplerine dolanmıştım,
Yıkım selleri basmıştı beni,
5 Ölüler diyarının bağları sarmıştı,
Ölüm tuzakları çıkmıştı karşıma.
6 Sıkıntı içinde RAB'be yakardım,
Yardıma çağirdım Tanrı'mı.
Tapınağından sesimi duydu,
Haykırışım kulaklarına ulaştı.
7 O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı,
Titreyip sarsıldı dağların temelleri,
Çünkü RAB öfkelenmişti.
8 Burnundan duman yükseldi,
Ağzından kavurucu ateş
Ve korlar fişkırdı.
9 Kara buluta basarak
Gökleri yarıp indi.
10 Bir Keruv'a* binip uçtu,

- Rüzgar kanatlar takarak hızla geldi.
- ¹¹ Karanlığı örtündü,
Kara bulutları kendine çardak yaptı.
- ¹² Varlığını parlıtsısından,
Bulutlardan dolu ve korlar savruluyordu.
- ¹³ RAB göklerden gürledi,
Duyurdu sesini Yüceler Yücesi,
Dolu ve alevli korlarla.
- ¹⁴ Savurup oklarını düşmanlarını dağıttı,
Şimşek çaktırarak onları şaşkına çevirdi.
- ¹⁵ Denizin dibini göründü,
Yeryüzünün temelleri açığa çıktı, ya RAB,
Senin azarlamandan,
Burnundan çıkan güçlü soluktan.
- ¹⁶ RAB yukarıdan elini uzatıp tuttu,
Çıkardı beni derin sulardan.
- ¹⁷ Beni zorlu düşmanımdan,
Benden nefret edenlerden kurtardı,
Çünkü onlar benden güçlündü.
- ¹⁸ Felaket günümde karşıma dikildiler,
Ama RAB bana destek oldu.
- ¹⁹ Beni huzura kavuşturdu,
Kurtardı, çünkü benden hoşnut kaldı.
- ²⁰ RAB doğruluğumun karşılığını verdi,
Beni temiz ellerime göre ödüllendirdi.
- ²¹ Çünkü RAB'bin yolunda yürüdüm,
Tanrı'm'dan uzaklaşarak kötülük yapmadım.
- ²² O'nun bütün ilkelerini göz önünde tuttum,
Kurallarından ayrılmadım.
- ²³ O'nun gözünde kusursuzdum,
Suç işlemekten sakındım.
- ²⁴ Bu yüzden RAB beni doğruluğuma
Ve gözünde pak olan ellerime göre ödüllendirdi.
- ²⁵ Sadık kuluna sadakat gösterir,
Kusursuz olana kusursuz davranışırsın.
- ²⁶ Pak olanla pak olur,
Eğriye eğri davranışırsın.
- ²⁷ Alçakgönüllüler kurtarır,
Gururluların başını egersin.
- ²⁸ İşğımın kaynağı sensin, ya RAB, Tanrı'm!
Karanlığını aydınlatırsın.
- ²⁹ Desteğinle akıncılara saldırır,
Seninle surları aşarım, Tanrı'm.
- ³⁰ Tanrı'ının yolu kusursuzdur,
RAB'bin sözü arıdır.
O kendisine sağlanan herkesin kalkanıdır.
- ³¹ Var mı RAB'den başka tanrı?
Tanrımlız'dan başka kaya var mı?

- 32 Tanrı beni güçle donatır,
Yolumu kusursuz kılar.
 33 Ayaklar verdi bana, geyiklerinki gibi,
Doruklarda tutar beni.
 34 Bana savaşmayı öğretti,
Kollarımla tunç bir yayı gereym diye.
 35 Bana zafer kalkanını bağışlarsın,
Sağ elin destekler,
Alçakgönüllülüğün yükseltir beni.
 36 Bastığım yerleri genişletirsın,
Burkulmaz bileklerim.
 37 Kovalayıp yetiştirm düşmanlarıma,
Hepsi yok olmadan geri dönmédim.
 38 Ezdim onları, kalkamaz oldular,
Ayaklarımın altına serildiler.
 39 Savaş için beni güçle donattın,
Baña başkaldırınları önumde yere serdin.
 40 Düşmanımlı kaçmak zorunda bıraktın,
Benden nefret edenleri yok ettim.
 41 Feryat ettiler, ama kurtaran çıkmadı;
RAB'bi çağrırdılar, ama O yanıt vermedi.
 42 Ezdim onları, rüzgarın savurduğu toza döndüler,
Sokak çamuru gibi savurup attım.
 43 Halkının çekişmelerinden beni kurtardın,
Ulusların Önderi yaptın,
Tanimadığım halklar bana kulluk ediyor.
 44 Duyar duymaz sözümü dinlediler,
Yabancılar bana yaltaklandılar.
 45 Yabancıların betleri benizleri attı,
Titreyerek çıktılar kalelerinden.
 46 RAB yaşıyor! Kayam'a övgüler olsun!
Yücelsin kurtarıcım Tanrı!
 47 O'dur öcümü alan,
Halkları bana bağımlı kılan.
 48 Düşmanımdan kurtarır,
Başkaldırınlardan üstün kilar beni,
Zorbaların elinden alır.
 49 Bunun için uluslar arasında sana şükredeceğim, ya RAB,
Adını ilahilerle öveceğim.
 50 RAB kralını büyük zaferlere ulaştırır,
Meshettiği krala, Davut'a ve soyuna
Sonsuza dek sevgi gösterir.

19

19. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

¹ Gökler Tanrı'nın görkemini açıklamakta,

Gökkubbe ellerinin eserini duyurmaktır.

² Gün güne söz söyler,

Gece geceye bilgi verir.

³ Ne söz geçer orada, ne de konuşma,

Sesleri duyulmaz.

⁴ Ama sesleri yeryüzünü dolaşır,

Sözleri dünyanın dört bucağına ulaşır.

Güneş için göklerde çadır kurdu Tanrı.

⁵ Gerdekten çıkan güveye benzer güneş,

Koşuya çıkacak atlet gibi sevinir.

⁶ Göğün bir ucundan çıkar,

Öbür ucuna döner,

Hiçbir şey gizlenmez sıcaklığından.

⁷ RAB'bin yasası yetkindir, cana can katar,

RAB'bin buyrukları güvenilirdir,

Saf adama bilgelik verir,

⁸ RAB'bin kuralları doğrudur, yüreği sevindirir,

RAB'bin buyrukları arıdır, gözleri aydınlatır.

⁹ RAB korkusu paktır, sonsuza dek kalır,

RAB'bin ilkeleri gerçek, tamamen adildir.

¹⁰ Onlara altından, bol miktarda saf altından çok istek duyulur,

Onlar baldan, süzme petek balından tatlıdır.

¹¹ Uyarılar kulunu,

Onlara uyanların ödülü büyktür.

¹² Kim yanlışlarını görebilir?

Bağışla göremediğim kusurlarımı,

¹³ Bilerek işlenen günahlardan koru kulunu,

İzin verme bana egemen olmalarına!

O zaman büyük isyandan uzak,

Kusursuz olurum.

¹⁴ Ağızmdan çıkan sözler,

Yüreğimdeki düşünceler,

Kabul görsün senin önünde,

Ya RAB, kayam, kurtarıcım benim*!

20

20. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

¹ Sıkıntılı gününde RAB seni yanıtlasın,

Yakup'un Tanrı'sının adı seni korosun!

² Yardım göndersin sana kutsal yerden,

Siyon'dan destek versin.

³ Bütün tahlil sunularını anımsasın,

Yakmalık sunularını kabul etsin!

^{*} 19:4 Rom.10:18 * 19:14 "Kurtarıcım benim": Kurtarıcı diye çevrilen İbranice "Goel" sözcüğü "Yakın akraba" anlamına gelir (bkz. Rut 2:20).

Sela*

- ⁴ Gönlünde versin sana,
Bütün tasarılarını gerçekleştirsin!
- ⁵ O zaman zaferini sevinç çığlıklarıyla kutlayacağız,
Tanrı'mızın adıyla sancaklarımıza dikeceğiz.
RAB senin bütün dileklerini yerine getirsin.
- ⁶ Şimdi anladım ki, RAB meshettiği kralı kurtarıyor,
Sağ elinin kurtarıcı gücüyle
Kutsal göklerinden ona yanıt veriyor.
- ⁷ Bazıları savaş arabalarına,
Bazıları atlarına güvenir,
Bizse Tanrı'mız RAB'bin adına güveniriz.
- ⁸ Onlar çöküyor, düşüyorlar;
Bizse kalkıyor, dimdik duruyoruz.
- ⁹ Ya RAB, kralı kurtar!
Yanıtla bizi sana yakardığımız gün!

21***21. Mezmur***

- Müzik şefi için - Davut'un mezmuru
- ¹ Ya RAB, kral seviniyor gösterdiğin güce.
Sevinçten coşuyor verdiği zaferle!
- ² Gönlünün istediğini verdin,
Ağzından çıkan dileği geri çevirmedi.
- ³ Onu güzel armağanlarla karşıladın,
Başına saf altından taç koydun.
- ⁴ Senden yaşam istedi, verdin ona:
Uzun, sonsuz bir ömür.
- ⁵ Sağladığına zaferle büyük yüceliğe erişti,
Onu görkem ve büyülükle donattın.
- ⁶ Üzerine sürekli bereket yağıdırın,
Varlığınla onu sevince boğdu.
- ⁷ Çünkü kral RAB'be güvenir,
Yücesi'nin sevgisi sayesinde sarsılmaz.
- ⁸ Elin bütün düşmanlarına erişecek,
Sağ elin senden nefret edenlere uzanacak.
- ⁹ Öfkeli olduğun an, ya RAB,
Kızgınlı frıpta döndürecek onları;
Gazapla yutacak,
Ateşle tüketeceksin.
- ¹⁰ Yok edecek ona çocuklarını yeryüzünden,
Soylarını insanlar arasından.

Sela*

- ¹¹ Düzenler kursalar sana,
Aldatmaya çalışsalar,
Yine de başarılı olamazlar.
- ¹² Çünkü sırtlarını döndürecek ona,

Yayını yüzlerine doğru gerince.

¹³ Yüceliğini göster, ya RAB, gücünle!
Ezgiler söyleyip ilahilerle öveceğiz kudretini.

22

22. Mezmur

Müzik şefi için - "Tan Geyiği" makamında -
Davut'un mezmuru

¹ Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin?

Niçin bana yardım etmekten,
Haykırışma kulak vermekten uzak duruyorsun?

² Ey Tanrım, gündüz sesleniyorum, yanıt vermiyorsun,
Gece sesleniyorum, yine rahat yok bana.

³ Oysa sen kutsalsın,

İsrail'in övgüleri üzerine taht kuran sensin.

⁴ Sana güvendiler atalarımız,
Sana dayandılar, onları kurtardın.

⁵ Sana yakarıp kurtuldular,
Sana güvendiler, aldanmadılar.

⁶ Ama ben insan değil, toprak kurduyum,

İnsanlar beni küfürüyor, halk hor görüyor.

⁷ Beni gören herkes alay ediyor,
Sırıtıp baş sallayarak diyorlar ki,

⁸ "Sırtını RAB'be dayadı, kurtarsın bakalım onu,
Madem onu seviyor, yardım etsin!"

⁹ Oysa beni ana rahminden çıkaran,

Ana kucağındayken sana güvenmeyi öğreten sensin.

¹⁰ Doğuşumdan beri sana teslim edildim,
Ana rahminden beri Tanrım sensin.

¹¹ Benden uzak durma! Çünkü sıkıntı yanibaşımda,
Yardım edecek kimse yok.

¹² Boğalar kuşatıyor beni,

Azgın Başan boğaları sarıyor çevremi.

¹³ Kükreyerek avını parçalayan aslanlar gibi
Ağızlarını açıyorlar bana.

¹⁴ Su gibi dökülüyorum,

Bütün kemiklerim oynaklarından çıkıyor;

Yüreğim balmumu gibi içinde eriyor.

¹⁵ Gürüm çömlek parçası gibi kurudu,
Dilim damağıma yapışıyor;

Beni ölüm toprağına yatırdın.

¹⁶ Köpekler kuşatıyor beni,

Kötüler sürüsü çevremi sarıyor,

Ellerimi, ayaklarımı deliyorlar.

¹⁷ Bütün kemiklerimi sayar oldum,

- Gözlerini dikmiş, bana bakıyorlar.
- ¹⁸ Giysilerimi aralarında paylaşıyor,
Elbisem için kura çekiyorlar.
- ¹⁹ Ama sen, ya RAB, uzak durma;
Ey gücüm benim, yardımına koş!
- ²⁰ Canlımlı kılıçtan,
Biricik hayatıme köpeğin pençesinden kurtar!
- ²¹ Kurtar beni aslanın ağızından,
Yaban öküzlerinin boynuzundan.
Yanıt ver bana!
- ²² Adını kardeşlerime duyurayım,
Topluluğun ortasında sana övgüler sunayım:
- ²³ Ey sizler, RAB'den korkanlar, O'na övgüler sunun!
Ey Yakup soyu, O'nun yüceltin!
Ey İsrail soyu, O'na saygı gösterin!
- ²⁴ Çünkü O mazlumun çektiği sıkıntıyı hafife almadı,
Ondan tiksinmedi, yüz çevirmedi;
Kendisini yardıma çağırduğunda ona kulak verdi.
- ²⁵ Övgü konum sen olacaksın büyük toplulukta,
Senden korkanların önünde yerine getireceğim adaklarımı.
- ²⁶ Yoksullar yiyp doyacak,
RAB'be yönelerler O'na övgü sunacak.
Sonsuza dek ömrünüz tükenmesin!
- ²⁷ Yeryüzünün dört bucagi anımsayıp RAB'be dönecek,
Ulusların bütün soyları O'nun önünde yere kapanacak.
- ²⁸ Çünkü egemenlik RAB'bindir,
Ulusları O yönetir.
- ²⁹ Yeryüzündeki bütün zenginler doyacak
Ve O'nun önünde yere kapanacak,
Toprağa gidenler,
Ölümlerine engel olamayanlar,
Eğilecekler O'nun önünde.
- ³⁰ Gelecek kuşaklar O'na kulluk edecek,
Rab yeni kuşaklara anlatılacak.
- ³¹ O'nun kurtarışını,
“Rab yaptı bunları” diyerek,
Henüz doğmamış bir halka duyuracaklar.

23

23. Mezmur

Davut'un mezmuru

¹ RAB çobanımdır,
Eksiğim olmaz.

² Beni yemyeşil çayırlarda yatırır,
Sakin suların kıyısına götürür.

³ İçimi tazeler,

Adı uğruna bana doğru yollarda öncülük eder.
4 Karanlık ölüm vadisinden geçsem bile,
 Kötülükten korkmam.
 Çünkü sen benimlesin.
 Çomağın, değneğin güven verir bana.

5 Düşmanlarının önünde bana sofra kurarsın,
 Başıma yağ sürersin,
 Kâsem taşıyor.
6 Ömrüm boyunca yalnız iyilik ve sevgi izleyecek beni,
 Hep RAB'bin evinde oturacağım.

24

24. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 RAB'bindir yeryüzü ve içindeki her şey,
 Dünya ve üzerinde yaşayanlar;
2 Çünkü O'dur denizler üzerinde onu kuran,
 Sular üzerinde durdurulan.
3 RAB'bin dağına kim çıkabilir,
 Kutsal yerinde kim durabilir?
4 Elleri pak, yüregi temiz olan,
 Gönlünü putlara kaptırmayan,
 Yalan yere ant içmeyen.
5 RAB kutsar böylesini,
 Kurtarıcısı Tanrı aklar.
6 O'na yöneleren,
 Yakup'un Tanrısı'nın yüzünü arayanlar
 İşte böyledir.

Sela*

7 Kaldırın başınızı, ey kapılar!
 Açılin, ey eski kapılar!
 Yüce Kral girsin içeri!
8 Kimdir bu Yüce Kral?
 O RAB'dır, güçlü ve yiğit,
 Savaşta yiğit olan RAB.
9 Kaldırın başınızı, ey kapılar!
 Açılin, ey eski kapılar!
 Yüce Kral girsin içeri!
10 Kimdir bu Yüce Kral?
 Her Şeye Egemen
 RAB'dır bu Yüce Kral!

Sela

25

25. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 Ya RAB, bütün varlığımıla sana yaklaşıyorum,

- ² Ey Tanrı, sana güveniyorum, utandırma beni,
Düşmanlarım zafer kahkahası atmasın!
- ³ Sana umut bağlayan hiç kimse utanca düşmez;
Nedensiz hainlik edenler utanır.
- ⁴ Ya RAB, yollarını bana öğret,
Yönlerini bildir.
- ⁵ Bana gerçek yolunda öncülük et, eğit beni;
Çünkü beni kurtaran Tanrı sensin.
Bütün gün umudum sende.
- ⁶ Ya RAB, sevecenliğini ve sevgini anımsa;
Çünkü onlar öncesizlikten beri aynıdır.
- ⁷ Gençlik günahlarımı, işyanlarımı anımsama,
Sevgine göre anımsa beni,
Çünkü sen iyisin, ya RAB.
- ⁸ RAB iyi ve doğrudur,
Onun için günahkârlara yol gösterir.
- ⁹ Alçakgönüllülere adalet yolunda öncülük eder,
Kendi yolunu öğretir onlara.
- ¹⁰ RAB'bin bütün yolları sevgi ve sadakate dayanır
Antlaşmasındaki buyruklara uyanlar için.
- ¹¹ Ya RAB, adın uğruna
Suçumu bağışla, çünkü suçum büyük.
- ¹² Kim RAB'den korkarsa,
RAB ona seçeceği yolu gösterir.
- ¹³ Gönenc içinde yaşayacak o insan,
Soyu ülkeyi sahiplenecek.
- ¹⁴ RAB kendisinden korkanlarla paylaşır sırrını,
Onlara açıklar antlaşmasını.
- ¹⁵ Gözlerim hep RAB'dedir,
Çünkü ayaklarımı ağdan O çıkarır.
- ¹⁶ Halime bak, lütfet bana;
Çünkü garip ve mazlumum.
- ¹⁷ Yüreğimdeki sıkıntılar artıyor,
Kurtar beni dertlerimden!
- ¹⁸ Üzüntüme, acılarımı bak,
Bütün günahlarımı bağışla!
- ¹⁹ Düşmanlarımı bak, ne kadar çoğaldılar,
Nasıl da benden nefret ediyorlar!
- ²⁰ Canımı koru, kurtar beni!
Hayal kırıklığına uğratma, çünkü sana sığınıyorum!
- ²¹ Dürüstlük, doğruluk korusun beni,
Çünkü umudum sendedir.
- ²² Ey Tanrı, kurtar İsrail'i
Bütün sıkıntılarından!

26***26. Mezmur***

Davut'un mezmuru

- ¹ Beni haklı çıkar, ya RAB,
Çünkü dürüst bir yaşam sürdürüm;
Sarsılmadan RAB'be güvendim.
- ² Dene beni, ya RAB, sına;
Duygularımı, düşüncelerimi yokla.
- ³ Çünkü sevgini hep göz önünde tutuyor,
Senin gerçeğini yaşıyorum ben.
- ⁴ Yalancılarla oturmam,
İkiyüzlülerin suyuna gitmem.
- ⁵ Kötülük yapanlar topluluğundan nefret ederim,
Fesatçıların arasına girmem.
- ⁶ Suçsuzluğumu göstermek için ellerimi yüksar,
Sunağının çevresinde dönerim, ya RAB,
- ⁷ Yüksek sesle sükranımı duyurmak
Ve bütün harikalarını anlatmak için.
- ⁸ Severim, ya RAB, yaşadığın evi,
Görkeminin bulunduğu yeri.
- ⁹ Günahkârların,
Eli kanlı adamların yanısına canımı alma.
- ¹⁰ Onların elleri kötülük aletidir,
Sağ elleri rüşvet doludur.
- ¹¹ Ama ben dürüst yaşarım,
Kurtar beni, lütfet bana!
- ¹² Ayağım emin yerde duruyor.
Topluluk içinde sana övgüler sunacağım, ya RAB.

27***27. Mezmur***

Davut'un mezmuru

- ¹ RAB benim ışığım, kurtuluşumdur,
Kimseden korkmam.
RAB yaşamımın kalesidir,
Kimseden yılmam.
- ² Hasımlarım, düşmanlarım olan kötüler,
Beni yutmak için üzerime gelirken
Tökezleyip düşerler.
- ³ Karşında bir ordu konaklasa,
Kılım kırırdamaz,
Bana karşı savaş açılsa,
Yine güvenimi yitirmem.
- ⁴ RAB'den tek dileğim, tek isteğim şu:
RAB'bin güzelliğini seyretmek,
Tapınağında O'na hayran olmak için
Ömrümün bütün günlerini O'nun evinde geçirmek.
- ⁵ Çünkü O kötü günde beni çardağında gizleyecek,
Çadırının emin yerinde saklayacak,

- Yüksek bir kaya üzerine çıkaracak beni.
6 O zaman çevremi saran düşmanlarımıza karşı
 Başım yukarı kalkacak,
 Sevinçle haykırarak kurbanlar sunacağım O'nun çadırında,
 O'nu ezgilerle, ilahilerle öveceğim.
- 7** Sana yakarıyorum, ya RAB, kulak ver sesime,
 Lütfet, yanıtla beni!
8 Ya RAB, içimden bir ses duydum:
 "Yüzümü ara!" dedin,
 İşte yüzünü arıyorum.
9 Yüzünü benden gizleme,
 Kulunu öfkeyle geri çevirme!
 Bana hep yardımcı oldun;
 Bırakma, terk etme beni,
 Ey beni kurtaran Tanrı!
- 10** Annemle babam beni terk etseler bile,
 RAB beni kabul eder.
11 Ya RAB, yolunu öğret bana,
 Düşmanlarımıza karşı
 Düz yolda bana öncülük et.
12 Beni hasımlarımın keyfine bırakma,
 Çünkü yalancı tanıklar dikiliyor karşımıza,
 Ağızları şiddet saçıyor.
- 13** Yaşam diyarında
 RAB'bın iyiliğini göreceğimden kuşkum yok.
14 Umudunu RAB'be bağla,
 Güçlü ve yürekli ol;
 Umudunu RAB'be bağla!

28

28. Mezmur

Davut'un mezmuru

- 1** Ya RAB, sana yakarıyorum,
 Kayam benim, kulak tikama sesime;
 Çünkü sen sessiz kalırsan,
 Ölüm çukuruna inen ölülere dönerim ben.
2 Seni yardımına çağırıldığında,
 Ellerimi kutsal konutuna doğru açtığında,
 Kulak ver yalvarışlarına.
3 Beni kötülerle, haksızlık yapanlarla
 Aynı kefeye koyup cezalandırma.
 Onlar komşularıyla dostça konuşur,
 Ama yüreklerinde kötülük beslerler.
4 Eylemlerine, yaptıkları kötülüklerle göre onları yanıtla;
 Yaptıklarının, hak ettiklerinin karşılığını ver.
5 Onlar RAB'bın yaptıklarına,
 Ellerinin eserine önem vermezler;

Bu yüzden RAB onları yıkacak,
Bir daha ayağa kaldırımayacak.

6 RAB'be övgüler olsun!

Çünkü yalvarışımı duydu.

7 RAB benim gücüm, kalkanımdır,
O'na yürekten güveneniyor ve yardım görüyorum.
Yüregim coşuyor,
Ezgilerimle O'na şükrediyorum.

8 RAB halkınin gücüdür,

Meshettiği kralın zafer kalesidir.

9 Halkını kurtar, kendi halkını kutsa;
Çobanlık et onlara, sürekli destek ol!

29

29. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 Ey ilahi varlıklar, RAB'bi övün,
RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,
2 RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün,
Kutsal giysiler içinde RAB'be tapının!

3 RAB'bin sesi sulara hükmediyor,
Yüce Tanrı gürlüyor,
RAB engin sulara hükmediyor.

4 RAB'bin sesi güclüdür,
RAB'bin sesi görkemlidir.

5 RAB'bin sesi sedir ağaçlarını kurar,
Lübnan sedirlerini parçalar.

6 Lübnan'ı buzağı gibi,
Siryon Dağı'ni yabani oküz yavrusu gibi sıçratır.

7 RAB'bin sesi şimşek gibi çakar,

8 RAB'bin sesi çölü titretir,
RAB Kadeş Çölü'nü sarsar.

9 RAB'bin sesi geyikleri doğurtur*,
Ormanları çiplak bırakır.
O'nun tapınağında herkes "Yücesin!" diye haykırır.

10 RAB tufan üzerinde taht kurdu,
O sonsuza dek kral kalacak.

11 RAB halkına güç verir,
Halkını esenlikle kutsar!

30

30. Mezmur

Tapınak adanırken söylenen bir ilahi -

Davut'un mezmuru

1 Seni yükseltmek istiyorum, ya RAB,
Çünkü beni kurtardın,

29:1 1Ta.16:29; Mez.96:7-9

*

29:9 "Geyikleri doğurtur" ya da "Yabani fistık ağaçlarını eger".

- Düşmanlarıma bana güldürmedin.
- ² Ya RAB Tanrım,
Sana yakardım, bana şifa verdin.
- ³ Ya RAB, beni ölüler diyarından çıkardın,
Yaşam verdin bana, ölüm çukuruna düşürmedin.
- ⁴ Ey RAB'bin sadık kulları, O'nun ilahilerle övün,
Kutsallığını anarak O'na şükredin.
- ⁵ Çünkü öfkesi bir an sürer,
Lütfu ise bir ömür;
Gözyaşlarınız belki bir gece akar,
Ama sabahla sevinç doğar.
- ⁶ Huzur duyunca dedim ki,
“Asla sarsılmayacağımı!”
- ⁷ Ya RAB, lütfunlu beni güçlü bir dağ gibi
Sarsılmaz kıldın;
Ama sen yüzünü gizleyince,
Dehşete düştüm.
- ⁸ Ya RAB, sana sesleniyorum,
Rab'be yalvarıyorum:
- ⁹ “Ne yararı olur senin için dökülen kanımın,
Ölüm çukuruna inersem?
Toprak sana övgüler sunar mı,
Senin sadakatini ilan eder mi?
- ¹⁰ Dirle, ya RAB, acı bana;
Yardımcım ol, ya RAB!”
- ¹¹ Yasımı şenliğe döndürdün,
Çulumu çkarıp beni sevinçle kuşattın.
- ¹² Öyle ki, gönlüm seni ilahilerle övsün, susmasın!
Ya RAB Tanrım, sana sürekli şükredeceğim.

31

31. Mezmur (Mez.71:1-3)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, sana sıyınlıyorum.
Utandırma beni hiçbir zaman!
Adaletinle kurtar beni!
- ² Kulak ver bana,
Çabuk yetiş, kurtar beni;
Bir kaya ol bana siğınmam için,
Güçlü bir kale ol kurtulmam için!
- ³ Madem kayam ve kalem sensin,
Öncülük et, yol göster bana
Kendi adın uğruna.
- ⁴ Bana kurdukları tuzaktan uzak tut beni,
Çünkü sığnağım sensin.
- ⁵ Ruhumu ellerine bırakıyorum,

Ya RAB, sadık Tanrı, kurtar beni.

- ⁶ Değersiz putlara bel bağlayanlardan tıksınirim,
RAB'be güvenirim ben.
- ⁷ Sadakatinden ötürü sevinip coşacağım,
Çünkü düşkün halimi görüyor,
Çektiğim sıkıntıları biliyorsun,
- ⁸ Beni düşman eline düşürmedin,
Bastiğim yerleri genişlettin.
- ⁹ Aci bana, ya RAB, sıkıntidayım,
Üzüntü gözümü, canımı, içimi kemiriyor.
- ¹⁰ Ömrüm acıyla,
Yıllarım iniltiyle tükeniyor,
Suçumdan ötürü gücüm zayıflıyor,
Kemiklerim eriyor.
- ¹¹ Düşmanlarım yüzünden rezil oldum,
Özellikle komşularıma.
Tanıdıklarına dehşet salar oldum;
Beni sokakta görenler benden kaçar oldu.
- ¹² Gönülden çıkmış bir ölü gibi unutuldum,
Kirılmış bir çömleğe döndüm.
- ¹³ Birçoğunun fisıldığını duyuyorum,
Her yer dehşet içinde,
Bana karşı anlaştılar,
Canımı almak için düzen kurdular.
- ¹⁴ Ama ben sana güveniyorum, ya RAB,
“Tanrımsensin!” diyorum.
- ¹⁵ Hayatım senin elinde,
Kurtar beni düşmanlarının pençesinden,
Ardıma düşenlerden.
- ¹⁶ Yüzün kulunu aydınlatınsın,
Sevgi göster, kurtar beni!
- ¹⁷ Utandırma beni, ya RAB, sana sesleniyorum;
Kötüler utansın, ölüler diyarında sesleri kesilsin.
- ¹⁸ Sussun o yalancı dudaklar;
Doğru insana karşı
Gururla, tepeden bakarak,
Küçümseyerek konuşan dudaklar.
- ¹⁹ İyiliğin ne büyütür, ya RAB,
Onu senden korkanlar için saklarsın,
Herkesin gözü önünde,
Sana sığınanlara iyi davranışsın.
- ²⁰ İnsanların düzenlerine karşı,
Koruyucu huzurunla üzerlerine kanat gerersin;
Saldırgan dillere karşı
Onları çardağında gizlersin.

- 21** RAB'be övgüler olsun,
Kuşatılmış bir kentte
Sevgisini bana harika biçimde gösterdi.
- 22** Telaş içinde demiştim ki,
“Huzurundan atıldım!”
Ama yardıma çağırınca seni,
Yalvarışımı işittin.
- 23** RAB'bi sevin, ey O'nun sadık kulları!
RAB kendisine bağlı olanları korur,
Büyüklenenlerin ise tümüyle hakkından gelir.
- 24** Ey RAB'be umut bağlayanlar,
Güçlü ve yürekli olun!

32

32. Mezmur

Davut'un mezmuru - Maskil*

- 1** Ne mutlu isyanı bağışlanan,
Günahı örtülen insana!
2 Suçu RAB tarafından sayılmayan,
Ruhunda hile bulunmayan insana ne mutlu!

- 3** Sustuğum sürece
Kemiklerim eridi,
Gün boyu inlemekten.
4 Çünkü gece gündüz
Elin üzerinde ağırlaştı.
Dermanım tükendi yaz sığlığında gibi.

Sela*

- 5** Günahımı açıkladım sana,
Suçumu gizlemedim.
“RAB'be isyanımı itiraf edeceğim” deyince,
Günahımı, suçumu bağışladın.

Sela

- 6** Bu nedenle her sadık kulun
Ulaşılır olduğun zaman sana dua etsin.
Engin sular taşsa bile ona erişemez.
7 Siğınağım sensin,
Beni sıkıntından korur,
Çevremi kurtuluş ilahileriyle kuşatırsın.

Sela

- 8** Eğiteceğim seni, gideceğin yolu göstereceğim,
Öğüt vereceğim sana,
Gözüm sendeder.
9 At ya da katır gibi anlayışsız olmayın;
Onları idare etmek için gem ve dizgin gerekir,
Yoksa sana yaklaşmazlar.
10 Kötülerin acısı çoktur,

* **32:** “Maskil”: Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik veya edebiyat terimi. “Didaktik şiir” anlamına gelebilir. **32:1** Rom.4:7-8 **32:5** 2Sa.12:13

Ama RAB'be güvenenleri O'nun sevgisi kuşatır.
11 Ey doğru insanlar, sevinç kaynağınız RAB olsun, coşun;
 Ey yüreği temiz olanlar,
 Hepiniz sevinç çığlıklarını atın!

33

33. Mezmur

- 1** Ey doğru insanlar, RAB'be sevinçle haykırın!
 Dürüstlere O'nı övmek yaraşır.
- 2** Lir çalarak RAB'be şükredin,
 Ön telli çenk eşliğinde O'nu ilahilerle övün.
- 3** O'na yeni bir ezgi söyleyin,
 Sevinç çığlıklarıyla sazinizi konuşurun.
- 4** Çünkü RAB'bin sözü doğrudur,
 Her işi sadakatle yapar.
- 5** Doğruluğu, adaleti sever,
 RAB'bin sevgisi yeryüzünü doldurur.
- 6** Gökler RAB'bin sözüyle,
 Gök cisimleri ağızından çıkan solukla yaratıldı.
- 7** Deniz sularını bir araya toplar,
 Engin suları ambarlara depolar.
- 8** Bütün yeryüzü RAB'den korksun,
 Dünyada yaşayan herkes O'na saygı duysun.
- 9** Çünkü O söyleyince, her şey var oldu;
 O buyurunca, her şey belirdi.
- 10** RAB ulusların planlarını bozar,
 Halkların tasarılarını boş çıkarır.
- 11** Ama RAB'bin planları sonsuza dek sürer,
 Yüreğindeki tasarılar kuşaklar boyunca değişmez.
- 12** Ne mutlu Tanrısı RAB olan ulusa,
 Kendisi için seçtiği halka!
- 13** RAB göklerden bakar,
 Bütün insanları görür.
- 14** Oturduğu yerden,
 Yeryüzünde yaşayan herkesi gözler.
- 15** Herkesin yüreğini yaratan,
 Yaptıkları her şeyi tartan O'dur.
- 16** Ne büyük ordularıyla zafer kazanan kral var,
 Ne de büyük gücüyle kurtulan yiğit.
- 17** Zafer için at boş bir umuttur,
 Büyük gücüne karşın kimseyi kurtaramaz.
- 18** Ama RAB'bin gözü kendisinden korkanların,
 Sevgisine umut bağılayanların üzerindedir;
- 19** Böylece onları ölümden kurtarır,
 Kılıkta yaşamalarını sağlar.

- 20** Umutumuz RAB'dedir,
Yardımcımız, kalkanımız O'dur.
21 O'nda sevinç bulur yüreğimiz,
Çünkü O'nun kutsal adına güveniriz.
22 Madem umutumuz sende,
Sevgin überimizde olsun, ya RAB!

34

34. Mezmur

Davut'un mezmu
Avimelek'in önünde kendini deli gösterip kovulduğu,
gittiği zaman

- 1** Her zaman RAB'be övgüler sunacağım,
Övgüsü dilimden düşmeyecek.
2 RAB'le övünürüm,
Mazlumlar işitip sevinsin!
3 Benimle birlikte RAB'bin büyülüğünü duyurun,
Adını birlikte yüceltelim.
- 4** RAB'be yöneldim, yanıt verdi bana,
Bütün korkularından kurtardı beni.
5 O'na bakanların yüzü ışıl ışıl parlar,
Yüzleri utançtan kızarmaz.
6 Bu mazlum yakardı, RAB duydu,
Bütün sıkıntılarından kurtardı onu.
7 RAB'bin meleği O'ndan korkanların çevresine ordugah kurar,
Kurtarır onları.
- 8** Tadın da görün, RAB ne iyidir,
Ne mutlu O'na sigılan adama!
9 RAB'den korkun, ey O'nun kutsalları,
Çünkü O'ndan korkanın eksiği olmaz.
10 Genç aslanlar bile aç ve muhtaç olur;
Ama RAB'be yönelenlerden hiçbir iyişlik esirgenmez.
- 11** Gelin, ey çocuklar, dinleyin beni:
Size RAB korkusunu öğreteyim.
12 Kim yaşamdan zevk almak,
İyi günler görmek istiyorsa,
13 Dilini kötüülükten,
Dudaklarını yalandan uzak tutsun.
14 Kötülükten sakınan, iyişlik yapın;
Esenliği amaçlayın, ardınca gidin.
- 15** RAB'bin gözleri doğru kişilerin üzerindedir,
Kulakları onların yakarışına açıktır.
16 RAB kötüülük yapanlara karşısıdır,
Onların anısını yeryüzünden siler.
- 17** Doğrular yakarır, RAB duyar;

Bütün sıkıntılarından kurtarır onları.
 18 RAB gönlü kırıklara yakındır,
 Ruhu ezikleri kurtarır.

- 19 Doğrunun dertleri çoktur,
 Ama RAB hepsinden kurtarır onu.
 20 Bütün kemiklerini korur,
 Hiçbiri kırılmaz.
 21 Kötü insanın sonu kötüülkle biter,
 Cezasını bulur doğrulardan nefret edenler.
 22 RAB kullarını kurtarır,
 O'na sığınanların hiçbiri ceza görmez.

35

35. Mezmur

Davut'un mezmuru

- 1 Ya RAB, benimle uğraşanlarla sen uğraş,
 Benimle savaşanlarla sen savaş!
 2 Al küçük kalkanla büyük kalkanı,
 Yardımımı koş!
 3 Kaldır mızrağını, kargını beni kovalayanlara,
 "Seni ben kurtarırm" de bana!
 4 Canıma kastedenler utanıp rezil olsun!
 Utançla geri çekilsin bana kötüük düşünenler!
 5 Rüzgarın sürüklediği saman çöpüne dönsünler,
 RAB'bin meleği artlarına düşsun!
 6 Karanlık ve kaygan olsun yolları,
 RAB'bin meleği kovalasın onları!
 7 Madem neden yokken bana gizli ağlar kurdular,
 Nedensiz çukur kazdilar,
 8 Başlarına habersiz felaket gelsin,
 Gizledikleri ağa kendileri tutulsun,
 Felakete uğrasınlar.
 9 O zaman RAB'de sevinç bulacağım,
 Beni kurtardığı için coşacağım.
 10 Bütün varlığımla şöyle diyeceğim:
 "Senin gibisi var mı, ya RAB,
 Mazlumu zorbanın elinden,
 Mazlumu ve yoksulu soyguncudan kurtaran?"
 11 Kötü niyetli tanıklar türüyor,
 Bilmediğim konuları soruyorlar.
 12 İyiliğime karşı kötüük ediyor,
 Yalnızlığa itiyorlar beni.
 13-14 Oysa onlar hastalanınca ben çula sarınır,
 Oruç tutup alçakgönüllü olurdum.
 Duam yanıtsız kalınca,

- Bir dost, bir kardeş yitirmiş gibi dolaşırdım.
 Kederden belim büküldürdü,
 Annesi için yas tutan biri gibi.
- ¹⁵ Ama ben sendeleyince toplanıp sevindiler,
 Toplandı bana karşı tanımadığım alçaklar,
 Durmadan didiklediler beni.
- ¹⁶ Tanritanımadır, alayçı soytarılar gibi,
 Diş gıcırdattılar bana.
- ¹⁷ Ne zamana dek seyirci kalacaksın, ya Rab?
 Kurtar canımı bunların saldırısından,
 Hayatımı bu genç aslanlardan!
- ¹⁸ Büyük toplantıda sana şükürler sunacağım,
 Kalabalığın ortasında sana övgüler dizeceğim.
- ¹⁹ Sevinmesin boş yere bana düşman olanlar,
 Göz kirpmasınlardır birbirlerine
 Nedensiz benden nefret edenler.
- ²⁰ Çünkü barış sözünü etmez onlar,
 Kurnazca düzen kurarlar ülkenin sakin insanlarına.
- ²¹ Beni suçlamak için ağızlarını ardına kadar açtılar:
 “Oh! Oh!” diyorlar, “İşte kendi gözümüzle gördük yaptıklarını!”
- ²² Olup biteni sen de gördün, ya RAB, sessiz kalma,
 Ya Rab, benden uzak durma!
- ²³ Uyan, kalk savun beni,
 Uğraş hakkım için, ey Tanrıım ve Rab'ım!
- ²⁴ Adaletin uyarınca haklı çıkar beni, ya RAB, Tanrıım benim!
 Gülmesinler halime!
- ²⁵ Demesinler içlerinden:
 “Oh! İşte buydu dileğimiz!”,
 Konuşmasınlar ardımdan:
 “Yedik başımı!” diye.
- ²⁶ Utansın kötü halime sevinenler,
 Kızarsın yüzleri hepsinin;
 Gururla karşılama dikilenler
 Utanca, rezalete bürünsün.
- ²⁷ Benim haklı çıkmamı isteyenler,
 Sevinç çıkışları atıp coşsunlar;
 Şöyle desinler sürekli:
 “Kulunun esenliğinden hoşlanan RAB yükselsin!”
- ²⁸ O zaman gün boyu adaletin,
 Övgülerin dilimden düşmeyecek.

36

36. Mezmur

Müzik şefi için - RAB'bin kulu Davut'un mezmuру

- ¹ Günah fisıldar kötü insana,
 Yüreğinin dibinden:

- Tanrı korkusu yoktur onda.
- ² Kendini öyle beğenmiş ki,
Suçunu görmez, ondan tıksınmez.
- ³ Ağızından kötülük ve yalan akar,
Akıllanmaktan, iyilik yapmaktan vazgeçmiş.
- ⁴ Yatağında bile fesat düşünür,
Olumsuz yolda direnir, reddetmez kötülüğü.
- ⁵ Ya RAB, sevgin göklere,
Sadakatin gökyüzüne erişir.
- ⁶ Doğruluğun ulu dağlara benzer,
Adaletin uçsuz bucaksız enginlere.
İnsanı da, hayvani da koruyan sensin, ya RAB.
- ⁷ Sevgin ne değerli, ey Tanrı!
Kanatlarının gölgесine sığınır insanoğlu.
- ⁸ Evindeki bolluğa doyarlar,
Zevklerinin ırmağından içirirsin onlara.
- ⁹ Çünkü yaşam kaynağı sensin,
Senin ışığını aydınlanırız.
- ¹⁰ Sürekli göster
Seni tanıyanlara sevgini,
Yüreği temiz olanlara doğruluğunu.
- ¹¹ Gururlunun ayağı bana varmasın,
Kötülerin eli beni kovmasın.
- ¹² Kötülük yapanlar oracıkta düştüler,
Yıkıldılar, kalkamazlar artık.

37

37. Mezmur

- Davut'un mezmuru
- ¹ Kötülük edenlere kızıp üzülme,
Suç işleyenlere özème!
- ² Çünkü onlar ot gibi hemen solacak,
Yeşil bitki gibi kuruyup gidecek.
- ³ Sen RAB'be güven, iyilik yap,
Ülkede otur, sadakatle çalış.
- ⁴ RAB'den zevk al,
O senin yüreğinin dileklerini yerine getirecektir.
- ⁵ Her şeyi RAB'be bırak,
O'na güven, O gerekeni yapar.
- ⁶ O senin doğruluğunu ışık gibi,
Hakkını öğle güneş gibi
Aydınlığa çıkarır.
- ⁷ RAB'bin önünde sakin dur, sabırla bekle;
Kızıp üzülme işi yolunda olanlara,
Kötü amaçlarına kavuşanlara.

- ⁸ Kızmaktan kaçın, bırak öfkeyi,
Üzülme, yalnız kötülüğe sürüklər bu seni.
- ⁹ Çünkü kötülerin kökü kazınacak,
Ama RAB'be umut bağlayanlar ülkeyi miras alacak.
- ¹⁰ Yakında kötüünün sonu gelecek,
Yerini arasan da bulunmayacak.
- ¹¹ Ama alçakgonüllüler ülkeyi miras alacak,
Derin bir huzurun zevkini tadacak.
- ¹² Kötü insan doğru insana düzen kurar,
Diş gıcırdatır.
- ¹³ Ama Rab kötüye güler,
Çünkü bilir onun sonunun geldiğini.
- ¹⁴ Kılıç çekti kötüler, yaylarını gerdi,
Mazlumu, yoksulu yıkmak,
Doğru yolda olanları öldürmek için.
- ¹⁵ Ama kılıçları kendi yüreklerine saplanacak,
Yayları kırılacak.
- ¹⁶ Doğrunun azıçık varlığı,
Pek çok kötüünün servetinden iyidir.
- ¹⁷ Çünkü kötülerin gücü kırılacak,
Ama doğrulara RAB destek olacak.
- ¹⁸ RAB yetkinlerin her gününü gözetir,
Onların mirası sonsuza dek sürecek.
- ¹⁹ Kötü günde utanmayacaklar,
Kitlikta karınları doyacak.
- ²⁰ Ama kötüler yıkıma uğrayacak;
RAB'bin düşmanları kir çicekleri gibi kuruyup gidecek,
Duman gibi dağılıp yok olacak.
- ²¹ Kötüler ödünc alır, geri vermez;
Doğrularsa cömertçe verir.
- ²² RAB'bin kutsadığı insanlar ülkeyi miras alacak,
Lanetlediği insanların kökü kazınacak.
- ²³ RAB insana sağlam adım attırır,
İnsanın yolundan hoşnut olursa.
- ²⁴ Düşse bile yıkılmaz insan,
Çünkü elinden tutan RAB'dır.
- ²⁵ Gençtim, ömrüm tüketindi,
Ama hiç görmedim doğru insanın terk edildiğini,
Soyunun ekmeğin dilendiğini.
- ²⁶ O hep cömertçe ödünc verir,
Soyu kutsanır.
- ²⁷ Kötülükten kaç, iyilik yap;

- Sonsuz yaşama kavuşursun.
- 28** Çünkü RAB doğruya sever,
Sadık kullarını terk etmez.
Onlar sonsuza dek korunacak,
Kötülerin kökü kazınacak.
- 29** Doğrular ülkeyi miras alacak,
Orada sonsuza dek yaşayacak.
- 30** Doğrunun ağızından bilgelik akar,
Dilinden adalet damlar.
- 31** Tanrısı'nın yasası yüreğindedir,
Ayakları kaymaz.
- 32** Kötü, doğruya pusu kurar,
Onu öldürmeye çalışır.
- 33** Ama RAB onu kötüünün eline düşürmez,
Yargılanırken mahkûm etmez.
- 34** RAB'be umut bağla, O'nun yolunu tut,
Ülkeyi miras almak üzere seni yükseltecektir.
Kötülerin kökünün kazındığını göreceksin.
- 35** Kötü ve acımasız adamı gördüm,
İlk dikildiği toprakta yeşeren ağaç gibi
Dal budak salıyordu;
- 36** Geçip gitti, yok oldu,
Aradım, bulunmaz oldu.
- 37** Yetkin adamı gözle, doğru adama bak,
Çünkü yarınlar barışseverindir.
- 38** Ama başkaldıranların hepsi yok olacak,
Kötülerin kökü kazınacak.
- 39** Doğruların kurtuluşu RAB'den gelir,
Sıkıntılı günde onlara kale olur.
- 40** RAB onlara yardım eder, kurtarır onları,
Kötülerin elinden alıp özgür kilar,
Çünkü kendisine sığınırlar.

38

38. Mezmur

- Anma sunusu için Davut'un mezmuru
- 1** Ya RAB, öfkelenip azarlama beni,
Gazapla yola getirme!
- 2** Okların içime saplandı,
Elin üzerime indi.
- 3** Öfken yüzünden sağlığım bozuldu,
Günahım yüzünden rahatım kaçtı.
- 4** Çünkü suçlarım başından aştı,
Taşınmaz bir yük gibi sırtında ağırlaştı.
- 5** Akılsızlığım yüzünden
Yaralarım igrenç, irinli.

- 6** Eğildim, iki büklüm oldum,
Gün boyu yashı dolaşıyorum.
- 7** Çünkü belim ateş içinde,
Sağlığım bozuk.
- 8** Tükendim, ezildim alabildiğine,
İnliyorum yüreğimin acısından.
- 9** Ya Rab, bütün özlemlerimi bilirsin,
İniltilerim senden gizli değil.
- 10** Yüreğim çarpıyor, gücüm tükeniyor,
Gözlerimin feri bile söndü.
- 11** Eşim dostum kaçar oldu derdimden,
Yakınlarım uzak duruyor benden.
- 12** Canımı susayanlar bana tuzak kuruyor,
Zararımı isteyenler kuyumu kazıyor,
Gün boyu hileler düşünüyorlar.
- 13** Ama ben bir sağır gibi duymuyorum,
Bir dilsiz gibi ağızımı açmıyorum;
- 14** *Duymaz,*
Ağzında yanıt bulunmaz bir adama döndüm.
- 15** Umudum sende, ya RAB,
Sen yanıtlayacaksın, ya Rab, Tanrıım benim!
- 16** Çünkü dua ediyorum: "Halime sevinmesinler,
Ayağım kayınca böbürlenmesinler!"
- 17** Düşmek üzereyim,
Acım hep içimde.
- 18** Suçumu itiraf ediyorum,
Günahım yüzünden kaygınlıyorum.
- 19** Ama düşmanlarım güçlü ve dinç,
Yok yere benden nefret edenler çok.
- 20** İyiliğe karşı kötülük yapanlar bana karşı çıkar,
İyiliğin peşinde olduğum için.
- 21** Beni terk etme, ya RAB!
Ey Tanrıım, benden uzak durma!
- 22** Yardımlıma koş,
Ya Rab, kurtuluşum benim!

39

39. Mezmur

- Müzik Şefi Yedutun için - Davut'un mezmuru
- 1** Karar verdim: "Adımlarına dikkat edeceğim,
Dilimi günaha sakınacağım;
Karşında kötü biri oldukça,
Ağzıma gem vuracağım."
- 2** Dilimi tutup sustum,
Hep kaçındım konuşmaktan, yararı olsa bile.
Acım alevlendi,
- 3** Yüreğim tutuştu içimde,

Ateş aldı derin derin düşünürken,
Şu sözler döküldü dilimden:

- 4** “Bildir bana, ya RAB, sonumu,
Sayılı günlerimi;
Bileyim ömrümün ne kadar kısa olduğunu!
5 Yalnız bir karış özüm verdin bana,
Hiç kalır hayatım senin önünde.
Her insan bir soluktur sadece,
En güçlü çağında bile.

Sela*

- 6** “Bir gölge gibi dolaşır insan,
Boş yere çırپınır,
Mal biriktirir, kime kalacağını bilmeden.

- 7** “Ne bekleyebilirim şimdi, ya Rab?
Umutum sende.
8 Kurtar beni bütün isyanlarımдан,
Aptalların hakaretine izin verme.
9 Sustum, açmayacağım ağızımı;
Çünkü sensin bunu yapan.
10 Uzaklaşır üzerimden yumruklarını,
Tokadının altında mahvoldum.
11 Sen insanı suçundan ötürü
Azarlayarak yola getirirsin,
Güve gibi tüketirsin sevdigi şeyleri.
Her insan bir soluktur sadece.

Sela

- 12** “Duamı işit, ya RAB,
Kulak ver yakarışma,
Gözyaşlarına kayıtsız kalma!
Çünkü ben bir garibim senin yanında,
Bir yabancı, atalarım gibi.
13 Uzaklaşır üzerimden bakışlarını,
Göçüp yok olmadan mutlu olayım!”

40

40. Mezmur (Mez.70:1-5)

Müzik Şefi için - Davut'un mezmuru

- 1** RAB'bi sabırla bekledim;
Bana yönelik yakarışımı duydu.
2 Ölüm çukurundan,
Balıktan çıkardı beni,
Ayaklarımı kaya üzerinde tuttu,
Kaymaya yim diye.
3 Ağızma yeni bir ezgi,
Tanrı'ya bir övgü ilahisi koydu.
Çokları görüp korkacak
Ve RAB'be güvenecekler.

4 Ne mutlu RAB'be güvenen insana,
Gururluya, yalana sapana ilgi duymayana.

5 Ya RAB, Tanrım,
Harikaların, düşüncelerin ne çoktur bizim için;
Sana eş koşulmaz!
Duyurmak, anlatmak istesem yaptıklarını,
Saymakla bitmez.

6 Kurbandan, sunudan hoşnut olmadın,
Ama kulaklarımı açdın.
Yakmalık sunu, günah sunusu da istemedin.

7-8 O zaman şöyle dedim: “İşte geldim;
Kutsal Yazı tomarında benim için yazılmıştır.
Ey Tanrım, senin isteğini yapmaktan zevk alırım ben,
Yasan yüreğimin derinliğindedir.”

9 Büyük toplantıda müjdelerim senin zaferini,
Sözümü esirgemem,
Ya RAB, bildiğin gibi!

10 Zaferini içimde gizlemem,
Bağılılığını ve kurtarışını duyururum,
Sevgini, sadakatini saklamam büyük topluluktan.

11 Ya RAB, esirgeme sevecenliğini benden!
Sevgin, sadakatın hep korusun beni!

12 Sayısız belalar çevremi sardı,
Suçlarım bana yetişti, önmü göremiyorum;
Başındaki saçlardan daha çoklar,
Çaresiz kaldım.

13 Ne olur, ya RAB, kurtar beni!
Yardımına koş, ya RAB!

14 Utansın canımı almaya çalışanlar,
Yüzleri kızarsın!
Geri dönsün zararımı isteyenler,
Rezil olsunlar!

15 Bana, “Oh! Oh!” çekenler
Dehşete düşsün utançlarından!

16 Sende neşe ve sevinç bulsun
Bütün sana yönelerler!
“RAB yücedir!” desin hep
Senin kurtarışını özleyenler!

17 Bense mazlum ve yoksulum,
Düşün beni, ya Rab.
Yardımcım ve kurtarıcm sensin,
Geç kalma, ey Tanrım!

41

41. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ne mutlu yoksulu düşünene!
RAB kurtarır onu kötü günde.
- ² Korur RAB, yaşatır onu,
Ülkede mutlu kılار,
Terk etmez düşmanlarının eline.
- ³ Destek olur RAB ona
Yatağa düşünce;
Hastalandığında sağlığa kavuşturur onu.
- ⁴ “Acı bana, ya RAB!” dedim,
“Şifa ver bana, çünkü sana karşı günah işledim!”
- ⁵ Kötü konuşuyor düşmanlarım ardimdan:
“Ne zaman ölecek adı batası?” diyorlar.
- ⁶ Biri beni görmeye geldi mi, boş laf ediyor,
Fesat topluyor içinde,
Sonra dışarı çıkıp fesadı yayıyor.
- ⁷ Benden nefret edenlerin hepsi
Fısıldıyor aralarında baña karşı,
Zararımı düşünüyorkar,
- ⁸ “Başına öyle kötü bir şey geldi ki” diyorlar,
“Yatağından kalkamaz artık.”
- ⁹ Ekmeğimi yiyen, güvendiğim yakın dostum bile
İhanet etti bana.
- ¹⁰ Bari sen acı bana, ya RAB, kaldır beni.
Bunların hakkından geleyim.
- ¹¹ Düşmanım zafer çığlığı atmazsa,
O zaman anlarım benden hoşnut kaldığını.
- ¹² Dürüstlüğümden ötürü bana destek olur,
Sonsuza dek beni huzurunda tutarsın.
- ¹³ Öncesizlikten sonsuza dek,
Övgüler olsun İsrail'in Tanrısı RAB'be!
Amin! Amin!

2.KİTAP

42

42. Mezmur *

- Müzik şefi için - Korahoğulları'nın Maskili
- ¹ Geyik akarsuları nasıl özlerse,
Canım da seni öyle özler, ey Tanrı!
- ² Canım Tanrı'ya, yaşayan Tanrı'ya susadı;
Ne zaman görmeye gideceğim Tanrı'nın yüzünü?
- ³ Gözyaşlarım ekmeğim oldu gece gündüz,
Gün boyu, “Nerede senin Tanrı?” dedikleri için.
- ⁴ Anımsayınca içim içimi yiyor,
Nasıl toplulukla birlikte yürüür,

Tanrı'nın evine kadar alaya öncülük ederdim,
Sevinç ve şükran sesleri arasında,
Bayram eden bir kalabalıkla birlikte.

⁵ Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler sunacağım;
O benim kurtarıcım ve Tanrı'm'dır.

⁶⁻⁷ Gönlüm üzgün,
Bu yüzden seni anımsıyorum, ey Tanrı'm.
Şeria yöresinde, Hermon ve Misar dağlarında
Çağlayanların gümbürdeyince,
Enginler birbirine sesleniyor,
Bütün dalgaların, sellerin üzerinden geçiyor.

⁸ Gündüz RAB sevgisini gösterir,
Gece ilahi söyler, dua ederim
Yaşamımlın Tanrısı'na.

⁹ Kayam olan Tanrı'm'a diyorum ki,
“Neden beni unuttun?
Niçin düşmanlarınızın baskısı altında
Yaslı gezeyim?”

¹⁰ Gün boyu hasımlarım: “Nerede senin Tanrı?” diyerek
Bana sataştıkça,
Kemiklerim kırılıyor sanki.

¹¹ Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler sunacağım;
O benim kurtarıcım ve Tanrı'm'dır.

43

43. Mezmur

¹ Hakkımı ara, ey Tanrı,
Savun beni vefasız ulusa karşı,
Kurtar hileci, haksız insandan.

² Çünkü sen Tanrı'm, kalemsin;
Neden beni reddettin?
Niçin düşmanlarınızın baskısı altında
Yaslı gezeyim?

³ Gönder ışığını, gerçekini,
Yol göstersinler bana,
Senin kutsal dağına, konutuna götürsünler beni.

⁴ O zaman Tanrı'nın sunağına,
Neşe, sevinç kaynağım Tanrı'ya gideceğim
Ve sana, ey Tanrı, Tanrı'm benim,
Lirle şükredeceğim.

5 Neden üzgünsün, ey gönlüm,
 Neden içim huzursuz?
 Tanrı'ya umut bağla,
 Çünkü O'na yine övgüler sunacağım;
 O benim kurtarıcım ve Tanrım'dır.

44**44. Mezmur**

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın Maskili

1 Ey Tanrı, kulaklarımıza duyduk,
 Atalarımız anlattı bize,
 Neler yaptığı onların gündünde, eski günlerde.

2 Elinle ulusları kovdun,
 Ama atalarımıza yer verdin;
 Halkları kırdın,
 Ama atalarımızın yayılmasını sağladın.

3 Onlar ülkeyi kılıçla kazanmadılar,
 Kendi bilekleriyle zaferde ulaşmadılar.
 Senin sağ elin, bileğin, yüzünün ışığı sayesinde oldu bu;
 Çünkü sen onları sevdin.

4 Ey Tanrı, kralım sensin,
 Buyruk ver de Yakup soyu kazansın!

5 Senin sayende düşmanlarımızı püskürteceğiz,
 Senin adıyla karşıtlarımızı ezeceğiz.

6 Çünkü ben yayıma güvenmem,
 Kılıçım da beni kurtarmaz;

7 Ancak sensin bizi düşmanlarımızdan kurtaran,
 Bizden nefret edenleri utanca boğan.

8 Her gün Tanrı'yla övünür,
 Sonsuza dek adına şükran sunarız.

Sela*

9 Ne var ki, reddettin bizi, aşağıladın,
 Artık ordularımızla savaşa çıkmıyorsun.

10 Düşman karşısında bizi gerilettin,
 Bizden tiksinenler bizi soydu.

11 Kasaplık koyuna çevirdin bizi,
 Ulusların arasına dağıttın.

12 Yok pahasına sattın halkını,
 Üstelik satıştan hiçbir şey kazanmadan.

13 Bizi komşularımızın yüzkarası,
 Çevremizdekilerin eğlencesi, alay konusu ettin.

14 Ulusların diline düşürdün bizi,
 Güllüyor halklar halimize.

15 Rezilliğim gün boyu karşında,
 Utancımdan yerin dibine geçtim

16 Hakaret ve sövgü duya duya,
 Öç almak isteyen düşman karşısında.

17 Bütün bunlar başımıza geldi,
 Yine de seni unutmadık,

- Antlaşmana ihanet etmedik,
¹⁸ Döneklik etmedik,
 Adımlarımız senin yolundan sapmadı.
¹⁹ Oysa sen bizi ezzin, ülkemizi çakalların uğrağı ettin,
 Üstümüzü koyu karanlıkla örttün.
²⁰ Eğer Tanrı'mız'ın adını unutsaydık,
 Yabancı bir ilaha ellerimizi açsaydık,
²¹ Tanrı bunu ortaya çıkarmaz mıydı?
 Çünkü O yürekteki gizleri bilir.
²² Senin uğrana her gün öldürülüyorum,
 Kasaplık koyun sayılıyoruz.
²³ Uyan, ya Rab! Niçin uyuyorsun?
 Kalk! Sonsuza dek terk etme bizi!
²⁴ Niçin yüzünü gizliyorsun?
 Neden mazlum halimizi, üzümüzdeki baskıyı unutuyorsun?
²⁵ Çünkü yere serildik,
 Bedenimiz toprağa yapıştı.
²⁶ Kalk, yardım et bize!
 Kurtar bizi sevgin uğrana!

45

45. Mezmur

Müzik şefi için - "Zambaklar" makamında
 Korahoğulları'nın Maskili - Aşk ilahisi

- ¹ Yüreğimden güzel sözler taşıyor,
 Kral için söylüyorum şiirlerimi,
 Dilim usta bir yazarın kalemi gibi olsun.
² Sen insanların en güzelisin,
 Lütfu saçılmış dudaklarına.
 Çünkü Tanrı seni sonsuza dek kutsamış.
³ Ey yiğit savaşçı, kuşan kılıcını beline,
 Görkemine, yükseliğine bürün.
⁴ At sırtında görkeminle, zaferle ilerle,
 Gerçek ve adalet uğrana*
 Sağ elin korkunç işler göstersin.
⁵ Okların sıvridir,
 Kral düşmanlarının yüreğine saplanır,
 Halklar ayaklarının altına serilir.
⁶ Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır†,
 Krallığının asası adalet asasıdır.
⁷ Doğruluğu sever, kötülükten nefret edersin.
 Bunun için Tanrı, senin Tanrı,
 Seni sevinç yağıyla
 Arkadaşlarından daha çok meshetti.

* 44:22 Rom.8:36 * 45:4 Olası metin "Gerçek ve adalet uğrana", Masoretik metin "Gerçek ve alçakgönüllülük, adalet uğrana". † 45:6 İbr.1:8-9 † 45:6 "Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır" ya da "Tanrı'nın sana armağan ettiği krallık sonsuzluklar boyunca kalıcıdır".

- ⁸ Giysilerinin tümü mür, öd, tarçın kokuyor;
Fildisi saraylardan gelen çalğı sesleri seni eğlendiriyor!
- ⁹ Kral kızları senin saygın kadınlardan arasında,
Kraliçe, Ofir altınları içinde senin yanında duruyor.
- ¹⁰ Dinle, ey kral kızı, bak, kulak ver,
Halkını, baba evini unut.
- ¹¹ Kral senin güzelliğine vuruldu,
Efendin olduğu için önünde eğil.
- ¹² Sur halkıarmağan getirecek,
Halkın zenginleri lütfunu kazanmak isteyecek.
- ¹³ Kral kızı odasında ışıl ışıl parıldıyor,
Giysisi altına dokunmuş.
- ¹⁴ İşlemeli giysiler içinde kralın önüne çıkarılacak,
Arkadaşları, ona eşlik eden kızlar sana getirilecek.
- ¹⁵ Sevinç ve coşkuyla götürülecek,
Kralın sarayına girecekler.
- ¹⁶ Atalarının yerini oğulların alacak,
Onları önder yapacaksın bütün ülkeye.
- ¹⁷ Adını kuşaklar boyunca yaşatacağım,
Böylece halklar sonsuza dek övecek seni.

46

46. Mezmur

Müzik şefi için - Tiz sesliler* için -
Korahoğulları'nın ezgisi

- ¹ Tanrı sığnağımız ve gücümüzdür,
Sıkıntıda hep yardıma hazırlı.
- ² Bu yüzden korkmayız yeryüzü altüst olsa,
Dağlar denizlerin bağına devrilse,
- ³ Sular Kükreyip köpürse,
Kabarın deniz dağları titretse bile.

Sela*

- ⁴ Bir ırmak var ki, suları sevinç getirir Tanrı kentine,
Yüceler Yücesi'nin kutsal konutuna.
- ⁵ Tanrı onun ortasındadır,
Sarsılmaz o kent.
Gün doğarken Tanrı ona yardım eder.
- ⁶ Uluslar kükrüyor, krallıklar sarsılıyor,
Tanrı gürleyince yeryüzü eriyip gidiyor.
- ⁷ Her Şeye Egemen RAB bizimledir,
Yakup'un Tanrısı kalemizdir.

Sela

- ⁸ Gelin, görün RAB'bin yaptıklarını,
Yeryüzüne getirdiği yıkımları.

* **46:** "Tiz sesliler": İbranice "Alamot", anlamu tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi.

9 Savaşları durdurur yeryüzünün dört bucağında,
Yayları kirar, mızrakları parçalar,
Kalkanları[†] yakar.

10 “Sakin olun, bilin ki, Tanrı benim!
Uluslar arasında yüceleceğim,
Yeryüzünde yüceleceğim!”

11 Her Şeye Egemen RAB bizimledir,
Yakup'un Tanrısı kalemizdir.

Sela

47**47. Mezmur**

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmuru

1 Ey bütün uluslar, el çarpın!
Sevinç çığlıklarını atın Tanrı'nın onuruna!

2 Ne müthiştir yüce RAB,
Bütün dünyanın ulu Kralı.

3 Halkları altımıza,
Uluslararası ayaklarımıza dibine serer.

4 Sevdığı Yakup'un gururu olan mirasımızı
O seçti bizim için.

Sela*

5 RAB Tanrı sevinç çığlıklarını,
Boru sesleri arasında yükseldi.

6 Ezgiler sunun Tanrı'ya, ezgiler;
Ezgiler sunun Kralımız'a, ezgiler!

7 Çünkü Tanrı bütün dünyanın kralıdır,
Maskil* sunun!

8 Tanrı kutsal tahtına oturmuş,
Krallık eder uluslara.

9 Ulusların Önderleri
İbrahim'in Tanrı'sının halkıyla bir araya gelmiş;
Çünkü Tanrı'ya aittir yeryüzü kralları.
O çok yucedir.

48**48. Mezmur**

İlahi - Korahoğulları'nın mezmuru

1 RAB büyütür ve yalnız O övülmeye değer
Tanrı'mız'ın kentinde, kutsal dağında.

2 Yükselir zaraftetle,
Bütün yeryüzünün sevinci Siyon Dağı,
Safon'un* doruğu, ulu Kral'ın kenti.

3 Tanrı onun kalelerinde
Sağlam kule olarak gösterdi kendini.

* **46:9** "Kalkanları" ya da "Savaş arabalarını". * **47:7** "Maskil": Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik veya edebiyat terimi. "Didaktik şiir" anlamına gelebilir. **48:2** Mat.5:34-35 * **48:2** "Safon": İlah Baal'ın oturduğu sanılan bir dağ.

- 4** Krallar toplandı,
Birlikte Siyon'un üzerine yürüdüler.
5 Ama onu görünce şaşkına döndüler,
Dehşete düşüp kaçtılar.
6 Doğum sancısı tutan kadın gibi,
Bir titreme aldı onları orada.
7 Doğu rüzgarının parçaladığı ticaret gemileri gibi
Yok etti onları.
- 8** Her Şeye Egemen RAB'bin kentinde,
Tanrı'mızın kentinde,
Nasıl duyduska, öyle gördük.
Tanrı onu sonsuza dek güvenlik içinde tutacak.

Sela*

- 9** Ey Tanrı, tapınağında,
Ne kadar vefali olduğunu düşünüyoruz.
10 Adın gibi, ey Tanrı, övgün de
Dünyanın dört bucagına varıyor.
Sağ elin zafer dolu.
11 Sevinsin Siyon Dağı,
Coşsun Yahuda kentleri
Senin yargilarınla!

- 12** Siyon'un çevresini gezip dolanın,
Kulelerini sayın,
13 Surlarına dikkatle bakın,
Kalelerini yoklayın ki,
Gelecek kuşağa anlatasınız:
14 Bu Tanrı sonsuza dek bizim Tanrı'mız olacak,
Bize hep yol gösterecektir.

49

49. Mezmur

- Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmu
1 Ey bütün halklar, dinleyin!
Kulak verin hepiniz, ey dünyada yaşayanlar,
2 Halk çocukları, bey çocukları,
Zenginler, yoksullar!
3 Bilgelik dökülecek ağızından,
Anlayış sağlayacak içimdeki düşünceler,
4 Kulak vereceğim özdeyişlere,
Lirle yorumlayacağım bilmecemi.
- 5** Niçin korkayım kötü günlerde
Niyeti bozuk düşmanlarım çevremi sarınca?
6 Onlar varlıklara güvenir,
Büyük servetleriyle böbürlenirler.
7 Kimse kimsenin hayatının bedelini ödeyemez,
Tanrı'ya fidye veremez.
8 Çünkü hayatın fidyesi büyütür,

- Kimse ödemeye yeltenmemeli.
9 Böyle olmasa,
 Sonsuza dek yaşar insan,
 Mezar yüzü görmez.
- 10** Kuşkusuz herkes biliyor bilgelerin öldüğünü,
 Aptallarla budalaların yok olduğunu.
 Mallarını başkalarına bırakıyorlar.
- 11** Mezarları, sonsuza dek evleri,
 Kuşaklar boyu konutları olacak*,
 Topraklarına kendi adlarını verseler bile.
- 12** Bütün gösterisine karşın geçicidir insan,
 Ölüp giden hayvanlar gibi.
- 13** Budalaların yolu,
 Onların sözünü onaylayanların sonu budur.
- 14** Sürü gibi ölüler diyarına sürülecekler,
 Ölüm güdecek onları.
 Tan ağarınca doğrular onlara egemen olacak,
 Cesetleri çürüyecek,
 Ölüler diyarı onlara konut olacak.
- 15** Ama Tanrı beni
 Ölüler diyarının pençesinden kurtaracak
 Ve yanına alacak.
- 16** Korkma biri zenginleşirse,
 Evinin görkemi artarsa.
- 17** Çünkü ölünce hiçbir şey götüremez,
 Görkemi onunla mezara gitmez.
- 18** Yaşarken kendini mutlu saysa bile,
 Başarılı olunca övülse bile.
- 19** Atalarının kuşağına katılacak,
 Onlar ki asla ışık yüzü görmeyecekler.
- 20** Bütün gösterisine karşın anlayışsızdır insan,
 Ölüp giden hayvanlar gibi.

Sela*

Sela

50

50. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

- 1** Güçlü olan Tanrı, RAB konuşuyor;
 Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar
 Yeryüzünün tümüne sesleniyor.
- 2** Güzelliğin doruğu Siyon'dan
 Parıldıyor Tanrı.
- 3** Tanrımız geliyor, sessiz kalmayacak,

* **49:11** Septuaginta, Targum, Süryanice "Mezarları, sonsuza dek evleri, kuşaklar boyu konutları olacak", Masoretik metin "Evlerimiz sonsuza dek kalacak" diye düşünüyorlar".

- Önünde yanan ateş her şeyi kül ediyor,
Çevresinde şiddetli bir fırtına esiyor.
- ⁴ Halkını yargılamak için
Yere göğe sesleniyor:
- ⁵ “Toplayın öünüme sadık kollarımı,
Kurban keserek benimle antlaşma yapanları.”
- ⁶ Gökler O'nun doğruluğunu duyuruyor,
Çünkü yargıç Tanrı'nın kendisidir.

Sela*

- ⁷ “Ey halkım, dinle de konuşayım,
Ey İsrail, sana karşı tanıklık edeyim:
Ben Tanrı'yım, senin Tanrı'nım!
- ⁸ Kurbanlarından ötürü seni azarlamıyorum,
Yakmalık sunuların sürekli önumde.
- ⁹ Ne evinden bir boğa,
Ne de ağıllarından bir teke alacağım.
- ¹⁰ Çünkü bütün orman yaratıkları,
Dağlardaki bütün hayvanlar benimdir.
- ¹¹ Dağlardaki bütün kuşları korurum,
Kırlardaki bütün yabani hayvanlar benimdir.
- ¹² Acıksam sana söylemezdim,
Çünkü bütün dünya ve içindekiler benimdir.
- ¹³ Ben boğa eti yer miyim?
Ya da keçi kanı içер miyim?
- ¹⁴ Tanrı'ya şükran kurbanı sun,
Yüceler Yücesi'ne adadığın adakları yerine getir.
- ¹⁵ Sıkıntılı gününde seslen bana,
Seni kurtarırim, sen de beni yükseltirsin.
- ¹⁶ Ama Tanrı kötüye şöyle diyor:
“Kurallarımı ezbere okumaya
Ya da antlaşmamı ağızına almaya ne hakkın var?
- ¹⁷ Çünkü yola getirilmekten nefret ediyor,
Sözlerimi arkana atiyorsun.
- ¹⁸ Hırsız görünce onunla dost oluyor,
Zina edenlere ortak oluyorsun.
- ¹⁹ Ağızını kötülük için kullanıyor,
Dilini yalana koşuyorsun.
- ²⁰ Oturup kardeşine karşı konuşur,
Annenin oğluna karâ çalarsın.
- ²¹ Sen bunları yaptı, ben sustum,
Beni kendin gibi sandın.
Seni azarlıyorum,
Suçlarını gözünün önüne seriyorum.
- ²² “Dikkate alın bunu, ey Tanrı'yı unutan sizler!
Yoksa parçalarım sizi, kurtaran olmaz.
- ²³ Kim şükran kurbanı sunarsa beni yükseltir;
Yolunu düzeltene kurtışımı göstereceğim.”

51***51. Mezmur***

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru
 Davut Bat-Şeva'yla yattıktan sonra
 Peygamber Natan kendisine geldiği zaman

¹ Ey Tanrı, lütfet bana,
 Sevgin uğruna;
 Sil isyanlarımlı,
 Sınırsız merhametin uğruna.

² Tümüyle yıka beni suçumdan,
 Arıt beni günahımdan.

³ Çünkü biliyorum isyanlarımlı,
 Günahım sürekli karşısında.

⁴ Sana karşı, yalnız sana karşı günah işledim,
 Senin gözünde kötü olanı yaptım.
 Bu nedenle, söylediğlerinde haklı,
 Yargılarda adilsin.

⁵ Nitekim suç içinde doğdum ben,
 Günah içinde annem bana hamile kaldı.

⁶ Madem sen gönülde sadakat istiyorsun,
 Bilgelik öğret bana yüreğimin derinliklerinde.

⁷ Beni mercanköşkotuyla arıt, paklanayım,
 Yıka beni, kardan beyaz olayım.

⁸ Neşe, sevinç sesini duyur bana,
 Bayram etsin ezdiğin kemikler.

⁹ Bakma günahlarımı,
 Sil bütün suçlarımlı.

¹⁰ Ey Tanrı, temiz bir yürek yarat,
 Yeniden kararlı bir ruh var et içimde.

¹¹ Beni huzurundan atma,
 Kutsal Ruhun'u benden alma.

¹² Geri ver bana sağladığın kurtuluş sevincini,
 Bana destek ol, istekli bir ruh ver.

¹³ Başkaldırınlara senin yollarını öğreteyim,
 Günahkârlar geri dönsün sana.

¹⁴ Kurtar beni kan dökme suçundan,
 Ey Tanrı, beni kurtaran Tanrı,
 Dilim senin kurtarışını ilahilerle övsün.

¹⁵ Ya Rab, aç dudaklarımlı,
 Ağzım senin övgülerini duyursun.

¹⁶ Çünkü sen kurbandan hoşlanmazsun,
 Yoksa sunardım sana,
 Yakmalık sunudan hoşnut kalmazsun.

¹⁷ Senin kabul ettiğin kurban alçakgönüllü bir ruhtur,
 Alçakgönüllü ve pişman bir yüreği hor görmezsin, ey Tanrı.

- ¹⁸ Lütfet, Siyon'a iyilik yap,
Yeruşalim'in surlarını onar.
¹⁹ O zaman doğru sunulan kurbanlar,
Yakmalık sunular, tümüyle yakmalık sunular,
Seni hoşnut kilar;
O zaman sunağında boğalar sunulur.

52

52. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un Maskili
Edomlu Doek gelip Saul'a "Davut Ahimelek'in
evine girdi" diye bildirdiği zaman

- ¹⁻² Niçin kötülüğünle böbürlenirsin, ey kabadayı,
Tanrı'nın sadık kullarına karşı
Bütün gün dilin yıkım tasarılar
Keskin ustura gibi, ey hilekâr.
³ İyilikten çok kötülüğü,
Doğru konuşmaktan çok yalanı seversin.

Sela*

- ⁴ Seni hileli dil seni!
Her yıkıcı sözü seversin.

Sela

- ⁵ Ama Tanrı seni sonsuza dek yıkacak,
Seni kapıp çadırından fırlatacak,
Yaşam diyarından kökünü sökecek.

- ⁶ Doğrular bunu görünce korkacak,
Gülerek söyle diyecekler:
⁷ "İşte bu adam, Tanrı'ya sığınmak istemedi,
Servetinin bolluğuña güvendi,
Başkalarını yıkarak güçlendi!"

- ⁸ Ama ben Tanrı'nın evinde yeşeren zeytin ağacı gibiyim,
Sonsuza dek Tanrı'nın sevgisine güvenirim.

- ⁹ Sürekli sana şükrederim yaptıkların için,
Sadık kullarının önünde umut bağlarım,
Çünkü adın iyidir.

53

53. Mezmur
(Mez.14)

Müzik şefi için - Mahalat* makamında
Davut'un Maskili

- ¹ Akılsız içinden, "Tanrı yok!" der.
İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı yürüdü,
İyilik eden yok.

- ² Tanrı göklerden bakar oldu insanlara,
Akıllı, Tanrı'ya yönelen biri var mı diye.

52: 1Sa.22:9-10 * 53: "Mahalat": Bir müzik terimi, büyük olasılıkla "Nefesli sazlar".
Rom.3:10-12

53:1

³ Hepsi saptı,
Tümü yozlaştı,
İyilik eden yok,
Bir kişi bile!

⁴ Suç işleyenler görmüyor mu?
Halkımı ekmek yer gibi yiyor,
Tanrı'ya yakarmıyorlar.

⁵ Ama korkulmayacak yerde korkacaklar,
Çünkü Tanrı seni kuşatanların kemiklerini dağıtacak,
Önleri reddettiği için hepsini utandıracak.

⁶ Keşke İsrail'in kurtuluşu Siyon'dan gelse!
Tanrı halkını eski gönencine kavuşturunca,
Yakup soyu sevinecek, İsrail halkı coşacak.

54

54. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla Davut'un Maskili Ziffliler gelip Saul'a: "Davut aramızda gizleniyor" dedikleri zaman

- ¹ Ey Tanrı, beni adıyla kurtar,
Güçünle akla beni!
- ² Ey Tanrı, duamı dinle,
Kulak ver ağızından çıkan sözlere.
- ³ Çünkü küstahlar bana saldırıyor,
Zorbalar canımı almak istiyor,
Tanrı'ya aldırmıyorlar.

Sela*

- ⁴ İşte Tanrı benim yardımıcımdır,
Tek desteğim Rab'dır.
- ⁵ Düşmanlarım yaptıkları kötüluğun cezasını bulsun,
Sadakatin uyarınca yok et onları.

- ⁶ Ya RAB, sana gönülden bir kurban sunacağım,
Adına şükredeceğim, çünkü adın iyidir.
- ⁷ Beni bütün sıkıntılarından kurtardin,
Gözlerim düşmanlarının yok oluşunu gördü.

55

55. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla Davut'un Maskili

- ¹ Ey Tanrı, kulak ver duama,
Sırt çevirme yalvarışma!
- ² Dikkatini çevir, yanıt ver bana.
Düşüncelerim beni rahatsız ediyor, şaşkınlım
- ³ Düşman sesinden, kötüünün baskısından;
Çünkü sıkıntıya sokuyorlar beni,

Öfkeyle üstüme üstüme geliyorlar.

- ⁴ Yüreğim sizliyor içimde,
Ölüm dehşeti çöktü üzerime.
⁵ Korku ve titreme sardı beni,
Ürperti kapladı içimi.
⁶ “Keşke güvercin gibi kanatlarım olsaydı!”
Dedim kendi kendime, “Uçar, rahatlardım.
⁷ Uzaklara kaçar,
Çöllerde konaklardım.

Sela*

- ⁸ Sert rüzgara, kasırgaya karşı
Hemen bir barınak bulurdum.”
⁹ Şaşkına çevir kötüleri, ya Rab, karıştır dillerini,
Çünkü kentte şiddet ve çatışma görüyorum.
¹⁰ Gece gündüz kent surları üzerinde dolaşırlar,
Haksızlık, fesat dolu kentin içi.
¹¹ Yıkıcılık kentin göbeğinde,
Zorbalık, hile eksilmez meydanından.

- ¹² Beni aşağılayan bir düşman olsaydı,
Katlanabilirdim;
Bana küstahlık eden bir hasım olsaydı,
Gizlenebilirdim.
¹³ Ama sensin, bana denk,
Yoldaşım, yakın arkadaşım.
¹⁴ Birlikte tatlı tatlı yarenlik eder,
Toplulukla Tanrı'nın evine giderdik.
¹⁵ Ölüm yakalasın düşmanlarımı anısızın,
Dırı dirı ölüler diyarına insinler;
Çünkü içleri ve evleri kötülük dolu.

- ¹⁶ Bense Tanrı'ya seslenirim,
RAB kurtarır beni.
¹⁷ Sabah, öğlen, akşam kederimden feryat ederim,
O işitir sesimi.
¹⁸ Bana karşı girişilen savaştan
Esenlikle kurtarır canımı,
Sayısı çok da olsa karşıtlarımın.
¹⁹ Öncesizlikten bu yana tahtında oturan Tanrı,
Duyacak ve ezecek onları.

Sela

Çünkü hiç değişmeyip
Ve Tanrı'dan korkmuyorlar.

- ²⁰ Yoldaşım dostlarına saldırarak
Yaptığı antlaşmayı bozdu.
²¹ Ağızından bal damalar,
Ama yüreğinde savaş var.
Sözleri yağdan yumuşak,
Ama yalnız birer kılıçtır.

²² Yükünü RAB'be bırak,
O sana destek olur.
Asla izin vermez
Doğru insanın sarsılmasına.

²³ Ama sen, ey Tanrı, ölüm çukuruna atacaksın kötüleri,
Günlerinin yarısını görmeyecek katillerle hainler;
Bense sana güveniyorum.

56

56. Mezmur

Müzik şefi için
“Uzak Yabanıl Fıstık Ağacılarındaki Güvercin”
makamında Davut'un Miktamı -
Gat Kenti'nde Filistililer kendisini yakaladığı zaman

¹ Acı bana, ey Tanrı,
Çünkü ayak altında çığnıyor insanlar beni,
Gün boyu saldırıp eziyorlar.

² Düşmanlarım ayak altında çığnıyor beni her gün,
Küstahça saldırıyor çoğu.

³ Sana güvenirim korktuğum zaman.

⁴ Tanrı'ya, sözünü övdüğüm Tanrı'ya
Güvenirim ben, korkmam.
İnsan bana ne yapabilir?

⁵ Gün boyu sözlerimi çarpıtıyorlar,
Hakkında hep kötülük tasarlıyorlar.

⁶ Fesatlık için uğraşıyor, pusuya yatıyor,
Adımlarımı gözüyor, canımı almak istiyorlar.

⁷ Kötülüklerinin cezasından kurtulacaklar mı?
Ey Tanrı, halkları öfkeyle yere çal!

⁸ Çektığım acıları kaydettin,
Gözyaşlarımı tulumunda biriktirdin!
Bunlar defterinde yazılı değil mi?

⁹ Seslendiğim zaman,
Düşmanlarım geri çekilecek.

Biliyorum, Tanrı benden yana.

¹⁰ Sözünü övdüğüm Tanrı'ya,
Sözünü övdüğüm RAB'be,
¹¹ Tanrı'ya güvenirim ben, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?

¹² Ey Tanrı, sana adaklar adamıştım,
Şükran kurbanları sunmaliyim şimdi.

¹³ Çünkü canımı ölümden kurtardın,
Ayaklarımı tökezlemekten korudun;
İşte yaşam ışığında, Tanrı huzurunda yürüyorum.

57***57. Mezmur***
(Mez.108:1-5)

Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında Davut'un Miktamı - Saul'dan kaçış mağaraya sığındığı zaman

¹ Aci bana, ey Tanrı, acı,
Çünkü sana sığınıyorum;
Felaket geçinceye kadar,
Kanatlarının gölgesine sığınacağım.

² Yüce Tanrı'ya,
Benim için her şeyi yapan Tanrı'ya sesleniyorum.

³ Gökten gönderip beni kurtaracak,
Beni ezmek isteyenleri azarlayacak,
Sevgisini, sadakatini gösterecektir.

Sela*

⁴ Aslanların arasındayım,
Alev kusan insanlar arasında yatarım,
Mızrak gibi, ok gibi dişleri,
Keskin kılıç gibi dilleri.

⁵ Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü kaplasın!

⁶ Ayaklarım için ağ serdiler,
Çöktüm;
Yoluma çukur kazdırılar,
İçine kendileri düştüler.

Sela

⁷ Kararlıyım, ey Tanrı, kararlıyım,
Ezgiler, ilahiler söyleyeceğim.

⁸ Uyan, ey canım,
Uyan, ey lir, ey çenk,
Seheri ben uyandırıyım!

⁹ Halkların arasında sana şükürler sunayım, ya Rab,
Ulusların arasında seni ilahilerle öveyim.

¹⁰ Çünkü sevgin göklere erişir,
Sadakatin gökyüzüne ulaşır.

¹¹ Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü kaplasın!

58***58. Mezmur***

Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında Davut'un Miktamı?

¹ Ey yöneticiler*, gerçekten adil mi karar verirsiniz?
Doğru mu yargılarınız insanları?

² Hayır! Hep haksızlık tasarlarsınız sizinizde,
Zorbalık saçar elleriniz yeryüzüne.

57: 1Sa.22:1; 24:3 * 58:1 "Yöneticiler" ya da "Dilsizler".

- ³ Kötüler daha ana rahmindeyken yoldan çıkar,
Doğu doğalı yalan söyleyerek sapar.
- ⁴ Zehirleri yılan zehiri gibidir.
Kulakları tıkalı bir kobrayı andırırlar,
- ⁵ Usta büyücülerin,
Afsuncuların sesini duymak istemeyen bir kobrayı.
- ⁶ Ey Tanrı, kur onların ağzında dişlerini,
Sök genç aslanların ażı dişlerini, ya RAB!
- ⁷ Akıp giden su gibi yok olsunlar.
Yayalarını gerince oklarının ucu kırılsın.
- ⁸ Süründükçe eriyen sümüklüböceğe dönsünler.
Düşük çocuk gibi güneş yüzü görmesinler.
- ⁹ Kazanlarınız diken ateşini daha duymadan,
Yaşı da kurusu da kasırgayla savrulacak kötülerin.
- ¹⁰ Doğru adam alınan öcü görünce sevinecek
Ve ayaklarını kötüünün kanında yıkayacak.
- ¹¹ O zaman insanlar, "Gerçekten doğrulara ödül var" diyecek,
"Gerçekten dünyayı yargılayan bir Tanrı var."

59

59. Mezmur

Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında Davut'un Miktamı - Saul'un Davut'u öldürmek için adam gönderip evini gözetlediği zaman

- ¹ Kurtar beni düşmanlarından, ey Tanrım,
Kalem ol hasımlarına karşı.
- ² Kurtar beni suç işleyenlerden,
Uzak tut kanlı katillerden.
- ³ Bak, canımı almak için pusu kuruyorlar,
Güçlüler bana karşı birleşiyorlar,
Oysa başkaldırmadım, günahım yok, ya RAB.
- ⁴ Suç işlemediğim halde,
Koşuşup hazırlanıyorlar.
Kalk bana yardım etmek için, halime bak!
- ⁵ Sen, ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
İsrail'in Tanrısı,
Uyan bütün ulusları cezalandırmak için,
Acıma bu suçlu hainlere!

Sela*

- ⁶ Akşam döner, köpek gibi hırsızlık yapın
Sinsi sinsi kenti dolaşırlar.
- ⁷ Bak, neler dökülür ağızlarından,
Kılıç çıkar dudaklarından.
"Kim duyar?" derler.
- ⁸ Ama sen onlara gülersin, ya RAB,
Bütün uluslarla eğlenirsin.

⁹ GÜCÜM sensin, seni gözlüyorum,
Çünkü kalemsin, ey Tanrı.
¹⁰ Tanrım sevgisiyle karşılarsın beni,
Bana düşmanlarımın yıkımını gösterir.

¹¹ Onları öldürme, yoksa halkım unutur,
Güçünle dağıt ve alçalt onları,
Ya Rab, kalkanımız bizim.
¹² Ağrılarının günahı, dudaklarından çıkan söz yüzünden,
Gururlarının tuzağına düşsünler.
Okudukları lanet, söyledikleri yalan yüzünden
¹³ Yok et onları gazabınla, yok et, tüksinler;
Bilsinler ki, Tanrı'nın Egemenliği Yakup soyundan
Yeryüzünün ucuna kadar ulaşır.

Sela

¹⁴ Akşam döner, köpek gibi hırlayıp
Sinsi sinsi kenti dolaşırlar.
¹⁵ Yiyecek bulmak için gezerler,
Doymazlarsa ulurlar.
¹⁶ Bense gücün için sabah ezgiler söyleyecek,
Sevgini sevinçle dile getireceğim.
Çünkü sen banा kale,
Şikintili günümüzde sığınak oldun.
¹⁷ GÜCÜM sensin, seni ilahilerle öveceğim,
Çünkü kalem, beni seven Tanrı sensin.

60

60. Mezmur

Müzik Şefi için - "Antlaşma Zambağı" makamında
Davut'un öğretici Miktamı
Davut'un Aram-Naharayimliler ve Aram-Sovalılar'la
Çarpıştığı ve Yoav geri dönüp Tuz Vadisi'nde
on iki bin Edomlu öldürdüğü zaman
¹ Bizi reddettin, parladin bize karşı, ey Tanrı,
Öfkelenin; eski halimize döndür bizi!
² Salladin yeri, yarıklar açtin;
Onar çatıklärını, çünkü yer sarsılıyor.
³ Halkına sıkıntı çektiordin,
Sersemletici bir şarap içirdin bize.

⁴ Sancak verdin senden korkanlara,
Okçulara karşı * açsınlar diye.
⁵ Kurtar bizi sağ elinle, yardım et,
Sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun diye!

Sela*

⁶ Tanrı şöyle konuştu kutsal yerinde:
"Şekem'i sevinçle bölüstürecek,

60: 2Sa.8:13; 1Ta.18:12 * **60:4** "Okçulara karşı" ya da "Doğruluk uğrunda".

Sukkot Vadisi'ni ölçüceğim.
 7 Gilat benimdir, Manaşşe de benim,
 Efrayim miğferim,
 Yahuda asam.

8 Moav yıkanma leğenim,
 Edom'un üzerine çarığımı fırlatacağım[†],
 Filist'e zaferle haykıracağım."

9 Kim beni surlu kente götürücek?
 Kim bana Edom'a kadar yol gösterecek?
 10 Ey Tanrı, sen bizi reddetmedin mi?
 Ordularımıza öncülük etmiyor musun artık?
 11 Yardım et bize düşmana karşı,
 Çünkü boştur insan yardımı.
 12 Tanrı'yla zafer kazanırız,
 O çığner düşmanlarımızı.

61

61. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Davut'un mezmuru

1 Ey Tanrı, yakarışımı işit,
 Duama kulak ver!
 2 Sana seslenirim yeryüzünün öbür ucundan,
 Yüreğime hüznün çokunce.

Erişemeyeceğim yüksek bir kayaya çıkar beni,
 3 Çünkü sen benim için sığınak,
 Düşmanla karşı güçlü bir kule oldun.

4 Çadırında sonsuza dek oturmak
 Ve kanatlarının gölgésine sıçınmak isterim.

Sela*

5 Çünkü sen, ey Tanrı, adaklarımı duydun,
 Adından korkanların mirasını bana verdin.

6 Kralın günlerine gün kat,
 Yılları yüzyıllar olsun!

7 Tanrı'nın huzurunda sonsuza dek tahtında otursun;
 Onu sevgin ve sadakatle koru!

8 O zaman adını hep ilahilerle öveceğim,
 Her gün adaklarımı yerine getireceğim.

62

62. Mezmur

Müzik Şefi Yedutun için - Davut'un mezmuru

1 Canım yalnız Tanrı'da huzur bulur,
 Kurtuluşum O'ndan gelir.

2 Tek kayam, kurtuluşum,
 Kalem O'dur, asla sarsılmam.

[†] 60:8 "Çarığımı fırlatacağım": Eski törelere göre çarığın fırlatılması, bir yerin sahiplenilmesi anlamına geliyordu.

- ³ Birini ezmek için daha ne vakte kadar
Hep birlikte üstüne saldıracaksınız,
Eğri bir duvara,
Yerinden oynamış bir çite saldırır gibi?
⁴ Tek düşünceleri onu doruktan indirmektir.
Yalandan zevk alırlar.
Ağızlarıyla hayırdıa ederken,
İçlerinden lanet okurlar.

Sela*

- ⁵ Ey canım, yalnız Tanrı'da huzur bul,
Çünkü umudum O'ndadır.
⁶ Tek kayam, kurtuluşum,
Kalem O'dur, sarsılmam.
⁷ Kurtuluşum ve onurum Tanrı'ya bağlıdır,
Güçlü kayam, sıagnağım O'dur.
⁸ Ey halkım, her zaman O'na güven,
İçini dök O'na,
Çünkü Tanrı sıagnağımızdır.

Sela

- ⁹ Sıradan insan ancak bir soluk,
Soylu insansa bir yalandır.
Tartıya konduğunda ikisi birlikte soluktan hafiftir.
¹⁰ Zorbalığa güvenmeyin, yağma malla övünmeyin;
Varlığınız artsa bile, ona gönül bağlamayın.
¹¹ Tanrı bir şey söyledi,
Ben iki şey duydum:
Güç Tanrı'nındır,
¹² Sevgi de senin, ya Rab!
Çünkü sen herkese, yaptığına karşılığını verirsin.

63

63. Mezmur

Yahuda kırlarında bulunduğu zaman - Davut'un mezmuru

- ¹ Ey Tanrı, sensin benim Tanrım,
Seni çok özlüyorum,
Canım sana susamış,
Kurak, yorucu, susuz bir diyarda,
Bütün varlığımıla seni arıyorum.
² Kutsal yerde baktım sana,
Güçünü, görkemini görmek için.
³ Senin sevgin yaşamdan iyidir,
Bu yüzden dudaklarım seni yükseltir.
⁴ Ömrümce sana övgüler sunacağım,
Senin adıyla ellerimi kaldıracağım.
⁵ Zengin yiyeceklerle doyarcasına doyacağım sana,
Şakıyan dudaklarla ağzım sana övgüler sunacak.

- ⁶ Yatağıma uzanınca seni anarım,
Gece boyunca derin derin seni düşünürüm.
⁷ Çünkü sen bana yardımcı oldun,
Kanatlarının gölgesinde sevincimi dile getiririm.
⁸ Canım sana sımsıkı sarılır,
Sağ elin bana destek olur.

⁹ Ama canımı almak isteyenler,
Yerin derinliklerine inecek,
¹⁰ Kılıçın ağızına atılacak,
Çakallara yem olacak.
¹¹ Kralsa Tanrı'da sevinç bulacak,
Tanrı'nın adıyla ant içenlerin hepsi övünecek,
Yalancıların ağızıysa kapanacak.

64

64. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ey Tanrı, kulak ver sesime yakındığım zaman,
Hayatımı düşman korkusundan koru.
² Kötülerin gizli tasarılarından,
O suçlu güruhun şamatasından esirge beni.
³ Onlar dillerini kılıç gibi bilemiş,
Açı sözlerini ok gibi hedefe yöneltmişler,
⁴ Pusularından masum insanın üzerine atmak için.
Ansızın vururlar, hiç çekinmeden.
⁵ Birbirlerini kötülük yapmaya iter,
Gizli tuzaklar tasarırken,
"Kim görecek?" derler.
⁶ Haksızlık yapmayı düşünür,
"Kusursuz bir plan yaptı!" derler.
İnsanın içi ve yüreği derin bir sırdır, bilinmez.

⁷ Ama Tanrı onlara ok atacak,
Ansızın yaralanacaklar.
⁸ Dilleri yüzünden yıkıma uğrayacaklar,
Hallerini gören herkes alayla baş sallayacak.
⁹ Bütün insanlar korkuya kapılacak,
Tanrı'nın işini duyuracak,
O'nun yaptıkları üzerinde düşünecekler.
¹⁰ Doğru insan RAB'de sevinç bulacak,
O'na sığınacak,
Bütün temiz yürekliiler O'nu övecek.

65

65. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru - İlahi

- ¹ Ey Tanrı, Siyon'da seni övgü bekliyor*,
Yerine getirilecek sana adanan adaklar.

* **65:1** Septuaginta, Süryanic "Seni övgü bekliyor", Masoretik metin "Senin için sessizlik övgü".

- ² Ey sen, duaları işten,
Bütün insanlar sana gelecek.
- ³ Suçlarımızın altında ezildik,
Ama sen isyanlarımızı bağışlarsın.
- ⁴ Ne mutlu avlularında otursun diye
Seçip kendine yaklaştırdığın kişiye!
Evinin, kutsal tapınağının
Nimetlerine doyacağız.
- ⁵ Ey bizi kurtaran Tanrı,
Müthiş işler yaparak
Zaferle yanıtgarsın bizi.
Sen yeryüzünün dört bucağında,
Uzak denizlerdekilerin umudusun;
- ⁶ Kudret kuşanın,
Güçyle dağları kuran,
- ⁷ Denizlerin kükremesini,
Dalgaların gümbürtüsünü,
Halkların kargasasını yataştıran sensin.
- ⁸ Dünyanın öbür ucunda yaşayanlar
Korkuya kapılır senin belirtilerin karşısında.
Doğudan batıya kadar insanlara
Sevinç çığlıklarını attırırsın.
- ⁹ Toprağa bakar, çok verimli kıllarsın,
Onu zenginliğe boğarsın.
Ey Tanrı, irmakların suyla doludur,
İnsanlara tahlil sağlarsın,
Çünkü sen toprağı şöyle hazırlarsın:
- ¹⁰ Sabanın açtığı yarıkları bolca sular,
Sırtlarını düzlersin.
Yağmurla toprağı yumusatır,
Ürünlerine bereket katarsın.
- ¹¹ İyiliklerinle yılı taçlandırırsın,
Arabalarının geçtiği yollardan bolluk akar,
- ¹² Otlaklar yeşillenir,
Tepeler sevince bürünür,
- ¹³ Çayırlar sürülerle bezenir,
Vadiler ekinle örtünür,
Sevinçten haykırır, ezgi söylerler.

66

66. Mezmur

- Müzik Şefi için - İlahi - Mezmur
- ¹ Ey yeryüzündeki bütün insanlar,
Tanrı'ya sevinç çığlıklarını atın!
- ² Adının yüceligine ilahiler söyleyin,
O'na görkemli övgüler sunun!
- ³ "Ne müthiş işlerin var!" deyin Tanrı'ya,
"Öyle büyük gücün var ki,
Düşmanların eğiliyor önünde.

4 Bütün yeryüzü sana tapınıyor,
İlahiler okuyor, adını ilahilerle övüyor.”

Sela*

5 Gelin, bakın Tanrı'nın neler yaptığına!
Ne müthiş işler yaptı insanlar arasında:

6 Denizi karaya çevirdi,
Atalarımız yaya geçtiler ırmaktan.
Yaptığına sevindik orada.

7 Kudretiyle sonsuzu dek egemenlik sürer,
Gözleri ulusları süzer;
Başkaldırınlar gurura kapılmasın!

Sela

8 Ey halklar, Tanrı'mız'a şükredin,
Övgülerini duyurun.

9 Hayatımıza koruyan,
Ayaklarımızın kaymasına izin vermeyen O'dur.

10 Sen bizi sinadin, ey Tanrı,
Gümüş arıtır gibi arıttın.

11 Ağa düşürdün bizi,
Sırtımıza ağır yük vurdun.

12 İnsanları başımıza çökardın,
Ateşten, sudan geçtik.
Ama sonra bizi bolluğa kavuşturdun.

13 Yakmalık sunularla evine gireceğim,
Adaklarımı yerine getireceğim,

14 Sıkıntı içindeyken dudaklarımdan dökülen,
Ağzımdan çıkan adakları.

15 Yakılan koçların dumanıyla semiz hayvanlardan
Sana yakmalık sunular sunacağım,
Tekeler, sığırlar kurban edeceğim.

Sela

16 Gelin, dinleyin, ey sizler, Tanrı'dan korkanlar,
Benim için neler yaptığımı size anlatayım.

17 Ağzımla O'na yakardım,
Övgüsü dilimden düşmedi.

18 Yüreğimde kötülüğe yer verseydim,
Rab beni dinlemezdi.

19 Oysa Tanrı dinledi beni,
Kulak verdi duamın sesine.

20 Övgüler olsun Tanrı'ya,
Çünkü duamı geri çevirmedi,
Sevgisini benden esirgemedi.

67***67. Mezmur***

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Mezmur - İlahi

¹ Tanrı bize lütfetsin, bolluk versin,
Yüzünün ışığı üzerimize parlasın.

Sela*

² Öyle ki, yeryüzünde yolun,
Bütün uluslar arasında kurtarıcı gücün bilinsin.

³ Halklar sana şükretsin, ey Tanrı,
Bütün halklar sana şükretsün!

⁴ Uluslar sevinsin, sevinçten çığlık atsın,
Çünkü sen halkları adaletle yargılarsın,
Yeryüzündeki uluslara yol gösterirsin.

Sela

⁵ Halklar sana şükretsin, ey Tanrı,
Bütün halklar sana şükretsün!

⁶ Toprak ürününü verdi,
Tanrı, Tanrıımız, bizi bolluğa kavuştursun.

⁷ Tanrı bize bolluk versin,
Dünyanın dört bucağındakiler O'ndan korksun!

68***68. Mezmur***

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru - İlahi

¹ Kalkısın Tanrı, dağılsın düşmanları,
Kaçın önünden O'ndan nefret edenler!

² Dağıtsın onları dağılan duman gibi;
Ateşin karşısında eriyen balmumu gibi
Yok olsun kötüler Tanrı'nın önünde!

³ Ancak doğrular sevinsin,
Bayram etsinler Tanrı'nın önünde,
Neşeyle coşsunlar.

⁴ Tanrı'ya ezgiler söyleyin, adını ilahilerle övün,
Çöllerde gececek biniciye yol hazırlayın*;
O'nun adı RAB'dır, bayram edin önünde!

⁵ Kutsal konutundaki Tanrı,
Öksüzlerin babası, dul kadınların savunucusudur.

⁶ Tanrı kimsesizlere ev verir,
Tutsakları Özgürliğe ve gönence kavuşturur,
Ama başkaldıranlar kurak yerde oturur.

⁷ Ey Tanrı, sen halkına öncülük ettiğinde,
Çölde yürüdüğünde,

Sela*

* **68:4** "Çöllerde gececek biniciye yol hazırlayın" ya da "Bulutlara binmiş olana ezgiler sunun". **68:7**
Çlk.19:18; Hâk.5:4-5

- ⁸ Yer sarsıldı,
Göklerden yağmur boşandı Tanrı'nın önünde,
Sina Dağı sarsıldı
Tanrı'nın, İsrail'in Tanrı'sının önünde.
- ⁹ Bol yağmurlar yağdırdın, ey Tanrı,
Canlandırdın yorgun düşen yurdunu.
- ¹⁰ Halkın oraya yerleşti,
İyiliğinle mazlumların geçimini sağladın, ey Tanrı.
- ¹¹ Rab buyruk verdi,
Büyük bir kadın topluluğu duyurdu müjdeyi:
- ¹² "Kaçıyor, kaçıyor orduların kralları!
Evi bekleyen kadınlar ganimetini paylaşıyor.
- ¹³ Ağılların arasında uyunken,
Kanatları gümüş, tüyleri pırıl pırıl altınla kaplı
Bir güvercine benzersiniz."
- ¹⁴ Her Şeye Gücü Yeten, kralları dağıtırken,
Sanki Salmon Dağı'na kar yağıyordu.
- ¹⁵ Ey Başan Dağı, Tanrı Dağı!
Ey Başan Dağı, dorukları ulu dağ!
- ¹⁶ Ey ulu dağlar, niçin yan gözle bakıyorsunuz
Tanrı'nın yerleşmek için seçtiği dağa?
Evet, RAB orada sonsuza dek oturacaktır.
- ¹⁷ Tanrı'nın savaş arabaları sayısızdır,
Rab kutsallık içinde Sina'dan geldi.
- ¹⁸ Sen yükseğe çıktıın, tutsaklär peşine taktın,
İnsanlardan, başkalıdanlardan bilearmağanlar aldın,
Oraya yerleşmek için, ya RAB Tanrı.
- ¹⁹ Her gün yükümüzü taşıyan Rab'be,
Bizi kurtaran Tanrı'ya övgüler olsun.
- ²⁰ Tanrıımız kurtarıcı bir Tanrı'dır,
Ölümden kurtarış yalnız Egemen RAB'be özgürdür.
- ²¹ Kuşkusuz Tanrı düşmanlarının başını,
Suçu yaşayanların kılıf kafasını ezer.
- ²² Rab, "Onları Başan'dan,
Denizin derinliklerinden geri getireceğim" der,
- ²³ "Öyle ki, ayaklarını düşmanlarının kanına batırasın,
Köpeklerinin dili de onlardan payını alsın."
- ²⁴ Ey Tanrı, senin zafer alayını,
Tanrım'ın, Kralım'ın kutsal yere törenle gelişini gördüler:
- ²⁵ Başta okuyucular, arkada çalgıcılar,
Ortada tef çalan genç kızlar.
- ²⁶ "Ey sizler, İsrail soyundan gelenler,
Toplantılarınızda Tanrı'ya, RAB'be övgüler sunun!"

Sela

27 Önde en küçük oymak Benyamin,
Kalabalık halinde Yahuda önderleri,
Zevlun ve Naftali önderleri oradalar!

28-29 Ey Tanrı, Yeruşalim'deki tapınağından göster gücünü,
Bizim için kullandığın gücünü, ey Tanrı.
Krallar sanaarmağanlar sunacak.

30 Azarla kâmişlar arasında yaşayan hayvanı,
Halkların buzağılarıyla boğalar sürüsünü[†],
Çiğne ayaklarını gümüşe gönül verenleri,
Dağıt savaştan zevk alan halkları!

31 Mısır'dan elçiler gelecek,
Kûşlular ellerini Tanrı'ya doğru kaldırıvererek.

32 Ey yeryüzünün krallıkları, Tanrı'ya ezgiler söyleyin,
İlahilerle övün Rab'bi,

Sela

33 Göklere, kadim göklere binmiş olanı.
İşte sesiyle, güçlü sesiyle gürlüyor!

34 Tanrı'nın gücünü tanıyın;
O'nun yüceliği İsrail'in üzerinde,
Gücü göklerdedir.

35 Ne heybetlisin, ey Tanrı, tapınağında!
İsrail'in Tanrısı'na,
Halkına güç, kudret veren Tanrı'ya övgüler olsun!

69

69. Mezmur

Müzik şefi için - "Zambaklar" makamında - Davut'un mezmu

1 Kurtar beni, ey Tanrı,
Sular boyuma ulaştı.

2 Dipsiz batağa gömülüyorum,
Basacak yer yok.
Derin sulara battım,
Sellere kapıldım.

3 Tükendim feryat etmekten,
Boğazım kurudu;
Gözlerimin feri sönüyor
Tanrım'ı beklemekten.

4 Yok yere benden nefret edenler
Saçlarımdan daha çok.
Kalabalıktr canıma kasteden haksız düşmanlarım.
Çalmadığım malı nasıl geri verebilirim?

5 Akılsızlığını biliyorsun, ey Tanrı,
Suçlarım senden gizli değil.

6 Ya Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Utanmasın sana umut bağlayanlar benim yüzümden!

[†] **68:30** Bu dizede geçen "Hayvan" Mısır'ı, "Buzağırlarla boğalar" ise irili ufaklı ulusları simgelemektedir. **69:4** Mez.35:19; Yu.15:25

- Ey İsrail'in Tanrısı,
Benim yüzünden sana yönelerler rezil olmasın!
- ⁷ Senin uğruna hakarete katlandım,
Utanç kapladı yüzümü.
- ⁸ Kardeşlerime yabancı,
Annemin öz oğullarına uzak kaldım.
- ⁹ Çünkü evin için gösterdiğim gayret beni iyip bitirdi,
Sana edilen hakaretlere ben ugradım.
- ¹⁰ Oruç tutup ağlayınca,
Yine hakarete ugradım.
- ¹¹ Çula büründüğüm zaman
Alay konusu oldum.
- ¹² Kent kapısında oturanlar beni çekistiyor,
Sarhoşların türkü oldum.
- ¹³ Ama benim duam sanadır, ya RAB.
Ey Tanrı, sevginin bolluğuyla,
Güvenilir kurtarışınla uygun gördüğünde
Yanıtla beni.
- ¹⁴ Beni çamurdan kurtar,
İzin verme batmama;
Benden nefret edenlerden,
Derin sulardan kurtulayım.
- ¹⁵ Seller beni sürüklemesin,
Engin beni yutmasın,
Ölüm çukuru ağzını üstüme kapamasın.
- ¹⁶ Yanıt ver bana, ya RAB,
Çünkü sevgin iyidir.
Yüzünü çevir bana büyük merhametinle!
- ¹⁷ Kulundan yüzünü gizleme,
Çünkü sıkıntidayım, hemen yanıtla beni!
- ¹⁸ Yaklaş bana, kurtar canımı,
Al başımdan düşmanlarımlı.
- ¹⁹ Bana nasıl hakaret edildiğini,
Utandığımı, rezil olduğumu biliyorsun;
Düşmanlarının hepsi senin önünde.
- ²⁰ Hakaret kalbimi kırdı, dertliyim,
Acılarımı paylaşacak birini bekledim, çıkmadı,
Avutacak birini aradım, bulamadım.
- ²¹ Yiyeceğime zehir kattılar,
Sirke içirdiler susadığında.
- ²² Önlerindeki sofra tuzak olsun onlara,
Yandaşları için kapan olsun!
- ²³ Gözleri kararsın, göremesinler!
Bellerini hep büyük tut!
- ²⁴ Gazabını yağıdır üzerlerine,
Öfkenin ateşi yapışın yakalarına!

- 25 Issız kalsın konakları,
Çadırlarında oturan olmasın!
- 26 Çünkü senin vurdüğün insanlara zulmediyor,
Yaraladığın insanların acısını konuşuyorlar.
- 27 Ceza yağdır başlarına,
Senin tarafından aklanmasınlar!
- 28 Yaşam kitabından silinsin adları,
Doğrularla yan yana yazılmasınlar!
- 29 Bense ezilmiş ve kederliyim,
Senin kurtarışın, ey Tanrı, bana bir kale olsun!
- 30 Tanrı'nın adını ezbilerle öveceğim,
Şükranlarımıla O'nu yükselteceğim.
- 31 RAB'bi bir öküzdür,
Boynuzlu, tırnaklı bir boğadan
Daha çok hoşnut eder bu.
- 32 Mazlumlar bunu görünce sevinsin,
Ey Tanrı'ya yönelen sizler, yüreğiniz canlansın.
- 33 Çünkü RAB yoksulları iştir,
Kendi tutsak halkını hor görmez.
- 34 O'na övgüler sunun, ey yer, gök,
Denizler ve onlardaki bütün canlılar!
- 35 Çünkü Tanrı Siyon'u kurtaracak,
Yahuda kentlerini onaracak;
Halk oraya yerleşip sahibi olacak.
- 36 Kullarının çocukları orayı miras alacak,
O'nun adını sevenler orada oturacak.

70

70. Mezmur (Mez.40:13-17)

Müzik şefi için - Anma sunusu için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ey Tanrı, kurtar beni!
Yardımma koş, ya RAB!
- ² Utansın canımı almaya çalışanlar,
Yüzleri kızarsın!
Geri dönsün zararımı isteyenler,
Rezil olsunlar!
- ³ Bana, "Oh! Oh!" çekenler
Geri çekilsin utançlarından!
- ⁴ Sende neşe ve sevinç bulsun
Bütün sana yöneler!
"Tanrı yücedir!" desin hep
Senin kurtarışını özleyenler!
- ⁵ Bense, mazlum ve yoksulum,
Ey Tanrı, yardımına koş!
Yardımcım ve kurtarıcım sensin,
Geç kalma, ya RAB!

71***71. Mezmur***
(Mez.31:1-4)

- 1** Ya RAB, sana sığınıyorum,
Utandırma beni hiçbir zaman!
- 2** Adaletinle kurtar beni, tehlikeden uzaklaştır,
Kulak ver bana, kurtar beni!
- 3** Siğınacak kayam ol,
Her zaman başvurabileceğim;
Buyruk ver, kurtulayım,
Çünkü kayam ve kalem sensin.
- 4** Ey Tanrım, kurtar beni
Kötünün elinden, haksızın, gaddarın pençesinden!
- 5** Çünkü umudum sensin, ey Egemen RAB,
Gençliğimden beri dayanağım sensin.
- 6** Doğduğum günden beri sana güveniyorum,
Beni ana rahminden çıkarılan sensin.
Övgülerim hep sanadır.
- 7** Birçokları için iyi bir örnek oldum,
Çünkü sen güçlü siğnağımsın.
- 8** Ağızımdan sana övgü eksilmez,
Gün boyu yükselğini anarım.
- 9** Yaşlandığında beni reddetme,
Güçüm tükendiğinde beni terk etme!
- 10** Çünkü düşmanlarım benden söz ediyor,
Beni öldürmek isteyenler birbirine danışıyor,
- 11** “Tanrı onu terk etti” diyorlar,
“Kovalayıp yakalayın,
Kurtaracak kimsesi yok!”
- 12** Ey Tanrı, benden uzak durma,
Tanrım, yardımına koş!
- 13** Utansın, yok olsun beni suçlayanlar,
Utanca, rezalete bürünsün kötüüğümü isteyenler.
- 14** Ama ben her zaman umutluyum,
Sana övgü üstüne övgü dizeceğim.
- 15** Gün boyu senin zaferini,
Kurtarışını anlatacağım,
Ölçüsünü bilmesem de.
- 16** Ey Egemen RAB, gelip yiğitliklerini,
Senin, yalnız senin zaferini duyuracağım.
- 17** Ey Tanrı, çocukluğumdan beri beni sen yetiştirdin,
Senin harikalarını hâlâ anlatıyorum.
- 18** Yaşlanıp saçlarımı ak düşse bile
Terk etme beni, ey Tanrı,
Güçünü gelecek kuşağa,
Kudretini sonrakilere anlatana dek.

- 19** Ey Tanrı, doğruluğun göklere erişiyor,
Büyük işler yaptı,
Senin gibisi var mı, ey Tanrı?
- 20** Sen ki, bana birçok kötü sıkıntı gösterdin,
Bana yeniden yaşam verecek,
Beni toprağın derinliklerinden çıkaracaksın.
- 21** Saygınlığını artıracak,
Yine beni avutacaksın.
- 22** Ben de seni,
Senin sadakatini çenkle öveceğim, ey Tanrım,
Lir çalarak seni ilahilerle öveceğim,
Ey İsrail'in Kutsalı!
- 23** Seni ilahilerle överken,
Dudaklarımıla, varlığımı sevincimi dile getireceğim,
Çünkü sen beni kurtardın.
- 24** Dilim gün boyu senin zaferinden söz edecek,
Çünkü kötülüğümü isteyenler
Utanıp rezil oldu.

72

72. Mezmur

Süleyman'ın mezmuru

- 1** Ey Tanrı, adaletini krala,
Doğruluğunu kral oğluna armağan et.
- 2** Senin halkın doğrulukla,
Mazlum kullarımı adilce yargılasın!
- 3** Dağlar, tepeler,
Halka adilce gönenç getirsin!
- 4** Mazlumlara hakkını versin,
Yoksulların çocuklarını kurtarsın,
Zalimleriye ezsın!
- 5** Güneş ve ay durdukça,
Kral kuşaklar boyunca yaşasın*;
- 6** Yeni biçilmiş çayırda düşen yağmur gibi,
Toprağı sulayan bereketli yağmurlar gibi olsun!
- 7** Onun günlerinde doğruluk serpilih gelışsin,
Ay işidği sürece esenlik artsun!
- 8** Egemenlik sürsün denizden denize,
Fırat'tan yeryüzünün ucuna dek!
- 9** Çöl kabileleri diz çöksün önünde,
Düşmanları toz yaliasın.
- 10** Tarşış'in ve kıyı ülkelerinin kralları
Ona haraç getirsin,
Saba ve Seva krallarıarmağanlar sunsun!
- 11** Bütün krallar önünde yere kapansın,
Bütün uluslar ona kulluk etsin!

* **72:5** Septuaginta "Kral kuşaklar boyunca yaşasın", Masoretik metin "Kuşaklar boyunca senden korksunlar." **72:8** Zek.9:10

- ¹² Çünkü yardım isteyen yoksulu,
Dayanağı olmayan düşkünu o kurtarır.
- ¹³ Yoksula, düşküne acır,
Düşkünlerin canını kurtarır.
- ¹⁴ Baskıdan, zorbalıktan özgür kilar onları,
Çünkü onun gözünde onların kanı değerlidir.
- ¹⁵ Yaşasın kral!
Öna Saba altını versinler;
Durmadan dua etsinler onun için,
Gün boyu onu övsünler!
- ¹⁶ Ülkede bol buğday olsun,
Dağ başlarında dalgalansın!
Başakları Lübnan gibi verimli olsun,
Kent halkı ot gibi serpilip çoğalsın!
- ¹⁷ Kralın adı sonsuza dek yaşasın,
Güneş durdukça adı var olsun,
Onun aracılığıyla insanlar kutsansın,
Bütün uluslar “Ne mutlu ona” desin!
- ¹⁸ RAB Tanrı'ya, İsrail'in Tanrısı'na övgüler olsun,
Harikalar yaratın yalnız O'dur.
- ¹⁹ Yüce adına sonsuza dek övgüler olsun,
Bütün yeryüzü O'nun yüceliğiyle dolsun!
Amin! Amin!
- ²⁰ İshay oğlu Davut'un duaları burada bitiyor.

3.KİTAP

73

73. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

- ¹ Tanrı gerçekten İsrail'e,
Yüreği temiz olanlara karşı iyidir.
- ² Ama benim ayağlarım neredeyse tökezlemiş,
Adımlarım az kalsın kaymıştır.
- ³ Çünkü kötülerin gönencini gördükçe,
Küstahları kıskanıyorum.
- ⁴ Onlar acı nedir bilmezler,
Bedenleri sağlıklı ve semizdir*.
- ⁵ Başkalarının derdini bilmez,
Onlar gibi çile çekmezler.
- ⁶ Bu yüzden gurur onların gerdanlığı,
Zorbalık onları örten bir giysi gibidir.
- ⁷ Şişmanlıktan gözleri dışarı fırlar,
İçleri kötüük kazanı gibi kaynar.
- ⁸ İnsanlarla eğlenir, kötü niyetle konuşur,
Tepeden bakar, baskıyla tehdit ederler.

* **73:4** “Onlar acı nedir bilmezler, bedenleri sağlıklı ve semizdir” ya da “Ölürken acı çekmezler, bedenleri semizdir”.

- ⁹ Göklerle karşı ağızlarını açarlar,
Boş sözleri yeryüzünü dolaşır.
- ¹⁰ Bu yüzden halk onlardan yana döner,
Sözlerini ağızı açık dinler.
- ¹¹ Derler ki, "Tanrı nasıl bilir?
Bilgisi var mı Yüceler Yücesi'nin?"
- ¹² İşte böyledir kötüler,
Hep tasasız, sürekli varlıklarını artırırlar.
- ¹³ Anlaşılan boş yere yüreğimi temiz tutmuşum,
Ellerimi yıkamışım suçsuzum diye.
- ¹⁴ Gün boyu içim içimi yiyor,
Her sabah azap çekiyorum.
- ¹⁵ "Ben de onlar gibi konuşayım" deseydim,
Senin çocuklarına ihanet etmiş olurdum.
- ¹⁶ Bunu anlamak için düşündüğümde,
Zor geldi bana,
- ¹⁷ Tanrı'nın Tapınağı'na girene dek;
O zaman anladım sonlarının ne olacağını.
- ¹⁸ Gerçekten onları kaygan yere koyuyor,
Yıkıma sürüklüyorsun.
- ¹⁹ Nasıl da bir anda yok oluyor,
Siliniveriyorlar dehset içinde!
- ²⁰ Uyanan birisi için rüya nasılsa,
Sen de uyanınca, ya Rab,
Hor göreceksin onların görüntüsünü.
- ²¹ Kalbim kırıldığında,
İçim acı dolduğunda,
- ²² Akılsız ve bilgisizdim,
Karşında bir hayvan gibi.
- ²³ Yine de sürekli seninleyim,
Sağ elimden tutarsın beni.
- ²⁴ Öğütlerinle yol gösterir,
Beni sonunda yüceliğe eriştirirsin.
- ²⁵ Senden başka kimim var göklerde?
İstemem senden başkasını yeryüzünde.
- ²⁶ Bedenim ve yüreğim tükenebilir,
Ama Tanrı yüreğimde güç,
Bana düşen paydır sonsuza dek.
- ²⁷ Kuşkusuz yok olacak senden uzak duranlar,
Ortadan kaldırıacsın sana vefasızlık edenleri.
- ²⁸ Ama benim için en iyisi Tanrı'ya yakın olmaktadır;
Bütün işlerini duyurayım diye
Sigınak yaptım Egemen RA'B'bi kendime.

74***74. Mezmur***

Asaf'ın Maskili

- ¹ Ey Tanrı, neden bizi sonsuza dek reddettin?
Niçin olağının koyunlarına karşı öfken tütmekte?
- ² Anımsa geçmişte sahiplendiğin topluluğu,
Kendi halkın olsun diye kurtardığın oymağı
Ve üzerine konut kurduğun Siyon Dağı'lını.
- ³ Yönetti adımlarını şu onarılmaz yıkıntılarla doğru,
Düşman kutsal yerdeki her şeyi yıktı.
- ⁴ Düşmanların bizimle buluştuğu yerde kükredi,
Zafer simgesi olarak kendi bayraklarını dikti.
- ⁵ Gür bir ormana
Baltayla dalar gibiydiler.
- ⁶ Baltayla, balyozla kırdılar,
Bütün oymaları.
- ⁷ Ateşe verdiler tapınağını,
Yerle bir edip kutsallığını bozdular
Adının yaşadığı konutun.
- ⁸ İçlerinden, "Hepsini ezelim!" dediler.
Ülkede Tanrı'yla buluşma yerlerinin tümünü yaktılar.
- ⁹ Artık kutsal simgelerimizi görmüyoruz,
Peygamberler de yok oldu,
İçimizden kimse bilmiyor ne zamana dek...
- ¹⁰ Ey Tanrı, ne zamana dek düşman sana söylecek,
Hasmin senin adını hor görecek?
- ¹¹ Niçin geri çekiyorsun elini?
Çıkar sağ elini bağından, yok et onları!
- ¹² Ama geçmişten bu yana kralım sensin, ey Tanrı,
Yeryüzünde kurtuluş sağladın.
- ¹³ Güçünle denizi yardım,
Canavarların kafasını sularda parçaladın.
- ¹⁴ Livyatan'ın* başlarını eздin,
Çölde yaşayanlara onu yem ettin.
- ¹⁵ Kaynaklar, dereeler fişkirttin,
Sürekli akan ırmakları kuruttun.
- ¹⁶ Gün senindir, gece de senin,
Ay* ve güneş sen yerleştirdin,
- ¹⁷ Yeryüzünün bütün sınırlarını sen saptadın,
Yazı da kişi da yaratın sensin.
- ¹⁸ Anımsa, ya RAB, düşmanın sana nasıl sövdüğünü,
Akılsız bir halkın, adını nasıl hor gördüğünü.
- ¹⁹ Canavara teslim etme kumrunun canını,
Asla unutma düşkünlüklerinin yaşamını.

- 20 Yaptığın antlaşmayı gözönüne al,
Çünkü ülkenin her karanlık köşesi
Zorbaların inleriyle dolmuş.
- 21 Düşkünler boynu büük geri çevrilmesin,
Mazlumlar, yoksullar adına övgüler dizsin.
- 22 Kalk, ey Tanrı, davani savun!
Anımsa akılsızların gün boyu sana nasıl sövdüğünü!
- 23 Unutma hasımlarının yaygarasını,
Sana başkaldıranların durmadan yükselen patırtısını!

75

75. Mezmur

Müzik şefi için - "Yok Etme" makamında -

Asaf'ın mezmuru - İlahi

¹ Sana şükrederiz, ey Tanrı,
Şükrederiz, çünkü sen yakınsın*,
Harikaların bunu gösterir.

² “Belirlediğim zaman gelince,
Doğrulukla yargılacakım” diyor Tanrı,
³ “Yeryüzü altüst olunca üzerindekilerle,
Ben pekiştireceğim onun direklerini.

Sela*

⁴ Övünenlere, ‘Övünmeyin artık!’ dedim;
Kötülere, ‘Kaldırmayın başınızı!
⁵ Kaldırmayı başınızı!
Tepeden konuşmayın! ”

⁶ Çünkü ne doğudan, ne batıdan,
Ne de çöldeki dağlardan doğar yargı.
⁷ Yargıcı ancak Tanrı'dır,
Birini alçaltır, birini yükseltir.
⁸ RAB elinde dolu bir kâse tutuyor,
Köpüklü, baharat karıştırılmış şarap döküyor;
Yeryüzünün bütün kötüleri
Tortusuna dek yalayıp onu içiyor.

⁹ Bense sürekli duyuracağım bunu,
Yakup'un Tanrı'sını ilahilerle öveceğim:
¹⁰ “Kiracağım kötülerin bütün gücünü,
Doğruların gücüse yükseltilecek.”

76

76. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Asaf'ın mezmuru - İlahi

¹ Yahuda'da Tanrı bilinir,
İsrail'de adı uludur;

* ^{75:1} “Sen yakınsın”: İbranice “Adın yakındır”. † ^{75:5} “Başınızı”: İbranice “Boynuzunu” (Boynuz gücü simgesidir).

- ² Konutu Şalem'dedir*,
Yaşadığı yer Siyon'da.
³ Orada kirdi alevli okları,
Kalkanı, kilici, savaş silahlarını.

Sela*

- ⁴ İşil işil parıldiyorsun,
Avı bol dağlardan daha görkemli.
⁵ Yağmaya uğradı yiğitler,
Uykularına daldılar,
En güçlüleri bile elini kıpırdatamaz oldu.
⁶ Ey Yakup'un Tanrısı, sen kükreyince,
Atalarla atlilar son uykularına daldılar.
⁷ Yalnız sensin korkulması gereken,
Öfkelenince kim durabilir karşısında?
⁸ Yargını göklerden açıkladın,
Yeryüzü korkup sessizliğe büründü,
⁹ Ey Tanrı, sen yargılamaya,
Ülkedeki mazlumları kurtarmaya kalkınca.

Sela

- ¹⁰ İnsanların gazabı bile sana övgüler doğuruyor,
Gazabından kurtulanları çevrene topluyorsun.
¹¹ Adaklar adayın Tanrıınız RAB'be,
Yerine getirin adaklarınızı,
Armağanlar sunun korkulması gereken Tanrı'ya,
Bütün çevresindekiler.
¹² RAB önderlerin soluğuunu keser,
Korku salar yeryüzü krallarına.

77***77. Mezmur***

Müzik Şefi Yedutun için - Asaf'ın mezmu

- ¹ Yüksek sesle Tanrı'ya yakarıyorum,
Haykırıyorum beni duysun diye.
² Sıkıntılı günümde Rab'be yönelerim,
Gece hiç durmadan ellerimi açarım,
Gönlüm avunmaz bir türlü.
³ Tanrı'yı anımsayıncı inlerim,
Düşündükçe içim daralır.

Sela*

- ⁴ Açık tutuyorsun göz kapaklarımı,
Sıkıntıdan konuşamıyorum.
⁵ Geçmiş günleri,
Yıllar öncesini düşünüyorum.
⁶ Gece ilahilerimi anacağım,
Kendi kendimle konuşacağım,

* **76:2** "Şalem", yani "Yeruşalim".

- İncedeninceye soracağım:
 7 “Rab sonsuza dek mi bizi reddedecek?
 Lütfunu bir daha göstermeyecek mi?
 8 Sevgisi sonsuza dek mi yok oldu?
 Sözü geçerli değil mi artık?
 9 Tanrı unuttu mu acımayı?
 Sevecenliğinin yerini öfke mi aldı?”

Sela

- 10 Sonra kendi kendime, “İşte benim derdim bu!” dedim,
 “Yüceler Yücesi gücünü göstermiyor artık.”

- 11 RAB’bin işlerini anacağım,
 Evet, geçmişteki harikalarını anacağım.
 12 Yaptıkları üzerinde derin derin düşüneceğim,
 Bütün işlerinin üzerinde dikkatle duracağım.

- 13 Ey Tanrı, yolun kutsaldır!
 Hangi ilah Tanrı kadar uludur?
 14 Harikalar yaratan Tanrı sensin,
 Halklar arasında gücünü gösterdin.
 15 Güçlü bileyinle kendi halkını,
 Yakup ve Yusuf oğullarını kurtardın.

Sela

- 16 Sular seni görünce, ey Tanrı,
 Sular seni görünce çalkalandı,
 Enginler titredi.
 17 Bulutlar suyunu boşalttı,
 Gökler gürledi,
 Her yanda okların uçuştu.
 18 Kasırgada gürleyişin duyuldu,
 Şimşekler dünyayı aydınlattı,
 Yer titreyip sarsıldı.
 19 Kendine denizde,
 Derin sularda yollar açtı,
 Ama ayak izlerin belli değildi.
 20 Musa ve Harun'un eliyle
 Halkını bir sürü gibi güttün.

78

78. Mezmur

Asaf'ın Maskili

- 1 Dinle, ey halkın, öğrettiklerimi,
 Kulak ver ağızından çıkan sözlere.
 2 Özdeyişlerle söyle başlayacağım,
 Eski sırları anlatacağım,
 3 Duyduğumuzu, bildiğimizi,
 Atalarımızın bize anlattığını.
 4 Torunlarından bunları gizlemeyeceğiz;
 RAB’bin övgüye değer işlerini,

Güçünü, yaptığı harikaları
Gelecek kuşağa duyuracağız.

- 5** RAB Yakup soyuna koşullar bildirdi,
İsrail'e yasa koydu.
Bunları çocuklarına öğretsinler diye
Atalarımıza buyruk verdi.
- 6** Öyle ki, gelecek kuşak, yeni doğacak çocuklar bilsinler,
Onlar da kendi çocuklarına anlatsınlar,
- 7** Tanrı'ya güven duysunlar,
Tanrı'nın yaptıklarını unutmasınlar,
O'nun buyruklarını yerine getirsinler;
- 8** Ataları gibi inatçı, başkaldırıcı,
Yüregi kararsız,
Tanrı'ya sadakatsiz bir kuşak olmasınlar.
- 9** Oklarla, yaylarla kuşanmış Efrayimoğulları
Savaş günü sırtlarını döndüler.
- 10** Tanrı'nın antlaşmasına uymadılar,
O'nun yasasına göre yaşamayı reddettiler.
- 11** Unuttular O'nun işlerini,
Kendilerine gösterdiği harikaları.
- 12** Mısır'da, Soan* bölgesinde
Tanrı harikalar yapmıştı atalarının önünde.
- 13** Denizi yarip geçirmişi onları,
Bir duvar gibi ayakta tutmuştu suları.
- 14** Gündüz bulutla,
Gece ateş ışığıyla onlara yol göstermişti.
- 15** Çölde kayaları yarmış,
Sanki dipsiz kaynaklardan
Onlara kana kana su içirmişi.
- 16** Kayadan akarsular fışkırtmış,
Suları ırmak gibi akitmişti.
- 17** Ama onlar çölde Yücesi'ne başkaldırarak
Günah işlemeye devam ettiler.
- 18** Canlarının çektiği yiyeceği isteyerek
İçlerinde Tanrı'yı denediler.
- 19** "Tanrı çölde sofa kurabilir mi?" diyerek,
Tanrı'ya karşı konuştular.
- 20** "Bak, kayaya vurunca sular fışkırdı,
Derele taştı.
Peki, ekmek de verebilir mi,
Et sağlayabilir mi halkına?"
- 21** RAB bunu duyunca çok öfkeliendi,
Yakup'a ateş püskürdü,
Öfkesi tırmalı İsrail'e karşı;

* **78:12** Çık.7:8-12;32 **78:12** "Soan": Tanis olduğu sanılıyor. **78:13** Çık.14:21-22 **78:14** Çık.13:21-22
78:15 Çık.17:1-7; Say.20:2-13 **78:18** Çık.16:2-15; Say.11:4-23,31-35

- 22 Çünkü Tanrı'ya inanmıyordu,
O'nun kurtarıcılığına güvenmemiyordu.
 23 Yine de RAB buyruk verdi bulutlara,
Kapaklarını açtı göklerin;
 24 Man yağdırdı onları beslemek için,
Göksel tahıl verdi onlara.
 25 Meleklerin[†] ekmeğini yedi her biri,
Doyaşıya yiyecek gönderdi onlara.
 26 Doğu rüzgarını estirdi göklerde,
Güçyle güney rüzgarına yol gösterdi.
 27 Toz gibi et yağdırdı başlarına,
Deniz kumu kadar kuş;
 28 Ordugahlarının ortasına,
Konaklıdıkları yerin çevresine düşürdü.
 29 Yediler, tıka basa doydular,
İsteklerini yerine getirdi Tanrı.
 30 Ancak onlar isteklerine doymadan,
Daha ağızları doluyken,
 31 Tanrı'nın öfkesi parladı üzerlerine.
En güçlülerini öldürdü,
Yere serdi İsrail yiğitlerini.
- 32 Yine de günah işlemeye devam ettiler,
O'nun harikalarına inanmadılar.
 33 Bu yüzden Tanrı onların günlerini boşluk,
Yıllarını dehşet içinde bitirdi.
 34 Tanrı onları öldürdükçe O'na yönelmeye,
İstekle O'nu yeniden aramaya başlıyorlardı.
 35 Tanrı'nın kayaları olduğunu,
Yüce Tanrı'nın kurtarıcıları olduğunu anımsıyorlardı.
 36 Oysa ağızlarıyla O'na yaltaklanıyor,
Dilleriyle yalan söylüyorlardı.
 37 O'na yürekten bağlı değillerdi,
Antlaşmasına sadık kalmadılar.
 38 Yine de Tanrı sevecendi,
Suçlarını bağışlıyor, onları yok etmiyordu;
Çok kez öfkесini tuttu,
Bütün gazabını göstermedi.
 39 Onların yalnızca insan olduğunu anımsadı,
Geçip giden, dönmeyen bir rüzgar gibi.
 40 Çölde kaç kez O'na başkaldırdılar,
İssız yerlerde O'nu güçendirdiler!
 41 Defalarca denediler Tanrı'yı,
İncittiler İsrail'in Kutsalı'nı.
 42 Anımsamadılar O'nun güçlü elini,
Kendilerini düşmandan kurtardığı günü,
 43 Misir'da gösterdiği belirtileri,
Soan bölgesinde yaptığı şaşılısı işleri.

- 44 Mısır'ın kanallarını kana çevirdi,
Sularını içemediler.
- 45 Gönderdiği at sinekleri yedi halkı,
Gönderdiği kurbağalar yok etti ülkeyi.
- 46 Ekinlerini tirtillara,
Emeklerinin ürününü çekirgelere verdi.
- 47 Asmalarını doluya,
Yabanıl incir ağaçlarını iri dolu taneleriyle yok etti.
- 48 Büyükbaba hayvanlarını kırgına,
Küçükbaş hayvanlarını yıldırlıma teslim etti.
- 49 Üzerlerine kızgın öfkesini,
Gazap, huşım, bela
Ve bir alay kötülük meleği gönderdi.
- 50 Yol verdi öfkesine,
Canlarını ölümden esirgemedi,
Onları salgın hastalığın pençesine düşürdü.
- 51 Mısır'da bütün ilk doğanları,
Ham'in çadırlarında bütün ilk çocukların vurdu.
- 52 Kendi halkını davar gibi götürdü,
Çölde onları bir sürü gibi güttü.
- 53 Onlara güvenlik içinde yol gösterdi, korkmadılar;
Düşmanlarının deniz yuttu.
- 54 Böylece onları kendi kutsal topraklarının sınırlına,
Sağ elinin kazandığı dağlık bölgeye getirdi.
- 55 Önlerinden ulusları kovdu,
Mülk olarak topraklarını
İsrail oymakları arasında böülüştürdü.
Halkını konutlarına yerleştirdi.
- 56 Ama onlar yüce Tanrı'yı denediler,
O'na başkaldırdılar,
Koşullarına uymadılar.
- 57 Döneklik edip ataları gibi ihanet ettiler,
Güvenilmez bir yay gibi bozuk çıktılar.
- 58 Puta taptıkları yerlerle O'nun kızdırdılar,
Putlarıyla O'nun kiskandırdılar.
- 59 Tanrı bunları duyuncaya çok öfkelendi,
İsrail'i büsbütün reddetti.
- 60 İnsanlar arasında kurdüğü çadırı,
Şilo'daki konutunu terk etti.
- 61 Kudretini tutsaklığa,
Görkemini[#] düşman eline teslim etti.
- 62 Halkını kılıç önüne sürdü,
Öfkesini kendi halkından çıkardı.
- 63 Gençlerini ateş yuttu,

78:44 Çık.7:17-21; Va.16:4 **78:45** Çık.8:20-24 **78:45** Çık.8:1-6 **78:46** Çık.10:12-15 **78:47**
 Çık.9:22-25 **78:51** Çık.12:29 **78:52** Çık.13:17-22 **78:53** Çık.14:26-28 **78:54** Çık.15:17; Yşu.3:15-17
78:55 Yşu.11:16-23 **78:56** Hâk.2:11-15 **78:60** Yşu.18:1; Yer.7:12-14; 26:6 **78:61** 1Sa.4:4-22
[#] **78:61** Bu ayette geçen "Kudret" ve "Görkem" sözcükleri Antlaşma Sandığı'ını kastetmektedir.

- Kızlarına düğün türküsü söylemenmez oldu.
- ⁶⁴ Kâhinleri kılıç altında öldürdü,
Dul kadınları ağlayamadı.
- ⁶⁵ O zaman Rab uykudan uyanır gibi,
Şarabın rehavetinden ayılan bir yiğit gibi oldu.
- ⁶⁶ Düşmanlarını püskürttü,
Onları sonsuz utanca boğdu.
- ⁶⁷ Tanrı Yusuf soyunu reddetti,
Efrayim oymağını seçmedi;
- ⁶⁸ Ancak Yahuda oymağını,
Sevdigi Siyon Dağı'ni seçti.
- ⁶⁹ Tapınağını doruklar gibi,
Sonsuzluk için kurduğu yeryüzü gibi yaptı.
- ⁷⁰ Kulu Davut'u seçti,
Onu koyun ağılından aldı.
- ⁷¹ Halkı Yakup'u, kendi halkı İsrail'i gütmek için,
Onu yavruların ardından getirdi.
- ⁷² Böylece Davut onlara dürüstçe çobanlık etti,
Becerikli elliyeyle onlara yol gösterdi.

79

79. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

- ¹ Ey Tanrı, uluslar senin yurduna saldırdı,
Kutsal tapınağını kirletti,
Yeruşalim'i taş yığınına çevirdi.
- ² Kullarının ölülerini yem olarak yırtıcı kuşlara,
Sadık kullarının etini yabanıl hayvanlara verdiler.
- ³ Kanlarını su gibi akuttular Yeruşalim'in çevresine,
Onları gömemeck kimse yok.
- ⁴ Komşularımıza yüzkarası,
Çevremizdekilere eğlence ve oyuncak olduk.
- ⁵ Ne zamana dek, ya RAB?
Sonsuza dek mi sürecek öfken,
Alev gibi yanın kışkanlığın?
- ⁶ Öfkeni seni tanımayan ulusların,
Adını anmayan ülkelerin üzerine dök.
- ⁷ Çünkü onlar Yakup soyunu iyiyip bitirdiler,
Yurdunu viraneye çevirdiler.
- ⁸ Atalarımızın suçlarını artık önumüze sürme,
Sevecenliğini hemen göster bize,
Çünkü tü kendikçe tü kendik.
- ⁹ Yardım et bize yüce adın uğruna, ey bizi kurtaran Tanrı,
Kurtar bizi adın uğruna, bağı şla günahlarımız!
- ¹⁰ Niçin uluslar, "Nerede onların Tanrısı?" diye konuşsun,
Kullarının dökülen kanının öcünü alacağını bilsinler,

Gözlerimizle bunu görelim!

- ¹¹ Tutsakların iniltisi senin katına erişsin,
Koruyucu güçünle ölüme mahkûm olanları.
¹² Komşularımızın sana ettiğleri hakareti
Yedi kat iade et bağırlarına, ya Rab!
¹³ Bizler, kendi halkın, otlağının koyunları
Sonsuza dek şükredeceğiz sana,
Kuşaklar boyunca övgülerini dilimizden düşürmeyeceğiz.

80

80. Mezmur

Müzik şefi için - "Zambaklar Antlaşması" makamında -
Asaf'ın mezmuru

- ¹ Kulak ver, ey İsrail'in çobanı,
Ey Yusuf'u bir sürü gibi güden,
Keruvlar arasında taht kuran,
Saç ışığını,
² Efrayim, Benyamin, Manaşşe önünde
Uyandır gücünü,
Gel, kurtar bizi!
³ Bizi eski halimize kavuştur, ey Tanrı,
Yüzünün ışığıyla aydınlat, kurtulalım!
⁴ Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
Ne zamana dek halkın dualarına ateş püsküreceksin?
⁵ Onlara ekmeğin yerine gözyaşı verdin,
Ölçekler dolusu gözyaşı içirdin.
⁶ Kavga nedeni ettin bizi komşularımıza,
Düşmanlarımız alay ediyor bizimle.
⁷ Bizi eski halimize kavuştur,
Ey Her Şeye Egemen Tanrı,
Yüzünün ışığıyla aydınlat, kurtulalım!
⁸ Mısır'dan bir asma çubuğu getirdin,
Ulusları kovup onu diktin.
⁹ Onun için toprağı hazırladın,
Kök saldı, bütün ülkeye yayıldı.
¹⁰ Gölgesi dağları,
Dalları koca sedir ağaçlarını kapladı.
¹¹ Sür günleri Akdeniz'e,
Filizleri Fırat'a dek uzandı.
¹² Niçin yıldızın bağın duvarlarını?
Yoldan geçen herkes üzümünü koparıyor,
¹³ Orman domuzları onu yoluyor,
Yabanlı hayvanlar onunla besleniyor.
¹⁴ Ey Her Şeye Egemen Tanrı, ne olur, dön bize!

- Göklerden bak ve gör,
İlgilen bu asmayla.
15 İlgilen sağ elinin diktığı filizle,
Kendine seçtiğin oğulla!
16 Asman kesilmiş, yakılmış,
Öfkeli bakışların yok etsin düşmanlarını!
17 Elin, sağ kolun olan adamın üzerinde,
Kendine seçtiğin insanın üzerinde olsun!
18 O zaman senden asla ayrılmayacağız;
Yaşam ver bize, adını analım!
- 19** Ya RAB, ey Her Şeye Egemen Tanrı,
Bizi eski halimize kavuştur,
Yüzünün ışığıyla aydınlat, kurtulalım!

81***81. Mezmur***

- Müzik şefi için - Gittit üzerine - Asaf'ın mezmu
1 Sevincinizi dile getirin gücümüz olan Tanrı'ya,
Sevinç çığlıklarını atın Yakup'un Tanrısalı'na!
2 Çalğıya başlayın, tef çalın,
Tatlı sesli lir ve çenk çınlatın.
3 Yeni Ay'da, dolunayda,
Boru çalın bayram günümüzde.
4 Çünkü bu İsrail için bir kuraldır,
Yakup'un Tanrısalının ilkesidir.
5 Tanrı Mısırla karşı yürüdüğünde,
Yusuf soyuna koydu bu koşulu.

Orada tanımadığım bir ses işittim:

- 6** "Sırtındaki yükü kaldırıldım,
Ellerin küfeden kurtuldu" diyordu,
7 "Sıkıntıya düşünce seslendin, seni kurtardım,
Gök gürlemesinin ardından sana yanıt verdim,
Meriva* sularında seni sınadım.

Sela*

- 8** "Dinle, ey halkım, seni uyarıyorum;
Ey İsrail, keşke beni dinlesen!
9 Aranızda yabancı ilah olmasın,
Başka bir ilaha tapmayın!
10 Seni Mısırlı'dan çıkarın
Tanrı'nın RAB benim.
Ağzını iyice aç, doldurayım!
- 11** "Ama halkım sesimi dinlemedi,
İsrail bana boyun eğmek istemedi.

81:3 Say.10:10 **81:7** Çık.17:7; Say.20:13 * **81:7** "Meriva": "Çıkışma" anlamına gelir (bkz. Çık.17:7).
81:9 Çık.20:2-3; Yas.5:6-7

- 12** Ben de onları inatçı yürekleriyle baş başa bıraktım,
Bildikleri gibi yaşasınlar diye.
13 Keşke halkın beni dinleseydi,
İsrail yollarında yürüseydi!
14 Düşmanlarını hemen yere serer,
Hasımlarına el kaldırırdım!
15 Benden nefret edenler bana boyun eğerde,
Bu böyle sonsuza dek sürerdi.
16 Oysa sizleri en iyi buğdayla besler,
Kayadan akan balla doyururdum.”

82***82. Mezmur***

Asaf'ın mezmuru

- 1** Tanrı yerini aldı tanrısal kurulda*,
Yargısını açıklıyor lahhaların ortasında:
2 “Ne zamana dek haksız karar verecek,
Kötülerini kayıracaksınız?
3 Zayıfın, öksüzün davasını savunun,
Mazlumun, yoksulun hakkını arayın.
4 Zayıfı, düşküni kurtarın,
Onları kötülerin elinden özgür kılın.”

Sela*

- 5** Bilmiyor, anlamıyorlar,
Karanlıkta dolaşıyorlar.

Yeryüzünün temelleri sarsılıyor.

- 6** “ ‘Siz lahhalarsınız’ diyorum,
‘Yüceler Yücesi’nin oğullarısınız hepiniz!’
7 Yine de insanlar gibi öleceksiniz,
Sıradan bir önder gibi düşeceksiniz!”
- 8** Kalk, ey Tanrı, yargıla yeryüzünü!
Çünkü bütün uluslar senindir.

83***83. Mezmur***

İlahi - Asaf'ın mezmuru

- 1** Ey Tanrı, susma,
Sessiz, hareketsiz kalma!
2 Bak, düşmanların kargaşa çıkarıyor,
Senden nefret edenler boy gösteriyor.
3 Halkına karşı kurnazlık peşindeler,
Koruduğu insanlara dolap çeviriyorlar.
4 “Gelin, bu ulusun kökünü kazıyalım” diyorlar,
“İsrail’in adı bir daha anılmışın!”
5 Hepsi sözbırliği etmiş, düzen kuruyor,
Sana karşı anlaşmaya vardi:

* **82:1** “Tanrısal kurulda” ya da “Yargıcılar topluluğunda”. **82:6** Yu.10:34

- ⁶ Edomlular, İsmaililer,
Moavlilar, Hacerliler,
⁷ Geval, Ammon, Amalek,
Filist ve Sur halkı.
⁸ Asur da onlara katıldı,
Lutoğulları'na güç verdiler.

Sela*

- ⁹ Onlara Midyan'a,
Kişon Vadisi'nde Sisera'ya ve Yavin'e yaptığını yap:
¹⁰ Onlar Eyn-Dor'da yok oldular,
Toprak için gübreye döndüler.
¹¹ Onların soylularına Orev ve Zeev'e yaptığını,
Beylerine Zevah ve Salmunna'ya yaptığını yap.
¹² Onlar: "Gelin, sahiplenelim
Tanrı'nın otlaklarını" demişlerdi.

¹³ Ey Tanrıım, savrulan toza,
Rüzgarın sürüklendiği saman çöpüne çevir onları!
¹⁴ Orman yangını gibi,
Dağları tutuşturan alev gibi,
¹⁵ Fırtınanla kovala,
Kasırganla dehşete düşür onları!
¹⁶ Utançla kapla yüzlerini,
Sana yönelsinler, ya RAB.
¹⁷ Sonsuza dek utanç ve dehşet içinde kalsınlar,
Rezil olup yok olsunlar.
¹⁸ Senin adın RAB'dir,
Anlaşınlar yalnız senin yeryüzüne egemen en yüce Tanrı olduğunu.

84***84. Mezmur***

Müzik şefi için - Gittit üzerine -
Korahoğulları'nın mezmuru

- ¹ Ey Her Şeye Egemen RAB,
Ne kadar severim konutunu!
² Canım senin avlularını özlüyor,
İçim çekiyor,
Yüreğim, bütün varlığım
Sana, yaşayan Tanrı'ya sevinçle haykırıyor.
³ Kuşlar bile bir yuva,
Kırlangıç, yavrularını koyacak bir yer buldu
Senin sunaklarının yanında,
Ey Her Şeye Egemen RAB, Kralım ve Tanrıım!
⁴ Ne mutlu senin evinde oturanlara,
Seni sürekli överler!

⁵ Ne mutlu gücünü senden alan insana!
Akı hep Siyon'u ziyaret etmekte.

Sela*

- 6** Baka Vadisi'nden geçerken,
Pınar başına çevirirler orayı,
İlk yağmurlar orayı berekete boğar.
7 Gittikçe güçlenir,
Siyon'da Tanrı'nın huzuruna çıkarlar.

8 Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı, duamı dinle,
Kulak ver, ey Yakup'un Tanrisı!

Sela

9 Ey Tanrı, kalkanımıza bak,
Meshattığın krala lütfet!

10 Senin avlularında bir gün,
Başka yerdeki bin günden iyidir;
Kötülerin çadırında yaşamaktansa,
Tanrı'mın evinin eşliğinde durmayı yeğlerim.

11 Çünkü RAB Tanrı bir güneş, bir kalkandır.
Lütf ve yücelik sağlar;
Dürüstçe yaşayanlardan hiçbir iyiliği esirgemez.

12 Ey Her Şeye Egemen RAB,
Ne mutlu sana güvenen insana!

85

85. Mezmur

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmuru

1 Ya RAB, ülkenden hoşnut kaldın,
Yakup soyunu eski gönencine kavuşturdu.

2 Halkının suçlarını bağışladın,
Bütün günahlarını yok saydın.

Sela*

3 Bütün gazabını bir yana koydun,
Kızgın öfkeden vazgeçtin.

4 Ey bizi kurtaran Tanrı, bizi eski halimize getir,
Bize karşı öfkeni dindir!

5 Sonsuza dek mi öfkeleneceksin bize?
Kuşaktan kuşağa mı sürdürecek öfkeni?

6 Halkın sende sevinç bulsun diye
Bize yeniden yaşam vermeyecek misin?

7 Ya RAB, sevgini göster bize,
Kurtarışını bağışla!

8 Kulak vereceğim RAB Tanrı'nın ne diyeceğini;
Halkına, sadık kullarına esenlik sözü verecek,
Yeter ki, bir daha akılsızlık etmesinler.

9 Evet, O kendisinden korkanları kurtarmak üzeredir,
Görkemi ülkemde yaşasın diye.

10 Sevgiyle sadakat buluşacak,
Doğrulukla esenlik öpüsecek.

11 Sadakat yerden bitecek,
Doğruluk gökten bakacak.

- 12 Ve RAB iyi olan neyse, onu verecek,
Toprağımızdan ürün fişkıracak.
13 Doğruluk öňüsira yürüyecek,
Adımları için yol yapacak.

86

86. Mezmur

Davut'un duası

- 1 Kulak ver, ya RAB, yanıtla beni,
Çünkü mazlum ve yoksulum.
2 Koru canımı, çünkü senin sadık kulunum.
Ey Tanrıım, kurtar sana güvenen kulunu!
3 Aci bana, ya Rab,
Çünkü gün boyu sana yakarıyorum.
4 Sevindir kulunu, ya Rab,
Çünkü dualarımı sana yükseltiyorum.
5 Sen iyi ve bağışlayıcısın, ya Rab,
Sana yakaran herkese bol sevgi gösterirsin.
6 Kulak ver duama, ya RAB,
Yalvarışlarımı dikkate al!
7 Sıkıntılı günümüzde sana yakarım,
Çünkü yanıtłarsın beni.
8 İlahlar arasında senin gibisi yok, ya Rab,
Eşsizdir işlerin.
9 Yarattığın bütün uluslar gelip
Sana tapınacaklar, ya Rab,
Adını yüceltecekler.
10 Çünkü sen ulusun, harikalar yaratırsın,
Tek Tanrı sensin.
11 Ya RAB, yolunu bana öğret,
Senin gerçeğine göre yürüyeyim,
Kararlı kıl beni, yalnız senin adından korkayım.
12 Ya Rab Tanrıım, bütün yüregimle sana şükredeceğim,
Adını sonsuzca dek yücelteceğim.
13 Çünkü bana sevgin büyütür,
Canımı ölüler diyarının derinliklerinden sen kurtardın.
14 Ey Tanrı, küstahlar bana saldırıyor,
Zorbalar sürüsü, sana aldırmayanlar
Canımı almak istiyor,
15 Oysa sen, ya Rab,
Sevecen, lütfeden, tez öfkelenmeyen,
Sevgisi ve sadakati bol bir Tanrı'sın.
16 Yönel bana, acı halime,
Kuluna kendi gücünü ver,
Kurtar hizmetçinin oğlunu.
17 İyiliğinin bir belirtisini göster bana;
Benden nefret edenler görüp utansın;

Cünkü sen, ya RAB, bana yardım ettin,
Beni avuttun.

87

87. Mezmur

Korahoğulları'nın mezmuru - İlahi

¹ RAB Siyon'u kutsal dağlar üzerine kurdu.

² Siyon'un kapılarını

Yakup soyunun bütün konutlarından daha çok sever.

³ Ey Tanrı kenti, senin için ne yüce sözler söyleyenir:

Sela*

⁴ Beni tanıyanlar arasında

Rahav* ve Babil'i anacağım,

Filist'i, Sur'u, Kûş'u* da;

'Bu da Siyon'da doğdu' diyeceğim."

⁵ Evet, Siyon için şöyle denecek:

"Şu da orada doğmuş, bu da,

Yüceler Yücesi onu sarsılmaz kılacak."

⁶ RAB halkları kaydederken,

"Bu da Siyon'da doğmuş" diye yazacak.

Sela

⁷ Okuyucular, kavalcılar,

"Bütün kaynaklarım sendedir!" diyecek.

88

88. Mezmur

Korahoğulları'nın mezmuru - İlahi -

Müzik şefi için - "Mahalat Leannot" makamında -

Ezrahlı Heman'in Maskili

¹ Ya RAB, beni kurtaran Tanrı,

Gece gündüz sana yakarıyorum.

² Duam sana erişsin,

Kulak ver yakarışma.

³ Çünkü sıkıntıya doydum,

Canım ölüler diyarına yaklaştı.

⁴ Ölüm çukuruna inenler arasında sayılıyorum,

Tükenmiş gibiyim;

⁵ Ölüler arasına atılmış,

Artık anımsadığın,

İlginden yoksun,

Mezarda yatan cesetler gibiyim.

⁶ Beni çukurun dibine,

Karanlıklara, derinliklere attın.

⁷ Ofken üzerime çöktü,

Dalga dalga kızgınlığıyla beni ezdin.

Sela*

* ^{87:4} "Rahav": Misir'i simgeliyor.

8 Yakınlarımı benden uzaklaştırdın,
İğrenç kıldın beni gözlerinde.
Kapalı kaldım, çıkamıyorum.

9 Üzüntüden gözlerimin feri sönüyor,
Her gün sana yakarıyorum, ya RAB,
Ellerimi sana açıyorum.

10 Harikalarımı ölülere mi göstereceksin?
Ölüler mi kalkıp seni övecek?

Sela

11 Sevgin mezarda,
Sadakatın yıkım diyarında duyurulur mu?

12 Karanlıklarda harikaların,
Unutulmuşluk diyarında doğruluğun bilinir mi?

13 Ama ben, ya RAB, yardıma çağırıyorum seni,
Sabah duam sana varıyor.

14 Niçin beni reddediyorsun, ya RAB,
Neden yüzünü benden gizliyorsun?

15 Düşkünüm, gençliğimden beri ölümle burun burunayım,
Dehşetlerinin altında tüketdim.

16 Şiddetli gazabın üzerinden geçti,
Saçılığın dehşet beni yedi bitirdi.

17 Bütün gün su gibi kuşattılar beni,
Çevremi tümüyle sardılar.

18 Eşi dostu benden uzaklaştırdın,
Tek dostum karanlık kaldı.

89***89. Mezmur***

Ezrahli Eytan'ın Maskili

1 RAB'bin sevgisini sonsuza dek ezbilerle öveceğim,
Sadakatini bütün kuşaklara bildireceğim.

2 Sevgin sonsuza dek ayakta kalır diyeceğim,
Sadakatini gökler kadar kalıcı kıldın.

3 Dedim ki, "Seçtiğim adamla antlaşma yaptım,
Kulum Davut'a söyle ant içtim:

4 'Soyunu sonsuza dek sürdürceğim,
Tahtını kuşaklar boyunca sürekli kılacağım.' "

Sela*

5 Ya RAB, gökler över harikalarını,
Kutsallar topluluğunda övülür sadakatin.

6 Çünkü göklerde RAB'be kim eş koşulur?
Kim benzer RAB'be ilahi varlıklar arasında?

7 Kutsallar topluluğunda Tanrı korku uyandırır,
Çevresindekilerin hepsinden ulu ve müthişit.

8 Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
Senin gibi güçlü RAB var mı?
Sadakatin çevreni sarar.

- 9** Sen kudurmuş denizler üzerinde egemenlik sürer,
Dalgalar kabardıkça onları dindirirsin.
- 10** Sen Rahav'ı* leş ezer gibi ezdin,
Güçlü kolunla düşmanlarını dağıttın.
- 11** Gökler senindir; yeryüzü de senin;
Dünyanın ve içindeki her şeyin temelini sen attın.
- 12** Kuzeyi, güneyi sen yarattın,
Tavor ve Hermon dağları
Sana sevincini dile getiriyor.
- 13** Kolun güçlündür,
Elin kudretli, sağ elin yüce.
- 14** Tahtın adalet ve doğruluk üzerine kurulu,
Sevgi ve sadakat öňünsüra gider.
- 15** Ne mutlu sevinç çığlıklarını atmasını bilen halka, ya RAB!
Yüzünün ışığında yürürlر.
- 16** Gün boyu senin adıyla sevinir,
Doğruluğuyla yükselirler.
- 17** Çünkü sen onların gücü ve yükselişisin,
Lütfun sayesinde gücümüz artar.
- 18** Kalkanımız RAB'be,
Kralımız İsrail'in Kutsalı'na aittir.
- 19** Geçmişte bir görüm aracılığıyla,
Sadık kullarına şöyle dedin:
“Bir yiğide yardım ettim,
Halkın içinden bir genci yükselttim.
- 20** Kulum Davut'u buldum,
Kutsal yağımıla onu meshettim.
- 21** Elim ona destek olacak,
Kolum güç verecek.
- 22** Düşman onu haraca bağlayamayacak†,
Kötüler onu ezmeyecek.
- 23** Düşmanlarını onun önünde kıracağım,
Ondan nefret edenleri vuracağım.
- 24** Sadakatim, sevgim ona destek olacak,
Benim adımla gücü yükselecek.
- 25** Sağ elini denizin,
İrmakların üzerine egemen kılacağım.
- 26** ‘Babam sensin’ diye seslenecek bana,
‘Tanrımlım, kurtuluşumun kayası.’
- 27** Ben de onu ilk oğlum,
Dünyadaki kralların en yücesi kılacağım.
- 28** Sonsuza dek ona sevgi göstereceğim,
Onunla yaptığım antlaşma hiç bozulmayacak.
- 29** Soyunu sonsuza dek,
Tahtını gökler durduğu sürece sürdürceğim.
- 30** “Çocukları yasamdan ayrırlır,

* **89:10** “Rahav”: Deniz, deniz canavarı ya da Mısır gibi güçlü düşmanları kastediyor. **89:20**
 1Sa.13:14; Elç.13:22 **89:20** 1Sa.16:12 † **89:22** “Haraca bağlayamayacak” ya da “Aldatamayacak”.
89:27 Va.1:4-6

İlkelerime göre yaşamazsa;
 31 Kurallarımı bozar,
 Buyruklarımı uymazsa,
 32 İsyancıları sopayla,
 Suçlarını dayakla cezalandıracağım.
 33 Ama onu sevmekten vazgeçmeyecek,
 Sadakatime sırt çevirmeyeceğim.
 34 Antlaşmamı bozmayacak,
 Ağzımdan çıkan sözü değiştirmeyeceğim.
 35 Bir kez kutsallığım üstüne ant içtim,
 Davut'a yalan söylemeyeceğim.
 36 Onun soyu sonsuza dek sürecek,
 Tahtı karşılımda güneş gibi duracak,
 37 Gölülerde güvenilir bir tanık olan ay gibi
 Sonsuza dek kalacak."

Sela

38 Ama sen reddettin, sırt çevirdin,
 Çok öfkelendin meshettiğin krala.
 39 Kulunla yaptığı antlaşmadan vazgeçtin,
 Onun tacını yere atıp kirlettin.
 40 Yıktın bütün surlarını,
 Viran ettin kalelerini.
 41 Yoldan geçen herkes onu yağmaladı,
 Yüzkarası oldu komşularına.
 42 Hasımlarının sağ elini onun üzerine kaldırın,
 Bütün düşmanlarını sevindirdin.
 43 Kılıçının ağını başka yöne çevirdin,
 Savaşta ona yan çıkmadın.
 44 Görkemine son verdin,
 Tahtını yere çaldın.
 45 Gençlik günlerini kısaltın,
 Onu utanca boğdu.

Sela

46 Ne zamana dek, ya RAB?
 Sonsuza dek mi gizleneceksin?
 Ne zamana dek öfken alev alev yanacak?
 47 Anımsa ömrümün ne çabuk geçtiğini,
 Ne boş yaratmışsin insanoglunu!
 48 Var mı yaşayıp da ölümü görmeyen,
 Ölüler diyarının pençesinden canını kurtaran?

Sela

49 Ya Rab, nerede o eski sevgin?
 Davut'a göstereceğine ant içtiğin o sadık sevgin!
 50-51 Anımsa, ya Rab, kullarının nasıl rezil olduğunu,
 Bütün halkların hakaretini bağrımda nasıl taşıdığını,
 Düşmanlarının hakaretini, ya RAB,
 Meshettiğin kralın attığı adıma edilen hakaretleri.
 52 Sonsuza dek övgüler olsun RAB'be!

Amin! Amin!

4.KİTAP

90

90. Mezmur

Tanrı adamı Musa'nın duası

¹ Ya Rab, barınak oldun bize
Kuşaklar boyunca.

² Dağlar var olmadan,
Daha evreni ve dünyayı yaratmadan,
Öncesizlikten sonsuzluğa dek Tanrı sensin.

³ İnsanı toprağa döndürüsün,
“Ey insanoğulları, toprağa dönün!” diyerek.

⁴ Çünkü senin gözünde bin yıl
Geçmiş bir gün, dün gibi,
Bir gece nöbeti gibidir.

⁵ İnsanları bir düş gibi siler, süpürürsün,
Sabah biten ot misali:

⁶ Sabah filizlenir, büyür,
Akşam solar, kurur.

⁷ Eriyip bitiyoruz senin öfkenden,
Kızgınlığından dehşete düşüyoruz.

⁸ Suçlarımızı önüne,
Gizli günahlarımıza yüzünün ışığına çıkardın.

⁹ Gazabından kısالıyor günlerimiz,
Bir soluk gibi tükeniyor yıllarımız.

¹⁰ Ömrümüz yetmiş yıl sürüyor,
Bilemedin seksen, o da sağlıklıysak;
En güzel yıllar da zahmetle, kederle geçiyor,
Çabucak bitiyor, uçup gidiyoruz.

¹¹ Kim bilir gazabının gücünü?
Çünkü öfken sana duyulan korku kadar güçlündür.

¹² Bu yüzden günlerimizi saymayı bize öğret ki,
Bilgelik kazanalım.

¹³ Vazgeç, ya RAB! Öfken ne zamana dek sürecek?
Aci kollarına!

¹⁴ Sabah bizi sevginle doyur,
Ömrümüz boyunca sevinçle haykıralım.

¹⁵ Kaç gün bizi sıkıntıya sotkunsa,
Kaç yıl çile çektiğinde,
O kadar sevindir bizi.

¹⁶ Yaptıkların kollarına,
Görkemin onların çocuklarına görünşün.

¹⁷ Tanrıımız Rab bizden hoşnut kalsın.
Ellerimizin emeğini boşça çikarma.

Evet, ellerimizin emeğini boşa çıkarma.

91

91. Mezmur

- 1 Yüceler Yücesi'nin barınağında oturan,
 Her Şeye Gücü Yeten'in gölgesinde barınır.
- 2 "O benim sıyınağım, kalemdir" derim RAB için,
 "Tanrımdır, Ö'na güvenirim."
- 3 Çünkü O seni avcı tuzağından,
 Ölümcul hastalıktan kurtarır.
- 4 Seni kanatlarının altına alır,
 Onların altına sıyınrınsın.
 O'nun sadakati senin kalkanın, siperin olur.
- 5-6 Ne gecenin dehşetinden korkarsın,
 Ne gündüz uçan oktan,
 Ne karanlıkta dolaşan hastalıktan,
 Ne de öğleyin yok eden kirgından.
- 7 Yanında bin kişi,
 Sağında on bin kişi kırılsa bile,
 Sana dokunmaz.
- 8 Sen yalnız kendi gözlerinle seyredecek,
 Kötülerin cezasını göreceksin.
- 9 Sen RAB'bi kendine sıyınak,
 Yüceler Yücesi'ni konut edindiğin için,
- 10 Başına kötülük gelmeyecek,
 Çadırına felaket yaklaşmayacak.
- 11 Çünkü Tanrı meleklerine buyruk verecek,
 Gideceğin her yerde seni korusunlar diye.
- 12 Elleri üzerinde taşıyacaklar seni,
 Ayağın bir taşa çarpmasın diye.
- 13 Aslanın, kobrานın üzerine basıp geçeceksin,
 Genç aslanı, yılahı çığneyeceksin.
- 14 "Beni sevdiği için
 Onu kurtaracağım" diyor RAB,
 "Beni iyi tanıdığım için
 Ona kale olacağım.
- 15 Bana seslenince onu yanıtlayacağım,
 Sıkıntıda onun yanında olacağım,
 Kurtarıp yükselteceğim onu.
- 16 Onu uzun ömrürle doyuracak,
 Ona kurtarışımı göstereceğim."

92

92. Mezmur

Mezmur - Şabat Günü için ilahi

- 1-3 Ya RAB, sana şükretmek,
 Ey Yüceler Yücesi, adını ilahilerle övmek,

- Sabah sevgini,
Gece sadakatini,
On telli sazla, çenk ve lirle duyurmak ne güzel!
4 Çünkü yaptıklarınla beni sevindirdin, ya RAB,
Ellerinin işi karşısında sevinç ilahileri okuyorum.
- 5** Yaptıkların ne büyüktür, ya RAB,
Düşüncelerin ne derin!
- 6** Aptal insan bilemez,
Budala akıl erdiremez:
- 7** Kötüler mantar gibi bitse,
Suçlular pitrak gibi açsa bile,
Bu onların sonsuza dek yok oluşu demektir.
- 8** Ama sen sonsuza dek yücesin, ya RAB.
- 9** Ya RAB, düşmanların kesinlikle,
Evet, kesinlikle yok olacak,
Suç işleyen herkes dağılacak.
- 10** Beni yaban öküzü kadar güçlü kıldın,
Taze zeytinyağını başına döktün.
- 11** Gözlerim düşmanlarının bozgununu gördü,
Kulaklarım bana saldıran kötülerin sonunu duyu.
- 12** Doğru insan hurma ağacı gibi serpilip gelişecek,
Lübnan sediri gibi yükselecek.
- 13** RAB'bin evinde dikilmiş olarak
Tanımız'ın avlularında serpilip büyüyecek.
- 14** Böyleleri yaşlanınca da meyve verecek,
Taptaze ve yeşil kalacaklar.
- 15** "RAB doğrudur! Kayamdır benim!
O'nda haksızlık bulunmaz!" diye duyuracaklar.

93

93. Mezmur

- 1** RAB egemenlik sürüyor, görkeme bürünmüştür,
Kudret giyinip kuşanmış.
Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz.
- 2** Ya RAB, tahtın öteden beri kurulmuş,
Varlığın öncesizliğine uzanır.
- 3** Denizler gürlüyor, ya RAB,
Denizler gümbür gümbür gürlüyor,
Denizler dalgalarını çınlatıyor.
- 4** Yücelerdeki RAB engin suların gürleyişinden,
Denizlerin azgin dalgalarından
Daha güçlündür.
- 5** Koşulların hep geçerlidir;
Tapınağına kutsallık yaraşır
Sonsuza dek, ya RAB.

94***94. Mezmur***

- ¹ Ya RAB, öç alıcı Tanrı,
Saç ışığını, ey öç alıcı Tanrı!
- ² Kalk, ey yeryüzünün yargıçı,
Küstahlara hak ettikleri cezayı ver!
- ³ Kötüler ne zamana dek, ya RAB,
Ne zamana dek sevinip coşacak?
- ⁴ Ağızlarından küstahlık dökülüyor,
Suç işleyen herkes övünüyor.
- ⁵ Halkını eziyorlar, ya RAB,
Kendi halkına eziyet ediyorlar.
- ⁶ Dulu, garibi boğazlıyor,
Öksüzleri öldürüyorlar.
- ⁷ “RAB görmez” diyorlar,
“Yakup'un Tanrısı dikkat etmez.”
- ⁸ Ey halkın içindeki budalalar, dikkat edin;
Ey aptallar, ne zaman akıllanacaksınız?
- ⁹ Kulağı yaratınca işitmeye mi?
Göze biçim veren görmeye mi?
- ¹⁰ Ulusları yola getiren yargılamaz mı?
İnsanı eğiten bilmeye mi?
- ¹¹ RAB insanın düşüncelerinin
Boş olduğunu bilir.
- ¹² Ne mutlu, ya RAB, yola getirdiğin,
Yasani öğrettiğin insana!
- ¹³ Kötüler için çukur kazılıncaya dek,
Onu sıkıntılı günlerden kurtarıp rahatlatırsın.
- ¹⁴ Çünkü RAB halkını reddetmez,
Kendi halkını terk etmez.
- ¹⁵ Adalet yine doğruluk üzerine kurulacak,
Yüreği temiz olan herkes ona uyacak.
- ¹⁶ Kötülere karşı beni kim savunacak?
Kim benim için suçlulara karşı duracak?
- ¹⁷ RAB yardımcı olmasaydı,
Şimdiye dek sessizlik diyarına göçmüştüm bile.
- ¹⁸ “Ayağım kayıyor” dediğimde,
Sevgin ayakta tutar beni, ya RAB.
- ¹⁹ Kaygılar içimi sarınca,
Senin avutmaların gönlümü sevindirir.
- ²⁰ Yasaya dayanarak haksızlık yapan koltuk sahibi
Seninle bağıdaşır mı?
- ²¹ Onlar doğruya karşı birleşiyor,
Suçsuzu ölüme mahkûm ediyorlar.
- ²² Ama RAB bana kale oldu,
Tanrıım sığındığım kaya oldu.

23 Tanrımız RAB yaptıkları kötülüğü
 Kendi başlarına getirecek,
 Kötülükleri yüzünden köklerini kurutacak,
 Evet, köklerini kurutacak.

95***95. Mezmur***

- 1** Gelin, RAB'be sevinçle haykıralım,
 Bizi kurtaran kayaya sevinç çığlıklarını atalım,
2 Şükranla huzuruna çıkalım,
 O'na sevinç ilahileri yükseltelim!
3 Çünkü RAB ulu Tanrı'dır,
 Bütün ilahların üstünde ulu kraldır.
4 Yerin derinlikleri O'nun elindedir,
 Dağların dorukları da O'nun.
5 Deniz O'nundur, çünkü O yarattı,
 Karaya da O'nun elleri biçim verdi.
6 Gelin, tapınalım, eğilelim,
 Bizi yaratan RAB'bin önünde diz çökelim.
7 Çünkü O Tanrımız'dır,
 Bizse O'nun otlağının halkı,
 Elinin altındaki koyunlarız.

Bugün sesini duyarsanız,
8 Meriva'da*, o gün çölde, Massa'da† olduğu gibi,
 Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.
9 Yaptıklarımı görmelerine karşın,
 Atalarınız orada beni sınayıp dedeniler.
10 Kırk yıl o kuşaktan hep iğrendim,
 "Yüreği kötü yola sapan bir halktır" dedim,
 "Yollarımı bilmeyorlar."
11 Bu yüzden öfkeyle ant içtim:
 "Huzur diyarına‡ asla girmeyecekler!"

96***96. Mezmur***
(1Ta.16:23-33)

- 1** Yeni bir ezgi söyleyin RAB'be!
 Ey bütün dünya, RAB'be ezgiler söyleyin!
2 Ezgi söyleyin, RAB'bin adını övün,
 Her gün duyurun kurtarışım!
3 Görkemini uluslara,
 Harikalarını bütün halklara anlatın!
4 Çünkü RAB uludur, yalnız O övgüye değer,
 İlahlardan çok O'ndan korkulur.

* 95:7 İbr.3:7-11,15; 4:3,5,7 95:8 Çık.17:1-7; Say.20:2-13 * 95:8 "Meriva": "Çıkışma" anlamına gelir (bkz. Çık.17:7). † 95:8 "Massa": "Deneme" anlamına gelir (bkz. Çık.17:7). 95:11 Say.14:20-23; Yas.1:34-36 95:11 Yas.12:9-10 ‡ 95:11 "Huzur diyarına", yani "Vaat edilen toprağa" (bkz. Say.14:26-35; İbr.4:1-7).

- 5** Halkların bütün ilahları bir hiçtir,
Oysa gökleri yaratan RAB'dır.
- 6** Yücelik, ululuk O'nun huzurundadır,
Güç ve güzellik O'nun tapınağındadır.
- 7** Ey bütün halklar, RAB'bi övün,
RAB'bin gücünü, yükseliğini övün,
- 8** RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün,
Sunular getirip avlularına girin!
- 9** Kutsal giysiler içinde RAB'be tapının!
Titreyin O'nun önünde, ey bütün yeryüzündekiler!
- 10** Uluslara, "RAB egemenlik sürüyor" deyin.
Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz.
O halkları adaletle yargılar.
- 11** Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü!
Gürlesin deniz içindelerle birlikte!
- 12-13** Bayram etsin kırlar ve üzerindekiler!
O zaman RAB'bin önünde bütün orman ağaçları
Sevinçle haykıracak.
Çünkü O geliyor!
Yeryüzünü yargılamaya geliyor.
Dünyayı adaletle,
Halkları kendi gerçeğeyle yönetecek.

97***97. Mezmur***

- 1** RAB egemenlik sürüyor, coşsun yeryüzü,
Bütün kıyı halkları sevinsin!
- 2** Bulut ve zifiri karanlık sarmış çevresini,
Doğruluk ve adalettir tahtının temeli.
- 3** Ateş yürüyor O'nun önünde,
Düşmanlarını yakıyor çevrede.
- 4** Şimşekleri dünyayı aydınlatır,
Yeryüzü görüp titrer.
- 5** Dağlar balmumu gibi erir,
RAB'bin, bütün yeryüzünün Rab'bi önünde.
- 6** Gökler O'nun doğruluğunu duyurur,
Bütün halklar görkemini görür.
- 7** Utansın puta tapanlar,
Değersiz putlarla övünenler!
RAB'be tapın, ey bütün ilahlar!
- 8** Siyon seviniyor yargılarını duyunca, ya RAB,
Yahuda kentleri coşuyor.
- 9** Çünkü sensin, ya RAB, bütün yeryüzünün en yücesi,
Bütün ilahların üstündesin, çok ulusun.
- 10** Ey sizler, RAB'bi sevenler, kötülükten tiksinin.
O sadık kullarının canını korur,

Onları kötülerin elinden kurtarır.

11 Doğruları ışık,

Temiz yürekli'lere sevinç saçar.

12 Ey doğrular, RAB'de sevinç bulun,
Kutsallığını anarak O'na şükredin!

98

98. Mezmur

Mezmur

1 Yeni bir ezgi söyleyin RAB'be.

Çünkü harikalar yaptı,

Zaferler kazandı sağ eli ve kutsal koluya.

2 RAB ulusların gözü önüne serdi kurtarışını,

Zaferini bildirdi.

3 İsrail halkına sevgisini,

Sadakatini anımsadı;

Tanrıımız'ın zaferini gördü dünyanın dört bucagi.

4 Sevinç çığlıklarla yükseltin RAB'be, ey yeryüzündekiler!

Sevinç ilahileriyle yeri göğü çınlatın!

5 Lirle ezgiler sunun RAB'be,

Lir ve müzik eşliğinde!

6 Boru ve borazan eşliğinde

Sevinç çığlıklarla atın Kral olan RAB'bin önünde.

7 Gürlesin deniz ve içindekiler,

Gürlesin yeryüzü ve üzerindekiler.

8-9 El çırpsın irmaklar,

Sevinçle haykırsın dağlar

RAB'bin önünde!

Cünkü O geliyor

Yeryüzünü yönetmeye.

Dünyayı adaletle,

Halkları doğrulukla yönetecek.

99

99. Mezmur

1 RAB egemenlik sürüyor, titresin halklar!

Keruvlar arasında tahtına oturmuş,

Sarsılsın yeryüzü!

2 RAB Siyon'da uludur,

Yücedir O, bütün halklara egemendir.

3 Övsünler büyük, müthiş adını!

O kutsaldır.

4 Ey adaleti seven güçlü kral,

Eşitliği sen sağladın,

Yâkup soyunda doğru ve adil olanı sen yaptın.

5 Yüceltin Tanrıımız RAB'bi,

Ayaklarının taburesi önünde tapının!

O kutsaldır.

- 6** Musa'yla Harun O'nun kâhinlerindendi,
Samuel de O'nu adıyla çağırınlar arasındaydı.
RAB'be seslenirlerdi,
O da yanıldır.
- 7** Bulut sütunu içinden onlarla konuştu,
Uydular O'nun buyruklarına,
Kendilerine verdiği kurallara.
- 8** Ya RAB Tanrımız, yanıt verdin onlara;
Bağışlayıcı bir Tanrı oldun,
Ama yaptıkları kötülüğü cezasız bırakmadın.
- 9** Tanrımız RAB'bi yüceltin,
Tapının O'na kutsal dağında!
Çünkü Tanrımız RAB kutsaldır.

100

100. Mezmur

- Mezmur - Şükretmek için
- 1** Ey bütün dünya, RAB'be sevinç çığlıklarını yükseltin!
- 2** O'na neşeye kulluk edin,
Sevinç ezgileriyle çıkışın huzuruna!
- 3** Bilin ki RAB Tanrı'dır.
Bizi yaratan O'dur, biz de O'nunuz*,
O'nun halkı, otlağının koyunlarıyız.
- 4** Kapılarına şükranla,
Avlularına övgüyle girin!
Şükredin O'na, adına övgüler sunun!
- 5** Çünkü RAB iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
Sadakati kuşaklar boyunca sürer.

101

101. Mezmur

- Davut'un mezmuru
- 1** Sevgini ve adaletini ezgilerle anacağım,
Seni ilahilerle öveceğim, ya RAB.
- 2** Dürüst davranışmaya özen göstereceğim,
Ne zaman geleceksin bana?
- Temiz bir yaşam süreceğim evimde,
- 3** Önümde alçaklığa izin vermeyeceğim.
Tiksinirim döneklerin işinden,
Etkilemez beni.
- 4** Uzak olsun benden sapıklık,

99:7 Çık.33:9 * **100:3** "Biz de O'nunuz" ya da "Kendimiz değil". **100:5** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3;
Ezr.3:11; Mez.106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

- Tanımak istemem kötüluğu.
 5 Yok ederim dostunu gizlice çekiştireni,
 Katlanamam tepeden bakan, gururlu insana.
- 6 Gözüm ülkenin sadık insanları üzerinde olacak,
 Yanında oturmalarını isterim;
 Bana dürüst yaşıyan kişi hizmet edecek.
- 7 Hilekâr evimde oturmayacak,
 Yalan söyleyen gözümün önünde durmayacak.
- 8 Her sabah ülkedeki kötüleri yok ederek
 Bütün haksızları RAB'bin kentinden söküp atacağım.
- 102**
- 102. Mezmur*
- Zayıf düşünce derdini RAB'be döken mazlumun duası
- 1 Ya RAB, duamu işit,
 Yakarışım saña erişsin.
- 2 Sıkıntılı günümde yüzünü benden gizleme,
 Kulak ver sesime,
 Seslenince yanıt ver bana hemen.
- 3 Çünkü günlerim duman gibi yok oluyor,
 Kemiklerim ateş gibi yanıyor.
- 4 Yüreğim kırgın yemiş ot gibi kurudu,
 Ekmek yemeyi bile unuttum.
- 5 Bir deri bir kemiğe döndüm
 Açı acı inlemekten.
- 6 Issız yerlerdeki ishakkuşunu andırıyorum,
 Viranelerdeki kukumav gibiyim.
- 7 Gözüme uyku girmiyor,
 Damda yalnız kalmış bir kuş gibiyim.
- 8 Düşmanlarım bütün gün bana hakaret ediyor,
 Bana dil uzatanlar adımı lanet için kullanıyor.
- 9-10 Kızıp öfkelendiğin için
 Külü ekmek gibi yiyor,
 İçeceğime gözyaşı katıyorum.
 Beni kaldırıp bir yana attın.
- 11 Günlerim akşam uzayan gölge gibi yitmekte,
 Ot gibi sararmaktayım.
- 12 Ama sen, sonsuza dek tahtında oturursun, ya RAB,
 Ünün kuşaklar boyu süre.
- 13 Kalkıp Siyon'a sevecenlik göstereceksin,
 Çünkü onu kayırmanın zamanıdır, beklenen zaman geldi.
- 14 Kulların onun taşlarından hoşlanır,
 Tozunu bile severler.
- 15 Uluslar RAB'bin adından,
 Yeryüzü kralları görkeminden korkacak.

- ¹⁶ Çünkü RAB Siyon'u yeniden kuracak,
Görkem içinde görünecek.
- ¹⁷ Yoksulların duasına kulak verecek,
Yalvarışlarını asla hor görmeyecek.
- ¹⁸ Bunlar gelecek kuşak için yazılsın,
Öyle ki, henüz doğmamış insanlar
RAB'be övgüler sunsun.
- ¹⁹ RAB yücelerdeki kutsal katından aşağı baktı,
Göklerden yeryüzünü gözetledi,
- ²⁰ Tutsakların iniltisini duymak,
Ölüm mahkûmlarını kurtarmak için.
- ²¹⁻²² Böylece halklar ve krallıklar
RAB'be tapınmak için toplanınca,
O'nun adı Siyon'da,
Övgüsü Yeruşalim'de duyurulacak.
- ²³ RAB gücümü kırdı yaşam yolunda,
Ömrümü kısalttı.
- ²⁴ "Ey Tanrıım, ömrümün ortasında canımı alma!" dedim.
"Senin yılların kuşaklar boyu sürer!"
- ²⁵ "Çok önceden attın dünyanın temellerini,
Gökler de senin ellerinin yapımıdır.
- ²⁶ Onlar yok olacak, ama sen kalıcısın.
Hepsi bir giysi gibi eskiyecek.
Onları bir kaftan gibi değiştireceksin,
Geçip gidecekler.
- ²⁷ Ama sen hep aynısın,
Yılların tükenmeyecek.
- ²⁸ Gözetiminde yaşayacak kullarının çocukları,
Senin önünde duracak soyları."

103

103. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
O'nun kutsal adına övgüler sun, ey bütün varlığım!
- ² RAB'be övgüler sun, ey canım!
İyiliklerinin hiçbirini unutma!
- ³ Bütün suçlarını bağışlayan,
Bütün hastalıklarını iyileştiren,
- ⁴ Canını ölüm çukurundan kurtaran,
Sana sevgi ve sevecenlik tacı giydiren,
- ⁵ Yaşam boyu seni iyiliklerle doyuran O'dur,
Bu nedenle gençliğin kartalını gibi tazelenir.
- ⁶ RAB bütün düşkünlere
Hak ve adalet sağlar.

- ⁷ Kendi yöntemlerini Musa'ya,
İşlerini İsailliler'e açıkladı.
⁸ RAB sevecen ve lütfedendir,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir.
⁹ Sürekli suçlamaz,
Öfkesini sonsuza dek sürdürmez.
¹⁰ Bize günahlarımıza göre davranışmaz,
Suçlarımızın karşılığını vermez.
¹¹ Çünkü gökler yeryüzünden ne kadar yükseksse,
Kendisinden korkanlara karşı sevgisi de o kadar büyütür.
¹² Doğu batıdan ne kadar uzaksa,
O kadar uzaklaştırdı bizden isyanlarımızı.
¹³ Bir baba çocuklarına nasıl sevecen davranışrsa,
RAB de kendisinden korkanlara öyle sevecen davranış.
¹⁴ Çünkü mayamızı bilir,
Toprak olduğumuzu anımsar.

¹⁵ İnsana gelince, ota benzer ömrü,
Kir çiçeği gibi serpilir;
¹⁶ Rüzgar üzerinde esince yok olur gider,
Bulunduğu yer onu tanımaz.
¹⁷⁻¹⁸ Ama RAB kendisinden korkanları sonsuza dek sever,
Antlaşmasına uyan
Ve buyruklarına uymayı anımsayan soyularına adil davranış.

¹⁹ RAB tahtını göklere kurmuştur,
O'nun egemenliği her yeri kapsar.
²⁰ RAB'be övgüler sunun, ey sizler, O'nun melekleri,
O'nun sözünü dinleyen,
Söylediklerini yerine getiren güç sahipleri!
²¹ RAB'be övgüler sunun, ey sizler,
O'nun bütün göksel orduları,
İsteğini yerine getiren kulları!
²² RAB'be övgüler sunun,
Ey O'nun egemen olduğu yerlerdeki bütün yaratıklar!
RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!

104

104. Mezmur

- ¹ RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
Ya RAB Tanrıım, ne ulusun!
Görkem ve yükseltik kuşanmışsun,
² Bir kaftana bürünür gibi ışığa bürünmüşsun.
Gökleri bir çadır gibi geren,
³ Evini yukarıdaki sular üzerine kuran,
Bulutları kendine savaş arabası yapan,
Rüzgarın kanatları üzerinde gezen,
⁴ Rüzgarları kendine haberci,

Yıldırımları hizmetkâr eden sensin*.

- 5 Yeryüzünü temeller üzerine kurdun,
Asla sarsımasın diye.
- 6 Engini ona bir giysi gibi giydirdin,
Sular dağların üzerinde durdu.
- 7 Sen kükreyince sular kaçtı,
Göğü gürletince hemen çekildi.
- 8 Dağları aşıp derelere aktı,
Onlar için belirlediğin yerlere doğru.
- 9 Bir sınır koydun önlerine,
Geçmesinler, gelip yeryüzünü bir daha kaplamasınlar diye.
- 10 Vadilerde fişkirttiğin pınarlar,
Dağların arasından akar.
- 11 Bütün kır hayvanlarını suvarır,
Yaban eşeklerinin susuzluğunu giderirler.
- 12 Kuşlar yanlarında yuva kurar,
Dalların arasında ötüşürler.
- 13 Gökteki evinden dağları sularsı,
Yeryüzü işlerinin meyvesine doyar.
- 14 Hayvanlar için ot,
İnsanların yararı için bitkiler yetiştirirsin;
İnsanlar ekmeğini topraktan çıkarsın diye,
- 15 Yüreklerini sevindiren şarabı,
Yüzlerini güldüren zeytinyağını,
Gülerini artıran ekmeği hep sen verirsin.
- 16 RAB'bin ağaçları,
Kendi dikitiği Lübnan sedirleri suya doyar.
- 17 Kuşlar orada yuva yapar,
Leyleğin evi ise çamlardadır.
- 18 Yüksek dağlar dağ keçilerinin ugrağı,
Kayalar kaya tavşanlarının sığınağıdır.
- 19 Mevsimleri göstersin diye ayı,
Batacağı zamanı bilen güneşin yarattın.
- 20 Karartırsın ortalığı, gece olur,
Başlar kipirdamaya orman hayvanları.
- 21 Genç aslan av peşinde kükrer,
Tanrı'dan yiyecek ister.
- 22 Güneş doğunca
İnlerine çekilir, yatarlar.
- 23 İnsan işine gider,
Akşama dek çalışmak için.
- 24 Ya RAB, ne çok eserin var!
Hepsini bilgece yaptın;
Yeryüzü yaratıklarınla dolu.

* **104:4** "Rüzgarları kendine haberci, yıldırımları hizmetkâr eden sensin" ya da "Meleklerini rüzgarlar, hizmetkârlarını ateş alevleri yapan sensin".

- 25 İşte uçsuz bucaksız denizler,
İçinde kaynaşan sayısız canlılar,
Büyük küçük yaratıklar.
- 26 Orada gemiler dolaşır,
İçinde oynasın diye yarattığın Livyatan da orada.
- 27 Hepsi seni bekliyor,
Yiemeceklerini zamanında veresin diye.
- 28 Sen verince onlar toplar,
Sen elini açıncı onlar iyiliğe doyar.
- 29 Yüzünü gizleyince dehşete kapılırlar,
Soluklarını kesince ölüp toprak olurlar.
- 30 Ruhun'u gönderince var olurlar,
Yeryüzüne yeni yaşam verirsin.
- 31 RAB'bin görkemi sonsuza dek sürsün!
Sevinsin RAB yaptıklarıyla!
- 32 O bakınca yeryüzü titrer,
O dokununca dağlar tüter.
- 33 Ömrümce RAB'be ezgiler söyleyecek,
Var oldukça Tanrı'm ilahilerle öveceğim.
- 34 Düşüncem O'na hoş görünüşün,
Sevincim RAB olsun!
- 35 Tükensin dünyadaki günahlılar,
Yok olsun artık kötüler!
RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
RAB'be övgüler sunun!

105

105. Mezmur (1Ta.16:8-22)

- 1 RAB'be şükredin, O'nu adıyla çağırın,
Halklara duyurun yaptıklarını!
- 2 O'nu ezgilerle, ilahilerle övün,
Bütün harikalarını anlatın!
- 3 Kutsal adıyla övünün,
Sevinsin RAB'be yönelenler!
- 4 RAB'be ve O'nun gücüne bakın,
Durmadan O'nun yüzünü arayın!
- 5-6 Ey sizler, kulu İbrahim'in soyu,
Seçtiği Yakupoğulları,
O'nun yaptığı harikaları,
Olağanüstü işlerini
Ve ağızından çıkan yargıları anımsayıñ!
- 7 Tanrıımız RAB O'dur,
Yargıları bütün yeryüzünü kapsar.
- 8-9 O antlaşmasını,
Bin kuşak için verdiği sözü,

- İbrahim'le yaptığı antlaşmayı,
İshak için içtiği andı sonsuza dek anımsar.
- 10-11** “Hakkınıza düşen mülk olarak
Kenan ülkesini size vereceğim” diyerek,
Bunu Yakup için bir kural,
İsrail'le sonsuza dek geçerli bir antlaşma yaptı.
- 12** O zaman bir avuç insandılar,
Sayıca az ve ülkeye yabancılardılar.
- 13** Bir ulustan öbürüne,
Bir ülkeden ötekine dolaşıp durdular.
- 14** RAB kimsenin onları ezmeye izin vermedi,
Onlar için kralları bile payladı:
- 15** “Meshettiklerime* dokunmayın,
Peygamberlerime kötülük etmeyin!” dedi.
- 16** Ülkeye kitlik gönderdi,
Bütün yiyeceklerini yok etti.
- 17** Önlerinden bir adam göndermişti,
Köle olarak satılan Yusuf'u bu.
- 18** Zincir vurup incitiler ayaklarını,
Demir halka geçirdiler boynuna,
- 19** Söyledikleri gerçekleşinceye dek,
RAB'bin sözü onu sınadı.
- 20** Kral adam gönderip Yusuf'u salıverdi,
Halklara egemen olan onu özgür kıldı.
- 21** Onu kendi sarayının efendisi,
Bütün varlığının sorumlusu yaptı;
- 22** Önderlerini istediği gibi eğitsin,
İleri gelenlerine akıl versin diye.
- 23** O zaman İsrail Mısır'a gitti,
Yakup Ham ülkesine yerleşti.
- 24** RAB halkını alabildiğine çoğalttı,
Düşmanlarından sayıca artırdı onları.
- 25** Sonunda tutumunu değiştirdi düşmanlarının:
Halkından tiksindiler,
Kullarına kurnazca davrandılar.
- 26** Kulu Musa'yı,
Seçtiği Harun'u gönderdi aralarına.
- 27** Onlar gösterdiler RAB'bin belirtilerini,
Ham ülkesinde şaşılışı işlerini.
- 28** Karanlık gönderip ülkeyi karanlığa büründü RAB,
Çünkü Mısırlılar O'nun sözlerine karşı gelmişti.
- 29** Kana çevirdi sularını,
Öldürdü balıklarını.

- 30 Ülkede kurbağalar kaynaştı
Krallarının odalarına kadar.
31 RAB buyurunca sinek sürüleri,
Sivrisinekler üzüştü ülkenin her yanına.
32 Dolu yağdırdı yağmur yerine,
Şimşekler çaktırdı ülkelerinde.
33 Bağlarını, incir ağaçlarını vurdu,
Parçaladı ülkenin ağaçlarını.
34 O buyurunca çekirgeler,
Sayısız yavrular kaynадı.
35 Ülkenin bütün bitkilerini yediler,
Toprağın ürününü yiyp bitirdiler.
36 RAB ülkede ilk doğanların hepsini,
İlk çocuklarınlığını öldürdü.

37 İsrailliler'i ülkenen altın ve gümüşle çıkardı,
Oymaklarından tek kişi bile tökezlemedi.
38 Onlar gidince Mısır sevindi,
Çünkü İsrail korkusu çökmüştü Mısır'ın üzerine.
39 RAB bulutu bir örtü gibi yaydı üzerlerine,
Gece ateş verdi yollarını aydınlatın diye.
40 İstedi, bildircin gönderdi,
Göksel ekmekle doyurdu karınlarını.
41 Kayayı yardım, sular fışkırdı,
Çorak topraklarda bir ırmak gibi aktı.
42 Çünkü kutsal sözünü,
Kulu İbrahim'e verdiği sözü anımsadı.

43 Halkını sevinç içinde,
Seçiklerini sevinç çığlıklarıyla ülkenen çıkardı.
44 Ulusların topraklarını verdi onlara.
Halkların emeğini miras aldılar;
45 Kurallarını yerine getirsinler,
Yasalarına uysunlar diye.

RAB'be övgüler sunun!

106

106. Mezmur (1Ta.16:34-36)

- 1 Övgüler sunun, RAB'be!
RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
2 RAB'bin büyük işlerini kim anlatabilir,
Kim O'na yeterince övgü sunabilir?
3 Ne mutlu adalete uyanlara,

Sürekli doğru olanı yapanlara!

- 4** Ya RAB, halkına lütfettiğinde anımsa beni,
Onları kurtardığında ilgilen benimle.
- 5** Öyle ki, seçiklerinin gönencini göreyim,
Ulusunun sevincini,
Kendi halkının kıvancını paylaşım.
- 6** Atalarımız gibi biz de günah işledik,
Suç işledik, kötülük ettik.
- 7** Atalarımız Mısır'dayken
Yaptığın harikaları anlamadı,
Çok kez gösterdiğin sevgiyi anımsamadı,
Denizde, Kamiş Denizi'nde* başkaldırdılar.
- 8** Buna karşın RAB gücünü göstermek için,
Adı uğruna kurtardı onları.
- 9** Kamiş Denizi'ni azarladı, kurudu deniz,
Yürüdüler enginde O'nun öncülüğünde,
Çölde yürüyor gibi.
- 10** Kendilerinden nefret edenlerin elinden aldı onları,
Düşmanlarının pençesinden kurtardı.
- 11** Sular yuttu hasımlarını,
Hiçbiri kurtulmadı.
- 12** O zaman atalarımız O'nun sözlerine inandılar,
Ezgiler söyleyerek O'nu övdüler.
- 13** Ne var ki, RAB'bin yaptıklarını çabucak unuttular,
Öğüt vermesini beklemediler.
- 14** Özleme kıvrandılar çölde,
Tanrı'yı denediler issız yererde.
- 15** Tanrı onlara istediklerini verdi,
Ama üzerlerine yıpratıcı bir hastalık gönderdi.
- 16** Onlar ordugahlarında Musa'yı,
RAB'bin kutsal kulu Harun'u kıskanınca,
- 17** Yer yarıldı ve Datan'ı yuttu,
Aviram'la yandaşlarının üzerine kapandı.
- 18** Ateş kavurdu onları izleyenleri,
Alev yaktı kötüleri.
- 19** Bir buzağı heykeli yaptılar Horev'de,
Dökme bir puta tapındılar.
- 20** Tanrı'nın yüceliğini,
Ot yiyen öküz putuna değiştirdiler.
- 21** Unuttular kendilerini kurtaran Tanrı'yı,
Mısır'da yaptığı büyük işleri,
- 22** Ham ülkesinde yarattığı harikaları,
Kamiş Denizi kıyısında yaptığı müthiş işleri.
- 23** Bu yüzden onları yok edeceğini söyledi Tanrı,

Ama seçkin kulu Musa O'nun önündeki gedikte durarak,
Yok edici öfkesinden vazgeçirdi O'nu.

- 24 Ardından hor gördüler güzelim ülkeyi,
Tanrı'nın verdiği söze inanmadılar.
- 25 Çadırlarında söylendiler,
Dinlemediler RAB'bin sesini.
- 26-27 Bu yüzden RAB elini kaldırıldı
Ve çölde onları yere sereceğine,
Soylarını ulusların arasına saçacağına,
Onları öteki ülkelere dağıtağına ant içti.
- 28 Sonra Baal-Peor'a bel bağladılar,
Ölülere sunulan kurbanları yediler.
- 29 Öfkelendirdiler RAB'bi yaptıklarıyla,
Salgın hastalık çıktı aralarında.
- 30 Ama Pinehas kalkıp araya girdi,
Felaketi önledi.
- 31 Bu doğruluk sayıldı ona,
Kuşaklar boyu, sonsuza dek sürecek bu.
- 32 Yine RAB'bi öfkelendirdiler Meriva suları yanında,
Musa'nın başına dert açıldı onlar yüzünden;
- 33 Çünkü onu sinirlendirdiler,
O da düşünmeden konuştu.
- 34 RAB'bin onlara buyurduğu gibi
Yok etmediler halkları,
- 35 Tersine öteki uluslara karıştılar,
Onların törelerini öğrendiler.
- 36 Putlarına taptılar,
Bu da onlara tuzak oldu.
- 37 Oğullarını, kızlarını
Çinlere kurban ettiler.
- 38 Kenan putlarına kurban olsun diye
Oğullarının, kızlarının kanını,
Suçsuzların kanını döktüler;
Ülke onların kaniyla kirlendi.
- 39 Böylece yaptıklarıyla kirli sayıldılar,
Vefasız duruma düştüler töreleriyle.
- 40 RAB'bin öfkesi parladi halkına karşı,
Tiksindi kendi halkından.
- 41 Onları ulusların eline teslim etti.
Onlardan nefret edenler onlara egemen oldu.
- 42 Düşmanları onları ezdi,
Boyun eğdirdi hepsine.
- 43 RAB onları birçok kez kurtardı,
Ama akulları fikirleri başkaldırmaktaydı

- Ve alçaltıldılar suçları yüzünden.
44 RAB yine de ilgilendi sıkıntılarıyla
 Yakarışlarını duyunca.
45 Antlaşmasını anımsadı onlar uğruna,
 Eşsiz sevgisinden ötürü vazgeçti yapacaklarından.
46 Merhamet koydu onları tutsak alanların yüreğine.
47 Kurtar bizi, ey Tanrımız RAB,
 Topla bizi ulusların arasından.
 Kutsal adına şükredelim,
 Yüceliğinle övünelim.

48 Öncesizlikten sonsuza dek,
 İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun!
 Bütün halk, "Amin!" desin.
 RAB'be övgüler olsun!

5.KİTAP

107

107. Mezmur

- 1** RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
 Sevgisi sonsuzdur.
2 Böyle desin RAB'bin kurtardıkları,
 Düşman pençesinden özgür kıldıkları,
3 Doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden*,
 Bütün ülkelerden topladıkları.
4 Issız çöllerde dolaştılar,
 Yerleşecekleri kente giden bir yol bulamadılar.
5 Açı, susuz,
 Sefil oldular.
6 O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
 RAB kurtardı onları dertlerinden.
7 Yerleşecekleri bir kente varınca dek,
 Onlara doğru yolda öncülük etti.
8 Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
 İnsanlar yararına yaptığı harikalar için.
9 Çünkü O susamış canın susuzluğunu giderir,
 Açı canı iyiliklerle doyurur.
10 Zincire vurulmuş, acıyla kıvrana tutsaklar,
 Karanlıkta, zifiri karanlıkta oturmuştu.
11 Çünkü Tanrı'nın buyruklarına karşı çıkışlardı,
 Küçümsemişlerdi Yüceler Yücesi'nin öğündünü.
12 Ağır işlerle hayatı onlara zehir etti,
 Çöktüler, yardım eden olmadı.
13 O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
 RAB kurtardı onları dertlerinden;

106:47 1Ta.16:35-36; Mez.41:13 **107:1** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 118:1;
 136:1; Yer.33:11 * **107:3** "Güneyden": İbranice "Denizden".

- ¹⁴ Çıkardı karanlıktan, zifiri karanlıktan,
Kopardı zincirlerini.
- ¹⁵ Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar için!
- ¹⁶ Çünkü tunç kapıları kırdı,
Demir kapı kollarını parçaladı O.
- ¹⁷ Cezalarını buldu aptallar,
Suçları, işyanları yüzünden.
- ¹⁸ İğrenir olmuşlardı bütün yemeklerden,
Ölümün kapılarına yaklaşmışlardı.
- ¹⁹ O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
- ²⁰ Sözünü gönderip iyileştirdi onları,
Kurtardı ölüm çukurundan.
- ²¹ Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar için!
- ²² Şükran kurbanları sunsunlar
Ve sevinç çığlıklarıyla duyursunlar O'nun yaptıklarını!
- ²³ Gemilerle denize açılanlar,
Okyanuslarda iş yapanlar,
- ²⁴ RAB'bin işlerini,
Derinliklerde yaptığı harikaları gödüller.
- ²⁵ Çünkü O buyurunca şiddetli bir fırtına koptu,
Dalgalar şaha kalktı.
- ²⁶ Göklere yükselp diplere indi gemiler,
Sıkıntıdan canları burunlarına geldi gemicilerin,
- ²⁷ Sarhoş gibi sallanıp sendelediler,
Ustalıkları işe yaramadı.
- ²⁸ O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
- ²⁹ Fırtınayı limanlığa çevirdi,
Yatıştı dalgalar;
- ³⁰ Rahatlayınca sevindiler,
Diledikleri limana götürdü RAB onları.
- ³¹ Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar için!
- ³² Yüceltsinler O'nun halk topluluğunda,
Övgüler sunsunlar ileri gelenlerin toplantısında.
- ³³ Irmakları çöle çevirir,
Pınarları kurak toprağa,
- ³⁴ Verimli toprağı çorak alana,
Orada yaşayanların kötülüğü yüzünden.
- ³⁵ Çölü su birkintisine çevirir,
Kuru toprağı pınara.
- ³⁶ Açıları yerleştirir oraya;
Oturacak bir kent kursunlar,
- ³⁷ Tarlalar ekip bağlar diksinler,

- Bol ürün alsınlar diye.
 38 RAB'bin kutsamasıyla,
 Çoğaldılar alabildiğine,
 Eksiltmedi hayvanlarını.
- 39 Sonra azaldılar, alçaldılar,
 Baskı, sıkıntı ve acı yüzünden.
 40 RAB rezalet saçtı soyular üzerine,
 Yolu izi belirsiz bir çölde dolaştırdı onları.
 41 Ama yoksulu sefaletten kurtardı,
 Davar sürüsü gibi çoğalttı ailelerini.
 42 Doğru insanlar görüp sevinecek,
 Kötülerse ağızını kapayacak.
 43 Aklı olan bunları göz önünde tutsun,
 RAB'bin sevgisini dikkate alsin.

108

*108. Mezmur
(Mez.57:7-11; 60:5-12)*

Ezgi - Davut'un mezmuru

- ¹ Kararlıyım, ey Tanrı,
 Bütün varlığımı sana ezgiler, ilahiler söyleyeceğim!
² Uyan, ey lir, ey çenk,
 Seheri ben uyandırıymı!
³ Halkların arasında sana şükürler sunayım, ya RAB,
 Ulusların arasında seni ilahilerle öveyim.
⁴ Çünkü sevgin göklere erişir,
 Sadakatin gökyüzüne ulaşır.
⁵ Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Tanrı,
 Görkemin bütün yeryüzünü kaplasın!
⁶ Kurtar bizi sağ elinle, yardım et,
 Sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun diye!
⁷ Tanrı şöyle konuştu kutsal yerinde:
 “Şekem'i sevinçle bölüştürecek,
 Sukkot Vadisi'ni ölçeceğim.
⁸ Gilat benimdir, Manaşşe de benim,
 Efrayim miğferim,
 Yahuda asam.
⁹ Moav yıkanma leğenim,
 Edom'un üzerine çarığımı fırlatacağım*,
 Filist'e zaferle haykıracığım.”
¹⁰ Kim beni surlu kente götürerek?
 Kim bana Edom'a kadar yol gösterecek?
¹¹ Ey Tanrı, sen bizi reddetmedin mi?
 Ordularımıza öncülük etmiyor musun artık?

107:40 Eyü.12:21,24 * **108:9** “Çarığımı fırlatacağım”: Eski törelere göre çarığın fırlatılması, bir yerin sahiplenilmesi anlamına geliyordu.

- 12** Yardım et bize düşmana karşı,
Çünkü boştur insan yardımı.
13 Tanrı'yla zafer kazanırız,
O çığner düşmanlarımızı.

109***109. Mezmur***

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- 1** Ey övgüler sunduğum Tanrı,
Sessiz kalma!
2 Çünkü kötüler, yalancılar
Bana karşı ağızını açtı,
Karalıyorlar beni.
3 Nefret dolu sözlerle beni kuşatıp
Yok yere bana savaş açtılar.
4 Sevgime karşılık bana düşman oldular,
Bense dua etmekteyim.
5 İyiliğime kötülük,
Sevgime nefretle karşılık verdiler.
6 Kötü bir adam koy düşmanın başına,
Sağında onu suçlayan biri dursun!
7 Yargılanınca suçlu çıksın,
Duası bile günah sayılsın!
8 Ömrü kısa olsun,
Görevini bir başkası üstlensin!
9 Çocukları öksüz,
Karısı dul kalsın!
10 Çocukları avare gezip dilensin,
Yıkık evlerinden uzakta yiyecek arasın!
11 Bütün malları tefecinin ağına düşsün,
Emeğini yabancılardan yağmalasın!
12 Kimse ona sevgi göstermesin,
Öksüzlerine acıyan olmasın!
13 Soyu kurusun,
Bir kuşak sonra adı silinsin!
14 Atalarının suçları RAB'bin önünde anılsın,
Annesinin günahı silinmesin!
15 Günahları hep RAB'bin önünde dursun,
RAB anularını yok etsin yeryüzünden!
16 Çünkü düşmanım sevgi göstermemi düşünmedi,
Ölesiye baskısı yaptı mazluma, yoksula,
Yüreği kırık insana.
17 Sevdığı lanet başına gelsin!
Madem kutsamaktan hoşlanmıyorum,
Uzak olsun ondan kutsamak!
18 Laneti bir giysi gibi giydi,
Su gibi içine, yağ gibi kemiklerine işlesin lanet!
19 Bir giysi gibi onu örtünsün,

Bir kuşak gibi hep onu sarsın!*

- 20** Düşmanlarına, beni kötüleyenlere,
RAB böyle karşılık versin!
- 21** Ama sen, ey Egemen RAB,
Adın uğruna bana ilgi göster;
Kurtar beni, iyiliğin, sevgin uğruna!
- 22** Çünkü düşük ve yoksulum,
Yüreğim yaralı içimde.
- 23** Batan güneş gibi geçip gidiyorum,
Çekirge gibi silkilip atılıyorum.
- 24** Dizlerim titriyor oruç tutmaktan;
Bir deri bir kemiğe döndüm.
- 25** Düşmanlarına yüzkarası oldum;
Beni görünce kafalarını sallıyorlar!
- 26** Yardım et bana, ya RAB Tanrım;
Kurtar beni sevgin uğruna!
- 27** Bilsinler bu işte senin elin olduğunu,
Bunu senin yaptığını, ya RAB!
- 28** Varsın lanet etsin onlar, sen kutsa beni,
Bana saldıranlar utanacak,
Ben kulunsa sevineceğim.
- 29** Rezilliğe bürünsün beni suçlayanlar,
Kaftan giyer gibi utançlarıyla örtünsünler!
- 30** RAB'be çok şükredeceğim,
Kalabalığın arasında O'na övgüler dizeceğim;
- 31** Çünkü O yoksulun sağında durur,
Onu yargılanlardan kurtarmak için.

110

110. Mezmur

Davut'un mezmuru

1 RAB Efendim'e:

“Ben düşmanlarını ayaklarının altına serinceye dek*
Sağında otur” diyor.

- 2** RAB Siyon'dan uzatacak kudret asanı,
Düşmanlarının ortasında egemenlik sür!
- 3** Savaşacağın gün
Gönüllü gidecek askerlerin.
Seherin bağlarından doğan çiy gibi
Kutsal giysiler içinde
Sana gelecek gençlerin.
- 4** RAB ant içti, kararından dönmez:
“Melkisedek düzeni uyarınca

* **109:19** Bazı uzmanlara göre bu ayetler Davut'un düşmanlarının konuşmasıdır. **109:25** Mat.27:39; Mar.15:29 **110:1** Mat.22:44; Mar.12:36; Luk.20:42-43; Elç.2:34-35; 1Ko.15:25; Ef.1:18-22; Kol.3:1; İbr.1:13; 8:1-2; 10:12-13 * **110:1** “Ayaklarının altına serinceye dek”: İbranice “Ayaklarına tabure yapınca dek”. **110:4** İbr.5:6,9-10; 6:20; 7:17,21

Sonsuza dek kâhinsin sen!” dedi.

- ⁵ Rab senin sağındadır,
Kralları ezecek öfkelendiği gün.
⁶ Ulusları yargılayacak, ortalığı cesetler dolduracak,
Dünyanın dört bucağında başları ezecek.
⁷ Yol kenarındaki dereden su içecek;
Bu yüzden başını dik tutacak.

111

111. Mezmur

¹ Övgüler sunun RAB'be!

- Doğru insanların toplantısında,
Topluluk içinde,
Bütün yüreğimle RAB'be şükredeceğim.
² RAB'bin işleri büyktür,
Onlardan zevk alanlar hep onları düşünür.
³ O'nun yaptıkları yüce ve görkemlidir,
Doğruluğu sonsuza dek sürer.
⁴ RAB unutulmayacak harikalar yaptı,
O sevecen ve lütfedendir.
⁵ Kendisinden korkanları besler,
Antlaşmasını sonsuza dek anımsar.
⁶ Ulusların topraklarını kendi halkına vermekle
Gösterdi onlara işlerinin gücünü.
⁷ Yaptığı her işte sadık ve adildir,
Bütün koşulları güvenilirdir;
⁸ Sonsuza dek sürer,
Sadakat ve doğrulukla yapılır.
⁹ O halkın kurtuluşunu sağladı,
Antlaşmasını sonsuza dek geçerli kıldı.
Adı kutsal ve müthiştir.
¹⁰ Bilgeliğin temeli RAB korkusudur,
O'nun kurallarını yerine getiren herkes
Sağduyu sahibi olur.
O'na sonsuza dek övgü sunulur!

112

112. Mezmur

¹ Övgüler sunun RAB'be!

- Ne mutlu RAB'den korkan insana,
O'nun buyruklarından büyük zevk alana!
² Soyu yeryüzünde güç kazanacak,
Doğruların kuşağı kutsanacak.
³ Bolluk ve zenginlik eksilmez evinden,
Sonsuza dek sürer doğruluğu.

- ⁴ Karanlıkta ışık doğar dürüstler için,
Lütfeden, sevecen, doğru insanlar için.
⁵ Ne mutlu eli açık olan, ödünç veren,
İşlerini adaletle yürüten insana!
⁶ Asla sarsılmaz,
Sonsuza dek anılır doğru insan.
- ⁷ Kötü haberden korkmaz,
Yüreği sarsılmaz, RAB'be güvenir.
⁸ Gözü pektir, korku nedir bilmez,
Sonunda düşmanlarının yenilgisini görür.
⁹ Armağanlar dağıttı, yoksullara verdi;
Doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır,
Güçü ve saygınlığı artar.
¹⁰ Kötü kişi bunu görünce kudurur,
Dişlerini gıcırdatır, kendi kendini yer, bitirir.
Kötülerin dileği boşça çıkar.

113

113. Mezmur

¹ Övgüler sunun RAB'be!

Övgüler sunun, ey RAB'bin kulları,
RAB'bin adına övgüler sunun!

- ² Şimdi den sonsuza dek
RAB'bin adına şükürler olsun!
³ Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar
RAB'bin adına övgüler sunulmalı!
⁴ RAB bütün uluslara egemendir,
Görkemi gökleri aşar.
⁵ Var mı Tanımız RAB gibi,
Yücelerde oturan,
⁶ Göklerde ve yeryüzünde olanlara
Bakmak için eğilen?
⁷ Düşkünyi yerden kaldırır,
Yoksulu çöplükten çıkarır;
⁸ Soylularla,
Halkının soylularıyla birlikte oturtsun diye.
⁹ Kısır kadını evde oturtur,
Çocuk sahibi mutlu bir anne kılar.

RAB'be övgüler sunun!

114

114. Mezmur

- ¹ İsrail Mısır'dan çıktığında,
Yakup'un soyu yabancı dil konuşan bir halktan ayrıldığında,
² Yahuda Rab'bin kutsal yeri oldu,

İsrail de O'nun krallığı.

- 3** Deniz olanı görüp geri çekildi,
Şeria Irmağı tersine aktı.
- 4** Dağlar koç gibi,
Tepeler kuzu gibi sıçradı.
- 5** Ey deniz, sana ne oldu da kaçtin?
Ey Şeria, neden tersine aktın?
- 6** Ey dağlar, niçin koç gibi,
Ey tepeler, niçin kuzu gibi sıçradınız?

7-8 Titre, ey yeryüzü,
Kayayı havuza,
Çakmaktaşını pınara çeviren Rab'bin önünde,
Yakup'un Tanrıslı'nın huzurunda.

115

115. Mezmur

(Mez.135:13-20)

- 1** Bizi değil, ya RAB, bizi değil,
Sevgin ve sadakatin uğruna,
Kendi adını yücelt!
- 2** Niçin uluslar:
“Hani, nerede onların Tanısı?” desin.
- 3** Bizim Tanrıımız göklerdedir,
Ne isterse yapar.
- 4** Oysa onların putları altın ve gümüşten yapılmış,
İnsan elinin eseridir.
- 5** Ağızları var, konuşmazlar,
Gözleri var, görmezler,
- 6** Kulakları var, duymazlar,
Burunları var, koku almazlar,
- 7** Elleri var, hissetmezler,
Ayakları var, yürümezler,
Boğazlarından ses çıkmaz.
- 8** Onları yapan, onlara güvenen herkes
Onlar gibi olacak!
- 9** Ey İsrail halkı, RAB'be güven,
O'dur yardımınız ve kalkanınız!
- 10** Ey Harun soyu, RAB'be güven,
O'dur yardımınız ve kalkanınız!
- 11** Ey RAB'den korkanlar, RAB'be güvenin,
O'dur yardımınız ve kalkanınız!
- 12** RAB bizi anımsayıp kutsayacak,
İsrail halkını,
Harun soyunu kutsayacak.

13 Küçük, büyük,
Kendisinden korkan herkesi kutsayacak.

14 RAB sizi,
Sizi ve çocuklarınizi çoğaltsın!

15 Yeri göğü yaratın RAB
Sizleri kutsasın.

16 Göklerin oteleri RAB'bindir,
Ama yeryüzünü insanlara vermiştir.

17 Ölüler, sessizlik diyarına inenler,
RAB'be övgüler sunmaz;

18 Biziz RAB'bi öven,
Şimdiden sonsuza dek.

RAB'be övgüler sunun!

116

116. Mezmur

- 1** RAB'bi seviyorum,
Çünkü O feryadımı duyar.
2 Bana kulak verdiği için,
Yaşadığım sürece O'na sesleneceğim.
3 Ölüm iplerine dolaşmıştım,
Ölüler diyarının kâbusu yakama yapışmıştı,
Sıkıntıya, acıya gömülmüşüm.
4 O zaman RAB'bi adıyla çağırıldım,
“Aman, ya RAB, kurtar canımı!” dedim.
5 RAB lütufkâr ve adıldı,
Sevecendir Tanrıımız.
6 RAB saf insanları korur,
Tükendiğim zaman beni kurtardı.
7 Ey canım, yine huzura kavuş,
Çünkü RAB sana iyilik etti.
8 Sen, ya RAB, canımı ölümden,
Gözlerimi yaştan,
Ayaklarımı sürçmekten kurtardın.
9 Yaşayanların diyarında,
RAB'bin huzurunda yürüyeceğim.
10 İman ettim,
“Büyük acı çekiyorum” dediğim zaman bile *.
11 Şaşkınlık içinde,
“Bütün insanlar yalancı” dedim.
12 Ne karşılık verebilirim RAB'be,
Bana yaptığı onca iyilik için?

115:13 Va.11:18; 19:5 **116:10** 2Ko.4:13 * **116:10** “İman ettim, ‘Büyük acı çekiyorum’ dediğim zaman bile” ya da “iman ettim, bu nedenle konuştum. Büyük acı çekiyorum” (bkz. 2Ko.4:13).

- 13** Kurtuluş sunusu olarak kadeh kaldırıp
RAB'bi adıyla çağıracağım.
- 14** Bütün halkın önünde,
RAB'be adadıklarımı yerine getireceğim.
- 15** RAB'bin gözünde değerlidir[†]
Sadık kullarının ölümü.
- 16** Ya RAB, ben gerçekten senin kulunum;
Kulun, hizmetçinin oğluyum,
Sen çözden bağlarımlı.
- 17** Ya RAB, seni adımla çağırıp
Şükran kurbanı sunacağım.
- 18** RAB'be adadıklarımı yerine getireceğim
Bütün halkın önünde,
- 19** RAB'bin Tapınağı'nın avlularında,
Senin orta yerinde, ey Yeruşalim!

RAB'be övgüler sunun!

117

117. Mezmur

- 1** Ey bütün uluslar, RAB'be övgüler sunun!
Ey bütün halklar, O'nu yüceltin!
- 2** Çünkü bize beslediği sevgi büyültür,
RAB'bin sadakati sonsuza dek sürer.

RAB'be övgüler sunun!

118

118. Mezmur

- 1** RAB'be şükredin, çünkü O iyidir;
Sevgisi sonsuzdur.
- 2** "Sonsuzdur sevgisi!" desin İsrail halkı.
- 3** "Sonsuzdur sevgisi!" desin Harun'un soyu.
- 4** "Sonsuzdur sevgisi!" desin RAB'den korkanlar.
- 5** Sıkıntı içinde RAB'be seslendim;
Yanıtladı, rahata kavuşturdı beni.
- 6** RAB benden yana, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?
- 7** RAB benden yana, benim yardımıcım,
Benden nefret edenlerin sonuna zaferle bakacağım.
- 8** RAB'be sığınmak
İnsana güvenmekten iyidir.
- 9** RAB'be sığınmak
Soylulara güvenmekten iyidir.
- 10** Bütün uluslar beni kuşattı,
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.

[†] **116:15** "Değerlidir" ya da "Acıdır". **117:1** Rom.15:10-11 **118:1** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11;
Mez.100:5; 106:1; 107:1; 136:1; Yer.33:11 **118:6** İbr.13:6

11 Kuşattılar, sardılar beni,
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.

12 Arılar gibi sardılar beni,
Ama diken atesi gibi sönüverdiler;
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.

13 İtilip kakıldım*, düşmek üzereydim,
Ama RAB yardım etti bana.

14 RAB gücüm ve ezmimdir,
O kurtardı beni.

15 Sevinç ve zafer çığlıklar
Çınlıyor doğruların çadırlarında:
“RAB'bin sağ eli güçlü işler yapar!

16 RAB'bin sağ eli üstündür,
RAB'bin sağ eli güçlü işler yapar!”

17 Ölmeyecek, yaşayacağım,
RAB'bin yaptıklarını duyuracağım.

18 RAB beni şiddetle yola getirdi,
Ama ölüme terk etmedi.

19 Açıñ bana adalet kapılarını,
Girip RAB'be şükredeyim.

20 İşte budur RAB'bin kapısı!
Doğrular girebilir oradan.

21 Sana şükrederim, çünkü bana yanıt verdin,
Kurtarıcım oldun.

22 Yapıcların reddettiği taş,
Köşenin baş taşı oldu.

23 RAB'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!

24 Bugün RAB'bin yarattığı gündür,
Onun için sevinip coşalım!

25 Ne olur, ya RAB, kurtar bizi,
Ne olur, başarılı kıl bizi!

26 Kutsansın RAB'bin adıyla gelen!
Kutsuyoruz siz RAB'bin evinden.

27 RAB Tanrı'dır, aydınlattı bizi.
İplerle bağlayın bayram kurbanını†,
İlerleyin sunağın boynuzlarına kadar.

28 Tanrım sensin, şükrederim sana,
Tanrım sensin, yüceltirim seni.

29 RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,

* **118:13** Septuaginta, Süryanice ‘İtilip kakıldım’, Masoretik metin “Beni itip kaktın”. **118:14**

Çik.15:2; Yşa.12:2 **118:22** Luk.20:17; El.ç.4:11; 1Pe.2:7-8 **118:22** Mat.21:42; Mar.12:10-11 **118:25**

Mat.21:9; Mar.11:9; Yu.12:13 **118:26** Mat.21:9; 23:39; Mar.11:9; Luk.13:35; 19:38; Yu.12:13

† **118:27** “İplerle bağlayın bayram kurbanını” ya da “Elinizde dallarla bayramı kutlayın”.

Sevgisi sonsuzdur.

119

119. Mezmur

(ALEF)*

- 1 Ne mutlu yolları temiz olanlara,
RAB'bin yasasına göre yaşayanolara!
- 2 Ne mutlu O'nun öğütlerine uyanlara,
Bütün yüreğimle O'na yönelenlere!
- 3 Hiç haksızlık etmezler,
O'nun yolunda yürürlar.
- 4 Koyduğun koşullara
Dikkatle uyulmasını buyurdun.
- 5 Keşke kararlı olsam
Senin kurallarına uymakta!
- 6 Hiç utanmayacağım,
Bütün buyruklarını izledikçe.
- 7 Şükredeceğim sana temiz yürekle,
Adil hükümlerini öğrendikçe.
- 8 Kurallarını yerine getireceğim,
Bırakma beni hiçbir zaman!

(BEYT)

- 9 Genç insan yolunu nasıl temiz tutar?
Senin sözünü tutmakla.
- 10 Bütün yüreğimle sana yöneliyorum,
İzin verme buyruklarından sapmama!
- 11 Akımdan çıkarmam sözünü,
Sana karşı günah işlememek için.
- 12 Övgüler olsun sana, ya RAB,
Bana kurallarını öğret.
- 13 Ağızdan çıkan bütün hükümleri
Dudaklarımı yineliyorum.
- 14 Sevinç duyuyorum öğütlerini izlerken,
Sanki benim oluyor bütün hazineleler.
- 15 Koşullarını derin derin düşünüyorum,
Yollarını izlerken.
- 16 Zevk alıyorum kurallarından,
Sözünü unutmayacağım.

(GİMEL)

- 17 Ben kuluna iyilik et ki yaşayayım,
Sözüne uayayım.
- 18 Gözlerimi aç,
Yasandaki harikaları göreyim.
- 19 Garibim bu dünyada,
Buyruklarını benden gizleme!
- 20 İçim tükeniyor,
Her an hükümlerini özlemekten.
- 21 Buyruklarından sapan

* 119: Alef, beyt, vb. sözcükleri İbrani alfabetesinin harfleridir. 119. Mezmur akrostiş biçimde yazılmış bir şiirdir.

- 21 Lanetli küstahları azarlarsın.
 22 Uzaklaştır benden küçümsemeleri, hakaretleri,
 Çünkü öğütlerini tutuyorum.
 23 Önderler toplanıp beni kötüleseler bile,
 Ben kulun senin kurallarını derin derin düşünemeğim.
 24 Öğütlerin benim zevkimdir,
 Bana akıl verirler.

(DALET)

- 25 Toza toprağa serildim,
 Sözün uyarınca yaşam ver bana.
 26 Yaptıklarımı açıkladım, beni yanıtladın;
 Kurallarını öğret bana!
 27 Koşullarını anlamamı sağla ki,
 Harikalarının üzerinde düşüneyim.
 28 İçim eriyor kederden,
 Sözün uyarınca güçlendir beni!
 29 Yalan yoldan uzaklaşdır,
 Yasan uyarınca lütfet bana.
 30 Ben sadakat yolunu seçtim,
 Hükümlerini uygun gördüm.
 31 Öğütlerine dört elle sarıldım, ya RAB,
 Utandırma beni!
 32 İçime huzur verdiği için
 Buyrukların doğrultusunda koşacağım.

(HE)

- 33 Kurallarını nasıl izleyeceğimi öğret bana, ya RAB,
 Öyle ki, onları sonuna kadar izleyeyim.
 34 Anlamamı sağla, yasana uyayım,
 Bütün yüregimle onu yerine getireyim.
 35 Buyrukların doğrultusunda yol göster bana,
 Çünkü yolundan zevk alırım.
 36 Yüregimi haksız kazanca değil,
 Kendi öğütlerine yönelt.
 37 Gözlerimi boş şeylerden[†] çevir,
 Beni kendi yolunda yaşat.
 38 Senden korkulması için
 Ben kuluna verdiği sözü yerine getir.
 39 Korktuğum hakarettен uzak tut beni,
 Çünkü senin ilkelerin iyidir.
 40 Çok özlüyorum senin koşullarını!
 Beni doğruluğunun içinde yaşat!

(VAV)

- 41 Bana sevgini göster, ya RAB,
 Sözün uyarınca kurtar beni!
 42 O zaman beni aşağılayanlara
 Gereken yanımı verebilirim,
 Çünkü senin sözüne güvenirim.
 43 Gerçekini ağızından düşürme,
 Çünkü senin hükümlerine umut bağladım.

[†] 119:37 "Boş şeylerden" ya da "Değersiz putlardan".

44 Yasana sürekli,
Sonsuza dek uyacağım.

45 Özgürce yüryeceğim,
Çünkü senin koşullarına yöneldim ben.

46 Kralların önünde senin öğütlerinden söz edecek,
Utanç duymayacağım.

47 Senin buyruklarından zevk alıyor,
Onları seviyorum.

48 Saygı ve sevgi duyuyorum buyruklarına,
Derin derin düşünüyorum kurallarını.

(ZAYİN)

49 Kuluna verdiğin sözü anımsa,
Bununla umut verdin bana.

50 Açı çektiğimde beni avutan budur,
Sözün bana yaşam verir.

51 Çok eğlendiler küstahlar benimle,
Yine de yasandan şaşmadım.

52 Geçmişte verdiğin hükümleri anımsayıncı,
Avundum, ya RAB.

53 Çileden çıkışıyorum,
Yasani terk eden kötüler yüzünden.

54 Senin kurallarındır ezgilerimin konusu,
Konuk olduğum bu dünyada.

55 Gece adını anarım, ya RAB,
Yasana uyarım.

56 Tek yaptığım,
Senin koşullarına uymak.

(HET)

57 Benim payıma düşen sensin, ya RAB,
Sözlerini yerine getireceğim, dedim.

58 Bütün yüreğimle sana yakardım.
Lütfet bana, sözün uyarınca.

59 Tuttuğum yolları düşündüm,
Senin öğütlerine göre adım attım.

60 Buyruklarına uymak için
Elimi çabuk tuttum, oyalanmadım.

61 Kötülerin ipleri beni sardı,
Yasani unutmadım.

62 Doğru hükümlerin için
Gece yarısı kalkıp sana şükrederim.

63 Dostuyum bütün senden korkanların,
Koşullarına uyanların.

64 Yeryüzü sevginle dolu, ya RAB,
Kurallarını öğret bana!

(TET)

65 Ya RAB, iyilik ettin kuluna,
Sözünü tuttun.

66 Bana sağduyu ve bilgi ver,
Çünkü inanıyorum buyruklarına.

67 Açı çekmeden önce yoldan sapardım,
Ama şimdi sözüne uyuyorum.

68 Sen iyisin, iyilik edersin;
Bana kurallarını öğret.

69 Küstahlar yalanlarla beni lekeledi,
Ama ben bütün yüreğimle senin koşullarına uyarım.

70 Onların yüreği yağ bağladı,
Bense zevk alırım yasandan.

71 İyi oldu acı çekmem;
Çünkü kurallarını öğreniyorum.

72 Ağızından çıkan yasa benim için
Binlerce altın ve gümüşten daha değerlidir.
(YOD)

73 Senin ellerin beni yarattı, biçimlendirdi.
Anlamamı sağla ki buyruklarını öğreneyim.

74 Senden korkanlar beni görünce sevinsin,
Çünkü senin sözüne umut bağladım.

75 Biliyorum, ya RAB, hükümlerin adıldır;
Bana acı çekтирirken bile sadıksın.

76 Ben kuluna verdiğiñ söz uyarınca,
Sevgin beni avutsun.

77 Sevecenlik göster bana, yaşayayım,
Çünkü yasandan zevk alıyorum.

78 Utansın küstahlar beni yalan yere suçladıkları için.
Bense senin koşullarını düşünüyorum.

79 Bana dönsün senden korkanlar,
Öğütlerini bilenler.

80 Yüreğim kusursuz uysun kurallarına,
Öyle ki, utanç duymayayım.
(KAF)

81 İçim tükeniyor senin kurtarışını özlerken,
Senin sözüne umut bağladım ben.

82 Gözümün feri söñyor söz verdiklerini beklemekten,
“Ne zaman avutacaksın beni?” diye soruyorum.

83 Dumandan kararmış tuluma döndüm,
Yine de unutmuyorum kurallarını.

84 Daha ne kadar bekleyeceğ kulun?
Ne zaman yargılacaksañ bana zulmedenleri?

85 Çukur kazdilar benim için
Yasana uymayan küstahlar.

86 Bütün buyrukların güvenilirdir;
Haksız yere zulmediyorlar, yardım et bana!

87 Nerdeyse sileceklerdi beni yeryüzünden,
Ama ben senin koşullarından ayrılmadım.

88 Koru canımı sevgin uyarınca,
Tutayım ağzından çıkan öğütleri.
(LAMET)

89 Ya RAB, sözün
Göklerde sonsuza dek duruyor.

90 Sadakatin kuşaklar boyu sürüyor,
Kurduğun yeryüzü sapasaqlam duruyor.

91 Bugün hükümlerin uyarınca ayakta duran her şey

Sana kulluk ediyor.

92 Eğer yasan zevk kaynağım olmasaydı,
Çektiğim acılardan yok olurdum.

93 Koşullarını asla unutmayaçığım,
Çünkü onlara bana yaşam verdin.

94 Kurtar beni, çünkü seninim,
Senin koşullarına yöneldim.

95 Kötüler beni yok etmeyi beklerken,
Ben senin öğütlerini inceliyorum.

96 Kusursuz olan her şeyin bir sonu olduğunu gördüm,
Ama senin buyruğun sınır tanımaz.

(MEM)

97 Ne kadar severim yasani!

Bütün gün düşünürüm onun üzerinde.

98 Buyrukların beni düşmanlarından bilge kilar,
Çünkü her zaman aklımdadır onlar.

99 Bütün öğretmenlerimden daha akıllıym,
Çünkü öğütlerin üzerinde düşünüyorum.

100 Yaşıtlardan daha bilgeyim,
Çünkü senin koşullarına uyuyorum.

101 Sakınırım her kötü yoldan,
Senin sözünü tutmak için.

102 Ayrılmam hükümlerinden,
Çünkü bana sen öğrettin.

103 Ne tatlı geliyor verdığın sözler damağıma,
Baldan tatlı geliyor ağızma!

104 Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum,
Bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan.

(NUN)

105 Sözün adımlarım için çira,
Yolum için ışiktır.

106 Adil hükümlerini izleyeceğime ant içtim,
Andımı tutacağım.

107 Çok sıkıntı çektim, ya RAB;
Koruyayımı sözün uyarınca.

108 Ağzımdan çıkan içten övgüleri
Kabul et, ya RAB,
Bana hükümlerini öğret.

109 Hayatım her an tehlikede,
Yine de unutmam yasani.

110 Kötüler tuzak kurdu bana,
Yine de sapmadım senin koşullarından.

111 Öğütlerin sonsuza dek mirasındır,
Yüreğimin sevincidir onlar.

112 Kararlıyım
Sonuna kadar senin kurallarına uymaya.

(SAMEK)

113 Dönelerden tiksinir,
Senin yasani severim.

114 Sığınağım ve kalkanım sensin,
Senin sözüne umut bağlarım.

- 115 Ey kötüler, benden uzak durun,
Tanrı'ın buyruklarını yerine getireyim.
116 Söyün uyarınca destek ol bana, yaşam bulayım;
Umutumu boşça çıkarma!
117 Sıkı tut beni, kurtulayım,
Her zaman kurallarını dikkate alayım.
118 Kurallarından sapan herkesi reddedersin,
Çünkü onların hileleri boştut.
119 Dünyadaki kötüleri cüruf gibi atarsın,
Bu yüzden severim senin öğütlerini.
120 Bedenim ürperiyor dehşetinden,
Korkuyorum hükümlerinden.

(AYİN)

- 121 Adil ve doğru olanı yaptım,
Gaddarların eline bırakma beni!
122 Güven altına al kulunun mutluluğunu,
Baskı yapmasın bana küstahlar.
123 Gözümün feri sönüyor,
Beni kurtarmayı,
Adil sözünü yerine getirmeni beklemekten.
124 Kuluna sevgin uyarınca davranış,
Bana kurallarını öğret.
125 Ben senin kulunum, bana akıl ver ki,
Öğütlerini anlayabileyim.
126 Ya RAB, harekete geçmenin zamanıdır,
Yasası çığrıyorlar.
127 Bu yüzden senin buyruklarını,
Altından, saf altından daha çok seviyorum;
128 Koyduğun koşulların hepsini doğru buluyorum,
Her yanlış yoldan tiksiniyorum.

(PE)

- 129 Harika öğütlerin var,
Bu yüzden onlara candan uyuyorum.
130 Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar,
Saf insanlara akıl verir.
131 Ağızım açık, soluk soluğayım,
Çünkü buyruklarını özlüyorum.
132 Bana lütfuyla bak,
Adını sevenlere her zaman yaptığı gibi.
133 Adımlarımı pekiştir verdığın söz uyarınca,
Hiçbir suç bana egemen olmasın.
134 Kurtar beni insan baskısından,
Koşullarına uyabileyim.
135 Yüzün aydınlık saçın kulunun üzerine,
Kurallarını öğret bana.
136 Oluk oluk yaş akiyor gözlerimden,
Çünkü uymuyorlar yasana.

(SADE)

- 137 Sen adilsin, ya RAB,
Hükümlerin doğrudur.
138 Buyurduğun öğütler doğru

Ve tam güvenilirdir.

139 Gayretim beni tüketti,
Çünkü düşmanlarım unuttu senin sözlerini.

140 Sözün çok güvenilirdir,
Kulun onu sever.

141 Önemsiz ve horlanan biriyim ben,
Ama koşullarını unutmuyorum.

142 Adaletin sonsuza dek doğrudur,
Yasan gerçektir.

143 Sıkıntıya, darlığa düştüm,
Ama buyrukların benim zevkimdir.

144 Öğütlerin sonsuza dek doğrudur;
Bana akıl ver ki, yaşayayım.

(KOF)

145 Bütün yüreğimle haykırıyorum,
Yanıtla beni, ya RAB!
Senin kurallarına uyacağım.

146 Sana sesleniyorum,
Kurtar beni,
Öğütlerine uyayım.

147 Gün doğmadan kalkıp yardım dilerim,
Senin sözüne umut bağıladım.

148 Verdiğin söz üzerinde düşüneyim diye,
Gece boyunca uykuya girmiyor gözüme.

149 Sevgin uyarınca sesime kulak ver,
Hükümlerin uyarınca, ya RAB, yaşam ver bana!

150 Yaklaşıyor kötülük ardında koşanlar,
Yasandan uzaklaşıyorlar.

151 Oysa sen yakınsın, ya RAB,
Bütün buyrukların gerçektir.

152 Çoktan beri anladım
Öğütlerini sonsuza dek verdiğim.

(REŞ)

153 Çektiğim sıkıntıyı gör, kurtar beni,
Çünkü yasanı unutmadım.

154 Davamı savun, özgür kıl beni,
Sözün uyarınca koru canımı.

155 Kurtuluş kötülerden uzaktır,
Çünkü senin kurallarına yönelmiyorlar.

156 Çok sevecensin, ya RAB,
Hükümlerin uyarınca koru canımı.

157 Bana zulmedenler, düşmanlarım çok,
Yine de sapmadım senin öğütlerinden.

158 Tiksinek bakıyorum hainlere,
Çünkü uymuyorlar senin sözüne.

159 Bak, ne kadar seviyorum koşullarını,
Sevgin uyarınca, ya RAB, koru canımı.

160 Sözlerinin temeli gerçektir,
Doğu hükümlerinin tümü sonsuza dek sürecektiler.

(ŞİN ve ŞİN)

- ¹⁶¹ Yok yere zulmediyor bana önderler,
Oysa yüreğim senin sözünle titrer.
- ¹⁶² Ganimet bulan biri gibi
Verdiğin sözlerde sevinç bulurum.
- ¹⁶³ Tiksinir, iğrenirim yalandan,
Ama senin yasani severim.
- ¹⁶⁴ Doğru hükümlerin için
Seni günde yedi kez överim.
- ¹⁶⁵ Yasani sevenler büyük esenlik bulur,
Hiçbir şey sendeletmez onları.
- ¹⁶⁶ Ya RAB, kurtarışına umut bağlar,
Buyruklarını yerine getiririm.
- ¹⁶⁷ Öğütlerine candan uyar,
Onları çok severim.
- ¹⁶⁸ Öğütlerini, koşullarını uygularım,
Çünkü bütün davranışlarımı görürsün sen.
(TAV)
- ¹⁶⁹ Feryadım sana erişsin, ya RAB,
Sözün uyarınca akıl ver bana!
- ¹⁷⁰ Yalvarışım sana ulaşsın;
Verdiğin söz uyarınca kurtar beni!
- ¹⁷¹ Dudaklarından övgüler aksın,
Çünkü bana kurallarını öğretiyorsun.
- ¹⁷² Diliinde sözün ezbilere dönüsün,
Çünkü bütün buyrukların doğrudur.
- ¹⁷³ Elin bana yardıma hazır olsun,
Çünkü senin koşullarını seçtim ben.
- ¹⁷⁴ Kurtarışını özlüyorum, ya RAB,
Yasan zevk kaynağımdır.
- ¹⁷⁵ Beni yaşat ki, sana övgüler sunayım,
Hükümlerin bana yardımcı olsun.
- ¹⁷⁶ Kaybolmuş koyun gibi avare dolaşıyordum;
Kulunu ara,
Çünkü buyruklarını unutmadım ben.

120

120. Mezmur

Hac ilahisi*

- ¹ Sıkıntıya düşünce RAB'be seslendim;
Yanıtladı beni.
- ² Ya RAB, kurtar canımı yalancı dudaklardan,
Aldatıcı dillerden!
- ³ Ey aldatıcı dil,
RAB ne verecek sana,
Daha ne verecek?
- ⁴ Yiğidin sıvri oklarıyla
Retem çalışından alevli korlar!

* **120:** "Hac İlahisi": Fısth, Hasat, Çardak bayramlarını kutlamak için Yeruşalim'e çıkışken söylenen ezgi.

- ⁵ Vay bana, Meşek'te garip kaldım sanki,
Kedar çadırları arasında oturdum.
⁶ Fazla kaldım
Bariştan nefret edenler arasında.
⁷ Ben birış yanlışıyım,
Ama söyle başladığında,
Onlar savaşa kalkıyor!

121*121. Mezmur*

Hac ilahisi

- ¹ Gözlerimi dağlara kaldırıyorum,
Nereden yardım gelecek?
² Yeri gögü yaratan
RAB'den gelecek yardım.

- ³ O ayaklarının kaymasına izin vermez,
Seni koruyan uyuklamaz.
⁴ İsrail'in koruyucusu ne uyur ne uyuklar.
⁵ Senin koruyucun RAB'dir,
O sağ yanında sana gölgедir.
⁶ Gündüz güneş,
Gece ay sana zarar vermez.
⁷ RAB her kötülükten seni korur,
Esirger canını.
⁸ Simdiden sonsuza dek
RAB koruyacak gidişini, gelişini.

122*122. Mezmur*

Davut'un hac ilahisi

- ¹ Bana: "RAB'bin evine gidelim" dendikçe
Sevinirim.
² Ayaklarımı senin kapılarında,
Ey Yeruşalim!
³ Bitişik nizamda kurulmuş bir kenttir
Yeruşalim!
⁴ Oymaklar çıkar oraya, RAB'bin oymakları,
İsrail'e verilen öğüt uyarınca,
RAB'bin adına şükretmek için.
⁵ Çünkü orada yargı tahtları,
Davut soyunun tahtları kurulmuştur.
⁶ Esenlik dileyin Yeruşalim'e:
"Huzur bulsun seni sevenler!"
⁷ Surlarına esenlik,
Saraylarına huzur egemen olsun!"
⁸ Kardeşlerim, dostlarım için,

“Esenlik olsun sana!” derim.
⁹ Tanrıımız RAB'bin evi için
 İyilik dilerim sana.

123*123. Mezmur*

Hac ilahisi

- ¹ Gözlerimi sana kaldırıyorum,
 Ey göklerde taht kuran!
² Nasıl kulların gözleri efendilerinin,
 Hizmetçinin gözleri hanımının eline bakarsa,
 Bizim gözlerimiz de RAB Tanrıımız'a öyle bakar,
 O bize acıylıncaya dek.
³ Açı bize, ya RAB, açı;
 Gördüğümüz hakaret yeter de artar.
⁴ Rahat yaşayanların alayları,
 Küstahların hakareti
 Canımıza yetti.

124*124. Mezmur*

Davut'un hac ilahisi

- ¹ RAB bizden yana olmasaydı,
 Desin şimdî İsrail:
² RAB bizden yana olmasaydı,
 İnsanlar bize saldırdığında,
³ Diri diri yutarlardı bizi,
 Öfkeleri bize karşı alevlenince.
⁴ Sular silip süpürdü bizleri,
 Seller geçerdi üzerimizden.
⁵ Kabaran sular
 Aşardı başımızdan.
⁶ Övgüler olsun
 Bizi onların ağızına yem etmeyen RAB'be!
⁷ Bir kuş gibi
 Kurtuldu canımız avcının tuzağından,
 Kırıldı tuzak, kurtulduk.
⁸ Yeri göğü yaratın
 RAB'bin adı yardımcıımızdır.

125*125. Mezmur*

Hac ilahisi

- ¹ RAB'be güvenenler Siyon Dağı'na benzer,
 Sarsılmaz, sonsuza dek durur.
² Dağlar Yeruşalim'i nasıl kuşatmışsa,
 RAB de halkın öyle kuşatmıştır,
 Şimdiden sonsuza dek.

- ³ Kalmayacak kötülerin asası,
Doğruların payına düşen toprakta,
Yoksa doğrular haksızlığa el uzatabilir.
- ⁴ İyilik et, ya RAB,
İyilere, yüreği temiz olanlara.
- ⁵ Ama kendi halkından eğri yollara sapanları,
RAB kötü uluslarla birlikte kovaçak.

İsrail'e esenlik olsun!

126

126. Mezmur

Hac ilahisi

- ¹ RAB sürgünleri Siyon'a geri getirince*,
Rüya gibi geldi bize.
- ² Ağzımız gülüşlerle,
Dilimiz sevinç çığlıklarıyla doldu.
“RAB onlar için büyük işler yaptı”
Diye konuşuldu uluslar arasında.
- ³ RAB bizim için büyük işler yaptı,
Sevinç doldu içimiz.
- ⁴ Ya RAB, eski gönencimize kavuştur bizi,
Negev'de suya kavuşan vadiler gibi.
- ⁵ Gözyaşları içinde ekenler,
Sevinç çığlıklarıyla biçecek;
- ⁶ Ağlayarak tohum çuvalını taşıyıp dolaşan,
Sevinç çığlıklarını atarak demetlerle dönecek.

127

127. Mezmur

Süleyman'ın hac ilahisi

- ¹ Evi RAB yapmazsa,
Yapıcılar boşuna didinir.
Kent RAB korumazsa,
Bekçi boşuna bekler.
- ² Boşuna erken kalkıp
Geç yatıyorsunuz.
Ey zahmetle kazanan ekmeği yiyenler,
RAB sevdiklerinin rahat uymasını sağlar.

- ³ Çocuklar RAB'ın verdiği bir armağandır,
Rahmin ürünü bir ödüldür.
- ⁴ Yiğidin elinde nasilsa oklar,
Öyledir gençlikte doğan çocuklar.
- ⁵ Ne mutlu ok kılıfı onlarla dolu insana!
Kent kapısında* hasımlarıyla tartışırken
Utanç duymayacaklar.

* 126:1 “RAB sürgünleri Siyon'a geri getirince” ya da “RAB Siyon'u eski gönencine kavuşturunca”.

* 127:5 “Kent kapısında”: Eski zamanlarda mahkeme kent kapısında yapılmıştı.

128***128. Mezmur***

Hac ilahisi

- 1** Ne mutlu RAB'den korkana,
O'nun yolunda yürüyene!
- 2** Emeğinin ürününü yiyeceksin,
Mutlu ve başarılı olacaksın.
- 3** Eşin evinde verimli bir asma gibi olacak;
Çocukların zeytin filizleri gibi sofranın çevresinde.
- 4** İşte RAB'den korkan kişi
Böyle kutsanacak.
- 5** RAB seni Siyon'dan kutsasın!
Yeruşalim'in gönencini göresin,
Bütün yaşamın boyunca!
- 6** Çocuklarının çocuklarını göresin!

İsrail'e esenlik olsun!

129***129. Mezmur***

Hac ilahisi

- 1** Gençliğimden beri bana sık sık saldırdılar;
Şimdi söylesin İsrail:
- 2** “Gençliğimden beri bana sık sık saldırdılar,
Ama yenemediler beni.
- 3** Çiftçiler saban sürdüler sırtımda,
Üpuzun iz bıraktılar.”
- 4** Ama RAB adı dildir,
Kesti kötülerin bağlarını.
- 5** Siyon'dan nefret eden herkes
Utanç içinde geri çekilsin.
- 6** Damlardaki ota,
Büyümeden kuruyan ota dönsünler.
- 7** Orakçı avucunu,
Demetçi kucağını dolduramaz onunla.
- 8** Yoldan geçenler de,
“RAB sizi kutsasın,
RAB'bin adıyla sizi kutsarız” demezler.

130***130. Mezmur***

Hac ilahisi

- 1** Derinliklerden sana sesleniyorum, ya RAB,
- 2** Sesimi işit, ya Rab,
Yalvarışma iyi kulak ver!
- 3** Ya RAB, sen suçların hesabını tutsan,

Kim ayakta kalabilir, ya Rab?
⁴ Ama sen bağışlayıcısın,
 Öyle ki senden korkulsun.

⁵ RAB'bi gözlüyorum,
 Canım RAB'bi gözlüyor,
 Umut bağlıyorum O'nun sözüne.

⁶ Sabahı gözleyenlerden,
 Evet, sabahı gözleyenlerden daha çok,
 Canım Rab'bi gözlüyor.

⁷ Ey İsrail, RAB'be umut bağla!
 Çünkü RAB'de sevgi,
 Tam kurtuluş vardır.

⁸ İsrail'i bütün suçlarından
 Fidyeyle O kurtaracaktır.

131

131. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

¹ Ya RAB, yüregimde gurur yok,
 Gözüm yükseklerde değil.
 Büyük işlerle,
 Kendimi aşan harika işlerle uğraşmıyorum.

² Tersine, ana kucağında sütten kesilmiş çocuk gibi,
 Kendimi yatıştırıp huzur buldum,
 Sütten kesilmiş çocuğa döndüm.

³ Ey İsrail, RAB'be umut bağla
 Şimdi den sonsuza dek!

132

132. Mezmur

(2Ta.6:41-42)

Hac ilahisi

¹⁻² Ya RAB, Davut'un hatrı için,
 Çektiği bütün zorlukları,
 Sana nasıl ant içtiğini,
 Yakup'un gücü Tanrıslı'na adak adadığını anımsa:

³ "Evime gitmeyeceğim,
 Yatağıma uzanmayacağım,

⁴ Gözlerime uykı girmeyecek,
 Göz kapaklarım kapanmayacak,

⁵ RAB'be bir yer,
 Yakup'un gücü Tanrıslı'na bir konut buluncaya dek."

⁶ Antlaşma Sandığı'nın* Efrata'da olduğunu duyduk,
 Onu Yaar kırılarında bulduk.

⁷ "RAB'bin konutuna gidelim,
 Ayağının taburesi önünde tapınalım" dedik.

- 8** Çık, ya RAB, yaşayacağın yere,
Güçünü simgeleyen sandıkla birlikte.
- 9** Kâhinlerin doğruluğu kuşansın,
Sadık kulların sevinç çığlıklarını atsın.
- 10** Kulun Davut'un hatırlı için,
Meshettiğin krala yüz çevirme.
- 11** RAB Davut'a kesin ant içti,
Andından dönmez;
“Senin soyundan birini tahtına oturtacağım.
- 12** Eğer oğulların antlaşmama,
Vereceğim öğütlere uyarılarsa,
Onların oğulları da sonsuza dek
Senin tahtına oturacak.”
- 13** Çünkü RAB Siyon'u seçti,
Onu konut edinmek istedi.
- 14** “Sonsuza dek yaşayacağım yer budur” dedi,
“Burada oturacağım, çünkü bunu kendim istedim.
- 15** Çok bereketli kılacağım erzağını,
Yiyecekle doyuracağım yoksullarını.
- 16** Kurtuluşla donatacağım kâhinlerini;
Hep sevinç ezgileri söyleyecek sadık kulları.
- 17** Burada Davut soyundan güçlü bir kral çıkaracağım,
Meshettiğim kralın soyunu
İşik olarak sürdürceğim.
- 18** Düşmanlarını utanca bürüyeceğim,
Ama onun başındaki taç parıldayacak.”

133

133. Mezmur

- Davut'un hac ilahisi
- 1** Ne iyi, ne güzeldir,
Birlik içinde kardeşçe yaşamak!
- 2** Başa sürülen değerli yağ gibi,
Sakaldan, Harun'un sakalından
Kaftanının yakasına dek inen yağ gibi.
- 3** Hermon Dağı'na yağan çiy
Syon dağlarına yağıyor sanki.
Çünkü RAB orada bereketi,
Sonsuz yaşamı buyurdu.

134

134. Mezmur

- Hac ilahisi
- 1** Ey sizler, RAB'bin bütün kulları,
RAB'bin Tapınağı'nda gece hizmet edenler,
O'na övgüler sunun!
- 2** Ellerinizi kutsal yere doğru kaldırıp

RAB'be övgüler sunun!

³ Yeri göğü yaratan
RAB kutsasın sizi Siyon'dan.

135

*135. Mezmur
(Mez.115:4-11)*

¹⁻² RAB'be övgüler sunun!

RAB'bin adına övgüler sunun,
Ey RAB'bin kulları!
Ey sizler, RAB'bin Tapınağı'nda,
Tanrıımız'ın Tapınağı'nın aylularında hizmet edenler,
Övgüler sunun!

³ RAB'be övgüler sunun,

Cünkü RAB iyidir.
Adını ilahilerle övün,
Çünkü hoştur bu.

⁴ RAB kendine Yakup soyunu,

Öz halkı olarak İsrail'i seçti.

⁵ Biliyorum, RAB büyütür,

Rabbimiz bütün ilahlardan üstünür.

⁶ RAB ne isterse yapar,

Gökerde, varyüzünde,
Denizlerde, bütün derinliklerde.

⁷ Yeryüzünün dört bucagından bulutlar yükseltir,

Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.

⁸ İnsanlardan hayvanlara dek

Mısır'da ilk doğanları öldürdü.

⁹ Ey Mısır, senin orta yerinde,

Firavunla bütün görevlilerine
Belirtiler, şaşılışla işler gösterdi.

¹⁰ Birçok ulusu bozguna uğrattı,

Güçlü kralları öldürdü:

¹¹ Amorlu kral Sihon'u,

Başan Kralı Og'u,

Bütün Kenan krallarını.

¹² Topraklarını mülk,

Evet, mülk olarak halkı İsrail'e verdi.

¹³ Ya RAB, adın sonsuza dek sürecek,

Bütün kuşaklar seni anacak.

¹⁴ RAB halkını haklı çıkarır,

Kullarına acır.

¹⁵ Ulusların putları altın ve gümüşten yapılmış,

İnsan elinin eseridir.

- 16** Ağızları var, konuşmazlar,
Gözleri var, görmezler,
17 Kulakları var, duymazlar,
Soluk alıp vermezler.
18 Onları yapan, onlara güvenen herkes
Onlar gibi olacak!

19 Ey İsrail halkı, RAB'be övgüler sun!
Ey Harun soyu, RAB'be övgüler sun!
20 Ey Levi soyu, RAB'be övgüler sun!
RAB'be övgüler sunun, ey RAB'den korkanlar!
21 Yeruşalim'de oturan RAB'be
Siyon'dan övgüler sunulsun!

RAB'be övgüler sunun!

136

136. Mezmur

- 1** Şükredin RAB'be, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur;
2 Şükredin tanrılar Tanrısı'na,
Sevgisi sonsuzdur;
3 Şükredin rabler Rabbi'ne,
Sevgisi sonsuzdur;
- 4** Büyük harikalar yapan tek varlığı,
Sevgisi sonsuzdur;
5 Gökleri bilgece yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
6 Yeri sular üzerine yayana,
Sevgisi sonsuzdur;
7 Büyük ışıklar yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
8 Gündüze egemen olsun diye güneş'i,
Sevgisi sonsuzdur;
9 Geceye egemen olsun diye ayı ve yıldızları yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
- 10** Mısır'da ilk doğanları öldürrene,
Sevgisi sonsuzdur;
11-12 Güçlü eli, kudretli koluya
Sevgisi sonsuzdur;
İsrail'i Mısır'dan çıkarana,
Sevgisi sonsuzdur;
- 13** Kamış Denizi'ni* ikiye bölene,
Sevgisi sonsuzdur;
14 İsrail'i ortasından geçirene,
Sevgisi sonsuzdur;

- 15** Firavunla ordusunu Kamiş Denizi'ne dökene,
Sevgisi sonsuzdur;
- 16** Kendi halkını çölde yürüttenę,
Sevgisi sonsuzdur;
- 17** Büyük kralları vurana,
Sevgisi sonsuzdur;
- 18** Güçlü kralları öldürrene,
Sevgisi sonsuzdur;
- 19** Amorlu kral Sihon'u,
Sevgisi sonsuzdur;
- 20** Başan Kral Og'u öldürrene,
Sevgisi sonsuzdur;
- 21-22** Topraklarını mülk olarak,
Sevgisi sonsuzdur;
Kulu İsrail'e mülk verene,
Sevgisi sonsuzdur;
- 23** Düşkün günlerimizde bizi anımsayana,
Sevgisi sonsuzdur;
- 24** Düşmanlarımızdan bizi kurtarana,
Sevgisi sonsuzdur;
- 25** Bütün canlılara yiyecek verene,
Sevgisi sonsuzdur;
- 26** Şükredin Göklerin Tanrısı'na,
Sevgisi sonsuzdur.

137

137. Mezmur

- 1** Babil irmakları kıyısında oturup
Siyon'u andıkça ağladık;
- 2** Çevredeki kavaklıara
Lirlerimizi astık.
- 3** Çünkü orada bizi tutsak edenler bizden ezgiler,
Bize zulmedenler bizden şenlik istiyor,
“Syon ezgilerinden birini okuyun bize!” diyorlardı.
- 4** Nasıl okuyabiliriz RAB'bin ezgisini
El toprağında?
- 5** Ey Yeruşalim, seni unutursam,
Sağ elim kurusun.
- 6** Seni anmaz,
Yeruşalim'i en büyük sevincimden üstün tutmazsam,
Dilim damağıma yapışın!
- 7** Yeruşalim'in düştüğü gün,
“Yıkin onu, yıkin temellerine kadar!”
Diyen Edomlular'ın tavrını anımsa, ya RAB.
- 8** Ey sen, yıkılası Babil kızı,

Bize yaptıklarını
Sana ödeteceğ olana ne mutlu!
9 Ne mutlu senin yavrularını tutup
Kayalarda parçalayacak insana!

138

138. Mezmur

Davut'un mezmuru

- 1 Bütün yüreğimle sana şükrederim, ya RAB,
İlahalar önünde seni ilahilerle överim.
- 2 Kutsal tapınağına doğru eğilir,
Adına şükrederim,
Sevgin, sadakatin için.
Çünkü adını ve sözünü her şeyden üstün tuttun.
- 3 Seslendiğim gün bana yanıt verdin,
İçime güç koydun, beni yüreklandırdın.
- 4 Şükretsin sana, ya RAB, varyüzü krallarının tümü,
Çünkü ağızından çıkan sözleri işittiler.
- 5 Yaptığın işleri ezbriterle övsünler, ya RAB,
Çünkü çok yücesin.
- 6 RAB yüksekse de,
Alçakgönüllülerin gözetir,
Küstahları uzaktan tanır.
- 7 Sıkıntıya düşersem, canımı korur,
Düşmanlarımın öfkesine karşı el kaldırırsın,
Sağ elin beni kurtarır.
- 8 Ya RAB, her şeyi yaparsın benim için.
Sevgin sonsuzdur, ya RAB,
Elinin eserini bırakma!

139

139. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- 1 Ya RAB, sınayıp tanıdın beni.
- 2 Oturup kalkışımı bilirsin,
Niyetimi uzaktan anlarsın.
- 3 Gittiğim yolu, yattığım yeri incedeninceye elersin,
Bütün yaptıklarımından haberin var.
- 4 Daha sözü ağızıma almadan,
Söyleyeceğim her şeyi bilirsin, ya RAB.
- 5 Beni çepeçevre kuşattın,
Elini üzerime koydun.
- 6 Kaldırıram böylesi bir bilgiyi,
Başa çıkamam, erişemem.
- 7 Nereye gidebilirim senin Ruhun'dan,
Nereye kaçabilirim huzurundan?
- 8 Göklerde çıksam, oradasın,

- Ölüler diyarına yatak sersem, yine oradasın.
- ⁹ Seherin kanatlarını alıp uçsam,
Denizin ötesine konsam,
- ¹⁰ Orada bile elin yol gösterir bana,
Sağ elin tutar beni.
- ¹¹ Desem ki, "Karanlık beni kaplasın,
Çevremdeki aydınlichkeit geceye dönsün."
- ¹² Karanlık bile karanlık sayılmaz senin için,
Gece, gündüz gibi işıldar,
Karanlıkla aydınlichkeit birdir senin için.
- ¹³ İç varlığını sen yarattın,
Annemin rahminde beni sen ördün.
- ¹⁴ Sana övgüler sunarım,
Çünkü müthiş ve harika yaratılmışım.
Ne harika işlerin var!
Bunu çok iyi bilirim.
- ¹⁵ Gizli yerde yaratıldığında,
Yerin derinliklerinde örülüduğumda,
Bedenim senden gizli değildi.
- ¹⁶ Henüz döl yatağındayken gözlerin gördü beni;
Bana ayrılan günlerin hiçbirini gelmeden,
Hepsi senin kitabına yazılmıştı.
- ¹⁷ Hakkındaki düşüncelerin ne değerli, ey Tanrı,
Sayıları ne çok!
- ¹⁸ Kum tanelerinden fazladır saymaya kalksam.
Uyanıyorum, hâlâ seninleyim.
- ¹⁹ Ey Tanrı, keşke kötüleri öldürsen!
Ey eli kanlı insanlar, uzaklaşın benden!
- ²⁰ Çünkü senin için kötü konuşuyorlar,
Adını kötüye kullanıyor düşmanları.
- ²¹ Ya RAB, nasıl tıksınmem senden tıksinenlerden?
Nasıl iğrenmem sana başkaldıranlardan?
- ²² Onlardan tümüyle nefret ediyor,
Onları düşman sayıyorum.
- ²³ Ey Tanrı, yokla beni, tanrı yüreğimi,
Sına beni, öğren kaygılarını.
- ²⁴ Bak, seni gücendiren bir yönüm var mı,
Öncülük et bana sonsuz yaşam yolunda!

140

140. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, kurtar beni kötü insandan,
Koru beni zorbadan.
- ² Onlar yüreklerinde kötülük tasarılar,
Savaşçı sürekli körküler,
- ³ Yılan gibi dillerini bilerler,
Engerek zehiri var dudaklarının altında.

Sela*

- ⁴ Ya RAB, sakın beni kötüünün elinden,
Korun beni zorbadan;
Bana çelme takmayı tasarlıyorlar.
⁵ Küstahlar benim için tuzak kurdı,
Haydutlar ağ gerdı;
Yol kenarına kapan koydular benim için.

Sela

- ⁶ Sana diyorum, ya RAB: "Tanım sensin."
Yalvarışma kulak ver, ya RAB.
⁷ Ey Egemen RAB, güçlü kurtarıcım,
Savaş gününde başımı korudun.
⁸ Kötülerin dileklerini yerine getirme, ya RAB,
Tasarılarını ileri götürme!
Yoksa gurura kapılırlar.

Sela

- ⁹ Beni kuşatanların başını,
Dudaklarından dökülen fesat kaplasın.
¹⁰ Kızgın korlar yağşın üzerlerine!
Ateşe, dipsiz çukurlara atılsınlar,
Bir daha kalkamasınlar.
¹¹ İftiracılara ülkede hayat kalmasın,
Felaket zorbaları amansızca avlasın.
¹² Biliyorum, RAB mazlumun davasını savunur,
Yoksulları haklı çıkarır.
¹³ Kuşkusuz doğrular senin adına şükredecek,
Dürüstler senin huzurunda oturacak.

141*141. Mezmur*

Davut'un mezmuru

- ¹ Seni çağırıyorum, ya RAB, yardımına koş!
Sana yakarınca sesime kulak ver!
² Duam önünde yükselen buhur gibi,
El açışım akşam sunusu gibi kabul görsün!
³ Ya RAB, ağızma bekçi koy,
Dudaklarının kapısını koru!
⁴ Yüreğim kötülüğe eğilim göstermesin,
Suç işleyenlerin fesadına bulaşmayayım;
Onların nefis yemeklerini tatmayayım.
⁵ Doğru insan bana vursa, iyilik sayılır,
Azarlasa, başa sürülen yağ gibidir,
Başım reddetmez onu.
Çünkü duam hep kötülere karşıdır.
⁶ Önderleri kayalardan aşağı atılınca,
Dinleyecekler tatlı sözlerimi.

- ⁷ Sabanla sürülüp yarılmış toprak gibi,
Saçılmış kemiklerimiz ölüer diyarının ağızına.
⁸ Ancak gözlerim sende, ey Egemen RAB,
Sana sığınıyorum, beni savunmasız bırakma!
⁹ Koru beni kurdukları tuzaktan,
Suç işleyenlerin kapanlarından.
¹⁰ Ben güvenlik içinde geçip giderken,
Kendi ağlarına düşsün kötüler.

142

142. Mezmur

Davut'un Maskili - Mağaradayken ettiği dua

- ¹ Yüksek sesle yakarıyorum RAB'be,
Yüksek sesle RAB'be yalvarıyorum.

- ² Önüne döküyorum yakınmalarımı,
Önünde anlatıyorum sıkıntılarımı.
³ Bunalıma düştüğümde,
Gideceğim yolu sen bilirsin.
Tuzak kurdular yürüdüğüm yola.
⁴ Sağıma bak da gör,
Kimse saymıyor beni,
Sığınacak yerim kalmadı,
Kimse aramıyor beni.

- ⁵ Sana haykırıyorum, ya RAB:
“Sığınağım,
Yaşadığımız bu dünyada nasibim sensin” diyorum.
⁶ Haykırışma kulak ver,
Çünkü çok çaresizim;
Kurtar beni ardına düşenlerden,
Çünkü benden güçüler.
⁷ Çıkar beni zindandan,
Adına şükredeyim.
O zaman doğrular çevremi saracak,
Bana iyilik ettiğin için.

143

143. Mezmur

Davut'un mezmurı

- ¹ Duamı işit, ya RAB,
Yalvarışlarına kulak ver!
Sadakatindle, doğruluğunla yanıtla beni!
² Kulunla yargıya girme,
Çünkü hiçbir canlı senin karşısında aklanmaz.
³ Düşman beni kovalıyor,
Ezip yere seriyor.
Çoktan ölmüş olanlar gibi,
Beni karanlıklarda oturtuyor.

- ⁴ Bu yüzden bunalıma düştüm,
Yüreğim perişan.
- ⁵ Geçmiş günleri anıyor,
Bütün yaptıklarını derin derin düşünüyor,
Ellerinin işine bakıp dalmışım.
- ⁶ Ellerimi sana açıyorum,
Canım kurak toprak gibi sana susamış.

Sela*

- ⁷ Çabuk yanıtla beni, ya RAB,
Tükeniyorum.
Çevirme benden yüzünü,
Yoksa ölüm çukuruna inen ölülere dönerim.
- ⁸ Sabahları duyur bana sevgini,
Çünkü sana güveniyorum;
Bana gideceğim yolu bildir,
Çünkü duam sanadır.
- ⁹ Düşmanlarından kurtar beni, ya RAB;
Sana şığınıyorum.
- ¹⁰ Bana istemini yapmayı öğret,
Çünkü Tanrı'm'sın benim.
Senin iyi Ruhun
Düz yolda bana öncülük etsin!
- ¹¹ Ya RAB, adın uğruna yaşam ver bana,
Doğruluğunla kurtar beni sıkıntıdan.
- ¹² Sevginden ötürü,
Öldür düşmanlarımlı,
Yok et bütün hasımlarımlı,
Çünkü senin kulunum ben.

144

144. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Ellerime vuruşmayı,
Parmaklarımı savaşmayı öğreten
Kayam RAB'be övgüler olsun!
- ² O'dur benim vefali dostum, kalem,
Kurtarıcım, kulem,
Kalkanım, O'na şığınırlım;
O'dur halkları bana boyun eğdiren!
- ³ Ya RAB, insan ne ki, onu gözetesin,
İnsan soyu ne ki, onu düşünesin?
- ⁴ İnsan bir soluğu andırır,
Günleri geçici bir gölge gibidir.
- ⁵ Ya RAB, gökleri yar, aşağıya in,

- Dokun dağlara, tütsünler.
- ⁶ Şimşek çaktır, dağıt düşmanı,
Savur oklarını, şaşkına çevir onları.
- ⁷ Yukarıdan elini uzat, kurtar beni;
Çıkar derin sulardan,
Ål eloğlunun elinden.
- ⁸ Onların ağızı yalan saçar,
Saç ellerini kaldırır, yalan yere ant içerler.
- ⁹ Ey Tanrı, sana yeni bir ezgi söyleyeyim,
Seni on telli çenkle, ilahilerle öveyim.
- ¹⁰ Sensin kralları zafere ulaştıran,
Kulun Davut'u kötülük kılıcından kurtaran.
- ¹¹ Kurtar beni, özgür kul
Eloğlunun elinden.
Onların ağızı yalan saçar,
Saç ellerini kaldırır, yalan yere ant içerler.
- ¹² O zaman gençliğinde
Sağlıklı yetişen fidan gibi olacak oğullarımız,
Sarayın oymalı sütunları gibi olacak kızlarımız.
- ¹³ Her türlü ürünlə dolup taşacak ambarlarımız;
Binlerce, on binlerce yavrulayacak
Çayırlarda davarlarımız.
- ¹⁴ Semiz olacak sıyırlarımız;
Surlarımıza gedik açılmayacak,
İnsanlarımız sürgün edilmeyecek,
Meydanlarımızda feryat duyulmayacak!
- ¹⁵ Ne mutlu bunlara sahip olan halka!
Ne mutlu Tanrısı RAB olan halka!

145

145. Mezmur

Davut'un övgü ilahisi

- ¹ Ey Tanrım, ey Kral, seni yükselteğim,
Adını sonsuza dek öveceğim.
- ² Seni her gün övecek,
Adını sonsuza dek yükselteğim.
- ³ RAB büyktür, yalnız O övgüye yaraşıktır,
Akıl ermez büyülüğüne.
- ⁴ Yaptıkların kuşaktan kuşağa şükranla anılacak,
Güçlü işlerin duyurulacak.
- ⁵ Düşüneğim harika işlerini,
İnsanlar büyülüğünü, yüce görkemini konuşacak.
- ⁶ Yaptığın müthiş işlerin gücünden söz edecekler,
Ben de senin büyülüğünü duyuracağım.
- ⁷ Eşsiz iyiliğinin anılarını kutlayacak,
Sevinç ezgileriyle övecekler doğruluğunu.

- 8** RAB lütufkâr ve sevecendir,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir.
- 9** RAB herkese iyi davranışır,
Sevecenliği bütün yapıtlarını kapsar.
- 10** Bütün yapıtların sana şükreder, ya RAB,
Sadık kulların sana övgüler sunar.
- 11** Krallığının yücelliğini anlatır,
Kudretini konuşur;
- 12** Herkes senin gücünü,
Krallığının yüce görkemini bilsin diye.
- 13** Senin krallığın ebedi krallıktır,
Egemenliğin kuşaklar boyunca sürer.
- RAB verdiği bütün sözleri tutar,
Her davranışını sadiktir.
- 14** RAB her düşene destek olur,
İki büklüm olanları doğrultur.
- 15** Herkesin umudu sende,
Onlara yiyeceklerini zamanında veren sensin.
- 16** Elini açar,
Bütün canlıları doyurursun dile diklerince.
- 17** RAB bütün davranışlarında adil,
Yaptığı bütün işlerde sevecendir.
- 18** RAB kendisine yakaran,
İçtenlikle yakaran herkese yakındır.
- 19** Dileğini yerine getirir kendisinden korkanların,
Feryatlarını işitir, onları kurtarır.
- 20** RAB korur kendisini seven herkesi,
Yok eder kötülerin hepsini.
- 21** RAB'be övgüler sunsun ağızım!
Bütün canlılar O'nun kutsal adına,
Sonsuza dek övgüler dizsin.

146

146. Mezmur

- 1** RAB'be övgüler sunun!
Ey gönlüm, RAB'be övgüler sun.
- 2** Yaşadıkça RAB'be övgüler sunacak,
Var oldukça Tanrım'a ilahiler söyleyeceğim.
- 3** Önderlere,
Sizi kurtaramayacak insanlara güvenmeyin.
- 4** O son soluğuunu verince toprağa döner,
O gün tasarıları da biter.
- 5** Ne mutlu yardımcı Yakup'un Tanrısı olan insana,
Umudu Tanrısı RAB'de olana!

6 Yeri gögü,

Denizi ve içindeki her şeyi yaratan,
Sonsuza dek güvenilir olan,

7 Ezilenlerin hakkını alan,

Açlara yiyecek sağlayan O'dur.

RAB tutsakları özgür kılار,

8 Körlerin gözünü açar,

İki büklüm olanları doğrultur,
Doğruları sever.

9 RAB garipleri korur,

Öksüze, dul kadına yardım eder,
Kötülerin yolunuysa saptırır.

10 RAB Tanrı'nı sonsuza dek, ey Siyon,

Kuşaklar boyunca egemenlik sürecek.

RAB'be övgüler sunun!

147

147. Mezmur

1 RAB'be övgüler sunun!

Ne güzel, ne hoş Tanrı'mız'ı ilahilerle övmek!
O'na övgü yaraşır.

2 RAB yeniden kuruyor Yeruşalim'i,

Bir araya topluyor İsrail'in sürgünlerini.

3 O kırık kalplileri iyileştirir,

Yaralarını sarar.

4 Yıldızların sayısını belirler,

Her birini adıyla çağırır.

5 Rabbimiz büyük ve çok güçlüdür,

Sınırsızdır anlayışı.

6 RAB mazlumlara yardım eder,

Kötülerini yere çalar.

7 RAB'be şükran ezmeleri okuyun,

Tanrı'mız'ı lirle, ilahilerle övün.

8 O'dur gökleri bulutlarla kaplayan,

Yeryüzüne yağmur sağlayan,

Dağlarda ot bitiren.

9 O yiyecek saqlar hayvanlara,

Bağrısan kuzgun yavrularına.

10 Ne atın gücünden zevk alır,

Ne de insanın yiğitliğinden * hoşlanır.

11 RAB kendisinden korkanlardan,

Sevgisine umut bağlayanlardan hoşlanır.

12 RAB'bi yükselt, ey Yeruşalim!

Tanrı'n'a övgüler sun, ey Siyon!

147:4 Yşa.40:26 * **147:10** "Yiğitliğinden": İbranice "Bacaklarından".

- 13** Çünkü senin kapılarının kol demirlerine güç katar,
İçindeki halkı kutsar.
- 14** Sınırlarını esenlik içinde tutar,
Seni en iyi buğdayla doyurur.
- 15** Yeryüzüne buyruğunu gönderir,
Sözü çarçabuk yayılır.
- 16** Yapağı gibi kar yağdırır,
Kırağıylı kül gibi saçar.
- 17** Aşağıya iri iri dolu savurur,
Kim dayanabilir soğuguna?
- 18** Buyruk verir, eritir buzları,
Rüzgarını estirir, sular akmaya başlar.
- 19** Sözünü Yakup soyuna,
Kurallarını, ilkelerini İsrail'e bildirir.
- 20** Başka hiçbir ulus için yapmadı bunu,
Onlar O'nun ilkelerini bilmezler.

RAB'be övgüler sunun!

148

148. Mezmur

- 1** RAB'be övgüler sunun!
Göklerden RAB'be övgüler sunun,
Yücelerde O'na övgüler sunun!
- 2** Ey bütün melekleri, O'na övgüler sunun,
Övgüler sunun O'na, ey bütün göksel orduları!
- 3** Ey güneş, ay, O'na övgüler sunun,
Övgüler sunun O'na, ey ışıldayan bütün yıldızlar!
- 4** Ey göklerin gökleri
Ve göklerin üstündeki sular,
O'na övgüler sunun!
- 5** RAB'bin adına övgüler sunsunlar,
Çünkü O buyruk verince, var oldular;
- 6** Bozulmayacak bir kural koyarak,
Onları sonsuza dek yerlerine oturttu.
- 7** Yeryüzünden RAB'be övgüler sunun,
Ey deniz canavarları, bütün enginler,
- 8** Şimşek, dolu, kar, bulutlar,
O'nun buyruğuna uyan fırtınalar,
- 9** Dağlar, bütün tepepler,
Meyve ağaçları, sedir ağaçları,
- 10** Yabanıl ve evcil hayvanlar,
Sürüngeçler, uçan kuşlar,
- 11** Yeryüzünün kralları, bütün halklar,
Önderler, yeryüzünün bütün yöneticileri,
- 12** Delikanlılar, genç kızlar,
Yaşlılar, çocukların!
- 13** RAB'bin adına övgüler sunsunlar,
Çünkü yalnız O'nun adı yücedir.

O'nun yüceliği yerin göğün üstündedir.

- ¹⁴ RAB kendi halkını güçlü kıldı,
Bütün sadık kullarına,
Kendisine yakın olan halka,
İsrailliler'e ün kazandırdı.

RAB'be övgüler sunun!

149

149. Mezmur

- ¹ RAB'be övgüler sunun!
RAB'be yeni bir ezgi söyleyin,
Sadık kullarının toplantısında
O'nu ezgilerle övün!
- ² İsrail Yaratıcısı'nda sevinç bulsun,
Siyon halkı Kralları'yla coşsun!
- ³ Dans ederek övgüler sunsunlar O'nun adına,
Tef ve lir çalarak O'nu ilahilerle övsünler!
- ⁴ Çünkü RAB halkından hoşlanır,
Alçakgönüllüler zafer tacıyla süsler.
- ⁵ Bu onurla mutlu olsun sadıkulları,
Sevinç ezgileri okusunlar yataklarında!
- ⁶ Ağızlarında Tanrı'ya yüce övgüler,
Ellerinde iki ağızlı kılıçla
- ⁷ Uluslardan öç alsınlar,
Halkları cezalandırsınlar,
- ⁸ Krallarını zincire,
Soylularını prangaya vursunlar!
- ⁹ Yazılan kararı onlara uygulasınlar!
Bütün sadıkulları için onurdur bu.

RAB'be övgüler sunun!

150

150. Mezmur

- ¹ RAB'be övgüler sunun!
- Kutsal yerde Tanrı'ya övgüler sunun!
Güçünü gösteren göklerde övgüler sunun O'na!
- ² Övgüler sunun O'na güçlü işleri için!
Övgüler sunun O'na eşsiz büyülüğüne yaraşır biçimde!
- ³ Boru çalarak O'na övgüler sunun!
Çenkle ve lirle O'na övgüler sunun!
- ⁴ Tef ve dansla O'na övgüler sunun!
Saz ve neyle O'na övgüler sunun!
- ⁵ Zillerle O'na övgüler sunun!
Çınlayan zillerle O'na övgüler sunun!
- ⁶ Bütün canlı varlıklar RAB'be övgüler sunsun!

RAB'be övgüler sunun!

SÜLEYMAN'IN ÖZDEYİŞLERİ

GİRİŞ

Özdeyişler Kitabı deyimler ve özdeyişler biçiminde anlatılan ahlaksal ve dinsel öğretişlerin toplamıdır. Büyük bölümü günlük yaşamla ilgili konuları içerir. Kitap, "RAB korkusudur bilginin temeli" hatırlatmasıyla başlar (1:7). Sadece dinsel ahlak kurallarına dokunmakla kalmıyor, sağduyu ve örneklere dair davranışlar üzerinde özellikle duruyor. Kitapta yer alan kısa deyimler, aklı başında kişilerin hangi durumda nasıl davranışlarına ilişkin sezgi ve öğretmeleri açıklar. Bunların kimileri aile, kimileri de iş ilişkileriyle ilgilidir; yine kimileri toplumsal ilişkiler içinde önemli yer tutan görgü kurallarıyla, kimileri de kişisel özenetimle ilgilidir. Kitapta çokça söz edilen konular arasında alçakgönüllülük, sabır, yoksulların hakkını gözetme ve dostlara sadakat anlabilir.

Ana Hatlar:

1:1-6 Sunuş

1:7-9:18 Bilgeliğin üstünlüğü

10:1-22:16 Süleyman'ın özdeyişleri

22:17-24:22 Bilgeden otuz öğüt

24:23-34 Bilgelerin öbür özdeyişleri

25:1-29:27 Süleyman'ın özdeyişlerinin ikinci bölümü

30:1-33 Agur'un özdeyişleri

31:1-9 Kral Lemuel'in özdeyişleri

31:10-31 Erdemli kadının özelliklerini

Sunuş

¹ Davut oğlu İsrail Kralı Süleyman'ın özdeyişleri:

² Bu özdeyişler, bilgelijke ve terbiyeye ulaşmak,

Akullıca sözleri anlamak,

³ Başarıya götüren terbiyeyi edinip

Doğru, haklı ve adil olanı yapmak,

⁴ Saf kişiyi ihtiyatlı,

Genç adamı bilgili ve sağırlılık kılmak içindir.

⁵⁻⁶ Özdeyişlerle benzetmeleri,

Bilgelerin sözleriyle bilmecelerini anlamak için

Bilge kişi dinlesin ve kavrayışını artırınsın,

Akıllı kişi yaşam hüneri kazansın.

Ayartmalardan Kaç

⁷ RAB korkusudur bilginin temeli.

Ahmaklarsa bilgeligi ve terbiyeyi küçümser.

⁸ Oğlum, babanın uyarılarına kulak ver,

Annenin öğretiklerinden ayrılma.

⁹ Çünkü bunlar başın için sevimli bir çelenk,

Boynun için gerdanlık olacaktır.

¹⁰ Oğlum, seni ayartmaya çalışan günahkârlara teslim olma.

¹¹ Şöylediyebilirler:

- “Bizimle gel,
Adam öldürmek için pusuya yatalım,
Zevk uğruna masum kişileri tuzağa düşürelim.
- 12 Onları ölüler diyarı gibi dırı dırı,
Ölüm çukuruna inenler gibi
Bütünüyle yatalım.
- 13 Bir sürü değerli mal ele geçirir,
Evlerimizi ganimele doldururuz.
- 14 Gel, sen de bize katıl,
Tek bir kesemiz olacak.”
- 15 Oğlum, böyleleriyle gitme,
Onların tuttuğu yoldan uzak dur.
- 16 Çünkü ayakları kötülükle koşar,
Çekinmeden kan dökerler.
- 17 Kuşların gözü önünde ağ sermek boşunadır.
- 18 Başkasına pusu kuran kendi kurduğu pusuya düşer.
Yalnız kendi canıdır tuzağa düşündüğü.
- 19 Haksız kazanca düşkünlük olanların sonu böyledir.
Bu düşkünlük onları canlarından eder.

Bilgeliğin Sesini Dinle

- 20 Bilgelik dışında yüksek sesle haykırıyor,
Meydanlarda sesleniyor.
- 21 Kalabalık sokak başlarında bağırıyor,
Kentin giriş kapılarında sözlerini duyuruyor:
- 22 “Ey budalalar, budalalığı ne zamana dek seveceksiniz?
Alaycılar ne zamana dek alay etmekten zevk alacak?
Akılsızlar ne zamana dek bilgiden nefret edecek?
- 23 Uyardığında yola gelin, o zaman size yüreğimi açar,
Sözlerimi anlamamanıza yardım ederim.
- 24 Ama sizi çağırıldığın zaman beni reddettiniz.
Elimi uzattım, umursayan olmadı.
- 25 Duymazlıktan geldiniz bütün öğütlerimi,
Uyarılarımı duymak istemediniz.
- 26-27 Bu yüzden ben de felaketinize sevineceğim.
Belaya uğradığınızda,
Bela üzerinize bir fırtına gibi geldiğinde,
Bir kasırga gibi geldiğinde felaketiniz,
Sıkıntıya, kaygıya düşüğünüzde,
Sizinle alay edeceğim.
- 28 O zaman beni çağıracaksınız,
Ama yanıtlamayacağım.
Var gücünüzle arayacaksınız beni,
Ama bulamayacaksınız.
- 29 Çünkü bilgiden nefret ettiniz.
RAB'den korkmayı reddettiniz.
- 30 Öğütlerimi istemediniz,
Uyarılarımın tümünü küçümsediniz.
- 31 Bu nedenle tuttuğunuz yolun meyvesini yiyeceksiniz,

Kendi düzenbazlığınıza doyacaksınız.

- ³² Bön adamlar dönekliklerinin kurbanı olacak.
Akulsızlar kaygısızlıklarının içinde yok olup gidecek.
³³ Ama beni dinleyen güvenlik içinde yaşayacak,
Kötülükten korkmayacak, huzur bulacak."

2

Bilgeliğin Yararları

- ¹⁻² Oğlum, bilgelige kulak verip
Yürekten akl aynelerek
Sözlerimi kabul eder,
Buyruklarımı aklında tutarsan,
- ³ Evet, akl çağrıırı,
Ona gönülden seslenirsen,
- ⁴ Gümüş ararcasına onu ararsan,
Onu ararsan define arar gibi,
- ⁵ RAB korkusunu anlar
Ve Tanrı'yi yakından tanırsın.
- ⁶ Çünkü bilgeliğin kaynağı RAB'dır.
O'nun ağzından bilgi ve anlayış çıkar.
- ⁷ Doğru kişileri başarıya ulaştırır,
Kalkanıdır dürüst yaşayanların.
- ⁸ Adil olanların adımlarını korur,
Sadık kullarının yolunu gözetir.
- ⁹ O zaman anlarsın her iyi yolu,
Neyin doğru, haklı ve adil olduğunu.
- ¹⁰ Çünkü yüreğin bilgelikle dolacak,
Zevk alacaksın bilgiden.
- ¹¹ Sağıরü sana bekçilik edecek
Ve akıl seni koruyacak.
- ¹² Bunlar seni kötü yoldan,
Ahlaksızın sözlerinden kurtaracak.
- ¹³ Onlar ki karanlık yollarda yürümek için
Doğru yoldan ayrırlırlar.
- ¹⁴ Kötülük yapmaktan hoşlanır,
Zevk alırlar kötügün aşırısından.
- ¹⁵ Yolları dolambaçlı,
Yaşayışları çarpıktır.
- ¹⁶⁻¹⁷ Bilgelik, gençen evlendiği eşini terk eden,
Tanrı'nın önünde içtiği andı unutan ahlaksız kadından,
Sözleriyle yaltaklanan
Vefasız kadından seni kurtaracak.
- ¹⁸ O kadının evi insanı ölüme,
Yolları ölülere götürür.
- ¹⁹ Ona gidenlerden hiçbir geri dönmez,
Yaşam yollarına erişmez.
- ²⁰ Bu nedenle sen iyilerin yolunda yürü,
Doğruların izinden git.
- ²¹ Çünkü ülkede yaşayacak olan doğrulardır,
Dürüst kişilerdir orada kalacak olan.
- ²² Kötüler ülkeden sürülecek,

Hainler sökülüp atılacak.

3

Bilgenin Yolu

- 1 Oğlum, unutma öğretiklerimi,
Aklında tut buyruklarımı.
- 2 Çünkü bunlar ömrünü uzatacak,
Yaşam yıllarını, esenliğini artıracaktır.
- 3 Sevgiyi, sadakatî hiç yanından ayırama,
Bağla onları boynuna,
Yaz yüreğinin levhasına.
- 4 Böylece Tanrı'nın ve insanların gözünde
Beğeni ve saygılık kazanacaksın.
- 5 RAB'be güven bütün yüreğinle,
Kendi aklına bel bağlama.
- 6 Yaptığın her işte RAB'bi an,
O senin yolunu düzে çıkarır.
- 7 Kendini bilge biri olarak görme,
RAB'den kork, kötülükten uzak dur.
- 8 Böylece bedenin sağlığı
Ve ferahlık bulur.
- 9 Servetinle ve ürününün turfandasıyla
RAB'bi onurlandır.
- 10 O zaman ambarların tıka basa* dolar,
Teknelerin yeni şarapla dolup taşar.
- 11 Oğlum, RAB'bin terbiye edişini hafife alma,
O'nun azarlamasından usanma.
- 12 Çünkü RAB, oğlundan hoşnut bir baba gibi,
Sevdığını azarlar.
- 13 Bilgeliğe erişene,
Akı bulana ne mutlu!
- 14 Gümüş kazanmaktansa onu kazanmak daha iyidir.
Onun yararı altından daha çoktur.
- 15 Daha değerlidir mucevherden,
Dileyecisinin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz.
- 16 Sağ elinde uzun ömür,
Sol elinde zenginlik ve onur vardır.
- 17 Yolları sevinç yollarıdır,
Evet, bütün yolları esenliğe çıkarır.
- 18 Bilgelik yaşam ağacıdır ona sarılanlara,
Ne mutlu ona sımsıkı tutunanlara!
- 19 RAB dünyanın temelini bilgelikle attı,
Gökleri akıllıca yerleştirdi.
- 20 Bilgisıyla enginler yarıldı,
Bulutlar suyunu verdi.
- 21 Oğlum, sağlam öğüde, sağıgörüye tutun.
Sakın gözünü ayırama onlardan.

3:4 1Sa.2:26; Luk.2:52 3:7 Rom.12:16 * 3:10 "Tıka basa" ya da "Tahilla".

3:11 Eyü.5:17 3:12 Va.3:19

3:11 İbr.12:5-6

- 22** Onlar sana yaşam verecek
Ve boynuna güzel bir süs olacak.
- 23** O zaman güvenlik içinde yol alırsın,
Sendelemeden.
- 24** Korkusuzca yatar,
Tatlı tatlı uyursun.
- 25** Beklenmedik felaketten,
Ya da kötülerin uğradığı yıkımdan korkma.
- 26** Çünkü senin güvencen RAB'dır,
Tuzağa düşmekten seni O koruyacaktır.
- 27** Elinden geldikçe,
İyiliğe hakkı olanlardan iyiliği esirgeme.
- 28** Elinde varken komşuna,
“Bugün git, yarın gel, o zaman veririm” deme.
- 29** Sana güvenerek yanında yaşayan komşuna
Kötülük tasarlama.
- 30** Sana kötülük etmemiş biriyle
Yok yere çekişme.
- 31** Zorba kişiye imrenme,
Onun yollarından hiçbirini seçme.
- 32** Çünkü RAB sapıklardan tiksün,
Ama doğruların candan dostudur.
- 33** RAB kötülerin evini lanetler,
Doğruların oturduğu yeriyse kutsar.
- 34** RAB alaycılarla alay eder,
Ama alçakgönüllülere lütfeder.
- 35** Bilge kişiler onuru miras alacak,
Akılsızlara yalnız utanç kalacak.

4*Bilgeliğin Üstünlüğü*

- 1** Çocuklarım, babanızın uyarılarına kulak verin.
Dikkat edin ki anlayışlı olasınız.
- 2** Çünkü size iyi ders veriyorum,
Ayrılmayın Öğrettiğimden.
- 3** Ben bir çocukken babamınevinde,
Annemin körpeçik tek yavrusuysken,
- 4** Babam bana şunu öğretti:
“Söylediklerime yürekten sarıl,
Buyruklarımı yerine getir ki yaşayasin.
- 5** Bilgeliği ve aklı sahiplen,
Söylediklerimi unutma, onlardan sapma.
- 6** Bilgelikten ayrılmak, o seni korur.
Sev onu, seni gözetir.
- 7** Bilgelige ilk adım onu sahiplenmektir.
Bütün servetine mal olsa da akla sahip çık.
- 8** Onu el üstünde tut, o da seni yükseltecek,
Ona sarılırsan seni onurlandıracak.
- 9** Başına zarif bir çelenk,

Görkemli bir taç giydirecektir."

- 10 Dinle oğlum, sözlerimi benimse ki,
Uzasin ömrün.
- 11 Seni bilgelik yolunda eğitir,
Doğru yollara yönlertirim.
- 12 Ayakların takılmadan yürüür,
Sürçmeden koşarsın.
- 13 Aldığın terbiyeye sarıl, bırakma,
Onu uygula, çünkü odur yaşamın.
- 14 Kötülerin yoluna ayak basma,
Yürüme alçakların yolunda,
- 15 O yoldan sakın, yakından bile geçme,
Yönüne değiştirip geç.
- 16 Çünkü kötülük etmeden uyuyamaz onlar,
Uykuları kaçar saptımadıkça birilerini.
- 17 Yedikleri ekmeğin kötülüğünü,
İçtikleri şarap zorbalık ürünüdür.
- 18 Oysa doğuların yolu şafak ışığı gibidir,
Giderek öğle güneşinin parlaklığına erişir.
- 19 Kötülerin yoluza zifiri karanlık gibidir,
Neden tökezlediklerini bilmeyler.
- 20 Oğlum, sözlerime dikkat et,
Dediklerime kulak ver.
- 21 Akılından çıkmasnın bunlar,
Onları yüreğinde sakla.
- 22 Çünkü onları bulan için yaşam,
Bedeni için şifadır bunlar.
- 23 Her şeyden önce de yüreğini koru,
Çünkü yaşam ondan kaynaklanır.
- 24 Yalan çıkmasnın ağızından,
Uzak tut dudaklarını sapık sözlerden.
- 25 Gözlerin hep ileriye baksın,
Dosdoğru önüne!
- 26 Gideceğin yolu düzle,
O zaman bütün işlerin sağlam olur.
- 27 Sapma sağa sola,
Ayağını kötülükten uzak tut.

5

Zinaya Karşı Uyarı

- 1 Oğlum, bilgeligime dikkat et,
Akıllica sözlerime kulak ver.
- 2 Böylelikle her zaman sağıgörülü olur,
Dudaklarında bilgiyi korursun.
- 3 Zina eden kadının bal damlalar dudaklarından,
Ağzı daha yumuşaktır zeytinyağından.
- 4 Ama sonu pelinotu kadar acı,
İki ağızlı kılıç kadar keskindir.
- 5 Ayakları ölüme gider,

- Adımları ölüler diyarına ulaşır.
6 Yaşama giden yolu hiç düşünmez,
 Yolları dolaşıktır, ama farkında değil.
7 Oğlum, şimdi beni dinle,
 Ağızımdan çıkan sözlerden ayrılma.
8 Öyle kadınlardan uzak dur,
 Yaklaşma evinin kapısına.
9 Yoksa onurunu başkalarına,
 Yollarını bir gaddara kaptırırsın.
10 Varını yoğunu yer bitirir yabancılardır,
 Emeğin başka birinin evini bayındır kular.
11 Ah çekip iñlersin ömrünün son günlerinde,
 Etin, bedenin tükendiğinde.
12 “Eğitimden neden bu kadar nefret ettim,
 Yüreğim uyarıları neden önemsememi?” dersin.
13 “Öğretmenlerimin sözünü dinlemediğim,
 Beni eğitenlere kulak vermedim.
14 Halkın ve topluluğun arasında
 Tam bir yıkımın eşiğine gelmişim.”
15 Suyu kendi sarnıcından,
 Kendi kuyunun kaynağından iç.
16 Pınarların sokakları,
 Akarsuların meydanları mı sulamalı?
17 Yalnız senin olsun onlar,
 Paylaşma yabancılarla.
18 Çeşmen bereketli olsun
 Ve gençken evlendiğin karınıla mutlu ol.
19 Sevimli bir geyik, zarif bir ceylan gibi,
 Hep seni doyursun memeleri.
 Aşkıyla sürekli coş.
20 Oğlum, neden ahlaksız bir kadına coşasın,
 Neden başka birinin karısını koynuna alasın?
21 RAB insanın tuttuğu yolu gözler,
 Attığı her adımı denetler.
22 Kötü kişiyi kendi suçları ele verecek,
 Günahının kemendi kıskıvrak bağlayacak onu.
23 Aşırı ahmaklığı onu yoldan çıkaracak,
 Terbiyeyi umursamadığı için ölecek.

6*Tuzaklara Dikkat Et!*

- 1** Oğlum, eğer birine kefil oldunsa,
 Onun borcunu yüklenince,
2 Düştünse tuzağa kendi sözlerinle,
 Ağızının sözleriyle yakalandınsa,
3 O kişinin eline düştün demektir.
 Oğlum, şunu yap ve kendini kurtar:
 Git, yere kapan onun önünde,
 Ona yalvar yakar.
4 Gözlerine uyku girmesin,

- Ağrılaşmasın göz kapakların.
 5 Avcının elinden ceylan gibi,
 Kuşbazın elinden kuş gibi kurtar kendini.
- 6 Ey tembel kişi, git, karıncalara bak,
 Onların yaşamından bilgelik öğren.
 7 Başkanları, önderleri ya da yöneticileri olmadığı halde,
 8 Yazın erzaklarını biriktirirler,
 Yiyeceklerini toplarlar biçim mevsiminde.
- 9 Ne zamana dek yatacaksın, ey tembel kişi?
 Ne zaman kalkacaksın uykundan?
 10 "Biraz kestireyim, biraz uyuklayayım,
 Ellerimi kavuşturup şöyle bir uuyuyayım" demeye kalmadan,
 11 Yokluk bir haydut gibi,
 Yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine.
- 12 Ağzında yalanla dolaşan kişi,
 Soysuz ve fesatçıdır.
 13 Göz kirpar, bir sürü ayak oyunu,
 El kol hareketleri yapar,
 14 Ahlaksız yüreğinde kötülük tasarılar,
 Çekişmeler yaratır durmadan.
 15 Bu yüzden ansızın yıkıma uğrayacak,
 Birdenbire çaresizce yok olacak.
 16 RAB'bin nefret ettiği altı şey,
 İğrendiği yedi şey vardır:
 17 Gururlu gözler,
 Yalancı dil,
 Suçsuz kani döken eller,
 18 Düzenbaz yürek,
 Kötülüğe seğerten ayaklar,
 19 Yalan soluyan yalancı tanık
 Ve kardeşler arasında çekişme yaratan kişi.
- Zinaya Karşı Bir Uyarı Daha*
- 20 Oğlum, babanın buyruklarına uy,
 Annenin öğretiklerinden ayrılma.
 21 Bunlar sürekli yüreğinin bağı olsun,
 Tak onları boynuna.
 22 Yolunda sana rehber olacak,
 Seni koruyacaklar yattığın zaman;
 Söylesecekler seninle uyandığında.
 23 Bu buyruklar sana çira,
 Öğretenler ışiktır.
 Eğitici uyarılar yaşam yolunu gösterir.
 24 Seni kötü kadından,
 Başka birinin karısının yaltaklanan dilinden
 Koruyacak olan bunlardır.
 25 Böyle kadınların güzelliği seni ayartmasın,
 Bakışları seni tutsak etmesin.

- 26 Çünkü fahişeye yüzünden insan bir lokma ekmeğe muhtaç kalır*,
Başkasının karısıyla yatmak da kişisinin canına mal olur.
- 27 İnsan koynuna ateş alır da,
Giysisi yanmaz mı?
- 28 Korlar üzerinde yürüür de,
Ayakları kavrulmaz mı?
- 29 Başkasının karısıyla yatan adamın durumu budur.
Böyle bir ilişkiye giren cezasız kalmaz.
- 30 Açı hırsız karnını doyurmak için çalıyorrsa,
Kimse onu hor görmez.
- 31 Ama yakalanırsa, çaldığının yedi katını ödemek zorunda;
Varını yoğunu vermek anlamına gelse bile.
- 32 Zina eden adam sağduyudan yoksundur.
Yaptıklarıyla kendini yok eder.
- 33 Payına düşen dayak ve onursuzluktur,
Asla kurtulamaz utançtan.
- 34 Çünkü kıskançlık kocanın öfkesini azdırır,
Öç alırken acımasız olur.
- 35 Hiçbir fidye kabul etmez,
Gönlünü alamazsin armağanların çokluğuyla.

7

- 1 Oğlum, sözlerimi yerine getir,
Aklında tut buyruklarımı.
- 2 Buyruklarımı yerine getir ki, yaşayasin.
Öğrettiklerimi gözünün bebeği gibi koru.
- 3 Onları yüzük gibi parmaklarına geçir,
Yüreğinin levhasına yaz.
- 4 Bilgeliğe, "Sen kızkardeşimsin",
Akla, "Akrabamsın" de.
- 5 Zina eden kadından,
Yaltaklanan ahlaksız kadından seni koruyacak olan bunlardır.
- 6 Evimin penceresinden,
Kafesin ardından dışarıyı seyrederken,
- 7 Bir sürü toy gencin arasında,
Sağduyudan yoksun bir delikanlı çarptı gözüme.
- 8-9 Akşam üzeri, alaca karanlıkta,
Akşam karanlığı çökerken,
O kadının oturduğu sokağa saptığını,
Onun evine yöneldiğini gördüm.
- 10 Derken kadın onu karşıladı,
Fahişeye kılığıyla sinsice.
- 11 Yaygaracı, dik başlı biriymi kadın.
Bir an bile durmaz evde.
- 12 Kâh sokakta, kâh meydanlardadır.
Sokak başlarında pusuya yatar.
- 13 Delikanlıyı tutup öptü,

* 6:26 "Çünkü fahişeye yüzünden insan bir lokma ekmeğe muhtaç kalır" ya da "Çünkü fahişenin ücreti ancak bir somun ekmektir".

- Yüzü kızarmadan ona şöyle dedi:
- ¹⁴ “Esenlik kurbanlarımı kesmek zorundaydım,
Adak sözümü bugün yerine getirdim.
- ¹⁵ Bunun için seni karşılamaya, seni aramaya çıktım,
İşte buldum seni!
- ¹⁶ Dösegime Mısır ipliğiinden dokunmuş
Renkli örtüler serdim.
- ¹⁷ Yatağıma mür, öd
Ve tarçın serptim.
- ¹⁸ Haydi gel, sabaha dek doya doya sevişelim,
Aşktan zevk alalım.
- ¹⁹ Kocam evde değil,
Uzun bir yolculuğa çıktı.
- ²⁰ Yanına para torbasını aldı,
Dolunaydan önce eve dönmeyecek.”
- ²¹ Onu bir sürü çekici sözlerle baştan çıkardı,
Tatlı diliyle peşinden sürüklendi.
- ²² Kesimevine götürülen öküz gibi
Hemen izledi onu delikanlı;
Tuzağa düşen geyik gibi,
- ²³ Ciğerini bir ok delene kadar;
Kapana koşan bir kuş gibi,
Bunun yaşamına mal olacağını bilmeden.
- ²⁴ Çocuklarım, şimdi dinleyin beni,
Kulak verin söylediklerime,
- ²⁵ Sakın o kadına gönül vermeyin,
Onun yolundan gitmeyin.
- ²⁶ Yere serdiği bir sürü kurbanı var,
Öldürüdüğü kişilerin sayısı pek çok.
- ²⁷ Ölüler diyarına giden yoldur onun evi,
Ölüm odalarına götürür.

8*Bilgeliğe Kulak Ver*

- ¹ Bilgelik çağrıyor,
Akıl sesini yükseltiyor.
- ² Yol kenarındaki tepelerin başında,
Yolların birleştiği yerde duruyor o.
- ³ Kentin girişinde, kapıların yanında,
Sesini yükseltiyor:
- ⁴ “Ey insanlar, size sesleniyorum,
Çağrım insan soyunadır!
- ⁵ Ey bön kişiler, ihtiyath olmayı öğrenin;
Sağduyulu olmayı öğrenin, ey akılsızlar!
- ⁶ Söylediğim yetkin sözleri dinleyin,
Ağzımı doğruları söylemek için açarım.
- ⁷ Ağzım gerceği duyurur,
Çünkü dudaklarım kötülükleten iğrenir.
- ⁸ Ağzımdan çıkan her söz doğrudur,

- Yoktur eğri ya da sapık olanı.
- ⁹ Apaçıkta hepisi anlayana,
Bilgiye erişen, doğruluğunu bilir onların.
- ¹⁰ Gümüş yerine terbiyeyi,
Saf altın yerine bilgiyi edinin.
- ¹¹ Çünkü bilgelik mücevherden değerlidir,
Dilediğin hiçbir şey onunla kiyaslanamaz.
- ¹² Ben bilgelik olarak ihtiyatı kendime konut edindim.
Bilgi ve sağgörü bendedir.
- ¹³ RAB'den korkmak kötülükten nefret etmek demektir.
Kibirden, küstahlıktan,
Kötü yoldan, sapık ağızdan nefret ederim.
- ¹⁴ Öğüt ve sağlam karar bana özgürdür.
Akıl ve güç kaynağı benim.
- ¹⁵ Krallar sayemde eğemenlik sürer,
Hükümdarlar adil kurallar koyar.
- ¹⁶ Önderler, adaletle yöneten soylular
Sayemde yönetirler.
- ¹⁷ Beni sevenleri ben de severim,
Gayrette arayan beni bulur.
- ¹⁸ Zenginlik ve onur,
Kalıcı değerler ve bolluk bendedir.
- ¹⁹ Meyvem altından, saf altından,
Ürünüm seçme gümüşten daha iyidir.
- ²⁰ Doğruluk yolunda,
Adaletin izinden yürütüm.
- ²¹ Böylelikle, beni sevenleri servet sahibi yapar,
Hazinelerini doldururum.
- ²² RAB yaratma işine başladığında
İlk beni yarattı,
- ²³ Dünya var olmadan önce,
Ta başlangıçta, öncesizlikte yerimi aldım.
- ²⁴ Enginler yokken,
Suları bol pınarlar yokken doğdum ben.
- ²⁵⁻²⁶ Dağlar daha oluşmadan,
Tepeler belirmeden,
RAB dünyayı, kırları
Ve dünyadaki toprağın zerresini yaratmadan doğdum.
- ²⁷ RAB gökleri yerine koyduğunda oradaydım,
Engin denizleri ufukla çevirdiğinde,
- ²⁸ Bulutları oluşturduğunda,
Denizin kaynaklarını güçlendirdiğinde,
- ²⁹ Sular buyruğundan öte geçmesinler diye
Denize sınır çizdiğinde,
Dünyanın temellerini pekiştirdiğinde,
- ³⁰ Baş mimar olarak O'nun yanındaydım.
Gün be gün sevinçle dolup taştım,
Huzurunda hep coştum.

- 31 O'nun dünyası mutluluğum,
İnsanları sevincimi.
32 Çocuklarım, şimdi beni dinleyin:
Yolumu izleyenlere ne mutlu!
33 Uyarılarımı dinleyin ve bilge kişiler olun,
Görmezlikten gelmeyin onları.
34 Beni dinleyen,
Her gün kapımı gözleyen,
Kapının eşiğinden ayrılmayan kişiye ne mutlu!
35 Çünkü beni bulan yaşam bulur
Ve RAB'bin beğenisini kazanır.
36 Beni gözardı edense kendine zarar verir,
Benden nefret eden, ölümü seviyor demektir."

9

Bilgeliği mi, Akılsızlığı mı Seveceksin?

- 1 Bilgelik kendi evini yaptı,
Yedi direğini yonttu.
2 Hayvanlarını kesti,
Şarabını hazırlayıp sofrasını kurdu.
3 Kentin en yüksek noktalarına gönderdiği
Hizmetçileri aracılığıyla herkesi çağırıyor:
4-5 "Kim safsa buraya gelsin" diyor.
Sağduyudan yoksun olanlara da,
"Gelin, yiyeceklerimi yiycin,
Hazırladığım şaraptan için" diyor.
6 "Saflığı bırakın da yaşayın,
Aklin yolunu izleyin.
7 "Alayçıyı paylayan aşağılanmayı hak eder,
Kötü kişiyi azarlayan hakarete uğrar.
8 Alayçıyı azarlama, yoksa senden nefret eder.
Bilge kişiyi azarlasan, seni sever.
9 Bilge kişiyi eğitersen
Daha bilge olur,
Doğru kişiye öğretersen bilgisini artırır.
10 RAB korkusudur bilgeligin temeli.
Akıl Kutsal Olan'ı tanımaktır.
11 Benim sayemde günlerin çoğalacak,
Ömrüne yıllar katılacak.
12 Bilgeysen, bilgelığının yararı sanadır,
Alaycı olursan acısını yalnız sen çekersin."
13 Akılsız kadın yaygaracı
Ve saftır, hiçbir şey bilmez.
14-15 Evinin kapısında,
Kentin en yüksek yerinde bir iskemleye oturur;
Yoldan geçenleri,
Kendi yollarından gidenleri çağırmak için,

- 16 "Kim safsa buraya gelsin" der.
Sağduyudan yoksun olanlara da,
- 17 "Çalıntı su tatlı,
Gizlice yenen yemek lezzetlidir" der.
- 18 Ne var ki, evine girenler ölüme gittiklerini,
Ona konuk olanlar
Ölüler diyarının dibine indiklerini bilmezler.

10*Doğrulukla Kötülüğün Karşılaştırılması*

- ¹ Süleyman'ın özdeyişleri:
Bilge çocuk babasını sevindirir,
Akılsız çocuk annesini üzeri.
- ² Haksızca kazanan servetin yararı yoktur,
Ama doğruluk ölümden kurtarır.
- ³ RAB doğru kişiyi aç komaz,
Ama kötülerin isteğini boşça çıkarır.
- ⁴ Tembel eller insanı yoksullaştırır,
Çalışkan el zengin eder.
- ⁵ Akı başında evlat ürünü yazın toplar,
Hasatta uyuyansa ailesinin yüzkarasıdır.
- ⁶ Bereket doğru kişinin başına yağar,
Kötülerse zorbalıklarını söyle gizler.
- ⁷ Doğrular övgüyle,
Kötüler nefretle anılır.
- ⁸ Bilge kişi buyrukları kabul eder,
Çenesi düşük ahmaksa yıkıma uğrar.
- ⁹ Dürüst kişi güvenlik içinde yaşar,
Ama hileli yoldan giden açığa vurulacaktır.
- ¹⁰ Sinsice göz kirpan, acılara neden olur.
Çenesi düşük ahmak da yıkıma uğrar*.
- ¹¹ Doğru kişinin ağızı yaşam pınarıdır,
Kötülerse zorbalıklarını söyle gizlerler.
- ¹² Nefret çekmeyi azdırır,
Sevgi her suçu bağışlar.
- ¹³ Akıllı kişinin dudaklarından bilgelik akar,
Ama sağduyudan yoksun olan sırtına kötek yer.
- ¹⁴ Bilge kişi bilgi biriktirir,
Ahmağın ağızıyla onu yıkıma yaklaştırır.
- ¹⁵ Zenginin serveti onun kalesidir,
Fakirin yoksulluğu ise onu yıkıma götürür.
- ¹⁶ Doğru kişinin ücreti yaşamadır,
Kötünün geliriye kendisine cezadır.
- ¹⁷ Terbiyeye kulak veren yaşam yolunu bulur.
Uyarıları reddedense başkalarını yoldan saptırır.
- ¹⁸ Nefretini gizleyen kişinin dudakları yalancıdır.
İftira yayan akılsızdır.
- ¹⁹ Çok konuşanın günahı eksik olmaz,

* **10:10** Masoretik metin "Çenesi düşük ahmak da yıkıma uğrar" (bkz.10:8), Septuaginta "Cesaretle azarlayansa esenlik sağlar". **10:12** Yak.5:19-20; 1Pe.4:8

- Sağduyulu kişiye dilini tutar.
 20 Doğru kişinin dili saf gümüş gibidir,
 Kötünün niyetleriye degersizdir.
 21 Doğru kişinin sözleri birçoklarını besler,
 Ahmaklarsa sağduyu yoksunluğundan ölü.
 22 RAB'bin bereketidir kişiye zengin eden,
 RAB buna dert katmaz.
 23 Kötülük akılsızlar için eğlence gibidir.
 Akı başında olanlar içinde bilgelik aynı şeydir.
 24 Kötü kişinin korktuğu başına gelir,
 Doğru kişiye dileğine erişir.
 25 Kasırga gelince kötü kişiyi silip götürür;
 Ama doğru kişi sonsuza dek ayakta kalır.
 26 Dişler için sirke,
 Gözler için duman neyse,
 Tembel ulak da kendisini gönderen için öyledir.
 27 RAB korkusu ömrü uzatır,
 Kötülerin yıllarıysa kısadır.
 28 Doğrunun umudu onu sevindirir,
 Kötünün bekentileriye boşça çıkar.
 29 RAB'bin yolu dürüst için sığınak,
 Fesatçı içinde yıkımdır.
 30 Doğru kişi hiçbir zaman sarsılmaz,
 Ama kötüler ülkede kalamaz.
 31 Doğru kişinin ağızı bilgelik üretir,
 Sapık dilse kesilir.
 32 Doğru kişinin dudakları söylenecek sözü bilir,
 Kötünün ağızındansa sapık sözler çıkar.

11

- ¹ RAB hileli teraziden iğrenir,
 Hilesiz tartıdansa hoşnut kalır.
² Küstahlığın ardından utanç gelir,
 Ama bilgelik alçakgönüllülerdedir.
³ Erdemlinin dürüstlüğü ona yol gösterir,
 Hainin yalancılığsa yıkıma götürür.
⁴ Gazap günü servet işe yaramaz,
 Oysa doğruluk ölümünden kurtarır.
⁵ Dürüst insanın doğruluğu onun yolunu düzler,
 Kötü kişiye kötülüğü yüzünden yıkılıp düşer.
⁶ Erdemlinin doğruluğu onu kurtarır,
 Ama haini kendi hırsı ele verir.
⁷ Kötü kişi öldüğünde umutları yok olur,
 Güvendiği güç de biter.
⁸ Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur,
 Onun yerine sıkıntıyı kötü kişi çeker.
⁹ Tanrısız kişi başkalarını ağızıyla yıkıma götürür,
 Oysa doğrular bilgi sayesinde kurtulur.
¹⁰ Doğruların başarısına kent bayram eder,
 Kötülerin ölümüne sevinç çığlıklar atılır.

- 11** Dürüstlerin kutsamıyla kent gelişir,
Ama kötülerin ağızı kenti yerle bir eder.
- 12** Başkasını küçük gören sağduyudan yoksundur,
Akıllı kişiye dilini tutar.
- 13** Dedikoducu sırları saklayamaz,
Oysa güvenilir insan sırdaş olur.
- 14** Yol göstereni olmayan ulus düşer,
Danışmanı bol olan zaferde gider.
- 15** Yabancıya kefil olan mutlaka zarar görür,
Kefaletten kaçınan güvenlik içinde yaşıar.
- 16** Sevecen kadın onur*,
Zorbalarsa yalnızca servet kazanır.
- 17** İyilikseverin yararı kendinedir,
Gaddarsa kendi başına bela getirir.
- 18** Kötü kişinin kazancı aldatıcıdır,
Doğruluk ekenin ödülüyse güvenlidir.
- 19** Yürekten doğru olan yaşama kavuşur,
Kötülüğün ardından giden ölümünü hazırlar.
- 20** RAB sapık yürekli deniğenir,
Dürüst yaşayandan hoşnut kalır.
- 21** Bilin ki, kötü kişi cezasız kalmaz,
Doğruların soyuya kurtulur.
- 22** Sağduyudan yoksun kadının güzelliği,
Domuzun burnundaki altın halkaya benzer.
- 23** Doğruların isteği hep iyilikle sonuçlanır,
Kötülerin umutlarıysa gazapla.
- 24** Eliaçık olan daha çok kazanır,
Hak yiyenin sonuya yoksulluktur.
- 25** Cömert olan bolluğa erecek,
Başkasına su verene su verilecek.
- 26** Halk buğday istifleyeni lanetler,
Ama buğday satanı kutsar.
- 27** İyiliği amaç edinen beğenisi kazanır,
Kötülüyü amaç edinense kötüüğe uğrar.
- 28** Zenginliğine güvenen tepetaklak gidecek,
Oysa doğrular dalındaki yaprak gibi gelisecek.
- 29** Ailesine sıkıntı çektiрен mirası yeldir;
Ahmaklar da bilgelerin kulu olur.
- 30** Doğru kişinin işleri yaşam ağacının meyvesine benzer,
Bilge kişi insanları kazanır.
- 31** Bu dünyada doğru kişi bile cezalandırılırsa,
Kötülerle günahlıların cezalandırılacağı kesindir.

12

- 1** Terbiye edilmeyi seven bilgiyi de sever,
Azarlanmaktan nefret eden budaladır.

* **11:16** "Onur" sözcüğünden sonra Septuaginta'da şu tümceler geçiyor: "Ama doğruluktan nefret eden kadın onursuzluk tahtıdır. Tembellere servetten yoksun olur." **11:31** 1Pe.4:18

- 2** İyi kişi RAB'bin lütfuna erer,
Ama düzenbazı RAB mahküm eder.
- 3** Kötülük kişiyi güvenliğe kavuşturmaz,
Ama doğruların kökü kazılamaz.
- 4** Erdemli kadın kocasının tacıdır,
Edepsiz kadınsa kocasını yer bitirir.
- 5** Doğruların tasarıları adil,
Kötülerin öğütleri aldatıcıdır.
- 6** Kötülerin sözleri ölüm tuzağıdır,
Doğruların konuşmasıyla onları kurtarır.
- 7** Kötüler yıkılıp yok olur,
Doğru kişinin evi ayakta kalır.
- 8** Kişi sağıduyu oranında övülür,
Çarpık düşünceliye küçümsenir.
- 9** Kôle sahibi olup aşağılanan
Büyüklük taslayıp ekmeğe muhtaç olandan yeğdir.
- 10** Doğru kişi hayvaniyla ilgilenir,
Ama kötüünün sevecenliği bile zalmcedir.
- 11** Toprağını işleyenin ekmeği bol olur,
Hayal peşinde koşansa sağduyudan yoksundur.
- 12** Kötü kişi kötülerin ganimetini ister,
Ama doğru kişilerin kökü ürün verir.
- 13** Kötü kişinin günahlı sözleri kendisi için tuzaktır,
Ama doğru kişi sıkıntıyı atlatır.
- 14** İnsan ağızının ürünüyle iyiliğe doyar,
Elinin emeğine göre de karşılığını alır.
- 15** Ahmağın yolu kendi gözünde doğrudur,
Bilge kişiye öğüde kulak verir.
- 16** Ahmak sınırlendigini hemen belli eder,
Ama ihtiyatlı olan aşağılanmaya aldırmaz.
- 17** Dürüst tanık doğruya söyle,
Yalancı tanıksa hile solur.
- 18** Düşünmeden söylenen sözler kılıç gibi keser,
Bilgelerin diliyse şifa verir.
- 19** Gerçek sözler sonsuza dek kalıcıdır,
Oysa yalanın ömrü bir anlıktır.
- 20** Kötülük tasarlayanın yüreği hileci,
Barıştı öğütleyenin yüreği sevinçlidir.
- 21** Doğru kişiye hiç zarar gelmez,
Kötünün başıysa beladan kurtulmaz.
- 22** RAB yalancı dudaklardan iğrenir,
Ama gerçeğe uyanlardan hoşnut kalır.
- 23** İhtiyathı kişi bilgisini kendine saklar,
Oysa akulsızın yüreği ahmaklığını ilan eder.
- 24** Çalışkanların eli egemenlik sürer,
Tembellikse kölelige götürür.
- 25** Kaygılı yürek insanı çökertir,
Ama güzel söz sevindirir.
- 26** Doğru kişi arkadaşa da yol gösterir,
Kötünün tuttuğu yolsa kendini saptırır.

- 27** Tembel kişi işini bitirmez*,
Oysa çalışkan değerli bir servet kazanır.
28 Doğru yol yaşam kaynağıdır,
Bu yol ölümsüzlüğe götürür.

13

- 1** Bilge kişi terbiye edilmeyi sever,
Alayçı kişi azarlansa da aldmaz.
2 İyi insan ağzından çıkan sözler için ödüllendirilir,
Ama hainlerin soluduğu zorbalıktır.
3 Dilini tutan canını korur,
Ama boşgazın sonu yıkımdır.
4 Tembel canının çektiğini elde edemez,
Çalışkanın istekleriye tümüyle yerine gelir.
5 Doğru kişi yalandan nefret eder,
Kötünün sözleriye içrençtir, yüzkarasıdır.
6 Doğruluk dürüst yaşıyanı korur,
Kötülük günahkârı yıkar.
7 Kimi hiçbir şeyi yokken kendini zengin gösterir,
Kimi serveti çokken kendini yoksul gösterir.
8 Kişinin serveti gün gelir canına fidye olur,
Oysa yoksul kişi tehdide aldmaz.
9 Doğruların ışığı parlak yanar,
Kötülerin çırası söner.
10 Kibirden ancak kavga çıkar,
Öğüt dinleyense bilgedir.
11 Havadan kazanılan para yok olur,
Azar azar biriktirenin serveti çok olur.
12 Ertelenen umut hayal kırıklığına uğratır,
Yerine gelen dilekse yaşam verir.
13 Uyarılara kulak asmayan bedelini öder,
Buyruklaşa saygılı olansa ödülünü alır.
14 Bilgelerin öğretikleri yaşam kaynağıdır,
İnsanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.
15 Sağıduyu davranış saygınlık kazandırır,
Hainlerin yoluysa yıkıma götürür*.
16 İhtiyatlı kişi işini bilerek yapar,
Akılsız kişiyse ahmaklığını sergiler.
17 Kötü ulak belaya düşer,
Güvenilir elçiye şifa getirir.
18 Terbiye edilmeye yanaşmayanı
Yokluk ve utanç bekliyor,
Ama azara kulak veren onurlandırılır.
19 Yerine getirilen dilek mutluluk verir.
Akılsız kötülükten uzak kalamaz.
20 Bilgelerle oturup kalkan bilge olur,
Akılsızlarla dost olansa zarar görür.

* **12:27** “İşini bitirmez”: İbranice “Avını pişirmez”. * **13:15** Septuaginta, Süryanice, Vulgata “Yıkıma götürür”, Masoretik metin “Sürer” ya da “Çetindir”.

- 21 Günahkârin peşini felaket bırakmaz,
Doğruların ödülüyse gönençtir.
- 22 İyi kişi torunlarına miras bırakır,
Günahkârin servetiyle doğru kişiye kalır.
- 23 Yoksulun tarlası bol ürün verebilir,
Ama haksızlık bunu alıp götürür.
- 24 Oğlundan değneği esirgeyen, onu sevmiyor demektir.
Seven baba özenle[†] terbiye eder.
- 25 Doğru kişinin yeterince yiyeceği vardır,
Kötünün karnıysa aç kalır.

14

- 1 Bilge kadın evini yapar,
Ahmak kadın evini kendi eliyle yıkar.
- 2 Doğru yolda yürüyen, RAB'den korkar,
Yoldan sapan, RAB'bi hor görür.
- 3 Ahmağın sözleri sırtına kötektir,
Ama bilgenin dudakları kendisini korur.
- 4 Öküz yoksa yemlik boş kalır,
Çünkü bol ürünü sağlayan öküzün gücüdür.
- 5 Güvenilir tanık yalan söylemez,
Yalancı tanıksa yalan solor.
- 6 Alayçı bilgeliği arasa da bulamaz,
Akıllı içinde bilgi edinmek kolaydır.
- 7 Akılsız kişiden uzak dur,
Çünkü sana öğretebilecek bir şeyi yok.
- 8 İhtiyatlı kişinin bilgeliği, ne yapacağını bilmektir,
Akılsızların ahmaklığıyla aldanmaktadır.
- 9 Ahmaklar suç sunusuyla^{*} alay eder,
Dürüstler ise iyi niyetlidir.
- 10 Yürek kendi acısını bilir,
Sevinciniye kimse paylaşmaz.
- 11 Kötü kişinin evi yerle bir edilecek,
Doğru kişinin konutuysa bayındır olacak.
- 12 Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür,
Ama sonu ölümdür.
- 13 Gülerken bile yürek sizlayabilir,
Sevinç bitince acı yine görünebilir.
- 14 Yüreği doncen olan tuttuğu yolu,
İyi kişi de yaptıklarının ödülünü alacaktır.
- 15 Saf kişi her söze inanır,
İhtiyatlı olansa attığı her adımı hesaplar.
- 16 Bilge kişi korktuğu için kötülükten uzaklaşır,
Akılsızsa büyülüklük taslayıp kendine güvenir.
- 17 Çabuk öfkelenen ahmakça davranışır,
Düzenbazdan herkes nefret eder.
- 18 Saf kişilerin mirası akılsızlıklı,

[†] 13:24 "Özenle" ya da "Zamanında" veya "Erkenden".^{*} 14:9 "Suç sunusuyla" ya da "Suçla".

- İhtiyatlı kişilerin tacı ise bilgidir.
- ¹⁹ Alçaklar iyilerin önünde,
Kötüler doğruların kapısında eğilirler.
- ²⁰ Komşusu bile yoksulu sevmez,
Oysa zenginin dostu çoktur.
- ²¹ Komşuyu hor görmek.gunahtar,
Ne mutlu mazluma lütfedene!
- ²² Kötülük tasarlayan yolunu şaşırmasız mı?
Oysa iyilik tasarlayan sevgi ve sadakat kazanır.
- ²³ Her emek kazanç getirir,
Ama boş laklı yoksulluğa götürür.
- ²⁴ Bilgelerin tacı servetleridir,
Akılsızlarsa ahmaklıklarıyla tanınır[†].
- ²⁵ Dürüst tanık can kurtarır,
Yalancı tanık aldatıcıdır.
- ²⁶ RAB'den korkan tam güvenliktedir,
RAB onun çocuklarına da sığınak olacaktır.
- ²⁷ RAB korkusu yaşam kaynağıdır,
İnsanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.
- ²⁸ Kralın yüceliği halkın çokluğuna bağlıdır,
Halk yok olursa hükümdar da mahvolur.
- ²⁹ Geç öfkelenen akıllıdır,
Çabuk sinirlenen ahmaklığını gösterir.
- ³⁰ Huzurlu yürek bedenin yaşam kaynağıdır,
Hırs ise insanı için için yer bitirir.
- ³¹ Muhtacı ezen, Yaradanı'nı hor görüyor demektir.
Yoksula acıyanca Yaradanı' yükseltir.
- ³² Kötü kişi uğradığı felaketle yıkılır,
Doğru insanın ölümde bile sığınacak yeri var.
- ³³ Bilgelik akıllı kişinin yüreğinde barınır,
Akılsızlar arasında bile kendini belli eder.
- ³⁴ Doğruluk bir ulusу yükseltir,
Oysa günah herhangi bir halk için utançtır.
- ³⁵ Kral sağduyulu kulunu beğenir,
Utanç getirene öfkelenir.

15

- ¹ Yumuşak yanıt gazabı yataştırır,
Oysa yaralayıçı söz öfkeyi alevlendirir.
- ² Bilgenin dili bilgiyi iyi kullanır,
Akılsızın ağızındaki ahmaklık akar.
- ³ RAB'bin gözü her yerde olanı görür,
Kötüler de iyileri de gözler.
- ⁴ Okşayıcı dil yaşam verir*,
Çarpık dilse ruhu yaralar.
- ⁵ Ahmak babasının uyarılarını küçümser,
İhtiyatlı kişi azara kulak verir.

[†] **14:24** “Akılsızlarsa ahmaklıklarıyla tanınır” ya da “Akılsızların çelengiye ahmaklıktır”.
“Yaşam verir”: İbranice “Yaşam ağaç”. ^{*} **15:4**

- 6 Doğru kişinin evi büyük hazine gibidir,
Kötünün geliriye sıkıntı kaynağıdır.
- 7 Bilgelerin dudakları bilgi yayar,
Ama aklısızların yüregi öyle değildir.
- 8 RAB kötülerin kurbanından iğrenir,
Ama doğruların duası O'nu hoşnut eder.
- 9 RAB kötü kişinin yolundan iğrenir,
Doğruluğun ardından gideni sever.
- 10 Yoldan sapan şiddetle cezalandırılır
Ve azarlanmaktan nefret eden ölüme gider.
- 11 RAB, ölüm ve yıkım diyarında olup biteni bilir,
Nerde kaldı ki insanın yüregi!
- 12 Alayçı kişi azarlanmaktan hoşlanmaz,
Bilgelere gidip danışmaz.
- 13 Mutlu yürek yüzü neşelendirir,
Acılı yürek ruhu ezer.
- 14 Akıllı yürek bilgi arar,
Akılsızın ağzıyla ahmaklıkla beslenir.
- 15 Mazlumun bütün günleri sıkıntı doludur,
Mutlu bir yürekse sahibine sürekli ziyalettir.
- 16 Yoksul olup RAB'den korkmak,
Zengin olup kaygı içinde yaşamaktan yeğdir.
- 17 Sevgi dolu bir ortamdaki sebze yemeği,
Nefret dolu bir ortamdaki besili danadan yeğdir.
- 18 Huysuz kişi çekisme yaratır,
Sabırlı kişi kavgayı yataştırır.
- 19 Tembelin yolu dikenli çit gibidir,
Doğrunun yoluysa ana caddeye benzer.
- 20 Bilge çocuk babasını sevindirir,
Akılsız çocuğu annesini küçümser.
- 21 Sağduyudan yoksun kişi ahmaklığıyla sevinir,
Ama akıllı insan dürüst bir yaşam sürer.
- 22 Karşılıklı danışılmazsa tasarılar boşça çıkar,
Danışmanların çöküğüyle başarıya ulaşılır.
- 23 Uygun yanıt sahibini mutlu eder,
Yerinde söylenen söz ne güzeldir!
- 24 Sağduyulu kişi yukarıya, yaşama giden yoldadır,
Bu da ölüler diyarına inmesini örler.
- 25 RAB kibirlinin evini yıkar,
Dul kadının sınırlını korur.
- 26 RAB kötüünün tasarılarından iğrenir,
Temiz düşüncelerden hoşnut kalır[†].
- 27 Kazanca düşkün kişi kendi evine sıkıntı verir,
Rüşvetten nefret edense rahat yaşıar.
- 28 Doğru kişinin aklı yanıtını iyi tartar,
Kötünün ağızı kötülük saçar.
- 29 RAB kötülerden uzak durur,
Oysa doğruların duasını duyar.
- 30 Gülen gözler yüregi sevindirir,

[†] 15:26 "Temiz düşüncelerden hoşnut kalır" ya da "Tatlı sözler temizdir".

İyi haber bedeni ferahlatır.

³¹ Yaşam veren uyarıları dinleyen,
Bilgeler arasında konaklar.

³² Terbiyeden kaçan kendine zarar verir,
Azara kulak verense sağduyu kazanır.

³³ RAB korkusu bilgelik öğretir,
Alçakgönüllülük de onurun önkoşuludur.

16

¹ İnsan akıyla çok şey tasarlayabilir,
Ama dilin vereceği yanıt RAB'dendir.

² İnsan her yaptığı temiz sanır,
Ama niyetlerini tartan RAB'dır.

³ Yapacağın işleri RAB'be emanet et,
O zaman tasarılarının gerçekleşir.

⁴ RAB her şeyi amacına uygun yapar,
Kötü kişinin yıkım gününü de O hazırlar.

⁵ RAB yüreği küstah olandan iğrenir,
Bilin ki, öyleleri cezasız kalmaz.

⁶ Sevgi ve bağlılık suçları bağışlatır,
RAB korkusu insanı kötülükten uzaklaştırır.

⁷ RAB kişinin yaşayışından hoşnutsa
Düşmanlarını bile onunla bariştirır.

⁸ Doğrulukla kazanulan az şey
Haksızlıklı kazanulan büyük gelirden iyidir.

⁹ Kişi yüreğinde gideceği yolu tasarlar,
Ama adımlarını RAB yönlendirir.

¹⁰ Tanrı buyruklarını kralın ağızıyla açıklar,
Bu nedenle kral adaleti çiğnememelidir.

¹¹ Doğru terazi ve baskül RAB'bindir,
Bütün tartı ağırlıklarını O belirler.

¹² Krallar kötülükten iğrenir,
Çünkü tahtın güvencesi adalettir.

¹³ Kral doğru söyleyenden hoşnut kalır,
Dürüst konuşanı sever.

¹⁴ Kralın öfkesi ölüm habercisidir,
Ama bilge kişi onu yataştırır.

¹⁵ Kralın yüzü gülüyorrsa, yaşam demektir.
Lütfu son yağmuru getiren bulut gibidir.

¹⁶ Bilgelik kazanmak altından daha değerlidir,
Akla sahip olmak da gümüşe yeğlenir.

¹⁷ Dürüstlerin tuttuğu yol kötülükten uzaklaştırır,
Yoluna dikkat eden, canını korur.

¹⁸ Gururun ardından yıkım,
Kibirli ruhun ardından da düşüş gelir.

¹⁹ Mazlumlar arasında alçakgönüllü biri olmak,
Kibirlilerle çapul mali paylaşmaktan iyidir.

²⁰ Öğüde kulak veren başarıya ulaşır,
RAB'be güvenen mutlu olur.

- 21 Bilge yürekli'lere akıllı denir,
 Tatlı söz ikna gücünü artırır.
 22 Sağduyu, sahibine yaşam kaynağı,
 Ahmaklık'a ahmaklara cezadır.
 23 Bilgenin aklı diline yön verir,
 Dudaklarının ikna gücünü artırır.
 24 Hoş sözler petek balı gibidir,
 Cana tatlı ve bedene şifadır.
 25 Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür,
 Ama sonu ölümdür.
 26 Emekçinin iştahıdır onu çalıştırın,
 Çünkü açlığı onu kamçılardır.
 27 Alçaklar başkalarına kötülük tasarılar,
 Konuşmaları kavurucu ateş gibidir.
 28 Huysuz kişi çekişmeyi körückler,
 Dedikoducu can dostları ayırrı.
 29 Zorba kişi başkalarını ayartır
 Ve onları olumsuz yola yönlendir.
 30 Göz kırmak düzenbazlığı,
 Sinsi gülückler kötülüğe işaretdir.
 31 Ağarmış saçlar onur tacıdır,
 Doğru yaşayışla kazanılır.
 32 Sabırlı kişi yiğitten üstündür,
 Kendini denetleyen de kentler fethedenden üstündür.
 33 İnsan kura atar,
 Ama her kararı RAB verir.

17

- 1 Huzur içinde kuru bir lokma,
 Kavga ve ziyafet dolu evden iyidir.
 2 Sağduyulu köle,
 Ailesini utanca sokan oğula egemen olur
 Ve kardeşlerle birlikte mirastan pay alır.
 3 Altın ocakta, gümüş potada artırlır,
 Yüreği arıtansa RAB'dır.
 4 Kötü kişi fesat yüklü dudakları dinler,
 Yalançı da yıkıcı dile kulak verir.
 5 Yoksulla alay eden, onu yaratana hor görür.
 Felakete sevinen cezasız kalmaz.
 6 Torunlar yaşılıların tacıdır,
 Çocukların övüncü anne babalarıdır.
 7 Kurumlu sözler ahmağa nasıl yakışmazsa,
 Soyluya da yalancı dudaklar hiç yakışmaz.
 8 Sahibinin gözünde rüşvet bir tılsımdır.
 Ne yapsa başarılı olur.
 9 Sevgi isteyen kişi suçları bağışlar,
 Ölayı diline dolayansa can dostları ayırrı.
 10 Akıllı kişiyi azarlamak,
 Akılsızca yüz darbe vurmaktan etkilidir.

- 11** Kötü kişi ancak başkaldırmaya eğilimlidir,
Ona gönderilecek ulak acımasız olacaktır.
- 12** Azgınlığı üstünde bir akılsızla karşılaşmak,
Yavrularından edilmiş dişi ayıyla karşılaşmaktan beterdir.
- 13** İyiliğin karşılığını kötüülkle ödeyenin
Evinden kötüük eksik olmaz.
- 14** Kavgaın başlangıcı su sızıntısına benzer,
Bir patlamaya yol açmadan çekışmeyi bırak.
- 15** Kötüyü aklayan da, doğruya mahkûm eden de
RAB'bi tiksindirir.
- 16** Akılsız biri bilgelik satın almak için niye para harcasın?
Zaten sağıduyan yoksun!
- 17** Dost her zaman sever,
Kardeş sıkıntılı gündे belli olur.
- 18** Sağıduyan yoksun kişi el sıkışıp
Başkasına kefil olur.
- 19** Başkaldırayı seven kavgayı sever,
Kapısını yüksek yapan yıkımına davetiye çıkarır.
- 20** Sapık yürekli kişi iyilik beklememeli.
Diliyle aldatan da belaya düşer.
- 21** Akılsız kendisini doğurana derttir,
Ahmağınbabası sevinç nedir bilmez.
- 22** İç ferahlığı sağlık getirir,
Ezik ruh ise bedeni yıpratır.
- 23** Kötü kişi adaleti sapıtmak için
Gizlice rüşvet alır.
- 24** Akıllı kişi gözünü bilgelikten ayırmaz,
Akılsızın gözüse hep sağda soldadır.
- 25** Akılsız çocuk babasına üzüntü,
Annesine acı verir.
- 26** Ne sucsuzca ceza kesmek iyidir,
Ne de görevliyi dürüst davranışlığı için dövmek...
- 27** Bilgili kişi az konuşur,
Akıllı kişi sakin ruhludur.
- 28** Çenesini tutup susan ahmak bile
Bilge ve akıllı sayılır.

18

- 1** Geçimsiz kişi kendi çırarı peşindedir,
İyi öğüde hep karşı çıkar.
- 2** Akılsız kişi bir şey anlamaktan çok
Kendi düşüncelerini açmaktan hoşlanır.
- 3** Kötülüğü aşağılanma,
Ayabı utanç izler.
- 4** Bilge kişinin ağzından çıkan sözler derin sular gibidir,
Bilgelik pınarı da coşkun bir akarsu.
- 5** Kötüyü kayırmak da,
Suçsuzdan adaleti esirgemek de iyi değildir.
- 6** Akılsızın dudakları çekışmeye yol açar,

- Ağzı da dayağı davet eder.
- ⁷ Akulsızın ağzı kendisini mahveder,
Dudakları da canına tuzaktır.
- ⁸ Dedikodu tatlı lokma gibidir,
İnsanın ta içine işler.
- ⁹ İşini savsaklayan kişi
Yıkıcıyla kardeşir.
- ¹⁰ RAB'bin adı güçlü kuledir,
Ona sığınan doğru kişi için korunaktır.
- ¹¹ Zengin servetini bir kale,
Aşilmaz bir sur sanır.
- ¹² Yürekteki gururu düşüş,
Alçakgönüllülüğü ise onur izler.
- ¹³ Dinlemeden yanıt vermek
Ahmaklık ve utançtır.
- ¹⁴ İnsanın ruhu hastalıkta ona destektir.
Ama ezik ruh nasıl dayanabilir?
- ¹⁵ Akıllı kişi bilgiyi satın alır,
Bilgenin kulağı da bilgi peşindedir.
- ¹⁶ Armağan, verenin yolunu açar
Ve kendisini büyüklerin önüne çkartır.
- ¹⁷ Duruşmada illi konuşan haklı görünür,
Başkası çıkip onu sorgulayana dek.
- ¹⁸ Kura çekişmeleri sona erdirir,
Güçlü rakipleri uzlaştırır.
- ¹⁹ Gücenmiş kardeş surlu kentten daha zor elde edilir.
Çekişme sürgülü kale kapısı gibidir.
- ²⁰ İnsanın karnı ağzının meyvesiyle,
Dudaklarının ürünüyle doyar.
- ²¹ Dil ölüme de götürürebilir, yaşama da;
Konuşmayı seven, dilin meyvesine katlanmak zorundadır.
- ²² İyi bir eş bulan iyilik bulur
Ve RAB'bin lütfuna erer.
- ²³ Yoksul acıhma dilenir,
Zenginin yanıtıysa serttir.
- ²⁴ Yıkıma götüren dostlar vardır*,
Ama öyle dost var ki, kardeşten yakındır insana.

19

- ¹ Dürüst yaşayan bir yoksul olmak,
Yalancı bir akılsız olmaktan yeğdir.
- ² Bilgisiz heves işe yaramaz,
Acelecilik insanı yanlışlığa düşürür.
- ³ İnsanın ahmaklığı yaşamını yıkar,
Yine de içinden RAB'be öfkelenir.
- ⁴ Zenginlik dost üstüne dost kazandırır.
Oysa yoksulun dosto onu yüzüstü bırakır.
- ⁵ Yalancı tanık cezasız kalmaz,

* **18:24** "Yıkıma götüren dostlar vardır" ya da "Çok dosto olan yıkıma gider".

- Yalan soluyan kurtulamaz.
- 6** Birçokları önemli kişinin gözüne girmek
 Ve eli açık olanın dostu olmak ister.
- 7** Yoksulun akrabaları bile onu sevmezse,
 Dostlarının ondan uzak duracağı daha da kesindir.
 Ne kadar yalvarsa ona yaklaşmazlar.
- 8** Sağduyulu olan canını sever,
 Akı izleyen bolluğa kavuşur.
- 9** Yalancı tanık cezasız kalmaz,
 Yalan soluyan yok olur.
- 10** Akılsızın gösterişli bir yaşam sürmesi uygun değilse,
 Kölelerin Önderlere egemen olması
 Hiç uygun değildir.
- 11** Sağduyulu kişi sabırıdır,
 Kusurları hoş görmesi ona onur kazandırır.
- 12** Kralın öfkesi genç aslanın küreyişine benzer,
 Lütfuya otların üzerine düşen çiy gibidir.
- 13** Akılsız çocuk babasının başına beladir,
 Dirdir eden kadın sürekli damlayan su gibidir.
- 14** Ev ve servet babadan mirastır,
 Ama sağduyulu kadın RAB'bin armağanıdır.
- 15** Tembellik insanı uyuşukluğa iter,
 Haylaz kişi de aç kalır.
- 16** Tanrı buyruğuna uyan canını korur,
 Gitmesi gereken yolları umursamayan ölürl.
- 17** Yoksula acıyan kişi RAB'be ödünc vermiş olur,
 Yaptığı iyilik için RAB onu ödüllendirir.
- 18** Henüz umut varken çocuğunu eğit,
 Onun yıkımına nedən olma.
- 19** Huysuz insan cezasını çekmelidir.
 Onu bir kere kurtarsan da, hep aynı şeyi yapman gereklidir.
- 20** Öğüde kulak ver, terbiyeyi kabul et ki,
 Ömrünün kalan kısmı boyunca bilge olasın.
- 21** İnsan yüreğinde çok şey tasarlar,
 Ama gerçekleşen, RAB'bin amacıdır.
- 22** İnsanın istenen vefadır,
 Yoksul olmak yalancı olmaktan yeğdir.
- 23** RAB korkusu
 Doygun ve dertsiz bir yaşama kavuşturur.
- 24** Tembel sahana daldırıldığı elini
 Ağzına geri götürmek bile istemez.
- 25** Alaycıyı döversen bön kişi ibret alır,
 Akıllı kişiyi azarlarsan bilgisine bilgi katar.
- 26** Babasına saldıran, annesini kovan çocuk,
 Ailesinin utancı ve yüzkarasıdır.
- 27** Oğlum, uyarılara kulagini tikarsan,
 Bilgi kaynağı sözlerden saparsın.
- 28** Niyeti bozuk tanık adaletle eğlenir,
 Kötülerin ağızı fetatla beslenir.
- 29** Alaycılar için ceza,

Akılsızların sırtı için kötek hazırlıdır.

20

- 1** Şarap insanı alaycı, içki gürültücü yapar,
Onun etkisiyle yoldan sapan bilge değildir.
- 2** Kralın öfkesi genç aslanın kükreyişine benzer,
Onu kızdırın canından olur.
- 3** Kavgadan kaçınmak insan için onurdur,
Oysa her ahmak tartışmaya hazırlıdır.
- 4** Sonbaharda çift sürmeyecek tembel,
Hasatta aradığını bulamaz.
- 5** İnsanın niyetleri derin bir kuyunun suları gibidir,
Akıllı kişi onları açığa çıkarır.
- 6** İnsanların çoğu, "Vefalıyım" der.
Ama sadık birini kim bulabilir?
- 7** Doğru ve dürüst bir babaya
Sahip olan çocuklara ne mutlu!
- 8** Yargı kürsüsünde oturan kral,
Kötülüğü gözleriyle ayıklar.
- 9** Kim, "Yüreğimi pak kıldım,
Günahımdan arındım" diyebilir?
- 10** RAB hileli tartıdan da, hileli ölçüden de tiksinir.
- 11** Çocuk bile eylemleriyle kendini belli eder,
Yaptıkları pak ve doğru mu, değil mi, anlaşılır.
- 12** İşten kulağı da gören gözü de
RAB yaratmıştır.
- 13** Uykuyu seversen yoksullaşırınsın,
Uyanık durursan ekmeğin bol olur.
- 14** Alicı, "İşe yaramaz, işe yaramaz" der,
Ama alıp gittikten sonra aldığıyla övünür.
- 15** Bol bol altının, mücevherin olabilir,
Ama bilgi akıtan dudaklar daha değerlidir.
- 16** Tanımadığı birine kefil olanın giysisini al;
Bir yabancı için yapıyorsa bunu,
Giysisini rehin tut.
- 17** Hileyle kazanılan yiyecek insana tatlı gelir,
Ama sonra ağıza dolan çakıl gibidir.
- 18** Tasarılarını danışarak yap,
Yöntemlere uyarak savaş.
- 19** Dedikoduca sır saklayamaz,
Bu nedenle ağızı gevşek olanla arkadaşlık etme.
- 20** Annesine ya da babasına sövenin
İşigi zifiri karanlıkta sönecek.
- 21** Tez elde edilen mirasın
Sonu bereketli olmaz.
- 22** "Bu kötüluğu sana ödeteceğim" deme;
RAB'bi bekle, O seni kurtarır.
- 23** RAB hileli tartıdan tiksinir,
Hileli teraziden hoşlanmaz.
- 24** İnsanın adımlarını RAB yönlendirir;

Öyleyse insan tuttuğu yolu nasıl anlayabilir?

25 Düşünmeden adakta bulunmak
Sakıncalıdır.

26 Bilge kral kötüleri ayıklar,
Harman döver gibi cezalandırır.

27 İnsanın ruhu RAB'bin ışığıdır,
İç varlığın derinliklerine işler.

28 Sevgi ve sadakat kralın güvencesidir.
Onun tahtını sağlamlaştıran sevgidir.

29 Gençlerin görkemi güçleri,
Yaşlıların onuru ağarmış saçlardır.

30 Yaralayan darbeler kötülüğü temizler,
Kötek iç varlığın derinliklerini paklar.

21

1 Kralın yüreği RAB'bin elindedir,
Kanaldaki su gibi onu istediği yöne çevirir.

2 İnsan izlediği her yolu doğru olduğunu sanır,
Ama niyetlerini tartan RAB'dır.

3 RAB kendisine kurban sunulmasından çok,
Doğruluğun ve adaletin yerine getirilmesini ister.

4 Küstah baksılar ve kibri yürek
Kötülerin çırası ve günahıdır.

5 Çalışkanın tasarıları hep bollukla,
Her türlü acelecilik hep yoklukla sonuçlanır.

6 Yalan dolanla yapılan servet,
Sis gibi geçicidir ve ölüm tuzağıdır.

7 Kötülerin zorbalığı kendilerini süpürüp götürür,
Çünkü doğru olanı yapmaya yanaşmazlar.

8 Suçluğun yolu dolambaçlı,
Pak kişinin yaptıklarısa dosdoğrudur.

9 Kavgacı kadınlı aynı evde oturmaktansa,
Damin köşesinde oturmak yeğdir.

10 Kötünün can attığı kötülüktür,
Hiç kimseye acımadır.

11 Alaycı cezalandırılınca böñ kişi akıllanır,
Bilge olan öğretenlenden bilgi kazanır.

12 Adil Olan, kötüünün evini dikkatle gözler
Ve kötüleri yıkıma uğratır.

13 Yoksulun feryadına kulağını tıkayanın
Feryadına yanıt verilmeyecektir.

14 Gizlice verilen armağan öfkeyi,
Koyna sokuşturulan rüşvet de kızgınlığı yataştırır.

15 Hak yerine gelince doğru kişi sevinir,
Fesatçı dehşete düşer.

16 Sağduyudan uzaklaşan,
Kendini ölüler arasında bulur.

17 Zevkine düşkün olan yoksullaşır,
Şaraba ve zeytinyağına düşkün kişi de zengin olmaz.

18 Kötü kişi doğru kişisinin fidyesidir,

- Hain de dürüstün.
- 19** Çölde yaşamak,
Can sıkıcı ve kavgacı kadınlı yaşamaktan yeğdir.
- 20** Bilgenin evi değerli eşya ve zeytinyağıyla doludur,
Akılsızsa malını har vurup harman savurur.
- 21** Doğruluğun ve sevginin ardından koşan,
Yaşam, gönenc ve onur bulur.
- 22** Bilge kişi güçlülerin kentine saldırıp
Güvendikleri kaleyi yıkar.
- 23** Ağzını ve dilini tutan
Başını beladan korur.
- 24** Gururlu, küstah ve alayçı:
Bunlar kas kasılan insanın adlarıdır.
- 25** Tembelin isteği onu ölüme götürür,
Çünkü ellişerini çalışmaktan kaçınır;
- 26** Bütün gün isteklerini sıralar durur,
Oysa doğru kişi esirgemeden verir.
- 27** Kötülerin sunduğu kurban içrenctir,
Hele bunu kötü niyetle sunarlarsa.
- 28** Yalancı tanık yok olur,
Dinlemeyi bilenin tanıklığıysa inandırıcıdır.
- 29** Kötü kişi kendine güclü bir görünüm verir,
Erdemli insansa tuttuğu yoldan emindir.
- 30** RAB'be karşı başarılı olabilecek
Bilgelik, akıl ve tasarı yoktur.
- 31** At savaş günü için hazır tutulur,
Ama zafer sağlayan RAB'dır.

22

- 1** İyi ad büyük servetten,
Saygınlık gümüş ve altından yeğdir.
- 2** Zenginle yoksulun ortak yönü şu:
Her ikisini de RAB yarattı.
- 3** İhtiyatlı kişi tehlikeyi görünce saklanır,
Bönce öne atılır ve zarar görür.
- 4** Alçakgönüllülüğün ve RAB korkusunun ödülü,
Zenginlik, onur ve yaşamadır.
- 5** Kötünün yolu diken ve tuzakla doludur.
Canımı korumak isteyen bunlardan uzak durur.
- 6** Çocuğu tutması gereken yola göre yetişтир,
Yaşlandığında o yoldan ayrılmaz.
- 7** Zengin yoksullara egemen olur,
Borç alan borç verenin kulu olur.
- 8** Fesat eken dert biçer,
Gazabının değneği yok olur.
- 9** Cömert olan kutsanır,
Çünkü yemeğini yoksullarla paylaşır.
- 10** Alayçıyı kov, kavga biter;
Çekişme ve aşağılamalar da sona erer.
- 11** Yürek temizliğini ve güzel sözleri seven,

Kralın dostluğunu kazanır.

12 RAB bilgiyi gözetip korur,

Hainin sözlerini ise altüst eder.

13 Tembel der ki, "Dışarda aslan var,

Sokağa çıksam beni parçalar."

14 Sokak kadınının ağızı dipsiz çukur gibidir,

RAB'bin gazabına uğrayan oraya düşer.

15 Akılsızlık çocuğun öz yapısındadır,

Değnekle terbiye edilirse akılsızlıktan uzaklaşır.

16 Servetini büyütmek için yoksulu ezenle

Zengine armağan verenin sonu yoksulluktur.

Bilgeden Otuz Öğüt

17 Kulak ver, bilgelerin sözlerini dinle,

Öğrettiğimi zihnine işle.

18 Sözlerimi yüreğinde saklarsan mutlu olursun,

Onlar hep hazır olsun dudaklarında.

19 RAB'be güvenmen için

Bugün bunları sana, evet sana da bildiriyorum.

20 Senin için otuz söz* yazdım,

Bilgi ve öğüt sözleri...

21 Öyle ki, güvenilir, doğru sözleri bilesin,

Böylece seni gönderene güvenilir yanıt verebilesin.

(1)†

22 Yoksulu, yoksul olduğu için soymaya kalkma,

Düşkünü mahkemede ezme.

23 Çünkü onların davasını RAB yüklenecək

Ve onları soyanların canını alacak.

(2)

24 Huysuz kişiyle arkadaşlık etme;

Tez öfkelenenle yola çıkma.

25 Yoksa onun yollarına alışır,

Kendini tuzaga düşmüş bulursun.

(3)

26 El sıkışip

Başkasının borcuna kefil olmaktan kaçın.

27 Ödeyecek paran olmazsa,

Altındaki döşeğe bile el koyarlar.

(4)

28 Atalarının belirllediği

Eski sınır taşlarının yerini değiştirme.

(5)

29 İşinde usta birini görüyor musun?

Öylesi sıradan kişilere değil,

Krallara bile hizmet eder.

* **22:20** "Otuz söz" ya da "Değerli sözler". † **22:21** Ayetleri 1'den 30'a kadar gruppala ayrılmış numaralar Masoretik metinde geçmemektedir.

23**(6)**

- 1** Bir Önderle yemeğe oturduğunda
Önüne konulana dikkat et.
2 İştahına yenilecek olursan,
Daya bıçağı kendi boğazına.
3 Onun lezzetli yemeklerini çekmesin canın,
Böyle yemeğin ardında hile olabilir.

(7)

- 4** Zengin olmak için didinip durma,
Çıkar bunu aklından.
5 Servet göz açıp kapayana dek yok olur,
Kanatlanıp kartal gibi göklere uçar.

(8)

- 6** Cimrinin verdiği yemeği yeme,
Lezzetli yemeklerini çekmesin canın.
7 Çünkü yediğin her şeyin hesabını tutar,
“Ye, iç” der sana,
Ama yüreği senden yana değildir.
8 Yediğin azılcık yemeği kusarsın,
Söylediğin güzel sözler de boş'a gider.

(9)

- 9** Akılsızca öğüt vermeye kalkma,
Çünkü senin sözlerindeki sağduyuyu küçümser.

(10)

- 10** Eski sınır taşlarının yerini değiştirme,
Öksüzlerin toprağına el sürme.
11 Çünkü onların Velisi^{*} güclüdür
Ve onların davasını sana karşı O yürütür.

(11)

- 12** Uyarıları zihnine işley,
Bilgi dolu sözlere kulak ver.
13 Çocuğunu terbiye etmekten geri kalma,
Onu değnekle dövsen de ölmez.
14 Onu değnekle döversen,
Canını ölüler diyarından kurtarırsın.

(12)

- 15** Oğlum, bilge yürekli olursan,
Benim yüreğim de sevinir.
16 Dudakların doğru konuştuğunda
Gönlüm de coşar.

(13)

- 17** Günahkârlara imrenmektense,
Sürekli RAB korkusunda yaşa.
18 Böylece bir geleceğin olur
Ve umudun boşça çıkmaz.

* **23:11** “Velisi”: İbranice sözcük “Goel” hem yakınlık, hem de kurtarıçılığı vurguluyor.

¹⁹ Oğlum, dinle ve bilge ol,
Yüreğini doğru yolda tut.

(14)

²⁰ Aşırı şarap içenlerle,
Ete düşkün oburlarla arkadaşlık etme.

²¹ Çünkü ayyaş ve obur kişi yoksullaşır,
Uyuşukluk da insana paçavra giydirir.

(15)

²² Sana yaşam veren babanın sözlerine kulak ver,
Yaşlandığı zaman anneni hor görme.

(16)

²³ Gerçeği satın al ve satma;
Bilgeliği, terbiyeyi, aklı da.

²⁴ Doğru kişininbabası coştuça coşar,
Bilgece davranışan oğulun babası sevinir.

²⁵ Annenle baban seninle coşsun,
Seni doğuran sevinsin.

(17)

²⁶ Oğlum, beni yürekten dinle,
Gözünü gittiğim yoldan ayırma.

²⁷ Çünkü fahişe derin bir çukur,
Ahlaksız kadın dar bir kuyudur.

²⁸ Evet, soyguncu gibi pusuda bekler
Ve birçok erkeği yoldan çıkarır.

(18)

²⁹ Ah çeken kim? Vah çeken kim?
Kimdir çekip duran?
Yakınan kim? Boş yere yaralanan kim?
Gözleri kanlı olan kim?

³⁰ İçmeye oturup kalkamayanlar,
Karışık şarapları denemeye gidenlerdir.

³¹ Şarabın kızıl rengine,
Kadehte ışınmasına,
Boğazdan aşağı süzülüvermesine bakma.

³² Sonunda yılan gibi ısırır,
Engerek gibi sokar.

³³ Gözlerin garip şeyler görür,
Aklından ahlaksızlıklar geçer.

³⁴ Kendini kâh denizin ortasında,
Kâh gemi direğinin tepesinde yatıyor sanırsın.

³⁵ "Dövdüler beni ama incinmedim,
Vurdular ama farketmedim" dersin,
"Yeniden içmek için ne zaman ayılacağım?"

24

(19)

¹ Kötülere imrenme,
Onlarla birlikte olmayı isteme.

² Çünkü yürekleri zorbalık tasarılar,
Dudakları belalardan söz eder.

(20)

- ³ Ev bilgelikle yapılır,
Akılla pekiştirilir.
⁴ Bilgi sayesinde odaları
Her türlü değerli, güzel eşyaya dolar.

(21)

- ⁵ Bilgelik güchten,
Bilgi kaba kuvvetten üstünür*.
⁶ Savaşmak için yöntem,
Zafer kazanmak için birçok danışman gerekli.

(22)

- ⁷ Ahmak için bilgelik ulaşılamayacak kadar yüksektir,
Kent kurulunda ağızını açamaz.

(23)

- ⁸ Kötülük tasarlayan kişi
Düzenbaz olarak bilinecektir.
⁹ Ahmakça tasarırlar günahdır,
Alayıcı kişiden herkes iğrenir.

(24)

- ¹⁰ Sıkıntılı günde cesareti yitirisen,
Güçün kit demektir.

(25)

- ¹¹ Ölüm tehlikesi içinde olanları kurtar,
Ölmek üzere olanları esirge.
¹² “İşte bunu bilmiyordum” desen de,
İnsanın yüreğindekini bilen sezmez mi?
Senin canını koruyan anlamaz mı?
Ödetmez mi herkese yaptığı?

(26)

- ¹³ Oğlum, bal ye, çünkü iyidir,
Süzme bal damağa tatlı gelir.
¹⁴ Bilgelik de canın için öyledir, bilmiş ol.
Bilgeliği bulursan bir geleceğin olur
Ve umudun boşça çıkmaz.

(27)

- ¹⁵ Ey kötü adam, doğru kişinin evine pusuya yatma,
Konutunu yıkisma kalkma.
¹⁶ Çünkü doğru kişi yedi kez düşse yine kalkar,
Ama kötüler felakette yıkılır.

(28)

- ¹⁷ Düşmanın düşüşüne keyiflenme,
Sendelemesine sevinme.
¹⁸ Yoksa RAB görür ve hoşnut kalmaz
Ve düşmanına duydugu öfke yataşır.

(29)

* **24:5** Olası metin “Bilgelik güchten, bilgi kaba kuvvetten üstünür” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Bilge güçlü olur, bilgi sahibi gücünü artırır.”

19 Kötülük edenlere kızıp üzülme,

Onlara özenme.

20 Çünkü kötülerin geleceği yok,

Çırası sônecek onların.

(30)

21 Oğlum, RAB'be ve krala saygı göster,

Onlara başkaldırınlarla arkadaşlık etme.

22 Çünkü onlar ansızın felakete uğrar,

İnsanın başına ne belalar getireceklerini kim bilir?

Bilgelerin Öbür Özdeyişleri

23 Şunlar da bilgelerin sözleridir:

Yargılarken yan tutmak iyi değildir.

24 Kötüye, "Suçsuzsun" diyen yargıçı

Halklar lanetler, uluslar kınar.

25 Ne mutlu suçluyu mahkûm edene!

Herkes onu candan kutlar.

26 Dürüst yanıt

Gerçek dostluğun işaretidir[†].

27 İlkin dışardaki işini bitirip tarlanı hazırla,

Ondan sonra evini yap.

28 Başkalarına karşı nedensiz tanıklık etme

Ve dudaklarını aldatma.

29 "Bana yaptığımı ben de ona yapacağım,

Ödeteceğim bana yaptığını" deme.

30 Tembelin tarlasından,

Sağduyudan yoksun kişinin bağından geçtiğimde

31 Her yanı dikenlerin, otların

Kapladığını gördüm;

Taş duvar da yıkılmıştı.

32 Gördüklerimi derin derin düşündüm,

Seyrettiklerimden ibret aldım.

33 "Biraz kestireyim, biraz uyuksuyayım,

Ellerimi kavuşturup şöyle bir uyuyayım" demeye kalmadan,

34 Yokluk bir haydut gibi,

Yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine.

25

Süleyman'ın Özdeyişlerinin İkinci Bölümü

1 Bundan sonrakiler de Süleyman'ın özdeyişleridir.

Bunları Yahuda Kralı Hizkiya'nın adamları derledi.

2 Tanrı'yı gizli tuttuğu şeyler için,

Krallarıysa açığa çıkardıkları için yükseltiriz.

3 Göğün yüksekliği, yerin derinliği gibi,

Kralların aklından geçen de kestirilemez.

4 Cürufu gümüşten ayırrınca,

Kuyumcunun işleyeceği madde kalır.

[†] **24:26** "Dürüst yanıt gerçek dostluğun işaretidir": İbranice "Dürüst yanıt veren dudakları örper."

24:33 Özd.6:10-11

- 5 Kötüleri kralın huzurundan uzaklaştırırsan
Kralın tahti adaletle pekişir.
- 6 Kralın önünde kendini yüceltme,
Önemli kişiler arasında yer edinmeye çalışma.
- 7 Çünkü kralın seni bir soygunun önünde alaşağı etmesindense,
Sana, "Yukarıya gel" demesi yeğdir.
- 8 Gördüklerinle hemenccecik mahkemeye başvurma;
Çünkü başkası seni utandırabilir,
Sonra ne yapacağını bilemezsin.
- 9 Davanı doğrudan komşunla gör;
Başkasının sırrını açıklama.
- 10 Yoksa işten seni utandırabilir
Ve bu kötü ün yakını bırakmaz.
- 11 Yerinde söylenen söz,
Gümüş oymalardaki altın elma* gibidir.
- 12 Altın küpe ya da altın bir süs neyse,
Dinleyen kulak için bilgenin azarlaması da öyledir.
- 13 Hasatta kar serinliği nasıl,
Güvenilir ulak da kendisini gönderenler için öyledir.
Böyle biri efendilerinin canına can katar.
- 14 Yağmursuz bulut ve yel nasılsa,
Vermediğiarmağanalı övünen kişi de öyledir.
- 15 Sabırla bir hükümdar bile ikna edilir,
Tatlı dil en güçlü direnci† kırar.
- 16 Bal buldun mu yeteri kadar ye,
Fazla doyarsan kusarsın.
- 17 Başkalarının evine seyrekl git,
Yoksa onları bezdirir, nefretini kazanırsın.
- 18 Başkasına karşı yalancı tanıklık eden
Topuz, kılıç ya da sivri ok gibidir.
- 19 Sıkıntılı günde haine güvenmek,
Çürük dişe ya da sakat ayağa güvenmek gibidir.
- 20 Dertli kişiye ezgi söylemek,
Soğuk günde giysilerini üzerinden almaya,
Ya da sodaya sırke katmaya benzer.
- 21 Düşmanın acıkmışsa doyur,
Susamışsa su ver.
- 22 Bunu yapmakla onu utanca boğarsın‡
Ve RAB seni ödüllendirir.
- 23 Kuzeyden esen rüzgar nasıl yağmur getirirse,
İftiracı dil de öfkeli bakışlara yol açar.
- 24 Kavgacı kadınla aynı evde oturmaktansa,
Damin köşesinde oturmak yeğdir.
- 25 Susamış kişi için soğuk su neyse,
Uzak ülkeden gelen iyi haber de öyledir.
- 26 Kötünün önünde pes eden doğru kişi,
Suyu bulanmış pınar, kirlenmiş kuyu gibidir.
- 27 Fazla bal yemek iyi değildir;

25:6 Luk.14:7-10 * **25:11** "Elma" ya da "Kayısı". † **25:15** "En güçlü direnci": İbranice "Kemiği".
25:21 Rom.12:20 ‡ **25:22** "Onu utanca boğarsın": İbranice "Başına kor yiğarsın."

Hep yükseltilmeyi beklemek de...

²⁸ Kendini denetleyemeyen kişi
Yıkılmış sursuz kent gibidir.

26

¹ Yaz ortasında kar, hasatta yağmur uygun olmadığı gibi,
Akılsızda da onur yakışmaz.

² Öteye beriye uçuşan serçe
Ve kırlangıç gibi,
Hak edilmemiş lanet de tutmaz.

³ Ata kirbaç, eşege gem,
Akılsızın sırtına da değnek gerek.

⁴ Akılsız ahmaklığına göre karşılık verme,
Yoksa sen de onun düzeyine inersin.

⁵ Akılsız ahmaklığına uygun karşılık ver,
Yoksa kendini bilge sanır.

⁶ Akılsızın eliyle haber gönderen,
Kendi ayaklarını kesen biri gibi,
Kendine zarar verir.

⁷ Akılsızın ağzında özdeyiş,
Kötürümün sarkan bacakları gibidir.

⁸ Akılsızı onurlandırmak,
Taşı sapana bağlamak gibidir.

⁹ Sarhoşun elindeki dikenli dal ne ise,
Akılsızın ağzında özdeyiş de odur.

¹⁰ Oklarını gelişigüzel fırlatan okçu neyse,
Yoldan geçen akılsız ya da sarhoşu ücrete tutan da öyledir.

¹¹ Ahmaklığını tekrarlayan akılsız,
Kusmuğuna dönen köpek gibidir.

¹² Kendini bilge gören birini tanıyor musun?
Akılsız bile ondan daha umut vericidir.

¹³ Tembel, "Yolda aslan var,
Sokaklarda aslan dolaşıyor" der.

¹⁴ Menteşeleri üzerinde dönen kapı gibi,
Tembel de yatağında döner durur.

¹⁵ Tembel elini sahana daldırır,
Yeniden ağızına götürmeye üşenir.

¹⁶ Tembel kendini,
Akıllica yanıt veren yedi kişiden daha bilge sanır.

¹⁷ Kendini ilgilendirmeyen bir kavgaya bulaşan kişi,
Yoldan geçen köpeği kulaklarından tutana benzer.

¹⁸⁻¹⁹ Ateşli ve öldürücü oklar savuran bir deli neyse,
Komşusunu aldatıp, "Şaka yapıyordum"
Diyen de öyledir.

²⁰ Odun bitince ateş söner,
Dedikodu yok olunca kavga diner.

²¹ Kor için kömür, ateş için odun neyse,
Çekişmeyi alevlendirmek için kavgacı da öyledir.

²² Dedikodu tatlı lokma gibidir,

- İnsanın ta içine işler.
 23 Okşayıcı dudaklarla kötü yürek,
 Sırلانmış toprak kaba benzer.
 24 Yüreği nefret dolu kişi sözleriyle niyetini gizlemeye çalışır,
 Ama içi hile doludur.
 25 Güzel sözlerine kanma,
 Çünkü yüreğinde yedi iğrenç şey vardır.
 26 Nefretini hileyle örtse bile,
 Kötülüğü toplumun önünde ortaya çıkar.
 27 Başkasının kuyusunu kazan içine kendi düşer,
 Taşı yuvarlayan altında kalır.
 28 Yalancı dil incittiği kişilerden nefret eder,
 Yaltaklanan ağızdan yıkım gelir.

27

- 1 Yarınla övünme,
 Çünkü ne getireceğini bilemezsin.
 2 Seni kendi ağızın değil, başkaları övsün,
 Kendi dudakların değil, yabancı övsün.
 3 Taş ağırdır, kum bir yüktür,
 Ama ahmağın kıskırtması ikisinden de ağırdır.
 4 Öfke zalım, hiddet azgındır,
 Ama kıskançlığı kim dayanabilir?
 5 Açık bir azar,
 Gizli tutulan sevgiden iyidir.
 6 Düşmanın öpüçükleri aldatıcıdır,
 Ama dostun seni iyiliğin için yaralar.
 7 Tok insanın canı bali bile çekmez,
 Aç kişiye en acı şey tatlı gelir.
 8 Yuvasından uzak kalan kuş nasılsa,
 Yurdundan uzak kalan insan da öyledir.
 9 Güzel koku ve buhur canı ferahlatır,
 Dostun verdiği öğüt insana tatlı gelir.
 10 Kendi dostunu da babanın dostunu da bırakma
 Ve felakete uğradığın gün kardeşinin evine gitme;
 Yakın komşun uzaktaki kardeşten yeğdir.
 11 Oğlum, bilgece davranış ki yüreğim sevinsin,
 Beni ayıplayana yanıt vereyim.
 12 İhtiyathlı kişi tehlikeyi görünce saklanır,
 Bönce öne atılır ve zarar görür.
 13 Tanımadığı birine kefil olanın giysisini al;
 Bir yabancı için yapıyorsa bunu,
 Giysisini rehin tut.
 14 Sabah sabah komşuya verilen gürültülü bir selam
 Küfür sayılır.
 15 Kavgacı kadının dirdiri
 Yağmurlu günde damlaların dinmeyen sesi gibidir.
 16 Böyle bir kadını dizginlemeye kalkmak,
 Rüzgarı ya da yağı avuçta tutmaya çalışmak gibidir.

- 17** Demir demiri biler,
İnsan da insanı...
- 18** İncir ağacını budayan meyvesini yer,
Efendisine hizmet eden onurlandırılır.
- 19** Su görüntümüzü nasıl yansıtıyorsa,
Yürek de insanın içini yansıtır.
- 20** Ölüm ve yıkım diyarı insana doymaz,
İnsanın gözü de hiç doymaz.
- 21** Altın ocağıta, gümüş potada sınanır,
İnsansa aldığı övgüyle sınanır.
- 22** Ahmağı buğdayla birlikte dibekte tokmakla dövsen bile,
Ahmaklığından kurtulmaz.
- 23** Davarına iyi bak,
Sığırlarına dikkat et.
- 24** Çünkü zenginlik kalıcı değildir
Ve taç kuşaktan kuşağa geçmez.
- 25** Çayır biçilince, yeni çimen çıkışınca,
Dağlardaki otlar toplanınca,
- 26** Kuzular seni giydırır,
Tekeler tarlanın bedeli olur.
- 27** Keçilerin sütü yalnız seni değil,
Ev halkını, hizmetçilerini de doyurmaya yeter.

28

- 1** Kötü kişi kendisini kovalayan olmasa bile kaçar,
Doğrularsa genç aslan gibi yüreklidir.
- 2** Ayaklanan ülke çok başlı olur,
Ama akıllı, bilgili kişi düzeni sağlar.
- 3** Yoksulu ezen yoksul,
Ürünü harap eden sağanak yağmur gibidir.
- 4** Yasayı terk eden kötüyü över,
Yerine getirence kötүye karşı çıkar.
- 5** Kötüler adaletten anlamaz,
RAB'be yönelerlerse her yönüyle anlar.
- 6** Dürüst bir yoksul olmak,
Yolsuzlukla zengin olmaktan yeğdir.
- 7** Kutsal Yasa'yı yerine getiren çocuk akıllıdır,
Oburlarla arkadaşlık edense babasını utandırır.
- 8** Faiz ve tefecilikle malına mal katan kişi,
Bunu yoksullara acıyan için biriktirir.
- 9** Yasaya kulağını tikayanın
Duası da iğrençtir.
- 10** Dürüst kişileri kötü yola saptıran
Kendi kazdığı çukura düşer.
- İyiliği, özü sözü bir olanlar miras alacak.
- 11** Zengin kendini bilge sanır,
Ama akıllı yoksul onun içini okur.
- 12** Doğruların zaferi coşkuyla kutlanır,
Ama kötüler egemen olunca insan kaçacak yer arar.

- 13** Günahlarını gizleyen başarılı olmaz,
İtiraf edip bırakansa merhamet bulur.
- 14** Gunahtan çekinen ne mutludur!
İnatçılık edense belaya düşer.
- 15** Yoksul halkı yöneten kötü kişi
Kükreyen aslan, saldırgan ayı gibidir.
- 16** Gaddar önderin akıtı kitter;
Haksız kazançtan nefret edense uzun ömürlü olur.
- 17** Adam öldürmekten vicdan azabı çeken, mezara dek kaçacaktır;
Kimse ona yardım etmesin.
- 18** Alnı ak yaşıyan kurtulur,
Yolsuzluk yapanı ansızın yıkına uğrar.
- 19** Toprağını işleyenin ekmeği bol olur,
Hayal peşinde koşansa yoksulluğa doyar.
- 20** Güvenilir kişi bolluğa erer,
Zengin olmaya can atansa beladan kurtulamaz.
- 21** Hatır gözetmek iyi değildir,
Çünkü insan bir lokma ekmek için bile suç işler.
- 22** Cimri servet peşinde koşar,
Yoksulluğa uğrayacağını düşünmez.
- 23** Başkasını azarlayan sonunda
Pohpohlayandan daha çok beğenisi kazanır.
- 24** Annesini ya da babasını soymayı günah saymayan,
Haydutla birdir.
- 25** Açıgözlü kavga çıkarır,
RAB'be güvenenise bolluk içinde yaşar.
- 26** Kendine güvenen akılsızdır,
Bilgece davranıştan güvenlikte olur.
- 27** Yoksula verenin eksiği olmaz,
Yoksulu görmezden gelense bir sürü lanete uğrar.
- 28** Kötüler egemen olunca insan kaçacak yer arar,
Ama kötüler yok olunca doğrular çoğalar.

29

- 1** Defalarca azarlandığı halde dikbaşılık eden,
Ansızın yıkına uğrayacak, çare yok.
- 2** Doğru kişiler çoğalınca halk sevinir,
Kötü kişi hükümdar olunca halk inler.
- 3** Bilgeliği seven babasını sevindirir,
Fahişelerle dostluk eden malını yitirir.
- 4** Adaletle yöneten kral ülkesini ayakta tutar
Rüşvet alansa çökerdir.
- 5** Başkasını pohpohlayan kişi,
Ona tuzak olur.
- 6** Kötünün başkalıdırı kendine tuzak olur,
Doğru kişiyse ezgi söyley ve sevinir.
- 7** Doğru kişi yoksulların hakkını verir,
Kötü kişi hak hukuk nedir bilmez.
- 8** Alaycı kişiler kentleri bile karıştırır,
Bilgelerse öfkeyi yataştırır.

- 9** Bilge kişiyle davası olan ahmak
Kızar, alay eder ve rahat vermez.
- 10** Kana susamışlar dürüst kişiden nefret eder,
Doğrularsa onun canını korur.
- 11** Akılsız hep patlamaya hazırlıdır,
Bilgeyse öfkelerini dizginler.
- 12** Hükümdar yalana kulak verirse,
Bütün görevlileri de kötü olur.
- 13** Zorbayla yoksulun ortak bir noktası var:
İkisinin de gözünü açan RAB'dır.
- 14** Yoksulları adaletle yöneten kralın
Tahtı hep güvenlikte olur.
- 15** Değnekle terbiye bilgelik kazandırır,
Kendi haline bırakılan çocuksa annesini utandırır.
- 16** Kötüler çoğalınca başkaldırı da çoğalar,
Ama doğrular onların düşüşünü görecektir.
- 17** Oğlunu terbiye et, o da sana huzur verecek
Ve gönlünü hoşnut edecektir.
- 18** Tanrisal esinden yoksun olan halk
Sınır tanımaz olur.
Ne mutlu Kutsal Yasa'yı yerine getirene!
- 19** Köle salt söyle terbiye edilemez,
Çünkü anlasa da kulak asmaz.
- 20** Sözünü tartmadan konuşan birini tanıyor musun?
Akulsızın durumu bile onunkinden daha umut vericidir.
- 21** Çocukluğundan beri kölesini şımartan,
Sonunda cezasını çeker.
- 22** Öfkeli kişi çekişme yaratır,
Huysuz kişinin başkaldırısı eksik olmaz.
- 23** Kibir insanı küçük düşürür,
Alçakgönüllülükse onur kazandırır.
- 24** Hırsızla ortak olanın düşmanı kendisidir,
Mahkemedede yemin etse de bildiğini söylemez.
- 25** İnsandan korkmak tuzaktır,
Ama RAB'be güvenen güvenlikte olur.
- 26** Hükümdarın gözüne girmek isteyen çoktur,
Ama RAB'dir insana adalet sağlayan.
- 27** Doğrular haksızlardan iğrenir,
Kötüler de dürüst yaşayanlardan.

30

Agur'un Özdeyişleri

- 1** Massali Yake oğlu Agur'un sözleri:
Bu adam şöyle diyor:
"Yoruldum, ey Tanrıım, yoruldum ve tüketdim*.
- 2** Gerçekten ben insanların en cahiliyim,
Bende insan aklı yok.
- 3** Bilgeliği öğrenmedim,

* **30:1** "Bu adam şöyle diyor: 'Yoruldum, ey Tanrıım, yoruldum ve tüketdim' " ya da "Bu adam İtel'e, İtel'e ve Ukkal'a şöyle diyor".

- Kutsal Olan'a ilişkin bilgiden de yoksunum.
- 4** Kim göklere çıktıp indi?
 Kim yeli avuçlarında topladı?
 Suları giysisiyle sarıp sarmalayan kim?
 Kim belirledi dünyanın sınırlarını?
 Adı nedir, oğlunun adı nedir, biliyorsan söyle!
- 5** Tanrı'nın her sözü güvenilirdir,
 O kendisine sığnan herkese kalkandır.
- 6** O'nun sözüne bir şey katma,
 Yoksa seni azarlar, yalancı çıkarsın.
- 7** Ey Tanrı, iki şey diledim senden:
 Ben ölümeden bunları esirgeme benden.
- 8** Sahtekârlığı, yalanı benden uzak tut,
 Bana ne yoksulluk ne de zenginlik ver;
 Payıma düşen ekmeği ver, yeter.
- 9** Yoksa bolluktan, 'Kimmış RAB?' diye seni yadsır,
 Ya da yoksulluktan çalar
 Ve Tanrım'ın adını lekelemiş olurum.
- 10** "Köleyi efendisine çekiştirme,
 Yoksa sana lanet eder, sen de suçlu çıkarsın.
- 11** Öyleleri var ki, babalarına lanet eder,
 Annelerine değer vermezler.
- 12** Öyleleri var ki, kendilerini tertemiz sanırlar,
 Oysa kötüüklerinden arımsız değiller.
- 13** Öyleleri var ki, kendilerinden üstün kimse yok sanır,
 Herkese tepeden bakarlar.
- 14** Öyleleri var ki, dişleri kılıç, çeneleri bıçaktır,
 Mazlumlarla yoksulları yutup yeryüzünden yok ederler.
- 15** Sülüğün iki kızı vardır, adları 'Ver, ver'dir.
 Hiç doymayan üç şey,
 'Yeter' demeyen dört şey vardır:
- 16** Ölüler diyarı, kısır rahim,
 Suya doymayan toprak ve 'Yeter' demeyen ateş.
- 17** Babasıyla alay edenin, annesinin sözünü hor görenin
 Gözünü vadideki kargalar oyacak;
 O akbabalara yem olacak.
- 18** Aklımın ermmediği üç şey,
 Anlamadığım dört şey var:
- 19** Kartalın gökyüzünde,
 Yılanın kayada,
 Geminin denizde izlediği yol
 Ve erkeğin genç kızla tuttuğu yol.
- 20** Zina eden kadının yolu da söyledir:
 Yer, ağızını siler,
 Sonra da, 'Suç işlemedim' der.
- 21** Yeryüzü üç şeyin altında sarsılır;
 Katlanamadığı dört şey vardır:
- 22** Kölenin kral olması,
 Budalanın doyası,

- 23** Nefret edilen kadının evlenmesi
Ve hizmetçinin hanımının yerine geçmesi.
- 24** “Dünyada dört küçük yaratık var ki,
Çok bilgece davranışırlar:
- 25** Karıncalar güçlü olmayan bir topluluktur,
Ama yiyeceklerini yazdan biriktirirler.
- 26** Kaya tavşanları da gücsüz bir topluluktur,
Ama yuvalarını kaya kovuklarında yaparlar.
- 27** Çekirgelerin kralı yoktur,
Ama bölük bölük ilerlerler.
- 28** Kertenkele elle bile yakalanır,
Ama kral saraylarında bulunur.
- 29** “Yürüyüşü gösterişli üç yaratık,
Davranışı gösterişli dört yaratık var:
- 30** Hayvanların en güçlüsü olan
Ve hiçbir şeyin önünde pes etmeyen aslan,
- 31** Tazi[†], teke
Ve ordusunun başındaki kral.
- 32** “Eğer budala gibi kendini yüceltinse
Ya da kötülük tasarladınsa,
Dur ve düşün![‡]
- 33** Çünkü nasıl sütü dövünce tereyağı,
Burnu sıkınca kan çıkarsa,
Öfkeyi kurcalayınca da kavga çıkar.”

31

Lemuel'in Özdeyişleri

- 1** Massa Krali Lemuel'in sözleri,
Annesinin ona öğretikleri:
- 2** “Oğlum, rahmimin ürünü, ne diyeyim?
Adaklarımın yanıtı oğlum, ne diyeyim?
- 3** Gücünü kadınlara,
Gençliğini kralları mahvedenlere kaptırma!
- 4** “Şarap içmek krallara yakışmaz, ey Lemuel,
Krallara yakışmaz!
İçkiyi özlemek hükümdarlara yaraşmaz.
- 5** Çünkü içince kuralları unutur,
Mazlumun hakkını yerler.
- 6** İçkiyi çaresize,
Şarabı kaygı çekene verin.
- 7** İçsin ki yoksullüğunu unutsun,
Artık sefaletini anmasın.
- 8** Ağzını hakkını savunamayan için,

[†] **30:31** “Tazi” ya da “Horoz” veya “Savaş atı”. İbranice sözcüğün anlamı tam bilinmiyor. [‡] **30:32**
“Dur ve düşün”: İbranice “Elini ağızına koy”.

Kimsesizin davasını gütmek için aç.
 9 Ağızını aç ve adaletle yargıla,
 Mazlumun, yoksulun hakkını savun.”

*Erdemli Kadın**

- 10 Erdemli kadını kim bulabilir?
 Onun değeri mücevherden çok üstündür.
- 11 Kocası ona yürekten güvenir
 Ve kazancı eksilmez.
- 12 Kadın ona kötüülkle değil,
 Yaşamı boyunca iyilikle karşılık verir.
- 13 Yün, keten bular,
 Zevkle elleriyle işler.
- 14 Ticaret gemileri gibidir,
 Yiyeceğini uzaktan getirir.
- 15 Gün ağarmadan kalkar,
 Ev halkına yiyecek, hizmetçilerine paylarını verir.
- 16 Bir tarayı gözüne kestirip satın alır,
 El emeğiyle kazandığı parayla bağ diker.
- 17 Giyinip kollarını sıvar,
 Canla başla çalışır.
- 18 Ticaretinin kârlı olduğunu bilir,
 Çırası gece boyunca yanar.
- 19 Eliyle örekeyi tutar,
 Avucunda iği tutar.
- 20 Mazluma kollarını açar,
 Yoksula elini uzatır.
- 21 Kar yağınca ev halkı için kaygılanmaz,
 Çünkü hepsinin iki kat[†] giysisi vardır.
- 22 Yatak örtüleri dokur,
 Kendi giysileri ince mor ketendendir.
- 23 Kocası ülkenin ileri gelenleriyle oturup kalkar,
 Kent kurulunda iyi tanınır.
- 24 Kadın diktığı keten giysilerle
 Ördüğü kuşakları tüccara satar.
- 25 Güç ve onurla kuşanmıştır,
 Geleceği güvenle bakar.
- 26 Ağızından bilgelik akar,
 Dili iyilik öğütler.
- 27 Ev halkın işlerini yönetir,
 Tembellik nedir bilmez.
- 28 Çocukları önünde ayağa kalkıp onu kutlar,
 Kocası onu över.
- 29 “Soylu işler yapan çok kadın var,
 Ama sen hepsinden üstünsün” der.
- 30 Çekicilik aldatıcı, güzellik boştur;
 Ama RAB'be saygılı kadın övülmeye layıktır.
- 31 Ellerinin hak ettiğini verin kendisine,
 Yaptıkları için kent kurulunda övülsün.

* 31:9 ayetleri akrostiş biçimde yazılmıştır. Yani her satır sırayla İbranice alfabetinin değişik bir harfiyle başlar. † 31:21 “İki kat” ya da “Kırmızı”.

VAİZ

GİRİŞ

Vaiz Kitabı insan ömrünün ne kadar kısa ve çelişkilerle dolu olduğunu, nedeni belirsiz haksızlık ve umutsuzluğu, sonuç olarak da yaşamın "boş" olduğunu içtenlikle anlatan bir vaizin düşüncelerine yer veriyor. Ama bu vaiz insanlığı gözeten Tanrı'nın yollarını anlamada güçlük çekti. Buna karşın çok çalışmayı ve Tanrı'nın bağışladıklarıyla mümkün olduğunca mutlu olmayı insanlara öğretledi.

Bu düşüncelerin çoğu olumsuz ve üzücü gözüküyor, ama bu kitabın Kutsal Kitap'ta bulunması Kutsal Kitap inancının böyle karamsarlık ve kuşkuları da dikkate alacak kadar çok boyutlu olduğunu göstermektedir. Birçokları Vaiz Kitabının aynasında kendilerine bakarak teselli bulmakta ve bu düşünceleri yansitan Kutsal Kitap'ın aynı zamanda yaşam kaynağı Tanrisal umudun derin anlamını da keşfetmektedirler.

Ana Hatlar:

1:1-2:26 Yaşamın anlamını araştırmak

3:1-22 Her şeyin zamanı var

4:1-8:17 Yaşam her zaman güzel olmayabilir, bilgece yaşayın

9:1-11:8 Gelecekte neler olacağını kimse bilmez

11:9-12:14 Tanrı'ya saygı duy ve itaat et

Her Şey Bomboş

¹ Bunlar Yeruşalim'de krallık yapan Davut oğlu Vaiz'in sözleridir:

² "Her şey boş, bomboş, bomboş!" diyor Vaiz.

³ Ne kazancı var insanın

Güneşin altında harcadığı onca emekten?

⁴ Kuşaklar gelir, kuşaklar geber,

Ama dünya sonsuza dek kalır.

⁵ Güneş doğar, güneş batar,

Hep doğduğu yere koşar.

⁶ Rüzgar güneşe gider, kuzeye döner,

Döne döne eserek

Hep aynı yolu izler.

⁷ Bütün ırmaklar denize akar,

Yine de deniz dolmaz.

Irmaklar hep çıktıktarı yere döner.

⁸ Her şey yorucu,

Sözcüklerle anlatılamayacak kadar.

Göz görmekle doymuyor,

Kulak işitmekle dolmuyor.

⁹ Önce ne oldusya, yine olacak.

Önce ne yapıldıysa, yine yapılacak.

Güneşin altında yeni bir şey yok.

¹⁰ Var mı kimsenin, "Bak bu yeni!" diyebileceği bir şey?

Her şey çoktan, bizden yıllar önce devardı.

¹¹ Geçmiş kuşaklar anımsanmıyor,

Gelecek kuşaklar da kendilerinden sonra gelenlerce anımsanmayacak.

Bilgelik Boşтур

¹² Ben Vaiz, Yeruşalim'de İsrail kralyken ¹³ kendimi göklerin altında yapılan her şeyi bilgece araştırp incelemeye adadım. Tanrı'nın uğraşınlar diye insanlara verdiği çetin bir zahmettir bu. ¹⁴ Güneşin altında yapılan bütün işleri gördüm; hepsi boşтур, rüzgarı kovalamaya kalkışmaktadır! ¹⁵ Eğri olan doğrultulamaz, eksik olan sayılamaz.

¹⁶ Kendi kendime, "İste, bilgeliğimi benden önce Yeruşalim'de krallık yapan herkesten çok artırdım" dedim, "Alabildigine bilgi ve bilgelik edindim."

¹⁷ Kendimi bilgi ve bilgeligi, deliliği ve akılsızlığı anlamaya adadım. Gördüm ki, bu da yalnızca rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış. ¹⁸ Çünkü çok bilgelik çok keder doğurur, bilgi arttıkça acı da artar.

2

Zevklerin Anlamsızlığı

¹ Kendi kendime, "Gel, zevki tat. İyi mi, değil mi, gör" dedim. Ama gördüm ki, o da boş. ² GÜLMeye, "Delilik", zevke, "Ne işe yarar?" dedim. ³ İnsanların göklerin altında geçirdiği birkaç günlük ömrüleri boyunca, yapacakları iyi bir şey olup olmadığını görünçeye dek, bilgeliğimin Önderliğinde, bedenimi şarapla nasıl canlandırıym, akılsızlığı nasıl ele alayım diye düşündüm durdum.

⁴ Büyük işlere girdim. Kendime evler inşa ettim, bağlar diktim. ⁵ Bahçeler, parklar yaptım, oralara türlü türlü meyve ağaçları diktim. ⁶ Dal budak salan orman ağaçlarını sulamak için havuzlar yaptım. ⁷ Kadın, erkek köleler satın aldım; evimde doğan kölelerim de vardi. Ayrıca benden önce Yeruşalim'de yaşayan herkesten çok sığıra, davara sahip oldum. ⁸ Altın, gümüş biriktirdim; kralların, illerin hazinelerini topladım. Kadın, erkek şarkıcılar ve erkeklerin özlemi olan bir harem edindim. ⁹ Böylece büyük üne kavuştum, benden önce Yeruşalim'de yaşayanların hepsini aştım. Bilgeliğimden de bir şey yitirmedim.

¹⁰ Gözümün dilediği hiçbir şeyi kendimden esirgemedim.

Gönlümü hiçbir zevkten alıkoymadım.

Yaptığım her işten zevk aldı gönlüm.

Bütün emeğimin ödülü bu oldu.

¹¹ Yaptığım bütün işlere,

Cektiğim bütün emeklere bakınca,

Gördüm ki, hepsi boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.

Güneşin altında hiçbir kazanç yokmuş.

Bilgelik Akılsızlıktan Üstündür

¹² Sonra bilgelik, delilik, akılsızlık nedir diye baktım;

Cünkü kralın yerine gelecek kişi

Žaten yapılanın ötesinde ne yapabilir ki?

¹³ Işığın karanlıktan üstün olduğu gibi

Bilgelığın de akılsızlıktan üstün olduğunu gördüm.

¹⁴ Bilge nereye gittiğini görür,

Ama akılsız karanlıkta yürü.

İkisinin de aynı sonu paylaştığını gördüm.

¹⁵ "Akılsızın başına gelen, benim de başıma gelecek"

Dedim kendi kendime, “Öyleyse kazancım ne bilgelikten?”

“Bu da boş” dedim içimden.

16 Çünkü akılsız gibi, bilge de uzun süre anılmaz,

Gelecekte ikisi de unutulur.

Nitekim bilge de akılsız gibi ölürl!

Çalışmanın Anlamsızlığı

17 Böylece hayattan nefret ettim.

Cünkü güneşin altında yapılan iş çetindi bence.

Her şey boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmiş.

18 Güneşin altında harcadığım bütün emekten nefret ettim. Çünkü her şeyi benden sonra gelecek olana bırakmak zorundayım. **19** Kim bilir, bilge mi olacak, akılsız mı? Güneşin altında bilgeligi kullanarak harcadığım bütün emek üzerinde saltanat sürecek. Bu da boş. **20** Bu yüzden güneşin altında harcadığım onca emeğe üzülmeye başladım. **21** Çünkü biri bilgelik, bilgi ve beceriyle çalışır, sonunda her şeyini hiç emek vermemiş başka birine bırakmak zorunda kalır. Bu da boş ve büyük bir hüsrandır. **22** Çünkü ne kazancı var adamın, güneşin altında harcadığı bunca emekten, bunca kafa yormaktan? **23** Günler boyunca çektiği zahmet acı ve dert doğurur. Gece bile içi rahat etmez. Bu da boş.

24 İnsan için yemekten, içmekten ve yaptığı işten zevk almaktan daha iyi bir şey yoktur. Gördüm ki, bu da Tanrı'dandır. **25** O'nuz kim yiyebilir, kim zevk alabilir? **26** Çünkü Tanrı bilgiyi, bilgeligi, sevinci hoşnut kaldığı insana verir. Günahkâra ise, yiğma, biriktirmeye zahmeti verir; biriktirdiklerini Tanrı'nın hoşnut kaldığı insanlara bırakın diye. Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmiş.

3

Her Şeyin Zamanı Var

1 Her şeyin mevsimi, göklerin altındaki her olayın zamanı vardır.

2 Doğmanın zamanı var, ölmənin zamanı var.

Dükmenin zamanı var, sökmenin zamanı var.

3 Öldürmenin zamanı var, şifa vermenin zamanı var.

Yıkmanın zamanı var, yapmanın zamanı var.

4 Ağlamanın zamanı var, gülmenin zamanı var.

Yas tutmanın zamanı var, oynamanın zamanı var.

5 Taş atmanın zamanı var, taş toplamanın zamanı var.

Kucaklaşmanın zamanı var, kucaklaşmamanın zamanı var.

6 Aramanın zamanı var, vazgeçmenin zamanı var.

Saklamanın zamanı var, atmanın zamanı var.

7 Yırtmanın zamanı var, dükmenin zamanı var.

Susmanın zamanı var, konuşmanın zamanı var.

8 Sevmenin zamanı var, nefret etmenin zamanı var.

Savaşın zamanı var, barışın zamanı var.

9 Çalışmanın harcadığı emekten ne kazancı var? **10** Tanrı'nın uğraşlarını diye insanlara verdiği zahmeti gördüm. **11** O her şeyi zamanında güzel yaptı. İnsanların yüreğine sonsuzluk kavramını koydu. Yine de insan Tanrı'nın yaptığı işi başından sonuna dek anlayamaz. **12** İnsan için yaşamı boyunca

mutlu olmaktan, iyi yaşamaktan daha iyi bir şey olmadığını biliyorum. ¹³ Her insanın yiyp içmesi, yaptığı her işe doyuma ulaşması bir Tanrıarmağanıdır. ¹⁴ Tanrı'nın yaptığı her şeyin sonsuza dek süreçğini biliyorum. Ona ne bir şey eklenebilir ne de ondan bir şey çıkarılabilir. Tanrı insanların kendisine saygı duymaları için bunu yapıyor.

¹⁵ Şimdi ne oluyorsa, geçmişte de oldu,
Ne olacaksa, daha önce de olmuştur.
Tanrı geçmiş olayların hesabını soruyor.

¹⁶ Güneşin altında bir şey daha gördüm:

Adaletin ve doğruluğun yerini kötülük almış.

¹⁷ İçimden “Tanrı doğruya da, kötüyü de yargılacak” dedim,
“Çünkü her olayın, her eylemin zamanını belirledi.”

¹⁸ İnsanlara gelince, “Tanrı hayvan olduklarını görsünler diye insanları sinmyor” diye düşündüm. ¹⁹ Çünkü insanların başına gelen hayvanların da başına geliyor. Aynı sonu paylaşıyorlar. Biri nasıl ölüyorsa, öbürü de öyle ölüyor. Hepsi aynı soluğu taşıyor. İnsanın hayvandan üstünlüğü yoktur. Çünkü her şey boş. ²⁰ İki de aynı yere gidiyor; topraktan gelmiş, toprağa dönüyor. ²¹ Kim biliyor insan ruhunun yukarıya çıktığını, hayvan ruhunun* aşağıya, yeraltına indiğini?

²² Sonuçta insanın yaptığı işten zevk almasından daha iyi bir şey olmadığını gördüm. Çünkü onun payına düşen budur. Kendisinden sonra olacakları görmesi için kim onu geri getirebilir?

4

Dünyadaki Eziyetler

¹ Güneşin altında yapılan baskılara bir daha baktım,
Ezilenlerin gözyaşlarını gördüm;
Avutanları yok,
Güç ezenlerden yana,
Avutanları yok.

² Çoktan ölmüş ölüleri,
Hâlâ sağ olan yaşayanlardan daha mutlu gördüm.

³ Ama henüz doğmamış,
Güneşin altında yapılan kötülükleri görmemiş olan
İkisinden de mutludur.

⁴ Harcanan her emeğiñ, yapılan her ustaca işin ardında kıskançlık olduğunu gördüm. Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmamış.

⁵ Akılsız ellerini kavuşturup kendi kendini yer.

⁶ Rahat kazanılan bir avuç dolusu
Zahmetle, rüzgarı kovalamaya kalkışarak kazanılan
İki avuç dolusundan daha iyidir.

Yalnızlığın Anlamsızlığı

⁷ Güneşin altında bir boş şey daha gördüm:

⁸ Yalnız bir adamvardı,
Oğlu da kardeşi de yoktu.
Çabalayıp dinmek nedir bilmezdi,
Gözü zenginlige doymazdı.

* ^{3:21} “Ruhunun” ya da “Soluğunun”.

“Kimin için çalışıyorum,
Neden kendimi zevkten yoksun bırakıyorum?” diye sormazdı.
Bu da boş ve çetin bir zahmettir.

- 9** İki kişi bir kişiden iyidir,
Çünkü emeklerine iyi karşılık alırlar.
10 Biri düşerse, öteki kaldırır.
Ama yalnız olup da düşenin vay haline!
Onu kaldırın olmaz.
11 Ayrıca iki kişi birlikte yatarsa, birbirini ıslıtır.
Ama tek başına yatan nasıl ıslanabilir?
12 Yalnız biri yenik düşer,
Ama iki kişi direnebilir.
Üç kat iplik kolay kolay kopmaz.

Yükselmenin Anlamsızlığı

13 Yoksul ama bilge bir genç artık öğüt almayı bilmeyen kocamış akılsız kraldan iyidir. **14** Çünkü genç, ülkesinde yoksulluk içinde doğsa bile cezaevinde krallığa yükselebilir. **15** Güneşin altında yaşayan herkesin kralın yerine geçen genci izlediğini gördüm. **16** Yeni kralın yönettiği halk sayısız olabilir. Yine de sonrakiler ondan hoşnut olmayıpabilir. Gerçekten bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmaktadır.

5

Tanrı'ya Karşı Tutumumuz

1 Tanrı'nın evine gittiğinde davranışına dikkat et. Yaptıkları kötüluğun farkında olmayan akılsızlar gibi kurban sunmak için değil, dinlemek için yaklaş.

- 2** Ağzını çabuk açma,
Tanrı'nın önünde hemen konuya girme,
Çünkü Tanrı gökte, sen yerdesin,
Bu yüzden, az konuş.
3 Çok tasa kötü düş,
Çok söz akılsızlık doğurur.

4 Tanrı'ya adak adayınca, yerine getirmekte gecikme. Çünkü O akılsızlardan hoşlanmaz. Adağını yerine getir! **5** Adamamak, adayıp da yerine getirmemekten iyidir. **6** Ağzının seni günaha sürüklemesine izin verme. Ulağın* önünde: “Adağım yanlışı” deme. Tanrı niçin senin sözlerine öfkeliensin, yaptığı işi yok etsin? **7** Çünkü çok düş kurmak hayalcılığe ve laf kalabalığına yol açar; Tanrı'ya saygı göster.

Zenginliğin Anlamsızlığı

8 Bir yerde yoksullara baskı yapıldığını, adaletin ve doğruluğun çiğnendiğini görürsen şaşma; çünkü üstü gözeten daha üst biri var, onların da üstleri var.
9 Tarlaların sürülmesini isteyen bir kral ülke için her bakımdan yararlıdır.

- 10** Parayı seven paraya doymaz,
Zenginliği seven kazancıyla yetinmez.

5:4 Mez.66:13-14 * **5:6** “Ulak”: “Kâhin” ya da “Kâhinin ulağı” veya “Melek” anlamına gelebilir.

Bu da boştur.

11 Mal çoğaldıkça yiyeni de çoğalır.
Sahibine ne yararı var, seyretmekten başka?

12 Az yesin, çok yesin işçi rahat uyun,
Ama zenginin malı zengini uyutmaz.

13-14 Güneşin altında acı bir kötülük gördüm:
Sahibinin zararına biriktirilen
Ve bir talihsizlikle yok olup giden servet.
Böyle bir servet sahibi baba olsa bile,
Oğluna bir şey bırakamaz.

15 Annesinin rahminden çıplak çıkar insan.
Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider,
Emeğinden hiçbir şey götürmez elinde.

16 Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider insan.
Bu da acı bir kötülüktür.
Ne kazancı var yel için zahmet çekmekten?

17 Ömrü boyunca büyük üzüntü, hastalık, öfke içinde
Karanlıkta yiyor.

18 Gördüm ki, iyi ve güzel olan şu: Tanrı'nın insana verdiği birkaç günlük
ömür boyunca yemek, içmek, güneşin altında harcadığı emekten zevk almak.
Çünkü insanın payına düşen budur. **19** Üstelik Tanrı bir insana mal mülk
veriyor, onu yemesi, ödülünü alması, yaptığı işten mutluluk duyması için ona
güç veriyorsa, bu bir Tanrıarmağanıdır. **20** Bu yüzden insan, geçen ömrünü
pek düşünmez. Çünkü Tanrı onun yüreğini mutlulukla meşgul eder.

6

1 Güneşin altında insana ağır gelen bir kötülük gördüm: **2** Adam vardır, Tanrı
kendisine mal, mülk, saygınlık verir, yerine gelmeyecek isteği yoktur. Ama
Tanrı yemesine izin vermez; bir yabancı yer. Bu da boş ve acı bir derttir.

3 Bir adam yüz çocuk babası olup uzun yıllar yaşamış, ama uzun ömrüne
karşılık, zenginliğin tadını çıkaramamış, bir mezara bile gömülmemişse, düşük
çoçuk ondan iyidir derim. **4** Çünkü düşük çocuk boş yere doğuyor, karanlık
içinde geçip gidiyor, adı karanlığa gömülüyor. **5-6** Ne güneş yüzü görüyor, ne
de bir şey tanıyor. Öbür adam iki kez biner yıl yaşasa bile mutluluk duymaz,
düşük çocuk ondan rahattır. Hepsini aynı yere gitmiyor mu?

7 İnsan hep boğazı için çalışır,
Yine de doymaz.

8 Bilgenin akılsızdan ne üstünlüğü var?
Yoksul başkasına nasıl davranışlığını bilmekle ne yarar sağlar?

9 Gözün gördüğü gönlün çektiğinden iyidir.
Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmaktadır.

10 Ne varsa, adı çoktan konmuştur,
İnsanın da ne olduğu biliniyor.

Kimse kendinden güclü olanla çekişemez.

- ¹¹ Söz çokaldıkça anlam azalır,
Bunun kime yararı olur?

¹² Çünkü gölge gibi gelip geçen kısa ve boş ömründe insana neyin yararlı olduğunu kim söylebilir? Bir adama kendisinden sonra güneşin altında neler olacağını kim söyleyebilir?

7

Bilgelik

- ¹ İyi ad hoş kokulu yağdan,
Ölüm günü doğum gününden iyidir.
- ² Yas evine gitmek, şölen evine gitmekten iyidir.
Çünkü her insanın sonu ölümdür,
Yaşayan herkes bunu aklında tutmalı.
- ³ Üzüntü gülmekten iyidir,
Çünkü yüz mahzun olunca yürek sevinir.
- ⁴ Bilge kişinin akı yas evindedir,
Akılsızın akılısa şenlik evinde.
- ⁵ Bilgenin azarını işitmek,
Akılsızın türküsunu işitmekten iyidir.
- ⁶ Çünkü akılsızın gülmesi,
Kazanın altındaki çalıların çatırtısı gibidir.
Bu da boştur.
- ⁷ Haksız kazanç bilgeyi delirtir,
Rüşvet karakteri bozar.
- ⁸ Bir olayın sonu başlangıcından iyidir.
Sabırlı kibirliden iyidir.
- ⁹ Çabuk öfkelenme,
Çünkü öfke akılsızların başında barınır.
- ¹⁰ “Neden geçmiş günler bugünlerden iyiydi?” diye sorma,
Çünkü bu bilgece bir soru değil.
- ¹¹ Bilgelik miras kadar iyidir,
Güneşi gören herkes için yararlıdır.
- ¹² Bilgelik siperdir, para da siper,
Bilginin yararı işe şudur:
Bilgelik ona sahip olan kişinin yaşamını korur.
- ¹³ Tanrı'nın yaptığıni düşün:
O'nun eğriliğini kim doğrultabilir?
- ¹⁴ İyi günde mutlu ol,
Ama kötü günde dikkatle düşün;
Tanrı birini öbürü gibi yaptı ki,
İnsan kendisinden sonra neler olacağını bilmesin.
- ¹⁵ Boş ömrümde şunları gördüm:

- Doğru insan doğruluğuna karşın ölüyor,
Kötü insanın ise, kötülüğüne karşın ömrü uzuyor.
- 16** Ne çok doğru ol ne de çok bilge.
Niçin kendini yok edesin?
- 17** Ne çok kötü ol ne de akılsız.
Niçin vaktinden önce ölesin?
- 18** Birini tutman iyidir,
Öbüründen de elini çekme.
Çünkü Tanrı'ya saygı duyan ikisini de başarır.
- 19** Bilgelik, bilge kişiyi kentteki on yöneticiden daha güçlü kılar.
- 20** Çünkü yeryüzünde hep iyilik yapan,
Hiç günah işlemeyen doğru insan yoktur.
- 21** İnsanların söylediği her söze alדיםıra,
Yoksa usağının bile sana sövdüğünü duyabilirsin.
- 22** Çünkü sen de birçok kez
Başkalarına sövdüğünü pekâlâ biliyorsun.
- 23** Bütün bunları bilgelikle denedim:
“Bilge olacağım” dedim.
Ama bu beni aşıyordu.
- 24** Bilgelik denen şey
Uzak ve çok derindir, onu kim bulabilir?
- 25** Böylece, bilgelik ve çözüm aramaya, incelemeye, kavramaya,
Kötülüğün akılsızlık, akılsızlığın delilik olduğunu anlamaya kafa yordum.
- 26** Kimi kadını ölümden acı buldum.
O kadın ki, kendisi tuzak, yüreği kapan, elleri zincirdir.
Tanrı'nın hoşnut kaldığı insan ondan kaçar,
Günah işleyense ona tuftsak olur.
- 27** Vaiz diyor ki, “Şunu gördüm:
Bir çözüm bulmak için
Bir şeyi öbürüne eklerken
- 28** –Araştırip hâlâ bulamazken–
Binde bir adam buldum,
Ama aralarında bir kadın bulamadım.
- 29** Bulduğum tek şey:
Tanrı insanları doğru yarattı,
Oysa onlar hâlâ karmaşık çözümler arıyorlar.”

8

- 1** Bilge insan gibisi var mı?
Kim olup bitenlerin anlamını bilebilir?
Bilgelik insanın yüzünü aydınlatır,
Sert görünüşünü değiştirir.

² Kralın buyruğuna uy, diyorum. Çünkü Tanrı'nın önünde ant içtin. ³ Kralın huzurundan ayrılmak için acele etme. Kötülüğe bulaşma. Çünkü o dileği her şeyi yapar. ⁴ Kralın sözünde güç vardır. Kim ona, "Ne yapıyorsun?" diyebilir?

- ⁵ Onun buyruğuna uyan zarar görmez.
Bilge kişi bunun zamanını ve yolunu bilir.
⁶ Çünkü her işin bir zamanı ve yolu vardır.
İnsanın derdi kendine yeter.
⁷ Kimse geleceği bilmez,
Kim kime geleceği bildirebilir?

⁸ Rüzgarı* tutup ona egemen olmaya kimsenin gücü yetmediği gibi,
Ölüm gününde egemen olmaya da kimsenin gücü yetmez.
Savaştan kaçış olmadığı gibi, kötülük de sahibini kurtaramaz.

⁹ Bütün bunları gördüm ve güneşin altında yapılan her iş üzerinde kafa yordum. Gün gelir, insanın insana egemenliği kendine zarar verir. ¹⁰ Bir de kötülerin gömüldüğünü gördüm. Kutsal yere girip çıkar, kötülük yaptıkları kentte övülürlerdi. Bu da boş.

¹¹ Suçlu çabuk yargılanmazsa, insanlar kötülük etmek için cesaret bulur. ¹² Gündahlı yüz kez kötülük edip uzun yaşasa bile, Tanrı'dan korkanların, O'nun önünde saygıyla duranların iyilik göreceğini biliyorum. ¹³ Oysa kötü, Tanrı'dan korkmadığı için iyilik görmeyecek, gölge gibi olan ömrü uzamayacaktır.

¹⁴ Yeryüzünde boş bir şey daha var: Kötülerin hak ettiği doğruların, doğruların hak ettiği kötülerin başına geliyor. Bu da boş, diyorum. ¹⁵ Mutluluğu övgüye değer buldum. Çünkü güneşin altında insan için yiyp içmekten, mutlu olmaktan daha iyi bir şey yoktur. Çünkü Tanrı'nın güneşin altında kendisine verdiği ömrü boyunca çektiği zahmetten insana kalacak olan budur.

¹⁶ Bilgeliği ve dünyada çekilen zahmeti anlamak için kafamı yorunca - öyleleri var ki, gece gündüz gözüne uykı girmez- ¹⁷ Tanrı'nın yaptığı her şeyi gördüm. İnsan güneşin altında olup bitenleri keşfetmez. Arayıp bulmak için ne kadar çaba harcansa harcasın, yine de anlamını bulamaz. Bilge kişi anladığını söylese bile gerçekten kavrayamaz.

9

İnsanlar Tanrı'nın Elindedir

¹ Böylece bütün bunları düşünüp taşındım ve şu sonuca vardım: Doğrular, bilgeler ve yaptıkları her şey Tanrı'nın elindedir. Onları sevginin mi, nefretin mi beklediğini kimse bilmez.

² Herkesin başına aynı şey geliyor. Doğrunun, iyinin, kötüünün, temizin, kırlinin, kurban sunanla sunmayanın başına gelen şey aynı.

İyi insana ne oluyorsa, gündahlıya da oluyor;

Ant içene ne oluyorsa, ant içmekten korkana da aynısı oluyor.

³ Güneşin altında yapılan işlerin tümünün kötü yanı şu ki, herkesin başına aynı şey geliyor. Üstelik insanların içi kötülük doludur, yaşadıkları sürece içlerinde delilik vardır. Ardından ölüp gidiyorlar. ⁴ Yaşayanlar arasındaki herkes için umut vardır. Evet, sağ köpek ölü aslanдан iyidir!

⁵ Çünkü yaşayanlar öleceğini biliyor,

* **8:8** "Rüzgarı" ya da "Ruhu".

Ama ölüler hiçbir şey bilmiyor.
Onlar için artık ödül yoktur,
Anları bile unutulmuştur.

6 Sevgileri, nefretleri,
Kıskançlıklarını çoktan bitmiştir.
Güneşin altında yapılanlardan
Bir daha payları olmayacağıdır.

7 Git, sevinçle ekmeğini ye, neşeyle şarabını iç. Çünkü yaptırıkların baştan beri Tanrı'nın hoşuna gitti. **8** Giysilerin hep ak olsun. Başından zeytinyağı eksilmesin. **9** Güneşin altında Tanrı'nın sana verdiği boş ömrün bütün günlerini, bütün anlamsız günlerini sevdiğin karınla güzel güzel yaşayarak geçir. Çünkü hayattan ve güneşin altında harcadığın emekten payına düşecek olan budur. **10** Çalışmak için eline ne geçerse, var gücünle çalış. Çünkü gitmekte olduğun ölüler diyarında iş, tasarı, bilgi ve bilgelik yoktur.

11 Güneşin altında bir şey daha gördüm:
Yarışı hızlı koşanlar,
Savaşçı yiğitler,
Ekmekçi bilgeler,
Serveti akıllılar,
Beğeniyi bilgililer kazanmaz.
Ama zaman ve şans hepsinin önüne çıkar.

12 Dahası insan kendi vaktini bilmez:
Balığın acımasız ağa, kuşun kapana düştüğü gibi,
İnsanlar da üzerlerine ansızın çöken kötü zamana yakalanırlar.

Bilgelik Akılsızlıktan İyidir

13 Güneşin altında bilgelik olarak şunu da gördüm, beni çok etkiledi: **14** Çok az insanın yaşadığı küçük bir kent vardı. Güçlü bir kral saldırip onu kuşattı. Karşısına büyük rampalar kurdu. **15** Kentte yoksul ama bilge bir adam vardı. Bilgeligiyle kenti kurtardı. Ne var ki, kimse bu yoksul adamı anmadı. **16** Bunun üzerine, "Bilgelik güçten iyidir" dedim, "Ne yazık ki, yoksul insanın bilgeligi küçümseniyor, söyledikleri dikkate alınmıyor."

17 Bilgenin sessizce söylediği sözler,
Akılsızlar arasındaki önderin bağırışından iyidir.

18 Bilgelik silahtan iyidir,
Ama bir deli çıkar, her şeyi berbat eder.

10

- 1** Ölü sinekler attarın itirini kokutur.
Biraz aptallık da bilgeligi ve saygınılığı bastırır.
- 2** Bilgenin yüreği hep doğruya eğilimlidir,
Akılsızın ise, hep yanlışa.
- 3** Yolda yürürken bile akılsızın aklı kittir,
Akılsız olduğunu herkese gösterir.
- 4** Yöneticinin öfkesi sana karşı alevlenirse,
Yerinden ayrılmalı;
Çünkü serinkanlılık büyük yanlışları bastırır.

- 5** Güneşin altında gördüğüm bir haksızlık var,
Yöneticiden kaynaklanan bir yanlışı andırıyor:
- 6** Zenginler düşük makamlarda otururken,
Aptallar yüksek makamlara atanıyor.
- 7** Köleleri at sırtında,
Önderleri yerde köleler gibi yürüken gördüm.
- 8** Çukur kazan içine kendi düşer,
Duvarda gedik açanı yılan sokar.
- 9** Taş çıkaran taştan incinir,
Odun yaran tehlikeye girer.
- 10** Balta körse, ağızı bilenmemişse,
Daha çok güç gerektirir;
Ama bilgelik başarı doğurur.
- 11** Yılan büyü yapılmadan önce sokarsa,
Büyücünün yararı olmaz.
- 12** Bilgenin ağızından çıkan sözler benimsenir,
Öysa akılsız kendi ağızıyla yıkımına yol açar.
- 13** Sözcünün başı aptallık,
Sonu zirdeliliktir.
- 14** Akılsız konuşmuşça konuşur.
- Kimse ne olacağını bilmez.
Kim ona kendisinden sonra ne olacağını bildirebilir?
- 15** Akılsızın emeği kendini öylesine yıpratır ki,
Kente bile nasıl gideceğini bilemez.
- 16** Kralın bir çocuksa*,
Önderlerin sabah şolen veriyorsa, vay sana, ey ülke!
- 17** Kralın soyluysa,
Önderlerin sarhoşluk için değil
Güçlenmek için vaktinde yemek yiyorsa, ne mutlu sana, ey ülke!
- 18** Tembellikten dam çöker,
Miskinlikten çatı akar.
- 19** Şolen eğlenmek için yapılır,
Şarap yaşama sevinç katar,
Paraya her ihtiyacı karşılar.
- 20** İçinden bile krala sövme,
Yatak odanda zengine lanet etme,
Çünkü gökte uçan kuşlar haber taşırlar,
Kanathlı varlıklar söylediğini aktarır.

11

İyilik Yap, Denize At

- ¹ Ekmeğini suya at*,
Çünkü günler sonra onu bulursun.
- ² Yedi, hatta sekiz kişiye pay ver,
Çünkü ülkenin başına ne felaket geleceğini bilemezsin.
- ³ Bulutlar su yüklüyse,
Yeryüzüne döker yağmurlarını.
Ağaç ister güneye ister kuzeye devrilsin,
Devrildiği yerde kalır.
- ⁴ Rüzgarı gözeten ekmez,
Bulutlara bakan biçmez.

⁵ Ana rahmindeki çocuğun nasıl ruh ve beden aldığı bilmediğin gibi,
Her şeyi yaratatan Tanrı'nın yaptıklarını da bilemezsin.

⁶ Tohumunu sabah ek,
Akşam da elin boş durmasın.
Çünkü bu mu iyi, şu mu,
Yoksa ikisi de aynı sonucu mu verecek, bilemezsin.

⁷ Işık tatlıdır,
Güneşi görmek güzeldir.

⁸ Evet, insan uzun yıllar yaşarsa,
Sevinçle yaşasın.
Ama karanlık günleri unutmasın,
Çünkü onlar da az değil.
Gelecek her şey boştur.

Gençliğinin Değerini Bil

⁹ Ey delikanlı, gençliğinle sevin,
Bırak gençlik günlerinde yüreğin sevinç duysun.
Gönlünün isteklerini, gözünün gördüklerini izle,
Ama bil ki, bütün bunlar için Tanrı seni yargılayacaktır.

¹⁰ Öyleyse at tasayı yüreğinden,
Uzaklaştır derdi bedeninden.
Çünkü gençlik de dinçlik de boştur.

12

- ¹⁻² Bu yüzden zor günler gelmeden,
“Zevk almıyorum” diyecisin yollar yaklaşmadan,
Güneş, ışık, ay ve yıldızlar kararmadan
Ve yağmurdan sonra bulutlar geri dönmeden,
Gençlik günlерinde seni yaratani anımsa.
- ³ O gün, evi bekleyenler titreyecek,
Güçlüler eğilecek,
Öğütücüler azaldığı için duracak,
Pencereden bakanlar kararacak.
- ⁴ Değirmen sesi yavaşlayınca,
Sokağa açılan çift kapı kapanacak,

* **11:1** “Ekmeğini suya at”: Bu ifade, “Bütün tehlikeleri göze alıp paranı ticarete yatırarak geçimini sağla” ya da “İhtiyacı olanlara ver” anlamına gelir.

İnsanlar kuş sesiyle uyanacak*,
 Ama şarkiların sesini duyamayacaklar.
5 Dahası yüksek yerden,
 Sokaktaki tehlikelerden korkacaklar;
 Badem ağacı çiçek açacak,
 Çekirge ağırlaşacak,
 Tutku zayıflayacak†.
 Çünkü insan sonsuzluk evine gidecek,
 Yaş tutanlar sokakta dolaşacak.

6 Gümüş tel kopmadan,
 Altın tas kırılmadan,
 Testi çeşmde parçalanmadan,
 Kuyu makarası kırılmadan,
7 Toprak geldiği yere dönmeden,
 Ruh onu veren Tanrı'ya dönmeden,
 Seni yaratarı anımsa.

8 “Her şey boş” diyor Vaiz, “Bomboş!”

Son Söz

9 Vaiz yalnız bilge değildi, bildiklerini halka da öğretiyordu. Hesap etti, araştırdı ve birçok özdeyişi düzene soktu. **10** Güzel sözler bulmaya çalıştı. Yazdıkları gerçek ve doğrudur.

11 Bilgelerin sözleri üvendire gibidir, derledikleri özdeyişlerse, iyi çakılan çivi gibi; bir tek Çoban‡ tarafından verilmiştir. **12** Bunların dışındakilerden sakın, evladım. Çok kitap yazmanın sonu yoktur, fazla araştırma da bedeni yıpratır.

13 Her şey duyuldu, sonuç şu:

Tanrı'ya saygı göster, buyruklarını yerine getir,
 Çünkü her insanın görevi budur.

14 Tanrı her işi, her gizli şeyi yargılayacaktır,
 İster iyi ister kötü olsun.

* **12:4** “İnsanlar kuş sesiyle uyanacak” ya da “İnsanların sesi kuş gibi yükselecek”. † **12:5** “Tutku zayıflayacak” ya da “Gebre tohumu patlayacak”. ‡ **12:11** “Çoban”, yani “Tanrı”.

EZGİLER EZGİSİ

GİRİŞ

Ezgiler Ezgisi aşk şiirleridir. Büyük bir çoğunluğu iki sevgilinin, yani erkekle kadınının, karşılıklı olarak söyleniği şiirlerden oluşur. Kitap "Süleyman'ın Ezgiler Ezgisi" diye başladığı için "Süleyman'ın Ezgisi" olarak da bilinir.

Yahudiler Ezgiler Ezgisi'ni Tanrı'yla halkı arasındaki ilişkiler olarak yorumlarken, Hıristiyanlar Mesih'le kilise arasındaki ilişkiler olarak görmüşlerdir.

1

1 Süleyman'ın Ezgiler Ezgisi.

Kız

- 2 Beni dudaklarıyla öptükçe öpsün!**
Çünkü aşkin şaraptan daha tath.
- 3 Ne güzel kokuyor sürdüğün esans,**
Dökülmüş esans sanki adın,
Kızlar bu yüzden seviyor seni.
- 4 Al götür beni, haydi koşalım!**
Kral beni odasına götürsün.

Kızın arkadaşları

Seninle coşup seviniriz,
Aşkını şaraptan çok Överiz.

Kız

- Ne kadar haklılar seni sevmekte!
- 5 Esmerim ben, ama güzelim,**
Ey Yeruşalim kızları!
Kedar'ın çadırları gibi,
Süleyman'ın çadır bezleri gibi kara.

- 6 Bakmayın esmer olduğuma,**
Güneş kararttı beni.
Çünkü kızdilar bana erkek kardeşlerim,
Bağlara bakmakla görevlendirdiler.
Ama kendi bağıma bakmadım.

- 7 Ey sevgilim, söyle bana, sürünen nerede otlatıyorsun,**
Öğleyin nerede yatırıyorsun?
Neden arkadaşlarının sürüleri yanında
Yüzünü örten bir kadın durumuna düşeyim*?

Kızın Arkadaşları

- 8 Ey güzeller güzeli,**
Bilmiyorsan,
Sürünen izine çık,
Çobanların çadırları yanında
Öglaklarını otlat.

Erkek

- 9 Firavunun arabalarına koşulu kırağña benzetiyorum seni, aşkim benim!**
- 10 Yanakların süslerle,**

1:1 1Kr.4:32 * **1:7** Eski çağlarda kadının örtünmesi fahişe olduğunu gösterirdi.

Boynun gerdanlıklarla ne güzel!

11 Sana gümüş düğmelerle altın süsler yapacağız.

Kız

12 Kral divandayken[†],
Hıntsümbülümün güzel kokusu yayıldı.

13 Memelerim arasında yatan
Mür dolu bir kesedir benim için sevgilim;

14 Eyn-Gedi bağılarında
Bir demet kına çiçeğidir benim için sevgilim.

Erkek

15 Ah, ne güzelsin, aşkim, ah, ne güzel!
Gözlerin tipki birer güvercin!

Kız

16 Ne yakışıklısın, sevgilim, ah, ne çekici!
Yeşilliktir yatağımız.

Erkek

17 Sedir ağaçlarıdır evimizin kirişleri,
Tavanımızın tahtaları ardiçlar.

2

Kız

1 Ben Sharon* çıktı demiyim,
Vadilerin zambağıyılm.

Erkek

2 Dikenlerin arasında zambak nasılsa
Kızların arasında öyledir aşkim.

Kız

3 Orman ağaçları arasında bir elma ağacına benzer
Delikanlıların arasında sevgilim.
Onun gölgesinde oturmaktan zevk alırım,
Tadi damağında kalır meyvesinin.

4 Ziyafet evine götürdü beni,
Üzerimdeki sancağı aştı.

5 Güçlendirin beni üzüm pestiliyle,
Çanlandırın elmayla,
Çünkü aşk hastasıym ben.

6 Sol eli başımın altında,
Sağ eli sarsın beni.

7 Dişi ceylanlar,
Yabanıl dişi geyikler üstüne
Ant içiriyorum size, ey Yeruşalim kızları!
Aşkımlı ayıltmayasınız, uyandırmayasınız diye,
Gönlü hoş olana dek.

8 İşte! Sevgilimin sesi!
Dağların üzerinden sekerek,
Tepelerin üzerinden sıçrayarak geliyor.

[†] **1:12** "Divandayken" ya da "Sofradayken". * **2:1** "Sharon" verimli bir kuyi bölgesiydi.

- ⁹ Sevgilim ceylana benzer, sanki bir geyik yavrusu.
 Bakın, duvarımızın arasında duruyor,
 Pencerelerden bakıyor,
 Kafeslerden seyrediyor.
- ¹⁰ Sevgilim şöyle dedi:
 “Kalk, gel aşkım, güzelim.”
- ¹¹ Bak, kişi geçti,
 Yağmurların ardu kesildi,
- ¹² Çiçekler açtı,
 Şarkı mevsimi geldi,
 Kumrular ötüşmeye başladı beldemizde.
- ¹³ İncir ağacı ilk meyvesini verdi,
 Yeşeren asmalar mis gibi kokular saçmakta.
 Kalk, gel aşkım, güzelim.”

Erkek

- ¹⁴ Kaya kovuklarında,
 Uçurum kenarlarında gizlenen güvercimin!
 Boyunu bosunu göster bana,
 Sesini duyur;
 Çünkü sesin tatlı, boyun bosun güzeldir.
- ¹⁵ Yakalayın tilkileri bizim için,
 Bağları bozan küçük tilkileri;
 Çünkü bağlarımız yeşerdi.

Kız

- ¹⁶ Sevgilim benimdir, ben de onun,
 Zambaklar arasında gezinir[†] durur.
- ¹⁷ Ey sevgilim, gün serinleyip gölgeler uzayana dek,
 Engebeli dağlar üzerinde bir ceylan gibi,
 Geyik yavrusu gibi ol!

3

- ¹ Gece boyunca yatağımda
 Sevgilimi aradım,
 Aradım, ama bulamadım.
- ² “Kalkıp kenti dolaşayım,
 Sokaklarda, meydanlarda sevgilimi arayayım” dedim,
 Aradım, ama bulamadım.
- ³ Kenti dolaşan bekçiler buldu beni,
 “Sevgilimi gördünüz mü?” diye sordum.
- ⁴ Onlardan ayrılır ayrılmaz
 Sevgilimi buldum.
 Tuttum onu, bırakmadım;
 Annemin evine,
 Beni doğuran kadının odasına götürunceye dek.
- ⁵ Dişi ceylanlar,
 Yabanlı dişi geyikler üstüne
 Ant içiriyorum size, ey Yeruşalim kızları!
 Aşkımlı ayıltmayasınız, uyandırmayasınız diye,
 Gönlü hoş olana dek.

[†] 2:16 “Gezinir”: İbranice “Sürü otlatır”.

- 6** Kimdir bu kırdan çıkan,
Bir duman sütnü gibi,
Tüccarın türlü türlü baharatıyla,
Mür ve gündeyle tütsülenmiş?
- 7** İşte Süleyman'ın tahtirevanı!
İsrailli yiğitlerden
Altmış kişi eşlik ediyor ona.
- 8** Hepsı kılıç kuşanmış, eğitilmiş savaşçı.
Gecenin tehlikelerine karşı,
Hepsinin kılıcı belinde.
- 9** Kral Süleyman tahtirevanı
Lübnan ağaçlarından yaptı.
- 10** Direklerini gümüşten,
Tabanını altından yaptı.
Koltuğu mor kumaşla kaplıydı.
İçini sevgiyle dösemişti Yeruşalim kızları.
- 11** Dışarı çıdın, ey Siyon kızları!
Düğününde, mutlu gününde
Annesinin verdiği tacı giymiş Kral Süleyman'ı görün.

4***Erkek***

- 1** Ah, ne güzelsin, aşkim, ah, ne güzel!
Peçenin ardındaki gözlerin güvercinler gibi.
Siyah saçların Gilat Dağı'nın yamaçlarından inen
Keçi sürüsü sanki.
- 2** Yeni kırkılp yıkılmış,
Sudan çıkışmış koyun sürüsü gibi dişlerin,
Hepsinin ikizi var.
Yavrusunu yitiren yok aralarında.
- 3** Al kurdele gibi dudaklarını,
Ağzin ne güzel!
Peçenin ardındaki yanaklarını
Nar parçası sanki.
- 4** Boynun Davut'un kulesi gibi,
Kakma taşlarla* yapılmış,
Üzerine bin kalkan asılmış,
Hepsi de birer yiğit kalkanı.
- 5** Sanki bir çift geyik yavrusu memelerin
Zambaklar arasında otlayan
İkiz ceylan yavrusu.
- 6** Gün serinleyip gölgeler uzayınca,
Mür dağına,
Günde tepesine gideceğim.
- 7** Tepeden tırnağa güzelsin, aşkim,
Hiç kusurun yok.
- 8** Benimle gel Lübnan'dan, yavuklum,

* **4:4** "Kakma taşlarla" ya da "Silahhane olarak". İbranice sözcüğün anlamı kesin olarak bilinmiyor.

- Benimle gel Lübnan'dan!
 Amana doruğundan,
 Senir ve Hermon doruklarından,
 Aslanların inlerinden,
 Parsların dağlarından geç.
- ⁹ Çaldın gönlümü kızkardeşim, yavuklum,
 Bir baksınla,
 Gerdanlığının tek zinciriyle çaldın gönlümü!
- ¹⁰ Aşkın ne güzel, kızkardeşim, yavuklum,
 Saraptan çok daha tatlı;
 Esansının kokusu her türlü baharattan güzel!
- ¹¹ Ey yavuklum, bal damlar dudaklarından,
 Bal ve süt var dilinin altında,
 Lübnan'ın kokusunu gelyor giysilerinden!
- ¹² Kapalı bahçesin sen, kızkardeşim, yavuklum,
 Kapalı bir kaynak, mühürlü bir pınar.
- ¹³ Fidanların nar bahçesidir;
 Seçme meyvelerle,
 Kına ve hintsümbülüyle,
- ¹⁴ Hintsümbülü ve safranla,
 Güzel kokulu kamış ve tarçınla, her türlü gündük ağacıyla,
 Mür ve ödle, her türlü seçme baharatla.
- ¹⁵ Sen bir bahçe pınarısın,
 Bir taze su kuyusu,
 Lübnan'dan akan bir dere.
- Kız*
¹⁶ Uyan, ey kuzey rüzgarı,
 Sen de gel, ey güney rüzgarı!
 Bahçemde es de güzel kokusu saçılışın.
 Sevgilim bahçesine gelsin, seçme meyvelerini yesin!

5

- Erkek*
- ¹ Bahçeme girdim, kızkardeşim, yavuklum,
 Mürümü topladım baharatımla,
 Gümeçimi, balımı yedim,
 Şarabımı, sütümü içtim.
- Kızın Arkadaşları*
- Yiyin, için, ey dostlar!
 Mest olun aşktan, ey sevgililer!
- Kız*
- ² Ben uyuyordum ama yüreğim uyanıktı.
 Dinleyin! Sevgilim kapıyı vuruyor.
 "Aç bana, kızkardeşim, aşkim, eşsiz güvercinim!
 Sırılsıklam oldu başım çiyden,
 Kaküllerim gecenin neminden."
- ³ Entarimi çıkardım,
 Yine giyinmeli miyim?
 Ayaklarımı yıkadım,
 Yine kirletmeli miyim?
- ⁴ Kapı deliğinden uzattı elini sevgilim,

- Aşk duygularım kabardı onun için.
- ⁵ Kalktım, sevgilime kapıyı açayım diye,
Mür elimden damladı,
Parmaklarından aktı
Sürgü tokmakları üzerine.
- ⁶ Kapıyı açtım sevgilime,
Ama sevgilim yoktu, gitmişti!
Kendimden geçmişim o konuşurken.
Aradım onu, ama bulamadım,
Seslendim, ama yanıt vermedi.
- ⁷ Kenti dolaşan bekçiler buldu beni,
Dövüp yaraladılar.
Sur bekçileri alıp götürdü şalımı.
- ⁸ Size ant içriyorum, ey Yeruşalim kızları!
Eğer sevgilimi bulursanız,
Söyleyin ona, aşk hastasıym ben.

Kızın Arkadaşları

- ⁹ Farkı ne sevgilinin öbürlerinden,
Ey güzeller güzeli?
Farkı ne ki, bize böyle ant içriyorsun?

Kız

- ¹⁰ Sevgilimin teni pembe-beyaz, ışıl ışıl yanıyor!
Göze çarpiyor on binler arasında.
- ¹¹ Başı saf altın,
Kaküllerî kıvrı kıvrı, kuzgun gibi siyah.
- ¹² Akarsu kıyısındaki
Güvercinler gibi gözleri;
Sütle yikanmış,
Yuvasındaki mücevher sanki.
- ¹³ Yanakları güzel kokulu tarhlar gibi,
Nefis kokular saçıyor.
Dudakları zambak gibi,
Mür yağı damlatıyor.
- ¹⁴ Elleri, üzerine sarı yakut kakılmış altın çubuklar,
Gövdesi laciverttaşıyla süslenmiş cilali fildiği.
- ¹⁵ Mermere sütun bacakları
Saf altın ayaklıklar üzerine kurulmuş.
Boyu bosu Lübnan dağları gibi,
Lübnan'ın sedir ağaçları gibi eşsiz.
- ¹⁶ Ağzı çok tatlı,
Tepeden tırnağa güzel.
İşte böyledir sevgilim, böyledir yarım, ey Yeruşalim kızları!

6

Kızın Arkadaşları

- ¹ Nereye gitti sevgilin,
Ey güzeller güzeli,
Ne yana yöneldi?
Biz de onu arayalım seninle birlikte!

Kız

- ² Bahçesine indi sevgilim,
Güzel kokulu tarhlara,
Bahçede gezinmek*, zambak toplamak için.
³ Ben sevgilime aitim, sevgilim de bana,
Gezinip[†] duruyor zambaklar arasında.

Erkek

- ⁴ Sevgilim, Tirsa[‡] kadar güzelsin,
Yeruşalim kadar şirin,
Sancak açmış bir ordu kadar görkemli.
⁵ Çevir gözlerini benden,
Çünkü şaşırıyorlar beni.
Gilat Dağı'nın yamaçlarından inen
Keçi sürüsünü andırıyor siyah saçların.
⁶ Yeni yılanmış, sudan çıkmış dişi koyun sürüsü gibi dişlerin,
Hepsinin ikizi var;
Yavrusunu yitiren yok aralarında.
⁷ Peçenin ardındaki yanaklarım
Nar parçası sanki.
⁸ Altmış kralice,
Seksen cariye,
Sayısız bakire kız olabilir;
⁹ Ama bir tanedir benim eşsiz güvercinim,
Biricik kızıdır annesinin,
Gözbebeği kendisini doğuranın.
Kızlar sevgilimi görünce, "Ne mutlu ona!" dediler.
Kraliçeler, cariyeler onu övdüler.

Kızın Arkadaşları

- ¹⁰ Kimdir bu kadın?
Şafak gibi beliren,
Ay kadar güzel,
Güneş kadar parlak,
Sancak açmış bir ordu kadar görkemli.

Kız

- ¹¹ Ceviz bahçesine indim,
Yeşermiş vadisi göreyim diye;
Asma tomurcuk verdi mi,
Narlar çiçek açtı mı bakayım diye.
¹² Nasıl oldu farkına varmadan,
Tutkum bindirdi beni soylu halkının savaş arabalarına.

Kızın Arkadaşları

- ¹³ Dön, geri dön, ey Şulamlı kız,
Dön, geri dön de seni seyredelim.

Erkek

- Niçin Şulamlı kızı seyretmek istiyorsunuz,
Mahanayim oyununu[§] seyredercesine?

* **6:2** "Gezinmek" ya da "Sürü otlatmak". † **6:3** "Gezinip" ya da "Sürü otlatıp". ‡ **6:4** "Tirsa": İsrail'in kuzey krallığındaki ilk başkenti. "Hoş, güzel" anlamına gelir. § **6:13** "Mahanayim oyunu": "İki grup halinde oynanan bir oyun" anlamına gelebilir.

7

- ¹ Ne güzel sandaletli ayakların,
Ey soylu kız!
Mücevher gibi yuvarlak kalçaların,
Usta ellerin işi.
- ² Karışık şarabın hiç eksilmediği
Yuvarlak bir tas gibi göbegin.
Zambaklarla kuşanmış
Buğday yiğini gibi karnın.
- ³ Sanki bir çift geyik yavrusu memelerin,
İkiz ceylan yavrusu.
- ⁴ Fildişi kule gibi boynun.
Bat-Rabim Kapısı yanındaki
Heşbon havuzları gibi gözlerin.
Şam'a bakan
Lübnan Kulesi gibi burnun.
- ⁵ Karmel Dağı gibi duruyor başın,
Pırıl pırıl mora çalar saçların.
Kaküllerine tutsak oldu kral.
- ⁶ Ne güzel, ne çekicidir aşkl!
Zevkten zevke sürüklər.
- ⁷ Hurma ağacına benziyor boyun,
Salkım salkım memelerin.
- ⁸ “Çıkayım hurma ağacına” dedim,
“Tutayım meyveli dallarını.”
Üzüm salkımları gibi olsun memelerin,
Elma gibi kokusun solugun,
- ⁹ En iyi şarap gibi ağızın.

Kız

- Sevgilimin dudaklarına, dişlerine* doğru kaysın.
¹⁰ Ben sevgilime aitim,
O da bana tutkun.
¹¹ Gel, sevgilim, kira çıkalım,
Köylerde† geceleyelim.
¹² Bağlara gidelim sabah erkenden,
Bakalım, asma tomurcuk verdi mi?
Dalları yeşerdi mi,
Narlar çiçek açtı mı,
Orada sevişeceğim seninle.
¹³ Mis gibi koku saçıyor adamotları,
Kapımızın yanibaşında
Taze, kuru,
Her çeşit seçme meyve var.
Senin için sakladım onları, sevgilim.

8

- ¹ Keşke kardeşim olsaydın,
Annemin memelerinden süt emmiş.
Dişarıda görünce öperdim seni,

* ^{7:9} Septuaginta, Vulgata “Dudaklarına, dişlerine”, Masoretik metin “Uyuyanların dudaklarına”.

† ^{7:11} “Köylerde” ya da “Kına çalışmaları arasında”.

Kimse de kınamazdı beni.

- ² Önüne düşer,
Beni eğiten
Annemin evine götürürdüm seni;
Sana baharatlı şarapla
Kendi narlarımın suyundan içirirdim.

- ³ Sol eli başımın altında,
Sağ eli sarsın beni.

- ⁴ Ant içiriyorum size, ey Yeruşalim kızları!
Aşkımlı ayıltmayasınız, uyandırmayasınız diye,
Gönlü hoş olana dek.

Kızın Arkadaşları

- ⁵ Kim bu,
Sevgilisine yaslanarak çölden çıkan?

Kız

Elma ağacı altında uyandırdım seni,
Orada doğum sancıları çekti annen,
Orada doğum sancıları çekip doğurdu seni.

- ⁶ Beni yüreğinin üzerine bir mühür gibi,
Kolunun üzerine bir mühür gibi yerleştir.
Çünkü sevgi ölüm kadar gücü,
Tutku ölüler diyarı kadar katıdır.
Alev alev yanar,
Yakıp bitiren ateş gibi.

- ⁷ Sevgiyi engin sular söndüremez,
İrmaklar süpürüp götürümez.
İnsan varını yoğunu sevgi uğruna verse bile,
Yine de hor görülür!

Kızın Arkadaşları

- ⁸ Küçük bir kızkardeşim var,
Daha memeleri çıktı.
Ne yapacağız kızkardeşimiz için,
Söz kesileceği gün?

- ⁹ Eğer o bir sursa,
Üzerine gümüş mazgallı siper yaparız;
Eğer bir kapıya,
Sedir tahtalarıyla onu kaparız.

Kız

- ¹⁰ Ben bir surum, memelerim de kuleler gibi,
Böylece hoşnut eden biri oldum onun gözünde.

- ¹¹ Süleyman'ın bağı vardi Baal-Hamon'da,
Kıraya verdi bağını;
Her biri bin gümüş öderdi ürünü için.

- ¹² Benim bağım kendi emrimde,
Bin gümüş senin olsun, ey Süleyman,
İki yüz gümüş de ürünүne bakan kiracıların.

Erkek

- ¹³ Ey sen, bahçelerde oturan kadın,
Arkadaşlar kulak veriyor sesine,
Bana da duyur onu.

Kız

¹⁴ Koş, sevgilim,
Mis kokulu dağların üzerinde bir ceylan gibi,
Geyik yavrusu gibi ol!

YEŞAYA

GİRİŞ

Yeşaya İbranice'de "Rab kurtarır" anlamına gelir. Kitabın adı olan bu ifade bir bakıma kitabı özetidir. Peygamber Yeşaya İ.O. 8. yüzyılın ikinci yarısında Yeruşalim'de yaşadı. Kitap üç ana bölüme ayrılabilir:

1. 1-39 arasındaki bölümler güneydeki Yahuda krallığının gücü komşusu Asur tarafından tehdit edildiği dönemi anlatıyor. Yeşaya, Yahuda'ya yönelen gerçek tehdidin Asur'un yenilmez gücü değil, halkın günahı, Tanrı'ya başkaldırmaları ve Yahuda halkın Tanrı'ya güvensizlikleri olduğunu gördü. Peygamber çarpıcı söz ve davranışlarla Yahuda halkını doğruluğa ve adalete çağırmaktadır. Onları uyarır, Tanrı'ya kulak vermekte gecikirlerse, felaketlerin yakalarını bırakmayacağını söyler. Yeşaya, dünya çapında barışın sağlanacağı dönemi ve Davut'un soyundan gelecek olan örnek kralın gelişini de önceden bildirdi.
2. 40-55 arasındaki bölümler değişen tarihsel durumu yansıtır. Asurlular'dan sonra bölgede egemen güç haline gelen Babililer İ.O. 586'da Yeruşalim'i ele geçirir ve halkını Babil'e sürgün eder. Peygamber, Tanrı'nın kendi halkını özgür kılıp Yeruşalim'e geri götüreceğini ve yeni bir yaşama kavuşturacağını müjdeler. Bu bölümlerde öne çıkan konu, Tanrı'nın tarihi yönrendire Egemen Rab olduğu, halkın aracılığıyla öteki ulusları da bereketleyen tasarıları olduğudur.
3. 56-66 arasındaki bölümler sürgünden Yeruşalim'e dönenlere ve Tanrı'nın halkın verdiği sözleri yerine getireceğine dair güvence bekleyenlere sesleniyor. Ayrıca doğruluk, adalet, Şabat Günü'ne uyulması ve dua konusunda kaygılar dile getiriliyor. Özet olarak kitap Tanrı'nın mutlak büyüklüğünü, üstünlüğünü vurguluyor. Bütün öbür ilahlar Rab'bin önünde sadece cansız putlar.

Ana Hatlar:

- 1:1-12:6 Uyarılar, vaatler
- 13:1-23:18 Ulusların cezalandırılması
- 24:1-27:13 Tanrı'nın dünyayı yargılaması
- 28:1-35:10 Yeni uyarılar ve vaatler
- 36:1-39:8 Yahuda Kralı Hizkiya ve Asurlular
- 40:1-55:13 Vaat ve umut bildirileri
- 56:1-66:24 Son uyarılar ve vaatler

¹ Yahuda kralları Uzziya, Yotam, Ahaz ve Hizkiya zamanında Amots oğlu Yeşaya'nın Yahuda ve Yeruşalim'le ilgili görmümü:

Rab Halkını Uyarıyor

- 2 Ey gökler dinleyin, ey yeryüzü kulak ver!
Çünkü RAB konuşuyor:
“Çocuklar yetiştirip büyöttüm,
Ama bana başkaldırdılar.
- 3 Öküz sahibini, eşek efendisinin yemliğini bilir,
Ama İsrail halkı bu kadarını bile bilmiyor,

Halkım anlamıyor.”

- 4** Günahlı ulusun, suç yüklü halkın,
Kötülük yapan soyun,
Baştan çıkışmış çocukların vay haline!
RAB'bi terk ettiler,
İsrail'in Kutsalı'nı hor gördüler,
O'na sırt çevirdiler.
- 5** Neden bir daha dövülesiniz?
Neden vefasızlığı sürdürüyorsunuz?
Baş büsbütün hasta, yürek büsbütün yaralı.
- 6** Bedeniniz tepeden tırnağa sağıksız,
Taze darbe izleriyle, yara bereyle dolu,
Temizlenmemiş, yağla yumuşatılmamış, sarılmamış.
- 7** Ülkeniz ıssız, kentleriniz ateşe verilmiş.
Yabancılar topraklarınızı
Gözünüzün önünde yiyp bitiriyor!
Sanki ülkenin kökünü kazılmışlar.
- 8** Siyon kızı bağdaki çardak,
Salatalık bostanındaki kulübe gibi,
Kuşatılmış bir kent gibi kalakalmış.
- 9** Her Şeye Egemen RAB bazılarımızı
Sağ bırakmamış olsaydı,
Sodom gibi olur, Gomora'ya benzerdik.
- 10** Ey Sodom yöneticileri,
RAB'bin söylediklerini dinleyin;
Ey Gomora halkı,
Tanrıımız'ın yasasına kulak verin.
- 11** “Kurbanlarınızın sayısı çokmuş,
Bana ne?” diyor RAB,
“Yakmalık koç sunularına,
Besili hayvanların yağına doydum.
Boğa, kuzu, teke kanı değil istedigim.
- 12** Huzuruma geldiğinizde
Avlularımı çiğnemeyi mi istedim sizden?
- 13** Anlamsız sunular getirmeyin artık.
Buhurdan içreniyorum.
Kötülük dolu törenlere,
Yeni Ay, Şabat Günü kutlamalarına
Ve düzenlediğiniz toplantılaraya dayanamıyorum.
- 14** Yeni Ay törenlerinden, bayramlarınızdan nefret ediyorum.
Bunlar bana yük oldu,
Onları taşımaktan yoruldum.
- 15** “Ellerinizi açıp bana yakardığınızda
Gözlerimi sizden kaçıracagım.
Ne kadar çok dua ederseniz edin dinlemeyeceğim.
Elleriniz kan dolu.

16 Yıkınır temizlenin,
Kötülük yaptığınızı gözüm görmesin,
Kötülük etmekten vazgeçin.

17 İyilik etmeyi öğrenin,
Adaleti gözetin, zorbayı yola getirin,
Öksüzün hakkını verin,
Dul kadını savunun.”

18 RAB diyor ki,
“Gelin, şimdi davamızı görelim.
Günahlarınız sizi kana boyamış bile olsa
Kar gibi ak pak olacaksınız.
Elleriniz kırmızı böceği gibi kızıl olsa da
Yapağı gibi bembeяз olacak.

19 İstekli olur, söz dinlerseniz,
Ülkenin en iyi ürünlerini yiyeceksiniz.

20 Ama direnip başkaldırırsanız,
Kılıç sizi yiyp bitirecek.”
Bunu söyleyen RAB'dir.

Günahlı Kent

21 Sadık kent nasıl da fahiş oldu!
Adaletle doluydu, doğruluğun barınağıydı,
Şimdiyse katillerle doldu.

22 Gümüşü cüruf oldu,
Şarabına su katıldı.

23 Yöneticileri asilerle hırsızların işbirlikçisi;
Hepsi rüşveti seviyor,
Armağan peşine düşmüşt.
Öksüzün hakkını vermiyor,
Dul kadının davasını görmüyorlar.

24 Bu yüzden Rab, Her Şeye Egemen RAB,
İsrail'in Güçlüsı şöyle diyor:
“Hasımlarımı cezalandırıp rahata kavuşacağım,
Düşmanlarımdan öç alacağım.

25 Sana karşı duracak,
Kül suyuyla arıtır gibi seni cüruftan arıtıp temizleyeceğim.

26 Eskiden, başlangıçta olduğu gibi,
Sana yöneticiler, danışmanlar yetiştireceğim.
Ondan sonra 'Doğruluk Kenti',
'Sadık Kent' diye adlandırılacak.

27 Siyon adalet sayesinde,
Tövbe edenleri de doğruluk sayesinde kurtulacak.

28 Ama başkaldırınlara günahlılar
Birlikte yıkıma uğrayacaklar.
RAB'bi terk edenler yok olacak.

29 “Sevip altında tapındığınız yabanıl fistık ağaçlarından utanacaksınız,
Putperest törenleriniz için seçtiğiniz bahçelerden ötürü yüzünüz kızarácak.

30 Yaprakları solmuş yabanıl fistık ağacına,

Susuz bahçeye döneceksiniz.

- ³¹ Güçlü adamlarınız kırık gibi,
Yaptıkları işler kıvılcım gibi olacak;
İkisi birlikte yanacak ve söndüren olmayacak."

2

Rab'bin Dağⁱ (Mik.4:1-3)

- ¹ Amots oğlu Yeşaya'nın Yahuda ve Yeruşalim'le ilgili görüşmü:
² RAB'bin Tapınağı'nın kurulduğu dağ,
Son günlerde dağların en yücesi,
Tepelerin en yükseği olacak.
Oraya akın edecek ulusların hepsi.
³ Birçok halk gelecek,
"Haydi, RAB'bin Dağı'na,
Yakup'un Tanrısı'nın Tapınağı'na çıkalım" diyecekler,
"O bize kendi yolunu öğretsin,
Biz de O'nun yolundan gidelim."
Çünkü yasa Siyon'dan,
RAB'bin sözü Yeruşalim'den çıkacak.
⁴ RAB uluslar arasında yargıçlık edecek,
Birçok halkın arasındaki anlaşmazlıklarını çözecek.
İnsanlar kılıçlarını çeküp saban demiri,
Mızraklarını bağıcı bıçağı yapacaklar.
Ulus ulusa kılıç kaldırımayacak,
Savaş eğitimi yapmayacaklar artık.
⁵ Ey Yakup soyu, gelin RAB'bin işığında yürüyelim.

Rab'bin Günü

- ⁶ Ya RAB, halkını, Yakup soyunu terk ettin,
Çünkü yürekleri doğu kökenli inançlarla dolu.
Filistililer gibi falçılıkla uğraşıyor,
Yabancılarla el sıkışıyorlar.
⁷ Ülkeleri altınlı, gümüşle dolu,
Hazinelarının sonu yok,
Sayısız atları, savaş arabaları var.
⁸ Ülkeleri putlarla dolu;
Elleriyle yaptıkları,
Parmaklarıyla biçim verdikleri
Putların önünde eğiliyorlar.
⁹ Bu yüzden herkes alçaltılp dize getirilecek.
Onları bağışlama, ya RAB!
¹⁰ RAB'bin dehşetinden,
Yüce görkeminden kaçmak için kayalıklara gidin,
Yerin altına saklanın.
¹¹ İnsanın küstah bakışları alçatılacak,
Gururu kırılacak.
O gün yalnız RAB yükseltilecek.

- 12 Çünkü Her Şeye Egemen RAB o gün
Kibirlileri, gururluları, kendini beğenmişleri alçaltacak;
- 13 Lübnan'ın bütün ulu, yüksek sedir ağaçlarını,
Başan'ın bütün meşelerini yok edecek;
- 14 Bütün ulu dağları, yüksek tepeleri,
- 15 Bütün yüksek kuleleri, güçlü surları
Yerle bir edecek;
- 16 Ticaret gemilerinin, güzel teknelerinin hepsini yok edecek.
- 17 İnsanların gururu, kibri kırılacak,
O gün yalnız RAB yükseltilecek,
- 18 Putlar tümüyle ortadan kalkacak.
- 19 RAB kalkıp yeryüzünü sarsmaya başlayınca,
İnsanlar O'nun dehşetinden
Ve yüce görkeminden kaçmak için
Kayalık mağaralara, yeraltı kovuklarına saklanacaklar.
- 20-21 O gün insanlar
Yeryüzünü sarsmak üzere harekete geçen RAB'bin dehşetinden
Ve yüce görkeminden kaçmak için
Tapmak amacıyla yaptıkları altın, gümüş putları
Köstebeklere, yarasalarla atıp
Kaya kovuklarına, uçurumlardaki yarıklara saklanacaklar.
- 22 Ölümlü insana güvenmekten vazgeçin.
Onun ne değeri var ki?

3

Yeruşalim'de Karışıklık

- 1-3 Bakın, Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Her türlü yardım ve desteği,
Yani ekmek ve suyu,
Yiğitlerle savaşçıları,
Yöneticilerle peygamberleri,
Falcılarla ileri gelenleri,
Takım komutanlarıyla soyluları, danışmanları,
Hünerli büyüçülerle bilge muskacıları
Yeruşalim'den ve Yahuda'dan çekip alacak.
- 4 Çocukları onlara yönetici atayacak,
Küçük çocuklar onlara egemen olacak.
- 5 İnsan insana, komşu komşuya haksızlık edecek.
Genç yaşıya,
Sıradan adam onurlu kişiye
Hayasızca davranışacak.
- 6 Ailede bir kardeş öbürüne sarılıp,
“Hiç olmazsa senin bir üstüğün var,
Önderimiz ol! Bu yıkıntıları sen yönet” diyecek.
- 7 O zaman adam şöyle yanıtlayacak:
“Ben yaranızı saramam.

Evimde ne yiyecek ne giyecek var.
Beni halkın önderi yapmayın.”

8 Yeruşalim sendeledi, Yahuda düştü.
Çünkü söyledikleri de yaptıkları da RAB'be karşı;
O'nun yüce varlığını aşağılıyor.

9 Yüzlerindeki ifade onlara karşı tanıklık ediyor.
Sodom gibi günahlarını açıkça söylüyor, gizlemiyorlar.
Vay onların haline!
Çünkü bu felaketi başlarına kendileri getirdiler.

10 Doğru kişiye iyilik göreceğini söyleyin.
Çünkü iyiliklerinin meyvesini yiyecek.

11 Vay kötülerin haline!
Kötülük görecek, yaptıklarının karşılığını alacaklar.

12 Çocuklar halkımı eziyor,
Kadınlar onu yönetiyor *.
Ey halkım, sana yol gösterenler
Seni saptırıyor, yolunu şaşırtıyorlar.

13 RAB davasını görmek için yerini aldı,
Halkları yargılamak için ayağa kalkıyor.

14-15 RAB halkın ileri gelenleri ve önderleriyle davasını görecek.
Rab, Her Şeye Egemen RAB onlara diyor ki,
“Bağları yiyp bitiren sizsiz,
Evleriniz yoksullardan zorla aldiğiniz malla dolu.
Ne hakla halkımı eziyor,
Yoksulu sömürüyorsunuz?”

Yeruşalim Kadınlarına Uyarı

16 RAB şöyle diyor: “Siyon kızları kibirlidir, burunları bir karış havada, göz kirparak geziyor, ayaklarındaki halhalları şıngırıdataрак kırıyorlar. **17** Bu yüzden onların başlarında yaralar çıkaracağım, mahrem yerlerini açacağım.”

18-23 O gün Rab güzel halhalları, alın çatıklarını, hilalleri, küpeleri, bilezikleri, peçeleri, başlıklarları, ayak zincirlerini, kuşakları, koku şişelerini, muskaları, yüzükleri, burun halkalarını, bayramlık giysileri, pelerinleri, şalları, keseleri, el aynalarını, keten giysileri, baş sargılarını, tülbentleri ortadan kaldıracak.

24 O zaman güzel kokunun yerini pis koku,
Kuşağın yerini ip,
Lüleli saçın yerini kel kafa,
Süslü giysisinin yerini çul,
Güzellikin yerini dağlama izi alacak.

25 Erkekleri kılıçtan geçirilecek,
Yığitleri savaşta yok olacak.

26 Siyon'un kapıları ah çekip yas tutacak;
Kent, yerde oturan,
Terk edilmiş bir kadın gibi olacak.

* **3:12** “Çocuklar halkımı eziyor, kadınlar onu yönetiyor” ya da “Yetkililer halkımı eziyor, tecfeler başa geçti”.

4

¹ O gün yedi kadın bir erkeği tutup, “Kendi yemeğimizi de giysimizi de sağlarız; yeter ki senin adını alalım. Utancımızı gider!” diyecekler.

Yeruşalim'in Geleceği

² O gün RAB'bin dalı, İsrail halkından sağ kalanların güzelliği ve görkemi olacak; ülkenin meyvesi de onların kıvancı ve övüncü olacak. ³ Siyon'da, yani Yeruşalim'de sağ kalanlara, “Yeruşalim'de yaşıyor” diye kaydedilenlere, “Kutsal” denilecek. ⁴ Rab Siyon kızlarını pisliklerinden arındıracak. Yeruşalim'de dökülen kani adil ve ateşten bir ruhla temizleyecek. ⁵ Sonra RAB Siyon Dağı'nın her yanını, orada toplananların üzerini gündüz bulutla, gece duvana ve parlak alevle örtecek. Yüceliği onların üzerinde bir örtü olacak. ⁶ Bu, bir çardak, gündüzün sığlığını karşı gölge, yağmura, fırtınaya karşı sığınak ve korunak olacak.

5*Bağ Ezgisi*

¹ Sevgilimin bağı için yaktığı ezgiyi sevgilim için okuyayım:
Toprağı verimli bir tepede
Sevgilimin bir bağı vardı.

² Toprağı belleyip taşıları ayıkladı,
Seçme aşmalar dikip orta yere bir gözcü kulesi yaptı.
Üzüm sıkmak için bir çukur kazdı
Ve bağının üzüm vermesini bekledi.
Ama bağ yabanlı üzüm verdi.

³ Sevgilim diyor ki, “Ey Yeruşalim'de yaşayanlar ve Yahuda halkı, lütfen benimle bağım arasında hakem olun! ⁴ Bağım için yapmadığım ne kaldı? Ben üzüm vermesini beklerken niçin yabanlı üzüm verdi? ⁵ Şimdi bağıma ne yapacağımı size söyleyeyim: Çitini söküp atacağım, varsın yiye bitirsinler; duvarını yıkacağım, varsın çiğnesinler. ⁶ Viraneye çevireceğim onu; budanmayacak, çapalanmayacak; dikenli çalılar bitecek her yanında. Üzerine yağmur yağdırmasınlar diye bulutlara buyruk vereceğim.”

⁷ Her Şeye Egemen RAB'bin bağı İsrail halkı,
Hoşlandığı fidan da Yahuda halkıdır.
RAB adalet bekledi,
Zorbalık gördü;
Doğruluk bekledi,
Feryatlar duydu.

İsrail Halkının Kötülükleri

⁸ Evlerine ev, tarlalarına tarla katanların vay haline!
Oturacak yer kalmadı,
Ülkede bir tek siz oturuyorsunuz.

⁹ Her Şeye Egemen RAB'bin şöyle ant içtiğini duydum:
“Büyük ve gösterişli çok sayıda ev ıssız kalacak,
İçinde oturan olmayacağı.

¹⁰ Çünkü on dönümlük* bağ ancak bir bat† şarap,

^{4:5} Çık.13:21; 24:16 ^{5:1} Mat.21:33; Mar.12:1; Luk.20:9 * ^{5:10} “On dönüm”: İbranice “On çift ölçüün bir günde işleyebileceği alan” anlamına gelir. † ^{5:10} “Bir bat”: Yaklaşık 22 lt.

Bir homer[‡] tohum ancak bir efa[§] tahl üretecek."

¹¹ Sabah erkenden kalkıp içki peşinden koşanların, gece geç vakte kadar şarap içip kızışanların vay haline! ¹² Onların şölenlerinde lir, çenk, tef ve kaval çalınır, şarap içilir. Ama RAB'bin yaptıklarına dikkat etmez, ellerinin yapıtına aldadırmazlar. ¹³ Halkım bilgisizliği yüzünden sürgün edilecek; saygın kişileri kitliktan ölecek, kalabalıklar susuzluktan kırılacak. ¹⁴ Bu yüzden doymak bilmeyen ölüler diyarı ağızını ardına kadar açtı; Yeruşalim'in soyulları, sıradan insanları ve gürültülü bir şekilde eğlenenleri oraya inecek.

¹⁵ Hepsi alçaltılacak; dize getirilecek, küstah bakışları alçaltılacak. ¹⁶ Ama Her Şeye Egemen RAB adaletinden ötürü yüceltilecek. Kutsal Tanrı doğruluğuyla kutsal olduğunu gösterecek. ¹⁷ Kuzular kendi otlaklarındaymış gibi otlayacak, zenginlerin issız kalan konutlarını yabancılar ele geçirecek.

¹⁸ Suçu yalanla örülülmüş iperlerle, günahı arabaurganıyla çekenlerin vay haline! ¹⁹ Diyorlar ki, "Tanrı elini çabuk tutup işini hızlandırın da görelim. İsrail'in Kutsalı tasarladığını yapsın da görelim."

²⁰ Kötüye iyi, iyiye kötü diyenlerin, karanlığı ışık, ışığı karanlık yerine koyanların, acıya tatlı, tatlıya acı diyenlerin vay haline!

²¹ Kendilerini bilge görenlerin, akıllı sananların vay haline!

²²⁻²³ Şarap içmekte sınır tanımayanların, içkileri karıştırıp içmekten çekinmeyeceklerin, rüşvet uğruna kötüyü haklı çıkarılanların, haklıların hakkını elinden alanların vay haline! ²⁴ Alev alev yanan ateş, samanı nasıl yiyp bitirirse, kuru ot alevin içinde nasıl birden tutuşup yok olursa, onlar da kökten çürüyüp gidecek, çiçekleri toz gibi havaya savrulacak. Çünkü Her Şeye Egemen RAB'bin yasasını reddettiler, İsrail'in Kutsalı'nın sözlerini küçümseriler. ²⁵ Bu yüzden RAB'bin halkına karşı öfkesi alevlendi, elini kaldırıp onları vurdu. Dağlar titriyor, cesetler çöp gibi sokaklara serildi. Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi, eli hâlâ kalkmış durumda.

²⁶ RAB uzaktaki ulusları bir sancak işaretileyse, dünyanın en uzağındakileri ışık sesiyle çağıracak; hızla, hemen gelecekler. ²⁷ Aralarında yorulan, sendeleyen olmayacak; uyuqlamayacak, uyumayacaklar. Gevşek kemer, kopuk çarık bağı olmayacak. ²⁸ Okları sıvri, yayları kuruludur. Atlarının toynakları çakmaktaşı, arabalarının tekerlekleri kasırga gibidir. ²⁹ Askerleri dişi aslan gibi, genç aslanlar gibi kükrüyor, homurdanarak avlarını kapıp götürüyorlar. Kimse avlarını pençelerinden kurtaramıyor.

³⁰ O gün İsrail'e karşı denizin gürleyışı gibi gürleyecekler. Karaya bakan biri karanlık ve sıkıntı görecek. ışık karanlık bulutlarla kaplanacak.

6

Rab Yeşaya'yi Çağırıyor

¹ Kral Uzziya'nın öldüğü yıl yüce ve görkemli Rab'bi gördüm; tahtta oturuyordu, giysisinin etekleri tapınağı dolduruyordu. ² Üzerinde Seraflar duruyordu; her birinin altı kanadı vardı; ikisiyle yüzlerini, ikisiyle ayaklarını örtüyor, öbür ikisiyle de uçuyorlardı. ³ Birbirlerine şöyle sesleniyorlardı: "Her Şeye Egemen RAB

Kutsal, kutsal, kutsaldır.

Yüceliği bütün dünyayı dolduruyor."

[‡] 5:10 "Bir homer": Yaklaşık 220 litrelilik bir ölçek.

[§] 5:10 "Bir efa": Yaklaşık 22 litrelilik bir ölçek.

4 Seraflar'ın sesinden kapı söveleriyle eşikler sarsıldı, tapınak dumanla doldu.

5 "Vay başıma! Mahvoldum" dedim, "Çünkü dudakları kirli bir adamım, dudakları kirli bir halkın arasında yaşıyorum. Buna karşın Kral'ı, Her Şeye Egemen RAB'bi gözlerimle gördüm."

6 Seraflar'dan biri bana doğru uçtu, elinde sunaktan maşayla aldığı bir kor vardı; **7** onunla ağızma dokunarak, "İşte bu kor dudaklarına değdi, suçun silindi, günahın bağıışlandı" dedi.

8 Sonra Rab'bin sesini işittim: "Kimi göndereyim? Bizim için kim gidecek?" diyordu.

"Ben! Beni gönder" dedim.

9 "Git, bu halka şunu duyur" dedi,
"Duyacak duyacak, ama anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama görmeyeceksiniz!"

10 Bu halkın yüregini duygusuzlaşdır,
Kulaklarını ağırlaştır,
Gözlerini kapat.

Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulakları duymasın, yürekleri anlamsın
Ve bana dönüp şifa bulmasınlar."

11 "Ne vakite kadar, ya Rab?" diye sordum.
Rab yanıtladı:

"Kentler viraneye dönüp kimsesiz kalıncaya,
Evler ıpişsiz oluncaya,
Toprak büsbütün kırıştıncaya kadar.

12 İnsanları çok uzaklara süreceğim,
Ülke bomboş kalacak,

13 Halkın onda biri kalsa da ülke mahvolacak.
Ama devrildiği zaman kütüğü kalan
Yabanıl fistık ve meşe ağaçları gibi,
Kutsal soy kütüğünden çikacak."

7

Kral Ahaz'a Bir İşaret: İmanuel

1 Uzziya oğlu Yotam oğlu Ahaz Yahuda Kralı'ken, Aram Kralı Resin'le Remalya oğlu İsrail Kralı Pekah Yeruşalim'e saldırdılar, ama ele geçiremediler.

2 Davut'un torunları Aram'ın Efrayimliler'le güçbirliği ettiğini duydular. Ahaz'la halkınin yürekleri rüzgarda sallanan orman ağaçları gibi titremeye başladı.

3 Bu arada RAB Yeşaya'ya şöyle seslendi: "Ahaz'ı karşılamak için oğlun Şear-Yaşuv'la* birlikte Yukarı Havuz'un su yolunun sonuna, Çırıcı Tarlası'na giden yola çık. **4** Ona de ki, 'Dikkatli ve sakın ol, korkma! Şu tüten iki yanık odun parçasının -Aram Kralı Resin'le Remalya'nın oğlunun- öfkesinden korkma. **5** Aram, Efrayim ve Remalya'nın oğlu sizin için kötü şeyler tasarlıyor. Diyorlar ki, **6** Haydi, Yahuda'ya saldıralım, halkın korkutup ülkeyi ele geçirelim, Taveal'ın oğlunu kral ilan edelim.

6:4 Va.15:8 **6:9** Mat.13:14-15; Mar.4:12; Luk.8:10; Yu.12:39-40; Elç.8:26-27

7:1 2Kr.16:5;

2Ta.28:5-6 * **7:3** "Şear-Yaşuv": "Sağ kalanlar-donecek" anlamına gelir.

⁷ “Buna karşılık Egemen RAB diyor ki, bu tasarı asla gerçekleşmeyecek. ⁸ Çünkü Şam sadece Aram'ın başkenti, Resin de sadece Şam'ın başıdır. Efrayim'e gelince, altmış beş yıl içinde paramparça edilip halk olmaktan çıkacak. ⁹ Samiriye sadece Efrayim'in başkenti, Remalya'nın oğlu da sadece Samiriye'nin başıdır. Bana güvenmezseniz, güvenlikte olamazsınız.”

¹⁰ RAB Ahaz'a yine seslendi: ¹¹ “Tanrı RAB'den bir işaret iste; ölüler diyarı kadar derin, gökler kadar yüksek olsun.”

¹² Ama Ahaz, “Hayır, istemem, RAB'bi sınamam” dedi.

¹³ Bunun üzerine Yeşaya, “Dinleyin, ey Davut'un torunları!” dedi, “İnsanların sabrını taşırmanız yetmezmiş gibi şimdi de Tanrı'ın sabrını mı taşırıyorsunuz?

¹⁴ Bundan ötürü Rab'bin kendisi size bir belirti verecek: İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmmanuel[†] koyacak. ¹⁵ Çocuk kötüyü reddedip iyiyi seçecek yaşa gelince tereyağı ve bal yiyecek. ¹⁶ Ama çocuk kötüyü reddedip iyiyi seçecek yaşa gelmeden, seni dehşete düşüren o iki kralın toprakları issız kalacak.

¹⁷ “RAB seni, halkın soyunu Efrayim'in Yahuda'dan ayrıldığı günden bu yana görülmemiş bir felakete uğratacak; üzerinize Asur Kralı'nı saldırtacak.

¹⁸ “O gün RAB Mısır ırmaklarının ta uçlarından sinekleri, Asur topraklarından arıları ışıkla çağıracak. ¹⁹ Akın akın gelip derin vadilerde, kaya kovuklarında, dikenli çalılıklarda, otlaklıarda konaklayacaklar.

²⁰ “O gün Rab Fırat'ın ötesinden kiraladığı usturayla -Asur Kralı'yla- sakalınızı, saçlarınızı, beden kollarınızı tıraş edecek. ²¹ O günlerde bir inekle bir çift koynu besleyen ²² aldığı bol süt sayesinde tereyağı yiyecek. Ülkede kalan herkes bal ve tereyağıyla beslenecek.

²³ “O gün bin gümüş değerinde bin asmaya sahip olan her bağ dikenli çalıllara dolacak. ²⁴ İnsanlar oralara okla, yayla gidecek. Çünkü ülkenin her yanı dikenli çalıllara kaplanacak. ²⁵ Bir zamanlar çapalanıp ekin ekilen tepeler korkudan kimseyin giremeyeceği dikenliklere donecek, sığırın gezindiği, davarın çığlığı yerler olacak.”

8

Asur Kralı'nın Saldırısı

¹ RAB bana şöyle dedi: “Büyük bir levha alıp okunaklı harflerle üzerine, ‘Maher-Şalal-Haş-Baz^{*}’ yaz. ² Kâhin Uriya ile Yeverekya oğlu Zekeriya'yı kendime güvenilir tanık seçiyorum.”

³ Peygamber olan karım bundan bir süre sonra gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. RAB bana, “Adını ‘Maher-Şalal-Haş-Baz’ koy” dedi, ⁴ “Çocuk daha ‘Anne, baba’ demesini öğrenmeden, Şam'ın serveti ve Samiriye'nin ganimetini Asur Kralı'na götürülecek.”

⁵ RAB bana yine seslenip dedi ki, ⁶ “Bu halk usul usul akan Siloah sularını reddettiği, Resin'le Remalya'nın oğluyla mutlu olduğu için[†], ⁷ ben Rab, Fırat'ın kabaran güçlü sularını -bütün dehşetiyle Asur Kralı'nı- üzerlerine salacağım. Yatağından taşan ırmak, kıylarını su altında bırakacak. ⁸ Yahuda'yı kaplayan sular her şeyi silip süpürerek adam boyu yükselecek, ülkeni boydan boyaya dolduracak, ey İmmanuel!”

^{7:14} Mat.1:22-23 ^{† 7:14} “İmmanuel”: “Tanrı bizimledir” anlamına gelir ^{*} ^{8:1} “Maher-Şalal-Haş-Baz”: “Hemen çapulla, çabuk yağmala” anlamına gelir. ^{† 8:6} “Oğluyla mutlu olduğu için” ya da “Oğlundan korktuğu için”.

9 Ey halklar, yıkıma, bozguna uğrayacaksınız. Yeryüzünün en uç köşeleri, kulak verin. Savaşmaya, bozguna uğramaya hazırlanın. Evet, savaşa ve bozguna hazır olun. **10** İstedığınızı tasarlayın, hepsi boş gidecek. İstedığınız kadar konuşun, hiçbirini gerçekleştirmeyecek. Çünkü Tanrı bizimledir.

Rab'bin Uyarısı

11 RAB beni halkın tuttuğu yoldan gitmeme konusunda şiddetle uyararak şöyle dedi:

12 “Onların entrika dediği her şeye
Siz entrika demeyin;
Onların korktuğundan korkmayın, yılmayın.

13 “Her Şeye Egemen RAB'bi kutsal sayın.
Korkunuz, yıldınız O'ndan olsun.

14 Tapınak O olacak.

İsrail'in iki krallığı içinse
Sürçme taşı ve tökezleme kayası,
Yeruşalim'de yaşayanlar için
Kapan ve tuzak olacak.

15 Birçokları sendeleyip düşecek, parçalanacak,
Tuzağa düşüp ele geçecek.”

16 Ya RAB, öğrencilerim arasında bildirimi koru,
Öğretimi mühürle!

17 Kendini Yakup'un soyundan gizleyen RAB'bi özlemle bekliyorum, umudum O'nda. **18** Ben ve RAB'bin bana verdiği çocuklar, Siyon Dağı'nda oturan Her Şeye Egemen RAB'bin İsrail'deki belirtileri ve işaretleriyiz.

19 Birileri size, “Fısıldışır mirildanın medyumlarla ruh çağırınlara danışın” dediğinde, “Halk kendi Tanrısı'na danışmaz mı; yaşayanlar için ölülere mi danışılır?” deyin. **20** Tanrı'nın öğretisine ve bildirisine dönmek gerek! Böyle düşünmezlerse, onlar için hiç şafak sökmeyecek. **21** Açı ve çaresiz, ülkede dolanıp duracaklar. Açı kalınca öfkelenip krallarına, Tanrıları'na lanet edecekler. Yukarıya da **22** dünyaya da baksalar sıkıntıdan, karanlıktan, korkunç karanlıktan başka bir şey görmeyecekler. Kovulacakları yer koyu karanlıktır.

9

Esenlik Önderi

1 Bununla birlikte sıkıntı çekmiş olan ülke karanlıkta kalmayacak. Geçmişte Zevlun ve Naftali bölgelerini alçaltan Tanrı, gelecekte Şeria Irmağı'nın ötesinde, Deniz Yolu'nda, ulusların yaşadığı Celile'yi onurlandıracak.

2 Karanlıkta yürüyen halk

Büyük bir ışık görecek;
Ölümün gölgelediği diyarda
Yaşayanların üzerine ışık parlayacak.

3 Ya RAB, ulusu çoğaltacak, sevincini artıracaksın.

Ekin biçenlerin neşelendiği,
Ganimet paylaşanların coştuğu gibi,
Onlar da sevinecek senin önünde.

⁴ Çünkü onlara yük olan boyunduruğu,
Omuzlarını döven değneği,
Onlara eziyet edenlerin sopasını paramparça edecksin;
Tipki Midyanlılar'ı yenilgiye uğrattığın gürkү gibi.

⁵ Savaşta giyilen çizmeleri
Ve kana bulanmış giysileri
Yakılacak, ateşe yem olacak.

⁶ Çünkü bize bir çocuk doğacak,
Bize bir oğul verilecek.
Yönetim onun omuzlarında olacak.
Onun adı Harika Öğütçü*, Güçlü Tanrı,
Ebedi Baba, Esenlik Önderi olacak.

⁷ Davut'un tahtı ve ülkesi üzerinde egemenlik sürecek.
Egemenliğinin ve esenliğinin büyümesi son bulmayacak.
Egemenliğini adaletle, doğrulukla kuracak
Ve sonsuza dek sürdürcek.
Her Şeye Egemen RAB'bin gayreti bunu sağlayacak.

Rab'bin İsrail'e Öfkesi

⁸ Rab İsrail için,
Yakup soyu için yargısını bildirdi.
Bu yargı yerine gelecek.

⁹ Bütün halk, Efrayim ve Samiriye'de yaşayanlar,
Rab'bin bu yargısını duyacak.
Gururlu ve küstah olan bu halk diyor ki,

¹⁰ "Kerpiç evler yıkıldı,
Ama yerlerine yontma taştan evler yapacağız.
Yabanıl incir ağaçları kesildi,
Ama yerlerine sedir ağaçları dikiceğiz."

¹¹⁻¹² Bundan dolayı RAB, Resin'in hasımlarını
Halka karşı güçlendirecek;
Düşmanlarını, doğudan Aramılılar'ı,
Batıdan Filistililer'i ayaklandıracak.
Bunlar ağızlarını ardına kadar açıp İsrail'i yutacaklar.
Bütün bumlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

¹³ Halk kendisini cezalandıran RAB'be dönmeyecek,
Her Şeye Egemen RAB'bi aramayacak.

¹⁴ Bunun için RAB İsrail'den başı da kuyruğu da
Hurma dalını da sazı da
Bir günde kesip atacak.

¹⁵ Baş ileri gelen saygın kişi,
Kuyruksa öğretisi sahte olan peygamberdir.

¹⁶ Çünkü bu halkı sapıtranlar ona yol gösterenlerdir.
Onları izleyenler de yem oluyor.

¹⁷ Bu yüzden Rab onların gençleri için sevinç duymayacak,
Öksüzlerine, dul kadınlarına acımayacak.
Çünkü hepsi tanrısızdır, kötülük yaparlar.

* ^{9:6} "Harika Öğütçü" ya da "Harikalar yaratatan". ^{9:7} Luk.1:32-33

Her ağız saçmaları.
Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

18 Kötülük dikenli çalıları yiyp bitiren ateş gibidir.
Ormandaki çalılığı tutuşturur,

Duman sütunları yükseltir.

19 Her Şeye Egemen RAB'bin öfkesi

Ülkeyi ateş gibi sardı.

Halk ateşe yem olacak,

Kardeş kardeşini esirgemeyecek.

20 İnsanlar şurada burada bulduklarını yiyecekler,

Ama aç kalacak, doymayacaklar.

Herkes çocuğunun etini yiyecek:

21 Manaşše Efrayim'i,

Efrayim Manaşše'yi yiyecek,

Sonra birlikte Yahuda'nın üzerine yürüyecekler.

Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,

Eli hâlâ kalkmış durumda.

10

1-2 Yoksullardan adaleti esirgemek,
Halkının düşkünlerinin hakkını elinden almak,
Dulları avlamak,
Öksüzlerin malını yağmalamak için
Haksız kararlar alanların,
Adil olmayan yasalar çıkarılanların vay haline!

3 Yargı günü

Uzaklardan başınızı felaket geldiğinde ne yapacaksınız?
Yardım için kime koşacaksınız,
Servetinizi nereye saklayacaksınız?

4 Tutsaklar arasında bir köşeye sinmek

Ya da savaşta ölmekten başka çareniz kalmayacak.
Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

Tanrı'nın Asur'a İlişkin Yargısı

5 "Vay haline Asur, öfkemin değneği!
Elindeki sopa benim gazabımdır.

6 Asur'u tanrısız ulusa karşı salacağım;

Soyup yağma etmesi,
Sokaktaki çamur gibi onları çiğnemesi,
Öfkelendiğim halkın üzerine yürümesi için
Buyruk vereceğim."

7 Ama Asur Kralı bundan da kötüsünü düşünüyor.

Birçok ulusun kökünü kazıayıp yok etmeye tasarlıyor.

8 "Komutanlarınızın hepsi birer kral değil mi?" diyor,

9 "Kalno'yu, Karkamış gibi ele geçirmedim mi?

- Hama'nın sonu Arpat'ıñki,
Samiriye'nin sonu Şam'ıñki gibi olmadı mı?
- 10** Putları Yeruşalim ve Samiriye'ninkinden daha çok olan putperest ülkeleri
nasıl ele geçirdimse,
- 11** Samiriye'ye ve putlarına ne yaptımsa,
Yeruşalim'e ve putlarına da yapamaz mıym?"
- 12** Rab Siyon Dağı'na ve Yeruşalim'e karşı tasarladıklarını yapıp bitirdikten
sonra şöyle diyecek:
"Asur Kralı'ni kibirli yüreği,
Övüngen bakışları yüzünden cezalandıracağım.
- 13** Çünkü, 'Her şeyi bileğimin gücüyle,
Bilgeliğimle yaptım' diyor,
'Akıllıym, ulusları ayıran sınırları yok ettim,
Hazinelerini yaðmaladım,
Güçlü kralları tahtlarından indirdim.
- 14** Elimi yuvaya sokup kuş yumurtalarını toplar gibi
Ulusların varını yoğunu topladım.
Terk edilmiş yumurtaları nasıl toplarlarsa,
Ben de bütün ülkeleri öyle topladım.
Kanat çırpan, aðzını açan,
Sesini çıkaran olmadı.' "
- 15** Balta kendisini kullanana karşı övünür mü?
Testere kendisini kullanana karşı büyüklenir mi?
Sanki deðnek kendisini kaldırıran sallayabilir,
Sopa sahibini kaldırabilirmiþ gibi...
- 16** Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Asur'un güçlü adamlarını
Yípratıcı hastalıkla cezalandıracak.
Orduları alev alev yanacak.
- 17** Ísrail'in Işıðı ateþ,
Ísrail'in Kutsalı alev olacak;
Asur'un dikenli çalılarını
Bir gün içinde yakıp bitirecek.
- 18** Görkemli ormanıyla verimli tarlaları,
Ölümcul bir hastalığa yakalanmış insan gibi
Tümüyle harap olacak.
- 19** Ormanda artakalan ağaçlar
Bir çocoðun bile sayabileceði kadar az olacak.
- Ísrail'in Sağ Kalanları*
- 20** O gün Ísrail'in sağ kalanları,
Yakup'un kaçip kurtulan torunları,
Kendilerini yok etmek isteyene değil,
Artık içtenlikle RAB'be, Ísrail'in Kutsalı'na dayanacaklar.
- 21** Geriye kalanlar,
Yakup soyundan sağ kalanlar,
Güçlü Tanrı'ya dönecekler.
- 22** Ey Ísrail, halkın denizin kumu kadar çok olsa da,

Ancak pek azı dönecek*.

Tümüyle adil bir yıkım kararlaştırıldı.

- 23 Rab, Her Şeye Egemen RAB,**
Kararlaştırılan yıkımı bütün yeryüzünde gerçekleştirecek.

Rab Asur'u Cezalandıracak

- 24** Bu nedenle Rab,
Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
“Ey sen, Siyon'da yaşayan halkım,
Asurlular, Mısırlılar'ın yaptığı gibi
Sana değnekle vurduklarında,
Sopalarını sana karşı kaldırdıklarında korkma.

- 25** Çünkü çok yakında gazabım sona erecek,
Öfkem Asurlular'ın yıkımını sağlayacak.

- 26 Ben, Her Şeye Egemen RAB,**
Midyanlılar'ı Orev Kayası'nda alt ettiğim gibi,
Onları da kirbaçla alt edeceğim.
Değneğimi Mısır'a karşı nasıl denizin üzerine uzattımsa,
Şimdi yine öyle yapacağım.

- 27 O gün Asur'un yükü sırtınızdan,**
Boyunduruğu boynunuzdan kalkacak;
Semirdığınız için^f boyunduruk kırılacak.”

İşgalcilerin Saldırısı

- 28 Ayat Kenti'ne saldırdılar,**
Migrön'dan geçip ağırlıklarını Mikmas'ta bıraktılar.

- 29 Geçidi aşarak Geva'da konakladılar.**
Rama Kenti korkudan titredi,
Saul'un kenti Giva'da yaşayan halk kaçtı.

- 30 Ey Gallim halkı, sesini yükselt!**
Ey Layşa halkı, dinle!
Zavallı Anatot halkı!

- 31 Madmena halkı kaçıyor,**
Hagevim'de yaşayanlar sığınacak yer arıyor.

- 32 Düşman bugün Nov'da duracak;**
Siyon Kenti'nin kurulduğu dağa,
Yeruşalim Tepesi'ne yumruk sallayacak.

- 33 Rab, Her Şeye Egemen RAB düşmanı**
Dal gibi kesip korkunç güçle yere çalacak.
Uzun boyulları devirecek,
Gururluları alçaltacak.

- 34 Ormandaki çalılıkları baltayla keser gibi**
Kesip devirecek onları.
Lübnan, Güçlü Olan'ın önünde diz çökecek.

11

Esenlik Umudu

- 1** İsay'in kütüğünden yeni bir filiz çıkacak,

* **10:22** “Pek azı dönecek”: İbranice'de geçen “Shear-Yaşuv” sözcükleri genellikle “Sağ kalanlar dönecek” diye çevrildi. Yesaya bu sözcükleri ilk oğluna ad olarak verdi (bkz. 7:3). † **10:27** “Semirdığınız için”: İbranice “Yağdan ötürü”. **11:1** Va.5:5; 22:16

Kökünden bir fidan meyve verecek.

- 2** RAB'bin Ruhu, bilgelik ve anlayış ruhu,
Öğüt ve güç ruhu, bilgi ve RAB korkusu ruhu
Onun üzerinde olacak.

- 3** RAB korkusu hoşuna gidecek.
Gözüyle gördüğüne göre yargılamayacak,
Kulağıyla işittiğine göre karar vermeyecek.

- 4** Yoksulları adaletle yargılayacak,
Yeryüzünde ezilenler için dürüstçe karar verecek.
Dünyayı ağızının değnegiyle cezalandıracak,
Kötülerini soluğuyla öldürerek.

- 5** Davranışının temeli adalet ve sadakat olacak*.

- 6** Onun döneminde kurtla kuzu bir arada yaşayacak,
Parsla oğlak birlikte yatacak,
Buzağı, genç aslan ve besili sığır yanyana duracak,
Onları küçük bir çocuk güdecek.

- 7** İnekle ayı birlikte otlayacak,
Yavruları bir arada yatacak.
Aslan sığır gibi saman yiyecek.

- 8** Emzikteki bebek kobra deliği üzerinde oynayacak,
Sütten kesilmiş çocuk elini engerek kovuğuna sokacak.

- 9** Kutsal dağının hiçbir yerinde
Kimse zarar vermeyecek, yok etmeyecek.
Çünkü sular denizi nasıl dolduruyorsa,
Dünya da RAB'bin bilgisıyla dolacak.

Sürgünler Geri Dönenecek

- 10** O gün İshay'ın kökü ortaya çıkacak,
Halklara sancak olacak,
Uluslar ona yonelecek.
Kaldığı yer görkemli olacak.

- 11** O gün Rab, Asur'dan,
Mısır, Patros, Kûş, Elam,
Şinar[†], Hama ve deniz kıyılarından
Halkının sağ kalanlarını kurtarmak için
İkinci kez elini uzatacak.

- 12** Uluslar için sancak kaldırıacak,
Sürgün İsrailliler'i toplayacak,
Dağılmış Yahudalılar'ı
Dünyanın dört bucağından bir araya getirecek.

- 13** Efrayim halkın kışkançlığı yok olacak,
Yahudalılar'ı sıkıştırınlar ortadan kalkacak.
Efrayim Yahuda'yı kışkanmayacak,
Yahuda Efrayim'i sıkıştırmayacak.

- 14** Batıdaki Filistinliler'e saldırıp

11:4 Mez.96:12-13; Va.19:11 **11:4** 2Se.2:8 **11:5** Ef.6:14-15 * **11:5** "Davranışının temeli
adalet ve sadakat olacak" ya da "Adalet ve sadakat belindeki kuşaktır". **11:6** Yşa.65:25 **11:9**
Hab.2:14 **11:10** Rom.15:12 † **11:11** "Şinar", yani "Babil".

Hep birlikte doğudakilerin her şeyini yağmalayacaklar.
Edom ve Moav halklarının topraklarına el koyacak,
Ammonlular'a boyun eğdirecekler.

- 15** RAB Mısır'ın Süveyş Körfezi'ni tümüyle kurutacak.
Elinin bir sallayışıyla estireceği kavurucu rüzgarla
Fırat'ı süpürüp yedi dereye bölecek.
Öyle ki, insanlar ırmak yatağından çarıkla geçebilsin.
16 RAB'bin Asur'da sağ kalan halkı için
Bir çıkış yolu olacak;
Tıpkı Mısır'dan çıktııkları gün
İsrailliler'in de bir çıkış yolu olduğu gibi.

12

- 1** İsrail halkı o gün,
“Ya RAB, sana sükrederiz” diyecek,
“Bize öfkelenmiştin ama öfken dindi,
Bizi avuttun.
- 2** Tanrı kurtuluşumuzdur.
O'na güvenecek, yılmayacağız.
Çünkü RAB* gücümüz ve ezmizdir.
Ö kurtardı bizi.”
- 3** Kurtuluş pınarlarından sevinçle su alacaksınız.
- 4** O gün diyeceksiniz ki,
“RAB'be şükredin, O'nu adıyla çağırın,
Halklara duyurun yaptıklarını,
Adının yüce olduğunu duyurun!
- 5** RAB'be ezmeler söyleyin,
Çünkü görkemli işler yaptı.
Bütün dünya bilsin bunu.
- 6** Ey Siyon halkı, sesini yükselt, sevinçle haykır!
Çünkü aranızda bulunan İsrail'in Kutsalı büyüktür.”

13

Tanrı Babil'i Cezalandıracak

- 1** Amots oğlu Yeşaya'nın Babil'le ilgili bildirisi:
2 Çıplak dağın tepesine sancak dikin!
Savaşçıları yüksek sesle çağrııp
El sallayıñ ki
Soylulara ayrılan kapılardan içeri girsinler.
- 3** RAB seçiklerine buyruk verdi,
O'nun yükseligiyle övünen yiğitleri
Öfkesinin gereğini yapmaya çağrırdı.
- 4** Dağlardaki kalabalığın gürültüsünü dinleyin!
Büyük bir halkın sesini andırıyor.

11:15 Va.16:12 **12:2** Çik.15:2; Mez.118:14 * **12:2** “RAB”: İbranice “Yah Yahve” (bkz. Önsöz).
12:4 1Ta.16:8; Mez.105:1 **13:1** Yşa.47:1-15; Yer.50:1-51:64

Bir araya gelmiş ulusların
Ve krallıkların gümbürtüsünü dinleyin!
Her Şeye Egemen RAB bir orduyu savaşa hazırlıyor.

⁵ Öfkelerinin araçlarıyla uzak bir ülkeden,
Dünyanın öbür ucundan
Bütün ülkeyi yerle bir etmek üzere geliyor.

⁶ Feryat edin! Çünkü RAB'bin günü yakındır.
Her Şeye Gücü Yeten'in göndereceği yıkım gibi geliyor o gün.

⁷ Bu yüzden ellerde derman kalmayacak,
Her yürek eriyerek.

⁸ Herkesi dehşet saracak,
Hepsi acı ve istirap içinde boğulacak,
Doğuran kadın gibi kıvranaçak,
Şaşkın şaşkın birbirlerine bakacaklar;
Yüzleri kizaracak.

⁹ İşte RAB'bin acımasız günü geliyor.
Ülkeyi viraneye çevirip
İçindeki günahkârları ortadan kaldıracağı
Gazap ve kızgın öfke dolu gün geliyor.

¹⁰ Gökteki yıldızlarla takımıydırlar işimayacak,
Doğan güneş kararacak, ay ışığını vermez olacak.

¹¹ RAB diyor ki, "Kötülüğünden ötürü dünyayı,
Suçlarından ötürü kötülerini cezalandıracığım.
Kibirlilerin küstahlığını sona erdirecek,
Zalimlerin gururunu kıracağım.

¹² İnsanı saf altından,
Ofir altınından daha ender kılacağım.

¹³ Ben, Her Şeye Egemen RAB,
Gazaba geldiğim, öfkemin alevlendiği gün
Gökleri titreteceğim, yerinden oynayacak.

¹⁴ "Herkes kovalanan ceylan gibi,
Çobansız koyunlar gibi halkına dönecek,
Ülkесine kaçacak.

¹⁵ Yakalananın bedeni delik deşik edilecek,
Ele geçen kılıçtan geçirilecek.

¹⁶ Yavruları gözleri önünde parçalanacak,
Evleri yağmalanacak,
Kadınlarının ırzına geçilecek.

¹⁷ "Gümüşe değer vermeyen,
Altını sevmeyen Medler'i
Onlara karşı harekete geçireceğim.

¹⁸ Oklarıyla gençleri parçalayacak,
Bebeklere acımayacak,
Çocukları esirgemeyecekler.

- 19 Ben Tanrı, Sodom ve Gomora'yı nasıl yerle bir ettimse,
Kıldaniler'in* yüce gururu,
Krallıkların en güzel olan Babil'i de yerle bir edeceğim.
20 Orada bir daha kimse yaşamayacak,
Kuşaklar boyu kimse oturmuyacak,
Bedeviler çadır kurmayacak,
Çobanlar sürülerini dirlendirmeyecek.
21 Orası yabanlı hayvanlara barınak olacak,
Evler çakallarla dolacak,
Baykuşlar yuva yapacak, tekeler* oynasacak orada.
22 Kalelerinde sırtlanlar,
Görkemli saraylarında çakallar uluyacak.
Babil'in sonu yaklaştı, günleri uzatılmayacak."

14

¹ Çünkü RAB Yakup soyuna acıယacak,
İsrail halkını yine seçip
Topraklarına yerlestirecek.
Yabancılar da Yakup soyuna katılıp onlara bağlanacak.

² Uluşlar İsrail halkını
İsrail topraklarına götürürecekler.
İsrail halkı RAB'bin verdiği topraklarda onları
Erkek ve kadın köle olarak sahiplenecek.
Kendisini tutsak edenleri tutsak edecek,
Kendisini ezenlere egemen olacak.

³ RAB İsrail halkını acıdan, sıkıntıdan
Ve yaptığı ağır işlerden kurtardığı gün

⁴ Babil Kralı'nı alaya alarak,
“Halkı ezenin nasıl da sonu geldi!” diyecekler,
“Zorbalığı nasıl da sona erdi!”

⁵ RAB kötülerin degneğini,
Egemenlerin asasını kırdı.

⁶ O asa ki, halklara gazapla vurdukça vurdu,
Ulusları öfkeyle, dinmeyen zulümle yönötti*.

⁷ Bütün dünya esenlik ve barış içinde
Sevinçle haykırıyor.

⁸ Lübnan'ın çam ve sedir ağaçları bile
Kralın yok oluşuna seviniyor.
“Onun ölümünden beri kimse bizi kesmeye gelmiyor” diyorlar.

⁹ Toprağın altındaki ölüler diyarı
Babil Kralı'nı karşılamak için sabırsızlanıyor.
Onun gelişşi ölüleri,
Dünyanın eski önderlerini heyecanlandırıyor;
Ulusları yönetmiş kralları
Tahtlarından ayağa kaldırıyor.

13:19 Yar.19:24 **13:20** Yer.50:39 **13:21** Va.18:2 * **13:21** “Teke”: “Teke görünümlü cin”
anlamına da gelebilir (bkz. Lev.17:7). * **14:6** “Yönetti” ya da “Boyun eğdirdi”.

- 10** Hepsi ona seslenip diyecekler ki,
“Sen de bizim gibi gücünü yitirdin,
Bize benzedin.”
- 11** Görkemin de çenklerinin sesi de
Ölüler diyarına indirildi.
Altında kurtlar kaynaşacak,
Üstünü kurtçuklar kaplayacak.
- 12** Ey parlak yıldız[†], seherin oğlu,
Göklerden nasıl da düştün!
Ey ulusları ezip geçen,
Nasıl da yere yıkıldı!
- 13** İçinden, “Göklere çıkacağım” dedin,
“Tahtımı Tanrı'nın yıldızlarından daha yükseğe koyacağım;
İlahların toplandığı dağda,
Safon'un doruğunda oturacağım.
- 14** Bulutların üstüne çıkacak,
Kendimi Yüceler Yücesi'yle eşit kilacağım.”
- 15** Ancak ölüler diyarına,
Ölüm çukurunun dibine
İndirilmiş bulunuyorsun.
- 16-17** Seni görenler bakıp bakıp şöyle düşünecekler:
“Dünyayı sarsan, ülkeleri titreten,
Yeryüzünü çole çeviren,
Kentleri yerle bir eden,
Tutsakları evlerine salıvermeyen adam bu mu?”
- 18** Ulusların bütün kralları tek tek,
Görkemli mezarlarda yatıyor.
- 19** Ama sen reddedilen bir dal gibi
Mezarından dışarı atıldın;
Bedenleri kılıçla delinip
Ölüm çukurunun dibine atılmış ölülerle örtülüsun;
Ayak altında çığnenen leş gibisin.
- 20** Ülkeni harap edip halkını katlettiğin için
Başkaları gibi gömülmeyeceksin.
- Kötülük yapan soy bir daha anılmayacak.
- 21** Atalarının suçundan ötürü
Babil Kralı'nın oğullarını boğazlamak için yer hazırlayın.
Kalkıp dünyayı sahiplenmesinler,
Yeryüzünü kentlerle doldurmasınlar.
- 22** “Babil halkına karşı harekete geçeceğim”
Diyor Her Şeye Egemen RAB,
“Babil'in adını, sağ kalarlarını,
Oğullarını, torunlarını dünyadan sileceğim.”
Böyle diyor RAB.

14:12 Va.8:10; 9:1 † **14:12** “Parlak yıldız”: “Hilal” anlamına da gelebilir.
Luk.10:15; Mez.48:2

14:13 Mat.11:23;

23 “Babil'i baykuş yuvasına, bataklığa çevirecek,
Yıkım süpürgesiyle süpüreceğim”
Diyor Her Şeye Egemen RAB.

Rab Asurlular'ı Cezalandıracak

24 Her Şeye Egemen RAB ant içerek şöyle dedi:

“Düşündüğüm gibi olacak,
Tasarladığım gibi gerçekleşecek.”

25 Asurlular'ı kendi ülkemde ezecek,
Dağlarında çığneyeceğim.
Halkım Asur'un boyunduruğundan,
Omuzlarındaki yükten kurtulacak.

26 İşte bütün dünya için belirlenen tasarı budur.
Bütün uluslara karşı elim kalkmış durumda.

27 Her Şeye Egemen RAB'ın tasarısını kim boşa çıkarabilir?
Kalkmış durumdaki elini kim indirebilir?”

Tanrı Filistililer'i Cezalandıracak

28 Kral Ahaz'ın öldüğü yıl gelen bildiri:

29 Ey Filistililer, sizi döven değnek kırıldı diye sevinmeyin.
Çünkü yılanın kökünden engerek türeyecek,
Onun ürünü uçan yılan olacak.

30 Yoksulların en yoksulu doyacak,
Düşkünler güvenlikte yatacak.
Ama sizin kökünüze kılaklı kurutacağım,
Sağ kalanlarınız da ölecek.

31 Ulumaya başla ey kapı! Ey kent, feryat et!
Ey Filistililer, eridiniz baştan başa.
Kuzeyden toz duman yükseliyor,
Düşman askerleri sıra sıra geliyor.

32 O ulusun elçilerine ne yanıt verecek?
“RAB Siyon'un temelini attı,
Halkının düşkünleri oraya sığınacak” deneyecek.

15

Moav Yıkımı Uğrayacak

(Yer.48:29-36)

1 Moav'la ilgili bildiri:

Moav'ın Ar Kenti bir gecede viraneye döndü, yok oldu,
Moav'ın Kır Kenti bir gecede viraneye döndü, yok oldu.

2 Bu yüzden Divon halkı ağlamak için tapınağa,
Tapınma yerlerine çıktı.

Moav halkı, Nevo ve Medeva için feryat ediyor.
İnsanlar saçlarını sakallarını kesiyor.

3 Çul giyiyorlar sokaklarda,
Damlarda, meydanlarda herkes feryat ediyor,
Gözyaşları sel gibi.

4 Heşbon ve Elale'nin haykırışları

- Yahas'a ulaşıyor.
 Moav askerleri bu yüzden feryat ediyor,
 Yürekleri korku içinde.
- 5** Yüreğim sizliler Moav için.
 Kaçanlar Soar'a, Eglat-Şelişiya'ya ulaştı,
 Ağlaya ağlaya çıkyorlar Luhit Yokuşu'ndan,
 Horonayım yolunda yıkımlarına ağıt yakıyorlar.
- 6** Nimrim suları kuruduğu için otlar sararıp soldu.
 Taze ot kalmadı, yeşillik yok artık.
- 7** Bu yüzden halk kazanıp biriktirdiği ne varsa,
 Kavak Vadisi üzerinden taşıyacak.
- 8** Haykırışları Moav topraklarında yankılanıyor,
 Feryatları Eglayim'e, Beer-Elim'e dek ulaştı.
- 9** Çünkü Dimon suları kan dolu,
 Ama başına daha beterini getireceğim.
 Moav'dan kaçıp kurtulanların,
 Ülkede sağ kalanların üzerine aslan salacağım.

16

- 1** Sela'dan çöl yoluyla Siyon Kenti'nin kurulduğu dağa,
 Ülkenin hükümdarına kuzular gönderin.
- 2** Moavlı kızlar yuvalarından atılmış,
 Öteye beriye uçusan kuşlar gibi
 Arnon Irmağı'nın geçitlerinde dolaşıyor.
- 3** “Bize öğüt ver, bir karar al,
 Öğle sığlığında gece gibi gölgé sal üstümüze.
 Kovulanları sakla, kaçakları ele verme” diyorlar.
- 4** “Kovulanlarım seninle birlikte yaşasın.
 Kirip geçirenlere karşı
 Biz Moavlular'a sığınak ol.”
 Baskı ve yıkım son bulduğunda,
 Ülkeyi çığneyenler yok olduğunda,
 Sevgiye dayanan bir yönetim kurulacak,
- 5** Davut soyundan biri sadakatle krallık yapacak.
 Yargılarken adaleti arayacak,
 Dogru olanı yapmakta tez davranışacak.
- 6** Moav'in ne denli gururlanıp büyülendiğini,
 Kendini ne denli beğendiğini,
 Kibirlenip küstahlığıını duyduk.
 Övünmesi boşunadır.
- 7** Bu yüzden Moavlular Moav için feryat edecek,
 Hepsi feryat edecek.
 Kir-Hereset'in üzüm pestillerini
 Anımsayıp üzülecek, yas tutacaklar.
- 8** Çünkü Heşbon'un tarlaları,
 Sivma'nın asmaları kurudu.

Uluslararası beyleri onların seçkin dallarını kırdılar.
O dallar ki, Yazer'e erişir, çöle uzanırı,
Filizleri yayılır, gölü* aşardı.

⁹ Bu yüzden Yazer için,
Sivma'nın asmaları için acı acı ağlıyorum.

Sizleri gözyaşlarımla sulayacağım,
Ey Heşbon ve Elale!
Çünkü savaş çığlıklar yaz meyvelerinizin,
Bıçliğiniz ekinin üzerine düştü.

¹⁰ Meyve bahçelerindeki sevinç ve neşe yok oldu.
Bağlarda ne şarkı söyleyen olacak,
Ne sevinç çığlığı atan.

Üzüm sıkma çukurlarında çalışan kalmayacak,
Sevinç çığlıklarını susturdum.

¹¹ Yüreğim bir lir gibi inliyor Moav için,
Kır-Hereset için içim sizliyor.

¹² Moav halkı tapınma yerine çakar kendini yoruyor,
Dua etmek için tapınağa gidiyor, ama hepsi boşuna!

¹³ RAB'bin Moav için geçmiş tören söyleiği budur. ¹⁴ RAB şimdi diyor ki,
"Moav'ın övündükleri de kalabalık halkı da tam üç yıl sonra rezil olacak. Sağ
kalan çok az sayıda kişiyse güçsüz olacak."

17

Tanrı Aram'ı ve İsrail'i Cezalandıracak

¹ Şam'la ilgili bildiri:

İşte Şam kent olmaktan çıkacak,
Enkaz yiğinına dönecek.

² Aroer kentleri terk edilecek,
Hayvan sürüleri orada yatacak,
Onları ürküten olmayacak.

³ Efrayim'de surlu kent kalmayacak,
Şam'ın egemenliği yok olacak.
Sağ kalan Aramlılar'ın onuru
İsrail'in onuru gibi kırılacak.
Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.

⁴ O gün Yakup soyunun görkemi sönecek,
Hepsi bir deri bir kemik kalacak.

⁵ İsrail, ekinin elle biçiliş
Başakların devşirildiği bir tarla,
Refaim Vadisi'nde hasattan sonra
Başakların toplandığı bir tarla gibi olacak.

⁶ Çok az kişi kurtulacak.
Artakalanların sayısı, dövündükten sonra tepesinde iki üç,
Dal uçlarında dört beş zeytin tanesi kalan
Zeytin ağaçları gibi olacak.
İsrail'in Tanrısı RAB böyle diyor.

* **16:8** "Göl", yani "Lut Gölü". **17:1** Yer.49:23-27; Amo.1:3-5; Zek.9:1

⁷ O gün insanlar kendilerini yaratana bakacaklar, gözleri İsrail'in Kutsal'ını görecek. ⁸ Elleriyle yaptıkları sunaklara, parmaklarıyla biçim verdikleri Aşera putlarına, buhur sunaklarına bakmayacaklar.

⁹ O gün İsrail'in güçlü kentleri

İsrailliler'den kaçan Amorlular'la Hivliler'in*
Terk ettiği kentler gibi ıssız olacak.

¹⁰ Çünkü, ey İsrail, seni kurtaran Tanrı'yı unuttun,
Sığındığın Kaya'yı anmaz oldun.

Bunun yerine, güzel fidanlar, ithal asmalar dikiyorsun[†].

¹¹ Onlar diktigin gün filizlenip

Ertesi sabah tomurcuklanabilir.
Ama hastalık ve dinmez acı gününde meyve vermeyecekler.

¹² Eyvah, çok sayıda ulus kükrüyor,

Azgin deniz gibi gürlüyorlar.
Halklar güçlü sular gibi çağılıyor.

¹³ Halklar kabaran sular gibi çagliyabilir,

Ama Tanrı onları azarlayınca uzaklara kaçacaklar.
Rüzgarın önünde dağdaki saman ufağı gibi,
Kasırganın önünde diken yumağı gibi savrulacaklar.

¹⁴ Akşam dehşet saçıyorlardı,

Sabah olmadan yok olup gittiler.
Bizi yağmalayanların, bizi soyanların sonu budur.

18

Tanrı Kûş'u Cezalandıracak

¹ Kûş ırmaklarının ötesinde,

Kanat viziltilerinin duyulduğu ülkenin vay haline!

² Ülke ki, elçilerini

Sazdan kayıklarla Nil sularından gönderir.
Ey ayağına tez ulaklar,
Irmakların böldüğü ülkeye,
Her yana korku saçan halka,
Güçlü ve ezici ulusa,
O uzun boylu, pürüzsüz tenli ulusa gidin!

³ Ey sizler, dünyada yaşayan herkes,

Yeryüzünün ahalisi!
Sancak dağlarının tepesine dikilince dikkat edin.
Boru çalmınca dinleyin.

⁴ Çünkü RAB bana şöyle dedi:

"Gün ışığında duru sıcaklık gibi,
Hasat döneminin sıcaklığındaki
Çiy bulutu gibi durgun olacak
Ve bulunduğu yerden seyredeceğim."

⁵ Bağbozumundan önce çiçekler düşüp

Üzümler olgunlaşmaya yüz tutunca,

* ^{17:9} Septuaginta "Amorlular'la Hivliler", Masoretik metin "Orman ve dağ başı". † ^{17:10} "Güzel fidanlar, ithal asmalar dikiyorsun": Bunlarla başka uluslararası putları ya da başka uluslararası yapılan antlaşmalar kastediliyor.

Asmanın dalları bıçakla kesilecek,
Çubukları koparılıp atılacak.

6 Hepsi dağın yırtıcı kuşlarına,
Yerin yabanlı hayvanlarına terk edilecek.
Yazın yırtıcı kuşlara,
Kışın yabanlı hayvanlara yem olacaklar.

7 O zaman ırmakların böldüğü ülke,
Her yana korku saçan güclü ve ezici halk,
O uzun boylu, pürüzüsüz tenli ulus,
Her Şeye Egemen RAB'bearmağanlar getirecek.
Her Şeye Egemen RAB'bin adını koyduğu
Siyon Dağı'na getirecekler armağanlarını.

19

Tanrı Mısır'ı Cezalandıracak

1 Mısır'la ilgili bildiri:
İşte RAB hızla yol alan buluta binmiş Mısır'a geliyor!
Mısır putları O'nun önünde titriyor,
Mısırlılar'ın yüreği hopluyor.
2 RAB diyor ki,
“Mısırlılar'ı Mısırlılar'a karşı ayaklandıracığım;
Kardeş kardeşe, komşu komşuya, kent kente,
Ülke ülkeye karşı savaşacak.
3 Mısırlılar'ın cesareti tükenecik,
Tasarlarını boş çıkaracağım.
Yardım için putlara, ölülerin ruhlarına,
Medyumlarla ruh çağrınlara danışacaklar.
4 Mısırlılar'ı acımasız bir efendiye teslim edeceğim,
Katı yürekli bir kral onlara egemen olacak.”
Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.

5 Nil'in suları çekilecek,
Kuruyup çatlayacak yatağı.
6 Su kanalları kokacak,
Kuruyacak Irmağın kolları,
Kamışlarla sazlar solacak.
7 Nil kıyısında, Irmağın ağızındaki sazlar,
Nil boyunca ekili tarlalar kuruyacak,
Savrulup yok olacak.
8 Balıkçılar yas tutacak,
Nil'e olta atanların hepsi ağlayacak,
Suyun yüzüne ağ atanlar perişan olacak.
9 Taranmış keten işleyenler,
Beyaz bez dokuyanlar umutsuzluğa kapılacak.
10 Dokumacılar bunalacak,
Ücretliler sıkıntiya düşecek.

11 Soan* Kenti'nin önderleri ne kadar akılsız!

19:1 Yer.46:2-26; Hez.29:1-32:32 * **19:11** “Soan”: Tanis olduğu sanılıyor.

Firavunun bilge danışmanları
Saçma sapan öğütler veriyorlar.
Nasıl olur da firavuna,
“Biz bilgelerin oğulları,
Eski zaman krallarının torunuṇızız” diyorlar?

12 Ey firavun, hani nerede senin bilgelerin?
Her Şeye Egemen RAB Mısır'a karşı neler tasarladı,
Bildirsinler bakalım sana eğer biliyorlarsa.

13 Soan Kenti'nin önderleri aptal olup çıktılar,
Nof[†] önderleri aldandılar,
Mısır oymaklarının ileri gelenleri Mısır'ı saptırdılar.

14 RAB onların aklını karıştırdı;
Kendi kusmuğu içinde yalpalayan sarhoş nasilsa,
Mısır'ı da her alanda saptırdılar.

15 Mısır'da kimseňin yapabilecegi bir şey kalmadı;
Ne basın ne kuyruğuñ, ne hurma dalının ne de sazin.

Mistr Rab'be Bağılı Olacak

16 O gün Mısırlılar kadın gibi olacaklar; Her Şeye Egemen RAB'bin kendilerine karşı kalkan elinin önünde titreyip dehşete kapılacaklar. **17** Yahuda Mısır'ı dehşete düşürecek. Yahuda dendi mi, Her Şeye Egemen RAB'bin Mısır'a karşı tasarladıklarını anımsayan herkes dehşete kapılacak.

18 O gün Mısır'da Kenan dilini konuşan beş kent olacak. Bu kentler Her Şeye Egemen RAB'be bağlılık andı içecekler; içlerinden biri ‘Yıkım Kenti[‡]’ diye adlandırılacak.

19 O gün Mısır'ın ortasında RAB için bir sunak, sınırında da bir sütun dikilecek. **20** Her Şeye Egemen RAB için Mısır'da bir belirti ve tanık olacak bu. Halk kendine baskı yapanlardan ötürü RAB'be yakarınca, RAB onları savunacak bir kurtarıcı gönderip özgür kılacek. **21** RAB kendini Mısırlılar'a tanıtacak, onlar da o gün RAB'bi tanıယacak, kurbanlarla, sunularla O'na tapınacaklar. RAB'be adak adayacak ve adaklarını yerine getirecekler.

22 RAB Mısırlılar'ı hastalıkla alabildiğine cezalandıracak, sonra iyileştirecek. RAB'be yönelik yakaracaklar. RAB de onları iyileştirecek.

23 O gün Mısır'la Asur arasında bir yol olacak. Asurlu Mısır'a, Mısırlı Asur'a gidip gelecek. Mısırlılar'la Asurlular birlikte tapınacaklar.

24 O gün Mısır ve Asur'un yanısıra İsrail üçüncü ülke olacak. Dünya bu üçü sayesinde kutsanacak. **25** Her Şeye Egemen RAB, “Halkım Mısır, ellīemin işi Asur ve mirası İsrail kutsansın” diyerek dünyayı kutsayacak.

20

Mistr ve Kûş'un Başına Gelenler

1-2 Asur ordusunun başkomutanı, Asur Kralı Sargon'un buyruğuyla gelerek Aşdot'a saldırdı kenti ele geçirdiği yıl RAB Amots oğlu Yeşaya aracılığıyla şöyle dedi: “Git, belindeki çulu çöz, ayağındaki çarığı çıkar.” Yeşaya denileni yaptı, çiplak ve yalnızak dolaşmaya başladı.

3 RAB dedi ki, “Mısır'a ve Kûş'a^{*} belirti ve ibret olsun diye kulum Yeşaya nasıl üç yıl çiplak ve yalnızak dolaştıysa, **4** Asur Kralı da Mısır'a utanç olsun diye Mısırlı tutsaklarla Kûşlu sürgünleri genç yaşı demeden, çiplak ve

[†] **19:13** “Nof”: Memfis diye de bilinir. [‡] **19:18** “Yıkım Kenti”: İbranice'de “Güneş Kenti”, yani Heliopolis anlamına gelebilir.

yalınayak, mahrem yerleri açık yürütecek. ⁵ Kûş'a bel bağlayan, Mısır'la övünen halk hüsranı uğrayacak, utanç içinde kalacak. ⁶ Bu kıyı bölgesinde yaşayanlar o gün, "Asur Krâhi'nin elinden kurtulmak için yardımınasgiñdiğimiz, bel bağladığımız ulusların başına gelene bakın!" diyecekler, "Biz nasıl kurtulacağız?"

21

Babil'e İlişkin Peygamberlik

¹ Deniz kıyısındaki çölle ilgili bildiri:
Negev'den firtınalar nasıl üst üste gelirse,
Çolden, korkunç ülkeden bir istilacı öyle geliyor.

² Korkunç bir görün göründüm:
Hain hainlik etmede,
Harap eden harap etmede.
Ey Elam, saldır!
Ey Meday, onu kuşat!
Onun neden olduğu iniltileri sona erdireceğim.

³ Gördüklerimden ötürü belime ağrı saplandı,
Doğuran kadınım ağrıları gibi ağrılar tuttu beni.
Duyduklarından sarsıldım,
Gördüklerimden dehşete düştüm.

⁴ Şaşkınlım, titremeler sardı beni.
Özlediğim alaca karanlık bana korku veriyor artık.

⁵ Gördüğüm görümde sofrayı hazırlıyor,
Halilater seriyor, yiyp içiyorlar.
Kalkın, ey önderler, kalkanları yağılayın!

⁶ Rab bana dedi ki,
"Git, bir gözcü dik, gördüğünü bildirsin."

⁷ Savaş arabalarının,
Atlara, eşeklere, develere binmiş insanların
Çifter çifter geldiğini görünce dikkat kesilsin."

⁸ Gözcü*, "Ey efendim,
Her gün aralksız gözcü kulesinde duruyor,
Her gece yerimde nöbet tutuyorum" diye bağırdı,

⁹ "Bak, savaş arabalarıyla atlilar
Çifter çifter geliyor!"
Sonra, "Yıkıldı, Babil yıkıldı!" diye haber verdi,
"Taptıkları bütün putlar yere çalınıp parçalandı!"

¹⁰ Ey halkım, harman yerinde
Buğday gibi dövülmüş olan halkım!
Her Şeye Egemen RAB'den,
İsrail'in Tanrısı'ndan duyduklarımı
Size bildirdim.

* **21:8** Kumran, Süryanic "Gözcü", Masoretik metin "Bir aslan". **21:9** Yer.51:8; Va.14:8; 18:2

Edom'a İlişkin Peygamberlik

¹¹ Duma[†] ile ilgili bildiri:
Biri Seir'den bana sesleniyor:
“Ey gözü, geceden geriye ne kaldı?
Geceden geriye ne kaldı?”

¹² Yanıtım şöyle: “Sabah olmak üzere,
Ama yine gece olacak.
Soracaksanız sorun, yine gelin.”

Arabistan'a İlişkin Peygamberlik

¹³ Arabistan'la ilgili bildiri:
Arabistan çalılıklarında geceleyeceksiniz,
Ey Dedan kervanları!

¹⁴ Ey Tema'da oturanlar,
Su getirin, susamışları karşılayın,
Kaçıp kurtulana ekmek verin.

¹⁵ Çünkü onlar kılıçtan, yalnız kılıçtan,
Gerilmiş yaydan, çetin çarpışmalardan kaçtılar.

¹⁶ Rab bana söyle dedi: “Kedar'in bütün övüncü tam bir yıl sonra sona erecek. ¹⁷ Okçularдан, Kedar savaşçılarından pek az sağ kalan olacak.” Bunu söyleyen, İsrail'in Tanrısı RAB'dır.

22

Yeruşalim'e İlişkin Peygamberlik

¹⁻² Görüm Vadisi'yle ilgili bildiri:
Gürültü patrtı içinde eğlenen kent halkı,
Ne oldu size, neden hepiniz damlara çıktıınız?
Ölenleriniz ne kılıçtan geçirildi,
Ne de savaşta öldü.

³ Önderleriniz hep birlikte kaçtılar,
Yaylarını kullanmadan futsak alındılar.
Uzağa kaçığınız halde ele geçenlerin hepsi tutsak edildi.

⁴ Bunun için dedim ki,
“Beni yalnız bırakın, acı acı ağlayayım.
Halkımın uğradığı yıkımdan ötürü
Beni avutmayla kalkmayın.”

⁵ Çünkü Rab'bin, Her Şeye Egemen RAB'bin
Görüm Vadisi'nde kargaşa, bozgun
Ve dehşet saçacağı gün,
Duvarların yıkılacağı,
Dağlara feryat edileceği gün geliyor.

⁶ Elamlılar ok kılıflarını sırtlanıp savaş arabalarıyla,
Atharıyla geldiler.
Kır halkı kalkanlarını açtı.

⁷ Verimli vadileriniz savaş arabalarıyla doldu,
Athilar kent kapılarının karşısına dizildi.

[†] **21:11** “Duma”: Edomlular'ın oturduğu yerin doğusunda, Kuzey Arabistan'da bir yer olduğu sanılıyor. “Sessizlik” anlamına gelir. “Edom” sözcüğünü çağrıştırtıyor.

- 8** RAB'bin Yahuda'yı savunmasız bıraktığı gün
Orman Sarayı'ndaki silahlara güvendiniz.
- 9** Davut Kenti'nin duvarlarında
Çok sayıda gedik olduğunu gördünüz,
Aşağı Havuz'da su depoladınız,
- 10** Yeruşalim'deki evleri saydınız,
Surları onarmak için evleri yıktınız.
- 11** Eski Havuz'un suları için
İki surun arasında bir depo yaptınız.
Ama bunu çok önceden tasarlayıp
Gerçekleştirmiş olan Tanrı'ya güvenmediniz,
O'nunumursamadınız.
- 12** Rab, Her Şeye Egemen RAB
O gün siz ağlayıp yas tutmaya,
Saçlarınızı kesip çul kuşanmaya çağırıldı.
- 13** Oysa siz keyif çatıp eğlendiniz,
“Yiyelim içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz” diyerek
Siğır, koyun kestiniz,
Et yiyip şarap içtiniz.
- 14** Her Şeye Egemen RAB bana,
“Siz ölene dek bu suçunuz bağıshanmayacak” diye seslendi.
Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.
- Şevna'ya Uyarı*
- 15** Rab, Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Haydi, o kâhyaya,
Sarayın sorumlusu Şevna'ya git ve de ki,
- 16** ‘Burada ne işin var?
Kimin var ki, kendine burada mezar kazdın,
Yüksekte kendine mezar, kayada konut oydu?
- 17** Ey güçlü kişi,
RAB seni tuttuğu gibi şiddetle savuracak.
- 18** Top gibi evirip çevirip
Geniş bir ülkeye fırlatacak.
Orada öleceksin,
Gurur duyduğun arabaların orada kalacak.
Efendinin evi için utanç nedenisin!
- 19** Seni görevden alacak,
Makamından alaşağı edeceğim.
- 20** “ ‘O gün Hilkiya oğlu kulum Elyakim'i çağırıp
- 21** Senin cüppeni ona giydireceğim.
Senin kuşağınla onu güçlendirip
Yetkini ona vereceğim.
Yeruşalim'de yaşayanlara
Ve Yahuda halkına o babalık yapacak.
- 22** Davut'un evinin anahtarını ona teslim edeceğim.
Açığını kimse kapayamayacak,
Kapadığını kimse açamayacak.

23 Onu sağlam yere çakılmış çadır kaziği yapacağım,
Ailesi için onur kürsüsü olacak.

24 Ailenin ağırlığı -soyundan türeyen herkes-
Taslardan kâselere kadar her küçük kap ona asılacak.’”

25 Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “O gün sağlam yere çakılmış kazık
yerinden çıkacak, kırılıp düşecek, ona asılan yük de yok olacak.” Çünkü RAB
böyle diyor.

23

Sur Kenti'ne İlişkin Peygamberlik

1 Sur Kenti'yle ilgili bildiri:

Ey ticaret gemileri, feryat edin!

Cünkü Sur Kenti evleriyle,
Limanlarıyla birlikte yok oldu.

Kittim'den* size haber geldi.

2 Ey kuy halkı ve denizcilerin zenginlestirdiği
Sayda tüccarları, susun!

3 Şihor'un† tahli, Nil'in ürünü
Denizleri aşar, Sur'a gelir sağlardı.
Ulusların kâri ona akardı.

4 Utan, ey Sayda, ey deniz kıyısındaki kale!
Cünkü deniz sana sesleniyor:
“Ne doğum ağrısı çektim, ne de doğurdum.
Ne delikanlılar büyütüm, ne de kızlar.”

5 Sur'un haberi Mısır'a ulaşınca,
Yüreği burkulacak insanların.

6 Tarşış'e geçin, ey kıyıda oturanlar,
Feryat edin.

7 Uzak ülkeleri yurt edinmiş,
Eğlenceye düşkün halkınız,
Eski, tarihsel kentiniz bu mu?

8 Taçlar giydiren Sur'a karşı bu işi kim tasarladı?
O kent ki, tüccarları prenslerdi,
İş adamları dünyanın saygın kişileriydi.

9 Görkeminin sonucu olan gururunu kırmak,
Dünyaca ünlü bütün saygın kişilerini alçaltmak için
Her Şeye Egemen RAB tasarladı bunu.

10 Kendi topraklarını Nil gibi basıp geç,
Ey Tarşış kızı, artık engel yok.

11 RAB denizin üzerine elini uzatıp ülkeleri titretti,
Kenan kalelerinin yıkılmasını buyurdu.

12 “Eğlencen sona erdi, ey Sayda, erden kız!” dedi,
“Kirletildin.
Kalk, Kittim'e‡ geç,

23:1 Hez.26:1-28:19; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14 * **23:1** “Kittim”:
Bugünkü Kıbrıs. † **23:3** “Şihor”: Nil'in kollarından biri olduğu sanılıyor. ‡ **23:12** “Kittim”: Bugünkü
Kıbrıs.

Orada bile rahat yüzü görmeyeceksin."

¹³ Kilden ülkesine bak!

O halk yok artık.

Asurlular onların ülkesini yabanlı hayvanlara verdi,

Kuşatma kuleleri diktiler, saraylarını soydular,

Ülkeyi viraneye çevirdiler.

¹⁴ Feryat edin, ey ticaret gemileri!

Cünkü sığnağınız harap oldu.

¹⁵ Bundan sonra Sur Kenti yetmiş yıl, bir kralın ömrü süresince unutulacak.

Yetmiş yıl bitince, fahişe için bestelenen türküdeki gibi Sur'a şöyle denecek:

¹⁶ "Bir lir al, dolaş kenti,

Ey sen, unutulmuş fahiş!

Güzel çal seni anımsamaları için,

Türkü üstüne türkü söyle."

¹⁷ Yetmiş yıl geçince RAB Sur'la ilgilenecek, ama Sur para için yine fahişeliğe donecek. Dünyanın bütün krallıklarıyla fahişlik edecek. ¹⁸ Kentin ticaretten ve fuhuştan kazandıkları RAB'be adanacak. Bunlar biriktirilmeyecek, hazineye konmayacak. Ticaretten kazandıklarını doyuncaya dek yesinler, güzel güzel giyinsinler diye RAB'bin önünde yaşayanlara verilecek.

24

Rab Dünyayı Cezalandıracak

¹ İşte RAB yeryüzünü harap edip viraneye çevirecek,

Yeryüzünü altüst edecek,

Üzerinde yaşayanları darmadağın edecek.

² Ayrılm yapılmayacak;

Ne halkla kâhin arasında,

Ne köleyle efendi arasında,

Ne hizmetçiyle hanım arasında,

Ne alıcıyla satıcı arasında,

Ne ödünç alanla ödünç veren arasında,

Ne faizciyle borç alan arasında.

³ Dünya tümüyle yağmalanıp viraneye çevrilecek.

RAB böyle söyledi.

⁴ Dünya kuruyup büzülüyor,

Yeryüzü solup büzülüyor,

Dünyadaki soylular güçlerini yitiriyor.

⁵ Dünyada yaşayanlar onu kirletti.

Cünkü Tanrı'nın yasalarını çiğnediler,

Kurallarını ayaklar altına aldılar,

Ebedi antlaşmayı bozdular.

⁶ Bu yüzden lanet dünyayı yiyp bitirdi,

Orada yaşayanlar suçlarının cezasını çekiyorlar.

Yaşayanlar bu nedenle yanıyor, pek azi kurtulacak.

⁷ Yeni şarabın sonu geldi,

Aşmalar soldu,

Bir zamanlar sevinçli olanların hepsi inliyor.

- 8** Tefin coşkun sesi kesildi,
Eğlenenlerin gürültüsü durdu,
Lirin coşkun sesi kesildi.
- 9** Ezgi eşliğinde şarap içilmiyor artık,
İçkinin tadi içene acı geliyor.
- 10** Yıkılan kent perişan durumda,
Kimse girmesin diye her evin girişini kapandı.
- 11** İnsanlar şarap özlemiyle sokaklarda bağırlıyor,
Sevinçten eser kalmadı,
Dünyanın coşkusunu yok oldu.
- 12** Kent viraneye döndü,
Kapıları paramparça oldu.
- 13** Çünkü zeytinler dökülsün diye dövülen ağaç nasılsa,
Bağbozumundan artakalan üzümler nasılsa,
Dünyadaki bütün uluslar da öyle olacak.
- 14** Sağ kalanlar seslerini yükseltip
Sevinç çığlıklarını atacak,
Batıda yaşayanlar RAB'bin büyülüyü karşısında
Hayranlıkla bağırılacak.
- 15** Onun için, doğuda yaşayanlar RAB'bi yüceltin,
Deniz kıyısındakiiler,
İsrail'in Tanrısı RAB'bin adını yüceltin.
- 16** Dünyanın en uzak köşelerinden ezgiler işitiyoruz:
“Doğu Olan'a övgüler olsun!”
- Ama ben, “Bittim, bittim! Vay halime!” dedim,
“Hainler hainliklerini sürdürüyor.
Evet, hainler sürekli hainlik ediyorlar.”
- 17** Ey dünyada yaşayanlar,
Önünüzde dehşet, çukur ve tuzak var.
- 18** Dehşet haberinden kaçan çukura düşecek,
Çukurdan çıkan tuzağa yakalanacak.
Göklerin kapakları açılacak,
Dünyanın temelleri sarsılacak.
- 19** Yeryüzü büsbütün çatlayıp yarılacak,
Sarsıldıktan sarsılacak.
- 20** Dünya sarhoş gibi yalpalayacak,
Bir kulübe gibi sallanacak,
İşyanlarının ağırlığı altında çökecek
Ve bir daha kalkamayacak.
- 21** O gün RAB yukarıda, gökteki gücleri
Ve aşağıda, yeryüzündeki kralları cezalandıracak.
- 22** Zindana tıklanı tutsaklar gibi
Cezaevine kapatılacak
Ve uzun süre sonra cezalandırılacaklar.
- 23** Ayın yüzü kızaracak, güneş utanacak.
Çünkü Her Şeye Egemen RAB Siyon Dağı'nda,
Yeruşalim'de krallık edecek.

Halkın ileri gelenleri
O'nun yücelğini görecek.

25

Övgü İlahisi

- 1** Ya RAB, sensin benim Tanrım,
Seni yükseltir, adını överim.
Çünkü sen eskiden beri tasarladığın harikaları
Tam bir sadakatle gerçekleştirdin.
- 2** Kenti bir taş yiğinına,
Surlu kenti viraneye çevirdin.
Yabancıların kalesiydi, kent olmaktan çıktı.
Bir daha da onarılmayacak.
- 3** Bundan ötürü güçlü uluslar seni onurlandıracak,
Acımasız ulusların kentleri senden korkacak.
- 4** Çünkü onların öfkesi
Duvara çarpan sağanak gibi yükselsence,
Sen yoksunul, sıkıntı içindeki düşkünen kalesi,
Sağanağa karşı sıçınak,
Sıcağa Karşı gölgelik oldun.
- 5** Yabancıların gürültüsünü çöl sıcağı gibi bastırınsın.
Bulutun gölgesi sıcağı nasıl kırarsa,
Bu acımasız adamların türküsü de öyle diniyor.

Rab'bin Hazırladığı Şölen

- 6** Her Şeye Egemen RAB bu dağda
Bütün uluslara yağlı yemeklerin
Ve dinlendirilmiş seçkin şarapların sunulduğu
Zengin bir şölen verecek.
- 7** Bütün halkların üzerindeki örtüyü,
Bütün ulusların üzerine örülümuş olan örtüyü
Bu dağda kaldıracak.
- 8** Ölümü sonsuza dek yutacak.
Egemen RAB bütün yüzlerden gözyaşlarını silecek.
Halkının utancını bütün yeryüzünden kaldıracak.
Çünkü RAB böyle diyor.
- 9** O gün diyecekler ki,
“İste Tanrıımız budur;
O'na umut bağlamıştık, bizi kurtardı,
RAB O'dur, O'na umut bağlamıştık,
O'nun kurtarışıyla sevinip coşalım.”

Rab Moav'ı Cezalandıracak

- 10** RAB'bin eli bu dağın üzerinde kalacak,
Ama Moav gübre çukurundaki saman gibi
Kendi yerinde çığnenecek.
- 11** Oracıkta yüzmek isteyen biri gibi ellerini uzatabacak,
Ama kurnazlığına karşın RAB onun gururunu kıracak.
- 12** RAB surlarındaki yüksek burçları
Devirip yıkacak, yerle bir edecek.

26***Sevinç İlahisi***

- ¹ O gün Yahuda'da şu ilahi söylenecek:
Güçlü bir kentimiz var.
Çünkü Tanrı'nın kurtarışı
Kente sur ve duvar gibidir.
- ² Açıñ kentin kapılarını,
Sadık kalan doğru ulus içeri gırsın.
- ³ Sana güvendiği için
Düşüncelerinde sarsılmaz olanı
Tam bir esenlik içinde korursun.
- ⁴ RAB'be sonsuza dek güvenin,
Çünkü RAB, evet RAB sonsuza dek kalıcı kayadır.
- ⁵ Yüksekte oturanı alçaltır,
Yüce kenti yıkar,
Yerle bir eder.
- ⁶ O kent ayak altında,
Mazlumların ayakları,
Yoksulların adımları altında çığnenecek.
- ⁷ Doğru adamın yolu düz dür,
Ey Dürüst Olan, doğru adamın yolunu sen düzlersin.
- ⁸ Evet, ya RAB, ilkelerinin çizdiği yolda sana umut bağladık,
Adın ve ünündür yüregimizin dileği,
- ⁹ Geceleri canım sana susar,
Evet, içimde ruhum seni özler;
Çünkü senin ilkelerin yeryüzünde oldukça,
Orada oturanlar doğruluğu öğrenir.
- ¹⁰ Kötüler lütfedilse bile doğruluğu Öğrenmez.
Dürüslüğün egemen olduğu diyarda haksızlık eder,
RAB'bin büyülüğünü görmezler.
- ¹¹ Ya RAB, elin yükseldi, ama görmüyorumlar,
Halkın için gösterdiğin gayreti görüp utansınlar.
Evet, düşmanların için yaktığın ateş onları yiyp bitirecek.
- ¹² Ya RAB, bizi esenliğe çıkaracak sensin,
Çünkü ne yaptıysak hepsi senin başarındır.
- ¹³ Ey Tanrıımız RAB, senden başka efendiler bizi yönetti,
Ama yalnız sana, senin adına yakaracağız.
- ¹⁴ O efendiler öldü, artık yaşamıyorlar,
Dirilmeyecek onlar.
Çünkü onları cezalandırıp yok ettin,
Anılmalarına son verdin.
- ¹⁵ Ulusu çoğalttin, ya RAB,
Evet, ulusu çoğalttin ve yüceltildin.
Her yönde ülkenin sınırlarını genişlettin.
- ¹⁶ Ya RAB, sıkıntidayken seni aradılar.
Onları terbiye ettiğinde sessizce yakararak içlerini döktüler.
- ¹⁷ Doğum vakti yaklaşan gebe kadın

Çektiği sancıdan ötürü nasıl kıvrılır, feryat ederse,
Senin önünde biz de öyle olduk, ya RAB.

- ¹⁸ Gebe kaldık, kıvrandık,
Rüzgardan başka bir şey doğurmadık sanki.
Ne dünyaya kurtuluş sağlayabildik,
Ne de dünyada yaşayanları yaşama kavuşturabildik.

- ¹⁹ Ama senin ölülerin yaşayacak,
Bedenleri dirilecek.
Ey sizler, toprak altında yatanlar,
Uyanın, ezgiler söyleyin.
Çünkü senin çiyin sabah çiyine benzer,
Toprak ölülerini yaşama kavuşturacak.

- ²⁰ Haydi halkım, iç odalarınıza girip
Ardınızdan kapılarınızı kapatın,
RAB'bin öfkesi geçene dek kısa süre gizlenin.

- ²¹ Çünkü dünyada yaşayanları
Suçlarından ötürü cezalandırmak için
RAB bulunduğu yerden geliyor.
Dünya üzerine dökülen kanı açığa vuracak,
Öldürülenleri artık saklamayacak.

27

İsrail'in Kurtuluşu

- ¹ O gün RAB Livyatan'ı*, o kaçan yılanı,
Evet Livyatan'ı, o kıvrılıa kıvrılıa giden yılanı
Acımasız, kocaman, güçlü kılıçıyla cezalandıracak,
Denizdeki canavarı öldürecek.

- ² O gün RAB,
“Sevdiğim bağ için ezgiler söyleyin” diyecek,
³ “Ben RAB, bağın koruyucusuyum,
Onu sürekli sularım.
Kimse zarar vermesin diye
Gece gündüz beklerim.

- ⁴ Kızgınlık değilim.
Keşke karşımıza dikenli çalılar çıksa!
Onların üzerine yürü,
Tümünü ateşe verirdim.

- ⁵ Ya da koruyuculuğuma sarılsınlar,
Barışsınlar benimle,
Evet, benimle barışsınlar.”

- ⁶ Yakup soyu gelecekte kök salacak,
İsrail filizlenip çiçeklenecek,
Yeryüzünü meyvesiyle dolduracak.

- ⁷ RAB İsrailliler'i, kendilerini cezalandırılanları cezalandırdığı gibi cezalandırdı mı?

Ya da İsrailliler'i başkalarını öldürdüğü gibi öldürdü mü?

- ⁸ RAB onları yargıladı,

- Kovup sürgüne gönderdi.
 Doğu rüzgarının estiği gün
 Onları şiddetli soluğuyla savurdu.
- ⁹ Böylece Yakup soyunun suçu bağışlanacak.
 Günahlarının kaldırılmasının sonucu şöyle olacak:
 Sunağın taşlarını tebeşir taşı gibi un ufab ettilerinde
 Ne Aşera putu ne de buhur sunağı kalacak.
- ¹⁰ Surlu kent terk edildi,
 Cöl kadar issız, sahipsiz bir yurt oldu.
 Dana orada otlayıp uzanacak,
 Filizlerini yiyp bitirecek.
- ¹¹ Kuruyan dalları koparılacak,
 Kadınlar gelip bunları yakacaklar.
 Çünkü bu halk akıllı bir halk değil.
 Bu yüzden onları yaratılan kendilerine acımayacak,
 Onlara biçim veren onları kayırmayacak.
- ¹² Ey İsrailoğulları, o gün RAB gürül gürül akan Fırat ile Mısır Vadisi arasında harman döver gibi, sizi birer birer toplayacak. ¹³ Evet, o gün büyük bir boru çalınacak; Asur'da yitenlerle Mısır'a sürgün edilenler gelip kutsal dağda, Yeruşalim'de RAB'be tapınacaklar.

28

Efrayim'e Uyarı

¹ Vay haline verimli vadinin başındaki kentin, Efrayimli sarhoşların gurur tacının! Şaraba yenilmişlerin yüceliği ve görkemi, solmaka olan çiçeği andırıyor. ² Rab'bin güçlü kudretli bir adamı var. Dolu firtınası gibi, harap eden kasırga gibi, silip süpüren güçlü sel gibi o kenti şiddetle yere çalacak. ³ Efrayimli sarhoşların gurur tacı ayaklar altında çığnenecek. ⁴ Verimli vadinin başındaki kent, yüce ve görkemli taç, artık solmakta olan çiçeği andıran kent, mevsiminden önce olgunlaşmış incir gibi görülür görülmez koparılp yutulacak.

⁵ O gün Her Şeye Egemen RAB, halkından sağ kalanlar için yükselik tacı, güzellik çelengi olacak. ⁶ Yargı kırsusunda oturanlar için adalet ruhu, kent kapılarında saldırıcıları geri püskürtenler için cesaret kaynağı olacak.

Yeşaya'nın Uyarıları

⁷ Kâhinlerle peygamberler bile şarabın ve içkinin etkisiyle yalpalayıp sendeliyor; içkinin etkisiyle yalpalayıp sendeliyorlar, şaraba yenik düşmüşler. Yanlış görüşler görüyorum, kararlarında tutarsızlar. ⁸ Sofralar kusmuk dolu, pisliğe bulaşmamış yer yok!

⁹ "Kimi eğitmeye çalışıyor?" diyorlar, "Kime iletiyor bildirisini? Sütten yeni kesilmiş, memeden yeni ayrılmış çocuklara mı? ¹⁰ Çünkü bütün söylediği buyruk üstüne buyruk, buyruk üstüne buyruk, kural üstüne kural, kural üstüne kural, biraz şurdan, biraz burdan..."*

¹¹ Öyle olsun, o zaman RAB bu halka yabancı dudaklarla, anlaşılmaz bir dille seslenecek. ¹² Onlara, "Rahatlık budur, yorgunların rahat etmelerini sağlayın, huzur budur" dedi, ama dinlemek istemediler. ¹³ Bu yüzden RAB'bin sözü onlar için "Buyruk üstüne buyruk, buyruk üstüne buyruk, kural üstüne

* ^{28:10} Bu ayetlerdeki alaylı sözlerin İbranice'si şöyle: "Sav lasav, sav lasav, kav lakav, kav lakav, zeer şam, zeer şam!" ^{28:11} 1Ko.14:21

kural, kural üstüne kural, biraz şurdan, biraz burdan"dır. Madem öyle, varsın sırtüstü düşüp yaralansınlar, kapana kışılıp tutsak olsunlar.

¹⁴ Bundan ötürü, ey alaycılar, Yeruşalim'deki bu halkı yöneten sizler, RAB'bin sözüne kulak verin. ¹⁵ Şöylediyorsunuz: "Ölümle antlaşma yaptık, ölüler diyarıyla uyuştuk; öyle ki, büyük bela ülkeden geçerken bize zarar vermeyecek. Çünkü yalanları kendimize sığınak yaptık, hilenin ardına gizlendik." ¹⁶ Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, "İşte Siyon'a sağlam temel olarak bir taş, denenmiş bir taş, değerli bir köşe taşı yerleştiryorum. Ona güvenen yenilmeyecek. ¹⁷ Adaleti ölçü ipi, doğruluğu çekül yapacağım. Yalanlara dayanan sığnağı dolu süpürüp götürecek, gizlendiğiniz yerleri sel basacak. ¹⁸ Ölümle yaptığınız antlaşma yürürlükten kaldırılacak, ölüler diyarıyla uyuşmanız geçerli sayılmayacak. Büyük bela ülkeden geçerken sizi çiğneyecek. ¹⁹ Bu bela her geldiğinde sizi süpürüp götürürecek. Her gün, gece gündüz gelecek. Bu bildiriyi anlayan dehşete kapılacak. ²⁰ Yatak uzanamayacağınız kadar kısa, örtü sarınamayacağınız kadar dar olacak. ²¹ Çünkü RAB, Perasim Dağı'nda olduğu gibi kalkacak, Givon Vadisi'nde olduğu gibi öfkelenecik. Ne kadar garip olsa da işini tamamlayacak, ne kadar tuhaf olsa da yapacağını yapacak. ²² Alay etmeyein artık, yoksa zincirleriniz daha da kalınlaşır. Çünkü bütün ülkenin kesin bir yıkıma uğrayacağını Rab'den, Her Şeye Egemen RAB'den duydum.

²³ Kulak verin, sesimi işitin, dikkat edin, ne söylediğimi dinleyin. ²⁴ Çiftçi ekin ekmek için durmadan toprağı sürer mi, boyuna eşeleyip tırmıklar mı? ²⁵ Toprağı düzledikten sonra çörekotunu, kimyonu serpmez mi? Buğdayı sıra sıra, arpayı ayırdığı yere, kıızıl buğdayı da onun yanına ekmez mi? ²⁶ Tanrısı ona uygun olanı gösterir, onu eğitir. ²⁷ Çünkü çörekotu harmanda keskin aletle dövülmez, kimyonun üzerinden tekerlekle geçirilmez. Çörekotu değnekle, kimyon çubukla dövülür. ²⁸ Buğday ekmek yapmak için öğretüler, ama boyuna dövülmmez. Harmanın üzerinden tekerlek ve atlar geçse de buğdayı ezmez. ²⁹ Bu isteki bilgelik de Her Şeye Egemen RAB'den gelir. O'nun tasarıları harikadır, bilgelikte üstündür.

29

Davut Kenti'nin Vay Haline!

¹ Ariel*, Ariel,

Davut'un ordugah kurduğu kent, vay haline!
Sen yıla yıl kat, bayramların süredursun.

² Ama seni sıkıntıya sokacağım.

Feryat, figan edeceksin,
Benim için sunak ocağı gibi olacaksın.

³ Sana karşı çeveçvre ordugah kuracak,
Çevreni rampalarla, kulelerle kuşatacağım.

⁴ Alçaltılacaksın, yerin altından konuşacak,
Toz toprak içinden boğuk boğuk sesleneceksin.
Sesin ölü sesi gibi yerden,
Sözlerin fisiltı gibi toprağın içinden çıkacak.

⁵ Ama sayısız düşmanların ince toz,

- Acımasız orduları savrulmuş saman ufağı gibi olacak.
Bir anda, ansızın,
- 6** Her Şeye Egemen RAB gök gürlemesiyle,
Depremle, büyük gümbürtü, kasırga ve firtınayla,
Her şeyi yiyp bitiren ateş aleviyle seni cezalandıracak.
- 7** Sonra Ariel'e karşı savaşan çok sayıda ulus,
Ona ve kalesine saldıranların hepsi,
Onu sıkıntıya sokanlar bir rüya gibi,
Gece görülen görüm gibi yok olup gidecekler.
- 8** Rüyada yemek yediğini gören aç kişi,
Uyandığında hâlâ açtır;
Rüyada su içtiğini gören susuz kişi,
Uyandığında susuzluktan hâlâ bayındır.
İşte Siyon Dağı'na karşı savaşan
Kalabalık uluslar da böyle olacak.
- 9** Şaşırın, şaşkına dönün,
Kendinizi kör edin, görmez olun.
Şarap içmeden sarhoş olun,
İçki içmeden sendeleyin.
- 10** Çünkü RAB size uyuşukluk ruhu verdi;
Gözlerinizi mühürledi, ey peygamberler,
Başlarınızı örttü, ey biliciler.
- 11** Sizin için bütün görüm
Mühürlenmiş bir kitabın sözleri gibi oldu.
İnsanlar böyle bir kitabı
Okuma bilen birine verip,
“Rica etsek şunu okur musun?” diye sorduklarında,
“Okuyamam, çünkü mühürlenmiş” yanıtını alırlar.
- 12** Kitabı okuma bilmeyen birine verip,
“Rica etsek şunu okur musun?” diye sorduklarında ise,
“Okuma bilmem” yanıtını alırlar.
- 13** Rab diyor ki, “Bu halk bana yaklaşıp
Ağızlarıyla, dudaklarıyla beni sayar,
Ama yürekleri benden uzak.
Benden korkmaları da
İnsanlardan Öğrendikleri buyrukların sonucudur.
- 14** Onun için ben de bu halkın arasında yine bir harika,
Evet, şaşılacak bir şey yapacağım.
Bilgelerin bilgeliği yok olacak,
Akıllının akı duracak.”
- 15** Tasarılarını RAB'den gizlemeye uğraşanların vay haline!
Karankıta iş gören bu adamlar,
“Bizi kim görecek, kim tanıyacak?” diye düşünürler.
- 16** Ne kadar ters düşünceler!
Cömlükçi balıkçılar bir tutulur mu?
Yapı, kendini yapan için,
“Beni o yapmadı” diyebilir mi?

Çömlek kendine biçim veren için,
“O bir şeyden anlamaz” diyebilir mi?

- 17 Lübnan pek yakında meyve bahçesine,
Meyve bahçesi ormana dönmeyecek mi?
- 18 O gün sağırlar kitabıń sözlerini işitecek,
Körler koyu karanlıkta görecek.
- 19 Düşkünlerin RAB'de buldukları sevinç artacak,
Yoksullar İsrail'in Kutsalı sayesinde coşacak.
- 20 Çunkü acımasızlar yok olacak, alaycılar silinecek,
Kötülüğe fırsat kollayanların hepsi kesilip atılacak.
- 21 Onlar ki, insanı tek söyle davasında suçu çıkarır,
Kent kapısında haksızı azarlayana tuzak kurar,
Yok yere haklinin hakkını çığnerler.
- 22 Bundan dolayı, İbrahim'i kurtarmış olan RAB
Yakup soyuna diyor ki,
“Yakup soyu artık utanmayacak,
Yüzleri korkudan sararmayacak.
- 23 Elimin yapıtı olan çocukların
Aralarında gördüklerinde
Adımı kutsal sayacaklar;
Evet, Yakup'un Kutsalı'nı kutsal sayacak,
İsrail'in Tanrısı'ndan korkacaklar.
- 24 Yoldan sapmış olanlar kavrayışa,
Yakınıp duranlar bilgiye kavuşacak.”

30

Söz Dinlemeyen Halk

- 1 RAB, “Vay haline bu dikbaşlı soyun!” diyor,
“Benim değil, kendi tasarılarını yerine getirip
Ruhuma aykırı anlaşmalar yaparak
Günah üstüne günah işliyorlar.
- 2 Bana danışmadan firavunun koruması altına girmek,
Mısır'ın gölgесine sığınmak için oraya gidiyorlar.
- 3 Ne var ki, firavunun koruması onlar için utancı,
Mısır'ın gölgесine sığınmaları onlar için rezillik olacak.
- 4 Önderleri Soan'da* olduğu,
Elçileri Hanes'e ulaştığı halde,
- 5 Kendilerine yararı olmayan bir halk yüzünden hepsi utanacak.
O halkın onlara ne yardımı ne de yararı olacak,
Ancak onları utandırıp rezil edecek.”
- 6 Negev'deki hayvanlara ilişkin bildiri:
“Elçiler erkek ve dişi aslanların,
Engereklerin, uçan yılanların yaşadığı
Çetin ve sıkıntılı bir bölgeden geçerler.
Servetlerini eşeklerin sırtına,
Hazinelemini develerin hörgüçüne yükleyip
Kendilerine hiç yararı olmayan halka taşırlar.

* 30:4 “Soan”: Tanış olduğu sanılıyor.

7 Mısır'ın yardımcı boş ve yararsızdır,
Bu yüzden Mısır'a 'Haylaz Rahav[†]' adını verdim.

8 "Şimdi git, söylediğimi onların önünde
Bir levhaya yazıp kitabı geçir ki,
Gelecekte kalıcı bir tanık olsun.
9 Çünkü o ası bir halk, yalancı bir soy,
RAB'bin yasasını duymak istemeyen bir soydur.
10 Bilicilere, 'Artık görüm görmeyin',
Görenlere, 'Bizim için doğru şeyler görmeyin,
Bize güzel şeyler söyleyin, asılısız şeyler açıklayın' diyorlar,
11 'Yoldan çekilin, yolu açın,
Bizi İsrail'in Kutsalı'yla yüzleştmekten vazgeçin.' "

12 Bu nedenle İsrail'in Kutsalı diyor ki,
"Madem bu bildiriyi reddettiniz,
Baskıya ve hileye güvenip dayandınız;
13 Bu suçunuz yüksek bir surda
Sirt veren çatlağa benziyor.
Böyle bir sur birdenbire yıkıliverir.
14 O, toprak çömlük gibi parçalanacak.
Parçalanması öyle şiddetli olacak ki,
Ocaktan ateş almaya ya da sarnıçtan su çıkarmaya
Yetecek büyülüklükte bir parça kalmayacak."

15 Egemen RAB, İsrail'in Kutsalı şöyle diyor:
"Bana dönün, huzur bulun, kurtulursunuz.
Kaygılanmayın, bana güvenin, güclü olursunuz.
Ama bunu yapmak istemiyorsunuz.

16 'Hayır, atlara binip kaçarız' diyorsunuz,
Bu yüzden kaçmak zorunda kalacaksınız.
'Hızlı atlara bineriz' diyorsunuz,
Bu yüzden sizi kovalayanlar da hızlı olacak.
17 Bir kişinin tehdidiyle bin kişi kaçacak,
Beş kişinin tehdidiyle hepiniz kaçacaksınız;
Dağ başında bir gönder,
Tepede bir sancak gibi kalana dek kaçacaksınız.

18 "Yine de RAB size lütfetmeyi özlemle bekliyor,
Size merhamet göstermek için harekete geçiyor.
Çünkü RAB adil Tanrı'dır.
Ne mutlu O'nun özlemle bekleyenlere!"

Rab Halkını Kutsayacak

19 "Ey Yeruşalim'de oturan Siyon halkı,
Artık ağlamayacaksın!
Feryat ettiğinde Rab sana nasıl da lütfedecek!
Feryadını duyar duymaz seni yanıtlayacak.
20 Rab ekmeği sıkıntıyla,
Suyu cefayla verse de,

[†] **30:7** "Rahav": Mısır için takma ad olarak kullanılan Rahav "Firtına" ya da "Küstah" anlamına gelir.

- Öğretmeniniz artık gizlenmeyecek‡,
Gözünüzle göreceksiniz onu§.
- 21** Sağa ya da sola sapacağınız zaman,
Arkanızdan, 'Yol budur, bu yoldan gidin'
Diyen sesini duyacaksınız.
- 22** Gümüş kaplı oyma putlarınızı,
Altın kaplama dökme putlarınızı
'Kirli' ilan edecek,
Kirli bir âdet bezî gibi atıp
'Defol' diyeceksiniz.
- 23** Rab toprağa ektiğiniz tohum için yağmur verecek,
Toprağın ürünü olan yiyecek bol ve zengin olacak.
O gün siğırlarınız geniş otlaklarda otlanacak.
- 24** Toprağı işleyen öküzlerle eşekler
Kürekle, yaballa savrulmuş,
Tuzlanmış yem yiyecekler.
- 25** Kulelerin yıkıldığı o büyük kıymın günü
Her yüksek dağda, her yüce tepede
Akarsular olacak.
- 26** RAB halkının kırıklarını sardığı,
Vuruşyla açtığı yaraları iyileştirdiği gün,
Ay güneş gibi parlayacak,
Güneş yedi kat, yedi günün toplam parlaklıği kadar parlak olacak."
- Rab Asur'u Cezalandıracak*
- 27** Bakın, RAB'bin kendisi* uzaktan geliyor,
Kızgın öfkeyle kara bulut içinde.
Dudakları gazap dolu,
Dili her şeyi yiyp bitiren ateş sanki.
- 28** Soluğu adam boynuna dek yükselen taşkın ırmak gibi.
Ulusları elektен geçirecek, değerlersizleri ayıracak,
Halkların ağızına yoldan saptıran bir gem takacak.
- 29** Ama sizler bayram gecesini kutlar gibi
Ezgiler söyleyeceksiniz.
RAB'bin dağına, İsrail'in Kayası'na
Kaval eşliğinde çıktıığınız gibi
İçten sevineceksiniz.
- 30** RAB heybetli sesini iştittirecek;
Kızgın öfkeyle, her şeyi yiyp bitiren ateş aleviyle,
Sağanak yağmurla, fırtına ve doluya
Bileğinin gücünü gösterecek.
- 31** Asur RAB'bin sesiyle dehşete düşecek,
O'nun değneğiyle vurulacak.
- 32** RAB'bin terbiye değneğiyle onlara indirdiği her darbeye
Tef ve lir eşlik edecek.
RAB silahlarını savura savura onlarla savaşacak.
- 33** Tofet çoktan hazırlandı,
Evet, kral için hazırlandı.

‡ 30:20 "Öğretmeniniz artık gizlenmeyecek" ya da "Öğretmenlerinizi artık dışlamayacaksınız". * 30:27 "Kendisi": İbranice "Adı".

Geniş ve yüksektir odun yiğini,
Ateşi, odunu boldur.
RAB kızgın kükürt selini andıran
Soluğuya tutuşturacak onu.

31

Mistr'a Güvenmeyin

- 1** Vay haline yardım bulmak için Mısır'a inenlerin!
Atlara, çok sayıdaki savaş arabalarına,
Kalabalık atllara güveniyorlar,
Ama İsrail'in Kutsalı'na güvenmiyor,
RAB'be yönelmiyorlar.
- 2** Oysa bilge olan RAB'dir.
Felaket getirebilir ve sözünü geri almaz.
Kötülük yapan soya,
Suç işleyenlerin yardımına karşı çıkar.
- 3** Mısırlılar Tanrı değil, insandır,
Atları da ruh değil, et ve kemiktir.
RAB'bin eli kalkınca yardım eden tökezler,
Yardım gören düşer, hep birlikte yok olurlar.
- 4** Çünkü RAB bana dedi ki,
“Avının başında homurdanan aslan
Bir araya çağrılan çobanlar topluluğunun
Bağırıp çağırmasından yılmadığı, gürültüsüne aldırmadığı gibi,
Her Şeye Egemen RAB de
Siyon Dağı'nın doruguına inip savaşacak.
- 5** Her Şeye Egemen RAB
Kanat açmış kuşlar gibi koruyacak Yeruşalim'i.
Koruyup özgür kılacak, esirgeyip kurtaracak onu.”
- 6** Ey İsrailoğulları,
Bunca vefasızlık ettiğiniz RAB'be dönün.
- 7** Çünkü hepiniz günahkâr ellerinizle yaptığınız
Altın ve gümüş putları o gün reddedip atacaksınız.
- 8** Asur kılıça yenik düşecek,
Ama insan kılıcına değil.
Halkı kılıçtan geçirilecek,
Ama bu insan kılıcı olmayacak.
Kimileri kaçıp kurtulacak,
Gençleri de angaryaya koşulacak.
- 9** Asur Kralı* dehşet içinde kaçacak,
Önderleri sancacı görünce dehşete kapılacak.
Siyon'da ateşi,
Yeruşalim'de ocağı bulunan RAB söylüyor bunları.

32

Adil Kral

- 1** İşte kral doğrulukla krallık yapacak,

* **31:9** “Asur Kralı”: İbranice “Kayası”.

Önderler adaletle yönetecek.

- 2** Her biri rüzgara karşı bir sığınak,
Fırtınaya karşı bir barınak, çölde akarsu,
Çorak yerde gölge salan
Büyük bir kaya gibi olacak.
- 3** Artık görenlerin gözleri kapanmayacak,
Dinleyenler kulak kesilecek.
- 4** Düşüncesizin aklı bilgiye erecek,
Kekeme açık seçik, akıcı konuşacak.
- 5** Artık budalaya soylu,
Alçağa saygın denmeyecek.
- 6** Çünkü budala saçmalyor,
Aklı fikri hep kötülükte.
İşi gücü fesat işlemek,
RAB'be ilişkin yanlış sözler söylemek,
Açları aç bırakmak,
Susamışlardan suyu esirgemek.

- 7** Alçağın yöntemleri kötüdür;
Yoksul davasında haklı olsa da
Onu yalanlarla yok etmek için
Kötü düzenler tasarlar.
- 8** Soylu kişiye soylu şeyler tasarlar,
Yaptığı soylu işlerle ayakta kalır.

Yargı ve Kurtuluş

- 9** Ey tasasızca yaşayan kadınlar,
Kalkın, sesimi işitin;
Ey kayısız kızlar, sözüme kulak verin!
- 10** Bir yıl kadar sonra sarsılacaksınız,
Ey kayısız kadınlar,
Çünkü bağbozumu olmayacak,
Devşirecek meyve bulunmayacak.
- 11** Titreyin, ey tasasızca yaşayan kadınlar,
Sarsılın, ey kayıgsızlar.
Giysilerinizi çıkarın, soyunup belinize çul kuşanın.
- 12-13** Güzel tarlalar, verimliasmalar,
Halkımın diken ve çali bitmiş toprakları için,
Neşeli kentteki mutluluk dolu evler için göğüsünü dövün.
- 14** Çünkü saray ıssız,
Kalabalık kent bomboş kalacak.
Ofel Mahallesi'yle gözcü kulesi
Sonsuza dek bozkura donecek;
Yaban eşeklerinin keyifle gezindiği,
Sürülerin otladığı bir yer olacak.
- 15** Ta ki yukarıdan üzerimize ruh dökülene dek;
O zaman çöl meyve bahçesine,
Meyve bahçesi ormana donecek.
- 16** O zaman adalet çole dek yayılacak,
Doğruluk meyve bahçesinde yurt bulacak.
- 17** Doğruluğun ürünü esenlik,
Sonucu, sürekli huzur ve güven olacaktır.
- 18** Halkım esenlik dolu evlerde,

Güvenli ve rahat yerlerde yaşayacak.

¹⁹ Dolu ormanları harap etse,

Kent yerle bir olsa da,

²⁰ Sulak yerde tohum eken,

Sığırını, eşegini özgürce çayıra salan sizlere ne mutlu!

33

Yardım için Yakarma

¹ Vay sana, yıkıp yok eden

Ama kendisi yıkılmamış olan!

Vay sana, ihanete uğramamış hain!

Yıkıma son verir vermez sen de yıkılacaksın,

İhanetin sona erer ermez sen de ihanete uğrayacaksın.

² Ya RAB, lütfet bize,

Cünkü sana umut bağladık,

Gün be gün gücümüz ol!

Sıkıntıya düştüğümüzde bizi kurtar.

³ Kükreyişinden halklar kaçışır,

Sen ayağa kalkınca uluslar darmadağın olur.

⁴ Çekirgeler tarlayı nasıl yağmalarsa,

Ganimetiniz de öyle yağmalanacak, ey uluslar.

Malınızın üzerine çekirge sürüsü gibi saldıracaklar.

⁵ Yükseklerde oturan RAB yücedir,

Siyon'u adalet ve doğrulukla doldurur.

⁶ Yaşadığınız sürenin güvencesi O'dur.

Bol bol kurtuluş, bilgi ve bilgelik sağlayacak.

Halkın hazinesi RAB korkusudur.

⁷ İşte, en yiğitleri sokaklarda feryat ediyor,

Baris elçileri acı acı ağlıyor.

⁸ Anayollar bomboş,

Yolculuk eden kimse kalmadı.

Düşman antlaşmayı bozdu, kentleri hor gördü,

İnsanları hiçe saydı.

⁹ Ülke yas tutuyor, zayıflıyor.

Lübnan utancından soldu,

Şaron Ovası çöle döndü,

Başan ve Karmel'de ağaçlar yaprak döküyor.

Rab Halkları Uyarıyor

¹⁰ RAB diyor ki, "Şimdi harekete geçeceğim,

Ne denli yüce ve üstün olduğumu göstereceğim.

¹¹ Samana gebe kalıp anız doğuracaksınız,

Soluğunuz sizi yiyp bitiren bir ateş olacak.

¹² Halklar yanıp kül olacak,

Kesilip yakılan dikenli çalı gibi olacak.

¹³ "Ey uzaktakiler, ne yaptığımı işitin,

Ey yakındakiler, gücümü anlayın."

- 14** Siyon'daki günahkârlar dehşet içinde,
Tanrısızları titreme aldı.
“Her şeyi yiyp bitiren ateşin yanında
Hangımız oturabilir?
Sonsuza dek sönmeyecek alevin yanında
Hangımız yaşayabilir?” diye soruyorlar.
- 15** Ama doğru yolda yürüyüp doğru dürüst konuşan,
Zorbalıkla edinilen kazancı reddeden,
Elini rüşvetten uzak tutan,
Kan dökenlerin telkinlerine kulak vermeyen,
Kötülük görmeye dayanamayan,
- 16** Yükseklerde oturacak;
Uçurumun başındaki kaleler onun korunağı olacak,
Ekmeği sağlanacak, hiç susuz kalmayacak.

Kral Siyon'da

- 17** Kral bütün güzelliğiyle görecek,
Uçsuz bucaksız ülkeyi seyredeceksin.
- 18** “Haracı tartıp kaydeden nerede,
Kulelerden sorumlu olan nerede?” diyerek
Geçmişteki dehşetli günleri düşüneceksin.
- 19** Garip, anlaşılmaz bir yabancı dil konuşan
O küstah halkı artık görmeyeceksin.
- 20** Bayramlarımızın kenti olan Siyon'a bak!
Yeruşalim'i bir esenlik yurdu,
Kazıkları asla yerinden sökülmeyen,
Gergi ipleri hiç kopmayan,
Sarsılmaz bir çadır olarak görecek gözlerin.
- 21** Heybetli RAB orada bizden yana olacak.
Orası geniş ırmakların, çayların yeri olacak.
Bunların üzerinden ne kürekli tekneler,
Ne de büyük gemiler geçecek.
- 22** Çünkü yargıcımız RAB'dır;
Yasamızı koyan RAB'dır,
Kralımız RAB'dır; bizi O kurtarácak.
- 23** Senin gemilerinin halatları gevşedi,
Direklerinin dibini pekiştirmediler,
Yelkenleri açmadılar.
O zaman büyük ganimet paylaşılacak,
Topallar bile yağmaya katılacak.
- 24** Siyon'da oturan hiç kimse “Hastayım” demeyecek,
Orada yaşayan halkın suçu bağışlanacak.

34*Rab Ulusları Cezalandıracak*

- 1** Ey uluslar, işitmek için yaklaşın!
Ey halklar, kulak verin!
Dünya ve üzerindeki herkes,
Yeryüzü ve ondan türeyenlerin hepsi işitsin!
- 2** RAB bütün uluslara öfkelendi,
Onların ordularına karşı gazaba geldi.
Onları tümüyle mahvolmaya,

- Boğazlanmaya teslim edecek.
- ³ Ölüleri dışarı atılacak,
Pis kokacak cesetleri;
Dağlar kanlarıyla sulanacak.
- ⁴ Bütün gök cisimleri küçülecek,
Gökler bir tomar gibi dürülecek;
Gök cisimleri, asma yaprağı,
İncir yaprağı gibi dökülecek.
- ⁵ "Kılıçım göklerde kanıncaya kadar içti.
Şimdi de Edom'un,
Tümüyle yılmaya karar verdiğim halkın
Üzerine inecek" diyor RAB.
- ⁶ RAB'bin kılıcı kana,
Kuzu ve teke kanına doydu;
Yağla, koş böbreklerinin yağıyla kaplandı.
Çünkü RAB'bin Bosra'da bir kurbanı,
Edom'da büyük bir kıymı var.
- ⁷ Onlarla birlikte yaban oküzleri,
Körpe boğalarla güclü boğalar da yere serilecek.
Toprakları kana doyacak, yağla sulanacak.
- ⁸ Çünkü RAB'bin bir öc günü, Siyon'un davasını güdeceği bir karşılık yılı olacak.
- ⁹ Edom dereleri zifte, toprağı kukürde dönecek; ülkenin her yan yanan zift olacak. ¹⁰ Zift gece gündüz sönmeyecek, dumanı hep tütecek. Ülke kuşaklar boyu ıssız kalacak, sonsuza dek oradan kimse geçmeyecek. ¹¹ Baykuşların mülkü olacak orası, büyük baykuşlarla kargalar yaşayacak orada. RAB, Edom'un üzerine kargaşa ipini, boşluk çekülmüş gerecek. ¹² Kral ilan edebilecekleri soylular kalmayacak, bütün önderlerinin sonu gelecek. ¹³ Saraylarında dikenler, kalelerinde işırınlarla böğürtlenler bitecek. Orası çakalların barınağı, baykuşların yurdu olacak. ¹⁴ Yabanlı hayvanlarla sırtlanlar orada buluşacak, tekeler^{*} karşılıklı böğürecek. Lilit[†] oraya yerleşip rahata kavuşacak. ¹⁵ Baykuşlar orada yuva kurup yumurtlayacak, kuluçkaya yatıp yavrularını kendi gölgelerinde toplayacak. Çaylaklar eşleşip orada toplanacaklar.
- ¹⁶ RAB'bin kitabı okuyup araştırın: Bunlardan hiçbir eksik kalmayacak, eşten yoksun hiçbir hayvan olmayacak. Çünkü bu buyruk RAB'bin ağızından çıktı, Ruhu da onları toplayacak. ¹⁷ RAB onlar için kura çekti, ülkeyi ölçüp aralarında pay etti. Orayı sonsuza dek sahiplenip kuşaklar boyu orada yaşayacaklar.

35

Rab'bin Egemenliği

- ¹ Çöl ve kurak toprak sevinecek,
Bozkır coşup çiğdem gibi çiçeklenecek.
- ² Her yanı çiçeklenip sevinçle coşacak,
Sevincini haykıracak.
Lübnan'ın yükseligi,

^{34:4} Va.6:13 ^{34:5} Ysa.63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14; Mal.1:2-5

^{34:10} Va.14:11; 19:3 ^{34:14} "Teke": Teke görünümü cin anlamına da gelebilir (bkz. Lev.17:7).

[†] ^{34:14} "Lilit": Bir tür cin olabilir.

- Karmel ve Sharon'un görkemi ona verilecek.
 İnsanlar RAB'bin yüceliğini,
 Tanrıımız'ın görkemini görecek.
- ³ Gevşek elleri güçlendirin,
 Pekiştirin çözülen dizleri.
- ⁴ Yüreği kaygılı olanlara,
 "Güçlü olun, korkmayın" deyin,
 "İşte Tanrıınız geliyor!
 Öc almaya, karşılık vermeye geliyor.
 Sizi O kurtaracak."
- ⁵ O zaman körlerin gözleri,
 Sağırların kulakları açılacak;
- ⁶ Topallar geyik gibi sıçrayacak,
 Sevinçle haykıracak dilsizlerin dili.
 Çünkü gölde sular fışkıracak,
 İrmaklar akacak bozkırda.
- ⁷ Kızgın kum havuza,
 Susuz toprak pınara dönüşecek.
 Çakalların yattığı yerlerde
 Kâmiş, saz ve ot bitecek.
- ⁸ Orada bir yol, bir anayol olacak,
 "Kutsal yol" diye anılacak,
 Murdar kişiler geçemeyecek oradan.
 O yol kurtulmuş olanların yoludur.
 O yolda yürüyenler, bön kişiler de olsa yoldan sapmayacak.
- ⁹ Aslan olmayacağı orada,
 Yırtıcı hayvan o yola çıkmayacak;
 Orada bulunmayacağılar.
 Ancak kurtulmuş olanlar yürüyecek o yolda.
- ¹⁰ RAB'bin kurtardıkları-donecek,
 Sevinçle haykırarak Siyon'a varacaklar.
 Yüzlerinde sonsuz sevinç olacak.
 Onların olacak coşku ve sevinç,
 Üzüntü ve inilti kaçacak.

36

Sanherib'in Tehdidi
(2Kr.18:13-37; 2Ta.32:9-19)

¹ Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırdı ve hepsini ele geçirdi. ² Komutanını büyük bir orduyla Lakiş'ten Yeruşalim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi. Komutan Çırıcı Tarlası yolunda, Yukarı Havuz'un su yolunun yanında durdu. ³ Saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah onu karşılamaya çıktı.

⁴ Komutan onlara şöyle dedi: "Hizkiya'ya söyleyin. 'Büyük kral, Asur Kralı diyor ki: Güvendiğin şey ne, neye güveniyorsun? ⁵ Savaş tasarılarının ve gücün boş laftan başka bir şey değil diyyorum. Kime güveniyorsun da bana karşı

ayaklanıyorsun? ⁶ İşte sen şu kırık kamış degeneğe, Mısır'a güveniyorsun. Bu değnek kendisine yaslanan herkesin eline batar, deler. Firavun da kendisine güvenenler için böyledir. ⁷ Yoksa bana, Tanrı'mız RAB'be güveniyoruz mu diyecəksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim halkına, yalnız bu sunağın önünde tapınacaksınız diyerek tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırdığı Tanrı değil mi bu?

⁸ "Haydi, efendim Asur Kralı'yla bahse giriş. Binicileri sağlayabilirse sana iki bin at veririm. ⁹ Mısır'ın savaş arabalarıyla atlları sağlayacağına güvensen bile, efendimin en küçük rütbeli komutanlarından birini yenemezsin! ¹⁰ Dahası var: RAB'bin buyruğu olmadan mı saldırip ülkeyi yıkmak için yola çıktığımı sanıyorsun? RAB, 'Git, o ülkeyi yık' dedi."

¹¹ Elyakim, Şevna ve Yoah, "Lütfen biz kullarımızla Aramice konuş" diye karşılık verdiler, "Çünkü biz bu dili anlarız. Yahudice konuşma. Surların üzerindeki halk bizi dinliyor."

¹² Komutan, "Efendim bu sözleri yalnız size ve efendinize söyleyeyim diye mi gönderdi beni?" dedi, "Surların üzerinde oturan bu halka, sizin gibi dışkınızı yemek, idrarını içmek zorunda kalacak olan herkese gönderdi."

¹³ Sonra ayağa kalkıp Yahudi dilinde bağırdı: "Büyük kralın, Asur Kralı'nın sözlerini dinleyin! ¹⁴ Kral diyor ki, 'Hizkiya sizi aldatmasın, o sizi kurtaramaz. ¹⁵ RAB bizi mutlaka kurtaracak, bu kent Asur Kralı'nın eline geçmeyecek diyen Hizkiya'ya kanmayın, RAB'be güvenmeyin. ¹⁶⁻¹⁷ Hizkiya'yı dinlemeyin.' Çünkü Asur Kralı diyor ki, 'Teslim olun, bana gelin. Böylece ben gelip sizi kendi ülkeniz gibi bir ülkeye -tahil ve yeni şarap, ekmek ve üzüm dolu bir ülkeye- götürüre kadar herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yiyecek, kendi sarnıcından içecektir.

¹⁸ "Hizkiya, RAB bizi kurtaracak diyerek sizi aldatmasın. Ulusların ilahları ülkelerini Asur Kralı'nın elinden kurtarabildi mi? ¹⁹ Hani nerede Hama'nın, Arpat'ın ilahları? Sefarvayim'in^{*} ilahları nerede? Samiriye'yi elimden kurtarabildiler mi? ²⁰ Bütün bu ülkelerin ilahlarından hangisi ülkesini elimden kurtardı ki, RAB Yeruşalim'i elimden kurtarabsın?"

²¹ Herkes sustu, komutana tek sözle bile karşılık veren olmadı. Çünkü Kral Hizkiya, "Karşılık vermeyin" diye buyurmuştu. ²² Sonra saray sorumlusu Hilliya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah giysilerini yırttılar ve gidip komutanın söylediklerini Hizkiya'ya bildirdiler.

37

Hizkiya Yeşaya'ya Başvuruyor (2Kr.19:1-13)

¹ Kral Hizkiya olanları duyunca giysilerini yırttı, çul kuşanıp RAB'bin Tapınağı'na girdi. ² Saray sorumlusu Elyakim'i, Yazman Şevna'yı ve ileri gelen kâhinleri Amots oğlu Peygamber Yeşaya'ya gönderdi. Hepsi çul kuşanmıştı. ³ Yeşaya'ya şöyle dediler: "Hizkiya diyor ki, 'Bugün sıkıntı, azar ve utanç günü. Çünkü çocukların doğum vakti geldi, ama doğuracak güç yok. ⁴ Yaşayan Tanrı'yı aşağılamak için efendisi Asur Kralı'nın gönderdiği komutanın söylediklerini belki Tanrı RAB duyar da duyduğu sözlerden ötürü onları cezalandırır. Bu nedenle sağ kalanlarımıza için dua et.'

^{36:6} Hez.29:6,7 ^{*} ^{36:19} "Sefarvayim": Asurluların Samiriye'ye sürgün ettiği halk (bkz. 2Kr.17:24,31; 18:34).

5-6 Yeşaya, Kral Hizkiya'dan gelen görevlilere şöyle dedi: "Efendinize şunları söyleyin: 'RAB diyor ki, Asur Kralı'nın adamlarından benimle ilgili duyduğunuz küfürlerden korkma. **7** Onun içine öyle bir ruh koyacağım ki, bir haber üzerine kendi ülkesine dönecek. Orada onu kılıçla öldürceğim.'"

8 Komutan, Asur Kralı'nın Lakiş'ten ayrılp Livna'ya karşı savaştığını duydı. Krala danışmak için oraya gitti. **9** Kûş Kralı Tîrhaka'nın kendisiyle savaşmak üzere yola çıktığını haber alan Asur Kralı, Hizkiya'ya ulaklar göndererek söyle dedi: **10** "Yahuda Kralı Hizkiya'ya deyin ki, 'Güvendiğin Tanrı, Yeruşalim Asur Kralı'nın eline teslim edilmeyecek diyerek seni aldatmasın. **11** Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığıni, onları nasıl yerle bir ettiğini duymuşsundur. Sen kurtulacağınızı mı sanıyorsun? **12** Atalarımın yok ettiği ulusları -Gozanlılar'ı, Harranlılar'ı, Resefiler'ı, Telassar'da yaşayan Edenliler'i- ilahları kurtarabildi mi? **13** Hani nerede Hama ve Arpat kralları? Lair, Sefarvayim, Hena, İvva kralları nerede?"

*Hizkiya'nın Duası
(2Kr19:14-19)*

14 Hizkiya mektubu ulakların elinden alıp okuduktan sonra RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin önünde mektubu yere yayarak **15** şöyle dua etti: **16** "Ey Keruvlar arasında taht kuran İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB, bütün dünya krallıklarının tek Tanrısı sensin. Yeri, göğü sen yarattın. **17** Ya RAB, kulak ver de işit, gözlerini aç da gör, ya RAB; Sanherib'in söylediklerini, yaşayan Tanrı'yı nasıl aşağıladığini duy. **18** Ya RAB, gerçek şu ki, Asur kralları bütün ulusları ve ülkelerini viraneye çevirdiler. **19** İlahlarını yakıp yok ettiler. Çünkü onlar tanrı değil, insan eliyle biçimlendirilmiş tahta ve taşlardı. **20** Ya RAB Tanımız, şimdi bizi Sanherib'in elinden kurtar ki, bütün dünya krallıkları senin tek RAB olduğunu anlasın."

*Yeşaya'nın Sözleri Gerçekleşiyor
(2Kr19:20-37; 2Ta.32:20-21)*

21-22 Bunun üzerine Amots oğlu Yeşaya, Hizkiya'ya şu haberi gönderdi: "İsrail'in Tanrısı RAB söyle diyor: 'Asur Kralı Sanherib'le ilgili olarak bana yalvardığın için diyorum ki,
"Erden Kız Siyon seni hor görüyor,

Alay ediyor seninle.

Yeruşalim kızı ardından alayla baş sallıyor.

23 Sen kimi aşağıladın, kime küfrettin?
Kime sesini yükselttin?

İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!

24 Uşakların aracıyla Rab'bi aşağıladın.

Bir sürü savaş arabamla dağların tepesine,

Lübnan'ın doruklarına çıktım, dedin.

Yüksek sedir ağaçlarını, seçme çamlarınıkestim,

Lübnan'ın en uzak tepelerine,

Gür ormanlarına ulaştım.

25 Kuyular kazdım, sular içtim,

Mısır'ın bütün ırımkalarını ayağımın tabanıyla kuruttum, dedin.

26 "Bütün bunları çöktan yaptığımı,
Çok önceden tasarladığımı duymadın mı?

- Surlu kentleri enkaz yiğinlarına çevirmeni
Şimdi ben gerçekleştirdim.
- ²⁷ O kentlerde yaşayanların kolu kanadı kırıldı.
Yılginlık ve utanç içindeydiler;
Kır otuna, körpe filizlere,
Damlarda büyümeden kavrulup giden ota döndüler.
- ²⁸ Senin oturuşunu, kalkışını,
Ne zaman gidip geldiğini,
Bana nasıl öfkelenmediğini biliyorum.
- ²⁹ Bana duyduğun öfkeden,
Kulağıma erişen küstahlığından ötürü
Halkımı burnuna, gemimi ağızına takacak,
Seni geldiğin yoldan geri çevireceğim.
- ³⁰ “Senin için belirti şu olacak, ey Hizkiya:
Bu yıl kendiliğinden yetişen yiyeceksiniz,
İkinci yıl ise ardından biteni.
Üçüncü yıl ekip biçin,
Başlar döküp ürününü yiyn.
- ³¹ Yahudalar'ın kurtulup sağ kalanları
Yine aşağıya doğru kök salacak,
Yukarıya doğru meyve verecek.
- ³² Çünkü sağ kalanlar Yeruşalim'den,
Kurtulanlar Siyon Dağı'ndan çıkacak.
Her Şeye Egemen RAB'bin gayretille olacak bu.”
- ³³ “Bundan dolayı RAB Asur Kralı'na ilişkin söyle diyor:
‘Bu kente girmeyecek, ok atmayacak.
Kente kalkanla yaklaşmayacak,
Karşısında rampa kurmayacak.
- ³⁴ Geldiği yoldan dönecek ve kente girmeyecek’ diyor RAB,
- ³⁵ ‘Kendim için ve kulum Davut'un hatırları için
Bu kenti savunup kurtaracağım’ diyor.”
- ³⁶ RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü.
Ertesi sabah uyananlar salt cesetlerle karşılaşlardır. ³⁷ Bunun üzerinde Asur Kralı Sanherib ordugahını bırakıp çekildi. Ninova'ya döndü ve orada kaldı.
- ³⁸ Bir gün ilahi Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek'le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.

38

Hizkiya'nın Hastalığı (2Kr.20:1-11; 2Ta.32:24-26)

¹ O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı. Amots oğlu Peygamber Yeşaya ona gidip söyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Ev işlerini düzene sok. Çünkü iyileşmeyecek, öleceksin.’”

² Hizkiya yüzünü duvara dönüp RAB'be yalvardı: ³ “Ya RAB, yürekten bir sadakatle önünde nasıl yaşadığımı, gözünde iyi olanı yaptığımı anımsa lütfen.” Sonra acı ağlamaya başladı.

⁴ Bunun üzerine RAB Yeşaya'ya seslendi: ⁵ “Git, Hizkiya'ya şunu söyle: ‘Atan Davut'un Tanrısı RAB diyor ki: Duanı işittim, gözyaşlarını gördüm. Bak,

ömürünü on beş yıl daha uzatabağım. ⁶ Bu kenti savunacak, seni de kenti de Asur Kralı'nın elinden kurtaracağım. ⁷ Sözümü gerçeklestireceğime ilişkin sana vereceğim belirti şu olacak: ⁸ RAB, batmaka olan güneşin Ahaz'ın inşa ettiği basamakların üzerine düşen gölgesini on basamak kısaltacak.' " Böylece batmaka olan güneşin gölgesi on basamak kısaldı.

⁹ Yahuda Kralı Hizkiya hastalanıp iyileştiğten sonra şunları yazdı:

¹⁰ "Hayatımın baharında ölüler diyarının kapılarından geçip

Ömrümün geri kalan yıllarından yoksun mu kalmalıyım?" demiştim,

¹¹ "Yaşayanlar diyarında RAB'bi, evet, RAB'bi bir daha görmeyeceğim,
Bu dünyada yaşayanlar gibi insan yüzü görmeyeceğim bir daha.

¹² Evim bir çoban çadırı gibi bozuldu, alındı elimden.

Dokumacı gibi dürdüm yaşamımı, RAB tezgahtan beni kesti,
Bir gün içinde sonumu getiriverdi.

¹³ Sabırla bekledim sabaha kadar,

RAB bir aslan gibi kırıcı bütün kemiklerimi,
Bir gün içinde sonumu getiriverdi.

¹⁴ Kırlangıç gibi, turna gibi acı acı öttüm,

Güvercin gibi inledim, gözlerim yoruldu yukarı bakmaktan.
Ya Rab, eziyet çekiyorum,
Yardım et bana.

¹⁵ "Ne diyeyim? Bana seslenen de bunu yapan da Rab'dır.

Tattığım bu acılardan sonra daha dikkatli yaşayacağım.

¹⁶ Ya Rab, insanlar bunlarla yaşarlar.

Canım da bunların sayesinde yaşıyor.
İyileştirdin, yaştattın beni!

¹⁷ Çektiğim bunca acı esenlik bulmam içindi.

Beni sevdığın için yıkım çukuruna düşmekten alıkoydun,
Günahlarımı arkana attın.

¹⁸ Çünkü ölüler diyarı sana şükredemez,

Ölüm övgüler sunmaz sana.

Ölüm çukuruna inenler senin sadakatine umut bağlayamaz.

¹⁹ Diriler, yalnız diriler

Bugün benim yaptığım gibi sana şükreder;
Babalar senin sadakatini çocuklarına anlatır.

²⁰ Beni kurtaracak olan RAB'dır.

Ömrümüz boyunca O'nun tapınağında
Telli çalgılarımıza çalacağız."

²¹ Yeşaya, "İncir pestili getirin, Hizkiya'nın çibanına koyun, iyileşir" demişti.

²² Hizkiya da, "RAB'bin Tapınağı'na çıkacağımı ilişkin belirti nedir?" diye sormuştur.

39

Hizkiya'nın Akılsızlığı (2Kr 20:12-19)

¹ O sıradı Hizkiya'nın hastalanıp iyileştiğini duyan Baladan oğlu Babil Kralı Merodak-Baladan, ona mektuplarla birlikte bir armağan gönderdi.

² Bunlar Hizkiya'yı sevindirdi. O da deposundaki bütün değerli eşyaları – altını, gümüşü, baharatı, değerli yağı, silah deposunu ve hazine odalarındaki

her şeyi- elçilere gösterdi. Sarayında da krallığında da onlara göstermediği hiçbir şey kalmadı.

³ Peygamber Yeşaya Kral Hizkiya'ya gidip, "Bu adamlar sana ne dediler, nereden gelmişler?" diye sordu.

Hizkiya, "Uzak bir ülkeden, Babil'den gelmişler" diye karşılık verdi.

⁴ Yeşaya, "Sarayında ne gördüler?" diye sordu.

Hizkiya, "Sarayımdaki her şeyi gördüler, hazineLERimde onlara göstermediğim hiçbir şey kalmadı" diye yanıtladı.

⁵ Bunun üzerine Yeşaya şöyle dedi: "Her Şeye Egemen RAB'bin sözüne kulak ver. ⁶ RAB diyor ki, 'Gün gelecek, sarayındaki her şey, atalarının bugüne kadar bütün biriktirdikleri Babil'e taşınacak. Hiçbir şey kalmayacak. ⁷ Soyundan gelen bazı çocuklar alıp götürülecek, Babil Kralı'nın sarayında hadim edilecek.'

⁸ Hizkiya, "RAB'den ilettiğin bu söz iyi" dedi. Çünkü, "Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak" diye düşünüyordu.

40

Avutucu Sözler

¹ "Avutun halkımı" diyor TanrıNZ,
"Avutun!"

² Yeruşalımlı halkına dokunaklı sözler söyleyin.
Angaryanın bittiğini,
Suçlarının cezasını ödediklerini,
Günahlarının cezasını RAB'bin elinden
İki katıyla aldıklarını ilan edin."

³ Şöyleden haykırıyor bir ses:
"Çölde RAB'bin yolunu hazırlayın,
Bozkırda TanrıNZ için düz bir yol açın".

⁴ Her vadi yükseltilecek,
Her dağ, her tepe alçaltılacak.
Böylelikle engebeler düzleştirilecek,
Sarp yerler ovaya dönüştürülecek.

⁵ O zaman RAB'bin yüceliği görünecek,
Bütün insanlar hep birlikte onu görecek.
Bunu söyleyen RAB'dır."

⁶ Ses, "Duyur" diyor.
"Neyi duyurayım?" diye soruyorum[†].
"İnsan soyu ota benzer,"

Bütün vefası[‡] kir çiçeği gibidir.

⁷ RAB'bin soluğu esince üzerlerine,
Ot kurur, çiçek solar.
Gerçekten de halk ottan farksızdır.

⁸ Ot kurur, çiçek solar,

^{39:7} 2Kr:24:10-16; 2Ta:36:10; Dan:1:1-7

^{40:3} Mat:3:3; Mar:1:3; Yu:1:23

^{40:3} Luk:3:4-6

* ^{40:3} "Şöyleden haykırıyor bir ses: 'Çölde RAB'bin yolunu hazırlayın, bozkırda TanrıNZ için düz bir yol açın'" ya da "Çölde haykıran, 'RAB'bin yolunu hazırlayın, geleceği patikaları düzleyin' diye sesleniyor".

^{40:6} Yak:1:9-11; 1Pe:1:24-25 † ^{40:6} Septuaginta, Kumran, Vulgata "Soruyorum", Masoretik metin "Sordu". ‡ ^{40:6} "Vefası" ya da "Güzelliği".

Ama Tanrıımız'ın sözü sonsuza dek durur."

Eşsiz Tanrı

9 Ey Siyon'a müjde getiren,

Yüksek dağa çıkl!

Ey Yeruşalim'e müjde getiren§,

Yükselt sesini, bağır,

Sesini yükselt, korkma.

Yahuda kentlerine, "İşte, Tanrıınız!" de.

10 İşte Egemen RAB gücüyle geliyor,

Kudretiyle egemenlik sürecek.

Ücreti kendisiyle birlikte,

Ödülü ödünlüyor.

11 Sürüşünü çoban gibi güdecek,

Kollarına alacak kuzuları,

Bağrında taşıyacak;

Usul usul yol gösterecek emziklilere.

12 Kim denizleri avucuya,

Gökleri karişiyla ölçübili?

Yerin toprağını ölçüye sığdırın,

Dağları kantarla,

Tepeleri teraziyle tartabilen var mı?

13 RAB'bin düşüncesine kim akıl erdirebildi?

O'na öğüt verip öğretelebilin var mı?

14 Akıl almak, adalet yolunu öğrenmek için

RAB kime danıştı ki?

O'na bilgi veren, anlayış yolunu bildiren var mı?

15 RAB için uluslar kovada bir damla su,

Terazideki toz zerreceği gibidir.

Adaları ince toz gibi tartar.

16 Adakları yakmaya yetmez Lübnan ormanı,

Yakmalık sunu için az gelir hayvanları.

17 RAB'bin önünde bütün uluslar bir hiç gibidir,

Hiçten bile aşağı, degersiz sayılır.

18 Öyleyse Tanrı'yı kime benzeteceksiniz?

Neyle karşılaşacaktırsınız O'nu?

19 Putu döküm işçisi yapar,

Kuyumcu altınla kaplar,

Gümüş zincirler döker.

20 Böyle bir sunuya gücü yetmeyen yoksul kişi

Cürümez bir ağaç parçası seçer.

Yerinden kimildamaz bir put yapsın diye

Usta bir işçi arar.

21 Bilmiyor musunuz, duymadınız mı?

§ **40:9** "Ey Siyon'a müjde getiren, yüksek dağa çıkl! Ey Yeruşalim'e müjde getiren" ya da "Ey müjde getiren Siyon halkı, yüksek dağa çıkl! Ey müjde getiren Yeruşalim halkı". **40:10** Ysa.62:11; Va.22:12

40:11 Yu.10:11 **40:13** Rom.11:34; 1Ko.2:16 **40:18** Elç.17:29

- Başlangıçtan beri size bildirilmedi mi?
 Dünyanın temelleri atılılı beri anlamadınız mı?
- ²² Gökkubbenin üstünde oturan RAB'dır,
 Yeryüzünde yaşayanlara çekirge gibidir.
 Gökleri perde gibi geren,
 Oturmak için çadır gibi kuran O'dur.
- ²³ O'dur önderleri bir hiç eden,
 Dünyanın egemenlerini sıfır indirgeyen.
- ²⁴ O önderler ki, yeni dikilmiş, yeni ekilmiş ağaç gibi,
 Gövdeleri yere yeni kök salmışken
 RAB'bin soluğu onları kurutuverir,
 Kasırga saman gibi savurur.
- ²⁵ "Beni kime benzeteceksiniz ki,
 Eşitim olsun?" diyor Kutsal Olan.
- ²⁶ Başınızı kaldırıp göklere bakın.
 Kim yarattı bütün bunları?
 Yıldızları sırayla görünür killiyor,
 Her birini adıyla çağrıyor.
 Büyük kudreti, üstün gücü sayesinde hepsi yerli yerinde duruyor.
- ²⁷ Ey Yakup soyu, ey İsrail!
 Neden, "RAB başıma gelenleri görmüyor,
 Tanrı hakkımı gözetmiyor?" diye yakınıyorsun?
- ²⁸ Bilmiyor musun, duymadın mı?
 Ebedi Tanrı, RAB, bütün dünyayı yaratın,
 Ne yorulur ne de zayıflar,
 O'nun bilgisi kavranamaz.
- ²⁹ Yorulunu güçlendirir,
 Takati olmayanın kudretini artırır.
- ³⁰ Gençler bile yorulup zayıf düşer,
 Yiğitler tökezleyip düşerler.
- ³¹ RAB'be umut bağlayanlara taze güce kavuşur,
 Kanat açıp yükselerler kartallar gibi.
 Koşar ama zayıf düşmez,
 Yürüر ama yorulmazlar.

41

Rab'den Güvence

- ¹ RAB diyor ki, "Susun karşısında, ey kıyı halkları!
 Halklar güçlerini tazelesin,
 Öne çıkip konuşsunlar.
 Yargı için bir araya gelelim.
- ² "Doğudan adaleti* harekete geçiren,
 Hizmete koşan kim?
 Ulusları önüne katıyor, krallara baş eğdiriyor.
 Kılıcıyla toz ediyor onları,
 Yayıyla savrulan samana çeviriyor.

^{40:26} Mez.147:4 * ^{41:2} "Adalet" ya da "Galip": Bu sözcük Pers Krallı Koreş'i simgeliyor (bkz. 45:1).

3 Kovalıyor onları,

Ayak basmadığı bir yoldan esenlikle geçiyor.

4 Bunları yapıp gerçekleştiren,

Kuşakları başlangıçtan beri çağırın kim?

Ben RAB, ilkim; sonuncularla da yine Ben olacağım.”

5 Kişi halkları bunu görüp korktu.

Dünyanın dört bucağı titriyor.

Yaklaşıyor, geliyorlar.

6 Herkes komşusuna yardım ediyor,

Kardeşine, “Güçlü ol” diyor.

7 Zanaatçı kuyumcuya yürekleniyor,

Madeni çekiçle düzleyen,

“Lehim iyi oldu” diyerek örse vuranı yürekleniyor.

Kimildamasın diye putu yerine civiliyor.

8 “Ama sen, ey kulum İsrail,

Seçtiğim Yakup soyu,

Dostum İbrahim'in torunları!

9 Sizleri dünyanın dört bucağından topladım,

En uzak yerlerden çağırdım.

Dedim ki, ‘Sen kulumsun, seni seçtim,

Seni reddetmedim.’

10 Korkma, çünkü ben seninleyim,

Yılma, çünkü Tanrı'ın benim.

Seni güçlendireceğim, evet, sana yardım edeceğim;

Zafer kazanan sağ elimle sana destek olacağım.

11 “Sana öfkelenenlerin hepsi utanacak, rezil olacak.

Sana karşı çıkanlar hiçe sayılıp yok olacak.

12 Seninle çekişenleri arasasn da bulamayacaksın.

Seninle savaşanlar hiçten beter olacak.

13 Çünkü sağ elinden tutan,

‘Korkma, sana yardım edeceğim’ diyen Tanrı'ın RAB benim.

14 “Ey Yakup soyu, toprak kurdu,

Ey İsrail halkı, korkma!

Sana yardım edeceğim” diyor RAB,

Seni kurtaran İsrail'in Kutsalı.

15 “İşte, seni dişli, keskin, yepye ni bir harman düveni yaptım.

Harman edip ufalayacaksın dağları,

Tepeleri samana çevireceksin.

16 Onları savurduğunda rüzgar alıp götürecek,

Darmadağın edecek hepsini kasırga.

Sense RAB'de sevinç bulacak,

İsrail'in Kutsalı'yla övüneceksin.

17 “Düşkünlerle yoksullar su arıyor, ama yok.

Dilleri kurumuş susuzluktan.

Ben RAB, onları yanıtlayacağım,

Ben, İsrail'in Tanrısı, onları bırakmayacağım.

- ¹⁸ Çıplak tepeler üzerinde irmaklar,
Vadilerde su kaynakları yapacağım.
Çölü havuza,
Kurak toprağı pınara çevireceğim.

- ¹⁹ Çöülü sedir, akasya,
Mersin ve iğde ağaçlarına kavuşturacağım.
Bozkırı çam, köknar
Ve selviyi bir arada dikeceğim.

- ²⁰ Öyle ki, insanlar görüp bilsinler,
Hep birlikte düşünüp anlaşınlar ki,
Bütün bunları RAB'bin eli yapmış,
İsrail'in Kutsalı yaratmıştır."

Rab Putlara Karşı

- ²¹ "Davanızı sunun" diyor RAB,
"Kanıtlarınızı ortaya koyun" diyor Yakup'un Kralı,

- ²² "Putlarınızı getirin de olacakları bildirsinler bize.
Olup bitenleri bildirsinler ki düşünelim,
Sonuçlarını bilelim.
Ya da gelecekte olacakları duyursunlar bize.

- ²³ Ey putlar, bundan sonra olacakları bize bildirin de,
İlah olduğunuzu bilelim!
Haydi bir iyilik ya da kötülük edin de,
Hepimiz korkup dehşete düşelim.

- ²⁴ Siz de yaptıklarınız da hiçten betersiniz,
Sizi yeğleyen iğrençtir.

- ²⁵ "Kuzeyden birini harekete geçirdim, geliyor,
Gün doğusundan beni adımla çağırın biri.
Çömlekçinin balçığı çığnediği gibi,
Önderleri çamur gibi çiğneyecek ayaıyla.

- ²⁶ Hanginiz bunu başlangıçtan bildirdi ki, bilelim,
Kim önceden bildirdi ki, 'Haklısan' diyelim?
Konuştuğunuza bildiren de
Duyuran da
Duyan da olmadı hiç.

- ²⁷ Siyon'a ilk, 'İşte, geldiler' diyen benim.
Yeruşalim'e müjdeci gönderdim.

- ²⁸ Bakıyorum, aralarında öğüt verebilecek kimse yok ki,
Onlara danışayım, onlar da yanıtlaşınlar.

- ²⁹ Hepsi bomboş, yaptıkları da bir hic.
Halkın putları yalnızca yeldir, sıfırdır."

42

Rab'bin Kulu

- ¹ "İşte kendisine destek olduğum,
Gönlümün hoşnut olduğu seçtiğim kulum!
Ruhum'u onun üzerine koydum.
Adaleti ulusalara ulaştıracak.

- 2** Bağırıp çağırmayacak,
Sokakta sesini yükseltmeyecek.
3 Ezilmiş karnı kırmayacak,
Tüten fitili söndürmeyecek.
4 Adaleti sadakatle ulaştıracak.
4 Yeryüzünde adaleti sağlayana dek
Umutunu, cesaretini yitirmeyecek.
Kıylı halkları onun yasasına umut bağlayacak.”
- 5** Gökleri yaratıp geren,
Yeryüzünü ve ürününü seren,
Dünyadaki insanlara soluk,
Orada yaşayanlara ruh veren RAB Tanrı diyor ki,
- 6** “Ben, RAB, seni doğrulukla çağrırdım,
Elinden tutacak,
Seni koruyacağım.
Seni halka antlaşma,
Uluslara ışık yapacağım.
- 7** Öyle ki, kör gözleri açasın,
Zindandaki tutşakları,
Cezaevi karanlığında yaşayanları özgür kılasın.
- 8** “Ben RAB’bim, adım budur.
Onurumu bir başkasına,
Övgülerimi putlara bırakmam.
- 9** Bakın, önceden bildirdiklerim gerçekleşti.
Şimdi de yenilerini bildiriyorum;
Bunlar ortaya çıkmadan önce size duyuruyorum.”

Övgü İlahisi

- 10** Ey denizlere açılanlar ve denizlerdeki her şey,
Kıylar ve kıylı halkları,
RAB’be yeni bir ilahi söyleyin,
Dünyanın dört bucağından O’nu ezgilerle övün.
- 11** Bozkır ve bozkırda kentler,
Kedar köylerinde yaşayan halk
Sesini yükselsin.
Sela’da oturanlar sevinçle haykırsın,
Bağırsın dağların doruklarından.
- 12** Hepsi RAB’bi onurlandırsın,
Kıylı halkları O’nu övsün.
- 13** Yiğit gibi çıkagelecek RAB,
Savaşçı gibi gayrete gelecek.
Bağırıp savaş çığlığını atacak,
Düşmanlarına üstünlüğünü gösterecek.

Rab’bin Yardım Sözi

- 14** “Uzun zamandır ses çıkarmadım,
Sustum, kendimi tuttum.
Ama şimdi feryat edeceğim doğuran kadın gibi,

Nefesim tutulacak, kesik kesik soluyacağım.

¹⁵ Harap edeceğim dağları, tepeleri,
Bütün yesilliklerini kurutacağım.
Irmakları adalara çevirip havuzları kurutacağım.

¹⁶ Kör'lere bilmekleri yolda rehberlik edeceğim,
Onlara kılavuz olacağım bilmekleri yollarda,
Karanlığı önlerinde ışığa,
Engebeleri düzlige çevireceğim.
Yerine getireceğim sözler bunlardır.
Onlardan geri dönmem.

¹⁷ Oyma putlara güvenenler,
Dökme putlara, 'İlahalarımız sizsiniz' diyenlerse
Geri döndürülüp büsbütün utandırılacaklar."

Kör, Sağır İsrail

¹⁸ "Ey sağırlar, işitin,
Ey körler, bakın da görün!

¹⁹ Kulum kadar kör olan var mı?
Gönderdiğim ulak kadar sağır olan var mı?
Benimle barışık olan kadar,
RAB'bin kulu kadar kör olan kim var?

²⁰ Pek çok şey gördünüz, ama alırdırmıyzınız,
Kulaklarınız açık, ama iştıtmıyzınız."

²¹ Kendi doğruluğu uğruna Kutsal Yasa'yı
Büyük ve yüce kılmak RAB'bi hoşnut etti.

²² Ama bu yağmalanmış, soyulmuş bir halktır.
Hepsi deliklere, cezaevlerine kapatılmışlardır.
Yağmalanmak için varlar, kurtaran yok.
Soyulmak içinler, "Geri verin" diyen yok.

²³ Hanginiz kulak verecek?
Gelecekte kim can kulağıyla dinleyecek?

²⁴ Yakup soyunun soyulmasına,
İsrail'in yağmalanmasına kim olur verdi?
Kendisine karşı günah işlediğimiz RAB değil mi?
Çünkü O'nun yolunda yürümek istemediler,
Yasasına kulak asmadılar.

²⁵ Bu yüzden kızgın öfkесini,
Savaşın şiddetini üzerlerine yağırdı.
Ama ateş çemberi içinde olduklarını farketmediler,
Aldırmadılar kendilerini yakıp bitiren ateşe.

43

İsrail'in Tek Kurtarıcısı Rab

¹ Ey Yakup soyu, seni yaratandan,
Ey İsrail, sana biçim veren RAB şimdi şöyle diyor:
"Korkma, çünkü seni kurtardım,
Seni adınıla çağırdım, sen benimsin.

² Suların içinden geçerken seninle olacağım,
Irmakların içinden geçerken su boyunu aşmayacak.
Ateşin içinde yürürkten yanmayacaksın,

Alevler seni yakmayacak.

³ Çünkü senin Tanrı'nın, İsrail'in Kutsalı,
Seni kurtaran RAB benim.
Fidyen olarak Mısırlı,
Sana karşılık Kûş ve Seva diyarlarını verdim.

⁴ Gözümde değerli ve saygın olduğun,
Seni sevdigim için, senin yerine insanlar,
Canın karşılığında halklar vereceğim.

⁵ Korkma, çünkü seninleyim,
Soyundan olanları doğudan getireceğim,
Sizleri de batıdan toplayacağım.

⁶ ‘Kuzeye, ‘Ver’, güneye, ‘Alıkoyma;
Oğullarımı uzaktan,
Kızlarımı dünyanın dört bucağından getir’ diyeceğim.

⁷ ‘Yüceliğim için yaratıp biçim verdigim,
Adımla çağrılan herkesi,
Evet, oluşturdugum herkesi getirin’ diyeceğim.”

Rab'bin Taniği İsrail

⁸ Gözleri olduğu halde kör,
Kulakları olduğu halde sağır olan halkı öne getir.

⁹ Bütün uluslar bir araya gelsin, halklar toplansın.
İçlerinden hangisi bunları bildirebilir,
Olup bitenleri bize duyurabilir?
Tanıklarını çağrıp haklı olduklarını kanıtlasınlar,
Ötekiler de duyup, “Doğrudur” desinler.

¹⁰ “Tanıklarım sizlersiniz” diyor RAB,
“Seçtiğim kollar sizsiniz.

Öyle ki beni tanıyor bana güvenesiniz,
Benim O olduğumu anlayasınız.
Benden önce bir tanrı olmadı,
Benden sonra da olmayacağı.

¹¹ “Ben, yalnız ben RAB'bim,
Benden başka kurtarıcı yoktur.

¹² Ben bildirdim, ben kurtardım, ben duyurdum,
Aranızdaki yabancı ilahalar değil.
Tanıklarım sizsiniz” diyor RAB,
“Tanrı benim,

¹³ Gün gün olalu ben O'yum.
Elimden kimse kurtaramaz.
Ben yaparım, kim engel olabilir?”

Babil'den Kurtuluş

¹⁴ Kurtarıcınız RAB, İsrail'in Kutsalı diyor ki,
“Uğrunuza Babil üzerine bir ordu göndereceğim.
Övündükleri gemilerle kaçan bütün Kildaniler'e*
Boyun eğdireceğim.

¹⁵ Kutsalınız, İsrail'in Yaratıcısı,
Kralınız RAB benim.”

¹⁶⁻¹⁷ Denizde geçit, azgın sularda yol açan,
Atlarla savaş arabalarını,
Yiğit savaşçıları ve orduyu
Yola çıkarılan RAB şöyle diyor:
“Onlar yattı, kalkamaz oldu,
Fil gibi bastırılıp söndürüldüler.

¹⁸ “Olup bitenlerin üzerinde durmayın,
Düşünmeyin eski olayları.

¹⁹ Bakın, yeni bir şey yapıyorum!
Olmaya başladığım bile, farketmiyor musunuz?
Çölde yol, kurak topraklarda irmaklar yapacağım.
²⁰ Kir hayvanları, çakallarla baykuşlar beni yükseltecek.
Çünkü seçtiğim halkın içmesi için çölde su,
Kurak yerlerde irmaklar sağladım.
²¹ Kendim için biçim verdigim bu halk
Bana ait olan övgüleri ilan edecek.”

İsrail'in Günahı

²² “Ne var ki, ey Yakup soyu,
Yakardığın ben degildim,
Benden usandın, ey İsrail.
²³ Yakmalık sunu için bana davar getirmediniz,
Kurbanlarınızla beni onurlandırmadınız.
Sizi sunularla uğraştırmadım,
Günnük isteyerek sizi usandırmadım.
²⁴ Benim için güzel kokulu kamış satın almadınız,
Doyurmadınız beni kurbanlarınızın yağıyla.
Tersine, beni günahlarınızla uğraştırdınız,
Suçlarınızla usandırdınız.
²⁵ Kendi uğruna suçlarınızı silen benim, evet benim,
Günahlarınızı anmaz oldum.
²⁶ “Geçmişti bana anımsatın, hesaplaşalım,
Haklı çıkmak için davanzı anlatın.
²⁷ İlk atanız günah işledi,
Sözcüleriniz bana başkaldırdı.
²⁸ Bu yüzden tapınak görevlilerini bayağılaştırdım;
Yakup soyunu bütünüyle yıkıma,
İsrail'i rezilliğe mahkûm ettim.”

44

Rab Tek Tanrı'dır

¹ “Şimdi, ey kulum Yakup soyu,
Seçtiğim İsrail halkı, dinle!
² Seni yaratın, rahimde sana biçim veren,
Sana yardım edecek olan RÂB şöyle diyor:
‘Korkma, ey kulum Yakup soyu,
Ey seçtiğim Yeşurun*!

^{43:20} 1Pe.2:9 * ^{44:2} “Dürüst” anlamına gelen “Yeşurun” İsrail halkına verilen bir addır.

³ “Susamış toprağı sulayacak,
Kurumuş toprakta dereeler akıtacağım.
Çocuklarının üzerine Ruhum'u dökecek,
Şoyunu kutsayacağım.

⁴ Akarsu kıyısında otlar arasında yükselen
Kavaklar gibi boy atacaklar.”

⁵ “Kimi, ‘Ben RAB’be aitim’ diyecek,
Kimi Yakup adını alacak,
Kimi de eline ‘RAB’be ait’ yazıp
İsrail adını benimseyecek.”

⁶ RAB, İsrail'in Kralı ve Kurtarıcısı,
Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“İlk ve son benim,
Benden başka Tanrı yoktur.”

⁷ Benim gibi olan var mı? Haber versin.
Ezeli halkımı var ettiğinden beri olup bitenleri,
Bundan sonra olacakları söyleyip sıralasın,
Evet, gelecek olayları bildirsin!

⁸ Yılmayan, korkmayın!
Size çok önceden beri söyleyip açıklamadım mı?
Tanıklarım sizsiniz.
Benden başka Tanrı var mı?
Hayır, başka Kaya yok;
Ben bir başkasını bilmiyorum.”

Putatapanlar Utanacak

⁹ Putlara biçim verenlerin hepsi boş insanlardır.
Değer verdikleri nesneler hiçbir işe yaramaz.
Putların tanıkları onlardır;
Ne bir şey görür ne de bir şey bilirler.
Bunun sonucunda utanç içinde kalacaklar.

¹⁰ Kim yararsız ilaha biçim vermek,
Dökme put yapmak ister?

¹¹ Bakın, bu putlara uğraşanların hepsi utanacak.
Onları yapanlar salt insan.
Hepsi toplanıp yargılanmaya gelsin.
Dehşete düşecek, utanacaklar birlikte.

¹² Demirci aletini alır,
Kömür ateşinde çalışır,
Çekicile demire biçim verir.
Güçlü koluyla onu işler.
Acıkır, güşsüz kalır, su içmeyeince tükenir.

¹³ Marangoz iple ölçü alır,
Tahtayı tebeşirle çizer.
Raspıyla tahtayı biçimlendirir,
Pergelle işaretler, insan biçimini verir.
İnsan güzelliğinde,
Evde duracak bir put yapar.

¹⁴ İnsan kendisi için sedir ağaçları keser,
Palamut, meşe ağaçları alır.

- Ormanda kendine bir ağaç seçer.
Bir çam diker, ama ağacı büyütene yağmurdur.
- ¹⁵ Sonra ağaç odun olarak kullanılır.
İnsan aldığı odunla hem isınır,
Hem tutuşturup ekmek pişirir,
Hem de bir ilah yapıp tapınır.
Yaptığı putun önünde yere kapanır.
- ¹⁶ Odunun bir kısmını yakar,
Ateşinde et kızartıp karnını doyurur.
Isınınca bir oh çeker,
“Isındım, ateşin sıcaklığını duyuyorum” der.
- ¹⁷ Artakalan odundan kendine bir ilah,
Oyma put yapar;
Önünde yere kapanıp ona tapınır,
“Beni kurtar, çünkü ilahim sensin” diye yakarır.
- ¹⁸ Böyleleri anlamaz, bilmez.
Çünkü gözleri de zihinleri de öylesine kapalı ki,
Görmez, anlamazlar.
- ¹⁹ Durup düşünmez, bilmez,
Anlamazlar ki şöyle desinler:
“Odunun bir kısmını yakıp
Ateşinde ekmek pişirdim, et kızartıp yedim.
Artakalanından iğrenç bir şey mi yapayım?
Bir odun parçasının önünde yere mi kapanayım?”
- ²⁰ Külle besleniyorlar.
Aldanan yürekleri onları saptırıyor.
Canlarını kurtaramaz,
“Sağ elimdeki şu nesne aldatıcı değil mi?” diyemezler.
- Rab Yaratıcı ve Kurtarıcidır*
- ²¹ “Ey Yakup soyu, ey İsrail,
Söylediklerimi anımsayın, çünkü kulumsunuz.
Size ben biçim verdim, kulumsunuz;
Seni unutmam, ey İsrail.
- ²² İsyancınızı bulut gibi,
Günahlarınızı sis gibi sildim.
Bana dönün, çünkü sizi kurtardım.”
- ²³ Sevinçle haykırın, ey gökler,
Çünkü bunu RAB yaptı.
Haykırın, ey yerin derinlikleri.
Ey dağlar, ey orman, ormandaki her ağaç,
Sevinç çiçeklerine katılın.
Çünkü RAB Yakup soyunu kurtarak
İsrail'de görkemini gösterdi.
- ²⁴⁻²⁸ Sizi kurtaran,
Size rahimde biçim veren RAB diyor ki,
“Her şeyi yaratandan,
Gökleri yalnız başına geren,

Yeryüzünü tek başına seren,
 Sahte peygamberlerin belirtilerini boşça çıkaran,
 Falcılarla alay eden,
 Bilgeleri geri çeviren,
 Bilgilerini saçmalığa dönüştüren,
 Kulunun sözlerini yerine getiren,
 Ulaklarının peygamberlik sözlerini gerçekleştiren,
 Yeruşalim için, 'İçinde oturulacak',
 Yahuda kentleri için, 'Yeniden kurulacak',
 Yıkıntılarını onaracağım' diyen;
 Engine, 'Kuru! Sularını kurutacağım' diyen,
 Koreş[†] için, 'O çobanımıdır,
 Her istedigimi yerine getirecek',
 Yeruşalim için, 'Yeniden kurulacak',
 Tapınak için, 'Temeli atılacak' diyen RAB benim."

45

Rab Pers Kralı Koreş'i Seçiyor

¹ RAB meshettiği kişiye,

Sağ elinden tuttuğu Koreş'e sesleniyor.
 Uluslara onun önünde baş eğdirecek,
 Kralları silahsızlandıracak*,
 Bir daha kapanmayacak kapılar açacak.
 Ona söyle diyor:

² "Senin öňünsüra gidip
 Dağları düzleyecek,
 Tunç kapıları kırıp
 Demir sürgülerini parçalayacağım.

³ Seni adınla çağırının

Ben RAB, İsrail'in Tanrısı olduğumu anlayasın diye
 Karanlıkta kalmış hazineleri,
 Gizli yerlerde saklı zenginlikleri sana vereceğim.

⁴ Sen beni tanımadığın halde

Kulum Yakup soyu ve seçtiğim İsrail uğruna
 Seni adınla çağırıp onurlu bir unvan vereceğim.

⁵ RAB benim, başkası yok,

Benden başka Tanrı yok.
 Beni tanımadığın halde seni güçlü kılacağım.

⁶ Öyle ki, doğudan batıya dek

Benden başkası olmadığını herkes bilsin.
 RAB benim, başkası yok.

⁷ Işığı biçimlendiren, karanlığı yapan,

Esenliği ve felaketi yaratan,
 Bütün bunları yapan RAB benim.

⁸ Ey gökler, yukarıdan doğruluk damlatın,

Ey bulutlar, doğruluk yağdırın.
 Toprak yarısın, kurtuluş meyvesi versin,
 Onunla birlikte doğruluk yetiştirsin.
 Bunları yaratan RAB benim."

† 44:24-28 "Koreş": Tarihsel kayıtlarda "Keyhüsrev" diye de geçer.
 İbranice "Kuşağıını çözecek".

* 45:1 "Silahsızlandıracak":

Her Şeyi Yaratan Tanrı

- 9** Kendine biçim verenin vay haline!
 Kil, topraktan yapılmış çömlek parçası,
 Kendisine biçim verene, “Ne yapıyorsun?
 Yarattığın nesnenin tutacağı yok” diyebilir mi?
- 10** Babasına, “Dünyaya ne getirdin?”
 Ya da annesine, “Ne biçim şey doğurdun?”
 Diyenin vay haline!
- 11** İsrail'in Kutsalı,
 Ona biçim veren RAB diyor ki,
 “Cocuklarımın geleceği hakkunda beni sorgulayabilir,
 Ellerimin yapıtları hakkında bana buyruk verebilir misiniz?
- 12** Dünyayı ben yaptım,
 Üzerindeki insanı ben yarattım.
 Benim ellerim gerdi gökleri,
 Bütün gök cisimleri benim buyruğumda.
- 13** Kores'i doğrulukla harekete geçirecek,
 Yollarını düzleyeceğim.
 Kentimi o onaracak,
 Sürgünlerimi ücret ya da ödül almadan o özgür kılacak.”
 Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.
- 14** RAB diyor ki,
 “Mısır'ın ürettikleri,
 Kûş'un* ticaret gelirleri
 Ve uzun boylu Sevalılar size gelecek, sizin olacak.
 Zincire vurulmuş olarak ardınızsira yürüyecekler.
 Önünüzde yere kapanıp yalvaracaklar:
 ‘Tanrı yalnız sizinledir,
 Başkası, başka Tanrı yok.’”
- 15** Gerçekten sen kendini gizleyen bir Tanrı'sın,
 Ey İsrail'in Tanrısı, ey Kurtarıcı!
- 16** Put yapanların hepsi utandırılacak, rezil olacak.
 Utanç içinde uzaklaşacaklar.
- 17** Ama İsrail RAB tarafından kurtarılacak,
 Sonsuza dek sürecek kurtuluşu.
 Çağlar boyunca utandırılmayacak,
 Asla rezil olmayacak.
- 18** Çünkü gökleri yaratan RAB,
 Dünyayı yaratıp biçimlendiren, pekiştiren,
 Üzerinde yaşanmasın diye değil, yaşansın diye
 Biçimlendiren RAB –Tanrı O'dur– şöyle diyor:
 “RAB benim, başkası yok.
- 19** Ben gizlide,
 Karanlıklar ülkesinin bir köşesinde konuşmadım.
 Yakup soyuna, ‘Beni olmayacak yerlerde† arayın’ demedim.
 Doğru olanı söyleyen, adil olanı bildiren RAB benim.”

Tanrı ve Babil'in Putları

45:9 Ysa.29:16; Rom.9:20 † **45:19** “Olmayacak yerlerde” ya da “Boşuna”.

- 20** “Ey sizler, uluslardan kaçıp kurtulanlar,
Toplanıp gelin, birlikte yaklaşın!
Tahtadan oyma putlar taşıyan,
Kurtaramayan ilahlara yakaranlar bilgisizdir.
- 21** Konuşun, davanızı sunun,
Birbirinize danışın.
Bunları çok önceden duyurup bildiren kim?
Ben RAB, bildirmedim mi?
Benden başka Tanrı yok, adil Tanrı ve Kurtarıcı benim.
Yok benden başkası.
- 22** “Ey dünyanın dört bucağındakiler,
Bana dönün, kurtulursunuz.
Çünkü Tanrı benim, başkası yok.
- 23** Kendi üzerime ant içtim,
Ağzımdan çıkan söz doğrudur, boşça çıkmaz:
Her diz önümde çökecek,
Her dil bana ant içecek.
- 24** “Benim için şöyle diyecekler:
‘Doğruluk ve güç yalnız RAB'dedir’,
İnsanlar O'na gelecek.
RAB'be öfkelenenlerin hepsi utandırılacak.
- 25** Ama bütün İsrail soyu
RAB tarafından aklanacak,
O'nunla övünecek.

46

- 1** “İlah Bel diz çökmüş, ilah Nebo sinmiş,
Putları hayvanlara, öküzlere yüklenmiş gidiyor.
Taşınan bu nesneleriniz ağırlık,
Yorgun hayvana yük oldu.
- 2** Birlikte sinmiş, diz çökmüşler,
Putlarını yük olmaktan kurtaramıyorlar.
Sürgüne gidecek onlar.
- 3** “Ey Yakup soyu, İsrail'in sağ kalanları,
Doğdunuz doğalı yüklendiğim,
Rahimden çıktıınız çikalı taşıdığım sizler,
Dinleyin beni:
- 4** Siz yaşılanıçaya dek ben O'yum;
Saçlarınız ağarıncaya dek
Ben yükleneyeceğim sizi.
Sizi ben yarattım, ben taşıyacağım,
Evet, sizi ben yüklenecek, ben kurtaracağım.
- 5** “Beni kime benzetecek,
Kime denk tutacaksınız?
Kiminle karşılaşırıcasınız ki, benzer olalım?
- 6** Kimisi bol keseden harcadığı altından,

- Terazide tarttığı gümüşten
Ücret karşılığında kuyumcuya ilah yapır,
Önünde yere kapanıp tapınır.
- ⁷ Onu omuzlayıp taşır, yerine koyar.
Öylece durur put, yerinden kımıldamaz.
Kendisine yakarana yanıt veremez,
Onu sıkıntısından kurtaramaz.
- ⁸ “Bunu anımsayın, ey başkaldırınlar,
Adam olun, aklınızdan çıkarmayın!
- ⁹ Çok önceden beri olup bitenleri anımsayın.
Çünkü Tanrı benim, başkası yok.
Tanrı benim, benzerim yok.
- ¹⁰ Sonu ta başlangıçtan,
Henüz olmamış olayları çok önceden bildiren,
‘Tasarım’ gerçekleşterecek,
İstediğim her şeyi yapacağım’ diyen benim.
- ¹¹ Doğudan yırtıcı kuşu,
Uzak bir ülkeden
Tasarımı gerçekleştirecek adamı çağırın benim.
Evet, bunları söyledim,
Kesinlikle yerine getirecek,
Tasarladığımı yapacağım mutlaka.
- ¹² “Ey dikbaşlılar, doğruluktan uzak olanlar,
Dinleyin beni!
- ¹³ Zaferim yaklaştı, uzak değil;
Kurtarışım gecikmeyecek.
Güzelliğim olan İsrail için
Syon'u kurtaracağım.”

47

Babil'in Düşüsü

- ¹ “Ey Babil, erden kız,
İn aşağı, toprağa otur.
Ey Kıldani kızı,
Tahtın yok artık, yere otur.
Bundan böyle, ‘Nazik, narin’ demeyecekler sana.
- ² Bir çift değirmen taşı al da un öğüt,
Çıkar peçeni, kaldır eteğini.
Baldırını aç, ırmaklardan geç.
- ³ Çiplaklığın sergilenecek, mahrem yerlerin görünecek.
Öç alacağım, kimseyi esirgemeyeceğim.”
- ⁴ Bizim kurtarıcumız
İsrail'in Kutsalı'dır.
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dır.
- ⁵ RAB diyor ki, “Ey Kıldani kızı,

- Karanlığa çekiliп sessizce otur.
 Çünkü bundan böyle 'Ülkeler kraliçesi' demeyecekler sana.
- 6** Halkıma öfkelenmiş,
 Mirasım olduğu halde onu bayağılaştıรip
 Eline teslim etmiшtim.
 Ama sen onlara acımadın,
 Yaşlılara bile çok ağır bir boyunduruk yükledin.
- 7** 'Sonsuza dek kraliçe olacağım' diye düşünüyordun,
 Bunları aklına getirmedin, sonuçlarını düşünmedin.
- 8** 'Ey şimdi güvenlikte yaşayan zevk düşküнү,
 İçinden, 'Kraliçe benim, başkası yok;
 Hiç dul kalmayacak,
 Evlat acısı görmeyeceğim' diyorsun.
 Dinle şimdi:
- 9** Bir gün içinde ikisi birden başına gelecek:
 Çok sayıda büyүe, etkili muskalarına karşın
 Hem dul kalacak,
 Hem evlat acısını alabildiğine yaşayacaksın.
- 10** 'Kötülügüne güvendin,
 'Beni gören yok' diye düşünündün.
 Bilgin ve bilgeliğin seni saptırdı.
 İçinden, 'Kraliçe benim, başkası yok' diyordun.
- 11** Ne var ki, felakete uğrayacaksın.
 Onu durduracak büyү yok elinde,
 Başına gelecek belayı önleyemeyeceksin.
 Üzerine ansızın hiç beklememişin bir yıkım gelecek.
- 12** Gençliğinden beri emek verdiğiн
 Muskalarına, çok sayıda büyүye devam et;
 Belki yararını görür,
 Kimilerini titretirsin.
- 13** Aldığın öгütlerin çokuлğu
 Seni tüketti.
 Yıldız falcıların, yıldızbilimcilerin,
 Ay başlarında ne olacağını bildirenlerin,
 Şimdi kalksınlar da
 Başına geleceklerden seni kurtarsınlar.
- 14** 'Bak, hepsi anızdan farksız,
 Ateş yakacak onları.
 Canlarını alevden kurtaramayacaklar.
 Ne ısınmak için kor,
 Ne de karşısında oturulacak ateş olacak.
- 15** Emek verdiğiн adamlar böyle olacak.
 Gençliğinden beri alışveriş ettiğin herkes
 Kendi yoluna gidecek,
 Seni kurtaran olmayacak."

48*İsrail'in İnatçılığı*

1 “Dinle, ey Yakup soyu!

İsrail adıyla anılan, Yahuda soyundan gelen,
RAB'bin adıyla ant içen sizler,
İsrail'in Tanrısı'na yakarır,
Ama bunu doğrulukla, içtenlikle yapmazsınız.

2 Kutsal kentli olduğunuzu,

İsrail'in Tanrısı'na dayandığınızı ileri sürersiniz.
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dır.

3 Olup bitenleri çok önceden bildirdim,

Ağzımı açıp duyurdum.
Ansızın yaptım ve gerçekleştiler.

4 İnatçı olduğunuzu,

Tunç alınlı, demir boyunlu olduğunuzu bildiğim için

5 Bunları size çok önceden bildirdim,

Olmadan önce duyurdum.
Yoksa, 'Bunları yapan putlarımızdır,
Olmalarını buyuran
Oyma ve dökme putlarımızdır' derdiniz.

6 Bunları duydunuz, hepsini inceleyin.

Peki, kabul etmeyecek misiniz?
Şimdiden size yeni şeyler,
Bilmediğiniz gizli şeyler açıklayacağım.

7 Bunlar şimdi yaratılıyor,

Geçmişte değil;
Bugüne kadar duymadınız,
Yoksa, 'Bunları biliyorduk' derdiniz.

8 Ne duydunuz, ne de anladınız,

Öteden beri kulaklarınız tıkalı.
Ne denli hain olduğunuzu biliyorum,
Doğuştan isyankâr olduğunuz biliniyor.

9 Adım uğruna öfkemi geciktiriyorum.

Ünümden ötürü kendimi tutuyorum,
Yoksa sizi yok ederdim.

10 Bakın, gümüşü arıtır gibi olmasa da sizleri arıttım,
Sıkıntı ocağında denedim.

11 Bunu kendim için, evet, kendim için yapıyorum.

Adımı bayağılaştırmayı nasıl hoş görebilirim?
Bana ait olan onuru başkasına vermem.”

İsrail Kurtulacak

12 “Ey Yakup soyu, çağırduğum İsrail, beni dinle:
Ben O'yum; ilk Ben'im, son da Ben'im.

13 Yeryüzünün temelini elimle attım,

Gökleri sağ elim gerdi.
Onları çağırduğumda
Birlikte önumde dikilirler.

14 “Toplanıp dinleyin hepiniz:

- Putlardan hangisi bunları önceden bildirebildi?
 RAB'bin sevdiği kişi
 O'nun Babil'e karşı tasarladığını yerine getirecek.
 Güçünü Kildaniler'e* karşı kullanacak.
- 15 Ben, evet, ben söyledim, onu ben çağrırdım,
 Onu getirdim, görevini başaracak.
- 16 "Yaklaşın bana, dinleyin söyleyeceklerimi:
 Başlangıçtan beri açıkça konuştum,
 O zamandan bu yana oradayım."
 Egemen RAB şimdi beni ve Ruhu'nu gönderiyor.
- 17 Sizleri kurtaran İsrail'in Kutsalı RAB diyor ki,
 "Yararlı olanı size öğreten,
 Gitmeniz gereken yolda siz yürüten
 Tanrıınız RAB benim."
- 18 "Keşke buyruklarına dikkat etseydiniz!
 O zaman esenliğiniz ırmağ gibi,
 Doğruluğunuz denizin dalgaları gibi olurdu.
- 19 Soyunuz kum gibi,
 Torunlarınız kum taneleri gibi olurdu.
 Adları ne unutulur,
 Ne de huzurumdan yok olurdu."
- 20 Babil'den çıkışın, Kildaniler'den kaçın,
 Sevinç çığlıklarıyla ilan edin bunu,
 Haberini duyurun, dünyanın dört bucağına yayın.
 "RAB, kulu Yakup'un soyunu kurtardı" deyin.
- 21 Onları çöllerden geçirirken susuzluk çekmediler,
 Onlar için sular akıttı kayadan,
 Kayayı yardı, sular fişkirdi.
- 22 "Kötülere esenlik yoktur" diyor RAB.

49

Rab'bin Kulunun Görevi

- 1 Ey kıyı halkları, işitin beni,
 Uzaktaki halklar, iyi dinleyin.
 RAB beni ana rahmindeyken çağrırdı,
 Annemin karnındayken adımı koydu.
- 2 Ağzımı keskin kılıç yaptı,
 Elinin gölgesinde gizledi beni.
 Beni keskin bir ok yaptı,
 Kendi ok kılıfına sakladı.
- 3 Bana, "Kulumsun, ey İsrail,
 Görkemimi senin aracılığınla göstereceğim" dedi.
- 4 Ama ben, "Boşuna emek verdim" dedim,
 "Güçümü boş yere, bir hiç için tükettim.

RAB yine de hakkımı savunur,
Tanrı'ım yaptıklarının karşılığını verir."

5 Kulu olmam için,
Yakup soyunu kendisine geri getirmem,
İsrail'i önünde toplamam için
Rahimde beni biçimlendiren RAB şimdi şöyle diyor:
-O'nun gözünde onurluyum,
Tanrı'ım bana güç kaynağı oldu.-

6 "Yakup'un oymaklarını canlandırmak,
Sağ kalan İsrailliler'i geri getirmek için
Kulum olman yeterli değil.
Seni uluslara ışık yapacağım.
Öyle ki, kurtarışım yeryüzünün dört bucağına ulaşın."

7 İnsanların hor gördüğüne,
Uluslararası iğrendiğine,
Egemenlerin kulu olana
İsrail'in Kurtarıcısı ve Kutsalı RAB diyor ki,
"Seni seçmiş olan İsrail'in Kutsalı sadık RAB'den ötürü
Krallar seni görünce ayağa kalkacak,
Önderler yere kapanacak."

İsrail'in Rab'be Dönüşü

8 RAB şöyle diyor:
"Lütuf zamanında seni yanıtlayacağım,
Kurtuluş günü sana yardım edecek,
Seni koruyacağım.
Seni halka antlaşma olarak vereceğim.
Öyle ki, yıkık ülkeyi yeniden kurasın,
Mülk olarak yeni sahiplerine veresin.

9 Tutsaklara, 'Çıkin',
Kararıltıkalere, 'Dışarı çıkin' diyeceksin.
Yol boyunca beslenecek,
Her çiplak tepede otlak bulacaklar.

10 Acıkmayacak, susamayacaklar,
Kavurucu sıcak ve güneş çarpmayacak onları.
Çünkü onlara merhamet eden kendilerine yol gösterecek.
Ve onları pınarlara götürürecek.

11 Bütün dağlarımı yola dönüştüreceğim,
Anayollarım yükseltilecek.

12 İşte halkın ta uzaklardan,
Kimi kuzyeden, kimi batıdan, kimi de Sinim'den * gelecek."

13 Ey gökler, sevinçle haykırın,
Neşeyle coş, ey yeryüzü!
Ey dağlar, sevinç çığlıklarına katılın,
Çünkü RAB halkın avutacak,
Ezilene merhamet gösterecek.

14 Oysa Siyon, “RAB beni terk etti,
Rab beni unuttu” diyordu.

15 Ama RAB, “Kadın emzikteki çocuğunu unutabilir mi?” diyor,
“Rahminden çıkan çocuktan sevecenliği esirger mi?
Kadın unutabilir,
Ama ben seni asla unutmam.

16 Bak, adını avuçlarına kazıdım,
Duvarlarını gözlüyorum sürekli.

17 Oğulların koşar adım geliyor,
Seni yıkıp viran edenlerse çıkıp gidecek.

18 Başını kaldır da çevrene bir bak:
Hepsi toplanmış sana geliyor.
Ben RAB, varlığım hakkı için diyorum ki,
Onların hepsi senin süsün olacak,
Bir gelin gibi takınacaksın onları.

19 “Çünkü yıklmış, viraneye dönmüştün,
Ülken yerle bir olmuştu.
Ama şimdî halkına dar geleceksin,
Seni harap etmiş olanlar senden uzak duracaklar.

20 Yitirdiğini sandığın çocukların sesini yine duyacaksın:
‘Burası bize dar geliyor,
Yaşayacak bir yer ver bize’ diyecekler.

21 O zaman içinden,
‘Kim doğurdu bunları bana?’ diyeceksin,
‘Çocuklarımı yitirmiştim, doğuramıyorum.
Sürgüne gönderilmiş, dışlanmıştır.
Öyleyse bunları kim büyütü?
Yapayalnız kalmışım,
Nereden çıktı bunlar?’ ”

22 Egemen RAB diyor ki,
“Bakın, uluslara elimle işaret verdiğimde,
Sancağımlı yükselttiğimde halklara,
Senin oğullarını kucaklarında getirecek,
Kızlarını omuzlarında taşıyacaklar.

23 Krallar size babalık,
Prensesler sütannelik yapacak,
Yüzüstü yere kapanıp
Ayaklarının tozunu yalayacaklar.
O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.
Bana umut bağlayan utandırılmayacak.”

24 Güçlünün ganimetini elinden alınabilir mi?
Zorbanının[†] elindeki tutsak kurtulabilir mi?

25 Ama RAB diyor ki,
“Evet, güçlünün elindeki tutsaklar alınacak,
Zorbanın aldığı ganimet de kurtarılacak.
Seninle çekişenle ben çekişeceğim,
Senin çocukların ben kurtaracağım.

[†] **49:24** Kumran, Süryanic, Vulgata “Zorbanın”, Masoretik metin “Doğru olanın” (bkz. 25. ayet).

26 Sana zulmedenlere kendi etlerini yedireceğim,
Tatlı şarap içmiş gibi kendi kanlarıyla sarhoş olacaklar.
Böylece bütün insanlar bilecek ki
Seni kurtaran RAB benim;
Kurtarıcın, Yakup'un Güçlüsü benim."

50*İsrail'in Günahı*

1 RAB şöyle diyor:

"Boşadığım annenizin boşanma belgesi nerede?
Hangi alacaklıma sattım siz?/
Suçlarınız yüzünden satıldınız,
Anneniz isyanlarınız yüzünden dışlandı.

2 Geldiğimde neden kimse yoktu,
Çağırduğumda niçin yanıt veren olmadı?
Sizi kurtaramayacak kadar kısa mı elim,
Ya da gücüm yok mu sizi özgür kılmaya?
Azarlayarak denizi kurutur,
Irmakları çöle çeviririm.
Su kalmayınca balıklar ölü ve kokar.

3 Göklere karalar giydirir,
Çul ederim onların örtüsünü."

Kulun Söz Dinleyışı

4 Yorgunlara sözle destek olmayı bileyim diye
Eğemen RAB bana eğitilmişlerin dilini verdi.
Eğitilenler gibi dinleyeyim diye kulağımı uyandırır her sabah.

5 Egemen RAB kulağımı açtı,
Karşı koymadım, geri çekilmedim.

6 Bana vuranlara sırtımı açtım,
Yanaklarımı uzattım sakalımı yolanlara.
Aşağılamalardan, tükürükten yüzümü gizlemedim.

7 Egemen RAB bana yardım ettiği için
Utanç duymam.
Kararımдан dönmem*,
Utandırılmayacağımı bilirim.

8 Beni haklı çikaran yakınımda.
Benden davacı olan kim, yüzleşelim,
Kimdir hasmım, karşıma çıksın.

9 Bana yardım eden Egemen RAB'dır,
Kim suçlu çıkaracak beni?
Onların hepsi giysi gibi eskiyecek,
Tümünü güve yiyp bitirecek.

10 Aranızda RAB'den korkan,
Kulunun sözünü dinleyen kim var?
Karanlıkta yürüyen, ışığı olmayan,
RAB'bin adına güvensin, Tanrıslı'na dayansın.

11 Ama ateş yakan,
Alevli oklar kuşanan sizler, hepiniz,

50:6 Mat.26:67-68; Mar.14:65 * **50:7** "Kararımdan dönmem": İbranice "Yüzümü çakmaktaşı gibi ettim". **50:8** Rom.8:33-34

Ateşinizin aydınlığında,
Tutuşturduğunuz alevli okların arasında yürüyün.
Benden alacağınız şudur:
Azap içinde yatacaksınız.

51

Rab Siyon'u Avutuyor

- 1 "Doğruluğun ardından giden,
RAB'be yönelik sizler, beni dinleyin:
Yontulduğunuz kayaya,
Çıkarıldığınız taş ocağına bakın.
- 2 Atanız İbrahim'e, sizi doğuran Sara'ya bakın.
Çağırıldığımda tek kişiydi İbrahim,
Ama ben onu kutsayıp çoğalttım."
- 3 RAB Siyon'u ve bütün yıkıntılarını avutacak.
Syon çölünü Aden'e, bozkırı RAB'bin bahçesine döndürecek.
Orada coşku, sevinç,
Şükran ve ezgi olacak.
- 4 "Beni dinle, ey halkım,
Bana kulak ver, ey ulusum!
Yasa benden çıkacak,
Halklara ışık olarak adaletimi yerleştireceğim.
- 5 Zaferim yaklaştı,
Kurtarışım ortaya çıktı.
Halkları gücümle yöneteceğim.
Kıyı halkları bana umut bağladı,
Umutla gücümü bekliyorlar.
- 6 Başınızı kaldırıp göklere bakın,
Aşağıya, yeryüzüne bakın.
Çünkü bu gökler duman gibi dağılacak,
Giysi gibi eskiyecek yeryüzü;
Üzerinde yaşayanlar sinek gibi ölecek.
Ama benim kurtarışım sonsuz olacak,
Ardı kesilmeyecek zaferimin.
- 7 "Ey sizler, doğru olanı bilenler,
Yasamı yüreğinde taşıyan halk, dinleyin beni!
İnsanların aşağılamalarından korkmayın,
Yılmayın sövgülerinden.
- 8 Güvenin yediği giysi gibi,
Kurtcuğun yediği yapağı gibi yitecekler.
Oysa zaferim sonsuza dek kalacak,
Kurtarışım kuşaklar boyu sürecek."
- 9 Uyan, ey RAB'bin gücü, uyan, kudreti kuşan!
Eski günlerde, önceki kuşaklar döneminde olduğu gibi uyan!
Rahav'ı* parçalayan,
Deniz canavarının bedenini deşen sen değil miydin?

* 51:9 "Rahav", yani "Mısır" (bkz. 30:7).

- ¹⁰ Denizi, engin suların derinliklerini kurutan,
Kurtulanların geçmesi için
Denizin derinliklerini yola çeviren sen değil miydin?
- ¹¹ RAB'bin kurtardıkları dönecek,
Sevinçle haykırarak Siyon'a varacaklar.
Yüzlerinde sonsuz sevinç olacak.
Onların olacak coşku ve sevinç,
Üzüntü ve inilti kaçacak.
- ¹² RAB diyor ki,
“Sizi avutan benim, evet benim.
Siz kimsiniz ki, ölümlü insandan,
Ottan farksız insanoğlundan korkarsınız?
- ¹³ Sizi yaratan, gökleri geren,
Dünyanın temellerini atan RAB'bi
Nasıl olur da unutursunuz?
Sizi yok etmeye hazırlanan zalimin öfkesinden
Neden gün boyu yıldır duruyorsunuz?
Hani nerede zalimin gazabı?
- ¹⁴ Zincire vurulmuş tutsaklar
Çok yakında özgürlüğe kavuşacak.
Ölüm çukuruna inmeyecek,
Aç kalmayacaklar.
- ¹⁵ Tanrıñız RAB benim.
Dalgalar gürlesin diye denizi çalkalayan benim.”
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dır!
- ¹⁶ “Sözlerimi ağızına koydum,
Seni elimin gölgesiyle örttüm;
Gökleri yerlestirmen,
Veryüzünün temellerini atman
Ve Siyon'a, ‘Halkım sensin’ demen için...”
- Rab'bin Gazap Kâsesi*
- ¹⁷ Uyan, ey Yeruşalim, uyan, kalk ayağa!
Sen ki, RAB'bin gazap kâsesini O'nun elinden içtin.
Tamamını içtin sersemleten kâsenin.
- ¹⁸ Doğurdugün bunca oğuldan sana yol gösteren yok,
Elinden tutan da yok büyütüğün bunca oğuldan.
- ¹⁹ Başına çifte felaket geldi, kim başsağlığı dileyecek?
Yıkım ve kırım, kitlik ve kılıç.
Nasıl avutayım seni?
- ²⁰ Oğulların bayığın, ağa düşmüş ahular gibi
Her sokak başında yatıyor.
RAB'bin öfkesine de
Tanrıñın azarlayışına da doymuşlar.
- ²¹ Bu nedenle, ey ezilmiş Yeruşalim,
Şarapsız sarhoş olmuş halk, şunu dinle!
- ²² Egemenin RAB, kendi halkını savunan Tanrıñ diyor ki,
“Seni sersemleten kâseyi, gazabımın kâsesini

Elinden aldım,
Bir daha asla içmeyeceksin ondan.

²³ Onu sana eziyet edenlerin eline vereceğim;
Onlar ki sana, 'Yere yat da
Üzerinden geçelim' dediklerinde,
Sırtını toprak, yol ettin."

52

Tanrımızın Egemenliği

¹ Uyan, ey Siyon, uyan, kudretini kuşan.
Ey Yeruşalim, kutsal kent, güzel giysilerini giy.
Çünkü sünnetsizlerle murdarlar
Kapılarından asla içeri girmeyecek artık.

² Üzerindeki tozu silk!
Kalk, ey Yeruşalim, tahtına otur,
Boynundaki zinciri çöz,
Ey Siyon, tutsak kız.

³ RAB diyor ki,
"Karşılıksız satılmışınız,
Parasız kurtulacaksınız."

⁴ Egemen RAB diyor ki,
"Halkım gurbette yaşamak için önce Mısır'a inmişti.
Şimdi de Asurlular onları ezdi.

⁵ Halkım boş yere alınıp götürüldü,
Benim burayla ne ilgim kaldı?" diyor RAB,
"Yöneticileri feryat ediyor,
Adıma günboyu sövülüyor" diyor RAB.

⁶ "Bundan ötürü halkım adımı bilecek,
O gün, 'İşte ben' diyenin ben olduğumu anlayacak."

⁷ Dağları aşıp gelen müjdecinin ayakları ne güzeldir!
O müjdeci ki, esenlik duyuruyor.
İyilik müjdesi getiriyor, kurtuluş haberi veriyor.
Syon halkına, "Tanrıınız egemenlik sürüyor!" diye ilan ediyor.

⁸ Dinleyin! Bekçileriniz seslerini yükseltiyor,
Hep birlikte sevinçle haykırıyorlar.
Çünkü RAB'bin Siyon'a dönüşünü gözleriyle görmekeler!

⁹ Ey Yeruşalim yıkıntıları,
Hep birlikte sevinçle haykırıp bağırın!
Çünkü RAB halkını avuttu,
Yeruşalim'i kurtardı.

¹⁰ Bütün ulusların gözü önünde
Kutsal kolunu sıvadı,
Dünyanın dört bucağı
Tanrıımızın kurtarışını görecek.

¹¹ Çekilin, çekilin, oradan çıkin,

Murdara dokunmayın.
Oradan çıkış temizlenin,
Ey RAB'be tapınma araçlarını taşıyan sizler!

- ¹² Aceleye çıkmayacak,
Kaçıp gitmeyeceksiniz;
Çünkü RAB önünüzden gidecek,
İsrail'in Tanrısı artçıınız olacak.

Kulun Açı Çekmesi ve Yücelmesi

- ¹³ Bakın, kulum başarılı olacak;
Üstün olacak, el üzerinde tutulup alabildiğine yüceltilecek.
¹⁴ Birçokları onun karşısında dehşete düşüyor;
Bıçımı, görünüşü öyle bozuldu ki,
İnsana benzer yanı kalmadı;
¹⁵ Pek çok ulus ona şasacak,
Onun önünde kralların ağızları kapanacak.
Çünkü kendilerine anlatılmamış olanı görecek,
Duymadıklarını anlayacaklar.

53

- ¹ Verdiğimiz habere kim inandı?
RAB'bin gücü kime açıklındı?
² O RAB'bin önünde bir fidan gibi,
Kurak yerdeki kök gibi büyündü.
Bakılacak biçimden, güzellikten yoksundu.
Gönlümüzü çeken bir görünüş de yoktu.
³ İnsanlarca hor görüldü,
Yapayalnız bırakıldı.
Acılar adamydı, hastalığı yakından tanıdı.
İnsanların yüz çevirdiği biri gibi hor görüldü,
Ona değer vermedik.
⁴ Aslında hastalıklarımızı o üstlendi,
Acılarımıza o yüklandı.
Bizse Tanrı tarafından cezalandırıldığı,
Vurulup ezildiğini sandık.
⁵ Oysa, bizim isyanlarımız yüzünden onun bedeni deşildi,
Bizim suçlarımız yüzünden o eziyet çekti.
Esenliğimiz için gerekli olan ceza
Ona verildi.
Bizler onun yaralarıyla şifa bulduk.
⁶ Hepimiz koyun gibi yoldan sapmıştık,
Her birimiz kendi yoluna döndü.
Yine de RAB hepimizin cezasını ona yükledi.
⁷ O baskın görüp eziyet çektiyse de
Ağzını açmadı.
Kesime götürülen kuzu gibi,
Kırkıcların önünde sessizce duran koyun gibi

- Açmadı ağızını.
8 Acımasızca yargılanıp ölüme götürüldü.
 Halkının isyanı ve hak ettiği ceza yüzünden
 Yaşayanlar diyarından atıldı.
 Onun kuşağından bunu düşünen oldu mu?
9 Şiddete başvurmadığı,
 Ağızından hileli söz çekmediği halde,
 Ona kötülerin yanında bir mezar verildi,
 Ama öldüğünde zenginin yanındaydı.
- 10** Ne var ki, RAB onun ezilmesini uygun gördü,
 Açı çekmesini istedî.
 Canını suç sunusları olarak sunarsa
 Soyundan gelenleri görecek ve günleri uzayacak.
 RAB'bin istemi onun aracılığıyla gerçekleşecek.
- 11** Canını feda ettiği için
 Gördükleriyle* hoşnut olacak.
 Doğru kulum, kendisini kabul eden[†] birçoklarını aklayacak.
 Çünkü onların suçlarını o üstlendi.
- 12** Bundan dolayı ona ünlüler arasında bir pay vereceğim,
 Ganimeti güçlülerle paylaşacak.
 Çünkü canını feda etti, başkaldıranlarla bir sayıldı.
 Pek çoklarının günahını o üzerine aldı,
 Başkaldıranlar için de yalvardı.

54

İsrail'in Kurtuluşu

- 1** “Çocuk doğurmayan ey kısır kadın,
 Sevinç çığlıklarını at;
 Ey doğum ağrısı nedir bilmeyen sen,
 Sevinçle haykır, bağır.
 Çünkü terk edilmiş kadının,
 Evli kadından daha çok çocuğu olacaktır” diyor RAB.
- 2** “Çadırının alanını genişlet,
 Perdelerini uzat, çekinme.
 Gergi iplerini de uzat, kazıklarını sağlamlaştır.
- 3** Çünkü sağa sola yayılacaksin,
 Soyundan gelenler ulusları mülk edinecek,
 Issız kentlere yerleşecek.
- 4** “Korkma, ayıplanmayacaksin,
 Utanma, aşağılanmayacaksin.
 Unutacaksin gençliğinde yaşadığın utancı,
 Dulluk ayıbını artık anmayacaksin.
- 5** Çünkü kocan, seni yaratandır.
 O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dır,
 İsrail'in Kutsalı'dır seni kurtaran.
 O'na bütün dünyanın Tanrısı denir.”

53:9 1Pe.2:22 * **53:11** “Gördükleriyle”: Septuaginta, Kumran “Işığın görünce”. † **53:11** “Kendisini kabul eden”: “Bilgisiyle”. **53:12** Mar.15:28; Luk.22:37 **54:1** Gal.4:27

- 6** Tanrıñ diyor ki, "RAB seni terk edilmiş,
Ruhu kederli bir kadın,
Genç yaþta evlenip sonra dışlanmış
Bir kadın olarak çağrıyor:
- 7** Bir an için seni terk ettim,
Ama büyük sevecenlikle geri getireceğim.
- 8** Bir anlık taşkın öfkleyle senden yüz çevirmiştüm,
Ama sonsuz sadakatle sana sevecenlik göstereceğim.' "
- 9** "Bu benim için Nuh tufanı gibidir.
Nuh tufanının bir daha yeryüzünü
Kaplamayacağına nasıl ant içtimse,
Sana öfkelenmeyeceğime,
Seni azarlamayacağıma da ant içiyorum.
- 10** Dağlar yerinden kalksa, tepeler sarsılsa da
Sadakatim senin üzerinden kalkmaz,
Esenlik antlaşmam sarsılmaz"
Diyor sana merhamet eden RAB.
- 11** "Ey kasırgaya tutulmuş,
Avunu bulmamış ezik kent!
Taşlarını koyu harçla yerine koyacak,
Temellerini laciverttaşıyla atacağım.
- 12** Kale burçlarını yakuttan,
Kapılarını mücevherden,
Surlarını değerli taşlardan yapacağım.
- 13** Bütün çocuklarını ben RAB eğiteceğim,
Esenlikleri tam olacak.
- 14** Doðrulukla güçlenecek,
Baskıdan uzak olacak, korkmayacaksın.
Dehşet senden uzak kalacak, sana yaklaşmayacak.
- 15** Sana saldıran olursa, benden olmadığını bil.
Sana saldıran herkes önünde yenilgiye uğrayacak.
- 16** "İste, kor halindeki ateþi üfleyen,
Amaca uygun silah yapan demirciyi ben yarattım.
Yok etsin diye yıkıcıyı da ben yarattım.
- 17** Ama sana karşı yapılan hiçbir silah işe yaramayacak,
Mahkemedé seni suçlayan her dili
Suolu çıkaracaksın.
RAB'be kulluk edenlerin mirası şudur:
Onların gönenceli bendendir" diyor RAB.

55

Rab'bin Çaðrısı

- 1** "Ey susamış olanlar, sulara gelin,
Parası olmayanlar, gelin, satın alın, yiþin.
Gelin, şarabı ve sütü parasız, bedelsiz alın.
- 2** Paranızı neden ekmek olmayana,

Emeğinizi doyurmaya harcıyorsunuz?
Beni iyi dinleyin ki, iyi olanı yiyesiniz,
Bolluğu tadını çıkarasınız!

- 3** “Kulak verin, bana gelin.
Dinleyin ki yaşayacığınız.
Ben de sizinle sonsuz bir antlaşma,
Davut'a söz verdigim kalıcı iyilikleri içeren bir antlaşma yapayım.
- 4** Bakın, onu halklara tanık,
Önder ve komutan yaptım.
- 5** Tanımadığınız ulusları çağıracaksınız,
Sizi tanımayan uluslar koşa koşa size gelecek.
Tanrılarınız RAB'den,
İsrail'in Kutsal'ından ötürü gelecekler.
Çünkü RAB sizleri yüceltecek.”
- 6** Bulma fırsatı varken RAB'bi arayın,
Yakındayken O'na yakarın.
- 7** Kötü kişi yolunu,
Fesatçı düşüncelerini bırakın;
RAB'be dönsün, merhamet bulur,
Tanrıımız'a dönsün, bol bol bağışlanır.
- 8** “Çünkü benim düşüncelerim
Sizin düşünceleriniz değil,
Sizin yollarınız benim yollarım değil” diyor RAB.
- 9** “Çünkü gökler nasıl yeryüzünden yüksekse,
Yollarım da sizin yollarınızdan,
Düşüncelerim düşüncelerinizden yüksektir.
- 10** Gökten inen yağmur ve kar,
Toprağı sulamadan, yeri yesertmeden,
Ekinciye tohum, yiyece ekmek vermeden
Nasıl göge dönmezse,
- 11** Ağızmdan çıkan söz de öyle olacaktır.
Bana boş dönmeyecek,
İstemimi yerine getirecek,
Yapması için onu gönderdiğim işi başaracaktır.
- 12** Sevinçle çıkacak,
Esenlikle geri götürüleceksiniz.
Dağlar, tepeler önlüğünde sevinçle çığıracak,
Kırdaki bütün ağaçlar alkış tutacak.
- 13** Dikenli çali yerine çam,
Isırgan yerine mersin ağacı bitecek.
Bunlar bana ün getirecek,
Yok olmayan sonsuz bir belirti olacak.”

56

Rab Ulusları Kabul Ediyor

- 1** RAB şöyle diyor:
“Adil ve doğru olanı koruyup yerine getirin.
Çünkü doğruluğum gelmek,

Adaletim görünmek üzeredir.

²Bunu yapan insana,

Buna sımsıkı sarılan insanoğluna ne mutlu!

Şabat Günü'nü* tutar, bayağılaştırmaz,

Her türlü kötülükten sakınır.”

³RAB'be bağlanan hiçbir yabancı,

“Kuşkusuz RAB beni halkından ayıracak”,

Hiçbir hadim da,

“Ben kuru bir ağaçım” demesin.

⁴Cünkü RAB diyor ki,

“Şabat günlerimi tutan,

Beni hoşnut edeni seçer,

Antlaşmama sımsıkı bağlı kalan hadıma

⁵Evinde, evimin dört duvarı arasında

Oğullardan da kızlardan da daha iyi bir anıt ve ad vereceğim;

Yok edilemez, ebedi bir ad olacak bu.

⁶“RAB'be hizmet etmek,

O'nun adını sevmek,

Kulu olmak için O'na bağlanan yabancıları,

Şabat Günü'nu tutan, bayağılaştırmayan,

Antlaşmama sımsıkı bağlı kalan herkesi,

⁷Kutsal dağıma getirip

Dua evimde sevindireceğim.

Yakmalık sunularıyla kurbanları

Sunağında kabul edilecek,

Cünkü evime ‘Bütün ulusların dua evi’ denecək.”

⁸İsrail'in sürgünlerini toplayan Egemen RAB diyor ki,

“Toplanmış olanlara katmak üzere

Daha başkalarını da toplayacağım.”

İsrail'in Kötü Önderleri Yargılantıyor

⁹Ey bütün kır hayvanları,

Ormanda yaşayan bütün hayvanlar,

Yiyip bitirmek için gelin!

¹⁰İsrail'in bekçileri kördür, hepsi bilgisizdir.

Havlayamayan dilsiz köpekler gibidirler.

Uzaniş düş görürler,

Uykuyu pek severler!

¹¹Doymak bilmeyen azgın köpeklere benzerler,

Akılcı çobanlar bunlar!

Kendi yollarına döndüler,

Her biri yalnız kendi çıkarını düşünüyor.

¹²Birbirlerine, “Haydi, şarap getirelim,

Bol bol içki içelim!

Yarın da bugün gibi gececek,

Hatta çok daha iyi olacak” diyorlar.

- 1** Doğru kişi ölüp gidiyor,
 Kimsenin umurunda değil.
 Sadık adamlar da göçüp gidiyor;
 Kimse doğru kişinin göçüp gitmekle
 Kötülükten kurtulduğunu farkında değil.
- 2** Doğru kişi esenliğe kavuşur,
 Doğru yolda yürümüş olan mezarında* rahat uyuur.
- 3** Ama siz, ey falcı kadının çocukları,
 Fahsielik ve zina edenlerin soyu, buraya gelin!
- 4-5** Siz kiminle alay ediyorsunuz?
 Kime dudak bükyör, dil çikarıyorsunuz?
 Ağaçlar arasında, bol yapraklı her ağacın altında
 Şehvetle yanıp tutuşan,
 Vadilerde, kaya kovuklarında çocukların kurban eden,
 İsyancı torunları, yalan soyu değil misiniz siz?
- 6** Sizin payınız
 Vadının düzgün taşlarından yapılan putlardır,
 Evet, sizin nasibiniz onlardır!
 Onlara dökmeliğ sunular döktünüz,
 Tahıl sunuları sundunuz.
 Bütün bunlardan sonra sizi cezalandırmaktan çekineceğimi mi
 sanıyorsunuz?
- 7** Yatağınızı ulu, yüksek dağa serdiniz,
 Oraya bile kurban kesmeye gidiyorsunuz.
- 8** Kapılarınızın, sövelerinizin arkasına
 İğrenç simgeler koydunuz.
 Beni bırakınız,
 Yataklarınızı ardına kadar açıp içine girdiniz,
 Oynaşlarınızla anlaşıp birlikte yatmaya can atıyorsunuz.
 Onların çıplaklığını seyrettiniz.
- 9** Çeşit çeşit hoş kokular sürüp ilah Molek'e† yağı götürdüñünüz.
 Elçilerinizi ta uzaklara gönderдинiz,
 Ölüler diyarına dek alçaltınız kendinizi.
- 10** Uzun yolculuklar sizi yorduğu halde,
 "Pes ettim" demediniz.
 Gücünüzü tazeleyip durdunuz,
 Bu nedenle de tükenmediniz.
- 11** "Sizi kaygılandıran, korkutan kim ki,
 Bana ihanet ediyor, beni anmıyor,
 Yüreğinizde bana yer vermiyorsunuz?
 Benden korkmamanızın nedeni
 Uzun zamandır suskun kalışım değil mi?
- 12** Sözde doğruluğunuza da yaptıklarınızı da ilan edeceğim,
 Bunların size yararı olmayacak.
- 13** Feryat ettiğinizde
 Topladığınız putlar sizi kurtarsın bakalım!
 Rüzgar hepsini silip süpurecek,
 Bir soluk onları alıp götürerek.

* 57:2 "Mezarında" ya da "Yatağında". † 57:9 "İlah Molek'e" ya da "Krala".

Bana sığnansa ülkeyi mülk edinecek,
Kutsal dağımı miras alacak.”

Tanrı'nın Şifa Sözü

14 RAB diyor ki,

“Toprak yiğip yol yapın,
Halkımın yolundaki engelleri kaldırın.”

15 Yüce ve görkemli Olan,

Sonsuzlukta yaşayanı, adı Kutsal Olan diyor ki,
“Yüksek ve kutsal yerde yaşadığım halde,
Alçakgönüllülerle, ezilenlerle birlikteyim.
Yüreklerini sevindirmek için ezilenlerin yanındayım.

16 Çünkü sonsuza dek davacı ve öfkeli olacak değilim,

Öyle olsa, yarattığım canlarla ruhlar karşısında dayanamazdım.

17 Haksız kazanç suçuna öfkelenip halkı cezalandırdım,

Öfkeyle yüzümü çevirdim onlardan.

Ne var ki, inatla kendi yollarından gittiler.

18 “Yaptıklarını gördüm,

Ama onları iyileştirip yol göstereceğim.
Karşılık olarak hem onları
Hem de aralarında yas tutanları avutacağım.

19 Dudaklardan övgü sözleri döktüreceğim.

Uzaktakine de yakundakine de
Tam esenlik olsun” diyor RAB,
“Hepsini iyileştireceğim.”

20 Ama kötüler çalkalanın deniz gibidir,

O deniz ki, rahat duramaz, suları çamur ve pislik savurur.

21 “Kötülere esenlik yoktur” diyor Tanrı’m.

58

Gerçek Oruç

1 “Avaz avaz bağırin, çekinmeyin,

Sesinizi boru sesi gibi yükseltin;
Halkıma isyanlarını,
Yakup soyuna günahlarını bildirin.

2 Bana her gün danışıyor,

Yollarımı öğrenmekten zevk duyuyorlarmiş!
Doğru davranışın,
Tanrıslı'nın buyruğundan ayrılmayan bir ulusmuş gibi...
Benden adil yargilar diliyor,
Bana yaklaşmaktan zevk alıyorlarmiş*.

3 Diyorlar ki, ‘Oruç* tuttuğumuzu neden görmüyor,

İsteklerimizi denetlediğimizi neden farketmiyorsun?’

“Bakın, oruç tuttuğunuz gün keyfinize bakıyor,

İşçilerinizi eziyorsunuz.

4 Orucunuz kavgayla, çekişmeyeyle,

57:19 Ef.2:17 **57:21** Yşa.48:22 * **58:2** “Bana yaklaşmaktan zevk alıyorlarmiş” ya da “Onlara yakın olmamı istiyorlarmış”.

Şiddetli yumruklaşmayla bitiyor.
Bugünkü gibi oruç tutmakla
Sesinizi yükseklere duyuramazsınız.

5 İstediğim oruç bu mu sanlıyorsunuz?

İnsanın isteklerini denetlemesi gereken gün böyle mi olmalı?
Kamış gibi baş eğip çul ve kül üzerine mi oturmmalı?
Siz buna mı oruç, RAB'bi hoşnut eden gün diyorsunuz?

6 Benim istedğim oruç,

Haksız yere zincire, boyunduruğa vurulanları salıvermek,
Ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak,
Her türlü boyunduruğu kırmak değil mi?

7 Yileyecinizinizi açla paylaşmak değil mi?

Barınaksız yoksulları evinize alır,
Çıplak gördüğünüzü giydirir,
Yakınlarınızdan yardımınızı esirgemezseniz,

8 Işığınız tanrı gibi ağaracak,

Çabucak şifa bulacaksınız.
Doğruluğunuz önünden gidecek,
RAB'bin yüceliği artçınız olacak.

9 O zaman yardım çağrılarını RAB yanıtlayacak,

Feryat ettiğinizde, 'İşte buradayım' diyecek.

"Eğer boyunduruğa, başkalarını suçlamaya[†],
Kötücul konușmalara son verirseniz,

10 Aclar uğruna kendinizi feda eder,

Yoksulların gereksinimini karşılırsınız,
Işığınız karanlıkta parlayacak,
Karanlığınız öğlen gibi ışıyacak.

11 RAB her zaman size yol gösterecek,

Kurak topraklarda sizi doyurup güçlendirecek.
İyi sulanmış bahçe gibi,
Tükenmez su kaynağı gibi olacaksınız.

12 Halkınız eski yıkıntıları onaracak,

Geçmiş kuşakların temelleri üzerine
Yeni yapılar dikeceksiniz.
'Duvardaki gedikleri onaran,
Sokakları oturulacak hale getiren' denecek sizlere.

13 "Kutsal günümde diledığınızı yapmaz, Şabat Günü'nü* çiğnemezseniz,
Şabat Günü'ne 'Zevkli',
RAB'bin kutsal gününe 'Onurlu' derseniz,
Kendi yolunuzdan gitmez,
Keyfinize bakmayıp boş konulara dalmaz,
O günü yükseltirseniz,

14 RAB'den zevk alırsınız.

O zaman sizi yeryüzünün yüksek yerlerine çıkarır,
Atanız Yakup'un mirasıyla doyururum."
Bunu söyleyen RAB'dir.

[†] **58:9** "Başkalarını suçlamak": İbranice "Parmakla göstermek".

59

Günah ve İtiraf

- ¹ Bakın, RAB'bin eli kurtaramayacak kadar kısa,
Kulağı duyamayacak kadar sağır değildir.
- ² Ama suçlarınız sizi Tanrıınız'dan ayırdı.
Günahlarınızdan ötürü O'nun yüzünü göremez,
Sesinizi iştittiremez oldunuz.
- ³ Çünkü elleriniz kanla,
Parmaklarınız suça kirlendi.
Dudaklarınız yalan söyledi,
Diliniz kötülük murıldanıyor.
- ⁴ Adaletle dava açan,
Davasını dürüstçe savunan yok.
Boş laflara güveniyor, yalan söylüyorlar.
Fesada gebe kalıp kötülük doğuruyorlar.
- ⁵ Engerek yumurtaları üzerinde kuluçkaya yatıyor,
Örümcek ağı dokuyorlar.
Onların yumurtalarından yiyen ölü,
Kirilan yumurtadan engerek yavrusu çıkar.
- ⁶ Dokudukları ağdan giysi olmaz,
Elleriyle yaptıklarıyla örtünemezler.
Eylemleri kötü eylemlerdir,
Elleri zorbalığın araçlarıdır.
- ⁷ Ayakları kötüüğe koşar,
Çekinmeden suçsuz kanı dökerler.
Akulları fikirleri hep kötüükte,
Şiddet ve yıkım var yollarında.
- ⁸ Esenlik yolunu bilmezler,
İzledikleri yolda adalet yoktur.
Kendilerine çarpık yollar yaptılar,
O yoldan gidenlerin hiçbir esenlik nedir bilmez.
- ⁹ Diyorlar ki, "Bu yüzden adalet bizden uzak,
Doğruluk bize erişemiyor.
İşik bekliyoruz, yalnız karanlık var;
Parıltı bekliyor, koyu karanlıkta yürüyoruz."
- ¹⁰ Kör gibi duvarı el yordamıyla arıyor,
Yolumuzu bulmaya çalışıyoruz.
Öğle vakti alaca karanlıktaymış gibi tökezliyoruz,
Güçüler arasında ölüler gibiyiz.
- ¹¹ Hepimiz aylı gibi homurdanıyor,
Güvercin gibi inim inim inliyoruz.
Adalet bekliyoruz, ortada yok;
Kurtuluş bekliyoruz, bizden uzak.
- ¹² Çünkü sana çok kez başkaldırdık,
Günahlarımız bize karşı tanıklık ediyor,
İşyanlarımız hep yanibaşımızda.
Suçlarımızı kabul ediyoruz.
- ¹³ Başkaldırıp RAB'bi yadsıdık,

- Tanrıımız'ı izlemez olduk.
 Zorbalık, isyan dolu sözler söylediğimiz,
 Yüreğimizde tasarladığımız yalanları mirıldandık.
- 14** Adalet püskürtüldü, doğruluk bizden uzak duruyor.
 Çünkü gerçek, kent meydanında sendeleyip düştü,
 Dürüstlük aramıza giremez oldu.
- 15** Hiçbir yerde gerçek yok,
 Kötülükten çekinen soyuluyor!"

Rab Halkını Kurtaracak

- RAB olanları gördü ve adaletin yokluğuna üzüldü.
- 16** Kimsenin olmadığını gördü,
 Aracılık edecek birinin olmadığını şaştı.
 Kendi gücüyle kurtuluş sağladı,
 Doğruluğu O'na destek oldu.
- 17** Doğruluğu göğüslen gibi kuşandı,
 Kurtuluş mığferini başına taktı,
 Öç giysisini giydi,
 Gayreti kaftan gibi sarındı.
- 18** Herkese yaptıklarının karşılığını verecek.
 Düşmanlarına öfkeyle,
 Hasımlarına ve kıylı halklarına cezaya karşılık verecek.
- 19** Böylece batidan doğuya kadar insanlar
 RAB'bin adından ve yükseliğinden korkacak.
 Çünkü düşman azgin bir ırımk gibi geldiğinde,
 RAB'bin Ruhu^{*} onu kaçırtacak.
- 20** RAB diyor ki, "Kurtarıcı Siyon'a,
 Yakup soyundan olup başkaldırmaktan vazgeçenlere gelecek.
- 21** Bana gelince, onlarla yapacağım antlaşma şudur:
 Üzerindeki Ruhum, ağızına koyduğum sözler
 Simdiden sonsuza dek senin, çocuklarının,
 Torunlarının ağızından düşmeyecek."

60

Yeruşalim'in Görkemli Geleceği

- 1** "Kalk, parla;
 Çünkü Işığın geliyor,
 RAB'bin yükseliği üzerine doğuyor.
- 2** Dünyayı karanlık, halkları koyu karanlık örtüyor;
 Oysa RAB senin üzerine doğacak,
 Yüceliği üzerinde görünecek.
- 3** Uluslar senin Işığına,
 Krallar üzerine doğan aydınlığa gelecek.
- 4** "Başını kaldır da çevrene bir bak,
 Hepsi toplanmış sana geliyor.
 Oğulların uzaktan geliyor,
 Kızların kucakta taşıyor.

59:16 Yşa.63:5 **59:17** Ef.6:14 **59:17** Ef.6:17; 1Se.5:8 * **59:19** "Ruh"; İbranice'de "Ruah" (Ruh) sözcüğü "Rüzgar", "Soluk" anlamına da gelir. **59:20** Rom.11:26-27 **60:3** Va.21:24

- 5** Bunu görünce yüzün parlayacak,
 Yüreğin heyecandan hızlı hızlı çarpacak;
 Çünkü denizin zenginlikleri senin olacak,
 Ülוסların serveti sana akacak.
- 6** “Deve sürüleri, Midyan'ın ve Efa'nın deve yavruları
 Senin topraklarını dolduracak.
 Bütün Saba halkı geliyor,
 Altın ve gümüş getiriyor,
 RAB'bin erdemlerini ilan ediyorlar.
- 7** Kedar'ın bütün sürüleri sana gelecek,
 Nevayot'un koçları senin buyruğunda olacak,
 Sunağının üzerinde kabul edilen sunular olarak sunulacak.
 Böylece görkemli tapınağımı daha görkemli kılacağım.
- 8** “Nedir bunlar, bulut gibi,
 Yuvalarına yaklaşan güvercinler gibi süzülüp gelenler?
- 9** Bana umut bağlayan kıyı halklarının,
 Ticaret gemileri öncülüğünde
 Senin çocuklarını altınlarıyla, gümüşleriyle birlikte
 Tanrı'nın RAB'bin adı için, İsrail'in Kutsalı için
 Uzaktan getiren gemileridir bunlar.
 RAB seni görkemli kıldı.
- 10** “Yabancılar senin surlarını onaracak,
 Kralları sana hizmet edecek.
 Öfkeli olduğimde seni cezalandırdıysam da,
 Kabul ettiğimde sana merhamet göstereceğim.
- 11** Kapıların hep açık duracak,
 Ülוסların serveti ve zafer alayları ardında yürütülen yenik krallar
 Gece gündüz açık kalan bu kapılardan gırsın diye.
- 12** Çünkü sana kulluk etmeyen ulus ya da krallık yok olacak,
 Evet, o uluslar tam bir yıkıma uğrayacak.
- 13** “Lübnan'ın görkemi olan çam, köknar ve selvi ağaçları,
 Tapınağımı süslemek için hep birlikte sana taşıracak.
 Ayak bastığım yeri görkemli kılacağım.
- 14** Seni ezenlerin çocuklar
 Gelip önünde eğilecekler;
 Seni hor görenlerin hepsi,
 ‘RAB'bin kenti, İsrail'in Kutsalı'nın Siyon'u'
 Diyerek ayaklarına kapanacaklar.
- 15** “Kimsenin uğramadığı, terk edilmiş,
 Nefret edilen bir yer olduğunu halde
 Seni sonsuz bir övünç kaynağı,
 Bütün kuşakların sevinci kılacağım.
- 16** Uluslar ve krallıklar
 Bir anne gibi seni emzirecekler.
 O zaman bileyeksin ki, seni kurtaran RAB,
 Seni fidyeyle kurtaran, Yakup'un Güçlüsü benim.

- 17 Sana tunç yerine altın,
Demir yerine gümüş, ağaç yerine tunç,
Taş yerine demir getireceğim.
Barıştı yöneticin, doğruluğu Önderin yapacağım.
- 18 Ülkeden şiddet, sınır boyalarından
Soygun ve yıkım haberleri duyulmayacak artık.
Surlarına Kurtuluş, kapılarına Övgü adını vereceksin.
- 19 “Gündüz ışığın güneş olmayacağı artık,
Ay da aydınlatmayacak seni;
Çünkü RAB sonsuz ışığın,
Tanrı'nın görkemini olacak.
- 20 Artık güneşin batmayacak, ayın çekilmeyecek,
Çünkü RAB sonsuz ışığın olacak,
Şona erecek yas günlerin.
- 21 Halkının hepsi doğru kişiler olacak;
El emeği, görkemimi göstermek için diktigim fidan,
Ülkeyi sonsuza dek mülk edinecek.
- 22 En küçük ailen bini bulacak,
Sayıca en az olanı koca bir ulus olacak.
Ben RAB, zamanı gelince bunu hızlandıracağım.”

61

Rab'bin Lütuf Yılı

- 1-3 Egemen RAB'bin Ruhu üzerimdedir.
Çünkü O beni yoksullara müjde iletmek için meshetti.
Yüreği ezik olanların yaralarını sarmak için,
Tutsaklara serbest bırakılacaklarını,
Zindanlarda bulunanlara kurtulacaklarını,
RAB'bin lütfü yılını,
Tanrı'mızın öz alacağı günü ilan etmek,
Yas tutanların hepsini avutmak,
Siyon'da yas tutanlara yardım sağlamak
-Kül yerine çelenk,
Yas yerine sevinç yağı,
Çaresizlik ruhu yerine
Önlara övgü giysisini vermek- için
RAB beni gönderdi.
Öyle ki, RAB'bin görkemini yansıtmak için,
Onlara “RAB'bin diktığı doğruluk ağaçları” densusin.
- 4 O zaman eski yıkıntıları yeniden inşa edecek,
Çoktan viraneye dönmüştür yerleri yeniden kuracak,
Kuşaklar boyu yıkık kalmış kentleri onaracaklar.
- 5 Yabancılar sürülerinizi güdecek,
Irgatınız, bağıınız olacaklar.
- 6 Sizlerse RAB'bin kâhininleri,
Tanrı'mızın görevlileri diye çağrılsaksnız.
Ulusların servetiyle beslenecek,

Zenginlikleriyle övüneceksiniz.

- ⁷ Utanç yerine iki kat onur bulacaksınız,
Aşağılanma yerine payınızla sevineceksiniz,
Böylece ülkenizde iki kat mülk edineceksiniz;
Sevinciniz sonsuz olacak.

- ⁸ “Çünkü ben RAB adaleti severim,
Nefret ederim soygun ve haksızlıktan*.
Sözümde durup hak ettiklerini verecek,
Onlarla ebedi bir antlaşma yapacağım.

- ⁹ Soylarından gelenler uluslar arasında,
Torunları halklar arasında tanınacak.
Onları gören herkes
RAB'bin kutsadığı soy olduklarını anlayacak.”

- ¹⁰ RAB'de büyük sevinç bulacağım,
Tanrım'la yüreğim coşacak.
Çünkü çelenkle süslenmiş güvey gibi,
Taklarını kuşanmış gelin gibi,
Bana kurtuluş giysisini giydirdi,
Beni doğruluk kaftanıyla örttü.

- ¹¹ Toprak filizlerini nasıl çıkartır,
Bahçe ekilen tohumları nasıl yetiştirirse,
Egemen RAB de doğruluk ve övgüyü
Bütün ulusların önünde öyle yetiştirecek.

62

Siyon'un Yeni Adı

- ¹ Zaferi ışık gibi parlayıncaya,
Kurtuluş meşale gibi yanıncaya dek
Syon uğruna susmayacak,
Yeruşalim uğruna sessiz kalmayacağım.
- ² Uluslar senin zaferini,
Bütün krallar görkemini görecek.
RAB'bin kendi ağızıyla belirlediği yeni bir adla anılacaksun.
- ³ RAB'bin elinde güzellik tacı,
Tanrı'nın elinde krallık sarığı olacaksın.
- ⁴ Artık sana “Terk edilmiş”,
Ülkene “Virane” denmeyecek;
Bunun yerine sana “Sevdiğim”,
Ülkene “Evli” denecek.
Çünkü RAB seni seviyor,
Ülken de evli sayılacak.
- ⁵ Bir delikanlı bir kızla nasıl evlenirse,
Oğulların da seninle öyle evlenecek*.
Güvey gelinle nasıl sevinirse,

* **61:8** “Soygun ve haksızlıktan” ya da “Soyguncuların getirdiği yakmalık sunulardan”. **61:10**
Va.21:2 **62:2** Yşa.65:15; Va.2:17 * **62:5** “Oğulların da seninle öyle evlenecek” ya da “Sana biçim veren seninle evlenecek”.

Tanrı'nın da seninle öyle sevinecek.

6-7 Ey Yeruşalim, surlarına bekçiler diktim,
Gece gündüz hiç susmayacaklar.
Ey RAB'be sözünü anımsatanlar, Yeruşalim'i pekiştirene,
Onu yeryüzünün övüncü kilana dek
Durup dinlenmeden RAB'be yakarın, O'na rahat vermeyin.

8 RAB sağ elini, güçlü kolunu kaldırıp ant içti:
“Tahilini bir daha düşmanlarına yedirmeyeceğim,
Emek verdığın yeni şarabı yabancılar içmeyecek.”

9 Tahili devşiren yiyecek
Ve RAB'be övgüler sunacak.
Üzümü toplayan,
Şarabını kutsal avlularımda içecek.”

10 Geçin, geçin kent kapılarından!
Halkın yolunu açın!
Toprak yiğip yol yapın,
Taşları ayıklayın, uluslar için sancak dikin!

11 RAB çığlığını dünyadan dört bucağına duyurdu:
“Siyon kızına, ‘İşte kurtuluşun geliyor’ deyin,
‘Ücreti kendisiyle birlikte, ödülü önündedir.’”

12 Siyon halkına, “RAB'bin fidyeyle kurtardığı kutsal halk” diyecekler.
Ve sen Yeruşalim,
“Aranan, terk edilmemiş kent” diye anılacaksun.

63

Rab'bin Gücü

1 Edom'dan*, Bosra'dan†
Al giysiler içinde bu gelen kim?
Göz kamaştırıcı giysiler içinde,
Büyük güçle yürüyen‡ kim?
“O benim! Adaleti duyuran,
Kurtarmaya gücü olan.”

2 Giysilerin neden kırmızı?
Üstün başın neden çukurda üzüm çiğneyen biri gibi kızılı bulanmış?

3 “Çukurda üzümü tek başına çiğnedim,
Yanında halklardan kimse yoktu.
Öfkeyle çiğnedim onları,
Gazapla ayaklarının altına aldım.
Kanları giysilerime sıçradı, bütün elbisemi kirletti.

4 Çünkü öz alma günü yüreğimdeydi,
Halkımı kurtaracağım yıl gelmişti.

62:11 Yşa.40:10; Va.22:12 **63:1** Yşa.34:5-17; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12;

Ova.1:14; Mal.1:2-5 * **63:1** Edom sözcüğü İbranice “Al” sözcüğünü, Edom'un önemli kentlerinden olan Bosra ise “Bağbozumu” sözcüğünü çağrıştırıyor. † **63:1** Edom sözcüğü İbranice “Al” sözcüğünü, Edom'un önemli kentlerinden olan Bosra ise “Bağbozumu” sözcüğünü çağrıştırıyor. ‡ **63:1** Vulgata “Yürüyen”, Masoretik metin “Eğilen”. **63:3** Va.14:20; 19:15 **63:3** Va.19:13

⁵ Baktım, yardım edecek kimse yoktu,
Destek verecek kimsenin olmayacağına şaştım;
Güçüm kurtuluş sağladı,
Gazabım bana destek oldu.

⁶ Öfkeyle halkları çığnedim,
Onları gazapla sarhoş ettim,
Yere akittım kanlarını.”

Rab'bin İyiliği

⁷ Şefkati ve iyiliği uyarınca
Bizim için yaptıklarından, evet,
İsrail halkı için yaptığı bütün iyiliklerinden ötürü
RAB'bin iyiliklerini ve övülesi işlerini anacağım.

⁸ RAB dedi ki, “Onlar kuşkusuz benim halkım,
Beni aldatmayacak çocuklardır.”
Böylece onların Kurtarıcısı oldu.

⁹ Sıkıntı çektilerinde O da sıkıntı çektii.
Huzurundan çıkan melek onları kurtardı.
Sevgisi ve merhametinden ötürü onları kurtardı,
Geçmişte onları sürekli yüklenip taşıdı.

¹⁰ Ama başkaldırıp O'nun Kutsal Ruhu'nu incittiler.
O da düşmanları olup onlara karşı savaşıtı.

¹¹⁻¹³ Sonra halkı eski günleri,
Musa'nın dönemini anımsadı.
“Çobanlarıyla birlikte onları denizden geçiren,
Kutsal Ruhu'nu aralarına yerlestiren,
Görkemli gücüyle Musa'nın yanında yol alan,
Sonsuz onur kazanmak için önlerinde suları yaran,
Bir at nasıl tökezlemeden kırدان geçerse
Onları deniz yatağından öyle geçiren RAB nerede?”
Diye sordular.

¹⁴ Ovaya götürülen sürü gibi
RAB'bin Ruhu onları rahata kavuşturdu.
İste adını onurlandırmak için
Halkına böyle yol gösterdi.

Merhamet ve Yardım Dileği

¹⁵ Ya RAB, gökten bak,
Kutsal, görkemli ve yüce yerinden bizi gör!
Gayretin, gücün nerede?
Gönlündeki özlem ve merhameti
Bizden esirgedin.

¹⁶ Babamız sensin.
İbrahim bizi tanımasa da,
İsrail bizi kabul etmesse de,
Babamız'sın, ya RAB,
Ezelden beri adın “Kurtarıcımız”dır.

¹⁷ Ya RAB, neden bizi yolundan saptırıyor,
İnatçı kılıyor,
Senden korkmamızı engelliyorsun?

- Kulların uğruna,
Mirasın olan oymakların uğruna geri dön.
18 Kutsal halkın kısa süre tapınağına sahip oldu,
Ama düşmanlarımız onu çiğnedi.
19 Öteden beri yönetmediğin,
Sana ait olmayan bir halk gibi olduk.

64

- 1-2** Ya RAB, adını düşmanlarına duyurmak için
Keşke gökleri yarıp insen!
Dağlar önünde sarsılsal!
Gelişin, ateşin çalıları tutuşturmasına,
Suyu kaynatmasına benzese!
Uluslararası senin önünde titrese!
- 3** Beklemediğimiz olağanüstü işler yaparak
Yeryüzüne indin, dağlar önünde sarsıldı.
- 4** Çunkü kendisine umut bağlayanlar için
Etkin olan tek Tanrı sensin;
Senden başkasını hiçbir zaman hiç kimse işitmeye,
Hiçbir kulak duymadı, hiçbir göz görmedi.
- 5** Doğru olanı sevinçle yapanların,
Senin yollarından yürüüp seni unutmayanların yardımına koşarsın.
Ama onlara karşı uzun süre günah işlediğimizde öfkelendin.
Nasıl kurtuluruz?
- 6** Hepimiz murdar olanlara benzedik,
Bütün doğru işlerimiz kirli paçavra* gibi.
Yaprak gibi soluyoruz,
Suçlarımız rüzgar gibi sürükleyip götürüyor bizi.
- 7** Adınla seni çağırın, sana tutunmak için çaba gösteren yok;
Çunkü bizden yüz çevirdin,
Suçlarımız yüzünden bizi tükettin.
- 8** Yine de Babamız sensin, ya RAB,
Biz kiliz, sen çömlekçisin.
Hepimiz senin ellerinin eseriyiz.
- 9** Ya RAB, fazla öfkelenme,
Suçlarımızı sonsuza dek anma.
Lütfen bak bize, hepimiz senin halkınız.
- 10** Kutsal kentlerin çölleşti,
Siyon çöl oldu,
Yeruşaim viraneyeye döndü.
- 11** Atalarımızın sana övgü sunduğu
Kutsal ve görkemli tapınağımız yandı,
Değer verdigimiz her yer yıkıntıya döndü.
- 12** Burlara karşın, ya RAB,
Hâlâ kendini tutacak mısın,
Suskon kalıp bize alabildiğine eziyet çektiirecek mısın?

64:4 1Ko.2:9 * **64:6** "Paçavra": "Adet bezi".

65***Yargı ve Kurtuluş***

- 1** “Beni sormayanlara göründüm,
Aramayanlar beni buldu.
Adımla anılmayan bir ulusa,
‘Buradayım, buradayım’ dedim.
- 2** Kötü yolda yürüyen,
Kendi tasarılarının ardından giden
Asi bir halka
Bütün gün ellerimi uzatıp durdum.
- 3** O halk ki, bahçelerde kurban keserek,
Tuğlalar üzerinde buhur yakarak
Gözümün içine baka baka boyuna öfkendirir beni.
- 4** Mezarlıkta oturur,
Gizli yerlerde geceler,
Domuz eti yerler;
Kaplarında haram et var.
- 5** Birbirlerine, ‘Uzak dur, yaklaşma’ derler,
‘Çünkü ben senden daha kutsalım.’
Böyleleri burnumda duman,
Bütün gün yanın ateşтир.
- 6-7** “Bakin, yanıt önümde yazılı duruyor.
Susmayacak, suçlarının karşılığını vereceğim.
Onların da atalarının da suçlarının cezasını
Başlarına getireceğim” diyor RAB.
“Çünkü dağların üzerinde buhur yaktılar,
Tepelerin üzerinde beni aşağıladılar.
Bu nedenle eskiden yaptıklarının karşılığını
Başlarına getireceğim.”
- 8** RAB diyor ki, “Taneleri sulu salkımı görünce,
Halk, ‘Salkımı yok etmeyin, bereket onda’ diyor.
Kullarımın hatırlı için ben de öyle yapacağım,
Onların hepsini yok etmeyeceğim.”
- 9** Yakup soyunu südürecek,
Dağlarını miras alacak olanları
Yahuda soyuna bırakacağım.
Seçiklerim oraları miras alacak,
Kullarım orada yaşayacak.
- 10** Şaron bana yönelen halkının sürülerine ağıl,
Akor Vadisi sığırlarına barınak olacak.
- 11** “Ama sizler, RAB’bi terk edenler,
Kutsal dağımı unutanlar,
Talih ilahına sofra kuranlar,
Kismet ilahına karışık şarap sunanlar,
- 12** Ben de sizi kılıçla kismet edeceğim,
Boğazlanmak üzere eğileceksiniz hepiniz.
Çünkü çağırduğumda yanıt vermediniz,
Konuştuğumda dinlemediiniz;

Gözümde kötü olanı yaptınız,
Hoşlanmadığımı seçtiniz.”

- 13 Bu yüzden Egemen RAB diyor ki,
“Bakın, kullarım yemek yiyecek,
Ama siz aç kalacaksınız.
Kullarım içecek,
Ama siz susuz kalacaksınız.
Kullarım sevinecek,
Ama sizin yüzünüz kızarácak.
- 14 Kullarım mutluluk içinde ezgiler söyleyecek,
Ama siz yürek acısından feryat edecek,
Ezik bir ruhla haykıracaksınız.
- 15 Adınız seçiklerimin ağızında ancak lanet olarak kalacak.
Egemen RAB sizi öldürecek,
Ama kullarına başka bir ad verecek.
- 16 Öyle ki, ülkede kim bereket istese
Sadık Tanrı'dan* isteyecek;
Ülkede kim ant içse,
Sadık Tanrı üzerine ant içecek.
Çünkü geçmiş sıkıntılar unutulup
Gözümden saklanacak.”

Yeni Yer; Yeni Gök

- 17 “Çünkü bakın, yeni bir yeryüzü,
Yeni bir gök yaratmak üzereyim;
Geçmiştekiler anılmayacak, akla bile gelmeyecek.
- 18 Yaratacaklarımla sonsuza dek sevinip coşun;
Çünkü Yeruşalim'i coşku,
Halkını sevinç kaynağı olarak yaratacağım.
- 19 Yeruşalim için sevinecek,
Haalkım için coşacağım.
Orada ağlayış ve feryat duyulmayacak artık.
- 20 Orada birkaç gün yaşayıp ölen bebekler olmayacağı,
Yaşını başını almadan kimse ölümü tatmayacak.
Yüz yaşında ölen genç,
Yüz yaşına basmayan kişi lanetli sayılacak.
- 21 Evler yapıp içlerinde yaşayacak,
Başlar dikip meyvesini yiyecekler.
- 22 Yaptıkları evlerde başkası oturmayacak,
Diktikleri bağın meyvesini başkası yemeyecek.
Çünkü halkım ağaçlar gibi uzun yaşayacak,
Seçiklerim, elleriyle ürettiklerinin tadını çıkaracaklar.
- 23 Emek vermeyecekler boş yere,
Felakete uğrayan çocukların doğurmayaçıklar.
Çünkü kendileri de çocukların da
RAB'bin kutsadığı soy olacak.
- 24 Onlar bana yakarmadan yanıt verecek,
Daha konuşurlarken işteceğim onları.
- 25 Kurtla kuzu birlikte otlayacak,

65:15 Yşa.62:2; Va.2:17

* **65:16** “Sadık Tanrı”: İbranice “Amin Tanrı”.

65:17 Yşa.66:22; 2Pe.3:13;

Aslan sığır gibi saman yiyecek.
 Yılanın yiyecegiye toprak olacak.
 Kutsal dağının hiçbir yerinde
 Kimse zarar vermeyecek, yok etmeyecek.”
 Böyle diyor RAB.

66

Yargı ve Umut

- ¹ RAB diyor ki,
 “Gökler tahtım,
 Yeryüzü ayaklarımın taburesidir.
 Nerede benim için yapacağınız ev,
 Neresi dinleneceğim yer?
² Çünkü bütün bunları ellerim yaptı,
 Hepsi böylece var oldu” diyor RAB.

“Ancak ben alçakgönüllüye, ruhu ezik olana,
 Sözümden titreyen kişiye değer veririm.

- ³ Sığır boğazlayan, adam öldüren gİbidir,
 Davar kurban eden, köpek boynu kırان,
 Tahıl sunusu getiren, domuz kanı sunan,
 Anma sunusu olarak günük yakan, putperest gİbidir.
 Evet, bunlar kendi yollarını seçtiler,
 Yaptıkları iğrençliklerden hoşlanıyorlar.

- ⁴ Ben de onlar için yıkımı seçecek,
 Korkutuklarını başlarına getireceğim.
 Çünkü çağırduğumda yanıt veren olmadı,
 Konuştuğumda dinlemediler,
 Gözümde kötü olanı yaptılar,
 Hoşlanmadığımı seçtiler.”

- ⁵ RAB'bin sözünden titreyenler,
 Kulak verin O'nun söylediklerine:
 “Sizden nefret eden,
 Adımdan ötürü sizi dışlayan kardeşleriniz,
 ‘RAB yüceltsilsin de sevincinizi görelim!’ diyorlar.
 Utandırılacak olan onlardır.

- ⁶ Kentten gürültülü sesler,
 Tapınaktan bir ses yükseliyor!
 Düşmanlarına hak ettikleri karşılığı veren
 RAB'bin sesidir bu.

- ⁷ “Doğum sancısı çekmeden doğurdu,
 Sancısı tutmadan bir erkék çocuk doğurdu.

- ⁸ Kim böyle bir şey duydu?
 Kim böyle şeyler gördü?
 Bir ülke bir günde doğar mı,
 Bir anda doğar mı bir ulus?
 Ama Siyon, ağrısı tutar tutmaz çocukların doğurdu.

- ⁹ Doğum anına dek getiririm de
 Doğuracak gücü vermez miyim?” diyor RAB.

“Doğuracak güç veren ben, rahmi kapatır mıym?” diyor Tanrıñ.

- 10** “Yeruşalim’le birlikte sevinin,
 Onu sevenler, hepiniz onun için coşun,
 Yeruşalim için yas tutanlar, onunla sevinçle coşun.
11 Öyle ki, onun avutucu memelerini emip doyasınız,
 Kana kana içip
 Onun yüce bolluğundan zevk alasınız.”

- 12** Çünkü RAB diyor ki,
 “Bakın, esenliği bir ırmak gibi,
 Uluslararası servetini taşın bir ırmak gibi ona akitacağım.
 Ondan beslenecek, kucakta taşınacak,
 Dizleri üzerinde sallanacaksınız.
13 Çocuğunu avutun bir anne gibi avutacağım sizi,
 Yeruşalim’de avuntu bulacaksınız.
14 Bunları gördüğünüzde yüreğiniz sevinecek,
 Bedenleriniz körpe ot gibi tazelenecek.
 Herkes bilecek ki, RAB’bin koruyucu eli kullarının,
 Gazabı ise düşmanlarının üzerindedir.”

- 15** Bakın, RAB ateşle geliyor,
 Savaş arabaları kasırga gibi.
 Şiddetli öfkесini,
 Āzarını alev alev dökmek üzere.
16 Çünkü O bütün insanlığı ateş ve kılıçla yargılayacak,
 Pek çok kişiyi öldürerek.

17 “Bahçelere girmek için kendilerini arıtıp kutsayanlar, domuz, fare ve öteki iğrenç hayvanların etini yiyenlerin ortasında duranı izleyenler hep birlikte yok olacaklar*” diyor RAB, **18** “Çünkü ben onların eylemlerini de düşüncelerimi de bilirim. Bütün ulusları ve dilleri bir araya toplayacağım an geliyor; gelip yükselimi göreceklер.

19 “Aralarına bir belirti koyacağım. Onlardan kaçıp kurtulanları uluslara, Tarşış’e, Pûl’a, Lud’a -yay gerenlere- Tuval’a, Yâvan’a, ünümü duymamış, yükseliğimi görmemiş uzak kıyı halklarına göndereceğim. Uluslar arasında yükseliğimi ilan edecekler. **20** İsrailoğulları tahıl sunularını pak kaplar içinde RAB’bin Tapınağı’na nasıl getiriyorsa, onlar da bütün kardeşlerinizi uluslardan atlarla, savaş arabalarıyla, at arabalarıyla, katırlarla, develerle kutsal dağıma, Yeruşalim’e, RAB’be sunu olarak getirecekler.” Böyle diyor RAB.

21 “Onların arasından kimilerini kâhin ve Levili olarak seçeceğim” diyor RAB.
22 “Çünkü yaratacağım yeni yer ve gök önemde nasıl duracaksa, soyunuz ve adınız da öyle duracak” diyor RAB. **23** “Yeni Ay’dan Yeni Ay’a, Şabat Günü’nden* Şabat Günü’ne bütün insanlar öňüme gelip bana tapınacaklar” diyor RAB. **24** “Dışarı çıktıklarında bana başkaldırmış olanların cesetlerini göreceklер. Öylelerini kemiren kurt ölmez, yakan ateş sönmez. Bütün insanlar onlardan iğrenecek.”

* **66:17** Putperest törenleriyle ilgili olduğu sanlıyor.
Mar.9:48

YEREMYA

GİRİŞ

Peygamber Yeremya İ.O. 7. yüzyılın sonuyla 6. yüzyılın başlarında yaşadı. Uzun hizmeti sırasında Tanrı'nın halkını uyardı, yaptıkları günah ve putperestlik yüzünden başlarına gelecek büyük felaketi önceden bildirdi. Peygamberliğin yerine geldiğini -Yeruşalim'in Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline geçtiğini, kentin ve tapınağın yıkıldığını, Yahuda Kralı'yla birçok kişinin Babil'e sürgüne gittiğini- gördü. Halkın sürgünden geri dönüp eski gönencine kavuşturacağını da bildirdi.

Yeremya Kitabı aşağıdaki bölümlere ayrılabilir:

1. Yeremya'nın çağrıları.
2. Kral Yoşa, Yehoyakim, Yehoyakin ve Sidkiya döneminde Tanrı'nın Yahuda halkına verdiği uyarılar.
3. Yeremya'nın yazmasının Baruk'un derlediği yazılarla Yeremya'nın peygamberlik sözleri ve yaşamından önemli kesitler.
4. Tanrı'nın birçok ulusa ilişkin bildirileri.
5. Yeruşalim'in düşüşü ve halkın Babil'e sürülmESİ

Yeremya çok duyarlı biriydi. Halkını seviyor, halkın başına gelecek yıkımları bildirmekten hoşlanmıyordu. Birçok bölümde Tanrı onu peygamber olarak atadığı için acı duyduğunu söylüyor. Tanrı'nın sözü onun yüreğinde ateş gibiymişti, onu söndürmemiştir.

Kitabın 31:31-34 ayetleri umut doludur. Yeni bir antlaşmanın olacağı bir gün gelecek. Öğreten olmadan, anımsatan olmadan halkın Tanrı sözünü yerine getireceği gün gelecek. Çünkü Tanrı sözü onların yürekleri üzerine yazılacak.

Ana Hatlar:

- 1:1-19 Yeremya'nın çağrıları
- 2:1-25:38 Kral Yoşa, Yehoyakim, Yehoyakin ve Sidkiya döneminde yapılan peygamberlik sözleri
- 26:1-45:5 Yeremya'nın başından geçen olaylar
- 46:1-51:64 Uluslara ilişkin bildiriler
- 52:1-34 Yeruşalim'in düşüşü

¹ Benyamin topraklarında Anatot Kenti'ndeki kâhinlerden Hilkiya oğlu Yeremya'nın sözleri. ² RAB, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşa'nın krallığının on üçüncü yılında Yeremya'ya seslendi. ³ RAB'bin Yeremya'ya seslenışı Yahuda Kralı Yoşa oğlu Yehoyakim'in döneminden, Yahuda Kralı Yoşa oğlu Sidkiya'nın krallığının on birinci yılının beşinci ayına dek, yani Yeruşalim halkın sürgüne gönderilmesine dek sürdü.

Yeremya Çağrılıyor

⁴ RAB bana şöyle seslendi:

⁵ “Ana rahminde sana biçim vermeden önce tanıdım seni.
Doğmadan önce seni ayırdım,
Uluslararası peygamber atadım.”

⁶ Bunun üzerine, “Ah, Egemen RAB, konuşmayı bilmiyorum, çünkü gencim” diye karşı çıktım.

⁷ RAB, “‘Gencim’ deme” dedi, “Seni göndereceğim herkese gidecek, sana buyuracağım her şeyi söyleyeceksin. ⁸ Onlardan korkma, çünkü seni kurtarmak için ben seninleyim.” Böyle diyor RAB.

⁹ Sonra RAB elini uzatıp ağzına dokundu, “İşte sözlerimi ağzına koyma” dedi, ¹⁰ “Bak, ulusların ve ülkelerin kökünden sökülmesi, yıkılıp yok olması, yerle bir edilmesi, kurulup dikilmesi için bugün sana yetki verdim.”

¹¹ RAB, “Yeremya, ne görüyorsun?” diye seslendi. “Bir badem dalı görüyorum” diye yanıldım.

¹² RAB, “Doğru gördün” dedi, “Çünkü sözümü yerine getirmek için gözlemekteyim*.”

¹³ RAB yine, “Ne görüyorsun?” diye seslendi. “Kuzeyden bu yöne bakan, kaynayan bir kazan görüyorum” diye yanıldım.

¹⁴ RAB şöyle dedi:

“Ülkede yaşayanların tümü üzerine

Kuzeyden felaket salıverilecek†.

¹⁵ Çünkü kuzey krallıklarının bütün halklarını çağırıyorum” diyor RAB.

“Kralları gelip Yeruşalim surlarında,
Bütün Yahuda kentlerinin karşısında,
Yeruşalim'in kapı girişlerinde
Tahtlarını kuracaklar.

¹⁶ Yaptıkları kötülükten ötürü
Halkının cezasını bildireceğim:
Beni bıraktılar,
Başka ilahlara buhur yakıp
Elleriyle yaptıklarına tapındılar.

¹⁷ “Sen kalk, hazırlan! Sana buyuracağım her şeyi onlara söyle. Onlardan yılma! Yoksa onların önünde ben seni yıldırırım. ¹⁸ İşte, bütün ülkeye -Yahuda krallarına, önderlerine, kâhinlerine, ülke halkına- karşı bugün seni surlu bir kent, demir bir direk, tunç bir duvar kıldım. ¹⁹ Sana savaş açacak, ama seni yenemeyecekler. Çünkü seni kurtarmak için ben seninleyim.” Böyle diyor RAB.

2

Tanrı İsrail'i Yargılıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Git, şunları Yeruşalim halkına duyur. RAB diyor ki,
“Gençliğindeki bağlılığını,
Gelinliğindeki sevgini,
Çölde, ekilmemiş toprakta
Beni nasıl izlediğini anımslıyorum.

³ İsrail RAB için kutsal bir halk,
Hasadının ilk ürünüydü.
Onu yeren herkes suçlu sayılır,
Başına felaket gelirdi” diyor RAB.

⁴ RAB'ın sözünü dinleyin,
Ey Yakup soyu,

* **1:12** İbranice “Badem” ve “Gözlemekteyim” sözcükleri birbirini çağrıtırıyor. “Kaynayan” ve “Salıverilecek” sözcükleri birbirini çağrıtırıyor.

† **1:14** İbranice

- İsrail'in bütün boyları!
5 RAB diyor ki,
 "Atalarınız bende ne haksızlık buldular da
 Benden uzaklaştılar?
 Değersiz putları izleyerek
 Kendileri de değersiz oldular.
- 6** 'Mısır'dan bizi çikaran,
 Çölde, çukurlarla dolu çorak toprakta,
 Koyu karanlıkta kalan kurak toprakta,
 Kimsenin geçmediği,
 Kimsenin yaşamadığı toprakta
 Bize yol gösteren RAB nerede?' diye sormadılar.
- 7** Meyvesini, en iyi ürününü yiyesiniz diye
 Sizi verimli bir ülkeye getirdim.
 Oysa siz gelir gelmez ülkem kirlettiniz,
 Mülkümü içrenç bir yere çevirdiniz.
- 8** Kâhinler, 'RAB nerede?' diye sormadılar,
 Kutsal Yasa uzmanları beni tanımadılar,
 Yöneticiler bana baskaldırdılar;
 Peygamberler Baal adına peygamberlik edip
 İşe yaramaz putların ardına gittiler.
- 9** "Bu yüzden sizden yine davacı olacağım" diyor RAB,
 "Torunlarınızdan da davacı olacağım."
- 10** Gidin de **Kittim*** kıyılara bakın!
 Kedar[†] ülkesine adam gönderip iyice inceleyin,
 Hiç böyle bir şey oldu mu, olmadı mı görün.
- 11** Hiçbir ulus ilahlarını değiştirdi mi?
 -Ki onlar zaten tanrı değildirler-
 Ama benim halkım görkemini[‡]
 İşe yaramaz putlara değişti.
- 12** Ey gökler, şaşın buna,
 'Tir tir titreyin, şaşkalın' diyor RAB.
- 13** "Çünkü halkım iki kötülük yaptı:
 Beni, diri suların pınarını bıraktı,
 Kendilerine sarnıçlar,
 Su tutmayan çat�ak sarnıçlar kazdılar.
- 14-15** İsrail uşak mı?
 Köle olarak mı doğdu?
 Öyleyse neden gümbür gümbür kukreyen
 Genç aslanlara av oldu?
 Ülkeyi viraneye çevirdiler,
 Kentler yerle bir edildi, kimsesiz bırakıldı!
- 16** Nof[§] ve Tahpanhes halkı
 Kafanı kirdi.
- 17** Seni yolda yürüten Tanrı'nın RAB'bi bırakmakla
 Başına bunları getirdin.

* **2:10** "Kittim": Kıbrıs ve İsrail'in batısındaki başka ülkeleri temsil ediyor. † **2:10** "Kedar": İsrail'in doğusundaki ülkeleri temsil ediyor. ‡ **2:11** "Görkemini": Bazı eski İbrani din bilginlerine göre "Görkemimi". § **2:16** "Nof": Memfis diye de bilinir.

- 18 Şimdi Şihor^{*} suyundan içmek için
Mısır'a gitmek size yarar sağlar mı?
Fırat suyundan içmek için
Asur'a gitmek size ne sağlar?
- 19 Seni kendi kötüluğun yola getirecek,
Dönekliğin seni paylayacak.
Tanrı'nın RAB'bi bırakmanın,
Benden korkmamanın
Ne kadar kötü, ne kadar acı olduğunu gör de anla.”
Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.
- 20 “Boyunduruğunu çok önce kırdın,
Bağlarını kopardın.
‘Kulluk etmeyeceğim’ dedin.
Gerçekten de her yüksek tepede,
Her bol yapraklı ağacın altında
Fahişe gibi yatıp kalktin.
- 21 Oysa ben seni en iyi cinsten
Seçme bir asma olarak dikmiştim.
Nasıl oldu da yozlaşıp yabanıl asmaya döndün?
- 22 Çamaşır sodasıyla yıkansan,
Bol kül suyu kullansan bile,
Suçun önemde yine leke gibi duruyor”
Diyor Egemen RAB.
- 23 “Öyleyken nasıl, ‘Ben kirlenmedim,
Baallar¹* izlemedi’ diyebilirsin?
Vadide nasıl davrandığına bak da
Ne yaptığini anla.
Sen orada burada dolaşan
Ayağı tez bir dişi devesin.
- 24 Köşnütüp havayı koklayan
Kıra alışkin yaban eşeğisin.
Azgınken kim tutabilir onu?
Peşine düşenlerin yorulması gerekmez,
Çiftleşme zamanı gelince onu bulurlar.
- 25 Yalnızak koşmaktan sakın,
Susuzluktan boğazını koru.
Ama sen, ‘Boş ver!
Ben başka ilahları seviyorum,
Onları izleyeceğim’ dedin.
- 26 “Hırsız yakalandığında nasıl utanırsa,
İsrail'in halkı, kralları, önderleri,
Kâhinleri, peygamberleri de öyle utanacak.
- 27 Onlar ağaca, ‘Babamsın’,
Taşa, ‘Bizi sen doğurdun’ derler.
Çünkü bana yüzlerini değil,
Sırtlarını çevirdiler.
Ama felakete uğrayınca,
‘Kalk da bizi kurtar’ diye yakarırlar.
- 28 Hani nerede kendiniz için yaptığınız ilahlar?

* 2:18 “Şihor”: Nil'in kollarından biri olduğu sanlıyor.

Felakete uğradığınızda kurtarabiliyorlarsa,
Kalkıp gelsinler.
Kentlerinin sayısı kadar
İlahaların var, ey Yahuda halkı.”

29 “Neden bana dava açıyorsunuz?

Hepiniz bana başkaldırdınız” diyor RAB.

30 “Halkınızı boşuna cezalandırdım, yola gelmediler.

Kılıcınız yırtıcı aslan gibi öldürdü peygamberlerinizi.

31 “Ey siz, bu kuşağıın çocukları,

RAB’bin sözünü anlayın!

Ben İsrail için bir çöl,

Kapkaranlık bir ülke mi oldum?

Öyleyse halkım neden, ‘Başımıza buyruğuz,

Artık sana dönmeyeceğiz’ diyor?

32 Erden kız taklarını,

Gelin çeyizini unutabilir mi?

Ama halkım sayısız günlerce unuttu beni.

33 Aşkı kovalamakta

Ne kadar beceriklisin!

Kötü kadınlara bile kendi yöntemlerini öğretebildin.

34 Eteğin suçsuz yoksulların kanyila lekelemiş,

Oysa ev soyarken yakalamadın onları.

Bütün bunlara karşın,

35 Ben suçsuzum,

Kuşkusuz RAB’bin bana öfkesi dindi’ diyorsun.

Ama ‘Günah işlemedi’ dediğin için

Yargılayacağım seni.

36 Neden boyuna döneklik yapıp duruyorsun?

Asur’da düşkırıklığına uğradığın gibi,

Misir’da da düşkırıklığına uğrayacaksın.

37 Oradan da ellerin başında çıkacaksın,

Cünkü RAB senin güvendiklerini reddetti;

Önlardan yarar sağlamayacaksın.”

3

Sadakatsız İsrail

1 “Diyelim ki, bir adam karısını boşar,

Kadın da onu bırakıp başka biriyle evlenir.

Adam bir daha o kadına döner mi?

Bu davranış ülkeyi büsbütün kirletmez mi?

Oysa sen pek çok oynasha fahişelik ettin,

Yine bana mı dönmek istiyorsun?” diyor RAB.

2 “Çiplak tepelere bak da gör.

Sevişmediğin yer mi kaldı?

Cölde yaşayan bedevi gibi

Yol kenarlarında oynashalarını bekleyip durdu.

Fahişeliğinle, kötülüklerinle ülkeyi kırlettin.

3 Bu yüzden yağmurların ardi kesildi,

Son yağmur yağmadı.

Yüzsüz bir fahişeye benzedin,
Utanç duymak istemedin.

⁴ ‘Baba, gençliğimden beri
Benim dostumsun’ diye az önce bana seslenmedin mi?

⁵ ‘Sonsuza dek kızgın mı kalacaksın?
Öfken sonsuza dek mi sürecek?’
Evet, böyle konuşuyor,
Ama elinden gelen her kötülüğü yapıyorsun.”

Dönek İsrail ve Yahuda

⁶ Kral Yoşa döneninde RAB bana, “Dönek İsrail'in yaptığını gördün mü?” dedi. “Her yüksek tepenin üzerine, her bol yapraklı ağacın altına gidip fahişelik etti. ⁷ Bütün bunları yaptıktan sonra bana geri döneceğini düşündüm, ama dönmedi. Hain kızkardeşi Yahuda da gördü bunları. ⁸ Fahişeliği yüzünden dönek İsrail'i boşayıp ona boşanma belgesini verdiğim halde, kızkardeşi hain Yahuda'nın hiç korkmadığını, gidip fahişelik ettiğini gördüm. ⁹ Hiç umursamadan fahişeliğle ülkeyi kirletti; taşla, ağaçla zina etti. ¹⁰ Bütün bunlara karşın, hain kızkardeşi Yahuda içtenlikle değil, göstermelik olarak bana döndü.” Böyle diyor RAB.

¹¹ RAB bana, “Dönek İsrail hain Yahuda'dan daha doğru olduğunu gösterdi” dedi, ¹² “Git, bu sözleri kuzeye duyur. De ki,

“Ey dönek İsrail, geri dön’ diyor RAB.
‘Size artık öfkeyle bakmayacağım,
Çünkü ben sevecenim’ diyor RAB.
‘Öfkemi sonsuza dek sürdürmem.

¹³ Ancak suçunu kabul et:

Tanrıñ RAB'be başkaldırdın,
Her bol yapraklı ağacın altında
Sevgini yabancıl ilahlarla paylaştın,
Beni dinlemediñ.”

Böyle diyor RAB.

¹⁴ “Geri dön, ey dönek halk” diyor RAB, “Çünkü kocan benim. Birinizi kentten, ikinizi bir boydan alıp Siyon'a geri getireceğim. ¹⁵ Size gönlümé göre çobanlar vereceğim; sizi bilgiyle, sağduyuyla güdecekler. ¹⁶ Ülkede büyüyüp sayıca çoğaldığınız günlerde” diyor RAB, “Halk artık, ‘RAB'bin Antlaşma Sandığı’ demeyecek. Sandık bir daha kimsenin aklına gelmeyecek; animsanmayacak, özlenmeyecek, bir yenisi de yapılmayacak. ¹⁷ O zaman Yeruşalim'e, ‘RAB'bin Tahti’ diyecekler. RAB'bin adını onurlandırmak için bütün uluslar Yeruşalim'de toplanacak. Bundan böyle kötü yüreklerinin inadı uyarınca davranışmayacaklar. ¹⁸ O günlerde Yahuda halkıyla İsrail halkı kuzeyde bir ülkeden birlikte yürüyecek, atalarına mülk olarak vermiş olduğum ülkede bir araya gelecekler.

¹⁹ “Ben RAB, demiştim ki,
Ne kadar isterdim
Seni çocuklarından saymayı;
Sana güzel ülkeyi,
Ulusların en güzel mülküñ vermeyi!
Bana baba diyeceğini,
Benden hiç ayrılmayacağıñ düşündüm.

20 Ama bir kadın kocasına nasıl ihanet ederse,
Sen de bana öyle ihanet ettin, ey İsrail halkı! ”
Böyle diyor RAB.

21 Çiplak tepelerde bir ses duyuluyor,
İsrail halkın ağlayışı ve yakarışı.
Çünkü doğru yoldan saptılar,
Tanrıları RAB'bi unuttular.

22 “Geri dönün, ey dönek çocuklar,
Dönekliğiniz iyileştireyim.”

Halk, “İşte buradayız, sana geliyoruz!” diyor,
“Çünkü Tanrıımız RAB sensin.”

23 Kuşkusuz dağlardan,
Tepelerden gelen tapınma sesleri aldatıcıdır.
Kuşkusuz İsrail'in kurtuluşu Tanrıımız RAB'dedir.

24 Gençliğimizden bu yana
Atalarımızın emeğinin ürününü,
Davarlarını, sıgırlarını,
Oğullarını, kızlarını
Utanılası putlar yedi.

25 Utanç içinde yatalım,
Rezilliğimiz bizi örtsun!
Çünkü biz de atalarımız da
Gençliğimizden bu yana
Tanrıımız RAB'be karşı günah işledik,
Tanrıımız RAB'bin sesine kulak asmadık.”

4

1 “Eğer geri dönersen, ey İsrail,
Eğer bana geri dönersen” diyor RAB,
“İğrenç putlarını gözümüzün önünden uzaklaştırır,
Bir daha yoldan sapmazsan;

2 ‘RAB'bin varlığı hakkı için’ diyerek
Sadakatle, adaletle, doğrulukla ant içersen,
Uluslar O'nun aracılığıyla kutsanacak,
O'nunla övünecekler.”

3 RAB Yahuda ve Yeruşalim halkına şöyle diyor:
“İşlenmemiş toprağınızı sürün,
Dikenler arasına ekmeyin.

4 Ey sizler, Yahuda halkı ve Yeruşalim'de yaşayanlar,
Kendinizi RAB'be adayın,
Bunu engelleyen her şeyi yüreğinizden uzaklaştırın*.
Yoksa yaptığınız kötülüklerden ötürü
Öfkem ateş gibi yağacak,
Her şeyi yiyp bitirecek

* 4:3 Hoş.10:12 4:4 “Kendinizi RAB'be adayın, bunu engelleyen her şeyi yüreğinizden uzaklaştırın”: İbranice “Kendinizi de yüreğinizi de RAB için sünnet edin”.

Ve söndüren olmayacak.”

Kuzeyden Gelecek Yıkım

- 5 “Yahuda'da duyurun,
Yeruşalim'de ilan edin,
'Ülkede boru çalın!' deyin,
'Toplanın' diye haykırın,
'Surlu kentlere kaçalım!'
6 Siyon'a giden yolu gösteren
Bir işaret koyun!
Güvenliğiniz için kaçın!
Durmayın!
Üzerinize kuzeyden felaket,
Büyük yıkım getirmek üzereyim.”

- 7 Aslan ininden çıktı,
Ulusları yok eden yola koyuldu.
Ülkenizi viran etmek için
Yerinden ayrıldı.
Kentleriniz yerle bir edilecek,
İçlerinde yaşayan kalmayacak.

- 8 Onun için çula sarının,
Dövünüp haykırın,
Çünkü RAB'bin kızgın öfkesi überimizden kalkmadı.

- 9 “O gün” diyor RAB,
“Kral da önderler de yılacak,
Kâhinler şaşkına-donecek,
Peygamberler donakalacak.”

- 10 O zaman, “Ah, Egemen RAB” dedim, “‘Esenlikte olacaksınız’ diyerek bu halkı da Yeruşalim'li de tam anlamıyla aldattın. Çünkü kılıç boğazımıza dayandı.”

- 11 O zaman bu halka ve Yeruşalim'e, “Cöldeki çiplak tepelerden halkıma doğru sıcak bir rüzgar esiyor, ama harman savurmak ya da ayırmak için değil” denecek, 12 “Benden gelen bu rüzgar çok daha güclü olacak. Şimdi bu halka yargilarımı bildiriyorum.”

- 13 İşte düşman bulut gibi ilerliyor;
Savaş arabaları kasırga sankı,
Atları kartallardan daha çevik.
Vay başımıza! Mahvolduk!

- 14 Ey Yeruşalim, yüreğini kötülükten arındır ki,
Kurtulasın.
Ne zamana dek yüreğinde kötü düşünceler barındırıacsın?

- 15 Dan'dan bir ses bildiriyor,
Efrayim dağılarından kötü haber duyuruyor!

- 16 “Uluslara duyurun,
Yeruşalim'e bildirin:
‘Uzak bir ülkeden gelen ordu çevresini kuşatacak,
Yahuda kentlerine karşı
Savaş naraları atacaklar.

- 17 Bir tarlayı koruyanlar gibi
Kuşatacaklar Yeruşalim'i.

Çünkü Yeruşalim bana başkaldırdı' " diyor RAB.

¹⁸ "Kendi davranışlarınızın, kendi yaptıkların
Başına gelmesine neden oldu bunların.
Cezan bu.
Ne acı!
Nasıl da yüreğine işliyor!"

¹⁹ Ah, içim, içim!
Acıdan kıvranıyorum.
Ah, yüreğim, yüreğim çarpıyor.
Sessiz duramıyorum!
Çünkü boru sesini, savaş naralarını işittim!

²⁰ Felaket felaketi izliyor,
Bütün ülke viran oldu.
Bir anda çadırlarım,
Perdelerim yok oldu.

²¹ Ne zamana dek düşman sancığını görmek,
Boru sesini duymak zorunda kalacağım?

²² "Halkım akılsızdır,
Beni tanımıyor.
Aptal çocuklardır,
Akulları yok.
Kötülük etmeyi iyi bilir,
İyilik etmeyi bilmezler" diyor RAB.

²³ Ben Yeremya yere baktım, şekilsizdi, boştu,
Göge baktım, ışık yoktu.

²⁴ Dağlara baktım, titriyorlardı,
Bütün tepeler sarsılıyordu.

²⁵ Baktım, insan yoktu,
Gökte uçan bütün kuşlar kaçmıştı.

²⁶ Baktım, verimli toprak çöle dönmüş,
Bütün kentler yıkılmıştı.
Bütün bunlar RAB'bin yüzünden,
O'nun kızgın öfkesi yüzünden olmuştu.

²⁷ RAB diyor ki,
"Bütün ülke viran olacak,
Ama onu büsbütün yok etmeyeceğim."

²⁸ Bu yüzden yeryüzü yasa gömülecek,
Gök kararacak;
Çünkü ben söyledi, ben tasarladım.
Fikrimi değiştirmeyecek,
Verdiğim karardan dönmeyeceğim."

²⁹ Her kentin halkı,
Atılırla okçuların gürültüsünden kaçıyor.
Kimi çalılıklara giriyor,
Kimi kayalıklara tırmanıyor.
Bütün kentler terk edildi,
Oralarda kimse yaşamıyor.

30 Ey sen, viran olmuş kent,
Kırmızı giysiler gzymekle,
Altın süsler bezenmekle,
Gözüne sürme çekmekle ne elde edeceksin?
Kendini böyle güzelleştirmen boşuna.
Oynaşların seni küçümsüyor,
Canını almak istiyorlar.

31 Sancı çeken kadının haykırışını,
İlk çocuğunu doğuran kadının çektiği acayı,
Ellerini uzatmış, soluğu kesilmiş Siyon kızının,
“Eyyah! Katillerin karşısında bayılıyorum”
Diye haykırdığını iştir gibi oldum.

5

Yeruşalim'in Günahı

1 “Yeruşalim sokaklarında dolaşın,

Çevrenize bakıp düşünün,
Kent meydanlarını araştırın.
Eğer adil davranan,
Gerçeği arayan bir kişi bulursanız,
Bu kenti bağışlayacağım.

2 ‘RAB’bin varlığı hakkı için’ deseler de,
Aslında yalan yere ant içiyorlar.”

3 Ya RAB, gözlerin gerçeği arıyor.

Onları vurdun, ama incinmediler,
Onları yiyp bitirdin,
Ama yola gelmeyi reddettiler.
Yüzlerini kayadan çok sertleştirdiler,
Geri dönmek istemediler.

4 “Bunlar sadece yokşul kişiler,
Akılsızlar” dedim,
“Çünkü RAB’bin yolunu,
Tanrıları'nın buyruklarını bilmiyorlar.”

5 Büyüklere gidip onlarla konuşayım.
RAB’bin yolunu,
Tanrıları'nın buyruklarını bilirler kuşkusuz.”
Gelgelelim onlar da boyunduruğu kırmış,
Bağları koparmıştı.

6 Bu yüzden ormandan bir aslan çıkip onlara saldıracak,
Çölden gelen bir kurt onları parça parça edecek,
Bir pars kentlerinin önünde pusu kuracak,
Oradan çıkan herkes parçalanacak.
Çünkü isyanları çok,
Dönüklikleri sayısızdır.

7 “Yaptıklarından ötürü neden bağışlayayım seni?
Çocukların beni terk etti,
Tanrı olmayan ilahların adıyla ant içtiler.
Onları doyurduğumda zina ettiler,
Fahişelerin evlerine doluştular.”

8 Şehvet düşkünlü, besili aygırlar!

Her biri komşusunun karısına kışnıyor.

9 Bu yüzden onları cezalandırmayıymı?" diyor RAB,
"Böyle bir ulustan öcümü almayıymı mı?

10 "Bağlarını dolaşıp
Asmalarını kesin,
Ama büsbütün yok etmeyin.
Dallarını koparıp atın,
Çünkü onlar RAB'be ait değil.

11 İsrail ve Yahuda halkı
Bana sürekli ihanet etti" diyor RAB.

12 RAB için yalan söyleyerek,
"O bir şey yapmaz.
Felaket bize uğramayacak,
Kılıç da kitlik da görmeyeceğiz" dediler.

13 Peygamberler lafesidir,
Tanrı'nın sözü onlarda değil.
Onlara böyle yapılacak.

14 Bu yüzden, Her Şeye Egemen RAB Tanrı diyor ki,
"Madem böyle şeyle konuşuyorsunuz,
Ben de sözümü ağzınıza ateş,
Bu halkı da odun edeceğim;
Ateş onları yakıp yok edecek.

15 Ey İsrail halkı,
Uzaktan gelecek bir ulusu
Üzerinize saldırtacağım" diyor RAB,
"Köklü, eski bir ulus;
Sen onların dilini bilmez,
Ne dediklerini anlamazsun.

16 Oklarının kılıfı açık bir mezar gibidir,
Hepsi birer yiğittir.

17 Ürününü, yiyeceklerini tüketecék,
Oğullarını, kızlarını öldürecekler;
Davarlarını, sığırlarını,
Asmalarının, incir ağaçlarının meyvesini yiyecek,
Güvendiğin surlu kentlerini
Kılıçla yerle bir edecekler.

18 "Ama o günlerde bile sizi büsbütün yok etmeyeceğim" diyor RAB.
19 "Tanrıımız RAB neden bize bütün bunları yaptı?" diye sorduklarında, şöyle yanıtlayacaksın: 'Beni nasıl bıraktınız, ülkenizde yabancı ilahlara nasıl kulluk ettinizse, siz de kendinize ait olmayan bir ülkede yabancınlara öyle kulluk edeceksiniz.'

20 "Yakup soyuna bildirin,
Yahuda halkına duyurun:

21 Ey gözleri olan ama görmeyen,
Kulaklıları olan ama işitmeyen,
Sağduyudan yoksun akılsız halk,

Şunu dinle:

22 Benden korkman gerekmey mi?" diyor RAB,
"Huzurumda titremen gerekmey mi?

Ben ki, sonsuza dek geçerli bir kuralla

Denize sınır olarak kumu koydum.

Deniz sınırı geçemey;

Dalgalar kabarsa da üstün gelemez,

Kükreş de sınırı aşamaz.

23 Ama bu halkın yüreği ası ve inatçı.

Sapmışlar, kendi yollarına gitmişler.

24 İçlerinden,

'İlk ve son yağmurları zamanında yağıdırın,

Belli ürün biçme haftalarını bizim için koruyan

Tanrıımız RAB'den korkalım' demiyorlar.

25 Bunları uzaklaştıran suçlarınızdı,

Bu iyilikten sizi yoksun bırakın günahlarınızdı.

26 "Halkım arasında kötü kişiler var.

Kuş avlamak için pusuya yatanlar gibi

Tuzak kuruyor, insan yakalıyorlar.

27 Kuş dolu bir kafes nasılsa,

Önlerin evleri de hileyle dolu.

Bu sayede güçlenip zengin oldular,

28 Semirip parladılar,

Yaptıkları kötülüklerle sınırı aştılar.

Kazanabilecekleri halde öksüzün davasına bakmıyor,

Yoksulun hakkını savunmuyorlar.

29 Bu yüzden onları cezalandırmayım mı?" diyor RAB,

"Böyle bir ulustan öcümü almayayım mı?

30 "Ülkede korkunç, dehşet verici bir şey oldu:

31 Peygamberler yalan peygamberlik ediyor,

Halkı başına buyruk kâhinler yönetiyor,

Halkım da bunu benimsiyor.

Ama bunun sonunda ne yapacaksınız?"

6

Yeruşalim Kuşatma Altında

1 "Güvenliğiniz için kaçın, ey Benyamin halkı!

Yeruşalim'den kaçın!

Tekoa'da boru çalın!

Beythakkerem'e bir işaret koyun.

Cünkü kuzeyden bir felaket,

Büyük bir yıkım gelecek gibi görünüyor.

2 Siyon kızını, o güzel, narin kızı yok edeceğim.

3 Çobanlar sürüleriyle ona geliyor,

Çevresinde çadırlarını kuracaklar.

Herkes kendi sürüsünü otlatacak."

4 "Yeruşalim'e karşı savaş hazırlığı yapın!

- Kalkın, öğleyin saldırıyla geçelim!
 Vay halimize, gün kararlıyor!
 Akşamın gölgeleri gitgide uzuyor.
5 Haydi, gece saldırıyla geçelim,
 Kentin kalelerini yerle bir edelim.”
- 6** Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
 “Ağaçları kesin,
 Yeruşalim'e karşı kuşatma rampaları yapın.
 Bu kent cezalandırılmalı,
 İçinde zorbalıktan başka bir şey yok.”
- 7** Kuyu suyunu nasıl taze tutuyorsa,
 Yeruşalim de kötülüğünü öyle taze tutuyor.
 Şiddet ve yıkım yankılanıyor orada,
 Karşında hep hastalık ve yaralar var.
- 8** Uyarılarla kulak ver, ey Yeruşalim!
 Yoksa seni bırakacağım,
 Seni bir viraneye,
 Oturulmaz bir ülkeye çevireceğim.”
- 9** Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
 “Asmadan nasıl üzüm toplanırsa,
 İsrail halkından geride kalanları da öyle toplayacaklar.
 Üzüm toplayan biri gibi
 Elini yine asma dallarına uzat.”
- 10** İşitsinler diye kiminle konuşayım,
 Kimi uyarayım?
 Kulakları tikali*, işitemiyorlar.
 RAB'bin sözünü aşağılıyor,
 Ondan hoşlanmıyorlar.
- 11** Bu yüzden RAB'bin öfkesiyle doluyum,
 Kendimi tutmaktan yoruldum.
 “Sokaktaki çocukların,
 Toplanan gençlerin üzerine boşalt öfkeni.
 Nasıl olsa karı da koca da,
 Yaşlı da yıllarca yaşamış olan da kurtulamayacak.”
- 12** Evleri, tarlaları, karları
 Başkalarına verilecek,
 Çünkü ülkede yaşayanlara karşı
 Elimi kaldıracağım” diyor RAB.
- 13** “Küçük büyük herkes kazanç peşinde,
 Peygamberler, kâhinler, hepsi halkı aldatıyor.
- 14** Esenlik yokken,
 ‘Esenlik, esenlik’ diyerek
 Halkının yarasını sözde iyileştirdiler.
- 15** Yaptıkları iğrençliklerden utandılar mı?
 Hayır, ne utanması?
 Kızarıp bozarmanın ne olduğunu bile bilmeyorlar.

* **6:10** “Tikal”: İbranice “Sünnetsiz*”. **6:12** Yer.8:10-12 **6:14** Hez.13:10

Bu yüzden onlar da düşenlerin arasında yer alacak,
Onları cezalandırdığında sendeleyip düşecekler” diyor RAB.

16 RAB diyor ki,
“Yol kavşaklarında durup bakın,
Eski yolları sorun,
İyi yol nerede, öğrenin,
O yolda yürüyün,
Canlarınız rahata kavuşur.
Ama onlar, ‘O yolda yürümeyiz’ dediler.

17 Size bekçiler atayıp,
‘Boru sesini dinleyin’ dedim,
Ama onlar, ‘Dinlemeyiz’ dediler.

18 Bundan ötürü, ey uluslar,
Başlarına neler geleceğini işitin!
Sen de anla, ey topluluk!

19 Dinle, ey yeryüzü!
Bu halkın üzerine felaket,
Kendi kurduğu düzenin sonucunu getirmek üzereyim.
Çünkü sözlerime kulak asmadılar,
Kutsal Yasam’ı reddettiler.

20 Neden bana Saba’dan günde,
Uzak bir ülkeden güzel kokulu kamış getiriliyor?
Yakmalık sunularınızı kabul etmiyorum,
Kurbanlarınızdan hoşnut değilim.”

21 Bu yüzden RAB diyor ki,
“Bu halkın önüne tökezler koyacağım,
Babalar da oğullar da
Tökezleyip birlikte düşecek,
Komşu dostuya birlikte yok olacak.”

22 RAB diyor ki,
“İşte kuzeyden bir ordu geliyor.
Dünyanın uçlarından
Büyük bir ulus harekete geçiyor.

23 Yay, pala kuşanmışlar,
Gaddar ve acımasızlar.
Atlara binmiş gelirken,
Kükreyen denizi andırıyor sesleri.
Savaşa hazır savaşçılar
Karşına dizilecekler, ey Siyon kızı!”

24 Haberlerini aldık,
Ellerimizde derman kalmadı.
Doğuran kadın gibi
Üzüntü, sancı sardı bizi.

25 Kurlara çıkmayın,
Yolda yürümeyin!
Düşmanın kılıcı orada,
Her yer dehşet içinde.

- 26** Ey halkım, çula sarın,
Kül içinde yuvarlan.
Biricik oğul için yas tutar gibi
Acı acı dövün.
Çünkü yok edici ansızın gelecek üzerimize.
- 27** “Seni halkımı deneyesin diye atadım,
Öyle ki, onları tanııp yollarını sınayاسın.
- 28** Hepsi de çok dikbaşlı,
Önu bunu çektiştirek dolaşan insanlardır,
Tunç kadar, demir kadar katıldılar.
Hepsi baştan çıkmıştır.
- 29** Körük üfürdükçe üfürüyor,
Kurşunu ateşte eritiyor,
Ama boşunadır yapılan işlem,
Çünkü kötüler arınmıyor.
- 30** Onlara gümüş artığı denecek,
Çünkü RAB onları reddetti.”

7

Tapınağa Güvenmek Yararsızdır

1 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: **2** “RAB'bin Tapınağı'nın kapısında durup şu sözü duyar. De ki,

“RAB'bin sözünü dinleyin, ey RAB'be tapınmak için bu kapılardan giren Yahuda halkı! **3** İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Yaşantınızı ve uygulamalarınızı düzeltin. O zaman burada kalmanızı sağlarım.* **4** “RAB'bin Tapınağı, RAB'bin Tapınağı, RAB'bin Tapınağı buradadır!” gibi aldatıcı sözlere güvenmeyin. **5** Eğer yaşantınızı ve uygulamalarınızı gerçekten düzeltir, birbirinize karşı adil davranışır, **6** yabanciya, öksüze, dula haksızlık etmez, burada suçsuz kanı akıtmaz, sizi yıkıma götüren başka ilahların ardınca gitmezseniz, **7** burada, sonsuza dek atalarınıza vermiş olduğum ülkede kalmanızı sağlarım. **8** Ne var ki, sizler işe yaramaz aldatıcı sözlere güveniyorsunuz.

9-10 “Çalmak, adam öldürmek, zina etmek, yalan yere ant içmek, Baal'a* buhur yakmak, tanımıdadığınız başka ilahların ardınca gitmek, bütün bu iğrençlikleri yapmak için mi bana ait olan tapınağa gelip önumde duruyor, güvenlikteyiz diyorsunuz? **11** Bana ait olan bu tapınak sizin için bir haydot ini mi oldu? Ama ben görüyorum neler yaptığınız!” diyor RAB.

12 “Daha önce adımı yerleştirmiş olduğum Şilo'daki yerime gidin. Halkım İsrail'in kötülüyü yüzünden ona ne yaptığımı görün. **13** Bütün bunları yaptıınız, diyor RAB, size defalarca seslendim ama dinlemediiniz; sizi çağrıdım ama yanıt vermediiniz. **14** Bu yüzden Şilo'ya ne yaptımsa, bana ait olan, güvendiğiniz bu tapınağa da -sizlere, atalarınıza vermiş olduğum bu yere de- aynışını yapacağım. **15** Kardeşlerinizi, bütün Efrayim soyunu nasıl attıysam, sizleri de öyle atacağım huzurumdan.”

16 “Sana gelince, ey Yeremya, bu halk için yalvarma; onlar için ne yakar ne de dilekte bulun; bana yalvarıp yakarma, çünkü seni dinlemeyeceğim.

17 Onların Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında neler yaptıklarını

* **7:3** “Kalmanızı sağlarım” ya da “Sizinle kalırım”. **7:11** Mat.21:13; Mar.11:17; Luk.19:46 **7:12**
Ysh.18:1; Mez.78:60; Yer.26:6

görmüyor musun? ¹⁸ Çocuklar odun topluyor, babalar ateş yakıyor, kadınlar Gök Kraliçesi[†]ne pide pişirmek için hamur yoğuruyor. Beni öfkelendirmek için başka ilahlara dökmeli sunular sunuyorlar. ¹⁹ İncitikleri ben miyim, diyor RAB. Hayır, kendilerini inciterek utanca böğüyorlar.

²⁰ “Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, ‘Buranın üzerine, insanın, hayvanın, kirdaki ağaçların, toprağın ürününün üzerine kızgın öfkemi yağıracığım. Yakıp yok edecek her şeyi, sönmeyecek.’

²¹ “İsrail’in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Yakmalık sunularınızı öbür kurbanlarınıza ekleyin de et yiycin. ²² Çünkü atalarınızı Mısır’dan çıkardığında, yakmalık sunularla kurbanlar hakkında onlara seslenip buyruk vermedim. ²³ Onlara şunu buyurdum: Sözümü dinlerseniz, ben sizin Tanrıınız, siz de benim halkım olursunuz. İyilik bulmanız için her konuda size buyurduğum yolda yürüyün. ²⁴ Ne var ki, dinlemediler, kulak asmadılar; kendi isteklerinin, kötü yüreklerinin inadı doğrultusunda yürüdüler. İleri değil, geri gittiler. ²⁵ Atalarınızın Mısır’dan çıktıığı günden bu yana, size her gün defalarca peygamber kullarımı gönderdim. ²⁶ Ama beni dinlemediiniz, kulak asmadınız. İnat ederek atalarınızdan daha çok kötülik yaptınız.’

²⁷ “Onlara bütün bunları söyleyeceksin ama seni dinlemeyecekler. Onları çağıracaksın ama yanıt vermeyecekler. ²⁸ Bunun için onlara de ki, ‘Tanrısı RAB’bin sözünü dinlemeyen, ders almayan ulus işte budur. Bana bağılılıklar yok oldu, bağılılıktan söz etmez oldular.

²⁹ “Saçını kes ve at, ey Yeruşalim,
Çıplak tepeler üzerinde ağıt yak.
Çünkü RAB, öfkesine uğramış kuşağı
Reddedip terk etti.”

Ben-Hinnom Vadisi'nde İşlenen Günahlar

³⁰ “Yahuda halkı gözümde kötü olanı yaptı, diyor RAB. Bana ait olan bu tapınağa iğrenç putlarını yerleştirerek onu kirlettiler. ³¹ Oğullarını, kızlarını ateşe kurban etmek için Ben-Hinnom Vadisi'nde, Tofet'te* puta tapılan yerler kurdular. Böyle bir şeyi ne buyurdum ne de aklımdan geçirdim. ³² Bundan ötürü oraya artık Tofet ya da Ben-Hinnom Vadisi değil, Kiyım Vadisi deneceği günler geliyor, diyor RAB. Tofet'te yer kalmayana dek gömecekler ölüleri. ³³ Bu halkın ölüleri yırtıcı kuşlara, yabani hayvanlara yem olacak; onları korkutup kaçan kimse olmayacak. ³⁴ Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında sevinç ve neşe sesine, gelin güvey sesine son vereceğim; ülke viraneye dönecek.

8

¹ “O zaman, diyor RAB, Yahuda krallarıyla önderlerinin, kâhinlerin, peygamberlerin, Yeruşalim'de yaşamış olanların kemikleri mezarlarından çıkarılacak. ² Toplanmayacak, gömülmeyecek kemikler, toprağın üzerinde gübre gibi olacaklar. Yeruşalim halkın sevdigi, kulluk ettiği, izlediği, danıştığı, taptığı güneşin, ayın, gök cisimlerinin önüne serilecekler. ³ Bu kötü ulustan bütün sağ kalanlar, kendilerini sürdürdüğüm yerlerde yaşayanlar, ölümü yaşama yeğleyecekler. Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.”

[†] 7:18 “Gök Kraliçesi”: Babilliler'in tanrıçası İstar. 7:31 Lev.18:21 7:31 2Kr.23:10; Yer.32:35
7:33 Yas.28:26 7:34 Yer.16:9; 25:10; Va.18:23 8:3 Eyü.3:21; Va.9:6

Günah ve Ceza

- 4** “Onlara de ki, ‘RAB şöyle diyor:
- “ İnsan yere düşer de kalkmaz mı,
Yoldan sapar da geri dönmez mi?
- 5** Öyleyse neden bu halk yoldan saptı?
Neden Yeruşalim sürekli döneklik ediyor?
Hileye yapışıyor,
Geri dönmeyi reddediyorlar.
- 6** Dikkatle dinledim,
Ama doğru söylemeyi bilir.
Kimse, ne yaptım, diyerek kötüluğun pişmanlık duymuyor.
Savaşta seğirten at gibi
Herkes kendi yoluna gidiyor.
- 7** Gökteki leylek bile
Belli mevsimlerini bilir.
Kumru da kırlangıç da turna da
Göç etme zamanını gözetir.
Oysa halkım buyruklarımı bilmez.
- 8** “ Nasıl, biz bilge kişileriz,
RAB’bin Yasası bizdedir, diyebiliyorsunuz?
İste, bilginlerin yalancı kalemi
Yasayı yalana çevirmiş.
- 9** Bilgeler utandırıldı,
Yıldırılıp ele geçirildi.
RAB’bin sözünü reddettiler.
Nasıl bir bilgelikmiş onlarinki?
- 10** Bundan ötürü karılarını başkalarına,
Tarlalarını sahiplenecek yeni kişilere vereceğim.
Küçük büyük herkes kazanç peşinde,
Peygamberler, kâhinler, hepsi halkı aldatıyor.
- 11** Esenlik yokken,
Esenlik, esenlik, diyerek
Halkımın yarasını sözde iyileştirdiler.
- 12** Yaptıkları içgenciliklerden utandılar mı?
Hayır, ne utanması?
Kızarıp bozarmanın ne olduğunu bile bilmeyorlar.
Bu yüzden onlar da düşenlerin arasında yer alacak,
Cezalandırıldıklarında sendeleyip düşeceklər’ diyor RAB.
- 13** “ Onları büsbütün yok edeceğim, diyor RAB,
Ne asmada üzüm kalacak,
Ne incir ağacında incir.
Yaprakları solup kuruyacak.
Onlara ne verdiysem,
Ellerinden alınacak.”
- 14** “ Neden burada oturup duruyoruz?
Toplanalım da surlu kentlere kaçalım,
Orada ölelim!
Tanımız RAB bizi ölüme terk etti,

- Bize zehirli su içirdi.
Çünkü O'na karşı günah işledik.
- ¹⁵ Esenlik bekledik, iyilik gelmedi.
Şifa umduk, ylgınlık bulduk.
- ¹⁶ Düşman atlarının hırıltısı
Dan bölgesinden duyuluyor,
Aygırlarının kışnemesinden
Bütün ülke titriyor.
Ülkeyi ve içindeki her şeyi,
Kentि ve orada yaşayanları
Yok etmeye geliyorlar."
- ¹⁷ "Bakin, aranıza yılanlar,
Büyüden etkilenmeyen engerekler göndereceğim,
Sizi sokacaklar" diyor RAB.
- ¹⁸ Üzüntüm avutulamaz,
Yüreğim bayın,
- ¹⁹ Ülkenin en uzak köşelerinden
Halkımın feryadını dinleyin:
"RAB Siyon'da değil mi?
Kralı orada değil mi?"
RAB, "Putlarıyla,
İşe yaramaz yabancı ilahlarıyla
Neden öfkelendiriyorlar beni?" diyor.
- ²⁰ "Ürün biçme zamanı geçti,
Yaz sona erdi,
Biz ise kurtulmadık" diye haykırıyorlar.
- ²¹ Halkımın yarasından ben de yaralandım.
Yasa büründüm, dehşete düştüm.
- ²² Gilat'ta merhem yok mu,
Hekim yok mu?
Öyleyse halkımın yarası neden iyi edilmedi?

9

- ¹ Keşke başım bir pınar,
Gözlerim bir gözyaşı kaynağı olsa!
Halkımın öldürüleneri için
Ağlasam gece gündüz!
- ² Keşke halkımı bırakabilmem,
Onlardan uzaklaşabilmem için
Çölde konaklayacak bir yerim olsa!
Hepsi zina ediyor,
Hain bir topluluk!
- ³ "Yalan söylemek için ülkede
Dillerini yay gibi geriyor,
Gülerini gerçek yolunda kullanmıyorlar.
Kötülükle üstüne kötülük yapıyor,

Beni tanımıyorlar” diyor RAB.

⁴ “Herkes dostundan sakınsın,
Kardeşlerinizin hiçbirine güvenmeyin.
Çünkü her kardeş Yakup gibi aldatıcı,
Her dost iftiracıdır.

⁵ Dost dostu aldatıyor,
Kimse gerçeği söylemiyor.
Dillerine yalan söylemeyi öğrettiler,
Suç işleye işleye yorgun düştüler.

⁶ Sen, ey Yeremya,
Aldatıcılığın ortasında yaşıyorsun.
Aldatıcılıkları yüzünden
Beni tanımak istemiyorlar.”
Böyle diyor RAB.

⁷ Bundan ötürü Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“İşte, onları arıtıp sınayacağım,
Halkımın günahı yüzünden
Başka ne yapabilirim ki?

⁸ Dilleri öldürücü bir ok,
Hep aldatıyor.
Komşusuna esenlik diliyor,
Ama içinden ona tuzak kuruyor.

⁹ Bu yüzden onları cezalandırmayıymı?” diyor RAB,
“Böyle bir ulustan öcümü almayıymı?”

¹⁰ Dağlar için ağlayıp yas tutacağım,
Otlaklar için ağıt yakacağım.
Çöle dönüştüler,
Kimse geçmiyor oralardan.
Sığırların böğürmesi duyulmuyor,
Kuşlar, yabanlı hayvanlar kaçıp gitti.

¹¹ “Yeruşalim'i taş yığını,
Cakalların barınağı haline getireceğim.
Yahuda kentlerini
Kimsenin yaşayamayacağı bir viraneye döndürecekim.”

¹² Hangi bilge kişi buna akıl erdirecek? RAB'bin seslendiği kişi kim ki,
sözünü açıklayabsın? Ülke neden yıkıldı? Neden kimsenin geçemediği bir çöle
dönüştü?

¹³ RAB, “Kendilerine verdiğim yasayı bırakıtlar, sözümü dinlemediler,
yasamı izlemediler” diyor, ¹⁴ “Onun yerine yüreklerinin inadını, atalarının
öğrettığı gibi Baallar'ı* izlediler.” ¹⁵ Bunun için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye
Egemen RAB diyor ki, “Bu halka pelinotu yedirecek, zehirli su içireceğim.
¹⁶ Onları kendilerinin de atalarının da tanımadığı ulusların arasına dağıtanak,
tümünü yok edene dek peşlerine kılıcı salacağım.”

¹⁷ Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“İyi düşünün!

- Ağıt yakan kadınları çağırın gelsinler.
En iyilerini çağırın gelsinler.
- 18** Hemen gelip bizim için ağıt yakşınlar;
Gözlerimiz gözyaşı döksün,
Gözkapaklarımızdan sular aksın.
- 19** Siyon'dan ağlama sesi duyuluyor:
'Yıkıma uğradık!
Büyük utanç içindeyiz,
Çünkü ülkemizi terk ettiğimiz,
Evlerimiz yerle bir oldu.'
- 20** Ey kadınlar, RAB'bin sözünü dinleyin!
Ağzından çıkan her söze kulak verin.
Kızlarınıza yas tutmayı,
Komşunuza ağıt yakmayı öğretin.
- 21** Ölüm pencerelerimize tırmandı,
Kalelerimize girdi;
Sokakları çocukszı,
Meydanları gençszı bıraktı.
- 22** Onlara de ki, "RAB şöyle diyor:
'İnsan cesetleri gübre gibi,
Biçicinin ardındaki demetler gibi toprağa serilecek.
Onları toplayacak kimse olmayacak.'

- 23** RAB şöyle diyor:
"Bilge kişi bilgeligiyle,
Güçlü kişi gücüyle,
Zengin kişi zenginliğiyle övünmesin.

- 24** Dünyada iyilik yapanın,
Adaleti, doğruluğu sağlayanın
Ben RAB olduğumu anlamakla
Ve beni tanıtmakla övünsün övünen.
Çünkü ben bunlardan hoşlanırmım" diyor RAB.

- 25** "Yalnız bedence sünnetli olanları cezalandıracağım günler geliyor" diyor RAB. **26** "Mısır'ı, Yahuda'yı, Edom'u, Ammon'u, Moav'ı, çölde yaşayan ve zülüflerini* kesenlerin hepsini cezalandıracağım. Çünkü bütün bu uluslar gerçekte sünnetsiz, bütün İsrail halkı da yürekte sünnetsizdir."

10

Tanrı ve Putlar (Yer.51:15-19)

- 1** RAB'bin sana ne söylediğini dinle, ey İsrail halkı!
- 2** RAB şöyle diyor:
"Ulusların yolunu öğrenmeyin,
Gök belirtilerinden yılmayın;
Bu belirtilerden uluslar yılsala bile.
- 3** Ulusların töreleri yararsızdır.
Ormandan ağaç keserler,
Usta keskişiyle ona biçim verir.

9:24 1Ko.1:31; 2Ko.10:17

* **9:26** "Zülüflerini" ya da "Sakallarının uçlarını".

- ⁴ Altınla, gümüşle süsler,
Çekiçle, çivilerle sağlamlaştırırlar;
Yerinden kımıldamasın diye.
- ⁵ Salatalık bostanındaki korkuluk gibidir putları,
Konuşamazlar;
Onları taşımak gerek, çünkü yürütümezler.
Onlardan korkmayın, zarar veremezler;
İyilik de edemezler.”
- ⁶ Senin gibisi yok, ya RAB,
Sen büyüsün,
Adın da büyütür gücün sayesinde.
- ⁷ Senden kim korkmaz,
Ey ulusların kralı?
Bu sana yakışır.
Ulusların bilgeleri arasında,
Bütün ülkelerinde
Senin gibisi yok.
- ⁸ Hepsi budala ve akılsız.
Yararsız putlardan ne öğrenilebilir ki?
Ağaçtan yapılmış onlar!
- ⁹ Tarşış'ten dövme gümüş,
Ufaz'dan altın getirilir.
Ustaya kuyumcunun yaptığı nesnenin üzerine
Lacivert, mor giydirilir,
Hepsi usta işidir.
- ¹⁰ Ama gerçek Tanrı RAB'dır.
O yaşayan Tanrı'dır,
Sonsuza dek kral O'dur.
O öfkelenince yeryüzü titrer,
Uluslar dayanamaz gazabına.
- ¹¹ “Onlara şunu diyecəksin,
‘Yeri, göğü yaratmayan bu ilahlar,
Yerden de gögün altından da yok olacaklar.’”*
- ¹² Güçyle yeryüzünü yaratan,
Bilgeliğle dünyayı kuran,
Aklıyla gökleri yayan RAB'dır.
- ¹³ O gürleyince gökteki sular çağıldar,
Yeryüzünün dört bucağından bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.
- ¹⁴ Hepsi budala, bilgisiz,
Her kuyumcu yaptığı puttan utanacak.
O putlar yapmacıktır,
Soluk yoktur onlarda.
- ¹⁵ Yararsız, alay edilesi nesnelerdir,
Cezalandırılınca yok olacaklar.
- ¹⁶ Yakup'un Payı onlara benzemez.
Her şeye biçim veren O'dur,

* 10:7 Va.15:3-4 * 10:11 Bu ayet Aramice yazılmıştır. 10:12 Yer.51:15-18 10:13 Mez.135:7;
Yer.51:16

O'nun mirasıdır İsrail oymağı,
Her Şeye Egemen RAB'dır adı.

Yıkım Geliyor

- 17 Kuşatma altında olan sizler,
Eşyalarınızı toplayın yerden.
18 RAB diyor ki,
“İşte bu kez bu ülkede yaşayanları
Fırlatıp atacağım;
Ele geçirilmeleri İçin
Onları sıkıştıracağım.”

19 Yaramdan ötürü yay başıma gelen!
Derdim iyileşmez!
Ama, ‘Dert benim derdim,
Dayanmaliyım’ dedim.

20 Çadırımdı yıkıldı, ipleri koptu.
Çocuklarım benden ayrıldı,
Yok artık onlar.
Çadırımı kuracak,
Perdelemeli takacak kimse kalmadı.

21 Çobanlar budala,
RAB'be danışmıyorlar.
Bu yüzden işleri yolunda gitmiyor,
Bütün sürüleri dağıldı.

22 Dinle! Haber geliyor!
Kuzey ülkesinden büyük patırtı geliyor!
Yahuda kentlerini viraneye çevirecek,
Çakallara barınak edecek.

Yeremya'nın Duası

23 İnsanın yaşamının kendi elinde olmadığını,
Adımlarına yön vermenin ona düşmediğini
Biliyorum, ya RAB.

24 Beni öfkenle değil,
Yalnız adaletinle yola getir, ya RAB,
Yoksa beni hiçe indirirsin.

25 Öfkeni seni tanımayan ulusların,
Adını anmayan toplulukların üzerine dök.
Çünkü onlar Yakup soyunu yiyp bitirdiler,
Önu tümüyle yok ettiler,
Yurdunu viraneye çevirdiler.

11

Antlaşma Bozuldu

1 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: 2 “Bu antlaşmanın koşullarını dinle. Yahuda halkına ve Yeruşalim'de yaşayanlara açıkla. 3 Onlara diyeceksin ki, ‘İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Bu antlaşmanın koşullarına uymayan lanet altındadır! 4 Atalarınızı Mısır'dan, demir eritme ocağından çıkardığında bu antlaşmaya bağlı kalmalarını buyurdum. Onlara dedim ki: Sözümü dinleyin, buyurduğum her şeyi yerine getirin. Böylece siz benim halkım olursunuz, ben de sizin Tanrıınız olurum. 5 İşte o zaman süt ve bal akan ülkeyi –bugün

sizin olan ülkeyi- atalarınıza vereceğime ilişkin içtiğim andı yerine getirmiş olacağım.'"

"Amin, ya RAB" diye karşılık verdim.

⁶ RAB şöyle dedi: "Söyledeceğim her şeyi Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında duyur: 'Bu antlaşmanın koşullarını dinleyin, onlara uyın. ⁷ Atalarınızı Mısır'dan çıkardığım günden bu yana sözümü dinlemeleri için onları defalarca uyardım. ⁸ Ama dinlemediler, kulak asmadılar. Bunun yerine kötü yüreklerinin inadı uyarınca davrandılar. Ben de uymalarını buyurdugum, ama uymadıkları bu antlaşmada açıklanan bütün lanetleri başlarına getirdim.'

⁹ RAB bana dedi ki, "Yahuda halkıyla Yeruşalim'de yaşayanlar bana düzen kuryorlar. ¹⁰ Sözlerimi dinlemek istemeyen atalarının suçlarına döndüler. Başka ilahların ardında gidip onlaraaptular. İsrail halkıyla Yahuda halkı, atalarıyla yaptığım antlaşmayı bozdu. ¹¹ Bu yüzden RAB, 'Kaçış kurtulamayacakları bir yıkım getireceğim başlarına' diyor, 'Bana yakarsalar da onları dinlemeyeceğim. ¹² Yahuda kentlerinde oturan halk da Yeruşalim'de yaşayanlar da gidip buhur yaktıkları ilahlara yalvaracaklar. Ama yıkım geldiğinde, bu ilahlar onlara yardım edemez. ¹³ Kentlerinin sayısı kadar ilahın var, ey Yahuda! O utanılışla ilaha, Baal'a* buhur yakmak için Yeruşalim sokaklarının sayısı kadar sunak kurdunuz.'

¹⁴ "Sana gelince, ey Yeremya, bu halk için yalvarma; ne yakar ne de dilekte bulun. Sıkıntıları zamanlarında beni çağırıldıklarında onları dinlemeyeceğim.

¹⁵ "Sevgilim kötü düzenler kuruyor,

Öyleyse tapınağında işi ne?

Adaklar* ve kutsanmış et uğrayacağı felaketi önleyebilir mi?

Felaket gelince sevinecek misin?"

¹⁶ RAB sana meyvesi ve biçimi güzel,
Yapraklı bol zeytin ağacı adını vermişti.
Ama güçlü fırtına koptığunda
Ağacı tutuşturacak;
Dalları kırılacak.

¹⁷ Seni dikmiş olan Her Şeye Egemen RAB,
Başına felaket getirmeye karar verdi.
Çünkü İsrail ve Yahuda halkları
Kötülük yaptı,
Baal'a buhur yakarak beni öfkelendirdiler.

Yeremya'ya Kurulan Düzen

¹⁸ Benim için kurdukları düzeni RAB bana açıkladı. Haberim vardı, çünkü ne yaptıklarını bana gösterdi. ¹⁹ Kesime götürülen uysal bir kuzu gibiydim. Bana düzen kurduklarını anlamamıştım. Şöylediyeildiler:

"Ağacı da meyvesini de yok edelim,
Bir daha adı anılmazsa diye
Onu yaşayanlar diyarından kesip atalım."

²⁰ Adaletle yargılanan,
Yüreği ve düşüncesi sınayan,
Her Şeye Egemen RAB,
Davamı senin eline bırakıyorum.
Onlardan alacağın ölü göreyim!

* **11:15** Septuaginta "Adaklar", Masoretik metin "Birçokları".

21 “Seni öldürmek isteyen Anatot halkı için RAB diyor ki, ‘Onlar, RAB’bin adına peygamberlik etme, yoksa seni öldürürüz diyorlardı.’ **22** Her Şeye Egemen RAB, ‘Onları cezalandıracağım’ diyor, ‘Gençleri kılıçtan geçirilecek, oğullarıyla kızları kılıktan ölecek. **23** Sağ kalan olmayacak. Cezalandırılacakları yıl Anatot halkın başına felaket getireceğim.’”

12

Yeremya Yakınıyor

- 1** Davamı önüne getirsem,
Haklı çıkarsın, ya RAB.
Ama adalet konusunda
Seninle tartışmak istiyorum.
Neden kötülerin işi iyİ gidiyor?
Neden hainler tasasızca yaşıyor?
- 2** Onları sen diktin, kök saldilar,
Büyüp ürün verdiler.
Adın ağızlarından düşmüyor,
Yürekleriye senden uzak.
- 3** Beni tanırsın, ya RAB,
Beni görür, yüregimin seninle olduğunu bilirsin.
Kasaplık köyon gibi ayrı onları,
Kesim gününde hazırla!
- 4** İçinde yaşayanların kötüluğu yüzünden,
Ülke ne zamana dek yas tutacak,
Otlar ne zamana dek sararıp solacak?
Hayvanlarla kuşlar yok oldu.
Çünkü bu halk,
“O başımıza neler geleceğini görmüyör” dedi.

Rab'bin Yeremya'ya Yanıtı

- 5** ‘Ey Yeremya,
İnsanlarla yarışa girip yoruldunsa,
Atlarla nasıl yarışacaksın?
Güvenli bir ülkede sendelersen,
Şeria çalışıklarıyla nasıl başa çıkacaksın?’
- 6** Kardeşlerin, öz ailen bile sana ihanet etti,
Arkandan seslerini yükselttiler.
Yüzüne karşı olumlu konuşalar bile onlara güvenme.
- 7** Evimi terk ettim,
Mirasimi reddettim,
Sevgilimi düşmanlarının eline verdim.
- 8** Mirasım karşısında
Ormandaki aslan gibi oldu;
Kükreyip üzerine saldırdı.
Bu yüzden ondan nefret ediyorum.
- 9** Mirasım sırtlan ya da yırtıcı kuş mu oldu karşısında?
Çevresindeki yırtıcı kuşlar saldırıyor ona.
Gidin, bütün yabani hayvanları toplayıp getirin,
Yiyip bitirsinler onu.
- 10** Pek çok çoban bağımlı bozdu,
Tarlamı çiğnedi,

Güzelim tarlamı issız çöle döndürdü.

11 Onu viraneye çevirdiler,

Önümde viran olmuş ağlıyor;

Bütün ülke viran olmuş,

Yine de aldiran yok.

12 Çöldeki çıplak tepelere

Yıkıcılar geldi.

RAB'bin kılıçlı ülkeyi

Bir uçtan bir uca yiyp bitiriyor.

Kimse kavuşmayacak esenlige.

13 Halkım buğday ekip diken biçti,

Emek verip yarar görmedi.

RAB'bin kızgın öfkesi yüzünden

Ürününüzden utanacaksınız.”

14 RAB diyor ki, “Halkım İsrail'e verdığım mülke el koyan bütün kötü komşularımı ülkelerinden söküp atacak, Yahuda halkını da atacağım.

15 Hepsini söküp attıktan sonra Yahuda'ya yine acıယacak, her birini kendi mülküne, kendi ülkesine geri getireceğim. **16** Halkıma Baal'ın* adıyla ant içmeyi öğrettiler. Bunun gibi, halkının yolunda yürümeyi ve ‘RAB'bin varlığı hakkı için’ diyerek benim adımla ant içmeyi de iyice öğrenirlerse, halkının arasında sağlam yerleri olacak. **17** Ama kulak asmayan her ulusu kökünden söküp atacak, yok edeceğim” diyor RAB.

13

Keten Kuşak Simgesi

1 RAB bana, “Git, kendine keten bir kuşak satın alıp beline sar, ama suya sokma” dedi. **2** RAB'bin buyruğu uyarınca bir kuşak satın alıp belime sardım.

3 RAB bana ikinci kez seslendi: **4** “Satın aldığın belindeki kuşağı al, Perat'a git. Kuşağı orada bir kaya kovuğuna gizle.” **5** RAB'bin buyruğu uyarınca gidip kuşağı Perat'a yakın bir yere gizledim.

6 Uzun süre sonra RAB bana, “Kalk, Perat'a git, gizlemeni buyurduğum kuşağı al” dedi. **7** Bunun üzerine Perat'a gittim, gizlediğim yeri kazıp kuşağı aldım. Ancak kuşak curlymüştü, hiçbir işe yaramazdım.

8 RAB bana şöyle seslendi: **9** “RAB diyor ki, ‘İşte Yahuda'nın gururunu da Yeruşalim'in büyük gururunu da böyle çürüteceğim. **10** Sözümü dinlemek istemeyen, yüreklerinin inadı uyarınca davranışan, başka ilahları izleyip onlara kulluk eden, tapan bu kötü halk, bu işe yaramaz kuşak gibi olacak. **11** Kuşak insanın beline nasıl yapışırsa, ben de İsrail ve Yahuda halklarını kendime öyle yapıştırdım’ diyor RAB, ‘Öyle ki, bana ün, övgü, onur getirecek bir halk olsunlar. Ama dinlemediler.’”

Şarap Tulumu

12 “Onlara de ki, ‘İsrail'in Tanrısi RAB, Her tulum şarapla dolacak, diyor.’ Eğer sana, ‘Her tulumun şarapla dolacağını bilmiyor muyuz sanki?’ derlerse, **13** onlara de ki, ‘Bu ülkede yaşayan herkesi –Davut'un tahtında oturan kralları, kâhinleri, peygamberleri, Yeruşalim'de yaşayanların tümünü– sarhoş olana dek şarapla dolduracağım’ diyor RAB. **14** ‘Onları -babalarla çocukları- birbirlerine çarpacığım. Acımadan, esirgemeden, sevecenlik göstermeden hepsini yok edeceğim’ diyor RAB.”

Sürgün Yakın

- 15** Dinleyin, kulak verin,
Gururlanmayın,
Çünkü RAB konuştu.
- 16** Karanlık basmadan,
Kararan dağlarda
Ayaklarınız tökezlemeden
Tanrıınız RAB'ı onurlandırın.
Siz ışık beklerken,
RAB onu kopkoyu, zifiri karanlığa çevirecek.
- 17** Ama bu uyarıyı dinlemezseniz,
Gururunuz yüzünden ağlayacağım gizlice,
Gözlerim acı acı gözyaşı dökecek,
Gözyaşlarım sel gibi akacak.
Çünkü RAB'bin sürüsü sürgüne gönderilecek.
- 18** Krala ve ana kraliçeye söyle:
“Tahtlarınızdan inin,
Çünkü görkemli taçlarınız başınızdan düştü.”
- 19** Negev'deki kentler kapanacak,
Onları açan olmayacak.
Sürgüne gönderilecek Yahuda,
Tamamı sürgüne gönderilecek.
- 20** Gözlerinizi kaldırıp bakın,
Kuzeyden gelenleri görün.
Nerede sana emanet edilen sürü?
Övündüğün kuzular nerede?
- 21** Sana dost olması için yetiştirdiğin kişileri
RAB başına yönetici atayınca ne diyeceksin?
Doğuran kadının çektığı sancı gibi
Seni de ağrı tutmayacak mı?
- 22** “Neden bütün bunlar başına geldi?” dersen,
Günahlarının çokluğu yüzünden eteklerin açıldı,
Tecavüze uğradın.
- 23** Kûşlu derisinin rengini,
Pars beneklerini değiştirebilir mi?
Kötülük etmeye alışmış olan sizler de iyilik edemezsiniz.
- 24** “Çöl rüzgarının savurduğu saman çöpü gibi
Dağıtacağım sizleri.
- 25** Payın, sana ayırdığım pay bu olacak” diyor RAB.
“Çünkü beni unuttun,
Sahte ilahlara güvendin.
- 26** Ayıbin ortaya çıksın diye
Eteklerini yüzüne dek kaldıracağım.
- 27** Kirdaki tepeler üzerinde
Yaptığın iğrençlikleri -zinalarını,
Çapkin çapkin kişneyişini, yüzsüz fahişeliklerini- gördüm.
Vay başına gelecek'lere, ey Yeruşalim!
Ne zamana dek böyle kırılı kalacaksun?”

14*Kuraklık ve Kılıç*

- ¹ RAB kuraklığa ilişkin Yeremya'ya şöyle seslendi:
- ² "Yahuda yaşı tutuyor,
Kentleri bitkin;
Halkı karalar giymiş, yerlere oturmuş,
Yeruşalim'in haykırışı yükseliyor.
- ³ Soylular uşaklarını suya gönderiyorlar.
Sarnıcırlara gidiyor, ama su bulamıyor,
Kapları boş dönüyorlar.
Aşağılanmış, utanç içinde,
Başlarını örtüyorlar.
- ⁴ Ülke yağmursuz, toprak çatlamış,
Irgatlar utanç içinde başlarını örtüyorlar.
- ⁵ Kirdaki geyik bile
Yeni doğmuş yavrusunu bırakıyor,
Çünkü ot yok.
- ⁶ Yaban eşekleri çıplak tepelerde durmuş,
Çakal gibi soluyorlar;
Gözlerinin feri sönmüş,
Çünkü otlak yok."
- ⁷ Suçlarımız bize karşı tanıklık etse de,
Adın uğruna bir şeyler yap, ya RAB!
Pek çok döneklik ettiğim,
Sana karşı günah işledik.
- ⁸ Ey İsrail'in Umuðu,
Sıkıntı anlarında kurtarıcısı!
Neden ülkede bir yabancı,
Ancak bir gece konaklayan yolcu gibisin?
- ⁹ Neden şaşırılmış biri gibi,
Kurtarmaya gücü yetmeyen savaşçı gibisin?
Aramızdasın sen, ya RAB,
Seniniz, bırakma bizi!
- ¹⁰ Bu halk için RAB diyor ki,
"Gezip tozmayı pek sever,
Ayaklarını dolaşmaktan esirgemezler.
Bu yüzden RAB onlardan hoşnut değil,
Şimdi anımsayacak suçlarını,
Günahları için onları cezalandıracak."

¹¹ Sonra RAB bana, "Bu halkın iyiliği için yalvarma" dedi, ¹² "Oruç* tutsalar bile feryatlarına kulak vermeyeceğim. Yakmalık sunu, tahil sunusu sunsalar bile kabul etmeyeceğim. Tersine, kılıçla, kılıkla, salgın hastalıkla yok edeceğim onları."

¹³ Bunun üzerine, "Ah, Egemen RAB, peygamberler bu halka, 'Kılıç yüzü görmeyecek, kılık çekmeyeceksiniz; burada size kalıcı esenlik sağlayacağım' diyorlar" dedim.

¹⁴ RAB, "Peygamberler benim adımla yalan peygamberlik ediyorlar" dedi, "Onları ne gönderdim, ne onlara buyruk verdim, ne de seslendim. Size uydurma görülerden, falcılıktan, boş şeylerden, akıllarından geçen hayallerden söz ediyorlar. ¹⁵ Adımla konuşan peygamberler için ben RAB diyorum ki, onları göndermediğim halde, 'Bu ülkede kılıç da kılık da olmayacak' diyorlar. Ama kendileri de kılıçla, kılıkla yok olacaklar. ¹⁶ Peygamberlik ettiğleri halk da kılık ve kılıç yüzünden Yeruşalim sokaklarına atılacak. Onları da karlarını, öğüllarını, kızlarını da gömemecek kimse olmayacak. Yaptıkları kötülüğü kendi başlarına getireceğim.

- ¹⁷ "Onlara de ki,
" 'Gözlerim gece gündüz
Durmadan gözyaşı döksün,
Çünkü erden kızım, halkım
Ağır bir yara aldı,
Ezici bir darbe yedi.
¹⁸ Kira çiksam, kılıçtan geçirilenleri,
Kente girsem, kılıktan kırılanları görüyorum.
Olup bitenden habersiz peygamberlerle kâhinlerse
Ülkeyi dolaşıp duruyorlar.' "

¹⁹ Yahuda'yı büsbütün mü reddettin?
Siyon'dan tiksiniyor musun?
Neden şifa bulmayacak kadar yaraladın bizi?
Esenlik bekledik, iyilik gelmedi.
Şifa umduk, yıldızlık bulduk.

²⁰ Yaptığımız kötülükleri,
Atalarımızın suçlarını biliyoruz, ya RAB;
Gerçekten sana karşı günah işledik.

²¹ Adın uğruna bizi küçümseme,
Görkemli tahtının hor görülmesine izin verme.
Bizimle yaptığın antlaşmayı anımsa,
Bozma onu.

²² Ulusların degersiz putlarından herhangi biri
Yağmur yağdırılabilir mi?
Gökler kendiliğinden
Sağanak yağdırılabilir mi?
Bunu yalnız sen yapabilirsin,
Ya RAB Tanımız.
Umudumuz sende,
Çünkü bütün bunları yapan sensin.

15

Yahuda Halkına Yıkım

¹ RAB bana dedi ki, "Musa'yla Samuel önumde durup yalvarsalar bile, bu halka acımayacağım; kov onları önumden, gitsinler! ² Sana, 'Nereye gidelim?' diye sorarlarsa de ki, 'RAB şöyle diyor:

" Ölüm için ayrılanlar ölüme,
Kılıç için ayrılanlar kılıcı,
Kılık için ayrılanlar kılığa,
Sürgün için ayrılanlar sürgüne.'

³ “Onların başına dört tür yıkım getirmeye karar verdim” diyor RAB, “Öldürmek için kılıcı, paralamak için köpekleri, yiypip bitirmek, yok etmek için yırtıcı kuşlarla yabanlı hayvanları salacağım üzerlerine. ⁴ Yahuda Kralı Hizkiya oğlu Manaşşe'nin Yeruşalim'de yaptıkları yüzünden bütün yeryüzü kralıklarını dehşete düşüreceğim.

⁵ “Kim acıယak sana, ey Yeruşalim?

Kim yaś tutacak senin içiń?

Hal hatur sormak içiń

Kim yolundan dönüp sana gelecek?

⁶ Sen beni reddettin” diyor RAB,

“Gerisingeri gidiyorsun.

Ben de elimi sana karşı kaldırıacak,

Seni yok edeceğim;

Merhamet ede ede yoruldum.

⁷ Ülkenin kapılarında,

Halkımı yabyla savuracak,

Çocuksuz bırakacak, yok edeceğim;

Çünkü yollarından dönmeler.

⁸ Dul kadınlarının sayısı denizin kumundan çok olacak.

Gençlerinin annelerine

Ögle vakti yok ediciyi göndereceğim;

Üzerlerine ansızın acı, dehşet salacağım.

⁹ Yedi çocuklu kadın

Bayılıp son soluğunu verecek;

Daha gündüzken güneş battacak,

Utandırılıp alçaltılacak.

Sağ kalanları düşmanlarının önünde

Kılıca teslim edeceğim.”

Böyle diyor RAB.

Yeremya Rab'be İçini Döküyor

¹⁰ Vay başıma!

Herkesle çekişip davacı olayım diye

Doğurmussun beni, ey annem!

Ne ödünç aldım, ne de verdim,

Yine de herkes lanet okuyor bana.

¹¹ RAB şöyle dedi:

“Kuşkun olmasın, iyilik için seni özgür kilacağım,

Yıkım ve sıkıntı zamanında

Düşmanlarını sana yalwartacağım.

¹² “Demiri, kuzeyden gelen demiri

Ya da tuncu kimse kırabilir mi?

¹³ Ülkende işlenen günahlar yüzünden

Servetini de hazinelerini de karşılıksız,

Çapul mali olarak vereceğim.

¹⁴ Bilmediğin bir ülkede

Düşmanlarına köle edeceğim* seni.

Çünkü size karşı öfkem

^{15:4} 2Kr.21:1-16; 2Ta.33:1-9 * ^{15:14} Septuaginta “Köle edeceğim”, Masoretik metin “Geçireceğim” (bkz. 17:4).

Ateş gibi tutuşup yanacak."

- 15** Sen bilirsin, ya RAB,
Beni anımsa, beni kolla.
Bana eziyet edenlerden öcümü al.
Sabırınla beni canımdan etme,
Senin uğruna aşağılandığımı unutma.
- 16** Sözlerini bulur bulmaz yuttum,
Bana neşe, yüreğime sevinç oldu.
Çünkü seninim ben,
Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı!
- 17** Eğlenenlerin arasında oturmadım,
Onlarla sevinip coşmadım.
Elin üzerimde olduğu için
Tek başıma oturdum,
Çünkü beni öfkeyle doldurmuştu.
- 18** Neden sürekli acı çekiyorum?
Neden yaram ağır ve umarsız?
Benim için aldatıcı bir dere,
Güvenilmez bir pınar mı olacaksın?
- 19** Bu yüzden RAB diyor ki,
“Eğer dönersen seni yine hizmetime alırım;
İşe yaramaz sözler değil,
Değerli sözler söylersen,
Benim sözcüm olursun.
Bu halk sana dönecek,
Ama sen onlara dönmemelisin.
- 20** Bu halkın karşısında
Sağlamlaştırılmış tunç bir duvar kılacağım seni;
Seninle savaşacak ama yenemeyecekler,
Çünkü yardım etmek, kurtarmak için
Ben seninleyim” diyor RAB.
- 21** “Seni kötüünün elinden kurtaracak,
Acımasızın avucundan kurtaracağım.”

16

Yıkım Günü

1 RAB bana şöyle seslendi: **2** “Kendine karı alma, burada oğulların, kızların olmasın.” **3** Bu ülkede doğan oğullarla kızlar ve anne babaları için RAB diyor ki, **4** “Ölümcul hastalıklardan ölecekler. Onlar için yas tutulmayacak, gömülmeyecekler. Cesetleri toprağın üzerinde gübre gibi kalacak. Kılıçla, kılıkla yok olacaklar; cesetleri yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak.”

5 Çünkü RAB diyor ki, “Cenaze yemeğinin verildiği eve gitme, dövünmek için gitme, başsağlığı dileme. Çünkü ben bu halktan esenliğimi, sevgimi, sevecenliğimi geri çektim” diyor RAB. **6** “Bu ülkede büyükler de küçükler de ölecek, gömülmeyecekler. Onlar için yas tutan, dövünüp bedenini yaralayan, başına tıraş eden olmayacak. **7** Ölene yas tutanı avutmak için kimse onunla yemek yemeyecek. Anne babasını yitirene kimse avunu kâsesini sunmayıacak.”

⁸ “Şölen evine de gitme, onlarla oturma, yiyp içme. ⁹ Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Burada sevinç ve neşe sesine, gelin güvey senin senin günlerinde gözünün önünde son vereceğim.’

¹⁰ “Bütün bunları bu halka bildirdiğinde, ‘RAB neden başımıza bu büyük felaketi getireceğini bildirdi? Suçumuz ne? Tanrımız RAB'be karşı işlediğimiz günü ne?’ diye sorarlarsa, ¹¹ de ki, ‘Atalarınız beni terk etti’ diyor RAB, ‘Başka ilahların ardında gittiler, onlara kulluk edip taptılar. Beni terk ettiler, Kutsal Yasam'a uymadılar. ¹² Sizse atalarınızdan daha çok kötülık yaptıınız. Beni dinleyeceğinizde, kötü yüreğinizin inadı uyarınca davranışınız. ¹³ Bu yüzden sizi bu ülkeden sizin de atalarınızın da bilmediği bir ülkeye atacağım. Orada gece gündüz başka ilahlara kulluk edeceksiniz, çünkü size lütfetmeyeceğim.’

¹⁴ “Artık insanların, ‘İsrail halkını Mısır'dan çıkaran RAB'bin varlığı hakkı için’ demeyeceği günler geliyor” diyor RAB. ¹⁵ “Bunun yerine, ‘İsrail halkını kuzeý ülkesinden ve sürdüğü bütün öbür ülkelerden geri getiren RAB'bin varlığı hakkı için’ diyecekler. Çünkü atalarına vermiş olduğum topraklara onları geri getireceğim.

¹⁶ “Birçok balıkçı çağırırmak üzereyim. Onları yakalayacaklar” diyor RAB, “Ardından birçok avcı çağırıracıım. Her daðın, her tepenin üzerinden, kaya kovuklarından avlayacaklar onları. ¹⁷ Bütün yaptıklarını görüyorum; hiçbir benden gizli değil. Günahları da gözümden kaçmıyor. ¹⁸ İlkın suçlarını, günahlarını iki katıyla onlara ödeteceğim. Çünkü tiksindirici cansız ilahlarıyla ülkem kirlettiler, mülkümü içrenç putlariyla doldurdular.

¹⁹ “Ya RAB, sen benim gücüm,

Kalem, sıkıntı gününde sigınağımsın.

Dünyanın dört buçağından

Uluslar sana gelip,

‘Atalarımız yalnız yalanları,

Kendilerine hiçbir yararı olmayan

Deðersiz putları miras aldılar’ diyecekler,

²⁰ İnsan kendine ilah yapar mı?

Onlar ilah değil ki!”

²¹ “Onun için bu kez onlara

Güçümü, kudretimi tanıtabağım.

O zaman adımlın RAB olduğunu anlayacaklar.”

17

Yahuda'nın Günüahı

¹ “Yahuda'nın günüahlı demir kalemlle yazıldı;

Yüreklerinin levhaları,

Sunaklarının boynuzları üzerine

Elmas uçlu aletle oyuldu.

² Bol yapraklı her ağacın yanında,

Her yüksek tepedeki sunaklarla,

Aþera putlariyla

Çocuklarıymış gibi ilgileneiyorlar.

³ Ey kırdaki daðım, ülkende işlenen günüahlar yüzünden

Servetini, bütün hazinelerini

Ve puta tapılan yerlerini bırakacaðım, yaðmalansın.

⁴ Sana verdiğim mülkü kendi suçunla yitireceksin.

Bilmediğin bir ülkede
Düşmanlarına köle edeceğim seni.
Çünkü öfkemi alevlendirdiniz,
Tutuşup sonsuza dek yanacak.”

5 RAB diyor ki,

“İnsana güvenen,
İnsanın gücüne dayanan,
Yüreği RAB'den uzaklaşan kişi lanetlidir.
6 Büylesi bozkırdaki çalı gibidir,
İyilik geldiği zaman görmeyecek;
Kurak çöle,
Kimseňin yaşamadığı tuzlaya yerleşecek.

7 “Ne mutlu RAB'be güvenen insana,
Güveni yalnız RAB olana!

8 Büylesi su kiyalarına dikilmiş ağaca benzer,
Köklerini akarsulara salar.
Sıcak gelince korkmaz,
Yaprakları hep yeşildir.
Kuraklık yılında kaygılanmaz,
Meyve vermekten geri durmaz.”

9 Yürek her şyeden daha aldatıcıdır, iyileşmez,
Onu kim anlayabilir?

10 “Ben RAB, herkesi davranışlarına,
Yaptıklarının sonucuna göre ödüllendirmek için
Yüreği yoklar, düşünceyi denerim.”

11 Yumurtlamadığı yumurtaların üzerinde oturan keklik nasılsa,
Haksız servet edinen kişi de öyledir.
Yaşamının ortasında serveti onu bırakır,
Yaşamının sonunda kendisi aptal çıkar.

12 Tapınağımızın yeri
Başlangıçtan yüceltilmiş görkemli bir tahttır.

13 Ey İsrail'in umudu RAB,
Seni bırakanların hepsi
Utanılacak duruma düşecek.
Sana sırtını dönenler toprağa yazılacak,
Çünkü RAB'bi, diri su pınarını bırakırlar.

14 Şifa ver bana, ya RAB,
O zaman iyİ olurum;
Kurtar beni, kurtuluş bulurum,
Çünkü övgüm sensin.

15 Bana, “Hani, RAB'bin sözü nerede?
Haydi, gelsin yerine bakalım” deyip duruyorlar.

16 Senin hizmetinde çoban olmaktan kaçınmadım,
Felaket gününü de ben istemedim.
Dudaklarından çıkan her sözü bilirsin, ya RAB.

O söz zaten senin ağızındaydı.

17 Dehşet verme bana,

Felaket gününde sığınagım sensin.

18 Bana eziyet edenler utandırılsın,

Ama beni utandırma;

Onları yılgınlığa düşür,

Ama beni düşürme.

Felaket gününü getir üzerlerine,

Onları iki kat yıkımla ez.

Şabat Günü'nün Kurallarına Uymak

19 RAB bana şöyle dedi: "Yahuda krallarının girip çıktıığı Halk Kapısı'na ve Yeruşalim'in öbür kapılarına git, orada dur. **20** Halka de ki, 'Ey Yahuda kralları, Yahuda halkı, Yeruşalim'de oturup bu kapılardan girenler, RAB'bin sözünü dinleyin! **21** RAB diyor ki, Şabat Günü yük taşımamaya, Yeruşalim kapılarından içeri bir şey sokmamaya dikkat edin. **22** Şabat Günü evinizden yük çıkarmayın, hiç iş yapmayın. Atalarınıza buyurduğum gibi Şabat Günü'nü kutsal sayacaksınız. **23** Ne var ki, onlar sözümü dinlemediler, kulak asmadılar. Dikbaşılık ederek beni dinlemediler, yola gelmek istemediler. **24** Beni iyi dinlerseniz, diyor RAB, Şabat Günü bu kentin kapılarından yük taşımayıp hiç iş yapmayarak Şabat Günü'nü kutsal sayarsanız, **25** Davut'un tahtında oturan krallarla önderler savaş arabalarına, atlara binip Yahuda halkı ve Yeruşalim'de yaşayanlarla birlikte bu kentin kapılarından girecekler. Bu kentte sonsuza dek insanlar yaşayacak. **26** Yahuda kentlerinden, Yeruşalim çevresinden, Benyamin topraklarından, Şefela'dan, dağlık bölgeden, Negev'den gelip RAB'bin Tapınağı'na yakmalık sunular, kurbanlar, tahlil sunuları, günüük ve şükran sunuları getirecekler. **27** Ancak beni dinlemez, Şabat Günü Yeruşalim kapılarından yük taşıyarak girer, o günü kutsal saymazsanız, kentin kapılarını ateşe vereceğim. Yeruşalim saraylarını yakıp yok edecek, hiç sönmeyecek ates.' "

18

Çömlekçinin İşliği

1 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: **2** "Kalk, çömlekçinin işliğine git; orada sana sesleneceğim." **3** Bunun üzerine çömlekçinin işliğine gittim. Çark üzerinde çalışıyordu. **4** Yaptığı balıktan kap elinde bozulunca çömlekçi balığa istediği biçimini vererek başka bir kap yaptı.

5 RAB bana yine seslendi: **6** "Bu çömlekçinin yaptığını ben de size yapamaz mıym, ey İsrail halkı? diyor RAB. Çömlekçinin elinde balık neyse, siz de benim elimde öylesiniz, ey İsrail halkı! **7** Bir ulusun ya da krallığın kökünden söküleceğini, yıkılıp yok edileceğini duyururum da, **8** uyardığım ulus kötüüğünden dönerse, başına felaket getirme kararımdan vazgeçerim. **9** Öte yandan, bir ulusun ya da krallığın kurulup dikileceğini duyururum da, **10** o ulus sözümü dinlemeyip gözümde kötü olanı yaparsa, ona söz verdiğim iyiliği yapmaktan vazgeçerim.

11 "Bu nedenle Yahuda halkıyla Yeruşalim'de yaşayanlara de ki, 'RAB şöyle diyor: İşte size bir felaket tasarlıyor, size karşı bir düzen kuruyorum. Onun için her biriniz kötü yolundan dönsün, yaşantınızı da davranışlarınızı da

düzeltilin.’ ¹² Ama onlar, ‘Boş ver! Biz kendi tasarılarımızı südüreceğiz; her birimiz kötü yüreğinin inadı uyarınca davranışacak’ diyecekler.”

13 Bu yüzden RAB diyor ki,

“Uluslar arasında soruşturun:
Böylesini kim duydı?

Erden kuz İsrail
Çok korkunç bir şey yaptı.

14 Kayalık bayırlardan

Lübnan’ın kari hiç eksik olur mu?
Uzaktan akan soğuk sular hiç kesilir mi?

15 Oysa halkım beni unuttu,

Değersiz ilahlara buhur yaktı.
Bu ilahlar gidecekleri yollarda,
Eski yollarda sendelemelerine neden oldu;
Onları sapa, bitmemiş yollarda yürüttü.

16 Ülkeleri vıran edilecek,

Sürekli alay konusu olacak;
Oradan her geçen şaşkınlık
Başını sallayacak.

17 Onları düşmanlarının önünde

Doğu rüzgarı gibi dağıtacağım;
Yıkım günü yüzümü değil,
Sırtımı çevireceğim onlara.”

18 Bunun üzerine, “Haydi, Yeremya'ya karşı bir düzen kuralım!” dediler, “Çünkü yasayı öğretecek kâhin, öğüt verecek bilge, Tanrı sözünü bildirecek peygamber hiç eksik olmayacak. Gelin, ona sözle saldıralım, söylediklerini de dinlemeyelim.”

19 Dinle beni, ya RAB,

Beni suçlayanların dediklerini işit!

20 İyiliğe karşı kötülük mü yapmalı?

Ama onlar bana çukur kazdırılar.
Onlara duyduğum öfkeyi yataştırmak,
Onların iyiliğini dilemek için
Senin önünde nasıl durduğumu anımsa.

21 Bu yüzden çocuklarını kılığa ver,

Kılıçın ağızına at.
Karları çocukşız, dul kalsın,
Erkeklerini ölüm alıp götürsün,
Gençleri savaşta kılıçtan geçirilsin.

22 Sen üzerlerine ansızın akıncılar gönderdiğinde,

Evlerinden çığlıklar duyulsun.
Çünkü beni yakalamak için çukur kazdırılar,
Ayaklarına gizli tuzak kurdular.

23 Beni öldürmek için kurdukları düzenlerin hepsini

Biliyorsun, ya RAB.
Bağışlama suçlarını,
Günahlarını öňünden silme.
Yıgilıp kalsınlar senin öňünde.
Öfkeliyken uğraş onlarla.

19

Kırılan Çömlek

¹ RAB bana şöyle dedi: “Git, çömlekçiden bir çömlek satın al. Halkın ve kâhinlerin ileri gelenlerinden birkaçını yanına alıp ² Harsit* Kapısı'na yakın Ben-Hinnom Vadisi'ne git. Sana söyleyeceklerimi orada duyur. ³ De ki, ‘RAB’bin sözünü dinleyin, ey Yahuda kralları ve Yeruşalim'de yaşayanlar! İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB söyle diyor: Dinleyin! Buraya, her duyanı şaşkına çevirecek bir felaket göndermek üzereyim. ⁴ Çünkü beni terk ettiler, burayı yabancı bir ülke haline getirdiler. Kendilerinin de atalarıyla Yahuda krallarının da tanımadığı başka ilahlara burada buhur yakıtlar, burayı döktükleri suçsuz kanyla doldurdular. ⁵ Çocuklarını ateşe Baal'a* kurban etmek için tapınma yerleri kurdular. Böyle bir şey ne buyurdum ne sözünü ettim ne de aklımdan geçirdim. ⁶ Bundan ötürü buranın artık Tofet ya da Ben-Hinnom Vadisi değil, Kiyim Vadisi diye anılacağı günler geliyor, diyor RAB. ⁷ Yahuda ve Yeruşalim'in tasarılarını burada boşça çkaracağım. Onları canlarına susayanların eline verecek, düşmanlarının önünde kılıçla düşürecekim. Cesetlerini yem olarak yırtıcı kuşlara, yabanlı hayvanlara vereceğim. ⁸ Bu kenti viraneye çevirecek, alay konusu edeceğim; oradan her geçen şaşkınlık bakı başına gelen belalardan ötürü onunla alay edecek. ⁹ Onlara oğullarının, kızlarının etini yedireceğim. Canlarına susamış düşmanları onları kuşattığında sıkıntından birbirlerini yiyecekler.”

¹⁰ “O zaman seninle gidenlerin önünde çömleği kır ¹¹ ve onlara de ki, ‘Her Şeye Egemen RAB söyle diyor: Çömlekçinin çömleği nasıl kırılıp bir daha onarlamazsa, ben de bu halkı ve bu kenti öyle kıracığım. Ölüleri yer kalmayana dek Tofet'te gömemeceker. ¹² Bu kente de içinde yaşayanlara da böyle davranışacağım, diyor RAB. Bu kenti Tofet gibi yapacağım. ¹³ Yeruşalim'in evleri de Yahuda krallarının sarayıları da Tofet gibi kirli sayılıacak. Çünkü bu evlerin damlarında gök cisimlerine buhur yakıtlar, başka ilahlara dökmelik sunular sundular.””

¹⁴ Peygamberlik etmesi için RAB'bin Tofet'e gönderdiği Yeremya oradan döndü. RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda durup halka söyle dedi: ¹⁵ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘İşte bu kente ve çevresindeki köylere sözünü ettiğim bütün felaketleri getireceğim. Çünkü dikbaşılık edip sözümü dinlemediler.’”

20

Yeremya Kâhin Paşhur'la Çekişiyor

¹ RAB'bin Tapınağı'nın baş görevlisi İmmer oğlu Kâhin Paşhur, Yeremya'nın böyle peygamberlik ettiğini duyunca, ² onun dövülüp RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Benyamin Kapısı'ndaki tomruğa vurulmasını buyurdu. ³ Ertesi gün Paşhur kendisini tomruktań salverince, Yeremya ona, “RAB sana Paşhur değil, Magor-Missaviv* adını verdi” dedi, ⁴ “RAB diyor ki, ‘Seni de dostlarını da yıldıracığım. Dostlarının düşman kılıcıyla düştüğünü gözlerinle görecesin. Bütün Yahuda'yı Babil Kralı'nın eline teslim edeceğim; onları Babil'e sürecek ya da kılıçtan geçirecek. ⁵ Bu kentin bütün zenginliğini -ürününü, değerli eşyalarını, Yahuda krallarının hazinelerini- düşmanlarının eline vereceğim.

^{19:2} 2Kr.23:10; Yer.7:30-32; 32:34-35 * ^{19:2} “Harsit”: “Kırık çömlek parçaları” anlamına gelir.

^{19:5} Lev.18:21 * ^{20:3} “Magor-Missaviv”: “Her yer dehşet içinde” anlamına gelir. Aynı ifade 20:10'da da geçer.

Hepsini yağmalayıp Babil'e götürecekler. ⁶ Sana gelince, ey Paşhur, sen de evinde yaşayanların hepsi de Babil'e sürüleceksiniz. Sen de kendilerine yalan peygamberlik ettiğin bütün dostların da orada ölüp gömüleceksiniz."

Yeremya'nın Yakınması

- ⁷ Beni kandırdın, ya RAB,
 Ben de kandım.
 Bana üstün geldin, beni yendin.
 Bütün gün alay konusu oluyorum,
 Herkes benimle eğleniyor.
- ⁸ Çünkü konuştuğu feryat ediyor,
 Şiddet diye, yıkım diye haykırıyorum.
 RAB'bin sözü yüzünden bütün gün yeriliyor,
 Gülünç duruma düşüyorum.
- ⁹ "Bir daha onu anmayacak,
 O'nun adına konuşmayıacağım" desem,
 Sözü kemiklerimin içine hapsedilmiş,
 Yüreğimde yanın bir ateş sanki.
 Onu içimde tutmaktan yoruldum,
 Yapamıyorum artık.
- ¹⁰ Birçoğunuń, "Her yer dehşet içinde!
 Suçlayın! Suçlayalım onu!" diye fisildaştığını duydum.
 Bütün güvendiğim insanlar düşmemi gözlüyor,
 "Belki kanar, onu yeneriz,
 Sonra da öcümüzü alırız" diyorlar.
- ¹¹ Ama RAB güclü bir savaşçı gibi benimledir.
 Bu yüzden bana eziyet edenler tökezleyecek,
 Üstün gelemeyecek,
 Başarısızlığa uğrayıp büyük utanca düşecekler;
 Onursuzlukları sonsuza dek unutulmayacak.
- ¹² Ey doğru kişiyi sınayan,
 Yüreği ve düşüncesi gören Her Şeye Egemen RAB!
 Davamı senin eline bırakıyorum.
 Onlardan alacağıñ öcü göreyim!
- ¹³ Ezgiler okuyun RAB'be!
 Övün RAB'bi!
 Çünkü yoksulun canını kötülerin elinden O kurtardı.
- ¹⁴ Lanet olsun doğduğum güne!
 Kutlu olmasın annemin beni doğurduğu gün!
- ¹⁵ "Bir oğlun oldu!" diyerek babama haber getiren,
 Onu sevince boğan adama lanet olsun!
- ¹⁶ RAB'bin acımadan yerle bir ettiği
 Kentler gibi olsun o adam!
 Sabah feryatlar,
 Öğlen savaş naraları duysun!
- ¹⁷ Çünkü beni annemin rahminde öldürmedi;
 Annem mezarı olur,
 Rahmi hep gebe kalındı.

18 Neden ana rahminden çıktım?
Dert, üzüntü görmek,
Ömrümü utanç içinde geçirmek için mi?

21

Sidkiya'nın İsteği Reddediliyor

1 Kral Sidkiya Malkiya oğlu Paşhur'la Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yı Yeremya'ya gönderince, RAB Yeremya'ya seslendi. Paşhur'la Sefanya ona şöyle demişti: **2** "Lütfen bizim için RAB'be danış. Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar bize saldıryor. Belki RAB bizim için şasilacak işlerinden birini yapar da Nebukadnessar ülkemizden çekilir."

3 Yeremya şu karşılığı verdi: "Sidkiya'ya deyin ki, **4** 'İsrail'in Tanrısi RAB şöyle diyor: Surların dışında sizi kuşatan Babil Kralı ve Kildaniler'le* savaşmakta kullandığınız silahları size karşı çevireceğim; hepsini bu kentin ortasına toplayacağım. **5** Ben de elimi size karşı kaldıracağım; kudretle, kızgınlıkla, gazapla, büyük öfkeyle sizinle savaşacağım. **6** Bu kentte yaşayanları yok edeceğim; insan da, hayvan da korkunç bir salgın hastalıktan ölecek. **7** Ondan sonra da, diyor RAB, Yahuda Kralı Sidkiya'yla görevlilerini, bu kentte salgından, kılıçtan, kılıktan sağ çıkan halkı Babil Kralı Nebukadnessar'ın ve canlarına susamış düşmanlarının eline teslim edeceğim. Hepsini kılıçtan geçirecek, canlarını bağışlamayacak, merhamet etmeyecek, acımayacak."

8 "Bunun yanısıra halka şunları da söyle: 'RAB diyor ki: İşte yaşama giden yolu da ölüme giden yolu da öünüze koyuyorum. **9** Bu kentte kalan kılıçtan, kılıktan, salgından ölecek; dışarı çıkip kenti kuşatan Kildaniler'e teslim olansa yaşayacak, hiç değilse canını kurtarmış olacak. **10** Bu kente iyilik değil, kötülük etmeye karar verdim, diyor RAB. Bu kenti Babil Kralı ele geçirip ateşe verecek.'

Kötü Krallara Karşı Yargı

11 "Yahuda Kralı'nın ailesine de ki, 'RAB'bin sözünü dinleyin: **12** RAB şöyle diyor, ey Davut soyu:

"Her sabah adaleti uygulayın,
Soyguna uğramış kişiyi zorbanın elinden kurtarın.
Yoksa yaptığınız kötülük yüzünden
Öfkem ateş gibi tutuşup yanacak,
Söndüren olmayıacak."

13 Ey vadinin üstünde,
Kayalık ovada oturan Yeruşalim,
Sana karşılıym diyor RAB,
Siz ki, kim bize saldıracabilir?
Sığnağımıza kim girebilir, diyorsunuz.

14 Sizi yaptıklarınıza göre cezalandıracağım, diyor RAB.
Bütün çevresini yakıp yok edecek
Bir ateş tutuşturacağım kentin ormanında.' "

22

1 RAB bana dedi ki, "Yahuda Kralı'nın sarayına gidip şu haberi bildir: **2** 'RAB'bin sözünü dinleyin, ey Davut'un tahtında oturan Yahuda Kralı'yla görevlileri ve bu kapılardan giren halk! **3** RAB diyor ki: Adil ve doğru olanı

yapın. Soyguna uğrayanı zorbanın elinden kurtarın. Yabancıya, öksüze, dula haksızlık etmeyin, şiddete başvurmayın. Burada suçsuz kani dökmevin. ⁴ Bu buyrukları özenle yerine getirirseniz, Davut'un tahtında oturan krallar savaş arabalarıyla, atllarıyla bu sarayın kapılarından girecekler; görevlileriyle halkları da onları izleyecek. ⁵ Ancak bu buyruklara uymazsanız, diyor RAB, adım üzerine ant içerim ki, bu saray viraneye dönecek."

⁶ Çünkü Yahuda Kralı'nın sarayı için RAB diyor ki,
"Sen benim için Gilat gibisin,
Lübnan'ın doruğu gibi.

Ama hiç kuşkun olmasın, seni çöle döndürecek,
Kimseňin yaşamadığı kentlere çevireceğim.

⁷ Eli silahlı yok ediciler görevlendireceğim sana karşı.
En iyi sedir ağaçlarını kesecek,
Ateşe atacaklar.

⁸ "Bu kentten geçen birçok ulus birbirlerine, 'RAB bu büyük kente neden bunu yaptı?' diye soracaklar.

⁹ "Yanıt şöyle olacak: 'Çünkü Tanrıları RAB'bin antlaşmasını bıraktılar, başka ilahlara tapıtluk kulluk ettiler.' "

Kral Şallum'la İlgili Bildiri

¹⁰ Ölen için ağlamayın, yasa bürünmeyin;
Ancak sürgüne giden için ağlayın acı acı.
Çünkü bir daha dönmeyecek,
Anayurdunu görmeyecek.

¹¹ Babası Yoşa'a'nın yerine Yahuda Kralı olan ve buradan çıkip giden Yoşa
oğlu Şallum* için RAB diyor ki, "Bir daha dönmeyecek buraya. ¹² Sürgüne
gönderildiği yerde ölecek, bir daha bu ülkeyi görmeyecek."

Kral Yehoyakim'le İlgili Bildiri

¹³ "Sarayını haksızlıkla,
Yukarı odalarını adaletsizlikle yapan,
Komşusunu parasız karıştıran,
Ücretini ödemeyen adamın vay başına!
¹⁴ Kendim için yukarı odaları havadar,
Geniş bir saray yapacağım" diyenin vay başına!
Sarayına büyük pencereler açar,
Sedir ağaçıyla kaplar,
Kırmızıyla boyar.

¹⁵ "Bol bol sedir ağıçı kullandın diye
Kral mı oldun sanırsın?
Baban doyasıya yiyp içti,
Ama iyi ve doğru olanı yaptı;
Onun için de işleri iyi gitti.

¹⁶ Ezilenin, yoksulun davasını savundu,
Onun için de işleri iyi gitti.
Beni tanımak bu değil midir?" diyor RAB.

¹⁷ "Seninse gözlerin de yüreğin de yalnız kazanca,
Suçsuz kani dökmeye,
Baskı, zorbalık yapmaya yönelik."

^{22:8} Yas.29:24-26 * ^{22:11} "Şallum": Yehoahaz diye de bilinir (bkz. 2Kr.23:29- 30).

- 18** Bu yüzden RAB Yahuda Kralı Yoşıya oğlu Yehoyakim için diyor ki,
“Onun için kimse, ‘Ah kardeşim!
Vah kızkardeşim!’ diye dövünmeyecek.
Onun için kimse, ‘Ah efendim!
Vah onun görkemli!’ diye dövünmeyecek.
- 19** Sürüklenip Yeruşalim kapılarından dışarı atılacak,
Eşek gömülür gibi gömülecek o.”

Yeruşalim'le İlgili Bildiri

- 20** “Lübnan'a git, feryat et,
Sesin Başan'dan duyulsun,
Haykır Avarım'den,
Çünkü bütün oynaşların ezildi.
- 21** Kendini güvenlikte sandığında seni uyardım.
Ama, ‘Dinlemem’ dedin.
Gençliğinden bu yana böyleydi tutumun,
Sözümü hiç dinlemedi.
- 22** Rüzgar bütün çobanlarını alıp götürürecek,
Oynaşların sürgüne gidecek.
İşte o zaman yaptığın kötülükler yüzünden
Ütanacak, aşağılanacaksin.
- 23** Ey sen, Lübnan'da[†] yaşayan,
Yuvasını sedir ağacından kuran adam!
Sana doğuran kadın gibi acılar, sancılar geldiğinde,
Nasıl da inleyeceksin![‡]”

Kral Yehoyakin'le İlgili Bildiri

- 24** “Varlığım hakkı için derim ki” diyor RAB, “Ey Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin, sağ elimdeki mühür yüzüğü olsan bile, çıkarıp atardım seni.
25 Seni can düşmanlarının, korktuğun kişilerin, Babil Kralı Nebukadnessar'la Kildaniler'in*eline teslim edeceğim. **26** Seni de seni doğuran anneni de doğmadığınız bir ülkeye atacağım; orada öleceksiniz. **27** Dönmeye can attığınız ülkeye bir daha dönemeceksiniz.”
- 28** Bu mu Yehoyakin? Bu hor görülmüş kırık çömlek,
Kimsenin istemediği kap?
Neden kendisi de çocukları da
Bilmedikleri bir ülkeye atıldılar?
- 29** Ülke, ey ülke,
RAB'bin sözünü dinle, ey ülke!
- 30** RAB diyor ki,
“Bu adamı çocuksuz,
Ömrünce başarısız biri olarak yazın.
Çünkü soyundan gelen hiç kimse başarılı olmayacak,
Soyundan gelen hiç kimse
Davut'un tahtında oturamayacak,
Yahuda'da bir daha krallık etmeyecek.”

22:18 2Kr.23:36-24:6; 2Ta.36:5-7 [†] **22:23** “Lübnan”: Yeruşalim'de bir sarayın adı olduğu sanılıyor.

‡ 22:23 Septuaginta, Süryanice, Vulgata “Inleyeceksin”, Masoretik metin “Acınacaksın”. **22:24**
2Kr.24:8-15; 2Ta.36:9-10

23

Doğru Dal

1 “Otlağımın koyunlarını yok edip dağıtan çobanların vay başına!” diyor RAB.

2 Halkımı güden çobanlar için İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: “Sürümü dağıtip sürdürünüz, onlarla ilgilenmediniz. Şimdi ben sizinle ilgileneceğim, yaptığınız kötülük yüzünden sizi cezalandıracağım.” RAB böyle diyor. **3** “Sürmüş olduğum bütün ülkelerden sürümün sağ kalanlarını toplayıp otlaklarına geri getireceğim; orada verimli olup çoğalacaklar. **4** Onları güdecek çobanlar koyacağım başlarına. Bundan böyle korkmayacak, yılgınlığa düşmeyecekler. Bir tanesi bile eksilmeyecek” diyor RAB.

5 “İşte Davut için doğru bir dal*
Çıkaracağım günler geliyor” diyor RAB.

“Bu kral bilgece egemenlik sürecek,

Ülkede adil ve doğru olanı yapacak.

6 Onun döneminde Yahuda kurtulacak,

İsrail güvenlik içinde yaşayacak.

O, ‘Yahve sidkenu†’ adıyla anılacak.

7 “Artık insanların, ‘İsrail halkını Mısır'dan çikaran RAB'bin varlığı hakkı için’ demeyecekleri günler geliyor” diyor RAB. **8** “Bunun yerine, ‘İsrail soyunu kuzey ülkesinden ve sürdürdüğü bütün öbür ülkelerden geri getiren RAB'bin varlığı hakkı için’ diyecekler. Böylece kendi topraklarında yaşayacaklar.”

Yahuda'nın Sahte Peygamberleri

9 Peygamberlere gelince,

Yüreğim paramparça,

Bütün kemiklerim titriyor.

RAB'bin yüzünden,

O'nun kutsal sözleri yüzünden

Sarhoş gibi,

Şaraba yenik düşen bir adam gibiyim.

10 Çünkü ülke zina edenlerle dolu,

Laçet yüzünden yas tutuyor.

Otlaklar kurumuş.

İzledikleri yol kötü,

Güçlerini haksızca kullanıyorlar.

11 “Peygamber de kâhin de tanrısız;

Tâpiağında bile kötülüklerini gördüm” diyor RAB.

12 “Bu yüzden izledikleri yol

Onlar için kaygan olacak;

Karanlığa sürülecek,

Orada tökezleyip düşecekler.

Çünkü cezalandırılacakları yıl

Başlarına felaket getireceğim” diyor RAB.

13 “Samiriye peygamberleri arasında

Şu içrençliği gördüm:

Baal adına peygamberlik ederek

23:5 Yer.33:14-16 * **23:5** “Dal”: Mesih'in adlarından biri. † **23:6** “Yahve sidkenu”: “RAB doğruluğumuzdur” anlamına gelir.

Halkım İsrail'i baştan çıkarıyorlar.

14 Yeruşalim peygamberleri arasında

Şu korkunç şeyi gördüm:

Žina ediyorlar, yalan peşindeler.

Kötülük edenleri güçlendirdiklerinden,

Kimse kötüüğünden dönmüyor.

Benim için hepsi Sodom gibi,

Yeruşalim halkı Gomora gibi oldu."

15 Bu nedenle Her Şeye Egemen RAB peygamberler için şöyle diyor:
"Onlara pelinotu yedirecek,

Zehirli su içireceğim.

Cünkü Yeruşalim peygamberleri

Tanrısızlığın bütün ülkeye yayılmasına neden oldular."

16 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,

"Size peygamberlik eden peygamberlerin

Dediklerine kulak asmayın,

Onlar siz aldatıyor.

RAB'bin ağzından çıkanları değil,

Kendi hayal ettikleri görümleri anlatıyorlar.

17 Beni küfürmeyenlere süreklı,

'RAB diyor ki: Size esenlik olacak!' diyorlar.

Yüreklerinin inatçılığı doğrultusunda davranışanlara,

'Başınıza felaket gelmeyecek' diyorlar.

18 RAB'bin sözünü duyup anlamak için

RAB'bin meclisinde kim bulundu ki?

O'nun sözüne kulak verip duyan kim?

19 İşte, RAB'bin fırtınası öfkeyle kopacak,

Kasırgası done done kötüülerin başına patlayacak.

20 Aklının tasarladığı tümyle yapana dek

RAB'bin öfkesi dinmeyecek.

Son günlerde açıkça anlayacaksınız bunu.

21 Bu peygamberleri ben göndermedim,

Ama çabucak ortaya çıktılar.

Onlara hiç seslenmedim,

Yine de peygamberlik ettiler.

22 Ama meclisimde dursalardı,

Sözlerimi halkımı bildirir,

Onları kötü yollarından ve davranışlarından

Döndürülerdi.

23 Ben yalnızca yakındaki Tanrı müyim?

Uzaktaki Tanrı da değil miyim?" diyor RAB,

24 "Kim gizli yere saklanır da

Onu görmem?" diyor RAB,

"Yeri göğü doldurmuyor muyum?" diyor RAB.

25 "Adımla yalancı peygamberlik edenlerin ne dediklerini duydum. 'Bir düş gördüm! Bir düş!' diyorlar. **26** Kafalarından uydurdukları hileleri aktaran bu yalancı peygamberler ne zamana dek sürecekler bunu? **27** Ataları nasıl Baal yüzünden adımı unuttuysa, onlar da birbirlerine düşlerini anlatarak halkın adımı unutturmayı tasarlıyorlar. **28** Düşü olan peygamber düşünü

anlatsın; ama sözümü alan onu sadakatle bildirsin. Buğdayın yanında saman nedir ki?” diyor RAB. ²⁹ “Benim sözüm ateş gibi değil mi? Kayaları paramparça eden balyoz gibi değil mi?” RAB böyle diyor.

³⁰ “İste bunun için sözlerimi birbirlerinden çalan peygamberlere karşıyım” diyor RAB. ³¹ “Evet, kendi sözlerini söyleyip, ‘RAB böyle diyor’ diyen peygamberlere karşıyım” diyor RAB. ³² “Uydurma düşler gören peygamberlere karşıyım” diyor RAB. “Bu düşleri anlatıyor, yalanlarla, boş övünmelerle halkımı baştan çıkartıyorlar. Ben onları ne gönderdim, ne de atadım. Bu halka hiç mi hiç yararları yok” diyor RAB.

³³ “Halktan biri, bir peygamber ya da kâhin, ‘RAB’bin bildirisini nedir?” diye sorarsa, ‘Ne bildirisii?’ diye karşılık vereceksin. Sizi başından atacağım” diyor RAB. ³⁴ “Eğer bir peygamber, kâhin ya da başka biri, ‘Bu RAB’bin bildirisidir’ derse, onu da ailesini de cezalandıracağım. ³⁵ Her biriniz komşunuza ve kardeşinize, ‘RAB ne yanıt verdi?’ ya da, ‘RAB ne söyledi?’ demelisiniz. ³⁶ Bundan böyle, ‘RAB’bin bildirisii’ lafını ağızınıza almayacaksınız. Herkesin sözü kendi bildirisii olacak. Yaşayan Tanrı’nın, Her Şeye Egemem RAB’bin, Tanrıımız’ın sözlerini çarptıtıyorsunuz siz. ³⁷ Bir peygambere, ‘RAB sana ne yanıt verdi?’ ya da, ‘RAB ne söyledi?’ demelisiniz. ³⁸ Ama, ‘RAB’bin bildirisidir’ derseniz, RAB diyor ki, ‘RAB’bin bildirisidir’ diyorsunuz. Oysa, ‘RAB’bin bildirisidir’ demeyeceksiniz diye sizi uyarmışım. ³⁹ Bu yüzden sizi büsbütün unutacağım, sizi de size ve atalarınıza verdiğim kenti de öňümden söküp atacağım. ⁴⁰ Sizi hiç unutulmayacak bir utanca düşürecek, sürekli alay konusu edeceğim.”

24

İki Sepet İncir

¹ Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin’le Yahuda önderlerini, zanaatç『uları, demircileri Yeruşalim’den Babil’e sürdürdükten sonra, RAB bana tapınağının önüne konmuş iki sepet incir gösterdi. ² Sepetlerin birinde ilk  rune benzer çok iyi incirler vardı; ötekindeyse çok kötü, yenmeyecek kadar çürük incirler vardı.

³ RAB, “Yeremya, ne görüyorsun?” diye sordu.

“İncir” diye yanıtladım, “İyi incirler çok iyi, öbürleriye çok kötü, yenmeyecek kadar çürük.”

⁴ Bunun üzerine RAB bana öyle seslendi: ⁵ “ srail’in Tanrısi RAB diyor ki, ‘Buradan Kildan ülkesine sürgüne gönderdiğim Yahuda sürgünlerini bu iyi incirler gibi iyi sayacağım. ⁶ İyilik bulmaları için onları gözeteyecek, bu ülkeye geri getirece ım. Onları bina edece ım, yıkamayaca ım; onları dikece ım, kökünden sökmeyece ım. ⁷ Benim RAB olduğumu anlayacak bir  rek verece ım onlara. Onlar benim halkım olacaklar, ben de onların Tanrısi olacağım. Çünkü bütün  rekleriyle bana dönecekler.

⁸ “‘Ama Yahuda Kralı Sidkiya’yla önderlerini, Yeruşalim’den sağ  kip da bu ülkede ya da Mısır’da yaşayanları yenmeyecek kadar çürük incir gibi yapacağım’ diyor RAB, ⁹ ‘Onları bütün ülkelerin gözünde iğrenç, korkunç bir duruma düşüre ım. Onları sürdürd  um her yerde ayıplanacak, ibret olacak, alaya alınacak, lanetlenecekler. ¹⁰ Kendilerine ve atalarına verdiğim topraktan yok olana dek üzerlerine kılıc, kitlik, salgın hastalık salacağım.’”

Yetmiş Yıl Sürgünlük

¹ Yahuda Kralı Yoşa oğlu Yehoyakim'in döneminin dördüncü yılında, RAB Yahuda halkıyla ilgili olarak Yeremya'ya seslendi. Nebukadnessar'ın Babil Kralı oluşunun birinci yılıydı bu. ² Peygamber Yeremya Yahuda halkına ve Yeruşalim'de yaşayanlara RAB'bin sözünü aktararak şöyle dedi: ³ Yirmi üç yıldır, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşa'nın döneminin on üçüncü yılında bugüne dek, RAB bana sesleniyor. Ben de RAB'bin sözünü defalarca size aktardım, ama dinlemediiniz.

⁴ RAB peygamber kullarını defalarca size gönderdi, ama dinlemediiniz, kulak asmadınız. ⁵ Sizi uyardılar, "Şimdi herkes kötü yolundan, kötü işlerinden dönsün ki, RAB'bin sonsuza dek size ve atalarınıza verdiği toprakta yaşayاسınız" dediler, ⁶ "Kulluk etmek, tapınmak için başka ilahların ardında gitmeyin; elinizle yaptığıınız putlarla beni öfkelendirmeyin ki, ben de size zarar vermeyeyim."

⁷ "Ama beni dinlemediiniz" diyor RAB, "Sonuç olarak elinizle yaptığıınız putlarla beni öfkelendirip kendinizi zarara soktunuz."

⁸ Bunun için Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Madem sözlerimi dinlemediiniz, ⁹ ben de bütün kuzeydeki halkları ve kulum Babil Kralı Nebukadnessar'ı çagıracağım" diyor RAB, "Onları bu ülkeye de burada yaşayanlarla çevresindeki bütün uluslara da karşı getireceğim. Bu halkı tamamen yok edeceğim, ülkelerini dehşet ve alay konusu edip sonsuz bir viraneye çevireceğim. ¹⁰ Sevinç ve neşe sesini, gelin güvey sesini, değirmen taşlarının sesini, kandil ışığını onlardan uzaklaştıracağım. ¹¹ Bütün ülke bir virane, dehşet verici bir yer olacak. Bu uluslar Babil Kralı'na yetmiş yıl kulluk edecekler."

¹² "Ama yetmiş yıl dolunca" diyor RAB, "Suçları yüzünden Babil Kralı'yla ulusunu, Kıldan ülkesini cezalandıracak, sonsuz bir viranelik haline getireceğim. ¹³ O ülke için söylediklerimin hepsini, Yeremya'nın uluslara ettiği bu kitapta yazılı bütün peygamberlik sözlerini ülkenin başına getireceğim. ¹⁴ Pek çok ulus, büyük krallar onları köle edinecek. Yaptıklarına ve ellerinden çıkan işe göre karşılık vereceğim onlara."

Rab'bin Öfke Kâsesi

¹⁵ İsrail'in Tanrısı RAB bana şöyle dedi: "Elimdeki öfke şarabıyla dolu kâseyi al, seni göndereceğim bütün uluslara içir. ¹⁶ Şarabi içince sendeleyecek, üzerlerine göndereceğim kılıç yüzünden çıldıracaklar."

¹⁷ Böylece kâseyi RAB'bin elinden alıp beni gönderdiği bütün uluslara içirdim:

¹⁸ Bugün olduğu gibi viranelik, dehşet ve alay konusu, lanetlik olsunlar diye Yeruşalim'e, Yahuda kentlerine, krallarıyla önderlerine; ¹⁹ Firavunla görevlilerine, önderlerine ve halkına, ²⁰ Mısır'da yaşayan bütün yabancılara; Üs krallarına, Filist krallarına -Aşkelon'a, Gazze'ye, Ekron'a, Aşdot'tan sağ kalallara; ²¹ Edom'a, Moav'a, Ammon'a; ²² bütün Sur ve Sayda krallarına, deniz aşırı ülkelerin krallarına; ²³ Dedan'a, Tema'ya, Bûz'a, zülüflerini* kesen bütün halklara; ²⁴ Arabistan krallarına, çölde yaşayan yabancı halkın krallarına; ²⁵ Zimri, Elam, Med krallarına; ²⁶ sırasıyla uzak yakın bütün kuzey krallarına,

25:1 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7; Dan.1:1-2

25:10 Yer.7:34; 16:9; Va.18:22-23

25:11 2Ta.36:21;

Yer.29:10; Dan.9:2 * **25:23** "Zülüflerini" ya da "Sakallarının uçlarını".

yeryüzündeki bütün ulusların krallarına içirdim. Hepsinden sonra Şeşak[†] Kralı da içecektir.

27 “Sonra onlara de ki, ‘İsrail’in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB söyle diyor: Üzerinize salacağım kılıç yüzünden sarhoş olana dek için, kusun, düşüp kalkmayın.” **28** Eğer kâseyi elinden alır, içmek istemezlerse, de ki, ‘Her Şeye Egemen RAB söyle diyor: Kesinlikle içeceksiniz! **29** Bana ait olan kentin üzerine felaket getirmeye başlıyorum. Cezasız kalacağınızı mı sanıyorsunuz? Sizi cezasız bırakmayacağım. İşte dünyada yaşayan herkesin üzerine kılıcı çağırıyorum. Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.’

30 “Bütün bu peygamberlik sözlerini onlara ilet:
“Yükseklerden kükreyecek RAB,

Kutsal konutundan gürleyecek,
Ağıllına şiddetle kükreyecek.
Dünyada yaşayanların tümüne
Üzüm ezenler gibi bağıracak.

31 Gürültü yeryüzünün dört yanında yankılanacak.
Çünkü RAB uluslara dava açacak;
Herkesi yargılacak
Ve kötüleri kılıca teslim edecek’ ” diyor RAB.

32 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“İste felaket ulustan ulusa yayılıyor!
Dünyanın dört bucağından büyük kasırga kopuyor.”

33 O gün RAB dünyayı bir uçtan bir uca öldürülerle dolduracak. Onlar için yas tutulmayacak, toplanıp gömülmeyecekler. Toprağın üzerinde gübre gibi kalacaklar.

34 Haykırın, ey çobanlar,
Aci acı bağırın!
Toprakta yuvarlanın, ey sürü başları!
Çünkü boğazlanma zamanınız doldu,
Değerli bir kap gibi düşüp parçalanacaksınız.

35 Çobanlar kaçamayacak,
Sürü başları kurtulamayacak!

36 Duy çobanların haykırışını,
Sürü başlarının bağırışını!
RAB onların otlaklarını yok ediyor.

37 RAB’bin kızgın öfkesi yüzünden
Güvenlikte oldukları ağıllar yok oldu.

38 İnini terk eden genç aslan gibi,
RAB inini bıraktı.

Zorbanın kılıcı
Ve RAB’bin kızgın öfkesi yüzünden
Ülkeleri viraneye döndü.

26

Halk Yeremya'nın Öldürülmесини İstiyor

[†] **25:26** “Şeşak”: Babil'i simgeleyen şifreli bir söz. **25:30** Yoe.3:16; Amo.1:2

¹ Yahuda Kralı Yoşıya oğlu Yehoyakim'in krallığının başlangıcında RAB şöyle seslendi: ² "RAB diyor ki, RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda dur, tapınmak için Yahuda kentlerinden oraya gelen herkese seslen. Sana buyurduğum her şeyi tek söz eksiltmeden onlara bildir. ³ Belki dinler de kötü yollarından dönerler. O zaman ben de yaptıkları kötülükler yüzünden başlarına getirmeyi tasarladığım felaketten vazgeçerim. ⁴ Onlara de ki, 'RAB şöyle diyor: Size verdiğim yasa uyarınca yürütmez, beni dinlemez, ⁵ size defalarca gönderdiğim kullarım peygamberlerin sözlerine kulak vermezseniz, ki kulak vermiyorsunuz, ⁶ bu tapınağa Şilo'dakine yaptığımlin aynısını yapar, bu kenti bütün dünya ulusları arasında lanetlik ederim.' "

⁷ Kâhinler, peygamberler ve bütün halk Yeremya'nın RAB'bin Tapınağı'nda söylediği bu sözleri duydular. ⁸ Yeremya Tanrı'nın halka iletmesini buyurduğu sözleri bitirince, kâhinlerle peygamberler ve halk onu yakalayıp, "Ölmen gerek!" dediler, ⁹ "Neden bu tapınak Şilo'daki gibi olacak, bu kent de içinde kimseňin yaşamayacağı bir viraneye dönecek diyerek RAB'bin adıyla peygamberlik ediyorsun?" Bütün halk RAB'bin Tapınağı'nda Yeremya'nın çevresinde toplanmıştı.

¹⁰ Yahuda önderleri olup bitenleri duyunca, saraydan RAB'bin Tapınağı'na gidip tapınağın Yeni Kapı girişinde yerlerini aldılar. ¹¹ Bunun üzerine kâhinlerle peygamberler, önderlere ve halka, "Bu adam ölüm cezasına çarptırılmalı" dediler, "Çünkü bu kente karşı peygamberlik etti. Kendi kulaklarınızla işittiniz bunu."

¹² Bunun üzerine Yeremya önderlerle halka, "Bu tapınağa ve kente karşı işittiğiniz peygamberlik sözlerini iletmem için beni 'RAB gönderdi'" dedi, ¹³ "Şimdi yollarınızı, davranışlarınızı düzeltin, Tanrı'nız RAB'bin sözüne kulak verin. O zaman RAB başınıza getireceğini söylediğİ felaketten vazgeçeceK. ¹⁴ Bana gelince, işte elinizdeyim! Gözünüzde iyi ve doğru olan neyse, bana öyle yapın. ¹⁵ Ancak şunu kesinlikle bilin ki, eğer beni öldürürseniz, siz de bu kent ve içinde yaşayanlar da suçsuz birinin kanını dökmekten sorumlu tutulacaksınız. Çünkü bütün bu sözleri bildirmem için beni gerçekten RAB size gönderdi."

¹⁶ Bunun üzerine önderlerle halk, kâhinlerle peygamberlere, "Bu adam ölüm cezasına çarptırılmamalı" dediler, "Çünkü bizimle Tanrı'mız RAB'bin adına konuştum."

¹⁷ Halkın ileri gelenlerinden birkaçı öne çıkip orada toplanmış halka, ¹⁸ "Moreşetli Mika Yahuda Kralı Hizkiya döneminde peygamberlik etti" dediler, "Yahuda halkına dedi ki, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor,

"Siyon tarla gibi sürülecek,
Taş yığınına dönecek Yeruşalim,
Tapınağın kurulduğu dağ
Çalılarla kaplanacak."

¹⁹ "Yahuda Kralı Hizkiya ya da Yahuda halkından biri onu öldürdü mü? Bunun yerine Hizkiya RAB'den korkarak O'nun lütfunu diledi. RAB de onlara bildirdiği felaketten vazgeçti. Bizse, üzerimize büyük bir yük getirmek üzereyiz."

Kral Yehoyakim Uriya'yı Öldürüyor

²⁰ Kiryat-Yearimli Şemaya oğlu Uriya adında peygamberlik eden bir adam daha vardı. Tıpkı Yeremya gibi o da RAB'bin adına bu kente ve ülkeye karşı

peygamberlik etti. ²¹ Kral Yehoyakim'le askerleri ve komutanları Uriya'nın sözlerini duydular. Kral onu öldürmek istedir. Bunu duyan Uriya korkuya kapılarak kaçip Mısır'a gitti. ²² Bunun üzerine Kral Yehoyakim peşinden adamlarını -Akbor oğlu Elnatan'la başkalarını- Mısır'a gönderdi. ²³ Uriya'yı Mısır'dan çıkarıp Kral Yehoyakim'e getirdiler. Kral onu kılıçla öldürtüp cedeni sıradan halk mezarlığına attırdı.

²⁴ Ancak Şafan oğlu Ahikam Yeremya'yi korudu. Böylece Yeremya öldürülmem üzere halkın eline teslim edilmedi.

27

Yahuda Nebukadnessar'a Veriliyor

¹ Yahuda Kralı Yoşıya oğlu Sidkiya'nın krallığının başlangıcında RAB Yeremya'ya seslendi: ² RAB bana dedi ki, "Kendine sırla bağlanmış tahta bir boyunduruk yap, boynuna geçir. ³ Sonra Yeruşalim'e, Yahuda Kralı Sidkiya'ya gelen ulaklar aracılığıyla Edom, Moav, Ammon, Sur ve Sayda krallarına haber gönder. ⁴ Efendilerine şunu bildirmelerini buyur: İsrail'in Tanrısı Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Efendilerinize söyleyin: ⁵ Yeryüzünü de üstünde yaşayan insanlarla hayvanları da büyük gücümle, kudretli elimle ben yarattım. Onu uygun gördüğüm kişiye veririm. ⁶ Şimdi bütün bu ülkeleri Babil Kralı kulum Nebukadnessar'a vereceğim. Yabanlı hayvanları da kulluk etsinler diye ona vereceğim. ⁷ Ülkesi için saptanan zaman gelinceye dek bütün uluslar ona, oğluna, torununa kulluk edecek. Sonra birçok ulus, büyük krallar onu köle edecekler.

⁸ "Hangi ulus ya da krallık Babil Kralı Nebukadnessar'a kulluk edip boyunduruğuna girmezse, o ulusu onun eline teslim edene dek* kılıçla, kılıqla, salgın hastalıklla cezalandıracağım, diyor RAB. ⁹ Size gelince, peygamberlerinizi, falcılarını, düş görenlerinizi, medyumlarınızı, büyülerinizi dinlemeyin! Onlar size, Babil Kralı'na kulluk etmeyeceksiniz diyorlar. ¹⁰ Size yalan peygamberlik ediyorlar. Bunun sonucu siz ülkenizden uzaklaştırılmak oluyor. Sizi süreceğim, yok olacaksınız. ¹¹ Ama Babil Kralı'nın boyunduruğuna girip ona kulluk eden ulus kendi toprağında bırakacağım, diyor RAB. O ulus toprağını işleyecek, orada yaşayacak."

¹² Yahuda Kralı Sidkiya'ya bütün bu sözleri ilettim. Dedi ki, "Boyullarınızı Babil Kralı'nın boyunduruğu altına koyun. Ona ve halkın kulluk edin ki sağ kalasınız. ¹³ RAB'bin Babil Kralı'na kulluk etmeye her ulus için dediği gibi, niçin sen ve halkın kılıç, kılıqla, salgın hastalık yüzünden ölesiniz? ¹⁴ Size, 'Babil Kralı'na kulluk etmeyeceksiniz' diyen peygamberlerin sözlerine kulak asmayın. Onlar size yalan peygamberlik ediyorlar. ¹⁵ 'Onları ben göndermedim' diyor RAB, 'Adımla yalan peygamberlik ediyorlar. Bu yüzden siz de size peygamberlik eden peygamberleri de süreceğim, hepiniz yok olacaksınız.'

¹⁶ Sonra kâhinlerle halka şöyle dedim: "RAB diyor ki, 'İşte RAB'bin Tapınağı'nın eşyaları yakında Babil'den geri getirilecek' diyen peygamberlerinize kulak asmayın. Onlar size yalan peygamberlik ediyorlar. ¹⁷ Onları dinlemeyin. Sağ kalmak için Babil Kralı'na kulluk edin. Bu kent neden viraneye çevrilsin? ¹⁸ Eğer bunlar peygamberse ve RAB'bin sözü onlardaysa, RAB'bin Tapınağı'nda, Yahuda Kralı'nın sarayında ve Yeruşalim'de kalan eşyalar Babil'e götürülmesin diye Her Şeye Egemen RAB'be yalvarışın.

^{27:1} 2Kr.24:18-20; 2Ta.36:11-13; Yer.28:1 * ^{27:8} Targum, Süryanic "Onun eline teslim edene dek", Masoretik metin "Onun eliyle yok edilişi tamamlanana dek".

19-20 “Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin'i Yahuda ve Yeruşalim soylularıyla birlikte Yeruşalim'den Babil'e sürdürüğünde alıp götürmediği sütunlar, havuz, ayakkıklar ve kente kalan öbür eşyalar için Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor. **21** Evet, RAB'bin Tapınağı'nda, Yahuda Kralı'nın sarayında ve Yeruşalim'de kalan eşyalar için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: **22** ‘Bunlar Babil'e alınıp götürülecek, aldıracağım güne dek de orada kalacaklar’ diyor RAB, ‘O zaman onları alacak, yeniden buraya yerleştireceğim.’”

28

Sahte Peygamber Hananya

1 Aynı yıl Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının başlangıcında, dördüncü yılının beşinci ayında Givonlu Azzur oğlu Peygamber Hananya RAB'bin Tapınağı'nda kâhinlerle bütün halkın önünde bana şöyle dedi: **2** ‘İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Babil Kralı'nın boyunduruşunu kıracığım. **3** Babil Kralı Nebukadnessar'ın buradan alıp Babil'e götürdügü RAB'bin Tapınağı'na ait bütün eşyaları iki yıl içinde buraya geri getireceğim. **4** Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin'le Babil'e sürgün'e giden bütün Yahudalılar'ı buraya geri getireceğim’ diyor RAB, ‘Çünkü Babil Kralı'nın boyunduruşunu kıracığım.’”

5 Bunun üzerine Peygamber Yeremya, kâhinlerin ve RAB'bin Tapınağı'ndaki halkın önünde Peygamber Hananya'yı yanıtladı. **6** Yeremya şöyle dedi: “Amin! RAB aynısını yapsın! RAB, tapınağına ait eşyalarla bütün sürgünleri Babil'den buraya geri getirerek ettiğin peygamberlik sözlerini gerçekleştirsin! **7** Yalnız şimdi sana ve halka söyleyeceğim şu sözü dinle: **8** Çok önce, benden de senden de önce yaşamış peygamberler birçok ülke ve büyük krallığın başına savaş, felaket, salgın hastalık gelecek diye peygamberlik ettiler. **9** Ancak esenlik olacağını söyleyen peygamberin sözü yerine gelirse, onun gerçekten RAB'bin gönderdiği peygamber olduğu anlaşılır.”

10 Bunun üzerine Peygamber Hananya, Peygamber Yeremya'nın boynundan boyunduruğu çıkarıp kıldı. **11** Sonra halkın önünde şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Babil Kralı Nebukadnessar'ın bütün ulusların boynuna taktığı boyunduruğu iki yıl içinde işte böyle kıracığım.’”

Böylece Peygamber Yeremya yoluna gitti.

12 Peygamber Hananya Peygamber Yeremya'nın boynundaki boyunduruğu kırıldıktan sonra RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: **13** ‘Git, Hananya'ya de ki, ‘RAB söyle diyor: Sen tahtadan yapılmış boyunduruğu kıldın, ama yerine demir boyunduruk yapacaksın! **14** Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Babil Kralı Nebukadnessar'a kulluk etmeleri için bütün bu ulusların boynuna demir boyunduruk geçirdim, ona kulluk edecekler. Yabanlı hayvanları da onun denetimine vereceğim.’”

15 Peygamber Yeremya Peygamber Hananya'ya, “Dinle, ey Hananya!” dedi, ‘Seni RAB göndermedi. Ama sen bu ulusu yalana inandırdın. **16** Bu nedenle RAB diyor ki, ‘Seni yeryüzünden silip atacağım. Bu yıl öleceksin. Çünkü halkı RAB'be karşı kıskırtın.’”

17 Peygamber Hananya o yılın yedinci ayında öldü.

29

Sürgündekilere Mektup

¹ Peygamber Yeremya'nın sürgünde sağ kalan halkın ileri gelenlerine, kâhinlerle peygamberlere ve Nebukadnessar'in Yeruşalim'den Babil'e sürdüğü bütün halka Yeruşalim'den gönderdiği mektubun metni aşağıda yazılıdır. ² Bu mektup Kral Yehoyakin'in, ana kraliçenin, saray görevlilerinin, Yahuda ve Yeruşalim önderlerinin, zanaatçilarla demircilerin Yeruşalim'den sürgüne gitmelerinden sonra, ³ Yahuda Kralı Sidkiya'nın Babil Kralı Nebukadnessar'a gönderdiği Şafan oğlu Elasa ve Hilkiya oğlu Gemarya eliyle gönderildi:

⁴ İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB Yeruşalim'den Babil'e sürdüğü herkese şöyle diyor: ⁵ "Evler yapıp içinde oturun, bahçe dikip ürününü yiyin." ⁶ Evlenin, oğullarınız, kızlarınız olsun; oğullarınızı, kızlarınızı evlendirin. Onların da oğulları, kızları olsun. Orada çoğalın, azalmayın. ⁷ Sizi sürmüş olduğum kentin esenliği için uğraşın. O kent için RAB'be dua edin. Çünkü esenliğiniz onunkine bağlıdır." ⁸ Evet, İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Aranızdaki peygamberlerle falcılara aldanmayın. Düş görmeye özendirdiğiniz kişilere kulak asmayın. ⁹ Çünkü onlar adımı kullanarak size yalan peygamberlik ediyorlar. Onları ben göndermedim." RAB böyle diyor.

¹⁰ RAB diyor ki, "Babil'de yetmiş yılınız dolunca sizinle ilgilenecek, buraya sizi geri getirmek için verdığım iyi sözü tutacağım. ¹¹ Çünkü sizin için düşündüğüm tasarıları biliyorum" diyor RAB. "Kötü tasarılar değil, size umutlu bir gelecek sağlayan esenlik tasarıları bunlar. ¹² O zaman beni çağıracak, gelip bana yakaracaksınız. Ben de sizi işiteceğim. ¹³ Beni arayacaksınız, bütün yüreğinizle arayınca beni bulacaksınız. ¹⁴ Kendimi size bulduracağım" diyor RAB. "Sizi eski gönencinize kavuşturacağım. Sizi sürdüğüm bütün yerlerden ve uluslardan toplayacağım" diyor RAB. "Ve sizi sürgün ettiğim yerden geri getireceğim."

¹⁵ Madem, "RAB bizim için Babil'de peygamberler çıkardı" diyorsunuz, ¹⁶ Davut'un tahtında oturan kral, bu kente kalan halk ve sizinle sürgüne gitmeyen yurttaşlarınız için RAB söyle diyor. ¹⁷ Evet, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Üzerlerine kılıç, kılık, salgın hastalık göndereceğim. Onları yenilmeyecek kadar çürük, bozuk incir gibi edeceğim. ¹⁸ Kılıçla, kılıkla, salgın hastalıklla peşlerine düşeceğim. Yeryüzündeki bütün krallıklara dehşet saçacak, kendilerini sürdüğüm bütün ülkeler arasında lanetlenecek, dehşet ve alay konusu olacak, aşağılanacaklar. ¹⁹ Çünkü sözlerime kulak asmadılar" diyor RAB. "Kullarım peygamberler aracılığıyla sözlerimi defalarca gönderdim, ama dinlemediiniz." RAB böyle diyor. ²⁰ Bunun için, ey sizler, Yeruşalim'den Babil'e gönderdiğim sürgünler, RAB'bin sözüne kulak verin! ²¹ Adımı kullanarak size yalan peygamberlik eden Kolaya oğlu Ahav'la Maaseya oğlu Sidkiya için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Onları Babil Kralı Nebukadnessar'in eline teslim edeceğim, gözünüzü önünde ikisini de öldürerek. ²² Onlardan ötürü Babil'deki bütün Yahuda sürgünleri, 'RAB seni Babil Kralı'nın diri diri yaktırdığı Sidkiya ve Ahav'la aynı duruma düşürsun' diye lanet edecek. ²³ Çünkü İsrail'de cırık şeyler yaptılar; komşularının karlarıyla zina ettiler, onlara buyurmadığım halde adımla yalan sözler söylediler. Bunu biliyorum ve buna tanığım" diyor RAB.

Semaya'ya Bildiri

24 Nehelamlı Şemaya'ya diyeceksin ki, **25** “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Sen Yeruşalim halkına, Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yla bütün öbür kâhinelere kendi adına mektuplar göndererek şöyle yazmışlığını:

26 “‘RAB tapınağın sorumlusu olarak Yehoyada yerine seni kâhin atadı. Peygamber gibi davranışan her deliyi tomruğa, demir boyunduruğa vurmak görevindir. **27** Öyleyse aranızda kendini peygamber ilan eden Anatolu Yeremya'yı neden azarlamadın? **28** Çünkü Yeremya biz Babil'dekilere şu haberi gönderdi: Sürgün uzun olacak. Onun için evler yapıp içinde oturun; bahçe dikip ürününü yiye.’”

29 Kâhin Sefanya mektubu Peygamber Yeremya'ya okuyunca, **30** RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: **31** “Bütün sürgünlere şu haberi gönder: ‘Nehelamlı Şemaya için RAB diyor ki: Madem ben göndermediğim halde Şemaya peygamberlik edip sizleri yalana inandırıcı, **32** ben de Nehelamlı Şemaya'yı ve bütün soyunu cezalandıracağım: Bu halkın arasında soyundan kimse sağ kalmayacak, halkımı yapacağımı iyiliği görmeyecek, diyor RAB. Çünkü o halkı bana karşı kıskırttı.’”

30

İsrail Yenilenecek

1 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: **2** “İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Sana bildirdiğim bütün sözleri bir kitaba yaz. **3** İşte halkım İsrail'i ve Yahuda'yı eski gönüncülerine kavuşturacağım günler yaklaşıyor’ diyor RAB, ‘Onları atalarına verdiğim topraklara geri getireceğim, orayı yurt edinecekler’ diyor RAB.”

4 İsrail ve Yahuda için RAB'bin bildirdiği sözler şunlardır:

5 “RAB diyor ki,

‘Korku sesi duyduk,

Esenlik değil, dehşet sesi.

6 Sorun da görün:

Erkek, çocuk doğurur mu?

Öyleyse neden doğuran kadın gibi

Her erkeğin ellerini belinde görüyorum?

Neden her yüz solmuş?

7 Ah, ne korkunç gün!

Onun gibisi olmayıacak.

Yakup soyu için sıkıntı dönemi olacak,

Yine de sıkıntından kurtulacak.

8 “‘O gün’ diyor Her Şeye Egemen RAB,

‘Boyunlarındaki boyunduruğu kıracak,

Bağlarını koparacağım,

Bundan böyle yabancılardan onları

Kendilerine köle etmeyecekler.

9 Onun yerine Tanrıları RAB'be

Ve başlarına atayacağım kralları Davut'a

Kulluk edecekler.

10 “‘Korkma, ey kulum Yakup,

Yılma, ey İsrail’ diyor RAB.

‘Çünkü seni uzak yerlerden,

Soyunu sürgün edildiği ülkeden kurtaracağım.
Yakup yine huzur ve güvenlik içinde olacak,
Kimse onu korkutmayacak.

- 11** Çünkü ben seninleyim,
Seni kurtaracağım' diyor RAB.
'Seni aralarına dağıttığım bütün ulusları
Tümüyle yok etsem de,
Seni büsbütün yok etmeyecek,
Adaletle yola getirecek,
Hiç cezasız bırakmayacağım.'

12 "RAB diyor ki,
'Senin yaran şifa bulmaz,
Beren iyileşmez.'

13 Davanı görecek kimse yok,
Yaran umarsız, şifa bulmaz.

14 Bütün oynaşların unuttu seni,
Arayıp sormuyorlar.
Seni düşman vururcasına vurdum,
Acımasızca cezalandırdım.
Çünkü suçun çok,
Günahların sayısız.

15 Neden haykırıyorsun yarandan ötürü?
Yaran şifa bulmaz.
Suçlarının çokluğu ve sayısız günahın yüzünden
Getirdim bunları başına.

16 Ama seni yiyenlerin hepsi yem olacak,
Bütün düşmanların sürgüne gidecek.
Seni soyanlar soyulacak,
Yağmalayanlar yağmalanacak.

17 Ama ben seni sağlığına kavuşturacak,
Yaralarını iyileştireceğim' diyor RAB,
'Çünkü Siyon itilmiş,
Önu arayan soran yok diyorlar.'

18 "RAB diyor ki,
'Yakup'un çadırlarını eski gönencine kavuşturacağım,
Konutlarına acılayacağım.
Yeruşalim höyük üzerinde yeniden kurulacak,
Saray kendi yerinde duracak.'

19 Oralardan şükran ve sevinç sesleri duyulacak.
Sayılarını çoğaltacağım, azalmayacaklar,
Onları onurlandıracağım, küçümsenmeyecekler.

20 Çocukları eskisi gibi olacak,
Toplulukları önümde sağlam duracak;
Onlara baskı yapanların hepsini cezalandıracağım.

21 Önderleri kendilerinden biri olacak,
Yöneticileri kendi aralarından çıkacak.
Onu kendime yaklaştıracığım,
Bana yaklaşacak.
Kim canı pahasına yaklaşabilir bana?" diyor RAB.

- ²² “Böylece siz benim halkım olacaksınız,
 Ben de sizin Tanrıınız olacağım.”
- ²³ İşte RAB'bin fırtınası öfkeyle kopacak,
 Şiddetli kasırgası kötülerin başında patlayacak.
- ²⁴ Aklının tasarladığını tümüyle yapana dek,
 RAB'bin kızgın öfkesi dinmeyecek.
 Son günlerde bunu anlayacaksınız.”

31

İsrail Halkı Yurduna Dönüyor

¹ “O zaman” diyor RAB, “Bütün İsrail boyalarının Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacaklar.”

- ² RAB diyor ki,
 “Kılıçtan kaçıp kurtulan halk çölde lütuf buldu.
 Ben İsrail'i rahata kavuşturmaya gelirken,
³ Ona uzaktan görünüp şöyle dedim:
 Seni sonsuz bir sevgiyle sevdim,
 Bu nedenle sevecenlikle seni kendime çektim.
⁴ Seni yeniden bina edeceğim,
 Yeniden bina edileksin, ey erden kız İsrail!
 Yine teflerini alacak,
 Sevinçle coşup oynayanlara katılacaksın.
⁵ Samiriye dağlarında yine bağ dikeceksin;
 Bağ dikenler üzümünü yiyecekler.
⁶ Efrayim'in dağlık bölgesindeki bekçilerin,
 ‘Haydi, Siyon'a, Tanrıımız RAB'be çıkalım’
 Diye bağıracakları bir gün var.”

- ⁷ RAB diyor ki,
 “Yakup için sevinçle haykırmı!
 Ulusların başı olan için bağırın!
 Övgülerinizi duyurun!
 ‘Ya RAB, halkını, İsrail'den sağ kalanları kurtar’ deyin.

- ⁸ İşte, onları kuzey ülkesinden
 Geri getirmek üzereyim;
 Onları dünyanın dört bucağından toplayacağım.
 Aralarında kör, topal,
 Gebe kadın da, doğuran kadın da olacak.
 Büyük bir topluluk olarak buraya donecekler.

- ⁹ Ağlaya ağlaya gelecekler,
 Benden yardım dileyenleri geri getireceğim.
 Akarsular boyunca tökezlemeyecekleri
 Düz bir yolda yürüteceğim onları.
 Çünkü ben İsrail'in babasıyım,
 Efrayim de ilk oğlumdur.

- ¹⁰ “RAB'bin sözünü dinleyin, ey uluslar!
 Uzaktaki kıyılara duyurun:
 ‘İsrail'i dağıtan onu toplayacak,

- Sürüsünü kollayan çoban gibi kollayacak onu' deyin.
- 11** Çünkü RAB Yakup'u kurtaracak,
Onu kendisinden güclü olanın elinden özgür kılacak.
- 12** Siyon'un yüksek tepelerine gelip
Sevinçle haykıracaklar.
RAB'bin verdiği iyilikler karşısında
-Tahil, yeni şarap, zeytinyağı,
Davar ve sığır yavruları karşısında-
Yüzleri sevinçle parlayacak.
Sulanmış bahçe gibi olacak,
Bir daha solmayacaklar.
- 13** O zaman erden kızlar, genç yaşlı erkekler
Hep birlikte oynayıp sevinecek.
Yaslarını coşkuya çevirecek,
Üzüntülerini avutup onları sevindireceğim.
- 14** Kâhinleri bol yiyecekle doyuracağım,
“Halkım iyiliklerimle doyacak” diyor RAB.
- 15** RAB diyor ki,
“Rama'da bir ses duyuldu,
Ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel avutulmak istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!”
- 16** RAB diyor ki,
“Sesini ağlamaktan,
Gözlerini yaş dökmekten alkoy.
Çünkü verdiğin emek ödüllendirilecek” diyor RAB.
“Halkım düşman ülkesinden geri dönecek.”
- 17** Geleceğin için umut var” diyor RAB.
“Çocukların yurtlarına donecekler.
- 18** “Efrayim'in inlemelerini kuşkusuz duydum:
‘Beni eğitilmemiş dana gibi yola getirdin
Ve yola geldim.
Beni geri getir, döneyim.
Çünkü RAB Tanrım sensin.’
- 19** Yanlış yola saptıktan sonra pişman oldum.
Aklim başıma gelince bağırmı dövdüm.
Gençliğimdeki ayıplarımdan utandım,
Rezil oldum.’
- 20** “Efrayim değerli oğlum değil mi?
Hoşnut olduğum çocuk değil mi?
Kendisi için ne dersem diyeyim,
Onu hiç unutmuyorum.
Bu yüzden yüreğim sizliyor,
Çok acıyorum ona” diyor RAB.
- 21** “Kendin için yol işaretleri koy,
Direkler dök.
Yolunu, gittiğin yolu iyi düşün.
Geri dön, ey erden kız İsrail, kentlerine dön!

22 Ne zamana dek bocalayıp duracaksın, ey dönek kız?
RAB dünyada yeni bir şey yarattı:
Kadın erkeği koruyacak."

23 İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: "Yahuda ve kentlerinde halkı eski gönençlerine kavuşturduğum zaman yine şu sözleri söyleyecekler:

'RAB sizi kutsasın,

Ey doğruluk yurdunu, ey kutsal dağı!'

24 Halk, ırgatlar, sürüleriyle dolaşan çobanlar Yahuda'da ve kentlerinde birlikte yaşayacak. **25** Yorgun cana kana kana içirecek, bitkin canı doyuracağım."

26 Bunun üzerine uyanıp baktım. Uykum bana tatlı geldi.

27 "İsrail ve Yahuda'da insan ve hayvan tohumu ekeceğim günler yaklaşıyor" diyor RAB, **28** "Kökünden söküp yok etmek, yerle bir edip yıkmak, yıkma uğratmak için onları nasıl gözledimse, kurup dikmek için de gözleyeceğim" diyor RAB. **29** "O günler insanlar artık, 'Babalar koruk yedi,

Çocukların dişleri kamaştı'

demeyecekler. **30** Herkes kendi suçu yüzünden ölecek. Koruk yiyenin dişleri kamaşacak.

31 "İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
Yeni bir antlaşma yapacağım günler geliyor" diyor RAB,

32 Atalarını Mısır'dan çıkarmak için
Ellerinden tuttuğum gün
Onlarla yaptığım antlaşmaya benzemeyecek.
Onların kocası* olmama karşın,
Bozdular o antlaşmamı" diyor RAB.

33 "Ama o günlerden sonra İsrail halkıyla
Yapacağım antlaşma şudur" diyor RAB,
"Yaşamı içlerine yerlestirecek,
Yüreklerine yazacağım.
Ben onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.

34 Bundan böyle kimse komşusunu ya da kardeşini,
'RAB'bi tanıyın' diye eğitmeyecek.
Çünkü küçük büyük hepsi
Taniyacak beni" diyor RAB.
"Çünkü suçlarını bağışlayacağım,
Günahlarını artık anmayacağım."

35 Gündüz ışık olsun diye güneşi sağlayan,
Gece ışık olsun diye ayı, yıldızları düzene koyan,
Dalgaları kükresin diye denizi kabartan RAB
-O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dir - diyor ki,

36 "Eğer kurulan bu düzen önemden kalkarsa,
İsrail soyu sonsuza dek
Önümde ulus olmaktan çıkar" diyor RAB.

37 RAB şöyle diyor:
"Gökler ölçülebilse,

* **31:29** Hez.18:2 **31:31** İbr.8:8-12 **31:31** Mat.26:28; Mar.14:24; Luk.22:20; 1Ko.11:25; 2Ko.3:6

* **31:32** "Kocası" ya da "Efendisi". **31:33** İbr.10:16-17

Dünyanın temelleri incelenip anlaşılabilsse,
İsrail soyunu bütün yaptıkları yüzünden
Reddederim” diyor RAB.

38 “Yeruşalim Kenti'nin Hananel Kulesi'nden Köşe Kapısı'na dek benim için yeniden kurulacağı günler geliyor” diyor RAB, **39** “Ölçü ipi oradan Garev Tepesi'ne doğru uzayıp Goa'ya dönecek. **40** Ölülerle küllerin atıldığı bütün vadi, Kidron Vadisi'ne dek uzanan tarlalar, doğuda At Kapısı'nın köşesine dek RAB için kutsal olacak. Kent bir daha kökünden sökülmeyecek, sonsuza dek yıkılmayacak.”

32

Yeremya Tarla Satın Alyor

1 Yahuda Kralı Sidkiya'nın onuncu, Nebukadnessar'ın on sekizinci yılında RAB Yeremya'ya seslendi. **2** O sırada Babil Kralı'nın ordusu Yeruşalim'i kuşatmaktadır. Peygamber Yeremya Yahuda Kralı'nın sarayındaki muhafiz avlusunda tutukluydu. **3** Yahuda Kralı Sidkiya onu orada tutuklamıştı. “Neden böyle peygamberlik ediyorsun?” demişti, “Sen diyorsun ki, ‘RAB’ şöyle diyor: Bu kenti Babil Kralı'nın eline teslim etmek üzereyim, onu ele geçirecek. **4** Yahuda Kralı Sidkiya Kildaniler'in* elinden kaçıp kurtulamayacak, kesinlikle Babil Kralı'nın eline teslim edilecek; onunla yüzüze konuşacak, onu gözleriyle görecek. **5** Sidkiya Babil'e götürülecek, ben onunla ilgilenene dek orada kalacak, Kildaniler'le savaşsanız bile başarılı olamayacaksınız diyor RAB.”

6 Yeremya, “RAB bana şöyle seslendi” diye yanıtladı, **7** “Amcan Şallum oğlu Hanamel sana gelip, ‘Anatot'taki tarlamı satın al. Çünkü en yakın akrabam olarak tarlayı satın alma hakkı senindir’ diyecek.

8 “Sonra RAB'bin sözü uyarınca amcamın oğlu Hanamel muhafiz avlusunda yanına gelip, ‘Benyamin bölgesinde, Anatot'taki tarlamı satın al’ dedi, ‘Çünkü miras hakkı da en yakın akrabalık hakkı da senindir. Onu kendin için satın al.’

“O zaman RAB'bin sözünün yerine geldiğini anladım. **9** Böylece Anatot'taki tarlayı amcamın oğlu Hanamel'den satın aldım. Tarlaya karşılık kendisine on yedi şekel* gümüş tartıp ödedim. **10** Satış belgesini çağırduğum tanıkların önünde imzalayıp mühürledim, gümüşü terazide tarttım. **11** Satış belgesini - kural ve koşulları içeren mühürlenmiş kâğıdı ve açık sözleşme belgesini- aldım. **12** Amcamın oğlu Hanamel'in, satış belgesini imzalayan tanıkların ve muhafiz avlusunda oturan bütün Yahudiler'in gözü önünde satış belgesini Mahseya oğlu Neriya oğlu Baruk'a verdim.

13 “Hepsinin gözü önünde Baruk'a şu buyrukları verdim: **14** ‘İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Bu satış belgesini -mühürlenmiş, açık olanını- al, uzun süre durmak üzere bir çömlege koy. **15** Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB söz veriyor, bu ülkede yine evler, tarlalar, bağlar satın alınacak’ diyor.

16 “Tarlanın satış belgesini Neriya oğlu Baruk'a verdikten sonra RAB'be söyle yakardım:

17 “Ey Egemen RAB! Büyük gücünle, kudretinle yeri göğü yarattın. Yapamayacağın hiçbir şey yok. **18** Binlerce insana† sevgi gösterir, ama babaların işlediği günahların karşılığını çocuklarına ödetirsin. Ey büyük ve güçlü Tanrı!

32:1 2Kr.25:1-7 * 32:9 “On yedi şekel”: Yaklaşık 200 gr. † 32:18 “İnsana” ya da “Kuşağı”.

Her Şeye Egemen RAB'dir senin adın. ¹⁹ Tasarıların ne büyük, işlerin ne güçlü! Gözlerin insanların bütün yaptıklarına açıktır. Herkese davranışlarına, yaptıklarının sonucuna göre karşılığını verirsin. ²⁰ Sen ki, Mısır'da, İsrail'de, bütün insanlar arasında bugüne dek mucizeler, harikalar yarattın. Bugün olduğu gibi ün kazandın. ²¹ Halkın İsrail'i belirtilerle, şansları işlerle, güçlü, kudretli elinle, büyük korku saçarak Mısır'dan çıktırdın. ²² Atalarına vereceğine ant içtiğin bu toprakları, süt ve bal akan ülkeyi onlara verdin. ²³ Gelip ülkeyi mülk edindiler, ama senin sözünü dinlemediiler, Kutsal Yasan uyarınca yürümediler. Yapmalarını buyurduğun şeylerin hiçbirini yapmadılar. Bu yüzden bütün bu felaketleri getirdin başlarına.

²⁴ “İşte, kenti ele geçirirmek için kuşatma rampaları yapıldı. Kılıç, kılık, salgın hastalık yüzünden kent saldıran Kildaniler'e teslim edilecek. Söylediklerin yerine geldi, sen de görüporsun! ²⁵ Yine de, Egemen RAB, kent Kildaniler'e teslim edileceği halde sen bana, ‘Tarlayı çağırıldığı tanıklar önünde gümüşle satın al’ dedin.”

²⁶ Bunun üzerine RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁷ “Bütün insanlığın Tanrısı RAB benim. Var mı yapamayacağım bir şey? ²⁸ Bu yüzden RAB diyor ki: Bak, bu kenti Kildaniler'le Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline vermek üzereyim; onu ele geçirsin. ²⁹ Kente saldıran Kildaniler gelip onu ateşe verecekler. Kenti de damlarında Baal'ın* onuruna buhur yakıp başka ilahlara dökmelik sunular sunarak beni öfkeliştirdikleri evleri de yakacaklar.

³⁰ “Çünkü İsrail ve Yahuda halkları gençliklerinden beri hep gözümde kötü olanı yapıyor; İsrail halkı ellerinin yaptıklarıyla beni sürekli öfkeliştireiyor, diyor RAB. ³¹ Evet, bu kent kurulduğundan bu yana beni öyle öfkeliştirdi, kızdırdı ki onu önumden söküp atacağım. ³² Çünkü İsrail ve Yahuda halklarının -kendilerinin, krallarının, önderlerinin, kâhinlerinin, peygamberlerinin, Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayanların- beni öfkeliştirmek için yaptıkları kötülüklerin haddi hesabı yok. ³³ Bana yüzlerini değil, sırtlarını çevirdiler. Onları defalarca uyarmama karşın dinlemedi, yola gelmediler. ³⁴ Bana ait olan bu tapınağa iğrenç putlarını yerleştirerek onu kirlettiler. ³⁵ Ben-Hinnom Vadisi'nde ilah Molek'e* sunu olarak oğullarını, kızlarını ateşe kurban etmek için Baal'ın tapınma yerlerini kurdular. Böyle iğrenç şeyler yaparak Yahuda'yı günaha sürüklémelerini ne buyurdum, ne de aklımdan geçirdim.

³⁶ “Siz bu kent için, ‘Kılıçla, kılıkla, salgın hastalıklla Babil Kralı'nın eline veriliyor’ diyorsunuz. Ama şimdi İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: ³⁷ Kızgınlıkla, gazapla, büyük öfkeyle onları sürdüğüm ülkelerden hepsini toplayacağım. Onları buraya geri getirip güvenlik içinde yaşamalarını sağlayacağım. ³⁸ Onlar benim halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım. ³⁹ Tek bir yürek, tek bir yaşam tarzi vereceğim onlara; gerek kendilerinin gerekse çocukların iyiliği için benden hep korksunlar. ⁴⁰ Onlarla kalıcı bir antlaşma yapacağım: Onlara iyilik etmeyeceğim, benden hiç ayrılmaların diye yüreklerine Tanrı korkusu salacağım. ⁴¹ Onlara iyilik etmeyeceğim, sevinç duyacağım; gerçekteki bütün yüreğimle, bütün canımla onları bu ülkede dikiceğim.

⁴² “RAB diyor ki: Bu halkın başına bütün bu büyük felaketleri nasıl getirdiysem, onlara söz verdığım bütün iyilikleri de öyle sağlayacağım. ⁴³ Sizlerin, ‘Viran olmuş, insansız, hayvansız, Kildaniler'in eline verilmiş’ dediğiniz bu ülkede yine tarlalar satın alınacak. ⁴⁴ Benyamin bölgesinde, Yeruşalim

çevresindeki köylerde, Yahuda kentlerinde, dağlık bölgenin, Şefela'nın ve Negev'in kentlerinde gümüşle tarlalar satın alınacak, satış belgeleri tanıkların önünde imzalanıp mühürlenecek. Çünkü eski gönencelerine kavuşturacağım onları" diyor RAB.

33

Yeniden Toparlanma Umudu

1 Yeremya muhafiz avlusunda tutukluyken, RAB ona ikinci kez seslendi: **2** "Dünyayı yaratan, yerini alsın diye ona biçim veren, adı RAB olan şöyle diyor: **3** 'Bana yakar da seni yanıtlayıım; bilmediğin büyük, akıl almaz şeyleri sana bildireyim.' **4** Kuşatma rampalarına, kılıçla karşı siper olsun diye bu kentin yıkılmış olan evleriyle Yahuda krallarının sarayları için İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: **5** 'Kıldaniler*' savaşmak, evleri öfke ve kızgınlıkla vurduğum insanların cesetleriyle doldurmak üzere gelecekler. O insanlar ki, yaptıkları kötülükler yüzünden bu kentten yüzümüz çevirdim.

6 "Yine de bu kenti iyileştirip sağlığa kavuşturacağım. Halkına şifa verecek, bol esenlik, güvenlik içinde yaşamalarını sağlayacağım. **7** Yahuda'yı ve İsrail'i eski gönencine kavuşturacak, önceden olduğu gibi bina edeceğim. **8** Onları bana karşı işledikleri bütün günahlardan arındıracak, bana karşı işledikleri günahları da isyanlarını da bağıslayacağım. **9** Dünyadaki bütün ulusların önünde bu kent benim için sevinç, övgü ve onur kaynağı olacak. Bu uluslar Yeruşalim halkına yaptığı iyilikleri, sağladığım gönencini duyunca, korkuya kapılıp titreyeceler."

10-11 "RAB şöyle diyor: 'Bu kent viran olmuş, insansız, hayvansız kalmış diyorsunuz. Ne var ki, terk edilmiş, insansız, hayvansız Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında sevinç ve neşe sesi, gelin güvey sesi, RAB'bin Tapınağı'na şükran sunuları getirenlerin sesi yine duyulacak:

'Her Şeye Egemen RAB'be şükredin,

Cünkü O iyidir,

Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır.

Cünkü ülkeyi eski gönencine kavuşturacağım' diyor RAB.

12 "Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Viran olmuş, insansız, hayvansız kalmış bu ülkenin bütün kentlerinde çobanların sürülerini dinlendireceği otlaklar olacak yeniden. **13** Dağlık bölgede, Şefela, Negev, Benyamin bölgesindeki kentlerde, Yeruşalim'in çevresindeki köylerde, Yahuda kentlerinde çoban değneğinin altından geçen sürüler olacak' diyor RAB.

14 "İsrail ve Yahuda halkına verdiği güzel sözü yerine getireceğim günler geliyor" diyor RAB.

15 "O günlerde, o zamanda,

Davut için doğru bir dal[†] yetiştireceğim;

Ülkede adil ve doğru olanı yapacak.

16 O günlerde Yahuda kurtulacak,

Yeruşalim güvenlik içinde yaşayacak.

O, Yahve sidkenu[‡] adıyla anılacak."

* **33:5** Olası metin "Kıldaniler", Masoretik metin "Kildaniler'le". **33:10-11** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1 **33:14** Yer.23:5-6 † **33:15** "Dal": Mesih'in adlarından biri. ‡ **33:16** "Yahve sidkenu": "RAB doğruluğumuzdur" anlamına gelir.

¹⁷ RAB şöyle diyor: 'İsrail tahtı üzerinde oturan Davut soyunun ardı arkası kesilmeyecek. ¹⁸ Levili kâhinlerden önumde yakmalık sunu sunacak, tahlil sunusu yakacak, kurban kesecek biri hiç eksik olmayacak.'

¹⁹ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁰⁻²¹ "RAB diyor ki, 'Eğer belirlenmiş zamanlarda gece ve gündüz olması için gece ve gündüz yaptığım antlaşma bozulabilirse, tahtında oturan oğulları krallık yapsın diye kulum Davut'la ve bana hizmet eden Levili kâhinlerle yaptığım antlaşma da ancak o zaman bozulabilir. ²² Kulum Davut'un soyunu ve bana hizmet eden Levililer'i sayılamaz gök cisimleri kadar, ölçülemez deniz kumu kadar çoğaltacağım.'

²³ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁴ "Bu halkın, 'RAB seçtiği iki aileyi de reddetti' dediğini görmüyorum musun? Halkımı öyle küçümsüyorlar ki, artık bir ulus saymıyorlar onu. ²⁵ RAB diyor ki, 'Gece ve gündüzle bir antlaşma yapıp yerin, göğün kurallarını saptamasaydım, ²⁶ Yakup soyuyla kulum Davut'u da reddeder, Davut'un oğullarından birinin İbrahim, İshak, Yakup soyuna krallık etmesini sağlamazdım. Ama ben onları eski gonençlerine kavuşturacak, onlara acıယaçığım.'

34

Kral Sidkiya'ya Uyarı

¹ Babil Kralı Nebukadnessar'la bütün ordusu, krallığı altındaki bütün uluslararası halklar, Yeruşalim ve çevresindeki kentlere karşı savaşırken RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Git, Yahuda Kralı Sidkiya'ya RAB söyle diyor de: Bu kenti Babil Kralı'nın eline teslim etmek üzereyim, onu ateşe verecek. ³ Ve sen Sidkiya, onun elinden kaçıp kurtulamayacaksın; kesinlikle yakalanacak, onun eline teslim edileceksin. Babil Kralı'nı gözünle görecek, onunla yüzüze konuşacaksın. Sonra Babil'e götürüleceksin.'

⁴ "Ancak, ey Yahuda Kralı Sidkiya, RAB'bin sözünü dinle! RAB senin için söyle diyor: Kılıçla ölmeyeceksin, ⁵ esenlikle öleceksin. Ataların olan senden önceki kralların onuruna ateş yaktıkları gibi, senin onuruna da ateş yakıp senin için ah efendimiz diyerek ağıt tutacaklar. Ben RAB söylüyorum bunu."

⁶ Peygamber Yeremya bütün bunları Yeruşalim'de Yahuda Kralı Sidkiya'ya söyledi. ⁷ O sırada Babil Kralı'nın ordusu Yeruşalim'e ve Yahuda'nın henüz ele geçirilmemiş kentlerine -Lakiş'e, Azeka'ya- saldırmaktaydı. Yahuda'da surlu kent olarak yalnız bunlar kalmıştı.

Kölelere Özgürlük

⁸ Kral Sidkiya Yeruşalim'deki halkla kölelerin özgürlüğünü ilan eden bir antlaşma yaptıktan sonra RAB Yeremya'ya seslendi. ⁹ Bu antlaşmaya göre herkes kadın, erkek İbrani kölelerini özgür bırakacak, hiç kimse Yahudi kardeşini yanında köle olarak tutmayacaktır. ¹⁰ Böylece bu antlaşmanın yükümlülüğü altına giren bütün önderlerle halk kadın, erkek kölelerini özgür bırakarak antlaşmaya uydular. Artık kimseyi köle olarak tutmadılar. Antlaşmaya uyarak köleleri özgür bırakıltılar. ¹¹ Ama sonra düşüncelerini değiştirek özgür bırakıktıları kadın, erkek köleleri geri alıp zorla köleleştirtiler.

¹² Bunun üzerine RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ¹³ "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: Atalarınızı Mısır'dan, köle oldukları ülkeden çıkardığında onlarla

bir antlaşma yaptım. Onlara dedim ki, ¹⁴ ‘Size satılıp altı yıl kölelik eden İbrani kardeşlerinizi yedinci yıl özgür bırakacaksınız.’ Ama atalarınız beni dinlemediler, kulak asmadılar. ¹⁵ Sizse sonradan yola gelip gözümde doğru olanı yaptınız: Hepiniz İbrani kardeşlerinizin özgürlüğünü ilan ettiniz. Önümde, bana ait olan tapınakta bu doğrultuda bir antlaşma yapmışınız. ¹⁶ Ama düşüncenizi değiştirerek adıma saygısızlık ettiniz. Kendi isteğinizle özgür bırakığınız kadın, erkek kölelerinizi geri alıp zorla köleleştirildiniz.

¹⁷ “Bu nedenle RAB diyor ki, İbrani köle kardeşlerinizi, yurttaşlarınızı özgür bırakmayarak beni dinlemediiniz. Şimdi ben size ‘özgürlek’ -kılıç, kılık ve salgın hastalıkla yok olmanız için ‘özgürlek’ -ilan edeceğim, diyor RAB. Sizi dünyadaki bütün krallıklara dehşet verici bir örnek yapacağım. ¹⁸⁻¹⁹ Antlaşmamı bozan, danayı ikiye ayırip parçaları arasından geçerek önumde yaptıkları anlaşmanın koşullarını yerine getirmeyen bu adamları -Yahuda ve Yeruşalim önderlerini, saray görevilerini, kâhinleri ve dana parçalarının arasından geçen bütün ülke halkını- ²⁰ can düşmanlarının eline teslim edeceğim. Cesetleri yırtıcı kuşlara, yabanlı hayvanlara yem olacak.”

²¹ “Yahuda Kralı Sidkiya'yla önderlerini de can düşmanlarının eline, üzerinizden çekilen Babil ordusunun eline teslim edeceğim. ²² Buyruğu ben vereceğim diyor RAB. Babilliler'i bu kente geri getireceğim. Saldırı kenti ele geçirecek, ateşe verecekler. Yahuda kentlerini içinde kimseyin yaşamayacağı bir viraneye çevireceğim.”

35

Rekavlılar'ın Bağlılık Örneği

¹ Yahuda Kralı Yoşa oğlu Yehoyakim döneminde RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² “Rekavlılar'ın evine gidip onlarla konuş. Onları RAB'bin Tapınağı'nın odalarından birine götürüp şarap içir.”

³ Bunun üzerine Havassinya oğlu Yirmeya oğlu Yaazanya'yı, kardeşlerini, bütün çocuklarını ve Rekav ailesinin öbür üyelerini yanına alıp ⁴ Tanrı adamı Yigdalya oğlu Hanan'ın oğullarının RAB'bin Tapınağı'ndaki odasına götürdüm. Bu oda önderlerin odasının bitişliğinde, kapı görevlisi Şallum oğlu Maaseya'nın odasının üstündeydi. ⁵ Rekav ailesinin üyelerinin önüne şarap dolu testiler, kâseler koyarak, “Buyrun, şarap için” dedim.

⁶ Ne var ki, “Biz şarap içmeyiz” diye karşılık verdiler, “Çünkü atamız Rekav oğlu Yehonadav bize şu buyruğu verdi: ‘Siz de soyunuzdan gelenler de asla şarap içmeyeceksiniz! ⁷ Ayrıca ev yapmayacak, tohum ekmeyecek, bağ dikmeyeceksiniz. Böyle şeyler edinmeyecek, ömür boyu çadırlarda yaşayacaksınız. Öyle ki, göç ettiğiniz topraklarda uzun süre yaşayacaksınız.’ ⁸ Atamız Rekav oğlu Yehonadav'ın bize buyurduğu her şeyi yaptı. Kendimiz de karılarımız, oğullarımız, kızlarımız da hiç şarap içmedik. ⁹ İçinde oturmak için evler yapmadık, bağlar, tarlalar, ekinler edinmedik. ¹⁰ Çadırlarda yaşadık; atamız Yehonadav ne buyurduysa hepsini yaptı. ¹¹ Ama Babil Kralı Nebukadnes-sar bu ülkeye saldırınca, ‘Haydi, Kıldan ve Aram ordusundan kaçmak için Yeruşalim'e gidelim’ dedik. Bunun için Yeruşalim'de kaldık.”

¹² Bundan sonra RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ¹³ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: ‘Git, Yahuda halkına ve Yeruşalim'de yaşayanlara şunları söyle: Sözlerimi dinleyerek hiç ders almayacak musunuz,

diyor RAB.¹⁴ Rekav oğlu Yehonadav, soyuna şarap içmemelerini buyurdu; buyruğuna uyuldu. Bugüne dek şarap içmediler. Çünkü atalarının buyruğuna uydular. Bense size defalarca seslendiğim halde beni dinlemediiniz.¹⁵ Defalarca size kollarım peygamberleri gönderdim. Kötü yolunuzdan dönmeniz, davranışlarınızı düzeltmeniz, başka ilahların ardına gidip onlara tapınmamanız için hepini uyardılar. Ancak o zaman size ve atalarınıza verdiğim toprakta yaşayacaksınız. Ama kulak verip beni dinlemediiniz.¹⁶ Rekav oğlu Yehonadav'ın soyu atalarının verdiği buyruğu tuttu, ama bu halk beni dinlemedi.

¹⁷ “Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘İste, Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayan herkesin başına sözünü ettiğim her felaketi getirmek üzereyim. Çünkü onları uyardım, ama dinlemediler; onları çağırıldım, ama yanıt vermediler.’”

¹⁸ Yeremya Rekav ailesine şöyle dedi: “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Atanız Yehonadav'ın buyruğuna uyduğunuz, onun bütün uyarlarını dikkate aldınız, size buyurduğu her şeyi yaptınız.’¹⁹ Bunun için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Rekav oğlu Yehonadav'ın soyundan önumde hizmet edecek olanlar hiçbir zaman eksilmeyecek.’”

36

Kral Yehoyakim Tomarı Yakıyor

¹ Yahuda Kralı Yoşa oğlu Yehoyakim'in krallığının dördüncü yılında RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² “Bir tomar al, Yoşa'nın döneminden bu yana İsrail, Yahuda ve öteki uluslarla ilgili sana söylediğim her şeyi yaz. ³ Belki Yahuda halkı başına getirmeyi tasarladığım bütün felaketleri duyar da kötü yolundan döner; ben de suçlarını, günahlarını bağışlarım.”

⁴ Yeremya Neriya oğlu Baruk'u çağırıp RAB'bin kendisine söylediğinin bütün sözleri tomara yazdırdı. ⁵ Sonra Baruk'a şu buyruğu verdi: “Ben tutukluyum, RAB'bin Tapınağı'na gidemem. ⁶ Sen oruç günü RAB'bin Tapınağı'na git. Oradaki halka sana yazdırdığım RAB'bin sözlerini tomardan oku. Yahuda kentlerinden gelen halka da oku. ⁷ Belki RAB'be yalvarır, kötü yollarından dönerler. Çünkü RAB'bin bu halka karşı sözünü ettiği öfke ve kızgınlığı büyültür.”⁸ Neriya oğlu Baruk, Peygamber Yeremya'nın buyurduğu her şeyi yaptı. RAB'bin tomarda yazılı sözlerini tapınakta okudu.

⁹ Yahuda Kralı Yoşa oğlu Yehoyakim'in krallığının beşinci yılının dokuzuncu ayı, Yeruşalim'de yaşayan bütün halk ve Yahuda kentlerinden Yeruşalim'e gelen herkes için RAB'bin önünde oruç ilan edildi. ¹⁰ Şafan oğlu Yazman Gemarya'nın yukarı avluda, tapınağın Yeni Kapısı'nın girişindeki odasında Baruk, Yeremya'nın sözlerini tomardan RAB'bin Tapınağı'ndaki bütün halka okudu.

¹¹ Şafan oğlu Gemarya oğlu Mikaya tomardan okunan RAB'bin sözlerini duyunca, ¹² aşağıya inip saraydaki yazman odasına gitti. Bütün önderler orada toplantı halindeydi: Yazman Elişama, Şemaya oğlu Delaya, Akbor oğlu Elnatan, Şafan oğlu Gemarya, Hananya oğlu Sidkiya ve öbürleri. ¹³ Mikaya Baruk'un halka okuduğu tomardan duyduğu her şeyi onlara iletti. ¹⁴ Bunun üzerine bütün önderler Kuşi oğlu Şeleyma oğlu Netanya oğlu Yehudi'yi Baruk'a gönderdiler. Yehudi Baruk'a, “Halka okuduğun tomarı al, gel” dedi. Neriya

oğu Baruk tomarı alıp yanlarına gitti. ¹⁵ Önderler, “Lütfen otur, bize de oku” dediler.

Baruk da tomarı onlara okudu. ¹⁶ Bütün bu sözleri duyar duymaz, korkuya birbirlerine bakıp Baruk'a, “Bütün bu sözleri kesinlikle krala bildirmemiz gereklidir.” dediler. ¹⁷ Sonra Baruk'a, “Söyle bize, bütün bunları nasıl yazdın? Yeremya mı yazdırdı sana?” diye sordular.

¹⁸ Baruk, “Evet” diye yanıtladı, “Bütün bu sözleri o söyledi. Ben de hepsini mürekkeple tomara yazdım.”

¹⁹ Bunun üzerine Baruk'a, “Git, sen de Yeremya da gizlenin. Nerede olduğunuzu kimse bilmesin” dediler.

²⁰ Tomarı Yazman Elişama'nın odasında bırakıp avluda bulunan kralın yanına gittiler. Ona duydukları her sözü ilettiler. ²¹ Kral tomarı alıp getirmesi için Yehudi'yi gönderdi. Yehudi tomarı Yazman Elişama'nın odasından getirdi. Krala ve yanındaki önderlere okudu. ²² Dokuzuncu aydı, kral kişlik sarayındaydı. Önünde mangalda ateş yanıyordu. ²³ Yehudi tomardan üç dört sütun okur okumaz kral yazman çakısıyla onları kesip mangaldaki atese attı. Tomarin tümü yanıp bitene dek bu işi sürdürdü. ²⁴ Tomardaki sözleri duyan kralla görevlileri ne korktular ne de giysilerini yırttılar. ²⁵ Elnatan, Delaya ve Gemarya tomarı yakmaması için yalvardılar da kral onları dinlemedi. ²⁶ Yazman Baruk'u ve Peygamber Yeremya'yı tutuklamaları için oğlu Yerahmeel'e, Azriel oğlu Seraya'ya ve Avdeel oğlu Şelemya'ya buyruk verdi. Oysa RAB onları gizlemişti.

²⁷ Kral, Yeremya'nın Baruk'a yazdırdığı sözleri içeren tomarı yaktıktan sonra, RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁸ “Başka bir tomar al, Yahuda Kralı Yehoyakim'in yaktığı ilk tomardaki bütün sözleri yazdır. ²⁹ Yahuda Kralı Yehoyakim için de ki, ‘RAB söyle diyor: Babil Kralı'nın kesinlikle gelip bu ülkeyi viraneye çevireceğini, içindeki insanı da hayvanı da yok edeceğini neden tomara yazdın diye sorup tomarı yaktın. ³⁰ Bu yüzden RAB Yahuda Kralı Yehoyakim için söyle diyor: Davut'un tahtında oturan kimsesi olmayacak; ölüsü gündüzün sıcağı, gece ayaza bırakılacak. ³¹ İşledikleri suçlar yüzünden kendisini de çocuklarıyla görevlilerini de cezalandıracağım. Onların, Yeruşalim'de yaşayanların ve Yahuda halkın başına sözünü ettiğim bütün felaketleri getireceğim. Çünkü beni dinlemediler.’”

³² Bunun üzerine Yeremya başka bir tomar alıp Neriya oğlu Yazman Baruk'a verdi. Yahuda Kralı Yehoyakim'in ateşe atıp yaktığı tomardaki bütün sözleri Baruk Yeremya'nın ağızından tomara yazdı. Bu sözlere, benzer birçok söz daha eklandı.

37

Yeremya Tutukevinde

¹ Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yahuda'ya atadığı Yoşa oğlu Sidkiya, Yehoyakim oğlu Yehoyakin'in yerine kral oldu. ² Ama kendisi de görevlileriyle ülke halkı da RAB'bin Peygamber Yeremya aracılığıyla söyledişi sözleri dikkate almadılar.

³ Kral Sidkiya, Şelemya oğlu Yehukal'la Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yı şu haberle Peygamber Yeremya'ya gönderdi: “Lütfen bizim için Tanrıımız RAB'be yalvar.”

⁴ O sırada Yeremya daha cezaevine konmamıştı, halk arasında dolaşıyordu. ⁵ Firavunun ordusu Mısır'dan çıkmıştı. Yeruşalim'i kuşatma altında tutan Kildaniler bu haberı duyuncu Yeruşalim'den çekildiler.

⁶ Derken RAB Peygamber Yeremya'ya şöyle seslendi: ⁷ "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: Danışmak için sizi bana gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: 'Size yardım etmek için Mısır'dan çıkip gelen firavunun ordusu ülkesine dönecek. ⁸ Kildaniler de dönecek; bu kente savaşıp onu ele geçirecek, ateşe verecekler.'

⁹ "RAB diyor ki, 'Kildaniler üzerinden çekiliп gidecek' diyerek kendinizi aldatmayın. Çünkü çekiliп gitmeyecekler!" ¹⁰ Sizinle savaşan bütün Babil ordusunu bozguna uğratabanız, çadırlarında yalnız yaralılar kalsa bile, bunlar çadırlardan çıkip bu kenti ateşe verecekler."

¹¹ Firavunun ordusu yüzünden Babil ordusu Yeruşalim'den çekilince, ¹²⁻¹³ Peygamber Yeremya Benyamin topraklarındaki halkın arasında payına düşen mirası almak üzere Yeruşalim'den gitmek istediler. Benyamin Kapısı'na vardığında, Hananya oğlu Şeleyha oğlu bekçibası Yiriya, "Sen Kildaniler'in tarafına geçiyorsun!" diyerek onu tutukladı.

¹⁴ Yeremya, "Yalan!" dedi, "Ben Kildaniler'in tarafına geçmiyorum." Ama Yiriya onu dinlemedi. Yeremya'yı tutuklayıp önderlere götürdü. ¹⁵ Yeremya'ya öfkelenen önderler onu dövdürtüp cezaevine çevirdikleri Yazman Yonatan'ın evine kapattılar. ¹⁶ Böylece bodrumda bir hücreye kapatılan Yeremya uzun süre orada kaldı. ¹⁷ Sonra Kral Sidkiya Yeremya'yı sarayına getirtti. Orada kendisine gizlice, "RAB'den bir söz var mı?" diye sordu.

"Evet" diye yanıtladı Yeremya, "Babil Kralı'nın eline verileceksin." ¹⁸ Sonra Kral Sidkiya'ya şöyle dedi: "Sana, görevlilerine ve bu halka karşı ne günah işledim ki beni cezaevine kapattınız? ¹⁹ Babil Kralı sana da bu ülkeye de saldırmayacak" diyen peygamberlerin hani nerede? ²⁰ Şimdi lütfen beni dinle, ey efendim kral! Lütfen dileğimi kabul et. Beni Yazman Yonatan'ın evine geri gönderme. Orada ölmek istemiyorum."

²¹ Bunun üzerine Kral Sidkiya Yeremya'nın muhafiz avlusuna kaptılmasını, kentteki ekmek bitene dek her gün fırıncılar sokağından kendisine bir ekmek verilmesini buyurdu. Böylece Yeremya muhafiz avlusunda kaldı.

38

Yeremya Sarnıca Atılıyor

¹ Mattan oğlu Şefatya, Paşhur oğlu Gedalya, Şeleyha oğlu Yehukal ve Malkiya oğlu Paşhur Yeremya'nın halka söyledīği şu sözleri duydular: ² "RAB diyor ki, 'Bu kente kalan kılıçtan, kılıktan, salgından ölecek. Kildaniler'e* gidense sağ kalacak, canını kurtarıp yaşayacak.' ³ RAB diyor ki, 'Bu kent kesinlikle Babil Kralı'nın ordusuna teslim edilecek, Babil Kralı onu ele geçirecek.'

⁴ Önderler krala, "Bu adam öldürülmeli" dediler, "Çünkü söyledīği bu sözlerle kentte kalan askerlerin ve halkın cesaretini kırıyor. Bu adam halkın yararını değil, zararını istiyor."

⁵ Kral Sidkiya, "İşte o sizin elinizde" diye yanıtladı, "Kral size engel olamaz ki."

⁶ Böylece Yeremya'yı alıp kralın oğlu Malkiya'nın muhafiz avlusundaki sarnıcına halatlarla sarkıtarak indirdiler. Sarnıçta su yoktu, yalnız çamur vardı. Yeremya çamura battı.

⁷ Sarayda görevli hadim Kûşlu Ebet-Melek Yeremya'nın sarnıca atıldığıni duydular. Kral Benyamin Kapısı'nda otururken, ⁸ Ebet-Melek saraydan çıkip

kralın yanına gitti ve ona şöyle dedi: ⁹ “Efendim kral, bu adamların Peygamber Yeremya'ya yaptıkları kötüdür. Onu sarnıca attılar, orada açlıktan ölecek. Çünkü kentte ekmek kalmadı.”

¹⁰ Bunun üzerine kral, “Buradan yanına üç* adam al, Peygamber Yeremya'yı ölmeden sarnıçtan çıkarın” diye ona buyruk verdi.

¹¹ Ebet-Melek yanına adamları alarak saray hazinesinin alt odasına gitti. Oradan eski bezler, yırtık pırtık giysiler alıp halatlarla sarnıca, Yeremya'ya sarkıttı. ¹² Sonra Yeremya'ya, “Bu eski bezleri, yırtık giysileri halatlarla bağlayıp koltuklarının altına geçir” diye seslendi. Yeremya söyleneni yaptı. ¹³ Onu halatlarla çekip sarnıçtan çıkardılar. Yeremya muhafiz avlusunda kaldı.

Sidkiya Yeremya'ya Yine Danışıyor

¹⁴ Kral Sidkiya Peygamber Yeremya'yı RAB'bin Tapınağı'nın üçüncü girişine getirterek, “Sana bir şey soracağım” dedi, “Benden bir şey gizleme.”

¹⁵ Yeremya, “Sana bir şey bildirirsem, beni öldürmeyecek misin?” diye karşılık verdi, “Üstelik öğüt versem bile beni dinlemeyeceksin.”

¹⁶ Kral Sidkiya, “Bize yaşam veren RAB'bin varlığı hakkı için seni öldürmeyeceğim, canının peşinde olan bu adamların eline seni teslim etmeyeceğim” diyerek gizlice ant içti.

¹⁷ Bunun üzerine Yeremya Sidkiya'ya şu karşılığı verdi: “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB Tanrı diyor ki, ‘Babil Kralı'nın komutanlarına teslim olursan, canın bağışlanacak, bu kent de ateşe verilmeyecek. Sen de ailen de sağ kalacaksın.’ ¹⁸ Ama Babil Kralı'nın komutanlarına teslim olmazsan, kent Kildaniler'e* teslim edilecek, onu ateşe verecekler. Sen de onlardan kaçip kurtulamayacaksın.”

¹⁹ Kral Sidkiya, “Kildaniler'in tarafına geçen Yahudiler'den korkuyorum” dedi, “Kildaniler beni onların eline verebilir, onlar da bana kötü davranışlarılar.”

²⁰ “Vermezler” diye yanıtladı Yeremya, “Lütfen sana aktardığım RAB'bin sözünü işit. O zaman sağ kalır, iyilik görürsün. ²¹ Ama teslim olmak istemezsen, RAB bana şunu açıkladı: ²² Yahuda Kralı'nın sarayında kalan bütün kadınlar Babil Kralı'nın komutanlarına çıkarılacak. O kadınlar sana,

“Güvendiğin insanlar

Seni aldatıp yenilgiye uğrattı;

Camura battı ayakların,

Güvendiğin insanlar seni bırakıp gitti’

diyecekler.

²³ “Bütün karılarını, çocukların Kildaniler'e teslim edilecek. Sen de onlardan kaçip kurtulamayacak, Babil Kralı'nın eliyle yakalanacaksın. Bu kent ateşe vereilecek.”

²⁴ Sidkiya, “Ölmek istemiyorsan, konuştuklarımı kimse duymasıın” dedi,

²⁵ “Görevliler seninle konuştuğumu duyup da gelir, ‘Krala ne söyledi, kral sana ne dedi, açıkla bize, bizden gizleme! Yoksa seni öldürürüz’ derlerse, ²⁶ ‘Beni Yonatan'ın evine geri gönderme, yoksa orada ölürum diye krala yalvardım’ dersin.”

²⁷ Bütün görevliler gelip Yeremya'yı sorguya çektiler. Yeremya kralın kendisine söylemesini buyurduğu her şeyi onlara anlattı. Sorguyu bıraktılar. Çünkü kralla yaptığı konuşma duyulmamıştı.

²⁸ Yeremya Yeruşalim'in ele geçirildiği güne dek muhafiz avlusunda kaldı.

* ^{38:10} Olası metin “Üç”, Masoretik metin “Otuz”. ^{38:28} Hez.33:21

39

Yeruşalim'in Düşüsü (2Kr.25:1-12; Yer.52:4-16)

¹ Yahuda Kralı Sidkiya'nın dokuzuncu yılının onuncu ayında Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelerek kenti kuşattı. ² Sidkiya'nın krallığının on birinci yılında, dördüncü ayın dokuzuncu günü kent surlarında gedik açıldı. ³ Yeruşalim ele geçirilince* Babil Kralı'nın bütün komutanları -Samgarlı Nergal-Sareser, askeri danışman Nebo-Sarsekim, baş görevli Nergal-Sareser ve bütün öteki görevliler- içeri girip Orta Kapı'da oturdular.

⁴ Yahuda Kralı Sidkiya'yla askerler onları görünce kaçtılar. Gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. ⁵ Ama artlarına düşen Kildani ordusu Eriha ovalarında Sidkiya'ya yetişti, onu yakalayıp Hama topraklarında, Rivla'da Babil Kralı Nebukadnessar'ın huzuruna çıkardılar. Nebukadnessar onun hakkında karar verdi: ⁶ Rivla'da Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını, sonra da bütün Yahuda ileri gelenlerini öldürdü. ⁷ Sidkiya'nın gözlerini oydu, zincire vurup Babil'e götürdü. ⁸ Kildaniler sarayla halkın evlerini ateşe verdiler, Yeruşalim surlarını yıktılar. ⁹ Komutan Nebuzaradan kente sağ kalanları, kendi safina geçen kaçakları ve geri kalan halkı Babil'e sürgün etti. ¹⁰ Ancak hiçbir şeyi olmayan bazı yoksulları Yahuda'da bıraktı, onlara bağı ve tarla verdi.

Yeremya Özgür Biraklıyor

¹¹ Babil Kralı Nebukadnessar, muhafiz birliği komutancı Nebuzaradan aracılığıyla Yeremya'yla ilgili şu buyruğu verdi: ¹² "Onu sorumluluğun altına al, ona iyi bak, hiç zarar verme, senden ne dilerse yap." ¹³ Bunun üzerine muhafiz birliği komutancı Nebuzaradan, askeri danışman Nebușazban, baş görevli Nergal-Sareser ve Babil Kralı'nın öbür görevlileri ¹⁴ adam gönderip Yeremya'yi muhafiz avlusundan getirttiler. Evine geri götürmesi için Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın koruyuculuğuna verdiler. Böylece Yeremya halkı arasında yaşamını sürdürdü.

¹⁵ Yeremya daha muhafiz avlusunda tutukluyken RAB ona şöyle seslenmişti: ¹⁶ "Git, Kûşlu Ebet-Melek'e de ki, 'İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB söyle diyor: Bu kent üzerine yarar değil, zarar verecek sözlerimi yerine getirmek üzereyim. O gün olanları sen de göreceksin. ¹⁷ Ama o gün seni kurtaracağım diyor RAB. Korktuğun adamların eline teslim edilmeyeceksin. ¹⁸ Seni kesinlikle kurtaracağım, kılıçla öldürülmeyeceksin. Hiç değilse canını kurtarmış olacaksın. Çünkü bana güvendin, diyor RAB.' "

40

Yeremya Vali Gedalya'nın Yanında Kalyor

¹ Muhafiz birliği komutancı Nebuzaradan Yeremya'yı Rama'da salverdikten sonra RAB Yeremya'ya seslendi. Nebuzaradan onu Babil'e sürülen Yeruşalim ve Yahuda halkıyla birlikte zincire vurulmuş olarak Rama'ya götürmüştü. ² Muhafiz birliği komutancı Yeremya'yı yanına çağırıp, "Tanrıın RAB buraya karşı bu felaketi belirledi" dedi, ³ "Şimdi dediğini yaptı, yapacağını söylediğini her şeyi yerine getirdi. Çünkü RAB'be karşı günah işlediniz, O'nun sözünü dinlemediiniz. Bütün bunlar bu yüzden başınıza geldi. ⁴ İşte ellerindeki

* ^{39:3} Yer.38:28'den buraya aktarılmıştır.

zincirleri çözüyorum. Benimle Babil'e gelmeyi yeğlersen gel, sana iyi bakarım; eğer benimle Babil'e gelmek istemezsən de sorun yok. Bak, bütün ülke önünde! İyi ve doğru bildiğin yere git.⁵ Ama burada kalırsan* Babil Kralı'nın Yahuda kentlerine vali atadığı Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına dönüp onuyla birlikte halkın arasında yaşa ya da istediği yere git."

Muhafiz birliği komutanı Yeremya'ya yiyecek ve armağan verip yoluna gönderdi.⁶ Yeremya Mispa'ya, Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına gitti. Onunla ve ülkede kalan halkla birlikte orada yaşamaya başladı.

Gedalya Öldürüülüyor

(2Kr:25:22-26)

⁷ Kirdaki ordu komutanlarıyla adamları, Babil Kralı'nın Ahikam oğlu Gedalya'yı ülkeye vali atadığını, Babil'e sürülmemiş yoksul kadın, erkek ve çocukları ona emanet ettiğini duyunca,⁸ Mispa'ya, Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah'in oğulları Yohanan ve Yonatan, Tanhumet oğlu Seraya, Netofali Efay'in oğulları, Maakali oğlu Yaazanya ve adamlarıydı.⁹ Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya onlara ve adamlarına ant içerek, "Kildaniler'e* kulluk etmekten korkmayın" dedi, "Ülkeye yerleşip Babil Kralı'na hizmet edin. Böyle sizin için daha iyi olur.¹⁰ Bana gelince, Mispa'da kalacağım, gelecek Kildaniler'in önünde sizi temsil edeceğim. Siz şarap, yaz meyveleri, zeytinyağı toplayıp kaplarınızda depolayın ve aldığıınız kentlerde yaşayın."

¹¹ Moav, Ammon, Edom ve öbür ülkelerde yaşayan Yahudiler'in hepsi, Babil Kralı'nın Yahuda'da bir kesim halkı sağ bıraktığını ve Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı onlara vali atadığını duyunca,¹² sürülmüş oldukları ülkelerden geri dönüp Yahuda'ya, Mispa'da bulunan Gedalya'nın yanına geldiler. Sonra bol bol şarap ve yaz meyvesi topladılar.

¹³ Kareah oğlu Yohanan'la kirdaki bütün ordu komutanları da Mispa'da bulunan Gedalya'nın yanına geldiler.¹⁴ Ona, "Ammon Kralı Baalis'in seni öldürmek için Netanya oğlu İsmail'i gönderdiğini bilmiyor musun?" dediler. Gelgelelim Ahikam oğlu Gedalya onlara inanmadı.¹⁵ Kareah oğlu Yohanan Mispa'da Gedalya'ya gizlice, "İzin ver de gidip Netanya oğlu İsmail'i öldüririm" dedi, "Kimse bilmeyecek! Neden seni öldürsün de çevrende toplanan bütün Yahudiler dağılsın, Yahuda'da sağ kalmış olanlar yok olsun?"

¹⁶ Ama Ahikam oğlu Gedalya, "Böyle bir şey yapma! İsmail'le ilgili söylediklerin yalan" dedi.

41

¹ O yılın yedinci ayında kral soyundan ve kralın baş görevlilerinden Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail, on adamiyla birlikte Mispa'ya, Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına gitti. Orada, Mispa'da birlikte yemek yerlerken,² Netanya oğlu İsmail'le yanındaki on adam ayağa kalkıp Babil Kralı'nın ülkeye vali atadığı Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı kılıçla öldürdüler.³ İsmail Mispa'da Gedalya'yla birlikte olan bütün Yahudiler'i ve oradaki Kildan askerlerini de öldürdü.

⁴ Gedalya öldürülüdüktün bir gün sonra, ölüm haberi duyulmadan önce ⁵ Şekem'den, Şilo'dan, Samiriye'den sakallarını tıraş etmiş, giysilerini yırtmış,

* **40:5** Süryanice "Burada kalırsan", Masoretik metin "Dönmedi ve". **41:1** 2Kr:25:25

bedenlerinde yaralar açmış seksen adam geldi. RAB'bin Tapınağı'nda sunmak için yanlarında tahlil, günük getirmişlerdi. ⁶ Netanya oğlu İsmail Mispa'dan ağlaya ağlaya onları karşılamaya çıktı. Onları görünce, "Ahikam oğlu Gedalya'ya gelin" dedi. ⁷ Kente girince, Netanya oğlu İsmail ve yanındakiler onları öldürüp bir sarnıca attılar. ⁸ Ancak onlardan on kişi İsmail'e, "Bizi öldürme!" dediler, "Tarlada saklı buğdayımız, arpamız, zeytinyağımız ve balımız var." Böylece İsmail vazgeçip onları öbürleriyle birlikte öldürmedi. ⁹ İsmail'in öldürdüğü adamların bedenlerini atmış olduğu sarnıç büyktü*. Kral Asa, bu sarnıcı İsrail Kralı Baaşa'dan korunmak için kazmişti. Netanya oğlu İsmail orayı ölülerle doldurdu.

¹⁰ İsmail, muhafiz birliği komutanı Nebuzaradan'ın Ahikam oğlu Gedalya'nın sorumluluğuna bıraktığı Mispa'daki bütün halkı ve kral kızlarını tutsak aldı. Netanya oğlu İsmail tümünü tutsak alıp Ammonlular'a sığınmak üzere yola çıktı.

Yohan'an Halkı Kurtarıyor

¹¹ Kareah oğlu Yohan'an ve yanındaki ordu komutanları, Netanya oğlu İsmail'in işlediği cinayetleri duyunca, ¹² bütün adamlarını alıp Netanya oğlu İsmail'le savaşmaya gittiler. Givon'daki büyük havuzun yakınında ona yetiştiler. ¹³ İsmail'in yanındaki adamlar, Kareah oğlu Yohan'an ve yanındaki ordu komutanlarını görünce sevindiler. ¹⁴ İsmail'in Mispa'dan tutsak olarak götürdüğü herkes geri dönüp Kareah oğlu Yohan'an'a katıldı. ¹⁵ Netanya oğlu İsmail ve sekiz adamıyla Yohan'an'dan kaçıp Ammonlular'a sığındılar.

¹⁶ Kareah oğlu Yohan'an'la yanındaki ordu komutanları sağ kalanların hepsini -Ahikam oğlu Gedalya'yı öldüren Netanya oğlu İsmail'den kurtarıp Givon'dan geri getirdiği yiğit askerleri, kadınları, çocukları, saray görevlilerini-Mispa'dan alıp götürdüler. ¹⁷⁻¹⁸ Kildaniler'den* kaçmak için Mısır'a doğru yola çıktılar. Beytlemem yakınında, Gerut-Kimham'da durdular. Kildaniler'den korkuyorlardı. Çünkü Netanya oğlu İsmail, Babil Kralı'nın ülkeye vali atadığı Ahikam oğlu Gedalya'yı öldürmüştü.

42

Yeremya'nın Duası, Rab'bin Yanıtı

¹ Ordu komutanları, Kareah oğlu Yohan'an, Hoşaya oğlu Azarya* ve küçük büyük bütün halk yaklaşıp ² Peygamber Yeremya'ya şöyle dediler: "Lütfen dileğimizi kabul et! Bizim için, bütün sağ kalan bu halk için Tanrı'nın RAB'be yakar. Çünkü bir zamanlar sayıca çok olan bizler gördüğün gibi şimdi azınlıkta kaldık. ³ Tanrı'nın RAB nereye gideceğimizi, ne yapacağımızı bize bildirsin."

⁴ Peygamber Yeremya, "Olur" dedi, "İsteğiniz uyarınca Tanrı'nız RAB'be yakaracağım. RAB bana ne yanıt verirse, bir şey saklamadan size bildireceğim."

⁵ Bunun üzerine, "Tanrı'nın RAB'bin senin aracılığınla bize bildireceği her sözü yerine getirmezsek, RAB aramızda gerçek ve güvenilir tanık olsun" dediler, ⁶ "Seni kendisine gönderdiğimiz Tanrı'mız RAB'bin sözünü begensek de beğenmesek de dinleyeceğiz ki, üzerimize iyilik gelsin. Evet, Tanrı'mız RAB'bin sözünü dinleyeceğiz."

* ^{41:9} Septuaginta "Büyüktü", Masoretik metin "Gedalya'nın aracılığıyla". * ^{42:1} Septuaginta "Azarya", Masoretik metin "Yezanya" (bkz. 43:2).

⁷ On gün sonra RAB Yeremya'ya seslendi. ⁸ Yeremya, Kareah oğlu Yohanana'la yanındaki ordu komutanlarını ve küçük büyük bütün halkı çağırdı. ⁹ Onlara şöyle dedi: "Dileğinizi önüne sunmam için beni kendisine gönderdiğiniz İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ¹⁰ 'Bu ülkede kalırsanız, sizi bina ederim, yıkmam; dikerim, sökmem. Çünkü başınıza getirdiğim felakete üzülüyorum. ¹¹ Korktuğunuz Babil Kralı'ndan artık korkmayın, ondan korkmayın diyor RAB. Çünkü ben sizinleyim, sizi kurtaracak, onun elinden özgür kılacağım. ¹² Size sevecenlik göstereceğim. Şöyledi ki, Babil Kralı size acıယacak, sizi topraklarına geri gönderecek.'

¹³ "Ama, 'Bu ülkede kalmayacağız' der, Tanrıınız RAB'bin sözünü dinlemezseniz, ¹⁴ 'Savaş görmeyeceğimiz, boru sesi duymayacağımız, açlık çekmeyeceğimiz Mısır'a gidip orada yaşayacağız' derseniz, ¹⁵ RAB'bin sözünü dinleyin, ey Yahuda'dan sağ kalanlar! İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB söyle diyor: 'Eğer Mısır'a gidip orada yerleşmeye kesin kararlısanız, ¹⁶ korktuğunuz kılıç size orada yetişecek, tasalandığınız kılıç Mısır'da yakanıza yapışacak, orada öleceksiniz. ¹⁷ Yerleşmek üzere Mısır'a gitmeye kararlı olan herkes kılıçtan, kılıktan, salgın hastalıktan ölecek. Başlarına getireceğim felaketten kurtulup sağ kalan olmayacak.'

¹⁸ "İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Öfkem, kızgınlığım Yeruşalim'de yaşayanların üzerine döküldüğü gibi, siz Mısır'a gidenlerin üzerine de dökülecek. Siz lanetlik, dehşet konusu olacak, aşağılanacak, yerileceksiniz. Burayı bir daha görmeyeceksiniz.' ¹⁹ Ey Yahuda'dan sağ kalanlar, RAB size, 'Mısır'a gitmeyin!' diye buyurmuştur. Bunu iyi bilin. Bugün sizi uyarıyorum: ²⁰ Beni Tanrıınız RAB'be gönderip, 'Bizim için Tanrıımız RAB'be yakar. O'nun bize söyleyeceği her şeyi bildir, yapacağız' demekle kendinizi aldatıyorsunuz! ²¹ Bugün size bildirdim, ama Tanrıınız RAB'bin benim aracılığımla size ilettiği sözlerin hiçbirini dinlemediiniz. ²² Şimdi iyi bilin ki, yerleşmek üzere gitmeye can attığınız yerde kılıçtan, kılıktan, salgın hastalıktan öleceksiniz."

43

Yeremya Mısır'a Götürüiliyor

¹ Yeremya Tanrıları RAB'bin bütün bu sözlerini -Tanrıları RAB'bin onun aracılığıyla kendilerine ilettiği her şeyi- halka bildirmeyi bitirince ² Hoşaya oğlu Azarya, Kareah oğlu Yohanana ve bütün küstah adamlar ona, "Yalan söyleyorsun!" dediler, "Tanrıımız RAB, 'Yerleşmek üzere Mısır'a gitmeyin' demek için göndermedi seni bize. ³ Bizi öldürsünler, Babil'e sürsünler diye Kıldaniler'in* eline teslim etmek için Neriya oğlu Baruk seni bize karşı kıskırıyor." ⁴ Böylece Kareah oğlu Yohanana, bütün ordu komutanları ve halk RAB'bin Yahuda'da kalmalarına ilişkin buyruğuna karşı geldiler. ⁵ Kareah oğlu Yohanana'la bütün ordu komutanları, sürüldükleri uluslardan yerleşmek üzere Yahuda'ya geri dönen Yahuda halkın alıp götürdüler. ⁶ Muhabif birliği komutanı Nebuzaradan'ın Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın sorumluluğuna bırakmış olduğu bütün kadınları, erkekleri, çocukları, kral kızlarını da götürdüler. Peygamber Yeremya'yla Neriya oğlu Baruk'u da alıp ⁷ RAB'bin sözünü dinlemeyerek Mısır'a gittiler. Tahpanhes'e vardılar.

⁸ Tahpanhes'te RAB Yeremya'ya söyle seslendi: ⁹ "Yahudiler'in gözü önünde eline büyük taşlar al, Tahpanhes'te firavun sarayının girişindeki tuğla kaldırımlı harcına göm. ¹⁰ Onlara de ki, 'İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB

şöylediyor: İşte kulum Babil Kralı Nebukadnessar'ı buraya getirtip tahtını harca gömdüğüm bu taşların üzerine kuracağım. Nebukadnessar otağını bu taşların üzerine kuracak. ¹¹ Gelip Mısır'ı bozguna uğratacak.

Ölüm için ayrılanlar ölüme,
Sürgün için ayrılanlar sürgüne,
Kılıç için ayrılanlar kılıca gidecek.

¹² Mısır ilahlarının tapınaklarını ateşe verip yakacak^{*}, ilahları alıp götürecek. Çoban giysisiyle kendisini nasıl örterse, o da Mısır'ı öyle örtecek. Sonra oradan sağ salım çıkacak. ¹³ Mısır'daki Güneş Tapınağı'nın dikili taşlarını kıracak, Mısır ilahlarının tapınaklarını ateşe verecek.'"

44

Yeremya Mısır'daki Yahudiler'i Uyarıyor

¹ Mısır'ın Migdol, Tahpanhes, Nof^{*} kentlerinde ve Patros bölgesinde yaşayışın Yahudiler'e ilişkin RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁻³ "İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Yeruşalim ve Yahuda kentlerine getirdiğim bütün felaketleri gördünüz. İşte yaptıkları kötülük yüzünden kentler bugün yıkık; içlerinde oturan yok. Sizin de kendilerinin ve atalarının da Önceden tanımadığınız başka ilahlara buhur yakıp taparak beni öfkelendirdiler.

⁴ Peygamber kullarımı defalarca gönderip, 'Nefret ettiğim bu iğrençlikleri yapmayı!' diyerek onları uyardım. ⁵ Anna dinlemediler, kulak asmadılar. Kötülüklerinden dönmediler, başka ilahlara buhur yaktıktan vazgeçmediler.

⁶ Bu yüzden kızgın öfkemi döktüm; Yahuda kentlerine, Yeruşalim sokaklarına karşı öfkem giderek şiddetlendi. Onlar bugün olduğu gibi yıkık ve issız bırakıldı.

⁷ "İsrail'in Tanrısı RAB, Her Şeye Egemen Tanrı söyle diyor: Neden bu büyük felaketi başınıza getiriyorsunuz? Kadın erkek, çocuk Yahuda halkından kesilip atılacak, sizden sağ kalan olmayacak. ⁸ Yerleşmek üzere geldiğiniz Mısır'da ellerinizin yaptıklarıyla, başka ilahlara buhur yaktıktan beni öfkelendiriyorsunuz. Başınıza felaket getiriyorsunuz. Dünyadaki uluslararası aşağılanacak, yerileceksiniz. ⁹ Yahuda'da, Yeruşalim sokaklarında atalarınızın, Yahuda krallarıyla karılarının, kendinizin, karılarınızın yaptığı kötülükleri unuttunuz mu? ¹⁰ Bugüne dek pişmanlık duymadılar, benden korkmadılar. Size ve atalarınıza verdığım yasa ve kurallar uyarınca yaşamadılar.

¹¹ "Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Başınıza yıkım getirmeye, bütün Yahuda halkını yok etmeye kararlıyım. ¹² Yerleşmek üzere Mısır'a gelmeye kararlı olan Yahuda'nın sağ kalanlarını ele alacağım. Hepsi Mısır'da yok olacak; kılıçtan geçirilecek ya da kitliktan ölecek. Küçük büyük hepsi kılıçtan, kitliktan ölecek. Lanetlenecek, dehşet konusu olacak, aşağılanacak, yerilecekler. ¹³ Yeruşalim'i cezalandırdığım gibi, Mısır'da yaşayanları da kılıçla, kitlika, salgın hastalıkla cezalandıracığım. ¹⁴ Yerleşmek için Mısır'a gelen Yahuda halkın sağ kalanlarından hiçbiri kurtulmayacak, hiç kimse sağ kalıp Yahuda'ya dönmeyecek. Yerleşmek üzere oraya dönmek isteseler de, kaçıp kurtulan birkaç kişi dışında dönen olmayacağı."

¹⁵ Karılarının başka ilahlara buhur yaktığını bilen erkekler, orada duran kadınlar, Mısır'ın Patros bölgesinde yaşayan bütün halk -ki büyük bir topluluğu- Yeremya'ya şu karşılığı verdi: ¹⁶ "RAB'bin adıyla bize söylediklarını

^{43:11} Yer.15:2; Va.13:10 * ^{43:12} Septuaginta, Süryanic, Vulgata "Yakacak", Masoretik metin "Yakacağım". * ^{44:1} "Nof": Memfis diye de bilinir.

dinlemeyeceğiz! ¹⁷ Tersine, yapacağımızı söylediğimiz her şeyi kesinlikle yapacağız: Gök Kraliçesi[†] ne buhur yakacak, atalarımızın, krallarımızın, Önderlerimizin ve kendimizin Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında yaptığımız gibi ona dökmelik sunular dökeceğiz. O zamanlar bol yiyeceğimizvardı, her işimiz yolundaydı, sıkıntı çekmiyorduk. ¹⁸ Oysa Gök Kraliçesi'ne buhur yakmayı, dökmelik sunular dökmemi bıraklığımız günden bu yana her yönden yokluk çekiyoruz; kılıçtan, kitliktan yok oluyoruz.”

¹⁹ Kadınlardan, “Evet, Gök Kraliçesi'ne buhur yakıp dökmelik sunular dökeceğiz! Ona benzer pideler pişirip kendisine dökmelik sunular döktüğümüzü kolcalarımız bilmiyor muydu sanki?” diye eklediler.

²⁰ Bunun üzerine Yeremya ona karşılık veren kadın erkek bütün halka söyle dedi: ²¹ “Sizin, atalarınızın, krallarınızın, Önderlerinizin, ülke halkının Yahuda kentlerinde, Yeruşalim sokaklarında yaktığınız buhuru RAB unuttum? Haberi yok muydu? ²² RAB yaptığız kötülkere, iğrençliklere artık dayanamadığı için, bugün olduğu gibi ülkeniz aşağılanıp yerildi, kimseňin yaşamadığı dehset verici bir viranelik oldu. ²³ Siz başka ilahlara buhur yaktınız, RAB'be karşı günah işlediniz; O'nun sözünü dinlemediiniz, yasasına, kurallarına, antlaşma koşullarına uymadınız. Bu yüzden bugün olduğu gibi başınıza felaket geldi.”

²⁴ Yeremya bütün halka, özellikle de kadınlara, “RAB'bin sözüne kulak verin, ey Mısır'da yaşayan Yahudalılar” dedi, ²⁵ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Gök Kraliçesi'ne buhur yakacağız, dökmelik sunular dökeceğiz, adaklarını kesinlikle yerine getireceğiz’ diyerek siz de karilarınızda verdiğiniz sözü yerine getirdiniz.

“Öyleyse verdiğiniz sözü tutun! Adadığınız adakları tümüyle yerine getirin! ²⁶ Mısır'da yaşayan Yahudiler, RAB'bin sözünü dinleyin! ‘Büyük adım üzerine ant içiyorum ki’ diyor RAB, ‘Mısır'da yaşayan Yahudiler'den hiçbirini bundan böyle adımı ağzına alıp Egemen RAB'bin varlığı hakkı için diye ant içmeyecek. ²⁷ Çünkü onların yararını değil, zararını gözlüyorum; Mısır'da yaşayan Yahudiler yok olana dek kılıçtan, kitliktan ölecek. ²⁸ Kılıçtan kurtulup da Mısır'dan Yahuda'ya dönenlerin sayısı pek az olacak. Mısır'a yerleşmeye gelen Yahuda halkından sağ kalanlar o zaman kimin sözünün yerine geldiğini anlayacak: Benim sözümün mü, yoksa onlarınının mı?

²⁹ ‘Başınıza yıkım getireceğim; sözümün yerine geleceğini bilesiniz diye’ diyor RAB, ‘Sizi burada cezalandıracağma ilişkin belirti şu olacak.’ ³⁰ RAB diyor ki, ‘Yahuda Kralı Sidkiya'yı can düşmanı Babil Kralı Nebukadnessar'in eline nasıl teslim ettimse, Mısır Firavunu Hofra'yı da can düşmanlarının eline öyle teslim edeceğim.’”

45

Baruk'a Haber

¹ Yahuda Kralı Yoşa oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında Neriya oğlu Baruk, Peygamber Yeremya'nın kendisine söyledīği sözleri tomara yazdıktan sonra Yeremya ona şunları söyledi: ² “Ey Baruk, İsrail'in Tanrısı RAB sana söyle diyor: ³ Sen, ‘Vay başıma! Çünkü RAB acıma acı kattı. İnlemekten bitkin düştüm, bana rahat yok’ dedin.

[†] **44:17** “Gök Kraliçesi”: Babilliler'in tanrıçası İstar. **44:30** 2Kr.25:1-7 **45:1** 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7; Yer.36:1; Dan.1:1-2

⁴ “RAB bana, ‘Ona şöyle diyeceksin’ dedi: ‘RAB diyor ki, bütün ülkeyi yıkacağım; bina ettiğimi yıkacak, diktığımı sökeceğim. ⁵ Sana gelince, büyük şeyler peşinde mi koşuyorsun? Sakın koşma! Çünkü bütün halkın üzerine felaket getirmek üzereyim’ diyor RAB, ‘Ama sen nereye gidersen git, canını bağışlayacağım.’ ”

46

Mısır Karkamış'ta Yenilgiye Uğruyor

- ¹ RAB uluslara ilişkin Peygamber Yeremya'ya şöyle seslendi:
- ² Mısır'a ilişkin: Yahuda Kralı Yoşa oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında, Babil Kralı Nebukadnessar'ın Fırat kıyısında, Karkamış'ta yenilgiye uğrattığı Firavun Neko'nun ordusuyla ilgili bildiri:
- ³ “Küçük büyük kalkanları dizin,
Savaşmak için ilerleyin!
- ⁴ Atları koşun, beygirlere binin!
Miğferlerinizi takın, yerinizi alın!
Mızraklarınızı cıralayın,
Zırhlarınızı kuşanın!
- ⁵ Ne görüyorum?
Dehşete düştüler, geri çekiliyorlar!
Yiğitleri bozguna uğramış,
Arkalarına bakmadan kaçıyorlar.
Her yer dehşet içinde” diyor RAB.
- ⁶ “Ayağı tez olan kaçamıyor,
Yiğit kaçıp kurtulamıyor.
Kuzeyde, Fırat kıyısında
Tökezleyip düştüler.
- ⁷ Nil gibi yükselen,
İrmak gibi suları çalkalanan kim?
- ⁸ Mısır'dır Nil gibi yükselen,
İrmak gibi suları çalkalanan.
‘Yükseliş yeryüzünü kaplayacağım;
Kentleri de içlerinde oturanları da
Yok edeceğim’ diyor Mısır.
- ⁹ Şahlanın, ey atlar!
Çılgınca saldırın, ey savaş arabaları!
Ey kalkan taşıyan Kûşlu, Pûtlu yiğitler,
Yay çeken Ludlular, ilerleyin!
- ¹⁰ “Çünkü o gün Rab'bin, Her Şeye Egemen RAB'bin günüdür.
Düşmanlarından öd alması için
Öç gündür.
Kılıç doyana dek yiyecek,
Kanlarını kana kana içecek.
Çünkü Rab, Her Şeye Egemen RAB
Kuzeyde, Fırat kıyısında kurban hazırlıyor.
- ¹¹ “Ey erden kız Mısır,
Gilat'a git de merhem al!

Ama boşuna çok ilaç kullanıyorsun,
Senin için şifa yok.

12 Uluslar utancını duydu,
Feryadına doldu yeryüzü.
Yağit yiğide tökezleyip
İkisi birlikte yere seriliyor.”

Nebukadnessar Mısır'a Saldırıyor

13 Babil Kralı Nebukadnessar'ın gelip Mısır'a saldıracağına ilişkin RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği söz şudur:

14 “Mısır'da bildirin,
Migdol'da duyurun,
Nof'ta*, Tahpanhes'te duyurun:
'Yerini al, hazırlan,
Çünkü Çevrendekileri yiyp bitiriyor kılıç!'

15 İlahın Apis† neden kaçtı?
Boğan neden ayakta kalamadı?
Çünkü RAB onu yere serdi‡!

16 Boyuna tökezleyip birbirlerinin üzerine düşecekler.
'Kalkın, acımasızların kılıç yüzünden halkımıza,
Yurdumuza dönelim' diyecekler.

17 'Firavun yaygaracının biri,
Fırsatı kaçırdı' diyecekler.

18 “Varlığım hakkı için” diyor Kral,
Adı Her Şeye Egemen RAB,
“Dağlar arasında Tavor Dağı nasılsa,
Karmel Dağı deniz kıyısında nasılsa,
Size saldıracak kişi de öyledir.

19 Ey sizler, Mısır'da yaşayanlar,
Toplayın eşyanızı, sürgüne gideceksiniz!
Nof öyle viran olup yanacak ki,
Kimse oturmayacak içinde.

20 “Mısır güzel bir düve,
Ama kuzyeden at sineği geliyor ona.

21 Ücretli askerleri besili danalar gibi.
Onlar da geri dönüp birlikte kaçacak,
Yerlerinde durmayacaklar.
Çünkü üzerlerine yıkım günü,
Cezalandırılacakları an gelecek.

22 Düşman ordusu ilerleyince,
Mısır yılan gibi tıslayarak kaçacak.
Ağaç kesen adamlar gibi
Baltalarla ona saldıracaklar.

23 Gür olsa bile kesecekler ormanını” diyor RAB,
“Çünkü çekirgelerden daha çok onlar,

* 46:13 Yer.43:10-13 * 46:14 “Nof”: Memfis diye de bilinir. † 46:15 “Apis”: Mısırlıların boğa şeklindeki güç ilahı. ‡ 46:15 Olası metin “İlahın Apis neden kaçtı? Boğan neden ayakta kalamadı? Çünkü RAB onu yere serdi!” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Yağitlerin neden yere serildi? Ayakta duracak halleri yok, çünkü RAB onları yere serdi!”

Sayıya vurulamazlar.

- ²⁴ Mısır utandırılacak,
Kuzey halkın eline teslim edilecek."

²⁵ İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "İşte No[§] Kenti'nin ilahi Amon'u, firavunu, Mısır'la ilahlarını, krallarını ve firavuna güvenenleri cezalandırmak üzereyim. ²⁶ Hepsini can düşmanları Babil Kralı Nebukadnessar'la görevlilerinin eline teslim edeceğim. Ama sonra, eskiden olduğu gibi insanlar yine Mısır'da yaşayacak" diyor RAB.

Rab Halkını Kurtaracak

- ²⁷ "Korkma, ey kulum Yakup,

Yılma, ey İsrail.
Çünkü seni uzak yerlerden,
Şoyunu sürgün edildiği ülkeden kurtaracağım.
Yakup yine huzur ve güvenlik içinde olacak,
Kimse onu korkutmayacak.

- ²⁸ Korkma, ey kulum Yakup,

Çünkü ben seninleyim" diyor RAB.
"Seni aralarına sürdüğüm ulusların hepsini
Tümüyle yok etsem de,
Seni büsbütün yok etmeyeceğim.
Adaletle yola getirecek,
Hiç cezasız bırakmayacağım seni."

47

Filistililer'le İlgili Bildiri

¹ Firavun Gazze'ye saldırmadan önce RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği Filistililer'e ilişkin söz şudur:

- ² RAB diyor ki,

"Bakin sular kuzeyden nasıl yükseliyor!
Taşın bir ırmak olacak,
Ülkeyi ve içindeki her şeyi,
Kentleri ve içinde yaşayanları kaplayacak.
İnsanlar yakaracak,
Ülkede yaşayan herkes feryat edecek.

- ³ Dörtnala koşan aygırların

Toynak seslerinden,
Savaş arabalarının takırtısından,
Tekerleklerin gürültüsünden
Babalar dönüp çocuklarına bakmayacak;
Ellerinde derman kalmayacak.

- ⁴ Çünkü Filistililer'in yok edileceği gün geliyor.

Sur ve Sayda'ya yardım edebilecek
Sağ kalan herkes kesilip yok edilecek.
RAB Kaftor * kıyısından gelen Filistililer'in
Sağ kalanlarını yok edecek.

- ⁵ Gazze yastan saçını yolacak,

§ **46:25** "No": Tebes diye de bilinir. **46:27** Yer.30:10-11 **47:1** Yşa.14:29-31; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8;
Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7 * **47:4** "Kaftor": Bugünkü Girit.

- Aşkelon susturulacak.
 Ey ovada sağ kalanlar,
 Ne zamana dek bedenlerinizi yaralayacaksınız?
6 Ah, RAB'bin kılıcı!
 Yatışmana daha ne kadar zaman var?
 Dön kınına! Dur ve sessiz ol!
7 Ama RAB ona buyruk vermişken,
 Aşkelon'a, deniz kıyısına
 Saldırmak üzere görevlendirmişken
 Kılıç nasıl yatışabilir?"

48

Moav'a İlişkin Bildiri

- 1** Moav'a ilişkin:
 İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
 "Vay Nevo'nun başına gelenlere!
 Çünkü viraneye çevrilecek.
 Kiryatayım utandırılacak, ele geçirilecek.
 Misgav utandırılacak, kırılıp dökülecek.
2 Moav artık övülmeyecek,
 Heşbon'da onun yıkımı için düzen kuracak,
 'Haydi, şu Moav ulusuna son verelim' diyecekler.
 Ey Madmen*, sen de susturulacaksın,
 Kılıç kovalayacak seni.
3 Horonayım'den feryat duyulacak:
 'Kent mahvoldu, büyük yıkıma uğradı!'
4 "Moav yıkılacak,
 Yavrularının ağlayışı duyulacak.
5 Ağlaya ağlaya çıkışıyorlar Luhit Yokuşu'ndan,
 Horonayım inişinde
 Yıkımın neden olduğu acı feryatlar duyuluyor.
6 Kaçın, canınızı kurtarın!
 Çölde yaban eşeği† gibi koşun!
7 "Evet, başarılarına, mal varlığına güvendiğin için
 Sen de ele geçirileceksin.
 İlahın Kemoş da kâhinleri ve görevlileriyle birlikte
 Sürgün edilecek.
8 Yok edici her kente uğrayacak,
 Tek kent kurtulmayacak.
 Vadi yerle bir olacak,
 Yayla altüst edilecek" diyor RAB.
9 "Moav toprağına tuz dökün, kıstırılaşın,
 Kentleri öyle viran olacak ki,
 Kimse yaşamayacak oralarda.
10 Lanet olsun RAB'bin işini savsaklayanı!
 Kılıcını kan dökmekten alıkoyana lanet olsun!"

48:1 Ysa.15:1-16:14; 25:10-12; Hez.25:8-11; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11
 Madmen "Susturmak" sözcüklerini çağrıştırıyor. **48:5** Ysa.15:5
 Masoretik metin "İlgın ağacı".

* **48:2** Heşbon "Düzen kurmak",
 † **48:6** Septuaginta "Yaban eşeği";

11 Moav gençliğinden bu yana güvenlikteydi,
Şarap tortusu gibi durgun kaldı,
Bir kaptan öbürüne boşaltılmadı,
Sürgüne gönderilmedi.

O yüzden tadını yitirmedи, kokusu bozulmadı.

12 “Ama onu boşaltacak adamları göndereceğim günler geliyor” diyor RAB,
“Onu boşaltacaklar. Kaplarını boşaltacak, küplerini parçalayıp edecekler.”

13 İsrail halkı güvendiği Beytel'den nasıl utandıysa, Moav da Kemoş ilahından
öyle utanacak.

14 “Nasıl, ‘Biz yiğidiz,
Savaşa hazır askerleriz’ dersiniz?

15 Moav ve kentlerini yerle bir eden,
Saldırıya geçti.
En seçkin gençleri kesime gidecek.
Adı Her Şeye Egemen RAB olan Kral böyle diyor.

16 Moav'ın yıkımı yakında geliyor,
Uğrayacağı felaket hızla yaklaşıyor.

17 Dövünün onun için,
Ey çevresinde yaşayan, ününü bilen sizler!
‘Kudret asası,
Görkemli değnek nasıl da kırıldı!’ deyin.

18 “Ey Divon Kenti'nde yaşayan halk,
Görkeminden in,
Kuru toprak üstünde otur.
Çünkü Moav'ı yerle bir eden sana da saldıracak,
Kalelerini yıkkacak.

19 Ey sen, Aroer'de oturan,
Yol kenarında dur da gözle!
Kaçan adama, kurtulan kadına,
‘Ne oldu?’ diye sor.

20 Moav utandırıldı, darmadağın oldu.
Feryat et, haykır!
Moav'ın yıkıldığını Arnon Vadisi'nde duyur.

21-24 “Yayladaki kentler -Holan, Yahas, Mefaat, Divon, Nevo, Beytdi-vlatayim, Kiryatayim, Beytgamil, Beytmeon, Keriyot, Bosra, uzak yakın bütün Moav kentleri- yargılanacak. **25** Moav'ın boynuzu kesildi, kolu kırıldı” diyor RAB.

26 “Moav'ı sarhoş edin,
Çünkü RAB'be büyülüklük tasladı.
Moav kendi kusmuğunda yuvarlanacak,
Alay konusu olacak.

27 İsrail senin için gülünnesi bir ulus mu oldu?
Hırsızlar arasında mı yakalandı ki,
Ondan söz ettikçe baş sallıyorsun?

28 “Ey Moav'da yaşayanlar,
Kentlerinizi terk edip kayalara sığının.
Uçurumun ağzında yuvasını yapan
Güvercin gibi olun.

- 29 Moav'ın ne denli gururlanıp büyüklendiğini,
 Kendini ne denli beğendiğini,
 Kibirlenip küstahlaştığını,
 Övünüp kabardığını duyduk.
- 30 Küstahlığını biliyorum" diyor RAB,
 "Övünmesi boşunadır, yaptıkları da.
- 31 Bu yüzden Moav için haykıracak,
 Bütün Moav için feryat edeceğim.
 Ağlayacağım Kır-Hereset halkı için.
- 32 Ey Sivma asması,
 Senin için Yazer halkından çok ağlayacağım.
 Filizlerin gölü[‡] aşıp
 Yazer'e ulaştı.
 Yok edici yaz meyvelerini, üzümünü yok etti.
- 33 Moav'ın meyve bahçelerinden, tarlalarından
 Sevinç ve neşe yok oldu.
 Üzüm sıkma çukurlarından şarap akışını durdurdum;
 Kimse sevinç çığlıklarıyla üzüm ezmiyor,
 Çığlıklar var, ama sevinç çığlıklar değil.
- 34 "Heşbon ve Elale'nin haykırları
 Yahas'a ulaşıyor.
 Soar'dan Horonayim'e,
 Eglat-Şelişiya'ya dek çığlıklar yükseliyor.
 Çünkü Nimrim suluları bile kurudu.
- 35 Moav'da puta tapılan yerlerde
 Sunu sunanları,
 İlahalarına buhur yakanları
 Yok edeceğim" diyor RAB.
- 36 "Bu yüzden yüreğim ney gibi
 İnlüyor Moav için;
 Kır-Hereset halkı için ney gibi
 İnliyor yüreğim.
 Çünkü elde ettikleri zenginlik uçup gitti.
- 37 "Herkes saçını sakalını kesecek,
 Elini yaralayacak,
 Beline çul saracak.
- 38 Moav damlarında, meydanlarında
 Yalnız ağlayış var.
 Çünkü Moav'ı kimsenin beğenmediği!
 Bir kap gibi kirdim" diyor RAB.
- 39 "Nasıl da darmadağın oldu Moav!
 Nasıl acıyla feryat ediyor!
 Nasıl da sırtını dönüyor utançtan!
 Moav çevresindekilere alay konusu,
 Dehşet verici bir örnek oldu."
- 40 RAB diyor ki,

- “Bakın! Düşman birden çullanan bir kartal gibi
Kanatlarını Moav'ın üzerine açacak.
- 41** Keriyot ele geçirilecek,
Kaleler alınacak.
O gün Moavlı askerlerin yüreği,
Doğum sancısı çeken kadının yüreği gibi olacak.
- 42** Moav yıkıma uğrayacak,
Halk olmaktan çıkacak;
Çünkü RAB'be karşı büyülüklük tasladı.
- 43** Önünde dehşet, çukur ve tuzak var,
Ey Moav halkı!” diyor RAB.
- 44** “Dehşetten kaçan çukura düşecek,
Cukurdan çıkan tuzağa yakalanacak;
Çünkü Moav'ın üzerine
Cezalandırma yılını getireceğim” diyor RAB.
- 45** “Heşbon'un gölgesinde
Bitkin düşmüş kaçınlar.
Çünkü Heşbon'dan ateş,
Sihon'un ortasından alev çıktı;
Moavlilar'ın alınlarını,
Kargaşa çıkarılanların başlarını yakıp yok etti.
- 46** Vay sana, ey Moav!
İlah Kemoş'un halkı yok oldu,
Oğulların sürgüne gönderildi,
Kızların tutsak alındı.
- 47** Ama son günlerde
Yine eski gönencine kavuşturacağım Moav'ı” diyor RAB.

Moav'ın yargısı burada sona eriyor.

49

Ammon'a İlişkin Bildiri

- 1** RAB Ammonlular'a ilişkin şöyle diyor:
“İsrail'in çocukları yok mu?
Yok mu mirasçısı?
Öyleyse neden ilah Molek Gad'ı mülk edindi?
Neden onun halkı Gad kentlerinde oturuyor?
- 2** İşte bu nedenle” diyor RAB,
“Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne karşı
Savaş narasını istittireceğim günler geliyor.
Rabba issız bir höyük olacak,
Köyleri ateşe verilecek.
Böylece İsrail, kendisini mülk edinenleri
Mülk edinecek” diyor RAB.
- 3** “Haykır, ey Heşbon!
Ay Kenti yıkıldı!
Feryat edin, ey Rabba kızları!
Çul sarınıp yas tutun.
Duvarların arasında oraya buraya koşuşun.

Çünkü Molek kâhinleri ve görevlileriyle birlikte
Sürgüne gönderilecek.

- 4** Verimli vadilerinle ne kadar övünüyorsun,
Ey dönek kız!
Servetine güvenerek,
‘Bana kim saldıracıbilir?’ diyorsun.

- 5** Bütün çevrenden
Dehşet saçacağım üzerine”
Diyor Rab, Her Şeye Egemen RAB.
“Her biriniz apar topar sürülecek,
Kaçkınları toplayan olmayacak.

- 6** Ama sonra Ammonluları
Eski gönencine kavuşturacağım” diyor RAB.

*Edom'a İlişkin Bildiri
(Ova.1-6)*

- 7** Her Şeye Egemen RAB Edom'a ilişkin şöyle diyor:
“Teman Kenti'nde bilgelik kalmadı mı artık?

Akıllı kişilerde ögüt tükendi mi?
Bilgelikleri yozlaştı mı?

- 8** Kaçın, geri dönün, derinliklere sığının,
Ey Dedan'da yaşayanlar!
Çünkü Esav'ı cezalandırdığında
Başına felaket getireceğim.

- 9** Üzüm toplayanlar bağına girseydi,
Birkaç salkım bırakmazlar mıydı?
Gece hırsızlar gelselerdi,
Yalnızca gereksindiklerini çalmazlar mıydı?

- 10** Oysa ben Esav'ı çırlıçıplak soyacak,
Gizli yerlerini açığa çıkaracağım,
Gizlenmeyecek.
Çocukları, akrabaları, komşuları
Yıkıma uğrayacak.
Kendisi de yok olacak!

- 11** Öksüz çocuklarını bırak,
Ben yaşatırım onları.
Dul kadınların da bana güvensinler.”

- 12** RAB diyor ki,
“Hak etmeyenler bile kâseyi içmek zorundayken,
Sen mi cezasız kalacaksın?
Hayır, cezasız kalmayacaksın,
Kesinlikle içeceksin kâseyi.

- 13** Adım üzerine ant içerim ki” diyor RAB,
“Bosra dehşet konusu olacak, yerilecek,
Viraneye dönecek, aşağılanacak.
Bütün kentleri sonsuza dek yıkık kalacak.”

- 14** RAB'den bir haber aldım:
Uluslara gönderdiği haberci,

“Edom'a saldırmak için toplanın,
Savaşa hazırlanan!” diyor.

15 “Bak, seni uluslar arasında küçük düşüreceğim,
İnsanlar seni hor görecek.

16 Saçığın dehşet ve yüreğindeki gurur
Seni aldıtti.
Sen ki, kaya* kovuklarında yaşıyor,
Tepenin doruğunu elinde tutuyorsun.
Yuvani kartal gibi yükseklerde kursan da,
Oradan indireceğim seni” diyor RAB.

17 “Edom dehşet konusu olacak,
Oradan geçen herkes şaşkınlık bakıp
Başına gelen belalardan ötürü
Onunla alay edecek.

18 Sodom'la Gomora'yı ve çevredeki köyleri
Nasıl yerle bir ettimse” diyor RAB,
“Orada da kimse oturmayacak,
İnsan oraya yerleşmeyecek.

19 “Şeria çalılıklarından
Sulak otlağça çıkan aslan gibi
Edom'u bir anda yurdundan kovacağım.
Seçeceğim kişiyi ona yönetici atayacağım.
Var mı benim gibisi?
Var mı bana dava açacak biri,
Bana karşı duracak çoban?”

20 Bu yüzden RAB'bin Edom'a karşı ne tasarladığını,
Teman'da yaşayanlara karşı ne amaçladığını işitin:
“Sürünün küçükleri bile sürülecek,
Halkı yüzünden Edom otlakları çöle dönüştürülecek.

21 Yıkılışlarının gürültüsünden yeryüzü titreyecek,
Çığlıklarla Kamiş Denizi'ne* dek duyulacak.

22 Düşman kartal gibi üzerlerine çullanacak,
Kanatlarını Bosra'ya karşı açacak.
O gün Edomlu askerlerin yüreği,
Doğum sancısı çeken kadının yüreği gibi olacak.”

Şam'a İlişkin Bildiri

23 Şam'a ilişkin:
“Hama ve Arpat utanacak,
Çünkü kötü haber iştittiler.
Korkudan eridiler,
Sessiz duramayan deniz gibi
Kaygıyla sarsıldılar.

24 “Şam gücsüz düştü,
Kaçmak için döndü;
Telaşa kapıldı,
Doğuran kadın gibi

* **49:16** “Kaya”: İbranice “Sela”. “Kaya” anlamına gelen Sela, Edom'un başkentinin adıydı.
Yar:19:24-25 **49:23** Ysa:17:1-3; Amo:1:3-5; Zek:9:1 **49:18**

- Sancı ve acılar sardı onu.
 25 Nasıl oldu da sevinç bulduğum ünlü kent
 Terk edilmedi?
 26 Bu yüzden gençleri meydanlarda düşecek,
 Bütün savaşçıları susturulacak o gün”
 Diyor Her Şeye Egemen RAB.
 27 “Şam surlarını ateşe vereceğim,
 Yakıp yok edecek Ben-Hadat’ın saraylarını.”

Kedar ve Hasor'a İlişkin Bildiri

- 28 Babil Kralı Nebukadnessar'ın bozguna uğrattığı Kedar ve Hasor krallıklarına ilişkin RAB şöyle diyor:
 “Kalkın, Kedar'a saldırın,
 Doğu halkını yok edin.
 29 Çadırlarıyla sürüleri alınacak,
 Çadır perdeleri,
 Eşyalarıyla develeri alınıp götürülecek.
 İnsanlar, ‘Her yer dehşet içinde!’ diye bağıracaklar onlara.
 30 Kaçın, uzaklaşın!
 Derinliklere sıyınlın,
 Ey Hasor'da oturanlar!” diyor RAB.
 “Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar
 Size düzen kurdu;
 Sizin için bir tasarısı var.
 31 Kalkın, tasasız ve güvenlik içinde
 Yaşayan ulusa saldırın” diyor RAB.
 “Onun kent kapıları, sürgüleri yok,
 Halkı tek başına yaşıyor.
 32 Develeri yağıma edilecek,
 Sayısız sürüleri çapul mali olacak.
 Zülüflerini[†] kesenleri
 Dört yana dağıtacağım,
 Her yandan felaket getireceğim başlarına” diyor RAB.
 33 “Çakalların uğrağı Hasor,
 Sonsuza dek viran kalacak,
 Orada kimse oturmuyacak,
 İnsan oraya yerleşmeyecek.”

Elam'a İlişkin Bildiri

- 34 Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının başlangıcında RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği Elam'a ilişkin söz şudur:
 35 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
 “Bakin, Elam'ın yayımı,
 Asıl gücünü kıracağım.
 36 Üzerine göğün dört ucundan
 Dört rüzgarı gönderecek,
 Halkını bu rüzgarlara dağıtacağım.
 Elam sürgünlerinin gitmediği
 Bir ulus kalmayacak.
 37 Düşmanlarının önünde,

[†] 49:32 “Zülüflerini” ya da “Sakallarının uçlarını”. 49:36 Dan.7:2; Va.7:1

Can düşmanlarının önünde
Elam'ı darmadağın edeceğim.
Başlarına felaket gönderecek,
“Siddetli öfkemi yağıdracağım” diyor RAB,
“Onları büsbütün yok edene dek
Peşlerine kılıcı salacağım.

³⁸ Elam'da tahtımı kuracak,
Elam Kralı'yla Önderlerini
Yok edeceğim” diyor RAB.

³⁹ “Ama son günlerde
Elam'ı eski gönencine kavuşturacağım” diyor RAB.

50

Babil'e İlişkin Bildiri

¹ RAB'bin Babil ve Kildan ülkesine ilişkin Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirdiği söz şudur:

² “Uluslara duyurun, haberi bildirin!
Sancak dikip duyurun, hiçbir şey gizlemeyin!
'Babil ele geçirilecek' deyin,
'İlahi Bel utandırılacak,
İlahi Marduk paramparça olacak.
Putları utandırılacak,
İlahları paramparça olacak.'

³ Çünkü kuzeyden gelen bir ulus ona saldıracak,
Ülkesini viran edecek.
Orada kimse yaşamayacak,
İnsan da hayvan da kaçıp gidecek.

⁴ O günlerde, o zamanda” diyor RAB,
“İsrail halkıyla Yahuda halkı birlikte gelecek;
Tanrıları RAB'bi aramak için
Ağlaya ağlaya gelecekler.

⁵ Yüzleri Siyon'a dönük,
Oraya giden yolu soracak,
Kalıcı, unutulmaz bir antlaşmayla
RAB'be bağlanmak için gelecekler.

⁶ “Halkım yitik koyunlardır,
Çobanları onları baştan çıkardı.
Dağlarda başıboş dolandırdılar onları,
Dağ, tepe avare dolaştılar,
Kendi ağıllarını unuttular.

⁷ Kim bulduysa yedi onları.
Düşmanları, ‘Biz suçlu değiliz’ dediler,
‘Çünkü onlar gerçek otlakları olan RAB'be,
Atalarının umudu RAB'be karşı günah işlediler.’

⁸ “Babil'den kaçıp kurtulan!
Kildan ülkesini terk edin,
Sürüye yön veren teke gibi olun!

⁹ Çünkü birbiriyile anlaşmış büyük ulusları
Kuzeydeki topraklardan kıskırtıp
Babil'in karşısına çıkaracağım.
Babil'le savaşmak üzere karşısına dizilecek,
Onu kuzeypden ele geçiricekler.
Okları usta savaşçı oku gibidir,
Hiçbiri boş dönmeyecek.

¹⁰ Kilden ülkesi yağmaya uğrayacak,
Onu yağmalayanlar mala doyacak" diyor RAB.

Babil'in Çöküşü

¹¹ "Ey mirası yağmalayan sizler!
Madem sevinip coşuyorsunuz,
Harman döven düve gibi sıçrıyor,
Aygır gibi kişniyorsunuz;

¹² Anneniz büyük utanca boğulacak,
Sizi doğuranın yüzü kızaracak.
Ulusların en önemsizi,
Kurak, bozkır, çöl olacak.

¹³ RAB'bin öfkesi yüzünden kimse yaşamayacak orada,
Büsbütün issız kalacak.
Her geçen, Babil'in aldığı yaraları görünce şaşacak,
Hayrete düşecek.

¹⁴ Babil'in çevresinde savaşmak üzere dizilin,
Ey bütün yay çekenler!
Oklarla saldırın ona, oklarını esirgemeyin!
Çünkü o RAB'be karşı günah işledi.

¹⁵ Her yandan ona karşı savaş narası yükseltin!
Teslim oldu, kuleleri düştü,
Surları yerle bir oldu.
Çünkü RAB'bin öcüdür bu.
Öndan öç alın.
Yaptığının aynısını yapın ona.

¹⁶ Ekin ekeni biçim vakti orakçıyla birlikte
Babil'den atın.
Zorbanın kılıcı yüzünden
Herkes halkına dönsün,
Ülkesine kaçın."

İsrail'in Dönüşü

¹⁷ İsrail aslanlarının kovaladığı
Dağılmış bir sürüdür.
Önce Asur Kralı yedi onu.
Sonra Babil Kralı Nebukadnessar kemiklerini ezdi."

¹⁸ Bu yüzden İsrail'in Tanrısı,
Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Asur Kralı'nı nasıl cezalandırdıysam,
Babil Kralı'yla ülkesini de öyle cezalandıracağım.

¹⁹ İsrail'i yeniden otlağına kavuşturacağım,
Karmel'de, Başan'da otlayacak;
Efrayim ve Gilat dağlık bölgelerinde
İstediği kadar yiyp doyacak.

20 O günlerde, o zamanda” diyor RAB,
 “İsrail’iin suçu araştırılacak
 Ama bulunamayacak;
 Yahuda’nın günahları da araştırılacak
 Ama bulunamayacak.
 Çünkü sağ bırakıklarımı bağışlayacağım.”

Rab Babil'i Yargilayacak

21 “Meratayım ülkesine,
 Pekot’ta* yaşayanlara saldır.
 Onları öldür, tümüyle yok et” diyor RAB,
 “Sana ne buyurduysam hepsini yap.

22 Ülkede savaş, büyük yıkım
 Gürültüsü duyuluyor.

23 Dünyanın balyozu
 Nasıl da kırılıp paramparça oldu!
 Babil uluslar arasında nasıl dehşet oldu!

24 Senin için tuzak kurdum, ey Babil,
 Bilmeden tuzağıma düştün.
 Bulunup yakalandın,
 Çünkü RAB’be karşı çıktın.

25 RAB silahhanesini açtı,
 Öfkesinin silahlarını çıkardı.
 Rab’bin, Her Şeye Egemen RAB’bin
 Kıldan ülkesinde yapacağı iş var.

26 Uzaktan ona saldırın,
 Ambarlarını açın,
 Mallarını tahıl gibi küme küme yiğin.
 Tamamen yok edin onu,
 Geriye hiçbir şey kalmasın.

27 Genç boğalarını öldürün,
 Kesime gitsinler!
 Vay başlarına!
 Çünkü onların günü,
 Cezalandırılma zamanı geldi.

28 Dinleyin! Tanrıımız RAB’bin öç aldığıni,
 Tapınağının öcünü aldığıni
 Babil’den kaçıp kurtulanlar
 Siyon'da duyuruyorlar.

29 “Okçuları, yay gerenlerin hepsini çağırın Babil'e karşı,
 Çevresini kuşatın, kaçıp kurtulan olmasın.
 Yapıtlarına göre karşılık verin ona,
 Yapıtlarının aynısını yapın.
 Çünkü RAB’be, İsrail’iin Kutsalı'na
 Küstahlık etti.

30 Bu yüzden gençleri meydanlarda düşecek,
 Bütün savaşçıları susturulacak o gün” diyor RAB.

31 “İşte, sana karşıyım, ey küstah!”
 Diyor Rab, Her Şeye Egemen RAB.

* **50:21** Meratayım “İki kat isyan”, Pekot “Ceza” anlamına gelir. **50:29** Va.18:6

“Çünkü senin günün,
Seni cezalandıracığım zaman geldi.
 32 Küstah tökezleyip düşecek,
Onu kaldırın olmayacağı.
Kentlerini ateşe vereceğim,
Bütün çevresini yakıp yok edecek.”

33 Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
 “İsrail halkı da Yahuda halkı da
Eziyet çekiyor.
Onları tutsak edenler sıkı tutmuş,
Salivermek istemiyorlar.
 34 Ama onların Kurtarıcısı güclüdür,
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dır.
Onların ülkesine huzur,
Babil'de yaşayanlaraya kargaşalık getirmek için
Davalarını hararetle savunacak.

35 “Kildaniler'e karşı kılıç!” diyor RAB,
 “Babil'de yaşayanlara, Babil önderlerine,
Bilgelerine karşı kılıç!

36 Sahte peygamberlere karşı kılıç!
 Aptallıkları ortaya çıkaracak.
 Yiğitlerine karşı kılıç!
 Şaşkına-donecek onlar.

37 Atlarına, savaş arabalarına
 Aralarındaki yabancılara karşı kılıç!
 Hepsи kadın gibi ürkük olacak.
 Hazinelerine karşı kılıç!
 Yağma edilecek onlar.

38 Sularına kuraklık!
 Kuruyacak sular.
 Çünkü Babil putlar ülkesidir,
 Korkunç putlar yüzünden halkı çıldırmış.

39 “Bu yüzden yabanıl hayvanlar, çakallar,
 Baykuşlar yaşayacak orada,
 Artık insan yaşamayacak,
 Kuşaklar boyu kimse oturmayacak.

40 Sodom'la Gomora'yı ve çevredeki köyleri
 Nasıl yerle bir ettimse” diyor RAB,
 “Orada da kimse oturmayacak,
 İnsan oraya yerleşmeyecek.

41 İşte kuzeyden bir ordu geliyor.
 Dünyanın uçlarından
 Büyük bir ulus
 Ve birçok kral harekete geçiyor.

42 Yay, pala kuşanmışlar,
 Gaddar ve acımasızlar.
 Atlara binmiş gelirken,

- Kükreyen denizi andırıyor sesleri.
 Savaşa hazır savaşçılar
 Karşına dizilecekler, ey Babil kızı!
- ⁴³ Babil Kralı onların haberini aldı,
 Ellerinde derman kalmadı.
 Doğuran kadın gibi
 Üzüntü, sancı sardı onu.
- ⁴⁴ Şeria çalılıklarından
 Sulak otlağın çıkan aslan gibi
 Kıldaniler'i bir anda yurdundan kovacağım.
 Seçeceğim kişiyi oraya yönetici atayacağım.
 Var mı benim gibisi?
 Var mı bana dava açacak biri,
 Bana karşı duracak çoban?"
- ⁴⁵ Bu yüzden RAB'bin Babil'e karşı ne tasarladığını,
 Kıldan ülkesine karşı ne amaçladığını iştirin:
 "Sürünün küçükleri bile sürülecek,
 Halkı yüzünden otlakları çöle dönüştürülecek.
- ⁴⁶ 'Babil düştü' sesiyle yeryüzü titreyecek,
 Çığlığı uluslar arasında duyulacak."

51

- ¹ RAB diyor ki,
 "İşte Babil'e ve Lev-Kamay'da^{*} yaşayanolara karşı
 Yok edici bir rüzgar çıkaracağım.
- ² Tahıl savurulanları göndereceğim Babil'e;
 Onu savurup ayıklasınlar,
 Ülkesini boşaltınsınlar diye.
 Yıkım günü her yandan saldıracaklar ona.
- ³ Okçu yayını germesin,
 Zırhını kuşanmasın.
 Onun gençlerini esirgemeyin!
 Ordusunu tümüyle yok edin.
- ⁴ Kıldan ülkesinde ölüler,
 Babil sokaklarında yaralılar serilecek yere.
- ⁵ İsrail'in Kutsalı'na karşı
 Ülkeleri suçla dolu olmasına karşın,
 Tanrıları Her Şeye Egemen RAB
 İsrail ve Yahuda halklarını bırakmadı.
- ⁶ Babil'den kaçın!
 Herkes canını kurtarsın!
 Babil'in suçu yüzünden yok olmayın!
 Çünkü RAB'bin öç alma zamanıdır,
 Öna hak ettiğini verecek.
- ⁷ Babil RAB'bin elinde bir altın kâseydi,
 Bütün dünyayı sarhoş etti.
 Uluslar şarabını içtiler,
 Bu yüzden çıldırdılar.

* **51:1** "Lev-Kamay": "Düşmanın yüreği" anlamına gelen Kıldan ülkesini simgeleyen şifreli bir söz.
51:6 Va.18:4 **51:7** Va.17:2-4; 18:3

- 8 Ansızın düşüp paramparça olacak Babil,
Yas tutun onun için!
Yarasına merhem sürünen, belki iyileşir.
- 9 'Babil'i iyileştirmek istedik, ama iyileşmedi.
Bırakalım onu,
Hepimiz kendi ülkemize dönemelim.
Çünkü onun yargısı göklere erişiyor,
Bulutlara kadar yükseliyor.
- 10 " 'RAB haklı olduğumuzu gösterdi,
Gelin, Tanımız RAB'bin neler yaptığıni
Siyon'da anlatalım.'
- 11 "Okları bileyin,
Ok kılıflarını doldurun!
RAB Med krallarını harekete geçirdi,
Amacı Babil'i yok etmek.
RAB öcünü, tapınağının öcünü alacak.
- 12 Babil surlarına karşı sancak kaldırın!
Muhabifzları pekiştirin,
Nöbetçileri yerleştirin,
Pusu kurun!
Çünkü RAB Babil halkı için söylediklerini
Hem tasarlardı hem de yerine getirdi.
- 13 Ey sizler, akarsuların kıyısında yaşayan,
Hazinesi bol olanlar,
Sonunuz geldi, zamanınız doldu.
- 14 Her Şeye Egemen RAB varlığı hakkı için ant içti:
Seni çekirge sürüsüyle doldurur gibi
Askerlerle dolduracağım.
Sana karşı zafer çığlıklarını atacaklar."

Rab'be Övgüler

- 15 "Güçüyle yeryüzünü yaratan,
Bilgeliğiyle dünyayı kuran,
Akıyla gökleri yayan RAB'dır.
- 16 O gürleyince gökteki sular çığlardır,
Yeryüzünün dört bucağından bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktır,
Ambarlarından rüzgar estirir.
- 17 Hepsi budala, bilgisiz.
Her kuyumcu yaptığı puttan utanacak.
O putlar yapmacıktır,
Soluk yoktur onlarda.
- 18 Yararsız, alay edilesi nesnelerdir,
Cezalandırılınca yok olacaklar.
- 19 Yakup'un Payı onlara benzemez.
MİRASI olan oymak dahil
Her şeye biçim veren O'dur,
Her Şeye Egemen RAB'dır adı.

Babil Cezalandırılıyor

- 20 "Sen benim savaş çomağım,
Savaş silahumsın.
Ulusları parçalayacak,
Krallıkları yok edeceğim seninle.
- 21 Seninle atlarla binicilerini,
Savaş arabalarıyla sürücülerini kırıp ezeceğim.
- 22 Erkeklerle kadınları,
Gencelerle yaşlıları,
Delikanlılarıla genç kızları,
- 23 Çobanla sürüsünü,
Çiftçiyle öküzlerini,
Valilerle yardımçılarını darmadağın edeceğim.
- 24 "Babil'de ve Kildan ülkesinde yaşayanlara
Siyon'da yaptıkları bütün kötüluğun karşılığını
Gözlerinizin önünde ödeteceğim" diyor RAB.
- 25 "Ey yıkıcı dağ, sana karşıyım,
Ey bütün dünyayı yıkan" diyor RAB,
"Elimi sana karşı kaldırıp
Seni uçuruma yuvarlayacak,
Yanık bir dağa çevireceğim.
- 26 Senden köşe taşı, temel taşı olmayacak,
Çünkü sonsuza dek viran kalacaksın" diyor RAB.
- 27 "Ülkeye sancak dikin!
Uluslararası arasında boru çalın!
Uluslararası Babil'le savaşmaya hazırlayın.
Ararat, Minni, Aşkenaz krallıklarını
Ona karşı toplayın.
Ona karşı bir komutan atayın,
Çekirge sürüsü kadar at gönderin üzerine.
- 28 Ulusları -Med krallarını, valilerini,
Bütün yardımçılarını,
Yönetimi altındaki bütün ülkeleri-
Onunla savaşmaya hazırlayın.
- 29 Ülke titreyip kıvrıyor!
Çünkü RAB'ın Babil diyarını
İssiz bir viraneye çevirme amacı
Yerine gelmeli.
- 30 Babil yiğitleri savaştan vazgeçti,
Kalelerinde oturuyorlar.
Güçleri tükendi,
Ürkek kadınlara döndüler.
Oturdukları yerler ateşe verildi,
Kapı sürgüleri kırıldı.
- 31-32 Babil Kralı'na ulak üstüne ulak,
Haberçi üstüne haberci geldi.
'Kent bütünüyle düştü,
Irmak geçitleri tutuldu,
Bataklıklar ateşe verildi,

Askerler dehşete kapıldı' diye haber verdiler."

- 33 İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
 "Zamani gelince harman yeri nasıl çiğnenirse,
 Babil kızı da öyle olacak.
 Kısa süre sonra onun da
 Biçim zamanı gelecek."

- 34-35 Siyon halkı, "Babil Kralı Nebukadnessar yuttu bizi, ezdi,
 Boş bir kaba çevirdi" diyecek,
 "Canavar gibi yuttu bizi,
 Güzel yemeklerimizle karnını doyurdu,
 Sonra bizi kustu.
 Bize ve yurttaşlarımıza yapılan zorbalık
 Babil'in başına gelsin."
 Yeruşalim, "Dökülen kanımızın hesabı
 Kildaniler'den sorulsun" diyecek.

Rab İsrail'e Yardım Edecek

- 36 Bunun için RAB diyor ki,
 "İşte davancınızı ben savunacağım,
 Öcünüyü ben alacağım;
 Onun ırmağını kurutacak,
 Kaynağını keseceğim.
 37 Babil taş yığınına, çakal yuvasına dönecek,
 Dehşet ve alay konusu olacak.
 Kimse yaşamayacak orada.
 38 Halkı genç aslanlar gibi kükreyecek,
 Aslan yavruları gibi homurdanacak.
 39 Ama kızışıklarında onlara şölen verip
 Hepsini sarhoş edeceğim;
 Keyiflensinler,
 Uyanmayacakları sonsuz bir uykuya
 Dalsınlar diye" diyor RAB.
 40 "Onları kuzu gibi, koç ve teke gibi
 Boğazlanmaya götüreceğim."

Babil'in Sonu

- 41 "Şeşak[†] nasıl alındı!
 Bütün dünyanın övünç kaynağı nasıl ele geçirildi!
 Uluslar arasında Babil nasıl dehşet oldu!
 42 Deniz basacak Babil'i,
 Kabaran dalgalar örtecek.
 43 Kentleri viran olacak,
 Toprakları kimseyin yaşamadığı, geçmediği
 Kurak bir çöle dönecek.
 44 Babil ilahı Bel'i orada cezalandıracak,
 Yuttuğunu ona kusturacağım.
 Artık akın akın uluslar gelmeyecek ona.
 Babil surları yıkılacak.

- 45 "Oradan çık, ey halkım!

[†] **51:41** "Şeşak": Babil'i simgeleyen şifreli bir söz. **51:45** Va.18:4

Hepiniz canınızı kurtarın!
Kaçın RAB'bin kızgın öfkesinden!

⁴⁶ Ülkede duyacağınız söylentiler yüzünden
Cesaretinizi yırtırmeyin, korkmayın.
Bir yıl bir söylenti duyulur, ertesi yıl bir başkası;
Ülkedeki zorbalıkla,
Önderin öndere karşı çıktıgıyla
İlgili söylentiler yayılır.

⁴⁷ İşte bu yüzden Babil'in putlarını
Cezalandıracağım günler geliyor.
Bütün ülke utandırılacak,
Öldürülenler ülkenin ortasında yere serilecek.
⁴⁸ O zaman yer, gök ve onlardaki her şey
Babil'in başına gelenlere sevinecek.
Çünkü kuzeýden gelen yok ediciler
Saldıracaklar ona" diyor RAB.

⁴⁹ Yeremya şöyle diyor:
"İsrail'in öldürülenleri yüzünden düşmelidir Babil.
Yeryüzünde öldürülen herkes Babil yüzünden düştü.

⁵⁰ Ey sizler, kılıçtan kurtulanlar,
Kaçın, oyalanmayın!
RAB'bi anın uzaktan,
Yeruşalim'i düşünün!"

⁵¹ "Rezil olduk, çünkü aşağılandıktı,
Yüzümüz utanç içinde.
Çünkü yabancılar RAB'bin Tapınağı'nın
Kutsal yerlerine girmiþler."

⁵² "Bu yüzden" diyor RAB,
"Putlarını cezalandıracağım günler geliyor,
Yaralılar inleyecek bütün ülkede.

⁵³ Babil göklere çiksa,
Yüksekteki kalesini pekiþtirse de,
Yok edicileri göndereceðim üzerine" diyor RAB.

⁵⁴ "Babil'den çélik,
Kildan ülkesinden büyük yıkım sesi duyuluyor.

⁵⁵ Çünkü RAB Babil'i yıkıma uğratıyor;
Şamatasını susturuyor.
Düþman engin sular gibi kükrüyör,
Seslerinin gürültüsü yankılanıyor.

⁵⁶ Çünkü Babil'e karşı bir yok edici çıkacak;
Yiğitleri tutsak olacak,
Yayları parçaparça edilecek.
Çünkü RAB karşılık veren bir Tanrı'dır,
Her şeyin tam karşılığını verir.

⁵⁷ Babil önderlerini, bilgelerini, valilerini,
Yardımcılarını, yiğitlerini öyle sarhoş edeceðim ki,
Sonsuz bir uykuya dalacak, hiç uyanmayacaklar"

Diyor adı Her Şeye Egemen RAB olan Kral.

58 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Babil'in kalın surları yerle bir edilecek,
Yüksek kapıları ateşe verilecek.
Halkların çektiği emek boşuna,
Ulusların didinmesi ateşe yarayacak.”

Yeremya'nın Bildirisini Babil'e Ulaşıyor

59 Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının dördüncü yılında, baş görevli Mahseya oğlu Neriya oğlu Seraya Sidkiya'yla birlikte Babil'e gittiğinde Peygamber Yeremya ona şu buyruğu verdi. **60** Yeremya Babil'in başına gelecek bütün felaketleri, Babil'e ilişkin bütün bu sözleri bir tomara yazdı. **61** Yeremya Seraya'ya şöyle dedi: “Babil'e varır varmaz bütün bu sözleri okumayı unutma. **62** De ki, ‘Ya RAB, burayı yıkacağımı, içinde insan da hayvan da yaşamayacağını, ülkenin sonsuzu dek viran kalacağımı söyleyin.’ **63** Okumayı bitirince tomarı bir taşa bağlayıp Fırat'a fırlat. **64** Sonra de ki, ‘Babil başına getireceğim felaket yüzünden batacak, bir daha kalkamayacak. Bitkin düşeceklər.’”

Yeremya'nın sözleri burada son buluyor.

52

Yeruşalim'in Düşüsü

(2Kr.24:18-25:21; Ta.36:11-20; Yer.39:1-10)

1 Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. **2** Yehoyakim gibi Sidkiya da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. **3** RAB Yeruşalim'le Yahuda'ya öfkelendiği için onları huzurundan attı.

Sidkiya Babil Kralı'na karşı ayaklandı. **4** Sidkiya'nın krallığının dokuzuncu yılında, onuncu ayın onuncu günü, Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelip ordugah kurdu. Kentin çevresine rampa yaptılar. **5** Kral Sidkiya'nın krallığının on birinci yılina kadar kent kuşatma altında kaldı.

6 Dördüncü ayın dokuzuncu günü kente kitlik öyle şiddetlendi ki, halk bir lokma ekmek bulamaz oldu. **7** Sonunda kentin surlarında bir gedik açıldı. Kildaniler kenti çeveçevre kuşatmış olmasına karşın, bütün askerler gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. **8** Ama Kildani ordusu Kral Sidkiya'nın ardına düşerek Eriha ovalarında ona yetişti. Sidkiya'nın bütün ordusu dağıldı. **9** Kral Sidkiya yakalanıp Hama topraklarında, Rivla'da Babil Kralı'nın huzuruna çıkarıldı. Babil Kralı onun hakkında karar verdi. **10** Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını, sonra da bütün Yahuda önderlerini öldürdü. **11** Sidkiya'nın gözlerini oydu, zincire vurup Babil'e götürdü. Sidkiya öldüğü güne dek cezaevinde tutuldu.

12 Babil Kralı Nebukadnessar'ın krallığının on dokuzuncu yılında, beşinci ayın onuncu günü muhafiz birliği komutanı, Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yeruşalim'e girdi. **13** RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yeruşalim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. **14** Muhafiz birliği komutanı önderliğindeki Kildani ordusu Yeruşalim'i çevreleyen bütün surları yıktı. **15** Komutan Nebuzaradan yoksullardan bazılarını, kente sağlamalarını, Babil Kralı'nın safina geçen kaçakları ve zanaatçıları sürgün etti. **16** Ancak bağıcılık, çiftçilik yapsınlar diye bazı yoksulları orada bırakıtı.

17 Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç sütunları, ayaklıklarını, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler. **18** Tapınak törenlerinde kullanılan kovaları, kürekleri, fitil машalarını, çanakları, tabakları, bütün tunç eşyaları aldılar. **19** Muhafiz birliği komutanı saf altın ve gümüş tasları, buhurdanları, çanakları, kovaları, kandillilikleri, tabakları, dökmelik sunu taslarını alıp götürdü.

20 RAB'bin Tapınağı için Kral Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz velarındaki on iki tunç boğa heykeliyle ayaklıklar için hesapsız tunç harcamıştı. **21** Her sütun on sekiz arşın^{*} yüksekliğindedi, çevresi on iki arşındı[†]. Her birinin kalınlığı dört parmaktı, içi boştu. **22** Üzerinde tunç bir başlık vardı. Başlığın yüksekliği beş arşındı[‡], çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da nar motifleriyle süslenmişti ve ötekine benzıyordu. **23** Yanlarında doksan altı nar motifi vardı. Başlığı çevreleyen ağ motifinin üzerinde toplam yüz nar motifi bulunuyordu.

Yahuda Halkı Babil'e Sürülmüyör

(2Kr.25:18-21)

24 Muhafiz birliği komutanı Nebuzaradan Başkâhin Seraya'yı, Başkâhin Yardımcısı Sefanya'yı ve üç kapı nöbetçisini tutsak aldı. **25** Kentte kalan askerlerin komutanını, kralın yedi danışmanını, ayrıca ülke halkını askere yazan ordu komutanının yazmanını ve ülke halkından kente bulunan altmış kişiyi tutsak etti. **26** Hepsini Rivla'ya, Babil Kralı'nın yanına götürdü. **27** Babil Kralı Hama ülkesinde, Rivla'da onları idam etti.

Böylece Yahuda halkı ülkesinden sürülmüş oldu.

28 Nebukadnessar'ın sürgüne götürdüğü halkın sayısı şudur: Yedinci yıl 3 023 Yahudi;

29 Nebukadnessar'ın on sekizinci yılında Yeruşalim'den 832 kişi;

30 yirmi üçüncü yılında, muhafiz birliği komutanı Nebuzaradan'ın sürdüğü 745 Yahudi. Hepsi 4 600 kişiydi.

Kral Yehoyakin Serbest Brakılıyor

(2Kr.25:27-30)

31 Yahuda Kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılı Evil-Merodak Babil Kralı oldu. Evil-Merodak o yılın on ikinci ayının yirmi beşinci günü, Yahuda Kralı Yehoyakin'e lütfederek onu cezaevindeńe çıkardı. **32** Kendisiyle tatlı tatlı konuştu ve ona Babil'deki öteki sürgün krallardan daha üstün bir yer verdi. **33** Yehoyakin cezaevi giysilerini üstünden çıkardı. Yaşadığı sürece Babil Kralı'nın sofrasında yer aldı. **34** Yaşamı boyunca Babil Kralı tarafından günlük yiyeceği sürekli karşılandı.

52:17 1Kr.7:15-47 * **52:21** "On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m. † **52:21** "On iki arşın": Yaklaşık 5.4 m. ‡ **52:22** "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.

AĞITLAR

GİRİŞ

Ağitlar Kitabı İ.O. 586'da Yeruşalim'in yıkılışı, sürgün ve bu yıkımın sonuçları üzerine yakılan beş ağittan oluşmaktadır. Kitabın ilk dört bölümünü akrostiş biçimde yazılmıştır. Ayetler sırasıyla İbrani alfabetesinin harfleriyle başlar. Yalnız üçüncü bölümde üçer ayet aynı harfle başlıyor. Kitap genellikle yas niteliği taşımakla birlikte, geleceğe umut ve Tanrı'ya güven de görülmektedir. Ağitlar, İ.O. 586 yılında İsraililer'in yaşadığı ulusal felaketin anısına her yıl tutulan yas ve oruç günlerinde tapınmada Yahudiler'ce kullanılır.

Ana Hatlar:

- 1:1-22 Yeruşalim'in acıları
- 2:1-22 Yeruşalim'in cezası
- 3:1-66 Ceza ve umut
- 4:1-22 Yeruşalim'in viraneye dönmesi
- 5:1-22 Merhamet için edilen dua

1. Ağıt

- ¹ O kent ki, insan doluydu,
Nasıl da tek başına kaldı şimdi!
Büyütü uluslar arasında,
Dul kadına döndü!
Soyluydu iller arasında,
Angarya altına düştü!
- ² Geceleyin acı acı ağlıyor,
Yanaklarında gözyası;
Avutan tek kişi bile yok
Bunca oynası arasında.
Dostları ona hainlik etti,
Düşman oldu.
- ³ Yahuda acı çekip ağır kölelik ettikten sonra
Sürgün edildi,
Ulusların arasında oturuyor,
Ama rahat bulamıyor.
O sıkıntidayken ardına düşenler ona yetişti.
- ⁴ Siyon'a giden yollar yas tutuyor,
Çünkü bayramlara gelen yok.
Bütün kapıları ıssız, kâhinleri inliyor,
Erden kızları sıkıntında, kendisi de acı çekiyor.
- ⁵ Hasımları başa geçti, düşmanları rahat içinde.
Çok isyan ettiği için RAB ona acı çektiyor,
Yavruları hasımlarının gözü önünde sürgüne gitti.
- ⁶ Siyon kızının bütün güzelliği uçtu,
Önderleri otlak bulamayan geyiklere döndü,
Dermanları kesildi
Kendilerini kovalayanların önünde.
- ⁷ Yeruşalim sıkıntı içinde başıboş dolaşırken
Eski günlerdeki varlığını anımsıyor.
Halkı hasının eline düşüp de

- Yardımına koşan çekmayınca,
Hasımları haline bakıp
Yıkılışına güldüler.
- 8** Yeruşalim büyük günah işledi,
Bu yüzden kirlendi.
Ona saygı duyanların hepsi
Şimdi onu hor görüyor,
Çünkü onu çıplak gördüler.
O da inleyip öbür yana dönüyor.
- 9** Kirliliği eteklerindeydi,
Sonunu düşünmedi;
Bu yüzden düşüşü korkunç oldu,
Avutani yok.
“Ya RAB, düşkün halimi gör,
Çünkü düşmanım kazandı!”
- 10** Değerli her şeyine düşman el uzattı.
Tapınağına başka ulusların girdiğini gördü,
Topluluğuna girmesini yasaklılığın ulusları.
- 11** Halkı inleyip ekmek arıyor,
Yeniden güçlerine kavuşturmak için
Değerli neleri varsa ekmekle değiştiler;
“Bak da gör, ya RAB, ne kadar sefil oldum.”
- 12** “Ey sizler, yoldan geçenler,
Sizin için önemi yok mu bunun*?
Bakın da görün, başıma gelen dert gibisi var mı?
Öyle bir dert ki, RAB öfkesinin alevlendiği gün
Başıma yağırdı onu.
- 13** Ateş saldı yukarıdan,
Kemiklerimin içine işledi ateş;
Ağ serdi ayaklarımı,
Geri çevirdi beni;
Mahvetti, bayığın kaldım bütün gün.
- 14** İsyancılarım boyunduruğa döndü,
RAB'bin eliyle birbirine tutturulup
Boynuma geçirildi, gücüm tükenidi.
Rab karşı duramadığım
İnsanların eline verdi beni.
- 15** Hiçe saydı beni savunan yiğitleri,
Gençlerimi kırıp geçirmek için çağrı yaptı ordulara,
Rab erden Yahuda kızını
Üzüm sıkma çukurunda çiğnedi adeta.
- 16** “Ağlıyorum bunlara,
Gözlerimden yaşlar boşanıyor;
Çünkü beni avutan,
Çanımı tazeleyen benden uzak.
Çocuklarım şaşkına döndü,
Çünkü düşmanım üstün çıktı.”

* **1:12** “Sizin için önemi yok mu bunun?” ya da “Bunlar sizin başınızda da gelmesin.”

- 17** Siyon ellerini açmış,
Ama onu avutan yok.
RAB Yakup soyuna karşı buyruk verdi,
Komşuları ona hasım olsun, dedi.
Yeruşalim aralarında paçavraya döndü.
- 18** “RAB haklıdır, çünkü buyruğuna karşı geldim.
Şimdi dinleyin, ey halklar, çektığım acayı görün;
Erden kızlarım, gençlerim sürgüne gitti.
- 19** Oynasalarımı çağırıldım,
Ama aldatıldılar beni.
Yeniden güçlerine kavuşturmak için yiyecek ararken
Kâhinlerimle önderlerim kentte can verdi.
- 20** Gör, ya RAB, ne sıkıntılar çektigimi,
İçim kaniyor, yüreğim buruk,
Çünkü çok asılık ettim;
Dışarıda kılıç beni çocuklarınmdan ayırmakta,
İçerdeyse ölüm kol gezmeyecekti.
- 21** İnlediğimi duydular,
Beni avutan olmadı.
Bütün düşmanlarım başına gelen felaketi duyu,
Sen yaptın diye sevinçten coştular.
İlan ettığın günü getir,
Onlar da benim gibi olsunlar.
- 22** Yaptıkları her kötülüğü anımsa,
İsyancılarından ötürü bana ne yaptınsa onlara da yap;
Çünkü sürekli inliyor, baygınlık geçiriyorum.”

2

2. Ağıt

- 1** Rab öfkelenince Siyon kızını nasıl bulutla kapladı!
İsrail'in görkemini gökten yere fırlattı,
Öfkelendiği gün ayağının taburesini anımsamadı.
- 2** Yakup soyunun yaşadığı her yeri acımadan yuttu,
Yahuda kızının surlu kentlerini gazabıyla yıktı,
Yerle bir etti onları,
Krallığını ve önderlerini alçalttı.
- 3** Kızgınlığıyla İsrail'in gücünü* kökünden kesti,
Düşmanın önünde sağ elini onların üstünden çekti,
Çevresini yiyp bitiren alevli ateş gibi Yakup soyunu yaktı.
- 4** Düşman gibi yayını gerdi,
Hasım gibi sağ elini kaldırdı,
Göz zevkini okşayan herkesi öldürdü,
Gazabını Siyon kızının çadırı üstüne ateş gibi döktü.
- 5** Rab adeta bir düşman olup İsrail'i yuttu,
Bütün saraylarını yutup surlu kentlerini yıktı,
Yahuda kızının feryadını, figanını arşa çıkardı.
- 6** Bahçe çardağını söker gibi kendi çardağını söküp attı,

* **2:3** “Gücünü”: İbranice “Boynuzunu”.

- Buluşma yerini yok etti,
RAB Siyon'da bayram ve Şabat günlerini unutturdu,
Şiddetli öfkesi yüzünden kralı da kâhini de reddetti.
- ⁷ Rab sunağını attı,
Tapınağını terk etti;
Siyon saraylarını çeviren surları düşman eline bıraktı.
Bayram gününde olduğu gibi,
Düşman RAB'bin Tapınağı'nda sevinç çığlıklar attı.
- ⁸ RAB Siyon kızının surlarını yıkma karar verdi,
İpi gerdi ve yıkmaktan el çekmedi,
İç ve dış surlara yas tutturdu,
İkisinin de gücü tükendi.
- ⁹ Siyon'un kapıları yere battı,
RAB kapı sürgülerini kırıp yok etti,
Kralıyla önderleri başka ulusların arasında kaldı,
Kutsal Yasa uygulanmaz oldu,
Peygamberlerine RAB'den görüm gelmiyor artık.
- ¹⁰ Siyon kızının ileri gelenleri suskun, yere oturmuş,
Başlarına toprak saçıp çul kuşanmışlar,
Yeruşalim'in erden kızları yere eğmiş başlarını.
- ¹¹ Gözlerim tükenmekte ağlamaktan,
İçim kaniyor;
Halkımın yıkımından
Yüreğim sizliyor,
Çünkü kent meydanlarında çocuklarınla bebekler bayılmakta.
- ¹² Kent meydanlarında yaralılar gibi bayılıp
Can çekirişen annelerinin bağırdı,
“Ekmekle şarap nerede?” diye soruyorlar annelerine.
- ¹³ Senin için ne diyeyim?
Ey Yeruşalim kızı, seni neye benzeteyim?
Ey Siyon'un erden kızı, sana neyi örnek göstereyim de
Seni avutayım?
Sendeki gedik deniz kadar büyük,
Kim sana şifa verebilir?
- ¹⁴ Peygamberlerin senin için boş ve anlamsız görümler gördüler.
Suçunu ortaya çıkarsalardı, eski gönencine kavuşabilirdin;
Oysa seni ayartacak boş görümler gördüler.
- ¹⁵ Yoldan geçen herkes el çırparak seninle alay ediyor,
Yeruşalim kızına baş sallayıp ışık çalarak,
“Bütün dünyanın sevinci, güzellik simgesi dedikleri kent bu mu?” diyorlar.
- ¹⁶ Düşmanlarının hepsi seninle alay etti,
İslık çalıp diş giçirdatarak,
“Onu yuttuk” diyorlar,
“İşte beklediğimiz gün, sonunda gördük onu.”
- ¹⁷ RAB düşündüğünü yaptı,
Geçmişte söyledişi sözü yerine getirdi,
Yıktı, acımadı,
Düşmanı senin haline sevindirdi,

- Hasımlarını güçlü kıldı[†].
- 18** Halk Rab'be yüreken feryat ediyor.
 Ey Siyon kızının surları,
 Gece gündüz gözyaşın sel gibi aksın!
 Dinlenme, gözüne uyku girmesin!
- 19** Kalk, gece her nöbet başında haykır,
 Rab'bin huzurunda yüreğini su gibi dök!
 Her sokak başında açıktan bayılan çocukların başı için O'na ellerini aç.
- 20** “Bak, ya RAB, gör! Kime böyle yaptın?
 Kadınlar çocukların, sevgili yavrularını mı yesin?
 Kâhinle peygamber Rab'bin Tapınağı'nda mı öldürülsün?
- 21** Gençler, yaşlılar sokaklarda, yerlerde yatıyor,
 Kılıçtan geçirildi erden kızlarımı gençlerim,
 Öfkeliğinden gün öldürdün onları, acımadan boğazladın.
- 22** Bir bayram günü davet eder gibi
 Beni dehşete düşürenleri davet ettin her yandan.
 RAB'bin öfkeliği gün kaçip kurtulan,
 Sağ kalan olmadı.
 Sevgiyle büyütüğüm çocuklarınımı
 Düşmanım yok etti.”

3

3. Ağıt

- 1** RAB'bin gazap değneği altında acı çeken adam benim.
- 2** Beni güttü,
 Işıkta değil karanlıkta yürüttü.
- 3** Evet, dönüp dönüp bütün gün bana elini kaldırıyor.
- 4** Etimi, derimi yıprattı, kemiklerimi kırdı.
- 5** Beni kuşattı,
 Acı ve zahmetle sardı çevremi.
- 6** Çoktan ölmüş ölüler gibi
 Beni karanlıkta yaşıttı.
- 7** Çevreme duvar çekti, dışarı çıkamıyorum,
 Zincirimi ağırlaştırdı.
- 8** Feryat edip yardım isteyince de
 Duama set çekiyor.
- 9** Yontma taşlarla yollarımı kesti,
 Dolaştırdı yollarımı.
- 10** Benim için O pusuya yatmış bir ayı,
 Gizlenmiş bir aslandı.
- 11** Yollarımı saptırdı, paraladı,
 Mahvetti beni.
- 12** Yayımi gerdi, okunu savurmak için
 Beni nişangah olarak dikti.
- 13** Oklarımı böbreklerime sapladı.
- 14** Halkımın önünde gülünç düştüm,
 Gün boyu alay konusu oldum türkülerine.
- 15** Beni acıya doyurdu,

[†] **2:17** “Hasımlarını güçlü kıldı”: İbranice “Hasımlarının boynuzunu yükseltti”.

- Bana doyasiya pelinsuyu içirdi.
- 16 Dişlerimi çakıl taşlarıyla kırdı,
Kül içinde diz çöktürdü bana.
- 17 Esenlik yüzü görmedi canım,
Mutluluğu unuttum.
- 18 Bu yüzden diyorum ki,
“Dermanım tükendi,
RAB'den umudum kesildi.”
- 19 Acımı, başıboşluğumu,
Pelinotuya ödü anımsa!
- 20 Hâlâ onları düşünmekte
Ve sıkılmaktayım.
- 21 Ama şunu anımsadıkça umutlanıyorum:
- 22 RAB'bin sevgisi hiç tükenmez*,
Merhameti asla son bulmaz;
- 23 Her sabah tazelenir onlar,
Sadakatın büyütür.
- 24 “Benim payıma düşen RAB'dır” diyor canım,
“Bu yüzden O'na umut bağılıyorum.”
- 25 RAB kendisini bekleyenler,
O'nu arayan canlar için iyidir.
- 26 RAB'bin kurtarışını sessizce beklemek iyidir.
- 27 İnsan için boyunduruğu gençken taşımak iyidir.
- 28 RAB insana boyunduruk takınca,
İnsan tek başına oturup susmalı;
- 29 Umudunu kesmeden yere kapanmalı,
30 Kendisine vurana yanağını dönüp
Utanca doymalı;
- 31 Çünkü Rab kimseyi sonsuza dek geri çevirmez.
- 32 Dert verse de,
Büyük sevgisinden ötürü yine merhamet eder;
- 33 Çünkü isteyerek acı çektirmez,
İnsanları üzmez.
- 34 Ülkedeki bütün tutsakları ayak altında ezmeyi,
35 Yüceler Yücesi'nin huzurunda insan hakkını saptırmayı,
- 36 Davasında insana haksızlık etmeyi
Rab doğru bulmaz.
- 37 Rab buyurmadıkça kim bir şey söyle de yerine gelir?
- 38 İyilikler gibi felaketler de Yüceler Yücesi'nin ağızından çıkmıyor mu?
- 39 İnsan, yaşayan insan
Niçin günahlarının cezasından yakınır?
- 40 Davranışlarımızı sınayıp gözden geçirelim,
Yine RAB'be dönelim.
- 41 Ellerimizin yanısıra yüreklerimizi de göklerdeki Tanrı'ya açalım:
- 42 “Biz karşı çıkip başkaldırdık,
Sen bağışlamadın.
- 43 Öfkeyle örtünüp bizi kovaladın,

* 3:22 “RAB'bin sevgisi hiç tükenmez” ya da “RAB'bin sevgisi sayesinde yok olmadık.”

- Acımadan öldürdü.
⁴⁴ Dualar sana erişmesin diye
 Bulutları örtündün.
⁴⁵ Uluslar arasında bizi pisliğe, süprüntüye çevirdin.
⁴⁶ Düşmanlarınızın hepsi bizimle alay etti.
⁴⁷ Dehşet ve çukur, kırın ve yıkım çıktı önmüze.”
⁴⁸ Kırılan halkum yüzünden
 Gözlerimden sel gibi yaşlar akıyor.
⁴⁹ Durup dinmeden yaş boşanıyor gözümden,
⁵⁰ RAB göklerden bakıp görünçeye dek.
⁵¹ Kentimdeki kızların halini gördükçe
 Yüreğim sizliyor.
⁵² Boş yere bana düşman olanlar bir kuş gibi avladılar beni.
⁵³ Beni sarnıca atıp öldürmek istediler,
 Üzerime taş attılar.
⁵⁴ Sular başından aştı, “Tükendim” dedim.
⁵⁵ Sarnıçın dibinden seni adıyla çağırıldım, ya RAB;
⁵⁶ Sesimi, “Ahıma, çağrıma kulağını kapama!” dediğimi duydu.
⁵⁷ Seni çağrıncı yaklaşıp, “Korkma!” dedin.
⁵⁸ Davamı sen savundun, ya Rab,
 Canımı kurtardin.
⁵⁹ Bana yapılan haksızlığı gördün, ya RAB,
 Davamı sen gör.
⁶⁰ Benden nasıl öç aldıklarını,
 Bana nasıl dolap çevirdiklerini gördün.
⁶¹⁻⁶² Aşağılamalarını, ya RAB,
 Çevirdikleri bütün dolapları,
 Bana saldıranların dediklerini,
 Gün boyu söylendiklerini duydu.
⁶³ Oturup kalkışlarına bak,
 Alay konusu oldum türkülerine.
⁶⁴ Yaptıklarının karşılığını ver, ya RAB.
⁶⁵ İnat etmelerini sağla,
 Lanetin üzerinden eksilmesin.
⁶⁶ Göklerinin altından öfkeyle kovala, yok et onları, ya RAB.

4

4. Ağıt

- ¹ Altın nasıl donuklaştı,
 Saf altın nasıl değişti!
 Kutsal taşlar sokak başlarına dağılmış.
² Değerleri saf altına ölçülen Siyon çocukları
 Nasıl çömlekçi işi, toprak testi yerine sayılır oldu!
³ Çakallar bile meme verip yavrularını emzirir,
 Ama halkım çöldeki devekuşları kadar acımasız oldu.
⁴ Susuzluktan emzikteki bebeklerin dili damağına yapışıyor,
 Çocuklar ekmek istiyor, veren yok.
⁵ Onlar ki, yemeğin en iyisini yerlerdi,
 Sokaklarda perişan oldular;

- Onlar ki, al giysiler içinde büyüdüler,
Çöp yiğinlarını kapişır oldular.
- 6** Halkımın suçu el değimeden, bir anda yıkılan
Sodom'un günahından daha büyuktur.
- 7** Beyleri kardan temiz, süttен aktılar,
Bedence mercandan kızıl, laciverttaşlı kadar biçimliydiler.
- 8** Şimdiye görünüşleri kömürden kara,
Sokaklarda tanınmaz oldular.
Bir deri bir kemiğe döndüler, odun gibi kurudular.
- 9** Kılıçla öldürülener kithlktan ölenlerden mutludur,
Çünkü kithlktan ölenler tarla ürününün yokluğundan yıpranarak erimek-
teler.
- 10** Merhametli kadınlar çocuklarını elleriyle pişirdiler,
Halkım kırlırken yiyecek oldu bu kendilerine.
- 11** RAB öfkesini boşalttı, kızgın öfkesini döktü,
Temellerini yiyp bitiren ateşi Siyon'un içinde tutuşturdu.
- 12** Dünyadaki kralların ve insanların hiçbiri
Yeruşalim kapılarından hasımların, düşmanların gireceğine inanmadı.
- 13** Peygamberlerinin günü, kâhinlerinin suçu yüzündendi bu,
Çünkü onlar kentin ortasında doğruların kanını döktüler.
- 14** Sokaklarda körler gibi dolaşıyorlar,
Kanla kirlendikleri için kimse giysilerine dokunamıyor.
- 15** "Çekilin! Kirliler!" diye bağırdılar onlara,
"Çekilin! Çekilin! Dokunmayın!"
Kaçıp başıboş dolaştıklarında,
Öteki uluslar, "Artık burada kalmasınlar" dediler.
- 16** RAB kendisi dağıtı onları,
Artık yüzlerine bakmayacak.
Kâhinleri saymadılar, yaşlılara acımadılar.
- 17** Boş yere yardım beklemekten gözlerimizin feri sönüyor,
Gözetleme kulesinde bizi kurtaramayacak bir ulusu bekledikçe bekledik.
- 18** İzlerimizi sürüyorlar,
Sokaklarımızda gezemez olduk.
Sonumuz yaklaştı, günlerimiz tükendi,
Çünkü sonumuz geldi.
- 19** Bizi kovalayanlar gökteki kartallardan çevikti,
Dağların üstünde kovaladılar bizi,
Çölde bizepusu kurdular.
- 20** Yaşam solugumuz,
RAB'bin meshettiği kral onların çukurunda yakalandı;
Hani onun için, "Ulusların arasında onun gölgesinde yaşayacağız"
dediğimiz.
- 21** Üs ülkesinde yaşayan Edom kızı, sevin, coş,
Ancak kâse sana da gelecek, sarhoş olup soyunacaksın.
- 22** Ey Siyon kızı, suçunun cezası sona erdi,
RAB bir daha seni sürgüne göndermeyecek.

Ama, ey Edom kızı, suçun yüzünden seni cezalandırıp günahlarını ortaya çıkaracak.

5

5. Ağıt

- 1 Anımsa, ya RAB, başımıza geleni,
Bak da utancımızı gör.
- 2 Mülkümüz yabancılara geçti,
Evlerimiz ellere.
- 3 Öksüz kaldık,babasız,
Annelerimiz dul kadınlara döndü.
- 4 Suyumuzu parayla içtik,
Odunumuzu parayla almak zorunda kaldık.
- 5 Bizi kovalayanlar ensemizde,
Yorgun düştük, rahatımız yok.
- 6 Ekmek için
Mısır'a, Asur'a el açtık.
- 7 Atalarımız günah işledi,
Ama artık onlar yok;
Suçlarının cezasını biz yükledik.
- 8 Köleler üstümüzde sultanat sürüyor,
Bizi ellerinden kurtaracak kimse yok.
- 9 Çöldeki kılıçlı haydutlar yüzünden
Ekmeğimizi canımız pahasına kazanıyoruz.
- 10 Kılığın yakıcı sıçağından
Derimiz fırın gibi kıvardı.
- 11 Siyon'da kadınların,
Yahuda kentlerinde erden kızların ırzına geçtiler.
- 12 Önderler ellerinden asıldı,
Yaşlılar saygı görmedi.
- 13 Değirmen taşını gençler çevirdi,
Çocuklar odun yükü altında tökezledi.
- 14 Yaşlılar kent kapısında oturmaz oldu,
Gençler saz çalmaz oldu.
- 15 Yüreğimizin sevinci durdu,
Oyunumuz yasa döndü.
- 16 Taç düştü başımızdan,
Vay başımıza!
Çünkü günah işledik.
- 17 Bu yüzden yüreğimiz baygıın,
Bunlardan ötürü gözlerimiz karardı.
- 18 Viran olan Siyon Dağı'nın üstünde
Çakallar geziyor!
- 19 Ama sen, sonsuza dek tahtında oturursun, ya RAB,
Egemenliğin kuşaklar boyu süreer.
- 20 Niçin bizi hep unutuyorsun,
Neden bizi uzun süre terk ediyorsun?
- 21 Bizi kendine döndür, ya RAB, döneriz,
Eski günlerimizi geri ver.

22 Bizi büsbütün attıysan,
Bize çok öfkelenmiş olmalısın.

HEZEKİEL

GİRİŞ

Peygamber Hezekiel İ.Ö. 586 yılında Yeruşalim'in düşüşünden önce ve sonra Babil'de sürgünde yaşadı. Sürgünde olanlara da, Yeruşalim halkına da seslendi Hezekiel. Bu kitabın altı temel noktası var:

1. Tanrı'nın Hezekiel'i peygamber seçmesi.
2. Tanrı'nın yargısı, gelecek felaket ve Yeruşalim'in düşüşüyle ilgili uyarılar.
3. İsrail halkına baskı yapan ve onları yanlış yola sürükleyen uluslara karşı Tanrı'nın bildirileri.
4. Yeruşalim'in düşüşünden sonra İsrail halkına teselli ve daha parlak bir gelecek için Tanrı'nın vaadi.
5. Gog'a karşı söylenen peygamberlik sözleri.
6. Yeni tapınak ve İsrail ulusunun eski gönencine kavuşmasıyla ilgili görüşm.

Hezekiel içten bir imana sahipti. Görümler aracılığıyla Tanrı'dan aldığı birçok bildiriyi halka ilettil. Bunu yaparken birçok canlı simgesel hareketlere başvurdu. Yüreğin değişmesinin önemini vurgulayan Hezekiel herkesin işlediği günahtan sorumluluğunu dile getiriyor. Buna karşın ulusun eski gönencine kavuşacağına inanıyor.

Ana Hatlar:

- 1:1-3:27 Hezekiel'in çağrıları
- 4:1-24:27 Yeruşalim'in yıkılacağına ilişkin bildiriler
- 25:1-32:32 Tanrı'nın uluslara karşı yargısı
- 33:1-37:28 Tanrı'nın kendi halkına vaadi
- 38:1-39:29 Gog'a karşı söylenen peygamberlik sözleri
- 40:1-48:35 Gelecekteki tapınak ve ülke ile ilgili görüş

Rab'bin Görkemi Hezekiel'e Açıklantyor

1 Otuzuncu yılda*, dördüncü ayın beşinci günü Kevar Irmağı kıyısında sürgünde yaşayanlar arasındayken gökler açıldı, Tanrı'dan gelen görümler gördüm. **2** Kral Yehoyakin'in sürgünlüğünün beşinci yılında, ayın beşinci günü, **3** Kıldan ülkesinde, Kevar Irmağı kıyısında RAB Buzi oğlu Kâhin Hezekiel'e seslendi. RAB'bin eli orada onun üzerindeydi.

4 Kuzeyden esen kasırganın göz alıcı bir ışıkla çevrelenmiş, ateş saçan büyük bir bulutla geldiğini gördüm. Ateşin ortası ışıldayan madeni andırıyordu. **5** En ortasında insana benzer dört canlı yaratık duruyordu; **6** her birinin dört yüzü, dört kanadı vardı. **7** Bacakları dimdikti, ayakları buzağı ayağına benzeyip ve cilali tunç gibi parlıyordu. **8** Dört yanlarında, kanatların altında insan elleri vardı. Dördünün de yüzleri, kanatları vardı. **9** Kanatları birbirine değerek dosdoğru ilerliyor, ilerlerken sağa sola dönmüyordu.

10 Her yaratığın dört yüzü vardı: Önde dördünün yüzü insan yüzüne, sağda dördünün aslan yüzüne, solda dördünün öküz yüzüne, arkada dördünün kartal yüzüne benzer bir yüzü vardı. **11** Yüzleri böyledi. Kanatları yukarı doğru açılmıştı. Her yaratığın iki kanadı yanda öbür yaratıkların kanadına degeiyor, iki kanatla da bedenlerini örtüyordu. **12** Her biri dosdoğru ilerliyordu.

1:1 Va.19:11 * **1:1** "Otuzuncu yıl": Anlamı kesin olarak bilinmiyorsa da, Hezekiel'in yaşıının otuz olduğu sanılıyor. **1:2** 2Kr.24:10-16; 2Ta.36:9-10 **1:5** Va.4:6 **1:10** Hez.10:14; Va.4:7

Ruhları onları nereye yönlendirirse, sağa sola sapmadan oraya gidiyorlardı. ¹³ Canlı yaratıkların görünüşü yanan ateş közleri ya da meşale gibiydi. Ateş yaratıkların ortasında hareket ediyordu; ışık saçıyor ve içinden şimşekler çakıyordu. ¹⁴ Yaratıklar şimşek çakar gibi hızla ileri geri gidip geliyorlardı.

¹⁵ Bu dört yüzlü yaratıklara bakarken, her birinin yanında, yere degen bir tekerlek gördüm. ¹⁶ Tekerleklerin görünüşü ve yapısı söyleydi: Sarı yakut gibi parlıyorlardı ve dördü de birbirine benzıyordu. Görünüşleri ve yapılışları iç içe girmiş bir tekerlek gibiydi. ¹⁷ Hareket edince yaratıkların baktıkları dört yönden birine doğru sağa sola sapmadan ilerliyordu. ¹⁸ Tekerleklerin kenarı yüksek ve korkunçtu; hepsi çepçevre gözlerle doluydu.

¹⁹ Canlı yaratıklar hareket edince, yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyordu; yaratıklar yerden yükseldikçe, tekerlekler de onlarla birlikte yükseliyordu. ²⁰ Ruhları onları nereye yönlendirirse oraya gidiyorlardı. Tekerlekler de onlarla birlikte yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi. ²¹ Yaratıklar hareket ettiğinde onlar da hareket ediyor, yaratıklar durduğunda onlar da duruyor, yaratıklar yerden yükseldiğinde onlar da yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi.

²² Kubbeye benzer, billur gibi parlak ve korkunç bir şey canlı yaratıkların başları üzerine yayılmıştı. ²³ Kubbenin altında kanatlarının biri öbürünün kanatlarına doğru açılmıştı. Her birinin bedenini örten başka iki kanadı vardı. ²⁴ Yaratıklar hareket edince, kanatlarının çakardığı sesi duydum. Gürül gürül akan suların çağlıtlısını, Her Şeye Gücü Yeten'in sesini, bir ordunun gürültüsünü andırıyordu. Durunca kanatlarını indiriyorlardı. ²⁵ Kanatları inik dururken, başları üzerindeki kubbeden bir ses duyuldu.

²⁶ Başları üzerindeki kubbenin üstünde laciverttasından yapılmış tahta benzer bir nesne vardı. Üksekte, tahtı andıran neşnede insana benzer biri oturuyordu. ²⁷ Gördüm ki, beli andıran kısmının yukarısı içi ateş dolu maden gibi ışılıyordu, belden aşağısı ateşe benzıyordu ve çevresi göz alıcı bir ışıkla kuşatılmıştı. ²⁸ Görünüşü yağmurlu bir gün bulutların arasında oluşan gökkuşağına benzıyordu. Öyleyi çevresini saran parlaklık.

RAB'bin görkemini andıran olayın görünüşü böyledi. Görünce, yüzüstü yere yiğildim, birinin konuştugunu duydum.

2

Rab Hezekiel'i Çağrıyor

¹ Bana, "Ey insanoğlu, ayağa kalk, seninle konuşacağım" dedi. ² O benimle konuşur konuşmaz Ruh içime girdi, beni ayaklarımın üzerinde durdurdu; benimle konuşanı duydum.

³ Bana, "Ey insanoğlu, seni İsrail halkına, bana başkaldıran o asi ulusa gönderiyorum" dedi, "Onlar ve ataları bugüne kadar bana karşı geldiler. ⁴ Bu halk dikbaşılı ve inatçıdır. Seni onlara gönderiyorum. Onlara, 'Egemen RAB söyle diyorsun' diyeceksin. ⁵ Bu asi halk seni ister dinlesin, ister dinlemesin, yine de aralarında bir peygamber olduğunu bilecektir. ⁶ Sen, ey insanoğlu, onlardan ve sözlerinden korkma! Çevrende çalışalar, dikenler olsa, akrepler arasında yaşasan bile korkma. Asi bir halk olsalar bile, onların söyleyeceklerinden korkma, onlar yüzünden yılgıllığa düşme. ⁷ Seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara sözlerimi söyleyeceksin. Çünkü onlar asi bir halktır.

8 Sen, ey insanoğlu, sana söyleyeceğimi dinle! Bu başkaldıran halk gibi asi olma! Ağzını aç, sana vereceğimi ye!"

9 Baktım, bana doğru uzanmış bir el gördüm; içinde tomar halinde bir kitap vardı. **10** Tomarı önumde açtı, her iki yanı da yazılıydı. Orada ağıtlar, iniltiler, fığınlar yazılıydı.

3

1 Bana, "Ey insanoğlu, sana verileni ye. Bu tomarı yedikten sonra git, İsrail halkına seslen" dedi. **2** Böylece ağzımı açtım, yemem için tomarı bana verdi.

3 Bana, "Ey insanoğlu, sana verdiğim tomarı ye, mideni onunla doldur" dedi. Bunun üzerine tomarı yedim. Bal gibi tatlı geldi bana.

4 Sonra şöyle dedi: "Ey insanoğlu, İsrail halkına git, onlara sözlerimi ilet.

5 Çünkü seni konuşması anlaşılmaz, dili zor bir halka değil, İsrail halkına gönderiyorum. **6** Evet, seni konuşması anlaşılmaz, dili zor, dediklerini anlamadığın halklara göndermiyorum. Onlara gönderseydim, seni dinlerlerdi.

7 İsrail halkı seni dinlemek istemeyecektir, çünkü o beni dinlemek istemiyor. Bütün İsrail halkı dikbaşlı ve inatçıdır. **8** Seni onlar kadar inatçı yapacağım, senin alınızı onlarınki kadar katılaştıracığım. **9** Alınızı çakmak taşından daha sert bir kaya gibi yapacağım. Her ne kadar asi bir halksalar da onlardan korkma, yılma."

10 Bana, "Ey insanoğlu, iyice dinle ve sana söyleyeceklerimi yüreğine yerleştir" dedi, **11** "Şimdi sürgünde yaşayan halkına git ve seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara, 'Egemen RAB söyle diyor' de."

12 Sonra Ruh beni kaldırdı ve arkamda, "RAB'bin görkemine kendi yerinde övgüler olsun!" diye büyük bir gürleme duydum. **13** Canlı yaratıkların birbirine çarpan kanatlarının çıkardığı sesi, yanlarındaki tekerleklerin gürültüsünü, büyük bir gürleme duydum. **14** Ruh beni kaldırip götürdü. RAB'bin güçlü eli üzerimde olduğu halde, üzüntüyle, öfkeyle gittim. **15** Kevar Irmağı kıyısındaki Tel-Abib'de yaşayan sürgünlerin yanına geldim. Orada, yaşadıkları yerde onların arasında şaşkınlık içinde yedi gün kaldım.

İsrail Halkına Uyarı

16 Yedi gün sonra RAB bana söyle seslendi: **17** "İnsanoğlu, seni İsrail halkına bekçi atadım. Benden bir söz duyar duymaz onları benim yeme uyaracaksın. **18** Kötü kişiye, 'Kesinlikle öleceksin' dediğim zaman onu uyarmaz, yaşamını kurtarmak amacıyla onu kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. **19** Ancak kötü kişiyi uyardığın halde kötüluğun ve kötü yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın."

20 "Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, onu yıkıma uğratacağım, o da ölecek. Onu uyardığın içinde günahı içinde ölecek, yaptığı doğru işler anılmayacak. Ancak onun kanından seni sorumlu tutacağım. **21** Ama doğru kişiyi günah işlemesin diye uyarırsan, o da günah işlemezse, kesinlikle yaşayacak. Çünkü o uyarılara kulak vermiştir; sen de canını kurtarmış olacaksın."

22 RAB'bin eli orada üzerimdeydi. Bana, "Kalk, ovaya git" dedi, "Orada seninle konuşacağım." **23** Böylece kalkıp ovaya gittim. RAB'bin görkemi tipki

Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm gibi orada durmaktaydı. Yüzüstü yere yiğildim. ²⁴ Ruh içime girdi, beni ayaklarım üzerinde durdurdu. Benimle şöyle konuştu: “Git, evine kapan. ²⁵ Halkın arasına çıkmaman için seni halatlarla bağlayacaklar, ey insanoğlu. ²⁶ Dilini damağına yapıştıracağım; konuşmayacak, onları paylayamayacaksın. Çünkü bu halk asidir. ²⁷ Ama senin konuştugumda dilini çözceğim. Onlara, ‘Egemen RAB söyle diyor’ diyeceksin. Dinleyen dinlesin, dinlemeyen dinlemesin. Çünkü bu halk asidir.”

4

Yeruşalim'in Kuşatılacağı Önceden Bildiriliyor

¹ “Sen, ey insanoğlu, bir tuğla al, önüne koy, üzerine Yeruşalim Kenti'ni çiz. ² Kenti kuşat, duvarla çevir. Kente karşı toprak rampalar yap, ordugah kur, çevresine kütükler yerleştir. ³ Sonra demir bir sac al; demirden bir duvar gibi kendinle kentin arasına koy. Yüzünü ona doğru çevir. Kent kuşatma altında tutulacak, onu sen kuşatacaksın. Bu İsrail halkı için bir belirti olacak.

⁴ “Sonra sol yanına uzan, İsrail halkınin günahını yüklen. Sol yanına uzanacağın günler kadar onların suçunun cezasını çekeceksin. ⁵ Suçlarının yıl sayısı kadar sana gün ayırdım. Böylece üç yüz doksan gün İsrail halkınin suçunun cezasını çekeceksin.

⁶ “Bunu yaptıktan sonra, bu kez sağ yanına uzan, Yahuda halkınin suçunun cezasını çek. Sana kırk gün, her yıl için bir gün ayırdım. ⁷ Yüzünü Yeruşalim kuşatmasına çevir, çiplak kollarını kaldırıp Yeruşalim'e karşı peygamberlik et. ⁸ Kuşatma günlerini bitirinceye dek bir yandan öbür yana dönmemen için seni halatlarla bağlayacağım.

⁹ “Buğday, arpa, bakla, mercimek, dari, kırmızı buğday al, bir kaba koy. Bunlardan kendine ekmek yap. Bir yanına uzanacağın üç yüz doksan gün boyunca bu ekmekten yiyeceksin. ¹⁰ Her gün belirli zamanda yemen için yirmi şekel* ekmek tartacaksın. ¹¹ Bunun gibi suyu da belirli zamanda, ölçüyle, bir hinin altında biri† kadar içeceksin. ¹² Yiyeceğini arpa pidesi yer gibi ye ve insan dışkısından ateş yakıp üzerinde halkın gözü önünde pişir.” ¹³ RAB, “Uluslar arasına dağıtabacağım İsrail halkı böylelikle kirli sayılan yiyecekleri yiyecek” dedi.

¹⁴ Ben, “Eyvah, ey Egemen RAB!” diye karşılık verdim, “Hiçbir zaman kirli sayılan bir şeye dokunmadım. Gençliğimden bu yana kendiliğinden ölmüş ya da yabani bir hayvan tarafından öldürülümiş bir hayvanın etini yemedim, ağızma kirli sayılan et koymadım.”

¹⁵ “Peki” dedi, “Ekmeğini insan dışkısı yerine tezek yakıp üzerinde pişirmene izin vereceğim.”

¹⁶ Sonra, “İnsanoğlu, Yeruşalim'i her türlü yiyecektен yoksun bırakacağım” dedi, “Bu halk yiyeceğini tartışyla ve kaygı içinde yiyecek, suyunu ölçüyle ve şaşkınlık içinde içecek. ¹⁷ Yiyeceği de suyu da azalacak. Hepsi şaşkınlığa düşecek, günahları içinde eriyip yok olacak.

* ^{4:10} “Yirmi şekel”: Yaklaşık 230 gr. † ^{4:11} “Bir hinin altında biri”: Yaklaşık 0.6 lt.

5

¹ “Ey insanoğlu, keskin bir kılıç al, berber usturası gibi kullanarak başını, sakalını tıraş et. Sonra bir terazi getir, kilları bölmelere ayır. ² Yeruşalim'in kuşatılması bitince, kilların üçte birini kentin ortasında yakacaksın. Üçte birini kılıçla kentin çevresine fırlatacak, kalan üçte birini de rüzgara savuracaksın. Ben de yalnız kılıç onların peşine düşeceğim. ³ Birkac tel kıl bırak, giysinin kıvrımlarına tak. ⁴ Yine birkaçını alıp ateşe at, yansın. O killardan bütün İsrail halkına ateş yayılacak.

⁵ “Egemen RAB diyor ki: Bu Yeruşalim'i ulusların ortasına yerleştirdim, çevresini ülkelerle kuşattım. ⁶ Öyleyken Yeruşalim çevresindeki bütün uluslararası ve ülkelerden daha çok kötülük yaparak ilkelerimi, kurallarımı çiğnedi. İlkelerime karşı geldi, kurallarım uyarınca davranışmadı. ⁷ Bundan ötürü Egemen RAB diyor ki: Çevrenizde yaşayan uluslararasından daha azgındınız, kurallarımı izlemediiniz, ilkelerime uymadınız. Çevrenizde yaşayan uluslararasın ilkelerine de uymadınız.

⁸ “Bundan ötürü Egemen RAB diyor ki: İşte ben size karşıylim, uluslararasın gözü önünde sizi cezalandıracağım. ⁹ Yaptığınız bütün iğrençlikler yüzünden önceden yapmadığımı, bir daha yapmayacağımı size yapacağım. ¹⁰ Böylece aranızda babalar çocukların, çocuklar da babalarını yiyecekler. Sizi cezalandıracağım, sağ kalanlarınızı her yana dağıtacağım. ¹¹ Egemen RAB varlığım hakkı için diyor, madem tapınağını iğrenç put ve uygulamalarınızla kirlettiniz, ben de sizi esirgemeyecek, size acımayacak, sizi kayırmayacağım. ¹² Kentte yaşayanlarınızın üçte biri salgın hastalık ya da kitlik yüzünden yok olacak; üçte biriniz çevrede kılıçtan geçirilecek; üçte birinizi de her yana dağıtip yalnız kılıç peşinize düşeceğim.

¹³ “Boylece kızgınlığım son bulacak, onlara karşı öfkemi yataştıracağım. O zaman ben de rahata kavuşacağım. Öfkemi onların üzerine boşaltınca, ben RAB'bin kıskançlığını onlarla konuştuğumu anlayacaklar.

¹⁴ “Çevrenizdeki uluslararası arasında, yoldan her geçenin gözü önünde sizi yıkıma uğratabilir, aşağılayacağım. ¹⁵ Öfke, kızgınlık ve acı paylamalarla sizi cezalandırdığında Çevrenizdeki uluslararası arasında alay konusu olacak, aşağılanacaksınız; ders alınacak, şaşılacak bir duruma düşeceksiniz. Ben, RAB bunu söylediğim. ¹⁶ Sizi yok etmek için üzerinize öldürücü, yıkıcı kitlik oklarını salacağım. Üzerinize salacağım kitliği daha da artırıacak, sizi her türlü yiyecektenden yoksun bırakacağım. ¹⁷ Üzerinize kitlik ve yabanlı hayvanlar salacağım, sizi çocuklarınınızdan edecekler. Salgın hastalık ve dökülen kan sizi süpürüp yok edecek; başınıza da kılıç getireceğim. Ben, RAB böyle söylediğim.”

6*İsrail Dağlarındaki Putataparlık Kınantır*

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, yüzünü İsrail dağlarına doğru çevir ve onlara karşı peygamberlik et. ³ De ki, ‘Ey İsrail dağları, Egemen RAB'bin sözünü dinleyin. Egemen RAB dağlara, tepelere, vadilere, derelere şöyle diyor: Üzerinize kılıç göndereceğim, tapınma yerlerinizi yıkağım. ⁴ Sunaklarınızı devirecek, buhur sunaklarınızı paramparça edecek. Kılıçtan geçirilmiş halkınizi putlarınızın önüne düşüreceğim. ⁵ İsraililer'in cesetlerini putlarının önüne atacak, kemiklerini sunaklarının

çevresine dağıtacağım. ⁶ Yaşadığınız her yerde kentleriniz yakılıp yıkılacak, tapınma yerleriniz yerle bir edilecek. Öyle ki, sunaklarınız devrilip yıkılsın*, putlarınız ezilip parampooarça olsun, buhur sunaklarınız yok edilsin, el emeğiniz boşça çıksın. ⁷ Halkınız her yerde öldürülecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

⁸ “Birkaç kişiyi ölümünden kurtaracağım. Ülkelere, uluslar arasına dağılan bazlarınız kılıçtan kurtulacak. ⁹ Kurtulanlar tutsa alındıkları uluslarda beni anımsayacaklar. Benden过分 sadakatsız yüreklerinden, putları ardında şehvete sürükleyen gözlerinden derin acı duyдум. Yaptıkları kötülükler ve iğrenç uygulamalar yüzünden kendilerinden tiksinecekler. ¹⁰ Benim RAB olduğumu, başlarına bu felaketi getireceğimi boşuna söylemediğimi anlayacaklar.”

¹¹ “Egemen RAB şöyle diyor: Ellerini çırp, ayaklarını yere vur, İsrail halkın bütün kötü ve iğrenç uygulamalarından ötürü ah çek! Çünkü kılıçla, kılıqla, salgın hastalıktan kurtulacaklar. ¹² Uzaktakiler salgın hastalıktan ölecek, yakındakiler kılıçtan geçirilecek, kuşatma sırasında sağ kalanlar kılıktan ölecek. Böylece onlara duyduğum öfkeye son vereceğim. ¹³ Putlarının arasına, sunaklarının çevresine, her yüksek tepeye, dağ doruguuna, her yeşeren bol yapraklı ağaçın altına cesetleri serilince, benim RAB olduğumu anlayacaklar. Oralarda putlarına güzel kokulu buhur sundular. ¹⁴ Elimi onlara karşı uzatabilirim, çölden Rivla'ya kadar yaşadıkları ülkeyi yerle bir edip issız bırakacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

7

Son Yaklaşı

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, Egemen RAB İsrail ülkesine şöyle diyor: Son yaklaştı! Ülkenin dört köşesinin sonu geldi. ³ Senin de sonun geldi! Senin üzerine öfkemi yağıdracağım. Yaptıklarına göre seni yargılayacak, bütün iğrenç uygulamalarının karşılığını vereceğim. ⁴ Sana acımayacak, seni esirgemeyeceğim. Yaptıklarının ve sendeki iğrenç uygulamaların karşılığını vereceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.”

⁵ “Egemen RAB şöyle diyor: Yıkım! İşte duyulmamış bir yıkım geliyor. ⁶ Sonun geldi! Evet, sonun geldi! Sana karşı uyanyor. İşte geliyor. ⁷ Ey ülkede yaşayan halk, yıkıma uğrayacaksın. Yıkım zamanı yaklaştı! Gün yakın! Dağların üzerinden sevinç sesi yerine kargaşa sesi geliyor. ⁸ Çok yakında kızgınlığımı üzerine boşaltacak, sana duyduğum öfkeyi üzerine dökeceğim. Yaptıklarına göre seni yargılayacak, bütün iğrenç uygulamalarının karşılığını vereceğim. ⁹ Sana acımayacak, seni esirgemeyeceğim. Yaptıklarının ve sendeki iğrenç uygulamaların karşılığını vereceğim. O zaman seni cezalandıran ben RAB olduğumu anlayacaksın.”

¹⁰ “İste o gün! Gün yaklaştı! Yıkım hazır. Değnek çiçeklendi, gurur tomurcuklandı. ¹¹ Zorbalık ayaklanıp kötüluğun sopası oldu. Halktan, o kalabalıktan kimse kalmayacak; mallarından, görkemlerinden bir şey kalmayacak.”

¹² “Son yaklaştı! Gün geldi! Alıcı sevinmesin, satıcı üzülmесin. Çünkü öfkem bütün halkın üzerine yağacak. ¹³ Satıcı yaşadığı sürece sattığını geri alamayacak. Çünkü herkesi ilgilendiren bu görüş değiştirilmeyecek. İşlediği

* **6:6** Targum, Süryanice, Vulgata “Yıkılsın”, Masoretik metin “Suçlu çıkarılsın”.

günahlar yüzünden kimse canını koruyamayacak. ¹⁴ Borazan çalındı, herkes hazır, ama kimse savaşa gitmeyecek. Çünkü öfkem bütün halkın üzerindedir.

¹⁵ “İşte dışarda kılıç, içerde salgın hastalık ve kıtlık. Kentin dışındaki kılıçla öldürülecek, kenttekilerse kıtlıktan, salgın hastalıktan yok olacak. ¹⁶ Sağ kalanlar vadilerdeki güvercinler gibi dağlara kaçacak; her biri günahından ötürü inleyecek. ¹⁷ Eller gevşeyecek, dizler titreyecek. ¹⁸ Çul kuşanacak, deşete düşeceklər. Yüzleri utançtan kızaracak, başları tıraş edilecek. ¹⁹ Gümüşlerini sokağa atacaklar. Altınları kirli sayılacak. RAB'bin öfkесini boşalttığı gün onları ne altınları, ne gümüşleri kurtarabilir. Bunlarla ne açlıklarını giderebilir, ne karınlarını doyurabilirler. Altın ve gümüş onları suça sürükledi. ²⁰ Mücevherlerinin güzelliğiyle gururlanırlardı. İğrenç, tiksindirici putları bunlardan yaptılar. Bu yüzden mücevherlerini kirli bir nesneye çevireceğim. ²¹ Hepsini yağma mal olarak yabancı uluslara, ganime olarak dünyadaki kötülere vereceğim; onları kirletecekler. ²² Yüzümüz onlardan çevireceğim. Değerli tapınağımı kirletecekler; zorbalar içeri girip orayı kirletecekler.

²³ “Kendinize zincirler hazırlayın! Ülkede kan akitiliyor, kent zorbalık dolu. ²⁴ Ulusların en kötülerini buraya getireceğim; evlerinizi mülk edinecekler. Güçülerin gururuna son vereceğim. Kutsal yerleri kirletilecek. ²⁵ Korku gelince esenlik arayacak, ama bulamayacaklar. ²⁶ Yıkım üstüne yıkım gelecek. Kötü haberler birbirini kovalayacak. Peygamberden görüm isteyenler; kâhin Kutsal Yasa'yı öğretmeyecek, ileri gelenler öğüt veremeyecek. ²⁷ Kral yas tutacak, önder umutsuzluğa düşecek, ülkedeki halkın korkudan elli titreyecek. Onları yaptıklarına göre cezalandıracak, yargıladıkları gibi yargılayacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

8

Rab'bin Tapınağı'nda Putataparlık

¹ Sürgünlüğün altıncı yılı, altıncı ayın beşinci günü evde Yahuda'nın ileri gelenleriyle otururken Egemen RAB'bin eli bana dokundu. ² Baktım, insana* benzer birini gördüm: Görünüşü, belinden aşağısı ateşi andırıyor, belinden yukarısı maden gibi ışıldıyordu. ³ Eli andıran bir şey uzatıp beni saçlarından tuttu. Ruh beni yerle gök arasına kaldırdı ve Tanrı'dan gelen görüşmelerde Yeruşalımla, iç avlunun kuzeye bakan kapısının giriş bölümünü götürdü. Tanrı'nın kıskançlığını uyandıran kıskançlık putu orada dikiliydi. ⁴ Ovada gördüğüm görümdeki gibi, İsrail'in Tanrı'sının görkemi oradaydı.

⁵ Sonra bana, “Ey insanoğlu, kuzeye bak!” dedi. Baktım, sunak kapısının kuzeye bakan giriş bölümünde duran kıskançlık putunu gördüm.

⁶ Bana, “İnsanoğlu, ne yaptıklarını görüyor musun?” dedi, “Tapınağımdan uzaklaşayım diye İsrail halkı çok iğrenç şeyler yapıyor. Bundan daha iğrenç şeyler göreceksin.”

⁷ Beni avlunun giriş bölümünü getirdi. Baktım, duvarda bir delik gördüm.

⁸ Bana, “Haydi duvarı del, insanoğlu” dedi. Duvarı deldim, orada bir kapı gördüm.

⁹ Bana, “İçeri gir de burada yaptıkları kötü ve iğrenç şeyleri gör” dedi.

¹⁰ Böylece içeriye girip baktım. Duvarın her yanına çeşit çeşit sürüngen, iğrenç hayvan şekilleri ve İsrail halkın bütün putları oyulmuştu. ¹¹ İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişiyle Şafan oğlu Yaazanya orada, putların önünde

duruyordu. Her birinin elinde bir buhurdan vardı; buhurun kokusu bulut gibi yükseliyordu.

¹² “İnsanoğlu, İsrail halkın ileri gelenlerinin kendi putlarının odalarında, karanlıkta neler yaptıklarını gördün mü?” dedi, “Onlar, ‘RAB bizi görmüyor, RAB ülkeyi bıraktı’ diyorlar.” ¹³ Bana yine, “Daha iğrenç şeyler yaptıklarını da göreceksin” dedi.

¹⁴ Bundan sonra beni RAB'bin Tapınağı'nın kuzeye bakan kapısının giriş bölümümü götürdü. Orada oturup Tammuz[†] için ağlayan kadınları gördüm.

¹⁵ Bana, “İnsanoğlu, bunu gördün mü? Bundan daha iğrenç şeyler de göreceksin” dedi.

¹⁶ Beni RAB'bin Tapınağı'nın iç avlusuna götürdü. Tapınağın girişinde, evvanla sunak arasında yirmi beş kadar adam vardı. Sırtlarını RAB'bin Tapınağı'na, yüzlerini doğuya dönmiş, güneşe tapınıyorlardı.

¹⁷ Bana, “İnsanoğlu, bunları gördün mü?” dedi, “Yahuda halkı burada yaptığı iğrenç şeyler yetmiyormuş gibi, ülkeyi zorbalıkla doldurup beni sürekli öfkelendiriyor. Bak, nasıl burunlarına uzatıyorlar‡! ¹⁸ Bundan ötürü onlara öfkeyle davranışacak, acımayacağım, onları esirgemeyeceğim. Yüksek sesle beni çağırlılar bile onları dinlemeyeceğim.”

9

Yeruşalim Cezalandırılırıyor

¹ Sonra yüksek sesle, “Kent cezalandıracak olanlar, ellerinde yok edici silahlarıyla buraya gelsin” diye seslendığını duydum. ² Kuzeye bakan yukarı kapı yolundan altı kişinin geldiğini gördüm. Her birinin elinde ölümcül bir silah vardı. Aralarında keten giysili, belinde yazı takımı olan bir adam vardı. İçeriye girip tunç sunağın yanında dardular.

³ İsrail Tanrısı'nın görkemi bulunduğu yerden, Keruvlar'ın* üzerinden ayrılp tapınağın eşigine gitti. RAB keten giysili, belinde yazı takımı olan adama seslendi: ⁴ “Yeruşalim Kenti'nin içinden geç, orada yapılan iğrenç şeylerden ötürü dövünüp ağlayanların alınlarına işaret koy” dedi.

⁵ Öbürlerine, “Kent boyunca onu izleyin ve kimseye acımadan, kimseyi esirgemeden öldürün” dediğini duydum. ⁶ “Yaşlıyl, genci, genç kızı, kadını, çocukların öldürün. Yalnız alınlarında işaret olanlara dokunmayın. İşe tapınağımdan başlayın.” Onlar da tapınağın önünde duran İsrail ileri gelenlerinden işe başladılar. ⁷ Onlara, “Tapınağı kirletin, avlularını cesetlerle doldurun. Haydi başlayın!” dedi. Bunun üzerine onlar gidip kenttekileri öldürmeye başladilar. ⁸ Onlar halkı öldürürken ben tek başına kaldım. Yüzüstü yere kapanıp, “Ah, ey Egemen RAB! Öfkeni Yeruşalim üzerine boşaltırken, geri kalan bütün İsraililer'i de mi yok edeceksem?” diye haykırdım.

⁹ “İsrail ve Yahuda halkın günü pek büyük” diye karşılık verdi, “Ülke kan, kent haksızlık dolu. Onlar, ‘RAB ülkeyi bıraktı, RAB görmüyor’ diyorlar. ¹⁰ Ben de onlara acımadıktan, onları esirgemeyeceğim. Yaptıklarını kendi başlarına getireceğim.”

¹¹ Derken keten giysili, belinde yazı takımı olan adam, “Buyruklarını yerine getirdim” diye haber verdi.

[†] 8:14 “Tammuz”: Babilliler'in verimlilik tanrısı. [‡] 8:17 Putperest törenlerinde yapılan bir davranış.
9:4 Va.7:2-3; 9:4; 14:1

10*Rab'bin Yüceliği Tapınağı Brakıyor*

1 Baktım, Keruvsalar'ın* başı üzerindeki kubbenin üzerinde laciverttaşından tahta benzer bir nesne gördüm. **2** RAB keten giysili adama, "Keruvsalar'ın altındaki tekerleklerin arasına gir. Avuçlarını Keruvsalar'ın arasındaki ateş közleriyle doldurup kentin üzerine közleri saç" dedi. Adamın oraya girdiğini gördüm.

3 Adam oraya girdiğinde, Keruvsalar tapınağın güney tarafında duruyordu. Bulut tapınağın iç avlusunu doldurdu. **4** RAB'bin görkemi Keruvsalar'ın üzerinden ayrılp tapınağın eşigine gitti. Tapınak bulutla doldu. Avlu RAB'bin görkeminin parıltısıyla doluydu. **5** Keruvsalar'ın kanatlarının sesi dış avludan bile duyuluyordu; tipki Her Şeye Güçü Yeten Tanrı'nın sesi gibiydi.

6 RAB keten giysili adama, "Keruvsalar'dan ve tekerleklerin arasından ateş al" diye buyurunca, adam oraya girip bir tekerleğin yanında durdu. **7** Sonra Keruvsalar'dan biri aralarındaki ateşe elini uzattı, biraz ateş alıp keten giysili adamın avuçlarına koydu. Adam ateşi alıp oradan ayrıldı. **8** Keruvsalar'ın kanatları altında insan eline benzer bir şekil göründü.

9 Baktım, her Keruv'un yanında birer tane olmak üzere dört tekerlek gördüm. Tekerlekler sarı yakut gibi parıldıyordu. **10** Dördü de birbirine benziyor, iç içe girmiş bir tekerleği andırıyordu. **11** Hareket edince Keruvsalar'ın baktıkları dört yönden birine doğru, sağa sola dönmeden ilerliyordu. Ön tekerlek nereye yönelirse, öbür tekerlekler de onun ardına gidiyordu. **12** Keruvsalar'ın bedenleri -sırtları, elleri, kanatları- ve dördünün de tekerlekleri çepçevre gözlerle doluydu. **13** Tekerlekler "Dönen tekerlekler" dendiğini duydum. **14** Her Keruv'un dört yüzü vardı: Birinci yüz öküz* yüzüne, ikincisi insan yüzüne, üçüncüsü aslan yüzüne, dördüncüsü kartal yüzüne benziyordu.

15 Keruvsalar yukarıya doğru yükseldi. Bunlar daha önce Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm canlı yaratıklardı. **16** Keruvsalar hareket edince, yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyor, Keruvsalar yerden yükselmek için kanatlarını açınca, tekerlekler de yanlarından ayrılmıyordu. **17** Keruvsalar durduğunda onlar da duruyor, Keruvsalar yerden yükseldiğinde onlar da yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi.

18 RAB'bin görkemi tapınağın eşigidinden ayrılp Keruvsalar'ın üzerinde durdu. **19** Ben bakarken Keruvsalar kanatlarını açıp yerden yükseldi, tekerlekler de onlarla yükseldi. RAB'bin Tapınağı'nın Doğu Kapısı'nın girişinde durdular. İsrail Tanrı'sının görkemi onların üzerindeydi.

20 Kevar Irmağı kıyısında, İsrail Tanrı'sının altında gördüğüm ve Keruvsalar olduğunu anladığım canlı yaratıklar bunlardı. **21** Her birinin dört yüzü, dört kanadı vardı. Kanatlarının altında insan elini andıran bir şey vardı. **22** Yüzleri Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm yüzlere benziyordu. Her biri dosdoğru ilerliyordu.

11*Yeruşalim'in Cezası*

1 Ruh beni yine yukarıya kaldırıp RAB'bin Tapınağı'nın Doğu Kapısı'na götürdü. Kapının giriş bölümünde yirmi beş adam vardı. Aralarında halkın

10:1 Hez.1:26; Va.4:2 **10:2** Va.8:5 **10:9** Hez.1:15-21 **10:12** Va.4:8 **10:14** Hez.1:10; Va.4:7

* **10:14** 1:10'a göre "Öküz", Masoretik metin "Keruv".

Önderlerinden Azzur oğlu Yaazanya'yı, Benaya oğlu Pelatya'yı gördüm. ² RAB bana, "İnsanoğlu, bunlar kötülük tasarlayan ve bu kentte kötü ögüt veren adamlardır" dedi. ³ "Onlar, 'Yıkım yakın değil, ev yapmanın zamanıdır. Bu kent kazan, biz de etiz' diyorlar. ⁴ Bundan ötürü onları uyar, ey insanoğlu, onları uyar."

⁵ Sonra RAB'bin Ruhu üzerime inip şunları söylememi buyurdu: "RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, neler söylediğinizi ve neler düşündüğünüzü bilirim. ⁶ Bu kentte birçok kişi öldürdünüz, kentin sokaklarını ölülerle doldurdunuz.

⁷ "Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Oraya attığınız ölüler et, kent de kazandır. Ama sizi kentin dışına süreceğim. ⁸ Kılıçtan korktunuz, ama ben üzereğiniz kılıç göndereceğim. Egemen RAB böyle diyor. ⁹ Sizi kentten çıkarıp yabancıların eline teslim edeceğim. Sizi cezalandıracağım. ¹⁰ Kılıçla öldürüleceksiniz. Sizi İsrail sınırlında cezalandıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ¹¹ Bu kent sizin için kazan olmayacak, siz de onun içinde et olmayacaksınız. Sizi İsrail sınırlında cezalandıracağım. ¹² O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. Kurallarımı izlemediiniz, ilkelerime uymadınız; çevrenizdeki ulusların ilkelerine uydunuz."

¹³ Ben peygamberlikte bulunurken Benaya oğlu Pelatya öldü. Yüzüstü yere kapanıp, "Ah, ey Egemen RAB! Geri kalan İsraililer'i büsbütün mü yok edeceksin?" diye yüksek sesle haykırdım.

Sürgündekiler İsrail Ülkesine Dönecek

¹⁴ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁵ "Ey insanoğlu, Yeruşalim'de yaşayanlar senin kardeşlerin, akrabaların ve öbür İsraililer için, 'Onlar RAB'den uzaklar, bu ülke mülk olarak bize verildi' demişler."

¹⁶ "Bu yüzden de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Onları uzaktaki uluslar arasına gönderdim, ülkeler arasında dağıttım. Öyleyken gittikleri ülkelerde kısa süre için onlara barınak oldum.'

¹⁷ "De ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Sizi uluslar arasından toplayacak, dağılmış olduğunuz ülkelerden geri getirecek, İsrail ülkesini yeniden size vereceğim.'

¹⁸ "Ülkeye dönecek, tiksindirici, iğrenç putları oradan söküp atacaklar. ¹⁹ Onlara tek bir yürek vereceğim, içlerine yeni bir ruh koyacağım. İçlerindeki taş yüreği çıkarıp onlara etten bir yürek vereceğim. ²⁰ O zaman kurallarımı izleyecek, ilkelerime uymaya özen gösterecekler. Onlar halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım. ²¹ Tiksindirici, iğrenç putlara gönülden yönelenlere gelince, yaptıklarının aynısını başlarına getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB."

Rab'bin Görkemi Tapınaktan Ayrılıyor

²² Keruvlar kanatlarını açtı, tekerlekler yanlarında duruyordu. İsrail Tanrı'sının görkemi onların üzerindeydi. ²³ RAB'bin görkemi kentin ortasından yükselp kentin doğusundaki dağa kondu. ²⁴ Görümde Tanrı'nın Ruhu beni yukarı kaldırdı Kıldan ülkesindeki sürgünlerin yanına götürdü. Sonra gördüğüm görüm kayboldu. ²⁵ Ben de RAB'bin bana gösterdiği her şeyi sürgündekilere anlattım.

12

Sürgüne Gidiş Simgelerle Anlatılıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² "İnsanoğlu, ası bir halkın arasında yaşıyorsun. Gözleri varken görmüyor, kulakları varken işitmıyorlar. Çünkü bu halk asidir.

³ "Sen, insanoğlu, sürgüne gidecekmiş gibi eşyanı topla, onların gözü önünde, gündüzün yola çık, bulunduğu yerden başka bir yere git. Kim bilir, asi bir halk olmalarına karşın seni görüp anlayabilirler. ⁴ Gündüzün, halkın gözü önünde topladığın sürgün eşyanı çıkar. Akşam yine onların gözü önünde sürgüne giden biri gibi yola çık. ⁵ Onlar seni izlerken duvarı delip eşyanı çıkar. ⁶ Seni izlerlerken eşyanı sırtlayıp karanlıkta taşı. Ülkeyi görmemek için yüzünü ört. Çünkü yapacaklarının İsrail halkı için bir uyarı olacaktır."

7 Bana verilen buyruk uyarınca davrandım. Gündüzün sürgüne gidecekmiş gibi eşyalarımı çıkardım. Akşam elimle duvarı deldim. Eşyalarımı karanlıkta çıkarıp onlar izlerken sırtında tasındım.

⁸ Ertesi sabah RAB bana seslendi: ⁹ "İnsanoğlu, o ası İsrail halkı sana, 'Ne yapıyorsun?' diye sormadı mı?

10 “Onlara de ki, ‘Eğemen RAB söyle diyor: Yeruşalim’deki önder ve orada yaşayan bütün İsrail halkına ilişkin bir bildiridir bu. **11** Ben sizin için bir uyarıym’ de. Sana yaptığımin tipkisi onlara da yapılacak. Tutsak olarak sürgüne gidecekler.

12 "Onları önderi karanlıkta eşyاسını sırtında taşıyarak yola koyulacak. Eşyasını çıkarmak için duvarda bir gedik açacak. Ülkeyi görmemek için yüzünü örtecek. 13 Onun üzerine ağıımı atacağım, kurduğum tuzağa düşecek. Onu Babil'e, Kildan ülkesine götüreceğim, ama ülkeyi göremeden orada ölecek. 14 Çevresindekilerin tümünü -yardımcılarını, ordusunu- dünyanın dört bucağına dağıtacağım. Yalın kılıç onların peşlerine düşeceğim. 15 Onları uluslar arasına dağıtip ülkelere sürdüğümde, benim RAB olduğumu anlayacaklar. 16 Gittikleri ulislarda yaptıkları bütün iğrenç uygulamaları anlatmaları için aralarından birkaç kişiyi kılıçtan, kitlikten, salgın hastalıktan sağ bırakacağım. Böylece benim RAB olduğumu anlayacaklar."

17 RAB bana şöyle seslendi: **18** “İnsanoğlu, yiyeceğini titreyerek ye, suyunu korkudan ürperek iç. **19** Ülkede yaşayan halka de ki, ‘Egemen RAB İsrail ve Yeruşalim’de yaşayanlar için şöyle diyor: Yiyeceklerini umutsuzluk içinde yiyecek, sularını şaşkınlık içinde içecekler. Orada yaşayanların yaptığı zorbalık yüzünden ülke ıssız bırakılacak. **20** Halkın içinde yaşadığı kentler yakılacak, ülke çöle dönüşecektir. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.”

²¹ RAB bana şöyle seslendi: ²² “İnsanoğlu, İsrail’de yaygın olan, ‘Günler geçiyor, her görün boşça çıkıyor’ deyişinin anlamı nedir? ²³ Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ben bu deyişe son vereceğim. Bundan böyle İsrail’de bir daha söylenmeyecek.’ Yine onlara de ki, ‘Her görünün yerine geleceği günler yaklaştı. ²⁴ Artık İsrail halkı arasında yalan görün ya da aldatıcı falcılık olmayacak. ²⁵ Ama ben RAB, ne dersem gecikmeden olacak. Siz, ey asi İsrail halkı, söylediklerimin tümünü sizin günlerinizde yerine getireceğim. Böyle divor Egemen RAB.’”

26 RAB bana şöyle seslendi: **27** ‘İnsanoğlu, İsrail halkı, ‘Onun gördüğü görüş uzak günler için, peygamberlik sözleri de uzak gelecekle ilgili’ diyor.

28 “Bundan ötürü onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Söylediğim sözlerden hiçbir artı gecikmeyecek, ne dersem olacak. Böyle diyor Egemen RAB.’”

13

Sahte Peygamberler Cezalandırılıyor

1 RAB bana şöyle seslendi: **2** “İnsanoğlu, peygamberlikte bulunan İsrail peygamberlerine karşı sen peygamberlik et. Kendiliğinden peygamberlik eden o peygamberlere de ki, ‘RAB’bin sözüne kulak verin! **3** Egemen RAB şöyle diyor: Hiçbir görüm görmemiş ama kurdukları hayaller uyarınca davranışan akılsız peygamberlerin vay başına! **4** Ey İsrail, peygamberlerin yıkıntılar arasındaki çakallara benzıyor. **5** RAB’bin gününde İsrail halkın savaşta direnmesi için gidip duvardaki gedikleri onarmadınız. **6** Onların görümleri uydurmadaır. Yaptıkları yalan peygamberliklere RAB’bin sözüdür diyorlar. Oysa onları ben göndermedim. Yine de söylediklerinin yerine geleceğini umuyorlar. **7** Ben söylemediğim halde, RAB’bin sözüdür diyorsunuz. Oysa gördüğünüz görümler uydurma, yaptığınız falçılık yalan değil mi?

8 “Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Söyledinizin boş sözler, gördüğünüz yalan görümlerden ötürü size karşıım. Böyle diyor Egemen RAB. **9** Elim uydurma görün gören, yalan yere falçılık eden peygamberlere karşı olacak. Onlar halkın topluluğunda bulunmayacak, İsrail halkın kütüğüne yazılmayacak, İsrail ülkesine girmeyecekler. O zaman benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.

10 “Esenlik yokken esenlik diyerek halkımı aldatıyorlar. Biri dayanıksız bir duvar yapınca, sahte peygamberler üzerine sıva vuruyorlar. **11** Duvarı sıvayanlara de ki: Duvar yıkılacak; sağanak yağmur yağacak, ardından dolu yağdıracağım. Şiddetli bir rüzgar çöküp duvara karşı esecek. **12** Duvar çökünce size, nerede duvara vurdığınız sıva demeyecekler mi?

13 “Onun için Egemen RAB şöyle diyor: Öfkemden duvari yerle bir etmek için şiddetli bir rüzgar göndereceğim; kızgınlığımdan sağanak yağmur ve dolu yağdıracağım. **14** Sıva vurdığınız duvari yıkıp yerle bir edeceğim. Temeli açılıp ortaya çıkacak. Yıkılacak ve altında yok olacaksınız. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. **15-16** Böylece öfkemi duvarın ve duvara sıva vuranların üzerine boşaltacağım. Size duvar da duvara sıva vuran da Yeruşalim'de esenlik yokken esenlik görümleri gören İsaillî peygamberler de yok oldu diyeceğim. Egemen RAB böyle diyor.”

17 “Sen, ey insanoğlu, kendiliğinden peygamberlik eden halkın kızlarına yüzünü çevir. Onlara karşı peygamberlik et. **18** De ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: İnsanları tuzağa düşürmek için herkese bilek bağlı diken, her boyda baş örtüsü yapan kadınların vay başına! Kendi canınızı korurken halkın canını mı tuzağa düşüreceksiniz? **19** Birkaç avuç arpayla birkaç dilim ekmek için halkın arasında beni küçük düşürdünüz. Yalana kulak véren halkımı yalın söyleyerek ölümü hak etmemiş canları öldürdünüz, ölümü hak etmiş canları yaştattınız.

20 “Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: İnsanları kuş gibi tuzağa düşüren sihirli bilek bağlarınıza karşıım. Onları bileklerinizden koparaçağım. Kuş gibi tuzağa düşündüğünüz insanları özgür kılacağım. **21** Örtülerinizi

yırtacak, halkımı elinizden kurtaracağım. Bir daha tuzağına düşmeyecekler. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.²² Madem incitmek istemediğim doğru kişinin cesaretini yalanlarınızla kırdınız ve canını kurtarmak için kötü kişiyi kötü yolundan dönmeme yüreklenirdiniz,²³ bir daha uydurma görümler görmeyecek, falcılık etmeyeceksiniz. Halkımı elinizden kurtaracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.”

14

Rab Putataparlığı Cezalandırıyor

¹ İsrail ileri gelenlerinden kimisi gelip yanına oturdu. ² O sırada RAB bana şöyle seslendi: ³ “İnsanoğlu, bu adamların yüreği putlara bağlı. Diktikleri putların kendilerini günaha sokmasına olanak veriyorlar. Öyleyse onların bana danışmasına izin vermeli miyim? ⁴ Bunun için onlarla konuş ve de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Yüreğini puta bağlayan, diktığı putun kendisini günaha sokmasına olanak veren, sonra da peygambere danışmaya gelen her İsailli’ye putlarının çokluğuna göre ben RAB kendim karşılık vereceğim. ⁵ Bunu, putları yüzünden bana sırt çeviren İsrail halkın yüreğini yeniden kendime çekmek için yapacağım.”

⁶ “Bu yüzden İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Geri dönün! Putlarınızdan vazgeçin, iğrenç uygulamalarınızı bırakın!

⁷ “İsrail halkından biri ya da İsrail'de yaşayan bir yabancı benden ayrıılır, yüreğini putlara bağlar, diktığı putların kendisini günaha sokmasına olanak verir, sonra da bana danışmak üzere bir peygambere giderse, ben RAB kendim ona karşılık vereceğim. ⁸ O kişiye karşı çıkacağım. Onu bir belirti, bir alay konusu yapıp halkımın arasından atacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

⁹ “Bir peygamber ayartılır da bir söz söylese, onu ayartan benim. Elimi ona karşı uzatacağım, onu halkım İsrail'in arasından çıkarıp yok edeceğim. ¹⁰ Suçlarının cezasını çekecekler. Peygamber de ona danışan da aynı şekilde cezalandırılacak. ¹¹ Böylece İsrail halkı bir daha benden ayrılmayacak, günahlarıyla kendilerini kirletmeyecekler. Onlar halkım olacaklar, ben de onların Tanrısı olacağım. Egemen RAB böyle diyor.”

Kişisel Sorumluluk

¹² RAB bana şöyle seslendi: ¹³ “İnsanoğlu, eğer bir ülke bana sadakatsizlik eder, günah işlerse, ben de o ülkeye karşı elimi uzatır, onu her türlü yiyecektен yoksun bırakır, üzerine kılık gönderir, insanları ve hayvanları yok edersem; ¹⁴ şu üç adam -Nuh, Daniel*, Eyüp- orada olsalar bile, doğruluklarıyla ancak kendi canlarını kurtarabilirler. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁵ “Ya da ülkeye yabanıl hayvanlar gönderirsem ve ülkeyi kimsesiz bırakırlarsa, ülke viraneye döner, hayvanlar yüzünden kimse içinden geçemezse; ¹⁶ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bu üç kişi o ülkede yaşasa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Ancak kendi canlarını kurtarabilirler. Ülke ise viraneye döner.

¹⁷ “Ya da o ülkeye kılıç gönderir, ‘Kılıç ülkeyi yarsın’ der, oradaki insanları ve hayvanları yok edersem; ¹⁸ varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bu üç

* **14:14** Burada adı geçen Daniel'in İbranice yazılışı farklı olduğundan bildiğimiz Peygamber Daniel olmayıabilir.

kişi orada olsa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Ancak kendi canlarını kurtarabilirler.

¹⁹ “O ülkeye salgın hastalık gönderir, kan dökerek öfkemi yağıdır, oradaki insanları ve hayvanları yok edersem; ²⁰ varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, Nuh, Daniel ve Eyüp orada olsa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Doğruluklarıyla ancak kendi canlarını kurtarabilirler.

²¹ “Egemen RAB şöyle diyor: Yeruşalim'deki insanları ve hayvanları yok etmek için üzerine dört ağır yargımı -kılıcı, kılığı, yabanlı hayvanları, salgın hastalığı- gönderdiğimde daha neler neler olacak! ²² Orada sağ bırakılacak kimi oğullarınız, kızlarınız olacak, çıkış yanınıza gelecekler. Onların davranışlarını ve yaptıklarını görünce, Yeruşalim'in başına getirdiğim yıkımdan ve her tür felaketten avutu bulacaksınız. ²³ Onların davranışlarını ve yaptıklarını görünce avutulacak, Yeruşalim'in başına getirdiklerimin amaçsız olmadığını anlayacaksınız. Egemen RAB böyle diyor.”

15

Yeruşalim, Yararsız Asma

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, asma odununun herhangi bir orman ağacının dalından daha fazla değeri var mı? ³ Asma odunundan yararlı bir şey yapılabılır mı? Ya da üzerine eşya asmak için ondan askı yaparlar mı? ⁴ Yakıt olarak ateşe atılır da ateş odunun iki ucunu yakıp ortasını kömürleştirince, işe yarar mı? ⁵ Yanmadan önce işe yaramadıysa, yanıp kömür haline geldikten sonra bir işe yarar mı?

⁶ “Bu nedenle Egemen RAB şöyle diyor: Orman ağaçları arasında asma odununu nasıl yakıt olarak ateşe verdimse, Yeruşalim'de yaşayan halka da aynısını yapacağım. ⁷ Onlara yüz çevireceğim. Şimdi ateşten kurtulsalar bile, ateş onları yine de yakıp yok edecek. Onlara yüz çevirince, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ⁸ Ülkeyi viraneye çeviriceğim. Çünkü bana sadakatsizlik ettiler. Egemen RAB böyle diyor.”

16

Sadakatsız Yeruşalim

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, Yeruşalim'e yaptığı iğrenç uygulamaları bildir. ³ De ki, ‘Egemen RAB Yeruşalim'e şöyle diyor: Kökenin ve doğumun açısından Kenan ülkesindensin; baban Amorlu, annense Hititli'ydi*. ⁴ Doğduğun gün göbek bağın kesilmedi, temizlemek için seni yıkamadılar, tuzla ovalamadılar, kundağa sarmadılar. ⁵ Kimse bunlardan birini yapacak kadar sana acımadı, sevecenlik göstermedi. Senden tiksindikleri için doğduğun gün seni kira attılar.

⁶ “Yanından geçtim, senin kendi kanının içinde kimildadığını gördüm. Kendi kanının içindeyken yaşa! dedim. Evet, Kendi kanının içindeyken yaşa! dedim. ⁷ Kırda yetişen bir bitki gibi seni geliştirdim. Geliştin, büyüdün, kusursuz bir güzelliğe eriştin. Göğüslerin oluştu, saçların uzadı. Ama çırıplaktın.

⁸ “Yine yanından geçtim, sana baktım, sevgi çağındı. Giysisinin eteğini üzerinde serdim, çapaklığını örttüm. Sana ant içtim, seninle antlaşma yaptım. Egemen RAB böyle diyor. Ve benim oldun.

⁹ “Seni yıkadım, üzerindeki kanı temizledim, derine zeytinyağı sürdüm. ¹⁰ Sana işlemeli giysiler giydirdim, deriden* çarık verdim. Beline ince keten

kuşak bağladım, seni pahali giysilerle örttüm, ¹¹ takılarla süslendim. Bileklerine bilezikler, boynuna gerdanlık taktım. ¹² Burnuna halka, kulaklarına küpeler, başına görkemli bir taç taktım. ¹³ Altına gümüşle süslendin; giysilerin ince ketenden, pahali, işlemeli kumaştandı. İnce unla, balla, zeytinyağıyla beslendin. Gitgide güzelleştin, krallığa yaraştın. ¹⁴ Güzelliğinden ötürü ünün uluslar arasında yayıldı. Çünkü seni görkemimle donattığım için güzelliğin kusursuzdu. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁵ “Ama sen güzelliğine güvendin, ününü kullanarak fahişelik ettin. Her geçene gönlünü kaptırdın, kendini teslim ettin. ¹⁶ Giysilerinden alıp kendine süslü tapınma yerleri yaptı, oralarda fahişelik ettin. Böyle ni olmuştur, ne de olacaktır. ¹⁷ Sana verdiğim altın, gümüş süslerden erkek suretleri yaptı, onlarla fahişelik ettin. ¹⁸ İşlemeli giysilerini alıp onların üzerine örttün. Onlara zeytinyağını, buhurumu sundun. ¹⁹ Yemen için sağladığım yiyeceği -ince unu, zeytinyağını, bali- güzel kokulu bir sunu olarak onlara sundun. Böyle yaptınp diyor Egemen RAB.

²⁰ “Bana doğurdugun oğulları, kızları alıp yiyecek olarak putlara kurban ettin. Fahişelik etmen yetmiyormuş gibi, ²¹ Çocuklarımı kesip sunu olarak ateşe putlara kurban ettin. ²² Bütün iğrenç uygulamalarını, fahişeliklerini yaparken gençlik günlerini, çırılıçplak olduğun, kanının içinde kimildandığın zamanı animsamadın.

²³ “Egemen RAB, vay, vay başına diyor! Yaptığın kötüzlükler ek olarak, ²⁴ kendine fuhuş yuvaları kurdun, bütün meydanlarda yüksek tapınma yerleri yaptı. ²⁵ Her yolun başına kendin için yüksek tapınma yerleri kurdun, güzelliğini kirlettin, her geçene kendini teslim ettin, fahişeliklerini artırdın. ²⁶ Şehvet düşküünü komşuların Misirlilar'la fahişelik ettin. Fahişeliklerini artırmakla beni öfkelendirdin. ²⁷ İşte bu yüzden elimi sana karşı uzattım, yiyecek payını azalttım. Ahlaksız davranışından utanç duyan düşmanların Filist kızları dilediklerini yapsınlar diye seni onlara teslim ettim. ²⁸ Asurlular'la da fahişelik ettin, çünkü doymamıştin. Evet, onlarla fahişelik ettin, yine doymadın. ²⁹ Fahişeliğini ticaret diyarı olan Kıldan ülkesine dek artırdın, yine de doymadın.

³⁰ “Bütün bunları yaparken yüreğin ne kadar yıpranmış’ diyor Egemen RAB, ‘Yüzsüz bir fahiş gibi davrandın! ³¹ Her yolun başına fuhuş yuvaları kurarken, bütün meydanlarda yüksek tapınma yerleri yaparken, fahiş gibi bile değildin, ücretini küçümsedin.

³² “Kocasının yerine yabancıları yeğleyen, zina eden bir kadındın! ³³ Fahişelere ücret ödenir. Oysa sen bütün oynashlarınaarmağanlar dağıttın. Fahişelik etmek için her yandan sana gelsinler diye rüşvet verdin. ³⁴ Fahişeliğinde öbür kadınlara benzemiyorsun. Çünkü fahişelik edesin diye kimse senin peşine düşmüyör. Ücret ödeyen sensin, kimse sana ücret ödemiyor. Bu yüzden öbürlerine benzemiyorsun.

³⁵ “Bu nedenle, ey fahişe, RAB'bin sözünü dinle! ³⁶ Egemen RAB söyle diyor: Yüzsüzlüğün ortaya döküldüğü, oynashlarını fahişelik ederken çiplaklığın meydana çıktıığı için, bütün iğrenç putların yüzünden, onlara çocukların kanını verdigin için, ³⁷ düşüp kalktığın bütün oynashlarını - sevdiklerini de nefret ettiklerini de- toplayacağım. Sana karşı onları her yandan toplayacak, çiplaklığını onların önüne sereceğim; bütün çiplaklığını göreceklер. ³⁸ Sana zina eden, kan döken kadınlara verilen cezayı vereceğim. Kanını akıtarak seni öfkemin ve kıskançlığının önüne terk edeceğim. ³⁹ Seni

oynaşlarının eline teslim edeceğim. Fuhuş yuvalarını yıkacak, yüksek tapınma yerlerini bozacaklar. Üzerindeki giysileri soyacak, güzel mücevherlerini alıp seni çırılçıplak bırakacaklar. ⁴⁰ Halkı sana karşı kıskırtacaklar. Seni taşlayacak, kılıçlarıyla delik deşik edecekler. ⁴¹ Evlerini ateşe verecek, seni birçok kadının gözü önünde yargılayacaklar. Fahişeliklerine son vereceğim, artık oynaşlarına ücret ödemeyeceksin. ⁴² Böylece sana karşı öfkem yataşacak, kıskançlığım dinecek. Susacak, bir daha öfkelenmeyeceğim.

⁴³ “ ‘Madem gençlik günlerini anımsamadın, yaptıklarınla beni öfkelendirdin, ben de yaptıklarını senin başına getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB. Bu iğrenç uygulamalarına ek olarak ahlaksızlık da ettin.

⁴⁴ “ Herkes senin için şu deyişi söyleyecek: Annesi nasılsa kızı da öyle. ⁴⁵ Sen kocasından ve çocuklarından tiksinen annenin kızısın; kocalarından ve çocuklarından tiksinen kızkardeşlerinin kızkardeşsin. Annen Hititli, baban Amorluyu. ⁴⁶ Kızlarıyla senin kuzeyinde yaşayan Samiriye ablan, kızlarıyla senin güneyinde yaşayan Sodom kızkardeşindir. ⁴⁷ Sen yalnız onların yolunda yürümekle, onların iğrenç uygulamalarına uymakla kalmadın, bütün yaptıklarınla kısa sürede onlardan daha büyük kötülük ettin. ⁴⁸ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, kızkardeşin Sodom’la kızları, kızlarını senin yaptıklarını asla yapmadılar.

⁴⁹ “ Kızkardeşin Sodom'un günahı şuydu: Kendisi de kızları da gururluydu, ekmeğe doymuşlardı, umursamazlardı. Düşküne, yoksula yardım elini uzatmadılar. ⁵⁰ Kendilerini beğenmişlerdi. Önümde iğrenç şeyler yaptılar. Bu nedenle, gördüğün gibi onları önemden süpürüp attım. ⁵¹ Samiriye işlediğin günahın yarısını bile işlemedi. Sen onlardan çok daha iğrenç şeyler yaptın. Yaptığın iğrençliklerle kızkardeşlerini suçsuz çıkardın. ⁵² Düşeceğin utanca katlanacaksın. Çünkü kızkardeşlerini haklı gibi gösterdin. İşlediğin günahlar onlarındandır daha iğrenç olduğundan senin yanında suçsuz kâhilli. Bunun için utan ve düşeceğin utanca katlan. Çünkü kızkardeşlerini suçsuz çıkardın!

⁵³ “ Sodom’la kızlarını, Samiriye’yle kızlarını, onlarla birlikte de seni eski gönencine kavuşturacağım. ⁵⁴ Utanca boğulacaksın. Bütün yaptıklarından ötürü kızkardeşlerine avunu olacak ve utanacaksın. ⁵⁵ Kızkardeşlerin Sodom ve Samiriye ile kızları eski durumlarına dönecekler; kızlarınız sen de öyle. ⁵⁶⁻⁵⁷ Kötülüğün açığa çıkmadan önce, gururlu olduğun günlerde kızkardeşin Sodom'un adını bile anmıyorum. Şimdi sen de Edom kızlarıyla komşuları ve Filist kızlarında -çevrende seninle alay edenlerce- küçümseniyorsun. ⁵⁸ Ahlaksızlığının ve yaptıığın iğrençliklerin sonuçlarına katlanacaksın. RAB böyle diyor.

⁵⁹ “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Seninle yaptığım antlaşmayı bozarak içtiğin andı küçümsedin. Ben de hak ettiğin biçimde seni cezalandıracığım. ⁶⁰ Gençlik günlerinde seninle yaptığım antlaşmayı anımsayacağım. Seninle sonsuza dek kalıcı bir antlaşma yapacağım. ⁶¹ Büyüük, küçük kızkardeşlerini yanına alındığında yaptıklarını anımsayacak ve utanacaksın. Seninle yaptığım antlaşmada olmadığı halde onları kızların olsunlar diye sana vereceğim. ⁶² Seninle yeniden antlaşma yapacağım, benim RAB olduğumu anlayacaksın. ⁶³ Bütün yaptıklarını bağışladığında, anımsayacak ve utanacaksın. Utancından bir daha ağızını açmayacaksın. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, İsrail halkına bir bilmecə sor, simgesel bir öykü anlat. ³ De ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Kanatları uzun ve güçlü, renk renk tüylerle dolu iri bir kartal Lübnan'a geldi, bir sedir ağacının tepesine konup onu ele geçirdi. ⁴ Ağacın tepesindeki filizleri koparıp ticaret ülkesine götürdü, tüccarlar kentine yerleştirdi.

⁵ “Ülkenin tohumundan alıp verimli toprağa ekti; onu söğüt ağacı gibi akarsuların kıyısına dikti. ⁶ Tohum filizlenip yerde yayılan bodur bir asma oldu. Dalları kartala doğru yayıldı, kökleriye aşağıya, derine indi. Böylece dal salan, filiz veren bir asma oldu.

⁷ “Gelgelelim, kanatları güçlü, bol tüylü başka bir iri kartal da vardı. Asma bu kez dikildiği yerden köklerini bu kartala doğru çevirdi; sulasın diye dallarını ona doğru saldı. ⁸ Dallansın, ürün versin, görkemli bir asma olsun diye akarsuların kıyısındaki verimli toprağa dikilmişti.”

⁹ “Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Asma serpilecek mi? Kurusun diye ilk kartal kökünü söküp meyvesini koparmayacak mı? Asmanın yeni filizlenen bütün dalları kuruyacak. Kökünden söküp atmak için güçlü ele ya da büyük orduya gerek duyulmayacak. ¹⁰ Evet, asma dikilmiş, ama serpilip gelişecektir mi? Doğu rüzgarı ona çarpınca büsbütün kurumayacak mı? Evet, filizlendiği yerde solup kuruyacak.’”

Simgesel Öykü Açıklıyor

¹¹ RAB bana şöyle seslendi: ¹² “O ası halka de ki, ‘Bunların ne anlamına geldiğini bilmiyor musunuz?’ Onlara de ki, ‘Babil Kralı Yeruşalim'e gitti; kralını, önerlerini tutsak alıp kendisiyle birlikte Babil'e götürdü. ¹³ Sonra kralın soyundan gelen birini alıp ant içirerek onunla bir antlaşma yaptı. Ülkenin önerlerini de tutsak aldı. ¹⁴ Öyle ki, ülke gerilesin, bir daha yükselsmesin, ancak yaptığı antlaşmayı yerine getirerek yaşayabilsin. ¹⁵ Ne var ki, Yahuda Kralı, kendisine at ve çok sayıda asker vermesi için Mısır'a elçiler göndererek Babil Kralı'na başkaldırdı. Yahuda Kralı başaracak mı? Böyle şeyler yapan kurtulur mu? Yaptığı antlaşmayı bozan kurtulur mu?

¹⁶ “Egemen RAB, varlığım hakkı için diyor, onu tahta oturtan kralın ülkesinde, Babil'de ölecek. Çünkü içtiği andı küçümsedi, yaptığı antlaşmayı bozdu. ¹⁷ Babilliler birçok kişiyi yok etmek için toprak rampalar, kuşatma duvarları yaptığında, firavun güçlü ordusu ve büyük kalabalıklarla savaşta ona yardımcı olmayacak. ¹⁸ Yaptığı antlaşmayı bozarak içtiği andı küçümsedi. Söz verdiği halde, bütün bunları yaptı. Bu yüzden kurtulmayacak.

¹⁹ “Bu nedenle Egemen RAB şöyle diyor: Varlığım hakkı için, bana içtiği andı küçümsediği, antlaşmamı bozduğu için onu cezalandıracağım. ²⁰ Ağımı gereceğim, tuzagımı düşeceğim. Onu Babil'e getirecek, bana sadakatsizliğinden ötürü orada yargılayacağım. ²¹ En seçkin askerleri kılıçtan geçirilecek, sağ kalanlar dünyanın dört bucakına dağılacak. O zaman konuşanın ben RAB olduğunu anlayacaksınız.

²² “Egemen RAB şöyle diyor:

Sedir ağacının tepesinden

Bir filiz alıp dikeceğim.

En yüksek dallarından körpe bir çubuk koparıp

Yüksek, ulu bir dağın üzerine dikeceğim.

²³ Onu İsrail'in en yüksek dağının üzerine dikeceğim.

Dal budak salıp ürün verecek,
Görkemli bir sedir ağacı olacak.
Her çeşit kuş dallarına tüneyecek,
Gölgesinde barınacak.

- ²⁴Bütün orman ağaçları
Her yüksek ağaçtı bodurlaştıranın,
Her bodur ağaçtı yükseltenin,
Her yeşil ağaçtı kurutanın
Ve kurut ağaçtı yeşertenin
Ben RAB olduğumu anlayacaklar.
Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğiimi yapacağım.”

18

Kişisel Sorumluluk

- ¹RAB bana şöyle seslendi:
- ²“İsrail için, ‘Babalar koruk yedi,
Çocukların dişleri kamaştı’ diyorsunuz.
Bu deyişle ne demek istiyorsunuz?
- ³“Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, İsrail'de artık bu deyişi ağızınıza almayacaksınız. ⁴Her yaşayan can benimdir. Babanın canı da, çocuğun canı da benimdir. Ölecek olan, günah işleyen candır.
- ⁵“Diyelim ki, adil ve doğru olanı yapan doğru bir adam var.
- ⁶Dağlarda putlara sunulan kurbandan yemez,
İsrail halkın putlarına bel bağlamaz.
Komşusunu karışımı kirletmez,
Âdet gören kadına yaklaşmaz.
- ⁷Kimseye haksızlık etmez,
Rehin olarak aldığıni geri verir,
Soygunculuk etmez,
Aç olana ekmeğini verir,
Çiplağı giydirir.
- ⁸Faizle para vermez,
Aşırı kâr gütmez.
Elini kötülükten çeker,
İki kişi arasında doğrulukla yargılar.
- ⁹Kurallarımı izler,
İlkelerimi özenle uygular.
İşte böyle biri doğru kişidir.
O yaşayacaktır. Egemen RAB böyle diyor.
- ¹⁰“Diyelim ki, bu adamın zorba, kan döken,
Kardeşine bunlardan birini yapan bir oğlu var.
- ¹¹Babası bunlardan hiçbirini yapmazken,
Oğul dağlarda putlara sunulan kurbandan yer,
Komşusunun karışımı kirletir.
- ¹²Düşküne, yoksula haksızlık eder,
Soygunculuk eder,
Rehini geri vermez.
Putlara bel bağlar,

İğrenç şeyler yapar.

13 Faizle para verir, aşırı kâr güder.

Böyle biri yaşayacak mı?

Hayır, yaşamayacak!

Bütün bu iğrençlikleri yapmıştır, öldürülecektir.

Onun kanından kendisi sorumlu olacaktır.

14 “Diyelim ki, bu oğulun da bir oğlu olur ve babasının işlediği bütün günahları görür,

Ama hiçbirini yapmaz;

15 Dağlarda putlara sunulan kurbandan yemez,

İsrail halkın putlarına bel bağlamaz,

Komşusunun karısını kirletmez;

16 Kimseye haksızlık etmez,

Rehin almaz,

Soygunculuk etmez,

Aç olana ekmeğini verir,

Çıplaklı giydirir.

17 Böyle biri elini kötülükten* çeker,

Faiz almaz, aşırı kâr gütmez,

Kuralları izler,

İlkelerimi uygularsa,

Babasının günahı yüzünden ölmeyecek,

Kesinlikle yaşayacaktır.

18 Ama babası kendi günahı yüzünden ölecektir.

Çünkü zorbalık etti, kardeşini soydu,

Halkı arasında iyi olmayanı yaptı.

19 “Ama siz, ‘Oğul neden babasının işlediği suçlardan sorumlu tutulmasın?’ dersiniz. Bu oğul adil ve doğru olanı yapmış, bütün kurallarımı dikkatle izlemiştir. Böyle biri kesinlikle yaşayacaktır. **20** Ölecek olan günah işleyen kişidir. Oğul babasının suçundan sorumlu tutulamaz, baba da oğlunun suçundan sorumlu tutulamaz. Doğru kişi doğruluğunun, kötü kişi kötülüğünün karşılığını alacaktır.

21 “Kötü kişi işlediği bütün günahlardan döner, buyruklarına uyar, adil ve doğru olanı yaparsa, kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. **22** İşlediği günahlardan hiçbiri ona karşı anılmayacaktır. Doğruluğu sayesinde yaşayacaktır. **23** Ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım. Egemen RAB böyle diyor.

24 “Doğru kişi doğruluğundan döner, günah işler, kötü kişinin yaptığı bütün iğrenç şeylerini yaparsa, yaşayacak mı? Onun yaptığı doğru işlerin hiçbirini anılmayacaktır. Sadakatsizliği yüzünden suçludur, günahları yüzünden ölecektir.

25 “Siz yine de, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyorsunuz. Ey İsrail halkı, dinle: Benim yolum mu doğru değil? Doğru olmayan sizin yollarınız değil mi? **26** Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, bu yüzden ölecek. Evet, işlediği günah yüzünden ölecektir. **27** Ama kötü kişi, yaptığı kötülükten döner, adil ve doğru olanı yaparsa, canını kurtaracaktır. **28** Çünkü isyanlarının farkına varıyor ve onlardan dönüyor. Böyle biri kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. **29** Öyleyken, İsrail halkı, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyor. Ey İsrail

* **18:17** Septuaginta “Kötülükten”, Masoretik metin “Düşkünden”. **18:20** Yas.24:16; 2Kr.14:6; 2Ta.25:4

halkı, benim yollarım mı doğru değil? Doğru olmayan sizin yollarınız değil mi?

³⁰ “Bu yüzden, ey İsrail halkı, sizleri, her birinizi yolunuza göre yargılacakım. Egemen RAB böyle diyor. Dönün! İsyancılarınızdan dönün! Günahın sizi yıkıma sürüklemesine izin vermeyin. ³¹ İsyancılarınızı kendinizden uzaklaştırın. Yeni bir yürek, yeni bir ruh edinin. Neden öleksin, ey İsrail halkı? ³² Çünkü ben kimsenin ölümünden sevinç duymam. Egemen RAB böyle diyor. Öyleyse günahlarınızdan dönün de yaşayın!”

19

İsrail Önderleri için Ağıt

- ¹ “Sen İsrail önderleri için şu ağrı yak ² ve de ki,
‘Annen neydi? Aslanlar arasında dışı bir aslan!
Genç aslanlar arasında yatar,
Yavrularını beslerdi.
- ³ Büyüttüğü yavrularдан biri
Genç bir aslan oldu.
Avını kapıp parçalamayı öğrendi,
İnsan yiyen bir aslan oldu.
- ⁴ Haberi uluslar arasında duyuldu.
Kurdukları tuzağa düştü,
Onu çengellerle Mısır'a sürükllediler.
- ⁵ Dışı aslan bekledi, umudunun boşça çıktığını görünce,
Yavrularından başka birini alıp
Genç bir aslan olarak yetiştirdi.
- ⁶ Yavru aslanlar arasında dolaşmaya başladı,
Genç bir aslan oldu.
Avını kapıp parçalamayı öğrendi,
İnsan yiyen bir aslan oldu.
- ⁷ Onların kalelerini yıktı *
Kentlerini viraneye çevirdi.
Ülkede yaşayan herkes
Onun kükreyişinden dehşete düştü.
- ⁸ Çevredeki uluslar üzerine geldiler,
Ağlarını gerdiler,
Onu tuzağa düşürdüler.
- ⁹ Çengel takip onu kafese koydular
Ve Babil Kralı'na götürdüler.
İsrail dağlarında kükreyişi bir daha duyulmasın diye
Onu gözetim altında tuttular.
- ¹⁰ “ ‘Annen su kuyısındaki bağında
Dikilmiş bir asma gibiymi.
Bol su sayesinde dal budak saldı,
Ürün verdi.
- ¹¹ Dalları kral asası olacak kadar güçlendi.
Asma boy attı,
Bulutlara dek yükseldi.

* ^{19:7} Targum “Kalelerini yıktı”, Masoretik metin “Dul kadınlarını tanıdı”.

Yüksekliği ve dallarının çokluğu
Herkese görüldü.

¹² Ama onu öfkeyle kökünden söküp yere attılar.
Doğu rüzgarı ürününü kuruttu.
Güçlü dalları koparıp kurudu,
Ateş onları yakıp yok etti.

¹³ Şimdi çöle,
Kurak, susuz bir yere dikildi.

¹⁴ Gövdesi ateş aldı,
Filizini, ürününü yakıp yok etti.
Kral asası olacak kadar güçlü dalı kalmadı.'

Bu bir ağıttır ve ağıt olarak kalacaktır."

20

İsrail'in Hainliği

¹ Sürgünlüğümüzün yedinci yılı, beşinci ayın onuncu günü, İsrail ileri gelenlerinden bazı kişiler RAB'be danışmak için gelip öňüme oturdular.

² RAB o sırada bana seslendi: ³ "İnsanoğlu, İsrail ileri gelenlerine de ki, 'Egemen RAB söyle diyor: Bana danışmaya mı geldiniz? Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bana danışmanıza izin vermeyeceğim.'

⁴ "Onları yargılayacak mısın? Ey insanoğlu, onları yargılayacak mısın? Öyleyse onlara atalarının iğrenç uygulamalarını anımsat. ⁵ Onlara de ki, 'Egemen RAB söyle diyor: İsrail'i seçtiğim gün Yakup soyuna ant içtim ve kendimi Mısır'da onlara açıkladım. Ant içerek, Tanrıınız RAB benim dedim. ⁶ O gün, onları Mısır'dan çıkaracağımı, kendileri için seçtiğim en güzel ülkeye, süt ve bal akan ülkeye götürüreceğime söz verdim. ⁷ Onlara, herkes bel bağladığı iğrenç putları atsin, Mısır putlarıyla kendinizi kirletmeyin, Tanrıınız RAB benim dedim.

⁸ "Ne var ki, bana karşı geldiler, beni dinlemek istemediler. Bel bağladıkları iğrenç putları hiçbiri atmadı, Mısır putlarını da bırakmadılar. Bu yüzden Mısır'da öfkemi onların üzerine yağıdracağımı, kızgınlığımı dökeceğimi söylediğim. ⁹ Ama aralarında yaşadıkları ulusların gözünde adım lekelenmesin diye bunu yapmadım. Bu ulusların gözü önünde İsailliler'i Mısır'dan çıkararak kendimi onlara açıklamıştım. ¹⁰ Bu yüzden İsailliler'i Mısır'dan çıkarıp çöle götürürdüm. ¹¹ Uygulayan kişiye yaşam veren kurallarımı onlara verdim, ilkelerimi tanuttum. ¹² Kendilerini kutsal kılanın ben RAB olduğumu anlasınlar diye aramızda bir belirti olarak Şabat günlerimi de onlara verdim.

¹³ "Böyleyken İsrail halkı çölde bana başkaldırdı. Uygulayan kişiye yaşam veren kurallarımı izlemedi, ilkelerimi reddettiler. Şabat günlerimi de hiçe saydılar. Bu yüzden çölde öfkemi üzerlerine yağıdırıp onları yok edeceğimi söylediğim. ¹⁴ Ama İsailliler'i Mısır'dan çıkardığımı gören ulusların gözünde adıma leke gelmesin diye bunu yapmadım. ¹⁵ Ben de kendilerine verdiğim en güzel ülkeye, süt ve bal akan ülkeye onları götürmeyeceğime çölde ant içtim. ¹⁶ Çünkü ilkelerimi reddettiler, kurallarımı izlemedi, Şabat günlerimi hiçe saydılar. Yürekleri putlarına bağlıydı. ¹⁷ Yine de onlara acıdım, onları yok etmedim, çölde işlerine son vermedim. ¹⁸ Çölde çocuklarına atalarınızın kuralarını izlemedi, ilkelerine göre yaşamayın, putlarıyla kendinizi kirletmeyin

dedim. ¹⁹ Ben Tanrıınız RAB'bim, benim kurallarımı izleyin, benim ilkelerim uyarınca yaşayın. ²⁰ Aramızda bir belirti olsun diye Şabat günlerimi kutsal sayın. O zaman benim Tanrıınız RAB olduğumu anlayacaksınız dedim.

²¹ “Ne var ki, çocuklar bana karşı geldiler. Kurallarımı izlemediiler. Uygulayan kişiye yaşam veren ilkelerim uyarınca dikkatle yaşamadılar. Şabat günlerimi hiçe saydılar. Bu yüzden çölde öfkemi üzerlerine yağdıracağımı, kızgınlığımı dökeceğimi söylediğim. ²² Ama elimi geri çektim, İsraililer'i Mısır'dan çıkardığımı gören ulusların gözünde adıma leke gelmesin diye bunu yapmadım. ²³ Onları ulusların arasına dağıtmaya, başka ülkelere göndereceğime çölde ant içtim. ²⁴ Çünkü ilkelerimi izlemediiler, kurallarımı reddettiler. Şabat günlerimi hiçe saydılar, gözlerini atalarının putlarına diktiler. ²⁵ Ben de onlara iyi olmayan kurallar, yaşam vermeyen ilkeler verdim. ²⁶ Her ilk doğan çocuğu ateşe kurban ederek sundukları sunularla kendilerini kirletmelerine izin verdim. Öyle ki, onları dehşete düşüreyim de benim RAB olduğumu anlasınlar.”

²⁷ “Bu nedenle, ey insanoğlu, İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Atalarınız yine ihanet etmekle bana küfretmiş oldular. ²⁸ Kendilerine vermeye ant içtiğim ülkeye onları getirdiğimde, gördükleri her yüksek tepede, sık yapraklı her ağacın altında kurbanlarını kestiler. Beni öfkelendiren sunularını, güzel kulu sunularıyla dökmeli sunularını orada sundular. ²⁹ Onlara gittikleri bu puta tапilan yerin ne olduğunu sordum.’” Orası bugün de Bama* adıyla anılıyor.

Yargı ve Bağıslama

³⁰ “Bu nedenle İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Atalarınız gibi siz de kendinizi kirletecek misiniz? Onların putlarına gönül verecek misiniz? ³¹ Şimdiye dek oğullarınızı ateşe kurban edip sunularınızı sunmakla, putlarınızla kendinizi kırlettiniz. Öyleyken gelip bana danışmanıza izin verir miyim, ey İsrail halkı? Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bana danışmanıza izin vermeyeceğim.

³² “Siz ağaç, taşa tapan öteki uluslar gibi, dünyadaki öbür halklar gibi olmak istiyoruz diyorsunuz. Ama bu düşündükleriniz hiçbir zaman gerçekleşmeyecek. ³³ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, sizi güçlü ve kudretli elle, şiddetli öfkeyle yöneteceğim. ³⁴ Güçlü ve kudretli elle, şiddetli öfkeyle sizi uluslar arasından çıkaracak, dağınık olduğunuz ülkelerden toplayacağım. ³⁵ Sizi ulusların çölüne getirecek, orada yüz yüze yargılayacağım. ³⁶ Atalarınızı Mısır Çölü'nde nasıl yargıladıysam, sizi de öyle yargılayacağım. Egemen RAB böyle diyor. ³⁷ Sizi yoklayıp antlaşmama bağlı kalmanızı sağlayacağım. ³⁸ Aranızda bana karşı gelenlerle başkaldırınları ayıracığım. Onları yaşadıkları ülkelerden çıkaracağım. Ama İsrail ülkesine girmeyecekler. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.”

³⁹ “Ey İsrail halkı, Egemen RAB şöyle diyor: Her biriniz gidip putlarınızı tapının! Ama sonra beni dinleyeceksiniz vearmağanlarınızla, putlarınızla bir daha kutsal adımı kirletmeyeceksiniz. ⁴⁰ Çünkü kutsal dağında, İsrail'in yüksek dağında, diyor Egemen RAB, bütün İsrail halkı orada, ülkede bana kulluk edecek. Orada onları kabul edeceğim. Orada sunularınızı, seçmearmağanlarınızı, bütün kutsal adaklarınızı isteyeceğim. ⁴¹ Sizi ulusların arasından çıkarıp dağınık olduğunuz ülkelerden topladığında, beni hoşnut

^{20:23} Lev.26:33 * ^{20:29} “Bama”: “Puta tапilan yer” anlamına gelir.

eden bir koku gibi kabul edeceğim. Ulusların gözü önünde aranızda kutsallığımı göstereceğim. ⁴² Sizleri atalarınıza vermeye ant içtiğim ülkeye, İsrail ülkesine getirdiğimde, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ⁴³ Bütün yaptıklarınızı, kendinizi kirlettiğiniz bütün uygulamaları orada anımsayacak, yaptığınız kötülüklerden ötürü kendinizden tiksineceksiniz. ⁴⁴ Ey İsrail halkı, kötü yollarınıza, yozlaşmış uygulamalarınıza göre değil, adım uğruna sizinle ilgilendiğimde, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. Egemen RAB böyle diyorum.”

Güneye Uyarı

⁴⁵ RAB bana şöyle seslendi: ⁴⁶ “İnsanoğlu, yüzünü güneşe çevir, güneşe seslen, Negev Ormanı'na karşı peygamberlik et. ⁴⁷ Negev Ormanı'na de ki, ‘RAB’bin sözüne kulak ver. Egemen RAB şöyle diyor: Senin içinde ateş tutuşturacağım. Ateş bütün ağaçlarını -yeşil ağaç da kuru ağaç da- yiyip bitirecek. Tutuşan alev söndürülmemeyecek. Güneyden kuzeyle, her yüz ateşin sıcağından kavrulacak. ⁴⁸ Ateşi tutuşturanın ben RAB olduğumu herkes görecek, ateş söndürülmeyecek.”

⁴⁹ Bunun üzerine, “Ah, ey Egemen RAB!” dedim, “Onlar benim için, ‘Simgesel öyküler anlatan adam değil mi bu?’ diyorlar.”

21

Rab'bin Yargı Kılıcı

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, yüzünü Yeruşalim'e çevir, kutsal yerlerine karşı konuş, İsrail ülkesine karşı peygamberlik et. ³ Ona de ki, ‘RAB söyle diyor: Ben sana karşıyorum! Kılıcımı kınından çıkaracak, içindeki doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip yok edeceğim. ⁴ Doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip yok etmek için kılıcım kınından çıkacak ve güneyden kuzeyle herkese karşı olacak. ⁵ Böylece herkes kılıcını kınından çıkarın ben RAB olduğumu anlayacak. Onu bir daha yerine koymayacağım.”

⁶ “Sen, ey insanoğlu, inle! Onların gözü önünde ezik bir yürekle acı acı inle! ⁷ Sana, ‘Neden böyle inliyorsun?’ diye sorduklarında, ‘Yakında duyulacak haberden ötürü’ diye yanıtlayacaksın. ‘Her yürek eriyecek, her el gevşeyecek, her ruh bayığın düşecek, her dizin bağı çözülecek. Evet, haber duyulacak! Bu kesinlikle yerine gelecek.’ Egemen RAB böyle diyor.”

⁸ RAB bana şöyle seslendi: ⁹ “İnsanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Rab söyle diyor:

“Kılıç, kılıç,
Bilendi, cilalandı.

¹⁰ Öldürmek için bilendi,
Şimşek gibi çaksın diye cilalandı.
Nasıl sevinebiliriz?

Kılıç oğlumun asasını sıradan bir sopa gibi küçümsedi.

¹¹ Kılıç kullanılmak için
Cılalanmaya verildi;
Öldürenin eline verilsin diye bilenip cilalandı.

¹² İnsanoğlu, bağır, haykır!
Çünkü bu kılıç halkımıza karşı;
Bütün İsrail Önderlerine karşı.
Onlar halkımla birlikte kılıca teslim edildiler.
Bunun için bağrını döv.

13 “‘Deneme kuşkusuz gelecek. Kılıçın küçümsediği asa varlığını sürdürmemezse ne olur? Böyle diyor Egemen RAB.’

14 “Sen, ey insanoğlu, peygamberlik et, el çırp.

Bırak kılıç iki, üç kez vursun.

Bu öldüren bir kılıctır,

Çok sayıda insan kırar,

İnsanı her yandan saran kılıctır.

15 Yürekleri erisin,

Tökezleyip düşenler çok olsun diye

Bütün kapılarında öldürmek için

Görevlendirdim kılıcı.

Ah, kılıç şimşek gibi parladi,

Öldürmek için bilendi.

16 Ey kılıç, sağa, sonra sola savrul,

Ağzin nereye dönerse, oraya savrul!

17 Ben de elimi çırpacığım

Ve öfkem dineyecek.

Bunu ben RAB söylüyorum.”

Babil Kral'ının Kılıcı

18 RAB bana şöyle seslendi: **19** “İnsanoğlu, Babil Kralı'nın kılıcı gelsin diye iki yol belirle; ikisi de aynı ülkeden başlamalı. Kent yolunun başladığı yere bir işaret koy. **20** Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne ya da Yahuda'ya ve surlarla çevrili Yeruşalim'e ilerlesin diye kılıç için yol belirle. **21** Çünkü Babil Kralı iki yolun ayrıldığı, yolların çatallaştığı yerde fala bakmak için duracak. Okları silkeleyecek, aile putlarına danışacak, kurban edilen bir hayvanın cigerine bakacak. **22** Küttük yerleşirmek, öldür buyruğunu vermek, savaş naraları atmak, kapılara kütük yerleşirmek, toprak rampalar oluşturmak, kuşatma duvarları yapmak için sağ elinde Yeruşalim'i gösteren ok olacak. **23** Onunla ant içerek antlaşma yapanlar fala yanlış bakıldığı sanacak. Ama kral suçlarını anımsatıp onları tutsak alacak.

24 “Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: ‘Madem suçlarınızı, isyanlarınızı anımsattırdınız, bütün uygulamalarınızda günahlarınızı açığa çıkardınız, madem bütün bunları yaptınız, siz de tutsak alınıp götürüleceksiniz.

25 “Sen, ey saygısız, kötü İsrail önderi, günün yaklaştı, sonunda yargı günün geldi. **26** Egemen RAB şöyle diyor: Sarığı çıkar, tacı kaldır. Artık eskisi gibi olmayacak. Alçakgönüllü yükseltilecek, gururlu alçaltılacak. **27** Yıkım! Yıkım! Kenti yerle bir edeceğim! Hak sahibi gelinceye dek onarılmayacak. Kenti ona vereceğim.”

28 “Sen, ey insanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Aşağılayıcı sözler söyleyen Ammonlular için Egemen RAB şöyle diyor:

“Kılıç, kılıç,

Öldürmek için kınından çekilmiş,

Yok etmek için,

Şimşek gibi parlamak için cilalanmış!

29 Size ilişkin görümler aldatıcıdır,

Açılan fal yalandır.

Öldürülecek kötülerin enseleri üzerine

Yerleştirileceksin, ey kılıç!

Onların günü yaklaştı,
Sonunda yargı günleri geldi.
30 Kılıç kınına koyulsun!
Yaratıldığınız yerde,
Atalarınızın ülkesinde
Yargilayacağım sizi.
31 Öfkemi üzərinize dökeceğim,
Kızgınlığımı üzərinize üfleyeceğim;
Acımasız adamların,
Yakıp yok etmekte usta kişilerin eline
Teslim edeceğim sizi.
32 Ateşe yakıt olacaksınız,
Kanınız ülkenizin ortasında dökülecek,
Bir daha anılmayacaksınız.
Çünkü bunu ben RAB söylüyorum.' "

22

Yeruşalim'in Günahı

1 RAB bana şöyle seslendi: **2** "İnsanoğlu, Yeruşalim'i yargılacak mısın? Kan döken bu kenti yargılacak mısın? Öylese bütün iğrenç uygulamalarını ona bildir. **3** Şöylediyeceksin: 'Egemen RAB diyor ki: Ey kendi içinde kan dökerek yıkımını hazırlayan, putlar yaparak kendini kirleten kent! **4** Döktüğün kan yüzünden suçu bulundun, yaptığın putlarla kirlendirin. Böylece günlerin yaklaştı, yıllarının sonuna ulaştın. Bu yüzden seni ulusalara alay konusu edeceğim, bütün ülkelerin gözünde seni gülünç duruma düşüreceğim. **5** Ey adı kötüye çıkmış, kargaşa dolu kent, yakındakiler de uzaktakiler de seninle alay edecekler.

6 "İşte içindeki her İsrail önderi yetkisini kullanarak kan döküyor. **7** Senin içinde anneye, babaya kötü davrandılar, yabancıya baskı yaptılar, öksüze, dul kadına haksızlık ettiler. **8** Benim kutsal eşyalarıma saygısızlık ettin, Şabat günlerimi hiçe saydın. **9** Kan dökmek için iftira edenler, dağlarda putlara kurban edilen hayvanları yiyenler, kendilerini şehvete kaptıranlar senin içinde yaşıyor. **10** Babalarının karılarıyla yatanlar, âdet gören dinsel açıdan kirli kadınlarla cinsel ilişki kuranlar senin içinde yaşıyor. **11** Senin içinde kimi komşusunun karısıyla iğrenç şeyler yaptı; kimi utanmadan gelinini kirletti; kimi öz kızkardeşle ilişiki kurdu. **12** Senin içinde kan dökmek için rüşvet aldılar. Faiz aldın, tefecilik yaptı, zorbalıkla komşularından haksız kazanç sağladın. Beni unuttun. Egemen RAB böyle diyor.

13 "Edindiğiniz haksız kazançtan, içinde döktüğünüz kandan ötürü ellerimi birbirine vuracağım. **14** Sizinle uğraşacağım gün cesaretiniz kalacak mı? Elleriniz güçlü olabilecek mi? Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğimi yapacağım. **15** Sizi uluslar arasına dağıtip ülkelere süreceğim. Sizdeki ruhsal kırılığa son vereceğim. **16** Ulusların gözünde aşağılanacak ve benim RAB olduğumu anlayacaksınız."

17 RAB bana şöyle seslendi: **18** "İnsanoğlu, İsrail halkı benim için căruf gibi oldu. Hepsi potada tunç, kalay, demir, kurşundur; gümüşün cărufudur. **19** Bundan ötürü Egemen RAB söyle diyor: 'Hepiniz căruf gibi olduğunuz

için sizi Yeruşalim'in ortasına toplayacağım. ²⁰ Eritmek için ateşi üfleyerek gümüşü, tuncu, demiri, kurşunu, kalayı nasıl potaya atıyorlarsa, ben de öfkemle, kızgınlığımı sizi toplayacak, kentin ortasına koyup eriteceğim. ²¹ Sizi toplayacak, öfkemin ateşini üzerinize üfleyeceğim; siz de kentin içinde eriyip yok olacaksınız. ²² Gümüş potada nasıl erirse, siz de kentin içinde öyle eriyebileceksiniz. O zaman üzerinize kızgınlığını dökenin ben, RAB olduğumu anlayacaksınız.”

²³ RAB bana şöyle seslendi: ²⁴ “İnsanoğlu, ülkeye de ki, ‘Sen öfke günü temizlenmemiş, üzerine yağmur yağmamış bir ülkesin.’ ²⁵ Önderleri* kükreyen, avını parçalayan aslan gibi orada düzen kurdular. Canlara kıydılar, hazineler, değerli nesneler aldılar, birçok kadını dul bırakıtlar. ²⁶ Kâhinleri yasamı hiçe saydılar, kutsal eşyalarını kirlettiler, kutsalla bayağı arasındaki ayrimı yapmadılar, kirliyle temiz arasındaki farkı öğretmediler, Şabat günlerimden gözlerini çevirdiler. Kutsallığımı önemsemediler. ²⁷ Yöneticileri avını parçalayan kurt gibidir. Haksız kazanç elde etmek için kan döküyor, canlara kıyıyorlar. ²⁸ Peygamberleri uydurma görümlerle, yalan fal açarak bu suçları gizlediler; ben RAB konuşmadığım halde, ‘Egemen RAB söyle diyor’ diyorlar. ²⁹ Ülke halkı baskı uyguladı, soygunculuk etti. Düşküne, yoksula baskı yaptı, yabancıca haksız yere kötü davrandı.

³⁰ “İçlerinde duvarı örecek, gedikte durup önumde ülkeyi savunacak, onu yerle bir etmemi engelleyecek bir adam aradım, ama hiç kimseyi bulmadım. ³¹ Bunun için öfkemi üzerlerine boşaltacak, kızgınlığımı onları yakıp yok edeceğim. Yaptıklarını kendi başlarına getireceğim.” Egemen RAB böyle diyor.

23

İki Günahlı Kızkardeşin Simgesel Öyküsü

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, bir anneden doğma iki kadın vardı. ³ Gençliklerinde Mısır'da fahişelik ettiler. Memeleri orada okşandı, erdenliklerini orada yıttırdılar. ⁴ Büyüüğünün adı Ohola, küçüğünün Oholiva'ydı. Benim oldular; oğullar, kızlar doğurdular. Ohola Samiriye'dir, Oholiva da Yeruşalim.

⁵⁻⁶ “Ohola benimken fahişelik etti. Oynasları olan Asurlular'a gönül verdi. Hepsinin genç, yakışıklı, lacivertler kuşanmış savaşçılar, valiler, komutanlar, atlı askerlerdi. ⁷ Asurlular'ın en seçkin adamlarına fahiş olarak kendini verdi. Gönül verdiği bu kişilerin putlarını bağlanarak kendini kirletti. ⁸ Mısır'da başladığı fahişeliği bırakmadı. Gençken onunla yattılar, erdenliğini bozdular, şehvetlerini onun üzerine boşalttılar.

⁹ “Bu nedenle onu oynaslarının, gönül verdiği Asurlular'ın eline teslim ettim. ¹⁰ Çiplaklığını açtılar, oğullarını, kızlarını aldılar, onu kılıçla öldürdüler. Kendisine verilen cezadan ötürü kadınlar arasında adı kötüye çıktı.

¹¹ “Kızkardeşi Oholiva bunu gördü, ama şehveti ve fahişelikleri kızkardeşinininkinden daha utanç vericiydi. ¹² O da hepsi de genç, yakışıklı Asurlular'a -valilere, komutanlara, iyi donanmış savaşçılara, atlılara- gönül verdi. ¹³ Kendisini ne kadar kirlettiğini gördüm. İkisi de aynı yolu izlediler.

* ^{22:25} Septuaginta “Önderleri”, Masoretik metin “Peygamberleri”. ^{22:26} Lev.10:10; Hez.44:23

14-15 “Oholiva fahişeliklerini giderek artırdı. Duvara oyulmuş insan resimlerini -bellerine kuşak, başlarına geniş sarık bağlamış kırmızı renkli Kildani resimlerini- gördü. Hepsi kökeni Kıldan ülkesine dayanan Babil subaylarına benziyordu. **16** Oholiva görür görmez onlara gönül verdi, Kıldan ülkesine ulaklar gönderdi. **17** Bunun üzerine Babilliler onunla yatacta sevişmek üzere geldiler, zina ederek onu kirlettiler. Onu öyle kirlettiler ki, sonunda hepsinden tiksinip yüzünü çevirdi. **18** Fahişeliklerini sergileyip çıplaklığını açınca kızkardeşinden tiksinerek yüzümü çevirdiğim gibi, ondan da tiksinerek yüzümü çevirdim. **19** Gençliğinde Mısır'da yaptığı fahişelikleri anımsayarak, fahişeliğini daha da artırdı. **20** Erkeklik organları eşeginkine, menileri aygırıncı benzeyen oynaslarına gönül verdi. **21** Öyle ki, Mısır'da gençliğindeki şehvet düşkünlüğünü özledin. Memelerin orada okşanmış, erdenliğini orada yitirmiştir.

22 “Bundan ötürü, ey Oholiva, Egemen RAB şöyle diyor: Tihsindiğin oynaslarını sana karşı kuşkırtacağım. Onları her yandan sana karşı ayaklandıracığım. **23** Babilliler'i, bütün Kildaniler'i, Pekotlular'i, Şoailar'i, Koalilar'i, onlarla birlikte bütün Asurlular'i, yakışıklı gençleri -valileri, komutanları, subayları, ünlü adamları, atılları- sana karşı ayaklandıracığım. **24** Silahlarla, savaş ve yük arabalarıyla, çok uluslu bir orduyla sana saldıracaklar. Seni her yandan büyük, küçük kalkanlarla, mığferlerle saraçaklar. Cezalandırmaları için seni onların eline teslim edeceğim. Seni kendi kurallarına göre yargılacaklar. **25** Öfkemi sana yönelteceğim, onların sana kızgınlıkla davranışlarını sağlayacağım. Burnunu, kulaklarını kesecekler. Sağ kalanları kılıçla öldürcekler. Oğullarını, kızlarını alacaklar, sağ kalanları ateş yakıp yok edecek. **26** Üzerindeki giysiyi soyacak, güzel mücevherlerini alacaklar. **27** Mısır'da yaptığın ahlaksızlıklara, fahişeliklere son vereceğim. Böyle şeylere özlem duymayacak, bir daha Mısır'ı anımsamayacaksın.

28 “Egemen RAB şöyle diyor: Seni nefret ettiğin, tihsindiğin adamların eline teslim edeceğim. **29-30** Sana düşman gibi davranışacak, emeğinin bütün ürününü alacaklar. Seni çırılıçılık bırakacaklar. Böylece utanç verici fahişeliklerin açığa çıkacak. Bütün bunlar şehvet düşkünlüğünden, fahişeliğin yüzünden başına geldi. Çünkü uluslararası fahişelik ettin, onların putllarıyla kendini kirlettin. **31** Kızkardeşinin yolunu izledin. Bu nedenle, sana onun kâsesinden içireceğim.

32 “Egemen RAB şöyle diyor:
Kızkardeşinin kâsesinden içecksin,
O derin ve geniştir;

Sana gûlecek, seninle alay edecekler,
Döpdolu bir kâse.

33 Sarhoş olacak, umutsuzluğa boğulacaksın,
Kızkardeşin Samiriye'nin kâsesi
Yıkım, perişanlık kâsesidir.

34 Ondan içecek, tüketecksin;
Parçalarını kemirecek
Ve göğsünü paralayacaksın.
Bunu ben söylüyorum diyor Egemen RAB.

35 “Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Madem beni unuttun, bana sırt çevirdin, sen de ahlaksızlığının, fahişeliğinin cezasını yükleneneceksin.”

36 RAB bana seslendi: “İnsanoğlu, Ohola'yla Oholiva'yı yargılayacak misin? Öyleyse onlara iğrenç uygulamalarını bildir. **37** Çünkü fahişelik ettiler, kan

döktüler. Putlariyla fahişelik ettiler; bana doğurdukları çocukları yiyecek olarak putlarına sundular.³⁸⁻³⁹ Bununla kalmayarak, şunları da yaptılar: Çocuklarını putlara sundukları gün tapınağıni kirlettiler, Şabat günlerimi hiçe saydilar. Aynı gün tapınağıma girip onu kirlettiler. İşte tapınağında bunları yaptılar.

⁴⁰ “Siz iki kızkardeş uzaklarda yaşayan adamların gelmesi için ulaklar gönderdiniz. Adamlar gelince, onlar için yanıp gözlerinize surname çektiniz, mücevherlerinizi taktınız.⁴¹ Şık bir divanın üzerine oturdunuz, önüne bir sofra kurup üzerine buhurumu, zeytinyağını koydunuz.

⁴² “Kaygısız kalabalığın sesi yankıllandı çevresinde. Düzeysiz bir yığın kalabalıkla birlikte çolden Sabahılar getirildi. İki kızkardeşin koluna bilezikler taktiler, başlarına güzel bir taç koydular.⁴³ Fahişelikten yılpramış kadın için, ‘Bırakın, fahişe olarak kullanınsın onu. Çünkü öyledir’ dedim.⁴⁴ Onuna yattılar. Fahişeye gider gibi, bu iki ahlaksız kadının -Ohola'yla Oholiva'nın- yanına gittiler.⁴⁵ Ama doğru adamlar zina eden, kan döken kadınlara verilen cezaya onları cezalandıracaklar. Çünkü bu iki kadın fahişelik ettiler, elleri kanlıdır.

⁴⁶ “Egemen RAB şöyle diyor: Onları dehşete düşürecek, mallarını yağmalayacak bir kalabalık salacağım üzerlerine.⁴⁷ Onları taşa tutacak, kılıçlarıyla parçalayacaklar; oğullarını, kızlarını öldürerek, evlerini ateşe verecekler.

⁴⁸ “Ülkede ahlaksızlığa son vereceğim. Öyle ki, bütün kadınlar için bir uyarı olsun bu, sizin yaptığınız ahlaksızlığı yapmasınlar.⁴⁹ Yaptığınız fahişeliklerin karşılığını ödeyecek, putlara tapınarak işlediğiniz günahların cezasını çekeceksiniz. Böylece benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.”

24

Paslanmış Kazan Simgesi

¹ Sürgünlüğümüzün dokuzuncu yılı, onuncu ayın onuncu günü RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, bu günü, bu günün tarihini tam olarak yaz. Çünkü Babil Kralı tam bu gün Yeruşalim'i kuşatmaya başladı.³ Bu ası halka simgesel bir öykü anlat. Onlara de ki, ‘Egemen RAB söyle diyor:

“Kazanı ateşe koyun, ateşe koyun,

İçine su doldurun.

⁴ Etin parçalarını da koyun,

Etin en iyi parçalarını,
Budu ve döşü.

Seçme kemikleri de doldurun.

⁵ Sürünün en iyilerini seçin,

Kazanın altına odun^{*} yiğin,
Bırakın su kaynasın,
Kemikler pişsin.

⁶ Egemen RAB diyor ki,

Kan döken o kentin vay başına!
Pas tutmuş,
Pasından temizlenmemiş o kazanın vay başına!
Kazandan eti kura çekmeden
Parça parça çıkarın.

⁷ Çünkü döktüğü kan ortalıkta duruyor;

^{24:2} 2Kr.25:1; Yer.52:4 * ^{24:5} Olası metin “Odun”, Masoretik metin “Kemikler”.

- Çıplak bir kayanın üzerine döktü kanı,
Toprakla örtülebilecek bir yere dökmedi.
- 8** Öfkeyi alevlendirmek,
Öç almak için,
Onun kanını çıplak bir kayanın üzerine döktüm ki, örtülemesin.
- 9** Egemen RAB şöyle diyor:
Kan döken kentin vay başına!
Ben kendim ateş için odun yiğacagım.
- 10** Odunları yiğ!
Ateşi tutuşur!
Eti iyice pişir!
Baharatı kat!
Kemikler kavrulsun!
- 11** Sonra boş kazanı
Ateş közlerinin üzerine koy.
Kızsin, bakırı yansın,
İçindeki pislik erisin,
Pası yok olsun.
- 12** Bütün emekler boşça çıktı,
Kazanın kalın pası çıkmıyor.
Ateş bile pası temizlemiyor.
- 13** Yaptığın ahlaksızlık seni kirletti.
Seni temizlemek istedim,
Ama sen pisliğinden temizlenmek istemedin.
Sana karşı öfkem yatişincaya dek
Pisliğinden temizlenmeyeceksin.
- 14** Bunu ben RAB söylüyorum.
Harekete geçmenin zamanı geldi,
Esirgemeyeceğim,
Acımayacak, pişman olmayacağı.
Yollarına ve yaptıklarına göre yargılanacaksın.
Böyle diyor Egemen RAB.”

Hezekiel'in Karısının Ölümü

- 15** RAB bana şöyle seslendi: **16** “İnsanoğlu, en çok sevdığın kişiyi bir vuruşta senin elinden alacağım. Yas tutmayacak, ağlamayacak, gözyaşı dökmeyeceksin.
- 17** İçin için inle; ölüler için yas tutmayacaksın. Sarığın başında, çarığın ayaklarında kalsın; yüzünün alt kısmını örtme, yas tutanların[†] yiyeceğini yeme.”
- 18** Sabah halka seslendim, akşam karım öldü. Ertesi sabah bana söyleneni yaptım.
- 19** Halk bana, “Bu yaptıklarının bizimle ilgisi ne? Bize açıklamayacak mısın?” diye sordu.
- 20** Bunun üzerine, “RAB bana şöyle seslendi” dedim, **21** “İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Övündüğünüz güç kaynağınız, gözünüzde değerli olan, yüreğinizin üzerine titrediği tapınağının kirletilmesine izin vereceğim. Geride bıraktığınız oğullarınızla kızlarınız kılıçtan geçirilecek. **22** Ben ne yaptıysam, siz de aynısını yapacaksınız. Yüzünüzün alt kısmını örtmeyeceksiniz, yas tutanların yiyeceğini yemeyeceksiniz. **23** Sarıklarınız başlarınızda, çarıklarınız ayaklarınızda olacak. Yas tutmayacak, ağlamayacaksınız. Ancak

[†] **24:17** Targum, Vulgata “Yas tutanları”, Masoretik metin “İnsanları”.

günahlarınızın içinde eriyip yok olacaksınız, kendi aranızda inleyip duracaksınız.²⁴ Hezekiel sizin için bir belirti olacak; o ne yaptıysa, siz de aynısını yapacaksınız. Bunlar olunca, benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.'

25-26 "Övündükleri güç kaynağını, sevinçlerini, yükseliklerini, gözlerinde değerli olanı, yüreklerinin dileğini, oğullarıyla kızlarını onlardan aldığım gün, yıkımdan kaçıp kurtulan biri gelip sana haberleri bildirecek, ey insanoğlu.²⁷ O gün diliñ çözülecek, kaçıp kurtulanla konuşacak, bir daha suskun olmayacaksın. O gün onlar için bir belirti olacaksın. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

25

Ammon Kınayıyor

1 RAB bana şöyle seslendi: **2** "İnsanoğlu, yüzünü Ammonlular'a çevir, onlara karşı peygamberlik et. **3** Onlara de ki, 'Egemen RAB'bin sözünü dinleyin! Egemen RAB söyle diyor: Madem tapınağım kirletildiği, İsrail ülkesi viraneye çevrildiği, Yahuda halkı sürgüne gittiği zaman, Hah, hah! diyerek alay ettiniz,⁴ ben de siz miras olarak doğuda yaşayan halka teslim edeceğim. Obalarını, çadırlarını ülkenizde kuracaklar; ürününüzü yiyecek, sütünüzü içecekler. **5** Rabba Kenti'ni develer için otlak, Ammon ülkesini sürüler için ağıl yapacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.
6 Egemen RAB söyle diyor: Madem İsrail'le alay ederek ellerinizi çırptınız, ayaklarınızı yere vurdunuz, bütün yüreğinizle sevindiniz,⁷ ben de size karşı elimi uzatacak, çapul mali olarak sizi uluslara teslim edeceğim. Sizi halklar arasından süpürüp atacak, ülkelere arasındaki söküp çıkaracak, yok edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız."

Moav Kınayıyor

8 "Egemen RAB söyle diyor: 'Madem Moav ve Seir halkı, Bakın, Yahuda halkının öteki uluslardan farkı yok, dedi,⁹ ben de Moav'ın sınırlarını, ülkenin süsü olan sınır kentlerini, Beytyeşimot, Baal-Meon ve Kiryatayim'i savunmasız bırakacağım.¹⁰ Ammonlular uluslar arasında bir daha anılmamasın diye Moav'ı Ammonlular'la birlikte mülk olarak doğuda yaşayan halka vereceğim.¹¹ Böylece Moav'ı cezalandıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

Edom Kınayıyor

12 "Egemen RAB söyle diyor: 'Madem Edom Yahuda halkından öç alarak büyük suç işledi,¹³ Egemen RAB söyle diyor: Ben de Edom'a karşı elimi uzatabak, insanları da hayvanları da yok edecek, ülkeyi viraneye çevireceğim. Teman'dan Dedan'a kadar Edomlular kılıçla vurulup yok olacaklar.¹⁴ Halkım İsrail aracılığıyla Edom'dan öç alacağım. İsraililer onlara öfkem, kızgınlığım uyarınca davranacak. Böylece Edomlular öcümü anlayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.'

Filistliler Kınayıyor

15 "Egemen RAB söyle diyor: 'Madem Filistliler Yahuda'ya acımasızca davrandılar, eskiden var olan düşmanlıklarıyla onu yerle bir ederek öç

25:1 Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; Amo.1:13-15; Sef.2:8-11 **25:8** Yşa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11 **25:12** Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1:14; Mal.1:2-5 **25:15** Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7

aldılar, ¹⁶ Egemen RAB şöyle diyor: Elimi Filistliler'e karşı uzatacağım, Keretliler'i* söküp atacağım, kıyıda yaşayanlardan sağ kalanlarını yok edeceğim. ¹⁷ Onlardan ağır bir öz alacak, onları öfkeyle paylayacağım. Kendilerinden öz alınca, benim RAB olduğumu anlayacaklar.' "

26

Sur Kenti Kinanıyor

¹ Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: ² "İnsanoğlu, madem Sur Kenti, Yeruşalim için, 'Oh, oh! Ulusların kapısı olan kent yıkıldı, kapıları bana açıldı. O viraneye döndü, ben zenginleşeceğim' dedi, ³ Egemen RAB şöyle diyor: Ey Sur, sana karşıyım! Deniz dalgalarını nasıl kabartırsa, ben de ulusları senin üzerine öyle saldırtacağım. ⁴ Sur'un duvarlarını yıkacak, kulelerini yerle bir edecekler. Toprağını kazıp süpurecek, seni çıplak bir kayalık haline getireceğim. ⁵ Sur denizin ortasında, balıkçılardan ağ gerdikleri bir yer olacak. Egemen RAB böyle diyor. Uluslar Sur'u yağmalayacak, ⁶ Sur'a bağlı kıyı kentlerinde yaşayanları kılıçtan geçirecek. O zaman Surlular benim RAB olduğumu anlayacaklar.

⁷ "Egemen RAB şöyle diyor: Krallar kralı Babil Kralı Nebukadnes-sar'ı atlarla, savaş arabalarıyla, atlılarla, büyük bir orduyla kuzeyden Sur'a getiriyorum. ⁸ Sur'a bağlı kıyı kentlerinde yaşayanları kılıçtan geçirecek, size karşı kuşatma duvarları, toprak rampalar yapacak, kalkanını size karşı kaldırıracak. ⁹ Duvarlarınızda gedik açmak için kütükler yerleştirecek, silahlarıyla kulelerinizi yıkacak. ¹⁰ Sayısız atının çırkırdığı toz sizi örtecek. Duvarlarında gedik açılmış bir kente girer gibi kent kapılarından girdiğinde, atlıların, tekerleklerin, savaş arabalarının gürültüsünden duvarlarınız sarsılacak. ¹¹ Atlarının tırnakları bütün sokaklarınızı çiğneyecek. Halkınız kılıçtan geçirilecek, güçlü sütunlarınız devrilecek. ¹² Servetinizi alacak, mallarınızı yağmalayacaklar. Duvarlarınızı yıkacak, güzel evlerinizi yerle bir edecekler. Taşlarınızı, kerestenizi, toprağınıizi denize atacaklar. ¹³ Okuduğunuz gürültülü şarkılara son vereceğim. Lirlerinizin sesi bir daha duyulmayacak. ¹⁴ Sizi çıplak bir kayalık haline getireceğim, balıkçıların ağ gerdikleri bir yer olacaksınız. Bir daha kurulmayacaksınız. Çünkü ben RAB söylüyorum. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁵ "Egemen RAB Sur'a şöyle diyor: Yıkımının sesinden, yaralıların iniltisinden, senin içinde yapılan kıyım yüzünden kıyı halkları titreyecek. ¹⁶ Kıyıda yaşayan bütün önderler tahtlarından inecek; kaftanlarını, işlemeli giysilerini çıkaracaklar. Dehşet içinde yere oturup her an titreyerek başlarına gelenlere şaşacaklar. ¹⁷ Sonra senin için şöyle bir ağıt yakacaklar:

" Nasıl oldu da yıkıldın,
Ey denizcilerin oturduğu ünlü kent!
Sen ve sende oturanlar,
Denizde güclüydünüz.
Dehşet salmıştinız
Orada yaşayan herkese.

¹⁸ Yıkımın olduğu gün
Kıyı halkları titreyecek,
Orada yaşayanlar

* **25:16** "Keretliler": Büyük olasılıkla "Giritliler". **26:1** Ysa.23:1-18; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14 **26:13** Ysa.24:8; Va.18:22 **26:16** Va.18:9-10

Çöküşüne şaşacaklar'

¹⁹ "Egemen RAB şöyle diyor: Issız kalmış kentler gibi seni viran bir kent yaptığım, engin denizleri üzerine boşalttım, derin sular seni örttüğu zaman, ²⁰ ölüm çukuruna inenlerle birlikte seni eski zaman insanların yanına indi-receğim. Ölüm çukuruna inenlerle birlikte eski kalıntılar arasına, yeryüzünün derinliklerine yerleştireceğim. Öyle ki, bir daha dönüp yaşayanlar diyarında yerini almayasın". ²¹ Seni yılghınlığa düşüreceğim, bu senin sonun olacak. Seni arayacaklar ama bulamayacaklar. Egemen RAB böyle diyor."

27

Sur Kenti için Yakılan Ağıt

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² "İnsanoğlu, Sur Kenti için bir ağıt yak. ³ Denizin kıyısında kurulmuş, kıyı halklarıyla ticaret yapan Sur Kenti'ne de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor:

" 'Ey Sur, güzellikte kusursuzum dedin.

⁴ Sınırların denizin bağrındaydı,

Kurucuların güzelliğini doruğa ulaştırdılar.

⁵ Bütün kerestelerini

Senir'in çam ağaçlarından yaptılar,

Sana direk yapmak için

Lübnan'dan sedir ağaçları aldılar.

⁶ Küreklerini Başan meşelerinden,

Güverteni Kittim^{*} kıyılarından getirilen

Selvi ağaçlarından yaptılar,

Fildişiyle süslediler.

⁷ Mısır'ın işlemeli ince keteninden yelkenin,

Bayrağın oldu senin.

Güvertenin gölgeliği Elişa kıyılarının

Lacivert, mor kumaşındandı.

⁸ Kürekçilerin Saydalı ve Arvathı'ydı,

Gemicilerin, içindeki becerikli kişilerdi, ey Sur.

⁹ Gemilerindeki gedikleri onaranlar

Geval'ın deneyimli, usta adamlarıydı.

Denizdeki bütün gemiler ve denizciler

Mallarını değişim tokus etmek için sana geldiler.

¹⁰ Persli, Ludlu, Pütlü askerler

Ordunda hizmet etti.

Kalkanlarını, miğferlerini

Duvarlarına astılar,

Sana görkem kazandırdılar.

¹¹ Arvat'tan, Helek'ten gelen adamlar

Çepeçevre duvarlarını korudular.

Gammat'tan gelen adamlar

Kulelerinde beklediler.

Kalkanlarını duvarlarına astılar.

Güzelliğini doruğa ulaştırdılar.

* ^{26:20} Olası metin "Dönüp yaşayanlar diyarında yerini almayasın" (bkz. Septuaginta), Masoretik metin "Dönmeyesin, yaşayanlar diyarında yükselik vereyim". ^{26:21} Va.18:21 * ^{27:6} "Kittim": Bugünkü Kıbrıs.

- 12 “ Tarşış seninle ticaret yaptı,
 Sende her çeşit mal vardi.
 Mallarına karşılık
 Sana gümüş, demir, kalay, kurşun verdiler.
- 13 Yavan, Tuval, Meşek seninle ticaret yaptı,
 Mallarına karşılık
 Sana köle ve tunç kaplar verdiler.
- 14 Beyttogarma halkı
 Mallarına karşılık
 Sana at, savaş atı, katır verdi.
- 15 Rodos[†] halkı seninle ticaret yaptı.
 Birçok kıyı halkı senin müşterindি.
 Senden aldıkları mala karşılık
 Fildiği ve abanoz verdiler.
- 16 Sende çok çeşit ürün olduğundan,
 Edom seninle ticaret yaptı.
 Mallarına karşılık
 Sana firuze, mor kumaş, işlemeli giysiler,
 İnce keten, mercan, yakut verdiler.
- 17 Yahuda ve İsrail seninle ticaret yaptı.
 Mallarına karşılık
 Sana Minnit bugdayı, dari, bal, zeytinyağı, pelesenk verdiler.
- 18-19 Ürünlerinin çeşitliliği, malının bolluğuından ötürü
 Şam seninle ticaret yaptı.
 Mallarına karşılık
 Sana Helbon şarabıyla Sahar yünü,
 Uzal'dan getirilmiş şarap tekneleri verdi[‡].
 Sana getirilen mallar arasında
 İşlenmiş demir, tarçın, güzel kokulu kamış vardi.
- 20 Dedan halkı mallarına karşılık
 Sana eyerlik kumaş verdi.
- 21 Arabistan ve Kedar önderleri müşterindি,
 Mallarına karşılık
 Sana kuzu, koç, teke verdiler.
- 22 Saba ve Raama tüccarları seninle ticaret yaptı,
 Mallarına karşılık
 Sana her çeşit baharatın en iyisini, değerli taşlar, altın verdiler.
- 23 Harran, Kanne, Eden, Saba, Aşur, Kilmat tüccarları
 Seninle ticaret yaptı.
- 24 Pazarlarındaki mallara karşılık
 Güzel giysiler, lacivert kumaş, işlemeler,
 Sık dokunmuş, iplerle sarılmış renkli halılar verdiler.
- 25 Ticaret gemileri senin mallarını taşıdı,
 Denizin başında büyük yükle doldun.
- 26 Kürekçilerin seni açık denizlere götürdü,
 Ama doğu rüzgarı
 Denizin başında parçaladı seni.
- 27 Gemin kazaya uğrayacağı gün,

[†] 27:15 Septuaginta "Rodos", Masoretik metin "Dedan". [‡] 27:18-19 Olası metin "Şarap tekneleri verdi", Masoretik metin "Vedan ve Yavan halkı alışveriş yaptı". 27:25 Va.18:11-19

- Zenginliğin, malların, ticari eşyaların,
 Gemicilerin, kılavuzların, kalafatçıların,
 Seninle ticaret yapanlar,
 Askerlerin ve gemide olan herkes
 Denizin derinliklerine batacak.
- ²⁸ Gemicilerinin bağırsızından
 Kıyılar titreyecek.
- ²⁹ Kürekçiler gemilerini bırakacak,
 Gemicilerle kılavuzlar kıyıda duracak.
- ³⁰ Yüksek sesle haykırıp
 Senin için acı acı ağlayacaklar;
 Baslarına toprak serpecek,
 Külde yuvarlanacaklar.
- ³¹ Senin yüzünden başlarını tıraş edecek,
 Cul kuşanacaklar.
 Senin için acı acı ağlayacak,
 Yas tutacaklar.
- ³² Ağlayıp yas tutarken,
 Senin için bir ağıt yakacaklar:
 Her yanı denizle çevrili Sur Kenti gibi
 Susturulmuş bir kent var mı?
- ³³ Malların denizası ülkelere vardığında
 Birçok ulusu doyurdun,
 Büyük zenginliğin, çeşit çeşit malıyla
 Dünya krallarını zenginleştirdin.
- ³⁴ Şimdiye denizde, suların derinliklerinde
 Darmadağın oldun,
 Malların ve çalışanlarının tümü
 Seninle birlikte battı.
- ³⁵ Kıyı halkları
 Başına gelenlere şaşılık;
 Krallarının tüyleri korkudan diken diken oldu,
 Yüzleri sarardı.
- ³⁶ Ulusların arasındaki tüccarlar,
 Başına gelenlere şaşacaklar;
 Sonun korkunç oldu.
 Bir daha var olmayacaksın.”

28

Sur Kralı Kinantyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, Sur önderine de ki, ‘Egemen RAB söyle diyor:

“‘Gurura kapılıp
 Ben tanriyım,
 Denizlerin başında,
 Tanrı'nın tahtında oturuyorum dedin.
 Kendini Tanrı sandın,
 Oysa sen Tanrı değil, insansın.

³ İşte, Daniel'den* daha bilgesin,

* ^{28:3} Burada adı geçen Daniel'in İbranice yazılışı farklı olduğundan bildiğimiz Peygamber Daniel olmayıpabilir.

- Kimse senden bir giz saklayamaz.
- 4** Bilgeliğin, anlaysın sayesinde,
Kendine servet biriktirdin,
Hazineлерine altın, gümüş yiğdin.
- 5** Ticaretteki üstün becerilerin sayesinde
Servetini çoğaltın,
Zenginliğin seni gurura sürükledi.
- 6** Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor:
Madem kendini Tanrı gibi bilge sandın,
- 7** Ben de yabancıları, en acımasız ulusları
Üzerine göndereceğim.
Bilgeliğinin güzelliğine kılıç çeker,
Görkemini kırletecekler.
- 8** Seni ölüm çukuruna indirecekler,
Denizlerin bağırsağına korkunç bir ölümle öleksin.
- 9** O zaman seni öldürenlerin önünde
Ben Tanrı'yım diyecek misin?
Seni öldürenlerin elinde
Sen Tanrı değil, insansın.
- 10** Yabancıların elinde,
Sünnetsizin ölümüyle öleksin.
Egemen RAB böyle diyor.' "
- 11** RAB bana şöyle seslendi: **12** "İnsanoğlu, Sur Kralı için bir ağıt yak. Ona
diyeceksin ki, 'Egemen RAB şöyle diyor:
" 'Kusursuzlukta örnek biriydin,
Bilgeliğin ve güzelliğin eksiksizdi.
- 13** Sen Tanrı'nın bahçesi Aden'deydin.
Yakut, topaz, aytaşı,
Sarı yakut, oniks, yeşim,
Laciverttaş, firuze, zümrütle, çeşit çeşit değerli taşıla bezenmiştin.
Kakma ve oyma işlerin hep altındandı.
Bunlar yaratıldığın gün hazırlanmışlardı.
- 14** Meshedilmiş, koruyucu bir Keruv olarak
Seni oraya yerleştirdim.
Tanrı'nın kutsal dağındaydım,
Yanan taşlar arasında dolaştın.
- 15** Yaratıldığın günden
Senden kötülük bulunana dek
Yollarında kusursuzdun.
- 16** Ticaretinin bolluğuundan
Zorbalıkla doldurun
Ve günah işledin.
Bu yüzden kirli bir şey gibi
Seni Tanrı'nın dağından attım,
Yanan taşların arasından kovdum,
Ey koruyucu Keruv.
- 17** Güzelliğinden ötürü
Gurura kapıldın,
Görkeminden ötürü
Bilgeliğini bozdun.
Böylece seni yere attım,

Kralların önünde seni yüzkarası yaptım.

18 İşlediğin pek çok günah
Ve ticaretteki hileciliğin yüzünden
Kutsal yerlerini kirlettin.
Seni yakıp yok edecek
Bir ateş çıkardım içinden,
Bütün seyredenlerin gözü önünde
Seni yeryüzünde küle çevirdim.

19 Seni tanıyan bütün uluslar sana şaştı,
Sonun korkunç oldu.
Bir daha var olmayacaksın.’ ”

Sayda Kenti Knantyor

20 RAB bana şöyle seslendi: **21** “İnsanoğlu, yüzünü Sayda'ya çevir, ona karşı
peygamberlik et. **22** Diyeceksin ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘İste sana karşıyılm, ey Sayda,
Senin içinde yüceleceğim.
Onları cezalandırınca,
Kutsallığımı onlara gösterince,
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.

23 Üzerine salgın hastalık gönderecek,
Sokaklarında kan akitacığım.
Kentin içinde, her yanında
Kılıçla yaralananlar düşüp ölecekler.
O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

İsrail Halkı Esenliğe Kavuşacak

24 “ ‘İsrail halkını küçümseyen
Çevre uluslardan hiçbiri
Bir daha İsrail için batan bir çali,
Acıtan bir diken olmayacak.
O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

25 “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: İsrail halkını aralarına dağılmış oldukları
uluslardan topladığım, ulusların gözü önünde kutsallığımı gösterdiğim zaman
kulum Yakup'a verdiğim kendi ülkelerine yerleşecekler. **26** Orada güvenlik
içinde yaşayacak, evler yapacak, bağlar dikecekler. Onları küçümseyen bütün
çevre ulusları cezalandırdığında güvenlik içinde yaşayacaklar. O zaman benim
Tanrıları RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

29

Mistr Knantyor

1 Sürgünlüğümüzün onuncu yılı, onuncu ayın on ikinci günü RAB bana şöyle
seslendi: **2** “İnsanoğlu, yüzünü firavuna çevir, ona ve Mısır'a karşı peygamber-
lik et. **3** Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Kendi kanallarının içinde yatan
Büyük canavar firavun,
İşte, sana karşıyılm.
Sen ki, Nil benimdir,
Onu kendim için yaptım dersin.

- 4** Çenelerine çengeller takacak,
Kanallarındaki balıkları
Senin pullarına yapıştıracağım.
Pullarına yapmış balıklarla birlikte
Seni kanallarından çıkaracağım.
- 5** Seni de kanallarındaki bütün balıkları da
Çöle atacağım.
Kırlara düşeçsin,
Toplanmayacak, gömülmeyeceksin.
Seni yem olarak yabanlı hayvanlara
Ve yırtıcı kuşlara vereceğim.
- 6** O zaman Mısır'da yaşayan herkes
Benim RAB olduğumu anlayacak.

“Çünkü sen İsrail halkına kamış bir değnek oldun. **7** Seni elleriyle tuttuqlarında parçalanıp onların omuzlarını yardım. Sana dayandıklarında parçalanıp bellerini burktun^{*}.

8 **“**Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Üzerine halkını ve hayvanlarını öldürecek bir kılıç gönderiyorum. **9** Mısır kimsesiz bırakılacak, viraneye çevrilecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

“Madem Nil benimdir, onu ben yaptım dedin, **10** ben de sana ve kanallarına karşıyım. Mısır'ı Migdol'dan Asvan'a, Kûş sınırına dek kimsesiz bırakacak, viraneye çevireceğim. **11** İçinden insan ayağı da, hayvan ayağı da geçmeyecek. Kırk yıl orada kimse yaşamayacak. **12** Mısır'ı issız kalmış ülkeler gibi issız bırakacağım. Kentleri, viran olmuş kentler arasında kırk yıl kimsesiz kalacak. Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtacığım.

13 **“**Egemen RAB şöyle diyor: Kırk yıl sonra onları dağılmış oldukları uluslardan toplayacağım. **14** Sürgündekileri geri getirip Patros'a, yurtlarına döndüreceğim. Orada güçsüz bir krallık oluşturacaklar. **15** Krallıkların en güçlü olacak, bir daha ulusların üzerinde egemenlik sürmeyecek. Ulusları yönetmesinler diye onları küçük düşürecekim. **16** Mısır bir daha İsrail halkının güveneceğii bir yer olmayacağı. Ancak Mısırlılar onlara Mısır'a dönmekle işledikleri günahı anımsatacaklar. O zaman İsailliler benim Egemen RAB olduğumu anlayacaklar.”

17 Sürgünlüğümüzün yirmi yedinci yılı, birinci ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: **18** **“**İnsanoğlu, Babil Kralı Nebukadnessar ordusunu Sur Kenti'ne karşı büyük bir saldırıyla geçirdi; herkesin saçı döküldü, ağır yük yüzünden omuz derileri yüzüldü. Ama Sur'a karşı ordusunu saldırıyla geçirmesine karşın, bundan ne kendisi ne de ordusu yararlandı. **19** Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Mısır'ı Babil Kralı Nebukadnessar'a vereceğim, onun servetini alıp götürücek. Ordusuna ücret olarak ülkenin yağmaladığı çapul malını dağıtacak. **20** Hizmetine karşılık Mısır'ı ona verdim; çünkü o da ordusu da bana hizmet ettiler. Egemen RAB böyle diyor.

21 **“**O gün İsrail halkını güçle donatacağım. Onların arasında senin dilini çözeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

30

Rab Mistr'ı Cezalandıracak

29:6 2Kr.18:21; Yşa.36:6
durdurdurun”.

*** 29:7** Septuaginta, Süryanice “Burktun”, Masoretik metin “Dik

- ¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Egemen RAB’ söyle diyor:
- “ ‘Ah o gün diye haykır.
- ³ Çünkü o gün yakın.
RAB’bin günü yakın,
Bulutların günü,
Ulusların yıkım zamanı.
- ⁴ Bir kılıç Mısır'a karşı çıkacak.
Kûş'u* acılar saracak.
Mısır'da vurulanlar yere serilince
Ülkenin serveti alınıp götürülecek,
Temelleri yok edilecek.
- ⁵ Mısır'la birlikte Kûş, Pût, Lud,
Arabistan, Kuv^{*} ve antlaşma yaptığım halkım
Kılıçtan geçirilecek.
- ⁶ “ ‘RAB söyle diyor:
Mısır'ı destekleyenler öldürülecek,
Mısır'ın övündüğü ordu çökecek,
Migdol'dan Asvan'a dek kılıçtan geçirilecekler.
Böyle diyor Egemen RAB.
- ⁷ Kimsesiz kalmış ülkeler arasında
Kimsesiz kalacaklar.
Kentleri viran olmuş kentler gibi olacak.
- ⁸ Mısır'ı ateşe verdiğiinde,
Onu destekleyenler ezildiğinde,
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.
- ⁹ “ ‘O gün kaygısız Kûşlular'ı korkutmak için gemilerle ulaklar göndereceğim.
Mısır'ın yıkım günü geldiğinde korkuya kapılacaklar. İşte o gün geliyor.
- ¹⁰ “ ‘Egemen RAB söyle diyor:
Babil Kralı Nebukadnessar aracılığıyla
Mısır'ın zenginliğine son vereceğim.
- ¹¹ O ve ordusu, ulusların en acımasızı,
Ülkeyi yerle bir etmek için gelecekler.
Mısır'a karşı kılıçlarını çekecek,
Ülkeyi öldürülerle dolduracaklar.
- ¹² Nil'in kanallarını kurutup
Ülkeyi kötü kişilere teslim edeceğim,
Ülkeyi de içindeki her şeyi de
Yabancılar eliyle viran edeceğim.
Bunu ben RAB söylüyorum.
- ¹³ Egemen RAB söyle diyor:
Putları yok edecek,
Nof'taki[†] degersiz putlara son vereceğim.
Mısır'da artık önder olmayacak,
Ülkeye korku salacağım.
- ¹⁴ Patros'u viraneye çevirecek,

* ^{30:5} Masoretik metin “Kuv”, Septuaginta “Libyalilar”. † ^{30:13} “Nof”: Memfis diye de bilinir.

- Soan[†] ateşe verecek,
No[§] Kenti'ni cezalandıracağım.
15 Öfkemi Mısır'ın kalesi Sin üzerine boşaltacak,
Kalabalık No halkına son vereceğim.
16 Mısır'ı ateşe vereceğim,
Sin acıdan kıvranaçak,
No Kenti'nin surları yarılacak,
Nof sürekli tedirgin olacak.
17 On Kenti* ve Pi-Beset gençleri
Kılıçtan geçirilecek,
Oradaki halk sürgüne gönderilecek.
18 Tahpanhes'te Mısır'ın boyunduruğunu kırdığım zaman,
Orada gündüz geceye dönecek,
Övündüğü orduya son verilecek,
Kent bulutlarla kaplanacak,
Köylerindeki halk sürgüne gönderilecek.
19 Mısır'ı böyle cezalandırdığında
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.'"
- 20** Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, birinci ayın yedinci günü RAB bana şöyle seslendi: **21** 'İnsanoğlu, firavunun kolunu kırdım. İyleşmesin, kılıç tutacak kadar güçlenmesin diye kimse onu bağlamadı, sargı beziyle sarmadı. **22** Bu yüzden Egemen RAB söyle diyor: Firavuna karşıyım. Her iki kolunu, sağlam olanı da kırık olanı da kıracığım. Kılıcı elinden düşürecekim. **23** Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtabağım. **24** Babil Kralı'nın kollarını güçlendirip kılıcımı onun eline vereceğim. Firavunun ise kollarını kıracığım. Babil Kralı'nın önünde ağır yaralı biri gibi inleyecek. **25** Babil Kralı'nın gücüne güç katacak, firavunun gücünü zayıflatacağım. Kılıcımı Babil Kralı'nın eline verdiğimden ve o kılıcı Mısır'a doğru uzattığında, benim RAB olduğumu anlayacaklar. **26** Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtabağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

31

Sedir Ağacı Benzetmesi

- 1** Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, üçüncü ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: **2** 'İnsanoğlu, firavuna ve halkına de ki,
"Görkemde kim seninle boy ölçülebilir?"
3 Asur'a bak! Lübnan'da bir sedir ağacıydı,
Ormana gölge salan güzel dalları vardı.
Çok yükseltti, tepesi bulutlara erişiyordu.
4 Sular ağacı besledi,
Derin su kaynakları büyütüdü.
Akarsular dikili olduğu yerin çevresine akıyor,
Kanalları kırdaki bütün ağaçlara erişiyordu.
5 Kırdaki bütün ağaçlardan daha çok büyüdü.
Bol su verildiği için
Dal budak saldı, dalları uzadı.
6 Kuşlar dallarına yuva yaptı,

[†] **30:14** "Soan": Tanis olduğu sanılıyor. [§] **30:14** "No": Tebes diye de bilinir. * **30:17** "On Kenti": Heliopolis diye de bilinir.

Yabanlı hayvanlar dalları altında yavruladı,
Büyük uluslar gölgesinde yaşadı.

7 Güzellikte eşsizdi.

Dalları giderek uzadı,
Çünkü kökleri bol su alıyordu.

8 Tanrı'nın bahçesindeki sedir ağaçlarından hiçbirini
Onunla boy ölçüşemezdi,
Çam ağaçları dalları kadar bile değildi.
Çınarlar onun dallarıyla boy ölçüşemezdi.
Tanrı'nın bahçesindeki ağaçların hiçbirini
Onun kadar güzel değildi.

9 Sık dallarla o sedir ağacını güzelleştirdim.
Tanrı'nın bahçesi Aden'deki bütün ağaçlar onu kıskandı.

10 “Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Ağaç büyüp boy attığı, tepesi bulutlara eriği, büyülüğünden ötürü gurura kapıldığı için **11** ben de onu kovdum, ulusların Önderinin eline teslim ettim. Ona kötülüğü uyarınca davranışacak. **12** Yabancı ulusların en acımasızı onu kesip yalnız bıraktı. Dalları dağlara, derelere düştü; ülkenin vadilerinde kesilmiş duruyor. Yeryüzündeki bütün uluslar gölgesinden çekilib onu bıraktılar. **13** Bütün kuşlar devrik ağaç kondu, yabanlı hayvanlar dalları arasına yerleştii. **14** Öyle ki, suların yakınında yetişen hiçbir ağaç böylesi büyüp boy atmasın, tepesini bulutlara eriştirmesin; bol suyla sulanan hiçbir ağaç bu denli yükselmesin. Çünkü hepsi ölüm çukuruna inen insanlarla birlikte ölüme, yerin derinliklerine gidecek.

15 “Egemen RAB şöyle diyor: Sedir ağaçları ölüler diyarına indiği gün, ona yas tutsunlar diye derin su kaynaklarını kapattım. Irmaklarını durdurdum, gür sularının öünü kestim. O ağaç yüzünden Lübnan'ı karanlığa boğdum, bütün orman ağaçlarını kuruttum. **16** Ölüm çukuruna inenlerle birlikte onu ölüler diyarına indirdiğimde, yıkılışının gürültüsünden ulusları titrettim. O zaman Aden Bahçesi'ndeki bütün ağaçlar, Lübnan'ın en seçkin, en iyi, bol sulanan ağaçları yerin derinliklerinde avuç buldu. **17** Gölgesinde yaşayanlar, uluslar arasında onu destekleyenler de onunla birlikte ölüler diyarına, kılıçla öldürülmüşlerin yanına indiler.

18 “Aden ağaçlarından hangisi görkem ve yücelikte seninle boy ölçüşebilir? Ama sen de Aden ağaçlarıyla birlikte yerin derinliklerine indirilecek, sünnetsizlere, kılıçla öldürülmüşlere katılacaksın.

“İşte firavunla halkın sonu böyle olacaktır.” Egemen RAB böyle diyor.”

32

Firavun için Yakılan Ağıt

1 Sürmüştüğümüz on ikinci yılı, on ikinci ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: **2** “İnsanoğlu, firavun için bir ağıt yak. Ona de ki,
“Uluslar arasında genç bir aslan gibi kendini öne sürdür,

Ama sen denizlerdeki bir canavar gibisin.

Irmaklarını karıştırır,

Ayaklarını suları çalkalar,

Irmakları bulandırırsın.”

3 Egemen RAB şöyle diyor:

“Büyük bir kalabalıkla

- Ağımı senin üzerine atacağım;
Onlar seni ağımla çekecekler.
- 4** Seni karaya atacak,
Kırlara fırlatacağım.
Gökte uçan kuşların senin üzerine konmalarını sağlayacağım,
Yeryüzündeki yabani hayvanlara
Seni yem olarak vereceğim.
- 5** Bedenini dağların üzerine serecek,
Vadileri çürüyen bedeninle dolduracağım.
- 6** Ülkeyi dağlara dek akan kanınla İslatacağım,
Vadiler seninle dolacak.
- 7** Seni ortadan kaldırırdığım zaman
Gökleri örtecek,
Yıldızları karartacak,
Güneşi bulutla kapatacağım.
Ay ışığını vermeyecek.
- 8** Senin yüzünden gökte ışık veren bütün cisimleri karartacak,
Ülkeni karanlığa gömeceğim.”
Böyle diyor Egemen RAB.
- 9** “Seni tanımadığın ülkelere,
Ulusların arasına sürgüne gönderdiğimde*,
Pek çok halkın yüreği üzüntüyle sarsılacak.
- 10** Başına gelenlerden ötürü
Pek çok halkı şaşkına çevireceğim.
Kılıcımı önlerinde salladığım zaman,
Senin yüzünden krallar dehşetle ürperecek.
Yıkıma uğradığın gün
Hepsi kendi canı için
Her an korkuya tıtreyecek.
- 11** Egemen RAB şöyle diyor:
Babil Kralı'nın kılıcı üzerine gelecek.
- 12** Yiğitlerin, ulusların en acımasızının,
Senin halkın kılıçtan geçirmesine izin vereceğim.
Mısır'ın gururunu kıracak,
Bütün ordusunu yok edecekler.
- 13** Bol suların yanında bütün sıqlarını yok edeceğim.
Bundan böyle insan ayağı da hayvan ayağı da
Suları karıştırıp bulandırmayacak.
- 14** O zaman sularını dudurul kılacak,
İrmaklarını yağ gibi akitacağım.
Egemen RAB böyle diyor.
- 15** Mısır'ı viraneye çeviridiğimde,
Ülkeyi her şeyden yoksun bıraktığında,
Orada yaşayan herkesi yok ettiğimde,
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.
- 16** “Ona yakacakları ağıt budur. Ulusların kızları bu ağıtı yakacaklar. Mısır için, halkı için bu ağıtı yakacaklar.” Egemen RAB böyle diyor.

32:7 Ysa.13:10; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13; 8:12
Septuaginta “Sürgüne gönderdiğimde”, Masoretik metin “Yıkıma uğrattığında”.

* 32:9

¹⁷ Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, ayın on beşinci günü RAB bana şöyle seslendi: ¹⁸ “Ey insanoğlu, Mısır halkı için yas tut. Onları ve güçlü uluslararası kızlarını ölüm çukuruna inenlerle birlikte yerin derinliklerine indir. ¹⁹ Onlara de ki, ‘Sen başkalarından daha mı güzelsin? Aşağı in ve oradaki sünnetsizlere katıl.’ ²⁰ Mısır halkı kılıçla öldürülülerin arasına düşecek. Kılıç hazır, bırakın Mısır bütün halkıyla birlikte sürüklensin. ²¹ Güçlü önderler, ölüler diyarından, Mısır ve onu destekleyenler için, ‘Aşağı indiler, kılıçla öldürülür sünnetsizlerle birlikte burada yatıyorlar’ diyeceler.

²² “Asur bütün ordusuyla orada. Kılıçtan geçirilmiş, ölmüş askerlerinin mezarları çevresini sarmış. ²³ Mezarları ölüm çukurunun en dibinde, ordusu mezarının çevresinde duruyor. Yaşayanlar diyarında korku salanların hepsi kılıçtan geçirilmiş, ölmüş.

²⁴ “Elam bütün halkıyla kendi mezarının çevresinde duruyor. Hepsı kılıçtan geçirilmiş, ölmüş, sünnetsiz olarak yerin derinliklerine inmiş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı, şimdiyse utanç içinde ölüm çukuruna inenlere katıldılar. ²⁵ Elam için öldürülüler arasında bir yatak yapıldı. Bütün halkı mezarının çevresinde. Hepsı sünnetsiz, kılıçtan geçirilerek ölmüş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı, şimdiyse utanç içinde ölüm çukuruna inenlere katıldılar, öldürülülerin arasına yerleştirildiler.

²⁶ “Meşek ve Tuval bütün halkıyla kendi mezarları çevresinde duruyor. Hepsı sünnetsiz, kılıçtan geçirilerek öldürülülmüş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı. ²⁷ Ölüler diyarına savaş silahlarıyla inen, kılıçları başlarının altına konan, kalkanları[†] kemikleri üzerine yerleştirilen öbür öldürülülmüş sünnetsiz yiğitlerle birlikte mezara konmayacak mı onlar? Oysa bu yiğitler yaşayanlar diyarında korku salmışlardır.

²⁸ “Sen de, ey firavun, düşecek ve kılıçla öldürülülerle birlikte sünnetsizlerin arasına konacaksın.

²⁹ “Edom, kralları ve önderleriyle orada. Güçlü olmalarına karşın kılıçla öldürülülerin yanına kondular. Ölüm çukuruna inenlerin, sünnetsizlerin yanında yatıyorlar.

³⁰ “Bütün kuzey önderleri, bütün Saydalılar orada. Güçleriyle korku saldıkları halde öldürülülerle birlikte utanç içinde indiler. Sünnetsiz olarak kılıçla öldürülülerle birlikte utanç içinde ölüm çukuruna inenlerin yanına kondular.

³¹ “Firavunla ordusu kılıçla öldürülülmüş bu büyük kalabalığı görünce avuç bulacak.” Böyle diyor Egemen RAB. ³² “Yaşayanlar diyarında korku salmasını sağladığım halde, firavunla halkı, kılıçla öldürülülerle birlikte sünnetsizlerin yanına konacak.” Böyle diyor Egemen RAB.

33

Tanrı Hezekiel'i Bekçi Olarak Görevlendiriyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, kendi halkına şöyle diyeceksin: ‘Bir ülkenin üzerine kılıç gönderdiğim, ülke halkı aralarından birini seçip bekçi atadığı, ³ bekçi kılıçın ülkenin üzerine yaklaşlığını görüp halkı uyarmak için boru çaldığı zaman; ⁴ kim boru sesini iştip de uyarıyı dikkate almazsa, kılıç da gelip onu öldürürse, kanından kendisi sorumludur. ⁵ Boru sesini duymuş, ama uyarıyı dikkate almamıştır; kanından kendisi sorumludur. Uyarayı dikkate alsaydı, canını kurtaracaktı. ⁶ Ne var ki, bekçi kılıçın ülkenin üzerine yaklaştığını görüp halkı uyarmak için boru çalmazsa, kılıç da gelip halktan

[†] 32:27 Olası metin “Kalkanları”, Masoretik metin “Suçları”.

birini öldürürse, o kişi kendi günahı içinde öldürülmüştür; kanından bekçiyi sorumlu tutacağım.'

7 "İnsanoğlu, seni İsrail halkına bekçi atadım. Benden bir söz duyar duymaz onları benim yerime uyaracaksın. **8** Kötü kişiye, 'Ey kötü kişi, kesinlikle öleceksin' dediğim zaman, onu uyarmaz, kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. **9** Ancak kötü kişiyi uyardığın halde yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın.

10 "İnsanoğlu, İsrail halkına de ki, 'Siz şöyle diyorsunuz: İsyancılarımıza günahlarımız bizi çökertiyor, onlardan ötürü eriyip yok oluyoruz. Durum böyleyken nasıl yaşayabiliriz?' **11** Onlara de ki, 'Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım. Dönün! Kötü yollarınızdan dönün! Niçin ölesiniz, ey İsrail halkı!'

12 "Sen, ey insanoğlu, halkına de ki, 'Doğru kişi Tanrı'ya başkaldırırsa, doğruluğu onu kurtarmaz. Kötü kişi kötülüğünden döndüğü zaman kötülüğü yıkılmına neden olmaz. Doğru kişi Tanrı'ya başkaldırırsa, doğruluğu yaşamamasını sağlamaz.' **13** Doğru kişi için, 'Kesinlikle yaşayacak' desem, ama o doğruluğuna güvenip de kötüyük yapsa, yaptığı doğru işlerin hiçbirini anımsanmayacak. Yaptığı kötüüklerin ötürü ölecek. **14** Kötü kişiye, 'Kesinlikle öleceksin' desem, ama o günahından dönüp adil ve doğru olanı yapsa, **15** aldığı rehini geri verse, çalığıni ödese, yaşam veren kurallar uyarınca davranışın günah işlemese kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. **16** İşlediği günahlardan hiçbirini ona karşı anımsanmayacaktır, adil ve doğru olanı yapmıştır; kesinlikle yaşayacaktır.

17 "Senin halkın, 'Rab'bin yolu doğru değil' diyor. Oysa doğru olmayan onların yolu. **18** Doğru kişi doğruluğundan döner de kötüük yaparsa, yaptığı kötüüğün içinde ölecektir. **19** Kötü kişi yaptığı kötüüklerin döner de adil ve doğru olanı yaparsa, yaptığı bu işlerle yaşayacaktır. **20** Ey İsrail halkı, 'Rab'bin yolu doğru değil' diyorsun. Her birinizi kendi yoluna göre yargılayacağım."

Yeruşalim'in Düşüsü Açıklanıyor

21 Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, onuncu ayın beşinci günü Yeruşalim'den kaçıp kurtulan biri yanına gelip, "Kent düştü!" dedi. **22** Akşam, Yeruşalim'den kaçıp kurtulan adam gelmeden önce, RAB'bin eli üzerimdedi, konuşmamışdım. Sabah o yanına gelmeden RAB dilimi çözdü. Dilim açıldı, artık konuşabilirdim.

23 RAB bana söyle seslendi: **24** "İnsanoğlu, İsrail'in viran olmuş kentlerinde yaşayanlar, 'İbrahim tek kişiyken ülkeyi miras almıştı. Oysa biz kalabalıkız, ülke miras olarak bize verilmıştır' diyorlar. **25** Bu nedenle onlara de ki, 'Egemen RAB söyle diyor: Eti kanıyla yiyor, putlarınıza bel bağlıyor, kan döküyorsunuz. Yine de ülkeyi miras almayı mı umuyorsunuz? **26** Kılıcınıza güveniyor, iğrenç şeyler yapıyor, komşunuzun karısını kirletiyorsunuz. Yine de ülkeyi miras almayı mı umuyorsunuz?'

27 "Onlara de ki, 'Egemen RAB söyle diyor: Varlığım hakkı için, viran olmuş kentlerde yaşayanlar kılıçtan geçilecek, kırda yaşayanları yem olarak yabani hayvanlara vereceğim, kalelerde, mağaralarda yaşayanlar salgın hastalıkla yok olacak. **28** Ülkeyi ıssız, kimsesiz bırakacağım, övündükleri güç son bulacak.

İsrail dağları ıssız kalacak, oradan kimse geçmeyecek. ²⁹ Yaptıkları iğrenç şeylerden ötürü ülkeyi ıssız, kimsesiz bıraktığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

³⁰ "Sen, ey insanoğlu, halkın duvar diplerinde, evlerin kapıları önünde senin hakkında konuşuyor. Birbirlerine, 'Haydi, gidip RAB'den gelen sözün ne olduğunu duyalım' diyorlar. ³¹ Halk her zamanki gibi sana geliyor. Benim halkım olarak önünde oturuyor, sözlerini dinliyor, ama dediklerini yapmıyorlar. Ağzlarıyla istekli olduklarını açıklıyorlar, ama yürekleri haksız kazanç peşinde. ³² Sen onlar için güzel sesle sevgi ezgileri okuyan, iyi çalgı çalan biri gibisin. Sözlerini dinliyor, ama dediklerini yapmıyorlar.

³³ "Bütün bunlar gerçekleşince -ki gerçekleşecek- aralarında bir peygamber bulunduğuunu anlayacaklar."

34

İsrail'i Güden Çobanlar

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² "İnsanoğlu, İsrail'in çobanlarına karşı peygamberlik et ve onlara, bu çobanlara söyle de: 'Egemen RAB diyor ki: Vay kendi kendini güden İsrail çobanlarına! Çobanların sürüyü gütmesi gerekmmez mi? ³ Yağı yiyor, yünü giyiyor, besili koyunları* kesiyorsunuz, ama sürüyü kayırmıyorsunuz. ⁴ Zayıfları güçlendirmediniz, hastaları iyileştirmediniz, yaralıların yarasını sarmadınız. Yolunu şaşırılanları geri getirdiniz, yitikleri aramadınız. Ancak sertlik ve şiddetle onlara egemen oldunuz. ⁵ Çobanları olmadığı için dağıldılar, yabanlı hayvanlara yem oldular. ⁶ Koyunlarım bütün dağlarda, yüksek tepelerde başıboş dolandılar. Koyunlarım yeryüzüne dağıldı. Onları ne arayan var, ne soran.

⁷ "Bu yüzden, ey çobanlar, RAB'bin sözünü dinleyin: ⁸ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, çoban olmadığından koyunlarım yağıma edildi, yabanlı hayvanlara yem oldu. Çobanlarım koyunlarımı aramadılar, onları güdeceklerine kendi kendilerini götürüler. ⁹ Onun için, ey çobanlar, RAB'bin sözünü dinleyin. ¹⁰ Egemen RAB söyle diyor: Ben çobanlara karşıyorum! Koyunlarımın onları sorumlu tutacağım, koyunlarımı gütmelerine son vereceğim. Öyle ki, artık kendi kendilerini güdemeyecekler. Koyunlarımı onların ağızından kurtaracağım, artık onlara yem olmayacaklar.

¹¹ " 'Egemen RAB söyle diyor: Ben kendim koyunlarımı arayıp soracağım. ¹² Dağılmış koyunlarının arasındaki bir çoban sürüsüyle nasıl ilgileneirse, ben de koyunlarımı öyle ilgileneceğim. Bulutlu, karanlık bir gün dağılmış oldukları her yerden onları kurtaracağım. ¹³ Onları ulusların arasından çıkaracak, ülkelere toplayacak, kendi yurtlarına geri getireceğim. Onları İsrail dağlarında, vadilerde, ülkenin bütün oturabilir yerlerinde güdeceğim. ¹⁴ Onları iyi bir otlakta güdeceğim; yaylaları İsrail'in yüksek dağları üzerinde olacak. Orada iyi bir otlakta yatacak, İsrail'in yüksek dağlarındaki verimli otlaklarda otlayacaklar. ¹⁵ Ben kendim koyunlarımı güdeceğim, onları kendim yatracağım. Egemen RAB böyle diyor. ¹⁶ Yiteni arayacak, yolunu şaşırımı geri getireceğim. Yaralının yarasını saracak, zayıfi güçlendiriceğim. Ama semizlerle güçlüleri yok edeceğim. Koyunlarımı adaletle güdeceğim.

* ^{34:3} İbranice'den "Koyun" olarak çevrilen sözcük "Keçi" anlamına da gelir.
1Kr:22:17; 2Ta:18:16; Zek:10:2; Mat:9:36; Mar:6:34

^{34:5} Say:27:17;

17 “Siz, ey benim sürüm, Egemen RAB şöyle diyor: Koyunla koyun arasında yargıyı ben vereceğim. Koçlarla tekelere gelince, **18** iyi otlakta otlamanız yetmiyor mu ki, otlaklarınızın geri kalanını ayaklarınızı çiğniyorsunuz? Durusunuz içmeniz yetmiyor mu ki, geri kalan suyu ayaklarınızla bulandırıyorsunuz? **19** Koyunlarım ayaklarınızın çiğnediğini otlamak, ayaklarınızın bulandırıldığı içmek zorunda kalıyor.

20 “Bu nedenle Egemen RAB onlara şöyle diyor: Semiz koyunla ciliz koyun arasında ben kendim yargıçlık yapacağım. **21** Madem bütün ciliz koyunları kovup dağıtincaya dek böğürüüzle vuruyor, omuzunuzla itiyor, boynuzlarınızla kakıyorsunuz, **22** ben de koyunlarımı kurtaracağım, artık çapul mali olmayacaklar. Koyunla koyun arasında ben yargıçlık yapacağım. **23** Başlarına, onları güdecek tek çoban olarak kulum Davut'u koyacağım. Onları o güdecek, çobanları o olacak. **24** Ben RAB onların Tanrısı olacağım, kulum Davut da onların arasında önder olacak. Ben RAB, böyle diyorum.

25 “Onlarla bir esenlik antlaşması yapacağım, ülkeydeki yırtıcı hayvanları yok edeceğim. Çölde güvenlik içinde yaşayacak, ormanlarda uyuyacaklar. **26** Onları da dağımın çevresini de bereketli kılacağım. Yağmurun zamanında yağıdıracağım. Bereketli yağmurlar olacak. **27** Kırdağı ağaçlar meyve verecek, toprak ürün verecek. Halk ülkesinde güvenlik içinde olacak. Boyunduruklarının bağlarını koparıp onları köle edenlerin elinden kurtardığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar. **28** Artık ulusların çapul mali, yabanlı hayvanların yemi olmayacaklar. Güvenlik içinde yaşayacaklar, kimse onları korkutmayacak. **29** Onlar için ünlü bir fidanlık yetiştireceğim. Artık ülke kırkıltan yok olmayacak, ulusların aşağılamasına uğramayacaklar. **30** O zaman ben Tanrıları RAB'bin onlarla birlikte olduğumu ve İsrail soyunun da benim halkım olduğunu anlayacaklar.’ Böyle diyor Egemen RAB. **31** ‘Benim koyunlarım, otlığımın koyunları siz insanlarsınız. Ben sizin Tanrıınız'ım.’ Böyle diyor Egemen RAB.”

35

Edom Kınanıyor

1 RAB bana şöyle seslendi: **2** ‘İnsanoğlu, yüzünü Seir Dağı'na çevir, ona karşı peygamberlik et. **3** Ona de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey Seir Dağı, sana karşıyım! Elimi sana karşı uzatacak, seni viran edip kimsesiz bırakacağım. **4** Kentlerini yerle bir edeceğim, kimsesiz kalacaksın. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.

5 ‘Madem İsraililer'e hep kin besledin, yıkıma uğradıklarında, cezalandırılmalarının zamanı doruğa ulaştığında, onları kılıça teslim ettin, **6** varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, senin kanını akitacağım, kan peşini bırakmayacak. Madem kan dökmekten nefret etmedin, kan peşini bırakmayacak. **7** Seir Dağı'nı viran edip kimsesiz bırakacağım, oraya gidip geleni kesip atacağım. **8** Dağlarını ölülerle dolduracağım; kılıçtan geçirilenler senin tepelerinde, vadilerinde, derelerinde düşüp ölecekler. **9** Seni sonsuza dek viran edeceğim, kentlerinde kimse oturmayacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.

10 “Siz, bu iki ulus, bu iki ülke bizim olacak, onları miras alacağız demeşiniz. Oysa RAB oralardadır. **11** Bundan ötürü varlığım hakkı için diyor

Egemen RAB, beslediğiniz kin yüzünden halkımı nasıl öfkeyle, kıskançlıkla davranışlısanız, ben de size öyle davranışacağım. Sizi yargıladığım zaman onlara kendimi tanıtacağım. ¹² O zaman İsrail dağlarına sövgülerinizi duyduğumu anlayacaksınız. Şöyledemiştiniz: "Yerle bir oldular, yatalım diye bize verildiler." ¹³ Bana karşı böbürlendiğinizi, saygısızca konuştugunuza da duydum. ¹⁴ Egemen RAB şöyle diyor: Bütün yeryüzü sevinirken, seni yerle bir edeceğim. ¹⁵ İsrail halkının mirası yerle bir olduğunda nasıl sevindinse, ben de sana öyle davranışacağım. Ey Seir Dağı, viran olacaksın; bütün Edom da viran olacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar."

36

Tanrı İsrail'e Bereket Yağdırıyor

¹ "İnsanoğlu, İsrail dağlarına peygamberlik et ve de ki, 'Ey İsrail dağları, RAB'bin sözünü dinleyin!' ² Egemen RAB şöyle diyor: Düşman sizin hakkınızda, Hah, hah! Bu eski tepeler mülkümüz oldu! dediği için ³ peygamberlik et ve de ki, Egemen RAB şöyle diyor: Dağlarınızı viran ettiler, sizi her yandan sıkıştırıp çiğnediler; böylece ulusların mülkü oldunuz, dile düştünüz, alay konusu oldunuz, ⁴ ey İsrail dağları, Egemen RAB'bin sözünü dinleyin! Egemen RAB dağlarla tepelere, vadilerle derelere, yıkıntılarla, çevrenizdeki ulusların yağmasına, alayına uğramış, terk edilmiş kentlere şöyle diyor: ⁵ Egemen RAB şöyle diyor: Yürekleri sevinç dolu, aşağılayarak otlaklarınızı yağmalamak için ülkeme sahip çıkan öteki uluslara, özellikle Edom'a karşı büyük bir kıskançlıkla konuştum.' ⁶ Bu nedenle İsrail ülkesi için peygamberlik et ve dağlara, tepelere, vadilere, derelere de ki, 'Egemen RAB söyle diyor: Ulusların aşağılamasına hedef olduğunuz için öfkeyle, kıskançlıkla konuştum. ⁷ Bu nedenle Egemen RAB söyle diyor: Ant içiyorum ki, çevrenizdeki uluslar da aşağılanacaktır.

⁸ 'Ama siz, ey İsrail dağları, dal budak salacak ve halkım İsrail için ürün vereceksiniz. Çünkü halkım İsrail yakında yurduna dönecek. ⁹ Sizi kayıracak, size yöneleceğim. İşlenecek, ekileceksiniz. ¹⁰ Ülkenizde yaşayanların sayısını, evet, bütün İsrail halkının sayısını çoğaltacağım. Kentlerde insanlar yaşayacak, yıkıntılar onarılacak. ¹¹ Ülkenizdeki insan ve hayvan sayısını çoğaltacağım. Verimli olacak, çoğalacaklar. Geçmişte olduğu gibi ülkeniz insanların dolup taşacak. Sizi eskisinden daha verimli kılacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ¹² Ülkenize insanların, halkım İsrail'in girmesini sağlayacağım. Sizi sahiplenecekler. Siz de onların mirası olacaksınız. Onları bir daha çocuklarından yoksun bırakmayacaksınız.'

¹³ 'Egemen RAB söyle diyor: Ey ülke, insanlar sana insan yiyen, ulusunu çocuksuz bırakan ülke diyorlar. ¹⁴ Bundan böyle artık sen insan yemeyecek, ulusunu çocuksuz bırakmayacaksın. Egemen RAB böyle diyor. ¹⁵ Artık ulusların aşağılamalarını size iştirmeyeceğim. Ulusların aşağılamasına uğramayacaksınız. Halkınızın bir daha tökezlemesine izin vermeyeceksiniz.' Egemen RAB böyle diyor."

¹⁶ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁷ "İnsanoğlu, İsrail halkı kendi ülkesinde yaşarken tutumu ve davranışlarıyla ülkeyi kirletti. Onların davranışları benim gözümde âdet gören bir kadının kırılılığı gibiydi. ¹⁸ Bu yüzden öfkemi üzerlerine

boşalttım. Çünkü ülkede kan döktüler, putlarıyla onu kirlettiler.¹⁹ Onları uluslara dağıttım, ülkelere yayıldılar. Onları tutumlarına ve davranışlarına göre yargıladım.²⁰ Ulusların arasında her gittikleri yerde kutsal adımı kirlettiler. Çünkü onlar için, ‘Bu RAB’bin halkı, öyleyken ülkesinden çıkmak zorunda kaldı’ dedi.²¹ İsrail halkın gittiği uluslar arasında kirlettiği kutsal adının onu içen kaygilandım.

²² “Bu nedenle İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, sizin hatırlınız için değil, gittiğiniz uluslar arasında kirlettiğiniz kutsal adının hatırlası için bunları yapacağım.²³ Uluslar arasında kırلن, onlar arasında kirlettığınız büyük adının kutsallığını göstereceğim. Onların gözü önünde kutsallığımı sizin aracılığınızla kanıtladığında, uluslar benim RAB olduğumu anlayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.

²⁴ “Sizi uluslar arasından alacak, bütün ülkelерden toplayıp ülkenize geri getireceğim.²⁵ Üzerinize temiz su dökeceğim, arınacaksınız. Sizi bütün kırılıklarınızdan ve putlarınızdan arındıracığım.²⁶ Size yeni bir yürek verecek, içينize yeni bir ruh koyacağım. İçinizdeki taştan yüreği çıkaracak, size etten bir yürek vereceğim.²⁷ Ruhumu içinizde koyacağım; kurallarımı izlemenizi, buyruklarımı uyup onları uygulamanızı sağlayacağım.²⁸ Atalarınıza verdiğim ülkede yaşayacak, benim halkım olacaksınız, ben de sizin Tanrıınız olacağım.²⁹ Sizi bütün kırılıklarınızden kurtaracağım. Buğdaya seslenecek ve onu çoğaltacağım. Artık size kılık göndermeyeceğim.³⁰ Ulusların arasında bir daha kılık utancı çekmemeniz için ağaçlarını meyvesini, tarlaların ürününü çoğaltacağım.³¹ O zaman kötü yollarınızı, kötü işlerinizi anımsayacaksınız. Günahlarınız, iğrenç uygulamalarınız yüzünden kendinizden tiksineceksiniz.³² Bunu sizin hatırlınız için yapmadığımı iyi bilin. Egemen RAB böyle diyor. Davranışlarınızdan utanın, yüzünüz kızarsın, ey İsrail halkı!

³³ “Egemen RAB şöyle diyor: Sizi bütün günahlarınızdan arittığım gün, kentlerinizde yaşamazsınız sağlayacağım; yıkıntıları onarılacak.³⁴ Gelip geçenlerin gözünde viran olan ülkenin toprakları işlenecek.³⁵ Şöyle diyecekler: Viran olan bu ülke Aden bahçesi gibi oldu; yıkılıp yerle bir olmuş, kimsesiz kalmış kentler yeniden güçlendiriliyor, içinde oturuluyor.³⁶ O zaman çevrenizde kalan uluslar yıkılan yeniden yapanın, cıplak yerleri yeniden dikenin ben RAB olduğumu anlayacaklar. Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğimi yapacağım.”

³⁷ “Egemen RAB şöyle diyor: İsrail halkın benden yine yardım dilemesini sağlayacak ve onlar için şunu yapacağım: Onları bir koynun sürüsü gibi çoğaltacağım.³⁸ Bayramlarda Yeruşalim nasıl kurbanlık hayvanlarla doluyorsa, viran olmuş kentler de insan topluluklarıyla öyle dolup taşacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

37

Kuru Kemikler

¹ RAB’bin eli üzerimdeydi, Ruhu’yla^{*} beni dışarı çıkardı, kemiklerle dolu bir ovanın ortasına koydu.² Beni onların arasında her yöne dolaştırdı. Ovada her yere yayılmış, tamamen kurumuş pek çok kemik vardı.³ RAB, “İnsanoğlu, bu kemikler canlanabilir mi?” diye sordu.

Ben, “Sen bilirsin, ey Egemen RAB” diye yanıtladım.

⁴ Bunun üzerine, “Bu kemikler üzerine peygamberlik et” dedi, “Onlara de ki, ‘Kuru kemikler, RAB’bin sözünü dinleyin! ⁵ Egemen RAB bu kemiklere şöyle diyor: İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız. ⁶ Size kaslar verecek, sizin içinde et oluşturacağım, sizi deriyle kaplayacağım. İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.”

⁷ Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Ben peygamberlik ederken bir gürültü oldu, bir takıntı duyuldu. Kemikler birbirleriyle birleşiyordu. ⁸ Baktum, işte üzerlerinde kaslar, etler oluşuyor, üstlerini deri kaplıyordu. Ama onlarda ruh yoktu.

⁹ Sonra bana şöyle dedi: “Rüzgara peygamberlik et, insanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Egemen RAB söyle diyor: Ey rüzgar, gel dört yandan es. Bu öldürülmüşlerin üzerine üfle ki canlanınsınlar!’”

¹⁰ Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Onların içine soluk girince canlanıp ayağa kalktılar. Çok, çok büyük bir kalabalık oluşturuyorlardı.

¹¹ Sonra bana, “İnsanoğlu, bu kemikler bütün İsrail halkını simgeliyor” dedi, “Onlar, ‘Kemiklerimiz kurudu, umudumuz yok oldu, bittik’ diyorlar.

¹² Bu yüzden peygamberlik et ve onlara de ki, ‘Egemen RAB söyle diyor: Ey halkım, mezarlarınızı açıp sizi oradan çıkaracak, İsrail ülkesine geri getireceğim. ¹³ Mezarlarınızı açıp sizi çıkardığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız, ey halkım. ¹⁴ Ruhumuz içinizde koyacağım, canlanacaksınız. Sizi kendi ülkenize yerleştireceğim. O zaman, bunu söyleyenin ve yapanın ben RAB olduğumu anlayacaksınız.’” Böyle diyor RAB.

Yahuda ile İsrail Birleşiyor

¹⁵ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁶ “İnsanoğlu, bir değnek al, üzerine ‘Yahuda ve dostları İsraililer için’ diye yaz. Sonra başka bir değnek al, üzerine ‘Yusuf’la dostları İsraililer için Efrayim’in değneği’ diye yaz. ¹⁷ İki değneği yan yana getirerek birleştir. Öyle ki, elinde bir değnek gibi olsun.

¹⁸ “Halkından biri, ‘Bu yaptığınn anlami ne? Bize açıklamaz mısın?’ diye sorarsa, ¹⁹ şöyle yanıtlayacaksın: ‘Egemen RAB söyle diyor: Efrayim’in elindeki değneği –Yusuf’la dostları İsrail oymaklarının değneğini– alıp Yahuda değneğiyle birleştiriceğim. İkisinden bir değnek yapıp elimde tutacağım.’ ²⁰ Üzerine yazdığını değnekleri görebilecekleri şekilde elinde tut. ²¹ Onlara de ki, ‘Egemen RAB söyle diyor: İsraililer’i gittikleri ulusların içinden alacağım. Onları her yerden toplayıp ülkelerine geri getireceğim. ²² Onları ülkede, İsrail dağıları üzerinde tek bir ulus yapacağım. Hepsinin tek kralı olacak. Artık iki ayrı ulus olmayacaklar, iki krallığa bölünmeyecekler. ²³ Artık putlariyla, iğrenç uygulamalarıyla, isyanlarıyla kendilerini kırletmeyecekler. Onları yerleştikleri, içinde gündeň isledikleri yerlerden kurtarıp arındıracığım. Onlar halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım.

²⁴ “Kulum Davut onların kralı olacak, hepsinin tek çobanı olacak. Buyruklarını izleyecek, kuralarına uyacak, onları uygulayacaklar. ²⁵ Kulum Yakup’a verdigim, atalarınızın yaşadığı ülkeye yerlesecekler. Kendileri, çocukları, çocukların çocukları sonsuza dek orada yaşayacaklar. Kulum Davut da sonsuza dek onların önderi olacak. ²⁶ Onlarla esenlik antlaşması yapacağım. Bu onlarla sonsuza dek geçerli bir antlaşma olacak. Onları yeniden

oraya yerleştirip sayıca çoğaltacağım. Tapınağımı sonsuza dek onların ortasına kuracağım.²⁷ Konutum aralarında olacak; onların Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacak.²⁸ Tapınağım sonsuza dek onların arasında oldukça uluslar İsrail'i kutsal kılanın ben RAB olduğumu anlayacaklar.”

38

Gog Kınanıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, yüzünü Magog ülkesinden Roş'un, Meşek'in, Tuval'in önderi^{*} Gog'a çevir, ona karşı peygamberlik et. ³ De ki, ‘Eğemen RAB söyle diyor: Ey Roş'un, Meşek'in, Tuval'in önderi Gog, sana karşıyılm. ⁴ Seni geldiğin yoldan geri çevirecek, çenelerine çengel takacağım. Seni ve bütün ordunu, atları, tam donanmış atları, küçük büyük kalkanlı, hepsi kılıç kullanan büyük kalabalığı dışarıya sürükleyeceğim. ⁵ Onlarla birlikte hepsi kalkanlı, mügferli Persliler'i, Kûşlular'ı*, Pütülular'ı, ⁶ Gomer'in bütün ordusunu, uzak kuzyedeki Beyttogarma'nın bütün ordusunu ve yanındaki birçok ulusu da sürükleyeceğim.

⁷ ‘Hazır ol! Çevrende toplanmış büyük kalabalıkla birlikte hazırlan. Onları sen gözeteceksin. ⁸ Uzun zaman sonra savaşa çağrılacaksın. Gelecek yıllarda, halkı birçok ulustan uzun zamandır issız kalmış İsrail dağlarında toplanmış, savaştan rahata kavuşmuş bir ülkeye saldıracaksın. Uluslar arasından çatırılmış olan bu halk, şimdi güvenlik içinde yaşıyor. ⁹ Sen, bütün askerlerin ve seninle olan birçok ulus çırıp kasırga gibi geleceksiniz; ülkeyi kaplayan bulut gibi olacaksınız.

¹⁰ ‘Eğemen RAB söyle diyor: O gün aklına bazı düşünceler gelecek, kötü düzenler tasarlayacaksın. ¹¹ Diyeceksin ki: Sursuz köyleri olan bir ülkeye saldıracak, esenlik ve güvenlik içinde yaşayan insanların üzerine yürüyeceğim. Bu köylerin tümü sursuz; kapıları da kapı sürgüleri de yok. ¹² Viran olmuş kentlerde yaşayan halkı soyup malını yağma edeceğim. Sürüsü, mali olan, dünyanın ortasında yaşayan bu ulusların arasından toplanmış halka karşı elimi uzatacağım. ¹³ Saba, Dedan, Tarşış tüccarları ve köyleri sana, Yağmalamak için mi geldin? Çapul mali toplamak, altın, gümüş taşımak, hayvan, mal götürmek, bol ganimet elde etmek için mi bu kalabalığı topladın?’ diyecek.’

¹⁴ ‘Bu yüzden, ey insanoğlu, peygamberlik et ve Gog'a de ki, ‘Eğemen RAB söyle diyor: O gün halkım İsrail güvenlik içinde yaşarken bunu farketmeyecek misin? ¹⁵ Sen ve seninle birlikte birçok ulustan oluşan tümü ata binmiş büyük bir kalabalık, güçlü bir ordu uzak kuzyeden geleceksiniz. ¹⁶ Ülkeyi kaplayan bir bulut gibi halkım İsrail'in üzerine yürüyeceksiniz. Son günlerde, ey Gog, seni ülkeme saldıracacağım. Öyle ki, ulusların gözü önünde kutsallığımı senin aracılığıyla gösterdiğim zaman beni tanıyalıbsınler.

¹⁷ ‘Eğemen RAB söyle diyor: Eski günlerde kullarım İsrail peygamberleri aracılığıyla hakkında konuştuğum kişi değil misin sen? O dönemde seni onlara saldıracacağma ilişkin yıllarca peygamberlik ettiler.

¹⁸ ‘Gog İsrail ülkesine saldırdığı gün öfkem alevlenecek. Egemen RAB böyle diyor. ¹⁹ Kıskançlığımı ve öfkemin şiddetiyle diyorum ki, o gün İsrail ülkesinde büyük bir yer sarsıntısi olacak. ²⁰ Denizdeki balıklar, gökteki kuşlar, kırdaki

hayvanlar, yerde sürünen bütün yaratıklar ve dünyadaki bütün insanlar önumde titreyecekler. Dağlar yerle bir edilecek, kayalıklar ufalanacak, her duvar çökecek. ²¹ Bütün dağlarında Gog'a karşı kılıç çağıracağım. Egemen RAB böyle diyor. Herkes birbirine kılıç çekecek. ²² Onu salgın hastalıkla, kanla cezalandıracığım; onun, ordusunun, ondan yana olan birçok ulusun üzerine sağınak yağmur, dolu, ateşli kükürt yağdıracağım. ²³ Böylece büyülüğümü, kutsallığımı gösterecek, birçok ulusun gözünde kendimi tanıtacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.'"

39

Gog Yenilgiye Uğruyor

¹ "İnsanoğlu, Gog'a karşı peygamberlik et ve ona de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi^{*} Gog, sana karşıyorum. ² Seni geri çevirip sürükleyeceğim. Seni uzak kuzeyden çıkarıp İsrail'in dağlarına getireceğim. ³ Sol elindeki yayını vuracak, sağ elindeki oklarını düşüreceğim. ⁴ Sen de askerlerinle senden yana olan uluslar da İsrail dağlarına serileceksiniz. Sizi yem olarak her çeşit yırtıcı kuşa, yabanıl hayvana vereceğim. ⁵ Açık kırlarda düşüp öleceksiniz. Çünkü bunu ben söyledim. Egemen RAB böyle diyor. ⁶ Magog'un ve kıyıda güvenlik içinde yaşayanların üzerine ateş yağdıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

⁷ "Halkum İsrail arasında kutsal adımı tanıtacağım. Bundan böyle kutsal adımlı aşağılanmasına izin vermeyeceğim. Uluslar benim İsrail'de kutsal olan RAB olduğumu anlayacaklar. ⁸ O gün yaklaştı! Söylediklerim olacak. Egemen RAB böyle diyor. Budur sözünü ettigim gün!

⁹ "O zaman İsrail kentlerinde yaşayanlar dışarı çıkip topladıkları silahları yakacaklar. Küçük büyük kalkanları, yayları, okları, sopaları, mızrakları ateşe atacaklar. Bunlarla yedi yıl ateş yakacaklar. ¹⁰ Kirdan odun toplamayacak, ormandan odun kesmeyecekler. Yakmak için silahları kullanacaklar. Mallarını yağmalayanları yağmalayacak, kendilerini soyanları soyacaklar. Egemen RAB böyle diyor.

¹¹ "O gün Lut Gölün nün doğusunda, Gezginler Dere'sinde Gog'a İsrail'de bilinen[†] bir mezar yeri vereceğim. Gog'la bütün ordusu orada gömülecek. Oraya Hamon-Gog[‡] Vadisi adı verilecek. Oradan geçecek gezginlerin önü kesilecek. ¹² İsrail halkı ülkeyi arındırmak için onları gömecek. Bu yedi ay sürecek. ¹³ Onları bütün ülke halkı gömecek. Görkemimi açıkladığım gün onlar için onur olacak. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁴ "Ülkeyi arındırmak için adamlar görevlendirilecek. Bazıları ülkeyi sürekli dolaşacak, öbürleri ise yerde kalan cesetleri gömeceler. Yedi aylık süre bitince, araştırma işine başlayacaklar. ¹⁵ Bu adamlar ülkenin her yanını dolaşacak. Bir insan kemiği görünce, mezarcılar onu Hamon-Gog Vadisi'ne gömünceye dek, yanına bir işaret koyacak. ¹⁶ Orada Hamona[§] adında bir kent olacak. Böylelikle ülke arındırılacak."

^{38:22} Va.8:7; 14:9-10 * ^{39:1} "Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi" ya da "Meşek'in, Tuval'ın baş önderi".

[†] 39:11 Septuaginta, Targum, Vulgata "Bilinen", Masoretik metin "Orada". ‡ 39:11 "Hamon-Gog": "Gog'un kalabalığı" anlamına gelir. § 39:16 "Hamona": "Kalabalık" anlamına gelir.

17 “İnsanoğlu, Egemen RAB şöyle diyor: Her çeşit kuşa ve yabanıl hayvana seslen: ‘Sizin için hazırlayacağım kurbana, İsrail dağıları üzerindeki büyük kurbana gelin, her yandan toplanın! Orada et yiyecek, kan içeceksiniz. **18** Başan’ın besili hayvanlarının –koçların, kuzuların, tekelerin, böğaların– etini yiyp kanını içecek gibi yiğitlerin etini yiyecek, dünya önderlerinin kanını içeceksiniz. **19** Sizin için hazırlayacağım kurbandan doyana dek yağ yiyeceksiniz, sarhoş oluncaya dek kan içeceksiniz. **20** Soframda atlardan, atlilardan, yiğitlerden ve her çeşit askerden bol bol yiyp doyacaksınız.’ Egemen RAB böyle diyor.

21 “Görkemimi uluslararası arasında açıklayacağım. Bütün uluslararası kendilerine verdiğim cezayı, üzerlerine koyduğum elimi göreceklər. **22** İsrail halkı o günden başlayarak benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacak. **23** Uluslar İsrail halkın işlediği suç yüzünden, bana ihanet ettiği için sürgüne gittiğini anlayacaklar. Yüzümü onlardan gizledim, onları düşmanlarının eline teslim ettim, hepsi kılıçtan geçirildi. **24** Onları kırılıklıklarına, isyanlarına göre cezalandırdım, yüzümü onlardan gizledim.

25 “Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Yakup'un sürgündeki soyunu geri getirecek, İsrail halkına acıယaçığım. Kutsal adımı kıskançlıkla koruyaçağım. **26** Ülkelerinde güvenlik içinde yaşayınca, onları korkutan kimse olmayınca, utançlarını, bana ettiğleri bütün ihanetleri unutacaklar. **27** Onları uluslararası arasından geri getirip düşman ülkelerinden topladığım zaman, onlar aracılığıyla birçok ulusa kutsallığımı göstereceğim. **28** O zaman benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacaklar. Onları uluslararasımasına sürgüne göndermemeye karşın, hiçbirini bırakmadan ülkelerine geri getireceğim. **29** Onlardan bir daha yüzümü gizlemeyeceğim, çünkü İsrail halkı üzerine Ruhum'u dökeceğim.” Egemen RAB böyle diyor.

40

Yeni Tapınakla İlgili Görüm

1 Sürgünlüğümüzün yirmi beşinci yılı, yılın başında, ayın onuncu günü, Yeruşalim Kenti'nin düşüşünün on dördüncü yılı, tam o gün RAB'bin eli beni yakalayıp oraya götürdü. **2** Görümde Tanrı beni İsrail ülkesine götürüp çok yüksek bir dağın üzerine koydu. Dağın güneyinde kente benzer yapılar vardı. **3** Tanrı beni oraya götürdü, tunca benzer bir adam gördüm. Elinde keten ip ve bir ölçü değneği tutarak kapının girişinde duruyordu. **4** Bana, “İnsanoğlu, gözlerinle gör, kulaklarını işit, sana göstereceğim her şeye dikkat et” dedi, “Sen bunun için buraya getirildin. Göreceğin her şeyi İsrail halkına anlat.”

Doğu Kapısı

5 Tapınağı çevevre kuşatan bir duvar gördüm. Adamın elindeki ölçü değneğinin uzunluğu altı arşındı. Her arşına bir elin eni kadar uzunluk eklennemiştir*. Adam duvarı ölçü; kalınlığı ve yüksekliği bir ölçü değneği kadardı.

6 Sonra doğuya bakan kapıya gitti, basamakları çırıp kapı eşigini ölçü. Eni bir ölçü değneği kadardı†. Bekçi odalarının her birinin uzunluğu ve genişliği bir ölçü değneği kadardı. Odaların arasındaki duvarın kalınlığı beş arşındı.

* 39:17 Va.19:17-18 40:2 Va.21:10-11 40:3 Va.11:1; 21:15 40:5 1Kr.6:1-38; 2Ta.3:1-9 † 40:5

Yeni tapınakla ilgili bölümde kullanılan arşının uzunluğu, bir arşına bir elin eni eklerek elde edilir (yaklaşık 53 cm). † 40:6 “Kadardı” sözcüğünden sonra Masoretik metinde şu tümce geçmektedir. “Bir kapı eşiginin eni bir ölçü değneği kadardı.” Bu tümce Septuaginta'da yoktur.

Tapınağa bakan eyvanın kapı eşiği bir ölçü değneği uzunluktaydı. ⁸ Eyvanı ölçtü; ⁹ genişliği sekiz arşın, kapı sövelerinin kalınlığı ikişer arşındı. Eyvan tapınağa bakıyordu. ¹⁰ Doğu Kapısı'nın her yanında üçer bekçi odası vardı. Hepsи aynı ölçüyeydi. Odalar arasındaki duvarların ölçüsü de aynıydı.

¹¹ Adam kapının genişliğini ölçtü. Genişliği on, iç girişin genişliği on üç arşındı. ¹² Her bekçi odasının önünde bir arşın yüksekliğinde bir duvar vardı. Odalar kare şeklindeydi, kenarları altışar arşındı. ¹³ Sonra girişleri karşı karşıya olan odaların arka duvarlarının arasını ölçtü; yirmi beş arşındı. ¹⁴ Sütunları ölçtü, altmış arşındı[‡]. Kapının çevresindeki avlu sütunlara kadar uzanıyordu. ¹⁵ Kapı girişinden eyvanın sonuna kadarki uzaklık elli arşındı. ¹⁶ Her iki yandaki bekçi odalarında, odalar arasındaki duvarlarda ve eyvanın çepeçevre duvarlarında içe bakan kafesli pencereler vardı. Bölme duvarları hurma ağacı motifleriyle kaplıydı.

Dış Avlu

¹⁷ Adam bundan sonra beni dış avluya götürdü. Orada odalar ve dış avluyu çevreleyen taş yol vardı. Taş yol boyunca otuz oda vardı. ¹⁸ Girişin iki yanındaki taş yolun genişliği kapıların uzunluğu kadardı. Bu aşağı taş yoldu. ¹⁹ Avlunun genişliğini aşağı girişten iç avlunun girişine dek ölçtü. Doğu ve kuzyedeki uzaklık yüz arşındı.

Kuzey Kapısı

²⁰ Adam dış avlunun kuzeye bakan kapısının uzunluğunu ve genişliğini ölçtü. ²¹ İki yandaki üçer bekçi odasının, aralarındaki duvarların ve eyvanın ölçüsü, birinci kapının ölçüsünün aynısıydı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ²² Pencerelerin, eyvanın, hurma ağacı motiflerinin ölçüsü, doğuya bakan kapının ölçüsünün aynısıydı. Oraya yedi basamakla çıkışılıyordu, eyvan bunların karşısındaydı. ²³ Doğu Kapısı'na olduğu gibi, Kuzey Kapısı'na da bakan bir iç avlu kapısı vardı. Adam bu iki kapı arasındaki uzaklığını ölçtü, yüz arşındı.

Güney Kapısı

²⁴ Adam beni güneşe doğru götürdü. Orada güneşe bakan bir kapı gördüm. Adam kapının sövelerini ve eyvanı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ²⁵ Öbürlerinde olduğu gibi, bu kapının ve eyvanın her yanında da pencereler vardı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ²⁶ Oraya yedi basamakla çıkışılıyordu, eyvan bunların karşısındaydı. İki kapı sövesi de hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. ²⁷ İç avlunun güneşe bakan bir kapısı vardı. Adam bu kapıdan güneydeki dış kapıya kadar olan uzaklığını ölçtü, yüz arşındı.

İç Avlunun Kapıları

²⁸ Adam beni Güney Kapısı'ndan iç avluya götürdü. Güney Kapısı'nı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ²⁹ Bekçi odalarının, odalar arasındaki duvarların, eyvanın ölçülerini öbürlerinin aynısıydı. Dış duvarlarda ve eyvanın her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ³⁰⁻³¹ Eyvan[§] dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıkışılıyordu.

[‡] 40:14 Masoretik metin "Sütunları ölçtü, altmış arşındı", Septuaginta "Eyvanın açık alanını ölçü, yirmi arşındı". [§] 40:30-31 Masoretik metinde "Eyvan" sözcüğünden önce şu tümce geçiyor: "İç avlunun çevresindeki eyvanların uzunluğu yirmi beş arşın, genişliği beş arşındı." Bu tümce bazı İbranice elyazmalarında geçmemektedir.

³² Adam beni doğudaki iç avluya götürdü. Oradaki kapıyı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ³³ Bekçi odalarının, odalar arasındaki duvarların, eyvanın ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. Dış duvarlarda ve eyvanın her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu ellî arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ³⁴ Eyvan dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıktııyordu.

³⁵ Sonra adam beni Kuzey Kapısı'na götürdü. Kapıyı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ³⁶ Bunun da bekçi odaları, aralarındaki duvarlar, eyvanı aynındı. Kapının her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu ellî arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ³⁷ Eyvan dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri her yanda hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıktııyordu.

Kurbanların Hazırlandığı Odalar

³⁸ İç avlu girişlerindeki eyvanların yanında kapısı eyvana açılan bir oda vardı. Yakmalık sunular burada yikanıyordu. ³⁹ Eyvanın her iki yanında ikişer masa vardı. Yakmalık sunu, günah sunusu ve suç sunusu için hayvanlar bu masaların üzerinde kesiliyordu. ⁴⁰ Eyvanın dış duvarının yanında, Kuzey Kapısı'nın basamaklarının her iki yanında ikişer olmak üzere dört masa daha vardı. ⁴¹ Böylece kurbanlık hayvanların kesimi için kapının her iki yanında dörder olmak üzere sekiz masa vardı. ⁴² Yakmalık sunular için yontma taştan dört masa vardı. Her masanın uzunluğu ve genişliği birer büyük arşın, yüksekliği bir arşındı. Yakmalık sunularla öbür kurbanların kesiminde kullanılan aletleri bunların üzerine koyuyorlardı. ⁴³ Odanın duvarlarına çifte çengeller asılmıştı; her biri bir el genişliğindedi. Masalar sunulacak kurban eti için kullanılıyordu.

Kâhinler için Ayrılan Odalar

⁴⁴ İç kapının dış bölümünde, iç avluda iki oda* vardı. Bunlardan biri Kuzey Kapısı'nın yanındaydı ve güneye bakıyordu, öbürü Güney[†] Kapısı'nın yanındaydı ve kuzyeye bakıyordu. ⁴⁵ Adam bana, "Güneye bakan oda tapınakta hizmet görecek kâhinler için" dedi, ⁴⁶ "Kuzeye bakan oda da sunakta hizmet görecek kâhinler için. Bunlar Levi soyundan, RAB'be hizmet etmek için O'na yaklaşan Sadokoğulları'dır."

⁴⁷ Adam avluyu ölçtü. Kareydi, uzunluğu yüz arşın, genişliği yüz arşındı. Sunak tapınağıın önündeydi.

Tapınak

⁴⁸ Adam sonra beni tapınağın eyvanına götürüp eyvanın kapı sövelerini ölçtü. Her iki yandaki sövelerin genişliği beşer arşındı. Girişin genişliği on dört arşın, iki yandaki duvarların genişliği de üçer arşındı‡. ⁴⁹ Eyvanın uzunluğu yirmi arşın, genişliği on iki arşındı§. Oraya basamaklarla çıktııyordu. Kapı sövelerinin her bir yanında sütunlar vardı.

* **40:44** Septuaginta "İki oda", Masoretik metin "Ezgiciler için odalar". † **40:44** Septuaginta "Güney", Masoretik metin "Doğu". ‡ **40:48** Septuaginta "Girişin genişliği on dört arşın, iki yandaki duvarların genişliği de üçer arşındı", Masoretik metin "Girişin iki yanının genişliği üçer arşındı".

§ **40:49** Septuaginta "On iki arşın", Masoretik metin "On bir arşın".

41

¹ Bundan sonra adam beni tapınağın ana bölümümne götürüp kapı sövelerini ölçtü. Sövelerin^{*} genişliği her yandan altı arşındı. ² Girişinin genişliği on arşın, her yandan buna bağlı duvarların genişliği beşer arşındı. Ana bölümüm de ölçü. Uzunluğu kırk arşın, genişliği yirmi arşındı.

³ Sonra iç odaya gidip girişin sövelerini ölçtü. Her biri iki arşın genişliğindedi. Girişin genişliği altı arşın, her yandan buna bağlı duvarların genişliği yedi arşındı. ⁴ Ana bölümüm ötesindeki iç odayı ölçtü. Uzunluğu ve genişliği yirmișer arşındı. Adam, "Bu En Kutsal Yer'dir^{**}" dedi.

⁵ Tapınağın duvarını ölçtü, kalınlığı altı arşındı. Tapınağın çevresindeki her yan odanın genişliği dört arşındı. ⁶ Bu yan odalar üç kattı, her katta otuz oda vardı. Tapınağın duvarları boyunca yan odalara destek görevi yapan çıkıntılar vardı. Öyle ki, destekler tapınak duvarlarına girmesin. ⁷ Tapınağın çevresindeki yan odalar yukarı kata doğru çıktıktan sonra genişliyor. Tapınağın çevresindeki yapıının yukarıya çıkan bir merdiveni vardı. Yukarıya doğru çıktıktan sonra yan odalar genişliyor. Merdivenle alt kattan orta kata, oradan da üst kata çıktıktan sonra.

⁸ Tapınağın çevresinde yan odaların temelini oluşturan yüksek bir kaldırım gördüm. Uzunluğu bir değnek kadar, yani altı arşındı. ⁹⁻¹⁰ Yan odaların dış duvarının kalınlığı beş arşındı. Tapınağın yan odaları ile kâhin odaları arasındaki açık alanın genişliği tapınak çevresi boyunca yirmi arşındı. ¹¹ Yan odaların girişi açık alana bakıyordu; biri kuzeyde, öbürü güneydeydi. Açık alana bitişik temelin genişliği her yandan beş arşındı.

¹² Tapınağın batısında açık alana bakan bir yapı vardı. Genişliği yetmiş arşındı; duvarının kalınlığı her yandan beş arşın, uzunluğu doksan arşındı.

¹³ Bundan sonra adam tapınağı ölçtü. Uzunluğu yüz arşındı. Tapınağın açık alanı, yapı ve duvarları yüz arşın uzunluktaydı. ¹⁴ Doğu'da tapınağın açık alanının tapınağın önüne birlikte genişliği yüz arşındı.

¹⁵ Adam tapınağın arkasındaki açık alana bakan yapıının iki yanındaki kordonların uzunluğunu ölçtü; yüz arşındı.

Ana bölüm, iç oda, ayluya bakan eyvan, ¹⁶ kapı eşikleri, kafesli pencereeler, eşliğin karşısındaki üç katı çevreleyen kordonlar tabandan pencereledek ağaç kaplıydı. Pencereeler açılıp kapanabiliyordu.

¹⁷ Girişin üstü, iç oda, dışarısı ve bütün iç ve dış duvarlar düzenli aralıklarla ¹⁸ Keruv ve hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. İki Keruv arasında bir hurma ağacı vardı. Her Keruv'un iki yüzü vardı: ¹⁹ Bir yanda hurma ağacına bakan insan yüzü, öbür yanda hurma ağacına bakan genç aslan yüzü. Tapınak çepeçevre Keruv ve hurma ağacı oymalarıyla bezenmişti. ²⁰ Tabandan girişin üstündeki bölüme dek ana bölümüm duvarları Keruv ve hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı.

²¹ Ana bölümün kapı söveleri kare şeklindeydi, En Kutsal Yer'in önündeki kapı söveleri bunlara benziyordu. ²² Üç arşın yüksekliğinde, iki arşın uzunluğunda ağaçtan yapılmış bir sunak vardı. Köşeleri, ayakları[†], yanları ağaçtı. Adam bana, "RAB'bin önündeki masa budur" dedi. ²³ Ana bölümüm ve En Kutsal Yer'in çift kanatlı birer kapısı vardı. ²⁴ Her kapının iki menteşeli kanadı vardı. ²⁵ Duvarlara olduğu gibi, ana bölümüm kapılarına da Keruv ve hurma ağacı oymaları yapılmıştı. Dışarda, eyvanın önünde ağaçtan bir asma tavan

* ^{41:1} Olası metin "Sövelerin" (bkz. Septuaginta), Masoretik metin "Çadırın". † ^{41:22} Septuaginta "Ayakları", Masoretik metin "Uzunluğu".

vardı. ²⁶ Evvanın yan duvarlarındaki kafesli pencerelerin iki yanı hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı. Tapınağın yan odalarıyla asma tavanları böyledi.

42

Dış Avluda Odalar

¹ Adam beni kuzeye giden yoldan dış avluya çıktı. Tapınağın açık alanına ve dış avlunun kuzeyindeki yapılara bakan odalara götürdü. ² Kapısı kuzeye bakan bu yapının uzunluğu yüz arşın, genişliği elli arşındı. ³ İç avlunun yirmi arşınlık bölümyle dış avlunun taş yoluna bakan üç katın koridorları karşı karşıyaydı. ⁴ Odaların önünde genişliği on arşın, uzunluğu yüz arşın* olan bir iç koridor vardı. Kapıları kuzeye bakıyordu. ⁵ Yapının üst kattaki odaları alt ve orta kattaki odalardan daha dardı. Çünkü üst kattaki koridorlar daha çok yer kaplıyordu. ⁶ Avlularda sütunlar olmasına karşın, üçüncü kattaki odaların sütunları yoktu. Bu yüzden bu odalar alt ve orta kattaki odalardan daha dardı. ⁷ Odaların önünde, odalara ve dış avluya paralel bir dış duvar vardı, elli arşın uzunluktaydı. ⁸ Dış avlu yanındaki sıra odaların uzunluğu elli arşinden, ana bölüme daha yakın sıra odaların uzunluğu yüz arşındı. ⁹ Alt kattaki odaların dış avludan girilecek gibi doğu yönünde bir girişleri vardı.

¹⁰ İç avlunun güney† boyunca, açık alana ve dış avludaki yapılara bakan başka odalar vardı. ¹¹⁻¹² Kuzeydeki odalarda olduğu gibi, bu odaların önünde de bir geçit vardı. Odaların uzunlukları, genişlikleri aynıydı, çıkışları ve boyutları kuzeydeki odalara benziyordu. Güneydeki odaların girişleri kuzeydekiler gibiydi. Geçidin başlangıcında bir giriş vardı. Arka duvarlar boyunca doğuya uzanan bu geçit odalara açılıyordu.

¹³ Bundan sonra adam, "Tapınağın açık alanına bakan kuzey ve güneydeki odalar kutsaldır" dedi, "RAB'bin önünde hizmet eden kâhinler orada en kutsal sunulardan yiyecekler. En kutsal sunuları -tahil, günah ve suç sunularını- oraya koyacaklar. Çünkü orası kutsaldır. ¹⁴ Kâhinler kutsal alana girdikten sonra, hizmet ederken giydikleri giysileri orada bırakmadan dış avluya çıkmayacaklar. Çünkü bu giysiler kutsaldır. Halkın bulunduğu yerlere gitmeden önce başka giysiler giymeliler."

¹⁵ Adam iç tapınağı ölçmeyi bitirince, beni Doğu Kapısı'ndan dışarıya götürdü, o alanı her yandan ölçtü. ¹⁶ Doğu yanını ölçü değneğiyle ölçtü, beş yüz arşın‡ kadardı. ¹⁷ Kuzey yanını ölçü, beş yüz arşın kadardı. ¹⁸ Güney yanını ölçü, beş yüz arşın kadardı. ¹⁹ Sonra batıya dönüp ölçü, beş yüz arşın kadardı. ²⁰ Böylece alanın dört yanını ölçü. Kutsal olanı kutsal olmayandan ayırmak için alanın çevresinde bir duvar vardı; uzunluğu ve genişliği beşer yüz arşındı.

43

Tanrı'nın Görkemi Tapınağa Dönüyor

¹ Adam beni doğuya bakan kapıya götürdü. ² İsrail Tanrısı'nın görkeminin doğudan geldiğini gördüm. Sesi gürül gürül akan suların sesi gibiydi. Görkeminden yeryüzü aydınlandı doldu. ³ Gördüğüm görüm, Tanrı kenti yok etmeye geldiğinde ve Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm görümlere benzıyordu. Yüzüstü yere düştüm. ⁴ RAB'bin görkemi doğuya bakan kapidan tapınağa

* ^{42:4} Septuaginta, Süryanice ve 8. ayet "Yüz arşın", Masoretik metin "Bir arşın". † ^{42:10} Septuaginta "Güneyi", Masoretik metin "Doğusu". ‡ ^{42:16} Septuaginta "Arşın", Masoretik metin "Ölçü değneği". ^{43:2} Hez.10:3-4,18-19; 11:22-23

girdi. ⁵ Ruh beni ayağa kaldırip iç avluya götürdü. RAB'bin görkemi tapınağı doldurdu.

⁶ Adam orada yanında dururken, tapınaktan birinin bana seslendiğini duydum. ⁷ Bana şöyle dedi: “İnsanoğlu, tahtının yeri, ayaklarımın basacağı, İsrail halkıyla sonsuza dek yaşayacağım yer burasıdır. Bundan böyle İsrail halkı da kralları da fahişelikleriyle ve krallarının cesetleriyle bir daha kutsal adımı kirletmeyecek. ⁸ Onlar kapı eşiklerini kapı eşiğimin, sövelerini sövelerimin bitişine yerleştirdiler. Benimle aralarında yalnızca bir duvarvardı. İğrenç uygulamalarıyla kutsal adımı kirlettüler. Bu yüzden öfkemle onları yok ettim. ⁹ Şimdi fahişeliklerini, krallarının cesetlerini benden uzaklaştırırlar; ben de sonsuza dek aralarında yaşayayım.

¹⁰ “İnsanoğlu, günahlarından utanmaları için bu tapınağı İsrail halkına tanıt. Tapınağın tasarısını incelesinler. ¹¹ Eğer bütün yapıtlarından utanıyorlarsa, tapınağın tasarımını –düzenlemesini, girişlerini, çıkışlarını– kurallarını, yasalarını onlara bildir. Tasarı onların gözü önünde yaz ki, bütün düzenine, kurallarına bağlılıkla uyabilsinler. ¹² Tapınakla ilgili yasa şudur: Dağın tepesinde tapınağı çevreleyen bütün alan çok kutsal olacak. İşte tapınakla ilgili yasa böyle.

Sunak

¹³ “Arşın ölçüsüyle sunağın ölçüleri şunlardır: –Bu arşın, bir arşına ek olarak bir elin eni kadardır.– Sunağı çevreleyen hendeğin derinliği bir arşın, genişliği bir arşın, çevresindeki kenarlık bir karış. Sunağın yüksekliğiyse şöyle: ¹⁴ Sunağın yerdeki hendekten alt çıkıntıya kadarki bölümünün yüksekliği iki arşın, genişliği bir arşın, küçük çıkışından büyük çıkışına kadarki bölümün yüksekliği dört arşın, genişliği bir arşın. ¹⁵ Sunağın kurban yakılan üst bölümünün yüksekliği dört arşın; üst bölümden yukarı doğru dört boynuz uzanacak. ¹⁶ Sunağın üst bölümü kare şeklinde olacak. Uzunluğu on iki arşın, genişliği on iki arşın. ¹⁷ Üst çıkışının dört yandan uzunluğu ve genişliği de on dörder arşın. Çevresindeki kenarlık yarı arşın, hendeğin çevresi bir arşın. Sunağın basamakları doğuya bakacak.”

¹⁸ Adam konuşmasını şöyle sürdürdü: “İnsanoğlu, Egemen RAB şöyle diyor: ‘Sunak yapılacak günü, üzerinde yakmalık sunular sunmak ve kan dökmek için kurallar şunlardır: ¹⁹ Bana hizmet etmek üzere öňüme gelen Sadok soyundan Levili kâhinlere günah sunusu olarak bir boğa vereceksin. Egemen RAB böyle diyor. ²⁰ Boğanın kanından biraz alıp sunağın dört boynuzuna, çıkışının dört köşesine ve çevresindeki kenarlığın üzerine süreceksin. Böylece sunağı pak kılıp arındıracaksın. ²¹ Boğayı günah sunusu olarak alacak, tapınağın dışında, tapınak alanında belirlenen yerde yakacaksın.

²² “İkinci gün günah sunusu olarak kusursuz bir teke sunacaksın. Sunağı boğanın kanyla arındırdığın gibi tekenin kanyla da arındır. ²³ Arındırma işlemini bitirince, sürüden kusursuz bir boğayla bir koç sunacaksın. ²⁴ Bunları RAB'bin önüne getireceksin. Kâhinler üzerlerine tuz serip yakmalık sunu olarak RAB'be sunacaklar.

²⁵ “Yedi gün boyunca günah sunusu olarak her gün bir teke sağlayacaksın; kusursuz bir boğayla sürüden bir koç da sağlayacaksın. ²⁶ Yedi gün sunağı arındırıp pak kılacaklar. Böylece sunak adanmış olacak. ²⁷ Yedi gün bitince, kâhinler sekizinci gün ve daha sonra yakmalık ve esenlik sunularınızı

sunağın üzerinde sunacak. O zaman sizi kabul edeceğim. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

44

Hizmet Edecek Olanlar

¹ Bundan sonra adam beni tapınağın doğuya bakan dış kapısına geri getirdi. Kapı kapalıydı. ² RAB bana, “Bu kapı kapalı kalacak, açılmayacak, buradan kimse girmeyecek!” dedi, “İsrail'in Tanrısı RAB bu kapıdan girdi, bu yüzden kapalı kalacak. ³ Yalnız önder –önder olduğu için– RAB'bin önünde oturup ekmek yemek üzere eyvandan girebilir, aynı yoldan da çikabilir.”

⁴ Adam Kuzey Kapısı yolundan tapınağın önüne getirdi beni. Baktum, RAB'bin görkeminin tapınağı doldurduğunu gördüm. Yüzüstü yere düştüm.

⁵ RAB bana şöyle seslendi: “İnsanoğlu, RAB'bin Tapınağı'nın bütün kuralları ve yasalarıyla ilgili söyleyeceklerimi iyi dinle, her şeye iyi bak, kulak ver. Tapınağa kimin girip çıkacağına dikkat et. ⁶ Así İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, yaptığınız iğrençliklere bir son verin artık! ⁷ Yüreği ve bedeni sünnet edilmemiş yabancıları tapınağımı aldınız, bana yiyecek olarak yağ, kan sunmakla tapınağımı kirlettiniz. Böylece iğrenç uygulamalarınızla antlaşmamı bozdunuz. ⁸ Kutsal eşyalarıma ilişkin sorumluluğunu yerine getirmediniz. Tapınağında bu eşyalara bakmaları için başkalarını görevlendirdiniz. ⁹ Egemen RAB şöyle diyor: Yüreği ve bedeni sünnet edilmemişlerden, İsrail halkı arasında yaşayan yabancılarından hiçbirini tapınağıma girmeyecek.

¹⁰ “İsrail kötü yola saptığı zaman beni bırakan, yoldan sapıp putlarına bağlanan Levililer'se günahlarının cezasını çekecekler. ¹¹ Ama tapınağında onlar hizmet edecek: Tapınağın kapılarından sorumlu olacaklar; tapınağın hizmetini yapacak, yakmalık sunu ve kurbanlık hayvanları halk için kesecek, halkın önünde duracak, halka hizmet edecekler. ¹² Putlarının önünde İsrail halkına hizmet ederek halkı günaha soktular. Bu nedenle ben RAB onları günahları yüzünden cezalandıracağımı ant içtim. Egemen RAB böyle diyor. ¹³ Kâhin olarak hizmet etmek üzere bana yaklaşmayacaklar. Kutsal eşyalarıma, en kutsal sunularıma dokunmayacaklar. İğrenç uygulamalarının utancını yüklenenecekler. ¹⁴ Yine de tapınağın hizmeti ve orada yapılacak bütün işler için onları görevlendireceğim.

¹⁵ “Ancak İsrail beni bırakıp kötü yola saptığında tapınağının hizmetini sadakatle yapan Sadok soyundan Levili kâhînler önumde hizmet etmek üzere bana yaklaşacak. Yağ ve kan sunularını sunmak için önumde onlar duracak. Böyle diyor Egemen RAB. ¹⁶ Yalnız onlar girecek tapınağımı; önumde hizmet etmek için yalnız onlar soframaya yaklaşacak, görev yapacaklar.

¹⁷ “Kâhinler iç avlunun kapılarından girecekleri zaman keten giysi giyecek; iç avlunun kapılarında ya da tapınakta hizmet ederken yünü giysi giymeyecekler. ¹⁸ Başlarına keten sarık saracak, keten don giyecekler. Kendilerini terletecek bir şey giymeyecekler. ¹⁹ Dış avluya halkın yanına çıkmadan önce, hizmet ederken giydikleri giysileri çıkarıp kutsal odalara koyacak, başka giysiler giyecekler. Öyle ki, o giysilerin kutsallığını halka geçirmesinler.

20 “ ‘Kâhinler başlarını tıraş etmeyecek, saçlarını uzatmayacaklar. Ancak saçlarını kesip düzeltcecekler. **21** İç avluya gireceği zaman hiçbir kâhin içki içmeyecek. **22** Kâhinler dul ya da boşanmış kadınla evlenmeyecek. İsrail soyundan erden bir kızla ya da başka bir kâhinden dul kalmış bir kadınla evlenebilirler. **23** Kutsalla bayağı arasındaki ayrimı halkımı onlar öğretecek, kirliyle temizi ayırt etmeyi onlar gösterecekler.

24 “ Davalarda yargıç olarak kâhinler görev yapacak, ilkelerim uyarınca karar verecekler. Bayramlarımla ilgili yasalarıma, kurallarıma uyacak, Şabat günlerimi kutsal tutacaklar.

25 “ Kâhin bir ölünum yanına giderek kendini kirletmeyecek; ölü annesi, babası, oğlu, kızı, kardeşi ya da evlenmemiş kızkardeşiyse kendini kirletebilir.

26 Arındıktan sonra yedi gün bekleyecek. **27** Tapınakta hizmet etmek üzere iç avluya gireceği gün, kendisi için bir günah sunusu sunacak. Egemen RAB böyle diyor.

28 “ Kâhinlerin payı vardır, onların mirası benim. İsrail'de onlara mülk vermeyeceksiniz. Onların mirası benim. **29** Kâhinler tâhil, günah ve suç sunularını yiyecekler. İsrail'de RAB'be adanan her şey onların olacak. **30** İlk ürünlerin en iyileri ve bütün özel armağanlarınız kâhinlerin olacak. Evinize bereket yağsyn diye tâhilinizin ilkini onlara vereceksiniz. **31** Kâhinler ölü bulunmuş ya da yabani hayvan tarafından parçalanmış hiçbir kuş ya da hayvan yemeyecek.”

45

Rab'bin Payı

1 “ Ülkeyi mülk olarak paylaştırdığınız zaman, RAB'be ülkeden pay olarak 25 000 arşın^{*} uzunlukta, 20 000 arşın[†] genişlikte kutsal bir bölge ayıracaksınız. Bütün bu bölge kutsal olacak. **2** Uzunluğu ve genişliği 500 arşınlık bir bölüm kutsal yer için, 50 arşınlık bir yer de çevresindeki alan için ayrılacak. **3** Bu bölgeden uzunluğu 25 000 arşınlık, genişliği 10 000 arşınlık[‡] bir bölüm oluceksiniz. Tapınak, En Kutsal Yer orada olacak. **4** Burası tapınakta hizmet etmek üzere RAB'be yaklaşan kâhinlere ayrılacak ve ülkenin kutsal payı olacak. Kâhinlerin evleri de tapınak da o kutsal bölgede olacak. **5** Tapınakta hizmet eden Levililer'e miras olarak 25 000 arşın uzunlukta, 10 000 arşın genişlikte bir bölge verilecek. Orada, yaşamaları için kendilerine ait kentler olacak[§].

6 “ Kutsal bölgeye düşen payla birlikte kent için uzunluğu 25 000, genişliği 5 000 arşınlık^{*} bir pay ayıracaksınız; bu bütün İsrail halkı için olacak.

7 “ Kutsal bölgeye düşen pay ile kente düşen payın iki yanındaki topraklar öndere verilecek. Batıdan batıya, doğudan doğuya doğru uzanacak. Batı sınırından doğu sınırlına dek uzunluğu bir İsrail oymağına düşen pay kadardır. **8** Bu toprak İsrail'de önderin payı olacak. Bundan böyle önderlerim halkımı bir daha baskın yapmayacak, ama oymaklarına göre İsrail halkına ülkeyi miras olarak verecekler.

44:20 Lev.21:5 **44:21** Lev.10:9 **44:22** Lev.21:7,13-14 **44:23** Lev.10:10; Hez.22:26 **44:25**

Lev.21:1-4 **44:28** Say.18:20 **44:29** Say.18:8-19 **44:31** Lev.22:8 * **45:1** “25 000 arşın”: Yaklaşık 13.3 km. † **45:1** Septuaginta “20 000 arşın”, yaklaşık 10.6 km. Masoretik metin “10 000 arşın”, yaklaşık 5.3 km. ‡ **45:3** “10 000 arşın”: Yaklaşık 5.3 km. § **45:5** Septuaginta “Yaşamaları için kendilerine ait kentler olacak”, Masoretik metin “Mülk olarak yirmi oda alacaklar”. * **45:6** “5 000 arşın”: Yaklaşık 2.7 km.

9 “Egemen RAB şöyle diyor: Yeter artık, ey İsrail önderleri! Zorbalığı, baskıyı bırakın. Adil ve doğru olanı yapın. Halkımı kendi topraklarından kovmayın. Egemen RAB böyle diyor. **10** Doğru ölçüler kullanın, kullandığınız efa[†] ve bat[‡] doğru olsun. **11** Efa ile bat aynı ölçüde olsun. Bat homerin[§] onda birine, efa da homerin onda birine eşit olmalı. İlkisinin de ölçüsü homere göre olacak. **12** Bir şekel* yirmi geraya eşit olmalı. Altmış şekel[†] de bir minaya[‡] eşit olmalı.”

Sunular ve Kutsal Günler

13 “Sunacağınız sunular şunlardır: Her homer buğdaydan efanın altında biri[§], her homer arpadan efanın altında biri^{*} kadarını vereceksiniz. **14** Bat ölçüsünde göre istenen zeytinyağı miktarı, her kordan[†] batın onda biri[‡] kadardır. Bir kor on bat ya da bir homere eşittir. **15** İsrail'in sulak otlaklarındaki sürüden iki yüz koyundan bir koyun alınacak. Halkın günahlarını bağışlatmak için bu koyunlar yakmalık sunular, tahlil ve esenlik sunuları için kullanılacak. Egemen RAB böyle diyor. **16** Ülke halkı buarmağanları İsrail'deki Öndere verecek. **17** İsrail'de kutlanan bütün bayramlarda -senliklerde, Yeni Ay törenlerinde, Şabat günlerinde- tahlil sunularını, yakmalık ve dökmelik sunuları önder sağlayacak. İsrail halkın günahlarını bağışlatmak için yakmalık sunuları, günah, tahlil, esenlik sunularını sağlayacak.

18 “Egemen RAB söyle diyor: Birinci ayın birinci günü kusursuz bir boğa alacak, tapınağı arındıracaksın. **19** Kâhin günah sunusunun kanından alıp tapınağın kapı sövelerine, sunağın üst çıkışının dört köşesine, iç avlunun kapı sövelerine sürecek. **20** Yanlışlıkla ya da bilgisizlikten günah işleyen biri için ayın yedinci günü aynısını yapacaksın. Böylece tapınağı arındıracaksın.

21 “Birinci ayın on dördüncü günü Fısh Bayramı[†]* yedi gün kutlayacak, mayasız ekmeğin yiyeceksiniz. **22** O gün önder kendisi ve ülke halkı için günah sunusu olarak bir boğa sağlayacak. **23** Yedi gün bayram boyunca her gün RAB'be yakmalık sunu olarak kusursuz yedi boğayla yedi koç, günah sunusu olarak da bir teke sağlayacak. **24** Tahlil sunusu olarak her boğa ve koç için birer efa[§] tahlil, her efa için bir hin^{*} zeytinyağı sağlayacak.

25 “Yedinci ayın on beşinci günü başlayan ve yedi gün süren bayramda önder yakmalık sunuları, günah ve tahlil sunularını, zeytinyağını her gün aynı miktarda sağlayacak.

46

1 “Egemen RAB söyle diyor: İç avlunun doğuya bakan kapısı altı çalışma günü kapalı, Şabat Günü ve Yeni Ay Günü ise açık kalacak. **2** Önder dışarıdan eyvana girip kapı sövesinin yanında duracak. Kâhînler onun yakmalık ve esenlik sunularını sunacaklar. Önder kapı eşliğinde tapındıktan sonra çıkış gidecek. Kapı akşamı dek açık kalacak. **3** Şabat günleri ve Yeni Ay törenlerinde ülke halkı

45:10 Lev.19:36 † **45:10** “Efa”: Yaklaşık 22 litrelilik bir ölçek. ‡ **45:10** “Bat”: Yaklaşık 22 lt.

§ 45:11 “Bir homer”: Yaklaşık 220 litrelilik bir ölçek. * **45:12** “Bir şekel”: Yaklaşık 11.5 gr. † **45:12**

“Aldırmış şekel”: İbranice “Yirmi şekel, yirmi beş şekel, on beş şekel”. ‡ **45:12** “Aldırmış şekelden oluşan bir mina”: Yaklaşık 690 gr. § **45:13** “Buğdaydan efanın altında biri”: Yaklaşık 2.9 kg. * **45:13** “Arpadan efanın altında biri”: Yaklaşık 2.4 kg. † **45:14** “Bir kor”: Yaklaşık 220 lt. ‡ **45:14** “Batın onda biri”:

Yaklaşık 2.2 lt. **45:21** Çık.12:1-20; Say.28:16-25 § **45:24** “Bir efa”: Yaklaşık 22 litrelilik bir ölçek.

* **45:24** “Bir hin”: Yaklaşık 3.6 lt. **45:25** Lev.23:33-36; Say.29:12-38

bu kapının girişinde RAB'bin önünde tapınacak. ⁴ Önder Şabat Günü RAB'be sunacağı yakmalık sunu olarak kusursuz altı kuzu, bir koç sunacak. ⁵ Koç için verilecek tahil sunusu bir efa* tahil olacak, kuzular için verebileceği kadar tahil sunusu sunabilir. Her efa tahil için bir hin[†] zeytinyağı verilecek. ⁶ Yeni Ay Günü kusursuz bir boğa, altı kuzu ve bir koç sunacak. ⁷ Boğa ve koç için tahil sunusu olarak birer efa tahil sağlayacak; kuzular için istediği kadar tahil sağlayabilir. Her efa tahil için bir hin zeytinyağı sağlayacak. ⁸ Önder içeri gireceği zaman eyvandan girecek ve aynı yoldan dışarı çıkacak.

⁹ “Ülke halkı bayramlarda RAB'bin önüne geldiğinde, tapınmak için Kuzey Kapısı'ndan giren Güney Kapısı'ndan çıkacak, Güney Kapısı'ndan giren Kuzey Kapısı'ndan çıkacak. Hiç kimse girdiği kapidan çıkmayacak. Herkes girdiği kapının karşısındaki kapidan çıkacak. ¹⁰ Önder halkın arasında olacak. Halkla birlikte girecek, halkla birlikte çıkacak.

¹¹ “Bayramlarda ve kutsal günlerde boğa ve koç için tahil sunusu olarak birer efa tahil verecek; kuzular için verebileceği kadar tahil sağlayabilir. Her efa tahil için bir hin zeytinyağı verecek. ¹² Önder RAB'be gönülden verilen yakmalık sunular ya da esenlik sunuları sunacağı zaman doğuya bakan kapı kendisine açılacak. Yakmalık sunuları ya da esenlik sunularını Şabat Günü sunduğu gibi sunacak. Sonra dışarı çıkacak; o çıktıktan sonra kapı kapanacak.

¹³ “Her gün, her sabah yakmalık sunu olarak RAB'be bir yaşında kusursuz bir kuzu sağlayacaksın. ¹⁴ Bununla birlikte her sabah tahil sunusu olarak efanın altında biri[‡] tahil ve ince unu ıslatmak için birinin üçte biri[§] kadar zeytinyağı sağlayacaksın. Bu tahil sunusunun RAB'be sunulması sürekli bir kural olacak. ¹⁵ Böylece günlük yakmalık sunu olarak her sabah kuzu, tahil sunusu ve zeytinyağı sunulacak.”

Öndere Düşecek Pay

¹⁶ “Egemen RAB şöyle diyor: Eğer önder oğullarından birine kendi mülkündenarmağan ederse, bu mülk torunlarına da gelecek. Miras yoluyla bu onların mülkü olacak. ¹⁷ Önder görevlilerinden birine kendi mülkündenarmağan ederse, görevli toprak parçasını Özgürlük yılina dek elinde tutacak. Sonra öndere geri verecek. Önderin mirası ancak oğullarına geçebilir, onların olacak. ¹⁸ Önder halkı mülkünden kovarak miraslarından etmemeli. Oğullarına ancak kendi mülkünden miras verebilir. Öyle ki, halkımdan hiç kimse mülkünden ayrılp dağılmışın.”

Tapınağın Mutfakları

¹⁹ Bundan sonra adam beni kapılarındaki girişten kuzeye bakan, kâhinlere ait kutsal odalara getirdi. Bana batıda bir yer gösterdi. ²⁰ “Kâhinlerin suç sunusuyla günah sunusunun etini haşlayacakları, tahil sunusunu pişirecekleri yer burası” dedi, “Öyle ki, bunları dış avluya çıkarıp kutsallıklarını halka geçirmesinler.”

²¹ Daha sonra adam beni dış avluya çıkarıp sırayla avlunun dört köşesine götürdü. Avlunun her köşesinde küçük birer avlu olduğunu gördüm. ²² Dış avlunun dört köşesinde kırk arşın uzunlığında, otuz arşın genişliğinde birer kapalı avlu vardı. Köşelerdeki avluların ölçüsü aynıydı. ²³ Dört avlunun

* **46:5** “Bir efa”: Yaklaşık 22 litrelilik bir ölçek. † **46:5** “Bir hin”: Yaklaşık 3.6 lt. ‡ **46:14** “Efanın altında biri”: Yaklaşık 3.6 litrelilik bir ölçek. § **46:14** “Birinin üçte biri”: Yaklaşık 1.2 lt. **46:17** Lev.25:10

çevresinde de taş duvar vardı; duvarın dibinde yemek pişirmek için yerler yapılmıştı. ²⁴ Bana, “Bunlar tapınakta hizmet edenlerin halkın sunduğu kurban etini pişirecekleri mutfaklar” dedi.

47

Tapınaktan Akan Irmak

¹ Adam beni tapınağın girişine geri getirdi. Doğuya doğru tapınağın kapı eşiğinin altından sular aktığını gördüm. Tapınak doğuya bakıyordu. Sular tapınağın güney yanının altından, sunağın güneyinden aşağıya akıyordu. ² Beni oradan, Kuzey Kapısı'ndan çıkışır dış yoldan doğuya bakan dış kapıya götürdü. Sular güney yönünden akıyordu.

³ Adam elinde bir ölçü ipiyle doğuya doğru gitti. Bin arşın ölçütükten sonra beni ayak bileğine dek çıkan sulara getirdi. ⁴ Bin arşın daha ölçütü ve beni dize kadar çıkan sulara getirdi. Bin arşın daha ölçütü, beni bele kadar çıkan sulara getirdi. ⁵ Bin arşın daha ölçütü, içinden geçemediğim bir ırmak oluştu. Sular yükselmıştı, içinden yürüyerek karşıya geçilemezdi, yüzülecek kadar derin bir ırmak olmuştu. ⁶ Bana, “İnsanoğlu, bunu gördün mü?” diye sordu.

Daha sonra beni ırmağın kıyısına geri getirdi. ⁷ Oraya varınca, ırmağın her iki kıyısında birçok ağaç gördüm. ⁸ Bana şöyle dedi: “Bu sular doğu bölgесine doğru akıyor, oradan Arava Vadisi'ne, sonra Lut Gölü'ne dökülüyor. Göle dökülünce oradaki sular tatlı suya dönüsecek. ⁹ Irmağın aktığı yerlerde her çeşit canlı yaratık kaynaşacak. Çok sayıda balık olacak. Çünkü bu sular oraya akıyor, oradaki tuzlu suyu tatlı suya dönüştürüyor. Irmak aktığı her yere yaşam getirecek. ¹⁰ Irmak kıyısı boyunca balıkçılar duracak; Eyn-Gedi'den Eyn-Eglayim'e dek ağ gerecek yerler olacak. Akdeniz'deki gibi çok sayıda balık çeşidi olacak. ¹¹ Ama Lut Gölü'nün çamurlu, bataklık kesimi tatlı suya dönüşmeyecek, tuzla olarak kalacak. ¹² Irmağın her iki yanında her çeşit meyve ağacı yetişecek. Yaprakları solmayacak, meyveleri tükenmeyecek. Her ay meyve verecekler, çünkü tapınaktan çıkan sular oraya akıyor. Meyveleri yiyecek olarak, yaprakları şifa için kullanılacak.”

Ülkenin Sınırları

¹³ Egemen RAB şöyle diyor: “Ülkeyi mülk olarak İsrail'in on iki oymağına böleceğiniz sınırlar şöyle* olacak: Yusuf'a iki pay düşecek. ¹⁴ Ülkeyi on iki oymak arasında eşit olarak paylaşacaksınız. Ülkeyi atalarınıza vereceğime ant içtim. Bu ülke size mülk olarak verilecek.

¹⁵ “Ülkenin sınırı şöyle olacak: Kuzeyde Akdeniz'den, Hetlon yoluyla Levo-Hamat'a, Sedat'a†, ¹⁶ Berota'ya ve Şam'la Hama'nın toprakları arasında bulunan Sivrayim'e, Havran sınırında Haser-Hattikon'a kadar uzanacak. ¹⁷ Sınır denizden Hasar-Enan'a, Şam'ın kuzey sınırı boyunca uzanacak, Hama sınırı kuzeyde olacak. Kuzey sınırı bu olacak.

¹⁸ “Doğu sınır Havran'la Şam arasında Gilat'ı İsrail'den ayıran Şeria Irmağı boyunca Lut Gölü'ne ve Tamar'a dek uzanacak‡. Doğu sınırı bu olacak.

¹⁹ “Güneyde sınır Tamar'dan Meriva-Kadeş sularına, Mısır Vadisi boyunca Akdeniz'e dek uzanacak. Güney sınırı bu olacak.

^{47:1} Zek.14:8; Yu.7:38; Va.22:1

* ^{47:13} Septuaginta “Şöyle”, Masoretik metin “Vadi”. † ^{47:15}

Septuaginta “Levo-Hamat'a, Sedat'a”, Masoretik metin “Levo-Sedat'a, Hama'ya”. ‡ ^{47:18} Süryanice “Lut Gölü'ne ve Tamar'a dek uzanacak”, Masoretik metin “Lut Gölü'ne dek ölçüceksiniz”.

20 “Batıda Levo-Hamat'ın karşısındaki noktaya dek Akdeniz sınır oluşturacak. Batı sınırı bu olacak.

21 “Bu ülkeyi İsrail oymaklarına göre aranızda paylaşacaksınız. **22** Ülkeyi içinde yaşayan ve içindeyken çocukları olan yabancılarla kendiniz arasında mülk olarak bölüseceksiniz. Onları İsrail'de doğan yerliler sayacaksınız. Onların da İsrail oymakları arasında sizin gibi mülkleri olacak. **23** Yabancı hangi oymağa yerleşmişse, orada ona düşen payı mülk olarak vereceksiniz.” Eğemen RAB böyle diyor.

48

Ülkenin Paylaştırılması

1 “Oymakların adları şunlardır: Kuzey sınırında Dan'a bir pay verilecek. Dan sınırı Hetlon yolundan Levo-Hamat'a uzanacak; Hasar-Enan ve Hama'ya yakın Şam'ın kuzey sınırı doğudan batıya uzanan sınırın bir bölümünü oluşturacak.

2 “Aşer'e bir pay verilecek; sınırı Dan'ın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

3 “Naftali'ye bir pay verilecek; sınırı Aşer'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

4 “Manaşşe'ye bir pay verilecek; sınırı Naftali'nin doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

5 “Efrayim'e bir pay verilecek; sınırı Manaşşe'nin doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

6 “Ruben'e bir pay verilecek; sınırı Efrayim'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

7 “Yahuda'ya bir pay verilecek; sınırı Ruben'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

8 “Yahuda'nın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik topraklar, RAB'be ayıracığınız özel armağan olacak. Genişliği 25 000 arşın*, doğudan batıya uzunluğu bir oymağa düşen pay kadar olacak. Tapınak bunun ortasında olacak.

9 “RAB'be özel olarak sunacağınız payın uzunluğu 25 000 arşın, genişliği 10 000 arşın† olacak. **10** Bu kâhinler için kutsal pay olacak. Kuzeyde uzunluğu 25 000 arşın, batıda genişliği 10 000 arşın, doğuda genişliği 10 000 arşın, güneyde uzunluğu 25 000 arşın olacak. RAB'bin Tapınağı bunun ortasında olacak. **11** Bu bölge Sadok soyundan gelen kutsanmış kâhinler için olacak. Onlar bana bağlılıkla hizmet ettiler, İsrail halkı yoldan saptığında Levililer de yoldan saptı, ama onlar sapmadı. **12** Orası ülkenin kutsal payından özel bir armağan olarak onlara verilecek. Levililer'in topraklarına bitişik çok kutsal bir bölge olacak.

13 “Levililer'in kâhinlerin sınırı yakınında 25 000 arşın uzunlukta, 10 000 arşın genişlikte bir payları olacak. Bu bölgenin uzunluğu 25 000 arşın, genişliği 10 000 arşın olacak. **14** Levililer orayı satmayacak, değişim tokus etmeyecekler. Bu, ülkenin en iyi bölümündür, başkasının eline geçmemeli. Çünkü orası RAB'be adanmıştır.

15 “Bölgemin geri kalan 25 000 arşın uzunlukta, 5 000 arşın‡ genişlikte bölümü halkın yerleşmesi içindir. Orası evlere, otlaklara ayrılacak. Kent

* **48:8** “25 000 arşın”: Yaklaşık 13.3 km. † **48:9** “10 000 arşın”: Yaklaşık 5.3 km. ‡ **48:15** “5 000 arşın”: Yaklaşık 2.7 km.

bunun ortasında kurulacak. ¹⁶ Ölçüleri şöyle olacak: Kuzeyde, güneyde, doğuda, batıda 4 500'er arşın[§]. ¹⁷ Kent için ayrılan otlak da kuzeyde, güneyde, doğuda, batıda 250'şer arşın olacak. ¹⁸ Kutsal bölgenin sınırında kalan yerin doğusu 10 000 arşın, batısı 10 000 arşın olacak. Kutsal bölgeye bitişik topraklarda yetişen ürün kentte çalışanların olacak. ¹⁹ İsrail'in her oymağından kentte çalışanlar toprağı işleyecekler. ²⁰ Bu bölgenin tamamı kare şeklindedir. Her yanı 25 000 arşındır. Özel birarmağan olarak kentin mülküyle birlikte kutsal bölgeye düşen payı ayrıcaksınız.

²¹ "Kutsal bölgeye düşen pay ile kente düşen payın iki yanındaki topraklar öndere verilecek. Bu topraklar kutsal bölgeye düşen 25 000 arşınık payın doğusundan ve batısından ülkenin doğu ve batı sınırlarına uzanacak. Oymaklara düşen paylar boyunca uzanan bu iki bölge önden olacak. Kutsal bölgeye düşen pay ile tapınak bunun ortasında olacak. ²² Böylece Levililer'e düşen pay ile kente düşen pay öndere verilen toprakların arasında kalacak. Öndere verilecek topraklar Yahuda'yla Benyamin sınırı arasında kalacak.

²³ "Geri kalan oymaklara düşen pay şöyle: Benyamin'e bir pay verilecek; sınırı doğudan batıya uzanacak.

²⁴ "Şimon'a bir pay verilecek; sınırı Benyamin'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

²⁵ "İssakar'a bir pay verilecek; sınırı Şimon'un doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

²⁶ "Zevulun'a bir pay verilecek; sınırı İssakar'ın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

²⁷ "Gad'a bir pay verilecek; sınırı Zevulun'un doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

²⁸ "Gad'ın güney sınırı Tamar'dan güneye, oradan Meriva-Kadeş sularına, oradan da Mısır Vadisi boyunca Akdeniz'e dek uzanacak.

²⁹ "Mülk olarak İsrail oymaklarına bölüştüreceğiniz ülke budur. Onlara düşecek paylar bunlardır." Böyle diyor Egemen RAB.

Yeruşalim'in Kapıları

³⁰⁻³¹ "Kentin çıkış kapıları şunlar olacak: 4 500 arşın^{*} uzunluktaki kuzey yanında üç kapı olacak. Kentin kapılarına İsrail oymaklarının adları verilecek. Kuzeyde Ruben Kapısı, Yahuda Kapısı, Levi Kapısı olacak. ³² 4 500 arşın uzunluktaki doğu yanında üç kapı olacak: Yusuf Kapısı, Benyamin Kapısı, Dan Kapısı. ³³ 4 500 arşın uzunluktaki güney yanında üç kapı olacak: Şimon Kapısı, İssakar Kapısı, Zevulun Kapısı. ³⁴ 4 500 arşın uzunluktaki batı yanında üç kapı olacak: Gad Kapısı, Aşer Kapısı, Naftali Kapısı.

³⁵ "Kentin çevresi 18 000 arşın[†] olacak ve o günden başlayarak kentin adı 'Yahve şamma[‡]' olacak."

[§] 48:16 "4 500 arşın": Yaklaşık 2.4 km. ^{48:30-31} Va.21:12-13 ^{*} 48:30-31 "4 500 arşın": Yaklaşık 2.4 km. [†] 48:35 "18 000 arşın": Yaklaşık 9.5 km. [‡] 48:35 "Yahve şamma": "RAB orada" anlamına gelir.

DANIEL

GİRİŞ

Daniel Kitabı'nın iki temel noktası vardır:

1. Kitap, Babil Kralı Nebukadnessar tarafından sürgün edilen Daniel'le üç Yahudi genç arkadaşının büyük zorluklar karşısında Tanrı'ya nasıl sadık kaldılarını anlatır. İmanları ve Tanrı'ya bağlılıklarını sayesinde düşmanlarından üstün oldular. Bu olaylar hem Babil hem de Pers krallıkları döneminde gelişti.
2. Daniel tarafından görülen görüler: Bu görümlerde Babil'den başlayarak birçok krallıkların yükseliş düşeceği, Tanrı'ya karşı gelen baskıcı kralın yıkımı uğrayacağı, Tanrı'nın halkın zafere ulaşacağı açıklanıyor.

Sonuç olarak kitap Tanrı'nın dünyasal krallara egemen olduğunu vurgular.
Ana Hatlar:

- 1:1-6:28 Daniel'le arkadaşları
- 7:1-12:13 Daniel'in görümleri
 - a.7:1-28 Dört yaratık
 - b.8:1-9:27 Koçla teke
 - c.10:1-11:45 Göksel haberci
 - ç.12:1-13 Zamanın sonu

Daniel Babil'de Eğitiliyor

¹ Yahuda Kralı Yehoyakim'in krallığının üçüncü yılında Babil Kralı Nebukadnessar Yeruşalim'in üzerine yürüyüp kenti kuşattı. ² Rab, Yahuda Kralı Yehoyakim'i ve Tanrı'nın Tapınağı'ndaki bazı eşyaları Nebukadnessar'ın eline teslim etti. Nebukadnessar bunları Şinar^{*} ülkesine götürüp kendi ilahının tapınağının hazinesine yerleştirdi.

³⁻⁴ Kral İsailliler arasından kral soyundan gelme ya da soylu bazı gençlerin seçili saraya getirilmesi için saray görevlilerinin yönetici Aspenaz'a buyruk verdi. Bu gençler kusursuz, yakışıklı, her konuda bilge, bilgili, öğrenmeye yetenekli, sarayda görev almaya uygun nitelikte kişiler olmaliydi. Aspenaz onlara Kildaniler'in* dilini ve yazısını öğretecekti. ⁵ Kral bu gençler için kendi sofrasından gündelik yiyecek ve şarap ayırdı. Üç yıl eğitildikten sonra gençler kralın önüne çıkarılacaklardı. ⁶ Seçilen gençler arasında Yahudalılar'dan Daniel, Hananya, Mışael ve Azarya da vardı. ⁷ Saray görevlilerinin yönetici onlara yeni adlar koydu. Daniel'e Belteşassar, Hananya'ya Şadrak, Mışael'e Meşak, Azarya'ya Abed-Nego adını verdi.

⁸ Daniel dinsel açıdan kendini kirletmemek için kralın onlara ayırdığı yemeklerden yemeyi de şaraptan içmeyi de istemedi. Bu yoldan kendini kirletmemek için saray görevlilerinin yönetici sine ricada bulundu. ⁹ Tanrı saray görevlileri yönetici sinin Daniel'e sevgiyle, sevecenlikle davranışını sağladı. ¹⁰ Adam Daniel'e, "Yiyecek içeceğin payınızı ayıran efendimiz kraldan korkarım" dedi, "Eğer yüzünüzü yaşıınız olan öbür gençlerin yüzünden daha solgun görürse, başımı tehlikeye sokmuş olursunuz."

¹¹⁻¹² Daniel, saray görevlileri yönetici sinin Hananya, Mışael, Azarya ve kendisinin başına koyduğu gözeticisi gidip, "Lütfen kullarınıza on gün olanak

^{1:1} 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7 ^{1:2} 2Kr.20:17-18; 24:10-16; 2Ta.36:10; Yşa.39:7-8
"Babil".

* ^{1:2} "Şinar", yani

tanıyın” dedi, “Bu on gün içinde bize yemek için sebze, içmek için de su verilsin. ¹³ Sonra yüzlerimizi kralın yemeklerini yiyan öbür gençlerin yüzleriyle kuyaslayın ve kullarınıza gördüğünüzde göre davranışın.” ¹⁴ Gözetici bu isteği kabul etti ve onlara on gün deneme fırsatı verdi.

¹⁵ On gün sonra dört genç kralın yemeklerini yiyan öbür gençlerin hepinden daha sağlıklı, daha iyi beslenmiş görünüyordu. ¹⁶ Böylece gözetici o günden sonra kralın gençler için ayrırdığı yemekle şarabı kaldırdı ve onlara sebze vermemeyi sürdürdü.

¹⁷ Tanrı bu dört gence her konuda bilgi, beceri, bilgelik verdi. Daniel her çeşit görünüyü ve düşü yorumlayabiliyordu.

¹⁸ Kralın belirlediği süre tamamlanınca, saray görevlileri yönetici gencleri Nebukadnessar'a götürdü. ¹⁹ Kral onlarla görüştü; içlerinde Daniel, Hananya, Mişael, Azarya gibisi yoktu. Bu yüzden kralın hizmetine onlar atandı. ²⁰ Kral bilgelik ve anlayışla ilgili konularda onları sinadı ve dört genci ülkesindeki bütün sihirbazlardan, falcılardan on kat üstün buldu.

²¹ Kral Koreş'in[†] krallığının birinci yılına dek Daniel sarayda kaldı.

2

Nebukadnessar'ın Gördüğü Düş

¹ Krallığının ikinci yılında Nebukadnessar bir düş gördü. Ruhu üzüntüyle sarsıldı, uykusu kaçtı. ² Düşünün ne olduğunu söyleşinler diye sihirbazları, falcıları, büyütüleri, yıldızbilimcileri çağrırttı. Hepsini gelip kralın önünde durdular. ³ Kral, “Beni üzüntüyle sarsan bir düş gördüm. Ne anlama geldiğini öğrenmek istiyorum” dedi.

⁴ Yıldızbilimciler Aramice*, “Ey kral, sen çok yaşa!” dediler, “Düşünü bu kullarına anlat ki, ne anlama geldiğini söyleyelim.”

⁵ Kral, “Gördüğüm düşü ve ne anlama geldiğini bana açıklamazsanız, kararım kesin, paramparça edileceksiniz” diye karşılık verdi, “Evleriniz de çöplüğe çevrilecek. ⁶ Ama düşü ve ne anlama geldiğini açıklayabilerseniz, sizi büyük armağanlarla ödüllendirip onurlandıracağım. Onun için bana düşü ve ne anlama geldiğini açıklayın.”

⁷ Onlar yine, “Ey kral, düşü bu kullarına anlat ki, ne anlama geldiğini söyleyelim” dediler.

⁸ Bunun üzerine kral, “Kararımın kesin olduğunu bildiğiniz için zaman kazanmak istedığınızı anlıyorum” dedi, ⁹ “Ama düşün ne olduğunu bana açıklamazsanız, sizin için tek ceza vardır. Durumun değişeceğini umarak bana yalan yanlış şeyler söylemek için aranızda anlaşmışsınız. Şimdi bana düşün ne olduğunu söyleyin ki, ne anlama geldiğini açıklayabileceğinizi anlayayım.”

¹⁰ Yıldızbilimciler, “Yeryüzünde senin bu isteğini yerine getirecek tek kişi yoktur” diye yanıldalar, “Kaldı ki, büyük, güçlü hiçbir kral bir sihirbazdan, falçıdan ya da yıldızbilimciden böyle bir şey istememiştir. ¹¹ Kralın isteğini yerine getirmek güçtür. İnsanlar arasında yaşamayan ilahlardan başka krala bunu açıklayabilecek kimse yoktur.”

¹² Buna çok öfkelenen kral, Babil'deki bütün bilgelerin öldürülmesini buyurdu. ¹³ Böylece hepsinin öldürülmesi için buyruk çıktı. Daniel'le arkadaşlarının öldürülmesi için de adamlar gönderildi.

* ^{1:21} “Koreş”: Tarihsel kayıtlarda “Keyhüsrev” diye de geçer. * ^{2:4} 2:4-7:28 ayetleri Babil'de o dönemin resmi dili Aramice yazılmıştır.

¹⁴ Daniel Babil'in bilgelerini öldürmeye giden kralın muhafiz birliği komutanı Aryok'la bilgece, akıllıca konuştu. ¹⁵ Aryok'a, "Kralın buyruğu neden bu denli sert?" diye sordu. Aryok durumu Daniel'e anlattı. ¹⁶ Bunun üzerine Daniel krala gidip düşünün ne anlama geldiğini söyleyebilmesi için zaman istedi.

¹⁷ Sonra evine dönüp olup bitenleri arkadaşları Hananya'ya, Mişael'e, Azarya'ya anlattı. ¹⁸ Göklerin Tanrı'sına yakarmalarını istedi; öyle ki, Tanrı onlara lütfedip bu gizi açıklasın ve kendisiyle arkadaşları Babil'in öbür bilgeleriyle birlikte öldürülmesinler. ¹⁹ Gece giz bir görümde Daniel'e açıldı. Bunun üzerine Daniel Göklerin Tanrı'sını övdü.

²⁰ Şöyledi dedi:

"Tanrı'nın adına öncesizlikten sonsuzluğa dek övgüler olsun!

Bilgelik ve güç O'na özgüdür.

²¹ O'dur zamanları ve mevsimleri değiştiren.

Kralları tahttan indirir, tahta çıkarır.

Bilgelere bilgelik,

Anlayışlılara bilgi verir.

²² Derin ve gizli şeyleri ortaya çıkarır,

Karanlıkta neler olduğunu bilir,

Çevresi ışıkla kuşatılmıştır.

²³ Ey atalarımın Tanrısı,

Sana şükreder, seni överim.

Sen ki, bana bilgelik ve güç verdin,

Senden istediklerimizi bana bildirdin

Ve kralın düşünü bize açıkladın."

Daniel Düşü Yorumluyor

²⁴ Daniel, kralın Babil'in bilgelerini öldürmeye atadığı Aryok'a giderek, "Babil'in bilgelerini yok etme" dedi, "Beni krala götür, düşünün ne anlama geldiğini açıklayacağım."

²⁵ Aryok onu hemen krala götürdü ve, "Sürgündeki Yahudalılar arasında kralın düşünü yorumlayabilecek birini bulduk" dedi.

²⁶ Kral, öbür adı Belteşassar olan Daniel'e, "Gördüğüm düşü ve ne anlama geldiğini bana söyleyebilir misin?" diye sordu.

²⁷ Daniel şöyle yanıtladı: "Kralın açıklanmasını istediği gizi ne bir bilge, ne falcı, ne de sihirbaz açıklayabilir. ²⁸ Ama gökte gizleri açıklayan bir Tanrı var. Gelecekte neler olacağını Kral Nebukadnessar'a O bildirmiştir. Yatağında yatarken gördüğün düş ve görümler şunlardır:

²⁹ "Sen, ey kral, yatarken gelecekle ilgili düşüncelere daldın, gizleri açan da neler olacağını sana bildirdi. ³⁰ Bana gelince, ey kral, öbür insanlardan daha bilge olduğum için değil, düşünün ne anlama geldiğini bilesin, aklından geçenleri anlayasın diye bu giz bana açıkladı.

³¹ "Ey kral, düşünde önünde duran büyük bir heykel gördün. Çok büyük ve olağanüstü parlaklıtı, görünüşü ürkütücüydü. ³² Başı saf altından, göğsüyle kolları gümüşten, karnıyla kalçaları tunçtan, ³³ bacakları demirden, ayaklarının bir kesimi demirden, bir kesimi kildendi. ³⁴ Sen bakiyordun ki, bir taş insan eli değmeden kesilip heykelin demirinden, kilden ayaklarına çarparak onları parçaladı. ³⁵ Demir, kil, tunç, gümüş, altın aynı anda parçalandı; yazın harman yerindeki saman çöpleri gibi oldular. Derken bir rüzgar çıktı, hiç iz bırakmadan hepsini alıp götürdü. Heykele çarpan taşa büyük bir dağ oldu, bütün dünyayı doldurdu.

36 “Gördüğün düş buydu. Şimdi de ne anlama geldiğini sana açıklayalım. **37** Sen, ey kral, kralların kralısın. Göklerin Tanrısı sana egemenlik, güç, kudret, yücelik verdi. **38** İnsanoğullarını, yabanıl hayvanları, gökte uçan kuşları senin eline teslim etti. Seni hepsine egemen kıldı. Altından baş sensin. **39** Senden sonra senden daha aşağı durumda başka bir krallık çıkacak. Sonra bütün dünyada egemenlik sürecek tunçtan üçüncü bir krallık çıkacak. **40** Dördüncü krallık demir gibi güçlü olacak. Çünkü demir her şeyi kırıp ezer. Demir gibi tümünü kırıp parçalayacak. **41** Ayaklarla parmaklarının bir kesiminin çömlekçi kilindin, bir kesiminin demirden olduğunu gördün; yani bölünmüş bir krallık olacak bu. Öyleyken onda demirin gücü de bulunacak, çünkü demiri kille karışık gördün. **42** Ayak parmaklarının bir kesimi demirden, bir kesimi kilden olduğu gibi, krallığın da bir bölümü güçlü, bir bölümü zayıf olacak. **43** Demirin kille karışık olduğunu gördüğünne göre halklar evlilik bağıyla birbirleriyle karşılaşacaklar, ama demirin kille karışmadığı gibi onlar da birbirine bağlı kalmayacaklar.

44 “Bu krallar döneminde Göklerin Tanrısı hiç yılmayacak, başka halkın eline geçmeyecek bir krallık kuracak. Bu krallık önceki krallıkları ezip yok edecek, kendisiye sonsuza dek sürecek. **45** İnsan eli değmeden dağdan kesilip gelen taşın demiri, tuncu, kili, gümüşü, altını parçaladığını gördün. Ulu Tanrı bundan sonra neler olacağını krala açıklamıştır. Düş gerçek, yorumu da güvenilirdir.”

46 Bunun üzerine Kral Nebukadnessar Daniel'in önünde yüzüstü yere kapandı. Ona bir sunu ve buhur sunulmasını buyurdu. **47** Daniel'e, “Madem bu gizi açıklayabildin, Tanrı'nın gerçekten tanrıların Tanrısı, kralların Efendisi” dedi, “Gizleri açan O'dur.”

48 Sonra Daniel'i yüksek bir görevde getirdi; ona birçok değerli armağan verdi. Onu Babil İli'ne vali atadı, Babil'in bütün bilgelerinin başkanı yaptı.

49 Daniel'in isteği üzerine Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu da Babil İli'nde yüksek görevlere atadı. Daniel ise sarayda kaldı.

3

Nebukadnessar'in Diktığı Altın Heykel

1 Kral Nebukadnessar altın bir heykel yaptı; boyu altmış*, eni altı arşındı†. Onu Babil İli'nde, Dura Ovası'na ditti. **2** Satrapları, kaymakamları, valileri, danışmanları, haznedarları, yargıcları, güvenlik görevlilerini ve illerin bütün öbür yüksek memurlarını diktığı heykeli adama törenine çağırttı. **3** Böylece satraplar, kaymakamlar, valiler, danışmanlar, haznedarlar, yargıclar, güvenlik görevlileri ve illerin bütün öbür yüksek memurları Kral Nebukadnessar'ın diktığı heykeli adama töreni için toplanarak heykelin önünde durdular. **4** Sonra haberci yüksek sesle bağırdı: “Ey halklar, uluslar, her dilden insanlar, size şöyle yapmanız buyruluyor: **5** Boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyamaz yere kapanıp Kral Nebukadnessar'ın dikmiş olduğu altın heykele tapınacaksınız. **6** Her kim yere kapanıp tapınmazsa hemen kızın firına atılacaktır.” **7** Bu yüzden ne zaman boru, ney, lir, kanun, arp ve her çeşit çalgı sesi duyulsa, bütün halklar, uluslar, her dilden insanlar yere kapanıp Kral Nebukadnessar'ın diktığı altın heykele tapındılar.

* **3:1** “Altımiş arşın”: Yaklaşık 27 m. † **3:1** “Altı arşın”: Yaklaşık 2.7 m. **3:6** Mat.13:41-42,49-50

Daniel'in Arkadaşları Suçlantyor

⁸ Bunun üzerine bazı Kildaniler yaklaşıp Yahudiler'i suçladılar. ⁹ Kral Nebukadnessar'a, "Ey kral, sen çok yaşal!" dediler, ¹⁰⁻¹¹ "Boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyan herkes yere kapanıp altın heykele tapınacak; kim yere kapanıp tapılmazsa kızgın fırına atılacak diye bir buyruk çektiğin, ey kral. ¹² Oysa Babil İli'nde yüksek görevlere atıldığı Şadrak, Meşak, Abed-Nego adında bazı Yahudiler var. Bu adamlar seni saymadılar, ey kral. Senin ilahlarına kulluk etmiyor, diktığın altın heykele tapılmıyorlar."

¹³ Büyük öfkeye kapılan Nebukadnessar, Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu çağırttı. Bu kişiler kralın yanına getirildiler. ¹⁴ Nebukadnessar, "Ey Şadrak, Meşak, Abed-Nego, ilahlarına kulluk etmediğiniz, diktığım altın heykele tapılmadığınız doğru mu?" diye sordu, ¹⁵ "Şimdi boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyar duymaz yere kapanıp yaptığım heykele tapılmaya hazırlısanız ne iyi! Ama ona tapılmazsanız, hemen kızgın fırına atılacaksınız. O zaman bakalım hangi ilah sizi elimden kurtaracak?"

¹⁶ Şadrak, Meşak, Abed-Nego, "Bu konuda kendimizi savunma gereğini duyuyoruz" diye karşılık verdiler, ¹⁷ "Kızgın fırına atılsak bile, ey kral, kendisine kulluk ettiğimiz Tanrı bizi kızgın fırından kurtarabilir; senin elinden de bizi kurtaracaktır. ¹⁸ Ama bizi kurtarmasa bile bil ki, ey kral, ilahlarına kulluk etmeyiz, diktığın altın heykele tapılmayız."

Daniel'in Üç Arkadaşı Fırna Atılıyor

¹⁹ Nebukadnessar Şadrak, Meşak, Abed-Nego'ya çok öfkeliendi; onlara karşı tutumu değişti. Fırının her zamankinden yedi kat daha çok ısıtılmasını buyurdu. ²⁰ Sonra ordusundaki bazı güçlü askerlere Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu bağlayıp kızgın fırına atmalarını buyurdu. ²¹ Böylece bu kişiler, şalvarları, kaftanları, sarıkları ve öbür giysileriyle birlikte bağlanıp kızgın fırına atıldılar. ²² Kralın buyruğu çok sıkı, fırın da çok ısıtılmış olduğundan, Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu götüren adamları ateşin alevleri yakıp öldürdü. ²³ Üç adamsa -Şadrak, Meşak, Abed-Nego- bağlı olarak kızgın fırına düştüler.

²⁴ O zaman Kral Nebukadnessar şaşkınlık içinde birden ayaga kalktı. Danışmanlarına, "Biz ateşin içine bağlı üç kişi atmadık mı?" diye sordu.

Danışmanlar, "Kuşkusuz, ey kral" diye karşılık verdiler.

²⁵ Kral, "Ben dört kişi görüyorum" dedi, "Ateşin içinde yürüyorlar, bağlarından çözülmüş, hiçbir zarara uğramamışlar. Dördüncüün görünümü de bir ilahi varlığa benziyor."

²⁶ Sonra kızgın fırının kapısına yaklaşarak, "Ey Yüce Tanrı'nın kulları Şadrak, Meşak, Abed-Nego, dışarı çıkip buraya gelin!" diye seslendi.

Bunun üzerine Şadrak, Meşak, Abed-Nego ateşin içinden çıktılar. ²⁷ Satraplar, kaymakamlar, valiler, kralın danışmanları onların çevresinde toplandılar. Adamların bedenlerinde ateşin hiçbir etkisi olmadığını gördüler. Başlarındaki tek saç yanmamış, giysileri değişimemiş, ateşin kokusu üzerlerine sinmemiştir.

²⁸ Bunun üzerine Nebukadnessar, "Şadrak, Meşak ve Abed-Nego'nun Tanrı'na övgüler olsun!" dedi, "Meleğimi gönderip kendisine güvenen kullarını kurtardı. Onlar buyruğuma karşı geldiler, kendi Tanırları'ndan başka bir ilaha kulluk edip tapılmamak için canlarını tehlkiye attılar. ²⁹ İşte buyuruyorum: Hangi halktan, ulustan ya da dilden olursa olsun, Şadrak, Meşak ve Abed-Nego'nun Tanrı'ndan saygısızca söz eden herkes parçaparça edilecek, evleri çöplüğe çevrilecek. Çünkü böyle kurtarabilen başka bir tanrı yoktur."

30 Sonra Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu Babil İli'nde daha yüksek görevlere atadı.

4

Nebukadnessar'in İkinci Düşü

1 Kral Nebukadnessar dünyadaki bütün halklara, uluslara ve her dilden insanlara şu bildiriyi gönderdi:

“Esenliğiniz bol olsun! **2** Yüce Tanrı'nın benim için gerçekleştirdiği belirtileri ve şaşılış işleri size bildirmeyi uygun gördüm.

3 “Belirtileri ne büyük!

Şaşılış işleri ne yüce!
Krallığı ebedi krallıktır,
Egemenliği kuşaklar boyu sürecek.

4 “Ben, Nebukadnessar, evimde huzur, sarayında gönenc içindeydim.

5 Beni korkutan bir düş gördüm. Yatağında yatarken düşüncelerimle görümlerim beni ürküttü. **6** Düşün ne anlama geldiğini açıklamaları için Babil'in bütün bilgelerinin yanına getirilmesini buyurdum. **7** Sihirbazlar, yıldızbilimciler, falcılar yanına gelince, gördüğüm düşü onlara anlattımsa da ne anlama geldiğini açıklayamadılar. **8** Sonunda ilahimin adından gelen Belteşassar adıyla çağrılan ve kendisinde kutsal ilahların ruhu bulunan Daniel yanına geldi. Gördüğüm düşü ona anlattım.

9 “Ona şöyle dedim: Ey sihirbazların başkanı Belteşassar, sende kutsal ilahların ruhu olduğunu, her gizi açıklayabileceğini biliyorum. İşte gördüğüm düş: Ne anlama geldiğini bana açıkla. **10** Yatarken gördüğüm görümler şunlar: Dünyanın ortasında çok yüksek bir ağaç gördüm. **11** Ağaç büyüdü, güçlendi, boyu göklere erişti. Dünyanın dört bucağından görüülüyordu. **12** Yaprakları güzeldi, herkese yetecek kadar bol meyvesi vardı. Yabanıl hayvanlar gölgelerinde barınıyor, gökte uçan kuşlar dallarına tünüyor. Her canlı ondan besleniyordu.

13 “Yatağında yatarken gördüğüm görümlerde gökten inen bir gözcü, kutsal bir varlık gördüm. **14** Yüksek sesle, ‘Ağacı ve dallarını kesin, yapraklarını yolun, meyvesini atın’ diye bağırdı, ‘Altında barınan hayvanları dallarına tünuyen kuşlar kaçsin. **15** Ama köklerin bulunduğu kütüğü demirle, tunçla çevreleyip yerde, otların içinde bırakın.’

“Gögün çiyiyle İslansın, hayvanlarla birlikte yerdeki otlardan pay alsın.

16 Ondaki insan yüreği değiştirilsin, yerine hayvan yüreği verilsin. Üzerinden yedi vakit geçsin. **17** Bu yargayı gözcüler, kararı kutsallar verdi. Öyle ki, her canlı Yüce Olan'ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve onları dilediği kişiye, en hor görülen birine bile verebileceğini bilsin.”

18 “İste ben Kral Nebukadnessar'ın gördüğü düş! Şimdi, ey Belteşassar, bunun ne anlama geldiğini söyle. Çünkü krallığımındaki bilgelerin hiçbirini bu düşün ne anlama geldiğini bana açıklayamadı. Ama sen açıklayabilirsin, çünkü kutsal ilahların ruhu var sende.”

Daniel Düşü Yorumluyor

19 O zaman öbür adı Belteşassar olan Daniel bir süre şaşkınlık durdu, düşünceleri onu ürküttü. Bunun üzerine kral, “Ey Belteşassar, bu düş de yorumu da seni ürkütmesin” dedi.

Belteşassar, "Ey efendim, keşke bu düş senden nefret edenlerin, yorumu da düşmanlarının başına gelseydi!" diye karşılık verdi, ²⁰ "Büyük, güçlenen, boyu göklere erişen, dünyadaki herkesçe görülebilen bir ağaç gördün. ²¹ Yaprakları güzeldi, meyvesi herkese yetecek kadar boldu. Yabanlı hayvanlar altında barınır, gökte uçan kuşlar dallarına tünerdi. ²² Ey kral, o ağaç sensin! Sen büyüdün, güçlendirin. Büyüklüğün giderek göklere erişi, egemenliğin dünyananın dört bucağına yayıldı.

²³ "Sen, ey kral, bir gözcünün, kutsal bir varlığının gökten indiğini gördün. Ağacı kesip yok edin, ama köklerin bulunduğu kütüğü demirle, tunçla çevreleyip yerde, otların içinde bırakın. Göğün çiyle İslansın; üzerinden yedi vakti geçinceye dek yabanlı hayvanlarla birlikte pay alınsın" diyordu.

²⁴ "Ey efendim kral, düşün anlamı ve Yüce Olan'ın senin başına getireceği yargı şudur: ²⁵ İnsanlar arasından kovulacak, yabanlı hayvanlarla yaşayacaksın; öküz gibi otla beslenecek, göğün çiyle İslanacaksın. Yüce Olan'ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve krallığı dilediği kişiye verdiği anlayıncaya dek yedi vakti gelecek. ²⁶ Köklerin bulunduğu kütüğün bırakılması için buyruk verildi. Bunun anlamı şu: Sen göklerin egemenlik sürdüğünü anlayınca krallığın sana geri verilecek. ²⁷ Bu yüzden, ey kral, öğündüm benimse: Doğru olanı yaparak günahından, düşkünlere iyilik ederek suçlarından vazgeç. Olur ya, gönencin uzun süreler."

Düş Gerçekleşiyor

²⁸ Bunların hepsi Kral Nebukadnessar'ın başına geldi. ²⁹ On iki ay sonra kral Babil Sarayı'nın damında geziniyordu. ³⁰ Kral, "İste onurum ve yükselim için üstün gücümle krallığımın başkenti olarak kurduğum büyük Babil!" dedi. ³¹ Daha sözünü bitirmeden gökten bir ses duyuldu: "Ey Kral Nebukadnessar, krallık senden alındı. ³² İnsanlar arasından kovulacak, yabanlı hayvanlarla yaşayacaksın. Öküz gibi otla besleneceksin. Yüce Olan'ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve krallığı dilediği kişiye verdiği anlayıncaya dek yedi vakti gelecek."

³³ Nebukadnessar'a ilişkin bu söz hemen yerine geldi. İnsanlar arasından kovuldu. Öküz gibi otla beslendi. Bedeni göğün çiyle İslandı. Saçı kartal tüyü, tırnakları kuş pençesi gibi uzadı.

³⁴ Belirlenen sürenin sonunda ben Nebukadnessar gözlerimi göge kaldırdım ve kendime geldim. Yüce Olan'ı övdüm. Sonsuza dek Diri Olan'ı onurlandırıp yücelttim.

O'nun egemenliği ebedi egemenliktir,

Krallığı kuşaklar boyu sürecek.

³⁵ Dünyada yaşayanlar bir hiç sayılır.

O gökteki güçlere de dünyada yaşayanlara da
Dilediğini yapar.

O'nun elini durduracak,

O'na, "Ne yapıyorsun?" diyecek kimse yoktur.

³⁶ O anda aklım başıma geldi. Krallığımın yükseligi için onurum ve görkemim bana geri verildi. Danışmanımla soylu adamlarım beni aradılar. Krallığımı kavuştum, bana daha büyük yükselik verildi. ³⁷ Ben Nebukadnessar Göklerin Kralı'na şükredirim. O'nu över, yüceltirim. Çünkü bütün yaptıkları gerçek, yolları doğrudur; kendini beğenmişleri alçaltmaya gücü yeter.

5

Kral Belşassar'ın Verdiği Şölen

1 Kral Belşassar soylu adamlarından bin kişiye büyük bir şölen verdi, onlarla şarap içti. **2** Şarabını keyifle içerken, atası Nebukadnessar'ın Yeruşalim'deki tapınaktan çıkarıp getirdiği altın ve gümüş kapların getirilmesini buyurdu. Öyle ki, kendisi, karları, cariyeleri, soylu adamları onlarla içsinler. **3** Böylece Tanrı'nın Yeruşalim'deki tapınağından alınan altın kaplar getirildi; kral, karıları, cariyeleri, soylu adamları onlarla içtiler. **4** Şaraplarını içerken altından, gümüşten, tunçtan, demirden, ağaçtan, taştan ilahları övdüler.

5 Ansızın bir insan elinin parmakları belirdi, kandilliğin yanındaki saray duvarının sıvası üzerine yazmaya başladı. Kral yazan eli gördü, **6** aklından geçenler onu ürküttü, benzi soldu; eli ayağı tutmaz oldu, dizlerinin bağı çözüldü.

7 Yüksek sesle Babil'in bilgelerini -falcılarla yıldızbilimcileri- çağırttı. Onlara, "Bu yazılı kim okuyup ne anlama geldiğini bana açıklarsa, kendisine mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takılacak ve ülkede üçüncü önder olacak" dedi.

8 Kralın bütün bilgeleri geldiyse de yazılı kimse okuyamadı, ne anlama geldiğini de açıklayamadı. **9** Bu yüzden Kral Belşassar daha da korktu, benzi büsbütün soldu. Soylu adamlarysa şaşkındı.

10 Kralla soyluların seslerini duyan kraliçe* şölen salonuna geldi. "Çok yaşa, ey kral!" dedi, "Aklından geçenler seni ürkütmesin, benzin solmasın! **11** Ülkende kendisinde kutsal ilahların ruhu bulunan biri var. Atan Kral Nebukadnessar'ın döneminde kavrayışa, sağıduyu, ilahlara özgü bilgelijke sahip olmakla tanındı. Atan Kral Nebukadnessar onu sihirbazların, yıldızbilimcilerin, falcıların başkanlığına atadı. **12** Kralın Belteşassar diye çağırıldığı Daniel olağanüstü bir ruha, bilgiye, sağıduyu sahiptir. Üstelik düşleri yorumlama, bilmeceleri çözme, gizemleri açıklama yeteneği de vardır. Daniel'i çağır, yazının ne anlama geldiğini o sana söyleyecektir."

13 Böylece Daniel'i kralın önüne getirdiler. Kral, "Kral atamın Yahuda'dan getirdiği, Yahuda sürgünlerinden Daniel sen misin?" diye sordu, **14** "Senden ilahların ruhu bulunduğu, kavrayış, sağıduyu ve olağanüstü bilgelikle donanmış olduğunu duydum. **15** Bu yazılı okuyup ne anlama geldiğini söylemeleri için bilgelerle falcıları çağırttım. Ama ne anlama geldiğini açıklayamadılar. **16** Senin yorum yapabildiğini, gizemleri açıklayabildiğini duydum. Bu yazılı okur, ne anlama geldiğini açıklayabilirsen, sana mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takılacak; ülkede üçüncü önder olacaksın."

17 Daniel, "Armağanların senin olsun, ödüllerini de bir başkasına ver" diye karşılık verdi, "Ama ben yine de yazılı okuyup ne anlama geldiğini sana açıklayacağım.

18 "Ey kral, Yüce Tanrı atan Nebukadnessar'a krallığı, büyülüğu, yükseliği, görkemi verdi. **19** Tanrı'nın sağladığı büyülü yüzünden bütün halklar, uluslar, her dilden insan ondan korkup titredi. Dilediğini öldürür, dilediğini yaşıatırıdı; dilediğini yükseltir, dilediğini alçaltırıdı. **20** Ne var ki, gurura kapılıp saygısızlıkta direnince krallık tahtından indirildi, yükseliği kendisinden alındı. **21** İnsanlar arasından kovuldu ve ona hayvan yüreği verildi. Yüce Tanrı'nın insanların krallığı üzerinde egemenlik sürdürüğünü, onu dilediği kişiye verdiği

* **5:10** "Kraliçe" ya da "Kralın annesi" veya "Ninesi".

anlayıncaya dek yaban eşekleri arasında yaşadı, öküz gibi otla beslendi, bedeni göğün çiyiyle İslandı.

²² “Ama ey sen, onun torunu Belşassar, bunların hepsini bildiğin halde alçakgönüllülüğü benimsemedin. ²³ Bunun yerine göğün Rabbi'ne karşı kendini yükselttin. O'nun tapınağından aldıkları kapları sana getirdiler. Sen, kariların, cariyelerin, soylu adamların onlarla şarap içtiniz. Görmeyen, duymayan, anlamayan altından, gümüşten, tunçtan, demirden, ağaçtan, taştan ilahları övdün. Soluğuñu elinde tutan, bütün yollarını gözeten Tanrı'yi ise yükseltmedin. ²⁴ Bu yüzden Tanrı o yazıyı yazan eli gönderdi.

²⁵ “Yazılan yazı şudur:

MENE, MENE, TEKEL ve PARŞİN.

²⁶ ‘Bu sözcüklerin anlamı şudur:

MENE[†]: Tanrı senin krallığının günlerini saydı ve ona son verdi.

TEKEL[‡]: Terazide tartıldın ve eksik bulundun.

PERESS[§]: Krallığın ikiye bölünerek Medller'le Persler'e verildi.”

²⁹ Belşassar'ın buyruğu üzerine Daniel'e mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takıldı ve ülkede üçüncü önder ilan edildi.

³⁰ Kilden Kralı Belşassar o gece öldürdü. ³¹ Altmış iki yaşında olan Medli Darius krallığı eline geçirdi.

6

Daniel Aslan Çukuruna Atılıyor

¹ Darius bütün ülkeyi yönetecek yüz yirmi satrap atamayı uygun gördü. ² Bunların başına da biri Daniel olmak üzere üç bakan atadı. Krala zarar gelmemesi için bakanlar satraplardan hesap soracaklardı. ³ Kendisinde bulunan olağanüstü ruh sayesinde Daniel öbür bakanlarla satraplardan üstün olduğundan, kral onu bütün ülkenin başına atamayı tasarlıyordu. ⁴ Bunun üzerine öbür bakanlarla satraplar Daniel'i ülke yönetimi konusunda suçlamak için fırsat kollamaya başladilar. Ancak ne suçlanacak bir yanımı, ne de bir yanlışını buldular. Çünkü Daniel güvenilir biriydi. Kendisinde hiçbir eksikslik ya da yanlışlık bulamadılar. ⁵ Sonunda, “Daniel'i Tanrı'sının Yasası'yla ilgili bir konuda suçlayamazsa, bir suçlama nedeni bulamayacağız” dediler.

⁶ Bunun üzerine bakanlarla satraplar hep birlikte krala gidip, “Ey Kral Darius, çok yaşal!” dediler, ⁷ “Ülkenin bütün bakanları, kaymakamları, satrapları, danışmanları, valileri olarak kralın zorlu bir yasa çıkarması üzerinde anlaştık. Ey kral, kim otuz gün içinde senden başka bir insana ya da ilaha dua ederse, aslan çukuruna atılsın. ⁸ Şimdi, ey kral, yasağı koy; Medller'le Persler'in değişmez yasası uyarınca yazımı imzala ki değiştirilemesin.” ⁹ Böylece Kral Darius yasağı içeren yasayı imzaladı.

¹⁰ Daniel yasanın imzalandığını öğrenince evine gitti. Yukarı odasının Yeruşalim yönüne bakan pencereleri açtı. Daha önce yaptığı gibi her gün üç kez diz çöküp dua etti, Tanrı'sına övgüler sundu. ¹¹ Ona tuzak kuran adamlar hep birlikte oraya gittiklerinde, onu Tanrı'sına dua edip yalvarırken gördüler. ¹² Bunun üzerine krala gidip çıkardığı yasaya ilgili şunları söyledi: “Ey kral, kim otuz gün içinde senden başka bir insana ya da ilaha dua ederse, aslan çukuruna atılsın diye yasa imzalamadın mı?”

[†] 5:26 “MENE”: “Sayılan” anlamına gelir. [‡] 5:27 “TEKEL”: “Tartılan” anlamına gelir. [§] 5:28 “PERES”: “Bölünen” anlamına gelmekle birlikte “Persler” sözcüğünü de çağrıstırır. Peres “Parşin”in tekiliidir.

Kral, "Medler'le Persler'in değişmez yasası uyarınca çıkardığım yasa geçerlidir" diye karşılık verdi.

¹³ Bunun üzerine, "Ey kral, Yahuda sürgünlerinden olan Daniel seni de imzaladığın yasayı da saymıyor; günde üç kez dua ediyor" dediler. ¹⁴ Bunu duyan kral çok üzüldü, Daniel'i kurtarmayı kafasına koydu. Onu kurtarmak için güneş batıncaya dek uğraştı.

¹⁵ O zaman adamlar toplu halde krala gidip, "Ey kral, Medler'le Persler'in yasası uyarınca, kralın koyduğu yasanın ya da yasağın değiştirilemeyeceğini bilmelisin" dediler.

¹⁶ Bunun üzerine kral Daniel'i getirip aslan çukuruna atmalarını buyurdu. Daniel'e de, "Kendisine sürekli kulluk ettiğin Tanrı'nın seni kurtarsın!" dedi.

¹⁷ Bir taş getirip çukurun ağzına koydular. Daniel'le ilgili hiçbir şey değiştirilmesin diye kral hem kendi mühür yüzüğüyle, hem soyluların mühür yüzükleriyle taş mühürledi. ¹⁸ Sonra sarayına döndü; geceyi yemek yemeden, eğlenmeden geçirdi; uykusu kaçtı.

¹⁹ Şafak sökerken kalkıp acele aslan çukuruna gitti. ²⁰ Çukura yaklaşınca üzgün bir sesle, "Ey yaşayan Tanrı'nın kulu Daniel, kendisine sürekli kulluk ettiğin Tanrı seni aslanlardan kurtarabildi mi?" diye haykırdı.

²¹ Daniel, "Ey kral, sen çok yaşa!" diye yanıtladı, ²² "Tanrı melegini gönderip aslanların ağzını kapadı. Beni incitmediler. Çünkü Tanrı'nın önünde sancılı bulunurdum. Sana karşı da, ey kral, hiçbir yanlışlık yapmadım."

²³ Kral buna çok sevindi, Daniel'i çukurdan çıkarmalarını buyurdu. Daniel çukurdan çıkarıldı. Bedeninde hiçbir yara izi bulunmadı. Çünkü Tanrı'sı'na güvenmişti.

²⁴ Kralın buyruğu uyarınca, Daniel'i haksız yere suçlayan adamları, karılarıyla, çocuklarıyla birlikte getirip aslan çukuruna attılar. Daha çukurun dibine varmadan aslanlar onları kapıp kemiklerini kırdılar.

²⁵ Kral Darius dünyada yaşayan bütün halklara, uluslara ve her dilden insanlara şöyle yazdı:

"Esenliğiniz bol olsun!

²⁶ Krallığında yaşayan herkesin Daniel'in Tanrı'sından korkup titremesini buyuruyorum.

O yaşayan Tanrı'dır,
Sonsuza dek var olacak.
Krallığı yıkılmayacak,
Egemenliği son bulmayacak.

²⁷ O kurtarır, O yaşatır,
Gökte de yerde de
Belirtiler, şasılışları işler yapar.
Daniel'i aslanların pençesinden kurtaran O'dur."

²⁸ Böylece Darius'un ve Persli Koreş'in krallığı döneminde Daniel'in işleri iyi gitti.

7

Daniel'in Dört Yaratıkla İlgili Düşü

¹ Babil Kralı Belşassar'ın krallığının birinci yılında, Daniel yatağında yatarken bir düş ve görüler gördü. Sonra düşünün özetini yazdı; ² şöyle dedi: "Gece bir görünümde göğün dört rüzgarının büyük denize saldırdığını gördüm.

³ Denizden birbirinden farklı dört büyük yaratık çıktı.

4 “Birinci yaratık aslana benzıyordu, kartal kanatları vardı. Ben bakarken kanatları koparıldı, yaratık yerden kaldırıldı, insan gibi ayakları üzerine duruldu. Ona bir insan yüreği verildi.

5 “İkinci yaratık aşıya benzıyordu. Bir yanı üzerinde doğrulmuştu. Ağzında, dişleri arasında üç kaburga kemiği vardı. Ona, ‘Haydi kalk, yiyebildiğin kadar et yel’ dediler.

6 “Sonra baktım, parsa benzer bir başka yaratık gördüm. Sırtında dört kuş kanadı vardı. Bu yaratığın dört başı vardı ve ona egemenlik verilmişti.

7 “Bundan sonraki gece görümlerimde korkunç, ürkütücü, çok güçlü dördüncü bir yaratık gördüm. Büyük demir dişleri vardı; yiyp parçallıyor, artakalanı ayakları altında çığınyordu. Kendisinden önceki yaratıklara benzemiyordu. On boynuzu vardı.

8 “Ben gözümü dikmiş boynuzlara bakarken, onların arasından daha küçük başka bir boynuz çıktı. İlk boynuzlardan üçü onun önünde söküldü. Bu boynuzun insan gözü gibi gözleri, böbürlenmiş bir ağızı vardı.

9 “Ben bakarken
Tahtlar kuruldu,
Eskiden beri var Olan yerine oturdu.
Giysileri kar gibi beyaz,
Başındaki saçlar yün gibi apaktı.
Tahti alev alev,
Tekerlekleri kızgın ateş gibiydi.

10 Önünden ateşten bir ırımkıçıkıp akyordu.
Binlerce binler
O'na hizmet ediyordu;
On binlerce on binler
Önünde duruyordu.
Mahkeme kuruldu,
Kitaplar açıldı.

11 “Boynuzun söyledişi övüngen sözleri duyunca baktım, yaratık gözümün önünde öldürdü, bedeni kızgın ateşe atıldı, yok oldu. **12** Öbür yaratıklara gelince, egemenlik onlardan alınmış, ancak belirli bir süre için yaşamalarına izin verilmişti.

13 “Gece görümlerimde insanoğluna benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini gördüm. Eskiden beri var Olan'ın yanına doğru ilerledi, O'nun önüne getirildi. **14** Ona egemenlik, yükselik ve krallık verildi. Bütün halklar, uluslar ve her dilden insan ona tapındı. Egemenliği hiç bitmeyecek sonsuz bir egemenlik, krallığı hiç yıkılmayacak bir krallıktır.”

Düşün Yorumu

15 “Ben Daniel'e gelince, ruhum üzüntüyle sarsıldı, gördüğüm görümler beni ürküttü. **16** Orada duranlardan birine yaklaştım, bütün bunların gerçek anlamını açıklamasını istedim.

“O da bana bunların ne anlama geldiğini açıkladı: **17** ‘Bu dört büyük yaratık yeryüzünde ortaya çıkacak dört kraldır. **18** Ama Yüceler Yücesi'nin kutsalları krallığı alacak, sonsuza dek ellişerinde tutacaklar. Evet, sonsuzlara dek.’

19 “Bundan sonra öbürlerinden farklı, çok korkunç, demirden dişleri, tunçtan tırnakları olan, yiyp parçalayan, artakalanı ayakları altında çığıneyen dördüncü

yaratığın ne anlama geldiğini öğrenmek istedim. ²⁰ Bunun yanısıra başındaki on boynuzdan sonra çıkan öbür boynuzun ne olduğunu da öğrenmek istedim. Bu boynuzun önünden üç boynuz düşmüştü, sanki ötekilerden daha iriceydi. Gözleri ve böbürenen bir ağızı vardı. ²¹ Ben baktığım sırada bu boynuz kutsallarla savaşıyor ve onları yeniyordu. ²² Eskiden beri var Olan -Yüceler Yücesi- gelip kutsallarının lehine yargı verene dek bu böyle sürdürdü. Kutsalların krallığı alma zamanı gelmişti.

²³ “Bana şu açıklamayı yaptı: ‘Dördüncü yaratık yeryüzünde ortaya çıkacak dördüncü krallıktır. Bütün öbür krallıklardan farklı olacak, bütün dünyayı iyip bitirecek, çığneyip parçalayacak. ²⁴ On boynuz bu krallıktan çıkacak on kraldır. Bunlardan sonra öncekilerden farklı bir başka kral ortaya çıkıp üç kralı tahtlarından indirecek. ²⁵ Yüceler Yücesi’ni kötüleyen sözler söyleyecek, O’nun kutsallarına baskı yapacak. Belirlenen zamanları, yasaları değiştirmeyi amaçlayacak. Kutsallar üç buçuk yıl için* eline teslim edilecekler.

²⁶ “Ama mahkeme kurulacak, onun egemenliğine son verilecek, büsbütün yok edilecek. ²⁷ Göklerin altındaki krallıklara özgü krallık, egemenlik ve büyülüklük kutsallara, Yüceler Yücesi'nin halkın verilecek. Bu halkın krallığı sonsuza dek sürecek, bütün uluslar ona kulluk edip sözünü dinleyecek.”

²⁸ “İşte olayın gelişimi burada bitiyor. Ben Daniel'e gelince, düşünelerim beni çok ürküttü, benzim soldu. Ama bu olayı içimde sakladım.”

8

Koç ve Tekeyle İlgili Görüm

¹ Kral Belşassar'ın krallığının üçüncü yılında, ben Daniel daha önce gördüğüm göründen başka bir görünüm gördüm. ² Görümde kendimi Elam İli'ndeki Sus Kalesi'nde, Ulay Kanalı'nın yanında gördüm. ³ Gözlerimi kaldırıp bakınca kanal kuyısında duran bir koç gördüm; iki uzun boynuzu vardı. Boynuzlardan daha geç çıkanı öbüründen daha uzundu. ⁴ Koçun batıya, kuzeye, güneye doğru boynuz attığını gördüm. Hiçbir hayvan ona karşı koyamıyor, kimse onun elinden kurtaramıyordu. Koç dilediği gibi davrandı ve gitgide güçlendi.

⁵ Ben bu olayı düşünürken, batıdan ansızın gözleri arasında çarpıcı bir boynuzu olan bir teke geldi. Yere basmadan bütün dünyayı aştı. ⁶ Güç ve öfkeyle, kanalın yanında durduğunu gördüğüm iki boynuzlu koça doğru koştu. ⁷ Öfkeyle saldırdığını, koça vurup boynuzlarını kırdığını gördüm. Koçun tekeye karşı duracak gücü yoktu; teke koçu yere vurup çığnedi. Koçu onun elinden kurtaracak kimse yoktu. ⁸ Teke çok güçlendi, ama en güçlü olduğu sırada büyük boynuzu kırıldı. Kırılan boynuzun yerine, göğün dört rüzgarına doğru çarpıcı dört boynuz çıktı.

⁹ Bu boynuzların birinden başka bir küçük boynuz çıktı; güneye, doğuya ve Güzel Ülke'ye* doğru yayılarak çok güçlendi. ¹⁰ Göklerin ordusuna erişinceye dek büydü. Gökteki ordudan ve yıldızlardan bazılarını yeryüzüne düşürdü, ayakları altına alıp çığnedi. ¹¹ Kendisini Gök Ordusu'nun Önderi† kadar yükseltti. Tanrı'ya sunulan günlük sunu kaldırıldı, O'nun tapınağı yıkıldı. ¹² Başkaldırı

^{7:21} Va.13:7 ^{7:22} Va.20:4 ^{7:24} Va.17:12 ^{7:25} Dan.12:7; Va.12:14; 13:5 * ^{7:25} “Üç büyük yıl için”: Aramice “Bir vakte, vakitlere, yarım vaktte kadar”. ^{7:27} Va.20:4 ^{7:27} Va.22:5

* ^{8:9} “Güzel Ülke”: “İsrail ülkesi”. ^{8:10} Va.12:4 † ^{8:11} “Gök Ordusu'nun Önderi”: “Tannı”.

yüzünden günlük sunuya karşı çıktı. Gerçek ayak altında çığnendi. Küçük boynuz yaptığı her şeye başarılı oldu.

¹³ Sonra kutsal bir varlığın konuştuğunu duydum. Başka kutsal bir varlık ona, "Bu görüşde -gündük sunuya, yıkım getiren başkalıdırıyla, kutsal yerin ve ordunun ayak altında çığnenmesiyle ilgili görüşde- olanlar ne zamana dek sürecek?" diye sordu.

¹⁴ Kutsal varlık bana, "2 300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak" dedi.

Görümün Yorumu

¹⁵ Ben Daniel, gördüğüm görümün ne anlama geldiğini çözmeye çalışırken, insana benzer biri karşısında durdu. ¹⁶ Bir insan sesinin Ulay Kanalı'ndan, "Ey Cebrail, görümün ne anlama geldiğini şuna açıkla" diye seslendiğini duydum. ¹⁷ Cebrail durduğum yere yaklaştıca korkudan yere yiğildim. Bana, "Ey insanoğlu!" dedi, "Bu görümün sonla ilgili olduğunu anla."

¹⁸ O benimle konuşurken, yüzükoyun yere uzanmış, derin bir uykuya dalmışım. Dokunup beni ayağa kaldırdı.

¹⁹ Bana, "Daha sonra Tanrı'nın öfkesi sona erdiğinde neler olacağını sana söyleyeceğim" dedi, "Çünkü görün sunon belirlenen zamanıyla ilgilidir.

²⁰ Gördüğün iki boynuzlu koç Med ve Pers krallarını simgeler. ²¹ Teke Grek Krallı'dır; gözleri arasındaki büyük boynuz birinci kraldır. ²² Kirilan boynuzun yerine çıkan dört boynuz, ulusundan çıkacak dört krallığı simgeliyor. Ama ilk kral kadar güçlü olmayacaklar.

²³ "Bu dört krallığın sonu yaklaşıp yapılan kötülükler doruğa varınca, sert yüzlü ve aldatmada usta bir kral ortaya çıkacak. ²⁴ Kendisinden gelmeyen büyük bir güce kavuşacak. Şaşkıncı yükümlar yapacak, el attığı her işte başarılı olacak. Güçlüleri ve kutsal halkı yok edecek. ²⁵ Yapacağı işleri aldataрак başaracak, kendisini yükseltecek. Güvenlikte olan birçoklarını yok edecek, Önderler Önderi'ne[‡] karşı duracak. Ama kendisi insan eli değmeden yok edilecek.

²⁶ "Akşam ve sabahla ilgili sana sana bildirilen görüm gerçektir. Ama sen görümü gizli tut. Çünkü uzak bir gelecekle ilgilidir."

²⁷ Ben Daniel günlerce bitkin ve hasta kaldım. Sonra kalkıp kralın işlerini yapmayı sürdürdüm. Bu anlaşılması güç görümden ötürü şaşkındım.

9

Daniel Dua Ediyor

¹⁻² Medli Ahaşveroş oğlu Darius Kıldan Kralı oldu. Krallığının birinci yılında ben Daniel, RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği sayının -Yeruşalim'in ıssız kalacağı yılların sayısının- yetmiş olduğunu Kutsal Yazilar'dan anladım.

³ Bunun üzerine yüzümü Rab Tanrı'ya çevirdim. Duayla, yakarışla, oruçla O'na yalvardım; çul kuşanıp külde oturdum. ⁴ RAB Tanrim'a dua edip günahlarımıza itiraf ettim. Şöylededim:

"Ya Rab, kendisini sevenlerle, buyruklarına uyanlarla yaptığı antlaşmaya bağlı kalan yüce ve görkemli Tanrı! ⁵ Buyruklarından, ilkelерinden ayrılmış günah, suç işledik, kötülük yaptık, başkalırdık. ⁶ Senin adına krallarımıza, Önderlerimize, atalarımıza, ülkedeki bütün halka seslenen kulların peygamberleri dinlemediğim."

7 "Sen adaletlisin, ya Rab! Sadakatsizliğimiz yüzünden bizi uzak yakın ülkelere sürdün. Oralarda yaşayan biz Yahudiler, Yeruşalim halkı, İsraililer bugün utanç içindeyiz. **8** Evet, ya RAB, bizler, krallarımız, önderlerimiz, atalarımız sana karşı işlediğimiz günah yüzünden utanç içindeyiz. **9** Sana karşı geldiğimiz halde, sen acıyan, bağışlayan Tanrıımız Rab'sin. **10** Tanrıımız RAB'bin sözüne kulak vermedik, kulları peygamberler aracılıyla bize verdiği yasalara uymadık. **11** Bütün İsrail halkı yasanı çiğnedi, sırtını sana dönüp seni dinlemek istemedi.

"Bu yüzden Tanrı kulu Musa'nın Yasası'nda yazılan lanet başımıza yağdı, içilen ant yerine geldi. Çünkü sana karşı günah işledik. **12** Üzerimize büyük yıkım getirerek bizim ve bizi yöneten önderlerimiz için söylediğin sözleri yerine getirdin. Yeruşalim'in başına gelen, göğün altındaki başka hiçbir kentin başına gelmemiştir. **13** Musa'nın Yasası'nda yazıldığı gibi, bütün bu yıkımlar başımıza geldi. Buna karşın, ey Tanrıımız RAB, suçumuzdan dönüp senin gerçeklerine yönelerken lütfunu dilemedik. **14** RAB'ümüze yıkım göndermekten caymadı. Çünkü Tanrıımız RAB yaptığı her şeye adildir. Bizse O'nun sözüne kulak vermedik.

15 "Ey Tanrıımız Rab, sen halkın Mısır'dan güçlü elinle çıkardın ve bugün olduğu gibi ün kazandın. Bizse günah işledik, kötülük yaptık. **16** Ya Rab, doğru işlerin uyarınca kentin Yeruşalim'den, kutsal dağından öfkeni, kızgınlığını kaldırmanı dilerim. Günahlarımız ve atalarımızın suçları yüzünden Yeruşalim de halkın da çevremizdekilerin tümüne alay konusu oldu.

17 "Şimdi, ey Tanrıımız, kulunun duasını, yakarışını işit. Adın uğruna, ya Rab, yüzünü viran tapınağına çevir. **18** Ey Tanrım, kulak ver ve işit! Gözlerini aç, senin olan viran kenti gör. Doğruluğumuzdan değil, senin büyük merhametinden ötürü dilekte bulunuyoruz. **19** Ya Rab, dinle! Ya Rab, bağışla! İşit ve davranış, ya Rab! Ey Tanrım, adının hatırlı için gecikme! Çünkü kent ve halkın senindir."

Cebrai Açıklama Yapıyor

20 Ben daha konuşup dua ederken, günahımı ve halkım İsrail'in günahını açıkça kabul edip Tanrı'mın kutsal dağı için Tanrı RAB'be dilekte bulunurken, **21** daha dua ediyorken, önceden görümde gördüğüm adam -Cebrai- akşam sunusu saatinde hızla uçarak* yanımı geldi. **22** "Daniel, sana anlayış vermek için geldim" diye açıkladı, **23** "Sen Tanrı'ya yalvarmaya başlar başlamaz, duan yanıtlandı; bunu bildirmeye geldim. Çünkü sen çok sevilen birisin. Bu nedenle sözün anlamını kavra ve görmü anla:

24 "Başkaldırıyi ortadan kaldırmak, günaha son vermek, suçu bağışlatmak, sonsuza dek kalıcı doğruluğu sağlamak, görüm ve peygamberliği mühürlemek, En Kutsal'ı meshetmek için senin halkına ve kutsal kentine yetmiş hafta† kadar zaman saptanmıştır.

25 "Şunu bil ve anla: Yeruşalim'i yeniden kurmak için buyruğun verilmesinden, meshedilmiş olan önderin gelişine dek yedi hafta geçecektir. Altmış iki hafta içinde Yeruşalim yeniden sokaklarla, hendeklerle kurulacak. Ancak bu sıkıntılı zamanlarda olacak. **26** Bu altmış iki hafta sonunda meshedilmiş olan öldürülerek ve onu destekleyen olmayacağı. Gelecek önderin halkı, kenti ve kutsal yeri yerle bir edecek. Sonu tufanla olacak: Savaş sona dek sürecek.

* 9:21 Dan.8:16; Luk.1:19,26 * 9:21 "Hızla uçarak" ya da "Çok yorgun". † 9:24 "Hafta": Bu bölümde bir haftanın yedi yıl anlamına geldiği sanılır.

Yıkımların da olacağı kararlaştırıldı. ²⁷ Gelecek önder[‡] birçoklarıyla bir haftalık sağlam bir antlaşma yapacak. Haftanın yarısı geçince, kurbanı da sunuyu da kaldıracak. Kararlaştırılan yıkım başına gelinceye dek yok edici önder tapınağın üst bölümüne yıkıcı içeren şeyle yerleştirecek.”

10

Daniel'in Dicle Irmağı'nda Gördüğü Görüm

¹ Pers Kralı Koreş'in krallığının üçüncü yılında Belteşassar diye çağrılan Daniel'e bir giz açıldı. Büyük bir savaşla ilgili olan bu giz gerçekti. Daniel görümde kendisine açıklanan gizi anladı. ² O sırada ben Daniel üç haftadır yas tutuyordum. ³ Üç hafta dolana dek ağızma ne güzel bir yiyecek ya da et koydum, ne şarap içtim, ne de yağ süründüm.

⁴ Birinci ayın yirmi dördüncü günü, Büyük Irmak'ın, yani Dicle'nin kıyısındayken, ⁵ gözlerimi kaldırıp bakınca keten giysi giyinmiş, beline Ufaz altınından kemer kuşanmış bir adam gördüm. ⁶ Bedeni sarı yakut gibiydi. Yüzü şimşek gibi parlıyordu. Gözleri alevli meşaledere benzıyordu. Kollarıyla bacakları cılıtlı tunç gibi parlıyor, sesi büyük bir kalabalığın çıkardığı gürültüyü andırıyordu.

⁷ Görümü yalnız ben Daniel gördüm. Yanımdakiler görmediler, ama dehşete düşerek gizlenmek için kaçtılar. ⁸ Böylece ben yalnız kaldım. Bu büyük görünüm seyrederken gücüm tükendi, benzim büsbütün soldu, kendimi toparlayamadım. ⁹ Sonra adamın sesini duyunca yüzüstü yere düşüp derin bir uykuya daldım.

¹⁰ Derken bir el dokundu, titredim; beni dizlerimle ellerimin üzerine kaldırdı. ¹¹ Bana, “Ey Daniel, sen ki çok sevilen birisin!” dedi, “Ayağa kalk ve söyleyeceklerime iyi kulak ver. Çünkü sana gönderildim.” O bunları söyler söylemez titreyerek ayağa kalktım.

¹² “Korkma, ey Daniel!” diye devam etti, “Anlayışa erişmeye ve kendini Tanrı'nın önünde alçaltmaya karar verdiği gün duan işitildi. İşte bu yüzden geldim. ¹³ Pers krallığının önderi yirmi bir gün bana karşı durdu. Sonra baş önderlerden Mikail bana yardıma geldi, çünkü orada, Pers krallarının yanında alikonulmuştum. ¹⁴ Son günlerde halkın başına neler geleceğini sana açıklamak için geldim şimdi, çünkü bu görüm gelecekle ilgilidir.”

¹⁵ O bunları söyleyince, suskun suskun yere baktım. ¹⁶ Derken insanoğluna benzeyen biri dudaklarına dokundu. Ben de ağızımı açıp konuşmaya başladım. Karşında durana, “Ey efendim, bu görüm yüzünden acı çekiyorum, kendimi toparlayamıyorum” dedim, ¹⁷ “Ben kulun nasıl seninle konuşayım? Güçüm tükendi, soluğu kesildi.”

¹⁸ İnsana benzeyen varlık yine dokunup beni güçlendirdi. ¹⁹ “Ey çok sevilen adam, korkma!” dedi, “Esenlik olsun sana! Güçlü ol! Evet, güçlü ol!”

O benimle konuşunca güçlendim. “Konuşmanı sürdür, efendim, çünkü bana güç verdin” dedim.

²⁰ Bunun üzerine, “Sana neden geldiğimi biliyor musun?” dedi, “Çok yakında dönüp Pers önderiyle savaşacağım. Ben gidince Grek önderi gelecek.

²¹ Ama önce Gerçek Kitap'ta neler yazıldığını sana bildireceğim. Onlara karşı önderiniz Mikail dışında bana yardım eden kimse yok.

11

¹ “Medli Darius'un krallığının birinci yılında Mikail'i destekleyip korumak içün onun yanında durdum.”

Güney ve Kuzey Kralları

² “Şimdi sana gerçeği bildireceğim: Pers krallığında üç kral daha ortaya çıkacak. Arma dördüncü kral öbür üçünden daha zengin olacak. Zenginliği sayesinde elde edeceği güçle herkesi Grek ülkesine karşı kıskırtacak.
³ Sonra güçlü bir kral çıkacak. Büyük yetkiyle krallık edecek ve dilediği gibi davranışacak. ⁴ Ne var ki, o gücünün doruğundayken, krallığı darmadağın edilecek, göğün dört rüzgarı gibi dört parçaya bölünecek. Krallık onun soyundan gelenlere geçmeyecek, yerine geçenlerin hiçbiri onun gibi egemenlik sürmeyecek. Krallığı yıkılıp başkalarına verilecek.

⁵ “Güney Kralı* güçlenecek. Ancak komutanlarından biri ondan daha çok güçlenecek ve krallığı büyük olacak. ⁶ Birkaç yıl sonra bu ikisi uzlaşacak. Güney Kralı yapılan uzlaşmayı onaylamak için kızını Kuzey Kralı'na† eş olarak verecek. Ama kız gücünü koruyamayacak. Kralın ömrü de gücü de uzun sürmeyecek. Bu arada kızla babası da, ona eşlik edenlerle onu destekleyen de ele verilecek.

⁷ “Babasının yerine kızın ailesinden biri ortaya çıkacak. Kuzey Kralı'nın ordusuna saldırıp kalesini alacak. Onlarla savaşıp yenecek. ⁸ Onların ilahlarını, dökme putlarını, değerli altın ve gümüş kaplarını alıp Mısır'a götürecek. Kuzey Kralı'ni birkaç yıl rahat bırakacak. ⁹ Sonra Kuzey Kralı gidip Güney Kralı'nın ülkesine saldıracak, ardından kendi ülkesine dönecek. ¹⁰ Kuzey Kralı'nın oğulları savaşa hazırlanarak çok büyük bir ordu toplayacaklar. Ordu sel gibi taşacak, önüne geleni alıp götürecek, gelip Güney Kralı'nın kalesine dayanacak.

¹¹ “Güney Kralı öfkeyle çıkış Kuzey Kralı'na karşı savaşacak. Kuzey Kralı büyük bir ordu topladığı halde, bu ordu Güney Kralı'nın eline teslim edilecek. ¹² Bu büyük ordu yenilgiye uğrayınca Güney Kralı gurura kapılacak. On binlerce insanı öldürerek, ama zaferi uzun sürmeyecek. ¹³ Çünkü Kuzey Kralı öncekinden daha büyük bir ordu toplayacak ve birkaç yıl sonra büyük, iyi donatılmış bir orduyla ülkeye doğru ilerleyecek.

¹⁴ “Bu sırada birçokları Güney Kralı'na karşı çıkacak. Senin halkından bazı zorbalar da, görün yerine gelsin diye ayaklanacak, ama yenilgiye uğrayacaklar. ¹⁵ Sonra Kuzey Kralı gelip toprak yiğarak tepecikler yapacak ve surlu kenti ele geçiricek. Güney Kralı'nın güçleri buna karşı duramayacak. En seçme askerlerinin bile karşı durmaya güçleri yetmeyecek. ¹⁶ Kente saldırın Kuzey Kralı dilediği gibi davranışacak, kimse ona karşı duramayacak. Güzel Ülke'yi‡ yönetecek, yıkıp yok etme yetkisi onun elinde olacak. ¹⁷ Krallığının bütün gücünü toplayıp Güney Kralı'nın üzerine yüremeyi amaçlayacak ve Güney Kralı'yla bir antlaşma yapacak. Ülkesini yerle bir etmek için kızını eş olarak ona verecek. Ama tasarısı§ başarılı olmayacak, ona yarar sağlamayacak. ¹⁸ Bundan sonra deniz kıyısındaki bölgelere yónelecek, birçoklarını ele geçiricek. Ne var ki, bir komutan onun saygısızlıklarını sona erdirecek, saygısızlığınıñ karşılığını verecek. ¹⁹ Bunun üzerine Kuzey Kralı kendi ülkesinin kalelerine yónelecek, ama tökezleyip düşecek. Bir daha da ortaya çıkmayacak.

* ^{11:5} “Güney Kralı”: “Mısır Kralı”. † ^{11:6} “Kuzey Kralı”: “Suriye Kralı”. ‡ ^{11:16} “Güzel Ülke”: “İsrail ülkesi”. § ^{11:17} “Tasarısı” ya da “Kızı”.

20 “Yerine geçen kral, krallığının yüceliği için zorla vergi toplayacak birini gönderecek. Ama birkaç gün içinde öfkесiz ve savaşsız yok edilecek.

21 “Yerine krallıkla onurlandırılmamış degersiz biri gelecekt. Halk güvenlik içindeyken, kurduğu düzenler sayesinde gelip krallığı ele geçirecek. **22** Çok güçlü orduları süpürüp yok edecek; antlaşma Önderi de yok edilecek. **23** Onunla antlaşma yaptıktan sonra hileye başvuracak. Az sayıda insanla gittikçe güçlenecek. **24** Beklenmedik bir anda ilin zengin bölgelerine saldırıp babalarının, ata-larının yapmadığı şeyleri yapacak. Adamlarına yağıma ve çapul mali, servetler dağıtacak. Kalelere saldırmak için düzenler kuracak, ama bu uzun sürmeyecek.

25 “Güçünü ve cesaretini toplayarak büyük bir orduyla Güney Kralı'na karşı çıkacak. Güney Kralı da büyük ve çok güçlü bir orduyla savaşacak. Ne var ki, kurulan düzenler yüzünden ona karşı duramayacak. **26** Sofrasından yiyenler Güney Kralı'nı yıkamaya çalışacaklar; ordusu dağılacak, birçokları vurulup öldürülecek. **27** Her iki kral da kötülük tasarlayacak. Aynı masada oturup birbirlerine yalan söyleyecekler. Ancak bu bir yarar sağlamayacak. Çünkü son yine de belirlenen zamanda gelecek. **28** Kuzey Kralı büyük bir servetle ülkesine dönecek, ama amacı kutsal antlaşmaya karşı gelmek olacak. Dilediğini yaptıktan sonra ülkesine dönecek.

29 “Belirlenen zamanda dönüp yine Güney'e saldıracak. Ancak bu kez sonuç öncekinden farklı olacak. **30** Ona karşı koymak için Kittim'den gelen gemiler cesaretini kıracak. Geri dönecek ve öfkeyle kutsal antlaşmaya karşı çıkacak, kutsal antlaşmayı bırakanları yine kayıracak.

31 “Askerleri gidip tapınakla kaleyi kirletecek, günlük sunuları kaldırıp yıkıcı içrenç şeyi koyacaklar. **32** Kuzey Kralı antlaşmayı bozanları yaltaklanarak ayartacak, ama Tanrı'sı'ni tanıyan halk var gücüyle ona karşı duracak.

33 “Halkın arasındaki bilge kişiler birçoklarını eğitecekler. Ama bir süre bu kişiler ya kılıçla öldürülecek, yakılacak, tutsak edilecek ya da mallarından edilecekler. **34** Yenilgiye uğrayınca biraz yardım göreceklер. İçtenlikten uzak birçok kişi onlardan yana gelecek. **35** Bilgelerden kimisi tökezleyecek; öyle ki, son gelinceye dek arınıp temizlenebilisin, lekesiz duruma gelebilisinler*. Çünkü son yine de belirlenen zamanda gelecek.

36 “Kral dilediği gibi davranacak. Kendini bütün tanrılarından daha büyük, daha yüce gösterecek, tanrıların Tanrı'sı'na karşı duyulmamış sözler söyleyecek. Tanrı'nın öfkesi tamamlanıncaya dek başarılı olacak. Çünkü tasarlanan, yerine gelecektir. **37** Kral hiçbir tanrıya, atalarının ilahlarına da kadınların bağlandığına da ilgi göstermeyecek. Kendisini hepsinden üstün görecekt. **38** Bu ilahların yerine, kaleler ilahını yüceltecek. Atalarının tanımadığı bu ilah altın, gümüş, değerli taşlar, pahali armağanlar sunup onu onurlandırıracak. **39** Bu yabancı ilahın yardımına en güçlü kalelere saldıracak; onu kabul edenleri alabildiğine onurlandırıacak, onları birçoklarının başına Önder atayacak, ülkeyi ödül olarak onlar arasında bölüştürecek.

40 “Son gelince, Güney Kralı Kuzey Kralı'yla savaşa tutuşacak. Kuzey Kralı savaş arabalarıyla, atıllarla, birçok gemilerle saldıracak. Her şeyi süpürüp götürüren sel gibi taşarak birçok ülkeden gelecek. **41** Güzel Ülke'ye† de girecek, birçok ülke yenilgiye uğrayacak. Ancak Edom, Moav ve Ammon Önderleri onun

11:31 Dan.9:27; 12:11; Mat.24:15-16; Mar.13:14 * **11:35** “Öyle ki, son gelinceye dek arınıp temizlenebilisin, lekesiz duruma gelebilisinler” ya da “Öyle ki, son gelinceye dek Tanrı'nın halkı arınıp temizlenebilisin, lekesiz duruma gelebilisin”. **11:36** 2Se.2:4 **11:36** Va.13:5-6 † **11:41** “Güzel Ülke”: “İsrail Ülkesi”.

elinden kurtulacak. ⁴² Öbür ülkelere de saldıracak. Mısır bile elinden kurtulamayacak. ⁴³ Altın ve gümüş hazinelerine, Mısır'ın bütün değerli eşyalarına el koyacak. Luvlular'la Kûşlular onun ardından yürüyecekler. ⁴⁴ Ne var ki, doğudan ve kuzeýden gelen haberler onu ürkütecek. Birçoklarını yıkıp yok etmek için büyük öfkeyle yola çıkacak. ⁴⁵ Denizle güzel kutsal dağ arasında saray çadırlarını kuracak. Yine de yaşamı son bulacak ve ona yardım eden olmayacak.”

12

Zamanın Sonu

1 “O zaman senin halkın koruyan büyük önder Mikail görünecek. Ulusun oluşumundan beri hiç görülmemiş bir sıkıntı dönemi olacak. Bu dönemde halkın -adı kitapta yazılı olanlar- kurtulacak. **2** Yeryüzü toprağında uyuyanların birçoðu uyanacak: Kimisi sonsuz yaşama, kimisi utanca ve sonsuz iğrençlige gönderilecek. **3** Bilgeler gökkubbe gibi, birçoklarını doğruluğa döndürenler yıldızlar gibi sonsuza dek parlayacaklar. **4** Ama sen, ey Daniel, son gelinceye dek bu sözleri sakla, kitabı mühürle. Bilgileriartsın diye birçokları oraya buraya gidecek.”

5 Ben Daniel baktım, biri ırmagın bu kıyısında, öbürü öbür kıyısında duran başka iki varlık gördüm. **6** İçerinden biri, ırmagın suları üzerinde duran keten giysili adama, “Bu şaşkıncı olayların son bulması ne kadar zaman alacak?” diye sordu.

7 İrmagın suları üzerinde duran keten giysili adamın sağ ve sol elini göße kaldırarak sonsuza dek Diri Olan'ın adıyla ant içip, “Üç buçuk yıl*” alacak” dediğini duydum, “Kutsal halkın gücü tümüyle kırılınca, bütün bu olaylar son bulacak.”

8 Adamın söylediklerini duydumsa da anlamadım. Bunun için, “Ey efendim, bunların sonu ne olacak?” diye sordum.

9 Şöyleden yanıtlandı: “Sen git, Daniel. Bu sözler son gelinceye dek saklanıp mühürlenecek. **10** Birçokları kendilerini arıtıp temizlenecek, lekesiz duruma gelecek, ama kötüler kötülük etmeye sürdürerek. Kötülerin hiçbirini anlamayaçak, bilgeler anlayacak.”

11 “Günlük sununun kaldırılıp yıkıcı iğrenç şeyin konduğu zamandan başlayarak 1 290 gün geçecek. **12** Bekleyip 1 335 güne ulaşana ne mutlu!

13 “Sana gelince, ey Daniel, son gelinceye dek yoluna devam et. Rahatına kavuşacak ve günlerin sonunda ödülünü almak için uyanacaksın.”

12:1 Va.12:7 **12:1** Mat.24:21; Mar.13:19; Va.7:14 **12:2** Mat.25:46; Yu.5:29 **12:4** Va.22:10

12:7 Va.10:5 **12:7** Dan.7:25; Va.12:14; 13:5 * **12:7** “Üç buçuk yıl”: İbranice “Bir vakit, vakitler ve yarımi vakit”. **12:10** Va.22:11 **12:11** Dan.9:27; 11:31; Mat.24:15-16; Mar.13:14

HOŞEA

GİRİŞ

Efrayim diye bilinen İsrail'in kuzey krallığının başkenti Samiriye İ.O. 722 yılında Asurlular tarafından ele geçirildi. Peygamber Hoşa bu olaydan önceki sıkınlıktır günlerde ortaya çıktı. Özellikle putperestlik ve Tanrı'ya sadakatsızlık konusuna değindi. İsrail halkın Tanrı'ya sırt çevirip başka ilahllara yönelmesi zinayla özdeşleştiriliyor. Nitekim Hoşa Tanrı'yla İsrail halkı arasındaki ilişkileri sergilemek için Tanrı tarafından zina eden bir kadına evlenmeye yönlendiriliyor. Karısı Gomer kendisine sadakatsızlık ettiği gibi Tanrı'nın halkı da Rab'be sadakatsızlık ediyor. Bu yüzden Tanrı İsrail'i cezalandıracak. Ama sonunda Tanrı'nın sürekli sevgisi halkını yeniden kazanacak, onlarla ilişkisini düzelticektir. Bu sevgi 11:8 ayetinde şöyle açıklanır: "Nasıl vazgeçerim senden, ey Efrayim? Nasıl teslim ederim seni, ey İsrail? ... Yüreğim değişti içimde, alevlendi acıma duygularım."

Ana Hatlar:

1:1-3:5 Hoşa'nın evliliği ve ailesi

4:1-13:16 İsailliler'e karşı bildiriler

14:1-9 Tövbe ve vaat bildirisi

1 Uzziya, Yotam, Ahaz ve Hizkiya'nın Yahuda'da ve Yehoşa oğlu Yarovam'ın İsrail'de krallık ettiği dönemde RAB'bin Beeri oğlu Hoşa'ya bildirdiği sözler.

Hoşa'nın Karısı ve Çocukları

2 RAB Hoşa aracılığıyla konuşmaya başladığında ona şöyle dedi: "Git, kötü bir kadına evlen, ondan zina çocukların olsun. Çünkü ülke halkı benden ayrılarak adice zina ediyor."

3 Böylece Hoşa gidip Divlayment'in kızı Gomer'le evlendi. Kadın hamile kalıp kendisine bir oğul doğurdu. **4** RAB Hoşa'ya, "Çocuğun adını Yizreel* koy" dedi, "Çünkü çok geçmeden Yizreel'de dökülen kanın üçünü Yehu soyundan alacağım. İsrail krallığının sonunu getireceğim. **5** Ve o gün Yizreel Vadisi'nde İsrail'in yayını kıracağım."

6 Gomer yine hamile kaldı ve bir kız doğurdu. RAB Hoşa'ya, "Adını Lo-Ruhama† koy" dedi, "Çünkü artık İsrail soyuna acımayacağım, onları bağıışlamayacağım. **7** Ancak Yahuda soyuna merhamet edeceğim. Ben kurtaracağım onları, ama yay, kılıç, savaş, at ve atlılar aracılığıyla değil, kendi aracılığımla."

8 Gomer Lo-Ruhama'yı sütten kesince yine hamile kaldı ve bir oğul doğurdu.

9 RAB Hoşa'ya, "Adını Lo-Ammi‡ koy" dedi, "Çünkü siz benim halkım değilsiniz, ben de sizin Tanrıınız değilim."

10 "Yine de İsailliler'in sayısı denizin kumu gibi sayılamaz, ölçülemez olacak. Kendilerine, 'Siz halkım değilsiniz' denilen yerde, 'Yaşayan Tanrı'nın

1:1 2Kr.15:1-7; 2Ta.26:1-23 **1:1** 2Kr.15:32-38; 2Ta.27:1-8 **1:1** 2Kr.16:1-20; 2Ta.28:1-27 **1:1**

2Kr.18:1-20:21; 2Ta.29:1-32:33 **1:1** 2Kr.14:23-29 **1:4** 2Kr.10:11 * **1:4** "Yizreel": "Tanrı ekecek" ya da "Tanrı dağıtan" anlamına gelir. † **1:6** "Lo-Ruhama": "Merhamete ermeyecek" anlamına gelir.

‡ **1:9** "Lo-Ammi": "Halkım değil" anlamına gelir. **1:10** Rom.9:26

çocuklarınız' denecek. ¹¹ Yahuda ve İsrail halkları yeniden birleşecek. Başlarına tek önder atayacaklar. Ülkeden çıkacaklar. Çünkü Yizreel günü büyük bir gün olacak.

2

¹ "Kardeşlerinizi 'Halkım', kızkardeşlerinizi 'Merhamete ermişler' diye çağırın."

Sadakatsız İsrail

² "Azarlayın annenizi, azarlayın,
Çünkü o benim karım değil artık,
Ben de onun kocası değilim.
Yüzünden akan fahişeliği,
Koynundan zinaları atsin.

³ Yoksa onu çırılıçılak soyacak,
Anneden doğma edeceğim,
Çöle, çorak toprağa çevirecek,
Şusuzluktan öldüreceğim.

⁴ Acımayacağım çocuklarına,
Çünkü onlar zina çocuklarındır.

⁵ Anneleri zina etti,
Onlara gebe kaldı, rezillik etti.
'Oynışlarının ardından gideceğim' dedi,
'Ekmeğimi, suyumu, yapağımı, ketenimi, zeytinyağını, içkimi onlar veriyor.'

⁶ İşte bu yüzden onun yoluna dikenli çit çekeceğim,
Yolunu bulamasın diye
Önüne duvar öreceğim.

⁷ Oynışlarının ardına düşecek,
Ama onlara erişemeyecek,
Onları arayacak,
Ama bulamayacak.

O zaman, 'İlk kocama döneyim' diyecek,
'Çünkü o zamanki halim şimdikinden iyiydi!'

⁸ Ama kendisine tahlil, yeni şarap, zeytinyağı verenin,
Baal için harcadığı altınla gümüşü bol bol sağlayanın
Ben olduğumu bilmemi.

⁹ Bu yüzden zamanında tahilimi,
Mevsiminde yeni şarabımı geri alacağım;
Çıplak bedenini örtен yapağımı, ketenimi çekip alacağım.

¹⁰ Evet, oynışlarının önünde ayıbını ortaya çıkaracağım,
Kimse elimden kurtaramayacak onu.

¹¹ Bütün sevincine, bayramlarına,
Yeni Ay törenlerine, Şabat günlerine,
Dinsel bayramlarının tümüne son vereceğim.

¹² Viran edeceğim asmalarını, incir ağaçlarını,
Hani, 'Bunlar oynışlarının bana verdiği ücrettir' dediği;
Çalılığa çevireceğim onları,
Yem olacaklar yabani hayvanlara.

¹³ Cezalandıracağım onu,
Baallar'a buhur yaktığı günler için;

Halkalarla, takılarla süslenmiş,
Oynışlarının ardınca gitmiş,
Beni unutmuştu"
Diyor RAB.

- 14 “İşte bu yüzden onu ikna edip çöle götürürecek,
Onunla dostça konuşacağım.
15 Kendisine orada bağlar vereceğim,
Akor^{*} Vadisi'ni ona umut kapısı yapacağım.
Gençlik günlerinde olduğu gibi,
Mısır'dan çıktıığı günlerde olduğu gibi,
Ezgiler söyleyecek.
16 Ve o gün gelecek” diyor RAB,
“Bana, ‘Kocam’ diyecelerin;
Artık, ‘Efendim’[†] demeyeceksin.
17 Ağzından Baallar'ın adını sileceğim,
Adları bir daha anılmayacak.
18 Kirdaki hayvanlarla, gökteki kuşlarla,
Toprakta yaşayan canlılarla,
Halkum için o gün antlaşma yapacağım;
Ülkeden yayı, kılıcı, savası kaldıracağım,
Güvenlik içinde yatıracığım onları.
19 Seni sonsuza dek kendime eş alacağım,
Doğruluk, adalet, sevgi, merhamet temelinde
Seninle evleneceğim.
20 Sadakatle seninle evleneceğim,
RAB'bi tanıyacaksın.
21 “Ve o gün yanıt vereceğim” diyor RAB,
“Göklerde yanıt vereceğim;
Onlar da yere yanıt verecek;
22 Yerse, tahlıla, yeni şaraba,
Zeytinyağına yanıt verecek,
Onlar da Yizreel'e yanıt verecekler.
23 Onu ülkede kendim için ekeceğim,
Merhamete ermemiş olana acıယacağım,
Halkum olmayana, ‘Halkımsın’ diyeceğim;
Onlar da bana, ‘Tanrıım’ diyecekler.”

3

Hoşa ve Vefasız Kadın

¹ RAB bana şöyle dedi: “İsraililer'in başka ilahlara yönelmelerine, üzüm pestillerine^{*} gönül vermelerine karşın, RAB onları nasıl seviyorsa, sen de git, o kadını sev, başkasınca sevilmiş, zina etmiş olsa bile.”

² Böylece onu on beş şekel[†] gümüş, bir homer bir letek arpa[‡] karşılığında satın aldım kendime. ³ Ona, “Uzun süre benimle yaşayacaksın” dedim, “Zina

^{2:15} Ysh.7:24-26 * ^{2:15} “Akor”: “Sıkıntı” anlamına gelir. † ^{2:16} “Efendim”: İbranice “Baalim”.
Burada bir söz sanatı var. Baal hem bir ilahın adı hem de “Koca”, “Efendi” anımları gelir. ^{2:23}
Rom.9:25; 1Pe.2:10 * ^{3:1} Üzüm pestilleri putlara sunulurdu. † ^{3:2} “On beş şekel”: Yaklaşık 170 gr. ‡ ^{3:2} “Bir homer bir letek arpa”: Yaklaşık 220 kg.

etmeyecek, başka bir erkekle dostluk kurmayacaksın. Ben de sana öyle davranacağım.” ⁴ Çünkü İsailliler uzun süre kral, önder, kurban, dikili taş, efod, aile putu olmadan yaşayacak. ⁵ Sonra dönüp Tanrıları RAB’bi, kralları Davut’u arayacaklar. Son günlerde korkarak RAB’be ve O’nun iyiliğine yonelecekler.

4

Rab İsrail'i Azarlıyor

- ¹ Ey İsailliler, dinleyin RAB'bin sözünü,
Çünkü RAB'bin davası var bu ülkede yaşayanlarla;
“Yok olmuş sevgi, sadakat, Tanrı bilgisi.
- ² Lanet, yalan, adam öldürme, hırsızlık,
Zina almış her şeyin yerini.
Zorbalık ediyorlar,
Kan üstüne kan döküyorlar.
- ³ Bu yüzden ülke yas tutuyor,
Tükeniyor orada yaşayan herkes,
Kırdaki hayvanlar, gökteki kuşlar
Denizdeki balıklar...
- ⁴ “Ancak kimse kimseyle çekişmesin,
Kimse kimseyi suçlamasıın,
Çünkü halkın kâhinle çekişenlere benzıyor.
- ⁵ Sen gündüz tökezleyeceksin,
Peygamber de gece seninle birlikte,
Yok edeceğim anneni.
- ⁶ “Yok oldu halkın bilgisizlikten,
Sen bilgiyi reddettiğin için,
Ben de seni reddedeceğim,
Bana kâhinlik etmeyesin diye.
Sen Tanrı'nın yassasını unuttuğun için,
Ben de senin çocukların unutacağım.
- ⁷ Kâhinler çoğaldıkça
Daha çok günah işlediler bana karşı,
Onların onurunu utanca çevireceğim*.
- ⁸ Halkımın günahlarıyla† besleniyorlar,
Onların suç işlemesini istiyorlar.
- ⁹ Halkın başına gelenler kâhinlerin başına da gelecek,
Tuttukları yol yüzünden cezalandıracağım onları,
Yaptıklarının karşılığını vereceğim.
- ¹⁰ Yiyecekler, ama doymayacaklar,
Zina edecekler, ama çoğalmayacaklar.
Çünkü RAB’bi dinlemekten vazgeçtiler.
- ¹¹ “Zina, yeni ve eski şarap insanın aklını başından alır.
- ¹² Halkım tahta puta danışıyor,

* ^{4:7} Masoretik metin “Onların onurunu utanca çevireceğim”, Süryanice ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre “Onurumu utanca çevirecekler”. † ^{4:8} “Günahlarıyla”: İbranice sözcük hem “Günah” hem de “Günah sunusu” anlamına gelir (bkz. Lev.6:25-30).

Değneğinden yanıt alıyor.
Cünkü zina ruhu onları saptırdı,
Kendi Tanrıları'ndan ayrılarak zina ettiler.

13 Dağ başlarında kurban kesiyor,
Tepelerde meşe, aselbent, yabanlı fistık ağaçları altında buhur yakıyorlar,
Gölgeleri güzel olduğu için.

Bu yüzden kızlarınız fahişelik ediyor,
Gelinleriniz zına.

14 Fahişelik ettiklerinde kızlarınız,
Zina ettiklerinde gelinlerinizi cezalandırmayacağım.
Cünkü erkekleriniz fahişelerle oynıyor,
Putların tapınağında fuhuş yapanlarla kurban kesiyorlar.
Anlayışız halk mahvolacak.

15 “Ey İsrail, sen zina etsen de,
Yahuda suç işlemese bari.

“Gilgal'a gitmeyin,
Beytaven'e[‡] çıkmayın.
‘Yaşayan RAB'bin hakkı için’ diye ant içmeyin.

16 Cünkü İsrail inatçı bir inek gibi inat etti,
Şimdi RAB nasıl güder onları otlakta kuzu gibi?

17 Efrayim putlarına sarıldı,
Bırak onu!

18 İçkileri tükendi,
Hâlâ zina ediyorlar;
Önderleri rezilliğe gönül verdi.

19 Rüzgar onları kanatlarına sardı,
Kurbanları yüzünden utanacaklar.

5

1 “Ey kâhinler, işitin bunu!
Ey İsraililer, dikkatle dinleyin!
Kulak verin, ey saraydakiler!
Bu yargı size uygulanacak.
Cünkü siz Mispâ'da bir tuzak,
Tavor Dağı'na serilmiş bir ağ oldunuz.

2 Başkaldiranlar azıttıkça azıttı,
Ama ben hepsini yola getireceğim.

3 Efrayim'i tanırı,
İsrail'de de benim için gizli bir şey yok.
Cünkü daha yeni zina ettin, ey Efrayim,
Kirlenmiş İsrail.

4 Yaptıkları işler Tanrıları'na dönmeye izin vermıyor,
Cünkü zina ruhu var içlerinde,
RAB'bi tanımlıyorlar.

5 İsrail'in gururu kendine karşı tanıklık ediyor;
Suç içinde tökezliyor İsrail'le Efrayim,

[‡] **4:15** Gilgal ve Beytaven (Beytel) Tanrı'nın benimsemediği tapınma merkezleriyydi.

- Yahuda da birlikte.
- ⁶ Davarlarıyla, sığırlıyla RAB'bi aramaya gidecekler,
Ama bulamayacaklar.
Çünkü RAB onlardan uzaklaştı.
- ⁷ RAB'be ihanet ettiler,
Evlilik dışı çocuk yaptılar;
Şimdi yiyp bitirecek Yeni Ay törenleri,
Hem onları hem de tarlalarını.
- ⁸ “Giva'da boru, Rama'da borazan çalın,
Beytaven'de savaş çağrısı yapın;
Düşman peşinizde, ey Benyaminliler!
- ⁹ Azar günü Efrayim yıkıma uğrayacak,
Kararımı bildiriyorum İsrail oymaklarına.
- ¹⁰ Yahuda onderleri sınır taşlarının yerini değiştirenlere benziyor,
Gazabımı su gibi dökeceğim üzerlerine.
- ¹¹ Baskı gördü Efrayim,
Ezildi yargı önünde,
Çünkü bile bile boş şeylerin ardına düştü.
- ¹² Ben Efrayimliler'e karşı güve,
Yahuda halkına karşı kük gibi olacağım.
- ¹³ “Efrayim hastalığını,
Yahuda yarasını görünce,
Efrayim Asur'a gitti,
Büyük kraldan yardım istedi.
Ama o size şifa veremez,
Yaranızı iyileştiremez.
- ¹⁴ Çünkü ben Efrayim'e bir aslan,
Yahuda halkına genç bir aslan gibi saldıracağım.
Ben parçalayacağım onları,
Alıp götürüreceğim, kurtaran çıkmayacak.
- ¹⁵ Sonra gidip yerime döneceğim,
Onlar suçlarını kabul edinceye,
Yüzümü arayıncaya dek orada kalacağım.
Sıkıntıya düşünce gayretle beni arayacaklar.”

6

İsrail Tövbe Etmiyor

- ¹ “Gelin, RAB'be dönelim.
Bizi O parçaladı,
O iyileştirecek.
Bizi O yaraladı,
Yaramızı O saracak.
- ² İki gün sonra bizi diriltecek,
Üçüncü gün ayağa kaldırıracak,
Huzurunda yaşayalım diye.
- ³ RAB'bi tanıyalım,
RAB'bi tanumaya gayret edelim.
O tan gibi şaşmadan doğacak,
Yağmur gibi, toprağı sulayan
Son yağmur gibi bize gelecektir.”

4 Tanrı şöyle diyor:

“Ey Efrayim, ne yapayım sana?
Ey Yahuda, sana ne yapayım?
Sevginiz sabah sisine benziyor,
Erkenden uçup giden çiy gibi.

5 Bu yüzden sizi peygamberler aracılığıyla lime lime doğradım,
Ağzımdan çıkan sözlerle öldürdüm;
Yargılarım şimşek gibi ışırıyor.

6 Çünkü ben kurbandan değil, bağlılıktan hoşlanırm,
Yakmalık sunulardan çok beni tanınmanızı isterim.

7 Oysa onlar Adam Kenti'nde*

Antlaşmaya uymadılar,
Orada bana ihanet ettiler.

8 Gilat kötülük yapanların kentidir,
Kan izleriyle doludur.

9 Haydut çeteleri nasıl pusuya yatarsa,
Kâhinler takımı da öyle;
Şekem yolunda adam öldürüyor,
Rezillik yapıyorlar.

10 İsrail halkında korkunç bir şey gördüm.
Efrayim zinaya kapılmış,
Kirlenmiş İsrail.

11 “Ey Yahuda, senin için de bir hasat günü saptandı.

“Ne zaman halkın durumunu düzeltmek,

7

1 “İsrail'e şifa vermek istesem,
Efrayim'in suçları,
Samiriye'nin kötülükleri ortaya çıkıyor.
Çünkü hile yapıyorlar,
Evlerde hırsız giriyor,
Dişarda haydut çeteleri soygun yapıyor.

2 Ne var ki, düşünmüyorum,
Kötülüklerini unutmadığımı.
Günahları kuşatıyor onları,
Gözümün öündeler.

3 “Krali kötülükleriyle,
Önderleri yalanlarıyla sevindiriyorlar.

4 Hepsi zinaya düşkün,
Yoğrulan hamur ekşiyinceye dek
Fırınçının ateşini karıştırmaya gerek duymadığı fırın gibi kızgınlar.

5 Kralımızın şenlik gününde,
Önderler şarabın ateşinden hastalandılar,
Kral da alaycılarla elele verdi.

6 Fırın gibidir yürekleri,

6:6 Mat.9:13; 12:7 * **6:7** “Adam Kenti'nde”: “Adem gibi”, “Adam gibi” ya da “Adam Kenti gibi” anımlarına da gelebilir.

- Dolap çevirerek ona yaklaşırlar.
 İçin için yanar öfkeleri
 Gece boyunca.
 Alevli ateş gibi parlar
 Sabah olunca.
- ⁷ Hepsi fırın gibi kızgındır,
 Yutar yöneticilerini.
 Bütün kralları düştü,
 Kimse yardıma çağrırmıyor beni.
- ⁸ “Efrayim öteki halklarla karışıyor,
 Çevrilmemiş pideye döndü.
- ⁹ Gütünü yabancılar yedi,
 Farkında değil;
 Saçlarına ak düştü,
 Farkında değil.
- ¹⁰ İsrail'in gururu kendine karşı tanıklık ediyor;
 Bütün bunlara karşın
 Yine de dönmüyolar bana, Tanrıları RAB'be,
 Aramıyorlar beni.
- ¹¹ “Efrayim böñ, akılsız bir güvercin gibi,
 Ya Mısır'ı yardıma çağrıyor,
 Ya Asur'a gidiyor.
- ¹² Gittiklerinde ağımı üzerlerine atacak,
 Gökte uçan kuşlar gibi onları yere indireceğim.
 Topluluklarına bildirildiği gibi,
 Onları yola getireceğim.
- ¹³ Vay onların haline,
 Çünkü benden uzaklaşlardır!
 Felaket gelecek başlarına,
 Çünkü başkaldırdılar bana!
 Ben onları kurtarmak istiyorum,
 Onlarsa iftira ediyor bana.
- ¹⁴ Yürekten yakarımıyorlar,
 Uluyorlar yataklarının üzerinde.
 Tahıl ve yeni şarap için kendilerini yaralıyor*,
 Bana sırt çeviriyorlar.
- ¹⁵ Ben onları eğittim, bileklerine güç verdim,
 Onlarsa bana düzen kuruyor.
- ¹⁶ Dönüyorlar,
 Ama Yüce Olan'a değil;
 Kusurlu yay gibiler.
 Arsız dilleri yüzünden
 Önderleri kılıçtan geçirilecek.
 Mısır'da gülünç duruma düşecekler bu yüzden.”

* ^{7:14} “Kendilerini yaralıyor” ya da “Toplanıyor”.

- 1** “Boru çalmaya hazırlan!
Düşman kartal gibi dolaşıyor evimin üzerinde;
Çünkü İsrail antlaşmaya uymadı,
Yasama karşı çıktılar.
- 2** ‘Ey Tanrımız,
Biz İsraililer seni tanıyoruz!’
Diye bana yakarıyorlar.
- 3** İyi olanı reddettiler,
Düşman kovalayacak onları.
- 4** Krallar atadılar bana sormadan,
Önderler seçtiler benden habersiz.
Altın ve gümüşleriyle yıkımlarına yol açan putlar yaptılar.
- 5** Ey Samiriye, atın buzağı putunuza,
Öfkem alevleniyor size karşı!
Hiç mi temiz olamayacaksınız?
- 6** Çünkü bu İsrail'in işidir.
O buzağıyı bir usta yaptı,
Tanrı değildir o.
Samiriye'nin buzağı putu parçalanacak.
- 7** Çünkü rüzgar eken kasırga biçer.
Baş vermeyen buğday un vermez.
Verse bile yabancılar yetacak onu.
- 8** “Yutuldu İsrail,
Şimdi uluslar arasında kimseňin beğenmediği bir kap gibi.
- 9** Tek başına dolaşan yaban eşegi gibi Asur'a gittiler,
Efrayim ücretli oynashalar tuttu.
- 10** Uluslar arasında oynashalar tutsalar da,
Şimdi onları bir araya toplayacağım.
Çünkü azalmaya başladılar güclü kralın baskısı altında.
- 11** “Efrayim günah sunusu sunmak için çok sunak yaptı,
Bunlar günah işlemelerine neden oldu.
- 12** Yasamdaki pek çok şeyi onlar için yazdım,
Ne var ki garipsediler bunları.
- 13** Bana sundukları kurbanlara gelince,
Kurban kesiyor, eti kendileri yiyorlar;
Oysa RAB bunu yapanlardan hoşlanmaz.
Şimdi anımsayacak suçlarını,
Günahları için onları cezalandıracak;
Geri dönecekler Mısır'a.
- 14** Çünkü İsrail Yaratıcı'sı'nı unuttu,
Saraylar yaptı;
Yahuda'ya birçok kenti surularla çevirdi,
Ama ateş göndereceğim kentlerinin üstüne,
Yiyip bitürsin kalelerini.”

- 1** Ey İsrail, öteki halklar gibi sevinme, coşma!
 Çünkü kendi Tanrı'n'a vefasızlık ederek zina ettin,
 Harman yerlerinin tümünde zina kazancına gönül verdin.
- 2** Ama harman yeri, şarap teknesi halkı doyurmayaçak,
 Yeni şarap umutları boşça çıkacak.
- 3** RAB'bin diyarında kalmayacaklar,
 Mısır'a dönecek Efrayim,
 Asur'da kirli sayılan şeyleri yiyecekler.
- 4** RAB'be şarap sunuları dökmeyecekler,
 O'nun hoşnut etmeyecek kurbanları.
 Kurbanları yas yemeğine dönecek,
 Kirli sayılacak onları yiyeceklerin hepsi.
 Yalnız kendi karınlarını doyuracak yiyecekleri,
 RAB'bin Tapınağı'na girmeyecek.
- 5** Ne yapacaksınız dinsel bayramlarda,
 RAB'bin bayram gününde?
- 6** Yıkıldan kaçsalar bile,
 Mısır bir araya toplayacak onları,
 Mof* gömemecek.
 Değerli gümüş eşyalarını yabanıl otlar saracak,
 Diken bitecek çadırlarında.
- 7** Onların ceza günleri geldi,
 Hesap günleri çattı.
 Bunu bilsin İsrail!
 Suçunuzun çokluğuandan,
 Düşmanlığınızın büyülüyü yüzünden,
 Peygamber aptal, ruhsal insan deli sayıldı.
- 8** Peygamber Tanrı'mın yanısıra Efrayim'e gözcülük eder,
 Ama tuzak kurulmuş bütün yollarına,
 Düşmanlık var Tanrı'nın Tapınağı'nda.
- 9** Alabildiğine yozlaştılar,
 Giva'da olduğu gibi.
 Tanrı suçlarını anımsayacak,
 Günahlarının cezasını verecek.
- 10** “İsrail çölde
 Bir salkım üzüm gibi geldi bana,
 Atalarıysa incir ağacının ilk ürünü gibi.
 Ama Baal-Peor'a geldiklerinde
 Utanç dolu puta adadılar kendilerini,
 Sevdikleri şey kadar iğrenç oldular.
- 11** Efrayim'in görkemi bir kuş gibi uçup gidecek,
 Ne doğum ne gebelik olacak, kimse gebe kalmayacak.
- 12** Çocuklarını büyütse bile,
 Cocuklarından edeceğim onları,
 Kimse kalmayınca dek;
 Evet, vay başlarına,
 Onları terk ettiğimde!
- 13** Efrayim'i, Sur Kenti gibi,

* **9:6** “Mof”: Memfis diye de bilinir. **9:7** Luk.21:22 **9:9** Hâk.19:1-30 **9:10** Say.25:1-5

Güzel bir yere kurulmuş gördüm.
Ama Efrayim çocukların celladın önüne götürürecek.”

14 Ya RAB, ver onlara ne vereceksen!
Düşük yapan rahimler, sütsüz memeler ver.

15 “Gilgal'daki kötülükleri yüzünden,
Nefret ettim orada onlardan.
İşledikleri günahlardan ötürü,
Önleri evimden kovacağım.
Artık sevmeyeceğim onları,
Bütün önderleri asıdır.

16 Vuruldu Efrayim,
Kökleri kurudu,
Meyve vermeyecekler artık.
Çocuk doğursalar bile,
Rahimlerinin değerli meyvelerini öldüreceğim.”

17 Reddedecek Tanrım onları,
Çünkü O'nu dinlemediler,
Uluslar arasında dolaşıp duracaklar.

10

1 İsrail serpilerin bir asmaya benzer,
Meyvesini veriyor.
Meyvesi arttıkça,
Şunakları da arttı.
Ulkesi zenginleştiğçe,
Onu güzel dikili taşlarla donattı.

2 İçleri yalan doldu,
Şimdi suçlarının cezasını taşımalılar.
RAB sunaklarını yıkacak,
Dikili taşlarını yok edecek.

3 O zaman, “Kralsız kaldık” diyecekler,
“Çünkü RAB'den korkmadık.
Kralımız olsa bile,
Ne yapabilirdi bize?”

4 Antlaşma yaparken,
Boş sözler veriyor, yalan yere ant içiyorlar,
Bu yüzden davalar, sürülmüş tarladaki zehirli ot gibi boy veriyor.

5 Samiriye'de yaşayanlar
Beytaven'deki inek putu yüzünden korkuya kapılacak.
Halkı onun ardından yas tutacak,
Onun görkemiyle coşan putperest kâhinler
Oradan sürgün edildiği için dövünecek.

6 Put armağan olarak büyük krala, Asur'a götürülecek.
Efrayim rezil olacak,

İsrail aldığı öğütten utanacak.

7 Samiriye, Kral'yla birlikte
Su üstündeki çubuk gibi akıp gidecek.

- 8 İsrail'in günü豪 olan Aven'deki^{*} puta tapılan yerler yok olacak,
Sunaklarını dikenler, devedikenleri saracak.
O zaman dağlara, "Bizi örtün!",
Tepelere, "Üzerimize düşün!" diyecekler.
- 9 "Ey İsrail, Giva'da geçirdiğin günlerden beri
Günah işledin.
Orada direndiniz bana.
Kötülere karşı açılan savaş
Giva'da size erişemez mi?
- 10 İstediğim zaman onları cezalandıracağım,
Çifte günahlarına bağlandıkları zaman,
Uluslar toplanacak onlara karşı.
- 11 Efrayim eğitilmiş ineğe benzer,
Buğday dövmeyi sever.
Ama ben boyunduruk takacağım onun güzel boynuna.
Koşum vuracağım Efrayim'in sırtına,
Yahuda çift sürecek,
Yakup tırmık çeker.
- 12 Doğruluk ekin kendiniz için,
Sevgi meyveleri biçin.
Nadasa bıraktığınız toprağı işleyin;
Cünkü RAB'be yönelme zamanıdır,
Gelip üzernize doğruluk yağıdırıncaya dek.
- 13 Ama siz kötülük ektiniz,
Fesat biçtiniz,
Yalanın meyvesini yediniz.
Çünkü kendi yolunuza,
Yiğitlerinizin çokluğuna güvendiniz.
- 14 Bu yüzden halkınizin arasında savaş ugultusu çıkacak,
Yıklılacak bütün surlarınız,
Şalman'ın savaşta Beytarvel'i yıktığı gibi.
Anneler çocuklarıyla birlikte yere çalınıp parçalandı.
- 15 Ey Beytel, sana da aynısı yapılacak,
Kötülüğünün büyülüyü yüzünden.
Tan ağarırken İsrail Kralı büsbütün yok olacak.

11

Tanrı'nın İsrail'e Sevgisi

- 1 "Çocukluğunda sevdim İsrail'i,
Oğlumu Mısır'dan çağırıldım.
- 2 Peygamberler İsrail'i çağırıldıça,
İsrail uzaklaştı onlardan.
Kurban kestiler Baallar'a*,
Buhur yaktılar putlara.
- 3 Efrayim'e yürümeyi ben öğrettim,
Kollarıma aldım onları.
Ama kendilerine şifa verenin ben olduğumu anlamadılar.

10:8 Luk.23:30; Va.6:16 * **10:8** "Aven": "Kötülük" anlamına gelir (bkz. 4:15).

10:12 Yer.4:3 **11:1** Çlk.4:22; Mat.2:15

10:9 Hâk.19:1-30

- ⁴ Onları insancı iplerle,
Sevgi bağlarıyla kendime çektim;
Boyunduruklarını kaldırın biri gibi oldum,
Eğiliip yiyeceklerini verdim.
- ⁵ “Mısır'a dönmeyecekler,
Asur kral olacak başlarına,
Çünkü bana dönmek istemediler.
- ⁶ Firıl firıl kılıç donecek kentlerinde,
Kapı sürgülerini yok edecek,
Tüketecek onları düzenleri yüzünden.
- ⁷ Halkım benden uzaklaşmaya kararlı.
Beni, Yüce Olan'ı çağırısal bile,
Asla yüceltmeyeceğim onları.
- ⁸ “Nasıl vazgeçerim senden, ey Efrayim?
Nasıl teslim ederim seni, ey İsrail?
Adma'ya yaptığımı nasıl sana yaparım?
Seni nasıl Sevovim'e çeviririm?
Yüreğim değişti içimde,
Alevlendi acıma duygularım.
- ⁹ Kızgın öfkemi başınıza yağıdırmayacağım,
Efrayim'i yeniden yok etmeyeceğim.
Çünkü ben insan değil, Tanrı'yım,
Kutsal Olan'ım aranızda,
Artık öfkeyle üzerinize varmayacağım.
- ¹⁰ Aslan gibi kükreyen
RAB'bin ardında yürüyecekler;
O kükreyince titreyerek gelecek çocukları batıdan.
- ¹¹ Mısır'dan kuşlar gibi,
Asur'dan güvercinler gibi
Titreyerek gelecekler.
Evlerine oturtacağım onları”
Diyor RAB.
- İsrail'in Günüahlı*
¹² Efrayim yalanla,
İsrail halkı hileyle çevremi sardı.
Yahuda'ysa hâlâ dizginsiz,
Tanrı'ya, Kutsal ve Sadık Olan'a karşı.

12

- ¹ Efrayim rüzgarı güdüyor,
Doğu rüzgarının ardına düşüyor bütün gün;
Yalanı, zorbalığı artıyor.
Asur'la antlaşma yapıyor,
Mısır'a zeytinyağı gönderiyor.
- ² RAB'bin davası var Yahuda'yla,
Yakup soyunu izlediği yola göre cezalandıracak,
Yaptıklarının karşılığını verecek.

- 3 Yakup ana rahminde kardeşinin topuğu tuttu,
Büyükünce Tanrı'yla gürerdi.
- 4-5 Melekle gürerip yendi,
Ağladı, kutsanmak istediler.
Tanrı'yı Beytel'de buldu,
RAB, Her Şeye Egemem Tanrı bizimle orada konuştu,
O RAB diye anılır.
- 6 Bu yüzden Tanrı'n'a dön sen,
Sevgiye, adalete sarıl,
Sürekli Tanrı'nı bekle.
- 7 Efrayim tüccardır,
Hileli terazi kullanır,
Aldatmayı sever.
- 8 "Çok zengin oldum" diye böbürlenir,
"Varlığı kavuştum,
Çok emek çektim,
Günah denecek bir suç bulamayacaklar bende."
- 9 "Ama seni Mısır'dan çıkan
Tanrı'nın RAB benim.
Bayram günlerindeki gibi,
Seni yine çadırlarda oturtacağım.
- 10 Peygamberlere de söyledim,
Çok görümler sağladım,
Önler aracılığıyla örnekler verdim."
- 11 Kötülük mü var Gilat'ta?
Gerçekten degersiz bir halk!
Gilgal'da siğir üstüne siğir kurban ediyorlar,
Sunakları sürülmüş tarladaki taş yığınlarını andırıyor.
- 12 Yakup Aram'a kaçtı,
İsrail bir kari için kul oldu,
Koyun güttü.
- 13 RAB İsrail'i bir peygamber aracılığıyla Mısır'dan çıkardı,
Yine bir peygamber korudu onları.
- 14 Ama Efrayim Tanrı'yı aşırı öfkelenirdi.
Rab döktükleri kanın hesabını soracak,
Aşağılamalarının karşılığını verecek.

13

Rab İsrail'e Öfkeleniyor

- 1 Efrayim konuştuğunda herkes titrerdi,
Yücelmişti İsrail'de.
Ama Baal'a* taparak suç işleyince öldü.
- 2 Şimdi günah üstüne günah işliyorlar,
Gümüşlerinden dökme putlar,
Akıllıca tasarlanmış putlar yapıyorlar,
Hepsi de ustalık.
Bu insanlar hakkında,

- “İnsan kurban edenler
Buzağları öpüyor!” diye konuşuluyor.
- 3** Bu yüzden sabah sisine,
Erken uçuş giden çiye,
Harman yerinden savrulan saman çöpüne,
Bacadan tüten dumana dönecekler.
- 4** “Ama seni Mısır'dan çıkaran
Tanrıñ RAB benim,
Benden başka tanrı tanımayacaksın,
Çünkü başka kurtarıcı yoktur.
- 5** Ben sana çölde,
Kurak topraklarda göz kulak oldum.
- 6** Otlaklara sahip olunca doydular,
Doyunca gurura kapıldılar;
Bu yüzden unuttular beni.
- 7** Ben de onlara karşı bir aslan gibi olacağım,
Bir pars gibi yol kenarında pusuya yatacağım.
- 8** Yavrularından edilmiş dişi ayı gibi
Karşılara çıkacak,
Yüreklerinin zarını yırtacağım,
Dişi aslan gibi onları oracıkta yiyp bitireceğim,
Yabanıl bir hayvan parçalayacak onları.
- 9** “Ey İsrail, bana, yardımcına karşı çıkmam
Yıkıma uğratıyor seni.
- 10** Nerede seni bütün kentlerinde
Kurtaracak kralın?
Yöneticilerin nerede?
Hani, onlar için:
‘Bana bir kral ve önderler ver!’ demiştin.
- 11** Öfkeliğimde bir kral verdim sana,
Gazaba gelince alıp götürdüm onu.
- 12** Efrayim'in suçu birikmiş,
Günahı kayda geçmiş.
- 13** Doğum sancıları çeken kadının akılsız oğludur o,
Çünkü zamanı geldiğinde,
Açık rahimden çıkmıyor.
- 14** “Onları fidyeyle kurtaracağım
Ölüler diyarının elinden,
Ölümden fidyeyle kurtaracağım.
Felaketin nerede, ey ölüm?
Yıkıcılığın nerede, ey ölüler diyarı?
Hiç pişmanlık duymayacağım.
- 15** “Kardeşleri arasında serpilip gelişse de,
Doğu rüzgarı, çolden esen RAB'ın soluğu üzerine gelecek,
Onun kaynağı kuruyacak,
Pınarı kesilecek,

Değerli eşyalarının hazinesi yağmalanacak.
16 Samiriye halkı suçunun cezasını çekecek,
 Çünkü Tanrıslı'na başkaldırdı.
 Kılıçla yıklacaklar,
 Yeré çalınıp parçalanacak yavruları,
 Gebe kadınlarının karnı yarılacak.”

14

Hoşa'nın İsrail'e Yalvarışı

1 Tanrı RAB'be dön, ey İsrail,
 Çünkü suçlarından ötürü tökezledin.
2 Dualarla gidin, RAB'be dönün,
 O'na, “Bağışla bütün suçlarımızı” deyin,
 “Lütfet, kabul et bizi,
 Öyle ki, dudaklarınızın kurbanını* sunalım.
3 Asur kurtaramaz bizi,
 Savaş atlarına binmeyeceğiz.
 Artık ellerimizle yaptığıma
 ‘Tanrımız’ demeyeceğiz,
 Çünkü öksüz sende merhamet bulur.”

Rab İsrail'e Umut Veriyor

4 “Onların dönekliğini düzeltceğim,
 Gönülden seveceğim onları,
 Çünkü onlara karşı öfkem dindi.
5 Çiy gibi olacağım İsrail'e;
 Zambak gibi çiçek açacak,
 Lübnan sediri gibi kök salacaklar.
6 Dallanıp budaklanacaklar,
 Görkemleri zeytin ağacını,
 Kokuları Lübnan sedirini andıracak.
7 Yine insanlar oturacak gölgesinde;
 Buğday gibi gelişecek,
 Asma gibi serpilecekler;
 Lübnan şarabı kadar ün kazanacaklar.
8 Ey Efrayim, artık ne işim var putlarla?
 Yanıtlayacak, seninle ilgileneceğim.
 Yeşil çam gibiym ben,
 Senin verimliliğin benden kaynaklanıyor.”
9 Bilge kişi kavrasın bunları,
 Anlayan anlasın.
 Çünkü RAB'bin yolları adıldır;
 Bu yollarda yürü doğrular,
 Ama başkaldıranlar bu yollarda sendeler.

* **14:2** “Kurban”: İbranice “Boğa”.

YOEL

GİRİŞ

Peygamber Yoel korkunç bir çekirge belasından ve İsrail'deki kuraklıktan söz etmektedir. Bu olayları Rab'bin gününün -adil iradesine karşı olanları cezalandıracağı zamanın- belirtisi olarak görmektedir. Rab'bin halkını eski haline döndürmek, kutsamak için verdiği sözü, tövbe etmeleri için yaptığı çağrıyı halka iletmektedir. Önemli bir nokta da Tanrı'nın Ruhu'nu kadın erkek, genç yaşı herkese göndereceğine ilişkin verdiği sözdür.

Ana Hatlar:

1:1-2:17 Çekirge belası

2:18-27 Halkını eski gönencine kavuşturmak için Rab'bin verdiği söz

2:28-3:21 Rab'bin günü

1 RAB'bin Petuel oğlu Yoel'e bildirdikleri.

Çekirgelerin Saldırısı

2 Ey yaşlılar, dinleyin,

Ülkede yaşayan herkes, kulak verin:

Sizin zamanınızda ya da atalarınızın zamanında

Hiç böyle bir şey oldu mu?

3 Bunu çocuklarınıza anlatın;

Çocuklarınız kendi çocuklarına,

Onların çocukları da bir sonraki kuşağa anlatsınlar.

4 Genç çekirgeden artakalan ürünü olgunlaşmış çekirge yedi,

Ondan artakalanı yumurtadan yeni çıkan çekirge yedi;

Ondan artakalanı da yavru çekirgeler yedi.

5 Ey sarhoşlar, ayınlı ve ağlayın.

Ey şarap düşkünleri, tatlı şarap için ağıt yakın.

Cünkü şarabınızı ağıznızdan kaptılar.

6 Güçlü ve sayılamayacak kadar büyük bir çekirge ordusu saldırdı ülkemeye.

Aslan dişine benzer,

Dişi aslanın kesici dişlerine benzer dişleri var.

7 Asmalarımı harap ettiler,

İncir ağaçlarımı mahvettiler,

Kabuklarını soyup yere attilar.

Soyulan dallar bembeyaz.

8 Sözlüsünü yitirip çul kuşanan bir genç kız gibi yas tutun.

9 RAB'bin Tapınağı'na götürülecek

Tahil ve şarap sunusu yok artık.

RAB'be hizmet eden kâhinler yas tutuyorlar.

10 Tarlalar harap oldu, toprak acılı.

Cünkü tahil mahvoldu,

Yeni şarap tüketdi, zeytinyağı kesildi.

11 Arpa, buğday için dövünün, ey ırgatlar,

Ağıt yakın, ey bağcılar,

Cünkü tarlaların ürünü yok oldu.

12 Asmalar kurudu, incir ağaçları soldu;
 Nar, hurma, elma, bütün meyve ağaçları kurudu.
İnsanoğlunun sevinci yok oldu.

Tövbeye Çağrı

13 Ey kâhinler, çul kuşanıp yas tutun.
 Ey sunakta hizmet edenler, ağıt yakın,
Ey Tanrım'ın hizmetkârları, tapınağa gelin,
 Çul içinde geceleyin.
Çünkü Tanrınız'ın Tapınağı için
 Tahıl ve şarap sunusu kâlmadı.
14 Oruç için gün belirleyin, özel bir toplantı yapın;
 Yaşlıları ve ülkede yaşayanların tümünü
Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na toplayıp RAB'be yakarıın.

15 Evvahlar olsun! Çünkü RAB'bin günü yakındır.
 Her Şeye Gücü Yeten'in göndereceği yıkım gibi geliyor o gün.

16 Yiyeceğimiz gözümüzün önünde yok edildi.
 Tanrımız'ın Tapınağı'nda sevinç ve coşku sona erdi.

17 Tohumlar keseklerin altında çürüdü,
 Tahıl yok oldu,
Ambarlar boş kaldı, depolar yıkıldı.

18 Hayvanlar nasıl da inliyor!
 Sığır sürüleri çaresiz.
Çünkü otlaklar kurudu.
 Koyun sürüleri perişan oldu.

19 Ya RAB, sana yakarıyorum.
 Çünkü ateş otlakları yok etti,
Bütün ağaçları kavurdu.

20 Yabanlı hayvanlar bile sana sesleniyor.
 Çünkü akarsular kurudu,
Ateş otlakları yok etti.

2

Çekirge Ordusu

1 Siyon'da boru çalın,
 Kutsal dağımda boru sesiyle halkı uyarın.
Ülkede yaşayan herkes korkudan titresin.
 Çünkü RAB'bin günü çok yaklaştı, geliyor.

2 Zifiri karanlık bir gün olacak,
 Bulutlu, koyu karanlık bir gün.
Dağların üzerine çöken karanlık gibi
 Kalabalık ve güclü bir çekirge ordusu* geliyor.

Böylesi hiçbir zaman görülmeli,
 Kuşaklar boyu da görülmeyecek.

3 Önlerini ateş kavuruyor,
 Artları alev alev.
Önlerinde Aden bahçesi gibi uzanan topraklar
 Artlarında issız çöllere dönüyor.

1:15 Ysa.13:6 **2:2** Sef.1:15 **2:2** Çik.10:14 * **2:2** "Çekirge ordusu": İbranice'de sadece "Ordu" sözcüğü geçiyor.

Hiçbir şey onlardan kurtulamıyor.

4 Atlara benziyorlar,

Savaş atları gibi koşuyorlar.

5 Savaş arabalarının, anızı yiyip bitiren alevlerin

Cıkardığı gürültüye benzer bir sesle,

Savaşa hazırlanmış güçlü bir ordu gibi

Sığraya sığraya dağları aşıyorlar.

6 Uluslar onların karşısında dehşete düşüyor;

Herkesin beti benzi soluyor.

7 Yiğitler gibi saldırıyorlar,

Askerler gibi surları aşıyorlar.

Dosdoğru ilerliyorlar,

Yollarından sapmadan.

8 İtişip kakışmadan,

Her biri kendi yolundan yürüyor.

Savunma hatlarını yarıp geçiyorlar,

Sırayı bozmadan.

9 Kente doğru koşuşuyor,

Surların üzerinden aşıyorlar.

Evlere tırmanıyor ve hırsız gibi

Pencerelerden içeri süzülüyorkar.

10 Yeryüzü önlerinde sarsılıyor,

Gökyüzü titriyor;

Güneş ve ay kararlıyor,

Yıldızların parlaklısı görünmez oluyor.

11 RAB ordusunun başında gürlüyor.

Sayılsızdır O'nun orduları

Ve buyruğuna uyan güçlüdür.

RAB'bin o büyük günü ne korkunçtur!

O güne kim dayanabilir?

Rab'be Dönün

12 RAB diyor ki,

“Şimdi oruç tutarak, ağlayıp yas tutarak

Bütün yüreğinizle bana dönün.

13 Giysilerinizi değil,

Yüreklerinizi paralayın

Ve Tanrıınız RAB'be dönün.

Cünkü RAB lütfeder, acır,

Tez öfkelenmez, sevgisi engindir,

Cezalandırmaktan vazgeçer.

14 Kim bilir, belki size acır da kararından döner.

Ardında bereket bırakır.

O zaman O'na tahlil ve şarap sunuları sunarsınız.

15 “Siyon'da boru calın,

Oruç için gün belirleyin, özel bir toplantı yapın.

16 Halkı toplayın, topluluğu kutsal kıllın,

Yaşlıları bir araya getirin.
 Çocukları, hatta emzikte olanları toplayın.
 Güvey odasından, gelin gerdeğinden çıkışip gelsin.
17 Kâhipler, RAB'bin hizmetkârları,
 Tapınağın girişisiyle sunak arasında ağlaşıp,
 'Ya RAB, halkın esirge' diye yalvarsınlar.
 'Mirasın olan halkın aşağılanmasına izin verme,
 Uluslar onunla alay etmesin.
 Halklar arasında neden,
 Onların Tanrısı nerede? densus? "

Rab'bin Yanıtı

18 O zaman RAB halkuna acıayıp ülkesini esirgeyecek.
19 Halkına şöyle yanıt verecek:
 "Bakın, size tahlı, yeni şarap
 Ve zeytinyağı vereceğim,
 Bınlara doyacaksınız.
 Artık ulusların sizi aşağılamasına izin vermeyeceğim.
20 Kuzeyden gelen çekirge ordusunu[†] sizden uzaklaştıracağım,
 Kurak ve issiz bir ülkeye süreceğim.
 Önden gidenleri Lut Gölü'ne,
 Arkadan gelenleri Akdeniz'e süreceğim.
 Lesleri kokacak,
 Kokuları göklere yükselecek.
 Çünkü korkunç şeyler yaptılar.
21 "Ey toprak, korkma, sevinçle coş!
 Çünkü RAB büyük işler yaptı.
22 Ey kır hayvanları, korkmayın!
 Çünkü otlaklar yeşeriyor.
 Ağaçlar meyvelerini yükleniyor,
 İncir ağaçları, asmalar ürünlerini veriyor.
23 Ey Siyon halkı,
 Tanrıınız RAB'de sevinç bulun, coşun.
 İlk yağmuru size tam ölçüsüyle veriyor[‡];
 Daha önce olduğu gibi,
 İlk ve son yağmurları yağdırıyor.
24 Harman yeri tahilla dolacak.
 Şarap ve zeytinyağı tekneleri taşıacak.
25 Üzerinize gönderdiğim büyük çekirge ordusunun,
 Olgunlaşmış ve yumurtadan yeni çıkmış çekirgenin,
 Yavrunun ve genç çekirgenin
 Size kaybettirdiği yılları geri vereceğim.
26 Bol bol yiyp doyacak
 Ve sizin için harikalar yaratın
 Tanrıınız RAB'bin adını öveceksiniz.
 Halkım bir daha utandırılmayacak.
27 Bileceksiniz ki, İsrail halkın arasındayım,
 Tanrıınız RAB benim, başka biri yok.

[†] **2:20** "Çekirge ordusu": İbranice'de sadece "Ordu" sözcüğü geçiyor. [‡] **2:23** "İlk yağmuru size tam ölçüsüyle veriyor" ya da "Size doğruluğu öğretecek olan öğretmeni veriyor".

Halkım bir daha utandırılmayacak.”

Rab'bin Günü

- 28 “Ondan sonra bütün insanların üzerine
Ruhum'u dökeceğim.
Oğullarınız, kızlarınız peygamberlikte bulunacaklar.
Yaşlılarınız düşler,
Gençleriniz görümler görecek.
29 O günler kadın, erkek kullarınızın üzerine de Ruhum'u dökeceğim.
30 Göklerde ve yeryüzünde,
Kan, ateş ve duman sütunlarından belirtiler göstereceğim.
31 RAB'bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce
Güneş kararacak, ay kan rengine dönecek.
32 O zaman RAB'bi adıyla çağırın herkes kurtulacak.
RAB'bin dediği gibi,
Siyon Dağı'nda ve Yeruşalim'de kurtulup
Sağ kalanlar arasında
RAB'bin çağrıracığı kimseler olacak.”

3

Uluslar Yargılanacak

- 1 “O günler Yahuda ve Yeruşalim halkını
Sürgünden geri getirdigimde,
2 Bütün ulusları toplayıp
Yehoşafat* Vadisi'ne indireceğim.
Mirasim olan İsrail halkını
Uluslararası arasındaki ve ülkem bölüştükleri için
Onları orada yargılacakım.
3 Çünkü halkım için kura çektiler,
Erkek çocukları fahişelere ücret olarak verdiler.
İçistikleri şaraba karşılık kızları sattılar.
4 Ey Sur, Sayda ve bütün Filist halkı,
Bana yapmak istediğiniz nedir?
Neye karşılık vermeye çalışıyorsunuz?
Eğer karşılık verirseniz,
Karşılığını çarçabuk ödetirim size.
5 Altınımı, gümüşümü alıp
Değerli eşyalarımı tapınaklarınıza götürdünüz.
6 Yahuda ve Yeruşalim halkını
Topraklarından uzaklaştırmak için Grekler'e sattınız.
7 Göreceksiniz, onları, sattığınız yerde
Harekete geçireceğim.
Onlara yaptığınızı kendi başınıza getireceğim.
8 Oğullarınızı, kızlarınızı
Yahuda halkına sattıracığım.
Onları uzak bir ulusa, Sabalilar'a satacaklar.”
RAB böyle diyor.

* 2:28 Elç.2:16-21 2:31 Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13 2:32 Rom.10:13 3:2
“Yehoşafat”: “RAB yargılar” anlamına gelir. 3:4 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4;
Mat.11:20-22; Luk.10:13-14 3:4 Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7

9 “Uluslararası arasında şunu duyurun:

Savaşa hazırlınan, yiğitlerinizi harekete geçirin.
Bütün savaşçılarınız toplanıp saldırıyla geçsin.

10 Saban demirlerinizi

Çekiçle dövüp kılıç yapın,
Bağcı bıçaklarınızı mızrak yapın.
Güçsüz olan ‘Güçlüyüm’ desin.

11 Ey Çevredekiler,

Tez gelin, bir araya toplanın.
Ya RAB, yiğitlerini oraya indir.

12 Uluslar harekete geçip

Yehoşafat Vadisi'nde toplansınlar.

Çünkü çevredekiler bütün ulusları

Yargılama için orada olacağım.

13 Salın orakları, ekinler olgunlaşın.

Gelin, üzümleri çiğneyin,

Sıkma çukuru üzümle dolu, şarap tekneleri taşıyor.

Uluslararası kötülükleri bu denli çoktur.”

14 Kalabalıklar,

Yargı vadisini dolduran nice kalabalıklar...

Yargı vadisinde RAB'bin günü yaklaştı.

15 Güneş ve ay kararlıyor,

Yıldızların parıltısı görünmez oluyor.

16 RAB Siyon'dan kükrecek,

Yeruşalim'den gürleyecek.

Gök ve yer sarsılacak.

Ama RAB kendi halkı için sığınak,

İsrailliler için kale olacak.

Rab Halkını Kutsayacak

17 “O zaman bileceksiniz ki,

Siyon'da, kutsal dağımda oturan Tanrıınız RAB benim.

Yeruşalim kutsal olacak;

Yabancılar bir daha orayı ele geçiremeyecek.

18 “O gün dağlardan

Tatlı şarap damlayacak;

Tepelerde süt,

Yahuda derelerinde su akacak.

RAB'bin Tapınağı'ndan çıkan bir pınar

Şittim[†] Vadisi'ni sulayacak.

19 “Ama Mısır viraneye,

Edom issız çöle dönecek.

Çünkü Yahudililer'in ülkesine saldırıp

Suçsuz insanların kanını döktüler.

20 Oysa Yahuda sonsuza dek yaşayacak.

Yeruşalim kuşaktan kuşağa sürecek.

21 Akan kanların öcünü alacağım[‡],

3:10 Ysa.2:4; Mik.4:3 **3:13** Va.14:15 **3:13** Va.14:19-20; 19:15 **3:16** Yer.25:30; Amo.1:2 [†] **3:18**

“Şittim”: “Akasyalar” anlamına gelir. [‡] **3:21** Septuaginta, Süryanice “Akan kanların öcünü alacağım”, Masoretik metin “Akan kanları cezasız bırakacağım”.

Suçluyu cezasız bırakmayacağım."

RAB Siyon'da oturur.

AMOS

GİRİŞ

Amos Kutsal Kitap'ta sözleri ayrıntılarıyla kaydedilen ilk peygamberdir. Yahudalı olmasına karşın, İ.O. 8. yüzyılın ortalarında daha çok İsrail'in kuzey krallığında yaşayan insanlara seslendi. Bu dönemde insanlar bolluk, güvenlik içinde yaşıyorlardı. Ne var ki, Amos bolluğun belirli zenginlerle sınırlı olduğunu, haksızlık ve yoksullara yapılan baskıyla beslendiğini gördü. Dinsel uygulamalar içten değildi; güvenlik görünüşte var, gerçekte yoktu. Amos cesaretle Tanrı'nın halkı cezalandıracağını duyurdu. "Doğruluk Irmak gibi sürekli aksın" diye çağrı yaptı, "Belki RAB, Her Şeye Egemen Tanrı, Yusuf'un soyundan sağ kalanlara lütfeder" dedi (5:15).

Ana Hatlar:

1:1-2:5 İsrail'in komşularının cezalandırılması

2:6-6:14 İsraililer'in cezalandırılması

7:1-9:15 Beş görüşm

1 Tekoali koyun yetiştircilerinden Amos'un sözleri. Uzziya'nın Yahuda, Yehoas oğlu Yarovam'ın İsrail Kralı olduğu günlerde, depremden iki yıl önce Amos İsrail'le ilgili görüler göründü.

2 Şöyledi:

"RAB Siyon'dan kükrüler,
Yeruşalim'den gürlüyor.
Yas tutuyor çobanların otlakları,
Karmel Dağı'nın dorukları kuruyor."

Rab İsrail'in Komşularını Cezalandırıyor

3 RAB şöyledi:

"Şamlılar'ın cezasını kaldırımayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Demir düvenelerle Gilat halkını dövdüler.

4 Bu yüzden Hazaël'in evine ateş yağıdıracağım,
Yakıp yok edecek Ben-Hadat'ın sarayılarını.

5 Şam'ın kapı sürgüsünü kıracağım,

Söküp atacağım
Aven Vadisi'nde oturani,
Beyteden'de elinde asayla dolaşanı;
Kîr'e sürgün edilecek Aram halkı."

RAB diyor.

6 RAB şöyledi:

"Gazzeliler'ın cezasını kaldırımayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Edomlular'a teslim etmek için
Bütün halkı sürgün ettiler.

7 Bu yüzden Gazze surlarına ateş yağıdıracağım,

Yaküp yok edecek saraylarını.

8 Söküp atacağım
Aşdot'ta oturani,
Aşkelon'da elinde asayla dolaşanı,
Elimin tersini göstereceğim Ekron'a,
Yok olacak Filistililer'in sağ kalanları!"
Egemen RAB böyle diyor.

9 RAB şöyle diyor:

"Surlular'ın cezasını kaldırımayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Bütün halkı Edomlular'a teslim edip sürdüler,
Dostluk antlaşmasını anımsamadılar.

10 Bu yüzden Sur Kenti'nin surlarına ateş yağıdıracağım,
Yaküp yok edecek saraylarını."

11 RAB şöyle diyor:

"Edomlular'ın cezasını kaldırımayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Kılıçla kovaladılar kardeşlerini,
Acıma nedir bilmediler;
Hep yırtıcıydı öfkeleri,
Sonsuza dek sürdür gazapları.

12 Bu yüzden Teman'a ateş yağıdıracağım,
Yaküp yok edecek Bosra saraylarını."

13 RAB şöyle diyor:

"Ammonlular'ın cezasını kaldırımayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Sınırlarını genişletmek için
Gilath gebe kadınların karılarını yardılar.

14 Bu yüzden Rabba surlarını tutuşturacağım,
Savaş günü çığlıklarla,
Kasırga günü fırtınayla
Ateş yaküp yok edecek saraylarını.

15 Krallarıyla görevlileri,
Hepsi sürgüne gidecek."
RAB böyle diyor.

2

1 RAB şöyle diyor:

"Moavlular'ın cezasını kaldırımayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Edom Kralı'nın kemiklerini
Kireçleşinceye dek yaktılar.

2 Bu yüzden Moav'a ateş yağıdıracağım,
Yaküp yok edecek Keriyot saraylarını.

1:9 Ysa.23:1-18; Hez.26:1-28:19; Yoe.3:4-8; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14 **1:11** Ysa.34:5-17;
63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Ova.1-14; Mal.1:2-5 **1:13** Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; 25:1-7;
Sef.2:8-11 **2:1** Ysa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Hez.25:8-11; Sef.2:8-11

Kargaşa, savaş naraları,
Boru sesleri arasında ölecek Moav halkı.
3 Söküp atacağım içinden yöneticisini,
Öldüreceğim onunla bütün görevlilerini.”
RAB böyle diyor.

4 RAB şöyle diyor:

“Yahudalılar'ın cezasını kaldırımayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Reddettiler yaşamı,
Kurallarına uymadılar;
Yalancı putlar saptırdı onları,
Atalarının da izlediği putlar.

5 Bu yüzden Yahuda'ya ateş yağıdıracağım,
Yakıp yok edecek Yeruşalim saraylarını.”

Rab İsrail'i Cezalandırıyor

6 RAB şöyle diyor:

“İsrailliler'in cezasını kaldırımayacağım,
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Doğruyu para için,
Yoksulu bir çift çarık için sattılar.

7 Onlar ki,

Yoksulun başını toz toprak içinde çiğner
Ve mazlumun hakkını bir yana iterler.
Baba oğlu aynı kızla yatarak
Kutsal adımı kirletirler.

8 Her sunağın yanına,

Rehin alınan giysilerin üzerine uzanır,
Tanrıları'nın Tapınağı'nda
Ceza karşılığı alınan şarabı içerler.

9 Ama ben onların önünde

Amorlular'ı yok ettim;
Sedir ağaçları kadar boylu,
Meşe kadar güçlü olsa da,
Yukarıdan meyvesini,
Aşağıdan kökünü kuruttum.

10 Sizi Mısır'dan ben çıkardım,

Amor topraklarını sahiplenesiniz diye
Çölde kırk yıl size yol gösterdim.

11 Oğullarınızdan peygamberler,

Gençlerinizden bana adanmış kişiler atadım.
Doğru değil mi, ey İsrailliler?”
RAB böyle diyor.

12 “Sizse bana adanmış kişilere şarap içirdiniz

Ve peygamberlere, ‘Peygamberlik etmeyin!’
Diye buyruk verdiniz.

13 “Tahıl yüklü araba toprağı nasıl ezerse,

İşte ben de sizi öyle ezeceğim.

14 Hızlı koşan kaçamayacak,

Güçlü gücünü gösteremeyecek,
Yiğit canını kurtaramayacak,
 15 Okçu yerini koruyamayacak,
Ayağı tez olan uzaklaşamayacak,
Athı canını kurtaramayacak,
 16 En yürekli yiğitler bile
O gün silahlarını bırakıp kaçacak.”
RAB böyle diyor.

3

1 Ey İsailliler, kulak verin RAB'bin size, Mısır'dan çıkardığı halka söylediğι şu sözlerē:
 2 “Yeryüzündeki bütün halklar arasından yalnız sizi tanıldım,
Bu yüzden suçlarınızı karşılıksız bırakmayaçağım.”

Tanrı Konuşursa, Peygamber Susamaz

3 İki kişi anlaşmadan birlikte yürür mü?
 4 Avı olmayan aslan ormanda kükrer mi?
Bir şey yakalamadıkça genç aslan ininde homurdanır mı?
 5 Tuzak kurulmamışsa,
Yerdeki kapana kuş düşer mi?
İçine bir şey düşmedikçe
Kapan yerden fırlar mı?
 6 Kentte boru çalınır da halk korkmaz mı?
RAB'bin onayı olmadan bir kentin başına felaket gelir mi?
 7 Gerçek şu ki, Egemen RAB kulu peygamberlere
Sırrını açmadıkça bir şey yapmaz.
 8 Aslan kükrer de kim korkmaz?
Egemen RAB söyler de kim peygamberlik etmez?
 9 Aşdot ve Mısır saraylarına duyurun:
“Samiriye dağlarında toplanın” deyin,
“Kentin ortasındaki büyük kargaşayı,
İçindeki baskıyı görün.”
 10 RAB, “Onlar doğruluk nedir bilmiyorlar” diyor,
“Saraylarına zorbalık ve çapul yapımışlar.”

11 Bu yüzden Egemen RAB diyor ki,
“Düşman kuşatmakta ülkenizi,
Saraylarınızı yağmalayacak, güçsüz kılacak sizi.”
 12 RAB söyle diyor:
“Bir çoban aslanın ağızındaki hayvanın iki bacağını
Ya da kulağının parçasını nasıl kaparsa,
Samiriye'de sedir köşelerine,
Divan yastıklarına
Kurulan İsailliler de öyle kurtarılacak.
 13 Dinleyin ve Yakup soyunu uyarın.”
Egemen RAB, Her Şeye Egemen Tanrı konuşuyor:
 14 “İsyancılarından ötürü

İsrail'i cezalandırdığım gün,
Beytel'in sunaklarını da yok edeceğim.
Kesilip yere düşecek sunağın boynuzları.

- ¹⁵ Hem kişilik hem yazılık evi vuracağım,
Yok olacak fildiği evler,
Sonu gelecek büyük evlerin.”
RAB böyle diyor.

4

İsrail Rab'be Dönmiyor

- ¹ Ey sizler, Samiriye Dağı'ndaki Başan inekleri*,
Yoksula baskın yapan,
Mazlumu ezen,
Beylerine, “Getir de içelim!” diyen hanımlar!
Kulak verin şu sözlere:

- ² Egemen RAB kutsallığı üstüne ant içerek şöyle dedi:
“İşte geliyor o günler;
Sizi et kancalarıyla,
En son kalanlarınızı balık çengelleriyle götürürecekleri günler.
³ Her biriniz karşınızdaki gedikten çıkacak,
Harmon'a atılacaksınız.”
RAB böyle diyor.

- ⁴ “Beytel'e gelip günah işleyin,
Gilgal'a gelip daha da günah işleyin!
Her sabah kurbanlarınızı,
Üç içinde bir de ondalıklarınızı getirin.

- ⁵ Şükran sunusu olarak mayalı ekmek yakın,
Gönülden verdığınız sunuları açıklayıp duyurun!
Çünkü bundan hoşlanıyorsunuz, ey İsraililer.”
Egemen RAB böyle diyor.

- ⁶ “Bütün kentlerinizde açlıktan nefesiniz koktu†,
Bulunduğunuz her yerde size kitlik verdim,
Yine de bana dönmediniz.”
RAB böyle diyor.

- ⁷ “Hasat mevsimine daha üç ay varken,
Sizden yağmuru da esirgedim.
Bir kente yağmur yağdırıldım,
Öbürüne yağdırmadım.
Bir tarla yağmur aldı,
Öteki almayıp kurudu.

- ⁸ Su bulmak için
Kent kent sersemce dolaştınız;
Suya doyamadınız,
Yine de bana dönmediniz.”
RAB böyle diyor.

- ⁹ “Samyeli ve küfle sizi cezalandırdım,

* **4:1** Başan inekleri semizlikleriyle ünlüydü. † **4:6** “Açlıktan nefesiniz koktu”: İbranice “Size dış temizliği verdim”.

Mahvettim‡ bağlarınızı, bahçelerinizi,
İncir ve zeytin ağaçlarınızı çekirge yedi,
Yine de bana dönmediniz.”
RAB böyle diyor.

10 “Mısır'da olduğu gibi
Aranıza salgın hastalık gönderdim,
Kılıçtan geçirdim yiğitlerinizi,
Atlarınız düşmanlarınıza verdim,
Ordugahınızın pis kokusunu burunlarınıza doldurdum;
Yine de bana dönmediniz.”
RAB böyle diyor.

11 “Sodom ve Gomora'yı altüst ettiğim gibi,
Altüst ettim sizden bazılarını.
Ateşten kurtarılan yanık odun parçasına döndünüz,
Yine de yönelmediniz bana.”
RAB böyle diyor.

12 “Bu yüzden sana şunu yapacağım, ey İsrail.
Yapacaklarım için
Tanrı'nı karşılamaya hazırlan, ey İsrail!”

13 Çünkü dağlara biçim veren,
Rüzgarı yaratan, düşüncelerini insana bildiren,
Şafağı karanlığa çeviren,
Dünyanın yüksek yerlerine ayak basan işte O'dur,
O'nun adı RAB, Her Şeye Egemen Tanrı'dır.

5

Tövbeye Çağrı

1 Ey İsrail halkı, kulak ver,
Üzerine yakacağım ağıtın sözlerine:

2 “Düştü erden kız İsrail,
Bir daha kalkamaz,
Serilmiş kendi toprağına,
Kaldıran yok.”

3 Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor:
“Bin kişiyle savaşa çıkan kentin
Yüz adamı sağ kalacak,
Yüz kişiyle çıkanın
On adamı kalacak İsrail halkına.”

4 Bu yüzden RAB İsrail halkına şöyle diyor:
“Bana yönelin, yaşarsınız;

5 Beytel'e gitmeyin,
Gilgal'a girmeyin,
Beer-Şeva'ya geçmeyin,
Çünkü Gilgal halkı kesinlikle sürgün edilecek,
Beytel bir hiç* olacak.”

‡ 4:9 "Mahvettim" ya da "Çok kez". 4:11 Yar.19:24 * 5:5 "Hiç": İbranice "Aven". Bu sözcük "Hiç" ya da "Kötülük" anlamına gelir. "Beytaven" aşagılamak amacıyla Beytel için kullanıldı.

6 RAB'be yönelin, yaşarsınız,
Yoksa Yusuf soyunda bir ateş gibi parlar,
Beytel'i yakıp yok eder.
Yangını söndürecek kimse çıkmaz.

7 Ey adaleti acı pelinotuna çevirenler,
Doğruluğu yere çalanlar!
8 Ülker ve Oryon takımıydılarını yaratın,
Zifiri karanlığı sabaha çeviren,
Gündüzü geceyle karartan,
Deniz sularını çağırıp
Yeryüzüne dökenin adı RAB'dir.

9 Kaleyi ansızın yıkar,
Surlu kenti yerle bir eder.

10 Mahkemedede kendilerini azarlayandan nefret ediyor,
Doğu konusandan iğreniyorlar.

11 Yoksulu ezdığınız,
Ondan zorla buğday kopardığınız için
Yaptığınız yontma taş evlerde oturmuyacak,
Diktığınız güzel bağların şarabını içmeyeceksiniz.

12 Çünkü isyanlarınızın çok,
Günahlarınızın sayısız olduğunu biliyorum,
Ey doğru kişiye baskı yapan,
Rüşvet alan,
Mahkemedede mazlumun hakkını yiyenler!

13 Bu yüzden susmak düşer akıllı insana
Böyle bir zamanda,
Çünkü zaman kötüdür.

14 Kötülüğe değil,
İyiliğe yönelin ki yaşayasınız;
Böylece dedığınız gibi,
RAB, Her Şeye Egemen Tanrı sizinle olur.

15 Kötülükten nefret edin,
İyiliği sevin,
Mahkemedede adaleti koruyun.
Belki RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
Yusuf'un soyundan sağ kalanlara lütfeder.

16 Bu yüzden RAB,
Her Şeye Egemen Tanrı Rab söyle diyor:
“Bütün meydanlarda çığlık kopacak,
Sokaklarda inim inim inleyecekler;
Irgatları yas tutmaya,
Ağıtçıları feryat etmeye çağıracaklar.

17 Bütün bağlarda çığlık kopacak,
Çünkü ben aranızdan geçeceğim.”
RAB böyle diyor.

Rab'bin Günü

- 18** Vay başına, RAB'bin gününü özlemle bekleyenlerin!
 Niçin özlüyorsunuz RAB'bin gününü?
 O gün aydınlık değil, karanlık olacak.
- 19** Nasıl ki, biri aslanın önünden kaçar da karşısına ayı çıkar,
 Evine döner, elini duvara dayar da elini yılan sokar.
- 20** RAB'bin günü aydınlık değil, karanlık olmayacağı mı?
 Hem de zifiri karanlık,
 Bir parıltı bile yok.
- 21** RAB şöyle diyor:
 “İğreniyorum, tiksiniyorum bayramlarınızdan,
 Hoşlanmıyorum dinsel toplantılarınızdan,
- 22** Yakmalık ve tahil sunularınızı
 Bana sunsanız bile kabul etmeyeceğim,
 Besili hayvanlarınızdan sunacağınız
 Esenlik sunularına dönüp bakmayacağım.
- 23** Uzak tutun benden ezbriterinizin gürültüsünü,
 Çenklerinizin sesini dinlemeyeceğim.
- 24** Bunun yerine adalet su gibi,
 Doğruluk ırmak gibi sürekli aksın.
- 25** “Ey İsrail halkı, çölde kırk yıl boyunca
 Bana mı kurbanlar, sunular sundunuz?
- 26** Gerçekte kralınız Sakkut'u, putunuz Kayvan'ı[†],
 Kendiniz için yaptığınız ilahın yıldızını taşıdınız.
- 27** Bu yüzden siz Şam'ın ötesine süreceğim.”
 RAB böyle diyor, O'nun adı Her Şeye Egemen Tanrı'dır.

6

Vay Başına Kaygısızların

- 1** Vay başına Siyon'daki kaygısızların,
 Samiriye Dağı'nda kendilerini güvende sananların,
 İsrail halkının başvurduğu
 Önder ulusun tanınmış insanların!
- 2** Kalne Kenti'ne gidin de görün,
 Oradan büyük Hama'ya geçin,
 Filistililer'in Gat Kenti'ne inin,
 Sizin bu krallıklarınızdan daha mı iyiler?
 Toprakları sizinkinden daha mı geniş?
- 3** Ey sizler, kötü günü uzak sanan,
 Zorbalık tahtını yaklaştıranlar.
- 4** Ey sizler, fildiği süslü yataklara uzananlar,
 Sedirlere serilenler,
 Seçme kuzular, besili buzağılar yiyenler,
- 5** Çenk eşliğinde türkü söyleyenler,
 Davut gibi beste yapanlar,
- 6** Tas tas şarap içenler,

5:21 Ysa.1:11-14 **5:25** Elç.7:42-43 [†] **5:26** “Gerçekte kralınız Sakkut'u, putunuz Kayvan'ı” ya da “Gerçekte kralınızın çadırını, putlarınızın kaidesini”. Sakkut ve Kayvan İsrail'de tapılan ilahlardı. Asur ilahları olduğu sanılıyor.

- Yağların en güzelini sürünenler,
Yusuf'un yıkımına kederlenmeyenler!
- ⁷ Bu yüzden şimdi bunlar
Sürgüne gideceklerin başını çevecekler;
Sona erecek sedire serilenlerin cümbüsü.
- ⁸ Egemen RAB başı üzerine ant içti,
Her Şeye Egemen Tanrı RAB şöyle diyor:
“Yakup'un gururundan iğreniyorum,
Saraylarından tiksiniyorum.
Bu yüzden içindeki her şeyle kenti
Düşmana teslim edeceğim.”
- ⁹ Eğer bir evden on kişi kalmışsa,
Onlar da ölecek.
- ¹⁰ Ölünün akrabası yakmak için cesedi evden almaya gelince,
Evdekiine, “Yanında kimse var mı?” diye soracak,
O da, “Hayır!” yanıtını alınca,
“Sus!” diyecek, “RAB’bin adı anılmamalı.”
- ¹¹ Çünkü RAB buyuyor,
Büyük ev toza,
Küçük ev küle dönecek.
- ¹² Atlar kaya üzerinde koşar mı?
Kimse denizde* öküzle çift sürer mi?
Ama siz adaleti zehire,
Doğruluk meyvesini pelinotuna çevirdiniz.
- ¹³ Sizler, Lo-Devar[†] Kenti’ni aldık diye sevinenler,
“Karnayım’ı‡ kendi bileğimizle ele geçirmedik mi?” diyenlersiniz.
- ¹⁴ “İşte bu yüzden, ey İsrail halkı,
Üzerinize bir ulus göndereceğim”
Diyor Her Şeye Egemen Tanrı RAB,
“Levo-Hamat’tan Arava Vadisi’ne kadar ezeekler sizi.”

7

Amos'un Görümleri

¹ Egemen RAB bana şunu gösterdi: Kralın payına düşen otlar bitilmişti. Otlar yenmek istemeye başlarken RAB sürüyle çekirge yaratıyordu. ² Çekirgeler ülkedeki yeşil bitkileri yiyeip bitirince:
“Ey Egemen RAB, lütfen halkın bağışla!” dedim,
“Yakup soyu buna nasıl dayanır?
Zaten küçük bir halk!”

³ Bunun üzerine RAB düşüncesini değiştirdi.
“Gerçekleşmeyecek bu” dedi.

⁴ Egemen RAB bana şunu gösterdi: Baktım, Egemen RAB halkın ceza-landırmak için ateşi çaldı. Ateş enginleri yakıp tüketti, karayı yakıp tüketmeye başladı. ⁵ O zaman,
“Ey Egemen RAB, lütfen dur!” dedim,
“Yakup soyu buna nasıl dayanır?
Zaten küçük bir halk!”

* **6:12** “Denizde” ya da “Orada”. † **6:13** “Lo-Devar”: “Bir hiç” anlamına gelir. ‡ **6:13** “Karnayım”: “Boynuzlar” anlamına gelir. Boynuz gücün simgesidir.

6 Bunun üzerine RAB düşüncesini değiştirdi.

Eğemen RAB, "Bu da gerçekleşmeyecek" dedi.

7 Başka bir görümde şunu gösterdi bana: Baktım, Rab çekül kullanılarak örülümsü dündüz bir duvarın yanında duruyor; elinde bir çekül var. **8** RAB, "Ne görüyorsun, Amos?" diye sordu.

Ben de, "Bir çekül" dedim.

Bunun üzerine Rab, "İşte, halkım İsrail'in ortasına da bir çekül koyacağım" dedi, "Bir daha onları esirgemeyeceğim."

9 "Yok olacak İshak soyunun tapınma yerleri,

Yıkılacak İsrail'in kutsal yerleri,

Kılıçla yürüyeceğim Yarovam soyunun üstüne."

Amos ile Amatsya

10 Beytel'deki Kâhin Amatsya, İsrail Kralı Yarovam'a haber gönderip şöyle dedi: "Amos İsrail'in göbeğinde sana düzen kurdur. Ülke onun bunca sözünü kaldırılamaz. **11** Çünkü Amos diyor ki,
"Yarovam kılıçla öldürülecek,

İsrail halkı kesinlikle ülkesinin dışına,

Sürgüne gönderilecek."

12 Bunun üzerine Amatsya Amos'a, "Çek git, ey bilici!" dedi, "Yahuda'ya kaç. Ekmegini orada kazan. Orada peygamberlik et. **13** Bir daha Beytel'de peygamberlik etme. Çünkü burası kralın kutsal yeri, krallık tapınağıdır."

14 Amos, "Ben ne peygamberdim ne de peygamber oğluydum" diye karşılık verdi, "Yalnızca sığır yetiştirmiyordum. Yabanlı incir ağaçlarına bakardım. **15** RAB beni sürünen ardından aldı, 'Git, halkım İsrail'e peygamberlik et' dedi. **16** Şimdi kulak ver RAB'bin sözlerine:

"İsrail'e karşı peygamberlik etme,

Ishak soyuna karşı konuşmal" diyorsun.

17 Bu yüzden RAB şöyle diyor:

'Karin kentte fahiş olacak,

Oğulların, kızların kılıçtan geçirilecek.

Ölçü ipiyle paylaşılacak toprağın,

Sen ise kirli sayılan toprakta can vereceksin.

İsrail halkı kesinlikle ülke dışına,

Sürgüne gönderilecek.'

8

Bir Sepet Meyve

1 Eğemen RAB bana şunu gösterdi: Baktım bir sepet olgun meyve. **2** Bana, "Ne görüyorsun, Amos?" diye sordu.

"Bir sepet olgun meyve" diye yanıtladım.

Bunun üzerine RAB, "Halkım İsrail'in sonu* geldi" dedi, "Bir daha onları esirgemeyeceğim. **3** O gün saraydaki türküler yas çığıtlarına dönecek." Eğemen RAB, "Her yer atılmış cesetlerle dolacak, sessizlik hükmü sürecek" diyor.

4 Dinleyin bunu, ey yoksulu çığneyenler,

Ülkedeki mazlumları yok edenler!

* **8:2** İbranice "Olgun" ve "Son" sözcükleri birbirini çağrıtırıyor.

5 Diyorsunuz ki,

“Yeni Ay Töreni geçse de tahilimizi satsak,
Şabat Günü geçse de buğdayımızı satışa çikarsak.
Ölçegi[†] küçültüp fiyat[‡] yükseltsek,
Hileli tari tullanıp

6 Yoksulları gümüş,

Mazlumları bir çift çarık karşılığında satın alsak.
Buğday yerine süprüntüsünü satsak.”

7 Yakup soyunun gurur duyduğu RAB kendi başı üstüne ant içti:

“Onların yaptıklarının hiçbirini asla unutmayacağım.

8 Bu yüzden yer sarsılmayacak mı,

Üzerinde yaşayan herkes yas tutmayacak mı?
Bütün yer Nil gibi yükselecek,
Kabarıp yine inecik Mısır'ın Irmağı gibi.”

9 “O gün” diyor Egemen RAB,

“Öğleyin güneşin batıracağı,.
Güpegündüz yeryüzünü karartacağım.

10 Bayramlarınızı yasa,

Bütün ezmelerinizi ağıta döndüreceğim.
Her bele çul kuşattıracığım,
Her başın saçını yoldurtacağım.
O günü biricik oğulun ardından tutulan yasa çevirecek,
Sonunu acı getireceğim.

11 “İşte günler geliyor,

Ülkeye kıtlık göndereceğim”
Diyor Egemen RAB,
“Ekmek ya da su kıtlığı değil,
RAB'bin sözlerine susamışlık göndereceğim.

12 RAB'bin sözünü bulmak için

İnsanlar denizden denize,
Kuzeyden doğuya dek dolaşacak,
Oraya buraya koşacak, ama bulamayacaklar.

13 O gün güzel kızlar,

Yağışlar susuzluktan bayılacak.

14 Samiriye tanrıçası Aşima[§] üzerine ant içenler,

‘Ey Dan, senin ilahının başı üzerine’
Ve, ‘Beer-Şeva ilahının^{*} başı üzerine’ diyenler
Düšecek ve bir daha kalkmayacak.”

9

İsrail Yıkma Uğruyor

1 Rab'bi gördüm,

Sunağın yanında duruyordu.
“Sütun başlıklarına vur,
Eşikler sarsılsın” dedi,

[†] 8:5 “Ölçek”: İbranice “Efa”, yaklaşık 22 litrelilik bir ölçek. [‡] 8:5 “Fiyat”: İbranice “Şekel”, yaklaşık

11.5 gramlık bir ağırlık taşı. [§] 8:14 “Samiriye tanrıçası Aşima” ya da “Samiriye rezaleti”. * 8:14 Septuaginta “ilahının”, Masoretik metin “Yolunun”.

- “Başlıklarını insanların başında parala.
Sağ kalanları kılıçtan geçireceğim.
Kaçan, kurtulan olmayacak,
- 2** Ölüler diyarını delip girseler,
Elimi uzatıp onları çıkaracağım.
Göklere çıksalar,
Onları oradan indireceğim.
- 3** Karmel Dağı'nın doruklarına gizlenseler,
Artlarına düşüp onları yakalayacağım.
Gözümün önünden uzağa, denizin dibine girseler,
Orada yilana buyruk vereceğim,
Onları sokacak.
- 4** Düşmanlarında sürgün edilseler,
Orada kılıca buyruk vereceğim,
Onları biçecek.
Gözümü üzerinden ayırmayacağım,
Ama iyilik için değil, kötülük için.”
- 5** Rab, Her Şeye Egemen RAB
Yere dokununca yer erir,
Üzerinde yaşayan herkes yasa bürünür,
Bütün yeryüzü Nil gibi kabarır,
Mısır'ın irmağı gibi yine alçalar.
- 6** Yukarı odalarını gökyüzünde yapan,
Kubbesini yeryüzünde kuran,
Denizin sularını çağırıp yeryüzüne döken O'dur;
O'nun adı RAB'dır.
- 7** “Ey İsailliler,
Benim için Kûşlular'dan* ne farkınız var?”
Diyor RAB.
“İsailliler'i Mısır'dan,
Filistililer'i Kaftor'dan*,
Aramlılar'i Kîr'den çıkaran ben değil miyim?
- 8** “İşte, Egemen RAB'bin gözleri
Bu günahlı krallığın üzerindedir.
Onu yeryüzünden söküp atacağım,
Ancak Yakup soyunu büsbütün yok etmeyeceğim”
Diyor RAB.
- 9** “İşte buyruk vereceğim,
Bütün uluslar arasından
İsrail'i kalburla eler gibi eleyeceğim,
Bir çakıl bile yere düşmeyecek.
- 10** Halkının arasındaki bütün günahlılar,
'Kötülük bizi bulmaz, bize erişmez' diyenler
Kılıçtan geçirilecek.”
- İsrail'in Rab'be Dönüşü*
- 11** “O gün Davut'un yıkık çardağını yeniden kuracağım,
Gediklerini kapayacak,

* **9:7** “Kaftor”: Bugünkü Girit. **9:11** Elç.15:15-18

Yıkık yerlerini onaracağım,
Onu eskisi gibi yapacağım,

12 Öyle ki, Edomlular'ın sağ kalanlarını,
Bana ait olan bütün ulusları sahiplensinler.”
Bunu yapacak olan RAB böyle diyor.

13 “İşte, günler geliyor” diyor RAB,
“Çift süren orakçıya,
Üzüm basan ekin ekene erişecek,
Dağlardan tatlı şarap damlayacak,
Bütün tepelerden akacak.

14 Sürgün halkım İsrail'i geri getireceğim,
Yıkık kentleri onarıp orada yaşayacaklar,
Bağlar dikip şarabını içecekler,
Bahçeler yapıp meyvesini yiyecekler.

15 Onları topraklarına dikeceğim,
Bir daha sökülmeyecekler
Kendilerine verdiğim topraktan.”
Tanrıınız RAB böyle diyor.

OVADYA

GİRİŞ

Kitap, Babilliler'in İ.O. 586'da Yeruşalim'i ele geçirmesinden sonra yazıldı. Yahuda'nın düşmanı Esav soyundan gelen Edomlular Yeruşalim'in düşmesine sevinmekle kalmadılar, Yahuda'nın kötü durumunu kullanarak kenti yağmalyap işgalcilere yardım ettiler. Ovadya İsrail'in öteki düşmanları tarafından Edom'un bozguna uğratılıp cezalandırılacağına ilişkin peygamberlik etti.

Ana Hatlar:

- 1-14 Edom'un cezalandırılması
- 15-21 Rab'bin günü

*Rab Edom'u Cezalandıracak
(Yer.49:7-22)*

- 1 Ovadya'nın görüşü.
Egemen RAB'bin Edom için söyledikleri:
RAB'den bir haber aldık:
Uluslara gönderdiği haberci,
“Gelin, Edom'la savaşalım!” diyor.
- 2 Edom'a, “Bak, seni uluslar arasında küçük düşüreceğim,
Herkes seni hor görecek” diyor.
- 3 “Kaya* kovuklarında yaşayan,
Evini yükseklerde kuran sen!
Yüreğindeki gurur seni aldı.

İçinden, ‘Beni kim yere indirebilir?’ diyorsun.

- 4 Kartal gibi yükselsen de,
Yuvanı yıldızlar arasında kursan da,
Oradan indireceğim seni” diyor RAB.

- 5 “Hırsızlar ya da haydutlar gece sana gelselerdi,
Yalnızca gereksindiklerini çalmazlar mıydı?

Üzüm toplayanlar bağına girseydi,
Birkaç salkum bırakmazlar mıydı?
Ama seni ne felaketler bekliyor;
6 Esav'ın her şeyi yağmalanacak,
Gizli hazineleri ortaya çıkarılacak.
7 Seninle antlaşma yapanların hepsi
Seni topraktan sürecek.
Güvendiğin insanlar
Seni aldatıp yenilgiye uğratacak,
Ekmeğini yiyenler sana tuzak kuracak
Ve sen farkına varmayacaksın bile.”

- 8 RAB diyor ki,
“O gün Edom'un bilge adamlarını,
Esav'ın dağlarındaki bilgicileri yok edeceğim.

1:1 Ysa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Mal.1:2-5 * **1:3** “Kaya”: İbranice “Sela”. “Kaya” anlamına gelen Sela, Edom'un başkentinin adıydı.

9 Ey Teman[†], yiğitlerin öyle bir korkuya kapılacak ki,
Esav'ın dağlarında bulunanların hepsi
Kıyma uğrayıp yok olacak.

10 “Yakup soyundan gelen kardeşlerine
Yaptığın zorbalıkta ötürü utanca boğulacak
Ve sonsuza dek yok olacaksın.

11 Çünkü yabancılar onların malını mülkünü yağmaladıkları gün
Uzakta durup seyrettin.

Öteki uluslar kapılarından içeri girip
Yeruşalim için kura çektilerinde
Sen de onlardan biri gibi davrandın.

12 Yahudalı kardeşlerinin o kötü gününden
Zevk almamalıydın.

Başlarına gelen yıkıma sevinmemeli,
Sıkıntıları içinde onlarla alay etmemeliydin.

13 Halkım felakete uğradığı gün
Kente girmemeliydin,

O gün halkının uğradığı kötülükten zevk almamalı,
Malını mülkünü ele geçirmeye kalkmamalıydın.

14 Kaçmaya çalışanları öldürmek için
Yol ağzında durmamalı,
O sıkıntılı günde kurtulanları
Düşmana teslim etmemeliydin.”

Tanrı Ulusları Yargılacak

15 “RAB'bin bütün ulusları yargılacağı gün yaklaştı.
Ey Edom, ne yaptıysan sana da aynısı yapılacak.
Yaptıkların kendi başına gelecek.

16 Ey Yahudalılar, kutsal dağında nasıl içtiyseniz,
Bütün uluslar da öyle içecekler.

İcip içip yok olacaklar,
Hiç var olmamış gibi.”

İsrail'in Zaferi

17 “Ama kurtulanlar Siyon Dağı'nda toplanacak
Ve orası kutsal olacak.

Yakup soyu da mirasına kavuşacak.

18 Yakup soyu ateş,
Yusuf soyu alev,
Esav soyu anız olacak.
Onları yakıp yok edecekler.
Esav soyundan kurtulan olmayacak.”

RAB böyle diyor.

19 Yahudalılar'dan Negev halkı Esav'ın dağlarını; Şefela halkı Filist bölgесini;
Yahudalılar'ın tümü Efrayim ve Samiriye topraklarını; Benyaminliler Gilat'ı
mülk edinecekler. **20** Kenan'dan sürülmüş olan İsailli savaşçılar Sarefat'a
kadar uzanan toprakları, Sefarat'taki Yeruşalimli sürgünler de Negev'deki
kentleri mülk edinecekler. **21** Halkı kurtaranlar Esav'ın dağlarını yönetimi
altına almak için Siyon Dağı'na çıkacaklar ve egemenlik RAB'bin olacak.

[†] **1:9** “Teman”: Edom'un önemli kentlerinden biriydi.

YUNUS

GİRİŞ

Yunus Kitabı Kutsal Kitap'taki öbür peygamberlik kitaplarından farklılık göstermektedir. Tanrı'nın buyruğuna uymamaya çalışan bir peygamberin başından geçen olayları anlatan bir öyküdür. Tanrı Yunus'a İsrail'in acımasız düşmanı, Asur'un başkenti Ninova'ya gitmesini buyurdu. Ama Yunus oraya gidip Tanrı'nın söylediğini bildirmek istemedi. Çünkü Tanrı'nın onları yok etmeyeceğini biliyordu. Başına gelenlerden sonra isteksiz olarak Tanrı'ya itaat etti. Sonunda halka bildirdiği kötü son gerçekleşmeyince suratını astı. Kitap Tanrı'nın yarattıkları üzerindeki sınırsız gücünü göstermektedir. Ama Tanrı her şeyden önce cezalandırın, yok eden bir Tanrı olmaktan çok, halkın düşmanlarını bile bağışlayıp kurtaran, seven ve acıyan Tanrı olarak tanımlanmaktadır.

Ana Hatlar:

- 1:1-17 Yunus'un çağrılması ve itaatsizliği
- 2:1-10 Yunus'un duası ve kurtulması
- 3:1-10 Yunus'un Ninova'ya karşı bildirisi
- 4:1-11 Tanrı'nın Ninova'ya acımı

Yunus Rab'den Kaçıyor

¹⁻² RAB bir gün Amitay oğlu Yunus'a, "Kalk, Ninova'ya, o büyük kente git ve halkı uyar" diye seslendi, "Çünkü kötülükleri önume kadar yükseldi."

³ Ne var ki, Yunus RAB'bin huzurundan Tarşış'e kaçmaya kalktı. Yafa'ya inip Tarşış'e giden bir gemi buldu. Ücretini Ödeyip gemiye bindi, RAB'den uzaklaşmak için Tarşış'e doğru yola çıktı.

⁴ Yolda RAB şiddetli bir rüzgar gönderdi denize. Öyle bir fırtına koptu ki, gemi neredeyse parçalanacaktı. ⁵ Gemiciler korkuya kapıldı, her biri kendi ilahına yalvarmaya başladı. Gemiyi hafifletmek için yükleri denize attılar. Yunus ise teknenin ambarına inmiş, yatıp derin bir úykuya dalmıştı.

⁶ Gemi kaptanı Yunus'un yanına gidip, "Hey! Nasıl uyursun sen?" dedi, "Kalk, tanrına yalvar, belki halimizi görür de yok olmayız."

⁷ Sonra denizciler birbirlerine, "Gelin, kura çekelim" dediler, "Bakalım, bu bela kimin yüzünden başımıza geldi." Kura çektiler, kura Yunus'a düştü.

⁸ Bunun üzerine Yunus'a, "Söyle bize!" dediler, "Bu bela kimin yüzünden başımıza geldi? Ne iş yapıyorsun sen, nereden geliyorsun, nerelisin, hangi halka mensupsun?"

⁹ Yunus, "İbrani'yim" diye karşılık verdi, "Denizi ve karayı yaratan Göklerin Tanrısı RAB'be taparım*."

¹⁰ Denizciler bu yanıt karşısında dehşete düştüler. "Neden yaptın bunu?" diye sordular. Yunus'un RAB'den uzaklaşmak için kaçtığını biliyorlardı. Daha önce onlara anlatmıştı.

¹¹ Deniz gittikçe kuduruyordu. Yunus'a, "Denizin dinmesi için sana ne yapalım?" diye sordular.

¹² Yunus, "Beni kaldırıp denize atın" diye yanıtladı, "O zaman sular durulur. Çünkü biliyorum, bu şiddetli fırtınaya benim yüzümden yakalandınız."

13 Denizciler karaya dönmek için küreklerle asıldılar, ama başaramadılar. Çünkü deniz gittikçe kuduruyordu. **14** RAB'be seslenerek, "Ya RAB, yalvarıyorız" dediler, "Bu adamın canı yüzünden yok olmayalım. Suçsuz bir adamın ölümünden bizi sorumlu tutma. Çünkü sen kendi istedığını yaptın, ya RAB." **15** Sonra Yunus'u kaldırip denize attilar, kuduran deniz sakinleşti. **16** Bu olaydan ötürü denizciler RAB'den öyle korktular ki, O'na kurbanlar sundular, adaklar adadılar.

17 Bu arada RAB Yunus'u yutacak büyük bir balık sağladı. Yunus üç gün üç gece bu balığın karnında kaldı.

2

Yunus'un Duası

- 1** Yunus balığın karnından Tanrısı RAB'be şöyle dua etti:
"Ya RAB, sıkıntı içinde sana yakardım,
Yanıtladın beni.
Yardım istedim ölüler diyarının bağlarından,
Kulak verdin sesime."
- 3** Beni engine, denizin ta dibine fırlattın.
Sular sardı çevremi.
Azgın dalgalar geçti üzerimden.
- 4** 'Huzurundan kovuldum' dedim,
'Yine de göreceğim kutsal tapınağını*.'
- 5** Sular boğacak kadar kuşattı beni,
Çevremi enginler sardı,
Yosunlar dolaştı başıma.
- 6** Dağların köklerine kadar battum,
Dünya sonsuza dek sürgülendi arkamdan;
Ama, ya RAB, Tanrım,
Canımı sen kurtardın çukurdan.
- 7** Solugum tükenince seni andım, ya RAB,
Duam sana, kutsal tapınağına erişti.
- 8** Değersiz putlara tapanlar,
Vefasızlık etmiş olurlar.
- 9** Ama şükranla kurban sunacağım sana,
Adağımı yerine getireceğim.
Kurtuluş senden gelir, ya RAB!"
- 10** RAB balığa buyruk verdi ve balık Yunus'u karaya kustu.

3

Yunus Ninova'lılar'a Sesleniyor

1 RAB Yunus'a ikinci kez şöyle seslendi: **2** "Kalk, Ninova'ya, o büyük kente git ve sana söyleyeceklerimi halka bildir."

3 Yunus RAB'bin sözü uyarınca kalkıp Ninova'ya gitti. Ninova öyle büyük bir kentti ki, ancak üç günde dolaşılabilirdi. **4** Yunus kente girip dolaşmaya başladı. Bir gün geçince, "Kırk gün sonra Ninova yıkılacak!" diye ilan etti.

5 Ninova halkı Tanrı'ya inandı. Oruç ilan ederek büyüğünden küçüğüne hepsi çula sarındı.

1:17 Mat.12:40 * **2:4** "Yine de göreceğim kutsal tapınağını" ya da "Bir daha kutsal tapınağını nasıl göreceğim?" **3:4** Mat.12:41; Luk.11:32

⁶ Ninova Kralı olanları duyunca, tahtından kalkıp kaftanını çıkardı; çula sarınarak küle oturdu. ⁷ Ardından Ninova'da şu buyruğu yayımladı: "Kral ve soyuların buyruğudur:

Hiçbir insan ya da hayvan -ister sığır, ister davar olsun- ağızına bir şey koymayacak, otlamayacak, içmeyecek. ⁸ Bütün insanlar ve hayvanlar çula sarınsın. Herkes var gücüyle Tanrı'ya yakararak kötü yoldan, zorbalıktan vazgeçsin. ⁹ Belki o zaman Tanrı fikrini değiştirip bize acır, kızgın öfkesinden döner de yok olmaz."

¹⁰ Tanrı Ninovalılar'ın yaptıklarını, kötü yoldan döndüklerini görünce, onlara acıdı, yapacağını söyledişi kötülükten vazgeçti.

4

Yunus Tanrı'ntn Acımasızı Kınıyor

¹ Yunus buna çok gücenip öfkeliydi. ² RAB'be şöyle dua etti: "Ah, ya RAB, ben daha ülkemdeyken böyle olacağımı söylemedim mi? Bu yüzden Tarşış'e kaçmaya kalkıştım. Biliyordum, sen lütfeden, acıyan, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin, cezalandırmaktan vazgeçen bir Tanrı'sın. ³ Ya RAB, lütfen şimdi canımı al. Çünkü benim için ölmek yaşamaktan iyidir."

⁴ RAB, "Ne hakla öfkeleniyorsun?" diye karşılık verdi.

⁵ Yunus kentten çıktı, kentin doğusundaki bir yerde durdu. Kendisine bir çardak yaptı, gölgesinde oturup kentin başına neler geleceğini görmek için beklemeye başladı. ⁶ RAB Tanrı Yunus'un üzerine gölge salacak, sıkıntısını giderecek bir keneotu sağladı. Yunus buna çok sevindi. ⁷ Ama ertesi gün şafak sökerken, Tanrı'nın sağladığı bir bitki kurdu keneotunu kemirip kuruttu. ⁸ Güneş doğunca Tanrı yakıcı bir doğu rüzgarı estirdi. Yunus başına vuran güneşten bayılmak üzereydi. Ölümü dileyerek, "Benim için ölmek yaşamaktan iyidir" dedi.

⁹ Ama Tanrı, "Keneotu yüzünden öfkelenmeye hakkın var mı?" dedi.

Yunus, "Elbette hakkı var, ölesiye öfkeliyim" diye karşılık verdi.

¹⁰ RAB, "Keneotu bir gecede çıktı ve bir gecede yok oldu" dedi, "Sen emek vermediğin, büyütmediğin bir keneotuna acıyorsun da, ¹¹ ben Ninova'ya, o koca kente acımayayım mı? O kente sağını solundan ayırt edemeyen yüz yirmi bini aşkın insan, çok sayıda hayvan var."

MİKA

GİRİŞ

Peygamber Mika, Yeşaya'yla aynı dönemde yaşadı. Yahuda'nın kırsal bir kentinde doğmuştu. Amos'un kuzey krallığına bildirdiği ulusal felaketin bir benzerinin aynı nedenle güney krallığı Yahuda'nın da başına geleceğinden emindi. Tanrı adaletsizlikten ötürü halkı cezalandıracaktı. Buna karşın Mika'nın peygamberliği geleceğe ilişkin açık ve net bir umut vaat ediyordu. Kitap Tanrı'nın yönetimindeki evrensel barışın altını çiziyor (4:1-4); yüce kralın Davut soyundan çıkacağını ve ulusa barış getireceğini bildiriyordu (5:2-5a). Ayrıca bir ayet de İsrail peygamberlerinin söylemek istediği şöyle Özetliyordu (6:8): “Adil davranışlarınızdan, sadakati sevmenizden ve alçakgönüllülükle yolunda yüremenizden başka Tanrıınız RAB sizden ne istedii?”

Ana Hatlar:

1:1-3:12 Yahuda ve İsrail'in yargılanması

4:1-5:15 Yenilenme ve barış

6:1-7:20 Umut ve uyarı bildirisi

1 Yahuda kralları Yotam, Ahaz ve Hizkiya zamanında RAB Moreşetli Mika'ya, Samiriye ve Yeruşalim'le ilgili olarak bir görüşmede şunu bildirdi:

2 Ey halklar, hepiniz duyun;

Ey dünya ve bütün içindekiler, dinleyin.

Eğemen RAB kendi kutsal tapınağından size karşı tanıklık edecek.

Samiriye ve Yeruşalim'in Yargılanması

3 İşte, RAB yerinden çıçıp gelecek,

Yeryüzüne inip dağ doruklarında yürüyecek.

4 Dağlar O'nun önünde ateş karşısında eriyen balmumu gibi eriyecek,
Vadiler, bayır aşağı akan sular gibi yarılacak.

5 Bütün bunlar Yakupoğulları'nın isyanı

Ve İsrail halkın gündeşleri yüzünden olacak.

Yakupoğulları'nın isyanından kim sorumlu?

Samiriye değil mi?

Yahudâ'daki putperestlikten kim sorumlu?

Yeruşalim değil mi?

6 Bu yüzden RAB, “Samiriye'yi kurdaki taş yığınına,

Bağ dikenlik yere çevireceğim” diyor,

“Taşlarını vadide döküp temellerini açacağım.

7 Bütün putları paramparça edilecek,

Tapınaklarındaki fahişelere verilen armağanlar yakılacak.

Samiriye'nin bütün putlarını yok edeceğim.

Fahişelerin ücretiyle topladığı armağanlar

Yine fahişelere ücret olacak.”

8 Ben Mika, bundan ötürü ağlayıp ağıt yakacağım,

Çırçıplak, yalınayak dolaşacağım.

Çakal gibi uluyup baykuş gibi öteceğim.

9 Çünkü Samiriye'nin yaraları onmaz.
Yahuda da aynı sona uğramak üzere.
Halkının yaşadığı Yeruşalim'in kapılarına dayandı yıkım.

Düşman Yeruşalim'e Yaklaşıyor

10 Bunu Gat'a* duyurmayın,
Ağlamayın sakın!
Beytofra'da† toz toprak içinde yuvarlanın.

11 Ey Şafir halkı,
Çiplak ve utanç içinde geçip git.
Saanan'da‡ yaşayanlar kentlerinden çıkamayacaklar,
Beytesel halkı yas tutacak.
Kesecik sizden yardımını.

12 Marot'ta yaşayanlar kurtulmayı sabırsızlıkla bekliyor.
Çünkü RAB'bin gönderdiği felaket Yeruşalim'in kapılarına dayandı.
13 Ey Lakiş'te§ oturanlar, atları koşun arabalara.
Siyon Kenti'ni günaha ilk düşüren siz oldunuz.
Çünkü İsrail'in isyanını örnek aldınız.

14 Bundan ötürü Moreşet-Gat'a* vedaarmağanları† vereceksiniz.
İsrail kralları Akziv‡ Kenti'nden boşuna yardım bekleyecek.

15 Ey Mareşa'da\\$ yaşayanlar,
RAB kentinizi ele geçirecek olanı üzrinize gönderecek.
İsrail'in yüce önderleri Adullam'daki mağaraya sığınacak.
16 Sevgili çocuklarınız için saçlarınızı yolup kazıyın.
Akbabalar gibi kafalarınızın keli görünsün.
Çünkü çocuklarınız sizden alınıp sürgüne götürülecek.

2

Halkı Sömürmenlerin Cezalandırılması

1 Yatarken fesat ve kötülük tasarılayanların vay haline!
Ortalık ağarınca tasarlardıklarını yaparlar.
Çünkü güçleri buna yeter.

2 Göz diktikleri tarlaları zorla alır, evlere el koyarlar.
Birini evinden, bir başkasını mirasından ederler.

3 Bu nedenle RAB bu halka şöyle diyor:
“Bakın, size öyle bir bela hazırlıyorum ki,
Bundan yakanızı kurtaramayacaksınız.
Öyle amansız bir zaman gelecek ki,
Başınız dik yürüyemeyeceksiniz.

4 O gün sizinle alay edecekler.
Sizin için şu acıklı ezgiyi söyleyecekler:
‘Büsbüütün mahvolduk!
RAB halkımızın varını yoğunu başkalarına bölüstürüyor,
Topraklarını hainlere dağıtıyor.’”

* **1:10** “Gat”: “Duyurmak” sözcüğünü çağrıtırır. † **1:10** “Beytofra”: “Toz evi” anlamına gelir.

‡ **1:11** “Saanan”: “Çıkmak” sözcüğünü çağrıtırır. § **1:13** “Lakiş”: “At takımı” anlamına gelir.

* **1:14** “Moreşet”: “Nişanlı” sözcüğünü çağrıtırır. † **1:14** “Vedaarmağanları”: Burada geline verilen vedaarmağanlarından söz ediliyor. ‡ **1:14** “Akziv”: “Aldatıcı” anlamına gelir. § **1:15** “Mareşa”: “Ele geçen” sözcüğünü çağrıtırır.

- 5** Bu nedenle, ülkeyi kurayla bölüştürme zamanı gelince
RAB'bin topluluğunda sizden kimse bulunmayacak.
- 6** İnsanlar, "Peygamberlik etmeyin" diyorlar,
"Bu konularda peygamberlik etmemeli.
Utandırılmayacağınız."
- 7** Ey Yakupoğulları, böyle konuşulur mu?
"RAB'bin sabrı mı tükendi acaba?
O böyle şeyler yapar mı?
Benim sözlerim doğru yolda yürüyenin yararına değil mi?" diyor RAB,
- 8** "Daha dün halkım düşman gibi ayaklandı.
Savaştan dönenlerin, kaygisızca önünüzden geçenlerin sırtından
Güzel giysilerini siyırıp alırsınız.
- 9** Halkumin kadınlarını rahat evlerinden kovar,
Çocuklarını yüce huzurumdan yoksun bırakırsınız.
- 10** Kalkıp gidin, dinlenme yeriniz değil burası!
Murdarlığınız yüzünden bu yer korkunç biçimde yıkılacak.
- 11** Yalancı, aldatıcı biri gelip,
'Size şarap ve içkiden söz edeyim' dese,
Bu halk onu peygamber kabul edecek."

Kurtuluş Müjdesi

- 12** "Ey Yakupoğulları,
Elbette hepinizi bir araya getireceğim.
İsrail'in geride kalanlarını elbette toplayacağım.
Ağıldaki davar gibi,
Otlaktaki sürü gibi bir araya getireceğim sizleri.
Topraklarınız insanlarla dolacak."
- 13** Tanrı yolu açıp halkın önünden gidecek.
Kent kapılarını kırıp dışarı çıkacaklar.
Kralları olan RAB'ın onlarından gidecek.

3

Önderlerin ve Peygamberlerin Suçu

- 1** Dedim ki,
"Ey Yakupoğulları'nın Önderleri,
İsrail halkın yöneticileri,
Dinleyin! Adil olmanız gerekmeli mi?
- 2** Siz ki iyiden nefret eder, kötüyü seversiniz.
Halkının derisini yüler, etini kemiğinden siyırırsınız.
- 3** Halkının derisini yüler, etini yersiniz.
Kemiklerini kırar,
Tencerede, kazanda haşlanacak et gibi doğrarsınız."
- 4** Gün gelecek RAB'be yakaracaklar.
Ama O yanıtlamayacak,
Yüzünü onlardan gizleyecek.
Çünkü kötülük yaptılar.
- 5** RAB diyor ki,
"Ey halkımı saptıran peygamberler,
Sizi doyuranlara esenlik diler,
Doyurmayanlara savaş açarsınız.
- 6** Bu nedenle üzerinize görünsüz geceler çökecek.

- Karanlıktan fal bakamayacaksınız.
Ey peygamberler, güneşiniz batacak, gününüz kararacak.
- 7** Biliciler utandırılacak.
Rezil olacak falcılar.
Utançtan yüzlerini örtecekler.
Çünkü Tanrı'dan yanıt gelmeyecek."
- 8** Ama Yakupoğulları'na isyanlarını,
İsrail halkına günahlarını bildirmek için
Ben RAB'bin Ruhu'yla, gücle,
Adalet ve cesaretle donatıldım.
- 9** Adaletten nefret eden,
Doğruları çarptan ey Yakupoğulları'nın önderleri
Ve İsrail halkının yöneticileri, iyi dinleyin:
- 10** Siyon'u kan dökerek,
Yeruşalim'i zorbalıkla bina ediyorsunuz.
- 11** Önderleri rüşvetle yönetir,
Kâhinleri ücretle öğretir,
Peygamberleri para için falcılık eder.
Sonra da, "RAB bizimle birlikte değil mi?
Başımıza bir şey gelmez" diyerek
RAB'be dayanmaya kalkışırlar.
- 12** Siyon tarla gibi sürülecek sizin yüzünüzden.
Taş yığınına dönecek Yeruşalim.
Tapınağın kurulduğu dağ
Çalılarla kaplanacak.

4

Rab'bin Dağı
(Ysa.2:1-4)

- 1** RAB'bin Tapınağı'nın kurulduğu dağ,
Son günlerde dağların en yücesi,
Tepelerin en yüksek olacak.
Oraya akın edecek halklar.
- 2** Birçok ulus gelecek,
"Haydi, RAB'bin Dağı'na,
Yakup'un Tanrı'sının Tapınağı'na çıkalım" diyecekler,
"O bize kendi yolunu öğretsin,
Biz de O'nun yolundan gidelim.
Çünkü yasa Siyon'dan,
RAB'bin sözü Yeruşalim'den çıkacak."
- 3** RAB halklar arasında yargıcılık edecek,
Uzaklardaki güçlü ulusların anlaşmazlıklarını çözecek.
İnsanlar kılıçlarını çekile dövüp saban demiri,
Mızraklarını bağıcı bacağı yapacaklar.
Ulus ulusa kılıç kaldırımayacak,
Savaş eğitimi yapmayacaklar artık.
- 4** Herkes kendi aşmasının, incir ağacının altında oturacak.
Kimse kimseyi korkutmayacak.

Bunu söyleyen, Her Şeye Egemen RAB'dır.

- 5** Bütün halklar ilahlarının izinden gitse bile,
Biz sonsuza dek Tanrıımız RAB'bin izinden gideceğiz.

Yeruşalim Halkı Sürgünden Dönecek

- 6** “Gün gelecek, düşkünen, sürgüne gönderip ezdiğim halkı
Bir araya getireceğim” diyor RAB,
7 “Düşkünen yaşatacak,
Uzaklara sürülenleri güçlü bir ulus yapacağım.
Onları Siyon Dağı'nda bugünden sonsuza dek ben yöneteceğim.”

- 8** Ve sen, sürünen gözcü kulesi olan ey Siyon Kenti'nin doruğu,
Eski egemenliğine kavuşacaksın.
Ey Yeruşalim, krallığını yeniden elde edecksin.

- 9** Neden öyle hıçkıra hıçkıra ağlıyorsun şimdi?
Doğuran kadın gibi neden acı çekiyorsun?
Kralın olmadığı için mi,
Öğütçün öldüğü için mi?

- 10** Doğuran kadın gibi ağrı çek, acıyla kıvrın, ey Siyon halkı.
Şimdi kentten çıkip kirlarda konaklayacaksın.
Babil'e gidecek,
Orada özgürlüğe kavuşacaksın.
RAB seni orada kurtaracak düşmanlarının elinden.

- 11** Ama şimdî birçok ulus sana karşı birleşti.
“Siyon murdar olsun,
Başına gelenleri gözlerimizle görelim” diyorlar.

- 12** Ne var ki, RAB'bin ne düşündüğünü bilmiyorlar,
O'nun tasarılarını anlamıyorlar.
RAB onları harman yerinde dövülen buğday demetleri gibi
Cezalandırmak için topladı.

- 13** RAB şöyle diyor:
“Ey Siyon halkı, kalk ve harmanı döv.
Çünkü seni demir boynuzlu,
Tunç tırnaklı boğalar kadar gücü kılacağım.
Birçok halkı ezip geçecek,
Zorbalıkla elde ettikleri serveti, zenginlikleri bana,
Yeryüzünün sahibi olan Rab'be adayacaksın.”

5

- 1** Ey ordular kenti, şimdî ordularını topla.
Çevremizi sardılar,
İsrail'i yönetenin yanağına değnekle vuracaklar.

Kurtarıcı Beytlehem'den Çıkacak

- 2** Ama sen, ey Beytlehem Efrata,
Yahuda boyları arasında önemsiz olduğun halde,
İsrail'i benim adıma yönetecek olan senden çıkacak.
Onun kökeni öncesizlige, zamanın başlangıcına dayanır.
3 Bu yüzden onu doğuracak olan kadın doğurana dek
RAB İsailliler'i düşmanlarına teslim edecek.

- Sonra öbür soydaşları İsrailliler'e katılacak.
- ⁴ O gelince, halkını RAB'den aldığı güçle
 Tanrısı RAB'bin görkemli adına yönetecek.
 Halk güvenlik içinde yaşayacak.
 Çünkü bütün dünya onun büyülüğünü kabul edecek.
- ⁵ Halkına esenlik getirecek.

Kurtuluş ve Yıkım

- Asurlular ülkemize saldırip
 Kalelerimizi ele geçirince,
 Onlara karşı çok sayıda önder^{*} çıkaracağız.
- ⁶ Asur topraklarını kılıçla,
 Nemrut'un topraklarını yalnız kılıçla yönetecekler.
 Ülkemize saldırip sınırlarımızdan içeri girecek olan Asurlular'dan
 Bizi bu önderler kurtaracak.
- ⁷ Yakup'un soyundan geride kalanlar,
 Birçok halkın arasında
 RAB'bin gönderdiği çiy gibi,
 Kimseye dayanmadan, kimseının onayını beklemeden
 Otları sulayan sağınanak yağmurları gibi olacaklar.
- ⁸ Orman hayvanları arasında aslan ne ise,
 Davar sürülerini paralayıp dağıtan, kurtulma fırsatı vermeyen genç aslan
 ne ise,
 Yakup'un soyundan geride kalanlar da uluslar arasında,
 Halkların ortasında öyle olacaklar.
- ⁹ Ey İsrailliler, düşmanlarınızı yeneceksiniz.
 Karşılارınızın hepsi ortadan kalkacak.
- ¹⁰ RAB diyor ki,
 “O gün atlarınızı elinizden alacak,
 Savaş arabalarınızı yok edeceğim.
- ¹¹ Ülkenizdeki kentleri yıkacak,
 Bütün kalelerinizi yerle bir edeceğim.
- ¹² Büyü yapma gücünüzü kıracığım,
 Aranızda falcı kalmayacak.
- ¹³ Putlarınızı, dikili taşlarınızı kaldırıp atacağım.
 Ellerinizle yaptığınzı putlara artık tapmayacaksınız.
- ¹⁴ Aşera putlarınızı söküp atacağım,
 Yerle bir edeceğim kentlerinizi.
- ¹⁵ Söz dinlemediyen ulusları öfke ve gazapla cezalandıracağım.”

6

Rab'bin Yargısı

- ¹ RAB'bin söylediğine kulak verin:
 Kalkın, davanızı dağların önünde dile getirin.
 Tepeler duysun sesinizi.
- ² Ey dağlar ve yeryüzünün sarsılmaz temelleri,
 RAB'bin suçlamasını dinleyin.
 Çünkü RAB halkından davacı,
 İsrail'den şikayetçi.

* **5:5** “Çok sayıda önder”: İbranice “Yedi çoban ve sekiz önder”.

5:6 Yar.10:8-11

- 3 "Ey halkım, sana ne yaptım?" diyor RAB,
"Sana nasıl yük oldum, yanıtla.
4 Seni Mısır'dan ben çıkardım,
Ben kurtardım seni kölelik diyarından.
Sana öncülük etsinler diye Musa'yı, Harun'u, Miryam'ı ben gönderdim.
5 Ey halkım, Moav Kralı Balak'ın neler öğütlediğini,
Beor oğlu Balam'ın onu nasıl yanıtladığını anımsa.
Sittim'den Gilgal'a dek olup biteni an.
Şizleri nasıl kurtardığımı o zaman anlayacaksın."
- 6 RAB'bin önüne ne ile çikayım,
Yüce Tanrı'ya nasıl tapınayım?
O'nun önüne yakmalık sunuya mı,
Bir yaşında danayla mı çikayım?
7 Binlerce koç sunsam,
Zeytinyağından on binlerce dere akıtsam,
RAB hoşnut kalır mı?
Suçuma karşılık ilk oğlumu,
İşlediğim günah için bedenimin ürününü versem olur mu?
8 Ey insanlar, RAB iyi olanı size bildirdi;
Adil davranışlarınızdan, sadakati sevmenizden
Ve alçakgönüllülükle yolunda yürümenizden başka
Tanrıınız RAB sizden ne istedii?

Yeruşalim'in Suçu ve Cezası

- 9 Dinleyin! RAB kente sesleniyor.
O'nun adından korkmak bilgeliktir.
Diyor ki, "Ey halk ve kent meclisi, dinleyin*.
10 Kötü adamların evleri
Haksızca kazanılmış servetlerle dolu,
Bilmiyor muyum sanıyorsunuz?
Eksik ölçek lanethidir.
11 Hileli terazi kullanan,
Torbasında eksik ağırlıklar olan adamı nasıl aklayayım?
12 Kentin zenginleri zorba,
Halkı da yalancıdır.
Dillerinden aldatıcı sözler dökülür.
13 Günahlarınızdan ötürü yıkınızı,
Mahvınızı hazırladım bile.
14 Yiyecek, ama doymayacaksınız.
Aç kalacak karnınız,
Bırıktireceksiniz, ama saklayamayacaksınız.
Koruyabildiğinizi kılıçla yok edeceğim.
15 Ekecek, ama biçemeyeceksiniz.
Zeytin ezecek, ama yağını sürünemeyeceksiniz.
Üzümü sıkaracak, ama şarabını içemeyeceksiniz.
16 Kral Omri'nin buyruklarına,
Ahav soyunun kötü adetlerine uyduğunuz,

* 6:4 Çık.12:50-51 6:4 Çık.4:10-16; 15:20 6:5 Say.22:2-24:25 6:5 YŞU.3:1-4:19 * 6:9 Olaşı metin "Ey halk ve kent meclisi, dinleyin", Masoretik metin "Ey halk, dinle ve onu kim atadi?" 6:16 1Kr.16:23-28 6:16 1Kr.16:29-34; 21:25-26

Onların törelerini izlediğiniz için sizi utanca boğacağım, yıkıma uğratacağım.
Halkım olarak aşağılanmaya dayanmak zorunda kalacaksınız.”

7

Mika'nın Ağlığı

¹ Vay halime benim! Yazın meyve toplandıktan
Ve bağbozumundan artakalan üzümler alındıktan sonra
Tek bir salkım bulamayan adam gibiyim.
Canım turfanda inciri nasıl da çekiyor!

² Ülkede Tanrı'ya sadık kul kalmadı.
İnsanlar arasında dürüst kimse yok.
Herkes kan dökmek için pusuda.
Kardeş kardeşe tuzak kuruyor.

³ Kötülük yapmakta elleri ne becerikli!
Önderlerarmağan istiyor, yargıçlar rüşvet alıyor.
Güçlüher istediklerini zorla yaptırıyor,
Düzen üstüne düzen kuruyorlar.

⁴ En iyileri çalı çırpıdan degersiz,
En dürüstleri dikenli çitten beterdir.
Ama peygamberlerinin^{*} uyardığı gibi,
Cezalandırılacakları gün geldi çattı.
Şaşkınlık içindeler şimdî.

⁵ İnanmayın komşunuza,
Dostunuza güvenmeyin.
Koynunuzda yatan karınızı yanında bile
Sık tutun ağızınızı.

⁶ Çünkü oğul babasına saygısızlık ediyor,
Kız annesine, gelin kaynanaşına karşı geliyor.
İnsanın düşmanı kendi ev halkıdır.

⁷ Ama ben umutla RAB'be bakıyor,
Kurtarıcım olan Tanrı'yı bekliyorum.
Duyacak beni Tanrı'm.

Kurtuluş Yolu

⁸ Halime sevinme, ey düşmanım!
Düşsem de kalkarım.
Kararlılıkta kalsam bile RAB bana ışık olur.

⁹ RAB'be karşı günüah islediğim için,
O'nun öfkесine dayanmalyım.
Sonunda davamı savunup hakkımı alacak,
Beni ışığa çıkaracak, adaletini göreceğim.

¹⁰ Düşmanım da görecek ve utanç içinde kalacak.
O düşman ki,
“Hani Tanrı'nın RAB nerede?” diye soruyordu bana.
Onun düşüşünü gözlerimle göreceğim.
Sokaktaki çamur gibi ayak altında çiğnenecek.

¹¹ Ey Yeruşalim,
Surlarının onarılacağı,

* **7:4** “Peygamberlerinin” ya da “Gözcülerinin”. **7:6** Mat.10:35-36; Luk.12:53

Sınırlarının genişletileceği gün gelecek.

12 Halkımızdan olanlar o gün

Asur'dan Mısır'a,

Mısır'dan Fırat'a kadar uzanan topraklardan,

Denizler arasında, dağlar arasında kalan topraklardan sana gelecekler.

13 Ama ülke, içinde yaşayanların yaptığı kötülükler yüzünden viraneye dönecek.

Dua ve Teşekkür

14 Ya RAB, mirasın olan

Ve Karmel'in ortasındaki ormanda[†] ayrı yaşayan sürüünü, halkını

Değneğinle götür.

Geçmişte olduğu gibi,

Başan'da ve Gilat'ta beslensinler.

15 Bizi Mısır'dan çıkardığın günlerdeki gibi,

Harikalar yarat halkın için.

16 Uluslar bunu görünce

Yaptıkları bunca zorbalıktan utanacaklar.

Elleriyle ağızlarını kapayacak, kulaklarını tikayacaklar.

17 Yılanlar gibi, sürüngenler gibi toprak yalayacak,

Titreyerek sığınaklarından çıkışacaklar.

Ey Tanrıımız RAB, dehşet içinde sana dönecek

Ve senden korkacaklar.

18 Senin gibi suçları silen,

Kendi halkından geride kalanların isyanlarını bağışlayan başka tanrı var mı?

Sonsuza dek öfkeli kalmazsin,

Çünkü merhametten hoşlanırsın.

19 Bize yine acıယaksın,

Çığneyecksin suçlarımızı ayak altında.

Bütün günahlarımıza denizin dibine atacaksın.

20 Geçmişte atalarımıza ant içtiğin gibi,

Yakup'un ve İbrahim'in torunları olan bizlere de

Verdiğin sözü tutacak ve sadık kalacaksın.

[†] **7:14** "Karmel'in ortasındaki ormanda" ya da "Ormandaki verimli topraklarda".

NAHUM

GİRİŞ

Nahum, İsailliler'in güçlü düşmanı Asur'un başkenti Ninova'nın düşüşünü önceden bildiren bir kitaptır. Ninova'nın İ.O. 612 yılında yıkılması, Tanrı'nın acımasız ve gururlu bir ulusu yargılaması olarak görülmektedir.

Ana Hatlar:

1:1-15 Ninova'nın yargılanması

2:1-3:19 Ninova'nın düşüşü

¹ Ninova ile ilgili bildiri, Elkoşlu Nahum'un görümünü anlatan kitaptır.

Rab'bin Ninova'ya Öfkesi

² RAB kıskanç, öç alıcı bir Tanrı'dır.

Öç alır ve gazapla doludur.

Hasımlarından öç alır,

Düşmanlarına karşı öfkesi süreklidir.

³ RAB tez öfkelenmez ve çok güclüdür.

Suçlunun suçunu asla yanına koymaz.

Geçtiği yerde kasırgalar, fırtınalar kopar.

O'nun ayaklarının tozudur bulutlar.

⁴ Bir buyrukla kurutur denizi,

Kurutur bütün ırmakları.

Solar Başan'ın, Karmel Dağı'nın yeşillikleri

Ve Lübnan'ın çiçekleri.

⁵ Dağlar RAB'bin önünde titrer,

Erir tepeler.

Yer sarsılır önünde.

Dünya ve üzerinde yaşayanların tümü titrer.

⁶ O'nun gazabına kim karşı durabilir,

Kim dayanabilir kızgın öfkesine?

Ateş gibi dökülür öfkesi,

Kayaları paramparça eder.

⁷ RAB iyidir,

Sığınaktır sıkıntı anında.

Korur kendisine sığınanları.

⁸ Ama Ninova'yı azgın sellerle yok edecek,

Düşmanlarını karanlığa sürecek.

⁹ RAB'be karşı neler tasarlarsanız,

Hepsini yok edecek.

İkinci kez kimse karşı koyamayacak.

¹⁰ Birbirine dolaşmış dikenler gibi,

Kuru anız gibi,

Yanıp biteceksiniz, ey ayyaşlar.

¹¹ Ey Ninova, RAB'be karşı kötülık tasarlayan,

Şer öğütleyen kişi senden çıktı.

¹² RAB diyor ki,

“Asurlular güçlü ve çok olsalar bile, yok olup gidecekler.
Ey halkım, seni sıkıntıya soktuysam da, bir daha sokmayacağım.

¹³ Şimdi boyunduruşunu parçalayıp üzerindeki bağları koparacağım.”

¹⁴ RAB, “Artık soyunu südürecek torunlarını olmasın”

DİYE BUYURDU, EY NINOVA.

“Tanrılarının tapınağındaki oyama ve dökme putları yok edeceğim” diyor.

“Mezarını hazırlayacağım.

Çünkü sen aşağılıksın.”

¹⁵ İşte, müjde getirenin ayakları dağları aşıp geliyor,

Size esenlik haberini getiriyor.

Ey Yahudalar, bayramlarınızı kutlayın,

Adak sözünüzü yerine getirin.

O kötü ulusun istilasına uğramayacaksınız bir daha.

Çünkü o büsbütün yok edildi.

2

Ninova'nın Düşüşü

¹ Saldırı altındasın, ey Ninova, surlarını koru,
Yolu gözle, belini doğrult, topla bütün gücünü.

² Çünkü RAB Yakup'un soyunu

İsrail'in eski görkemine kavuşturacak;
Düşmanları onları perişan edip asmalarını harap etmiş olsa bile.

³ Askerlerinin kalkanları kıpkızıl,
Yiğitler allar kuşanmış.

Savaş arabalarının demirleri hazırlık günü nasıl da parıldıyor!

Çam mızraklar sallanıyor havada.

⁴ Sokaklardan fırtına gibi geçiyor savaş arabaları,

Meydanlardan koşuşuyorlar her yöne,

Şimşek gibi seğirtiyorlar.

Görünüşleri meşalelerden farksız.

⁵ Ninova Kralı topluyor seçkin askerlerini,

Ama sendeliyorlar yolda.

Saldırınlar kent surlarına doğru seğirtiyor,

Siperler kuruluyor.

⁶ Irmakların kapıları açıldı

Ve yerle bir oldu saray.

⁷ Tanrı'nın dediği oldu, soyup götürdüler kenti.

Güvercinler gibi inliyor kadın köleler,

Gögüslerini döverecek.

⁸ Kaçıp gidiyor Ninova halkı,

Boşalan bir havuzun suyu gibi,

“Durun, durun!” diye bağırlıyorlar,

Ama geri dönüp bakan yok.

⁹ Yağmalayı altınını, gümüşünü,

Yok servetinin sonu.

Her tür değerli eşyaya dolup taşıyor.

10 Yıkıldı, yerle bir oldu, viraneye döndü Ninova.
 Eriyor yürekler,
 Bükülyor dizler, titriyor bedenler,
 Herkesin beti benzi soluyor.

11 Aslanların inine,
 Yavru aslanların beslendiği yere ne oldu?
 Aslanla dişisinin ve yavrularının korkusuzca gezindiği yere ne oldu?
12 Aslan, yavrularına yetecek kadarını avladı,
 Dişileri için avını boğazladı.
 Mağarasını avladıklarıyla,
 İnini kurbanlarıyla doldurdu.

13 Her Şeye Egemen RAB, "Sana karşıyım" diyor,
 "Yakacağım savaş arabalarımı,
 Dumanları tütecek.
 Genç aslanlarını kılıç yiyip tüketecektir.
 Yeryüzünde av bırakmayacağım sana
 Ulaklarının sesi işitilmeyecek artık."

3

1 Elleri kanlı kentin vay haline!
 Yalanla, talanla dolu.
 Yağmalamaktan geri kalmıyor.
2 Kamçı şaklamaları, tekerlek gürültüleri,
 Koşan atlar, sarsılan savaş arabaları,
3 Saldırın atıllar, çakan kılıçlar,
 Parıldayan müzraklar, yiğin yiğin ölüler...
 Sayısız ceset.
 Yürüken ayaklar taklıyor ölülere.
4 Her şey o alımlı, büyücü fahişenin sınırsız ahlaksızlığından oldu.
 Fahişeliğyle ulusları, büyüleriyle halkları kendine tutsak etti.
5 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
 "Sana karşıyım, ey Ninova!
 Savuracağım eteklerini yüzüne.
 Uluslara çıplaklığını,
 Halklara ayıp yerlerini göstereceğim.
6 Seni pislikle sıvayıp rezil edeceğim.
 Dehşetle seyredecek herkes seni.
7 Seni kim görse kaçacak.
 'Harabeye döndü Ninova' diyecekler,
 'Kim dövünecek onun için?
 Nereden bulalım onu avutacak birilerini? "

8 Sen No-Amon'dan* daha mı üstünsün?
 O kent ki, kanallar arasındaydı,
 Suya çevrelenmişti,
 Kalesi Nil Irmağı, surlarıysa sulardı.
9 Kuş ve Mısır onun sınırsız gücünün kaynağıydı.

2:10 Yoe.2:6 * **3:8** "No-Amon": Mısır'ın Tebes diye de bilinen eski başkenti.

- Püt ve Luv da yandaşlarıydı.
- 10** Öyleyken tutsak düştü, halkı sürüldü.
Yavruları köşe başlarında paramparça edildi.
Soyuları için kura çekildi,
Zincire vuruldu ileri gelenleri.
- 11** Aciyla kendinden gececeksin, ey Ninova,
Düşmanlarından korunacak yer arayacaksın.
- 12** Senin kalelerin incir ağacının ilk olgunlaşan meyvesi gibidir.
Bir silkeleyişte yiyeenin ağızına düşecekler.
- 13** Askerlerine bak! Kadın gibi hepsi.
Kapıların ardına kadar düşmmana açık.
- Ateş yiyp bitirmiş kapı sürgülerini.
- 14** Kuşatma vakti için su biriktir kendine,
Savunmanız güçlendir.
Tuğla yapmak için kılıç çiğne,
Kalıpları hazırla.
- 15** Orada ateş seni yiyp bitirecek,
Kılıç seni kesip bıçacak.
Genç çekirgelerin yiyp bitirdiği ekin gibi yok olacaksın.
- Çekirgeler gibi, genç çekirgeler gibi çoğalmalısın.
- 16** Tüccarlarının sayısı gökteki yıldızlardan çok.
Ama düşmanların genç çekirgeler gibi ülkeyi talan edip gidecekler.
- 17** Koruyucularıyla görevlilerin serin günlerde duvarlara konan çekirgeler
gibidir.
Güneş doğunca uçup kayıplara karışan çekirge sürüsü gibi.
- 18** Ey Asur Kralı, yöneticilerin öldü,
Uyudu sonsuza dek soyuların.
Halkın dağlara dağıldı.
Onları toplayacak kimse yok.
- 19** Uğradığın felaketten kurtuluş yok, yaraların ölümcül.
Başına gelenleri duyanlar sevinçle el ovuşturuyorlar.
Çünkü dinmeyen vahşetinden kim kaçabildi ki?

HABAKKUK

GİRİŞ

Peygamber Habakkuk İ.O. 7. yüzyılın sonlarına doğru, Babililer'in Orta-doğu'da egemen olduğu dönemde yaşadı. Bu acımasız insanların zorbalığından çok derin rahatsızlık duyan Habakkuk Rab'be şunu sordu: "Doğrular kötlere yem olurken neden susuyorsun?" (1:13). Rab uygun bulduğu zamanda harekete geçeceğini söyledi. Aynı zamanda, "Doğru kişi sadakatyle yaşayacaktır" dedi (2:4).

Kitabın geri kalan bölümü kötülerin başına gelecek korkunç sonu bildiriyor. Kitap, Habakkuk'un güçlü imanını dile getiren, Tanrı'nın büyülüüğünü kutlayan bir ilahiyle son buluyor.

Ana Hatlar:

1:1-2:4 Habakkuk'un yakınları ve Rab'bin yanıtı

2:5-20 Kötülerin korkunç sonu

3:1-19 Habakkuk'un duası

¹ Peygamber Habakkuk'a bir görümde verilen bildiridir.

Habakkuk'un Rab'be Yakınması

² Ya RAB, ne zamana dek seni yardıma çağrıracagım,

Beni duymuyor musun?

"Zorbalık var" diye haykırıyorum sana,

Ama kurtarmıyorsun!

³ Bunca kötülüğü bana neden gösteriyorsun,

Nasıl hoş görürsun bunca haksızlığı?

Nereye baksam şiddet ve zorbalık var.

Kavgaların, çekişmelerin sonu gelmiyor.

⁴ Bu yüzden yasa işlemez oldu,

Bir türlü yerini bulmuyor hak.

Kötüler doğruları kısıkça almış

Ve böylece adalet saptırılıyor.

Rab'bin Yanıtı

⁵ Bakın öbür uluslara,

Gördüklerinize büssütün şaşacaksınız.

Sizin gününüzde öyle işler yapacağım ki,

Anlatsalar inanmayacaksınız.

⁶ Başkalarına ait toprakları ele geçirmek için

Dünyanın dört yanına yürüyen o acımasız ve saldırgan ulus,

Kildaniler^{i*} güclendireceğim.

⁷ Dehşetli ve korkunçturlar,

Gururlu ve başlarına buyrukurlar.

⁸ Parstan çeviktir atları,

Aç kurttan daha azgın.

Atlıları yeri deserek geliyor uzaklardan,

Avına saldıran kartal gibi uçuyorlar,

⁹ Yağmalamak için geliyor hepsi.

Orduları çöl rüzgarı gibi ilerliyor

Ve kum gibi tutsak toplayıyorlar.

¹⁰ Küçümsüyolar kralları,

Yöneticilerle alay ediyorlar.
Dudak bükyorlar bütün surlu kentlere,
Önlerine toprak yiğip onları ele geçiriyorlar.

11 Rüzgar gibi geçip gidiyorlar.
Bu suçu adamların ilahları kendi güçleridir.”

Habakkuk Rab'be Yine Yakınıyor

12 Ya RAB, kutsal Tanım,
Öncesizlikten beri var olan sen değil misin?
Sen ölmeyeceksin*.

Ya RAB, bizi yargılamak için Kildaniler'i* mi seçtin?
Ey sığnağımız†, onlara mı verdin cezalandırma yetkisini?

13 Kötüye bakamayacak kadar saftır gözlerin.
Haksızlığı hoş göremezsin.
Öyleyse nasıl hoş görürsun
Bu hain adamları?
Doğrular kötlere yem olurken
Neden susuyorsun?

14 İnsanları denizdeki balıklara,
Yöneticiden yoksun sürüngenlere çevirdin.

15 Kildaniler onları oltayla, ağıla,
Serpme ayla tutar gibi tutuyor
Ve sevinç çığlıklar atıyorlar.

16 Kurban kesiyorlar ağlarına bu yüzden.
Kendilerine lezzetli ve bol yiyecek sağlayan ağları için buhur yakıyorlar.

17 Ağlarını durmadan boşaltmaya,
Ulusları acımasızca öldürmeye devam edecekler mi?

2

1 Nöbet yerinde, gözcü kulesinde durayım,
Bakayım RAB bana ne diyecek,
Yakınmalarıma ne yanıt verecek göreyim.

Rab'bin Yanıtı

2 Şöyleden yanıldadı RAB:
“Göreceklerini taş levhalara oyarak yaz.

Öyle ki, herkes bir çırpıda okusun.

3 Bu olayların zamanı gelmedi henüz.
Sonun belirtileridir bunlar ve yalan değildir.
Gecikmemiş gibi görünse de bekle olacakları,
Kesinlikle olacak, gecikmeyecek.

4 Bakın şu övüngen kişiye, niyeti iyi değildir.
Ama doğru kişi sadakatyle* yaşayacaktır.

5 Servet aldatıcıdır.
Küstahlar kalıcı değildir;
Açgözlüdürler ölüler diyarı gibi
Ve ölüm gibi hiç doymazlar.

* **1:12** Olası metin “Sen ölmeyeceksin”, Masoretik metin “Biz ölmeyeceğiz”. † **1:12** “Sığnağımız” ya da “Kayanız”. **2:3** Rom.1:17; Gal.3:11; İbr.10:37-38 * **2:4** “Sadakatyle”: Septuaginta “Bana olan imanla”.

- Ülkeleri ele geçirip halkları tutsak alırlar.
- 6** Tutsak alınanlar onları küçümseyip alay etmeyecekler mi?
 ‘Kendisine ait olmayanı ele geçirenin,
 Haraç alarak zenginleşenin vay haline!
 Daha ne kadar sürecek bu?’ demeyecekler mi?
- 7** Haraca kestikleriniz ansızın ayaklanmayacak mı?
 Uyanıp yakanaşa yapışmayacaklar mı?
 İşte o zaman onlar için çapul mali gibi olacaksınız.
- 8** Birçok ulusu soyduğunuz,
 Kan döktüğünüz,
 Ülkelere, kentlere ve oralarda yaşayan herkese zorbalık ettiğiniz için,
 Halklardan sağ kalanlar da sizi soyacaklar.
- 9** Evini haksız kazançla dolduranın,
 Felaketten kaçmak için yuvasını yüksek yere kuranın vay haline!
- 10** Birçok halkı kıyma uğratmakla
 Kendi soyunuzu utanca boğdunuz,
 Kendi yıkımınızı hazırladınız.
- 11** Duvar taşları bile haykıracak bunu
 Ve yankılanacak ahşap kırıcılar.
- 12** Kan dökerek kentler kuranın,
 Zorbalıkla beldeler yapanın vay haline!
- 13** Halkların bütün emeklerinin yanması,
 Ulusların bütün çabalarının boş gitmesi
 Her Şeye Egemen RAB'bin işi değil mi?
- 14** Çünkü sular denizi nasıl dolduruyorsa,
 Dünya da RAB'bin yükselğinin bilgisiyle dolacak.
- 15** Çıplak bedenlerini seyretmek için
 Komşularına içki içirip sarhoş eden,
 İçkiye zehir bile katan sizlerin vay haline!
- 16** Onur yerine utanca boğulacaksınız.
 Şimdi sıra sizde, için de çıplaklığınız görünüsün.
 RAB size sağ elindeki ceza dolu kâseden içirecek.
 Onurunuz kırılacak, rezil olacaksınız.
- 17** Lübnan'a ettiğiniz zorbalık kendi başınıza gelecek.
 Telef ettiğiniz hayvanlar sizi dehşete düşürecek.
 Çünkü insan kanı döktünüz,
 Ülkelere, kentlere ve oralarda yaşayan herkese zorbalık ettiniz.
- 18** İnsanın biçim verdiği oyma ya da dökme putun ne yararı var ki aldatmaktan başka?
 Putu yapan, yaptığına güvenir,
 Ama yaptıği ne ki, dilsiz puttan başka.
- 19** Tahta puta, ‘Canlan!’ diyenin,
 Dilsiz taşa, ‘Uyan’ diyenin
 Vay haline!
 Put yol gösterebilir mi?
 Altınla, gümüşle kaplanmış,
 Ama içinde yaşam soluğu yok.
- 20** Oysa RAB kutsal tapınağındadır.
 Sussun bütün dünya O'nun önünde.”

3*Habakkuk'un Duası*

¹ Peygamber Habakkuk'un Duası - Şigyonot* Makamında

² Ya RAB, ününü duydum ve yaptıklarının karşısında ürperdim.
Günümüzde de aynı şeyleri yap, ya RAB,
Şimdi herkes bilsin neler yapabildiğini.
Öfkeliyken merhametini anımsa!

³ Tanrı Teman'dan,
Kutsal Tanrı Paran Dağı'ndan geldi.

Sela

†

Görkemi kapladı gökleri,
O'na sunulan övgüler dünyayı doldurdu.

⁴ Güneş gibi parıldıyor,
Elleri ışık saçıyor.

Güçünün gizi ellerinde.

⁵ Yayılıyor salgın hastalıklar ölüsüra,
Ardısırda ölümcul hastalıklar.

⁶ Duruşyla dünyayı sarstı,
Titretti ulusları bakışıyla,
Yaşlı dağlar darmadağın oldu,
Dünya kurulalı beri var olan tepeler O'na baş eğdi.
Tanrı'nın yolları değişmezdir.

⁷ Kuşan çadırlarını çaresizlik içinde gördüm,
Midyan konuştular korkudan titriyordu.

⁸ Ya RAB, nehirlere mi öfkelendin?
Gazabın irmaklara mı?
Yoksa denize mi kızdırın da,
Atlarına, yenilmez savaş arabalarına bindin?

⁹ Gerdin yayını,
Okların içtiğin antlardır.

Sela

Yeryüzünü akarsularla yardımın.

¹⁰ Sarsıldı dağlar seni görünce,
Seller her yanı süpürüp geçti.
Engin denizler gürledi, dalgalar yükseldi.

¹¹ Uçuşan oklarının pırıltısından,
Parlayan mızrağının ışılıtlısından,
Yerlerinde duraklıdı güneş ve ay.

¹² Gazap içinde ilerledin yeryüzünde,
Ulusları öfkeyle çığneyip ezdin.

¹³ Kendi halkını, seçtiğin ulusu‡ kurtarmaya geldin.
Kötü soyun başını ezdin,
Soydun onu tepeden tırnağa.

Sela

¹⁴ Başını kendi mızrağıyla deldin.

* 3:1 "Şigyonot": Bir müzik makamı ya da duygunal bir şiir biçimi olduğu sanılıyor. † 3:3 "Sela": Müzikte duruş ifade eden bir terim olduğu sanılıyor. ‡ 3:13 "Seçtiğin ulusu": İbranice "Meshettığını*".

Askerleri fırtına gibi gelmişti bizi dağıtmaya,
Saklanan düşkünleri yok etmiş gibi seviniyorlardı.

15 Sense atlarınıla çığneyip geçtin büyük denizleri,
Sularını köpürterek...

16 Sesini duyunca yüreğim hopladı,
Seğirdi dudaklarım,
Kemiklerim eridi sanki,
Çözüldü dizlerimin bağı.

Ama bize saldırın halkın felakete uğrayacağı günü
Sabırla bekleyeceğim.

17 Tomurcuklanmasa incir ağaçları,
Asmalar üzüm vermese,
Boşa gitse de zeytine verilen emek,
Tarlalar ürün vermese de,
Boşalsa da davar ağılları,
Sığır kalmasa da ahırlarda,

18 Ben yine RAB sayesinde sevineceğim,
Kurtuluşumun Tanrısı sayesinde sevinçten coşacağım.

19 Egemen RAB gücündür benim.
Ayaklarımı geyik ayağının çevikliğini verir.
Aşırır beni yükseklerden.

Müzik şefi için: Telli sazlar eşliğinde söylenecek.

SEFANYA

GİRİŞ

Peygamber Sefanya İ.O. 7. yüzyılın ikinci yarısında, büyük olasılıkla Kral Yoşa'nın İ.O. 621 yılında yaptığı dinsel reformlardan önceki yıllarda Yahuda ve çevresindeki halklara seslendi. Kitap şu peygamberlik konularını içeriyor: Başka ilahlara tapan Yahuda'nın korkunç şekilde cezalandırılacağı gün gelecek. Tanrı öteki ulusları da cezalandıracaktır. Yeruşalim kötü sona uğrasa bile, zamanla kent onarılacak, orada yaşayan alçakgönüllü ve doğru insanlar rahata kavuşturacak.

Ana Hatlar:

1:1-2:3 Rab'bin yargı günü

2:4-15 İsrail'in komşularının korkunç sonu

3:1-20 Yeruşalim'in cezası ve kurtuluşu

¹ RAB, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşa zamanında Hizkiya oğlu Amarya oğlu Gedalya oğlu Kuşi oğlu Sefanya'ya şöyle seslendi:

Felakete Karşı Uyarı

² "Yeryüzünden her şeyi silip süpüreceğim.

³ İnsanları, hayvanları,

Gökteki kuşları,
Denizdeki balıkları,

Kötüler ve onların günah tuzaklarını silip süpüreceğim.
Yok edeceğim insanı yeryüzünden."

İşte böyle diyor RAB.

⁴⁻⁶ "Elimi Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayanlara karşı uzatacağım.

Baal'dan* kalan izleri,

Putperest din adamlarıyla kâhinlerin adını,

Damlardan gök cisimlerine tapınanları,

Hem benim adıma, hem de Molek putu adına ant içip tapınanları,

Yolumdan dönenleri,

Bana yönelmeyenleri,

Kılavuzluğumu istemeyenleri buradan yok edeceğim."

⁷ Susun Egemen RAB'bin önünde,

Çünkü O'nun günü yaklaştı.

RAB bir kurban hazırladı,

Konuklarını çağırıldı.

⁸ "O kurban günü" diyor RAB,

"Önderleri, kral oğullarını,

Yabancıların geleneklerine uyanları

Cezalandıracağım.

⁹ İlahların tapınaklarını zorbalık ve hileyle dolduran putperestleri*

O gün cezalandıracağım.

¹⁰ Diyorum ki, o gün kentin Balık Kapısı'ndan çıglyıklar,

^{1:1} 2Kr.22:1-23:30; 2Ta.34:1-35:27 * ^{1:9} "Putperestler": İbranice "Eşiğe basmadan içeri girenler" (bkz. 1Sa.5:4-5).

İkinci Mahalle'den feryatlar
Ve tepelerden büyük çatırtılar yükselecek.”
İşte böyle diyor RAB.

- 11** “Kentin aşağı mahallesinde oturanlar, feryat edin.
Bütün tüccarlarınız yok olacak,
Gümüş ticareti yapanların hepsi mahvolacak.
12 O gün kandille arayacağım Yeruşalim'in her yanını,
İçlerinden, ‘RAB bir şey yapmaz,
Ne iyilik eder ne kötülük’
Diyen o rahatına düşküñ[†] aymazları cezalandıracağım.
13 Servetleri yağmalanacak.
Viraneye dönecek evleri.
Yaptıkları evlerde oturamayacak,
Diktikleri bağların şarabını içemeyecekler.”

Rab'bin Büyükk Günü

- 14** RAB'bin büyük günü yaklaştı,
Yaklaştı ve çabucak geliyor.
Dinleyin, RAB'bin gününde
En yiğit asker bile acı acı feryat edecek.
15 Öfke günü o günü!
Aci ve sıkıntı,
Yıkım ve felaket,
Zifiri karanlık bir gün olacak,
Bulutlu, koyu karanlık bir gün.
16 Surlu kentlere, köşelerdeki yüksek kulelere karşı
Savaş borularının çalındığı,
Savaş naralarının atıldığı gündür.
17 RAB diyor ki, “İnsanları öyle bir felakete uğratacağım ki,
Körler gibi, nereye gitmeklerini göremeyecekler.
Cünkü bana karşı günah işlediler.
Şu[‡] gibi akacak kanları,
Bedenleri yerde çürüyecek.”
18 RAB'bin öfke gününde,
Altınları da gümüşleri de
Onları kurtaramayacak.
RAB'bin kıskançlık ateşi bütün ülkeyi yakıp yok edecek.
RAB ülkede yaşayanların hepsini korkunç bir sona uğratacak.

2

- 1-2** Ey utanmaz ulus, toparlan!
Hakkında ferman çıkmadan,
Gün saman ufağı gibi geçip gitmeden,
RAB'bin kızgın öfkesi üzerine dökülmeden,
RAB'bin öfke günü gelmeden toparlan.
3 Ey RAB'bin ilkelerini yerine getirenler,
Ülkedeki bütün alçakgonüllüler, RAB'be yönelin.

[†] **1:12** “Rahatına düşküñ”: İbranice “Tortusu dibe çökmüş şarap gibi”. **1:15** Yoe.2:2 [‡] **1:17** “Su”: İbranice “Toz”.

Doğruluğu ve alçakgönüllülüğü amaç edinin.
Belki RAB'bin öfke gününde kurtulabilirsiniz.

Rab Ulusları Cezalandırıyor

- 4 Gazze bomboş kalacak,
Viraneye dönecek Aşkelon,
Boşaltılacak Aşdot öğle vakti,
Ekron temelden yıkılacak.
- 5 Deniz kıyısında yaşayan
Keret* ulusunun vay haline!
Ey Filist ülkesi Kenan,
RAB'bin yargısı sana karşısıdır.
Hepinizi yok edecek RAB,
Ülkede yaşayan kimse kalmayacak.
- 6 Deniz kıyısındaki ülkeniz,
Çoban barınaklarıyla sürü ağıllarının bulunduğu otlaklara dönecek;
- 7 Yahuda oymağından sağ kalanların eline geçecek.
Orada otlatacaklar sürülerini,
Aşkelon'un evlerinde geceleyecekler.
Çünkü Tanrıları RAB onları kayıracak.
Eski gonençlerine kavuşturacak onları.
- 8-9 İsrail'in Tanrısı Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
“Moavlilar'ın halkını nasıl aşağıladığını,
Ammon halkın onlara nasıl hakaret ettiğini,
Onları nasıl alaya aldığını,
Topraklarını nasıl tehdit ettiğini duydum.
Varlığım hakkı için,
Moav kesinlikle Sodom gibi,
Ammon da Gomora gibi olacak.
Otlarla, tuz çukurlarıyla dolacak,
Sonsuza dek virane kalacak.
Mallarını halkından geride kalanlar yağmalayacak.
Topraklarını ulusundan sağ kalanlar miras alacak.”
- 10 Gururlanmalarının,
Her Şeye Egemen RAB'bin halkını aşağılayıp
Alay etmelerinin karşılığı bu olacak.
- 11 Dehşete düşürecek RAB onları,
Yeryüzünün bütün ilahlarını yok edecek.
Kiyılardaki bütün uluslar,
Bulundukları yerde O'na tapınacaklar.
- 12 “Ey Kûşular,
Siz de benim kılıcımla öleceksiniz” diyor RAB.
- 13 RAB elini kuzeye doğru uzatıp
Asur'u yok edecek.
Ninova'yı viraneye,
Çöl gibi kurak bir alanaya çevirecek.
- 14 Orası sürülerin, her türlü hayvanın yattığı yer olacak.
Sütun başlıklarında ishakkuşları, kır baykuşları barınacak.

2:4 Ysa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Zek.9:5-7 * **2:5** “Keret”: Büyük olasılıkla “Girit”. **2:8-9** Ysa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Hez.25:8-11; Amo.1:13-15 **2:8-9** Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; 25:1-7; Amo.1:13-15 **2:8-9** Yar.19:24 **2:13** Ysa.10:5-34; 14:24-27; Nah.1:1-3:19

Sesleri pencerelerde yankılanacak,
Yıkıntılar dolduracak eşiklerin önünü,
Sedir kırışlar ortaya çıkacak.

- 15** İşte budur güvenlikte olduğunu sanan,
“Bir ben varım, benden başkası yok” diyen eğlence düşkünu kent.
Nasıl da viraneye döndü,
Yabanlı hayvanlara barınak oldu!
Yanından her geçen gördüğü dehşetten irkiliyor.

3

Yeruşalim'in Geleceği

- 1** Başkaldıran, yozlaşan, acımasız kentin vay haline!
2 Söz dinlemedi, ders almadi, RAB'be güvenmedi,
Tanrısı'na sığınmadı.

- 3** Yöneticileri kükreyen aslanlar,
Önderleri akşam gezen aç kurtlar gibi,
Sabaha bir şey bırakmazlar.
- 4** Peygamberleri sorumsuz ve güvenilmezdir.
Kâhinleri kutsal olanı kirletip,
Yasayı çarptırlar.
- 5** Ama adil RAB hâlâ o kentte;
O haksızlık etmez,
Aksatmadan dağıtı Adaletini her yeni günün sabahında.
Ne var ki, bu yetmiyor haksızları utandırmaya.
- 6** RAB diyor ki, “Ulusları yok ettim,
Kalelerini yıktım, sokaklarını harap ettim.
O sokaklardan geçen kimse yok artık.
Kentleri viraneye döndü,
Eser kalmadı insandan.
- 7** Halkım benden korkar,
Ders alır bundan dedim.
O zaman konutlarına dokunmaz,
Onları tasarladığım cezaya çarptırmazdım.
Ama her türlü kötülüğü yapmaya istekli görünüyorlar.”
- 8** Bu yüzden, “Bekleyin de görün” diyor RAB,
“Ulusları yargılayacağım günü bekleyin.
Ulusları toplamaya,
Krallıkları bir araya getirmeye,
Gazabımı, kızgın öfkemi
Üzerlerine dökmeye karar verdim.
Çünkü kıskançlığımın ateşi bütün dünyayı yiyp bitirecek.
- 9** O zaman, hep birlikte beni adımla çağırımları,
Omuz omuza bana hizmet etmeleri için,
Halkların dudaklarını pak kilacağım.
- 10** Dağılmış olan, bana tapan halkım,
Kuş ırmaklarının ötesinden
Bana sunular getirecek.
- 11** Halkım bana yaptığı bunca kötülük yüzünden utandırılmayacak o gün.
Çünkü gururlu, küstah olanları uzaklaştıracığım aralarından.

Kutsal dağında bir daha böbürlenmeyecekler.
 12 Orada sadece benim adımasgiyan uysal ve alçakgonüllüleri bırakacağım.
 13 İsraililer'den geride kalanlar haksızlık etmeyecek,
 Yalan söylemeyecek,
 Kimseyi aldatmayacak,
 Tok karna yatacaklar ve onları korkutan olmayacak."

Sevinç Ezgisi

14 Ey Siyon kızı, ezgiler söyle!

Ey İsrail, haykır!
 Yürekten sevin, sevinçle coş,
 Ey Yeruşalim kızı!

15 RAB senin cezani kaldırıldı,
 Kovdu düşmanlarını.

İsrail'in Kralı RAB seninle.
 Korkma artık kötülükten.

16 O gün Yeruşalim'e denecek ki,
 "Korkma, ey Siyon, gevşemesin ellerin.

17 Tanrı'nın RAB, o güçlü Kurtarıcı seninle.
 Alabildigine sevinecek senin için,

Sevgisiyle seni yenileyeceğ*, ezgilerle coşacak."

18-20 RAB, "Bayramlar için çektiğiniz özlemleri sona erdireceğim" diyor,
 "Bunlar sizin için ağırlık ve utançtır.

Sizi ezenlerin tümünü cezalandıracağım o gün.
 Düşkünleri kurtaracak, sürgünleri toplayacağım.

Utanç içinde kaldıkları bütün ülkelerde
 Onları yüceltip onurlandıracağım.

O zaman sizi toplayıp yurdunuza geri getireceğim.

Görecksiniz, sizi yeniden bayındır kilacak,
 Dünyanın bütün halkları arasında yüceltip onurlandıracağım."

* 3:13 Va.14:5 * 3:17 Septuaginta "Seni yenileyeceğ", Masoretik metin "Susacak".

HAGAY

GİRİŞ

Hagay Kitabı Rab'bin Peygamber Hagay aracılığıyla İ.O. 520 yılında ilettiği bildirileri içerir. İsrail halkı sürgünden dönüp Yeruşalim'e yerleşerek kendi evlerini kurmuşlardı. Ama tapınak hâlâ yıkık durumdaydı. Bildiriler halkın önderlerini tapınağı yeniden kurmaları için göreve çağrııyordu. Rab de yenilenmiş ve kutsanmış halk için gönenc ve barış dolu bir gelecek vaat ediyor.

Ana Hatlar:

1:1-15 Tapınağı kurmak için çağrı

2:1-23 Teselli ve umut bildirileri

Tapınağı Yeniden Kurmak İçin Çağrı

¹ Kral Darius'un krallığının ikinci yılında, altıncı ayın birinci günü RAB Peygamber Hagay aracılığıyla Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil ve Yehosadak oğlu Başkâhin Yesû'ya seslendi:

² "Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Bu halk, RAB'bin Tapınağı'nı yeniden kurmak için vakit daha gelmedi diyor.'

³ Sonra RAB, Peygamber Hagay aracılığıyla şöyle seslendi: ⁴ "Bu tapınak yıkık durumdayken, sizin ağaç kaplamalı evlerinizde oturmanızın sırası mı?"

⁵ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Şimdi tuttuğunuz yolları iyi düşünün!" ⁶ Çok ektin amma az biçiminiz; yiyeceğiniz varsa ama doyamıyorsunuz, içiyorsunuz ama neşelenmiyorsunuz; giyiniyorsunuz ama ıslanmamışorsunuz; ücretinizi alıyorsunuz ama paranızı sanki delik keseye koyuyorsunuz."

⁷⁻⁸ Her Şeye Egemen RAB, "Tuttuğunuz yolları iyi düşünün!" diyor, "Dağlara çıkip kütük getirin, tapınağı yeniden kurun. Öyle ki, ondan hoşnut olayım, yüceltileyim. ⁹ Bol ürün umdunuz ama az topladınız. Eve ne getirdiyseniz üfleyip dağıttım. Acaba neden?" Böyle soruyor Her Şeye Egemen RAB. "Yıkık duran tapınağımdan ötürü! Oysa hepiniz kendi evinizle uğraşıyorsunuz. ¹⁰ İşte bunun içindir ki, gök çiyini, toprak ürününü sizden esirgiyor. ¹¹ Ülkeyi - dağlarını, tahlilini, yeni şarabını, zeytinyağını, toprağın verdiği ürünlerini, insanlarını, hayvanlarını, ellerinizin bütün emeği - kuraklığa cezalandırdım."

Halk Çağrıya Kulak Veriyor

¹² Şealtiel'in torunu Zerubbabil, Yehosadak oğlu Başkâhin Yesû ve sürgünden过的 halkın tümü Tanrıları RAB'bin sözüne, O'nun tarafından gönderilen Peygamber Hagay'ın sözlerine kulak verdiler. Halk RAB'den korktu.

¹³ Sonra RAB'bin ulağı Hagay, RAB'bin şu sözlerini halka bildirdi: "RAB, 'Ben sizinle birlilikteyim' diyor." ¹⁴⁻¹⁵ Böylece RAB Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil'i, Yehosadak oğlu Başkâhin Yesû'yu ve sürgünden过的 halkın tümünü bu konuda harekete geçirdi. Darius'un krallığının ikinci yılında, altıncı ayın yirmi dördüncü günü gelip Tanrıları Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nda işe başlıdilar.

2

Kurulacak Tapınağın Görkemi

¹ Yedinci ayın yirmi birinci günü RAB Peygamber Hagay aracılığıyla şöyle seslendi: ² “Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil'e, Yehosadak oğlu Başkâhin Yesu'ya ve sürgünden dönen halka de ki, ³ ‘Aranızda bu tapınağı önceki görkemiyle gören kaldı mı? Şimdi size nasıl görünüyor? Bir hiç olarak görünmüyorum mu? ⁴ Şimdi sen, ey Zerubbabil, yüreklen! RAB böyle diyor. ‘Ey Yehosadak oğlu Başkâhin Yesu, yüreklen! Ey ülke halkı, yüreklen! RAB böyle diyor. ‘İşi sürdürün. Çünkü ben sizinle birlilikteyim.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁵ ‘Mısır'dan çıktıığınızda, size bu konuda söz verdim. Ruhum aranızdadır. Korkmayın!’

⁶ “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Kısa zamanda bir kez daha yeri, göğü, denizi, karayı sarsacağım. ⁷ Bütün ulusları sarsacağım, değerli eşyalarını buraya getirecekler*. Ben de bu tapınağı görkemle dolduracağım.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁸ ‘Gümüş de, altın da benim’ diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁹ ‘Yeni tapınağın görkemi, önceden daha büyük olacak. Buraya esenlik vereceğim.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.”

Kirli Sayılan Halk

¹⁰ Darius'un krallığının ikinci yılında, dokuzuncu ayın yirmi dördüncü günü RAB, Peygamber Hagay'a seslendi: ¹¹ “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Kâhinlere* yasaya ilgili şu soruyu sor: ¹² Eğer biri giysisinin kıvrımları arasında kutsanmış et taşırlı ve o kıvrımlı ekmeğe, yemeğe, şaraba, zeytinyağına ya da başka bir yiyeçeye degerse, o yiyecek kutsal olur mu?’”

Kâhinler, “Hayır” diye yanıldalar.

¹³ Hagay konuşmasını şöyle sürdürdü: “Ölüye dokunduğu için kirli sayılan biri, bu yiyeceklerden birine dokunursa, o yiyecek kirlenmiş olur mu?”

Kâhinler, “Evet, kirlenmiş olur” diye karşılık verdiler.

¹⁴ Bunun üzerine Hagay şöyle dedi: “RAB, ‘Bu halk, bu ulus gözümde böyledir’ diyor, ‘Her yaptıkları, sunakta her sundukları da kırıldı.’”

Rab Bereket Yağdıracak

¹⁵⁻¹⁶ “Bugüne dek olanları iyi düşünün; RAB'bin Tapınağı'nda taş üstüne taş konulmadan önce, yirmi ölçeklik bir tahlil yiğinına gelen biri, yalnızca on ölçek bulurdu; şarap teknesinden elli ölçek çıkarmaya varan biri, yalnızca yirmi ölçek bulurdu. ¹⁷ Ellerinizin bütün emeğini samyeliyle, küfle, doluya cezalandırıldım. Yine de bana dönmediniz.’ RAB böyle diyor. ¹⁸ ‘Bugünden, dokuzuncu ayın yirmi dördüncü gününden, RAB'bin Tapınağı'nın temelinin atıldığı günden başlayarak olacakları iyi düşünün. ¹⁹ Ambarda hiç tohum kaldi mı? Asma, incir, nar, zeytin ağaçları bugüne dek ürün verdi mi?

“Bugünden başlayarak üzerinize bereket yağdıracagım.”

Rab'bin Zerubbabil'e Verdiği Sözcük

²⁰ Aynı yirmi dördüncü günü RAB Hagay'a ikinci kez seslendi: ²¹ “Yahuda Valisi Zerubbabil'e de ki, ben yeri, göğü sarsmak üzereyim. ²² Kralların tahtlarını devireceğim, yabancıların gücünü yok edeceğim. Savaş arabalarıyla sürücülerini de devireceğim; atlarla binicileri düşecek, hepsi kardeşinin kılıcıyla öldürülerek.

* ^{2:7} “Değerli eşyalarını buraya getirecekler” ya da “Onların istediği kişi buraya gelecek.” ^{2:13} Say.19:11-22

23 "Her Şeye Egemen RAB 'O gün seni alacağım, ey Şealtiel'in torunu kulum Zerubbabil' diyor, 'Ve seni mühür yüzüğü gibi yapacağım. Çünkü ben seni seçtim.' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB."

ZEKERİYA

GİRİŞ

Zekeriya Kitabı iki ana bölümden oluşur:

- 1) 1-8 bölümleri İ.O. 520-518 yılları arasında Peygamber Zekeriya'nın Tanrı'dan aldığı peygamberlikleri içerir. Bu peygamberliklerin çoğu görünüşeklindedir. Yeruşalim'de düzenin yeniden kurulacağını, tapınağın yeniden yapılacağını, Tanrı halkın kutsanacağını dile getirir.
- 2) 9-14 bölümleri beklenen Mesih'in geleceğinden ve son yargından söz eder.

Ana Hatlar:

1:1-8:23 Uyarı ve umut bildirileri

9:1-8 İsrail'in komşuları cezalandırılıyor

9:9-14:21 Gelecek gönenc ve barış

Rab Halkını Kendisine Dönmeye Çağırıyor

¹ Darius'un krallığının ikinci yılının sekizinci ayında RAB İddo oğlu Berekyah oğlu Peygamber Zekeriya aracılığıyla şöyle seslendi:

² “RAB atalarınıza çok öfkelendi. ³ Bu nedenle halka de ki, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor: ‘Her Şeye Egemen RAB, bana dönün’ diyor; ‘Ben de size dönerim’ diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁴ Atalarınız gibi davranışmayın! Önceki peygamberler, Her Şeye Egemen RAB kötü yollarınızdan ve kötü uygulamalarınızdan dönün diyor, diyerek onları uyardılar. Ne var ki, onlar dinlemediler, bana aldiş etmediler. Böyle diyor RAB. ⁵ Hani atalarınız nerede? Peygamberler de sonsuza kadar mı yaşar? ⁶ Peygamber kullarına buyurduğum sözler ve kurallar atalarınıza ulaşmadı mı?”

“Onlar da dönüp, ‘Her Şeye Egemen RAB yollarımıza ve uygulamalarımıza bakarak bizim için ne düşündüyse aynen yaptı’ dediler.”

Birinci Görüm: Atlı

⁷ Darius'un krallığının ikinci yılında, on birinci ay olan Şevat ayının yirmi dördüncü günü RAB İddo oğlu Berekyah oğlu Peygamber Zekeriya'ya görüşmelerle seslendi. ⁸ Gece vadideki mersin ağaçlarının arasında kızıl ata binmiş bir adam gördüm. Arkasında kızıl, kula ve beyaz atlar vardı. ⁹ “Efendim, bunlar ne?” diye sordum.

Benimle konuşan melek, “Bunların ne olduğunu sana göstereceğim” diye yanıtlaştı.

¹⁰ Mersin ağaçları arasında duran adam da, “Bunlar dünyayı dolaşmak için RAB'bin gönderdikleridir” diye açıkladı.

¹¹ Mersin ağaçları arasında duran RAB'bin meleğine, “Dünyayı dolaştık” dediler, “İşte bütün dünya esenlik ve güvenlik içinde!”

¹² Bunun üzerine RAB'bin meleği, “Ey Her Şeye Egemen RAB, yetmiş yıldır öfkeli olduğun Yeruşalim'den ve Yahuda kentlerinden sevecenliğini ne zamana dek esirgeyeceksin?” dedi. ¹³ RAB benimle konuşan meleği tatlı, avutucu sözlerle yanıtlaştı.

¹⁴ Bunun üzerine benimle konuşan melek, “Şunu duyur!” dedi, “Her Şeye Egemen RAB, ‘Yeruşalim ve Siyon için büyük kıskançlık duyuyorum’ diyor,

15 'Tasasız uluslara ise çok öfkeliyim; çünkü ben biraz öfkelenmiştim, onlarsa kötülüge kötülük kattılar.'

16 'Onun için RAB, 'Yeruşalim'e sevecenlikle döneceğim' diyor, 'Tapınağım orada yeniden kurulacak ve Yeruşalim üzerine ölçü ipi çekilecek!' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

17 "Şunu da duyur: Her Şeye Egemen RAB, 'Kentlerim yine bollukla dolup taşacak' diyor, 'Ben RAB, Siyon'u yine avutacağım, Yeruşalim'i yine seçeceğim.'

İkinci Görüm: Dört Boynuzla Dört Usta

18 Sonra gözlerimi kaldırıp baktım, dört boynuz vardı. **19** Benimle konuşan meleğe, "Bunlar ne?" diye sordum.

Melek, "Bunlar Yahuda, İsrail ve Yeruşalim halkını dağıtmış olan boynuzlardır" diye karşılık verdi.

20 Sonra RAB bana dört usta gösterdi. **21** "Bunlar ne yapmaya geliyor?" diye sordum.

Melek, "Şu boynuzlar Yahuda halkını öyle dağıttı ki, kimse başını kaldırıramadı" dedi, "Bu ustalar da Yahuda halkını dağıtmak için boynuz kaldırın ulusları yıldırıp boynuzlarını yere çalmaya geldiler."

2

Üçüncü Görüm: Ölçü İpi

1 Sonra gözlerimi kaldırıp baktım, elinde ölçü ipi tutan bir adam vardı.

2 "Nereye gidiyorsun?" diye sordum.

Adam, "Yeruşalim'i ölçmeye, genişliğinin, uzunluğunun ne kadar olduğunu öğrenmeye gidiyorum" diye yanıtlandı.

3 Benimle konuşan melek yanından ayrılnca başka bir melek onu karşılamaya çıktı. **4** Önceki meleğe şöyle dedi: "Koş, o gence de ki, içinde barınacak sayısız insan ve hayvandan ötürü Yeruşalim sursuz bir kent olacak. **5** RAB, 'Ben kendim onun çevresinde ateşten sur ve içindeki görkem olacağını' diyor."

6 RAB, "Haydi! Haydi! Kuzey ülkesinden kaçın!" diyor, "Çünkü sizi gögün dört bucağına dağıttım." Böyle diyor RAB. **7** "Babil'de oturan Siyon halkı, haydi kaçıp kurtul!" **8** Çünkü Her Şeye Egemen RAB beni onurlandırdı ve sizi yağmalamış uluslara şu haberle gönderdi: "Size dokunan gözbebeğime* dokunmuş olur" diyor, **9** "Elimi onlara karşı kaldıracağım, köleleri onları yağmalayacak." O zaman siz de beni Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız.

10 RAB, "Ey Siyon kızı, sevinçle bağır! Çünkü aranızda yaşamaya geliyorum" diyor. **11** O gün birçok ulus RAB'be bağlanacak, O'nun halkı olacak. O zaman RAB aranızda yaşayacak, siz de beni Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız. **12** RAB kutsal topraklarda Yahuda'yı kendi payı olarak miras edinecek ve Yeruşalim'i yine seçecek.

13 Ey insanlar, RAB'bin önünde sessiz durun! RAB kutsal konutundan kalkmış geliyor!

3

Dördüncü Görüm: Başkâhin Yesù

* **2:8** Olası metin "Gözbebeğime", Masoretik metin "Gözbebeğine".

1 RAB, meleğinin önünde duran Başkâhin Yesû'yu ve onu suçlamak için sağında duran Şeytan'ı bana gösterdi. **2** RAB'bin meleği* Şeytan'a, "RAB seni azarlasın, ey Şeytan!" dedi, "Yeruşalim'i seçen RAB seni azarlasın! Bu adam ateşten çıkarılan yarı yanmış odun parçası değil mi?"

3 Yesû meleğin önünde çok kirli giysiler içinde duruyordu. **4** Melek önündeki meleklerle, "Üzerinden kirli giysileri çıkarın" dedi. Sonra Yesû'ya, "Bak, suçunu kaldırımdım. Sana bayramlık giysiler giydireceğim" dedi.

5 Ben de Yesû'nun başına temiz bir sarık sarmalarını söyledi. Başına temiz bir sarık sarıp onu giydirdiler. RAB'bin meleği de onun yanında duruyordu.

6 Sonra RAB'bin meleği Yesû'yu uyardı: **7** "Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Eğer yollarında yürü, verdiğim görevleri yerine getirirsen, tapınağımı sen yönetecek, avlularımı sen koruyacaksın. Sana burada duranların arasına katılıp huzuruma çıkma ayrıcalığını vereceğim."

8 "Ey Başkâhin Yesû, sen ve önünde oturan kâhin arkadaşların, dinleyin! Çünkü onlar gelecek olayların önbârlıktisidir. Dal† adındaki kulum ortaya çıkarıyorum. **9** Yesû'nun önüne koyduğum taşa bakın! O tek taşın yedi gözü‡ var; onun üzerine bir yazıt oyacağım" diyor Her Şeye Egemen RAB, 'Bir günde bu ülkenin günahını kaldıracağım. **10** O gün her biriniz komşusunu aşmasının, incir ağacının altında oturmaya çağıracak.' Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB."

4

Beşinci Görüm: Kandillilik ve Zeytin Ağaçları

1 Benimle konuşan melek yine geldi ve uykudan uyandırır gibi beni uyandırdı. **2** "Ne görüyorsun?" diye sordu.

"Som altın bir kandillilik görüyorum" diye yanıtladım, "Tepesinde zeytinyağı için bir tas, üzerinde yedi kandil, kandillerde yedişer oluk var. **3** Ayrıca kandilliğin yanında, biri zeytinyağı tasının sağında, öbürü solunda iki zeytin ağaçları da var."

4 Benimle konuşan meleğe, "Bunların anlamı nedir, efendim?" diye sorдум.

5 Melek, "Bunların anlamını bilmiyor musun?" diye karşılık verdi.
"Hayır, efendim" dedim.

6 Bunun üzerine şöyle dedi: "RAB Zerubbabil'e, 'Güçle kuvvetle değil, ancak benim Ruhum'la başaracaksın' diyor. Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. **7** Sen kim oluyorsun, ey ulu dağ? Zerubbabil'in önünde bir düzük olacaksın! O tapınağın son taşını çıkarırken, halk da, 'Ne güzel, ne güzel!' diye bağıracak."

8 RAB bana yine seslendi: **9** "Bu tapınağın temelini Zerubbabil'in elleri attı, tapınağı tamamlayacak olan da onun elleridir. O zaman beni size Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız."

10 "Küçük işleri yapma gününü kim küçümsüyor? İnsanlar Zerubbabil'in elinde çekülü görünce sevinecekler.

– "Bu yedi kandil RAB'bin bütün yeryüzünde dolaşan gözleridir." –

11 Meleğe, "Kandilliğin sağındaki ve solundaki bu iki zeytin ağaç nedir?" diye sordum, **12** "Altın gibi yağ akıtan iki altın olugun yanındaki bu iki zeytin dalları nedir?"

13 "Bunların anlamını bilmiyor musun?" diye karşılık verdi.

* 3:2 Süryanice "RAB'bin meleği", Masoretik metin "RAB". 3:8 Yer.23:5; 33:15; Zek.6:12 † 3:8 "Dal": Mesih'in adlarından biri. ‡ 3:9 "Gözü" ya da "Yüzü". 3:10 Mik.4:4 4:2 Va.4:5 4:3 Va.11:4 4:6 Ezr.5:2 4:10 Va.5:6

"Hayır, efendim" dedim.

¹⁴ Melek, "Bunlar bütün dünyanın Rabbi'ne hizmet eden, zeytinyağıyla kutsanmış iki kişidir" diye açıkladı.

5

Altıncı Görüm: Uçan Tomar

¹ Gözlerimi yine kaldırıp bakınca, uçan bir tomar gördüm.

² Melek, "Ne görüyorsun?" diye sordu.

"Uçan bir tomar görüyorum. Uzunluğu yirmi^{*}, genişliği on arşin[†]" diye yanıtladım.

³ Melek, "Bütün ülkeye yağacak lanettir bu" dedi, "Tomarın bir yanına yazılanlar uyarınca, hırsızlık eden herkes sökülüp atılacak; öbür yanına yazılanlar uyarınca da yalan yere ant içenler kovulacak." ⁴ Her Şeye Egemen RAB, 'Laneet yağıdıracağım' diyor, 'Hırsızın ve benim adımla yalan yere ant içen evi üzerine laneet yağacak. Ve laneet o evin üzerinde kalacak; kerestesiyle, taşlarııyla birlikte evin tümünü yok edecek.'

Yedinci Görüm: Ölçü Kabındaki Kadın

⁵ Sonra benimle konuşan melek yaklaşıp, "Gözlerini kaldır" dedi, "Ortaya çıkan şu nesnenin ne olduğunu bak."

⁶ "Nedir?" diye sordum.

"Bir ölçü kabi[‡]" dedi, sonra ekledi: "Bu, bütün ülke halkın suçudur."

⁷ Derken kurşun kapak kaldırıldı. Kabin içinde bir kadın oturuyordu. ⁸ Melek, "İşte bu kötülüktür!" diyerek kadını gerisineri ölçü kabına itip kurşun kapağı yerine koydu.

⁹ Gözlerimi kaldırıp bakınca, rüzgarda uçarak yaklaşan iki kadın gördüm. Leylek kanatlarına benzeyen kanatları vardı. Kabi yerle gök arasına kaldırdılar.

¹⁰ Benimle konuşan meleğe, "Kabi nereye götürüyorsun?" diye sordum.

¹¹ "Kadın için bir ev yapmak üzere Şinar[§] topraklarına" diye yanıtladı, "Ev hazır olunca kap oraya, yerine konulacak."

6

Sekizinci Görüm: Dört Savaş Arabası

¹ Yine gözlerimi kaldırıp baktım, iki tunç dağın arasından çıkış gelen dört savaş arabası gördüm. ² Birinci savaş arabasının kızıl, ikincisinin siyah, ³ üçüncüsünün beyaz, dördüncüsünün benekli atlari vardı. Atların hepsi güçlüydü. ⁴ Benimle konuşan meleğe, "Bunlar ne, efendim?" diye sordum.

⁵ Melek şöyle karşılık verdi: "Bunlar bütün dünyanın Rabbi'ne hizmet ettikleri yerden çıkan günün dört ruhudur^{*}. ⁶ Siyah atlарın çektiği savaş arabası bölgemin kuzeyine, beyaz atlarının batıya, benekli atlarının de güneye doğru gidiyor."

⁷ Yola çıktıklarında güçlü atlar yeryüzünü dolaşmak üzere gitmek istiyorlardı. Melek, "Gidin, yeryüzünü dolaşın!" deyince, gidip yeryüzünü dolaştılar.

* ^{5:2} "Yirmi arşin": Yaklaşık 9 m. † ^{5:2} "On arşin": Yaklaşık 4.5 m. ‡ ^{5:6} "Ölçü kabi": İbranice "Efa", yaklaşık 22 litrelik bir ölçuk. § ^{5:11} "Şinar", yani "Babil". 6:2 Zek.1:8; Va.6:2,4 6:5

Va.7:1 * ^{6:5} "Ruhudur" ya da "Rüzgarıdır".

8 Sonra melek bana seslendi: “Bak, bölgenin kuzeyine gidenler, orada öfkemi yataştırdılar.”

Yeşu'ya Verilen Taç

9 RAB bana şöyle seslendi: **10** “Armağanları sürgünden dönenlerden – Babil'den gelen Helday, Toviya ve Yedaya'dan- al ve aynı gün Sefanya oğlu Yoşa'nın evine git. **11** Aldığın altına gümüşten bir taç yaparak Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'nun başına tak. **12** Ona Her Şeye Egemen RAB söyle diyor de: ‘İşte Dal adındaki adam! Bulunduğu yerde filizlenecek ve RAB'bin Tapınağı'nı kuracak. **13** Evet, RAB'bin Tapınağı'nı kuracak olan odur. Görkemle kuşanacak, tahtında oturup egemenlik sürecek. Tahtında oturan kâhin olacak. İki arasımda tam bir uyum olacak.’ **14** Helday'ın[†], Toviya'nın, Yedaya'nın, Sefanya oğlu Yoşa'nın[‡] anısına taç RAB'bin Tapınağı'na konulacak. **15** Uzaktakiler de gelip RAB'bin Tapınağı'nın yapımında çalışacak. Böylece beni size Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğimizi anlayacaksınız. Tanrıınız RAB'bin sözüne özenle uyarmanız bütün bunlar gerçekleşecektir.”

7

Oruç Değil, Adalet ve Sevecenlik

1 Kral Darius'un krallığının dördüncü yılının dokuzuncu ayı olan Kislev ayının dördüncü günü RAB Zekeriya'ya seslendi. **2-3** Beytel halkı, Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'ndaki kâhinlerle peygamberlere, “Yillardır yaptığımız gibi beşinci ay oruç tutup ağlayalım mı?” diye sormuş ve RAB'be yalvarmaları için Sareser'i, Regem-Melek'i ve adamlarını göndermişti.

4 Her Şeye Egemen RAB bana dedi ki, **5** “Bütün ülke halkına ve kâhinlere sor: ‘Yetmiş yıldır beşinci ve yedinci aylarda oruç tutup dövündüğünüzde gerçekten benim için mi oruç tuttunuz? **6** Yiyip içerenken kendiniz için yiyp içmiyor muydunuz? **7** Yeruşalim'le çevresindeki kentler gönenç içinde yaşarken, Negev ve Şefela insanlarla doluyken, RAB'bin önceki peygamberler aracılığıyla açıkladığı sözler bunlar değil mi?’”

8 RAB Zekeriya'ya yine seslendi: **9** “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Gerçek adaletle yargılanın; birbirinize sevgi ve sevecenlik gösterin. **10** Dul kadına, öksüze, yabancıya, yoksula baskı yapmayın. Yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın.’”

11 “Ama atalarımız dinlemek istemediler; inatla sırtlarını çevirdiler, duymamak için kulaklarını tıkadılar. **12** Kutsal Yasa'yı ve Her Şeye Egemen RAB'bin kendi Ruhu'yla gönderdiği, önceki peygamberler aracılığıyla传递 the speech they did not hear. **13** Bu yüzden Her Şeye Egemen RAB onlara çok öfkeliydi.

13 “‘Madem ben çağrımda dinlemediler’ diyor Her Şeye Egemen RAB, ‘Onlar çağrımda, ben de onları dinlemeyeceğim. **14** Onları tanımadıkları ulusların arasına fırtına gibi dağıttım. Geride bıraktıkları ülke öyle ıssız kaldı ki, oraya kimse gidip gelemez oldu. Güzelim ülkeyi viraneye çevirdiler.’”

8

Rab Yeruşalim'i Kutsayacağın Söz Veriyor

6:12 Yer.23:5; 33:15; Zek.3:8 [†] **6:14** Süryanic “Helday” (bkz.6:10), Masoretik metin “Helem”.

[‡] **6:14** Süryanic “Yoşa” (bkz. 6:10), Masoretik metin “Hen”.

¹ Her Şeye Egemen RAB bana yine seslendi: ² Her Şeye Egemen RAB, "Siyon için büyük kıskançlık duyuyorum" diyor, "Evet, onu şiddetle kıskanıyorum. ³ Siyon'a dönecek ve Yeruşalim'de oturacağım. Yeruşalim'e Sadık Kent, Her Şeye Egemen RAB'bin dağına Kutsal Dağ denecek.

⁴⁻⁵ "İlerlemiş yaşlarından ötürü ellerinde bastonlarıyla yaşlı erkeklerle kadınlar yine Yeruşalim meydanlarında oturacaklar. Kentin meydanları orada oynayan erkek ve kız çocukların dolacak." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁶ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "O günlerde sürgünden dönen halkın gözünde bu olanaksız olsa da, benim gözümde de böyle mi olmalı?" Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁷⁻⁸ "Halkımı doğudaki, batıdaki ülkelerden kurtarıp geri getireceğim. Yeruşalim'de yaşayacak, halkım olacaklar; ben de onların sadık ve adil Tanrısı olacağım." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁹ "Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nın kurulması için temel atıldığından orada bulunan peygamberlerin bu günlerde söylediğisi sözleri duyan sizler yüreklenin!" diyor Her Şeye Egemen RAB, ¹⁰ "O günlerden önce insan ya da hayvan için ücret yoktu. Düşman yüzünden hiç kimse güvenlik içinde gidip gelemediyordu. Çünkü herkesi birbirine düşürmüştüm. ¹¹ Ama şimdi sürgünden dönen bu halka geçmiş günlerde davranışlığım gibi davranışmayacağım." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB, ¹² "Ekilen tohum verimli olacak; asma üzüm, toprak ürün, gökler çiy verecek. Bunların tümünü sürgünden dönen bu halka mülük olarak vereceğim. ¹³ Sizi kurtaracağım, ey Yahuda ve İsrail halkı. Siz uluslar arasında nasıl lanet konusu olduysanız, şimdi de bereket kaynağı olacaksınız. Korkmayın, yürekli olun!"

¹⁴ Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: "Atalarınız beni öfkelendirdiğinde başınıza felaket getirmeyi tasarladım ve vazgeçmedim" diyor Her Şeye Egemen RAB, ¹⁵ "Şimdi de Yeruşalim ve Yahuda halkına yine iyilik yapmayı tasarladım. Korkmayın! ¹⁶ Yapmanız gerekenler şunlardır: Birbirinize gerçeği söyleyin, kent kapılarınızda* esenliği sağlayan gerçek adaletle yargılın, ¹⁷ yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın, yalan yere ant içmekten titksin. Çünkü ben bütün bunlardan nefret ederim." Böyle diyor RAB.

¹⁸ Her Şeye Egemen RAB bana yine seslendi: ¹⁹ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Dördüncü, beşinci, yedinci ve onuncu ayların oruçları Yahuda halkı için sevinç, coşku dolu mutlu bayramlar olacak. Bu nedenle gerçeği ve esenliği sevin."

²⁰ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "Daha birçok halk, birçok kente yaşayanlar gelecek. ²¹ Bir kente yaşayanlar başka kente gidip, 'RAB'be yalvarmak, Her Şeye Egemen RAB'be yönelik için hemen yola çıkalım. Ben de gideceğim' diyecekler. ²² Her Şeye Egemen RAB'be yönelik, O'na yalvarmak için çok sayıda halkla birçok ulus Yeruşalim'e gelecek."

²³ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "O günlerde her dil ve ulustan on kişi bir Yahudi'nin eteğinden tutup, 'İzin verin, sizinle gidelim. Çünkü Tanrı'nın sizinle olduğunu duyduk' diyecekler."

- 1** Bildiri: RAB'bin sözü Hadراك ülkesine ve Şam Kenti'ne yönelikir.
 Çünkü insanların, özellikle bütün İsrail oymaklarının gözü RAB'be çevrilidir.
- 2** Bu söz Hadراك sınırdaki Hama'ya,
 Çok becerikli olmasına karşın Sur ve Sayda kentlerine de yönelikir.
- 3** Sur kendine bir kale yaptı;
 Toprak kadar gümüş
 Ve sokaktaki çamur kadar altın biriktirdi.
- 4** Ama Rab onun mal varlığını alıp götürecek;
 Denizdeki gücünü yok edecek
 Ve ateş kenti yiyp bitirecek.
- 5** Aşkelon bunu görünce korkacak;
 Gazze acıdan kıvranaçak,
 Ekron da öyle, çünkü umudu sönecek.
 Gazze kralını yitirecek,
 Aşkelon issız kalacak.
- 6** Aşdot'ta melez bir halk oturacak,
 Filistililer'in gururunu kıracağım.
- 7** Ağızlarından kanı alınmamış eti,
 Dişlerinin arasından yasak yiyecekleri alacağım.
 Sağ kalanlar Tanrıımız'a bağlanacak
 Ve Yahuda oymağında bir boy sayılacak.
 Ekon Yevulsular gibi olacak.
- 8** Akın eden ordulara karşı
 Evimin çevresinde ordugah kuracağım.
 Hiçbir kıyıcı
 Bir daha halkımın üzerinden geçmeyecek,
 Çünkü artık halkımı ben gözetiyorum.

Vaat Edilen Kral

- 9** Ey Siyon kızı, sevinçle coş!
 Sevinç çığlıklarını at, ey Yeruşalim kızı!
 İşte kralın!
 O adil kurtarıcı ve alçakgönüllüdür.
 Eşege, evet, sıpaya,
 Eşek yavrusuna binmiş sana geliyor!
- 10** Savaş arabalarını Efrayim'den,
 Atları Yeruşalim'den uzaklaştıracağım.
 Savaş yolları kırılacak.
 Kralınız uluslara barışı duyuracak,
 Onun egemenliği bir denizden bir denize,
 Fırat'tan yeryüzünün uçlarına dek uzanacak.
- 11** Size gelince,
 Sizinle yaptığım kurban kanıyla yürürlüğe girmiş antlaşma uyarınca,
 Sürgündeki halkınizi
 Susuz çukurdan çıkarıp özgür kılacağım.
- 12** Kalenize dönün,
 Ey siz, umut sürgünleri!
 Bugün bildiriyorum ki,
 Size yitirdiğinizin iki katını vereceğim.

13 Yahuda'yı yayımı gerer gibi gereceğim
Ve Efrayim'i ok gibi ona dolduracağım.
Oğullarını Grekler'e karşı uyandıracağım, ey Siyon
Ve seni bir savaşçının kılıcı gibi yapacağım.

Rab Gelecek

14 O zaman RAB halkın üzerinde görünecek,
Oku şimşek gibi çakacak.
Egemen RAB boru çalacak
Ve güney fırtınalarıyla ilerleyecek.

15 Onları Her Şeye Egemen RAB koruyacak.
Düşmanlarını yok edecek
Ve sapan taşlarıyla yenecekler.
Şarap içmiş gibi içip gürleyecek
Ve kurban kanı serpmekte kullanılan çanaklar gibi sunağın köşelerine dolacaklar.

16 O gün Tanrıları RAB
Sürüsü olan halkın kurtaracak.
O'nun ülkesinde taç mücevherleri gibi parlayacaklar.

17 Ne yakışıklı ve güzel olacaklar!
Delikanlıları tahilla,
Genç kızlar yeni şarapla güçlenecek.

10*Rab Yahuda ve Efrayim'i Kayıracak*

1 İlkbaharda RAB'den yağmur dileyin.
O'dur yağmur bulutlarını oluşturan.

İnsanlara yağmur sağanakları
Ve herkese tarlada ot verir.

2 Oysa aile putlarından alınan yanıtlar boştur,
Falcılar yalan görümler görür
Ve gerçek yanı olmayan düşler anlatarak
Boşuna avuturlar.
Bu yüzden halk sürü gibi dağınık,
Sıkıntı çekiyor, çünkü çoban yok.

3 RAB şöyle diyor:
“Öfkem çobanlara karşı alevlendi,
Önderleri^{*} cezalandıracağım.
Her Şeye Egemen RAB kendi sürüsünü,
Yahuda halkını kayıracak.
Görkemli savaş atı gibi yapacak onları.

4 Köşe taşı,
Çadır kazığı,
Savaş yayı
Ve bütün Önderler Yahuda'dan çıkacak.

5 Savaşta düşmanlarını sokaklardaki çamurda çığneyen yiğitler gibi olacaklar.
RAB onlarla olduğu için
Savaşacak ve atları utandıracaklar.

10:2 Say.27:17; 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Hez.34:5; Mat.9:36; Mar.6:34
“Tekeleri”.

*** 10:3** “Önderleri”: İbranice

- 6** “Yahuda halkını güçlendiriceğim,
 Yusuf soyunu kurtarıp
 Sürgünden geri getireceğim.
 Çünkü onlara acıyorum.
 Sanki onları reddetmemişim gibi olacaklar.
 Çünkü ben onların Tanrısı RAB'bim ve onları yanıtlayacağım.
- 7** Efrayimliler yiğitler gibi olacaklar,
 Sarap içmiş gibi yürekleri coşacak.
 Çocukları bunu görüp neşelenecek,
 Yürekleri RAB'de sevinç bulacak.
- 8** “İslık çalıp onları toplayacağım,
 Onları kesinlikle kurtaracağım.
 Eskiden olduğu gibi
 Yine çoğalacaklar.
- 9** Onları halklar arasına dağıttımsa da,
 Uzak ülkelerde beni anımsayacaklar;
 Çocuklarıyla birlikte sağ kalacak ve geri dönecekler.
- 10** Onları Mısır'dan geri getirecek,
 Asur'dan toplayacağım;
 Gilat'a, Lübnan'a getireceğim.
 Onlara yeterince yer bulunmayacak.
- 11** Sıkıntı denizinden geçecekler,
 Denizin dalgaları yataşacak,
 Nil'in bütün derinlikleri kuruyacak.
 Asur'un gururu aşağı edilecek,
 Mısır'ın krallık assası elinden alınacak.
- 12** Halkımı kendi gücümle güçlendiriceğim,
 Adıma layık bir yaşam südürecekler.”
 Böyle diyor RAB.

11

- 1** Ey Lübnan, kaplarını aç ki,
 Ateş sedir ağaçlarını yakıp yok etsin!
- 2** Ey çam aғacı, haykır!
 Sedir aғacı yıkıldı,
 Ulu ağaçlar yok oldu!
 Haykırın, ey Başan meşeleri,
 Gür ormanın ağaçları devrildi!
- 3** Çobanların haykırışını duy,
 Çünkü güzelim otlakları yok oldu!
 Genç aslanların kükremesini dinle,
 Çünkü Şeria Irmağı'nın kıyısındaki ağaçlık yok oldu!

İki Çoban

4 Tanrıım RAB, “Kesime ayrılmış sürüyü sen götür” diyor, **5** “Sürüyü satın alanlar koyunları kesiyor ama cezalarını çekmiyorlar. Koyunları satanlar da, ‘Tanrı'ya övgüler olsun, zengin oldum!’ diyorlar. Çobanlar kendi sürülerine acımiyor. **6** Çünkü ülkede yaşayan halka artık acımayacağım” diyor RAB, “Herkesi kendi komşusunun ve kralının eline teslim edeceğim. Ülkeyi ezecekler, ben de halkı elliinden kurtarmayacağım.”

⁷ Bunun üzerine kesime ayrılmış sürünen özellikle ezilenlerini güttüm. Elime iki değnek aldım; birine "Lütuf", ötekine "Birlik" adını koydum. Böylece sürüyü gütmeye başladım. ⁸ Bir ayda üç çobanı başından savdım. Çünkü ben sürüden bıkmıştim, sürü de benden tıksınmıştı. ⁹ Sürüye, "Artık sizi gütmeyeceğim. Ölen olsun, kesilen kesilsin, geri kalanlar da birbirinin etini yesin" dedim.

¹⁰ Sonra "Lütuf" adındaki değneğimi aldım ve bütün uluslarla yapmış olduğum antlaşmayı bozmak için kırdım. ¹¹ Böylece antlaşma o gün bozuldu. Beni gözleyen sürünen ezilenleri RAB'bin sözünün yerine geldiğini anladılar.

¹² Onlara, "Uygun görürseniz ücretimi ödeyin, yoksa boş verin" dedim. Onlar da ücret olarak bana otuz gümüş verdiler.

¹³ RAB bana, "Çömlükçeye*" at" dedi. Böylece bana biçimleri yüksek değerin karşılığı olan otuz gümüşü alıp RAB'bin Tapınağı'ndaki çömlükçeye attım.

¹⁴ Sonra Yahuda ile İsrail arasındaki kardeşliği bozmak için "Birlik" adındaki öteki değneğimi kırdım.

¹⁵ RAB bana, "Sen yine akılsız bir çoban gibi donat kendini" dedi, ¹⁶ "Ülkeye öyle bir çoban atayacağım ki, yitiklere bakmayacak, dağılmışları aramayacak, yaralıları iyileştirmeyecek, sağamları beslemeyecek. Ancak semiz koyunların etini yiyecek, tırnaklarını koparacak.

¹⁷ "Sürüyü terk eden degersiz çobanın vay haline!

Kılıç kolunu ve sağ gözünü vursun!

Kolu tamamen kurusun,

Sağ gözü kör olsun!"

12

Yeruşalim'in Düşmanları Yok Oluyor

¹ Bildiri: İşte RAB'bin İsrail'e ilişkin sözleri. Gökleri geren, yeryüzünün temelini atan, insanın içindeki ruha biçim veren RAB şöyle diyor:

² "Yeruşalim'i çevredekiler bütün halkları sersemleten bir kâse yapacağım. Yeruşalim gibi Yahuda da kuşatma altına alınacak. ³ O gün Yeruşalim'i bütün halklar için ağır bir taş yapacağım. Onu kaldırımıya yeltenen herkes ağır yaralanacak. Yeryüzünün bütün uluslararası Yeruşalim'e karşı birleşecek. ⁴ O gün her atı dehşete düşürecek, her atlyı çığlığını döndürecek. Yahuda halkını gözeteceğim, ama öbür halkların bütün atlarını kör edeceğim. ⁵ O zaman Yahuda önderleri, 'Her Şeye Egemen Tanrısı RAB'be güvenen Yeruşalim halkı güç kaynağımızdır' diye düşünecekler.

⁶ "O gün Yahuda önderlerini odunların ortasında yanın bir mangal gibi, ekin demetleri arasında alev alev yanın bir meşale gibi yapacağım. Sağda solda, çevredekiler bütün halkları yakıp yok edecekler. Yeruşalim ise sapasağlam yerinde duracak.

⁷ "Ben RAB önce çadırlarda oturan Yahuda halkını kurtaracağım. Öyle ki, Davut soyuyla Yeruşalim'de oturanlar Yahuda'dan daha çok onura kavuşmasın. ⁸ Ben RAB o gün Yeruşalim'de oturanları koruyacağım. Böylece aralarındaki en güçsüz kişi Davut gibi, Davut soyu da Tanrı gibi, kendilerine öncülük eden RAB'bin meleği gibi olacak. ⁹ O gün Yeruşalim'e saldıran bütün ulusları yok etmeye başlayacağım.

^{11:12} Mat.27:9-10 * ^{11:13} Masoretik metin "Çömlükçeye", Süryanice "Hazineye".

10 “Davut soyuyla Yeruşalim'de oturanların üzerine lütf ve yakarış ruhunu dökeceğim. Bana, yani deşiklerine bakacaklar; bircik oğlu için yas tutan biri gibi yas tutacak, ilk oğlu için acı çeken biri gibi acı çekecekler. **11** O gün Yeruşalim'de tutulan yas, Megiddo Ovası'nda, Hadat-Rimmon'da tutulan yas gibi büyük olacak. **12-14** Ülkede her boy kendi içinde yas tutacak: Davut, Natan, Levi, Şimi boyundan ve geri kalan boylardan aileler. Her boyun erkekleri ayrı, kadınları ayrı yas tutacak.”

13

Günahtan Arınma

1 “O gün Davut soyunu ve Yeruşalim'de yaşayanları günahtan ve ruhsal kirlilikten arındırmak için bir pınar açılacak. **2** O gün ülkeden putların adlarını kaldıracağım, bir daha anulmayacaklar” diyor Her Şeye Egemen RAB, “Sahte peygamberleri de, kirli ruhu da ülkeden uzaklaştıracağım. **3** Biri yine peygamberlik edecek olursa, öz annesiylebabası, ‘Öleksin, çünkü RAB’bin adıyla yalan söyleyorsun’ diyecekler. Peygamberlik ettiğinde de öz annesi babası onun bedenini desecekler.

4 “O gün her peygamber peygamberlik ederken gördüğü göründen utanacak; insanları aldatmak için çuldan giysi giymeyecek. **5** Ben peygamber değilim, çiftçiyim. Gençliğimden beri hep tarlada çalıştım*, diyecek. **6** Biri, ‘Bağrındakı bu yaralar ne?’ diye sorduğunda da, ‘Bunlar dostlarının evinde aldığım yaralar’ diye yanıtlayacak.”

Çoban Vuruluyor

7 “Uyan, ey kılıç!

Çobanıma, yakınıma karşı harekete geç”

Diyor Her Şeye Egemen RAB.

“Çobanı vur da

Koyunlar darmadağın olsun.

Ben de elimi küçüklere karşı kaldıracağım.

8 Bütün ülkede” diyor RAB,

“Halkın üçte ikisi vurulup ölecek,

Üçte biri sağ kalacak.

9 Kalan üçte birini ateşten geçireceğim,

Onları gümüş gibi arıtacağım,

Altın gibi sınayacağım.

Beni adımla çağıracaklar,

Ben de onlara karşılık vereceğim,

‘Bunlar benim halkım’ diyeceğim.

Onlar da, ‘Tanrıımız RAB’dir’ diyecekler.”

14

Mesih'in Geliş'i ve Krallığı

1 İşte RAB’bin günü geliyor! Ey Yeruşalim halkı, senden yağmalanan mal gözlerinin önünde paylaşılacak.

12:10 Yu.19:37; Va.1:7 **12:11** 2Kr.23:29; Va.16:16

* **13:5** Olası metin “Gençliğimden beri hep tarlada çalıştım”, Masoretik metin “Çünkü bir adam beni gençlığimde köle olarak satın aldı”. **13:7** Mat.26:31; Mar.14:27

² Yeruşalim'e karşı savaşmaları için bütün ulusları bir araya getireceğim. Kent ele geçirilecek, evler yağmalanacak, kadınların ırzına geçilecek. Kentte yaşayanların yarısı sürgüne gönderilecek, geri kalanlar kente kalacak.

³ Sonra RAB, savaş zamanlarında yaptığı gibi, gidip bu uluslararası karşı savaşacak. ⁴ O gün O'nun ayakları Yeruşalim'in doğusundaki Zeytin Dağı'nın üzerinde duracak. Zeytin Dağı doğuya ve batıya doğru ortadan yarılp çok büyük bir vadi oluşturacak. Dağın yarısı kuzeye, öbür yarısı güneşe çekilecek. ⁵ Yarılan dağının oluşturduğu vadiden kaçacaksınız, çünkü vadide Asal'a dek uzanacak. Yahuda Kralı Uzziya döneminde depremden nasıl kaçtysanız, öyle kaçacaksınız. O zaman Tanrı RAB bütün kutsallarla birlikte gelecek!

⁶ O gün ışık olmayacak, ışık veren cisimler kararacak. ⁷ Özel bir gün, yalnız RAB'bin bildiği bir gün olacak. Gece de gündüz de olmayacak. Gece aydınlık olacak.

⁸ O gün Yeruşalim'in içinden diri sular akacak. Yaz kış suların yarısı Lut Gölü'ne, öbür yarısı Akdeniz'e akacak.

⁹ RAB bütün dünyanın kralı olacak. O gün yalnız RAB, yalnız O'nun adı kalacak.

¹⁰ Bütün ülke Geva'dan Yeruşalim'in güneyindeki Rimmon'a dek Arava Ovası gibi olacak. Ama Yeruşalim yükseltilecek ve Benyamin Kapısı'ndan ilk kapıya, Köse Kapısı'na, Hananel Kulesi'nden kralın üzüm sıkma çukurlarına dek yerli yerinde duracak. ¹¹ İnsanlar oraya yerleşip güvenlik içinde yaşayacak. Yeruşalim bir daha yıkıma * uğramayacak.

¹² Yeruşalim'e karşı savaşan bütün halkları RAB şu belaya cezalandıracak: Daha sağlam bedenleri, gözleri, dilleri çürüyecek. ¹³ O gün RAB insanları büyük dehşete düşürecek. Herkes yanındaki elini yakalayacak, birbirlerine saldıracaklar. ¹⁴ Yahudililer da Yeruşalim'de savaşacak. Çevredeki bütün ulusların serveti, çok miktarda altın, gümüş, giysi toplanacak. ¹⁵ Düşman ordugahlarındaki bütün hayvanlar da -at, katır, deve, eşek- benzer bir belaya çarptırılacak.

¹⁶ Yeruşalim'e saldıran uluslararası sağ kalanların hepsi Her Şeye Egemen RAB olan Kral'a tapınmak ve Çardak Bayramı'ni* kutlamak için yıldan yıla Yeruşalim'e gidecekler. ¹⁷ Yeryüzü halklarından hangisi Her Şeye Egemen RAB olan Kral'a tapınmak için Yeruşalim'e gitmezse, ülkesine yağmur yağmayacak. ¹⁸ Mısırlılar bunlara katılıp Yeruşalim'e gitmezlerse, RAB onları da Çardak Bayramı'ni kutlamak için Yeruşalim'e gitmeyecektir. ¹⁹ Mısırlılar'a ve Çardak Bayramı'ni kutlamak için Yeruşalim'e gitmeyecektir. ²⁰ O gün atların çingirakları üzerine, "RAB'be adanmıştır" diye yazılacak. RAB'bin Tapınağı'ndaki kazanlar da sunağın önündeki çanaklar gibi olacak.

²¹ Yeruşalim ve Yahuda'da her kazan Her Şeye Egemen RAB'be adanacak. Kurban kesmeye gelenler bu kazanları kurban etini pişirmek için kullanacaklar. O gün Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nda artık tüccar[†] bulunmayacak.

^{14:8} Hez.47:1; Yu.7:38; Va.22:1 ^{14:11} Va.22:3 * ^{14:11} "Yıkıma" ya da "Lanete". † ^{14:21} "Tüccar" ya da "Kenanlı".

MALAKİ

GİRİŞ

Malaki Kitabı'nda geçen olaylar, Yeruşalim'de tapınak kurulduğundan sonra İ.O. 5. yüzyılda yazıldı. Peygamber Malaki'nin çağrısı, kâhinlerle halkın Tanrı'ya olan sadakatlerini yinelemeleridir. Tanrı halkın yaşamında ve Tanrı'ya tapınmasında savsaklık, günah vardı. Kâhinler ve halk Tanrı'ya verilmesi gereken ondalıkları vermemekle Tanrı'ya karşı hile yapıyor, O'na doğru yürekle sunu sunmuyordu. O'nun öğretileri uyarınca da yaşamıyordu. Ama Rab yolu hazırlamak ve antlaşmasını açıklamak için habercisini önden gönderecek, sonra kendisi gelecek, halkın cezalandırıp arındıracak.

Ana Hatlar:

- 1:1-2:16 İsrail halkın günahı
- 2:17-4:6 Tanrı'nın yargısı ve acaması

1 RAB'bin Malaki* aracılığıyla İsrail halkına bildirisi.

Rab İsrail'i Seviyor

2 RAB, "Sizi sevdim" diyor.

"Oysa siz, 'Bizi nasıl sevdim?' diye soruyorsunuz."

RAB, "Esav Yakup'un ağabeyi değil mi?" diye karşılık veriyor, "Ben Yakup'u sevdim, **3 Esav'dan ise nefret ettim†**. Dağlarını viraneye çevirdim, yurdunu kirin çakallarına verdim."

4 Edomlular, "Biz ezildik, ama yıkıntıları yeniden kuracağız" deseler de, Her Şeye Egemen RAB şu karşılığı verecek: "Onlar kurabilirler, ama ben yıkacağım. Ülkeleri kötülük ülkesi, kendileri de RAB'bin her zaman lanetlediği halk olarak tanınacak. **5** Bunu gözlerinizle görünce, 'RAB İsrail sınırının ötesinde de büyütür!' diyeceksiniz."

Rab Kâhinleri Uyarıyor

6 Her Şeye Egemen RAB, adını küfürmeyen siz kâhnlere, "Oğul babasına, kul efendisine saygı gösterir" diyor, "Eğer ben babaysam, hani bana saygıñız? Eğer efendiysem, hani benden korkunuz?

"Oysa siz, 'Adını nasıl küfürmedik?' diye soruyorsunuz.

7 "Hem sunağımı murdar yiyecek getiriyor, hem de, 'Yiyeceği‡ nasıl murdar ettik?' diye soruyorsunuz.

"RAB'bin sofrası§ küçümseñir" demenizle. **8** Kör hayvan kurban etmek kötü değil mi? Topal ya da hasta hayvan kurban etmek kötü değil mi? Böyle bir hayvanı kendi valine sun bakalım! Senden hoşnut kalır mı, ya da seni kabul eder mi?" Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

9 "Şimdi bize lütfetmesi için Tanrı'ya yalvarın. Siz böyle sunular sunarken hiç sizi kabul eder mi?" Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

10 "Ne olurdu, sunağında boşuna ateş yakmayasınız diye aranızda tapınağın kapılarını kapatan biri olsaydı! Ben sizden hoşnut değilim" diyor Her Şeye

* **1:1** "Malaki": "Habercim" anlamına gelir. **1:2** Rom.9:13 **1:2** Ysa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14 † **1:3** "Ben Yakup'u sevdim, Esav'dan ise nefret ettim": "Esav yerine Yakup'u yeğledim" anlamına gelir. ‡ **1:7** Olası metin "Yiyeceği" (bkz. Septuaginta), Masoretik metin "Seni". § **1:7** "RAB'bin sofrası", yani "RAB'be sunulan kurbanlarla sunuların tümü" ya da "RAB'bin sunağı". **1:8** Yas.15:21

Egemen RAB, "Getireceğiniz sunuları da kabul etmeyeceğim. ¹¹ Doğudan batıya kadar uluslar arasında adım büyük olacak! Her yerde adıma buhur yakılacak, temiz sunular sunulacak. Çünkü uluslar arasında adım büyük olacak!" diyor Her Şeye Egemen RAB.

¹² "Rab'bin sofrası murdardır, yemeği de küçümsenir" diyerek adımı bayağılaştırıyorsunuz. ¹³ Üstelik, 'Ne yorucu!' diyerek bana burun kıvırıyorsunuz." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

"Kurban olarak çalıntıyı, topalı, hastayı getirdiğinizde, elinizden kabul mu edeyim?" diye soruyor RAB. ¹⁴ "Sürüsünden adadığı erkek hayvan yerine Rab'be kusurlu hayvan kurban eden aldatıcıya lanet olsun! Çünkü ben büyük bir kralım" diyor Her Şeye Egemen RAB, "Ve uluslar adımdan korku duyacak."

2

¹ "Şimdi, ey kâhinler, bu buyruk sizin içindir. ² Her Şeye Egemen RAB diyor ki, söz dinlemez, adımı onurlandırmaya istekli olmazsanız, üzerinize lanet yağdırıp hayırlarınızı lanete çevireceğim. Lanetledim bile. Çünkü beni onurlandırmaya istekli değilsiniz.

³ "Soyunuzu paylayacağım. Bayramlarınızda kurban ettiğiniz hayvanların gübresini yüzünüzé saçacağım. Sizi öňümden atacağım*". ⁴ Levi'yle yaptığım antlaşmanın sürmesi için size bu buyruğu gönderdiğim bilesiniz." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁵ "Onunla yaşam ve esenlik verecek bir antlaşma yaptım ve bana saygı göstersin diye kendisine bunları verdim. Benden korkup adıma saygı gösterdi. ⁶ Doğru öğüt ağızındaydı. Dudaklarında hile yoktu. Benimle esenlik ve doğruluk içinde yürüdü. Birçoklarını da suç yolundan döndürdü.

⁷ "Kâhinin dudakları bilgiyi korumalı ve insanlar onun ağızından öğüt aramalı. Çünkü o Her Şeye Egemen RAB'bin ulağıdır. ⁸ Ne var ki, siz yoldan saptınız ve öğrettiklerinizle birçoklarını suça sürüklediniz; Levi'yle yaptığım antlaşmayı bozdunuz." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁹ "Benim yollarımı izlemediiniz, Kutsal Yasa'yla ilgili konularda adam kayırdınız. Bu yüzden ben de bütün halkın önünde sizi aşağılayıp gülünç duruma düşürdüm."

Yahuda Halkının Tanrı'ya İhaneti

¹⁰ Hepimizin babası bir değil mi? Bizi yaratın aynı Tanrı değil mi? Öyleyse neden atalarımızın yaptığı antlaşmayı bozarak herkes kardeşine ihanet ediyor?

¹¹ Yahuda halkı haince davrandı. İsrail'de ve Yeruşalim'de iğrenç şeyler yapıldı: Yahuda yabancı ilaha tapınan kızla evlenerek RAB'bin sevdigi kutsal yeri kirletti. ¹² Bunu yapan kişi, kim olursa olsun, Her Şeye Egemen RAB'be sunular getirse bile RAB onu Yakup'un topluluğundan atsın!

¹³ Yaptığınız başka bir şey var: RAB'bin sunağını gözyaşı seline boğuyorsunuz. Ağlayıp sizlaniyorsunuz. Çünkü RAB artık getirdiğiniz sunulara ilgi göstermiyor, onları elinizden beğeniley kabul etmiyor. ¹⁴ "Neden?" diye soruyorsunuz. Çünkü RAB seninle gençken evlendiğin karın arasında tanıkta. O yoldaşın ve evlilik antlaşmasıyla karın olduğu halde ona ihanet ettin.

* ^{2:3} Septuaginta, Süryanice "Sizi öňümden atacağım", Masoretik metin "Sizi ona götürecek". ^{2:4}
Say.3:11-13 ^{2:5} Say.25:12

15 Tanrı sizi tek beden ve ruh yapmadı mı? Neden tek? Çünkü O kendisine özgü bir soy arıyordu. Onun için kendinize dikkat edin, hiçbiriniz gençken evlendiği karısına ihanet etmesin.

16 İsrail'in Tanrısı RAB, "Ben boşanmadan nefret ederim" diyor, "Giysisinin üstüne bir de zorbalığı kuşanan kişiden de nefret ederim." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. Bunun için kendinize dikkat edin ve ihanet etmeyin.

Yargı Günü Yakındır

17 Sözlerinizle RAB'bi usandırdınız.

"O'nu neyle usandırdık?" diye soruyorsunuz.

"Kötülük yapan herkes RAB'bin gözünde iyidir, O onlardan hoşnuttur" ya da "Hani, adalet sağlayan Tanrı nerede?" diyerek usandırdınız.

3

1 "İşte habercimi gönderiyorum. Önümde yolu hazırlayacak. Aradığınız Rab ansızın tapınağına gelecek; görmeyi özlediğiniz antlaşma habercisi gelecek" diyor Her Şeye Egemen RAB.

2 Ama onun geleceği güne kim dayanabilir? O belirince kim durabilir? Çünkü o maden arıtıcının ateşi, çamaşırının kül suyu gibi olacak; **3** gümüş eritip aritan gibi davranışacak: Levililer'i arındırıp altın, gümüş temizler gibi temizleyecek. Böylece RAB'be doğrulukla sunular sunacaklar. **4** Geçmiş günlerde, geçmiş yıllarda olduğu gibi, RAB Yahuda ve Yeruşalim'in sunacağı sunulardan hoşnut kalacak.

5 Her Şeye Egemen RAB, "Yargılamak için size yaklaşacağım" diyor, "Büyücülere, zina edenlere, yalan yere ant içenlere, işçinin, dulun, öksüzün, yabancının hakkını çiğnenenlere -benden korkmayanlara- karşı hemen tanık olacağım."

Verilen Ondalıkları Çalmak

6 "Ben RAB'bim, değişmem. Siz bunun için yok olmadınız, ey Yakup soyu!

7 Atalarınızın günlerinden bu yana kurallarımı çiğnediniz, onlara uymadınız. Bana dönün, ben de size dönerim" diyor Her Şeye Egemen RAB.

"Oysa siz, 'Nasıl döneriz?' diye soruyorsunuz.

8 "İnsan Tanrı'dan çalar mı? Oysa siz benden çalışırsınız.

"Senden nasıl çalışırsınız?" diye soruyorsunuz.

"Ondalıkları, sunuları çalırsınız. **9** Siz lanete uğradınız. Çünkü bütün ulus benden çalırsınız. **10** Tapınağında yiyecek bulunması için bütün ondalıklarınızı ambara getirin. Beni bununla sınayın" diyor Her Şeye Egemen RAB. "Göreceksiniz ki, göklerin kapaklarını size açacağım, üzerinize dolup taşan bereket yağdıracığım. **11** Çekirgelerin ekinlerinizi yemesini engelleyeceğim. Tarlada asmanız ürünsüz kalmayacak" diyor Her Şeye Egemen RAB. **12** "Bütün uluslar ne mutlu size diyecekler. Çünkü ülkeniz özlenen bir yer olacak." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

13 "Bana karşı sert sözler söylediğiniz" diyor RAB.

"Oysa siz, 'Sana karşı ne söyledik?' diye soruyorsunuz.

14 "Şunu dediniz: 'Tanrı'ya kulluk etmek yararsızdır. Her Şeye Egemen RAB'bin isteklerini yerine getirmek, O'nun önünde yas tutar gibi davranışmak

bize ne kazanç sağlıyor? ¹⁵ Şimdi kendini beğenmişlere mutlu diyoruz. Kötülük edenler başarılı oluyor, Tanrı'yi deneyenler cezadan kurtuluyor.”

¹⁶ Bunun üzerine RAB'den korkanlar birbirleriyle konuşlardır. RAB dediklerine kulak verip duydular. RAB'den korkup adımı sayanlar için O'nun önünde bir anma kitabı yazıldı.

¹⁷ Her Şeye Egemen RAB, “Öz halkımı ortaya çıkardığım gün, benim olaçaklar” diyor, “Bir baba kendisine hizmet eden oğlunu nasıl esirgerse ben de onları öyle esirgeyeceğim. ¹⁸ O zaman siz doğru kişiyle kötü kişi, Tanrı'ya kulluk edenle etmeyen arasındaki ayrimı yine göreceksiniz.”

4

Rab'bin Günü

¹ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “İşte o gün geliyor, fırın gibi yanıyor. Kendini beğenmişlerle kötülık yapanlar samandan farksız olacak; o gün hepsini yakacak. Onlarda ne kök, ne dal bırakılacak. ² Ama siz, adıma saygı gösterenler için ışınlarıyla şifa getiren doğruluk günü doğacak. Ve çıkış ahurdan salınmış buzağılar gibi sıçrayacaksınız. ³ Kötülerı ezeceksiniz. Çünkü bunları yaptığım gün, ayağınızın altında kül olacaklar.” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁴ “Kulum Musa'nın yasasını, bütün İsrail'e iletmesi için Horev Dağı'nda ona verdigim kuralları, ilkeleri anımsayın.

⁵ “RAB'bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce size Peygamber İlyas'ı göndereceğim. ⁶ O babaların yüreklerini çocuklarına, çocukların yüreklerini babalarına döndürecek. Öyle ki, gelip ülkeyi lanetleyerek yok etmeyeyim.”

MATTA

GİRİŞ

Genel Bakış: Matta'nın amacı, İsa'nın yaşamını, öğretisini, ölümünü ve dirilişini anlatmaktadır. Özellikle İsa'nın peygamberlerce geleceği bildirilen ve Yahudilere uzun zamandır beklenen Mesih olduğunu göstermek ister. Bunun için İsa'nın gelişileyle gerçekleşen peygamberlik sözlerinden alıntılarla yer verir¹. İsa'nın kurtuluş Müjdesi'nin bütün uluslar için olduğunu ayrıca vurgular².

Kitabın İçeriği: Matta, İsa'nın soyağacı ve doğumuna ilişkin bilgileri vermekle başlar (1:1-2:23). İsa'nın vaftiz oluşunu ve Şeytan tarafından nasıl denendiğini anlattıktan sonra O'nun faaliyetlerine geçer. Kendisine gelen hastaların tümünü iyileştirdiği bazı olayları kaydeder³; belirli bazı hastaları iyileştirmesinden⁴ ve öbür mucizelerinden⁵ de söz eder. Bununla birlikte ağırlık, İsa'nın beş temel bölümde⁶ toplanan öğretisine veriliyor. Bu öğretinin odağında Göklerin Egemenliği⁷ bulunuyor. Göklerin Egemenliği, İncil'in öbür kısımlarında Tanrı'nın Egemenliği diye de geçer. İsa'nın ilk gelişileyle başlayan bu egemenlik, O'nun Kral olarak dönüşüyle tamamlanacaktır. Günahlarından dönüp İsa'yı izleyenler, egemenliğin çocukları olurlar. Bunlar, İsa'nın özellikle Dağdaki Konuşma'da açıkladığı yeni yaşama çağrırlıyorlar (5-7 bölümleri). Örneğin, ön planda bulunmak yerine başkalarına hizmet etmeyi amaç edinmeliler⁸; gösterişe kapılmadan iyilik yapmalılar (6:1-18); bağışlayıcı olmalılar (18:21-35); canları pahasına da olsa İsa'yı izlemeliler⁹.

İsa, sözleri ile eylemleri arasında büyük uyumsuzluklar olan Yahudi din önderlerini şiddetle eleştirir. Onlar için şöyle der: "Göklerin Egemenliği'nin kapısını insanların yüzüne kaparlar; ne kendileri içeri girerler, ne de girmek isteyenleri bırakırlar"¹⁰. Buna karşılık İsa, doğru kişileri değil, günahkârları çağrırmaya gelmiştir (9:13). İsa ayrıca çağın sonu, kendisinin ikinci gelişî ve son yargı konusunda açıklamalarda bulunur; izleyicilerinin bütün bu olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini anlatır¹¹. İsa'nın kimliğine gelince, Matta imali ama kesin konuşur¹².

Son bölümler İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır. Ondan önce İsa, nasıl öleceğini birkaç kez açıklar. Son yemeğinde, "Kanım... günahların bağışlanması için bircokları uğruna aktılan antlaşma kanıdır" der (26:28). Uzun zamandan beri onu öldürmeye tasarlayan Yahudi önderlerce tutuklanır, yargılanır ve Romanlı vali tarafından çarmıha gerilir. Ölür ve dirilir. Kitap, İsa'nın izleyicilerine verdiği ünlü son büyruğuyla noktalıdır: "Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin..."

Ana Hatlar:

1:1-2:23 İsa'nın doğumunu ve çocukluğu

3:1-4:16 İsa'nın görevre hazırlanması

4:17-18:35 İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri

19:1-20:34 Yeruşalim (Kudüs) yolunda

21:1-27:66 İsa'nın Yeruşalim'de öğretisini yayması, tutuklanıp çarmıha gerilmesi

28:1-20 İsa'nın dirilmesi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 24

*İsa Mesih'in Soyu
(Luk.3:23-38)*

¹⁻² İbrahim oğlu, Davut oğlu İsa Mesih'in soy kaydı şöyledir:

İbrahim İshak'ın babasıydı,
İshak Yakup'un babasıydı,
Yakup Yahuda ve kardeşlerinin babasıydı,
³ Yahuda, Tamar'dan doğan Peres'le Zerah'ın babasıydı,
Peres Hesron'un babasıydı,
Hesron Ram'in babasıydı,
⁴ Ram Amminadav'ın babasıydı,
Amminadav Nahşon'un babasıydı,
Nahşon Salmon'un babasıydı,
⁵ Salmon, Rahav'dan doğan Boaz'ın babasıydı,
Boaz, Rut'tan doğan Ovet'in babasıydı,
Ovet İşay'ın babasıydı,
⁶ İşay Kral Davut'un babasıydı,
Davut, Uriya'nın karısından doğan Süleyman'ın babasıydı,
⁷ Süleyman Rehavam'ın babasıydı,
Rehavam Aviya'nın babasıydı,
Aviya Asa'nın babasıydı,
⁸ Asa Yehoşafat'ın babasıydı,
Yehoşafat Yehoram'ın babasıydı,
Yehoram Uzziya'nın babasıydı,
⁹ Uzziya Yotam'ın babasıydı,
Yotam Ahaz'ın babasıydı,
Ahaz Hizkiya'nın babasıydı,
¹⁰ Hizkiya Manaşşe'nin babasıydı,
Manaşşe Amon'un babasıydı,
Amon Yoşıya'nın babasıydı,
¹¹ Yoşıya, Babil sürgünü sırasında doğan Yehoyakin'le kardeşlerinin babasıydı,
¹² Yehoyakin, Babil sürgününden sonra doğan Şealtiel'in babasıydı,
Şealtiel Zerubbabil'in babasıydı,
¹³ Zerubbabil Avihut'un babasıydı,
Avihut Elyakim'in babasıydı,
Elyakim Azor'un babasıydı,
¹⁴ Azor Sadok'un babasıydı,
Sadok Ahim'in babasıydı,
Ahim Elihut'un babasıydı,
¹⁵ Elihut Elazar'ın babasıydı,
Elazar Mattan'ın babasıydı,
Mattan Yakup'un babasıydı,
¹⁶ Yakup Meryem'in kocası Yusuf'un babasıydı.
Meryem'den Mesih diye tanınan İsa doğdu.

17 Buna göre, İbrahim'den Davut'a kadar toplam on dört kuşak, Davut'tan Babil sürgününe kadar on dört kuşak, Babil sürgününden Mesih'e kadar on dört kuşak vardır.

İsa Mesih'in Doğumu (Luk.2:1-7)

18 İsa Mesih'in doğumu şöyle oldu: Annesi Meryem, Yusuf'la nişanlıydı. Ama birlikte olmalarından önce Meryem'in Kutsal Ruh'tan gebe olduğu anlaşıldı. **19** Nişanlısı Yusuf, doğru bir adam olduğu ve onu herkesin önünde utandırmak istemediği için ondan sessizce ayrılmak niyetindeydi. **20** Ama böyle düşünmesi üzerine Rab'bin bir meleği rüyada ona görünerek şöyle dedi: "Davut oğlu Yusuf, Meryem'i kendine eş olarak almaktan korkma. Çünkü onun rahminde oluşan, Kutsal Ruh'tandır. **21** Meryem bir oğul doğuracak. Adını Isa* koyacaksın. Çünkü halkını günahlarından O kurtaracak."

22 Bütün bunlar, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: **23** "İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmanuel koyacaklar." İmanuel, Tanrı bizimle demektir.

24 Yusuf uyanınca Rab'bin meleğinin buyruğuna uydu ve Meryem'i eş olarak yanına aldı. **25** Ama oğlunu doğuruncaya dek Yusuf ona dokunmadı. Doğan çocuğun adını Isa koydu.

2

Yıldızbilimcilerin Ziyareti

1-2 Isa'nın Kral Hirodes devrinde Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde doğmasından sonra bazı yıldızbilimciler doğudan Yeruşalim'e* gelip şöyle dediler: "Yahudiler'in Kralı olarak doğan çocuk nerede? Doğu'da O'nun yıldızını gördük* ve O'na tapınmaya geldik."

3 Kral Hirodes bunu duyunca kendisi de bütün Yeruşalim halkı da tedirgin oldu. **4** Bütün başkâhinleri ve halkın din bilginlerini toplayarak onlara Mesih'in nerede doğacağı sordu. **5** "Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde" dediler. "Çünkü peygamber aracılığıyla şöyle yazılmıştır:

6 'Ey sen, Yahuda'daki Beytlehem,
Yahuda Önderleri arasında hiç de en önemsizi değilsin!
Çünkü halkım İsrail'i güdecek önder
Senden çıkacak.'

7 Bunun üzerine Hirodes yıldızbilimcileri gizlice çağırıp onlardan yıldızın göründüğü anı tam olarak öğrendi. **8** "Gidin, çocuğu dikkatle arayın, bulunca bana haber verin, ben de gelip O'na tapınayım" diyerek onları Beytlehem'e gönderdi.

9 Yıldızbilimciler, kralı dinledikten sonra yola çıktılar. Doğu'da† görmüş oldukları yıldız onlara yol gösteriyordu, çocuğu bulunduğu yerin üzerine varınca durdu. **10** Yıldızı gördüklerinde olağanüstü bir sevinç duydular. **11** Eve girip çocuğu annesi Meryem'le birlikte görünce yere kapanarak O'na tapındılar. Hazinelarını açıp O'na armağan olarak altın, gümüş ve mür sundular.

1:18 Luk.1:26-27 **1:21** Luk.1:31 * **1:21** "İsa": "Rab kurtarır" anlamına gelir. **1:22** Yşa.7:14

1:25 Luk.2:21 * **2:1-2** "Doğu'da O'nun yıldızını gördük" ya da "O'nun yıldızının doğusunu gördük".

2:6 2Sa.5:2; 1Ta.11:2; Mik.5:2 † **2:9** "Doğu'da" ya da "Doğuşunu".

12 Sonra gördükleri bir düste Hirodes'in yanına dönmemeleri için uyarılınca ülkelerine başka yoldan döndüler.

Mistr'a Kaçış

13 Yıldızbilimciler gittikten sonra Rab'bin bir meleği Yusuf'a rüyada görünerek, "Kalk!" dedi, "Çocukla annesini al, Mısır'a kaç. Ben sana haber verinceye dek orada kal. Çünkü Hirodes öldürmek için çocuğu aratacak."

14 Böylece Yusuf kalktı, aynı gece çocukla annesini alıp Mısır'a doğru yola çıktı. **15** Hirodes'in ölümüne dek orada kaldı. Bu, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: "Oğlumu Mısır'dan çağırdım."

16 Hirodes, yıldızbilimciler tarafından aldatıldığını anlayınca çok öfkelendi. Onlardan öğrendiği vakti göz önüne alarak Beytlehem ve bütün yöresinde bulunan iki ve iki yaşıdan küçük erkek çocukların hepsini öldürdü. **17** Böylelikle Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

18 "Rama'da bir ses duyuldu,
Ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel
Avutulmak istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!"

Nasira'ya Dönüş

19-20 Hirodes öldükten sonra, Rab'bin bir meleği Mısır'da Yusuf'a rüyada görünerek, "Kalk!" dedi, "Çocukla annesini al, İsrail'e dön. Çünkü çocuğun canına kıymak isteyenler öldü."

21 Bunun üzerine Yusuf kalktı, çocukla annesini alıp İsrail'e döndü. **22** Ama Yahudiye'de Hirodes'in yerine oğlu Arhelas'ın kral olduğunu duyunca oraya gitmekten korktu. Rüyada uyarılınca Celile bölgесine gitti. **23** Oraya varınca Nasıra denen kente yerleşti. Bu, peygamberler aracılığıyla bildirilen, "O'na Nasırالı denecektir" sözü yerine gelsin diye oldu.

3

Yahya'nın Çağrısı

(*Mar.1:1-8; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28*)

1-2 O günlerde Vaftizci Yahya Yahudiye Çölü'nde ortaya çıktı. Şu çağrıyı yapıyordu: "Tövbe edin! Göklerin Egemenliği yaklaşmıştır."³ Nitekim Peygamber Yeşaya aracılığıyla sözü edilen kişi Yahya'dır. Yeşaya şöyle demişti:

"Cölde haykuran,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
Geçeceği patikaları düzleyin' diye sesleniyor."

4 Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deri kuşağı vardı. Yediği, çekirge ve yaban balyydı.

5-6 Yeruşalim, bütün Yahudiye ve Şeria yörenesinin halkı ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyordu.

7 Ne var ki, birçok Ferisi'yle Saduki'nin* vaftiz olmak için kendisine geldiğini gören Yahya onlara söyle seslendi: "Ey engerekler soyu! Gelecek

gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? ⁸ Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin. ⁹ Kendi kendinize, 'Biz İbrahim'in soyundanız' diye düşünmeyin. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. ¹⁰ Balta ağaçların köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ¹¹ Gerçi ben sizi tövbe için suyla vaftiz ediyorum, ama benden sonra gelen benden daha güclüdür. Ben O'nun çarıklarını çıkarmaya bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹² Yabası elindedir. Harman yerini temizleyecek, buğdayını toplayıp ambara yiğacak, samanı ise sönmeye ateşte yakacak."

İsa Vaftiz Oluyor (Mar.1:9-11; Luk.3:21-22)

¹³ Bu sırada İsa, Yahya tarafından vaftiz edilmek üzere Celile'den Şeria Irmağı'na, Yahya'nın yanına geldi. ¹⁴ Ne var ki Yahya, "Benim senin tarafından vaftiz edilmem gerekirken sen mi bana geliyorsun?" diyerek O'na engel olmak istediler.

¹⁵ İsa ona şu karşılığı verdi: "Şimdilik buna razı ol! Çünkü doğru olan her şeyi bu şekilde yerine getirmemiz gereklidir." O zaman Yahya O'nun dediğine razı oldu.

¹⁶ İsa vaftiz olur olmaz sudan çıktı. O anda gökler açıldı ve İsa, Tanrı'nın Ruhu'nun güvercin gibi inip üzerine konduğunu gördü. ¹⁷ Göklерden gelen bir ses, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" dedi.

4

İsa Deneniyor (Mar.1:12-13; Luk.4:1-13)

¹ Bundan sonra İsa, İblis tarafından denenmek üzere Ruh aracılığıyla çöle götürüldü. ² İsa kırk gün kırk gece oruç tuttuktan sonra açtı. ³ O zaman Ayartıcı^{*} yaklaşıp, "Tanrı'nın Oğlu'ysan, söyle şu taşlar ekmek olsun" dedi.

⁴ İsa ona şu karşılığı verdi: "İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı'nın ağzından çıkan her sözle yaşar" diye yazılmıştır.

⁵⁻⁶ Sonra İblis O'nu kutsal kente götürdü. Tapınağın tepesine çıkarıp, "Tanrı'nın Oğlu'ysan, kendini aşağı at" dedi, "Çünkü söyle yazılmıştır:

'Tanrı, senin için meleklerine buyruk verecek.'

'Ayağın bir taşa çarpmasın diye
Seni elleri üzerinde taşıyacaklar.'

⁷ İsa İblis'e şu karşılığı verdi: "Tanrı'nın Rab'bi denemeyeceksin" diye de yazılmıştır."

⁸ İblis bu kez İsa'yı çok yüksek bir dağa çıkardı. O'na bütün görkemiyle dünya ülkelerini göstererek, ⁹"Yere kapanıp bana taparsan, bütün bunları sana vereceğim" dedi.

¹⁰ İsa ona şöyle karşılık verdi: "Çekil git, Şeytan! 'Tanrı'nın Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin' diye yazılmıştır."

¹¹ Bunun üzerine İblis İsa'yı bırakıp gitti. Melekler gelip İsa'ya hizmet ettiler.

3:9 Yu.8:33 3:10 Mat.7:19 3:17 Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.12:18; 17:5; Mar.1:11; Luk.9:35 4:1

İbr.2:18; 4:15 * 4:3 "Ayartıcı": Şeytan. 4:4 Yas.8:3 4:5-6 Mez.91:11-12 4:7 Yas.6:16 4:10
Yas.6:13

*İsa Müjde'yi Duyurmaya Başlıyor
(Mar.1:14-15; Luk.4:14-15)*

¹² İsa, Yahya'nın tutuklandığını duyunca Celile'ye döndü. ¹³ Nasıra'dan ayrılarak Zevulun ve Naftali yöresinde, Celile Gölü kıyısında bulunan Kefar-nahum'a yerleşti. ¹⁴⁻¹⁵ Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Zevulun ve Naftali bölgeleri,
Şeria Irmağı'nın ötesinde, Deniz Yolu'nda,
Ulusların yaşadığı Celile!
¹⁶ Karanlıkta yaşayan halk,
Büyük bir ışık gördü.
Ölümün gölgelediği diyarda
Yaşayanlara ışık doğdu.”

¹⁷ O günden sonra İsa şu çağrıda bulunmaya başladı: “Tövbe edin! Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı.”

*İsa İlk Öğrencilerini Seçiyor
(Mar.1:16-20; Luk.5:1-11)*

¹⁸ İsa, Celile Gölü'nün kıyısında yürürkken Petrus diye de anılan Simun'la kardeşi Andreas'ı gördü. Balıkçı olan bu iki kardeş göle ağ atıborlardı.

¹⁹ Onlara, “Ardımdan gelin” dedi, “Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım.”

²⁰ Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. ²¹ İsa daha ileri gidince başka iki kardeşi, Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Babaları Zebedi'yle birlikte teknede ağlarını onarıyorlardı. Onları da çağırdı.

²² Hemen tekneyi ve babalarını bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

*İsa Hastaları İyileştiriyor
(Luk.6:17-19)*

²³ İsa, Celile bölgesinin her tarafını dolaştı. Buralardaki havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, halkın arasında rastlanan her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ²⁴ Ünү bütün Suriye'ye yayılmıştı. Türlü hastalıklara yakalanmış bütün hastaları, acı çekenleri, cinlileri, saralları, felçilleri O'na getirdiler; hepsini iyileştirdi. ²⁵ Celile, Dekapolis, Yeruşalim, Yahudiye ve Şeria Irmağı'nın karşı yakasından gelen büyük kalabalıklar O'nun ardından gidiyordu.

5

*Gerçek Mutluluk
(Luk.6:20-23)*

¹ İsa kalabalıkları görünce dağa çıktı. Oturunca öğrencileri yanına geldi. ² İsa konuşmaya başlayıp onlara şunları öğretti:

³ “Ne mutlu ruhta yoksul olanlara!
Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.

⁴ Ne mutlu yashı olanlara!
Çünkü onlar teselli edilecekler.

4:12 Mat.14:3; Mar.6:17-18; Luk.3:19-20

4:13 Yu.2:12

4:14-15 Yşa.9:1-2

4:17 Mat.3:1-2

4:23 Mat.9:35; Mar.1:39

5:4 Yşa.61:1-3

5 Ne mutlu yumuşak huylu olanlara!
Çünkü onlar yeryüzünü miras alacaklar.
6 Ne mutlu doğruluğa açık susayanlara!
Çünkü onlar doyurulacaklar.
7 Ne mutlu merhametli olanlara!
Çünkü onlar merhamet bulacaklar.
8 Ne mutlu yüreği temiz olanlara!
Çünkü onlar Tanrı'yi göreceklər.
9 Ne mutlu barışı sağlayanlara!
Çünkü onlara Tanrı oğulları denecek.
10 Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm görenlere!
Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.

11 “Benim yüzümden insanlar size söüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! **12** Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü göklerdeki ödülüñüz büyüktür. Sizden önce yaşıyan peygamberlere de böyle zulmettiler.”

Tuz ve Işık (Mar.9:50; Luk.14:34-35)

13 “Yeryüzün tuzu sizsiniz. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha ona nasıl tadi verilebilir? Artık dışarı atılıp ayak altında çiğnenmekten başka işe yaramaz.

14 “Dünyanın ışığı sizsiniz. Tepeye kurulan kent gizlenemez. **15** Kimse kandil yakıp tahl Ölçeğinin altına koymaz. Tersine, kandilliğe koyar; evdekkilerin hepsine ışık sağlar. **16** Sizin ışığınız insanların önünde öyle parlasın ki, iyi işlerinizi görerek göklerdeki Babanız'ı yüceltsinler!”

Kutsal Yasa

17 “Kutsal Yasa'yı* ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim. **18** Size doğrusunu söyleyeyim, yer ve gök ortadan kalkmadan, her şey gerçekleşmeden, Kutsal Yasa'dan ufak bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacağı. **19** Bu nedenle, bu buyrukların en küçüğünden birini kim çiğner ve başkalarına öyle öğretirse, Göklerin Egemenliği[†]'nde en küçük sayılacak. Ama bu buyrukları kim yerine getirir ve başkalarına öğretirse, Göklerin Egemenliği[†]'nde büyük sayılacak. **20** Size şunu söyleyeyim: Doğruluğunuz din bilginleriyle Ferisiler[‡]'inkini* aşmadıkça, Göklerin Egemenliği[†]'ne asla giremezsiniz!”

Öfke ve Cinayet

21 “Atalarımıza, ‘Adam öldürmeyeceksin. Öldüren yargılanacak’ dendiğini duydunuz. **22** Ama ben size diyorum ki, kardeşine öfkelenen herkes yargılanacaktır. Kim kardeşine aşağılayıcı bir söz* söylese, Yüksek Kurul[§]'da* yargılanacaktır. Kim kardeşine ahmak derse, cehennem ateşini hak edecektir. **23-24** Bu yüzden, sunakta adak sunarken kardeşinin sana karşı bir şikayetini olduğunu anımsarsan, adağını orada, sunağın önünde bırak, git önce kardeşinle barış; sonra gelip adağını sun. **25** Senden davacı olanla daha yoldayken çabucak anlaş. Yoksa o seni yargıca, yargıç da gardiyana teslim edebilir;

5:5 Mez.37:11 **5:6** Yşa.55:1-2 **5:8** Mez.24:3-4 **5:10** 1Pe.3:14 **5:11** 1Pe.4:14 **5:12** 2Ta.36:16; Elç.7:52-53 **5:13** Mar.9:50; Luk.14:34-35 **5:14** Yu.8:12; 9:5 **5:15** Mar.4:21; Luk.8:16;
11:33 **5:16** 1Pe.2:12 **5:18** Luk.16:17 **5:21** Çık.20:13; Yas.5:17 * **5:22** “Aşağılayıcı bir söz”:
 Grekçe “Raka”, yani “Boş kafalı”.

sonunda da hapse atılabilirsin. **26** Sana doğrusunu söyleyeyim, borcunun son kuruşunu[†] ödedemen oradan asla çıkamazsun."

Zina ve Boşanma

27 "Zina etmeyeceksin' dediğini duydunuz. **28** Ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, yüreğinde o kadınlı zina etmiş olur. **29** Eğer sağ gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Çünkü vücutunun bir üyesinin yok olması, bütün vücutunun cehenneme atulmasından iyidir. **30** Eğer sağ elin günah işlemene neden olursa, onu kes at. Çünkü vücutunun bir üyesinin yok olması, bütün vücutunun cehenneme gitmesinden iyidir.

31 "Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin" denmiştir. **32** Ama ben size diyorum ki, karısını fuhuş dışında bir nedenle boşayan onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınlı evlenen de zina etmiş olur."

Ant İçmek

33 "Yine atalarımıza, 'Yalan yere ant içmeyeceksin, ama Rab'bin önünde içtiğin antları yerine getireceksin' dediğini duydunuz. **34-35** Oysa ben size diyorum ki, hiç ant içmeyin: Ne gök üzerine, çünkü orası Tanrı'nın tahtıdır; ne yer üzerine, çünkü orası O'nun ayak taburesidir; ne de Yeruşalim üzerine, çünkü orası Büyük Kral'ın kentidir. **36** Başlarınızın üzerine de ant içmeyin. Çünkü saçınızın tek telini ak ya da kara edemezsiniz. **37** 'Evet'iniz evet, 'hayır'ınız hayır olsun. Bundan fazlası Şeytan'dandır‡."

Göze Göz, Dişe Diş

(Luk.6:29-30)

38 " 'Göze göz, dişe diş' dediğini duydunuz. **39** Ama ben size diyorum ki, kötüye karşı direnmeyin. Sağ yanığınıza bir tokat atana öbür yanığınızı da çevirin. **40** Size karşı davacı olup mintanızı almak isteyene abanızı da verin. **41** Sizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürüyün. **42** Sizden bir şey dileyene verin, sizden ödünç isteyeni geri çevirmeyin."

Düşmanlarınızı Sevin

(Luk.6:27-28,32-36)

43 " 'Komşunu seveceksin, düşmanınandan nefret edeceksin' dediğini duydunuz. **44** Ama ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin. **45** Öyle ki, göklerdeki Babanız'ın ogluları olasınız. Çünkü O, güneşini hem kötülerin hem iyilerin üzerine doğdurur; yağmurunu hem doğruların hem eğrilerin üzerine yağıdır. **46** Eğer yalnız sizi sevenleri severeniz, ne ödülünüz olur? Vergi görevlileri de öyle yapmıyor mu? **47** Yalnız kardeşlerinize selam verirseniz, fazladan ne yapmış olursunuz? Putperestler de öyle yapmıyor mu? **48** Bu nedenle, göksel Babanız yetkin olduğu gibi, siz de yetkin olun."

6

Yoksullara Yardım

[†] **5:26** "Kurus": Grekçe "Kodrantis" (bkz. Birimler Cetveli). **5:27** Çık.20:14; Yas.5:18 **5:29**
Mat.18:9; Mar.9:47 **5:30** Mat.18:8; Mar.9:43-44 **5:31** Yas.24:1-4; Mat.19:7-9; Mar.10:4;11-12;
Luk.16:18; 1Ko.7:10-11 **5:33** Lev.19:12 **5:33** Say.30:2; Yas.23:21 **5:34-35** Mez.48:2; Yşa.66:1;
Mat.23:22; Yak.5:12 [‡] **5:37** "Şeytan": Grekçe "Kötü olan". **5:38** Çık.21:23-25; Lev.24:20; Yas.19:21
5:43 Lev.19:18 **5:48** Lev.19:2; Yas.18:13

1 “Doğruluğunuza insanların gözü önünde gösteriş amacıyla sergilemekten kaçının. Yoksa göklerdeki Babanız'dan ödül alamazsınız.

2 “Bu nedenle, birisine sadaka verirken bunu borazan çaldırarak ilan etmeyin. İkiyüzlüler, insanların övgüsünü kazanmak için havralarda ve sokaklarda böyle yaparlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödüllerini almışlardır. **3** Siz sadaka verirken, sol eliniz sağ elinizin ne yaptığıni bilmesin. **4** Öyle ki, verdiğiniz sadaka gizli kalsın. Gizlice yapılanı gören Babanız sizin ödüllendirecektir.”

Dua

(Luk.11:2-4)

5 “Dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi olmayın. Onlar, herkes kendilerini görsün diye havralarda ve caddelerin köşe başlarında dikiliп dua etmekten zevk alırlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödüllerini almışlardır. **6** Ama siz dua edeceğiniz zaman iç odanıza çekiliп kapıyı örtün ve gizlide olan Babanız'a dua edin. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizin ödüllendirecektir. **7** Dua ettiğinizde, putperestler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayın. Onlar söz kalabalığıyla seslerini duyurabileceklerini sanırlar. **8** Siz onlara benzemeyin! Çünkü Babanız nelere gereksinmeniz olduğunu siz daha O'ndan dilemeden öne bilir.

9 “Bunun için siz söyle dua edin:

'Göklerdeki Babamız,
Adın kutsal kılınsın.

10 Egemenliğin gelsin.

Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de
Senin istediğin olsun.

11 Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver.

12 Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi,
Sen de bizim suçlarımızı bağışla.

13 Ayartılmamıza izin verme.

Bizi kötü olandan kurtar.

Çünkü egemenlik, güç ve yücelik

Sonsuzlara dek senindir! Amin*.

14 “Başkalarının suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizin suçlarınızı bağışlar. **15** Ama siz başkalarının suçlarını bağışlamazsanız, Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz.”

Oruç

16 “Oruç* tuttuğunuza zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın. Onlar oruç tutuklarını insanlara belli etmek için kendilerine perişan bir görünüm verirler. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödüllerini almışlardır. **17** Siz oruç tuttuğunuza zaman, başınıza yağ sürüp yüzünüzü yıkayın. **18** Öyle ki, insanlara değil, gizlide olan Babanız'a oruçlu görünsüniz. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizin ödüllendirecektir.”

Göksel Hazineler

(Luk.12:33-36; 16:13)

6:1 Mat.23:5 **6:5** Luk.18:9-14 **6:13** 1Ta.29:11 * **6:13** “Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuzlara dek senindir! Amin” sözleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur. **6:14** Mar.11:25-26

19 “Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyp bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. **20** Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne güve ne pas onları yiyp bitirir, ne de hırsızlar girip çalar. **21** Hazineniz neredeysse, yüreğiniz de orada olacaktır.

22 “Bedenin ışığı gözdür. Gözünüz sağlama[†], bütün bedeniniz aydınlık olur. **23** Gözünüz bozuksa[‡], bütün bedeniniz karanlık olur. Buna göre, sizin de ‘ışık’ karanlıksa, ne korkunçtur o karanlık!

24 “Hiç kimse iki efendiyeye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya[§] kulluk edemezsınız.”

Kaygılanmayın

(Luk.12:22-31)

25 “Bu nedenle size şunu söylüyorum: ‘Ne yiyp ne içeceğiz?’ diye canınız için, ‘Ne giyeceğiz?’ diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecektan, beden de yiyecektan daha önemli değil mi? **26** Gölde uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne bliçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? **27** Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık^{*} uzatabilir? **28** Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kir zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. **29** Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. **30** Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kir otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizin de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey kit imanlılar?”

31 “Öyleyse, ‘Ne yiyeceğiz?’ ‘Ne içeceğiz?’ ya da ‘Ne giyeceğiz?’ diyerken kaygılanmayın. **32** Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız bütün bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. **33** Siz öncelikle O'nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir. **34** O halde yarın için kaygılanmayın. Yarının kaygısı yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter.”

7

Başkasını Yargılamayın

(Luk.6:37-38,41-42)

1 “Başkasını yargılamayın ki, siz de yargılanmayısunız. **2** Çünkü nasıl yargılarsanız öyle yargılanacaksınız. Hangi ölçükle verirseniz, aynı ölçükle alاcaksınız. **3** Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görüşsin de kendi gözündeki merteği farketmezsin? **4** Kendi gözünde merteek varken kardeşine nasıl, ‘İzin ver, gözündeki çöpü çıkarıym’ dersin? **5** Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görüşsin.

6 “Kutsal olanı köpeklerle vermeyin. İncilerinizi domuzların önüne atmayın. Yoksa bunları ayaklarıyla çiğnedikten sonra dönüp sizi parçalayabilirler.”

6:19 Yak.5:2-3 [†] **6:22** “Gözünüz sağlama” diye çevrilen Grekçe deyim “Cōmertseniz” anlamına gelebilir. [‡] **6:23** “Gözünüz bozuksa” diye çevrilen Grekçe deyim “Açgözlüseniz” anlamına gelebilir.

§ 6:24 “Para”: Grekçe “Mamon”. Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır. * **6:27** “Ömrünü bir anlık” ya da “Boyunu bir arşın”.

6:29 1Kr.10:4-7; 2Ta.9:3-6 **7:2** Mar.4:24

*Tanrı'dan Dileyin
(Luk.11:9-13)*

7 “Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. **8** Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalanı açılır. **9** Hanginiz kendisinden ekmek isteyen oğluna taş verir? **10** Ya da balık isterse yılan verir? **11** Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, göklerdeki Babanız'ın, kendisinden dileyenlere güzel armağanlar vereceği çok daha kesin değil mi?

12 “İnsanların size nasıl davranışmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranışın. Çünkü Kutsal Yasa'nın ve peygamberlerin söylediği budur.”

*Dar Kapı, Geniş Kapı
(Luk.13:24)*

13 “Dar kapidan girin. Çünkü yıkıma götürünen kapı geniş ve yol enlidir. Bu kapidan girenler çoktur. **14** Oysa yaşama götürünen kapı dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır.”

*Ağaç ve Meyvesi
(Mat.12:33-35; Luk.6:43-44)*

15 “Sahte peygamberlerden sakının! Onlar size kuzu postuna bürünerek yaklaşırlar, ama özde yırtıcı kurtlardır. **16** Onları meyvelerinden tanıyacaksınız. Dikenli bitkilerden üzüm, devedikenlerinden incir toplanabilir mi? **17** Bunun gibi, her iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç ise kötü meyve verir. **18** İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve veremez. **19** İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. **20** Böylece sahte peygamberleri meyvelerinden tanıyacaksınız.

21 “Bana, ‘Ya Rab, ya Rab!’ diye seslenen herkes Göklerin Egemenliği'ne girmeyecek. Ancak göklerdeki Babam'ın isteğini yerine getiren girecektir. **22** O gün birçokları bana diyecek ki, ‘Ya Rab, ya Rab! Biz senin adıyla peygamberlik etmedik mi? Senin adıyla cinler kovmadık mı? Senin adıyla birçok mucize yapmadık mı?’ **23** O zaman ben de onlara açıkça, ‘Sizi hiç tanımadım, uzak durun benden, ey kötüük yapanlar!’ diyeceğim.”

*Sağlam Temel, Çürüük Temel
(Luk.6:47-49)*

24 “İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. **25** Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, eve saldırır; ama ev yoklmaz. Çünkü kaya üzerine kurulmuştur. **26** Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. **27** Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, evi sarsar. Ev yıkılır; yıkılışı da korkunç olur.”

28 İsa konuşmasını bitirince, halk O'nun öğretisine şaşıp kaldı. **29** Çünkü onlara kendi din bilginleri gibi değil, yetkili biri gibi öğretiyordu.

8

*İsa Bir Cüzamlılyı İyileştiriyor
(Mar1:40-45; Luk.5:12-16)*

1 Isa dağdan inince büyük bir kalabalık O'nun ardından gitti. **2** Bu sırada cüzamlı bir adam yaklaşıp, “Ya Rab, isterSEN beni temiz kılabilsin” diyerek O'nun ayaklarına kapandı.

3 İsa elini uzatıp adama dokundu, “İsterim, temiz ol!” dedi. Adam anında cüzamdan temizlendi. **4** Sonra İsa adama, “Sakın kimseye bir şey söyleme!” dedi. “Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuyu sun.”

*Yüzbaşının İmanı
(Luk.7:1-10)*

5-6 İsa Kefarnahum'a varınca bir yüzbaşı O'na gelip, “Ya Rab” diye yalvardı, “Uşağım felç oldu, evde yatıyor; korkunç acı çekiyor.”

7 İsa, “Gelip onu iyileştireceğim” dedi.

8 Ama yüzbaşı, “Ya Rab, evime girmene layık değilim” dedi, “Yeter ki bir söz söyle,USHAGIM iyileşir. **9** Ben de buyruk altında bir adamım, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, ‘Git’ derim, gider; ötekine, ‘Gel’ derim, gelir; köleme, ‘Şunu yap’ derim, yapar.”

10 İsa, duydugu bu sözlere hayran kaldı. Ardından gelenlere, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Ben İsrail'de böyle imanı olan birini görmedim. **11** Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan birçok insan gelecek, Göklerin Egemeliği'nde İbrahim'le, İshak'la ve Yakup'la birlikte sofraya oturacaklar. **12** Ama bu egemeliğin asıl mirasçıları dışarıdaki karanlığa atılacak. Orada ağlayış ve dış giçirtisi olacak.” **13** Sonra İsa yüzbaşıya, “Git, inandığın gibi olsun” dedi.

Ve usak o anda iyileşti.

*İsa Birçoklarını İyileştiriyor
(Mar.1:29-34; Luk.4:38-41)*

14 İsa Petrus'un evine geldiğinde onun kaynanaşının ateşler içinde yattığını gördü. **15** Eline dokununca kadının ateşi düştü. Kadın kalkıp İsa'ya hizmet etmeye başladı.

16 Akşam olunca birçok cinliyi kendisine getirdiler. İsa onlardaki kötü ruhlari tek sözle kovdu, hastaların hepsini iyileştirdi. **17** Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Zayıflıklarımızı O kaldırdı,
Hastalıklarımızı O üstlendi.”

*İsa'yı İzlemenin Bedeli
(Luk.9:57-62)*

18 İsa, çevresindeki kalabalığı görünce gölün karşısına geçilmesini buyurdu. **19** O sırada din bilginlerinden biri O'na yaklaşıp, “Öğretmenim” dedi, “Nereye gidersen, senin ardından geleceğim.”

20 İsa ona, “Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun* başını yaslayacak bir yeri yok” dedi.

21 Başka bir öğrencisi İsa'ya, “Ya Rab, izin ver, önce gidip babamı gömeyim” dedi.

22 İsa ona, “Ardımdan gel” dedi. “Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün.”

*İsa Fırtınayı Dindiriyor
(Mar.4:35-41; Luk.8:22-25)*

23 İsa tekneye binince, ardından öğrencileri de bindi. **24** Gölde ansızın büyük bir fırtına koptu. Öyle ki, dalgalar teknenin üzerinden aşıyordu. İsa bu arada uyuyordu. **25** Öğrenciler gidip O'nun uyandırarak, “Ya Rab, kurtar bizi, yoksa öleceğiz!” dediler.

26 İsa, “Neden korkuyorsunuz, ey kıt imanlılar?” dedi. Sonra kalkıp rüzgarı ve gölü azarladı. Ortalık sütliman oldu.

27 Hepsi hayret içinde kaldı. “Bu nasıl bir adam ki, rüzgar da göl de O'nun sözünü dinliyor?” dediler.

İki Cinlinin İyileştirilmesi (Mar.5:1-20; Luk.8:26-39)

28 İsa gölün karşı yakasında Gadarallar'ın memleketine vardi. Orada O'nun mezarlık mağaralarından çıkan iki cinli karşıladı. Bunlar öyle tehlikeliydi ki, kimse o yoldan geçemiyordu. **29** İsa'ya, “Ey Tanrı'nın Oğlu, bizden ne istiyorsun?” diye bağırdılar. “Buraya, vaktinden önce bize işkence etmek için mi geldin?”

30 Onlardan uzakta otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. **31** Cinler İsa'ya, “Bizi kovacaksan, şu domuz sürüsüne gönder” diye yalvardılar.

32 İsa onlara, “Gidin!” dedi. Cinler de adamlardan çıkış domuzlarının içine girdiler. O anda bütün sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

33 Domuzları güdenler kaçıp kente gittiler. Cinli adamlarla ilgili haberler dahil, olup bitenlerin hepsini anlattılar. **34** Bunun üzerine bütün kent halkı İsa'yı karşılamaya çıktı. O'nun görünce bölgelerinden ayrılması için yalvardılar.

9

Bir Felçinin İyileştirilmesi (Mar.2:1-12; Luk.5:17-26)

1 İsa tekneye binip karşı kıyıya geçti ve kendi kentine gitti. **2** Kendisine, yatak üzerinde felçi bir adam getirdiler. İsa onların imanını görünce felçliye, “Cesur ol, oğlum, günahların bağışlandı” dedi.

3 Bunun üzerine bazı din bilginleri içlerinden, “Bu adam Tanrı'ya küfrediyor!” dediler.

4 Onların ne düşündüklerini bilen İsa dedi ki, “Yüreğinizde neden kötü düşüncelere yer veriyorsunuz? **5** Hangisi daha kolay? ‘Günahların bağışlandı’ demek mi, yoksa ‘Kalk, yürü’ demek mi? **6** Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilesiniz diye...” Sonra felçliye, “Kalk, yatağını topla, evine git!” dedi. **7** Adam da kalkıp evine gitti. **8** Halk bunu görünce korkuya kapıldı. İnsana böyle bir yetki veren Tanrı'yı yücelttiler.

Matta'nın Öğrencilere Katılması (Mar.2:13-17; Luk.5:27-32)

9 İsa oradan geçerken, vergi toplama yerinde oturan birini gördü. Matta adındaki bu adama, “Ardımdan gel” dedi. Adam da kalkıp İsa'nın ardından gitti.

10 Sonra İsa, Matta'nın evinde sofrada otururken, birçok vergi görevlisileyle günahkâr gelip O'nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturdu. **11** Bunu gören

Ferisiler, İsa'nın Öğrencilerine, "Sizin öğretmeniniz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?" diye sordular.

¹² İsa bunu duyunca şöyle dedi: "Sağamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. ¹³ Gidin de, 'Ben kurban değil, merhamet isterim' sözünün anlamını öğrenin. Çünkü ben doğru kişileri değil, günahkârları çağrımaya geldim."

Oruçla İlgili Soru (Mar.2:18-22; Luk.5:33-39)

¹⁴ Bu arada Yahya'nın öğrencileri gelip İsa'ya, "Neden biz ve Ferisiler oruç tutuyoruz da senin öğrencilerin tutmuyor?" diye sordular.

¹⁵ İsa şöyle karşılık verdi: "Güvey aralarındayken, davetiler ya tutar mı? Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, o zaman oruç tutacaklar. ¹⁶ Hiç kimse eski giysiyi yeni kumaş parçasıyla yamamaz. Çünkü yeni kumaş çeker, giysiden kopar, yırtık daha beter olur. ¹⁷ Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa tulumlar patlar; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara konur, böylece her ikisi de korunmuş olur."

Dirilen Kız, İyileşen Kadın (Mar.5:21-43; Luk.8:40-56)

¹⁸ İsa onlara bu sözleri söyleyken bir havra yöneticiyi gelip O'nun önünde yere kapanarak, "Kızım az önce öldü. Ama sen gelip elini onun üzerine koyarsan, dirilecek" dedi. ¹⁹ İsa kalkıp öğrencileriley birlikte adamın ardından gitti.

²⁰ Tam o sırada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu. ²¹ İçinden, "Giysisine bir dokunsam kurtulurum" diyordu. ²² İsa arkasına dönüp onu görünce, "Cesur ol, kızım! İmanın seni kurtardı" dedi. Ve kadın o anda iyileşti.

²³⁻²⁴ İsa, yöneticinin evine varıp kaval çalanlarla gürültülü kalabalığı görünce, "Çekilin!" dedi. "Kız ölmeli, uyuyor." Onlar ise kendisiyle alay ettiler. ²⁵ Kalabalık dışarı çıkarılınca İsa içeri girip kızın elini tuttu, kız ayağa kalktı. ²⁶ Bu haber bütün bölgeye yayıldı.

İki Körle Bir Dilsizin İyileştirilmesi

²⁷ İsa oradan ayrılırken iki kör, "Ey Davut Oğlu, halimize acı!" diye feryat ederek O'nun ardından gittiler. ²⁸ İsa eve girince körler yanına geldi. Onlara, "İstediğinizi yapabileceğime inanıyor musunuz?" diye sordu.

Körler, "İnanıyoruz, ya Rab!" dediler.

²⁹ Bunun üzerine İsa körlerin gözlerine dokunarak, "İmanınızda göre olsun" dedi. ³⁰ Ve adamların gözleri açıldı.

İsa, "Sakın kimse bunu bilmesin" diyerek onları sıkı sıkı uyardı. ³¹ Onlar ise çıkış İsa'yla ilgili haberi bütün bölgeye yaydılar.

³² Adamlar çıkışken İsa'ya dilsiz bir cinli getirdiler. ³³ Cin kovulunca adamın dili çözündü. Halk hayret içinde, "İsrail'de böylesi hiç görülmemiştir" diyordu.

³⁴ Ferisiler ise, "Cinleri, cinlerin önderinin gücüyle kovuyor" diyorlardı.

Ürün Bol, İşçi Az

35 İsa bütün kent ve köyleri dolaşarak havralarda öğretiyor, göksel egeninlığın Müjdesi'ni duyuruyor, her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. **36** Kalabalıkları görünce onlara acıdı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşın ve perişandılar. **37** O zaman Isa Öğrencilerine, "Ürün bol, ama işçi az" dedi, **38** "Bu nedenle ürünün sahibi Rab'be yalvarın, ürününü kaldıracak işçiler göndersin."

10

İsa On İki Elçisini Göreve Gönderiyor (Mar.3:13-19; 6:7-13; Luk.6:12-16; 9:1-6)

1 Isa on iki Öğrencisini yanına çağırıp onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi. Böylece kötü ruhlari kovacak, her hastalığı, her illeti iyileştireceklerdi.

2-4 Bu on iki elçinin adları şöyle: Birincisi Petrus adıyla bilinen Simun, onun kardeşi Andreas, Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Filipus ve Bartalmay, Tomas ve vergi görevlisi Matta, Alfay oğlu Yakup ve Taday, Yurtsever Simun ve Isa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

5 Isa Onikiler'i şu buyrukla halkın arasına gönderdi: "Öteki ulusların arasına girmeyin. Samiriyeler'in kentlerine de uğramayın. **6** Bunun yerine, İsrail halkın yitik koyunlarına gidin. **7** Gittiğiniz her yerde Göklerin Egemenliği'nin yaklaşlığını duyurun. **8** Hastaları iyileştirin, ölüleri diriltin, cüzamlıları temiz kılın, cinleri kovun. Karşılıksız aldınız, karşılıksız verin. **9** Kuşağınıza altın, gümüş, ya da bakır para koymayın. **10** Yolculuk için ne torba, ne yedek mintan, ne çarık, ne de değnek alın. Çünkü işçi yiyeceğini hak eder. **11** Hangi kent ya da köye girerseniz, orada saygıdeğer birini arayın ve ayrılmaya dek onunla kalın. **12** Onun evine girerken, evdekilere esenlik üzerinde kalsın; layık degillerse, size geri dönsün. **14** Sizi kabul etmez, sözlerinizi dinlemezlerse o evden ya da kentten ayrılrıken, ayaklarınızın tozunu silkin. **15** Size doğrusunu söyleyeyim, yargı günü o kentin hali Sodom'la Gomora bölgesinin halinden beter olacaktır."

Gelecekteki Sıkıntılar (Mar.13:9-13; Luk.21:12-17)

16 "İşte, sizi koyunlar gibi kurtların arasına gönderiyorum. Yılan gibi zeki, güvercin gibi saf olun. **17** İnsanlardan sakının. Çünkü sizi mahkemelere verecek, havralarında kamçılayacaklar. **18** Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara ve uluslara tanıklık edeceksiniz. **19** Sizleri mahkemeye verdiklerinde, neyi nasıl söyleyeceğinizi düşünerek kaygılanmayın. Ne söyleyeceğiniz o anda size bildirilecek. **20** Çünkü konuşan siz değil, aracılığınızla konuşan Babanız'ın Ruhu olacak.

21 "Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babaya başkaldırıp onları öldürtecek. **22** Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. **23** Bir kente size zulmetikleri zaman ötekine kaçın. Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu gelinceye dek İsrail'in bütün kentlerini dolaşmış olmayıacsınız.

24 “Öğrenci öğretmeninden, köle efendisinden üstün değildir. **25** Öğrencinin öğretmeni gibi, kölenin de efendisi gibi olması yeterlidir. İnsanlar evin efendisine Baalzebul derlerse, ev halkına neler demezler!”

Kimden Korkmali

(Luk.12:2-9)

26 “Bu yüzden onlardan korkmayın. Çünkü örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. **27** Size karanlıkta söylediklerimi, siz gün ışığında söyleyin. Kulağınıza fisıldanın, damlardan duyurun. **28** Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Canı da bedeni de cehennemde mahvedebilen Tanrı'dan korkun. **29** İki serçe bir meteliğe satılmıyor mu? Ama Babanız'ın izni olmadan bunlardan bir tek'i bile yere düşmez. **30** Size gelince, başınızdaki bütün saçlar bile sayılır. **31** Onun için korkmayın, siz birçok serceden daha değerlisiniz.

32 “İnsanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, ben de göklerdeki Babam'ın önünde açıkça kabul edeceğim. **33** İnsanların önünde beni inkâr edeni, ben de göklerdeki Babam'ın önünde inkâr edeceğim.”

İsa'ya Layık Olmak

(Mar.9:41; Luk.12:51-53; 14:26-27)

34 “Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim. **35** Çünkü ben babaya oğulun, anneyle kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim. **36** ‘İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacak.’ **37** Annesini ya da babasını beni sevdığinden çok seven bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdığinden çok seven bana layık değildir. **38** Çarmıhını yüklenip ardından gelmeyen bana layık değildir. **39** Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır.

40 “Sizi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. **41** Bir peygamberi peygamber olduğu için kabul eden, peygambere yaraşan bir ödül alacaktır. Doğru birini doğru olduğu için kabul eden, doğru kişiye yaraşan bir ödül alacaktır. **42** Bu sıradan kişilerden birine, öğrencim olduğu için bir bardak soğuk su bile veren, size doğrusunu söyleyeyim, ödülsüz kalmayacaktır.”

11

İsa ve Vafizci Yahya

(Luk.7:18-35)

1 Isa, on iki öğrencisine bu buyrukları verdikten sonra onların kentlerinde öğretmek ve Tanrı sözünü duyurmak üzere oradan ayrıldı.

2-3 Tutukevinde bulunan Yahya, Mesih'in yaptığı işleri duyunca, O'na gönderdiği öğrencileri aracılığıyla şunu sordu: “Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?”

4 Isa onlara şöyle karşılık verdi: “Gidin, iştip gördüklerinizi Yahya'ya bildirin. **5** Körlerin gözleri açılıyor, kötürlüler yürüyor, cüzamlılar temiz kılınıyor, sağırlar iştiyor, ölüler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor.

6 Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!”

7 Yahya'nın öğrencileri ayrılırken İsa halka Yahya'dan söz etmeye başladı. "Çöle ne görmeye gittiniz?" dedi. "Rüzgarda sallanan bir kamış mı? **8** Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Pahali giysiler giymiş bir adam mı? Oysa pahali giysi giyenler, kral saraylarında bulunur. **9** Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstünür.

10 'İşte, habercimi senin öönünden gönderiyorum; O önden gidip senin yolunu hazırlayacak'

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. **11** Size doğrusunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Vaftizci Yahya'dan daha üstün biri çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstünür.

12 Vaftizci Yahya'nın ortaya çıktıığı günden bu yana Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor*. **13** Yahya'ya dek bütün peygamberlerle Kutsal Yasa, olacakları önceden bildirdiler. **14** Eğer bunu kabul etmek isterseniz, gelecek olan İlyas odur. **15** Kulağı olan, işitsin!

16-17 "Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Çarşı meydanlarında oturup arkadaşlarına,

'Size kaval çaldık, oynamadınız;
Ağır yaktık, dövündiniz'

diye seslenen çocuklara benziyorlar. **18** Yahya geldiği zaman oruç tutup içkiden kaçındı, ona 'cinli' diyorlar. **19** İnsanoğlu geldiği zaman yiyp içti. Bu kez de diyorlar ki, 'Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi göreylileri ve günahkârlarla dost oldu!' Ne var ki bilgelik, ortaya koyduğu işlerle doğrulanır."

Tövbe Etmeyen Kentler (Luk.10:13-15)

20-21 Sonra İsa, mucizelerinin çoğunu yapmış olduğu kentleri, tövbe etmedikleri için şöyle azarlamaya başladı: "Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılmış olsaydı, çoktan çul kuşanıp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. **22** Size şunu söyleyeyim, yargı günü sizin haliniz Sur ve Sayda'nın halinden beter olacaktır! **23** Ya sen, ey Kefarnahum, göge mi çıkarılacaksın? Hayır, ölüler diyarına indirileceksin! Çünkü sende yapılan mucizeler Sodom'da yapılmış olsaydı, bugüne dek ayakta kalırdı. **24** Sana şunu söyleyeyim, yargı günü senin halin Sodom bölgesinin halinden beter olacaktır!"

Yorgunlara Müjde (Luk.10:21-22)

25 İsa bundan sonra şöyle dedi: "Baba, yerin ve gögün Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükredirim. **26** Evet Baba, senin isteğin buydu.

11:10 Mal.3:1 **11:12** Luk.16:16 * **11:12** "Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor" ya da "Göklerin Egemenliği zorlu biçimde gelişiyor, zorlu kişiler ona sahip çıktı". **11:14** Mal.4:5; Mat.17:10-13; Mar.9:11-13 **11:20-21** Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4 **11:23** Yşa.14:13-15 **11:23** Yar.19:24-28 **11:24** Mat.10:15; Luk.10:12

27 “Babam her şeyi bana teslim etti. Oğul'u, Baba'dan başka kimse tanımaz. Baba'yı da Oğul'dan ve Oğul'un O'nun tanıtımı istediği kişilerden başkası tanımaz.

28 “Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm. **29** Boyunduruğumu yüklenin, benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huylu, alçakgönüllüyüm. Böylece canlarınız rahata kavuşur. **30** Boyunduruğumu taşımak kolay, yüküm hafiftir.”

12

Şabat Günü Sorunu (Mar.2:23-3:6; Luk.6:1-11)

1 O sıralarda, bir Şabat Günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri açıkınca başakları koparıp yemeye başladılar. **2** Bunu gören Ferisiler İsa'ya, “Bak, öğrencilerin Şabat Günü yasak olanı yapıyor” dediler.

3 İsa onlara, “Davut’la yanındakiler açıkınca Davut’un ne yaptığıni okumadınız mı?” diye sordu. **4** “Tanrı’nın evine girdi, kendisinin ve yanındakilerin yemesi yasak olan, ancak kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini yedi. **5** Ayrıca kâhinlerin her hafta tapınakta Şabat Günüyle ilgili buyruğu çığnedikleri halde şıbu sayılmadıklarını Kutsal Yasa’da okumadınız mı? **6** Size şunu söyleyeyim, burada tapınaktan daha üstün bir şey var. **7** Eğer siz, ‘Ben kurban değil, merhamet isterim’ sözünün anlamını bilseydiniz, suçsuzları yargılamazsınız. **8** Çünkü İnsanoğlu Şabat Günü'nün de Rabbi'dir.”

9 İsa oradan ayrılp onların havrasına gitti. **10** Orada eli sakat bir adam vardı. İsa'yı suçlamak amacıyla kendisine, “Şabat Günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur?” diye sordular.

11 İsa onlara şu karşılığı verdi: “Hanginizin bir koyunu olur da Şabat Günü çukura düşerse onu tutup çıkarmaz? **12** İnsan koyundan çok daha değerlidir! Demek ki, Şabat Günü iyilik yapmak Yasa'ya uygundur.”

13 Sonra adama, “Elini uzat” dedi. Adam elini uzattı. Eli öteki gibi yine sapasağlam oluverdi. **14** Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı yok etmek için anlaştılar.

Tanrı'nın Seçtiği Kul

15 İsa bunu bildiği için oradan ayrıldı. Birçok kişi ardından gitti. İsa hepsini iyileştirdi. **16** Kim olduğunu açıklamamaları için onları uyardı. **17-18** Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“İste Kulum, O'nun ben seçtim.
Gönlümün hoşnut olduğu sevgili Kulum O'dur.
Ruhum'u O'nun üzerine koyacağım,
O da adaleti uluslara bildirecek.

19 Çekişip bağırmayacak,
Sokaklarda kimse O'nun sesini duymayacak.
20 Ezilmiş kamişi kırmayacak,
Tüten fitili söndürmeyecek,
Ve sonunda adaleti zafere ulaştıracak.

21 Uluslar da O'nun adına umut bağlayacak."

*İsa ve Baalzebul
(Mar.3:20-30; Luk.6:43-45; 11:14-23)*

22 Daha sonra İsa'ya kör ve dilsiz bir cinli getirdiler. İsa adamı iyileştirdi. Adam konuşmaya, görmeye başladı. 23 Bütün kalabalık şaşırıp kaldı. "Bu, Davut'un Oğlu olabilir mi?" diye soruyorlardı.

24 Ferisiler bunu duyunca, "Bu adam cinleri, ancak cinlerin önderi Baalzebul'un* gücüyle kovuyor" dediler.

25 Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: "Kendi içinde bölünen ülke yıkılır. Kendi içinde bölünen kent ya da ev ayakta kalamaz. 26 Eğer Şeytan Şeytan'ı kovarsa, kendi içinde bölünmüş demektir. Bu durumda onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? 27 Eğer ben cinleri Baalzebul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Bu durumda sizi kendi adamlarınız yargılayacak. 28 Ama ben cinleri Tanrı'nın Ruhu'yla kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

29 "Bir kimse güçlü adamın evine girip malını nasıl çalabilir? Ancak onu bağladıktan sonra evini soyabilir.

30 "Benden yana olmayan bana karşısıdır. Benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir. 31 Bunun için size diyorum ki, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak; ama Ruh'a edilen küfür bağışlanmayacaktır. 32 İnsanoğlu'na* karşı bir söz söyleyen, bağışlanacak; ama Kutsal Ruh'a karşı bir söz söyleyen, ne bu çağda, ne de gelecek çağda bağışlanacaktır.

33 "Ya ağaç iyi, meyvesini de iyi sayın; ya da ağaç kötü, meyvesini de kötülayın. Çünkü her ağaç meyvesinden tanır. 34 Sizi engerekler soyu! Kötü olan sizler nasıl iyi sözler söylebilirsiniz? Çünkü ağız yürekten taşırı söyler.

35 İyi insan içindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. 36 Size şunu söyleyeyim, insanlar söyledikleri her boş söz için yargı günü hesap verecekler. 37 Kendi sözlerinizle aklanacak, yine kendi sözlerinizle suçlu çıkarılacaksınız."

*Yunus'un Belirtisi
(Mar.8:11-12; Luk.11:24-26,29-32)*

38 Bunun üzerine bazı din bilginleri ve Ferisiler, "Öğretmenimiz, senden doğaüstü bir belirti görmek istiyoruz" dediler.

39 İsa onlara şu karşılığı verdi: "Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Peygamber Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecektir. 40 Yunus, nasıl üç gün üç gece o koca balığın karnında kaldıysa, İnsanoğlu da üç gün üç gece yerin bağırdı kalacaktır. 41 Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısına üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır. 42 Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta obur ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır.

43 “Kötü ruh insandan çıkışınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar, ama bulamaz. **44** O zaman, ‘Çıktığım eve, kendi evime döneyim’ der. Eve gelince orayı bombos, süpürülümuş, düzeltilmiş bular. **45** Bunun üzerine gider, yanına kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur. Bu kötü kuşağıın başına gelecek olan da budur.”

*İsa'nın Annesi ve Kardeşleri
(Mar.3:1-35; Luk.8:19-21)*

46 İsa daha halka konuşurken, annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durmuş, O'nunla konuşmak istiyorlardı. **47** Birisi İsa'ya, “Bak, annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seninle görüşmek istiyorlar” dedi.

48 İsa, kendisiyle konuşانا, “Kimdir annem, kimdir kardeşlerim?” karşılığını verdi. **49** Eliyle öğrencilerini göstererek, “İşte annem, işte kardeşlerim!” dedi. **50** “Göklerdeki Babam'ın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur.”

13

*Tohum Benzetmesi
(Mar.4:1-20; Luk.8:4-15)*

1 Aynı gün İsa evden çıktı, gidip göl kıyısında oturdu. **2** Çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Bu yüzden İsa tekneye binip oturdu. Bütün kalabalık kıyıda duruyordu. **3** İsa onlara benzetmelerle birçok şey anlattı. “Bakın” dedi, “Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. **4** Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü. Kuşlar gelip bunları yedi. **5** Kimi, toprağı az, kayalık yerlere düştü; toprak derin olmadığından hemen filizlendi. **6** Ne var ki, güneş doğunca kavruldular, kök salamadıkları için kuruyup gittiler. **7** Kimi, dikenler arasına düştü. Dikenler büydü, filizleri boğdu. **8** Kimi ise iyi toprağa düştü. Bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı da otuz kat ürün verdi. **9** Kulağı olan işitsin!”

10 Öğrencileri gelip İsa'ya, “Halka neden benzetmelerle konuşuyorsun?” diye sordular.

11 İsa şöyle yanıtladı: “Göklerin Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi, ama onlara verilmemi. **12** Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek, bolluğa kavuşturulacak. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak. **13** Onlara benzetmelerle konuşmamın nedeni budur. Çünkü,

‘Gördükleri halde görmezler,
Duydukları halde duymaz ve anlamazlar.’

14 “Böylece Yeşaya'nın peygamberlik sözü onlar için gerçekleşmiş oldu: ‘Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz!

15 Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaşmıştır,
Kulaklıları ağırlaştı.
Gözlerini kapadılar.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulaklıları duymasın, yürekleri anlamasıın

**Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirirdim.**

16 “Ama ne mutlu size ki, gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor!
17 Size doğrusunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice doğru kişiler sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.

18 “Şimdi ekinciyle ilgili benzetmeyi siz dinleyin. **19** Kim göksel egemenlikle ilgili sözü işitir de anlamazsa, kötü olan gelir, onun yüreğine ekilen söker götürür. Yol kenarına ekilen tohum işte budur. **20-21** Kayalık yerlere ekilen ise işittiği sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salamadığı için ancak bir süre dayanan kişidir. Böyle biri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşer. **22** Dikenler arasında ekilen de şudur: Sözü işitir, ama dünyasal kaygılar ve zenginliğin aldatıcılığı sözü boğar ve ürün vermesini engeller. **23** İyi toprağa ekilen tohum ise, sözü iştip anlayan birine benzer. Böylelesi elbette ürün verir, kimi yüz, kimi altmış, kimi de otuz kat.”

Deliceler Benzetmesi

24 İsa onlara başka bir benzetme anlattı: “Göklerin Egemenliği, tarlasına iyi tohum eken adama benzer” dedi. **25** “Herkes uyurken, adamın düşmanı geldi, buğdayın arasına delice ekip gitti. **26** Ekin gelişip başak salınca, deliceler de göründü.

27 “Mal sahibinin köleleri gelip ona şöyle dediler: ‘Efendimiz, sen tarlana iyi tohum ekmedin mi? Bu deliceler nereden çıktı?’

28 “Mal sahibi, ‘Bunu bir düşman yapmıştır’ dedi.

“‘Gidip deliceleri toplamamızı ister misin?’ diye sordu köleler.

29 “‘Hayır’ dedi adam. ‘Deliceleri toplarken belki buğdayı da sökersiniz. **30** Bırakın biçim vaktine dek birlikte büyüsünler. Biçim vakti orakçılara, önce deliceleri toplayın diyeceğim, yakmak için demet yapın. Buğdayı ise toplayıp ambarıma koyun.’”

Hardal Tanesi ve Maya Benzetmeleri

(Mar.4:30-34; Luk.13:18-21)

31 İsa onlara bir benzetme daha anlattı: “Göklerin Egemenliği, bir adamın tarlasına ektiği hardal tanesine benzer” dedi. **32** “Hardal tohumların en küçüğü olduğu halde, gelişince bahçe bitkilerinin boyunu aşar, ağaç olur. Böylece kuşlar gelip dallarında barınır.”

33 İsa onlara başka bir benzetme anlattı: “Göklerin Egemenliği, bir kadının üç ölçek* una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarır.”

34 İsa bütün bunları halka benzetmelerle anlattı. Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. **35** Bu, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Ağzımı benzetmeler anlatarak açacağım,
Dünyanın kuruluşundan beri
Gizli kalmış sırları dile getireceğim.”

Deliceler Benzetmesi Açıklantıyor

36 Bundan sonra İsa halktan ayrılip eve gitti. Öğrencileri yanına gelip, “Tarladaki delicelerle ilgili benzetmeyi bize açıkla” dediler.

³⁷ İsa, “İyi tohumu eken, İnsanoğlu'dur*” diye karşılık verdi. ³⁸ “Tarla ise dünyadır. İyi tohum, göksel egemenliğin oğulları, deliceler de kötü olanın oğullarıdır. ³⁹ Deliceleri eken düşman, İblis'tir. Biçim vakti, çağın sonu; orakçılar ise meleklerdir.

⁴⁰ “Deliceler nasıl toplanıp yakılırsa, çağın sonunda da böyle olacaktır. ⁴¹⁻⁴² İnsanoğlu meleklerini gönderecek, onlar da insanları günaha düşüren her şeyi, kötülük yapan herkesi O'nun egemenliğinden toplayıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve dış gırtısı olacaktır. ⁴³ Doğru kişiler o zaman Babaları'nın egemenliğinde güneş gibi parlayacaklar. Kulağı olan işitsin!”

Define ve İnci Benzetmeleri

⁴⁴ “Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarayı satın aldı.

⁴⁵ “Yine Göklerin Egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. ⁴⁶ Tüccar, çok değerli birinci bulunca gitti, varını yoğunu satıp o inciyi satın aldı.”

Ağ Benzetmesi

⁴⁷ “Yine Göklerin Egemenliği, denize atılan ve her çeşit balığı toplayan ağa benzer. ⁴⁸ Ağ dolunca onu kıyıya çekerler. Oturup işe yarayan balıkları kaplara koyar, yaramayanları atarlar. ⁴⁹⁻⁵⁰ Çağın sonunda da böyle olacak. Melekler gelecek, kötü kişileri doğruların arasından ayırip kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve dış gırtısı olacaktır.”

⁵¹ İsa, “Bütün bunları anladınız mı?” diye sordu.

“Evet” karşılığını verdiler.

⁵² O da onlara, “İşte böylece Göklerin Egemenliği için eğitilmiş her din bilgini, hazinesinden hem yeni hem eski değerler çıkarın bir mal sahibine benzer” dedi.

İsa Reddediliyor

(Mar.6:1-6; Luk.4:16-30)

⁵³ İsa bütün bu benzetmeleri anlattıktan sonra oradan ayrıldı. ⁵⁴ Kendi memleketine gitti ve oradaki havrada halka öğretmeye başladı. Halk şaşıp kalmıştı. “Adamın bu bilgeliği ve mucizeler yaratatan gücü nereden geliyor?” diyorlardı. ⁵⁵ “Marangozun oğlu değil mi bu? Annesinin adı Meryem değil mi? Yakup, Yusuf, Simun ve Yahuda O'nun kardeşleri değil mi? ⁵⁶ Kızkardeşlerinin hepsi aramızda yaşamıyor mu? O halde O'nun bütün bu yaptıkları nereden geliyor?” ⁵⁷ Ve gücenip O'nu reddettiler.

Ama İsa onlara şöyle dedi: “Bir peygamber, kendi memleketinden ve evinden başka yerde hor görülmez.”

⁵⁸ İmansızlıklar yüzünden İsa orada pek fazla mucize yapmadı.

14

Yahya'nın Öldürülmesi

(Mar.6:14-29; Luk.9:7-9)

¹⁻² O günlerde İsa'yla ilgili haberleri duyan bölge kralı Hirodes, adamlarına, “Bu, Vaftizci Yahya'dır” dedi. “Ölümden dirildi. Olağanüstü güçlerin onda etkin olmasının nedeni budur.”

³ Hirodes, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya yüzünden Yahya'yı tutuklamış, bağlatıp zindana attırmıştı. ⁴ Çünkü Yahya Hirodes'e, "O kadınla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır" demişti. ⁵ Hirodes Yahya'yı öldürmek istemiş, ama halktan korkmuştı. Çünkü halk Yahya'yı peygamber sayıyordu.

⁶⁻⁷ Hirodes'in doğum günü şenliği sırasında Hirodiya'nın kızı ortaya çıkıp dans etti. Bu, Hirodes'in öyle hoşuna gitti ki, ant içerek kızı ne dilerse vereceğini söyledi. ⁸ Kız, annesinin kıskırmasıyla, "Bana şimdi, bir tepsi üzerinde Vaftizci Yahya'nın başını ver" dedi. ⁹ Kral buna çok üzüldüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü bu dileğin yerine getirilmesini buyurdu. ¹⁰ Adam gönderip zindanda Yahya'nın başını kestirdi. ¹¹ Kesik baş tepsiyle getirilip kızı verildi, kız da bunu annesine götürdü. ¹² Yahya'nın öğrencileri gelip cesedi aldılar ve gömdüler. Sonra gidip İsa'ya haber verdiler.

*İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor
(Mar:6:30-44; Luk:9:10-17; Yu:6:1-14)*

¹³ İsa bunu duyunca, tek başına tenha bir yere çekilmek üzere bir tekneyle oradan ayrıldı. Bunu öğrenen halk, kentlerden çıkıp O'nun yaya olarak izledi.

¹⁴ İsa tekneden inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Onlara acıdı ve hasta olanlarını iyileştirdi.

¹⁵ Akşama doğru öğrencileri yanına gelip, "Burası ıssız bir yer" dediler, "Vakit de geç oldu. Halkı salver de köylere gidip kendilerine yiyecek alınsınlar."

¹⁶ İsa, "Gitmelerine gerek yok, onlara siz yiyecek verin" dedi.

¹⁷ Öğrenciler, "Burada beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok ki" dediler.

¹⁸ İsa, "Onları buraya, bana getirin" dedi. ¹⁹ Halka çayırda oturmalarını buyurduktan sonra, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra ekmekleri bölüp öğrencilere verdi, onlar da halka dağıttılar.

²⁰ Herkes yiyp doldu. Artakalan parçalardan on iki sepet dolusu topladılar.

²¹ Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, yaklaşık beş bin erkekti.

*İsa Su Üstünde Yürüyor
(Mar:6:45-56; Yu:6:15-21)*

²² Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, tekneye binip kendisinden önce karşı yakaya geçmelerini buyurdu. Bu arada halkı evlerine gönderecekti.

²³ Halkı gönderdikten sonra dua etmek için tek başına dağa çıktı. Akşam olurken orada yalnızdı. ²⁴ O sırada tekne kıyıdan bir hayli uzakta* dalgalarla boğuşuyordu. Çünkü rüzgar karşı yönden esiyordu.

²⁵ Sabaha karşı[†] İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. ²⁶ Öğrenciler, O'nun gölün üstünde yürüdüğü görünce dehşete kapıldılar. "Bu bir hayalet!" diyerek korkuyayla bağırdılar.

²⁷ Ama İsa hemen onlara seslenerek, "Cesur olun, benim, korkmayın!" dedi.

²⁸ Petrus buna karşılık, "Ya Rab" dedi, "Eğer sen isen, buyruk ver suyun üstünden yürüyerek sana geleyim."

²⁹ İsa, "Gel!" dedi.

^{14:3} Luk:3:19-20 ^{14:4} Lev:18:16; 20:21 * ^{14:24} "Bir hayli uzakta": Grekçe "Birçok stadion uzakta" (bkz. Birimler Cetveli). † ^{14:25} "Sabaha karşı": Grekçe "Gecenin dördüncü nöbetinde" (bkz. Sözlük, "Saat").

Petrus da tekneden indi, suyun üstünden yürüyerek İsa'ya yaklaştı. ³⁰ Ama rüzgarın ne kadar güçlü estiğini görünce korktu, batmaya başladı. "Ya Rab, beni kurtar!" diye bağırdı.

³¹ İsa hemen elini uzatıp onu tuttu. Ona, "Ey kit imanlı, neden kuşku duyduğun?" dedi.

³² Onlar tekneye bindikten sonra rüzgar dindi. ³³ Teknedekiler, "Sen gerçekten Tanrı'nın Oğlu'sun" diyerek O'na tapındılar.

³⁴ Gölbaşı Gennesar'da karaya çıktılar. ³⁵ Yore halkı İsa'yı tanıyınca çevreye haber saldı. Bütün hastaları O'na getirdiler. ³⁶ Giysisinin eteğine bir dokunsak diye yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi iyileşti.

15

Töre mi, Tanrı'nın Sözü mü? (Mar.7:1-13)

¹⁻² Bu sırada Yeruşalim'den bazı Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya gelip, "Öğrencilerin neden atalarımızın töresini çığnıyor?" diye sordular, "Yemekten önce ellerini yıkamıyorlar."

³ İsa onlara şu karşılığı verdi: "Ya siz, neden töreniz uğruna Tanrı buyruğunu çığnıyorsunuz? ⁴ Çünkü Tanrı şöyle buyurdu: 'Annene babana saygı göstereceksin'; 'Annesine ya da babasına söven kesinlikle öldürülecektir.' ⁵⁻⁶ Ama siz, 'Her kim anne ya da babasına, benden alacağın bütün yardım Tanrı'ya adanmıştır derse, artık babasına saygı göstermek zorunda değildir' diyorsunuz. Böylelikle, töreniz uğruna Tanrı'nın sözünü geçersiz kılmış oluyorsunuz. ⁷⁻⁸ Ey ikiyüzlüler! Yeşa'nın sizinle ilgili şu peygamberlik sözü ne kadar yerindedir:

'Bu halk dudaklarıyla beni sayar,
Ama yürekleri benden uzak.

⁹ Bana boşuna taparlar.
Çünkü öğrettikleri, sadece insan buyruklarıdır.'

İnsanı Kirleten Nedir? (Mar.7:14-23)

¹⁰ İsa, halkı yanına çağırıp onlara, "Dinleyin ve şunu belleyin" dedi.

¹¹ "Ağızdan giren şey insanı kirletmez. İnsanı kirleten ağızdan çıkmaz."

¹² Bu sırada öğrencileri O'na gelip, "Biliyor musun?" dediler, "Ferisiler bu sözü duyuncaya güvendiler."

¹³ İsa şu karşılığı verdi: "Göksel Babam'ın dikmediği her fidan kökünden sökülecektir. ¹⁴ Bırakın onları; onlar körlerin kör kılavuzlarıdır. Eğer kör köre kılavuzluk ederse, ikisi de çukura düşer."

¹⁵ Petrus, "Bu benzettmeyi bize açıkla" dedi.

¹⁶ "Siz de mi hâlâ anlamıyorsunuz?" diye sordu İsa. ¹⁷ "Ağza giren her şeyin mideye indiğini, oradan da helaya atıldığıni bilmiyor musunuz? ¹⁸ Ne var ki ağızdan çıkan, yürekten kaynaklanır. İnsanı kirleten de budur. ¹⁹ Çünkü kötü düşünceler, cinayet, zina, fuhuş, hırsızlık, yalan yere tanıklık ve iftira hep yürekten kaynaklanır. ²⁰ İnsanı kirleten bunlardır. Yıkamamış ellerle yemek yemek insanı kirletmez."

*Kenanlı Kadının İmanı
(Mar.7:24-30)*

²¹ İsa oradan ayrılp Sur ve Sayda bölgесine geçti. ²² O yöreden Kenanlı bir kadın İsa'ya gelip, "Ya Rab, ey Davut Oğlu, halime acı! Kızım cine tutuldu, çok kötü durumda" diye feryat etti.

²³ İsa kadına hiçbir karşılık vermedi. Öğrencileri yaklaşıp, "Sal şunu, gitsin!" diye rica ettiler. "Arkamızdan bağıriп duruyor."

²⁴ İsa, "Ben yalnız İsrail halkın kaybolmuş koyunlarına gönderildim" diye yanıtladı.

²⁵ Kadın ise yaklaşıp, "Ya Rab, bana yardım et!" diyerek O'nun önünde yere kapandı*.

²⁶ İsa ona, "Çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir" dedi.

²⁷ Kadın, "Haklısan, ya Rab" dedi. "Ama köpekler de efendilerinin sofrasından düşen kıرıntıları yer."

²⁸ O zaman İsa ona şu karşılığı verdi: "Ey kadın, imanın büyük! Dilediğin gibi olsun." Ve kadının kızı o saatte iyileşti.

*İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor
(Mar.8:1-10)*

²⁹ İsa oradan ayrıldı, Celile Gölü'nün kıyısından geçerek dağa çıktı oturdu.

³⁰ Yanına büyük bir kalabalık geldi. Beraberlerinde kötüüm, kör, çolak, dilsiz ve daha birçok hasta getirdiler. Hastaları O'nun ayaklarının dibine bıraktılar. O da onları iyileştirdi. ³¹ Halk, dilsizlerin konuştuşunu, çolakların iyileştişini, körlerin gördüğünü, kötüümülerin yürüdüğünü görünce şaşı ve İsrail'in Tanrı'sını yüceltti.

³² İsa öğrencilerini yanına çağırıp, "Halka acıyorum" dedi. "Üç gündür yanmadalar, yiyecek hiçbir şeyleri yok. Onları aç aç evlerine göndermek istemiyorum, yolda bayılabilirler."

³³ Öğrenciler kendisine, "Boyle issız bir yerde bu kadar kalabalığı doyuracak ekmeği nereden bulalı?" dediler.

³⁴ İsa, "Kaç ekmeğiniz var?" diye sordu.

"Yedi ekmekle birkaç küçük balığımız var" dediler.

³⁵ Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. ³⁶ Yedi ekmekle balıkları aldı, şükredip bunları böldü, öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. ³⁷ Herkes yiyp doydu. Artakalan parçalardan yedi küfe dolusu topladılar. ³⁸ Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, dört bin erkekti.

³⁹ İsa, halkı evlerine gönderdikten sonra tekneye binip Magadan bölgесine geçti.

16

*Doğaüstü Bir Belirti İsteniyor
(Mar.8:11-13; Luk.12:54-56)*

¹ Ferisiler'le Sadukiler İsa'nın yanına geldiler. O'nu denemek amacıyla kendilerine gökten bir belirti göstermesini istediler.

² İsa onlara şu karşılığı verdi: "Akşam, 'Gökyüzü kızıl olduğuna göre hava iyi olacak' dersiniz. ³ Sabah, 'Bugün gök kızıl ve bulutlu, hava bozacak' dersiniz.

* ^{15:25} "O'nun önünde yere kapandı" ya da "O'na tapındı". ^{16:1} Mat.12:38; Luk.11:16

Gökyüzünün görünümünü yorumlayabiliyorsunuz da, zamanın belirtilerini yorumlayamıyor musunuz? ⁴ Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek.” Sonra İsa onları bırakıp gitti.

*Ferisiler'le Sadukiler'in Mayası
(Mar.8:14-21)*

⁵ Öğrenciler gölün karşı yakasına geçerken ekmek almayı unutmuşlardı. ⁶ İsa onlara, “Dikkatli olun, Ferisiler'in ve Sadukiler'in mayasından kaçının!” dedi.

⁷ Onlar ise kendi aralarında tartışarak, “Ekmek almadığımız için böyle diyor” dediler.

⁸ Bunun farkında olan İsa şöyle dedi: “Ey kit imanlılar! Ekmeğiniz yok diye niçin tartışıyorsunuz? ⁹⁻¹⁰ Hâlâ anlamıyor musunuz? Beş ekmekle beş bin kişinin doyduğunu, kaç sepét dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor musunuz? Yedi ekmekle dört bin kişinin doyduğunu, kaç küfe dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor musunuz? ¹¹ Ben size, ‘Ferisiler'in ve Sadukiler'in mayasından kaçının’ derken, ekmekten söz etmediğimi nasıl olur da anlamazsınız?”

¹² Ekmek mayasından değil de, Ferisiler'le Sadukiler'in öğretisinden kaçının dediğini o zaman anladılar.

*Petrus'un Mesih'i Tanması
(Mar.8:27-30; Luk.9:18-21)*

¹³ İsa, Filippus Sezariyesi bölgесine geldiğinde öğrencilerine şunu sordu: “Halk, İnsanoğlu'nun* kim olduğunu söylüyor?”

¹⁴ Öğrencileri şu karşılığı verdiler: “Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimi de Yeremya ya da peygamberlerden biridir diyor.”

¹⁵ İsa onlara, “Siz ne dersiniz” dedi, “Sizce ben kimim?”

¹⁶ Simun Petrus, “Sen, yaşayan Tanrı'nın Oğlu Mesih'sin**” yanıtını verdi.

¹⁷ İsa ona, “Ne mutlu sana, Yunus oğlu Simun!” dedi. “Bu sırrı sana açan insan* değil, göklerdeki Babam'dır. ¹⁸ Ben de sana şunu söyleyeyim, sen Petrus'sun[†] ve ben kilisemi bu kayanın[‡] üzerine kuracağım. Ölüler diyarının kapıları ona karşı direnmeyecek. ¹⁹ Göklerin Egemenliği[§]'nin anahtarlarını sana vereceğim. Yeryüzünde bağlayacağıñ her şey göklerde de bağlanmış olacak; yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde de çözülmüş olacak.” ²⁰ Bu sözlerden sonra İsa, kendisinin Mesih olduğunu kimseye söylememeleri için öğrencilerini uyardı.

*İsa Ölüp Dirileceğini Önceden Bildiriyor
(Mar.8:31-9:1; Luk.9:22-27)*

²¹ Bundan sonra İsa, kendisinin Yeruşalim'e gitmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerinin elinden çok acı çekmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini öğrencilerine anlatmaya başladı.

²² Bunun üzerine Petrus O'nu bir kenara çekip azarlamaya başladı. “Tanrı korusun, ya Rab! Senin başına asla böyle bir şey gelmeyecek!” dedi.

16:4 Mat.12:39; Luk.11:29 **16:6** Luk.12:1 **16:9-10** Mat.14:17-21; 15:34-38 **16:14** Mat.14:1-2;

Mar.6:14-15; Luk.9:7-8 **16:16** Yu.6:68-69 * **16:17** “İnsan”: Grekçe “Et ve kan”. † **16:18** “Petros”: Grekçe “Petros”, yani “Kaya parçası, taş”. ‡ **16:18** “Kaya”: Grekçe “Petrica”, yani “Büyük taş kütlesi, kaya”. **16:19** Mat.18:18; Yu.20:23 **16:21** Mat.17:22-23; 20:19; 27:62-63

23 Ama İsa Petrus'a dönüp, "Çekil önumden, Şeytan!" dedi, "Bana engel oluyorsun. Düşüncelerin Tanrı'ya değil, insana özgüdür."

24 Sonra İsa, Öğrencilerine şunları söyledi: "Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmığını yüklenip beni izlesin. **25** Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. **26** İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? İnsan kendi canına karşılık ne verebilir? **27** İnsanoğlu, Babası'nın görkemi içinde melekleriyle gelecek ve herkese, yaptığınnı karşılığını verecektir. **28** Size doğrusunu söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, İnsanoğlu'nun kendi egemenliği içinde gelişini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var."

17

*İsa'nın Görünümü Değişiyor
(Mar.9:2-13; Luk.9:28-36)*

1 Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. **2** Onların gözü önünde İsa'nın görünümü değişti. Yüzü güneş gibi parladı, giysileri ışık gibi bembeyaz oldu. **3** O anda Musa'yla İlyas Öğrencilere göründü. İsa'yla konuşuyorlardı. **4** Petrus İsa'ya, "Ya Rab" dedi, "Burada bulunmamız ne iyi oldu! İstersen burada üç çardak kurayım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a."

5 Petrus daha konuşurken parlak bir bulut onlara gölge saldı. Buluttan gelen bir ses, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum. O'nu dinleyin!" dedi.

6 Öğrenciler bunu işitince, dehşet içinde yüzüstü yere kapandılar. **7** İsa gelip onlara dokundu, "Kalkın, korkmayın!" dedi. **8** Başlarını kaldırınca İsa'dan başka kimseyi göremediler.

9 Dağdan inerlerken İsa onlara, "İnsanoğlu*" ölümden dirilmeden, gördüklerinizi kimseye söylemeyein" diye buyurdu.

10 Öğrencileri O'na şunu sordular: "Peki, din bilginleri neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?"

11 İsa, "İlyas gerçekten gelecek ve her şeyi yeniden düzene koyacak" diye yanıtlaştı. **12** "Size şunu söyleyeyim, İlyas zaten geldi, ama onu tanımadılar, ona yapmadıklarını bırakmadılar. Aynı şekilde İnsanoğlu da onların elinden acı çekerectir." **13** O zaman öğrenciler İsa'nın kendilerine Vaftizci Yahya'dan söz ettiğini anladılar.

*Cinli Çocuk İyileştiriliyor
(Mar.9:14-32; Luk.9:37-45)*

14 Kalabaklıın yanına vardıklarında bir adam İsa'ya yaklaşıp önünde diz çöktü. **15** "Ya Rab" dedi, "Oğlumun haline acı! Sarası var, çok acı çekiyor. Sık sık ateşe, suya düşüyor. **16** Onu senin öğrencilerine getirdim, ama iyileştiremediler."

17 İsa, "Ey imansız ve sapmış kuşak!" dedi. "Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu buraya, bana getirin."

18 İsa cini azarlayınca, cin çocuktan çıktı, çocuk o anda iyileşti.

19 Sonra öğrenciler tek başlarına İsa'ya gelip, "Biz cini neden kovamadık?" diye sordular.

20-21 İsa, "İmanınız kit olduğu için" karşılığını verdi. "Size doğrusunu söyleyeyim, bir hardal tanesi kadar imanınız olsa şu dağa, 'Buradan şuraya göç' derseniz, göcer; sizin için imkânsız bir şey olmayacaktır."*

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor (Mar.9:30-32; Luk.9:43-45)

22-23 Celile'de bir araya geldiklerinde İsa onlara, "İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama üçüncü gün dirilecek" dedi.

Öğrenciler buna çok kederlendiler.

Tapınak Vergisi

24 Kefarnahum'a geldiklerinde, iki dirhemlik tapınak vergisini† toplayanlar Petrus'a gelip, "Öğretmeniniz tapınak vergisini ödüyor, değil mi?" diye sordular.

25 Petrus, "Ödüyor" dedi.

Petrus eve gelince, daha kendisi bir şey söylemeden İsa ona, "Simun, ne dersin?" dedi. "Dünya kralları gümruk ya da vergiyi kimlerden alır? Kendi ogullarından mı, yabancılardan mı?"

26 Petrus'un, "Yabancılardan" demesi üzerine İsa, "O halde ogullar muaftr" dedi.

27 "Ama vergi toplayanları gücendirmeyelim. Göle gidip oltanı at. Tuttuğun ilk balığı çıkar, onun ağızını aç, dört dirhemlik bir akçe‡ bulacaksın. Parayı al, ikimizin vergisi olarak onlara ver."

18

En Büyüük Kim?

(Mar.9:33-37,42-48; Luk.9:46-48; 17:1-2)

1 Bu sırada öğrencileri İsa'ya yaklaşıp, "Göklerin Egemenliği'nde en büyük kimdir?" diye sordular.

2-3 İsa, yanına küçük bir çocuk çağırıldı, onu orta yere dikip şöyle dedi: "Size doğrusunu söyleyeyim, yolunuzdan dönüp küçük çocuklar gibi olmazsanız, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz. **4** Kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, Göklerin Egemenliği'nde en büyük odur. **5** Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur.

6 "Ama kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı asılıp denizin dibine atılması kendisi için daha iyi olur. **7** İnsanı günaha düşüren tuzaklardan ötürü vay dünyanın haline! Böyle tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline!"

8 "Eğer elin ya da ayağın günah işlemene neden olursa, onu kesip at. Tek el, tek ayakla yaşama kavuşman, iki elle, iki ayakla sönmez ateşe atılmandan iyidir. **9** Eğer gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Tek gözle yaşama kavuşman, iki gözle cehennem ateşine atılmandan iyidir.

17:20-21 Mat.21:21; Mar.11:23; 1Ko.13:2 * **17:20-21** Birçok Grekçe elyazması, "Ama bu tür cinler ancak dua ve oruçla kovulabilir" sözlerini de içerir. **17:24** Çık.30:13; 38:26 † **17:24** "İki dirhemlik tapınak vergisi": Grekçe "Didrahma" (bkz. Birimler Cetveli). ‡ **17:27** "Dört dirhemlik bir akçe": Grekçe "Bir statir" (bkz. Birimler Cetveli). **18:1** Luk.22:24 **18:2-3** Mar.10:15; Luk.18:17 **18:8** Mat.5:30 **18:9** Mat.5:29

10-11 “Bu küçüklerden birini bile hor görmekten sakının! Size şunu söyleyeyim, onların göklerdeki melekleri, göklerdeki Babam'ın yüzünü her zaman görürler.”*

Kaybolan Koyun Benzetmesi (Luk.15:3-7)

12 “Siz ne dersiniz? Bir adamın yüz koyunu olsa ve bunlardan biri yolunu şaşırsa, doksan dokuzunu dağlarda bırakıp yolunu şaşırın aramaya gitmez mi? **13** Size doğrusunu söyleyeyim, eğer onu bulursa, yolunu şâşirmamış doksan dokuz koyun için sevindiğinden daha çok onun için sevinir. **14** Bunun gibi, göklerdeki Babanız da bu küçüklerden hiçbirinin kaybolmasını istemez.”

Bir Kardeş Günah İşlerse

15 “Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse, ona git, suçunu kendisine göster. Her şey yalnız ikinizin arasında kalsın. Kardeşin seni dinlerse, onu kazanmış olursun. **16** Ama dinlemezse, yanına bir ya da iki kişi daha al ki, söylenen her şey iki ya da üç tanığın sözüyle doğrulansın. **17** Onları da dinlemezse, durumu inanlılar topluluğuna bildir. Topluluğu da dinlemezse, onu putperest ya da vergi görevlisi say.

18 “Size doğrusunu söyleyeyim, yeryüzünde bağlayacağınız her şey gökte de bağlanmış olacak. Yeryüzünde çözeceğiniz her şey gökte de çözülmüş olacak. **19** Yine size şunu söyleyeyim, yeryüzünde aranızdan iki kişi, dileyecekleri herhangi bir şey için anlaşırlarsa, göklerdeki Babam dileklerini yerine getirir. **20** Nerede iki ya da üç kişi benim adımla toplanırsa, ben de orada, aralarındayım.”

Acımasız Köle Benzetmesi

21 Bunun üzerine Petrus İsa'ya gelip, “Ya Rab” dedi, “Kardeşim bana karşı kaç kez günah işlerse onu bağışlamalıyım? Yedi kez mi?”

22 İsa, “Yedi kez değil” dedi. “Yetmiş kere yedi kez derim sana. **23** Şöyledi ki, Göklerin Egemenliği, köleleriyle hesaplaşmak isteyen bir krala benzer. **24** Kral hesap görmeye başladığında kendisine, borcu on bin talanti bulan bir köle getirildi. **25** Kölenin ödeme gücü olmadığından efendisi onun, karısının, çocukların ve bütün malının satılıp borcun ödenmesini buyurdu. **26** Köle yere kapanıp efendisine, ‘Ne olur, sabret! Bütün borcumu ödeyeceğim’ dedi. **27** Efendisi köleye acıdı, borcunu bağışlayıp onu salıverdi.

28 “Ama köle çıktı gitti, kendisine yüz dinar borcu olan başka bir köleye rastladı. Onu yakalayıp, ‘Borcunu öde’ diyerek boğazına sarıldı. **29** Bu köle yüzüstü yere kapandı, ‘Ne olur, sabret! Borcumu ödeyeceğim’ diye yalvardı. **30** Ama ilk köle bunu reddetti. Gitti, borcunu ödeyinceye dek adamı zindana kapattı. **31** Öteki köleler, olanları görünce çok üzüldüler. Efendilerine gidip bütün olup bitenleri anlattılar.

32 “Bunun üzerine efendisi köleyi başına çağırdı. ‘Ey kötü köle!’ dedi. ‘Bana yalvardığın için bütün borcunu bağışladım. **33** Benim sana acıdım gibi, senin de köle arkadaşına acıman gerekmez miydi?’ **34** Bu öfkeyle efendisi, bütün borcunu ödeyinceye dek onu işkencelere teslim etti.

35 “Eğer her biriniz kardeşini gönülden bağışlamazsa, göksel Babam da size öyle davranışacaktır.”

* **18:10-11** Birçok Grekçe elyazması, “İnsanoğlu, kaybolan kurtarmak için geldi” sözlerini de içerir.

19

Boşanmayla İlgili Soru (Mar.10:1-12)

¹ Isa konuşmasını bitirdikten sonra Celile'den ayrılip Yahudiye'nin* Şeria Irmağı'nın karşı yakasındaki topraklarına geçti. ² Büyük halk toplulukları da O'nun ardından gitti. Hasta olanları orada iyileştirdi.

³ Isa'nın yanına gelen bazı Ferisiler, O'nu denemek amacıyla şunu sordular: "Bir adamın, herhangi bir nedenle karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?"

⁴⁻⁵ Isa şu karşılığı verdi: "Kutsal Yazılıar'ı okumadınız mı? Yaradan başlangıçtan 'İnsanları erkek ve dişi olarak yaratı' ve söyle dedi: 'Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.'

⁶ Şöyledi ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı'nın birlesitirdiğini, insan ayırmamasın."

⁷ Ferisiler Isa'ya, "Öyleyse" dediler, "Musa neden erkeğin boşanma belgesi verip karısını boşayabileceğini söyledi?"

⁸ Isa onlara, "İnatçı olduğunuz için Musa karılarını boşamanıza izin verdi" dedi. "Başlangıçta bu böyle değildi. ⁹ Ben size şunu söyleyeyim, karısını fuhuştan başka bir nedenle boşayıp başkasıyla evlenen, zina etmiş olur. Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur*."

¹⁰ Öğrenciler Isa'ya, "Eğer erkekle karısı arasındaki ilişki buyسا, hiç evlenmemek daha iyid!" dediler.

¹¹ Isa onlara, "Herkes bu sözü kabul edemez, ancak Tanrı'nın güç verdiği kişiler kabul edebilir" dedi. ¹² "Çünkü kimisi doğuştan hadimdir, kimisi insanlar tarafından hadim edilir, kimisi de Göklerin Egemenliği uğruna kendini hadim sayar. Bunu kabul edebilen etsin!"

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor (Mar.10:13-16; Luk.18:15-17)

¹³⁻¹⁴ O sırada bazıları küçük çocukları Isa'nın yanına getirdiler; ellerini onların üzerine koyup dua etmesini istediler. Öğrenciler onları azarlayınca Isa, "Bırakın çocukların" dedi. "Bana gelmelerine engel olmayın! Çünkü Göklerin Egemenliği böylelerininindir." ¹⁵ Ellerini onların üzerine koyduktan sonra oradan ayrıldı.

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam (Mar.10:17-31; Luk.18:18-30)

¹⁶ Adamın biri Isa'ya gelip, "Öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşturmak için nasıl bir iyilik yapmalıyım?" diye sordu.

¹⁷ Isa, "Bana neden iyilik hakkında soru soruyorsun?" dedi. "İyi olan yalnız biri var. Yaşama kavuşturmak istiyorsan, O'nun buyruklarını yerine getir."

¹⁸⁻¹⁹ "Hangi buyrukları?" diye sordu adam.

İsa şu karşılığı verdi: "'Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin' ve 'Komşunu kendin gibi seveceksin.'"

^{19:4-5} Yar.1:27; 2:24; 5:2 ^{19:7} Yas.24:1-4; Mat.5:31 ^{19:9} Mat.5:32; 1Ko.7:10-11 * ^{19:9}

"Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur" sözleri birçok Grekçe elyazmasında yoktur. ^{19:18-19}
Çlk.20:12-16; Yas.5:16-20; Lev.19:18

20 Genç adam, "Bunların hepsini yerine getirdim" dedi, "Daha ne eksigim var?"

21 İsa ona, "Eğer eksiksiz olmak istiyorsan, git, varını yoğunu sat, parasını yokşullara ver; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle" dedi.

22 Genç adam bu sözleri işitince üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok mali vardı.

23 İsa öğrencilerine, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Zengin kişi Göklerin Egemenliği'ne zor girecek. **24** Yine şunu söyleyeyim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır."

25 Bunu işten öğrenciler büsbütün şaşırdılar, "Öyleyse kim kurtulabilir?" diye sordular.

26 İsa onlara bakarak, "İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için her şey mümkün" dedi.

27 Bunun üzerine Petrus O'na, "Bak" dedi, "Biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik, kazancımız ne olacak?"

28 İsa onlara, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Her şey yenilendiğinde, İnsanoğlu görkemli tahtına oturduğunda, siz, evet arımdan gelen sizler, on iki tahta oturup İsrail'in on iki oymağını yargılacaksunuz. **29** Benim adım uğruna evlerini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakın herkes, bunların yüz katını elde edecek ve sonsuz yaşamı miras alacak. **30** Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak."

20

Bağcı Benzetmesi

1 "Göklerin Egemenliği, sabah erkenden bağında çalışacak işçi aramaya çıkan toprak sahibine benzer. **2** Adam, işçilerle günübirbir dinara anlaşıp onları başına gönderdi.

3 "Saat* dokuza doğru tekrar dışarı çıktı, karşılık meydanında boş duran başka adamlar gördü. **4-5** Onlara, 'Siz de bağa gidip çalışın. Hakkınız neyse, veririm' dedi, onlar da bağa gittiler.

"Öğleyin ve saat üçe doğru yine çıkıştı, aynı şeyi yaptı. **6** Saat beşe doğru çıkışınca, orada duran başka işçiler gördü. Onlara, 'Neden bütün gün burada boş duruyorsunuz?' diye sordu.

7 " 'Kimse bize iş vermedi ki' dediler.

"Onlara, 'Siz de bağa gidin, çalışın' dedi.

8 "Akşam olunca, bağın sahibi kâhyasına, 'İşçileri çağır' dedi. 'Sonuncudan başlayarak ilkine kadar, hepsine ücretlerini ver.'

9 "Saat beşe doğru işe başlayanlar gelip kâhyadan birer dinar aldılar. **10** İlk başlayanlar gelince daha çok alacaklarını sandılar, ama onlara da birer dinar verildi. **11** Paralarını alınca bağ sahibine söylemeye başladılar: **12** 'En son çalışanlar yalnız bir saat çalıştı' dediler. 'Ama onları günün yükünü ve sıcaklığını çeken bizlerle bir tuttun!'

13 "Bağ sahibi onlardan birine söyle karşılık verdi: 'Arkadaş, sana haksızlık etmiyor musun? Seninle bir dinara anlaşmadık mı? **14** Hakkını al, git! Sana verdığımı sonuncuya da vermek istiyorum. **15** Kendi paramla istediğimi yapmaya hakkım yok mu? Yoksa cömertliğimi kıskanıyor musun?'

16 “İşte böylece sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak.”

*İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor
(Mar.10:32-34; Luk.18:31-34)*

17-18 İsa Yeruşalim'e giderken, yolda on iki öğrencisini bir yana çekip onlara özel olarak şunu söyledi: “Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz. İnsanoğlu, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek, onlar da O'nun ölüm cezasına çarptıracaklar. **19** O'nunla alay etmeleri, kamçılıyip çarmıha germeleri için O'nun öteki uluslara teslim edecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek.”

*Bir Annenin İsteği
(Mar.10:35-45)*

20 O sırada Zebedi oğullarının annesi oğullarıyla birlikte İsa'ya yaklaştı. Önünde yere kapanarak kendisinden bir dileği olduğunu söyledi.

21 İsa kadına, “Ne istiyorsun?” diye sordu.

Kadın, “Buyruk ver, senin egemenliğinde bu iki oğlumdan biri sağında, biri solunda otursun” dedi.

22 “Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz” diye karşılık verdi İsa. “Benim içeceğim kâseden siz içebilir misiniz?”

“Evet, içebiliriz” dediler.

23 İsa onlara, “Elbette benim kâsemden içecksiniz” dedi, “Ama sağında ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Babam bu yerleri belirli kişiler için hazırlamıştır.”

24 Bunu işten on öğrenci iki kardeşe kızdılar. **25** Ama İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: “Bilirsiniz ki, ulusların Önderleri onlara egemen kesilir, ileri gelenleri de ağırlıklarını hissettirirler. **26** Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. **27** Aranızda birinci olmak isteyen, ötekilerin kulu olsun. **28** Nitekim İnsanoğlu, hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidye olarak vermeye geldi.”

*İki Körün Gözleri Açılıyor
(Mar.10:46-52; Luk.18:35-43)*

29 Eriha'dan ayrırlıarken büyük bir kalabalık İsa'nın ardından gitti. **30** Yol kenarında oturan iki kör, İsa'nın oradan geçmekte olduğunu duyunca, “Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!” diye bağırdılar.

31 Kalabalık onları azarlayarak susturmak istediyse de onlar, “Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!” diyerek daha çok bağırdılar.

32 İsa durup onları çağrırdı. “Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?” diye sordu.

33 Onlar da, “Ya Rab, gözlerimiz açılsın” dediler.

34 İsa onlara acıdı, gözlerine dokundu. O anda yeniden görmeye başladılar ve O'nun ardından gittiler.

21

*İsa'nın Yeruşalim'e Girişi
(Mar.11:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)*

1-2 Yeruşalim'e yaklaşıp Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci Köyü'ne geldiklerinde İsa, iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, “Karşınızdaki köye

gidin” dedi, “Hemen orada bağlı bir dişi eşek ve yanında bir sıpa bulacaksınız. Onları çözüp bana getirin. ³ Size bir şey diyen olursa, ‘Rab’bin bunlara ihtiyacı var, hemen geri gönderecek’ dersiniz.”

⁴ Bu olay, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

⁵ “Siyon* kızına deyin ki,
‘İşte, alçakgönüllü Kralın,
Eşeğe, evet sıpaya,
Eşek yavrusuna binmiş
Sana geliyor.’ ”

⁶ Öğrenciler gidip İsa'nın kendilerine buyurduğu gibi yaptılar. ⁷ Eşekle sıpayı getirip üzerlerine giysilerini yaydilar, İsa sıpaya bindi. ⁸ Halkın büyük bir bölümü giysilerini yolun üzerine serdi. Bazıları da ağaçlardan dal kesip yola seriyordu. ⁹ Önden giden ve arkadan gelen kalabalıklar şöyle bağırıyorlardı:

“Davut Oğlu'na hozana!
Rab’bin adıyla gelene övgüler olsun,
En yücelerde hozana!”

¹⁰ İsa Yeruşalim'e girdiği zaman bütün kent, “Bu kimdir?” diyerek çalkandı.

¹¹ Kalabalıklar, “Bu, Celile'nin Nasıra Kenti'nden Peygamber İsa'dır” diyordu.

İsa Saticuları Tapınaktan Kovuyor
(Mar:11:15-19; Luk:19:45-48; Yu:2:13-22)

¹² İsa, tapınağın avlusuna girerek oradaki bütün alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozanların masalarını, güvercin satanların sehpalarını devirdi.

¹³ Onlara söyle dedi: “Evime dua evi denecek” diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz!”

¹⁴ İsa tapınaktayken kendisine gelen kör ve kötüyümleri iyileştirdi. ¹⁵ Ne var ki, başkâhinlerle din bilginleri, O'nun yarattığı harikaları ve tapınakta, “Davut Oğlu'na hozana!” diye bağırınç çocukların görünce öfkelendiler.

¹⁶ İsa'ya, “Bunların ne söylediğini duyuyor musun?” diye sordular.

“Duyuyorum” dedi İsa. “Siz şu sözü hiç okumadınız mı? ‘Küçük çocukların ve emziktekilerin dudaklarından kendine övgüler döktürdü’n.”

¹⁷ İsa onları bırakıp kentten çıktı. Beytanya'ya dönüp geceyi orada geçirdi.

Meyvesiz İncir Ağacı
(Mar:11:12-14,20-24)

¹⁸ İsa sabah erkenden kente dönerken açıklımıştı. ¹⁹ Yol kenarında gördüğü bir incir ağacına yaklaştı. Ağaçta yapraktan başka bir şey bulamayınca ağaca, “Artık sonsuza dek sende meyve yetişmesin!” dedi. İncir ağacı o anda kurudu.

²⁰ Öğrenciler bunu görünce şaşkına döndüler. “İncir ağacı birdenbire nasıl kurudu?” diye sordular.

²¹ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Size doğrusunu söyleyeyim, eğer imanınız olur da kuşku duymazsanız, yalnız incir ağacına olanı yapmakla kalmazsınız;

şu dağa, 'Kalk, denize atıl' derseniz, dediğiniz olacaktır. ²² İmanla dua ederseniz, dileğiniz her şeyi alırsınız."

İsa'nın Yetkisi (Mar.11:27-33; Luk.20:1-8)

²³ Isa tapınağa girmiş Öğretiyordu. Bu sırada başkâhinler ve halkın ileri gelenleri O'nun yanına gelerek, "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bu yetkiyi sana kim verdi?" diye sordular.

²⁴ Isa onlara şu karşılığı verdi: "Ben de size bir soru soracağım. Bana yanıt verirseniz, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söyleyirim. ²⁵ Yahya'nın vaftiz etme yetkisi^{*} nereden geldi, Tanrı'dan mı[†], insanlardan mı?"

Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladilar: "Tanrı'dan" dersek, bize, "Öyleyse ona niçin inanmadınız?" diyecek. ²⁶ Yok eğer 'İnsanlardan' dersek... Halkın tepkisinden korkuyoruz. Çünkü herkes Yahya'yı peygamber sayıyor."

²⁷ Isa'ya, "Bilmiyoruz" diye yanıt verdiler.

İsa, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

İki Oğul Benzetmesi

²⁸ "Ama şuna ne dersiniz? Bir adamın iki oğlu vardı. Adam birincisine gidip, 'Oğlum, git bugün bağda çalış' dedi.

²⁹ "Oğlu, 'Gitmem!' dedi. Ama sonra pişman olup gitti.

³⁰ "Adam ikinci oğluna gidip aynı şeyi söyledi. O, 'Olur, efendim' dedi, ama gitmedi.

³¹ "İkisinden hangisi babasının isteğini yerine getirmiş oldu?"

"Birincisi" diye karşılık verdiler.

İsa da onlara, "Size doğrusunu söyleyeyim, vergi görevlileriyle fahişeler, Tanrı'nın Egemeliği'ne sizden önce giriyorlar" dedi. ³² "Yahya size doğruluk yolunu göstermeye geldi, ona inanmadınız. Oysa vergi görevlileriyle fahişeler ona inandılar. Siz bunu gördükten sonra bile pişman olup ona inanmadınız."

Bağ Kiracıları Benzetmesi (Mar.12:1-12; Luk.20:9-19)

³³ "Bir benzetme daha dinleyin: Toprak sahibi bir adam, bağ diki, çevresini çitle çevirdi, üzüm sıkma çukuru kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağlı bağçılara kiralayıp yolculuğa çıktı. ³⁴ Bağbozumu yaklaşınca, ürününden kendisine düşeni almaları için kölelerini bağçılara yolladı. ³⁵ Bağcılar adamın kölelerini yakaladı, birini dövdü, birini öldürdü, ötekini de taşladı. ³⁶ Bağ sahibi bu kez ilkinden daha çok sayıda köle yolladı. Bağcılar bunlara da aynı şeyi yaptılar. ³⁷ Sonunda bağ sahibi, 'Oğlumu sayarlar' diyerek bağçılara onu yolladı.

³⁸ "Ama bağçılardan birinin oğlunu görünce birbirlerine, 'Mirasçı bu; gelin, onu öldürüp mirasına konalım' dediler. ³⁹ Böylece onu yakaladılar, bağdan atıp öldürdüler. ⁴⁰ Bu durumda bağın sahibi geldiği zaman bağçılara ne yapacak?"

⁴¹ Isa'ya şu karşılığı verdiler: "Bu korkunç adamları korkunç bir şekilde yok edecek; bağlı da, ürününü kendisine zamanında verecek olan başka bağçılara kiralayacak."

⁴² Isa onlara şunu sordu: "Kutsal Yazılıar'da şu sözleri hiç okumadınız mı?

* ^{21:25} "Yahya'nın vaftiz etme yetkisi": Grekçe "Yahya'nın vaftizi". † ^{21:25} "Tanrı'dan mı": Grekçe "Göktendir mi". ^{21:32} Luk.3:12; 7:29-30 ^{21:33} Yşa.5:1-7 ^{21:42} Mez.118:22-23

'Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!'

43 "Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek.

44 "Bu taşın üzerine düşen, paramparça olacak; taş da kimin üzerine düşerse, onu ezip toz edecek."

45 Başkâhinler ve Ferisiler, İsa'nın anlattığı benzettmeleri duyunca bunları kendileri için söylediğini anladılar. **46** O'nu tutuklamak istedilerse de, halkın tepkisinden korktular. Çünkü halk, O'nu peygamber sayıyordu.

22

Düğün Şöleni Benzetmesi (Luk.14:15-24)

1-2 İsa söz alıp onlara yine benzettmelerle şöyle seslendi: "Göklerin Egemenliği, oğlu için düğün şöleni hazırlayan bir krala benzer. **3** Kral şölene davet ettiğlerini çağrımak üzere kölelerini gönderdi, ama davetliler gelmek istemedi.

4 "Kral yine başka kölelerini gönderirken onlara dedi ki, 'Davetlilere şunu söyleyin: Bakın, ben ziyafetimi hazırladım. Sığırlarım, besili hayvanlarım kesildi. Her şey hazır, buyrun şölene!'

5 "Ama davetliler aldırmadılar. Biri tarlasına, biri ticaretine gitti. **6** Öbürleri de kralın kölelerini yakalayıp hırpaladılar ve öldürdüler. **7** Kral öfkelendi. Ordularını gönderip o katilleri yok etti, kentlerini ateşe verdi.

8 "Sonra kölelerine söyle dedi: 'Düğün şöleni hazır, ama çağrırdıklarım buna layık değilmiş. **9** Gidin yol kavşaklarına, kimi bulursanız düğüne çağırın.'

10 Böylece köleler yollara dökündü, iyi kötü kimi bulduarsa, hepsini topladılar. Düğün yeri konuklarla doldu.

11 "Kral konukları görmeye geldiğinde, orada düğün giysisi giymemiş bir adam gördü. **12** Ona, 'Arkadaş, düğün giysisi giymeden buraya nasıl girdin?' diye sorunca, adamin dili tutuldu.

13 "O zaman kral, uşaklarına, 'Şunun ellerini ayaklarını bağlayın, dışarıya, karanlığa atın!' dedi. 'Orada ağılayış ve dış gıcırtısı olacaktır.'

14 "Çünkü çağrılanlar çok, ama seçilenler azdır."

Sezar'in Hakkı Sezar'a (Mar12:13-17; Luk.20:20-26)

15 Bunun üzerine Ferisiler çıkıştı. İsa'yı, kendi söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla düzen kurdular. **16** Hirodes yanlılarıyla birlikte gönderdikleri kendi öğrencileri İsa'ya gelip, "Öğretmenimiz" dediler, "Senin dürüst biri olduğunu, Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini, kimseyi kayırmadığını biliyoruz. Çünkü insanlar arasında ayrılmazsan." **17** Peki, söyle bize, sence Sezar'a* vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?"

18 İsa onların kötü niyetlerini bildiğinden, "Ey ikiyüzlüler!" dedi. "Beni neden deniyorsunuz? **19** Vergi öderken kullandığınız parayı gösterin bana!" O'na bir dinar getirdiler. **20** İsa, "Bu resim, bu yazı kimin?" diye sordu.

21 "Sezar'ın" dediler.

O zaman İsa, “Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin” dedi.

²² Bu sözleri duyunca şaşılık, İsa'yı bırakıp gittiler.

Dirilişle İlgili Soru

(Mar.12:18-27; Luk.20:27-40)

²³⁻²⁴ Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler, aynı gün İsa'ya gelip şunu sordular: ‘Öğretmenimiz, Musa şöyle buyurmuştur: ‘Eğer bir adam çocuk sahibi olmadan ölürsse, kardeşi onun karısını alınsın, soyunu sürdürsün.’

²⁵ Aramızda yedi kardeş vardı. İlk evlendi ve öldü. Çocuğu olmadığından karısını kardeşine bıraktı. ²⁶ İkincisi, üçüncüsü, yedincisine kadar hepsine aynı şey oldu. ²⁷ Hepsinden sonra kadın da öldü. ²⁸ Buna göre diriliş günü kadın bu yedi kardeşten hangisinin karısı olacak? Çünkü hepsi de onunla evlendi.”

²⁹ İsa onlara, “Siz Kutsal Yazılıar'ı ve Tanrı'nın gücünü bilmemişiniz için yanlışlısınız” diye karşılık verdi. ³⁰ “Dirilişten sonra insanlar ne evlenir, ne de evlendirilir, gökteki melekler gibidirler. ³¹ Ölülerin dirilmesi konusuna gelince, Tanrı'nın size bildirdiği şu sözü okumadınız mı? ³² ‘Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım’ diyor. Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır.”

³³ Bunları işten halk, O'nun öğretişine şaşırıp kaldı.

En Büyük Buyruk

(Mar.12:28-34; Luk.10:25-28)

³⁴ Ferisiler, İsa'nın Sadukiler'i susturduğunu duyunca bir araya toplandılar.

³⁵⁻³⁶ Onlardan biri, bir Kutsal Yasa uzmanı, İsa'yı denemek amacıyla O'na şunu sordu: “Öğretmenim, Kutsal Yasa'da en önemli buyruk hangisidir?”

³⁷ İsa ona şu karşılığı verdi: “Tanrı'nın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canıyla ve bütün aklıyla seveceksin.” ³⁸ İşte ilk ve en önemli buyruk budur. ³⁹ İlkine benzeyen ikinci buyruk da şudur: ‘Komşunu kentin gibi seveceksin.’ ⁴⁰ Kutsal Yasa'nın tümü ve peygamberlerin sözleri bu iki buyruğa dayanır.”

Mesih Kimin Oğlu?

(Mar.12:35-37; Luk.20:41-44)

⁴¹⁻⁴² Ferisiler toplu haldeyken İsa onlara şunu sordu: “Mesih'le* ilgili olarak ne düşünüyorsunuz? O kimin oğludur?”

Onlar da, “Davut'un Oğlu” dediler.

⁴³ İsa şöyle dedi: “O halde nasıl oluyor da Davut, Ruh'tan esinlenerek O'ndan 'Rab' diye söz ediyor? Böyle diyor Davut:

⁴⁴ 'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarımlı
Ayaklarının altına serinceye dek
Sağında otur.'

⁴⁵ Davut O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?”

⁴⁶ İsa'ya hiç kimse karşılık veremedi. O günden sonra artık kimse de O'na bir şey sormaya cesaret edemedi.

23

Vay Halinize!

(Mar.12:38-40; Luk.11:39-51; 13:34-35; 20:45-47)

1-2 Bundan sonra İsa halka ve öğrencilerine şöyle seslendi: “Din bilginleri ve Ferisiler Musa'nın kürsüsünde otururlar. ³ Bu nedenle size söylediklerinin tümünü yapın ve yerine getirin, ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar. ⁴ Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının sırtına yüklerler, kendileriyse bu yükleri taşımak için parmaklarını bile oynatmak istemezler.

5 “Yaptıklarının tümünü gösteriş için yaparlar. Örneğin, hamaillerini* büyük, giysilerinin püsküllerini† uzun yaparlar. ⁶ Şölenlerde başköşeye, havralarda en seçkin yerlere kurulmaya bayılırlar. ⁷ Meydanlarda selamlanmaktan ve insanların kendilerini ‘Rabbî’* diye çağrırmalarından zevk duyarlar.

8 “Kimse sizi ‘Rabbî’ diye çağrımasın. Çünkü sizin tek öğretmeniniz var ve hepiniz kardeşsiniz. ⁹ Yeryüzünde kimseye ‘Baba’ demeyin. Çünkü tek Babaınız var, O da göksel Baba'dır. ¹⁰ Kimse sizi ‘Önder’ diye çağrımasın. Çünkü tek Önderiniz var, O da Mesih'tir. ¹¹ Aranızda en üstün olan, ötekilerin hizmetkârı olsun. ¹² Kendini yücelten alçaltılacak, kendini alçaltan yükseltilecektir.

13-14 “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Gökerin Egeneliği[‡]nın kapısını insanların yüzüne kapiyorsunuz; ne kendiniz içeri giriyor, ne de girmek isteyenleri bırakıyorsunuz!‡

15 “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Tek bir kişiyi dininize döndürmek için denizleri, kitaları dolaşırınız. Dininize döneni de kendinizden iki kat cehennemlik yaparsınız.

16 “Vay halinize kör kılavuzlar! Diyorsunuz ki, ‘Tapınak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama tapınaktaki altın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.’ ¹⁷ Budalalar, körler! Hangisi daha önemli, altın mı, altını kutsal kılan tapınak mı? ¹⁸ Yine diyorsunuz ki, ‘Sunak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama sunaktaki adağın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.’ ¹⁹ Ey körler! Hangisi daha önemli, adak mı, adağı kutsal kılan sunak mı? ²⁰ Öyleyse sunak üzerine ant içen, hem sunağın hem de sunaktaki her şeyin üzerine ant içmiş olur. ²¹ Tapınak üzerine ant içen de hem tapınak, hem de tapınakta yaşayan Tanrı üzerine ant içmiş olur. ²² Gök üzerine ant içen, Tanrı'nın tahtı ve tahta oturanın üzerine ant içmiş olur.

23 “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını verirsiniz de, Kutsal Yasa'nın daha önemli konularını -adaleti, merhameti, sadakat- ihmâl edersiniz. Ondalık vermemi ihmâl etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekiirdi. ²⁴ Ey kör kılavuzlar! Küçük sineği süber ayırır, ama deveyi yutarsınız!

25 “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bardağın ve çanağın dışını temizlersiniz, oysa bunların içi açgözlülük ve taşkınlıkla

* **23:5** “Hamail”: Eski Antlaşma'dan alınan bazı ayetlerin içine konduğu, alna ya da sol kola takılan küçük kutu anlamındadır (bkz. Çik.13:9; Yas.6:8,9). † **23:5** “Püskül”: Dindar Yahudiler, Kutsal Yasa'yı hatırlamak için giysilerinin eteğine dört püskül dikerler (bkz. Say.15:38,39; Yas.22:12). **23:11** Mat.20:25-27; Mar.9:35; 10:43-44; Luk.22:25-26 **23:12** Luk.14:11; 18:14 ‡ **23:13-14** Birçok Grekçe elyazması, “Vay halinize, ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bir yandan gösteriş için uzun uzun dua edersiniz, öte yandan dül kadınların malını mülkünü sömürürsünüz. Bundan ötürü cezanız daha ağır olacaktır” sözlerini de içerir (bkz. Mar.12:40; Luk.20:47). **23:22** Ysa.66:1; Mat.5:34-35 **23:23** Lev.27:30

doludur. ²⁶ Ey kör Ferisi! Sen önce bardağın ve çanağın içini temizle ki, dıştan da temiz olsunlar.

²⁷ "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz dıştan güzel görürün, ama içi ölü kemikleri ve her türlü pislikle dolu badanalı mezarlara benzersiniz. ²⁸ Dıştan insanlara doğru görünürsünüz, ama içe ikiyüzlülük ve kötüülükle dolusunuz.

²⁹ "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Peygamberlerin mezarlarını yapar, doğru kişilerin anıtlarını donatırsınız. ³⁰ 'Atalarımızın yaşadığı günlerde yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanına girmezdi' diyorsunuz. ³¹ Böylece, peygamberleri öldürenlerin torunları olduğunuza kendiniz tanıklık ediyorsunuz. ³² Haydi, atalarınızın başlattığı işi bitirin!

³³ "Sizi yılanlar, engerekler soyu! Cehennem cezasından nasıl kaçacaksınız? ³⁴ İşte bunun için size peygamberler, bilge kişiler ve din bilginleri gönderiyorum. Bunlardan kimini öldürecek, çarmıha gereceksiniz. Kimini havralarınızda kamçılayacak, kentten kente kovalayacaksınız. ³⁵ Böylelikle, doğru kişi olan Habil'in kanından, tapınakla sunak arasında öldürdüğünüz Berekyə oğlu Zekeriya'nın kanına kadar, yeryüzünde akitilan her doğru kişinin kanından sorumlu tutulacaksınız. ³⁶ Size doğrusunu söyleyeyim, bunların hepsinden bu kuşak[§] sorumlu tutulacaktır.

³⁷ "Ey Yeruşalim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Yeruşalim! Tavşun cıcvıllarını kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁸ Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! ³⁹ Size şunu söyleyeyim: 'Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!' diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz."

24

Sonun Belirtileri (Mar.13:1-31; Luk.21:5-33)

¹ İsa tapıktan çıkıştı giderken, öğrencileri, tapınağın binalarını O'na göstermek için yanına geldiler. ² İsa onlara, "Bütün bunları görüyor musunuz?" dedi. "Size doğrusunu söyleyeyim, burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!"

³ İsa, Zeytin Dağı'nda otururken öğrencileri yalnız olarak yanına geldiler. "Söyle bize" dediler, "Bu dediklerin ne zaman olacak, senin gelişini ve çağın bitimini gösteren belirti ne olacak?"

⁴ İsa onlara şu karşılığı verdi: "Sakin kimse sizi saptırmassisin! ⁵ Birçokları, 'Mesih* benim' diyerek benim adımla gelip birçok kişiyi aldatacaklar. ⁶ Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyacaksınız. Sakin korkmayın! Bunların olması gerek, ama bu daha son demek değildir. ⁷ Ulus ulus'a, devlet devlete savaş açacak; yer yer kitiliklar, depremler olacak. ⁸ Bütün bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

⁹ "O zaman sizi sıkıntıya sokacak, öldürecekler. Benim adımdan ötürü bütün uluslar sizden nefret edecek. ¹⁰ O zaman birçok kişi imandan sapacak, birbirlerini ele verecek ve birbirlerinden nefret edecekler. ¹¹ Birçok sahte peygamber türeyecek ve bunlar birçok kişiyi saptıracak. ¹² Kötülüklerin

^{23:27} Elç.23:3 ^{23:33} Mat.3:7; 12:34; Luk.3:7 ^{23:35} Yar.4:8 ^{23:35} 2Ta.24:20-21 § ^{23:36}
"Kuşak" ya da "Soy". ^{23:38} Yer.12:7; 22:5; 26:6 ^{23:39} Mez.118:26 ^{24:9} Mat.10:22

çoğalmasından ötürü birçoklarının sevgisi soğuyacak. ¹³ Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. ¹⁴ Göksel egemenliğin bu Müjdesi bütün uluslara tanıklık olmak üzere dünyanın her yerinde duyurulacak. İşte o zaman son gelecektir.

¹⁵⁻¹⁶ “Peygamber Daniel'in sözünü ettiği yıkıcı iğrenç şeyin kutsal yerde dikildiğini gördüğünüz zaman -okuyan anlasın- Yahudiye'de bulunanlar dağıla kaçın. ¹⁷ Damda olan, evindeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. ¹⁸ Tarlada olan, abasını almak için geri dönmesin. ¹⁹ O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! ²⁰ Dua edin ki, kaçışınız kişi ya da Şabat Günü'ne* rastlaması. ²¹ Çünkü o günlerde öyle korkunç bir sıkıntı olacak ki, dünyanın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacağındır. ²² O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama seçilmiş olanlar uğruna o günler kısaltılacak. ²³ Eğer o zaman biri size, ‘İşte Mesih burada’, ya da ‘İşte şurada’ derse, inanmayın. ²⁴ Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyeceklər; bunlar büyük belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, elliinden gelse, seçilmiş olanları bile saptıracaklar. ²⁵ İşte size önceden söyleyorum.

²⁶ “Bunun için size, ‘İşte Mesih çölde’ derlerse gitmeyin. ‘Bakın, iç odalarda’ derlerse inanmayın. ²⁷ Çünkü İnsanoğlu'nun* geliş, doğuda çakıp batıya kadar her taraftan görülen şimşek gibi olacaktır.

²⁸ “Leş neredeyse, akbabalar oraya üşüsecek.

²⁹ “O günlerin sıkıntısından hemen sonra,

‘Güneş kararacak,
Ay ışık vermez olacak,
Yıldızlar gökten düşecek,
Göksel güçler sarsılıacak.’

³⁰ “O zaman İnsanoğlu'nun belirtisi gökte görünecek. Yeryüzündeki bütün halklar ağlayıp dövünecek, İnsanoğlu'nun gökteki bulutlar üzerinde büyük güç ve görkemle geldiğini göreceklər. ³¹ Kendisi güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek. Melekler O'nun seçiklerini göğün bir ucundan öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacaklar.

³² “İncir ağacından ders alın! Dalları filizlenip yaprakları sürünce, yaz mevsiminin yakın olduğunu anlarsınız. ³³ Aynı şekilde, bütün bunların gerçekleştigiğini gördüğünüzde bilin ki, İnsanoğlu yakundır, kapıdadır. ³⁴ Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak* ortadan kalkmayacak. ³⁵ Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.”

Bilinmeyen Gün ve Saat (Mar.13:32-37; Luk.12:41-48; 17:26-30,34-36)

³⁶ “O günü ve saatı, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez. ³⁷ Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun* gelişinde de öyle olacak. ³⁸ Nuh'un gemiye bindiği güne dek, tufandan önceki

24:13 Mat.10:22 **24:15-16** Dan.9:27; 11:31; 12:11 **24:17** Luk.17:31 **24:21** Dan.12:1; Va.7:14

24:26 Luk.17:23-24 **24:28** Eyü.39:30; Luk.17:37 **24:29** Yşa.13:10; 34:4; Hez.32:7; Yoe.2:10,31;

3:15; Va.6:12-13 **24:30** Dan.7:13; Va.1:7 * **24:34** “Kuşak” ya da “Soy”. **24:37** Yan.6:5-8

günlerde insanlar yiyp içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. ³⁹ Tufan gelinceye, hepsini süpürüp götürünceye dek başlarına geleceklerden habersizdiler. İnsanoğlu'nun geliş de öyle olacak. ⁴⁰ O gün tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴¹ Değirmende buğday öğüten iki kadından biri alınacak, biri bırakılacak.

⁴² "Bunun için uyanık kalın. Çünkü Rabbiniz'in geleceği günü bilemezsiniz. ⁴³ Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın gece hangi saatte geleceğini bilse, uyanık kalır, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁴ Bunun için siz de hazır olun! Çünkü İnsanoğlu beklemediğiniz saatte gelecektir."

⁴⁵ "Efendinin, hizmetkârlarına vaktinde yiyecek vermek için başlarına atadığı güvenilir ve akıllı köle kimdir? ⁴⁶ Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı köleye ne mutlu! ⁴⁷ Size doğrusunu söyleyeyim, efendisi onu bütün malının üzerinde yetkili kılacak. ⁴⁸⁻⁵¹ Ama o köle kötü olur da içinden, 'Efendim gecikiyor' der ve öteki köleleri dövmeye başlarsa, sarhoşlarla birlikte yiyp içerse, efendisi, onun beklemediği günde, ummadığı saatte gelecek, onu şiddetle cezalandırıp ikiyüzlülerle bir tutacak. Orada ağlayış ve dış gıcırtısı olacaktır."

25

On Kız Benzetmesi

¹ "O zaman Göklerin Egemenliği, kandillerini alıp güveyi karşılamaya çıkan on kızı benzyecektir. ² Bunların beşi akıllı, beşi akılsızdı. ³ Akılsızlar yanlarına kandillerini aldılar, ama yağ almadılar. ⁴ Akıllılar ise, kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da aldılar. ⁵ Güvey gecikince hepsini uyku bastı, dalıp uydular.

⁶ "Gece yarısı bir ses yankılandı: 'İşte güvey geliyor, onu karşılamaya çokın!' ⁷ Bunun üzerine kızların hepsi kalkıp kandillerini tazelediler.

⁸ "Akılsızlar akıllılara, 'Kandillerimiz söñüyor, bize yağ verin!' dediler. ⁹ "Akıllılar, 'Olmaz! Hem bize hem size yetmeyebilir. En iyisi satıcılarla gidin, kendinize yağ alın' dediler.

¹⁰ "Ne var ki, onlar yağ satın almaya giderlerken güvey geldi. Hazırlıklı olan kızlar, onunla birlikte düğün şölenine girdiler ve kapı kapandı.

¹¹ "Daha sonra gelen öbür kızlar, 'Efendimiz, efendimiz, aç kapıyı bize!' dediler.

¹² "Güvey ise, 'Size doğrusunu söyleyeyim, sizi tanımiyorum' dedi.

¹³ "Bu nedenle uyanık kalın. Çünkü o günü ve o saat bilemezsiniz."

Emanet Para Benzetmesi

(Luk.19:11-27)

¹⁴ "Göksel egemenlik, yolculuğa çıkan bir adamın kölelerini çağırıp malını onlara emanet etmesine benzer.

¹⁵ "Adam, her birinin yeteneğine göre, birine beş, birine iki, birine de bir talant vererek yola çıktı. ¹⁶ Beş talant alan, hemen gidip bu parayı işletti ve beş talant daha kazandı. ¹⁷ İki talant alan da iki talant daha kazandı. ¹⁸ Bir talant alan ise gidip toprağı kazdı ve efendisinin parasını sakladı.

¹⁹ "Uzun zaman sonra bu kölelerin efendisi döndü, onlarla hesaplaşmaya oturdu. ²⁰ Beş talant alan gelip beş talant daha getirdi, 'Efendimiz' dedi, 'Bana beş talant emanet etmişsin; bak, beş talant daha kazandım.'

21 “Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir köle!’ dedi. ‘Sen küçük işlerde güvenilir olduğunu gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!’

22 “İki talant alan da geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Bana iki talant emanet etmişsin; bak, iki talant daha kazandım.’

23 “Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir köle!’ dedi. ‘Sen küçük işlerde güvenilir olduğunu gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!’

24 “Sonra bir talant alan geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Senin sert bir adam olduğunu biliyordum. Ekmedeğin yerden biçer, harman savurmadığın yerden devşirirsin. **25** Bu nedenle korktum, gidip senin verdiği talanti toprağa gömdüm. İşte, al parunu!’

26-27 “Efendisi ona şu karşılığı verdi: ‘Kötü ve tembel köle! Ekmedeğim yerden biçtiğimi, harman savurmadığım yerden devşirdiğim bildiğine göre parımı faize vermeliydim. Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım... **28** Haydi, elindeki talanti alın, on talantu olana verin! **29** Çünkü kimde varsa, ona daha çok verecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak. **30** Şu yararsız köleyi dışarıya, karanlığa atın. Orada ağlayış ve dış gıcırtısı olacaktır.’”

Yargı Günü

31 “İnsanoğlu* kendi görkemi içinde bütün melekleriyle birlikte gelince, görkemli tahtına oturacak. **32** Ulusların hepsi O'nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, insanları birbirinden ayıracak. **33** Koyunları sağına, keçileri soluna alacak.

34 “O zaman Kral, sağındaki kişilere, ‘Sizler, Babam'ın kutsadıkları, gelin!’ diyecek. ‘Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın! **35** Çünkü acıkmışım, bana yiyecek verdiniz; susamışım, bana içecek verdiniz; yabancıydım, beni içeri aldınız. **36** Çıplaktım, beni giydirdiniz; hastaydım, benimle ilgilendiniz; zindandaydım, yanına geldiniz.’

37 “O vakit doğru kişiler O'na şu karşılığı verecek: ‘Ya Rab, seni ne zaman aç görüp doyurduk, susuz görüp su verdik? **38** Ne zaman seni yabancı görüp içeri aldık, ya da çıplak görüp giydirdik? **39** Seni ne zaman hasta ya da zindanda görüp yanına geldik?’

40 “Kral da onları şöyle yanıtlayacak: ‘Size doğrusunu söyleyeyim, bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, benim için yapmış oldunuz.’

41 “Sonra solundakilere şöyle diyecek: ‘Ey lanetliler, çekilen önumden! İblis'le melekleri için hazırlanmış sönmez ateşe gidin! **42-43** Çünkü acıkmışım, bana yiyecek vermediniz; susamışım, bana içecek vermediniz; yabancıydım, beni içeri almadınız; çıplaktım, beni giydirmediniz; hastaydım, zindandaydım, benimle ilgilenmediniz.’

44 “O vakit onlar da şöyle karşılık verecekler: ‘Ya Rab, seni ne zaman aç, susuz, yabancı, çıplak, hasta ya da zindanda gördük de yardım etmedik?’

45 “Kral da onlara şu yanıt verecek: ‘Size doğrusunu söyleyeyim, mademki bu en basit kardeşlerimden biri için bunu yapmadınız, benim için de yapmamış oldunuz.’

46 “Bunlar sonsuz azaba, doğrular ise sonsuz yaşama gidecekler.”

26***İsa'yı Öldürme Tasarısı
(Mar.14:1-2; Luk.22:1-2; Yu.11:45-53)***

1-2 İsa bütün bunları anlattıktan sonra öğrencilere, “İki gün sonra Fısil Bayramı olduğunu biliyorsunuz” dedi, “İnsanoğlu* çarmıha gerilmek üzere ele verilecek.”

3 Bu sırada başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, Kayafa adındaki başkâhinin sarayında toplandılar. **4** İsa'yı hileyle tutuklayıp öldürmek için düzen kurdular.

5 Ama, “Bayramda olmasın ki, halk arasında kargaşalık çıkmasın” diyorlardı.

***İsa Beytanya'da
(Mar.14:3-9; Yu.12:1-8)***

6-7 İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evindeyken, yanına bir kadın geldi. Kadın kaymaktaşından bir kap içinde çok değerli, güzel kokulu yağı getirmiştir. İsa sofrada otururken, kadın yağı O'nun başına döktü.

8 Öğrenciler bunu görünce kızdılar. “Nedir bu savurganlık?” dediler. **9** “Bu yağ pahalıya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi.”

10 Söylenenleri farkeden İsa, öğrencilere, “Kadını neden üzüyorsunuz?” dedi. “Benim için güzel bir şey yaptı. **11** Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmayacağımdır. **12** Kadın bu güzel kokulu yağı, beni gömülmeye hazırlamak için bedenimin üzerine boşalttı. **13** Size doğrusunu söyleyeyim, bu Müjde dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak.”

***Yahuda'nın İhaneti
(Mar.14:10-11; Luk.22:3-6)***

14-15 O sırada Onikiler'den* biri -adı Yahuda İskariot olanı- başkâhinlere giderek, “O'nu ele verirsem bana ne verirsiniz?” dedi. Otuz gümüş tartıp ona verdiler. **16** Yahuda o andan itibaren İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

***Fısil Yemeği
(Mar.14:12-26; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30; 1Ko.11:23-25)***

17 Mayasız Ekmek Bayramı'nın* ilk günü öğrenciler İsa'nın yanına gelerek, “Fısil* yemeğini yemen için nerede hazırlık yapmamızı istersiniz?” diye sordular.

18 İsa onlara, “Kente varıp o adamın evine gidin” dedi. “Ona şöyle deyin: ‘Öğretmen diyor ki, zamanım yaklaştı. Fısil Bayramı'nı, öğrencilerimle birlikte senin evinde kutlayacağım.’” **19** Öğrenciler, İsa'nın buyruğunu yerine getirerek Fısil yemeği için hazırlık yaptılar.

20 Akşam olunca İsa on iki öğrencisiyle yemeğe oturdu. **21** Yemek yerlerken, “Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek” dedi.

22 Bu söz onları kedere boğdu. Teker teker, “Ya Rab, beni demek istemedin ya?” diye sormaya başladılar.

23 O da, “Bana ihanet edecek olan” dedi, “Elindeki ekmeği benimle birlikte sahana batırdır. **24** İnsanoğlu, kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'na ihanet edenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu.”

²⁵ O'na ihanet edecek olan Yahuda, "Rabbî*, yoksa beni mi demek istedin?" diye sordu.

İsa ona, "Söylediğin gibidir" karşılığını verdi.

²⁶ Yemek sırasında İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve öğrencilere verdi. "Alın, yiycin" dedi, "Bu benim bedenimdir." ²⁷ Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilere vererek, "Hepiniz bundan için" dedi.

²⁸ "Çünkü bu benim kanımdır, günahların bağışlanması için birçokları uğruna akitulan antlaşma kanıdır. ²⁹ Size şunu söyleyeyim, Babam'ın egemenliğinde sizinle birlikte yenisini içeceğim o güne dek, asmanın bu ürününden bir daha içmeyeceğim."

³⁰ İlahi söylediğten sonra dışarı çıkıp Zeytin Dağı'na doğru gittiler.

*Petrus'un İnkârı Önceden Bildiriliyor
(Mar.14:27-31; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)*

³¹ Bu arada İsa öğrencilere, "Bu gece hepiniz benden ötürü sendeleyip düşeceksiniz" dedi. "Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Çobanı vuracağım,
Sürüdeki koyunlar darmadağın olacak.'

³² Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim."

³³ Petrus O'na, "Herkes senden ötürü sendeleyip düşse de ben asla düşmem" dedi.

³⁴ "Sana doğrusunu söyleyeyim" dedi İsa, "Bu gece horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin."

³⁵ Petrus, "Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni asla inkâr etmem" dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

*Getsemani Bahçesinde
(Mar.14:32-42; Luk.22:39-46)*

³⁶ Sonra İsa öğrencileriyle birlikte Getsemani denen yere geldi. Öğrencilerine, "Ben şuraya gidip dua edeceğim, siz burada oturun" dedi. ³⁷ Petrus ile Zebedi'nin iki oğlunu yanına aldı. Kederlenmeye, ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. ³⁸ Onlara, "Ölesiye kederliyim" dedi. "Burada kalın, benimle birlikte uyanık durun."

³⁹ Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. "Baba" dedi, "Mümkürse bu kâse benden uzaklaştırılsın. Yine de benim değil, senin istedigin olsun."

⁴⁰ Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, "Demek ki benimle birlikte bir saat uyanık kalamadınız!" dedi. ⁴¹ "Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayınız. Ruh isteklidir, ama beden gücsüzdür."

⁴² İsa ikinci kez uzaklaşıp dua etti. "Baba" dedi, "Eğer ben içmeden bu kâsenin uzaklaştırılması mümkün değilse, senin istedigin olsun."

⁴³ Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına ağırlık çökmüştü. ⁴⁴ Onları bırakıp tekrar uzaklaştı, yine aynı sözlerle üçüncü kez dua etti.

⁴⁵ Sonra öğrencilerin yanına dönerek, "Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?" dedi. "İşte saat yaklaştı, İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor. ⁴⁶ Kalkın, gidelim. İşte bana ihanet eden geldi!"

*İsa Tutuklanıyor
(Mar.14:43-50; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)*

47 İsa daha konuşurken, Onikiler'den* biri olan Yahuda geldi. Yanında, başkâhinlerle halkın ileri gelenleri tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı büyük bir kalabalık vardı. **48** İsa'ya ihanet eden Yahuda, "Kimi öpersem, İsa O'dur, O'nun tutuklayın" diye onlarla sözleşmişti. **49** Dosdoğru İsa'ya gidip, "Selam, Rabbî!" diyerek O'nun öptü.

50 İsa, "Arkadaş, ne yapacaksan yap*!" dedi. Bunun üzerine adamlar yaklaştı, İsa'yı yakalayıp tutukladılar. **51** İsa'yla birlikte olanlardan biri, anı bir hareketle kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu. **52** O zaman İsa ona, "Kılıcını yerine koy!" dedi. "Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek." **53** Yoksa Babam'dan yardım isteyemez miyim sanıyorsun? İstesem, hemen şu an bana on iki tümenden fazla melek gönderir. **54** Ama böyle olması gerektiğini bildiren Kutsal Yazılılar o zaman nasıl yerine gelir?"

55 Bundan sonra İsa kalabalığa dönüp söyle seslendi: "Niçin bir haydut-muşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz? Her gün tapınakta oturup öğretiyordum, beni tutuklamadınız. **56** Ama bütün bunlar, peygamberlerin yazdıklar yerine gelsin diye oldu." O zaman öğrencilerin hepsi O'nun bırakıp kaçtı.

*İsa Yüksek Kurul'un Önünde
(Mar.14:53-65; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)*

57 İsa'yı tutuklayanlar, O'nun Başkâhin Kayafa'ya götürdüler. Din bilginiyle ileri gelenler de orada toplanmışlardı. **58** Petrus, İsa'yı uzaktan, ta başkâhinin avlusuna kadar izledi. Sonucu görmek için içeri girip nöbetçilerin yanına oturdu.

59 Başkâhinlerle Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı yalancı tanıklar arıyorlardı. **60-61** Ortaya birçok yalancı tanık çıktıği halde, aradıklarını bulamadılar. Sonunda ortaya çıkan iki kişi şöyle dedi: "Bu adam, 'Ben Tanrı'nın Tapınağı'nı yıkıp üç günde yeniden kurabilirim' dedi."

62 Başkâhin ayağa kalkıp İsa'ya, "Hiç yanıt vermeyecek misin?" dedi. "Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?" **63** İsa susmaya devam etti. Başkâhin ise O'na, "Yaşayan Tanrı adına ant içmeni buyuruyorum, söyle bize, Tanrı'nın Oğlu Mesih sen misin?" dedi.

64 İsa, "Söylediğin gibidir" karşılığını verdi. "Üstelik size şunu söyleyeyim, bundan sonra İnsanoğlu'nun*, Kudretli Olan'ın† sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz."

65 Bunun üzerine başkâhin giysilerini yırtarak, "Tanrı'ya küfrettii!" dedi. "Artık tanıklara ne ihtiyacımız var? İşte küfürü işittiniz. **66** Buna ne diye sunsunuz?"

"Ölümü hak etti!" diye karşılık verdiler.

67-68 Bunun üzerine İsa'nın yüzüne tükürüp O'nun yumrukladılar. Bazıları da O'nun tokatlayıp, "Ey Mesih, peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?" dediler.

* **26:50** "Ne yapacaksan yap" ya da "Bunun için mi geldin?"
Yu.2:19 † **26:64** "Kudretli Olan": Tanrı.

26:55 Luk.19:47; 21:37 **26:60-61**
26:65 Lev.24:16 **26:67-68** Yşa.50:6

*Petrus İsa'yı İnkâr Ediyor**(Mar.14:66-72; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)*

⁶⁹ Petrus ise dışında, avluda oturuyordu. Bir hizmetçi kız yanına gelip, “Sen de Celileli İsa'yla birlikteydin” dedi.

⁷⁰ Ama Petrus bunu herkesin önünde inkâr ederek, “Neden söz ettiğini anlamıyorum” dedi.

⁷¹ Sonra avlu kapısının önüne çıktı. Onu gören başka bir hizmetçi kız orada bulunanlara, “Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi” dedi.

⁷² Petrus ant içerek, “Ben o adamı tanımıyorum” diye yine inkâr etti.

⁷³ Orada duranlar az sonra Petrus'a yaklaşıp, “Gerçekten sen de onlardansın. Konuşman seni ele veriyor” dediler.

⁷⁴ Petrus kendine lanet okuyup ant içerek, “O adamı tanımıyorum!” dedi.

Tam o anda horoz öttü. ⁷⁵ Petrus, İsa'nın, “Horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin” dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

27*Yahuda Kendini Astyor**(Elç.1:18-19)*

¹ Sabah olunca bütün başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak konusunda anlaştılar. ² O'nu bağladılar ve götürüp Vali Pilatus'a teslim ettiler.

³ İsa'ya ihanet eden Yahuda, O'nun mahkûm edildiğini görüp yaptığını pişman oldu. Otuz gümüşü başkâhinlere ve ileri gelenlere geri götürdü. ⁴ “Ben suçsuz birini* ele vermekle günah işledim” dedi.

Onlar ise, “Bundan bize ne? Onu sen düşün” dediler.

⁵ Yahuda paraları tapınağın içine fırlatarak oradan ayrıldı, gidip kendini astı.

⁶ Paraları toplayan başkâhinler, “Kan bedeli olan bu paraları tapınağın hazinesine koymak doğru olmaz” dediler. ⁷ Kendi aralarında anlaşarak bu parayla yabancılar için mezarlık yapmak üzere Çömlekçi Tarlası'ni satın aldılar. ⁸ Bunun için bu tarlaya bugüne dek “Kan Tarlası” denilmiştir. ⁹⁻¹⁰ Böylece Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

“İsrailoğulları'ndan kimilerinin
O'na bıktikleri değerin karşılığı olan
Otuz gümüşü aldılar;
Rab'bin bana buyurduğu gibi,
Çömlekçi Tarlası'ni satın almak için harcadılar.”

*İsa Vali Pilatus'un Önünde**(Mar.15:2-15; Luk.23:3-5,13-25; Yu.18:33-19:16)*

¹¹ İsa valinin önüne çıkarıldı. Vali O'na, “Sen Yahudiler'in Kralı mısın?” diye sordu.

İsa, “Söylediğin gibidir” dedi.

¹² Başkâhinlerle ileri gelenler O'nu suçlayınca hiç karşılık vermedi. ¹³ Pilatus O'na, “Senin aleyhinde yaptıkları bunca tanıklığı duymuyor musun?” dedi.

¹⁴ İsa tek konuda bile ona yanıt vermedi. Vali buna çok şaştı.

¹⁵ Her Fısil Bayramı'nda* vali, halkın istediği bir tutukluya salivermeyi adet edinmişti. ¹⁶ O günlerde Barabba adında ünlü bir tutuklu vardı. ¹⁷ Halk bir

* **27:4** “Birini”: Grekçe “Kanı”. **27:9-10** Zek.11:12-13

araya toplandığında, Pilatus onlara, "Sizin için kimi salıvermemi istersiniz, Barabba'yı mı, Mesih denen İsa'yı mı?" diye sordu. ¹⁸ İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettilerini biliyordu.

¹⁹ Pilatus yargı kürsüsünde otururken karısı ona, "O doğru adama dokunma. Dün gece rüyamda O'nun yüzünden çok sıkıntı çektim" diye haber gönderdi.

²⁰ Başkâhinler ve ileri gelenler ise, Barabba'nın saliverilmesini ve İsa'nın öldürülmesini istesinler diye halkı kıskırttılar.

²¹ Vali onlara şunu sordu: "Sizin için hangisini salıvermemi istersiniz?" "Barabba'yı" dediler.

²² Pilatus, "Öyleyse Mesih denen İsa'yı ne yapayım?" diye sordu.

Hep bir ağızdan, "Çarmıha gerilsin!" dediler.

²³ Pilatus, "O ne kötülük yaptı ki?" diye sordu.

Onlar ise daha yüksek sesle, "Çarmıha gerilsin!" diye bağırsıç durdular.

²⁴ Pilatus, elinden bir şey gelmediğini, tersine, bir kargaşalığın başladığını görünce su aldı, kalabalığın önünde ellerini yıkayıp şöyle dedi: "Bu adamın kanından ben sorumlu değilim. Bu işe siz bakın!"

²⁵ Bütün halk şu karşılığı verdi: "O'nun kanının sorumluluğu bizim ve çocuklarımızın üzerinde olsun!"

²⁶ Bunun üzerine Pilatus onlar için Barabba'yı saliverdi. İsa'yı ise kamçıtlattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı Aşağılaması

(Mar.15:16-20; Yu.19:2-3)

²⁷ Sonra valinin askerleri İsa'yı vali konağına götürüp bütün taburu başına topladılar. ²⁸ O'nu soyup üzerine kırmızı bir kaftan geçirdiler. ²⁹ Dikenlerden bir taç örüp başına koydular, sağ eline de bir kamış tutturdular. Önünde diz çöküp, "Selam, ey Yahudiler'in Kralı!" diyerek O'nunla alay ettiler. ³⁰ Üzerine tükürdüler, kamışı alıp başına vurdular. ³¹ O'nunla böyle alay ettikten sonra kaftanı üzerinden çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germeye götürdüler.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mar.15:21-32; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

³² Dışarı çıktıklarında Simun adında Kireneli bir adama rastladılar. İsa'nın çarmıhını ona zorla taşıttılar. ³³⁻³⁴ Golgota, yani Kafatası denilen yere vardıklarında içmesi için İsa'ya ödle karışık şarap verdiler. İsa bunu tadınca içmek istemedi.

³⁵ Askerler O'nu çarmıha gerdikten sonra kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar. ³⁶ Sonra oturup yanında nöbet tuttular. ³⁷ Başının üzerine,

BU, YAHUDİLER'İN KRALI İSA'DIR

diye yazan bir suç yaftası astılar.

³⁸ İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydut da çarmıha gerildi. ³⁹⁻⁴⁰ Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, "Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Haydi, kurtar kendini! Tanrı'nın Oğlu'ysan çarmıhtan in!" diyorlardı.

⁴¹⁻⁴² Başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler de aynı şekilde O'nunla alay ederek, "Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor" diyorlardı. "İsrail'in Kralı imiş! Şimdi çarmıhtan aşağı insin de O'na iman edelim." ⁴³ Tanrı'ya güveniyordu; Tanrı O'nu seviyorsa, kurtarsın bakalım! Çünkü, 'Ben Tanrı'nın Oğlu'yum' demişti." ⁴⁴ İsa'yla birlikte çarmıha gerilen haydutlar da O'na aynı şekilde hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü (Mar.15:33-41; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

⁴⁵ Öğleyin on ikiden üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. ⁴⁶ Saat üçe doğru İsa yüksek sesle, "Eli, Eli, lema şevaktanı?" yani, "Tanım, Tanım, beni neden terk ettin?" diye bağırdı.

⁴⁷ Orada duranlardan bazıları bunu işitince, "Bu adam İlyas'ı çağırıyor" dediler.

⁴⁸ İçlerinden biri hemen koşup bir sünger getirdi, ekşi şaraba batırıp bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. ⁴⁹ Öbürleri ise, "Dur bakalım, İlyas gelip O'nuyu kurtaracak mı?" dediler.

⁵⁰ İsa, yüksek sesle bir kez daha bağırdı ve ruhunu teslim etti.

⁵¹ O anda tapınaktaki perde yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı. ⁵² Mezarlar açıldı, ölmüş olan birçok kutsal kişinin cesetleri dirildi. ⁵³ Bunlar mezarlarından çıkış İsa'nın dirilişinden sonra kutsal kente girdiler ve birçok kimseye göründüler.

⁵⁴ İsa'yı bekleyen yüzbaşı ve beraberindeki askerler, depremi ve öbür olayları görünce dehşete kapıldılar, "Bu gerçekten Tanrı'nın Oğlu'yu!" dediler.

⁵⁵ Orada, olup bitenleri uzaktan izleyen birçok kadın vardı. Bunlar, Celile'den İsa'nın ardından gelip O'na hizmet etmişlerdi. ⁵⁶ Aralarında Mecdelli Meryem, Yakup ile Yusuf'un annesi Meryem ve Zebedi oğullarının annesi de vardı.

İsa'nın Gömülmesi (Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

⁵⁷ Akşama doğru Yusuf adında zengin bir Aramatyalı geldi. O da İsa'nın bir öğrencisiydi. ⁵⁸ Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. Pilatus da cesedin ona verilmesini buyurdu. ⁵⁹⁻⁶⁰ Yusuf cesedi aldı, temiz keten beze sardı, kayaya oyndurduğu kendi yeni mezarına yatırdı. Mezarın girişine büyük bir taş yuvarlayıp oradan ayrıldı. ⁶¹ Mecdelli Meryem ile öteki Meryem ise orada, mezarın karşısında oturuyorlardı.

⁶²⁻⁶³ Ertesi gün, yani Hazırlık Günü'nden* sonraki gün, başkâhinlerle Ferisiler Pilatus'un önünde toplanarak, "Efendimiz" dediler, "O aldatıcının, daha yaşarken, 'Ben öldükten üç gün sonra dirileceğim' dediğini hatırlıyoruz." ⁶⁴ Onun için buyruk ver de üçüncü güne dek mezarı güvenlik altına alınsın. Yoksa öğrencileri gelir, cesedini çalar ve halka, 'Ölümden dirildi' derler. Son aldatmaca ilkinden beter olur."

⁶⁵ Pilatus onlara, "Yanınızda asker alın, gidip mezarı dilediğiniz gibi güvenlik altına alın" dedi. ⁶⁶ Onlar da askerlerle birlikte gittiler, taşı mühürleyip mezarı güvenlik altına aldılar.

28*İsa'nın Dirilişi**(Mar.16:1-10; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)*

¹ Şabat Günü^{nü*} izleyen haftanın ilk günü, tan yeri ağarırken, Mecdelli Meryem ile öbür Meryem mezarı görmeye gittiler.

² Ansızın büyük bir deprem oldu. Rab'bin bir meleği gökten indi ve mezara gidip taşı bir yana yuvarlayarak üzerine oturdu. ³ Görünüşü şimşek gibi, giysileri ise kar gibi bembeyazdı. ⁴ Nöbetçiler korkudan titremeye başladılar, sonra ölü gibi yere yıkıldılar.

⁵ Melek kadınlarla şöyle seslendi: “Korkmayın! Çarmıha gerilen İsa'yı aradığınızı biliyorum. ⁶ O burada yok; söylemiş olduğu gibi dirildi. Gelin, O'nun yattığı yeri görün. ⁷ Çabuk gidin, öğrencilerine şöyle deyin: ‘İsa ölümden dirildi. Sizden önce Celile'ye gitdiyor, kendisini orada göreceksiniz.’ İşte ben size söylemiş bulunuyorum.”

⁸ Kadınlar korku ve büyük sevinç içinde hemen mezardan uzaklaştılar; koşarak İsa'nın öğrencilerine haber vermeye gittiler. ⁹ İsa ansızın karşılara çıktı, “Selam!” dedi. Yaklaşıp İsa'nın ayaklarına sarılarak O'na tapındılar. ¹⁰ O zaman İsa, “Korkmayın!” dedi. “Gidip kardeşlerime haber verin, Celile'ye gitsinler, beni orada görecekler.”

Nöbetçilerin Getirdiği Haber

¹¹ Kadınlar daha yoldayken nöbetçi askerlerden bazıları kente giderek olup bitenleri başkâhinlere bildirdiler. ¹²⁻¹³ Başkâhinler ileri gelenlerle birlikte toplanıp birbirlerine danıştıktan sonra askerlere yüklü para vererek dediler ki, “Siz şöyle diyeceksiniz: ‘Öğrencileri geceleyin geldi, biz uyurken O'nun cesedini çalıp götürdüler.’ ¹⁴ Eğer bu haber valinin kulağına gidecek olursa biz onu yataştırır, size bir zarar gelmesini öneriz.” ¹⁵ Böylece askerler parayı aldılar ve kendilerine söylendiği gibi yaptılar. Bu söylenti Yahudiler arasında bugün de yaygındır.

*Son Buyruk**(Mar.16:14-18; Luk.24:36-49; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)*

¹⁶ On bir öğrenci Celile'ye, İsa'nın kendilerine bildirdiği dağa gittiler. ¹⁷ İsa'yı gördükleri zaman O'na tapındılar. Ama bazıları kuşku içindeydi. ¹⁸ İsa yanlarına gelip kendilerine şunları söyledi: “Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. ¹⁹ Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilərim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla* vaftiz edin; ²⁰ size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin. İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim.”

MARKOS

GİRİŞ

Kitabın İçeriği: Markos, İsa'nın yaşamını anlatan İncil'in ilk dört kısmından en kısa olanıdır. İsa'nın ne doğumundan, ne soyağacından, ne de çocukluğundan söz eder. Öğretiye daha az ağırlık verir. Örneğin Matta'da 21, Luka'da 26 benzetmeye karşılık Markos'ta sadece 9 benzetme vardır. Markos daha çok İsa'nın yaptıklarını yazıyor. Kısa ve öz yazar (birinci bölümde ne denli çok sayıda olayın anlatıldığına bakın). Anlatım canlı ve hareketlidir. Markos, öbür yazarlara oranla belirli bazı olayları daha ayrıntılı yazar¹. Dikkatini, özellikle insanların İsa'ya gösterdiği ilginin üzerinde yoğunlaştırır².

Kitabın konusu 1:1'de yalnız bir şekilde açıklanır: "Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le ilgili Müjde'nin başlangıcı." Gerçekte Markos, İsa'yı Tanrı Oğlu³, İnsanoğlu⁴ ve çoktan beri beklenen kurtarıcı-kral Mesih⁵ diye tanır. Ne var ki İsa, "İnsanoğlu hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidye olarak vermeye geldi" diyor (10:45). Böylece İsa durup dinlenmeden gezer ve öğretisini yayar, hastaları iyileştirir. Yaptığı mucizelerle kimliğini ve yetkisini kanıtlayarak⁶ kalabalıkları peşinden sürüklər. Ama görevinin bu döneminde, kendisini tanıyanları sık sık uyararak kendisiyle ve mucizeleriyle ilgili haberleri yaymalarını engellemeye çalışır⁷. Dikkatini daha çok seçtiği kişileri eğitmeye verir⁸. Konuşmalarında, onu izlemenin bedelini⁹, imanı¹⁰ ve Tanrı'nın Egemenliği¹¹'ni durmadan vurgular. Eylemleri önemli tepkilere yol açar. Bir yandan kötü ruhlara meydan okur, onları kovar¹², öte yandan Yahudi dininin ileri gelenleriyle çatışır¹³. Bunların kıskırtmasıyla gerçekleşeceğin ölümünden ve dirilişinden sık sık söz eder¹⁴. Kitabın neredeyse dörtte biri İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır.

Ana Hatlar:

1:1-13 İsa'nın ortaya çıkışı

1:14-9:50 İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri

10:1-52 İsa'nın Yeruşalim'e giderken yolda öğretikleri

11:1-16:20 Yeruşalim'deki son günler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 24

Vaftizci Yahya'nın Gelişimi (Mat.3:1-12; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

¹ Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le* ilgili Müjde'nin başlangıcı.

² Peygamber Yeşaya'nın Kitabı'nda şöyle yazılmıştır:

"İşte, habercimi senin önünden gönderiyorum;
O senin yolunu hazırlayacak."

³ "Çölde haykiran,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
Geçeceği patikaları düzleyin' diye sesleniyor."

⁴ Böylece Vaftizci Yahya çölde ortaya çıktı. İnsanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya çağırıyordu. ⁵ Bütün Yahudiye

halkı ve Yeruşalımliler'in hepsi ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyordu.

6 Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deri kuşağı vardı. Çekirge ve yaban balı yerdı. **7** Şu haberi yayıyordu: "Benden sonra benden daha güçlü olan geliyor. Eğilip O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim. **8** Ben sizi suyla vaftiz ettim, ama O siz Kutsal Ruh'la vaftiz edecektir."

İsa Görevine Başlıyor

(Mat.3:13-4:22; Luk.3:21-22; 4:1-15; 5:1-11)

9 O günlerde Celile'nin Nasıra Kenti'nden çıkış gelen İsa, Yahya tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz edildi. **10** Tam sudan çıkarken, göklerin yarıldığını ve Ruh'un güvercin gibi üzerini indiğini gördü. **11** Göklerden, "Sen benim sevgili Oğlum'sun, senden hoşnudum" diyen bir ses duyuldu.

12 O an Ruh, İsa'yı çöle gönderdi. **13** İsa çölde kaldığı kırk gün boyunca Şeytan tarafından denendi. Yabanıl hayvanlar arasıdaydı, melekler O'na hizmet ediyordu.

14 Yahya'nın tutuklanmasıından sonra İsa, Tanrı'nın Müjdesi'ni duyura duyura Celile'ye gitti. **15** "Zaman doldu" diyordu, "Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı. Tövbe edin, Müjde'ye inanın!"

16 İsa, Celile Gölü'nün kıyısından geçerken, göle ağ atmakta olan Simun ile kardeşi Andreas'ı gördü. Bu adamlar balıkçıydı. **17** İsa onlara, "Ardımdan gelin" dedi, "Sizleri insan tutan balıkçılardan yapacağım." **18** Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. **19** İsa biraz ileri gidince Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Teknede ağlarını onarıyorlardı. **20** Hemen onları çağrırdı. Onlar da babaları Zebedi'yi işçilerle birlikte teknede bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Kötü Ruhları Kovuyor, Hastaları İyileştiriyor

(Mat.8:14-17; Luk.4:31-44)

21 Kefarnahum'a girdiler. Şabat Günü İsa havraya gidip öğretmeye başladı.

22 Halk O'nun öğretişine şaşır kaldı. Çünkü onlara din bilginleri gibi değil, yetkili biri gibi öğretiyordu. **23-24** Tam o sırada havrada bulunan ve kötü ruha tutulmuş bir adam, "Ey Nasıralı İsa, bizden ne istiyorsun?" diye bağırdı. "Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsalı'sın sen!"

25 İsa, "Sus, çok adamdan!" diyerek kötü ruhu azarladı. **26** Kötü ruh adamı sarstı ve büyük bir çığlık atarak içinden çıktı.

27 Herkes şaşır kaldı. Birbirlerine, "Bu nasıl şey?" diye sormaya başladılar. "Yepyeni bir öğreti! Kötü ruhlara bile yetkiyle buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor." **28** Böylece İsa'yla ilgili haber, Celile bölgesinin her yerine hızla yayıldı.

29 İsa havradan çıkar çıkmaz, Yakup ve Yuhanna ile birlikte Simun ve Andreas'ın evine gitti. **30** Simun'un kaynanası ateşler içinde yatıyordu. Durumu hemen İsa'ya bildirdiler. **31** O da hastaya yaklaştı, elinden tutup kaldırdı. Kadının ateşi düştü, onlara hizmet etmeye başladı.

32 Akşam olup güneş batınca, bütün hastaları ve cinlileri İsa'ya getirdiler. **33** Bütün kent halkı kapıya toplanmıştı. **34** İsa, çeşitli hastalıklara yakalanmış birçok kişiyi iyileştirdi, birçok cini kovdu. Cinlerin konuşmasına izin vermedi. Çünkü onlar kendisinin kim olduğunu biliyorlardı.

35 Sabah çok erkenden, ortalık henüz ağarmadan İsa kalktı, evden çıkışip ıssız bir yere gitti, orada dua etmeye başladı. **36** Simun ile yanındakiler İsa'yı aramaya çıktılar. **37** O'nun bulunca, "Herkes seni arıyor!" dediler.

38 İsa onlara, "Başka yerlere, yakın kasabalara gidelim" dedi. "Oralarda da Tanrı sözünü duyurayım. Bunun için çıkış geldim." **39** Böylece havralarında Tanrı sözünü duyurarak ve cinleri kovarak bütün Celile bölgesini dolaştı.

*İsa Bir Cüzamıyla İyileştiriyor
(Mat.8:1-4; Luk.5:12-16)*

40 İsa'ya cüzamlı biri geldi, diz çökerek, "İstersen beni temiz kıllabilirsın" diye yalvardı.

41 İsa'nın yüreği sızladi, elini uzatıp adama dokundu, "İsterim, temiz ol!" dedi. **42** Adam anında cüzamdan kurtulup tertemiz oldu.

43 İsa onu sıkıca uyararak hemen yanından uzaklaştırdı. **44** "Sakın kimseye bir şey söyleme!" dedi. "Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuları sun."

45 Ne var ki, adam çıkış gitti, olayla ilgili haberi her tarafa yayıp duyur Maya başladı. Öyle ki, İsa artık hiçbir kente açıkça giremez oldu. Ancak dışarıda, ıssız yerlerde kalmıyordu. Ve halk her yerden O'na akın ediyordu.

2

*Bir Felçinin İyileştirilmesi
(Mat.9:1-8; Luk.5:17-26)*

1 Birkaç gün sonra İsa tekrar Kefarnahum'a geldiğinde, evde olduğu duyuldu. **2** O kadar çok insan toplandı ki, artık kapının önünde bile duracak yer kalmamıştı. İsa onlara Tanrı sözünü anlatıyordu. **3** Bu arada O'na dört kişinin taşıdığı felçli bir adamı getirdiler. **4** Kalabalıktan O'na yaklaşmadıkları için, bulunduğu yerin üzerindeki damı delip açarak felçliyi üstünde yattığı şıtleyle birlikte aşağı indirdiler. **5** İsa onların imanını görünce felçliye, "Oğlum, günahların bağışlandı" dedi.

6-7 Orada oturan bazı din bilginleri ise içlerinden şöyle düşündüler: "Bu adam neden böyle konuşuyor? Tanrı'ya küfrediyor! Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?"

8 Akıllarından geçeni hemen ruhunda sezen İsa onlara, "Aklinizden neden böyle şeyler geçiriyorsunuz?" dedi. **9** "Hangisi daha kolay, felçliye, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa, 'Kalk, şılteni topla, yürü' demek mi?" **10-11** Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilesiniz diye..." Sonra felçliye, "Sana söyleyorum, kalk, şılteni topla, evine git!" dedi. **12** Adam kalktı, hemen siltesini topladı, hepsinin gözü önünde çıkıştı. Herkes şaşakalmıştı. Tanrı'yi övüyorlar, "Böylesini hiç görmemiştim" diyorlardı.

*Levi'nin Öğrencilere Katılması
(Mat.9:9-13; Luk.5:27-32)*

13 İsa yine çıkış göl kıyısına gitti. Bütün halk yanına geldi, O da onlara öğretmeye başladı. **14** Yoldan geçerken, vergi toplama yerinde oturan Alfay oğlu Levi'yi gördü. Ona, "Ardımdan gel" dedi. Levi de kalkıp İsa'nın ardından gitti.

15 Sonra İsa, Levi'nin evinde yemek yerken, birçok vergi görevlisile günahkâr O'nunla ve öğrencileriley birlikte sofraya oturmuştu. O'nun izleyen böyle birçok kişi vardı. **16** Ferisiler'den* bazı din bilginleri, O'nun günahkârlar ve vergi görevlileriyle birlikte yemekte görünce öğrencilerine, "Niçin vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?" diye sordular.

17 Bunu duyan İsa onlara, "Sağamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var" dedi. "Ben doğru kişileri değil, günahkârları çağrırmaya geldim."

Oruçla İlgili Soru

(Mat.9:14-17; Luk.5:33-39)

18 Yahya'nın öğrencileriley Ferisiler oruç tutarken, bazı kişiler İsa'ya gelip, "Yahya'nın ve Ferisiler'in öğrencileri oruç tutuyor da senin öğrencilerin neden tutmuyor?" diye sordular.

19 İsa şöyle karşılık verdi: "Güvey aralarında olduğu sürece davetiler oruç tutar mı? Güvey aralarında oldukça oruç tutmazlar! **20** Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o gün oruç tutacaklar. **21** Hiç kimse eski giysisi yeni kumaş parçasıyla yamamaz. Yoksa yeni yama çeker, eski giysisinden kopar, yırtık daha beter olur. **22** Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa şarap tulumları patlatır, şarap da tulumlar da mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara doldurulur."

Şabat Günü Sorunu

(Mat.12:1-8; Luk.6:1-5)

23 Bir Şabat Günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri yolda giderken başakları koparmaya başladilar. **24** Ferisiler İsa'ya, "Bak, Şabat Günü yasak olanı neden yapıyorlar?" dediler.

25 İsa onlara, "Davut'lalarındakiler aç ve muhtaç kalınca Davut'un ne yaptığıni hiç okumadınız mı?" diye sordu. **26** "Başkâhin Aviyatar'ın zamanında Davut, Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini yedi velarındakilere de verdi." **27** Sonra onlara, "İnsan Şabat Günü için değil, Şabat Günü insan için yaratıldı" dedi. **28** "Bu nedenle İnsanoğlu Şabat Günü'nün de Rabbi'dir."

3

Eli Sakat Bir Adam İyileştiriliyor

(Mat.12:9-14; Luk.6:6-11)

1 İsa yine havraya girdi. Orada eli sakat bir adam vardı. **2** Bazıları İsa'yı suçlamak amacıyla, Şabat Günü hastayı iyileştirecek mi diye O'nun gözlüyordular.

3 İsa, eli sakat adama, "Kalk, öne çı!" dedi. **4** Sonra havradakilere, "Kutsal Yasa'ya göre Şabat Günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, can almak mı?" diye sordu. Onlardan ses çıkmadı.

5 İsa, çevresindekilere öfkeyle baktı. Yüreklerinin duygusuzluğu O'nun kederlendirmiştir. Adama, "Elini uzat!" dedi. Adam elini uzattı, eli yine sapasağlam oluverdi.

6 Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı yok etmek için Hirodes yanlılarıyla hemen görüşmeye başladilar.

İsa, Celile Gölü'nün Kıyısında

7-8 İsa, öğrencileriyle birlikte göl kıyısına çekildi. Celile'den büyük bir kalabalık O'nun ardından geldi. Ayrıca, bütün yaptıklarını duyan büyük kalabalıklar Yahudiye'den, Yeruşalim'den, İдумeya'dan, Şeria Irmağı'nın karşı yakasından, Sur ve Sayda bölgelerinden kendisine akın etti. **9** İsa, kalabalığın arasında sıkışık kalmamak için öğrencilerine bir kayak hazır bulundurmalarını söyledi. **10** Birçoklarını iyileştirmiş olduğundan, çeşitli hastalıklara yakalananlar O'na dokunmak için üzerine üşüşüyordu. **11** Kötü ruhlar O'nu görünce ayaklarına kapanıyor, "Sen Tanrı'nın Oğlu'sun!" diye bağırlıyorlardı. **12** Ama İsa, kim olduğunu açıklamaları için onları sıkı sıkıya uyardı.

İsa On İki Elçisini Seçiyor (Mat.10:1-4; Luk.6:12-16)

13 İsa, dağa çıkararak istediği kişileri yanına çağırdı. Onlar da yanına gittiler. **14-19** İsa bunlardan on iki kişiyi yanında bulundurmak, Tanrı sözünü duyur Maya göndermek ve cinleri kovmaya yetkili kılmak üzere seçti. Seçtiği bu on iki kişi şunlardır: Petrus adını verdiği Simun, Beni-Regeş, yanı Gökgürültüsü Oğulları adını verdiği Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Andreas, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Taday, Yurtsever Simun ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

İsa ve Baalzebul (Mat.12:22-32; Luk.11:14-23; 12:10)

20 İsa bundan sonra eve gitti. Yine öyle büyük bir kalabalık toplandı ki, İsa'yla Öğrencileri yemek bile yiye mediler. **21** Yakınları bunu duyunca, "Aklını kaçırmış" diyerek O'nu almaya geldiler.

22 Yeruşalim'den gelen din bilginleri ise, "Baalzebul* O'nun içine girmiştir" ve "Cinleri, cinlerin önderinin gücüyle kovuyor" diyorlardı.

23 Bunun üzerine İsa din bilginlerini yanına çağırıp onlara benzetmelerle seslendi. "Şeytan, Şeytan'ı nasıl kovabilir?" dedi. **24** "Bir ülke kendi içinde bölünmüsse, ayakta kalamaz. **25** Bir ev kendi içinde bölünmüsse, ayakta kalamaz. **26** Şeytan da kendine karşı gelip kendi içinde bölünmüsse, artık ayakta kalamaz; sonu gelmiş demektir. **27** Hiç kimse güçlü adamın evine girip malını çalamaz. Ancak onu bağladıktan sonra evini soyabilir. **28-29** Size doğrusunu söyleyeyim, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak, ama Kutsal Ruh'a küfreden asla bağışlanmayacak. Bunu yapan, asla silinmeyecek bir günah işlemiştir."

30 İsa bu sözleri, "O'nda kötü ruh var" dedikleri için söyledi.

İsa'nın Annesiyle Kardeşleri (Mat.12:46-50; Luk.8:19-21)

31 Daha sonra İsa'nın annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durdular, haber gönderip O'nu çağrırdılar. **32** İsa'nın çevresinde oturan kalabalıktan bazıları, "Bak" dediler, "Annenle kardeşlerin dışında, seni istiyorlar."

³³ İsa buna karşılık onlara, "Kimdir annem ve kardeşlerim?" dedi.
³⁴ Sonra çevresinde oturanlara bakıp şöyle dedi: "İşte annem, işte kardeşlerim!
³⁵ Tanrı'nın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur."

4

Tohum Benzetmesi (Mat.13:1-9; Luk.8:4-8)

¹ İsa göl kıyısında halka yine öğretmeye başladı. Çevresinde çok büyük bir kalabalık toplandı. Bu yüzden İsa göldeki bir tekneye binip oturdu. Bütün kalabalık göl kıyısında duruyordu. ²⁻³ İsa onlara benzettmelerle birçok şey öğretiyordu. Öğretirken, "Şunu dinleyin" dedi. "Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. ⁴ Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü. Kuşlar gelip bunları yedi. ⁵ Kimi, toprağı az kayalık yerbilere düştü. Toprak derin olmadığından hemen filizlendi. ⁶ Ne var ki, güneş doğunca kavruldular, kök salamadıkları için kuruyup gittiler. ⁷ Kimi, dikenler arasına düştü. Dikenler büyüdü, filizleri boğdu ve filizler ürün vermedi. ⁸ Kimi ise iyi toprağa düştü, büyüp çoğaldı, ürün verdi. Bazısı otuz, bazısı altmış, bazısı da yüz kat ürün verdi." ⁹ Sonra İsa şunu ekledi: "İştecek kulağı olan işitsin!"

Benzettmelerin Amacı (Mat.13:10-17; Luk.8:9-10)

¹⁰ Onikiler* öbür izleyicileri İsa'yla yalnız kalınca, kendisinden benzettmelerin anlamını sordular. ¹¹ O da onlara şöyle dedi: "Tanrı'nın Egeneliliği'nin sırrı sizlere açıklanıyor, ama dışında olanlara her şey benzettmelerle anlatılır. ¹² Öyle ki,

'Bakıp bakıp görmesinler,
Duyup duyup anlamasınlar da,
Dönüp bağışlanmasınlar.'

Tohum Benzetmesi Açıklantyor (Mat.13:18-23; Luk.8:11-15)

¹³ İsa sonra onlara, "Siz bu benzettmeyi anlamıyor musunuz?" dedi. "Öyleyse bütün benzettmeleri nasıl anlayacaksınız? ¹⁴ Ekincinin ektiği, Tanrı sözüdür. ¹⁵ Bazı insanlar sözün ekildiği yerde yol kenarına düşen tohumlara benzer. Bunlar sözü işitir işitmeyez, Şeytan gelir, yüreklerine ekilen sözü alır götürür. ¹⁶⁻¹⁷ Kayalık yerbilere ekilenler ise, işittikleri sözü hemen sevincle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre dayanan kişilerdir. Böyleleri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip döşerler. ¹⁸⁻¹⁹ Yine bazıları dikenler arasında ekilen tohumlara benzelerler. Bunlar sözü işitirler, ama dünyasal kaygılar, zenginliğin aldatıcılığı ve daha başka hevesler araya girip sözü boğar ve ürün vermesini engeller. ²⁰ İyi toprağa ekilenler ise, sözü işten, onu benimseyen, kimi otuz, kimi altmış, kimi de yüz kat ürün veren kişilerdir."

Kandil Kandilliğe Konur (Luk.8:16-18)

21 Onlara, "Kandili, tahil ölçüğinin ya da yatağın altına koymak için mi getirirler?" dedi. "Kandilliğe koymak için değil mi? **22** Gizli olan ne varsa, açığa çıkarılmak üzere gizlenmiştir; saklı olan ne varsa, aydınlığa çıkmak üzere saklanmıştır. **23** İşitecek kulağı olan işitsin!"

24 Isa şöyle devam etti: "İşittiklerinize dikkat edin! Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız. Hatta size daha fazlası verilecek. **25** Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak."

Filizlenen Tohum Benzetmesi

26 Sonra Isa şöyle dedi: "Tanrı'nın Egemenliği, toprağa tohum saçan adama benzer. **27** Gece olur, uyur; gündüz olur, kalkar. Kendisi nasıl olduğunu bilmez ama, tohum filizlenir, gelişir. **28** Toprak kendiliğinden ürün verir. Önce filizi, sonra başağı, sonunda da başağı dolduran taneleri verir. **29** Ürün olgunlaşınca, adam hemen orağı vurur. Çünkü biçim vakti gelmiştir."

Hardal Tanesi Benzetmesi (Mat.13:31-32,34; Luk.13:18-19)

30 Isa sonra şöyle dedi: "Tanrı'nın Egemenliği'ni neye benzetelim, nasıl bir benzetmeye anlatalım? **31-32** Tanrı'nın Egemenliği, hardal tanesine benzer. Hardal, yeryüzünde toprağa ekilen tohumların en küçüğü olmakla birlikte, ekildikten sonra gelişir, bütün bahçe bitkilerinin boyunu aşar. Öylesine dal budakalar ki, kuşlar gölgesinde barınabilir."

33 Isa, Tanrı sözünü, buna benzer birçok benzetmeye halkın anlayabildiği ölçüde anlatırdı. **34** Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. Ama kendi öğrencilerileyle yalnız kaldığında, onlara her şeyi açıkladı.

İsa Fırtınayı Yatıştırıyor (Mat.8:23-27; Luk.8:22-25)

35 O gün akşam olunca öğrencilerine, "Karşı yakaya geçelim" dedi.

36 Öğrenciler kalabalığı geride bırakarak Isa'yı, içinde bulunduğu tekneyle götürdüler. Yanında başka teknelere de vardı. **37** Bu sırada büyük bir fırtına koptu. Dalgalar tekneye öyle bindirdi ki, tekne neredeyse suyla dolmuştu.

38 Isa, teknenin kış tarafında bir yastığa yaslanmış uyuyordu. Öğrenciler O'nun uyandırıp, "Öğretmenimiz, öleceğiz! Hiç alırmıyor musun?" dediler.

39 Isa kalkıp rüzgarı azarladı, göle, "Sus, sakin ol!" dedi. Rüzgar dindi, ortalık sütliman oldu.

40 Isa öğrencilerine, "Neden korkuyorsunuz? Hâlâ imanınız yok mu?" dedi.

41 Onlar ise büyük korku içinde birbirlerine, "Bu adam kim ki, rüzgar da gölde O'nun sözünü dinliyor?" dediler.

5

Cinli Bir Adamın İyileştirilmesi (Mat.8:28-34; Luk.8:26-39)

1 Gölün karşı yakasına, Gerasalılar'ın memleketine vardılar. **2** Isa tekneden iner inmez, kötü ruha tutulmuş bir adam mezarlık mağaralarından çıkış O'nun karşısındı. **3** Mezarların içinde yaşayan bu adamı artık kimse zincirle bile bağlı tutamıyordu. **4** Birçok kez zincir ve kösteklerle bağlılığı halde, zincirleri

koparmış, köstekleri parçalamıştı. Hiç kimse onunla başa çıkamıyordu. ⁵ Gece gündüz mezarlarda, dağlarda bağıriп duruyor, kendini taşlarla yaralıyordu.

⁶ Uzaktan İsa'yı görünce koşup geldi, O'nun önünde yere kapandı. ⁷ Yüksek sesle haykırarak, "Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun? Tanrı hakkı için sana yalvarırım, bana işkence etme!" dedi. ⁸ Çünkü İsa, "Ey kötü ruh, adamın içinden çıк!" demişti.

⁹ Sonra İsa adama, "Adın ne?" diye sordu.

"Adım Tümen. Çünkü sizimiz çok" dedi. ¹⁰ Ruhları o bölgeden çıkarmaması için İsa'ya yalvarıp yakardı.

¹¹ Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. ¹² Kötü ruhlar İsa'ya, "Bizi şu domuzlara gönder, onlara girelim" diye yalvardılar. ¹³ İsa'nın izin vermesi üzerine kötü ruhlar adamdan çıkışip domuzların içine girdiler. Yaklaşık iki bin domuzdan oluşan sürü, dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldı.

¹⁴ Domuzları güdenler kaçıp kente ve köylerde olayın haberini yaydılar. Halk olup biteni görmeye çıktı. ¹⁵ İsa'nın yanına geldiklerinde, önceleri bir tümen cine tutulan adamı giyinmiş, aklı başına gelmiş, oturmuş görünce korktular. ¹⁶ Olayın görenler, cinli adama olanları ve domuzların başına gelenleri halka anlattılar. ¹⁷ Bunun üzerine halk, bölgelerinden ayrılması için İsa'ya yalvarmaya başladı.

¹⁸ İsa tekneye binerken, önceleri cinli olan adam O'na, "Seninle geleyim" diye yalvardı.

¹⁹ Ama İsa adama izin vermedi. Ona, "Evine, yakınlarının yanına dön" dedi. "Rab'bin senin için neler yaptığı, sana nasıl merhamet ettiğini onlara anlat." ²⁰ Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığıni Dekapolis'te duyurmaya başladı. Anlattıklarına herkes şaşırıp kalyordu.

Dirilen Kız, İyileşen Kadın (Mat.9:18-26; Luk.8:40-56)

²¹ İsa tekneyle karşı yakaya döndünce, çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Kendisi gölün kıyısında duruyordu. ²²⁻²³ Bu sırada havra yöneticilerinden Yair adında biri geldi. İsa'yı görünce ayaklarına kapandı, "Küçük kızım can çekişiyor. Gelip ellerini onun üzerine koy da kurtulsun, yaşasın!" diye yalvardı. ²⁴ İsa adamla birlikte gitti. Büyük bir kalabalık da ardından gidiyor, O'nu sıkıştırıyordu.

²⁵ Orada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın vardı. ²⁶ Birçok hekimin elinden çok çekmiş, varını yoğunu harcamış, ama iyileşeceğine daha da kötüleşmişti. ²⁷ Kadın, İsa hakkında anlatılanları duymuştu. Bu nedenle, kalabalıkta O'nun arkasından gelip giysisine dokundu. ²⁸ İçinden, "Giysilerine bile dokunsam kurtulurum" diyordu. ²⁹ O anda kanaması kesiliverdi. Kadın, bedeninin derinliğinde acıdan kurtulduğunu hissetti. ³⁰ İsa ise, kendisinden bir gücün akıp gittiğini hemen anladı. Kalabalığın ortasında dönüp, "Giysilerime kim dokundu?" diye sordu.

³¹ Öğrencileri O'na, "Seni sıkıştırın kalabalığı görüyorsun! Nasıl oluyor da, 'Bana kim dokundu' diye soruyorsun?" dediler.

³² İsa kendisine dokununu görmek için çevresine bakındı. ³³ Kadın da kendisindeki değişikliği biliyordu. Korkuya titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına

kapandı ve O'na bütün gerçeği anlattı. **34** İsa ona, "Kızım" dedi, "İmanın seni kurtardı. Esenlikle git. Acuların son bulsun."

35 İsa daha konuşurken, havra yöneticisinin evinden adamlar geldi. Yöneticiye, "Kızın öldü" dediler. "Öğretmeni neden hâlâ rahatsız ediyorsun?"

36 İsa bu sözlere aldırmadan havra yöneticisine, "Korkma, yalnız iman et!" dedi.

37 Isa, Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'dan başka hiç kimsenin kendisiyle birlikte gitmesine izin vermedi. **38** Havra yöneticisinin evine vardıklarında İsa, acı acı ağlayıp feryat eden gürültülü bir kalabalıkla karşılaştı.

39 İçeri girerek onlara, "Niye gürültü edip ağlıyorsunuz?" dedi. "Çocuk ölmeli, uyuyor." **40** Onlar ise kendisiyle alay ettiler. Ama İsa hepsini dışarı çıkardıktan sonra çocuğun annesini babasını ve kendisiyle birlikte olanları alıp çocuğun bulunduğu odaya girdi. **41** Çocuğun elini tutarak ona, "Talita kumi!" dedi. Bu söz, "Kızım, sana söyleyorum, kalk" demekti.

42 On iki yaşında olan kız hemen ayağa kalktı, yürümeye başladı.

Oradakileri derin bir şaşkınlık aldı. **43** İsa, "Bunu kimse bilmesin" diyerek onları sıkı sıkıya uyardı ve kızı yemek verilmesini buyurdu.

6

İsa Reddediliyor

(Mat.13:53-58; Luk.4:16-30)

1 İsa oradan ayrılarak kendi memleketine gitti. Öğrencileri de ardından gittiler. **2** Şabat Günü olunca İsa havrada öğretmeye başladı. Söylediklerini işten birçok kişi şaşırıp kaldı. "Bu adam bunları nereden öğrendi?" diye soruyorlardı. "Kendisine verilen bu bilgelik nedir? Nasıl böyle mucizeler yapabiliyor? **3** Meryem'in oğlu, Yakup, Yose, Yahuda ve Simun'un kardeşi olan marangoz değil mi bu? Kızkardeşleri burada, aramızda yaşamıyor mu?" Ve gücenip O'nu reddettiler.

4 İsa da onlara, "Bir peygamber, kendi memleketinden, akraba çevresinden ve kendi evinden başka yerde hor görülmez" dedi. **5** Orada birkaç hastayı, üzerlerine ellerini koymarak iyileştirmekten başka hiçbir mucize yapamadı.

6 Halkın imansızlığına şşıyordu.

İsa On İki Elçisini Görevlendiriyor

(Mat.10:5-15; Luk.9:1-6)

İsa çevredeki köyleri dolaşıp öğretiyordu. **7** On iki öğrencisini yanına çağırdı ve onları ikişer ikişer halk arasına göndermeye başladı. Onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi.

8 Yolculuk için yanlarına deşnekten başka bir şey almamalarını söyledi. Ne ekmek, ne torba, ne de kuşaklarında para götüreceklerdi. **9** Onlara çarık giymelerini söyledi. Ama, "İki mintan giymeyin" dedi.

10 "Bir yere gittiğiniz zaman, oradan ayrılincaya dek hep aynı evde kalın" diye devam etti. **11** "İnsanların sizi kabul etmedikleri, sizi dinlemediğilleri bir yerden ayrılrın, onlara uyarı olsun diye ayağınızın altındaki tozu silkin!"

12 Böylece öğrenciler yola çııp insanları tövbeye çağırıma başladilar. **13** Birçok cin kovdular; birçok hastayı, üzerlerine yağ sürerek iyileştirdiler.

*Yahya'nın Öldürülmesi
(Mat.14:1-12; Luk.9:7-9)*

¹⁴ Kral Hirodes de olup bitenleri duydu. Çünkü İsa'nın ünü her tarafa yayılmıştı. Bazıları, "Bu adam, ölümden dirilen Vaftizci Yahya'dır. Olağanüstü güçlerin onda etkin olmasının nedeni budur" diyordu. ¹⁵ Başkaları, "O İlyas'tır" diyor, yine başkaları, "Eski peygamberlerden biri gibi bir peygamberdir" diyordu.

¹⁶ Hirodes bunları duyunca, "Başını kestirdiğim Yahya dirildi!" dedi.

¹⁷⁻¹⁸ Hirodes'in kendisi, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya'nın yüzünden adam gönderip Yahya'yı tutuklamış, zindana attırıp zincire vurdurmuştu. Çünkü Hirodes bu kadınla evlenince Yahya ona, "Kardeşinin karısıyla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır" demişti. ¹⁹ Hirodiya bu yüzden Yahya'ya kin bağlamıştı; onu öldürmek istiyor, ama başaramıyordu. ²⁰ Çünkü Yahya'nın doğru ve kutsal bir adam olduğunu bilen Hirodes ondan korkuyor ve onu koruyordu. Yahya'yı dinlediği zaman büyük bir şaşkınlık içinde kalyor, yine de onu dinlemekten zevk alıyordu.

²¹ Ne var ki, Hirodes'in kendi doğum gününde saray büyükleri, komutanlar ve Celile'nin ileri gelenleri için verdiği şölende beklenen fırsat doğdu.

²² Hirodiya'nın kızı içeri girip dans etti. Bu, Hirodes'le konuklarının hoşuna gitti.

Kral genç kızı, "Dile benden, ne dilersen veririm" dedi. ²³ Ant içerek, "Benden ne dilersen, krallığımın yarısı da olsa, veririm" dedi.

²⁴ Kız dışarı çıçıp annesine, "Ne isteyeyim?" diye sordu.

"Vaftizci Yahya'nın başını iste" dedi annesi.

²⁵ Kız hemen koşup kralın yanına girdi, "Vaftizci Yahya'nın başını bir tepsı üzerinde hemen bana vermeni istiyorum" diyerek dileğini açıkladı.

²⁶ Kral buna çok üzüldüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü kızı reddetmemek istemedi. ²⁷ Hemen bir cellat gönderip Yahya'nın başını getirmesini buyurdu. Cellat zindana giderek Yahya'nın başını kesti. ²⁸ Kesik başı bir tepsı üzerinde getirip genç kızı verdi, kız da annesine götürdü. ²⁹ Yahya'nın öğrencileri bunu duyunca gelip cesedi aldılar ve mezara koyduklar.

*İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor
(Mat.14:13-21; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)*

³⁰ Elçiler, İsa'nın yanına dönerek yaptıkları ve öğrettikleri her şeyi O'na anlattılar. ³¹ İsa onlara, "Gelin, tek başımıza tenha bir yere gidelim de biraz dinlenin" dedi. Gelen giden öyle çöktü ki, yemek yemeye bile vakit bulamıyorlardı.

³² Tekneye binip tek başlarına tenha bir yere doğru yol aldılar. ³³ Gittiklerini gören birçok kişi onları tanıdı. Halk civardaki bütün kentlerden yaya olarak yola dökülüp onlardan önce oraya vardı. ³⁴ İsa tekneden inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Çobansız koyunlara benzeyen bu insanlara acıdı ve onlara birçok konuda öğretmeye başladı.

³⁵⁻³⁶ Vakit ilerlemiştir. Öğrencileri İsa'ya gelip, "Burası ıssız bir yer" dediler, "Vakit de ilerledi. Halkı saliver de çevredeki çiftlik ve köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar."

³⁷ İsa ise, "Onlara siz yiyecek verin" diye karşılık verdi.

Öğrenciler İsa'ya, "Gidip iki yüz dinarlık ekmek alıp onlara yedirelim mi yani?" diye sordular.

³⁸ İsa onlara, "Kac ekmeğiniz var, gidin bakın" dedi.

Öğrenip geldiler. "Bes ekmekle iki balığımız var" dediler.

39 İsa herkesi küme küme yeşil çayırda oturtmalarını buyurdu. **40** Halk yüzeyi
ellişer kişilik bölgeler halinde oturdu. **41** İsa beş ekmekle iki balığı aldı,
gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra ekmekleri böldü ve halka dağıtmaları
için Öğrencilerine verdi. İki balığı da hepsinin arasında paylaştırdı. **42-43** Herkes
iyiyip döydü. Artakalan ekmek ve balıkta on iki sepet dolusu topladılar.
44 Yemek viven erkeklerin sayısı beş bin kadardı.

44 Yemek yiyen erkeklerin sayısı beş bin kadardı.

İsa Su Üstünde Yürüyor (Mat.14:22-33; Yu.6:15-21)

⁴⁵ Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, tekneye binip kendisinden önce
karşı yakada bulunan Beytsayda'ya geçmelerini buyurdu. Bu arada kendisi
halkı evlerine gönderecekti. ⁴⁶ Onları uğurladıktan sonra, dua etmek için
dağa çıktı. ⁴⁷⁻⁴⁸ Akşam olduğunda, tekne gölün ortasına varmıştı. Yalmız
başına karada kalan İsa, öğrencilerinin kürek çekmekte çok zorlandıklarını
gördü. Çünkü rüzgar onlara karşı esiyordu. Sabaha karşı^{*} İsa, gölün üstünde
yürüyerek onlara yaklaştı. Yanlarından geçip gidecekti. ⁴⁹ Onlar ise, gölün
üstünde yürüdüğü görünce O'nun hayalet sanarak bağırlıtılar. ⁵⁰ Hepsini
O'nun görmüş ve dehşete kapılmıştı. İsa hemen onlara seslenerek, "Cesur
olun, benim, korkmayın!" dedi. ⁵¹ Tekneye binip onlara katulnca rüzgar
dindi. Onlarsa büyük bir şaşkınlık içindeydi. ⁵² Ekmekle ilgili mucizeyi bile
anlamamışlardı; zihinleri körelmişti.

İsa Gınnesar'da Hastaları İyileştiriyor (Mat.14:34-36)

⁵³ İsa'yla öğrencileri gölü aştılar, Ginnesar'da karaya çıkıp tekneyi bağladılar.
⁵⁴ Onlar tek nedinden inince, halk İsa'yı hemen tanıdı. ⁵⁵ Bazıları koşarak bütün
yöreni dolaştı. İsa'nın bulunduğu yeri öğrenenler, hastaları şiltleriyle oraya
götmeye başladılar. ⁵⁶ Köy olsun, kent ya da çiftlik olsun, İsa'nın gittiği
her yerde, hastaları meydanlara yatırıyor, sadece giysisinin eteğine dokun-
malarına izin vermesi için yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi de iyileşti.

7

İnsanı Kirleten Nedir? (Mat.15:1-20)

¹ Yeruşalim'den gelen Ferisiler ve bazı din bilginleri, İsa'nın çevresinde toplandılar. ² O'nun öğrencilerinden bazlarının murdar, yani yikanmamış ellerle yemek yediklerini gördüler. ³ Ferisiler, hatta bütün Yahudiler, atalarının töresi uyarınca ellerini iyice yıkamadan yemek yemezler. ⁴ Çarşidan döñünce de, yıkamadan yemek yemezler*. Ayrıca kâse, testi ve bakır kapların ykanmasıyla ilgili başka birçok töreye de uyarlar.

* **6:47-48** "Sabaha karşı": Grekçe "Gecenin dördüncü nöbetinde" (bkz. Sözlük, "Saat"). * **7:4**
"Çarşından-done de, yıkanmadan yemek yemezler" ya da "Çarşidan-done de, aldıklarını yıkanmadan
yemezler."

5 Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya, "Öğrencilerin neden atalarımızın töresine uymuyorlar, niçin murdar ellerle yemek yiyorlar?" diye sordular.

6 İsa onları şöyle yanıtladı: "Yeşaya'nın siz ikiyüzülerle ilgili peygamberlik sözü ne kadar yerindedir! Yazmış olduğu gibi,

'Bu halk, dudaklarıyla beni[†] sayar,
Ama yürekleri benden uzak.

7 Bana boşuna taparlar.
Çünkü Öğrettikleri, sadece insan buyruklarıdır.'

8 Siz Tanrı buyruğunu bir yana bırakmış, insan töresine uyuyorsunuz."

9 İsa onlara ayrıca şunu söyledi: "Kendi törenizi sürdürmek için Tanrı buyruğunu bir kenara itmeyi ne de güzel beceriyorsunuz! **10** Musa, 'Annene babana saygı göstereceksin' ve, 'Annesine ya da babasına söyle kesinlikle öldürülecektir' diye buyurmuştu. **11-12** Ama siz, 'Eğer bir adam annesine ya da babasına, benden alacağın bütün yardım kurbandır, yani Tanrı'ya adanmıştır derse, artık annesi ya da babası için bir şey yapmasına izin yok' diyorsunuz. **13** Böylece kuşaktan kuşağa aktardığınız törelerle Tanrı'nın sözünü geçersiz kılıyorsunuz. Buna benzer daha birçok şey yapıyorsunuz."

14 İsa, halkı yine yanına çağırıp onlara, "Hepiniz beni dinleyin ve şunu belleyin" dedi. **15-16** "İnsanın dışında olup içine giren hiçbir şey onu kirletemez. İnsanı kirleten, insanın içinden çıkarır."[‡]

17 İsa kalabalığı bırakıp eve girince, öğrencileri O'na bu benzetmenin anlamını sordular. **18** O da onlara, "Demek siz de anlamıyorsunuz, öyle mi?" dedi. "Dışarıdan insanın içine giren hiçbir şeyin onu kirletemeyeceğini bilmiyor musunuz? **19** Dıştan giren, insanın yüreğine değil, midesine gider, oradan da helaya atılır." İsa bu sözlerle, bütün yiyeceklerin temiz olduğunu bildirmiş oluyordu.

20 İsa şöyle devam etti: "İnsanı kirleten, insanın içinden çıkarır. **21-22** Çünkü kötü düşünceler, fuhuş, hırsızlık, cinayet, zina, aöğzlülük, kötülük, hile, sefahat, kıskançlık, iftira, kibir ve akılsızlık içten, insanın yüreğinden kaynaklanır. **23** Bu kötülüklerin hepsi içten kaynaklanır ve insanı kirletir."

Fenikeli Kadının İmanı (Mat.15:21-28)

24 İsa oradan ayrılarak Sur[§] bölgesine gitti. Burada bir eve girdi. Kimsenin bunu bilmesini istemiyordu, ama gizlenemedi. **25** Küçük kızı kötü ruha tutulmuş bir kadın, İsa'yla ilgili haberi duyar duymaz geldi, ayaklarına kapandı. **26** Yahudi olmayan bu kadın Suriye-Fenike ırkındandı. Kızından cini kovması için İsa'ya rica etti.

27 İsa ona, "Bırak, önce çocukların doysunlar" dedi. "Çocukların ekmeğini alıp köpeklerle atmak doğru değildir."

28 Kadın buna karşılık, "Haklısan, Rab" dedi. "Ama köpekler de sofranın altında çocukların ekmek kırıntılarını yer."

29 İsa ona, "Bu sözden ötürü cin kızından çıktı, gidebilirsin" dedi.

7:6 Ysa.29:13 [†] **7:6** "Beni": Tanrı'yı. **7:10** Çık.20:12; 21:17; Lev.20:9; Yas.5:16 [‡] **7:15-16** Birçok Grekçe elyazması, "İştecek kulağı olan işitsin!" sözlerini de içerir (bkz. Mar.4:9,23). [§] **7:24** "Sur": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Sur ve Sayda" diye geçer.

30 Kadın evine gittiğinde çocuğunu cinden kurtulmuş, yataktakta yatar buldu.

Sağır Bir Adam İyileştiriliyor

31 Sur bölgesinden ayrılan İsa, Sayda yoluya Dekapolis bölgesinin ortasından gecerek tekrar Celile Gölü'ne geldi. **32** O'na sağır ve dili tutuk bir adam getirdiler, elini üzerine koyması için yalvardılar.

33 İsa adamı kalabalıktan ayırip bir yana çekti. Parmaklarını adamın kulaklarına sotku, tükürüp onun diline dokundu. **34** Sonra göğe bakarak içini çekti ve adama, "Effata", yani "Açıl!" dedi. **35** Adamın kulakları hemen açıldı, dili çözüldü ve düzgün bir şekilde konuşmaya başladı.

36 İsa orada bulunanları, bunu kimseye söylememeleri için uyardı. Ama onları ne kadar uyardıysa, onlar da haberi o kadar yaydılar. **37** Halk büyük bir hayret içinde kalmıştı. "Yaptığı her şey iyi. Sağırların kulaklarını açıyor, dilsizleri konuşuyor!" diyorlardı.

8

İsa Dört Bin Kişiye Doyuruyor (Mat.15:32-39)

1-2 O günlerde yine büyük bir kalabalık toplanmıştı. Yiyecek bir şeyleri olmadığı için İsa öğrencilerini yanına çağırıp, "Halka acıyorum" dedi. "Üç gündür yanıldalar, yiyecek hiçbir şeyleri yok. **3** Onları aç aç evlerine gönderirsem, yolda bayılırlar. Hem bazları uzak yoldan geliyor."

4 Öğrencileri buna karşılık, "Böyle ıssız bir yerde bu kadar kişiye doyuracak ekmeği insan nereden bulabilir?" dediler.

5 İsa, "Kaç ekmeğiniz var?" diye sordu.
"Yedi tane" dediler.

6 Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. Sonra yedi ekmeği aldı, şükredip bunları böldü, dağıtmaları için öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. **7** Birkaç küçük balıkları da vardi. İsa şükredip bunları da dağıtmalarını söyledi. **8** Herkes yiyp doydu. Artakalan parçalardan yedi küfe dolusu topladılar. **9-10** Orada yaklaşık dört bin kişi vardı. İsa onları evlerine gönderdikten sonra öğrencileriyle birlikte hemen tekneye bindi ve karşı yakaya yöneldi.

Ferisiler'in ve Hirodes'in Mayası (Mat.16:1-12)

11 Ferisiler gelip İsa'yla tartışmaya başladılar. O'nu denemek amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler. **12** İsa içten bir ah çekerek, "Bu kuşak neden bir belirti istiyor?" dedi. "Size doğrusunu söyleyeyim, bu kuşağa hiçbir belirti gösterilmeyecek." **13** Sonra onları orada bırakıp yine tekneye bindi ve karşı yakaya yöneldi.

14 Öğrenciler ekmek almayı unutmuşlardı. Teknede, yanlarında yalnız bir ekmek vardı. **15** İsa onlara şu uyarıda bulundu: "Dikkatli olun, Ferisiler'in mayasından ve Hirodes'in* mayasından sakının!"

16 Onlar ise kendi aralarında, "Ekmeğimiz olmadığı için böyle diyor" şeklinde tartıştılar.

17 Bunun farkında olan İsa, “Ekmeğiniz yok diye niçin tartışıyorsunuz?” dedi. “Hâlâ akıl erdiremiyor, anlamıyor musunuz? Zihniniz körelti mi? **18-19** Gözleriniz olduğu halde görmüyor musunuz? Kulaklarınız olduğu halde işitmıyor musunuz? Hatırlamıyor musunuz, beş ekmeği beş bin kişiye böülüştürdüğünde kaç sepet dolusu yemek fazlası topladınız?”

“On iki” dediler.

20 “Yedi ekmeği dört bin kişiye böülüştürdüğümde kaç küfe dolusu yemek fazlası topladınız?”

“Yedi” dediler.

21 İsa onlara, “Hâlâ anlamıyor musunuz?” dedi.

Beytsayda' da Kör Bir Adam İyileştiriliyor

22 İsa ile öğrencileri Beytsayda'ya geldiler. Orada bazı kişiler İsa'ya kör bir adam getirip ona dokunması için yalvardılar. **23** İsa körün elinden tutarak onu köyün dışına çıkardı. Gözlerine tükürüp ellerini üzerine koydu ve, “Bir şey görüyor musun?” diye sordu.

24 Adam başını kaldırıp, “İnsanlar görüyorum” dedi, “Ağaçlara benziyorlar, ama yürüyorlar.”

25 Sonra İsa ellerini yeniden adamin gözleri üzerine koydu. Adam gözlerini açtı, baktı; iyileşmiş ve her şeyi açık seçik görmeye başlamıştı. **26** İsa, “Köye bile girmel!” diyerek onu evine gönderdi.

Petrus'un Mesih'i Tanımazı (Mat.16:13-20; Luk.9:18-21)

27 İsa, öğrencileriyle birlikte Filipus Sezariyesi'ne bağlı köylere gitti. Yolda öğrencilerine, “Halk benim kim olduğumu söylüyor?” diye sordu.

28 Öğrencileri O'na şu karşılığı verdiler: “Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas, kimi de peygamberlerden biri olduğunu söylüyor.”

29 O da onlara, “Siz ne dersiniz, sizce ben kimim?” diye sordu.

Petrus, “Sen Mesih'sin*” yanıtını verdi.

30 Bunun üzerine İsa bu konuda kimseye bir şey söylememeleri için onları uyardı.

İsa Ölüp Dirileceğini Önceden Bildiriyor (Mat.16:21-28; Luk.9:22-27)

31 İsa, İnsanoğlu'nun* çok acı çekmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerince reddedilmesi, öldürülmesi ve üç gün sonra dirilmesi gerektiğini onlara anlatmaya başladı. **32** Bunları açıkça söylüyordu. Bunun üzerine Petrus O'nun bir kenara çekip azarlamaya başladı.

33 İsa dönüp öteki öğrencilerine baktı; Petrus'u azarlayarak, “Çekil öňümden, Şeytan!” dedi. “Düşüncelerin Tanrı'ya değil, insana özgür.”

34 Öğrencileriyle birlikte halkı da yanına çağırıp şöyle konuştu: “Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin. **35** Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim ve Müjde'nin uğruna yitiren ise onu kurtaracaktır. **36** İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? **37** İnsan kendi canına karşılık ne verebilir?

38 Bu vefasız ve günahkâr kuşağın ortasında, kim benden ve benim sözlerimden

utanırsa, İnsanoğlu da, Babası'nın görkemi içinde kutsal meleklerle birlikte geldiğinde o kişiden utanacaktır.”

9

1 Isa, “Size doğrusunu söyleyeyim” diye devam etti, “Burada bulunanlar arasında, Tanrı Egemenliği'nin güçlü biçimde gerçekleştiğini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.”

İsa'nın Görünümü Değişiyor (Mat.17:1-13; Luk.9:28-36)

2 Altı gün sonra Isa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. Onların gözü önünde Isa'nın görünümü değişti. **3** Giysileri göz kamaştırıcı bir beyazlığa büründü; yeryüzünde hiçbir çamaşırının erişemeyeceği bir beyazlıktı bu. **4** O anda Musa'yla İlyas Öğrencilere göründü. Isa'yla konuşuyorlardı.

5 Petrus Isa'ya, “Rabbî*, burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a” dedi. **6** Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Çünkü çok korkmuşlardı.

7 Bu sıradı bir bulut gelip onlara gölgé saldı. Buluttan gelen bir ses, “Sevgili Oğlum budur, O'nu dinleyin!” dedi.

8 Öğrenciler birden çevrelerine baktılar, ama bu kez yanlarında Isa'dan başka kimseyi göremediler.

9 Dağdan inerlerken Isa, İnsanoğlu ölümden dirilmeden orada gördüklerini hiç kimseye söylememeleri için onları uyardi. **10** Bu uyarıya uymakla birlikte kendi aralarında, “Ölümden dirilmek ne demek?” diye tartışıp durdular.

11 Isa'ya, “Din bilginleri neden önce İlyas'in gelmesi gerektiğini söylüyorlar?” diye sordular.

12 O da onlara şöyle dedi: “Gerçekten de önce İlyas gelir ve her şeyi yeniden düzene koyar. Ama nasıl oluyor da İnsanoğlu'nun çok acı çekeceği ve hiçe sayılacağı yazılmıştır? **13** Size şunu söyleyeyim, İlyas geldi bile, onun hakkında yazılmış olduğu gibi, ona yapmadıklarını bırakmadılar.”

Cinli Bir Çocuğun İyileştirilmesi (Mat.17:14-23; Luk.9:37-45)

14 Öteki öğrencilerin yanına döndüklerinde, onların çevresinde büyük bir kalabalığın toplandığını, birtakım din bilginlerinin onlarla tartıştığını gördüler.

15 Kalabalık Isa'yı görünce büyük bir şaşkınlığa kapıldı ve koşup O'nu selamladı.

16 Isa Öğrencilerine, “Onlarla ne tartışıyorsunuz?” diye sordu.

17 Halktan biri O'na, “Öğretmenim” diye karşılık verdi, “Dilsiz bir ruha tutulan oğlumu sana getirdim. **18** Ruh onu nerede yakalarsa yere çarpiyor. Çocuk ağızından köpükler saçıyor, dişlerini giçirdatıyor ve kaskatı kesiliyor. Ruhu kovmaları için öğrencilerine başvurdum, ama başaramadılar.”

19 Isa onlara, “Ey imansız kuşak!” dedi. “Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu bana getirin!”

20 Çocuğu kendisine getirdiler. Ruh, İsa'yı görür görmez çocuğu şiddetle sarstı; çocuk yere düştü, ağızından köpükler saçarak yuvarlanmaya başladı.

21 İsa çocuğun babasına, "Bu hal çocuğun başına geleli ne kadar oldu?" diye sordu.

"Küçüklüğünden beri böyle" dedi babası. **22** "Üstelik ruh onu öldürmek için sık sık ateşe, suya attı. Elinden bir şey gelirse, bize yardım et, halimize acı!"

23 İsa ona, "Elimden gelirse mi? İman eden biri için her şey mümkün!" dedi.

24 Çocuğun babası hemen, "İman ediyorum, imansızlığımı yenmemeye yardım et!" diye feryat etti.

25 İsa, halkın koşuşup geldiğini görünce kötü ruhu azarlayarak, "Sana buyuruyorum, dilsiz ve sağır ruh, çocuğun içinden çık ve ona bir daha girme!" dedi.

26 Bunun üzerine ruh bir çığlık attı ve çocuğu şiddetle sarsarak çıktı. Çocuk ölü gibi hareketsiz kaldı, öyle ki oradakilerin birçoğu, "Öldü!" diyordu. **27** Ama İsa elinden tutup kaldırınca, çocuk ayağa kalktı.

28 İsa eve girdikten sonra Öğrencileri özel olarak O'na, "Biz kötü ruhu neden kovamadık?" diye sordular.

29 İsa onlara, "Bu tür ruhlar ancak duayla* kovulabilir" yanıtını verdi.

*İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor
(Mat.17:22-23; Luk.9:43-45)*

30 Oradan ayrılmış, Celile bölgesinden geçiyorlardı. İsa hiç kimsenin bunu bilmesini istemiyordu. **31** Öğrencilerine öğretirken şöyle diyordu: "İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama öldürülükten üç gün sonra dirilecek." **32** Onlar bu sözleri anlamıyor, İsa'ya soru sormaktan da korkuyorlardı.

*En Büyükk Kim?
(Mat.18:1-5; Luk.9:46-48)*

33 Kefarnahum'a vardılar. Eve girdikten sonra İsa onlara, "Yolda neyi tartışıyordunuz?" diye sordu. **34** Hiç birinden ses çıkmadı. Çünkü yolda aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmışlardı.

35 İsa oturup Onikiler'i* yanına çağrırdı. Onlara şöyle dedi: "Birinci olmak isteyen en sonuncu olsun, herkesin hizmetkâri olsun."

36-37 Küçük bir çocuğu alıp orta yere diktı, sonra onu kucağına alarak onlara şöyle dedi: "Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni değil, beni göndereni kabul etmiş olur."

*Bize Karşı Olmayan Bizden Yanadır
(Luk.9:49-50)*

38 Yuhanna O'na, "Öğretmenim" dedi, "Senin adıyla cin kovan birini gördük, ama bizi izleyenlerden olmadığı için ona engel olmaya çalıştık."

39 "Ona engel olmayın!" dedi İsa. "Çünkü benim adımla mucize yapıp da ardından beni kötüleyecek kimse yoktur. **40** Bize karşı olmayan, bizden yanadır. **41** Size doğrusunu söyleyeyim, Mesih'e ait olduğunuz için sizlere bir bardak su veren ödülsüz kalmayacaktır."

* **9:29** "Duayla": Birçok Grekçe elyazmasında, "Dua ve oruçla" diye geçer. **9:34** Luk.22:24 **9:35** Mat.20:26-27; 23:11; Mar.10:43-44; Luk.22:25-26 **9:36-37** Mat.10:40; Luk.10:16; Yu.13:20 **9:40** Mat.12:30; Luk.11:23 **9:41** Mat.10:42

*Birini Günaha Sokmanın Cezası
(Mat.18:6-9; Luk.17:1-2)*

42 “Kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı geçirilip denize atılması kendisi için daha iyi olur. **43-44** Eğer elin günah işlemene neden olursa, onu kes. Tek elle yaşama kavuşman, iki elle sönmez ateşe, cehenneme gitmenden iyidir. **45-46** Eğer ayağın günah işlemene neden olursa, onu kes. Tek ayakla yaşama kavuşman, iki ayakla cehenneme atılmandan iyidir. **47** Eğer gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Tanrı'nın Egemenliği'ne tek gözle girmen, iki gözle cehenneme atılmandan iyidir.

48 ‘Oradakileri kemiren kurt ölmmez,
Yakan ateş sönmmez.’[†]

49 Çünkü herkes ateşle tuzlanacaktır. **50** Tuz yararlıdır. Ama tuz tuzluluğunu yitirirse, bir daha ona nasıl tat verebilirsiniz? İçinizde tuz olsun ve birbirini-zle barış içinde yaşayın!”

10

*Boşanmayla İlgili Soru
(Mat.19:1-12; Luk.16:18)*

1 İsa oradan ayrılip Yahudiye'nin* Şeria Irmağı'nın karşı yakasındaki toprak-larına geçti. Çevresinde yine kalabalıklar toplanmıştı; her zamanki gibi onlara öğretiyordu.

2 Yanına gelen bazı Ferisiler O'nu denemek amacıyla, “Bir erkeğin, karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?” diye sordular.

3 İsa karşılık olarak, “Musa size ne buyurdu?” dedi.

4 Onlar, “Musa, erkeğin bir boşanma belgesi yazarak karısını boşamasına izin vermiştir” dediler.

5 İsa onlara, “İnatçı olduğunuz için Musa bu buyruğu yazdı” dedi. **6** “Tanrı, yaratılışın başlangıcından ‘İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı.’ **7-8** ‘Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.’ Şöyled ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. **9** O halde Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmاسın.”

10 Öğrencileri evde O'na yine bu konuya ilgili bazı sorular sordular. **11** İsa onlara, “Karısını boşayıp başkasıyla evlenen, karısına karşı zina etmiş olur” dedi. **12** “Kocasını boşayıp başkasıyla evlenen kadın da zina etmiş olur.”

*İsa Küçük Çocukları Kutsuyor
(Mat.19:13-15; Luk.18:15-17)*

13 Bu arada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getiriyor, onlara dokun-masını istiyorlardı. Ne var ki, öğrenciler onları azarladılar. **14** İsa bunu görünce kızdı. Öğrencilerine, “Bırakın, çocuklar bana gelsin” dedi. “Onlara engel olmayın! Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerininindir. **15** Size doğrusunu

9:43-44 Mat.5:30 **9:47** Mat.5:29 **9:48** Yşa.66:24 [†] **9:48** Bu ayet bazı Grekçe elyazmalarında ayrıca 45. ve 47. ayetlerden önce tekrarlanır. **9:49** Lev.2:13 **9:50** Mat.5:13; Luk.14:34-35 **10:4** Yas.24:1-4; Mat.5:31 **10:6** Yar.1:27; 5:2 **10:7-8** Yar.2:24 **10:11** Mat.5:32; 1Ko.7:10-11 **10:15** Mat.18:2-3

söleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'ni bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez." ¹⁶ Çocukları kucağına aldı, ellerini üzerlerine koyup onları kutsadı.

*Zenginlik ve Sonsuz Yaşam
(Mat.19:16-30; Luk.18:18-30)*

¹⁷ İsa yola çıkarken, biri koşarak yanına geldi. Önünde diz çöküp O'na, "İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşturmak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

¹⁸ İsa, "Bana neden iyi diyorsun?" dedi. "İyi olan yalnız biri var, O da Tanrı'dır. ¹⁹ O'nun buyruklarını biliyorsun: 'Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, calmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, kimsenin hakkını yemeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin.' "

²⁰ Adam, "Öğretmenim, bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum" dedi.

²¹ Ona sevgiyle bakan İsa, "Bir eksigin var" dedi. "Git neyin varsa sat, parasını yoksullara ver; böylece gökte hazinen olur. Sonra gel, beni izle."

²² Bu sözler üzerine adamın yüzü asıldı, üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok mali vardı.

²³ İsa çevresine göz gezdirdikten sonra öğrencilere, "Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliği'ne girmesi ne güç olacak!" dedi.

²⁴ Öğrenciler O'nun sözlerine şaştılar. Ama İsa onlara yine, "Çocuklar" dedi, "Tanrı'nın Egemenliği'ne girmek ne güçtür! ²⁵ Devenin igne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır."

²⁶ Öğrenciler büsbütün şaşırmışlardı. Birbirlerine, "Öyleyse kim kurtulabilir?" diyorlardı.

²⁷ İsa onlara bakarak, "İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için değil. Tanrı için her şey mümkünür" dedi.

²⁸ Petrus O'na, "Bak, biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik" demeye başladı.

²⁹⁻³⁰ "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi İsa, "Benim ve Müjde'nin uğruna evini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocukların ya da topraklarını bırakıp da şimdi, bu çağda çekeceği zulümelerle birlikte yüz kat daha fazla eve, kardeşe, anneye, çocuğa, toprağa ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşturmayacak hiç kimse yoktur. ³¹ Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak."

*İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor
(Mat.20:17-19; Luk.18:31-34)*

³²⁻³³ Yola çıkış Yeruşalim'e gidiyorlardı. İsa önlerinde yürüyordu. Öğrencileri şaşkınlık içindeydi, ardından gelenler ise korkuyorlardı. İsa Onikiler'i* yine bir yana çekip kendi başına gelecekleri anlatmaya başladı: "Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz" dedi. "İnsanoğlu*, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek. Onlar da O'nu ölüm cezasına çaptıracak ve öteki uluslara teslim edecekler. ³⁴ O'nunla alay edecek, üzerine tükürecek ve O'nu kamçılayıp öldürecekler. Ne var ki O, üç gün sonra dirilecek."

*Yakup'la Yuhanna'nın Dileği
(Mat.20:20-28)*

35 Zebedi'nin oğulları Yakup ile Yuhanna İsa'ya yaklaşıp, "Öğretmenimiz, bir dileğimiz var, bunu yapmanı istiyoruz" dediler.

36 İsa onlara, "Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?" diye sordu.

37 "Sen yüceligine kavuşunca birimize sağında, ötekimize de solunda oturma ayrıcalığını ver" dediler.

38 "Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz" dedi İsa. "Benim içeceğim kâseden siz içebilir misiniz? Benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olabilir misiniz?"*

39-40 "Evet, olabiliriz" dediler.

İsa onlara, "Benim içeceğim kâseden siz de içecksiniz, benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olacaksınız" dedi. "Ama sağında ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Bu yerler belirli kişiler için hazırlanmıştır."

41 Bunu işten on öğrenci Yakup'la Yuhanna'ya kızmaya başladılar. **42** İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: "Bilirsiniz ki, ulusların önderleri sayılırlar, onlara egemen kesilir, ileri gelenleri de onlara ağırlıklarını hissettirirler.

43 Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. **44** Aranızda birinci olmak isteyen, hepinizin kulu olsun.

45 Çünkü İnsanoğlu bile hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidye olarak vermeye geldi."

Kör Bartimay'in Gözleri Açıltıyor (Mat.20:29-34; Luk.18:35-43)

46 Sonra Eriha'ya geldiler. İsa, öğrencileri ve büyük bir kalabalıkla birlikte Eriha'dan ayrılırken, Timay oğlu Bartimay adında kör bir dilenci yol kenarında oturuyordu. **47** Nasralı İsa'nın orada olduğunu duyunca, "Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!" diye bağırmaya başladı. **48** Birçok kimse onu azarlayarak susturmak istediye de o, "Ey Davut Oğlu, halime acı!" diyerek daha çok bağırdı.

49 İsa durdu, "Çağırın onu" dedi.

Kör adama seslenerek, "Ne mutlu sana! Kalk, seni çağrıyor!" dediler.

50 Adam abasını üstünden atarak ayağa fırladı ve İsa'nın yanına geldi.

51 İsa, "Senin için ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu.

Kör adam, "Rabbuni†, gözlerim görsün" dedi.

52 İsa, "Gidebilirsin, imanın seni kurtardı" dedi. Adam o anda yeniden görmeye başladı ve yol boyunca İsa'nın ardından gitti.

11

İsa'nın Yeruşalim'e Giriş'i (Mat.21:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

1-2 Yeruşalim'e yaklaşın Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci ile Beytanya'ya geldiklerinde İsa iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, "Karşınızdaki köye gidin" dedi, "Köye girer girmez, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sıpa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. **3** Biri size, 'Bunu niye yapıyorsunuz?' derse, 'Rabbin ona ihtiyacı var, hemen geri gönderecek' dersiniz."

10:38 Luk.12:50 * **10:38** Bu ayette İsa, çekenceği acılardan ve Çarmıhtaki ölümünden söz etmektedir.

10:42 Mat.23:11; Mar.9:35; Luk.22:25-26 † **10:51** "Rabbuni": Aramice'de* öğretmenim anlamına gelir.

⁴ Gittiler ve yol üzerinde, bir evin sokak kapısının yanında bağlı buldukları sıpayı çözdüler. ⁵ Orada duranlardan bazıları, "Sipayı ne diye çözüyorsunuz?" dediler.

⁶ Öğrenciler İsa'nın kendilerine söylediğini tekrarlayınca, adamlar onları rahat bıraktı. ⁷ Sipayı İsa'ya getirip üzerine kendi giysilerini yaydilar. İsa sıpayı bindi. ⁸ Birçokları giysilerini, bazıları da çevredekilerden kestikleri dalları yola serdiler. ⁹ Önden gidenler ve arkadan gelenler şöyle bağırlıyorlardı:

"Hozana*!

Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!

¹⁰ Atamız Davut'un yaklaşan egemenliği kutlu olsun!

En yücelerde hozana!"

¹¹ İsa Yeruşalim'e varınca tapınağa gitti, her tarafı gözden geçirdi. Sonra vakit ilerlemiş olduğundan Onikiler'le* birlikte Beytanya'ya döndü.

Meyvesiz İncir Ağacı

(Mat.21:18-19)

¹² Ertesi gün Beytanya'dan çıktılarında İsa açılmıştı. ¹³ Uzakta, yapraklı bir incir ağacı görünce belki incir bulurum diye yaklaştı. Ağacın yanına vardığında yapraktan başka bir şey bulamadı. Çünkü incir mevsimi değildi. ¹⁴ İsa ağaca, "Artık sonsuza dek senden kimse meyve yiyecek!" dedi. Öğrencileri de bunu duydular.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mat.21:12-17; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

¹⁵ Oradan Yeruşalim'e geldiler. İsa tapınağın avlusuna girerek oradaki alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozulanların masalarını, güvercin satanların sehpalarını devirdi. ¹⁶ Yük taşıyan hiç kimsenin tapınağın avlusundan geçmesine izin vermedi.

¹⁷ Halka öğretirken şunları söyledi: "Evime, bütün ulusların dua evi denecek" diye yazılmamış mı? Ama siz onu haydut inine çevirdiniz."

¹⁸ Başkahinler ve din bilginleri bunu duyunca İsa'yı yok etmek için bir yol aramaya başladilar. O'ndan korkuyorlardı. Çünkü bütün halk O'nun öğretisine hayrandı.

¹⁹ Akşam olunca İsa'yla öğrencileri kentten ayrıldı.

İncir Ağacından Alınacak Ders

(Mat.21:20-22)

²⁰ Sabah erkenden incir ağacının yanından geçerlerken, ağacın kökten kurumuş olduğunu gördüler. ²¹ Olayı hatırlayan Petrus, "Rabbî*, bak! Lanetlediğin incir ağacı kurumuş!" dedi.

²² İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Tanrı'ya iman edin. ²³ Size doğrusunu söyleyeyim, kim şu dağa, 'Kalk, denize atıl!' der ve yüreğinde kuşku duymadan dediğinin olacağına inanırsa, dileği yerine gelecektir. ²⁴ Bunun için size diyorum ki, duayla dilediğiniz her şeyi daha şimdiden almış olduğunuza inanın, dileğiniz yerine gelecektir. ²⁵⁻²⁶ Kalkıp dua ettiğiniz zaman, birine karşı

bir şikâyetiniz varsa onu bağışlayın ki, göklerdeki Babanız da sizin suçlarınızı bağışlasın.”*

*İsa'nın Yetkisi
(Mat.21:23-27; Luk.20:1-8)*

27-28 Yine Yeruşalim'e geldiler. İsa tapınakta gezinirken başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler O'nun yanına gelip, "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bunları yapma yetkisini sana kim verdi?" diye sordular.

29 İsa da onlara, "Size bir soru soracağım" dedi. "Bana yanıt verin, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söyleyirim. **30** Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan† mıydı, insanlardan mı? Yanıt verin bana."

31 Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladilar: "Tanrı'dan' dersek, 'Öyleyse ona niçin inanmadınız?' diyecek. **32** Yok eğer 'İnsanlardan' dersek..."

Halkın tepkisinden korkuyorlardı. Çünkü herkes Yahya'yı gerçekten peygamber sayılıyordu.

33 İsa'ya, "Bilmiyoruz" diye yanıt verdiler.

İsa da onlara, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

12

*Bağ Kiracıları Benzetmesi
(Mat.21:33-46; Luk.20:9-19)*

1 İsa onlara benzettelerle konuşmaya başladı. "Adamın biri bağ diktı, çevresini çitle çevirdi, üzüm sıkmak için bir çukur kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağı bağçılara kiralayıp yolculuğa çıktı. **2** Mevsimi gelince bağın ürününden payına düşeni almak üzere bağçılara bir köle yolladı. **3** Bağcılar köleyi yakalayıp dövdü ve eli boş gönderdi. **4** Bağ sahibi bu kez onlara başka bir köle yolladı. Onu da başından yaralayıp aşağıladılar. **5** Birini daha yolladı, onu öldürdüler. Daha birçok köle yolladı. Kimini dövüp kimini öldürdüler.

6 "Bağ sahibinin yanında tek kişi kaldı, o da sevgili oğluydu. 'Oğlumu sayarlar' diyerek bağçılara en son onu yolladı.

7 "Ama bağcılar birbirlerine, 'Mirasçı budur, gelin onu öldürelim, miras bizim olur' dediler. **8** Böylece onu yakaladılar, öldürüp bağdan dışarı attılar.

9 "Bu durumda bağın sahibi ne yapacak? Gelip bağçları yok edecek, bağı da başkalarına verecek. **10-11** Şu Kutsal Yazı'yı okumadınız mı?

'Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işi dir bu,
Gözümüzde harika bir iş!' "

12 İsa'nın bu benzettmede kendilerinden söz ettiğini anlayan Yahudi önderler O'nı tutuklamak istediler; ama halkın tepkisinden korkutukları için O'nı bırakıp gittiler.

* **11:25-26** Birçok Grekçe el yazması, "Ama siz bağışlamazsanız, göklerdeki Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz" sözlerini de içerir (bkz. Mat.6:15; 18:35). † **11:30** "Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan": Grekçe "Yahya'nın vaftizi gökten". 31. ayette de "Tanrı'dan" diye çevrilen sözcük Grekçe "Gökten" diye geçer. **12:1** Yşa.5:1-7 **12:10-11** Mez.118:22-23

*Sezar'ın Hakkı Sezar'a
(Mat.22:15-22; Luk.20:20-26)*

¹³ Daha sonra İsa'yı söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla Ferisiler'den ve Hirodes yanlılarından bazılarını O'na gönderdiler. ¹⁴ Bunlar gelip İsa'ya, "Öğretmenimiz" dediler, "Senin dürüst biri olduğunu, kimseyi kayırmadan, insanlar arasında ayrılmadan Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a* vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi? Verelim mi, vermeyelim mi?"

¹⁵ Onların ikiyüzlülüğünü bilen İsa şöyle dedi: "Beni neden deniyorsunuz? Bana bir dinar getirin bakayım." ¹⁶ Parayı getirdiler. İsa, "Bu resim, bu yazı kimin?" diye sordu.

"Sezar'ın" dediler.

¹⁷ İsa da, "Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin" dedi. İsa'nın sözlerine şaşakaldılar.

*Dirilişle İlgili Soru
(Mat.22:23-33; Luk.20:27-40)*

¹⁸⁻¹⁹ Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler İsa'ya gelip şunu sordular: "Öğretmenimiz, Musa yazlarında bize şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adam ölü, geride bir dul bırakır, ama çocuk bırakmazsa, kardeşi onun karısını alıp soyunu sürdürsün.' ²⁰ Yedi kardeş vardı. Birincisi evlendi ve çocuk bırakmadan öldü. ²¹ İkincisi aynı kadını aldı, o da çocuk sahibi olmadan öldü. Üçüncüsüne de öyle oldu. ²² Yedisi de çocuksuz öldü. Hepsinden sonra kadın da öldü. ²³ Diriliş günü, ölümden dirildiklerinde kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi."

²⁴ İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Ne Kutsal Yazılıar'ı ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz. Yanılmanızın nedeni de bu değil mi? ²⁵ İnsanlar ölümden dirilince ne evlenir ne evlendirilir, göklerdeki melekler gibidirler. ²⁶ Ölülerin dirilmesi konusuna gelince, Musa'nın Kitabı'nda, alevlenen çatıyla ilgili bölümde Tanrı'nın Musa'ya söylediğini okumadınız mı? 'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım' diyor. ²⁷ Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Siz büyük bir yanlışlığınızdaınız."

*En Büyük Buyruk
(Mat.22:34-40; Luk.10:25-28)*

²⁸ Onların tartışmalarını dinleyen ve İsa'nın onlara güzel yanıt verdiğiini gören bir din bilgini yaklaşıp O'na, "Buyrukların en önemlisi hangisidir?" diye sordu.

²⁹ İsa şöyle karşılık verdi: "En önemlisi şudur: 'Dinle, ey İsrail! Tanrıımız Rab tek Rab'dır. ³⁰ Tanrı'nın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canıyla, bütün aklıyla ve bütün gücüyle seveceksin.' ³¹ İkincisi de şudur: 'Komşunu kendin gibi seveceksin.' Bunlardan daha büyük buyruk yoktur."

³² Din bilgini İsa'ya, "İyi söylediğin, öğretmenim" dedi. "Tanrı tektir ve O'ndan başkası yoktur" demekle doğruluğu söyledi. ³³ İnsanın Tanrı'yı bütün yüreğigle, bütün anlayışıyla ve bütün gücüyle sevmesi, komşusunu da kendi gibi sevmesi, bütün yakmalık sunulardan ve kurbanlardan daha önemlidir."

34 İsa onun akıllıca yanıt verdiğiini görünce, “Sen Tanrı'nın Egemenliği'nden uzak değilsin” dedi.

Bundan sonra kimse O'na soru sormaya cesaret edemedi.

*Mesih Kimin Oğlu?
(Mat.22:41-46; Luk.20:41-44)*

35 İsa tapınakta öğretirken şunu sordu: “Nasıl oluyor da din bilginleri, ‘Mesih*', Davut'un Oğlu'dur' diyorlar? **36** Davut'un kendisi, Kutsal Ruh'tan esinlenerek şöyle demişti:

'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek
Sağında otur.'

37 Davut'un kendisi O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?”

Oradaki büyük kalabalık O'nu zevkle dinliyordu.

*İsa İkiyüzlü Din Bilginlerini Kınıyor
(Mat.23:1-36; Luk.20:45-47)*

38-39 İsa öğretirken şöyle dedi: “Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan, meydanlarda selamlanmaktan, havralarda en seçkin yerlere ve şölenlerde başköşelere kurulmaktan hoşlanan din bilginlerinden sakının. **40** Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha ağır olacaktır.”

*Dul Kadının Bağışi
(Luk.21:1-4)*

41 İsa tapınakta bağış toplanan yerin karşısında oturmuş, kutulara para atan halkı seyrediyordu. Birçok zengin kişi kutuya bol para attı. **42** Yoksul bir dul kadın da geldi, birkaç kuruş değerinde iki bakır para* attı.

43 İsa öğrencilerini yanına çağırarak, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Bu yoksul dul kadın kutuya herkesten daha çok para attı. **44** Çünkü ötekilerin hepsi, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksullüğuna karşın, varını yoğunu, geçinmek için elinde ne varsa, tümünü verdi.”

13

*Sonun Belirtileri
(Mat.24:1-28; Luk.21:5-24)*

1 İsa tapınaktan çıkarken öğrencilerinden biri O'na, “Öğretmenim” dedi, “Şu güzel taşlara, şu görkemli yapılara bak!”

2 İsa ona, “Bu büyük yapıları görüyor musun? Burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!” dedi.

3-4 İsa, Zeytin Dağı'nda, tapınağın karşısında otururken Petrus, Yakup, Yuhanna ve Andreas özel olarak kendisine şunu sordular: “Söyle bize, bu dediklerin ne zaman olacak, bütün bunların gerçekleşmekte üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?”

12:36 Mez.110:1 * **12:42** “Birkaç kuruş değerinde iki bakır para”: Grekçe “Bir kodrantis olan iki lepton” (bkz. Birimler Cetveli).

5 İsa onlara anlatmaya başladı: "Sakın kimse sizi saptırmاسın" dedi. **6** "Birçokları, 'Ben O'yum' diyerek benim adımla gelip birçok kişiyi saptıracaklar. **7** Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyunca korkmayın. Bunların olması gereklidir, ama bu daha son demek değildir. **8** Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer depremler, kılıklar olacak. Bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

9 "Ama siz kendinize dikkat edin! İnsanlar sizi mahkemelere verecek, havralarda dövecekler. Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara tanıklık edeceksiniz. **10** Ne var ki, önce Müjde'nin bütün uluslara duyurulması gereklidir. **11** Sizi tutuklayıp mahkemeye verdiklerinde, 'Ne söyleyeceğiz?' diye önceden kaygılanmayın. O anda size ne esinlenirse onu söyleyin. Çünkü konuşan siz değil, Kutsal Ruh olacak. **12** Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babalarına başkaldırıp onları öldürtecek. **13** Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır.

14 "Yıkıcı iğrenç şeyin, bulunmaması gereken yerde dikildiğini gördüğünüz zaman -okuyan anlaşın- Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçın. **15** Damda olan, evinden bir şey almak için aşağı inmesin, içeri girmesin. **16** Tarlada olan, abasını almak için geri dönmesin. **17** O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! **18** Dua edin ki, kaçınız kışa rastlamasın. **19** Çünkü o günlerde öyle bir sıkıntı olacak ki, Tanrı'nın var ettiği yaratılışın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacağındır. **20** Rab o günleri kısaltmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama Rab, seçilmiş olanlar, kendi seçtiği kişiler uğruna o günleri kısaltmıştır. **21** Eğer o zaman biri size, 'İşte Mesih burada', ya da, 'İşte şurada' derse, inanmayın. **22** Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar, belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse seçilmiş olanları saptıracaklar. **23** Ama siz dikkatli olun. İşte size her şeyi önceden söylüyorum."

*Mesih'in Görkemli Geliş'i
(Mat.24:29-35; Luk.21:25-33)*

24-25 "Ama o günlerde, o sıkıntının ardından,

'Güneş kararacak,
Ay ışık vermez olacak,
Yıldızlar gökten düşecek,
GökSEL güçler sarsılacak.'

26 "O zaman İnsanoğlu'nun* bulutlar içinde büyük güç ve görkemle geldiğini göreceklər. **27** İnsanoğlu o zaman meleklerini gönderecek, seçtiklerini yeryüzünün bir ucundan göğün öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacak.

28 "İncir ağacından ders alın. Dalları filizlenip yaprakları sürünce, yaz mevsiminin yakını olduğunu anlarsınız. **29** Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki Tanrı'nın Egemenliği yakındır, kapıdadır. **30** Size

13:9 Mat.10:17-20; Luk.12:11-12 **13:13** Mat.10:22 **13:14** Dan.9:27; 11:31; 12:11 **13:15**
Luk.17:31 **13:19** Dan.12:1; Va.7:14 **13:24-25** Yşa.13:10; 34:4; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15;
Va.6:12-13 **13:26** Dan.7:13; Va.1:7

doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak^{*} ortadan kalkmayacak. ³¹ Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.”

Bilinmeyen Gün ve Saat (Mat.24:36-44)

³² “O günü ve o saatı, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez. ³³ Dikkat edin, uyanık kalın, dua edin. Çünkü o anın ne zaman geleceğini bileyemezsiniz. ³⁴ Bu, yolculuğa çıkan bir adamın durumuna benzer. Evinden ayrılrken kölelerine yetki ve görev verir, kapıdaki nöbetçiye de uyanık kalmasını buyurur. ³⁵ Siz de uyanık kalın. Çünkü ev sahibi ne zaman gelecek, akşam mı, gece yarısı mı, horoz öttüğünde mi, sabaha doğru mu, bileyemezsiniz. ³⁶ Ansızın gelip sizi uykuda bulmasın! ³⁷ Size söylediklerimi herkese söylüyorum; uyanık kalın!”

14

İsa'nın Ölümü Yaklaşıyor

(Mat.26:1-16; Luk.22:1-6; Yu.11:45-53)

¹ Fisih ve Mayasız Ekmek Bayramı^{na*} iki gün kalmıştı. Başkâhinlerle din bilginleri Isa'yı hileyle tutuklayıp öldürmenin bir yolunu arıyorlardı.

² ‘Bayramda olmasın, yoksa halk arasında kargaşalık çıkar’ diyorlardı.

³ Isa Beytanya'da cüzamli Simun'un evinde sofrada otururken yanına bir kadın geldi. Kadın kaymaktaşından bir kap içinde çok değerli, saf hintsümbülü yağı getirmiştir. Kabı kurarak yağı O'nun başına döktü. ⁴⁻⁵ Bazıları buna kuzdilar; birbirlerine, ‘Bu yağ niçin böyle boş yere harcandı? Üç yüz dinardan fazlaya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi’ diyerek kadını azarlamaya başladilar.

⁶ ‘Kadını rahat bırakın’ dedi Isa. ‘Neden üzüyorsunuz onu? Benim için güzel bir şey yaptı. ⁷ Yoksullar her zaman aranızdadır, dileğiniz anda onlara yardım edebilirsiniz; ama ben her zaman aranızda olmayacağıım. ⁸ Kadın elinden geleni yaptı, beni gömülmeye hazırlamak üzere daha şimdiden bedenimi yağladı. ⁹ Size doğrusunu söyleyim, Müjde dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak.’

¹⁰ Bu arada Onikiler^{den*} biri olan Yahuda İskariot, Isa'yı ele vermek amacıyla başkâhinlerin yanına gitti. ¹¹ Onlar bunu işitince sevindiler, Yahuda'ya para vermeyi vaat ettiler. O da Isa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fisih Yemeği

(Mat.26:17-30; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30)

¹² Fisih kurbanının kesildiği Mayasız Ekmek Bayramı^{nın*} ilk günü öğrencileri Isa'ya, ‘Fisih yemeğini yemen için nereye gidip hazırlık yapmamızı isterisin?’ diye sordular.

¹³ O da öğrencilerinden ikisini şu sözlerle önden gönderdi: ‘Kente gidin, orada su testisi taşıyan bir adam çıkacak karşınıza. Onu izleyin. ¹⁴ Adamın gideceği evin sahibine söyle deyin: ‘Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fisih yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede?’ diye soruyor.’ ¹⁵ Ev sahibi size üst katta döşenmiş, hazır büyük bir oda gösterecek. Orada bizim için hazırlık yapın.’

* ^{13:30} ‘Kuşak’ ya da ‘Soy’. ^{13:32} Mat.24:36 ^{13:34} Luk.12:36-38 ^{14:1} Çık.12:1-27 ^{14:3}

16 Öğrenciler yola çıktı kente gittiler. Her şeyi, İsa'nın kendilerine söyleditiği gibi buldular ve Fisih yemeği için hazırlık yaptılar. **17** Akşam olunca İsa Onikiler'le* birlikte geldi. **18** Sofraya oturmuş yemek yerlerken İsa, "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi, "Sizden biri, benimle yemek yiyan biri bana ihanet edecek."

19 Onlar da kederlenerek birer birer kendisine, "Beni demek istemedin ya?" diye sormaya başladilar.

20 İsa onlara, "Onikiler'den biridir, ekmeğini benimle birlikte sahana batırındır" dedi. **21** "Evet, İnsanoğlu kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'na ihanet edenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsayıdı, kendisi için daha iyi olurdu."

22 İsa yemek sırasında eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve, "Alın, bu benim bedenimdir" diyerek öğrencilerine verdi. **23** Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine verdi. Hepsi bundan içti. **24** "Bu benim kanım" dedi İsa, "Birçokları uğruna akitılan antlaşma kanıdır. **25** Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egenenliği'nde yenisini içeceğim o güne dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim."

26 İlahi söylediğinden sonra dışarı çıktı Zeytin Dağı'na doğru gittiler.

*Petrus'un İnkâri Önceden Bildiriliyor
(Mat.26:31-35; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)*

27 Bu arada İsa öğrencilerine, "Hepiniz sendeleyip düşeceksiniz" dedi. "Çünkü söyle yazılmıştır:

'Çobanı vuracağım,
Koyunlar darmadağın olacak.'

28 Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim."

29 Petrus O'na, "Herkes sendeleyip düşse bile ben düşmem" dedi.

30 "Sana doğrusunu söyleyeyim" dedi İsa, "Bugün, bu gece, horoz iki kez ötmenden sen beni üç kez inkâr edeceksin."

31 Ama Petrus üsteleryerek, "Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni asla inkâr etmem" dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

*Getsemani Bahçesinde
(Mat.26:36-46; Luk.22:39-46)*

32 Sonra Getsemani denilen yere geldiler. İsa öğrencilerine, "Ben dua ederken siz burada oturun" dedi.

33 Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı. Hüzünlendirmeye ve ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. **34** Onlara, "Ölesiye kederliyim" dedi. "Burada kalın, uyanık durun."

35 Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. "Mümkürne o saatte yaşamayım" dedi. **36** "Abba*", Baba, senin için her şey mümkün, bu kâseyi benden uzaklaştır.† Ama benim değil, senin istediği olsun."

14:18 Mez.41:9 **14:24** Çık.24:8; Yer.31:31-34 **14:27** Zek.13:7 **14:28** Mat.28:16 * **14:36** "Abba": Aramice'de* baba anlamına gelir. † **14:36** Grekçe, "Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp mümkünse o saatin kendisinden geçmesi için dua etti. Dedi ki, 'Abba, Baba, senin için her şey mümkün, bu kâseyi benden uzaklaştır.'

37 Öğrencilerinin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, "Simun" dedi, "Uyuyor musun? Bir saat uyanık kalamadın mı? **38** Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayacınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür."

39 Yine uzaklaştı, aynı sözleri tekrarlayarak dua etti. **40** Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına ağırlık çökmüştü. İsa'ya ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

41 İsa üçüncü kez yanlarına döndü, "Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?" dedi. "Yeter! Saat geldi. İşte İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor. **42** Kalkın, gidelim. İşte bana ihanet eden geldi!"

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-56; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

43 Tam o anda, İsa daha konuşurken, Onikiler'den* biri olan Yahuda çığeldi. Yanında başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı bir kalabalık vardı. **44** İsa'ya ihanet eden Yahuda, "Kimi öpersem, İsa O'dur. O'nun tutuklayın, güvenlik altına alıp götürün" diye onlarla sözleşmişti. **45** Gelir gelmez İsa'ya yaklaştı, "Rabbî!" diyerek O'nun öptü. **46** Onlar da İsa'yı yakalayıp tutukladılar. **47** İsa'nın yanında bulunanlardan biri kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu.

48 İsa onlara, "Niçin bir haydutmuşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamağa geldiniz?" dedi. **49** "Her gün tapınakta, yanınızda öğretiyordum, beni tutuklamadınız. Ama bu, Kutsal Yazılılar yerine gelsin diye oldu." **50** O zaman öğrencilerinin hepsi O'nun bırakıp kaçtı.

51 İsa'nın ardından sadece keten beze sarılmış bir genç gidiyordu. Bu genç de yakalandı. **52** Ama keten bezden sıyrılıp çıplak olarak kaçtı.

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mat.26:57-68; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

53 İsa'yı görevli başkâhine götürdüler. Bütün başkâhinler, ileri gelenler ve din bilginleri de orada toplandı. **54** Petrus, İsa'yı başkâhinin avlusuna kadar uzaktan izledi. Avluda nöbetçilerle birlikte ateşin başında oturup ısınmaya başladı.

55 Başkâhinler ve Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı tanık arıyor, ama bulamıyorlardı. **56** Birçok kişi O'na karşı yalan yere tanıklık ettiye de, tanıklıkları birbirini tutmadı.

57-58 Bazıları kalkıp O'na karşı yalan yere tanıklık ettiler: "Biz O'nun, 'Elle yapılmış bu tapınağı yıkacağım ve üç günde, elle yapılmamış başka bir tapınak kuracağım' dediğini iştik." **59** Ama bu noktada bile tanıklıkları birbirini tutmadı.

60 Sonra başkâhin topluluğun ortasında ayağa kalkarak İsa'ya, "Hiç yanıt vermeyecek misin? Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?" diye sordu. **61** Ne var ki, İsa susmaya devam etti, hiç yanıt vermedi.

Başkâhin O'na yeniden, "Yüce Olan'ın‡ Oğlu Mesih sen misin?" diye sordu.

62 İsa, "Benim" dedi. "Ve sizler, İnsanoğlu'nun* Kudretli Olan'ın§ sağında oturduğunu ve göğün bulutlarıyla geldiğini göreceksiniz."

63-64 Başkâhin giysilerini yırtarak, "Artık tanıklara ne ihtiyacımız var?" dedi.

14:49 Luk.19:47-48; 21:37

14:57-58 Yu.2:19

‡ 14:61 "Yüce Olan'ın": Grekçe "Mübârek'in", yani

"Tanrı'nın".

14:62 Dan.7:13

§

14:62 "Kudretli Olan": Tanrı.

14:63-64 Lev.24:16

“Küfürü işittiniz. Buna ne diyorsunuz?”

Hepsi İsa'nın ölüm cezasını hak ettiğine karar verdiler. ⁶⁵ Bazıları O'nun üzerine tükürmeye, gözlerini bağlayarak O'nu yumruklamaya başladılar. “Haydi, peygamberliğini göster!” diyorlardı. Nöbetçiler de O'nu aralarına alıp tokatladılar.

Petrus Isa'yı Inkâr Ediyor

(Mat.26:69-75; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

⁶⁶⁻⁶⁷ Petrus aşağıda, avludayken, başkâhinin hizmetçi kızlarından biri geldi. Isınmaka olan Petrus'u görünce onu dikkatle süzüp, “Sen de Nasıralı Isa'yla birlikteydin” dedi.

⁶⁸ Petrus ise bunu inkâr ederek, “Senin neden söz ettiğini bilmiyorum, anlamıyorum” dedi ve dışarıya, dış kapının önüne çıktı. Bu arada horoz öttü.

⁶⁹ Hizmetçi kız Petrus'u görünce çevrede duranlara yine, “Bu adam onlardan biri” demeye başladı.

⁷⁰ Petrus tekrar inkâr etti. Çevrede duranlar az sonra Petrus'a yine, “Gerçekten onlardansın; sen de Celileli'sin” dediler.

⁷¹ Petrus kendine lanet okuyup ant içerek, “Sözünü ettiğiniz o adamı tanımlıyorum” dedi.

⁷² Tam o anda horoz ikinci kez öttü. Petrus, Isa'nın kendisine, “Horoz iki kez ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin” dediğini hatırladı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.

15

İsa, Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Luk.23:1-5; Yu.18:28-38)

¹ Sabah olunca başkâhinler, ileri gelenler, din bilginleri ve Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri bir danışma toplantısı yaptıktan sonra Isa'yı bağladılar, götürüp Pilatus'a teslim ettiler.

² Pilatus O'na, “Sen Yahudiler'in Kralı misin?” diye sordu.

İsa, “Söylediğin gibidir” yanıtını verdi.

³ Başkâhinler O'na karşı birçok suçlamada bulundular. ⁴ Pilatus O'na yeniden, “Hiç yanıt vermeyecek misin?” diye sordu. “Bak, seni ne çok şeyle suçluyorlar!”

⁵ Ama Isa artık yanıt vermiyordu. Pilatus buna şaştı.

İsa Ölüm Cezasına Çarptırılıyor

(Mat.27:15-26; Luk.23:13-25; Yu.18:39-19:16)

⁶ Pilatus, her Fısılı Bayramı'nda* halkın istediği bir tutukluyu saliverirdi.

⁷ Ayaklanma sırasında adam öldüren isyancılarla birlikte Barabba adında bir tutuklu da vardı. ⁸ Halk, Pilatus'a gelip her zamanki gibi kendileri için birini salvermesini istedi.

⁹ Pilatus onlara, “Sizin için Yahudiler'in Kralı'nı salivermemi ister misiniz?” dedi. ¹⁰ Başkâhinlerin Isa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu. ¹¹ Ne var ki başkâhinler, Isa'nın değil, Barabba'nın saliverilmesini istemeleri için halkı kuşkırttılar.

¹² Pilatus onlara tekrar seslenerek, “Öyleyse Yahudiler'in Kralı dediğiniz adamı ne yapayım?” diye sordu.

¹³ “O'nu çarmıha ger!” diye bağırıldılar yine.

¹⁴ Pilatus onlara, “O ne kötülük yaptı ki?” dedi.

Onlar ise daha yüksek sesle, "O'nu çarmıha ger!" diye bağırlıtılar.

15 Halkı memnun etmek isteyen Pilatus, onlar için Barabba'yı saliverdi. İsa'yı ise kamçılattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı Aşağılaması (Mat.27:27-31; Yu.19:2-3)

16 Askerler İsa'yı, Pretorium denilen vali konağına götürüp bütün taburu topladılar. **17** O'na mor bir giysi giydirdiler, dikenlerden bir taç örümüş başına geçirdiler. **18** "Selam, ey Yahudiler'in Kralı!" diyerek O'nu selamlamaya başladılar. **19** Başına bir kamışla vuruyor, üzerine tükürüyor, diz çöküp önünde yere kapanıyorlardı. **20** O'nunla böyle alay ettikten sonra mor giysiyi üzerinden çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germek üzere O'nu dışarı götürdüler.

İsa Çarmıha Geriliyor (Mat.27:32-44; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

21 Kirdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adam oradan geçiyordu. İskender ve Rufus'un babası olan bu adama İsa'nın çarmıhını zorla taşıttılar. **22** İsa'yı Golgota, yani Kafatası denilen yere götürdüler. **23** O'na mürle karışık şarap vermek istediler, ama içmedi. **24** Sonra O'nu çarmıha gerdiler. Kim ne alacak diye kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar.

25 İsa'yı çarmıha gerdiklerinde saat dokuzu oldu. **26** Üzerindeki suç yaftasında,

YAHUDİLER'İN KRALI

diye yazılıydı. **27-28** İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydudu da çarmıha gerdiler.* **29-30** Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, "Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Çarmıhtan in de kurtar kendini!" diyorlardı.

31 Aynı şekilde başkâhinler ve din bilginleri de O'nunla alay ederek aralarında, "Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor" diye konuşuyorlardı. **32** "İsrail'in Kralı Mesih şimdi çarmıhtan insin de görüp iman edelim." İsa'yla birlikte çarmıha gerilenler de O'na hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü (Mat.27:45-56; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

33 Öğleyin on ikiden üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. **34** Saat üçte İsa yüksek sesle, "Elohi, Elohi, lema şevaktanı" yani, "Tanım, Tanım, beni neden terk ettin?" diye bağırdı.

35 Orada duranlardan bazıları bunu işitince, "Bakın, İlyas'ı çağırıyor" dediler.

36 Aralarından biri koşup bir sünger ekşi şaraba batırdı, bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. "Dur bakalım, İlyas gelip O'nu indirecek mi?" dedi.

37 Ama İsa yüksek sesle bağırrarak son nefesini verdi.

38 O anda tapınaktaki perde yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü.

39 İsa'nın karşısında duran yüzbashi, O'nun bu şekilde son nefesini verdiğine, "Bu adam gerçekten Tanrı'nın Oğlu'yu" dedi.

15:21 Rom.16:13 **15:24** Mez.22:18 * **15:27-28** Birçok Grekçe elyazması, "Böylece 'O, suçularla bir sayıldı' diyen Kutsal Yazı yerine geldi" sözlerini de içerir (bkz. Luk.22:37). **15:29-30** Mez.22:7; 109:25 **15:29-30** Mar.14:57-58; Yu.2:19 **15:34** Mez.22:1 **15:36** Mez.69:21 **15:38** Çlk.26:31-33

40 Olup bitenleri uzaktan izleyen bazı kadınlar da vardı. Aralarında Mecdelli Meryem, küçük Yakup ile Yose'nin annesi Meryem ve Salome bulunuyordu. **41** İsa daha Celile'deyken bu kadınlar O'nun ardından gitmiş, O'na hizmet etmişlerdi. O'nunla birlikte Yeruşalim'e gelmiş olan daha birçok kadın da olup bitenleri izliyordu.

İsa'nın Gömülmesi

(Mat.27:57-61; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

42-43 O gün Hazırlık Günü, yanı Şabat Günü'nden* önceki gündü. Artık akşam oluyordu. Bu nedenle, Yüksek Kurul'un* saygın bir üyesi olup Tanrı'nın Egemeliği¹'ni umutla bekleyen Aramatyalı Yusuf geldi, cesaretini toplayarak Pilatus'un huzuruna çıktı, İsa'nın cesedini istedi. **44** Pilatus, İsa'nın bu kadar çabuk ölmüş olmasına şaştı. Yüzbaşıyı çağrıp, "Öleli çok oldu mu?" diye sordu. **45** Yüzbaşıdan durumu öğrenince Yusuf'a, cesedi alması için izin verdi. **46** Yusuf keten bez satın aldı, cesedi çarmıhtan indirip beze sardı, kayaya oynulmuş bir mezara yatırarak mezarın girişine bir taş yuvarladı. **47** Mecdelli Meryem ile Yose'nin annesi Meryem, İsa'nın nereye konulduğunu gördüler.

16

İsa'nın Dirilişi

(Mat.28:1-8; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)

1 Şabat Günü geçince, Mecdelli Meryem, Yakup'un annesi Meryem ve Salome gidip İsa'nın cesedine sürmek üzere baharat satın aldılar. **2** Haftanın ilk günü sabah çok erkenden, güneşin doğuşuya birlikte mezara gittiler. **3** Aralarında, "Mezarın girişindeki taşı bizim için kim yana yuvarlayacak?" diye konuşuyorlardı.

4 Başlarını kaldırıp bakınca, o kocaman taşın yana yuvarlanmış olduğunu gördüler. **5** Mezara girip sağ tarafta, beyaz kaftan giyinmiş genç bir adamın oturduğunu görünce çok şaşırdılar.

6 Adam onlara, "Şaşırmayın!" dedi. "Çarmıha gerilen Nasıralı İsa'yı arıyorsunuz. O dirildi, burada yok. İşte O'nu yatırdıkları yer. **7** Şimdi öğrencilerine ve Petrus'a gidip şöyle deyin: 'İsa sizden önce Celile'ye gidiyor. Size bildirdiği gibi, kendisini orada göreceksiniz.'"

8 Kadınlar mezdardan çıkış kaçtılar. Onları bir titreme, bir şaşkınlık almıştı. Korkularından kimseye bir şey söylemediler.

İsa Öğrencilerine Görünüyor

(Mat.28:9-10; Luk.24:13-35; Yu.20:11-18)

9 İsa, haftanın ilk günü sabah erkenden dirildiği zaman önce Mecdelli Meryem'e göründü. Ondan yedi cin kovmuştu. **10** Meryem gitti, İsa'yla bulunmuş olan, şimdysiye yas tutup gözyaşı döken öğrencilerine haberi verdi. **11** Ne var ki onlar, İsa'nın yaşadığını, Meryem'e göründüğünü duyuncu inanmadılar.

12 Bundan sonra İsa kirlara doğru yürümekte olan öğrencilerinden ikisine değişik bir biçimde göründü. **13** Bunlar geri dönüp öbürlerine haber verdiler, ama öbürleri bunlara da inanmadılar.

14 İsa daha sonra, sofrada otururlarken Onbirler'e* göründü. Onları imansızlıklarından ve yüreklerinin duygusuzluğundan ötürü azarladı. Çünkü kendisini diri görenlere inanmamışlardı.

*İsa Öğrencilerini Bütün Dünyaya Gönderiyor
(Mat.28:16-20; Luk.24:36-53; Yu.20:19-23; Elç.1:6-11)*

15 İsa onlara şöyle buyurdu: “Dünyanın her yanına gidin, Müjde'yi bütün yaratılışa duyurun. **16** İman edip vaftiz olan kurtulacak, iman etmeyen ise hüküm giyecek. **17-18** İman edenlerle birlikte görülecek belirtiler şunlardır: Benim adımla cinleri kovacaklar, yeni dillerle konuşacaklar, yılanları elliye tutacaklar. Öldürücü bir zehir içseler bile, zarar görmeyecekler. Ellerini hastaların üzerine koyacaklar ve hastalar iyileşecék.”

19 Rab İsa, onlara bu sözleri söylediğinden sonra göge alındı ve Tanrı'nın sağında oturdu. **20** Öğrencileri de gidip Tanrı sözünü her yere yaydılar. Rab onlarla birlikte çalışıyor, görülen belirtilerle sözünü doğruluyordu.*

LUKA

GİRİŞ

Kitabın Amacı: Luka, daha kitabın başında amacının, İsa'nın yaşamını doğru ve ayrıntılı bir biçimde anlatmak olduğunu açıkça ortaya koyuyor (1:1-4). Luka, Elçilerin İşleri Kitabı'nda da Müjde'nin o çağda bilinen dünyyanın merkezi durumundaki Roma'ya kadar nasıl yayıldığı anlatır. O devirde yazarları, yapıtlarını ileri gelen kişilere adamları bir gelenek haline gelmişti. Nitekim Luka da her iki kitabı, adı Teofilos -"Tanrı'yı seven" anlamında- olan bir kişiye hitaben kaleme almıştır. Kuşkusuz Luka bu adamın kişiliğinde geniş bir kitleye seslenmeye amaçlamıştır.

Kitabın İçeriği: Kitap, "Rab'bin yolunu hazırlamaya" gelen Vaftizci Yahya'nın¹ ve İsa'nın doğumuna ilişkin bilgileri vererek başlıyor. Bundan sonra İsa'nın Müjde'yi duyurduğu, öğretisini yayıp mucizeler yaptığı dönemde geçiyor. Daha sonra İsa'nın, giderek artan baskılara rağmen Yeruşalim'e, bile bile ölüme gidişi anlatılıyor. Bunu, İsa'nın dirilişi ve göge alımı anlatan bölümler izliyor.

Luka, peygamberlik sözlerini yerine getiren Tanrı'nın, bir kurtarıcı göndermekle insanlık tarihini nasıl yönlendirdiğini vurgular². Tanrı'nın bu etkinliği, meleklerin gönderilmesi olayında³; Tanrı'nın gökten seslenişinde⁴; ve özellikle birçok inanlinın Kutsal Ruh'la dolması olayında⁵ açıkça görülmeyecek. Tanrı'nın gücü, İsa'nın yaptığı mucizelerde de gözle görülebilir bir şekilde etkindi⁶. On altı ayri olayda, belirli hastalıklara yakalanmış kişilerin mucizevi şekilde iyileştirildiğinden söz ediliyor. Bunun yanısıra, İsa'nın bir arada bulunan çok sayıda hastayı iyileştirdiği, kitabın beş ayri yerinde belirtiliyor.

Luka'nın yaklaşık yüzde kırkı İsa'nın öğretisinden oluşuyor. İsa öğretisinde birçok benzetme kullandı; Luka'da 26 benzetme var. Bunların 16'sı İncil'in öbür kısımlarında yer almaz. İsa'nın bütün öğretisini kısaca özetlemek oldukça güçtür. Şu kadarmı söyleyelim ki, İsa Tanrı'nın Egemenliği'ni duyuruyor⁷. Sözü edilen egemenlik, değer yargları yönünden tümüyle farklı, insanın yüreğinde etkin olan tanrisal egemenliktir⁸. İsa'nın kendisi, egemenliği günden güne büyütüyor, ikinci gelişimde de bu egemenliği tümüyle gerçekleştirecek olan Kral olarak çıkar karşımıza⁹.

Kitapta bireye iletilmek istenen bildiri, günahların bağışlanmasıyla gerçekleşen kurtuluş müjdesidir¹⁰. Dünya malına kökten değişik bir yaklaşım içinde olan İsa¹¹, bu müjdeyle özellikle yoksullara, hastalara ve ezilmişlere sesleniyor¹². Bildirisinin o çağda hor görüler kadınlar ve Yahudi olmayan uluslara da yönelik olduğunu vurguluyor¹³. Nitekim, "Kaybolmuş olanı arayıp kurtarmaya geldim" diyordu¹⁴. Ama kişinin kurtulmaya istekli olması gereklidir. Bu nedenle önce Yahya, sonra İsa, daha sonra da İsa'nın öğrencileri insanları tövbeye çağrırlardı¹⁵. İsa'yı izleyecek olanlar bütün varlıkllarıyla adanmış birer öğrenci olmaya¹⁶ ve sürekli bir dua yaşamı sürdürmeye çağrılmışlardır¹⁷.

Ana Hatlar:
1:1-4 Giriş

1:5-2:52 Vaftizci Yahya ile İsa'nın doğum ve çocuklukları

3:1-20 Vaftizci Yahya'nın görevi

3:21-4:13 İsa'nın vaftiz olması ve denenenmesi

4:14-9:50 İsa'nın Celile ve çevresindeki etkinlikleri

9:51-19:27 İsa Yeruşalim yolunda

19:28-22:46 İsa'nın Yeruşalim'deki son günleri

22:47-23:56 İsa'nın tutuklanması, yargılanması ve çarmıha gerilmesi

24:1-52 İsa'nın dirilmesi ve göge yükselmesi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 24

1-3 Sayın Teofilos,

Birçok kişi aramızda olup bitenlerin tarihçesini yazmaya girdi. Nitekim başlangıçtan beri bu olayların görgü tanığı ve Tanrı sözünün hizmetkârı olanlar bunları bize ilettiler. Ben de bütün bu olayları ta başından özenle araştırmış biri olarak bunları sana sırasıyla yazmayı uygun gördüm. ⁴ Öyle ki, sana verilen bilgilerin doğruluğunu bilesin.

Yahya'nın Doğumu Önceden Bildiriliyor

5 Yahudiye Krali Hirodes zamanında, Aviya bölüğünden Zekeriya adında bir kâhin vardı. Harun soyundan gelen karısının adı ise Elizabet'ti. **6** Her ikisi de Tanrı'nın gözünde doğru kişilerdi, Rab'bin bütün buyruk ve kurallarına eksiksizce uyarlardı. **7** Elizabet kısır olduğu için çocukları olmuyordu. İkisinin de yaşı ilerlemiştir.

8 Zekeriya, hizmet sırasının kendi bölüğünde olduğu bir gün, Tanrı'nın önünde kâhinlik görevini yerine getiriyordu. **9** Kâhinlik geleneği uyarınca Rab'bin Tapınağı'na girip buhur yakma görevi kurayla ona verilmişti. **10** Buhur yakma saatinde bütün halk topluluğu dışarıda dua ediyordu.

11 Bu sırada, Rab'bin bir meleği buhur sunağının sağında durup Zekeriya'ya göründü. **12** Zekeriya onu görünce şaşırıldı, korkuya kapıldı. **13** Melek, "Korkma, Zekeriya" dedi, "Duan kabul edildi. Karın Elizabet sana bir oğul doğuracak, adını Yahya koyacaksın. **14** Sevinip coşacaksın. Birçokları da onun doğumuna sevinecek. **15** O, Rab'bin gözünde büyük olacak. Hiç şarap ve içki içmeyecek; daha annesinin rahmindeyken Kutsal Ruh'la dolacak. **16** İsrailoğulları'ndan birçoğunu, Tanrıları Rab'be döndürecek. **17** Babaların yüreklerini çocuklarına döndürmek, söz dinlemeyenleri doğru kişilerin anlayışına yöneltmek ve Rab için hazırlanmış bir halk yetiştirmek üzere, İlyas'ın ruhu ve gücüyle Rab'bin öňünden gidecektir."

18 Zekeriya meleğe, "Bundan nasıl emin olabilirim?" dedi. "Çünkü ben yaşlandım, karımın da yaşı ilerledi."

19 Melek ona şöyle karşılık verdi: "Ben Tanrı'nın huzurunda duran Cebrial'im. Seninle konuşmak ve bu müjdeyi sana bildirmek için gönderdim. **20** İşte, belirlenen zamanda yerine gelecek olan sözlerime inanmadığın için dili tutulacak, bunların gerçekleşeceği güne dek konuşamayacaksın."

21 Zekeriya'yı bekleyen halk, onun tapınakta bu kadar uzun süre kalmasına şaştı. **22** Zekeriya ise dışarı çıktığında onlarla konuşmadı. O zaman tapınakta bir görüş gördüğünü anladılar. Kendisi onlara işaretler yapıyor, ama konuşamıyordu.

23 Görev süresi bitince Zekeriya evine döndü. **24** Bir süre sonra karısı Elizabet gebe kaldı ve beş ay evine kapandı. **25** “Bunu benim için yapan Rab'dır” dedi. “Bu günlerde benimle ilgilenecek insanlar arasında utancımlı giderdi.”

İsa'nın Doğumu Önceden Bildiriliyor

26-27 Elizabet'in hamileliğinin altıncı ayında Tanrı, Melek Cebrail'i Celile'de bulunan Nasira adlı kente, Davut'un soyundan Yusuf adındaki adamla nişanlı kızı gönderdi. Kızın adı Meryem'di. **28** Onun yanına giren melek, “Selam, ey Tanrı'nın lütfuna erişen kız! Rab seninledir” dedi.

29 Söylenenlere çok şaşırın Meryem, bu selamin ne anlama gelebileceğini düşünmeye başladı. **30** Ama melek ona, “Korkma Meryem” dedi, “Sen Tanrı'nın lütfuna eriştirin. **31** Bak, gebe kalıp bir oğul doğuracak, adım İsa koyacaksın. **32** O büyük olacak, kendisine ‘Yüceler Yücesi’nin Oğlu’ denecek. Rab Tanrı O'na, atası Davut'un tahtını verecek. **33** O da sonsuza dek Yakup'un soyu üzerinde egemenlik sürecek, egemenliğinin sonu gelmeyecektir.”

34 Meryem meleğe, “Bu nasıl olur? Ben erkeğe varmadım ki” dedi.

35 Melek ona şöyle yanıt verdi: “Kutsal Ruh senin üzerine gelecek, Yüceler Yücesi'nin gücü sana gölgé salacak. Bunun için doğacak olana kutsal, Tanrı Oğlu denecek. **36** Bak, senin akrabalarından Elizabet de yaşlılığında bir oğula gebe kaldı. Kısır bilinen bu kadın şimdi altıncı ayındadır. **37** Tanrı'nın yapamayacağı hiçbir şey yoktur.”

38 “Ben Rab'bin kuluyum” dedi Meryem, “Bana dediğin gibi olsun.” Bunda sonra melek onun yanından ayrıldı.

Meryem, Elizabet'i Ziyaret Ediyor

39 O günlerde Meryem kalkıp aceleye Yahuda'nın dağlık bölgesindeki bir kente gitti. **40** Zekeriya'nın evine girip Elizabet'i selamladı. **41-42** Elizabet Meryem'in selamını duyunca rahmindeki çocuk hopladı. Kutsal Ruh'la dolan Elizabet yüksek sesle söyle dedi: “Kadınlar arasında kutsanmış bulunuyorsun, rahminin ürünü de kutsanmıştır! **43** Nasıl oldu da Rabbim'in annesi yanuma geldi? **44** Bak, selamin kulaklarına eriştigi an, çocuk rahmimde sevinçle hopladı. **45** İman eden kadına ne mutlu! Çünkü Rab'bin ona söylediği sözler gerçekleşecektir.”

46-47 Meryem de söyle dedi:

“Canım Rab'bi yükseltir;
Ruhum, Kurtarıcım Tanrı sayesinde sevinçle coşar.

48 Çünkü O, sıradan biri olan kuluya ilgilendi.

İşte, bundan böyle bütün kuşaklar beni mutlu sayacak.

49 Çünkü Güçlü Olan, benim için büyük işler yaptı.

O'nun adı kutsaldr.

50 Kuşaklar boyunca kendisinden korkanlara merhamet eder.

51 Bileğiyle büyük işler yaptı;

Gururluları yüreklerindeki kuruntularla darmadağın etti.

52 Hükümdarları tahtlarından indirdi,

Sıradan insanları yükseltti.

53 Açı olanları iyiliklerle doyurdu,

Zenginleri ise elleri boş çevirdi.

54-55 Atalarımıza söz verdiği gibi,
İbrahim'e ve onun soyuna sonsuza dek
Merhamet etmeyi unutmayarak
Kulu İsrail'in yardımına yetişti."

56 Meryem, üç ay kadar Elizabeth'in yanında kaldı, sonra kendi evine döndü.

Yahya'nın Doğumu

57 Elizabeth'in doğurma vakti geldi ve bir oğul doğurdu. **58** Komşularıyla akrabaları, Rab'bin ona ne büyük merhamet gösterdiğini duyunca, onun sevincine katıldılar. **59** Sekizinci gün çocuğun sünnetine geldiler. Ona babası Zekeriya'nın adını vereceklerdi. **60** Ama annesi, "Hayır, adı Yahya olacak" dedi.

61 Ona, "Akrabaların arasında bu adı taşıyan kimse yok ki" dediler.

62 Bunun üzerine babasına işaretle çocuğun adını ne koymak istediğini sordular. **63** Zekeriya bir yazı levhası istedi ve, "Adı Yahya'dır" diye yazdı. Herkes şaşakaldı. **64** O anda Zekeriya'nın ağızı açıldı, dili çözüldü. Tanrı'yı överecek konuşmaya başladı. **65** Çevrede oturanların hepsi korkuya kapıldı. Bütün bu olaylar, Yahudiye'nin dağlık bölgесinin her yanında konuşulur oldu. **66** Duyan herkes derin derin düşünüyor, "Acaba bu çocuk ne olacak?" diyordu. Çünkü Rab* onunla birlikteydi.

Zekeriya'nın Şükran İlahisi

67 Çocuğun babası Zekeriya, Kutsal Ruh'la dolarak şu peygamberlikte bulundu:

68 "İsrail'in Tanrısı Rab'be övgüler olsun!
Çünkü halkın yardımına gelip onları fidyeyle kurtardı.

69-71 Eski çağlardan beri
Kutsal peygamberlerinin ağızından bildirdiği gibi,
Kulu Davut'un soyundan
Bizim için güçlü bir kurtarıcı† çkardı;
Düşmanlarımızdan,
Bizden nefret edenlerin hepsinin elinden
Kurtuluşumuzu sağladı.

72 Böylece atalarımıza merhamet ederek
Kutsal antlaşmasını anmış oldu.

73-75 Nitekim bizi düşmanlarımızın elinden kurtaracağına
Ve ömrümüz boyunca
Kendi önünde kutsallık ve doğruluk içinde,
Korkusuzca kendisine tapınmamızı sağlayacağına dair

Atamız İbrahim'e ant içerek söz vermişti.

76-77 Sen de, ey çocuk,
Yüceler Yücesi'nin peygamberi diye anılacaksın.
Rab'bin yollarını hazırlamak üzere öňünden gidecek
Ve O'nun halkına,
Günahlarının bağıslanmasıyla kurtulacaklarını bildireceksin.

78-79 Çünkü Tanrımız'ın yüreği merhamet doludur.
O'nun merhameti sayesinde,

* **1:54-55** Yar.17:7 **1:59** Lev.12:3 * **1:66** "Rab": Grekçe "Rab'bin eli". † **1:69-71** "Güçlü bir kurtarıcı": Grekçe "Bir kurtuluş boynuzu". (Boynuz, güç simgesidir.) **1:76-77** Mal.3:1 **1:78-79** Yşa.9:2

Yücelerden doğan Güneş‡,
Karanlıkta ve ölümün gölgesinde yaşayanlara ışık saçmak
Ve ayaklarımıza esenlik yoluna yöneltmek üzere
Yardımımıza gelecektir.”

80 Çocuk büyüyor, ruhsal yönden güçleniyordu. İsrail halkına görüneceği güne dek issız yerlerde yaşadı.

2

İsa'nın Doğumu (Mat.1:18-25)

1 O günlerde Sezar Avgustus bütün Roma dünyasında bir nüfus sayımının yapılması için buyruk çıkardı. **2** Bu ilk sayı, Kirinius'un Suriye valiliği zamanında yapıldı. **3** Herkes yazılmak için kendi kentine gitti.

4 Böylece Yusuf da, Davut'un soyundan ve torunlarından olduğu için Celile'nin Nasıra Kenti'nden Yahudiye bölgесine, Davut'un kenti Beytlemhem'e gitti. **5** Orada, hamile olan nişanlısı Meryem'le birlikte yazılacaktı. **6-7** Onlar oradayken, Meryem'in doğurma vakti geldi ve ilk oğlunu doğurdu. O'nun kundağa sarıp bir yemлиge yattı. Çünkü handa* yer yoktu.

Çobanlar ve Melekler

8 Aynı yörede, sürülerinin yanında nöbet tutarak geceyi kırlarda geçiren çobanlar vardı. **9** Rab'bin bir meleği onlara göründü ve Rab'bin görkemi çevrelerini aydınlattı. Büyük bir korkuya kapıldılar. **10-11** Melek onlara, “Korkmayın!” dedi. “Size, bütün halkı çok sevindirecek bir haber müjdeliyorum: Bugün size, Davut'un kentinde bir Kurtarıcı doğdu. Bu, Rab olan Mesih'tir*. **12** İşte size bir işaret: Kundağa sarılmış ve yemlikte yatan bir bebek bulacaksınız.”

13-14 Birdenbire meleğin yanında, göksel ordulardan oluşan büyük bir topluluk belirdi. Tanrı'yı överecek,

“En yücelerde Tanrı'ya yükselik olsun,
Yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı insanlara
Esenlik olsun!” dediler.

15 Melekler yanlarından ayrılp göze çekildikten sonra çobanlar birbirlerine, “Haydi, Beytlemhem'e gidelim, Rab'bin bize bildirdiği bu olayı görelim” dediler. **16** Aceleye gidip Meryem'le Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. **17** Onları görünce, çocukla ilgili kendilerine anlatılanları bildirdiler. **18** Bunu duyanların hepsi, çobanların söylediklerine şaşıp kaldılar. **19** Meryem ise bütün bu sözleri derin derin düşünerek yüreğinde saklıyordu. **20** Çobanlar, işitip gördüklerinin tümü için Tanrı'yı yükseltip överecek geri döndüler. Her şeyi, kendilerine anlatıldığı gibi bulmuşlardır.

İsa'nın Tapınakta Tanrı'ya Adanması

21 Sekizinci gün, çocuğu sünnet etme zamanı gelince, O'na İsa adı verildi. Bu, O'nun anne rahmine düşmesinden önce meleğin kendisine verdiği isimdi.

‡ **1:78-79** “Doğan Güneş”: Mesih (bkz. Mal.4:2). * **2:6-7** “Han” ya da “Konuk odası”. Aynı sözcük Luk.22:11'de de böyle çevrilir. **2:21** Lev.12:3 **2:21** Luk.1:31

22 Musa'nın Yasası'na göre arınma günlerinin[†] bitiminde Yusuf'la Meryem çocuğu Rab'be adamak için Yeruşalim'e* götürdüler. **23** Nitekim Rab'bin Yasası'nda, "İlk doğan her erkek çocuk Rab'be adanmış sayılıacak" diye yazılmıştır. **24** Ayrıca Rab'bin Yasası'nda buyrulduğu gibi, kurban olarak "bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu" sunacaklardı.

25 O sırada Yeruşalim'de Şimon adında bir adam vardı. Doğru ve dindar biriydi. İsrail'in avutulmasını özleme bekliyordu. Kutsal Ruh onun üzerindeydi. **26** Rab'bin Mesih'i ni görmeden ölmeyeceği Kutsal Ruh aracılığıyla kendisine bildirilmişti. **27-28** Böylece Şimon, Ruh'un yönlendirmesiyle tapınağa geldi. Küçük İsa'nın annesi babası, Kutsal Yasa'nın ilgili kuralını yerine getirmek üzere O'nun içeri getirdiklerinde, Şimon O'nun kucağına aldı, Tanrı'yı övereş söyle dedi:

29 "Ey Rabbim, verdiğin sözü tuttun;
Artık ben, kulun huzur içinde ölebilirim[‡].

30-32 Çünkü senin sağladığın,
Bütün halkların gözü önünde hazırladığın kurtuluşu,
Ulusları aydınlatır

Halkın İsrail'e yücelik kazandıracak ışığı
Gözlerimle gördüm."

33 İsa'nın annesiyle babası, O'nun hakkında söylenenlere şaştılar. **34** Şimon onları kutsayıp çocuğun annesi Meryem'e şöyle dedi: "Bu çocuk, İsrail'de birçok kişinin düşmesine ya da yükseltmesine yol açmak ve aleyhinde konuşulacak bir belirti olmak üzere belirlenmiştir. **35** Senin kalbine de adeta bir kılıç saplanacak. Bütün bunlar, birçoklarının yüreğindeki düşüncelerin açığa çıkması için olacak."

36-37 Anna adında çok yaşlı bir kadın peygamber vardı. Aşer oymağından Fanuel'in kızıydı. Genç kız olarak evlenip kocasıyla yedi yıl yaşadıktan sonra dul kalmıştı. Şimdi seksen dört yaşındaydı. Tapınaktan ayrılmaz, oruç tutup dua ederek gece gündüz Tanrı'ya tapınırdı. **38** Tam o sırada ortaya çıkan Anna, Tanrı'ya şükrederek Yeruşalim'in kurtuluşunu bekleyen herkese İsa'dan söz etmeye başladı.

39 Yusuf'la Meryem, Rab'bin Yasası'nda öngörülen her şeyi yerine getirdikten sonra Celile'ye, kendi kentleri Nasira'ya döndüler. **40** Çocuk büyüyor, güçleniyor ve bilgelikte yetkinleşiyordu. Tanrı'nın lütfu O'nun üzerindeydi.

İsa Tapınakta

41 İsa'nın annesi babası her yıl Fısh Bayramı'nda* Yeruşalim'e giderlerdi. **42** İsa on iki yaşına gelince, bayram geleneğine uyarak yine gittiler.

43-44 Bayramdan sonra eve dönerlerken küçük İsa Yeruşalim'de kaldı. Bunu farketmeyen annesiyle babası, çocuğun yol arkadaşlarıyla birlikte olduğunu sanarak bir günlük yol gittiler. Sonra O'nun akrabalar ve dostlar arasında aramaya başlıdilar. **45** Bulamayınca O'nun araya araya Yeruşalim'e döndüler.

2:22 Lev.12:6-8 † **2:22** "Arınma günleri": Lev.12:1-4'e göre bir kadın, bir erkek çocuk doğurduktan sonra kırk gün süreyle dinsel açıdan kırıldı可以说. Bu dönemin sonunda bir kurban sunarak tekrar temiz hale gelirdi. **2:23** Çık.13:1-2,12 ‡ **2:29** "Artık ben, kulun huzur içinde ölebilirim": Grekçe "Kulunu şimdi eserlikle salıveriyorsun". **2:30-32** Yşa.42:6-7; 49:6; 52:10 **2:39** Mat.2:23 **2:41** Çık.12:1-27; Yas.16:1-8

46 Üç gün sonra O'nu tapınakta buldular. Din öğretmenleri arasında oturmuş, onları dinliyor, sorular soruyordu. **47** O'nu dinleyen herkes, zekâsına ve verdiği yanıtlarla hayran kalıyordu. **48** Annesiyle babası O'nu görünce şaşırıldılar. Annesi, “Çocuğum, bize bunu niçin yaptın? Bak, babanla ben büyük kaygı içinde seni arayıp durduk” dedi.

49 O da onlara, “Beni niçin arayıp durdunuz?” dedi. “Babam'ın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?” **50** Ne var ki onlar ne demek istedikini anlayamadılar.

51 İsa onlarla birlikte yola çıkip Nasıra'ya döndü. Onların sözünü dinlerdi. Annesi bütün bu olup bitenleri yüreğinde sakladı. **52** İsa bilgelikte ve boyda gelişiyor, Tanrı'nın ve insanların beğenisini kazanıyordu.

3

Yahya Rab'bin Yolunu Hazırlıyor (Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Yu.1:19-28)

1 Sezar Tiberius'un egemenliğinin on beşinci yılıydı. Yahudiye'de Pontius Pilatus valilik yapıyordu. Celile'yi Hirodes, İtureya ve Trahonitis bölgesini Hirodes'in kardeşi Filippus, Avilini'yi Lisanias yönetiyordu. **2** Hanan ile Kayafa başkâhinlik ediyorlardı. Bu sırada Tanrı çölde bulunan Zekeriya oğlu Yahya'ya seslendi. **3** O da Şeria Irmağı'nın çevresindeki bütün bölgeyi dolaşarak insanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya çağırıldı. **4** Nitekim Peygamber Yeşaya'nın sözlerini içeren kitapta şöyle yazılmıştır:

“Çölde haykuran,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
Gececeği patikaları düzleyin' diye sesleniyor.

5 'Her vadi doldurulacak,
Her dağ ve her tepe alcaltılabacak.
Dolambaçlı yollar doğrultulacak,
Engebeli yollar düzleştirilecek.

6 Ve bütün insanlar
Tanrı'nın sağladığı kurtuluşu görecektir.”

7 Yahya, vaftiz olmak için kendisine gelen kalabalıklara şöyle seslendi: “Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? **8** Bunda böyle tövbeye yaraşır meyveler verin! Kendi kendinize, 'Biz İbrahim'in soyundanız' demeye kalkmayın. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. **9** Balta ağaçlarının köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır.”

10 Halk ona, “Öyleyse biz ne yapalım?” diye sordu.

11 Yahya onlara, “İki mintanı olan birini mintanı olmayana versin; yiyeceği olan yiyeceği olmayanla paylaşın” yanıtını verdi.

12 Bazı vergi görevlileri de vaftiz olmaya gelerek, “Öğretmenimiz, biz ne yapalım?” dediler.

13 Yahya, “Size buyrulandan çok vergi almayın” dedi.

14 Bazı askerler de, “Ya biz ne yapalım?” diye sordular.

O da, "Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın" dedi, "Ücretinizle yetinin."

15 Halk umut içinde bekliyordu. Yahya'yla ilgili olarak herkesin akında, "Acaba Mesih bu mu?" sorusu vardı.

16 Yahya ise hepsine şöyle yanıt verdi: "Ben sizi suyla vaftiz ediyorum, ama benden daha güçlü olan geliyor. Ben O'nun çarıklarının bağıını çözmeye bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. **17** Harman yerini temizlemek ve bugdayı toplayıp ambarına yiğmek için yabası elinde hazır duruyor. Samanı ise sönmeyen ateşe yakacak."

18 Yahya başka birçok konuda halka çağrıda bulunuyor, Müjde'yi duyuruyordu. **19-20** Ne var ki bölgenin kralı Hirodes, kardeşinin karısı Hirodiya'yla ilgili olayı ve kendi yapmış olduğu bütün kötülükleri yüzüne vuran Yahya'yi hapse attırarak kötülüklerine bir yenisini ekledi.

İsa'nın Vaftiz Olması (Mat.3:13-17; Mar.1:9-11)

21-22 Bütün halk vaftiz olduktan sonra İsa da vaftiz oldu. Dua ederken gök açıldı ve Kutsal Ruh, bedensel görünümde, güvercin gibi O'nun üzerine indi. Gökten, "Sen benim sevgili Oğlum'sun, senden hoşnudum" diyen bir ses duyuldu.

İsa'nın Soyu (Mat.1:1-17)

23 İsa görevine başladığı zaman otuz yaşlarındaydı. Yusuf'un oğlu olduğu sanılıyordu.

Yusuf da Eli oğlu,

24 Mattat oğlu, Levi oğlu, Malki oğlu, Yannay oğlu, Yusuf oğlu,

25 Mattitya oğlu, Amos oğlu, Nahum oğlu, Hesli oğlu, Nagay oğlu,

26 Mahat oğlu, Mattitya oğlu, Şimi oğlu, Yosek oğlu, Yoda oğlu,

27 Yohanan oğlu, Reşa oğlu, Zerubbabil oğlu, Şealtiel oğlu, Neri oğlu,

28 Malki oğlu, Addi oğlu, Kosam oğlu, Elmadam oğlu, Er oğlu,

29 Yeşu oğlu, Eliezer oğlu, Yorim oğlu, Mattat oğlu, Levi oğlu,

30 Şimon oğlu, Yahuda oğlu, Yusuf oğlu, Yonam oğlu, Elyakim oğlu,

31 Mala oğlu, Menna oğlu, Mattata oğlu, Natan oğlu, Davut oğlu,

32 İshay oğlu, Ovet oğlu, Boaz oğlu, Salmon* oğlu, Nahşon oğlu,

33 Amminadav oğlu, Ram oğlu†, Hesron oğlu, Peres oğlu, Yahuda oğlu,

34 Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu, Terah oğlu, Nahor oğlu,

35 Seruk oğlu, Reu oğlu, Pelek oğlu, Ever oğlu, Şelah oğlu,

36 Kenan oğlu, Arpakşat oğlu, Sam oğlu, Nuh oğlu, Lemek oğlu,

37 Metuşelah oğlu, Hanok oğlu, Yeret oğlu, Mahalalel oğlu, Kenan oğlu,

38 Enoş oğlu, Sit oğlu, Adem oğlu, Tanrı Oğlu'ydu.

4

İsa'nın Çölde Denenmesi (Mat.4:1-11; Mar.1:12-13)

3:19-20 Mat.14:3-4; Mar.6:17-18 **3:21-22** Yar.22:2; Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.3:17; Mar.1:11; Luk.9:35

* **3:32** "Salmon": Bazi Grekçe elyazmalarında, "Sala" diye geçer. † **3:33** "Ram oğlu": Bazi Grekçe elyazmalarında, "Admin oğlu, Arni oğlu" diye geçer.

1-2 Kutsal Ruh'la dolu olarak Şeria Irmağı'ndan dönen İsa, Ruh'un yönlendirmesiyle çölde dolaştılarak kırk gün İblis tarafından denendi. O günlerde hiçbir şey yemedi. Dolayısıyla bu süre sonunda açtı. **3** Bunun üzerine İblis O'na, "Tanrı'nın Oğlu'ysan, şu taşa söyle ekmek olsun" dedi.

4 İsa, "İnsan yalnız ekmekle yaşamaz" diye yazılmıştır" karşılığını verdi.

5 Sonra İblis İsa'yı yükseklere çıkararak bir anda O'na dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. **6** O'na, "Bütün bunların yönetimimi ve zenginliğini sana vereceğim" dedi. "Bunlar bana teslim edildi, ben de dileğim kişiye veririm. **7** Bana taparsan, hepsi senin olacak."

8 İsa ona şu karşılığı verdi: "Tanrı'nın Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin" diye yazılmıştır."

9 İblis O'nun Yeruşalim'e götürüp tapınağın tepesine çıktı. "Tanrı'nın Oğlu'ysan, kendini buradan aşağı at" dedi. **10** "Çünkü söyle yazılmıştır:

'Tanrı, seni korumaları için
Meleklerine buyruk verecek.'

11 'Ayağın bir taşa çarpmasın diye
Seni elleri üzerinde taşıyacaklar.'

12 İsa ona şöyle karşılık verdi: "Tanrı'nın Rab'bi denemeyeceksin!" diye buyrulmuştur."

13 İblis, İsa'yı her bakımdan denedikten sonra bir süre için O'nun yanından ayrıldı.

*İsa Celile'de
(Mat.4:12-17; Mar.1:14-15)*

14 İsa, Ruh'un gücüyle donanmış olarak Celile'ye döndü. Haber bütün bölgeye yayıldı. **15** Oranın havralarında öğretiyor, herkes tarafından övülüyordu.

16-17 İsa, büyüğü Nasıra Kenti'ne geldiğinde her zamanki gibi Şabat Günü havraya gitti. Kutsal Yazılırları okumak üzere ayağa kalkınca O'na Peygamber Yeşaya'nın Kitabı verildi. Kitabı açarak şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

18-19 "Rab'bin Ruhu üzerimdedir.
Çünkü O beni yoksullara Müjde'yi iletmek için meshetti.
Tutsaklara serbest bırakılacaklarını,
Körlerle gözlerinin açılacağını duyurmak için,
Ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak
Ve Rab'bin lütuf yılını ilan etmek için
Beni gönderdi."

20 Sonra kitabı kapattı, görevliye geri verip oturdu. Havradakilerin hepsi dikkatle O'na bakıyordu. **21** İsa, "Dinlediğiniz bu Yazı bugün yerine gelmiştir" diye konuşmaya başladı.

22 Herkes İsa'yı övüyor, ağızından çıkan lütfatkâr sözlere hayran kalıyordu. "Yusuf'un oğlu değil mi bu?" diyorlardı.

23 İsa onlara şöyle dedi: "Kuşkusuz bana şu deyimi hatırlatacaksınız: 'Ey hekim, önce kendini iyileştir! Kefarnahum'da yaptıklarını duyduk. Aynısını burada, kendi memleketinde de yap.'"

24 "Size doğrusunu söyleyeyim" diye devam etti İsa, "Hiçbir peygamber kendi memleketinde kabul görmez. **25** Yine size gerçeği söyleyeyim, gökyüzünün üç yıl altı ay kapalı kaldığı, bütün ülkede korkunç bir kışlığın baş gösterdiği İlyas zamanında İsrail'de çok sayıda dul kadın vardı. **26** İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmeli; yalnız Sayda bölgesinin Sarefat Kenti'nde bulunan dul bir kadına gönderildi. **27** Peygamber Elişa'nın zamanında İsrail'de çok sayıda cüzamlı vardı. Bunlardan hiçbirini iyileştirilmedi; yalnız Suriyeli Naaman iyileştirildi."

28 Havradakiler bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular. **29** Ayağa kalkıp İsa'yı kentin dışına kovdular. O'nun uçurumdan aşağı atmak için kentin kuru olduğu tepenin yamacına götürdüler. **30** Ama İsa onların arasından geçerek oradan uzaklaştı.

İsa Kötü Bir Ruhu Kovuyor (Mar.1:21-28)

31 Sonra İsa Celile'nin Kefarnahum Kenti'ne gitti. Şabat Günü halka öğretiyordu. **32** Yetkiyle konuştuğu için O'nun öğretişine şaşırıp kaldılar.

33-34 Havrada cinli, içinde kötü ruh olan bir adam vardı. Adam yüksek sesle, "Ey Nasırالı İsa, bırak bizi! Bizden ne istiyorsun?" diye bağırdı. "Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsal'sın sen!"

35 İsa, "Sus, çıkış adamdan!" diyerek cini azarladı. Cin adamı herkesin önünde yere vurduktan sonra, ona hiç zarar vermeden içinden çıktı.

36 Herkes şaşkına dönmüştü. Birbirlerine, "Bu nasıl söz? Güç ve yetkiyle kötü ruhlara çıkmalarını buyuruyor, onlar da çıkıyor!" diyorlardı. **37** İsa'yla ilgili haber o bölgenin her yanında yankılandı.

İsa BirÇok Hastayı İyileştiriyor (Mat.8:14-17; Mar.1:29-34)

38 İsa havradan ayrılarak Simun'un evine gitti. Simun'un kaynanası hastaydı, ateşler içindeydi. Onun için İsa'dan yardım istediler. **39** İsa kadının başucunda durup ateşi azarladı, kadının ateşi düştü. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etmeye başladı.

40 Güneş batarken herkes çeşitli hastalıklara yakalanmış akrabalarını İsa'ya getirdi. İsa her birinin üzerine ellerini koyarak onları iyileştirdi. **41** Birçoğunuñ içinden cinler de, "Sen Tanrı'nın Oğlu'sun!" diye bağırarak çıktırdı. Ne var ki, İsa onları azarladı, konuşmalarına izin vermedi. Çünkü kendisinin Mesih olduğunu biliyorlardı.

42 Sabah olunca İsa dışarı çıkip issız bir yere gitti. Halk ise O'nun arıyordu. Bulunduğu yere geldiklerinde O'nun yanlarında alikoymaya çalıştırıldı. **43** Ama İsa, "Öbür kentlerde de Tanrı'nın Egemenliği'yle ilgili Müjde'yi yaymam gereklidir. "Çünkü bunun için gönderildim." **44** Böylece Yahudiye'deki^{*} havralarda Tanrı sözünü duyurmaya devam etti.

4:24 Yu.4:44 **4:25** 1Kr.17:1 **4:26** 1Kr.17:8-16 **4:27** 2Kr.5:1-14 **4:32** Mat.7:28-29 * **4:44**
"Yahudiye'deki": Birçok Grekçe elyazmasında, "Celile'deki" diye geçer.

5

*İsa'nın İlk Öğrencileri
(Mat.4:18-22; Mar.1:16-20)*

¹ Halk, Ginnesar Gölü'nün kıyısında duran İsa'nın çevresini sarmış, Tanrı'nın sözünü dinliyordu. ² İsa, gölün kıyısında iki tekne gördü. Balıkçılar teknelerinden inmiş ağlarını yıkıiyorlardı. ³ İki tekneden Simun'a ait olanına binen İsa, ona kıyıdan biraz açılmamasını rica etti. Sonra oturdu, teknenin içinden halka öğretmeye devam etti. ⁴ Konuşmasını bitirince Simun'a, "Derin sulara açılın, balık tutmak için ağlarınızı atm" dedi.

⁵ Simun şu karşılığı verdi: "Efendimiz, bütün gece çabaladık, hiçbir şey tutmadık. Yine de senin sözün üzerine ağları atacağım."

⁶ Bunu yapınca öyle çok balık yakaladılar ki, ağları yırtılmaya başladı. ⁷ Öbür teknedeki ortaklarına işaret ederek gelip yardım etmelerini istediler. Onlar da geldiler ve her iki tekneyi balıkla doldurdular; tekneler neredeyse battırdı.

⁸ Simun Petrus bunu görünce, "Ya Rab, benden uzak dur, ben günahlı bir adamım" diyerek İsa'nın dizlerine kapandı. ⁹ Kendisi ve yanındakiler, tutmuş oldukları balıkların çokluğuna şaşıp kalmışlardı. ¹⁰ Simun'un ortakları olan Zebedi oğulları Yakup'la Yuhanna'yı da aynı şaşkınlık almıştı.

İsa Simun'a, "Korkma" dedi, "Bundan böyle balık yerine insan tutacaksın." ¹¹ Sonra onlar tekneleri karaya çektiler ve her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

*İsa Bir Cüzamltı İyileştiriyor
(Mat.8:1-4; Mar.1:40-45)*

¹² İsa kentlerden birindeyken, her yanını cüzam kaplamış bir adamla karşılaştı. Adam İsa'yı görünce yüzüstü yere kapanıp yalvardı: "Ya Rab, istersem beni temiz kılabilirsin" dedi.

¹³ İsa elini uzatıp adama dokundu, "İsterim, temiz ol!" dedi. Adam anında cüzamdan kurtuldu.

¹⁴ İsa ona, bundan kimseye söz etmemesini buyurdu. "Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuları sun" dedi. ¹⁵ Ne var ki, İsa'yla ilgili haber daha da çok yayıldı. Kalabalık halk toplulukları İsa'yı dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak amacıyla akın akın geliyordu. ¹⁶ Kendisi ise ıssız yerlere çekiliп dua ediyordu.

*Bir Felçlinin İyileştirilmesi
(Mat.9:1-8; Mar.2:1-12)*

¹⁷ Bir gün İsa öğretiyordu. Celile'nin ve Yahudiye'nin bütün köylerinden ve Yeruşalim'den gelen Ferisiler'le* Kutsal Yasa öğretmenleri O'nun çevresinde oturuyorlardı. İsa, Rab'bin gücü sayesinde hastaları iyileştiriyordu. ¹⁸ O sırada birkaç kişi, yatak üzerinde taşındıkları felçli bir adamı evden içeri sokup İsa'nın önüne koymaya çalışıyordu. ¹⁹ Kalabalıktan ötürü onu içeri sokacak yol bulamayınca dama çıktılar, kiremitleri kaldırıp adamı yatakla birlikte orta yere, İsa'nın önüne indirdiler. ²⁰ İsa onların imanını görünce, "Dostum, günahların bağışlandı" dedi.

21 Din bilginleriyle Ferisiler, “Tanrı'ya küfreden bu adam kim? Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?” diye düşünmeye başladılar.

22 Akıllarından geçenleri bilen İsa onlara şöyle seslendi: “Aklinizden neden böyle şeyler geçiriyorsunuz? **23** Hangisi daha kolay, ‘Günahların bağışlandı’ demek mi, yoksa ‘Kalk, yürü’ demek mi? **24** Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilesiniz diye...” Sonra felçli adama, “Sana söyleyorum, kalk, yatağını toplayıp evine git!” dedi.

25 Adam onların gözü önünde hemen ayağa kalktı, üzerinde yattığı yatağı topladı ve Tanrı'yı yücelterek evine gitti. **26** Herkesi bir şaşkınlık almıştı. Tanrı'yı yüceltiyor, büyük korku içinde, “Bugün şaşılacak işler gördük!” diyorlardı.

Levi'nin Öğrencilere Katılması

(Mat.9:9-13; Mar.2:13-17)

27 Bu olaydan sonra İsa dışarı çıktı, vergi toplama yerinde oturan Levi adında bir vergi görevlisini gördü. Adama, “Ardımdan gel” dedi. **28** O da kalktı, her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gitti.

29 Sonra Levi, evinde İsa'nın onuruna büyük bir şölen verdi. Vergi görevlileriyle başka kişilerden oluşan büyük bir kalabalık onlarla birlikte yemeğe oturmuştu. **30** Ferisiler'le onların din bilginleri söylenmeye başladılar. İsa'nın öğrencilerine, “Siz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yiip içiyorsunuz?” dediler.

31 İsa onlara şu karşılığı verdi: “Sağlıklı olanların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. **32** Ben doğru kişileri değil, günahkârları tövbeye çağırırmaya geldim.”

Oruçla İlgili Soru

(Mat.9:14-17; Mar.2:18-22)

33 Onlar İsa'ya, “Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutup dua ediyorlar, Ferisiler'in öğrencileri de öyle. Seninkiler ise yiip içiyor” dediler.

34 İsa şöyle karşılık verdi: “Güvey aralarında olduğu sürece davetlilere oruç tutturabilir misiniz? **35** Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o günler oruç tutacaklar.”

36 İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: “Hiç kimse yeni giysiden bir parça yırtıp eski giysiyi yamamaz. Yoksa hem yeni giysi yırtılır, hem de o giysiden koparılan yama eskisine uymaz. **37** Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa yeni şarap tulumları patlatır; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. **38** Yeni şarabı yeni tulumlara doldurmak gerek. **39** Üstelik hiç kimse eski şarabı içtikten sonra yenisini istemez. ‘Eskisi güzel’ der.”

6

Şabat Günü Sorunu

(Mat.12:1-14; Mar.2:23-3:6)

1 Bir Şabat Günü İsa ekinler arasında geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıyor, avuçlarında ufalayıp yiyorlardı. **2** Ferisiler'den bazıları, “Şabat Günü yasak olanı neden yapıyorsunuz?” dediler.

3 İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Davut'la yanındakiler acıkıncı Davut'un ne yaptığıni okumadınız mı? **4** Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının

yemesi yasak olan adak ekmeklerini alıp yedi ve yanındakilere de verdi.”

⁵ Sonra İsa onlara, “İnsanoğlu* Şabat Günü'nün de Rabbi'dir” dedi.

⁶ Bir başka Şabat Günü İsa havraya girmiş öğretiyordu. Orada sağ eli sakat bir adam vardı. ⁷ İsa'yı suçlamak için fırsat kollayan din bilginleriyle Ferisiler, Şabat Günü hastaları iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. ⁸ İsa, onların ne düşündüklerini biliyordu. Eli sakat olan adama, “Ayağa kalk, öne çık” dedi. O da kalktı, orta yerde durdu.

⁹ İsa onlara, “Size sorayım” dedi, “Kutsal Yasa'ya göre Şabat Günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, öldürmek mi?” ¹⁰ Gözlerini hepsinin üzerinde gezdirdikten sonra adama, “Elini uzat” dedi. Adam elini uzattı, eli yine sapasağlam oluverdi. ¹¹ Onlar ise öfkeden deliye döndüler ve aralarında İsa'ya ne yapabileceklerini tartışmaya başladılar.

İsa On İki Elçisini Seçiyor (Mat.10:1-4; Mar.3:13-19)

¹² O günlerde İsa, dua etmek için dağa çıktı ve bütün geceyi Tanrı'ya dua ederek geçirdi. ¹³⁻¹⁶ Gün doğunca öğrencilerini yanına çağırdı ve onların arasından, elçi diye adlandırdığı şu on iki kişiyi seçti: Petrus adını verdiği Simun, onun kardeşi Andreas, Yakup, Yuhanna, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever diye tanınan Simun, Yakup oğlu Yahuda ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

¹⁷ İsa bunlarla birlikte aşağı inip düzlük bir yerde durdu. Öğrencilerinden büyüğü bir kalabalık ve bütün Yahudiye'den, Yeruşalim'den, Sur'la Sayda yakınlarındaki kıyı bölgesinden gelen büyük bir halk topluluğu da oradaydı. ¹⁸ İsa'yı dinlemek ve hastalıklarına şifa bulmak için gelmişlerdi. Kötü ruhlar yüzünden sıkıntı çekenler de iyileştiriliyordu. ¹⁹ Kalabalıkta herkes İsa'ya dokunmak için çabaliyordu. Çünkü O'nun içinden akan bir güç herkese şifa veriyordu.

Mutlular ve Mutsuzlar (Mat.5:1-12)

²⁰ İsa, gözlerini öğrencilerine çevirerek şöyle dedi:

“Ne mutlu size, ey yoksullar!

Çünkü Tanrı'nın Egemenliği sizindir.

²¹ Ne mutlu size, şimdî açlık çekenler!

Çünkü doyurulacaksınız.

Ne mutlu size, şimdî ağlayanlar!

Çünkü güleceksiniz.

²² İnsanoğlu'na* bağlılığınıınız yüzünden

İnsanlar sizden nefret ettikleri,

Sizi toplum dışı edip aşağıladıkları

Ve adınızı kötüleyip sizi reddettikleri zaman

Ne mutlu size!

²³ O gün sevinin, coşkuya zıplayın!

Çünkü gökteki ödülünüz büyütür.

Nitekim onların ataları da

Peygamberlere böyle davrandılar.

²⁴ Ama vay halinize, ey zenginler,

Çünkü tesellinizi almış bulunuyorsunuz!
 25 Vay halinize, şimdi karnı tok olan sizler,
 Çünkü açlık çekeceksiniz!
 Vay halinize, ey şimdi gülenler,
 Çünkü yaş tutup ağlayacaksınız!
 26 Bütün insanlar sizin için iyi sözler söyledikleri zaman,
 Vay halinize!
 Çünkü onların ataları da
 Sahte peygamberlere böyle davranışları.”

*Düşmanlarınızı Sevin
(Mat.5:38-48; 7:12)*

27-28 “Ama beni dinleyen sizlere şunu söylüyorum: Düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere iyilik yapın, size lanet edenler için iyilik dileyin, size hakaret edenler için dua edin. 29 Bir yanağınızı vurana öbür yanağınıza da çevirin. Abanızı alandan mintanızı da esirgemeyin. 30 Sizden bir şey dileyen herkese verin, malınızı alandan onu geri istemeyin. 31 İnsanların size nasıl davranışmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranışın.

32 “Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile kendilerini sevenleri sever. 33 Size iyilik yapanlara iyilik yaparsanız, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile böyle yapar. 34 Geri alacağınızı umduğunuz kişilere ödünç verirseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile verdiklerini geri almak koşuluyla günahkârlara ödünç verirlер. 35 Ama siz düşmanlarınızı sevin, iyilik yapın, hiçbir karşılık beklemeden ödünç verin. Alacağınız ödüllü büyük olacak, Yüceler Yücesi'nin oğulları olacaksınız. Çünkü O, nankör ve kötü kişilere karşı iyi yürekli dir. 36 Babanız merhametli olduğu gibi, siz de merhametli olun.”

*Başkasını Yargılamayın
(Mat.7:1-5)*

37 “Başkasını yargılamayın, siz de yargılanmazsınız. Suçlu çıkarmayıp, siz de suçlu çıkarılmazsınız. Başkasını bağışlayın, siz de bağışlanırsınız. 38 Verin, size verelecektir. İyice bastırılmış, silkelenmiş ve taşmış, dolu bir ölçükle kucağınıza boşaltılarak. Hangi ölçükle verirseniz, aynı ölçükle alacaksınız.”

39 İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: “Kör köre kulavuzluk edebilir mi? İki de çukura düşmez mi? 40 Öğrenci öğretmeninden üstün değildir, ama eğitimimi tamamlayan her öğrenci öğretmeni gibi olacaktır.

41 “Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsun de kendi gözündeki merteği farketmezsin? 42 Kendi gözündeki merteği görmezken, kardeşine nasıl, ‘Kardeş, izin ver, gözündeki çöpü çıkarayım’ dersin? Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsun.”

*Ağaç ve Meyvesi
(Mat.7:16-20; 12:33-35)*

43 “İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve vermez. 44 Her ağaç meyvesinden tanınır. Dikenli bitkilerden incir toplanmaz, çalılardan üzüm devşirilmez. 45 İyi insan yüreğindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. İnsanın ağızı, yüreğinden taşanı söyle.

46 “Niçin beni ‘Ya Rab, ya Rab’ diye çağrırlıyzınız da söylediklerimi yapmıyorsunuz? **47** Bana gelen ve sözlerimi duyup uygulayan kişinin kime benzediğini size anlatayım. **48** Böyle bir kişi, evini yaparken toprağı kazan, derinlere inip temeli kaya üzerine atan adama benzer. Sel sularıyla kabaran ırmağın o eve saldırışa da, onu sarsamaz. Çünkü ev sağlam yapılmıştır. **49** Ama sözlerimi duyup da uygulamayan kişi, evini temel koymaksızın toprağının üzerine kuran adama benzer. Kabaran ırmağın saldırısında ev hemen çöker. Evin yıkılışı da korkunç olur.”

7

Yüzbaşıının İmanı (Mat.8:5-13)

1 İsa, kendisini dinleyen halka bütün bu sözleri söyledikten sonra Kefarnahum'a gitti. **2** Orada bir yüzbaşıının çok değer verdiği kölesi ölüm döşeğinde hasta yatıyordu. **3** İsa'yla ilgili haberleri duyan yüzbaşı, gelip kölesini iyileştirmesini rica etmek üzere O'na Yahudiler'in bazı ileri gelenlerini gönderdi. **4** Bunlar İsa'nın yanına gelince içten bir yalvarışla O'na şöyle dediler: “Bu adam senin yardımına layiktir. **5** Çünkü ulusumuzu seviyor. Havramızı yaptıran da kendisidir.”

6 İsa onlarla birlikte yola çıktı. Eve yaklaştığı sırada, yüzbaşı bazı dostlarını yollayıp O'na şu haberî gönderdi: “Ya Rab, zahmet etme; evime girmene layık değilim. **7** Bu yüzden yanına gelmeye de kendimi layık görmedim. Sen yeter ki bir söz söyle, usağım iyileşir. **8** Ben de buyruk altında bir görevliyim, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, ‘Git’ derim, gider; ötekine, ‘Gel’ derim, gelir; köleme, ‘Şunu yap’ derim, yapar.”

9 Bu sözleri duyan İsa yüzbaşıya hayran kaldı. Ardından gelen kalabalığa dönerek, “Size şunu söyleyeyim” dedi, “İsrail'de bile böyle iman görmedim.”

10 Gönderilenler eve döndüklerinde köleyi iyileşmiş buldular.

İsa Bir Dulun Oğlunu Diriltiliyor

11 Bundan kısa bir süre sonra İsa, Nain denilen bir kente gitti. Öğrencileriyle büyük bir kalabalık O'na eşlik ediyordu. **12** İsa kentin kapısına tam yaklaştığı sırada, dul annesinin tek oğlu olan bir adamın cenazesini kaldırılıyordu. Kent halkından büyük bir kalabalık da kadınla birlikteydi. **13** Rab kadını görünce ona acıldı. Kadına, “Ağlama” dedi.

14 Yaklaşıp cenaze sedyesine dokununca sedyeyi taşıyanlar durdu. İsa, “Değlihanlı” dedi, “Sana söyleyorum, kalk!” **15** Ölü doğrulup oturdu ve konuşmaya başladı. İsa onu annesine geri verdi.

16 Herkesi bir korku almıştı. “Aramızda büyük bir peygamber ortaya çıktı!” ve “Tanrı, halkın yardımına geldi!” diyerek Tanrı'yı yükseltmeye başladilar.

17 İsa'yla ilgili bu haber bütün Yahudiye'ye ve çevre bölgelere yayıldı.

İsa ve Vafizci Yahya (Mat.11:2-19)

18-19 Yahya'nın öğrencileri bütün bu olup bitenleri kendisine bildirdiler. Öğrencilerinden ikisini yanına çağrıran Yahya, “Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?” diye sormaları için onları Rab'be gönderdi.

20 Adamlar İsa'nın yanına gelince şöyle dediler: "Bizi sana Vaftizci Yahya gönderdi. 'Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?' diye soruyor."

21 Tam o sırada İsa, çeşitli hastalıklara, illetlere ve kötü ruhlara tutulmuş birçok kişiyi iyileştirdi, birçok körün gözünü açtı. **22** Sonra Yahya'nın öğrencilerine söyle karşılık verdi: "Gidin, görüp iştiklerinizi Yahya'ya bildirin. Körlerin gözleri açılıyor, kötürlüler yürüyor, cüzamlılar temiz kılınıyor, sağırlar işitiyor, ölüler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. **23** Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!"

24 Yahya'nın gönderdiği haberciler gittikten sonra İsa, halka Yahya'dan söz etmeye başladı. "Çöle ne görmeye gittiniz?" dedi. "Rüzgarda sallanan bir kamış mı? **25** Söyledin, ne görmeye gittiniz? Pahali giysiler giymiş bir adam mı? Oysa şahane giysiler giyip bolluk içinde yaşayanlar kral saraylarında bulunur. **26** Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstünür."

27 'İşte, habercimi senin önünden gönderiyorum;
O önden gidip senin yolunu hazırlayacak'

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. **28** Size şunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Yahya'dan daha üstün olanı yoktur. Bununla birlikte, Tanrı'nın Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstünür."

29 Yahya tarafından vaftiz edilen halk, hatta vergi görevlileri bile bunu duyuncu Tanrı'nın adil olduğunu doğruladılar. **30** Oysa Yahya tarafından vaftiz edilmeye yanaşmayan Ferisiler'le Kutsal Yasa uzmanları, Tanrı'nın kendileriyle ilgili tasarısını reddettiler.

31 İsa, "Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Bunlar neye benziyorlar?" dedi. **32** "Çarşı meydanında oturup birbirlerine,

'Size kaval çaldık, oynamadınız;
Ağit yaktık, ağlamadınız'

diye seslenen çocuklara benzıyorlar. **33** Vaftizci Yahya geldiği zaman oruç tutup şaraptan kaçındı, ona 'cinli' diyorsunuz. **34** İnsanoğlu geldiği zaman yiyp içti. Bu kez de diyorsunuz ki, 'Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri ve günahkârlarla dost oldu!' **35** Ne var ki bilgelik, onu benimseyen herkes tarafından doğrulanır."

İsa ve Günahkâr Kadın

36 Ferisiler'den biri İsa'yı yemeğe çağırdı. O da Ferisi'nin evine gidip sofraya oturdu. **37-38** O sırada, kentte günahkâr olarak tanınan bir kadın, İsa'nın, Ferisi'nin evinde yemek yediğini öğrenince kaymaktaşından bir kap içinde güzel kokulu yağ getirdi. İsa'nın arkasında, ayaklarının dibinde durup ağlayarak, gözyaşlarıyla O'nun ayaklarını islatmaya başladı. Saçlarıyla ayaklarını sildi, öptü ve yağı üzerlerine sürdü.

39 İsa'yı evine çağrırmış olan Ferisi bunu görünce kendi kendine, "Bu adam peygamber olsaydı, kendisine dokunan bu kadının kim ve ne tür bir kadın olduğunu, günahkâr biri olduğunu anlardı" dedi.

40 Bunun üzerine İsa Ferisi'ye, "Simun" dedi, "Sana bir söyleyeceğim var."

O da, "Buyur, öğretmenim" dedi.

41 "Tefeciyeye borçlu iki kişi vardı. Biri beş yüz, öbürü de ellî dinar borçluydu.

42 Borçlarını ödeyecek güçte olmadıklarından, tefeci her ikisinin de borcunu bağıtladı. Buna göre, hangisi onu çok sever?"

43 Simun, "Sanırım, kendisine daha çok bağıtlanan" diye yanıtladı.

İsa ona, "Doğru söyledin" dedi. **44** Sonra kadına bakarak Simun'a şunları söyledi: "Bu kadını görürüz musun? Ben senin evine geldim, ayaklarım için bana su vermedin. Bu kadın ise ayaklarımı gözyaşlarıyla ıslatıp saçlarıyla sildi. **45** Sen beni öpmedin, ama bu kadın eve girdiğimden beri ayaklarımı öpüp duruyor. **46** Sen başıma zeytinyağı sürmedin, ama bu kadın ayaklarımı güzel kokulu yağ sürdürdü. **47** Bu nedenle sana şunu söyleyeyim, kendisinin çok olan günahları bağıtlanmıştır. Çok sevgi göstermesinin nedeni budur. Oysa kendisine az bağıtlanan, az sever."

48 Sonra kadına, "Günahların bağıtlandı" dedi.

49 İsa'yla birlikte sofrada oturanlar kendi aralarında, "Kim bu adam? Günahları bile bağıtlıyor!" şeklinde konuşmaya başladılar.

50 İsa ise kadına, "İmanın seni kurtardı, esenlikle git" dedi.

8

İsa'yı İzleyen Kadınlar

1 Bundan kısa bir süre sonra İsa on iki öğrencisiyle birlikte köy kent dolaşmaya başladı. Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurup müjdeliyordu. **2-3** Kötü ruhlardan ve hastalıklardan kurtulan bazı kadınlar, içinden yedi cin çıkışmış olan Mecdelli denilen Meryem, Hirodes'in* kâhyası Kuza'nın karısı Yohanna, Suzanna ve daha birçokları İsa'yla birlikte dolaşıyordu. Bunlar, kendi olanaklarıyla İsa'ya ve öğrencilerine yardım ediyorlardı.

Tohum Benzetmesi

(Mat.13:1-23; Mar:4:1-20)

4-5 Büyük bir kalabalığın toplandığı, insanların her kentten kendisine akın geldiği bir sırada İsa şu benzetmeyi anlattı: "Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü, ayak altında çiğnenip gökteki kuşlara yem oldu. **6** Kimi kayalık yere düştü, filizlenince susuzluktan kuruyup gitti. **7** Kimi, dikenler arasına düştü. Filizlerle birlikte büyüyen dikenler filizleri boğdu. **8** Kimi ise iyi toprağa düştü, büyüğünce yüz kat ürün verdi." Bunları söylediğten sonra, "İştecek kulağı olan işitsin!" diye seslendi.

9-10 İsa, bu benzetmenin anlamını kendisinden soran öğrencilerine, "Tanrı Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi" dedi. "Ama başkalarına benzetmelerle sesleniyorum. Öyle ki,

'Gördükleri halde görmesinler,
Duydukları halde anlamasınlar.'

11 "Benzetmenin anlamı şudur: Tohum Tanrı'nın sözüdür. **12** Yol kenarındakiiler sözü işten kişilerdir. Ama sonra İblis gelir, inanıp kurtulmasınlar

diye sözü yüreklerinden alır götürür. ¹³ Kayalık yere düşenler, işittikleri sözü sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre inanan kişilerdir. Böyleleri denendikleri zaman imandan dönerler. ¹⁴ Dikenler arasına düşenler, Sözü işten ama zamanla yaşamın kaygıları, zenginlikleri ve zevkleri içinde boğulan, dolayısıyla olgun ürün vermeyenlerdir. ¹⁵ İyi toprağa düşenler ise, sözü işitince onu iyi ve sağlam bir yürekte saklayanlardır. Bunlar sabırla dayanarak ürün verirler.”

*Her Şey Işığa Çıkacak
(Mar:4:21-25)*

¹⁶ “Hiç kimse kandil yakıp bunu bir kapla örtmez, ya da yatağın altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandillige koyar. ¹⁷ Çünkü açığa çıkarılmayacak gizli hiçbir şey yok; bilinmeyecek, aydınlığa çıkmayacak saklı hiçbir şey yoktur. ¹⁸ Bunun için, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kimde varsa, ona daha çok verecek. Ama kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacak.”

*İsa'nın Yakınları
(Mat.12:46-50; Mar.3:31-35)*

¹⁹ İsa'nın annesiyle kardeşleri O'na geldiler, ama kalabalıktan ötürü kendisine yaklaşmadılar. ²⁰ İsa'ya, “Annenle kardeşlerin dışında duruyor, seni görmek istiyorlar” diye haber verildi.

²¹ İsa haberi getirenlere şöyle karşılık verdi: “Annemle kardeşlerim, Tanrı'nın sözünü duyup yerine getirenlerdir.”

*İsa Fırtınayı Dindiriyor
(Mat.8:23-27; Mar:4:35-41)*

²² Bir gün İsa öğrencileriley birlikte bir tekneye binerek onlara, “Gölün karşı yakasına geçelim” dedi. Böylece kıyıdan açıldılar. ²³ Teknede giderlerken İsa uykuya daldı. O sırada gölde fırtına koptu. Tek su almaya başlayınca tehlikeli bir duruma düştüler. ²⁴ Gidip İsa'yı uyandırarak, “Efendimiz, Efendimiz, öleceğiz!” dediler. İsa kalkıp rüzgarı ve kabaran dalgaları azarladı. Fırtına dindi ve ortalık sütliman oldu.

²⁵ İsa öğrencilerine, “Nerede imanınız?” dedi.

Onlar korku ve şaşkınlık içindeydiler. Birbirlerine, “Bu adam kim ki, rüzgara, suya bile buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor!” dediler.

*Cinli Bir Adamın İyileştirilmesi
(Mat.8:28-34; Mar:5:1-20)*

²⁶ Celile'nin karşısında bulunan Gerasalılar'ın memleketine vardılar. ²⁷ İsa karaya çıkışınca kentten bir adam O'nun karşısındı. Cinli ve uzun zamandan beri giysi giymeyen bu adam evde değil, mezarlık mağaralarında yaşıyordu. ²⁸ Adam İsa'yı görünce çığlık atıp önünde yere kapandı. Yüksek sesle, “Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun?” dedi. “Sana yalvarırım, bana işkence etme!” ²⁹ Çünkü İsa, kötü ruha adamın içinden çıkışmasını buyurmuştu. Kötü ruh adamı sık sık etkisi altına alıyordu. Adam zincir ve köşteklerle bağlanıp başına nöbetçi konulduğu halde bağlarını paralıyor ve cin tarafından issız yerlere sürülmüyordu.

³⁰ İsa ona, “Adın ne?” diye sordu.

O da, "Tümen*" diye yanıldırı. Çünkü onun içine bir sürü cin girmiştir. ³¹ Cinler, dipsiz derinliklere gitmelerini buyurmasın diye İsa'ya yalvarıp durdular.

³² Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. Cinler, domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardılar. O da onlara izin verdi. ³³ Adamdan çıkan cinler domuzların içine girdiler. Sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldı.

³⁴ Domuzları güdenler olup biteni görünce kaçtılar, kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar. ³⁵ Bunun üzerine halk olup biteni görmeye çıktı. İsa'nın yanına geldikleri zaman, cinlerden kurtulan adamı giyinmiş ve aklı başına gelmiş olarak İsa'nın ayakları dibinde oturmuş buldular ve korktular. ³⁶ Olayın görenler, cinli adamın nasıl kurtulduğunu halka anlattılar. ³⁷ O zaman Gerasa yöresinden gelen bütün kalabalık büyük bir korkuya kapılıp İsa'nın yanlarından ayrılmamasını rica ettiler. O da geri dönmek üzere tekneye bindi.

³⁸⁻³⁹ Cinlerden kurtulan adam İsa'nın yanında kalmak için O'na yalvardı. Ama İsa, "Evine dön, Tanrı'nın senin için neler yaptığıni anlat" diyerek onu salıverdi. Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığıni bütün kentte duyurdu.

Dirilen Kız, İyileşen Kadın (Mat.9:18-26; Mar.5:21-43)

⁴⁰ Karşı yakaya dönen İsa'yı halk karşıladı. Çünkü herkes O'nu bekliyordu. ⁴¹ O sıradı, havra yönetici olan Yair adında bir adam gelip İsa'nın ayaklarına kapandı, evine gelmesi için yalvardı. ⁴² Çünkü on iki yaşlarındaki biricik kızı ölmek üzereydi.

İsa oraya giderken kalabalık O'nu her yandan sıkıştırıyordu. ⁴³ On iki yıldır kanaması olan bir kadın da oradaydı. Varını yoğunu hekimlere harcamıştı; ama hiçbiri onu iyileştirememiştir. ⁴⁴ İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu ve o anda kanaması kesildi.

⁴⁵ İsa, "Bana kim dokundu?" dedi.

Herkes inkâr ederken Petrus*, "Efendimiz, kalabalık seni çeveçvre sarılmış sıkıştırıyor" dedi.

⁴⁶ Ama İsa, "Birisini bana dokundu" dedi. "İçimden bir gücün akıp gittiğini hissettim."

⁴⁷ Yaptığını gizleyemeyeceğini anlayan kadın titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı. Bütün halkın önünde, O'na neden dokunduğunu ve o anda nasıl iyileştiğini anlattı. ⁴⁸ İsa ona, "Kızım" dedi, "İmanın seni kurtardı. Esenlikle git."

⁴⁹ İsa daha konuşurken havra yöneticiisinin evinden biri geldi. Yöneticiye, "Kızın öldü" dedi, "Artık öğretmeni rahatsız etme."

⁵⁰ İsa bunu duyunca havra yönetici sine şöyle dedi: "Korkma, yalnız iman et, kızın kurtulacak."

⁵¹ İsa adının evine gelince Petrus, Yuhanna, Yakup ve kızın annesi babası dışında hiç kimseyin kendisiyle birlikte içeri girmesine izin vermedi.

⁵² Herkes kız için ağlıyor, dövünüyor. İsa, "Ağlamayın" dedi, "Kız ölmeli, uyuyor."

* **8:45** "Petrus": Birçok Grekçe el yazmasında, "Petrus ve yanındakiler" diye geçer.

⁵³ Kızın olduğunu bildikleri için İsa'yla alay ettiler. ⁵⁴ O ise kızın elini tutarak, "Kızım, kalk!" diye seslendi. ⁵⁵ Ruhu yeniden bedenine dönen kız hemenayağa kalktı. İsa, kızı yemek verilmesini buyurdu. ⁵⁶ Kızın annesiyle babası şaşkınlık içindeydi. İsa, olanları hiç kimseye anlatmamaları için onları uyardı.

9

İsa On İki Elçisini Görevlendiriyor (Mat.10:5-15; Mar:6:7-13)

¹ İsa, Onikiler'i* yanına çağırıp onlara bütün cinler üzerinde ve hastalıkları iyileştirmek için güç ve yetki verdi. ² Sonra onları Tanrı'nın Egemenliği[†]'ni duyurmaya ve hastalara şifa vermeye gönderdi. ³ Onlara şöyle dedi: "Yolculuk için yanınızda hiçbir şey alınmayın: Ne değnek, ne torba, ne ekmek, ne para, ne de yedek mintan. ⁴ Hangi eve girerseniz, kentten ayrırlıncaya dek orada kalın. ⁵ Sizi kabul etmeyenlere gelince, kentten ayrırlıken onlara uyarı olsun diye ayaklarınızın tozunu silkin." ⁶ Onlar da yola çıktılar, her yerde Müjde'yiyayarak ve hastaları iyileştirerek köy köy dolaştılar.

⁷⁻⁸ Bölgenin kralı Hirodes bütün bu olanları duyunca şaşkına döndü. Çünkü bazıları Yahya'nın ölümünden dirildiğini, bazıları İlyas'ın göründüğünü, başlarını ise eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyordu. ⁹ Hirodes, "Yahya'nın başını ben kestirdim. Şimdi hakkında böyle haberler duyduğum bu adam kim?" diyor ve İsa'yı görmenin bir yolunu arıyordu.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor (Mat.14:13-21; Mar:6:30-44; Yu.6:1-14)

¹⁰ Elçiler geri döñünce, yaptıkları her şeyi İsa'ya anlattılar. Sonra İsa yalnızca onları yanına alıp Beytsayda denilen bir kente çekildi. ¹¹ Bunu öğrenen halk O'nun ardından gitti. İsa onları ilgiyle karşıladı, kendilerine Tanrı'nın Egemenliği[†]'inden söz etti ve şifaya ihtiyacı olanları iyileştirdi.

¹² Günbatımına doğru Onikiler gelip O'na, "Halkı saliver de çevredeki köylere ve çiftliklere gidip kendilerine barınak ve yiyecek bulsunlar. Çünkü ıssız bir yerdeyiz" dederler.

¹³ İsa, "Onlara siz yiyecek verin" dedi.

"Beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok" dederler. "Yoksa bunca halk için yiyecek almaya biz mi gidelim?" ¹⁴ Orada yaklaşık beş bin erkek vardı.

İsa öğrencilere, "Halkı yaklaşık ellişer kişilik kümeler halinde yere oturtun" dedi. ¹⁵ Öğrenciler öyle yapıp herkesi yere oturttular. ¹⁶ İsa, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göge kaldırarak şükretti; sonra bunları böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilere verdi. ¹⁷ Herkes yiyp doydu. Artakalan parçalardan on iki sepet dolusu toplandı.

Petrus'un Mesih'i Tanıması (Mat.16:13-28; Mar:8:27-9:1)

¹⁸ Bir gün İsa tek başına dua ediyordu, öğrencileri de yanındaydı. İsa onlara, "Halk benim kim olduğumu söylüyör?" diye sordu.

¹⁹ Şöyle yanıldalar: "Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas, kimi de eski peygamberlerden biri dirilmiş, diyor."

20 İsa onlara, "Siz ne dersiniz" dedi, "Sizce ben kimim?" Petrus, "Sen Tanrı'nın Mesih'i'sin*" yanıtını verdi.

21 İsa, onları uyararak bunu hiç kimseye söylememelerini buyurdu.

22 İnsanoğlu'nun* çok acı çekmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerince reddedilmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini söyledi.

23 Sonra hepsine, "Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, her gün çarmıhını yüklenip beni izlesin" dedi, **24** "Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. **25** İnsan bütün dünyayı kazanıp da canını yitirse, canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? **26** Kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babası'nın ve kutsal meleklerin görkemi içinde geldiğinde o kişiden utanacaktır. **27** Size gerçeği söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, Tanrı'nın Egemeliği'ni görmeden ölümü tatmayacak olanlar var."

İsa'nın Görünümü Değişiyor

(Mat.17:1-8; Mar.9:2-8)

28 Bu sözleri söyledikten yaklaşık sekiz gün sonra İsa, yanına Petrus, Yuhanna ve Yakup'u alarak dua etmek üzere dağa çıktı. **29** İsa dua ederken yüzünün görünümü değişti, giysileri şimşek gibi parıldayan bir beyazlığa büründü. **30-31** O anda görkem içinde beliren iki kişi İsa'yla konuşmaya başladılar. Bunlar Musa ile İlyas'tı. İsa'nın yakında Yeruşalim'de gerçekleşecek olan ayrılışını* konuşuyorlardı.

32 Petrus ile yanundakilerin üzerine uykuya çökmüştü. Ama uykuları iyice dağılıncı İsa'nın görkemini ve yanında duran iki kişiyi gördüler. **33** Bunlar İsa'nın yanından ayrılrak Petrus İsa'ya, "Efendimiz" dedi, "Burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a." Aslında ne söylediğinin farkında değildi.

34 Petrus daha bunları söylekerken bir bulut gelip onlara gölge saldı. Bulut onları sarınca korktular. **35** Buluttan gelen bir ses, "Bu benim Oğlum'dur, seçilmiş Olan'dır. O'nun dinleyin!" dedi. **36** Ses kesilince İsa'nın tek başına olduğu görüldü. Öğrenciler bunu gizli tuttular ve o günlerde hiç kimseye gördüklerinden söz etmediler.

Cinli Bir Çocuğun İyileştirilmesi

(Mat.17:14-23; Mar.9:14-32)

37 Ertesi gün dağdan indikleri zaman, İsa'yı büyük bir kalabalık karşıladı. **38** Kalabalığın içinden bir adam, "Öğretmenim" diye seslendi, "Yalvarırım, oğlumu bir gör, o tek çocuğumdur. **39** Bir ruh onu yakalıyor, o da birdenbire çığlık atıyor. Ruh onu, ağızından köpükler gelene dek şiddetle sarsıyor. Bedenini yara bere içinde bırakarak güçbela ayrılıyor. **40** Ruhu kovmaları için öğrencilerine yalvardım, ama başaramadılar."

41 İsa şöyle karşılık verdi: "Ey imansız ve sapmış kuşak! Sizinle daha ne kadar kalıp size katlanacağım? Oğlunu buraya getir."

42 Çocuk daha İsa'ya yaklaşıırken cin onu yere vurup şiddetle sarstı. Ama İsa kötü ruhu azarladı, çocuğu iyileştirerek babasına geri verdi. [43-44](#) Herkes Tanrı'nın büyük gücünü şaşır kaldı.

*İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor
(Mat.17:22-23; Mar.9:30-32)*

Herkes İsa'nın bütün yaptıkları karşısında hayret içindeyken, İsa öğrencilere, "Şu sözlerime iyice kulak verin" dedi. "İnsanoğlu*", insanların eline teslim edilecek." [45](#) Onlar bu sözü anlamadılar. Sözü kavramasınlar diye anlamı kendilerinden gizlenmişti. Üstelik İsa'ya bu söyle ilgili soru sormaktan korkuyorlardı.

*En Büyük Kim?
(Mat.18:1-5; Mar.9:33-40)*

46 Öğrenciler, aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmaya başladılar.

47-48 Akıllarından geçeni bilen İsa, küçük bir çocuğu tutup yanına çekti ve onlara şöyle dedi: "Bu çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni gönderen kabul etmiş olur. Aranızda en küçük kim ise, işte en büyük odur."

49 Yuhanna buna karşılık, "Efendimiz" dedi, "Senin adınla cin kovan birini gördük, ama bizimle birlikte seni izlemediği için ona engel olmaya çalıştık."

50 İsa, "Ona engel olmayın!" dedi. "Size karşı olmayan, sizden yanadır."

Samiriyeliler İsa'yı İstemiyor

51 Göge alınacağı gün yaklaşınca İsa, kararlı adımlarla Yeruşalim'e doğru yola çıktı. [52](#) Kendi öünden haberciler gönderdi. Bunlar, kendisi için hazırlık yapmak üzere gidip Samiriyeliler'e* ait bir köye girdiler. [53](#) Ama Samiriyeliler İsa'yı kabul etmediler. Çünkü Yeruşalim'e doğru gidiyordu. [54](#) Öğrencilerden Yakup'la Yuhanna bunu görünce, "Rab, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağıdılmamızı ister misin?" dediler.

55 Ama İsa dönüp onları azarladı. [56](#) Sonra† başka bir köye gittiler.

*İsa'yı İzlemenin Bedeli
(Mat.8:19-22)*

57 Yolda giderlerken bir adam İsa'ya, "Nereye gidersen, senin ardından geleceğim" dedi.

58 İsa ona, "Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun başını yaslayacak bir yeri yok" dedi.

59 Bir başkasına, "Ardımdan gel" dedi.

Adam ise, "İzin ver, önce gidip babamı gömeyim" dedi.

60 İsa ona şöyle dedi: "Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün. Sen gidip Tanrı'nın Egemenliğiⁱⁱ'ni duyur."

61 Bir başkası, "Ya Rab" dedi, "Senin ardından geleceğim ama, izin ver, önce evimdekiyle vedalaşayım."

62 İsa ona, "Sabanı tutup da geriye bakan, Tanrı'nın Egemenliğiⁱⁱ'ne layık değildir" dedi.

ⁱ **9:56** Bazı Grekçe elyazmalarında 54-56 ayetleri şöyle geçer: ..."Rab, İlyas'ın yaptığı gibi, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağıdılmamızı ister misin?" dediler. **55** Ama İsa dönüp onları azarladı ve şöyle dedi: 'Siz hangi ruha ait olduğunuzu bilmiyorsunuz. **56** Çünkü İnsanoğlu insanları yok etmeye değil, kurtarmaya geldi.' Sonra..."

10

Yetmişler'in Görevlendirilmesi

¹ Bu olaylardan sonra Rab yetmiş* kişi daha görevlendirdi. Bunları ikişer ikişer, kendisinin gideceği her kente, her yere kendi öňünden gönderdi. ² Onlara, "Ürün bol, ama işçi az" dedi, "Bu nedenle ürünün sahibi Rab'be yalvarın, ürününü kaldıracak işçiler göndersin. ³ Haydi gidin! İşte, sizi kuzular gibi kurtların arasına gönderiyorum. ⁴ Yanınızda ne kese, ne torba, ne de çarık alın. Yolda hiç kimseyle selamlaşmayın. ⁵ Hangi eve girerseniz, önce, 'Bu eve esenlik olsun!' deyin. ⁶ Orada esenliksever biri varsa, dileğiniz esenlik onun üzerinde kalacak; yoksa, size dönecektir. ⁷ Girdiğiniz evde kalın, size ne verirlерse onu yiyp için. Çünkü işçi ücretini hak eder. Evden eve taşınmayın.

⁸ "Bir kente girdiğinizde sizi kabul ederlerse, öňünüze konulanı yiyn. ⁹ Orada bulunan hastaları iyileştirin ve kendilerine, 'Tanrı'nın Egemenliği size yaklaştı' deyin. ¹⁰⁻¹¹ Ama bir kente girdiğinizde sizi kabul etmezlerse, o kentin caddelerine çıkış şöyle deyin: 'Kentinizden ayaklarımıza kalan tozu bile size karşı silkiyoruz. Yine de şunu bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı.' ¹² Size şunu söyleyeyim, yargı günü o kentin hali Sodom Kenti'nin halinden beter olacaktır.

¹³ "Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılmış olsayıdı, çoñtan çul kuşanıp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. ¹⁴ Ama yargı günü sizin haliniz Sur ve Sayda'nın halinden beter olacaktır. ¹⁵ Ya sen, ey Kefarnahum, göge mi çıkarılacaksın? Hayır, ölüler diyarına indirileceksin!

¹⁶ "Sizi dinleyen beni dinlemiş olur, sizi reddeden beni reddetmiş olur. Beni reddeden de beni göndereni reddetmiş olur."

¹⁷ Yetmişler sevinç içinde döndüler. "Ya Rab" dediler, "Senin adını andığımızda cinler bile bize boyun eğiyor."

¹⁸ İsa onlara şöyle dedi: "Şeytan'ın gökten yıldırım gibi düştüğünü gördüm. ¹⁹ Ben size, yılanları ve akrepleri ayak altında ezmek ve düşmanın bütün gücünü alt etmek için yetki verdim. Hiçbir şey size zarar vermeyecektir. ²⁰ Bununla birlikte, ruhların size boyun eğmesine sevinmeyin, adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin."

²¹ O anda İsa Kutsal Ruh'un etkisiyle coşarak şöyle dedi: "Baba, yerin ve gögün Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığı için sana şükredirim. Evet Baba, senin isteğin buydu.

²² "Babam her şeyi bana teslim etti. Oğul'un kim olduğunu Baba'dan başka kimse bilmez. Baba'nın kim olduğunu da Oğul'dan ve Oğul'un O'nun tanıtmak istediği kişilerden başkası bilmez."

²³ Sonra öğrencilerine dönüp özel olarak şöyle dedi: "Sizin gördüklerinizi gören gözlerne mutlu! ²⁴ Size şunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice krallar sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler."

İyi Samiriyeli

²⁵ Bir Kutsal Yasa uzmanı İsa'yı denemek amacıyla gelip şöyle dedi: "Öğretmenim, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalyım?"

* **10:1** "Yetmiş": Bazi Grekçe elyazmalarında "Yetmiş iki". **10:16** Mat.10:40; Mar.9:36-37; Luk.9:47-48; Yu.13:20 **10:19** Mez.91:13 **10:22** Yu.3:35; 10:15 **10:25** Mat.22:35-40; Mar.12:28-34

26 İsa ona, "Kutsal Yasa'da ne yazılmıştır?" diye sordu. "Orada ne okuyorsun?"

27 Adam söyle karşılık verdi: "Tanrı'nın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canıyla, bütün gücünle ve bütün aklıyla seveceksin. Komşunu da kendin gibi seveceksin."

28 İsa ona, "Doğru yanıt verdin" dedi. "Bunu yap ve yaşayacaksın."

29 Oysa adam kendini haklı çıkarmak isteyerek İsa'ya, "Peki, komşum kim?" dedi.

30 İsa söyle yanıt verdi: "Adamın biri Yeruşalim'den Eriha'ya inerken haydutların eline düştü. Onu soyup dövdüler, yarı ölü bırakıp gittiler. **31** Bir rastlantı olarak o yoldan bir kâhin geçiyordu. Adamı görünce yolun öbür yanından geçip gitti. **32** Bir Levili de oraya varıp adamı görünce aynı şekilde geçip gitti. **33** O yoldan geçen bir Samiriyeli ise adamın bulunduğu yere gelip onu görünce, yüreği sizladi. **34** Adamın yanına gitti, yaralarının üzerine yağla şarap dökerek sardı. Sonra adamı kendi hayvanına bindirip hana götürdü, onunla ilgilendi. **35** Ertesi gün iki dinar çıkararak hançiya verdi. 'Ona iyi bak' dedi, 'Bundan fazla ne harcarsan, dönüşümde sana öderim.'

36 "Sence bu üç kişiden hangisi haydutlar arasına düşen adama komşu gibi davrandı?"

İsa uzmanı, "Ona acayıp yardım eden" dedi.

İsa, "Git, sen de öyle yap" dedi.

İsa, Marta ve Meryem'in Evinde

38 İsa, öğrencileriyle birlikte yola devam edip bir köye girdi. Marta adında bir kadın İsa'yı evinde konuk etti. **39** Marta'nın Meryem adındaki kızkardeşi, Rab'bin ayakları dibine oturmuş O'nun konuşmasını dinliyordu. **40** Marta ise işlerinin çokluğundan ötürü telaş içindeydi. İsa'nın yanına gelerek, "Ya Rab" dedi, "Kardeşimin beni hizmet işlerinde yalnız bırakmasına alırdım yok musun? Ona söyle de bana yardım etsin."

41 Rab ona şu karşılığı verdi: "Marta, Marta, sen çok şey için kaygılanıp telaşlanıyorsun. **42** Oysa gerekli olan tek bir şey vardır. Meryem iyi olanı seçti ve bu kendisinden alınmayacak."

11

Nasıl Dua Etmeli (Mat.6:9-13; 7:7-11)

1 İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirince öğrencilerinden biri, "Ya Rab" dedi, "Yahya'nın kendi öğrencilerine öğrettiği gibi sen de bize dua etmesini öğret."

2 İsa onlara, "Dua ederken söyle söyleyin" dedi:

"Baba, adın kutsal kılnsın.
Egemenliğin gelsin."

3 Her gün bize gündelik ekmeğimizi ver.

4 Günahlarımızı bağışla.

Çünkü biz de bize karşı suç işleyen herkesi bağışlıyoruz.

Ayartılmamızı izin verme."

5-7 Sonra şöyle dedi: "Sizlerden birinin bir arkadaşı olur da gece yarısı ona gidip, 'Arkadaş, bana üç ekmek ödünç ver. Bir arkadaşım yoldan geldi, önüne koyacak bir şeyim yok' derse, öbürbü içерden, 'Beni rahatsız etme! Kapı kilitli, çocukların da yanımda yatıyor. Kalkıp sana bir şey veremem' der mi hiç? **8** Size şunu söyleyeyim, arkadaşlık gereği kalkıp ona istediğini vermese bile, adamın yüzşüzlüğünden ötürü kalkar, ihtiyacı neyse ona verir.

9 "Ben size şunu söyleyeyim: Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapılı çalın, size açılacaktır. **10** Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalan açılır.

11 "Aranızda hangi baba, ekmek isteyen oğluna taş verir? Ya da balık isterse balık yerine yılan verir? **12** Ya da yumurta isterse ona akrep verir? **13** Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarıniza güzel armağanlar vermeyi bilirsiniz, gökteki Baba'nın, kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh'u vereceği çok daha kesin değil mi?"

İsa ve Baalzebul (Mat.12:22-30; Mar.3:20-27)

14 İsa adamın birinden dilsiz bir cini kovuyordu. Cin çıkışınca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde kaldı. **15** Ama içlerinden bazıları, "Cinleri, cinlerin önderi Baalzebul'un* gücüyle kovuyor" dediler. **16** Bazıları ise O'nun denemek amacıyla gölten bir belirti göstermesini istediler.

17 Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: "Kendi içinde bölünen ülke yoktur, kendi içinde bölünen ev çöker. **18** Şeytan da kendi içinde bölünmüsse, onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? Siz, benim Baalzebul'un gücüyle cinleri kovduğumu söylüyorsunuz. **19** Eğer ben cinleri Baalzebul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Sizi bu durumda kendi adamlarınız yargılacak. **20** Ama ben cinleri Tanrı'nın eliyle kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

21 "Tepeden tırnağa silahlanmış güçlü bir adam kendi evini koruduğu sürece, malları güvenlik içinde olur. **22** Ne var ki, ondan daha güçlü biri saldırip onu alt ettiğinde güvendiği bütün silahları elinden alır ve mallarını yağmalayarak bölüstürür. **23** Benden yana olmayan bana karşıdır, benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir.

24 "Kötü ruh insandan çıkışınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar. Bulamayınca da, 'Çıktığım eve, kendi evime döneyim' der. **25** Eve gelince orayı süpürülmüş, düzeltilmiş bulur. **26** Bunun üzerine gider, kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur."

27 İsa bu sözleri söyleken kalabalığın içinden bir kadın O'na, "Ne mutlu seni taşımış olan rahme, emzirmış olan memelere!" diye seslendi.

28 İsa, "Daha doğrusu, ne mutlu Tanrı'nın sözünü dinleyip uygulayanlara!" dedi.

Yunus'un Belirtisi (Mat.12:38-42)

29 Çevredeki kalabalık büyürken İsa konuşmaya başladı. "Şimdiki kuşak kötü bir kuşaktır" dedi. "Doğduğu bir belirti istiyor, ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek. **30** Yunus nasıl Ninova halkına

bir belirti olduysa, İnsanoğlu da bu kuşak için öyle olacaktır. ³¹ Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşağın adamlarıyla birlikte kalkıp onları yargılacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta obür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır. ³² Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır."

Bedenin Işığι (Mat.5:15; 6:22-23)

³³ "Hiç kimse kandil yakıp onu gizli yere ya da tahl Ölçeğinin altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandilliğe koyar. ³⁴ Bedenin ışığı gözdür. Gözün sağlamsa, bütün bedenin de aydınlık olur. Gözün bozuksa, bedenin de karanlık olur. ³⁵ Öyleye dikkat et, sendeki 'ışık' karanlık olmasın. ³⁶ Eğer bütün bedenin aydınlık olur ve hiçbir yanı karanlık kalmazsa, kandilin seni işinlarıyla aydınlattığı zamanki gibi, bedenin tümden aydınlık olur."

Vay Halinize, Ferisiler! (Mat.23:1-36; 12:38-40)

³⁷ İsa konuşmasını bitirince bir Ferisi O'nun evine yemeğe çağırdı. O da içeri girerek sofraya oturdu. ³⁸ İsa'nın yemekten önce yıkamadığını gören Ferisi şaştı.

³⁹ Rab ona şöyle dedi: "Siz Ferisiler, bardağın ve tabağın dışını temizlersiniz, ama içiniz açgözlülük ve kötülükle doludur. ⁴⁰ Ey akılsızlar! Dışı yapanla içi yapan aynı değil mi? ⁴¹ Siz kaplarınızın içindekini* sadaka olarak verin, o zaman sizin için her şey temiz olur.

⁴² "Ama vay halinize, ey Ferisiler! Siz nanenin, sedefotunun ve her tür sebzenin ondalığını verirsiniz de, adaleti ve Tanrı sevgisini ihmali edersiniz. Ondalık vermeyi ihmali etmeden esas bunları yerine getirmeniz gerekiirdi. ⁴³ Vay halinize, ey Ferisiler! Havralarda en seçkin yerlere kurulmaya, meydanlarda selamlanmaya bayılırsınız. ⁴⁴ Vay halinize! İnsanların, farkında olmadan üzerlerinde gezindiği belirsiz mezarlara benziyorsunuz."

⁴⁵ Kutsal Yasa uzmanlarından biri söz alıp İsa'ya, "Öğretmenim, bunları söylemekle bize de hakaret etmiş oluyorsun" dedi.

⁴⁶ İsa, "Sizin de vay halinize, ey Yasa uzmanları!" dedi. "İnsanlara taşınması güç yükler yüklersiniz, kendiniz ise bu yükleri kaldırmak için parmağınızı bile kırıdatmazsınız. ⁴⁷ Vay halinize! Peygamberlerin anıtlarını yaparsınız, oysa onları sizin atalarınız öldürmüştür. ⁴⁸ Böylelikle atalarınızın yaptıklarına tanıklık ederek bunları onaylamış oluyorsunuz. Çünkü onlar peygamberleri öldürdüler, siz de anıtlarını yapıyorsunuz. ⁴⁹ İşte bunun için Tanrı'nın Bilgeliği söyle demiştir: 'Ben onlara peygamberler ve elçiler göndereceğim, bunlardan kimini öldürecek, kimine zulmedecekler.' ⁵⁰⁻⁵¹ Böylece bu kuşak, Habil'in kanından tutun da, sunakla tapınak arasında öldürülen Zekeriya'nın kanına değin, dünyanın kuruluşundan beri akitilan bütün peygamberlerin kanından sorumlu tutulacaktır. Evet, size söylüyorum, bu kuşak sorumlu tutulacaktır. ⁵² Vay halinize, ey Yasa uzmanları! Bilgi kapısının anahtarını alıp götürdünüz. Kendiniz bu kapıdan girmediniz, girmek isteyenlere de engel oldunuz."

11:31 1Kr.10:1-13; 2Ta.9:1-12 **11:32** Yun.3:5 **11:33** Mar.4:21; Luk.8:16 * **11:41** "Kapalarınızın içindekini": Grekçe "İçtekileri". **11:42** Lev.27:30 **11:50-51** Yar.4:8 **11:50-51** 2Ta.24:20-21

53 İsa oradan ayrılınca, din bilginleriyle Ferisiler O'nu şiddetle sıkıştırarak birçok konuda ağzını aramaya başladilar. **54** Ağızından çıkacak bir söyle O'nu tuzaga düşürmek için fırsat kolluyorlardı.

12

Uyarılar ve Teşvikler (Mat.10:26-31)

1 O sırada halktan binlerce kişi birbirlerini ezercesine toplanmıştı. İsa önce kendi Öğrencilerine şunları söylemeye başladı: "Ferisiler'in mayasından -yani, ikiyüzlüükten- kaçının. **2** Örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. **3** Bunun için karanlıkta söylediğiniz her söz gün ışığında duyulacak, kapalı kapılar arasında kulağa fısıldadıklarınız damlardan duyurulacaktır.

4 "Siz dostlarımıza söyleyorum, bedeni öldüren, ama ondan sonra başka bir şey yapamayanlardan korkmayın. **5** Kimden korkmanız gerektiğini size açıklayayım: Kişiyi öldürdükten sonra cehenneme atma yetkisine sahip olan Tanrı'dan korkun. Evet, size söyleyorum, O'ndan korkun. **6** Beş serçe iki meteliğe satılmıyor mu? Ama bunlardan bir teki bile Tanrı katında unutulmuş değildir. **7** Nitekim başlarınızdaki bütün saçlar bile sayılıdir. Korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

8 "Size şunu söyleyeyim, insanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, İnsanoğlu da Tanrı'nın melekleri önünde açıkça kabul edecek. **9** Ama kim beni insanlar önünde inkâr ederse, kendisi de Tanrı'nın melekleri önünde inkâr edilecek. **10** İnsanoğlu'na karşı bir söz söyleyen herkes bağışlanacak. Oysa Kutsal Ruh'a küfreden bağışlanmayacaktır.

11 "Sizi havra topluluklarının, yöneticilerin ve yetkililerin önüne çıkardıklarında, 'Kendimizi neyle, nasıl savunacağız?' ya da, 'Ne söyleyeceğiz?' diye kaygılanmayın. **12** Kutsal Ruh o anda size ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir."

Zengin Budala

13 Kalabalığın içinden biri İsa'ya, "Öğretmenim, kardeşime söyle de mirası benimle paylaşın" dedi.

14 İsa ona şöyle dedi: "Ey adam! Kim beni sizin üzerinde yargıç ya da hakem yaptı?" **15** Sonra onlara, "Dikkatli olun!" dedi. "Her türlü açgözlükten sakının. Çünkü insanın yaşamı, malının çokluğuna bağlı değildir."

16 İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: "Zengin bir adamın toprakları bol ürün verdi. **17** Adam kendi kendine, 'Ne yapacağım? Ürünlerimi koyacak yerim yok' diye düşündü. **18** Sonra, 'Şöyle yapacağım' dedi. 'Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini yapacağım, bütün tahullarımı ve mallarımı oraya yığacağım. **19** Kendime, ey canım, yıllarca yetecek kadar bol malın var. Rahatma bak, ye, iç, yaşamın tadını çıkar diyeceğim.'

20 "Ama Tanrı ona, 'Ey akılsız!' dedi. 'Bu gece canın senden istenecek. Biriktirdiğin bu şeyler kime kalacak?'

21 "Kendisi için servet biriktiren, ama Tanrı katında zengin olmayan kişinin sonu böyle olur."

Kaygılanmayın (Mat.6:25-34)

22 İsa öğrencilere şöyle dedi: “Bu nedenle size şunu söylüyorum: ‘Ne yiyeceğiz?’ diye canınız için, ‘Ne giyeceğiz?’ diye bedeniniz için kaygılanmayın. **23** Can yiyecektен, beden de giyecektен daha önemlidir. **24** Kargalara bakın! Ne eker, ne biçerler; ne kilerleri, ne ambarları vardır. Tanrı yine de onları döyurur. Siz kuşlardan çok daha değerlisiniz! **25** Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık^{*} uzatabılır? **26** Bu küçük işe bile gücünüz yetmediğine göre, öbür konularda neden kaygılanıyorsunuz?

27 “Zambakların nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. **28** Ey kit imanlılar, bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kir otunu böyle giydiren Tanrı'nın siz de giydireceği çok daha kesindir. **29** ‘Ne yiyeceğiz, ne içeceğiz?’ diye düşünüp tasalanmayın. **30** Dünya ulusları hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa Babanız, bunlara gereksinmemiz olduğunu biliyor. **31** Siz O'nun egemenliğinin ardından gidin, o zaman size bunlar da verilecektir.

32 “Korkma, ey küçük sürü! Çünkü Babanız, egemenliği size vermeyi uygun gördü. **33** Mallarınızı satın, sadaka olarak verin. Kendinize eskimeyen kесeler, göklerde tükenmeyen bir hazine edinin. Orada ne hırsız ona yaklaşır, ne de güve onu yer. **34** Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır.”

Uyanık ve Hazırlıklı Olun (Mat.10:34-36; 24:42-51; Mar.10:38; 13:34-36)

35 “Kuşaklarınız belinizde bağlı ve kandilleriniz yanar durumda hazır olun. **36** Düğün şenliğinden dönecek olan efendilerinin gelip kapıyı çaldığı an kapıyı açmak için hazır bekleyen köleler gibi olun. **37** Efendileri geldiğinde uyanık bulunan kölelere ne mutlu! Size doğrusunu söyleyeyim, efendileri beline kuşağına bağlayacak, kölelerini sofraya oturtacak ve gelip onlara hizmet edecek. **38** Efendi gecenin ister ikinci, ister üçüncü nöbetinde[†] gelsin, uyanık bulacağı kölelere ne mutlu! **39** Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın hangi saatte geleceğini bilse, evinin soyulmasına fırsat vermez. **40** Siz de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu beklemediğiniz saatte gelecektir.”

41 Petrus, “Ya Rab” dedi, “Bu benzetmeyi bizim için mi anlatıyorsun, yoksa herkes için mi?”

42 Rab de şöyle dedi: “Efendinin, uşaklarına vaktinde azık vermek için başlarına atadığı güvenilir ve akıllı kâhya kimdir? **43** Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! **44** Size gerçeği söyleyeyim, efendisi onu bütün malının üzerinde yetkili kılacak. **45-46** Ama o köle içinden, ‘Efendim gecikiyor’ der, kadın ve erkek hizmetkârları dövmeye, yiyp içip sarhoş olmaya başlarsa, efendisi, onun beklememiği günde, ummadığı saatte gelecek, onu şiddetle cezalandırıp imansızlarla bir tutacaktır.

47 “Efendisinin isteğini bilip de hazırlık yapmayan, onun isteğini yerine getirmeyen köle çok dayak yiyecek. **48** Oysa bilmenden dayağı hak eden davranışlarda bulunan, az dayak yiyecek. Kime çok verilmişse, ondan çok istenecek. Kime çok şey emanet edilmişse, kendisinden daha fazlası istenecektir.

* **12:25** “Ömrünü bir anlık” ya da “Boyunu bir arşın”. **12:27** 1Kr.10:4-7; 2Ta.9:3-6
Mat.25:1-13 † **12:38** “Nöbet”: Blz. Sözlük, “Saat”.

49 “Ben dünyaya ateş yağıdılmaya geldim. Keşke bu ateş daha şimdiden alevlenmiş olsaydı! **50** Katlanmam gereken bir vaftiz var. Bu vaftiz gerçelince dek nasıl da sıkıntı çekiyorum!‡ **51** Yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Size hayır diyorum, ayrılık getirmeye geldim. **52** Bundan böyle bir evde beş kişi, ikiye karşı üç, üye karşı iki bölünmüş olacak. **53** Baba ogluna karşı, oğul babasına karşı, anne kızına karşı, kız annesine karşı, kaynana gelinine karşı, gelin kaynanasına karşı olacaktır.”

Belirtileri Anlamak (Mat.5:25-26; 16:2-3)

54 Isa halka şunları da söyledi: “Batıda bir bulutun yükseldiğini görünce siz hemen, ‘Sağanak geliyor’ diyorsunuz, ve öyle oluyor. **55** Rüzgarın güneyden estiğini görünce, ‘Çok sıcak olacak’ diyorsunuz, ve öyle oluyor. **56** Sizi ikiyüzlüler! Yeryüzünün ve gökyüzünün görünümünden bir anlam çıkarabiliyorsunuz da, şimdiki zamanın anlamını nasıl oluyor da çıkaramıyorsunuz?

57 “Doğru olana neden kendiniz karar vermiyorsunuz? **58** Sizden davacı olanla birlikte yargıca giderken, yolda onurla anlaşmak için elinizden geleni yapın. Yoksa o sizi yargıcın önüne sürüklər, yargıç gardiyanın eline verir, gardiyan da sizi hapse atar. **59** Size şunu söyleyeyim, borcunuzun son kuruşunu§ ödemedikçe oradan asla çıkamazsınız.”

13

Tövbe Ediniz

1 O sırada bazı kişiler gelip Isa'ya bir haber getirdiler. Pilatus'un nasıl bazı Celileliler'i öldürüp kanlarını kendi kestikleri kurbanların kanına kattığını anlattılar. **2** Isa onlara şöyle karşılık verdi: “Boyle acı çeken bu Celileliler'in, bütün öbür Celileliler'den daha günahlı olduğunu mu sanıyorsunuz? **3** Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız. **4** Ya da, Siloah'taki kule üzerlerine yıkılınca ölen o on sekiz kişisinin, Yeruşalim'de yaşayan öbür insanların hepsinden daha suçlu olduğunu mu sanıyorsunuz? **5** Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız.”

Meyve Vermeyen Ağaç

6 Isa şu benzetmeyi anlattı: “Adamın birinin başında dikili bir incir ağaçları vardı. Adam gelip ağaçta meyve aradı, ama bulamadı. **7** Bağcıya, ‘Bak’ dedi, ‘Ben üç yıldır gelip bu incir ağacında meyve arıyorum, bulamıyorum. Onu kes. Toprağının besinini neden boş yere tüketsin?’

8 “Bağcı, ‘Efendim’ diye karşılık verdi, ‘Ağacı bir yıl daha bırak, bu arada ben çevresini kazıp gübreleyeyim. **9** Gelecek yıl meyve verirse, ne iyi; vermemezse, onu kesersin.’”

Beli Büyüük Bir Kadının İyileştirilmesi

10 Bir Şabat Günü Isa, havralardan birinde öğretiyordu. **11** On sekiz yıldır içinde hastalık ruhu bulunan bir kadın da oradaydı. İki büklüm olmuş, belini hiç doğrultamıyordu. **12** Isa onu görünce yanına çağırıldı. “Kadın” dedi, “Hastalığından kurtuldun.” **13** Ellerini kadının üzerine koydu. Kadın hemen doğruldu ve Tanrı'yı yüceltmeye başladı.

14 Isa'nın hastayı Şabat Günü iyileştirmesine kızan havra yönetici kalabalığa

‡ **12:50** Bu ayette Isa vaftiz diye çarmıhtı ölümünden söz etmektedir. **12:53** Mik.7:6 § **12:59** “Kuruş”: Grekçe “Lepton” (bkz. Birimler Cetveli). **13:14** Çirk.20:9-10; Yas.5:13-14

seslenerek, "Çalışmak için altı gün vardır" dedi. "O günler gelip iyileşin, Şabat Günü değil."

15 Rab ona şu karşılığı verdi: "Sizi ikiyüzlüler! Her biriniz Şabat Günü kendi öküzünü ya da eşegini yemlikten çözüp suya götürmez mi? **16** Buna göre, Şeytan'ın on sekiz yıldır bağlı tuttuğu, İbrahim'in bir kızı olan bu kadının da Şabat Günü bu bağdan çözülmesi gerekmez miydi?"

17 İsa'nın bu sözleri, kendisine karşı gelenlerin hepsini utandırdı. Bütün kalabalık ise O'nun yaptığı görkemli işlerin tümünü sevinçle karşıladı.

Hardal Tanesi ve Maya (Mat.13:31-33; Mar.4:30-32)

18 Sonra İsa şunları söyledi: "Tanrı'nın Egemenliği neye benzer, onu neye benzeteyim? **19** Tanrı'nın Egemenliği, bir adamın bahçesine ektiği hardal tane sine benzer. Tane gelişip ağaç olur, kuşlar dallarında barınır."

20 İsa yine, "Tanrı'nın Egemenliği'ni neye benzeteyim?" dedi. **21** "O, bir kadının üç ölçek* una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarır."

Dar Kapı (Mat.7:13-14,21-23)

22 İsa köy kent dolaşarak öğretiyor, Yeruşalim'e doğru ilerliyordu. **23-24** Birileri O'na, "Ya Rab" dedi, "Kurtulanların sayısı az mı olacak?"

İsa oradakilere şöyle dedi: "Dar kapıdan girmeye gayret edin. Size şunu söyleyiyim, çok kişi içeri girmek isteyecek, ama giremeyecek. **25** Ev sahibi kalkıp kapıyı kapattıktan sonra dışarıda durup, 'Ya Rab, kapıyı aç bize!' diyerek kapıyı vurmaya başlayacaksınız.

"O da size, 'Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum' diye karşılık verecek.

26 "O zaman, 'Biz senin önünde yiyp içtik, sen de bizim sokaklarımızda öğrettin' demeye başlayacaksınız.

27 "O da size şöyle diyecek: 'Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum. Çekilin önumden, ey kötülük yapanlar!'

28 "İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u ve bütün peygamberleri Tanrı'nın Egemenliği'nde, kendinizi ise dışarı atılmış gördüğünüz zaman, aranızda ağlayış ve dış gıcırtısı olacaktır. **29** İnsanlar doğudan batıdan, kuzeyden güneyden gelecek ve Tanrı'nın Egemenliği'nde sofraya oturacaklar. **30** Ve işte, sonuncu olan bazları birinci, birinci olan bazları da sonuncu olacak."

Ey Yeruşalim! (Mat.23:37-39)

31 Tam o sırada bazı Ferisiler gelip İsa'ya, "Buradan ayrılp başka yere git. Hirodes seni öldürmek istiyor" dediler.

32 İsa onlara şöyle dedi: "Gidin, o tilkiye söyleyin, 'Bugün ve yarın cinleri kovup hastaları iyileştireceğim ve üçüncü gün hedefime ulaşacağım.' **33** Yine de bugün, yarın ve öbür gün yoluma devam etmeliyim. Çünkü bir peygamberin Yeruşalim'in dışında ölmesi düşünülemez!

34 "Ey Yeruşalim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Yeruşalim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez

* **13:21** "Ölçek": Grekçe "Saton" (bkz. Birimler Cetveli). **13:27** Mez.6:8 **13:28** Mat.22:13; 25:30

13:28 Mat.8:11-12 **13:30** Mat.19:30; 20:16; Mar.10:31

senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁵ Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! Size şunu söyleyeyim: 'Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!' diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz."

14

İsa Bir Ferisi'nin Evinde

¹ Bir Şabat Günü İsa Ferisiler'in ileri gelenlerinden birinin evine yemek yemeye gitti. Herkes O'nu dikkatle gözlüyordu. ² Önünde, vücudu su toplamış bir adam vardı. ³ İsa, Kutsal Yasa uzmanlarına ve Ferisiler'e, "Şabat Günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur, değil midir?" diye sordu.

⁴ Onlar ses çıkardılar. İsa adamı tutup iyileştirdi, sonra eve gönderdi.

⁵ İsa onlara şöyle dedi: "Hanginiz oğlu ya da öküzü Şabat Günü kuyuya düşer de hemen çıkarma?" ⁶ Onlar buna hiçbir karşılık veremediler.

⁷⁻⁹ Yemeğe Çağrılanların başköşeleri seçtiğini farkeden İsa, onlara şu benzetmeyi anlattı: "Biri seni düzgüne çağırıldığı zaman başköşeye kurulma. Belki senden daha saygın birini de çağrırmıştır. İkinizi de çağrıran gelip, 'Yerini bu adama ver' diyebilir. O zaman utançla kalkıp en arkaya geçersin. ¹⁰ Bir yere çağrırdığın zaman git, en arkada otur. Öyle ki, seni çağrıran gelince, 'Arkadaşım, daha öne buyurmadın mı?' desin. O zaman seninle birlikte sofrada oturan herkesin önünde onurlandırılmış olursun. ¹¹ Kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan yükseltecektir."

Şölen Benzetmesi (Mat.22:1-10)

¹² İsa kendisini yemeğe çağrılmış olana da şöyle dedi: "Bir öğlen ya da akşam yemeği verdiği zaman dostlarını, kardeşlerini, akrabalarını ve zengin komşularını çağrıma. Yoksa onlar da seni çağrıarak karşılık verirler.

¹³ Ama ziyafet verdiği zaman yoksulları, kötüyümleri, sakatları, körleri çağrı.

¹⁴ Böylece mutlu olursun. Çünkü bunlar sana karşılık verecek durumda değildirler. Karşılığı sana, doğru kişiler dirildiği zaman verecektir."

¹⁵ Sofradı oturanlardan biri bunu duyunca İsa'ya, "Tanrı'nın Egemenliği'nde yemek yiyecek olana ne mutlu!" dedi.

¹⁶ İsa ona şöyle dedi: "Adamın biri büyük bir şölen hazırlayıp birçok konuk çağrırdı. ¹⁷ Şölen saati gelince davetlilere, 'Buyurun, her şey hazır' diye haber vermek üzere kölesini gönderdi.

¹⁸ "Ne var ki, hepsi anlaşmışçasına özür dilemeye başladılar. Birincisi, 'Bir tarla satın aldım, gidip görmek zorundayım. Rica ederim, beni hoş gör' dedi.

¹⁹ "Bir başkası, 'Beş çift öküz aldım, onları denemeye gidiyorum. Rica ederim, beni hoş gör' dedi.

²⁰ "Yine bir başkası, 'Yeni evlendim, bu nedenle gelemiyorum' dedi.

²¹ "Köle geri dönüp durumu efendisine bildirdi. Bunun üzerine ev sahibi öfkelenerek kölesine, 'Koş' dedi, 'Kentin caddelerine, sokaklarına çıkış; yoksulları, kötüyümleri, körleri, sakatları buraya getir.'

²² "Köle, 'Efendim, buyruğun yerine getirilmiştir, ama daha yer var' dedi.

²³ "Efendisi köleye, 'Çıkıp yolları ve çit boyalarını dolaş, bulduklarını gelmeye zorla da evim dolsun' dedi. ²⁴ 'Size şunu söyleyeyim, ilk çağrılan o adamlardan hiçbiri benim yemeğimden tatmayacaktır.'

*İsa'nın Öğrencileri
(Mat.10:37-38)*

25-26 Kalabalık halk toplulukları İsa'yla birlikte yol alıyordu. İsa dönüp onlara şöyle dedi: "Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta kendi canını bile gözden çıkarmazsa*", öğrencim olamaz. **27** Çarmıhını yüklenip ardından gelmeyen, öğrencim olamaz.

28 "Aranızdan biri bir kule yapmak isterse, bunu tamamlayacak kadar parası var mı yok mu diye önce oturup yapacağı masrafi hesap etmez mi?

29-30 Çünkü temel atıp da işi bitiremezse, durumu gören herkes, 'Bu adam inşaata başladı, ama bitiremedi' diyerek onunla eğlenmeye başlar.

31 "Ya da hangi kral başka bir kralla savaşa gittiğinde, üzerine yirmi bin askerle yürüyen düşmana on bin askerle karşı koyabilir miyim diye önce oturup bir değerlendirme yapmaz? **32** Eğer karşı koyamayacaksı, öbürü henüz uzaktayken elçiler gönderip barış koşullarını ister. **33** Aynı şekilde sizden kim varını yoğunu gözden çıkarmazsa, öğrencim olamaz.

34 "Tuz yararlıdır. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha nasıl o tadı kazanabilir? **35** Ne toprağa, ne de gübreye yarar; onu çöpe atarlar. İşitecek kulağı olan işitsin."

15

*Kayıbolan Koyun Benzetmesi
(Mat.18:12-14)*

1 Bütün vergi görevlileriyle günahkârlar İsa'yı dinlemek için O'na akın ediyor. **2** Ferisiler'le din bilginleri ise, "Bu adam günahkârları kabul ediyor, onlarla birlikte yemek yiyor" diye söylüyorlardı.

3-4 Bunun üzerine İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: "Sizlerden birinin yüz koyunu olsa ve bunlardan bir tanesini kaybetse, doksan dokuzu bozkırda bırakarak kaybolanı bulana dek onun ardına düşmez mi? **5-6** Onu bulunca da sevinç içinde omuzlarına alır, evine döner; arkadaşlarını, komşularını çağırıp onlara, 'Benimle birlikte sevinin, kaybolan koyunumu buldum!' der. **7** Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde gökte, tövbe eden tek bir günahkâr için, tövbeye gereksinmeyen doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha büyük sevinç duyulacaktır."

Kayıbolan Para Benzetmesi

8 "Ya da on gümüş parası olan bir kadın bunlardan bir tanesini kaybetse, kandil yakıp evi süpürerek parayı bulana dek her tarafı dikkatle aramaz mı? **9** Parayı bulunca da arkadaşlarını, komşularını çağırıp, 'Benimle birlikte sevinin, kaybettığım parayı buldum!' der. **10** Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde Tanrı'nın melekleri de tövbe eden bir tek günahkâr için sevinç duyacaklar."

Kayıbolan Oğul Benzetmesi

11 İsa, "Bir adamın iki oğlu vardı" dedi. **12** "Bunlardan küçüğü babasına, 'Baba' dedi, 'Malından payıma düşeni ver bana.' Baba da servetini iki oğlu arasında paylaştı.

* **14:25-26** "Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta kendi canını bile gözden çıkarmaza": Grekçe "Biri bana gelip de babasından, annesinden, karısından, çocuklarından, kardeşlerinden, hatta kendi canından bile nefret etmezse". **14:27** Mat.16:24; Mar.8:34; Luk.9:23

13 “Bundan birkaç gün sonra küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye gitti. Orada sefahat içinde bir yaşam sürerek varını yoğunu çarçur etti. **14** Delikanlı her şeyini harcadıktan sonra, o ülkede şiddetli bir kılık baş gösterdi, o da yokluk çekmeye başladı. **15** Bunun üzerine gidip o ülkenin vatandaşlarından birinin hizmetine girdi. Adam onu, domuz gütmek üzere otaklarına yolladı. **16** Delikanlı, domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmaya can atıyordu. Ama hiç kimse ona bir şey vermedi.

17 “Aklı başına gelince söyle dedi: ‘Babamın nice işçisinin fazlasıyla yiyeceği var, bense burada aşıltan ölüyorum. **18** Kalkıp babamın yanına döneceğim, ona, Baba diyeceğim, Tanrı'ya* ve sana karşı günah işledim. **19** Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim. Beni işçilerinden biri gibi kabul et.’

20 “Böylece kalkıp babasının yanına döndü. Kendisi daha uzaktayken babası onu gördü, ona acıdı, koşup boynuna sarıldı ve onu öptü. **21** Oğlu ona, ‘Baba’ dedi, ‘Tanrı'ya ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim.’

22 “Babası ise kölelerine, ‘Çabuk, en iyi kaftanı getirip ona giydirin!’ dedi. ‘Parmağına yüzük takın, ayaklarına çarık giydirin! **23** Besili danayı getirip kesin, yiyeşim, eğlenelim. **24** Çünkü benim bu oğlum ölmüştu, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu.’ Böylece eğlenmeye başladilar.

25 “Babanın büyük oğlu ise tarladaydı. Gelip eve yaklaştığında çalgı ve oyun seslerini duydu. **26** Uşaklılardan birini yanına çağırıp, ‘Ne oluyor?’ diye sordu.

27 “O da, ‘Kardeşin geldi, baban da ona sağ salım kavuştuğu için besili danayı kesti.’ dedi.

28-29 “Büyük oğul öfkeliendi, içeri girmek istemedi. Babası dışarı çıkip ona yalvardı. Ama o, babasına şöyle yanıt verdi: ‘Bak, bunca yıl senin için köle gibi çalıştım, hiçbir zaman buyruğundan çıkmadım. Ne var ki sen bana, arkadaşlarımıla eğlenmem için hiçbir zaman bir oglak bile vermedin. **30** Oysa senin malını fahişelerle yiyen şu oğlun eve dönünce, onun için besili danayı kesttin.’

31 “Babası ona, ‘Oğlum, sen her zaman yanındasın, neyim varsa senindir’ dedi. **32** ‘Ama sevinip eğlenmek gerekiyordu. Çünkü bu kardeşin ölmüştu, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu!’”

16

Kurnaz Kâhya

1 İsa Öğrencilerine şunları da anlattı: “Zengin bir adamın bir kâhyası vardı. Kâhya, efendisinin mallarını çarçur ediyor diye efendisine ihbar edildi. **2** Efendisi kâhyayı çağırıp ona, ‘Nedir bu senin hakkında duyduklarım? Kâhyalığının hesabını ver. Çünkü sen artık kâhyalık edemezsin’ dedi.

3 “Kâhya kendi kendine, ‘Ne yapacağım ben?’ dedi. ‘Efendim kâhyalığı elimden alıyor. Toprak kazmaya gücüm yetmez, dilenmekten utanırım. **4** Kâhyalıktan kovulduğum zaman başkaları beni evlerine kabul etsinler diye ne yapacağımı biliyorum.’

5 “Boylelikle efendisine borcu olanların hepsini tek tek yanına çağırıldı. Birincisine, ‘Efendime ne kadar borcun var?’ dedi.

6 “Adam, ‘Yüz ölçek* zeytinyağı’ karşılığını verdi.

“Kâhya ona, ‘Borç senedini al ve hemen otur, elli ölçek diye yaz’ dedi.

* **15:18** “Tanrı'ya”: Grekçe “Göge”. * **16:6** “Ölçek”: Grekçe “Batos” (bkz. Birimler Cetveli).

7 “Sonra bir başkasına, ‘Senin borcun ne kadar?’ dedi.

“ ‘Yüz Ölçek[†] buğday’ dedi öteki.

“Ona da, ‘Borç senedini al, seksen ölçek diye yaz’ dedi.

8 “Efendisi, dürüst olmayan kâhyayı, akıllıca davranışlığı için övdü. Gerçekten bu çağın insanları, kendilerine benzer kişilerle ilişkilerinde, ışıkta yürüyenlerden[‡] daha akıllı oluyorlar. **9** Size şunu söyleyeyim, dünyanın aldatıcı servetini[§] kendinize dost edinmek için kullanım ki, bu servet yok olunca sizi sonsuza dek kalacak konutlara kabul etsinler.”

Servet ve Güvenilirlik

10 “En küçük işte güvenilir olan kişi, büyük işte de güvenilir olur. En küçük işte dürüst olmayan kişi, büyük işte de dürüst olmaz. **11** Dünyanın aldatıcı serveti konusunda güvenilir değilseniz, gerçek serveti size kim emanet eder? **12** Başkasının mali konusunda güvenilir değilseniz, kendi malınız olmak üzere size kim bir şey verir?

13 “Hiçbir uşak iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem paraya* kulluk edemezsiniz.”

14 Parayı seven Ferisiler bütün bu sözleri duyuncu İsa'yla alay etmeye başladilar. **15** O da onlara şöyle dedi: “Siz insanlar önünde kendinizi temize çıkarıyorsunuz, ama Tanrı yüreğinizi biliyor. İnsanların gururlandıkları ne varsa, Tanrı'ya iğrenç gelir.

16 “Kutsal Yasa ve peygamberlerin devri Yahya'nın zamanına dek sürdürdü. O zamandan bu yana Tanrı'nın Egemenliği müjdeleniyor ve herkes oraya zorla girmeye çalışıyor. **17** Yerin ve gögün ortadan kalkması, Kutsal Yasa'nın ufacık bir noktasının yok olmasından daha kolaydır.

18 “Karısını boşayıp başkasıyla evlenen zina etmiş olur. Kocasından boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur.”

Dilenci ile Zengin Adam

19 “Zengin bir adam vardı. Mor, ince keten giysiler giyer, bolluk içinde her gün eğlenirdi. **20-21** Her tarafı yara içinde olan Lazar adında yoksul bir adam bu zenginin kapısının önüne bırakıldı; zenginin sofrasından düşen kırtıltılarla karnını doyurmaya can atardı. Bir yandan da köpekler gelip onun yaralarını yalardı.

22 “Bir gün yoksul adam öldü, melekler onu alıp İbrahim'in yanına götürdüler. Sonra zengin adam da öldü ve gömüldü. **23** Ölüler diyarında istirap çeken zengin adam başına kaldırıp uzakta İbrahim'i ve onun yanında Lazar'ı gördü. **24** ‘Ey babamız İbrahim, acı bana!’ diye seslendi. ‘Lazar'ı gönder de parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin. Bu alevlerin içinde azap çekiyorum.’

25 “İbrahim, ‘Oğlum’ dedi, ‘Yaşamın boyunca senin iyilik payını, Lazar'ın da kötülük payını aldığınu unutma. Şimdiye o burada teselli ediliyor, sen de

[†] **16:7** “Ölçek”: Grekçe “Koros” (bkz. Birimler Cetveli). [‡] **16:8** “Işıktı yürüyenlerden”: Grekçe “Işık oğullarından”. [§] **16:9** “Dünyanın aldatıcı serveti”: Grekçe “Haksızlık mamonu”. Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır. Buna benzer bir deyim 11. ayette de kullanılmıştır.

16:13 Mat.6:24

* **16:13** “Para”: Grekçe “Mamon”. Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır.

16:16 Mat.11:12-13

16:17 Mat.5:18

16:18 Mat.5:32; 1Ko.7:10-11

azap çekiyorsun. ²⁶ Üstelik, aramıza öyle bir uçurum kondu ki, ne buradan size gelmek isteyenler gelebilir, ne de oradan kimse bize gelebilir.'

²⁷ "Zengin adam söyle dedi: 'Öyleyse baba, sana rica ederim, Lazar'ı babamın evine gönder. ²⁸ Çünkü beş kardeşim var. Lazar onları uyarsın ki, onlar da bu istirap yerine düşmesinler.'

²⁹ "İbrahim, 'Onlarda Musa'nın ve peygamberlerin sözleri var, onları dinlesinler' dedi.

³⁰ "Zengin adam, 'Hayır, İbrahim baba, dinlemezler!' dedi. 'Ancak ölüler arasından biri onlara giderse, tövbe ederler.'

³¹ "İbrahim ona, 'Eğer Musa ile peygamberleri dinlemezlerse, ölüler arasından biri dirilse bile ikna olmazlar' dedi."

17

Günah, İman ve Görev (Mat.18:6-7; Mar.9:42)

¹ Isa Öğrencilerine söyle dedi: "İnsanı günaha düşüren tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline! ² Böyle bir kişi bu küçüklerden birini günaha düşüreceğine, boyununa bir değirmen taşı geçirip denize atılsa, kendisi için daha iyi olur. ³ Yaşantınıza dikkat edin! Kardeşiniz günah işlerse, onu azarlayın; tövbe ederse, bağışlayın. ⁴ Günde yedi kez size karşı günah işler ve yedi kez size gelip, 'Tövbe ediyorum' derse, onu bağışlayın."

⁵ Elçiler Rab'be, "İmanımızı artır!" dediler.

⁶ Rab söyle dedi: "Bir hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dut ağacına, 'Kökünden sökül ve denizin içine dökül' dersiniz, o da sözünüzü dinler.

⁷ "Hanganızın çift süren ya da çobanlık eden bir kölesi olur da, tarladan dönüşünde ona, 'Çabuk gel, sofraya otur' der? ⁸ Tersine ona, 'Yemeğimi hazırla, kuşağını bağla, ben yiyp içersen bana hizmet et. Sonra sen yiyp içersin' demez mi? ⁹ Verdiği buyrukları yerine getirdi diye köleye teşekkür eder mi? ¹⁰ Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra, 'Biz degersiz kullarız; sadece yapmamız gerekeni yaptık' deyin."

On Cüzamlı

¹¹ Yeruşalim'e doğru yoluna devam eden Isa, Samiriye ile Celile arasındaki sınır bölgesinden geçiyordu. ¹²⁻¹³ Köyün birine girerken O'nun cüzamlı on adam karşıladı. Bunlar uzakta durarak, "İsa, Efendimiz, halimize acı!" diye seslendiler.

¹⁴ Isa onları görünce, "Gidin, kâhinlere görünün" dedi. Adamlar yolda giderken cüzamdan temizlendiler. ¹⁵⁻¹⁶ Onlardan biri, iyileştiğini görünce yüksek sesle Tanrı'yı yücelterek geri döndü, yüzüstü Isa'nın ayaklarına kapanıp O'na teşekkür etti. Bu adam Samiriyyeli'ydı*.

¹⁷ Isa, "İyileşenler on kişi değil miydi?" diye sordu. "Öbür dokuzu nerede? ¹⁸ Tanrı'yı yüceltmek için bu yabancıdan başka geri dönen olmadı mı?" ¹⁹ Sonra adama, "Ayağa kalk, git" dedi. "İmanın seni kurtardı."

Tanrı'nın Egemenliği Ne Zaman Gelecek? (Mat.24:23-28,37-41)

²⁰ Ferisiler Isa'ya, "Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?" diye sordular.

İsa onlara şöyle yanıt verdi: "Tanrı'nın Egemenliği göze görünür bir şekilde gelmez. ²¹ İnsanlar da, 'İşte burada' ya da, 'İşte şurada' demeyecekler. Çünkü Tanrı'nın Egemenliği aranızdadır."

²² Isa öğrencilere şöyle dedi: "Öyle günler gelecek ki, İnsanoğlu'nun* günlerinden birini görmeyi özleyeceksiniz, ama görmeyeceksiniz. ²³ İnsanlar size, 'İşte orada', 'İşte burada' diyecekler. Gitmeyin, onların arkasından koşmayın. ²⁴ Şimşek çakıp göğü bir ucundan öbür ucuna dek nasıl aydınlatırsa, İnsanoğlu kendi gününde öyle olacaktır. ²⁵ Ama önce O'nun çok acı çekmesi ve bu kuşak tarafından reddedilmesi gereklidir.

²⁶ "Nuh'un günlerinde nasıl旧了ysa, İnsanoğlu'un günlerinde de öyle olacak. ²⁷ Nuh'un gemiye bindiği güne dek insanlar yiye içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. Sonra tufan gelip hepsini yok etti. ²⁸ Lut'un günlerinde de durum aynıydı. İnsanlar yiye içiyor, alıp satıyor, tohum ekiliyor, ev yapıyorlardı. ²⁹ Ama Lut'un Sodom'dan ayrıldığı gün gökten ateşle kükürt yağıdı ve hepsini yok etti.

³⁰ "İnsanoğlu'nun ortaya çıkacağı gün durum aynı olacaktır. ³¹ O gün damda olan, evdeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. Tarlada olan da geri dönmesin. ³² Lut'un karısına olanları hatırlayın! ³³ Canını esirgemek isteyen onu yitirecek. Canını yitiren ise onu yaşatacaktır. ³⁴ Size şunu söyleyeyim, o gece aynı yatakta olan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak. ³⁵⁻³⁶ Birlikte bugday öğüten iki kadından biri alınacak, öbürü bırakılacak."*

³⁷ Onlar Isa'ya, "Bu olaylar nerede olacak, Rab?" diye sordular.

O da onlara, "Leş neredeyse, akbabalar da oraya üşüsecek" dedi.

18

Sürekli Dua

¹⁻² Isa öğrencilere, hiç usanmadan, her zaman dua etmeleri gerektiğini belirtken şu benzetmeyi anlattı: "Kentin birinde Tanrı'dan korkmayan, insana saygı duymayan bir yargıç vardı. ³ Yine o kente bir dul kadın vardı. Yargıca sürekli gidip, 'Davacı olduğum kişiden hakkımı al' diyordu.

⁴⁻⁵ "Yargıç bir süre ilgisiz kaldı. Ama sonunda kendi kendine, 'Ben her ne kadar Tanrı'dan korkmaz, insana saygı duymazsam da, bu dul kadın beni rahatsız ettiğim için hakkını alacağım. Yoksa sürekli gelip beni canımdan bezdirecek' dedi."

⁶ Rab şöyle devam etti: "Adaletsiz yargıçın ne söylediğini duydunuz. ⁷ Tanrı da, gece gündüz kendisine yakaran seçilmişlerinin hakkını almayacak mı? Onları çok bekletecek mi? ⁸ Size şunu söyleyeyim, onların hakkını tez alacaktır. Ama İnsanoğlu geldiği zaman acaba yeryüzünde iman bulacak mı?"

Ferisi ve Vergi Görevlisi

⁹⁻¹⁰ Kendi doğruluklarına güvenip başkalarına tepeden bakan bazı kişilere Isa şu benzetmeyi anlattı: "Biri Ferisi, öbürü vergi görevlisi iki kişi dua etmek üzere tapınağa çıktı. ¹¹ Ferisi ayakta kendi kendine şöyle dua etti: 'Tanım, öbür insanlara -sogunculara, hak yiyenlere, zina edenlere- ya da

^{17:26} Yar.6:5-8 ^{17:27} Yar.7:6-24 ^{17:28} Yar.18:20-19:25 ^{17:31} Mat.24:17-18; Mar.13:15-16

^{17:32} Yar.19:26 ^{17:33} Mat.10:39; 16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; Yu.12:25 * ^{17:35-36} Bazı Grekçe elyazmalarda, "Tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak" sözlerini de içerir (bkz. Mat.24:40). ^{17:37} Eyü.39:30; Mat.24:28

şu vergi görevlisine benzemediğim için sana şükrederim. ¹² Haftada iki gün oruç tutuyor, bütün kazancımın ondalığını veriyorum.'

¹³ "Vergi görevlisi ise uzakta durdu, gözlerini göge kaldırmak bile istemiyordu, ancak göğsünü döverek, 'Tanrıım, ben günahkâra merhamet et' diyordu.

¹⁴ "Size şunu söyleyeyim, Ferisi değil, bu adam aklanmış olarak evine döndü. Çünkü kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan ise yükseltilecektir."

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor (Mat.19:13-15; Mar.10:13-16)

¹⁵ Bazıları bebekleri bile İsa'ya getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Bunu gören öğrenciler onları azarladılar. ¹⁶ Ama İsa çocukların yanına çağırarak, "Bırakın, çocuklar bana gelsin, onlara engel olmayın!" dedi. "Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerininindir. ¹⁷ Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'ni bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenlige asla giremez."

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam (Mat.19:16-30; Mar.10:17-31)

¹⁸ İleri gelenlerden biri İsa'ya, "İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

¹⁹ İsa, "Bana neden iyi diyorsun?" dedi. "İyi olan yalnız biri var, O da Tanrı'dır. ²⁰ O'nun buyruklarını biliyorsun: 'Zina etmeyeceksin, adam öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin.' "

²¹ "Bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum" dedi adam.

²² İsa bunu duyuncu ona, "Hâlâ bir eksigün var" dedi. "Neyin varsa hepsi sat, parasını yoksullara dağıt; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle."

²³ Adam bu sözleri duyunca çok üzüldü. Çünkü son derece zengindi. ²⁴ Onun üzüntüsünü gören İsa, "Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliği'ne girmesi ne kadar güç!" dedi. ²⁵ "Nitekim devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır."

²⁶ Bunu iştenler, "Öyleyse kim kurtulabilir?" dediler.

²⁷ İsa, "İnsanlar için imkânsız olan, Tanrı için mümkündür" dedi.

²⁸ Petrus, "Bak, biz her şeyimizi bırakıp senin ardından geldik" dedi.

²⁹⁻³⁰ İsa onlara söyle dedi: "Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği uğruna evini, karısını, kardeşlerini, annesiylebabasını ya da çocukların bırakıp da bu çağda bunların kat kat fazlasına ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşturmayacak hiç kimse yoktur."

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor (Mat.20:17-19; Mar.10:32-34)

³¹ İsa, Onikiler'i* bir yana çekip onlara söyle dedi: "Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz. Peygamberlerin İnsanoğlu'yla* ilgili yazdıklarının tümü yerine gelecektir. ³²⁻³³ O, öteki uluslara teslim edilecek. O'nunla alay edecek, O'na hakaret edecekler; üzerine tükürecek ve O'nu kamçılayıp öldürecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek."

³⁴ Öğrenciler bu sözlerden hiçbir şey anlamadılar. Bu sözlerin anlamı onlardan gizlenmişti, anlatılanları kavrayamıyorlardı.

*Bir Körün Gözleri Açılıyor
(Mat.20:29-34; Mar.10:46-52)*

35 İsa Eriha'ya yaklaşırken kör bir adam yol kenarında oturmuş dileniyordu.
36 Adam oradan geçen kalabalığı duyunca, "Ne oluyor?" diye sordu.

37 Ona, "Nasırıla Isa geçiyor" dediler.

38 O da, "Ey Davut Oğlu Isa, halime acı!" diye bağırdı. **39** Önden gidenler onu azarlayarak susturmak istedilerse de o, "Ey Davut Oğlu, halime acı!" diyerek daha çok bağırdı.

40-41 Isa durup adamın kendisine getirilmesini buyurdu. Adam yaklaşınca Isa, "Senin için ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu.

O da, "Ya Rab, gözlerim görsün" dedi.

42 Isa, "Gözlerin görsün" dedi. "İmanın seni kurtardı." **43** Adam o anda yeniden görmeye başladı ve Tanrı'yı yücelterek Isa'nın ardından gitti. Bunu gören bütün halk Tanrı'ya övgüler sundu.

19

İsa ile Zakkay

1 Isa Eriha'ya girdi. Kentin içinden geçiyordu. **2** Orada vergi görevlilerinin başı olan, Zakkay adında zengin bir adam vardı. **3** Isa'nın kim olduğunu görmek istiyor, ama boyu kısa olduğu için kalabalıktan ötürü göremiyordu. **4** Isa'yı görebilmek için önden koşup bir yabanıl incir ağacına tırmandı. Çünkü Isa oradan gececekti.

5 Isa oraya varınca yukarı bakıp, "Zakkay, çabuk aşağı in!" dedi. "Bugün senin evinde kalmam gerekiyor." **6** Zakkay hızla aşağı indi ve sevinç içinde Isa'yı evine buyur etti.

7 Bunu görenlerin hepsi söylemeye başladı: "Gidip günahkâr birine konuk oldu!" dediler.

8 Zakkay ayağa kalkıp Rab'be şöyle dedi: "Ya Rab, işte malimin yarısını yokşullara veriyorum. Bir kimseyen haksızlıkla bir şey aldımsa, dört katını geri vereceğim."

9 Isa dedi ki, "Bu ev bugün kurtuluşa kavuştu. Çünkü bu adam da İbrahim'in ogludur. **10** Nitekim İnsanoğlu, kaybolanı arayıp kurtarmak için geldi."

*Güvenilirlik Snavı
(Mat.25:14-30)*

11 Oradakiler bu sözleri dinlerken Isa konuşmasını bir benzetmeyle sürdürdü. Çünkü Yeruşalim'e yaklaşmıştı ve onlar, Tanrı'nın Egemenliği'nin hemen ortaya çıkacağını sanıyorlardı. **12** Bu nedenle Isa şöyle dedi: "Soyolu bir adam, kral atanıp dönmek üzere uzak bir ülkeye gitti. **13** Gitmeden önce kölelerinden onunu çağrıp onlara birer mina verdi. 'Ben dönünceye dek bu paraları işletin' dedi.

14 "Ne var ki, ülkesinin halkı adamdan nefret ediyordu. Arkasından temsilciler göndererek, 'Bu adamin üzerimize kral olmasını istemiyoruz' diye haber ilettiler.

15 "Adam kral atanmış olarak geri döndüğünde, parayı vermiş olduğu köleleri çağrıp ne kazandıklarını öğrenmek istediler. **16** Birincisi geldi, 'Efendimiz' dedi, 'Senin bir minan on mina daha kazandı.'

¹⁷ “Efendisi ona, ‘Aferin, iyi köle!’ dedi. ‘En küçük işte güvenilir olduğunu gösterdiğin için on kent üzerinde yetkili olacaksın.’

¹⁸ “İkincisi gelip, ‘Efendimiz, senin bir minan beş mina daha kazandı’ dedi.

¹⁹ “Efendisi ona da, ‘Sen beş kent üzerinde yetkili olacaksın’ dedi.

²⁰ ‘Başka biri geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘İşte senin minan! Onu bir mendile sarıp sakladım. ²¹ Çünkü senden korktum, sert adamsın; kendinden koymadığını alır, ekmediğini biçersin.’

²² “Efendisi ona, ‘Ey kötü köle, seni kendi ağızından çıkan sözle yargılayacağım’ dedi. ‘Kendinden koymadığını alan, ekmediğini biçen sert bir adam olduğumu bildiğine göre, ²³ neden paramı faize vermedin? Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım.’

²⁴ “Sonra Çevrede duranlara, ‘Elindeki minayı alın, on minası olana verin’ dedi.

²⁵ “Ona, ‘Efendimiz’ dediler, ‘Onun zaten on minası var!’

²⁶ “O da, ‘Size şunu söyleyeyim, kimde varsa ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak’ dedi. ²⁷ ‘Beni kral olarak istemeyen o düşmanlarımı gelince, onları buraya getirin ve gözümün önünde kılıçtan geçirin!’ ”

İsa'nın Yeruşalim'e Giriş'i (Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Yu.12:12-19)

²⁸ İsa, bu sözleri söylediğten sonra önden yürüyerek Yeruşalim'e doğru ilerledi.

²⁹⁻³⁰ Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci ile Beytanya'ya yaklaşlığında iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, “Karşındaki köye gidin” dedi, “Köye girince, üzerine daha hiç kimseyin binmediği, bağlı duran bir sıpa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. ³¹ Biri size, ‘Önu niçin çözüyorsunuz?’ diye sorarsa, ‘Rab'bin ona ihtiyacı var’ dersiniz.”

³² Gönderilen öğrenciler gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine anlattığı gibi buldular. ³³ Sipayı çözerlerken hayvanın sahipleri onlara, “Sipayı niye çözüyorsunuz?” dediler.

³⁴ Onlar da, “Rab'bin ona ihtiyacı var” karşılığını verdiler.

³⁵ Sipayı İsa'ya getirdiler, üzerine kendi giysilerini atarak İsa'yı üstüne bindirdiler. ³⁶ İsa ilerlerken halkın giysilerini yola seriyordu. ³⁷ İsa Zeytin Dağı'ndan aşağı inen yola yaklaşığı sırada, öğrencilerinden oluşan kalabalığın tümü, görmüş oldukları bütün mucizelerden ötürü, sevinç içinde yüksek sesle Tanrı'yı övmeye başladılar.

³⁸ “Rab'bin adıyla gelen Kral'a övgüler olsun!

Gökte esenlik, en yücelerde yükselik olsun!” diyorlardı.

³⁹ Kalabalığın içinden bazı Ferisiler O'na, “Öğretmen, öğrencilerini sustur!” dediler.

⁴⁰ İsa, “Size şunu söyleyeyim, bunlar susacak olsa, taşlar bağıracaktır!” diye karşılık verdi.

İsa Yeruşalim için Ağlıyor

⁴¹ İsa Yeruşalim'e yaklaşıp kenti görünce ağladı. ⁴² “Keşke bugün sen de esenliğe giden yolu bilseydin” dedi. “Ama şimdilik bu senin gözlerinden gizlendi. ⁴³ Senin için öyle günler gelecek ki, düşmanların seni setlerle çevirecek,

kuşatıp her yandan sıkıştıracaklar. ⁴⁴ Seni de, bağındaki çocukları da yere çalacaklar. Sende taş üstünde taş bırakmayacaklar. Çünkü Tanrı'nın senin yardımına geldiği zamanı farketmedin.”

*İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor
(Mat.21:12-17; Mar.11:15-19; Yu.2:12-22)*

⁴⁵ Sonra Isa tapınağın avlusuna girerek satıcıları dışarı kovmaya başladı. ⁴⁶ Onlara, “Evm dua evi olacak” diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz” dedi.

⁴⁷⁻⁴⁸ Isa her gün tapınakta öğretiyordu. Başkâhinler, din bilginleri ve halkın ileri gelenleri ise O'nu yok etmek istiyor, ama bunu nasıl yapacaklarını bilemiyorlardı. Çünkü bütün halk O'nu can kulağıyla dinliyordu.

20

*İsa'nın Yetkisi
(Mat.21:23-27; Mar.11:27-33)*

¹ O günlerden birinde, Isa tapınakta halka öğretip Müjde'yi duyururken, başkâhinler ve din bilginleri, ileri gelenlerle birlikte çıkageldiler. ² O'na, “Söyle bize, bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?” diye sordular.

³⁻⁴ Isa onlara şu karşılığı verdi: “Ben de size bir soru soracağım. Söyleyin bana, Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan* miydi, insanlardan mı?”

⁵ Bunu aralarında söyle tartıştılar. “Tanrı'dan” dersek, ‘Ona niçin inanmadınız?’ diyecek. ⁶ Yok eğer ‘İnsanlardan’ dersek, bütün halk bizi taşa tutacak. Çünkü Yahya'nın peygamber olduğuna inanmışlardır.”

⁷ Sonunda, “Nereden olduğunu bilmiyoruz” yanıtını verdiler.

⁸ Isa da onlara, “Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

*Bağ Kırıcıları Benzetmesi
(Mat.21:33-46; Mar.12:1-12)*

⁹ Isa sözüne devam ederek halka şu benzetmeyi anlattı: “Adamın biri bağ diki, bunu bağçılara kiralayıp uzun süre yolculuğa çıktı. ¹⁰ Mevsimi gelince, bağın ürününden payına düşeni vermeleri için bağçılara bir köle yolladı. Ama bağcılar köleyi dövüp eli boş gönderdiler. ¹¹ Bağ sahibi başka bir köle daha yolladı. Bağcılar onu da dövdüler, aşağılayıp eli boş gönderdiler. ¹² Adam bir üçüncüsünü yolladı, bağcılar onu da yaralayıp kovdular.

¹³ “Bağın sahibi, ‘Ne yapacağım?’ dedi. ‘Sevgili oğlumu göndereyim. Belki onu sayarlar.’

¹⁴ “Ama bağcılar onu görünce aralarında söyle konuştular: ‘Mirasçı budur; onu ölürelim de miras bize kalsın.’ ¹⁵ Böylece, onu bağdan dışarı atıp öldürdüler.

“Bu durumda bağın sahibi onlara ne yapacak? ¹⁶ Gelip o bağçları yok edecek, bağlı da başkalarına verecek.”

Halk bunu duyunca, “Tanrı korusun!” dedi.

¹⁷ Isa gözlerinin içine bakarak söyle dedi: “Öyleyse Kutsal Yazılıar'daki şu sözün anlamı nedir?

^{19:46} Yşa.56:7; Yer.7:11 ^{19:47-48} Luk.21:37 * ^{20:3-4} “Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan”: Grekçe “Yahya'nın vaftizi gökten”. 5. ayette de “Tanrı'dan” diye çevrilen sözcük Grekçe “Gökten” diye geçer. ^{20:9} Yşa.5:1-7 ^{20:17} Mez.118:22

‘Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.’

18 O taşın üzerine düşen herkes paramparça olacak, taş da kimin üzerine düşerse onu ezip toz edecek.”

19 İsa'nın bu benzetmeyi kendilerine karşı anlattığını farkeden din bilginleriyle başkâhinler O'nu o anda yakalamak istediler, ama halkın tepkisinden korktular.

*Sezar'ın Hakkı Sezar'a
(Mat.22:15-22; Mar:12:13-17)*

20 İsa'yı dikkatle gözlüyorlardı. O'na, kendilerine dürüst süsü veren muhibirler gönderdiler. O'nu, söyleyeceği bir söyle tuzağa düşürmek ve böylelikle valinin yetki ve yargısına teslim etmek istiyorlardı. **21-22** Muhibirler O'na, “Öğretmenimiz, senin doğru olanı söyleyip öğrettiğini, insanlar arasında ayırm yapmaksızın Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a* vergi vermemezim Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?” diye sordular.

23-24 Onların hilesini anlayan İsa, “Bana bir dinar gösterin” dedi. “Üzerindeki resim ve yazı kimin?”

“Sezar'ın” dediler.

25 O da, “Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin” dedi.

26 İsa'yı, halkın önünde söylediği sözlerle tuzağa düşüremediler. Verdiği yanıt şaşarak susup kaldılar.

*Dirilişle İlgili Soru
(Mat.22:23-33; Mar:12:18-27)*

27-28 Ölünden sonra dirilişi yadsıyan Sadukiler'den bazıları İsa'ya gelip şunu sordular: “Öğretmenimiz, Musa yazlarında bize şöyle buyurmuştur: ‘Eğer bir adamın evli kardeşi çocukşus ölürsse, adam ölenin karısını alıp soyunu sürdürsun.’ **29** Yedi kardeş vardı. Birincisi kendine bir eş aldı, ama çocukşus öldü. **30-31** İkincisi de, üçüncüsü de kadını aldı; böylece kardeşlerin yedisi de çocuk bırakmadan öldü. **32** Son olarak kadın da öldü. **33** Buna göre, diriliş günü kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi.”

34 İsa onlara şöyle dedi: “Bu çağın insanları evlenip evlendirilirler. **35** Ama gelecek çağ'a ve ölülerin dirilişine erişmeye layık görülenler ne evlenir, ne evlendirilir. **36** Bir daha ölmeleri de söz konusu değildir. Çünkü meleklerle benzerler ve dirilişin çocukları olarak Tanrı'nın çocuklarıdır. **37** Musa bile alevlenen çıyla ilgili bölümde Rab için, İbrahim'in Tanrı'sı, İshak'ın Tanrı'sı ve Yakup'un Tanrı'sı' deyimini kullanarak ölülerin dirileceğine işaret etmiştir. **38** Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrı'sıdır. Çünkü O'na göre bütün insanlar diridir.”

39-40 Artık O'na başka soru sormaya cesaret edemeyen din bilginlerinden bazıları, “Öğretmenimiz, güzel konuşsun” dediler.

*Mesih Kimin Oğlu?
(Mat.22:41-46; Mar:12:35-37)*

41 İsa onlara şöyle dedi: “Nasıl oluyor da, ‘Mesih* Davut'un Oğlu'dur’ diyorlar? **42-43** Çünkü Davut'un kendisi Mezmurlar Kitabı'nda şöyle diyor:

'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek[†]
Sığında otur.'

44 Davut O'ndan 'Rab' diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?"

45-46 Bütün halk dinlerken İsa Öğrencilerine şöyle dedi: "Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan hoşlanan, meydanlarda selamlanmaya, havralarda en seçkin yerlere, şölenlerde başköşelere kurulmaya bayılan din bilginlerinden sakının.

47 Dul kadınların malını mülküni sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha ağır olacaktır."

21

Dul Kadının Bağışı (Mar.12:41-44)

1 İsa başını kaldırdı ve bağış toplanan yerde bağışlarını bırakın zenginleri gördü. **2-3** Yoksul bir dul kadının oraya iki bakır para* attığını görünce, "Size gerçeği söyleyeyim" dedi, "Bu yoksul dul kadın herkesten daha çok verdi. **4** Çünkü bunların hepsi kutuya, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuına karşın, geçinmek için elinde ne varsa hepsini verdi."

Sonun Belirtileri

(Mat.24:1-35; Mar.13:1-31)

5-6 Bazı kişiler tapınağın nasıl güzel taşlar ve adaklarla süslenmiş olduğunu söy edince İsa, "Burada gördüklerinize gelince, öyle günler gelecek ki, taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!" dedi.

7 Onlar da, "Peki, öğretmenimiz, bu dediklerin ne zaman olacak? Bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?" diye sordular.

8 İsa, "Sakin sizi saptırmıyorlar" dedi. "Birçoqları, 'Ben O'yum' ve 'Zaman yaklaştı' diyerek benim adımla gelecekler. Onların ardından gitmeyin.

9 Savaş ve isyan haberleri duyunca telaşlanmayın. Önce bunların olması gerek, ama son hemen gelmeyecek."

10 Sonra onlara şöyle dedi: "Uluslararası, devlet devlete savaş açacak.

11 Şiddetli depremler, yer yer kitalıklar ve salgın hastalıklar, korkunç olaylar ve gökte olağanüstü belirtiler olacak.

12 "Ama bütün bu olaylardan önce sizin yakalayıp zulmedecekler. Sizi havralara teslim edecek, zindanlara atacaklar. Benim adımdan ötürü krallıkların, valilerin önüne çıkarılacaksiniz." **13** Bu size tanıklık etme fırsatı olacak. **14** Buna göre kendinizi nasıl savunacağınızı önceden düşünmemekte kararlı olun.

15 Çünkü ben size öyle bir konuşma yeteneği, öyle bir bilgelik vereceğim ki, size karşı çıkanların hiçbiri buna karşı direnemeyecek, bir şey diyemeyecek.

16 Anne babanız, kardeşleriniz, akraba ve dostlarınız bile sizin verecek ve bazlarınıza öldürtecekler. **17** Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. **18** Ne var ki, başınızdaki saçlardan bir tel bile yok olmayacağı.

19 Dayanmakla canlarınızı kazanacaksınız.

20 "Yeruşalim'in ordular tarafından kuşatıldığını görünce bilin ki, kentin yıkılacağı zaman yaklaşmıştır." **21** O zaman Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçın, kente olanlar dışarı çıksın, kırdakiler kente dönmesin. **22** Çünkü o günler,

[†] **20:42-43** "Ayaklarının altına serinceye dek": Grekçe "Ayaklarına tabure yapındaya dek". * **21:2-3**
"Bakır para": Grekçe "Lepton" (bkz. Birimler Cetveli). **21:14** Luk.12:11-12 **21:22** Hoş.9:7

yazılmış olanların tümünün gerçekleşeceği ceza günleridir. ²³ O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! Çünkü ülke büyük sıkıntıya düşecek ve bu halk gazaba uğrayacaktır. ²⁴ Kılıçtan geçirilecek, tatsak olarak bütün uluslararası arasına sürülecekler. Yeruşalim, öteki ulusların dönemleri tamamlanıncaya dek onları ayakları altında çığnenecektir.

²⁵ “Güneşte, ayda ve yıldızlarda belirtiler görülecek. Yeryüzünde uluslararası denizin ve dalgaların ugultusundan şaşkına donecek, dehşete düşecekler. ²⁶ Dünyanın üzerine gelecek felaketleri bekleyen insanlar korkudan bayılacak. Çünkü göksel güçler sarsılacak. ²⁷ O zaman İnsanoğlu'nun* bulut içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. ²⁸ Bu olaylar gerçekleşmeye başlayınca doğrulan ve başlarını kaldırın. Çünkü kurtuluşunuz yakın demektir.”

²⁹ İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: “İncir ağacına ya da herhangi bir ağaç'a bakın. ³⁰ Bunların yapraklandığını gördüğünüz zaman yaz mevsiminin yakın olduğunu kendiliğinden anlaysınız. ³¹ Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yakındır. ³² Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan, bu kuşak[†] ortadan kalkmayacak. ³³ Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

³⁴⁻³⁵ “Kendinize dikkat edin! Yürekleriniz sefahat, sarhoşluk ve bu yaşamın kaygılarıyla ağırlaşmasın. O gün, üzerinize bir tuzak gibi aniden inmesin. Çünkü o gün bütün yeryüzünde yaşayan herkesin üzerine gelecektir. ³⁶ Her an uyanık kalın, gerçekleştirmek üzere olan bütün bu olaylardan kurtulabilmek ve İnsanoğlu'nun önünde durabilmek için dua edin.”

³⁷ İsa gündüz tapınakta öğretiyor, geceleri ise kentten dışarı çıkip Zeytin Dağı'nda sabahliyordu. ³⁸ Sabah erkenden bütün halk O'nun tapınakta dinlemek için O'na akın ediyordu.

22

Yahuda'nın İhaneti

(Mat.26:1-5,14-15; Mar.14:1-2,10-11; Yu.11:45-53)

¹ Fısıh denilen Mayasız Ekmek Bayramı yaklaşmıştı. ² Başkâhinlerle din bilgileri İsa'yı ortadan kaldırırmak için bir yol arıyor, ama halktan korkuyorlardı. ³ Şeytan, Onikiler'den* biri olup İskariot diye adlandırılan Yahuda'nın yüreğine girdi. ⁴ Yahuda gitti, başkâhinler ve tapınak koruyucularının komutanlarıyla İsa'yı nasıl ele verebileceğini görüştü. ⁵ Onlar buna sevindiler ve kendisine para vermeye razı oldular. ⁶ Bunu kabul eden Yahuda, kalabalığın olmadığı bir zamanda İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mat.26:17-35; Mar.14:12-31; Yu.13:21-30,36-38; 1Ko.11:23-25)

⁷ Fısıh kurbanının kesilmesi gereken Mayasız Ekmek Günü geldi. ⁸ İsa, Petrus'la Yuhanna'yı, “Gidin, Fısıh yemeğini yiyebilmemiz için hazırlık yapın” diyerek önden gönderdi.

⁹ O'na, “Nerede hazırlık yapmamızı istersin?” diye sordular.

¹⁰⁻¹¹ İsa onlara, “Bakın” dedi, “Kente girdiğinizde karşınıza su testisi taşıyan bir adam çıkacak. Adamı, gideceği eve kadar izleyin ve evin sahibine şöyle

^{21:25} Ysa.13:10; Hez.32:7; Yoe.2:31; Va.6:12-13 ^{21:27} Dan.7:13; Va.1:7 [†] ^{21:32} “Kuşak” ya da “Soy”. ^{21:37} Luk.19:47-48 ^{22:1} Çık.12:1-27

deyin: 'Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısih yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede?' diye soruyor.' ¹² Ev sahibi size üst katta, döşenmiş büyük bir oda gösterecek. Orada hazırlık yapın."

¹³ Onlar da gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine söylediğ gibi buldular ve Fısih yemeği için hazırlık yaptılar.

¹⁴⁻¹⁵ Yemek saatı gelince İsa, elçileriyle birlikte sofraya oturdu ve onlara şöyle dedi: "Ben acı çekmeden Önce bu Fısih yemeğini sizinle birlikte yemeyi çok arzulamışım. ¹⁶ Size şunu söyleyeyim, Fısih yemeğini, Tanrı'nın Egemenliği'nde yetkinliğe erişeceğि^{*} zamana dek, bir daha yemeyeceğim."

¹⁷ Sonra kâseyi alarak şükretti ve, "Bunu alın, aranızda paylaşın" dedi.

¹⁸ "Size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği gelene dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim."

¹⁹ Sonra eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve onlara verdi. "Bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın" dedi.

²⁰ Aynı şekilde, yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: "Bu kâse, sizin uğrunuza akitilan kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. ²¹ Ama bana ihanet edecek kişinin eli şu anda benimkiyle birlikte sofradadır. ²² İnsanoğlu, belirlenmiş olan yoldan gidiyor. Ama O'na ihanet eden adamın vay haline!" ²³ Elçiler, aralarında bunu kimin yapabileceğini tartışmaya başladılar.

²⁴ Ayrıca aralarında hangisinin en üstün sayılıcağı konusunda bir çekişme oldu. ²⁵ İsa onlara, "Ulusların kralları, kendi uluslarına egemen kesilirler. İleri gelenleri de kendilerine iyiliksever unvanını yakıştırırlar" dedi. ²⁶ "Ama siz böyle olmayacaksınız. Aranızda en büyük olan, en küçük gibi olsun; yöneten, hizmet eden gibi olsun. ²⁷ Hangisi daha büyük, sofarda oturan mı, hizmet eden mi? Sofrada oturan değil mi? Oysa ben aranızda hizmet eden biri gibi oldum. ²⁸ Denendiğim zamanlar benimle birlikte dayanmış olanlar sizlersiniz. ²⁹ Babam bana nasıl bir egemenlik verdiyse, ben de size bir egemenlik veriyorum. ³⁰ Öyle ki, egemenlığimde benim soframda iyip içesiniz ve tahtta oturarak İsrail'in on iki oymağını yargılayasınız.

³¹ "Simun, Simun, Şeytan sizleri bügday gibi kalburdan geçirmek için izin almıştır. ³² Ama ben, imanımı yitirmeyesin diye senin için dua ettim. Geri döndüğün zaman kardeşlerini güçlendir."

³³ Simun İsa'ya, "Ya Rab, ben seninle birlikte zindana da, ölüme de gitmeye hazırlım" dedi.

³⁴ İsa, "Sana şunu söyleyeyim, Petrus, bu gece horoz ötmeden beni tanıdığını üç kez inkâr edeceksin" dedi.

³⁵ Sonra İsa onlara, "Ben sizi kesesiz, torbasız ve çariksiz gönderdiğim zaman, herhangi bir eksığınız oldu mu?" diye sordu.

"Hiçbir eksığımız olmadı" dediler.

³⁶ O da onlara, "Şimdi ise kesesi olan da, torbası olan da yanına alsin" dedi. "Kılıcı olmayan, abasını satıp bir kılıç alsin. ³⁷ Size şunu söyleyeyim, yazılmış olan şu sözün yaşamımda yerine gelmesi gerekiyor: 'O, suçlularla bir sayıldı.' Gerçekten de benimle ilgili yazılmış olanlar yerine gelmektedir."

³⁸ "Ya Rab, işte burada iki kılıç var" dediler.

* ^{22:16} "Yetkinliğe erişeceğи": Grekçe "Tamamlanacağι". ^{22:20} Yer.31:31-34 ^{22:21} Mez.41:9

^{22:24} Mat.18:1; Mar.9:34; Luk.9:46 ^{22:25} Mat.20:25-27; 23:11; Mar.9:35; 10:42-44 ^{22:27}

Yu.13:12-15 ^{22:30} Mat.19:28 ^{22:35} Mat.10:9-10; Mar.6:8-9; Luk.9:3; 10:4 ^{22:37} Yşa.53:12

O da onlara, "Yeter!" dedi.

*Zeytin Dağı'ndaki Dua
(Mat.26:36-46; Mar.14:32-42)*

39 İsa dışarı çıktı, her zamanki gibi Zeytin Dağı'na gitti. Öğrenciler de O'nun ardından gittiler. **40** Oraya varınca İsa onlara, "Dua edin ki ayartılmayasinız" dedi. **41-42** Onlardan bir taş atımı kadar uzaklaştı ve diz çökerken şöyle dua etti: "Baba, senin isteğine uygunsa, bu kâseyi benden uzaklaştır. Yine de benim değil, senin istediği olsun." **43** Gökten bir melek İsa'ya görünerek O'nun güçlendirdi. **44** Derin bir acı içinde olan İsa daha hararetle dua etti. Teri, toprağa düşen kan damalarını andırıyordu.

45 İsa duadan kalkıp öğrencilerin yanına döñünce onları üzüntüden uymuş buldu. **46** Onlara, "Niçin uyuyorsunuz?" dedi. "Kalkıp dua edin ki ayartılmayasinız."

*İsa Tutuklanıyor
(Mat.26:47-68; Mar.14:43-50; Yu.18:3-12)*

47-48 İsa daha konuşurken bir kalabalık çıktı. Onikiler'den* biri, Yahuda adındaki kişi, kalabalığa öncülük ediyordu. İsa'yı öpmek üzere yaklaştı. İsa, "Yahuda" dedi, "İnsanoğlu'na* bir öpücükle mi ihanet ediyorsun?"

49 İsa'nın çevresindekiler olacakları anlayınca, "Ya Rab, kılıçla vuralım mı?" dediler. **50** İçlerinden biri başkâhinin kölesine vurarak sağ kulağını uçurdu.

51 Ama İsa, "Bırakın, yeter!" dedi, sonra kölenin kulağına dokunarak onu iyileştirdi.

52 İsa, üzerine yürüyen başkâhlere, tapınak koruyucularının komutanlarına ve ileri gelenlere söyle dedi: "Niçin bir haydutmuşum gibi kılıç ve sopalarla geldiniz? **53** Her gün tapınakta sizinle birlikteydim, bana el sürmediniz. Ama bu saat sizindir, karanlığın egemen olduğu saatdir."

54 İsa'yı tutukladılar, alıp başkâhinin evine götürdüler. Petrus onları uzaktan izliyordu. **55** Aylunun ortasında ateş yakıp çevresinde oturduklarında Petrus da gelip onlarla birlikte oturdu. **56** Bir hizmetçi kız ateşin ışığında oturan Petrus'u gördü. Onu dikkatle süzerek, "Bu da O'nunla birlikteydi" dedi.

57 Ama Petrus, "Ben O'nu tanımlıyorum, kadın!" diye inkâr etti.

58 Biraz sonra onu gören başka biri, "Sen de onlardansın" dedi. Petrus, "Değilim, arkadaşı!" dedi.

59 Yaklaşık bir saat sonra yine bir başkası İsrarla, "Gerçekten bu da O'nunla birlikteydi" dedi. "Çünkü Celileli'dir."

60 Petrus, "Sen ne diyorsun be adam, anlamıyorum!" dedi. Tam o anda, Petrus daha konuşurken horoz öttü. **61-62** Rab arkasına dönüp Petrus'a baktı. O zaman Petrus, Rab'bin kendisine, "Bu gece horoz ötmeden beni üç kez inkâr edecekse" dediğini hatırladı ve dışarı çıkip acı acı ağladı.

63 İsa'yı göz altında tutan adamlar O'nunla alay ediyor, O'nu dövüyorlardı.

64 Gözlerini bağlayıp, "Peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?" diye soruyorlardı. **65** Kendisine daha bir sürü küfür yağdırdılar.

*İsa Yüksek Kurul'un Önünde
(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Yu.18:19-24)*

66 Gün doğunca halkın ileri gelenleri, başkâhinler ve din bilginleri toplandılar. İsa, bunlardan oluşan Yüksek Kurul'un* önüne çıkarıldı. **67** O'na, "Sen Mesih isen, söyle bize" dediler.

İsa onlara şöyle dedi: "Size söylesem, inanmazsınız. **68** Size soru sorsam, yanıt vermezsiniz. **69** Ne var ki, bundan böyle İnsanoğlu, kudretli Tanrı'nın sağında oturacaktır."

70 Onların hepsi, "Yani, sen Tanrı'nın Oğlu musun?" diye sordular.

O da onlara, "Söylediğiniz gibi, ben O'yum" dedi.

71 "Artık tanıklığa ne ihtiyacımız var?" dediler. "İşte kendi ağızından duyduk!"

23

İsa Vali Pilatus'un Önünde (Mat.27:1-2,11-14; Mar.15:1-5; Yu.18:28-38)

1 Sonra bütün kurul üyeleri kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdüler. **2** O'nu şöyle suçlamaya başladılar: "Bu adamın ulusumuzu yoldan saptrdığını gördük. Sezar'a* vergi ödenmesine engel oluyor, kendisinin de Mesih, yani bir kral olduğunu söylüyor."

3 Pilatus İsa'ya, "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" diye sordu.

İsa, "Söylediğin gibidir" yanıtını verdi.

4 Pilatus, başkâhinlerle halka, "Bu adamda hiçbir suç görmüyorum" dedi.

5 Ama onlar üstelediler: "Yahudiye'nin her tarafında öğretisini yayarak halkı kıskırıyor; Celile'den başlayıp ta buraya kadar geldi" dediler.

6 Pilatus bunu duyunca, "Bu adam Celileli mi?" diye sordu. **7** İsa'nın, Hirodes'in* yönetimindeki bölgeden geldiğini öğrenince, kendisini o sırada Yeruşalim'de bulunan Hirodes'e gönderdi.

8 Hirodes İsa'yı görünce çok sevindi. O'na ilişkin haberleri duyduğu için çoktandır O'nu görmek istiyor, gerçeklestireceği bir belirtiye tanık olmayı umuyordu. **9** O'na birçok soru sordu, ama O hiç karşılık vermedi. **10** Orada duran başkâhinlerle din bilginleri, İsa'yı ağır bir dille suçladılar. **11** Hirodes de askerleriyle birlikte O'nu aşağılayıp alay etti. O'na gösterişli bir kaftan giydirdip Pilatus'a geri gönderdi. **12** Bu olaydan önce birbirine düşman olan Hirodes'le Pilatus, o gün dost oldular.

Pilatus'un Kararı (Mat.27:15-26; Mar.15:6-15; Yu.18:39-19:16)

13-14 Pilatus, başkâhinleri, yöneticileri ve halkı toplayarak onlara, "Siz bu adamı bana, halkı saptırıyor diye getirdiniz" dedi. "Oysa ben bu adamı sizin önünüzde sorguya çektim ve kendisine öne sürdüğünüz suçlardan hiçbirini bulmadım. **15** Hirodes de bulmamış olmalı ki, O'nu bize geri gönderdi. Görüyorsunuz, ölüm cezasını gerektiren hiçbir şey yapmadı. **16-17** Bu nedenle ben O'nu dövdürüp salivereceğim."*

18 Ama onlar hep bir ağızdan, "Yok et bu adamı, bize Barabba'yı saliver!" diye bağırdılar. **19** Barabba, kente çıkan bir ayaklanmaya katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmıştı.

20 İsa'yı salivermek isteyen Pilatus onlara yeniden seslendi. **21** Onlar ise, "O'nu çarmıha ger, çarmıha ger!" diye bağırişıp durdular.

* **23:16-17** Birçok Grekçe elyazması, "Pilatus'un her Fısh Bayramı'nda onlar için bir kişi salivermesi gerekiyordu" sözlerini de içerir.

²² Pilatus üçüncü kez, “Bu adam ne kötülük yaptı ki?” dedi. “Ölüm cezasını gerektirecek hiçbir suç bulmadım O'nda. Bu nedenle O'nun dövdürüp salıvereceğim.”

²³⁻²⁴ Ne var ki onlar, yüksek sesle bağırtarak İsa'nın çarmıha gerilmesi için direttiler. Sonunda bağırları baskın çıktı ve Pilatus, onların isteğinin yerine getirilmesine karar verdi. ²⁵ İstedikleri kişiyi, ayaklanmaya katılmak ve adam öldürmekten hapse atılan kişiyi salıverdi. İsa'yı ise onların isteğine bıraktı.

İsa Çarmıha Geriliyor (Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Yu.19:17-27)

²⁶ Askerler İsa'yı götürürken, kırdañ gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adamı yakaladılar, çarmıha sırtına yükleyip İsa'nın arkasından yürüttüler.

²⁷ Büyük bir halk topluluğu da İsa'nın ardından gidiyordu. Aralarında İsa için dövünüp ağrı yakan kadınlar vardı. ²⁸ İsa bu kadınlarla dönerek, “Ey Yeruşalim kızları, benim için ağlamayın” dedi. “Kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın.

²⁹ Çünkü öyle günler gelecek ki, ‘Kısır kadınlara, hiç doğurmamış rahimlere, emzirmemiş memelere ne mutlu!’ diyecekler. ³⁰ O zaman dağlara, ‘Üzerimize düşün!’ ve tepelere, ‘Bizi örtün!’ diyecekler. ³¹ Çünkü yaş ağaca böyle yaparlarsa, kuruya neler olacaktır?”

³² İsa'yla birlikte idam edilmek üzere ayrıca iki suçlu da götürülüyordu.

³³ Kafatası denilen yere vardıklarında İsa'yı, biri sağında öbürü solunda olmak üzere, iki suçluyla birlikte çarmıha gerdiler. ³⁴ İsa, “Baba, onları bağışla” dedi. “Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.” O'nun giysilerini aralarında paylaşmak için kura çektiler.

³⁵ Halk orada durmuş, olanları seyrediyordu. Yöneticiler İsa'yla alay ederek, “Başkalarını kurtardı; eğer Tanrı'nın Mesih'i, Tanrı'nın seçtiği O ise, kendini de kurtarsın” diyorlardı.

³⁶⁻³⁷ Askerler de yaklaşıp İsa'yla eğlendiler. O'na ekşi şarap sunarak, “Sen Yahudiler'in Kralı'ysan, kurtar kendini!” dediler. ³⁸ Başının üzerinde şu yafta vardı:

YAHUDİLER'İN KRALI BUDUR

³⁹ Çarmıha asılan suçlulardan biri, “Sen Mesih değil misin? Haydi, kendini de bizi de kurtar!” diye küfretti.

⁴⁰ Ne var ki, öbür suçlu onu azarladı. “Sende Tanrı korkusu da mı yok?” diye karşılık verdi. “Sen de aynı cezayı çekiyorsun. ⁴¹ Nitikim biz haklı olarak cezalandırılıyor, yaptıklarımızın karşılığını alıyoruz. Oysa bu adam hiçbir kötülük yapmadı.” ⁴² Sonra, “Ey İsa, kendi egemenliğine girdiğinde beni an” dedi.

⁴³ İsa ona, “Sana doğrusunu söyleyeyim, sen bugün benimle birlikte cennette olacaksın” dedi.

İsa'nın Ölümü (Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Yu.19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Öğleyin on iki sularında güneş karardı, üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çıktı. Tapınaktaki perde ortasından yırtıldı. ⁴⁶ İsa yüksek sesle, “Baba,

ruhumu ellerine bırakıyorum!” diye seslendi. Bunu söylediğten sonra son nefesini verdi.

⁴⁷ Olanları gören yüzbaşı, “Bu adam gerçekten doğru biriydi” diyerek Tanrı'yı yükseltmeye başladı. ⁴⁸ Olayı seyretmek için biriken halkın tümü olup bitenleri görünce göğüslerini döve döve geri döndüler. ⁴⁹ Ama İsa'nın bütün tanıkları ve Celile'den O'nun ardından gelen kadınlar uzakta durmuş, olanları seyrediyorlardı.

İsa'nın Gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Yu.19:38-42)

⁵⁰ Yüksek Kurul üyelerinden Yusuf adında iyi ve doğru bir adam vardı. ⁵¹ Bir Yahudi kenti olan Aramatya'dan olup Tanrı'nın Egemenliği'ni umutla bekleyen Yusuf, Kurul'un kararını ve eylemini onaylamamıştı. ⁵² Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. ⁵³ Cesedi çarmıhtan indirip keten beze sardı, hiç kimsenin konulmadığı, kayaya oyulmuş bir mezara yatırdı. ⁵⁴ Hazırlık Günü'ydü* ve Şabat Günü başlamak üzereydi.

⁵⁵ İsa'yla birlikte Celile'den gelen kadınlar da Yusuf'un ardından giderek mezarı ve İsa'nın cesedinin oraya nasıl konulduğunu gördüler. ⁵⁶ Evlerine dönerken baharat ve güzel kokulu yağılar hazırladılar. Ama Şabat Günü, Tanrı'nın buyruğu uyarınca dinlendiler.

24

İsa'nın Dirilişi

(Mat.28:1-10; Mar.16:1-8; Yu.20:1-10)

¹ Kadınlar haftanın ilk günü, sabah çok erkenden, hazırlamış oldukları baharati alıp mezara gittiler. ² Taşı mezarın girişinden yuvarlanmış buldular.

³ Ama içeri girince Rab İsa'nın cesedini bulamadılar. ⁴ Onlar bu durum karşısında şaşırıp kalmışken, şimşek gibi parıldayan giysilere bürünmüş iki kişi yanlarında belirdi. ⁵ Korkuya kapılan kadınlar başlarını yere eğdiler. Adamlar ise onlara, “Diri olanı neden ölüler arasında arıyorsunuz?” dediler.

⁶ “O burada yok, dirildi. Daha Celile'deyken size söylediğini anımsayıñ.

⁷ İnsanoğlu'nun* günahlı insanların eline verilmesi, çarmıha gerilmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini bildirmiñti.”

⁸ O zaman kadınlar İsa'nın sözlerini anımsadılar. ⁹ Mezardan dönüp bütün bunları Onbirler'e* ve ötekilerin hepsine bildirdiler. ¹⁰ Bunları elçilere anlatanlar, Mecdelli Meryem, Yohanna, Yakup'un annesi Meryem ve bunlarla birlikte bulunan öbür kadınları. ¹¹ Ne var ki, bu sözler elçilere saçma geldi ve kadınlarla inanmadılar. ¹² Yine de, Petrus kalkıp mezara koştu. Eğilip içeri baktığında keten bezlerden başka bir şey görmedi. Olay karşısında şaşkına dönmiş bir halde oradan uzaklaştı.

Emmaus Yolunda İki Öğrenci

(Mar.16:12-13)

¹³ Aynı gün öğrencilerden ikisi, Yeruşalim'den almış ok atımı* uzaklıkta bulunan ve Emmaus denilen bir köye gitmektedirler. ¹⁴ Bütün bu olup bitenleri kendi aralarında konuşuyorlardı. ¹⁵ Bunları konuşup tartışırlarken İsa

23:49 Luk.8:2-3 **23:56** Çık.20:10; Yas.5:14 **24:6** Mat.16:21; 17:22-23; 20:17-19; Mar.8:31; 9:31; 10:32-34; Luk.9:22; 18:31-33 * **24:13** “Alımıñ ok atımı”: Yaklaşık 11 km.

yanlarına geldi ve onlarla birlikte yürümeye başladı. ¹⁶ Ama onların gözleri O'nun tanıma gücünden yoksun bırakılmıştı.

¹⁷ İsa, "Yolda birbirinizle ne tartışıp duruyorsunuz?" dedi.

Üzgün bir halde, oldukları yerde durdular. ¹⁸ Bunlardan adı Kleopas olan O'na, "Yeruşalim'de bulunup da bu günlerde orada olup bitenleri bilmeyen tek yabancı sen misin?" diye karşılık verdi.

¹⁹ İsa onlara, "Hangi olup bitenleri?" dedi.

O'na, "Nasırالı İsa'yla ilgili olayları" dediler. "O adam, Tanrı'nın ve bütün halkın önünde gerek söz, gerek eylemde güçlü bir peygamberdi. ²⁰⁻²³ Başkâhinlerle yöneticilerimiz O'nu, ölüm cezasına çarptırmak için valiye teslim ederek çarmıha gerdirdiler; oysa biz O'nun, İsrail'i kurtaracak kişi olduğunu ummuştuk. Dahası var, bu olaylar olalu üç gün oldu ve aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına çevirdiler. Bu sabah erkenden mezara gittiklerinde, O'nun cesedini bulamamışlar. Sonra geldiler, bir görümde, İsa'nın yaşamakta olduğunu bildiren melekler gördüklerini söylediler. ²⁴ Bizimle birlikte olanlardan bazıları mezara gitmiş ve durumu, tam kadınların anlatmış olduğu gibi bulmuşlar. Ama O'nun görmemişler."

²⁵ İsa onlara, "Sizi aksılsızlar! Peygamberlerin bütün söylediklerine inanmakta ağır davranışlı kişiler! ²⁶ Mesih'in* bu acıları çekmesi ve yüceligine kavuşması gereklidir değil miydi?" dedi. ²⁷ Sonra Musa'nın ve bütün peygamberlerin yazlarından başlayarak, Kutsal Yazilar'ın hepsinde kendisiyle ilgili olanları onlara açıkladı.

²⁸⁻²⁹ Gitmekte oldukları köye yaklaştıkları sırada İsa, yoluna devam edecekmiş gibi davrandı. Ama onlar, "Bizimle kal. Neredeyse akşam olacak, gün batmak üzere" diyerek O'nu zorladılar. Böylece İsa onlarla birlikte kalmak üzere içeri girdi.

³⁰ Onlarla sofrada otururken İsa ekmek aldı, sükkretti ve ekmeği bölüp onlara verdi. ³¹ O zaman onların gözleri açıldı ve kendisini tanıdıklarını. İsa ise gözlerinin önünden kayboldu. ³² Onlar birbirine, "Yolda kendisi bizimle konuşurken ve Kutsal Yazilar'ı bize açıklarken yüreklerimiz nasıl da sevinçle çarpıyordu, değil mi?" dediler.

³³ Kalkıp hemen Yeruşalim'e döndüler. Onbirler'i* ve onlarla birlikte olanları toplanmış buldular. ³⁴ Bunlar, "Rab gerçekten dirildi, Simun'a görünmüştür!" diyorlardı. ³⁵ Kendileri de yolda olup bitenleri ve ekmeği böldüğü zaman İsa'yı nasıl tanıdıklarını anlattılar.

İsa Onbirler'e Görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

³⁶ Bunları anlatırlarken İsa gelip aralarında durdu. Onlara, "Size esenlik olsun!" dedi.

³⁷ Ürküütürler, bir hayalet gördüklerini sanarak korkuya kapıldılar. ³⁸ İsa onlara, "Neden telaşlanıyorsunuz? Neden kuşkular doğuyor sizin içinde?" dedi.

³⁹ "Ellerime, ayaklarına bakın; işte benim! Dokunun da görün. Hayaletin eti kemigi olmaz, ama görüyorsunuz, benim var."

⁴⁰ Bunu söylediğinden sonra onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi. ⁴¹ Sevinçten hâlâ inanamayan, şaşkınlık içindeki öğrencilerine, "Sizde yiyecek bir şey var mı?" diye sordu. ⁴² Kendisine bir parça kızarmış balık verdiler. ⁴³ İsa onu alıp gözlerini önünde yedi.

44 Sonra onlara şöyle dedi: “Daha sizlerle birlikteyken, ‘Musa’nın Yasası’nda, peygamberlerin yazlarında ve Mezmurlar’da benimle ilgili yazılmış olanların tümünün gerçekleşmesi gerektir’ demiştim.”

45 Bundan sonra Kutsal Yazilar’ı anlayabilmeleri için zihinlerini açtı.

46-47 Onlara dedi ki, “Şöyledir yazılmıştır: Mesih acı çekecek ve üçüncü gün ölümden dirilecek; günahların bağışlanması için tövbe çağrısı da Yeruşalim’den başlayarak bütün uluslara O’nun adıyla duyurulacak. **48** Sizler bu olayların tanıklarısınız. **49** Ben de Babam’ın vaat ettiğini size göndereceğim. Ama siz, yücelerden gelecek güçle kuşanıncaya dek kentte kalın.”

İsa'nın Göge Yükselmesi

(Mar.16:19-20; Elç.1:9-11)

50 İsa onları kentin dışına, Beytanya’nın yakınına kadar götürdü. Ellerini kaldırarak onları kutsadı. **51** Ve onları kutsarken yanlarından ayrıldı, göge alındı. **52** Öğrencileri O’na tapındılar ve büyük sevinç içinde Yeruşalim'e döndüler. **53** Sürekli tapınakta bulunuyor, Tanrı'yı övüyorlardı.

YUHANNA

GİRİŞ

Kitabın Özelliği: Yuhanna, Matta'dan, Markos'tan ve Luka'dan farklı konuları vurgular. İsa'nın doğumunu anlatarak başlayacağına, İsa'nın başlangıçtan beri Tanrı'yla birlikte bulunmuş, beden alıp aramızda yaşamış olan Tanrı Sözü olduğunu açıklamakla başlar (1:1-18). Kitapta daha az sayıda mucizeden söz edilir ve bunlar İsa'nın bildirisini doğrulayan belirtiler diye anılır. ("Belirti" olarak çevrilen Grekçe sözcük dile uygunluk açısından yer yer "doğüstü belirti" ya da "mucize" olarak çevrilmiştir). Yuhanna'da birkaç yerde örneden söz edilmekle birlikte (10:6; 16:25), benzetme sözcüğü hiç geçmez. Bunların yerine İsa'nın konuşmalarına yer verilir. Yuhanna, Celile'de geçen olayların ancak bir bölümünü anarken Yeruşalim'de geçen olaylara daha çok yer verir. İsa'nın, tutuklanmasından önceki son gece anıtlıkları (13-16 bölümleri) ve 17. bölümdeki duası bunların en önemlidileridir. İsa'nın ölüp dirildikten sonra izleyicilerine birkaç kez görünmesine bu kitapta daha çok yer verilir (20 ve 21).

Amaç ve İçerik: Yuhanna'nın farklı yaklaşımı hiç de şaşırtıcı değildir. Bizzat kendisi şöyle diyor: "İsa, öğrencilerinin önünde, bu kitapta yazılı olmayan başka birçok doğüstü belirti gerçekleştirdi. Ne var ki yazılmalar, İsa'nın, Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adıyla yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır" (20:30-31). Görülüyör ki, iman konusu güçlü bir biçimde vurgulanıyor¹. Dinleyicilerin İsa'ya gösterdikleri ilgi, iman edip etmemeleriyle ölçülüyor². Sonsuz yaşam konusu ayrıca vurgulanıyor³. İsa diyor ki, "Ben, insanlar yaşama, bol yaşama sahip olsunlar diye geldim" (10:10) ve "Sonsuz yaşam, tek gerçek Tanrı olan seni ve gönderdiğin İsa Mesih'i tanımalarıdır" (17:3).

Kitapta üzerinde durulan başka bir konu, Yahudi önderlerin dinmeyen karşı koymalarıdır⁴. Nitekim İsa'nın çarmıha gerilmesini isteyenler de bu önderler oldu.

Bununla birlikte kitabı ana amacı, İsa'nın kim olduğunu açıklamaktır. İsa'ya "Söz"⁵, "Mesih"⁶, "Tanrı Oğlu"⁷, "İnsanoğlu"⁸ ve daha birçok unvan⁹ verilir. İsa-Baba Tanrı ilişkisi konusundaki öğreti bu açıklamalarla içicedir¹⁰. İsa bu kitapta 109 kez Tanrı'yi "Baba" diye anar. 23 kez de Tanrı'dan, "beni gönderen" diye söz eder. İsa'nın Baba'ya dönmesinden sonra inanlılara gönderilen Kutsal Ruh'la¹¹ ilgili öğretiyi de anmalıyız. Bundan başka İsa Tanrı'yla inanlılar arasındaki harikulade ilişkilerden söz eder¹². Bu konuda söyle diyor: "Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaşarız" (14:23).

Ana Hatlar:

1:1-18 Giriş

1:19-51 Vaftizci Yahya ve İsa'nın ilk öğrencileri

2:1-11:57 İsa'nın konuşmaları ve yaptığı mucizeler

12:1-19:42 İsa'nın ölümünden önceki son haftası

20:1-21:25 İsa'nın dirilişinden sonra izleyicilerine görünmesi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

Tanrısal Söz

1 Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi* ve Söz Tanrı'ydı. **2** Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi. **3** Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz olmadı. **4** Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. **5** İşık karanlıkta parlar. Karanlık onu alt edemedi†.

6 Tanrı'nın gönderdiği Yahya adlı bir adam ortaya çıktı. **7** Tanıklık amacıyla, ışığa tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla iman etsin diye geldi. **8** Kendisi ışık değildi, ama ışığa tanıklık etmeye geldi. **9** Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışıkvardı. **10** O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. **11** Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. **12** Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. **13** Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı'dan doğdular.

14 Söz, insan‡ olup aramızda yaşadı. O'nun yüceliğini -Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu biricik Oğul'un yüceliğini- gördük. **15** Yahya O'na tanıklık etti. Yüksek sesle söyle dedi: "Benden sonra gelen benden üstündür. Çünkü O benden önce vardi" diye sözünü ettigim kişi budur."

16 Nitekim hepimiz O'nun doluluğundan lütuf üzerine lütuf aldık. **17** Kutsal Yasa Musa aracılığıyla verildi, ama lütuf ve gerçek İsa Mesih aracılığıyla geldi. **18** Tanrı'yi hiçbir zaman hiç kimse görmedi. Baba'nın bağırsında bulunan ve Tanrı olan biricik Oğul O'nu tanıttı.

Yahya'nın Ortaya Çıkışı (Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Luk.3:1-18)

19-20 Yahudi yetkililer§ Yahya'ya, "Sen kimsin?" diye sormak üzere Yeruşalim'den* kâhinlerle Levililer'i* gönderdikleri zaman Yahya'nın tanıklığı söyle oldu -açıkça konuştu, inkâr etmedi- "Ben Mesih değilim" diye açıkça konuştu.

21 Onlar da kendisine, "Öyleyse sen kimsin? İlyas misin?" diye sordular. O da, "Değilim" dedi.

"Sen beklediğimiz peygamber misin?" sorusuna,
"Hayır" yanıtını verdi.

22 Bu kez, "Kim olduğunu söyle de bizi gönderenlere bir yanıt verelim" dediler. "Kendin için ne diyorsun?"

23 Yahya, "Peygamber Yeşaya'nın dediği gibi, 'Rab'bin yolunu düzleyin' diye çölde haykâranın sesiyim ben" dedi.

24-25 Yahya'ya gönderilen bazı Ferisiler ona, "Sen Mesih, İlyas ya da beklediğimiz peygamber değilsen, niye vaftiz ediyorsun?" diye sordular.

26 Yahya onlara söyle yanıt verdi: "Ben suyla vaftiz ediyorum, ama aranızda tanımadığınız biri duruyor." **27** Benden sonra gelen O'dur. Ben O'nun çarığının bağını çözmeye bile layık değilim."

28 Bütün bunlar Şeria Irmağı'nın ötesinde bulunan Beytanya'da, Yahya'nın vaftiz ettiği yerde oldu.

Tanrı Kuzusu

* **1:1** "Tanrı'yla birlikteydi" ya da "Tanrı'daydı". † **1:5** "Alt edemedi" ya da "Anlamadı". **1:6** Mat.3:1-2; Mar.1:4; Luk.3:1-2 ‡ **1:14** "İnsan" ya da "Beden". § **1:19-20** "Yahudi yetkililer": Grekçe "Yahudiler". Yuhanna bu sözcüğü birçok yerde Yahudi yetkililer anlamında kullanıyor. **1:21** Yas.18:15-18; Mal.4:5 **1:23** Yşa.40:3

²⁹ Yahya ertesi gün İsa'nın kendisine doğru geldiğini görünce şöyle dedi: "İşte, dünyanın günahını ortadan kaldırın Tanrı Kuzusu!" ³⁰ Kendisi için, 'Benden sonra biri geliyor, O benden üstündür. Çünkü O benden önce vardi' dediğim kişi işte budur. ³¹ Ben O'nu tanımıyorum, ama İsrail'in O'nu tanımı için ben suyla vaftiz ederek geldim." ³² Yahya tanıklığını şöyle sürdürdü: "Ruh'un güvercin gibi gökten indiğini, O'nun üzerinde durduğunu gördüm. ³³ Ben O'nu tanımıyorum. Ama suyla vaftiz etmek için beni gönderen, 'Ruh'un kimin üzerine inip durduğunu görürsen, Kutsal Ruh'la vaftiz eden O'dur' dedi. ³⁴ Ben de gördüm ve 'Tanrı'nın Oğlu budur' diye tanıklık ettim."

İsa'nın İlk Öğrencileri

³⁵ Ertesi gün Yahya yine öğrencilerinden ikisiyle birlikteydi. ³⁶ Oradan geçen İsa'ya bakarak, "İşte Tanrı Kuzusu!" dedi.

³⁷ Onun söylediklerini duyan iki öğrenci İsa'nın ardından gitti. ³⁸ İsa arkasına dönüp ardından geldiklerini görünce, "Ne arıyorsunuz?" diye sordu.

Onlar da, "Rabbî, nerede oturuyorsun?" dediler. Rabbî, öğretmenim anlamına gelir.

³⁹ İsa, "Gelin, görün" dedi.

Gidip O'nun nerede oturduğunu gördüler ve o gün O'nunla kaldılar. Saat dört sularıydı. ⁴⁰ Yahya'yı iştip İsa'nın ardından giden iki kişiden biri Simun Petrus'un kardeşi Andreas'tı. ⁴¹ Andreas önce kendi kardeşi Simun'u bularak ona, "Biz Mesih'i bulduk" dedi. Mesih, meshedilmiş anlamına gelir.

⁴² Andreas kardeşini İsa'ya götürdü. İsa ona baktı, "Sen Yuhanna'nın oğlu Simun'sun. Kefas diye çağrılabıksın" dedi. Kefas, kaya* anlamuna gelir.

⁴³ Ertesi gün İsa, Celile'ye gitmeye karar verdi. Filippus'u bulup ona, "Ardımdan gel" dedi.

⁴⁴ Filippus da Andreas ile Petrus'un kenti olan Beytsayda'dandı. ⁴⁵ Filippus, Natanel'i bularak ona, "Musa'nın Kutsal Yasa'da hakkında yazdığını, peygamberlerin de sözünü ettiği kişiyi, Yusuf oğlu Nasıralı İsa'yı bulduk" dedi.

⁴⁶ Natanel Filippus'a, "Nasıra'dan iyi bir şey çıkabilir mi?" diye sordu.

Filippus, "Gel de gör" dedi.

⁴⁷ İsa, Natanel'in kendisine doğru geldiğini görünce onun için, "İşte, içinde hile olmayan gerçek bir İsaillî!" dedi.

⁴⁸ Natanel, "Beni nereden tanıyorsun?" diye sordu.

İsa, "Filippus çağırmadan önce seni incir ağacının altında gördüm" yanıtını verdi.

⁴⁹ Natanel, "Rabbî, sen Tanrı'nın Oğlu'sun, sen İsrail'in Kralı'sın!" dedi.

⁵⁰ İsa ona dedi ki, "Seni incir ağacının altında gördüğümü söylediğim için mi inanıyorsun? Bnlardan daha büyük şeyler göreceksin." ⁵¹ Sonra da, "Size doğrusunu söyleyiyim, gögün açıldığı, Tanrı meleklerinin İnsanoğlu üzerinde yükselp indiklerini göreceksiniz" dedi.

2

İsa'nın İlk Mucizesi

* ^{1:42} "Kaya": Grekçe "Petros". ^{1:51} Yar.28:12

¹ Üçüncü gün Celile'nin Kana Köyü'nde bir düğün vardı. İsa'nın annesi de oradaydı. ² İsa'yla öğrencileri de düğüne çağrılmışlardı. ³ Şarap tükenince annesi İsa'ya, "Şarapları kalmadı" dedi.

⁴ İsa, "Anne*", benden ne istiyorsun? Benim saatim daha gelmedi" dedi.

⁵ Annesi hizmet edenlere, "Size ne derse onu yapın" dedi.

⁶ Yahudiler'in geleneksel temizliği için oraya konmuş, her biri seksenle yüz yirmi litre[†] alan altı taş küp vardı. ⁷ İsa hizmet edenlere, "Küpleri suyla doldurun" dedi. Küpleri ağızlarına kadar doldurdular. ⁸ Sonra hizmet edenlere, "Şimdi biraz alıp şölen başkanına götürün" dedi.

Onlar da götürdüler. ⁹⁻¹⁰ Şölen başkanı, şaraba dönüşmüş suyu tattı. Bunun nereden geldiğini bilmiyordu, oysa suyu küpten alan hizmetkarlar biliyorlardı. Şölen başkanı güveyi çağrııp, "Herkes önce iyi şarabı, çok içildikten sonra da kötüsünü sunar" dedi, "Ama sen iyi şarabı şimdide dek saklamışsun."

¹¹ İsa bu ilk doğaüstü belirtisini Celile'nin Kana Köyü'nde gerçekleştirdi ve yüceliğini gösterdi. Öğrencileri de O'na iman ettiler.

*İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor
(Mat.21:12-13; Mar.11:15-17; Luk.19:45-46)*

¹² Bundan sonra İsa, annesi, kardeşleri ve öğrencileri Kefarnahum'a gidip orada birkaç gün kaldılar.

¹³ Yahudiler'in Fısih Bayramı yakındı. İsa da Yeruşalim'e gitti. ¹⁴ Tapınağın avlusunda sığır, koyun ve güvercin satanları, orada oturmuş para bozanları gördü. ¹⁵ İpten bir kamçı yaparak hepsini koyunlar ve sıqlırlarla birlikte tapınaktan kovdu, para bozanların paralarını döküp masalarını devirdi. ¹⁶ Güvercin satanlara, "Bunları buradan kaldırın, Babamın evini pazar yerine çevirmeyin!" dedi.

¹⁷ Öğrencileri, "Evin için gösterdiğim gayret beni yiyp bitirecek" diye yazılmış olan sözü hatırladılar.

¹⁸ Yahudi yetkililer İsa'ya, "Bunları yaptığına göre, bize nasıl bir belirti göstereceksin?" diye sordular.

¹⁹ İsa şu yanıt verdi: "Bu tapınağı yıkın, üç günde onu yeniden kuracağım."

²⁰ Yahudi yetkililer, "Bu tapınak kırk altı yılda yapıldı, sen onu üç günde mi kuracaksın?" dediler.

²¹ Ama İsa'nın sözünü ettiği tapınak kendi bedeniydi. ²² İsa ölümden dirilince öğrencileri bu sözü söylediğini hatırladılar, Kutsal Yazı'ya ve İsa'nın söylediği bu sözü iman ettiler.

²³ Fısih Bayramı'nda İsa'nın Yeruşalim'de bulunduğu sırada gerçekleştirdiği belirtileri gören birçokları O'nun adına iman ettiler. ²⁴ Ama İsa bütün insanların yüreğini bildiği için onlara güvenmiyordu. ²⁵ İnsan hakkında kimsenin O'na bir şey söylemesine gerek yoktu. Çünkü kendisi insanın içinden geçenleri biliyordu.

3

İsa ile Nikodim

* ^{2:4} "Anne": Grekçe "Kadın". † ^{2:6} "Seksenle yüz yirmi litre": Grekçe "İki üç metritis" (bkz. Birimler Cetveli). ^{2:12} Mat.4:13 ^{2:13} Çık.12:1-27 ^{2:17} Mez.69:9 ^{2:19} Mat.26:61; 27:40; Mar.14:58; 15:29

¹⁻² Yahudiler'in Nikodim adlı bir önderi vardı. Ferisiler'den* olan bu adam bir gece İsa'ya gelerek, "Rabbî", senin Tanrı'dan gelmiş bir öğretmen olduğunu biliyoruz. Çünkü Tanrı kendisiyle olmadıkça kimse senin yaptığın bu mucizeleri yapamaz" dedi.

³ İsa ona şu karşılığı verdi: "Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse yeniden* doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ni göremez."

⁴ Nikodim, "Yaşlanmış bir adam nasıl doğabilir? Annesinin rahmine ikinci kez girip doğabilir mi?" diye sordu.

⁵ İsa şöyle yanıt verdi: "Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ne giremez. ⁶ Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur. ⁷ Sana, 'Yeniden doğmalısınız' dediğime şaşma. ⁸ Yel dilediği yerde eser; sesini işitirsün, ama nereden gelip nereye gittiğini bilemezsin. Ruh'tan doğan herkes böyledir."

⁹ Nikodim İsa'ya, "Bunlar nasıl olabilir?" diye sordu.

¹⁰ İsa ona şöyle yanıt verdi: "Sen İsrail'in öğretmeni olduğun halde bunları anlamıyor musun? ¹¹ Sana doğrusunu söyleyeyim, biz bildiğimizi söylüyoruz, gördüğümüze tanıklık ediyoruz. Sizler ise bizim tanıklığımızı kabul etmiyorsunuz. ¹² Sizlere yeryüzüyle ilgili şeyleri söylediğim zaman inanmazsanız, gökle ilgili şeyleri söylediğimde nasıl inanacaksınız? ¹³ Gökten inmiş olan† İnsanoğlu'ndan* başka hiç kimse göge çıkmamıştır. ¹⁴ Musa çölde yılanni nasıl yukarı kaldırırsa, İnsanoğlu'nun da öylece yukarı kaldırılması gereklidir. ¹⁵ Öyle ki, O'na iman eden herkes sonsuz yaşama kavuşsun.

¹⁶ "Çünkü Tanrı dünyayı o kadar çok sevdi ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbir mahvolmasın, hepsi sonsuz yaşama kavuşsun. ¹⁷ Tanrı, Oğlu'u dünyayı yargılamanın için göndermedi, dünya O'nun aracılığıyla kurtulsun diye gönderdi. ¹⁸ O'na iman eden yargılanmaz, iman etmeyen ise zaten yargılanmıştır. Çünkü Tanrı'nın biricik Oğlu'nun adına iman etmemiştir. ¹⁹ Yargı da sudur: Dünyaya ışık geldi, ama insanlar ışık yerine karanlığı sevdiler. Çünkü yaptıkları işler kötüydü. ²⁰ Kötülük yapan herkes ışıkta nefret eder ve yaptıkları açığa çıkmasının diye ışığa yaklaşmaz. ²¹ Ama gerçeği uygulayan kişi yaptıklarını, Tanrı'ya dayanarak yaptığını göstermek için ışığa gelir."

Yahya'nın Tanıklığı

²² Bundan sonra İsa'yla öğrencileri Yahudiye diyarına gittiler. İsa onlarla birlikte orada bir süre kalarak vaftiz etti. ²³ Yahya da Salim yakınındaki Aynon'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su vardı. İnsanlar gelip vaftiz oluyorlardı. ²⁴ Yahya henüz hapse atılmamıştı. ²⁵ O sıralarda Yahya'nın öğrencileriyle bir Yahudi arasında temizlenme konusunda bir tartışma çıktı. ²⁶ Öğrencileri Yahya'ya gelerek, "Rabbî" dediler, "Şeria Irmağı'nın karşı yakasında birlikte olduğun ve kendisi için tanıklık ettiğin adam var ya, işte O vaftiz ediyor, herkes de O'na gidiyor."

²⁷ Yahya şöyle yanıt verdi: "İnsan, kendisine gökten verilmekçe hiçbir şey alamaz. ²⁸ 'Ben Mesih değilim, ama O'nun öncüsü olarak gönderildim' dediğime siz kendiniz tanıksınız. ²⁹ Gelin kiminse, güvey odur. Ama güveyin

* ^{3:3} "Yeniden" ya da "Yukarıdan". † ^{3:13} "Gökten inmiş olan": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Gökten inmiş ve gökte olan" diye geçer.

^{3:28} Yu.1:19-20

^{3:14} Say.21:9 ^{3:24} Mat.14:3; Mar.6:17-18; Luk.3:19

yanında duran ve onu dinleyen dostu onun sesini işitince çok sevinir. İşte benim sevincim böylece tamamlandı. ³⁰ O büyümeli, bense küçülmeliyim.”

³¹ Yukardan gelen, herkesten üstündür. Dünyadan olan dünyaya aittir ve dünyadan söz eder. Gökten gelen ise, herkesten üstündür. ³² Ne görmüş ne işitmişse ona tanıklık eder, ama tanıklığını kimse kabul etmez. ³³ O'nun tanıklığını kabul eden, Tanrı'nın gerçek olduğuna mührünü basmuştur. ³⁴ Tanrı'nın gönderdiği kişi Tanrı'nın sözlerini söyler. Çünkü Tanrı, Ruh'u ölçüyle vermez. ³⁵ Baba Oğul'u sever; her şeyi O'na teslim etmiştir. ³⁶ Oğul'a iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Ama Oğul'un sözünü dinlemeyen yaşamı görmeyecektir. Tanrı'nın gazabı böylesinin üzerinde kalır.

4

İsa ile SamiriyeLİ Kadın

¹⁻³ Ferisiler, İsa'nın Yahya'dan daha çok öğrenci edinip vaftiz ettiğini duyular -aslında İsa'nın kendisi değil, öğrencileri vaftiz ediyorlardı- İsa bunu öğrenince Yahudiye'den ayrılp yine Celile'ye gitti. ⁴ Giderken Samiriye'den geçmesi gerekiyordu. ⁵ Böylece Samiriye'nin Sihar denilen kentine geldi. Burası Yakup'un kendi oğlu Yusuf'a vermiş olduğu toprağın yakınındaydı. ⁶ Yakup'un kuyusu da oradaydı. İsa, yolculuktan yorulmuş olduğu için kuyunun yanına oturmuştu. Saat on iki sularydı. ⁷ SamiriyeLİ bir kadın su çekmeye geldi.

İsa ona, “Bana su ver, içeyim” dedi. ⁸ İsa'nın öğrencileri yiyecek satın almak için kente gitmişlerdi.

⁹ SamiriyeLİ kadın, “Sen Yahudi'sin, bense SamiriyeLİ bir kadınım” dedi, “Nasıl olur da benden su istersin?” Çünkü Yahudiler'in SamiriyeLiler'le ilişkileri yoktur.

¹⁰ İsa kadına şu yanıtı verdi: “Eğer sen Tanrı'nın armağanını ve sana, ‘Bana su ver, içeyim’ diyenin kim olduğunu bilseydin, sen O'ndan dilerdin, O da sana yaşam suyunu verirdi.”

¹¹ Kadın, “Efendim” dedi, “Su çekenek bir şeyin yok, kuyu da derin, yaşam suyunu nereden bulacaksın? ¹² Sen, bu kuyuyu bize vermiş, kendisi, oğulları ve davarları ondan içmiş olan atamız Yakup'tan daha mı büyüğünsün?”

¹³ İsa şöyle yanıt verdi: “Bu sudan her içen yine susayacak. ¹⁴ Oysa benim vereceğim sudan içen sonsuza dek susamaz. Benim vereceğim su, içende sonsuz yaşam için fişkiran bir pınar olacak.”

¹⁵ Kadın, “Efendim” dedi, “Bu suyu bana ver. Böylece ne susayayım, ne de su çekmek için buraya kadar gelelim.”

¹⁶ İsa, “Git, kocanı çağır ve buraya gel” dedi.

¹⁷ Kadın, “Kocam yok” diye yanıtlaştı.

İsa, “Kocam yok demekle doğrulu söyledin” dedi. ¹⁸ “Beş kocaya vardın. Şimdi birlikte yaşadığıın adam kocan değil. Doğrulu söyledin.”

¹⁹ Kadın, “Efendim, anlıyorum, sen bir peygamberisin” dedi. ²⁰ “Atalarımız bu dağda tapındılar, ama sizler tapılması gereken yerin Yeruşalim'de olduğunu söyleyorsunuz.”

²¹ İsa ona şöyle dedi: “Kadın, bana inan, öyle bir saat geliyor ki, Baba'ya ne bu dağda, ne de Yeruşalim'de tapınacaksınız! ²² Siz bilmediğinizde taptiyorsunuz,

biz bildiğimize tâpiyoruz. Çünkü kurtuluş Yahudiler'dendir. ²³ Ama içtenlikle tapınanların Baba'ya ruhta ve gerçekte tapınacakları saat geliyor. İşte, o saat şimdîdir. Baba da kendisine böyle tapınanları arıyor. ²⁴ Tanrı ruhtur, O'na tapınanlar da ruhta ve gerçekte tapınmalıdırlar."

²⁵ Kadın İsa'ya, "Mesih denilen meshedilmiş Olan'ın geleceğini biliyorum" dedi, "O gelince bize her şeyi bildirecek."

²⁶ İsa, "Seninle konuşan ben, O'yum" dedi.

²⁷ Bu sırada İsa'nın öğrencileri geldiler. O'nun bir kadınla konuşmasına şaştılar. Bununla birlikte hiçbiri, "Ne istiyorsun?" ya da, "O kadınla neden konuşuyorsun?" demedi.

²⁸⁻²⁹ Sonra kadın su testisini bırakarak kente gitti ve halka şöyle dedi: "Gelin, yaptığım her şeyi bana söyleyen adamı görün. Acaba Mesih bu mudur?"

³⁰ Halk da kentten çıkip İsa'ya doğru gelmeye başladı.

³¹ Bu arada öğrencileri O'na, "Rabbî*, yemek ye!" diye rica ediyorlardı.

³² Ama İsa, "Benim, sizin bilmediğiniz bir yiyeceğim var" dedi.

³³ Öğrenciler birbirlerine, "Acaba biri O'na yiyecek mi getirdi?" diye sordular.

³⁴ İsa, "Benim yemeğim, beni gönderenin isteğini yerine getirmek ve O'nun işini tamamlamaktır" dedi. ³⁵ "Sizler, 'Ekinleri biçmeye daha dört ay var' demiyor musunuz? İşte, size söyleyorum, başınızı kaldırıp tarlalara bakın. Ekinler sararmış, biçilmeye hazır!" ³⁶ Eken ve biçen birlikte sevinsinler diye, biçen kişi şimdiden ücretini alır ve sonsuz yaşam için ürün toplar. ³⁷ 'Biri eker, başkası biçer' sözü bu durumda doğrudur. ³⁸ Ben sizi, emek vermediğiniz bir ürünü biçmeye gönderdim. Başkaları emek verdiler, siz ise onların emeğinden yararlandınız."

³⁹ O kentten birçok Samiriyeli, "Yaptığım her şeyi bana söyledi" diye tanıklık eden kadının sözü üzerine İsa'ya iman etti. ⁴⁰ Samiriyeliler O'na gelip yanlarında kalması için rica ettiler. O da orada iki gün kaldı. ⁴¹ O'nun sözü üzerine daha birçokları iman etti.

⁴² Bunlar kadına, "Bizim iman etmemizin nedeni artık senin sözlerin değil" diyorlardı. "Kendimiz iştik, O'nun gerçekten dünyanın Kurtarıcısı olduğunu biliyoruz."

Bir Memurun Oğlu İyileştiriliyor

⁴³ Bu iki günden sonra İsa oradan ayrıılıp Celile'ye gitti. ⁴⁴ İsa'nın kendisi, bir peygamberin kendi memleketinde saygı görmediğine tanıklık etmişti.

⁴⁵ Celile'ye geldiği zaman Celileliler O'nu iyi karşıladılar. Çünkü onlar da bayram için gitmişler ve bayramda O'nun Yeruşalim'de yaptığı her şeyi görmüşlerdi.

⁴⁶ İsa yine, suyu şaraba çevirdiği Celile'nin Kana Köyü'ne geldi. Orada saraya bağlı bir memur vardı. Oğlu Kefarnahum'da hastaydı. ⁴⁷ Adam, İsa'nın Yahudiye'den Celile'ye geldiğini işitince yanına gitti, evine gelip ölmek üzere olan oğlunu iyileştirmesi için O'na yalvardı.

⁴⁸ İsa adama, "Sizler belirtiler ve harikalar görmedikçe iman etmeyeceksiniz" dedi.

⁴⁹ Saray memuru İsa'ya, "Efendim, çocuğum ölmeden yetiş!" dedi.

⁵⁰ İsa, "Git, oğlun yaşayacak" dedi.

Adam, İsa'nın söyledişi söze iman ederek gitti. **51** Daha yoldayken köleleri onu karşılayıp oğlunun yaşadığını bildirdiler. **52** Adam onlara, oğlunun iyileşmeye başladığı saatı sordu. "Dün öğle üstü saat birde ateşi düştü" dediler.

53 Baba bunun, İsa'nın, "Oğlun yaşayacak" dediği saat olduğunu anladı. Kendisi ve bütün ev halkı iman etti. **54** İsa, bu ikinci belirtiyi de Yahudiye'den Celile'ye döndükten sonra gerçekleştirdi.

5

Havuzdaki Kötürüm İyileştiriliyor

1 İsa bundan sonra Yahudiler'in bir bayramı nedeniyle Yeruşalim'e gitti. **2** Yeruşalim'de Koyun Kapısı yanında, İbranice'de* Beytesta denilen beş eyvanlı bir havuz vardır. **3-4** Bu eyvanların altında kör, kötürum, felçli hastalardan bir kalabalık yatardı.* **5** Orada otuz sekiz yıldır hasta olan bir adam vardı. **6** İsa hasta yatan bu adamı görünce ve uzun zamandır bu durumda olduğunu anlayınca, "İyi olmak ister misin?" diye sordu.

7 Hasta şöyle yanıt verdi: "Efendim, su çalkandığı zaman beni havuza indirecek kimsem yok, tam gireceğim an benden önce başkası giriyor."

8 İsa ona, "Kalk, şilteni topla ve yürü" dedi.

9 Adam o anda iyileşti. Şiltesini toplayıp yürümeye başladı.

10 O gün Şabat Günü'ydü*. **10** Bu yüzden Yahudi yetkililer iyileşen adama, "Bugün Şabat Günü" dediler, "Şilteni toplaman yasaktır."

11 Ama adam onlara söyle yanıt verdi: "Beni iyileştiren kişi bana, 'Şilteni topla ve yürü' dedi."

12 "Sana, 'Şilteni topla ve yürü' diyen adam kim?" diye sordular.

13 İyileşen adam ise O'nun kim olduğunu bilmiyordu. Orası kalabalıkçı, İsa da çekiliş gitmişti. **14** İsa daha sonra adamı tapınakta buldu. "Bak, iyi oldun. Artık günah işleme de başına daha kötü bir şey gelmesin" dedi.

15 Adam gidip Yahudi yetkililere kendisini iyileştirenin İsa olduğunu bildirdi. **16** Şabat Günü böyle şeyler yaptığı için İsa'ya zulmetmeye başladilar.

17 Ama İsa onlara şu karşılığı verdi: "Babam hâlâ çalışmaktadır, ben de çalışıyorum."

18 İşte bu nedenle Yahudi yetkililer O'nu öldürmek için daha çok gayret ettiler. Çünkü yalnız Şabat Günü düzenini bozmakla kalmamış, Tanrı'nın kendi Babası olduğunu söyleyerek kendisini Tanrı'ya eşit kilmişti.

Oğul'un Yetkisi

19 İsa Yahudi yetkililere söyle karşılık verdi: "Size doğrusunu söyleyeyim, Oğul, Baba'nın yaptıklarını görmedikçe kendiliğinden bir şey yapamaz. Baba ne yaparsa Oğul da aynı şeyi yapar. **20** Çünkü Baba Oğul'u sever ve yaptıklarının hepsini O'na gösterir. Şaşasınız diye O'na bunlardan daha büyük işler de gösterecektir. **21** Baba nasıl ölüleri diriltip onlara yaşam veriyorsa, Oğul da dilediği kimselere yaşam verir. **22** Baba kimseyi yargılamaz, bütün yargılama işini Oğul'a vermiştir. **23** Öyle ki, herkes Baba'yı onurlandırdığı gibi Oğul'u

* **5:3-4** Birçok Grekçe elyazmasında ayet söyle devam eder: "Havuzun çalkanmasını beklerlerdi. Çünkü Rab'bin bir meleği zaman zaman havuzun içine iner, suyu çakardı. Suyun çalkanmasından sonra havuza ilk giren, tutulduğu herhangi bir hastalıktan kurtulurdu." **5:10** Neh.13:19; Yer.17:21

onurlandırsın. Oğul'u onurlandırmayan, O'nu gönderen Baba'yı da onurlandırmaz.

²⁴ "Size doğrusunu söyleyeyim, sözümü iştip beni gönderene iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Böyle biri yargılanmaz, ölümden yaşama geçmiştir. ²⁵ Size doğrusunu söyleyeyim, ölülerin Tanrı Oğlu'nun sesini işitecekleri ve iştenlerin yaşayacakları saat geliyor, geldi bile. ²⁶ Çünkü Baba, kendisinde yaşam olduğu gibi, Oğul'a da kendisinde yaşam olma özelliğini verdi. ²⁷ O'na yargılama yetkisini de verdi. Çünkü O İnsanoğlu'dur*. ²⁸ Buna şaşmayın. Mezarda olanların hepsinin O'nun sesini işitecekleri saat geliyor. ²⁹ Ve onlar mezarlardan çıkacaklar. İyilik yapmış olanlar yaşamak, kötülük yapmış olanlar yargılanmak üzere dirilecekler."

İsa'ya Tanıklık Edenler

³⁰ "Ben kendiliğinden hiçbir şey yapamam. İşittiğim gibi yargılarım ve benim yargım adıdır. Çünkü amacım kendi istedığımı değil, beni gönderenin istedığını yapmaktır. ³¹ Eğer kendim için ben tanıklık edersem, tanıklığım geçerli olmaz. ³² Ama benim için tanıklık eden başka biri vardır. O'nun benim için ettiği tanıklığın geçerli olduğunu bilirim. ³³ Siz Yahya'ya adamlar gönderdiniz, o da gerçege tanıklık etti. ³⁴ İnsanın tanıklığını kabul ettiğim için değil, kurtulmanız için bunları söylüyorum. ³⁵ Yahya, yanın ve ışık saçan bir çıraydı. Sizler onun işliğinde bir süre için coşmak istediniz. ³⁶ Ama benim, Yahya'nıñinden daha büyük bir tanıklığım var. Tamamlamam için Baba'nın bana verdiği işler, şu yaptığım işler, beni Baba'nın gönderdigine tanıklık ediyor. ³⁷ Beni gönderen Baba da benim için tanıklık etmiştir. Siz hiçbir zaman ne O'nun sesini işittiniz, ne de suretini gördünüz. ³⁸ O'nun sözü sizde yaşamıyor. Çünkü O'nun gönderdiği kişiye iman etmiyorsunuz. ³⁹ Kutsal Yazilar'ı araştırıyorsunuz. Çünkü bunlar aracılıyla sonsuz yaşama sahip olduğunuzu sanıyorsunuz. Bana tanıklık eden de bu yazınlardır! ⁴⁰ Öyleyken siz, yaşama kavuşmak için bana gelmek istemiyorsunuz.

⁴¹ "İnsanlardan övgü kabul etmiyorum. ⁴² Ama ben sizi bilirim, sizin Tanrı sevgisi yoktur. ⁴³ Ben Babam'ın adına geldim, ama beni kabul etmiyorsunuz. Oysa başka birisi kendi adına gelirse, onu kabul edeceksiniz. ⁴⁴ Birbirinizden övgüler kabul ediyor, ama tek olan Tanrı'nın övgüsünü kazanmaya çalışmayıorsunuz. Bu durumda nasıl iman edebilirsiniz? ⁴⁵ Baba'nın önünde sizi suçlayacağımı sanmayın. Sizi suçlayan, umut bağılılığınız Musa'dır. ⁴⁶ Musa'ya iman etmiş olsaydınız, bana da iman ederdiniz. Çünkü o benim hakkında yazmıştır. ⁴⁷ Ama onun yazlarına iman etmezseniz, benim sözlerime nasıl iman edeceksiniz?"

6

İsa Beş Bin Kişiye Doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar:6:30-44; Luk.9:10-17)

¹ Bundan sonra İsa, Celile -Taberiye- Gölü'nün karşı yakasına geçti.

² Ardından büyük bir kalabalık gidiyordu. Çünkü hastalar üzerinde yaptığı mucizeleri görmüşlerdi. ³ İsa dağa çıkip orada öğrencileriyle birlikte oturdu.

⁴ Yahudiler'in Fısh Bayramı yakındı.

⁵ İsa başını kaldırıp büyük bir kalabalığın kendisine doğru geldiğini görünce Filippus'a, "Bunları doyurmak için nereden ekmek alalım?" diye sordu. ⁶ Bu sözü onu denemek için söyledi, aslında kendisi ne yapacağını biliyordu.

⁷ Filippus O'na şu yanıt verdi: "Her birinin bir lokma yiyebilmesi için iki yüz dinarlık ekmek bile yetmez."

⁸⁻⁹ Öğrencilerinden biri, Simun Petrus'un kardeşi Andreas, İsa'ya dedi ki, "Burada beş arpa ekmeğyle iki balığı olan bir çocuk var. Ama bu kadar adam içen bunlar nedir ki?"

¹⁰ İsa, "Halkı yere oturtun" dedi.

Orası çayırlandı. Böylece halk yere oturdu. Yaklaşık beş bin erkek vardı.

¹¹ İsa ekmekleri aldı, şükrettikten sonra oturanlara dağıtı. Balıklardan da istedikleri kadar verdi. ¹² Herkes doyunca İsa öğrencilere, "Artakalan parçaları toplayın, hiçbir şey ziyan olmasın" dedi.

¹³ Onlar da topladılar. Yedikleri beş arpa ekmeğinden artakalan parçalarla on iki sepet doldurdular. ¹⁴ Halk, İsa'nın yaptığı mucizeyi görünce, "Gerçekten dünyaya gelecek olan peygamber budur" dedi.

¹⁵ İsa onların gelip kendisini kral yapmak üzere zorla götürüreceklerini bildiğinden tek başına yine dağa çekildi.

İsa Su Üstünde Yürüyor (Mat.14:22-33; Mar.6:45-52)

¹⁶ Akşam olunca öğrencileri göle indiler. ¹⁷ Bir tekneye binerek gölün karşı yakasındaki Kefarnahum'a doğru yol aldılar. Karanlık basmış, İsa henüz yanlarına gelmemiştir. ¹⁸ Güçlü bir rüzgar estiğinden göl kabarmaya başladı. ¹⁹ Öğrenciler beş kilometre kadar* kürek çektiğten sonra, İsa'nın gölün üstünde yürüyerek tekneye yaklaşlığını görünce korktular. ²⁰ Ama İsa, "Korkmayın, benim!" dedi. ²¹ Bunun üzerine O'nu tekneye almak istediler. O anda tekne gidecekleri kıyıyla ulaştı.

²² Ertesi gün, gölün karşı yakasında kalan halk, önceden orada sadece bir tek tekne bulunduğuunu, İsa'nın kendi öğrencileriyle birlikte bu tekneye binmediğini, öğrencilerinin yalnız gittiklerini anladı. ²³ Rab'bin şükremesinden sonra halkın ekmek yediği yerin yakınına Taberiye'den başka tekneler geldi. ²⁴ Halk, İsa'nın ve öğrencilerinin orada olmadığını görünce teknelere binerek Kefarnahum'a, İsa'yı aramaya gitti. ²⁵ O'nun gölün karşı yakasında buldukları zaman, "Rabbî*, buraya ne zaman geldin?" diye sordular.

Yaşam Ekmegi

²⁶ İsa şöyle yanıt verdi: "Size doğrusunu söyleyeyim, doğaüstü belirtiler gördüğünüz için değil, ekmeklerden yiyp doyduğunuz için beni arıyorsunuz.

²⁷ Geçici yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalıcı yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecek. Çünkü Baba Tanrı O'na bu onayı vermiştir†."

²⁸ Onlar da şunu sordular: "Tanrı'nın istediği işleri yapmak için ne yapmalyız?"

²⁹ İsa, "Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir" diye yanıt verdi.

* ^{6:19} "Beş kilometre kadar": Grekçe "Yirmi beş ile otuz stadion" (bkz. Birimler Cetveli). † ^{6:27} "Bu onayı vermiştir" ya da "Mühür basmıştır".

³⁰ Bunun üzerine, "Görüp sana iman etmemiz için nasıl bir belirti gerçekleştireceksin? Ne yapacaksın?" dediler. ³¹ "Atalarımız çölde man yediler. Yazılmış olduğu gibi, 'Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi.'"

³² İsa onlara dedi ki, "Size doğrusunu söyleyeyim, gökten ekmeği size Musa vermedi, gökten size gerçek ekmeği Babam verir. ³³ Çünkü Tanrı'nın ekmeği, gökten inen ve dünyaya yaşam verendir."

³⁴ Onlar da, "Efendimiz, bizlere her zaman bu ekmeği ver!" dediler.

³⁵ İsa, "Yaşam ekmeği Ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden hiçbir zaman susamaz" dedi. ³⁶ "Ama ben size dedim ki, 'Beni gördünüz, yine de iman etmiyorsunuz.' ³⁷ Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni asla kovmam. ³⁸ Çünkü kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini yerine getirmek için gökten indim. ³⁹ Beni gönderenin isteği, Baba verdiklerinden hiçbirini yiitirmem, son gün hepsini diriltemedir. ⁴⁰ Çünkü Babam'ın isteği, Oğul'u gören ve O'na iman eden herkesin sonsuz yaşama kavuşmasıdır. Ben de böylelerini son günde dirilteceğim."

⁴¹ "Gökten inmiş olan ekmek Ben'im" dediği için Yahudiler O'na karşı söylenmeye başladilar. ⁴² "Yusuf oğlu İsa değil mi bu?" diyorlardı. "Annesini de, babasını da tanıyoruz. Şimdi nasıl oluyor da, 'Gökten indim' diyor?"

⁴³ İsa, "Aranızda söylemeyin" dedi. ⁴⁴ "Beni gönderen Baba bir kimseyi bana çekmedikçe, o kimse bana gelemez. Bana geleni de son günde dirilteceğim. ⁴⁵ Peygamberlerin yazdığı gibi, 'Tanrı onların hepsine kendi yollarını öğretecektir.' Baba'yı işten ve O'ndan öğrenen herkes bana gelir. ⁴⁶ Bu, bir kimsenin Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Baba'yı sadece Tanrı'dan gelen görmüştür. ⁴⁷ Size doğrusunu söyleyeyim, iman edenin sonsuz yaşamı vardır. ⁴⁸ Yaşam ekmeği Ben'im. ⁴⁹ Atalarınız çölde man yediler, yine de öldüler. ⁵⁰ Gökten inen öyle bir ekmek var ki, ondan yiyen ölmeyecek. ⁵¹ Gökten inmiş olan diri ekmek Ben'im. Bu ekmekten yiyen sonsuza dek yaşayacak. Dünyanın yaşamı uğruna vereceğim ekmek de benim bedenimdir."

⁵² Bunun üzerine Yahudiler, "Bu adam yememiz için bedenini bize nasıl verebilir?" diyerek birbirleriyle çekişmeye başladilar.

⁵³ İsa onlara şöyle dedi: "Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu'nun bedenini yiip kanını içmedikçe, sizde yaşam olmaz. ⁵⁴ Bedenimi yiyenin, kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır ve ben onu son günde dirilteceğim. ⁵⁵ Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım gerçek içecektir. ⁵⁶ Bedenimi yiip kanımı içen bende yaşar, ben de onda. ⁵⁷ Yaşayan Baba beni gönderdiği ve ben Baba'nın aracılığıyla yaşadığım gibi, bedenimi yiyen de benim aracılığıyla yaşayacak. ⁵⁸ İşte gökten inmiş olan ekmek budur. Atalarınızın yedikleri man gibi değildir. Atalarınız öldüler. Oysa bu ekmeği yiyen sonsuza dek yaşar."

⁵⁹ İsa bu sözleri Kefarnahum'da havrada öğretirken söyledi.

BirÇok Kişi İsa'yı Terk Ediyor

⁶⁰ Öğrencilerinin birçoğu bunu iştirince, "Bu söz çok çetin, kim kabul edebilir?" dediler.

⁶¹ Öğrencilerinin buna karşı söylediğini anlayan İsa, "Bu sizi şaşırtıyor mu?" dedi. ⁶² "Ya İnsanoğlu'nun* önceden bulunduğu yere yükseldiğini görürseniz...?"

⁶³ Yaşam veren Ruh'tur. Beden bir yarar sağlamaz. Sizlere söylediğim sözler ruhtur, yaşamdır. ⁶⁴ Yine de aranızda iman etmeyenler var." İsa iman

etmeyenlerin ve kendisine ihanet edecek kişinin kim olduğunu baştan beri biliyordu.⁶⁵ “Sizlere, ‘Baba’nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemez’‡ dememin nedeni budur” dedi.

⁶⁶ Bunun üzerine öğrencilerinin birçoğu geri döndüler, artık O'nunla dolaşmaz oldular.⁶⁷ İsa o zaman Onikiler'e*, “Siz de mi ayrılmak istiyorsunuz?” diye sordu.

⁶⁸ Simun Petrus şu yanıtını verdi: “Rab, biz kime gidelim? Sonsuz yaşamın sözleri sendedir.⁶⁹ İman ediyor ve biliyoruz ki, sen Tanrı'nın Kutsal'sın.”

⁷⁰ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Siz Onikiler'i seçen ben değil miyim? Buna karşın sizin biri iblistir.”⁷¹ Simun İskariot'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu. Çünkü Yahuda Onikiler'den biri olduğu halde İsa'ya ihanet edecekti.

7

İsa Yeruşalim'e Gidiyor

¹ Bundan sonra İsa Celile'de dolaşmaya başladı. Yahudi yetkililer O'nı öldürmeye amaçladıkları için Yahudiye'de dolaşmak istemiyordu.² Yahudiler'in Çardak Bayramı yaklaşmıştı.³ Bu nedenle İsa'nın kardeşleri O'na, “Buradan ayrıl, Yahudiye'ye git” dediler, “Öğrencilerin de yaptığı işleri görsünler.⁴ Çünkü kendini açıkça tanıtmak isteyen bir kimse yaptıklarını gizlemez. Mademki bu şeyleri yapıyorsun, kendini dünyaya göster!”⁵ Kardeşleri bile O'na iman etmiyorlardı.

⁶ İsa onlara, “Benim zamanım daha gelmedi” dedi, “Oysa sizin için zaman hep uygundur.⁷ Dünya sizden nefret edemez, ama benden nefret ediyor. Çünkü yaptıklarının kötü olduğuna tanıklık ediyorum.⁸ Siz bu bayramı kutlamaya gidin. Ben şimdilik gitmeyeceğim. Çünkü benim zamanım daha dolmadı.”

⁹ İsa bu sözleri söyleyip Celile'de kaldı.

¹⁰ Ne var ki, kardeşleri bayramı kutlamaya gidince, kendisi de gitti. Ancak açıktan açığa değil, gizlice gitti.¹¹ Yahudi yetkililer O'nı bayram sırasında arıyor, “O nerede?” diye soruyorlardı.

¹² Kalabalık arasında O'nunla ilgili bir sürü laf fisıldanıyordu. Bazıları, “İyi adamdır”, bazıları da, “Hayır, tam tersine, halkı saptrıyor” diyorlardı.

¹³ Bununla birlikte yetkililerden korkutukları için, hiç kimse O'ndan açıkça söz etmiyordu.

¹⁴ Bayramın yarısı geçmişti. İsa tapınağa gidip öğretmeye başladı.

¹⁵ Yahudiler şaşırdılar. “Bu adam hiç öğrenim görmediği halde, nasıl bu kadar bilgili olabilir?” dediler.

¹⁶ İsa onlara, “Benim öğretim benim değil, beni gönderenindir” diye karşılık verdi.¹⁷ “Eğer bir kimse Tanrı'nın isteğini yerine getirmek istiyorsa, bu öğretimin Tanrı'dan mı olduğunu, yoksa kendiliğinden mi konuştugumu bileyeciktir.¹⁸ Kendiliğinden konuşan kendini yüceltmek ister, ama kendisini gönderenini yüceltmek isteyen doğrudur ve O'nda haksızlık yoktur.¹⁹ Musa size Kutsal Yasa'yı vermedi mi? Yine de hiçbiriniz Yasa'yı yerine getirmiyor. Neden beni öldürmek istiyorsunuz?”

‡ 6:65 “Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemez”: Grekçe “Kendisine Baba'dan verilmemiş hiç kimse bana gelemez”. 6:68 Mat.16:16; Mar.8:29; Luk.9:20 7:2 Lev.23:34; Yas.16:13

* 7:15 “Nasıl bu kadar bilgili olabilir?” ya da “Kutsal Yazilar'ı nasıl biliyor?”

20 Kalabalık, "Cin çarpmış seni!" dedi. "Seni öldürmek isteyen kim?"

21 İsa, "Ben bir mucize[†] yaptım, hepiniz şaşkına döndünüz" diye yanıt verdi. **22** "Musa size sünneti buyurduğu için -aslında bu, Musa'dan değil, atalarınızdan kalmadır- Şabat Günü birini sünnet edersiniz. **23** Musa'nın Yasası bozulmasın diye Şabat Günü biri sünnet ediliyor da, Şabat Günü bir adamı tamamen iyileştirdim diye bana neden kızıyorsunuz? **24** Dış görünüşe göre yargılamayın, yargınız adil olsun."

İsa, Mesih Midir?

25 Yeruşalımliler'in bazıları, "Öldürmek istedikleri adam bu değil mi?" diyordı. **26** "Bakin, açıkça konuşuyor, O'na bir şey demiyorlar. Yoksa önderler O'nun Mesih olduğunu gerçekten kabul ettiler mi? **27** Ama biz bu adamın nereden geldiğini biliyoruz. Oysa Mesih geldiği zaman O'nun nereden geldiğini kimse bilmeyecek."

28 O sıradı tapınakta öğreten İsa yüksek sesle şöyle dedi: "Hem beni tanıyorsunuz, hem de nereden olduğumu biliyorsunuz! Ben kendiliğimden gelmedim. Beni gönderen gerçektir. O'nu siz tanımadığınızdan. **29** Ben O'nu tanırım. Çünkü ben O'ndanım, beni O gönderdi."

30 Bunun üzerine O'nu yakalamak istediler, ama kimse O'na el sürmedi. Çünkü O'nun saatı henüz gelmemiştir. **31** Halktan birçok kişi ise O'na iman etti. "Mesih gelince, bunun yaptıklarından daha mı çok mucize yapacak?" diyorlardı.

32 Ferisiler halkın İsa hakkında böyle fısıldaştığını duydular. Başkâhinler ve Ferisiler O'nu yakalamak için görevliler gönderdiler.

33 İsa, "Kısa bir süre daha sizinleyim" dedi, "Sonra beni gönderene gideceğim. **34** Beni arayacaksınız ama bulamayacaksınız. Ve benim bulunduğu yere siz gelemezsiniz."

35 Bunun üzerine Yahudiler birbirlerine, "Bu adam nereye gidecek de biz O'nu bulamayacağız?" dediler. "Yoksa Grekler arasında dağılmış olanlara gidip Grekler'e mi öğreticek? **36** 'Beni arayacaksınız ama bulamayacaksınız. Ve benim bulunduğu yere siz gelemezsiniz' diyor. Ne demek istiyor?"

37 Bayramın son ve en önemli günü İsaayağa kalktı, yüksek sesle şöyle dedi: "Bir kimse susamışsa bana gelsin, işin. **38** Kutsal Yazı'da dendiği gibi, bana iman edenin 'icinden diri su irmakları akacaktır.'

39 Bunu, kendisine iman edenlerin alacağı Ruh'la ilgili olarak söylüyordu. Ruh henüz verilmemişti. Çünkü İsa henüz yüceltilmemiştir. **40** Halktan bazıları bu sözleri işitince, "Gerçekten beklediğimiz peygamber budur" dediler.

41 Bazıları da, "Bu Mesih'tir" diyorlardı.

Başkaları ise, "Olamaz! Mesih Celile'den mi gelecek?" dediler. **42** "Kutsal Yazı'da, 'Mesih, Davut'un soyundan, Davut'un yaşadığı Beytlemhem Kenti'nden gelecek' denmemiş midir?"

43 Böylece İsa'dan dolayı halk arasında ayrılık doğdu. **44** Bazıları O'nu yakalamak istedilerse de, kimse O'na el sürmedi.

Yahudi Önderlerin İmansızlığı

45 Görevliler geri dönüşünce, başkâhinlerle Ferisiler, "Niçin O'nu getirmediniz?" diye sordular.

[†] **7:21** "Mucize": Grekçe "İş" (bkz. Yu.5:1-16). **7:22** Yar.17:10; Lev.12:3 **7:23** Yu.5:9 **7:37** Lev.23:36 **7:38** Özd.18:4; Yşa.58:11; Hez.47:1 **7:40** Yas.18:15-18 **7:42** Mik.5:2

46 Görevliler, "Hiç kimse hiçbir zaman bu adamın konuştuğu gibi konuşmamıştır" karşılığını verdiler.

47 Ferisiler, "Yoksa siz de mi aldandınız?" dediler. **48** "Önderlerden ya da Ferisiler'den O'na iman eden oldu mu hiç? **49** Kutsal Yasa'yı bilmeyen bu halk lanetlidir."

50-51 İçerinden biri, daha önce İsa'ya gelen Nikodim, onlara şöyle dedi: "Yasamiza göre, bir adamı dinlemeden, ne yaptığını öğrenmeden onu yargılamak doğru mu?"

52 Ona, "Yoksa sen de mi Celile'densin?" diye karşılık verdiler. "Araştır, bak, Celile'den peygamber çıkmaz."

Zinada Yakalanan Kadın

53 Bundan sonra herkes evine gitti.

8

1 İsa ise Zeytin Dağı'na gitti. **2** Ertesi sabah erkenden yine tapınağa döndü. Bütün halk O'nun yanına geliyordu. O da oturup onlara öğretmeye başladı. **3-4** Din bilginleri ve Ferisiler, zina ederken yakalanmış bir kadın getirdiler. Kadını orta yere çıkararak İsa'ya, "Öğretmen, bu kadın tam zina ederken yakalandı" dediler. **5** "Musa, Yasa'da bize böyle kadınların taşlanması buyurdu, sen ne dersin?" **6** Bunları İsa'yı denemek amacıyla söylüyorlardı; O'nun suçlayabilmek için bir neden arıyorlardı.

İsa eğilmiş, parmağıyla toprağa yazı yazıyordu. **7** Durmadan aynı soruyu sormaları üzerine doğruldu ve, "İçinizde kim günahsızsa, ilk taşı o atsun!" dedi.

8 Sonra yine eğildi, toprağa yazmaya başladı. **9** Bunu işittikleri zaman, başta yaşlılar olmak üzere, birer birer dışarı çıkip İsa'yı yalnız bırakırlar. Kadın ise orta yerde duruyordu. **10** İsa doğrulup ona, "Kadın, nerede onlar? Hiçbiri seni yargılamadı mı?" diye sordu.

11 Kadın, "Hiçbiri, Efendim" dedi.

İsa, "Ben de seni yargılamıyorum" dedi. "Git, artık bundan sonra günah işleme!"*

Geçerli Tanıklık

12 İsa yine halka seslenip şöyle dedi: "Ben dünyanın ışığıyım. Benim ardımdan gelen, asla karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur."

13 Ferisiler, "Sen kendin için tanıklık ediyorsun, tanıklığın geçerli değil" dediler.

14 İsa onlara şu karşılığı verdi: "Kendim için tanıklık etsem bile tanıklığım geçerlidir. Çünkü nereden geldiğimi ve nereye gideceğimi biliyorum. Oysa siz nereden geldiğimi, nereye gideceğimi bilmiyorsunuz. **15** Siz insan gözüyle yargılıyorsunuz. Ben kimseyi yargılamam. **16** Yargılasam bile benim yargım doğrudur. Çünkü ben yalnız değilim, ben ve beni gönderen Baba, birlikte yargılarız. **17** Yasanzıda da, 'İki kişinin tanıklığı geçerlidir' diye yazılmıştır. **18** Kendim için tanıklık eden bir ben varım, bir de beni gönderen Baba benim içim tanıklık ediyor."

19 O zaman O'na, "Baban nerede?" diye sordular.

İsa şu karşılığı verdi: "Siz ne beni tanırsınız, ne de Babam'ı. Beni tanışmadınız, Babam'ı da tanırdınız."

20 İsa bu sözleri tapınakta öğretirken, bağış toplanan yerde söyledi. Kimse O'nu yakalamadı. Çünkü saatı henüz gelmemiştir.

21 İsa yine onlara, "Ben gidiyorum. Beni arayacaksınız ve günahlarınızın içinde öleceksiniz. Benim gideceğim yere siz gelemezsiniz" dedi.

22 Yahudi yetkililer, "Yoksa kendini mi ölürecek?" dediler. "Çünkü, 'Benim gideceğim yere siz gelemezsiniz' diyor."

23 İsa onlara, "Siz aşağıdanız, ben yukarıdanım" dedi. "Siz bu dünyadانınız, ben bu dünyadan değilim. **24** İşte bu nedenle size, 'Günahlarınızın içinde öleceksiniz' dedim. Benim O olduğuma[†] iman etmezseniz, günahlarınızın içinde öleceksiniz."

25 O'na, "Sen kimsin?" diye sordular.

İsa, "Başlangıçtan beri size ne söyledimse, O'yum" dedi. **26** "Sizinle ilgili söyleyecek ve sizleri yargılayacak çok şeyim var. Beni gönderen gerçektir. Ben O'ndan iştiklerimi dünyaya bildiriyorum."

27 İsa'nın kendilerine Baba'dan söz ettiğini anlamadılar. **28** Bu nedenle İsa söyle dedi: "İnsanoğlu'nun^{*} yukarı kaldırdığınız zaman benim O olduğumu, kendiliğimden hiçbir şey yapmadığımı, ama tipki Baba'nın bana öğrettiği gibi konuştuğumu anlayacaksınız. **29** Beni gönderen benimledir, O beni yalnız bırakmadı. Çünkü ben her zaman O'nu hoşnut edeni yaparım."

30 Bu sözler üzerine birçoqları O'na iman etti.

İbrahim'in Çocukları, İblis'in Çocukları

31-32 İsa kendisine iman etmiş olan Yahudiler'e, "Eğer benim sözüme bağlı kalırsınız, gerçekten öğrencilerim olursunuz. Gerçeği bileyecsiniz ve gerçek sizi özgür kılacek" dedi.

33 "Biz İbrahim'in soyundanız" diye karşılık verdiler, "Hiçbir zaman kimseye kölelik etmedik. Nasıl oluyor da sen, 'Özgür olacaksınız' diyorsun?"

34 İsa, "Size doğrusunu söyleyeyim, günah işleyen herkes günahın kölesidir" dedi. **35** "Köle ev halkın sürekli bir üyesi değildir, ama oğul sürekli üyesidir.

36 Bunun için, Oğul sizi özgür kılsrsa, gerçekten özgür olursunuz. **37** İbrahim'in soyundan olduğunuzu biliyorum. Yine de beni öldürmek istiyorsunuz. Çünkü yüreğinizde sözüme yer vermiyorsunuz. **38** Ben Babam'ın yanında gördüklerimi söylüyorum, siz de babanızdan iştiklerinizi yapıyorsunuz."

39 "Bizim babamız İbrahim'dir" diye karşılık verdiler.

İsa, "İbrahim'in çocukları olsaydınız, İbrahim'in yaptıklarını yapardınız" dedi.

40 "Ama şimdi beni -Tanrı'dan iştığı gerçeği sizlere bildireni- öldürmek istiyorsunuz. İbrahim bunu yapmadı. **41** Siz babanızın yaptıklarını yapıyorsunuz."

"Biz zinadan doğmadık. Bir tek Babamız var, o da Tanrı'dır" dediler.

42 İsa, "Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz" dedi. "Çünkü ben Tanrı'dan çıkışip geldim. Kendiliğimden gelmedim, beni O gönderdi. **43** Söylediklerimi neden anlamıyorsunuz? Benim sözümü dinlemeye dayanamıyorsunuz da ondan. **44** Siz babanız İblis'tensiniz ve babanızın arzularını yerine getirmek istiyorsunuz. O başlangıçtan beri katıldı. Gerçeğe bağlı kalmadı. Çünkü

[†] **8:24** "Benim O olduğuma": Grekçe "Ben olduğuma" (bkz. Çık.3:14). Aynı ifade 28. ve 58. ayetlerde de geçer. **8:33** Mat.3:9; Luk.3:8

onda gerçek yoktur. Yalan söylemesi doğaldır[‡]. Çünkü o yalancıdır ve yalanınbabasıdır. ⁴⁵ Ama ben gerçeği söylüyorum. İşte bunun için bana iman etmiyorsunuz. ⁴⁶ Hanginiz bana günahlı olduğumu kanıtlayabilir? Gerçeği söylüyorsam, niçin bana iman etmiyorsunuz? ⁴⁷ Tanrı'dan olan, Tanrı'ninsözlerini dinler. İşte siz Tanrı'dan olmadığınız için dinlemiyorsunuz.”

İsa'nın Yüceliği

⁴⁸ Yahudiler O'na şu karşılığı verdiler: “‘Sen, cin çarpmış bir Samiriyeli'sin*’ demekte haklı değil miyiz?”

⁴⁹ İsa, “Beni cin çarpmadı” dedi. “Ben Babam'ı onurlandırıyorum, ama siz beni aşağılıyorsunuz. ⁵⁰ Ben kendimi yükseltmek istemiyorum, ama bunu isteyen ve yargılanan biri vardır. ⁵¹ Size doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla görmeyecektir.”

⁵² Yahudiler, “Seni cin çarptığını şimdi anlıyoruz” dediler. “İbrahim öldü, peygamberler de öldü. Oysa sen, ‘Bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla tatmayacaktır’ diyorsun. ⁵³ Yoksa sen babamız İbrahim'den üstün müsün? O öldü, peygamberler de öldü. Sen kendini kim sanıyorsun?”

⁵⁴ İsa şu karşılığı verdi: “Eğer ben kendimi yükseltirsem, yüceliğim hiçtir. Beni yücelten, ‘Tanımız’ diye çağrırdığınız Babam'dır. ⁵⁵ Siz O'nu tanımıyorsunuz, ama ben tanıyorum. O'nu tanımadığımı söylesem, sizin gibi yalancı olurum. Ama ben O'nu tanıyor ve sözüne uyuyorum. ⁵⁶ Babanız İbrahim günüümü göreceği için sevinçle coşmuştu. Gördü ve sevindi.”

⁵⁷ Yahudiler, “Sen daha elli yaşında bile değilsin. İbrahim'i de mi gördün?” dediler.

⁵⁸ İsa, “Size doğrusunu söyleyeyim, İbrahim doğmadan önce ben varım” dedi.

⁵⁹ O zaman İsa'yı taşlamak için yerden taşı alıdalar, ama O gizlenip tapınaktan çıktı.

9

Kör Bir Adam İyileştiriliyor

¹ İsa yolda giderken doğuştan kör bir adam gördü. ² Öğrencileri İsa'ya, “Rabbî*, kim günah işledi de bu adam kör oldu? Kendisi mi, yoksa annesi babası mı?” diye sordular.

³ İsa şu yanıtını verdi: “Ne kendisi, ne de annesi babası günah işledi. Tanrı'nın işleri onun yaşamında görülsün diye kör oldu. ⁴ Beni gönderenin işlerini vakit daha gündüzken yapmalıyız. Gece geliyor, o zaman kimse çalışmaz. ⁵ Dünyada olduğum sürece dünyanın ışığı Ben'im.”

⁶ Bu sözleri söylediğinden sonra yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı ve çamuru adamın gözlerine sürdü. ⁷ Adama, “Git, Siloah Havuzu'nda yıkın” dedi. Siloah, gönderilmiş anlamına gelir.

Adam gidip yıkandı, gözleri açılmış olarak döndü. ⁸ Komşuları ve onu daha önce dikenirken görenler, “Oturup dilenen adam değil mi bu?” dediler.

⁹ Kimi, “Evet, odur” dedi, kimi de “Hayır, ama ona benziyor” dedi.

Kendisi ise, “Ben oyum” dedi.

¹⁰ “Öyleyse, gözlerin nasıl açıldı?” diye sordular.

[‡] 8:44 “Yalan söylemesi doğaldır”: Grekçe “Yalan söylediğiniz zaman kendininkilerden söyle”. 8:58

Çlk.3:14; Yu.1:1; 8:24,28; Va.1:4-6,8 ^{9:5} Mat.5:14; Yu.8:12

¹¹ O da şöyle yanıt verdi: “İsa adındaki adam çamur yapıp gözlerime sürdü ve bana, ‘Şiloah'a git, yıkın' dedi. Ben de gidip yıkandım ve gözlerim açıldı.”

¹² Ona, “Nerede O?” diye sordular.
“Bilmiyorum” dedi.

Ferisiler'in Soruşturmazı

¹³ Eskiden kör olan adamı Ferisiler'in* yanına götürdüler. ¹⁴ İsa'nın çamur yapıp adamın gözlerini açtığı gün Şabat Günü'ydü*. ¹⁵ Bu nedenle Ferisiler de adama gözlerinin nasıl açıldığını sordular. O da, “İsa gözlerime çamur sürdü, yıkandım ve şimdi görüyorum” dedi.

¹⁶ Bunun üzerine Ferisiler'in bazıları, “Bu adam Tanrı'dan değildir” dediler. “Çünkü Şabat Günü'nü tutmuyor.”

Ama başkaları, “Günahkâr bir adam nasıl bu tür belirtiler gerçekleştirebilir?” dediler.

Böylece aralarında ayrılık doğdu. ¹⁷ Eskiden kör olan adama yine sordular: “Senin gözlerini açtığına göre, O'nun hakkında sen ne diyorsun?”

Adam, “O bir peygamberdir” dedi.

¹⁸ Yahudi yetkililer, gözleri açılan adamın annesiyle babasını çağrımadan onun daha önce kör olduğunu ve gözlerinin açıldığına inanmadılar. ¹⁹ Onlara, “Kör doğdu dediğiniz oğlunuz bu mu? Peki, şimdi nasıl görüyor?” diye sordular.

²⁰ Adamın annesiylebabası şu karşılığı verdiler: “Bunun bizim oğlumuz olduğunu ve kör olduğunu biliyoruz. ²¹ Ama şimdi nasıl gördüğünü, gözlerini kimin açtığını bilmiyoruz, ona sorun. Ergin yaşıdadır, kendisi için kendisi konuşsun.”

²² Yahudi yetkililerden korkutukları için böyle konuştular. Çünkü yetkililer, İsa'nın Mesih olduğunu açıkça söyleyen havra dışı etmek için aralarında sözbırlığı etmişlerdi. ²³ Bundan dolayı adamın annesiyle babası, “Ergin yaşıdadır, ona sorun” dediler.

²⁴ Eskiden kör olan adamı ikinci kez çağrıp, “Tanrı hakkı için doğruyu söyle”* dediler, “Biz bu adamın günahkâr olduğunu biliyoruz.”

²⁵ O da şöyle yanıt verdi: “O'nun günahkâr olup olmadığını bilmiyorum. Bildiğim bir şey var, kördüm, şimdi görüyorum.”

²⁶ O zaman ona, “Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?” dediler.

²⁷ Onlara, “Size demin söyledim, ama dinlemediiniz” dedi. “Niçin yeniden işitmek istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O'nun öğrencileri olmak niyetindesiniz?”

²⁸ Adama söverek, “O'nun öğrencisi sensin!” dediler. “Biz Musa'nın öğrencileriyiz. ²⁹ Tanrı'nın Musa'yla konuştuğunu biliyoruz. Ama bu adamın nereden geldiğini bilmiyoruz.”

³⁰ Adam onlara şu karşılığı verdi: “Şaşılacak şey! O'nun nereden geldiğini bilmiyorsunuz, ama gözlerimi O açtı. ³¹ Tanrı'nın, günahkârları dinlemediğini biliyoruz. Ama Tanrı, kendisine tapan ve isteğini yerine getiren kişiyi dinler. ³² Dünya var olalı, bir kimsenin doğuştan kör olan birinin gözlerini açtığı duyulmamıştır. ³³ Bu adam Tanrı'dan olmasaydı, hiçbir şey yapamazdı.”

³⁴ Onlar buna karşılık, “Tamamen günah içinde doğduğun, sen mi bize ders vereceksin?” diyerek onu dışarı attılar.

Ruhsal Körülü

* ^{9:24} “Tanrı hakkı için doğruyu söyle”: Grekçe “Tanrı'ya yükselik ver”. Bu deyim, birine ant içirmek için kullanılırdı (bkz. Yşu:7:19).

35 İsa adamı kovduklarını duydu. Onu bularak, “Sen İnsanoğlu'na* iman ediyor musun?” diye sordu.

36 Adam şu yanıt verdi: “Efendim, O kimdir? Söyle de kendisine iman edeyim.”

37 İsa, “O'nı gördün. Şimdi seninle konuşan O'dur” dedi.

38 Adam, “Rab, iman ediyorum!” diyerek İsa'ya tapındı.

39 İsa, “Görmeyenler görsün, görenler kör olsun diye yargıçlık etmek üzere bu dünyaya geldim” dedi.

40 O'nun yanında bulunan bazı Ferisiler bu sözleri işitince, “Yoksa biz de mi körüz?” diye sordular.

41 İsa, “Kör olsaydınız günahınız olmazdı” dedi, “Ama şimdı, ‘Görüyoruz’ dediğiniz için günahınız duruyor.”

10

İyi Çoban

1 “Size doğrusunu söyleyeyim, koyun ağılına kapıdan girmeyip başka yoldan giren kişi hırsız ve hayduttur. **2** Kapıdan giren ise koyunların çobanıdır. **3** Kapıyı bekleyen ona kapıyı açar. Koyunlar çobanın sesini işitirler, o da kendi koyunlarını adlarıyla çağrırlar ve onları dışarı götürür. **4** Kendi koyunlarının hepsini dışarı çıkarınca önlerinden gider, koyunlar da onu izler. Çünkü onun sesini tanırlar. **5** Bir yabancının peşinden gitmezler, ondan kaçarlar. Çünkü yabancıların sesini tanımadalar.”

6 İsa onlara bu örneği anlattıysa da, ne demek istediğini anlamadılar.

7 Bunun için İsa yine, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Ben koyunların kapısıym. **8** Benden önce gelenlerin hepsi hırsız ve hayduttu, ama koyunlar onları dinlemedi. **9** Kapı Ben'im. Bir kimse benim aracılığıyla içeri girerse kurtulur. Girer, çıkar ve otlak bulur. **10** Hırsız ancak çalıp öldürmek ve yok etmek için gelir. Bense insanlar yaşama, bol yaşama sahip olsunlar diye geldim. **11** Ben iyi çobanım. İyi çoban koyunları uğruna canını verir. **12** Koyunların çobanı ve sahibi olmayan ücretli adam, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar ve dağıtır. **13** Adam kaçar. Çünkü ücretlidir ve koyunlar için kaygı duymaz. **14-15** Ben iyi çobanım. Benimkileri tanırıım. Baba beni tanıdığı, ben de Baba'yı tanıdığım gibi, benimkiler de beni tanır. Ben koyunlarımın uğruna canımı veririm. **16** Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım var. Onları da getirmeliyim. Benim sesimi işitecekler ve tek sürü, tek çoban olacak. **17** Canımı, tekrar geri almak üzere veririm. Bunun için Baba beni sever. **18** Canımı kimse benden alamaz; ben onu kendiliğimden veririm. Onu vermeye de tekrar geri almaya da yetkim var. Bu buyruğu Babam'dan aldım.”

19 Bu sözlerden dolayı Yahudiler arasında yine ayrılık doğdu. **20** Birçoğu, “O'nı cin çarpmış, delidir. Niçin O'nı dinliyorsunuz?” diyordu.

21 Başkaları ise, “Bunlar, cin çarpmış bir adamın sözleri değil” dediler. “Cin, körlerin gözlerini açabilir mi?”

İsa'ya Karşı Tepkiler Büyüüyor

22 O sırada Yeruşalim'de Tapınağın Açılışını Anma Bayramı kutlanıyordu. Mevsim kuştu. **23** İsa tapınağın avlusunda, Süleyman'ın Eyvanı'nda yürüyordu.

²⁴ Yahudi yetkililer O'nun çevresini sararak, "Bizi daha ne kadar zaman kuşkuda bırakacaksın?" dediler. "Eğer Mesih isen, bize açıkça söyle."

²⁵ İsa onlara şu karşılığı verdi: "Size söyledim, ama iman etmiyorsunuz. Babam'ın adıyla yaptığı işler bana tanıklık ediyor. ²⁶ Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü benim koyunlarımdan değiliniz. ²⁷ Koyunlarım sesimi işitir. Ben onları tanırım, onlar da beni izler. ²⁸ Onlara sonsuz yaşam veririm; asla mahvolmayacaklar. Onları hiç kimse elimden kapamaz. ²⁹ Onları bana veren Babam her şeyden üstünür. Onları Baba'nın elinden kapmaya kimsenin gücü yetmez. ³⁰ Ben ve Baba biriz."

³¹ Yahudi yetkililer O'nu taşlamak için yerden yine taş aldılar. ³² İsa onlara, "Size Baba'dan kaynaklanan birçok iyi işler gösterdim" dedi. "Bu işlerden hangisi için beni taşılıyorsunuz?"

³³ Şöyleden yanıt verdiler: "Seni iyi işlerden ötürü değil, küfrettiğin için taşılıyoruz. İnsan olduğun halde Tanrı olduğunu ileri sürüyorsun."

³⁴ İsa şu karşılığı verdi: "Yasanızda, 'Siz ilahlarsınız, dedim' diye yazılı değil mi? ³⁵ Tanrı, kendilerine sözünü gönderdiği kimseleri ilahlar diye adlandırır. Kutsal Yazı da geçerliliğini yitirmez. ³⁶ Baba beni kendine ayırip dünyaya gönderdi. Öyleyse 'Tanrı'nın Oğlu'yum' dediğim için bana nasıl 'Küfrediyorsun' dersiniz? ³⁷ Eğer Babam'ın işlerini yapmıyorsam, bana iman etmeyin. ³⁸ Ama yapıyorsam, bana iman etmeseniz bile, yaptığım işlere iman edin. Öyle ki, Baba'nın bende, benim de Baba'da olduğumu bilesiniz ve anlayasınız."

³⁹ O'nu yine yakalamaya çalışıtlarsa da, ellerinden sıyrılp kurtuldu.

⁴⁰ Tekrar Şeria Irmağı'nın karşı yakasına, Yahya'nın başlangıçta vaftiz ettiği yere gitti ve orada kaldı. ⁴¹ Birçokları, "Yahya hiç mucize yapmadı, ama bu adam için söylediğlerinin hepsi doğru çıktı" diyerek İsa'ya geldiler. ⁴² Ve orada birçokları O'na iman etti.

11

Lazar'in Ölümü

¹ Meryem ile kızkardeşi Marta'nın köyü olan Beytanya'dan Lazar adında bir adam hastalanmıştı. ² Meryem, Rab'be güzel kokulu yağ sürüp saçlarıyla O'nun ayaklarını selen kadındı. Hasta Lazar ise Meryem'in kardeşiymi. ³ İki kızkardeş İsa'ya, "Rab, sevdiğin kişi hasta" diye haber gönderdiler.

⁴ İsa bunu işitince, "Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak; Tanrı'nın yüceligine, Tanrı Oğlu'nun yükseltilmesine hizmet edecek" dedi.

⁵ İsa Marta'yı, kızkardeşini ve Lazar'ı severdi. ⁶⁻⁷ Bu nedenle, Lazar'ın hasta olduğunu duyunca bulunduğu yerde iki gün daha kaldıktan sonra öğrencilere, "Yahudiye'ye dönelim" dedi.

⁸ Öğrenciler, "Rabbî" dediler, "Yahudi yetkililer demin seni taşlamaya kalkıştılar. Yine oraya mı gidiyorsun?"

⁹ İsa şu karşılığı verdi: "Günün on iki saatte yok mu? Gündüz yürüyen sendelemez. Çünkü bu dünyanın ışığını görür. ¹⁰ Oysa gece yürüyen sendeler. Çünkü kendisinde ışık yoktur." ¹¹ Bu sözleri söylediğten sonra, "Dostumuz Lazar uyudu" diye ekledi, "Onu uyandırmaya gidiyorum."

¹² Öğrenciler, "Ya Rab" dediler, "Uyuduysa iyileşecektir."

13 İsa Lazar'ın ölümünden söz ediyordu, ama onlar olağan uykudan söz ettiğini sanmışlardı. **14** Bunun üzerine İsa açıkça, "Lazar öldü" dedi. **15** "İman edesiniz diye, orada bulunmadığımı sizin için seviniyorum. Şimdi onun yanına gidelim."

16 "İkiz*" diye anılan Tomas öbür öğrencilere, "Biz de gidelim, O'nunla birlikte ölelim!" dedi.

İsa Lazar'ı Diriliyor

17 İsa Beytanya'ya yaklaşınca Lazar'ın dört gündür mezarda olduğunu öğrendi. **18** Beytanya, Yeruşalim'e on beş ok atımı† kadar uzaklıktaydı. **19** Birçok Yahudi, kardeşlerini yitiren Marta'yla Meryem'i avutmaya gelmişti. **20** Marta İsa'nın geldiğini duyuncu O'nun karşılamaya çıktı, Meryem ise evde kaldı.

21 Marta İsa'ya, "Ya Rab" dedi, "Burada olsaydım, kardeşim olmezdi. **22** Şimdi bile, Tanrı'dan ne dilersem Tanrı'nın onu sana vereceğini biliyorum."

23 İsa, "Kardeşin dirilecektir" dedi.

24 Marta, "Son gün, diriliş günü onun dirileceğini biliyorum" dedi.

25 İsa ona, "Diriliş ve yaşam Ben'im" dedi. "Bana iman eden kişi ölse de yaşayacaktır. **26** Yaşayan ve bana iman eden asla ölmeyecek. Buna iman ediyor musun?"

27 Marta, "Evet, ya Rab" dedi. "Senin, dünyaya gelecek olan Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman ettim." **28** Bunu söyledikten sonra gidip kızkardeşi Meryem'i gizlice çağırıldı. "Öğretmen burada, seni çağrıyor" dedi.

29 Meryem bunu işitince hemen kalkıp İsa'nın yanına gitti. **30** İsa henüz köye varmamıştı, hâlâ Marta'nın kendisini karşıladığı yerdeydi. **31** Meryem'le birlikte evde bulunan ve kendisini teselli eden Yahudiler, onun hızla kalkıp dışarı çıktığını gördüler. Ağlamak için mezara gittiğini sanarak onu izlediler.

32 Meryem İsa'nın bulunduğu yere vardı. O'nun görünce ayaklarına kapanarak, "Ya Rab" dedi, "Burada olsaydım, kardeşim olmezdi."

33 Meryem'in ve onunla gelen Yahudiler'in ağladığını gören İsa'nın içini hüzün kapladı, yüreği sızladı. **34** "Onu nereye koydunuz?" diye sordu.

O'na, "Ya Rab, gel gör" dediler.

35 İsa ağladı. **36** Yahudiler, "Bakın, onu ne kadar seviyormuş!" dediler.

37 Ama içlerinden bazıları, "Körün gözlerini açan bu kişi, Lazar'ın ölümünü de önleyemez miydi?" dediler.

38 İsa yine derinden üzünleneerek mezara vardi. Mezar bir mağaraydı, girişinde de bir taş duruyordu. **39** İsa, "Taşı çekin!" dedi.

Ölenin kızkardeşi Marta, "Rab, o artık kokmuştur, öleli dört gün oldu" dedi.

40 İsa ona, "Ben sana, 'İman edersen Tanrı'nın yükselliğini göreceksin' demedim mi?" dedi.

41 Bunun üzerine taşı çektiler. İsa gözlerini gökyüzüne kaldırarak şöyle dedi: "Baba, beni iştittığın için sana şükrediyorum. **42** Beni her zaman iştittığını biliyordum. Ama bunu, çevrede duran halk için, beni senin gönderdiğine iman etsinler diye söyledim." **43** Bunları söyledikten sonra yüksek sesle, "Lazar, dışarı çıkl!" diye bağırdı.

44 Ölü, elleri ayakları sargılarla bağlı, yüzü peşkirle sarılmış olarak dışarı çıktı. İsa oradakilere, "Onu çözün, bırakın gitsin" dedi.

* **11:16** "İkiz": Grekçe "Didimos". † **11:18** "On beş ok atımı": Yaklaşık 2.8 km.

45 O zaman, Meryem'e gelen ve İsa'nın yaptıklarını gören Yahudiler'in birçoğu İsa'ya iman etti. **46** Ama içlerinden bazıları Ferisiler'e* giderek İsa'nın yaptıklarını onlara bildirdiler.

İsa'yı Öldürme Tasarısı

(Mat.26:1-5; Mar:14:1-2; Luk.22:1-2)

47 Bunun üzerine başkâhinler ve Ferisiler, Yüksek Kurul'u* toplayıp dediler ki, "Ne yapacağız? Bu adam birçok doğaüstü belirti gerçekleştiriyor. **48** Böyle devam etmesine izin verirsek, herkes O'na iman edecek. Romalılar da gelip kutsal yerimizi ve ulusumuzu ortadan kaldırıracaklar."

49 İçlerinden biri, o yıl başkâhin olan Kayafa, "Hiçbir şey bilmiyorsunuz" dedi. **50** "Bütün ulus yok olacağına, halk uğruna bir tek adamın ölmesi sizin için daha uygun. Bunu anlamıyor musunuz?"

51-52 Bunu kendiliğinden söylemiyordu. O yılın başkâhini olarak İsa'nın, ulusun uğruna, ve yalnız ulusun uğruna değil, Tanrı'nın dağlımsı çocuklarını toplayıp birleştirmek için de öleceğine ilişkin peygamberlikte bulunuyordu. **53** Böylece o günden itibaren İsa'yı öldürmek için düzen kurmaya başladılar.

54 Bu yüzden İsa artık Yahudiler arasında açıkça dolaşmaz oldu. Oradan ayrılarak çöle yakın bir yere, Efrayim denilen kente gitti. Öğrencileriyle birlikte orada kaldı. **55** Yahudiler'in Fisih Bayramı yakındı. Taşradakilerin birçoğu bayramdan önce arınmak için Yeruşalim'e gitti. **56** Orada İsa'yı arayıp durdular. Tapınaktayken birbirlerine, "Ne dersiniz, bayrama hiç gelmeyecek mi?" diye soruyorlardı.

57 Başkâhinlerle Ferisiler O'nu yakalayabilmek için, yerini bilenlerin haber vermesini buyurmuşlardır.

12

İsa Beytanya'da

(Mat.26:6-13; Mar:14:3-9)

1 İsa, Fisih Bayramı'ndan* altı gün önce, ölümden dirilttiği Lazar'ın bulunduğu Beytanya'ya geldi. **2** Orada kendisi için bir ziyafet düzenlediler. Marta hizmet ediyordu. İsa'yla birlikte sofrada oturanlardan biri de Lazar'dı. **3** Meryem, çok değerli saf hintsümbülü yağından yarım litre kadar* getirerek İsa'nın ayaklarına sürdü ve saçlarıyla ayaklarını sildi. Ev yağının güzel kokusuyla doldu.

4-5 Ama öğrencilerinden biri, İsa'ya sonradan ihanet eden Yahuda İskariot, "Bu yağ neden üç yüz dinara satılıp parası yoksullara verilmedi?" dedi. **6** Bunu, yoksullarla ilgilendiği için değil, hırsız olduğu için söylüyordu. Ortak para kutusu ondaydı ve kutuya konulandan aşırıyordu.

7 İsa, "Kadını rahat bırak" dedi. "Bunu benim gömüleceğim gün için saklasın.

8 Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmaya-cağım."

9 Yahudiler'den büyük bir kalabalık İsa'nın Beytanya'da bulunduğu öğrendi ve yalnız İsa için değil, O'nun ölümden dirilttiği Lazar'ı da görmek için oraya geldi. **10** Başkâhinler ise Lazar'ı da öldürmeyi tasarladılar. **11** Çünkü onun yüzünden birçok Yahudi gidip İsa'ya iman ediyordu.

12:3 Luk.7:37-38

* 12:3 "Yarım litre kadar": Grekçe "Bir litra" (bkz. Birimler Cetveli).

12:8

*İsa'nın Yeruşalim'e Giriş'i
(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Luk.19:28-40)*

12 Ertesi gün, bayramı kutlamaya gelen büyük kalabalık İsa'nın Yeruşalim'e gelmekte olduğunu duydular. **13** Hurma dalları alarak O'nu karşılamaya çıktılar. "Hozana!* Rab'bin adıyla gelene, İsrail'in Kralı'na övgüler olsun!" diye bağırıyorlardı.

14-15 İsa bir sıpa bulup üzerine bindi. Yazılmış olduğu gibi,

"Korkma, ey Siyon kızı!
İşte, Kralın sıpaya binmiş geliyor."

16 Öğrencileri ilkin bunları anlamadılar. Ama İsa yüceltildikten sonra bu sözlerin O'nun hakkında yazıldığını, halkın bunları O'nun için yaptığıni hatırladılar. **17** Lazar'ı mezardan çağırıp ölümden dirilttiği sırada İsa'yla birlikte bulunan kalabalık buna tanıklık etti. **18** İsa'nın bu doğaüstü belirtiyi gerçekleştirdiğini duyan halk O'nu karşılamaya çıktı. **19** Ferisiler ise birbirlerine, "Görüyorsunuz, elinizden hiçbir şey gelmiyor. Bütün dünya O'nun peşine takıldı" dediler.

İsa Öleceğini Önceden Bildiriyor

20 Bayramda tapınmak üzere Yeruşalim'e gidenler arasında bazı Grekler vardı. **21** Bunlar, Celile'nin Beytsayda Kenti'nden olan Filipus'a gelerek, "Efendimiz, İsa'yı görmek istiyoruz" diye rica ettiler.

22 Filipus gitti, bunu Andreas'a bildirdi. Andreas ve Filipus da gidip İsa'ya haber verdiler.

23 İsa, "İnsanoğlu'nun* yükseltileceği saat geldi" diye karşılık verdi. **24** "Size doğrusunu söyleyeyim, bugday tanesi toprağa düşüp ölmekçe yalnız kalır. Ama ölüse çok ürün verir. **25** Canını seven onu yitirir. Ama bu dünyada canını gözden çıkaran† onu sonsuz yaşam için koruyacaktır. **26** Bana hizmet etmek isteyen, ardından gelsin. Ben neredeysem bana hizmet eden de orada olacak. Baba, bana hizmet edeni onurlandıracaktır. **27** Şimdi yüreğim sıkılıyorum, ne diyeyim? 'Baba, beni bu saatten kurtar' mı diyeyim? Ama ben bu amaç için bu saate geldim. **28** Baba, adını yükselt!"

Bunun üzerine gökten bir ses geldi: "Adımı yüceltim ve yine yükselteceğim."

29 Orada duran ve bunu iştenen kalabalık, "Gök gürledi" dedi.
Başkaları, "Bir melek O'nunla konuşmuş" dedi.

30 İsa, "Bu ses benim için değil, sizin içindii" dedi. **31** "Bu dünya şimdi yargılanıyor. Bu dünyanın egemeni‡ şimdi dışarı atılacak. **32** Ben yerden yukarı kaldırıldığım zaman bütün insanları kendime çekeceğim." **33** İsa bunu, nasıl öleğini belirtmek için söylüyordu.

34 Kalabalık O'na şöyle karşılık verdi: "Kutsal Yasa'dan öğrendiğimize göre Mesih sonsuza dek kalacaktır. Nasıl oluyor da sen, 'İnsanoğlu yukarı kaldırılmalıdır' diyorsun? Kimdir bu İnsanoğlu?"

* **12:13** Mez.118:25-26 ** **12:14-15** Zek.9:9 *** **12:25** Mat.10:39; 16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; 17:33

† **12:25** "Canını gözden çıkaran": Grekçe "Canından nefret eden". ‡ **12:31** "Bu dünyanın egemeni": Şeytan. ** **12:34** Mez.110:4; Yşa.9:7; Hez.37:25; Dan.7:14

35 İsa, “Işık kısa bir süre daha aranızdadır” dedi. “Karanlıkta kalmamak için ışığınız varken yürüyen. Karanlıkta yürüyen nereye gittiğini bilmez. **36** Sizde ışık varken ışığa iman edin ki, ışık oğulları olasınız.”

İsa bu sözleri söyledikten sonra uzaklaşıp onlardan gizlendi.

Halkın İnadı

37 Gözleri önünde bunca doğaüstü belirti gerçekleştirdiği halde O'na iman etmediler. **38** Büttün bunlar Peygamber Yeşaya'nın söylediği şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Rab, verdiğimiz habere kim inandı?
Rab'bin gücü kime açıldı?”

39-40 İşte bu yüzden iman edemiyorlardı. Nitekim Yeşaya başka bir yerde de şöyle demişti:

“Tanrı onların gözlerini kör etti
Ve yüreklerini nasırlaştırdı.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Yürekleri anlamasın
Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirdim.”

41 Bunları söyleyen Yeşaya, İsa'nın yüceliğini görmüş ve O'nun hakkında konuşmuştu. **42** Bununla birlikte, önderlerin bile birçoğu İsa'ya iman etti. Ama Ferisiler yüzünden, havra dışı edilmemek için iman ettilerini açıkça söylemediler. **43** Çünkü insandan gelen övgüyü, Tanrı'dan gelen övgüden daha çok seviyorlardı.

44 Isa yüksek sesle, “Bana iman eden bana değil, beni gönderene iman etmiş olur” dedi. **45** “Beni gören beni göndereni de görür. **46** Bana iman eden hiç kimse karanlıkta kalmasın diye, dünyaya ışık olarak geldim. **47** Sözlerimi işitip de onlara uymayanı ben yargılamam. Çünkü ben dünyayı yargılamaya değil, dünyayı kurtarmaya geldim. **48** Beni reddeden ve sözlerimi kabul etmeyen kişiyi yargılayacak biri var. O kişiyi son günde yargılayacak olan, söylediğim sözdür. **49** Çünkü ben kendiliğimden konuşmadım. Beni gönderen Baba'nın kendisi ne söylemem ve ne konuşmam gerektiğini bana buyurdu. **50** O'nun buyruğunu sonsuz yaşam olduğunu biliyorum. Bunun için ne söylüyorsam, Baba'nın bana söylediğ gibi söylüyorum.”

13

Alçakgönüllülük Örneği

1 Fisih Bayramı'ndan* önceydi. İsa, bu dünyadan ayrılip Baba'ya gideceği saatin geldiğini biliyordu. Dünyada kendisine ait olanları hep sevmiştir; sonuna kadar da sevdi. **2** Akşam yemeği sırasında İblis, Simun İskariot'un oğlu Yahuda'nın yüreğine İsa'ya ihanet etme isteğini koymuştu bile. **3** İsa, Baba'nın her şeyi kendisine teslim ettiğini, kendisinin Tanrı'dan çırıp geldiğini ve Tanrı'ya döneceğini biliyordu. **4** Yemekten kalktı, üstüğünü bir yana

koydu, bir havlu alıp beline doladı.⁵ Sonra bir leğene su doldurup öğrencilerin ayaklarını yıkamaya ve beline doladığı havluyla kurulamaya başladı.

⁶ İsa, Simun Petrus'a geldi. Simun, "Ya Rab, ayaklarımı sen mi yıkayacaksın?" dedi.

⁷ İsa ona şu yanıt verdi: "Ne yaptığımı şimdi anlayamazsan, ama sonra anlayacaksın."

⁸ Petrus, "Benim ayaklarımı asla yıkamayacaksın!" dedi.

İsa, "Yıkamazsam yanumda yerin olmaz" diye yanıtladı.

⁹ Simun Petrus, "Ya Rab, o halde yalnız ayaklarımı değil, ellerimi ve başımı da yıkal!" dedi.

¹⁰ İsa ona dedi ki, "Yıkanmış olan tamamen temizdir; ayaklarının yıkanmasından başka şeye ihtiyaci yoktur. Sizler temizsiniz, ama hepiniz değil."¹¹ İsa, kendisine kimin ihanet edeceğini biliyordu. Bu nedenle, "Hepiniz temiz değilsiniz" demişti.

¹² Onların ayaklarını yıkadıktan sonra giyinip yine sofraya oturdu. "Size ne yaptığımı anlıyor musunuz?" dedi. ¹³ "Siz beni Öğretmen ve Rab diye çağrıriyorsunuz. Doğru söylüyorsunuz, öyleyim. ¹⁴ Ben Rab ve Öğretmen olduğum halde ayaklarınızı yıkadım; öyleyse, sizler de birbirinizin ayaklarını yıkamalısınız. ¹⁵ Size yaptığımın aynısını yapmanız için bir örnek gösterdim. ¹⁶ Size doğrusunu söyleyeyim, köle efendisinden, elçi de kendisini gönderenden üstün değildir. ¹⁷ Bildiğiniz bu şeyleri yaparsanız, ne mutlu size!"

İsa'ya İhanet

(Mat.26:20-25; Mar.14:17-21; Luk.22:21-23)

¹⁸ "Hepiniz için söylemiyorum, ben seçiklerimi bilirim. Ama, 'Ekmeğimi yiyen bana ihanet etti'* diyen Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi için böyle olacak.

¹⁹ Size şimdiden, bunlar olmadan önce söyleyorum ki, bunlar olunca, benim O olduğunu† inanasınız. ²⁰ Size doğrusunu söyleyeyim, benim gönderdiğim herhangi bir kimseyi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur."

²¹ İsa bunları söyledikten sonra ruhunda derin bir sıkıntı duydu. Açıkça konuşarak, "Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek" dedi.

²² Öğrenciler, kimden söz ettiğini merak ederek birbirlerine baktılar.

²³ Öğrencilerinden biri İsa'nın göğsüne yaslanmıştı. İsa onu severdi. ²⁴ Simun Petrus bu öğrenciye, kimden söz ettiğini İsa'ya sorması için işaret etti. ²⁵ O da İsa'nın göğsüne yaslanmış durumda, "Ya Rab, kimdir o?" diye sordu.

²⁶ İsa, "Lokmayı sahana batırıp kime verirsem odur" diye yanıtladı. Sonra lokmayı batırıp Simun İskariot'un oğlu Yahuda'ya verdi. ²⁷ Yahuda lokmayı alır almaz Şeytan onun içine girdi. İsa da ona, "Yapacağımı tez yap!" dedi.

²⁸ Sofradı oturanların hiçbiri, İsa'nın ona bu sözleri neden söylediğini anlamadı. ²⁹ Para kutusu Yahuda'da olduğundan, bazıları İsa'nın ona, "Bayram için bize gerekli şeyleri al" ya da, "Yoksullara bir şey ver" demek istediğini sandılar.

³⁰ Yahuda lokmayı aldıktan hemen sonra dışarı çıktı. Gece olmuştu.

Birbirinizi Sevin

^{13:12} Luk.22:27 ^{13:16} Mat.10:24; Luk.6:40; Yu.15:20 ^{13:18} Mez.41:9 * ^{13:18} "Bana ihanet etti": Grekçe "Bana karşı ökçesini kaldırdı". † ^{13:19} "Benim O olduğunu": Grekçe "Ben olduğuma" (bkz. Çık.3:14). ^{13:20} Mat.10:40; Mar.9:37; Luk.9:47-48; 10:16

³¹ Yahuda dışarı çıkmışa Isa, “İnsanoğlu* şimdi yükseltildi” dedi. “Tanrı da O'nda yükseltildi. ³² Tanrı O'nda yükseltildiğine göre, Tanrı da O'nun kendinde yükseltecek. Hem de hemen yükseltecektir. ³³ Çocuklar! Kısa bir süre daha sizinleyim. Beni arayacaksınız, ama Yahudiler'e söylediğim gibi, şimdi size de söyleyorum, benim gideceğim yere siz gelemezsiniz. ³⁴ Size yeni bir buyruk veriyorum: Birbirinizi sevin. Sizi sevdigim gibi siz de birbirinizi sevin. ³⁵ Birbirinize sevginiz olursa, herkes bununla benim öğrencilerim olduğunu anlayacaktır.”

Petrus, Isa'yı İnkâr Edecek

(Mat.26:31-35; Mar.14:27-31; Luk.22:31-34)

³⁶ Simun Petrus O'na, “Ya Rab, nereye gidiyorsun?” diye sordu.

İsa, “Gideceğim yere şimdi ardımdan gelemezsin, ama sonra geleceksin” diye yanıtladı.

³⁷ Petrus, “Ya Rab, neden şimdi senin ardından gelemeyeceyim? Senin için canımı veririm!” dedi.

³⁸ Isa şöyle yanıtladı: “Benim için canını mı vereceksin? Sana doğrusunu söyleyeyim, horoz ötmenden beni üç kez inkâr edeceksin.”

14

İsa - Tanrı'ya Giden Yol

¹ “Yüreğiniz sıkılmasın. Tanrı'ya iman edin, bana da iman edin. ² Babam'ın evinde kalacak çok yer var. Öyle olmasa size söyleydim. Çünkü size yer hazırlamaya gidiyorum. ³ Gider ve size yer hazırlarsam, siz de benim bulunduğu yerde olasınız diye yine gelip sizi yanına alacağım. ⁴ Benim gideceğim yerin yolunu biliyorsunuz.”

⁵ Tomas, “Ya Rab, senin nereye gideceğini bilmiyoruz, yolu nasıl bilebiliriz?” dedi.

⁶ İsa, “Yol, gerçek ve yaşam Ben'im” dedi. “Benim aracılığım olmadan Baba'ya kimse gelemez. ⁷ Beni tanışmadınız, Babam'ı da tanırdınız. Artık O'nu tanıyorsunuz, O'nun gördünüz.”

⁸ Filipus, “Ya Rab, bize Baba'yı göster, bu bize yeter” dedi.

⁹ İsa, “Filipus” dedi, “Bunca zamandır sizinle birlilikteyim. Beni daha tanımadın mı? Beni görmüş olan, Baba'yı görmüştür. Sen nasıl, ‘Bize Baba'yı göster’ diyorsun? ¹⁰ Benim Baba'da, Baba'nın da bende olduğuna inanmıyorum musun? Size söylediğim sözleri kendiliğinden söylemiyorum, ama bende yaşayan Baba kendi işlerini yapıyor. ¹¹ Bana iman edin; ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Hiç değilse bu işlerden dolayı iman edin. ¹² Size doğrusunu söyleyeyim, benim yaptığım işleri, bana iman eden de yapacak; hatta daha büyüklerini yapacaktır. Çünkü ben Baba'ya gidiyorum. ¹³ Baba Oğul'da yükseltilsin diye, benim adımla dilediğiniz her şeyi yapacağım. ¹⁴ Benim adımla benden ne dilerseniz yapacağım.”

Kutsal Ruh

¹⁵ “Beni seviyorsanız, buyruklarımı yerine getirirsınız. ¹⁶⁻¹⁷ Ben de Baba'dan dileyeceğim. O sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye size başka bir Yardımcı, Gerçekin Ruhu'nu verecek. Dünya O'nun kabul edemez. Çünkü O'nun ne görür, ne de tanır. Siz O'nun tanıyorsunuz. Çünkü O aranızda yaşıyor ve sizin içinde olacaktır. ¹⁸ Sizi öksüz bırakmayacağım, size geri döneceğim. ¹⁹ Az

sonra dünya artık beni görmeyecek, ama siz beni göreceksiniz. Ben yaşadığım için siz de yaşayacaksınız. ²⁰ O gün anlayacaksınız ki, ben Babam'dayım, siz bendesiniz, ben de sizdeyim. ²¹ Kim buyruklarımı bilir ve yerine getirirse, işte beni seven odur. Beni seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona göstereceğim."

²² Yahuda -İskariot değil- O'na, "Ya Rab, nasıl olur da kendini dünyaya göstermeyip bize göstereceksin?" diye sordu.

²³ İsa ona şu karşılığı verdi: "Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaşıralım. ²⁴ Beni sevmeyen, sözlerime uymaz. İşittiğiniz söz benim değil, beni gönderen Baba'nındır.

²⁵ "Ben daha aranızdayken size bunları söyledim. ²⁶ Ama Baba'nın benim adımla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her şeyi öğretecek, bütün söylediğimleri size hatırlatacak. ²⁷ Size esenlik bırakıyorum, size kendi esenliğimi veriyorum. Ben size dünyanın verdiği gibi vermiyorum. Yüreğiniz sıkılmasın ve korkmasın. ²⁸ Size, 'Gidiyorum, ama yanınıza doneceğim' dediğimi iştiniz. Beni sevseydiniz, Baba'ya gideceğim için sevinirdiniz. Çünkü Baba benden üstünür. ²⁹ Bunları size şimdiden, her şey olup bitmeden önce söyledim. Öyle ki, bunlar olunca inanasınız. ³⁰ Artık sizinle uzun uzun konuşmayacağım. Çünkü bu dünyanın egemeni* geliyor. Onun benim üzerinde hiçbir yetkisi yoktur. ³¹ Ama dünyanın, Baba'yı sevdığımı ve Baba'nın bana buyurduğu her şeyi yerine getirdiğimi anlamasını istiyorum. Haydi kalkın, buradan gidelim."

15

Asma ile Çubuklar

¹ "Ben gerçek asmayım ve Babam bağıdır. ² Bende meyve vermeyen her çubuğu kesip atar, meyve veren her çubuğu ise daha çok meyve versin diye budayıp temizler. ³ Size söylediğim sözle siz şimdiden temizsiniz. ⁴ Bende kalın, ben de sizde kalayım. Çubuk asmada kalmazsa kendiliğinden meyve veremez. Bunun gibi, siz de bende kalmazsanız meyve veremezsınız. ⁵ Ben asmayım, siz çubulkarsınız. Bende kalan ve benim kendisinde kaldığım kişi çok meyve verir. Bensiz hiçbir şey yapamazsınız. ⁶ Bir kimse bende kalmazsa, çubuk gibi dışarı atılır ve kurur. Böylelerini toplar, ateşe atıp yakarlar. ⁷ Eğer bende kalırsınız ve sözlerim sizde kalırsa, ne isterseniz dileyin, size verilecektir.

⁸ Babam çok meyve vermenizle yüceltilir. Böylelikle öğrencilerim olursunuz.

⁹ "Baba'nın beni sevdiği gibi, ben de sizi sevdim. Benim sevgimde kalın. ¹⁰ Eğer buyruklarımı yerine getirirseniz sevgimde kalırsınız, tıpkı benim de Babam'ın buyruklarını yerine getirdiğim ve sevgisinde kaldığım gibi... ¹¹ Bunları size, sevincim sizde olsun ve sevinciniz tamamlansın diye söyledim. ¹² Benim buyruğum şudur: Sizi sevdığım gibi birbirinizi sevin. ¹³ Hiç kimsede, insanın, dostları uğruna canını vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur. ¹⁴ Size buyurduklarımı yaparsanız, benim dostlarım olursunuz. ¹⁵ Artık size kul demiyorum. Çünkü kul efendisinin ne yaptığı bilmez. Size dost dedim. Çünkü Babam'dan bütün işittiklerimi size bildirdim. ¹⁶ Siz beni seçmediniz, ben sizi seçtim. Gidip meyve veresiniz, meyveniz de kalıcı olsun diye sizi ben atadım. Öyle ki, benim adımla Baba'dan ne dilerseniz size versin. ¹⁷ Size şu buyruğu veriyorum: Birbirinizi sevin!"

* **14:30** "Bu dünyanın egemeni": Şeytan. **15:12** Yu.13:34; 15:17; 1Yu.3:23; 2Yu.5

Dünyanın Nefreti

¹⁸ “Dünya sizden nefret ederse, sizden önce benden nefret etmiş olduğunu bilin. ¹⁹ Dünyadan olsaydınız, dünya kendisine ait olanı severdi. Ne var ki, dünyanın değilsiniz; ben sizi dünyadan seçtim. Bunun için dünya sizden nefret ediyor. ²⁰ Size söylediğim sözü hatırlayın: ‘Köle efendisinden üstün değildir.’ Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler. Benim sözüme uydułarsa, sizinkine de uyacaklar. ²¹ Bütün bunları size benim adımdan ötürü yapacaklar. Çünkü beni gönderen tanımıyorlar. ²² Eğer gelmemiş ve onlara söylememiş olsaydım, günahları olmazdı; ama şimdi günahları için özürleri yoktur. ²³ Benden nefret eden, Babam'dan da nefret eder. ²⁴ Başka hiç kimsenin yapmadığı işleri onların arasında yapmamış olsaydım, günahları olmazdı. Şimdiye yaptıklarını gördükler halde hem benden hem de Babam'dan nefret ettiler. ²⁵ Bu, yasalarında yazılı, ‘Yok yere benden nefret ettiler’ sözü yerine gelsin diye oldu.

²⁶ “Baba'dan size göndereceğim Yardımcı, yani Baba'dan çıkan Gerçeğin Ruhu geldiği zaman, bana tanıklık edecek. ²⁷ Siz de tanıklık edeceksiniz. Çünkü başlangıçtan beri benimle birliktesiniz.

16

¹ “Bunları size, sendeleyip düşmeyeşiniz diye söyledidim. ² Sizi havra dışı edecekler. Evet, öyle bir saat geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrı'ya hizmet ettiğini sanacak. ³ Bunları, Baba'yı ve beni tanımadıkları için yapacaklar. ⁴ Bunları size şimdiden bildiriyorum. Öyle ki, saat gelince bunları size söylediğimi hatırlayacınız. Başlangıçta bunları size söylemedim. Çünkü sizinle birlilikteydim.”

Kutsal Ruh'un İşleyişi

⁵ “Şimdiye beni gönderenin yanına gidiyorum. Ne var ki, içinizden hiçbir bana, ‘Nereye gidiyorsun?’ diye sormuyor. ⁶ Ama bunları söylediğim için yüreğiniz kederle doldu. ⁷ Size gerçeği söylüyorum, benim gidişim sizin yararınızadır. Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim. ⁸ O gelince günah, doğruluk ve gelecek yargı konusunda dünyayı suçlu olduğuna ikna edecektir: ⁹ Günah konusunda, çünkü bana iman etmezler; ¹⁰ doğruluk konusunda, çünkü Baba'ya gidiyorum, artık beni görmeyeceksiniz; ¹¹ yargı konusunda, çünkü bu dünyanın egemeni* yargılanmış bulunuyor.

¹² “Size daha çok söyleyeceklerim var, ama şimdji bunlara dayanamazsınız. ¹³ Ne var ki O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi tüm gerçeğe yöneltecek. Çünkü kendiliğinden konuşmayacak, yalnız duyduklarını söyleyecek ve gelecekte olacakları size bildirecek. ¹⁴ O beni yükseltecek. Çünkü benim olandan alıp size bildirecek. ¹⁵ Baba'nın nesi varsa benimdir. ‘Benim olandan alıp size bildirecek’ dememin nedeni budur.

¹⁶ “Kısa süre sonra beni artık görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz.”

Kederiniz Sevince Dönüşecek

17 Öğrencilerinden bazıları birbirlerine, "Ne demek istiyor?" diye sordular. "Kısa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz" diyor. Ayrıca, 'Çünkü Baba'ya gidiyorum' diyor." **18** Onun için, "Bu 'kısa süre' dediği nedir? Söylediklerini anlamamıyoruz" deyip durdular.

19 İsa kendisine soru sormak istediklerini anladı. Onlara dedi ki, "Kısa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz" dememi mi tartışıyorsunuz? **20** Size doğrusunu söyleyeyim, siz ağlayıp yas tutacaksınız, dünya ise sevinecektir. Kederleneceksiniz, ama kederiniz sevincde dönüsecek. **21** Kadın doğum yapacağı zaman ağrı çeker. Çünkü saati gelmiştir. Ama doğurunca, dünyaya bir çocuk getirmenin sevinciyle çektiği acıyi unutur. **22** Bunun gibi, siz de şimdi kederleniyorsunuz, ama sizi yine göreceğim. O zaman yüreken sevineceksiniz. Sevincinizi kimse sizden alamaz. **23** O gün bana hiçbir şey sormayacaksınız. Size doğrusunu söyleyeyim, benim adımla Baba'dan ne dilerseniz, size verecektir. **24** Şimdiye dek benim adımla bir şey dilemediiniz. Dileyin, alacaksınız. Öyle ki, sevinciniz tam olsun.

25 "Size bunları örneklerle anlattım. Öyle bir saat geliyor ki, artık örneklerle konuşmayacağım; Baba'yı size açıkça tanıtacağım. **26** O gün dileyeceğinizi benim adımla dileyeceksiniz. Sizin için Baba'dan istekte bulunacağımı söylemiyorum. **27** Çünkü beni sevdığınız ve Baba'dan çıkış geldiğime iman ettiğiniz için Baba'nın kendisi sizi seviyor. **28** Ben Baba'dan çıkış dünyaya geldim. Şimdi dünyayı bırakıp Baba'ya dönüyorum."

29 Öğrencileri, "İşte, şimdi açıkça konuşuyorsun, hiç örnek kullanmıyorsun" dediler. **30** "Şimdi senin her şeyi bildiğini anlıyoruz. Kimseyin sana soru sormasına gerek yok. Tanrı'dan geldiğine bunun için iman ediyoruz."

31 İsa onlara, "Şimdi iman ediyor musunuz?" diye karşılık verdi. **32** "İşte, hepinizin evlerinize gitmek üzere dağılacığınız ve beni yalnız bırakacağınız saat geliyor, geldi bile. Ama ben yalnız değilim, Baba benimle birliktedir. **33** Bunları size, bende esenliğiniz olsun diye söyledim. Dünyada sıkıntınız olacak. Ama cesur olun, ben dünyayı yendim!"

17

İsa Dua Ediyor

1 İsa bunları söyledikten sonra, gözlerini gökyüzüne kaldırıp şöyle dedi: "Baba, saat geldi. Oğlun'u yücelt ki, Oğul da seni yüceltsin. **2** Çünkü sen O'na bütün insanlık üzerinde yetki verdin. Öyle ki, O'na verdiklerinin hepsine sonsuz yaşam versin. **3** Sonsuz yaşam, tek gerçek Tanrı olan seni ve gönderdiğiniz İsa Mesih'i tanımlarıdır. **4** Yapmam için bana verdığın işi tamamlamakla seni veryüzünde yücelttim. **5** Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanındayken sahip olduğum yükselikle şimdi beni yanında yücelt."

6 "Dünyadan bana verdığın insanlara senin adını açıkladım. Onlar senindiler, bana verdin ve senin sözüne uydular. **7** Bana verdığın her şeyin senden olduğunu şimdi biliyorlar. **8** Çünkü bana ilettiğin sözleri onlara ilettim, onlar da kabul ettiler. Senden çıkış geldiğimi gerçekten anladılar, beni senin gönderdigine iman ettiler. **9** Onlar için istekte bulunuyorum. Dünya için değil, bana verdığın kimseler için istekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir. **10** Benim olan her şey senindir, seninkiler de benimdir. Ben onlarda yüceltildim. **11** Ben artık dünyada değilim, ama onlar dünyadalar. Ben sana geliyorum. Kutsal Baba, onları bana verdığın kendi adımla koru ki,

bizim gibi bir olsunlar. ¹² Kendileriyle birlikte olduğum sürece, bana verdığın kendi adıyla onları esirgeyip korudum. Kutsal Yazı yerine gelsin diye, mahva giden adamdan* başka içlerinden hiçbiri mahvolmadı.

¹³ “İşte şimdi sana geliyorum. Sevincimin onlarda tamamlanması için bunları ben dünyadayken söylüyorum. ¹⁴ Ben onlara senin sözünü ilettim, dünya ise onlardan nefret etti. Çünkü ben dünyadan olmadığım gibi, onlar da dünyadan değiller. ¹⁵ Onları dünyadan uzaklaştırmamı değil, kötü olandan korumanı istiyorum. ¹⁶ Ben dünyadan olmadığım gibi, onlar da dünyadan değiller. ¹⁷ Onları gerçekle kutsal kil. Senin sözün gerçekten. ¹⁸ Sen beni dünyaya gönderdiğin gibi, ben de onları dünyaya gönderdim. ¹⁹ Onlar da gerçekle kutsal kılınsinlar diye kendimi onların uğruna adıyorum†.

²⁰⁻²¹ “Yalnız onlar için değil, onların sözüyle bana iman edenler için de istekte bulunuyorum, hepsi bir olsunlar. Baba, senin bende olduğun ve benim sende olduğum gibi, onlar da bizde olsunlar. Dünya da beni senin gönderdiğine iman etsin. ²² Bana verdığın yüceliği onlara verdim. Öyle ki, bizim bir olduğumuz gibi bir olsunlar. ²³ Ben onlarda, sen bende olmak üzere tam bir birelilik içinde bulunsunlar ki, dünya beni senin gönderdiğini, beni sevdiğim gibi onları da sevdığını anlasın. ²⁴ Baba, bana verdiklerinin de bulunduğum yerde benimle birlikte olmalarını ve benim yüceliğimi, bana verdığın yüceliği görmelerini istiyorum. Çünkü dünyanın kuruluşundan önce sen beni sevdin. ²⁵ Adil Baba, dünya seni tanımıyor, ama ben seni tanıyorum. Bunlar da beni senin gönderdiğini biliyorlar. ²⁶ Bana beslediğin sevgi onlarda olsun, ben de onlarda olayım diye senin adını onlara bildirdim ve bildirmeye devam edeceğim.”

18

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-56; Mar.14:43-50; Luk.22:47-53)

¹ İsa bu sözleri söyledikten sonra öğrencileriley birlikte dışarı çıkip Kidron Vadisi'nin ötesine geçti. Orada bir bahçe vardı. İsa'yla öğrencileri bu bahçeye girdiler. ² O'na ihanet eden Yahuda da burayı biliyordu. Çünkü İsa, öğrencileriley orada sık sık buluşurdu. ³ Böylece Yahuda yanına bir bölük askerle başkâhinlerin ve Ferisiler'in* gönderdiği görevlileri alarak oraya geldi. Onların ellişinde fenerler, meşaleler ve silahlar vardı.

⁴ İsa, başına geleceklerin hepsini biliyordu. Öne çıkip onlara, “Kimi arıyorsunuz?” diye sordu.

⁵ “Nasırالı İsa'yı!” diye karşılık verdiler.

İsa onlara, “Benim” dedi.

O'na ihanet eden Yahuda da onlarla birlikte duruyordu. ⁶ İsa, “Benim” deyince gerileyip yere düştüler.

⁷ Bunun üzerine İsa onlara yine, “Kimi arıyorsunuz?” diye sordu.

“Nasırالı İsa'yı!” dediler.

⁸ İsa, “Size söyledim, benim” dedi. “Eğer beni arıyorsanız, bunları bırakın gitsinler.” ⁹ Kendisinin daha önce söylediği, “Senin bana verdiklerinden hiçbirini yitirmedim” şeklindeki sözü yerine gelsin diye böyle konuştu.

* **17:12** Mez.41:9; Yu.13:18 * **17:12** “Mahva giden adamdan”: Grekçe “Mahv oğlundan”. † **17:19** “Adıyorum” ya da “Kutsal kiliyorum”.

10 Simun Petrus yanında taşıdığı kılıcı çekti, başkâhinin Malkus adındaki kölesine vurup sağ kulağını kopardı.

11 İsa Petrus'a, "Kılıcını kınına koy! Baba'nın bana verdiği kâseden içmeyeyim mi?" dedi.

12 Bunun üzerine komutanla buyruğundaki asker bölüğü ve Yahudi görevliler İsa'yı tutup bağladılar. **13** O'nun önce, o yıl başkâhin olan Kayafa'nın kayınbabası Hanan'a götürdüler. **14** Halkın uğruna bir tek adamın ölmesinin daha uygun olacağını Yahudi yetkililere telkin eden Kayafa idi.

Petrus'un İlk İnkâri

(Mat.26:69-70; Mar.14:66-68; Luk.22:55-57)

15 Simun Petrus'la başka bir öğrenci İsa'nın ardından gidiyorlardı. O öğrenci başkâhinin tanıdığı olduğu için İsa'yla birlikte başkâhinin avlusuna girdi.

16 Petrus ise dışarıda, kapının yanında duruyordu. Başkâhinin tanıdığı öğrenci dışarı çıkmış kapıcı kızla konuştu ve Petrus'u içeri getirdi. **17** Kapıcı kız Petrus'a, "Sen de bu adamın öğrencilerinden değil misin?" diye sordu.

Petrus, "Hayır, değilim" dedi.

18 Hava soğuk olduğu için köleler ve nöbetçiler yaktıkları kömür ateşinin çevresinde durmuş isınıyordu. Petrus da onlarla birlikte ayakta isınıyordu.

Başkâhinin Soruşturma

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Luk.22:66-71)

19 Başkâhin İsa'ya, öğrencileri ve öğretisiyle ilgili sorular sordu. **20** İsa onu söyle yanıtladı: "Ben söylediklerimi dünyaya açıkça söyledi. Her zaman bütün Yahudiler'in toplandıkları havralarda ve tapınakta öğrettim. Gizli hiçbir şey söylemedim. **21** Beni neden sorguya çekiyorsun? Konuştuğumu iştenlerden sor. Onlar ne söylediğimi biliyorlar."

22 İsa bunları söyleyince, yanında duran görevlilerden biri, "Başkâhine nasıl böyle karşılık verirsin?" diyerek O'na bir tokat attı.

23 İsa ona, "Eğer yanlış bir şey söyledimse, yanlışımı göster!" diye yanıtladı. "Ama söylediğim doğruysa, niçin bana vuruyorsun?"

24 Bunun üzerine Hanan, O'nun bağlı olarak Başkâhin Kayafa'ya gönderdi.

Petrus'un İkinci ve Üçüncü İnkâri

(Mat.26:71-75; Mar.14:69-72; Luk.22:58-62)

25 Simun Petrus hâlâ ateşin yanında durmuş isınıyordu. O'na, "Sen de O'nun öğrencilerinden değil misin?" dediler.

"Hayır, değilim" diyerek inkâr etti.

26 Başkâhinin kölelerinden biri, Petrus'un, kulağını kestiği adamın akrabasıydı. Bu köle Petrus'a, "Bahçede, seni O'nunla birlikte görmedim mi?" diye sordu.

27 Petrus yine inkâr etti ve tam o anda horoz öttü.

İsa, Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-31; Mar.15:1-20; Luk.23:1-5,13-25)

28 Sabah erkenden Yahudi yetkililer İsa'yı Kayafa'nın yanından alarak vali konaguına götürdüler. Dinsel kuralları bozmamak* ve Fisih yemeğini

18:11 Mat.26:39; Mar.14:36; Luk.22:41-42 **18:14** Yu.11:49-50 * **18:28** "Dinsel kuralları bozmamak": Grekçe "Kirlenmemek". Yahudi olmayanlarla yakın ilişkilerde bulunan Yahudiler dinsel açıdan kirli sayılır, kutsal Fisih Bayramı'ni kutlayamazdı.

iyiebilmek için kendileri vali konağına girmediler. ²⁹ Bunun üzerine Pilatus dışarı çıkip yanlarına geldi. "Bu adamı neyle suçluyorsunuz?" diye sordu.

³⁰ Ona şu karşılığı verdiler: "Bu adam kötülük eden biri olmasaydı, O'nu sana getirmezdik."

³¹ Pilatus, "O'nu siz alın, kendi yasanıza göre yargıllayın" dedi.

Yahudi yetkililer, "Bizim hiç kimseyi ölüm cezasına çarptırmaya yetkimiz yok" dediler.

³² Bu, İsa'nın nasıl öleceğini belirtmek için söylediği sözler yerine gelsin diye oldu.

³³ Pilatus yine vali konağına girdi. İsa'yı çağırıp O'na, "Sen Yahudiler'in Kralı misin?" diye sordu.

³⁴ İsa şöyle karşılık verdi: "Bunu kendiliğinden mi söylüyorsun, yoksa başkaları mı sana söyledi?"

³⁵ Pilatus, "Ben Yahudi miyim?" dedi. "Seni bana kendi ulusun ve başkâhinlerin teslim ettiler. Ne yaptın?"

³⁶ İsa, "Benim krallığım bu dünyadan değildir" diye karşılık verdi. "Krallığım bu dünyadan olsaydı, yandaşlarım, Yahudi yetkililere teslim edilmemem için savaşırlardı. Oysa benim krallığım buradan değildir."

³⁷ Pilatus, "Demek sen bir kralısın, öyle mi?" dedi.

İsa, "Kral olduğumu sen söylüyorsun" karşılığını verdi. "Ben gerçeğe tanıklık etmek için doğдум, bunun için dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes benim sesimi işitir."

³⁸ Pilatus O'na, "Gerçek nedir?" diye sordu.

Bunu söylediğinden sonra Pilatus yine dışarıya, Yahudiler'in yanına çıktı. Onlara, "Ben O'nda hiçbir suç görmüyorum" dedi. ³⁹"Ama sizin bir geleneğiniz var, her Fısih Bayramı'nda sizin için birini saliveriyorum. Yahudiler'in Kralı'nı sizin için salvermemi ister misiniz?"

⁴⁰ Onlar yine, "Bu adamı değil, Barabba'yı isteriz!" diye bağırstılar.

Oysa Barabba bir hayduttu.

19

İsa Ölümü Mahkûm Ediliyor

¹ O zaman Pilatus İsa'yı tutup kamçılattı. ² Askerler de dikenlerden bir taç örüp O'nun başına geçirdiler. Sonra O'na mor bir kaftan giydirdiler. ³ Önüne geliyor, "Selam, ey Yahudiler'in Kralı!" diyor, yüzüne tokat atıiyorlardı.

⁴ Pilatus yine dışarı çıktı. Yahudiler'e, "İşte, O'nu dışarıya, size getiriyorum. O'nda hiçbir suç bulmadığımı bilesiniz" dedi.

⁵ Böylece İsa, başındaki dikenli taç ve üzerindeki mor kaftanla dışarı çıktı. Pilatus onlara, "İşte o adam!" dedi.

⁶ Başkâhinler ve görevliler İsa'yı görünce, "Çarmıha ger, çarmıha ger!" diye bağırstılar.

Pilatus, "O'nu siz alıp çarmıha gerin!" dedi. "Ben O'nda bir suç bulamıyorum!"

⁷ Yahudiler şu karşılığı verdiler: "Bizim bir yaşamız var, bu yasaya göre O'nun ölmesi gereklidir. Çünkü kendisinin Tanrı Oğlu olduğunu ileri sürüyör."

⁸ Pilatus bu sözü işittince daha çok korktu. ⁹ Yine vali konağına girip İsa'ya, "Sen nereden geliyorsun?" diye sordu.

İsa ona yanıt vermedi.

10 Pilatus, "Benimle konuşmayacak mısın?" dedi. "Seni salivermeye de, çarmıha germeye de yetkim olduğunu bilmiyor musun?"

11 Isa, "Sana gökten verilmeseysi, benim üzerinde hiçbir yetkin olmazdı" diye karşılık verdi. "Bu nedenle beni sana teslim edenin günahı daha büyüktür."

12 Bunun üzerine Pilatus Isa'yı salivermek istediler. Ama Yahudiler, "Bu adamı saliverirsen, Sezar'ın* dostu değilisin!" diye bağırtılar. "Kral olduğumu ileri süren herkes Sezar'a karşı gelmiş olur."

13 Pilatus bu sözleri işitince Isa'yı dışarı çıkardı. Taş Döşeme* -İbranice'de* Gabbata- denilen yerde yargı kürsüsüne oturdu. **14** Fısil Bayramı'na* Hazırlık Günü'ydü*. Saat on iki sularydı. Pilatus Yahudiler'e, "İşte, sizin Kralınız!" dedi.

15 Onlar, "Yok et O'nun! Yok et, çarmıha ger!" diye bağırtılar.

Pilatus, "Kralımızı mı çarmıha gereyim?" diye sordu.

Başkâhinler, "Sezar'dan başka kralımız yok!" karşılığını verdiler. **16** Bunun üzerine Pilatus Isa'yı, çarmıha gerilmek üzere onlara teslim etti.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Luk.23:26-43)

17 Askerler Isa'yı alıp götürdüler. Isa çarmıhını kendisi taşıyıp Kafatası - İbranice'de* Golgota- denilen yere çıktı. **18** Orada O'nun ve iki kişiyi daha çarmıha gerdiler. Biri bir yanda, öbürü öteki yanda, Isa ise ortadaydı.

19 Pilatus bir de yafta yazıp çarmıhın üzerine astırdı. Yaftada şöyle yazılıydı:

NASIRALI İSA - YAHUDİLER'İN KRALI

20 Isa'nın çarmıha gerildiği yer kente yakındı. Böylece İbranice, Latince ve Grekçe yazılan bu yaftayı Yahudiler'in birçoğu okudu. **21** Bu yüzden Yahudi başkâhinler Pilatus'a, "Yahudiler'in Kralı" diye yazma" dediler. "Kendisi, 'Ben Yahudiler'in Kralı'yım dedi' diye yaz."

22 Pilatus, "Ne yazdım sa yazdım" karşılığını verdi.

23 Askerler Isa'yı çarmıha gerdikten sonra giysilerini alıp her birine birer pay düşecek biçimde dört parçağa böldüler. Mintanını da aldılar. Mintan boydan boya tek parça dikişsiz bir dokumaydı. **24** Birbirlerine, "Bunu yırtmayalım" dediler, "Kime düşecek diye kura çekelim."

Bu olay, şu Kutsal Yazı yerine gelsin diye oldu:

"Giysilerimi aralarında paylaştılar,
Elbisem üzerine kura çektiler."

Bunları askerler yaptı. **25** Isa'nın çarmıhının yanında ise annesi, teyzesi, Klopas'ın karısı Meryem ve Mecdelli Meryem duruyordu. **26** Isa, annesiyle sevdiği öğrencinin yakınında durduğunu görünce annesine, "Anne[†], işte oğlun!" dedi. **27** Sonra öğrenciye, "İşte, annen!" dedi.

O andan itibaren bu öğrenci Isa'nın annesini kendi evine aldı.

* **19:13** "Taş Döşeme": Yeruşalim'deki vali konağının taş döşenmiş avlusu.

19:24 Mez.22:18

† **19:26** "Anne": Grekçe "Kadın".

*İsa'nın Ölümü
(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Luk.23:44-49)*

²⁸ Daha sonra İsa, her şeyin artık tamamlandığını bilerek Kutsal Yazı yerine gelsin diye, "Susadım!" dedi. ²⁹ Orada ekşi şarap dolu bir kap vardı. Şaraba batırılmış bir süngeri mercanköş dalına takarak O'nun ağızına uzattılar. ³⁰ İsa şarabı tadınca, "Tamamlandı!" dedi ve başını eğerek ruhunu teslim etti.

³¹ Yahudi yetkililer Pilatus'tan çarmıha gerilenlerin bacaklarının kırılmasını ve cesetlerin kaldırılmasını istediler. Hazırlık Günü olduğundan, cesetlerin Şabat Günü çarmıhta kalmasını istemiyordular. Çünkü o Şabat Günü büyük bayramdı. ³² Bunun üzerine askerler gidip birinci adamın, sonra da İsa'yla birlikte çarmıha gerilen öteki adamın bacaklarını kırdılar. ³³ İsa'ya gelince O'nun ölmüş olduğunu gördüler. Bu yüzden bacaklarını kırmadılar. ³⁴ Ama askerlerden biri O'nun böğürüñ mızrakla deldi. Böğüründen hemen kan ve su aktı. ³⁵ Bunu gören adam tanıklık etmiştir ve tanıklığı doğrudur. Doğruyu söylediğini biliyor. Siz de iman edesiniz diye tanıklık etmiştir. ³⁶ Bunlar, "O'nun bir tek kemiği kırılmayacak" diyen Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi için oldu. ³⁷ Yine başka bir Yazı'da, "Bedenini deşiklerine bakacaklar" deniyor.

*İsa'nın Gömülmesi
(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56)*

³⁸ Bundan sonra Aramatyalı Yusuf, İsa'nın cesedini kaldırırmak için Pilatus'a başvurdu. Yusuf, İsa'nın öğrencisiydi, ama Yahudi yetkililerden korktuğundan bunu gizli tutuyordu. Pilatus izin verince, Yusuf gelip İsa'nın cesedini kaldırdı. ³⁹ Daha önce geceleyin İsa'nın yanına gelen Nikodim de otuz litre[‡] kadar karışık mür ve sarışabır özü alarak geldi. ⁴⁰ İkisi, İsa'nın cesedini alıp Yahudiler'in gömme geleneğine uygun olarak onu baharatla keten bezlere sardılar. ⁴¹ İsa'nın çarmıha gerildiği yerde bir bahçe, bu bahçenin içinde de henüz hiç kimse nikolmadığı yeni bir mezar vardı. ⁴² O gün Yahudiler'in Hazırlık Günü'ydü*. Mezar da yakın olduğundan İsa'yı oraya koydular.

20

*İsa'nın Dirilişi
(Mat.28:1-8; Mar.16:1-8; Luk.24:1-12)*

¹ Haftanın ilk günü erkenden, ortalık daha karanlıkken Mecdelli Meryem mezara gitti. Taşın mezarnın girişinden kaldırılmış olduğunu gördü. ² Koşarak Simun Petrus'a ve İsa'nın sevdigi öbür öğrenciye gitti. "Rab'bi mezardan almışlar, nereye koyduklarını da bilmiyoruz" dedi.

³ Bunun üzerine Petrus'la öteki öğrenci dışarı çıkip mezara yöneldiler. ⁴ İkisi birlikte koşuyordu. Ama öteki öğrenci Petrus'tan daha hızlı koşarak mezara önce vardı. ⁵ Eğilip içeri baktı, keten bezleri orada serili gördü, ama içeri girmeden. ⁶⁻⁷ Ardından Simun Petrus geldi ve mezara girdi. Orada serili duran bezleri ve İsa'nın başına sarılmış olan peşkiri gördü. Peşkir keten bezlerle birlikte değildi, ayrı bir yerde dürülülmüş duruyordu. ⁸ O zaman mezara ilk varan öteki öğrenci de içeri girdi. Olanları gördü ve iman etti. ⁹ İsa'nın ölümünden dirilmesi gerektiğini belirten Kutsal Yazı'yı henüz anlamamışlardı.

19:28 Mez.22:15; 69:21 **19:36** Çık.12:46; Say.9:12; Mez.34:20 **19:37** Zek.12:10; Va.1:7 **19:39** Yu.3:1-2 [‡] **19:39** "Otuz litre": Grekçe "Yüz litra" (bkz. Birimler Cetveli).

*İsa, Mecdelli Meryem'e Görünüyor
(Mat.28:9-10; Mar.16:9-11)*

¹⁰ Bundan sonra öğrenciler yine evlerine döndüler. ¹¹ Meryem ise mezarin dışında durmuş ağlıyordu. Ağlarken eğilip mezarin içine baktı. ¹² Beyazlara bürünmüş iki melek gördü; biri İsa'nın cesedinin yattığı yerin başucunda, öteki ayakucunda oturuyordu. ¹³ Meryem'e, "Kadın, niçin ağlıyorsun?" diye sordular.

Meryem, "Rabbim'i almışlar" dedi. "O'nu nereye koyduklarını bilmiyorum."

¹⁴ Bunları söyledikten sonra arkasına döndü, İsa'nın orada, ayakta durduğunu gördü. Ama O'nun İsa olduğunu anlamadı. ¹⁵ İsa, "Kadın, niçin ağlıyorsun?" dedi. "Kimi arıyorsun?"

Meryem O'nu bahçıvan sanarak, "Efendim" dedi, "Eğer O'nu sen götürürdünse, nereye koyduğumu söyle de gidip O'nu alayım."

¹⁶ İsa ona, "Meryem!" dedi.

O da döndü, İsa'ya İbranice, "Rabbuni!" dedi. Rabbuni, öğretmenim demektir.

¹⁷ İsa, "Bana dokunma!" dedi. "Çünkü daha Baba'nın yanına çıkmadım. Kardeşlerime git ve onlara söyle, benim Babam'ın ve sizin Babanız'ın, benim Tanrım'ın ve sizin Tanrılarınız'ın yanına çıkıyorum."

¹⁸ Mecdelli Meryem öğrencilerin yanına gitti. Onlara, "Rab'bi gördüm!" dedi. Sonra Rab'bin kendisine söylediklerini onlara anlattı.

*İsa Öğrencilerine Görünüyor
(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Luk.24:36-49)*

¹⁹ Haftanın o ilk günü akşam olunca, öğrencilerin Yahudi yetkililerden korkusu nedeniyle bulundukları yerin kapıları kapalıyken İsa geldi, ortalarında durup, "Size esenlik olsun!" dedi.

²⁰ Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve böğrüünü gösterdi. Öğrenciler Rab'bi görünce sevindiler. ²¹ İsa yine onlara, "Size esenlik olsun!" dedi. "Baba beni gönderdiği gibi, ben de sizi gönderiyorum." ²² Bunu söyledikten sonra onların üzerine üfleyerek, "Kutsal Ruh'u alın!" dedi. ²³ "Kimin günahlarını bağışlarsanız, bağışlanmış olur; kimin günahlarını bağışlamazsanız, bağışlanmamış kalır."

İsa Tomas'a Görünüyor

²⁴ Onikiler'den* biri, "İkiz*" diye anılan Tomas, İsa geldiğinde onlarla birlikte değildi. ²⁵ Öbür öğrenciler ona, "Biz Rab'bi gördük!" dediler.

Tomas ise, "O'nun ellerinde civilerin izini görmedikçe, civilerin izine parmağımla dokunmadıkça ve elimi böğrüne sokmadıkça inanmam" dedi.

²⁶ Sekiz gün sonra İsa'nın öğrencileri yine evdeydiler. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapılar kapalıyken İsa gelip ortalarında durdu, "Size esenlik olsun!" dedi. ²⁷ Sonra Tomas'a, "Parmağını uzat" dedi, "Ellerime bak, elini uzat, böğrüme koy. İmansız olma, imanlı ol!"

²⁸ Tomas O'nu, "Rabbim ve Tanrıml!" diye yanıtladı.

²⁹ İsa, "Beni gördüğün için mi iman ettin?" dedi. "Görmeden iman edenlere ne mutlu!"

30 İsa, öğrencilerinin önünde, bu kitapta yazılı olmayan başka birçok doğaüstü belirti gerçekleştirdi. **31** Ne var ki yazılınlar, İsa'nın, Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adıyla yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır.

21

İsa Göl Kenarında

1-2 Bundan sonra İsa Taberiye Gölünün kenarında öğrencilerine yine göründü. Bu da şöyle oldu: Simun Petrus, "İkiz^{*}" diye anılan Tomas, Celile'nin Kana Köyü'nden Natanel, Zebedi'nin oğulları ve İsa'nın öğrencilerinden iki kişi daha birlikte bulunuyorlardı. **3** Simun Petrus ötekilere, "Ben balık tutmaya gidiyorum" dedi.

Onlar, "Biz de seninle geliyoruz" dediler.

Dışarı çıkip tekneye bindiler. Ama o gece bir şey tutamadılar. **4** Sabah olurken İsa kıyıda duruyordu. Ne var ki öğrenciler, O'nun İsa olduğunu anlamadılar. **5** İsa, "Çocuklar, baliğiniz yok mu?" diye sordu.

"Yok" dediler.

6 İsa, "Ağrı teknenin sağ yanına atın, tutarsınız" dedi.

Bunun üzerine ağrı attılar. O kadar çok balık tuttular ki, artık ağrı çekemez olmuşlardır. **7** İsa'nın sevdiği öğrenci, Petrus'a, "Bu Rab'dır!" dedi.

Simun Petrus O'nun Rab olduğunu işitince üzerinden çikarmış olduğu üstlüğü giyip göle atladi. **8** Öbür öğrenciler balık dolu ağrı çekerek tekneyle geldiler. Çünkü karadan ancak iki yüz arşin[†] kadar uzaktaydılar. **9** Karaya çıkışınca orada yanan bir kömür ateşi, ateşin üzerinde balık ve ekmek gördüler.

10 İsa onlara, "Şimdi tuttuğunuz balıklardan getirin" dedi.

11 Simun Petrus tekneye atladi ve tam yüz elli üç iri balıkla yüklü ağrı karaya çıktı. Bu kadar çok balık olduğu halde ağ yırtılmamıştı. **12** İsa onlara, "Gelin, yemek yiyyin" dedi.

Öğrencilerden hiçbiri O'na, "Sen kimsin?" diye sormaya cesaret edemedi. Çünkü O'nun Rab olduğunu biliyorlardı. **13** İsa gidip ekmeği aldı, onlara verdi. Aynı şekilde balıkları da verdi. **14** İşte bu, İsa'nın ölümden dirildikten sonra öğrencilere üçüncü görünüşüydü.

İsa ile Petrus

15 Yemekten sonra İsa, Simun Petrus'a, "Yuhanna oğlu Simun, beni bunlardan ve daha çok seviyor musun?" diye sordu.

Petrus, "Evet, ya Rab" dedi, "Seni sevdığımı bilirsın."

İsa ona, "Kuzularımı olat" dedi. **16** İkinci kez yine ona, "Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?" diye sordu.

O da, "Evet, ya Rab, seni sevdığımı bilirsın" dedi.

İsa ona, "Koyunlarımı götür" dedi. **17** Üçüncü kez ona, "Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?" diye sordu.

Petrus kendisine üçüncü kez, "Beni seviyor musun?" diye sormasına üzüldü. "Ya Rab, sen her şeyi bilirsın, seni sevdığımı de bilirsın" dedi.

İsa ona, "Koyunlarımı olat" dedi. **18** "Sana doğrusunu söyleyeyim, gençliğinde kendi kuşağını kendin bağlar, istediğiğin yere giderdin. Ama yaşlanınca ellerini uzatacaksın, başkası seni bağlayacak ve istemediğin yere götürürek." **19** Bunu,

* **21:1-2** "İkiz": Grekçe "Didimos". **21:3** Luk.5:5 **21:6** Luk.5:6 † **21:8** "İki yüz arşin": Yaklaşık 105 m.

Tanrı'yi ne tür bir ölümle yücelteceğini belirtmek için söyledi. Sonra ona, "Ardımdan gel" dedi.

20 Petrus arkasına döndü, İsa'nın sevdiği öğrencinin kendilerini izlediğini gördü. Bu öğrenci, akşam yemeğinde İsa'nın göğsüne yaslanan ve, "Ya Rab, sana kim ihanet edecek?" diye soran öğrencidir. **21** Petrus onu görünce İsa'ya, "Ya Rab, ya bu ne olacak?" diye sordu.

22 İsa, "Ben gelinceye dek onun yaşamamı istiyorsam, bundan sana ne?" dedi. "Sen ardimdan gel!"

23 Bu yüzden kardeşler arasında o öğrencinin ölmeyeceğine dair bir söyleti çıktı. Ama İsa Petrus'a, "O ölmeyecek" dememişti. Sadece, "Ben gelinceye dek onun yaşamamı istiyorsam, bundan sana ne?" demişti.

24 Bütün bunlara tanıklık eden ve bunları yazan öğrenci budur. Onun tanıklığının doğru olduğunu biliyoruz.

25 İsa'nın yaptığı daha başka çok şey vardır. Bunlar tek tek yazılısaydı, sanırım yazılan kitaplar dünyaya sığmazdı.

ELÇİLERİN İŞLERİ

GİRİŞ

Genel Bakış: Eski çağlarda yazılmış olan birçok yapının yazarı gibi, bu kitabın yazarı da kendini doğrudan bize tanıtmıyor. Bununla birlikte, ikinci yüzyılda yaşamış ve bir kısmı İsa'nın elçilerini bizzat tanımış inanlı yazarların hepsi, bu kitabı Luka'nın yazdığını birebirleşiyorlar. Kitabın yakından incelenmesi halinde "sevgili hekim" Luka'nın (Kol.4:14) elinden çıktığına dair ipuçları görülebilir. Örneğin "biz" çoğul zamirinin kullanılmış olmasından yazarın, Pavlus'un yol arkadaşlarından biri olduğunu anlıyoruz (16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16). Yazarın titiz biri olduğu su götürmez bir gerçek. Elçilerin İşleri Yeruşalim, Sezariye, Antakya, Efes, Korint, Atina, Roma ve daha birçok yere ilişkin kesin ve doğru tasvirlerle doludur. Arkeolojik araştırma ve bulgular, gidilen, gezilen yerlerin çeşitliliğine ve büyük kültür farklarına rağmen Luka'nın, kullandığı terim ve kavramlarda ne denli tutarlı olduğunu ortaya koyuyor. Bununla birlikte Luka'nın kendisi, Elçilerin İşleri Kitabı'nın ilk inanlı topluluklarının bütün bir tarihçesi olmadığını ifade ediyor. Örneğin bölüm 8'de, topluluğun dağıtıldığını, inanlıların Müjde'yi yaya yaya dört bir yana gittiklerini yazar. Bunun sonucunda birçok yerde yerli topluluklar filizlenip gelişir. Ama Luka bu toplulukların tarihçesini yazmaya girişmez. Sonuç olarak, Elçilerin İşleri, kilisenin büyüp gelişmesinde önemli bir yer tutan, ders alabileceğimiz temel olaylar dizisini sunuyor bize.

İsa'nın göge yükseldiği İ.S. 30 yılları ile Elçi Pavlus'un Roma'da tutuklandığı İ.S. 63 yılları arasındaki dönemi konu eden kitap, büyük olasılıkla bu tarihten az sonra yazıldı.

İncil'deki Yeri: Elçilerin İşleri, Luka'nın bir devamıdır. Her iki kitabın da Teofilos adında bir adama hitaben yazıldığı özellikle belirtiliyor. Luka, İsa'nın başlangıçtan göge alındığı güne dek yapıp öğrettiklerini kaydeder (1:1-3). İncil'in ilk dört kısmından sonra yer alan ve Müjde'nin Yeruşalim'den Anadolu'ya, oradan da antik çağın merkezi Roma'ya yayılışını anlatan Elçilerin İşleri Kitabı, bu özellikle bir köprü görevi görmekte ve İncil'deki mektuplara zemin hazırlamaktadır. Örneğin kitap, Pavlus'un, adını sanını anarak sonrasında mektuplar yazdığı birçok kente yaptığı ziyaretleri anlatıyor. Elçilerin İşleri Kitabı'nın bir diğer önemli özelliği, inanlılar topluluğunun ders alabileceği ilkeleri de sergilemesidir.

Konusu: Elçilerin İşleri Kitabı, ilk Mesih inanlılarının Müjde'yi, "Yeruşalim'de, bütün Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bucağında" (1:8) nasıl yaymaya başladıklarını anlatır. Bütün bu olaylar Kutsal Ruh'un inanlılar topluluğuna verilmesiyle başlar (bölüm 2). Sonraki bölümler, Tanrı'nın kilisesini adım adım nasıl yönlendirdiğini gözler önüne serer. İsa'nın elçileri dolaşıp Müjde'yi yayarken Tanrı da yaptığı mucizelerle onların bildirisini doğruladı (3:1-10; 14:3). Kilise, Yahudi din önderlerinin başına çektiği karşı koymalara rağmen hızla büydü. Gerçekte Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğunun bütün uluslararası kucaklayan bir kimliğe nasıl kavuştuğu, Elçilerin

İşleri Kitabı'nda ön plana çıkan önemli konulardan biridir (10:1-11:18 ve 15. bölüm tamamı).

Ana Hatlar:

1:1-11 İsa'nın son buyrukları ve göge alınması

1:12-8:3 Yeruşalim'deki inanlılar topluluğu

8:4-9:43 Tanrı sözünün Yahudiye ve Samiriye'de yayılması, Pavlus'un iman etmesi

10:1-11:30 Yahudi olmayan ilk inanlılar

12:1-25 Baskınlara karşı zafer

13:1-28:31 Pavlus'un elçilik görevi:

13:1-14:28 İlk yolculuk

15:1-35 Yeruşalim'deki toplantı

15:36-18:22 İkinci yolculuk

18:23-21:16 Üçüncü yolculuk

21:17-28:31 Pavlus'un tutukluluk dönemi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

1-2 Ey Teofilos,

İlk kitabımda^{*} İsa'nın yapıp öğretmeye başladığı her şeyi, seçmiş olduğu elçilere Kutsal Ruh aracılığıyla buyruklar verip yukarı alındığı güne dek olanları yazmıştım. ³ İsa, ölüm acısını çektiğten sonra birçok inandırıcı kanıtlarla elçilere dirilmiş olduğunu gösterdi. Kırk gün süreyle onlara görünerek Tanrı'nın Egemenliği hakkında konuştu. ⁴ Kendileriyle birlikteyken onlara şu buyruğu vermişti: "Yeruşalim'den* ayrılmayın, Baba'nın verdiği ve benden duyduğunuz sözün gerçekleşmesini bekleyin. ⁵ Şöyled ki, Yahya suyla vaftiz etti, ama sizler birkaç güne kadar Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz."

İsa Göge Alıntıyor

6 Elçiler bir araya geldiklerinde İsa'ya şunu sordular: "Ya Rab, İsrail'e egemenliği şimdi mi geri vereceksin?"

7 İsa onlara, "Baba'nın kendi yetkisiyle belirlemiş olduğu zamanları ve tarihleri bilmenize gerek yok" karşılığını verdi. **8** "Ama Kutsal Ruh üzerinde inince güç alacağınız. Yeruşalim'de, bütün Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bucakında benim tanıklarım olacağınız."

9 İsa bunları söylediğinden sonra, onların gözleri önünde yukarı alındı. Bir bulut O'nun alıp gözlerinin önünden uzaklaştırdı. **10** İsa giderken onlar gözlerini göge dikmiş bakıyorlardı. Tam o sırada, beyaz giysiler içinde iki adam yanlarında belirdi. **11** "Ey Celileliler, neden göge bakıp duruyorsunuz?" diye sordular. "Aranızdan göge alınan İsa, göge çıktığini nasıl gördünüzse, aynı şekilde geri gelecektir."

Mattiya, Yahuda'nın Yerine Seçiliyor

12 Bundan sonra elçiler, Yeruşalim'den yaklaşık bir kilometre[†] uzaklıktaki Zeytin Dağı'ndan Yeruşalim'e döndüler. **13** Kente girince kaldıkları evin üst katındaki odaya çıktılar. Petrus, Yuhanna, Yakup, Andreas, Filipus, Tomas, Bartalmay, Matta, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever Simun ve Yakup oğlu

1:1-2 Luk.1:1-4 * 1:1-2 "İlk kitabım": İncil'in Luka kısmı. **1:4** Luk.24:49 **1:5** Mat.3:11; Mar.1:8; Luk.3:16; Yu.1:33 **1:8** Mat.28:19; Mar.16:15; Luk.24:47-48 **1:9** Mar.16:19; Luk.24:50-51

† 1:12 "Yaklaşık bir kilometre": Grekçe "Bir Şabat Günü yolculuğu". Yahudi din kurallarına göre Şabat Günü 2 000 arşandan (yaklaşık 1 050 m.) fazla yol gitmek yasaktı. **1:13** Mat.10:2-4; Mar.3:14-19; Luk.6:13-16

Yahuda oradaydı. ¹⁴ Bunlar İsa'nın annesi Meryem, öbür kadınlar ve İsa'nın kardeşleriyle tam bir birlik içinde sürekli dua ediyordu.

¹⁵⁻¹⁶ O günlerde Petrus, yaklaşık yüz yirmi kardeşten oluşan bir topluluğun ortasında ayağa kalkıp şöyle konuştu: "Kardeşler, Kutsal Ruh'un, İsa'yı tutuklayanlara kulavuzluk eden Yahuda ile ilgili olarak Davut'un ağızıyla önceden bildirdiği Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi gerekiyordu. ¹⁷ Yahuda bizden biri sayılmış ve bu hizmette yerini almıştı."

¹⁸ Bu adam, yaptığı kötüluğun karşılığında aldığı ücretle bir tarla satın aldı. Sonra baş aşağı düştü, bedeni yarıldı ve bütün bağırsakları dışarı dökündü.

¹⁹ Yeruşalim'de yaşayan herkes olayı duydular. Tarlaya kendi dillerinde Kan Tarlası anlamına gelen Hakeldema adını verdiler.

²⁰ "Nitekim Mezmurlar Kitabı'nda şöyle yazılmıştır" dedi Petrus.

"‘Onun konutu issız kalsın,
İçinde oturan olmasın.’

Ve, ‘Onun görevini bir başkası üstlensin.’

²¹⁻²² "Buna göre, Yahya'nın vaftiz döneminden başlayarak Rab İsa'nın aramızdan yukarı alındığı güne değin bizimle birlikte geçirdiği bütün süre boyunca yanımızda bulunan adamlardan birinin, İsa'nın dirilişine tanıklık etmek üzere bize katılması gereklidir."

²³ Böylece iki kişiyi, Barsabba denilen ve Yustus diye de bilinen Yusuf ile Mattiya'yı önerdiler. ²⁴⁻²⁵ Sonra şöyle dua ettiler: "Ya Rab, sen herkesin yüreğini bilsin. Yahuda'nın, ait olduğu yere gitmek için bıraktığı bu hizmeti ve elçilik görevini üstlenmek üzere bu iki kişiden hangisini seçtiğini göster bize." ²⁶ Ardından bu iki kişiye kura çektiler; kura Mattiya'ya düştü. Böylelikle Mattiya on bir elçiye katıldı.

2

Kutsal Ruh'un Gelişisi

¹ Pentikost Günü geldiğinde bütün imanlılar bir arada bulunuyordu. ² Ansızın gökten, güçlü bir rüzgarın esisini andıran bir ses geldi ve bulundukları evi tümüyle doldurdu. ³ Ateşten dillere benzer bir şeylerin dağılıp her birinin üzerine indiğini gördüler. ⁴ İmanlıların hepsi Kutsal Ruh'la doldular, Ruh'un onları konuşturduğu başka dillerle konuşmaya başladılar.

⁵ O sırada Yeruşalim'de, dünyanın her ülkesinden gelmiş dindar Yahudiler bulunuyordu. ⁶ Sesin duyulması üzerine büyük bir kalabalık toplandı. Herkes kendi dilinin konuşulduğunu duyunca şaşakaldı. ⁷ Hayret ve şaşkınlık içinde, "Bakın, bu konuşanların hepsi Celileli değil mi?" diye sordular. ⁸ "Nasıl oluyor da her birimiz kendi ana dilini iştiyor? ⁹⁻¹¹ Aramızda Partlar, Medler, Elamlılar var. Mezopotamya'da, Yahudiye ve Kapadokya'da, Pontus ve Asya İlli'nde*, Frikya ve Pamfilya'da, Mısır ve Libya'nın Kirene'ye yakın bölgelerinde yaşayanlar var. Hem Yahudi hem de Yahudiliğe dönen Romalı konuklar, Giritliler ve Araplar var aramızda. Ama her birimiz Tanrı'nın büyük işlerinin kendi dilimizde konuşulduğunu iştiyoruz."

12 Hepsi hayret ve şaşkınlık içinde birbirlerine, "Bunun anlamı ne?" diye sordular. **13** Başkalarıysa, "Bunlar taze şarabı fazla kaçırmış" diye alay ettiler.

Petrus'un Pentikost Günü Konuşması

14-15 Bunun üzerine Onbirler'le birlikte öne çıkan Petrus yüksek sesle kalaşılığa söyle seslendi: "Ey Yahudiler ve Yeruşalim'de bulunan herkes, bu durumu size açıklayayım. Sözlerime kulak verin. Bu adamlar, sandığınız gibi sarhoş değiller. Saat daha sabahın dokuzu! **16-17** Bu gördüğünüz, Peygamber Yoel aracılığıyla önceden bildirilen olaydır:

'Son günlerde, diyor Tanrı,
Bütün insanların üzerine Ruhum'u dökeceğim.
Oğullarınız, kızlarınız peygamberlikte bulunacaklar.
Gençleriniz görümler,
Yaşlılarınız düşler görecek.

18 O günler kadın erkek
Kullarımın üzerine Ruhum'u dökeceğim,
Onlar da peygamberlik edecekler.

19 Yukarıda, gökyüzünde harikalar yaratacağım.
Aşağıda, yeryüzünde belirtiler,
Kan, ateş ve duman bulutları görülecek.

20 Rab'bin büyük ve görkemli günü gelmeden önce
Güneş kararacak,
Ay kan rengine dönecek.

21 O zaman Rab'bi adıyla çağırın herkes kurtulacak.'

22 "Ey İsailliler, şu sözleri dinleyin: Bildiğiniz gibi Nasıralı İsa, Tanrı'nın, kendi aracılığıyla aranızda yaptığı mucizeler, harikalar ve belirtilerle kimliği kanıtlanmış bir kişidir. **23** Tanrı'nın belirlenmiş amacı ve öngörüsü uyarınca elinize teslim edilen bu adamı, yasa tanımaz kişilerin eliyle çarmıha civileyip öldürdünüz. **24** Tanrı ise, ölüm acılarına son vererek O'nun diriltilti. Çünkü O'nun ölümme tutsak kalması olanaksızdı. **25** O'nunla ilgili olarak Davut şöyle der:

'Rab'bi her zaman önemde gördüm,
Sağında durduğu için sarsılmam.'

26 Bu nedenle yüreğim mutlu, dilim sevinçlidir.

Dahası, bedenim de umut içinde yaşayacak.

27 Çünkü sen canımı ölüler diyarına terk etmeyeceksin,
Kutsalının çürümüşe izin vermeyeceksin.

28 Yaşam yollarını bana bildirdin;
Varlığınla beni sevinçle dolduracaksın.'

29 "Kardeşler, size açıkça söyleyebilirim ki, büyük atamız Davut öldü, gömülüdü, mezarı da bugüne dek yanımızda duruyor. **30** Davut bir peygamberdi ve soyundan birini tahtına oturtacağına dair Tanrı'nın kendisine ant içerek söz verdiği biliyordu. **31** Geleceği görerek Mesih'in* ölümden dirilişine ilişkin şunları söyledi: 'O, ölüler diyarına terk edilmeli, bedeni çürümedi.'

32 Tanrı, İsa'yı ölümden diriltti ve biz hepimiz bunun tanıklarıyız. **33** O, Tanrı'nın sağına yükseltilmiş, vaat edilen Kutsal Ruh'u Baba'dan almış ve simdi

gördüğünüz ve işittiğiniz gibi, bu Ruh'u üzerimize dökmüştür. 34-35 Davut, kendisi göklere çıkmadığı halde şöyle der:

'Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek*,
Sağında otur.'

36 "Böylelikle bütün İsrail halkı şunu kesinlikle bilsin: Tanrı, sizin çarmıha gerdiğiniz İsa'yı hem Rab hem Mesih yapmıştır."

37 Bu sözleri duyanlar, yüreklerine hançer saplanmış gibi oldular. Petrus ve öbür elçilere, "Kardeşler, ne yapmalıyız?" diye sordular.

38 Petrus onlara şu karşılığı verdi: "Tövbe edin, her biriniz İsa Mesih'in adıyla vaftiz olsun. Böylece günahlarınız bağışlanacak ve Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. 39 Bu vaat sizler, çocuklarınız, uzaktakilerin hepsi için, Tanrımız Rab'bin çağıracağı herkes için geçerlidir."

40 Petrus daha birçok sözlerle onları uyardı. "Kendinizi bu sapık kuşaktan kurtarın!" diye yalvardı. 41 Onun sözünü benimseyenler vaftiz oldu. O gün yaklaşık üç bin kişi topluluğa katıldı. 42 Bunlar kendilerini elçilerin öğretisine, paydaşlığı, ekmek bölmeye ve duaya adadılar.

İmanlılar Arasındaki Birlik

43 Herkesi bir korku sarmaşıtı. Elçilerin aracılığıyla birçok belirtiler ve harikalar yapıliyordu. 44 İmanlıların tümü bir arada bulunuyor, her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. 45 Mallarını mülklerini satıyor ve bunun parasını herkese ihtiyacına göre dağıtıyorlardı. 46-47 Her gün tapınakta toplanmaya devam eden imanlılar, kendi evlerinde de ekmek bölüp içten bir sevinç ve sadelikle yemek yiyor ve Tanrı'yi övüyorlardı. Bütün halkın beğenisini kazanmışlardı. Rab de her gün yeni kurtulanları topluluğa katıyordu.

3

Sakat Dilencinin İyileştirilmesi

1 Bir gün Petrus'la Yuhanna, saat üçte, dua vaktinde tapınağa çıktıktı. 2 O sırada, doğuştan kötürum olan bir adam, tapınağın Güzel Kapı diye adlandırılan kapısına getiriliyordu. Tapınağa girenlerden para dilemenesi için onu her gün getirip oraya bırakırlardı. 3 Tapınağa girmek üzere olan Petrus'la Yuhanna'yı gören adam, kendilerinden sadaka istedi. 4 Petrus'la Yuhanna ona dikkatle baktılar. Sonra Petrus, "Bize bak" dedi. 5 Adam, onlardan bir şey alacağını umarak gözlerini onların üzerine dikti.

6 Petrus, "Bende altın ve gümüş yok, ama bende olanı sana veriyorum" dedi. "Nasıralı İsa Mesih'in adıyla, yürü!" 7 Sonra onu sağ elinden kavrayıp kaldırdı. Adamın ayakları ve bilekleri o anda sapasağlam oldu. 8 Sıçrayıp ayaga kalktı, yürümeye başladı. Yürüyüp sıçrayarak, Tanrı'yı överecek onlarla birlikte tapınağa girdi. 9 Bütün halk, onun yürüyüp Tanrı'yı övdüğünü gördü. 10 Onun, tapınağın Güzel Kapısı'nda oturup para dilemenen kişi olduğunu anlayınca ondaki değişiklik karşısında büyük bir hayret ve şaşkınlığa düştüler.

Petrus'un Tapınaktaki Konuşması

* 2:34-35 Mez.110:1 * 2:34-35 "Ayaklarının altına serinceye dek": Grekçe "Ayaklarına tabure yapincaya dek". 2:44 Elç.4:32-35

¹¹ Adam, Petrus'la Yuhanna'yi bir türlü bırakamıyordu. Bütün halk hayret içinde Süleyman'ın Eyvanı denilen yerde onlara doğru koşuştu. ¹² Bunu gören Petrus halka şöyle seslendi: "Ey İsailliler, buna neden şaştinyz? Neden gözlerinizi dikmiş bize bakıyorsunuz? Kendi gücümüz ya da dindarlığımızla bu adamın yürümesini sağlamışız gibi...!" ¹³ İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı, atalarımızın Tanrısı, Kulu İsa'yı yükseltti. Siz O'nun ele verdiniz. Pilatus O'nun serbest bırakmaya karar verdiği halde, siz O'nun Pilatus'un önünde reddettiniz. ¹⁴ Kutsal ve adil Olan'ı reddedip bir katilin saliverilmesini istediniz. ¹⁵ Siz Yaşam Önder'i ni öldürdünüz, ama Tanrı O'nun ölümünden diriltti. Biz bunun tanıklarıyız. ¹⁶ Gördüğünüz ve tanıdığınız bu adam, İsa'nın adı sayesinde, O'nun adına olan imanla sapasağlam oldu. Hepinizin gözü önünde onu tam sağlığa kavuştururan, İsa'nın aracılığıyla etkin olan* imandır.

¹⁷ "Şimdi ey kardeşler, yöneticileriniz gibi sizin de bilgisizlikten ötürü böyle davranışınızı biliyorum. ¹⁸ Ama bütün peygamberlerin ağzından Mesih'i nin* acı çekeceğini önceden bildiren Tanrı, sözünü bu şekilde yerine getirmiştir. ¹⁹⁻²⁰ Öylese, günahlarınızın silinmesi için tövbe edin ve Tanrı'ya dönün. Öyle ki, Rab size yenilenme fırsatları versin ve sizin için önceden belirlenen Mesih'i, yani İsa'yı göndersin. ²¹ Tanrı'nın eski çağlardan beri kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi, her şeyin yeniden düzenleneceği zamana dek İsa'nın gökte kalması gerekiyor. ²² Musa söyle demişti: 'Tanrıınız Rab size, kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak. O'nun size söyleyeceği her sözü dinleyin. ²³ O peygamberi dinlemeyen herkes Tanrı'nın halkından koparılıp yok edilecektir.'

²⁴ "Samuel ve ondan sonra konuşan peygamberlerin hepsi bu günleri duyurdu. ²⁵ Sizler peygamberlerin mirasçıları, Tanrı'nın atalarınızla yaptığı antlaşmanın mirasçılardınız. Nitelikim Tanrı İbrahim'e söyle demişti: 'Senin soyunun aracılığıyla yeryüzündeki bütün halklar kutsanacak.' ²⁶ Tanrı, sizleri kötü yollardan döndürüp kutsamak için Kulu'nu ortaya çıkarıp önce size gönderdi."

4

Petrus'la Yuhanna Yüksek Kurul'un Önünde

¹ Kâhinler, tapınak koruyucularının komutanı ve Sadukiler, halka seslenmeyece olan Petrus'la Yuhanna'nın üzerine yürüdüler. ² Çünkü onların halka öğretmelerine ve İsa'yı örnek göstererek ölümlerin dirileceğini söylemelerine çok kızmışlardı. ³ Onları yakaladılar, akşam olduğu için ertesi güne dek hapiste tuttular. ⁴ Ne var ki, konuşmayı dinlemedi olanların birçoğu iman etti. Böylece imanlı erkeklerin sayısı aşağı yukarı beş bine ulaştı.

⁵ Ertesi gün Yahudiler'in yöneticileri, ileri gelenleri ve din bilginleri Yeruşalim'de toplandılar. ⁶ Başkâhin Hanan'ın yanısına, Kayafa, Yuhanna, İskender ve başkâhin soyundan gelen herkes oradaydı. ⁷ Petrus'la Yuhanna'yi huzurlarına getirtip onlara, "Siz bunu hangi güçle ya da kimin adına dayanarak yaptınız?" diye sordular.

^{3:13} Çık.3:15 ^{3:14} Mat.27:15-23; Mar.15:6-14; Luk.23:13-24; Yu.19:12-15 * ^{3:16} "Aracılığıyla etkin olan": Grekçe "Araçılığıyla olan". ^{3:22} Yas.18:15,18,19 ^{3:25} Yar.12:3; 22:18; 26:4; 28:14

⁸ O zaman Kutsal Ruh'la dolan Petrus onlara şöyle dedi: "Halkın yöneticileri ve ileri gelenler! ⁹⁻¹⁰ Eğer bugün bir hastaya yapılan iyilik nedeniyle bizden hesap soruyor ve bu adamın nasıl iyileştiği soruşturuluyorsa, hepiniz ve bütün İsrail halkı şunu bilin: Bu adam, sizin çarmıha gerdiğiniz, ama Tanrı'nın ölümden dirilttiği Nasırı Isa Mesih'in adı sayesinde önünüzde sapasağlam duruyor. ¹¹ Isa,

'Siz yapıcılar tarafından hiçe sayılan,
Ama köşenin baş taşı durumuna gelen taş'tır.

¹² Başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. Bu gögün altında insanlara bağışlanmış, bizi kurtarabilecek başka hiçbir ad yoktur."

¹³ Kurul üyeleri, Petrus'la Yuhanna'nın yürekliliğini görüp de bunların eğitim görmemiş, sıradan kişiler olduğunu anlayınca şaştılar ve onların Isa'yla birlikte bulunduklarını farkettiler. ¹⁴ İyileştirilen adam, Petrus ve Yuhanna'yla birlikte gözleri önünde duruyordu; bunun için hiçbir karşılık veremediler.

¹⁵ Kurul üyeleri onlara dışarı çıkmalarını buyurduktan sonra durumu kendi aralarında tartışmaya başladılar. ¹⁶ "Bu adamları ne yapacağız?" dediler. "Yeruşalim'de yaşayan herkes, bunların eliyle olağanüstü bir belirti gerçekleştirildiğini biliyor. Biz bunu inkâr edemeyiz. ¹⁷ Ama bu haberin halk arasında daha çok yayılmasını önlemek için onları tehdit edelim ki, bundan böyle Isa'nın adından kimseye söz etmesinler."

¹⁸ Böylece onları çağirdılar, Isa'nın adını hiç anmamalarını, o adı kullanarak hiçbir şey öğretmemelerini buyurdular. ¹⁹ Ama Petrus'la Yuhanna söyle karşılık verdiler: "Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. ²⁰ Biz gördüklerimizi ve iştiklerimizi anlatmadan edemeyiz."

²¹ Kurul üyeleri onları bir daha tehdit ettikten sonra serbest bırakırlar; onları cezalandırmak için hiçbir gereklilik bulamamışlardı. Çünkü bütün halk, olup bitenler için Tanrı'yı yüceltiyordu. ²² Nitekim bu mucize sonucu iyileşen adamın yaşı kırk geçmişti.

İmanlılar Cesaret içen Dua Ediyor

²³ Serbest bırakılan Petrus'la Yuhanna, arkadaşlarının yanına dönerek başkâhinlerle ileri gelenlerin kendilerine söyledişi her şeyi bildirdiler. ²⁴ Arkadaşları bunu duyunca hep birlikte Tanrı'ya söyle seslendiler: "Ey Efendimiz! Yeri gögü, denizi ve onların içindekilerin tümünü yaratan sensin. ²⁵ Kutsal Ruh aracılığıyla kulun atamız Davut'un ağızından söyle dedin:

'Uluslar neden hiddetlendi,
Halklar neden boş düzenler kurdu?
²⁶ Dünyanın kralları saf bağladı,
Hükümdarlar birleşti
Rab'be ve Mesihi'ne karşı.'

²⁷⁻²⁸ "Gerçekten de Hirodes ile Pontius Pilatus, bu kente İsrail halkı ve öteki uluslarla birlikte senin meshettiğin kutsal Kulun Isa'ya karşı bir araya

geldiler. Senin kendi gücün* ve isteğinle önceden kararlaştırdığın her şeyi gerçekleştirdiler.²⁹ Ve şimdi ya Rab, onların savurduğu tehditlere bak! Senin sözünü tam bir yüreklikle duyurmak için biz kullarına güç ver.³⁰ Kutsal Kulun Isa'nın adıyla hastaları iyileştirmek için, belirtiler ve harikalar yapmak için elini uzat.”

³¹ Duaları bitince toplandıkları yer sarsıldı. Hepsi Kutsal Ruh'la doldular ve Tanrı'nın sözünü cesaretle duyurmaya devam ettiler.

İmanlılar Her Şeylerini Paylaşıyorlar

³² İnananlar topluluğunun yüreği ve düşüncesi birdi. Hiç kimse sahip olduğu herhangi bir şey için “Bu benimdir” demiyor, her şeylerini ortak kabul ediyorlardı.³³ Elçiler, Rab Isa'nın ölümünden dirildiğine çok etkili bir biçimde tanıklık ediyorlardı. Tanrı'nın büyük lütfu hepsinin üzerindeydi.³⁴⁻³⁵ Aralarında yoksul olan yoktu. Çünkü toprak ya da ev sahibi olanlar bunları satar, sattıklarının bedelini getirip elçilerin buyruğuna verirlerdi[†]; bu da herkese ihtiyacına göre dağıtıldırı.

³⁶⁻³⁷ Örneğin, Kıbrıs doğumlu bir Levili olan ve elçilerin Barnaba, yani Cesaret Verici diye adlandırdıkları Yusuf, sahip olduğu bir tarlayı sattı, parasını getirip elçilerin buyruğuna verdi.

5

Hananya ile Safira

¹⁻² Hananya adında bir adam, karısı Safira'nın onayıyla bir mülk sattı, paranın bir kısmını kendine saklayarak gerisini getirip elçilerin buyruğuna verdi. Karısının da olup bitenlerden haberi vardı.

³ Petrus ona, “Hananya, nasıl oldu da Şeytan'a uydun*, Kutsal Ruh'a yalan söyleyip mülkün parasının bir kısmını kendine sakladın?” dedi. ⁴ “Mülk satılmadan önce sana ait değil miydi? Sen onu sattıktan sonra da parayı dilediğin gibi kullanamaz mıydın? Neden yüreğinde böyle bir düzen kurdu? Sen insanlara değil, Tanrı'ya yalan söylemiş oldun.”

⁵ Hananya bu sözleri işitince yere yıkılıp can verdi. Olanları duyan herkesi büyük bir korku sardı.⁶ Gençler kalkıp Hananya'nın ölüsünü kefenlediler ve düşarı taşıyıp gömdüler.

⁷ Bundan yaklaşık üç saat sonra Hananya'nın karısı, olanlardan habersiz içeri girdi. ⁸ Petrus, “Şöyle bana, mülkü bu fiyatta mı sattınız?” diye sordu.

“Evet, bu fiyatta” dedi Safira.

⁹ Petrus ona şöyle dedi: “Rab'bin Ruhu'nu sınamak için nasıl oldu da sözbirliği ettiniz? İşte, kocanı gömenlerin ayak sesleri kapıda, seni de dışarı taşıyacaklar.” ¹⁰ Kadın o anda Petrus'un ayakları dibine yıkılıp can verdi. İçeri giren gençler onu ölmüş buldular, onu da dışarı taşıyarak kocasının yanına gömdüler. ¹¹ İnanlılar topluluğunun tümünü ve olayı duyanların hepsini büyük bir korku sardı.

Elçiler Bir Çok Kişiyi İyileştiriyor

¹² Elçilerin aracılığıyla halk arasında birçok belirtiler ve harikalar yapıliyordu. İmanlıların hepsi Süleyman'ın Eyvani'nda toplanıyordu. ¹³ Halk

* 4:27-28 “Güçün”: Grekçe “Elin”. 4:32 Elç.2:44-45 † 4:34-35 “Buyruğuna verirlerdi”: Grekçe

“Ayaklarının dibine koymarlardı”. (Benzeri bir deyim 4:36-37 ve 5:1-2'de de geçiyor.) * 5:3 “Şeytan'a uydun”: Grekçe “Şeytan senin yüreğini doldurdu”.

onlara büyük saygı duyduğu halde, dışarıdan hiç kimse onlara katılmayı göze alamıyordu. ¹⁴ Buna karşın, Rab'be inanıp topluluğa katılan erkek ve kadınların sayısı giderek arttı. ¹⁵ Bütün bunların sonucu, yoldan geçen Petrus'un hiç değilse gölgesi bazlarının üzerine düşsün diye halk, hasta olanları caddelere çıkartıp şilteler ve döşekler üzerine yatırır oldu. ¹⁶ Yeruşalim'in çevresindeki kasabalarдан da kalabalıklar geliyor, hastaları ve kötü ruhlardan acı çekenleri getiriyorlardı. Bunların hepsi iyileştirildi.

Elçilere Yapılan Baskılar

¹⁷⁻¹⁸ Bunun üzerine, kıskançlıkla dolan başkâhin ve yanındakilerin hepsi, yanı Saduki mezhebinden olanlar, elçiliyi yakalatıp devlet tutukevine attırdılar. ¹⁹⁻²⁰ Ama geceleyin Rab'bin bir meleği zindanın kapılarını açıp onları dışarı çıkarttı. "Gidin! Tapınağa girip bu yeni yaşamla ilgili sözlerin hepsini halka duyurun" dedi. ²¹ Elçiller bu buyruğa uyarak gün doğarken tapınağa girip öğretmeye başladılar.

Başkâhin ve yanındakiler gelince Yüksek Kurul'u*, İsrail halkın bütün ileri gelenlerini toplantıya çağırıldılar. Sonra elçiliyi getirtmek için tutukevine adam yolladılar. ²²⁻²³ Ne var ki, görevliler zindana vardıklarında elçiliyi bulamadılar. Geri dönerek şu haberi ilettiler: "Tutukevini kilitli ve tam bir güvenlik altında, nöbetçileri de kapılarında durur bulduk. Ama kapıları açtığımızda içerde kimseyi bulamadık!" ²⁴ Bu sözleri işten tapınak koruyucularının komutanıyla başkâhînler şaşkına döndüler, bu işin sonunun nereye varacağını merak etmeye başladılar.

²⁵ O sırada yanlarına gelen biri, "Bakın, hapse attığınız adamlar tapınakta dikilmiş, halka öğretiyor" diye haber getirdi. ²⁶ Bunun üzerine komutanla görevliler gidip elçiliyi getirdiler. Halkın kendilerini taşlamasından korktukları için zor kullanmadılar.

²⁷⁻²⁸ Elçiliyi getirip Yüksek Kurul'un önüne çıkardılar. Başkâhin onları sorguya çekti: "Bu adı kullanarak Öğretmeyin diye size kesin buyruk vermişik" dedi. "Ama siz öğretinizi Yeruşalim Kenti'nin her tarafına yaydırınız. İlle de bizi bu adamın kanını dökmekten sorumlu göstermek istiyorsunuz."

²⁹ Petrus ve öbür elçiller şöyle karşılık verdiler: "İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü dinlemek gerek. ³⁰ Atalarımızın Tanrısı, sizin çarmıha gererek öldürdüğünüz İsa'yı diritti. ³¹ İsrail'e, günahlarından tövbe etme ve bağışlanma fırsatını vermek için Tanrı O'nun Önder ve Kurtarıcı olarak kendi sağına yükseltti. ³² Biz, Tanrı'nın kendi sözünü dinleyenlere verdiği Kutsal Ruh'la birlikte bu olayların tanıklarıyız."

³³ Kurul üyeleri bu sözleri işitince çok öfkeli diler ve elçiliyi yok etmek istediler. ³⁴⁻³⁵ Ama bütün halkın sayısını kazanmış bir Kutsal Yasa öğretmeni olan Gamaliel adlı bir Ferisi, Yüksek Kurul'da ayağa kalktı, elçillerin kısa bir süre için dışarı çıkartılmasını buyurarak kurul üyelerine sunulmuş sözü söyledi: "Ey İsraililer, bu adamlara yapacağınızı iyi düşünün! ³⁶ Bir süre önce Tevdas da kendi kendisiyle ilgili büyük iddialarda bulunarak başkaldırdı. Dört yüz kadar kişi de ona katıldı. Ama adam öldürüldü, izleyicilerinin hepsi dağıtıldı, hareket yok oldu. ³⁷ Ondan sonra, sayım yapıldığı günlerde ortaya çıkan Celileli Yahuda, pek çok insanı ayartıp peşine taktı. Ama o da öldürüldü ve izleyicilerinin hepsi darmadağın oldu. ³⁸ Şimdi size şunu söyleyeyim: Bu adamlarla uğraşmayın, onları rahat bırakın! Çünkü bu girişim, bu hareket insan işiyse, yok olup gidecektir. ³⁹ Yok eğer Tanrı'nın işiyse, bu adamları

yok edemezsiniz. Hatta kendinizi Tanrı'ya karşı savaşır durumda bulabilirsiniz."

Kurul üyeleri Gamaliel'in bu öğündünü kabul ettiler. ⁴⁰ Elçileri içeri çağırıp kamçıllatılar ve İsa'nın adından söz etmemelerini buyurduktan sonra salıverdiler.

⁴¹ Elçiler İsa'nın adı uğruna hakarete layık görüldükleri için Yüksek Kurul'un huzurundan sevinç içinde ayrıldılar. ⁴² Her gün tapınakta ve evlerde öğretmekten ve Mesih İsa'yla ilgili Müjde'yi yaymaktan geri kalmadılar.

6

Yedi Yardımcı

¹ İsa'nın öğrencilerinin sayıca çoğaldığı o günlerde, Grekçe konuşan Yahudiler, günlük yardım dağıtımında kendi dullarına gereken ilginin gösterilmediğini ileri sürek İbranice konuşan Yahudiler'den yakınımaya başladılar. ² Bunun üzerine Onikiler, bütün öğrencileri bir araya toplayıp şöyle dediler: "Tanrı'nın sözünü yayma işini bırakıp maddi işlerle uğraşmamız" ^{*} doğru olmaz. ³ Bu nedenle, kardeşler, aranızdan Ruh'la ve bilgelikle dolu, yedi saygın kişi seçin. Onları bu iş için görevlendirelim. ⁴ Biz ise kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yaymaya adayalım."

⁵⁻⁶ Bu öneri bütün topluluğu hoşnut etti. Böylece, iman ve Kutsal Ruh'la dolu biri olan İstefanos'un yanısıra Filippus, Prohoros, Nikanor, Timon, Parmenas ve Yahudiliğe dönen Antakyali Nikolas'ı seçip elçilerin önüne çıkardılar. Elçiler de dua edip ellerini onların üzerine koydular.

⁷ Böylece Tanrı'nın sözü yayılıyor, Yeruşalim'deki öğrencilerin sayısı arttıkça artıyor, kâhinlerden birçoğu da iman çaprazına uyuyordu.

İstefanos Tutuklanıyor

⁸ Tanrı'nın lütfıyla ve kudretle dolu olan İstefanos, halk arasında büyük belirtiler ve harikalar yapıyordu. ⁹ Ne var ki, Azathilar Havrası diye bilinen havranın bazı üyeleri ve Kirene'den, İskenderiye'den, Kilikya'dan ve Asya İli'nden* bazı kişiler İstefanos'la çekışmeye başladılar. ¹⁰ Ama İstefanos'un konuşmasındaki bilgelige ve Ruh'a karşı koyamadılar. ¹¹ Bunun üzerine birkaç kişiyi el altından ayartarak onlara, "Bu adamın Musa'ya ve Tanrı'ya karşı küfür dolu sözler söylediğini duyduk" dedirttiler.

¹² Böylelikle halkın, ileri gelenleri ve din bilginlerini kıskırttılar. Gidip İstefanos'u yakaladılar ve Yüksek Kurul'un* önüne çıkardılar. ¹³ Getirdikleri yalancı tanıklar, "Bu adam durmadan bu kutsal yere ve Yasa'ya karşı konuşuyor" dediler. ¹⁴ "Nasırالı İsa burayı yıkacak, Musa'nın bize emanet ettiği töreleri de değiştirecek" dediğini duyduk."

¹⁵ Kurul'da oturanların hepsi, İstefanos'a baktıklarında yüzünün bir melek yüzüne benzediğini gördüler.

7

İstefanos'un Konuşması

¹ Başkâhin, "Bu iddialar doğru mu?" diye sordu.

* ^{6:2} "Maddi işlerle uğraşmamız" ya da "Sofralara hizmet etmemiz".

2-3 İstefanos şöyle karşılık verdi: “Kardeşler ve babalar, beni dinleyin. Atamız İbrahim daha Mezopotamy'a dayken, Harran'a yerleşmeden önce, yüce Tanrı ona görünüp şöyle dedi: ‘Ülkeni, akrabalarını bırak, sana göstereceğim ülkeye git.’

4 “Bunun üzerine İbrahim Kildaniler'in* ülkesini bırakıp Harran'a yerleştii. Babasının ölümünden sonra da Tanrı onu oradan alıp şimdi sizin yaşadığınız bu ülkeye getirdi. **5** Burada ona herhangi bir miras, bir karış toprak bile vermemiştir. Ama İbrahim'in o sırada hiç çocuğu olmadığı halde, Tanrı bu ülkeyi mülk olarak ona ve ondan sonra gelecek torunlarına vereceğini vaat etti. **6** Tanrı söyle dedi: ‘Senin soyun yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacak. Dört yüz yıl köle olarak çalıştırılacak, baskın görecek. **7** Ama ben kölelik edecekleri ulusu cezalandıracıım. Bundan sonra oradan çıkacak ve bana bu yerde tapınacaklar.’ **8** Sonra Tanrı onunla, sünnete dayalı antlaşmayı yaptı. Böylelikle İbrahim, İshak'ın babası oldu ve onu sekiz günde sünnet etti. Ve İshak Yakup'un, Yakup da on iki büyük atamızın babası oldu.

9-10 “Yusuf'u kıskanan atalarımız, onu köle olarak Mısır'a sattılar. Ama Tanrı onunlaydı ve onu bütün sıkıntılardan kurtardı. Ona bilgelik vererek Mısır Firavunu'nun gözüne girmesini sağladı. Firavun da onu Mısır ve bütün saray halkı üzerine yönetici atadı.

11 “Sonra bütün Mısır ve Kenan ülkesini kılık vurdu, büyük sıkıntılar başladı. Atalarımız yiyecek bulamadılar. **12** Mısır'da tahlil bulunduğunu duyan Yakup, atalarımızı oraya ilk yolculuklarına gönderdi. **13** Mısır'a ikinci gelişlerinde Yusuf kardeşlerine kimliğini açıkladı. Firavun böylece Yusuf'un ailesini tanımış oldu. **14** Yusuf haber yollayıp babası Yakup'u ve bütün akrabalarını, toplam yetmiş beş kişiyi çağırkıttı. **15** Böylece Yakup Mısır'a gitti. Kendisi de atalarımız da orada öldüler. **16** Kemikleri sonra Şekem'e getirilerek İbrahim'in Şekem'de Hamor oğullarından bir miktar gümüş karşılığında satılmış olduğu mezara konuldu.

17 “Tanrı'nın İbrahim'e verdiği sözün gerçekleşeceği zaman yaklaşlığında, Mısır'daki halkımızın nüfusu bir hayli çoğalmıştı. **18** Sonunda Yusuf hakkında bilgisi olmayan yeni bir kral Mısır'da tahta çıktı. **19** Bu adam, halkımıza karşı haince davrandı, atalarımıza kötülük etti. Onları, yeni doğan çocukların açıkta bırakıp ölüme terk etmeye zorladı.

20-21 “O sırada, son derece güzel bir çocuk olan Musa doğdu. Musa, üç ay babasının evinde beslendikten sonra açıkta bırakıldı. Firavunun kızı onu bulup evlat edindi ve kendi oğlu olarak yetiştirdi. **22** Musa, Mısırlılar'ın bütün bilim dallarında eğitildi. Gerek söze, gerek eylemde güclü biri oldu.

23 “Kırk yaşıını doldurunca Musa'nın yüreğinde öz kardeşleri İsrailoğulları'nın durumunu yakından görme arzusu doğdu. **24** Onlardan birine haksızlık edildiğini gören Musa, onu savundu. Haksızlığı yapan Mısırlı'yı öldürerek ezilenin öcünü aldı. **25** ‘Kardeşlerim Tanrı'nın benim aracılığıyla kendilerini kurtaracağımı anıllar’ diye düşünüyordu. Ama onlar bunu anlamadılar. **26** Ertesi gün Musa, kavga eden iki İbrani'yle karşılaşınca onları barıştırmak

istedi. 'Efendiler' dedi, 'Siz kardeşiniz. Niye birbirinize haksızlık ediyorsunuz?'

²⁷ "Ne var ki, soydaşına haksızlık eden kişi Musa'yı yana iterek, 'Kim seni başımıza yönetici ve yargıç atadı?' dedi. ²⁸ 'Yoksa dün Mısırlı'yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?' ²⁹ Bu söz üzerine Musa Midyan ülkesine kaçtı. Orada gurbette yaşadı ve iki oğul babası oldu.

³⁰ "Kırk yıl geçtikten sonra Musa'ya, Sina Dağı'nın yakınlarındaki çölde, yanmış bir çalının alevleri içinde bir melek göründü. ³¹⁻³² Musa gördüklerine şaştı. Daha yakından bakmak için yaklaştığında, Rab ona şöyle seslendi: 'Senin atalarının Tanrısı, İbrahim'in, İshak'in ve Yakup'un Tanrısı benim.' Korkuya titreyen Musa bakmaya cesaret edemedi.

³³ "Sonra Rab, 'Çarıklarını çıkar! Çünkü bastığın yer kutsal topraktır' dedi. ³⁴ Mısır'da halkına yapılan baskıyı yakından gördüm, iniltilerini duydum ve onları kurtarmaya geldim. Şimdi gel, seni Mısır'a göndereceğim.'

³⁵ "Bu Musa, 'Kim seni yönetici ve yargıç atadı?' diye reddettiği Mısa'ydı. Tanrı onu, çalıda kendisine görünen meleğin aracılığıyla yönetici ve kurtarıcı olarak gönderdi. ³⁶ Halkı Mısır'dan çıkaran, orada, Kamış Denizi'nde* ve kırk yıl boyunca çölde belirtiler ve harikalar yapan oydu.

³⁷ İsrailoğulları'na, 'Tanrı size kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak' diyen Musa odur. ³⁸ Çöldeki topluluğun arasında yaşamış, Sina Dağı'nda kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla birlikte bulunmuş olan odur. Bize iletmek üzere yaşam dolu sözler aldı.

³⁹ "Ne var ki, atalarımız onun sözünü dinlemek istemeler. Onu reddettiler, Mısır'a dönmemeyi özler oldular. ⁴⁰ Harun'a, 'Bize öncülük edecek ilahlar yap' dederler. 'Çünkü bizi Mısır'dan çıkaran o Musa'ya ne oldu bilmiyoruz!' ⁴¹ Ve o günlerde buzağı biçiminde bir put yapıp ona kurban sundular. Kendi elleriyle yaptıkları bu put için bir şenlik düzenlediler. ⁴² Bu yüzden Tanrı onlardan yüz çevirip onları göksel cisimlere kulluk etmeye terk etti. Peygamberlerin kitabında yazılmış olduğu gibi:

'Ey İsrail halkı,
Çölde kırk yıl boyunca
Bana mı sunular, kurbanlar sundunuz?
⁴³ Siz Molek'in* çadırını
Ve ilahınız Refan'in* yıldızını taşıdiniz.
Tapınmak için yaptığınız putlardı bunlar.
Bu yüzden sizi Babil'in ötesine süreceğim.'

⁴⁴ "Çölde atalarımızın Tanıklık Çadırı† vardı. Musa bunu, kendisiyle konuşan Tanrı'nın buyurduğu gibi, gördüğü örneğe göre yapmıştır. ⁴⁵ Tanıklık Çadırı'ni önceki kuşaktan teslim alan atalarımız, Yesu'nun önderliğinde öteki ulusların topraklarını ele geçirdikleri zaman, çadırı yanlarında getirdiler. Ulusları atalarımızın öňünden kovan, Tanrı'nın kendisiydi. Çadır Davut'un zamanına dek kaldı. ⁴⁶ Tanrı'nın beğenisini kazanmış olan Davut, Yakup'un

7:29 Çık.18:2-4 **7:30** Çık.3:1-10 **7:36** Çık.7:3; 14:21; Say.14:33 **7:37** Yas.18:15,18 **7:38** Çık.19:1-20:17; Yas.5:1-33 **7:40** Çık.32:1-6 **7:42** Amo.5:25-27 * **7:43** "Refan": Refan ya da Remfan, Satürn gezegeniyle ilgili olan ve eski çağlarda bazı Filistinli halkların taptığı bir ilahı. **7:44** Çık.25:9,40; İbr.8:5 † **7:44** "Tanıklık Çadırı": İsraililer'in, Buluşma Çadırı diye de bilinen taşınabilir tapınağı. Tanrı'nın Musa aracılığıyla halkına verdiği, On Buyruk'un yazıldığı taş levhalar bu çadırda bulunurdu. **7:45** Ysu.3:14-17; 18:1 **7:46** 2Sa.7:1-16; 1Ta.17:1-14

Tanrısı için bir konut yapmaya izin istedi. ⁴⁷ Oysa Tanrı için bir ev yapan Süleyman oldu.

⁴⁸⁻⁵⁰ “Ne var ki, en yüce Olan, elle yapılmış konutlarda oturmaz. Peygamberin belirttiği gibi,

‘Gök tahtım,
Yeryüzü ayaklarımın taburesidir.
Benim için nasıl bir ev yapacaksınız?
Ya da, neresi dinleneceğim yer?
Bütün bunları yapan elim değil mi? diyor Rab.’

⁵¹ “Ey dik kafalılar, yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar! Siz tipki atalarınıza benziyorsunuz, her zaman Kutsal Ruh'a karşı direniyorsunuz. ⁵²⁻⁵³ Atalarınız peygamberlerin hangisine zulmetmediler ki? Adil Olan'ın geleceğini önceden bildirenleri de öldürdüler. Melekler aracılığıyla buyrulan Yasa'yı alıp da buna uymayan sizler, şimdi de Adil Olan'a ihanet edip O'nun katlettiniz!”

İstefanos'un Taşlanıp Öldürülmesi

⁵⁴ Kurul üyeleri bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular, İstefanos'a karşı düşlerini gıcırdattılar. ⁵⁵ Kutsal Ruh'la dolu olan İstefanos ise, gözlerini göze dikip Tanrı'nın görkemini ve Tanrı'nın sağında duran İsa'yı gördü. ⁵⁶ “Bakin” dedi, “Göklerin açıldığını ve İnsanoğlu'nun* Tanrı'nın sağında durmakta olduğunu görüyorum.”

⁵⁷ Bunun üzerine kulaklarını tıkayıp çığlıklar atarak hep birlikte İstefanos'a saldırdılar. ⁵⁸ Onu kentten dışarı atıp taşa tuttular. İstefanos'a karşı tanıklık etmiş olanlar, kaftanlarını Saul adlı bir gencin ayaklarının dibine bıraktılar.

⁵⁹ İstefanos taş yağmuru altında, “Rab İsa, ruhumu al!” diye yakarıyordu.

⁶⁰ Sonra diz çökerek yüksek sesle söyle dedi: “Ya Rab, bu günahı onlara yükleme!” Bunu söyledikten sonra gözlerini yaşama kapadı.

8

¹ İstefanos'un öldürülmesini Saul da onaylamıştı.

O gün Yeruşalim'deki kiliseye karşı korkunç bir baskı dönemi başladı. Elçiler hariç bütün imanlılar Yahudiye ve Samiriye'nin her yanına dağıldılar. ² Bazı dindar kişiler, İstefanos'u gömdükten sonra onun için büyük yas tuttular. ³ Saul ise inanlılar topluluğunu kırıp geçirmeye başladı. Ev ev dolaşarak, kadın erkek demeden imanlıları dışarı sürüklüyor, hapse atıyordu.

Filipus Samiriye'de

⁴ Bunun sonucu dağılan imanlılar, gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyorlardı. ⁵ Filipus, Samiriye Kenti'ne gidip oradakilere Mesih'i* tanıtmaya başladı. ⁶ Filipus'u dinleyen ve gerçeklestirdiği belirtileri gören kalabalıklar, hep birlikte onun söylediklerine kulak verdiler. ⁷ Birçoklarının içinden kötü ruhlar yüksek sesle haykırarak çıktı; birçok felçi ve kötürum iyileştirildi. ⁸ Ve o kente büyük sevinç oldu.

^{7:47} 1Kr:6:1-38; 2Ta:3:1-17 ^{7:48-50} Yşa:66:1-2 ^{7:51} Yşa:63:10 [‡] ^{7:51} “Yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar”: Tanrı'ya yüreken bağlı olmayan, O'nun sözünü dinlemeyen kişiler. ^{8:3} Elç:22:4-5; 26:9-11

Büyükü Simun

⁹ Ne var ki, kentte bir süreden beri büyülüklük yapan ve Samiriye halkını şaşkına çeviren Simun adlı biri vardı. Simun, büyük adam olduğunu iddia ediyordu. ¹⁰ Küçük büyük, herkes onu dikkatle dinler, "Büyük Güç dedikleri Tanrı gücü işte budur" derlerdi. ¹¹ Uzun zamandan beri onları büyülüglüğyle şaşkına çevirdiği için onu dikkatle dinlerlerdi. ¹² Ama Tanrı'nın Egemenliği ve İsa Mesih adıyla ilgili Müjde'yi duyuran Filippus'un söylediklerine inandıkları zaman, erkekler de kadınlar da vaftiz oldular. ¹³ Simun'un kendisi de inanıp vaftiz oldu. Ondan sonra sürekli olarak Filippus'un yanında kaldı. Doğaüstü belirtileri ve yapılan büyük mucizeleri görünce şaşkına döndü.

¹⁴ Yeruşalim'deki elçiler, Samiriye halkın Tanrı'nın sözünü benimsediğini duyunca Petrus'la Yuhanna'yı onlara gönderdiler. ¹⁵ Petrus'la Yuhanna oraya varınca, Samiriyyeli imanlıların Kutsal Ruh'u almaları için dua ettiler. ¹⁶ Çünkü Ruh daha hiçbirinin üzerine inmemiştir. Rab İsa'nın adıyla vaftiz olmuşlardı, o kadar. ¹⁷ Petrus'la Yuhanna onların üzerine ellerini koyunca, onlar da Kutsal Ruh'u aldılar.

¹⁸⁻¹⁹ Elçilerin bu el koyma hareketiyle Kutsal Ruh'un verildiğini gören Simun onlara para teklif ederek, "Bana da bu yetkiyi verin, kimin üzerine ellerimi koysam Kutsal Ruh'u alsin" dedi.

²⁰ Petrus, "Paran da yok olsun, sen de!" dedi, "Çünkü Tanrı'nın armağanını parayla elde edebileceğini sandın. ²¹ Senin bu işte bir payın, bir hakkın yok. Yüreğin, Tanrı'nın gözünde doğru değildir. ²² Bu kötülüğünden tövbe et ve Rab'be yalvar, yüreğindeki bu düşüncenin belki bağışlanır. ²³ Senin kin dolu, kötülüğe tutsak biri olduğunu görüyorum."

²⁴ Simun, "Benim için Rab'be yalvarın da söylediklerinizden hiçbiri başıma gelmesin" diye karşılık verdi.

²⁵ Petrus'la Yuhanna tanıklık edip Rab'bin sözünü bildirdikten sonra, Samiriyye'nin birçok köyünde de Müjde'yi duyura duyura Yeruşalim'e döndüler.

Filippus ve Etiyopyali

²⁶ Bu arada Rab'bin bir meleği Filippus'a şöyle seslendi: "Kalk, güneye doğru, Yeruşalim'den Gazze'ye inen yola, çöl yoluna git." ²⁷ Filippus da kalkıp gitti. Giderken Etiyopyali bir hadim gördü. Bu adam Etiyopya^{*} Kraliçesi Kandaki'nin vezirlerinden biriydi. Kraliçenin bütün hazinelarından sorumluyu. Yeruşalim'e, tapınmaya gelmişti. ²⁸ Geri dönerken arabasında oturmuş, Peygamber Yeşa'yın Kitabı'nı okuyordu. ²⁹ Ruh Filippus'a, "Git" dedi, "Şu arabaya yetiş."

³⁰ Filippus koşup arabanın yanına geldi ve hadının Peygamber Yeşa'yı okumakta olduğunu işitti. "Acaba okuduklarını anlıyor musun?" diye sordu.

³¹ Hadim, "Biri bana yol göstermedikçe nasıl anlayabilirim ki?" dierek Filippus'un arabaya binip yanına oturmasını rica etti. ³² Kutsal Yazilar'dan okuduğu bölüm şuydu:

"Koyun gibi kesime götürüldü;
Kırkıçının önünde kuzu nasıl ses çıkarmazsa,
O da öylece ağızını açmadı.

³³ Aşağılandığında adalet O'ndan esirgendi.
O'nun soyunu kim anacak?

* ^{8:27} O çağda Etiyopya krallığı bugünkü Sudan'ın ve Etiyopya'nın bazı bölgelerini kapsıyordu. ^{8:32}
Yş.53:7-8

Çünkü dünyəzindeki yaşamına son verildi.”

34 Hadim Filipus'a, “Lütfen açıklar misin, peygamber kimden söz ediyor, kendisinden mi, bir başkasından mı?” diye sordu.

35 Bunun üzerine Filipus anlatmaya koyuldu. Kutsal Yazilar'ın bu bölümünden başlayarak ona İsa'yla ilgili Müjde'yi bildirdi.

36-37 Yolda giderlerken su bulunan bir yere geldiler. Hadim, “Bak, burada su var” dedi. “Vaftiz* olmama ne engel var?”[†]

38 Sonra arabanın durmasını buyurdu. Filipus'la hadim birlikte suya girdiler ve Filipus hadımı vaftiz etti. **39** Sudan çıktıkları zaman Rab'bin Ruhu Filipus'u hemen oradan uzaklaştırdı. Filipus'u bir daha görmeyen hadim sevinç içinde yoluna devam etti. **40** Filipus ise kendini Aşdot Kenti'nde buldu. Sezariye'ye varincaya dek bütün kentleri dolaşarak Müjde'yi duyurdu.

9

İsa Saul'a Görünüyor

1-2 Saul ise Rab'bin öğrencilerine karşı hâlâ tehdit ve ölüm soluyordu. Başkâhine gitti, Şam'daki havralara verilmek üzere mektuplar yazmasını istedi. Orada İsa'nın yolunda yürüyen kadın erkek, kimi bulsa tutuklayıp Yeruşalim'e getirmek niyetindeydi. **3** Yol alıp Şam'a yaklaştığı sırada, birden-bire gökten gelen bir ışık çevresini aydınlattı. **4** Yere yıkılan Saul, bir sesin kendisine, “Saul, Saul, neden bana zûlmediyorsun?” dediğini işitti.

5 Saul, “Ey Efendim, sen kimsin?” dedi.

“Ben senin zulmettiğin İsa'yım” diye yanıt geldi. **6** “Haydi kalk ve kente gir, ne yapman gerektiği sana bildirilecek.”

7 Saul'la birlikte yolculuk eden adamların dilleri tutuldu, oldukları yerde kalakaldılar. Sesi duyduklarsa da, kimseyi göremediler. **8** Saul yerden kalktı, ama gözlerini açtığında hiçbir şey göremiyordu. Sonra kendisini elinden tutup Şam'a götürdüler. **9** Üç gün boyunca gözleri görmeyen Saul hiçbir şey yiyp içmedi.

10 Şam'da Hananya adında bir İsa öğrencisi vardı. Bir görüşmede Rab ona, “Hananya!” diye seslendi.

“Buradayım, ya Rab” dedi Hananya.

11 Rab ona, “Kalk” dedi, “Doğu Sokak denilen sokağa git ve Yahuda'nın evinde Saul adında Tarsuslu birini sor. Şu anda orada dua ediyor.

12 Görümünde yanına Hananya adlı birinin geldiğini ve gözlerini açmak için ellerini kendisinin üzerine koyduğunu görmüştür.”

13 Hananya şöyle karşılık verdi: “Ya Rab, birçoklarının bu adam hakkında neler anlattıklarını duydum. Yeruşalim'de senin kutsallarına nice kötülük yapmış! **14** Burada da senin adını anan herkesi tutuklamak için başkâhinlerden yetki almıştır.”

15 Rab ona, “Git!” dedi. “Bu adam, benim adımı öteki uluslara, krallara ve İsrailoğulları'na duyurmak üzere seçilmiş bir aracımdır. **16** Benim adım uğruna ne kadar sıkıntılı çekmesi gerekeceğini ona göstereceğim.”

17 Bunun üzerine Hananya gitti, eve girdi ve ellerini Saul'un üzerine koydu. “Saul kardeş” dedi, “Sen buraya gelirken yolda sana görünen Rab, yani İsa,

[†] **8:36-37** Bazi Grekçe elyazmaları, “Filipus, ‘Bütün yüreğinle iman edersen, vaftiz olabilirsin’ dedi. Hadim da, ‘iman ediyorum ki, İsa Mesih Tanrı'nın Oğlu'dur’ dedi” sözlerini de içerir.

gözlerin açılsın ve Kutsal Ruh'la dolasın diye beni yolladı.” ¹⁸ O anda Saul'un gözlerinden balık pulunu andıran şeyler düştü. Saul yeniden görmeye başladı. Kalkıp vaftiz oldu. ¹⁹ Sonra yemek yiyp kuvvet buldu.

Saul, Şam'da ve Yeruşalim'de

Saul birkaç gün Şam'daki öğrencilerin yanında kaldı. ²⁰ Havralarda İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu hemen duyurmaya başladı. ²¹ Onu duyanların hepsi şaşkına döndü. “Yeruşalim'de bu adı ananları kırıp geçiren adam bu değil mi? Buraya da, öylelerini tutuklayıp başkâhinlere götürmek amacıyla gelmedi mi?” diyorlardı. ²² Saul ise günden güne güçleniyordu. İsa'nın Mesih olduğuna dair kanıtlar göstererek Şam'da yaşayan Yahudiler'i şaşkına çeviriyordu.

²³ Aradan günler geçti. Yahudiler Saul'u öldürmek için bir düzen kurdular. ²⁴ Ne var ki, kurdukları düzende ilgili haber Saul'a ulaştı. Yahudiler onu öldürmek için gece gündüz kentin kapılarını gözlüyorlardı. ²⁵ Ama Saul'un öğrencileri geceleyin kendisini aldılar, kentin surlarından sarkıtları bir küfe içinde aşağı indirdiler.

²⁶ Saul Yeruşalim'e varınca oradaki öğrencilere katılmaya çalıştı. Ama hepsi ondan korkuyor, İsa'nın Öğrencisi olduğuna inanamıyorlardı. ²⁷ O zaman Barnaba onu alıp elçilere götürdü. Onlara, Saul'un Şam yolunda Rab'bi nasıl gördüğünü, Rab'bin de onunla konuştuğunu, Şam'da ise onun İsa adını nasıl korkusuzca duyurduğunu anlattı. ²⁸ Böylelikle Saul, Yeruşalim'de girip çıktıkları her yerde öğrencilerle birlikte bulunarak Rab'bin adını korkusuzca duyurmaya başladı. ²⁹ Dili Grekçe olan Yahudiler'le konuşup tartışıyordu. Ama onlar onu öldürmeyi tasarlıyorlardı. ³⁰ Kardeşler bunu öğrenince onu Sezariye'ye götürüp oradan Tarsus'a yolladılar.

³¹ Bütün Yahudiye, Celile ve Samiriyeye* deki* inanlılar topluluğu esenliğe kavuştu. Gelişen ve Rab korkusu içinde yaşayan topluluk Kutsal Ruh'un yardımıyla sayıca büyüyordu.

Eneas ve Tabita

³² Bu arada her tarafı dolaşan Petrus, Lidda'da yaşayan kutsallara da uğradı. ³³ Orada Eneas adında birine rastladı. Eneas felçiydi. Sekiz yıldan beri yatalaktı. ³⁴ Petrus ona, “Eneas, İsa Mesih seni iyileştiriyor” dedi. “Kalk, yatağını topla.” Eneas hemen ayağa kalktı. ³⁵ Lidda ve Sharon'da yaşayan herkes onu gördü ve Rab'be döndü.

³⁶ Yafa'da, İsa Öğrencisi olan Tabita adında bir kadın vardı. Tabita, ceylan anlamına gelir. Bu kadın her zaman iyilik yapıp yoksullara yardım ederdi. ³⁷ O günlerde hastalanıp öldü. Ölüsünü yıkayıp üst kattaki odaya koydular. ³⁸ Lidda Yafa'ya yakın olduğundan, Petrus'un Lidda'da bulunduğu duyan öğrenciler ona iki kişi yollayıp, “Vakit kaybetmeden yanımıza gel” diye yalvardılar.

³⁹ Petrus kalkıp onlarla birlikte gitti. Eve varınca onu üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar ağlayarak Petrus'un çevresinde toplandılar. Ona, Ceylan'ın kendileriyle birlikteyken diktığı entarilerle üstlükleri gösterdiler.

⁴⁰ Petrus, herkesi dışarı çıkarttı, diz çöküp dua etti. Sonra ölüye doğru dönerek, “Tabita, kalk” dedi. Kadın gözlerini açtı, Petrus'u görünce doğrulup oturdu.

⁴¹ Petrus elini uzatarak onu ayağa kaldırdı. Sonra kutsallarla dul kadınları çağırdı, Ceylan'ı diri olarak onlara teslim etti. ⁴² Bu olayın haberi bütün

Yafa'ya yayıldı ve birçokları Rab'be inandı. ⁴³ Petrus uzunca bir süre Yafa'da, Simun adında bir dericinin evinde kaldı.

10

İman Eden Yüzbaşı

¹ Sezariye'de Kornelius adında bir adam vardı. "İtalyan" taburunda yüzbaşıydı. ² Dindar bir adamdı. Hem kendisi hem de bütün ev halkı Tanrı'dan korkardı. Halka çok yardımda bulunur, Tanrı'ya sürekli dua ederdi. ³ Bir gün saat üç sularında, bir görümde Tanrı'nın bir meleğinin kendisine geldiğini açıkça gördü. Melek ona, "Kornelius" diye seslendi.

⁴ Kornelius korku içinde gözlerini ona dikti, "Ne var, efendim?" dedi.

Melek ona şöyle dedi: "Duaların ve sadakaların anılmak üzere Tanrı katına ulaştı. ⁵ Şimdi Yafa'ya adam yolla, Petrus olarak da tanınan Simun'u çağır. ⁶ Petrus, evi deniz kıyısında bulunan Simun adlı bir dericinin yanında kalyor."

⁷ Kendisiyle konuşan melek uzaklaştıktan sonra Kornelius, iki uşağıyla özel yardımcılarından dindar bir askeri çağrırdı. ⁸ Kendilerine her şeyi anlattıktan sonra onları Yafa'ya gönderdi.

Petrus'un Görümü

⁹ Ertesi gün onlar yol alıp kente yaklaşırlarken, saat on iki sularında Petrus dua etmek için dama çıktı. ¹⁰ Acıkrınca da yemek istedi. Yemek hazırlanırken Petrus kendinden geçti. ¹¹ Göğün açıldığını ve büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtlarak yeryüzüne indirildiğini gördü. ¹² Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan her türden dört ayaklı hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar vardı. ¹³ Bir ses ona, "Kalk Petrus, kes ve ye!" dedi.

¹⁴ "Asla olmaz, ya Rab!" dedi Petrus. "Hiçbir zaman bayağı ya da murdar herhangi bir şey yemedim."

¹⁵ Ses tekrar, ikinci kez duyuldu; Petrus'a, "Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen bayağı deme" dedi. ¹⁶ Bu, üç kez tekrarlandı. Sonra çarşafı andıran nesne hemen göze alındı.

¹⁷ Petrus şaşkınlık içindeydi. Gördüğü görünüm ne anlama gelebileceğini düşünürken, Kornelius'un gönderdiği adamlar sora sora Simun'un evinin kapısına kadar geldiler. ¹⁸ Evdekilere seslenerek, "Petrus diye tanınan Simun burada mı kalyor?" diye sordular.

¹⁹ Petrus hâlâ görünüm anlamını düşünürken Ruh ona, "Bak, üç kişi seni arıyor" dedi. ²⁰ "Haydi kalk, aşağı in. Hiç çekinmeden onlarla git. Çünkü onları ben gönderdim."

²¹ Petrus aşağı inip adamlara, "Aradığınız kişi benim" dedi. "Gelişinizin sebebi ne acaba?"

²² "Doğru ve Tanrı'dan korkan, bütün Yahudi ulusunca iyiliğiyle tanınan, Kornelius adında bir yüzbaşı var" dediler. "Kutsal bir melek ona, seni evine çağırıp senin söyleyeceklerini dinlemesini buyurdu." ²³ Bunun üzerine Petrus onları içeri alıp konuk etti.

Petrus, Kornelius'un Evinde

Ertesi gün Petrus kalktı, onlarla birlikte yola çıktı. Yafa'daki kardeşlerden bazıları da ona katıldı. ²⁴ İkinci gün Sezariye'ye vardılar. Bu arada Kornelius, akraba ve yakın dostlarını toplamış onları bekliyordu. ²⁵ Eve giren Petrus'u karşıladı, tapınırcasına ayaklarına kapandı. ²⁶ Petrus ise onu ayağa kaldırarak, "Kalk, ben de insanım" dedi.

²⁷ Petrus Kornelius'la konuşa konuşa içeri girdiğinde birçok insanın toplanmış olduğunu gördü. ²⁸ Onlara şöyle dedi: "Bir Yahudi'nin başka ulustan biriyle ilişki kurmasının, onu ziyaret etmesinin töremize aykırı olduğunu bilirsiniz. Oysa Tanrı bana, hiç kimseye bayağı ya da murdar dememem gerektiğini gösterdi. ²⁹ Bu nedenle, çağrırdığım zaman hiç itiraz etmeden geldim. Şimdi, beni ne amaçla çağırışığınızı sorabilir miyim?"

³⁰ Kornelius, "Üç gün^{*} önce bu sıralarda, saat üçte evimde dua ediyordum" dedi. "Birdenbire, parlak giysili bir adam önüne çıktıverdi. ³¹ 'Kornelius' dedi, 'Tanrı senin duanı iştı, verdığın sadakaları andı. ³² Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağır. O, deniz kıyısında oturan derici Simun'un evinde kalıyor.' ³³ Bunun üzerine sana hemen adam yolladım. Sen de lütfedip geldin. İşte şimdi biz hepimiz, Rab'bin sana buyurduğu her şeyi dinlemek üzere Tanrı'nın önünde toplanmış bulunuyoruz."

³⁴⁻³⁵ O zaman Petrus söz alıp şöyle dedi: "Tanrı'nın insanlar arasında ayrılmadığını, ama kendisinden korkan ve doğru olanı yapan kişiyi, ulusuna bakmaksızın kabul ettiğini gerçekten anlıyorum. ³⁶ Tanrı'nın, herkesin Rabbi olan Isa Mesih aracılığıyla esenliği müjdeleyerek İsrailoğulları'na ilettiği bildiriden haberiniz vardır. ³⁷⁻³⁸ Yahya'nın vaftiz çağrısından sonra Celile'den başlayarak bütün Yahudiye'de meydana gelen olayları, Tanrı'nın, Nasıralı Isa'yı nasıl Kutsal Ruh'l'a ve kudretle meshettiğini biliyorsunuz. Isa her yanına dolaşarak iyilik yapıyor, İblis'in baskısı altında olanların hepsini iyileştiriyor. Çünkü Tanrı O'nunla birlikteydi.

³⁹ "Biz Isa'nın, Yahudiler'in ülkesinde ve Yeruşalim'de yaptıklarının hepsine tanık olduk. O'nu çarmıha gerip öldürdüler. ⁴⁰ Ama Tanrı O'nu üçüncü gün diritti ve açıkça görünmesini sağladı. ⁴¹ Isa halkın tümüne değil de, Tanrı'nın önceden seçtiği tanıklara -öldürmen dirilmesinden sonra kendisiyle birlikte iyiyip içen bizlere- göründü. ⁴² Tanrı tarafindan ölülerin yargıçları olarak atanın kişinin kendisi olduğunu halka duyurmamızı, buna tanıklık etmemizi buyurdu. ⁴³ Peygamberlerin hepsi O'nunla ilgili tanıklıkta bulunuyorlar. Şöyle ki, O'na inanan herkesin günahları O'nun adıyla bağışlanır."

⁴⁴ Petrus daha bu sözleri söyleken Kutsal Ruh, konuşmayı dinleyen herkesin üzerine indi. ⁴⁵ Petrus'la birlikte gelen Yahudi[†] imanlılar, Kutsal Ruh armağanının öteki uluslardan olanların da üzerine dökülmesini şaşkınlıkla karşıladılar. ⁴⁶⁻⁴⁷ Çünkü onların, bilmediğleri dillerle konuşup Tanrı'yı yücelttiklerini duyuyorlardı.

O zaman Petrus, "Bunlar, tipki bizim gibi Kutsal Ruh'u almışlar. Suyla vaftiz olmalarına kim engel olabilir?" dedi. ⁴⁸ Böylelikle onların Isa Mesih adıyla vaftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar Petrus'a, birkaç gün yanlarında kalması için ricada bulundular.

11

Petrus'un Açıklamaları

¹ Elçilerle bütün Yahudiye'deki kardeşler, öteki ulusların da Tanrı'nın sözünü kabul ettiklerini duydular. ² Ama Petrus Yeruşalim'e gittiği zaman sünnet yanlıları onu eleştirdiler. ³ "Sünnetsiz* kişilerin evine gidip yemek yemişsin!" dediler.

* ^{10:30} "Üç gün": Grekçe "Dördüncü gün". O çağda insanlar günleri hesaplarken yaşıdıkları günü de sayarlardı. ^{10:34-35} Yas.10:17 † ^{10:45} "Yahudi": Grekçe "Sünnetlilikten olan".

⁴ Petrus baştan başlayarak olanları tek tek onlara anlattı. ⁵ “Ben Yafa Kenti’nde dua ediyordum” dedi. “Kendimden gereken bir görüş gördüm. Büyük bir çarşafı andran bir nesnenin dört köşesinden sarkıldığı, bunun gökten inip benim bulunduğu yere kadar geldiğini gördüm. ⁶ Gözlerimi çarşafaya dikip dikkatle baktım. Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan dört ayaklılar, yabanlı hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar gördüm. ⁷ Sonra bir sesin bana, ‘Kalk, Petrus, kes ve ye!’ dediğini işittim.

⁸ “Asla olmaz, ya Rab!” dedim. ‘Ağzıma hiçbir zaman bayağı ya da murdar bir şey girmede.’

⁹ “Ses ikinci kez gökten geldi: ‘Tanrı’nın temiz kıldıklarına sen bayağı deme’ dedi. ¹⁰ Bu, üç kez tekrarlandı; sonra her şey yeniden göye alındı.

¹¹ “Tam o sırada Sezariye’den bana gönderilen üç kişi, bulduğumuz evin önünde durdular. ¹² Ruh bana, ayrılmadan onlarla birlikte gitmemi söyledi. Bu altı kardeş de benimle geldiler, varıp adamın evine girdik. ¹³ Adam bize, evinde beliren meleği nasıl gördüğünü anlattı. Melek ona şöyle demiş: ‘Yafa’ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağır. ¹⁴ O sana, senin ve bütün ev halkının kurtuluş bulacağı sözler söyleyecek.’

¹⁵ “Ben konuşmaya başlayınca Kutsal Ruh, başlangıçta bizim üzerimize indiği gibi, onların da üzerine indi. ¹⁶ O zaman Rab'bin söylediğì şu sözü anımsadım: ‘Yahya suyla vaftiz etti, sizler ise Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.’ ¹⁷ Böylelikle Tanrı, Rab Isa Mesih'e inanmış olan bizlere verdiği armağanın aynısını onlara verdiyse, ben kimim ki Tanrı'ya karşı koyayım?”

¹⁸ Bunları dinledikten sonra yarıştılar. Tanrı'yı yücelterek şöyle dediler: “Demek ki Tanrı, tövbe etme ve yaşama kavuşma fırsatını öteki uluslara da vermiştir.”

Antakya'daki İmanlılar

¹⁹ İstefanos'un öldürülmesiyle başlayan baskın sonucu dağılan imanlılar, Fenike, Kıbrıs ve Antakya'ya kadar gittiler. Tanrı sözünü sadece Yahudiler'e duyuruyorlardı. ²⁰ Ama içlerinden Kıbrıslı ve Kireneli olan bazı adamlar Antakya'ya gidip Grekler'le* de konuşmaya başladılar. Onlara Rab Isa'yla ilgili Müjde'yi bildirdiler. ²¹ Onların arasında etkin olan Rab'bin gücü* sayesinde çok sayıda kişi inanıp Rab'be döndü.

²² Olup bitenlerin haberi, Yeruşalim'deki kiliseye ulaştı. Bunun üzerine imanlılar Barnaba'yı Antakya'ya gönderdiler. ²³⁻²⁴ Kutsal Ruh'la ve imanla dolu, iyi bir adam olan Barnaba, Antakya'ya varıp Tanrı lütfünün meyvelerini görünce sevindi. Herkesi, candan ve yürekten Rab'be bağlı kalmaya özendirdi. Sonuç olarak Rab'be daha birçok kişi kazandı.

²⁵⁻²⁶ Sonra Barnaba, Saul'u aramak için Tarsus'a gitti. Onu bulunca da Antakya'ya getirdi. Böylece Barnaba'yla Saul bir yıl boyunca oradaki inanlılar topluluğuyla bir araya gelerek büyük bir kitleyi eğitti. Öğrencilere ilk kez Antakya'da Mesihçiler[†] adı verildi.

²⁷ O günlerde Yeruşalim'den Antakya'ya bazı peygamberler geldi. ²⁸ Bunlardan Hagavos adlı biri ortaya çıktı bütün dünyada şiddetli bir kılık olacağını Ruh aracılığıyla bildirdi. Bu kılık, Klavdius'un imparatorluğu sırasında oldu.

²⁹ Öğrenciler, her biri kendi gücü oranında, Yahudiye'de yaşayan kardeşlere

^{11:16} Elç.1:5 ^{11:19} Elç.8:1-4 * ^{11:21} “Rab'bin gücü”: Grekçe “Rab'bin eli”. † ^{11:25-26} “Mesihçiler”: Mesih sözcüğünden türetilen bu lakap Grekçe'de “Hristianos” diye geçer. ^{11:28} Elç.21:10

gönderilmek üzere yardım toplamayı kararlaştırdılar. ³⁰ Bu kararı yerine getirip bağışlarını Barnaba ve Saul'un eliyle kilisenin ihtiyarlarına gönderdiler.

12

Petrus'un Hapisten Kaçışı

¹ O sıradı kral Hirodes, kiliseden bazı kişilere eziyet etmeye başladı. ² Yuhanna'nun kardeşi Yakup'u kılıçla öldürdü. ³ Yahudiler'in bundan memnun kaldığını görünce ardından Petrus'u da yakalattı. Bunu, Mayasız Ekmek Bayramı sırasında yaptı. ⁴ Petrus'u tutuklatıp hapse attırdı ve dörder kişilik dört takım askerin gözetimine teslim etti. Fısıh Bayramı'ndan* sonra onu halkın önünde yargılamak niyetindeydi. ⁵ Bu nedenle Petrus hapiste tutuldu. Ama inanlılar topluluğu onun için Tanrı'ya hararetle dua ediyor.

⁶ Petrus, Hirodes'in kendisini yargılayacağı günden önceki gece, çift zincirle bağlı olarak iki askerin arasında uyuyordu. Kapıda duran nöbetçiler de zindanın güvenliğini sağlıyordu. ⁷ Birdenbire Rab'bin bir meleği göründü ve hücrede bir ışık parladı. Melek, Petrus'un böğrüne dokunup onu uyandırdı. "Çabuk, kalk!" dedi. O anda zincirler Petrus'un bileklerinden düştü.

⁸ Melek ona, "Kuşağını bağla, çarıklarını giy" dedi. Petrus da söyleneni yaptı. "Abanı giy, beni izle" dedi melek. ⁹ Petrus onu izleyerek dışarı çıktı. Ama meleğin yaptığının gerçek olduğunu anlamıyor, bir görüş gördüğünü sanıyordu. ¹⁰ Birinci ve ikinci nöbetçiyi geçerek kente açılan demir kapıya geldiler. Kapı, önlerinde kendiliğinden açıldı. Dışarı çıkıp bir sokak boyunca yürüdüler, sonra melek ansızın Petrus'un yanından ayrıldı.

¹¹ O zaman kendine gelen Petrus, "Rab'bin bana meleğini gönderdiğimini şimdi gerçekten anlıyorum" dedi. "O beni Hirodes'in elinden ve Yahudi halkın uğracağımı umduğu bütün belalardan kurtardı."

¹² Petrus olanların farkına varınca Markos diye tanınan Yuhanna'nın annesi Meryem'in evine gitti. Orada birçok kişi toplanmış dua ediyordu.

¹³ Petrus'un duş kapayı çalması üzerine Roda adlı bir hizmetçi kız kapıya bakmaya gitti. ¹⁴ Petrus'un sesini tanıyan kız, sevincinden kapıyı açmadan tekrar içeri koşarak, "Petrus kapıda duruyor!" diye haber verdi.

¹⁵ "Çıldırmışın sen!" dediler ona. Ama kız üsteleyince, "Onun meleği olmalı" dediler.

¹⁶ Petrus ise kapayı calmaya devam etti. Kapıyı açıp onu görünce şaşırıp kaldılar. ¹⁷ Petrus, eliyle susmalarını işaret ederek Rab'bin onu zindandan nasıl çıkardığını anlattı. Sonra, "Bu haberleri Yakup'la öbür kardeşlere iletin" diyerék oradan ayrılp başka bir yere gitti.

¹⁸ Askerler sabahleyin büyük bir telaşa kapııldılar. Birbirlerine, "Petrus'a ne oldu?" diye sordular. ¹⁹ Hirodes onu arattı, bulamayınca da nöbetçileri sorguya çekti ve idam edilmeleri için buyruk verdi.

Kral Hirodes'in Ölümü

Bundan sonra Hirodes, Yahudiye'den Sezariye'ye gidip bir süre orada kaldı. ²⁰ Bu arada Sur ve Sayda halklarına ateş püskürüyordu. Bunlar birleşip kendisiyle görüşmeye geldiler. Önce kralın başdanışmanı Vlastus'u kendi taraflarına çekerek barış isteğinde bulundular. Çünkü kendi ülkelerinin gereksindiği yiyecekler kralın ülkesinden sağlanıyordu.

²¹ Belirlenen günde krallık giysilerini giyen Hirodes tahtına oturarak halka bir konuşturma yaptı. ²² Halk, "Bu bir insanın sesi değil, bir ilahın sesidir!" diye

bağırıyordu. ²³ O anda Rab'bin bir meleği Hirodes'i vurdu. Çünkü Tanrı'ya ait olan yüceliği kendine mal etmişti. İçi kurtlarca kemirilerek can verdi.

²⁴ Tanrı'nın sözü ise yayılıyor, etkisini artırıyor.

²⁵ Görevlerini tamamlayan Barnaba'yla Saul, Markos diye tanınan Yuhanna'yı yanlarına alarak Yeruşalim'den döndüler.

13

Barnaba'yla Saul'un Görevlendirilmesi

¹ Antakya'daki kilisede peygamberler ve öğretmenler vardı: Barnaba, Niger denilen Şimon, Kireneli Lukius, bölge kralı Hirodes'le birlikte büyümüş olan Menahem ve Saul. ² Bunlar Rab'be tapınıp oruç tutarlarken Kutsal Ruh kendilerine şöyle dedi: "Barnaba'yla Saul'u, kendilerini çağrımış olduğum görev için bana ayırın." ³ Böylece oruç tutup dua ettikten sonra, Barnaba'yla Saul'un üzerine ellerini koyup onları yolcu ettiler.

Kıbrıs'ta

⁴ Kutsal Ruh'un buyruğuyla yola çıkan Barnaba'yla Saul, Selefkiye'ye gittiler, oradan da gemiyle Kıbrıs'a geçtiler. ⁵ Salamis'e varınca Yahudiler'in havralarında Tanrı'nın sözünü duyurmaya başladılar. Yuhanna'yı da yardımcı olarak yanlarına almışlardı.

⁶ Adayı baştan başa geçerek Baf'a geldiler. Orada büyücü ve sahte peygamber Baryeş adında bir Yahudi'yle karşılaştılar. ⁷⁻⁸ Baryeş, Vali Sergius Pavlus'a yakın biriydi. Akıllı bir kişi olan vali, Barnaba'yla Saul'u çağrıtip Tanrı'nın sözünü dinlemek istedti. Ne var ki Baryeş -büyücü anlamına gelen öbür adıyla Elimas- onlara karşı koyarak valiyi iman etmekten caydırma çalıştı. ⁹⁻¹⁰ Ama Kutsal Ruh'la dolan Saul, yani Pavlus, gözlerini Elimas'a dikerek, "Ey İblis'in oğlu!" dedi. "Yüreğin her türlü hile ve sahtekârlılıka dolu; doğru olan her şeyin düşmanınsın. Rab'bin düz yollarını çarpmaktan vazgeçmeyecek misin? ¹¹ İşte şimdi Rab'bin eli sana karşı kalktı. Kör olacaksın, bir süre gün ışığını göremeyeceksin."

O anda adamın üzerinde bir sis, bir karanlık çöktü. Dört dönerken, elinden tutup kendisine yol gösterecek birilerini aramaya başladı. ¹² Olanları gören vali, Rab'le ilgili öğretiyi hayranlıkla karşıladı ve iman etti.

Pisidya Sınırındaki Antakya'da

¹³ Pavlus'la beraberindekiler Baf'tan denize açılıp Pamfilya bölgesinin Perge Kenti'ne gittiler. Yuhanna ise onları bırakıp Yeruşalim'e döndü. ¹⁴ Onlar Perge'den yollarına devam ederek Pisidya sınırlarındaki Antakya'ya geçtiler. Şabat Günü havraya girip oturdular. ¹⁵ Kutsal Yasa ve peygamberlerin yazıları okunduktan sonra, havranın yöneticileri onlara, "Kardeşler, halka verecek bir öğündünüz varsa buyurun, konuşsun" diye haber yolladılar.

¹⁶ Pavlus ayaga kalktı, eliyle bir işaret yaparak, "Ey İsrailliler ve Tanrı'dan korkan yabancılar, dinleyin" dedi. ¹⁷⁻¹⁸ "Bu halkın, yani İsrail'in Tanrısı, bizim atalarımızı seçti ve Mısırlı'da gurbette yaşadıkları süre içinde onları büyük bir ulus yaptı. Sonra güçlü eliyle onları oradan çıkardı, çölde yaklaşık kırk yıl onlara katlandı". ¹⁹⁻²⁰ Kenan ülkesinde yenilgiye uğrattığı yedi ulusun

^{13:17-18} Çık.1:7; 12:51 ^{13:17-18} Say.14:34; Yas.1:30-31 * ^{13:17-18} "Onlara katlandı": Bazi Grekçe elyazmalarında "Onları besledi". ^{13:19-20} Yas.7:1; Yş.14:1-19:51 ^{13:19-20} Hâk.2:16; 1Sa.3:20

toplaklarını İsrail halkına miras olarak verdi. Bütün bunlar aşağı yukarı dört yüz elli yıldır sürdü.

“Sonra Tanrı, Peygamber Samuel'in zamanına kadar onlar için hâkimler yetiştirdi. ²¹ Halk bir kral isteyince, Tanrı onlar için Benyamin oymağından Kiş oğlu Saul'u yetiştirdi. Saul kırk yıl krallık yaptı. ²² Tanrı, onu tahttan indirdikten sonra onlara kral olarak Davut'u başa geçirdi. Onunla ilgili şu tanıklıkta bulundu: ‘İşay oğlu Davut'u gönlümeye uygun bir adam olarak gördüm, o her istedığımı yapar.’ ²³ Tanrı, verdiği sözü tutarak bu adamın soyundan İsrail'e bir Kurtarıcı, Isa'yı gönderdi. ²⁴ Isa'nın gelişinden önce Yahya, bütün İsrail halkını, tövbe edip vaftiz olmaya çağırdı. ²⁵ Yahya görevini tamamlarken şöyle diyor: ‘Beni kim sanıyorsunuz? Ben Mesih değilim. Ama O benden sonra geliyor. Ben O'nun ayağındaki çarının bağıncı çözmeye bile layık değilim.’

²⁶ “Kardeşler, İbrahim'in soyundan gelenler ve Tanrı'dan korkan yabancılar, bu kurtuluş bildirisini bize gönderdi. ²⁷ Çünkü Yeruşalim'de yaşayanlar ve onların yöneticileri Isa'yı reddettiler. O'nu mahkûm etmekle her Şabat Günü okunan peygamberlerin sözlerini yerine getirmiş oldular. ²⁸ Onda ölüm cezasını gerektiren herhangi bir suç bulamadıkları halde, Pilatus'tan O'nun idamını istediler. ²⁹ O'nunla ilgili yazılılanların hepsini yerine getirdikten sonra O'nu çarmıhtan indirip mezara koydular. ³⁰ Ama Tanrı O'nu ölümden diritti. ³¹ Isa, daha önce kendisiyle birlikte Celile'den Yeruşalim'e gelenlere günlerce göründü. Bu kişiler şimdi halka O'nun tanıklığını yapıyor.

³²⁻³³ “Biz de size Müjde'yı duyuruyoruz: Tanrı Isa'yı diriltmekle, atalarımıza verdiği sözü, onların çocukları olan bizler için yerine getirmiştir. İkinci Mezmur'da da yazıldığı gibi:

‘Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum.’

³⁴ “Tanrı, O'nu asla çürümemek üzere ölümden dirittiğini şu sözlerle belirtmiştir:

‘Size, Davut'a söz verdigim
Kutsal ve güvenilir nimetleri vereceğim.’

³⁵ “Bunun için başka bir yerde de şöyle der:

‘Kutsalının çürümesine izin vermeyeceksin.’

³⁶ “Davut, kendi kuşağında Tanrı'nın amacı uyarınca hizmet ettikten sonra gözlerini yaşama kapadı, ataları gibi gömüldü ve bedeni çürüyüp gitti. ³⁷ Oysa Tanrı'nın dirittiği Kişi'nin bedeni çürümedi. ³⁸⁻³⁹ Dolayısıyla kardeşler, şunu bilin ki, günahların bu Kişi aracılığıyla bağışlanacağı size duyurulmuş bulunuyor. Şöyleden ki, iman eden herkes, Musa'nın Yasası'yla aklanmadığınız

13:21 1Sa.8:5; 10:21 **13:22** 1Sa.13:14 **13:22** 1Sa.16:12; Mez.89:20 **13:24** Mar.1:4; Luk.3:3

13:25 Mat.3:11; Mar.1:7; Luk.3:16; Yu.1:19-20,27 **13:28** Mat.27:22-23; Mar.15:13-14; Luk.23:21-24;
Yu.19:15 **13:29** Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42 **13:31** Elç.1:3 **13:32-33**
Mez.2:7 **13:34** Yşa.55:3 **13:35** Mez.16:10

her suçtan O'nun aracılığıyla akınır. [40-41](#) Dikkat edin, peygamberlerin sözünü ettiği şu durum sizin başınıza gelmesin:

'Bakın, siz alay edenler,
Şaşkına dönüp yok olun!
Sizin gününüzde bir iş yapıyorum,
Öyle bir iş ki, biri size anlatsa inanmazsınız.' "

[42](#) Pavlus'la Barnaba havradan çıkarken halk onları, bir sonraki Şabat Günü aynı konular üzerinde konuşmaya çağrırdı. [43](#) Havradaki topluluk dağılıncı, Yahudiler ve Yahudiliğe dönüp Tanrı'ya tapan yabancılardan birçoğu onların ardından gitti. Pavlus'la Barnaba onlarla konuşarak onları devamlı Tanrı'nın lütfunda yaşamaya özendirdiler.

[44](#) Ertesi Şabat Günü kent halkın hemen tümü Rab'bin sözünü dinlemek için toplanmıştı. [45](#) Kalabalığı gören Yahudiler büyük bir kıskançlık içinde, küfürlerle Pavlus'un söylemeklerine karşı çıktılar. [46](#) Pavlus'la Barnaba ise cesaretle karşılık verdiler: "Tanrı'nın sözünü ilk önce size bildirmemiz gerekiyordu. Siz onu reddettiğinizde ve kendinizi sonsuz yaşama layık görmediğinizde göre, biz şimdi öteki uluslara gidiyoruz. [47](#) Çünkü Rab bize şöyle buyurmuştur:

'Yeryüzünün dört bucagina kurtuluş götürmen için
Seni ulislara ışık yaptım.'

[48](#) Öteki uluslardan olanlar bunu işitince sevindiler ve Rab'bin sözünü yüceltiler. Sonsuz yaşam için belirlenmiş olanların hepsi iman etti.

[49](#) Böylece Rab'bin sözü bütün yörede yayıldı. [50](#) Ne var ki Yahudiler, Tanrı'ya tapan saygın kadınlarla kentin ileri gelen erkeklerini kıskırttılar, Pavlus'la Barnaba'ya karşı bir baskı hareketi başlatıp onları bölge sınırlarının dışına attılar. [51](#) Bunun üzerine Pavlus'la Barnaba, onlara bir uyarı olsun diye ayaklarının tozunu silkerek Konya'ya gittiler. [52](#) Öğrenciler ise sevinç ve Kutsal Ruh'la doluydu.

14

Konya'da

[1](#) Aynı şekilde Konya'da da Yahudiler'in havrasına giren Pavlus'la Barnaba öyle etkili konuştular ki, hem Yahudiler'den hem de Grekler'den* çok kişi iman etti. [2](#) Ama inanmayan Yahudiler, öteki uluslardan olanları kardeşlere karşı kıskırtarak zihinlerini bulandırdılar. [3](#) Orada uzunca bir süre kalan Pavlus'la Barnaba, Rab hakkında cesaretle konuşuyorlardı. Rab de onlara belirtiler ve harikalar yapma gücü vererek kendi lütfunu açıklayan bildiriyi doğruladı. [4](#) Kent halkı ikiye bölündü. Bazıları Yahudiler'in, bazıları da elçilerin tarafını tuttu.

[5](#) Yahudiler'le öteki uluslardan olanlar ve bunların yöneticileri, elçileri hırpalayıp taşa tutmak için düzen kurdular. [6-7](#) Bunu öğrenen Pavlus'la Barnaba, Likanya'nın Listra ve Derbe kentlerine ve çevre bölgeye kaçarak oralarda da Müjde'yi yaydılar.

Listra ve Derbe'de

⁸ Listra'da, ayakları tutmayan bir adam vardı. Doğuştan kötürümdü, hiç yürüyemiyordu. ⁹⁻¹⁰ Pavlus'un söylemeklerini dinledi. Onu dikkatle süzen Pavlus, iyileştirilebileceğine imanı olduğunu görerek yüksek sesle ona, "Kalk, ayaklarının üzerinde dur!" dedi. Adam yerinden fırlayıp yürümeye başladı.

¹¹ Pavlus'un ne yaptığına gören halk Likaonya dilinde, "Tanrılar insan kılığına girip yanımıza inmiş!" diye haykırdı. ¹² Barnaba'ya Zeus*, Pavlus'a da konuşmada öncülük ettiği için Hermes† adını taktılar. ¹³ Kentin hemen dışında bulunan Zeus Tapınağı'nın kâhini kent kapılarına boğalar ve çelenkler getirdi, halkla birlikte elçilere kurban sunmak istedı.

¹⁴ Ne var ki elçiler, Barnaba'yla Pavlus, bunu duyunca giysilerini yırtarak kalabalığın içine daldılar. ¹⁵ "Efendiler, neden böyle şeyler yapıyorsunuz?" diye bağırdılar. "Biz de sizin gibi insanız, aynı yaradılışa sahibiz. Size müjde getiriyoruz. Sizi bu boş şeylerden vazgeçmeye, yeri, göğü, denizi ve bunların içindekilerin hepsini yaratın, yaşayan Tanrı'ya dönmeye çağırıyoruz. ¹⁶ Geçmiş çağlarda Tanrı, bütün ulusların kendi yollarından gitmelerine izin verdi. ¹⁷ Yine de kendini taniksız bırakmadı. Size iyilik ediyor. Gökten yağmur yağdırıyor, çeşitli ürünlereyle mevsimleri düzenliyor, sizi yiyecekle doyurup yüreklerinizi sevinçle dolduruyor." ¹⁸ Bu sözlerle bile halkın kendilerine kurban sunmasını güclükle engelleyebildiler.

¹⁹ Ne var ki, Antakya ve Konya'dan gelen bazı Yahudiler, halkın kendi taraflarına çekerek Pavlus'u taşladılar; onu ölmüş sanarak kentin dışına sürüklédiler. ²⁰ Ama öğrenciler çevresinde toplanınca Pavlus ayağa kalkıp kente döndü. Ertesi gün Barnaba'yla birlikte Derbe'ye gitti. ²¹⁻²² O kentte de Müjde'yi duyurup birçok öğrenci edindiler.

Antakya'ya Dönüş

Pavlus'la Barnaba daha sonra Listra, Konya ve Antakya'ya dönerken öğrencileri ruhça pekiştirdiler, imana bağlı kalmaları için onlara cesaret verdiler. "Tanrı'nın Egemenliği^{ne}*, birçok sıkıntından geçerek girmemiz gereklidir" diyorlardı. ²³ İmanlılar için her kilisede ihtiyaçlar seçtiler. Dua ve oruçla onları, inandıkları Rab'be emanet ettiler.

²⁴ Pisidya bölgesinden geçerek Pamfilya'ya geldiler. ²⁵ Perge'de Tanrı sözünü bildirdikten sonra Antalya'ya gittiler. ²⁶ Oradan gemiyle, artık tamamlamış bulundukları görev için Tanrı'nın lütfuna emanet edildikleri yer olan Antakya'ya döndüler. ²⁷ Oraya vardıklarında inanlılar topluluğunu bir araya getirip Tanrı'nın kendileri aracılığıyla neler yaptığını, öteki uluslara iman kapısını nasıl açtığını anlattılar. ²⁸ Oradaki öğrencilerin yanında uzun bir süre kaldılar.

15

Yeruşalim'deki Toplantı

¹ Yahudiye'den gelen bazı kişiler Antakya'daki kardeşlere, "Siz Musa'nın töresi uyarınca sünnet olmadıkça kurtulamazsınız" diye öğretiyorlardı.

² Pavlus'la Barnaba bu adamlarla bir hayli çekişip tartıştılar. Sonunda Pavlus'la Barnaba'nın, başka birkaç kardeşe birlikte Yeruşalim'e gidip bu sorunu elçiler ve ihtiyaçlarla görüşmesi kararlaştırıldı. ³ Böylece kilise tarafından gönderilenler, öteki uluslardan olanların Tanrı'ya nasıl döndüğünü anlata anlata Fenike ve Samiriye bölgelerinden geçerek bütün kardeşlere

* ^{14:12} "Zeus": Grekler'in inanışına göre en büyük ilah. † ^{14:12} "Hermes": Grekler'in inanışına göre, Zeus'un özel yardımcısı ve sözcüsü olan ilah. ^{15:1} Lev.12:3

büyük sevinç verdiler. ⁴ Yeruşalim'e geldiklerinde inanlılar topluluğu, elçiler ve ihtarlarla iyi karşılandılar. Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yapmış olduğu her şeyi anlattılar.

⁵ Ne var ki, Ferisi mezhebinden bazı imanlılar kalkıp şöyle dediler: "Öteki uluslardan olanları sünnet etmek ve onlara Musa'nın Yasası'na uymalarını buyurmak gereklidir."

⁶ Elçilerle ihtarlar bu konuyu görüşmek için toplandılar. ⁷ Uzunca bir tartışmadan sonra Petrus ayağa kalkıp onlara, "Kardeşler" dedi, "Öteki uluslar Müjde'nin bildirisini benim ağızmdan duyup inanınsınlar diye Tanrı'nın uzun zaman önce aranızdan beni seçtiğini biliyorsunuz. ⁸ İnsanın yüreğini bilen Tanrı, Kutsal Ruh'u tipki bize verdiği gibi onlara da vermekle, onları kabul ettiğini gösterdi. ⁹ Onlarla bizim aramızda hiçbir ayrılm yapmadı, iman etmeleri üzerine yüreklerini arındırdı. ¹⁰ Öyleyse, ne bizim ne de atasımızın taşıyamadığı bir boyunduruğu öğrencilerin boynuna geçirerek şimdi neden Tanrı'yı deniyorsunuz? ¹¹ Bizler, Rab İsa'nın lütfıyla kurtulduğumuza inanıyoruz; onlar da öyle."

¹² Bunun üzerine bütün topluluk sustu ve Barnaba'yla Pavlus'u dinlemeye başladı. Barnaba'yla Pavlus, Tanrı'nın kendileri aracılığıyla öteki uluslar arasında yaptığı harikalarla belirtileri tek tek anlattılar. ¹³ Onlar konuşmalarını bitirince Yakup söz aldı: "Kardeşler, beni dinleyin" dedi. ¹⁴ "Simun, Tanrı'nın öteki uluslardan kendine ait olacak* bir halk çıkarmak amacıyla onlara ilk kez nasıl yaklaştığını anlatmıştır. ¹⁵⁻¹⁶ Peygamberlerin sözleri de bunu doğrulamaktadır. Yazılmış olduğu gibi:

'Bundan sonra ben geri dönüp,
Davut'un yıkık konutunu yeniden kuracağım.
Onun yıkıntılarını yeniden kurup
Onu tekrar ayağa kaldıracağım.'

¹⁷⁻¹⁸ Öyle ki, geriye kalan insanlar,
Bana ait olan[†] bütün uluslar Rab'bi arasındalar.
Bunları ta başlangıçtan bildiren Rab,
İşte böyle diyor.'

¹⁹ "Bu nedenle, kanımcı öteki uluslardan Tanrı'ya dönenlere güçlük çıkarmamalıyız. ²⁰ Ancak putlara sunulup murdar hale gelen etlerden, fuhuştan, boğularak öldürülün hayvanların etinden ve kandan sakınmaları gerektiğini onlara yazmamalız. ²¹ Çünkü çok eski zamanlardan beri Musa'nın sözleri her kentte duyurulmakta, her Şabat Günü havralarda okunmaktadır."

Öteki Uluslardan Olan İmanlılara Mektup

²² Bunun üzerine inanlılar topluluğuyla elçiler ve ihtarlar, kendi aralarından seçikleri adamları Pavlus ve Barnaba'yla birlikte Antakya'ya göndermeye karar verdiler. Kardeşlerin önünde gelenlerinden Barsabba denilen Yahuda ile Silas'ı seçtiler. ²³ Onların eliyle şu mektubu yolladılar:

"Kardeşleriniz olan biz elçilerle ihtarlardan, öteki uluslardan olup Antakya, Suriye ve Kilikya'da bulunan siz kardeşlere selam! ²⁴ Bizden bazı

^{15:7} Elç.10:1-43 ^{15:8} Elç.2:4; 10:44 * ^{15:14} "Kendine ait olacak": Grekçe "Kendi adı için".

^{15:15-16} Amo.9:11-12 † ^{15:17-18} "Bana ait olan": Grekçe "Üzerlerinde adının anıldığı". ^{15:20}

Çık.34:15-17; Lev.17:10-16; 18:6-23

kişilerin yanınıza geldiğini, sözleriyle sizi tedirgin edip akınızı karıştırdığını duyduk. Oysa onları biz göndermedik. ²⁵ Bu nedenle aramızdan seçtiğimiz bazı kişileri, sevgili kardeşlerimiz Barnaba ve Pavlus'la birlikte size göndermeye oybirliğiyle karar verdik. ²⁶ Bu ikisi, Rabbimiz İsa Mesih'in adı uğruna canlarını gözden çıkarmış kişilerdir. ²⁷ Kararımız uyarınca size Yahuda ile Silas'ı gönderiyoruz. Onlar aynı şeyleri sözlü olarak da aktaracaklar. ²⁸⁻²⁹ Kutsal Ruh ve bizler, gerekli olan şu kuralların dışında size herhangi bir şey yüklemeyi uygun gördük: Putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülən hayvanların etinden ve fuhuştan sakınmalısınız. Bunlardan kaçınırsanız, iyi edersiniz. Esen kalın.”

³⁰ Adamlar böylece yola koyulup Antakya'ya gittiler. Topluluğu bir araya getirerek onlara mektubu verdiler. ³¹ İmanlılar, mektuptaki yüreklenirici sözleri okuyunca sevindiler. ³² Kendileri peygamber olan Yahuda ile Silas, birçok konuşmalar yaparak kardeşleri yüreklenirip ruhça pekiştirdiler. ³³⁻³⁴ Bir süre orada kaldıktan sonra, kendilerini göndermiş olanların yanına dönmek üzere kardeşler tarafından esenlikle yolcu edildiler.[#] ³⁵ Pavlus'la Barnaba ise Antakya'da kaldılar, birçoklarıyla birlikte öğretip Rab'bin sözünü müjdelediler.

Pavlus'la Barnaba Arasında Anlaşmazlık

³⁶ Bundan bir süre sonra Pavlus Barnaba'ya, “Rab'bin sözünü duyduğumuz bütün kentlere dönüp kardeşleri ziyaret edelim, nasıl olduklarını görelim” dedi. ³⁷ Barnaba, Markos denilen Yuhanna'yı da yanlarında götürmek istiyordu. ³⁸ Ama Pavlus, Pamfilya'da kendilerini yüzüstü bırakıp birlikte görevde devam etmeyen Markos'u yanlarında görmeyi uygun görmedi. ³⁹ Aralarında öylesine keskin bir anlaşmazlık çıktı ki, birbirlerinden ayrıldılar. Barnaba Markos'u alıp Kıbrıs'a doğru yelken açtı. ⁴⁰ Silas'ı seçen Pavlus ise, kardeşlerce Rab'bin İlütfuna emanet edildikten sonra yola çıktı. ⁴¹ Suriye ve Kilikya bölgelerini dolaşarak inanlı topluluklarını pekiştirdi.

16

Timoteos, Pavlus'la Silas'a Katılıyor

¹ Pavlus, Derbe ve Listra'ya da uğradı. Listra'da Timoteos adında bir İsa öğrencisi vardı. Annesi imanlı bir Yahudi, babası ise Grek'ti*. ² Listra ve Konya'daki kardeşler ondan övgüyle söz ediyorlardı. ³ Timoteos'u kendisiyle birlikte götürmek isteyen Pavlus, oralarda bulunan Yahudiler yüzünden onu sünnet ettirdi. Çünkü hepsi, babasının Grek olduğunu biliyordu. ⁴ Kent kent dolaşarak Yeruşalim'deki elçilerle ihtiyarlarının aldığı kararları imanlılara iletüyor, bunlara uymalarını istiyorlardı. ⁵ Böylelikle toplulukların imanı güçleniyor ve sayıları günden güne artıyordu.

Pavlus'un Makedonya'yla İlgili Görümü

⁶ Kutsal Ruh'un, Tanrı sözünü Asya İli'nde* yaymalarını engellemesi üzerine Pavlus'la arkadaşları Frikya ve Galatya bölgelerinden geçtiler. ⁷ Misya sınırlarına geldiklerinde Bitinya bölgесine geçmek istediler. Ama İsa'nın Ruhu onlara izin vermedi. ⁸ Bunun üzerine Misya'dan geçip Troas Kenti'ne gittiler. ⁹ O gece Pavlus bir görün gördü. Önünde Makedonyalı bir adam durmuş, ona yalvarıyordu: “Makedonya'ya geçip bize yardım et” diyordu. ¹⁰ Pavlus'un

* 15:33-34 Bazı Grekçe elyazmaları, “Ama Silas orada kalmaya karar verdi” sözlerini de içerir. 15:38
Elç.13:13

gördüğü bu görümden sonra hemen Makedonya'ya gitmenin bir yolunu aradık. Çünkü Tanrı'nın bizi, Müjde'yi oradakilere duyurmaya çağırıldığı sonucuna varmıştık.

Lidya'nın İman Etmesi

¹¹ Troas'tan denize açılıp doğru Semadirek Adası'na, ertesi gün de Neapolis'e gittik. ¹² Oradan da Filipi'ye geçtik. Burası bir Roma yerleşim merkezi ve Makedonya'nın o bölgesinde önemli bir kentti. Birkaç gün bu kente kaldık.

¹³ Şabat Günü kent kapısından çıkış ırmak kıyısına gittik. Orada bir dua yeri olacağını düşünüyorduk. Oturduk, orada toplanmış kadınlarla konuşmaya başladık. ¹⁴ Bizi dinleyenler arasında Tiyatira Kenti'nden Lidya adında bir kadın vardı. Mor kumaş ticareti yapan Lidya, Tanrı'ya tapan biriydi. Pavlus'un söylediklerine kulak vermesi için Rab onun yüregini açtı. ¹⁵ Lidya, ev halkıyla birlikte vaftiz olduktan sonra bizi evine çağrırdı. "Beni Rab'bin bir inanlısı kabul ediyorsanız, gelin, evimde kalın" dedi ve bizi razı etti.

Pavlus'la Silas Hapiste

¹⁶ Bir gün biz dua yerine giderken, karşımıza, falcılık ruhuna tutulmuş köle bir kız çıktı. Bu kız, geleceklerin haber vererek efendilerine bir hayli kazanç sağlıyordu. ¹⁷ Pavlus'u ve bizleri izleyerek, "Bu adamlar yüce Tanrı'nın kollarıdır, size kurtuluş yolunu bildiriyorlar!" diye bağırıp durdu. ¹⁸ Ve günlerce sürdürdü bunu. Sonunda, bundan çok rahatsız olan Pavlus arkasına dönerek ruha, "İsa Mesih'in adıyla, bu kızın içinden çıkmamı buyuruyorum" dedi. Ruh hemen kızın içinden çıktı.

¹⁹ Kızın efendileri, kazanç umutlarının yok olduğunu görünce Pavlus'la Silas'ı yakalayıp çarşı meydanına, yetkililerin önüne sürüklediler. ²⁰⁻²¹ Onları yargıçların karşısına çıkartarak, "Bu adamlar Yahudi'dir" dediler, "Kentimizi altüst ettiler. Biz Romalılar için benimsenmesi ve uygulanması yasak bir takım töreler yayıyorlar."

²² Halk da Pavlus'la Silas'a yapılan saldırıyla katıldı. Yargıçlar onların giysilerini yırtıp sıyrarak değnekle dövülmeleri için buyruk verdi. ²³ Onları iyice dövdürdükten sonra hapse attılar. Zindancıya, onları sıkı güvenlik altında tutmasını buyurdular. ²⁴ Bu buyruğu alan zindancı onları hapishanenin iç bölmesine atarak ayaklarını tozruğa vurdu.

²⁵ Gece yarısına doğru Pavlus'la Silas dua ediyor, Tanrı'yi ilahilerle yüceltiyorlardı. Öbür tutuklular da onları dinliyordu. ²⁶ Birdenbire öyle şiddetli bir deprem oldu ki, tutukevi temelden sarsıldı. Bir anda bütün kapılar açıldı, herkesin zincirleri çözüldü. ²⁷ Zindancı uyanıdı. Zindan kapılarını açık görünce kılıçını çekip canına kıymak istedi. Çünkü tutukluların kaçtığını sanmıştı. ²⁸ Ama Pavlus yüksek sesle, "Canına kıyma, hepimiz buradayız!" diye seslendi.

²⁹ Zindancı ışık getirtip içeri daldı. Titreyerek Pavlus'la Silas'ın önünde yere kapandı. ³⁰ Onları dışarı çıkararak, "Efendiler, kurtulmak için ne yapmam gereklidir?" diye sordu.

³¹ Onlar, "Rab İsa'ya iman et, sen de ev halkın da kurtulursunuz" dediler.

³² Sonra kendisine ve ev halkının hepsine Rab'bin sözünü bildirdiler.

³³ Gecenin o saatinde zindancı onları götürüp yaralarını yıkadı. Sonra hem kendisi hem ev halkı hemen vaftiz oldu. ³⁴ Pavlus'la Silas'ı evine götürerek sofa kurdu. Tanrı'ya inanmak, onu ve evindekilerin hepsini sevincе boğmuştı.

³⁵ Gün doğunca yargıçlar görevlileri göndererek, “O adamları serbest bırak” dediler. ³⁶ Zindancı bu sözleri Pavlus'a iletti. “Yargıcılar serbest bırakılmanız için haber gönderdi. Şimdi çıkabilirsiniz, esenlikle gidin” dedi.

³⁷ Ama Pavlus görevlilere şöyle dedi: “Roma vatandaşlığı olduğumuz halde, bizi yargılanmadan herkesin önünde dövüp hapse attılar. Şimdi bizi gizlice mi kovacaklar? Olmaz böyle şey! Kendileri gelsinler, bizi alıp çarşınlar!”

³⁸ Görevliler bu sözleri yargıçlara iletti. Yargıcılar, Pavlus'la Silas'ın Roma vatandaşlığı olduğunu duyunca korktular. ³⁹ Gelip özür dilediler. Sonra onları dışarı çıkararak kentten ayrılmalarını rica ettiler. ⁴⁰ Pavlus'la Silas zindandan çıkışınca Lidyâ'nın evine gittiler. Kardeşlerle görüşüp onları yüreklenirdikten sonra oradan ayrıldılar.

17

Selanik'te

¹ Amfipolis ve Apollonya'dan geçerek Selanik'e geldiler. Burada Yahudiler'in bir havrası vardı. ² Pavlus, her zamanki gibi Yahudiler'e giderek art arda üç Şabat Günü onlarla Kutsal Yazılıar üzerinde tartıştı.

³ Mesih'in* acı çekip ölümden dirilmesi gerektiğine dair açıklamalarda bulunuyor, kanıtlar gösteriyordu. “Size duyurmakta olduğum bu İsa, Mesih'tir” diyordu. ⁴ Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Grekler'den büyük bir topluluk ve ileri gelen kadınların da birçoğu ikna olup Pavlus'la Silas'a katıldılar.

⁵ Yahudiler bunu kışkırdı. Çarşı pazardan topladıkları bazı kötü insanlar dan bir kalabalık oluşturup kentte kargaşalık çıkarttılar. Pavlus'la Silas'ı bulmak ve halkın önünde yargılama amacıyla Yason'un evine saldırdılar. ⁶ Onları bulamayınca, Yason ile bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. “Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler” diye bağırlıyorlardı.

⁷ “Yason onları evine aldı. Onların hepsi, İsa adında başka bir kral olduğunu söyleyerek Sezar'ın* buyruklarına karşı geliyorlar.” ⁸ Bu Sözleri işten kalabalık ve kentin yetkilileri telaşa kapıldı. ⁹ Sonunda yetkililer Yason ve öbürlerini kefaletle serbest bıraktılar.

Veriya'da

¹⁰ Kardeşler hemen o gece Pavlus'la Silas'ı Veriya Kenti'ne gönderdiler. Onlar oraya varınca Yahudiler'in havrasına gittiler. ¹¹ Veriya'daki Yahudiler Selanik'tekilerden daha açık fikirliydi. Tanrı sözünü büyük ilgiyle karşılayarak her gün Kutsal Yazılıar'ı inceliyor, öğretenlerin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. ¹² Böylelikle içlerinden birçokları ve çok sayıda saygın Grek kadın ve erkek iman etti.

¹³ Selanik'teki Yahudiler Pavlus'un Veriya'da da Tanrı'nın sözünü duyurdugunu öğrenince oraya gittiler, halkı kıskırıp ayağa kaldırdılar. ¹⁴ Bunun üzerine kardeşler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolladılar. Silas ile Timoteos ise Veriya'da kaldılar. ¹⁵ Pavlus'la birlikte gidenler onu Atina'ya kadar götürdüler. Sonra Pavlus'tan, Silas'la Timoteos'un bir an önce kendisine yetişmeleri yolunda buyruk alarak geri döndüler.

Atina'da

¹⁶ Onları Atina'da bekleyen Pavlus, kenti putlarla dolu görünce yüreğinde derin bir acı duydu. ¹⁷ Bu nedenle, gerek havrada Yahudiler'le ve Tanrı'ya tapan yabancılardan, gerek her gün karşı meydanında karşılaştığı kişilerle

tartışıp durdu. ¹⁸ Epikürcü* ve Stoacı† bazı filozoflar onunla atışmaya başladılar. Kimi, "Bu lafebesi ne demek istiyor?" derken, kimi de, "Galiba yabancı ilahların haberciliğini yapıyor" diyordu. Çünkü Pavlus, İsa'yla ve dirilişle ilgili Müjde'yi duyuruyordu. ¹⁹ Onlar Pavlus'u alıp Ares Tepesi Kuruulu'na‡ götürürdüler. Ona, "Yaydığını bu yeni öğretinin ne olduğunu Öğrenemelir miyiz?" dediler. ²⁰ "Kulağıımıza yabancı gelen bazı konulardan söz ediyorsun. Bunların anlamını öğrenmek isteriz."

²¹ Bütün Atinalılar ve kente bulunan yabancılar, vakitlerini hep yeni düşünceleri anlatarak ve dinleyerek geçirirlerdi.

²² Pavlus, Ares Tepesi Kurulu'nun önüne çıkıp şunları söyledi: "Ey Atinalılar, sizin her bakımdan çok dindar olduğunuzu görüyorum. ²³ Ben çevrede dolaşırken, tapındığınız yerleri incelerken üzerinde,

BİLİNMEYEN TANRI'YA

diye yazılmış bir sunağa bile rastladım. Sizin bilmeden tapındığınız bu Tanrı'yı ben size tanıtayım.

²⁴ "Dünyayı ve içindekilerin tümünü yaratan, yerin ve göğün Rabbi olan Tanrı, elle yapılmış tapınaklarda oturmaz. ²⁵ Herkese yaşam, soluk ve her şeyi veren kendisi olduğuna göre, bir şeye gereksinmesi varmış gibi O'na insan eliyle hizmet edilmez. Tanrı, bütün ulusları tek insandan türetti ve onları yeryüzünün dört bucagina yerleştirdi. ²⁶ Ulusların sürelerini ve yerleşecekleri bölgelerin sınırlarını önceden saptadı. ²⁷ Bunu, kendisini arasınlar ve el yordamıyla da olsa bulabilsinler diye yaptı. Aslında Tanrı hiçbirimizden uzak değildir. ²⁸ Nitekim, 'O'nda yaşıyor ve hareket ediyoruz; O'nda varız.' Bazı ozanlarınızın belirttiği gibi, 'Biz de O'nun soyundanız.'

²⁹ "Tanrı'nın soyundan olduğumuza göre, tanrısal özün, insan düşüncesi ve becerisiyle biçimlendirilmiş altın, gümüş ya da taştan bir nesneye benzediğini düşünmemeliyiz. ³⁰ Tanrı, geçmiş dönemlerin bilgisizliğini görmezlikten geldi; ama şimdi her yerde herkesin tövbe etmesini buyuruyor. ³¹ Çünkü dünyayı, atadığı Kişi aracılığıyla adaletle yargılacak günü saptamıştır. Bu Kişi'yi ölümden diriltmekle bunun güvensesini herkese vermiştir."

³² Ölülerin dirilmesiyle ilgili sözleri duyunca kimi alay etti, kimi de, "Seni bu konuda bir daha dinlemek isteriz" dedi. ³³ Bunun üzerine Pavlus aralarından çıkıştı. ³⁴ Birkaç kişi ona katıldı inandı. Bunların arasında kurul üyesi Dionisios, Damaris adlı bir kadın ve birkaç kişi daha vardı.

18

Korint'te

¹ Bundan sonra Pavlus Atina'dan ayrılp Korint'e gitti. ²⁻³ Orada Pontus doğumlu, Akyila adında bir Yahudi ile karşı Priskilla'yi buldu. Bunlar, Klavdius'un bütün Yahudiler'in Roma'yı terk etmesi yolundaki buyruğu

* ^{17:18} "Epikürcü": Grek filozofu Epikür'ün (İ.O. 341-270) öğretisini benimseyen kişi. Bu öğretiye göre ruh, beden gibi ölümlüdür, yeryüzündeki yaşamdan başka yaşam yoktur. Kişinin, mutluluğu ataraksiyada (ruh dinginliğinde) araması gereklidir. † ^{17:18} "Stoacı": Kişinin, mutluluğu ancak bütün açılar ve zevklerden kaçınmakla bulabileceğini savunan Grek filozofu Zenon'un (İ.O.?335-?263) öğretislerini benimseyen kişi. ‡ ^{17:19} "Ares Tepesi Kurulu": Grekçe "Areopagos" (Ares Tepesi); eski Atinalılar'ın, ilk zamanlarda Ares Tepesi'nde toplanmış, daha sonraları da bu adla anlagelmiş olan ulusal meclisi.

17:24 1Kr.8:27; 2Ta.6:18; Yşa.42:5

üzerine, kısa süre önce İtalya'dan gelmişlerdi. Akvila ile Priskilla'nın yanına giden Pavlus, aynı meslekten olduğundan onlarla kalıp çalıştı. Çünkü meslekleri çadircilikti.⁴ Pavlus, her Şabat Günü havrada tartışarak hem Yahudiler'i hem Grekler'i ikna etmeye çalışıyordu.

⁵ Silas'la Timoteos Makedonya'dan gelince, Pavlus kendini tümüyle Tanrı sözünü yaymaya verdi. Yahudiler'e, İsa'nın Mesih olduğuna dair tanıklık ediyordu. ⁶ Ama Yahudiler karşı gelip ona sövmeye başlayınca Pavlus, giysilerini silkerek, "Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!" dedi. "Sorumluluk benden gitti*. Bundan böyle öteki uluslara gideceğim." ⁷ Pavlus oradan çıktı, Tanrı'ya tapan Titius Yustus adlı birinin evine gitti. Yustus'un evi havranın bitişigindediydi. ⁸ Havranın yöneticisi Krispus bütün ev halkıyla birlikte Rab'be inandı. Pavlus'u dinleyen Korintililer'den birçoğu da inanıp vaftiz oldu.

⁹ Bir gece Rab bir görümde Pavlus'a, "Korkma" dedi, "Konuş, susma! ¹⁰ Ben seninle birlikteyim; hiç kimse sana dokunmayacak, kötülük yapmayacak. Çünkü bu kente benim halkım çoktur." ¹¹ Pavlus, orada bir buçuk yıl kaldı ve halka sürekli Tanrı'nın sözünü öğretti.

¹² Gallio'nun Ahaya Valisi olduğu sıralarda, hep birlikte Pavlus'a karşı gelen Yahudiler onu mahkemeye çıkardılar. ¹³ "Bu adam Yasa'ya aykırı biçimde Tanrı'ya tapınmaları için insanları kandırıyor" dediler.

¹⁴ Pavlus tam söyle başlayacakken Gallio Yahudiler'e şöyle dedi: "Ey Yahudiler, davınız bir haksızlık ya da ciddi bir suçla ilgili olsaydı, sizleri sabırla dinlemem gerekiirdi. ¹⁵ Ama sorun bir öğreti, bazı adlar ve kendi yasanızla ilgili olduğuna göre, bu davaya kendiniz bakın. Ben böyle şeylere yargıçlık etmem istemem." ¹⁶ Sonra Gallio onları mahkemededen kovdu. ¹⁷ Hep birlikte, havranın yöneticisi Sostenis'i yakalayıp mahkemenin önünde dövdüler. Gallio ise olup bitenlere hiç alırdı.

Antalya'ya Dönüş

¹⁸ Pavlus Korint'teki kardeşlerin yanında bir süre daha kaldı. Sonra onlarla vedalaştı, Priskilla ve Akvila ile birlikte Suriye'ye gitmek üzere gemiyle yola çıktı. Adakta bulunmuş olduğu için Kenhere'de saçlarını kestirmiştir. ¹⁹ Efes'e vardıkları zaman Priskilla ve Akvila'yı orada bıraktı. Kendisi havraya giderek Yahudiler'le tartışmaya başladı. ²⁰ Bunlar daha uzun bir süre kalmasını istedilerse de, Pavlus kabul etmedi. ²¹ Ama onlara veda ederken, "Tanrı dilerse yanınıza yine doneceğim" dedi. Sonra Efes'ten denize açıldı.

²² Sezariye'ye vardıkları sonra Yeruşalim'e gidip oradaki kiliseyi ziyaret etti, oradan da Antalya'ya gecti. ²³ Bir süre orada kaldıktan sonra yola çıktı; Galatya bölgesini ve Frिकya'yı dolaşarak bütün öğrencileri ruhça pekiştirdi.

Apollos

²⁴ Bu arada İskenderiye doğumlu Apollos adında bir Yahudi Efes'e geldi. Üstün bir konuşma yeteneği olan Apollos, Kutsal Yazılıar'ı çok iyi biliyordu. ²⁵ Rab'bin yolunda eğitilmiş bir kişiydi. Ateşli bir ruhla konuşuyor ve sadece Yahya'nın vaftizini bildiği halde İsa'yla ilgili gerçekleri doğru öğretiyordu. ²⁶ Havrada cesaretle konuşmaya başladı. Kendisini dinleyen Priskilla ile Akvila, onu yanlarına alarak Tanrı yolunu ona daha doğru biçimde açıkladılar.

²⁷ Apollos Ahaya'ya gitmek isteyince kardeşler onu cesaretlendirdiler. Onu iyi karşılamaları için oradaki öğrencilere mektup yazdılar. Apollos

* ^{18:6} "Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!" dedi. "Sorumluluk benden gitti.": Grekçe "Kanınız başınız!" dedi. 'Ben temizim.'

Ahaya'ya varınca Tanrı'nın lütfuyla iman etmiş olanlara çok yardım etti. ²⁸ Şöyled ki Kutsal Yazılıar'dan, Isa'nın Mesih olduğunu kanıtlayarak Yahudiler'in iddialarını açıkça ve güçlü bir şekilde çürüttü.

19

Pavlus Efes'te

¹⁻² Apollos Korint'teyken Pavlus, iç bölgelerden geçerek Efes'e geldi. Orada bazı öğrencileri bularak onlara, "İman ettiğiniz zaman Kutsal Ruh'u aldınız mı?" diye sordu.

"Kutsal Ruh'un varlığından haberimiz yok ki!" dediler.

³ "Öyleyse neye dayanarak vaftiz oldunuz?" diye sordu.

"Yahya'nın öğretisine dayanarak vaftiz olduk" dediler.

⁴ Pavlus, "Yahya'nın yaptığı vaftiz, tövbeye ilgili bir vaftizdi" dedi. "Halka, kendisinden sonra gelecek Olan'a, yani Isa'ya inanmalarını söyledi." ⁵ Onlar bunu duyunca, Rab Isa'nın adıyla vaftiz oldular. ⁶ Pavlus ellerini onların üzerine koyunca Kutsal Ruh üzerinde indi ve bilmedikleri dillerle konuşup peygamberlik etmeye başladılar. ⁷ Aşağı yukarı on iki kişiyidiler.

⁸ Havraya giren Pavlus cesaretle konuşmaya başladı. Üç ay boyunca oradakilerle tartışıp durdu, onları Tanrı'nın Egemenliği konusunda ikna etmeye çalıştı. ⁹ Ne var ki, bazıları sert bir tutum takınip ikna olmamakta direndiler ve Isa'nın yolunu halkın önünde kötüləmeye başladilar. Bunun üzerine Pavlus onlardan ayrıldı. Öğrencilerini de alıp götürdü ve Tiranus'un dershanelinde her gün tartışmalarını sürdürdü. ¹⁰ Bu durum iki yıl sürdü. Sonunda Yahudi olsun Grek olsun, Asya İli'nde* yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti.

¹¹ Tanrı, Pavlus'un eliyle olağanüstü mucizeler yaratıyordu. ¹² Şöyled ki, Pavlus'un bedenine degen peşkir ve peştamallar hasta olanlara götürüldüğünde, hastalıkları yok oluyor, kötü ruhlar içlerinden çıkiyordu.

¹³ Çevrede dolaşıp kötü ruhlari kovmakla uğraşan bazı Yahudiler de kötü ruhlara tatsak olanları Rab Isa'nın adını anarak kurtarmaya kalkıştılar. "Pavlus'un tanıttığı Isa'nın adıyla size emrediyoruz!" diyorlardı. ¹⁴ Bunu yapanlar arasında Skeva adlı bir Yahudi başkâhinin yedi oğlu da vardı.

¹⁵ Kötü ruh ise onlara söyle karşılık verdi: "İsa'yı biliyor, Pavlus'u da tanıyorum, ama siz kimsiniz?" ¹⁶ İçinde kötü ruh bulunan adam onlara saldırdı, hepsini alt ederek bozguna uğrattı. Öyle ki, o evden çiplak ve yaralı olarak kaçtılar.

¹⁷ Bu haber, Efes'te yaşayan bütün Yahudiler'le Grekler'e ulaştı. Hepsini bir korku aldı ve Rab Isa'nın adı büyük bir saygınlık kazandı. ¹⁸ İman edenlerin birçoğu geliyor, yaptıkları kötülükleri itiraf edip anlatıyordu. ¹⁹ Büyücülükle uğraşmış bir sürü kişi de kitaplarını toplayıp herkesin önünde yaktılar. Kitapların değerini hesapladıklarında toplam elli bin gümüş tuttuğunu gördüler. ²⁰ Böylelikle Rab'bin sözü güçlü biçimde yayılıp etkinlik kazanıyordu.

²¹ Pavlus, bu olup bitenlerden sonra Makedonya ve Ahaya'dan geçip Yeruşalim'e gitmeye karar verdi. "Oraya gittikten sonra Roma'yi da görmem

gerek” diyordu. ²² Yardımcılarından ikisini, Timoteos ile Erastus'u Makedonya'ya göndererek kendisi bir süre daha Asya İli'nde kaldı.

Efes'teki Kargaşalık

²³ O sırada İsa'nın yoluna ilişkin büyük bir kargaşalık çıktı. ²⁴ Artemis* Tapınağı'nın gümüşten maketlerini yapan Dimitrios adlı bir kuyumcu, el sanatçularına bir hayli iş sağlıyordu. ²⁵ Sanatçıları ve benzer işlerle uğraşanları bir araya toplayarak onlara şöyle dedi: “Efendiler, bu işten büyük kazanç sağladığımızı biliyorsunuz. ²⁶ Ama Pavlus denen bu adamın, elle yapılan tanrıların gerçek tanrılar olmadığını söyleyerek yalnız Efes'te değil, neredeyse bütün Asya İli'nde* çok sayıda kişiyi kandırıp saptırdığını görüyor ve duyuyorsunuz. ²⁷ Hem bu sanatımız saygınlığını yitirmek tehlikesiyle karşı karşıyadır, hem de ulu tanrıça Artemis'in Tapınağı'nın hiçe sayılması ve bütün Asya İli'yle bütün dünyanın tapındığı tanrıçanın, ululuğundan yoksun kalması tehlikesi vardır.”

²⁸ Oradakiler bunu duyunca öfkeyle doldular. “Efesliler'in Artemisi uludur!” diye bağırmaya başladılar. ²⁹ Kent büsbütün karıştı. Halk, Pavlus'un yol arkadaşlarından Makedonyalı Gayus ve Aristarhus'u yakalayıp sürükleyerek birlikte tiyatroya koşturdu. ³⁰ Pavlus halkın arasına girmek istediyse de, öğrenciler onu bırakmadı. ³¹ Hatta, Pavlus'un dostu olan bazı Asya İli yöneticileri ona haber yollayarak tiyatrodan görünmemesi için yalvardılar.

³² Tiyatrodaki topluluk karışıklık içindeydi. Her kafadan bir ses çıkyordu. Çoğu ne için toplandığını bile bilmiyordu. ³³ Yahudiler İskender'i öne çıkarınca kalabalıktan bazıları olayı ona bağladı. Eliyle bir işaret yapan İskender, halka savunmasını yapmak istedi. ³⁴ Ama halk kendisinin Yahudi olduğunu anlayınca hep bir ağızdan yaklaşık iki saat boyunca, “Efesliler'in Artemisi uludur!” diye bağırıp durdu.

³⁵ Kalabaklı yarıştıran belediye yazmanı, “Ey Efesliler” dedi, “Efes Kenti'nin, ulu Artemis Tapınağı'nın ve gökten düşen kutsal taşın bekçisi olduğunu bilmeyen var mı? ³⁶ Bunları hiç kimse inkâr edemez. Bunun için sakin olmanız ve düşünceleriniz bir şey yapmamanız gereklidir. ³⁷ Buraya getirdiğiniz bu adamlar, ne tapınakları yağıma ettiler, ne de tanrıçamıza sövdüler. ³⁸ Dimitrios ve sanatçı arkadaşlarının herhangi birinden şikayetçi varsa, mahkemeler açık, yargıçlar† da var. Karşılıklı suçlamalarını orada yapsınlar. ³⁹ Soruşturacağınız başka bir durum varsa, bunun yasal bir toplantıda çözümlenmesi gerekdir. ⁴⁰ Bugünkü olaylardan ötürü ayaklanma suçuandan yargılanmak tehlikesindeyiz. Hiçbir gereklisi olmayan bu kargaşanın hesabını veremeyeceğiz.” ⁴¹ Bunları söylediğten sonra topluluğu dağıttı.

20

Pavlus Troas'ta

¹ Pavlus, kargaşalık yarıştıktan sonra öğrencileri çağırıp onları yüreklandırdı. Sonra kendilerine veda ederek Makedonya'ya gitmek üzere yola çıktı. ² O yöreleri dolaşarak imanlıları yüreklandıren birçok konuşmalar yaptıktan sonra

* ^{19:24} “Artemis”: Grekler'in önemli bir tanrıçası; Artemis'in ya da Latince adıyla Diana'nın en büyük tapınağı Efes Kenti'ndeydi. † ^{19:38} “Yargıcılar”: Grekçe “Valiler”.

Yunanistan'a* gitti. ³ Orada üç ay kaldı. Suriye'ye deniz yoluyla gitmek üzereken Yahudiler'in kendisine karşı bir düzen kurması nedeniyle dönüşü Makedonya üzerinden yapmaya karar verdi. ⁴ Piros oğlu Veriyali Sopater, Selanikliler'den Aristarhüs ile Sekundus, Derbeli Gayus, Timoteos ve Asya İli'nden* Tihikos ile Trofimos onunla birlikte gittiler. ⁵ Bunlar önden gidip bizi Troas'ta beklediler. ⁶ Biz de Mayısız Ekmek Bayramı'ndan* sonra Filipi'den denize açılıp beş günde Troas'a gelerek onlarla buluştu. Orada yedi gün kaldık.

⁷ Haftanın ilk günü ekmek bölmek için bir araya toplandığımızda Pavlus imanlılara bir konuşturma yaptı. Ertesi gün oradan ayrılacağı için konuşmasını gece yarısına dek sürdürdü. ⁸ Toplanmış olduğumuz üst kattaki odada birçok kandil yanıyordu. ⁹ Eftihos adlı bir delikanlı pencerede oturuyordu. Pavlus konuşmasını uzattıkça Eftihos'u uyku bastı. Uykuya dalınca da ikinci[†] kattan aşağı düştü ve yerden ölüsü kaldırıldı. ¹⁰ Aşağı inen Pavlus delikanının üzerine kapanıp onu kucaklıdı. "Telaşlanmayın, yaşıyor!" dedi. ¹¹ Sonra yukarı çıkıp ekmekböldü ve yemek yedi. Gün doğuncaya dek onlarla uzun uzun konuştu, sonra oradan ayrıldı. ¹² Çocuğu diri olarak evine götürüren imanlılar bu olaydan büyük cesaret aldılar.

¹³ Biz önden giderek gemiye bindik ve Assos'a hareket ettik. Pavlus'u oradan alacaktık. Kendisi karadan gitmek istediği için bunu böyle düzenlemiştir. ¹⁴ Bizi Assos'ta karşılaşınca onu gemiye alıp Midilli'ye geçtik. ¹⁵ Oradan denize açılıp ertesi gün Sakız Adası'nın karşısına geldik. Üçüncü gün Sisam'a uğradık ve bir gün sonra Milet'e vardık. ¹⁶ Pavlus, Asya İli'nde vakit kaybetmemek için Efes'e uğramamaya karar vermişti. Pentikost Günü Yeruşalim'de olabilmek umuduyla acele ediyordu.

Pavlus Efesli İhtiyaclarla Veda Ediyor

¹⁷ Pavlus, Milet'ten Efes'e haber yollayarak kilisenin ihtiyarlarını yanına çağırttı. ¹⁸ Yanına geldikleri zaman onlara söyle dedi: "Asya İli'ne* ayak bastığım ilk günden beri, sizinle bulduğum bütün süre boyunca, nasıl davranışımı biliyorsunuz. ¹⁹ Yahudiler'in kurduğu düzenerlerden çektiğim sıkıntıların ortasında Rab'be tam bir alçakgönüllülükle, gözyaşları içinde kulluk ettim. ²⁰ Yararlı olan herhangi bir şeyi size duyurmaktan, gerek açıkta gerek evden eve dolaşarak size öğretmekten çekinmedim. ²¹ Hem Yahudiler'i hem de Grekler'i*, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve Rabbimiz Isa'ya inanmaya çağırdım.

²² "Şimdi de Ruh'a boyun eğerek Yeruşalim'e gidiyorum. Orada başıma neler geleceğini bilmiyorum. ²³ Ancak Kutsal Ruh, beni zincirler ve sıkıntıların beklediğine dair her kente beni uyarıyor. ²⁴ Canımı hiç önemsemiyorum, ona değer vermiyorum. Yeter ki yarışı bitireyim ve Rab Isa'dan aldığım görevi, Tanrı'nın lütfunu bildiren Müjde'ye tanıklık etme görevini tamamlayayım.

²⁵ "Şimdi aralarında dolaşıp Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurduğum sizlerden hiçbirinin yüzümü bir daha görmeyeceğini biliyorum. ²⁶ Bu yüzden bugün size şunu açıkça söyleyeyim: Ben kimsenin uğrayacağı cezadan sorumlu değilim[‡]. ²⁷ Tanrı'nın isteğini size tam olarak bildirmekten çekinmedim. ²⁸ Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiği bütün sürüye göz kulak olun. Rab'bin kendi kanı pahasına sahip olduğu kiliseyi gütmek üzere

* **20:2** Burada Yunanistan sözcüğünün Roma İmparatorluğu'nun ili Ahaya için kullanıldığı sanlıyor.

† **20:9** "İkinci": Grekçe "Üçüncü". (Zemin kat birinci kat sayılırdı). **20:24** 2Ti:4:7 ‡ **20:26**

"Kimsenin uğrayacağı cezadan sorumlu değilim": Grekçe "Herkesin kanından temizim".

atandınız. ²⁹ Ben gittikten sonra sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtların aranızı gireceğini biliyorum. ³⁰ Hatta öğrencileri kendi peşlerinden sürüklemek için sizin aranızdan da sapık sözler söyleyen kişiler çıkacak. ³¹ Bunun için uyanık durun. Üç yıl boyunca, aralıksız, gece gündüz demeden, gözyaşı dökerek her birinizi nasıl uyardığımı hatırlayın.

³² “Şimdî sizi Tanrı'ya ve O'nun lütfunu bildiren söze emanet ediyorum. Bu söz, sizi ruhça geliştirecek ve kutsal kılınmış olan bütün insanlar arasında mirasa kavuşturacak güçtedir. ³³ Ben hiç kimsenin altına, gümüşüne ya da giysisine göz dikmedim. ³⁴ Siz de bilirsiniz ki, bu eller hem benim, hem de benimle birlikte olanların gereksinmelerini karşılamak için hizmet etmiştir. ³⁵ Yaptığım her işte sizlere, böyle emek vererek güçszlere yardım etmemiz ve Rab İsa'nın, ‘Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur’ diyen sözünü unutmamamız gerektiğini gösterdim.”

³⁶ Pavlus bu sözleri söylediğten sonra diz çöküp onlarla birlikte dua etti.

³⁷ Sonra hepsi acı acı ağlayarak Pavlus'un boynuna sarıldılar, onu öptüler.

³⁸ Onları en çok üzен, “Yüzümü bir daha görmeyeceksiniz” demesi oldu. Sonra onu gemiye kadar geçirdiler.

21

Yeruşalim'e Yolculuk

¹ Onlardan ayrılmış denize açılıp doğru İstanköy'e gittik. Ertesi gün Rodos'a, oradan da Patara'ya geçtik. ² Fenike'ye gidecek bir gemi bulduk, buna binip denize açıldı. ³ Kıbrıs'ı görünce güneyinden geçerek Suriye'ye yöneldik ve Sur Kenti'nde karaya çıktıktı. Gemi, yükünü orada boşaltacaktı. ⁴ İsa'nın oradaki öğrencilerini arayıp bulduk ve yanlarında bir hafta kaldık. Öğrenciler Ruh'un yönlendirmesiyle Pavlus'u Yeruşalim'e gitmemesi için uyardılar. ⁵ Günümüz dolunca kentten ayrılmış yolumuza devam ettik. İmanlıların hepsi, eşleri ve çocuklarıyla birlikte bizi kentin dışına kadar geçirdiler. Deniz kıyısında diz çöküp dua ettik. ⁶ Birbirimizle vedalaştıktan sonra biz gemiye bindik, onlar da evlerine döndüler.

⁷ Sur'dan deniz yolculuğumuza devam ederek Batlamya Kenti'ne geldik. Oradaki kardeşleri ziyaret edip bir gün yanlarında kaldık. ⁸ Ertesi gün ayrılmış Sezariye'ye geldik. Yediler'den biri olan müjdeci Filipus'un evine giderek onun yanında kaldık. ⁹ Bu adamın peygamberlik eden, evlenmemiş dört kızı vardı.

¹⁰ Oraya varışımızdan birkaç gün sonra Yahudiye'den Hagavos adlı bir peygamber geldi. ¹¹ Bu adam bize yaklaşın Pavlus'un kuşağıını aldı, bununla kendi ellerini ayaklarını bağlayarak dedi ki, “Kutsal Ruh şöyle diyor: ‘Yahudiler, bu kuşağın sahibini Yeruşalim'de böyle bağlayıp öteki uluslara teslim edecekler.’”

¹² Bu sözleri duyunca hem bizler hem de oralılar Yeruşalim'e gitmemesi için Pavlus'a yalvardık. ¹³ Bunun üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: “Ne yapıyorsunuz, ne diye ağlayıp yüreğimi sıslatıyorsunuz? Ben Rab İsa'nın adı uğruna Yeruşalim'de yalnız bağlanmaya değil, ölmeye de hazırlıyorum.”

¹⁴ Pavlus'u ikna edemeyince, “Rab'bin istediği olsun” diyerek sustuk.

¹⁵ Bir süre sonra hazırlığımızı yapıp Yeruşalim'e doğru yola çıktık.
¹⁶ Sezariye'deki öğrencilerden bazıları da bizimle birlikte geldiler. Bizi, evinde kalacağımız adama, eski öğrencilerden Kıbrıslı Minason'a götürdüler.

Pavlus Yeruşalim'de

¹⁷ Yeruşalim'e vardığımız zaman kardeşler bizi sevinçle karşıladılar. ¹⁸ Ertesi gün Pavlus'la birlikte Yakup'u görmeye gittik. İhtiyarların hepsi orada toplanmıştı. ¹⁹ Pavlus, onların hal hatırlını sorduktan sonra, hizmetinin aracılığıyla Tanrı'nın öteki uluslar arasında yaptıklarını teker teker anlattı.

²⁰ Bunları işitince Tanrı'yı yücelttiler. Pavlus'a, "Görüyorsun kardeş, Yahudiler arasında binlerce imanlı var ve hepsi Kutsal Yasa'nın candan savunucusudur" dediler. ²¹ "Ne var ki, duyduklarına göre sen öteki uluslar arasında yaşayan bütün Yahudiler'e, çocukların sünnet etmemelerini, törelerimize uymamalarını söylüyor, Musa'nın Yasası'na sırt çevirmeleri gerektiğini öğretiyor mussun. ²² Şimdi ne yapmalı? Senin buraya geldiğini mutlaka duyacaklar. ²³ Bunun için sana dediğimizi yap. Aramızda adak adamış dört kişi var. ²⁴ Bunları yanına al, kendileriyle birlikte arınma törenine katıl. Başlarını tıraş edebilmeleri için kurban masraflarını sen öde. Böylelikle herkes, seninle ilgili duyduklarının asılsız olduğunu, senin de Kutsal Yasa'ya uygun olarak yaşadığıni anlasın. ²⁵ Öteki uluslardan olan imanlılara gelince, biz onlara, putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülən hayvanlardan ve fuhuştan sakınmalarını öngören kararımızı yazmıştık."

²⁶ Bunun üzerine Pavlus o dört kişiyi yanına aldı, ertesi gün onlarla birlikte arınma törenine katıldı. Sonra tapınağa girerek arınma günlerinin ne zaman tamamlanacağını, her birinin adına ne zaman kurban sunulacağını bildirdi.

Pavlus Tutuklanıyor

²⁷ Yedi günlük süre bitmek üzereydi. Asya İli'nden* bazi Yahudiler Pavlus'u tapınakta görünce bütün kalabalığı kuşkırtarak onu yakaladılar. ²⁸ "Ey İsraililer, yardım edin!" diye bağırdılar. "Her yerde herkese, halkımıza, Kutsal Yasa'ya ve bu kutsal yere karşı öğretiler yayan adam budur. Üstelik tapınağa bazi Grekler'i sokarak bu kutsal yeri kirletti." ²⁹ Bu Yahudiler, daha önce kentte Pavlus'un yanında gördükleri Efesli Trofimos'un, Pavlus tarafından tapınağa sokulduguunu sanıyorlardı.

³⁰ Bütün kent ayağa kalkmıştı. Her taraftan koşuşup gelen halk Pavlus'u tutup tapınaktan dışarı sürükledi. Arkasından tapınağın kapıları hemen kapatıldı. ³¹ Onlar Pavlus'u öldürmeye çalışırken, bütün Yeruşalim'in karıştığı haberi Roma taburunun komutanına ulaştı. ³² Komutan hemen yüzbaşılırla askerleri yanına alarak kalabalığın olduğu yere koştu. Komutanla askerleri gören halk Pavlus'u dövmeyi bıraktı. ³³ O zaman komutan yaklaşıp Pavlus'u yakaladı, çift zincirle bağlanması için buyruk verdi. Sonra, "Kimdir bu adam, ne yaptı?" diye sordu.

³⁴ Kalabalıktakilerin her biri ayrı bir şey bağıryordu. Kargaşalıktan ötürü kesin bilgi edinemeyen komutan, Pavlus'un kaleye götürülmesini buyurdu.

³⁵ Pavlus merdivenlere geldiğinde kalabalık öylesine azmıştı ki, askerler onu taşımak zorunda kaldılar. ³⁶ Kalabalık, "Öldürün onu!" diye bağırarak onları izliyordu.

Pavlus Kendini Savunuyor

37 Kaleden içeri girmek üzereyken Pavlus komutana, "Sana bir şey söyleyebilir miyim?" dedi.

Komutan, "Grekçe biliyor musun?" dedi. **38** "Sen bundan bir süre önce bir ayaklanma başlatıp dört bin tedhişçiyi* çöle götürün Mısırlı değil misin?"

39 Pavlus, "Ben Kilikya'dan Tarsuslu bir Yahudi, hiç de önemsiz olmayan bir kentin vatandaşım" dedi. "Rica ederim, halka birkaç söz söylemeye izin ver." **40** Komutanın izin vermesi üzerine Pavlus merdivende dikilip eliyle halka bir işaret yaptı. Derin bir sessizlik olunca, İbrani dilinde konuşmaya başladı.

22

1 "Kardeşler ve babalar, size şimdî yapacağım savunmayı dinleyin" dedi. **2-3** Pavlus'un kendilerine İbrani dilinde seslediğini duyduklarında daha derin bir sessizlik oldu. Pavlus şöyle devam etti: "Ben Yahudi'ym. Kilikya'nın Tarsus Kenti'nde doğdum ve burada, Yeruşalim'de Gamaliel'in dizinin dibinde büyÜdüm. Atalarımızın yasasıyla ilgili sıkı bir eğitimden geçtim. Bugün hepinizin yaptığı gibi, ben de Tanrı için gayrette çalışan biriydim. **4** İsa'nın yolundan gidenlere ölübüresiye zulmeder, kadın erkek demeden onları bağlayıp hapse atardım. **5** Başkahin ile bütün kurul üyeleri söylediğimizi doğrulayabilirler. Onlardan Yahudi kardeşlere yazılmış mektuplar alarak Şam'a doğru yola çıktım. Amacım, oradaki İsa inanlılarını da cezalandırmak üzere bağlayıp Yeruşalim'e getirmekti.

6 "Ben öğleye doğru yol alıp Şam'a yaklaşırkent, birdenbire gökten parlak bir ışık çevremi aydınlattı. **7** Yere yıkıldım. Bir sesin bana, 'Saul, Saul! Neden bana zulmediyorsun?' dediğini işittim.

8 'Ey Efendim, sen kimsin?' diye sordum.

"Ses bana, 'Ben senin zulmettiğin Nasıralı İsa'yım' dedi. **9** Yanımdakiler ışığı gördülerse de, benimle konuşanın söylediğimizi anlamadılar.

10 "Rab, ne yapmalıyım?" diye sordum.

"Rab bana, 'Kalk, Şam'a git' dedi, 'Yapmanı tasarladığım her şey orada sana bildirilecek.' **11** Parlayan ışığın görkeminden gözlerim görmez olduğundan, yanımdakiler elimden tutup beni Şam'a götürdüler.

12-13 "Orada Hananya adında dindar, Kutsal Yasa'ya bağlı biri vardı. Kentte yaşayan bütün Yahudiler'in kendisinden övgüyle söz ettiği bu adam gelip yanımıda durdu ve, 'Saul kardeş, gözlerin görsün!' dedi. Ve ben o anda onu gördüm.

14 "Hananya, 'Atalarımızın Tanrısı, kendisinin isteğini bilmen ve Adil Olan'ı görüp O'nun ağızından bir ses işitmén için seni seçmişstir" dedi. **15** 'Görüp iştiklerini bütün insanlara duyurarak O'nun tanıklığını yapacaksın. **16** Haydi, ne bekliyorsun? Kalk, O'nun adını anarak vaftiz ol ve günahlarından arın!'

17-18 "Ben Yeruşalim'e döndükten sonra, tapınakta dua ettiğim bir sırada, kendimden gereken Rab'bi gördüm. Bana, 'Çabuk ol' dedi, 'Yeruşalim'den hemen ayrıl. Çünkü benimle ilgili tanıklığını kabul etmeyecekler.'

19 "Ya Rab' dedim, 'Benim havradan havraya giderek sana inananları tutuklayıp dövdüğümü biliyorlar. **20** Üstelik sana tanıklık eden İstefanos'un

* **21:38** "Tedhişçi": Grekçe "Hançerli", şiddet yanlısı milliyeti bir Yahudi partisinin üyelerine verilen ad. **22:2-3** Elç.5:34-39 **22:4** Elç.8:3; 26:9-11 **22:20** Elç.7:58

kanı döküldüğü zaman, ben de oradaydım. Onu öldürenlerin kaftanlarına bekçilik ederek yapılanları onayladım.'

21 "Rab bana, 'Git' dedi, 'Seni uzaktaki uluslara göndereceğim.' "

Roma Vatandaşı Pavlus

22 Pavlus'u buraya kadar dinleyenler, bu söz üzerine, "Böylesini yeryüzünden temizlemeli, yaşaması uygun değil!" diye seslerini yükselttiler.

23-24 Onlar böyle bağırrır, üstlüklerini sallayıp havaya toz savururken komutan, Pavlus'un kalenin içine götürülmesini buyurdu. Halkın ne den Pavlus'un aleyhine böyle bağırdığını öğrenmek için onun kamçılanarak sorguya çekilmesini istedi. **25** Kendisini sırimlarla bağlayıp kollarını geriyordular ki, Pavlus orada duran yüzbaşıya, "Mahkemesi yapılmamış bir Roma vatandaşını kamçılamamanız yasaya uygun mudur?" dedi.

26 Yüzbaşı bunu duyuncu gidip komutana haber verdi. "Ne yapıyorsun?" dedi. "Bu adam Roma vatandaşıymış."

27 Komutan Pavlus'un yanına geldi, "Söyle bakayım, sen Romalı misin?" diye sordu.

Pavlus da, "Evet" dedi.

28 Komutan, "Ben bu vatandaşlığı yüklü bir para ödeyerek elde ettim" diye karşılık verdi.

Pavlus, "Ben ise doğuştan Roma vatandaşıyım" dedi.

29 Onu sorguya çekenler hemen yanından çekiliп gittiler. Kendisini bağlayan komutan da, onun Roma vatandaşı olduğunu anlayınca korktu.

Pavlus Yüksek Kurul'un Önünde

30 Komutan ertesi gün, Yahudiler'in Pavlus'u tam olarak neyle suçladıklarını öğrenmek için onu hapisten getirtti, başkâhinlerle bütün Yüksek Kurul'un* toplanması için buyruk verdi ve onu aşağı indirip Kurul'un önüne çıkardı.

23

1 Yüksek Kurul'u dikkatle süzen Pavlus, "Kardeşler" dedi, "Ben bugüne dek Tanrı'nın önünde tertemiz bir vicdanla yaşadım." **2** Başkâhin Hananya, Pavlus'un yanında duranlara onun ağzına vurmaları için buyruk verdi. **3** Bunun üzerine Pavlus ona, "Seni badanalı duvar, Tanrı sana vuracaktır!" dedi. "Hem oturmuş Kutsal Yasa'ya göre beni yargılıyorsun, hem de Yasa'yı çiğneyerek beni dövdürüyorsun."

4 Çevrede duranlar, "Tanrı'nın başkâhinine hakaret mi ediyorsun?" dediler.

5 Pavlus, "Kardeşler, başkâhin olduğunu bilmiyordum" dedi. "Nitekim, 'Halkını yönetenleri kötüleme' diye yazılmıştır."

6 Oradakilerden bir bölümünün Saduki, öbürlerinin de Ferisi mezhebinden olduğunu anlayan Pavlus, Yüksek Kurul'a şöyle seslendi: "Kardeşler, ben özbeöz Ferisi'yim. Ölülerin dirileceği umudunu beslediğim için yargılanmaktayım." **7** Pavlus'un bu sözü üzerine Ferisiler'le Sadukiler çekişmeye başladılar, Kurul ikiye bölündü. **8** Sadukiler, ölümden diriliş, melek ve ruh yoktur derler; Ferisiler ise bunların hepsine inanırlar.

9 Kurul'da büyük bir kargaşalık çıktı. Ferisi mezhebinden bazı din bilginleri kalkıp ateşli bir şekilde, "Bu adamda hiçbir suç görmüyoruz" diye bağırdılar.

"Bir ruh ya da bir melek kendisiyle konuşmuşsa, ne olmuş?" ¹⁰ Çekişme öyle şiddetlendi ki komutan, Pavlus'u parçalayacaklar diye korktu. Askerlerin aşağı inip onu zorla aralarından alarak kaleye götürmelerini buyurdu.

¹¹ O gece Rab Pavlus'a görünüp, "Cesur ol" dedi, "Yeruşalim'de benimle ilgili nasıl tanıklık ettinse, Roma'da da öyle tanıklık etmen gereklidir."

Pavlus'u Öldürme Girişimleri

¹² Ertesi sabah Yahudiler aralarında gizli bir anlaşma yaptılar. "Pavlus'u öldürmeden bir şey yiyp içersen, bize lanet olsun!" diye ant içtiler. ¹³ Bu anlaşmaya katılanların sayısı kırkı aşıyordu. ¹⁴ Bunlar başkâhinlerle ileri gelenlerin yanına gidip şöyle dediler: "Biz, 'Pavlus'u öldürmeden ağzımıza bir şey koyarsak, bize lanet olsun!" diye ant içtil. ¹⁵ Şimdi siz Yüksek Kurul'la* birlikte, Pavlus'a ilişkin durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştıracakmış gibi, komutanın onu size getirmesini rica edin. Biz de, Pavlus daha Kurul'a gelmeden onu öldürmeye hazır olacağız."

¹⁶ Ne var ki, Pavlus'un kızkardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duydular. Varıp kaleye girdi ve haberi Pavlus'a ilettiler. ¹⁷ Yüzbaşılardan birini yanına çağırın Pavlus, "Bu genci komutana götür, kendisine ileteceği bir haber var" dedi.

¹⁸ Yüzbaşı, genci alıp komutana götürdü. "Tutuklu Pavlus beni çağırıp bu genci sana getirmemi rica etti. Sana bir söyleyeceği varmış" dedi.

¹⁹ Komutan, genci elinden tutup bir yana çekti. "Bana bildirmek istediğiniz nedir?" diye sordu.

²⁰ "Yahudiler sözbirliği ettiler" dedi, "Pavlus'la ilgili durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştırmak istiyorlar gibi, yarın onu Yüksek Kurul'a götürmeni rica edecekler. ²¹ Ama sen onlara kanma! Aralarından kırktan fazla kişi ona pusu kurmuş bekliyor. 'Onu ortadan kaldırımdan bir şey yiyp içersen, bize lanet olsun!' diye ant içtiler. Şimdi hazırlar, senden olumlu bir yanıt gelmesini bekliyorlar."

²² Komutan, "Bunları bana açıkladığını hiç kimseye söyleme" diye uyardıktan sonra genci salıverdi.

Pavlus Sezariye'ye Yollanıyor

²³ Komutan, yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıp şöyle dedi: "Akşam saat dokuzda Sezariye'ye hareket etmek üzere iki yüz piyade, yetmiş atlı ve iki yüz mızraklı hazırlayın. ²⁴ Ayrıca Pavlus'u bindirip Vali Feliks'in yanına sağ salim ulaştırmak için hayvan sağlayın." ²⁵⁻²⁶ Sonra şöyle bir mektup yazdı:

"Klavdius Lisias'tan, Sayın Vali Feliks'e selam. ²⁷ Bu adamı Yahudiler yakalamış öldürmek üzereydi. Ne var ki, kendisinin Roma vatandaşı olduğunu öğrenince askerlerle yetişip onu kurtardım. ²⁸ Kendisini neyle suçladıklarını bilmek istediğim için onu Yahudiler'in Yüksek Kurulu'nun önüne çıkarttım. ²⁹ Suçlamaların, Yahudiler'in yasasına ilişkin bazı sorunlarla ilgili olduğunu öğrendim. Ölüm ya da hapis cezasını gerektiren herhangi bir suçlama yoktu. ³⁰ Bana bu adama karşı bir tuzak kurulduğum bildirilince onu hemen sana gönderdim. Onu suçlayanlara da kendisiyle ilgili şikayettelerini sana bildirmelerini buyurdum."

³¹ Askerler, kendilerine verilen buyruk uyarınca Pavlus'u alıp geceleyin Antipatris'e götürdüler. ³² Ertesi gün, atlıları Pavlus'la birlikte yola devam etmek üzere bırakarak kaleye döndüler. ³³ Atlılar Sezariye'ye varınca mektubu

valiye verip Pavlus'u teslim ettiler. ³⁴⁻³⁵ Vali mektubu okuduktan sonra Pavlus'un hangi ilden olduğunu sordu. Kilikyalı olduğunu öğrenince, "Seni suçlayanlar da gelsin, o zaman seni dinlerim" dedi. Sonra Pavlus'un, Hırodes'in* sarayında gözaltında tutulması için buyruk verdi.

24

Pavlus Feliks'in Önünde Suçlanıyor

¹ Bundan beş gün sonra Başkâhin Hananya, bazı ileri gelenler ve Tertullus adlı bir hatip Sezariye'ye gelip Pavlus'la ilgili şikayetlerini valiye ilettiler. ²⁻³ Pavlus çağrılnca Tertullus suçlamalarına başladı. "Ey erdemli Feliks!" dedi. "Senin sayende uzun süredir esenlik içinde yaşamaktayız. Aldığın önlemlerle de bu ulusun yararına olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Yaptıklarını, her zaman ve her yerde büyük bir şükranla anıyoruz. ⁴ Seni fazla yormak istemiyorum; söyleyeceğimiz birkaç sözü hoşgörüyle dinlemeni rica ediyorum.

⁵ "Biz şunu anladık ki, bu adam dünyanın her yanında bütün Yahudiler arasında kargaşalık çikaran bir fesatçı ve Nasrani tarikatının elebaşlarından biridir. ⁶⁻⁸ Tapınağı bile kirletmeye kalkıştı. Ama biz onu yakaladık.* Onu soruya çekersen, onunla ilgili bütün suçlamalarımızın doğruluğunu kendisinden öğrenebilirsin." ⁹ Oradaki Yahudiler de anlatılanların doğru olduğunu söyleyerek bu suçlamaları katıldırlar.

¹⁰ Valinin bir işaretüne Pavlus şöyle karşılık verdi: "Senin yillardan beri bu ulusa yargıçlık ettiğini bildiğim için, kendi savunmamı sevinçle yapıyorum. ¹¹ Sen kendin de öğrenebilirsin, tapınmak amacıyla Yeruşalim'e gidişimden bu yana sadece on iki gün geçti. ¹² Beni ne tapınakta, ne havralarda, ne de kentin başka bir yerinde herhangi biriyle tartışırken ya da halkı ayaklandırmaya çalışırken görmüşlerdir. ¹³ Şu anda bana yönettikleri suçlamaları da sana kanıtlayamazlar. ¹⁴ Bununla birlikte, sana şunu itiraf edeyim ki, kendilerinin tarikat dedikleri Yol'un bir izleyicisi olarak atalarımızın Tanrı'sı'na kulluk ediyorum. Kutsal Yasa'da ve peygamberlerin kitaplarında yazılı her şeye inanıyorum. ¹⁵ Aynı bu adamların kabul ettiği gibi, hem doğru kişilerin hem doğru olmayanların ölümünden dirileceğine dair Tanrı'ya umut bağladım. ¹⁶ Bu nedenle ben gerek Tanrı, gerek insanlar önünde vicdanımı temiz tutmaya her zaman özen gösteriyorum.

¹⁷ "Uzun yıllar sonra, ulusuma bağışlar getirmek ve adaklar sunmak için Yeruşalim'e geldim. ¹⁸ Beni tapınakta adaklar sunarken buldukları zaman arınlı durumdaydım. Çevremde ne bir kalabalık ne de karışıklık vardı. Ancak orada Asya İli'nden* bazı Yahudiler bulunuyordu. ¹⁹ Onların bana karşı bir diyecekleri varsa, senin önüne çıpıp suçlamalarını belirtmeleri gerekdir. ²⁰ Buradakiler de, Yüksek Kurul'un* önündeki duruşmam sırasında bende ne suç bulduklarını açıklasınlar. ²¹ Önlerine çıkarıldığında, 'Bugün, ölülerin dirilişi konusunda tarafınızdan yargılanmaktayım' diye seslenmiştim. Olsa olsa beni bu konuda suçlayabilirler."

²² İsa'nın yoluna ilişkin derin bilgisi olan Feliks duruşmayı başka bir güne ertelerken, "Davanızla ilgili kararımı komutan Lisias gelince veririm" dedi. ²³ Oradaki yüzbaşıya da Pavlus'u gözaltında tutmasını, ama kendisine biraz

* ^{24:6-8} Bazi Grekçe elyazmaları, "Ve kendi yaşamıza göre yargılama istedik. Ne var ki, komutan Lisias gelip kaba kuvvet kullanarak onu elimizden aldı götürdü. Onu suçlayanların sana başvurmalarını buyurdu" sözlerini de içerir. ^{24:17} Elç.21:17-28 ^{24:21} Elç.23:6

serbestlik tanımmasını, ona yanında bulunmak isteyen dostlarından hiçbirine engel olmamasını buyurdu.

²⁴ Birkaç gün sonra Feliks, Yahudi olan karısı Drusilla ile birlikte geldi, Pavlus'u çağırarak Mesih İsa'ya olan inancı konusunda onu dinledi. ²⁵ Pavlus doğruluk, özenetim ve gelecek olan yargı gününden söz edince Feliks korkuya kapıldı. "Şimdilik gidebilirsin" dedi, "Fırsat bulunca seni yine çağırtırırım." ²⁶ Bir yandan da Pavlus'un kendisine rüşvet vereceğini umuyordu. Bu nedenle onu sık sık çağrırtır, onunla sohbet ederdi.

²⁷ İki yıl dolunca görevini Porkius Festus'a devreden Feliks, Yahudiler'in gönlünü kazanmak amacıyla Pavlus'u hapiste bıraktı.

25

Festus'un Önünde Yargılanma

¹ Eyalete vardiktan üç gün sonra Festus, Sezariye'den Yeruşalim'e gitti. ²⁻³ Başkâhinlerle Yahudiler'in ileri gelenleri, Pavlus'la ilgili şikayetlerini ona açıkladılar. Festus'tan kendilerine bir iyilikte bulunmasını isteyerek Pavlus'u Yeruşalim'e getirtmesi için yalvardılar. Bu arada pusu kurup Pavlus'u yolda öldüreceklerdi. ⁴⁻⁵ Festus ise Pavlus'un Sezariye'de tutuklu bulunduğu, kendisinin de yakında oraya gideceğini söyleyerek, "Aranızda yetkili olanlar benimle gelsinler; bu adam yanlış bir şey yapmışsa, ona karşı suç duyurusunda bulunsunlar" dedi.

⁶ Festus, onların arasında sadece sekiz on gün kadar kaldı; sonra Sezariye'ye döndü. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturarak Pavlus'un getirilmesini buyurdu. ⁷ Pavlus içeri girince, Yeruşalim'den gelen Yahudiler çevresini sardılar ve kanıtlayamadıkları birçok ağır suçlamada bulundular. ⁸ Pavlus, "Ne Yahudiler'in yasasına, ne tapınağa, ne de Sezar'a* karşı hiçbir günah işlemedi" diyerek kendini savundu.

⁹ Yahudiler'in gönlünü kazanmak isteyen Festus, Pavlus'a şöyle karşılık verdi: "Yeruşalim'e gidip orada benim önemde bu konularda yargılanmak ister misin?"

¹⁰ Pavlus, "Ben Sezar'ın yargı kürsüsü önünde durmaktayım" dedi, "Burada yargılanmam gereklidir. Sen de çok iyi biliyorsun ki, Yahudiler'e karşı hiçbir suç işlemedim. ¹¹ Şayet suçum varsa, ölüm cezasını gerektirecek bir şey yapmışsam, ölmekten çekinmem. Yok eğer bunların bana karşı yaptığı suçlamalar asılsız ise, hiç kimse beni onların eline teslim edemez. Davamın Sezar'a iletilemesini istiyorum."

¹² Festus, danışma kuruluyla görüştükten sonra şu yanıtını verdi: "Davanı Sezar'a ilettin, Sezar'a gideceksin."

Festus, Kral Agrippa'ya Danışıyor

¹³ Birkaç gün sonra Kral Agrippa ile Berniki*, Festus'a bir nezaket ziyaretinde bulunmak üzere Sezariye'ye geldiler. ¹⁴ Bir süre orada kaldılar. Bu arada Festus, Pavlus'la ilgili durumu krala anlattı. "Feliks'in tutuklu olarak bıraktığı bir adam var" dedi. ¹⁵ "Yeruşalim'de bulunduğum sırada Yahudiler'in başkâhinleriyle ileri gelenleri, onunla ilgili şikayetlerini açıkladılar, onu cezalandırmamı istediler.

¹⁶ "Ben onlara, 'Herhangi bir sanığın, kendisini suçlayanlarla yüzleşirmeden, kendisine yöneltilen ithamlarla ilgili olarak savunma fırsatı vermeden, onu suçlayanların eline teslim etmek Romalılar'ın geleneğine aykırıdır' dedim.

* ^{25:13} "Berniki": Agrippa'nın kızkardeşi.

¹⁷ Onlar benimle buraya gelince, hiç vakit kaybetmeden, ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesini buyurdum. ¹⁸ Ne var ki, kalkıp konuşan davacılar ona, beklediğim türden kötülüklerle ilgili hiçbir suçlama yöneltmediler. ¹⁹ Ancak onunla çekişikleri bazı sorunlar vardı. Bunlar, kendi dinlerine ve ölmüş de Pavlus'un iddiasına göre yaşamakta olan Isa adındaki birine ilişkin konulardı. ²⁰ Bunları nasıl soruşturacağımı bilemediğim için Pavlus'a, Yeruşalim'e gidip orada bu konularda yargılanmaya razı olup olmayacağıını sordum. ²¹ Ama kendisi davasını İmparator'a[†] iletti, İmparator'un kararına dek tutuklu kalmak istediler. Ben de onu İmparator'a[‡] göndereceğim zamana kadar tutuklu kalmasını buyurdum."

²² Agrippa Festus'a, "Ben de bu adamı dinlemek isterdim" dedi.

Festus da, "Yarın onu dinlersin" dedi.

Pavlus, Agrippa'nın Önünde

²³ Ertesi gün Agrippa ile Berniki büyük bir tantanayla gelip komutanlar ve kentin ileri gelenleriyle birlikte toplantı salonuna girdiler. Festus'un buyruğu üzerine Pavlus içeri getirildi. ²⁴ Festus, "Kral Agrippa ve burada bizimle bulunan bütün efendiler" dedi, "Yeruşalim'de olsun, burada olsun, bütün Yahudi halkın bana şikâyet ettiği bu adamı görüporsunuz. 'Onu artık yaşatmamalı!' diye haykıryorlardı. ²⁵ Oysa ben, ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlemediğini anladım. Yine de, kendisi davasının İmparator'a ilettilmesini istediğinden, onu göndermeye karar verdim. ²⁶ Ama Efendimiz'e bu adamlı ilgili yazacak kesin bir şeyim yok. Bu yüzden onu sizin önünüze ve özellikle, Kral Agrippa, senin önüne çıkartmış bulunuyorum. Amacım, bu soruşturmanın sonucunda yazacak bir şey bulabilmektir. ²⁷ Bir tutukluya İmparator'a gönderirken, kendisine yöneltilen suçlamaları belirtmemek bence anlamsız."

26

¹⁻² Agrippa Pavlus'a, "Kendini savunabilirsın" dedi.

Bunun üzerine Pavlus elini uzatarak savunmasına şöyle başladı: "Kral Agrippa! Yahudiler'in bana yönelikliği bütün suçlamalarla ilgili olarak savunmamı bugün senin önünde yapacağım için kendimi mutlu sayıyorum. ³ Özellikle şuna seviniyorum ki, sen Yahudiler'in bütün törelerini ve sorunlarını yakından bilen birisin. Bu nedenle beni sabırıla dinlemeni rica ediyorum.

⁴ "Bütün Yahudiler, gerek başlangıçta kendi memleketimde, gerek Yeruşalim'de, gençliğimden beri nasıl yaşadığımı biliyorlar. ⁵ Beni eskiden beri tanırlar ve isteseler, geçmişte dinimizin en titiz mezhebi olan Ferisilige bağlı yaşadığımı tanıklık edebilirler. ⁶ Şimdi ise, Tanrı'nın atalarımıza olan vaadine umut bağladığım için burada bulunmakta ve yargılanmaktayım. ⁷ Bu, on iki oymağımızın gece gündüz Tanrı'ya canla başla kulluk ederek erişmeye umdukları vaattir. Ey kralım, Yahudiler'in bana yönelikleri suçlamalar bu umutla ilgilidir. ⁸ Sizler, Tanrı'nın ölüleri diriltmesini neden 'inanılmaz' görüporsunuz?

[†] 25:21 "İmparator": Grekçe "Sevastos", Roma imparatorlarının unvanlarından biri olan Avgustus'un karşılığı. [‡] 25:21 "İmparator'a": Grekçe "Sezar'a". 26:5 Elç.23:6; Flp.3:5

9 “Doğrusu ben de, Nasıralı İsa adına karşı elimden geleni yapmam gerektiği düşüncesindeydim. **10** Ve Yeruşalim'de bunu yaptım. Başkâhinlerden aldığım yetkiyle kutsallardan birçoğunu hapse atturdum; ölüm cezasına çarptırıldıkları zaman oyumu onların aleyhinde kullandım. **11** Bütün havraları dolaşıp sık sık onları cezalandırır, inandıklarına küfretmeye zorlardım. Öylesine kudurmuştum ki, onlara zulmetmek için bulundukları yabancı kentlere bile giderdim.

12 “Bir keresinde başkâhinlerden aldığım yetki ve görevle Şam'a doğru yola çıkmıştim. **13** Ey kralım, öğlende yolda giderken, gökten gelip benim ve yol arkadaşlarımın çevresini aydınlatan, güneşten daha parlak bir ışık gördüm. **14** Hepimiz yere yıkılmıştık. Bir sesin bana İbrani dilinde seslendiğini duydum. ‘Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?’ dedi. ‘Üvendireye karşı tepmekle kendine zarar veriyorsun.’

15 “Ben de, ‘Ey Efendim, sen kimsin?’ dedim.

“Ben senin zulmettiğin İsa'yım” diye yanıt verdi Rab. **16** ‘Haydi, ayağa kalk. Seni hizmetimde görevlendirmek için sana göründüm. Hem gördüklerine, hem de kendimle ilgili sana göstereceklerime tanıklık edeceksin. **17-18** Seni kendi halkın ve öteki ulusların elinden kurtaracağım. Seni, ulusların gözlerini açmak ve onları kararlılıkla işığa, Şeytan'ın hükümlerinden Tanrı'ya döndürmek için gönderiyorum. Öyle ki, bana iman ederek günahlarının affına kavuşsunlar ve kutsal kılınanların arasında yer alınsınlar.’

19 “Bunun için, ey Kral Agrippa, bu göksel görüme uymazlık etmedim. **20** Önce Şam ve Yeruşalim halkını, sonra bütün Yahudiye bölgesini ve öteki ulusları, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve bu tövbeye yaraşır işler yapmaya çağırıyorum. **21** Yahudiler'in beni tapınakta yakalayıp öldürmeye kalkmalarının nedeni buydu. **22** Ama bugüne dek Tanrı yardımıcım oldu. Bu sayede burada duruyor, büyük küçük herkese tanıklık ediyorum. Benim söylediklerim, peygamberlerin ve Musa'nın önceden haber verdiği olaylardan başka bir şey değildir. **23** Onlar, Mesih'in* acı çekeceğini ve ölümden dirilenlerin ilki olarak gerek kendi halkına, gerek öteki uluslara işığın doğuşunu ilan edeceğini bildirmişlerdi.”

24 Pavlus bu şekilde savunmasını sürdürürken Festus yüksek sesle, “Pavlus, çıldırmışın sen! Çok okumak seni delirtiyor!” dedi.

25 Pavlus, “Sayın Festus” dedi, “Ben çıldırmış değilim. Gerçek ve akla uygun sözler söylüyorum. **26** Kral bu konularda bilgili olduğu için kendisiyle çekinmeden konuşuyorum. Bu olaylardan hiçbirinin onun dikkatinden kaçmadığı kanısındayım. Çünkü bunlar ücra bir köşede yapılmış işler değildir. **27** Kral Agrippa, sen peygamberlerin sözlerine inanıyor musun? İnandığını biliyorum.”

28 Agrippa Pavlus'a şöyle dedi: “Bu kadar kısa bir sürede beni ikna edip Mesihçi* mi yapacaksan?”

29 “İster kısa ister uzun sürede olsun” dedi Pavlus, “Tanrı'dan dilerim ki yalnız sen değil, bugün beni dinleyen herkes, bu zincirler dışında benim gibi olsun!”

30-31 Kral, vali, Berniki ve onlarla birlikte oturanlar kalkıp dışarı çıktıktan sonra aralarında şöyle konuştular: “Bu adamın, ölüm ya da hapis cezasını

26:9 Elç.8:3; 22:4-5 **26:20** Elç.9:18-20,28-29 **26:23** 1Ko.15:20 **26:23** Yşa.42:6; 49:6 * **26:28**

“Mesihçi”: Mesih sözcüğünden türetilen bu lakap Grekçe'de “Hristianos” diye geçer.

gerekten bir şey yaptığı yok.”³² Agrippa da Festus'a, “Bu adam davasını Sezar'a* iletmeseysi, serbest bırakılabilirdi” dedi.

27

Pavlus'un Roma'ya Deniz Yolculuğu

¹ İtalya'ya doğru yelken açmamıza karar verilince, Pavlus'la öteki bazı tutukluları Avgustus* taburundan Julius adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. ² Asya İli'nin* kıyılarındaki limanlara uğrayacak olan bir Edremit gemisine binerek denize açıldı. Selanik'ten Makedonyalı Aristarthus da yanımızdaydı.

³ Ertesi gün Sayda'ya uğradık. Pavlus'a dostça davranan Julius, ihtiyaçlarını karşılamaları için dostlarının yanına gitmesine izin verdi. ⁴ Oradan yine denize açıldı. Rüzgar ters yönden estiği için Kıbrıs'ın rüzgar altından geçti. ⁵ Kilikya ve Pamfilya açıklarından geçerek Likya'nın Mira Kenti'ne geldik. ⁶ Orada, İtalya'ya gidecek bir İskenderiye gemisi bulan yüzbaşı, bizi o gemiye bindirdi.

⁷ Günlerce ağır ağır yol alarak Knidos Kenti'nin açıklarına güçlükle gelebildik. Rüzgar bize engel olduğundan Salmone burnundan dolanarak Girit'in rüzgar altından geçti. ⁸ Kıyı boyunca güçlükle ilerleyerek Laseya Kenti'nin yakınılarında bulunan ve Güzel Limanlar denilen bir yere geldik.

⁹⁻¹⁰ Epey vakit kaybetmiştim; oruç günü[†] bile geçmişti. O mevsimde deniz yolculuğu tehlikeli olacaktı. Bu nedenle Pavlus onları uyardı: “Efendiler” dedi, “Bu yolculuğun yalnız yük ve gemiye değil, canlarımıza da çok zarar ve ziyan getireceğini görüyorum.” ¹¹ Ama yüzbaşı, Pavlus'un söylediklerini dinleyeceğine, kaptanla gemi sahibinin sözüne uydı. ¹² Liman kışlamaya elverişli olmadığından gemidekilerin çoğu, oradan tekrar denize açılmaya, mümkünse Feniks'e ulaşıp kişi orada geçirmeye karar verdiler. Feniks, Girit'in lodos ve karayele kapalı bir limanıdır.

Fırtına

¹³ Güneyden hafif bir rüzgar esmeye başlayınca, bekledikleri anın geldiğini sanarak demir aldılar; Girit kıyısını yakından izleyerek ilerlemeye başladılar.

¹⁴ Ne var ki, çok geçmeden karadan Evrakilon denen bir kasırga koptu.

¹⁵ Kasırgaya tutulan gemi rüzgara karşı gidemeyince, kendimizi sürüklennmeye bıraktıktı. ¹⁶ Gavdos denen küçük bir adanın rüzgar altına sıçınarak geminin filikasını güçlükle sağlamaya alabildik. ¹⁷ Filikayı yukarı çektiğten sonra halatlar kullanarak gemiyi alttan kuşattılar. Sırte Körfezi'nin[‡] sıgliklarında karaya oturmaktan korkutukları için yeiken takımlarını indirip kendilerini sürüklennmeye bıraktılar. ¹⁸ Fırtına bizi bir hayli hırpaladığı için ertesi gün gemiden yük atmaya başladılar. ¹⁹ Üçüncü gün geminin takımlarını kendi elleriyle denize attılar. ²⁰ Günlerce ne güneş ne de yıldızlar göründü. Fırtına da olanca şiddetile sürdürdükünden, artık kurtuluş umudunu tümden yitirmiştik.

²¹ Adamlar uzun zaman yemek yiymeyince Pavlus ortaya çıktı söyle dedi: “Efendiler, beni dinleyip Girit'ten ayrılmamanız, bu zarar ve ziyanı uğramamanız gerekiyor. ²² Şimdi size öğündüm şu: Cesur olun! Gemi mahvola-
cak, ama aranızda hiçbir can kaybı olmayacak. ²³⁻²⁴ Çünkü kendisine ait olduğum, kendisine küllük ettiğim Tanrı'nın bir meleği bu gece yanına gelip

* ^{27:1} “Avgustus”: Grekçe “Sevastos”. † ^{27:9-10} “Oruç günü”: Yahudiler'in Eylül ya da Ekim ayında kutladıkları bayram. Günümüzde Yom Kippur olarak bilinir (bkz. Lev.16:29-34). ‡ ^{27:17} “Sırte Körfezi”: Libya'nın kuzeybatı kıyılarında yer yer çok sık olan körfəz.

dedi ki, 'Korkma Pavlus, Sezar'ın* önüne çıkmam gerekiyor. Dahası Tanrı, seninle birlikte yolculuk edenlerin hepsini sana bağışlamıştır.'²⁵ Bunun için efendiler, cesur olun! Tanrı'ya inanıyorum ki, her şey tipki bana bildirdiği gibi olacak.²⁶ Ancak bir adada karaya oturmamız gerekiyor."

Gemi Karaya Oturuyor

²⁷ On dördüncü gece İyon Denizi'nde[§] sürüklendi. Gece yarısına doğru gemiciler karaya yaklaştıklarını sezindiler. ²⁸ Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç^{*} olduğunu gördüler. Biraz ilerledikten sonra bir daha ölçtüler, on beş kulaç[†] olduğunu gördüler. ²⁹ Kayalıklara bindirmekten korkarak kaçtan dört demir attılar ve günün tez doğması için dua ettiler. ³⁰ Bu sırada gemiciler gemiden kaçma girişiminde bulundular. Baş taraftan demir atacaklar gibi yapıp filikayı denize indirdiler. ³¹ Ama Pavlus yüzbaşıyla askerlere, "Bunlar gemide kalmazsa, siz kurtulamazsınız" dedi. ³² Bunun üzerine askerler ipleri kesip filikayı denize düşürdüler.

³³ Gün doğmak üzereyken Pavlus herkesi yemek yemeye çağırdı. "Bugün on dört gündür kayaklı bir bekleyiş içindesiniz, hiçbir şey yemeyip aç kaldınız" dedi. ³⁴ "Bunun için size rica ediyorum, yemek yiye. Kurtuluşunuz için bu gereklidir. Hiçbirinizin başından tek kıl bile eksilmeyecektir." ³⁵ Pavlus bunları söyledikten sonra ekmeğin alındı, hepsinin önünde Tanrı'ya şükretti, ekmeği bölüp yemeye başladı. ³⁶ Hepsi bundan cesaret alarak yemek yedi. ³⁷ Gemide toplam iki yüz yetmiş altı kişiydi. ³⁸ Herkes doyduktan sonra, bugdayı denize boşaltarak gemiyi hafiflettiler.

³⁹ Gündüz olunca gördükleri karayı tanıymadılar. Ama kumsalı olan bir körfəz farkederek, mümkünse gemiyi orada karaya oturtmaya karar verdiler. ⁴⁰ Demirleri kesip denizde bıraktılar. Aynı anda dümenlerin iplerini çözüp ön yelkeni rüzgara vererek kumsala yöneldiler. ⁴¹ Gemi bir kum yükseltisine çarpıp karaya oturdu. Geminin başı kuma saplanıp kimildamaz oldu, kuş tarafi ise dalgaların şiddetle dağılmaya başladı.

⁴² Askerler, tutuklulardan hiçbirini yüzerek kaçmasın diye onları öldürmek niyetindeydi. ⁴³⁻⁴⁴ Ama Pavlus'u kurtarmak isteyen yüzbaşı askerleri bu düşündeden vazgeçirdi. Önce yüzme bilenlerin denize atlayıp karaya çıkmalarını, sonra geriye kalanların, kiminin tahtalara kiminin de geminin öbür döküntülerine tutunarak onları izlemesini buyurdu. Böylelikle herkes sağ salim karaya çıktı.

28

Malta'da

¹ Kurtulduktan sonra adanın Malta adını taşıdığını öğrendik. ² Yerliler bize olağanüstü bir yakınlık gösterdiler. Hava yağışlı ve soğuk olduğu için ateş yakıp hepimizi dostça karşıladılar. ³ Pavlus bir yoğun çalı çırپı toplayıp ateşin üzerine attı. O anda ıslanın kaçan bir engerek onun eline yapıştı. ⁴ Yerliler Pavlus'un eline asılan yılancı görünce birbirlerine, "Bu adam kuşkusuz bir katil" dediler. "Denizden kurtuldu, ama adalet onu yaşıtmadı." ⁵ Ne var ki, elini silkip yılancı ateşin içine fırlatan Pavlus hiçbir zarar görmedi. ⁶ Halk, Pavlus'un bedeninin şişmesini ya da birdenbire düşüp olmasını bekliyordu. Ama uzun

§ ^{27:27} "İyon Denizi": Grekçe "Adriya Denizi". O çağda Adriya Denizi terimi bugünkü İyon Denizi'ni de içine alıyordu. * ^{27:28} "Yirmi kulaç": Yaklaşık 36 m. (bkz. Birimler Cetveli). † ^{27:28} "On beş kulaç": Yaklaşık 27 m. (bkz. Birimler Cetveli).

süre bekleyip de ona bir şey olmadığını görünce fikirlerini değiştirdiler. "Bu bir ilahırt!" dediler.

⁷ Bulunduğumuz yerin yakınında adanın baş yetkilisi olan Publius adlı birinin toprakları vardı. Bu adam bizi evine kabul ederek üç gün dostça ağırladı. ⁸ O sırada Publius'un babası kanlı ishale yakalanmış atesler içinde yatiyordu. Hastanın yanına giren Pavlus dua etti, ellerini üzerine koyup onu iyileştirdi. ⁹ Bu olay üzerine adadaki öbür hastalar da gelip iyileştirildiler. ¹⁰ Bizi bir sürüarmağanla onurlandırdılar; denize açılacağımız zaman gereksindigimiz malzemeleri gemiye yüklediler.

Romaya Varış

¹¹ Üç ay sonra, kişi adada geçiren ve ikiz tanrılar simgesini taşıyan bir İskenderiye gemisiyle denize açıldı. ¹² Sirakuza Kenti'ne uğrayıp üç gün kaldık. ¹³ Oradan da yolumuza devam ederek Regium'a geldik. Ertesi gün güneyden esmeye başlayan rüzgarın yardımıyla iki günde Puteoli'ye vardık. ¹⁴ Orada bulduğumuz kardeşler, bizi yanlarında bir hafta kalmaya çağırıldılar.

Sonunda Roma'ya vardık. ¹⁵ Haberimizi alan Roma'daki kardeşler, bizi karşılamak için Appius Çarşısı'na ve Üç Hanlar'a kadar geldiler. Pavlus onları görünce Tanrı'ya şükretti, yüreklendi. ¹⁶ Roma'ya girdiğimizde Pavlus'un, bir asker gözetiminde yalnız başına kalmasına izin verildi.

Pavlus'un Roma'daki Etkinlikleri

¹⁷ Üç gün sonra Pavlus, Yahudiler'in ileri gelenlerini bir araya çağırdı. Bular toplandıkları zaman Pavlus kendilerine şöyle dedi: "Kardeşler, halkımıza ya da atalarımızın törelerine karşı hiçbir şey yapmadığım halde, Yeruşalim'de tutuklanıp Romallar'ın eline teslim edildim. ¹⁸ Onlar beni sorguya çektiğten sonra serbest bırakmak istediler. Çünkü ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlememiştim. ¹⁹ Ama Yahudiler buna karşı çıkışınca, davamı Sezar'a* iletmek zorunda kaldım. Bunu, kendi ulusumdan herhangi bir şikayetim olduğu için yapmadım. ²⁰ Ben İsrail'in umudu uğruna bu zincire yurulmuş bulunuyorum. Sizi buraya, işte bu konuyu görüşmek ve konuşmak için çağırdım."

²¹ Onlar Pavlus'a, "Yahudiye'den seninle ilgili mektup almadık, oradan gelen kardeşlerden hiçbir de senin hakkında kötü bir haber getirmedи, kötü bir şey söylemedi" dediler. ²² "Biz senin fikirlerini senden duymak isteriz. Çünkü her yerde bu mezhebe karşı çıkışlığını biliyoruz."

²³ Pavlus'la bir gün kararlaştırdılar ve o gün, daha büyük bir kalabalıkla onun kaldığı yere geldiler. Pavlus sabahdan akşamı dek onlara Tanrı'nın Egemenliği^{ne*} ilişkin açıklamalarda bulundu ve bu konuda tanıklık etti. Gerek Musa'nın Yasası'na, gerek peygamberlerin yazlarına dayanarak onları İsa hakkında ikna etmeye çalıştı. ²⁴ Bazıları onun sözlerine inandı, bazıları ise inanmadı. ²⁵ Birbirleriyle anlaşamayınca, Pavlus'un şu son sözünden sonra ayrıldılar: "Peygamber Yeşaya aracılığıyla atalarınıza seslenen Kutsal Ruh doğru söyledi. ²⁶ Ruh dedi ki,

'Bu halka gidip şunu söyle:

Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz.'

²⁷ Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaşmıştır,
Kulaklıları ağırlaştı.
Gözlerini kapadılar.

Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulakları duymasın, yürekleri anlamasın,
Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirdim.'

28-29 "Şunu bilin ki, Tanrı'nın sağladığı bu kurtuluşun haberi öteki uluslara gönderilmiştir. Ve onlar buna kulak vereceklerdir."^{*}

30 Pavlus tam iki yıl kendi kiraladığı evde kaldı ve ziyaretine gelen herkesi kabul etti. **31** Hiçbir engelle karşılaşmadan Tanrı'nın Egemenliği'ni tam bir cesaretle duyuruyor, Rab İsa Mesih'le ilgili gerçekleri öğretiyordu.

* **28:28-29** Bazı Grekçe elyazmaları, "Pavlus'un bu sözlerinden sonra Yahudiler kendi aralarında şiddetle tartışarak oradan ayrıldılar" sözlerini de içerir.

Pavlus'tan ROMALILAR'A MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Elçi Pavlus bu mektubu Yeruşalim'e yaptığı bir yolculuk sırasında yazmıştır. Toplanan bağışları oradaki yoksul inanlılara iletmekle görevlendirilmiştir (15:25-27). Bu da İ.S. 57-59 yılları arasında, Müjde'yi yaymak için çıktıığı üçüncü yolculüğün sonlarında olabilir. Büyük olasılıkla Körint'ten yazmaktadır (Elç.20:1-3). Bundan sonra Yeruşalim'e, Yeruşalim'den de İspanya'ya gitmeyi, yol üzerinde de Roma'ya uğramayı tasarlar (1:9-15; 15:22-32). Daha önce Roma'da Müjde'yi yaymış değildi, ama oradaki inanlıların birçoğunu tanııyordu (16:3-16). Yaydığı Müjde'yi, Tanrı'nın kendisini duyurmaya çağrıdığı bildiriyi bu mektupta açıklamaktadır. 1:16-17 ayetlerinde şöyle díyör: "Mujde'den utanmıyorum. Mujde iman eden herkesin... kurtuluşu için Tanrı gücüdür. Tanrı'nın insanı akladığı, Mujde'de açıklanır. Aklanma yalnız imanla olur. Yazılmış olduğu gibi, 'İmanla aklanan yaşayacaktır.' "

Mektubun İçeriği: Mektubun ilk önemli konusu, Tanrı'nın gazabına ve yargısına yol açan insan günahıdır². Pavlus bunu belirttikten sonra insanın bu kötü durumu için Tanrı'nın sunduğu çareyi açıklıyor. Tanrı insanları, İsa Mesih'e iman ettikleri için aklar, Musa'nın Yasası³'na uydukları için değil³. Kutsal Yasa'nın gereklerini hiç kimse tümüyle yerine getiremez. Zaten Kutsal Yasa'nın amacı da başkadır. Yasa günahı tanımlar ve ciddiyetini vurgular. Dahası, Pavlus 6:1-23 ayetlerinde, Mesih'e ait olanların yalnız geçmişlerinden ötürü bağışlanmakla kalmadıklarını, günahdan da özgür kılındıklarını açıklar. Pavlus'un dediği gibi, "Günah size egemen olmayacağı" (6:14). İnananlar Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşadıkça Tanrı'nın istediği gibi yaşamış olacaklardır (8:1-14). Gerçekte Tanrı'nın amacı bunun da ötesine geçmek (8:14-39): "Tanrı önceden bildiği kişileri Oğlu⁴'nun benzerliğine dönüştürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Oğul birçok kardeş arasında ilk doğan olsun" (8:29).

Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğu her ulustan geleni kabul etmeye başladığı bir sırada Pavlus Tanrı'nın Yahudiler'e ilişkin amacını irdelemeye başlar⁴. Öyle anlaşılıyor ki, Roma'daki kilise hem Yahudi⁵ hem de öteki uluslararasıdan gelen üyelerden oluşuyordu. Et yiyeip yememek, belirli günleri kutlayıp kutlamamak (14:1-6) konusundaki tartışmalar da buna bir ipucu sayılabilir. Pavlus, Müjde'yi öteki ulislara duyurmaya çağrılmıştı, ama kendi halkı için de büyük kaygıları vardı⁷. Bir başka kaygısı daha vardı, bu da öteki ulislardan olan inanlıların Yahudiler'e neler borçlu olduklarını bilmelerini istemesiydi⁸.

Pavlus mektubun son bölümlerinde (12:1-15:13) uygulamaya ilişkin öğütleri peş peşe sıralıyor.

Ana Hatlar:

1:1-17 Giriş ve ana konu

1:18-3:20 İnsanın günahı

3:21-5:21 Tanrı, Mesih'e iman edenleri aklar

6:1-8:39 Artık günah size egemen olmayacağı: Ruh'a bağlı yeni yaşam

9:1-11:36 Tanrı'nın İsrail için tasarladıkları

12:1-15:13 Yaşayan kurbanlar: Doğru davranışmaya ilişkin öğütler

15:14-16:27 Pavlus'un tasarladığı ziyaret ve son selamlar

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

¹ Isa Mesih'in kulu, Tanrı'nın Müjdesi'ni yaymak üzere seçili elçi olmaya çağrılan ben Pavlus'tan selam! ²⁻⁴ Tanrı, Oğlu Rabbimiz Isa Mesih'le ilgili bu Müjdeyi peygamberleri aracılığıyla Kutsal Yazilar'da önceden vaat etti. Rabbimiz Isa Mesih beden açısından Davut'un soyundandır; kutsallık ruhu açısından ise ölümden dirilmekle Tanrı'nın Oğlu olduğu kudretle ilan edildi. ⁵ Her ulustan insanın iman edip söz dinlemesini sağlamak için Mesih aracılığıyla ve O'nun adı uğruna Tanrı lütfuna ve elçilik görevine sahip olduk. ⁶ Isa Mesih'in çağrılmışları olan sizler de bu uluslardansınız. ⁷ Tanrı'nın Roma'da bulunan, kutsal olmaya çağrılan bütün sevdiklerine, Babamız Tanrı'dan ve Rab Isa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus'un Roma'ya Gitme Özlemi

⁸ İlk hepiniz için Isa Mesih aracılığıyla Tanrı'm'a şükrediyorum. Çünkü imanınız bütün dünyada duyuruluyor. ⁹⁻¹⁰ Oğlu'nun Müjdesi'ni yaymakta bütün varlığımı kulluk ettiğim Tanrı, sizi durmadan, her zaman dualarında andığımı tanıktır. Tanrı'nın isteğiyle sonunda bir yol bulup yanınıza gelmek için dua ediyorum. ¹¹ Çünkü ruhça pekişmeniz için size ruhsal bir armağan ulaştırmak üzere sizi görmeyi çok istiyorum. ¹² Yani, ben aranızdayken karşılıklı olarak birbirimizin imanıyla cesaret buluruz demek istiyorum.

¹³ Kardeşler, öteki uluslar arasında olduğu gibi, çalışmalarımın sizin aranızda da ürün vermesi için yanınızda gelmeyi birçok kez amaçladığımı, ama şimdiden dek hep engellendığımi bilmenizi istiyorum. ¹⁴ Grekler'e* ve Grek olmayanlara, bilgelere ve bilgisizlere karşı sorumluluğum var. ¹⁵ Bu nedenle Roma'da bulunan sizlere de Müjdeyi elimden geldiğince bildirmek için sabırsızlanıyorum. ¹⁶ Çünkü Müjde'den utanıyorum. Müjde iman eden herkesin -önce Yahudiler'in, sonra Yahudi olmayanların- kurtuluşu için Tanrı gücüdür. ¹⁷ Tanrı'nın insanı akladığı*, Müjde'de açıklanır. Aklanma yalnız imanla olur. Yazılmış olduğu gibi, "İmanla aklanan yaşayacaktır†."

Tanrı'ya İsyancı

¹⁸ Haksızlıklı gerçeğe engel olan insanların bütün tanrısızlığına ve haksızlığına karşı Tanrı'nın gazabı gökten açıkça gösterilmektedir. ¹⁹ Çünkü Tanrı'ya ilişkin bilinen ne varsa, gözlerinin önündedir; Tanrı hepsini gözlerinin önüne sermiştir. ²⁰ Tanrı'nın görünmeyen nitelikleri -sonsuz gücü ve Tanrılığı-dünya yaratıtları beri O'nun yaptıklarıyla anlaşılmakta, açıkça görülmektedir. Bu nedenle özürleri yoktur. ²¹ Tanrı'yı bildikleri halde O'nu Tanrı olarak yüceltmeler, O'na şükretmediler. Tersine, düşüncelerinde budalalığa düştüler; anlayışsız yüreklerini karanlık bürüdü. ²² Akıllı olduklarını ileri sürerken akılsız olup çıktılar. ²³ Ölümüş Tanrı'nın yüceliği yerine ölümlü insana, kuşlara, dört ayaklılara, sürüngenlere benzeyen putları yeğlediler.

²⁴ Bu yüzden Tanrı, birbirlerinin bedenlerini aşağılasınlar diye, onları yüreklerinin tutkuları içinde ahlaksızlığa teslim etti. ²⁵ Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı‡ koydular. Yaradan'ın yerine yaratığa tıpı kulluk ettiler. Oysa Tanrı sonsuza dek övülmeye layıktır! Amin.

²⁶ İşte böylece Tanrı onları utanç verici tutkulara teslim etti. Kadınları bile doğal ilişki yerine doğal olmayanı yeğlediler. ²⁷ Aynı şekilde erkekler de kadınlara

^{1:13} Elç.19:21

^{1:16} Mar.8:38

^{1:17} Hab.2:4

* ^{1:17} "Tanrı'nın insanı akladığı" ya da

"Tanrı'nın adeta".

† ^{1:17} "İmanla aklanan yaşayacaktır" ya da "Doğru kişi imanla yaşayacaktır".

^{1:21} Ef.4:17-18

^{1:23} Yas.4:16-18

‡ ^{1:25} "Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı" ya da "Gerçek Tanrı'nın yerine sahte ilahlari".

doğal ilişkilerini bırakıp birbirleri için şehvetle yanıp tutuştular. Erkekler erkeklerle utanç verici ilişkilere girdiler ve kendi bedenlerinde sapıklıklarına yaraşan karşılığı aldılar.

²⁸ Tanrı'yi tanımakta yarar görmedikleri için Tanrı onları yarasız düşüncelere, yakıksız davranışlara teslim etti. ²⁹ Her türlü haksızlık, kötülük, açgözlülük ve kinle doldular. Kışkançlık, öldürme hırsı, çekişme, hile, kötü niyetle doludurlar. ³⁰⁻³¹ Dedikoducu, yerici, Tanrı'dan nefret eden, küstah, kibirli, övüngen, kötülük üreten, anne baba sözü dinlemeyen, anlayışsız, sözünde durmaz, sevgiden yoksun, acımasız insanlardır. ³² Böyle davranışanların ölümü hak ettiğine ilişkin Tanrı buyruğunu bildikleri halde, bunları yalnız yapmakla kalmaz, yapanları da onaylarlar.

2

Tanrı Ayrim Yapmaz

¹ Bu nedenle sen, ey başkasını yargılayan insan, kim olursan ol, özürün yoktur. Başkasını yargıladığın konuda kendini mahkûm ediyorsun. Çünkü ey yargılayan sen, aynı şeyleri yapıyorsun. ² Böyle davranışanları Tanrı'nın haklı olarak yargıladığını biliriz. ³ Bu gibi şeyleri yapanları yargılayan, ama aynısını yapan ey insan, Tanrı'nın yargısından kaçabileceğini mi sanıyorsun? ⁴ Tanrı'nın sınırsız iyiliğini, hoş Görüsünü, sabrını hor mu görüporsun? O'nun iyiliğinin seni tövbeye yönelttiğini bilmiyor musun?

⁵ İnatçılığın ve tövbesiz yüreğin yüzünden Tanrı'nın adil yargısının açıklanacağı gazap günü için kendine karşı gazap biriktiriyorsun. ⁶ Tanrı "herkese, yaptıklarının karşılığını verecektir." ⁷ Sürekli iyilik ederek yükselik, saygınlık, ölümsüzlük arayanlara sonsuz yaşam verecek. ⁸ Bencillerin, gerçeğe uymayıp haksızlık peşinden gidenlerin üzerinde gaza ve öfke yağdıracak. ⁹⁻¹⁰ Kötülük eden herkese -önce Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana- sıkıntı ve elem verecek; iyilik eden herkese -yine önce Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana- yücelik, saygınlık, esenlik verecektir. ¹¹ Çünkü Tanrı insanlar arasında ayırım yapmaz.

¹² Kutsal Yasa'yı¹ bilmeden günah işleyenler Yasa olmadan da mahvolaçaklar. Yasa'yı bildikleri halde günah işleyenlerse Yasa'yla yargılanacaklar. ¹³ Çünkü Tanrı katında aklanacak olanlar Yasa'yı iştenler değil, yerine getirenlerdir. ¹⁴ Kutsal Yasa'dan yoksun uluslararası Yasa'nın gereklilerini kendiliklerinden yaptıkça, Yasa'dan habersiz olsalar bile kendi yasalarını koymuş olurlar. ¹⁵ Böylelikle Kutsal Yasa'nın gerektirdiklerinin yüreklerinde yazılı olduğunu gösterirler. Vicdanları buna tanıklık eder. Düşünceleriye onları ya suçlar ya da savunur. ¹⁶ Yaydığını Müjde'ye göre Tanrı'nın, insanları gizlice yaptıkları şeylerden ötürü İsa Mesih aracılığıyla yargılayacağı gün böyle olacaktır.

Yahudiler ve Kutsal Yasa

¹⁷ Ya sen? Kendine Yahudi diyor, Kutsal Yasa'ya dayanıp Tanrı'yla övünüyorsun. ¹⁸ Tanrı'nın isteğini biliyorsun. En üstün değerleri ayırt etmeyi Yasa'dan öğrenmişsin. ¹⁹⁻²⁰ Kutsal Yasa'da bilginin ve gerçeğin özüne kavuşmuş olarak körlerin kılavuzu, karanlıkta kalanların ışığı, akılsızların eğiticisi, çocukların* öğretmeni olduğuna inanmışsun. ²¹ Öyleyse başkasına öğretirken, kendine de öğretmez misin? Çalmamayı öğretlerken, çalar misin?

^{2:1} Mat.7:1; Luk.6:37

^{2:6} Mez.62:12; Özd.24:12

^{2:11} Yas.10:17

* ^{2:19-20} "Çocukların" ya da "Yeni Öğrencilerin".

22 “Zina etmeyin” derken, zina eder misin? Putlardan tıksınırken, tapınakları yağmalar misin? **23** Kutsal Yasa'yla övünürken, Yasa'ya karşı gelerek Tanrı'yı aşağılar misin? **24** Nitekim şöyle yazılmıştır: “Sizin yüzünüzden uluslar arasında Tanrı'nın adına küfrediliyor.”

25 Kutsal Yasa'yı yerine getirirsen, sünnetin elbet yararı vardır. Ama Yasa'ya karşı gelirsen, sünnetli olmanın hiçbir anlamı kalmaz[†]. **26** Bu nedenle, sünnetsizler Yasa'nın buyruklarına uyarsa, sünnetli sayılmayacak mı? **27** Sen Kutsal Yazilar'a ve sünnete sahip olduğun halde Yasa'yı çığnersen, bedence sünnetli olmayan ama Yasa'ya uyan kişi seni yargılamayacak mı? **28** Çünkü ne dıştan Yahudi olan gerçek Yahudi'dir, ne de görünüşte, bedensel olan sünnet gerçek sünnettir. **29** Ancak içten Yahudi olan Yahudi'dir. Sünnet de yürekle ilgiliidir; yazılı yasanın değil, Ruh'un işidir. İçten Yahudi olan kişi, insanların değil, Tanrı'nın övgüsünü kazanır.

3

Tanrı'nın Güvenilirliği

1 Öyleyse Yahudi'nin ne üstünlüğü var? Sünnetin yararı nedir? **2** Her yönden coktur. İlk olarak, Tanrı'nın sözleri Yahudiler'e emanet edilmiştir. **3** Peki, kimi Yahudiler güvenilmez çıkmışa ne olur? Onların güvenilmezliği Tanrı'nın güvenilirliğini ortadan kaldırır mı? **4** Kesinlikle hayır! Herkes yalancı olsa bile, Tanrı'nın doğruluğu söylediği bilinmelidir. Yazılmış olduğu gibi:

“Öyle ki, sözlerinde doğru çıkışın
Ve yargılanlığında davayı kazanasın.”

5 Ama bizim haksızlığımız Tanrı'nın adil olduğunu ortaya çıkarıyorsa, ne diyelim? İnsanların diliyle konuşuyorum: Gazapla cezalandırın Tanrı haksız mı? **6** Kesinlikle hayır! Öyle olsa Tanrı dünyayı nasıl yargılayacak? **7** Ama Tanrı'nın her zaman doğruluğu söylediğim benim yalanımla yüceliği için daha açık şekilde ortaya çıkmışsa, ben niçin yine bir günahkâr olarak yargılanıyorum? **8** Bazılarının bizi kötüleyerek, söylediğimizi ileri sürdüğü gibi niçin, “Kötülük yapalım da bundan iyilik çıkışın” demeyelim? Böylelerinin yargılanması yerindedir.

Doğru Olan Yok

9 Şimdi ne diyelim? Biz Yahudiler öteki uluslardan üstün müyüz? Elbette değiliz. İster Yahudi ister Grek olsun, daha önce herkesi günahının denetiminde olmakla suçladık. **10** Yazılmış olduğu gibi:

“Doğru kimse yok, tek kişi bile yok.

11 Anlayan kimse yok,
Tanrı'yı arayan yok.

12 Hepsi saptı,
Tümü yararsız oldu.

İyilik eden yok, tek kişi bile!”

13 “Ağızları açık birer mezardır.
Dilleriyle aldatırlar.”

2:24 Yşa.52:5 [†] **2:25** “Sünnetli olmanın hiçbir anlamı kalmaz”: Grekçe “Sünnetin sünnetsizlik olmuştur”. **2:29** Yas.30:6 **3:4** Mez.51:4 **3:10** Mez.14:1-3; 53:1-3 **3:13** Mez.5:9 **3:13** Mez.140:3

“Engerek zehiri var dudaklarının altında.”

¹⁴ “Ağızları lanet ve acı söyle doludur.”

¹⁵ “Ayakları kan dökmeye seğirtir.

¹⁶ Yıkım ve dert var yollarında.

¹⁷ Esenlik yolunu da bilmezler.”

¹⁸ “Tanrı korkusu yoktur onlarda.”

¹⁹ Kutsal Yasa'da söylenenlerin her ağız kapansın, bütün dünya Tanrı'ya hesap versin diye Yasa'nın yönetimi altındakilere söylendiğini biliyoruz. ²⁰ Bu nedenle Yasa'nın gereklerini yapmakla hiç kimse Tanrı katında aklanmayaçaktır. Çünkü Yasa sayesinde günahın bilincine varılır.

İmanla Aklanma

²¹ Ama şimdi Yasa'dan bağımsız olarak Tanrı'nın insanı nasıl aklayacağı açıklandı. Yasa ve peygamberler buna tanıklık ediyor. ²² Tanrı insanları İsa Mesih'e olan imanlarıyla^{*} aklar. Bunu, iman eden herkes için yapar. Hiç ayrılm yoktur. ²³ Çünkü herkes günah işledi ve Tanrı'nın yüceligidinden yoksun kaldı. ²⁴ İnsanlar İsa Mesih'te olan kurtuluşla[†], Tanrı'nın lütfıyla, karşılıksız olarak aklanırlar. ²⁵⁻²⁶ Tanrı Mesih'i, kaniyla günahları bağışlatan[‡] ve imanla benimsenen kurban olarak sundu. Böylece adaletini gösterdi. Çünkü sabredip daha önce işlenmiş günahları cezasız bıraktı. Bunu, adil kalmak ve İsa'ya iman edeni aklamak için şimdiki zamanda kendi adaletini göstermek amacıyla yaptı.

²⁷ Öyleyse neyle övünebiliriz? Hiçbir şeyle! Hangi ilkeye dayanarak? Yasa'yı yerine getirme ilkesine mi? Hayır, iman ilkesine. ²⁸ Çünkü insanın, Yasa'nın gereklerini yaparak değil, iman ederek aklandığı kanısındayız. ²⁹ Yoksa Tanrı yalnız Yahudiler'in Tanrısı mı? Öteki ulusların da Tanrısı değil mi? Elbet öteki ulusların da Tanrısı'dır. ³⁰ Çünkü sünnetlileri imanları sayesinde, sünnetsizleri de aynı imanla aklayacak olan Tanrı tektir.

³¹ Öyleyse biz iman aracılığıyla Kutsal Yasa'yı geçersiz mi kılıyoruz? Hayır, tam tersine, Yasa'yı doğruluyoruz.

4

İbrahim'in İmani

¹ Şu halde soyumuzun atası İbrahim'in durumu için ne diyelim? ² Eğer İbrahim yaptığı iyi işlerden dolayı aklanlıysa, övünmeye hakkı vardır; ama Tanrı'nın önünde değil. ³ Kutsal Yazı ne diyor? “İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayılırdı*.” ⁴ Çalışana verilen ücret lütf değil, hak sayılır. ⁵ Ancak çalışmayan, ama tanrısızı aklayana iman eden kişi imanı sayesinde aklanmış sayılır. ⁶ Nitekim, iyi işlerine bilmeksızın Tanrı'nın aklanmış saydığı kişinin mutluluğunu Davut da şöyle anlatır:

⁷ “Ne mutlu suçları bağışlanmış,

^{3:14} Mez.10:7 ^{3:15} Özđ.1:16; Yşa.59:7-8 ^{3:18} Mez.36:1 ^{3:20} Mez.143:2; Gal.2:16 ^{3:22} Gal.2:16 * ^{3:22} “Mesih'e olan imanlarıyla” ya da “Mesih'in sadakatyle”. † ^{3:24} “Kurtuluşla” ya da “Fideyele”. ‡ ^{3:25-26} Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yataştırmak kavramını da içerir. ^{3:30} Yas.6:4; Gal.3:20 ^{4:3} Yar.15:6; Gal.3:6 * ^{4:3} “Böylece aklanmış sayılırdı”. Grekçe “Ve ona doğruluk sayılırdı”. Grekçe “Doğruluk saymak” terimi 4:5,6,9,10,11,22,23 ve 24 ayetlerinde de geçmektedir. ^{4:7} Mez.32:1-2

Günahları örtülmüş olanlara!

8 Günahı Rab tarafından sayılmaya ne mutlu!"

9 Bu mutluluk yalnız sünnetliler için mi, yoksa aynı zamanda sünnetsizler için midir? Diyoruz ki, "İbrahim, imanı sayesinde aklanmış sayılı." **10** Hangi durumda aklanmış sayılı? Sünnet olduktan sonra mı, sünnetsizken mi? Sünnetliken değil, sünnetsizken... **11** İbrahim daha sünnetsizken imanla aklanlığının kanıtı olarak sünnet işaretini aldı. Öyle ki, sünnetsiz oldukları halde iman edenlerin hepsinin babası olsun, böylece onlar da aklanmış sayılışın. **12** Böylelikle atamız İbrahim, yalnız sünnetli olmakla kalmayan, ama kendisi sünnetsizken sahip olduğu imanın izinden yürüyen sünnetlilerin de babası oldu. **13** Çünkü İbrahim'e ve soyuna dünyanın mirasçısı olma vaadi Kutsal Yasa yoluyla değil, imandan gelen aklanma yoluyla verildi. **14** Eğer Yasa'ya bağlı olanlar mirasçı olursa, iman boş ve vaat geçersizdir. **15** Yasa, Tanrı'nın gazabına yol açar. Ama yasanın olmadığı yerde yasaya karşı gelmek de söz konusu değildir.

16-17 Bu nedenle vaat, Tanrı'nın lütfuna dayanmak ve İbrahim'in bütün soyu için güvence altına alınmak üzere imana bağlı kılınmıştır. İbrahim'in soyu yalnız Kutsal Yasa'ya bağlı olanlar değil, aynı zamanda İbrahim'in imanına sahip olanlardır. "Seni birçok ulusun babası yaptım" diye yazılmış olduğu gibi İbrahim, iman ettiği Tanrı'nın -ölülere yaşam veren, var olmayanı buyruğuyla var eden Tanrı'nın- gözünde hepimizinbabasıdır.

18 İbrahim umutsuz bir durumdayken birçok ulusun babası olacağına umutla iman etti. "Senin soyun böyle^f olacak" sözüne güveniyordu. **19** Yüz yaşına yaklaşmışken, ölü denebilecek bedenini ve Sara'nın ölü rahmini düşündüğünde imanı zayıflamadı. **20** İmansızlık edip Tanrı'nın vaadinden kuşkulanmadı; tersine, imanı güçlendi ve Tanrı'yı yüceltti. **21** Tanrı'nın vaadini yerine getirecek güçte olduğuna tümüyle güvendi. **22** Bunun için de aklanmış sayılı. **23-24** "Aklanmış sayılı" sözü, yalnız onun için değil, aklanmış sayılıacak olan bizler -Rabbimiz İsa'yı ölümden dirilten Tanrı'ya iman eden bizler- için de yazıldı. **25** İsa suçlarımız için ölüme teslim edildi ve aklanmamız için diriltildi.

5

Tanrı'yla Barışmak

1 Böylece imanla aklanlığımıza göre, Rabbimiz İsa Mesih sayesinde Tanrı'yla barışmış oluyoruz. **2** İçinde bulunduğuuz bu lütfə Mesih aracılığıyla, imanla kavuştuk ve Tanrı'nın yücelliğine erişmek umuduyla övünüyoruz. **3-4** Yalnız bununla değil, sıkıntılarla da övünüyoruz. Çünkü biliyoruz ki, sıkıntı dayanma gücünü, dayanma gücü Tanrı'nın beğenisini, Tanrı'nın beğenisini de umudu yaratır. **5** Umut düş kırıklığına uğratmaz. Çünkü bize verilen Kutsal Ruh aracılığıyla Tanrı'nın sevgisi yüreklerimize dökülmüştür.

6 Evet, biz daha çaresizken Mesih belirlenen zamanda tanrıslar için öldü. **7** Bir kimse doğru insan için güç örür, ama iyi insan için belki

4:11 Yar.17:10 **4:13** Yar.17:4-6; 22:17-18; Gal.3:29 **4:14** Gal.3:18 **4:16-17** Yar.17:5; Gal.3:7

4:18 Yar.15:5 ^f **4:18** "Böyle", yani "Yıldızlar kadar çok" (bkz. Yar.15:5). **4:19** Yar.17:17 **4:25**

biri ölmeyi göze alabilir. ⁸ Tanrı ise bizi sevdığını şununla kanıtlıyor: Biz daha günahkârken, Mesih bizim için öldü. ⁹ Böylece şimdi O'nun kaniyla aklandığımıza göre, O'nun aracılığıyla Tanrı'nın gazabından kurtulacağımız çok daha kesindir. ¹⁰ Çünkü biz Tanrı'nın düşmanlarıken Oğlu'nun ölümü sayesinde O'nunla barışıksa, barışmış olarak Oğlu'nun yaşamıyla kurtulacağımız çok daha kesindir. ¹¹ Yalnız bu kadar da değil, bizi şimdi Tanrı'yla barıştırmış olan Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla, Tanrı'nın kendisiyle de övünüyoruz.

Ölüm ve Yaşam

¹² Günah bir insan aracılığıyla, ölüm de günah aracılığıyla dünyaya girdi. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü hepsi günah işledi. ¹³ Kutsal Yasa'dan önce de dünyada günah vardı; ama yasa olmayınca günahın hesabı tutulmaz. ¹⁴ Oysa ölüm Adem'den Musa'ya dek, gelecek Kişi'nin örneği olan Adem'in suçuna benzer bir günah işlememiş olanlar üzerinde de egemendi. ¹⁵ Ne var ki, Tanrı'nın armağanı Adem'in suçu gibi değildir. Çünkü bir kişinin suçu yüzünden birçokları ölüyse, Tanrı'nın lütfu ve bir tek adamın, yani İsa Mesih'in lütfuyla verilen bağış birçokları yararına daha da çoğaldı. ¹⁶ Tanrı'nın bağışı o tek adamın günahının sonucu gibi değildir. Tek suçtan sonra verilen yargı mahkûmiyet getirdi; oysa birçok suçtan sonra verilen armağan aklanmayı sağladı. ¹⁷ Çünkü ölüm bir tek adamın suçu yüzünden o tek adam aracılığıyla egemenlik sürdürdüse, Tanrı'nın bol lütfunu ve aklanma bağışını alanların bir tek adam, yani İsa Mesih sayesinde yaşamda egemenlik sürecekleri çok daha kesindir.

¹⁸ İşte, tek bir suçun bütün insanların mahkûmiyetine yol açtığı gibi, bir doğruluk eylemi de bütün insanlara yaşam veren aklanmayı sağladı. ¹⁹ Çünkü bir adamın sözdinlemezliği yüzünden nasıl birçoğu günahkâr kılındıysa, bir adamın söz dinemesiyle birçoğu da doğru kılınacaktır. ²⁰ Kutsal Yasa suç çoğalsın diye araya girdi; ama günahın çoğaldığı yerde Tanrı'nın lütfu daha da çoğaldı. ²¹ Öyle ki, günah nasıl ölüm yoluyla egemenlik sürdürdüse, Tanrı'nın lütfu da Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla sonsuz yaşam vermek üzere doğrulukla egemenlik sürsün.

6

¹ Öyleyse ne diyelim? Lütuf çoğalsın diye günah işlemeye devam mı edelim? ² Kesinlikle hayır! Günah karşısında ölmüş olan bizler artık nasıl günah içinde yaşarız? ³ Mesih İsa'ya vaftiz edildiğimizde, hepimizin O'nun ölümüne vaftiz edildiğimizi bilmek misiniz? ⁴ Baba'nın yükselgi sayesinde Mesih nasıl ölümden dirildiyse, biz de yeni bir yaşam sürmek üzere vaftiz yoluyla O'nunla birlikte ölüme gömüldük. ⁵ Eğer O'nunkine benzer bir ölümde O'nunla birleştiysek, O'nunkine benzer bir dirilişte de O'nunla birleşeceğiz. ⁶ Artık günaha kölelik etmeyeşim diye, günahlı varlığımızın ortadan kaldırılması için eski yaratılışımızın Mesih'le birlikte çarmıha gerildiğini biliriz. ⁷ Çünkü ölmüş kişi gınahtan özgür kılınmıştır.

⁸ Mesih'le birlikte ölmüşsek, O'nunla birlikte yaşayacağımıza da inanıyoruz. ⁹ Çünkü Mesih'in ölümden dirilmiş olduğunu ve bir daha ölmeyeceğini, ölümün artık O'nun üzerinde egemenlik sürmeyeceğini biliyoruz. ¹⁰ O'nun ölümü

günaha karşılık ilk ve son ölüm olmuştur. Sürmekte olduğu yaşamı ise Tanrı için sürdürmektedir. ¹¹ Siz de böylece kendinizi günah karşısında ölü, Mesih İsa'da Tanrı karşısında diri sayın.

¹² Bu nedenle bedenin tutkularına uymamak için günahın ölümlü bedenlerinizde egemenlik sürmesine izin vermeyin. ¹³ Bedeninizin üyelerini haksızlığa araç ederek günaha sunmayın. Ölümden dirilenler gibi kendinizi Tanrı'ya adayın; bedeninizin üyelerini doğruluk araçları olarak Tanrı'ya sunun. ¹⁴ Günah size egemen olmayacağından emin ol. Çünkü Kutsal Yasa'nın yönetimi altında değil, Tanrı'nın lütfu altındasınız.

Doğruluğa Köle Olmak

¹⁵ Öyleyse ne diyelim? Yasa'nın yönetimi altında değil de, Tanrı'nın lütfu altında olduğumuz için günah mı işleyelim? Kesinlikle hayır! ¹⁶ Söz dinleyen köleler gibi kendinizi kime teslim ederseniz, sözünü dinlediğiniz kişinin köleleri olduğunu bilmez misiniz? Ya ölüme götürüren günahın ya da doğruluğa götürüren sözdinlerliğin kölelerisiniz. ¹⁷ Ama şükürler olsun Tanrı'ya! Eskiden günahın köleleri olan sizler, adandığınızın öğretinin özüne yürekten bağlandınız. ¹⁸ Gunahtan özgür kılınarak doğruluğun köleleri oldunuz.

¹⁹ Doğanızın güçlüğü yüzünden insan ölçülerine göre konuşuyorum. Bedeninizin üyelerini ahlaksızlığa ve kötülük yapmak üzere kötülüğe nasıl köle olarak sundunuzsa, şimdi de bu üyelerinizi kutsal olmak üzere doğruluğa köle olarak sunun. ²⁰ Sizler günahın kölesiyken doğruluktan özgürdünüz. ²¹ Şimdi utandığınız şeylerden o dönemde ne kazancınız oldu? Onların sonucu ölümdür. ²² Ama şimdi gunahtan özgür kılınıp Tanrı'nın kulları olduğunuzu göre, kazancınız kutsallaşma ve bunun sonucu olan sonsuz yaşamdır. ²³ Çünkü günahın ücreti ölüm, Tanrı'nın armağanı ise Rabbimiz Mesih İsa'da sonsuz yaşamdır.

7

Yasa'dan Özgür Olmak

¹ Bilmez misiniz ki, ey kardeşler –Kutsal Yasa'yı bilenlere söylüyorum– Yasa insana ancak yaşadığı sürece egemendir? ² Örneğin, evli kadın, kocası yaşadıkça yasaya ona bağlıdır; kocası ölürse, onu kocasına bağlayan yasadan özgür olur. ³ Buna göre kadın, kocası yaşarken başka bir erkekle ilişki kurarsa, zina etmiş sayılır. Ama kocası ölürse, kadın yasadan özgür olur. Şöyleden, başka bir erkeğe varırsa, zina etmiş olmaz. ⁴ Aynı şekilde kardeşlerim, siz de bir başkasına –Ölümden dirilmiş olan Mesih'e– varmak üzere Mesih'in bedeni aracılığıyla Kutsal Yasa karşısında öldünüz. Bu da Tanrı'nın hizmetinde verimli olmamız içindir. ⁵ Çünkü biz benliğin denetimindeyken, Yasa'nın kıskırıldığı günah tutkuları bedeninizin üyelerinde etkindi. Bunun sonucu olarak ölüme götürülen meyveler verdik. ⁶ Şimdiyse biz, daha önce tutsağı olduğumuz Yasa karşısında öldüğümüz için Yasa'dan özgür kılındık. Sonuç olarak, yazılı yasanın eski yolunda değil, Ruh'un yeni yolunda kulluk ediyoruz.

Yasa ve Günah

⁷ Öyleyse ne diyelim? Kutsal Yasa günah mı oldu? Kesinlikle hayır! Ama Yasa olmasaydı, günahın ne olduğunu bilemezdim. Yasa, "Göz dikmeyeceksin" demeseydi, başkasının malına göz dikmenin ne olduğunu bilmemzedim. ⁸ Ne var ki günah, bu buyruğun verdiği fırsatla içinde her türlü açgözlülüğü üretti. Çünkü Kutsal Yasa olmadıkça günah öldür. ⁹⁻¹⁰ Bir zamanlar, Yasa'nın bilincinde değilken diriydim. Ama buyruğun bilincine vardığında günah dirildi, bense öldüm. Buyruk da bana yaşam getireceğine, ölüm getirdi. ¹¹ Çünkü günah buyruğun verdiği fırsatla beni aldattı, buyruk aracılığıyla beni öldürdü. ¹² İşte böyle, Yasa gerçekten kutsaldır. Buyruk da kutsal, doğru ve iyidir.

¹³ Öyleyse, iyi olan bana ölüm mü getirdi? Kesinlikle hayır! Ama günah, günah olarak tanınsın diye, iyi olanın aracılığıyla bana ölüm getiriyordu. Öyle ki, buyruk aracılığıyla günahın ne denli günahlı olduğu anlaşılsın. ¹⁴ Yasa'nın ruhsal olduğunu biliriz. Bense benliğin denetimindeyim, köle gibi günaha satılmışım. ¹⁵ Ne yaptığımı anlamıyorum. Çünkü istedigimi yapmıyorum; nefret ettiğim ne ise, onu yapıyorum. ¹⁶ Ama istemedigimi yaparsam, Yasa'nın iyi olduğunu kabul etmiş olurum. ¹⁷ Öyleyse bunu artık ben değil, içinde yaşayan günah yapıyor. ¹⁸ İçimde, yani benliğimde iyi bir şey bulunmadığını biliyorum. İçimde iyi yapmaya istek var, ama güç yok. ¹⁹ İstediğim iyi şeyi yapmıyorum, istemedigim kötü şeyi yapıyorum. ²⁰ İstemedigimi yapıyorsam, bunu yapan artık ben değil, içinde yaşayan günahtır.

²¹ Bundan şu kuralı çıkarıyorum: Ben iyi olanı yapmak isterken, karşısında hep kötülük vardır. ²² İç varlığında Tanrı'nın Yasası'ndan zevk alıyorum. ²³ Ama bedenimin üyelerindeambaşka bir yasa görüyorum. Bu da aklımın onayladığı yasaya karşı savaşıyor ve beni bedenimin üyelerindeki günah yasasına tutsak ediyor. ²⁴ Ne zavallı insanım! Ölume götürün bu bedenden beni kim kurtaracak? ²⁵ Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'ya şükürler olsun! Sonuç olarak ben aklımla Tanrı'nın Yasası'na, ama benliğimle günahın yasasına kulluk ediyorum.

8

Yaşam Veren Ruh

¹ Böylece Mesih İsa'ya ait olanlara artık hiçbir mahkûmiyet yoktur. ² Çünkü yaşam veren Ruh'un yasası, Mesih İsa sayesinde beni günahın ve ölümün yasasından özgür kıldı. ³ İnsan benliğinden ötürü gütcsüz olan Kutsal Yasa'nın yapamadığını Tanrı yaptı. Öz Oğlu'nu günahlı insan benzerliğinde günah sunusu olarak gönderip günahı insan benliğinde* yargıldı. ⁴ Öyle ki, Yasa'nın gereği, benliğe göre değil, Ruh'a göre yaşayan bizlerde yerine gelsin.

⁵ Benliğe uyalar benlikle ilgili, Ruh'a uyanırsa Ruh'la ilgili işleri düşünürler. ⁶ Benliğe dayanan düşunce ölüm, Ruh'a dayanan düşunceye yaşam ve esenliktir. ⁷ Çünkü benliğe dayanan düşunce Tanrı'ya düşmandır; Tanrı'nın Yasası'na boyun eğmez, eğmez de... ⁸ Benliğin denetiminde olanlar Tanrı'yı hoşnut edemezler. ⁹ Ne var ki, Tanrı'nın Ruhu içinde yaşıyorsa, benliğin değil, Ruh'un denetimindesiniz. Ama içinde Mesih'in Ruhu olmayan kişi Mesih'in değildir. ¹⁰ Eğer Mesihinizdeyse, bedeniniz günah yüzünden ölü

olmakla birlikte, aklanmış olduğunuz için ruhunuz diridir. ¹¹ Mesih İsa'yı ölümden dirilten Tanrı'nın Ruhu içinde yaşıyorsa, Mesih'i ölümden dirilten Tanrı, içinde yaşıyan Ruhu'yla ölümlü bedenlerinize de yaşam verecektir.

¹² Öyleyse kardeşlerim, borçluyuz ama, benliğe göre yaşamak için benliğe borçlu değiliz. ¹³ Çünkü benliğe göre yaşarsınız öleceksiniz; ama bedenin kötü işlerini Ruh'la öldürürseniz yaşayacaksınız. ¹⁴ Tanrı'nın Ruhu'yla yönetenlerin hepsi Tanrı'nın oğullarıdır. ¹⁵ Çünkü sizi yeniden korkuya sürükleyecek kölelik ruhunu almadınız, oğulluk ruhunu aldiniz. Bu ruhla, "Abba[†], Baba!" diye sesleniriz. ¹⁶ Ruh'un kendisi, bizim ruhumuzla birlikte, Tanrı'nın çocukları olduğumuza tanıklık eder. ¹⁷ Eğer Tanrı'nın çocuklarısıysak, aynı zamanda mirasçıyız. Mesih'le birlikte yüceltilmek üzere Mesih'le birlikte acı çekiyorsak, Tanrı'nın mirasçılarıyız, Mesih'le ortak mirasçılarıız.

Görkemli Gelecek

¹⁸ Kanım şu ki, bu anın acıları, gözümüzün önüne serilecek yücelikle karşılaştırılmaya değilmez. ¹⁹ Yaratılış, Tanrı çocukların ortaya çıkışmasını büyük özlemle bekliyor. ²⁰⁻²¹ Çünkü yaratılış amaçsızlığa teslim edildi. Bu da yaratılışın isteğiyle değil, onu amaçsızlığa teslim eden Tanrı'nın isteğiyle oldu. Çünkü yaratılışın, yozlaşmaya köle olmaktan Kurtarılıp Tanrı çocukların yüce özgürlüğünne kavuşturulması umudu vardı. ²² Büttün yaratılışın şu ana dek birlikte inleyip doğum ağrısı çektiğini biliyoruz. ²³ Yalnız yaratılış değil, biz de -evet Ruh'un turfandasına sahip olan bizler de- evlatlığı alınmayı, yanı bedenlerimizin kurtulmasını özellikle bekleyerek içimizden inliyoruz. ²⁴ Çünkü bu umutlu kurtulduk. Ama görülen umut, umut değildir. Gördüğü şeyi kim umut eder? ²⁵ Oysa görmediğimize umut bağlılsak, sabırla bekleyebiliriz.

²⁶ Bunun gibi, Ruh da gücsüzlüğümüzde bize yardım eder. Ne için dua etmemiz gerektiğini bilmeyiz, ama Ruh'un kendisi, söyle anlatılamaz iniltilerle bizim için aracılık eder. ²⁷ Yürekleri araştıran Tanrı, Ruh'un düşüncesinin ne olduğunu bilir. Çünkü Ruh, Tanrı'nın isteği uyarınca kutsallar için aracılık eder. ²⁸ Tanrı'nın, kendisini sevenlerle, amacı uyarınca çağrılmış olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduğunu biliyoruz*. ²⁹ Çünkü Tanrı önceden bildiği kişileri Oğlu'nun benzerliğine dönüştürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Oğul birçok kardeş arasında ilk doğan olsun. ³⁰ Tanrı önceden belirlediği kişileri çağrırdı, çağrırdıklarını akladı ve akladıklarını yüceltti.

Tanrı Sevgisi

³¹ Öyleyse buna ne diyelim? Tanrı bizden yanaysa, kim bize karşı olabilir? ³² Öz Oğlu'nu bile esirgemeyip O'nun hepimiz için ölüme teslim eden Tanrı, O'nunla birlikte bize her şeyi bağışlamayacak mı? ³³ Tanrı'nın seçiklerini kim suçlayacak? Onları aklayan Tanrı'dır. ³⁴ Kim suçlu çıkaracak? Ölmüş, üstelik dirilmiş olan Mesih İsa, Tanrı'nın sağındadır ve bizim için aracılık etmektedir. ³⁵ Mesih'in sevgisinden bizi kim ayırbılır? Sıkıntı mı, elem mi, zulüm mü, açlık mı, çiplaklık mı, tehlike mi, kılıç mı? ³⁶ Yazılmış olduğu gibi:

"Senin uğruna bütün gün öldürülüyorum,

^{8:11} 1Ko.3:16 ^{8:15} Mar.14:36; Gal.4:5-7 [†] ^{8:15} "Abba": Aramice'de* baba anlamına gelir.

^{8:20-21} Yar.3:17-19 ^{8:23} 1Ko.15:35-54; 2Ko.5:2-4 [‡] ^{8:28} "Tanrı'nın, kendisini sevenlerle, amacı uyarınca çağrılmış olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduğunu biliyoruz" ya da "Tanrı'yi sevenler, O'nun amacı uyarınca çağrılmış olanlar uğruna her şeyin birlikte iyilik için etkin olduğunu biliyoruz". ^{8:36} Mez.44:22

Kasaplık koyun saylıyoruz."

37 Ama bizi sevenin aracılığıyla bu durumların hepsinde galiplerden üstünüz. **38-39** Eminim ki, ne ölüm, ne yaşam, ne melekler, ne yönetimler, ne şimdiki ne gelecek zaman, ne güçler, ne yükseklik, ne derinlik, ne de yaratılmış başka bir şey bizi Rabbimiz Mesih İsa'da olan Tanrı sevgisinden ayırmaya yetecektir.

9

Tanrı'nın Seçtikleri

1 Mesih'e ait biri olarak gerçeği söyleyorum, yalan söylemiyorum. Vicdanım da söylediğlerimi Kutsal Ruh aracılığıyla doğruluyor. **2** Yüreğimde büyük bir keder, dinmeyen bir acı var. **3-4** Kardeşlerimin, soydaşlarım olan İsraililer'in yerine ben kendim lanetlenip Mesih'ten uzaklaştırılmayı dilerdim. Evlathiğa kabul edilenler, Tanrı'nın yücelğini görenler onlardır. Antlaşmalar, buyrulan Kutsal Yasa, tapınma düzeni, vaatler onlarındır. **5** Büyük atalar onların atalarıdır. Mesih de bedene onlardandır. O her şeyin üzerinde hüküm süren, sonsuza dek övülecek Tanrı'dır! Amin.

6 Tanrı'nın sözü boşça çıktı demek istemiyorum. Çünkü İsrail soyundan gelenlerin hepsi İsraili sayılmaz. **7** İbrahim'in soyundan olsalar bile, hepsi onun çocukları değildir. Ama, "Senin soyun İshak'la sürecek" diye yazılmıştır. **8** Demek ki Tanrı'nın çocukları olağan yoldan doğan çocuklar değildir; İbrahim'in soyu sayılanlar Tanrı'nın vaadi uyarınca doğan çocuklardır. **9** Çünkü vaat söyleydi: "Gelecek yıl bu zamanda geleceğim ve Sara'nın bir oğlu olacak."

10 Ayrıca Rebeka bir erkektenten, atamız İshak'tan ikizlere gebe kalmıştı. **11-12** Çocuklar henüz doğmamış, iyi ya da kötü bir şey yapmamışken, Tanrı Rebeka'ya, "Büyüyü küçüğünne kulluk edecek" dedi. Öyle ki, Tanrı'nın seçim yapmaktaki amacı yapılan işlere değil, kendi çağrısına dayanarak sürsün. **13** Yazılmış olduğu gibi, "Yakup'u sevdim, Esav'dan ise nefret ettim."

14 Öyleyse ne diyelim? Tanrı adaletsizlik mi ediyor? Kesinlikle hayır! **15** Çünkü Musa'ya şöyle diyor:

"Merhamet ettiğime merhamet edeceğim,
Acıdığima acıyağım."

16 Demek ki bu, insanın isteğine ya da çabasına değil, Tanrı'nın merhametine bağlıdır. **17** Tanrı Kutsal Yazı'da firavuna söyle diyor:

"Güçümü senin aracılığını göstermek
Ve adımı bütün dünyada duyurmak için
Seni yükselttim."

18 Demek ki Tanrı dileğine merhamet eder, dileğinin yüreğini nasırlaştırır.

19 Şimdi bana, "Öyleyse Tanrı insanı neden hâlâ suçu buluyor? O'nun isteğine kim karşı durabilir?" diyeceksin. **20** Ama, ey insan, sen kimsin ki Tanrı'ya karşılık veriyorsun? "Kendisine biçim verilen, biçim verene, 'Beni niçin böyle yaptın' der mi?" **21** Ya da çömlükünün aynı kıl yiğinından bir kabı onurlu iş için, ötekini bayağı iş için yapmaya hakkı yok mu? **22** Eğer Tanrı

gazabını göstermek ve gücünü tanıtmak isterken, gazabına hedef olup mahvolmaya hazırlananlara büyük sabırla katlandıysa, ne diyelim? ²³ Yüceltmek üzere önceden hazırlayıp merhamet ettiklerine yüceliğinin zenginliğini göstermek için bunu yaptıysa, ne diyelim? ²⁴ Yalnız Yahudiler arasından değil, öteki uluslar arasından da çağrırdığı bu insanlar biziz. ²⁵ Tanrı Hoşa Kitabı'nda şöyle diyor:

“Halkım olmayana halkım,
Sevgili olmayana sevgili diyeceğim.”

²⁶ “Kendilerine, ‘Siz halkım değilsiniz’ denilen yerde,
Yaşayan Tanrı'nın çocukları diye adlandırılacaklar.”

²⁷ Yeşaya, İsrail için şöyle sesleniyor:

“İsrailoğulları'nın sayısı
Denizin kumu kadar çok olsa da,
Ancak pek azi* kurtulacak.
²⁸ Çünkü Rab yeryüzündeki yargılama işini
Tez yapıp bitirecek.”

²⁹ Yeşaya'nın önceden dediği gibi:

“Her Şeye Egemen Rab
Soyumuzu sürdürerek birkaç kişiyi
Sağ bırakmamış olsaydı,
Sodom gibi olur, Gomora'ya benzerdik.”

İsrail'in İmanızlığı

³⁰ Öyleyse ne diyelim? Aklanma peşinde olmayan uluslar aklanmaya, imandan gelen aklanmaya kavuştular. ³¹ Aklanmak için Yasa'nın ardından giden İsrail ise Yasa'yı yerine getiremedi. ³² Neden? Çünkü imanla değil, iyi işlerle olurmuş gibi aklanmaya çalışıtlar ve “sürçme taşı”nda sürüctüler. ³³ Yazılmış olduğu gibi:

“İşte, Siyon'a* bir sürücme taşı,
Bir tökezleme kayası koyuyorum.
O'na iman eden utandırılmayacak.”

10

¹ Kardeşler! İsrailliler'in kurtulmasını yürekten özlüyor, bunun için Tanrı'ya yalvarıyorum. ² Onlara ilişkin tanıklık ederim ki, Tanrı için gayretlidirler; ama bu bilinçli bir gayret değildir. ³ Tanrı'nın öngördüğü doğruluğu anlamadıkları ve kendi doğruluklarını yerleştirmeye çalışıtları için Tanrı'nın öngördüğü doğruluğa boyun eğmediler. ⁴ Oysa her iman edenin aklanması için Mesih, Kutsal Yasa'nın sonudur.

⁵ Musa, Kutsal Yasa'ya dayanan doğrulukla ilgili şöyle yazıyor: “Yasa'nın gereklerini yapan, onlar sayesinde yaşayacaktır.” ⁶⁻⁷ İmana dayanan doğruluk

ise şöyle diyor: “Yüreğinde, ‘Göge -yani Mesih'i indirmeye- kim çıkacak?’ ya da, ‘Dipsiz derinliklere -yani Mesih'i ölüler arasından çıkarmaya- kim inecik?’ deme.”⁸ Ne deniyor?

“Tanrı sözü sana yakındır,
Ağzında ve yüreğindedir.”

İşte duyurduğumuz iman sözü budur. ⁹ İsa'nın Rab olduğunu ağızınla açıkça söyley ve Tanrı'nın O'nu ölümden dirilttiğine yürekten iman edersen, kurtulacaksın. ¹⁰ Çünkü insan yürekten iman ederek aklanır, imanını ağızıyla açıklayarak kurtulur. ¹¹ Kutsal Yazı, “O'na iman eden utandırılmayacak” diyor. ¹² Çünkü Yahudi Grek ayrimı yoktur, aynı Rab hepsinin Rabbi'dir. Kendisini çağırılanların tümüne eliaçiktır. ¹³ “Rab'bi adıyla çağrıran herkes kurtulacak.”

¹⁴ Ama iman etmediğleri kişiyi nasıl çağrıracaklar? Duymadıkları kişiye nasıl iman edecekler? Tanrı sözünü yayan olmazsa, nasıl duyacaklar? ¹⁵ Sözü yaymaya gönderilmezlerse, sözü nasıl yayacaklar? Yazılmış olduğu gibi: “İyi haber müjdeleyenlerin ayakları ne güzeldir!”

¹⁶ Ne var ki, herkes Müjde'ye uymadı. Yeşaya'nın dediği gibi: “Ya Rab, verdiğimiz habere kim inandi?” ¹⁷ Demek ki iman, haberi duymakla, duymak da Mesih'le ilgili sözün yayılmasıyla olur. ¹⁸ Ama soruyorum: Onlar duymadılar mı? Elbet duydular.

“Sesleri bütün yeryüzüne,
Sözleri dünyanın dört bucağına ulaştı.”

¹⁹ Yine soruyorum: İsrail anlamadı mı? Önce Musa,

“Ben sizi ulus olmayanla kuskandıracağım,
Anlayışız bir ulusla sizi öfkelendireceğim” diyor.

²⁰ Sonra Yeşaya cesaretle,

“Aramayanlar beni buldu,
Sormayanlara kendimi gösterdim” diyor.

²¹ Öte yandan İsrail için şöyle diyor:

“Söz dinlemeyen, ası bir halka
Bütün gün elliğimi uzatıp durdum.”

11

Tanrı'nın Kendine Ayırdığı Kişiler

¹ Öyleyse soruyorum: Tanrı kendi halkından yüz mü çevirdi? Kesinlikle hayır! Ben de İbrahim soyundan, Benyamin oymağından bir İsrail'iym. ² Tanrı önceden bildiği kendi halkından yüz çevirmemi. Yoksa İlyas'la ilgili bölümde Kutsal Yazının ne dediğini, İlyas'ın Tanrı'ya nasıl İsrail'den yakındığını bilmez misiniz? ³ “Ya Rab, senin peygamberlerini öldürdüler, senin sunaklarını yıktılar. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar.”

⁴ Tanrı'nın ona verdiği yanıt nedir? "Baal'ın* önünde diz çökmemiş yedi bin kişiyi kendime ayırdım." ⁵ Aynı şekilde, şimdiki dönemde de Tanrı'nın lütfıyla seçilmiş küçük bir topluluk* vardır. ⁶ Eğer bu, lütufla olmuşsa, iyi işlerle olmamış demektir. Yoksa lütfen artık lütfen olmaktan çıkar! ⁷ Sonuç ne? İsrail aradığına kavuşamadı, seçilmiş olanlar ise kavuştular. Geriye kalanlarınsa yürekleri nasılaştırdı. ⁸ Yazılmış olduğu gibi:

"Tanrı onlara uyuşukluk ruhu verdi;
Bugüne dek görmeyen gözler, duymayan kulaklar verdi."

⁹ Davut da şöyle diyor:

"Sofraları onlara tuzak,
Kapan, tökez ve ceza olsun.

¹⁰ Gözleri kararsın, göremesinler.
Bellerini hep iki büklüm et!"

Aşılanmış Dallar

¹¹ Öyleyse soruyorum: İsailliler, bir daha kalkmamak üzere mi sendeleyip düştüler? Kesinlikle hayır! Ama onların suçu yüzünden öteki uluslara kurtuluş verildi; öyle ki, İsailliler onlara imrensin. ¹² Eğer İsailliler'in suçu dünyaya zenginlik, bozgunu uluslara zenginlik getirdiyse, bütünlüğü çok daha büyük bir zenginlik getirecektir! ¹³ Öteki uluslardan olan sizlere söyleyorum: Uluslara elçi olarak gönderdiğim için görevimi yüce sayarım. ¹⁴ Böylelikle belki soydaşlarımı imrendirip bazlarını kurtarırmı. ¹⁵ Çünkü onların reddedilmesi dünyanın Tanrı'yla barışmasını sağladıysa, kabul edilmeleri ölümden yaşama geçiş değil de nedir? ¹⁶ Hamurun ilk parçası kutsalsa, tümü kutsaldır; kök kutsalsa, dallar da kutsalıdır.

¹⁷⁻¹⁸ Ama zeytin ağacının bazı dalları kesildiyse ve sen yabani bir zeytin filiziğen onların yerine aşılanıp ağacın semiz köküne ortak oldunsa, o dallara karşı övünme. Eğer övünüyorsan, unutma ki, sen kökü taşımadıysın, kök seni taşıyor. ¹⁹ O zaman, "Ben aşılanam diye dallar kesildi" diyecesin. ²⁰ Doğru, onlar imansızlık yüzünden kesildiler. Sense imanla yerinde duruyorsun. Böbürlenme, kork! ²¹ Çünkü Tanrı asıl dalları esirgemediyse, seni de esirgemecektir.

²² Onun için Tanrı'nın iyiliğini de sertliğini de gör. O, düşenlere karşı serttir; ama O'nun iyiliğine bağlı kalırsan, sana iyi davranışır. Yoksa sen de kesilip atılırsın! ²³ İmansızlıkta direnmezlerse, İsailliler de öz ağaca aşilanacaklar. Çünkü Tanrı'nın onları eski yerlerine aşılamaya gücü vardır. ²⁴ Eğer sen doğal yapısı yabani zeytin ağacından kesilip doğaya aykırı olarak cins zeytin ağacına aşılınınsa, asıl dalların öz zeytin ağacına aşılanacakları çok daha kesindir!

Bütün İsrail Kurtulacak

²⁵ Kardeşler, bilgilige kapılmamanız için şu sıradan habersiz kalmanızı istemem: İsailliler'den bir bölümünün yüreği, öteki uluslardan kurtulacakların sayısı tamamlanıncaya dek duyarsız kalacaktır. ²⁶ Sonunda bütün İsrail kurtulacaktır. Yazılmış olduğu gibi:

"Kurtarıcı Siyon'dan* gelecek,

^{11:4} 1Kr.19:18

* ^{11:5} "Küçük bir topluluk": Grekçe "Bir kalıntı".

^{11:8} Yas.29:4; Yşa.29:10

^{11:9} Mez.69:22-23

^{11:26} Yşa.59:20-21; Yer.31:33-34

Yakup'un soyundan tanrısızlığı uzaklaştıracak.

²⁷ Onların günahlarını kaldıracağım zaman
Kendileriyle yapacağım antlaşma budur."

²⁸ İsrailliler Müjde'yi reddederek sizin uğrunuza Tanrı'ya düşman oldular; ama Tanrı'nın seçimine göre, ataları sayesinde sevilmektedirler. ²⁹ Çünkü Tanrı'nınarmağanları ve çağrısı geri alınamaz. ³⁰ Bir zamanlar Tanrı'nın sözünü dinlemediyeni sizler şimdi İsrailliler'in sözdinlemezliğinin sonucu merhamete kavuştunuz. ³¹ Bunun gibi, İsrailliler de, sizin kavuştığınız merhametle merhamete erişmek için şimdi söz dinlemez oldular. ³² Çünkü Tanrı, merhametini herkese göstermek için herkesi sözdinlemezliğin tutsağı kıldı.

Tanrı'ya Övgüler

³³ Tanrı'nın zenginliği ne büyük, bilgeliği ve bilgisi ne derindir! O'nun yargıları ne denli akıl ermez, yolları ne denli anlaşılmazdır!

³⁴ "Rab'bin düşüncesini kim bilebildi?
Ya da kim O'nun öğütçüsü olabildi?"

³⁵ "Kim Tanrı'ya bir şey verdi ki,
Karşılığını O'ndan isteyebilsin?"

³⁶ Her şeyin kaynağı O'dur; her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için var oldu. O'na sonsuza dek yücelik olsun! Amin.

12

Tanrı'yi Hoşnut Etme

¹ Öyleyse kardeşlerim, Tanrı'nın merhameti adına size yalvarırım: Bedenlerinizi diri, kutsal, Tanrı'yı hoşnut eden birer kurban olarak sunun. Ruhsal* tapınmanız budur. ² Bu çağın gidişine uymayın; bunun yerine, Tanrı'nın iyi, beğenilir ve yetkin isteğiinin ne olduğunu ayırt edebilmek için düşüncinizin yenilenmesiyle değişim.

³ Tanrı'nın bana bağışladığı lütfuyla hepинize söylüyorum: Kimse kendisine gereğinden çok değer vermesin. Herkes Tanrı'nın kendisine verdiği iman ölçüsüne göre düşüncelerinde sağduyulu olsun. ⁴⁻⁵ Bir bedende ayrı ayrı işlevleri olan çok sayıda üyemiz olduğu gibi, çok sayıda olan bizler de Mesih'te tek bir bedeniz ve birbirimizin üyeleriyiz. ⁶ Tanrı'nın bize bağışladığı lütfu göre, ayrı ayrı ruhsal armağanlarımız vardır. Birinin armağanı peygamberlikse, imanı oranında peygamberlik etsin. ⁷ Hizmetse, hizmet etsin. Öğretmekte, öğretsin. ⁸ Öğüt veren, öğütte bulunsun. Bağısta bulunan, bunu cömertçe yapsın. Yöneten, gayretle yönetsin. Merhamet eden, bunu güler yüzle yapsın.

⁹ Sevginiz ikiyüzlü olmasın. Kötülükten tıksının, iyiliğe bağlanın.

¹⁰ Birbirinize kardeşlik sevgisiyle bağlı olun. Birbirinize saygı göstermeye yarışın. ¹¹ Gayretiniz eksilmesin. Ruhta ateşli olun. Rab'be kulluk edin. ¹² Umudunuzla sevinin. Sıkıntıya dayanın. Kendinizi duaya verin.

¹³ İhtiyaç içinde olan kutsallara yardım edin. Konuksever olmayı amaç

^{11:33} Yşa.55:8

^{11:34} Yşa.40:13

^{11:35} Eyü.41:11

^{11:36} 1Ko.8:5-6

* ^{12:1} "Ruhsal" ya da

"Akla uygun".

^{12:4-5} 1Ko.12:12

^{12:6} 1Ko.12:4-11

edinin. ¹⁴ Size zulmedenler için iyilik dileyin. İyilik dileyin, lanet etmeyin. ¹⁵ Sevinenlerle sevinin, ağlayanlarla ağlayın. ¹⁶ Birbirinizle aynı düşüncede olun. Böbürlenmeyin; tersine, hor görülenlerle arkadaşlık edin. Bilgiçlik taslamayın. ¹⁷ Kötülüğe kötüülükle karşılık vermeyin. Herkesin gözünde iyi olanı yapmaya dikkat edin. ¹⁸ Mümkinse, elinizden geldiğince herkesle barış içinde yaşayın.

¹⁹ Sevgili kardeşler, kimseden öç almayın; bunu Tanrı'nın gazabına bırakın. Çünkü şöyledir yazılmıştır: "Rab diyor ki, 'Öç benimdir, ben karşılık vereceğim.' "

²⁰ Ama,

"Düşmanın açıkçası doyur,
Susamışsa su ver.
Bunu yapmakla onu utanca boğarsın[†]."

²¹ Kötülüğe yenilme, kötülüğü iyilikle yen.

13

Yönetime Bağlı Olmak

¹ Herkes, baştaki yöneticiye bağlı olsun. Çünkü Tanrı'dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuştur. ² Bu nedenle, yöneticiye karşı direnen, Tanrı buyruğuna karşı gelmiş olur. Karşı gelenler yargılanır. ³ İyilik edenler değil, kötüük edenler yöneticilerden korkmalıdır. Yönetimden korkmamak ister misin, öyleyse iyi olanı yap, yönetimin övgüsünü kazanırsın. ⁴ Çünkü yönetim, senin iyiliğin için Tanrı'ya hizmet etmektedir. Ama kötü olanı yaparsan, kork! Yönetim, kılıcı boş yere taşımıyor; kötüük yapanın üzerine Tanrı'nın gazabını salan öç alıcı olarak Tanrı'ya hizmet ediyor. ⁵ Bunun için, yalnız Tanrı'nın gazabı nedeniyle değil, vicdan nedeniyle de yöneticiye bağlı olmak gereklidir. ⁶ Vergi ödemenizin nedeni de budur. Çünkü yöneticiler Tanrı'nın bu amaç için gayretle çalışan hizmetkarlarıdır. ⁷ Herkese hakkını verin: Vergi hakkı olana vergi, gümrük hakkı olana gümrük, saygı hakkı olana saygı, onur hakkı olana onur verin.

Birbirinizi Sevin

⁸ Birbirinizi sevmekten başka hiç kimseye bir şey borçlu olmayın. Çünkü başkalarını seven, Kutsal Yasa'yı yerine getirmiş olur. ⁹ "Zina etmeyeceksin, adam öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, başkasının malını göz dikmeyeceksin" buyrukları ve bundan başka ne buyruk varsa, şu sözde özetlenmiştir: "Komşunu kendin gibi seveceksin." ¹⁰ Seven kişi komşusuna kötüük etmez. Bu nedenle sevmek Kutsal Yasa'yı yerine getirmektir.

¹¹ Bunu, yaşadığınız zamanın bilincinde olarak yapın. Artık sizin için uykudan uyanma saatü gelmiştir. Çünkü şu anda kurtuluşumuz ilk iman ettiğimiz zamankinden daha yakındır. ¹² Gece ilerledi, gündüz yaklaştı. Bunun için karanlığın işlerini üzerinden atıp ışığın silahlarını kuşanalım. ¹³ Kendimizi çığlıncı eğlenceye ve sarhoşluğa, ahlaksızlığa ve sefahate, çekismeye ve kırskanlığa kaptırmayalım. Gün ışığında olduğu gibi, saygın bir yaşam sürelim. ¹⁴ Rab Isa Mesih'i kuşanın. Benliğinizin tutkularına uymayı düşünmeyin.

^{12:14} Mat.5:44; Luk.6:27-28 ^{12:16} Özd.3:7 ^{12:19} Yas.32:35; İbr.10:30 ^{12:20} Özd.25:21-22

^{† 12:20} "Onu utanca boğarsın": Grekçe "Onun başı üzerine ateş korları yıgarsın". ^{13:6} Mat.22:21; Mar.12:17; Luk.20:25 ^{13:9} Çık.20:13-17; Yas.5:17-19,21 ^{13:9} Lev.19:18

14*Zayıf İman, Güçlü İman*

¹ İmanı zayıf olanı aranızda kabul edin, ama tartışmalı konulara girmeyin. ² Biri her şeyi yiyebileceğine inanır; imanı zayıf olansa yalnız sebze yer. ³ Her şeyi yiyen, yemeyeni hor görmesin. Her şeyi yemeyen, yiyenı yargılamasın. Çünkü Tanrı onu kabul etmiştir. ⁴ Sen kimsin ki, başkasının kulunu yargılıyorsun? Kulu haklı çıkaran da haksız çıkaran da efendisidir. Kul haklı çıkacaktır. Çünkü Rab'bin onu haklı çıkarmaya gücü vardır. ⁵ Kimi bir günü başka bir günden üstün sayar, kimi her günü bir sayar. Herkesin kendi görüşüne tam güveni olsun. ⁶ Belli bir günü kutlayan, Rab için kutlar. Her şeyi yiyen, Tanrı'ya şükrederek Rab için yer. Bazı şeyler yemeyen de Rab için yemez ve Tanrı'ya şükreder.

⁷ Hiçbirimiz kendimiz için yaşamayız, hiçbirimiz de kendimiz için ölmeyiz. ⁸ Yaşarsak Rab için yaşarız; ölürsek Rab için ölüruz. Öyleyse, yaşasak da ölse de Rab'be aitiz. ⁹ Mesih hem ölülerin hem yaşayanların Rabbi olmak üzere ölüp dirildi. ¹⁰ Sen neden kardeşini yargılıyorsun? Ya sen, kardeşini neden küçümseyorsun? Tanrı'nın yargı kürsüsü önüne hepimiz çıkacağız. ¹¹ Yazılmış olduğu gibi:

“Rab söyle diyor:
‘Varlığım hakkı için her diz önumde çökecek,
Her dil Tanrı olduğumu açıkça söyleyecek.’”

¹² Böylece her birimiz kendi adına Tanrı'ya hesap verecektir.

¹³ Onun için, artık birbirimizi yargılamayalım. Bunun yerine, hiçbir kardeşin yoluna sürçme ya da tökezleme taşı koymamaya kararlı olun. ¹⁴ Rab İsa'ya ait biri olarak kesinlikle biliyorum ki, hiçbir şey kendiliğinden murdar değildir. Ama bir şeyi murdar sayan için o şey murdardır. ¹⁵ Yediğin bir şey yüzünden kardeşin incinmişse, artık sevgi yolunda yürümüyorsun demektir. Mesih'in, uğruna öldüğü kardeşini yediklerinle mahvetme! ¹⁶ Size göre iyi olanın kötülenmesine fırsat vermeyin. ¹⁷ Çünkü Tanrı'nın Egemenliği, yiyecek içecek sorunu değil, doğruluk, esenlik ve Kutsal Ruh'ta sevinçtir. ¹⁸ Mesih'e bu yolda hizmet eden, Tanrı'yı hoşnut eder, insanların da beğenisini kazanır.

¹⁹ Öyleyse kendimizi esenlik getiren ve karşılıklı gelişmemizi sağlayan işlere verelim. ²⁰ Yiyecek uğruna Tanrı'nın işini bozma! Her yiyecek temizdir, ama yedikleriyle başkasının sürçmesine yol açan kişi kötüyük etmiş olur. ²¹ Et yememen, şarap içmemen, kardeşinin sürçmesine yol açacak bir şey yapmaman iyidir. ²² Bu konulardaki inancını Tanrı'nın önünde kendine sakla. Onayladığı şeyden ötürü kendini yargılamayan kişi ne mutludur! ²³ Ama bir yiyecektenden kuşkulanan kişi onu yerse yargılanır; çünkü imanla yemiyor. İmana dayanmayan her şey gınahtır.

15

¹ İmanı güçlü olan bizler, kendimizi hoşnut etmeye değil, güçsüzlerin zayıflıklarını yüklenmeye borçluyuz. ² Her birimiz komşusunu ruhça geliştirmek

İçin komşusunun iyiliğini gözterek onu hoşnut etsin.³ Çünkü Mesih bile kendini hoşnut etmeye çalışmadi. Yazılmış olduğu gibi: "Sana edilen hakaretlere ben uğradım."⁴ Önceden ne yazıldıysa, bize öğretmek için, sabırla ve Kutsal Yazılılar'ın verdiği cesaretle umudumuz olsun diye yazıldı.⁵ Sabır ve cesaret kaynağı olan Tanrı'nın, sizleri Mesih İsa'nın isteğine uygun olarak aynı düşüncede birleştirmesini dilerim.⁶ Öyle ki, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrı'sını ve Babası'nı birlik içinde hep bir ağızdan yüceltesiniz.

⁷ Bu nedenle, Mesih sizi kabul ettiği gibi, Tanrı'nın yüceliği için birbirinizi kabul edin.⁸⁻⁹ Çünkü diyorum ki Mesih, Tanrı'nın güvenilir olduğunu göstermek için Yahudiler'in hizmetkârı oldu. Öyle ki, atalarımıza verilen sözler doğrulansın ve öteki uluslar merhameti için Tanrı'yı yüceltsin. Yazılmış olduğu gibi:

"Bunun için uluslar arasında sana şükredeceğim,
Adını ilahilerle öveceğim."

¹⁰⁻¹¹ Yine deniyor ki,

"Ey uluslar, O'nun halkıyla birlikte sevinin!"

Ve, "Ey bütün uluslar, Rab'be övgüler sunun!
Ey bütün halklar, O'nu yüceltin!"

¹² Yeşaya da şöyle diyor:

"İşay'ın Kökü ortaya çıkacak,
Uluslara egemen olmak üzere yükselecek.
Uluslararası O'na umut bağlayacak."

¹³ Umut kaynağı olan Tanrı, Kutsal Ruh'un gücüyle umutla dolup taşmanız için iman yaşamınızda sizleri tam bir sevinç ve esenlikle doldursun.

Mesih'in Hizmetkâri

¹⁴ Size gelince, kardeşlerim, iyilikle dolu, her bilgiyle donanmış olduğunuzdan ben eminim. Ayrıca, birbirinize öğüt verebilecek durumdasınız. ¹⁵ Yine de Tanrı'nın bana bağışladığı lütfuyla bazı noktaları yeniden anımsatmak için size yazma cesaretini gösterdim. ¹⁶ Ben Tanrı'nın lütfuyla uluslararası yararına Mesih İsa'nın hizmetkârı oldum. Tanrı'nın Müjdesi'ni bir kâhin olarak yaymaktayım. Öyle ki uluslar, Kutsal Ruh'la kutsal kılınarak Tanrı'yı hoşnut eden bir sunu olsun.

¹⁷ Bunun için Mesih İsa'ya ait biri olarak Tanrı'ya verdığım hizmetle övünebilirim. ¹⁸⁻¹⁹ Ulusların söz dinlemesi için Mesih'in benim aracılığımla, söyle ve eylemle, mucizeler ve harikalar yaratıcı güçle, Kutsal Ruh'un gücüyle yaptıklarından başka şeyden söz etmeye cesaret edemem. Yeruşalim'den* başlayıp İllirikum bölgесine kadar dolaşarak Mesih'in Müjdesi'ni eksiksiz duyurdum. ²⁰ Bir başkasının attığı temel üzerine inşa etmemek için Müjde'yi Mesih'in adının duyulmadığı yerlerde yaymayı amaç edindim. ²¹ Yazılmış olduğu gibi:

"O'ndan habersiz olanlar göreceklər.

Duymamış olanlar anlayacaklar.”

Roma'ya Gitme Tasarısı

22 İşte bu yüzden yanınıza gelmem kaç kez engellendi. **23-24** Şimdiye bu yörelerde artık yapacağım bir şey kalmadığından, yillardır da yanınıza gelmeyi arzuladığımdan, İspanya'ya giderken size uğrarım. Yol üzerinde sizi görüp bir süre arkadaşlığınıza doyduktan sonra beni oraya uğurlayacağınızı umarım. **25** Ama şimdi kutsallara bir hizmet için Yeruşalim'e gidiyorum. **26** Çünkü Makedonya ve Ahaya'da bulunanlar, Yeruşalim'deki kutsallar arasında yoksul olanlar için yardım toplamayı uygun gördüler. **27** Evet, uygun gördüler. Gerçekte onlara yardım borçlular. Uluslar, onların ruhsal bereketlerine ortak olduklarına göre, maddesel bereketlerle onlara hizmet etmeye borçlular. **28** Bu işi bitirip sağlanan yardımı onlara ulaştırdıktan sonra* size uğrayacağım, sonra da İspanya'ya gideceğim. **29** Yanınıza geldiğimde, Mesih'in bereketinin doluluğuyla geleceğimi biliyorum.

30 Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih ve Ruh'un sevgisi adına size yalvarıyorum, benim için Tanrı'ya dua ederek uğraşma katılın. **31** Yahudiye'deki imansızlardan kurtulmam için ve Yeruşalim'e olan hizmetimin kutsallarca kabul edilmesi için dua edin. **32** Öyle ki, Tanrı'nın isteğiyle sevinçle yanınıza gelip sizlerle gönlümü ferahlatayım. **33** Esenlik veren Tanrı hepinizle birlikte olsun! Amin.

16

Özel İstekler ve Selamlar

1 Kenhere'deki kılısenin görevlisi olan kızkardeşim Fibi'yi size salık veririm. **2** Kutsallara yaraşır biçimde onu Rab'bin adına kabul edin. Herhangi bir ihtiyacı olursa, kendisine yardım edin. Çünkü o, ben dahil, birçoklarına destek sağlamıştır.

3 Mesih İsa yolunda emektaşlarım olan Priska ve Akvila'ya selam edin. **4** Onlar benim uğruma yaşamlarını tehlikeye attılar. Yalnız ben değil, öteki ulusların bütün kılıseleri de onlara minnettardır. **5** Onların evindeki inanlılar topluluğuna da selam söyleyin. Asya İli'inden* Mesih'e ilk iman eden sevgili kardeşim Epenetus'a selam edin. **6** Sizin için çok çalışmış olan Meryem'e selam söyleyin. **7** Mesih'in elçileri arasında tanınmış ve benden önce Mesih'e inanmış olan soydaşlarım ve hapishane arkadaşlarım Andronikus'la Yunya'ya selam edin.

8 Rab'be ait olan sevgili kardeşim Ampliatus'a selam söyleyin. **9** Mesih yolunda emektaşımız olan Urbanus'a ve sevgili kardeşim Stakis'e selam edin. **10** Mesih'in beğenisini kazanmış olan Apellis'e selam söyleyin. Aristobulus'un ev halkından olanlara selam edin. **11** Soydaşım Herodion'a selam söyleyin. Narkis'in ev halkından Rab'be ait olanlara selam söyleyin. **12** Rab'bin hizmetinde çalışan Trifena'yla Trifosa'ya selam edin. Rab'bin hizmetinde çok çalışmış olan sevgili Persis'e selam söyleyin. **13** Rab'bin seçkin kulu olan Rufus'a ve bana da annelik etmiş olan annesine selam edin. **14** Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrovas, Hermas ve yanlarındaki kardeşlere selam edin. **15** Filologus'la Yulya'ya, Nereus'la kızkardeşine, Olimpas'la yanlarındaki bütün

15:22 Rom.1:13 **15:25** 1Ko.16:1-4 **15:27** 1Ko.9:11 * **15:28** “Bu işi bitirip sağlanan yardımı onlara ulaştırdıktan sonra”: Grekçe “Bu işi bitirip bu meyveyi onlara mühürledikten sonra”. **16:3**
Elç.18:2-3 **16:13** Mar.15:21

kutsallara selam edin. ¹⁶ Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın. Mesih'in bütün kiliseleri size selam ederler.

¹⁷ Kardeşler, size yalvarırım, aldiğiniz öğretime karşı gelerek ayrılıklarla ve səpmalarla neden olanlara dikkat edin, onlardan sakının. ¹⁸ Böyle kişiler Rabbimiz Mesih'e değil, kendi midelerine kulluk ediyorlar. Saf kişilerin yüreklerini kulağı okşayan tatlı sözlerle aldatıyorlar. ¹⁹ Sözdinlerliğiniz herkes duydu, bu nedenle sizin adınıza seviniyorum. İyilik konusunda bilge, kötüülük konusunda deneyimsiz olmanızı isterim. ²⁰ Esenlik veren Tanrı çok geçmeden Şeytan'ı ayaklarınızın altında ezecektir.

Rabbimiz Isa'nın lütfu sizinle birlikte olsun.

²¹ Emektaşım Timoteos, soydaşlarından Lukius, Yason ve Sosipater size selam ederler. ²² Mektubu yaziya geçiren ben Tertius, Rab'be ait biri olarak size selamlarımı gönderirim. ²³⁻²⁴ Ben Pavlus'a ve bütün inanlılar topluluğuna konukseverlik eden Gayus size selam eder. Kent haznedarı Erastus'un ve Kuartus kardeşin size selamları var.*

²⁵ Tanrı, duyurdugum Müjde ve Isa Mesih'le ilgili bildiri uyarınca, son-suz çağlarından beri saklı tutulan sırrı açıklayan vahiy uyarınca sizi ruhça pekiştirecek güctedir. ²⁶ O sırr şimdî aydınlığa çıkarılmış ve öncesiz Tanrı'nın buyruğuna göre peygamberlerin yazıları aracılığıyla bütün ulusların iman ederek söz dinlemesi için bildirilmiştir. ²⁷ Bilge olan tek Tanrı'ya Isa Mesih aracılığıyla sonsuza dek yükselik olsun! Amin.

16:21 Elç.16:1

16:23-24 Elç.19:29; 1Ko.1:14; 2Ti.4:20

"Rabbimiz Isa Mesih'in lütfu hepinizle birlikte olsun! Amin" sözlerini de içerir.

* **16:23-24** Birçok Grekçe elyazması,

Pavlus'tan KORİNTLİLER'E BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Korint, orta Yunanistan ile Mora Yarımadası arasındaki körfezin ağzında kalan, kuzey-güney ve doğu-batı ticaret yollarını denetimi altında tutan önemli bir kentti. (Deniz yüklerinin büyük bölümünü, fırtınalı bir yol olan Mora Yarımadası'nın güneyinden değil de körfezden geçirilirdi.) Korint Kenti fuhuş yapmakla ün salmıştı. Eski Grek tanrılarına ait en az on iki tapınağın bulunduğu bu kent alabildiğine putperestliğin pençesindeydi. Örneğin, putlara sunulan adakların sadece belirli bölgeleri yakılır, geri kalanı yenir ya da kasaplarda satılırdu. Bunun yanısıra felsefe ve bilgelik büyük değer taşırdı. Hem Yahudi, hem Yahudi olmayanlardan oluşan inanlılar topluluğu böyle bir ortamda belirli bazı kültürel sorunlarla karşı karşıya kaldı.

Pavlus, Korint'e İ.S. 50 yılı dolaylarında geldi. Rabbin, "Bu kente benim halkım çoktur" sözü üzerine orada bir buçuk yıl kaldı (Elç.18:1-18). Bu mektubu, Makedonya'ya gitmek üzere Efes'ten ayrılmadan önce, İ.S. 55 yılları dolayında yazdı. Korint'i bir kez daha ziyaret etmeye tasarlıyordu (16:2-7). Bu mektuptan önce Korintliler'le yazışmıştı (5:9). Onlar da ona bazı sorular sormuşlardır (7:1). Pavlus bu mektubu kaleme almadan önce Korint'ten gelen ziyaretçiler ona üzücü haberler getirmiştir (1:11; 16:17-18).

Mektubun İçeriği: Her ne kadar Pavlus olumlu bazı şeylelerden (1:4-7; 11:12) söz edebiliyorsa da, mektup genelde ruhsal açıdan olgunlaşmamış bir topluluğun kendine bir çekidüzen vermesi için yazılmıştır (3:1-4). Mektup, bu inanlıların manevi babası olan Pavlus'un onlar için yaptığı kaygılarından kaynaklanan uyarıları içerir (4:14-20). Pavlus onları her bakımdan kutsal olmaya çağrıyor³. Aralarındaki bölünmeler⁴ ve dünyasal bilgeliklerine⁵ ilişkin gururlanmalar Pavlus'u en çok kaygılandıran konularandır. Bu söze bilgelige karşı, çarmıha gerilen Mesih'i, Tanrı'nın bilgeligi ve gücü olarak ilan etmektedir (1:17-2:16). Pavlus ayrıca Korintliler'i fuhuş⁶, birbirlerine karşı açtıkları davalar (6:1-8) ve toplantılardaki düzensizlikleri (11:17-34) konusunda bir hayli azarlar. Buna karşılık onları, sevgiyi kendilerine amaç edinmeye özendirir (13. bölüm).

Yazdıklar mektupta kendisine yönelikleri sorulara yanıt verir. Bu sorular temelde bekârlık, evlilik (7. bölüm); putlara sunulan kurbanların etinin yenip yenmemesi⁷; ruhsalarmağanlar ve bunların işlevleri⁸ ve Yeruşalim'de bulunan yoksul inanlılara verilecek bağışların toplanmasıyla⁹ ilgilidir.

Mektup, Korint'teki bazı kişilerin yadsıdıkları diriliş konusuna ilişkin öğretiyi de içerir (15. bölüm).

Ana Hatlar:

1:1-9 Selam ve teşekkürler

1:10-6:20 Korint Kilisesindeki karışıklıklar

1:10-17 Bölünmeler

1:18-2:16 Dünyanın bilgeligine karşı Tanrı'nın bilgeligi

3:1-4:21 Bölünmeler

5:1-13 Topluluğun fuhuş karşısındaki tutumu

6:1-11 Topluluk içi davalar

6:12-20 Fuhuş

7:1-16:4 Korintliler'in sorularına verilen yanıtlar

7:1-40 Evlilik

- 8:1-11:1 Putlara sunulan kurbanların eti
 11:2-33 Toplantıdaki düzen
 12:1-14:20 Ruhsalarmağınlar
 15:1-58 Diriliş
 16:1-4 Kutsallar için toplanacak bağışlar
 16:5-24 Sonuç
 Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

Selamlar ve Şükranlar

1-3 Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi olmaya çağrılan ben Pavlus ve kardeşimiz Sostenis'ten Tanrı'nın Korint'teki kilisesine selam! Mesih İsa'da kutsal kılınmış, kutsal olmaya çağrılmış olan sizlere ve hepimizin Rabbi İsa Mesih'in adını her yerde anan herkese Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten lütuf ve esenlik olsun. 4 Tanrı'nın Mesih İsa'da size bağışladığı lütfuftan ötürü sizin için her zaman Tanrı'm'a şükrediyorum. 5-6 Mesih'le ilgili tanıklığımız sizde pekiştığı gibi Mesih'te her bakımdan -her tür söz ve bilgi bakımından- zenginleştiriniz. 7 Şöyled ki, Rabbimiz İsa Mesih'in görünmesini beklerken hiçbir ruhsalarmağandan yoksun değilsiniz. 8 Rabbimiz İsa Mesih kendi gününde kusursuz olmanız için sizi sonuna dek pekiştirecektir. 9 Sizleri Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'le paydaşlığı çağırın Tanrı güvenilirdir.

İnanlılar Topluluğunda Bölünmeler

10 Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla yalvarıyorum: Hepiniz uyum içinde olun, aranızda bölünmeler olmadan aynı düşüncede ve görüşte birleşin. 11 Kardeşlerim, Kloï'nin ev halkından aranızda çekişmeler olduğunu öğrendim. 12 Şunu demek istiyorum: Her biriniz, "Ben Pavlus yanlışıyım", "Ben Apollos yanlışıyım", "Ben Kefas yanlışıyım" ya da "Ben Mesih yanlışıyım" diyormuş.

13 Mesih bölündü mü? Sizin için çarmıha gerilen Pavlus muydu? Pavlus'un adıyla mı vaftiz edildiniz? 14-15 Hiç kimse benim adımla vaftiz edildiğinizi söylemesin diye Krispus'la Gayus'tan başka hiçbirinizi vaftiz etmediğim için Tanrı'ya şükrediyorum. 16 Evet, bir de İstefanas'in ev halkını vaftiz ettim; bunun dışında kimseyi vaftiz ettiğimi anımsıyorum. 17 Çünkü Mesih beni vaftiz etmeye değil, Mesih'in çarmıhtaki ölümü boş gitmesin diye, bilgece sözlere dayanmaksızın Müjde'yi yaymaya gönderdi.

Mesih: Tanrı'nın Gücü ve Bilgeliği

18 Çarmıhla ilgili bildiri mahva gidenler için saçmalık, biz kurtulmakta olanlar içinse Tanrı gücüdür. 19 Nitekim şöyle yazılmıştır:

"Bilgelerin bilgeliğini yok edeceğim,
 Akıllıların aklını boşça çıkaracağım."

20 Hani nerede bilge kişi? Din bilgini nerede? Nerede bu çağın hünerli tartışmacısı? Tanrı dünya bilgeliğinin saçma olduğunu göstermedi mi? 21 Mademki dünya Tanrı'nın bilgeliği uyarınca Tanrı'yı kendi bilgeliğyle tanımadı, Tanrı iman edenleri saçma sayılan bildiriyle kurtarmaya razı oldu. 22 Yahudiler doğaüstü belirtiler ister, Grekler'se* bilgelik arar. 23 Ama biz çarmıha gerilmiş Mesih'i duyuruyoruz. Yahudiler bunu yüzkarası, öteki

uluslar da saçmalık sayarlar. ²⁴ Oysa Mesih, çağrılmış olanlar için -ister Yahudi ister Grek olsun- Tanrı'nın gücü ve Tanrı'nın bilgeliğidir. ²⁵ Çünkü Tanrı'nın "saçmalığı" insan bilgeliğinden daha üstün, Tanrı'nın "zayıflığı" insan gücünden daha güçlündür.

²⁶ Kardeşlerim, aldiğiniz çağrıyi düşünün. Birçoğunuza insan ölçülerine göre bilge, güçlü ya da soylu kişiler değildiniz. ²⁷ Ne var ki, Tanrı bilgeleri utandırmak için dünyanın saçma saylıklarını, güçleri utandırmak için de dünyanın zayıf saylıklarını seçti. ²⁸ Dünyanın önemli gördüklerini hiçe indirmek için dünyanın ömensiz, soysuz, degersiz gördüklerini seçti. ²⁹ Öyle ki, Tanrı'nın önünde hiç kimse övünenmesin. ³⁰ Ama siz Tanrı sayesinde Mesih İsa'dasınız. O bizim için tanrısal bilgelik, doğruluk, kutsallık ve kurtuluş oldu. ³¹ Bunun için yazılmış olduğu gibi, "Övünen, Rab'le övünsün."

2

Çarmıha Gerilmiş Mesih'i Tanıtmak

¹ Kardeşler, Tanrı'yla ilgili bildiriyi* duyurmak için size geldiğimde, söz ustalığıyla ya da üstün bilgelikle gelmedim. ² Aranızdayken, İsa Mesih'ten ve O'nun çarmıha gerilişinden başka hiçbir şey bilmemeye kararlıydım. ³ Size zayıflık ve korku içinde geldim, tır tır titriyordum! ⁴ Sözüm ve bildirim, insan bilgelığının ikna edici sözlerine değil, Ruh'un kanıtlayıcı gücüne dayanıyordu. ⁵ Öyle ki, imanınız insan bilgelliğine değil, Tanrı gücüne dayansın.

Tanrı'nın Bilgeligi

⁶ Gerçi olgun kişiler arasında bilgece sözler söylüyoruz; ama bu bilgelik ne şimdiki çağın, ne de bu çağın gelip geçici önderlerinin bilgeliğidir. ⁷⁻⁸ Tanrı'nın saklı bilgeligidenden gizemli biçimde söz ediyoruz. Zamanın başlangıcından önce Tanrı'nın bizim yüceliğimiz için belirlediği bu bilgeliği bu çağın önderlerinden hicbiri anlamadı. Anlasalarlardı yüce Rab'bi çarmıha germezlerdi. ⁹ Yazılmış olduğu gibi,

"Tanrı'nın kendisini sevenler için hazırladıklarını
Hiçbir göz görmedi,
Hiçbir kulak duymadı,
Hiçbir insan yüreği kavramadı."

¹⁰ Oysa Tanrı Ruh aracılığıyla bunları bize açıkladı. Çünkü Ruh her şeyi, Tanrı'nın derin düşüncelerini bile araştırır. ¹¹ İnsanın düşüncelerini, insanın içindeki ruhundan başka kim bilebilir? Bunun gibi, Tanrı'nın düşüncelerini de Tanrı'nın Ruhu'ndan başkası bilemez. ¹² Tanrı'nın bize lütfettiklerini bilelim diye, bu dünyanın ruhunu değil, Tanrı'dan gelen Ruh'u aldık. ¹³ Ruhsal kişilere ruhsal gerçekleri açıklarken, Tanrı'nın lütfettiklerini insan bilgelığının öğrettiği sözlerle değil, Ruh'un öğrettiği sözlerle bildiririz.

¹⁴ Doğal kişi, Tanrı'nın Ruhu'yla ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir, ruhça değerlendirildikleri için bunları anlayamaz. ¹⁵ Ruhsal kişi her konuda yargı yürütebilir, ama kimse onun hakkında yargı yürütmez.

¹⁶ "Rab'bin düşüncesini kim bitti ki,
O'na öğüt verebilsin?"

^{1:31} Yer.9:23-24

* ^{2:1} "Bildiriyi": Bazi Grekçe elyazmalarında, "Sırı" diye geçer.

^{2:3} Elç.18:9

^{2:9} Yşa.64:4

^{2:16} Yşa.40:13

Oysa biz Mesih'in düşüncesine sahibiz.

3

Toplulukta Uyum

1 Kardeşler, ben sizinle ruhsal kişilerle konuşur gibi konuşamadım. Benliğe uyanlarla, Mesih'te henüz bebeklik çağında olanlarla konuşur gibi konuşustum. **2** Size süt verdim, katı yiyecek değil. Çünkü katı yiyeceği henüz yiymeyi ordunuz. Şimdi bile yiyemezsiniz. **3** Çünkü hâlâ benlige uyuyorsunuz. Aranızda kıskançlık ve çekişme olması, benlige uyduğunuzu, öbür insanlar gibi yaşadığınızı göstermiyor mu? **4** Biriniz, "Ben Pavlus yanlışıyım", ötekiniz, "Ben Apollos yanlışıyım" diyorsa, öbür insanlardan ne farkınız kalır?

5 Apollos kim, Pavlus kim? İman etmenize aracı olmuş hizmetkârlardır. Rab her birimiz bir görev vermiştir. **6** Tohumu ben ektim, Apollos suladı. Ama Tanrı büyöttü. **7** Önemli olan, eken ya da sulayan değil, ekileni büyütten Tanrı'dır. **8** Ekenle sulayanın değeri birdir. Her biri kendi emeğinini karşılığını alacaktır. **9** Biz Tanrı'nın emektaşlarıyız. Sizler de Tanrı'nın tarlası, Tanrı'nın binasısınız.

10 Tanrı'nın bana lütfettiği görev uyarınca bilge bir mimar gibi temel attum, başkaları da bu temel üzerine inşa ediyor. Herkes nasıl inşa ettiğine dikkat etsin. **11** Çünkü hiç kimse atılan temelden, yani İsa Mesih'ten başka bir temel atamaz. **12** Bu temel üzerine kimi altın, gümüş ya da değerli taşlarla, kimi de tahta, ot ya da kamyola inşa edecek. **13** Herkesin yaptığı iş belli olacak, yargı günü ortaya çıkacak. Herkesin işi ateşe açıga vurulacak. Ateş her işin niteliğini sinayacak. **14** Bir kimsenin inşa ettikleri ateşe dayanırsa, o kimse ödülünü alacak. **15** Yapıtları yanarsa, zarar edecek. Kendisi kurtulacak, ama ateşten geçmiş gibi olacaktır.

16 Tanrı'nın tapınağı olduğunuzu, Tanrı'nın Ruhu'nun sizde yaşadığını bilmiyor musunuz? **17** Kim Tanrı'nın tapınağını yıkarsa, Tanrı da onu yıkacak. Çünkü Tanrı'nın tapınağı kutsaldır ve o tapınak sizsiniz.

18 Kimse kendini aldatmasın. Aranızdan biri bu çağın ölçülerine göre kendini bilge sanıyorsa, bilge olmak için "akılsız" olsun! **19** Çünkü bu dünyanın bilgeliği Tanrı'nın gözünde akılsızlıktır. Yazılmış olduğu gibi, "O, bilgeleri kurnazlıklarında yakalar." **20** Yine, "Rab bilgelerin düşüncelerinin boş olduğunu bilir" diye yazılmıştır. **21** Bu nedenle hiç kimse insanlarla övünmesin. Çünkü her şey sizindir. **22** Pavlus, Apollos, Kefas, dünya, yaşam ve ölüm, şimdiki ve gelecek zaman, her şey sizindir. **23** Siz Mesih'insiniz, Mesih de Tanrı'nındır.

4

Mesih'in Elçileri

1 Böylece insanlar bizi Mesih'in hizmetkârları ve Tanrı'nın sırlarının kâhyaları saysın. **2** Kâhyada aranan başlıca nitelik güvenilir olmasıdır. **3** Sizin tarafınızdan ya da olağan bir mahkeme tarafından yargılanırsam hiç aldırmam. Kendi kendimi de yargılıyorum. **4** Kendimde bir kusur görmüyorum. Ama bu beni aklamaz. Beni yargılanan Rab'dır. **5** Bu nedenle, belirlenen zamanдан önce hiçbir şeyi yargılamayın. Rab'bin gelişini bekleyin. O, karanlığın

gizlediklerini aydınlığa çıkaracak, yüreklerdeki amaçları açığa vuracaktır. O zaman herkes Tanrı'dan payına düşen övgüyü alacaktır.

6 Kardeşler, bizden örnek alarak, "Yazılmış olanın dışına çıkmayıñ" sözünün anlamını öğrenmeniz için bu ilkeleri sizin yararınıza kendime ve Apollos'a uyguladım. Öyle ki, hiç kimse biriyle övünüp bir başkasını hor görmesin. **7** Seni başkasından üstün kılan kim? Tanrı'dan almadığın neyin var ki? Madem aldın, niçin almamış gibi övünüyorsun?

8 Zaten tok ve zenginsiniz! Biz olmadan krallar olmuşsunuz! Keşke gerçekten krallar olsaydınız da, biz de sizinle birlikte krallık etseydik! **9** Kanımcı Tanrı biz elçileri, en geriden gelen ölüm hükümlüleri gibi gözler önüne serdi. Hem melekler hem insanlar için, bütün evren için seyirlik oyun olduk. **10** Biz Mesih uğrına akılsızız, ama siz Mesih'te akıllısınız! Biz zayıfız, siz güçlüsünüz! Siz saygıdeğer kişilere, bizse değerlisiniz! **11** Şu ana dek aç, susuz, çiplağız. Dövülyoruz, barınacak yerimiz yok. **12** Kendi ellerimizle çalışıp emek veriyoruz. Bize sövenlere iyilik diliyoruz, zulmedilince sabrediyoruz. **13** İftiraya uğrayınca tatlılıkla karşılık veriyoruz. Şu ana dek adeta dünyanın süprüntüsü, her şeyin döküntüsü olduk.

14 Bunları sizi utandırmak için değil, siz sevgili çocukları uyarmak için yazıyorum. **15** Çünkü Mesih'in yolunda sayısız eğiticiniz olsa da çok sayıda babanız yoktur. Size Müjde'yi ulaştırmakla Mesih İsa'da manevi babanız oldum. **16** Bu nedenle beni örnek almaya çağrıyorum sizi. **17** Rab'be sadık olan sevgili çocuğum Timoteos'u bu amaçla size gönderiyorum. Her yerde, her kilisede öğrettiğim ve Mesih'te izlediğim yolları o size anımsatacaktır.

18 Bazılarınız yanınızda gelmeyeceğini sanarak küstahlaşıyor. **19** Ama Rab dilerse yakında yanınızda geleceğim. O zaman bu küstahların söylemeklerini değil, güçlerinin ne olduğunu öğreneceğim. **20** Çünkü Tanrı'nın Egemenliği lafta değil, güctedir. **21** Ne istiyorsunuz? Size sopayla mı geleyim, yoksa sevgi ve yumuşak bir ruhla mı?

5

Topluluğu Düzen Verin

1 Aranızda fuhuş olduğu söyleniyor, üstelik putperestler arasında bile rastlanmayan türden bir fuhuş! Biri babasının karısını almış. **2** Siz hâlâ böbürleniyorsunuz! Oysa yas tutup bu işi yapanı aranızdan atmanız gerekmek miydi?

3-5 Bedence olmasa da ruhça aranızdayım. Bu suçu işleyeni, aranızdaymışım gibi Rabbimiz İsa'nın adıyla zaten yargılamp bulunuþuyorum. Ben ruhça aranızdayken Rabbimiz İsa'nın gücüyle toplantıınız zaman, bedeninin yok olması için bu adamı Şeytan'a teslim edin ki, Rab İsa'nın gündünde ruhu kurtulabilsin.

6 Övünmeniz yersizdir. Azıcık mayanın bütün hamuru kabarttığını bilmiyor musunuz? **7** Yeni bir hamur olabilmek için eski mayadan arınıp temizlenin. Zaten mayasızsınız. Çünkü Fisih kuzumuz Mesih kurban edildi.

8 Bunun için eski mayaya -kin ve kötüük mayasıyla- değil, içtenliğin ve dürüstlüğüne mayasız ekmeğiyle bayram edelim.

9 Mektubumda size fuhuş yapanlarla arkadaşlık etmemenizi yazdım. **10** Kuşkusuz dünyadaki ahlaksızları, açgözlüleri, soyguncuları ya da putperestleri demek istemedim. Öyle olsaydı, dünyadan ayrılmak zorunda kalirdınız! **11** Ama şimdi size şunu yazıyorum: Kardeş diye bilinirken fuhuş yapan, açgözlü, putperest, sövücü, ayyaş ya da soyguncu olanla arkadaşlık etmeyin, böyle biriyle yemek bile yemeyin. **12** İnanlılar topluluğunun dışındakileri yargılamaya benim ne hakkım var? Sizin de yargılamanız gereken kişiler topluluğun içindekiler değil mi? **13** Topluluğun dışında kalanları Tanrı yargılar. “Kötü adamı aranızdan kovun!”

6

Davalar Konusu

1 Sizden birinin öbürüne karşı bir davası varsa kutsallar önünde değil de, imansızlar* önünde yargılanmaya cesaret eder mi? **2** Kutsalların dünyayı yargılayacağını bilmiyor musunuz? Madem dünyayı yargılayacaksınız, böyle önemsiz davaları görmeye yeterli değil misiniz? **3** Bu yaşamla ilgili davalar bir yana, melekleri bile yargılayacağımızı bilmiyor musunuz? **4** Bu yaşamla ilgili davalarınız olduğunda, inanlılar topluluğunda en önemsiz sayılanları mı yargış atıyorsunuz†? **5** Sizi utandırmak için söyleyorum bunu. Kardeşler arasındaki davalarda yargıçlık edecek kadar bilge biri yok mu aranızda? **6** Kardeş kardeşे karşı dava açıyor, üstelik imansızlar önünde!

7 Aslında birbirinizden davacı olmanız bile sizin için düpedüz yenilgidir. Haksızlığa uğrasanız daha iyi olmaz mı? Dolandırısanız daha iyi olmaz mı? **8** Bunun yerine, siz kendiniz haksızlık edip başkasını dolandırıyorsunuz. Üstelik bunu kardeşlerinize yapıyorsunuz.

9-10 Günahkârların‡, Tanrı Egemenliği'ni miras almayacağını bilmiyor musunuz? Aldanmayın! Ne fuhuş yapanlar Tanrı'nın Egemenliği'ni miras alacaktır, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne oğlanlar, ne oglanclar, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövüclüler, ne de soyguncular. **11** Bazılarınız böylediniz; ama yıkınız, kutsal kılındınız, Rab Isa Mesih adıyla ve Tanrı'mızın Ruhu aracılığıyla aklandınız.

Fuhuştan Kaçının

12 “Bana her şey serbest” diyorsunuz, ama her şey yararlı değildir. “Bana her şey serbest” diyorsunuz, ama hiçbir şeyin tutsağı olmayacağımlım. **13** “Yemek mide için, mide de yemek içindir” diyorsunuz, ama Tanrı hem mideyi hem de yemeği ortadan kaldıracaktır. Beden fuhuş için değil, Rab içindir. Rab de beden içindir. **14** Rab'bi dirilten Tanrı, kudretiyle bizi de diriltecek. **15** Bedenlerinizin Mesih'in üyeleri olduğunu bilmiyor musunuz? Mesih'in üyelerini alıp bir fahişenin üyeleri mi yapayım? Asla! **16** Yoksa fahişeye birleşenin, onunla tek beden olduğunu bilmiyor musunuz? Çünkü “İkisi tek beden olacak” deniyor. **17** Rab'le birleşen kişiye O'nunla tek ruh olur. **18** Fuhuştan kaçının. İnsanın işlediği bütün öbür günahlar bedenin dışındadır; ama fuhuş yapan, kendi bedenine karşı günah işler. **19** Bedeninizin, Tanrı'dan aldığıınız ve sizin de Kutsal Ruh'un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz?

* **5:13** Yas.13:5; 17:7 * **6:1** “İmansızlar”: Grekçe “Doğru olmayanlar”. † **6:4** “Sayılanları mı yargıç atıyorsunuz?” ya da “Sayılanları yargıç atayın.” ‡ **6:9-10** “Günahkârların”: Grekçe “Doğru olmayanların”. **6:12** 1Ko.10:23 **6:16** Yar.2:24 **6:19** 1Ko.3:16; 2Ko.6:16

Kendinize ait değilsiniz. ²⁰ Bir bedel karşılığı satın alındınız; onun için Tanrı'yi bedeninizde yüceltin.

7

Evlilik Konusu

¹ Şimdi bana yazdığınız konulara gelelim: "Erkeğin kadına dokunmaması iyidir" diyorsunuz. ² Ama fuhuştan ötürü her erkek karısıyla, her kadın da kocasıyla yaşasın. ³ Erkek karısına, kadın da kocasına hakkını versin. ⁴ Kadının bedeni kendisine değil, kocasına aittir. Bunun gibi, erkeğin bedeni de kendisine değil, karısına aittir. ⁵ Geçici bir süre için anlaşıp kendinizi duaya vermekten başka bir nedenle birbirinizi mahrüm etmeyin. Sonra yine birleşin ki, kendinizi denetleyemediğiniz için Şeytan sizi ayartmasın.

⁶ Bunu bir buyruk olarak değil, bir uzlaşma yolu olarak söylüyorum. ⁷ Herkesin benim gibi olmasını dilerdim. Ama herkesin Tanrı'dan aldığı ruhsal bir armağanı vardır; kiminin söyle, kiminin böyle.

⁸ Yine de evli olmayanlarla dul kadınlarla şunu söyleyeyim: Benim gibi kalsalar kendileri için iyi olur. ⁹ Ama kendilerini denetleyemiyorlarsa, evlensinler. Çünkü için için yanmaktadır evlenmek daha iyidir.

¹⁰ Evlilereyse şunu buyuruyorum, daha doğrusu Rab buyuruyor: Kadın kocasından ayrılmassisn. ¹¹ Ayrılırsa evlenmesin, ya da kocasıyla barışın. Erkek de karısını boşamasın.

¹² Geri kalanlara Rab değil, ben söylüyorum: Eğer bir kardeşin karısı iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, onu boşamasın. ¹³ Bir kadının kocası iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, kadın onu boşamasın. ¹⁴ Çünkü iman etmemiş koca karısı aracılığıyla, iman etmemiş kadın da imanlı kocası aracılığıyla kutsanır. Yoksa çocukların murdar olurdu. Ama şimdi kutsaldırlar. ¹⁵ İman etmeyen ayrılırsa ayrılışın. Kardeş ya da kızkardeş böyle durumlarda özgürdür. Tanrı sizi barış içinde yaşamaya çağrırdı. ¹⁶ Ey kadın, kocanı kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun? Ey erkek, karını kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun?

Aldığınız Çağrıya Göre Yaşayın

¹⁷ Ancak herkes Rab'bin kendisi için belirlediği duruma uygun biçimde, Tanrı'dan aldığı çağrıya göre yaşasın. Bunu bütün kiliselere buyuruyorum. ¹⁸ Biri sünnetliken mi çağrıldı, sünnetsiz olmasın. Bir başkası sünnetsizken mi çağrıldı, sünnet olmasın. ¹⁹ Sünnetli olup olmamak önemli değildir. Önemli olan, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirmektir. ²⁰ Herkes ne durumda çağrıldıysa, o durumda kalsın. ²¹ Köleyken mi çağrıldın, üzülme. Ama özgür olabilirsen, fırsatı kaçırma! ²² Çünkü Rab'bin çağrısını aldığı zaman köle olan kimse, şimdi Rab'bin özgürdü. Özgürken çağrılan kişi de Mesih'in kölesidir. ²³ Bir bedel karşılığı satın alındınız, insanlara köle olmayın. ²⁴ Kardeşler, herkes ne durumda çağrıldıysa, Tanrı önünde o durumda kalsın.

Evli Olmayanlar

²⁵ Kızlara gelince, Rab'den onlarla ilgili bir buyruk almış değilim. Ama Rab'bin merhameti sayesinde güvenilir biri olarak düşündüklerimi söylüyorum. ²⁶ Öyle sanıyorum ki, şimdiki sıkıntılardan nedeniyle insanın olduğu gibi kalması iyidir. ²⁷ Karın varsa, boşanmayı isteme. Karın yoksa, kendine eş arama. ²⁸ Ama evlenirsen günah işlemi olmazsun. Bir kız da evlenirse

günah işlemiş olmaz. Ne var ki, evlenenler bu yaşamda sıkıntılarla karşılaşacak. Ben sizi bu sıkıntılarından esirgemek istiyorum.²⁹⁻³¹ Kardeşler, şunu demek istiyorum: Zaman daralmıştır. Bundan böyle, karısı olanlar karıları yokmuş gibi, yaş tutanlar yaş tutmuyormuş gibi, sevinenler sevinmemiş gibi, mal alanlar malları yokmuş gibi, dünyadan yararlananlar alabildiğine yararlanmamış gibi olsun. Çünkü dünyanın şimdiki hali geçicidir.

³² Kaygısız olmanızı istiyorum. Evli olmayan erkek, Rab'bi nasıl hoşnut edeceğini düşünerek Rab'bin işleri için kaygilanır.³³ Evli erkekse karısını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygilanır.³⁴ Böylece ilgisi bölünür. Evli olmayan kadın ya da kız hem bedence hem ruhça kutsal olmak amacıyla Rab'bin işleri için kaygilanır. Evli kadınsa kocasını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygilanır.³⁵ Bunu sizin iyiliğiniz için söylüyorum, özgürlüğünüzü kısıtlamak için değil. İlginizi dağıtmadan, Rab'be adanmış olarak, O'na yaraşır biçimde yaşamanızı istiyorum.

³⁶ Bir kimse nişanlı olduğu kaza yakıksız davranışını düşünüyorsa, aşırı tutkuları varsa ve eylenmesi gerekiyorsa, istediğini yapın, günah işlemiş olmaz; evlensinler.³⁷ Ama zorunluluk altında bulunmayan, yüreği kararlı, istediğini yapabilecek durumdaki kişi, nişanlısıyla evlenmememeye yüreğinde karar vermişse, iyi eder.³⁸ Kısacası nişanlısıyla evlenen iyi eder, evlenmeyense daha iyi eder.*

³⁹ Kadın, kocası yaşadıkça kocasına bağlıdır. Kocası ölüse dilediği kimseye evlenmekte özgürdür; yeter ki, o kişi Rab'be ait biri olsun.⁴⁰ Ama dul kadın, olduğu gibi kalırsa daha mutlu olur. Ben böyle düşünüyorum ve sanırım bende de Tanrı'nın Ruhu vardır.

8

Putlara Sunulan Kurbanların Eti

¹ Şimdi putlara sunulan kurbanların etine gelelim. “Hepimizin bilgisi var” diyorsunuz, bunu biliyoruz. Bilgi insanı böbürlendirir, sevgiye geliştirir.² Bir şey bildiğini sanan, henüz bilmesi gerekiği gibi bilmiyor. ³ Ama Tanrı'yı sevni Tanrı bilir.

⁴ Putlara sunulan kurban etinin yenmesine gelince, biliyoruz ki, “Dünyada put bir hicir” ve “Birden fazla Tanrı yoktur”.⁵⁻⁶ Yerde ya da gökte ilah diye adlandırılınlar varsa da -nitekim pek çok “ilah”, pek çok “rab” vardır- bizim için tek bir Tanrı Baba vardır. O her şeyin kaynağıdır, bizler O'nun için yaşıyoruz. Tek bir Rab var, O da İsa Mesih'tir. Her şey O'nun aracılığıyla yaratıldı, biz de O'nun aracılığıyla yaşıyoruz.

⁷ Ne var ki, herkes bu bilgiye sahip değildir. Hâlâ putperest alışkanlıklarının etkisinde kalan bazıları, yedikleri etin puta sunulduğunu düşünüyorkar. Vicdanları zayıf olduğu için lekeleniyor.⁸ Yiyecek bizi Tanrı'ya yaklaştırmaz. Yemezsek bir kaybımız olmaz, yersek de bir kazancımız olmaz.⁹ Yalnız dikkat edin, bu özgürlüğünüz vicdanı zayıf olanların sürçmesine neden olmasın.¹⁰ Eğer zayıf vicdanlı biri, bilgili olan seni bir put tapınağında sofraya oturmuş görürse, puta sunulan kurbanın etini yemek için cesaret almaz

* ^{7:38} ayetleri şu anlamada gelebilir: 36 Bir kimse kızına haksız davranışını düşünüyorsa, kızın yaşı geçiyor ve evlenmesi gerekiyorsa, o kimse istediğini yapın, günah işlemi olmaz; nişanlılar evlensinler. 37 Ama zorunluluk altında bulunmayan, yüreği kararlı, istediğini yapabilecek durumdaki kişi, kızını evlendirmemeye yüreğinde karar verirse, iyi eder. 38 Kısacası, kızını evlendiren iyi eder, evlendirmeyense daha iyi eder.

mi? ¹¹ Sonuçta bu zayıf vicdanlı kişi, Mesih'in uğruna öldüğü bu kardeş, senin bilgin yüzünden mahvolur! ¹² Bu şekilde kardeşlere karşı günah işleyip onların zayıf vicdanlarını yaralayarak Mesih'e karşı günah işlemiş olursunuz. ¹³ Bu nedenle, yediğim şey kardeşimin sendeleyip düşmesine yol açacaksı, kardeşimin düşmemesi için bir daha et yemeyeceğim.

9

Elçinin Hakları

¹ Özgür değil miyim? Elçi değil miyim? Rabbimiz İsa'yı görmedim mi? Sizler Rab yolunda verdiği emeğin ürünü değil misiniz? ² Başkaları için elçi değilsem bile, sizler için elçiyim ya! Rab yolunda elçiliğimin kanıtı sizsiniz.

³ Beni sorguya çekenlere karşı kendimi böyle savunurum. ⁴ Yiyip içmeye hakkımız yok mu bizim? ⁵ Öbür elçiler gibi, Rab'bin kardeşleri ve Kefas gibi, yanımızda imanlı bir eş gezdirmeye hakkımız yok mu? ⁶ Geçimi için çalışması gereken yalnız Barnaba'yla ben miyim? ⁷ Kim kendi parasıyla askerlik yapar? Kim bağ diker de ürününü yemez? Kim sürüyü güder de sütünden içmez?

⁸ İnsansal açıdan mı söylüyorum bunları? Kutsal Yasa da aynı şeyleri söylemeliyim mu? ⁹⁻¹⁰ Musa'nın Yasası'nda, "Harman döven öküzün ağını bağlamayacaksın" diye yazılmıştır. Tanrı'nın kaygısı öküzler mi, yoksa bunu özellikle bizim için mi söylüyor? Kuşkusuz, bizim için yazılmıştır bu. Çünkü çift sürenin umutla sürmesi, harman dövenin de harmana ortak olma umuduyla dövmesi gereklidir. ¹¹ Aranızda ruhsal tohumlar ektiysek, sizden maddesel bir harman biçimemiz çok mu? ¹² Başkalarının sizden yardım almaya hakları varsa, bizim daha çok hakkımız yok mu? Ama biz bu hakkumuzu kullanmadık. Mesih Müjdesi'nin yayılmasına engel olmayalım diye her şeye katlanıyoruz. ¹³ Tapınakta çalışanların tapınaktan beslendiklerini, sunakta görevli olanların da sunakta adanan adaklardan pay alındıklarını bilmiyor musunuz? ¹⁴ Bunun gibi, Rab Müjde'yi yayanların da geçimlerini Müjde'den sağlamasını buyurdu.

¹⁵ Ama ben bu haklardan hiçbirini kullanmış değilim. Bunlar bana sağlansın diye de yazmıyorum. Bunu yapmaktansa ölmeyi yeğlerim. Kimse beni bu ötüründen yoksun bırakmayacaktır! ¹⁶ Müjde'yi yayıyorum diye övmeyeye hakkım yok. Çünkü bunu yapmakla yükümlüyüm. Müjde'yi yaymazsam vay halime! ¹⁷ Eğer Müjde'yi gönülden yayarsam, ödüllüm olur; gönülsüzce yayarsam, yalnızca bana emanet edilen görevi yapmış olurum. ¹⁸ Peki, ödüllüm nedir? Müjde'yi karşılıksız yarmak ve böylece Müjde'yi yarmaktan doğan hakkımı kullanmamaktır.

¹⁹ Ben özgürüm, kimsenin kölesi değilim. Ama daha çok kişi kazanıyorum diye herkesin kölesi oldum. ²⁰ Yahudiler'i kazanmak için Yahudiler'e Yahudi gibi davranışım. Kendim Kutsal Yasa'nın denetimi altında olmadığım halde, Yasa altında olanları kazanmak için onlara Yasa altındaydım gibi davranışım. ²¹ Tanrı'nın Yasası'na sahip olmayan biri değilim, Mesih'in Yasası altındaydım. Buna karşın, Yasa'ya sahip olmayanları kazanmak için Yasa'ya sahip değilmişim gibi davranışım. ²² Güçsüzleri kazanmak için onlarla güçsüz oldum. Ne yapıp yapıp bazlarını kurtarmak için herkesle her şey oldum. ²³ Bunların hepsini Müjde'de payım olsun diye, Müjde uğruna yapıyorum.

24 Koşu alanında yarışanların hepsi koştugu halde ödül bir kişinin kazandığını bilmiyor musunuz? Öyle koşun ki ödül kazanasınız. **25** Yarışa katılan herkes kendini her yönden denetler. Böyleleri bunu çürüyüp gidecek bir defne tacı kazanmak için yaparlar. Bizse hiç çürümeyecek bir taç için yapıyoruz. **26** Bunun içindir ki, amaçsızca koşan biri gibi koşmuyorum. Yumuşumu havayı döver gibi boşatıyorum. **27** Müjde'yi başkalarına duyurduktan sonra kendim reddedilmemek için bedenime eziyet çekтирip onu köle ediyorum.

10

İsrail Tarihinden Alınacak Dersler

1 Kardeşler, atalarımızın hepsinin bulut altında korunduğunu ve hepsinin denizden geçtiğini bilmenizi istiyorum. **2** Musa'ya bağlanmak üzere hepsi bulutta ve denizde vaftiz edildi. **3** Hepsi aynı ruhsal yiyeceği yedi; **4** hepsi aynı ruhsal içeceği içti. Artlarından gelen ruhsal kayadan içtiler; o kaya Mesih'ti. **5** Ne var ki, Tanrı onların çoğundan hoşnut değildi; nitekim cesetleri çöle serildi.

6 Bu olaylar, onlar gibi kötü şeylere özlem duymamamız için bize ders olsun diye oldu. **7** Onlardan bazıları gibi puta tapanlar olmayın. Nitekim şöyle yazılmıştır: "Halk iyiyip içmeye oturdu, sonra kalkıp çılgınca eğlendi." **8** Onlardan bazıları gibi fuhuş yapmayalım. Fuhuş yapanların yirmi üç bini bir günde yok oldu. **9** Yine bazıları gibi Rab'bi denemeyelim. Böyle yapanları yılanlar öldürdü. **10** Kimileri gibi de söylenip durmayın. Söylenenleri ölüm melegi öldürdü.

11 Bu olaylar başkalarına ders olsun diye onların başına geldi; çağların sonuna ulaşmış olan bizleri uyarmak için yazıya geçirildi. **12** Onun için, ayakta sağlam durduğunu sanan dikkat etsin, düşmesin! **13** Herkesin karşılaşacağı denemelerden başka denemelerle karşılaşmadınız. Tanrı güvenilirdir, gücünüzü aşan biçimde denenmenize izin vermez. Dayanabilmeniz için denemeyeyle birlikte çıkış yolunu da sağlayacaktır.

Putlar ve Rab'bin Sofrası

14 Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, putperestlikten kaçının. **15** Akılda başında insanlarla konuşur gibi konuşuyorum. Söylediklerimi kendiniz tartın. **16** Tanrı'ya şükrettiğimiz şükran kâsesiyle Mesih'in kanına paydaş olmuyor muyuz? Bölüp yediğimiz ekmekle Mesih'in bedenine paydaş olmuyor muyuz? **17** Ekmek bir olduğu gibi, biz de çok olduğumuz halde bir bedeniz. Çünkü hepimiz bir ekmeği paylaşıyoruz. **18** İsrail halkına bakın; kurban etini yiyanlar sunağa paydaş değil midir? **19** Öyleyse ne demek istiyorum? Puta sunulan kurban etinin bir özelliği mi var? Ya da putun bir önemi mi var? **20** Hayır, yok! Dediğim şu: Putperestler kurbanlarını Tanrı'ya değil, cinlere sunuyorlar. Cinlerle paydaş olmanızı istemem. **21** Hem Rab'bin, hem cinlerin kâsesinden içemezsiniz; hem Rab'bin, hem cinlerin sofrasına ortak olamazsınız. **22** Yoksa Rab'bi kuskandırmaya mı çalışıyoruz? Biz O'ndan daha mı güçlüyüz?

İmanının Özgürlüğü

²³ “Her şey serbest” diyorsunuz, ama her şey yararlı değildir. “Her şey serbest” diyorsunuz, ama her şey yapıcı değildir. ²⁴ Herkes kendi yararını değil, başkalarının yararını gözetsin. ²⁵ Kasaplar çarşısında satılan her eti vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsız yiyein. ²⁶ Çünkü “Yeryüzü ve içindeki her şey Rab'bindir.” ²⁷ İman etmemiş biri sizi yemeğe çağırrı, siz de gitmek isterseniz, önüne konulan her şeyi vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsız yiyein. ²⁸ Ama biri size, “Bu kurban etidir” derse, hem bunu söyleyen için, hem de vicdan huzuru için yemeyin. ²⁹ Senin değil, öbür adamın vicdan huzuru için demek istiyorum. Benim özgürlüğüm nedен başkasının vicdanı yarglasın? ³⁰ Şükrederek yemeğe katılırsam, şükrettiğim yiyecektен ötürü nedен kınanayım?

³¹ Sonuç olarak, ne yer ne içerseniz, ne yaparsanız, her şeyi Tanrı'nın yüceliği için yapın. ³² Yahudiler'in, Grekler'in* ya da Tanrı topluluğunun tökezleyip düşmesine neden olmayın. ³³ Ben de kendi yararımı değil, kurtulsunlar diye birçoklarının yararını gözterek herkesi her yönden hoşnut etmeye çalışıyorum.

11

¹ Mesih'i örnek aldığım gibi, siz de beni örnek alın.

Duada Düzen

² Her durumda beni anımsadığınız ve size ilettiğim öğretileri olduğu gibi koruduğunuñ için sizi övüyorum. ³ Ama şunu da bilmenizi isterim: Her erkeğin başı Mesih, kadının başı erkek, Mesih'in başı da Tanrı'dır. ⁴ Başına bir şey takip* dua ya da peygamberlik eden her erkek, başını küçük düşürür. ⁵ Ama başı açık† dua ya da peygamberlik eden her kadın, başını küçük düşürür. Büylesinin, başı tıraş edilmiş bir kadından farkı yoktur. ⁶ Kadın başını açarsa, saçını kestirsün. Ama kadının saçını kestirmesi ya da tıraş etmesi ayırsa, başını örtüsün. ⁷ Erkek başını örtmemeli; o, Tanrı'nın benzeri ve yüceligidir. Kadın da erkeğin yüceligidir. ⁸ Çünkü erkek kadından değil, kadın erkekten yaratıldı. ⁹ Erkek kadın için değil, kadın erkek için yaratıldı. ¹⁰ Bu nedenle ve melekler uğruna kadının başı üzerinde yetkisi olmalıdır.

¹¹ Ne var ki, Rab'de ne kadın erkekten ne de erkek kadından bağımsızdır. ¹² Çünkü kadın erkekten yaratıldığı gibi, erkek de kadından doğar. Ama her şey Tanrı'dandır. ¹³ Siz kendiniz karar verin: Kadının açık başla Tanrı'ya dua etmesi uygun mu? ¹⁴⁻¹⁵ Doğanın kendisi bile size erkeğin uzun saç olmasının kendisini küçük düşürdüğünü, kadının uzun saç olmasının ise kendisini yüceltiğini öğretmiyor mu? Çünkü saç kadına örtü olarak verilmiştir. ¹⁶ Bu konuda çekişmek isteyen varsa, şunu bilsin ki, bizim ya da Tanrı'nın kiliselerinin böyle bir alışkanlığı yoktur.

Rab'bin Sofrası'na İlişkin Öğütler

¹⁷ Toplantılarınız yarardan çok zarar getirdiği için aşağıdaki uyarıları yaparken sizi övemem. ¹⁸ Birincisi, toplulukça bir araya geldiğinizde aranızda ayrılıklar olduğunu duyuyorum. Buna biraz da inanıyorum. ¹⁹ Çünkü

^{10:23} 1Ko.6:12 ^{10:26} Mez.24:1 ^{11:1} 1Ko.4:16; Flp.3:17 * ^{11:4} “Başına bir şey takip”: Grekçe deyim “Uzun saçla” anlamına da gelebilir. † ^{11:5} “Başı açık”: Grekçe deyim “Başını örtmeden” ya da “Saçını toplamadan” anlamına da gelebilir. Benzeri bir deyim 6,7 ve 13. ayetlerde de geçer. ^{11:7} Yar.1:26-27 ^{11:8} Yar.2:18-23

Tanrı'nın beğenisini kazananların belli olması için aranızda bölünmeler olması gerekiyor! ²⁰ Toplandığınızda Rab'bin Sofrası'na katılmak için toplanmuyorsunuz. ²¹ Her biriniz ötekini beklemeden kendi yemeğini yiyor. Kimi aç kiyor, kimi sarhoş oluyor. ²² Yiyip içmek için evleriniz yok mu? Tanrı'nın topluluğunu hor mu görüporsunuz, yiyeceği olmayanları utandırmak mı istiyorsunuz? Size ne diyeyim? Sizi öveyim mi? Bu konuda övemem!

²³⁻²⁴ Size ilettiğimi ben Rab'den öğrendim. Ele verildiği gece Rab İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve şöyle dedi: "Bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın." ²⁵ Aynı biçimde yemekten sonra kâseyi alıp söyle dedi: "Bu kâse kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. Her içtiğinizde beni anmak için böyle yapın." ²⁶ Bu ekmeği her yediğinizde ve bu kâseden her içtiğinizde, Rab'bin gelişine dek Rab'bin ölümünü ilan etmiş olursunuz.

²⁷ Bu nedenle kim uygun olmayan biçimde ekmeği yer ya da Rab'bin kâsesinden içersen, Rab'bin bedenine ve kanına karşı suç işlemış olur. ²⁸ Kişi önce kendini sınmasın, sonra ekmekten yiyp kâseden ıçsin. ²⁹ Çünkü bedeni farketmeden yiyp içen, böyle yiyp içmekle kendi kendini mahkûm eder. ³⁰ İşte bu yüzden birçoğunu zayıf ve hastadır, bazılarınız da ölmüştür. ³¹ Kendimizi doğrulukla yargılasaydık, yargılanmazdık. ³² Dünyayla birlikte mahkûm olmayalım diye Rab bizi yargılayıp terbiye ediyor.

³³ Öyleyse kardeşlerim, yemek için bir araya geldiğinizde birbirinizi bekleyin. ³⁴ Açılan karnını evde doyursun. Öyle ki, toplanmanız yargılanmanıza yol açmasın. Öbür sorunları ise geldiğimde çözerim.

12

Ruhsal Armağanlar

¹ Ruhsal armağanlara gelince, kardeşlerim, bu konuda bilgisiz kalmanızı istemem. ² Biliyorsunuz, putperestken söyle ya da böyle saptırılıp dilsiz putlara tapmaya yöneltildiğiniz. ³ Bunun için bilmenizi isterim ki: Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla konuşan hiç kimse, "İsa'ya lanet olsun!" demez. Kutsal Ruh'un aracılığı olmaksızın da kimse, "İsa Rab'dır" diyemez.

⁴ Çeşitli ruhsal armağanlar vardır, ama Ruh birdir. ⁵ Çeşitli görevler vardır, ama Rab birdir. ⁶ Çeşitli etkinlikler vardır, ama herkeste hepsini etkin kıلان aynı Tanrı'dır. ⁷ Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor*. ⁸⁻¹⁰ Ruh aracılığıyla birine bilgece konuşma yeteneği, ötekine aynı Ruh'tan bilgi iletme yeteneği, birine aynı Ruh aracılığıyla iman, ötekine aynı Ruh aracılığıyla hastaları iyileştirme armağanları, birine mucize yapma olanakları, birine peygamberlikte bulunma, birine ruhları ayırt etme, birine çeşitli dillerle konuşma, bir başkasına da bu dilleri çevirmeye armağanı veriliyor. ¹¹ Bunların tümünü etkin kıilan tek ve aynı Ruh'tur. Ruh bunları herkese dilediği gibi, ayrı ayrı dağıtır.

Bedenin Birliği

¹² Beden bir olmakla birlikte birçok üyeden oluşur ve çok sayıdaki bu üyelerin hepsi tek bir beden oluşturur. Mesih de böyledir. ¹³ İster Yahudi ister Grek,

11:25 Çık.24:6-8; Yer.31:31-34 **12:4** Rom.12:4-8 * **12:7** "Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor" ya da "Herkesin ortak yararı için Ruh herkese kendini belli ediyor".

ister köle ister özgür olalım, hepimiz bir beden olmak üzere aynı Ruh'ta vaftiz edildik ve hepimizin aynı Ruh'tan içmesi sağlandı. ¹⁴ İşte beden tek üyenin değil, birçok üyenin oluşur. ¹⁵ Ayak, "El olmadığım için bedene ait değilim" derse, bu onu bedenden ayırmaz. ¹⁶ Kulak, "Göz olmadığım için bedene ait değilim" derse, bu onu bedenden ayırmaz. ¹⁷ Bütün beden göz olsaydı, nasıl duyardık? Bütün beden kulak olsaydı, nasıl koklardık? ¹⁸ Gerçek şu ki, Tanrı bedenin her üyesini dilediği biçimde bedene yerleştirmiştir. ¹⁹ Eğer hepsi bir tek üye olsaydı, beden olur muydu? ²⁰ Gerçek şu ki, çok sayıda üye, ama tek beden vardır. ²¹ Göz ele, "Sana ihtiyacım yok!" ya da baş ayaklara, "Size ihtiyacım yok!" diyemez. ²² Tam tersine, bedenin daha zayıf görünen üyeleri vazgeçilmezdir. ²³ Bedenin daha az değerli saydığımız üyelerine daha çok değer veririz. Böylece gösterişsiz üyelerimiz daha gösterişli olur. ²⁴ Gösterişli üyelerimiz özene ihtiyacı yoktur. Ama Tanrı, değeri az olana daha çok değer vererek bedende birliği sağladı. ²⁵ Öyle ki, bedende ayrılık olmasın, üyeleri birbirini eşit biçimde gözsensin. ²⁶ Bir üye acı çekirse, bütün üyeleri birlikte acı çeker; bir üye yükseltilirse, bütün üyeleri birlikte sevinir.

²⁷ Sizler Mesih'in bedenisiniz, bu bedenin ayrı ayrı üyeleriniz. ²⁸ Tanrı kilisede ilkin elçileri, ikinci olarak peygamberleri, üçüncü olarak öğretmenleri, sonra mucize yapanları, hastaları iyileştirmearmağanlarına sahip olanları, başkalarına yardım edenleri, yönetme yeteneği olanları ve çeşitli dillerde konuşanları atadı. ²⁹ Hepsi elçi mi? Hepsi peygamber mi? Hepsi öğretmen mi? Hepsi mucize yapar mı? ³⁰ Hepsinin hastaları iyileştirmearmağanları var mı? Hepsi bilmediği dilleri konuşabilir mi? Hepsi bu dilleri çevirebilir mi? ³¹ Ama siz daha üstün armağanları gayretle isteyin. Şimdi size en iyi yolu göstereyim.

13

Sevginin Üstünlüğü

¹ İnsanların ve meleklerin diliyle konuşsam, ama sevgim olmasa, ses çikaran bakırda ya da çınlayan zilden farkum kalmaz. ² Peygamberlikte bulunabilsem, bütün sırları bilsem, her bilgiye sahip olsam, dağları yerinden oynatacak kadar büyük imanım olsa, ama sevgim olmasa, bir hiçim. ³ Varımı yoğunu sadaka olarak dağıtsam, bedenimi yakılmak üzere teslim etsem, ama sevgim olmasa, bunun bana hiçbir yararı olmaz.

⁴ Sevgi sabırlıdır, sevgi şefkatlidir. Sevgi kışkanmaz, övünmez, böbürlenmez. ⁵ Sevgi kaba davranışmaz, kendi çıkarını aramaz, kolay kolay öfkelenmez, kötüluğun hesabını tutmaz. ⁶ Sevgi haksızlığa sevinmez, gerçek olanla sevinir. ⁷ Sevgi her şeye katlanır, her şeye inanır, her şeyi umut eder, her şeye dayanır.

⁸ Sevgi asla son bulmaz. Ama peygamberlikler ortadan kalkacak, diller sona erecek, bilgi ortadan kalkacaktır. ⁹ Çünkü bilgimiz de peygamberliğimiz de sınırlıdır. ¹⁰ Ne var ki, yetkin olan geldiğinde sınırlı olan ortadan kalkacaktır. ¹¹ Çocukken çocuk gibi konuşur, çocuk gibi anlar, çocuk gibi düşünürdüm. Yetişkin biri olunca çocukça davranışları bıraktım. ¹² Şimdi her şeyi aynadaki silik görüntü gibi görüyoruz, ama o zaman yüz yüze görüşeceğiz. Şimdi bilgim

^{12:28} Ef.4:11 ^{13:2} Mat.17:20-21; 21:21; Mar.11:23 * ^{13:3} "Yakılmak üzere": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Övünmek için" diye geçer.

sınırıdır, ama o zaman bilindiğim gibi tam bileyebilirim. ¹³ İşte kalıcı olan üç şey vardır: İman, umut, sevgi. Bunların en üstünü de sevgidir.

14

Diller ve Peygamberlik

¹ Sevginin ardından koşun ve ruhsalarmağanları, özellikle peygamberlik yeteneğini gayrette isteyin. ² Bilmediği dilde konuşan, insanlarla değil, Tanrı'yla konuşur. Kimse onu anlamaz. O, ruhuyla sırlar söyler. ³ Peygamberlikte bulunansa insanların ruhça gelişmesi, cesaret ve teselli bulması için insanlara seslenir. ⁴ Bilmediği dilde konuşan kendi kendini geliştirir; ama peygamberlikte bulunan, inanlılar topluluğunu geliştirir. ⁵ Hepinizin dillerle konuşmasını isterim, ama peygamberlikte bulunmanızı yeğlerim. Diller inanlılar topluluğun gelişmesi için çevrilmedikçe peygamberlikte bulunan, dillerle konuşandan üstünür.

⁶ Şimdi kardeşlerim, yanınızda gelip dillerle konuşsam, ama size bir vahiy, bir bilgi, bir peygamberlik sözü ya da bir öğreti getirmesem, size ne yararım olur? ⁷ Kaval ya da lir gibi ses veren cansız nesneler bile değişik sesler çıkarmasa, kaval mı, lir mi çalındığını kim anlar? ⁸ Borazan belirgin bir ses çıkarmasa, kim savaşa hazırlanır? ⁹ Bunun gibi, siz de anlaşırlar bir dil konuşmazsanız, söyledikleriniz nasıl anlaşırlar? Havaya konuşmuş olursunuz! ¹⁰ Kuşkusuz dünyada çeşit çeşit diller vardır, hiçbirde de anlamsız değildir. ¹¹ Ne var ki, konuşulan dili anlamazsam, ben konuşana yabancı olurum, konuşan da bana yabancı olur. ¹² Bu nedenle, siz de ruhsalarmağanlara heveslendiğinize göre, inanlılar topluluğunu geliştiren ruhsalarmağanlar bakımından zenginleşmeye bakın.

¹³ Bunun için, bilmediği dili konuşan, kendi söylediklerini çevirebilmek için dua etsin. ¹⁴ Bilmediğim dille dua edersem ruhum dua eder, ama zihnimin buna katkısı olmaz. ¹⁵ Öyleye ne yapmalıyım? Ruhumla da zihnimle de dua edeceğim. Ruhumla da zihnimle de ilahi söyleyeceğim. ¹⁶ Tanrı'yı yalnız ruhunla översen, yeni katılanlar senin ne söylediğini bilmemişinden, ettiğin şükran duasına nasıl "Amin!" desin? ¹⁷ Uygun biçimde şükrediyor olabilirsin, ama bu başkasını geliştirmez. ¹⁸ Dillerle hepinizden çok konuştuğum için Tanrı'ya şükrediyorum. ¹⁹ Ama inanlılar topluluğunda dillerle on bin söz söylemekten, başkalarını eğitmek için zihnimden beş söz söylememiye yeğlerim.

²⁰ Kardeşler, çocuk gibi düşünmeyin. Kötülük konusunda çocuklar gibi, ama düşünmekte yetişkinler gibi olun. ²¹ Kutsal Yasa'da* şöyle yazılmıştır:

"Rab, 'Yabancı diller konuşanların aracılığıyla,
Yabancıların dudaklarıyla bu halka sesleneceğim;
Yine de beni dinlemeyecekler!' diyor."

²² Görülüyör ki, bilinmeyen diller imanlılar için değil, imansızlar için bir belirtidir. Peygamberlikse imansızlar için değil, imanlılar için bir belirtidir. ²³ Şimdi bütün inanlılar topluluğu bir araya gelip birlikte bilmediğleri dillerle konuşurlarken yeni katılanlar ya da iman etmeyenler içeri girerse, "Siz çıldırmışsınız!" demezler mi? ²⁴ Ama herkes peygamberlikte bulunurken iman etmeyen ya da yeni katılan biri içeri girerse, söylenen her söyle günahlı olduğuna ikna edilecek, her söyle yargılanacak. ²⁵ Yüreğindeki gizli düşünceler

açığa çıkacak ve, “Tanrı gerçekten aranızdadır!” diyerek yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapınacaktır.

Düzenli Tapınma

26 Öyleyse ne diyelim, kardeşler? Toplandığınızda her birinizin bir ilahisi, öğretecek bir konusu, bir vahyi, bilmediği dilde söyleyecek bir sözü ya da bir çevirisi vardır. Her şey topluluğun gelişmesi için olsun. **27** Eğer bilinmeyen dillerle konuşulacaksa, iki ya da en çok üç kişi sırayla konuşsun, biri de söylenenleri çevirsin. **28** Çeviri yapacak biri yoksa, bilmediği dilde konuşan, toplulukta sessiz kalsın, içinden Tanrı'yla konuşsun. **29** İki ya da üç peygamber konuşsun, öbürleri söylenenleri iyice düşünüp tartınsın. **30** Toplantıda oturanlardan birine vahiy gelirse, konuşmaka olan sussun. **31** Herkesin öğrenmesi ve cesaret bulması için hepiniz teker teker peygamberlikte bulunabilirsiniz. **32** Peygamberlerin ruhları peygamberlerin denetimi altındadır. **33** Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrı'sıdır. Kutsalların bütün topluluklarında böyledir.

34 Kadınlar toplantılarınızda sessiz kalsın.* Konuşmalarına izin yoktur. Kutsal Yasa'nın da belirttiği gibi, uysal olsunlar. **35** Öğrenmek istedikleri bir şey varsa, evde kocalarına sorsunlar. Çünkü kadının toplantı sırasında konuşması ayıptır.

36 Tanrı'nın sözü sizden mi kaynaklandı, ya da yalnız size mi ulaştı? **37** Kendini peygamber ya da ruhça olgun sayan varsa, bilsin ki, size yazdıklarım Rab'bin buyruğudur. **38** Bunları önemsemeyenin kendisi de önemsenmemesin. **39-40** Özettir, kardeşlerim, peygamberlikte bulunmayı gayretle isteyin, bilinmeyen dillerle konuşulmasına engel olmayın. Ancak her şey uygun ve düzenli biçimde yapılsın.

15

Mesih'in Dirilişinin Önemi

1 Şimdi, kardeşler, size bildirdiğim, sizin de kabul edip bağlı kaldığınız Müjde'yi anımsatmak istiyorum. **2** Size müjdelediğim söze sımsıkı sarılırsanız, onun aracılığıyla kurtulursunuz. Yoksa boşuna iman etmiş olursunuz.

3-4 Aldığım bilgiyi size öncelikle ilettim: Kutsal Yazılıar uyarınca Mesih günahlarımıza karşılık oldu, gömüldü ve Kutsal Yazılıar uyarınca üçüncü gün ölümden dirildi. **5** Kefas'a*, sonra Onikiler'e* göründü. **6** Daha sonra da beş yüzden çok kardeşe aynı anda göründü. Bunların çoğu hâlâ yaşıyor, bazılarıysa öldüler. **7-8** Bundan sonra Yakup'a, sonra bütün elçilere, son olarak zamansız doğmuş bir çocuğa benzeyen bana da göründü. **9** Ben elçilerin en önemsiziyim. Tanrı'nın kilisesine zulmettiğim için elçi olarak anılmaya bile layık değilim. **10** Ama şimdi neysem, Tanrı'nın lütfuyla öyleyim. O'nun bana olan lütfu boş gitmedi. Elçilerin hepsinden çok emek verdim. Aslında ben değil, Tanrı'nın bende olan lütfu emek verdi. **11** İşte, gerek benim yaydığını, gerek öbür elçilerin yaydığını ve sizin de iman ettiğiniz bildiri budur.

* **14:34** “Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrı'sıdır. Kutsalların bütün topluluklarında böyledir. / Kadınlar toplantılarınızda sessiz kalsın” ya da “Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrı'sıdır. / Kadınlar, kutsalların bütün topluluklarında olduğu gibi, toplantılarınızda sessiz kalsın”. **15:3-4** Ysa.53:5-12 **15:3-4** Mez.16:8-10; Mat.12:40; Elç.2:24-32 **15:5** Mat.28:16-17; Mar.16:14; Luk.24:34,36; Yu.20:19 **15:7-8** Elç.9:3-6 **15:9** Elç.8:3

Ölüler Dirilecek

¹² Eğer Mesih'in ölümünden dirildiği duyuruluyorsa, nasıl oluyor da aranızda bazları ölüler dirilmez diyor? ¹³ Ölüler dirilmemezse, Mesih de dirilmemiştir. ¹⁴ Mesih dirilmemişse, bildirimiz de imanınız da boştur. ¹⁵ Bu durumda Tanrı'yla ilgili tanıklığımız da yalan demektir. Çünkü Tanrı'nın, Mesih'i dirilttiğine tanıklık ettiğim. Ama ölüler gerçekten dirilmemezse, Tanrı Mesih'i de diriltmemiştir. ¹⁶ Ölüler dirilmemezse, Mesih de dirilmemiştir. ¹⁷ Mesih dirilmemişse imanınız yararsızdır, siz de hâlâ günahlarınızın içindesiniz. ¹⁸ Buna göre Mesih'e ait olarak ölmüş olanlar da mahvolmuşlardır. ¹⁹ Eğer yalnız bu yaşam için Mesih'e umut bağlamışsa, herkesten çok acınak durumdayız.

²⁰ Oysa Mesih, ölmüş olanların ilk örneği olarak ölümünden dirilmişdir. ²¹ Ölüm bir insan aracılığıyla geldiğine göre, ölümünden diriliş de bir insan aracılığıyla gelir. ²² Herkes nasıl Adem'de ölüyorsa, herkes Mesih'te yaşama kavuşacak. ²³ Her biri sırası gelince dirilecek: İlk örnek olarak Mesih, sonra Mesih'in gelişinde Mesih'e ait olanlar. ²⁴ Bundan sonra Mesih her yönetimi, her hükümlerini, her gücü ortadan kaldırıp egemenliği Baba Tanrı'ya teslim ettiği zaman son gelmiş olacak. ²⁵ Çünkü Tanrı bütün düşmanlarını ayakları altına serinceye dek O'nun egemenlik sürmesi gerekdir. ²⁶ Ortadan kaldırılacak son düşman ölümdür. ²⁷ Çünkü, "Tanrı her şeyi Mesih'in ayağları altına sererek O'na bağımlı kaldı." "Her şey O'na bağımlı kılındı" sözünün, her şeyi Mesih'e bağımlı kılan Tanrı'yı içermemiği açıklar. ²⁸ Her şey Oğul'a bağımlı kılınınca, Oğul da her şeyi kendisine bağımlı kılan Tanrı'ya bağımlı olacaktır. Öyle ki, Tanrı her şeye her şey olsun.

²⁹ Diriliş yoksa, ölüler için vaftiz edilenler ne olacak? Ölüler gerçekten dirilmeyecekse, insanlar neden ölüler için vaftiz ediliyorlar? ³⁰ Biz de neden her saat kendimizi tehlikeye atıyoruz? ³¹ Kardeşler, sizinle ilgili olarak Rabbimiz Mesih İsa'da sahip olduğum övüncün hakki için her gün ölüyorum. ³² Eğer insansal nedenlerle Efes'te canavarlarla dövüştümse, bunun bana yararı ne? Eğer ölüler dirilmeyecekse, "Yiyelim içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz." ³³ Aldanmayın, "Kötü arkadaşlıklar iyi huyu bozar." ³⁴ Ustanıup kendinize gelin, artık günah işlemeyin. Bazlarınız Tanrı'yı hiç tanımlıyor. Utanasınız diye söylüyorum bunları.

Dirilişten Sonraki Beden

³⁵ Ama biri çıkıp, "Ölüler nasıl dirilecek? Nasıl bir bedenle gelecekler?" diye sorabilir. ³⁶ Ne akılsızca bir soru! Ektiğin tohum ölmekçe yaşama kavuşmaz ki! ³⁷ Ekerken, olusacak bitkinin* kendisini değil, yalnızca tohumunu -buğday ya da başka bir bitkinin tohumunu- ekersin. ³⁸ Tanrı tohumu dilediği bedeni -her birine kendine özgü bedeni- verir. ³⁹ Her canının eti aynı değildir. İnsan eti başka, hayvan eti başka, kuş eti, balık eti başka başkadır. ⁴⁰ Göksel bedenler vardır, dünyasal bedenler vardır. Göksel olanların görkemi başka, dünyasal olanlarınki başkadır. ⁴¹ Güneşin görkemi başka, ayın görkemi başka, yıldızların görkemi başkadır. Görkem bakımından yıldız yıldızdan farklıdır.

⁴² Ölülerin dirilişi de böyledir. Beden çürümeye mahkûm olarak gömülüür, çürümez olarak diriltilir. ⁴³ Düşkün olarak gömülüür, görkemli olarak diriltilir. Zayıf olarak gömülüür, güçlü olarak diriltilir. ⁴⁴ Doğal beden olarak gömülüür, ruhsal beden olarak diriltilir. Doğal beden olduğu gibi, ruhsal beden de

vardır. ⁴⁵ Nitekim şöyle yazılmıştır: “İlk insan Adem yaşayan can oldu.” Son Adem'se[†] yaşam veren ruh oldu. ⁴⁶ Önce ruhsal olan değil, doğal olan geldi. Ruhsal olan sonra geldi. ⁴⁷ İlk insan yerden, yani topraktandır. İkinci insan[‡] göktendir. ⁴⁸ Topraktan olan insan nasılsa, topraktan olanlar da öyledir. Göksel insan[§] nasılsa, göksel olanlar da öyledir. ⁴⁹ Bizler topraktan olana nasıl benzediysek, göksel olana da benzeyeceğiz. ⁵⁰ Kardeşler, şunu demek istiyorum, et ve kan Tanrı'nın Egemenliği[']ni miras alamaz. Çürüyen de çürümezliği miras alamaz.

⁵¹⁻⁵² İşte size bir sır açıklıyorum. Hepimiz ölmeyeceğiz; son borazan calınınca hepimiz bir anda, göz açıp kapayana dek değiştirileceğiz. Evet, borazan calınacak, ölüler çürümez olarak dirilecek, ve biz de değiştirileceğiz. ⁵³ Çünkü bu çürüyen beden çürümezliği, bu ölümlü beden ölümsüzlüğü giyinmelidir. ⁵⁴ Çürüyen ve ölümlü beden çürümezliği ve ölümsüzlüğü giyinince, “Ölüm yok edildi, zafer kazanıldı!” diye yazılmış olan söz yerine gelecektir.

⁵⁵ “Ey ölüm, zaferin nerede?
Ey ölüm, dikenin nerede?”

⁵⁶ Ölümün dikenin günahdır. Günah ise gücünü Kutsal Yasa'dan alır.
⁵⁷ Rabbimiz Isa Mesih aracılığıyla bizi zafere ulaştıran Tanrı'ya şükürler olsun!

⁵⁸ Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, Rab yolunda verdığınız emeğiñ boş gitmeyeceğini bilerek dayanın, sarsılmayın, Rab'bin işinde her zaman gayretli olun.

16

Para Yardımına İlişkin Öğütler

¹ Kutsallara yapılacak para yardımına gelince: Galatya kiliselerine ne buyurduysam, siz de öyle yapın. ² Haftanın ilk günü herkes kazancına göre bir miktar para ayırip biriktirsin. Öyle ki, yanınıza geldiğimde para toplamaya gerek kalmasın. ³ Oraya vardığında, bağışlarınızı götürmek üzere uygun gördüğünüz kişileri tanıtıcı mektuplarla Yeruşalim'e* göndereceğim. ⁴ Benim de gitmemे degerse, onları yanımıza alıp gideceğim.

Pavlus'un Kişisel Dilekleri

⁵ Makedonya'dan geçtikten sonra yanınıza geleceğim. Çünkü Makedonya'dan geçmek niyetindeyim. ⁶ Belki bir süre yanınızda kalırım, hatta kişi da sizinle geçirebilirim. Öyle ki, sonra nereye gidecek olsam, bana yardım edebilesiniz. ⁷ Sizi öyle kısaca görüp geçmek istemiyorum. Rab'bin izniyle uzunca bir süre yanınızda kalmayı umut ediyorum. ⁸ Ama Pentikost Günü'ne dek Efes'te kalacağım. ⁹ Çünkü büyük ve etkili işler yapmam için burada bana bir kapı açıldı. Ne var ki, bana karşı çıkanlar çuktur.

¹⁰ Timoteos yanınıza gelirse, bir şeyden korkmamasına dikkat edin. Çünkü o da benim gibi Rab'bin işini yapıyor. ¹¹ Kimse onu hor görmesin. Yanına gelmesi için onu esenlikle uğurlayın. Kardeşlerle birlikte onun da gelmesini bekliyorum.

^{15:45} Yar.2:7 [†] ^{15:45} “Son Adem”: Isa Mesih. [‡] ^{15:47} “İkinci insan”: Isa Mesih. [§] ^{15:48} “Göksel insan”: Isa Mesih. ^{15:51-52} 1Se.4:15-17 ^{15:54} Yşa.25:8 ^{15:55} Hoş.13:14 ^{16:1} Rom.15:25-26 ^{16:5} Elç.19:21 ^{16:8} Lev.23:15-21; Yas.16:9-11 ^{16:8} Elç.19:8-10 ^{16:10} 1Ko.4:17

¹² Kardeşimiz Apollos'a gelince, kardeşlerle birlikte size gelmesi için ona çok ricada bulundum, ama şimdilik gelmeye hiç de istekli değil. Fırsat bulunca gelecek.

¹³ Uyanık kalın, imanda dimdik durun, mert ve güçlü olun. ¹⁴ Her şeyi sevgiyle yapın.

¹⁵⁻¹⁶ Ahaya'da ilk iman eden ve kendilerini kutsalların hizmetine adayan İstefanas'ın ev halkını bilirsiniz. Kardeşler, size yalvarırım, bu gibilere ve onlarla birlikte çalışıp emek verenlerin hepsine bağımlı olun. ¹⁷ İstefanas, Fortunatus ve Ahaykos'un gelişine sevindim. Yokluğunuzu bana unutturdular. ¹⁸ Sizin ruhunuzu da benim ruhumu da ferahlattılar. Böylelerinin değerini bilin.

Son Selamlar

¹⁹ Asya İli'ndeki* kiliseler size selam eder. Akvila ve Priska, evlerinde buluşan toplulukla birlikte Rab'de size çok selam ederler. ²⁰ Buradaki bütün kardeşlerin size selamı var. Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

²¹ Ben Pavlus, bu selamı kendi elimle yazıyorum. ²² Rab'bi sevmeyene lanet olsun. Maranata!* ²³ Rab Isa'nın lütfu sizinle birlikte olsun. ²⁴ Hepinize Mesih Isa'da sevgiler! Amin.

16:15-16 1Ko.1:16 **16:19** Elç.18:2-3 * **16:22** "Maranata": "Efendimiz, gel!" anlamına gelen Aramice bir söz. Isa Mesih'in tekrar geliş'i için edilen dualarda kullanılır.

Pavlus'tan KORİNTLİLER'E İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus'un Korintliler'e yazdığı birinci mektuptan sonra neler olup bittiğini ayrıntılarıyla bilmiyoruz. Yalnızca ikinci mektuba bakarak durumu anlamaya çalışıyoruz. Pavlus, Korintliler'e yazdığı ilk mektupta onları bazı günahlarından ötürü azarlamıştı (1. Korintliler'e Giriş bölümüne bkz.). Ama sonuç alamayınca onları doğru yola döndürmek için ikinci ziyarette bulunuyor (2:1; 13:1-2). Umduğu sonucu vermeyen bu ziyareti "keder dolu" bir ziyaret diye niteliyor. Üçüncü bir ziyaret tasarlar; ama aynı durumla karşılaşmamak için bundan vazgeçer (1:15-2:3). Sonunda "büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla" başka bir mektup yazar (2:4), Titus'un eliyle Korint'e gönderir. Korintliler mektubu alınca tövbe ederler. Titus bu haberle döner ve Pavlus'u sevince boğar (7:5-16).

Pavlus ve Timoteos bu arada Asya İli'nde (bugünkü Ege Bölgesi) büyük sıkıntılarından geçmekteyler. O kadar ki, yaşama umutlarını bile yitirirler (1:8-11). Pavlus buradan Troas'a geçer; ama Korintliler'in mektubu nasıl karşıladıklarına ilişkin haberleri getirecek olan Titus'u bulamayınca huzur içinde çalışmaz, Makedonya'ya gider (2:12-13). Burada da sıkıntılar peşini bırakmaz (7:5). Bu mektubu buradan, Titus'un getirdiği sevindirici haberleri aldıktan sonra, büyük olasılıkla İ.S. 56-57 yıllarında yazar.

Mektubun İçeriği: Korintliler tövbe ettikleri halde her şey pek de yolunda görünmüyor. Kimi Yahudi din adamları, ya da Pavlus'un deyişiyle "sözüm ona üstün elçiler" (11:5) Korintliler'e gelerek "farklı bir müjde" yaymaya çalışırlar (11:4-5). Pavlus bu adamları, Korintliler'i köleleştirerek isteyen "sahte elçiler, düzenbaz işçiler" diye niteler ve şiddetle eleştirir (11:13)¹. Öte yandan Korintliler'in hâlâ kendisini ve yazdıklarını daha içtenlikle benimsemelerini bekler².

Pavlus, biraz da bu din adamlarının kendisine saldırmasından ötürü mektupta kendinden epey söz eder. Amacının ve görevinin Korintlilerce anlaşılması ister (1:12-14). Bunun için görevini açıklamakta3 ve Korintliler'e nasıl davranışının anlatmaktadır. Kendi yaşamını, "sözüm ona üstün elçilerin" faaliyetleriyle karşılaşmıştır⁵. Pavlus'un bu denli gayretli olmasının nedenlerini kavramak, ruhsal önerlerin çağlar boyunca görevlerini yerine getirmelerine büyük ölçüde yardım etmiştir.

Pavlus, 8 ve 9. bölümlerde Yeruşalim'deki yoksullara yapılacak bağışlardan söz ederek Korintliler'i, vaat ettikleri bağışları toplamaya çağrıır (Rom.15:26). Titus'la birlikte iki kardeş bunun hazırlığı için Korint'e gider (8:16-24).

Ana Hatlar:

1:1-7:16 Pavlus'un görevi

8:1-9:15 Yahudiye'deki inanlılar için bağış toplanması

10:1-12:18 Pavlus ve sahte elçiler

12:19-13:14 Son uyarılar

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

¹ Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan Ahaya'nın herlarındaki bütün kutsallara ve Tanrı'nın Korint'teki kilisesine selam!

² Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Teselli Kaynağı Tanrı

³ Her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'ya, merhametli Baba'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babası'na övgüler olsun! ⁴ Kendisinden aldığımız teselliyle her türlü sıkıntıda olanları teselli edebilmemiz için bizi bütün sıkıntılarımızda teselli ediyor. ⁵ Çünkü Mesih'in acalarını nasıl büyük ölçüde çekiyorsak, Mesih sayesinde büyük teselli de buluyoruz. ⁶ Sıkıntı çekiyorsak, bu sizin teselliniz ve kurtuluşunuz içindir. Teselli buluyorsak bu, bizim çektiğimiz acaların aynısına dayanmanızda etkin olan bir teselli bulmanız içindir. ⁷ Size ilişkin umudumuz sarsılmaz. Çünkü acalarımıza olduğu gibi, tesellimize de ortak olduğunuzu biliyoruz.

⁸ Kardeşlerim, Asya İli'nde* çektiğimiz sıkıntılardan habersiz kalmanızı istemiyoruz. Dayanabileceğimizden çok ağır bir yük altındaydık. Öyle ki, yaşamamaktan bile umudumuzu kesmiştık. ⁹ Ölume mahküm olduğumuzu içimizde hissettik. Ama bu, kendimize değil, ölüleri dirilten Tanrı'ya güvenmemiz için oldu. ¹⁰⁻¹¹ Tanrı bizi böylesine büyük bir ölüm tehlikesinden kurtardı; daha da kurtaracaktır. Umudumuzu O'na bağladık. Siz de dualarınızla bize yardım ettikçe, bizi yine kurtaracaktır. Öyle ki, birçok kişinin dualarıyla bize sağlanan lütfüftan ötürü birçoklarının ağızından bizim için şükranlar sunulsun.

¹² Dünyaya ve özellikle size, insan bilgeliğiyle değil, Tanrı'nın lütfuyla, Tanrı'dan gelen saflik ve içtenlikle davranışlığımıza vicdanımız tanıklır. Ve biz bununla övünüyoruz. ¹³⁻¹⁴ Okuyup anlayabileceğinizden başka bir şey yazmıyoruz. Bizi bir ölçüde anladığınız gibi, tümüyle anlayacağınızı umarım. Rabbimiz İsa'nın gündünde bizim övüncümüz siz olacağınız gibi, sizin övüncünüz de biz olalım.

Pavlus'un Geciken Ziyareti

¹⁵⁻¹⁶ Bu güvenle, sizleri iki kez sevindirmek için önce size uğramak, sonra Makedonya'ya geçmek, Makedonya'dan yine size geri gelerek tarafınızdan Yahudiye'ye uğurlanmak niyetindeydim. ¹⁷ Bunu isterken acaba kararsız mıydım? Ya da isteklerim benlikten mi doğuyor ki, önce "Evet, evet", sonra "Hayır, hayır" diyeyim? ¹⁸ Tanrı'nın güvenilirliği hakkı için diyorum ki, size ilettığımız söz hem "evet" hem "hayır" değildir. ¹⁹ Silvanus ve Timoteos'la birlikte size tanıttığımız Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih hem "evet" hem "hayır" değildi. O'nda yalnız "evet" vardır. ²⁰ Çünkü Tanrı'nın bütün vaatleri Mesih'te "evet" tir. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih aracılığıyla Tanrı'ya "Amin" deriz. ²¹ Bizi sizinle birlikte Mesih'te pekiştiren ve meshetmiş olan Tanrı'dır. ²² O bizi mühürledi, güvence olarak da yüreklerimize Kutsal Ruh'u yerleştirdi.

²³ Tanrı'yı tanık tutarım ki, Korint'e dönmeyişimin nedeni sizi esirgemekti. ²⁴ İmanınızla egemen olmak istemiyoruz, sevinmeniz için sizinle birlikte çalışıyoruz. Çünkü imanda dimdik duruyorsunuz.

2

¹ Size tekrar keder dolu bir ziyaret yapmamaya karar verdim. ² Çünkü sizi kederlendirirsem, keder verdiği sizlerden başka beni kim sevindirecek?

³ Bunu yazdım ki, geldiğimde beni sevindirmesi gerekenler beni kederlendirmesin. Sevincimin hepinizin sevinci olduğuna ilişkin hepинize güvenim var. ⁴ Kederleneniz diye değil, size beslediğim derin sevgiyi anlayasınız diye büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla gözyaşları içinde size yazdım.

Suçluyu Bağıslamak

⁵ Eğer biri bir başkasını kederlendirdiyse, beni değil -abartmadan söyleyeyim- bir dereceye kadar hepинizi kederlendirmiş olur. ⁶ Böyle birine çoğuluğunu verdiği bu ceza yeterlidir. ⁷ Aşırı kedere boğulmasın diye o kişiyi daha fazla cezalandırmayı bağışlamalı ve teselli etmelisiniz. ⁸ Bunun için ona duyduğunuz sevgiyi yenilemenizi rica ederim. ⁹ Sizi sınamak ve her durumda söz dinleyenler olup olmadığını anlamak için yazdım size. ¹⁰ Kimi bağışlarsanız, ben de onu bağışlarım. Eğer bir şeyi bağışladımsa, bunu sizin için Mesih'in önünde bağışladım. ¹¹ Öyle ki, Şeytan'ın oyununa gelmeyeelim. Çünkü onun düzenlerini bilmez değiliz.

Yeni Antlaşmanın Elçileri

¹²⁻¹³ Mesih'in Müjdesi'ni yaymak amacıyla Troas'a geldiğimde Rab'bin işi için bana bir kapı açıldığı halde, kardeşim Titus'u orada bulamadığım için iç huzurum yoktu. Bu nedenle oradakilere veda ederek Makedonya'ya gittim.

¹⁴ Bizi her zaman Mesih'in zafer alanında yürüten, O'nun tanımınan güzel kokusunu aracılığımızla her yerde yayan Tanrı'ya şükürler olsun! ¹⁵ Çünkü biz hem kurtulanlar hem de mahvolanlar arasında Tanrı için Mesih'in güzel kokusuyuz. ¹⁶ Mahvolanlar için ölüme götüren ölüm kokusu, kurtulanlar içinse yaşama götüren yaşam kokusuyuz. Böyle bir işe kim yeterlidir? ¹⁷ Birçokları gibi, Tanrı'nın sözünü ticaret aracı yapanlar değiliz. Tanrı tarafından gönderilen ve Mesih'e ait olan kişiler olarak Tanrı'nın önünde iştenlikle konuşuyoruz.

3

¹ Kendimizi yine tavsiye etmeye mi başlıyoruz? Yoksa bazıları gibi size ya da sizden tavsiye mektuplarına ihtiyacımız mı var? ² Bütün insanlarca bilinen ve okunan, yüreklerimize yazılmış mektubumuz sizsiniz. ³ Hizmetimizin sonucu olup mürekkeple değil, yaşayan Tanrı'nın Ruhu'yla, taş levhalara değil, insan yüreğinin levhalarına yazılmış Mesih'in mektubu olduğunuz açıklır. ⁴ Mesih sayesinde Tanrı'ya böyle bir güvenimiz vardır. ⁵ Herhangi bir şeyi kendi başarımız olarak saymaya yeterliyiz demek istemiyorum; bizi yeterli kılan Tanrı'dır. ⁶ O bizi yazılı yasaaya* değil, Ruh'a dayalı yeni bir antlaşmanın hizmetkarları olmaya yeterli kıldı. Yazılı yasa öldürür, Ruh ise yaşatır.

Yeni Antlaşmanın Yüceliği

⁷⁻⁸ Ölümle sonuçlanan hizmet, yani taş üzerine harf harf kazılan yasa yükselik içinde geldiyse -öyle ki, İsrailoğulları geçici olan parlaklıından ötürü Musa'nın yüzüne bakamadılar- Ruh'a dayalı hizmetin yükselik içinde olacağı daha kesin değil mi? ⁹ İnsanı suçu çıkaran hizmetin yükseligi varsa, aklanmayı sağlayan hizmetin yükseligi çok daha aşkindır. ¹⁰ Çünkü eskiden yükseltilmiş olanın, şimdi yükselikte aşkin olana göre yükseligi yoktur. ¹¹ Geçici olan, yükselik içinde geldiyse, kalıcı olanın yükseligi çok daha büyütür.

¹² Böyle bir umuda sahip olduğumuz için büyük cesaretle konuşabiliriz. ¹³ Yüzündeki parlaklığın giderek söndüğünü İsrailoğulları görmesin diye yüzünü peçeyle örten Musa gibi değiliz. ¹⁴ İsrailoğulları'nın zihinleri körelmişti. Bugün bile Eski Antlaşma okunurken zihinleri aynı peçeyle örtülü kılıyor. Çünkü bu peçe ancak Mesih aracılığıyla kalkar. ¹⁵ Ne var ki, bugün bile Musa'nın yazıları okunduğunda yüreklerini bir peçe örtüyor. ¹⁶ Oysa ne zaman biri Rab'be dönerse, o peçe kaldırılır. ¹⁷ Rab Ruh'tur, Rab'bin Ruhu neredeyse orada özgürlük vardır. ¹⁸ Ve biz hepimiz peçesiz yüzle Rab'bin yüceliğini görerek[†] yücelik üstüne yücelikle O'na benzer olmak üzere değiştiriliyoruz. Bu da Ruh olan Rab sayesinde oluyor.

4

Cesaretimizi Yitirmeyiz

¹ Bu hizmeti Tanrı'nın merhametiyle üstlendiğimiz için cesaretimizi yitirmeyiz. ² Utanç verici gizli yolları reddettik. Hileye başvurmayız, Tanrı'nın sözünü de çarptımayız. Gerçeği ortaya koyarak kendimizi Tanrı'nın önünde her insanın vicdanına tavyise ederiz. ³ Yaydığınıza Müjde örtlülüyse de, mahvolanlar için örtlülüdür. ⁴ Tanrı'nın görünümü olan Mesih'in yüceliğyle ilgili Müjde'nin ışığı imansızların üzerine doğmasın diye, bu çağın ilahi* onların zihinlerini kör etmiştir. ⁵ Biz kendimizi ilan etmiyoruz; ama Mesih İsa'yı Rab, kendimizi de Isa uğruna kullarınız ilan ediyoruz. ⁶ Çünkü, "İşik karanlıktan parlayacak" diyen Tanrı, Isa Mesih'in yüzünde parlayan kendi yüceliğini tanımadızdan doğan ışığı bize vermek için yüreklerimizi aydınlattı.

⁷ Üstün gücün bizden değil, Tanrı'dan kaynaklandığı bilinsin diye bu hazineye toprak kaplar içinde sahibiz. ⁸ Her yönden sıkıştırılmışız, ama ezilmiş değiliz. Şaşırımızız, ama çaresiz değiliz. ⁹ Kovalanıyoruz, ama terk edilmiş değiliz. Yere yıkılmışız, ama yok olmuş değiliz. ¹⁰ İsa'nın yaşamı bedenimizde açıkça görülsün diye İsa'nın ölümünü her an bedenimizde taşıyoruz. ¹¹ Çünkü İsa'nın yaşamı ölümlü bedenimizde açıkça görülsün diye, biz yaşayanlar Isa uğruna sürekli olarak ölüme teslim ediliyoruz. ¹² Böylece ölüm bizde, yaşamsa sizde etkin olmaktadır.

¹³ "İman ettim, bu nedenle konuştum" diye yazılmıştır. Aynı iman ruhuna sahip olarak biz de iman ediyor ve bu nedenle konuşuyoruz. ¹⁴ Çünkü Rab İsa'yı dirilten Tanrı'nın, bizi de İsa'yla diriltip sizinle birlikte kendi önüne çakaracağını biliyoruz. ¹⁵ Bütün bunlar sizin yararınızdadır. Böylelikle Tanrı'nın lütfu çoğalıp daha çok insana ulaştıkça, Tanrı'nın yüceliği için şükran daartsın.

¹⁶ Bu nedenle cesaretimizi yitirmeyiz. Her ne kadar dış varlığımız harap oluyorsa da, iç varlığımız günden güne yenileniyor. ¹⁷ Çünkü geçici, hafif sıkıntılarımız bize, ağırlıkta hiçbir şeyle karşılaşılacak kadar büyük, sonsuz bir yücelik kazandırmaktadır. ¹⁸ Gözlerimizi görünen şeylere değil, görünmeyenlere çeviriyoruz. Çünkü görünenler geçicidir, görünmeyenlerse sonsuza dek kalıcıdır.

5

Göksel Konutumuz

^{3:13} Çık.34:33 [†] ^{3:18} "Görerek" ya da "Yansıtarak".

* ^{4:4} "Bu çağın ilahi": Şeytan.

^{4:6} Yar.1:3

^{4:13} Mez.116:10

¹ Biliyoruz ki, barındığımız bu dünyasal çadır^{*} yıkılırsa, göklerde Tanrı'nın bize sağladığı bir konut -elle yapılmamış, sonsuza dek kalacak bir evimiz-vardır. ² Simdiye göksel evimizi giyinmeyi özleyerek inliyoruz. ³ Onu giyinirsek çıplak kalmayız. ⁴ Dünyasal çadırda yaşayan bizler ağır bir yük altında inliyoruz. Asıl istediğimiz soyunmak değil, giyinmektir. Öyle ki, ölümlü olan, yaşam tarafından yutulsun. ⁵ Bizleri tam bu amaç için hazırlamış ve güvence olarak bize Ruh'u vermiş olan Tanrı'dır.

⁶ Bu nedenle her zaman cesaretimiz vardır. Şunu biliyoruz ki, bu bedende yaşadıkça Rab'den uzaktayız. ⁷ Gözle görülene değil, imana dayanarak yaşarız. ⁸ Cesaretimiz vardır diyorum ve bedenden uzakta, Rab'bin yanında olmayı yeğleriz. ⁹ Bunun için, ister bedende yaşayalım ister bedenden uzak olalım, amacımız Rab'bi hoşnut etmektir. ¹⁰ Çünkü bedende yaşarken gerek iyi gerek kötü, yaptıklarımızın karşılığını almak için hepimiz Mesih'in yargı kürsüsü önüne çıkmak zorundayız.

Barıştırma Görevi

¹¹ Rab'den korkmanın ne demek olduğunu bildiğimizden insanları ikna etmeye çalışıyoruz. Ne olduğumuzu Tanrı biliyor; umarım siz de vicdanınızda biliyorsunuz. ¹² Kendimizi yine size tavsие etmeye çalışmıyoruz. Ama yürekle değil, dış görünüşle övüneleri yanıtlayabilmeniz için bizimle övünmenize fırsat veriyoruz. ¹³ Eğer kendimizde değilsek, bu Tanrı içindir. Aklimız başımızdansa, bu sizin içindir. ¹⁴ Bizi zorlayan, Mesih'in sevgisidir. Yargımız şu: Biri herkes için öldü; öyleyse hepsi öldü. ¹⁵ Evet, Mesih herkes için öldü. Öyle ki, yaşayanlar artık kendileri için değil, kendileri uğruna ölüp dirilen Mesih için yaşıyorlar.

¹⁶ Bu nedenle, biz artık kimseyi insan ölçülerine göre tanımayız. Mesih'i bu ölçülere göre tanıldıksa da, artık öyle tanımıyoruz. ¹⁷ Bir kimse Mesih'te yese, yeni yaratıktır; eski şeyler geçmiş, her şey yeni olmuştur. ¹⁸ Bunların hepsi Tanrı'dandır. Tanrı, Mesih aracılığıyla bizi kendisiyle barıştırdı ve bize barıştırma görevini verdi. ¹⁹ Şöyledi ki Tanrı, insanların suçlarını saymayarak dünyayı Mesih'te kendisiyle barıştırdı ve barıştırma sözünü bize emanet etti. ²⁰ Böylece, Tanrı aracılığımızla çağrıda bulunuyormuş gibi Mesih'in adına elçilik ediyor, O'nun adına yalvarıyoruz: Tanrı'yla barışın. ²¹ Tanrı, günahı bilmeyen Mesih'i bizim için günah sunusu[†] yaptı. Öyle ki, Mesih sayesinde Tanrı'nın doğruluğu olalım.

6

¹ Tanrı'yla birlikte çalışan bizler, O'nun lütfunu boş yere kabul etmemenizi ayrıca rica ediyoruz. ² Çünkü Tanrı diyor ki,

“Uygun zamanda seni duydum,
Kurtuluş günü sana yardım ettim.”

Uygun zaman işte şimdidir, kurtuluş günü işte şimdidir.

Pavlus'un Çektiği Sıkıntılar

* **5:1** “Çadır”: Beden. **5:10** Rom.14:10 † **5:21** “Günah sunusu” ya da “Günah”. **6:2** Yaşa.49:8

³ Hizmetimizin kötülenmemesi için hiçbir konuda hiç kimsenin sürçmesine neden olmadık. ⁴⁻⁸ Tersine Tanrı'nın hizmetkârları olarak olağanüstü dayanmada, sıkılık, güçlük ve elemlerde, dayak, hapis, karışıklık, emek, uykusuzluk ve aaklıta; pâk yaşıyışta, bilgi, sabır, iyilik, Kutsal Ruh ve içten sevgide; gerçeğin ilanında ve Tanrı'nın gücünde; sağ ve sol ellerimizde doğruluğun silahlarıyla, yücelikte ve onursuzlukta, iyi içinde ve kötü içinde, kendimizi her durumda örnek gösteriyoruz. Aldatanlar sayılıyorsak da dürüst kişileriz. ⁹ Tanınmıyor gibiyiz, ama iyi tanınıyoruz. Ölümün ağızındayız, ama işte yaşıyoruz. Dövüleyorsak bile öldürümüş değiliz. ¹⁰ Kederliyiz ama her zaman seviniyoruz. Yoksuluz ama birçoklarını zengin ediyoruz. Hiçbir şeyimiz yok ama her şeye sahibiz.

¹¹ Ey Korintliler, sizinle açıkça konuşduk, size yüreğimizi açtık. ¹² Sizden sevgimizi esirgemedik, ama siz bizden sevginizi esirgediniz. ¹³ Bize aynı karşılığı verebilmek için -çocuklarımı söyleyorum- siz de yüreğinizi açın.

Tanrı'nın Tapınağıyız

¹⁴ İmansızlar ayın boyunduruğa girmeyin. Çünkü doğrulukla fesadın ne ortaklısı, ışıkla karanlığın ne paydaşlığı olabilir? ¹⁵ Mesih'le Beliyal* uyum içinde olabilir mi? İman edenle iman etmeyenin ortak yanı olabilir mi?

¹⁶ Tanrı'nın tapınağıyla putlar uyuşabilir mi? Çünkü biz yaşayan Tanrı'nın tapınağıyız. Nitekim Tanrı şöyle diyor:

“Aralarında yaşayacak,
Aralarında yürüyeceğim.
Onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.”

¹⁷ Bu nedenle, ‘İmansızların arasından çırıp ayrılin’ diyor Rab.

“Murdara* dokunmayın,
Ben de sizi kabul edeceğim.”

¹⁸ Her Şeye Gücü Yeten Rab diyor ki,

“Size Baba olacağım,
Siz de oğullarım, kızlarım olacaksınız.”

7

¹ Sevgili kardeşler, bu vaatlere sahip olduğumuza göre, bedeni ve ruhu lekeleyen her şeyden kendimizi arındıralım; Tanrı korkusuyla kutsallıkta yetkinleşelim.

Pavlus'un Sevinci

² Yüreklerinizde bize yer verin. Kimseye haksızlık etmedik, kimseyi yoldan saptırmadık, kimseyi sömürmedik. ³ Bunu sizi yargılamak için söylemiyorum. Daha önce de söylediğim gibi, yüreğimizde öyle bir yeriniz var ki, sizinle ölüruz de yaşarız da. ⁴ Size çok güveniyorum, sizinle çok övünüyorum. Teselliyle doluyum. Bütün sıkıntılar arasında sevincim sonsuzdur.

6:4-8 Elç.16:23 * **6:15** “Beliyal”: Şeytan'ın adlarından biri. **6:16** Lev.26:12; Hez.37:27; 1Ko.3:16; 6:19; Va.21:3 **6:17** Yşa.52:11 **6:18** 2Sa.7:14; 1Ta.17:13; Yşa.43:5-7; Yer.31:9

⁵ Makedonya'ya geldiğimizde de hiç rahat yüzü görmedik. Her bakımdan sıkıntı çekiyorduk. Dışarıda kavgalar, yüreğimizde korkular vardı. ⁶⁻⁷ Ama yüreği ezik olanları teselli eden Tanrı, Titus'un yanımıza gelişyle -yalnız gelişyle değil, sizden aldığı teselliyle de- bizi teselli etti. Titus beni özlediğinizi, benim için üzülüp gayret ettiğinizi bize anlatınca sevincim bir kat daha arttı. ⁸⁻⁹ Mektubumla size acı verdiysem bile pişman değilim. Aslında pişman olmuştum -kısı bir süre için de olsa, o mektubun size acı verdiğini görüyorum- ama şimdi seviniyorum; acı duymanızı değil, bu acınızı sizi tövbeye yöneltmesine seviniyorum. Tanrı'nın isteğine uygun olarak acı çektiniz. Böylece hiçbir şekilde bizden zarar görmediniz. ¹⁰ Tanrı'nın isteğiyle çekilen acı, kişiyi kurtuluşla sonuçlanan ve pişmanlık doğurmayan tövbeye götürür. Dünyanın acılarıya ölüm getirir. ¹¹ Bakın bu acılar, Tanrı'nın isteğiyle çektiğiniz bu acılar sizde ne büyük ciddiyet, paklanmak için ne büyük istek yarattı! Sizde ne büyük öfke, korku, özlem, gayret ve suçluyu cezalandırma arzusu uyandırdı! Bu konuda her bakımdan masum olduğunuzu kanıtladınız. ¹² Size o mektubu yazdım da, haksızlık edeni ya da haksızlık göreni düşünerek yazmadım; bize ne denli adanmış olduğunuzu Tanrı önünde açıkça görmenizi istiyordum.

¹³ Bütün bunlarla teselli buluyoruz. Tesellimize ek olarak Titus'un sevinci bizi daha da çok sevindirdi. Çünkü hepiniz onun yüreğini ferahlattiniz. ¹⁴ Sizleri ona övdüm, beni utandırmadınız. Size söylediğim her şey nasıl doğru idiyse, sizi Titus'a övmemiz de öylece doğru çıktı. ¹⁵ Hepinizin nasıl söz dinlediğini, kendisini nasıl saygı ve korkuya kabul ettiğinizi anımsadıkça size olan sevgisi daha da artıyor. ¹⁶ Size her bakımdan güvenebildiğim için seviniyorum.

8

Cömertlik Örneği

¹⁻² Kardeşler, sizlere Tanrı'nın Makedonya'daki kiliselerine sağladığı lütfutan söz etmek istiyoruz: Büyük sıkıntılarla denendiklerinde, coşkun sevincileri ve aşırı yoksullukları tam bir cömertlige dönüştü. ³ Ellerinden geldiği kadarını, hatta daha fazlasını kendi istekleriyle verdiklerine tanıklık ederim. ⁴ Kutsallara yapılan yardıma katkıda bulunma ayrıcalığının kendilerine verilmesi için bize yalvarıp yakardılar. ⁵ Umduğumuzdan da öte, kendilerini önce Rab'be, sonra Tanrı'nın isteğiyle bize adadılar. ⁶ Bu nedenle, aranızda daha önce başladığı bu hayırlı işi tamamlaması için Titus'u isteklendirdik. ⁷ İmanda, söz söylemeye, bilgilere, her tür gayrette, bize beslediğiniz sevgide, her şeide üstün olduğunuz gibi, bu hayırlı işte de üstün olmaya bakın.

⁸ Bunu buyruk olarak söylemiyorum, yalnızca sevginizin içtenliğini ötekilerin gayretiyle karşılaşırarak sınamak istiyorum. ⁹ Rabbimiz İsa Mesih'in lütfunu bilirsiniz. O'nun yoksulluğuyla siz zengin olasınız diye, zengin olduğu halde sizin uğrunuz yoksul oldu. ¹⁰ Bu konuda size yararlı olanı salık veriyorum. Geçen yıl bağış toplamaya ilk girişen, hatta buna ilk heveslenen siz oldunuz. ¹¹ Şimdi bu işi tamamlayın; bunu candan arzuladığınız gibi, elinizden geldiğince tamamlamaya bakın. ¹² Çünkü istek varsa, insanın elinde olmayana göre değil, elindekine göre yardımında bulunması uygundur. ¹³⁻¹⁵ Amacımız sizi sıkıntıya sokup başlarını rahatlatmak değildir. Ama eşitlik olsun diye, şimdi elinizdeki fazlalık onların eksini tamamladığı gibi,

başka zaman onların elindeki fazlalık sizin eksığınızı tamamlasın. Öyle ki, "Çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksigi yoktu" diye yazılmış olduğu gibi, eşitlik olsun.

Titus Korint'e Gönderiliyor

16 Titus'un yüreğinde sizin için aynı ilgiyi uyandıran Tanrı'ya şükürler olsun! **17** Çünkü Titus yalnız ricamızı kabul etmekle kalmadı, size derin ilgi duyduğu için kendi isteğiyle yanınıza geliyor. **18** Müjde'yi yayma çabalalarından ötürü bütün kiliselerce övülen bir kardeşi de onunla birlikte gönderiyoruz. **19** Üstelik bu kardeş, Rab'bi yüceltmek ve yardıma hazır olduğumuzu göstermek için yürüttüğümüz bu hayırlı hizmette yol arkadaşımız olmak üzere kiliseler tarafından seçildi. **20** Bu büyük bağışla ilgili hizmetimizde kimsenin eleştirisine hedef olmamaya özen gösteriyoruz. **21** Çünkü yalnız Rab'bin gözünde değil, insanların gözünde de doğru olanı yapmaya dikkat ediyoruz. **22** Birçok konuda defalarca deneyip gayretli bulduğumuz, şimdi size duyduğu büyük güvenle çok daha gayretli olan kardeşimizi de bu iki kişiyle birlikte gönderiyoruz. **23** Titus'a gelince, o benim paydaşım ve aranızdaki emektaşımızdır. Öbür kardeşlerimizse kiliselerin elçileri, Mesih'in kırvancıdırular. **24** Bunun için onlara sevginizi kanıtlayın, kiliselerin önünde sizinle övünmemizin nedenini gösterin.

9

Yoksullara Yardım

1 Kutsallara yapılacak bu yardımla ilgili olarak size yazmama gerek yok. **2** Çünkü yardım hazırlı hazırlı olduğunuzu biliyorum. Ahaya'daki sizlerin geçen yıldan beri hazırlıklı olduğunu söyleyerek Makedonyalılar karşısında sizinle övünmekteyim. Gayretinin onların çوغunu harekete geçirdi. **3** Bu konuda sizinle övünmemiz boşça çıkmasn; dediğim gibi, hazırlıklı olasınız diye kardeşleri yanınızda gönderiyorum. **4** Öyle ki, bazı Makedonyalılar benimle birlikte gelir ve sizi hazırlıksız bulurlarsa, sizler bir yana, bizler duyduğumuz güvenden ötürü utanmayalım. **5** Bu nedenle önce yanınızda gelmeleri ve cömertçe vermeyi vaat ettiğiniz armağanları hazırlamaları için kardeşlere rı cada bulunmayı gerekli gördüm. Öyle ki, armağanınız cimrilik değil, cömertlik örneği olarak hazır olsun.

6 Şunu unutmayın: Az eken az biçer, çok eken çok biçer. **7** Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin; isteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever. **8** Her zaman, her yönden, her şeye yeterli ölçüde sahip olarak her iyi işe cömertçe katkıda bulunabilmeniz için, Tanrı her nimeti size bol bol sağlayacak güctedir. **9** Nitekim şöyle yazılmıştır:

"Armağanlar dağıtı, yoksullara verdi;
Doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır."

10 Ekinciye tohum ve yiyecek ekmek sağlayan Tanrı, sizin de ekeğinizi sağlayıp çoğaltacak, doğruluğunuzun ürünlerini artıracaktır. **11** Her durumda cömert olmanız için her bakımdan zenginleştiriliyorsunuz. Cömertliğiniz bizim aracılığımızla Tanrı'ya şükran nedeni oluyor. **12** Yaptığınız bu hizmet yalnız kutsalların eksiklerini gidermekle kalmıyor, birçoklarının Tanrı'ya

şükretmesiyle de zenginleşiyor. ¹³ Onlar, içtenliğinizin kanıtlayan bu hizmetten ötürü, açıkça benimsediğiniz Mesih Müjdesi'ne uyarak kendileriyle ve herkesle malınızı cömertçe paylaştığınız için Tanrı'yı yüceltiyorlar. ¹⁴ Tanrı'nın size bağışladığı olağanüstü lüftüftan dolayı sizler için dua ediyor, sizi özlüyorlar.

¹⁵ Sözle anlatılamayan armağanı için Tanrı'ya şükürler olsun!

10

Pavlus'un Savunması

¹⁻² Sizinle birlikteyken ürkek, ama aranızda değilken yiğit kesilen ben Pavlus, Mesih'teki alçakgönüllülük ve yumuşaklıklıkla size rica ediyor, yalvarıyorum: Yanınıza geldiğim zaman, bizi olağan insanlar gibi yaşıyanlardan sayan bazlarına karşı güvenle takınmak niyetinde olduğum tavri aynı cesaretle size karşı takılmamaya zorlamayın beni. ³ Olağan insanlar gibi yaşlıyorsak da, insansal gücü dayanarak savaşmıyoruz. ⁴ Çünkü savaşımızın silahları insansal silahlar değil, kaleleri yılanın tanrısal gücü sahip silahlardır. ⁵ Safsatları, Tanrı bilgisine karşı diklenen her engeli yıkır, her düşünceyi tutsak edip Mesih'e bağımlı kılıyoruz. ⁶ Mesih'e tümüyle bağımlı olduğunu zaman, O'na bağımlı olmayan her eylemi cezalandırmaya hazır olacağız.

⁷ Gözünüzün önündekine bakın. Bir kimse Mesih'e ait olduğuna güveniyorsa, yine düşünün: Kendisi kadar biz de Mesih'e aitziz. ⁸ Sizi yıkmak için değil, geliştirmek için Rab'bin bize verdiği yetkiyle biraz fazla övünsem de utanmam. ⁹ Mektuplarımı sizi korkutmaya çalışıyorum gibi görünmek istemiyorum. ¹⁰ Çünkü bazıları, "Mektupları ağır ve etkilidir, ama kişisel varlığı etkisiz, konuşma yeteneği de sıfır" diyormuş. ¹¹ Böyle diyenler şunu bilsin ki, uzaktayken mektuplarımıza ne diyorsak, aranızdayken de öyle davranışıyoruz.

¹² Kendilerini tavsiye eden bazılarıyla kendimizi bir tutmaya ya da karşılaşılmaya elbette cesaret edemeyiz! Onlar kendilerini kendileriyle ölçüp karşılaşmakla akılsızlık ediyorlar. ¹³ Ama biz haddimizi aşip fazla övünmemiz; övünmemiz, Tanrı'nın bizim için belirlediği, sizlere kadar da uzanan alanın sınırları içinde kalır. ¹⁴ Etkinlik alanımız size kadar uzanmasayı, sizin ilgilendirmekle sınırlarımızın dışına çıkmış sayılabilirdik. Oysa Mesih'in Müjdesi'ni size kadar ilk ulaştıran biz olduk. ¹⁵ Başkalarının emeğiyle övünüp haddimizi aşmayız. Umutumuz odur ki, sizin imanınız büyüdüükçe sayenizde etkinlik alanımız alabildiğine genişleyecek. ¹⁶ Böylelikle Müjde'yi sizlerden daha ötelere yayabileceğiz. Çünkü başkasının etkinlik alanında başarılı olmuş işlerle övünmek istemiyoruz. ¹⁷ "Övünen, Rab'le övünstün." ¹⁸ Kabule değer kişi kendi kendini tavsiye eden değil, Rab'bin tavsiye ettiği kişidir.

11

Sahte Elçiler

¹ Umarım yapacağım küçük bir akılsızlığı hoş görürsünüz. Ne olur, beni hoş görün! ² Sizler için tanrısal bir kıskançlık duyuyorum. Çünkü sizleri el değimemiş kız gibi tek ere, Mesih'e sunmak üzere nişanladım. ³ Ne var ki, yılın Havva'yı kurnazlığıyla aldatması gibi, düşüncelerinizin Mesih'e olan içten ve pak adamışlıktan sapıtılmamasından korkuyorum. ⁴ Çünkü size gelen ve bizim tanıttığımızdan değişik bir İsa'yı tanıtanları pekâlâ hoş görüyorsunuz. Ayrıca, aldığınız ruhtan farklı bir ruhu ve kabul ettiğinizden farklı bir müjdeyi

kabul ederek bunları hoş görüp sorsunuz. ⁵ Sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı olduğumu sanmıyorum! ⁶ Acemi bir konuşmacı olabilirim, ama bilgiden yana acemi değilim. Bunu size her durumda, her bakımdan açıkça gösterdik.

⁷ Yücelmeniz için kendimi alçaltarak Tanrı'nın Müjdesi'ni size karşısız bildirmekle günah mı işledim? ⁸ Size hizmet etmek için yardım aldığım başka kiliseleri adeta soydum. ⁹ Aranızdayken ihtiyacım olduğu halde hiçbirinize yük olmadım. Çünkü Makedonya'dan gelen kardeşler eksiklerimi tamamladılar. Size yük olmamaya hep özen gösterdim, bundan böyle de özen göstereceğim. ¹⁰ Mesih'in gerçegine sahip olarak kesinlikle diyebilirim ki, Ahaya İli'nde hiç kimse beni böyle övünmekten alıkoyamaz. ¹¹ Neden mi? Sizi sevmemiğimden mi? Tanrı biliyor ki, sizi seviyorum. ¹² Övündükleri konuda bize eşit sayılmak isteyen fırsatçılara fırsat vermemek için, yaptığımı yapmaya devam edeceğim. ¹³ Bu tür adamlar sahte elçiler, düzenbaz işçiler, kendilerine Mesih'in elçisi süsü verenlerdir. ¹⁴ Buna şaşmamalı. Şeytan da kendisine ışık meleği süsü verir. ¹⁵ Ona hizmet edenlerin de kendilerine doğruluğun hizmetkârları süsü vermesi şaşırtıcı değildir. Onların sonu yaptıklarına göre olacaktır.

Övünmek Gerekirse...

¹⁶ Yine söylüyorum, kimse beni akılsız sanmasın. Öyle sanıyorsanız, akılsız birini kabul eder gibi de olsa beni kabul edin ki, ben de biraz övüneyim! ¹⁷ Söylediklerimi Rab'bin söyleyeceği gibi değil, akılsız biri gibi, bu övünen tavırla söylüyorum. ¹⁸ Mademki birçokları ne olduklarıyla övünüyorlar, ben de övüneceğim. ¹⁹ Sizler akıllı olduğunuz için akılsızlara seve seve katlanıyorsunuz! ²⁰ Aslında sizi köle edenlere, sömürenlere, sizden yararlananlara, büyüklik taslayanlara ya da sizi tokatlayanlara katlanıyorsunuz. ²¹ Utanarak kabul ediyorum ki, biz bunu yapacak güçte değildik!

Ama birinin övünmeye cesaret ettiği konuda -akılsız biri gibi konuşuyorum- ben de övünmeye cesaret ediyorum. ²² Onlar İbrani mi? Ben de İbrani'yim. İsraili mi? Ben de İsraili'yim. İbrahim'in soyundan mıdırular? Ben de onun soyundanım. ²³ Mesih'in hizmetkârları mıdırular? Akılımı kaçırmış gibi konuşuyorum. Ben O'nun daha üstün bir hizmetkâriyim. Ben daha çok emek verdim, hapse daha çok girdim, sayısız dayak yedim, çok kez ölümle burun buruna geldim. ²⁴ Beş kez Yahudiler'den otuz dokuzar kırbaç yedim. ²⁵ Üç kez değnekle dövüldüm, bir kez taşlandıım, üç kez deniz kazasına uğradım. Bir gün bir gece açık denizde kaldım. ²⁶ Sık sık yolculuk ettim. İrmaklarda, haydutlar arasında, gerek soydaşlarının gereksé öteki ulusların arasında tehlikelere uğradım. Kentte, kırda, denizde, sahte kardeşler arasında tehlikelere düştüm. ²⁷ Emek verdim, sıkıntı çektim, çok kez uykusuz kaldım. Açılı, susuzluğu tattım. Çok kez yiyecek sıkıntısı çektim, soğukta çiplak kaldım. ²⁸ Öbür sorunların yanısına, bütün kılıseler için her gün çektiğim kaygıının baskısı var üzerimde. ²⁹ Kim gücsüz olur da ben gücsüz olmam? Kim günaha düşürülür de ben onun için yanmam?

³⁰ Övünmem gerekiyorsa, güçlüüğümü gösteren şeyleler övüneceğim. ³¹ Rab Isa'nın sonsuza dek övülecek olan Tanrısı ve Babası biliyor ki, yalan söylemiyorum. ³² Şam'da Kral Aretas'ın valisi beni yakalatmak için kenti

denetim altına almıştı. ³³ Ama beni küfe içinde surdaki bir pencereden sarkıtlılar; böylece onun elinden sıyrılp kaçtım.

12

¹ Yararlı olmasa da övünmek gereklidir. Şimdi görümlere ve Rab'bin vahiylerine geleyim. ² On dört yıl önce alınıp üçüncü göge götürülmüş bir Mesih izleyicisi tanıyorum. Bu, bedensel olarak mı, yoksa beden dışında mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. ³⁻⁴ Evet, bu adamın cennete götürüldüğünü biliyorum; bu, bedensel olarak mı, yoksa bedenden ayrı mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. Orada, dille anlatılamaz, insanın söylemesi yasak olan sözler işitti. ⁵ Böyle biriyle övüneceğim. Ama kendimle ilgili olarak, güçsüzlüklerimden başka bir şeyle övünmeyeceğim. ⁶ Övünmek istesem bile akılsız olmayacağım. Çünkü gerçeği söylemiş olacağım. Ama kimse beni gördüğünden ya da iştığınden daha üstün görmesin diye övünmekten kaçınıyorum.

⁷ Aldığım vahiylerin üstünlüğüyle gururlanmayıam diye bana bedende bir diken, beni yumruklamak için Şeytan'ın bir meleği verildi, gururlanmayıam diye. ⁸ Bundan kurtulmak için Rab'be üç kez yalvardım. ⁹ Ama O bana, "Lütfüm sana yeter. Çünkü gücüm, güçsüzlükte tamamlanır" dedi. İşte, Mesih'in gücü içimde bulunsun diye güçsüzlüklerimle sevinerek daha çok övüneceğim. ¹⁰ Bu nedenle Mesih uğruna güçsüzlükleri, hakaretleri, zorlukları, zulümleri ve darlıklarla sevinçle karşılıyorum. Çünkü ne zaman gücsüzsem, o zaman güçlüyüm.

¹¹ Akılsız biri gibi davrandım, ama beni buna siz zorladınız. Aslında beni siz tavsiye etmeliydiniz. Çünkü bir hiç isem de, sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı değilim. ¹² Elçiliğimin kanıtları aranızda büyük bir sabırla, belirtiler, harikalar ve mucizelerle gösterildi. ¹³ Size yük olmayımdan başka öbür kiliselerden ne eksiniz var ki? Bu haksızlığını bağışlayın!

Pavlus'un Kaygısı

¹⁴ İşte, üçüncü kez yanınıza gelmeye hazırlım ve size yük olmayacağımdı. Çünkü sizde olanı değil, sizi istiyorum. Çocukların anne babaları için değil, anne babaların çocukları için para biriktirmesi gereklidir. ¹⁵ Ben de canlarınız uğruna malımı da kendimi de seve seve harcayacağım. Sizi daha çok seversem, daha az mı sevileceğim? ¹⁶ Öyle olsun, ben size yük olmadım. Ama kurnaz biri olduğumdan sizi hileyle elde etmişim! ¹⁷ Size gönderdiğim adamlardan biri aracılığıyla sizi sömürdüm mü? ¹⁸ Titus'u size gelmeye isteklendirdim ve öbür kardeşi de onunla birlikte gönderdim. Titus sizi sömürmedi, değil mi? Aynı ruhla davranışmadık mı, aynı yolu izlemedik mi?

¹⁹ Bunca zamandır önünüzde kendimizi savunduğumuzu mu düşünüyorsunuz? Tanrı'nın önünde, Mesih'e ait kişiler olarak konuşuyoruz. Sevgili kardeşler, yaptığımız her şey sizin gelişmeniz içindir. ²⁰ Çünkü geldiğimde sizi istedigim durumda bulamayacağımından korkuyorum. Sizler de beni istediğiniz durumda bulamayabilirsiniz. Aranızda çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular,iftira, dedikodu, böbürlenme, kargaşa olmasından korkuyorum. ²¹ Korkarım size tekrar geldiğimde Tanrıım beni önünüzde utandıracak; daha önce günah işleyip de kapıldıkları pisliklerden, fuhuş ve sefahatten tövbe etmeyen birçokları için yas tutacağım.

13

Uyarılar, Selamlar

¹ Bu, yanınıza üçüncü gelişim olacak. Her suçlama iki ya da üç tanığın tanıklığıyla doğrulanmalıdır. ² Daha önce, aranızda ikinci kez bulunduğumda, geçmişte günah işlemiş olanlarla onların dışında kalanların hep sine söylemiştim, şimdi sizden uzaktayken de yineliyorum: Tekrar yanınıza gelirsem, hiç kimseyi esirgemeyeceğim! ³ Mesih'in benim aracılığıyla konuştuğuna ilişkin kanıt istiyorsunuz. Mesih size karşı gücsüz değildir; O'nun gücü sizde etkindir. ⁴ Güçsüzlük içinde çarmıha gerildiği halde, şimdi Tanrı'nın gücüyle yaşıyor. Biz de O'nda gücsüz olduğumuz halde, Tanrı'nın gücü sayesinde O'nunla birlikte sizin yararınıza yaşayacağız.

⁵ İman yolunda olup olmadığını anlamak için kendinizi sınayıp yoklayın. İsa Mesih'ininizde olduğunu bilmiyor musunuz? Yoksa sınavdan başarısız çıkarsınız. ⁶ Umarım bizim başarısızlığa uğramadığımızı anlayacaksınız. ⁷ Kötü bir şey yapmamanız için Tanrı'ya dua ediyoruz. Dileğimiz, bizim sınavı geçmiş görünmemiz değil, biz sınavda başarısız görünsek bile sizin iyi olanı yapmanızdır. ⁸ Çünkü gerçeğe karşı değil, ancak gerçek uğruna bir şey yapabiliriz. ⁹ Biz gücsüz, sizse güclüyken seviniyoruz. Yetkin olmanız için de dua ediyoruz. ¹⁰ Rab'bin yıkmak değil, geliştirmek için bana verdiği yetkiye yanınızda geldiğimde sert biçimde kullanmak zorunda kalmayayım diye, buntarı aranızda değilken yazıyorum.

¹¹ Son olarak hoşça kalın, kardeşlerim. Yaşantınızı düzeltin, çağrıma kulak verin, düşüncelerinizde birlik olun, esenlik içinde yaşayın. Sevgi ve esenlik kaynağı olan Tanrı sizinle birlikte olacaktır. ¹² Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

¹³ Bütün kutsallar size selam eder.

¹⁴ Rab İsa Mesih'in lütfu, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'tan GALATYALILAR'A MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus bu mektubu Galatya'da (İç Anadolu) kurdugu kiliselere yazdi. Orada Müjde'ye inananların birçoğu Yahudi degildi. Galatya'ya gelen bazı Yahudiler, Yahudi olmayanların sünnet olmaları ve Kutsal Yasa'ya uymaları gerektiğini savunuyorlardı¹. Elçilerin İşleri'nden² anlaşılacığı gibi, ilk inanlı toplulukları için duyarlı bir konuydu bu. O yıllarda İncil henüz yazılmamıştır. İnananların sahip olduğu kaynaklar, İsa'nın öğretisinden ve sünneti öngören Eski Antlaşma'dan oluşuyordu. Pavlus'un en önemli görevlerinden biri de Eski Antlaşma'nın, İsa'nın öğretisi ışığında nasıl anlaşılması gerektiğini göstermekti.

Mektubun İçeriği: Pavlus, Galatya'daki durumu duyar duymaz kaleme sarılır. İnanlıların "değişik bir müjdeye" yönelikleri onu şaşırtmıştır³. Yaydığı bildirinin tek geçerli Müjde olduğunu, bunu doğrudan doğruya İsa Mesih'ten aldığı söylüyor⁴. Yıllar sonra Yeruşalim'e gider ve bildirisini elçilere de sunar. Elçiler bunu onaylayarak Pavlus'un Müjde'yi Yahudi olmayanlara ulaştırmak için aldığı çağrıyu da kabul ederler⁵.

Sonra Pavlus Müjde'yi özetler: "İnsanın Kutsal Yasa'nın gereklerini yaparak değil, İsa Mesih'e iman ederek aklanlığını biliyoruz... Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yaparak aklanmaz" (2:16). Pavlus, Galatya'daki inanlıları şunu hatırlatıyor: Tanrı onlara Kutsal Ruh'u, Kutsal Yasa'ya uyduları için değil, iman ettikleri için verdi. İbrahim de imanıyla aklanmıştır. Şimdiyse, inanlılar Mesih'le birleşmişlerdir; hepsi O'nda birdirler. Bu nedenle aralarında ırk, cinsiyet ya da mevkiye dayanan ayrımlar son bulmuştur. Hepsi Tanrı'nın çocuklarıdır. Tanrı, Kutsal Yasa'ya bağlı yaşayanları, Yasa'nın bütün gereklerini yerine getirme tutsaklığından kurtarmak için Oğlu'nun gönderdi. Ama bu özgürlük benliğin tutkularına uymak için fırsat olmamalı⁶. Tersine, inanlılar Kutsal Ruh'un yönetiminde olmalı. Böylece Ruh'un meyvesi olan sevgi, sevinç, esenlik, sabır vb. niteliklere sahip olacaklardır.

Ana Hatlar:

1:1-2:10 Tek Müjde

2:11-4:7 Müjde'nin içeriği

4:8-5:12 Özgürlük ya da kölelik

5:13-26 Kutsal Ruh ya da benlik

6:1-18 Öğütler ve son sözler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

1-2 İnsanlarca ya da insan aracılığıyla değil, İsa Mesih ve O'nu ölümden dirilten Baba Tanrı aracılığıyla elçi atanın ben Pavlus'tan ve benimle birlikte olan bütün kardeşlerden Galatya'daki kiliselere selam! ³ Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütfü ve esenlik olsun. ⁴ Mesih, Babamız Tanrı'nın isteğine uyararak bizi şimdiki kötü çağdan kurtarmak için günahlarımıza karşılık kendini feda etti. ⁵ Tanrı'ya sonsuzlara dek yükselik olsun! Amin.

Tek Müjde

6 Sizi Mesih'in lütfıyla çağırını bırakıp değişik bir müjdeye böylesine çarçabuk dönenmenize şaşıyorum. ⁷ Gerçekte başka bir müjde yoktur. Ancak akınlınızı

karıştırıp Mesih'in Müjdesi'ni çarptırmak isteyenler vardır. ⁸ İster biz, ister gökten bir melek size bildirdiğimizde ters düşen bir müjde bildirirse, lanet olsun ona! ⁹ Daha önce söylediğimizi şimdi yine söylüyorum: Bir kimse size kabul ettiğinize ters düşen bir müjde bildirirse, ona lanet olsun! ¹⁰ Şimdi ben insanların onayını mı, Tanrı'nın onayını mı arıyorum? Yoksa insanları mı hoşnut etmeye çalışıyorum? Eğer hâlâ insanları hoşnut etmek isteseydim, Mesih'in kulu olmazdım.

Mesih'in Elçisi Pavlus

¹¹ Kardeşlerim, yaydığını Müjde'nin insandan kaynaklanmadığını bilmenizi istiyorum. ¹² Çünkü ben onu insandan almadım, kimseden de öğrenmedim. Bunu bana İsa Mesih vahiy yoluyla açıkladı. ¹³ Yahudi dinine bağlı olduğum zaman nasıl bir yaşam sürdürdüğümü duydunuz. Tanrı'nın kilisesine alabildiğine zulmediyor, onu kırıp geçiriyordum. ¹⁴ Yahudi dininde yaşıtmış olan soydaşlarımın birçoğundan daha ilerideydim, atalarımın geleneklerini savunmakta çok daha gayretliydim.

¹⁵⁻¹⁶ Ama beni daha annemin rahmindeyken seçip lütfuya çağırın Tanrı, uluslara müjdelemem için Oğlu'nı bana göstermeye razi olunca hemen insanlara* danışmadım; ¹⁷ Yeruşalim'e*, benden önce elçi olanların yanına da gitmedim; Arabistan'a gittim, sonra yine Şam'a döndüm.

¹⁸ Bundan üç yıl sonra Kefas'la* tanışmak üzere Yeruşalim'e gittim, on beş gün onun yanında kaldım. ¹⁹ Öbür elçilerden hiçbirini görmedim, yalnız Rab İsa'nın kardeşi Yakup'u gördüm. ²⁰ Bakın, size yazdıklarımın yalan olmadığını Tanrı'nın önünde belirtiyorum. ²¹ Sonra Suriye ve Kilikya bölgelerine gittim. ²² Yahudiye'nin Mesih'e ait kiliseleri beni şahsen tanımlıyorlardı. ²³ Yalnız, "Bir zamanlar bize zulmeden adam, önceleri yılmaya çalıştığı imanı şimdi yayıyor" dediğini duymuşlardır. ²⁴ Böylece benden ötürü Tanrı'yı yükseltiyorlardı.

2

Öbür Elçiler Pavlus'u Kabul Ediyor

¹ On dört yıl aradan sonra Titus'u da yanına alıp Barnaba'yla birlikte yine Yeruşalim'e gittim. ² Vahiy uyarınca gittim. Boş yere koşmayayım ya da koşmuş olmayayım diye, öteki uluslar arasında yaydığını Müjde'yi özel olarak ileri gelenlere sundum. ³ Benimle birlikte olan Titus bile Grek olmasına karşın sünnet edilmeye zorlanmadı. ⁴ Ne var ki, İsa Mesih'te sahip olduğumuz özgürlüğü el altından öğrenmek ve böylece bizi köleleştirerek için gizlice aramıza sızan sahte kardeşler vardı. ⁵ Müjde gerçeği sürekli sizinle kalsın diye bir an bile onlara boyun eğip teslim olmadık.

⁶ Ama ileri gelenler -ne oldukları bence önemli değil, Tanrı insanlar arasında ayrılm yapmaz- evet, bu ileri gelenler söylediğimizde bir şey katmadılar. ⁷ Tam tersine, Müjde'yi sünnetlilere bildirme işi nasıl Petrus'a verildiye, sünnetlilere bildirme işinin de bana verildiğini gördüler. ⁸ Çünkü sünnetlilere elçilik etmesi için Petrus'ta etkin olan Tanrı, öteki uluslara elçilik etmem için bende de etkin oldu. ⁹ Topluluğun direkleri sayılan Yakup, Kefas ve Yuhanına bana bağışlanan lütfu sezince paydaşlığımızın işaretini olarak bana ve Barnaba'ya sağ ellerini uzattılar. Öteki uluslara bizlerin, Yahudiler'e

1:13 Elç.8:3; 22:2-5; 26:9-11 **1:15-16** Elç.9:3-6; 22:6-10; 26:13-18 * **1:15-16** "İnsanlara": Grekçe "Ete ve kana". **1:18** Elç.9:26-30 **2:6** Yas.10:17

kendilerinin gitmesini uygun gördüler. ¹⁰ Ancak yoksulları anımsamamızı istediler. Zaten ben de bunu yapmaya gayret ediyordum.

Pavlus Antalya'da Kefas'ı Azarlıyor

¹¹ Ne var ki, Kefas Antalya'ya geldiği zaman, suçu olduğu için ona açıkça karşı geldim. ¹² Çünkü Yakup'un yanından bazı adamlar gelmeden önce Kefas öteki uluslardan olanlarla birlikte yemek yerdii. Ama o adamlar gelince sünnet yanlılarından korkarak sünnetsizlerden uzaklaşti, onlarla yemek yemez oldu.

¹³ Öbür Yahudiler de onun gibi ikiyüzlüklük ettii. Sonunda Barnaba bile onların ikiyüzlüğüne kapıldı. ¹⁴ Mükde gerçeğine uygun davranışmadıklarını görünce hepsinin önünde Kefas'a şöyle dedim: "Yahudi olduğun halde Yahudi gibi değil, öteki uluslardan biri gibi yaşıyorsun, nasıl olur da ulusları Yahudi gibi yaşamaya zorlarsın? ¹⁵ Doğuştan Yahudi olan bizler öteki uluslardan olan 'günahlılar' değiliz. ¹⁶ Yine de insanın Kutsal Yasa'nın* gereklerini yaparak değil, İsa Mesih'e iman ederek aklanlığını biliyoruz. Bunun için biz de Yasa'nın gereklerini yaparak değil, Mesih'e iman ederek aklanalım diye Mesih İsa'ya iman ettik. Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yaparak aklanmaz. ¹⁷ Mesih'te aklanmak isterken kendimiz günahlı çıkarsak, Mesih günahının yardımçısı mı olur? Kesinlikle hayır! ¹⁸ Yıktığımı yeniden kurarsam, yasayı çiğnediğimi kanıtlamış olurum. ¹⁹ Çünkü ben Tanrı için yaşamak üzere Yasa aracılığıyla Yasa karşısında oldum. ²⁰ Mesih'le birlikte çarmıha gerildim. Artık ben yaşamıyorum, Mesih bende yaşıyor. Şimdi bedende sürdürdüğüm yaşamı, beni seven ve benim için kendini feda eden Tanrı Oğlu'na imanla sürdürüyorum. ²¹ Tanrı'nın lütfunu geçersiz saymış değilim. Çünkü aklanma Yasa aracılığıyla sağlanabilseydi, o zaman Mesih boş yere ölmüş olurdu."

3

Kutsal Yasa ve İman

¹ Ey akılsız Galatyalilar! Sizi kim büyüledi? İsa Mesih çarmıha gerilmiş olarak gözlerinizin önünde tasvir edilmedi mi? ² Sizden yalnız şunu öğrenmek istiyorum: Kutsal Ruh'u, Yasa'nın gereklerini yaparak mı, yoksa duyduklarınıza iman ederek mi aldınız? ³ Bu kadar akılsız mısınız? Ruh'la başladiktan sonra şimdi insan çabasıyla mı bitirmeye çalışıyorsunuz? ⁴ Boş yere mi bu kadar acı çektiniz? Gerçekten boşuna müydii? ⁵ Size Kutsal Ruh'u veren ve aranızda mucizeler yaratan Tanrı, bunu Yasa'nın gereklerini yaptığınız için mi, yoksa duyduklarınıza iman ettiğiniz için mi yapıyor?

⁶ Örneğin, "İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayılıdi*." ⁷ Öyleyse şunu bilin ki, İbrahim'in gerçek oğulları iman edenlerdir. ⁸ Kutsal Yazı, Tanrı'nın öteki ulusları imanlarına göre aklayacağını önceden görerek İbrahim'e, "Bütün uluslar senin aracılığında kutsanacak" müjdesini önceden verdi. ⁹ Böylece iman edenler, iman etmiş olan İbrahim'le birlikte kutsanırlar.

¹⁰ Yasa'nın gereklerini yapmış olmaya güvenenlerin hepsi lanet altındadır. Çünkü şöyle yazılmıştır: "Yasa Kitabı'nda yazılı olan her şeyi sürekli yerine

2:16 Mez.143:2; Rom.3:20,22

3:6 Yar.15:6; Rom.4:3; Yak.2:23

* **3:6** "Boylece aklanmış sayılıdi":

Grekçe "Ve ona doğruluk sayılıdi".

3:7 Rom.4:16

3:8 Yar.12:3

3:10 Yas.27:26

getirmeyen herkes lanetlidir.” ¹¹ Tanrı katında hiç kimsenin Yasa'yla aklanmadığı açıktır. Çünkü “İmanla aklanan yaşayacaktır.” ¹² Yasa imana dayalı değildir. Tersine, “Yasa'nın gereklerini yapan, onlar sayesinde yaşayacaktır.” ¹³⁻¹⁴ İbrahim'e sağlanan kutsama Mesih İsa aracılığıyla uluslara sağlanın ve bizer vaat edilen Ruh'u imanla alalım diye, Mesih bizim için lanetlenerek bizi Yasa'nın lanetinden kurtardı. Çünkü, “Ağaç üzerine asılan herkes lanetlidir” diye yazılmıştır.

Kutsal Yasa ve Tanrı'nın Vaadi

¹⁵ Kardeşler, insan yaşamından bir örnek vereyim. İnsanlar arasında yapılmış bile olsa, onaylanmış bir antlaşmayı kimse geçersiz saymaz, ona bir şey eklemez. ¹⁶ Vaatler İbrahim'e ve soyundan olana verildi. Tanrı birçok kişiden söz ediyormuş gibi, “Ve soyundan olanlara” demiyor; “Soyundan olana” demekle tek bir kişiden, yani Mesih'ten söz ediyor. ¹⁷ Şunu demek istiyorum: Dört yüz otuz yıl sonra gelen Yasa, Tanrı'nın önceden onayladığı antlaşmayı geçersiz kılmaz, vaadi ortadan kaldırılmaz. ¹⁸ Çünkü miras Yasa'ya bağlıysa, artık vaade bağlı değildir. Ama Tanrı mirası İbrahim'e vaatle bağıtlamıştır.

¹⁹ Öyleyse Yasa'nın amacı neydi? Yasa suçları ortaya çıkarmak için antlaşmaya eklendi. Vaadi alan ve İbrahim'in soyundan olan Kişi[‡] gelene dek yürürlükte kalacaktı. Melekler yoluyla, bir aracı eliyle düzenlendi. ²⁰ Aracı tek bir tarafa ait değildir; Tanrı ise bırdır.

Kutsal Yasa'nın Amacı

²¹ Öyleyse Kutsal Yasa Tanrı'nın vaatlerine aykırı mıdır? Kesinlikle hayır! Çünkü yaşam sağlayabilen bir yasa verilseydi, elbette insanlar yasyla aklanırırdı. ²² Oysa İsa Mesih'e olan imana[§] dayanan vaat iman edenlere verilsin diye, Kutsal Yazıt bütün dünyayı günahın tutsağı ilan ediyor.

²³ Bu iman gelmeden önce Yasa altında hapsedilmişistik, gelecek iman açıklanıncaya dek Yasa'nın tutuklusuyduk. ²⁴ Yani imanla aklanalım diye Mesih'in gelişine dek Yasa eğitmenimiz oldu. ²⁵ Ama iman gelmiş olduğundan, artık Yasa'nın denetiminde değiliz. ²⁶ Çünkü Mesih İsa'ya iman ettiğiniz için hepiniz Tanrı'nın oğullarınızız. ²⁷ Vaftizde Mesih'le birleşenlerinizin hepsi Mesih'i giyindi. ²⁸ Artık ne Yahudi ne Grek, ne köle ne özgür, ne erkek ne dişi ayrımı var. Hepiniz Mesih İsa'da bırsiniz. ²⁹ Eğer Mesih'e aitseniz, İbrahim'in soyundanınız, vaade göre de mirasçınız.

4

¹ Şunu demek istiyorum: Mirasçı her şeyin sahibiye de, çocuk olduğu sürece köleden farksızdır. ² Babasının belirlediği zamana dek vasilerin, vekillerin gözetimi altındadır. ³ Bunun gibi, biz de ruhsal yönden çocukken, dünyanın temel ilkelerine bağlı yaşayan kölelerdir. ⁴⁻⁵ Ama zaman dolunca Tanrı, Yasa altında olanları özgürlüğe kavuşturmak için kadından doğan, Yasa altında doğan öz Oğlu'nu gönderdi. Öyle ki, bizler oğulluk hakkını alalım. ⁶ Oğullar olduğunuz

^{3:11} Hab.2:4 † ^{3:11} “İmanla aklanan yaşayacaktır” ya da “Doğru kişi imanla yaşayacaktır”. ^{3:12} Lev.18:5 ^{3:13-14} Yas.21:22-23 ^{3:16} Yar.12:7; 13:14-15 ^{3:17} Çık.12:40 ^{3:18} Rom.4:14

[‡] ^{3:19} “İbrahim'in soyundan olan Kişi”: Grekçe “Tohum”, yani İsa Mesih. [§] ^{3:22} “Mesih'e olan imana” ya da “Mesih'in sadakatine”. ^{3:29} Rom.4:13 ^{4:4-5} Rom.8:15-17

için Tanrı öz Oğlu'nun "Abba*! Baba!" diye seslenen Ruhu'nu yüreklerinize† gönderdi. ⁷ Bu nedenle artık köle değil, oğullarınız. Oğullar olduğunuz için de Tanrı sizi aynı zamanda mirasçı yaptı.

Pavlus'un Galatyallar için Kaygıları

⁸ Ne var ki, eskiden Tanrı'yı tanımadiğiniz zamanlarda, gerçek olmayan tanırlara kölelik ettiniz. ⁹ Şimdiye Tanrı'yı tanıdiniz, daha doğrusu Tanrı tarafından tanındınız. Öyleyse nasıl oluyor da bu degersiz, etkisiz ilkelere dönüyorsunuz? Yeniden onların kölesi mi olmak istiyorsunuz? ¹⁰ Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar kutluyorsunuz! ¹¹ Sizin için korkuyorum. Yoksa uğrunuzu boş yere mi emek verdim?

¹² Kardeşler, size yalvarıyorum, benim gibi olun. Çünkü ben de sizin gibi oldum. Bana hiç haksızlık etmediniz. ¹³ Bildiğiniz gibi, Müjde'yı size ilk kez bedensel hastalığım nedeniyle bildirmiştim. ¹⁴ Bedensel durumum sizin için çetin bir deneme olduğu halde beni ne hor gördünüz ne de reddettiniz. Tanrı'nın bir meleğini, hatta Mesih İsa'yı kabul eder gibi kabul ettiniz beni. ¹⁵ Şimdi o sevincinize ne oldu? Sizin için tanıklık ederim ki, elinizden gelse gözlerinizi oyar bana verirdiniz. ¹⁶ Peki, size gerçeği söylediğim için düşmanınız mı oldum?

¹⁷ Başkaları sizi kazanmaya gayret ediyor, ama niyetleri iyi değil. Kendileri için gayret edesiniz diye sizi bilden ayırmak istiyorlar. ¹⁸ Niyet iyiye, yalnız aranızda olduğum zaman değil, her zaman gayretli olmak iyidir. ¹⁹ Çocuklarım! Mesih sizde biçimleninceye dek sizin için yine doğum ağrısı çekiyorum. ²⁰ Şimdi yanınızda bulunmayı ve sesimin tonunu değiştirmeyi isterdim. Bu halinize şaşıyorum!

Sara'yla Hacer Örneği

²¹ Kutsal Yasa altında yaşamak isteyen sizler, söyleyin bana, Yasa'nın ne dediğini bilmiyor musunuz? ²² İbrahim'in biri köle, biri de özgür kadından iki oğlu olduğu yazılıdır. ²³ Köle kadından olan olağan yoldan, özgür kadından olansa vaat sonucu doğu. ²⁴ Burada bir benzetme vardır. Bu kadınlar iki antlaşmayı simgelemektedir. Biri Sina Dağı'ndandır, köle olacak çocukların doğurur. Bu Hacer'dir. ²⁵ Hacer, Arabistan'daki Sina Dağı'ni simgeler. Şimdiye Yeruşalim'in karşılığıdır. Çünkü çocuklarıyla birlikte kölelik etmektedir. ²⁶ Oysa göksel Yeruşalim özgürdür, annemiz odur. ²⁷ Nitekim şöyle yazılmıştır:

"Sevin, çocuk doğurmayan ey kısr kadın!
Doğum ağrısı nedir bilmeyen sen,
Yükselt sesini, haykır!
Çünkü terk edilmiş kadının,
Kocası olandan daha çok çocuğu var."

²⁸ Kardeşler, İshak gibi sizler de vaat çocuklarınızın. ²⁹ Olağan yoldan doğan, Kutsal Ruh'a göre doğana o zaman nasıl zulmettiyse, şimdi de öyle oluyor. ³⁰ Ama Kutsal Yazı ne diyor?

"Köle kadına oğlunu kov.
Çünkü köle kadının oğlu

* **4:6** "Abba": Aramice'de* baba anlamına gelir. † **4:6** "Yüreklerinize": Birçok Grekçe elyazmasında, "Yüreklerimize" diye geçer. **4:22** Yar:16:15; 21:2-3 **4:27** Yşa:54:1 **4:29** Yar:21:9-10 **4:30** Yar:21:10,12

Özgür kadının oğluyla birlikte
Asla mirasa ortak olmayacağı.”

31 İşte böyle, kardeşler, bizler köle kadının değil, özgür kadının çocuklarıyız.

5

Özgürlüğünüzü Koruyun

1 Mesih bizi özgür olalım diye özgür kırdı. Bunun için dayanın. Bir daha kólelik boyunduruğuna girmeyin.

2 Bakın, ben Pavlus size diyorum ki, sünnet olursanız Mesih'in size hiç yararı olmaz. **3** Sünnet edilen her adamı bir daha uyarıyorum: Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmek zorundadır. **4** Yasa aracılığıyla aklanmaya çalışan sizler Mesih'ten ayrıldınız, Tanrı'nın lütfundan uzak düştünüz. **5** Ama biz aklanmanın verdiği umudun^{*} gerçekleşmesini Ruh'a dayanarak, imanla bekliyoruz. **6** Mesih İsa'da ne sünnetliliğin ne de sünnetsizliğin yararı vardır; yararlı olan, sevgiyle etkisini gösteren imandır.

7 İyi koşuyordunuz. Sizi gerçeğe uymaktan kim alıkoydu? **8** Buna kanmanız siz çığrının isteği değildir. **9** “Azıcık maya bütün hamuru kabartır.” **10** Başka türlü düşünmeyeceğinizeye ilişkin Rab'de size güvenim var. Ama aklınızı karıştıran kim olursa olsun, cezasını çekecektir.

11 Bana gelince, kardeşler, eğer hâlâ sünneti savunuyor olsaydım, bugüne dek baskı görür müydüm? Öyle olsaydı, çarmıh engeli ortadan kalkardı.

12 Aklınızı çelenler keşke kendilerini hadım etseler!

Benlik ve Kutsal Ruh

13 Kardeşler, siz özgür olmaya çağrırdınız. Ancak özgürlük benlik için fırsat olmasın. Birbirinize sevgiyle hizmet edin. **14** Bütün Kutsal Yasa tek bir sözde özetlenmiştir: “Komşunu kendin gibi seveceksin.” **15** Ama birbirinizi ısrıp yiyeceksiniz, dikkat edin, birbirinizi yok etmemesiniz!

16 Şunu demek istiyorum: Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşayın. O zaman benliğin tutkularını asla yerine getirmezsiniz. **17** Çünkü benlik Ruh'a, Ruh da benliğeye aykırı olanı arzular. Bunlar birbirine karıştırır; sonuç olarak, istediğiniz yapamayorsunuz. **18** Ruh'un yönetimindeyseñiz, Yasa'ya bağımlı değilsiniz.

19-21 Benliğin işleri bellidir. Bunlar fuhuş, pislik, sefahat, putperestlik, büyülüklük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, ayrılıklar, böülümler, çekememezlik, sarhoşluk, çılgın eğlenceler ve benzeri şeylerdir. Sizi daha önce uyardığım gibi yine uyarıyorum, böyle davranışları Tanrı Egemenliği'ni miras alamayacaklar.

22-23 Ruh'un ürünüse sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Bu tür nitelikleri yasaklayan yasa yoktur.

24 Mesih İsa'ya ait olanlar, benliği, tutku ve arzularıyla birlikte çarmıha girmişlerdir. **25** Ruh sayesinde yaşıyorsak, Ruh'un izinde yürüyelim. **26** Boş yere övünen, birbirine meydan okuyan, birbirini kıskanan kişiler olmayalım.

6

İyilik Yapmaktan Usanmayaşım

* **5:5** “Aklanmanın verdiği umudun” ya da “Doğruluğa kavuşma umudunun”. **5:9** 1Ko.5:6 **5:14**
Lev.19:18

¹ Kardeşler, eğer biri suç işlerken yakalanırsa, ruhsal olan sizler, böyle birini yumuşak ruhla yola getirin. Siz de ayartılmamak için kendinizi kolların. ² Birbirinizin ağır yükünü taşıyın, böylece Mesih'in Yasası'ni yerine getirirsiniz. ³ Kişi bir hiçen kendini bir şey sanıyorsa, kendini aldatmış olur. ⁴ Herkes kendi yaptıklarını denetlesin. O zaman başkasının yaptıklarıyla değil, yalnız kendi yaptıklarıyla övünebilir. ⁵ Herkes kendine düşen yükü taşımalı.

⁶ Tanrı sözünde eğitilen, kendisini eğitenle bütün nimetleri paylaşın.

⁷ Aldanmayın, Tanrı alaya alınmaz. İnsan ne ekerse onu bicer. ⁸ Kendi benliğine eken, benlikten ölüm biçecektir. Ruh'a eken, Ruh'tan sonsuz yaşam biçecektir. ⁹ İyilik yapmaktan usanmayalım. Gevşemezsek mevsiminde biceriz. ¹⁰ Bunun için fırsatımız varken herkese, özellikle iman ailesinin üyelerine iyilik yapalım.

Son Uyarılar ve Selamlar

¹¹ Bakın, size kendi elimle ne denli büyük harflerle yazıyorum! ¹² Bedende gösterişe önem verenler, yalnız Mesih'in çarmıhı uğruna zulüm görmemek için sizi sünnet olmaya zorluyorlar. ¹³ Oysa sünnetlilerin kendileri bile Kutsal Yasa'yı yerine getirmiyor, sizin bedenlerinizle övünebilmek için sünnet olmanızı istiyorlar. ¹⁴ Bana gelince, Rabbimiz İsa Mesih'in çarmıhından başka bir şeyle asla övünmem. O'nun çarmıhı aracılığıyla dünya benim için ölüdür*, ben de dünya için. ¹⁵ Sünnetli olup olmamanın önemi yoktur, önemli olan yeni yaratılmıştır. ¹⁶ Bu kurala uyan herkese ve Tanrı'nın İsraili'ne esenlik ve merhamet olsun.

¹⁷ Bundan böyle kimse bana sorun çıkarmasın. Çünkü ben İsa'nın yara izlerini bedenimde taşıyorum.

¹⁸ Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun! Amin.

* **6:14** "O'nun çarmıhı aracılığıyla dünya benim için ölüdür": Grekçe "Bunun (ya da O'nun) aracılığıyla dünya benim için çarmıha gerilmiştir".

Pavlus'tan EFESLİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Bu mektup Pavlus'un hapishaneden yazdığı mektuplardan biridir¹. Mektubu götürmek görevi Tihikos'a verilir². Tihikos, bu yolculuğu sırasında Kolose'yi de ziyaret etmiş olabilir³. Pavlus daha önce Efes'i iki kez ziyaret etmiş⁴, ikinci ziyaretinde orada iki yıldan fazla kalmıştı.

Mektubun İçeriği: Bu mektup Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla gerçekleştirdiği tasarıyı gözler önüne seriyor⁵. Bu tasarı inanlıları, kiliseyi ve Mesih'i kapsıyor. Biz inanlılar bir zamanlar günah içinde ölüydük, "ama merhameti bol olan Tanrı... bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu"⁶. Bizleri kendi "kutsal ve kusursuz" oğulları olmak ve "yüceliğinin övülmesi için" yaşamak üzere önceden seçmiştir⁷. Tanrı'nın öngördüğü iyi işleri yapmak için Mesih İsa'da yaratıldık⁸. İnanlılar birbirlerine yakın olmalıdır. Mesih, Yahudiler'le öteki uluslar arasındaki düşmanlık duvarını yıkmıştır. Buna göre her iki topluluktan inananlar da Tanrı'nın ev halkındandır⁹. Pavlus Müjde'yi öteki uluslara ulaştırmakla görevlendirildi¹⁰.

İnanlılar topluluğu, korunması gereken bir birlik içindedir¹¹. Topluluğun üyelerine, onu geliştiren ayrı ayrı ruhsal yetenekler verilmiştir¹². Tanrı'nın kiliseye ilişkin tasarısını açıklayan Pavlus, çeşitli benzettmeler kullanır. Mesih, bedene benzeten kilisenin başıdır. Kilise de O'nun onderliğindedir. Bir yapıya benzeten kilise hem "kutsal bir tapınak" hem de "Tanrı'nın konutu"dur¹³. "Mesih'in gelini" olarak da tanıtılır¹⁴. Aynı zamanda Tanrı'nın bilgeliğini göklerdeki ruhsal güçlere gösteren araçtır¹⁵.

Tanrı'nın tasarısı öncelikle Mesih'le ilgilidir. Tanrı her şeyi, "bütün yönetimlerin, hükümriliklerin, güç ve egemenliklerin... üzerine çıkardığı" Mesih'te birleştirmeyi tasarladı¹⁶.

Tanrı'nın tasarısını bu şekilde açıklayan Pavlus, mektubunu okuyanların yaşamlarında yer alması gereken değişiklikleri de vurguluyor¹⁷. Eşler, anne babalarla çocukları, kölelerle efendileri arasındaki ilişkileri özellikle konu ediyor. Pavlus'un inanlılar için yaptığı dualar¹⁸ ve Şeytan'ın saldırılara karşı koyabilmek için inanlıların kuşanması gereken ruhsal silahları¹⁹ mektubun önemli konularındandır.

Ana Hatlar:

1:1-3:21 Tanrı'nın tasarısı

4:1-6:9 Çağrınızda yaraşır biçimde yaşayın

6:10-24 Tanrı'nın sağladığı ruhsal silahları kuşanın

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹ Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanın ben Pavlus'tan Efes'te* bulunan kutsallara, Mesih İsa'ya ait olan sadıklara selam! ² Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütfü ve esenlik olsun.

Mesih'te Sahip Oldığumuz Ayrıcalıklar

³ Bizi Mesih'te her ruhsal kutsamıyla göksel yerlerde kutsamış olan Babimiz İsa Mesih'in Babası Tanrı'ya övgüler olsun. ⁴ O kendi önünde sevgide kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te

1:1 Elç.18:19-21; 19:1 * **1:1** "Efes'te" sözcüğü bazı Grekçe elyazmalarında yoktur.

seçti. ⁵ Kendi isteği ve iyi amaci uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi önceden belirledi.[†] ⁶ Öyle ki, sevgili Oğlu'nda[‡] bize bağışladığı yüce lütfu övülsün. ⁷⁻⁸ Tam bir bilgelik ve anlayışla üzerimize yağdırdığı lütfunun zenginliği sayesinde Mesih'in kani aracılığıyla Mesih'te kurtuluşa, suçlarımızın bağışlanması kavuştuk.

⁹ Tanrı siz olan isteğini, Mesih'te edindiği iyi amaç uyarınca bize açıkladı. ¹⁰ Zaman dolunca gerçeklestireceği bu tasarıya göre, yerdeki ve gökteki her şeyi Mesih'te birleştirecek. ¹¹ Her şeyi kendi isteği doğrultusunda düzenleyen Tanrı'nın amacı uyarınca önceden belirlenip Mesih'te seçildik[§]. ¹² Öyle ki, Mesih'e ilk umut bağlayan bizler, O'nun yüceliğinin övülmesi için yaşayalım. ¹³ Gerçeğin bildirisini, kurtuluşunuzun Müjdesiⁿⁱ duyup O'na iman ettiğinizde, siz de vaat edilen Kutsal Ruh'la O'nda mühürlediniz. ¹⁴ Ruh, Tanrı'nın yüceliğinin övülmesi için Tanrı'ya ait olanların kurtuluşuna dek mirasımızın güvencesidir.

Pavlus'un İmanlılar İçin Duası

¹⁵⁻¹⁶ Bunun için, Rab İsa'ya iman ettiğinizi ve bütün kutsalları sevdığınızı duyduğumdan beri ben de sizin için sürekli şükrediyorum, sizi dualarında hep anıyorum. ¹⁷ Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı, yüce Baba, kendisini tanımınız için size bilgelik ve vahiy ruhunu versin diye dua ediyorum. ¹⁸⁻²⁰ O'nun çağrısından doğan umudu, kutsallara verdiği mirasın* yüce zenginliğini ve iman eden bizler için etkin olan kudretinin aşksın büyülüüğünü anlamanız için, yüreklerinizin gözleri aydınlanın diye dua ediyorum. Bu kudret, Tanrı'nın, Mesih'i ölümden diriltirken ve göksel yerlerde sağında oturturken O'nda sergilediği üstün güçle aynı etkinliktedir. ²¹ Tanrı O'nu bütün yönetimlerin, hükümriliklerin, güç ve egemenliklerin, yalnız bu çağda değil, gelecek çağda da anılacak bütün adların çok üstüne çickardı. ²² Her şeyi ayakları altına sererek O'na bağımlı kaldı. O'nu her şeyin üzerinde baş olmak üzere kiliseye verdi. ²³ Kilise O'nun bedenidir, her yönden her şeyi dolduranın doluluğudur.

2

Ölümden Yaşama Geçik

¹⁻² Sizler bir zamanlar içinde yaşadığınız suçlardan ve günahlardan ötürü ölüydünüz. Bu dünyanın gidişine ve havadaki hükümriliğin egemenine*, yani söz dinlemeyen insanlarda şimdi etkin olan ruha uymaktaydınız. ³ Bir zamanlar hepimiz böyle insanların arasında, benliğin ve aklın isteklerini yerine getirerek benliğimizin tutkularına göre yaşıyorduk. Doğal olarak ötekiler gibi biz de gazap çocuklarıydık[†]. ⁴⁻⁵ Ama merhameti bol olan Tanrı bizi çok sevdığı için, suçlarımızdan ötürü ölü olduğumuz halde, bizi Mesih'le birlikte

[†] **1:5** "Sevgide kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. Kendi isteği ve iyi amaci uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi önceden belirledi" ya da "Kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. Kendi isteği ve iyi amaci uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi sevgiyle önceden belirledi".

[‡] **1:6** "Sevgili Oğlu'nda": Grekçe "Sevgili'de", yani İsa Mesih'te. **1:7-8** Kol.1:14 ^{*} **1:11** "Seçildik" ya da "Mirasçı atandık". **1:18-20** Mez.110:1 ^{*} **1:18-20** "Kutsallara verdiği mirasın" ya da "Kutsallardan oluşan mirasının". **1:22** Mez.8:6 **1:22** Kol.1:18 **2:1-2** Kol.2:13 ^{*} **2:1-2** "Havadaki hükümriliğin egemeni": Şeytan. [†] **2:3** "Gazap çocuklar": Tanrı'nın öfkесine uğrayanlar.

yaşama kavuşturdu. O'nun lütfıyla kurtuldunuz. ⁶ Tanrı bizi Mesih Isa'da, Mesih'le birlikte diriltip göksel yerlerde oturttu. ⁷ Bunu, Mesih Isa'da bize gösterdiği iyilikle, lütfunun sonsuz zenginliğini gelecek çağlarda sergilemek için yaptı. ⁸ İman yoluyla, lütfen kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. ⁹ Kimsenin övünmemesi için iyi işlerin ödülü değildir. ¹⁰ Çünkü biz Tanrı'nın yapıtıyız, O'nun önceden hazırladığı iyi işleri yapmak üzere Mesih Isa'da yaratıldık.

Tanrı'nın Yeni Topluluğu

¹¹ Bunun için, öteki uluslardan doğan sizler bir zamanlar ne olduğunu anımsayın: Bedende elle yapılmış sünnete sahip olup "sünnetli" diye anılanların "sünnetsiz" dedikleri sizler, ¹² o zaman Mesihsiz, İsrail'de vatandaşlıktan yoksun, vaade dayanan antlaşmalara yabancı, dünyada umutsuz ve tanrısızdiniz. ¹³ Ama bir zamanlar uzak olan sizler, şimdi Mesih Isa'da Mesih'in kanı sayesinde yakın kılındınız. ¹⁴⁻¹⁶ Çünkü Mesih'in kendisi barışımızdır. Kutsal Yasa'yı*, buyrukları ve kurallarıyla birlikte etkisiz kılarak iki topluluğu birleştirdi, aradaki engel duvarını, yani düşmanlığı kendi bedeninde yıktı. Amacı bu iki topluluktan kendisinde yeni bir insan yaratarak esenliği sağlamak, düşmanlığı çarmıhta öldürmek ve çarmıh aracılığıyla bir bedende iki topluluğu Tanrı'yla barıştırmaktı. ¹⁷ O gelip hem uzakta olan sizlere hem de yakındakilere esenliği müjdeledi. ¹⁸ O'nun aracılığıyla hepimiz tek Ruh'ta Baba'nın huzuruna çababiliriz.

¹⁹ Böylece artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı'nın ev halkınız. ²⁰ Elçilerle peygamberlerden oluşan temel üzerine inşa edildiniz. Köşe taşı Mesih Isa'nın kendisidir. ²¹ Bütün yapı Rab'be ait kutsal bir tapınak olmak üzere O'nda kenetlenip yükseliyor. ²² Siz de Ruh aracılığıyla Tanrı'nın konutu olmak üzere hep birlikte Mesih'te inşa ediliyorsunuz.

3

Pavlus'a Açıklanan Str

¹ Bu nedenledir ki, ben Pavlus siz uluslar uğruna Mesih Isa'nın tutuklusu oldum. ² Tanrı'nın bana bağışladığı lütfu size ulaştırmakla görevlendirildiğimi duymuşsunuzdur. ³ Yukarıda kısaca dejindiğim gibi Tanrı, sir olan tasarısını bana vahiy yoluyla bildirdi. ⁴ Bu mektubu okuduğunuzda Mesih sırrını nasıl kavradığımı anlayabilirsiniz. ⁵ Bu sir önceki kuşaklara açıkça bildirilmemişti. Şimdiye Mesih'in kutsal elçillerine ve peygamberlerine Ruh aracılığıyla açıklanmış bulunuyor. ⁶ Şöyledi ki, öteki uluslar da mirasa ortaktır, aynı bedenin üyeleriidir ve Müjde aracılığıyla Mesih Isa'da vaade ortaktır.

⁷ Tanrı'nın etkin gücüyle bana verilen lütfü armağanı uyarınca bu Müjde'yi yaymakla görevlendirildim. ⁸⁻⁹ Bütün kutsalların en değerliydim. Yine de Mesih'in akıl ermez zenginliğini uluslara müjdeleme ve her şeyi yaratan Tanrı'da öncelerizlikten beri gizli tutulan sırrın nasıl düzenlediğini bütün insanlara açıklama ayrıcalığı bana verildi. ¹⁰ Öyle ki, Tanrı'nın çok yönlü bilgeliği, kilise aracılığıyla göksel yerlerdeki yönetimlere ve hükümlanıklara* şimdiki dönemde bildirilsin. ¹¹ Bu, Tanrı'nın başlangıçtan beri tasarladığı ve Rabbimiz

^{2:14-16} Kol.1:19-20; 2:14 ^{2:17} Yşa.57:19 ^{3:4} Kol.1:25-27 * ^{3:10} "Göksel yerlerdeki yönetimler ve hükümlanıklar": Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örneğin cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümlanıklar.

Mesih İsa'da yerine getirdiği amaca uygundu. ¹² Mesih'te ve Mesih'e olan imanımızla Tanrı'ya cesaret ve güvenle yaklaşabiliriz. ¹³ Bu nedenle, uğrunuzu çectiğim sıkıntılar karşısında yılmamanızı rica ediyorum. Bunlar size yücelik kazandırır.

Mesih'in Sevgisini Anlamak

¹⁴⁻¹⁵ Bunun için, yerde ve gökte her ailenin adını kendisinden aldığı Baba'nın önünde diz çökerim. ¹⁶⁻¹⁹ Baba'nın kendi yüceliğinin zenginliği uyarınca Ruhu'yla sizi iç varlığınızda kudretle güçlendirmesini ve Mesih'in iman yoluyla yüreklerinizde yaşamasını dilerim. Öyle ki, Tanrı'nın bütün doluluğuyla dolmanız için, sevgide köklenmiş ve temellenmiş olarak bütün kutsallarla birlikte Mesih'in sevgisinin ne denli geniş ve uzun, yüksek ve derin olduğunu anlamaya, bilgiyi çok aşan bu sevgiyi kavramaya gücünüz yetsin.

²⁰ Tanrı, bizde etkin olan kudretiyle, dileğiğimiz ya da düşündüğümüz her şeyden çok daha fazlasını yapabilecek güçtedir. ²¹ Kilisede ve Mesih İsa'da bütün kuşaklar boyunca sonsuzlara dek O'na yücelik olsun! Amin.

4

Bedenin Bırılığı

¹ Bu nedenle, Rab'bin uğruna tutuklu olan ben, aldiğiniz Çağrıya yaraşır biçimde yaşamamızı rica ederim. ² Her bakımdan alçakgönüllü, yumuşak huylu, sabırlı olun. Birbirinize sevgiyle, hoşgörüyle davranışın. ³ Ruh'un birligini esenlik bağıyla korumaya gayret edin. ⁴⁻⁶ Çağrınızdan doğan tek bir umuda çağrıldığınız gibi, beden bir, Ruh bir, Rab bir, iman bir, vaftiz bir, her şeyden üstün, her şeyle ve her şeye olan herkesin Tanısı ve Babası bırdır.

⁷ Ama lütfü her birimize Mesih'inarmağanı ölçüsünde bağışlandı. ⁸ Bunun için Kutsal Yazı şöyle der:

“Yükseğe çıktı ve tutsakları peşine taktı,
İnsanlara armağanlar verdi.”

⁹ Şimdi bu “çıktı” sözcüğü, Mesih önce aşağılara, yeryüzüne^{*} indi demek değil de nedir? ¹⁰ İnen de O'dur, her şeyi doldurmak üzere bütün göklerin çok üstüne çıkan da O'dur. ¹¹ Kendisi kimini elçi, kimini peygamber, kimini müjdeci, kimini önder[†] ve öğretmen atadı. ¹² Öyle ki, kutsallar hizmet görevini yapmak ve Mesih'in bedenini geliştirmek üzere donatılsın. ¹³ Sonunda hepimiz imanda ve Tanrı Oğlu'nu tanımada bırılgı, yetkinliğe, Mesih doluluğundaki olgunluk düzeyine erişeceğiz. ¹⁴ Böylece artık insanların kurnazlığıyla, aldatıcı düzenler kurmaktaki becerileriyle, her öğretinin rüzgarıyla çalkalanıp öteye beriye sürüklenen çocukların olmayacağı. ¹⁵ Tersine, sevgiyle gerçeğe uyarık bedenin başı olan Mesih'e doğru her yönden büyütüceğiz. ¹⁶ O'nun önderliğinde bütün beden, her eklemin yardımıyla kenetlenip kaynaşmış olarak her üyesinin düzenli işleyişile büyüp sevgide gelişiyor.

Eski ve Yeni Yaşam

^{4:2} Kol.3:12-13 ^{4:8} Mez.68:18

^{*} ^{4:9} “Aşağılara, yeryüzüne” ya da “Dünyanın aşağı kısımlarına”.

[†] ^{4:11} “Önder”: Grekçe “Çoban”.

^{4:16} Kol.2:19

¹⁷ Bunun için şunu söylüyor ve Rab adına sizi uyarıyorum: Artık öteki uluslar gibi boş düşüncelerle yaşamayın. ¹⁸ Onların zihinleri karardı. Bilgisizlikleri ve yüreklerinin duygusuzluğu yüzünden Tanrı'nın yaşamına yabancılıştılar. ¹⁹ Bütün duyarlılıklarını yitirip açgözlülük her türlü pisliği yapmak üzere kendilerini sefahate verdiler. ²⁰ Ama siz Mesih'i böyle öğrenmediniz. ²¹ Kuşkusuz İsa'nın sesini duyduınız, O'ndaki gerçeğe uygun olarak O'nun yolunda eğitildiniz. ²²⁻²³ Önceki yaşayışınıza ait olup aldatıcı tutkularla yozlaşan eski yaradılışı sizin üzerinden sıyrıp atmayı, düşüncede ve ruhta yenilenmeye, ²⁴ gerçek doğruluk ve kutsallıkta Tanrı'ya benzer yaratılan yeni yaradılışı giyinmeyi öğrendiniz.

²⁵ Bunun için yalani üzernizden sıyrıp atarak her biriniz komşusuna gerçeği söylesin. Çünkü hepimiz aynı bedenin üyeleriiz. ²⁶ Öfkelenin, ama günah işlemeyin. Öfkenizin üzerine güneş batmasın. ²⁷ İblis'e de fırsat vermeyin. ²⁸ Hırsızlık eden artık hırsızlık etmesin. Tersine, kendi elliyle iyi olanı yaparak emek versin; böylece ihtiyacı olanla paylaşacak bir şeyi olsun.

²⁹ Alarınızdan hiç kötü söz çıkm别说。İştenler yararlansın diye, ihtiyacıca göre, başkalarının gelişmesine yarayacak olanı söyleyin. ³⁰ Tanrı'nın Kutsal Ruhu'nu kederlendirmeyin. Kurtuluş günü için o Ruh'la mühürlediniz. ³¹ Her kötü niyetle birlikte her türlü kin, öfke, kızgınlık, bağışma ve iftira sizden uzak olsun. ³² Birbirinize karşı iyi yürekli, şefkatli olun. Tanrı sizi Mesih'te bağışladığınız gibi, siz de birbirinizi bağışlayın。

5

¹ Bunun için, sevgili çocukları olarak Tanrı'yı örnek alın. ² Mesih bizi nasıl sevdiyse ve bizim için kendisini güzel kokulu bir sunu ve kurban olarak nasıl Tanrı'ya sunduysa, siz de öylece sevgi yolunda yürüyün.

³ Aranızda fuhuş, ahlaksızlık ya da açgözlülük anılmamasın bile. Kutsallara yaraşmaz bu. ⁴ Aranızda açık saçılık, budalaca konuşmalar, bayağı şakalar da olmasın. Bunlar size yakışmaz. Bunun yerine şükredin. ⁵ Şunu kesinlikle bilin ki, fuhuş yapanın, pisliğe düşkün olanın ya da putperest demek olan açgözlü kişinin, Mesih'in ve Tanrı'nın Egemenliği'nde mirası yoktur. ⁶ Hiç kimse sizi boş sözlerle aldatmasın. Bu şeyleden ötürü Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine gelir. ⁷ Onun için böyleleriyle oturup kalkmayın.

Işıktı Yürüyünl!

⁸ Bir zamanlar karanlıktınız, ama şimdi Rab'de ışıksınız. Işık çocukları olarak yaşayın. ⁹ Çünkü ışığın meyvesi her iyilikte, doğrulukta ve gerçekte görülür. ¹⁰ Rab'bi neyin hoşnut ettiğini ayırt edin. ¹¹ Karanlığın meyvesiz işlerine katılmayın. Tersine, onları açığa çıkarın. ¹² Karanlıktakilerin gizlice yaptıklarından söz etmek bile ayıptır. ¹³ Işığın açığa vurduğu her şey görünür. ¹⁴ Çünkü görünen her şey ışaktır. Bunun için şöyle deniyor:

“Uyan, ey uyuyan! Ölümden diril!
Mesih sana ışık saçacak.”

¹⁵ Öyleyse nasıl yaşadığınıza çok dikkat edin. Bilgelikten yoksun olanlar gibi değil, bilgeler gibi yaşayın. ¹⁶ Fırsatı değerlendirin. Çünkü yaşadığımız günler

kötüdür. ¹⁷ Bunun için akılsız olmayın, Rab'bin isteğinin ne olduğunu anlayın.

¹⁸ Şarapla sarhoş olmayın, bu siz sefahate götürür. Bunun yerine Ruh'la dolun: ¹⁹ Birbirinize mezmurlar, ilahiler, ruhsal ezgiler söyleyin; yürekten Rab'be ezgiler, mezmurlar okuyun; ²⁰ durmadan, her şey için Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla Baba Tanrı'ya şükredin; ²¹ Mesih'e duyduğunuz saygıdan ötürü birbirinize bağımlı olun.

Kari Koca İlişkileri

²² Ey kadınlar, Rab'be bağımlı olduğunuz gibi, kocalarınıza bağımlı olun. ²³ Çünkü Mesih bedenin kurtarıcısı olarak kilisenin başı olduğu gibi, erkek de kadının başıdır. ²⁴ Kilise Mesih'e bağımlı olduğu gibi, kadınlar da her durumda kocalarına bağımlı olsunlar.

²⁵ Ey kocalar, Mesih kiliseyi nasıl sevip onun uğruna kendini feda ettiyse, siz de karılarınızı öyle sevin. ²⁶ Mesih kiliseyi suyla yıkayıp tanrısal sözle temizleyerek kutsal kılmak için kendini feda etti. ²⁷ Öyle ki, kiliseyi üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey olmadan, görkemli biçimde kendine sunabilisin. Amacı kilisenin kutsal ve kusursuz olmasıdır. ²⁸ Aynı biçimde kocalar da karılarını kendi bedenleri gibi sevmelidir. Karısını seven kendini sever. ²⁹ Hiç kimse hiçbir zaman kendi bedeninden nefret etmemiştir. Tersine, onu besler ve kayırır, tıpkı Mesih'in kiliseyi besleyip kayırdığı gibi. ³⁰ Çünkü bizler O'nun bedeninin üyeleriyiz. ³¹ "Bunun için adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak." ³² Bu sıra büyütür; ben bunu Mesih ve kiliseyle ilgili olarak söylüyorum. ³³ Size gelince, her biriniz karısını kendisi gibi sevsin. Kadın da kocasına saygı göstersin.

6

Aile İlişkileri

¹ Ey çocuklar, Rab yolunda anne babanızın sözünü dinleyin. Çünkü doğrusu budur. ²⁻³ "İyilik bulmak, yeryüzünde uzun ömürlü olmak için annene babana saygı göstereceksin." Vaat içeren ilk buyruk budur.

⁴ Ey babalar, siz de çocukların öfkelerini uyandırmayın. Onları Rab'bin terbiye ve öğdüyle büyütün.

Köle Efendi İlişkileri

⁵ Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin sözünü Mesih'in sözünü dinler gibi saygı ve korkuya, saf yürekle dinleyin. ⁶ Bunu, yalnız insanları hoşnut etmek isteyenler gibi góze hoş görünmek için yapmayın. Mesih'in kulları olarak Tanrı'nın isteğini candan yerine getirin. ⁷ İnsanlara değil, Rab'be hizmet eder gibi gönülden hizmet edin. ⁸ Çünkü ister köle ister özgür olsun, herkesin yaptığı her iyiliğin karşılığını Rab'den alacağını biliyorsunuz.

⁹ Ey efendiler, siz de kölelerinize aynı biçimde davranışın. Artık onları tehdit etmeyin. Onların da sizin de Efendiniz'in göklerde olduğunu ve insanlar arasında ayrim yapmadığını biliyorsunuz.

Tanrı'nın Sağladığı Ruhsal Silahlar

¹⁰ Son olarak Rab'de, O'nun üstün gücüyle güçlenin. ¹¹ İblis'in hilelerine karşı durabilmek için Tanrı'nın sağladığı bütün silahları kuşanın. ¹² Çünkü

5:19 Kol.3:16-17 **5:22** Kol.3:18; 1Pe.3:1-2 **5:25** Kol.3:19; 1Pe.3:7 **5:31** Yar.2:24 **6:1**

Kol.3:20 **6:2-3** Çirk.20:12; Yas.5:16 **6:4** Kol.3:21 **6:5** Kol.3:22-25 **6:9** Kol.4:1 **6:9**

Yas.10:17; Kol.3:25

savaşımız insanlara* karşı değil, yönetimlere, hükümlanıklara, bu karanlık dünyanın güçlerine, kötüluğun göksel yererdeki ruhsal ordularına karşısıdır†. 13 Bu nedenle, kötü günde dayanabilmek, gereklî her şeyi yaptıktan sonra yerinizde durabilmek için Tanrı'nın bütün silahlarını kuşanın.

14-15 Böylece, belinizi gerçekle kuşatmış, göğsünüze doğruluk zırhını takmış ve ayaklarınıza esenlik Müjdesi'ni yayma hazırlığını giymiş olarak yerinizde durun. 16 Bunların hepsine ek olarak, Şeytan'ın‡ bütün ateşli oklarını söndürebileceğiniz iman kalkanını alın. 17 Kurtuluş miğferini ve Ruh'un kılıçını, yani Tanrı sözünü alın. 18 Her türlü dua ve yalvarışla, her zaman Ruh'un yönetiminde dua edin. Bu amaçla, bütün kutsallar için yalvarışta bulunarak tam bir adanmışlıkla uyanık durun. 19 Ağzınızı her açtığında bana gereklî söz verilsin diye benim için de dua edin; öyle ki, Müjde'nin sırrını cesaretle bildirebileyim. 20 Uğruna zincire vurulmuş durumda elçilik ettiğim Müjde'yi gerektiği gibi cesaretle duyurabilmem için dua edin.

Son Selamlar

21 Nasıl olduğumu, ne yaptığımı sizin de bilmeniz için sevgili kardeşimiz, Rab'bin güvenilir hizmetkâri Tihikos size her şeyi bildirecektir. 22 Kendisini bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize cesaret vermesi için size gönderiyorum.

23 Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten kardeşlere imanla birlikte esenlik ve sevgi diliyorum. 24 Tanrı'nın lütfu Rabbimiz İsa Mesih'i ölümsüz sevgiyle sevenlerin hepsiyle birlikte olsun.

* 6:12 "İnsanlara": Grekçe "Et ve kana". † 6:12 Sözkonusu yönetimler vb., cinler ve Şeytan'a hizmet eden öbür kötü güçlerdir. 6:14-15 Ysa.52:7; 59:17 ‡ 6:16 "Şeytan'ın": Grekçe "Kötü olanın". 6:17 Ysa.59:17; 1Se.5:8 6:21 Elç.20:4; 2Ti.4:12 6:21 Kol.4:7-8

Pavlus'tan FİLİPİLİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Bugünkü Yunanistan'ın Kavala Kenti'ne yakın olan Filipi, ilk yüzyılda Makedonya'nın en önemli kentlerinden biriydi. Pavlus burada bir inanlılar topluluğu oluşturmuştur¹. Bu mektubu, büyük olasılıkla İ.S. 61 yılında Roma'da tutukluyken yazıyor². O sırada Pavlus evde göz hapsindeydi³. Durumu öğrenen Filipili inanlılar, bağışlarını Epafroditus'un eliyle ona gönderirler. Pavlus ise ölüm derecesinde hastalanıp iyileşen Epafroditus'u övgülerle⁴ ve kendisine ulaştırılan bağışlar için⁵ sunduğu candan teşekkürlerle Filipi'ye geri gönderir. Bu arada Pavlus yargılanmayı beklemektedir⁶. Cesaretińi yitirmeyeceğini ummakta, sonunda da görevini sürdürmek üzere hayatı kalacağına inanmaktadır. Durumu belli olur olmaz, Timoteos'u kendisiyle ilgili haberlerle Filipi'ye göndermeyi tasarlıyor⁷. Daha sonra onları bizzat ziyaret edebileceğini umuyor⁸.

Mektubun İçeriği: Pavlus'un imanı ve sevinci, çektiği acılara rağmen, mektup boyunca göze çarpıyor. Gerçekte "sevinç" ve "sevinmek" sözcükleri on yedi kez tekrarlanır⁹. Pavlus, Mesih uğruna tutuklandığının saray muhafizlerinca bilinmesinden, ayrıca birçok inanlıının, çektiği sıkıntılardan cesaret alıp Tanrı sözünü yüreklikle yasmalarından büyük sevinç duyuyor¹⁰. Hiçbir şeyin, Mesih'i tanımakla karşılaşılması gerektiğini söylüyor. Hedefe ulaşmak umuduyla koşmaya devam ettiğini yazıyor¹¹.

Bunun yanısıra Filipili dostları için dua etmeye¹² ve onları yüreklemeye çalışmaktadır. Sevinmeleri¹³; birlik içinde olmaları¹⁴; yalnız kendilerini değil, başkalarını da düşünmeleri gerektiğini yazıyor¹⁵. Filipilleri, mektubun ünlü 2:5-11 ayetlerinde, Mesih'in olağanüstü alçakgönüllülük örneğiyle cesaretlendirmeye çalışır. Yanlış öğreti yayanlar tarafından saptırılmamaları, kendilerine karşı olanlardan yılmadan Rab'be bağlı kalımları gerektiğini hatırlatır. Onlara da, kendisi gibi Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı verilmiştir¹⁶. Pavlus onlara, "Beni örnek alın" diyor¹⁷.

Ana Hatlar:

1:1-11 Selamlar, teşekkür ve dua

1:12-26 Pavlus'un durumu

1:27-2:18 Yürekendirici sözler

2:19-30 Timoteos ve Epafroditus

3:1-21 Hedefimiz

4:1-23 Son öğütler, bağışlar için teşekkür

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹ Mesih Isa'nın kulları ben Pavlus ve Timoteos'tan Filipi'deki gözetmenler ve görevlilerle birlikte Mesih Isa'ya ait bütün kutsallara selam! ² Babamız Tanrı'dan ve Rab Isa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Sükran ve Dua

³ Sizi hatırladıkça Tanrım'a şükrediyorum. ⁴⁻⁵ İlk günden şimdije dek Müjde'nin yayılmasındaki işbirliğinizden dolayı her duamda hepiniz için her zaman sevinçle dilekte bulunuyorum. ⁶ Sizde iyi bir işe başlamış olan Tanrı'nın bunu Mesih Isa'nın gününe dek tamamlayacağına güvenim var. ⁷ Hepiniz

icin böyle düşünmekte haklıyım. Her an yüreğimdesiniz. İster zincire vurulmuş, ister Müjde'yi savunup doğrulamakta olayım, hepiniz benimle birlikte Tanrı'nın lütfuna ortaksınız.⁸ Hepinizi Mesih İsa'nın sevgisiyle nasıl özlediğime Tanrı tanıkır.⁹ Duam şu ki, sevginiz, bilgi ve her tür sezgiyle durmadan artsın.¹⁰⁻¹¹ Öyle ki, üstün değerleri ayrıt edebilesiniz ve böylece Tanrı'nın yükseltilip övülmesi için İsa Mesih aracılığıyla gelen doğruluk meyvesiyle dolarak Mesih'in gününde saf ve kusursuz olasınız.

Müjde'nin Yayılması

12 Kardeşler, şunu bilmenizi isterim: Başına gelenler daha çok Müjde'nin yayılmasına yaramıştır.¹³ Sonuç olarak bütün saray muhafizleri dahil, herkes Mesih uğruna zincire vurulduğumu öğrendi.¹⁴ Kardeşlerin çoğu da zincire vurulduğumdan ötürü Rab'be güvenerek Tanrı'nın sözünü korkusuzca söylemeyece daha da cesur davranışları var.¹⁵ Gerçi kimi Mesih'i kıskançlık ve rekabetle, kimiye ise iyi niyetle duyuruyor.¹⁶ Sonuncular, Müjde'yi savunmaya atadığımı* bilerek bunu sevgiyle yapıyorlar.¹⁷ Ötekilerse Mesih'i temiz yürekle değil, bencil tutkularla duyuruyorlar. Böylece tutukluluğumda bana sıkıntı vereceklerini sanıyorlar.¹⁸ Ama ne önemi var? İster art niyetle ister içtenlikle olsun, her durumda Mesih duyurulmuş oluyor. Buna seviniyorum, sevineceğim de.¹⁹ Çünkü dualarınızla ve İsa Mesih'in Ruhu yardımıyla bunun bana kurtuluş getireceğini biliyorum.

20 Hiçbir şekilde utandırılmayacağımı, yaşamam da ölse de Mesih'in her zamanki gibi şimdi de bedenimde yükseltilmesi için tam bir cesaret gösterebileceğimi bekliyor ve umut ediyorum.²¹ Çünkü benim için, yaşamak Mesih'tir, ölmek kazançtır.²² Hayatta kalırsam yararlı işler yapacağım. Ama hangisini seçeceğimi bilemiyorum.²³ İki seçenek arasında kaldım. Dünyadan ayrılmış Mesih'le birlikte olmayı arzuluyorum; bu çok daha iyi.²⁴ Ama hayatımda sizin için daha gereklidir.²⁵ Bundan emin olarak kalacağımı biliyorum. İmanda gelişip sevinmeniz için hepinizle birlikte olmaya devam edeceğim.²⁶ Öyle ki, tekrar yanınıza geldiğimde, Mesih İsa'da benimle daha çok övünebilirsiniz.

27-28 Ancak yaşayışınız Mesih'in Müjdesi'ne layık olsun. Öyle ki, gelip sizi görsem de gelmesem de sizinle ilgili haberleri, tek bir ruhta dimdik durduğunu, Müjde'de açılanın inanç uğruna tek can halinde birlikte mücadele ettiğinizi, size karşı olanlardan hiçbir şekilde yılmadığınızı duyayım. Böyle davranışınız onlara bir belirtidir - kendilerinin mahvolacağına, sizlerin ise kurtulacağını gösteren bir belirti. Bu da Tanrı'nın işidir.²⁹⁻³⁰ Çünkü Mesih uğruna size yalnız Mesih'e iman etmek değil, daha önce bende gördüğünüz ve hâlâ sürdürdüğüم duydugunuz zorlu çabanın aynısını göstererek Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı da verildi.

2

Mesih'i Örnek Altı

1-2 Böylece Mesih'ten gelen bir cesaret, sevgiden doğan bir teselli ve Ruh'la bir paydaşlık varsa, yürekten bir sevgi ve sevecenlik varsa, aynı düşüncede, sevgide, ruhta ve amaçta birleşerek sevincimi tamamlayın.³ Hiçbir şeyi bencil

1:13 Elç.28:30

* **1:16** "Savunmaya atadığımı" ya da "Savunduğum için hapis yattığımı".

1:29-30

tutkularla ya da boş övünmeyle yapmayın. Her biriniz alçakgönüllülükle öbürünü kendinden üstün saysın. ⁴ Yalnız kendi yararını değil, başkalarının yararını da gözetsin.

⁵ Mesih İsa'daki düşünce sizde de olsun. ⁶ Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu halde, Tanrı'ya eşitliği sımsıkı sarılacak bir hak saymadı. ⁷⁻⁸ Ama kul özünü alıp insan benzeyişinde doğarak ululuğunu bir yana bıraktı*. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı. ⁹ Bunun için de Tanrı O'nun pek çok yükseltti ve O'na her adın üstünde olan adı bağışladı. ¹⁰⁻¹¹ Öyle ki, İsa'nın adı anıldığından gökteki, yerdeki ve yer altındaki her hepsi diz çöksün ve her dil, Baba Tanrı'nın yüceltilmesi için İsa Mesih'in Rab olduğunu açıkça söylesin.

Kurtuluşunuzu Etkin Kılın

¹² Öyleye sevgili kardeşlerim, her zaman söz dinlediğiniz gibi, yalnız ben aranızdayken değil, ama şimdî yokluğunmda, kurtuluşunuzu saygı ve korkuya sonuca götürmek için daha çok gayret edin. ¹³ Çünkü kendisini hoşnut edeni hem istemeniz hem de yapmanız için sizde etkin olan Tanrı'dır. ¹⁴⁻¹⁶ Her şeyi söylemeden ve çekişmeden yapın ki, yaşam sözüne sımsıkı sarılarak aralarında evrendeki yıldızlar gibi parladığınız bu eğri ve sapık kuşağın ortasında kusursuz ve saf, Tanrı'nın lekesiz çocukları olasınız. Öyle ki, boşuna koşmadığımı, boşuna emek vermediğimi görerek Mesih'in gününde övünecek bir nedenim olsun. ¹⁷ Kanım imanınızın sunusu ve hizmeti üzerine adak şarabı gibi dökülecek olsa da seviniyor, hepinizin sevincine katılıyorum. ¹⁸ Aynı şekilde siz de sevinin ve benim sevincime katılın.

Timoteos ve Epafroditus

¹⁹ Durumunuzu öğrenmek, böylece içimi rahatlatmak üzere yakında Timoteos'u yanına gönderebileceğime ilişkin Rab İsa'da umudum var. ²⁰ Timoteos gibi düşünen, durumunuzla içtenlikle ilgilenecek başka kimsem yok. ²¹ Herkes kendi işini düşünüyor, Mesih İsa'ninkini değil. ²² Ama Timoteos'un, değerini kanıtlamış biri olduğunu, babasının yanında hizmet eden çocuk gibi, Müjde'nin yayılması için benim yanında hizmet ettiğini bilirsiniz. ²³ Durumum belli olur olmaz onu size göndermeyi umuyorum. ²⁴ Ben de yakında geleceğim, bu konuda Rab'be güveniyorum.

²⁵ Ama muhtaç animda bana yardım etmek üzere gönderdiğiniz elçiyi, omuz omuza mücadele verdığım kardeşim ve emektaşım Epafroditus'u size geri yollamayı gerekli gördüm. ²⁶ Çünkü hepiniizi özlüyor, hasta olduğunu öğrendiğiniz için çok üzülüyordu. ²⁷ Gerçekten de ölecek kadar hastaydı. Ama Tanrı ona acıdı; yalnız ona değil, acı üstüne acı duymayayım diye bana da acıdı. ²⁸ İşte bu nedenle, onu tekrar görüp sevinesiniz diye kendisini daha büyük bir istekle yanınızda gönderiyorum. Böylelikle benim de kaygılarım hafifleyecek. ²⁹ Onu Rab'de tam bir sevinçle kabul edin, onun gibi kişileri onurlandırın. ³⁰ Çünkü sizin bana yapamadığınız yardımı yapmak için canınızı tehlikeye atarak Mesih'in işi uğruna neredeyse ölüyordu.

3

Gerçek Doğruluk

* ^{2:7-8} "Ululuğunu bir yana bıraktı": Grekçe "Kendini boş kıldı". ^{2:10-11} Ysa.45:23; Rom.14:11

1 Sonuç olarak, kardeşlerim, Rab'de sevinin. Size aynı şeyleri yazmak bana usanç vermez; hem bu sizin için bir güvencedir.

2 Kötülük yapan o adamlardan, o köpeklerden sakının; o sünnet bağınazlarından* sakının! **3** Çünkü gerçek sünnetliler Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla tapınan, Mesih İsa'yla övünen, insansal özelliklere güvenmeyen bizleriz. **4** Ben aslında bunlara da güvenebilirdim. Eğer başka biri bunlara güvenebileceğini sanıyorsa, ben daha çok güvenebilirim. **5** Sekiz günlüğün sünnet oldum. İsrail soyundan, Benyamin oymağından, özbeöz İbrani'yim. Kutsal Yasa'ya* bağlılık derseniz, Ferisi'ydim*. **6** Gayret derseniz, kiliseye zulmeden biriydim. Yasa'ya dayanan doğruluk derseniz, kusursuzdum.

7 Ama benim için kazanç olan her şeyi Mesih uğruna zarar saydım. **8-9** Dahası var, uğruna her şeyi yitirdiğim Rabbim İsa Mesih'i tanımınan üstün değeri yanında her şeyi zarar sayılıorum, süprüntü sayılıorum. Öyle ki, Mesih'i kazanayılm ve Kutsal Yasa'ya dayanan kişisel doğruluğa değil, Mesih'e iman etmekle† kazanılan, iman sonucu Tanrı'dan gelen doğruluğa sahip olarak Mesih'te bulunayım. **10-11** Ölümünde O'nunla özeleşerek O'nu tanımak, dirilişinin gücünü ve acılarına ortak olmanın ne demek olduğunu bilmek ve böylece ne yapıp yapıp ölümden dirilişe erişmek istiyorum.

Hedefe Doğru Koşalm

12 Bunlara şimdiden kavuştuğumu ya da yetkinliğe eriştiğimi söylemiyorum. Ama Mesih İsa'nın beni kazanmakla benim için öngördüğü ödül kazanmak için koşuyorum. **13-14** Kardeşler, kendimi bunu kazanmış saymıyorum. Ancak şunu yapıyorum: Geride kalan her şeyi unutup ileride olanlara uzanarak, Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla yaptığı göksel çağrıda öngörülen ödül kazanmak için hedefe doğru koşuyorum. **15** Bunun için olgun olanlarımızın hepsi bu düşüncede olsun. Herhangi bir konuda farklı bir düşünceniz varsa, Tanrı bunu da size açıkça gösterecek. **16** Ancak, eriştiğimiz düzeye uygun bir yaşam sürelim.

17 Kardeşler, hepiniz beni örnek alın. Size verdığımız örnek uyarınca yaşayanlara dikkatle bakın. **18** Size defalarca söylediğim gibi, şimdi gözyaşları içinde tekrar söylüyorum: Birçok kişi Mesih'in çarmıhına düşman olarak yaşıyor. **19** Onların sonu yıkımdır; tanrıları mideleridir. Ayıplarıyla övünür, yalnız bu dünyayı düşünürler. **20** Oysa bizim vatanımız göklerdedir. Oradan Kurtarıcı'yı, Rab İsa Mesih'i bekliyoruz. **21** O her şeyi kendine bağlı kılmaya yeten gücünün etkinliğiyle zavallı bedenlerimizi değiştirip kendi yüce bedenine benzer hale getirecektir.

4

Son Öğütler

1 Bu nedenle, ey sevgililer, sevincim, başımın tacı, içten özlediğim sevgili kardeşlerim, böylece Rab'de dimdik durun.

2 Evodiya'ya rica ediyorum, Sintihi'ye rica ediyorum, Rab yolunda aynı düşüncede olun. **3** Evet, gerçek yoldaşım*, sana da yalvarırm, bu kadınlara

* **3:2** "Sünnet bağınazları" ya da "Bedeni kesip biçenler"; sünnet gibi bedenle ilgili dinsel törelere aşırı bağlı olanlar. **3:5** Elç.23:6; 26:5; Rom.11:1 **3:6** Elç.8:3; 22:4; 26:9-11 † **3:8-9** "Mesih'e iman etmekle" ya da "Mesih'in sadakatyle". **3:17** 1Ko.4:16; 11:1 * **4:3** "Gerçek yoldaşım" ya da "Sadık Sizigos".

yardım et. Çünkü onlar benimle, Klement'le ve adları yaşam kitabından bulunan öbür emektaşlarıyla birlikte Müjde'yi yaymak için mücadele ettiler.

⁴ Rab'de her zaman sevinin; yine söyleyorum, sevinin! ⁵ Uysallığınız bütün insanlarca bilinsin. Rab'bin gelişî yakındır[†]. ⁶ Hiç kaygılanmayın; her konudaki dileklerinizi, Tanrı'ya dua edip yalvararak şükranla bildirin. ⁷ O zaman Tanrı'nın her kavrayışı aşan esenliği Mesih İsa aracılığıyla yüreklerinizi ve düşüncelerinizi koruyacaktır.

⁸ Sonuç olarak, kardeşlerim, gerçek, saygıdeğer, doğru, pak, sevimli, hayranlık uyandıran, erdemli ve övülmeye değer ne varsa, onu düşünün. ⁹ Benden öğrendiğiniz, kabul ettığınız, iştıığınız, bende gördüğünüz ne varsa, onu yapın. O zaman esenlik veren Tanrı sizinle olacaktır.

Pavlus'un Minnettarlığı

¹⁰ Bana duyduğunuz ilgiyi sonunda tazelediğiniz için Rab'de çok sevindim. Aslında ilgi duyuyordunuz, ama bunu göstermeye fırsatınız olmadı. ¹¹ Bunu ihtiyacım olduğu için söylemiyorum. Çünkü ben her durumda eldekiyle yetinmeyi öğrendim. ¹² Yoksulluk çekmeyi de bilirim, bolluk içinde yaşamayı da. İster tok ister aç, ister bolluk ister ihtiyaç içinde olayım, her durumda, her koşulda yaşamamın sırrını Öğrendim. ¹³ Beni güçlendirenin aracılığıyla her şeyi yapabilirim. ¹⁴ Yine de sıkıntılarımı ortak olmakla iyi ettiniz.

¹⁵ Siz de bilirsiniz, ey Filipililer, Müjde yayılmaya başladığında, Makedonya'dan ayrılmışdan sonra sizden başka hiçbir topluluk karşılıklı yardımlaşma konusunda benimle işbirliği yapmadı. ¹⁶ Ben Selanik'teyken de, ihtiyacım olduğunda birkaç kez bana yardımدا bulundunuz. ¹⁷ Armağan peşinde değilim, ama ruhsal kazancın hesabınızı birikmesini istiyorum. ¹⁸ Benim her şeyim var, bolluk içindeyim. Epafroditus'un eliyle gönderdiğiniz armağanları alınca bir eksigim kalmadı. Bunlar güzel kokulu sunular, Tanrı'nın beğenisini kazanan, O'nun hoşnut eden kurbanlardır. ¹⁹ Tanrım da her ihtiyacınızı kendi zenginliğiyle Mesih İsa'da görkemli bir biçimde karşılayacaktır. ²⁰ Babamız Tanrı'ya sonsuzlara dek yükselik olsun! Amin.

Son Selamlar

²¹ Mesih İsa'ya ait bütün kutsallara selam söyleyin. Yanımdaki kardeşler size selam ederler. ²² Bütün kutsallar, özellikle Sezar'ın* ev halkından olanlar size selam ederler.

²³ Rab İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun.

[†] **4:5** "Rab'bin gelişî yakındır": Grekçe "Rab yakındır".
Çık.29:18

4:15 2Ko.11:9 **4:16** Elç.17:1 **4:18**

Pavlus'tan KOLOSELİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Kolose, Denizli'nin 16 km. doğusunda bulunuyordu. Pavlus, oraya henüz gitmemiştir; ama Epafras, büyük olasılıkla Pavlus Efes'teyken, onun temsilcisi olarak Müjde'yi Kolose'ye ulaştırmıştı. Bu arada, "Asya İli'nde yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti"¹. Kolose'deki inanlıların gösterdiği gelişmeleri Pavlus'a bildiren de Epafras'tı. Pavlus, bundan sonra Tihikos ve Onisimos'u bu mektupla birlikte Kolose'ye gönderir.

Mektubun İçeriği: Pavlus, Kolose'deki inanlıların içten iman ve sevgilerine ilişkin haberleri duymaktan mutludur³. Onlar için hararetle dua eder⁴; aralarında yanlış öğreti yayanların bulunmasından kaygı duyar⁵. Anladığımız kadariyla bu öğreti, Yahudi din kuralları (Şabat Günü, bayramlar ve yiyeceklerle ilgili kurallar) ile sonradan Gnostisizm diye adlandırılan felsefe akımının karmaşığıdır. Özel bilgilere duyulan tutku, çilecilik ve meleklerle tapınmayı da içerirdi. Pavlus, "bedenin başı" durumunda olan Mesih'e dayanmayan bu öğretiye şiddetle saldırıyor.

Pavlus inanlıların dikkatini yine Mesih'e çekerek O'nun üstünlüğünü vurguluyor. O, "görünmez Tanrı'nın görünümü", "bütün yaratılmışın ilk doğanı"⁶ dir. "Her şey O'nun aracıyla ve O'nun için yaratılmıştır" ve "Tanrı bütün doluluğunun O'nda bulunmasını uygun gördü"⁷. Koloseliler'i şu sözlerle uyarıyor: "Rab Mesih Isa'yı nasıl kabul ettinizse, O'nda öylece yaşayın"⁸. Tanrı'yı daha iyi tanımlarını istiyor.

Yanlış öğretüler bireyleri iyi davranışmaya da yöneltemiyor. "Benliğin tutuklarını denetlemekte hiçbir yararları yoktur"¹⁰. Pavlus, "Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilimleri"¹¹ olan Koloseli inanlıların, "Rab'be yaraşır biçimde yaşamalarını, O'nu her yönden hoşnut etmelerini"¹² ister. Böylece 3:1 ile 4:6 arasında kalan ayetler, inanlıların nasıl davranışması gerekiği konusunu işliyor.

Ana Hatlar:

1:1-12 Koloseliler'e selam ve dualar

1:13-23 Mesih'in üstünlüğü

1:24-2:5 Pavlus'un kutsallara hizmeti

2:6-15 Mesih'te yaşayın

2:16-23 Yanlış öğretilere karşı uyarilar

3:1-4:6 Mesih'te yeni yaşam

4:7-18 Haberler ve son selamlar

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

1-2 Tanrı'nın isteğiyle Mesih Isa'nın elçisi atanın ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan, Kolose'de bulunan, Mesih'e ait kutsal ve güvenilir kardeşlere selam! Babamız Tanrı'dan sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus Tanrı'ya Şükrediyor

3 Sizler için dua ederken Tanrı'ya, Rabbimiz Isa Mesih'in Babası'na her zaman şükrediyoruz. **4** Çünkü Mesih Isa'ya iman ettiğinizi ve bütün kutsalları sevdığınızı duyduk. **5-6** İmanınız ve sevginiz göklerde sizin için saklı bulunan umuttan kaynaklanıyor. Bu umudun haberini gerçeğin bildirisinden, size daha önce ulaşan Müjde'den aldınız. Müjde, onu işittiğiniz ve Tanrı'nın lütfunu

gerçekten anladığınız günden beri aranızda olduğu gibi, bütün dünyada da meyve vermekte, yayılmaktadır.⁷ Müjde'yi bizim adımıza Mesih'in güvenilir hizmetkârı olan sevgili emektaşımız Epafras'tan öğrendiniz.⁸ Ruh'tan kaynaklanan sevginizi de bize o bildirdi.

Pavlus'un Koloseliler için Duası

⁹ Bunu istiğimiz günden beri biz de sizler için dua etmekten, tam bir bilgelik ve ruhsal anlayışla Tanrı'nın isteğini bütünüyle bilmeyi sağlamasını dilemekten geri kalmadık.¹⁰ Rab'be yaraşır biçimde yaşamamız, O'nu her yönden hoşnut etmeniz, her iyi işte meyve vererek Tanrı'yı tanumakta ilerlemeniz için dua ediyoruz.¹¹ Her şeye sevinçle katlanıp sabredebilmeyi O'nun yüce gücüne dayanarak bütün kudretle gülenmenizi diliyoruz.¹² Bizi kutsalların ışıktaki mirasına ortak olmaya yeterli kılan Baba'ya şükretmeniz için dua ediyoruz.¹³ O bizi karanlığın hükümrانlığından kurtarıp sevgili Oğlu'nun egemenliğine aktardı.¹⁴ Onda kurtuluşa, günahlarımızın bağışına sahibiz.

Mesih'in Kimliği ve Görevi

¹⁵ Görünmez Tanrı'nın görünümü, bütün yaratılışın ilk doğanı O'dur.¹⁶ Nitekim yerde ve gökte, görünen ve görünmeyen her şey -tahtlar, egemenlikler, yönetimler, hükümrilikler- Onda yaratıldı. Her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratıldı.¹⁷ Her şeyden önce var olan O'dur ve her şey varlığını Onda sürdürmektedir.¹⁸ Bedenin, yani kilisenin başı O'dur. Her şeyde ilk yeri alsın diye başlangıç olan ve ölüler arasından ilk doğan O'dur.¹⁹ Çünkü Tanrı bütün doluluğunun Onda bulunmasını uygun gördü.²⁰ Mesih'in çarmıhta akitilan kanı aracılığıyla esenliği sağlamış olarak yerdeki ve gökteki her şeyi O'nun aracılığıyla kendisiyle barıştırmaya razı oldu.

²¹ Yaptığınız kötülükler yüzünden bir zamanlar düşüncelerinizde Tanrı'ya yabancı ve düşmandınız.²² Şimdiye Mesih sizi Tanrı'nın önüne kutsal, lekesiz ve kusursuz olarak çıkarmak için öz bedeninin ölümü sayesinde sizi Tanrı'yla barıştırdı.²³ Yeter ki, duyduğunuz Müjde'nin verdiği umuttan kopmadan, imanda temellenip yerleşmiş olarak kalın. Ben Pavlus, göğün altındaki bütün yaratılışa duyurulan bu Müjde'nin hizmetkârı oldum.

Pavlus'un İmanlılara Hizmeti

²⁴ Sizin için acı çektiğime şimdi seviniyorum. Mesih'in, kendi bedeni, yani kilise uğruna çektiği sıkıntılardan eksik kalanlarını kendi bedenimde tamamlıyorum.²⁵⁻²⁶ Tanrı'nın sizin yararınıza bana verdiği görevle kilisenin hizmetkârı oldum. Görevim, Tanrı'nın sözünü, yani geçmiş çağlardan ve kuşaklardan gizlenmiş, ama şimdi O'nun kutsallarına açıklamış olan sırrı eksiksiz* duyurmaktır.²⁷ Tanrı kutsallarına bu sırrın uluslar arasında ne denli yüce ve zengin olduğunu bildirmek istedî. Bu sırrın özü şudur: Mesih sizinzedir. Bu da size yüceliğe kavuşma umudunu veriyor.²⁸ Her insanı Mesih'te yetkinleşmiş olarak Tanrı'ya sunmak için herkesi uyararak ve herkesi tam bir bilgelikle eğiterek Mesih'i tanıtıyoruz.²⁹ O'nun kudretle bende etkin olan gücünde dayanarak uğraşıp emek vermemin amacı da budur.

2

¹ Gerek sizler, gerek Laodikya'dakiler, gerekse sizler gibi yüzümü hiç görmemiş olanlar için ne denli büyük bir uğraş verdiğimizi bilmenizi isterim.

²⁻³ Yüreklerinin cesaret bulmasını, sevgide birleşmelerini dilerim. Öyle ki, anlayışın verdiği tam güvenliğin bütün zenginliğine kavuşsunlar ve Tanrı'nın sırrını, yani bilginin ve bilgeliğin bütün hazinelerinin saklı olduğu Mesih'i tanısınlar. ⁴ Kimse sizi kulağı okşayan sözlerle aldatmasın diye söyleyorum bunu. ⁵ Çünkü her ne kadar bedence aranızda değilsem de, ruhça sizinle birlikteyim. Düzenliliğinizi, Mesih'e imanınızın sağımlığını görüp seviniyorum.

Mesih'in Sağıdı Yaşa

⁶ Bu nedenle Rab Mesih İsa'yı nasıl kabul ettinizse, O'nda öylece yaşıyın.

⁷ Şükranla dolup taşarak O'nda köklenin ve gelişin, size öğretildiği gibi imanda güçlenin.

⁸ Dikkatli olun! Mesih'e değil de, insanların geleneğine, dünyanın temel ilkelerine dayanan felsefeye, boş ve aldatıcı sözlerle kimse sizi tutsağ etmesin. ⁹ Çünkü Tanrılığın bütün doluluğu bedence Mesih'te bulunuyor. ¹⁰ Siz de her yönetim ve hükümrانlığının başı olan Mesih'te doluluğa kavuşunuz.

¹¹ Ayrıca Mesih'in gerçekleştirdiği sünnet sayesinde bedenin benliğinden soyunarak elle yapılmayan sünnetle O'nda sünnet edildiniz. ¹² Vafizde O'nunla birlikte gömüldünüz, O'nun ölümünden dirilten Tanrı'nın gücüne iman ederek O'nunla birlikte dirildiniz. ¹³ Sizler suçlarınız ve benliğinizin sünnetsizliği yüzünden ölüyen, Tanrı sizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. Bütün suçlarınızı O bağışladı. ¹⁴ Kurallarıyla bize karşı ve aleyhimizde olan yazılı antlaşmayı^{*} sildi, onu çarmıha çakarak ortadan kaldırdı. ¹⁵ Yönetimlerin ve hükümrانlıklarının[†] elindeki silahları alıp onları çarmıhta yenerek açıkça gözler önüne serdi.

Yanlış Öğretile Kapılmayın

¹⁶ Bu nedenle kimse yiyecek içecek, bayram, Yeni Ay ya da Şabat Günü konusunda sizi yargılaması. ¹⁷ Bunlar gelecek şeylerin gölgeleridir, aslı ise Mesih'tedir. ¹⁸⁻¹⁹ Sözde alçakgönüllülük[‡] ve meleklerle tapınmakta direnen, gördüğü düşlerin üzerinde durarak benliğin düşünceleriyle boş yere böbürlenen, Baş'a[§] tutunmayan hiç kimse sizi ödülüñüzden yoksun bırakmasın. Bütün beden eklemler ve bağlar yardımıyla bu Baş'tan beslenip bütünlendirmekte, Tanrı'nın sağladığı büyümeyeyle gelişmektedir.

²⁰⁻²¹ Mesih'le birlikte ölüp dünyanın temel ilkelerinden kurtulduğunuza göre, niçin dünyada yaşayanlar gibi, "Şunu elleme", "Bunu tatma", "Şuna dokunma" gibi kurallara uyuyorsunuz? ²² Bu kuralların hepsi, kullanıldıkça yok olacak nesnelerle ilgilidir; insanların buyruklarına, öğretilerine dayanır. ²³ Kuşkusuz bu kuralların uyduruk dindarlık, sözde alçakgönüllülük*, bedene eziyet açısından bilgece bir görünüşü vardır; ama benliğin tutkularını denetlemekte hiçbir yararları yoktur.

^{2:12} Rom.6:4 ^{2:13} Ef.2:1-5 ^{2:14} Ef.2:14-16 * ^{2:14} "Yazılı antlaşma" ya da "Borç belgesi".
[†] ^{2:15} "Yönetimler ve hükümrانlıklar": Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örneğin cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümrانlıklar. ^{2:16} Rom.14:1-6 ^{2:18-19} Ef.4:16 ‡ ^{2:18-19} "Sözde alçakgönüllülük" ya da "Çilecilik". § ^{2:18-19} "Baş": İsa Mesih. * ^{2:23} "Sözde alçakgönüllülük" ya da "Çilecilik".

3

Mesih'te Yeni Yaşam

¹ Mesih'le birlikte dirildiğinize göre, gökteki değerlerin ardından gidin. Mesih orada, Tanrı'nın sağında oturuyor. ² Yeryüzündeki değil, gökteki değerleri düşünün. ³ Çünkü siz öldünüz, yaşamınız Mesih'le birlikte Tanrı'da saklıdır. ⁴ Yaşamınız olan Mesih gördüğү zaman, siz de O'nunla birlikte yükselmiş olarak görüneceksiniz.

⁵ Bu nedenle bedenin dünyasal eğilimlerini -fuhşu, pisliği, şehveti, kötü arzuları ve putperestlikle eş olan açgözlülüğü- öldürün. ⁶ Bunlar yüzünden Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine geliyor. ⁷ Geçmişte bunlarla iç içe yaşadığınız zaman siz de bu yollarda yürüdünüz. ⁸ Ama şimdi öfke, kızgınlık, kötü niyet dahil, hepsini üzernizden sıyırıp atın. Ağzınızdan hiçbir iftira ya da edepsiz söz çıkm别n. ⁹ Birbirinize yalan söylemeyin. Çünkü eski yaratılışı kötü alışkanlıklarla birlikte üzernizden çıkarıp attınız; ¹⁰ eksiksiz bilgiye erişmek için Yaratıcısına benzer olmak üzere yenilenen yeni yaratılışı giyindiniz. ¹¹ Bu yenilikte Grek ve Yahudi, sünnetli ve sünnetsiz, barbar*, İskit†, köle ve özgür ayrimı yoktur. Mesih her şeydir ve her şeydedir.

¹² Öyleyse, Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilmişleri olarak yürekten sevecenliği, iyiliği, alçakgönüllülüğü, sabrı, yumuşaklığını giyinin. ¹³ Birbirinize hoşgörülü davranışın. Birinizin ötekinden bir şikayet varsa, Rab'bin sizi bağışladı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın. ¹⁴ Bunların hepsinin üzerine yetkin birliğin bağlı olan sevgiyi giyinin. ¹⁵ Mesih'in esenliği yüreklerinizde hakem olsun. Tek bir bedenin üyeleri olarak bu esenliğe çağrıldınız. Şükredici olun! ¹⁶ Mesih'in sözü bütün zenginliğiyle içinde yaşasın. Tam bir bilgelikle birbirinize öğretin, öğüt verin, mezmurlar, ilahiler, ruhsal ezgiler söyleyerek yüreklerinizde şükranla Tanrı'ya nağmeler yükseltin. ¹⁷ Söylediğiniz, yaptığınız her şeyi Rab Isa'nın adıyla, O'nun aracılığıyla Baba Tanrı'ya şükrederek yapın.

Yeni Yaşamda Aile, Toplum İlişkileri

¹⁸ Ey kadınlar, Rab'be ait olanlara yaraşır biçimde kocalarınıza bağımlı olun. ¹⁹ Ey kocalar, karılarını sevin. Onlara sert davranışmayın. ²⁰ Ey çocuklar, her konuda anne babalarınızın sözünü dinleyin. Çünkü bu Rab'bi hoşnut eder. ²¹ Ey babalar, çocuklarınızı incitmeyin, yoksa cesaretleri kırılır.

²² Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin her sözünü dinleyin. Bunu, yalnız insanları hoşnut etmek isteyenler gibi göze hoş görünen hizmetle değil, saf yürekle, Rab korkusuyla yapın. ²³⁻²⁴ Rab'den miras ödülünü alacağınızı bilerek, her ne yaparsanız, insanlar için değil, Rab için yapar gibi candan yapın. Rab Mesih'e kulluk ediyorsunuz. ²⁵ Haksızlık eden ettiği haksızlığın karşılığını alacak, hiçbir ayrim yapılmayacaktır.

4

¹ Ey efendiler, gökte sizin de bir Efendiniz olduğunu bilerek kölelerinize adalet ve eşitlikle davranışın.

^{3:1} Mez.110:1 ^{3:9} Yar.1:26; Ef.4:22-24 * ^{3:11} "Barbar": Grekler'in Grek olmayan herkes için kullandığı, başlangıçta aşağılayıcı bir anlam taşımayan, sadece yabancı anlamına gelen bir sözcük.

† ^{3:11} İskitler: Çok eski çağlarda Karadeniz'in kuzey ve doğusunda yaşamış göçebe bir halk. ^{3:12} Ef.4:2 ^{3:13} Ef.4:32 ^{3:16} Ef.5:19-20 ^{3:18} Ef.5:22; 1Pe.3:1-2 ^{3:19} Ef.5:25; 1Pe.3:7 ^{3:20} Ef.6:1 ^{3:21} Ef.6:4 ^{3:22} Ef.6:5-8 ^{3:25} Yas.10:17; Ef.6:9 ^{4:1} Ef.6:9

Çeşitli Öğütler

2 Kendinizi duaya verin. Duada uyanık kalın, şükredin. **3** Aynı zamanda bizim için de dua edin ki Tanrı, sözünü yaymamız ve uğruna hapsedildiğim Mesih sırrını açıklamamız için bize bir kapı açsin. **4** Bu sırrı gerektiği gibi açılıklı bildirebilmem için dua edin.

5 Sizden olmayanlara karşı bilgece davranışın. Fırsatı değerlendirin. **6** Sözünüz tuzla terbiye edilmiş gibi her zaman lütfufla dolu olsun. Böylece herkese nasıl karşılık vermek gerektiğini bileceksiniz.

Son Selamlar

7 Rab yolunda emektaşım ve güvenilir bir hizmetkâr olan sevgili kardeşimiz Tihikos, benimle ilgili her şeyi size bildirecektir. **8** İşte bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize cesaret vermesi için kendisini size gönderiyorum. **9** Onunla birlikte, sizden biri olan, güvenilir ve sevgili kardeş Onisimos'u da gönderiyorum. Burada olup biten her şeyi size bildirecekler.

10 Hapishane arkadaşım Aristarhus ve Barnaba'nın yeğeni Markos size selam ederler. Markos'la ilgili buyruklar aldiniz; yanınızda gelirse kendisini kabul edin. **11** Yustus diye tanınan Yesu da size selam eder. Tanrı'nın Egemenliği için çalışan emektaşım Yahudiler yalnız bunlardır. Bunlar bana teselli oldular. **12** Sizden biri ve Mesih Isa'nın kulu olan Epafras size selam eder. Tanrı'nın her isteğiinden emin, yetkin kişiler olarak ayakta kalasınız diye sizin için her zaman duayla mücadele ediyor. **13** Gerek sizin gerekse Laodikya ve Hierapolis'tekiler için çok emek verdiğine tanıklık ederim. **14** Sevgili hekim Luka'yla Dimas da size selam ederler.

15 Laodikya'daki kardeşlere, Nimfa'ya* ve evindeki topluluğa selam edin. **16** Bu mektup aranızda okunduktan sonra Laodikya kilisesine de okutun. Siz de Laodikya'dan gelecek mektubu okuyun. **17** Arhippus'a, "Rab yolunda üstlendiğin görevi tamamlamaya dikkat et!" deyin.

18 Ben Pavlus bu selamı elimle yazıyorum. Zincire vurulduğumu unutmayın. Tanrı'nın lütfu sizinle birlikte olsun.

Pavlus'tan SELANİKLİLER'E BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus Müjde'yi yaymak için yaptığı ikinci yolculukta Selanik Kenti'ne uğradı¹. Bu işlek liman kenti, Roma İmparatorluğu'nun Makedonya eyaletinin de başkentiydi. Pavlus'un ziyareti oldukça kısa sürdü. O kadar çok kişiyi İsa'ya döndürdü ki, Yahudi önderler halkı ayağlandıracak onu kenti terk edip yoluna devam etmeye zorladı. Pavlus, ayrılışından sonra çeşitli sıkıntılarla karşılaşan yeni inanlılar için çok kaygı çekiyordu². Durumlarını öğrenmek ve onları yüreklemek için Timoteos'u Atina'dan Selanik'e gönderdi. Timoteos Selanik'teyken Pavlus Korint'e geçti³. Mektup kaleme aldığı sıralarda Timoteos, Selanik'teki inanlıların gösterdiği gelişmelerle ilgili olumlu haberlerle Pavlus'un yanına dönmüştü⁴. Elç. 18:12'de Pavlus'un Korint'teki Vali Gallio'nun önüne nasıl çıkarıldığını okuyoruz. Gallio'nun, İ.S. 51-52 yılları arasında Korint'te görev yaptığıni belirten yazıt sayesinde, bu mektubun İ.S. 50 yılı dolaylarında yazıldığı anlıyoruz.

Mektubun İçeriği: Mektup, Selanik kilisesi için Tanrı'ya sunulan teşekkürle başlıyor⁵. Selanik'teki inanlılar, baskılara dayanmakla kalmayıp Müjde'yi civar bölgede de yaymışlardı. Pavlus, arkadaşlarıyla birlikte Selanik'teyken nasıl bir yaşam sürdürdüğünü, Selanikliler için nasıl kaygılandığını hatırlatıyor ve onları tekrar görmeyi ne denli arzuladığını dile getiriyor⁶. Pavlus, iman konusundaki eksiklerini tamamlamak istiyor. O güne kadarki gayretlerini överken daha da ilerlemelerini arzu ediyor⁸. Böylece onları ahlaksızlıktan uzak kalmaya çağrıyor⁹, birçok alanda yürekleniyor¹⁰.

Pavlus, Selanik'teki inanlıların aklını kurcalayan şu soruya değiniyor: Mesih tekrar gelmeden ölen inanlılara ne olacak? Umudu olmayan öbür insanlar gibi kederlenmelerini önlemek için¹¹ Mesih'in gelişinde ilk dirilecek olanların Mesih'e ait olarak ölenler olduğunu söylüyor. Mesih'in ikinci gelişmiş önemli konulardan biridir¹².

Ana Hatlar:

- 1:1-10 Selanikli inanlılar için sunulan sükranlar
- 2:1-16 Pavlus'un Selanik'teki etkinlikleri
- 2:17-3:13 Pavlus'un kaygıları, Selanik'ten gelen iyi haberler
- 4:1-12 Tanrı'yı hoşnut etmenin yolu
- 4:13-5:11 Mesih'in ikinci gelişisi
- 5:12-28 Son öğütler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹ Pavlus, Silvanus ve Timoteos'tan Baba Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait olan Selanik kilisesine selam! Sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Örnek İman

²⁻³ Dualarımızda sizleri anıyor, her zaman hepiniz için Tanrı'ya şükrediyoruz. İmanın ürünü olan etkinliğini, sevgiye dayanan emeğini ve Rabbimiz İsa Mesih'e bağılığınızı umuttan kaynaklanan dayanıklılığını Babamız Tanrı'nın önünde durmadan anıyoruz. ⁴ Tanrı'nın sevdığı kardeşlerim, sizleri O'nun seçtiğini biliyoruz. ⁵ Çünkü yaydığımız Müjde size yalnız söyle değil,

kudretle, Kutsal Ruh'la ve büyük güvenle ulaştı. Nitekim aranızdayken sizin yararınıza nasıl yaşadığımızı bilirsiniz.

6 Siz de büyük sıkıntılarla karşın, Kutsal Ruh'un verdiği sevinçle Tanrı sözünü kabul ederek bizi ve Rab'bi örnekaldınız. **7** Böylece Makedonya ve Ahaya'daki bütün imanlılara örnek oldunuz. **8** Rab'bin sözü sizden yayıldı. Tanrı'ya imanınızın haberi yalnız Makedonya ve Ahaya'ya değil, her yere ulaştı. Artık bizim bir şey söylememize gerek kalmadı. **9-10** Çünkü herkes bizi ne kadar iyi karşıladıgını anlatıp duruyor. Yaşayan gerçek Tanrı'ya kulluk etmek, O'nun ölümünden dirilttiği ve bizleri gelecek gazaptan kurtaran Oğlu İsa'nın göklerden gelişini beklemek üzere putlardan Tanrı'ya nasıl döndüğünüzü anlatıyorlar.

2

Pavlus'un Selanik'teki Hizmeti

1 Kardeşler, size yaptığımız ziyaretin boş gitmediğini siz de biliyorsunuz. **2** Bildiğiniz gibi, daha önce Filipi'de eziyet görmüş, aşağılanmıştır. Ama şiddetli karşı koymalarla rağmen, tanrısal Müjde'yi size duyurmak için Tanrı'mız'dan cesareti aldık. **3** Çağımız yalnız ya da kirli bir amaca dayanmıyor; bunun hileli bir yönü de yoktur. **4** Tersine, Tanrı tarafından Müjde'yi emanet almaya layık görüldüğümüz için, insanları değil, yüreklerimizi sınayan Tanrı'yı hoşnut edecek biçimde konuşuyoruz. **5** Bildiğiniz gibi, hiçbir zaman pohpholayıcı sözlerle ya da açgözlülüğü örtən bir maskeyle gelmedik. Tanrı buna tanıklır. **6** İnsanlardan -ne sizden ne başkalarından- gelecek övgünün peşinde de değildik. **7** Mesih'in elçileri olarak size ağırlığımızı hissettirebilirdik. Ama çocukların başına basan bir anne gibi size şefkatle davrandık. **8** Sizlere öylesine gönülden bağlanmıştır ki, sizin yalnız Tanrı'nın Müjdesi'ni değil, kendi canlarınıza da paylaşmaya razıydık. Çünkü siz o denli çok sevdik!

9 Evet, kardeşler, nasıl uğraşıp didindiğimizi anımsarsınız. Hiçbirinize yük olmamak için gece gündüz çalıştık, Tanrı'nın Müjdesi'ni size duyurduk. **10** İman eden sizlere karşı davranışımızın ne denli kutsal, adil, kusursuz olduğuna siz tanıklınız; Tanrı da buna tanıklır. **11** Bildiğiniz gibi, bir baba çocuklarına nasıl davranırsa, her birinize öyle davrandık. **12** Sizi yürekledirdik, teselli ettik; sizleri egemenliğine ve yükseliğine çağırın Tanrı'ya yaraşır biçimde yaşamaya özündirdik.

13 Tanrı'ya sürekli şükretmemiz için bir neden daha var: Tanrı sözünü bize duyup kabul ettiğiniz zaman bunu insan sözü olarak değil, gerçekten olduğu gibi, Tanrı sözü olarak benimsediniz. Siz imanlılarda etkin olan da bu sözdür. **14** Çünkü kardeşler, siz Tanrı'nın Yahudiye'de bulunan ve Mesih İsa'ya bağlı olan kiliselerini örnekaldınız. Onların Yahudiler'den çektiği sıkıntıların aynısını siz de kendi yurttAŞlarınızdan çektiniz. **15-16** Rab İsa'yı ve peygamberleri öldüren, bize de zulmeden Yahudiler'dir. Öteki uluslararasılarla konuşmamızı ve böylece onların kurtulmasını engellemekle Tanrı'nın hoşnutsuzluğuna yol açıyor ve bütün insanlara karşı geliyorlar. Böylece durmadan günahlarına günah katıyorlar*. Sonunda Tanrı'nın gazabına uğradılar.

1:6 Elç.17:5-9

2:2 Elç.16:19-24; 17:1-9

2:14 Elç.9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19; 17:5,13; 18:12

* **2:15-16** "Durmadan günahlarına günah katıyorlar": Grekçe "Durmadan günahlarını tamamlıyorlar".

Geciken Ziyaret

¹⁷ Kardeşler, kısa bir süre için düşündede olmasa da bedende sizden ırak düştük. Ama büyük bir özlemle yüzünüzü yeniden görmek için çok çaba gösterdik. ¹⁸ Evet, yanınıza gelmek istiyorduk. Hele ben Pavlus, bunu birkaç kez istedim. Ama Şeytan bize engel oldu. ¹⁹ Umudumuz, sevincimiz kimdir? Rabbimiz İsa geldiğinde O'nun önünde övüneceğimiz zafer tacı nedir? Siz değil misiniz? ²⁰ Evet, övüncümüz ve sevincimiz sizsiniz.

3

¹⁻³ İşte bu özleme daha fazla dayanacak halimiz kalmayınca Atina'da yalnız bırakılmaya razi olduk ve Mesih'in Müjdesi'ni yayan Tanrı emektaşı kardeşimiz Timoteos'u yanımıza gönderdik. Bu sıkıntılarından ötürü kimse sarsılsın diye sizi imanda güçlendirip yüreklenirmesini istedik. Sıkıntılarından geçmek için belirlendirdiğimizi siz de biliyorsunuz. ⁴ Çünkü sıkıntı çekeceğimizi size önceden, daha yanınızdayken söylemiştim. Bildiğiniz gibi, öyle oldu. ⁵ Bu nedenle ben de daha fazla dayanamadım; acaba Ayartıcı* bir yolunu bulup sizi ayarttı mı, emeğimiz boşça mı gitti diye iman durumunuzu öğrenmek için Timoteos'u gönderdim.

Selanik'ten Güzel Haberler

⁶ Ama yanınızdan henüz dönen Timoteos, imanınız, sevginize ilişkin bize güzel haberler getirdi. Bizi her zaman iyi anılarla hatırladığımızı, siz göremeyi özlediğimiz kadar sizin de bizi özlediğinizi söyledi. ⁷ Bu nedenle kardeşler, bütün çile ve sıkıntılarımız arasında, imanınızdan ötürü sizinle teselli bulduk. ⁸ Çünkü siz Rab'be bağlı kalırsınız, biz asıl o zaman yaşarız. ⁹ Tanrımız'ın önünde sizden ötürü büyük sevinç duymaktayız. Buna karşılık Tanrımız'a sizin için yeterince nasıl şükredebiliriz? ¹⁰ Sizinle yüz yüze görüşmek, iman konusundaki eksiklerinizi tamamlamak için gece gündüz var gücümüze dua ediyoruz.

¹¹ Babamız Tanrı'nın kendisi ve Rabbimiz İsa size kavuşmamız için yolmuzu açın! ¹² Rab birbirinize ve bütün insanlara beslediğiniz sevgiyi, bizim size beslediğimiz sevgi ölçüünde çoğaltıp artırın! ¹³ Öyle ki, Rabbimiz İsa bütün kutsallarıyla geldiğinde, Babamız Tanrı'nın önünde kutsallıkta kusursuz olmanız için yüreklerinizi pekiştirsün.

4

Tanrı'yı Hoşnut Etmek

¹ Kardeşler, nasıl yaşamınız, Tanrı'yı nasıl hoşnut etmeniz gerektiğini bilden öğrendiniz. Nitelikim öyle yaşıyorsunuz. Son olarak bu konuda daha da ilerlemeniz için Rab İsa adına size rica ediyor, yalvarıyoruz. ² Rab İsa'nın yetkisiyle size hangi buyrukları ilettiğimizi biliyorsunuz.

³ Tanrı'nın isteği şudur: Kutsal olmanız, fuhuştan kaçınmanız, ⁴⁻⁵ her birinizin, Tanrı'yı tanımayan uluslar gibi şehvet tutkusıyla değil, kutsallık ve saygılılıkla kendine bir eş alması ⁶ ve bu konuda haksızlık edip* kardeşini aldatmamasıdır. Daha önce de size söylemiştim, sizи uyardığımız gibi, Rab bütün bu suçlardan ötürü insanları cezalandıracaktır. ⁷ Çünkü Tanrı bizi

^{3:1-3} Elç.17:15 * ^{3:5} "Ayartıcı": Şeytan. ^{3:6} Elç.18:5 * ^{4:6} "Kendine bir eş alması ve bu konuda haksızlık edip" ya da "Kendi bedenini denetleyebilmesi ve iş konusunda haksızlık edip".

ahlaksızlığa değil, kutsal bir yaşam sürdürmeye çağrırdı. ⁸ Dolayısıyla bu çağrıyı reddeden kişi insanı değil, size Kutsal Ruhu'nu veren Tanrı'yi reddetmiş olur.

⁹ Kardeşlik sevgisi konusunda kimsenin size bir şey yazmasına gerek yoktur. Çünkü Tanrı size birbirinizi sevmeyi öğretti. ¹⁰ Gerçekte bütün Makedonya'daki kardeşlerin hepsini seviyorsunuz. Kardeşler, size rica ediyoruz, bu konuda daha da ilerleyin. ¹¹ Size buyurdugumuz gibi, sakin bir yaşam sürdürmeyi, kendi işinize bakmayı, ellerinizle çalışmayı amaç edinin. ¹² Öyle ki, kimseye muhtaç olmadan öbür insanların önünde saygın bir yaşam süresiniz.

İsa'nın Tekrar Geliş'i

¹³ Kardeşler, umudu olmayan öbür insanlar gibi kederlenmemeniz için, gözlerini yaşama kapamış olanlar konusunda bilgisiz kalmanız istemiyoruz. ¹⁴ Isa'nın ölüp dirildiğine inanıyoruz. Aynı şekilde Tanrı, Isa'ya bağlı olarak gözlerini yaşama kapamış olanları da O'nunla birlikte geri getirecektir. ¹⁵ Rab'bin sözüne dayanarak size diyoruz ki, biz yaşamakta olanlar, Rab'bin gelişinde hayatı olanlar, gözlerini yaşama kapayanların önüne asla geçmeyeceğiz. ¹⁶ Rab'bin kendisi, bir emir çağrısıyla, başmelegen seslenmesiyle, Tanrı'nın borazanıyla gökten inecektir. Önce Mesih'e ait ölüler dirilecek. ¹⁷ Sonra biz yaşamakta olanlar, hayatı olanlar, onlarla birlikte Rab'bi havada karşılaşmak üzere bulutlar içinde alınıp götürüleceğiz. Böylece sonsuza dek Rab'le birlikte olacağız. ¹⁸ İşte birbirinizi bu sözlerle teselli edin.

5

¹ Kardeşler, bu olayların zamanı ve tarihi konusunda size yazmaya gerek yoktur. ² Çünkü siz de çok iyi bilirsiniz ki, Rab'bin günü gece hırsız nasıl gelirse öyle gelecektir. ³ İnsanlar, "Her şey esenlik ve güvenlik içinde" dedikleri bir anda, gebe kadının birden sancılanması gibi, ansızın yıkıma uğrayacak ve asla kaçamayacaklar. ⁴ Ama kardeşler, siz karanlıkta değilsiniz ki, o gün sizi hırsız gibi yakalasın. ⁵ Hepiniz ışık çocukları, gündüz çocuklarınız. Geceye ya da karanlığa ait değiliz. ⁶ Öyleyse başkaları gibi uyumayalım, ayık ve uyanık olalım. ⁷ Çünkü uyananlar gece uyuş, sarhoş olanlar da gece sarhoş olurlar. ⁸ Gündüze ait olan bizlerse, iman ve sevgi zırhını kuşanıp başımıza mığfer olarak kurtuluş umudunu giyerek ayık duralım. ⁹ Çünkü Tanrı bizi gazaba uğrayalım diye değil, Rabbimiz Isa Mesih aracılığıyla kurtuluşa kavuşalım diye belirledi. ¹⁰ Mesih bizler için öldürdü; öyle ki, ister uyanık ister uykuda* olalım, O'nunla birlikte yaşayalım. ¹¹ Bunun için şimdi yaptığıınız gibi, birbirinizi yüreklendirip ruhça geliştirin.

Son Öğütler ve Selamlar

¹² Kardeşler, aranızda çalışanların, Rab yolunda size önderlik edip öğüt verenlerin değerini bilmenizi rica ederiz. ¹³ Yaptıkları işten ötürü onlara fazlasıyla saygı, sevgi gösterin. Birbirinizle barış içinde yaşayın. ¹⁴ Size yalvarız, kardeşler, boş gezenleri uyarın, yüreksizleri cesaretlendirin, güçsüzlere destek olun, herkese karşı sabırlı olun. ¹⁵ Sakın kimse kötülüğe kötülükle karşılık vermesin. Birbiriniz ve bütün insanlar için her zaman

4:15 1Ko.15:51-52 **5:2** Mat.24:43; Luk.12:39; 2Pe.3:10; Va.16:15 **5:8** Yşa.59:17; Ef.6:13-17

* **5:10** "İster uyanık ister uykuda" ya da "İster diri ister ölü".

iyiliği amaç edinin. ¹⁶ Her zaman sevinin. ¹⁷ Sürekli dua edin. ¹⁸ Her durumda şükredin. Çünkü Tanrı'nın Mesih İsa'da sizin için istediği budur. ¹⁹ Ruh'u söndürmeyin. ²⁰ Peygamberlik sözlerini küçümsemeyin. ²¹ Her şeyi sınayın, iyi olana.simpskı tutunun. ²² Her çeşit kötülükten kaçının.

²³ Esenlik kaynağı olan Tanrı'nın kendisi sizi tümüyle kutsal kılsın. Ruhunuz, canınız ve bedeniniz Rabbimiz İsa Mesih'in gelişinde eksiksiz ve kusursuz olmak üzere korunsun. ²⁴ Sizi çağrıran Tanrı güvenilirdir; bunu yapacaktır.

²⁵ Kardeşler, bizim için dua edin. ²⁶ Bütün kardeşleri kutsal öpüşle selamlayın. ²⁷ Rab adına size buyuruyorum, bu mektup bütün kardeşlere okunsun.

²⁸ Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu sizinle birlikte olsun.

Pavlus'tan SELANİKLİLER'E İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

İşlenen konuların benzerliği gözönüne alındığında, Pavlus'un 2.Selanikliler Mektubu'nu 1.Selanikliler Mektubu'ndan kısa bir süre sonra kaleme aldığı anlaşılıyor (her iki mektuba genel bir bakış için 1.Selanikliler'e Giriş bölümüne bakınız).

Pavlus, Selanikli inanlılar ve onların sevgide ve imanda gösterdikleri sürekli gelişmeler için Tanrı'ya şükreder durur (1:3-4). Bir taraftan onlar için hep dua eder (1:11-12); öbür taraftan, çektikleri zulüm ve sıkıntırlara dayanabilmeleri için onları yüreklendirir (1:4-8; 2:15).

Anlaşılan Pavlus, Selanikli inanlıların aklını hâlâ kurcalayan iki konuya ilişkin haberler almış bulunuyor. Konuların ilki, çalışmak; ikincisiyse, gelecekteki olaylardır. Rab'bin gününün geldiğini ileri süren birilerinin, sözde Pavlus'tan gelen sahte bir mektubu da buna kanıt olarak gösterip Selanikliler'in aklını çeldiği anlaşılıyor (2:1-3). Pavlus buna karşılık, Mesih'in ikinci gelişinden önce imandan çok sayıda dönenler olacağını, Mesih'in ortadan kaldıracağı "yasa tanımaz adam"ın ortaya çıkacağını (2:3-12) bildiriyor. Bular henüz gerçekleşmediğine göre telaşlanacak bir şey yok demeye getiriyor. Mesih henüz ikinci kez gelmedi. Ama geldiği zaman, inanlılar rahata ererken, Tanrı, onlara "sıkıntı çektirenlere sıkıntı ile karşılık verecektir" (1:5-10).

Geçinmek için çalışma konusuna gelince, Pavlus, Selanikli inanlılara iyi bir örnek olmak için, kendisi ve arkadaşlarının Selanik'teyken nasıl çalışıp didindiklerini hatırlatarak, boşta gezenlerle nasıl baş edebileceklerini anlatır (3:6-15'i 1Se.4:11-12'yle karşılaştırın).

Ana Hatlar:

1:1-2 Selamlar

1:3-12 Sıkıntırlara karşılık yüreklenirici sözler

2:1-12 İsa'nın geleceği gün

2:13-3:5 Dayanın

3:6-15 Geçinmek için çalışm

3:16-17 Selamlar

1 Pavlus, Silvanus ve Timoteos'tan Babamız Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait Selanik kilisesine selam! **2** Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Gelecek Yargı

3 Kardeşler, sizin için her zaman Tanrı'ya şükran borçluyuz. Böyle yapmamız da yerindedir. Çünkü imanınız büyükçe büyüyor, her birinizin öbürüne olan sevgisi artıyor. **4** Bu nedenle bizler, katlandığınız bütün zulüm ve sıkıntılar karşısındaki sabır ve imanınızdan ötürü Tanrı'nın kiliseleri arasında sizinle övünüyoruz.

5 Bütün bunlar Tanrı'nın adil yargısının belirtisidir. Sonuç olarak, uğrunda acı çektiğiniz Tanrı Egemenliği^{ne*} layık sayılacaksınız. **6-8** Tanrı adil olanı yapacak: Size sıkıntı çektirenlere sıkıntı ile karşılık verecek, sıkıntı çeken sizleriye bizimle birlikte rahata kavuşturacaktır. Bütün bunlar Rab İsa alev alev yanan ateş içinde güclü melekleriyle gökten gelip göründüğü zaman

olacak. Rabbimiz İsa, Tanrı'yı tanımayanları ve kendisiyle ilgili Müjde'ye uyuyanları cezalandıracak. ⁹⁻¹⁰ Böyleleri Rab'bin varlığından ve yüce gücünden uzak kalarak sonsuza dek mahvolma cezasına çarptırılacaklar. Bütün bunlar Rab'bin kendi kutsalları arasında yüceltilmek ve bütün imanlılarda hayranlık uyandırmak üzere geldiği gün olacak. Sizler ise iman edenlerdensiniz. Çünkü size ettiğimiz tanıklığa inandınız.

¹¹ İşte bu nedenle Tanrımız sizi çağrısına layık görsün, iyiliğe yönelik her dileğinizi, imana dayanan her uğraşınızı kendi gücüyle sonuçlandırın diye sizin için her zaman dua ediyoruz. ¹² Öyle ki, Tanrımız'ın ve Rab İsa Mesih'in lütfıyla Rabbimiz İsa'nın adı sizde yüceltsin, siz de O'nda yüceltlesiniz.

2

Yasa Tanımad Adam

¹⁻² Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine ve O'nunla birlikte olmak üzere toplanmamıza gelince: Kardeşler, size rica ediyoruz, Rab'bin gününün geldiğini ileri süren herhangi bir esin, bir söz ya da bizden gelmiş gibi gösterilen bir mektup hemen akınızı karıştırmasın, sizi telaşlandırmamasın. ³ Hiç kimse hiçbir şekilde sizi aldatmasın. Çünkü imandan dönüş* başlamadıkça, mahvolacak olan o yasa tanımad adam ortaya çıkmadıkça o gün gelmeyecektir. ⁴ Bu adam, tanrı diye anılan ya da tıpalan her şeye karşı gelerek kendini hepsinden yüce gösterecek, hatta kendisini Tanrı ilan ederek Tanrı'nın Tapınağı'nda oturacaktır.

⁵ Daha yanınızdayken bunları size söylediğimi hatırlamıyor musunuz? ⁶ Zamanı gelince ortaya çıkarılacak olan bu adamı şimdilik neyin engellediğini biliyorsunuz. ⁷ Evet, yasa tanımadığın gizli gücü şu anda bile etkindir; ama bu gücü şimdilik engelleyen ortadan kaldırılıncaya dek görevini sürdürdürecek. ⁸ Sonra yasa tanımad adam ortaya çıkacak. Rab İsa onu ağzının soluğuyla öldürecek, gelişinin görkemiyle yok edecek. ⁹⁻¹⁰ Yasa tanımad adam, her türlü mucizede, yanlıltıcı belirtilerle harikalarda ve mahvolanları aldatan her türlü kötülükte sergilenen Şeytan'ın etkinliğiyle gelecek. Mahvolanlar, gerçeği sevmeye ve böylece kurtulmaya yanaşmadıklarından mahvoluyorlar. ¹¹ İşte bu nedenle Tanrı yalana kanmaları için onların üzerine yanlıltıcı bir güç gönderiyor. ¹² Öyle ki, gerçeğe inanmayan ve kötülükten hoşlananların hepsi yargılansın.

Dayanın!

¹³ Ama biz, ey Rab'bin sevdiği kardeşler, sizler için her zaman Tanrı'ya şükran borçluyuz. Çünkü Tanrı, Ruh aracılığıyla kutsal kılınıp gerçeğe inanarak kurtulmanız için sizi ta başlangıçtan† seçti. ¹⁴ Rabbimiz İsa Mesih'in yücelliğine kavuşmanız için, bildirdiğimiz Müjde'yle sizi bu kurtuluşa çağırdı. ¹⁵ Öyleyse dayanın, kardeşlerim! İster söyle ister mektupla, size ilettiğimiz öğretilere sımsıkı tutunun.

¹⁶⁻¹⁷ Rabbimiz İsa Mesih'in kendisi ve bizi sevip lütfıyla bize sonsuz cesaret ve sağlam bir umut veren Babamız Tanrı sizi yüreklenirdisin, her iyi eylem ve sözde pekiştirsin.

^{2:1-2} 1Se.4:15-17 ^{*} ^{2:3} "İmandan dönüş" ya da "İsyancı". ^{2:4} Hez.28:2; Dan.11:36 ^{2:8} Ysa.11:4
^{2:9-10} Mat.24:24 [†] ^{2:13} "Ta başlangıçtan": Birçok Grekçe elyazmasında, "İlk ürün olarak" diye geçer.

3*Bizim için Dua Edin*

¹ Son olarak, kardeşler, Rab'bin sözü aranızda olduğu gibi hızla yayılıp yüceltsin diye bizim için dua edin. ² Ahlaksız, kötü insanlardan kurtulmamız için de dua edin. Çünkü herkes iman etmiş değildir. ³ Ama Rab güvenilirdir. O siz pekiştirecek, kötü olandan koruyacaktır. ⁴ Buyurduklarınızı yaptığınızda ve yapacağınızı dair Rab'de size güveniyoruz. ⁵ Rab yüreklerinizi Tanrı'nın sevgisine, Mesih'in sabrına yöneltsin.

Kendi Emeğinizle Geçinin

6 Kardeşler, bizden alındıkları öğretilelere uymayıp boş gezen bütün kardeşlerden uzak durmanızı Rab İsa Mesih'in adıyla buyuruyoruz. ⁷ Bizleri nasıl örnek almanız gerektiğini kendiniz biliyorsunuz. Çünkü biz aranızdayken boş gezenler değildik. ⁸ Kimsenin ekmeğini karşısız yemedik. Herhangi birinize yük olmamak için uğraşıp didindik, gece gündüz çalıştık. ⁹ Yardımlarını hak etmediğimiz için değil, izleyebileceğiniz bir örnek bırakmak için böyle yaptık. ¹⁰ Hatta sizinle birlikteyken şu buyruğu vermiştık: "Çalışmak istemeyen yemek de yemesin!" ¹¹ Çünkü aranızda bazlarının boş gezdiğini duyuyoruz. Bunlar hiçbir iş yapmıyor, başkalarının işine karışıp duruyorlar. ¹² Böylelerine Rab İsa Mesih adına yalvarıyor, şunu buyuruyoruz: Sakin bir şekilde çalışıp kendi kazançlarından* yesinler. ¹³ Sizlerse kardeşler, iyilik yapmaktan usanmayın. ¹⁴ Eğer bu mektuptaki sözlerimize uymayan olursa onu mimleyin. Yaptıklarından utanması için onunla ilişkinizi kesin. ¹⁵ Yine de onu düşman saymayın, bir kardeş olarak uyarın.

Son Selamlar

¹⁶ Esenlik kaynağı olan Rab'bin kendisi size her zaman, her durumda esenlik versin. Rab hepinizle birlikte olsun.

¹⁷ Ben Pavlus bu selamı kendi elimle yazıyorum. Her mektubumun özel işaretidir bu; böyle yazarım. ¹⁸ Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu hepinizle birlikte olsun.

* **3:12** "Kazançlarından": Grekçe "Ekmeklerini".

Pavlus'tan TİMOTEOΣ'A BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Pavlus ve Timoteos: Timoteos, Konya İli'nin sınırları içinde kalan bugünkü Hatunsaray'a yakın Listra Kenti'ndendi. Çocukluğundan beri Kutsal Yazılıar'ı bilen biriydi¹. Pavlus Müjde'yı yaymak için çıktıgı ilk yolculuğu sırasında Timoteos'la karşılaştı². İkinci yolculuğu sırasında Timoteos'u da ekibine kattı³. Bundan sonra sık sık birlikte çalıştilar. Böylece İncil'de bulunan altı mektup hem Pavlus'un hem de Timoteos'un adını taşıyor. Timoteos, Pavlus tarafından Selanik'e⁴, Makedonya'ya⁵ ve Korint'e⁶ görevli olarak gönderildi. Yakında ölüm cezasına çarptırılacağını sezen Pavlus, Timoteos'un zaman yitirmeden yanına gelmesini istedi⁷. Bu olayların işliğinde, Pavlus'un onu "imanda öz oğlum" diye çağırması şaşırtıcı değildir⁸. İbr. 13:23'te Timoteos'un saliverildiğini okuyoruz, ama olayların nasıl geliştiğini bilmiyoruz.

Mektubun İçeriği: Timoteos, özellikle yanlış öğretilerin yayılmasını önlemek için Efes'teki kilisede bırakılmıştır⁹. Pavlus'un yazılı uyarıları, belki de Timoteos'u yanlış öğretiler yayanlara karşı güçlendirmeyi amaçlıyordu. Pavlus'un umudu, çok geçmeden dönmektir; ama bu arada Timoteos'a, Tanrı'nın topluluğu içinde nasıl davranışması gerektiğini de hatırlatmaktan geri kalmaz¹⁰. Timoteos'a verilen görevler arasında, öğretmek ve öğüt vermek, örnek biri olmak ve topluluğa Kutsal Yazılıar'ı okumak da var¹¹. Genç yaşı, erkek kadın, herkese nasıl yaklaşması gerektiği anlatılıyor¹². Pavlus ayrıca topluluk içi sorurlara pratik çözüm yolları da öneriyor. Örneğin, dulların hangi durumlarda yardım görenlerin listesine dahil edilmesi gerektiğini¹³; önder atanacaklarda hangi özelliklerin aranacağıını¹⁴; önderlere karşı nasıl davranışlaçığını¹⁵ anlatıyor. Pavlus bu mektupta ayrıca duadan¹⁶, inanlı kadınlardan özelliğlerinden¹⁷, para konusundaki tutumdan¹⁸ ve Kutsal Yasa'nın amaçlarından söz ediyor¹⁹.

Ana Hatlar:

1:1-20 Pavlus'la Timoteos

2:1-15 Dua ve tapınma

3:1-16 Önderlerde aranacak özellikler

4:1-5:2 Timoteos'a çağrı

5:3-6:2 İnanlı topluluklarında uygulanacak ilkeler

6:3-21 Tanrı yolunda yürümek

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

1-2 Kurtarıcımız Tanrı'nın ve umudumuz Mesih İsa'nın buyruğuyla Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan imanda öz oğlum Timoteos'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütf, merhamet ve esenlik olsun.

Yanlış Öğretilere Karşı Uyarı

3-4 Makedonya'ya giderken sana rica ettiğim gibi, Efes'te kal ve bazı kişilerin farklı öğretiler yaymamasını, masallarla ve sonu gelmeyen soyağaçlarıyla uğraşmamasını öğütle. Bu şeyler, imana dayanan tanrısal düzene hizmet etmekten çok, tartışmalara yol açar. **5** Bu buyruğun amacı, pak yürekten, temiz vicandan, içten imandan doğan sevgiyi uyandırmaktır. **6** Bazı kişiler bunlardan

saparak boş konuşmalara daldılar. ⁷ Kutsal Yasa öğretmeni olmak istiyorlar, ama ne söyledikleri sözleri ne de iddialı oldukları konuları anlıyorlar.

⁸ Yasa'yı özüne uygun biçimde kullanan için Yasa'nın iyi olduğunu biliyoruz. ⁹⁻¹⁰ Çünkü biliyoruz ki, Yasa doğrular için değil, yasa tanımayanlarla asiler, tanrısızlarla günahkârlar, kutsallıktan yoksunlarla kutsala karşı saygısız olanlar, anne ya da babasını öldürenler, katiller, fuhuş yapanlar, oğlancılar, köle tüccarları, yalancılar, yalan yere ant içenler ve sağlam öğretiye karşın olan başka ne varsa onlar için konmuştur. ¹¹ Mübarek Tanrı'nın bana emanet edilen yüce Müjdesi'ne göre bu böyledir.

Tanrı Merhametlidir

¹² Beni güclendiren Rabbimiz Mesih İsa'ya şükrederim. Çünkü beni güvenilir sayarak hizmetine aldı. ¹³ Bir zamanlar O'na küfreden, zalim ve küstah biri olduğum halde bana merhamet edildi. Çünkü ne yaptıysam bilgisizlikten ve imansızlıktan yaptım. ¹⁴ Ama Rabbimiz'in lütfu, imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle birlikte bol bol üzerine döküldü. ¹⁵ "Mesih İsa günahkârları kurtarmak için dünyaya geldi" sözü, güvenilir ve her bakımdan kabule layık bir sözdür. Günahkârların en kötüsü benim. ¹⁶ Ama Mesih İsa, kendisine iman edip sonsuz yaşama kavuşturacak olanlara örnek olayım diye sınırsız sabrını öncelikle bende sergilemek için bana merhamet etti. ¹⁷ Onur ve yücelik sonsuzlara dek bütün çağların Kralı, ölümsüz ve görünmez tek Tanrı'nın olsun! Amin.

¹⁸ Oğlum Timoteos, senin hakkında önceden söylenen peygamberlik sözleri uyarınca, bu buyruğu sana emanet ediyorum. Öyle ki, bu sözlerde dayanarak iyi savaşı südüresin. ¹⁹ İmana ve temiz vicdانا sarıl. Bazıları temiz vicdanı bir yana iterek iman konusunda battılar. ²⁰ Himeneos ve İskender bunlardandır. Küfretmemeyi öğrensinler diye onları Şeytan'a teslim ettim.

2

Dua ve Tapınma

¹⁻² Her şyeden önce şunu öğütlerim: Tanrı yoluna tam bir bağlılık ve ağırlaşılık içinde sakin ve huzurlu bir yaşam sürelim diye, krallarla bütün üst yöneticiler dahil, bütün insanlar için dilekler, dualar, yakarışlar ve şükürler sunulsun. ³ Böyle yapmak iyidir ve Kurtarıcımız Tanrı'yı hoşnut eder. ⁴ O bütün insanların kurtulup gerçeğin bilincine erişmesini ister. ⁵⁻⁶ Çünkü tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini herkes için fidye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa'dır. Uygun zamanda verilen tanıklık budur. ⁷ Ben bunun habercisi ve elçisi atandım – gerçeği söyleyorum, yalan söylemiyorum – uluslara imanı ve gerçeği öğretmeye atandım.

⁸ Buna göre, erkeklerin öfkelenip çekişmeden, her yerde pak eller yükselterek dua etmelerini isterim. ⁹⁻¹⁰ Kadınların da saç örgüleriyle, altınlarla, incilerle ya da pahali giysilerle değil, sade giyimle, edepli ve ölçülü tutumla, Tanrı yolunda yürüdüklerini ileri süren kadınlara yaraşır biçimde, iyi işlerle süslenmelerini isterim. ¹¹ Kadın sükünet ve tam bir uysallık içinde öğrensin. ¹² Kadının öğretmesine, erkeğe egemen olmasına izin vermeyorum; sakin olsun. ¹³⁻¹⁴ Çünkü önce Adem, sonra Havva yaratıldı; aldatılan da Adem

değildi, kadın aldatılıp suç işledi. ¹⁵ Ama doğum yapıp* kurtulacaktır; yeter ki, sağıduyuyla iman, sevgi ve kutsallıkta yaşasın.

3

Kilise Önderleri

¹ İşte güvenilir söz: Bir kimse gözetmen olmayı gönülden istiyorsa, iyi bir görev arzu etmiş olur. ² Ancak gözetmen ayıplanacak bir yanı olmayan, tek karılı, ölçülü, sağıduyu, saygın, konuksever, öğretmeye yetenekli biri olmalı. ³ Şarap düşkünü, zorba olmamalı; ıysal, kavgadan ve para sevgisinden uzak olmalı. ⁴ Evini iyi yönetmeli, çocuklarına söz dinletmeli, her yönden saygılı olmalarını sağlamalı. ⁵ Kendi evini yönetmesini bilmeyen, Tanrı'nın topluluğunu nasıl kayırabilir? ⁶ Gözetmen yeni iman etmiş biri olmamalı. Yoksa gurura kapılıp İblis'in uğradığı yargıya uğrayabilir. ⁷ Topluluğun dışındakiler tarafından da iyi bir insan olarak tanınmalıdır. Öyle ki, ayıplanacak duruma ve İblis'in tuzağına düşmesin.

⁸ Aynı şekilde kilise görevlileri, özü sözü ayrı, şarap tutkunu, haksız kazanç peşinde koşan kişiler değil, ağırbaşlı kişiler olmalı. ⁹ Temiz vicdanla imanın sırrına sarılmalıdır. ¹⁰ Bunlar da önce denensin; eleştirilecek bir yönleri yoksa görev alınsınlar. ¹¹ Aynı şekilde kadınlar ağırbaşlı olmalı; iftiracı değil, ama ölçülü ve her bakımından güvenilir olmalı. ¹² Görevliler tek karılı, çocukların ve evlerini iyi yöneten kişiler olsun. ¹³ Görevlerini iyi yapanlar, kendileri için iyi bir yer edinir, Mesih İsa'ya imanda büyük cesaret kazanırlar.

Büyük Str

¹⁴⁻¹⁵ Yakında yanına gelmeyi umuyorum. Ama gecikirsem, gerçeğin direğine dayanağı olan Tanrı'nın ev halkı arasında, yani yaşayan Tanrı'nın topluluğunda nasıl davranış gereğini bilesin diye sana bunları yazıyorum. ¹⁶ Kuşkusuz Tanrı yolunun sırrı büyiktür.

O, bedende göründü,
Ruh'ça doğrulandı,
Meleklerce görüldü,
Uluslara tanıtıldı,
Dünyada O'na iman edildi,
Yücelik içinde yukarı alındı.

4

İmandan Dönüş

¹⁻³ Ruh açıkça diyor ki, son zamanlarda bazıları yalancıların ikiyüzlülüğü nedeniyle aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretilerine kulak vererek imandan dönecek. Vicdanları adeta kızgınlık bir demirle dağlanmış bu yalancılar evlenmeyi yasaklayacak, iman edip gerçeği bilenlerin şükranla yemesi için Tanrı'nın yarattığı yiyeceklerden çekinmek gerektiğini buyuracaklar. ⁴ Oysa Tanrı'nın yarattığı her şey iyidir, hiçbir şey reddedilmemeli; yeter ki, şükranla kabul edilsin. ⁵ Çünkü her şey Tanrı'nın sözüyle ve duayla kutsal kilinir.

İyi Görevli

* **2:15** "Doğum yapıp": Grekçe deyim "Cocuğu doğurmakla" anlamına da gelebilir. **3:2** Tit.1:6-9

6 Bunları kardeşlere öğütlersen, imanın ve izlediğiin iyi öğretinin sözleriyle beslenmiş olarak Mesih İsa'nın iyi bir görevlisi olursun. **7** Kutsallıktan yoksun kocakarı masallarını reddet. Kendini Tanrı yolunda eğit. **8** Bedeni eğitmenin biraz yararı var; ama şimdiki ve gelecek yaşamın vaadini içeren Tanrı yolunda yürümek her yönden yararlıdır. **9** Bu güvenilir ve her bakımdan kabule layık bir sözdür. **10** Bunun için emek veriyor, mücadele ediyoruz. Çünkü umudu-muzu bütün insanların, özellikle iman edenlerin Kurtarıcısı olan diri Tanrı'ya bağladık.

11 Bunları buyur ve öğret. **12** Gençsin diye kimse seni küçümsemesin. Konuşmada, davranışta, sevgide, imanda, paklıkta imanlılara örnek ol. **13** Ben yanına gelinceye dek kendini topluluğa Kutsal Yazılırları okumaya, öğüt vermeye, öğretmeye ada. **14** Peygamberlik sözüyle, ihtiyaçlar kurulunun ellerini senin üzerine koymasıyla sana verilen ve hâlâ sende olan ruhsal armağanı ihmali etme. **15** Bu konuların üzerinde dur, kendini bunlara ver ki, ilerlediğini herkes görsün. **16** Kendine ve öğretine dikkat et, bu yolda yürümeye devam et. Çünkü bunu yapmakla hem kendini hem seni dinleyenleri kurtaracaksın.

5

Topluluk İçi Sorumluluklar

1-2 Yaşlı adama* çıkışma, babanmış gibi yol göster. Genç erkeklerle kardeşinmiş gibi, yaşlı kadınlara annenmiş gibi, genç kadınlara tam bir yürek temizliğiyle kızkardeşinmiş gibi yol göster.

3 Gerçekten kimsesiz dul kadınlar saygı göster. **4** Ama dul kadının çocukları ya da torunları varsa, bunlar öncelikle kendi ev halkına yardım ederek Tanrı yolunda yürümeyi ve büyüklerine iyilik borcunu ödemeyi Öğrensinler. Çünkü bu Tanrı'yı hoşnut eder. **5** Gerçekten kimsesiz, yalnız kalmış dul kadın umudunu Tanrı'ya bağlamıştır; gece gündüz O'na dilekte bulunmaya ve dua etmeye devam eder. **6** Kendini zevke veren dul kadınsa daha yaşarken ölmüştür. **7** Ayıplanacak duruma düşmemeleri için onları bu konularda uyar. **8** Kendi yakınlarına, özellikle de ev halkına bakmayan kişi imanı inkâr etmiş, imansızdan beter olmuştur.

9-10 Yaptığı iyiliklerle tanınmış, tek erkekle evlenmiş, en az altmış yaşında olan dul kadın, eğer çocuk büyütmüş, konuk ağırlamış, kutsalların ayaklarını yıkamış[†], sıkıntında olanlara yardım etmiş, kendini her tür iyi işe adamışsa, adı dollar listesine yazılın. **11** Daha genç dullahı listeeye alma. Çünkü bedensel arzuları Mesih'e bağlılıklarına baskın çıkışa evlenmek isterler. **12** Böylece verdikleri ilk sözü çığneyerek hüküm giveler. **13** Aynı zamanda ev ev gezerek tembelliğe alışırlar. Yalnız tembelliğe alısmakla kalmazlar, üzerlerine düşmeyen sözler söyleyerek başkalarının işine karışan boşboğazlar olurlar. **14** Bu nedenle, daha genç dullahın evlenmelerini, çocuk yapmalarını, evlerini yönetmelerini, düşmana hiçbir iftira fırsatı vermemelerini isterim. **15** Kimisi zaten sapmış, Şeytan'ın ardına düşmüştür. **16** İmanlı bir kadının dul yakınları varsa onlara yardım etsin. İnanlılar topluluğu yük altına girmesin ki, gerçekten kimsesiz olan dullara yardım edebilsin.

17 Topluluğu iyi yöneten ihtiyaçlar, özellikle Tanrı sözünü duyurup öğretmeye emek verenler iki kat saygıya layık görülsün. **18** Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor: "Harman döven öküzün ağını bağlama" ve "İşçi

* **5:1-2** "Yaşlı adam" ya da "İhtiyar", yani kilise önderi. † **5:9-10** Ayak yıkamak, bir konukseverlik gösterisiydi. **5:18** Yas.25:4; Mat.10:10; Luk.10:7

ücretini hak eder.” ¹⁹ İki ya da üç tanık olmadıkça, bir ihtiyara yöneltilen suçlamayı kabul etme. ²⁰ Günah işleyenleri herkesin önünde azarla ki, öbürleri de korksun. ²¹ Bu söylediklerimi yan tutmadan, kimseyi kayırmadan yerine getirmen için seni Tanrı'nın, Mesih İsa'nın ve seçilmiş meleklerin önünde uyarıyorum. ²² Birinin üzerine ellerini koymakta aceleci davranışma, başkalarının günahlarına ortak olma. Kendini temiz tut.

²³ Artık yalnız su içmekten vazgeç; miden ve sık sık baş gösteren rahatsızlıkların için biraz da şarap iç.

²⁴ Bazı kişilerin günahları bellidir, kendilerinden önce yargı kürsüsüne ulaşır. Bazılarının günahlarıسا sonradan ortaya çıkar. ²⁵ Bunun gibi, iyi işler de bellidir; belli olmayanlar bile gizli kalamaz.

6

¹ Kölelik boyunduruğu altında olanların hepsi kendi efendilerini tam bir saygıya layık görsünler ki, Tanrı'nın adı ve öğretisi kötülənmesin. ² Efendileri iman etmiş olanlarsa, nasıl olsa kardeş deyip efendilerine saygısızlık etmesinler. Tersine, daha iyi hizmet etsinler. Çünkü bu iyi hizmetten yararlananlar, sevdikleri imanlılardır. Bu ilkeleri öğret ve öğütle.

Tanrı Yolunda Yürümek

³⁻⁵ Eğer biri farklı öğretüler yayar, doğru sözleri, yani Rabbimiz İsa Mesih'in sözlerini ve Tanrı yoluna dayanan öğretiyi onaylamazsa, kendini beğenmiş, bilgisiz bir kişidir. Böyle biri tartışmaları ve kelime kavgalarını hastalık derecesinde sever. Bu şeyler kıskançlığa, çekişmeye, iftiraya, kötü kuşkulara, düşünceleri yozlaşmış ve gerçeği yitirmiş kişilerin durmadan sürtüşmesine yol açar. Onlar Tanrı yolunu kazanç yolu sanıyorlar. ⁶ Oysa eldekiyle yetinerek Tanrı yolunda yürümek büyük kazançtır. ⁷ Çünkü dünyaya ne bir şey getirdik, ne de ondan bir şey götürübiliriz. ⁸ Yiyeceğimiz, giyeceğimiz varsa bunlarla yetiniriz. ⁹ Zengin olmak isteyenler ayartılıp tuzağa düşerler, insanı çöküse ve yıkıma götüren birçok saçma ve zararlı arzulara kapılırlar. ¹⁰ Çünkü her türlü kötüluğun bir kökü de para sevgisidir. Kimileri zengin olma hevesiyle imandan saptılar, kendi kendilerine çok acı çekti.

¹¹ Ama sen, ey Tanrı adamı, bu şeyleden kaç! Doğruluğun, Tanrı yolunun, imanın, sevginin, sabrı, uysallığın ardından koş. ¹² İman uğrunda yüce mücadeleyi sürdür. Sonsuz yaşama simsliki sarıl. Bunun için çağrıldın ve birçok tanık önünde yüce inancı açıkça benimsedin. ¹³⁻¹⁴ Her şeye yaşam veren Tanrı'nın ve Pontius Pilatus önünde yüce inanca tanıklık etmiş olan Mesih İsa'nın huzurunda sana buyuruyorum: Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine dek Tanrı buyruğunu lekesiz ve kusursuz olarak koru. ¹⁵⁻¹⁶ Mübarek ve tek Hükümdar, kralların Kralı, rablerin Rabbi, ölümsüzlüğün tek sahibi, yaklaşılmaz ışıkta yaşayan, hiçbir insanın görmemiği ve göremeyeceği Tanrı, Mesih'i belirlenen zamanda ortaya çıkaracaktır. Onur ve kudret sonsuza dek O'nun olsun! Amin.

¹⁷ Şimdiki çağda zengin olanlara gururlanmalarını, gelip geçici zenginliğe umut bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize her şeyi bol bol veren Tanrı'ya umut bağlasınlar. ¹⁸ İyilik yapmalarını, iyilikten yana zengin, eliaçık ve paylaşmaya istekli olmalarını buyur. ¹⁹ Böylelikle gerçek yaşama

kavuşmak üzere gelecek için kendilerine sağlam temel olacak bir hazine biriktirmiş olurlar.

²⁰ Ey Timoteos, sana emanet edileni koru! Kutsallıktan yoksun, boş sözlerden, yalan yere “bilgi” denen düşüncelerin çelişkilerinden sakın.

²¹ Kimileri bu sözde bilgiye sahip olduklarını ileri sürerek imandan saptılar.

Tanrı'nın lütfu sizlerle birlikte olsun.

Pavlus'tan TİMOTEOΣ'A İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus bu mektubu yaşamının sonuna doğru, yıllarca yakın işbirliği içinde olduğu genç çömezi Timoteos'a yazmıştır (bkz. 1.Timoteos'a Giriş). Mektubu, Müjde'yi yaymak ve öğretmekten ötürü tutuklu bulunduğu Roma'dan gönderiyor¹. İlk savunmasından (4:16-17) sonra, ölüme mahkûm olacağını biliyordur (4:6-8). Tarihi kaynaklar, çok geçmeden de kafasının kesilerek öldürülüğünü yazar.

Arkadaşlarının çoğu ya onu terk etmiş ya da çok uzağında kalmışlardı. Pavlus bu arada Timoteos'u bir hayli özler (1:1-5); iki kez, zaman yitirmeden yanına gelmesini ister (4:9,21).

Mektubun İçeriği: Timoteos'u durumdan haberdar edip ivedilikle yanına gelmesini istemenin dışında Pavlus'un esas kaygısı ona, İsa'ya tanıklık etmenin utanılacak bir şey olmadığını, tersine, sıkıntı ve baskılara dayanıp Tanrı sözünü yüreklikle yaymanın gerekliliğini anlatmaktadır³. Pavlus ayrıca Timoteos'u yanlış öğreti yayanların⁴ çok olduğu bir ortamda doğru öğretiye bağlı kalmağa çağırır⁵. Bu çağrıyı yaparken de kendini örnek gösterir (2:8-10; 3:10-12); kendisinden öğrendiklerini, "başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet etmesini" ister (2:2). Adım adım ölüme yaklaşan Pavlus, Tanrı'ya duyduğu güveni oldukça duygulu sözlerle ifade eder⁶.

Ana Hatlar:

1:1-2:13 Sıkıntıya göğüs ger

2:14-26 Anlamsız tartışmalardan kaçın

3:1-9 Dünyanın son günleri

3:10-4:5 Öğrendiğin ilkelere bağlı kal, Tanrı sözünü duyur

4:6-18 Pavlus'un durumu

4:19-22 Sonuç

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

1-2 Mesih İsa'daki yaşam vaadi uyarınca Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanın ben Pavlus'tan sevgili oğlum Timoteos'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütuf, merhamet ve esenlik olsun.

Müjde'ye Bağlılık Çağrısı

3 Durmadan, gece gündüz dualarında seni anarak atalarım gibi temiz vicdanla kulluk ettiğim Tanrı'ya şükrediyorum. **4** Gözyaşlarını anımsıyor, sevinçle dolmak için seni görmeyi özlemle bekliyorum. **5** Sendeki içten imanı anımsıyorum. Önce büyükanne Lois'in ve annen Evniki'nin sahip olduğu imana şimdi senin de sahip olduğuna eminim. **6** Bu nedenle, ellerimi senin üzerine koymamla Tanrı'nın sana verdiği armağanı alevlendirmen gerektiğini hatırlatıyorum. **7** Çünkü Tanrı bize korkaklık ruhu değil, güç, sevgi ve özdenetim ruhu vermiştir.

8 Bunun için Rabbimiz'e tanıklık etmekten de O'nun uğruna tutuklu bulunan benden de utanma. Tanrı'nın gücüyle Müjde uğruna benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. **9-10** Tanrı bizi yaptıklarımıza göre değil, kendi amacına ve lütfuna göre kurtarıp kutsal bir yaşama çağırdı. Bu lütuf bize

zamanın başlangıcından önce Mesih İsa'da bağışlanmış, şimdi de O'nun gelişyle açığa çıkarılmıştır. Kurtarıcımız Mesih İsa ölümü etkisiz kılmış, yaşamı ve ölümsüzlüğü Müjde aracılığıyla ışığa çıkarmıştır. ¹¹ Ben Müjde'nin habercisi, elçisi ve öğretmeni atandım. ¹² Bu acıları çekmemin nedeni de budur. Ama bundan utanmıyorum. Çünkü kime inandığımı biliyorum. O'nun bana emanet ettiğini* o güne dek koruyacak güçte olduğuna eminim. ¹³ Benden işitmış olduğun doğru Sözleri örnek alarak imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle bunlara bağlı kal. ¹⁴ Sana emanet edilen iyi öğretileri içimizde yaşayan Kutsal Ruh aracılığıyla koru.

¹⁵ Biliyorsun, Asya İli'ndekilerin* hepsi beni terk edip gittiler. Figelos'la Hermogenis de bunlardandır. ¹⁶ Rab, Onisiforos'un ev halkına merhamet etsin. Çünkü o çok kez içimi ferahlattı ve zincire vurulmuş olmadan utanmadı. ¹⁷ Tersine, Roma'ya geldiğinde beni gayretle arayıp buldu. ¹⁸ O gün Rab'den merhamet bulmasını dilerim. Efes'te onun bana ne kadar hizmet ettiğini sen de çok iyi bilirsin.

2

Sıkıntıya Göğüs Ger

¹ Oğlum, Mesih İsa'da olan lütufla güçlen. ² Birçok tanık önünde benden işittiğin sözleri, başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet et. ³ Mesih İsa'nın iyi bir askeri olarak benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. ⁴ Askerlik yapan kişi günlük yaşamla ilgili işlere karışmaz; kendisini askerliğe çağırılanı hoşnut etmeye çalışır. ⁵ Bunun gibi, spor yarışmasına katılan kişi de kurallar uyarınca yarışmazsa zafer tacını giyemez. ⁶ Emek veren çiftçi ürünlerden ilk payı alan kişi olmalıdır. ⁷ Dediklerimi iyi düşün. Rab sana her konuda anlayış verecektir.

⁸ Yaydığını Müjde'de açıkladığı gibi, Davut'un soyundan olup ölümden dirilmiş olan İsa Mesih'i anımsa. ⁹ Bu Müjde uğruna bir suçlu gibi zincire vurulmaya kadar varan sıkıntılarla katlanıyorum. Ama Tanrı'nın sözü zincire vurulmuş değildir. ¹⁰ Bunun içindir ki, seçilmişler uğruna her şeye dayanıyorum. Öyle ki, onlar da sonsuz yüceliğin yanısına Mesih İsa'da olan kurtuluşa kavuşsunlar. ¹¹ Şu güvenilir bir sözdür:

"O'nunla birlikte ölüysek,
O'nunla birlikte yaşayacağız.
¹² Dayanırsak,
O'nunla birlikte egemenlik süreceğiz.
O'nu inkâr edersek,
O da bizi inkâr edecek.
¹³ Biz sadık kalmasak da,
O sadık kalacak.
Çünkü kendi özüne aykırı davranışamaz."

Alnı Ak İşçi

¹⁴ Bu konuları imanlılara anımsat. Dinleyenleri felakete sürüklemekten başka yararı olmayan kelime kavgaları çıkarmamaları için onları Tanrı'nın önünde uyar. ¹⁵ Kendini Tanrı'ya makbul, gerçeğin bildirisini doğru kullanan,

^{1:11} 1Ti.2:7 * ^{1:12} "O'nun bana emanet ettiğini" ya da "O'na emanet ettiğimi". ^{2:12} Mat.10:33;
Luk.12:9

alnı ak bir işçi olarak sunmaya gayret et.¹⁶ Bayağı, boş sözlerden sakın. Çünkü bunlara dalanlar tanrısızlıkta daha da ileri gidecekler.¹⁷ Sözleri kangren gibi yayılacak. Himeneos'la Filitos bunlardandır.¹⁸ Diriliş olup bitti diyerek gerçek yoldan sapıtlar. Şimdi de bazlarının imanını altüst ediyorlar.¹⁹ Ne var ki, Tanrı'nın attığı sağlam temel, "Rab kendine ait olanları bilir" ve "Rab'bin adını anan herkes kötülükten uzak dursun" sözleriyle mühürlenmiş olarak duruyor.

²⁰ Büyük bir evde yalnız altın ve gümüş kaplar bulunmaz; tahta ve toprak kaplar da vardır. Kimi onurlu, kimi bayağı iş için kullanılır.²¹ Bunun gibi, kişi de kendini bayağı işlerden arıtrsa, onurlu amaçlara uygun, kutsal kılımlı, efendisine yararlı, her iyi işe hazır bir kap olur.

²² Gençlik arzularından kaç. Temiz yürekle Rab'be yakaranlarla birlikte doğruluğun, imanın, sevginin ve esenliğin ardından koş.²³ Saçma, cahilce tartışmalara girmeyi reddet. Bunların kavga doğurduğunu bilirsin.²⁴ Rab'bin kulu kavgacı olmamalı. Tersine, herkese şefkatle davranışmalı, öğretme yeteneği olmalı, haksızlıklara sabırla dayanmalıdır.²⁵ Kendisine karşı olanları yumuşak huyla yola getirmeli. Gerçeği anlamaları için Tanrı belki onlara bir tövbe yolu açar.²⁶ Böylelikle ayılabılır, isteğini yerine getirmeleri için kendilerini tutsak eden İblis'in tuzağından kurtulabilirler.

3

Son Günler

¹ Şunu bil ki, son günlerde çetin anlar olacaktır.²⁻³ İnsanlar kendilerini seven, para düşkünlü, övüğen, kibirli, küfürbaz, anne baba sözü dinlemez, nankör, kutsallıktan ve sevgiden yoksun, uzlaşmaz, iftiracı, özünü denetleyemeyen, azgın, iyilik düşmanı olacaklar.⁴⁻⁵ Hain, aceleci, kendini beğenmiş, Tanrı'dan çok eğlenceyi seven, Tanrı yolundaymış gibi görünüp bu yolun gücünü inkâr edenler olacaklar. Böylelerinden uzak dur.⁶⁻⁷ Bunların arasında evlerin içine sokulup günahla yüklü, çeşitli arzularla sürüklenen, her zaman öğrenen, ama gerçeğin bilgisine bir türlü erişmemeyen zayıf iradeli kadınları adeta tutsak eden adamlar var.⁸ Yannis'le Yambris nasıl Musa'ya karşı geldilerse, bunlar da gerçeğe karşı gelirler. Düşünceleri yozlaşmış, iman konusunda reddedilmiş insanlardır.⁹ Ama daha ileri gidemeyecekler. Çünkü Yannis'le Yambris örneğindeki gibi, bunlarla da akılsızlığını herkes açıkça görecektir.

Timoteos'a Son Öğütler

¹⁰⁻¹¹ Sense benim öğretimi, davranışımı, amacımı, imanımı, sabırımı, sevgimi, dayanma gücümü, çektiğim zulüm ve acıları, örneğin Antakya'da, Konya'da ve Listra'da başıma gelenleri yakından izledin. Ne zulümlere katlandım! Ama Rab beni hepsinden kurtardı.¹² Mesih İsa'ya ait olup Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürdürmek isteyenlerin hepsi zulüm görecek.¹³ Ama kötüler ve sahtekârlar, aldatarak ve aldanarak gittikçe daha beter olacaklar.¹⁴⁻¹⁵ Sense öğrendiğin ve güvendiğin ilkelere bağlı kal. Çünkü bunları kimlerden öğrendiğini biliyorsun. Mesih İsa'ya iman aracılığıyla seni bilge kılıp kurtuluşa kavuşturacak güçte olan Kutsal Yazılıar'ı da çocukluğundan beri biliyorsun.¹⁶ Kutsal Yazılıar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır.¹⁷ Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur.

4

1-2 Tanrı'nın ve dirilerle ölüleri yargılayacak olan Mesih İsa'nın önünde, O'nun gelişî ve egemenliği hakkı için sana buyuruyorum: Tanrı sözünü duyur. Zaman uygun olsun olmasın, bu görevi sürdür. İnsanları tam bir sabırla eğiterek ikna et, uyar, isteklendir. **3** Çünkü öyle bir zaman gelecek ki, sağlam öğretiye katlanamayacaklar. Kulaklarını okşayan sözler duymak için çevrelerine kendi arzularına uygun öğretmenler toplayacaklar. **4** Kulaklarını gerçeğe tıkayıp masallara sapacaklar. **5** Ama sen her durumda ayık ol, sıkıntıya göğüs ger, müjdeci olarak işini yap, görevini tamamla. **6** Çünkü kanım adak şarabı gibi dökülmek üzere*. Benim için ayrılma zamanı geldi. **7** Yüce mücadeleyi sürdürdüm, yarışı bitirdim, imanı korudum. **8** Bundan böyle doğruluk tacı benim için hazır duruyor. Adil yargıcı olan Rab o gün bu tacı bana, yalnız bana değil, O'nun gelişini özlemle beklemiş olanların hepsine verecektir.

Özel İstekler, Selamlar

9 Yanıma tez gelmeye gayret et. **10** Çünkü Dimas bu dünyayı sevdiği için beni terk edip Selanik'e gitti. Kriskis Galatya'ya, Titus Dalmaçya'ya gitti. **11** Yanımda yalnız Luka var. Markos'u alıp beraberinde getir, yapacağım hizmette bana yardım eder. **12** Tihikos'u Efes'e gönderdim. **13** Troas'ta Karp'in yanında bıraktığım abayı, kitapları, özellikle yazı derilerini gelirken beraberinde getir. **14** Bakırcı İskender bana çok kötülük etti. Rab ona yaptıklarının karşılığını verecektir. **15** Sen de ondan sakın. Çünkü söylediklerimize şiddetle karşı koydu.

16 İlk savunmamda benden yana çıkan olmadı, hepsi beni terk etti. Bunun hesabı onlardan sorulmasın. **17** Ama Tanrı bildirisi aracılığıyla tam olarak açıklansın, bütün uluslar bunu duysun diye Rab yardımına gelip beni güçlendirdi. Aslanın ağızından böyle kurtuldum! **18** Rab beni her kötülükten kurtarıp güvenlik içinde göksel egemenliğine ulaştıracak. Sonsuzlara dek O'na yücelik olsun! Amin.

19 Priska, Akvila ve Onisiforos'un ev halkına selam söyle. **20** Erastus, Korint'te kaldı. Trofimos'u da Milet'te hasta bıraktım. **21** Kişi bastırmadan gelmeye gayret et. Evvulus, Pudens, Linus, Klavdiya ve bütün kardeşler sana selam ederler.

22 Rab ruhunla birlikte olsun. Tanrı'nın lütfu sizlerle olsun.

* **4:6** "Kanım adak şarabı gibi dökülmek üzere": Grekçe "Ben zaten adak şarabı gibi dökülmekteyim".
4:10 2Ko.8:23; Gal.2:3; Kol.4:14; Tit.1:4; Flm.23-24 **4:11** Elç.12:12,25; 15:37-39; Kol.4:10,14; Flm.23-24 **4:12** Elç.20:4; Ef.6:21-22; Kol.4:7-8 **4:13** Elç.20:6 **4:14** 1Ti.1:20 **4:14** Mez.62:12; Rom.2:6 **4:19** Elç.18:2-3; 2Ti.1:16-17 **4:20** Elç.19:22; 20:4; 21:29; Rom.16:23-24

Pavlus'tan TİTUS'A MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Grek asıllı olan Titus, uzun süre Pavlus'la çok yakın bir işbirliği yapmıştır (1:4, 2Ko.8:23). Pavlus, yaymakta olduğu öğretiyi ileri gelen inanlılarla gözden geçirmek için Yeruşalim'e gittiğinde Titus'u birlikte götürür (Gal.2:1-3). Titus, bir kez de Korint'te (2Ko.7:6-8:24), Pavlus'un temsilcisi olarak karşımıza çıkar. Bu mektubun yazılıdiği tarihlerde ise Girit'teydi. Bu yöredeki kiliselerin ortaya çıkışında Pavlus'la yakın işbirliği içinde olduğu anlaşılmıyor. Titus, Pavlus'un ayrılmadan sonra geri kalan işleri düzene sokma ve her kentte oluşan topluluğa ihtiyaçlar atama görevini yüklenir (1:5). Yerini alacak birileri gelir gelmez, Pavlus'a katılması istenir (3:12). Daha sonra Pavlus'un onu Dalmaçya'ya (Arnavutluk ve eski Yugoslavya toprakları) gönderdiğini okuruz (2Ti.4:10).

Pavlus'un gerek Girit'e yaptığı ziyaret, gerekse bunu izleyen öbür yolculukları Elçilerin İşleri Kitabı'nda yer almazı için, Titus'a yazdığı bu mektubun tarihini ve olayların gelişimini tam olarak belirleyemiyoruz. En yaygın kanı Pavlus'un, Elç. 28. bölümde açıklanan olaylardan sonra salıverildiği yönündedir. Tekrar tutuklanıp Roma'da öldürülmeden önce Girit'i ve başka birçok yeri ziyaret ettiği sanlıyor (bkz. 1. ve 2. Timoteos'a Giriş).

Mektubun İçeriği: Pavlus'un Titus'a verdiği görevi gözönüne alırsak, inanlılar topluluğunu güdecek önderlerde bulunması gereken özellikleri burada tekrarlaması pek şaşırtıcı olmamalıdır (1:6-9). Pavlus sağlam öğretiye ve tutarlı davranışlara duyulan ihtiyacı açıkça vurguluyor. Öğreti ve davranışlarında önemli sapmalar gösteren Giritli birçok din öğretmeni, bu konuların tekrar gündeme gelmesine neden olmuş olabilir (1:10-16; 3:9-11).

Ana Hatlar:

- 1:1-4 Giriş
- 1:5-16 Yönetim de Öğreti de sağlam olmalı
- 2:1-3:11 Ne öğretmeli
- 3:12-15 Öğüt ve selamlar

1 Tanrı'nın seçtiği kişilerin iman etmeleri, Tanrı yoluna uygun gerçeği anlamaları için Tanrı'nın kulu ve İsa Mesih'in elçisi atanın ben Pavlus'tan selam! **2** Elçiliğim, yalan söylemeyen Tanrı'nın zamanın başlangıcından önce vaat ettiği sonsuz yaşam umuduna dayanmaktadır. **3** Kurtarıcımız Tanrı'nın buyruğuyla bana emanet edilen bildiride Tanrı, kendi sözünü uygun zamanda açıklamıştır.

4 Ortak imanımıza göre öz oğlum olan Titus'a Baba Tanrı'dan ve Kurtarıcımız Mesih İsa'dan lütfü ve esenlik olsun.

Titus'un Girit'teki Görevi

5 Geri kalan işleri düzene sokman ve sana buyurduğum gibi her kentte ihtiyaçlar ataman için seni Girit'te bıraktım. **6** İhtiyaç seçilecek kişi eleştirilecek yönü olmayan, tek karılı biri olsun. Çocukları imanlı olmalı, sefahatle suçlanan ya da asi çocuklar olmamalı. **7** Gözetmen, Tanrı evinin kâhyası olduğuna göre, eleştirilecek yönü olmamalı. Dikbaşlı, tez öfkelenen, şarap

düşkünü, zorba, haksız kazanç peşinde koşan biri olmamalı. ⁸ Tersine, konuksever, iyiliksever, sağıduyu, adil, pak, kendini denetleyebilebilen biri olmalı. ⁹ Hem başkalarını sağlam öğretiyle yüreklenirmek, hem de karşı çıkanları ikna edebilmek için imanlılara güvenen söze sımsıkı sarılmalı.

¹⁰ Çünkü asi, boşboğaz, aldatıcı birçok kişi vardır. Özellikle sünnet yanları bunlardandır. ¹¹ Onların ağını kapamak gereklidir. Haksız kazanç uğruna, öğretmemeleri gerekeni öğreterek bazı aileleri tümüyle yıktılar. ¹² Kendilerinden biri, öz peygamberlerinden biri şöyle demiştir: "Giritiler hep yalancıdır, azgın canavarlar, tembel oburlardır." ¹³⁻¹⁴ Bu tanıklık doğrudur. Bu nedenle, Yahudi masallarına, gerçeği reddedenlerin buyruklarına kulak vermemeyip sağlam imana sahip olmaları için onları sert bir şekilde uyar. ¹⁵ Yüreği temiz olanlar için her şey temizdir, ama yüreği kirli olanlar ve imansızlar için hiçbir şey temiz değildir. Çünkü onların zihinleri de vicdanları da kirlenmiştir. ¹⁶ Tanrı'yı tanıdıklarını ileri sürer, ama yaptıklarıyla O'nun yadsırlar. Söz dinlemez, hiçbir iyi işe yaramaz iğrenç kişilerdir.

2

Uygun Olanı Öğret

¹ Sana gelince, sağlam öğretiye uygun olanı öğret. ² Yaşlı erkeklerde ölçülü, ağırlaşlı, sağduyu olmalarını buyur. İmanda, sevgide ve sabırda sağlam olsunlar. ³ Aynı şekilde yaşlı kadınlar saygın bir yaşam sürdürmelidir. İftiracı, şaraba tutsak olmamalı; iyi olanı öğretmeli. ⁴⁻⁵ Öyle ki genç kadınları, kocalarını ve çocukların seven, sağduyu, temiz yürekli, iyi birer ev kadını ve kocalarına bağımlı olmak üzere eğitebilinler. O zaman Tanrı'nın sözü kötülenmez. ⁶ Genç erkekleri de sağduyu olmaya özendir. ⁷⁻⁸ İyi olanı yaparak her konuda onlara örnek ol. Öğretişinde dürüst ve ağırlaşlı ol, kimsenin kınayamayacağı doğru sözler söyle. Öyle ki bize karşı gelen, hakkımızda söyleyecek kötü bir söz bulamayıp utansın.

⁹ Köleleri, her konuda efendilerine bağımlı olmaya özendir. Efendilerini hoşnut etsinler. Ters yanıt vermeden, ¹⁰ hırsızlık yapmadan, tümüyle güvenilir olduklarını göstersinler. Böylece Kurtarıcımız Tanrı'yla ilgili öğretiyi her yönden çekici kılsınlar.

¹¹ Çünkü Tanrı'nın bütün insanlara kurtuluş sağlayan lütfu ortaya çıkmıştır. ¹² Bu lütfu, tanrısızlığı ve dünyasal arzuları reddedip şimdiki çağda sağduyulu, doğru, Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürebilmemiz için bizi eğitiyor. ¹³ Bu arada, mübarek umudumuzun gerçekleşmesini, ulu Tanrı ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in yücelik içinde gelmesini bekliyoruz. ¹⁴ Mesih bizi her suçtan kurtarmak, arıtıp kendisine ait, iyilik etmeye gayretli bir halk yapmak üzere kendini bizim için feda etti.

¹⁵ Bunları tam bir yetkiyle bildir, dinleyenleri isteklendir, günahlı olanları ikna et. Hiç kimse seni küfürümsemesin.

3

Doğru Olanı Yapmak

¹ Yöneticilerle yönetimlere bağlı olmaları, söz dinlemeleri ve iyi olan her şeyi yapmaya hazır olmaları gerektiğini imanlılara anımsat. ² Kimseyi kötülemesinler. Kavgacı değil, uysal olsunlar. Herkese her zaman yumuşak

davransınlar. ³ Çünkü bir zamanlar biz de anlayışsız, söz dinlemez, kolay aldanın, türlü arzulara ve zevklere köle olan, kötülük ve kıskançlık içinde yaşayan, nefret edilen ve birebirimizden nefret eden kişilerdik. ⁴⁻⁶ Ama Kurtarıcımız Tanrı iyiliğini ve insana olan sevgisini açıkça göstererek bizi kurtardı. Bunu doğrulukla yaptığımız işlerden dolayı değil, kendi merhametiyile, yeniden doğuş yıkamıyla ve Kurtarıcımız İsa Mesih aracılığıyla üzerimize bol bol döktüğü Kutsal Ruh'un yenilemesiyle yaptı. ⁷ Öyle ki, O'nun lütfıyla aklanmış olarak umut içinde sonsuz yaşamın mirasçıları olalım. ⁸ Bu güvenilir bir sözdür. Tanrı'ya iman etmiş olanların, kendilerini iyi işlere vermeye özen göstermeleri için bu konularda ısrarlı olmamı istiyorum. Bunlar insan için iyi ve yararlıdır.

⁹ Akılsız tartışmalardan, soyağacı didişmelerinden, Kutsal Yasa'yla* ilgili çekişme ve kavgalardan sakın. Bunlar yararsız ve boş şeylerdir. ¹⁰ Birinci ve ikinci uyaridan sonra bölücü kişiyle ilişkini kes. ¹¹ Böyle birinin sapmış olduğundan ve günah işlediğinden emin olabilirsin; o kendi kendini mahkûm etmiştir.

Son İstekler ve Selamlar

¹² Ben Artemas'ı ya da Tihikos'u sana gönderir göndermez, Nikopolis'e, yanına gelmeye gayret et. Çünkü kişi orada geçirmeye karar verdim. ¹³ Hukukçu Zenas'la Apollos'u yolcu ederken bir eksikleri olmamasına dikkat et. ¹⁴ Bizimkiler de kendilerini iyi işlere vermeyi öğrensinler. Böylelikle temel ihtiyaçları karşılamış ve verimsiz bir yaşam sürdürmemiş olurlar.

¹⁵ Yanımdakilerin hepsi sana selam eder. Bizi seven imanlılara selam söyle. Tanrı'nın lütfu hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'tan FİLİMON'A MEKTUP

GİRİŞ

Pavlus bu mektubu Filimon, Afiya, Arhippus ve Filimon'un evinde toplanan imanlılara yazmakla birlikte, seslenmek istediği esas kişi, büyük olasılıkla Kolose'deki kilisenin önderlerinden biri olan Filimon'dur. Pavlus ondan övgüyle söz ediyor (4-7), onu "sevgili emektaşımız" diye adlandırıyor ve hapisten salıverildikten sonra onun yanına gitmeyi umuyor (22).

Pavlus, tutukluluğu sırasında Filimon'un kaçak kölesi Onisimos'la tanışır. Yazdığı bu mektupta da Onisimos için Filimon'dan önemli bir ricada bulunur. Onisimos, Pavlus'un aracılığıyla iman etmekle kalmamış (10-11), onun sevgisini kazanmış (12), "güvenilir ve sevgili" bir kardeş olduğunu da kanıtlamıştır (Kol.4:9).

Onisimos, kaçak dolaşan bir köle olarak Roma yasalarına göre ölüm cezasına çarptırılabilirdi. Ayrılırken Filimon'u soyduğu da sanılıyor (18). Ama Pavlus, her şeye rağmen Filimon'dan Onisimos'u, aynı imana sahip sevgili bir kardeş olarak kabul etmesini rica eder (16-21).

Öyle görülmeli ki, bu mektup, Koloseliler'e yazılan mektupla aynı zamanda, büyük olasılıkla İ.S. 60 yılı dolaylarında Roma'dan yazıldı. Onisimos'un kendisi Koloseli'ydi ve oraya Tihikos'a birlikte döndü (Kol.4:7-9).

Ana Hatlar:

1-3 Selamlar

4-7 Teşekkür ve dua

8-22 Pavlus'un Onisimos için ricaları

23-25 Son selamlar

1-2 Sevgili emektaşımız Filimon, Mesih İsa uğruna tutuklu olan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan sana, kızkardeşimiz Afiya'ya, birlikte mücadele verdığımız Arhippus'a ve senin evindeki inanlılar topluluğuna selam! **3** Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Şükran ve Dua

4-5 Rab İsa'ya olan imanını ve bütün kutsallara beslediğin sevgiyi duydukça dualarında seni anıyor, Tanrı'm'a sürekli şükrediyorum. **6** Mesih'te sahip olduğumuz her iyiliğin bilincine vararak imana dayanan paydaşlıkta etkin olman için dua ediyorum. **7** Sevgin benim için büyük sevinç ve teselli kaynağı oldu. Çünkü kutsalların yürekleri senin sayende ferahladı, kardeşim.

Pavlus'un Onisimos için Ricası

8-9 Bu nedenle, gerekeni sana buyurmaya Mesih'te büyük cesaretim olduğu halde, şimdi Mesih İsa uğruna tutuklu bulunan ben yaşı Pavlus sana sevgiyle rica etmeyi yeğliyorum. **10-11** Tutukluluğum sırasında kendisine ruhsal baba olduğum oğlum Onisimos'la* ilgili bir ricam var. Bir zamanlar sana yararsızdım; ama şimdi hem sana hem de bana yararlıdır. **12** Kendisini, yanı can cigerimi† sana geri gönderiyorum. **13-14** Müjde'nin uğruna tutuklu kaldığım sürece senin yerine bana hizmet etmesi için onu yanumda alıkmak isterdim; ama senin onayın olmadan bir şey yapmak istemedim. Öyle ki, yapacağın

* 1:1-2 Kol.4:17 1:10-11 Kol.4:9 * 1:10-11 "Onisimos": Yararlı anlamına gelir. † 1:12 "Can cigerimi": Grekçe "Yüreğimi".

iyilik zorunluluktanmış gibi görünmesin, gönülden olsun. ¹⁵ Onisimos'un bir süre senden ayrılmazı belki de onu temelli geri alman içindi. ¹⁶ Onu artık köle değil, köleden üstün, sevgili bir kardeş olarak geri alacaksın. O, özellikle benim için çok değerlidir. Ama hem bir insan, hem de Rab'be ait biri olarak senin için daha da çok sevilecek bir kardeştir.

¹⁷ Bu nedenle, eğer beni yoldaşın sayılıyorsan, kendisini beni kabul eder gibi kabul et. ¹⁸ Sana herhangi bir haksızlık etmişse ya da bir borcu varsa, bunu benim hesabına say. ¹⁹ Ben Pavlus bunu kendi elimle yazıyorum, bedelini ben öderim. Senin kendi yaşamını bile bana borçlu olduğunu söylemeye gerek yok. ²⁰ Evet, kardeş, Rab yolunda bana bir yardımın olsun. Mesih'te yüreğimi ferahlat. ²¹ Sözümü dinleyeceğinden emin olarak ve istediğimden fazlasını da yapacağımı bilerek sana yazıyorum.

²² Bu arada bana kalabileceğim bir yer hazırla. Çünkü dualarınız aracılığıyla sizlere bağışlanacağımı umuyorum.

Son Selamlar

²³⁻²⁴ Mesih Isa uğruna kendisiyle birlikte tutuklu bulunduğum Epafras, emektaşlarım Markos, Aristarhus, Dimas ve Luka sana selam ederler.

²⁵ Rab Isa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun.

İBRANİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Yazar ne kendi kimliğini, ne de mektubu kime yazdığını açıklıyor. Böylece işimiz, metinde verilen ipuçlarından bazı sonuçlar çıkarmaya kalyor. Yazarın kendisi, İsa'nın on iki elçisi arasında yer almaz; ama İsa'nın öğretilerini ilk izleyicilerinden duymuştur (2:2-3). Eski Antlaşma'yı iyi bildiği apaçık; Eski Antlaşma'dan yaptığı 29 aktarmanın yanısıra, 50'nin üzerinde bölümden de söz eder. Geleneksel başlıklı (İbraniler'e) içeriğin tamamı, mektubun Yahudi asıllı Mesih inanlılarına yazıldığını gösteriyor. Bu insanlar, daha önce ölüm derecesinde olmamakla birlikte, inançları uğruna büyük baskılara uğramışlardı¹. Ama şimdi o kadar gayretli görünmüyorumlar. Bunun içininandıklarına siksiksarılmaya özendiriliyorlar². Mektubun İ.S. 70'ten önce yazıldığı anlaşılıyor. Çünkü Yeruşalim'deki tapınağın İ.S. 70 yılında yıkılmasından hiç söz edilmiyor. Tersine yazar, tapınakta sürekli sunulan sunulardan söz ediyor (örn. 9:6-9).

Mektubun İçeriği: Yazarın ilk sözleri, iletmek istediği bildiriyi özetliyor: "Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldıği ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğlu'yla bize seslenmiştir". İbraniler, özde Tanrı Oğlu'na ilişkin bir mektuptur³. Yazar, Oğul'u meleklerden (1:4-14; 2:15-18) ve Musa'dan (3:2-6) üstün gösterir. Zayıflıklarımızı bilen, "Kendisini bir kez kurban ederek günahı ortadan kaldırmak için çığların sonunda ortaya çıkan" ve kendisinin aracılığıyla "Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle kurtarabilen" başkâhin O'dur (4:15; 9:26; 7:25). Başkâhin olarak ortaya çıkması, Kutsal Yasa'da değişikliği gerekli kılıyor⁴; yeni bir antlaşma eskisinin yerini alıyor. Bu yeni antlaşmaya göre Tanrı diyor ki, "Yasalarımı zihinlerine işleyeceğim, yüreklerine yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacak... Suçlarını bağışlayacağım, günahlarını artık anmayacağım"⁵. İsa, Tanrı'nın huzuruna giden yeni bir yol açtı. Biz de Tanrı'ya güvenle yaklaşabiliriz (10:19-22).

Mektup ayrıca Tanrı'dan uzaklaşmak tehlikesiyle ilgili uyarılar içerir⁶. "İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır" ifadesinin yer aldığı 11. bölüm, iman konusunda eşsiz bir bölümdür. İmana örnek alınacak erkek ve kadınlardan söz ediliyor. Bunlar öyle kişiler ki, "Tanrı onların Tanrısı olarak anılmaktan utanmıyor."

Mektubun son bölümünü uygulamaya yönelik öğütler içerir.

Ana Hatlar:

1:1-3 Giriş

1:4-3:6 Mesih'in üstünlüğü

3:7-4:13 Yüreklerinizi nasırlaştırmayın

4:14-7:28 Başkâhimiz Mesih

8:1-9:28 Daha iyi bir antlaşma

10:1-39 Daha iyi bir kurban

11:1-40 İmanın zaferi

12:1-29 Tanrı sözünü reddetmeyin

13:1-25 Son öğretler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

Oğul Meleklerden Üstündür

¹ Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. ² Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldıği ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğlu'yla bize seslenmiştir. ³ Oğul, Tanrı yükselişinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür. Güçlü sözüyle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıkten sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın * sağında oturdu. ⁴ Meleklerden ne denli üstün bir adı miras aldıysa, onlardan o denli üstün oldu. ⁵ Çünkü Tanrı meleklerin herhangi birine,

“Sen benim Oğlum’sun,
Bugün ben sana Baba oldum”

Ya da, “Ben O’na Baba olacağım,
O da bana Oğul olacak”

demiş midir? ⁶ Yine Tanrı ilk doğanı dünyaya gönderirken diyor ki, “Tanrı'nın bütün melekleri O’na tapınsın.” ⁷ Melekler için,

“Kendi meleklerini rüzgar,
Hizmetkârlarını ateş alevi yapar” diyor.

⁸ Ama Oğul için şöyle diyor:

“Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır,
Eğemenliğinin asası adalet asasıdır.

⁹ Doğruluğu sevdin, kötülükten nefret ettin.
Bunun için Tanrı, senin Tanrıın,
Seni sevinç yağıyla
Arkadaşlarından daha çok meshetti.”

¹⁰ Yine diyor ki,

“Ya Rab, başlangıçta
Dünyanın temellerini sen attın.
Gökler de senin ellerinin yapıtıdır.
¹¹ Onlar yok olacak, ama sen kalıcısın.
Hepsi bir giysi gibi eskisiyecek.
¹² Bir kaftan gibi dureceksin onları,
Bir giysi gibi değiştirilecekler.
Ama sen hep aynısın,
Yılların tükenmeyecek.”

¹³ Tanrı meleklerin herhangi birine,

“Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek[†],
Sağımda otur”

* **1:3** “Ulu Tanrı'nın”: Grekçe “Ululuğun”. **1:5** Mez.2:7 **1:5** 2Sa.7:14; 1Ta.17:13 **1:7** Mez.104:4
1:8 Mez.45:6-7 **1:10** Mez.102:25-27 **1:13** Mez.110:1 † **1:13** “Ayaklarının altına serinceye dek”: Grekçe “Ayaklarına tabure yapınca dek”.

demiş midir? ¹⁴ Bütün melekler kurtuluşu miras alacaklara hizmet etmek için gönderilen görevli ruhlar değil midir?

2

Dikkatli Olalım

¹ Bu nedenle, akıntıya kapılıp sürüklenmemek için iştiklerimizi daha çok önemsemeliyiz. ²⁻³ Çünkü melekler aracılığıyla bildirilen söz geçerli olduysa, her suç ve her sözdinlemezlik hak ettiği karşılığı aldıysa, bu denli büyük kurtuluş görmezlikten gelirse nasıl kurtulabiliyoruz? Başlangıçta Rab tarafından bildirilen bu kurtuluş, Rab'bi dinlemiş olanlarca bize doğrulandı. ⁴ Tanrı da belirtiler, harikalar, çeşitli mucizeler ve kendi isteği uyarınca dağıttığı Kutsal Ruharmağanlarıyla buna tanıklık etti.

İzleyicileriyle Özdeşleşen İsa

⁵ Tanrı, sözünü ettiğimiz gelecek dünyayı meleklerle bağlı kılmadı. ⁶ Ama biri bir yerde şöyle tanıklık etmiştir:

“Ya Rab, insan ne ki, onu anasın,
Ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi gösteresin?
⁷ Onu meleklerden biraz* aşağı kıldın,
Başına yükselt ve onur tacını koydun,
Ellerinin yapıtları üzerine onu görevlendirdin†.
⁸ Her şeyi ayakları altına sererek
Ona bağımlı kıldın.”

Tanrı her şeyi insana bağımlı kılmakla insana bağımlı olmayan hiçbir şey bırakmadı. Ne var ki, her şeyin insana bağımlı kılındığını henüz görmüyoruz. ⁹ Ama meleklerden biraz‡ aşağı kılınmış olan İsa'yı, Tanrı'nın lütfıyla herkes için ölümü tatsın diye çektiği ölüm acısı sonucunda yükselt ve onur tacı giydirilmiş olarak görüyoruz. ¹⁰ Birçok oğlu yükseliğe erişirirken onların kurtuluş öncüsünü acılarla yetkinliğe erdirmesi, her şeyi kendisi için ve kendi aracılığıyla var eden Tanrı'ya uygun düşüyordu. ¹¹ Çünkü hepsi -kutsal kılan da kutsal kılananlar da- aynı Baba'dandır. Bunun içindir ki, İsa onlara “kardeşlerim” demekten utanıyor.

¹² “Adını kardeşlerime duyuracağım,
Topluluğun ortasında
Seni ilahilerle öveceğim” diyor.

¹³ Yine,

“Ben O'na güveneceğim”

ve yine,

“İste ben ve Tanrı'nın bana verdiği çocuklar” diyor.

^{2:6} Mez.8:4-6 * ^{2:7} “Meleklerden biraz” ya da “Kısa bir süre için meleklerden”. † ^{2:7} “Ellerinin yapıtları üzerine onu görevlendirdin” sözleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur. ‡ ^{2:9} “Meleklerden biraz” ya da “Kısa bir süre için meleklerden”. ^{2:12} Mez.22:22 ^{2:13} Yşa.8:17-18

14 Bu çocuklar etten ve kandan oldukları için İsa, ölüm gücüne sahip olanı, yani İblis'i, ölüm aracılığıyla etkisiz kılmak üzere onlarla aynı insan yapısını aldı. **15** Bunu, ölüm korkusu yüzünden yaşamları boyunca köle olanların hepsini özgür kılmak için yaptı. **16** Kuşkusuz O, meleklerde değil, İbrahim'in soyundan olanlara yardım ediyor. **17** Bunun için her yönden kardeşlerine benzemesi gerekiyordu. Öyle ki, Tanrı'ya hizmetinde merhametli ve sadık bir başkâhîn olup halkın günahlarını bağıslatabilsin. **18** Çünkü kendisi denenip acı çektiği için denenenlere yardım edebilir.

3

İsa Musa'dan Yücedir

1 Bunun için, göksel çağrıya ortak olan kutsal kardeşlerim, dikkatinizi açıkça benimsediğimiz inancın elçisi ve başkâhini İsa'ya çevirin. **2** Musa Tanrı'nın bütün evinde Tanrı'ya nasıl sadık kaldıysa, İsa da kendisini görevlendirene sadiktir. **3** Evi yapan nasıl evden daha çok saygı görürse, İsa da Musa'dan daha büyük yüceliğe layık sayıldı. **4** Her evin bir yapıcısı vardır, her şeyin yapıcısı ise Tanrı'dır. **5** Musa, gelecekte söylelenecek sözlere tanıklık etmek için Tanrı'nın bütün evinde bir hizmetkâr olarak sadık kaldı. **6** Oysa Mesih, O'nun evi üzerinde yetkili oğul olarak sadiktir. Eğer cesaretimizi ve övündüğümüz umudu gevşemeden sonuna dek sürdürürsek, O'nun evi biziz.

İmanızlığa Karşı Uyarı

7-8 Bu nedenle, Kutsal Ruh'un dediği gibi,

“Bugün O'nun sesini duyarsanız,
Atalarınızın başkaldırığı,
Çölde O'nun sinadığı günkü gibi
Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.

9 Atalarınız beni orada sınayıp denediler
Ve kırk yıl boyunca yaptıklarımı gördüler.

10 Bu nedenle o kuşağa darıldım

Ve dedim ki,

‘Yürekleri hep kötüye sapar,

Yollarımı öğrenmediler.

11 Öfkeli olduğumda ant içtiğim gibi,
Onlar huzur diyarına asla girmeyecekler.”

12 Ey kardeşler, hiçbirinizde diri Tanrı'yı terk eden kötü, imansız bir yüreğin bulunmamasına dikkat edin. **13** “Gün bugündür” denildikçe bir-birinizi her gün yüreklenirsin. Öyle ki, hiçbirininin yüreği günahın aldatıcılığıyla nasırlaşmasın. **14** Çünkü Mesih'e ortak olduk. Yalnız başlangıçtaki güvenimizi gevşemeden sonuna dek sürdürmeliyiz. **15** Yukarıda belirtildiği gibi,

“Bugün O'nun sesini duyarsanız,
Atalarınızın başkaldırığı günkü gibi
Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.”

16 O'nun sesini işitip başkaldıran kimlerdi? Musa önderliğinde Mısır'dan çıkanların hepsi değil mi? **17** Tanrı kumlere kırk yıl dargin kaldı? Günah işleyip cesetleri çöle serilenlere değil mi? **18** Sözünü dinlemediyeler dışında kendi huzur diyarına kimlerin girmeyeceğine ant içti? **19** Görüyoruz ki, imansızlıklarından ötürü oraya giremediler.

4

Tanrı'nın Huzur Diyarı

1 Bu nedenle Tanrı'nın huzur diyarına girme vaadi hâlâ geçerliken, herhangi birinizin buna erişmemiş sayılmasından korkalım. **2** Çünkü onlar gibi biz de iyi haberi aldık. Ama onlar duydukları sözü imanla birleştirmedikleri için bunun kendilerine bir yararı olmadığı. **3** Biz inanmış olanlar huzur diyarına gireriz. Nitekim Tanrı şöyle demiştir:

“Öfkelendiğimde ant içtiğim gibi,
Onlar huzur diyarına asla girmeyecekler.”

Oysa Tanrı dünyanın kuruluşundan beri işlerini tamamlamıştır. **4** Çünkü bir yerde yedinci günle ilgili şunu demiştir:

“Tanrı bütün işlerinden yedinci gün dinlendi.”

5 Bu konuda yine diyor ki,

“Onlar huzur diyarına asla girmeyecekler.”

6 Demek ki, bazlarının huzur diyarına gireceği kesindir. Daha önce iyi haberi almış olanlar söz dinlemediyeler için o diyara giremediler. **7** Bu yüzden Tanrı, uzun zaman sonra Davut'un aracılığıyla, “bugün” diyerek yine bir gün belirliyor. Daha önce denildiği gibi,

“Bugün O'nun sesini duyarsanız,
Yüreklerinizi nasılaştırmayın.”

8 Eğer Yeşu onları huzura kavuştursaydı, Tanrı daha sonra bir başka günden söz etmezdi. **9** Böylece Tanrı halkı için bir Şabat Günü rahatı kılıyor. **10** Tanrı işlerinden nasıl dirlendiye, O'nun huzur diyarına giren de kendi işlerinden öylece dinlenir. **11** Bu nedenle o huzur diyarına girmeye gayret edelim; öyle ki, hiçbirimiz aynı tür söz dinlemezlikten ötürü düşmesin.

12 Tanrı'nın sözü diri ve etkilidir, iki ağızlı kılıçtan daha keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemeleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler; yüreğin düşüncelerini, amaçlarını yargılar. **13** Tanrı'nın görmediği hiçbir yaratık yoktur. Kendisine hesap vereceğimiz Tanrı'nın gözü önünde her şey çiplak ve açiktır.

Başkâhimiz İsa

14 Tanrı Oğlu İsa gökleri aşan büyük başkâhimiz olduğu için açıkça benimsediğimiz inanca sâmsâki sarılalım. **15** Çünkü başkâhimiz zayıflıklarımızda bize yakınlık duyamayan biri değildir; tersine, her alanda bizim gibi denenmiş, ama günah işlememiştir. **16** Onun için Tanrı'nın lütuf tahtına cesaretle

yaklaşalım; öyle ki, yardım gereksindiğimizde merhamet görelim ve lütf bulalım.

5

¹ İnsanlar arasından seçilen her başkâhin, günahlara karşılık sunular ve kurbanlar sunmak üzere Tanrı'yla ilgili konularda insanları temsil etmek için atanır. ² Bilgisizlere, yoldan sapanlara yumuşak davranıştır. Çünkü kendisi de zayıflıklarla kuşatılmıştır. ³ Bundan ötürü, halk için olduğu gibi, kendisi için de günah sunusu sunmak zorundadır. ⁴ Kimse başkâhin olma onurunu kendi kendine alamaz; ancak Harun gibi, Tanrı tarafından çağrırlırsa alır. ⁵ Nitekim Mesih de başkâhin olmak için kendi kendini yükseltmedi. O'na,

“Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum”

diyen Tanrı O'nuyu yükseltti. ⁶ Başka bir yerde de diyor ki,

“Melkisedek düzeni uyarınca
Sen sonsuza dek kâhinsin.”

⁷ Mesih, yeryüzünde^{*} olduğu günlerde kendisini ölümden kurtaracak güçte olan Tanrı'ya büyük feryat ve gözyaşlarıyla dua etti, yakardı ve Tanrı korkusu nedeniyle işitti. ⁸ Oğul olduğu halde, çektiği acılarla söz dinlemeyi öğrendi. ⁹ Yetkin klininca, sözünü dinleyen herkes için sonsuz kurtuluş kaynağı oldu. ¹⁰ Çünkü Tanrı tarafından Melkisedek düzeni uyarınca başkâhin atanmıştır.

Temel İlkeleri Aşıp İlerleyin

¹¹ Bu konuda söyleyecek çok sözümüz var, ama kulaklarınız uyuştuğu için anlatmak zor. ¹² Şimdiye dek öğretmen olmanız gerekirken, Tanrı sözlerinin temel ilkelerini size yeni baştan öğretecek birine ihtiyacınız var. Size yine süt gerekli, katı yiyecek değil! ¹³ Sütle beslenen herkes bebektir ve doğruluk sözünde deneyimsizdir. ¹⁴ Katı yiyecek, yetişkinler içindir; onlar duyularını iyi ile kötüy ayırt etmek üzere alıştırmaya eğitmiş kişilerdir.

6

¹⁻² Bunun için, ölü işlerden tövbe etmenin ve Tanrı'ya inanmanın temelini, vaftizler, elle kutsama*, ölülerin dirilişi ve sonsuz yargıyla ilgili öğretinin temelini yeni baştan atmadan Mesih'le ilgili ilk öğretileri aşarak yetkinliğe doğru ilerleyelim. ³ Tanrı izin verirse, bunu yapacağız.

⁴⁻⁶ Bir kez aydınlatılmış, gökselarmağanı tatmış ve Kutsal Ruh'a ortak edilmiş, Tanrı sözünün iyiliğini ve gelecek çağın güçlerini tatmış oldukları halde yoldan sapanları yeniden tövbe edecek duruma getirmeye olanak yoktur. Çünkü onlar Tanrı'nın Oğlu'nun adeta yeniden çarmıha geriyor, herkesin önünde aşağıyorlar. ⁷ Üzerine sık sık yağan yağmuru emen ve kimler için işleniyorsa onlara yararlı bitkiler üreten toprağı Tanrı bereketli kilar. ⁸ Ama dikenli bitki, devedikeni üreten toprak yararsızdır; lanetlenmeye yakındır, sonu yanmaktadır.

^{5:3} Lev.9:7 ^{5:4} Çık.28:1 ^{5:5} Mez.2:7 ^{5:6} Mez.110:4 ^{5:7} Mat.26:36-46; Mar.14:32-46;

Luk.22:39-46 * ^{5:7} "Yeryüzünde": Grekçe "Bedende". ^{5:12} 1Ko.3:2 * ^{6:1-2} "El kutsama": Grekçe "El koyma".

⁹ Size gelince, sevgili kardeşler, böyle konuştuğumuz halde, durumunuzun daha iyi olduğuna, kurtuluşa uygun düştüğüne eminiz. ¹⁰ Tanrı adaletsiz değildir; emeğinizi ve kutsallara hizmet etmiş olarak ve etmeye devam ederek O'nun adına gösterdiğiniz sevgiyi unutmaz. ¹¹ Umutunuzdan doğan tam güvenceye kavuşmanız için her birinizin sona dek aynı gayreti göstermesini diliyoruz. ¹² Tembel olmamanızı, vaat edilenleri iman ve sabır aracılığıyla miras alanların örneğine uymanızı istiyoruz.

Tanrı'nın Vaadi

¹³ Tanrı İbrahim'e vaatte bulunduğu zaman, üzerine ant içecek daha üstün biri olmadığı için kendi üzerine ant içerek şöyle dedi:

¹⁴ “Seni kutsadıkça kutsayacağım,
Soyunu çoğalttıkça çoğaltacağım.”

¹⁵ Böylece İbrahim sabırla dayanarak vaade erişti.

¹⁶ İnsanlar kendilerinden üstün biri üzerine ant içerler. Onlar için ant, söyleneni doğrular ve her tartışmayı sona erdirir. ¹⁷ Tanrı da amacının değişmezliğini vaadin mirasçılara daha açıkça belirtmek istediği için vaadini antla pekiştirdi. ¹⁸ Öyle ki, önemüze konan umuda tutunmak için Tanrı'ya sağlanan bizler, Tanrı'nın yalan söylemesi olanaksız olan bu iki değişmez şey aracılığıyla büyük cesaret bulalı. ¹⁹ Canlarımız için gemi demiri gibi sağlam ve güvenilir olan bu umut, perdenin arkasındaki iç bölmeye geçer. ²⁰ Melkisedek düzeni uyarınca sonsuza dek başkâhin olan İsa oraya uğrumuzu öncü olarak girdi.

7

Kâhin Melkisedek

¹ Bu Melkisedek, Salem Kralı ve yüce Tanrı'nın kâhiniydi. Kralları bozguna uğratmaktan dönen İbrahim'i karşılamış ve onu kutsamıştı. ² İbrahim de ona her şeyin ondalığını verdi. Melkisedek, adının anlamına göre, önce “Doğruluk Kralı”dır; sonra da “Şalem Kralı”, yani “Esenlik Kralı”dır. ³ Babasız, annesizdir; soyağacı yoktur. Ne günlerinin başlangıcı, ne yaşamının sonu vardır. Tanrı'nın Oğlu gibi sonsuza dek kâhin kalacaktır.

⁴ Bakın, büyük ata İbrahim'in ganimetten ondalık verdiği bu adam ne kadar büyütür! ⁵ Levioğulları'ndan olup kâhinlik görevini üstlenenlere Kutsal Yasa uyarınca halktan, yani İbrahim'in soyundan oldukları halde, kardeşlerinden ondalık almaları buyrulmuştur. ⁶ Melkisedek ise Levili kâhinerin soyundan olmadığı halde, vaatleri alan İbrahim'den ondalık kabul etmiş ve onu kutsamıştır. ⁷ Hiç kuşkusuz, kutsayan kutsanandan üstünür. ⁸ Birinde ölümlü insanlar ondalık alıyor, ötekinde yaşadığına tanıklık edilen biri alıyor. ⁹ Ondalık alan Levi bile İbrahim aracılığıyla ondalık vermiştir denebilir. ¹⁰ Çünkü Melkisedek İbrahim'i karşıladığı zaman, Levi hâlâ atasının bedenindeydi.

Yeni Kâhinlik Düzeni

¹¹ Eğer Levililer'in kâhinliği aracılığıyla yetkinliğe erişilebilseydi -nitekim Kutsal Yasa bu kâhinliği öngörerek halka verildi- Harun düzenine göre değil de, Melkisedek düzenine göre başka bir kâhinin gelmesinden söz etmeye ne

gerek kalırdı? ¹² Çünkü kâhinlik değişince, Yasa da zorunlu olarak değişir. ¹³ Kendisinden böyle söz edilen kişi başka bir oymaktandır. Bu oymaktan hiç kimse sunakta hizmet etmemiştir. ¹⁴ Rabbimiz'in Yahuda oymağından geldiği açıklır. Musa bu oymaktan söz ederken kâhinlere ilişkin bir şey söylemedi. ¹⁵ Melkisedek benzeri başka bir kâhin ortaya çıktıktan, bu söylediğimiz artık daha da açıktır. ¹⁶ O, Yasa'nın soyla ilgili önkoşuluna göre değil, yok edilemez bir yaşamın gücüne göre kâhin olmuştur. ¹⁷ Çünkü,

“Melkisedek düzeni uyarınca
Sen sonsuza dek kâhinsin”

diye tanıklık ediliyor. ¹⁸ Önceki buyruk, zayıflığı ve yararsızlığı nedeniyle geçersiz kılındı. ¹⁹ Çünkü Yasa hiçbir şeyi yetkinleştiremedi. Bunun yerine, aracılığıyla Tanrı'ya yaklaştığımız daha sağlam bir umut verildi. ²⁰ Bu da antsız olmadı. Öbürleri ant içilmeden kâhin olmuşlardır. ²¹ Ama O kendisine,

“Rab ant içti, kararından dönmez,
Sen sonsuza dek kâhinsin”

diyen Tanrı'nın andıyla kâhin oldu. ²² Böylece İsa daha iyi bir antlaşmanın kefili olmuştur. ²³ Önceki düzende çok sayıda kâhin görev aldı. Çünkü ölüm, görevlerini sürdürmelerini engelliyordu. ²⁴ Ama İsa sonsuza dek yaşadığı için kâhinliği süreklidir. ²⁵ Bu nedenle O'nun aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle* kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır.

Yeni Bir Antlaşmanın Başkâhini

²⁶ Böyle bir başkâhinimiz -kutsal, suçsuz, lekesiz, günahkârlardan ayrılmış, göklerden daha yücelere çıkarılmış bir başkâhinimiz- olması uygundur. ²⁷ O, öbür başkâhiner gibi her gün önce kendi günahları, sonra da halkın günahları için kurbanlar sunmak zorunda değildir. Çünkü kendini sunmakla bunu ilk ve son kez yaptı. ²⁸ Kutsal Yasa, zayıflıkları olan insanları başkâhin atamaktadır. Ama Yasa'dan sonra gelen ant sözü, sonsuza dek yetkin kılınmış olan Oğlu'u başkâhin atamıştır.

8

¹⁻² Söylediklerimizin özü şudur: Göklerde, Yüce Olan'ın tahtının sağında oturan, kutsal yerde, insanın değil, Rab'bin kurduğu asıl tapınma çadırında görev yapan böyle bir başkâhinimiz vardır. ³ Her başkâhin sunular, kurbanlar sunmak için atanır. Bu nedenle bizim başkâhinimizin de sunacak bir şeyi olması gereklidir. ⁴ Eğer kendisi yeryüzünde olsaydı, kâhin olamazdı. Çünkü Kutsal Yasa uyarınca sunuları sunanlar var. ⁵ Bunlar göktekinin örneği ve gölgesi olan tapınakta hizmet ediyorlar. Nitekim Musa tapınma çadırını kurmak üzereken Tanrı tarafından şöyle uyarıldı: “Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et.” ⁶ Şimdiyse, İsa daha iyi vaatler üzerine kurulmuş daha iyi bir antlaşmanın aracı olduğu kadar, daha üstün bir görevde sahip olmuştur.

^{7:17} Mez.110:4

^{7:21} Mez.110:4

* ^{7:25} “Tümüyle” ya da “Sonsuza kadar”.

^{7:27} Lev.9:7

^{8:1-2} Mez.110:1

^{8:5} Çık.25:40; Elç.7:44

7 Eğer o ilk antlaşma kusursuz olsaydı, ikincisine gerek duyulmazdı. **8** Oysa halkını kusurlu bulan Tanrı şöyle diyor:

“İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
Yeni bir antlaşma yapacağım günler geliyor’
Diyor Rab.
9 ‘Atalarını Mısır’dan çıkarmak için
Ellerinden tuttuğum gün
Onlarla yaptığım antlaşmaya benzemeyecek.
Çünkü onlar antlaşmama bağlı kalmadılar,
Ben de onlardan yüz çevirdim’
Diyor Rab.

10 ‘O günlerden sonra İsrail halkıyla
Yapacağım antlaşma şudur’ diyor Rab,
‘Yasalarımı zihinlerine işleyeceğim,
Yüreklerine yazacağım.
Ben onları Tanrı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.
11 Hiç kimse yurttaşını, kardeşini,
Rab’bi tanrı diye eğitmeyecek.
Çünkü küçük büyük hepsi tanıyacak beni.
12 Çünkü suçlarını bağışlayacağım,
Günahlarını artık anmayacağım.’”

13 Tanrı, “Yeni bir antlaşma” demekle ilkini eskimiş saymıştır. Eskiyip köhneleşense çok geçmeden yok olur.

9

Eski Tapınma Düzeni

1 İlk antlaşmanın tapınma kuralları ve dünyasal tapınağı vardı. **2** Bir çadır kurulmuştu. Kutsal Yer denen birinci bölmede kandillilik, masa ve adak ekmekleri bulunurdu. **3** İkinci perdenin arkasında En Kutsal Yer denen bir bölme vardı. **4** Altın buhur sunağıyla her yanı altınla kaplanmış Antlaşma Sandığı buradaydı. Sandığın içinde altından yapılmış man testisi, Harun'un filizlenmiş değneği ve antlaşma levhaları vardı. **5** Sandığın üstünde Bağıshanma Kapağı^{*} gölgeleyen yüce Keruvlar[†] durdurdu. Ama şimdi bunların ayrıntılarına giremeyeiz.

6 Her şey böyle düzenlendikten sonra kâhinler her zaman çadırın ilk bölmesine girer, tapınma görevlerini yerine getirirler. **7** Ama iç bölmeye yılda bir kez yalnız başkâhin girebilir. Üstelik kendisi için ve halkın bilmeden işlediği suçlar için sunacağı kurban kanı olmaksızın giremez. **8** Kutsal Ruh bununla çadırın ilk bömesi durdurduça, kutsal yere giden yolun henüz açıkça gösterilmediğini belirtiyor. **9** Bu, şimdiki çağ için bir örnektir; sunulan kurbanlarla sunuların tapınan kişinin vicdanını yetkinleştiremediğini gösteriyor. **10** Bunlar yalnız

8:8 Yer.31:31-34 **9:2** Çık.25:23-40; 26:1-30; 36:8-34; 37:10-24 **9:3** Çık.26:31,33 **9:4** Çık.16:33;
25:10-16; 30:1-6; 37:25-28; Say.17:8-10; Yas.10:3-5 **9:5** Çık.25:17-22; 37:6-9 * **9:5** “Bağıshanma
Kapağı”: Tanrı'nın öfkesinin yataştırıldığı, halkın günahlarının bağıshanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri
ifade ediyordu. † **9:5** “Yüce Keruvlar”: Tanrı'nın yüceliğiyle birlikte görünen göksel varlıklar. **9:6**
Say.18:2-6 **9:7** Lev.16:1-34

iyiyecek, içecek, çeşitli dinsel yıkamalarla ilgilidir; yeni düzenin başlangıcına kadar geçerli olan bedensel kurallardır.

Mesih'in Kani

¹¹ Ama Mesih, gelecek[‡] iyi şeylerin başkâhini olarak ortaya çıktı. İnsan eliyle yapılmamış, yani bu yaratılıştan olmayan daha büyük, daha yetkin çadırda geçti. ¹² Tekelerle danaların kaniyla değil, sonsuz kurtuluşu sağlayarak kendi kaniyla kutsal yere ilk ve son kez girdi. ¹³ Tekelerle boğaların kanı ve serpileren düve külü murdar olanları kutsal kılıyor, bedensel açıdan temizliyor. ¹⁴ Öyleyse sonsuz Ruh aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı'ya sunmuş olan Mesih'in kanının, diri Tanrı'ya kulluk edebilmemiz için vicdanımızı ölü işlerden temizleyeceğine kadar daha kesindir!

¹⁵ Bu nedenle, çağrılmış olanların vaat edilen sonsuz mirası almaları için Mesih yeni antlaşmanın aracı oldu. Kendisi onları ilk antlaşma[§] zamanında işleckleri suçlardan kurtarmak için fidye olarak öldürdü. ¹⁶ Ortada bir vasiyet* varsa, vasiyet edenin ölümünün kanıtlanması gereklidir. ¹⁷ Çünkü vasiyet ancak ölümünden sonra geçerli olur. Vasiyet eden yaşadıkça, vasiyetin hiçbir etkinliği yoktur. ¹⁸ Bu nedenle ilk antlaşma bile kan akitilmadan yürürlüğe girmeden. ¹⁹ Musa, Kutsal Yasa'nın her buyruğunu bütün halka bildirdikten sonra su, al yapayı, mercanköşkotu ile danaların ve tekelerin kanını alıp hem kitabın hem de bütün halkın üzerine serpti. ²⁰ "Tanrı'nın uymanızı buyurduğum antlaşmanın kanı budur" dedi. ²¹ Aynı biçimde çadırın ve tapınmada kullanılan bütün eşyaların üzerine kan serpti. ²² Nitekim Kutsal Yasa uyarınca hemen her şey kanla temiz kilinir, kan dökülmeden bağışlama olmaz.

Son Kurban

²³ Böylelikle aslı göklerde olan örneklerin bu kurbanlarla, ama gökteki asıllarının bunlardan daha iyi kurbanlarla temiz kılınması gerekti. ²⁴ Çünkü Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup insan eliyle yapılan kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı'nın önünde görünmek üzere asıl göge girdi. ²⁵ Başkâhın her yıl kendisinin olmayan kanla En Kutsal Yer'e* girer; oysa Mesih kendisini tekrar tekrar sunmak için göge girmeden. ²⁶ Öyle olsaydı, dünyanın kuruluşundan beri Mesih'in tekrar tekrar acı çekmesi gerekdir. Oysa Mesih, kendisini bir kez kurban ederek günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıkmıştır. ²⁷⁻²⁸ İnsanın bir kez ölmesi, sonra da yargılanması kaçınılmaz olduğu gibi, Mesih de birçoklarının günahlarını yüklenmek için bir kez kurban edildi. İkinci kez, günah yüklenmek için değil, kurtuluş getirmek için kendisini bekleyenlere görünecektir.

10

¹ Kutsal Yasa'da gelecek iyi şeylerin aslı yoktur, sadece gölgesi vardır. Bu nedenle Yasa, her yıl sürekli aynı kurbanları sunarak Tanrı'ya yaklaşanları asla yetkinliğe erdiremez. ² Erdirebilseydi, kurban sunmaya son verilmez miydi? Çünkü tapınanlar bir kez günahlarından arındıktan sonra artık günahlilik duygusu kalmazdı. ³ Ancak o kurbanlar insanlara yıldan yıla günahlarını

[‡] 9:11 "Gelecek": Bazı elyazmalarında, "Gelmiş" diye geçer. ^{9:12} Lev.16:15-16; Say.19:9,17-19

[§] 9:15 "Antlaşma" ve "Vasiyet" için Grekçe'de aynı sözcük kullanılmıştır. * 9:16 "Antlaşma" ve "Vasiyet" için Grekçe'de aynı sözcük kullanılmıştır. ^{9:19} Çık.24:6-8 ^{9:21} Lev.8:15 ^{9:22} Lev.17:11

^{9:27-28} Yşa.53:12

anımsatıyor. ⁴ Çünkü boğalarla tekelerin kanı günahları ortadan kaldırıramaz. ⁵ Bunun için Mesih dünyaya gelirken şöyle diyor:

“Kurban ve sunu istemedin,
Ama bana bir beden hazırladın.
⁶ Yakmalık sunudan ve günah sunusundan
Hoşnut olmadın.
⁷ O zaman şöyle dedim:
‘Kutsal Yazı tomarında
Benim için yazıldığı gibi,
Senin isteğini yapmak üzere,
Ey Tanrı, işte geldim.’”

⁸ Mesih ilkin, “Kurban, sunu, yakmalık sunu, günah sunusu istemedin ve bunlardan hoşnut olmadın” dedi. Oysa bunlar Yasa'nın bir gereği olarak sunulur. ⁹ Sonra, “Senin isteğini yapmak üzere işte geldim” dedi. Yani ikinciyi geçerli kılmak için birinciyi ortadan kaldırıyor. ¹⁰ Tanrı'nın bu isteği uyarınca, İsa Mesih'in bedeninin ilk ve son kez sunulmasıyla kutsal kılındı.

¹¹ Her kâhin her gün ayakta durup görevini yapar ve günahları asla ortadan kaldırımayan aynı kurbanları tekrar tekrar sunar. ¹² Oysa Mesih günahlar için sonsuza dek geçerli tek bir kurban sunduktan sonra Tanrı'nın sağında oturdu. ¹³ O zamandan beri düşmanlarının, kendi ayaklarının altına serilmesini* bekliyor. ¹⁴ Çünkü kutsal kılınanları tek bir sunuya sonsuza dek yetkinliğe erdirmiştir. ¹⁵ Kutsal Ruh da bu konuda bize tanıklık ediyor. Önce diyor ki,

¹⁶ “Rab, ‘O günlerden sonra
Onlarla yapacağım antlaşma şudur:
Yasalarımı yüreklerine koyacağım,
Zihinlerine yazacağım’ diyor.”

¹⁷ Sonra şunu ekliyor:

“Onların günahlarını ve suçlarını artık anmayıacağım.”

¹⁸ Bunların bağışlanması durumunda artık günah için sunuya gerek yoktur.

Dayanın!

¹⁹⁻²⁰ Bu nedenle, ey kardeşler, İsa'nın kanı sayesinde perdede, yani kendi bedeninde bize açtığı yeni ve diri yoldan kutsal yere girmeye cesaretimiz vardır. ²¹ Tanrı'nın evinden sorumlu büyük bir kâhinimiz bulunmaktadır. ²² Öyleyse yüreklerimiz serpmeyle kötü vicdanından arınmış, bedenlerimiz temiz suyla yıkanmış olarak, imanın verdiği tam güvenceyle, yürekten bir içtenlikle Tanrı'ya yaklaşalım. ²³ Açıka benimsediğimiz umuda sımsıktan tutunalım. Çünkü vaat eden Tanrı güvenilirdir. ²⁴ Birbirimizi sevgi ve iyi işler için nasıl gayrete getirebileceğimizi düşünelim. ²⁵ Bazılarının alıştığı gibi, bir araya gelmekten vazgeçmeyeelim; o günün yaklaşğını gördükçe birbirimizi daha da çok yüreklendirelim.

* **10:5** Mez.40:6-8 **10:12** Mez.110:1 * **10:13** “Ayaklarının altına serilmesini”: Grekçe “Ayaklarına tabure yapılması”. **10:16** Yer.31:33-34 **10:22** Lev.8:30; Hez.36:25

26-27 Gerçeği öğrenip benimsedikten sonra, bile bile günah işlemeye devam edersek, günahlar için artık kurban kalmaz; geriye sadece yargının dehşetli beklenisi ve düşmanları yiyp bitirecek kızgın ateş kalır.²⁸ Musa'nın Yasası'ni hiçe sayan, iki ya da üç tanığın sözüyle acımasızca öldürülür.²⁹ Eğer bir kimse Tanrı Oğlu'nun ayaklar altına alır, kendisini kutsal kılan antlaşma kanını bayağı sayar ve lütufkâr Ruh'a hakaret ederse, bundan ne kadar daha ağır bir cezaya layık görülecek sanırsınız?³⁰ Çünkü, "Öç benimdir, karşılığımı ben vereceğim" ve yine, "Rab halkını yargılayacak" diyeni tanıyoruz.³¹ Diri Tanrı'nın eline düşmek korkunç bir şeydir.

32 Sizlerse aydınlandıktan sonra acılarla dolu büyük bir mücadeleye dayandığınız o ilk günleri anımsayın.³³ Bazen sitemlere, sıkıntılara uğrayıp seyirlik oldunuz, bazen de aynı durumda olanlarla dayanışma içine girdiniz.³⁴ Hem hapistekilerin dertlerine ortak oldunuz, hem de daha iyi ve kalıcı bir malımız olduğunu bilerek mallarınızın yağıma edilmesini sevinçle karşıladınız.³⁵ Onun için cesaretinizi yitirmeyin; bu cesaretin ödüllü büyütür.³⁶ Çünkü Tanrı'nın isteğini yerine getirmek ve vaat edilene kavuşmak için dayanma gücüne ihtiyacınız vardır.³⁷ Artık,

"Gelecek olan pek yakında gelecek
Ve gecikmeyecek.

38 Doğru adamım, imanla yaşayacaktır.
Ama geri çekilirse, ondan hoşnut olmayacağım."

39 Bizler geri çekilib mahvolanlardan değiliz; iman edip canlarının kurtuluşuna kavuşanlardanzı.

11

İman

1 İman, umut edilenlere güvenmek, görünmeyen şeylerin varlığından emin olmaktadır*. **2** Atalarımız bununla Tanrı'nın beğenisini kazandılar. **3** Evrenin Tanrı'nın buyruğuyla yaratıldığını, böylece görülenlerin görünmeyenlerden oluştuğunu iman sayesinde anlıyoruz. **4** Habil'in Tanrı'ya Kayın'den daha iyi bir kurban sunması iman sayesinde oldu. İmanı sayesinde doğru biri olarak Tanrı'nın beğenisini kazandı. Çünkü Tanrı onun sunduğu adakları kabul etti. Nitekim Habil ölmüş olduğu halde, iman sayesinde hâlâ konuşmaktadır.

5 İman sayesinde Hanok ölümü tatlamatmak üzere yukarı alındı. Kimse onu bulamadı, çünkü Tanrı onu yukarı almıştı. Yukarı alınmadan önce Tanrı'yı hoşnut eden biri olduğuna tanıklık edildi. **6** İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır. Tanrı'ya yaklaşan, O'nun var olduğuna ve kendisini arayanları ödüllendireceğine iman etmelidir.

7 İman sayesinde Nuh, henüz olmamış olaylarla ilgili olarak Tanrı tarafından uyarılma, Tanrı korkusuya ev halkın kurtuluşu için bir gemi yaptı. Bununla dünyayı yargıladı ve imana dayanan doğruluğun mirasçısı oldu.

10:26-27 Yşa.26:11 **10:28** Yas.17:6; 19:15 **10:29** Çık.24:8 **10:30** Yas.32:35-36; Rom.12:19

10:37 Hab.2:3-4; Rom.1:17; Gal.3:11 * **11:1** "Varlığından emin olmak" ya da "Varlığını kanuttur".

11:3 Yar.1:1; Mez.33:6,9; Yu.1:3 **11:4** Yar.4:3-10 **11:5** Yar.5:21-24 **11:7** Yar.6:13-22

8 İman sayesinde İbrahim miras alacağı yere gitmesi için çağrılinca, Tanrı'nın sözünü dinledi ve nereye gideceğini bilmeden yola çıktı. **9** İman sayesinde bir yabancı olarak vaat edilen ülkeye yerleştı. Aynı vaadin ortak mirasçıları olan İshak ve Yakup'la birlikte çadırlarda yaşıdı. **10** Çünkü mimarı ve kurucusu Tanrı olan temelli kenti bekliyordu.

11 İbrahim, yaşı geçmiş ve karısı Sara kısır olduğu halde, imanı sayesinde vaat edeni güvenilir saydığını çocuk sahibi olmak için güç buldu. **12** Böylece tek bir adamdan, üstelik ölüden farksız birinden gökteki yıldızlar, deniz kıyısındaki kum kadar sayısız torun meydana geldi.

13 Bu kişilerin hepsi imanlı olarak öldüler. Vaat edilenlere kavuşamadılarسا da bunları uzaktan görüp selamladılar, yeryüzünde yabancı ve konuk olduklarını açıkça kabul ettiler. **14** Böyle konuşanlar bir vatan aradıklarını gösteriyorlar. **15** Ayrıldıkları ülkeyi düşünelerdi, geri dönmeye fırsatları olurdu. **16** Ama onlar daha iyisini, yanı göksel olanı arzu ediyorlardı. Bunun içindir ki, Tanrı onların Tanrısal olarak anılmaktan utanıyor. Çünkü onlara bir kent hazırladı.

17 İbrahim sinandığı zaman imanla İshak'ı kurban olarak sundu. Vaatleri almış olan İbrahim biricik oğlunu kurban etmek üzereydi. **18** Oysa Tanrı ona, "Senin soyun İshak'a sürecek" demişti. **19** İbrahim Tanrı'nın ölüleri bile diriltebileceğini düşündü; nitekim İshak'ı simgesel şekilde ölümden geri aldı.

20 İman sayesinde İshak gelecek olaylarla ilgili olarak Yakup'la Esav'ı kutsadı. **21** Yakup örükten iman sayesinde Yusuf'un iki oğlunu da kutsadı, değneğinin ucuna yaslanarak Tanrı'ya tapındı. **22** Yusuf örükten iman sayesinde İsrailoğulları'nın Mısır'dan çıkışlığını anımsattı ve kemiklerine ilişkin buyruk verdi.

23 Musa doğduğunda annesiyle babası onu imanla üç ay gizlediler. Çünkü çocuğun güzel olduğunu gördüler ve kralın fermanından korkmadılar. **24** Musa büyüğünde iman sayesinde firavunun kızının oğlu olarak tanınmayı reddetti. **25** Bir süre için günahın sefasını sürmektense, Tanrı'nın halkıyla birlikte baskın görmeyi yeğledi. **26** Mesih uğruna sağlanmayı Mısır hazinelarından daha büyük zenginlik saydı. Çünkü alacağı ödüller düşünüyordu. **27** Kralın öfkesinden korkmadan imanla Mısır'dan ayrıldı. Görünmez Olan'ı görür gibi dayandı. **28** İlk doğanları öldüren melek İsrailliler'e dokunmasın diye Musa imanla, Fısıh kurbanının kesilmesini ve kanının kapılara sürülmemesini sağladı. **29** İman sayesinde İsrailliler karadan geçer gibi Kamış Denizi'nden* geçtiler. Mısırlılar bunu deneyince boğuldular.

30 İsrailliler yedi gün boyunca Eriha surları çevresinde dolandılar; sonunda imanları sayesinde surlar yıkıldı. **31** Fahîse Rahav casusları dostça karşıladığı için imanı sayesinde söz dinlemediyenlerle birlikte ölüürülmeli.

32 Daha ne diyeyim? Gidyon, Barak, Şimşon, Yiftah, Davut, Samuel ve peygamberlerle ilgili olanları anlatsam, zaman yetmeyecek. **33** Buncular iman sayesinde ülkeler ele geçirdiler, adaleti sağladılar, vaat edilenlere

11:8 Yar.12:1-5 **11:9** Yar.35:27 **11:11** Yar.18:11-14; 21:2 **11:12** Yar.15:5; 22:17; 32:12 **11:13**

Yar.23:4; 1Ta.29:15; Mez.39:12 **11:17** Yar.22:1-14 **11:18** Yar.21:12 **11:20** Yar.27:27-29,39-40

11:21 Yar.47:31-48:20 **11:22** Yar.50:24-25; Çık.13:19 **11:23** Çık.1:22; 2:2 **11:24** Çık.2:10-12

11:27 Çık.2:15 **11:28** Çık.12:21-30 **11:29** Çık.14:21-31 **11:30** Yşu.2:1-21; 6:12-25 **11:32**

Hâk.6:11-8:32 **11:32** Hâk.4:6-5:31 **11:32** Hâk.13:2-16:31 **11:32** Hâk.11:1-12:7 **11:32** 1Sa.1:1-28:3

11:32 1Sa.16:11-1Kr.2:11 **11:33** Dan.6:1-27

kavuştular, aslanların ağızını kapadılar. ³⁴ Kızgın ateşi söndürdüler, kılıçın ağızından kaçıp kurtuldular. Güçsüzlükte kuvvet buldular, savaşta güçlendiler, yabancı orduları bozguna uğrattılar. ³⁵ Kadınlar dirilen ölülerini geri aldılar. Başkalarıyla saliverilmeyi reddederek diriliп daha iyi bir yaşama kavuşma umuduyla işkencelere katlandılar. ³⁶ Daha başkaları alaya alınıp kamçılandı, hatta zincire vurulup hapsedildi. ³⁷ Taşlandılar, testereyle biçildiler[†], kılıctan geçirilip öldürüldüler. Koyun postu, keçi derisi içinde dolaştılar, yoksulluk çektiler, sıkıntılarla uğradılar, baskın gördüler. ³⁸ Dünya onlara layık değildi. Çöllerde, dağlarda, mağaralarda, yeraltı oyuklarında dolanıp durdular.

³⁹ İmanları sayesinde bunların hepsi Tanrı'nın beğenisini kazandıkları halde, hiçbirini vaat edilene kavuşmadı. ⁴⁰ Bizden ayrı olarak yetkinliğe ermesinler diye, Tanrı bizim için daha iyi bir şey hazırlamıştı.

12

Rab Sevdiklerini Terbiye Eder

¹ İşte çevremizi bu denli büyük bir tanıklar bulutu sardığına göre, biz de her yükü ve bizi kolayca kuşatan günahı üzerimizden sıyırlıp atalım ve önmüze konan yarısı sabırla koşalım. ² Gözümüzü imanımızın öncüsü ve tamamlayıcısı İsa'ya dikelim. O kendisini bekleyen sevinç uğruna utancı hiçe sayıp çarmıhta ölüme katlandı ve şimdi Tanrı'nın tahtının sağında oturuyor. ³ Yorulup cesaretinizi yitirmemek için, günahkârların bunca karşı koymasına katlanmış Olan'ı düşünün. ⁴ Günaha karşı verdığınız mücadelede henüz kanınızı akitacak kadar direnmiş değilsiniz. ⁵ Size oğullar diye seslenen şu öğüdү de unuttunuz:

“Oğlum, Rab'bin terbiye edişini hafife alma,
Rab seni azarlayınca cesaretini yitirme.

⁶ Çünkü Rab sevdığını terbiye eder,
Oğulluğa kabul ettiği herkesi cezalandırır.”

⁷ Terbiye edilmek uğruna acılara katlanmalısınız. Tanrı size oğullarına davranışın gibi davranıyor. Hangi oğul babası tarafından terbiye edilmez? ⁸ Herkesin gördüğü terbiyeden yoksunsanız, oğullar değil, yasadışı evlat-larsınız. ⁹ Kaldi ki, bizi terbiye eden dünyasal babalarımızvardı ve onlara saygı duyardık. Öyleyse Ruhlar Babası'na bağımlı olup yaşamamız çok daha önemli değil mi? ¹⁰ Babalarımız bizi kısa bir süre için, uygun gördükleri gibi terbiye ettiler. Ama Tanrı, kutsallığına ortak olalım diye bizi kendi yararımıza terbiye ediyor. ¹¹ Terbiye edilmek başlangıçta hiç tatlı gelmez, acı gelir. Ne var ki, böyle eğitilenler için bu sonradan esenlik veren doğruluğu üretir. ¹²⁻¹³ Bunun için sarkık ellerinizi kaldırın, büyük dizlerinizi doğrultun, ayaklarınız için düz yollar yapın. Öyle ki, kötürum olan parça eklemden çıkmazın, tersine şifa bulsun.

Tanrı'yı Reddetmeyin

¹⁴ Herkesle birış içinde yaşamaya, kutsal olmaya gayret edin. Kutsallığa sahip olmadan kimse Rab'bi göremeyecek. ¹⁵ Dikkat edin, kimse Tanrı'nın

11:34 Dan.3:1-30 **11:35** 1Kr.17:17-24; 2Kr.4:25-37 **11:36** 1Kr.22:26-27; 2Ta.18:25-26; Yer.20:2; 37:15; 38:6 **11:37** 2Ta.24:21 [†] **11:37** “Biçildiler”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Biçildiler, denendiler” diye geçer. **12:5** Eyü.5:17; Özd.3:11-12; Va.3:19 **12:12-13** Özd.4:26; Yşa.35:3 **12:15** Yas.29:18

lütfundan yoksun kalmasın. İçinizde sizi rahatsız edecek ve birçoklarını zehirleyecek acı bir kök filizlenmesin. **16** Kimse fuhuş yapmasın ya da ilk oglulluk hakkını bir yemeğe karşılık satan Esav gibi kutsal değerlere saygısızlık etmesin. **17** Biliyorsunuz, Esav daha sonra kutsanma hakkını miras almak istediye de geri çevrildi. Kutsanmak için gözyaşı döküp yalvarmasına karşın, vermiş olduğu kararın sonucunu değiştiremedi*.

18-19 Sizler dokunulabilen, alev alev yanın dağa, karanlığa, koyu karanlık ve kasırgaya, gürleyen çağrı borusuna, tanrısal sözleri ileten sese yaklaşmış değilsiniz. O sesi iştenler, kendilerine bir sözcük daha söylemenesin diye yalvardılar. **20** “Dağa bir hayvan bile dokunsa taşlanacak” buyruğuna dayanmadılar. **21** Görünüm öyle korkunçtu ki, Musa, “Çok korkuyorum, titriyorum” dedi. **22-24** Oysa sizler Siyon Dağı’na, yaşayan Tanrı’nın kenti olan göksel Yeruşalim’e, bir bayram şenliği içindeki on binlerce meleğe, adları göklerde yazılmış ilk doğanların topluluğuna yaklaşınız. Herkesin yargıçı olan Tanrı’ya, yetkinliğe erdirilmiş doğru kişilerin ruhlarına, yeni antlaşmanın aracı olan İsa’ya ve Habil’in kanından daha üstün bir anlam taşıyan serpme-lik kana yaklaşınız.

25 Bunları söyleyenin reddetmemeye dikkat edin. Çünkü yeryüzünde kendi-lerini uyarani reddedenler kurtulamadılar, göklerden bizi uyarandan yüz çevirirsek, bizim de kurtulamayacağımız çok daha kesindir. **26** O zaman O'nun sesi yeri sarsılmıştı. Ama şimdî, “Bir kez daha yalnız yeri değil, göğü de sarsacağım” diye söz vermiştir. **27** “Bir kez daha” sözü, sarsılanların, yani yaratılmış olan şeylerin ortadan kaldırılacağını, böylelikle sarsılmayanların kalacağını anlatıyor. **28** Böylece sarsılmaz bir egemenlige kavuştuğumuz için minnettar olalım. Öyle ki, Tanrı'yı hoşnut edecek biçimde saygı ve korkuya tapınalım. **29** Çünkü Tanrıımız yakıp yok eden bir ateştir.

13

Son Öğütler

1 Kardeş sevgisi sürekli olsun. **2** Konuksever olmaktan geri kalmayın. Çünkü bu sayede bazıları bilmenden melekleri konuk ettiler. **3** Hapiste olanları, onlara birlikte hapsedilmiş gibi anımsayın. Sizin de bir bedeniniz olduğunu düşünerek baskın görenleri hatırlayın. **4** Herkes evliliğe saygı gösterin. Evlilik yatağı günahla lekelenmesin. Çünkü Tanrı fuhuş yapanları, zina edenleri yargılacak. **5** Yaşayışınız para sevgisinden uzak olsun. Sahip olduklarınızla yetinin. Çünkü Tanrı şöyle dedi:

“Seni asla terk etmeyeceğim,
Seni asla yüzüstü bırakmayacağımlım.”

6 Böylece cesaretle diyoruz ki,

“Rab benim yardımcımdır, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?”

12:16 Yar.25:29-34 **12:17** Yar.27:30-40 * **12:17** “Vermiş olduğu kararın sonucunu değiştiremedi” ya da “Tövbe olanağını bulamadı”. **12:18-19** Çık.19:16-22; 20:18-21; Yas.4:11-12; 5:22-27 **12:20** Çık.19:12-13 **12:21** Yas.9:19 **12:22-24** Yar.4:10 **12:25** Çık.20:22 **12:26** Hag.2:6 **12:29** Yas.4:24; 9:3 **13:2** Yar.18:1-8; 19:1-3 **13:5** Yas.31:6,8; Yşu.1:5 **13:6** Mez.118:6

⁷ Tanrı'nın sözünü size iletmiş olan önderlerinizi anımsayın. Yaşayışlarının sonucuna bakarak onların imanını örnek alın. ⁸ İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır. ⁹ Çeşitli garip öğretilerin etkisine kapılıp sürüklenejmeyin. Yüreğin yiyeceklerle değil, Tanrı lütfıyla güçlenmesi iyidir. Yiyeceklerle güvenenler hiçbir yarar görmediler. ¹⁰ Bir sunağımız var ki, tapınma çadırında hizmet edenlerin ondan yemeye hakları yoktur. ¹¹ Başkâhin günah sunusu olarak hayvanların kanını kutsal yere taşır, ama bu hayvanların cesetleri ordugahın dışında yakılır. ¹² Bunun gibi, İsa da kendi kaniyla halkı kutsal kılmak için kent kapısının dışında acı çekti. ¹³ Öyleyse biz de O'nun uğradığı aşağılanmaya katlanarak ordugahtan dışarıya çıkıp yanına gidelim. ¹⁴ Çünkü burada kalıcı bir kentimiz yoktur, biz gelecekteki kenti özlüyoruz.

¹⁵ Bu nedenle, İsa aracılığıyla Tanrı'ya sürekli övgü kurbanları, yani O'nun adını açıkça anan dudakların meyvesini sunalım. ¹⁶ İyilik yapmayı, sizde olanı başkalarıyla paylaşmayı unutmayın. Çünkü Tanrı bu tür kurbanlardan hoşnut olur. ¹⁷ Önderlerinizin sözünü dinleyin, onlara bağlı kalın. Çünkü onlar canlarınız için hesap verecek kişiler olarak sizi kollarlar. Onlارın sözünü dinleyin ki, görevlerini inleyerek değil -bunun size yararı olmaz- sevinçle yapsınlar.

¹⁸ Bizim için dua edin. Vicdanımızı temiz tuttuğumuza, her bakımdan olumlu bir yaşam sürdürmek istediğimize eminiz. ¹⁹ Yanınıza tez zamanda donebilmem için dua etmenizi özellikle rica ediyorum.

²⁰ Esenlik veren Tanrı, koyunların büyük Çoban'ı, Rabbimiz İsa'yı sonsuza dek sürecek antlaşmanın kaniyla ölümden diritti. ²¹ Tanrı, isteğini yerine getirebilmeniz için sizi her iyilikle donatsın; kendisini hoşnut eden şeyi İsa Mesih aracılığıyla bizlerde gerçekleştirsin. Mesih'e sonsuzlara dek yükselik olsun! Amin.

²² Kardeşler, size rica ediyorum, öğütlerimi hoş görün. Zaten size kısaca yazdım. ²³ Kardeşimiz Timoteos'un saliverildiğini bilmenizi istiyorum. Yakında yanına gelirse, onunla birlikte sizi görmeye geleceğim. ²⁴ Önderlerinizin hepsine ve bütün kutsallara selam söyleyin. İtalya'dan olanlar size selam ederler. ²⁵ Tanrı'nın lütfu hepinizle birlikte olsun! Amin.

YAKUP'UN MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Mektup, öteki uluslar arasında “dağılmış olan on iki oymağın hitaben yazıldı (1:1). Büyük olasılıkla bunlar o çağda bilinen dünyaya dağılmış Yahudi kökenli inanlılardı. Elçilerin İşleri Kitabı’nda, Yahudi inanlıların, İstefanos'un ölümyle başlayan baskılardan sonra Yeruşalim'den ayrılarak geniş bir alana dağıldıklarını okuruz (Elç.8:1; 11:19-21). Ayrıca Pentikost Günü İsa'ya iman edenlerin bir kısmının uzak ülkelerden geldikleri anlaşılmıyor (Elç.2:9-11).

Mektubun inanlılar topluluğunun ilk yıllarında, topluluğun henüz Yahudi olmayanları bağına basamadığı dönemde yazıldığını gösteren işaretler var. Örneğin 2:2-4'te, “toplandığınız yer” diye çevrilen Grekçe sözcük “havranız” anlamındadır.

Yakup bu mektupta Eski Antlaşma'da geçen birçok olaydan söz eder. Mektup ayrıca İsa'nın öğretisiyle, özellikle dağdaki konuşmasıyla birçok paralellikler gösterir.

Mektubun İçeriği: Mektup, inanlığın tutum, davranış ve özellikle sözleri üzerinde durur. İçten bir imanın, iyi eylemlerle kol kola yürümesi gerektiğini üstüne basa basa vurgular². Böylece 108 ayetten oluşan bu kısa mektup, nasıl düşünmemiz ve davranışımız gerektiğini açıklayan 45 kadar buyruk içerir. Mektup inanlığın tutumunu irdelerken, sıkıntıya dayanmak, alçakgönüllülük, tarafsızlık, merhamet, sabır, arzularımızın sonucu doğan günah gibi konuları ele alır³. Zengin ve yoksunun durumıyla yakından ilgilenir⁴. Dizginlenemeyen dilden ve nasıl konuşmamız gerekiğinden bir hayli söz eder⁵. İnanlığını sürekli dua etmeye özendirir⁶.

Ana Hatlar:

- 1:1-18 Denenmek ve ayartılmak
- 1:19-27 Dinlemek ve uygulamak
- 2:1-13 Ayrılm yapmayın
- 2:14-26 İman ve eylem
- 3:1-12 Dizginlenenmeyen dil
- 3:13-18 Bilge olan kim?
- 4:1-17 Tanrı'ya bağımlı olun
- 5:1-6 Zenginlere uyarı
- 5:7-12 Sabdredin
- 5:13-20 İmanla dua edin

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹ Tanrı'nın ve Rab İsa Mesih'in kulu ben Yakup, dağılmış olan on iki oymağın selam ederim.

Denenmek ve Ayartılmak

² Kardeşlerim, çeşitli denemelerle yüz yüze geldiğinizde bunu büyük sevinçle karşılayın. ³ Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sıvanması dayanma gücünü yaratır. ⁴ Dayanma gücü de, hiçbir eksiği olmayan, olgun, yetkin kişiler olmanız için tam bir etkinliğe erişsin.

⁵ İçinizden birinin bilgelikte eksiği varsa, herkese cömertçe, azarlamadan veren Tanrı'dan istesin; kendisine verilecektir. ⁶ Yalnız hiç kuşku duymadan,

imanla istesin. Çünkü kuşku duyan kişi rüzgarın sürükleyip savurduğu deniz dalgasına benzer.⁷⁻⁸ Her bakımdan değişken, kararsız olan kişi Rab'den bir şey alacağını ummasın.

⁹⁻¹⁰ Düşkün olan kardeş kendi yüksekliğiyle, zengin olansa kendi düşkünlüğüyle övünsün. Çünkü zengin kişi kir çiçeği gibi solup gidecek.¹¹ Güneş yakıcı sıcağıyla doğar ve otu kurutur. Otun çiçeği düşer, görünüşünün güzelliği yok olur. Zengin de bunun gibi kendi uğraşları içinde kaybolup gitmeyecektir.

¹² Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemeden başarıyla çıktıığı zaman Rab'bin kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır.¹³ Ayartılan kişi, "Tanrı beni ayartıyor" demesin. Çünkü Tanrı kötüülkéle ayartılamadığı gibi kendisi de kimseyi ayartmaz.¹⁴ Herkes kendi arzularıyla sürüklendiğinde aldanarak ayartılır.¹⁵ Sonra arzu gebe kalır ve günah doğurur. Günah olgunlaşınca da ölüm getirir.

¹⁶ Sevgili kardeşlerim, aldanmayın!¹⁷ Her nimet, her mükemmelarmağan yukarıdan, kendisinde değişkenlik ya da dönenlik gölgeleri olmayan Işıklar Babası'ndan^{*} gelir.¹⁸ O, yarattıklarının bir anlamda ilk meyveleri olmamız için bizleri kendi isteği uyarınca, gerçeğin bildirisile yaşama kavuşturdu.

Dinlemek ve Uygulamak

¹⁹ Sevgili kardeşlerim, şunu akılınızda tutun: Herkes dinlemekte çabuk, konuşmaka yavaş, öfkelenmekte de yavaş olsun.²⁰ Çünkü insanın öfkesi Tanrı'nın istediği doğruluğu sağlamaz.²¹ Bunun için, her türlü pisliği ve her tarafa yayılmış olan kötüülkéle üstünüzden sıyırip atarak, içينize ekilmiş, canlarınızı kurtaracak güçte olan sözü alçakgönüllülükle kabul edin.

²² Tanrı sözünü yalnız duymakla kalmayın, sözün uygulayıcıları da olun. Yoksa kendinizi aldatmış olursunuz.²³ Çünkü sözün dinleyicisi olup da uygulayıcısı olmayan kişi, aynada kendi doğal yüzüne bakan kişiye benzer.²⁴ Kendini görür, sonra gider ve nasıl bir kişi olduğunu hemen unutur.²⁵ Oysa mükemmel yasaya, özgürlük yasasına yakından bakıp ona bağlı kalan, unutkan dinleyici değil de etkin uygulayıcı olan kişi, yaptıklarıyla mutlu olacaktır.

²⁶ Dindar olduğunu sanıp da dilini dizginlemeyen kişi kendini aldatır. Büylesinin dindarlığı boşturdur.²⁷ Baba Tanrı'nın gözünde temiz ve kusursuz dindarlık, kişinin sıkıntı çekeni öksüzler ve dullarla ilgilenmesi ve kendini dünyadan lekelemesinden korumasıdır.

2

Ayrılm Yapmayın

¹ Kardeşlerim, yüce Rabbimiz İsa Mesih'e iman edenler olarak insanlar arasında ayrılm yapmayı.²⁻⁴ Toplandığınız yere altın yüzüklü, sık giyimli bir adamla kirli giysiler içinde yoksul bir adam geldiğinde, sık giyimliye ilgiyle, "Sen şuraya, iyi yere otur", yoksula da, "Sen orada dur" ya da "Ayaklarımın dibine otur" derseniz, aranızda ayrılm yapmış, kötü düşünceli yargıçlar gibi davranışmış olmuyor musunuz?⁵ Dinleyin, sevgili kardeşlerim: Tanrı, bu dünyada yoksul olanları imanda zenginleşmek ve kendisini sevenlere vaat ettiği egemenliğin mirasçıları olmak üzere seçmedi mi?⁶ Ama siz yoksulun onurunu kirdiniz. Sizi sömüren zenginler değil mi? Sizi mahkemelere sürükleyen onlar değil mi?⁷ Ait olduğunuz Kişi'nin yüce adına küfreden onlar değil mi?

^{1:9-10} Yşa.40:6-7 * ^{1:17} "Işıklar Babası": Tanrı.

⁸ "Komşunu kendin gibi seveceksin" diyen Kutsal Yazı'ya uyarak Kralımız Tanrı'nın Yasası'ni gerçekten yerine getiriyorsanız, iyi ediyorsunuz. ⁹ Ama insanlar arasında ayrim yaparsanız, günah işlemiş olursunuz; Yasa tarafından, Yasa'yı çiğnemekten suçlu bulunursunuz. ¹⁰ Çünkü Yasa'nın her dediğini yerine getirse de tek konuda ondan sapan kişi bütün Yasa'ya karşı suçlu olur. ¹¹ Nitekim "Zina etmeyeceksin" diyen, aynı zamanda "Adam öldürmeyeceksin" demiştir. Zina etmez, ama adam öldürürsen, Yasa'yı yine de çiğnemiş olursun. ¹² Özgürlük Yasası'yla yargılanacak olanlar gibi konuşup davranışın. ¹³ Çünkü yargı merhamet göstermeye karşı merhametsizdir. Merhamet yargıya galip gelir.

İman ve Eylem

¹⁴ Kardeşlerim, bir kimse iyi eylemleri yokken imanı olduğunu söylese, bu neye yarar? Böyle bir iman onu kurtarabilir mi? ¹⁵⁻¹⁶ Bir erkek ya da kız kardeş çiplak ve günlük yiyecektan yoksunken, içinizden biri ona, "Esenlikle git, işinmanı, doymanı dilerim" der, ama bedenin gereksindiklerini vermezse, bu neye yarar? ¹⁷ Bunun gibi, tek başına eylemsiz iman da ölüdür.

¹⁸ Ama biri şöyle diyebilir: "Senin imanın var, benimse eylemlerim." Eylemlerin olmadan sen bana imanını göster, ben de sana imanımı eylemlerimle göstereyim. ¹⁹ Sen Tanrı'nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun. Cinler bile buna inanıyor ve titriyorlar! ²⁰ Ey akılsız adam, eylem olmadan imanın yararsız olduğuna kanıt mı istiyorsun? ²¹ Atamız İbrahim, oğlu İshak'ı sunağın üzerinde Tanrı'ya adama eylemiyle aklanmadı mı? ²² Görüyorsun, onun imanı eylemleriyle birlikte etkindi; imanı eylemleriyle tamamlandı. ²³ Böylelikle, "İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayılıd*" diyen Kutsal Yazı yerine gelmiş oldu. İbrahim'e de Tanrı'nın dostu dendi. ²⁴ Görüyorsunuz, insan yalnız imanla değil, eylemle de aklanır. ²⁵ Aynı biçimde, ulakları konuk edip değişik bir yoldan geri gönderen fahişe Rahav da bu eylemiyle aklanmadı mı? ²⁶ Ruhsuz beden nasıl ölüyse, eylemsiz iman da ölüdür.

3

Dizginlenemeyen Dil

¹ Kardeşlerim, biz öğretmenlerin* daha titiz bir yargılamaadan geçeceğini biliyorsunuz; bu nedenle çoğuınız öğretmen olmayı. ² Çünkü hepimiz çok hata yaparız. Sözleriyle hata yapmayan kimse, bütün bedenini de dizginleyebilen yetkin bir kişidir. ³ Bize boyun eğmeleri için atların ağızına gem vururuz, böylece bütün bedenlerini yönlendiririz. ⁴ Düşünün, gemiler de o kadar büyük olduğu, güçlü rüzgarlar tarafından sürüklendiği halde, dümencinin gönlü nereye isterse küçük bir dümenle o yöne çevirirler. ⁵ Bunun gibi, dil de bedenin küçük bir üyesidir, ama büyük işlerle övünür.

Düşünün, küçük bir kılçım koca bir ormanı tutuşturabilir. ⁶ Dil de bir ateş, bedenimizin üyeleri arasında bir kötülük dünyasıdır. Bütün varlığımızı kırletir. Cehennemden alevlenmiş olarak yaşamızın gidişini alevlendirir.

⁷ İnsan soyu, her tür yabanlı hayvanı, kuşu, sürüngen ve deniz yaratığını

^{2:8} Lev.19:18 ^{2:11} Çık.20:13-14; Yas.5:17-18 ^{2:21} Yar.22:1-14 ^{2:23} Yar.15:6; Rom.4:3,9; Gal.3:6

^{2:23} 2Ta.20:7; Yşa.41:8 * ^{2:23} "Böylece aklanmış sayılıd": Grekçe "Ve ona doğruluk sayılıd". ^{2:25} YŞU.2:1-21 * ^{3:1} "Öğretmen": Burada, inanlılar topluluğunda ruhsal konuları öğreten kişi demektir.

evcilleştirmiş ve evcilleştirmektedir. ⁸ Ama dili hiçbir insan evcilleştiremez. Dil öldürücü zehirle dolu, dinmeyen bir kötülüğtür. ⁹ Dilimizle Rab'bi, Baba'yı överiz. Yine dilimizle Tanrı'ya benzer yaratılmış insana söveriz. ¹⁰ Övgü ve sövgü aynı ağızdan çıkar. Kardeşlerim, bu böyle olmamalı. ¹¹ Bir pınar aynı gözden tatlı ve acı su akıtır mı? ¹² Kardeşlerim, incir ağacı zeytin ya da asma incir verebilir mi? Bunun gibi, tuzlu su kaynağı tatlı su veremez.

Bilge Olan Kim?

¹³ Aranızda bilge ve anlayışlı olan kim? Olumlu yaşayışıyla, bilgelikten doğan alçakgönüllülükle iyi eylemlerini göstersin. ¹⁴ Ama yüreğinizde kin, kıskançlık, bencillik varsa övünmeyin, gerçeği yadsımayın. ¹⁵ Böyle "bilgelik" gökten inen değil, dünyadan, insan doğasından, cinlerden gelen bilgeliktir. ¹⁶ Çünkü nerede kıskançlık, bencillik varsa, orada karışıklık ve her tür kötülük vardır. ¹⁷ Ama gökten inen bilgelik her şeyden önce paktır, sonra barışçıldır, yumuşaktır, uysaldır. Merhamet ve iyi meyvelerle doludur. Kayırılılığı, ikiyüzlülüğü yoktur. ¹⁸ Barış içinde eken barış yapıcıları doğruluk ürününü biçerler.

4

Tanrı'ya Bağımlı Olun

¹ Aranızdaki kavgaların, çekişmelerin kaynağı nedir? Bedeninizin üyelerinde savaşan tutkularınız değil mi? ² Bir şey arzu ediyor, elde edemeyince adam öldürüyorsunuz. Kiskanyorsunuz, isteğinize erişemeyince çekişip kavga ediyorsunuz. Elde edemiyorsunuz, çünkü Tanrı'dan dilemiyorsunuz. ³ Diledığınız zaman da dileğinize kavuşamıyorsunuz. Çünkü kötü amaçla, tutkularınız uğruna kullanmak için diliyorsunuz. ⁴ Ey vefasızlar, dünyaya dostluğun Tanrı'ya düşmanlık olduğunu bilmiyor musunuz? Dünyaya dost olmak isteyen, kendini Tanrı'ya düşman eder. ⁵ Sizce Kutsal Yazı boş yere mi şöyle diyor: "Tanrı içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde özler*." ⁶ Yine de bize daha çok lütfeder. Bu nedenle Yazı şöyle diyor:

"Tanrı kibirlilere karşıdır,
Ama alçakgönüllülere lütfeder."

⁷ Bunun için Tanrı'ya bağımlı olun. İblis'e karşı direnen, sizden kaçacaktır. ⁸ Tanrı'ya yaklaşın, O da size yaklaşacaktır. Ey günahkârlar, ellerinizi günahtan temizleyin. Ey kararsızlar, yüreklerinizi paklayın. ⁹ Kederlenin, yas tutup ağlayın. Gülüşünüz yasa, sevinciniz üzüntüye dönüşün. ¹⁰ Rab'bin önünde kendinizi alçaltın, sizi yükseltecektir.

¹¹ Kardeşlerim, birbirinizi yermeyin. Kardeşini yeren ya da yargılayan kişi, Yasa'yı yermiştir ve yargılanmış olur. Yasa'yı yargılsan, Yasa'nın uygulayıcısı değil, yargılayıcısı olursun. ¹² Oysa tek Yasa koyucu, tek Yargıç vardır; kurtarmaya da mahvetmeye de gücü yeten O'dur. Ya komşusunu yargılayan sen, kim oluyorsun?

¹³⁻¹⁴ Dinleyin şimdi, "Bugün ya da yarın filan kente gideceğiz, orada bir yıl kalıp ticaret yapacak, para kazanacağız" diyen sizler, yarın ne olacağını bilmeyorsunuz. Yaşamınız nedir ki? Kısa süre görünen, sonra yitip giden

^{3:9} Yar.1:26 * ^{4:5} "Tanrı içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde özler" ya da "Tanrı'nın içimize koyduğu ruh kıskançlığı çok eğilimlidir". ^{4:6} Özd.3:34 **4:13-14** Özd.27:1

buğu gibisiniz. ¹⁵ Bunun yerine, “Rab dilerse yaşayacak, şunu şunu yapacağız” demelisiniz. ¹⁶ Ne var ki, şimdi küstahlıklarınızla övünüyorsunuz. Bu tür övünmelerin hepsi kötüdür. ¹⁷ Bu nedenle, yapılması gereken iyi şeyi bilip de yapmayan, günah işlemış olur.

5

Zenginlere Uyarı

¹ Dinleyin şimdi ey zenginler, başınıza gelecek felaketlerden ötürü feryat edip ağlayın. ² Servetiniz çürümüş, giysınızı güve yemiştir. ³ Altınlarınız, gümüşleriniz pas tutmuştur. Onların pası size karşı tanıklık edecek, etinizi ateş gibi yiyecek. Bu son çağda servetinize servet kattınız. ⁴ İşte, ekinlerinizi biçen işçilerin haksızca alıkoyduğunu ücretleri size karşı haykırıyor. Orakçıların feryadı Her Şeye Egemen Rab'bin kulağına erişti. ⁵ Yeryüzünde zevk ve bolluk içinde yaşadınız. Boğazlanacağınız gün için kendinizi besiye cektiniz. ⁶ Size karşı koymayan doğru kişiyi yargılayıp öldürdünüz.

Sabredin

⁷ Öyleyse kardeşler, Rab'bin gelişine dek sabredin. Bakın, çiftçi ilk ve son yağmurları alıncaya dek toprağın değerli ürünü nasıl sabırla bekliyor! ⁸ Siz de sabredin. Yüreklerinizi güçlendirin. Çünkü Rab'bin geliş yakındır. ⁹ Kardeşler, yargılanmamak için birbirinize karşı homurdanmayın. İşte, Yargıç kapının önünde duruyor. ¹⁰ Kardeşler, Rab'bin adıyla konuşmuş olan peygamberleri sıkıntınlarda sabır örneği olarak alın. ¹¹ Sıkıntıya dayanmış olanları mutlu sayarız. Eyüp'ün nasıl dayandığını duydunuz. Rab'bin en sonunda onun için neler yaptığı bilirsınız. Rab çok şefkatli ve merhametlidir.

¹² Kardeşlerim, öncelikle şunu söyleyeyim: Ne gök üzerine, ne yer üzerine, ne de başka bir şey üzerine ant için. “Evet”iniz evet, “hayır”ınız hayır olsun ki, yargıya uğramayasınız.

İmanla Dua Edin

¹³ İçinizden biri sıkıntında mı, dua etsin. Sevinçli mi, ilahi söylesin. ¹⁴ İçinizden biri hasta mı, kilisenin ihtiyarlarını çağrıtsın; Rab'bin adıyla üzerine yağ sürüp onun için dua etsinler. ¹⁵ İmanla edilen dua hastayı iyileştirecek ve Rab onu ayağa kaldıracaktır. Eğer hasta günah işlemisse, günahları bağışlanacaktır. ¹⁶ Bu nedenle, şifa bulmak için günahlarınızı birbirinize itiraf edin ve birbiriniz için dua edin. Doğru kişinin yalvarışı çok güçlü ve etkilidir. ¹⁷ İlyas da tipki bizim gibi insandi. Yağmur yağmaması için gayrette dua etti; üç yıl altı ay ülkeye yağmur yağmadı. ¹⁸ Yeniden dua etti; gök yağmurunu, toprak da ürününü verdi.

¹⁹⁻²⁰ Kardeşlerim, içinizden biri gerçeğin yolundan sapar da başka biri onu yine gerçeğe döndürürse, bilsin ki, günahkâri sapık yolundan döndüren, ölümden bir can kurtarmış, bir sürü günahlı örtmüştür.

PETRUS'UN BİRİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Mektubun İçeriği: Petrus mektubun amacını 5:12'de şöyle özetliyor: "Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun, Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın." İnanılları, özellikle karşılaştıkları baskı ve sıkıntılar karşısında dimdik ayakta durmaya ve doğru olanı yapmaya özendiriyor. Baskı, mektup boyunca işlenen bir konudur¹. Tanrı kutsal olduğu için, Petrus inanılları da kutsal olmaya çağrıyor. İnanıllar bunu özel yaşamlarında, yetkililere (2:13-17) ve efendilerine (2:18) bağımlılıkta, eşleriyle (3:1-7) ve birbirleriyle (4:8-11) olan ilişkilerinde göstermelidirler. Mektupta, inanılların nasıl davranışması gerektiğini anlatan yaklaşık 65 buyruk var. Yine de her şey Tanrı'nın lütfü çerçevesi içinde kalır. Petrus, Mesih'in sıkıntıları karşılamakta bize örnek olduğunu vurgular³. Tanrı'nın kendisi yeniden doğmamızı sağladı; bizi yaşayan bir umuda, göklerde saklı olan bir mirasa kavuşturdu (1:3-4). Bizler "seçilmiş bir soy, Kral'ın kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkıyız". Bizi "karanlıktan şaşılışı ışığına çağırın Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için" seçildik (2:9). Petrus, inanılları söyle yüreklendiriyor: "Sizleri Mesih'te sonsuz yüceligkeitne çağırın ve bütün lütfun kaynağı olan Tanrı'nın kendisi kısa bir süre acı çekmenizden sonra sizin yetkinleştirip pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir" (5:10).

Ana Hatlar:

1:1-12 Kurtuluş ve umut

1:13-3:7 Kutsal olun

1:13-2:3 "Kutsal olun, çünkü ben kutsalım"

2:4-12 Diri taş, seckin halk

2:13-20 Yönetici ve efendilere bağımlı olmak

2:21-25 Mesih'in özverisi

3:1-7 Karı koca ilişkileri

3:8-4:19 Doğruluk uğruna acı çekmek

3:8-17 Doğru olanı yapmak

3:18-22 Mesih'in özverisi

4:1-11 Tanrı için yaşamak

4:12-19 Mesih uğruna acı çekmek

5:1-7 Önderler ve gençler

5:8-19 Sonuç

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹ Mesih Isa'nın elçisi ben Petrus'tan Pontus, Galatya, Kapadokya, Asya İli ve Bitinya'ya dağılmış ve buralarda yabancı olarak yaşayan seçilmişlere selam!

² Isa Mesih'in sözünü dinlemeniz ve O'nun kanının üzerinize serpilmesi için, Baba Tanrı'nın öngörüsü uyarınca Ruh tarafından kutsal kılınarak seçildiniz. Lütfü ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Göksel Miras

³⁻⁴ Rabbimiz Isa Mesih'in Tanrısı ve Babası'na övgüler olsun. Çünkü O büyük merhametile yeniden doğmamızı sağladı. Isa Mesih'i ölümden diriltmekle bizi yaşayan bir umuda, çürümez, lekesiz, solmaz bir mirasa kavuşturdu. Bu miras sizin için göklerde saklıdır. ⁵ Zaman sona ererken açığa çıkarılmaya

hazır olan kurtuluşa kavuşasınız diye iman sayesinde Tanrı'nın gücüyle korusunyorsunuz. ⁶ Bu nedenle şimdi kısa bir süre çeşitli denemeler sonucu acı çekmeniz gerekiyorsa da, sevinçle coşmactasınız. ⁷ Böylelikle içtenliği kanıtlanan imanınız, Isa Mesih göründüğünde size övgü, yücelik, onur kazandıracak. İmanınız, ateşle arıtıldığı halde yok olup giden altından daha değerlidir. ⁸ Mesih'i görmemiş olsanız da O'nu seviyorsunuz. Şu anda O'nu görmediğiniz halde O'na iman ediyor, sözle anlatılmaz yüce bir sevinçle coşuyorsunuz. ⁹ Çünkü imanınızın sonucu olarak canlarınızın kurtuluşuna erişiyorsunuz.

¹⁰ Size bağışlanacak lütfuştan söz etmiş olan peygamberler, bu kurtuluşla ilgili dikkatli incelemeler, araştırmalar yaptılar. ¹¹ İçlerinde olan Mesih Ruhu, Mesih'in cekeceği acılara ve bu acıların ardından gelecek yüceliklere tanıklık ettiğinde, Ruh'un hangi zamanı* ya da nasıl bir dönemi belirttiğini araştırdılar. ¹² Şimdi size de bildirilen gerçeklerle kendilerine değil, size hizmet ettikleri onlara açıkça gösterildi. Bu gerçekleri gökten gönderilen Kutsal Ruh'un gücüyle size Müjde'yi ileteler bildirdi. Melekler bu gerçekleri yakundan görmeye büyük özlem duyarlar.

Kutsal Olun

¹³ Bu nedenle zihinlerinizi eyleme hazırlayıp ayık kalarak umudunuzu tümüyle Isa Mesih'in görünmesiyle size sağlanacak olan lütfə bağlayın. ¹⁴ Söz dinleyen çocuklar olarak, bilgisiz olduğunuz geçmiş zamandaki tutkularınıza uymayın. ¹⁵ Sizi çağırın Tanrı kutsal olduğunu göre, siz de her davranışınızda kutsal olun. ¹⁶ Nitekim şöyle yazılmıştır: "Kutsal olun, çünkü ben kutsalım."

¹⁷ Kimseyi kayırmadan, kişiyi yaptıklarına bakarak yargılayan Tanrı'yı Baba diye çağrıǵınızıza göre, gurbeti andiran bu dünyadaki zamanınızı Tanrı korkusuya geçirin. ¹⁸⁻¹⁹ Biliyorsunuz ki, atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan altın ya da gümüş gibi geçici şeylerle değil, kusursuz ve lekesiz kuzuyu andiran Mesih'in değerli kanının fidyesiyle kurtuldunuz. ²⁰ Dünyanın kuruşundan önce bilinen Mesih, çağların sonunda sizin yararınıza ortaya çıktı. ²¹ O'nu ölümden diriltip yücelten Tanrı'ya O'nun aracılığıyla iman ediyorsunuz. Böylece imanınız ve umudunuz Tanrı'dadir.

²² Gerçege uymakla kendinizi arıttınız, kardeşler için içten bir sevgiye sahip oldunuz. Onun için birbirinizi candan, yürekten sevin. ²³ Çünkü ölümlü değil, ölümsüz bir tohumdan, yani Tanrı'nın dırı ve kalıcı sözü aracılığıyla yeniden doğdunuz. ²⁴⁻²⁵ Nitekim,

"İnsan soyu ota benzer,
Bütün yüceliği kır çiçeği gibidir.
Ot kurur, çiçek solar,
Ama Rab'bin sözü sonsuza dek kalır."

İşte size müjdelenmiş olan söz budur.

2

¹ Bu nedenle her kötülüğü, hileyi, ikiyüzlülüğü, kıskançlığı ve bütün iftiraları überinizden sıyırp atın. ² Yeni doğmuş bebekler gibi, hilesiz sütü andıran

* **1:11** "Hangi zamanı" ya da "Kimi". **1:16** Lev.11:44-45; 19:2 **1:24-25** Ysa.40:6-8

Tanrı sözünü özleyin ki, bununla beslenip büyüyerek kurtuluşa erişesiniz. ³
Çünkü Rab'bin iyiliğini tattınız.

Diri Taş, Seçkin Halk

⁴ İnsanlarca reddedilmiş, ama Tanrı'ya göre seçkin ve değerli olan diri taşa, Rab'be gelin. ⁵ O sizi diri taşlar olarak ruhsal bir tapınağın yapımında kullanınsın. Böylelikle, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'nın beğenisini kazanan ruhsal kurbanlar sunmak üzere kutsal bir kâhinler topluluğu olursunuz. ⁶ Çünkü Kutsal Yazi'da şöyle deniyor:

“İşte, Siyon'a* bir taş,
Seçkin, değerli bir köşe taşı koyuyorum.
O'na iman eden hiç utandırılmayacak.”

⁷⁻⁸ İman eden sizler için bu taş değerlidir. Ama imansızlar için,
“Yapıcıların reddettiği taş
Köşenin baş taşı,”
“Sürçme taşı ve tökezleme kayası oldu.”

İmansızlar Tanrı'nın sözünü dinlemedikleri için sürülerler. Zaten sürçmek üzere belirlenmişlerdir.

⁹ Ama siz seçilmiş soy, Kral'ın* kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkınız. Sizi karanlıktan şAŞıLSı IşığINA çağrınan Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için seçildiniz. ¹⁰ Bir zamanlar halk değildiniz, ama şimdi Tanrı'nın halkınız. Bir zamanlar merhamete erişmemiştiniz, şimdysiye merhamete eriştiniz.

¹¹ Sevgili kardeşler, size yalvarırım, cana karşı savaşan benliğin tutkularından kaçının. Çünkü bu dünyada yabancı ve konuksunuz. ¹² İnanmayanlar arasında olumlu bir yaşam sürüün. Öyle ki, kötülık yapanlarınız gibi size iftira etseler de, iyi işlerinizi görerek Tanrı'yı, kendilerine yaklaşığı gün yüceltsinler.

Yöneticilere Bağlımlı Olun

¹³⁻¹⁴ İnsanlar arasında yetkili kılınmış her kuruma -gerek her şeyin üstünde olan krala† gerekse kötülık yapanların cezalandırılması, iyilik edenlerin onurlandırılması için kral tarafından gönderilen valilere- Rab adına bağımlı olun. ¹⁵ Çünkü Tanrı'nın isteği, iyilik yaparak akılsızların bilgisizliğini susturmanızdır. ¹⁶ Özgür insanlar olarak yaşayın, ancak özgürlüğünüzü kötülik yapmak için bahane etmeyin. Tanrı'nın kulları olarak yaşayın. ¹⁷ Herkese saygı gösterin. İmanlı kardeşlerinizi sevin, Tanrı'dan korkun, krala saygı gösterin.

¹⁸ Ey hizmetkârlar, efendilerinizin yalnız iyi ve yumuşak huylu olanlarına değil, ters huylu olanlarına da tam bir saygıyla bağımlı olun. ¹⁹ Haksız yere acı çeken kişi, Tanrı bilinciyle acıyla katlanırsa, Tanrı'yı hoşnut eder. ²⁰ Çünkü günah işleyip dövüldüğünüzde dayanırsanız, bunda övülecek ne var? Ama iyilik edip acı çektiğinizde dayanırsanız, Tanrı'yı hoşnut edersiniz. ²¹ Nitekim bunun için çağrıldınız. Mesih, izinden gidesiniz diye uğruna acı çekerek

2:3 Mez.34:8 **2:6** Yşa.28:16 **2:7-8** Mez.118:22 **2:7-8** Yşa.8:14-15 **2:9** Çık.19:5-6; Yas.4:20;

7:6; 14:2; Yşa.43:20-21; Tit.2:14 * **2:9** "Kral": Tanrı. **2:10** Hoş.2:23 † **2:13-14** "Kral": Burada Roma İmparatoru anlamına gelir.

size örnek oldu. ²² “O günah işledi, ağızından hileli söz çıkmadı.” ²³ Kendisine sövüldüğünde sövgüyle karşılık vermedi, acı çektiğinde kimseyi tehdit etmedi; davasını, adaletle yargılanan Tanrı'ya bıraktı. ²⁴ Bizler günah karşısında ölelim, doğruluk uğruna yaşayalım diye, günahlarımıza çarmlıta kendi bedeninde yükleni. O'nun yaralarıyla şifa buldunuz. ²⁵ Çünkü yolunu şaşırılmış koyunlar gibiydiniz, simdiye canlarınızın Çobanı'na ve Gözetmeni'ne‡ döndünüz.

3

Kari Koca İlişkileri

¹⁻² Bunun gibi, ey kadınlar, siz de kocalarınıza bağımlı olun. Öyle ki, kimileri Tanrı sözüne inanmása bile, Tanrı korkusuna dayanan temiz yaşıyinizi görerek söyle gerek kalmadan karılarının yaşayışıyla kazanılsınlar. ³ Süsünüz örgülü saçlar, altın takılar, güzel giysiler gibi dışla ilgili olmasın. ⁴ Gizli olan iç varlığınız, sakin ve yumuşak bir ruhun solmayan güzelliğiyle süsünüz olsun. Bu, Tanrı'nın gözünde çok değerlidir. ⁵ Çünkü geçmişte umudunu Tanrı'ya bağlamış olan kutsal kadınlar da kocalarına bağımlı olarak böyle süslenirlerdi. ⁶ Örneğin Sara İbrahim'i “Efendim” diye çağırır, sözünü dinlerdi. İyilik eder, hiçbir tehidditen yılmazsanız, siz de Sara'nın çocukları olursunuz.

⁷ Bunun gibi, ey kocalar, siz de daha zayıf varlıklar olan karılarınızla anlayış içinde yaşayın. Tanrı'nın lütfettiği yaşamın ortak mirasçıları oldukları için onlara saygı gösterin. Öyle ki, dualarınıza bir engel çıkmاسın.

Doğruluk Uğruna Açı Çekmek

⁸ Sonuç olarak hepiniz aynı düşüncede birleşin. Başkalarının duygularını paylaşın. Birbirinizi kardeşçe sevin. Şefkatli, alçakgönüllü olun. ⁹ Kötülüğe kötülükten, sövgüye sövgüyle değil, tersine, kutsamaya karşılık verin. Çünkü kutsanmayı miras almak için çağrıldınız. ¹⁰ Şöyledi ki,

“Yaşamdan zevk almak,
İyi günler görmek isteyen,
Dilini kötülükten,
Dudaklarını yalandan uzak tutsun.
¹¹ Kötülükten sakınip iyilik yapın.
Esenliği amaçlasın, ardından gitsin.
¹² Çünkü Rab'bin gözleri
Doğru kişilerin üzerindedir.
Kulaklıları onların yakarışına açıktır.
Ama Rab kötülük yapanlara karşıdır.”

¹³ İyilik yapmakta gayretli olursanız, size kim kötülük edecek? ¹⁴ Doğruluk uğruna acı çekseniz bile, ne mutlu size! İnsanların “korktuğundan korkmayın, ürkmezsin.” ¹⁵ Mesih'i Rab olarak yüreklerinizde kutsayın. İçinizdeki umudun nedenini soran herkese uygun bir yanıt vermeye her zaman hazır olun. ¹⁶ Yalnız bunu yumuşak huyla, sayıyla yapın. Vicdanınızı temiz tutun. Öyle ki, Mesih'e ait olarak sürdürdüğünüz olumlu yaşamı kınayanlar size ettiğleri

^{2:22} Ysa.53:9 ^{2:23} Ysa.53:7 ^{2:24} Ysa.53:5 ^{2:25} Ysa.53:6 ‡ ^{2:25} “Canlarınızın Çobanı ve Gözetmeni”: İsa Mesih. **3:1-2** Ef.5:22; Kol.3:18 **3:3** 1Ti.2:9-10 **3:6** Yar.18:12 **3:7** Ef.5:25; Kol.3:19 **3:10** Mez.34:12-16 **3:14** Ysa.8:12-13; Mat.5:10

iftiradan utansınlar. ¹⁷ İyilik edip acı çekmek –eğer Tanrı'nın isteği buysa-kötülük yapıp acı çekmekten daha iyidir. ¹⁸ Nitekim Mesih de bizleri Tanrı'ya ulaşımak amacıyla doğru kişi olarak doğru olmayanlar için günah sunusu olarak ilk ve son kez öldürdü*. Bedence öldürülüdü, ama ruhça diriltildi. ¹⁹ Ruhta gidip bunları zindanda olan ruhlara da duyurdu. ²⁰ Bir zamanlar, Nuh'un günlerinde gemi yapılırken, Tanrı'nın sabırla beklemesine karşın bu ruhlar söz dinlememişlerdi. O gemide birkaç kişi, daha doğrusu sekiz kişi suyla kurtuldu[†]. ²¹ Bu olay vaftizi simgeliyor. Bedenin kirden arınması değil, Tanrı'ya yönelen temiz vicdanın dileği olan vaftiz, Isa Mesih'in dirilişiyle şimdi siz de kurtarıyor. ²² Göge çıkışmış olan Mesih, Tanrı'nın sağındadır. Bütün melekler, yetkiler ve güçler O'na bağlı kılınmıştır.

4

Tanrı için Yaşamak

¹ Mesih bedence acı çektiğine göre, siz de aynı düşüncenle silahlanın. Çünkü bedence acı çekmiş olan, günaha sırt çevirmiştir. ² Sonuç olarak, dünyadaki yaşamının geri kalan bölümünü artık insan tutkularına göre değil, Tanrı'nın isteğine göre sürdürür. ³ İnanmayanların hoşlandıklarını yaparak sefahat, şehvet, sarhoşluk, çılgın eğlenceler, içki alemleri ve ilke tanımayan putperestlik içinde yaşayarak geçmişte harcadığınız günler yeter! ⁴ İnanmayanlar, kendinizi onlarla birlikte aynı sefahat seline atmamanızı yadırgıyor, size sövüyorlar. ⁵ Onlar, ölüleri de dirileri de yargılama hazır olan Tanrı'ya hesap verecekler. ⁶ Çünkü ölüler bedence öbür insanlar gibi yargılansın, ama ruhça Tanrı gibi yaşasın diye Müjde onlara da bildirildi.

⁷ Her şeyin sonu yakundır. Bu nedenle, sağıduyulu olun ve dua etmek için ayık durun. ⁸ Her şeyden önce birbirinizi candan sevin. Çünkü sevgi birçok günahı örter. ⁹ Söylenmeksızın birbirinize konukseverlik gösterin. ¹⁰ Her biriniz hangi ruhsal armağanı aldıysanız, bunu Tanrı'nın çok yönlü lütfunun iyi kâhyaları olarak birbirinize hizmet etmeye kullanın. ¹¹ Konuşan, Tanrı'nın sözlerini iletir gibi konuşsun. Başkalarına hizmet eden, Tanrı'nın verdiği güçle hizmet etsin. Öyle ki, Isa Mesih aracılığıyla Tanrı her şeye yüceltsin. Yücelik ve kudret sonsuzlara dek Mesih'indir! Amin.

Mesih Uğruna Acı Çekmek

¹² Sevgili kardeşlerim, sinanmanız için size giydirilen ateşten gömleği, size garip bir şey oluyormuş gibi yadırgamayın. ¹³ Tersine, Mesih'in acılarına ortak olduğunuz oranda sevinin ki, Mesih'in görkemi göründüğünde de sevinçle coşasınız. ¹⁴ Mesih'in adından ötürü hakarete uğrarsanız, ne mutlu size! Çünkü Tanrı'nın yüce Ruhu üzerinde bulunuyor. ¹⁵ Hiçbiriniz katil, hırsız, kötülük yapan ya da başkalarının işine karışan biri olarak acı çekmesin. ¹⁶ Ama Mesih inanlısı olduğu için acı çeken, bundan utanç duyması. Taşıdığı bu adla Tanrı'yı yüceltsin. ¹⁷ Çünkü yargının, Tanrı'nın ev halkından başlayacağı an gelmiştir. Eğer yargılama önce bizden başlarsa, Tanrı'nın Müjdesi'ne kulak asmayanların sonu ne olacak?

¹⁸ “Doğru kişi güclükle kurtuluyorsa,

* ^{3:18} “Öldü”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Açı çekti” diye geçer. ^{3:20} Yar.6:1-7:24 † ^{3:20} “Suyla kurtuldu” ya da “Sudan sağ salım çıktı”. ^{4:8} Özd.10:12; Yak.5:19-20 ^{4:18} Özd.11:31

Tanrısız ve günahlı kişiye ne olacak?"

19 Bunun için, Tanrı'nın isteği uyarınca acı çekenler, iyilik ederek canlarını güvenilir Yaradan'a emanet etsinler.

5

İhtiyarlar ve Gençler

1-3 Bu nedenle aranızdaki ihtiyarlarla, onlar gibi bir ihtiyar, Mesih'in çektiği acıların tanığı, açığa çıkacak olan yüceliğin paydaşı olarak rica ediyorum: Tanrı'nın size verdiği sürüyü güdün. Zorunluymuş gibi değil, Tanrı'nın istediği gibi gönüllü gözetmenlik yapın. Para hırsıyla değil, gönül rızasıyla, size emanet edilenlere egemenlik taslamadan, sürüye örnek olarak görevinizi yapın. **4** Baş Çoban* göründüğü zaman yüceliğin solmaz tacına kavuşacaksınız.

5 Ey gençler, siz de ihtiyarlarla bağımlı olun. Hepiniz birbirinize karşı alçakgönüllülüğü kuşanın. Çünkü,

"Tanrı kibirlilere karşısındır,
Ama alçakgönüllülere lütfeder."

6 Uygun zamanda sizi yüceltmesi için, Tanrı'nın kudretli eli altında kendinizi alçaltın. **7** Bütün kaygılarınızı O'na yükleyin, çünkü O sizi kayırır.

8 Ayık ve uyanık olun. Düşmanınız İblis kükreyen aslan gibi yutacak birini arayarak dolaşıyor. **9** Dünyanın her yerindeki kardeşlerinizin de aynı acıları çektiğini bilerek imanda sarsılmadan İblis'e karşı direnen. **10** Sizleri Mesih'te sonsuz yüceliğine çağrıran ve bütün lütfun kaynağı olan Tanrı'nın kendisi kısa bir süre acı çekmenizden sonra sizi yetkinleştirip pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir. **11** Kudret sonsuzlara dek O'nun olsun! Amin.

Son Selamlar

12 Kendisini güvenilir bir kardeş saydığım Silvanus aracılığıyla size kısaca yazmış bulunuyorum. Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın.

13 Sizler gibi seçilmiş olan Babil'deki kilise ve oğlum Markos size selam ederler. **14** Birbirinizi sevgiyle öperek selamlayın.

Sizlere, Mesih'e ait olan herkese esenlik olsun.

PETRUS'UN İKİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Elçi Petrus'un İkinci Mektubu'nu1 alanlar, Birinci Mektubu'nu alan Anadolu'daki inanlılarla aynı kişiler olabilir. Petrus mektubunu yazdığında yakında öleceğini biliyordu2. Mektubu ruhsal gerçekleri arkadaşlarına anımsatmak için yazıyor3. Amacı, öğretisini yazıya dökmektir. Böylelikle arkadaşları ölümünden sonra da bunu anımsayabilecekler4.

Bu mektupla Yahuda'nın Mektubu arasında benzerlikler var. Petrus'un yanlış öğreti yaynlara ilişkin öğretisini (2. bölüm) Yahuda'nın aynı konuya ilişkin öğretisiyle karşılaşlaştırın (4-18).

Mektubun İçeriği: Petrus, mektubu alanlara Tanrı'nın neler sağladığını hatırlatmakla sözे başlıyor5. Tanrı bize, kendi yolunda yürüyebilmemiz için gereken her şeyi vermiştir. Petrus, inanlıların geliştirmesini istediği yedi temel niteliği -erdem, bilgi, özdenetim, dayanma gücü, Tanrı yoluna bağlılık, kardeşseverlik ve sevgi- sıralayarak inanlıları gayretli olmaya özendiriyor6. Bildirisinin, uydurma masallara dayanmayıp peygamberlerin sözlerinden ve kişisel deneyimlerinden kaynaklandığını altını çizerek belirtir. İsa ile birlikte dağa çıktığında İsa'nın görünümünün değiştiğini görmüş ve Tanrı'nın sesini işittiği7.

Bunların yanısıra Kutsal Yazilar'ın kesinliğini de vurgular8. Okuyucularını yanlış öğreti yaynlara karşı uyarır9. Eski Antlaşmanın örnekler vererek bu tür adamların uğrayacağı cezayı belirtir. Yaşamlarının, tipki öğretileri gibi kötüülkle dolu olduğunu vurgular. Bu adamların İsa'nın ikinci gelişindeki gecikmeye ilişkin alayıcı iddialarını yanıtlar10. Gecikme, kimsenin mahvolmasını istemeyen, ama herkesin tövbe etmesini dileyen Tanrı'nın sabrıyla açıklanır. Petrus inanlıları, Rab'bin gelişini bekler ve o günün yaklaşmasını çabuklaştırırken kutsal ve Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürdürmeye çağırır11. Sonra Petrus, "sevgili kardeşimiz Pavlus'tan" övgüyle söz ediyor. Anlaşılan o ki, Petrus, Pavlus'un mektuplarını öbür Kutsal Yazilar'la aynı değerde buluyor12.

Ana Hatlar:

- 1:1-11 Gayretli olun
- 1:12-21 Petrus'un amacı ve yetkisi
- 2:1-20 Yanlış öğreti yaynalar
- 3:1-18 Rab'bin geliş

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹ İsa Mesih'in kulu ve elçisi ben Simun Petrus'tan Tanrıımız ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in doğruluğu sayesinde bizimkiyle eşdeğer bir imana kavuşmuş olanlara selam! ² Tanrı'yı ve Rabbimiz İsa'yı tanıtmakla lütuf ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Tanrisal Çağrı

³ Kendi yüceliği ve erdemiyile* bizi çağrının tanrisal gücü, kendisini tanıtmamız sonucunda yaşamamız ve Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şeyi bize verdi. ⁴ O'nun yüceliği ve erdemini sayesinde bize çok büyük

* ^{1:3} "Erdemiyle" ya da "Erdemine".

ve değerli vaatler verildi. Öyle ki, dünyada kötü arzuların yol açtığı yozlaşmadan kurtulmuş olarak, bu vaatler aracılıyla tanrısal özyapıya ortak olasınız. ⁵⁻⁷ İşte bu nedenle her türlü gayreti göstererek imanınıza erdemî, erdemînize bilgiyi, bilginize özdenetimi, özdenetiminize dayanma gücünü, dayanma gücünze Tanrı yoluna bağlılığı, bağlılığınızı kardeşseverliği, kardeşseverliğinizde sevgiyi katın. ⁸ Çünkü bu niteliklere artan ölçüde sahip olursanız, Rabbimiz İsa Mesih'i tanıtmakta etkisiz ve verimsiz olmazsınız. ⁹ Bu niteliklere sahip olmayan uzağı göremez, kördür. Eski günahlarından temizlendiğini unutmuştur. ¹⁰ Bunun için, ey kardeşler, çağrılmışlığınıza ve seçilmişliğinizi kökleştirmeye daha çok gayret edin. Buşları yaparsanız, hiçbir zaman tökezlemezsiniz. ¹¹ Böylece Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in sonsuz egemenliğine girme hakkı size cömertçe sağlanacaktır.

¹² Onun için, her ne kadar bunları biliyorsanız ve sahip olduğunuz gerçekle pekiştirilmüşseniz de, bunları size her zaman anımsatacağım. ¹³ Bu bedende[†] yaşadığım sürece bunları anımsatarak sizi gayrete getirmeyi doğru buluyorum. ¹⁴ Rabbimiz İsa Mesih'in bana bildirdiği gibi, bedenden ayrılışının yakın olduğunu biliyorum. ¹⁵ Ben bu dünyadan göçükten sonra da bunları sürekli anımsayabilmeniz için şimdi her gayreti göstereceğim.

¹⁶ Rabbimiz İsa Mesih'in kudretini ve gelişini size bildirirken uydurma masallara başvurmadık. O'nun görkemini gözlerimizle gördük. ¹⁷ Mesih, yüce ve görkemli Olan'dan kendisine ulaşan sesle, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" diyen Baba Tanrı'dan onur ve yücelik aldı. ¹⁸ Kutsal dağda O'nunla birlikte bulunduğu için gökten gelen bu sesi biz de işittik. ¹⁹ Peygamberlerin sözleri bizim için daha büyük kesinlik kazandı. Gün ağarıp sabah yıldızı yüreklerinizde doğuncaya dek, karanlık yerde ışık saçan çıraya benzeyen bu sözlere kulak verirseniz, iyi edersiniz. ²⁰ Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazilar'daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. ²¹ Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insan isteğinden kaynaklanmadı. Kutsal Ruh tarafından yönetilen insanlar Tanrı'nın sözlerini ilettiler.

2

Yanlış Öğreti Yananların Yıkımı

¹ Ama İsrail halkı arasında sahte peygamberler vardı; tipki sizin de aranızda yanlış öğreti yayanlar olacağı gibi. Bunlar kendilerini satın alan Efendi'yi* bile yadsıyarak gizlice aranızda yıkıcı öğretmenler sokacaklar. Böyleleri kendi başlarına anı bir yıkım getirecek. ² Birçokları da onların sefahatine kapılacak. Onların yüzünden gerçeğin yoluna söylecek. ³ Ağçözlüklerinden ötürü uydurma sözlerle sizi sömürecekler. Onlar için çoktan beri verilmiş olan yargı gecikmez. Onları bekleyen yıkım da uyuşturamaz.

⁴ Tanrı günah işleyen melekleri esirgemedi; onları cehenneme atıp karanlıkta zincire vurdu[†]. Yargılanıncaya dek orada tutulacaklar. ⁵ Tanrı eski dünyayı da esirgemedi. Ama tanrısızların dünyasına tufanı gönderdiğinde, doğruluk yolunu bildiren Nuh'u ve yedi kişiyi daha korudu. ⁶ Sodom ve Gomora kentlerini yakıp yıkarak yargıldı. Böylece tanrısızların başına geleceklerle bir örnek verdi. ⁷ Ama ilke tanımayan kişilerin sefih yaşıyışından

* ^{1:13} "Beden": Grekçe "Çadır". ^{1:14} Yu.21:18 ^{1:17} Mat.17:1-5; Mar.9:2-7; Luk.9:28-35

* ^{2:1} "Kendilerini satın alan Efendi": Rab İsa. ^{† 2:4} "Karanlıkta zincire vurdu": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Karanlık mağaralarla kapattı" diye geçer. ^{2:5} Yar.6:1-7:24 ^{2:6} Yar.19:24 ^{2:7} Yar.19:1-16

azap duyan doğru adam Lut'u kurtardı.⁸ Çünkü onların arasında yaşayan bu doğru adam, görüp işittiği yasa tanımaz davranışlar yüzünden doğru yüreğinde her gün ıstıraptır. ⁹⁻¹⁰ Görülüyör ki Rab kendi yolunda yürüyenleri karşılaştıkları denemelerden nasıl kurtaracağını bilir. Doğru olmayanları, özellikle benliğin yozlaşmış tutkuları ardından giden ve yetkisini hor görenleri cezalandırarak yargı gününe dek nasıl alıkoyacağını da bilir.

Bu küstah, dikbaşlı kişiler yüce varlıklara sövmekten korkmazlar. ¹¹ Oysa melekler bile, güç ve kudrette daha üstün oldukları halde bu varlıklar Rab'bin önünde sòverek yargılama兹lar. ¹² Ama anlamadıkları konularda sövüp sayan bu kişiler, içgüdüleriyle yaşayan, yakalanıp boğazlanmak üzere doğan, akıldan yoksun hayvanlar gibidir. Hayvanlar gibi onlar da yıkıma uğrayacaklar. ¹³ Ettikleri haksızlığa karşılık zarar göreceklər. Gündüzün zevk alemlerine dalmayı eğlence sayarlar. Birer leke ve yüzkarasıdırırlar. Sizinle yiyp içerken kendi hilelerinden zevk alırlar. ¹⁴ Gözleri, zinayla[‡] doludur, günaha doymazlar. Kararsız kişileri ayartırlar. Yüreği açgözlülük alıştırmış lanetli insanlardır. ¹⁵ Haksızlıkla elde ettiği kazancı seven Beor oğlu Balam'ın yolunu tutarak doğru yolu bırakıp saptılar. ¹⁶ Balam işlediği suçtan ötürü azarlandı. Konuşamayan eşek, insan diliyle konuşarak bu peygamberin çığlığını engel oldu.

¹⁷ Bu kişiler, susuz pınarlar, fırtınanın dağıtıığı sis gibidirler. Onları koyu karanlık bekliyor. ¹⁸ Çünkü yanlış yolda yürüyenlerden henüz kurtulanları, boş ve kurumlu sözler söyleyerek benliğin tutkularıyla, sefahatle ayartırlar. ¹⁹ Onlara özgürlük vaat ederler, oysa kendileri yozlaşmışlığın kölesidirler. Çünkü insan neye yenilirse onun kölesi olur. ²⁰ Rab ve Kurtarıcı İsa Mesih'i tanımakla dünyanın çirkefliginden kurtulduktan sonra yine aynı işlere karışıp yenilirlerse, son durumları ilk durumlarından beter olur. ²¹ Çünkü doğruluk yolunu bilip de kendilerine emanet edilen kutsal buyrukta geri dönmektense, bu yolu hiç bilmemiş olmak onlar için daha iyi olurdu. ²² Şu gerçek ödehyi onların durumunu anlatıyor: "Köpek kendi kusmuğuna döner", "Domuz da yıkandıktan sonra çamurda yuvarlanmaya döner."

3

Rab'bin Günü

¹ Sevgili kardeşler, şimdi bu benim size yazdığım ikinci mektuptur. Her iki mektubumda da bu konuları anımsatarak temiz düşüncelerinizi uyandırmaya çalıştım. ² Öyle ki, kutsal peygamberlerin çok önceden söylediğī sözleri ve Kurtarıcımız Rab'bin elçileriniz aracılığıyla verdiği buyruğu anımsayınız. ³⁻⁴ Öncelikle şunu bilmelisiniz: Dünyanın son günlerinde kendi tutkularının ardından giden alayçı kişiler türeyecektir. Bunlar, "Rab'bin gelişyle ilgili vaat ne oldu? Atalarımızın ölümünden beri her şey yaratılmışın başlangıcında olduğu gibi duruyor" diyerek alay edecekler. ⁵ Ne var ki, göklerin çok önceden Tanrı'nın sözyle var olduğunu, yerin sudan ve su aracılığıyla şekillendliğini bile bile unutuyorlar. ⁶ O zamanki dünya yine suyla, tufanla mahvolmuştu. ⁷ Şimdiki yer ve göklerse ateşe verilmek üzere aynı sözle saklanıyor, tanrısızların yargılanarak mahvolacağı güne dek korunuyorlar.

⁸ Sevgili kardeşlerim, şunu unutmayın ki, Rab'bin gözünde bir gün bin yıl, bin yıl bir gün gibidir. ⁹ Bazılarının düşündüğü gibi Rab vaadini yerine

[‡] 2:14 "Zinayla": Grekçe "Zina yapan kadınla". 2:15 Say.22:4-35 2:22 Özd.26:11 3:3-4 Yah.18

3:5 Yar.1:6-9 3:6 Yar.7:11-12 3:8 Mez.90:4

getirmekte gecikmez; ama size karşı sabrediyor. Çünkü kimsenin mahvolmasını istemiyor, herkesin tövbe etmesini istiyor. ¹⁰ Ama Rab'bin günü hırsız gibi gelecek. O gün gökler büyük bir gürültüyle ortadan kalkacak, maddesel öğeler yanarak yok olacak, yer ve yeryüzünde yapılmış olan her şey yanıp tükenecək*. ¹¹⁻¹² Her şey böylece yok olacağına göre, sizin nasıl kişiler olmanız gereklidir? Tanrı'nın gününü bekleyip o günün gelişini çabuklaştırarak kutsallık içinde yaşamalı, Tanrı yolunu izlemelisiniz. O gün gökler yanarak yok olacak, maddesel öğeler şiddetli ateşte eriyip gidecek. ¹³ Ama biz Tanrı'nın vaadi uyarınca doğruluğun barınacağı yeni gökleri, yeni yeryüzünü bekliyoruz.

¹⁴ Bunun için, sevgili kardeşlerim, mademki bunları bekliyorsunuz, Tanrı'nın önünde lekesiz, kusursuz ve barış içinde olmaya gayret edin. ¹⁵ Sevgili kardeşimiz Pavlus'un da kendisine verilen bilgelikle size yazdığı gibi, Rabbimiz'in sabrını kurtuluş fırsatı sayın. ¹⁶ Pavlus bütün mektuplarında bu konulardan böyle söz eder. Mektuplarında güç anlaşılan bazı yerler var ki, bilgisiz ve kararsız kişiler, öbür Kutsal Yazilar'ı olduğu gibi bunları da çarpitarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar. ¹⁷ Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, ilke tanımayan kişilerin aldatmasıyla sürükle尼ip kararlılığınıza sapmamak için bunları önceden bilerek sakının. ¹⁸ Öte yandan Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in lütfunda ve O'nu tanıtmakta ilerleyin. Şimdi ve sonsuza† dek O'na yükselik olsun! Amin.

3:10 Mat.24:43; Luk.12:39; 1Se.5:2; Va.16:15 * **3:10** "Yanıp tükenecək": Birçok Grekçe elyazmasında, "Açığa çıkarılacak" diye geçer. **3:13** Yşa.65:17; 66:22; Va.21:1 † **3:18** "Sonsuza": Grekçe "Sonsuzluğun gününe".

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Yuhanna, bu mektupta İsa Mesih'le ilgili kişisel deneyimlerini vurguluyor¹. Elimizdeki kanıtlara göre mektup önceleri Asya İli'nde (bugünkü Ege Bölgesi) topluluklar arasında okunuyordu. Onlara yazılmış olabilir. Dili oldukça yumuşaktır. Yuhanna okuyucularına, "sevgili kardeşlerim", "yavrularım", "çocuklar" diye seslenir.

Mektubun İçeriği: Yuhanna, mektubunun birkaç amacı olduğunu söyler²:

- (a) Mesih'in kimliği üzerinde duruyor. Mesih, Baba'yla birlikteydi, sonra beden alıp dünyaya geldi ve bizlere göründü³. O, Tanrı Oğlu'dur⁴; "günahları kaldırmak" ve "İblis'in yaptıklarına son vermek için" geldi⁵. "Gerçek Olan'ı (Tanrı'yı) tanımamız için bize anlama gücü vermiştir"⁶.
- (b) "Bunları size, günah işlemeyesiniz diye yazıyorum" diyor⁷. Gerekteki günah konusunu uzun uzun işler⁸. İnanan, "Mesih pak olduğu gibi kendini pak kilar"⁹ ve günah içinde yaşamaz. Ne var ki, "Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız, içimizde gerçek olmaz. Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır"¹⁰. Günaha karşı sahip olduğumuz seçenek, Mesih'in buyruklarına uyup birbirimizi severek "işikta yürümek"tir¹¹. "Çünkü sevgi Tanrı'dandır... Tanrı sevgidir"¹².
- (c) "Tanrı Oğlu'nun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilesiniz diye bunları yazdım" diyor¹³. Böyle sine güven veren bilgi¹⁴, yaşam¹⁵ ve iman¹⁶ tekrar tekrar işlenen konulardır.
- (ç) "Bunları sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazıyorum" diyor¹⁷. Çünkü yanlış öğreti yayan bu kişiler, İsa Mesih'in beden alıp dünyaya geldiğini yadsıyorlardı¹⁸. Mektubun önemli bir bölümü, büyük olasılıkla bu kişilerin küçümsediği gerçekleri vurgulamak için kaleme alınmıştır. Mektupta sıkça tekrarlanan kavramlardan biri de "gerçek" kavramıdır¹⁹.

Ana Hatlar:

- 1:1-4 Yaşam Sözü
- 1:5-2:17 İşık ve karanlık
- 2:18-27 Yanlış öğreti yayanlar
- 2:28-3:24 Günah ya da sevgi
- 4:1-6 Ruhları sınayın
- 4:7-21 Tanrı sevgidir
- 5:1-21 İman ve yaşam

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

Yaşam Sözü

¹ Yaşam Sözü'yle ilgili olarak başlangıçtan beri var olanı, işittiğimizi, gözlerimizle gördüğümüzü, seyredip ellerimizle dokunduğumuzu duyuruyoruz. ² Yaşam açıkça göründü, O'nu gördük ve O'na tanıklık ediyoruz. Baba'yla birlikte* olup bize görünmüştür olsun Yaşam'ı size duyuruyoruz. ³ Evet, sizin de bizlerle paydaşlığınız olsun diye gördüğümüzü, işittiğimizi

size duyuruyoruz. Bizim paydaşlığımız da Baba'yla ve Oğlu İsa Mesih'ledir.
4 Bunları size, sevincimiz tam olsun diye yazıyoruz.

Işıktı Yürüyelim

5 Mesih'ten iştigimiz ve şimdi size ilettiğimiz bildiri şudur: Tanrı ışiktır, O'nda hiç karanlık yoktur. **6** O'nunla paydaşlığımız var deyip de karanlıkta yürüsek, yalan söylemiş, gerçeğe uymamış oluruz. **7** Ama O ışıkta olduğu gibi biz de ışıkta yürüsek, birbirimizle paydaşlığımız olur ve Oğlu İsa'nın kanı bizi her günahdan arındırır. **8** Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız, içimizde gerçek olmaz. **9** Ama günahlarımıza itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı günahlarımıza bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır. **10** Günah işlemeyen dersek, O'nu yalancı durumuna düşürmüştür; O'nun sözü içimizde olmaz.

2

1 Yavrularım, bunları size günah işlemeyesiniz diye yazıyorum. Ama içimizden biri günah işlerse, adil olan İsa Mesih bizi Baba'nın önünde savunur. **2** O günahlarımıza, yalnız bizim günahlarımıza değil, bütün dünyanın günahlarını da bağışlatan kurbandır*. **3** Buyruklarını yerine getirirsek, O'nu tanıdığımızdan emin olabiliriz. **4** "O'nu tanıyorum" deyip de buyruklarını yerine getirmeyen yalancıdır, kendisinde gerçek yoktur. **5** Ama O'nun sözüne uyan kişinin Tanrı'ya olan sevgisi† gerçekten yetkinleşmiştir. Tanrı'da olduğumuzu bununla anlarız. **6** "Tanrı'da yaşıyorum" diyen, Mesih'in yürüdüğü yolda yürümelidir.

7 Sevgili kardeşlerim, size yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğiniz eski buyruğu yazıyorum. Eski buyruk, işitmiş olduğunuz Tanrı sözüdür. **8** Yine de size yeni bir buyruk yazıyorum. Bunun gerçek olduğu, Mesih'te ve sizde görülüyor. Çünkü karanlık geçiyor, gerçek ışık şimdiden parlıyor. **9** ışıkta olduğunu söyleyip de kardeşinden nefret eden hâlâ karanlıktadır. **10** Kardeşini seven ışıkta yaşı ve başkasının tökezlemesine neden olmaz. **11** Ama kardeşinden nefret eden karanlıktadır, karanlıkta yürü ve nereye gittiğini bilmez. Çünkü karanlık gözlerini kör etmiştir.

12 Yavrularım, size yazıyorum,
Çünkü Mesih'in adı uğruna günahlarınız bağışlandı.

13 Babalar, size yazıyorum,
Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyzsunuz.

Gençler, size yazıyorum,
Çünkü kötü olanı yendiniz.
Çocuklar, size yazdım,
Çünkü Baba'yı tanıyzsunuz.

14 Babalar, size yazdım,
Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyzsunuz.
Gençler, size yazdım,
Çünkü güclüsünüz,
Tanrı'nın sözü içinde yaşıyor,
Kötü olanı yendiniz.

* **2:2** Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yataştırmak kavramını da içerir.

† **2:5** "Kişinin Tanrı'ya olan sevgisi" ya da "Kişide Tanrı'nın sevgisi". **2:7** Yu.13:34

15 Dünyayı da dünyaya ait şeyleri de sevmeyin. Dünyayı sevenin Baba'ya sevgisi yoktur. **16** Çünkü dünyaya ait olan her şey -benliğin tutkuları, gözün tutkuları, maddi yaşamın verdiği gurur- Baba'dan değil, dünyadandır. **17** Dünya da dünyasal tutkular da geçer, ama Tanrı'nın isteğini yerine getiren sonsuza dek yaşar.

Mesih Karşımı

18 Çocuklar, bu son saattir. Mesih Karşımı'nın* geleceğini duyduınız. Nitekim şimdiden çok sayıda Mesih Karşımı türemiş bulunuyor. Son saat olduğunu bundan biliyoruz. **19** Bunlar aramızdan çıktılar, ama bizden değildiler. Bizden olsalardı, bizimle kalırlardı. Ayrılmaları hiçbirinin bizden olmadığını ortaya çıkardı. **20** Sizlerse Kutsal Olan tarafından meshedefiniz; hepiniz bilgilisiniz. **21** Gerçegi bilmediğiniz için değil, gerçegi ve hiçbir yalanın gerçekle ilgisi olmadığını bildiğiniz için size yazıyorum. **22** İsa'nın Mesih olduğunu yadsıyan yalancı değilse, kim yalancıdır? Baba'yı ve Oğul'u yadsıyan Mesih Karşımıdır. **23** Oğul'u yadsıyanada Baba da yoktur; Oğul'u açıkça kabul edende Baba da vardır. **24** Başlangıçtan beri işittiğiniz sözinizde yaşasın. Başlangıçtan beri işittiğiniz sözinizde yaşarsa, siz de Oğul'da ve Baba'da yaşarsınız. **25** Mesih'in bize vaat ettiği budur, yani sonsuz yaşamadır.

26 Bunları sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazıyorum. **27** Size gelince, O'ndan aldiğiniz meslek sizde kalır. Kimsenin size bir şey öğretmesine gerek yoktur. O'nun size her şeyi Öğreten meshi gerçekten, sahte değildir. Size öğrettiği gibi, Mesih'te yaşayın.

28 Evet, yavrularım, şimdî Mesih'te yaşamın ki, O göründüğünde cesaretimiz olsun, geldiğinde O'nun önünde utanmayalım. **29** O'nun doğru olduğunu bilişeniz, doğru olanı yapan herkesin O'ndan doğduğunu da bilişiniz.

3

Tanrı'nın Çocukları

1 Bakın, Baba bizi o kadar çok seviyor ki, bize "Tanrı'nın çocukları" deniyor! Gerçekten de öyleyiz. Dünya Baba'yı tanımadığı için bizi de tanıtmıyor. **2** Sevgili kardeşlerim, daha şimdiden Tanrı'nın çocuklarıyız, ama ne olacağımız henüz bize gösterilmedi. Ancak, Mesih göründüğü zaman O'na benzer olacağımızı biliyoruz. Çünkü O'nun olduğu gibi göreceğiz. **3** Mesih'te bu umuda sahip olan, Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar.

4 Günah işleyen, yasaya karşı gelmiş olur. Çünkü günah demek, yasaya karşı gelmek demektir. **5** Mesih'in, günahları kaldırırmak için ortaya çıktığını ve kendisinde günah olmadığını bilişiniz. **6** Mesih'te yaşayan, günah işlemez. Günah işleyen O'nu ne görmüştür, ne de tanımıştır. **7** Yavrularım, kimse sizi aldatmasın. Mesih doğru olduğu gibi, doğru olanı yapan da doğru kişidir. **8** Günah işleyen, İblis'tendir. Çünkü İblis başlangıçtan beri günah işlemektedir. Tanrı'nın Oğlu, İblis'in yaptıklarına son vermek için ortaya çıktı. **9** Tanrı'dan doğmuş olan, günah işlemez. Çünkü Tanrı'nın tohumu onda yaşar. Tanrı'dan doğmuş olduğu için günah işleyemez. **10** Doğru olanı yapmayan ve kardeşini sevmeyen kişi Tanrı'dan değildir. İşte Tanrı'nın çocuklarıyla İblis'in çocukları böyle ayırt edilir.

Birbirimizi Sevelim

11 Başlangıçtan beri işittiğiniz buyruk şudur: Birbirimizi sevelim. **12** Şeytan'a* ait olup kardeşini öldüren Kayın gibi olmayaşım. Kayın kardeşini neden öldürdü? Kendi yaptıkları kötü, kardeşinin yaptıkları doğru olduğu için öldürdü.

13 Kardeşler, dünya sizden nefret ederse şaşmayın. **14** Biz kardeşleri sevdigimiz için ölümde kalır. **15** Kardeşlerine nefret eden katildir. Hiçbir katilin sonsuz yaşama sahip olmadığını bilirsınız. **16** Sevginin ne olduğunu Mesih'in bizim için canını vermesinden anlıyoruz. Bizim de kardeşlerimiz için canımızı vermemiz gereklidir. **17** Dünya malına sahip olup da kardeşini ihtiyaç içinde gördüğü halde ondan şefkatini esirgeyen kişiye Tanrı'nın sevgisi olabilir mi?

18 Yavrularım, söyle ve dille değil, eylemle ve içtenlikle sevelim. **19-20** Böylelikle gerçeğe ait olduğumuzu bileyceğiz ve yüreğimiz bizi ne zaman suçlarsa, Tanrı'nın önünde onu yataştıracakız. Çünkü Tanrı yüreğimizden daha büyütür ve her şeyi bilsin. **21-22** Sevgili kardeşlerim, yüreğimiz bizi suçlamazsa, Tanrı'nın önünde cesaretimiz olur; O'ndan ne dilersek alırız. Çünkü O'nun buyruklarını yerine getiriyor, O'nu hoşnut eden şeyler yapıyoruz. **23** O'nun buyruğu Oğlu İsa Mesih'in adına inanmamız ve İsa'nın buyurduğu gibi birbirimizi sevmemizdir. **24** Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren Tanrı'da yaşar, Tanrı da o kişide yaşar. İçimizde yaşadığını bize verdiği Ruh sayesinde biliriz.

4

Ruhları Sınayın

1 Sevgili kardeşlerim, her ruha inanmayın. Tanrı'dan olup olmadıklarını anlamak için ruhları sınayın. Çünkü birçok sahte peygamber dünyanın her yanına yayılmış bulunuyor. **2** İsa Mesih'in beden alıp geldiğini kabul eden her ruh Tanrı'dandır. Tanrı'nın Ruhu'nun bununla tanıyacaksınız. **3** İsa'yı kabul etmeyen hiçbir ruh Tanrı'dan değildir. Büylesi, Mesih Karşılığının* ruhudur. Onun geleceğini duydunuz. Zaten o şimdiden dünyadadır. **4** Yavrularım, siz Tanrı'dansınız ve sahte peygamberleri yendiniz. Çünkü sizde olan, dünyadakinden üstünür. **5** Sahte peygamberler dünyadandır. Bu nedenle söyledikleri sözler de dünyadandır ve dünya onları dinler. **6** Bizse Tanrı'danzı; Tanrı'yı tanıyan bizi dinler, Tanrı'dan olmayan dinlemez. Gerçeğin Ruhu'yla yalan ruhunu böyle ayırt ederiz.

Tanrı Sevgidir

7 Sevgili kardeşlerim, birbirimizi sevelim. Çünkü sevgi Tanrı'dandır. Seven herkes Tanrı'dan doğmuştur ve Tanrı'yı tanır. **8** Sevmeyen kişi Tanrı'yı tanımaz. Çünkü Tanrı sevgidir. **9** Tanrı biricik Oğlu aracılığıyla yaşayalım diye O'nun dünyaya gönderdi, böylece bizi sevdığını gösterdi. **10** Tanrı'yı biz sevmış değildik, ama O bizi sevdi ve Oğlu'nun günahlarımıza bağışlatan kurban* olarak dünyaya gönderdi. İşte sevgi budur. **11** Sevgili kardeşlerim, Tanrı bizi bu kadar çok sevdigine göre biz de birbirimizi sevmeye borçluyuz. **12** Hiç kimse hiçbir zaman Tanrı'yı görmüş değildir. Ama birbirimizi seversek, Tanrı içimizde yaşar ve sevgisi içimizde yetkinleşmiş olur.

3:11 Yu.13:34 **3:12** Yar.4:8 * **3:12** "Şeytan'a": Grekçe "Kötü olana". **3:14** Yu.5:24 **3:23**

Yu.13:34; 15:12,17 * **4:10** Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabını yataştırmak kavramını da içerir. **4:12** Yu.1:18

¹³ Tanrı'da yaşadığımızı ve O'nun bizde yaşadığıni bize kendi Ruhu'ndan vermiş olmasından anlıyoruz. ¹⁴ Baba'nın Oğlu'nu dünyanın Kurtarıcısı olarak gönderdiğini gördük, şimdi buna tanıklık ediyoruz. ¹⁵ Kim İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu açıkça kabul ederse, Tanrı onda yaşar, o da Tanrı'da yaşar. ¹⁶ Tanrı'nın bize olan sevgisini tanıdık ve buna inandık.

Tanrı sevgidir. Sevgide yaşayan Tanrı'da yaşar, Tanrı da onda yaşar. ¹⁷ Yargı gününde cesaretimiz olsun diye sevgi böylelikle içimizde yetkin kilinmiştir. Çünkü Mesih nasılsa, biz de bu dünyada öyleyiz. ¹⁸ Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi korkuyu siler atar. Çünkü korku işkencedir[†]. Korkan kişi sevgide yetkin kılınmamıştır. ¹⁹ Bizse seviyoruz, çünkü önce O bizi sevdi. ²⁰ "Tanrı'yı seviyorum" deyip de kardeşinden nefret eden yalancıdır. Çünkü gördüğü kardeşini sevmeyen, görmediği Tanrı'yı sevmez. ²¹ "Tanrı'yı seven kardeşini de sevsin" diyen buyruğu Mesih'ten aldık.

5

Tanrı Oğlu'na İman

¹ İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes Tanrı'dan doğmuştur. Baba'yı seven O'ndan doğmuş olanı da sever. ² Tanrı'yı sevip buyruklarını yerine getirmekle, Tanrı'nın çocuklarını sevdigimizi anlarız. ³ Tanrı'yı sevmek O'nun buyruklarını yerine getirmek demektir. O'nun buyrukları da ağır değildir. ⁴ Çünkü Tanrı'dan doğmuş olan herkes dünyayı yener. Bize dünyaya karşı zafer kazandıran imanımızdır. ⁵ İsa'nın Tanrı Oğlu olduğuna iman edenden başka dünyayı yenen kim?

⁶ Suyla ve kanla gelen İsa Mesih'tir. O yalnız suyla değil, suyla ve kanla gelmiştir. Buna tanıklık eden Ruh'tur. Çünkü Ruh gerçektir. ⁷⁻⁸ Şöyled ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir. ⁹ İnsanların tanıklığını kabul ediyoruz, oysa Tanrı'nın tanıklığı daha üstündür. Çünkü bu, Tanrı'nın tanıklığıdır, kendi Oğlu'yla ilgili olarak yaptığı tanıkluktur. ¹⁰ Tanrı'nın Oğlu'nun inananan, yüreğinde Tanrı'nın tanıklığına sahiptir. Tanrı'ya inanmayansa O'nun yalancı durumuna düşürmüştür. Çünkü Tanrı'nın Oğlu'yla ilgili tanıklığını inanmamıştır. ¹¹ Tanıklık da şudur: Tanrı bize sonsuz yaşam verdi, bu yaşam O'nun Oğlu'ndadır. ¹² Kendisinde Tanrı Oğlu bulunannda yaşam vardır, kendisinde Tanrı Oğlu bulunmayanda yaşam yoktur.

Sonsuz Yaşam

¹³ Tanrı Oğlu'nun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğumuzu bilesiniz diye bunları yazdım. ¹⁴ Tanrı'nın önünde güvenimiz şu ki, O'nun isteği uygun ne dilersek bizi iştir. ¹⁵ Her ne dilersek bizi iştittiğini bildiğimize göre, O'ndan dilediklerimizi aldığımızı da biliriz.

¹⁶ Kardeşinin ölümcül olmayan bir günah işlediğini gören, onun için dua etsin. Duasıyla kardeşine yaşam verecektir. Bu, ölümcül olmayan günah işleyenler için geçerlidir. Ölümcül günah da vardır, bunun için dua etsin demiyorum. ¹⁷ Her kötülük günahdır, ama ölümcül olmayan günah da vardır.

¹⁸ Tanrı'dan doğmuş olanın günah işlemediğini biliriz. Tanrı'dan doğmuş olan İsa Mesih onu korur ve kötü olan ona dokunamaz. ¹⁹ Biliyoruz ki, biz Tanrı'danız, bütün dünya ise kötü olanın denetimindedir. ²⁰ Yine biliyoruz ki, Tanrı'nın Oğlu gelmiş ve gerçek Olan'ı tanımadız için bize anlama gücü

[†] **4:18** "Korku işkencedir" ya da "Korku cezalandırılma düşünencesinden doğar". **5:3** Yu.14:15 **5:11** Yu.3:36

vermiştir. Biz gerçek Olan'dayız, O'nun Oğlu İsa Mesih'teyiz. O gerçek Tanrı ve sonsuz yaşamdır.

²¹ Yavrularım, kendinizi putlardan koruyun.

YUHANNA'NIN İKİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Bu mektupla İncil'in Yuhanna kısmı ve Yuhanna'nın birinci ve üçüncü mektupları arasında yakın benzerlikler var. Mektupta seslenilen "hanımfendi ve çocukları", büyük olasılıkla bir inanlılar topluluğunu simgeliyor. Her kim ise, Yuhanna onları yakında ziyaret etmek umudundadır (12).

Mektubun İçeriği: Yuhanna, okuyucularını "Mesih'in beden alıp geldiğini" yadsıyanlar konusunda uyarmak için yazıyor (7). İlk iki yüzyılda gezici müjdeci ve din öğretmenlerinin Müjde'yi yaymakta önemli payları vardı. İnananlar çoğu kez onları ağırlayıp sonraki yolculuklarında yardım etmişlerdir. Yuhanna, yanlış öğreti yayanları ağırlamak bir yana, onlara selam bile verilmemeli diyor. Yanlış öğretmenler karşısında İsa Mesih'e (3,7,9), sevgiye (1-6) ve gerçege (1-4) ilişkin doğru öğretiye ağırlık veriyor.

Ana Hatlar:

1-4 Giriş

5-6 Sevgiye çağrı

7-11 Yanlış öğreti yayanlara karşı uyarilar

12-13 Sonuç

Sevgi ve Gerçek

¹ Ben ihtiyardan, Tanrı'nın seçtiği, gerçekten sevdiğim hanımfendiye ve çocuklarına selamlar! Yalnız ben değil, gerçeği bilenlerin hepsi de sizleri seviyor. ² Çünkü gerçek içimizde yaşıyor ve sonsuza dek bizimle olacak. ³ Baba Tanrı'dan ve Baba'nın Oğlu İsa Mesih'ten gelen lütuf, merhamet ve esenlik de gerçekte ve sevgide bizimle olacaktır.

⁴ Senin çocuklarından bazlarının Baba'dan aldığımız buyruğa uyarak gerçeğin izinden yürüdüğünü görünce çok sevindim. ⁵ Şimdi sana rica ediyorum, hanımfendi, birbirimizi sevelim. Bu sana yazdığım yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğimiz buyruktur. ⁶ Sevgi Tanrı'nın buyruklarına uygun yaşamamız demektir. Başlangıçtan beri iştığıınız gibi, O'nun buyruğu sevgi yolunda yürümeyinizdir. ⁷ Ne var ki, İsa Mesih'in beden alıp geldiğini kabul etmeyen birçok aldatıcı dünyanın her yanına yayıldı. Aldatıcı, Mesih karşısı olan bunlardır. ⁸ Başardıklarınızı* yitirmemek ve ödülüñüzü eksiksiz almak için kendinize dikkat edin. ⁹ Haddini aşip Mesih'in öğretisine bağlı kalmayan hiç kimsede Tanrı yoktur. Bu öğretiye bağlı kalanda ise hem Baba, hem de Oğul vardır. ¹⁰ Size gelip de bu öğretiyi getirmeyeni evinize almayın, ona selam bile vermeyin. ¹¹ Çünkü böyle birine selam veren, kötü işlerine ortak olur.

¹² Size yazacak çok şeyim var, ama bunları kâğıtla, mürekkeple iletmek istemedim. Sevincimiz tam olsun diye yanınıza gelmek ve sizinle yüz yüze konuşmak umudundayım. ¹³ Tanrı'nın seçtiği kızkardeşinin çocuklarla sana selam ederler.

^{1:5} Yu.13:34; 15:12,17 * ^{1:8} "Başardıklarınızı": Birçok Grekçe elyazmasında, "Başardıklarımızı" diye geçer.

^{1:8} "Başardıklarınızı": Birçok Grekçe elyazmasında, "Başardıklarımızı" diye

YUHANNA'NIN ÜÇÜNCÜ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Yuhanna'nın seslendiği kişi Gayus'tur. Onu çocukların biri olarak nitelerken, büyük olasılıkla kendisinin aracılığıyla iman ettiğini anlatmak istiyor. Yuhanna çok geçmeden Gayus'u ziyaret etmek umudundadır.

Mektubun İçeriği: Yuhanna, Gayus'u gerçeğe bağlılığından (3-4) ve Müjde'yi yayanlara gösterdiği konukseverlikten (5-6) ötürü över. Buna karşılık, gezici müjdecileri kabul etmemeyip topluluğu etkisi altına almak isteyen Diotrefis'i kınar (9-10). Yuhanna'nın Gayus'a salık verdiği Dimitrios, aynı zamanda mektubu da getiren kişi olabilir (12).

Ana Hatlar:

- 1-4 Giriş
- 5-8 Gezici müjdecilere hizmet
- 9-12 Diotrefis ve Dimitrios
- 13-14 Veda ve selamlar

1 Ben ihtiyardan, gerçekten sevdiğim sevgili Gayus'a selam!

2 Sevgili kardeşim, canın gönenç içinde olduğu gibi, her bakımından sağlıklı ve gönenç içinde olman için dua ediyorum. ³ Bazı kardeşler gelip senin gerçeğe bağlı kalığına, gerçeğin izinden yürüdüğüne tanıklık edince çok sevindim.

4 Benim için, çocukların gerçeğin izinden yürüdüklerini duymaktan daha büyük bir sevinç olamaz!

Övgüler, Öğütler

5 Sevgili kardeşim, sana yabancı oldukları halde, kardeşler için yaptığın her şeyi içten bir bağlılıkla yapıyorsun. ⁶ Onlar kilise önünde sevgine tanıklık ettiler. Onları Tanrı'ya yaraşır biçimde yardımlarınla birlikte uğurlarsan iyi edersin. ⁷ Çünkü inanmayanlardan hiçbir yardım almadan, Mesih'in adı uğruna yola çıktılar. ⁸ Bu nedenle, gerçek uğruna emektaşlar olmak için böylelerini desteklemeliyiz.

9 Kiliseye bazı şeyler yazdım, ama aralarında en üstün olma sevdasında olan Diotrefis bizi kabul etmiyor. ¹⁰ Bunun için, eğer gelirsem, bize yönelik haksız suçlamalarla yaptığı kötülükleri anımsatacağım. Bununla yetinmeyerek kardeşleri de kabul etmiyor, kabul etmek isteyenlere de engel olup onları kiliseden dışarı atıyor.

11 Sevgili kardeşim, kötüyü değil, iyiyi örnek al. İyilik yapan kişi Tanrı'dandır. Kötülük yapansa Tanrı'yı görmemiştir. ¹² Herkesle birlikte gerçeğin kendisi, Dimitrios'un değerli biri olduğuuna tanıklık ediyor. Biz de tanıklık ederiz. Tanıklığımızın doğru olduğunu biliyorsun.

13 Sana yazacak çok şeyim var, ama mürkkeple, kalemlle yazmak istemiyorum. ¹⁴ Yakında seni görmek umudundayım, o zaman yüz yüze konuşuruz. Esen kal! Arkadaşlar sana selam ederler. Sen de oradaki arkadaşlara adlı adınca selam söyle.

YAHUDA'NIN MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Bu mektup oldukça kısadır, kime ve ne zaman yazıldığı açıkça belirtilmez. Kendini "Yakup'un kardeşi" diye tanıtan yazarın İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot'a ilgisi yoktur. Mektubun, inananları, aralarına sızıp yanlış öğreti yayanlara karşı uyarmak için yazıldığı anlaşılıyor (4). Söz konusu uyarilarla Petrus'un İkinci Mektubu'nda geçen uyarılar arasında benzerlikler var (2Pe.2).

Mektubun İçeriği: Yahuda, "tek Efendimiz ve Rabbimiz İsa Mesih'i yadsıyan" bu kişilerin yaşamına ilişkin çok şey söylüyor (4). Kendi tutkularının peşinden giden bu adamlar, Tanrı lütfunu sefahate araç ederler¹. Yakınıp söylenen (16), yerici (8-10) ve alaycı (17-19) kişilerdir. "Yalnız kendilerini besleyen çobanlar" gibi, amaçları sadece kazançtır². Bölücüdürler (19) ve meyvesiz bir yaşam sürerler (12). Yahuda okuyucularına, Eski Antlaşma zamanında Tanrı'nın söz dinlemediyeni cezalandırdığı gibi, yanlış öğreti yayan bu kişileri de cezalandıracağı hatırlatıyor (5-7, 13-15). Bu bağlamda, inanlıları gerçek iman uğrunda mücadeleye (3) ve kendilerini bu iman temeli üzerinde geliştirmeye (20) özendiriyor. Yoldan sapanları tekrar yola çekip kurtarmalarını istiyor (22-23). Mektubunu şu güvenceli sözlerle bitiriyor: "Kurtarıcımız tek Tanrı, sizi düşmekten alıkoyacak, büyük sevinç içinde lekesiz olarak yüce huzuruna çıkaracak güçtedir"³.

Kuşkulandığımız öğreticilerle karşılaşduğumzdı Yahuda Mektubu bize yol gösterebilir. Mektupta sözü geçen günahların bu tür kişilerin yaşamında olup olmadığına bakmalıyız. İsa, "Onları meyvelerinden tanıyacaksınız" diyor (Mat.7:15-20).

Ana Hatlar:

1-3 Selamlar ve amaç

4-19 Yanlış öğreti yayanlar

20-25 Öğütler ve Tanrı'ya övgüler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 28

¹ İsa Mesih'in kulu, Yakup'un kardeşi ben Yahuda'dan, Baba Tanrı tarafından sevilip İsa Mesih için korunmuş olan çağrımlıslara selam!

² Merhamet, esenlik ve sevgi artan ölçüde sizin olsun.

Günah ve Yargı

³ Sevgili kardeşlerim, size ortak kurtuluşumuzla ilgili yazmaya çok gayret ettim. Bu arada sizi kutsallara ilk ve son kez emanet edilen iman uğrunda mücadeleye özendirmek için yazma gereğini duydum. ⁴ Çünkü Tanrımız'ın lütfunu sefahate araç eden, tek Efendimiz ve Rabbimiz İsa Mesih'i yadsıyan bazı tanrısızlar gizlice aranıza sızdırılar. Onların yargılanacakları çoktan beri yazılmıştır.

⁵ Bütün bunları bildiğiniz halde, size anımsatmak isterim ki, ilk ve son kez halkı Misir'dan kurtaran Rab iman etmeyenleri daha sonra yok etti.

⁶ Yetkilerinin sınırı içinde kalmayıp kendilerine ayrılan yeri terk etmiş olan melekleri, büyük yargı günü için çözülmez bağlarla bağlayarak karanlığa hapsetti. ⁷ Sodom, Gomora ve çevrelerindeki kentler de benzer biçimde

kendilerini fuhuş ve sapıklığa teslim ettiler. Sonsuza dek ateşte yanma cezasını çeken bu kentler ders alınacak birer örnektir.

⁸ Aranızda sizan bu kişiler de onlar gibi gördükleri düslere dayanarak öz bedenlerini kirletiyor, Rab'bin yetkisini hiçe sayıyor, yüce varlıklara sövüyorlar.

⁹ Oysa Başmelek Mikail bile Musa'nın cesedi konusunda İblis'le çekişip tartışırken, söverek onu yargılamaya kalkışmadı. Ancak, "Seni Rab azarlasın" dedi. ¹⁰ Ama bu kişiler anlamadıkları her seye sövüyorlar. Öte yandan, akıldan yoksun hayvanlar gibi ığğadıyla anladıkları ne varsa, onları yıkma götürüyor. ¹¹ Vay onların haline! Çünkü Kayın'in yolundan gittiler. Kazanç için kendilerini Balam'inkine benzer bir yanılığa kaptırdılar. Korah'inkine benzer bir isyanda mahvoldular. ¹² Sevgi şölenlerinizde sizinle birlikte pervasızca yiyp içen bu kişiler birer kara lekecidir. Yalnız kendilerini besleyen çobanlardır. Rüzgarın sürüklendiği yağmursuz bulutlara, iki kez ölmüş, kökünden sökülmüş, sonbaharın meyvesiz ağaçlarına benzerler. ¹³ Köpüğünü savurulan denizin azın dalgaları gibi ayıplarını çevreye savururlar. Serseri yıldızlar gibidirler. Onları sonsuza dek sürecek koyu kararlı bekliyor.

¹⁴⁻¹⁵ Adem'den sonraki altıncı^{*} kuşaktan olan Hanok, bu adamlara ilişkin şu peygamberlikte bulundu: "İşte Rab herkesi yargılamak üzere on binlerce kutsalıyla[†] geliyor. Tanrı yoluna aykırı, tanrısızca yapılan bütün işlerden ve tanrısız günahkârların kendisine karşı söylediğinin bütün ağır sözlerden ötürü Rab, bütün insanlara suçluklarını gösterecektir." ¹⁶ Bunlar hep yakınıp söylenen, kendi tutkularının peşinden giderler. Ağızlarından kurumlu sözler çıkar, kendi çıkarları için başkalarını pohpohlarlar.

Uyarılar ve Ötüütler

¹⁷ Ama siz, sevgili kardeşlerim, Rabbimiz Isa Mesih'in elçileri tarafından önceden söylenen sözleri anımsayın. ¹⁸ Size demişlerdi ki, "Dünyanın son günlerinde alay edenler, tanrısızlığa yönelik kendi tutkularına göre yaşayanlar olacaktur." ¹⁹ Bunlar bölücü, insan doğasıyla sınırlı, Kutsal Ruh'tan yoksun kişilerdir. ²⁰ Ama siz, sevgili kardeşlerim, kendinizi tümden kutsal olan imanınızın temeli üzerinde geliştirin. Kutsal Ruh'un yönetiminde dua edin. ²¹ Rabbimiz Isa Mesih'in sizi sonsuz yaşama kavuşturacak olan merhametini beklerken kendinizi Tanrı'nın sevgisinde koruyun. ²² Kimi kararsızlara merhamet edin. ²³ Kimini ateşten çekip kurtarın. Kimine de korkuya merhamet edin. Ama günahlı bir bedenin lekelediği giysisinden bile tiksinin.

²⁴⁻²⁵ Kurtarıcıımız tek Tanrı, sizi düşmekten alıkoyacak, büyük sevinç içinde lekesiz olarak yüce huzuruna çıkaracak güçtedir. Yücelik, ululuk, güç ve yetki Rabbimiz Isa Mesih aracılığıyla bütün çağlardan önce, şimdi ve bütün çağlar boyunca Tanrı'nın olsun! Amin.

1:9 Yas.34:6; Dan.10:13,21; 12:1; Va.12:7

1:9 Zek.3:2

1:11 Yar.4:3-8; Say.16:1-35; 22:1-35

1:14-15 Yar.5:18,21-24 * **1:14-15** "Altıncı": Grekçe "Yedinci". Adem'i birinci kuşak sayarsak, Hanok yedinci kuşaktan oluyor (bkz. Yar.5:4-20; Luk.3:37-38). † **1:14-15** "Kutsal": Burada melek anlamına gelir. **1:18** 2Pe.3:3-4

VAHİY

GİRİŞ

Kitabın Özelliği: Vahiy, Yuhanna'nın görüşmelerinden oluşuyor. Kendini "sıkıntıda, tanrisal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşimiz" (1:9) diye tanıtan Yuhanna, kitabı kaynaklık eden görüşmeleri, inanlıların baskı altında olduğu bir dönemde, ya Roma İmparatoru Neron'un (İ.S. 54-68) son yıllarda, ya da Domitian zamanında (İ.S. 81-96) almıştır.

Kitap, ilk yüzyılda oldukça yaygın ve sembolizm yönünden zengin bir yazın türü olan "apokaliptik" türündendir. Bu yazın türü, Tanrı'nın insanlık tarihindeki amacını açıklamayı hedef edinir (apokaliptik, Grekçe'de "açınlama, vahiy" anlamında bir sözcükten gelir). Apokaliptik yazılar, ağırlıklı olarak Eski Antlaşmanın dayanır. Tanrı'nın tek egemen olduğu, iyi ve mükemmel amacını gerçekleştirmek için sonunda dünya tarihini doğaüstü olaylarla etkileyeceği görüşü, apokaliptik görüşün ağırlık noktasını oluşturur. Tanrı'nın karşıtları, simgesel olarak çoğu kez karşımıza canavarlar vb. biçiminde çıkan kötüluğun çeşitli güçleridir. Görümler, konuşan melekler, kıyasiya dövüşen büyük güçler var. Sonunda, Tanrı'ya inanıp zulüm görmüş olanların ölü alınsı. Sorunumuz şu ki, kitabı yazılışından iki bin yıl sonra bugün bu simgelerin çoğunu ne anlamaya geldiğini bilmiyoruz. Bu nedenle Vahiy'i yorumlamakta dikkatli olmalıyız. Ayrıntılar hakkında fazlaca dogmatik olmamalıyız.

Her ne olursa olsun, bu kitap Tanrı'nın bir vahyidir; anlaşılışın ve uygulansın diye verilmiştir (1:1-3; 22:7). Ana konular açıktır.

Kitabın İçeriği: Yuhanna bize bunun İsa Mesih'in vahyi olduğunu, Tanrı'nın, yakın zamanda olması gereken olayları kendi kollarına göstermesi için İsa'ya bu vahyi verdiğilığını özellikle belirtir². Yuhanna'dan, gördüklerini, o anda olup bitenleri ve gelecekte olacakları yazması istenir (1:19). Kutsal Ruh ve melekler, ne yazması gerektiği konusunda onu yönlendirir³.

Yuhanna, ilk yüzyılda Anadolu'nun bugünkü Ege Bölgesi'nde oluşan yedi inanlı topluluğuna yönelik özel bildirimler alır. Bunları 2. ve 3. bölümlerde okuruz. Bildirimler, çeşitli buyruklar, övgüler, uyarılar ve vaatler içerir. Vahiy Kitabı İsa'ya⁴ ve Tanrı görkemine (4:2-11) ilişkin görüşler ve gökte yer alan tapınmadan sahneler⁵ de içerir. İsa'ya ve Tanrı'ya ait çeşitli unvanları sıralar.

Kitap, dünyanın uğrayacağı Tanrı gazabından ve Tanrı yargısından söz eder. İnsanlar bu yargıya aldadır, tövbe etmeye yanaşmazlar. Söz konusu yargı, yedi mührünün açılması, yedi borazanın çalınması ve Tanrı öfkesiyle dolu yedi tasın yeryüzüne boşaltılmasıyla gerçekleşir. 11:15-17'de, yedinci borazanın çalınmasıyla "Dünyanın egemenliği Rabbimiz'in ve Mesihi'nin oldu" deniyor. Ejderha, yani Şeytan, gökten yeryüzüne atılır (12:7-12). Kendisi ve yandaşları bir süre için sahip oldukları gücü sergilerler. Ne var ki, birer birer yenilgiye uğrarlar. "Babil" yıkılır, "canavar ve sahte peygamber" ve sonunda Şeytan "ateş gölüğe atılır."

Ölüler yaptıklarına göre yargılanır. Adları yaşam kitabında bulunanlar yeni bir göğe, yeni bir dünyaya kavuşur. Bundan böyle "Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. Onların gözlerinden bütün yaşıları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağılayış, ne de

ıstırap olacak" (21:3-4). Adları yaşam kitabında olmayanlar ateş gölüne atılır; ikinci ölüm budur (20:14-15).

Ana Hatlar:

1:1-1:20 Giriş

2:1-3:22 Yedi kiliseye mektuplar

4:1-5:14 Taht, tomar ve Kuzu

6:1-8:1 Yedi mühür

8:2-11:19 Yedi borazan

12:1-14:20 Görümler: Kadın ve ejderha, canavarlar, yerin ürünü

15:1-16:21 Yedi tas

17:1-19:10 Büyük fahişे Babil yıkıldı

19:11-20:10 Şeytan'ın yenilmesi

20:11-20:15 Ölüler yargılanıyor

21:1-22:5 Yeni gökyüzü, yeni yer ve yeni Yeruşalim

22:6-22:21 Son

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 28

1 İsa Mesih'in vahyidir. Tanrı yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermesi için O'na bu vahyi verdi. O da gönderdiği meleği aracılığıyla bunu kulu Yuhanna'ya ilettili. **2** Yuhanna, Tanrı'nın sözüne ve İsa Mesih'in tanıklığına -gördüğü her şeye- tanıklık etmektedir. **3** Bu peygamberlik sözlerini okuyana, burada yazılanları dinleyip yerine getirene ne mutlu! Çünkü beklenen zaman yakındır.

Yedi Kiliseye Selam

4-6 Ben Yuhanna'dan, Asya İli'ndeki* yedi kiliseye selam! Var olan, var olmuş ve gelecek olandan, O'nun tahtının önünde bulunan yedi ruhtan ve ölüler arasından ilk doğan, dünya krallarına egemen olan güvenilir tanık İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Yücelik ve güç sonsuzlara dek, bizi seven, kaniyla bizi günahlarımızdan özgür kılmış ve bizi bir krallık haline getirip Babası Tanrı'nın hizmetinde kâhinler yapmış olan Mesih'in olsun! Amin.

7 İşte bulutlarla geliyor!

Her göz O'nú görecek,

O'nun bedenini deşmiş olanlar bile.

O'nun için dövünecek yeryüzünün bütün halkları.

Evet, böyle olacak! Amin.

8 Var olan, var olmuş ve gelecek olan, Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı, "Alfa* ve Omega Ben'im" diyor.

İlk ve Son İsa'dır

9 İsa'ya ait biri olarak sıkıntida, tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz olan ben Yuhanna, Tanrı'nın sözü ve İsa'ya tanıklık uğruna Patmos denilen adada bulunuyordum. **10** Rab'bin gündünde Ruh'un etkisinde kalarak arkamda borazan sesine benzer yüksek bir ses iştittim. **11** Ses, "Gördüklerini kitabı yaz ve yedi kiliseye, yani Efes, İzmir, Bergama, Tiyatira, Sart, Filadelfya ve Laodikya'ya gönder" dedi.

12-13 Bana sesleneni görmek için arkama döndüm. Döndüğümde yedi altın kandillik ve bunların ortasında, giysileri ayağına kadar uzanan, göğsüne altın kuşak sarılmış, insanoğluna benzer birini gördüm. **14** Başı, saçı ak yapaklı gibi beyaz, kar gibi bembeyazdı. Gözleri alev alev yanmış gibi atesi sanki. **15** Ayakları, ocaktan kor haline gelmiş parlak tunca benziyordu. Sesi, gürül gürül akan suların sesi gibiydi. **16** Sağ elinde yedi yıldız vardı. Ağzından iki ağızlı keskin bir kılıç uzanıyordu. Yüzü bütün gücüyle parlayan güneş gibiydi. **17** O'nun görünce, ölü gibi ayaklarının dibine yığıldım. O ise sağ elini üzerime koyup şöyle dedi: "Korkma! İlk ve son Ben'im. **18** Diri Olan Ben'im. Ölmüştüm, ama işte sonsuzluklar boyunca diriyim. Ölümün ve ölüler diyarının anahtarları bendedir. **19** Bunun için gördüklerimi, şimdi olanları ve bundan sonra olacakları yaz. **20** Sağ elimde gördüğün yedi yıldızla yedi altın kandilliğin sırrına gelince, yedi yıldız yedi kilisenin melekleri, yedi kandillikse yedi kilisedir."

2

Efes'teki Kiliseye

1 "Efes'teki kilisenin meleğine yaz. Yedi yıldızı sağ elinde tutan, yedi altın kandilliğin ortasında yürüyen söyle diyor: **2** 'Yaptıklarını, çalışkanlığını, sabrı biliyorum. Kötü kişilere katlanamadığını da biliyorum. Elçi olmadıkları halde kendilerini elçi diye tanıtınları sınadın ve onları yalancı buldun. **3** Evet, sabırlısın, adım uğruna acılara dayandın ve yılmadin. **4** Ne var ki, bir konuda sana karşıylim: Başlangıçtaki sevginden uzaklaşın. **5** Bunun için, nereden düşüğünü anımsa! Tövbe et ve başlangıçta yaptıklarını sürdür. Tövbe etmezsen, gelip kandilliğini yerinden kaldırırım. **6** Yine de olumlu bir yanın var: Nikolas yanlılarının yaptıklarından nefret ediyorsun; ben de nefret ederim. **7** Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelene Tanrı'nın cennetinde bulunan yaşam ağacından yeme hakkını vereceğim."

İzmir'deki Kiliseye

8 "İzmir'deki kilisenin meleğine yaz. Ölmüş ve yaşama dönmüş, ilk ve son olan söyle diyor: **9** 'Sıkıntılarını, yoksulluğunu biliyorum. Oysa zenginsin! Yahudi olduklarını söyleyen, ama Yahudi değil de Şeytan'ın havrası durumunda olanların iftiralarını biliyorum. **10** Çekmek üzere olduğun sıkıntılarından korkma! Bak, denenesiniz diye İblisinizden bazılarını yakında zindana atacak. On gün sıkıntı çekeceksiniz. Ölüm pahasına da olsa sadık kal, sana yaşam tacını vereceğim. **11** Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelen, ikinci ölümden hiçbir zarar görmeyecek."

Bergama'daki Kiliseye

12 "Bergama'daki kilisenin meleğine yaz. İki ağızlı keskin kılıcın sahibi olan söyle diyor: **13** 'Nerede yaşadığımı biliyorum; Şeytan'ın tahtı oradadır. Yine de adıma sımsıkı bağlsın. Aranızda, Şeytan'ın yaşadığı yerde öldürülen sadık tanığım Antipa'nın günlerinde bile bana olan imanını yadsımadın. **14** Ne var ki, birkaç konuda sana karşıylim: Aranızda Balam'ın öğretisine bağlı olanlar var. Putlara sunulan kurbanların etini yemeleri, fuhuş yapmaları için İsrailoğulları'ni ayartmayı Balak'a öğreten Balam'dı. **15** Bunun gibi, sizin

aranızda da Nikolas yanlılarının öğretisine bağlı olanlar var. ¹⁶ Bunun için tövbe et! Yoksa yanına tez gelir, ağızındaki kılıçla onlara karşı savaşırım. ¹⁷ Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelene saklı mandan vereceğim. Ayrıca, ona beyaz bir taş ve bu taşın üzerinde yazılı olan yeni bir ad, alandan başka kimse'nin bilmediği bir ad vereceğim."

Tiyatira'daki Kiliseye

¹⁸ "Tiyatira'daki kilisenin meleğine yaz. Gözleri alev alev yanan ateşe, ayakları parlak tunca benzeyen Tanrı'nın Oğlu şöyle diyor: ¹⁹ 'Yaptıklarını, sevgini, imanını, hizmetini, sabrını biliyorum. Son yaptıklarının ilk yaptıklarını aştığını da biliyorum. ²⁰ Ne var ki, bir konuda sana karşıym: Kendini peygamber diye tanıtan İzabel adındaki kadını hoşgörüyle karşılıyorsun. Bu kadın öğretisiyle kollarımı sapıtıp fuhuş yapmaya, putlara sunulan kurbanların etini yemeye yöneltiliyor. ²¹ Tövbe etmesi için ona bir süre tanıdım, ama fuhuş yapmaktan tövbe etmek istemiyor. ²² Bak, onu yatağa düşürecekim; onun yaptıklarından tövbe etmezlerse, onuna zina edenleri de büyük sıkıntıların içine atacağım. ²³ Onun çocuklarını salgın hastalıkla öldürürecekim. A zaman bütün kiliseler, gönülleri ve yürekleri denetleyenin ben olduğumu bileycekler. Her birinize yaptıklarınızın karşılığını vereceğim.

²⁴⁻²⁵ "Ama size, yani Tiyatira'da bulunan öbürlerine, bu öğretiyi benimsememiş, Şeytan'ın sözde derin sırlarını öğrenmemiş olanların hepsine şunu söyleyorum: Ben gelinceye dek sizde olana sımsıkı sarılın. Üzerinize bundan başka bir yük koymuyorum. ²⁶⁻²⁸ Ben Babam'dan nasıl yetki aldımsa, galip gelene, yaptığım işleri sonuna dek sürdürene ulusların üzerinde yetki vereceğim.

Demir çomakla güdecek onları,
Çömlek gibi kırıp parçalayacaktır.

Galip gelene sabah yıldızını da vereceğim. ²⁹ Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin."

3

Sart'taki Kiliseye

¹ "Sart'taki kilisenin meleğine yaz. Tanrı'nın yedi ruhuna ve yedi yıldıza sahip olan şöyle diyor: 'Yaptıklarını biliyorum. Yaşıyorsun diye ad yapmışın, ama ölüsun. ² Uyan! Geriye kalan ve ölmek üzere olan ne varsa güçlendir. Çünkü yaptıklarının Tanrı'mın önünde tamamlanmamış olduğunu gördüm. ³ Bu nedenle neler aldığı, neler işittiğini anımsa. Bunları yerine getir, tövbe et! Eğer uyanmazsan, hırsız gibi geleceğim. Hangi saatte geleceğimi hiç bilemeyeceksin. ⁴ Ama Sart'ta, aranızda giysilerini lekelememiş birkaç kişi var ki, beyazlar içinde benimle birlikte yürüyecekler. Çünkü buna layıktırlar. ⁵ Galip gelen böylece beyaz giysiler giyecek. Onun adını yaşam kitabından hiç silmeyeceğim. Babam'ın ve meleklerinin önünde o kişisin adını açıkça anacağım. ⁶ Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin."

Filadelfya'daki Kiliseye

⁷ "Filadelfya'daki kilisenin meleğine yaz. Kutsal ve gerçek olan, Davut'un

anahtarına sahip olan, açtığını kimsenin kapayamadığı, kapadığını kimsenin açamadığı kişi şöyle diyor: ⁸ 'Yaptıklarını biliyorum. İşte önüne kimsenin kapayamayacağı açık bir kapı koydum. Gündün az olduğunu biliyorum; yine de sözüme uyduñ, adımı yadsımadın. ⁹ Bak, Şeytan'ın havrasından olanları, Yahudi olmadıkları halde Yahudi olduklarını ileri süren yalancıları öyle edeceğim ki, gelip ayaklarına kapanacak, benim seni sevdigimi anlayacaklar. ¹⁰ Sözüme uyarak sabırla dayandın. Ben de yeryüzünde yaşayanları denemek için bütün dünyanın üzerine gelecek olan denenme saatinden seni esirgeyeceğim. ¹¹ Tez geliyorum. Tacını kimse elinden almasın diye sahip olduğuna siksiksarıl. ¹² Galip geleni Tanrı'mın Tapınağı'nda sütün yapacağım. Böyle biri artık oradan hiç ayrılmayacak. Onun üzerinde Tanrı'mın adını, Tanrı'm'a ait kentin -göktenten Tanrı'm'ın yanından inen yeni Yeruşalim'in- adını ve benim yeni adımı yazacağım. ¹³ Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin.'"

Laodikya'daki Kiliseye

¹⁴ "Laodikya'daki kilisenin meleğine yaz. Amin*", sadık ve gerçek tanık, Tanrı yaratılışının kaynağı şöyle diyor: ¹⁵ 'Yaptıklarını biliyorum. Ne soğuksun, ne sıcak. Keşke ya soğuk ya sıcak olsaydım! ¹⁶ Oysa ne sıcak ne soğuksun, ılıksın. Bu yüzden seni ağızından kusacağım. ¹⁷ Zenginim, zenginleştim, hiçbir şeye gereksinmem yok diyorsun; ama zavallı, acıdacak durumda, yoksul, kör ve çiplak olduğunu bilmiyorsun. ¹⁸ Zengin olmak için benden ateşe arıtmış altın, giyinip çiplaklığının ayıbını örtmek için beyaz giysiler, görmek için gözlerine sürmek üzere merhem satın almanı salık veriyorum. ¹⁹ Ben sevdiklerimi azarlayıp terbiye ederim. Onun için gayrete gel, tövbe et. ²⁰ İşte kapıda durmuş, kapıyı çalıyorum. Biri sesimi işittir ve kapayı açarsa, onun yanına gireceğim; ben onunla, o da benimle, birlikte yemek yiyeceğiz. ²¹ Ben nasıl galip gelerek Babam'la birlikte Babam'ın tahtına oturdumsa, galip gelene de benimle birlikte tahta oturma hakkını vereceğim. ²² Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin."

4

Gökteki Taht

¹ Bundan sonra gökte açık duran bir kapı gördüm. Benimle konuştığumu işittiğim, borazan sesine benzeyen ilk ses şöyle dedi: "Buraya çok! Bundan sonra olması gereken olayları sana göstereyim." ² O anda Ruh'un etkisinde kalarak gökte bir taht ve tahtta oturan birini gördüm. ³ Tahtta oturanın, yeşil ve kırmızı akik taşına benzer bir görünüşü vardı. Zümrüdü andıran bir gökkuşağı tahtı çevreliyordu. ⁴ Tahtın çevresinde yirmi dört ayrı taht vardı. Bu tahtlara başlarında altın taçlar olan, beyaz giysilere bürünmüş yirmi dört ihtiyar oturmuştu. ⁵ Tahttan şimşekler çakıyor, uğultular, gök gürlemeleri işitiliyordu. Tahtın önünde alev alev yanan yedi meşale vardı. Bunlar Tanrı'nın yedi ruhudur. ⁶ Tahtın önünde billur gibi, sanki camdan bir deniz vardı. Tahtın ortasında ve çevresinde, önü ve arkası gözlerle kaplı dört yaratık duruyordu. ⁷ Birinci yaratık aslana, ikinci danaya benzıyordu. Üçüncü yaratığın yüzü insan yüzü gibiydi. Dördüncü yaratık uçan bir kartalı

^{3:9} Yşa.43:4; 49:23; 60:14 ^{3:12} Yşa.62:2; 65:15; Va.21:2 ^{3:14} Özd.8:22 * ^{3:14} "Amin": İbranice'de "Öyle olsun" anlamına gelen Amin sözcüğü burada İsa Mesih için bir unvan olarak kullanılır. ^{3:19} Özd.3:12; İbr.12:6 ^{4:2} Hez.1:26-28; 10:1 ^{4:5} Çık.19:16; Hez.1:13; Va.8:5; 11:19; 16:18 ^{4:5} Va.1:4

^{4:6} Yşa.6:2-3; Hez.1:5-10,18,22; 10:12,14

andırıyordu. ⁸ Dört yaratığın her birinin altışar kanadı vardı. Yaratıkların her yanı, kanatlarının alt tarafı bile gözlerle kaplıydı. Gece gündüz durup dinlenmeden şöyle diyorlar:

“Kutsal, kutsal, kutsaldır,
Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Var olmuş, var olan ve gelecek olan.”

9-11 Yaratıklar tahtta oturani, sonsuzluklar boyunca yaşıyanı yüceltip ona saygı ve şükran sundukça, yirmi dört ihtiyar tahtta oturanın, sonsuzluklar boyunca yaşıyanın önünde yere kapanarak O'na tapınıyorlar. Taçlarını tahtın önüne koyarak şöyle diyorlar:

“Rabbimiz ve Tanrımız!
Yüceliği, saygıyı, gücü almaya layıksın.
Çünkü her şeyi sen yarattın;
Hepsi senin isteğinle yaratılıp var oldu.”

5

Mühürlü Tomar ve Kuzu

1 Tahta oturanın sağ elinde iki yanı da yazılı, yedi mühürle mühürlenmiş bir tomar gördüm. **2** Yüksek sesle, “Tomarı açmaya, mühürlerini çözmeye kim layıktır?” diye seslenen güçlü bir melek de gördüm. **3** Ama ne gökte, neiveryüzünde, ne de yer altında tomari açıp içine bakabilecek kimse yoktu. **4** Açı açı ağlamaya başladım. Çünkü tomarı açıp içine bakmaya layık kimse bulunamadı.

5 Bunun üzerine ihtiyarlardan biri bana, “Ağlama!” dedi. “İşte, Yahuda oymağından gelen Aslan, Davut'un Kökü galip geldi. Tomarı ve yedi mührünü O açacak.”

6 Tahtın, dört yaratığın ve ihtiyarların ortasında, boğazlanmış gibi duran bir Kuzu gördüm. Yedi boynuzu, yedi gözü vardı. Bunlar Tanrı'nın bütün dünyaya gönderilmiş yedi ruhudur. **7** Kuzu gelip tahtta oturanın sağ elinden tomarı aldı. **8** Tomarı alınca, dört yaratıkla yirmi dört ihtiyar O'nun önünde yere kapandılar. Her birinin elinde birer lir ve kutsalların duaları olan buhur dolu altın taslar vardı. **9** Yeni bir ezgi söylüyorlardı:

“Tomarı almaya,
Mühürlerini açmaya layıksın!
Çünkü boğazlandın
Ve kanıyla her oymaktan, her dilden,
Her halktan, her ulustan
İnsanları Tanrı'ya satın aldın.
10 Onları Tanrımız'ın hizmetinde
Bir krallık haline getirdin,
Kâhinler yaptı.
Dünya üzerinde egemenlik sürecekler.”

11 Sonra tahtın, yaratıkların ve ihtiyarların çevresinde çok sayıda melek gördüm, seslerini işittim. Sayıları binlerce binler, on binlerce on binlerdi.

12 Yüksek sesle şöyle diyorlardı:

“Boğazlanmış Kuzu
Güçü, zenginliği, bilgeliği, kudreti,
Saygıyı, yüceliği, övgüyü
Almaya layiktir.”

13 Ardından gökte, yeryüzünde, yer altında ve denizlerdeki bütün yaratıkların, bunlardaki bütün varlıkların şöyle dediğini işittim:

“Övgü, saygı, yücelik ve güç sonsuzlara dek
Tahta oturanın ve Kuzu'nun olsun!”

14 Dört yaratık, “Amin” dediler. İhtiyarlar da yere kapanıp tapındılar.

6

Yedi Mührür

1 Sonra Kuzu'nun yedi mührürden birini açtığını gördüm. O anda dört yaratıktan birinin, gök gürültüsüne benzer bir sesle, “Gel!” dediğini işittim. **2** Bakınca beyaz bir at gördüm. Binicisinin yayı vardı. Kendisine bir taç verildi ve galip gelen biri olarak zafer kazanmaya çıktı.

3 Kuzu ikinci mührü açınca, ikinci yaratığın “Gel!” dediğini işittim. **4** O zaman kızıl renkte başka bir at çıktı ortaya. Binicisine dünyadan barıştı kaldırma yetkisi verildi. Bunun sonucu olarak insanlar birbirlerini boğazlayacaklar. Atlıya ayrıca büyük bir kılıç verildi.

5 Kuzu üçüncü mührü açınca, üçüncü yaratığın “Gel!” dediğini işittim. Bakınca siyah bir at gördüm. Binicisinin elinde bir terazi vardı. **6** Dört yaratığın ortasında sanki bir sesin söyle dediğini işittim: “Bir ölçek buğday bir dinara*, üç ölçek arpa bir dinara. Ama zeytinyağına, şaraba zarar verme!”

7 Kuzu dördüncü mührü açınca, “Gel!” diyen dördüncü yaratığın sesini işittim. **8** Bakınca soluk renkli bir at gördüm. Binicisinin adı Ölüm'dü. Ölüler diyarı onun ardınca geliyordu. Bnlara kılıçla, kılıqla, salgın hastalıklla, yeryüzünün yabanlı hayvanlarıyla ölüm saçmak için yeryüzünün dörtte biri üzerinde yetki verildi.

9 Kuzu beşinci mührü açınca, sunağın altında, Tanrı'nın sözü ve sürdürdükleri tanıklık nedeniyle öldürülenlerin canlarını gördüm. **10** Yüksek sesle feryat ederek söyle diyorlardı: “Kutsal ve gerçek olan Efendimiz! Yeryüzünde yaşayanları yargılayıp onlardan kanımızın özünü almak için daha ne kadar bekleyeceksin?”

11 Onların her birine beyaz birer kaftan verildi. Kendileri gibi öldürülecek olan öbür Tanrı kullarının ve kardeşlerinin sayısı tamamlanıncaya dek kısa bir süre daha beklemeleri istendi.

12 Kuzu altıncı mührü açınca, büyük bir deprem olduğunu gördüm. Güneş keçi kılından yapılmış siyah bir çul gibi karardı. Ay baştan aşağı kan rengine

* **5:11** Dan.7:10 **6:2** Zek.1:8; 6:2-3,6 * **6:6** “Bir ölçek buğday bir dinara”: Burada ölçek diye çevrilen Grekçe sözcük, o çağda bir erin günlük yiyeceği, dinarsa işçinin günlük ücretiydi. **6:8** Hez.14:21 **6:12** Va.11:13; 16:18 **6:12** Ysa.13:10; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25

döndü. ¹³ İncir ağacı, güçlü bir rüzgarla sarsıldığında nasıl ham incirlerini dökerse, gökteki yıldızlar da öylece yeryüzüne düştü. ¹⁴ Gökyüzü dürülen bir tomar gibi ortadan kalktı. Her dağ, her ada yerinden sökülp alındı. ¹⁵ Dünya kralları, büyükleri, komutanları, zenginleri, güçleri, özgür kölesi herkes mağaralara, dağlardaki kayaların arasına gizlendiler. ¹⁶ Dağlara, kayalara, “Üzerimize düşün!” dediler, “Tahtta oturanın yüzünden ve Kuzu'nun gazabından saklayın bizi! ¹⁷ Çünkü onların gazabının büyük günü geldi. Buna kim dayanabilir?”

7

Mühürlenmiş 144 000 Kişi

¹ Bundan sonra yeryüzünün dört köşesinde duran dört melek gördüm. Bulan karaya, denize ya da herhangi bir ağaç üzerine esmesin diye, yeryüzünün dört rüzgarını tutuyorlardı. ² Sonra gündoğusundan yükselen başka bir melek gördüm. Yaşayan Tanrı'nın mührünü taşıyordu. Karaya, denize zarar vermek için yetki verilen dört meleğe yüksek sesle bağırdı: ³ “Biz Tanrı'mızın kollarını alınlardan mühürleyene dek karaya, denize ya da ağaçlara zarar vermeyin!” ⁴ Mühürlenmiş olanların sayısını iştittim. İsrailoğulları'nın bütün oymaklarından 144 000 kişi mühürlenmişti:

⁵ Yahuda oymağından 12 000 kişi mühürlenmişti.
 Ruben oymağından 12 000,
 Gad oymağından 12 000,
⁶ Aşer oymağından 12 000,
 Naftali oymağından 12 000,
 Manaşşe oymağından 12 000,
⁷ Şimon oymağından 12 000,
 Levi oymağından 12 000,
 İssakar oymağından 12 000,
⁸ Zevulun oymağından 12 000,
 Yusuf oymağından 12 000,
 Benyamin oymağından 12 000 kişi mühürlenmişti.

Beyaz Kaftanlara Bürünmüş Kalabalık

⁹ Bundan sonra gördüm ki, her ulustan, her oymaktan, her halktan, her dilden oluşan, kimsenin sayamayacağı kadar büyük bir kalabalık tahtın ve Kuzu'nun önünde duruyordu. Hepsi de birer beyaz kaftan giymişti, ellerinde hurma dalları vardı. ¹⁰ Yüksek sesle bağırlıyorlardı:

“Kurtarış, tahtta oturan Tanrı'mız'a
 Ve Kuzu ya özgüdür!”

¹¹ Bütün melekler tahtın, ihtiyanların ve dört yaratığın çevresinde duruyordu. Tahtın önünde yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapınarak şöyle diyorlardı:

¹² “Amin!
 Övgü, yücelik, bilgelik,
 Şükran, saygı, güç, kudret,

Sonsuzlara dek Tanrıımız'ın olsun!
Amin!"

13 Bu sırada ihtiylardan biri bana sordu: "Beyaz kaftan giymiş olan bu kişiler kim, nereden geldiler?"

14 "Sen bunu biliyorsun, efendim" dedim.

Bana dedi ki, "Bunlar o büyük sıkıntıdan geçip gelenlerdir. Kaftanlarını Kuzu'nun kanyıyla yıkamış, bembeğaz etmişlerdir. **15** Bunun için,

"Tanrı'nın tahtı önünde duruyor,
Tapınağında gece gündüz O'na tapınıyorlar.
Tahta oturan, çadırını onların üzerine gerecek.

16 Artık açıklamayacak,
Artık susamayacaklar.
Ne güneş ne kavurucu sıcak
Çarpacak onları.

17 Çünkü tahtın ortasında olan Kuzu onları güdecek
Ve yaşam sularının pınarlarına götürücek.
Tanrı gözlerinden bütün yaşları silecek."

8

Yedinci Mühür ve Altın Buhurdan

1 Kuzu yedinci mührü açınca, gökte yarınlık kadar sessizlik oldu.

2 Tanrı'nın önünde duran yedi meleği gördüm. Onlara yedi borazan verildi.

3 Altın bir buhurdan taşıyan başka bir melek gelip sunağın önünde durdu. Tahtın önündeki altın sunakta bütün kutsalların dualarıyla birlikte sunmak üzere kendisine çok miktarda buhur verildi. **4** Kutsalların dualarıyla buhurun dumanı, Tanrı'nın önünde meleğin elinden yükseldi. **5** Melek buhurdanı aldı, sunağın ateşyle doldurup yeryüzüne attı. Gök gürlemeleri, uğultular işitildi, şimşekler çaktı, yer sarsıldı.

Yedi Borazan

6 Yedi melek ellerindeki yedi borazanı çalmaya hazırlandı.

7 Birinci melek borazanını çaldı. Kanla karışık dolu ve ateş oluşturma, yeryüzüne yağıdı. Yerin üçte biri, ağaçların üçte biri ve bütün yeşil otlar yandı.

8 İkinci melek borazanını çaldı. Alev alev yanarak, dağ gibi büyük bir kütle denize atıldı. Denizin üçte biri kana dönüştü. **9** Denizdeki yaratıkların üçte biri öldü, gemilerin üçte biri yok oldu.

10 Üçüncü melek borazanını çaldı. Gökten meşale gibi yanan büyük bir yıldız ırmakların üçte biri üzerine ve su pınarlarının üzerine düştü. **11** Bu yıldızın adı Pelin'dir. Suların üçte biri pelin gibi acılaştı. Acılaşan sulardan içen birçok insan öldü.

12 Dördüncü melek borazanını çaldı. Güneşin üçte biri, ayın üçte biri, yıldızların üçte biri vuruldu. Sonuç olarak ışıklarının üçte biri söndü, gündüzün ve gecenin üçte biri ışıksız kaldı.

13 Sonra gögün ortasında uçan bir kartal gördüm. Yüksek sesle şöyle bağırdığını işittim: "Borazanlarını çalacak olan öbür üç meleğin borazan seslerinden yeryüzünde yaşayanların vay, vay, vay haline!"

9

¹ Beşinci melek borazanını çaldı. Gökten yere düşmüş bir yıldız gördüm. Dipsiz derinliklere açılan kuyunun anahtarları ona verildi. ² Dipsiz derinliklerin kuyusunu açınca, kuyudan büyük bir ocağın dumanı gibi bir duman çıktı. Kuyunun dumanından güneş ve hava karardı. ³ Dumanın içinden yeryüzüne çekirgeler yağdı. Bunlara yeryüzündeki akreplerin gücüne benzer bir güç verilmişti. ⁴ Çekirgelere yeryüzündeki otlara, herhangi bir bitki ya da ağaç da değil de, yalnız alınlarında Tanrı'nın mührü bulunmayan insanlara zarar vermeleri söylendi. ⁵ Bu insanları öldürmelerine değil, beş ay süreyle işkence etmelerine izin verildi. Yaptıkları işkence akrebin insanı sokuğu zaman verdiği acıya benziyordu. ⁶ O günlerde insanlar ölümü arayacak, ama bulamayacaklar. Ölümü özleyecekler, ama ölüm onlardan kaçacak.

⁷ Çekirgelerin görünümü, savaşa hazırlanmış atlara benziyordu. Başlarında altın taçlara benzer başlıklar vardı. Yüzleri insan yüzleri gibiydi. ⁸ Saçları kadın saçına, dişleri aslan dişine benziyordu. ⁹ Demir zırhlara benzer göğüs zırhları vardı. Kanatlarının sesi savaşa koşan çok sayıda atlı arabanın sesine benziyordu. ¹⁰ Akrebinkine benzer kuyrukları ve iğneleri vardı. Kuyruklarında, insanlara beş ay zarar verecek güce sahiptiler. ¹¹ Başlarında kral olarak dipsiz derinliklerin meleği vardı. Bu meleğin İbranice adı Avaddon, Grekçe adıyla Apolyon'dur*.

¹² Birinci "vay" geçti, işte bundan sonra iki "vay" daha geliyor.

¹³ Altıncı melek borazanını çaldı. Tanrı'nın önündeki altın sunağın dört boynuzundan gelen bir ses iştittim. ¹⁴ Ses, elinde borazan olan altıncı meleğe, "Büyük Fırat Irmağı'nın yanında bağlı duran dört meleği çöz" dedi. ¹⁵ Tam o saat, o gün, o ay, o yıl için hazır tutulan dört melek, insanların üçte birini öldürmek üzere çözüldü. ¹⁶ Atlı ordularının sayısı iki yüz milyondu, sayılarını duydum. ¹⁷ Görümümde atları ve binicilerini gördüm. Ateş, gökyakut ve kükürt renginde göğüs zırhları kuşanmışlardır. Atların başları aslan başına benziyordu. Ağızlarından ateş, duman, kükürt fışkıriyordu. ¹⁸ İnsanların üçte biri bunların ağzından fışkıran ateş, duman ve kükürten, bu üç beladan öldü. ¹⁹ Atların gücü ağızlarında ve kuyruklarındadır. Yılanı andıran kuyruklarının başıyla zarar verirler.

²⁰ Geriye kalan insanlar, yani bu belalardan ölmemiş olanlar, kendi elleriyle yaptıkları putlardan dönüp tövbe etmediler. Cinlere ve göremeyen, işitemeyen, yürüyemeyen altın, gümüş, tunç, taş, tahta putlara tapmaktan vazgeçmediler. ²¹ Adam öldürmekten, büyü, fuhuş, hırsızlık yapmaktan da tövbe etmediler.

10

Melek ve Küçük Tomar

¹ Sonra gökten inen güçlü başka bir melek gördüm. Buluta sarılmıştı, başının üzerinde gökkuşağı vardı. Yüzü güneşe, ayakları ateşten sütunlara benziyordu. ²⁻³ Elinde açılmış küçük bir tomar vardı. Sağ ayağını denize, sol ayağını karaya koyarak aslanın kükremesini andıran yüksek sesle bağırdı. O bağırınca, yedi gök gürlemesi dile gelip seslendiler. ⁴ Yedi gök gürlemesi

9:2 Yar.19:28 9:3 Çık.10:12-15 9:4 Hez.9:4 9:6 Eyü.3:21; Yer.8:3 9:7 Yoe.2:4 9:8

Yoe.1:6 9:9 Yoe.2:5 * 9:11 "Avaddon", "Apolyon": Mahvedici anlamına gelir. 9:13 Çık.30:1-3; 37:25-26 9:20 Mez.115:4-7; 135:15-17; Dan.5:23

seslendiğinde yazmak üzereydim ki, gökten, "Yedi gök gürlemesinin söylediklerini mühürle, yazma!" diyen bir ses işitti.

5 Denizle karanın üzerinde durduğunu gördüğüm melek, sağ elini göge kaldırdı. **6** Göğu ve göktekileri, yeri ve yerdekileri, denizi ve denizdekkileri yaratanın, sonsuzluklar boyunca yaşayanın hakkı için ant içip dedi ki, "Artık gecikme olmayacak. **7** Yedinci melek borazanını çaldığı zaman, Tanrı'nın sıır olan tasarısı tamamlanacak. Nitekim Tanrı bunu, kulları peygamberlere müjdelemiştir."

8 Gökten işittiğim ses benimle yine konuşmaya başladı: "Git, denizle karanın üzerinde duran meleğin elindeki açık tomarı al" dedi.

9 Meleğin yanına gidip küçük tomarı bana vermesini istedim. "Al, bunu yel!" dedi. "Midende bir acılık yapacak, ama ağızna bal gibi tatlı gelecek."

10 Küçük tomarı meleğin elinden alıp yedim, ağızında bal gibi tatlıydı. Ama yutunca midem açıldı. **11** Sonra bana şöyle dendi: "Yine birçok halk, ulus, dil ve kralla ilgili olarak peygamberlikte bulunmalısın."

11

İki Tanık

1 Bana degneğe benzer bir ölçü kamışı verilip şöyle dendi: "Git, Tanrı'nın Tapınağı'ni ve sunağı ölç, orada tapınanları say! **2** Tapınağın dış avlusunu bırak, orayı ölçme. Çünkü orası, kutsal kenti kırk iki ay ayaklarıyla çiğneyecek olan uluslara verildi. **3** İki tanığımı güç vereceğim; çul giysiler içinde bin iki yüz altmış gün peygamberlik edecekler."

4 Bunlar yeryüzünün Rabbi önünde duran iki zeytin ağacıyla iki kandilliktir. **5** Biri onlara zarar vermeye kalkırsa, ağızlarından ateş fışkıracak ve düşmanlarını yiyp bitirecek. Onlara zarar vermek isteyen herkesin böyle öldürülmesi gereklidir. **6** Peygamberlik ettikleri sürece yağmur yağmasın diye göğü kapamaya yetkililer vardır. Suları kana dönüştürme ve yeryüzünü, kaç kez isterlerse, her türlü belayla vurma yetkisine sahiptirler. **7** Tanıklık görevleri sona erince dipsiz derinliklerden çıkan canavar onlarla savaşacak, onları yenip öldürecek. **8** Cesetleri, simgesel olarak Sodom ve Misir diye adlandırılan büyük kentin anayoluna serilecek. Onların Rabbi de orada çarmıha gerilmiştir. **9** Her halktan, oymaktan, dilden, ulustan insan üç buçuk gün cesetlerini seyredecek, cesetlerinin mezara konulmasına izin vermeyecekler. **10** Yeryüzünde yaşayanlar onların bu durumuna sevinip bayram edecek, birbirlerinearmağanlar gönderecekler. Çünkü bu iki peygamber yeryüzünde yaşayanlara çok eziyet etmiştir.

11 Üç buçuk gün sonra iki peygamber, Tanrı'dan gelen yaşam soluğunu alınca ayağa kalktılar. Onları görenler dehşete kapıldı. **12** İki peygamber gökten gelen yüksek bir sesin, "Buraya çıksın!" dediğini işitti. Sonra düşmanlarının gözü önünde bir bulut içinde göge yükseldiler. **13** Tam o saatte şiddetli bir deprem oldu, kentin onda biri yıkıldı. Depremde yedi bin kişi can verdi. Geriye kalanlar dehşete kapılıp gökteki Tanrı'yı yüceltiler.

14 İkinci "vay" geçti. İşte, üçüncü "vay" tez geliyor.

Yedinci Borazan

10:5 Yas.32:40; Dan.12:7; Amo.3:7 **10:8** Hez.2:8-3:3 **11:1** Hez.40:3; Zek.2:1-2 **11:2** Luk.21:24

11:4 Zek.4:3,11-14 **11:6** 1Kr.17:1 **11:6** Çık.7:17-19 **11:6** 1Sa.4:8 **11:7** Dan.7:7,21; Va.13:1-7; 17:8 **11:8** Yşa.1:9-10 **11:11** Hez.37:10 **11:12** 2Kr.2:11 **11:13** Va.6:12; 16:18

15 Yedinci melek borazanını çaldı. Gökte yüksek sesler duyuldu:

“Dünyanın egemenliği
Rabbimiz'in ve Mesih'i'nin oldu.
O sonsuzlara dek egemenlik sürecek.”

16-17 Tanrı'nın önünde tahtlarında oturan yirmi dört ihtiyan yüzüstü yere kapandı. Tanrı'ya tapınarak şöyle dediler:

“Her Şeye Gücü Yeten,
Var olan, var olmuş olan Rab Tanrı!
Sana şükrediyoruz.
Çünkü büyük gücünü kuşanıp
Egemenlik sürmeye başladın.
18 Uluslar gazaba gelmişlerdi.
Şimdiye senin gazabın üzerine geldi.
Ölüleri yargılamak,
Kulların olan peygamberleri, kutsalları,
Küçük olsun büyük olsun,
Senin adından korkanları ödüllendirmek
Ve veryüzünü mahvedenleri mahvetmek zamanı da geldi.”

19 Ardından Tanrı'nın gökteki tapınağı açıldı, tapınakta O'nun Antlaşma Sandığı göründü. O anda şimşekler çaktı, uğultular, gök gürlemeleri işitildi. Yer sarsıldı, şiddetli bir dolu fırtınası koptu.

12

Kadın ve Ejderha

1 Gökte olağanüstü bir belirti, güneşe sarılmış bir kadın göründü. Ay ayaklarının altındaydı, başında on iki yıldızdan oluşan bir taç vardı. **2** Kadın gebeydi. Doğum sancıları içinde kıvrıyor, feryat ediyordu. **3** Ardından gökte başka bir belirti göründü: Yedi başlı, on boynuzlu, kırmızı renkli büyük bir ejderhaydı bu. Yedi başında yedi taç vardı. **4** Kuyruğuyla gökteki yıldızların üçte birini sürükleyip yeryüzüne attı. Sonra doğum yapmak üzere olan kadının önünde durdu; kadın doğurur doğurmaz ejderha çocuğu yutacaktı. **5** Kadın bir oğul, bütün ulusları demir çomakla güdecek bir erkek çocuk doğurdu. Çocuk hemen alınıp Tanrı'ya, Tanrı'nın tahtına götürüldü. **6** Kadınsa çöle kaçtı. Orada bin iki yüz altmış gün beslenmesi için Tanrı tarafından hazırlanmış bir yeri vardi.

7-8 Gökte savaş oldu. Mikail'le melekleri ejderhayla savaştılar. Ejderha kendi melekleriyle birlikte karşı koydu, ama gücü yetmedi. Bu yüzden gökte yerlerini yitirdiler. **9** Büyük ejderha -İblis ya da Şeytan denen, bütün dünyayı saptıran o eski yılan- melekleriyle birlikte yeryüzüne atıldı. **10** Bundan sonra gökte yüksek bir sesin söyle dediğini duydum:

“Tanrı'mızın kurtarışı, gücü, egemenliği
Ve Mesih'i'nin yetkisi şimdi gerçekleşti.
Çünkü kardeşlerimizin suçlayıcısı,

Onları Tanrıımız'ın önünde gece gündüz suçlayan

Aşağı atıldı.

11 Kardeşlerimiz Kuzu'nun kanyyla

Ve ettiğleri tanıklık bildirisiyle

Onu yendiler.

Ölümü göze alacak kadar

Vazgeçmişlerdi can sevgisinden.

12 Bunun için, ey gökler ve orada yaşayanlar,

Sevinin!

Vay halinize, yer ve deniz!

Çünkü İblis zamanının az olduğunu bilerek

Büyük bir öfkeyle üzerinize indi."

13 Ejderha yeryüzüne atıldılığını görünce, erkek çocuğu doğuran kadını kovalamaya başladı. **14** Yılanın önünden çole, üç buçuk yıl^{*} besleneceği yere uçup kaçabilmesi için kadına büyük kartal kanatları verildi. **15** Yılan ağzından, kadını selle süpürüp götürmek için onun ardından irmak gibi su akıttı. **16** Ama yeryüzü, ağını açıp ejderhanın ağzından akittiği ırmağı yutarak kadına yardım etti. **17** Bunun üzerine ejderha kadına öfkeliendi. Kadının soyundan geriye kalanlarla, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirip İsa'ya tanıklıklarını sürdürülerle savaşmaya gitti. **18** Denizin kıyısında dikili dardurdu.

13

Denizden Çıkan Canavar

1 Sonra on boynuzlu, yedi başlı bir canavarın denizden çıktıığını gördüm. Boynuzlarının üzerinde on taç vardı, başlarının üzerinde küfür niteliğinde adlar yazılıydı. **2** Gördüğüm canavar parsa benziyordu. Ayakları ayı ayağı, ağızı aslan ağızı gibiydi. Ejderha canavara kendi gücü ve tahtıyla birlikte büyük yetki verdi. **3** Canavarın başlarından biri ölümcül bir yara almışa benziyordu. Ne var ki, bu ölümcül yara iyileşmişti. Bütün dünya şaşkınlık içinde canavarın ardından gitti. **4** İnsanlar canavara yetki veren ejderhaya taptilar. "Canavar gibisi var mı? Onunla kim savaşabilir?" diyerek canavara da taptilar.

5 Canavara, kurumlu sözler söyleyen, küfürler savuran bir ağız ve kirk iki ay süreyle kullanabileceği bir yetki verildi. **6** Tanrı'ya küfretmek, O'nun adına ve konutuna, yani gökte yaşayanlara küfretmek için ağını açtı. **7** Kutsallarlaavaşıp onları yenmesine izin verildi. Canavar her oymak, her halk, her dil, her ulus üzerinde yetkili kılındı. **8** Yeryüzünde yaşayan ve dünya kuruluları beri boğazlanmış Kuzu'nun yaşam kitabına adı yazılmamış olan herkes ona tapacak. **9** Kulağı olan işitsin!

10 Tutsak düşecek olan*

Tutsak düşecek.

Kılıçla öldürülecek olan†

Kılıçla öldürülecek.

12:14 Dan.7:25; 12:7 * **12:14** "Üç buçuk yıl": Grekçe "Bir vakit ve vakitler ve yarımdaki vakit". **13:1**
Dan.7:3-6; Va.17:3,7-12 **13:5** Dan.7:8,25; 11:36 **13:7** Dan.7:21 **13:8** Mez.69:28 **13:10**

Yer.15:2; 43:11 * **13:10** "Tutsak düşecek olan": Birçok Grekçe elyazmasında, "Başkasını tutsak eden" diye geçer. † **13:10** "Kılıçla öldürülecek olan": Birçok Grekçe elyazmasında, "Kılıçla öldürüren" diye geçer.

Bu, kutsalların sabrını ve imanını gerektirir.

Yerden Çikan Canavar

11 Bundan sonra başka bir canavar gördüm. Yerden çıkan bu canavarın kuzu gibi iki boynuzu vardı, ama ejderha gibi ses çıkarıyordu. **12** İlk canavarın bütün yetkisini onun adına kullanıyor, yeryüzünü ve orada yaşayanları ölümcül yarası iyileşen ilk canavara tapmaya zorluyordu. **13** İnsanların gözü önünde, gökten yere ateş yağdıracak kadar büyük belirtiler gerçekleştiriyordu. **14** İlk canavarın adına gerçeklestirmesine izin verilen belirtiler sayesinde, yeryüzünde yaşayanları saptırdı. Onlara kılıçla yaralanan, ama sağ kalan canavarın onuruna bir heykel yapmalarını buyurdu. **15** Canavarın heykeline yaşam soluğu vermesi kendisine güç verildi. Öyle ki, heykel konuşabilsin ve kendisine tapmayan herkesi öldürebilsin. **16** Küçük büyük, zengin yoksul, özgür köle, herkesin sağ eline ya da alına bir işaret vurduruyordu. **17** Öyle ki, bu işaretti, yani canavarın adını ya da adını simgeleyen sayılı taşımayan ne bir şey satın alabilisin, ne de satabilsin.

18 Bu konu bilgelik gerektirir. Anlayabilen, canavara ait sayılı hesaplaşın. Çünkü bu sayı insanı‡ simgeler. Sayısı 666'dır.

14

Kuzu ve 144 000 Kişi

1 Sonra Kuzu'nun Siyon Dağı'nda durduğunu gördüm. O'nunla birlikte 144 000 kişi vardı. Alınlarında kendisinin ve Babası'nın adları yazılıydı. **2** Göktен, gürül gürül akan suların sesini, güçlü gök gürlemesini andıran bir ses işittiğim ses, lir çalanların çakardığı sese benzıyordu. **3** Bu 144 000 kişi, tahtın önünde, dört yaratığın ve ihtiyanlarının önünde yeni bir ezgi söylüyordu. Yeryüzünden satın alınmış olan bu kişilerden başka kimse o ezgiyi öğrenemedi. **4** Kendilerini kadınlarla lekelememiş olanlar bunlardır. Pak kişilerdir. Kuzu nereye giderse ardisra giderler. Tanrı'ya ve Kuzu'ya ait olacakların ilk bölümü olmak üzere insanlar arasından satın alınmışlardır. **5** Ağızlarından hiç yalan çıkmamıştır. Kusursuzdurlar.

Üç Melek

6 Bundan sonra göğün ortasında uçan başka bir melek gördüm. Yeryüzünde yaşayanlara -her ulusa, her oymağa, her dile, her halka- iletmek üzere sonsuza dek kalıcı olan Müjde'yi getiriyordu. **7** Yüksek sesle şöyle diyordu: "Tanrı'dan korkun! O'nun yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saatı geldi. Göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana tapın!" **8** Ardından gelen ikinci bir melek, "Yıkıldı! Kendi azgin fuhuş şarabını bütün ulislara içiren büyük Babil yıkıldı!" diyordu.

9-10 Onları üçüncü bir melek izledi. Yüksek sesle şöyle diyordu: "Bir kimse canavara ve heykeline taparsa, alına ya da eline canavarın işaretini koymurursa, Tanrı gazabının kâsesinde saf olarak hazırlanmış Tanrı öfkesinin şarabından içecektir. Böylelerine kutsal meleklerin ve Kuzu'nun önünde ateş ve kükürtle işkence edilecek. **11** Çektilkleri işkencenin dumani sonsuzlara dek tütcecek. Canavara ve heykeline tapıp onun adının işaretini alanlar gece

‡ **13:18** "İnsanı" ya da "Bir insam". **14:1** Hez.9:4; Va.7:2-3 **14:5** Sef.3:13 **14:8** Yşa.21:9; Yer.51:8; Va.18:2 **14:9-10** Yar.19:24; Yşa.51:17; Hez.38:22 **14:11** Yşa.34:10

gündüz rahat yüzü görmeyecekler. ¹² Bu da, Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren, İsa'ya imanlarını sürdürden kutsalların sabrını gerektirir.”

¹³ Gökten bir ses işitti. “Yaz! Bundan böyle Rab'be ait olarak ölenlere ne mutlu!” diyordu.

Ruh, “Evet” diyor, “Uğraşlarından dinlenecekler. Çünkü yaptıkları onları izleyecek.”

Yerin Ürünü Toplanıyor

¹⁴ Sonra beyaz bir bulut gördüm. Bulutun üzerinde “insanoğluna benzer biri” oturuyordu. Başında altın bir taç, elinde keskin bir orak vardı. ¹⁵ Tapınaktan çıkan başka bir melek bulutun üzerinde oturana yüksek sesle bağırdı: “Orağını uzat ve biç! Biçme saati geldi. Çünkü yerin ekini olgunlaşmış bulunuyor.” ¹⁶ Bulutun üzerinde oturan, orağını yerin üzerine salladı, yerin ekini biçildi.

¹⁷ Gökteki tapınaktan başka bir melek çıktı. Onun da keskin bir orağı vardı. ¹⁸ Ateş üzerinde yetkili olan başka bir melek de sunaktan çıkıp geldi. Keskin orağı olana yüksek sesle, “Keskin orağını uzat!” dedi. “Yerin aşmasının salkımlarını topla. Çünkü üzümleri olgunlaştı.” ¹⁹ Bunun üzerine melek orağını yerin üzerine salladı. Yerin aşmasının ürününü toplayıp Tanrı öfkesinin büyük masarasına * attı. ²⁰ Kentin dışında çiğnenen masaradan kan aktı. Kan, 1 600 ok atımı† kadar yayılıp atların gemlerine dek yükseldi.

15

Yedi Melek ve Yedi Bela

¹ Gökte büyük ve şaşılışı başka bir belirti gördüm: Son yedi belayı taşıyan yedi melekti. Çünkü Tanrı'nın öfkesi bu belalarla son buluyordu.

² Ateşle karışık camdan deniz gibi bir şey gördüm. Canavara, heykeline ve adını simgeleyen sayıya karşı zafer kazananlar, ellerinde Tanrı'nın verdiği lirlerle cam denizin üzerinde durmuşlardı. ³⁻⁴ Tanrı kulu Musa'nın ve Kuzu'nun ezzisini söylüyorlardı:

“Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Senin işlerin büyük ve şaşılışı işlerdir.
Ey ulusların kralı,
Senin yolların doğru ve adıldır.
Ya Rab, senden kim korkmaz,
Adını kim yüceltmez?
Çünkü kutsal olan yalnız sensin.
Bütün uluslar gelip sana tapınacaklar.
Çünkü adil işlerin açıkça görüldü.”

⁵ Bundan sonra gökteki tapınağın, yani Tanıklık Çadırı'nın* açıldığını gördüm. ⁶ Yedi belayı taşıyan yedi melek temiz, parlak keten giysiler giymiş, göğüslerine altın kuşaklar sarılmış olarak tapınaktan çıktı. ⁷ Dört yaratıktan biri yedi meleğe, sonsuzluklar boyunca yaşayan Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi altın

14:14 Dan.7:13 **14:15** Yoe.3:13 * **14:19** “Masara”: Sikma, üzüm sıkma çukuru. **14:20** Yşa.63:3; Ağlı.1:15; Va.19:15 † **14:20** “1 600 ok atımı”: Yaklaşık 300 km. **15:3-4** Çık.15:1; Mez.86:9; Yer.10:7 **15:5** Çık.38:21 * **15:5** “Tanıklık Çadırı”: İsraililer'in, Buluşma Çadırı diye de bilinen taşınabilir tapınağı. Tanrı'nın Musa aracılığıyla İsrail halkına verdiği, On Buyruk'un yazıldığı taş levhalar bu çadırda bulunurdu.

tas verdi.⁸ Tapınak Tanrı'nın yüceliğinden ve gücünden ötürü dumanla doldu. Yedi meleğin yedi belası sona erinceye dek kimse tapınağa giremedi.

16

Tanrı'nın Öfkesi ve Yedi Tas

1 Sonra tapınaktan yükselen gür bir sesin yedi meleğe, "Gidin, Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi taşı yeryüzüne boşaltın!" dediğini işittim.

2 Birinci melek gidip tasını yeryüzüne boşalttı. Canavarın işaretini taşıyıp heykeline tapanların üzerinde acı veren iğrenç yaralar oluştu.

3 İkinci melek tasını denize boşalttı. Deniz ölü kanına benzer kana dönüştü, içindeki bütün canlılar öldü.

4 Üçüncü melek tasını ırmaklara, su pinarlarına boşalttı; bunlar da kana dönüştü. **5** Sulardan sorumlu meleğin şöyle dediğini işittim:

"Var olan, var olmuş olan kutsal Tanrı!
Bu yargılarda adilsin.

6 Kutsalların ve peygamberlerin kanını döktükleri için,
İçecek olarak sen de onlara kan verdin.
Bunu hak ettiler."

7 Sunaktan gelen bir sesin,

"Evet, Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Yargıların doğru ve adildir"

dediğini işittim.

8 Dördüncü melek tasını güneşe boşalttı. Bununla güneşe insanları yakma gücü verildi. **9** İnsanlar korkunç bir ışıyla kavruldu. Tövbe edip bu belalara egemen olan Tanrı'yı yücelteceklerine, O'nun adına küfrettiler.

10 Beşinci melek tasını canavarın tahtına boşalttı. Canavarın egemenliği karanlığa gömülüdü. İnsanlar ıstıraptan dillerini ısırdılar. **11** İstırap ve yaralarından ötürü Gögün Tanrı'sına küfrettiler. Yaptıklarından tövbe etmediler.

12 Altıncı melek tasını büyük Fırat Irmağı'na boşalttı. Gündoğusundan gelen kralların yolu açılsın diye Irmağın suları kurudu. **13** Bundan sonra ejderhanın ağızından, canavarın ağızından ve sahte peygamberin ağızından kurbagaya benzer üç kötü ruhun çıktıığını gördüm. **14** Bunlar doğaüstü belirtiler gerçekleştiren cinlerin ruhlarıdır. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın büyük gününde olacak savaş için bütün dünyanın krallarını toplamaya gidiyorlar.

15 "İşte hırsız gibi geliyorum! Çıplak dolaşmamak ve utanç içinde kalmamak için uyanık durup giysilerini üstünde bulundurana ne mutlu!"

16 Üç kötü ruh, kralları İbranice Armagedon denilen yere topladılar.

17 Yedinci melek tasını havaya boşalttı. Tapınaktaki tahttan yükselen gür bir ses, "Tamam!" dedi. **18** O anda şimşekler çıktı, uğultular, gök gürlemeleri işitti. Öyle büyük bir deprem oldu ki, yeryüzünde insan oldu olalı bu kadar büyük bir deprem olmamıştı. **19** Büyük kent üçe bölündü. Ulusların kentleri yerle

bir oldu. Tanrı büyük Babil'i anımsadı, ona ateşli gazabının şarabını içeren kâseyi verdi.²⁰ Bütün adalar ortadan kalktı, dağlar yok oldu.²¹ İnsanların üzerine gökten tanesi yaklaşık kırk kilo^{*} ağırlığında iri dolu yağdı. Dolu belası öyle korkunçtu ki, insanlar bu yüzden Tanrı'ya küfrettiler.

17

Canavarın Sirtındaki Kadın

¹ Yedi taşı alan yedi melekten biri gelip benimle konuştu: "Gel!" dedi. "Sana engin suların kenarında oturan büyük fahişenin çarptırılacağı cezayı göstereyim.² Dünya kralları onunla fuhuş yaptılar. Yeryüzünde yaşayanlar onun fuşşunun şarabıyla sarhoş oldular."

³ Bundan sonra melek beni Ruh'un yönetiminde çöle götürdü. Orada yedi başlı, on boynuzlu, üzeri küfür niteliğinde adlarla kaplı kırmızı bir canavarın üstüne oturmuş bir kadın gördüm.⁴ Kadın, mor ve kırmızı giysilere bürünmüştür, altınlar, değerli taşlar, incilerle süslenmiştir. Elinde iğrenç şeylerle, fuşşunun çirkeflilikleriyle dolu altın bir kâse vardı.⁵ Alınma şu gizemli ad yazılmıştı:

BÜYÜK BABİL, DÜNYA FAHİŞELERİNİN VE İĞRENÇLİKLERİNİN ANASI

⁶ Kadının, kutsalların ve İsa'ya tanıklık etmiş olanların kaniyla sarhoş olduğunu gördüm. Onu görünce büyük bir şaşkınlığa düştüm.⁷ Melek bana, "Neden şaştın?" diye sordu. "Kadının ve onu taşıyan yedi başlı, on boynuzlu canavarın sırrını ben sana açıklayayım.⁸ Gördüğün canavar bir zamanlar vardı, ama şimdi yok. Biraz sonra dipsiz derinliklerden çıkacak ve yıkıma gidecek. Yeryüzünde yaşayan ve dünya kurulalı beri adları yaşam kitabına yazılmamış olanlar canavarı görünce şaşacaklar. Çünkü o bir zamanlar vardı, şimdi yok, ama yine gelecek.

⁹ "Bunu anlamak için bilgelik gereklidir. Yedi baş, kadının üzerinde oturduğu yedi tepe dir; aynı zamanda yedi kraldır.¹⁰ Bunların beşi düştü, biri duruyor, ötekiye henüz gelmedi. Gelince kısa süre kalması gereklidir. ¹¹ Yaşamış, ama şimdi yok olan canavarın kendisi sekizinci kraldır. O da yedilerden biridir ve yıkıma gitmektedir.¹² Gördüğün on boynuz henüz egemenlik sürdürmemiş on kralıdır; canavarla birlikte bir saat egemenlik sürdürmek üzere yetki alacaklar.¹³ Düşünce birliği içinde olan bu krallar güçlerini ve yetkilerini canavara verecekler.¹⁴ Kuzu'ya karşı savaşacaklar, ama Kuzu onları yenecektir. Çünkü Kuzu, rablerin Rabbi, kralların Kralı'dır. O'nunla birlikte olanlar, çağrılmış, seçilmiş ve O'na sadık kalmış olanlardır."

¹⁵ Bundan sonra melek bana, "Şu gördüğün sular -fahişenin kenarında oturduğu sular- halklar, toplumlar, uluslar ve dillerdir" dedi.¹⁶ "Gördüğün canavarla on boynuz fahişeden nefret edecek, onu perişan edip çıplak bırakacaklar. Etini yiyp kendisini ateşe yakacaklar.¹⁷ Çünkü Tanrı, amacını gerçekleştirmeyi isteyen onların yüreğine koymustur. Öyle ki, Tanrı'nın sözleri yerine gelinceye dek krallıklarını canavara devretmekte sözbirliği edecekler.¹⁸ Gördüğün kadın dünya kralları üzerinde egemenlik süren büyük kenttir."

^{16:20} Va.6:14

^{16:21} Çık.9:23-25; Va.11:19

* ^{16:21} "Kırk kilo": Grekçe "Bir talanton".

^{17:1}

Yer.51:13

^{17:2} Yşa.23:17; Yer.51:7

^{17:3} Va.13:1

^{17:4} Yer.51:7

^{17:8} Dan.7:7; Va.11:7

^{17:12} Dan.7:24

18

Babil'in Yıkılışı

¹ Bundan sonra büyük yetkiye sahip başka bir meleğin gökten indiğini gördüm. Yeryüzü onun görkemiyle aydınlandı. ² Melek gür bir sesle bağırdı:

“Yıkıldı! Büyük Babil yıkıldı!
 Cinlerin barınağı,
 Her kötü ruhun uğrağı,
 Her murdar ve iğrenç kuşun sığınağı oldu.
³ Çünkü bütün uluslar
 Azgın fuhşunun şarabından içtiler.
 Dünya kralları da
 Onunla fuhuş yaptılar.
 Dünya tüccarları
 Onun aşırı sefahatiyle zenginleştiler.”

⁴ Göktenden başka bir ses işittim:

“Ey halkım!” diyordu.
 “Onun günahlarına ortak olmamak,
 Uğradığı belalara uğramamak için çıkış oradan!
⁵ Çünkü üst üste yiğilän günahları göge eriştii,
 Ve Tanrı onun suçlarını anımsadı.
⁶ Babil nasıl davrandıysa, karşılığını ona aynen verin,
 Yaptıklarının iki katını ödeyin.
 Hazırladığı kâsedeki içkinin
 İki katını hazırlayıp ona içirin.
⁷ Kendini yücelttiği, sefahate verdiği oranda
 İstirap ve keder verin ona.
 Çünkü içinden diyor ki,
 ‘Tahtında oturan bir kraliçeyim, dul değilim.
 Asla yas tutmayacağım!’
⁸ Bu nedenle başına gelecek belalar
 –Ölüm, yas ve kılık–
 Bir gün içinde gelecek.
 Ateş onu yiyp bitirecek.
 Çünkü onu yargılayan Rab Tanrı güçlündür.

⁹ “Kendisiyle fuhş yapan ve sefahatte yaşayan dünya kralları onu yakın ateşin dumanını görünce onun için ağlayıp dövünecekler. ¹⁰ Çektiği istiraptan dehşete düşecek, uzakta durup,

‘Vay başına koca kent,
 Vay başına güçlü kent Babil!
 Bir saat içinde cezani buldun’ diyecekler.

¹¹ “Dünya tüccarları onun ağlayıp yas tutuyor. Çünkü mallarını satın alacak kimse yok artık. ¹²⁻¹³ Altın, gümüş, değerli taşları, incileri, ince

18:2 Ysa.21:9; Yer.51:8; Va.14:8 **18:2** Ysa.13:19-21; Yer.50:39 **18:3** Ysa.23:17; Yer.51:7 **18:4**
 Ysa.48:20; Yer.50:8; 51:6,45 **18:5** Yar.18:20-21; Yer.51:9 **18:6** Mez.137:8; Yer.50:29 **18:7** Ysa.47:7-9
18:9 Hez.26:16-18 **18:11** Hez.27:31,36 **18:12-13** Hez.27:12-13,22

keten, ipeği, mor ve kırmızı kumaşları, her çeşit kokulu ağaç, fildişinden yapılmış her çeşit eşyayı, en pahalı ağaçlardan, tunç, demir ve mermermen yapılmış her çeşit malı, tarçın ve kakule, buhur, güzel kokulu yağ, gündeş, şarap, zeytinyağı, ince un ve buğdayı, sığırları, koyunları, atları, arabaları ve köleleri, insanların canını satın alacak kimse yok artık.

14 “Diyecekler ki,
‘Canının çektiği meyveler elinden gitti,
Bütün değerli ve göz alıcı malların yok oldu.
İnsanlar bunları bir daha göremeyecek.’

15 Babil'de bu malları satarak zenginleşen tüccarlar, kentin çektiği ıstıraptan dehşete düşeceklər. Uzakta durup ağlayacak, yas tutacaklar.

16 “ ‘Vay başına, vay!’ diyecekler.
‘İnce keten, mor ve kırmızı kumaş kuşanmış,
Altın, değerli taş ve incilerle süslenmiş
Koca kent!

17-18 Onca büyük zenginlik
Bir saat içinde yok oldu.’

“Gemi kaptanları, yolcular, tayfalar, denizde çalışanların hepsi, onu yakan ateşin dumanını görünce uzakta durup, ‘Koca kent gibisi var mı?’ diye feryat ettiler. **19** Başlarına toprak döktüler, yas tutup ağlayarak feryat ettiler:

‘Vay başına koca kent, vay!
Denizde gemileri olanların hepsi
Onun sayesinde, onun değerli mallarıyla
Zengin olmuşlardır.
Kent bir saat içinde viraneye döndü.’

20 Ey gök, kutsallar, elçiler, peygamberler!
Onun başına gelenlere sevin!'
Çünkü Tanrı onu yargılayıp hakkınızı aldı.”

21 Sonra güçlü bir melek değirmen taşına benzer büyük bir taşı kaldırdı denize atarak şöyle dedi:

“Koca kent Babil de
İşte böyle şiddetle atılacak
Ve bir daha görülmeyecek.
22 Artık sende lir çalanların, ezgi okuyanların,
Kaval ve borazan çalanların sesi
Hiç işitilmeyecek.

Artık sende hiçbir el sanatının ustası bulunmayacak.
Sende artık değirmen sesi duyulmayacak.

23 Artık sende hiç kandil ışığı parlamayacak.
Sende artık gelin güvey sesi duyulmayacak.
Senin tüccarların dünyanın büyükleri idi.

Bütün uluslar senin büyüğünüyle yoldan sapmıştır.

²⁴ Peygamberlerin, kutsalların
Ve yeryüzünde boğazlanan herkesin kanı
Sende bulundu."

19

Gökte Sevinç

¹ Bundan sonra gökte büyük bir kalabalığın sesini andıran yüksek bir ses işittim.

"Haleluya*!" diyorlardı.
"Kurtarış, yücelik ve güç Tanrı'mız'a özgüdür.
² Çünkü O'nun yarguları doğru ve adildir.
Yeryüzünü fuhşıyla yozlaştıran
Büyük fahişeyi yargılayıp
Kendi kullarının kanının öcünü aldı."

³ İkinci kez,

"Haleluya!
Onun dumanı sonsuzlara dek tütecek" dediler.

⁴ Yirmi dört ihtiyarla dört yaratık yere kapanıp, "Amin! Haleluya!" diyerek tahtta oturan Tanrı'ya tapındılar.

⁵ Sonra tahttan bir ses yükseldi:

"Ey Tanrı'mız'ın bütün kulları!
Küçük büyük, O'ndan korkan hepiniz,
O'nu övün!"

⁶ Ardından büyük bir kalabalığın, gürül gürül akan suların, güçlü gök gürlemelerinin sesine benzer sesler işittim.

"Haleluya!" diyorlardı.
"Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı'mız
Egemenlik sürüyor.
⁷ Sevinelim, coşalım!
O'nu yüceltelim!
Çünkü Kuzu'nun düğünü başlıyor,
Gelini hazırlandı.
⁸ Giymesi için ona temiz ve parlak
İnce keten giysiler verildi."

İnce keten kutsalların adil işlerini simgeler.

⁹ Sonra melek bana, "Yaz!" dedi. "Ne mutlu Kuzu'nun düğün şölenine çağrılmış olanlara!" Ardından ekledi: "Bunlar gerçek sözlerdir, Tanrı'nın sözleridir."

^{18:24} Yer.51:49 * ^{19:1} "Haleluya": İbranice "Rab'bi övün" anlamına gelir. ^{19:2} Yas.32:43;
2Kr.9:7 ^{19:3} Yşa.34:10 ^{19:5} Mez.115:13 ^{19:6} Hez.1:24 ^{19:6} Mez.93:1; 97:1; 99:1 ^{19:9}
Mat.22:2-3

10 Ona tapınmak üzere ayaklarına kapandım. Ama o, "Sakın yapma!" dedi. "Ben de senin ve İsa'ya tanıklığını sürdürden kardeşlerin gibi bir Tanrı kuluyum. Tanrı'ya tap! Çünkü İsa'ya tanıklık, peygamberlik ruhunun özüdür."

Beyaz Atın Binicisi

11 Bundan sonra göğün açılmış olduğunu, beyaz bir atın orada darduğunu gördüm. Binicisinin adı Sadık ve Gerçek'tir. Adaletle yargilar, savaşır. **12** Gözleri alev yanan ateş gibidir. Başında çok sayıda taç var. Üzerinde kendisinden başka kimse bilmediği bir ad yazılıdır. **13** Kana batarılmış bir kaftan giymişti. Tanrı'nın Sözü adıyla anılır. **14** Beyaz, temiz, ince ketene bürünmüş olan gökteki ordular, beyaz atlara binmiş O'nun izliyorlardı. **15** Ağızından uluslararası vuracak keskin bir kılıç uzanıyor. Onları demir çomakla güdecek. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın ateşli gazabının şarabını üreten masarayı[†] kendisi çığneyecek. **16** Kaftanının ve kalçasının üzerinde şu ad yazılıydı:

KRALLARIN KRALI VE RABLERİN RABBİ

17-18 Bundan sonra güneşe duran bir melek gördüm. Göğün ortasında uçan bütün kuşları yüksek sesle çağrırdı: "Kralların, komutanların, güçlü adamların, atalar binicilerinin, özgür köle, küçük büyük, hepsinin etini yemek için toplanın, Tanrı'nın büyük şölenine gelin!"

19 Sonra canavarı, dünya krallarını ve onların ordularını, ata binmiş Olan'la O'nun ordusuna karşı savaşmak üzere toplanmış gördüm. **20** Canavarla onun önünde doğaüstü belirtiler gerçekleştiren sahte peygamber yakalandı. Sahte peygamber, canavarın işaretini alıp heykeline tapanları bu belirtilerle saptırmıştı. Her ikisi de kükürtle yanan ateş gölüne diri diri atıldı. **21** Geriye kalanlar, ata binmiş Olan'ın ağızından uzanan kılıçla öldürülüdü. Büttün kuşlar bunların etiyle doydu.

20

Bin Yıl

1 Sonra bir meleğin gökten indiğini gördüm. Elinde dipsiz derinliklerin anahtarı ve büyük bir zincir vardı. **2** Melek ejderhayı -İblis ya da Şeytan denen o eski yılancı- yakalayıp bin yıl için bağladı. **3** Bin yıl tamamlanıncaya dek uluslararası bir daha saptırmaması diye onu dipsiz derinliklere attı, oraya kapayıp girişi mühürledi. Bin yıl geçtikten sonra kısa bir süre için serbest bırakılması gerekiyor.

4 Bazı tahtlar ve bunlara oturanları gördüm. Onlara yargılama yetkisi verilmişti. İsa'ya tanıklık ve Tanrı'nın sözü uğruna başı kesilenlerin canlarını da gördüm. Bunlar, canavara ve heykeline tapmamış, alımlarına ve ellerine onun işaretini almamış olanlardı. Hepsi diriliş Mesih'le birlikte bin yıl egemenlik sürdürüler. **5** İlk diriliş budur. Ölülerin geri kalanı bin yıl tamamlanmadan dirilmedi. **6** İlk dirilişe dahil olanlar mutlu ve kutsaldır. İkinci ölümün bunların üzerinde yetkisi yoktur. Onlar Tanrı'nın ve Mesih'in kâhinleri olacak, O'nunla birlikte bin yıl egemenlik süreceklər.

Şeytan'in Cezalandırılması

7 Bin yıl tamamlanınca Şeytan atıldığı zindandan serbest bırakılacak. ⁸ Yeryüzünün dört bucağındaki ulusları -Gog'la Magog'u*- saptırmak, savaş için bir araya toplamak üzere zindandan çıkacak. Toplananların sayısı deniz kumu kadar çoktur.

9 Yeryüzünün dört bir yanından gelerek kutsalların ordugahını ve sevilen kenti kuşattılar. Ama gökten ateş yağıdı, onları yakıp yok etti. ¹⁰ Onları saptıran İblis ise canavarla sahte peygamberin de içinde bulunduğu ateş ve kükürt gölüne atıldı. Gece gündüz, sonsuzlara dek işkence çekeceklerdir.

Ölülerin Yargılanması

11 Sonra büyük, beyaz bir taht ve tahtta oturunu gördüm. Yerde gök öнünden kaçtılar, yok olup gittiler. ¹² Tahtın önünde duran küçük büyük, ölüleri gördüm. Sonra kitaplar açıldı. Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler kitaplarda yazılınlara bakılarak yaptıklarına göre yargılanırdı. ¹³ Deniz kendisinde olan ölüleri, ölüm ve ölüler diyarı da kendilerinde olan ölüleri teslim ettiler. Her biri yaptıklarına göre yargılanırdı. ¹⁴ Ölüm ve ölüler diyarı ateş gölüne atıldı. İşte bu ateş gölü ikinci ölümdür. ¹⁵ Adı yaşam kitabına yazılmamış olanlar ateş gölüne atıldı.

21

Yeni Yeruşalim

1 Bundan sonra yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü önceki gökle yeryüzü ortadan kalkmıştı. Deniz de yoktu artık. ² Kutsal kentin, yeni Yeruşalim'in gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm. Güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibiydi. ³ Tahttan yükselen gür bir sesin şöyle dediğini işitti: "İşte, Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. ⁴ Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacağı. Artık ne yas, ne ağılayış, ne de istirap olacak. Çünkü önceki düzen ortadan kalktı."

⁵ Tahta oturan, "İşte her şeyi yeniliyorum" dedi. Sonra, "Yaz!" diye ekledi, "Çünkü bu sözler güvenilir ve gerçektir." ⁶ Bana, "Tamam!" dedi, "Alfa* ve Omega, başlangıç ve son Ben'im. Susayana yaşam suyunun pınarından karşılıksız su vereceğim. ⁷ Galip gelen bunları miras alacak. Ben onun Tanrısı olacağım, o da bana oğul olacak. ⁸ Ama korkak, imansız, iğrenç, adam öldüren, fuhuş yapan, büyüğü, putperest ve bütün yalancılara gelince, onların yeri, kükürtle yanan ateş gölüdür. İkinci ölüm budur."

9 Son yedi belaya dolu yedi taşı taşıyan yedi melekten biri gelip benimle konuştu. "Gel!" dedi, "Kuzu'ya eş olacak gelini sana göstereyim." ¹⁰⁻¹¹ Sonra melek beni Ruh'un yönetiminde büyük, yüksek bir dağa götürdü. Oradan bana gökten, Tanrı'nın yanından inen ve O'nun görkemiyle ışıldayan kutsal kenti, Yeruşalim'i gösterdi. Kentin ışlıtı çok değerli bir taşın, billur gibi parıldayan yeşim taşıının ışlısına benziyordu. ¹² Büyük ve yüksek surları ve on iki kapısı vardı. Kapıları on iki melek bekliyordu. Kapıların üzerine İsrailoğulları'nın on

*** 20:8** Hez.7:2; 38:2,9,15 **20:8** "Gog'la Magog": Yecüp'le Mecüb diye de bilinir.

20:11 Dan.7:9-10

21:1 Yşa.65:17; 66:22; 2Pe.3:13 **21:2** Yşa.52:1 **21:2** Yşa.61:10 **21:2** Va.3:12
Hez.37:27 **21:4** Yşa.25:8; 65:19 **21:6** Yşa.55:1 **21:7** 2Sa.7:14; Mez.89:26-27

21:3 Lev.26:11,12;

21:12 Hez.48:30-34

21:10-11 Hez.40:2

iki oymağının adları yazılmıştı. ¹³ Doğuda üç kapı, kuzeyde üç kapı, güneyde üç kapı, batıda üç kapı vardı. ¹⁴ Kenti çevreleyen surların on iki temel taşı bulunuyordu. Bunların üzerinde Kuzu'nun on iki elçisinin adları yazılıydı.

¹⁵ Benimle konuşan meleğin elinde kenti ve kent kapılarıyla surları ölçmek için altın bir ölçü kamışı vardı. ¹⁶ Kent kare biçimindeydi, uzunluğu enine eşitti. Melek kenti kamışla ölçtü, her bir yanı 12 000 ok atımı* geldi. Uzunluğu, eni ve yüksekliği birbirine eşitti. ¹⁷ Melek surları da ölçtü. Kullandığı insan ölçüsüne göre 144 arşındı[†]. ¹⁸ Surlar yesimden yapılmıştı. Kent ise, cam durulduğunda saf altındandı. ¹⁹⁻²⁰ Kent surlarının temelleri her tür değerli taşla bezenmişti. Birinci temel taşı yeşim, ikincisi laciverttaş, üçüncüsü akik, dördüncüsü zümrüt, beşincisi damarlı akik, altıncısı kırmızı akik, yedincisi sarı yakut, sekizincisi beril, dokuzuncusu topaz, onuncusu sarıca zümrüt, on birincisi gökyakut, on ikincisi ametistti. ²¹ On iki kapı on iki inciydi; kapıların her biri birer inciden yapılmıştı. Kentin anayolu cam saydamlığında saf altındandı.

²² Kentte tapınak görmedim. Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı ve Kuzu, kentin tapınağıdır. ²³ Aydınlanmak için kentin güneş ya da aya gereksinimi yoktur. Çünkü Tanrı'nın görkemi onu aydınlatıyor. Kuzu da onun çarasıdır. ²⁴ Uluslar kentin ışığında yürüyecekler. Dünya kralları servetlerini oraya getirecekler. ²⁵ Kentin kapıları gündüz hiç kapanmayacak, orada gece olmayacağı. ²⁶ Ulusların görkemi ve zenginliği oraya taşınacak. ²⁷ Oraya murdar hiçbir şey, içrenç ve aldatıcı işler yapan hiç kimse asla girmeyecek; yalnız adları Kuzu'nun yaşam kitabında yazılı olanlar girecek.

22

¹ Melek bana Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtından çıkan billur gibi berrak yaşam suyu ırmağını gösterdi. ² Kentin anayolunun ortasında akan ırmağın iki yanında on iki çeşit meyve üreten ve her ay meyvesini veren yaşam ağacı bulunuyordu. Ağacın yaprakları ulusalara şifa vermek içindir. ³ Artık hiçbir lanet kalmayacak. Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtı kentin içinde olacak, kulları O'na tapınacak. ⁴ O'nun yüzünü görecek, alınlarında O'nun adını taşıyacaklar. ⁵ Artık gece olmayacağı. Çira ışığına da güneş ışığına da gereksinimleri olmayacağı. Çünkü Rab Tanrı onlara ışık verecek ve sonsuzlara dek egemenlik sürecekler.

İsa Geliyor

⁶ Melek bana, "Bu sözler güvenilir ve gerçektir" dedi. "Peygamberlerin ruhlarının Tanrisı olan Rab, yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermek için meleğini gönderdi."

⁷ "İşte tez geliyorum! Bu kitaptaki peygamberlik sözlerine uyana ne mutlu!"

⁸ Bunları işten ve gören ben Yuhanna'yım. İşitip gördüğümde bunları bana gösteren meleğe tapmak için ayağlarına kapandım. ⁹ Ama o bana, "Sakin yapma!" dedi, "Ben senin, peygamber kardeşlerin ve bu kitabın sözlerine uyular gibi bir Tanrı kulum. Tanrı'ya tap!"

¹⁰ Sonra bana, "Bu kitabın peygamberlik sözlerini mühürleme" dedi, "Çünkü beklenen zaman yakındır. ¹¹ Kötülükle yapan, yine kötülük yapsın. Kirli olan,

* 21:15 Hez.40:3 * 21:16 "12 000 ok atımı": Yaklaşık 2 200 km. † 21:17 "144 arşın": Yaklaşık 75 m.

m. 21:18 Yşa.54:11-12 21:23 Yşa.60:19-20 21:24 Yşa.60:3 21:25 Yşa.60:11 21:27 Yşa.52:1; Hez.44:9 22:1 Hez.47:1; Zek.14:8 22:2 Yar.2:9 22:3 Zek.14:11 22:5 Yşa.60:19; Dan.7:18

22:11 Dan.12:10

kirli işlerini sürdürsün. Doğru olan, yine doğruya yapsın. Kutsal olan kutsal kalsın.”

12 “İşte tez geliyorum! Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese yaptığınnı karşılığını vereceğim. **13** Alfa ve Omega, birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Ben’im.

14 “Kaftanlarını yıkayan, böylelikle yaşam ağacından yemeye hak kazanarak kapılardan geçip kente girenlere ne mutlu! **15** Köpekler*, büyücüler, fuhuş yapanlar, adam öldürenler, putperestler, yalani sevüp hile yapanların hepsi dışarıda kalacaklar.

16 “Ben İsa, kiliselerle ilgili bu tanıklığı sizlere iletsem diye meleğimi gönderdim. Davut'un kökü ve soyu Ben'ım, parlak sabah yıldızı Ben'ım.”

17 Ruh ve Gelin†, “Gel!” diyorlar. İşiten, “Gel!” desin. Susayan gelsin. Dileyen, yaşam suyundan karşılıksız alsın.

18 Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkesi uyarıyorum! Her kim bu sözlere bir şey katarsa, Tanrı da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır.

19 Her kim bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır.

20 Bunlara tanıklık eden, “Evet, tez geliyorum!” diyor. Amin! Gel, ya Rab İsa!

21 Rab İsa'nın lütfu kutsallarla birlikte olsun! Amin.

22:12 Mez.28:4; Yşa.40:10; 62:11; Yer.17:10 **22:13** Va.1:8 **22:13** Yşa.44:6; 48:12; Va.1:17; 2:8

22:14 Yar.2:9; 3:22 * **22:15** “Köpek”: Burada “Düşük karakterli insan” anlamındadır. **22:16** Yşa.11:1,10 **22:17** Yşa.55:1 † **22:17** “Gelin”: İnançlılar topluluğu (bkz. Va.21:2). **22:18** Yas.4:2; 12:32